Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1024

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 9 ianuarie 1970

4 pagini 25 bani

■ Modalități de lucru în laboratorul lingvistic — pag. 2

■ Școala și etica muncii — pag. 3

■ Premii acordate pentru lucrări științifice — pag. 4

ANUL INTERNAȚIONAL AL EDUCAȚIEI

La 17 decembrie 1968, cea de a XXIII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. proclama oficial anul 1970 ca An Internațional al Educației. Adunarea Generală aproba atunci programul de acțiune elaborat de către U.N.E.S.C.O pe baza rezoluțiilor adoptate în unanimitate la cea de-a XV-a sesiune a Conferinței Generale

Rațiunile care au stat la baza proclamării Anului Internațional al Educației sînt lesne de înțeles Importanța învățămîntului pentru viața și activitatea popoarelor nu mai trebuie demonstrată, mai ales în societatea contemporană, ale cărei exigențe în materie de formare de cadre sînt din zi în zi mai mari; preocupările U.N.E.S.C.O. pentru problemele învățămîntului sînt bine cunoscute ca ocupînd un loc de prim ordin: cu toate realizările din acest domeniu, situația învățămîntului și educației, la scară mondială, mai are încă numeroase carențe.

După cel de-al doilea război mondial, lumea a fost confruntată cu o multitudine de probleme a căror rezolvare trebuia căutată, poate în primul rînd, în situația învățămîntului. Analfabetismul devenise în multe părți ale lumii fenomen de masă, un număr uriaș de copii de vîrstă școlară nu erau cuprinși în învățămînt, cadrele necesare dezvoltării economice și sociale se formau la întîmplare și pe o scară redusă. Un vast studiu întreprins de U.N.E.S.C.O în 1957, avînd drept temă „Analfabetismul în lume la mijlocul secolului XX", demonstra gravitatea situației Peste 44% din populația globului care depășea vîrsta de 15 ani — aproximativ 700 de milioane de persoane, locuind îndeosebi în țări în curs de dezvoltare — era complet analfabetă. Folosind criteriul mai riguros al capacității populației de a juca un anumit rol în societate, studiul stabilea un procent mult mai mare — 65%. Un număr impresionant de copii — 250 de milioane — nu frecventau nici un fel de școală Studiul atrăgea atenția lumii întregi, cu trei ani înainte de lansarea, în 1960, a primului Deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare, asupra situației învățămîntului. U.N.E.S.C.O., unele organizații inter-guvernamentale și neguvernamentale, guvernele unor state au luat un șir de măsuri menite să schimbe situația în domeniul învățămîntului. Experți ai U.N.E.S.C.O. s-au deplasat în cea mai mare parte a țărilor în curs de dezvoltare pentru a sprijini organizarea unor rețele de învățămînt și stabilirea unor sisteme de învățămînt, pentru crearea unui mecanism de planificare adaptat la nevoile locale și pentru fixarea bugetelor în acest domeniu, pentru a contribui la planificarea și aplicarea programelor de alfabetizare. În colaborare cu unele state în curs de dezvoltare U.N.E.S.C.O a organizat conferințe regionale ale miniștrilor învățămîntului, cu care prilej au fost definite obiectivele dezvoltării învățămîntului, au fost analizate problemele mai importante din acest domeniu, au fost fixate prioritățile. Au fost organizate și conferințe ale miniștrilor învățămîntului cu participarea miniștrilor responsabili cu planificarea economică. În sfîrșit, în 1965, a avut loc la Teheran Congresul mondial al miniștrilor învățămîntului pentru lichidarea analfabetismului.

U.N.E.S.C.O. a acordat întotdeauna un loc important în activitatea sa pregătirii cadrelor didactice și problemelor de planificare. Numai în Africa Neagră U.N.E.S.C.O. a participat, cu concursul programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare (P.N.U.D.), la înființarea a 20 de școli normale care, începînd din 1970, vor forma anual 2 000 de profesori pentru învățămîntul secundar.

Sprijinul acordat de UNESCO în diversele forme amintite a dat rezultate dintre cele mai îmbucurătoare: între 1960—1965 numărul elevilor din școlile elementare a crescut cu 27%, din învățămîntul secundar cu 22% și din învățămîntul superior cu 40% Astfel, în 1965 numărul general al elevilor era de 304 milioane în școlile primare, 91 milioane în școlile secundare și peste 18 milioane în învățămîntul superior, adică respectiv 74%, 22%, 4,4% din grupele de vîrstă corespunzătoare. Paralel cu aceasta, cheltuielile afectate sectorului de învățămînt au înregistrat o creștere simțitoare.

Cu toate acestea, problemele nerezolvate din domeniul învățămîntului sînt încă numeroase. Conferința miniștrilor învățămîntului din Europa, reunită la Viena în 1967, a reliefat cu stringență acest lucru, subliniind necesitatea punerii învățămîntului în slujba expansiunii economice și sociale, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare. Aceste țări întîmpină numeroase dificultăți atunci cînd își pun problema construirii de școli, a pregătirii de cadre didactice, a tipăririi de manuale și alte materiale cu caracter pedagogic. Chiar și în domeniul alfabetizării, în care au fost înregistrate numeroase succese în ultimii 10 ani, mai sînt multe lucruri de rezolvat. De asemenea reforma și modernizarea metodelor pedagogice și a conținutului programelor școlare nu au progresat pe măsura dorințelor și a necesităților. Structura învățămîntului, mai ales în țările care și-au cîștigat recent independența, se menține încă imperfectă

Dacă luăm în considerare modul de a lucra în perspectivă al U.N.E.S.C.O. în domeniul învățămîntului, ca și dorința acestei organizații de a găsi remedii eficace, vom înțelege mai bine cuvintele rostite de directorul general al U.N.E.S.C.O., René Maheu, în momentul proclamării Anului Internațional al Educației: „Anul Internațional al Educației este mai mult decît o simplă celebrare. Scopul său trebuie să fie promovarea unei acțiuni concertate a statelor membre ale comunității internaționale, avînd patru obiective principale: a face bilanțul situației învățămîntului din lumea întreagă, a concentra atenția asupra unui anumit număr de exigențe majore atît pentru extinderea cît și pentru ameliorarea învățămîntului, a spori resursele disponibile pentru învățămînt și a întări cooperarea internațională".

Aflat la hotarul dintre cele două decenii ale dezvoltării, Anul Internațional al Educației are menirea de a stimula, de a ajuta și a susține statele membre în acțiunile lor de natură să favorizeze o abordare nouă și dinamică a problemelor pe care le pune dezvoltarea resurselor umane. Rolul comun al tuturor instituțiilor internaționale unite este de a mobiliza energiile și a stimula inițiativele în domeniul educației și al pregătirii de cadre.

În 1970, mai multe conferințe regionale și internaționale — Conferința mondială asupra învățămîntului agricol, organizată de F.A.O., Conferința interna[illegible]cțiune publică, cea de-a XV-a sesiune a Conferinței Generale a U.N.E.S.C.O., Consfătuirea rectorilor de universități din Europa, care va avea loc la București în acest an — vor determina, fără îndoială, o reevaluare critică a învățămîntului din lumea contemporană. Conferința Generală U.N.E.S.C.O. va adopta un raport care va fi supus Adunării Generale.

Statul român a acordat și a-

MARCEL GHIBERNEA
director al relațiilor culturale din Ministerul Afacerilor Externe

(Continuare în pag. 3-a)

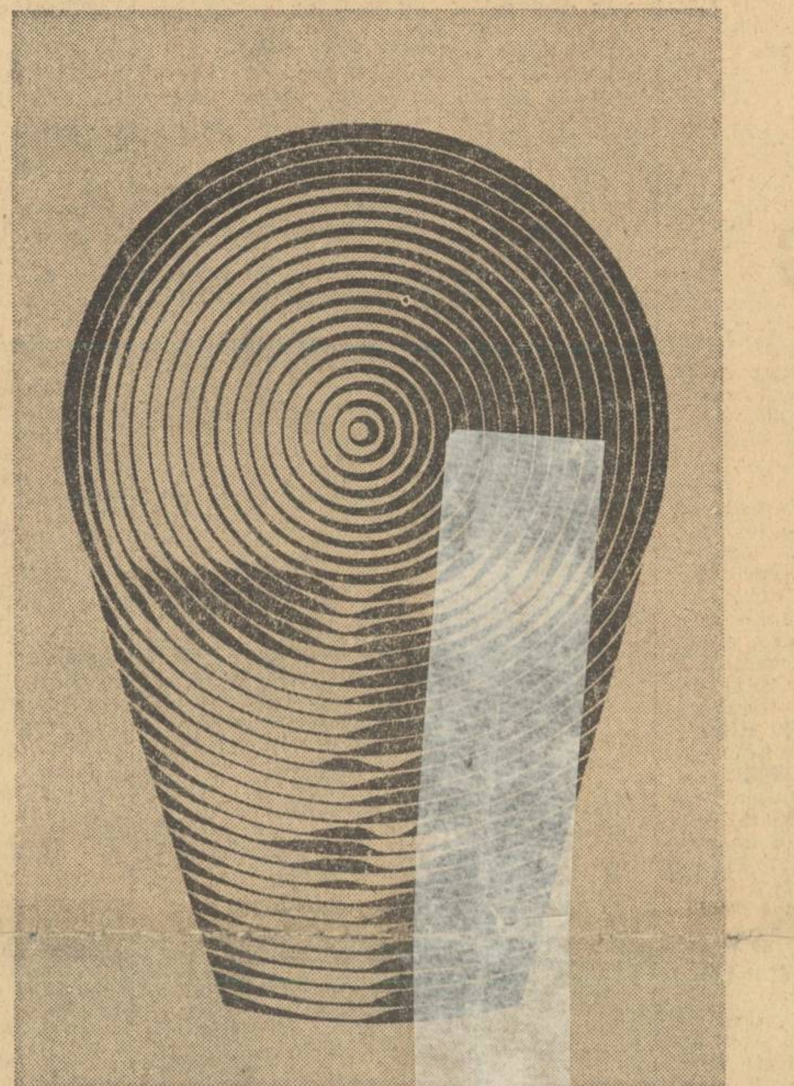

Simbol mondial pentru Anul Internațional al Educației, acest desen a fost creat de artistul francez Victor Vasarely. El a fost oferit U.N.E.S.C.O.-ului de către Asociația Internațională a Artelor Plastice. Cercurile concentrice compun un cap abstract al Omului iluminat de cunoaștere.

Consfătuiri de lucru la Ministerul Învățămîntului

Ministerul Învățămîntului a organizat în ziua de 7 ianuarie a.c. o consfătuire de lucru la care au participat directorii liceelor și institutelor pedagogice de învățători și educatoare din întreaga țară inspectorii generali de la inspectoratele școlare județene, cadre de conducere din aparatul ministerului și din alte instituții. Lucrările au fost conduse de conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului.

În prima parte a consfătuirii s-a dezbătut proiectul planului de învățămînt al liceelor pedagogice. A urmat apoi o analiză a activității liceelor pedagogice și institutelor pedagogice de învățători și educatoare, în care scop s-a prezentat o sinteză a constatărilor corpului de control al ministerului și s-au purtat discuții. În cadrul dezbaterilor s-a pus un accent deosebit pe realizarea planului de școlarizare, desfășurarea procesului instructiv - educativ cu referire specială la organizarea și desfășurarea practicii pedagogice, încadrarea liceelor și institutelor pedagogice de învățători cu personal didactic bine pregătit și asigurarea unor cît mai bune condiții didactico-materiale.

Lucrările acestei consfătuiri vor fi prezentate pe larg în numărul viitor al gazetei noastre.

★

În ziua de 8 ianuarie au fost dezbătute, cu inspectorii generali de la inspectoratele școlare județene, sub conducerea conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, probleme privind investițiile pe anul 1970 alocate învățămîntului de cultură generală, dotarea școlilor cu material didactic, continuarea activității pentru generalizarea învățămîntului de 10 ani calendarul lucrărilor de numire și transferare a personalului didactic pentru anul școlar 1970-1971, planul de școlarizare, bibliotecile școlare și altele. Au fost discutate, de asemenea, o serie de probleme cu privire la îmbunătățirea activității liceelor de specialitate.

În cadrul ședinței au fost clarificate o serie de probleme ridicate de inspectorii generali județeni și s-au dat îndrumări concrete în legătură cu organizarea și desfășurarea activității școlilor, pentru a asigura traducerea în viață a sarcinilor ce decurg din documentele Congresului al X-lea al partidului.

Manualele noului an

Primele zile ale noului an au găsit colectivul Editurii didactice și pedagogice în plină activitate pentru realizarea bogatei producții editoriale planificate pentru 1970. În substanțial progres față de anii precedenți, tirajul total al lucrărilor va fi de peste 20 milioane de exemplare, însumînd peste 1 300 de titluri.

În domeniul învățămîntului de cultură generală, viitoarele apariții vor oglindi importantele modificări intervenite în planurile de învățămînt și în programele școlare. Printre manualele inedite care se pregătesc la ora actuală se numără, în primul rînd **Abecedarul** în limba română și în limbile naționalităților conlocuitoare, adresat copiilor de 6 ani și elaborat pe baza noii scrieri simplificate. Alte noutăți: primele **manuale de clasa a III-a destinate învățării limbilor italiană și spaniolă; Cunoștințe despre natură**, clasa a III-a; **Cunoștințe despre natură** și om, clasa a V-a; **manualele de geografie și agricultură** pentru clasa a V-a și **manualul de literatură pentru copii** destinat elevilor liceelor pedagogice. În sfîrșit, inedite vor fi **toate manualele pentru clasa a X-a a școlii generale de 10 ani.**

Împreună cu manualele reeditate și cu cele revizuite pentru învățămîntul de cultură generală se vor tipări pînă la începutul anului școlar 1970-71 în total 627 de titluri.

Elevi români participanți la „Expo '70"

Ucenicii penelului, atît de numeroși în școlile noastre, au înregistrat în anul care s-a încheiat recent consacrări ale unui evident talent — și aceasta nu numai pe plan național, ci și peste hotare. Pot fi amintite în acest sens Bienala internațională de pictură pentru copii de la Caracas, unde au fost trimise 40 de lucrări dintre care multe au obținut diplome și mențiuni, expoziția de la Novi-sad, unde o lucrare semnată de eleva Georgeta Vasilescu din București a obținut medalia de bronz, sau expozițiile internaționale de la Cairo, Tokio, din Chile și India, la care elevii noștri au fost prezenți cu numeroase lucrări.

Și în anul acesta tinerii ucenici ai penelului din școlile românești vor participa la o serie de manifestări internaționale. Cea mai importantă dintre ele se anunță a fi expoziția de la Osaka (Japonia), cu tema „Progresul și armonia umanității", care va avea loc între martie și septembrie 1970 în cadrul vestitei „Expo '70".

Probleme ale educației ideologico-politice a tineretului școlar

Pregătirea multilaterală pentru muncă și pentru viață a generațiilor care vor constitui schimbul de mîine, creșterea lor în spiritul dragostei și devotamentului față de patrie, față de partid și popor reprezintă laturi importante ale educației ideologico-politice a tineretului școlar. Ele se împletesc cu educarea atitudinii înaintate față de muncă și învățătură, cu dezvoltarea simțului responsabilității sociale, cu activizarea elevilor în munca social obștească drept premise ale educării concepției materialist-dialectice despre lume și viață, ale formării convingerilor politice, patriotice și internaționaliste, ale cultivării atitudinii civice înaintate.

Formarea unei conștiințe politice înaintate la elevi, realizarea concordanței dintre aspirațiile lor și cerințele societății socialiste, dintre intenții, năzuințe, idealuri și conduita reală, exprimată prin participarea activă și efectivă, conștientă și entuziastă la îndatoririle ce le revin, solicitare care le dă sentimentul rolului lor social imediat și de perspectivă, reprezintă coordonate importante ale acestui proces educativ.

Rolul hotărîtor în educația ideologică, socială, civică și politică a tineretului revine procesului de învățămînt, școlii, principal canal de difuzare a științei și culturii, de îmbogățire a minții, de modelare a caracterelor și de formare cetățenească a tinerelor generații. Predarea științelor sociale, valorificarea educativă profundă a conținutului obiectelor de învățămînt constituie căile principale pentru înfăptuirea sarcinilor școlii în acest domeniu. S-au obținut, fără îndoială, succese importante și s-a acumulat o experiență bogată și valoroasă în această privință. Este însă util să concentrăm atenția noastră, a cadrelor didactice, asupra unora dintre neajunsurile existente.

Ne punem cu toții întrebarea: cum să evităm conformismul, atitudinea de însușire formală a influențelor educativ-politice? Sînt elevi care cunosc principalele teze ale politicii partidului nostru, dar continuă să acționeze într-un mod care nu exprimă asimilarea în fapt a acestor cunoștințe. Or, acesta este unul dintre aspectele formalismului în munca de educație politică, avînd consecințe negative însemnate pe planul formării conștiinței. Important este nu atît cîte cunoștințe politice are elevul, ci care sînt convingerile și sentimentele sale, în ce măsură se transformă ele în atitudini consecvente. Pentru aceasta trebuie însă luat în considerare procesul educării în întreaga sa complexitate, el trebuie privit din ambele sale laturi, nu numai de la profesor spre elev, ci și de la elev spre profesor. Eficiența procesului educativ nu se rezumă și nu poate fi apreciată numai prin ceea ce face profesorul, oricît de pregătit și de bine intenționat ar fi el, ci mai cu seamă prin ceea ce și cum recepționează, reține și asimilează elevul. Abia în această „instanță" putem vorbi de eficiența reală a procesului de educație politică. Elevul nu este un obiect pasiv, ci un subiect activ cu mentalități, năzuințe, preocupări, cu reacții și atitudini specifice, care trebuie luate atent în considerare în munca educativă.

Fondul problemei este cum angajăm acest subiect în procesul de formare a conștiinței socialiste, în procesul de formare filozofică, cetățenească, morală ș.a.m.d. Din acest punct de vedere cred, și mă folosesc de data aceasta de experiența mea nu prea îndepărtată, ca profesor de științe sociale, că sînt neajunsuri și în procesul de învățămînt și în procesul educativ ce se desfășoară dincolo de procesul de învățămînt. În predarea științelor sociale, de pildă, se discută adesea mult despre cantitatea informațională, despre selecționarea materialului, despre modul de a-l face convingător, dar nu îndeajuns despre măsura în care elevul este angajat într-un dialog viu, de măsura în care elevul participă la dezbaterea acestor teze, ceea ce este în ultimă instanță hotărîtor, deoarece nu prezintă importanță dacă el reproduce corect, complet tezele pe care le predăm, ci dacă el integrează aceste cunoștințe în spiritul, în concepția și atitudinile sale. Ora de economie politică sau de marxism-leninism trebuie să ofere elevului un prilej de clarificare și ea nu poate deveni un prilej de clarificare atît timp cît elevului nu i se creează condiții psihologice propice ca el să-și exprime toate nedumeririle sale. La vîrsta aceasta tînărul gîndește, ceea ce înseamnă că adoptă, iar uneori „mimează", într-un anumit fel, o atitudine politică sau alta. Nu aparențele sînt cele mai semnificative pentru a caracteriza atitudinile și conștiința sa politică, și de aceea predarea și însușirea cunoștințelor politice trebuie să fie străină de orice fel de scolasticism, de orice fel de rutină sau unilateralitate. În această direcție nu poate exista o soluție decît pe linia preocupării foarte concrete și serioase pentru ca tînărul, care este în devenire cetățeanul de mîine, să poată deveni un angajat politic activ, adică să-și exprime puncte de vedere, să pună întrebări, să participe cu încredere la dezbaterea tezelor, să purtăm cu el un dialog activ și permanent. Dacă această cerință fundamentală este înțeleasă, metode și procedee se găsesc și practica confirmă că sînt suficiente posibilități pentru a face din elev un participant activ și interesat la dezbaterea și însușirea acestor probleme.

Pornind de la aceleași considerente doresc să subliniez necesitatea de a acorda atenție sporită calității și metodicii desfășurării informărilor politice care se organizează cu elevii. Mi se pare total străin spiritului în care a fost concepută această importantă acțiune de educație, de a preciza sub forma unor rețete cum să se desfășoare această informare politică. De ce? Pentru că o astfel de înțelegere a informării politice ignoră un lucru fundamental — cerințele elevului față de această acțiune. Este foarte important ca ceea ce prezentăm la informarea politică să vină în întîmpinarea problemelor pe care și le pune elevul, a acelor chestiuni care lui nu-i sînt suficient de clare și în care așteaptă lămuriri. Dacă informarea politică va fi concepută ca o lecție și desfășurată după sistemul didactic, apare pericolul de a aluneca pe deasupra intereselor reale ale celor cărora trebuie să li se adreseze aceasta.

Pornind de la procesul de învățămînt la informarea politică și de la aceasta la ora de dirigenție, relevînd necesitatea asigurării unității, complementarității și interrelaționării acestor elemente ale conținutului educației ideologico-politice, considerăm util să evidențiem și posibilitățile ample ce pot și trebuie să fie valorificate în același sens în sfera educației care se desfășoară în afara procesului de învățămînt. Ne referim la activitatea extrașcolară și în mod deosebit la munca educativ-politică desfășurată în cadrul colectivului pionieresc, în și prin intermediul activității pionierești. Numeroase sînt potențele educative ale acestei activități. Anul de curînd încheiat a prilejuit numeroase acțiuni cu puternice efecte educative în rîndurile pionierilor și școlarilor. Nu a existat unitate de pionieri de pe cuprinsul țării care să nu fi organizat acțiuni pentru cunoașterea trecutului de luptă al poporului nostru, a realizărilor obținute în opera de edificare a socialismului, a bogățiilor și frumuseților patriei. Sute de mii de pionieri din toate județele țării au vizitat Expoziția Realizărilor Economiei Naționale, Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, obiective economice și social-culturale de o importanță deosebită. Aceste vizite, excursii și drumeții au creat copiilor posibilitatea să ia contact, în mod nemijlocit, cu realitățile și realizările prezentului socialist, să întrezărească drumul pe care-l va parcurge harnicul și talentatul nostru popor în următorii ani. Demnă de atenție în acest sens este acțiunea inițiată și organizată de consiliul municipal București al Organizației Pionierilor cu tema „Pe urmele insurecției naționale antifasciste — august 1944", care a antrenat detașamentele și unitățile

Conf. univ. **VIRGILIU RADULIAN**

(Continuare în pag. 3-a)

În laboratorul lingvistic al Liceului Nr. 2 din Rădăuți

MODALITĂȚI DE LUCRU ÎN LABORATORUL LINGVISTIC

Împreună cu colegii mei care predau limbile străine, folosesc larg laboratorul lingvistic al liceului nostru pentru a da elevilor posibilitatea să-și însușească limba vorbită. Laboratorul ne ajută să creăm în mod artificial, mediul de limbă absolut necesar învățării unei limbi străine, să oferim modele autentice de limbă vie în situații asemănătoare celor firești, să formăm și să perfecționăm deprinderile de pronunție și intonație corectă.

În timpul orei desfășurate în laborator elevii pot asculta și vorbi simultan în tot decursul lecției. Profesorul, la rîndul lui, poate selecta prin sondaj pe fiecare elev sau grupe de elevi, fără știrea lor, pentru a le verifica cunoștințele simultan cu continuarea programului de lucru. Totodată el poate transmite concomitent mai multe programe de lucru (în cazul nostru trei), pentru diferite grupe de elevi și poate interveni, prin cele două microfoane ale sale, pentru corectarea elevilor, sau pentru a da unele indicații necesare. Menționez că elevii pot purta între ei dialoguri ce pot fi interceptate și de profesor sau înregistrate pe magnetofon. Ei lucrează în sistemul audio-activ-corectiv, cu înregistrarea și compararea pronunției față de pista program. Pe lîngă aceasta, pe ecranul laboratorului se pot proiecta diafilme, diapozitive, ilustrații, texte sau filme de 16 mm. Așadar — o bogăție de mijloace, permițînd o mare varietate de modalități.

Tocmai aici, la alegerea modalităților se ridică însă problemele. Nu cred că este cazul să se dea, în privința rezolvării lor, indicații cu caracter de rețetă, căci ceea ce este folositor și eficient într-un context poate fi mai puțin indicat, sau poate fi chiar nefolositor în altul. Metodica folosirii laboratorului lingvistic diferă în funcție de lecție, de elevi, de tipul de laborator amenajat la școala respectivă, ca și de alte condiții.

Firește însă că există și unele cerințe cu un caracter oarecum mai general. De pildă, consider că activitatea în laborator dă rezultate mai bune cînd prelucrăm prin exerciții practice cunoștințele teoretice predate în clasă, cînd ea reprezintă deci cea de a doua fază în procesul de învățare a limbilor străine (cea de a treia și ultima fază a acestui proces desfășurîndu-se din nou în clasă, frontal). Se pornește așadar de la transmiterea cunoștințelor teoretice (în clasă), se trece la formarea deprinderilor de pronunție și exprimare corectă prin exerciții structurale și conversații libere sau dirijate (în laborator) spre a se ajunge la transformarea deprinderilor respective în automatisme prin exerciții de gramatică sau prin conversații dirijate pe baza textelor din manuale (din nou în clasă).

Iată, de exemplu, cum s-a desfășurat în laborator o lecție de limba engleză la clasa a XI-a, în care s-a urmărit aplicarea cunoștințelor teoretice despre întrebările disjunctive și formarea deprinderii de a folosi intonația corectă și accentul corect al cuvintelor în astfel de propoziții. Profesorul a înregistrat pe banda de magnetofon, în citire dialogată, o parte din fragmentul existent în manual care se referea la întrebările disjunctive. Li s-a amintit elevilor că în exemplele respective s-au folosit unele întrebări disjunctive ce se formează după anumite reguli bine precizate în limba engleză. Apoi a urmat un exercițiu ce conținea întrebări disjunctive și răspunsuri la aceste întrebări. Exemplele au fost repetate și de elevi, pentru ca ei să deprindă aceste construcții.

După partea introductivă a urmat programul de lucru propriu-zis pentru elevi, alcătuit din patru exerciții. În primul exercițiu se cerea folosirea întrebărilor disjunctive pe ton coborîtor, în al doilea exercițiu ton coborîtor și ton urcător; cel de al treilea exercițiu solicita elevii să alcătuiască ei înșiși întrebări disjunctive care cer un ton urcător, iar în ultimul exercițiu nu se indica intonația, elevii fiind puși în situația de a alege singuri tonul potrivit contextului.

Înainte de a începe activitatea cu banda, profesorul a explicat elevilor că linia punctată din text (textul fiind special multiplicat pentru fiecare elev), precedată în primele trei exerciții de semnele ce indicau intonația, arată o pauză pentru gîndire și pentru formularea răspunsului. După această pauză vocea profesorului a repetat versiunea corectă, astfel încît elevii au putut compara aceasta cu propria lor versiune. Apoi toți elevii au repetat încă o dată forma corectă.

Lecția s-a încheiat cu proiectarea unor vederi din Anglia. Elevii și-au pus unii altora întrebări legate de conținutul acestor vederi, folosind construcții disjunctive și dînd răspunsurile cuvenite.

Practica predării în laboratorul lingvistic mi-a arătat că, pentru ca lecția să se desfășoare cu un cît mai mare randament, trebuie respectate o serie de cerințe, ca de exemplu: la baza programului să stea rezolvarea unei singure teme; exercițiile să fie relativ scurte; propozițiile să se compună din maximum zece cuvinte; propozițiile cele mai grele să se găsească la mijlocul exercițiului; fiecare exemplu să aibă numai o soluție; programul de lucru înregistrat pe bandă să aibă și o fază de comparare și una de corectare; intervalele lăsate pe bandă pentru răspunsurile elevilor să fie de două ori mai lungi decît rezolvarea normală a exemplului respectiv; activitatea în laborator cu banda de magnetofon să dureze cel mult 25 de minute, după care să intervină un exercițiu în care să nu se folosească cîștile sau să se asculte înregistrările făcute după răspunsurile elevilor.

Firește, modalitățile de lucru pot varia foarte mult. Alegerea celor mai bune, mai eficiente, depinde de profesor, de priceperea, de pregătirea și intuiția lui.

Prof. MIHAI POP
Liceul nr. 2 — Rădăuți

VOCAȚIA EDUCATORILOR NĂSĂUDENI

Pionierii din Maieru, satul copilăriei lui Rebreanu, au înființat, călăuziți de inimosul profesor Sever Ursa, un cerc literar a cărui activitate a iradiat treptat asupra întregului sat.

Spiritul iscoditor al pionierilor a cercetat toate documentele pe care le-au putut găsi la părinții și bunicii lor, izbutind să adune mărturii despre oamenii de seamă ai ținutului năsăudean, despre creațiiile anonime sau culte ale acestora. O bogată colecție de folclor, care reflectă gîndurile și simțirea strămoșilor și contemporanilor, stă alături de creațiile literare ale copiilor din acest sat, despre care Rebreanu spunea: „De Maieru se leagă toată copilăria mea, aici am trăit cele mai fericite zile ale vieții mele".

În muzeul înjghebat în sala veche a școlii în care a învățat carte marele romancier, un colț bogat îi este consacrat acestuia. Alături de manuscrise oglindind activitatea lui Rebreanu se află aici obiecte care evocă prezența sa printre măiereni. O hartă literară a locurilor unde se desfășoară acțiunile din romanele lui, întocmită de pionieri, atestă adînca iubire și cunoaștere de către copii a operei rebreniene. De altfel, pionierii au dat și revistei cercului lor numele „Cuibul visurilor", după titlul unei nuvele a prețuitului lor consătean. Revista include în paginile sale date care conturează complexa monografie a satului, amintirile unor consăteni ai lui Rebreanu, încercările literare ale celor care bat la poarta prin care Rebreanu a trecut triumfal, culegeri folclorice, comentarii de vechi documente, aspecte din activitatea pionierească etc., încît despre ea se poate spune că reprezintă mai mult școala revistei decît revista școlii.

În afară de colțul consacrat lui Rebreanu, pionierii măiereni au rezervat un sector și celuilalt mare creator născut pe plaiurile năsăudene, G. Coșbuc. Facsimile din opera celui care a scris „Nunta Zamfirei", portrete și manuscrise ale poetului îl încorporează firesc mediului în care și-a petrecut copilăria. (În satul nașterii sale, care azi îi poartă numele, am văzut copii rumeni la față, mergînd în mici opincuțe la școală, cu traista doldora de cărți și caiete. Așa trebuie să fi fost și Coșbuc la anii lor. Un film al copilăriei sale se poate turna astăzi aci cu șanse de mare autenticitate. Copiii mi-au arătat și ulița care duce spre locul cîntat de poet: „În vaduri ape repezi curg/Și vuiet duc la moară...").

În centrul sălii, muzeul măierenilor conține și o expoziție a cioplitorilor în piatră, un adevărat lapidarium al creației pionierești. Pe pereți, vechi ulcioare din ceramica locului alternează cu ștergare atît de artistic lucrate, încît îți fură privirile. Într-o vitrină am văzut o pelerină grănicerească purtată de cei care odinioară au fost paznicii de seamă ai unei împărății nevoite să-i recunoască drept urmași ai romanilor. Salva, Parva, Romuli, Nepos sînt localități de graniță ale căror nume alcătuiesc, dacă eliminăm virgulele dintre ele, o propoziție latină cu tîlc, un certificat al romanității localnicilor.

Cele peste 2 000 obiecte adunate cu sîrg la muzeu conturează un întreg univers spiritual care se cere explicat, comentat la nivelul priceperii elevilor. Aceștia au sentimentul că „aci dau mîna cu strămoșii", după cum inspirat a scris un vizitator în cartea de impresii. De altfel, activitatea cercului se desfășoară în muzeu ca într-un laborator. Trainic legat de Maieru, profesorul Ursa pune cu pricepere în valoare tot ce are mai de preț satul acesta românesc. Textele care însoțesc diferitele sectoare ale muzeului sînt opera sa. Dăltuite cu virtuozitate de artist, ele au o mare putere evocatoare, însuflețind obiectele și impresionînd puternic pe vizitatori.

Toată țara Năsăudului este foarte bogată în locuri de seamă. Cineva care călătorise mult prin străinătate se minuna că în orașele occidentale găsise la tot pasul inscripții atestînd trecerea unor oameni mari prin acele locuri. Sînt convins că zona despre care vorbim poate concura cu cinste cu orice oraș din străinătate, chiar dacă inscripțiile sînt mai modest așezate sau sînt gravate adînc — și de aceea mai trainic — numai în inima oamenilor.

De pildă, la Feldru, un sat nu prea îndepărtat de Maieru, pe unde Coșbuc venea în vizită la o soră a sa, am întîlnit copii vioi, cu mîini de aur, care și-au împodobit școala cu cele mai frumoase cusături naționale pe care le-am văzut vreodată. Ele înveșmîntă sălile, culoarele, îl așteaptă pe vizitator la fiecare cap de scară, în vitrine frumos amenajate. Toate tablourile sînt încadrate de ștergare asupra cărora s-au aplecat privirile limpezi ale vreunei fătuțe dornice să fixeze cu vîrful acului tot aleanul milenar al țărăncilor noastre.

Și aici pionierii editează o revistă trimestrială — „Clopoțelul" — pe care, sprijiniți de profesorul T. Pop, au lansat-o începînd din ianuarie 1968. Tinuta ei concurează cu ținuta unor reviste de liceu, iar în paginile sale întîlnim, alături de creații literare ale copiilor, cîntece, culegeri de folclor, jocuri etc., și portrete ale unor localnici de seamă. Copiii grănicerilor de odinioară nu l-au uitat pe Vasile Nașcu, consăteanul lor care a luptat pentru drepturile grănicerești, nici pe Ștefan Utimigeanu, țăranul răsculat din secolul trecut, pe Teodor Deacu, care a lucrat la curtea lui Vasile Lupu și pe alții.

La căminul cultural din Feldru a început să se înfiripeze un muzeu pionieresc, la care copiii au adus vechi documente școlare și fotografii, străvechi obiecte casnice, monezi, costume purtate de strămoși, ceramică etc.

Legătura organică a localnicilor cu trecutul ne-a impresionat și în cancelaria profesorilor. Aci am văzut un tablou cum nicăieri n-am mai întîlnit. El cuprinde fotografiile tuturor dascălilor școlii, începînd de la 1860 și pînă în zilele noastre. Am admirat acest panteon local al dăscălimii cu sentimentul că mult mai mult decît ceea ce exprimă tabloul se întîlnește în sufletul făclierilor de azi ai școlii de pe plaiurile Năsăudului. Undele trecutului se contopesc aci cu cele ale prezentului viguros, într-o fericită sinteză generatoare de dîrze caractere și aleasă sensibilitate.

PATIȚA SILVESTRU

Din activitatea organizațiilor sindicale

Bilanțuri pozitive și jalonări ale activității de viitor

În decada care a trecut s-au încheiat adunările de dări de seamă și alegeri ale birourilor grupelor sindicale din școli, pregătindu-se condițiile pentru desfășurarea adunărilor la nivelul comitetelor sindicatelor. Numeroase scrisori sosite la redacție ne-au făcut cunoscute rezultatele bilanțurilor efectuate cu prilejul alegerilor sindicale, ne-au arătat că majoritatea organelor sindicale din școli își sporesc continuu contribuția pe care o aduc, cu mijloace specifice, la îndeplinirea sarcinilor majore care stau în fața învățămîntului.

Un exemplu concludent în acest sens îl constituie, bunăoară, atmosfera de profund interes și dezbaterile creatoare ce au caracterizat adunările desfășurate la școlile din Cîmpulung Moldovenesc. Aceste adunări au relevat colaborarea fructuoasă existentă între birourile organizațiilor sindicale și conducerile unor instituții școlare ca, de pildă, liceul „Dragoș Vodă", școlile generale nr. 1 și nr. 4, Casa pionierilor etc. Ca rod al acestei colaborări au fost întreprinse acțiuni eficiente de perfecționare și informare didactico-științifică a membrilor corpului profesoral. În acest scop au fost organizate, în acest an școlar, conferințe, simpozioane, întîlniri cu oameni de știință, scriitori etc. A fost însă menționat critic faptul că birourile grupelor sindicale nu au făcut totul pentru ca toți învățătorii și profesorii care aveau de cîștigat de pe urma acestor acțiuni să participe efectiv la ele.

Criticile formulate de numeroși participanți la discuții s-au referit și la faptul că nu au fost întreprinse suficiente acțiuni — nici ca număr, nici ca valoare — în scopul educării etico-profesionale a personalului administrativ și de deservire din școli, al ridicării nivelului cultural al acestuia și al cultivării atașamentului pentru instituția în cadrul căreia lucrează. S-a arătat în acest sens că se impune luarea unor măsuri de către comitetul sindicatului pentru ca în cel mai scurt timp posibil să se inițieze noi forme de manifestări cultural-educative, diferențiate conform cu interesul pe care-l manifestă fiecare categorie de membri de sindicat la locul lor de muncă.

O grijă deosebită au manifestat birourile grupelor sindicale pentru condițiile de muncă și de viață ale membrilor de sindicat. La liceul „Dragoș Vodă" și la Școala generală nr. 4, de pildă, această grijă s-a concretizat, printre altele, în modul cum au fost sprijiniți tinerii să se încadreze în activitatea colectivului și să-și rezolve problemele de viață.

În propunerile făcute în adunările de dări de seamă și alegeri s-a subliniat necesitatea ca organele sindicale din școli, aprofundînd mai mult spiritul documentelor de partid, indicațiile Uniunii Generale a Sindicatelor și ale Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, să-și întărească contribuția la perfecționarea procesului didactic prin lărgirea formelor schimbului de experiență, prin organizarea de consultații și simpozioane, prin impulsionarea acțiunilor de confecționare a materialului didactic etc.

Dezbateri cu un caracter fructuos, de lucru, s-au desfășurat și la Iași, unde în centrul problematicii discuțiilor s-a situat colaborarea între organele sindicale din învățămîntul de cultură generală și cele din învățămîntul superior pe linia modernizării procesului instructiv-educativ și a aprofundării activităților de cercetare științifică în școli.

De asemenea, în viața școlilor din Sighetul Marmației, Dragomirești Olt, Sfîntu-Gheorghe etc., adunările de dări de seamă și de alegeri au constituit importante momente de bilanț, care au stimulat participarea creatoare a corpului profesoral la rezolvarea problemelor majore privind pregătirea forței de muncă pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltate și construirea comunismului.

Pregătiri pentru simpozionul național al corpului didactic

Una dintre preocupările care antrenează în prezent într-o măsură din ce în ce mai mare activitatea sindicatelor din învățămînt este, fără îndoială, pregătirea simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului; sporirea contribuției sindicatelor din învățămîntul de cultură generală în pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice. În numeroase centre județene cum sînt Brașov, Ploiești și altele au fost create comisii județene de organizare și îndrumare a pregătirilor pentru simpozion. Aceste comisii — formate din reprezentanții sindicatelor din învățămînt în birourile executive ale Consiliilor județene ale sindicatelor, președinții sindicatelor de învățămînt ale orașelor din cadrul județelor respective, reprezentanți ai inspectoratelor școlare județene, ai filialelor societăților științifice ale cadrelor didactice, învățători și profesori care s-au afirmat în activitatea de cercetare științifică — au și inițiat o serie de acțiuni. Astfel, ele au difuzat în rîndul oamenilor școlii tematica orientativă a simpozionului, sprijinind pe cei ce doresc să participe la lucrări să-și aleagă teme care să se situeze în miezul preocupărilor actuale de perfecționare a activității instructiv-educative.

Cu intensitate se desfășoară în aceste săptămîni pregătirile pentru buna desfășurare a simpozioanelor județene care vor precede, după cum se știe, simpozionul național. Sindicatele din Sighișoara, din Odorheiul Secuiesc și din alte orașe au și trecut, cu sprijinul organelor județene de învățămînt, al filialelor societăților științifice ale cadrelor didactice și al conducerii unor școli, la formarea colectivelor de autori, astfel încît acestea să dispună de timpul necesar pentru elaborarea unor lucrări analitice, cu caracter original. Menționăm, printre temele luate în cercetare, „Valorificarea potențelor formative ale istoriei în activitatea instructiv-educativă desfășurată de profesorii de specialitate", „Utilizarea fișelor de observare psihopedagogică ca instrument de cunoaștere și orientare a elevilor", „Rolul sindicatelor din învățămînt în desfășurarea unei educații permanente actuale și eficiente", „Experimentarea procedeelor de verificare a cunoștințelor prin metoda reconstituirii noțiunilor".

Nu putem să nu observăm că la unele sindicate de învățămînt și organe școlare județene se manifestă unele rămîneri în urmă. Se cere ca acestea să recupereze întîrzierile și să realizeze în termen importantele obiective propuse. Se impune, de asemenea, ca în etapa imediat următoare Institutul de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a cadrelor didactice, societățile științifice, casele corpului didactic, institutele de învățămînt superior să acorde colectivelor de autori consultații și îndrumări competente în vederea elaborării unor lucrări de ținută cît mai înaltă.

AL. C.

Curs pentru profesorii de pedagogie

În ziua de 5 ianuarie, la Centrul național de perfecționare a cadrelor de pe lîngă Consiliul Național al Organizației Pionierilor s-a deschis un curs cu profesorii de pedagogie de la liceele pedagogice din întreaga țară.

Cursul, organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, are menirea de a contribui la perfecționarea profesorilor de pedagogie. El cuprinde numeroase expuneri printre care: „Contribuția activității pionierești la educația ideologică politică a pionierilor și școlarilor", „Principiile pedagogice ale activității pionierești", „Condiții psihopedagogice ale educării inițiativei și autoconducerii pionierești" etc

Simpozion privind pionieria în școlile speciale

Recent a avut loc la Cluj simpozionul cu tema „Activitatea organizațiilor pionierilor în școlile pentru copii cu defecțiuni senzoriale". La acest simpozion, la care au participat un mare număr de cadre didactice, comandanți de unități și detașamente de pionieri, s-au prezentat o seamă de comunicări printre care „Rolul organizației de pionieri în încadrarea socială a deficienților senzoriali", „Contribuția activităților pionierești la integrarea socială a elevilor ambliopi", „Dezvoltarea capacității de observare a deficienților senzoriali prin activitatea în cercuri" etc. A fost prezentat de asemenea un referat privind pionieria în școlile speciale, susținut de tov. Silvestru Patița, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Consfătuiri ale conducătorilor de cercuri

Societatea de științe fizice și chimice organizează în zilele de 8 și 9 ianuarie a.c., la Timișoara, o consfătuire republicană a cadrelor didactice de specialitate pe tema „Activitatea cercurilor de fizică și chimie ale elevilor și a cercurilor științifice studențești". Acțiunea se bucură de o largă participare a cadrelor didactice universitare cît și a profesorilor de liceu din județul Timiș și din toată țara.

Se dezbat probleme legate de metodica activității în cercuri, de rolul acestora în orientarea școlară și profesională de formarea viitorilor cercetători științifici în cadrul cercurilor studențești. Discuțiile purtate în prima zi a consfătuirii au subliniat progresul făcut în acest sens în învățămîntul românesc, cît și unele probleme ce se cer rezolvate de acum încolo. Concluziile consfătuirii vor fi publicate în „Revista de fizică și chimie", seria A.

*

În zilele de 6 și 7 ianuarie 1970 a avut loc la Timișoara Consfătuirea pe țară a conducătorilor cercurilor pionierești agro-biologice, organizată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor în colaborare cu Ministerul Învățămîntului.

Timp de două zile, profesorii conducători de cercuri au dezbătut pe larg căile, metodele și formele cele mai eficiente de muncă prin care cercurile agro-biologice își aduc contribuția la e[illegible] multilaterală, st[illegible] moral-cetățenească [illegible] triotică a pionierilor și școlarilor din patria noastră.

La consfătuire au participat reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Ministerului Învățămîntului, ai Ministerului Agriculturii și Silviculturii, ai Societății de științe naturale, ai Asociației generale a vinătorilor și pescarilor, ai Asociației crescătorilor de albine, ai Comisiei monumentelor naturii, precum și redactori ai revistelor „Educația pionierească" și „Natura".

Întrecerile elevilor

La începutul acestui trimestru se va desfășura faza pe localitate a concursurilor pe specialități ale elevilor. Astfel, la 18 ianuarie va avea loc concursul de limba și literatura română, la 25 ale aceleiași luni concursul de matematică, iar la 1 februarie concursul de fizică și chimie. Aceste întreceri — care anul trecut au întrunit [illegible]ste 56.000 de elevi — [illegible]ontribui și în acest an la depistarea și afirmarea talentelor, constituind în același timp un mijloc de verificare a pregătirii elevilor, a calității muncii școlare.

*

Pentru a stimula creația literară a elevilor din liceele de cultură generală, pedagogice și de artă, Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu Uniunea Scriitorilor și Casa Centrală a Creației vor organiza un concurs intitulat „Tinere condeie" La acest, concurs vor putea participa nu numai membrii cenaclurilor și cercurilor literare, ci toți elevii care au aptitudini și talent în domeniul prozei, poeziei sau dramaturgiei.

Concurs de lucrări științifice

Intrat în tradiție, concursul de lucrări științifice ale cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală — organizat de Societatea de științe filologice din 2 în 2 ani — cunoaște în acest an o nouă ediție. Conform regulamentului de concurs, se pot trimite lucrări numai de către membrii S.S.F. și numai prin intermediul filialelor locale. Concursul are un caracter secret, lucrările fiind semnate cu un motto. Termenul ultim de trimitere a lucrărilor este de 31 octombrie 1970 data poștei, urmînd ca rezultatele să fie stabilite de o comisie formată din academicieni, profesori universitari, alți specialiști, și anunțate pînă la 31 decembrie 1970.

Se vor acorda un premiu I, un premiu II și un premiu III și trei mențiuni în bani, iar lucrările premiate (sau capitole ale lor) vor fi publicate în măsura posibilităților.

Orice informație sau detalii se pot afla de la filialele sau subfilialele din țară ale S.S.F. precum și de la conducerea Societății din București, b-dul. Republicii, 55 sector III, of. poștal 1, telefon 15.17.92.

Lucrări plastice realizate de școlari

De curînd, Facultatea de Arte plastice de la Institutul pedagogic din București a găzduit expoziția de pictură a elevilor de la Școala generală nr. 47 din București și de la Școala nr. 1 din Cernica — Ilfov. Întreaga expoziție vorbește despre activitatea susținută pe care au desfășurat-o elevii celor două școli atît în orele de desen, cît și în cadrul cercurilor de artă plastică, sub îndrumarea unor pricepuți și entuziaști profesori. Lucrările expuse dovedesc un dezvoltat simț decorativ, culorile sînt bine armonizate plăcute ochiului.

Prof. A. CONSTANTIN

Sesiune de lichidare

Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștința celor interesați că profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de 3 ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat la el și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop în vacanța de primăvară a elevilor din anul școlar 1969—1970.

Inscrierile pentru această sesiune urmează să se facă prin direcțiunile școlilor la inspectoratele școlare județene.

Inspectoratele școlare județene (municipiul București), după verificarea dosarelor candidaților înscriși vor efectua inspecțiile speciale.

Examenul se va desfășura după programele în vigoare pentru examenul de definitivare în învățămînt.

PREMII PENTRU LUCRĂRI ŞTIINŢIFICE

Ministerul Învăţământului acordă anual cadrelor didactice din învăţământul superior premii pentru cele mai valoroase lucrări de cercetare ştiinţifică ce prezintă însemnătate teoretică sau cuprind soluţii aplicabile în industrie, agricultură, transporturi etc. În general, sînt preferate lucrările tipărite şi care au fost susţinute şi apreciate în mod deosebit în sesiunile ştiinţifice ale instituţiilor de învăţămînt superior. De asemenea, se acordă premii pentru manuale, cursuri sau tratate tipărite sau litografiate, care au o ridicată valoare ştiinţifică, aducînd o contribuţie originală în specialitate.

În anul 1969, Ministerul Învăţământului a acordat 87 de premii pentru activitatea de cercetare ştiinţifică desfăşurată în anul 1967. S-au conferit 22 de premii I, 27 de premii II şi 38 de premii III. Lucrările cele mai valoroase, premiate în anul 1969 sînt următoarele :

MINE — PETROL

Premiul II

1. Conf. dr. ing. **Tocan Ion,** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie, pentru lucrarea „Exploatarea sondelor", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti — 1967.

2. Prof. dr. ing. **Murgu Marţian,** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie, pentru lucrarea „Corelaţii metal — minereu în zăcămîntul de la Moldova Nouă", comunicare ştiinţifică la sesiunea ştiinţifică a cadrelor didactice de la Institutul de petrol, gaze şi geologie — 1967

3. Prof. dr. ing. **Covaci Ştefan,** asistent ing. **Popescu Alexandru** şi asistent ing. **Bădulescu D.** de la Institutul de mine Petroşeni, pentru lucrarea : „Studiul posibilităţilor de extragere a rezervei de substanţă minieră utilă imobilizată în pilierul de siguranţă al puţului nr. 3 lentila I, între cotele 300—324 de la E.M „Altîn Tepe", lucrare elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în Revista Minelor nr. 9/1968.

Premiul III

1. Prof. dr. ing. **Popa Aron** şi şef lucrări ing. **Fodor D.** de la Institutul de mine Petroşeni, pentru lucrarea : „Exploatarea zăcămintelor de talc din Munţii Poiana Ruscăi", lucrare elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967, predată spre publicare în 1969.

2. Conf. dr. ing. **Manolescu Gabriel** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie pentru lucrarea : „Asupra unui fenomen intervenind în migraţia ţiţeiului" publicată în revista „Freiberger Forschungshefts" a Academiei de mine din Freiberg (R.D.G.) august 1967.

3. Conf. dr. ing. **Pîrcălăbescu I.** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie, pentru lucrarea „Contribuţii la explicarea mecanismului acidizării mineralelor componente ale mediului solid, al unor zăcăminte de ţiţei din România", publicată în Buletinul Institutului de petrol, gaze şi geologie vol. XVI, 1967.

METALURGIE

Premiul I

1. Prof. **Bolgiu O.,** asist. **Dumitrescu A.,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru grupul de lucrări privind caracteristicile tehnice şi fizico-mineralogice ale bentonitei de la Valea Chioarului, Gura Sada şi Oarda Ciugud, proces tehnologic, lucrări comunicate la sesiunea ştiinţifică a Institutului politehnic Bucureşti în anul 1967.

Premiul II

1. Prof. **Domşa A.,** şef lucrări, **Patfalvi A., Spirchez Z., Szabo I.** de la Institutul politehnic Cluj, pentru lucrarea „Cercetări asupra măririi densităţii de umplere a puiberilor de fier", publicată în revista Cercetări metalurgice nr. 9, Bucureşti, 1967.

Premiul III

1. Prof. **Geru N.,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea : „Proprietăţile metalelor şi metode fizice de control", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1967.

2. Prof. **Raşeev D.,** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie, pentru lucrarea : „Contribution à l'étude de la cinétique des transformations iso-thermes des fontes à graphite nodulaire lors du chauffage à l'état solide", publicată în Revue roumaine des Sciences techniques — serie de métallurgie, tome 12, nr. 2, 1967.

ELECTROTEHNICĂ, ENERGETICĂ, ELECTRONICĂ, TELECOMUNICAŢII

Premiul I

1. Prof. dr. doc. **Cartianu Gheorghe,** prof. dr. ing. **Marinescu Nicolae,** conf. dr. **Cătuneanu Vasile,** conf. **Preda Alexandru,** şef lucrări **Ivanciovici Mircea,** asist. **Schuster Bruno,** asist. **Zamfirescu D.,** ing. **Beluşică Ileana,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea „Dispecer radio-telefonic", lucrare efectuată pe bază de contract în 1967 pentru minele Filipeştii de Pădure.

2. Prof. dr. ing. **Bălă Constantin,** asist. **Fetita Alexandru,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea „Pierderile suplimentare în înfăşurările combinate tip indus de curent continuu", lucrare efectuată pe bază de contract în 1967, pentru uzinele Electroputere.

Premiul II

1. Prof. **Dănilă Nicolae,** conf. **Pimsner Victor,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea: „Analiza termodinamică a schemelor centralelor electrice" publicată în Editura Academiei R.S.R., 1967. La lucrare a colaborat şi prof. **Dinculescu Constantin,** care a luat premiul Ministerului Învăţămîntului în anul 1968

2. Prof. dr. ing. **Condrea Sergiu,** de la Institutul politehnic Bucureşti pentru lucrările : „Metodă unitară de sinteză în domeniul timp şi al frecvenţei" şi „Sinteza reţelelor cu ajutorul convertorului general de impedanţă", susţinute la Simpozionul „Analiza şi sinteza reţelelor electrice", în anul 1967.

Premiul III

1. Şef lucrări **Poeată Nina,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea „Calculatoare electronice şi programare", publicată în Editura didactică şi pedagogică, 1967.

2. Şef de lucrări **Vasilievici Alexandru,** de la Institutul politehnic Timişoara pentru lucrările : „Determinarea experimentală a influenţei saturaţiei asupra parametrilor şi cuplului electromagnetic al maşinilor de inducţie", „Influenţa saturaţiei asupra reactanţilor de dispersie la maşinile de inducţie", lucrări elaborate în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi lucrarea : „Studiul fenomenelor tranzitorii în regim cvasistaţionar la o maşină de inducţie trifazată simetrică", publicată în Buletinul Institutului politehnic din Timişoara, în anul 1967.

3. Prof. ing. **Călin Sergiu** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea : „Regulatoare automate", curs apărut în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti 1967.

4. Prof. dr. ing. **Hortopan Gheorghe,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea : „Aparate electrice", curs apărut în Editura didactică şi pedagogică 1967.

5. Şef de lucrări **Ponner Ioan,** de la Institutul politehnic Bucureşti pentru lucrarea : „Contactor static de curent continuu în circuit de comutaţie de timp L.C. cu inductanţă în serie cu circuitul de sarcină", publicată în revista „I. E. Ind. Electronică", în 1967.

MECANICĂ, CONSTRUCŢII DE MAŞINI

Premiul I

1. Conf. **Duca Zoltan,** de la Institutul politehnic Cluj, pentru lucrarea „Teoria sculelor aşchietoare", publicată în Editura tehnică, Bucureşti 1967.

2. Prof. **Manea Gheorghe,** ing. **Boicu N.** şi asist. **Voica I.,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea : „Deformaţiile locale sub efectul presiunii în problema ungerii hidrodinamice" predată la publicat în 1967 şi apărută în „Studii şi Cercetări de Mecanică Aplicată", nr. 2, 1968.

Premiul II

1. Prof. **Caşler G.,** conf. **Belous V.,** şef lucrări **Rener A.,** de la Institutul politehnic Bucureşti pentru lucrarea : „Recherches sur l'effort de coupe de metaux", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în revista „Machineoutil française" nr. 242 şi 243, anul 1968, Paris, Franţa.

2. Prof. **Stan D.,** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie pentru lucrarea : „Rezistenţa materialelor", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti 1967.

Premiul III

1. Şef lucrări **Crudu I.,** asistent **Niculăiasa V.,** de la Institutul politehnic Iaşi pentru grupul de lucrări referitoare la „Comportarea la uzură a fontei maleabile perlitice şi aplicarea ei în construcţia de maşini agricole", publicată în Buletinul Institutului politehnic Iaşi, 1967 şi Revista de metalurgie nr. 10, 1968.

2. Prof. **Niculescu Isaia,** de la Institutul de Mine din Petroşeni, pentru lucrarea „Verbesserung des Wirkungsgrades bei Pressluftmotoren", publicată în revista „Wärme", martie 1967.

3. Prof. **Popa B., Kassian V., Bătăgă N., Silaşi C., Vintilă C., Chirilă A.,** de la Institutul politehnic Cluj, pentru lucrările : „Probleme de termotehnică şi maşini termice" şi „Termotehnică şi maşini termice", lucrări de laborator, publicate în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1967.

CONSTRUCŢII

Premiul I

1. Prof. **Cioc D.,** de la Institutul de construcţii Bucureşti pentru lucrarea : „Mecanica fluidelor", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti 1967

2. Conf. dr. ing. **Păunescu M.** şi **Haida V.,** de la Institutul politehnic Timişoara pentru lucrarea : „Foraje geotehnice şi hidrologice, executate cu ajutorul mecanismelor vibratoare", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în „Convegno di geotecnica" Genova, octombrie 1968.

Premiul II

1. Prof. dr. ing. **Focşa V.,** de la Institutul politehnic Iaşi pentru lucrarea „Nivelul de zgomot din oraşul Iaşi", lucrare întocmită pe bază de contract cu Sfatul regional Iaşi în anul 1967

Premiul III

1. Prof. **Popescu Victor,** conf. dr. ing. **Dalban C.,** asistent ing. **Chesaru Eugen,** ing. principal **Popescu Rodica,** de la Institutul de construcţii Bucureşti, pentru lucrarea „Proiectarea şi comportarea grinzilor confecţionate din profile dublu T cu goluri pe inimă", studiu 1967 şi publicat în „Internationale Stahlbantagung" Technische Universität, Dresden, 1967.

CHIMIE

Premiul I

1. Prof. dr. doc. **Robu I. V.** şi ing. **Tomescu Maria,** de la Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti pentru grupul de lucrări : „Cu privire la calculul şi proiectarea coloanelor de absorbţie cu refierbere", publicat în Revista de „Petrol şi gaze" nr. 5, mai 1967 ; „Calculul şi proiectarea instalaţiei de absorbţie cu reabsorbţie" ; elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967, publicată în revista „Petrol şi gaze" nr. 6 ; „Teoria şi calculul sistemului de absorbţie cu recirculare", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în Revista „Petrol şi gaze" nr. 10, 1968.

2. Şef de lucrări dr. ing. **Dumitrescu Svetlana,** de la Institutul politehnic Iaşi, pentru grupul de lucrări : „Zur polymerisation von Azetylenderivaten III. Polyphenylazetylenfraktionen und ihre elektrophysikalische Eigenschaften" elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în „Plaste und Kautschuk", 15 ianuarie 1968 ; „Das Studium der Polymerisation von Acetylenderivaten I Die Polymerisation von Phenylacetylen mittels Triisopropyl-bor", publicată în „Revue roumaine de chimie", tome 12, nr. 4, 1967 şi „Etudé de la polymerisation des derives acetyleniques", publicată în Buletinul Institutului politehnic Iaşi, 1968. Lucrarea a fost elaborată în cadrul planului de cercetare în 1967.

Premiul II

1. Conf. dr. **Simon Zeno,** de la Universitatea Timişoara, lector **Păun Jean,** şef lucrări **Bogdan-Tudor Doina,** asistent **Mihalcea Ion,** asistent **Contineanu Mihai,** chimist principal **Bălăceanu Gh.** de la Universitatea Bucureşti, pentru grupul de lucrări : „Redyolysis of the Complex in aquens Solution", publicată în „Revue roumaine de chimie" nr. 12, 1967 ; „Redox Reactionen der komplexen Oxalate einiger dreiwertiger Übergangsmetalle I." publicată în „Revue roumaine de chimie" nr. 12, pe anul 1967 ; „Redox Reactionen der komplexen Oxalate einiger dreiwertiger Übergangsmetalle II.", publicată în „Revue roumaine de chimie" nr. 12, pe anul 1967 ; „Photochemical Decomposition of Diphenyldiazomethane in the Absence of Solvent", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967, susţinută la Conferinţa internaţională de fotochimie 1967 şi publicată în „Berichte der Bunsengesellschaft für physikalische Chemie", 1968.

Premiul III

1. Prof. dr. doc. **Solacolu Şerban,** prof. **Dinescu R.,** conf. **Zaharescu M.** de la Institutul politehnic Bucureşti şi **Mercheş Mircea** de la Universitatea Bucureşti pentru grupul de lucrări : „Influenţa adaosurilor sărurilor de sodiu ale acizilor organici asupra sintezei zeoliţilor de sodiu de tip 4 A cu pori de 4 Å elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 ; „Les equilibres hydrothermaux pendant la synthese de la zeolite 4-Å, en presence de quelques substances organiques polaires" publicată în „Compte — Rendu XXXVI-e Congres internaţional de chimie industrială — Bruxelles 1967, Gv. VI S. 16, 153, 417 (1967) ; „Aspecte cinetice asupra sintezei zeolitului de sodiu de tip A cu pori de 4 Å, elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi „La synthèse de la zéolite de sodium de type A, en présence des composés organiques bipolaires", publicată în „Revue roumaine de chimie" nr. 12, 1967.

FIZICĂ

Premiul I

1. Conf. dr. **Grigoriu Alexandru,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Originea cîmpului aeroelectric şi a variaţiei sale universale Mauchly — Paramanov", prezentată la Congresul Uniunii Internaţionale de geodezie şi geofizică de la Lucerna (Elveţia) 1967.

Premiul II

1. Prof. dr. doc. **Agirbiceanu I.,** conf. dr. **Gheorghiţă Candida Oancea** şi şef de lucrări **Cristea Paul,** de la Institutul politehnic Bucureşti, pentru lucrarea „Apariţia efectului fotovoltaic în timpul formării straturilor subţiri de telur", prezentată la Colocviul de pături subţiri de la Budapesta 1967.

Premiul III

1. Lector dr. **Iova Iancu** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Lărgirea şi deplasarea liniilor spectrale ale Ar. I şi Ar. II în plasma de scînteie la presiuni peste 1 atm", prezentată la Conferinţa Internaţională de fenomene în baze ionizate, Viena 1967

2. Conf. dr. **Sanduloviciu M.,** de la Universitatea Iaşi, pentru grupul de lucrări asupra descărcărilor luminiscente în gaze, publicat în Analele Universităţii din Iaşi în anul 1967.

3. Cercetător principal **Todoran I.,** de la Universitatea din Cluj, Observatorul astronomic, pentru grupul de lucrări în domeniul stelelor variabile, elaborat în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicat în „Studia universitatis Babeş-Bolyai", 1967.

ECONOMIE DE RAMURĂ

Premiul I

1. Prof. dr. **Grindea Dan,** de la Institutul agronomic Bucureşti, pentru lucrarea „Venitul naţional în Republica Socialistă România", publicată în Editura ştiinţifică, Bucureşti 1967.

Premiul II

1. Prof. **Rusu D.,** lector **Neagu Th.,** lector **Davidescu R.,** de la Institutul politehnic Iaşi, pentru lucrarea „Evidenţa contabilă şi analiza activităţii economice a întreprinderilor industriale", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1967.

MATEMATICĂ

Premiul I

1 Prof. **Bucur I.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Teoria determinanţilor pe categorii triunghiulate", prezentată la Colocviul Internaţional de teoria categoriilor de la Bucureşti, 1967.

Premiul II

1. Prof. dr. **Ciucu Gh.,** de la Universitatea Bucureşti pentru lucrările : „Introducerea în teoria aşteptării", publicată în Editura tehnică, Bucureşti 1967 ; „Teoria estimaţiei şi verificarea ipotezelor statistice", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1968 ; „Probleme de statistică matematică" elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în Editura didactică şi pedagogică în anul 1968.

2. **Chiş C., Pal A., Oproiu T.,** de la Universitatea din Cluj, Observatorul astronomic, pentru un ciclu de lucrări privind observaţiile asupra sateliţilor artificiali, lucrări elaborate în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicate în „Nabliudenia iscusstvennih sputnicov zemli" nr. 5, Bucureşti, 1967 şi nr. 7, Sofia, 1968

Premiul III

1. Lector **Iftimia V.,** de la Universitatea Bucureşti pentru lucrările : „Sur l'equation" $\frac{\partial u}{\partial} = f$", publicată în Buletin mathématique, tome II (59) nr. 3 : „Un theorème du type de Paley-Wiener", publicată în Buletin mathématique, tome 11 (59) nr. 4, 1967.

2. Lector **Barbu V.,** de la Universitatea din Iaşi, pentru lucrările : „On the propagation of hypoanalyticily for solutions of differential equations with constant coefficiente", elaborate în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în „Revue roumaine de la mathématique pures et appliquèe", in tome XIV 1969 ; „Partially hypoanalytic distributions and pseudo-differential operators" şi publicată în „Academia Nazionale dei Lincei" seria VIII T. XLV, 1968. Lucrarea a fost elaborată în cadrul planului de cercetare pe 1967.

3. Lector **Ieşean D.,** de la Universitatea din Iaşi, pentru lucrările : „Tensiuni termice în bare ortotrope", publicată în Analele ştiinţifice ale Universităţii Iaşi, tomul XIII, 1967 ; „Tensions termiques dans des barres élastiques nonhomogenes", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în Analele ştiinţifice ale Universităţii Iaşi, tomul XIV, anul 1968 ; „Sur la théorie de la termoélasticité micropolaire couplée" publicată în C.R. Acad. Sc. Paris, t. 265, 1967 ; „Tensions thermiques dans des barres élastiques anisotropes" elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în Analele ştiinţifice ale Universităţii Iaşi, tomul XV, anul 1968.

AGROSILVICE

Premiul I

1. Prof. **Constantinescu N.,** prof. **Negrilă A.,** prof. **Ghena N.,** de la Institutul agronomic Bucureşti pentru lucrarea „Pomicultura" — tratat — publicată în Editura agrosilvică, 1967.

2. Prof. **Oprea C. V., Iliescu M.,** ing. **Vergheleţ L.,** ing. **Moişoiu V.,** ing. **Crăciun M.,** ing. **Baumştrak A.,** ing. **Miloş M.,** de la Institutul agronomic Timişoara, pentru ciclul de lucrări „Cercetări pedologice şi hidrologice a zonei Timiş şi Bega", publicate în „Lucrări ştiinţifice" ale Institutului agronomic Timişoara, vol. X, 1967.

Premiul II

1. Conf. **Andreescu Vasile** de la Institutul politehnic Braşov pentru lucrarea „Exploatarea pădurilor" — manual — lucrare publicată în Editura didactică şi pedagogică, 1967.

2. Prof. **Manolache C.** şi conf. dr. **Boguleanu Gh.** de la Institutul agronomic Bucureşti, pentru lucrarea: „Entomologie" — manual — publicată în Editura didactică şi pedagogică, 1967.

Premiul III

1. Prof. **Ionescu Siseşti Vlad** de la Institutul agronomic Bucureşti, pentru lucrarea : „Agrotensiometru, aparat pentru măsurat umiditatea în solurile irigate" — lucrare publicată în „Lucrări ştiinţifice" ale Institutului agronomic Bucureşti, 1967.

2. Conf. **Roşca D.,** şef lucrări **Panait V.,** ing. **Pinzaru C.** şi ing. **Davidescu M.,** de la Institutul agronomic Iaşi pentru lucrarea „Leguminoase furajere — monografie" publicată în Editura agrosilvică, în 1967.

3. Prof. **Munteanu A. S.** conf. **Vidraşcu M.,** şef lucrări **Pîrău I. V.,** şef lucrări **Ciortuz I.,** de la Institutul politehnic Braşov, pentru lucrarea „Contribuţii la calculul grafoanalitic al adîncimii critice în canale trapezoidale folosite în corectarea torenţilor", publicată în „Lucrări ştiinţifice ale Institutului politehnic Braşov" — 1967.

4. Şef lucrări dr. **Cîmpean Cornelia — Peţanca,** de la Institutul agronomic Bucureşti pentru lucrarea „Bolile glandei mamare la animalele domestice", publicată în Editura agrosilvică în 1967.

ŞTIINŢE NATURALE

Premiul I

1. Prof. **Botnariuc N.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Principii de biologie generală", publicată în Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967.

Premiul II

1. Prof. dr **Raicu P.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Genetica", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1967.

Premiul III

1. Conf. dr. **Dumitru I. F.,** de la Universitatea Bucureşti pentru lucrarea „Lucrări practice de biochimie", publicată în Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1967.

2. Conf. dr. doc. **Moruzi C.,** asist. dr. **Petria El.,** asist. **Mantu El.,** de la Universitatea Bucureşti pentru lucrarea „Catalogul lichenilor din România", publicată de Universitatea Bucureşti. Grădina Botanică, 1967.

GEOLOGIE — GEOGRAFIE

Premiul II

1. Prof. dr. doc. **Posea Gr.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Glacisuri şi unele aspecte din România", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi publicată în „Analele Universităţii Bucureşti" anul XVII nr. 1, 1968.

2. Lector dr. **Bărbulescu A.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Amoniţii oxfordieni de la Băltăgeşti" (Dobrogea Centrală), elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi predată spre publicare la „Revista Studii şi cercetări de geologie" a Academiei Republicii Socialiste România, 1969.

Premiul III

1. Lector **Schram M.,** de la Universitatea Iaşi, pentru lucrarea „Cîteva aspecte privind bilanţul hidrologic al lacurilor din Cîmpia Moldovei", elaborată în cadrul planului de cercetare ştiinţifică pe anul 1967 şi publicată în „Analele ştiinţifice ale Universităţii din Iaşi", tomul XIV anul 1968.

2. Conf. dr. **Mareş Ioana** şi conf. dr. **Tatarim Niţă** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Studiul glaucomitului din depozitele eocene din regiunea Cluj", publicată în Analele Universităţii Bucureşti, anul XVI, nr 2, 1967.

ŞTIINŢE MEDICALE

Premiul II

1. Prof. dr. **Sofletea Alexandru,** de la Institutul de medicină din Timişoara, pentru lucrarea „Neurologie clinică", publicată în Editura medicală, Bucureşti, 1967.

Premiul III

1. Prof. **Szabo St., Csögör St., László I.** şi **Adorgán Etelka,** de la Institutul de medicină şi farmacie din Tg. Mureş pentru lucrarea „Recherches sur l'imunité et la protéinemie dans la silicose", publicată în Arch. roum. psth. exp. microbiol. T. 26, nr. 3, 1967.

2. Prof. **Popoviciu L.** şi **Asgian B.,** de la Institutul de medicină şi farmacie din Tg. Mureş, pentru lucrarea „Contribution à la sémiologie du contex prifrontal" publicată în „Revue neurologie" — Paris, vol. 117, nr. 6, pp. 732—737, anul 1967.

ISTORIE.

Premiul I

1. Prof. **Berciu D.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea : „România before Burebista", publicată în Editura Thomas-Hudson, Londra, 1967 şi republicată în Editura „Praeger", New York.

Premiul II

1. Prof. **Giurescu C. C.** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Istoria Bucureştilor", publicată în Editura pentru literatură, Bucureşti, 1967.

Premiul III

1. Conf. **Corivan M.,** de la Institutul pedagogic de 3 ani Suceava pentru lucrarea „Mihail Kogălniceanu şi organizarea administrativă a Moldovei în prima sa guvernare din timpul domniei lui Al. I. Cuza" elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967, susţinută la sesiunea ştiinţifică organizată de S.S.I.F., Bucureşti, 1967, şi publicată în „Studii şi articole de istorie", vol. XII, Bucureşti, 1968.

FILOLOGIE

Premiul I

1. Conf. dr. **State Sorin,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Teorie şi metodă de sinteză", publicată în Editura Academiei, 1967.

2. Prof. dr. **Coteanu I.,** conf. dr. doc. **Vasiliu N.,** conf. dr. **Guţu-Romalo Valeria,** conf. dr. **Caragiu-Marioţeanu Matilda,** conf. dr. **Diaconescu Paula,** de la Universitatea Bucureşti, pentru contribuţia la volumul „Elemente de lingvistică structurală", publicată în Editura ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Premiul II

1. Prof. dr. **Brăiescu I.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Curs de literatură franceză sec. XIX", publicată în Editura didactică şi pedagogică, 1967.

2. Prof. dr. **Barbu N. I.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Valori umane în literatura greacă", publicată în Editura pentru literatură, 1967.

Premiul III

1. Prof. dr. doc. **Dima A.,** lector **Cizek Al.,** lector **Ionescu G.,** lector **Fetiinger Valentina** şi asistent **Pop Mihai** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Antologie de literatură universală", elaborată în cadrul planului de cercetare pe anul 1967 şi multiplicată în tipografia Universităţii Bucureşti. 1967.

2. Lector **Armaş-Niţă Silvia,** de la Universitatea Bucureşti pentru lucrarea „Influenţa limbii române asupra lexicului limbilor slave", publicată în Revista „Româno-slavica", 1967.

FILOZOFIE ŞI PSIHOLOGIE

Premiul I

1. Acad. **Joja Atanase,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Logos şi etos", publicată în Editura politică, 1967.

2. Prof. **Banu I.,** de la Universitatea Bucureşti pentru lucrarea „Filozofia Orientului Antic", publicată în Editura ştiinţifică, 1967.

Premiul II

1. Prof. **Şchiopu Ursula** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Psihologia copilului", publicată în Editura didactică şi pedagogică, 1967.

2. Conf. **Enescu Gheorghe,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Logică şi adevăr" publicată în Editura politică, 1967.

3. Prof. **Stere Ernest,** de la Universitatea Iaşi, pentru lucrarea „Pascal", — studiu introductiv, publicată în Editura ştiinţifică, 1967.

Premiul III

1. Conf. **Ghişe Dumitru,** de la Institutul de Artă Teatrală şi Cinematografică, Bucureşti, pentru lucrarea „Existenţialismul francez şi problemele eticii", publicată în Editura ştiinţifică, Bucureşti. 1967.

2. Asist. **Pîrvu Ilie,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Structuri logice neclasice în fizica contemporană", publicată în Editura politică, 1967.

3. Lector **Cazan Gh.,** de la Universitatea Bucureşti, pentru lucrarea „Studiul introductiv la P. P. Negulescu", opere alese, publicată în Editura ştiinţifică, 1967.

TEATRU

Premiul I

1. Prof. **Brădăţeanu Virgil,** de la Institutul de artă teatrală şi cinematografică, pentru lucrarea „Istoria literaturii dramatice româneşti şi artei spectacolului", imprimată în anul 1966 şi difuzată în reţeaua de librării în anul 1967.

MUZICĂ

Premiul I

1. Conf. **Comişel Emilia,** de la Conservatorul din Bucureşti, pentru lucrarea „Folclor muzical", publicată în Editura didactică şi pedagogică Bucureşti 1967.

Premiul II

1 Prof **Serfezi Ion,** de la Conservatorul din Bucureşti, pentru lucrarea „Metodica predării muzicii", publicată în Editura didactică şi pedagogică Bucureşti, 1967.

Premiul III

1. Lector **Cudalbu Ion,** de la Conservatorul din Bucureşti pentru lucrarea „Game şi exerciţii pentr clarinet", litografiată la Conservatorul din Bucureşti, 1967.

UNIVERSITATEA „BABEŞ-BOLYAI" — CLUJ

ANUNŢĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. FACULTATEA DE FILOLOGIE

1. Catedra de literatură română contemporană şi teoria literaturii

a) Lector, disciplinele Estetică, Teoria literaturii, Teoria şi analiză literară, poziţia 6.

b) Lector, disciplina Istoria literaturii române, poziţia 7

2. Catedra de filologie slavă

Conferenţiar, disciplinele : Limba rusă contemporană, Limba rusă curs practic (fonetică), Curs special de fonologie, poziţia 3.

3. Catedra de filologie romanică

Asistent, disciplinele : Conversaţii, Interpretări, Limba franceză, poziţia 23.

II. FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

1. Catedra de finanţe-credit

Lector, disciplinele : Tehnica operativă şi evidenţa bancară, Organizarea şi planificarea circulaţiei băneşti şi creditului, poziţia 10.

2. Catedra de contabilitate

a) Lector, disciplinele : Contabilitate generală, Seminar special (industrie), poziţia 4.

b) Lector, disciplina : Maşini de contabilizat şi calcul, poziţia 7.

c) Lector, disciplina : Organizarea mecanizării lucrărilor contabile, Mecanizarea lucrărilor de evidenţă şi birou, poziţia 8.

3) Catedra de statistică şi analiză

Asistent, disciplinele : Statistică teoretică şi economică, Statistică agricolă, Cibernetică economică, poziţia 9.

4) Catedra de economie, organizare şi planificare

a) Asistent, disciplinele : Economia, organizarea şi planificarea întreprinderilor industriale, Aprovizionarea tehnico-materială, poziţia 13.

b) Asistent, disciplina : Economia industriei, poziţia 14.

OBSERVATORUL ASTRONOMIC

a) Şef secţie cercetare, poziţia 1.

b) Cercetător ştiinţific, poziţia 4.

Candidaţii la concurs vor înainta la Rectoratul Universităţii din Cluj, str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, în termen de 30 de zile pentru posturile de : profesor, conferenţiar, lector — şi 15 zile pentru postul de asistent — de la publicarea acestui anunţ în Buletinul Oficial Partea a III-a, cererea de înscriere la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul Personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I — nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84.539/1969. Pentru postul de asistent candidaţii vor prezenta o adeverinţă din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ţine în termen de 60 zile pentru posturile de : profesor, conferenţiar, lector — şi 15 zile pentru postul de asistent, de la data încheierii termenului de înscriere.

MINISTERUL AGRICULTURII ŞI SILVICULTURII

Direcţia învăţămînt, propagandă şi personal

ANUNŢĂ

pe cei interesaţi că etapa a III-a a concursului de manuale pentru şcolile de specialitate din reţeaua ministerului, ce trebuia să se desfăşoare începînd cu data de 1 martie 1970, nu se mai ţine.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPIN PINII

ȘCOALA ȘI ETICA MUNCII (I)

Citeva puncte de reper și numitorul lor comun • Disciplina — adjuvant al procesului de educație sau parte intimă a acestui proces? • Două extreme la fel de dăunătoare și două aspecte la fel de necesare

Școala este chemată să pregătească oameni completi, cu anumite cunoștințe de cultură generală, dar și cu un anumit profil moral-spiritual. Această idee este, din punct de vedere teoretic, îndeobște cunoscută și, mai mult, îndeobște admisă. Din punct de vedere practic, în destul de multe cazuri lucrurile nu stau însă tot așa. Pentru mulți educatori — aflați mereu sub presiunea unor sarcini și obiective de zi cu zi — cerințele prezentului închid sau întunecă dimensiunea viitorului, a scopului final : formarea unor cetățeni ușor integrabili în activitatea productivă și socială. Prin educație morală prea adesea se înțelege educația morală cerută și impusă de imediatul procesului de învățămînt, proces cu anumite trăsături și caracteristici specifice, și mult mai puțin educația morală **în vederea** integrării tînărului absolvent în viitorul său colectiv de muncă, în viitoarea sa familie sau în viitoarele sale relații sociale. Mai mult decît atît, trebuie să avem în vedere și **dinamica** perspectivelor pentru care pregătim tînărul : cu alte cuvinte, educatorul trebuie să desprindă din cerințele și normele morale specifice unui colectiv de muncă, de pildă, pe acelea care constituie **tendința de dezvoltare** a eticii muncii, deoarece aceasta evoluează și ea.

Iată, deci, cîteva coordonate generale ale acestui unghi de vedere metodologic care este perspectiva educației morale. Să încercăm, în continuare, să concretizăm problemele generale în funcție de mediul cel mai important al activității viitoare a tînărului : munca, activitatea productivă.

Necesitatea de a cunoaște etica muncii

A sublinia necesitatea activității în vederea perspectivei, a scopului final etc., nu înseamnă, desigur, nicidecum a renunța la specificul educației morale din școală sau la dimensiunea eticii școlare, ci a forma asemenea deprinderi obișnuite, structuri valorice și criterii de apreciere morală încît **trecerea la activitatea productivă și la cerințele etice ale acesteia să fie mult ușurată, procesul de integrare morală și socială a tînărului să se desfășoare mult mai lesnicios, perioada adaptării să se reducă.**

Este știut că adevărata și profunda obișnuință morală se capătă în practica morală, că respectarea normei și valorii etice se obține în situațiile concrete ale **alegerii,** ale **opțiunii ;** or, în școală nu putem avea de-a face cu asemenea situații concrete de muncă încît învățarea practică a eticii activității productive să se realizeze în întreaga ei complexitate și varietate. Educația morală din școală în spiritul normelor și principiilor etice ale muncii viitoare se cere înțeleasă, în consecință, prin intermediul următoarelor puncte de reper : a) centrul de greutate în formarea deprinderilor și obișnuințelor morale ale elevilor să-l constituie educarea acelor trăsături morale care au o semnificație esențială pentru activitatea productivă ; b) educația morală să fie considerată armonioasă, integrală și **necontradictorie în timp,** astfel încît valorile etice pe care și le însușește tînărul în școală să nu contravină valorilor existente pe planul relațiilor muncii viitoare ; c) educația morală desfășurată în școală să corijeze eventualele structuri valorice și criterii de apreciere nepotrivite și în contradicție cu cerințele eticii muncii formate la tineri prin intermediul familiei sau diferitelor relații extrașcolare ; d) să se identifice deficiențele existente în prezent în cîmpul concret al manifestărilor morale din activitatea productivă, precum și factorii care întîrzie realizarea integrării depline, sociale și morale, a tînărului în muncă și, în consecință, acțiunile educative să fie astfel orientate încît să se asigure înlăturarea acestor „puncte slabe", cel mai adesea rezultate din lipsurile proprii noastre munci educative cu generațiile anterioare de elevi.

După cum se vede, „numitorul comun" al tuturor acestor puncte de reper îl constituie cunoașterea aprofundată a domeniului muncii și al relațiilor de muncă. Aceasta răspunde la două cerințe de seamă puse în fața întregului popor de către Congresul al X-lea al partidului : **introducerea unui stil de muncă științific în toate domeniile vieții sociale** și **creșterea responsabilității sociale a tuturor cetățenilor patriei.**

De altă parte, responsabilitatea socială a educatorului nu se oprește și nu se termină o dată cu absolvirea elevilor care i-au fost încredințați ; dimpotrivă, el răspunde de **ceea ce** devin aceștia, de modul **cum** devin.

Iată deci, teoretic și practic, necesitatea **lărgirii ariei de preocupări** a educatorului, în a cărui activitate viața exterioară școlii trebuie să pătrundă mai amplu, determinînd reale și profunde restructurări. În acest sens, studiul individual sau colectiv al sociologiei muncii, al psihologiei relațiilor din micro și macro-colective, al eticii activității productive ar aduce, după părerea noastră, profunde împliniri și mai apoi satisfacții personale în activitatea educativă.

Disciplină și inițiativă

Dar tocmai această apropiere a eticii muncii de etica școlară, concretizată prin existența unuia și aceluiași principiu moral, poate crea și creează realmente unele confuzii și invertiri de planuri : unele sînt, de pildă, cerințele disciplinare față de un elev din clasa a IV-a, altele sînt cerințele și, am adăuga, **înțelesurile** disciplinei pentru un om al muncii. La o privire superficială, s-ar părea că este vorba de două noțiuni diferite. În realitate, avem de-a face cu o singură noțiune, cea a disciplinei, analizată din unghiurile diferite ale **activităților diferite** și, în același timp, privită în **diversele secvențe ale vieții** individului. Astfel înțeleasă, disciplina ne apare ca o trăsătură de bază a personalității, ca un principiu etic de seamă în funcție de care ordonăm — în cadrul diferitelor activități și în diverse perioade ale vieții — atitudinile și comportamentul concret.

Dacă se pierde din vedere această determinare multiplă și, în consecință, disciplina este considerată în școală numai ca un adjuvant al procesului de educație și nu ca **parte intimă** a acestui proces, rezultatele pe plan spiritual, se îndreaptă, în general, spre două extreme, foarte deosebite, dar la fel de dăunătoare: fie că absolventul iese din școală cu sentimentul „libertății" și nu consideră că disciplina este necesară în muncă și în viață, pentru că în școală nu i-a simțit și **nu a fost învățat** să-i simtă necesitatea, ea reprezentînd pentru el doar o constrîngere limitată la anii de învățătură, o constrîngere exterioară învățării înseși, fie că este ferm convins de existența unor relații imuabile între „inferior" și „superior", între „conducător" și „subordonat", relații al căror principiu este ascultarea necondiționată a „celor mari" și, în special, nefiltrată prin propria înțelegere. Fără îndoială, în practică nu vom găsi, de cele mai multe ori, asemenea tipuri „pure", dar particularitățile care pot să apară nu sînt esențiale, ci parazitează pe trăsăturile expuse mai sus. În ambele cazuri se apasă, pe rînd, pe unul din cei doi termeni ai unui raport sensibil și care, uneori, nu a fost înțeles nici de către educator : **disciplină-inițiativă.**

Educarea adevăratei discipline — principiu de bază al eticii socialiste în general și al eticii muncii în special — nu se poate realiza decît în măsura în care ea este considerată **permanent** drept **un** termen al raportului expus. În acest sens, principiul disciplinei pe care îl propagă etica marxistă este, prin conținutul său, un principiu **pozitiv, activ.** Esența sa nu este dată de asemenea formule negative ca : „nu face...", „nu pune...", „nu te-ndrepta..." etc., care exprimă, cu toatele, principiul negativ totalizator al eticii dominației și subordonării omului de către om : **„Nu gîndi !"** Dimpotrivă, disciplina socialistă a muncii este mobilizatoare, activă, indică **modul** în care trebuie să se desfășoare activitatea pentru a rezolva în cele mai bune condiții sarcinile specifice. Nu întîmplător V. I. Lenin, vorbind despre principiile noi ale disciplinei socialiste, arăta că aceasta este „o disciplină bazată pe încredere în **capacitatea de organizare**... o disciplină bazată pe respect, disciplina bazată pe **independența și inițiativa** în **luptă".**

Iată, deci, care sînt elementele caracteristice ale disciplinei promovate de etica muncii și spre a cărei educare trebuie să tindă omul școlii : disciplină **în** inițiativă, **prin** inițiativă, **pozitivă, mobilizatoare.** Munca — fie ea la strung, în laborator, pe schele sau în interiorul minei — cere cu necesitate o asemenea disciplină, în care respectarea normelor și principiilor de bază ale activității trebuie să se afle alături de promovarea inițiativei creatoare, a posibilităților și aptitudinilor proprii. Mai mult, acestea trebuie să devină și **criterii de apreciere** a comportării celor din jur, în funcție de care individul aprobă sau, dimpotrivă, dezaprobă deschis și colegial, dar hotărît, activitatea lor.

Educarea acestor cerințe în viața școlară este, fără îndoială, un lucru dificil, care cere atît talent pedagogic, cît și perseverență. Pe de altă parte, educarea disciplinei astfel înțeleasă trebuie să se realizeze în mod organizat și continuu. Este foarte dăunătoare de exemplu situația — pe care, din păcate o întîlnim în multe părți — cînd se manifestă moduri diferite de a concepe disciplina de la profesor la profesor. Dacă la limba română predă un „zbir", la geografie un „părinte", la desen un „irascibil", la educația fizică un „înțelegător" etc. — elevul va urca sau va coborî diferite „grade" de disciplină în aceeași zi. Rezultatul va fi, desigur, dezastruos : fie că el va căpăta un dispreț suveran față de disciplină, fie că se va deprinde să-și modeleze comportamentul în funcție de superiorii pe care îi va avea : disciplină de cameleon ! Așadar, mai înainte încă de a pune problema modului concret de înțelegere a disciplinei, a conținutului său, se impune necesitatea unei pe-cît-se-poate și cît-mai-depline concordanțe în educarea ei. Aici, credem, educatorii cu mai multă experiență, directorii, inspectorii școlari etc. trebuie să acționeze mai mult pentru crearea unui climat **echilibrat** și **necontradictoriu** al educației în spiritul disciplinei. Altfel, repercusiunile negative pot fi foarte mari.

Trecînd la conținutul concret al disciplinei, atragem atenția asupra necesității de a educa paralel conștiinciozitatea și inițiativa, supunerea și libertatea, de a folosi paralel constrîngerea și dezvoltarea energiilor creatoare. Accentul trebuie pus — evident, în mod specific — pe **înțelegerea de către elev** a ideii că orice act, orice activitate și chiar orice gînd se compune din asemenea două aspecte, exprimă o dublă raportare de dependență și independență a individului. Rezolvarea unei probleme sau un rezultat bun obținut la sport implică, în același timp, un moment al supunerii în fața unor legi, a unor reguli, a unor cerințe etc. și un moment în care personalitatea concretă, servindu-se de aceste reguli intervine, le depășește, într-un anumit sens, iar rezultatul bun încununează atît „ascultarea" cît și... „nesupunerea" ! Respingînd pe „totalii indisciplinați" — care nu vor reuși aproape niciodată nimic — și pe „totalii supuși" — al căror ideal este vegetația și nu trăirea — etica muncii socialiste așează pe prim plan personalitatea al cărei spirit critic și de inițiativă merg mînă în mînă cu un înalt simț al disciplinei. Iată de ce, în educarea unei asemenea personalități, tipul de profesor al cărui ideal este de „a se auzi musca cum zbîrnîie în clasă", ca și tipul profesorului total „înțelegător" și, chipurile, „liberal" nu vor reuși niciodată.

Munca și, în general, orice activitate umană are nevoie de ambele aspecte la care ne-am referit mai sus, deoarece numai astfel putem obține autoperfecționarea și dezvoltarea continuă a personalității.

VASILE POPESCU
cercetător științific principal la
Institutul de filozofie
al Academiei

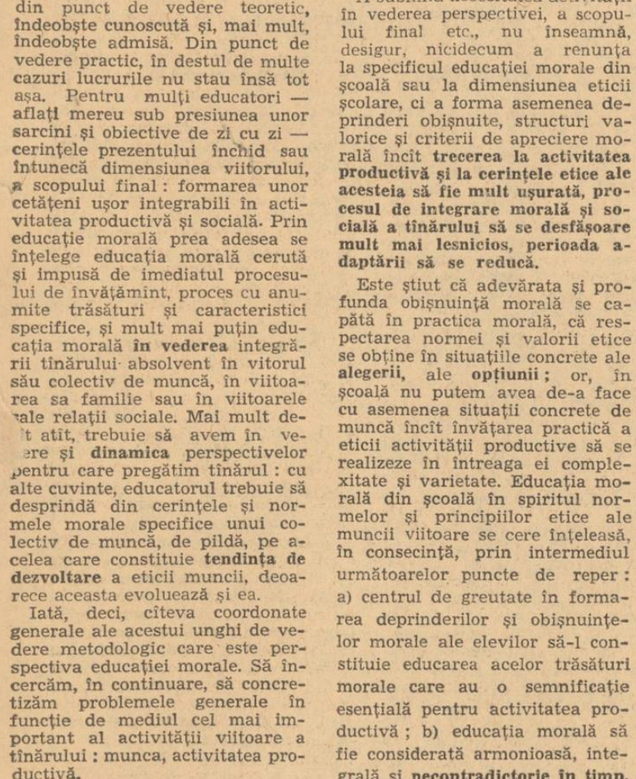

La Casa pionierilor din Reșița elevii construiesc macheta furnalului din localitate

În aceste zile la patinoarul din Floreasca

ANUL INTERNAȚIONAL AL EDUCAȚIEI

(Urmare din pag. 1-a)

cordă o importanță deosebită problemelor de învățămînt și educație. Vasta acțiune de alfabetizare declanșată în țara noastră încă din primii ani după cel de-al doilea război mondial a dus, pe parcursul unui deceniu, la dispariția analfabetismului. O serie de măsuri luate pe parcursul anilor au avut menirea să aducă sistemul de învățămînt din România la nivelul celor mai prestigioase și eficiente sisteme de învățămînt din lume, să răspundă într-o tot mai mare măsură necesităților economiei naționale în plină dezvoltare.

Pe plan internațional, România s-a manifestat deosebit de activ în domeniul educației. Ea este membră fondatoare a Biroului Internațional al Educației, în cadrul căruia și-a adus contribuția la o mai bună informare, analiză și abordare a problemelor de învățămînt care preocupă lumea contemporană. În cadrul Congresului mondial al miniștrilor învățămîntului privind lupta împotriva analfabetismului, de la Teheran (1965), ca și al conferinței europene a miniștrilor învățămîntului de la Viena (1967), experiența țării noastre s-a bucurat de apreciere unanimă.

România întreține relații pe linie de învățămînt cu un mare număr de state, pe baza unor înțelegeri directe între ministerele de învățămînt și între universități, pe baza programelor de schimburi cultural-științifice, în care învățămîntul ocupă un loc de seamă. Țara noastră primește vizite ale unor personalități din domeniul învățămîntului din străinătate, ale unor renumiți pedagogi, ale unui număr tot mai mare de studenți și trimite numeroase asemenea persoane în diverse țări ale lumii. Dialogul creat, pe baza căruia s-a fundamentat un permanent schimb de experiență, s-a dovedit a fi extrem de util procesului de modernizare a învățămîntului, de adaptare a acestuia la necesitățile lumii contemporane.

În cadrul Anului Internațional al Educației, instituțiile românești de specialitate și-au programat acțiuni menite să contribuie la manifestările pe plan mondial din cadrul acestui important eveniment. Toate reuniunile internaționale în domeniul educației care vor avea loc în țara noastră în anul 1970 vor fi puse sub semnul Anului Internațional al Educației.

Pentru a oferi, în cadrul schimbului de experiență internațional, date asupra modului în care s-a dezvoltat învățămîntul de toate gradele în țara noastră, în cursul acestui an vor fi editate, în patru limbi străine, mai multe lucrări tratînd despre învățămîntul de toate gradele din România. Bucureștiul va găzdui un eveniment de o deosebită importanță : reuniunea rectorilor universităților din Europa, ale cărei documente vor fi publicate și difuzate tuturor universităților europene de către Universitatea din București. Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor va emite un timbru consacrat Anului Internațional al Educației. Una din contribuțiile cele mai de seamă ale României la Anul Internațional al Educației este tipărirea, pe cheltuiala țării noastre, a 30 000 de exemplare dintr-un abecedar destinat unei țări în curs de dezvoltare în care U.N.E.S.C.O. execută proiecte de alfabetizare.

Anul Internațional al Educației își propune să aducă un suflu nou învățămîntului, atît la nivelul instituțiilor naționale oficiale, al ministerelor și organismelor internaționale responsabile cu probleme de educație, cît și la nivelul școlilor, al instituțiilor de învățămînt superior, al centrelor de pregătire profesională și, în general, în cadrul oricăror grupuri de oameni care, organizați într-o formă sau alta de învățămînt, sînt preocupați de îmbogățirea cunoștințelor lor.

Probleme ale educației ideologico-politice a tineretului școlar

(Urmare din pag. 1-a)

de pionieri din Capitală, solicitîndu-le o participare activă în cunoașterea istoriei concrete a unor fapte și evenimente hotărîtoare pentru destinele poporului și viitorul Patriei. Concepută și realizată într-un sistem unitar și de durată, acțiunea a dat fiecărui participant posibilitatea de a cunoaște cît mai multe aspecte legate de mărețul eveniment desfășurat acum un sfert de veac. Organizatorii au urmărit, totodată, ca printr-o finalizare complexă, de trăire afectivă puternică, cu punerea în valoare sub raport educativ a solemnului, a elementului eroic, să creeze momente de înaltă tensiune emotivă, care au culminat cu evocarea de la Monumentul Eroilor Patriei. Acțiunea s-a soldat cu efecte educative remarcabile. Reținem această experiență pozitivă deoarece ea a demonstrat principial și practic cum trebuie să se desfășoare, potrivit specificului organizației, activitatea pionierească în domeniul educației patriotice și politico-ideologice a pionierilor și școlarilor. Asemănător celor menționate mai sus, multe dintre acțiunile inițiate și desfășurate în unitățile și detașamentele de pionieri de pe întreg cuprinsul țării au adus și aduc contribuții importante la educarea comunistă a pionierilor și școlarilor, urmărind să facă din fiecare dintre ei un tînăr conștient de îndatoririle sale, hotărît să-și îndeplinească în mod exemplar sarcinile ce-i revin, capabil să înțeleagă și să acționeze dîrz, conștient și susținut pentru înfăptuirea politicii Partidului Comunist Român, pentru gloria poporului român și înflorirea României socialiste.

Se desprind din cele arătate unele exigențe de natură metodologică. Și în procesul de învățămînt verbalismul, dacă depășește o anumită măsură, se dovedește a fi ineficient din punct de vedere educativ ; dacă se pune însă același accent pe influența verbală în munca extrașcolară, educația înfăptuită în acest cadru este de-a dreptul sortită eșecului.

În domeniul educației extrașcolare, în timpul liber al elevilor, esențială este acțiunea concretă, vie, în care tineretul se angajează, se însuflețește și cîștigă experiență de conduită socialistă. Și acest lucru nu se poate realiza vorbind despre importanța acțiunii, ci asigurînd participarea directă și activă a școlarilor la organizarea și desfășurarea ei. Sîntem fundamental și profund interesați ca experiența socială pe care o cîștigă copilul în organizația de pionieri și, mai tîrziu, adolescentul în cea de U.T.C. să fie o experiență social-politică vie și pozitivă. Nu este indiferent dacă în cadrul organizației de pionieri mai întîi, sau în cadrul organizației U.T.C. mai apoi, copilul, preadolescentul și adolescentul școlar cîștigă o experiență politică creatoare sau nu. Este evident că numai colaborarea strînsă și rodnică dintre școală, organizațiile de copii și tineret, familie și alți factori social-educativi este în măsură să asigure eficiența muncii educativ-politice în rîndurile elevilor. Educația aceasta nu poate fi realizată pe domenii strict despărțite între ele, pe felii. În coordonarea influențelor educative, nu numai ca intenție și nu numai sub aspect organizatoric, ci și în conținutul procesului stă, fără îndoială, întregul secret al eficienței procesului educativ și din acest punct de vedere, deși s-au făcut mari pași înainte, mai pot fi făcuți și alții, în continuare, pentru a conjuga și mai bine eforturile tuturor. Problema analizei științifice și a generalizării celei mai bune experiențe în ceea ce privește specificul influenței educative a fiecărui factor și integrarea lui optimă în procesul amplu al educației ideologico-politice este una dintre direcțiile fructuoase ale perfecționării muncii educative. Numai în acest fel și numai cu forțele unite se pot obține rezultate pozitive și durabile.

În ceea ce privește organizația de pionieri, aceasta își propune, pe baza directivelor Congresului X al P.C.R., să intensifice și să ridice nivelul calitativ al muncii sale educative politice în rîndurile pionierilor și școlarilor. Educația ideologico-politică a pionierilor și școlarilor este o sarcină fundamentală și permanentă a mișcării pionierești, decurgînd din natura ei ca organizație revoluționară a copiilor, creată și condusă de către Partidul Comunist, din țelurile sale, constînd în formarea și educarea comunistă a tineretului școlar și din trăsăturile sale ca organism menit să creeze deprinderi de responsabilitate socială, de exercitare a drepturilor și îndatoririlor, în spiritul „democrației" pionierești.

Educația ideologico-politică nu este o problemă numai a unui compartiment al pionieriei, ci o direcție de realizare a conținutului întregii activități pionierești ; de aceea educația politică nu trebuie înfăptuită izolat de toate celelalte activități. Ea nu se realizează îngust și unilateral, ci ca efect al întregului proces educativ, prin intermediul tuturor formelor activității pionierești. Aceasta presupune stabilirea sensului educativ politic al fiecărei acțiuni în parte și integrarea firească a acesteia în sistemul educației pionierești. Numai astfel se poate vorbi de lărgirea și adîncirea treptată, neîntreruptă a efectelor educativ-politice ale activității pionierești. Cît este de importantă pentru practică această teză, rezultă și din faptul că uneori se consideră, cu totul neîntemeiat, că educarea politico-ideologică a pionierilor și școlarilor este o sarcină de conjunctură, de campanie, care se realizează doar în anumite situații și împrejurări, printr-un număr limitat de acțiuni specifice. Nu odată se socotește ca „rezolvată" educarea politico-ideologică și patriotică a pionierilor dacă aceștia participă, din cînd în cînd, la unele manifestări cultural-artistice, concursuri, demonstrații și festivaluri organizate cu prilejul sărbătoririi unor evenimente importante din viața poporului nostru, a școlii sau a Organizației Pionierilor. Această înțelegere simplistă a problemei creează discontinuitate în munca educativă, alimentează formalismul și festivismul exagerat, alterează valoarea multor activități pionierești. Înțelegerea corectă a relației acțiune — sistem educativ va duce, neîndoielnic, la deplasarea accentului de pe acțiunea urmărită ca un scop în sine, de pe aspectul cantitativ al activității, pe rezultate educative riguros evaluate, pe năzuința de a exercita o influență profundă, trainică și eficientă din punct de vedere educativ, care să ducă la formarea de convingeri și sentimente corespunzătoare.

...silliile pionierești, Centrul de perfecționare a cadrelor care muncesc cu pionierii, sectorul de cercetare științifică a acestei activități, presa pedagogică au inițiat, în ultimul timp, numeroase acțiuni, simpozioane, dezbateri etc., printre care și masa rotundă din 25 oct. 1969 cu tema „Educația politico-ideologică la vîrsta pionieriei", la care au participat activiști ai frontului ideologic, cadre didactice, cercetători din domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei, esteticieni, comandanți și activiști ai organizației. Aceste dezbateri au contribuit la clarificarea și aprofundarea unor aspecte teoretice și metodologice ale muncii educativ-politice desfășurate cu pionierii și școlarii, la depistarea unor noi căi și modalități de abordare și rezolvare practică a problemelor puse în dezbatere, la generalizarea experiențel valoroase dobîndite de cadrele care activează în mișcarea pionierească. S-a desprins ideea că în cadrul organizației problemele ideologico-politice trebuie puse din punctul de vedere al practicii muncii educative cu pionierii și școlarii, nuanțînd și orientînd întregul conținut al activității spre țeluri conștiente, precis și explicit formulate de educatori și comandanți, realizate însă mediat și gradat, în moduri, forme și pe căi diferite, specifice vîrstei și metodologiei activității pionierești. Delimitarea și fixarea domeniilor de tangență, ca și a celor de diferențiere între educația ideologico-politică înfăptuită în procesul de învățămînt și cea realizată în cadrul organizației, în favoarea obținerii unității și eficacității procesului educativ, s-au dovedit premise necesare pentru abordarea concret științifică a domeniului. De aceeași importanță s-au dovedit a fi și unele probleme de metodică a educației ideologico-politice în și prin intermediul activității pionierești, cum sînt : raportul dintre informațional și afectiv ; modalitățile optime de adecvare a conținutului muncii educativ-politice din unități și detașamente la condițiile concrete în care se realizează ; integrarea socială a școlarilor prin intermediul colectivului pionieresc ; rolul și locul acțiunii în procesul educativ din unități și detașamente, al faptei pionierești, al tradițiilor, simbolurilor ș.a.

Dezbaterile care vor avea loc în cadrul plenarei Consiliului Național al Organizației Pionierilor din 9 și 10 ianuarie a.c. în jurul unor probleme cum sînt : formarea concepției materialist dialectice și educarea științifică a pionierilor și școlarilor în cadrul și prin intermediul activității pionierești, educarea civică și social-politică a acestora, relevarea sensului politic al unor laturi ale educației morale în cadrul organizației ș.a. vor aduce, în mod sigur, contribuții importante la perfecționarea acestei activități. Astfel vor fi create premise pentru lărgirea și adîncirea efectelor educativ politice ale activității pionierești, pentru sporirea contribuției Organizației Pionierilor la înfăptuirea sarcinilor trasate de partid în acest domeniu.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1025 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 16 ianuarie 1970 | 4 pagini 25 bani

În pagina a III-a:

Lucrările plenarei Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Telecinema pentru elevi

La propunerea Ministerului Învățământului și a Institutului de științe pedagogice, televiziunea română va înscrie în curînd în programele sale o emisiune săptămînală — „Telecinema pentru elevi". În cadrul acestei emisiuni vor fi prezentate filme didactice comentate și adaptate conținutului actual al programelor școlare de fizică, chimie, geografie, istorie, matematică și biologie. Emisiunile vor fi prezentate la date apropiate de momentul predării temelor respective.

În programul primelor emisiuni figurează filmele „Lucrul mecanic", „Curenți electrici în gaze", „Mișcarea circulară a punctului material; mișcarea de rotație a corpului solid", „Undele sonore", „Semiconductorii", (la fizică); „Produși obținuți din acetilenă", „Chimizarea gazului metan", „Coloranți organici de sinteză" (la chimie); „Lupta de la Călugăreni", „Cetăți feudale pe teritoriul patriei", „Tudor 1821" (la istorie); „Agenți interni și externi modificatori ai scoarței" și „Fenomenul carstic" (la geografie); „Nutriția plantelor și fotosinteza", „Floarea la angiosperme", „Biocenoza alpină" (la biologie); „Cazuri de egalitate a triunghiurilor", „Locuri geometrice plane" și „Suprafețe și corpuri de rotație" (la matematică).

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice care vor să utilizeze aceste emisiuni în cadrul procesului didactic și să organizeze vizionări colective cu elevii, „Gazeta Învățământului" va publica, în săptămîna care precede fiecare emisiune, indicații de conținut și metodice asupra acesteia, elaborate de specialiștii Institutului de științe pedagogice.

În laboratorul de chimie al Liceului nr. 1 din Turnu Severin

Construcțiile școlare ale anului 1970

Pentru anul 1970, în planurile consiliilor populare și ale municipiului București s-au prevăzut din fonduri centralizate investiții pentru învățămînt în valoare de 387,4 milioane lei. Cu aceste importante fonduri se va asigura darea în folosință a unui mare număr de obiective: 1027 săli de clasă și 6084 locuri în internate pentru învățămîntul de cultură generală, 112 săli de clasă și 3 028 locuri în internate pentru învățămîntul profesional și tehnic de specialitate, 1.800 de locuri în grădinițe, 460 de locuri în case de copii, 28 săli de clasă și 300 de locuri în școlile speciale. De asemenea, cu sprijin din fond central vor fi construite 416 săli de clasă pentru învățămîntul de cultură generală.

Pe lîngă aceste obiective, în planul de stat sînt prevăzute fonduri în sumă de cca. 6 milioane lei pentru diferite amenajări și 14,5 milioane lei pentru dotări cu utilaje și pentru plata proiectelor.

Pentru realizarea construcțiilor școlare din mediul rural, care se execută cu fonduri din contribuția voluntară a populației, sînt repartizate materiale necesare pentru un număr de 1.283 săli de clasă, precum și credite rambursabile în sumă totală de 20 milioane de lei.

Elevi ciberneticieni

Încă din anul 1963, în cadrul Liceului „Unirea" din Brașov a luat ființă un cerc de cibernetică, în a cărui istorie a fost înscrisă de curînd cea de a 18-a creație. Este vorba de o mașină construită de cei peste 30 de membri ai cercului, sub supravegherea profesorului Ladislau Muranszky. Supranumită „Mașina entuziaștilor", aceasta este un aparat electromagnetic destinat verificării simultane a cunoștințelor unei clase de 42 de elevi. La construcția ei s-au folosit peste 7 km de conductori electrici și peste 4 mii de lipituri.

Cercul de elevi ciberneticieni din Brașov nu este unic în țară. Vorbind despre el nu putem să nu amintim că și alți elevi, din alte orașe, s-au constituit în cercuri a căror preocupare o reprezintă pasionantele probleme ale cibernetică. Amintim astfel, între altele, de cele două cercuri organizate și conduse la Cluj de prof. dr. Elena Popovici — cercul „Micii calculatori", cuprinzînd elevi din clasele VI-VIII și „Cercul de cibernetică" destinat elevilor din clasele IX-XII. În repetate rînduri membrii acestor cercuri au fost reuniți în jurul mașinii de calcul „Dacic-1" sau în laboratorul de construcții unde au asistat și au participat efectiv la activitatea de programare sau la cea de construire a unor mașini de calcul.

DIRECTORUL COORDONATOR

Rolul imens pe care îl are școala în formarea omului societății socialiste multilateral dezvoltate, în educația socialistă a cetățenilor, a întregii societăți, impune perfecționarea multilaterală a învățămîntului, în strînsă legătură cu dezvoltarea economică și socială a patriei, cere cadrelor didactice competență, muncă plină de dăruire, un ridicat spirit de răspundere, ordine și disciplină, îmbunătățirea continuă a formelor de organizare și conducere a învățămîntului de toate gradele. O importanță fundamentală are stabilirea celor mai corespunzătoare forme organizatorice și metode de lucru, care să țină seama de cerințele fiecărei etape pe care o străbate învățămîntul, de problemele arzătoare pe care le ridică viața școlilor.

La Congresul al X-lea al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea atenția asupra necesității de a îmbunătăți necontenit metoda de conducere a societății, a fiecărui domeniu de activitate, de a raționaliza aparatul de stat. **„O problemă deosebit de importantă a conducerii societății,** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congres **— a perfecționării relațiilor de producție în orînduirea noastră este organizarea rațională a aparatului de stat, simplificarea și apropierea sa de mase, reducerea sistematică a personalului administrativ-funcționăresc și creșterea continuă a personalului direct productiv, apropierea organelor centrale de conducere ale unităților de producție, de activitatea economico-socială concretă".** În acest scop conducerea partidului nostru a desfășurat în anul care a trecut o uriașă activitate, care a cuprins toate domeniile.

Nu cu mult timp în urmă, spre a da viață indicațiilor date de conducerea partidului nostru cu privire la raționalizarea aparatului de stat și îmbunătățirea continuă a activității acestuia, Ministerul Învățămîntului a trecut la reorganizarea inspectoratelor școlare județene, la reașezarea întregii lor activități, preconizînd măsuri judicioase pentru descongestionarea acestora, în vederea transformării lor în adevărate instituții de concepție, organizare și conducere a învățămîntului de pe teritoriul județelor. În același timp, a fost instituită o funcție nouă — directorul coordonator. El are menirea de a organiza și controla desfășurarea procesului de învățămînt la unitățile școlare de pe raza unei comune, de a se ocupa, cu sprijinul comitetului executiv comunal, de buna gospodărire și administrare a școlilor.

În acest context, directorului coordonator îi revine sarcina de a întocmi, pe baza datelor recensămintelor școlare și a datelor furnizate de directorii unităților de învățămînt din comună, proiectul planului de școlarizare, propunerile privind înființarea de noi unități școlare și preșcolare, amplasarea clădirilor ce se construiesc pentru învățămînt (săli de clasă, laboratoare, ateliere, internate). Bineînțeles că, în exercitarea acestei atribuții, directorul coordonator are și obligația de a contribui la perfecționarea continuă a rețelei unităților școlare în funcție de condițiile geografice și sociale ale comunelor în care își desfășoară activitatea, de factorii demografici. Problemele care se pun în această privință nu sînt puține la număr. Se știe că în prezent există, în sate și cătune mai îndepărtate de centrul de comună, multe școli de 4 ani cu efective reduse de elevi (6—7), în care procesul de învățămînt se desfășoară sub îndrumarea unui singur învățător la toate cele patru clase. Treptat, ținînd seama și de ampla acțiune de sistematizare a localităților rurale, aceste unități „liliputane" vor trebui comasate în unități mai puternice.

Amplasarea școlilor generale de 10 ani, consolidarea unităților existente constituie pentru directorul coordonator prilej de afirmare a calităților sale organizatorice, a capacității lui de a prevedea dinamica dezvoltării școlilor din comună, a responsabilității de care este animat. Experiența întocmirii propunerilor de înființare a școlilor generale de 10 ani în acest an școlar a scos la iveală nu puține erori în stabilirea unităților care urmau să funcționeze cu clasele a IX-a și a X-a ale școlii de 10 ani. De aceea, directorul coordonator are datoria să chibzuiască bine unde propune să se înființeze, în viitor, școala de 10 ani. Nici unul din factori (rezervor de elevi, săli de clasă, cadre, laboratoare, posibilități de organizare a practicii) nu trebuie neglijat atunci cînd se stabilesc unitățile la care vor funcționa clasele IX și X ale școlii de 10 ani. În prospectarea condițiilor de o mare însemnătate este cunoașterea preferințelor, a intențiilor absolvenților clasei a VIII-a, a dorinței părinților acestora în legătură cu tipul de școală pe care doresc să-l urmeze copiii lor. Or, această cunoaștere nu poate fi realizată fără o temeinică organizare

Prof. ION RIZESCU

(Continuare în pag. 2-a)

Preocupări actuale ale organelor sindicale din învățămînt

Un succint tur de orizont întreprins acum, în preajma plenarei Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură și a conferințelor de dări de seamă și alegeri ale sindicatelor din învățămînt, scoate în evidență preocupările tot mai stăruitoare ale organizațiilor sindicale în domeniul perfecționării cadrelor didactice.

La **CRAIOVA**, bunăoară, Sindicatul învățămînt a inițiat recent, în colaborare cu Inspectoratul școlar județean și cu Comitetul județean de cultură și artă, un ciclu de expuneri pe teme actuale ale educației, pedagogiei și didacticii. Acest ciclu, care se află în plină desfășurare, cuprinde expuneri ca: „Pregătirea omului anului 2 000 — o problemă a actualității", „Curente și tendințe în metodologia procesului instructiv-educativă", „Elemente noi în teoria și practica docimologică pe plan mondial", „Tineretul, obiect al cercetării științifice în lumea contemporană", „Sociologia educației", „Psihologia personalității școlarului", „Logica științei și logica pedagogică". Pentru prezentarea acestor expuneri au fost solicitați profesori din învățămîntul universitar și cadre științifice de înaltă calificare, ca de pildă prof. univ. dr. Pavel Ștefan, prof. univ., dr. Paul Popescu-Neveanu, conf. univ. dr. Ovidiu Bădină, conf. univ. dr. Ion Dumitrescu, dr. D. Muster, secretar științific al Institutului de științe pedagogice, lector univ. Aculin Cazacu, prof. Emilian Dimitriu, cercetător principal la institutul de științe pedagogice.

Și la **ORADEA** acțiunile pentru informarea și documentarea personalului didactic au cîștigat în amploare și profunzime. Alături de simpozioane și conferințe cu teme ca „Educația și problemele vieții contemporane" sau „Relația profesor-elev în contextul actual al școlii noastre", merită relevată inițiativa luată de Comitetul sindicatului învățămînt de a organiza, împreună cu Inspectoratul școlar județean și cu Casa corpului didactic, un ciclu de conferințe cu caracter de perfecționare. Menționăm, printre problemele care vor fi tratate cu acest prilej, „Dinamica formării și autoformării personalității"; „Puncte de vedere noi în educația estetică"; „Tehnica muncii intelectuale în procesul instruirii și autoinstruirii". Pentru buna organizare și desfășurare a acestui ciclu de expuneri a fost obținut sprijinul sindicatelor unor instituții de învățămînt superior din București, Cluj, Oradea, Iași și Timișoara.

„Factori determinanți ai dezvoltării multilaterale a elevilor adolescenți", „Combaterea insuccesului la învățătură", „Întocmirea fișei de caracterizare a elevilor", „Probleme actuale ale educației ateist-științifice în școală" — iată cîteva dintre expunerile prezentate în fața cadrelor didactice din municipiul **BACĂU** și comunele înconjurătoare. Pentru a asigura o ținută științifică ridicată acestor manifestări, inițatorii lor — Comitetul sindicatului învățămînt și Inspectoratul școlar județean — au obținut concursul unor cadre didactice de prestigiu din centrele universitare Iași și București și de la Institutul pedagogic din Bacău.

Recent, la Bacău a avut loc, în cadrul pregătirii simpozionului național al personalului didactic, și o expunere privind procedeele de efectuare a cercetărilor pedagogice, prezentată de prof. dr. docent Ion Berca iar în curînd, la Casa corpului didactic din localitate va fi inaugurat lectoratul cu titlul „Probleme contemporane ale educației".

Preocupări pentru menținerea la nivelul informației actuale de specialitate, pentru documentarea în problemele moderne ale pedagogiei se vădesc nu numai în orașele mari, cu școli numeroase, ci și la nivelul unor comune. Recent, la **ȘTIRBAT — SUCEAVA** a avut loc o discuție metodico-științifică cu privire la instruirea programată. La această discuție organizată de biroul grupelor sindicale, în care au fost abordate problemele instruirii programate în raport cu metodele învățămîntului tradițional, au fost antrenate și cadrele didactice de la școlile din satele Poieni și Chilișeni.

CONSILIUL PENTRU MUNCA ÎN RÎNDURILE ELEVILOR

— Interviu cu tov. FLOAREA ISPAS secretar al C.C. al U.T.C. —

Recent, la sediul Comitetului Central al U.T.C. a avut loc constituirea Consiliului pentru munca în rîndul elevilor. La adunarea de constituire au participat tovarășii Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, prof. univ. Miron Constantinescu, ministrul învățămîntului, precum și alți reprezentanți ai forurilor superioare de învățămînt, ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, cercetători științifici, activiști ai U.T.C., cadre didactice și numeroși elevi.

Pentru a face cunoscute cititorilor noștri principalele obiective ale activității acestui important organism de studiu și consultare, redacția noastră a solicitat un interviu tovarășei Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., președinta Consiliului pentru munca în rîndul elevilor.

— Ce considerente au stat la baza hotărîrii privind crearea consiliilor pentru munca în rîndul elevilor?

— După cum se știe, hotărîrile conducerii partidului cu privire la munca de educație în rîndul tineretului subliniază nevoia lărgirii atribuțiilor Uniunii Tineretului Comunist, a sferei de preocupări a acesteia în direcția stimulării spiritului de inițiativă al tineretului, al lărgirii democrației interne de organizație, al promovării autoconducerii pentru a valorifica mai bine, din punct de vedere educativ, potențialul intern de care dispun colectivele de uteciști. Apreciindu-se justețea măsurilor adoptate în această direcție, în raportul prezentat la Congresul al X-lea al P.C.R. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a subliniat necesitatea adîncirii acestor preocupări „pentru ca fiecare organizație U.T.C. să devină un organism dinamic, capabil să antreneze întregul tineret la învățătură, la muncă, la o intensă activitate obștească, să desfășoare o tot mai bogată activitate de educație comunistă de pregătire pentru viață a tinerei generații".

În acest context, o dată cu sporirea sarcinilor învățămîntului, cu generalizarea școlii obligatorii de 10 ani, cu extinderea școlilor postgenerale, cu perfecționarea adusă structurii învățămîntului profesional și tehnic, precum și ca urmare a creșterii ponderii elevilor în rîndul tineretului de vîrstă utecistă, sporește corespunzător rolul organizațiilor U.T.C., chemate să contribuie, alături de școală și corpul profesoral, la procesul multilateral al educării comuniste și al formării tineretului ca militant activ pentru idealurile socialiste. Stimulînd inițiativa uteciștilor, spiritul lor de autoconducere și autoeducare, organizațiile U.T.C. au misiunea de a-i antrena la o activitate educativă vie, cu un bogat conținut de idei, care să completeze în mod firesc ceea ce întreprinde școala prin procesul de învățămînt.

Numărul mare al elevilor de vîrstă utecistă, caracterul și complexitatea problemelor acestei categorii de tineri reclamă îmbunătățirea continuă atît a conținutului muncii de educație desfășurată de Uniunea Tineretului Comunist în rîndul tineretului școlar, cît și a formelor și metodelor de activitate, perfecționarea permanentă a structurilor și cadrului organizatoric.

Pornind de la aceste considerente, în scopul asigurării unei îndrumări corespunzătoare și diferențiate a activității organizațiilor U.T.C. în raport cu problemele specifice ce se ridică în diferitele tipuri de școli, al antrenării mai largi la această activitate a elevilor și a unor cadre cu experiență în muncă de educație, Plenara C.C. al U.T.C. din octombrie 1969 a hotărît crearea consiliilor pentru munca în rîndul elevilor la nivel comunal (acolo unde există cel puțin trei unități școlare), orășenesc, municipal, județean și central ca organisme consultative, de lucru, ale comitetelor U.T.C. Prin înseși compoziția și modul lor de acțiune consiliile vor împleti cît mai fructuos entuziasmul elevilor cu experiența, tactul și competența cadrelor didactice, în scopul îmbunătățirii activității în afară de clasă și extrașcolare, a vieții organizațiilor din școli.

— Spre ce domenii specifice își vor orienta activitatea consiliile pentru munca în rîndurile elevilor?

— Valorificînd în mai mare măsură ceea ce este pozitiv în munca de pînă acum a organizațiilor U.T.C. ale elevilor, consiliile vor studia multiplele aspecte ale activității în afară de clasă și extrașcolare în diferitele tipuri de școli, vor experimenta metode și forme noi, propunînd comitetelor U.T.C. pe lîngă care sînt constituite, organelor de învățămînt, soluții și sugestii privind îmbunătățirea procesului instructiv-educativ cu elevii. Așadar, consiliile vor fi organisme de studiu, dar în același timp și de acțiune în sensul cunoașterii, valorificării și generalizării celor mai bune experiențe din viața organizațiilor U.T.C. din școli, a inițiativelor celor mai interesante, astfel încît activitatea uteciștilor elevi să fie cît mai apropiată de vîrsta și nevoile spirituale ale acestui important detașament de uteciști.

În activitatea lor consiliile vor avea, desigur, în vedere faptul că școala este factorul principal de instrucție și educație a tinerei generații, ca instituție specializată, de stat, investită cu misiunea socială de a asigura în mod programat bazele educației comuniste, organizațiile U.T.C. fiind chemate, prin tot ceea ce întreprind, să completeze, să aprofundeze și să lărgească ceea ce se realizează prin procesul de învățămînt, în acord cu opțiunile și interesele elevilor, cu dorințele lor firești de a aborda și alte domenii ale cunoașterii, mai puțin tratate în programele și manualele școlare. În același timp, sîntem conștienți că activitatea consiliilor va fi eficientă în măsura în care va contribui la îmbunătățirea muncii organizațiilor U.T.C. pentru ca acestea, alături de școală și de corpul profesoral, *să dezvolte la toți elevii un înalt spirit de responsabilitate patriotică față de îndeplinirea îndatoririlor lor principale — aceea de a învăța, de a se forma pe băncile școlii ca oameni integri, pregătiți multilateral pen-*

(Continuare în pag. 2-a)

IMPLICAŢIILE CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE ÎN ACORDAREA GRADELOR DIDACTICE

Impus de noile realităţi din ţara noastră, sistemul de perfecţionare postuniversitară şi de promovare a valorilor învăţămîntului situează atribuirea gradelor didactice şi îndeosebi acordarea gradului I între acţiunile de prestigiu şi de răspundere. Concepută ca mijloc implicit de dezvoltare a învăţămîntului, obţinerea gradelor didactice îl determină pe profesor ca prin activitatea sa să contribuie nemijlocit la îmbunătăţirea continuă a procesului de instruire şi educaţie, integrîndu-se astfel el însuşi într-un proces de transformare şi perfecţionare.

În acest sens ne amintim de tradiţiile înaintate ale şcolii româneşti, cînd obţinerea gradului I şi a gradului superior reprezenta o consacrare ce implica nu numai pe profesor, ci şi pe elevii săi, şcoala şi satul sau colectivitatea în care lucra. Realizările obţinute trebuiau confruntate cu realităţile, prin eficienţa lor transformatoare. O asemenea concepţie, legiferată în prezent la nivelul realităţilor şi sarcinilor şcolii noastre, conferă gradului I, ca cel mai înalt grad, prestigiul cuvenit. Acordarea lui trebuie să însemne confirmarea unei activităţi eficiente şi valoroase, didactice, ştiinţifice şi social-culturale. Este legiferat şi aspectul stimulator al acestor activităţi, prin importanţa pe care o are obţinerea gradelor didactice în ocuparea prin concurs a posturilor şi catedrelor, precum şi acordarea gradului I pe baza obţinerii titlului de doctor în ştiinţe ; desigur, aceste măsuri vor avea implicit rezultate pozitive şi în viaţa şcolii şi a societăţii noastre.

Plecînd de la aceste premise vom aborda aici una din componentele mai dificile ale gradului I, lucrările ştiinţifice, lăsînd la o parte aspectul didactic şi cultural-social.

Într-un articol anterior [1]), care anticipa sensurile actuale ale cercetării ştiinţifice în domeniul învăţămîntului, indicam tehnica elaborării unor astfel de lucrări ; în cele ce urmează vom prezenta unele aspecte noi ale problemei, determinate de importanţa ce se acordă în prezent cercetării ştiinţifice.

Elaborarea unor astfel de lucrări nu este lipsită de dificultăţi în conţinut şi formă, ca de exemplu : dificultatea observării, a selectării şi individualizării unor fenomene din complexul activităţii pedagogice şi de specialitate ; dificultăţi în a imagina unele ipoteze de lucru în direcţia rezolvării problemelor ce se pun ; dificultăţi în tehnica experimentală şi în interpretarea rezultatelor ; dificultatea firească, în acest context, de a elabora noi soluţii creatoare în direcţia rezultatelor căutate ; dificultăţi în adoptarea celor mai adecvate metode ale specialităţii în investigarea fenomenelor cercetate ; informarea asupra stadiului de rezolvare a problemei tratate atît în literatura de specialitate din ţară, cît şi în cea de peste hotare ; folosirea şi citarea riguroasă a materialelor din alte lucrări ; adecvarea stilului la natura conţinutului.

Parte din insuficienţele ce ţin de *forma de elaborare* pot să se transforme în *vicii de conţinut*. Cu toate că astfel de dificultăţi şi insuficienţe sînt tipice, ele nu sînt generale. O experienţă îndelungată în îndrumarea elaborării unor lucrări, acumulată la Universitatea din Bucureşti, arată că multe din lucrările de gradul I publicate sau comunicate la sesiuni ştiinţifice constituie documente importante în perfecţionarea învăţămîntului, rezistînd timpului prin idei noi şi originale, prin mijloace şi metode moderne de lucru. Am da doar cîteva nume de profesori din învăţămîntul special cu astfel de lucrări : Marcu I., Anastasiu Gh., Rodica Dinu Cotuţiu, Mihu Ionocenţiu, Ţîrdea Vasile, Timofte C., Precup Virginia, Pricop M. şi alţii. Au existat însă şi lucrări, ce-i drept foarte puţine la număr, a căror paternitate se prezenta nesigură, după cum au existat lucrări care au necesitat îmbunătăţiri substanţiale în conţinut şi formă, impunînd amînări pe perioade mai lungi, în timp ce unele lucrări au trebuit să fie respinse ca necorespunzătoare.

Dacă privim acest tablou în lumina importanţei şi orientării cercetării ştiinţifice la noi, definite cu claritate de secretarul general al P.C.R. la trecerea prin Marea Adunare Naţională a acestei legi, înţelegem că *se impune o serioasă revedere a modului însuşi cum sînt pregătite viitoarele cadre didactice pentru cercetare ştiinţifică*, chiar şi în limitele obţinerii gradelor didactice. Trebuie observat că fără o pregătire temeinică în acest domeniu multe din lucrările pentru gradul I vor fi ameninţate de formalism. Consecinţa esenţială a acestui fapt o constituie pierderea unor aspecte ale experienţei nemijlocite specifice dezvoltării învăţămîntului şi vieţii noastre sociale în etapa actuală. Desigur, poate exista şi o oarecare compensare, în sensul că în prezent la noi există o reţea de cercetători cu profil psihologic, sociologic, pedagogic etc. cointeresaţi în cercetarea fenomenului pedagogic şi social. Totuşi trebuie observat că prezenţa lor în urmărirea şi studierea fenomenelor este prin forţa lucrurilor periodică, în timp ce învăţătorul şi profesorul nu numai că trăieşte în centrul acestor realităţi, dar în parte le şi conduce şi orientează. Şi acest aspect de continuitate, ca şi pasiunea muncii pot explica existenţa astăzi a unor realizări — muzee, colecţii, monografii de prestigiu — ai căror ctitori şi autori sînt în mare parte profesori şi învăţători. Aşa sînt, de exemplu, Muzeul din Fălticeni (prof. V. Ciurea), Muzeul din Piatra Neamţ (prof. Matasă), colecţia de linguri de la Cîmpulung Moldova (aparţinînd unui profesor de istorie), colecţia muzeală de la Mirosloveşti Neamţ (înv. Bodoaşcă) şi multe, multe altele.

Dacă astfel de realizări debutează în genere prin pasiune, aceasta trebuie să fie cu necesitate dublată de investigarea şi organizarea ştiinţifică. Şi astfel de raţiuni, pe lîngă cele ce privesc învăţămîntul, sînt suficiente pentru pregătirea temeinică a cadrelor didactice în vederea cercetării ştiinţifice. Dificultăţile cele mai mari în elaborarea lucrărilor ştiinţifice pe care le-am schiţat mai sus le întîmpină educatoarele, învăţătorii şi profesorii cu studii la secţii fără frecvenţă şi în institutele pedagogice serii mai vechi. O situaţie oarecum diferită întîlnim, mai ales în ultimii ani, în universităţi, unde cercetarea ştiinţifică a studenţilor a devenit o activitate obligatorie şi sistematică sub îndrumarea unui conducător ştiinţific, în genere conferenţiar sau profesor.

Ţinînd seama de ansamblul condiţiilor prezentate aici, considerăm că şi în institutele pedagogice şi în liceele pedagogice îndrumarea pentru cercetarea ştiinţifică trebuie să devină o preocupare de cea mai mare răspundere [2]). Ea trebuie, după opinia noastră, să fie încredinţată psihologilor, pedagogilor şi metodiştilor de specialitate. În acest scop cercurile ştiinţifice, lucrările de diplomă, formele de seminar la anii mai mari etc. vor trebui să devină adevărate laboratoare de iniţiere şi aplicare a metodelor clasice şi moderne în observarea şi investigarea experimentală a fenomenelor şi în interpretarea şi soluţionarea lor. O şcoală activă a cercetării, care se va prelungi mai apoi în viaţa şcolii, a satului şi a colectivităţii.

În numerele viitoare vom reveni cu indicaţii asupra tehnicii elaborării lucrărilor ştiinţifice.

Conf. univ. dr. DORIN DAMASCHIN

[1]) Lucrările ştiinţifice şi condiţiile elaborării lor în „Gazeta învăţămîntului" din 14 octombrie 1966.

[2]) În liceele pedagogice, în îndrumarea pentru cercetarea ştiinţifică va trebui să se ţină seama de nivelul şi scopurile cercetărilor ce vor fi întreprinse de viitori absolvenţi.

DIRECTORUL COORDONATOR

(Urmare din pag. 1-a)

şi desfăşurare a muncii de orientare şcolară şi profesională — acţiune la care directorul coordonator trebuie să mobilizeze eforturile tuturor cadrelor didactice. Din păcate, intenţiile părinţilor sînt cunoscute prea puţin, dorinţele elevilor doar în linii generale şi, de aici, nesiguranţă în estimarea cifrelor de şcolarizare.

O dată stabilit, planul de şcolarizare şi reţea trebuie să fie realizat în întregime. Directorul coordonator are sarcina de a mobiliza eforturile tuturor colectivelor didactice de pe raza comunei pentru aducerea la şcoală a tuturor copiilor. El trebuie sprijinit în această importantă acţiune de comitetul executiv al consiliului popular comunal, de toţi deputaţii, de organizaţiile de masă şi obşteşti, dar, mai ales, de consiliile de conducere ale cooperativelor agricole de producţie, care au datoria să asigure transportul către şcoală al tuturor copiilor ţăranilor cooperatori. Situaţia actuală, cînd încă există un număr mare de elevi neşcolarizaţi, nu poate să mulţumească pe nimeni. Instruirea fiecărui viitor cetăţean al patriei nu este o chestiune doar a cadrelor didactice, ci o importantă sarcină a tuturor membrilor societăţii socialiste, care vizează viitorul naţiunii noastre, capacitatea ei de a se adapta cerinţelor lumii de mîine, ale societăţii comuniste.

Hotărîtoare, însă, pentru destinele tinerei generaţii este pregătirea pe care o asigură şcoala. Directorul coordonator are obligaţia de a veghea la realizarea planului de învăţămînt, a programelor şcolare, a tuturor indicaţiilor Ministerul Învăţămîntului. El trebuie să vadă cum sînt respectate de către ceilalţi directori, de către cadrele didactice indicaţiile din documentele de partid şi de stat cu privire la învăţămînt, cum este organizat şi cum se desfăşoară procesul de instrucţie şi educaţie, cum se preocupă directorii şcolilor din subordine de îndrumarea activităţii cadrelor didactice, care este contribuţia fiecărui învăţător şi profesor la activitatea educativă desfăşurată în şcoală şi în afară de şcoală. Neîndoielnic că, în specialitatea sa, directorul coordonator trebuie să asiste la ore, avînd datoria de a da îndrumări de conţinut, de a face aprecieri cu privire la nivelul de pregătire al elevilor. În urma controalelor pe care le efectuează, el este investit cu dreptul de a încheia procese verbale de inspecţie, în care să facă aprecieri în legătură cu activitatea educatoarelor, învăţătorilor şi profesorilor, cu nivelul de pregătire al elevilor, cu modul în care sînt gospodărite şi administrate şcolile.

În întreaga sa muncă de conducere şi îndrumare a procesului de învăţămînt directorul coordonator trebuie să fie un promotor al noului, un vrednic răspînditor al experienţei acumulate de cadrele didactice de pe raza comunei. El trebuie să întreprindă acţiuni menite să ducă la creşterea măiestriei profesionale, a nivelului ştiinţific şi politico-ideologic al acestora.

Pornind de la ideea că formarea viitorului cetăţean are loc în contextul vieţii sociale, că în afară de şcoală asupra personalităţii elevului acţionează şi alţi factori — organizaţiile de copii şi tineret, familia, mass-media etc. — directorul coordonator are datoria de a se ocupa de armonizarea influenţelor acestor factori. Un loc important în activitatea sa îl ocupă conlucrarea cu organizaţiile de copii şi tineret. Planurile comune de activitate ale şcolilor şi organizaţiilor de copii şi tineret trebuie să reflecte preocupările pentru educaţia patriotică şi internaţionalistă a elevilor, pentru formarea concepţiei lor ştiinţifice despre lume şi viaţă, pentru cultivarea înaltelor trăsături morale specifice omului societăţii socialiste. Mobilizarea tuturor cadrelor didactice la înfăptuirea sarcinilor educative extraşcolare este încă o coordonată a muncii directorului coordonator.

Asigurarea unor condiţii materiale normale desfăşurării procesului de învăţămînt constituie o sarcină de căpetenie a directorului coordonator. Întocmind, împreună cu ceilalţi directori de şcoli din comună, bugetul anual al unităţilor de învăţămînt, el are datoria să urmărească folosirea raţională a fondurilor în scopul bunei gospodăriri a şcolilor, al dotării lor cu material didactic şi utilaj de laborator, al aprovizionării cu combustibil la timp şi în cantităţi suficiente. În acţiunea de gospodărire a şcolilor el poate cere concursul părinţilor, al comitetelor de cetăţeni, al comisiilor de femei de pe raza comunei.

Respectarea strictă a legilor statului nostru în domeniul învăţămîntului, respectarea normelor juridice în completarea şi minuirea actelor de studii şi a celorlalte documente şcolare va trebui să preocupe de asemenea pe directorii coordonatori. Ei vor urmări ca documentele şcolare (cataloage, matricole, certificate de absolvire etc.) să fie completate la timp şi corect, păstrate în condiţii bune, prevenindu-se săvîrşirea de fraude.

Atribuţii importante revin directorului coordonator în domeniul evidenţei, al mişcării şi stimulării cadrelor didactice. Completarea la zi a cărţilor de muncă, efectuarea lucrărilor de trecere de la o categorie de salarizare la alta pe baza actelor de vechime şi a caracterizării consiliului profesoral, întocmirea listei cu posturile şi catedrele vacante, propunerea suplinitorilor — iată cîteva din atribuţiile directorului coordonator care pot fi îndeplinite corect numai respectînd Legea învăţămîntului, Statutul personalului didactic, instrucţiunile şi ordinele Ministerului Învăţămîntului.

Înfăptuirea sarcinilor complexe de care am amintit mai sus impune directorului coordonator să-şi organizeze temeinic munca de îndrumare şi control a unităţilor de învăţămînt din comună. El trebuie să procedeze în aşa fel încît să nu neglijeze activitatea instructiv-educativă din propria şcoală, să nu se substituie celorlalţi directori de şcoli din comună. Rezervînd 2—3 zile pe săptămînă pentru deplasări la celelalte şcoli, directorul căruia i se încredinţează sarcina de coordonare trebuie să conducă exemplar activitatea didactică din şcoala sa, să o transforme într-o unitate model, într-un adevărat centru metodic în jurul căruia să graviteze munca metodică a catedrelor pe specialităţi, a învăţătorilor pe clase. De pe poziţia exemplului personal el poate să înriurească şi activitatea celorlalte colective didactice, promovînd exigenţa, ordinea şi disciplina, spiritul colegialităţii, al respectului şi stimei reciproce.

Eficienţa activităţii de îndrumare şi control a directorului coordonator depinde în bună măsură de modul în care reuşeşte să dinamizeze pe ceilalţi directori, colectivele de învăţători şi profesori din subordinea lor, la îndeplinirea exemplară a sarcinilor izvorîte din Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învăţămîntului, la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ. Vladimir Ilici Lenin arăta că în activitatea de conducere există întotdeauna şi un element pedagogic care reprezintă un mijloc de sporire a eficacităţii acesteia, un mijloc de stimulare a conştiinţei profesionale a celor pe care-i conducem. De aceea, în sistemul muncii sale cu celelalte colective şcolare, directorul coordonator trebuie să ţină seama de „poziţia interioară", de problemele principale care frămîntă la un moment dat aceste colective, să ştie să facă legătura între preocupările colectivelor didactice ale şcolilor din comună şi ţelurile urmărite de el prin activitatea de îndrumare şi control. El poate să îndeplinească această cerinţă numai dacă cunoaşte foarte temeinic sarcinile domeniului său de activitate, dacă are capacitatea de analiză şi e capabil să găsească soluţii optime de soluţionare a multiplelor probleme pe care le ridică procesul instructiv-educativ. În acelaşi timp, în calitatea sa de conducător şi îndrumător, directorul coordonator trebuie să se străduiască să creeze colectivelor didactice din comună condiţiile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor trasate.

Este ştiut că activitatea de conducere are două laturi : cea concretă (expunerea sarcinilor, a căilor de soluţionare, luarea deciziilor), cît şi cea a educării şi autoeducării. Munca de educare a colectivelor constă în discuţii, aprecieri laudative sau critice. Prin munca lor educativă, directorii coordonatori au datoria să stimuleze autoeducarea colectivelor didactice, cît şi cea a fiecărui membru al colectivului, fiecare om dintr-un colectiv neflind doar un obiect pasiv al educaţiei date de conducătorul şcolii, ci un om care gîndeşte şi acţionează ca un subiect de sine stătător. Ne-am oprit asupra acestor idei deoarece fără efortul colectiv al tuturor slujitorilor şcolii, fără măiestria lor didactică, fără un nivel tot mai ridicat de cunoştinţe de specialitate şi politico-ideologice nu este posibilă rezolvarea problemelor complexe care stau azi în faţa învăţămîntului nostru. Singur, directorul coordonator, oricît de priceput ar fi, nu poate să determine o îmbunătăţire a activităţii şcolilor. Măiestria lui constă în a mobiliza, şi dinamiza cadrele didactice.

Tocmai de aceea, fără a neglija sarcinile organizatorice, directorul coordonator, sprijinit de organizaţiile de partid şi cele sindicale, are obligaţia de a desfăşura o intensă activitate pentru educarea cadrelor didactice în spiritul eticii profesionale, care cere ţinută ştiinţifică, larg orizont de cultură, comportare ireproşabilă în şcoală şi societate, principialitate, combativitate faţă de concepţiile vechi, retrograde, faţă de ideile străine de ideologia marxist-leninistă, înaltă responsabilitate civică. Aprecierea exigentă a muncii pe care o desfăşoară fiecare educatoare, învăţător şi profesor, a comportării sale în societate, discutarea în consiliile profesorale a abaterilor de la etica profesională trebuie să fie o preocupare permanentă a directorului coordonator. Înainte de a aplica măsurile administrative prevăzute în „Statutul personalului didactic" este necesar să acţioneze opinia colectivului didactic, cel care greşeşte să fie supus judecăţii colegilor, să primească aspra critică a acestora. Astăzi, mai mult ca oricînd, de atitudinea faţă de muncă, de abaterile fiecărui cadru didactic răspunde întregul colectiv, pentru că este în joc, în fond, prestigiul şcolii ca principal factor de cultură şi civilizaţie în societatea noastră. Locul sesizărilor, al anonimelor insidioase ar trebui să-l ia critica deschisă, tovărăşească, grija de a soluţiona orice neajuns prin efortul colectivului didactic. Acum, cînd sînt atîtea probleme importante de rezolvat, cînd se cere fiecărui dascăl maximum de efort pentru a ridica nivelul activităţii instructiv-educative, directorul coordonator, ca şi inspectorul şcolar, trebuie să se ocupe de problemele organizatorice şi de conţinut ale învăţămîntului şi nu de rezolvarea anumitor neînţelegeri dintre cadrele didactice. Am zăbovit asupra acestor aspecte întrucît în condiţiile raţionalizării aparatului de stat timpul de lucru este preţios, el trebuie folosit intensiv numai în scop instructiv-educativ.

Directorul coordonator răspunde în faţa inspectoratului şcolar judeţean şi a organelor comunale de partid şi de stat pentru munca pe care o desfăşoară. El trebuie să ceară sprijinul acestor organe în îndeplinirea atribuţiilor sale, să informeze periodic atît comitetul executiv al consiliului popular, cît şi comitetul comunal de partid în legătură cu desfăşurarea activităţii din şcoli. Toate acţiunile sale trebuie să fie fundamentate pe principiul respectării neabătute a legii.

Multiplele sarcini pe care le au de îndeplinit directorii coordonatori pun şi în faţa inspectoratelor şcolare răspunderi sporite în îndrumarea activităţii acestora. În acest sens, controlul riguros al îndeplinirii atribuţiilor, îmbinat cu îndrumarea concretă, cu studierea şi generalizarea experienţei lor pozitive, organizarea temeinică şi îmbunătăţirea conţinutului instructajelor cu directorii coordonatori.

Dînd activităţii lor un conţinut valoros, elaborîndu-şi un stil de muncă corespunzător cerinţelor conducerii ştiinţifice a activităţii şcolare, directorii coordonatori vor aduce o contribuţie de seamă la îmbunătăţirea continuă a învăţămîntului nostru.

CONSILIUL PENTRU MUNCA ÎN RÎNDURILE ELEVILOR

(Urmare din pag. 1-a)

tru muncă şi viaţă, cu un larg orizont politic şi ideologic, cu un profil moral înaintat.

— Ce ne puteţi spune despre conducerea şi îndrumarea activităţii consiliilor pentru munca în rîndul elevilor ?

— După cum am arătat, consiliile pentru munca în rîndul elevilor sînt organisme consultative şi nu de decizie, subordonate comitetelor U.T.C. corespunzătoare. Pe baza studierii şi cunoaşterii temeinice a activităţii organizaţiilor U.T.C. din şcoli, a cerinţelor pe care le reclamă munca educativă, a experimentării unor forme şi metode noi de muncă, prin antrenarea largă a elevilor şi cadrelor didactice la urmărirea şi participarea la diferitele acţiuni educative, valorificînd mai bine potenţialul material şi uman din localităţile sau şcolile respective, consiliile pot propune comitetelor U.T.C. pe lîngă care funcţionează măsuri eficiente pentru îmbunătăţirea activităţii tineretului şcolar.

Activitatea Consiliului pentru munca în rîndul elevilor al C.C. al U.T.C. este îndrumată de Biroul Comitetului Central şi urmăreşte traducerea în viaţă a sarcinilor pe care acest organ ales şi le propune în diferite etape pentru munca cu această categorie de tineri. Dacă consiliului de pe lîngă C.C. al U.T.C. şi consiliilor judeţene le vor reveni îndeosebi sarcini de studiere şi dezbatere a diferitelor probleme referitoare la activitatea educativă extradidactică, munca consiliilor municipale, orăşeneşti şi comunale va avea un caracter operativ, în direcţia sprijinirii nemijlocite a organizaţiilor din şcoli în organizarea concretă a acţiunilor politice, profesionale, culturale şi sportive în localitatea respectivă, antrenînd în mod activ elevii în special la conceperea şi desfăşurarea propriilor lor activităţi.

— În ce va consta şi cum se va realiza colaborarea între consiliile pentru munca în rîndul elevilor şi organele de învăţămînt ?

— Unul dintre considerentele care au stat la baza hotărîrii privind constituirea consiliilor pentru munca în rîndul elevilor a fost şi necesitatea asigurării unei conlucrări mai strînse şi mai fructuoase între organele U.T.C. şi de învăţămînt în îndrumarea procesului de educare şi formare a elevilor. Referindu-mă la formele concrete de realizare a acestui deziderat, amintesc că prin însăşi structura acestor organisme, în componenta cărora intră numeroase cadre didactice cu experienţă în munca educativă din diferitele categorii de şcoli, se asigură o participare directă a corpului profesoral la conceperea, buna orientare şi desfăşurare a activităţii consiliilor pentru munca în rîndul elevilor. Totodată, reprezentanţii organelor de învăţămînt vor fi invitaţi să participe în mod activ la toate întrunirile consiliilor şi mai ales la acţiunile practice organizate de acestea în sprijinul organizaţiilor U.T.C. şi al şcolilor, avînd astfel posibilitatea nu numai să cunoască în detaliu preocupările acestor organisme, dar şi să ajute la aplicarea practică a proiectelor lor.

Concluziile ce se vor desprinde cu prilejul studiilor, experimentelor, consultărilor şi al activităţii practice desfăşurate de consilii vor fi dezbătute pe larg cu reprezentanţii organelor de conducere şi îndrumare a învăţămîntului, o parte din ele servind, cu siguranţă, ca sugestii pentru conducerile şcolilor, inspectoratele şcolare şi Ministerul Învăţămîntului în îmbunătăţirea şi perfecţionarea continuă a procesului instructiv-educativ.

Consiliile pentru munca în rîndul elevilor şi mai ales organizaţiile U.T.C. din şcoli vor solicita şi în viitor sprijin din partea cadrelor didactice, acesta reprezentînd una din condiţiile importante ale desfăşurării cu bune rezultate a activităţii educative în afară de clasă şi extraşcolară. Sîntem convinşi că organizaţiile U.T.C. din şcoli, consiliile pentru munca în rîndul elevilor vor beneficia de un ajutor sporit, acordat cu mult tact şi competenţă, de multă solicitudine din partea cadrelor didactice, a profesorilor, a conducerilor de şcoli şi a organelor de învăţămînt.

seco ven te

Liceului Nr. 40 din Capitală i s-a atribuit numele de „Dumitru Petrescu"

Luni dimineaţă, la Liceul nr. 40 din Capitală a avut loc o solemnitate în cadrul căreia s-a atribuit acestui liceu numele „Dumitru Petrescu", în semn de preţuire a memoriei acestui vechi militant al mişcării comuniste şi muncitoreşti din ţara noastră, fruntaş de seamă al luptei pentru edificarea socialismului în România.

La solemnitate au participat reprezentaţi ai Ministerului Învăţămîntului, activişti de partid, vechi comunişti, membri ai familiei lui Dumitru Petrescu, locuitori ai cartierului în care acesta a trăit multă vreme.

Despre personalitatea şi activitatea lui Dumitru Petrescu au vorbit Paul Cojocaru, prim-secretar al Comitetului de partid, primarul sectorului 8 din Capitală, prof. Ion Dragotolu, directorul liceului, Ovidiu Şandru, vechi membru de partid şi eleva Rodica Garniciuc, de la Şcoala generală nr. 175.

A fost dezvelită apoi placa pe care este înscris noul nume al liceului.

Prin hotărîri ale C.C. al P.C.R. şi Consiliului de Miniştri, pentru eternizarea memoriei lui Dumitru Petrescu, numele său va fi atribuit, de asemenea, Şcolii generale nr. 175 din Capitală, unor străzi din Bucureşti, Oradea şi Sf. Gheorghe şi se va dezveli un bust în Capitală.

Micii desenatori din Podu-Vadului

Zilele trecute am primit la redacţie un plic voluminos, în care se aflau cîteva planşe cu desene deosebit de ingenioase şi originale. Autorii lor sînt cîţiva elevi de la Şcoala generală din cartierul Podu-Vadului, oraşul Breaza. În scrisoarea care însoţea desenele, profesoara Lucia Pescaru, iniţiatoarea cercului de desen din şcoala amintită, ne împărtăşea cîteva aspecte din activitatea entuziastă a micilor desenatori.

Cercul a fost creat anul trecut şi încă de la primele şedinţe a fost frecventat de numeroşi şcolari din toate clasele. În afara desenului după natură sau din imaginaţie, elevii au învăţat să execute şi desene cu diverse aplicaţii (de fulgi, frunze, paie etc.) Metoda aceasta solicită îndeminarea copiilor, atenţia şi fantezia lor, constituind în acelaşi timp un bun exerciţiu de observare a mediului înconjurător.

La sfîrşitul acestui an elevii din Podu-Vadului vor organiza cu desenele lor o expoziţie.

Acţiuni de informare şi perfecţionare a cadrelor didactice

Inspectoratul şcolar judeţean Cluj a organizat recent, în colaborare cu filialele locale ale societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice şi cu sprijinul catedrelor de specialitate de la Universitatea „Babeş-Bolyai" din Cluj, o serie de simpozioane şi acţiuni de informare ştiinţifică a cadrelor didactice. Au fost dezbătute, cu acest prilej, teme ca „Instruirea programată la limba română şi limbile străine", „Elementele de calcul şi programare matematică în liceul de cultură generală", „Rezultatele obţinute în predarea programată a unor teme din cadrul chimiei anorganice" etc. De asemenea, profesorii de fizică au audiat conferinţa „Resursele, repartizarea şi importanţa energiei nucleare", expusă de prof. dr. docent Victor Mercea.

Avînd în vedere conţinutul şi utilitatea simpozioanelor şi a conferinţelor de informare ştiinţifică, Inspectoratul şcolar judeţean îşi propune să dezvolte mai intens, pe viitor, colaborarea în acest domeniu cu specialiştii din învăţămîntul superior.

Un muzeu de ştiinţe naturale

Situată la poalele vestitelor păduri ale Voronei şi Tudorei, Şcoala generală din comuna Vorona, judeţul Botoşani, şi-a creat un muzeu foarte util în predarea lecţiilor de ştiinţe naturale. În numeroasele excursii pe care le-au făcut, şcolarii, îndrumaţi de cadrele didactice, au colectat pentru muzeu roci de prin piraie şi poieni, plante, fructe de pădure, fragmente de scoarţă de la arbori de diferite esenţe, coarne de cerb, păr aspru de mistreţ etc. Sînt de asemenea expuse în muzeu cuiburi de păsări meşteşugit lucrate, precum şi alte piese care contribuie mult la înţelegerea lecţiilor.

Expoziţia unui profesor-pictor

O prezenţă artistică interesantă marchează prima expoziţie a profesorului de desen Gheorghe Ştefan, găzduită chiar în holul şcolii unde profesează ca dascăl — Şcoala generală nr. 49 din Bucureşti. Profesorul artist îşi manifestă vocaţia în dezvăluirea formelor sculpturale din lemn, metal şi piatră.

Unele din lucrările sale denotă influenţa puternică a personalităţilor artistice ale lui Brîncuşi şi Paciurea. Există însă, în expoziţia lui, şi lucrări cu puternice valenţe personale. Am înscrie la loc de frunte, printre acestea, „Îmbrăţişarea", subtila mlădiere a formelor de lemn, portretul circular în care calcarul cuprinde învăluitor granitul, profunda expresie a formelor de ceramică din „Iubire" sau lucrarea intitulată „Arbore".

Evident, opera plastică în piatră, lemn şi metal a lui Gheorghe Ştefan nu este o manifestare de început, ci prima afirmare a unei îndelungate şi valoroase activităţi de creaţie artistică.

seco ven te

Sesiune de lichidare

Ministerul Învăţămîntului aduce la cunoştinţă celor interesaţi că profesorii, învăţătorii şi educatoarele în funcţie la data de 15 martie 1969 care nu au obţinut definitivarea în învăţămînt — fie că au fost respinşi de 3 ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat la el şi au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepţional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop în vacanţa de primăvară a elevilor din anul şcolar 1969 —1970.

Înscrierile pentru această sesiune urmează să se facă prin direcţiunile şcolilor la inspectoratele şcolare

Inspectoratele şcolare judeţene (municipiul Bucureşti), după verificarea dosarelor candidaţilor înscrişi vor efectua inspecţiile speciale.

Examenul se va desfăşura după programele în vigoare pentru examenul de definitivare în învăţămînt.

ÎN DEZBATEREA PLENAREI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

PROBLEMATICA ACTUALĂ ÎN EDUCAȚIA POLITICO-IDEOLOGICĂ A PIONIERILOR

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI MIHAI GERE,

membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C. C. al P. C. R.

În zilele de 9 și 10 ianuarie 1970 a avut loc plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Pe ordinea de zi a plenarei au fost înscrise probleme ale educației ideologico-politice în activitatea pionierească și activitatea educativă și metodică din casele pionierilor. De asemenea, plenara a aprobat planul de muncă al Consiliului Național al Organizației Pionierilor pe anul 1970.

La plenară au participat membrii Consiliului Național al Organizației Pionierilor, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai Ministerului Învățământului, ai unor organizații obștești și instituții culturale, ai inspectoratelor școlare județene, președinți ai consiliilor județene ale Organizației Pionierilor, comandanți de unități și detașamente, directori ai caselor pionierilor, cercetători din domeniul pedagogiei, sociologiei, psihologiei, esteticii etc., redactori ai presei centrale, radioului și televiziunii, precum și ai presei pionierești.

La lucrările plenarei au luat parte tovarășii Mihai Gere, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, Miron Constantinescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul învățământului, Traian Pop, adjunct al ministrului învățământului, Ion Teoreanu, șeful secției învățămînt a Consiliului de Miniștri, Mia Groza, vicepreședinte al Consiliului Național al Femeilor.

Lucrările plenarei au fost deschise de Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului învățămîntului, care a făcut o informare în legătură cu activitatea desfășurată de Biroul Consiliului Național al Organizației Pionierilor de la ultima plenară.

La dezbaterile din plenară și la discuțiile pe secții au luat cuvîntul 98 de tovarăși.

În cadrul discuțiilor a vorbit **Ion Iliescu,** membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului. Consider — a spus printre altele vorbitorul — că problema educației ideologico-politice a copiilor constituie obiectivul principal al activității Organizației Pionierilor. La vîrsta pionieriei este deosebit de importantă formarea primelor fundamente ale concepției despre lume, despre viață, întrucît aceasta are implicații foarte serioase pentru întreaga evoluție a copilului, a tînărului, viitor cetățean al patriei noastre. Iată de ce tot ceeace întreprindem trebuie să ducă la educarea copiilor în spiritul principiilor societății noastre, în spiritul normelor socialiste de conviețuire, de comportare, în spiritul ideologiei partidului nostru.

Firește, aceasta nu este o activitate simplă, ușoară. Ea ne cere să ținem seama de caracteristicile specifice vîrstei copilului, de dinamica receptivității lui în perioada pionieriei. Unele sînt problemele pe care le pune copilul de 9 ani, care intră în Organizație și cu totul altele problemele copilului de 14 ani, care se pregătește să intre în U.T.C. De asemenea, mi se pare justă ideea care a fost subliniată în referat, și pe care au amintit-o toți tovarășii, că în activitatea cu copiii trebuie să dăm prioritate formelor concrete, active, practice, verbalismul fiind, în această activitate nu numai ineficace, dar și dăunător.

Aș dori să punctez — a spus în continuare vorbitorul — cîteva probleme pe care le consider comune atît activității pionierești, cît și activității organizațiilor U.T.C. Aș începe prin educarea prin muncă și pentru muncă, pe care o socotesc drept unul din obiectivele fundamentale ale activității noastre educative. Și aș vrea să mă refer în special la atitudinea față de munca productivă, la unele mentalități cu care ne întîlnim încă destul de frecvent. De regulă, conducerile de școli, inspectoratele școlare judecă eficiența activității numai prin numărul de absolvenți care pătrund în liceu. Desigur, societatea noastră are ca obiectiv permanent dezvoltarea gradului de instrucție a tineretului, iar cultivarea dorinței de a păși pe trepte tot mai înalte de pregătire intelectuală trebuie să fie una dintre preocupările noastre fundamentale. Dar o foarte mare parte a adolescenților vor intra după terminarea școlii generale de 10 ani nemijlocit în viața activă, în munca productivă. Cum îi pregătim noi pe acești copii? Procesul intelectualizării generațiilor actuale și viitoare este un proces obiectiv, necesar progresului societății noastre. Dar el nu înseamnă îndepărtarea de domeniul hotărîtor al vieții societății, de domeniul producției materiale ci dimpotrivă, este determinat de progresele care au loc în domeniul producției materiale. Ridicarea gradului de pregătire științifică și culturală a noilor generații este cerută de ridicarea gradului de tehnicitate a muncii. În acest fel trebuie înțeles rolul dezvoltării învățămîntului și al pregătirii tinerilor în anii de învățătură pentru a se încadra în domeniile hotărîtoare ale vieții noastre sociale. Se cer lărgite deci formele prin care școala acționează pentru pregătirea practică a copiilor, pentru a le forma deprinderi practice, ca și pentru a-i antrena la activități productive. Socotim pozitiv experimentul din județul Constanța, unde s-au creat ferme agricole școlare, mini-cooperative agricole ale elevilor din școlile generale sătești și ne propunem să transformăm această instituție într-o formă activă de participare a elevilor la activitatea practică ea avînd implicații educative foarte largi. De altfel, experiențe asemănătoare există și în alte țări: în R.D.G., în Franța, în Japonia, unde funcționează mini-întreprinderi, unități productive ale elevilor, organizate după principiile de organizare internă ale unităților productive moderne, cu linii de fabricație specializate, cu linii de montaj, cu grupuri de organizare a muncii și a producției, de asigurare a aprovizionării, a desfacerii ș.a.m.d. Și experiența mondială ne arată, deci, necesitatea îmbinării pregătirii teoretice cu pregătirea practică, ca o cerință tot mai acută a școlii moderne. Noi am inițiat organizarea fermelor școlare experimentale pe care le vom extinde și în alte județe, dîndu-le o structură bazată pe principiile de organizare a cooperativelor agricole de producție. Căutăm soluții similare și pentru mediul urban, cu sprijinul unor unități republicane sau de industrie locală.

Desigur, există și multe alte căi de educare a copiilor prin muncă și pentru muncă — și mă refer în primul rînd la acțiunile de masă, la munca patriotică. Se impune însă să înlăturăm din aceste acțiuni formalismul, să le asigurăm o mai mare eficiență, să dăm copiilor și tinerilor satisfacția că fac o treabă utilă.

În același context aș încadra preocuparea pentru dezvoltarea propagandei tehnico-științifice în rîndurile copiilor și tinerilor, ca și a acțiunilor practice în acest domeniu. Și aici sînt multiple lucruri de criticat. De pildă, la televiziune se manifestă interes îndeosebi pentru elementele de senzație în legătură cu revoluția tehnico-științifică contemporană și se prezintă numai domeniile de vîrf ale acesteia. Dar nu e suficient a vorbi numai despre tehnica selenară și nu despre necesitățile practice ale vieții noastre sociale. Tinerii care vor păși peste cîțiva ani în producție trebuie să cunoască implicațiile progresului tehnico-științific contemporan în toate domeniile de activitate inclusiv în întreprinderea din orașul sau satul lor. Pe această direcție, mi se pare, trebuie să ne orientăm mai mult activitatea.

Ocupîndu-se, în continuare, de educația copiilor și tineretului în spiritul patriotismului socialist, tovarășul Ion Iliescu a subliniat că aceasta este unul din obiectivele majore ale întregii activități educative a școlii, a Organizației Pionierilor, a organizației de tineret. În legătură cu aceasta, a spus vorbitorul, aș vrea să subliniez necesitatea cultivării sentimentului demnității patriotice, pe care partidul l-a ridicat pe o treaptă înaltă. Firește, manifestăm interes față de tot ceea ce este creator în domeniul culturii, în domeniul artei, în domeniul gîndirii contemporane din alte țări, sentimentele de stimă față de alte popoare. În același timp însă trebuie să formăm în rîndurile tineretului nostru un sentiment de înaltă demnitate, o înaltă ținută cetățenească, o înaltă responsabilitate patriotică, să combatem tendințele de ploconire servilă în fața străinătății pe care o cultivau în trecut clasele exploatatoare. Sîntem chemați, totodată, să cultivăm în conștiința copiilor și tinerilor principiile de dreptate, de echitate socială, acele principii pentru care militează partidul nostru, pe care se fundamentează relațiile din societatea noastră, să contribuim la cultivarea modestiei, spiritului de colegialitate, a conștiinciozității în muncă, respectului față de normele socialiste de conviețuire, respectului față de vîrstnici, generozității, spiritului de solidaritate, cinstei, corectitudinii — și aceasta nu în mod teoretic, ci în activitatea practică de zi cu zi, în viața școlară și extrașcolară. Din acest punct de vedere ni se pare deosebit de important rolul vieții pionierești, al măiestriei cu care activul pionieresc programează activitățile practice, concrete la care participă copiii. Cred că este indicat să abordăm împreună problemele metodologice ale activității cu pionierii de vîrstă mai mare, de 13—14 ani, care se pregătesc să intre în rîndurile U.T.C. Consider că abordarea mai concretă — și pe plan teoretic și pe plan practic — a metodologiei activităților în aceste perioade de vîrste este deosebit de importantă și pentru îmbunătățirea activității pionierești și pentru îmbunătățirea activității U.T.C. Au fost elaborate recent unele recomandări comune; acestea, desigur, formează numai cadrul acțiunilor comune practice. Cu toții trebuie să conjugăm eforturile noastre în îmbunătățirea activității în această perioadă de vîrstă cu copiii și tinerii noștri. Este importantă, în această perspectivă, și dezvoltarea colaborării între Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, grupul de cercetare de pe lîngă Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Institutul de științe pedagogice etc., ca și legarea mai strînsă a cercetării de cerințele activității noastre practice, astfel încît să se găsească soluții pentru îmbunătățirea metodologiei muncii cu pionierii și a muncii de U.T.C.

Conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, a transmis plenarei salutul conducerii Ministerului Învățămîntului și a subliniat că, alături de școală, mișcarea pionierească aduce, de la an la an, o contribuție tot mai valoroasă, pe multiple planuri, la creșterea și educarea pionierilor și școlarilor, la pregătirea lor ca viitori cetățeni de nădejde ai patriei noastre.

Apreciem pozitiv — a spus vorbitorul — modul în care se direcționează educația ideologică și politică a copiilor ca obiect și rezultat al întregii activități pionierești — scop urmărit, de altfel, prin întregul proces instructiv și educativ. Un alt element pozitiv care merită să fie evidențiat este străduința de a găsi și a recomanda metode și forme de realizare a educației ideologico-politice potrivite cu particularitățile și cu preocupările vîrstelor respective. Trebuie să recunoaștem că neajunsurile care se mai întîlnesc în activitatea educativă în general, și în special în domeniul educației ideologico-politice a elevilor, sînt cauzate tocmai de faptul că nu întotdeauna sînt luate în seamă caracteristicile specifice vîrstei copilăriei.

Experiența acumulată și rezultatele obținute în ultimii ani confirmă justețea indicațiilor date de conducerea partidului, ca Organizația Pionierilor să-și desfășoare activitatea în strînsă colaborare cu școala și cu celelalte instituții și organizații educative și să primească un sprijin sustinut din partea acestora — a spus în încheiere vorbitorul. În ceea ce privește școala, care poartă principala răspundere pentru instruirea și educarea comunistă a elevilor, Ministerul Învățămîntului asigură plenara și Consiliul Național al Organizației Pionierilor de întregul său sprijin și pe viitor.

Mia Groza, vicepreședintă a Consiliului Național al Femeilor, a salutat plenara în numele Consiliului Național al Femeilor, relevînd importanta contribuție a Organizației Pionierilor la formarea tinerei generații.

Referindu-se în continuare la necesitatea de a se întări colaborarea între Consiliul Național al Organizației Pionierilor și ceilalți factori chemați să influențeze educația copiilor, vorbitoarea a evidențiat sprijinul pe care îl poate aduce Consiliul Național al Femeilor. Îndeosebi acesta poate cointeresa familia în acțiunile organizate pe linia pionieriei și în general în toate acțiunile ce se desfășoară cu copiii în afara școlii.

Vorbitoarea a propus să se organizeze unele acțiuni speciale pentru pioniere, în scopul pregătirii lor pentru viață. Trebuie să facem mai mult — a spus tov. Mia Groza — pe linia pregătirii fetelor, să le dezvoltăm aptitudini gospodărești, pentru ca ele să poată să-și îndeplinească rolul multiplu, tot mai complex, care le va reveni în momentul în care se vor integra în viața societății. De asemenea, cred că, dacă s-ar strînge colaborarea între toți factorii, s-ar putea preveni antrenarea copiilor în anumite activități anti-sociale. Desigur, ceea ce este caracteristic copiilor și tineretului nostru este atitudinea pozitivă față de viață, față de învățătură, față de toate fenomenele sociale, dar există totuși și unele manifestări necorespunzătoare și, chiar dacă ele nu sînt de natură să ne îngrijoreze, fiind vorba numai de fenomene izolate, avem totuși îndatorirea de a contribui la împiedicarea unor astfel de fenomene.

În încheiere vorbitoarea a urat celor ce muncesc în rîndurile pionierilor succese în activitatea viitoare asigurîndu-i încă o dată de tot sprijinul Consiliului Național al Femeilor.

Problemele puse în dezbaterea actualei plenare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor prezintă o deosebită importanță pentru întreaga muncă desfășurată în rîndurile pionierilor și școlarilor.

După cum cunoașteți, anul pe care l-am încheiat de curînd a fost bogat în evenimente și în realizări deosebite pentru poporul nostru. El a fost anul celui de-al X-lea Congres al partidului, al celei de-a XXV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, evenimente care au prilejuit bilanțul marilor înfăptuiri obținute de poporul nostru sub conducerea partidului, pe drumul socialismului. În același timp, prin hotărîrile Congresului au fost trasate jaloanele dezvoltării multilaterale a României pe perioada următorilor zece ani. Rezultatele remarcabile în domeniul economic, social și politic, al științei, culturii și învățămîntului, s-au obținut prin munca plină de abnegație a întregului nostru popor, care urmează cu încredere politica științifică, marxist-leninistă, promovată cu consecvență de partid.

Constatăm cu satisfacție că și în activitatea de educare a tinerei generații, a pionierilor și școlarilor, s-au obținut o serie de rezultate pozitive, fapt pus în evidență și de lucrările actualei plenare. Aceste rezultate sînt rodul eforturilor depuse de toți factorii educativi, o expresie vie a muncii duse cu interes, pricepere, pasiune și dăruire de către învățători, profesori, de cadrele care activează în rîndurile pionierilor, de Organizația Pionierilor și Consiliul ei Național.

Este de remarcat că, îndeosebi după reorganizarea activității pionierești, a sporit aportul organizației de pionieri în munca de formare și educare a tineretului școlar, purtător al cravatei roșii. Organizația Pionierilor contribuie într-o măsură crescîndă la popularizarea, într-o formă accesibilă, a politicii interne și externe a partidului nostru, a muncii susținute ce se desfășoară în toate domeniile pentru înflorirea patriei, la lărgirea orizontului de cunoștințe, cultivarea interesului față de învățătură, stimularea preocupărilor pionierilor și școlarilor față de știință, tehnică, artă și literatură. În același timp, s-a îmbunătățit conținutul educativ al activității organizate în timpul liber și în vacanțele școlare.

După ce a arătat că anul 1969 a fost un an rodnic pentru Organizația Pionierilor, fapt dovedit și de decorarea ei cu Ordinul Steaua Republicii Socialiste România clasa I, tovarășul Mihai Gere s-a oprit asupra sarcinilor ce revin mișcării pionierești în înfăptuirea Directivelor celui de al X-lea Congres al P.C.R.

Va trebui să depunem eforturi sporite în vederea cunoașterii și însușirii de către pionieri și școlari a politicii interne și externe a partidului, urmărind intensificarea activității în acest scop — a spus vorbitorul. Prin explicarea pe înțelesul copiilor a rolului partidului, a eforturilor depuse de întregul nostru popor în procesul de înfăptuire a mărețelor sarcini de dezvoltare multilaterală a țării, prin popularizarea rezultatelor obținute în județe și pe plan național vom întări la pionieri și școlari sentimentul de dragoste față de patrie și popor, le vom stimula dorința de a participa, după puterile și priceperea lor, la activitatea creatoare a oamenilor muncii. În dezvoltarea patriotismului socialist al copiilor un loc important va trebui să ocupe popularizarea luptei duse de înaintașii noștri pentru libertate socială și națională.

În școlile noastre, copiii de diferite naționalități învață împreună, așa cum, în strînsă unitate, muncesc părinții lor în fabrici și uzine, în cooperative agricole, pretutindeni în țara noastră, bucurîndu-se deopotrivă de drepturile și libertățile proprii orînduirii socialiste. Să dezvoltăm activitatea organizației de pionieri îndreptată spre cultivarea frăției, a prieteniei strînse între copiii de toate naționalitățile, să-i formăm în așa fel, încît ei să-și dăruiască, atunci cînd vor păși în viață, toate forțele lor înfloririi, progresului multilateral al patriei comune.

Azi, în perioada grandioasei revoluții științifico-tehnice, cînd cunoașterea umană progresează într-un ritm neasemuit de rapid, educația științifică a maselor, inclusiv a tineretului școlar, capătă o importanță covîrșitoare. Realizările uluitoare ale științei și tehnicii contemporane, vasta rețea informațională, începînd cu presa și pînă la transmisiile de televiziune în direct de pe suprafața selenară, ne pun la dispoziție un întreg arsenal de mijloace eficiente și accesibile pentru intensificarea educației științifice, care sînt de un real sprijin în activitatea școlii. Raportul prezentat plenarei Consiliului Național reliefează, pe bună dreptate, succesele pe care le-a obținut Organizația Pionierilor pe acest tărîm, furnizîndu-ne o serie de exemple concludente. Apreciem rezultatele și acțiunile inițiate pentru dezvoltarea activității științifice și tehnice, dorind ca ele să capete o extindere și mai mare pe viitor. Totodată, subscriem la acea parte autocritică a materialului care evidențiază just carențele existente în acest domeniu, mai ales în ce privește folosirea cunoștințelor științifice despre natură și societate, pentru punerea bazelor unei concepții materialiste, ateiste despre lume.

Trebuie să spunem deschis că munca de educație materialist-științifică a pionierilor e rămasă în urmă față de posibilitățile de care dispunem, față de necesități. În unele școli și organizații de pionieri (mai ales la sate) se acordă insuficientă atenție popularizării rezultatelor științei și tehnicii, antrenării maselor de copii la activități practice, creatoare, de acest gen. Deseori nu se iau în considerație cunoștințele științifice însușite de elevi la orele de curs, sau se crede că educația ateist-științifică trebuie realizată exclusiv în cadrul disciplinelor de specialitate. Desigur, nu putem fi de acord cu o asemenea optică greșită. Socotim că Organizația Pionierilor, fără a repeta temele din manuale și fără a folosi metode caracteristice orelor de curs, are numeroase posibilități ca, în forme specifice particularităților de vîrstă, să asigure folosirea cunoștințelor științifice-tehnice ale copiilor pentru așezarea premiselor unei viziuni materialiste despre lume.

Consiliile și comandanții de pionieri au datoria ca în viitor să atragă într-o mai mare măsură la activitatea de educație științifico-ateistă institutele științifice, așezămintele culturale, cadrele de cercetători și specialiști din cele mai diverse domenii de activitate, mulți chiar în calitate de părinți, să folosească mai intens mijloacele informaționale de masă de care dispunem: presa, literatura, radio și televiziunea, cinematograful ș.a.

Aș vrea, de asemenea, să subliniez că trebuie să ne ocupăm cu toată grija de mijloacele care concură la educația estetică a pionierilor și școlarilor. Se impune ca în organizarea și desfășurarea activității cultural-artistice să acordăm o atenție sporită calității artistice a acestora, mesajului lor lăuntric.

Una dintre laturile esențiale ale activității educative desfășurate în rîndurile copiilor este pregătirea lor în calitate de viitori făuritori ai bunurilor materiale și spirituale, educația prin muncă și pentru muncă a generației tinere. În toate timpurile munca a fost temelia întregii existențe umane. Cu atît mai mult azi, în orînduirea noastră socialistă, ea reprezintă chintesența întregului edificiu social-politic, un deziderat educativ și în același timp un mijloc de educație de importantă capitală. Activitatea politico-educativă dusă în școală, în cadrul organizațiilor de pionieri, trebuie să aibă drept rezultat concret înțelegerea de către copii a valorii sociale a muncii, a principiului repartiției socialiste după cantitatea și calitatea muncii depuse de fiecare membru al societății noastre. În același timp se cere dezvoltarea mai accentuată la copii a respectului și stimei pentru cei ce muncesc, a grijii pentru avuția socială, pentru bunurile obștești.

Înțelegerea semnificației sociale a muncii, respectarea muncii, a creatorilor de bunuri materiale și spirituale reflectă una dintre cerințele noastre principale față de eficacitatea activității politico-educative. Aceasta nu-și atinge însă scopul final dacă nu dezvoltăm concomitent la copii o atitudine activă față de muncă, implicit față de munca fizică, dorința sinceră de a participa, în raport cu puterea lor, la efortul depus de întregul popor pentru înflorirea patriei noastre socialiste. Considerăm că Organizația Pionierilor are o contribuție meritorie în dezvoltarea la copii a simțului datoriei față de munca lor „specifică" — învățătura. Firește, însușirea cunoștințelor este obligația „profesională" și civică nr. 1 a fiecărui pionier. Nu-i însă unica, după cum se mai consideră de către unii.

Copilul trăiește în familie. Tatăl și mama, pe lîngă îndeplinirea obligațiilor de serviciu, au de făcut față la numeroase treburi gospodărești. În multe familii, din considerente greșite, părinții îi absolvă cu desăvîrșire pe copii lor de a participa la munca gospodărească din familie, dîndu-le totul de-a gata. Nu este cazul să insistăm asupra acestei greșeli și asupra repercusiunilor pe care le are ea mai tîrziu, în viața tinerilor.

Ne întîlnim totodată cu cazuri cînd înșeși cadrele didactice și comandanții de pionieri neglijează antrenarea copiilor la realizarea unor munci de interes obștesc. Acțiuni tradiționale în acest domeniu au fost date uitării, din păcate.

Desigur, nu ne gîndim nici un moment la munci care să depășească puterea copiilor, sau care să-i sustragă de la învățătură. Sînt însă nenumărate treburi utile în care pionierii ar putea fi atrași într-o măsură mai mare și într-un mod mai organizat. Considerăm că obișnuirea copiilor cu munca fizică, antrenarea lor la diferite acțiuni de utilitate socială, constituie unul dintre mijloacele de bază ale pregătirii tineretului nostru pentru munca productivă, pentru viață.

Cu prilejul constituirii Consiliului Național al Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, tovarășul Nicolae Ceaușescu schițînd sarcinile mișcării pionierești sublinia pe drept cuvînt că **„întreaga operă de educație a copiilor, desfășurîndu-se sub influența ideologiei clasei muncitoare, a concepției sale despre lume și viață, este necesar să fie strîns legată de clocotitoarea noastră activitate socială, de creația materială a maselor..."** Legarea strînsă, prin mii de fire trainice, a activității pionierești zilnice de clocotitoarea și minunata noastră viață socială va asigura nu numai ridicarea pe o treaptă superioară a muncii politico-educative, dar totodată va ancora mai temeinic „corabia cutezătorilor" în realitatea societății noastre socialiste.

Una dintre sarcinile importante ale Organizației Pionierilor este aceea de a ajuta școlii și familiei în educarea la copii a celor mai nobile trăsături de caracter și deprinderi de conduită comunistă. Ea cere din partea comandanților tact pedagogic, multă răbdare și perseverență, o conlucrare strînsă cu diriginții și profesorii, cu părinții.

Fără îndoială, nu pot fi ignorate rezultatele evidente pe care le-au obținut unitățile și detașamentele în modelarea fizionomiei morale a pionierilor. Dacă însistăm totuși asupra acestei laturi a educației pionierești o facem datorită faptului că pe viitor așteptăm un efort mai susținut pe acest tărîm.

Cunoașteți cu toții documentele Congresului al X-lea al partidului nostru; din studierea lor v-ați putut da seama ce importanță majoră acordă partidul educației moral-cetățenești a maselor și statornicirii principiilor moralei comuniste în relațiile dintre oameni. Este absolut necesar ca în fiecare unitate și detașament să se acorde atenția cuvenită aspectelor de morală și conduită, comandanții să dezvolte o puternică opinie publică împotriva oricăror manifestări străine de principiile noastre etice.

Departe de noi gîndul de a sugera organizarea de adunări și acțiuni speciale, inițierea unei „campanii" în acest domeniu. Socotim că educarea la copii a celor mai nobile trăsături de caracter și deprinderi de conduită trebuie realizată prin intermediul acțiunilor curente, al muncii generale de zi cu zi. Considerăm că absolut toate formele de activitate a pionierilor, începînd de la adunări și șezători pînă la excursii și concursuri sportive trebuie să contribuie la educarea trăsăturilor morale ale pionierilor.

Fiecare copil este un individ în devenire, o personalitate în plin proces de formare, cu un univers lăuntric foarte complex. În organizarea muncii pionierești în detașament, în repartizarea sarcinilor, în aprecierile noastre trebuie să ținem seama, într-o măsură mai mare, nu numai de cerințele generale ale particularităților de vîrstă, dar și de particularitățile morale ale fiecărui membru al detașamentului. Pentru a putea influența cu succes evoluția pionierilor sub aspectul trăsăturilor morale și deprinderilor de conduită comandanții trebuie să cunoască bine individualitatea pionierilor, să fie apropiați sufletește de aceștia cunoscîndu-le cele mai intime gînduri, năzuințe și necazuri. Fără o asemenea cunoaștere a copiilor, fără o asemenea abordare a muncii de comandant, activitatea de educație etică se va desfășura „în general".

Aș dori să subliniez că în activitatea politico-educativă cu oamenii în genere și cu atît mai mult în cea dusă cu pionierii munca individuală, de la om la om, este o metodă eficace, confirmată de practică. Multi dintre comandanții noștri uită deseori de această posibilitate de influențare. În multe cazuri o discuție intimă și sinceră, fără pretenția de a face neapărat morală copilului, poate da rezultate neașteptat de bune.

Este bine, de aceea, că în cadrul plenarei ați discutat pe larg și concret asupra modalităților în care trebuie desfășurată munca de educație, pornind de la particularitățile de vîrstă ale copiilor, că ați realizat un schimb de păreri cu privire la perfecționarea formelor și metodelor de muncă. Trebuie să recunoaștem că, deși s-au realizat multe lucruri pozitive, sîntem încă tributari formalismului, monotoniei, că în munca organizației se mențin forme și metode neadecvate vîrstei, că adesea se scapă din vedere aspectul captivant, distractiv, al activităților întreprinse. Va trebui să ne continuăm eforturile pentru răspîndirea largă a acelor metode a căror eficacitate s-a confirmat în activitatea practică pionierească. Atitudinea critică față de metodele ineficiente trebuie completată cu spirit novator, care să asigure concomitent un bogat conținut de idei și astfel de forme care facilitează dezvoltarea inițiativei și a spiritului creator al copiilor. În acest scop este necesară organizarea unei activități sistematice de cercetare științifică — inclusiv cu mijloacele sociologiei — a muncii de educație politico-ideologică desfășurate în rîndul pionierilor, care să ducă la găsirea soluțiilor corespunzătoare reclamate de pedagogie și psihologie.

În munca nobilă și de mare răspundere de formare a tinerei generații un rol deosebit de important revine familiei, care participă activ la modelarea cunoștințelor celor mici. De aceea, Organizația Pionierilor trebuie să întărească continuu colaborarea cu familia pentru a obține, împreună, o eficientă educativă sporită. Apreciem, în această privință, inițiativa bună a Consiliului județean al Organizației Pionierilor din Hunedoara, de a realiza un consens în activitatea familiei și organizației. Să studiem atent și profund experiența conlucrării cu școala și cu ceilalți factori educativi, pentru a mări eficiența diferitelor acțiuni pe care le întreprinde Organizația Pionierilor.

Aceeași preocupare trebuie s-o avem pentru folosirea sistematică, permanentă și la un nivel calitativ mai ridicat, a marilor posibilități pe care le oferă presa centrală și locală, radioul, televiziunea în activitatea noastră educativă.

Desfășurarea unei munci rodnice politico-ideologice în rîndul copiilor este condiționată în principal de nivelul de pregătire a tuturor cadrelor care desfășoară această activitate. Se știe că marea parte a acestor cadre muncesc neobosit pentru a se pregăti din punct de vedere politic, ideologic, metodic. În același timp, însă, vrem să subliniem că îmbunătățirea activității organizației cere ca în permanență Consiliul Național, consiliile județene, să se ocupe cu toată atenția de perfecționarea pregătirii cadrelor. Să dezvoltăm la comandanți, la toți cei ce muncesc în rîndul pionierilor, conștiința înaltei răspunderi ce le revine în formarea vlăstarelor tinere ale poporului,

În continuare vorbitorul a arătat: La plenară au fost discutate și unele probleme actuale privitoare la activitatea caselor de pionieri. Aceste instituții extrașcolare aduc an de an o contribuție mai substanțială la opera de educație comunistă a generației tinere, la cultivarea talentelor și spiritul creator al copiilor, la o judicioasă organizare a timpului lor liber. Atît materialul prezentat cît și discuțiile au scos în evidență o serie de acțiuni și inițiative pozitive ale unor case de pionieri, oprindu-se în același timp și asupra sarcinilor de viitor.

Apreciem intenția Consiliului Național și a consiliilor județene de a spori rolul caselor de pionieri ca centre metodice avansate ale întregii munci pionierești și activități extrașcolare. Sîntem de acord că aceste instituții trebuie să-și întărească legăturile lor cu școlile, dîndu-le un ajutor mai susținut pe viitor, că pe lîngă activitățile ce se desfășoară în cerc, fiecare casă de pionieri trebuie să organizeze acțiuni de masă cu caracter variat și atractiv și pentru copiii din localitatea respectivă care nu iau parte la activitatea cercurilor. Îndeosebi în perioada vacanțelor școlare, ele trebuie să devină adevărați magneți, care să polarizeze în jurul lor un număr cît mai mare de copii.

Materialul prezentat aici despre casele de pionieri a acordat un spațiu mare dezbaterii diferitelor aspecte privind activitatea în cerculi. Se apreciază pozitiv faptul că, datorită eforturilor depuse, s-a reușit să se asigure ca cca 1/3 din cercurile existente să aibă un caracter tehnico-aplicativ. Ținem să atragem atenția că acest procentaj nu trebuie considerat nici o clipă o limită maximă, el nu trebuie să ne mulțumească. Avem obligația de a spori necontenit numărul cercurilor de acest gen, concentrînd eforturile îndeosebi către înființarea unor cercuri legate de cele mai avansate domenii ale științei și tehnicii, cum ar fi electronica aplicată, chimia, automatica, telecomanda etc. Considerăm necesar să subliniem că experiența pozitivă în acest domeniu trebuie să fie mai operativ extinsă. Sînt bine venite propunerile Consiliului Național referitoare la legarea mai strînsă a caracterului cercurilor tehnico-aplicative de specificul economic al zonei geografice respective, cît și la organizarea de cercuri mai accesibile fetelor. Experiența practică a numeroaselor case de pionieri atestă că preocuparea susținută a conducerii lor pentru mobilizarea tuturor resurselor și posibilităților locale, pentru antrenarea întreprinderilor și instituțiilor, a cadrelor de înaltă calificare din localitate, deschide cîmp larg inițiativei, poate accelera considerabil modernizarea și diversificarea activității din casele de pionieri.

Planul de muncă al Consiliului Național pe anul 1970, aprobat de plenară, cuprinde obiective și sarcini pe compartimente judicios stabilite. Acum este foarte important ca Biroul Consiliului Național să ia toate măsurile politice și organizatorice care să garanteze aplicarea în viață a sarcinilor cuprinse în plan, astfel încît să sporească eficacitatea educativă a întregii activități pe care o vom desfășura.

Ne este cunoscută tuturor grija pe care o poartă conducerea partidului și statului nostru față de educarea copiilor și a tinerei generații, pornind de la înțelegerea rolului pe care-l are această activitate pentru progresul general în perspectivă a țării. Tocmai datorită atenției manifestate în acest sens dispunem de condiții materiale în vederea desfășurării unei activități multilaterale, rodnice, de educare a tineretului școlar. Sîntem convinși că și în viitor rezervele de care dispunem vor fi valorificate într-o măsură și mai accentuată de Consiliul Național și de consiliile județene, de unități și detașamente, de toate cadrele mișcării noastre pionierești, că acestea, dovedind înțelegerea semnificației politico-sociale a misiunii lor nobile, vor depune toate eforturile pentru ridicarea necontenită a muncii de educație a pionierilor și școlarilor la nivelul înaltelor sarcini trasate de partidul nostru, răspunzînd astfel prin rezultate mereu mai bune grijii neslăbite a conducerii partidului pentru tînăra generație — viitorul patriei noastre socialiste.

INFORMARE • DOCUMENTARE

În atelierele Institutului pedagogic din Talin (U.R.S.S.) se acordă o atenție deosebită lucrărilor practice cu caracter artistic

U. R. S. S. — Concurs de materiale și utilaje didactice

Colegiul Ministerului Învățămîntului al U.R.S.S., prezidiul Academiei de științe pedagogice din U.R.S.S., Comitetul Central al Sindicatelor lucrătorilor din învățămînt, din școlile superioare și din instituțiile științifice ale Uniunii Sovietice și Consiliul Central al Asociației unionale pentru răspîndirea cunoștințelor științifice au organizat un concurs republican pentru cele mai bune materiale și utilaje didactice destinate școlilor de cultură generală.

Acest concurs, deschis la 1 ianuarie 1970, se va desfășura pînă la 1 martie 1971. Scopul lui este antrenarea largă a pedagogilor, a oamenilor de știință, a constructorilor la elaborarea unor noi materiale și utilaje didactice și la modernizarea materialelor și utilajelor existente. Concursul este deschis lucrătorilor din institutele de cercetare, de la birourile de construcții, din întreprinderile industriale, profesorilor și studenților din universități și din institutele pedagogice, profesorilor, lucrătorilor din cadrul organelor de învățămînt etc.

La concurs se prezintă materiale pentru desfășurarea demonstrațiilor, a experiențelor și a lucrărilor practice, modele, hărți, tabele, albume, diapozitive, filme, scenarii, precum și mijloace tehnice de învățămînt — aparate de filmat, diaproiectoare, magnetofoane, televizoare, videomagnetofoane, utilaje didactice complete pentru cabinete pe specialități, laboratoare, ateliere etc. Toate aceste materiale și utilaje sînt menite să favorizeze ridicarea continuă a nivelului științific al predării.

FRANȚA — Modernizarea predării matematicii

Comisia instituită în Franța pentru a propune soluții în vederea modernizării învățămîntului matematicilor — așa numita „Comisie Lichnerowicz", după numele președintelui ei — a prezentat recent un proiect de reformă a predării matematicii în clasele primare. Acest proiect, menit să pregătească introducerea în școală a matematicilor moderne, aduce ușurări programelor actuale : scăderea, studiată acum în cursul preparator, trece la cursul elementar ; trapezul, triunghiul și cubul trec de la cursul elementar la cel mijlociu etc. Ceea ce caracterizează însă noile programe este, îndeosebi, redactarea lor simplificată. În loc să impună exerciții și tehnici precise, ele cuprind trei mari rubrici — noțiuni de bază care trebuie să fie însușite de elevi, exerciții de observare a obiectelor geometrice și exerciții de măsurare — dînd astfel mai multă libertate învățătorilor.

Obiectivul învățămîntului matematicii în școala primară, declară raportul comisiei Lichnerowicz, „nu mai este esențialmente acela de a-i pregăti pe elevi pentru viața activă făcîndu-i să-și însușească tehnicile de rezolvare a unor probleme catalogate și sugerate de «viața curentă», ci de a le asigura o înțelegere reală a noțiunilor matematice legate de aceste tehnici" Învățătorul trebuie să-i facă pe copii ca, plecînd de la observarea și de la analiza unor situații care le sînt familiare, să degajeze concepte matematice, să le recunoască și să le utilizeze în situații variate.

Programele propuse de comisia Lichnerowicz vor fi aplicate de la deschiderea anului școlar 1970/1971. Ele vor fi publicate de Ministerul Educației Naționale începînd din cursul acestei luni, împreună cu o serie de comentarii substanțiale, destinate să înlocuiască vechile „instrucțiuni" care arătau învățătorilor cum poate fi prezentată elevilor fiecare noțiune.

R. P. BULGARIA — O cercetare despre prevenirea oboselii elevilor din învățămîntul seral

Una dintre problemele importante ale pedagogiei și didacticii învățămîntului seral o constituie prevenirea și combaterea oboselii muncitorilor-elevi, care vin la școală după 8 ore de muncă încordată în producție. Cercetînd această problemă, un colectiv de pedagogi din R.P. Bulgaria prezintă, într-un studiu editat recent de Editura didactică din Sofia, concluziile la care a ajuns. Se arată, printre altele, rezultatele unor anchete întreprinse în rîndurile elevilor înșiși. Întrebați în care momente din timpul activității școlare se simt cel mai obosiți, 80% dintre cei anchetați au situat acest moment în ora a patra de curs, 15% în prima oră de curs și doar 5% în orele a doua sau a treia. Cît privește ziua din săptămînă în care se resimte cel mai mult oboseala, 68% din subiecți au indicat ziua de vineri, 18% ziua de miercuri, 13% luni și doar 1% zilele de marți, joi și sîmbătă. În ceea ce privește remedierea oboselii 80% dintre elevii anchetați au propus reducerea numărului zilelor de școală la 5 pe săptămînă, 10% au propus un program de 5 ore zilnic pe parcursul a 4 zile din săptămînă, iar 10% au cerut reducerea la 3 ore a programului zilnic pe parcursul a 6 zile săptămînal.

S-a constatat că oboseala nu este legată atît de procesul de predare-însușire a anumitor discipline, ci în special de modul de desfășurare a procesului didactic. Elevii declară că se simt mai obosiți la disciplinele la care nu înțeleg pe deplin explicațiile, la cele în care orele de curs nu sînt suficient de atractive și interesante și la cele în care profesorii manifestă o exigență care întrece nivelul posibilităților lor reale.

Conferința pedagogică a țărilor arabe

La 12 ianuarie a început să se desfășoare la Marrakech o conferință a miniștrilor educației și planificării economice din statele arabe, organizată de U.N.E.S.C.O. Această conferință, ale cărei lucrări vor lua sfîrșit la 20 ianuarie, este a treia manifestare regională de acest gen, după cele de la Beirut în 1960 și Tripoli în 1966.

Trei mari probleme vor fi abordate la conferința de la Marrakech : dezvoltarea învățămîntului tehnic și profesional, egalitatea pentru fete în ceea ce privește accesul la învățămînt, alfabetizarea funcțională.

După statisticile cele mai recente, efectivele învățămîntului primar, secundar, tehnic și profesional superior au ajuns în țările arabe de la 8 600 000 în 1960—1961 la 13 700 000 în 1966—1967. În 1970, efectivele școlare și universitare vor depăși cifra de 15 milioane.

Specialiștii U.N.E.S.C.O. consideră că numai creșterea calitativă a sistemului de învățămînt poate să permită dezvoltarea resurselor umane și formarea personalului necesar economiei țărilor arabe. Această creștere presupune reforma programelor, introducerea tehnicilor pedagogice moderne și pregătirea profesorilor de specialitate.

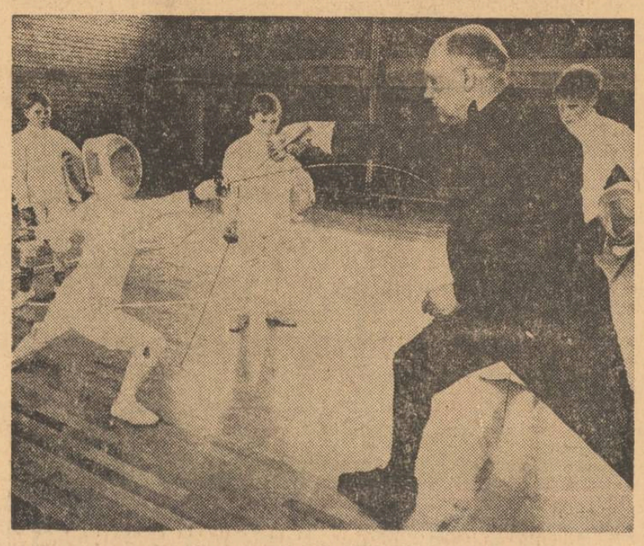

Scrimeri la 10 ani în R. D. Germană

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Ultimul număr din 1969 al „Revistei de pedagogie" cuprinde, în deschidere, două studii semnate de ION BERCA („Programare și creativitate în procesul de învățămînt") și VLADIMIR KRASNASESCHI („Presă și educație"). La rubrica CERCETARI — EXPERIMENTE sînt înserate articolele „Viața spirituală a tinerețului școlar sătesc sub influența cultural-educativă a mass-media" de IOAN CERGHIT, „Dezvoltarea gîndirii prin studierea textului literar" de ST. IACOB și „Premise ale educației umaniste a elevilor prin lecțiile de fizică și chimie" de TOMA STAN. Rubrica DIN PRACTICA ȘCOLII NOASTRE cuprinde articole semnate de ILIE ILASIEVICI („Activitatea creatoare a elevilor de la clasele speciale de matematică"), PANAIT IVANCIU („Organizarea și desfășurarea muncii de cercetare pedagogică în școală") etc. Dezbaterile publicate în acest număr au o temă comună: recapitularea. La rubrica ISTORIA ȘCOLII ȘI GÎNDIRII PEDAGOGICE, ION STRĂCHINARU semnează materialul „Dezvoltarea învățămîntului în Principatele Unite oglindită în opera lui Anastasie Fătu (1816—1886)". Interesante materiale informative și recenzii se publică la rubricile CRONICA VIEȚII ȘTIINȚIFICE, CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE, VITRINA PEDAGOGICĂ etc.

„NATURA"

Nr. 6/1969 al revistei „Natura" publică studiile „Hormonii nevertebratelor" de **N. Santa**, „Fotosinteza în decursul iernii" de **L. Atanasiu**, „Palinologia ca știință și dezvoltarea ei" de **N. Mitroiu**, „Deteriorarea microbiologică" de **V. Lazăr**, „Cercetări privind energetica populațiilor animale în limnologia modernă" de **Cl. Tudorancea**. La rubrica **Biologia în școală** sînt înserate articole de **Gh. Crep.** („Modernizarea materialelor didactice clasice pentru predarea anatomiei și fiziologiei omului"), **E. Kiss** („Materiale didactice confecționate cu mijloace locale"), **V. Ionescu, I. Cristurean** („Recoltarea și conservarea materialului botanic") și **M. Șerban** („Observații și lucrări practice la seră").

„TERRA"

Numărul 6, pe lunile noiembrie-decembrie 1969, al revistei „Terra" conține studiile : „Ipoteze asupra genezei defileului Dunării" de **Gr. Posea, I. D. Ilie, N. Grigore** și **M. Popescu**, „Patrimoniul forestier al României" de **C. Mocanu**, „Nume de locuri și termeni geografici populari în opera lui M. Sadoveanu" de **I. Conea** și **D. Oancea**, „Perfecționarea hărților populației prin contururi înclinate" de **V. Sficlea**. La rubrica **Îndrumări didactice** sînt înserate articolele „Aspecte ale problematizării la lecțiile de geografie" de **Gabriela Stănculescu** și **N. Achim**, „Despre unele manuale de geografie din alte țări" de **A. Schiau** și cîteva lecturi geografice semnate de **Virginia Stoenescu, Servațius Gustav** și **Gh. Teodorescu.**

BIBLIOTECA

„Istoria literaturii române"

„Istoria literaturii române" de George Ivașcu, al cărei prim volum a apărut recent, se înscrie în sfera sintezelor sortite să aducă, într-o viziune originală, lumini noi în interpretarea și glosarea valorilor trecutului. Așa cum o mărturisește autorul, lucrarea „încearcă să fie o carte contemporană despre trecutul literaturii" — înțelegînd prin aceasta o privire asupra evoluției literaturii române din perspectiva momentului istoric și cultural-ideologic actual, de la originea limbii și a primelor scrieri pînă în epoca marilor clasici moderni.

Apărut în remarcabile condiții editoriale, masivul volum — care numără 630 de pagini de text și 160 de pagini de ilustrații — demonstrează spiritul enciclopedic al autorului, care își conduce cu scrupulozitate meditația asupra destinului literaturii române vechi, premoderne și moderne. Lucrarea este structurată în cinci părți, intitulate : *Epoca genezelor (secolele X—XVI)*, *De la o cultură medievală spre o cultură națională*, *Clasicii literaturii române vechi*, *Epoca luminilor* și *Constituirea literaturii române moderne*.

Așa cum își propune într-o amplă prefață programatică, intitulată „Argument", George Ivașcu situează în centrul lucrării sale „ideia unității **ab-initio** a culturii românești.", pe care o urmărește apoi cu consecvență în expunerea materiei, a curentelor de idei, a liniilor de creație spirituală, a formelor literare și stilurilor. Prezentarea unitară a evoluției culturii românești, care corespunde însăși mentalității și voinței celor ce au făcut-o, îl determină pe autor să aducă la nivelul valorii lor epoci întregi din istoria literaturii naționale, cum ar fi, în primul rînd, „epoca veche", constatînd că afirmarea conștiinței de neam, de limbă și de origine, ca și mîndria față de trecutul național, își au începutul în secolul al XVII-lea și chiar mai devreme și că temeliile conștiinței naționale moderne, așa cum aceasta va fi formulată mai tîrziu de Bălcescu sau Kogălniceanu, au fost așezate de un Grigore Ureche, Miron Costin, Stolnicul Cantacuzino sau Cantemir, căci „ceea ce o epocă dobîndește devine punct de plecare pentru epoca următoare".

Lăsînd la o parte unele posibile observații critice, este de recunoscut că volumul I din *Istoria literaturii române* de George Ivașcu oferă un izbutit panoramic al civilizației, culturii și literaturii noastre vechi, premoderne și moderne și, prin elementele lui inedite, ca și prin trăsăturile lui pedagogice, armonios îmbinate, constituie un prețios izvor de orientare pentru oamenii de cultură în general și un excelent instrument de lucru pentru profesori, studenți, elevi.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

„Folosirea practică a mijloacelor tehnice audio-vizuale în procesul de învățămînt"

S-a publicat pînă acum la noi o destul de bogată literatură de specialitate care pledează în chip teoretic pentru introducerea tehnicilor audio-vizuale în învățămînt. Recent a apărut pe această temă, în Editura didactică și pedagogică, și o lucrare izvorîtă din practica nemijlocită la catedră, utilă în primul rînd prin caracterul său concret. Este vorba de lucrarea „Folosirea practică a mijloacelor tehnice audio-vizuale în procesul de învățămînt", coordonată de Maximilian Bendorfeanu, Elvira Morărescu și Simion Morărescu, care reunește o experiență valoroasă obținută în ultimii ani de un mare număr de cadre didactice. Într-un anume fel, lucrarea aceasta face și o incursiune în istoria învățămîntului, căci ea oglindește — cu date concrete și exacte — momentul realizării la noi în țară a primelor cabinete și laboratoare audio-vizuale de diferite tipuri. Printre autorii studiilor cuprinse în volum se află mulți dintre inimoșii profesori care au făurit prin munca lor aceste laboratoare : Gavril Adamosy, Marian Bocu Dumitru Silaghi, Cornel Borlea, Aurel Clamba și alții.

Prima parte a lucrării tratează probleme generale ale utilizării mijloacelor tehnice audio-vizuale. Se descrie pe larg folosirea în parte a fiecărui aparat (proiecție, magnetofon, radio, picup etc.), precum și folosirea lor combinată. A doua parte se ocupă de metodica folosirii mijloacelor tehnice audio-vizuale în clasele I—IV și la diferite obiecte de învățămînt — limba și literatura română, limbile străine, istoria, științele biologice, agricultura, geografia, muzica, educația fizică — precum și la orele de dirigenție și

în cadrul activităților extrașcolare. Pentru fiecare obiect de învățămînt sînt publicate planuri de lecții realizate concret de diferiți profesori al căror nume este specificat de fiecare dată.

Cartea se recomandă tuturor învățătorilor și profesorilor prin bogata experiență concretă pe care o conține, prin sugestiile numeroase și de cele mai multe ori valoroase pe care le dă, prin sfaturile practice privind folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale în munca de predare.

M. I.

INSTITUTUL POLITEHNIC — IAȘI

ANUNȚĂ :
scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE CHIMIE INDUSTRIALĂ

1. Șef lucrări, poz. 5, Catedra de chimie anorganică, disciplina „Chimie generală anorganică și organică".
2. Șef lucrări, poz. 6, Catedra de tehnologie chimică, disciplina : „Tehnologie chimică generală".
3. Asistent, poz. 7, Catedra de chimie organică, disciplina : Chimie organică".
4. Asistent, poz. 8, Catedra de chimie organică, disciplina : „Chimie organică".
5. Asistent, poz. 16, Catedra de tehnologie chimică, disciplinele : „Tehnologie chimică generală" și „Automatizări în industria chimică".
6. Asistent, poz. 7, Catedra de tehnologia substanțelor anorganice, disciplina : „Tehnologia substanțelor anorganice".
7. Asistent, poz. 14, Catedra de macromolecule naturale și sintetice, disciplinele : „Tehnologia celulozei și hîrtiei".
8. Asistent, poz. 6, Catedra de tehnologie chimică textilă, disciplina : „Tehnologia vopsirii și imprimării textile".

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

1. Lector, poz. 6, Catedra de socialism științific, disciplina : „Filozofie".
2. Lector, poz. 7, Catedra de socialism științific, disciplina : „Filozofie".
3. Lector, poz. 8, Catedra de socialism științific, disciplina : „Socialism științific".
4. Lector, poz. 8, Catedra de matematici I, disciplina : „Matematici generale".
5. Asistent, poz. 13, Catedra de socialism științific, disciplina : „Filozofie".
6. Asistent, poz. 12, Catedra de beton armat, disciplinele : „Construcții din beton armat" și „Beton armat".
7. Asistent, poz. 13, Catedra de beton armat, disciplinele : „Construcții din beton armat" și „Beton armat".
8. Asistent, poz. 16, Catedra de construcții, disciplinele : „Construcții civile" și „Clădiri".
9. Asistent, poz. 16, Catedra de statică și rezistență, disciplina : „Mecanica construcțiilor".
10. Asistent, poz. 17, Catedra de statică și rezistență, disciplina : „Rezistența materialelor", „Statica construcțiilor", „Mecanica construcțiilor".
11. Asistent, poz. 15, Catedra de statică și rezistență, disciplina : „Mecanica construcțiilor", „Statica construcțiilor" și „Dinamică și stabilitate".

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

1. Șef lucrări, poz. 5, Catedra de fizică și electronică, disciplina : „Fizică".
2. Șef lucrări, poz. 8, Catedra de mașini electrice, disciplinele : „Electrotehnică" și „Electrotehnică industrială".
3. Șef lucrări, poz. 11, Catedra de electrotehnică și măsurări electrice, disciplina : „Măsurări electrice".
4. Șef lucrări, poz. 12, Catedra de electrotehnică și măsurări electrice, disciplina : „Materialele electrotehnice".
5. Șef lucrări, poz. 13, Catedra de electrotehnică și măsurări electrice, disciplina : „Electrotehnică generală".
6. Asistent, poz. 13, Catedra de fizică și electronică, disciplina : „Fizică".
7. Asistent, poz. 10, Catedra de utilizări electrice și automatizări, disciplina : „Acționări electrice și utilaj electromecanic".
8. Asistent, poz. 15, Catedra de utilizări electrice și automatizări, disciplinele : „Automatizări și telecomenzi" și „Automatizări și mașini de calcul".
9. Asistent, poz. 16, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplinele : „Geometrie descriptivă și desen" și „Desen tehnic".
10. Asistent, poz. 7, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplina : „Desen tehnic".
11. Asistent, poz. 8, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplinele : „Geometrie descriptivă", „Geometrie descriptivă și desen" și „Desen de construcții".
12. Asistent, poz. 9, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplina : „Geometrie descriptivă".
13. Asistent, poz. 10, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplinele : „Geometrie descriptivă și desen" și „Desen tehnic".

FACULTATEA DE HIDROTEHNICĂ

1. Lector, poz. 5, Catedra de matematici II, disciplinele : „Analiză matematică și matematici speciale", „Geometrie analitică și diferențială".
2. Șef lucrări, poz. 5, Catedra de mecanică teoretică, disciplina : „Mecanica tehnică".
3. Lector, poz. 7, Catedra de matematici II, disciplina : „Matematici superioare".
4. Șef lucrări, poz. 5, Catedra de construcții hidrotehnice, disciplinele : „Canalizări", „Alimentări cu apă și canalizări" și „Hidraulică și amenajări hidrotehnice".

FACULTATEA DE INDUSTRIE UȘOARĂ

1. Șef lucrări, poz. 15, Catedra de filatură, disciplina : „Organe de mașini".
2. Șef lucrări, poz. 8, Catedra de filatură, disciplina : „Tehnologia filării fibrelor liberiene".
3. Șef lucrări, poz. 3, Catedra de tricotaje și confecții, disciplina : „Tehnologia confecțiilor din țesături-tricoturi".
4. Șef lucrări, poz. 4, Catedra de chimie generală, disciplina : „Chimia generală".

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. Conferențiar, poz. 3, Catedra de tehnologia metalelor, disciplina : „Tehnologia materialelor".
2. Conferențiar, poz. 3, Catedra de tehnologia construcției de mașini și mecanica agricolă, disciplinele : „Mașini de recoltat și condiționat", „Încercarea mașinilor agricole" (facultativ), „Mecanisme și organe de mașini".
3. Șef lucrări, poz. 3, Catedra de termotehnică, disciplina : „Termotehnică și instalații de condiționare".
4. Șef lucrări, poz. 7, Catedra de motoare termice, disciplinele : „Curs general de mașini", „Calculul și construcția motoarelor", „Termotehnică și mașini termice".
5. Șef lucrări, poz. 7, Catedra de rezistența materialelor, disciplina : „Rezistența materialelor".
6. Șef lucrări, poz. 8, Catedra de rezistența materialelor, disciplinele : „Rezistența materialelor", „Mecanică aplicată".
7. Asistent, poz. 8, Catedra de hidraulică și mașini hidraulice, disciplinele : „Mecanica fluidelor", „Mecanica fluidelor, mașini hidraulice și pneumatice".

Candidații la concurs vor depune, în termen de 15 zile (pentru posturile de asistent) și de 30 de zile (pentru posturile de profesor, conferențiar și șef de lucrări) de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S.R. la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Iași, calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Concursul se va desfășura la sediul Institutului politehnic din Iași în conformitate cu prevederile legii sus-menționate.

ANUNȚ

Absolvențele Școlii normale din Brăila anul 1936 seria Toboș Rada ca și colegele aceleeași serii de la școala normală Galați seria Georgescu Elena, care doresc să participe la întîlnirea colegială ce va avea loc la Galați în luna iunie 1970, să-și anunțe participarea de urgență, pe adresa Victoria Nicolau (Teodoru) Bloc 38 Ap. 8, Țiglina I Galați.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1026 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 23 ianuarie 1970 — 4 pagini 25 bani

■ Liceele pedagogice pe agenda preocupărilor de prim plan — pag. 2

■ Cunoaștere și previziune în sociologia educației și a învățămîntului — pag. 3

UNIREA

În urmă cu 111 ani, în ziua de 24 ianuarie, a fost consfințită spre știrea tuturor națiunilor lumii, Unirea Principatelor Române. Astfel, 24 Ianuarie 1859 s-a înscris în istoria patriei ca o zi memorabilă, în care s-au pus temeliile României moderne, s-au deschis perspective luminoase luptei poporului pentru cucerirea independenței, pentru realizarea înaltului ideal al făuririi statului național unitar. Despărțiți de-a lungul evului mediu, în formațiuni politice separate — Moldova, Țara Românească și Transilvania —, locuitorii celor trei țări românești și-au păstrat nealterată conștiința unității de origine, de limbă, de obiceiuri. Legăturile multiple — economice, culturale, politice — care s-au dezvoltat între Țările Române în curgerea veacurilor au întărit și mai mult unitatea de neam și de limbă, comunitatea psihică.

Vorbind despre Unire trebuie să evocăm pe acei încercați conducători ai poporului român care au dat curs, în diferite momente istorice, năzuinței spre realizarea unității statale. Trebuie să amintim de Iancu de Hunedoara și Ștefan cel Mare, de figura lui Mihai Viteazul care a realizat, printr-un gest grandios, dar de scurtă durată, alipirea sub sceptrul său a Valahiei, a Transilvaniei și a Moldovei, într-un stat feudal centralizat. Trebuie să ne amintim de asemenea că ideia unirii, care în contextul destrămării relațiilor de producție feudale și a începuturilor capitalismului devenise o necesitate imperioasă reclamată de însăși dezvoltarea societății, a fost cultivată de spiritele luminate ale vremii, patrioți înflăcărați ca Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, August Treboniu Laurian, Vasile Alecsandri.

Ideile unioniste aveau să culmineze în ianuarie 1859 cu împlinirea celei mai vechi năzuințe a locuitorilor din teritoriile stăpînite cîndva de către daci, în ziua în care mulțimea bucureștenilor din Dealul Mitropoliei a primit vestea „îndoitei alegeri" a lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al țării. Alexandru Ioan Cuza ne apare, în perspectiva istoriei, ca una dintre figurile proeminente ale trecutului.

O vie impresie a produs actul Unirii Principatelor în rîndul românilor aflați încă sub dominația străină. În Transilvania au fost nenumărate localitățile în care entuziasmul față de Unirea Moldovei și Țării Românești era tot atît de mare ca în Principate, amplificînd străvechea și arzătoarea năzuință către unitate a românilor.

Însemnătatea deosebită a actului istoric de la 24 Ianuarie 1859 rezidă în primul rînd în faptul că atunci au fost puse pentru întîia oară bazele statului național român modern, centralizat, cu un guvern unic și o adunare legislativă unică, cu o singură administrație și o singură armată. Unirea a creat cadrul favorabil afirmării, într-o măsură tot mai mare, a potențelor creatoare ale poporului român. O serie de reforme între care și lărgirea instrucțiunii publice au impulsionat dezvoltarea României moderne. Instrucția și educația au fost subordonate în contextul celorlalte reforme unei idei mari generale privind dezvoltarea spiritualității naționale, a celor mai înalte sentimente de abnegație față de patrie și popor. Înfăptuirea unirii a determinat un însemnat avînt în viața cultural-artistică a țării. Înmănuncherea valorilor spirituale din Muntenia și Moldova, la care se adaugă creațiile de peste Carpați, a contribuit la apariția unor valoroase lucrări, purtătoare ale ideilor nobile de dreptate socială, unitate și independență națională.

Făurirea statului național român unitar a devenit astfel obiectivul major al luptei întregului popor român. Clipa înfăptuirii acestui obiectiv a sosit la 1 decembrie 1918 cînd 100.000 de oameni, adunați pe „Cîmpul lui Horea" din Alba Iulia proclamau solemn și unanim Unirea Transilvaniei cu România. Fire de aur leagă aceste mari momente istorice de contemporaneitatea noastră socialistă. Socialismul a dus la realizarea deplină a idealurilor de libertate socială și națională pentru care au luptat înaintașii noștri cei mai luminați.

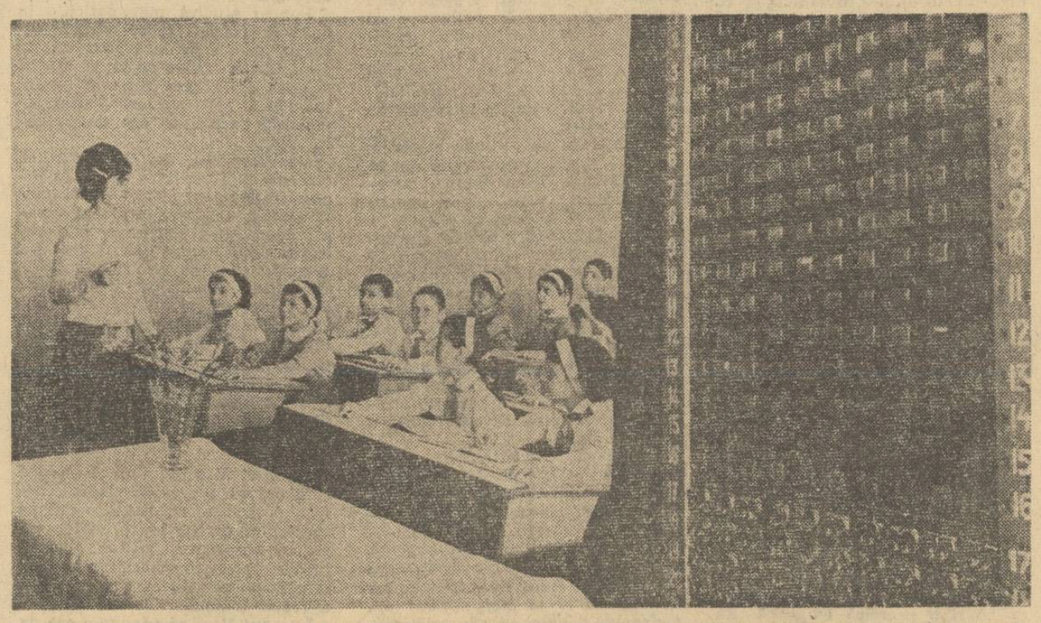

„Verfixul" în acțiune. Răspunsurile elevilor Școlii generale nr. 97 sînt apreciate prin intermediul noului aparat electronic de verificare

LA TEMELIA AFIRMĂRII TALENTELOR

Chiar în această epocă, în care afirmarea tinerilor în tehnică și știință a devenit un fapt cît se poate de obișnuit, o invenție realizată de un elev în vîrstă de 16 ani sparge tiparele normalului, devine un fapt extraordinar. Cu atît mai mult cu cît invenția lui Gheorghe Rusu din Năsăud, pe atunci elev în clasa a X-a, a primit premiul I și medalia de aur la concursul internațional desfășurat la Hamburg în anul 1968, iar soluția tehnică elaborată de el și brevetată a fost solicitată pentru aplicarea în producție de către firma engleză Safari Tours & Co Ltd.

Cunoscîndu-l într-o ședință a Societății de științe fizice și chimice pe profesorul Ștefan Tatay, dascălul cu ajutorul căruia Gheorghe Rusu a pătruns pentru prima oară în tainele științei care-l pasionează, i-am soli-

Prof. ELENA TEODORU

(Continuare în pag. 3-a)

PLENARA COMITETULUI UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 16 ianuarie, a.c. au avut loc lucrările Plenarei Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură. La plenară au luat parte tovarășii Nicolae Gavrilescu, secretar al Consiliului Central al U.G.S.R., conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, Vasile Morea, adjunct al șefului secției învățămînt a Consiliului de Miniștri, reprezentanți ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ai uniunilor de creație, ai Academiei, ai societăților științifice ale cadrelor didactice.

Au fost prezenți la lucrările plenarei membri ai Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, reprezentanți ai sindicatelor din învățămînt și cultură în birourile executive ale consiliilor județene ale sindicatelor, președinți ai unor mari sindicate din instituțiile de învățămînt, cultură, artă, știință, poligrafie și edituri.

Darea de seamă a Biroului executiv al Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură a fost prezentată de prof. **Constantin Drăgulescu**, președintele Comitetului Uniunii.

După ce a subliniat importanța deosebită pentru întreaga activitate în domeniul învățămîntului, științei, artei și culturii, a indicațiilor cuprinse în raportul prezentat la cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român și în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la Plenara C.C. al P.C.R. din decembrie 1969, raportul a trecut în revistă principalele componente ale complexului de preocupări și acțiuni întreprinse în vederea modernizării și perfecționării procesului de învățămînt și educare a tinerei generații. „Prevederile cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului, în Legea învățămîntului și în Statutul personalului didactic — a spus prof. C. Drăgulescu — au precizat, pentru o lungă perioadă de timp, cadrul activității de instruire și educare. Aplicarea în practică a acestor prevederi sporește capacitatea învățămîntului de a răspunde cît mai deplin cerințelor și necesităților ce decurg din dezvoltarea societății noastre socialiste, din impetuosul proces de desfășurare a revoluției științifico-tehnice pe plan mondial".

Raportul a arătat, în continuare, modul cum Biroul executiv al Uniunii, cu sprijinul secretariatului Consiliului Central al U.G.S.R. și-a orientat activitatea în lumina indicațiilor conducerii partidului cu privire la sarcinile importante ce revin organelor și organizațiilor sindicale pentru mobilizarea cadrelor didactice în vederea perfecționării și dezvoltării instrucției publice din țara noastră și ridicării nivelului activității profesionale și educative a corpului profesoral. Astfel, a fost elaborată „Hotărîrea privind participarea organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt la realizarea sarcinilor reieșite din lucrările Conferinței Naționale a cadrelor didactice" care a oferit un amplu program de probleme și acțiuni, în cadrul cărora, folosind metodele specifice, sindicatele din învățămînt să-și poată aduce o contribuție sporită la înfăptuirea politicii partidului în domeniul învățămîntului. Biroul executiv al Uniunii a organizat, prin reprezentanții sindicatelor din învățămînt și cultură în birourile executive ale consiliilor județene, participarea sindicatelor din învățămînt la aplicarea Hotărîrii Consiliului de Miniștri privind noul sistem de salarizare și majorare a salariilor în învățămîntul de toate gradele, făcînd din aceasta acțiune un nou prilej de mobilizare a forțelor tuturor slujitorilor școlii. De asemenea, s-a adus o contribuție însemnată la aplicarea prevederilor Statutului personalului didactic privind desfășurarea concursurilor pentru ocuparea de posturi didactice, numirile și transferările în învățămînt.

Biroul executiv al Uniunii a realizat, în cursul perioadei la care s-a referit raportul, cîteva importante studii privind constituirea catedrelor și asigurarea continuității în muncă a cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală, folosirea eficientă a bugetului de timp al cadrelor didactice din învățămîntul superior, participarea sindicatelor la mobilizarea cadrelor didactice pentru elaborarea manualelor și cursurilor universitare. De asemenea, pe baza îndrumării directe a Biroului executiv, au fost organizate consfătuiri și schimburi de experiență cu reprezentanții sindicatelor din învățămînt și cultură în Birourile consiliilor județene ale sindicatelor, cu președinții comitetelor sindicatelor din instituțiile de învățămînt superior și au fost întreprinse acțiuni menite să contribuie la informarea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice. S-au relevat în acest sens, în mod deosebit, lectoratele, simpozioanele, consfătuirile, mesele rotunde, întîlnirile cu oamenii de știință inițiate de comitetele sindicatelor învățămînt din Brașov, Craiova, Cluj, Timișoara, Oradea, Bacău, Fălticeni, Slatina, Ploiești Tîrgu Mureș și Bîrlad, precum și amploarea luată de acțiunile organizate în comun cu sindicatele învățămîntului superior din centrele universitare Cluj, Iași și Tg. Mureș.

Raportul prezentat a relevat totodată că, în domeniul învățămîntului Comitetul Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, Biroul său executiv, organizațiile sindicale din școli n-au acționat permanent și sistematic pentru mobilizarea membrilor de sindicat la traducerea în viață, în ritm susținut, a amplului program privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului de toate gradele. O cauză principală a acestei situații sînt neajunsurile care mai dăinuie în formația unor cadre didactice, care nu manifestă interes pentru cursurile de informare științifică, nu participă la activitățile de pregătire în vederea obținerii gradelor didactice, sau la unele acțiuni pentru ridicarea nivelului metodic al predării. În acest sens, se impune ca organele și organizațiile sindicale din învățămînt să situeze în centrul activității lor stimularea interesului și pasiunii cadrelor didactice pentru studiul continuu, pentru pregătirea lor multilaterală, să sprijine crearea caselor corpului didactic și desfășurarea activității lor ca centre de informare, documentare și discuții în probleme actuale ale învățămîntului și pedagogiei, să antreneze cadrele didactice într-o activitate mai susținută și mai eficientă pe linia educării comuniste a tinerei generații în școli, să asigure întărirea frontului comun al factorilor investiți cu răspundere în munca de educație. O sarcină importantă a sindicatelor din învățămînt, pe care acestea au realizat-o într-o măsură insuficientă, o constituie cultivarea la elevi a dragostei pentru munca fizică, pentru activitatea direct productivă.

Problema contribuției sindicatelor din învățămînt la realizarea investițiilor pentru dezvoltarea bazei materiale a pregătirii tineretului și utilizarea cu deplină eficiență a acestei baze a constituit una din temele importante ale raportului prezentat. S-a subliniat faptul că, în planul pe 1970, se prevede darea în folosință a peste 3 000 săli de clasă, în vederea asigurării spațiului pentru generalizarea învățămîntului de 10 ani și cuprinderea în școli a copiilor în vîrstă de 6 ani, fapt care implică și din partea sindicatelor din învățămînt o activitate susținută, pentru urmărirea ritmicității construcțiilor și a dării în folosință a obiectivelor vizate.

Raportul prezentat la Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură a analizat totodată felul cum au fost îndeplinite sarcinile actuale ale sindicatelor din instituțiile de cercetare științifică, instituțiile de spectacole, întreprinderile poligrafice, presă și edituri.

Majoritatea participanților la

(Continuare în pag. a 4-a)

ȘCOALA COMPREHENSIVĂ — PREFIGURARE A ȘCOLII VIITORULUI?

Sub impulsul cerințelor societății contemporane, al dezvoltării rapide a științei și tehnicii și ca urmare a progreselor înregistrate pe planul cunoașterii evoluției psihofizice a ființei umane, învățămîntul e supus continuu unor schimbări mai mult sau mai puțin profunde, atît în ceea ce privește conținutul său cît și structura sistemului școlar în ansamblu.

Cu toată diversitatea existentă în sistemele școlare, epoca contemporană ridică numeroase întrebări comune în fața învățămîntului din toate țările, astfel încît problemele educației moderne sînt aproape aceleași pretutindeni: explozia de informație, extinderea duratei de instruire a întregului tineret, creșterea vertiginoasă a efectivelor școlare pe toate treptele de învățămînt, o mare mobilitate ș.a. Deși toate aceste probleme sînt rezolvate, în fiecare țară, în funcție de condițiile social-economice, de politica statului, de tradițiile culturale etc., totuși, datorită acestor aspecte comune, există posibilitatea ca reformele școlare din diferite țări să prezinte asemănări. Ne oprim aici asupra unei **tendințe generale care privește conținutul și structura învățămîntului în direcția adaptării lor la particularitățile dezvoltării psihofizice a tinerilor, în vederea valorificării cît mai depline a potențialului uman.**

În ultimele două decenii asistăm la numeroase remodelări ale învățămîntului care vizează, între altele, ameliorarea consecințelor nesatisfăcătoare ale structurii învățămîntului secundar în școli de tipuri și profile categoric distincte asemenea „tuburilor de orgă", prin adoptarea unor structuri care să permită tînărului trecerea de la o categorie de școală la alta, mai adaptată posibilităților, intereselor și vocației sale. Se constată eforturi vizibile de a se da o orientare definitivă elevilor cît mai tîrziu cu putință, de a se realiza cea mai mare flexibilitate, varietate și libertate în direcția pregătirii pentru viață. În strînsă legătură cu aceasta, se tinde să se reducă la maximum determinările arbitrare, consecințele hazardului sau influența factorilor sociali ori de stare economică, și în acest fel, efectele unei orientări eronate sau prea precoce. În acest consens a apărut și se răspîndește tot mai mult ideea **școlii comprehensive**, mai ales la nivelul învățămîntului secundar.

Este unanim acceptat faptul că structura școlii trebuie adaptată copilului, iar nu acesta adaptat modelului școlar. **Școala comprehensivă preconizează unitatea și diversitatea pregătirii elevilor.**

S-ar părea că în epoca noastră există un acord unanim asupra necesității unei instruiri diversificate, cel puțin pe o anumită treaptă a sistemului școlar. Discuțiile se poartă numai asupra modalităților de realizare, a vîrstei la care trebuie să opereze o astfel de pregătire. Care sînt factorii care determină o astfel de tendință în structura sistemului școlar?

Mai întîi, se impune să avem în vedere una din condițiile dezvoltării învățămîntului contemporan — și anume prelungirea duratei instruirii obligatorii, corelată cu creșterea afluenței tinerilor în școli postgenerale. Acest fenomen, caracteristic tuturor țărilor cu un învățămînt dezvoltat, are importante urmări sociale și mai ales pedagogice. Afluența impune o selecție permanentă a tinerilor și **posibilitatea reorientării lor în direcția corespunzătoare intereselor și capacităților lor.**

Totodată, întrucît școala generală nu poate nivela diferențele dintre elevi, creșterea părții din efectivul unui contingent care studiază în școli secundare duce la o diferențiere mai mare a rezultatelor, îndeosebi în primele clase. Întreruperea școlarității de către unii elevi și existența repetenției constituie o confirmare a situației arătate și ridică problema eficienței învățămîntului. Pe de altă parte, unii tineri, care nu au fost îndrumați pe un drum adecvat nu obțin rezultate dorite, constatînd abia în învățămîntul secundar că ar fi făcut mai bine dacă ar fi urmat un alt tip de școală. Firește asemenea situații sînt dăunătoare din punct de vedere al valorificării potențialului uman.

Orientarea tinerilor spre studii corespunzătoare înclinațiilor și capacităților fiecăruia, asigurarea dezvoltării fiecăruj individ, evitarea eșecurilor școlare reprezintă funcțiile sociale cele mai importante ale învățămîntului. De aceea, concepția asupra școlii comprehensive constă în realizarea unui sistem școlar în care tinerii aparținînd aceluiași contingent sînt instruiți laolaltă, asigurîndu-li-se pregătirea și dezvoltarea intelectuală în conformitate cu interesele și aptitudinile fiecăruia.

Un alt argument ce se aduce, întemeiat pe considerațiuni psihologice referitoare la deosebirile existente între elevi în ceea ce privește capacitatea de asimilare și ritmul de muncă, constă în faptul că școala comprehensivă diversificată creează premise pentru ca elevii să învețe mai mult și mai bine decît în activitatea școlară nediversificată, precum și posibilitatea de a-l conduce pe fiecare elev la „limita maximă a posibilităților sale de învățare." Stabilirea unor cerințe unice a aceluiași volum de cunoștințe pentru toți elevii, arată Jakob Multh în studiul său asupra diversificării învățămîntului și școlii comprehensive duce, inevitabil, fie la supraîncărcarea unora, fie la subaprecierea posibilităților altora. În tendința de a evita aceste urmări se produce atît una cît și cealaltă".

În concluzie, existența unor înclinații diferite ale elevilor, precum și deosebirile dintre ei în ceea ce privește puterea de asimilare și de învățătură, corelate cu cerința de a se asigura șanse de instruire și educare tuturor tinerilor și de a se spori eficiența sistemului școlar constituie temeiuri ca unele cursuri.

Lector univ. ION T. RADU

(Continuare în pag. 3-a)

Oamenii școlii cinstesc centenarul nașterii lui V. I. Lenin

Numeroși membri ai corpului didactic și elevi din Turnu Severin au participat, recent, la manifestarea consacrată aniversării centenarului nașterii lui V.I. Lenin desfășurată la sala „I.C. Frimu" din localitate. Expunerea cu titlul „Vladimir Ilici Lenin" — teoretician și conducător al proletariatului internațional", făcută cu acest prilej de prof. Gheorghe Văduva, a scos în evidență trăsăturile fundamentale ale gîndirii leniniste și actualitatea acesteia pentru lumea contemporană.

În continuarea manifestării, artiștii amatori din localitate, în majoritate cadre didactice și elevi, au prezentat, în cadrul unui medalion literar, versuri, fragmente de proză și cîntece închinate lui V. I. Lenin.

În principalele localități ale județului Prahova se desfășoară în aceste zile, din inițiativa comitetului județean de cultură și artă, în colaborare cu inspectoratul școlar județean, acțiuni culturale care cinstesc memoria lui V. I. Lenin.

Elevii din Vălenii de Munte, Băicoi și Breaza au participat la conferințe și simpozioane, în cadrul cărora cadre didactice au relevat personalitatea marelui dascăl al proletariatului mondial.

Reprezentanții colectivelor școlare din Sinaia au participat, în număr mare, la deschiderea expoziției documentare „Viața și opera lui V.I. Lenin". Expoziția, deschisă în sălile Casei de cultură din localitate, cuprinde vitrine cu fotografii și fotocopii ale unor documente, lucrări în diferite limbi și reproduceri de manuscrise ale genialului învățător și conducător al celor ce muncesc din lumea întreagă. După vizitarea expoziției a fost prezentat filmul „Amintiri despre Lenin".

În pregătire colecția „Caiete de pedagogie contemporană"

Printre noutățile pe care Editura didactică și pedagogică le va prezenta cititorilor săi în anul 1970 se află și noua colecție „Caiete de pedagogie contemporană".

Într-o formulă editorială nouă și interesantă, colecția va avea un caracter informativ și de dezbatere, fiecare număr urmînd să cuprindă studii și articole ale unor personalități de seamă din domeniul pedagogiei din țară și de peste hotare. În cadrul colecției vor fi expuse sintetic opinii și soluții în problemele de actualitate ale învățămîntului și pedagogiei contemporane.

Primele volume din noua colecție se vor intitula „Clasa I — copii de 6 ani" și „Actualitatea pedagogiei comparate".

LICEELE PEDAGOGICE
pe agenda preocupărilor de prim plan

În cadrul preocupărilor consecvente și stăruitoare de a ridica la cel mai înalt nivel activitatea de pregătire a viitorilor învățători, Ministerul Învățămîntului a organizat recent o consfătuire de lucru cu profesori de pedagogie, directori de licee pedagogice, inspectori ai inspectoratelor școlare județene, în care s-a dezbătut proiectul planului de învățămînt pentru liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare și, pe baza concluziilor unui control efectuat de corpul de inspectori generali ai ministerului, au fost analizate o serie de aspecte din activitatea pe care o desfășoară aceste școli.

După cum se știe, în ultimii doi ani Ministerul Învățămîntului și inspectoratele școlare județene au acordat o deosebită atenție organizării și funcționării acestor unități de învățămînt, pentru ca ele să răspundă cu eficiență maximă cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării învățămîntului din patria noastră. În acest scop, rețeaua liceelor și institutelor pedagogice de învățători și educatoare, precum și planul de școlarizare au fost puse în concordanță cu nevoile reale de personal didactic ale fiecărui județ, pe baza unor studii privind dinamica generațiilor de copii; s-au elaborat noi planuri de învățămînt, programe, manuale și metodici; s-a manifestat o grijă mai mare pentru încadrarea corespunzătoare a acestor unități cu personal didactic de conducere și de predare, pentru organizarea și desfășurarea practicii pedagogice, precum și pentru îmbunătățirea condițiilor didactico-materiale.

În prezent, pregătirea învățătorilor și educatoarelor se realizează într-o rețea largă de licee și institute pedagogice de învățători și educatoare avînd unități în toate județele țării.

În lucrările consfătuirii, care s-au desfășurat sub conducerea conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, s-a subliniat importanța pe care o acordă ministerul activității curente și de perspectivă a liceelor și institutelor pedagogice de învățători și educatoare. Proiectul planului de învățămînt pentru aceste școli se înscrie ca o problemă majoră în preocupările ministerului legate de traducerea în viață a sarcinilor ce decurg din documentele plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 și cele ale Congresului al X-lea al partidului.

Participanții la dezbateri au arătat că modul cum este concepută în ansamblu schița proiectului de plan se încadrează într-o viziune pedagogică modernă cu privire la locul și rolul învățătorului în societatea noastră. Aceasta rezultă din soluțiile preconizate pentru echilibrarea ponderii dintre cunoștințele de cultură generală și cele de specialitate, precum și din acele prevederi ale proiectului care vizează pregătirea viitorului învățător pentru a se integra în viața socială. Participanții la consfătuire au exprimat numeroase opinii, sugestii și propuneri menite să contribuie la îmbunătățirea proiectului planului de învățămînt pentru liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare, care urmează să fie supus în curînd dezbaterii publice.

În cele ce urmează publicăm o sinteză a propunerilor.

Discuții cu privire la planul de învățămînt

Gheorghe A. Chiței, directorul Liceului pedagogic din Deva.

Proiectul planului de învățămînt asigură viitorilor învățători pregătirea la nivelul cerințelor actuale și chiar de perspectivă. Totuși se ridică o serie de probleme. Pedagogia este un obiect de bază și este prevăzută la examenul de diplomă, dar studiul ei se termină în anul III. Elevii vor uita o bună parte de materie. În ce privește matematica, propun ca în anii I și II aceasta să se predea ca la liceul de cultură generală, iar din anul III să se introducă aritmetica. Predarea logicii în anul III este prea devreme pusă. S-ar impune, poate, predarea logicii în anul IV sau V.

Prin predarea muzicii instrumentale cu întreaga clasă într-o oră pe săptămînă va fi foarte greu să se ajungă la rezultatele dorite. Propun să se facă pe grupe de cîte 8-12 elevi.

Ștefan Soroceanu, profesor, Liceul pedagogic din Gura Humorului.

În ceea ce privește pregătirea de specialitate, ne manifestăm unele rezerve privind eficiența predării psihologiei generale la anul I, îndeosebi sub aspectul înțelegerii problemelor de către elevi. Efectele încheierii studiului pedagogiei generale în anul III ar putea avea urmări asupra calității pregătirii în specialitate a viitorilor învățători. Ne-am gîndit la următoarea variantă: predarea psihologiei generale să fie realizată împreună cu predarea anatomiei la anul I, la anul II să se predea botanica, iar zoologia la anul III; predarea pedagogiei generale să fie eșalonată, fără a se depăși numărul de ore prevăzut de programa nouă, de-a lungul a doi ani de studiu.

Propunem ca elevii liceului pedagogic să studieze o singură limbă străină modernă. Se realizează astfel evitarea supraîncărcării acestor elevi. Studiul limbii latine să se facă pe baza unui manual special în care accentul să se pună pe cunoașterea celor mai reprezentativi scriitori latini, a unui volum potrivit de lexic și gramatică latină.

Să se precizeze dacă muzica instrumentală urmează a se preda în continuare pe grupe de cîte 10 elevi ca și pînă acum. Ora de muzică instrumentală îl duce pe elev la un studiu de 4-5 ore, ceea ce îl împiedică să se pregătească la celelalte materii. Propunem să se facă un program de pregătire de cel mult 2-3 ore săptămînal.

Valer Popa, directorul Liceului pedagogic din Cluj.

Consiliul profesoral al școlii noastre apreciază că principalul aspect care trebuie discutat este schimbarea raportului existent la ora actuală între cultura generală și cea de specialitate. Propunem ca în primii ani de învățămînt învățătorul să acumuleze cultura generală și în anii III—V cultura specială.

Predarea psihologiei în anul I, pe baza anatomiei făcute în școala generală este discutabilă. Aș veni cu o propunere. Școlile speciale de artă au dreptul să recruteze copii încă din clasa a V-a. De ce nu ni s-a permis și nouă acest lucru? Aș propune ca prin 2 ore facultative să se permită specializarea unor învățători pentru muzică, alții pentru educație fizică, alții pentru desen și caligrafie.

Mai departe, se propune reducerea din plan a caligrafiei, lucru cu care nu sînt de acord. În ceea ce privește numărul de ore de pedagogie, eu susțin să rămînă 2 ore în anul I și 2 ore în anul IV. Să rămînă, de asemenea, metodica predării limbii române și matematicii, adică aritmeticii. De altfel va trebui să se predea și metodica desenului, istoriei și geografiei. Gramatica și ortografia trebuie să rămînă în plan pentru că sînt absolut necesare. Propun chiar ca gramatica și aritmetica să fie cuprinse în plan cu 2 ore săptămînal. Se propune reducerea numărului orelor de practică pedagogică în anul III; eu consider că ori rămîn 2 ore de practică în anul III, ori nu rămîne niciuna.

Numărul de ore la muzică instrumentală trebuie să rămînă așa cum este la ora actuală. Dacă însă se va începe cu elevii de la clasa a V-a, atunci se pot face reduceri.

Cu privire la limba străină studiată sînt de părere să rămînă o singură limbă străină. Cea de a doua limbă modernă ar putea fi studiată facultativ în cadrul unui cerc special.

Statistica se apreciază de către colectivul nostru că ar fi inutilă dacă se predă la nivel superior. În ce privește istoria, propun să facem istoria României dar într-un singur an și să renunțăm la istoria antică și medie. De asemenea, geografia patriei să se facă într-un singur an, unitar.

Corneliu Virgolici, directorul Liceului pedagogic din Brăila.

Aș vrea să încep cu observația că proiectul de plan prevede în ultimii ani de studii (IV și V), mai multe obiecte — istoria literaturii universale, igiena, istoria artelor, istoria muzicii — care sînt mai îndepărtate de activitatea propriu-zisă la catedră a învățătorilor și educatoarelor. La aritmetică și gramatică există pauze în ultimii ani de studiu, cînd elevii se pregătesc pentru examenul de diplomă. Or, după părerea noastră, învățătorul trebuie, în primul rînd, să fie foarte bine pregătit să predea gramatica și aritmetica la copiii din clasele I-IV.

Ținînd seama de condițiile în care recrutăm elevi pentru liceul pedagogic mă întreb dacă ei vor înțelege în anul I psihologia cînd abia pot să înțeleagă noțiunile de teoria literaturii?

Consider că în privința literaturii universale, căreia i s-au afectat două ore, ar fi mai util să se predea literatura pentru copii.

În legătură cu limba străină, nu sînt de acord să se studieze o singură limbă străină.

O altă problemă pe care doresc s-o ridic se referă la prevederea ca în anul III să se studieze desenul și metodica predării caligrafiei. Dar cum va fi însușită metodica predării caligrafiei dacă pînă atunci elevii noștri nu au făcut nici o oră de caligrafie?

În ce privește geografia, patru ore înseamnă mult și se pot reduce la trei. Considerăm că la istorie să rămînă și cea antică, dar s-ar putea reduce o oră.

În legătură cu metodica geografiei, științelor naturii și istoriei, profesorii noștri au considerat că împărțirea pe trei trimestre la trei profesori metodiști pentru trei obiecte diferite nu este bună. Propunerea ar fi să existe la fiecare obiect o oră de metodică. De asemenea cred că igiena poate să se facă paralel cu anatomia.

O singură oră pentru practica pedagogică (în anul III e insuficientă.

E. Pricop, insp. școlar la Inspectoratul județean — Iași.

Opinăm ca istoria antică și medie să se predate într-o singură oră pe săptămînă. În ce privește metodicile pentru istorie, geografie și științele naturii, propunem și noi ca acestea să se facă începînd din anul IV, cînd începe studiul istoriei și geografiei patriei. Pentru ca științele biologice să nu fie prea împrăștiate, propun predarea biologiei în anul I, botanicii în II. Pentru anatomie și igiena școlară este prea mult un an de studiu. Credem că această disciplină s-ar putea îmbina cu metodica predării științelor biologice în anul IV.

Pentru a ușura predarea psihologiei propunem ca la științele biologice, în anul I, în cadrul zoologiei, să se predea un capitol de anatomie și fiziologie a sistemului nervos. Predîndu-se aceste cunoștințe în anul I, în anul II se va putea face mult mai ușor psihologia, mai ales că și la psihologie există un capitol de anatomie și fiziologie. Deci, psihologia să se facă în anul II și nu în anul I.

Pedagogiei generale să i se acorde cîte două ore săptămînal în anul I și IV, iar logica să se predea în anul V, pentru că se bazează pe o serie întreagă de cunoștințe însușite anterior.

Socotim necesară predarea limbii române și matematicii în anul III și nu în anul IV, pentru ca în anul IV elevul să aibă deja cunoștințele de metodică necesare. Predarea metodicii ar putea să înceapă în trimestrul II. Considerăm că ora de practică pedagogică prevăzută la anul III nu este necesară pentru că ar fi o practică empirică. Ea ar fi mai indicată în anul V cînd elevii au cunoștințe mai temeinice de psihologie.

Apreciem că la istorie se acordă prea mult 2 ore. Este suficientă o singură oră. Aceeași observație o facem în legătură cu istoria literaturii universale și cu filozofia, unde sînt suficiente 2 ore și nu 3.

Ștefan Cucoș, dir. Liceul pedagogic din Bîrlad.

Pentru buna predare a matematicii în liceele pedagogice propun următorul plan: în anul I să se predea algebra și geometria, în anul II să se continue studiul algebrei, geometriei în spațiu și trigonometriei. Începînd din anul III și apoi în IV și V să se treacă la studiul aritmeticii. Tot în anul III, să se prevadă o oră de statistică și două ore de aritmetică. În anul IV — două ore de aritmetică și în V la fel. Aș mai propune să se studieze elemente de analiză matematică.

Propun ca metodica predării limbii române să se predea în anii III și IV. Metodica predării aritmeticii la fel. Metodica predării istoriei să se introducă în cadrul istoriei României în anul II.

Numărul total de ore pe an de studiu să fie stabilit astfel: anii I, II, III, IV — 31 de ore, iar anul V — 30 ore.

Consider că pedagogia generală e bine să se predea în cîte două ore în anul III și IV, iar în anul V metodica activităților pionierești. Propun pentru anul I o oră de desen, în anul II desen și caligrafie, iar în anul IV să predăm metodica predării desenului și caligrafiei. În legătură cu lucrul manual, propun să se facă numai în anii I, II, iar în anul III să se predea metodica lucrului manual.

Practica pedagogică să se facă în anii IV și V o oră pe săptămînă, avîndu-se în vedere că în anul V se face psihologia. Cu privire la practica psiho-pedagogică, aș propune ca în planul de învățămînt să se prevadă pentru practică un număr de ore de asistență la catedră. Pentru clasele I—IV să fie prevăzute 4 ore în anul III și 4 ore în anul IV. La învățămîntul preșcolar să se prevadă 3 ore în anul IV și 3 ore în anul V.

Ecaterina Magheru, directoarea Liceului ped. din Odorheiul Secuiesc.

Colectivul nostru a studiat proiectul planului de învățămînt și găsește bună propunerea de a se realiza pregătirea de cultură generală a elevilor la liceul pedagogic la un nivel mai ridicat, așa încît ponderea să stea în anii I și II, anul III să fie an de tranziție iar în anul V accentul să fie pus pe obiectele de specialitate. Credem că acest proiect este susceptibil de îmbunătățiri. Bunăoară, la limba română considerăm necesar ca, în anul V, să fie studiate noțiunile de aplicații gramaticale.

În cadrul istoriei literaturii, la anul V, este necesar să se prevadă o oră de predare a noțiunilor de teoria literaturii pentru copiii mici. De asemenea, noțiuni de predare a limbii române să fie predate în trimestrul III din anul III, după ce noțiunile de metodică au fost predate.

În legătură cu limba maternă, propunem același număr de ore ca și la limba română. Pentru matematică facem următoarele propuneri: la anul I să se predea 2 ore de algebră și 2 ore de geometrie; la anul II o oră de algebră — conform planului de învățămînt al liceului de cultură generală, secția umanistă — și geometria în spațiu o oră; trigonometria o oră și 2 ore de aritmetică, conform planului. În anul III cel puțin o oră de aritmetică și apoi în anii IV și V aceste ore să aibă conținut aplicativ, cu formule de rezolvare a problemelor.

La pedagogie și psihologie, colectivul nostru consideră că ar fi bine ca în anul II să se predea noțiuni de psihologie generală, în anul III să se facă noțiuni de psihologia copilului, pedagogie generală, cu 2 ore săptămînal, în care să se facă și studii de didactică, iar în anul IV să se facă noțiuni de pedagogie legate de educația morală, estetică etc. Cunoștințe de logică — să nu fie predate în anul III ci în anul IV cu 2 ore săptămînal, în cadrul cărora să fie incluse probleme de analiză cu caracter practic din cuprinsul orelor de didactică. Tot în anul III credem că ar fi bine să se predea simultan cu noțiunile de pedagogie și psihologie, problemele de psihopedagogie.

La muzică considerăm că și în anul III, e necesar să se introducă două ore săptămînal: o oră afectată cunoștințelor teoretice și o oră pentru noțiuni de metodică.

O altă problemă este aceea a cercurilor de elevi, activitate pe care nu o prevede planul de învățămînt. Ar fi bine să se prevadă, facultativ, cercuri menite să specializeze pe elevi într-o anumită activitate extrașcolară.

Jean Frățilă, directorul Liceului pedagogic din Ploiești.

Numărul total de ore pe săptămînă s-ar putea reduce la 30. Și lucrul acesta s-ar putea face în special pe seama istoriei, luată în general. S-au introdus noțiuni de istoria muzicii, de istoria artelor. Ce ar fi dacă în loc de istoria antică, a evului mediu am face istoria culturii universale aplicată pe fondul fenomenului istoric, pe logica istoriei și am include aici și istoria artelor, a muzicii și chiar a pedagogiei, deci istoria culturii? Mi se pare că am putea să obținem și o economie de timp. În ce privește istoria literaturii, am dori ca programa să fie mai mult axată pe noțiuni de critică și estetică literară.

Profesorii de matematică sînt surprinși că predarea acestei discipline se oprește la anul III. Propun ca algebra să se predea în anul I, geometria în anii I și III, trigonometria în anul IV; statistica s-ar putea asocia cu astronomia. Aritmetica să se deplaseze către anul V. Astronomia în anul IV în loc de V.

Sînt de părere că la disciplinele fizică și chimie s-ar putea reduce numărul de ore, acordîndu-se o mai mare atenție aplicațiilor practice, instruirii învățătorilor în mînuirea instrumentelor. Anatomia considerăm că ar trebui să rămînă în anul I. La acest obiect manualul este foarte încărcat. Trebuie un manual care să sprijine mai mult predarea psihologiei.

Igiena școlară credem că ar trebui să capete un caracter mai aplicativ.

Irina Colfescu, directoarea Liceului pedagogic de educatoare din București.

Mă voi referi la propunerile pentru liceul pedagogic de educatoare. Avînd în vedere condițiile în care-și recrutează elevele liceele pedagogice de educatoare propunem să se acorde pentru gramatică 2 ore. Cu privire la istorie, propunem în loc de 2 ore, o oră. La științele naturale propunem să se restrîngă noțiunile de botanică și zoologie.

Pentru studiul matematicii, în anul II, propun să se reducă numărul de ore de la 4 la 3. Tot în anul II, propun ca pe lîngă cele 2 ore de psihologie generală să se introducă și studiul pedagogiei generale care a fost scos din actualul plan.

De asemenea, am considerat că este absolut necesară predarea didacticii generale în trei ore la anul II. Pedagogia preșcolară și psihologia copilului preșcolar se pot studia în anul III. La educatoare s-a introdus și o oră de statistică, dar, noi considerăm că pe lîngă aceasta ar trebui să se introducă și noțiuni de contabilitate care sînt indispensabile directoarelor de grădiniță. Tot la anul III, ar trebui să se predea psihologia preșcolară și pedagogia copilului, dar în cadrul acestora să fie inclusă metodica jocului și a activităților distractive.

La anul V propun să se predea și o oră de gramatică. De asemenea, propunem cel puțin o oră pe săptămînă de literatură pentru copii, cu program și manual special, urmărindu-se ca educatoarele să-și însușească și arta de a povesti, de a recita frumos.

La anul V să se adauge o oră de pedagogie preșcolară.

Maria Borcoman, directoarea Liceului pedagogic din Sibiu.

Doresc să subliniez că sîntem de acord cu punctele de vedere care susțin ca, în anii IV și V, obiectele care pregătesc elevii pentru examenul de diplomă trebuie să aibă o pondere mai mare, iar majoritatea obiectelor de cultură generală să fie predate în anii I sau III. Totodată, cred că nu e bine să se renunțe la predarea ciclică a unor obiecte ca istoria, geografia, biologia, deoarece elevii liceului pedagogic se recrutează din mediul rural, unde pregătirea la aceste obiecte este eterogenă.

Pentru matematică, propunem reeditarea unui manual cu exerciții și probleme, apoi alcătuirea unei culegeri pentru liceele pedagogice. Cred că numărul de ore afectat studiului pedagogiei este redus. Propun ca pedagogia generală să se predea în anii III și IV, cîte **două ore.**

Maria Popescu, directoarea Liceului pedagogic de învățători din București.

Propun ca să se acorde două ore în plus de gramatică la anul I, o oră în plus la anul II și cîte o oră la anii IV și V. De asemenea consider că în conținutul ce se va da fiecărui obiect de învățămînt cuprins în ramurile matematicii să se aibă în vedere ca elevii să posede și elemente de matematică superioară, îndeosebi de geometrie analitică și de algebră superioară.

În legătură cu predarea chimiei, ar fi bine să se predea chimia organică separat de cea anorganică — în anul II chimia anorganică și în anul III cea organică. Pentru biologie susțin predarea igienei și puericulturii în anul V.

Profesorii noștri au salutat cu bucurie faptul că predarea cunoștințelor de pedagogie poate avea un caracter mai științific decît pînă acum, pentru că se vor transmite noțiunile pe baza cunoștințelor de psihologie. Propun să se introducă o oră de pedagogie și la anul V. Logica să se treacă din anul III în anul V, deoarece predarea logicii nu poate fi făcută fără introducerea în filozofie, iar elevii nu vor înțelege raportul dintre logică și filozofie.

Pentru o mai temeinică pregătire a viitorilor învățători în ceea ce privește munca educativă, susțin introducerea la anul V a obiectului etica nu în cadrul dirigenției, ci ca obiect separat.

Elena Georgescu, insp. școlar general al Inspectoratului școlar din Brașov.

Limba și literatura română consider că ar fi util să înceapă la anul I cu 2 ore pentru limba română și literatură română și 2 ore gramatică cu aplicații. De asemenea în anul II aceste discipline să apară cu 2+2 ore; în anul III 3+1, iar în anul IV, 4+1.

Considerăm că studiul botanicii ar trebui să prevadă și noțiuni de agricultură și astfel nu va mai fi nevoie de o oră în plus pentru agricultură.

În ceea ce privește disciplinele pedagogice am ajuns la părerea că pedagogia generală să treacă în anul II, psihologia în anul III, pedagogia și psihologia în anul IV, iar în anul V logica și istoria pedagogiei.

Horea Suciu, directorul Liceului pedagogic din Constanța.

Dat fiind faptul că disciplinele matematice au o pondere importantă în pregătirea și în activitatea viitorilor învățători, considerăm că aritmetica, așa cum este prevăzută cu 5 ore, să fie eșalonată în cinci ani. Prin aceasta se micșorează și numărul de ore săptămînal la anul II și III cu cîte o oră.

Cu privire la limba și literatura română susțin ideea ca să nu fie întrerupte aplicațiile gramaticale. În acest scop, să se renunțe la o oră din anul V de limba și literatura română și să fie afectată pentru aplicații gramaticale.

Dacă se începe în anul IV studiul metodicilor, acestea trebuie să aibă o altă formulare și să înceapă cu teoria legată de clasele la care se va începe practica. Eventual, prima jumătate de trimestru să se acorde tratării teoriei, în așa fel încît să existe un avans de pregătire metodică la obiectul respectiv pentru a se putea începe lecțiile demonstrative.

Cît privește muzica instrumentală, cred că dacă se introduc cîte două ore de muzică instrumentală în anul I, pregătirea la muzica instrumentală prevăzută în noul proiect de plan va satisface exigențele.

Mihai Lupușor, director adj. al Lic. pedagogic din Bacău.

Consider că este bine orientată repartizarea în proiect a orelor de limbă și literatură, chiar și de matematică, cu observația că în anul IV și V să se introducă ore de aplicație la aritmetică și gramatică. S-ar putea reduce numărul de ore de istorie și geografie în anii I, II și III la o oră pe săptămînă, iar în anul IV cu încă o oră.

Aș fi vrut să amintesc că la istoria României sînt unele noțiuni cuprinse și la filozofie. Ar trebui să se facă o mai bună delimitare.

În legătură cu orele de practică la anul III, socotim că este insuficientă o oră de practică pe săptămînă. Sau să se renunțe sau să se facă două ore, pentru că numai deplasarea la o școală de aplicație înseamnă 40—50 de minute.

Și în anul IV ar putea fi introduse cinci ore de practică. Tot în anul patru poate fi efectuată ora de practică psihopedagogică. La pedagogie consider că sînt afectate prea puține ore. Credem că în anul IV s-ar putea preda pedagogia în două ore săptămînal. S-ar putea studia de asemenea teoria educației și metodica activităților pionierești.

Sîntem de acord cu propunerea de a se studia numai o singură limbă modernă, care să fie bine predată și luată de la început cu elevii. Susținem ideea ca orele de metodică să fie introduse la obiectele respective. La geografie-istorie și științele naturii metodica să se introducă din anul III, în trimestrul II.

La liceele pedagogice de educatoare se cere să se introducă și pedagogia generală și atunci considerăm că ar fi bine să se facă și noțiuni de pedagogie preșcolară.

De asemenea cred că ar trebui să se acorde o mai mare atenție și cercurilor care poate că ar fi bine să fie introduse chiar și în planul de învățămînt.

I. Roșuț, director adj. al Liceului pedagogic din Arad.

Am analizat proiectul planului de învățămînt și consider că este mai bun decît cel precedent pentru că evită supraîncărcarea elevilor.

Nu sînt de acord cu introducerea eticii la școala pedagogică și nici cu introducerea orelor de limba latină.

Părerea mea este că unele discipline ar trebui reevaluate. Mă gîndesc că istoria antică și medie ar trebui să fie reevaluată și să se predea odată cu obiectul istoria culturii antice pentru că ar avea o mai mare valoare.

Eu cred că ar fi necesar ca elevii noștri să facă în anul V un curs practic de folosire a mijloacelor moderne audio-vizuale. M-aș gîndi și la un curs pentru inițierea viitorilor învățători în tehnica cercetării științifice. Unde învață el cum se întocmește o fișă bibliografică, cum se dă un citat, cum se folosește subsolul într-o carte?

Nicolae Axente, directorul Liceului pedagogic din Buzău.

Consider că acest plan de învățămînt pentru liceele pedagogice va fi mai bun dacă vor fi reevaluate și obiectele de învățămînt în sensul stabilirii cu mai multă precizie a conținutului acestora. Participarea noastră la îmbunătățirea lui ar fi fost mai substanțială dacă pentru disciplinele care vor figura și în viitor în planul de învățămînt, am fi cunoscut în mare un proiect de programă.

În privința limbii latine, colectivul didactic de la școala la care lucrez a fost de acord că este prea puțin numai un an de studiu. Ar fi bine să se prelungească și în al doilea an cu o oră.

Propun ca matematica să fie eșalonată în toți anii de studiu. Nu ar fi rău dacă astronomia ar fi predată în anul IV. S-a discutat despre psihologia generală. Ar fi nimerit ca în anul V să mai fie introdusă o oră de psihologie generală care, în legătură cu sociologia și cu practica psihopedagogică, ar ajuta la aprofundarea cunoștințelor de psihologie. În noul proiect nu se vorbește nimic despre cunoștințele de literatura pentru copii și de agronomie, care cred că ar trebui integrate în orele de literatură și, respectiv, de botanică.

Silvia Miclescu, directoarea Liceului pedagogic din Suceava.

Studiind cu atenție proiectul planului de învățămînt corpul didactic al liceului nostru a ajuns la concluzia că el este simțitor îmbunătățit față de vechiul plan de învățămînt, că pe baza lui se va reuși să se realizeze o mai temeinică pregătire a tineretului din punct de vedere profesional și o temeinică pregătire de cultură generală. Este bună corelarea disciplinelor cu metodicile. Apreciem ca foarte bine venite propunerile pentru fiecare obiect de învățămînt precum și eșalonarea predării psihologiei și pedagogiei generale pînă în anul III. Totodată propunem ca studiul aritmeticii să se continue și în anii IV și V. Gramatica să fie introdusă în anul V întrucît elevii din liceele pedagogice vin cu multe goluri în cunoștințele lor din școala de cultură generală. De asemenea sporirea orelor la gramatică și în anii I și II ar ajuta la o mai temeinică pregătire a elevilor.

Susținem introducerea literaturii pentru copii și predarea metodicii aritmeticii și limbii române în anul III.

O analiză cuprinzătoare soldată cu măsuri concrete

În partea a doua a consfătuirii prof. **Pompiliu Vîlcu**, director general în Ministerul Învățămîntului, a prezentat un referat privind sinteza concluziilor corpului de control al ministerului în legătură cu activitatea desfășurată de liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare, pe marginea căruia s-au purtat discuții.

O primă problemă la care s-a oprit analiza a fost îndeplinirea planului de școlarizare. În această privință, pe lîngă realizările evidente ale unor școli s-au înregistrat rămîneri în urmă la liceele pedagogice de educatoare din județele Ilfov, Galați, Constanța, Municipiul București, Timiș, Bistrița-Năsăud, Sibiu, Cluj, Iași, Maramureș și Argeș. S-a arătat că inspectoratele școlare județene au datoria să impulsioneze — în școlile generale și în licee acțiunea de orientare școlară și profesională.

Unele neajunsuri s-au constatat și în ceea ce privește realizarea planului de școlarizare pe sexe, la clasele de învățători. Astfel, în timp ce la clasele de fete locurile planificate au fost ocupate în totalitatea lor în sesiunea iunie, la clasele de băieți a fost nevoie de susținerea concursului și în sesiunea septembrie.

Referatul și intervențiile pe marginea lui s-au ocupat apoi pe larg de probleme privind încadrarea liceelor pedagogice cu personal didactic, de organizare și desfășurarea procesului instructiv-educativ, de nivelul de pregătire al elevilor, de organizarea și desfășurarea practicii pedagogice, de asigurarea bazei didactico-materiale a liceelor pedagogice.

În legătură cu toate aceste probleme au fost relatate succesele înregistrate, experiența unor școli și profesori, problemele care urmează să fie rezolvate.

Astfel, în unele licee pedagogice (Tîrgoviște, Călărași, Focșani), funcționează profesori stagiari, sau calificați pentru alte specialități, în timp ce în altele (Tr. Severin, Tr. Măgurele), îndrumarea practicii pedagogice lasă de dorit deoarece nu au fost încadrați încă directorii adjuncți care au ca sarcină această activitate.

Cu toate rezultatele bune obținute în activitățile legate de conținutul procesului de învățămînt din liceele pedagogice unii directori de licee pedagogice (Tîrgoviște, Galați, Bîrlad, Caransebeș, Odorheiul Secuiesc), consacrînd prea mult timp rezolvării problemelor administrative nu au asigurat controlul sistematic al procesului de învățămînt, iar unele consilii profesorale și colective de catedră se rezumă la analize și dezbateri pe teme cu caracter prea general sau de mică importanță.

Controlul efectuat de minister a constatat deficiențe și în organizarea și desfășurarea activităților educative, în special în cazul activităților extrașcolare. Astfel, în unele licee pedagogice predarea metodicilor de specialitate este încredințată unor profesori, iar îndrumarea practicii la obiectul respectiv altor profesori, ceea ce se reflectă negativ asupra legăturii organice dintre teorie și practică.

Sînt unele licee pedagogice (Odorheiul Secuiesc, Sibiu, Deva) în care la practică cu elevii de la clasa I de 6—7 ani, în loc să folosească 30 de minute pentru lecție, folosesc 50 de minute, neținîndu-se seamă nici de indicațiile de specialitate, nici de posibilitățile de efort ale copiilor, sau altele (Craiova, Timișoara, Bîrlad) în care unele planuri de lecții ale practicanților dovedesc o insuficientă documentare în probleme de metodică. Aceasta, în special la muzică, desen, educație fizică.

O problemă de stringentă actualitate pentru buna desfășurare a activităților instructiv-educative în liceele pedagogice se referă la asigurarea bazei didactico-materiale a acestor școli. La consfătuire au fost apreciate eforturile și rezultatele obținute de mai multe licee pedagogice (Turnu-Severin, Iași, Tulcea, Turnu-Măgurele, Suceava, Botoșani, Cluj, Zalău, Tg. Mureș) care, beneficiind de sprijinul organelor locale de partid și de stat, au reușit să creeze condiții didactico-materiale tot mai bune desfășurării procesului instructiv-educativ.

S-a relevat totodată și faptul că există licee pedagogice (Focșani, Călărași, Tg. Jiu, Ploiești, Ilfov, Piatra Neamț, Blaj) care nu dispun de localuri proprii, iar spațiul ce le-a fost repartizat în incinta altor unități școlare este insuficient sau necorespunzător.

Neajunsuri au fost semnalate și în ce privește cuprinderea elevilor în internate, în preocuparea pentru organizarea laboratoarelor audio-vizuale și în dotarea bibliotecilor.

Pentru unitățile de aplicație, s-a relevat în consfătuire, este necesar să se ia măsuri în vederea dotării lor cu baze sportive, loturi experimentale și pentru o mai bună încadrare cu învățători.

În încheierea dezbaterilor s-a prezentat un plan de măsuri concrete privind îmbunătățirea activității liceelor și institutelor pedagogice de învățători și educatoare.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

CUNOAȘTERE ȘI PREVIZIUNE ÎN SOCIOLOGIA EDUCAȚIEI ȘI A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Cercetările de sociologie din țara noastră, reluate în urma hotărîrilor celui de al IX-lea Congres al P.C.R., adîncite și mult diversificate după cel de al X-lea Congres al Partidului, au marcat, cu ocazia *Sesiunii de comunicări* organizată de Comitetul Național de Sociologie în zilele de 14-15 ianuarie 1970, în aula Academiei Republicii Socialiste România, un moment calitativ ce se cere a fi consemnat. Valoarea științifică a celor mai multe comunicări — au fost prezentate un număr total de 95 de comunicări — ne îndreptățește să tragem concluzia că în sociologie există astăzi la noi suficiente forțe de cercetare științifică, care, depășind diletantismul, nivelul constatativ și descriptiv al fenomenelor sociale, se orientează către o abordare explicativă și în același timp prospectivă a realității sociale. Referindu-se numai la comunicările de sociologie a educației și învățămîntului prezentate în cadrul secției B, a acestei sesiuni de comunicări, nu putem să nu remarcăm efortul de a se ajunge, prin studii teoretice și cercetări concrete, de la cunoașterea științifică la previziunea științifică.

În acest sens, problemele planificării educației și învățămîntului s-au dovedit a fi centrale. Ele sînt legate indisolubil de cercetarea eficienței învățămîntului, fapt ce implică o cunoaștere exactă a realității sociale la un moment dat și, pe baza acesteia, ca și prin cunoașterea legilor de dezvoltare socială, de previziune științifică corespunzătoare. Valoarea de adevăr a cunoașterii și previziunii fenomenelor sociale certifică valoarea operațională a planificării. În societatea contemporană, ideea planificării se afirmă cu necesitate și, așa cum se preciza, în lucrările sesiunii, aportul țărilor socialiste în promovarea ideilor planificării nu poate fi neglijat.

Ca parte integrantă a planificării sociale, planificarea educației și a învățămîntului contribuie la ridicarea nivelului celorlalte activități sociale. Fără a elimina posibilitățile de realizare a dorințelor individuale, planificarea educației asigură concordanța superioară a intereselor personale cu cele sociale. În comunicările prezentate ca și în discuții au fost combătute, de pe poziții științifice tezele potrivit cărora planificarea educației ar echivala cu amputarea aspirațiilor individuale și s-a subliniat în același timp caracterul permanent și de perspectivă al planificării educației și învățămîntului. Stabilirea principiilor acțiunii de planificare a educației și a învățămîntului (concordanța cu cadrele de specialitate existente, considerarea dezvoltării școlare ca un continuu ascendent, evidențierea adaptabilității ce trebuie să caracterizeze planul de învățămînt, raportarea continuă a rețelei de învățămînt la forțele de producție, etc.) ca și nivelul teoretic general al tratării problemelor planificării educației poate contribui eficient la dirijarea fenomenelor educative, pentru că, așa cum se știe, nu există lucru mai practic decît o bună teorie.

Educația și învățămîntul presupun investiții și eforturi considerabile din partea societății, dar acestea — după cum au dovedit studiile sociologice — sînt investiții sociale de cea mai mare eficiență (chiar dacă sînt de lungă durată), învățămîntul avînd o reală funcție productivă, fiind o condiție indispensabilă a realizării reproducției lărgite, putînd fi deci considerat o adevărată avuție socială. Transformarea științei în forță de producție poate fi realizată numai prin acționarea asupra verigii de legătură dintre acestea, asupra procesului de învățămînt, a cărui structură avansată trebuie adaptată în permanență noilor ramuri productive, noilor profesii și specialități, învățămîntul afirmîndu-se astfel ca o veritabilă forță de propulsie socială. În acest sens, în cadrul Sesiunii de comunicări, s-a pledat pentru actualitatea unei sociologii prospective a educației, pornindu-se de la premiza că acțiunea, fiind o realitate anticipată, impune ca și rezultatele, deci, eficiența acțiunii să fie anticipată. Cu alte cuvinte, este necesară cunoașterea completă a tuturor variabilelor sociale în vederea optimizării planificării învățămîntului. Se are în vedere, în primul rînd calculul necesarului forței de muncă, imediate dar și de perspectivă, urmărindu-se utilizarea socială rațională a acesteia. Relația învățămînt — structură socială a forței de muncă poate fi privită și din perspectiva rolului școlii în mobilitatea socială, în procesul de schimbare a statutului socio-profesional al absolvenților.

Comunicările și discuțiile au evidențiat tendința existentă la noi în sociologia educației și a învățămîntului de a se realiza surprinderea fenomenului instructiv-educativ atît în contextul social, relevîndu-se pe de o parte incidența proceselor sociale asupra educației și pe de altă parte necesitatea integrării structurilor educaționale în structurile macrosociale, cît și tendința de surprindere a acestui fenomen ca realitate în sine. Din acest ultim punct de vedere poate deveni interesantă studierea sociologică a relațiilor profesor-elev în cadrul lecțiilor, determinarea rolului jucat de liderii școlari în dinamica clasei, formarea colectivelor școlare, mecanismul formării și transmiterii tradițiilor școlare, etc.

Succinta trecere în revistă a temelor de sociologie a educației și învățămîntului dezbătute cu ocazia recentei sesiuni de comunicări trebuie completată cu evidențierea comunicărilor de metodologie, e adevărat, mai puțin numeroase dar la fel de interesante și de bogate în sugestii.

Chiar dacă, așa cum a reieșit din discuțiile pe marginea comunicărilor, unele domenii ale sociologiei educației și învățămîntului nu au fost acoperite cu studii și cercetări : (De exemplu : sociologia artei și, adăugăm noi, sociologia instituțiilor preșcolare de învățămînt și a învățămîntului special), chiar dacă uneori se mai bate pasul pe loc, și chiar dacă în unele comunicări pot fi sesizate inconsecvențe terminologice, nu poate fi negat faptul că în prezent sociologia educației și a învățămîntului la noi și-a cristalizat concluzii metodologice și teoretice și și-a precizat, de pe poziții marxiste, obiectul, sarcinile și raporturile cu alte ramuri ale sociologiei generale și cu alte științe umaniste. De asemenea, este evident și faptul că cercetările de sociologie a educației și învățămîntului răspund unor necesități de cea mai mare actualitate, oferind, pe baza cunoașterii și previziunii științifice, unele soluții practice în problemele sociale acute.

Caracterul militant al sociologiei marxiste impune în continuare orientarea cu predilecție a cercetărilor sociologice spre procesele sociale majore ale epocii noastre și evidențierea atît a elementelor pozitive cît și a celor negative, pentru că — așa cum arăta în cuvîntul de închidere al lucrărilor sesiunii de comunicări prof. univ. Miron Constantinescu — dacă placăm pe realitatea vie o imagine roză, trandafirie atunci nu acoperim numai ceea ce este negativ, dar și ceea ce este pozitiv în realitatea noastră socială.

Asist. univ. SEPTIMIU CHELCEA
Universitatea București

La cercul de artă plastică de la Casa pionierilor din Botoșani

LA TEMELIA AFIRMĂRII TALENTELOR

(Urmare din pag. 1-a)

citat să ne vorbească despre drumul parcurs de elevul său de la Liceul „George Coșbuc" și în general despre îndrumarea celor deosebit dotați pe căile afirmării științifice.

„Fără exagerare — ne spune prof. Tatay — Gheorghe Rusu se manifestă de pe acum ca o veritabilă personalitate pe tărîmul creației științifice. Repet, nu e vorba de un simplu talent, ci de un cercetător adevărat. În plus dublat de un temperament de luptător. De altfel, datorită modului său impetuos de comportare a și avut dificultăți cu unii, chiar dintre profesori, care n-au înțeles de la început resursele deosebite ale acestui tînăr.

În ceea ce mă privește am încercat să-l susțin, să-i creez cale liberă spre înălțimile creației originale, chiar dacă unele dintre ideile lui mă surprindeau prin îndrăzneala lor. În același timp, am încercat să orientez activitatea întregului cerc de fizică din școală, stimulat de primele rezultate ale lui Rusu și altor cîtiva elevi deosebit dotați, către acțiuni cu elemente de cercetare științifică. Cercul a devenit totodată o punte de legătură către profesiunea pe care fiecare elev dorește să și-o aleagă în viață. Astfel activitatea cercului presupune pe lîngă efectuarea de demonstrații și verificări experimentale, o normă lunară de probleme ce trebuie rezolvate, discutarea unor teme care figurează în programele claselor speciale de fizică, precum și — aceasta este cel mai important pentru problema ce ne interesează — alegerea unei teme de cercetare în funcție de preferințele fiecărui elev. Pentru ducerea la bun sfîrșit a cercetării respective, elevii efectuează ample cercetări (amploarea lor e dovedită de rezultatele la care a ajuns Gheorghe Rusu), conspectează zeci de lucrări de specialitate și studii din reviste, fac multiple experiențe. În toate aceste activități elevii au continuu alături pe profesorii de specialitate, care au organizat în liceu un serviciu permanent de consultații.

Evident, succesul repurtat de Rusu constituie un titlu de glorie al cercului de fizică, ca și al liceului de altfel, o confirmare a orientării actuale a activității acestuia și un stimulent pentru îndrăznești viitoarelor înfăptuiri. Acum, alături de Gheorghe Rusu alți elevi ai Liceului „George Coșbuc" din Năsăud urcă treptele afirmării în domeniul fizicii, cucerind premii pînă în faza republicană a concursilor de specialitate.

„Așadar cel mai important pentru elevii cu asemenea talente este să creăm un nucleu și un climat de stimulare a cercetării științifice". — conchide profesorul Ștefan Tatay. La care am adăuga, ca un lucru cel puțin tot atît de important, că pentru îndrumarea acestui nucleu se cer găsiți, ca la Năsăud, făclieri modești ai științei, care să aprindă flacăra pasiunii la urmași.

Au început concursurile pe specialități ale elevilor din licee și școli profesionale ediția 1970

Duminică 18 ianuarie 1970, sub auspiciile Ministerului Învățămîntului și a Societății de Științe Filologice s-a desfășurat, în întreaga țară, faza pe localitate a concursului de literatură română. Spre deosebire de anul 1969, faza pe localitate și faza pe județ a concursurilor pe specialități se desfășoară la date diferite, dînd posibilitatea unui număr mai mare de elevi foarte buni (de obicei și la disciplinele științifice) să intre în competiție. De asemenea, pentru a contribui la pregătirea din timp a elevilor pentru concurs, datele de desfășurare, incluse în calendarul activităților educative și sportive, au fost comunicate inspectoratelor județene și școlilor și publicate în „Gazeta învățămîntului" încă la începutul anului 1969/1970.

În stabilirea temelor pentru concurs Ministerul Învățămîntului și Societatea de științe filologice, ținînd seama de unele sugestii și propuneri din anii precedenți au avut în vedere ca acestea să nu repete anumite lecții sau capitole din programa școlară, temele unor lucrări scrise date în școală. S-a urmărit ca temele pentru concurs să dea posibilitatea elevilor să-și afirme în mai mare măsură talentul, preocupările lor literare, ridicînd simțitor nivelul concursului încă de la prima confruntare.

Subiecte cum ar fi „Imaginea și semnificația lui Făt-Frumos în basmele noastre" (clasa a IX-a), „Concepția despre viață în poezia lui George Coșbuc" (clasa a XI-a), „Profilul liric inedit al poeziei lui Lucian Blaga" (clasa a XII-a), au stîrnit un interes deosebit în rîndurile elevilor din liceele de cultură generală, pedagogice, de artă și ale liceelor de specialitate.

Și în școlile profesionale temele pentru concurs ca, de exemplu : „Prima zi în atelier" (anul I), „Vasile Alecsandri, cîntăreț al trecutului nostru" (anul II), „Ce poezie v-a plăcut mai mult și de ce ?" (anul III), au fost deosebit de apreciate atît de elevi cît și de profesorii de specialitate.

Toate aceste măsuri au făcut ca lucrările de la faza pe localitate să fie de bună calitate. S-ar impune ca cele mai bune să fie puse la îndemîna tuturor elevilor prin reviste școlare, publicațiile județene și centrale, precum și prin stațiile de radioamplificare din școli și localități etc.

Din informațiile de care dispunem din numeroase orașe și comune din țară, numărul participanților la faza pe localitate înregistrează, în acest an, o creștere simțitoare față de anul trecut, ceea ce ne îndreptățește să anticipăm, că, pe țară, numărul elevilor participanți va fi cu mult mai mare de 15.000 cît s-a înregistrat în anul 1969, la faza pe localitate a concursului de literatură română.

Și acum, în timp ce se corectează lucrările de la concursul de literatură română și se centralizează rezultatele pe județ și pe țară, continuă cu intensitate pregătirile pentru faza pe localitate a concursului de matematică care se va desfășura la 25 ianuarie a.c. (orele 10,00) și a concursului de fizică și chimie, care va avea loc la 1 februarie 1970 (orele 10,00).

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

PRECIZĂRI

cu privire la desfășurarea examenului de bacalaureat în anul școlar 1969-1970 și a concursului de admitere în învățămîntul superior pentru anul universitar 1970-1971

I. — Cu privire la desfășurarea examenului de bacalaureat în anul școlar 1969/1970.

1. Cursurile școlare la anul IV al liceelor de cultură generală și de artă **se încheie,** potrivit structurii anului școlar, **la 23 mai.**

În perioada 24 mai — 17 iunie, elevii se pregătesc individual pentru examenul de bacalaureat. Conducerile liceelor organizează în această perioadă **consultații** la obiectele prevăzute în programa examenului de bacalaureat, **participarea elevilor fiind facultativă.**

2. Examenul de bacalaureat se susține, ca și în anii precedenți, **la următoarele obiecte de învățămînt :**

SECȚIA REALĂ

— Literatura română (scris și oral).
— Matematica (scris și oral).
— Fizica, Chimia sau Biologia, la alegere (oral).

SECȚIA UMANISTĂ

— Literatura română (scris și oral).
— Una din limbile străine studiate în liceu sau Limba latină (scris și oral).
— Istoria României, Filozofia și Socialismul științific sau Biologia, la alegere (oral).

Candidații proveniți din liceele cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare susțin examen scris și oral **și la literatura maternă,** oricare a fost secția urmată (reală sau umanistă).

Programele pentru examenul de bacalaureat au fost publicate în „Gazeta învățămîntului" nr. 1014 și 1015 din luna octombrie 1969 și în revista „Colocvii" nr. 12 din decembrie 1969.

3. Examenul de bacalaureat se desfășoară în perioadele 18—28 iunie (sesiunea de vară) și 20—31 august (sesiunea de toamnă).

Absolvenții liceelor de artă susțin probele practice de specialitate ale examenului de bacalaureat în perioada 25—31 mai pentru sesiunea de vară și în perioada 17—19 august pentru sesiunea de toamnă.

Probele scrise se vor desfășura în felul următor :

În sesiunea de vară

18 iunie — la Literatura română ;

20 iunie — la Matematică (secția reală) și limba străină sau limba latină (secția umanistă) ;

22 iunie — la literatura maternă pentru absolvenții liceelor cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare.

În sesiunea de toamnă, probele scrise vor fi programate, în aceeași ordine, în zilele de 20, 22 și 25 august.

Examinarea orală va începe după o pauză de 1—2 zile de la ultima lucrare scrisă și se va face succesiv, pe obiecte, în zile diferite, după programul stabilit de comisia de examen, asigurîndu-se cel puțin o zi liberă între obiecte pentru fiecare serie de candidați.

4. La ambele sesiuni ale examenului de bacalaureat din anul 1970 se pot prezenta absolvenții liceelor de cultură generală și de artă (cursuri de zi, serale și fără frecvență), seria 1970, precum și persoanele care au absolvit între anii 1966—1969 și care nu au susținut examenul sau l-au susținut o singură dată, fără a-l promova. Absolvenții din seriile 1966—1969 care au susținut examenul de două ori, fără a-l promova, se pot prezenta, pentru ultima oară, numai la una din cele două sesiuni ale anului 1970.

5. Absolvenții liceelor de cultură generală, cursuri de zi și învățămînt fără frecvență, din seriile menționate, vor susține examenul de bacalaureat la secția — reală sau umanistă — pe care au urmat-o ; absolvenții cursurilor serale vor susține examenul de bacalaureat numai la secția reală.

II. — Cu privire la concursul de admitere în instituțiile de învățămînt superior.

Concursul de admitere în instituțiile de învățămînt superior, pentru anul universitar 1970/1971 va avea loc, ca și în anii precedenți, în luna iulie. Înscrierile la concurs se vor face între 4—9 iulie, iar concursul va începe la data de 10 iulie. Pentru locurile care nu se vor ocupa la unele facultăți, se va organiza o a doua sesiune de admitere în luna septembrie.

Condițiile de înscriere, disciplinele și probele concursului sînt aceleași ca și în anul precedent, cu următoarele excepții solicitate de instituțiile de învățămînt superior de specialitate :

1) la secția de comerț exterior din cadrul Academiei de Studii Economice examenul de admitere va consta din :
— matematică, (algebră și trigonometrie) scris și oral.
— o limbă străină la alegere (engleză, franceză, germană, rusă) scris.
— economie politică, oral.
Numărul probelor rămîne la 4 (patru) ca și anul trecut.

2) la facultățile filologice, la secțiile care au ca specialitate secundară o limbă străină se va adăuga o probă scrisă la limba respectivă.

3) la secția de sociologie se va introduce o probă scrisă la disciplina „analiza matematică".

Conducerile liceelor și instituțiilor de învățămînt superior vor asigura buna desfășurare în unitățile lor a acestor examene și concursuri.

ȘCOALA COMPREHENSIVĂ — PREFIGURARE A ȘCOLII VIITORULUI ?

(Urmare din pag. 1-a)

caracterul lor, volumul și gradul de dificultate al unor teme să fie diferite pentru unii elevi. Acestor scopuri îi servește școala comprehensivă. Ea urmărește **să ofere posibilități de dezvoltare diferitelor grupe de înclinații.** Ținînd seama de particularitățile psiho-fizice ale fiecăruia, școala comprehensivă tinde **să favorizeze evoluția elevilor, fără să niveleze sau să elimine deosebirile.**

Diferențierea are ca scop aci, să-i ajute pe elevi la dezvoltarea aptitudinilor individuale. Școala trebuie să ofere numeroase căi de instruire. Direcția pregătirii elevului trebuie să se stabilească numai după ce au fost făcute observațiile necesare, iar orice îndrumare greșită să poată fi revizuită în cadrul sistemului școlar.

Concepția școlii comprehensive se reflectă în primul rînd în **structura sistemului școlar,** cu deosebire pe treapta învățămîntului secundar. Unele orientări ce se pot observa într-o serie de țări sînt concludente în această privință. Astfel, în S.U.A. tipul de școală secundară de masă este școala comprehensivă (comprehensive high school), care cuprinde în structura sa mai multe secții cu profiluri diferite (teoretic-academic, general — pentru cei nedeciși asupra profesiunii viitoare — și profesional), în scopul orientării elevilor către tipul de specializare care convine în mai mare măsură înclinațiilor lor individuale. De asemenea, este știut că în Anglia au existat, pînă în prezent, 3 tipuri de școli secundare : clasice, tehnice și moderne. Cei mai mulți copii învață în școala modernă. Școala clasică asigură o bună pregătire teoretică și, astfel, accesul la orice instituție de învățămînt superior. Intrarea într-o asemenea școală are loc în urma reușitei la examenul „11 plus" susținut la o vîrstă la care predispozițiile reale ale elevilor nu se pot încă determina și cînd diferențele de mediu cultural nu sînt încă înlăturate prin acțiunea învățămîntului. În acest fel a apărut ideea unei școli unice care să ofere posibilitatea de a grupa elevii în secții conform aptitudinilor lor, adică școala secundară comprehensivă. În conformitate cu moțiunea aprobată de Camera Comunelor în 1965, Ministerul Educației din Anglia a stabilit un sistem de măsuri referitoare la reorganizarea învățămîntului secundar, prevăzîndu-se : generalizarea școlii complete (comprehensive school) desființarea examenului de selecție dat la absolvirea școlii primare, precum și modul de reorganizare a diferitelor tipuri existente de școli.

Deși unii pedagogi nu sînt de acord cu perspectiva diminuării rolului școlilor secundare de tip clasic (grammar), școli cu o veche tradiție în sistemul de învățămînt englez, prin crearea școlilor complete se urmărește generalizarea tocmai a acestui nou tip de școală. În aceste condiții, se tinde ca toate tipurile existente de școli de grad secundar să evolueze, să se dezvolte într-un sistem unitar (comprehensiv) de învățămînt secundar, eliminîndu-se examenul de selecție actual, ce se aplică la vîrsta de 11 ani.

Un alt exemplu concludent îl constituie reforma învățămîntului suedez. După ce în 1964 s-a hotărît înlocuirea celor 3 categorii de gimnazii care existau mai înainte (gimnaziul real, tehnic și comercial) cu un singur gimnaziu „integrat" de 3 ani, cuprinzînd secțiile umanistă, socio-politică, comercială și științifică, în prezent se tinde spre crearea unui **singur tip de școală secundară** începînd din 1971. Continuarea acțiunii de integrare a școlilor secundare din Suedia urmărește reducerea diferențelor în evaluarea meseriilor, precum și organizarea de așa natură a activității școlare încît să se asigure creșterea eficacității studiilor și pregătirea tinerilor pentru integrarea în viața socială. Aceasta presupune înlăturarea separării diferitelor școli existente în prezent, considerîndu-se că o reducere sau o estompare a granițelor dintre ele ajută la realizarea scopurilor comune tuturor școlilor.

De o manieră asemănătoare sînt îmbunătățirile, în curs de aplicare, aduse învățămîntului francez, în scopul punerii de acord a nivelului instrucției tineretului cu nevoile societății moderne, pentru a asigura dezvoltarea aptitudinilor copiilor și orientarea lor spre profesii cît mai variate, în raport cu aceste aptitudini și cu nevoile economiei contemporane în continuu proces de diversificare. Încă din 1968, în cuvîntarea rostită în fața Adunării Naționale, ministrul educației anunța faptul că principiul care trebuie să stea la baza transformărilor pe care le va suferi învățămîntul secundar și care urmează să devină dominant în învățămîntul francez este principiul unității. În vederea realizării acestei unități, în organizarea și conținutul primului ciclu secundar se urmărește ridicarea pragului de la care începe diferențierea învățămîntului și anume de la nivelul școlii elementare (vîrsta de 11 ani) spre ultima clasă a ciclului I secundar (16 ani) în scopul cunoașterii mai temeinice a copiilor (prin „ciclul de observare") și o mai bună orientare (prin „ciclul de orientare"). În acest scop au fost înființate, în mod experimental, colegii de învățămînt secundar care cuprind clasele din primul ciclu al învățămîntului secundar, diversificate pe trei secții — clasică, modernă și clase de tranziție — urmate de învățămîntul practic terminal. Acest tip de instituție școlară oferă avantajul de a înmănunchea trei tipuri de școli : liceu, colegiu de învățămînt general și clase de tranziție continuate cu învățămîntul practic terminal. De asemenea, el permite ca elevii, indiferent de capacitățile sau de orientarea lor spre o secție sau alta, să rămînă în aceeași instituție. Înființarea colegiilor de învățămînt secundar a fost determinată de prelungirea școlarității obligatorii pînă la vîrsta de 16 ani și tinde de a evita orientarea prematură a elevilor care, pînă atunci trebuiau să decidă la absolvirea școlii elementare, adică la vîrsta de 11 ani, dacă să se orienteze spre licee, spre colegii de învățămînt general sau spre ultimele clase ale învățămîntului primar.

Școala comprehensivă nu se definește numai cu un nou mod de structurare a învățămîntului. Ea implică și o anumită tendință în **determinarea conținutului învățămîntului.** Aceasta constă, în principal, **în diversificarea studiilor.** Evident, această orientare vizează învățămîntul secundar, primul și al doilea ciclu unde, de regulă, predarea are loc pe clase și cursuri. Se pot distinge mai multe procedee generale :

— Planul de studiu cuprinde, pe de o parte, un „trunchi comun" (nucleu) format din obiecte de bază, obligatorii pentru toți elevii, predate clasei întregi. Acestea sînt, de obicei, obiectele care se pot preda tuturor elevilor indiferent de capacitatea lor (istoria, geografia, științe naturale, educația civică). Pe de altă parte, se prevăd cursuri diferențiate pe grupe omogene de elevi, în funcție de capacitatea lor de asimilare (de obicei la matematică, la limbi străine sau limba maternă). De pildă, în gimnaziul din Suedia, în afară de diferențierea studiilor pe secții și prin alegerea unor materii facultative, pentru elevii cu perturbări trecătoare în dezvoltarea intelectuală sau care, din motive personale, nu pot lucra în ritmul colegilor lor, se organizează cursuri reduse la una sau mai multe materii în anii II și III. În încheierea gimnaziului, pentru acești elevi se organizează un „învățămînt prelungit" pentru terminarea studiilor, de aproximativ un pătrar.

— Obiecte de bază obligatorii pentru toți elevii și discipline facultative.

— Obiecte obligatorii și un număr de obiecte la alegere, elevul putînd opta pentru unul sau mai multe în cadrul unui anumit număr de ore. În Suedia, de exemplu, planul de studii al școlii de bază oferă elevilor din clasa a VII-a, 5 specialități la alegere, pentru 5 ore săptămînal. În clasa a VIII-a, ponderea materiilor de opțiune crește, reprezentînd 7 ore săptămînal, pentru ca în clasa a IX-a studiul să fie diversificat pe 9 secții.

Se consideră că obiectele la alegere nu trebuie să apară prea devreme, întrucît introducerea lor ar fi în detrimentul obiectelor obligatorii ; de aceea, înainte de clasa VII-a oferta de obiecte la alegere nu este justificată.

Integrarea diferitelor tipuri de școli, după școala generală, **se întemeiază și pe considerațiuni economice și sociale.** Calculele întreprinse în privința construcțiilor școlare arată că localurile construite astfel încît să servească unor școli diferite pentru învățămîntul disciplinelor științifice, tehnice sînt mai rațional și economic folosite în sistemul școlilor integrate, decît dacă ar trebui să se construiască și să se doteze special un local pentru fiecare tip de școală. Mai mult, construindu-se fiecare local de acest gen după exigențele tipului de școală cu cea mai mare nevoie, rezultatul va fi o creștere a nivelului pedagogic pentru toate formele de instrucție integrate în aceeași școală.

Se menționează și faptul că școala integrată creează condiții de folosire mai largă a profesorilor, ceea ce este foarte important mai ales pentru învățămîntul specializat.

Nu este de mai mică însemnătate nici faptul că în cadrul școlilor integrate se pot forma grupe de învățămînt constituite din elevi cu orientări diferite, ceea ce este considerat util.

Avantajele pe care le prezintă un sistem școlar în care se acordă un loc preponderent școlii comprehensive sînt evidente. Aceasta nu ne reține însă să subliniem și unele neajunsuri ale acesteia.

Mulți pedagogi arată că, deși aparent toți elevii urmează același tip de învățămînt, în realitate ei sînt prematur orientați în funcție de rezultatele lor școlare — în cadrul secțiilor existente în școala comprehensivă. Se aduc și unele critici la adresa realizării unui nivel diferit de cunoștințe : unul superior și teoretic pentru elevii secțiilor teoretice, altul de un nivel mai redus, practic, pentru elevii celorlalte secții. Se arată că, dacă este posibil ca un elev să treacă de la secția teoretică la cele cu caracter practic, e aproape imposibil ca acest drum să se facă în sens invers.

La acestea se pot adăuga obiecțiuni cu privire la criteriile care duc la orientarea elevilor către secțiile școlii comprehensive. În măsura în care această orientare nu este influențată de considerații discriminatorii și se asigură un grad de fidelitate corespunzător, efectele pozitive ale școlii comprehensive nu sînt însă diminuate,

PLENARA COMITETULUI UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

(Urmare din pag. 1-a)

discuții care s-au referit la problemele învățămîntului — ca de pildă, înv. **Maria Petrașcu** (jud. Timiș), prof. **Elena Frunză** (jud. Hunedoara), prof. **Constantin Clisu** (jud. Bîrlad), prof. univ. **Haralambie Ionescu** (București), prof. **Aron Sabău** (jud. Bihor), conf. univ. dr. **Cornelia Dumitriu** (jud. Iași), prof. **Ion Talabă** (jud. Gorj), prof. **Cornel Vîrgolici** (jud. Brăila), prof. **Nicolae Profeanu** (jud. Ilfov) — au situat centrul de greutate al luărilor de cuvînt în sfera contribuției sindicatelor la perfecționarea cadrelor didactice, în vederea ridicării generale a nivelului procesului de învățămînt.

Astfel prof. Maria Petrașcu, după ce a evidențiat unele acțiuni pozitive întreprinse în ultimul an, a luat o poziție critică față de faptul că în școlile județului pe care îl reprezintă se acordă de către organizațiile sindicale prea puțină importanță antrenării corpului profesoral la cercetări cu caracter metodic.

În cuvîntul prof. Constantin Clisu a fost prezentată inițiativa pozitivă a sindicatului învățămînt din Bîrlad în legătură cu editarea culegerii intitulată „Școala Bîrlădeană", în care au putut vedea lumina tiparului o seamă de creații științifice și literare ale corpului didactic din localitate.

Prof. Ion Talabă a relevat în cuvîntul său aportul pozitiv la informarea și perfecționarea cadrelor didactice din Tg. Jiu pe care l-a adus organizarea, cu sprijinul Biroului executiv al Uniunii și a Institutului de științe pedagogice, a unor simpozioane cu participarea cercetătorilor științifici și a cadrelor didactice universitare.

Cu privire la întărirea activității educative în rîndul cadrelor didactice și a elevilor, prof. E. Frunză a analizat unele exemple semnificative și a făcut o serie de propuneri în acest sens, iar prof. Corneliu Vîrgolici a abordat unele probleme privind deplina și rapida integrare profesională și socială a tinerilor învățători și profesori.

Prof. univ. Haralambie Ionescu, și conf. univ. Cornelia Dumitriu, au analizat unele aspecte ale contribuției sindicatelor la îmbunătățirea activității instructiv-educative din învățămîntul superior, oprindu-se îndeosebi la activitatea reprezentanților sindicatelor în consiliile profesorale și în senatele universitare, precum și la activitatea complexă de educare a viitorilor intelectuali.

Tovarășii **Anton Iliescu, Nicolae Nițescu și Nicolae Gheorghe** s-au ocupat în intervențiile lor pe marginea raportului de problema activității sindicatelor din întreprinderile poligrafice și contribuția acestora la ridicarea productivității muncii și îmbunătățirea calității producției de carte și de publicații. Artistul poporului **Marcel Angelescu** și artistul **Nicolae Rafael** au analizat problemele specifice ale activității sindicatelor din instituțiile teatrale și de spectacol, iar tov. **Nicolae Tuie** s-a referit la unele aspecte ale activității în sectorul editorial.

În cuvîntul său, conf. univ. **Traian Pop**, adjunct al ministrului, s-a referit pe larg la colaborarea Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, a sindicatelor din instituțiile de învățămînt pe planul realizării sarcinilor majore ale învățămîntului din etapa actuală. Cu acest prilej, au fost trecute în revistă principalele acțiuni și acte normative la care și-au adus contribuția și sindicatele din învățămînt, fiind solicitat, în continuare, un sprijin mai larg din partea acestora la importantele acțiuni ale etapei imediat următoare. Este vorba în primul rînd de continuarea procesului de trecere la școala de 10 ani și de încheierea școlarizării copiilor de la vîrsta de 6 ani, de definitivarea planului de învățămînt al liceului și de desfășurarea noului sistem de perfecționare a profesorilor, învățătorilor și educatoarelor.

Tovarășul Traian Pop s-a referit apoi, pe larg, la modul cum se desfășoară activitatea educativă în rîndurile tineretului școlar, solicitînd concentrarea atenției în special în direcția educării prin muncă și pentru muncă a elevilor. De asemenea, el s-a referit la colaborarea între organele de învățămînt și organele sindicale în cadrul caselor corpului didactic.

După ce a trecut în revistă marile realizări obținute de poporul nostru în toate domeniile construcției socialiste și a situat în cadrul acestora succesele învățămîntului, științei, culturii și artei românești — tov. **Nicolae Gavrilescu**, secretar al Consiliului Central al U.G.S.R. — s-a referit îndeosebi la contribuția pe care trebuie s-o aducă sindicatele din învățămînt la educarea tinerei generații, atît pe plan intelectual cît și pe plan moral. A fost subliniată necesitatea întăririi acțiunilor de educare ateist-științifică a tinerilor, a preocupării acordate cunoașterii de către elevi și studenți a realităților contemporane ale patriei și a grijii deosebite pentru educarea tinerilor în spiritul dragostei și respectului pentru munca directă productivă. Vorbitorul a solicitat găsirea unui limbaj comun, într-o acțiune coordonată, a tuturor factorilor care concură la procesul educativ: familia, organele de învățămînt, organizațiile sindicale, U.T.C., organizația pionierilor, instituțiile de spectacol, presa și radioteleviziunea.

În cuvîntul său tov. Nicolae Gavrilescu a acordat atenție analizei unor probleme privind integrarea socială și profesională a cadrelor didactice, precum și activității desfășurate în instituțiile de spectacol, în presă și edituri, în poligrafie.

Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură a adoptat, în continuare, planul de măsuri elaborat de Biroul executiv, care cuprinde, printre obiectivele centrale, stimularea interesului și pasiunii membrilor corpului didactic pentru un studiu continuu, pentru participarea activă la formele de perfecționare stabilite prin Statutul personalului didactic, la activitatea de pregătire științifică și culturală a elevilor și studenților, la formarea și dezvoltarea în rîndurile acestora a concepției materialist dialectice despre lume și viață, la educarea lor în spiritul idealurilor societății socialiste. De asemenea, planul de măsuri prevede mobilizarea cadrelor didactice la cultivarea dragostei elevilor pentru muncă și la orientarea școlară și profesională a acestora, sprijinirea caselor corpului didactic etc.

Tot în domeniul învățămîntului, Biroul executiv urmează să organizeze studii privind integrarea profesională a tinerelor cadre didactice și aplicarea noilor regulamente privind organizarea și desfășurarea muncii în învățămîntul de cultură generală. Biroul executiv va organiza și o serie de acțiuni printre care, la loc de frunte, se situează Simpozionul național cu titlul „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului; contribuția sindicatelor din învățămîntul de cultură generală la pregătirea profesională și perfecționarea cadrelor didactice", va edita o broșură privind activitatea sindicatelor din învățămîntul de cultură generală și va iniția instruirea președinților de sindicate din acest sector.

Măsuri corespunzătoare sînt prevăzute în plan și pentru stimularea activității sindicatelor din artă, poligrafie, cercetarea științifică, presă și editură.

*

Plenara a discutat și aprobat unele măsuri organizatorice, printre care alegerea în funcția de secretar al Comitetului Uniunii a tovarășei Elena Cojan în locul tov. Vasile Vlad, care rămîne mai departe membru al Biroului executiv, precum și alegerea în funcțiile de membri ai Biroului executiv a tovarășilor Nicolae Burcea și Constantin Ștefănescu; de asemenea plenara a aprobat eliberarea din funcția de vicepreședinte a Comitetului Uniunii și respectiv de membru al Biroului executiv a tovarășelor Onița Gligor și Marioara Dumitrescu.

În încheierea lucrărilor plenarei a luat cuvîntul prof. Constantin Drăgulescu, președintele Comitetului Uniunii, care a mulțumit participanților pentru analiza aprofundată și propunerile făcute, solicitîndu-le o participare activă la realizarea sarcinilor cuprinse în planul de măsuri. El a cerut ca în etapa imediat următoare să se acorde o atenție deosebită pregătirii și desfășurării, în bune condiții, a Simpozionului național de comunicări științifice, subliniind că acesta se va bucura de tot sprijinul din partea Ministerului Învățămîntului, a organelor de învățămînt, de cercetare și perfecționare a, cadrelor, precum și a instituțiilor de învățămînt superior.

NOTE DE DRUM DIN R.P. UNGARĂ

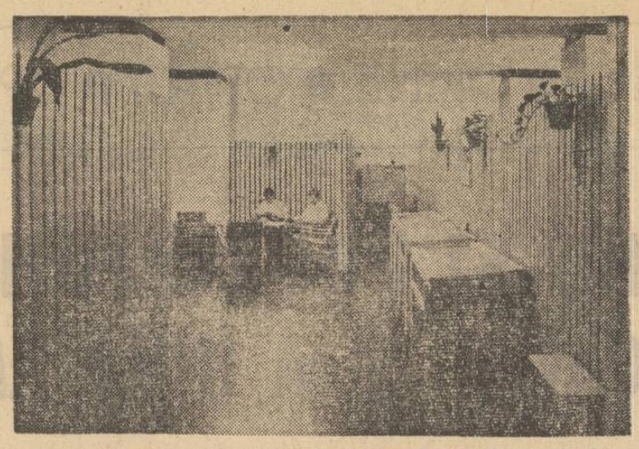

Într-una din sălile Institutului pentru orientare școlară și profesională din Budapesta

O PREOCUPARE DE ACTUALITATE

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

- **Sistemul de instituții care se ocupă de orientarea tineretului**
- **Cum sînt selecționați elevii pentru școlile postgenerale**
- **În vizită la Institutul pentru orientare școlară și profesională din Budapesta**

Am vizitat recent R. P. Ungară — ca invitat al revistei „Köznevelés" — și am avut ocazia cu acest prilej să cunosc activitatea laborioasă a colegilor noștri din școlile maghiare, preocupările actuale ale învățămîntului din țara vecină și prietenă. Trăsătura esențială care caracterizează direcțiile drumului parcurs de învățămîntul maghiar în ultimii 25 de ani este permanenta sa modernizare și perfecționare.

Însemnările de față se opresc asupra uneia din preocupările specifice învățămîntului modern: orientarea școlară și profesională.

Cu 6 ani în urmă, o hotărîre a Consiliului de Miniștri al R. P. Ungare a pus bazele activității în domeniul orientării școlare și profesionale în școlile maghiare și — ce este mai important — a creat **un sistem** de instituții care au această sarcină. Pe plan național există un **Consiliu de orientare școlară și profesională** care reunește reprezentanți ai Ministerului Culturii (cei care coordonează și departamentele de învățămînt), Ministerului Muncii, ministerelor economice, organizațiilor de copii și tineret, pedagogi, psihologi, sociologi etc. Consilii similare funcționează și la nivelul județelor și al plășilor. Aceste consilii au menirea de a coordona toată activitatea din acest domeniu, de a analiza periodic și de a trasa sarcinile viitoare ale orientării școlare și profesionale.

Concret, munca în rîndul tineretului se desfășoară prin intermediul mai multor factori educativi: școală, familie, organizația de tineret, mass-media, precum și cu ajutorul unor instituții speciale: cabinete județene și, la Budapesta, un institut.

În principal, munca de orientare școlară și profesională se desfășoară **în cadrul școlilor.** În această privință, conținutul muncii și formele de realizare nu diferă de cele obișnuite și în țara noastră: ore de dirigenție, activitate în cercuri pe materii, întîlniri cu oameni de profesiuni diferite, vizite în întreprinderi sau unități agricole etc. Cunoașterea de către elevi a diferitelor domenii de activitate, îndrumarea acestora conform cu pregătirea, aptitudinile și dorințele lor și ale părinților, ca și corelarea preferințelor cu cerințele economiei se desfășoară, cum este și firesc, treptat, culminînd cu clasele terminale ale școlii generale și ale liceului.

În clasa a VIII-a a școlii generale, activitatea de îndrumare școlară și profesională capătă o importanță deosebită determinată și de faptul că intrarea în școlile postgenerale se face fără concurs de admitere. Selecționarea elevilor pentru o școală sau alta se face pe baza unor formulare-test. Întocmirea acestora se face de către fiecare elev sub supravegherea dirigintelui și a părinților. De fapt, formularul completat este echivalent cu o opțiune. Cu acest prilej sînt indicate două școli pe care elevul ar dori să le urmeze în ordinea de preferință. Formularele sînt triate și trimise școlilor postgenerale, fie că sînt licee de cultură generală, școli tehnice sau școli profesionale. În cazul în care un elev nu este admis la prima școală pentru care a optat, formularul și toate datele necesare sînt trimise celei de a doua școli indicate. Dacă nici la această a doua școală elevul nu este admis, formularul este înaintat referentului cu probleme de muncă de la Sfatul popular al plasei care — în funcție de situația existentă la acea dată în rețeaua de școli a plășii și de necesarul de cadre — hotărăște repartizarea elevilor necuprinși încă în școlile postgenerale. Se înțelege că această selecționare a absolvenților școlilor generale se face pe mai multe etape.

Am relatat succint modalitatea aceasta de selecționare și îndrumare a absolvenților școlii generale care diferă de cea din țara noastră și din alte țări, fără a fi, firește, în măsură, ca după o scurtă documentare, să ne dăm seama de avantajele și dezavantajele unui asemenea sistem.

Pentru orientarea școlară și profesională a elevilor, în R. P. Ungară există, așa cum spuneam, și instituții specializate. În fiecare județ funcționează **un cabinet** în cadrul căruia își desfășoară activitatea un psiholog, un pedagog, un medic și mai mulți colaboratori din rîndul cadrelor didactice. După cum ne spunea prof. **Bernits Ferenc**, șeful secției de cultură și învățămînt a Sfatului popular al județului Baranya, „aici se dau consultații ca la dispensar". Și într-adevăr, la sediul cabinetului se dau consultații, se pun diagnostice, se analizează cazuri, se dau îndrumări și sfaturi. Cabinetul este frecventat de elevi, părinți și în egală măsură și de profesori. În afara acestor consultații, cabinetele județene întreprind sondaje, anchete și studii, elaborează îndrumătoare privind școlile de pe întinsul județului și — pentru diriginți — organizează conferințe, simpozioane și cursuri.

În timpul vizitei în țara vecină am avut prilejul să zăbovesc mai mult la Institutul pentru orientare școlară și profesională al orașului Budapesta și să am o discuție interesantă cu directorul acestuia, Perlai Bela și apropiații săi, colaboratori dr. Takács Marta și Hingyi György. Înființat cu trei ani în urmă, tînărul institut dispune de local propriu în care sînt amenajate în mod adecvat laboratoare și săli de consultații. Institutul este încadrat cu un mare număr de psihologi, pedagogi, economiști, medici, iar pe lîngă institut activează un larg activ obștesc format din cadre didactice. Activitatea institutului se desfășoară în trei direcții prin tot atîtea secții care intră în structura sa. **Secția de economie națională și sociologie** are — după cum ni s-a spus — două sarcini principale. Pe de o parte adună date privind tendințele de orientare ale tineretului și pe de altă parte întocmește și oferă informații, în special organelor de învățămînt, asupra dezvoltării diferitelor ramuri ale economiei naționale și asupra necesităților de cadre. Secția întreprinde studii asupra diferitelor profesiuni, asupra dinamicii acestora, studiază balanța de forță de muncă și repercusiunile ei asupra profilului școlilor etc.

Secția de propagandă și dirijare profesională pune la dispoziția profesorilor, părinților și îndeosebi a elevilor un bogat material informativ: pliante, albume, afișe, broșuri, filme etc. În fiecare an, în luna decembrie, este întocmit un îndrumător al școlilor din Budapesta care este totodată și un ghid în alegerea diferitelor profesiuni. În afara editării unui volum mare de material propagandistic, secția desfășoară și o intensă muncă de propagandă directă pentru diriginți, părinți și elevi organizînd săptămîni de orientare școlară și profesională, zile de vizită în întreprinderi, întîlniri etc.

În sfîrșit, în cadrul institutului **funcționează o grupă de psihologi** care — în principal — se ocupă de acei elevi și tineri care din anumite motive nu au luat încă o hotărîre asupra viitoarei lor profesiuni. Psihologii institutului dispun de laborator dotat cu aparataj special și de săli de consultații individuale, precum și de o baterie completă de teste. În fiecare an numeroși elevi trec prin sălile și laboratoarele institutului. Aproximativ cîte doi elevi din fiecare clasă a VIII-a și respectiv anul IV al liceului, sînt trimiși aici de către diriginți pentru consultații. Pe lîngă acești elevi trimiși de școli, la institut solicită direct consultații numeroși alți elevi și părinți.

Prin cele trei secții ale sale, institutul a reușit să cuprindă o mare parte din școlile și elevii din Budapesta. Din datele pe care ni le-a furnizat conducerea institutului reiese că într-o formă sau alta în anul trecut s-a reușit să se influențeze orientarea școlară și profesională a unui procent de aproximativ 80 la sută din absolvenții școlilor din Budapesta.

*

Preocupare de dată recentă, orientarea școlară și profesională în R. P. Ungară începe treptat să se organizeze într-un sistem și să-și îmbunătățească continuu conținutul. După cum ne-au spus colegii noștri maghiari, una din preocupările actuale ale organelor de învățămînt este perfecționarea cadrelor didactice și pregătirea lor în acest domeniu complex al muncii educative.

MIRCEA IONEL

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI SUCEAVA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice

Lector la catedra de științe sociale, disciplinele: Probleme de filozofie și științe politice și Educație cetățenească, poz. 2 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe sociale, disciplinele: Economie politică și Probleme de filozofie și științe politice, poz. 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de pedagogie-psihologie, disciplinele Pedagogie generală și Istoria pedagogiei, poz. 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de istorie, disciplina Metodica predării istoriei, poz. 5 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului pedagogic din Suceava, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului pedagogic din Suceava în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

1. — Lector la catedra de Matematici II, disciplinele Matematici, Analiză matematică și matematici speciale, poziția 11 din statul de funcțiuni.

2. — Lector la catedra de Matematici II, disciplinele Matematici generale, Geometrie analitică, poziția 12 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timișoara — B-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial.

CONSERVATORUL DE MUZICĂ „G. DIMA" — CLUJ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE INSTRUMENTE ȘI CANTO

1 lector la catedra III — Instrumente de coarde, disciplina Vioară, poziția 7.

1 lector la catedra III — Instrumente de coarde, disciplina Violă, poziția 12.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de Muzică „G. Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Concursul se va ține la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunț.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

Societatea cultural-științifică a elevilor

De curînd s-a constituit la Pitești societatea cultural-științifică a elevilor „Ion Barbu". Prin structura sa organizatorică, această societate cultural-științifică este o importantă cale de stimulare a investigațiilor științifice desfășurate de cei aflați încă pe băncile școlilor. Ea înmănunchează cei mai talentați elevi care activează în cercurile pe obiecte din liceu.

Pentru a răspunde cerințelor formulate societatea a fost organizată cu 6 secții: literatură, matematică, fizică-chimie, științe sociale, arte plastice și electrotehnică. În ședința de constituire elevii participanți au discutat proiectul de statut, cerînd ca societatea să fie patronată de unități culturale și economice și totodată și-au exprimat dorința ca numele societății să fie cel al poetului și matematicianului Ion Barbu, originar din județul Argeș.

Îndrumarea și orientarea activității societății științifice este asigurată de societățile științifice ale cadrelor didactice prin vicepreședinții acestora care vor da indicații de specialitate și vor participa la unele dintre acțiunile inițiate.

Pentru început, societatea „Ion Barbu" și-a propus editarea unei reviste, organizarea de vizite și excursii documentare, schimburi de experiență cu societăți similare din alte orașe alte țării, precum și organizarea unei sesiuni științifice, la sfîrșitul trimestrului al III-lea al acestui an școlar.

Prof. LIVIA POPA

Un util schimb de experiență

La Iași a avut loc, de curînd, un interesant și util schimb de experiență între elevii claselor speciale de fizică ale Liceului „Emil Racoviță" din localitate și elevii claselor respective de la Liceul „Vasile Alecsandri" din Galați.

În cadrul acestui schimb, cadrele didactice și elevii au asistat la ore de curs și de laborator și la ore de limbi străine ținute în laboratorul fonetic al Liceului „Emil Racoviță". Profesorii de specialitate au purtat vii discuții, împărtășindu-și din experiența acumulată în procesul de învățămînt stabilind, în comun, o serie de măsuri pentru stimularea dezvoltării elevilor cu deosebite aptitudini pentru disciplinele fizice. Tot în timpul programului comun organizat cu cele două școli au fost vizitate muzee, obiective turistice precum și grădina botanică din Iași.

Prof. T. NEJNERU

Ne interesează apicultura!

La școala generală din Domnești-Argeș funcționează de mai mulți ani un cerc apicol, unde micii apicultori urmăresc cu interes viața albinelor. În cadrul acestui an elevii desfășoară activități indepedente construind, cu ajutorul truselor individuale, machete de stupi, creioane apicole, adăpătoare de apă pentru albine, rame, hărți de răspîndire a plantelor melifere etc.

De asemenea, în afara observațiilor și experiențelor, a vizitelor și excursiilor, a întîlnirilor cu apicultorii din comună, elevii au participat și la un concurs „Cine știe cîștigă" cu teme apicole.

Prin varietatea activităților cercului acesta îi orientează pe elevi către profesiunea atît de utilă de apicultor.

Prof. LUCA I. IONESCU

Noi afirmări în domeniul plasticii

Prezentă neîntrerupt din anul 1967 la expozițiile de stat și în 1969 la o expoziție de grup, la Ateneul Tineretului, tînăra profesoară Cornelia Dedu și-a deschis prima expoziție personală în Sala Kalinderu. Avem în față un debut de largă respirație artistică. Cele 30 de lucrări de pictură, expuse judecății publicului formează o unitate stilistică, deși fiecare tablou în parte reprezintă rezolvarea unei probleme plastice distincte.

Cornelia Dedu pornește în majoritatea creațiilor sale de la natură și le împlinește reflectînd artistic starea afectivă provocată de configurația perceptivă a modelului inițial. Elementele plastice, în desfășurarea procesului de creație, o ajută pe artistă să precizeze mesajul spiritual ca și

forma artistică a lucrărilor. Organizarea compozițională este subliniată de însăși structura cromatică; fiecare acord cromatic vorbește pentru el, dar în același timp contribuie la realizarea armoniei și unicității tabloului. Conturul nu decupează imaginile, ci traversînd variate registre de luminozitate sugerează spațialitatea. Culoarea caimă se împlinește în armonii a căror luminiscență creează de asemenea registre variate, ce merg de la vibrații strălucitoare (Peisajele citadine) la variații pe tema unor nuanțe apropiate („Vase paralele") sau unduiri pluricromatice („Asfințit").

Cornelia Dedu își pune probleme și prin felul cum le rezolvă, ne dă încredere în ascensiunea sa artistică.

Conf. univ. dr. ALEXANDRU TOHĂNEANU

Elevi-pictori

De curînd, în holul școlii generale nr. 171 s-a deschis o frumoasă expoziție de desene semnate de membrii cercurilor de artă plastică de la patru școli și anume școlile 170, 171, 173 și 187. Expoziția abordează o tematică variată, începînd cu viața școlii și ajungînd la peisaje industriale sau din natură. În afară de desenele colorate cu acuarelă, tempera sau tuș micii desenatori prezintă și alte exponate. Bunăoară, școala 171 a expus un panou pe care sînt reprezentate diverse obiceiuri folclorice. Un alt panou ilustrează cîteva cunoscute ghicitori iar un altul o compoziție muzicală.

Prof. MARIA FRINCULESCU

Sesiune de lichidare

Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștință celor interesați că profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de 3 ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat la el și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop în vacanța de primăvară a elevilor din anul școlar 1969 —1970.

Înscrierile pentru această sesiune urmează să se facă prin direcțiunile școlilor la inspectoratele școlare.

Inspectoratele școlare județene (municipiul București), după verificarea dosarelor candidaților înscriși vor efectua inspecțiile speciale.

Examenul se va desfășura după programele în vigoare pentru examenul de definitivare în învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1027 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 30 ianuarie 1970 | 4 pagini 25 bani

În pagina a II-a

- Liceele pedagogice pe agenda preocupărilor de prim plan
- Proiectul planului de învățământ pentru liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare

25 DE ANI DE LA CONGRESUL GENERAL AL SINDICATELOR DIN ROMÂNIA

Cu 25 de ani în urmă, în ianuarie 1945, a avut loc un eveniment de mare însemnătate și semnificație în lupta clasei muncitoare pentru făurirea unității sale organizatorice — Congresul General al Sindicatelor Unite din România. La scurtă vreme după mărețul act de la 23 August, congresul avea să răspundă unor cerințe istorice care impuneau reorganizarea mișcării sindicale pe criterii noi, pe baze unitare. Aceasta era o condiție esențială a luptei pentru cîștigarea drepturilor și libertăților democratice, împotriva exploatării, și reacțiunii, pentru pace și independență națională.

Alături de celelalte forțe democratice și patriotice, conduse de Partidul Comunist Român, într-o perioadă de mari bătălii de clasă și de adînci prefaceri sociale, sindicatele au luptat pentru înfrîngerea forțelor reacționare, pentru democratizarea și refacerea economică a țării, pentru înfăptuirea reformei agrare. Avînd un solid fundament de clasă, în anii următori Congresului general, sindicatele unite au luat parte sub conducerea P.C.R. la instaurarea și consolidarea regimului democrat-popular, la lupta pentru cucerirea întregii puteri politice și construirea socialismului în România.

În noile condiții ale societății noastre contemporane, sindicatele au devenit militante active pentru crearea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului, pentru extinderea și perfecționarea relațiilor de producție, întărirea orînduirii sociale și de stat.

În contextul noilor realități pe care le parcurge în prezent țara noastră și a obiectivelor stabilite prin programul elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R., rolul și sarcinile sindicatelor capătă noi semnificații și dimensiuni. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — secretar general al partidului — în raportul prezentat la Congresul al X-lea: „Sindicatele — organizație de masă a clasei muncitoare, a tuturor salariaților — au rolul de a acționa neabătut pentru înfăptuirea liniei generale a partidului; ele trebuie să pună în centrul activității munca pentru înfăptuirea programului de dezvoltare multilaterală a României socialiste".

Afirmîndu-și adeziunea totală față de politica partidului, recenta plenară a Consiliului Central al U.G.S.R. a stabilit că în centrul activității sindicatelor trebuie să stea sarcina de a mobiliza pe toți oamenii muncii la îndeplinirea planului de stat la toți indicatorii și la toate sortimentele pentru obținerea unei înalte eficiențe economice a activității de producție. În același timp, sindicatele intensifică activitatea cultural-educativă, acțiunile lor fiind tot mai mult direcționate spre întărirea disciplinei, ordinei și responsabilității în muncă, pentru diversificarea mijloacelor tehnico-economice, științifice și de cultură generală, contribuind la realizarea unor mutații tot mai substanțiale în conștiința oamenilor muncii.

În marele front comun al sindicatelor din țara noastră, sindicatele din învățămînt își aduc contribuția la transpunerea în viață a politicii partidului de continuă dezvoltare și modernizare a școlii românești. Mobilizați de sindicate, oamenii școlii, își îndeplinesc cu cinste și conștiinciozitate nobilele sarcini ce le-au lost încredințate, depun eforturi permanente și susținute pentru perfecționarea lor profesională, desfășoară o largă activitate de instruire și educare a tinerei generații.

În cei 25 de ani care s-au scurs de la Congresul General al Sindicatelor Unite, în fiece moment al drumului parcurs, sindicatele din țara noastră s-au dovedit vajnici luptători în marea bătălie dusă de întregul nostru popor, sub conducerea partidului, pentru dezvoltarea avuției materiale și spirituale a țării, pentru ridicarea României spre noi culmi ale civilizației și progresului.

ELEVUL ȘI ȘTIINȚA

Discuție cu
acad. EUGEN BĂDĂRĂU

ORIZONT ȘI PROFUNZIME ÎN FORMAȚIA INTELECTUALĂ

Gazeta noastră inaugurează un ciclu de discuții cu reprezentanți de frunte ai științei, în legătură cu una dintre problemele primordiale ale formării tineretului pentru lumea de mîine: **raporturile cu știința.**

Neîndoielnic, o principală forță de atracție care se exercită asupra tinerei generații contemporane, de la vîrsta cea mai fragedă, este știința. Atît în cadrul vieții cotidiene, cît și prin acțiunea mass-mediei, copilul resimte înrîurirea captivantă a științei, direct sau prin intermediul multiplelor ei aplicații. Am propus academicianului **Eugen Bădărău,** ca prim obiectiv al discuției noastre, să ne expună punctul d-sale de vedere cu privire la căile prin care interesul timpuriu al tineretului pentru știință poate fi transformat de școală în fapt de cultură, în pasiune constantă, în iluminare a activității viitoare.

— Să pornim de la o delimitare de principiu, oarecum abstractă, dar necesară. Ceea ce numim cultură științifică are două componente esențiale: orizontul de cunoștințe și adîncimea pătrunderii în esența unor fenomene științifice fundamentale. Unii însă se pare că pierd din vedere această idee și încearcă să construiască totul cu un singur stîlp de susținere — informarea elevilor în problemele actuale ale fizicii.. Dacă această concepție eronată este aplicată în practică de către oameni ai învățămîntului de specialitate, înseamnă că, implicit, rolul școlii se înscrie pe același plan cu cel al emisiunilor științifice televizate, sau al revistelor de popularizare științifică. În condiția primei comparații chiar, școala apare într-o poziție dezavantajată.

Am mai spus și cu altă ocazie și o repet, pentru că atunci a dat naștere unor comentarii care trunchiau punctele de vedere exprimate: elevul trebuie să primească în ultimele clase de liceu cunoștințe privind legile fundamentale ale fizicii, care să-i permită, chiar în condițiile cînd se îndreaptă spre o facultate de profil, să nu ia totul d'a capo. Sînt convins că este posibil ca, în ultimele clase ale liceului, elevul să studieze legile lui Newton în toată adîncimea și cu consecințele lor, la un nivel științific corespunzător fundamentării cunoștințelor la nivel universitar. În aceste condiții și cursul de fizică generală din facultate ar putea fi redus la maximum 2 ani de predare, lăsînd un timp mai mare pentru studiul special consacrat capitolelor moderne ale fizicii corpului solid, ale plasmei, ale fizicii nucleare și, evident, ale fizicii teoretice.

— Am dori să examinați prin aceeași prismă modul cum se face pregătirea științifică a elevilor prin lecțiile de fizică predate în școala de cultură generală...

— Evident, la aceasta concură trei factori. Despre interesul majorității copiilor pentru știință, despre veritabila fascinație pe care aceasta o poate exercita asupra adolescenților am mai vorbit. Un al doilea factor îl constituie calitatea pregătirii profesorilor. După părerea mea, care am pregătit peste 4 000 de absolvenți ai facultăților de fizică și vin continuu în contact cu noi promoții de tineri fizicieni, informarea de specialitate a profesorilor din generațiile noi este în măsură să le permită prezentarea unor lecții de fizică modernă. Același lucru în cazul profesorilor din promoțiile mai vechi care au trecut prin cursuri de perfecționare și reciclare profesională. Dar — și aici intervine al treilea factor concurent — să predai științele naturii numai cu ajutorul cretei, acum cînd ne despart doar 30 de ani de mileniul al III-lea, este o imposibilitate și un anacronism. Însușirea fizicii, cîștigarea pasiunii pentru fizică presupune, înainte de toate, să-i prezinți elevului fenomenul fizic. De aceea este indispensabil ca fiecare elev să poată face experiențe coresp

(Continuare în pag. 4-a)

Lecție în laboratorul complex audio-vizual al Liceului „Gh. Șincai" din Capitală

Orientarea spre profesie — acțiune colectivă

Determinarea raportului dintre posibilitățile individului și cerințele fundamentale ale unei profesii, concretizată în activitatea de orientare școlară și profesională, reprezintă un obiectiv principal al învățămîntului pe toate treptele sale. Pînă nu de mult însă, acțiunea de orientare s-a desfășurat cu mijloace empirice, finalizîndu-se cu recomandări nu rareori subiective. În prezent s-a trecut la înlăturarea pseudo-soluțiilor în acest sens, la lichidarea hazardului în alegerea unei profesii. Or, pentru aceasta sînt necesare încă o serie întreagă de măsuri. La stabilirea unor astfel de măsuri ar dori să aducă o contribuție și opiniile de față.

De cele mai multe ori (inclusiv în materiale de îndrumare teoretică), cerințele în legătură cu orientarea școlară și profesională se adresează diriginților. Personal consider că acest lucru nu este normal, deoarece diriginții singur este departe de a putea asigura cunoașterea multilaterală a personalității elevului și de a stabili un raport just între aceasta și cerințele sociale. Nici psihologul școlar (căruia greșit, credem noi, i se spune „specialist cu orientarea"), nu are posibilitatea să asigure orientarea propriu-zisă a elevilor, rolul lui fiind doar acela de a-i sprijini pe profesori (nu numai pe diriginți) în urmărirea dezvoltării fiecărui elev.

Afirmăm aceasta deoarece socotim că elementul esențial al acțiunii de orientare constă în punerea în valoare a capacităților elevului și în dezvoltarea deplină a posibilităților sale intelectuale; or, acest lucru nu poate fi făcut decît de fiecare profesor, în cadrul obiectului pe care-l predă, constituind o parte integrantă a obligației sale de muncă. Așa stînd lucrurile, ni se pare greșit a se cere numai dirigintelui să caracterizeze interesele și înclinațiile elevilor, evoluția proceselor psihice ale acestora etc. Este doar clar pentru oricine că trăsăturile caracteristice ale personalității elevului înclinațiile lui, ies în evidență indeosebi în procesul muncii la fiecare obiect de învățămînt, și mult mai puțin în cadrul orei de diriginție. Tocmai de aceea cele mai multe dintre caracterizările făcute de diriginți sînt pline de generalități și nu fixează specificul individului.

Insistăm asupra rolului fiecărui profesor în dezvoltarea personalității elevului pentru a sublinia complexitatea acestei sarcini și răspunderea tuturor în îndeplinirea ei. Cine poate, de pildă, să fie cel mai competent sfătuitor al elevilor cu vădite înclinații pentru studiul matematicii decît însuși profesorul de matematică? Cine discerne mai curînd aptitudinile în domeniul literaturii decît profesorul a cărui specialitate este literatura?

Predîndu-și specialitatea, profesorul urmărește, printre altele, interesele și aptitudinile elevului, evoluția proceselor sale psihice și stimulează dezvoltarea acestora. La început, după părerea mea, această stimulare nu trebuie în nici un fel raportată la anumite cerințe ale unor profesii. Numai după ce s-a realizat o anumită dezvoltare a personalității elevului (adică atunci cînd caracteristicile sale sînt certe), poate începe activitatea de orientare spre profesiunea care se consideră cea mai corespunzătoare, deci activitatea de orientare propriu-zisă; consider de aceea absolut inutil — ba chiar dăunător — să se încerce orientarea unui elev înainte ca el să se manifeste din plin. De fapt, ideal este ca orientarea să fie consecința firească a unor manifestări reale, nu un scop în sine al activității școlare.

Se consideră că dirigintelui i-ar veni mai ușor să se preocupe de orientare întrucît are la dispoziție, pentru aceasta, ora de diriginție. Acest punct de vedere îmi pare însă cu totul eronat. Mult mai ample sînt posibilitățile pe care le are la îndemînă profesorul. În primul rînd, lecțiile propriu-zise. Apoi, aplicațiile practice care însoțesc predarea unui mare număr de teme, orele la dispoziție

Prof. GH. DASCĂLU

(Continuare în pag. a 4-a)

ÎN ANUL 1969

S-a dezvoltat baza materială a învățămîntului de toate gradele, dîndu-se în folosință peste 2 700 săli de clasă în învățămîntul de cultură generală, mediu, profesional și tehnic; în învățămîntul superior s-au dat în folosință 44 200 m p, din care la Institutul politehnic din București 28 240 m p și la Academia de Studii Economice 4 000 m p; s-a continuat dotarea învățămîntului de toate gradele cu materiale didactice și aparatură tehnică de laborator. Au fost date în funcțiune 10 cămine studențești cu o capacitate de peste 4 000 de locuri.

Cheltuielile statului ce revin în medie anual pentru un elev din școlile de cultură generală au crescut de la 1 180 lei în 1968 la 1 353 lei în 1969; pentru un student, de la 11 500 lei la 12 278 lei.

(Din Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de stat pe anul 1969).

O secțiune în sistemul actual de examinare

Nu depozitul de cunoștințe trebuie explorat, ci zonele gîndirii, ale intereselor intelectuale ● Excluderea elementului hazard în selecționarea și ierarhizarea valorilor ● Examenul — atestare a însușirii creatoare a cunoștințelor

Concursul de admitere în licee și în facultăți, așa cum este el conceput în actualul sistem de învățămînt, răspunde oare finalității moderne a acestor probe menite să permită accesul într-o formă superioară de studiu pe baza criteriului valorii, capacității și adecvării vocaționale?

Răspunsul la această întrebare îl oferă însuși tabloul rezultatelor parțiale și finale ale anului I al liceelor și facultăților, unde oricît am ține seama de factorii obiectivi ai șocului de adaptare, nu putem să nu constatăm la mulți elevi și studenți un decalaj evident între felul cum au fost cotați la examenul de admitere și conduita lor intelectuală ulterioară.

S-au înregistrat destule cazuri cînd elevi fruntași sau premianți nu au reușit la examenele de admitere în licee sau facultăți. Pentru această situație anormală am putea învinovăți, pe lîngă factorul emotivitate, poate și criteriile subiective ale sistemului docimologic mînuit de unii profesori excesiv de generoși. Însă nu poate fi vorba de acest lucru în paradoxala situație cînd mulți absolvenți de școli generale și licee, cu note la limită sau aproape de limită pe diplomele de absolvire, au obținut la obiectele de admitere note maxime. Nu e surprinzător deci că adeseori auzim sinonimîndu-se cuvîntul de examen de admitere, cu acela de șansă sau ghinion. Or, cerința principală a unui examen modern este de a înlătura cît e cu putință, elementul **hazard** din procesul de selecționare și ierarhizare a valorilor.

Ce anume aspecte în conceperea și desfășurarea actualelor examene de admitere favorizează strecurarea unor erori în aprecierea obiectivă a valorii candidaților?

În primul rînd (exceptînd matematica) examenele verifică prioritar, și adesea exclusiv, cantitatea cunoștințelor reglementată de programe speciale care enunță doar titlurile capitolelor. Se presupune, așadar, că notele cele mai mari (în condițiile unui perfect echilibru psihic manifestat de toți candidații în timpul examenelor) le vor obține aceia care vor reuși să facă dovada însușirii cuantumului maxim de noțiuni, expuse în mod coerent și cît e cu putință într-o formă aleasă.

Fără îndoială că volumul de cunoștințe stăpînit de candidat reprezintă un criteriu important de apreciere, dar nici unicul și nici cel mai esențial. Să nu uităm că în curba lui Gauss aplicată procesului de memorizare există un punct de solicitare maximă — momentul examenului — urmat de o detentă care coincide cu o cădere a curbei, deci o ștergere masivă după o perioadă de timp a cunoștințelor de amănunt aderate sub tensiune și revenirea la acel fond de date esențiale care s-au sedimentat și fixat lent în cuprinsul anilor ce au premers momentul de vîrf al examenului. Or, e un lucru știut că, în preajma examenelor, se produce un „doping" intelectual intens, care solicită legăturile temporale ale memoriei. Elevii sînt bombardați cu date, unii pregătesc cu ajutorul preparatorilor obiectele de examen, le învață pe dinafară și dacă se întîmplă să le „pice" un subiect mai bine lucrat și mai fidel memorizat vor obține calificative majore. Pe parcursul primei perioade a noului an de studiu se produce însă estomparea acelor cunoștințe îngurgitate febril, un reflux către plafonul de cunoștințe stabile dinaintea examenelor. Așa se explică faptul că mediocrii, bine cotați la examene, reintră în mediocritate la mijlocul noului an de studiu, fenomen general care denunță defectuozitatea actualului sistem de examinare.

O sursă de erori o constituie și slaba colaborare dintre diferitele niveluri de învățămînt în vederea stabilirii unui regim de examen corespunzător etapei de studiu la capătul căreia se găsește absolventul. Un profesor universitar nu e obligat să aibă în biblioteca sa manualele de liceu ale specialității sale. În stabilirea subiectelor de exa

Prof. TUDOR OPRIȘ

(Continuare în pag. 4-a)

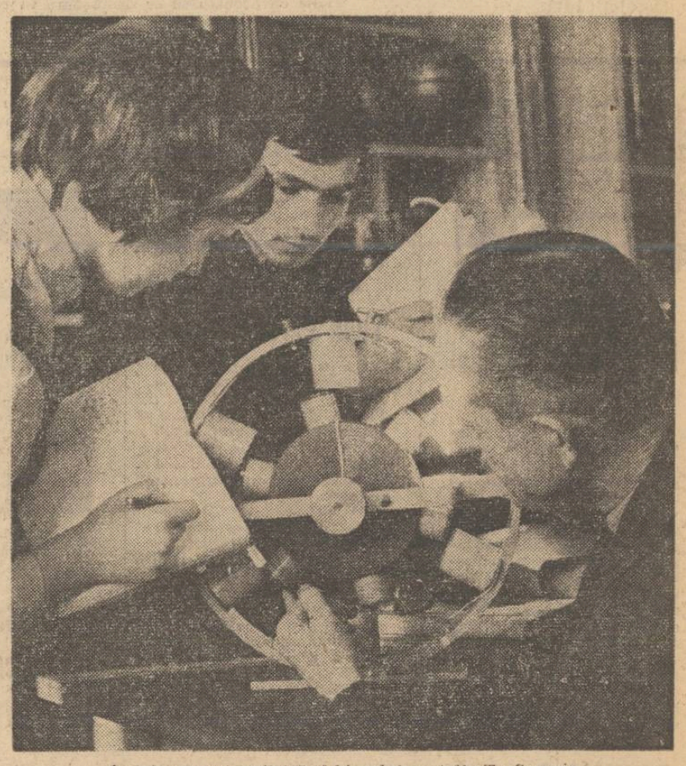

În laboratorul de fizică al Liceului nr. 1 din Tr. Severin

LICEELE PEDAGOGICE
pe agenda preocupărilor de prim plan

Prezentăm, în continuare, lucrările consfătuirii de lucru organizate de Ministerul Învăţămîntului, cu directorii de licee pedagogice, profesori de pedagogie, inspectori generali ai inspectoratelor şcolare judeţene, în care s-a dezbătut proiectul planului de învăţămînt pentru liceele şi institutele pedagogice de învăţători şi educatoare şi s-a analizat activitatea actuală a acestor instituţii de învăţămînt.

În acest număr sînt relatate dezbaterile la punctul II din ordinea de zi, precum şi cuvîntul de concluzii al consfătuirii, rostit de conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului.

ŞTEFAN SOROCEANU, — profesor, Liceul pedagogic din Gura Humorului.

Am apreciat prevederile proiectului planului de învăţămînt privind noua concepţie asupra organizării practicii pedagogice. Aş vrea să arăt că pentru realizarea obiectivelor cerute de Ministerul Invăţămîntului în domeniul practicii, liceul nostru dispune de 3 şcoli de aplicaţie, iar colectivul didactic manifestă o preocupare permanentă pentru acumularea unei cît mai bogate experienţe pedagogice în problemele practicii,. Plecînd de la observaţiile pe care ni le-a prilejuit această experienţă aş vrea să atrag atenţia că cerinţa formulată faţă de participanţi de a alcătui caracterizări după un singur an de muncă cu o clasă facilitează apariţia fenomenelor de formalism şi superficialitate. Alcătuirea unei caracterizări este dificilă chiar pentru un pedagog cu experienţă, cu atît mai mult pentru un practicant. Pe de altă parte aş dori să atrag atenţia asupra necesităţii ca liceele să fie dotate cu mai mult material corespunzător nevoilor practicii pedagogice. Ar fi astfel necesar ca liceele pedagogice să fie dotate cu cel puţin 15—20 de seturi complete de manuale pentru clasele I—IV care să stea în permanenţă la dispoziţia practicanţilor. De asemenea ar fi necesar ca fiecare liceu să primească un număr corespunzător de manuale şcolare.

RADA MOCANU — insp. şcolar general al Inspectoratului şcolar judeţean Ilfov.

Informarea prezentată de Ministerul Invăţămîntului a reuşit să cuprindă problemele complexe pe care le ridică şcoala pedagogică, învăţămîntul pedagogic din ţara noastră. S-a discutat foarte mult aici despre orientarea elevilor către şcolile pedagogice. Dintr-un studiu făcut de noi în judeţul Ilfov rezultă că, în urmă cu cîţiva ani, spre şcoala pedagogică se îndreptau cei mai slabi elevi din şcolile de cultură generală. Baza materială a şcolilor pedagogice fusese cedată, în cea mai mare parte, altor instituţii. Viitorii învăţători şi profesorii din liceele pedagogice trăiau într-o stare de provizorat permanent. În ultima vreme, se iau măsuri pentru remedierea acestor situaţii. Pentru a asigura o stabilitate a cadrelor didactice ne-am gîndit să alcătuim planul de şcolarizare în raport cu necesarul de cadre din satele judeţului. Incă la începutul anului, într-o şedinţă cu directorii şcolilor generale din judeţ, am hotărît ca acolo unde nu sînt învăţători calificaţi cei mai buni elevi să fie orientaţi către liceele pedagogice, pentru a se întoarce ca învăţători în satele natale. In ceea ce priveşte practica pedagogică liceul nostru pedagogic întîmpină încă mari greutăţi. Avem o bază materială slabă, funcţionăm cu 10 clase în localul vechii şcoli pedagogice şi nu avem şcoală de aplicaţie proprie. Dorim totuşi să ridicăm liceul nostru la nivelul celor mai bune din ţară şi în acest scop solicităm sprijinul Ministerului Invăţămîntului.

EMIL POP — directorul Liceului pedagogic din Tg. Mureş.

Aş vrea să vorbesc şi despre unele greutăţi pe care le resimţim. Cu toate măsurile luate pentru recrutarea candidaţilor, nu am realizat planul de şcolarizare fixat de minister. La învăţători pentru 80 de locuri am avut 283 candidaţi, dar au fost ocupate numai 75 de locuri, restul candidaţilor fiind slab pregătiţi. Nu la toţi elevii se constată o dragoste faţă de profesiunea aleasă. Noi ne străduim să facem tot ce este posibil pentru a da şcolilor învăţători capabili, multilateral pregătiţi.

I. BINDEA, inspector şcolar general al Inspectoratului şcolar al judeţului Cluj.

Sînt de părere că este necesar să se continue eforturile pentru îmbunătăţirea condiţiilor materiale ale învăţătorilor, să fie încurajaţi mai mult în obţinerea gradelor didactice, îndeosebi cei care lucrează în localităţi cu condiţii mai grele de muncă. Cred că o problemă esenţială pentru bunul mers al liceelor pedagogice este modul în care se recrutează elevii şi cum sînt aceştia sprijiniţi pe toată durata cursurilor.

Vorbitorul a făcut apoi propuneri privind reducerea efectivului claselor de la liceele pedagogice. De asemenea, a propus renunţarea la institutele pedagogice de doi ani şi la pregătirea învăţătorilor prin învăţămîntul fără frecvenţă. El a arătat totodată că ar trebui să existe o mai multă grijă pentru îndrumarea şi perfecţionarea învăţătorilor şi educatorilor atît prin sistemul de perfecţionare cît şi prin literatura de specialitate, prin presă etc.

ION TALABĂ — directorul Liceului pedagogic din Tg. Jiu.

După ce s-a referit la unele lipsuri în recrutarea elevilor, vorbitorul a făcut unele propuneri privind elaborarea unor îndrumări metodice pentru organizarea practicii pedagogice în institutele de doi ani pentru educatoare, precum şi elaborarea unor manuale de metodică pentru acestea. Cu privire la organizarea liceului pedagogic de educatoare a propus ca în structura acestuia să intre anii I—V de liceu şi grădiniţa de aplicaţie fără celelalte clase de la I pînă la a VIII-a.

GHEORGHE A. CHIŢEI — directorul Liceului pedagogic din Deva.

S-a referit mai mult la problema practicii pedagogice arătînd că în această privinţă, se simte nevoia unor instrucţiuni care să prevadă sarcinile ce contribuie la buna desfăşurare a practicii, precum şi instrucţiuni cu privire la funcţionarea şcolilor de aplicaţie. El a arătat apoi că un studiu ce s-a întreprins a dus la concluzia că graficul de practică nu poate fi realizat matematic. De pildă la practica pedagogică din anul IV şi la anul V.

Propune ca din trimestrul II al anului şcolar să se permită educatoarelor să aprecieze activitatea elevilor prin note, urmînd ca aceste note să fie trecute în caietul de practică al elevilor. Vorbitorul a cerut de asemenea ca Institutul de ştiinţe pedagogice sau Institutul central de perfecţionare a cadrelor didactice să sprijine la început şi pe parcurs să preia controlul şi îndrumarea practicii pedagogice.

EUGEN CIOROPARU — insp. şcolar general al Inspectoratului şcolar judeţean Galaţi.

Neajunsurile constatate în activitatea liceului pedagogic din Galaţi au fost analizate în comitetul executiv al Consiliului popular judeţean şi s-au luat măsuri. Acest liceu pedagogic nu-a avut şi nu are o bază materială satisfăcătoare. Din 1969 a fost deschis frontul de lucru pentru construirea unui internat. În prezent, printr-o decizie a comitetului executiv, s-a rezolvat problema şcolii de aplicaţie prin trecerea claselor I—IV ale unei şcoli generale apropiate la liceul pedagogic.

La liceul nostru pedagogic, din 58 de cadre didactice 18 au gradul II şi I, restul avînd definitivatul. Inspectoratul şcolar şi-a propus pentru viitor să determine un susţinut schimb de experienţă, menit să contribuie la ridicarea generală a nivelului muncii didactice.

Ne-am gîndit să realizăm o legătură mai strînsă cu absolvenţii, în care scop vom organiza consfătuiri cu ei după un an de muncă la catedră. În legătură cu practica elevilor din anul V, am luat măsuri ca aceasta să se desfăşoare în şcoli din mediul rural.

Cuvîntul de concluzii

rostit de conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului

În încheierea dezbaterilor privind analiza activităţii liceelor pedagogice, conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului, a subliniat locul deosebit pe care-l ocupă în sistemul nostru de învăţămînt liceele pedagogice, menite să formeze cadrele didactice pentru un sector de mare importanţă al învăţămîntului nostru, sector în care sînt cuprinşi un milion şi jumătate de copii în clasele I—IV, şi peste 450 000 în grădiniţe. De aceea nu este indiferent — a spus vorbitorul — la ce nivel se desfăşoară activitatea în liceele pedagogice şi ce fel de învăţători şi educatoare pregătim. De felul cum vor fi pregătiţi viitorii învăţători va depinde nivelul de cultură al tineretului nostru.

Clasele I—IV în sistemul nostru de învăţămînt ocupă un loc important, pentru că în aceste clase punem bazele dezvoltării gîndirii copiilor, în ele dezvoltăm primele emoţii şi sentimente de dragoste ale copiilor faţă de patrie, faţă de popor, faţă de partid. Liceele pedagogice vor rămîne şi în continuare pentru o bună perioadă de timp, forma principală de pregătire a învăţătorilor şi educatoarelor, alături de institutele pedagogice, dată fiind penuria pe care o avem în momentul de faţă de învăţători şi educatoare.

Instabilitatea în reţeaua învăţămîntului pedagogic a dus la această lipsă mare de învăţători pe care o avem acum.

Începînd din toamna acestui an, cu excepţia judeţului Covasna, care pînă în prezent nu duce lipsă de învăţători şi educatoare, în toate celelalte judeţe vor funcţiona licee pedagogice şi secţii, institute de învăţători şi educatoare.

Consider că pe baza planului de şcolarizare întocmit de către Ministerul Învăţămîntului, pe baza datelor furnizate de inspectoratele şcolare, în următorii 4—5 ani vom reuşi să acoperim nevoile de învăţători şi educatoare, după care vom merge cu un plan normal de şcolarizare, în funcţie de nevoia de învăţători pentru fiecare judeţ, de populaţia şcolară, de pierderile naturale.

În sistemul de pregătire al învăţătorilor şi educatoarelor, de-a lungul anilor, noi nu am avut o linie constantă, fapt care a cauzat mari daune învăţămîntului nostru pedagogic. Renunţînd la şcolile normale am adoptat diferite alte soluţii care nu în toate cazurile s-au dovedit a fi cele mai indicate.

Aţi examinat proiectul planului de măsuri pe care urmează să-l aplicaţi în cursul acestui an împreună cu inspectoratele şcolare. În cîteva zile vom transmite acest plan consiliilor populare judeţene, şi îl vom pune la dispoziţia conducerii liceelor pedagogice. Potrivit noului sistem de perfecţionare a cadrelor didactice, liceele pedagogice primesc sarcini noi. Ele devin centre de perfecţionare a învăţătorilor şi educatoarelor din judeţ. În acest scop fiecare liceu pedagogic sau secţie va primi în curînd, în funcţie de numărul învăţătorilor şi educatoarelor din judeţul respectiv, 2, 3, 4 posturi de cadre didactice care vor efectua inspecţiile pentru definitivat, pentru gradul 2 şi pentru gradul 1. Ar fi de dorit ca în această activitate să putem recruta profesori de pedagogie, care să poată aprecia cu competenţă activitatea învăţătorilor şi educatoarelor.

Recent Colegiul Ministerului Învăţămîntului a hotărît ca din toamnă, la Bucureşti şi la Cluj să ia fiinţă o facultate de psihopedagogie şi la Iaşi o secţie de pedagogie. Vom putea astfel pregăti un număr mai mare de profesori de pedagogie.

În timpul vacanţelor de vară se vor organiza cursuri cu învăţătorii, cu educatoarele, la nivelul fiecărui judeţ, astfel încît în cinci ani să putem trece toţi învăţătorii şi toate educatoarele printr-un curs de specializare.

Profesorii liceelor pedagogice, cu sprijinul filialelor Institutului central de perfecţionare, al caselor corpului didactic, al catedrelor de pedagogie de la institutele pedagogice în judeţele unde funcţionează, cu sprijinul celor mai buni profesori existenţi pe cuprinsul judeţului respectiv, vor efectua şi informarea ştiinţifică a învăţătorilor. Pentru aceasta în cel mai scurt timp trebuie să ajungem în situaţia ca liceul pedagogic să aibă cea mai bună încadrare din judeţul respectiv, profesori care au grade didactice, care s-au distins în activitatea lor didactică, educativă şi ştiinţifică.

Pentru ca liceele pedagogice să poată îndeplini aceste noi funcţiuni, se impun de îndată o seamă de măsuri organizatorice, măsuri de dotare. În ceea ce priveşte dotarea, va trebui ca, încă în cursul acestui an, din fondurile de care dispun inspectoratele şcolare să dăm prioritate liceelor pedagogice. Să facem toate sforţările necesare ca pînă în toamnă, fiecare liceu pedagogic să aibă un laborator lingvistic.

Liceele pedagogice trebuie să fie centre metodice unde învăţătorii să găsească cele mai moderne mijloace şi metode de învăţămînt, cele mai bune echipamente, materialul didactic necesar.

În consfătuire s-a pus problema predării şi însuşirii limbii străine de către viitorii învăţători, care nu mai vin în contact nici cu facultatea, nici nu-şi continuă studiile în alte forme de învăţămînt şi deci trebuie să plece din liceul pedagogic cu o limbă însuşită. Eu cred că în 5 ani se poate însuşi o limbă străină la nivelul la care viitorul învăţător să poată citi o revistă, să se poată documenta.

Fondurile pentru material didactic cresc cu fiecare an. Recent a fost aprobat Studiul Ministerului Învăţămîntului pentru dotarea laboratoarelor, aşa încît socotim că în viitorul apropiat să putem dota şcolile cu materialul didactic necesar.

Să dotăm cu prioritate liceele pedagogice cu magnetofoane, aparate de filmat, aparate pentru experienţe de fizică, chimie şi tot ceea ce au nevoie.

În ceea ce priveşte încadrarea cu profesori este necesar ca începînd cu noul an şcolar să nu mai existe nici o catedră rezervată, cu excepţia celor destinate directorilor liceelor pedagogice.

Recent, Ministerul Învăţămîntului a aprobat un act prin care se lărgeşte nomenclatorul pentru doctorantură. Au apărut două ramuri noi în cadrul pedagogiei, organizarea şi conducerea învăţămîntului şi metodică. Să încurajăm profesorii care predau metodica, directorii de şcoli şi inspectorii şcolari să se înscrie la doctorat pentru ca în liceele pedagogice să avem profesori cu cea mai înaltă calificare.

Avem profesori foarte buni, cu experienţă, care nu trebuie să caute lucruri noi pentru teza de doctorat ci să-şi generalizeze experienţa în domeniul specialităţii. Prin aceasta vom îmbogăţi ştiinţele pedagogice cu noi aspecte pe care să se sprijine pedagogia şi şcoala în rîndul ei.

Încă de pe acum să ne preocupăm de recrutarea elevilor pentru toamnă. Inspectoratele şcolare să programeze profesorii, să facă vizite în satele şi comunele de unde se vor recruta elevii, să dezbatem aceste probleme în presa locală, să facem discuţii cu părinţii şi să atragem spre liceele pedagogice candidaţi într-adevăr dotaţi pentru profesia de învăţător.

În ce priveşte noile programe de învăţămînt ale liceelor pedagogice, la definitivare vom ţine seama de faptul că în primele trimestre ale anului I să fie incluse probleme de recapitulare astfel încît să aducem pe elevii proveniţi din cele mai îndepărtate cătune şi sate la un numitor comun.

În legătură cu practica pedagogică, încercăm să reluăm tradiţia fostelor şcoli de aplicaţie. Pentru moment nu putem realiza şcoli de aplicaţie aşa cum le dorim, pentru că o singură şcoală de aplicaţie dat fiind numărul mare al elevilor din liceele pedagogice, este insuficientă. Aceasta pînă vom trece la un plan de şcolarizare normal şi vom avea un rînd sau două de clase. Şcoala de aplicaţie ar trebui să funcţioneze cu clasele I—IV dar pentru moment, pînă le vom putea îngloba în spaţiul liceului pedagogic, luăm şcoala în întregime, fără să ne ocupăm de clasele V—VIII.

În legătură cu organizarea catedrelor s-a semnalat faptul că mai există şcoli în care catedrele sînt organizate pe orizontală şi nu pe verticală. Profesorul nu are vedere de ansamblu asupra materiei. Din toamnă în întreg învăţămîntul nostru catedrele vor trebui să fie organizate pe verticală. Profesorul trebuie să-şi stăpînească întreaga materie, nu numai materia pe care o predă ani de-a rîndul la aceeaşi clasă.

Liceele pedagogice vor trebui să dispună de un cabinet de orientare şcolară şi profesională. În curînd se va trimite un barem cu aparatura necesară. Dacă va fi nevoie, vom organiza cursuri cu profesorii de pedagogie şi psihologie din liceele pedagogice pe problemele orientării şcolare şi profesionale.

În ceea ce priveşte învăţămîntul pedagogic fără frecvenţă, se cere să se manifeste maximum de exigenţă. Nu faceţi probleme de sentimentalism; aici este vorba de generaţii şi generaţii de elevi.

Cîteva cuvinte în legătură cu activitatea metodică şi, aş spune, de cercetare pedagogică a cadrelor noastre didactice din liceele pedagogice. Atunci cînd am organizat corpul didactic pe catedre, am avut în vedere, printre altele, şi iniţierea unei munci de cercetare, antrenarea profesorilor în efectuarea unor manuale şi culegeri de probleme. V-am ruga să analizaţi această situaţie în fiecare liceu în parte, pentru a vedea ce probleme de cercetare ar putea fi atacate. Avem nevoie de metodici noi. E mai greu să ne scrie metodicile cineva din afara liceului. Eventual să se asocieze pentru elaborarea materialului două catedre de la liceele pedagogice. Pentru moment să le spunem îndrumări sau recomandări şi nu metodici. După un an, doi, le vom putea ridica la rangul de metodici. Vă punem la dispoziţie spaţiu grafic pentru tipărirea acestor lucrări.

S-a vorbit astăzi şi de dirigenţie. Credem că uneori am deformat conţinutul şi rolul orei de dirigenţie. Să lăsăm libertate deplină dirigintelui să stabilească el, în funcţie de planul calendaristic şi de condiţiile concrete, conţinutul acestor ore.

Este posibil oare să-i cerem dirigintelui ca în septembrie să stabilească despre ce va vorbi cu elevii în decembrie? Nu cumva este formal acest plan calendaristic? Să nu-i dăm dirigintelui nici o programă. El este organizatorul şi conducătorul clasei şi ca atare să dezbată cu elevii acele probleme pe care le impune desfăşurarea activităţii la clasa respectivă. Vă rog să acţionaţi în această idee.

În legătură cu recrutarea elevilor, recomandarea noastră este să nu mai primiţi decît elevi din raza judeţului. Totodată introducem contractul. Fiecare elev după concursul de admitere, este înscris în liceul pedagogic în baza unui contract semnat de părinte sau tutore. Ministerul a luat măsura ca, în mod treptat, să se creeze clase de băieţi şi clase de fete. Aplicaţi această măsură. În acelaşi timp căutaţi să realizaţi un echilibru între numărul de învăţători şi cel de învăţătoare pe care-i pregătiţi.

În încheiere tovarăşul Traian Pop a lămurit unele probleme ridicate în discuţii de participanţii la consfătuire şi le-a cerut sprijinul pentru ca proiectul planului de învăţămînt al liceului pedagogic ce se va publica în „Gazeta Învăţămîntului" să fie analizat cu atenţie, iar observaţiile să se trimită ministerului.

PLANUL DE ÎNVĂŢĂMÎNT AL LICEELOR PEDAGOGICE DE ÎNVĂŢĂTORI
— PROIECT —

Ca urmare a şedinţei de lucru care a avut loc la Ministerul Învăţămîntului în ziua de 7. I. a.c. cu directorii liceelor pedagogice, profesori de pedagogie de la aceste şcoli şi cu inspectorii generali judeţeni, în care s-a dezbătut proiectul planului de învăţămînt al liceelor pedagogice de învăţători, pe baza observaţiilor şi propunerilor făcute de participanţi, s-a elaborat alăturatul proiect îmbunătăţit, pe care-l prezentăm spre dezbatere.

Modificările efectuate constau în următoarele:

— s-a introdus studiul literaturii pentru copii, ca obiect distinct, în anul V, într-o oră pe săptămînă;

— gramatica cu aplicaţii gramaticale s-a prevăzut să continue şi în ultimul an, cu acelaşi număr de ore ca şi în anii anteriori, creîndu-se astfel timpul necesar pentru a se efectua cu elevii mai multe analize gramaticale şi aplicaţii ortografice, încît aceştia, la absolvirea liceului, să stăpînească temeinic deprinderile de exprimare corectă orală şi scrisă;

— la matematică s-a prevăzut studiul algebrei, geometriei şi trigonometriei, la nivelul primilor doi ani ai secţiei umaniste a liceului şi s-a întărit studiul aritmeticii; predarea aritmeticii s-a extins pînă în anul V şi se va axa pe rezolvări de probleme de diferite tipuri şi grade de dificultate, în aşa fel ca viitorii învăţători să acţioneze prin acest obiect de învăţămînt în direcţia dezvoltării capacităţilor creatoare ale gîndirii elevilor din clasele I—IV şi totodată se vor introduce elemente noi, cerute de dezvoltarea contemporană a ştiinţelor matematice;

— s-a renunţat la predarea concentrică a istoriei antice şi a evului mediu, reluîndu-se, faţă de şcoala generală, numai istoria modernă şi contemporană şi istoria patriei care a fost extinsă pe ultimii doi ani;

— de asemenea, s-a renunţat la studiul concentric al botanicii şi zoologiei, prevăzîndu-se numai studiul anatomiei şi biologiei generale; anatomia şi fiziologia omului se va preda în anul I, accentul punîndu-se pe studiul sistemului nervos, necesar înţelegerii problemelor de psihologie care se vor preda în anul II;

— s-a extins studiul ştiinţelor sociale; filozofia se va preda ca obiect distinct în anul IV, în 2 ore săptămînal, iar socialismul ştiinţific se va preda în anul V, în acelaşi număr de ore;

— s-a introdus, în primii doi ani, în cîte o oră pe săptămînă, studiul ştiinţelor agricole;

— în vederea unei mai bune pregătiri psiho-pedagogice şi metodice s-a urmărit să se realizeze o corelaţie mai strînsă între studiul psihologiei, pedagogiei, metodicilor şi practicii pedagogice; în acest sens, s-a prevăzut ca psihologia generală să fie predată, împreună cu psihologia copilului şi psihologia pedagogică în anul II;

— s-a extins pe doi ani predarea pedagogiei generale, aceasta urmînd să se studieze în anii III şi IV, în cîte 2 ore săptămînal;

— s-a prevăzut ca metodica predării cunoştinţelor despre natură să se predea într-o oră săptămînal, iar cunoştinţele de metodica geografiei şi istoriei să se predea în cadrul acestor obiecte de învăţămînt;

— pentru a iniţia pe viitorii învăţători cu metodele şi tehnicile cercetării psiho-pedagogice, în scopul cunoaşterii particularităţilor de vîrstă şi individuale ale elevilor în vederea sporirii randamentului muncii şcolare, dezvoltării capacităţii şi înclinaţiilor acestora, s-a prevăzut, în anul V, un nou obiect de învăţămînt intitulat „Probleme speciale de pedagogie", cu o oră pe săptămînă; în acelaşi scop, s-a mai adăugat încă o oră pentru practica pedagogică din anul III în cadrul căreia se vor face observări psiho-pedagogice asupra copilului;

— dat fiind faptul, că în viitor se vor folosi pe scară tot mai largă în procesul de învăţămînt mijloacele audio-vizuale (diafilme şi filme didactice, benzi şi discuri, cu imprimări) s-a considerat necesar ca viitorii învăţători să fie deprinşi cu tehnica şi metodica folosirii acestor mijloace în activitatea cu elevii; pentru această activitate s-a prevăzut o oră săptămînal, în anul V.

Proiectul planului de învăţămînt îmbunătăţit pe baza propunerilor şi observaţiilor realizează o pregătire de cultură generală şi pedagogică la un nivel mai ridicat faţă de actualul plan de învăţămînt, potrivit rolului care revine învăţătorului în şcoala şi societatea noastră.

Directorii liceelor pedagogice sînt rugaţi să analizeze, în colectivele profesorale îmbunătăţirile aduse noului proiect de plan de învăţămînt şi să comunice, Direcţiei generale pedagogice din Ministerul Învăţămîntului, eventualele propuneri, pînă la 15.II.1970.

Nr. crt.	Obiecte de studiu	Anii de studiu I	II	III	IV	V
1.	**Limba şi literatura română**	4	4	4	3	3
	a) istoria literaturii române	(1)	(3)	(3)	(2)	(2)
	b) introducere în teoria literaturii	(2)	—	—	—	—
	c) gramatica şi aplicaţii gramaticale	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
2.	**Literatura pentru copii**	—	—	—	—	1
3.	**Limba modernă studiată în continuare**	2	2	2	2	2
4.	**Limba latină**	2	—	—	—	—
5.	**Istoria:**	—	—	2	2*)	2
	a) istoria modernă şi contemporană	—	—	(2)	—	—
	b) istoria României	—	—	—	(2)	(2)
6.	**Matematica:**	4	4	3	2	2
	a) algebra	(2)	(2)	—	—	—
	b) geometria	(2)	(2)	—	—	—
	c) trigonometria	—	—	(1)	—	—
	d) aritmetica	—	—	(2)	(2)	(2)
7.	**Astronomia**	—	—	—	—	1
8.	**Fizica:**	2	2	2	2	—
	a) mecanica	(2)	—	—	—	—
	b) fizica moleculară, oscilaţii şi unde mecanice, cîmp electrostatic	—	(2)	—	—	—
	c) electricitatea (electrocinetică şi electromagnetism)	—	—	(2)	—	—
	d) optica, fizica atomică şi nucleară	—	—	—	(2)	—
9.	**Chimia:**	2	2	2	2	—
	a) chimia generală	(2)	—	—	—	—
	b) chimia anorganică şi organică	—	(2)	(2)	(2)	—
10.	**Biologia:**	1	—	—	—	2
	a) anatomia şi fiziologia omului	(1)	—	—	—	—
	b) biologia generală	—	—	—	—	(2)
11.	**Ştiinţe agricole**	1	1	—	—	—
12.	**Igiena şcolară şi noţiuni de puericultură**	—	—	—	—	1
13.	**Geografia:**	1	2	3*)	—	—
	a) geografia generală (fizică şi economică)	(1)	(2)	—	—	—
	b) geografia R. S. România	—	—	(3)	—	—
14.	**Psihologia generală şi psihologia copilului**	—	4	—	—	—
15.	**Pedagogia generală**	—	—	2	2	—
16.	**Metodica activităţilor pionereşti**	—	—	—	—	1
17.	**Istoria pedagogiei şi pedagogia comparată**	—	—	—	—	2
18.	**Logica**	—	—	—	1	—
19.	**Economia politică**	—	—	2	—	—
20.	**Istoria filozofiei**	—	—	—	2	—
21.	**Socialismul ştiinţific**	—	—	—	—	2
22.	**Metodica predării limbii române**	—	—	—	1	—
23.	**Metodica predării aritmeticii**	—	—	—	1	—
24.	**Metodica predării cunoştinţelor despre natură**	—	—	—	1	—
25.	**Desenul, caligrafia şi metodica predării desenului şi caligrafiei**	2	2	1*)	—	—
26.	**Muzica şi metodica predării muzicii**	2	2	1*)	1	—
27.	**Instrument muzical**	2	2	1	1	1
28.	**Educaţia fizică şi metodica predării educaţiei fizice**	2	2	2*)	2	2
29.	**Lucrul manual şi metodica predării lucrului manual** xx)	2	1	1*)	—	—
30.	**Practica pedagogică**	—	—	2	4	5
31.	**Probleme speciale de pedagogie (cunoaşterea psiho-pedagogică, introducere în cercetarea psiho-pedagogică)**	—	—	—	—	1
32.	**Tehnica şi metodica mijloacelor audio-vizuale**	—	—	—	—	1
33.	**Dirigenţia**	1	1	1	1	1
	TOTAL ORE SĂPTĂMÎNAL	**30**	**31**	**31**	**30**	**30**

N O T Ă — Activităţile sportive şi ansamblul coral (instrumental) sînt activităţi obligatorii şi intră în norma cadrelor didactice. Aceste activităţi se vor organiza, prin alternanţă, din 2 în 2 săptămîni, fiecare activitate desfăşurîndu-se în cîte 2 ore.

— Orele de muzică instrumentală se fac pe grupe de cîte 10 elevi, ele intrînd în norma didactică a profesorilor respectivi.

*) — În programele obiectelor respective se introduc şi noţiunile de metodică.

**) — Conţinutul acestui obiect va fi diferenţiat, pentru elevi şi eleve. În condiţiile în care funcţionează clase de băieţi şi fete, această activitate se va desfăşura pe grupe.

Secţie pedagogică la Arhivele statului din Vîlcea

Inspectoraul şcolar judeţean Vîlcea şi filiala locală a Arhivelor Statului au organizat o secţie pedagogică cu material arhivistic privind dezvoltarea învăţămîntului din judeţ. Secţia cuprinde materiale documentare din arhiva inspectoratului şcolar (pentru perioada 1858—1921), arhiva Ocîrmuirii judeţului Vîlcea (1830—1859) arhiva Prefectura judeţului Vîlcea (1860—1949), arhiva Maghistaratului oraşului Rîmnic (1831—1875), arhivele şcolilor şi liceelor. Sînt cuprinse scrieri vechi de pedagogie, manuale şcolare din diferite epoci, reviste centrale şi locale, anuare vechi ale Ministerului învăţămîntului.

În cadrul acestei secţii urmează să se constituie o colecţie cu toate revistele de acest fel care au apărut pe teritoriul judeţului Vîlcea.

Prof. A. GAROESCU

Luna cărţii la sate

Ca în fiecare an în luna februarie se organizează „Luna cărţii la sate", largă acţiune cultural-educativă desfăşurată sub egida Comitetului de Stat pentru Cultură şi artă şi a Centrocoop, care a ajuns la cea de-a X-a ediţie.

Această acţiune îşi propune ca, prin concentrarea eforturilor unor foruri interesate, să contribuie la o mai largă răspîndire a cărţii în rîndul oamenilor muncii de la sate, la participarea mai intensă a intelectualilor din mediul rural la activităţile cu caracter cultural-educativ de masă.

Ediţia din acest an a „Lunii cărţii la sate" programează o serie de manifestări culturale ca, de pildă, seri şi concursuri literare, prezentări de cărţi, recenzii, expuneri pe diverse teme ştiinţifice, întîlniri cu scriitori şi redactori din edituri şi altele. Numeroase acţiuni de acest gen vor avea loc şi în şcoli.

Sesiune metodico-ştiinţifică

De curînd, în municipiul Lugoj s-a desfăşurat o sesiune de comunicări ştiinţifice organizată de Societatea de ştiinţe filologice, pentru profesorii de limbă română şi limbi străine. Cu această ocazie s-au prezentat o serie de interesante comunicări dintre care amintim: „Tendinţe actuale în sintaxa limbii române" (dr. V. Şerban — Universitatea Timişoara), „Subordonata subiectivă şi predicativă în discuţii şi interpretări" (prof. Liviu Roman Liceul nr. 1 Lugoj); „Etapele studierii textului literar" (prof. Gh. Lucescu, Şcoala Generală nr. 4 Lugoj).

Confirmări artistice

Petre Jucu, filozof ca formaţie, tinde să se consacre în meşteşugul greu al sculpturii. El ocoleşte modelarea lutului moale ce se supune fără împotrivire degetelor; luptă cu vrăşmăşia materialelor dure. Dăltuind în piatră sau în lemn, sculptorul intuieşte structura materiei şi sensul fibrelor. Forma nativă a blocului de piatră sau de marmură, contorsionarea capricioasă a lemnului îi stimulează imaginaţia, îi declanşează viziuni; peste logica formelor gîndul se prelungeşte spre tulburătoare întrebări legate de sensul vieţii. Stihurile lui Eminescu îl ajută să-şi limpezească tumultul acestor întrebări. O nouă lumină îi călăuzeşte mîna creatoare, metafora transfigurează realitatea, iar destăinuirile îşi amplifică ecoul efectiv. Pe Jucu îl interesează omul cu destinul său prometeic („Porni Luceafărul") vigoarea spirituală („Rugăciunea unui dac", „Părea un tînăr voevod")

Privite în întregime, lucrările cuprinse în expoziţia din foaierul teatrului „Ion Creangă" au unele inegalităţi, nu exprimă toate aceeaşi tensiune artistică, dar ne spun limpede că Petre Jucu este un artist de vocaţie.

Rodica Pandele — profesoară la Liceul nr. 40 a învăţat de la maestrul său Camil Ressu graiul viguros al construcţiei formelor. Pornind de la realitate, artista organizează compoziţional imaginea prin simplificări ce duc la echilibrul suprafeţelor. Eliminînd perspectiva şi desfăşurînd imaginea pe un singur plan ea dă cuvînt în primul rînd culorii. Lumea perceptivă capătă un sens nou, lumina porneşte din interiorul tabloului, a melodiei cromatice. Întîlnim tonalităţi dominante în roşu incandescent („Crepuscul I şi Crepuscul II"), armonii prin contrast („Dealul morii"), sau lirica complementarelor oranj-violet („Mireasă din Apuseni", „Femei şi covoare"). Alte lucrări se caracterizează prin armonii în verde („Ţărancă din Cetăţuia") sau armonii în albastru („Portretul lui Victor Ion Popa").

În totalitatea lor, lucrările expuse la galeriile Magheru, de către Rodica Pandele, dovedesc un temperament viguros, optimist.

Conf. univ. dr.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

ȘCOALA ȘI ETICA MUNCII (II)

Colegialitate și principialitate

Unul din domeniile, poate, cele mai dificile ale educației morale pe care o înfăptuiește școala privește înțelegerea raportului dintre colegialitate și principialitate. Într-adevăr, multe din amintirile nostalgice ale foștilor elevi se referă la un „șoptit" salvator, la o „tehnică" extraordinară de copiat etc.; totodată, multe din problemele care se discută adesea în consiliile profesorale — oficiale sau neoficiale — pe un ton înțelegător și amuzant sau dimpotrivă, pătimaș și neînduplecat se reduc, în ultimă instanță, la astfel de acte. Această problemă, nostalgică pentru unii sau amuzantă pentru alții este, totuși, foarte serioasă. În majoritatea cazurilor, sub directele ei implicații se schimbă profilul clasei, apar elevi ostracizați și elevi aureolați, se sfarmă vechi prietenii și apar unele noi etc.; în special, atrage atenția faptul că întreaga clasă este pusă în mișcare și, în primul rînd, extremele : elevii cei mai buni și elevii cei mai slabi.

În esență, colegialitatea este, fără îndoială, o trăsătură de caracter pozitivă și chiar acțiuni asemenea celor la care ne-am referit mai sus au, pe undeva, un moment al prieteniei, al ajutorului dezinteresat, al relațiilor tovărășești. Etica muncii așează, printre principiile sale de frunte, principiul **colaborării** și al ajutorului reciproc. Datoria educației școlare este, desigur, de a sprijini formarea unui astfel de principiu moral. Dar și în legătură cu colegialitatea, ca și în legătură cu disciplina, avem de-a face cu un înțeles prin excelență pozitiv, care nu poate fi realizat decît prin sublinierea permanentă și simultană a unui al doilea principiu : în acest caz, este vorba de **principialitate.** Apare iarăși, deci un raport între doi termeni.

Se ivesc, în această situație, două primejdii. Una ar fi formarea unei colectivități **fără personalitate datorită lipsei de personalități.** Cea de a doua primejdie constă în crearea unei colectivități rigide. Unde se găsește atunci linia pozitivă a adevăratei educații ?

Un răspuns valabil oriunde și oricînd și, prin urmare, nicăieri și niciodată nu este posibil, datorită abstractității lui. Ceea ce poate face educatorul este **să acționeze în diverse situații,** astfel încît, prin repetare și prin lărgirea zonei de activități în care apare acest raport, să se creeze propriile criterii de apreciere și opțiune ale elevului. De o deosebită însemnătate este, în acest sens, îndreptarea pedagogului spre terenul perspectivelor activității actualului elev : munca.

Ce se înțelege prin colaborare și ce se înțelege prin principialitate în etica muncii ? Dacă deplasăm problema pe un asemenea teren, observăm imediat conținutul **pozitiv** al colegialității și conținutul **stimulator** al principialității. În activitatea productivă colegialitate înseamnă și ajutor și principialitate, după cum principialitate înseamnă și colegialitate și spirit critic : adevărata și colegiala critică este urmată de ajutorul dezinteresat. Un muncitor nu poate îndeplini și norma colegului său de echipă ; el trebuie să se ridice împotriva nepăsării sau neputinței tovarășului său dar, totodată, trebuie să-l ajute să-și depășească nepăsarea sau neputința.

De la asemenea principii și de la un astfel de mod de înțelegere a problemei trebuie să pornească pedagogul. Greutatea care apare, după părerea noastră, privește în principal faptul că un adevărat educator nu trebuie să se oprească la a-i determina pe elevi să se ajute reciproc la matematici, la fizică etc. — pentru că unii — elevi buni — sînt „sortiți" să tot dea ajutor, **iar alții, să-l tot** primească ! Educatorul talentat încearcă — și izbutește să găsească posibilități pentru un schimb real între elevi în așa fel încît fiecare să dea și să primească. Numai în acest caz educarea colegialității se va îndeplini la maximele ei coordonate, iar viitorul absolvent va înțelege și în activitatea ulterioară ceea ce datorează colegului său. Aceasta implică stimularea colegialității și a principialității în toate direcțiile și cere să nu acționăm numai în acele cazuri evidente, cînd sprijinul unui elev bun sau disciplinat este imperios ; trebuie să sondăm toate posibilitățile școlare și extrașcolare unde schimbul de activități, de aptitudini, de cunoștințe etc. se impune și să acționăm în consecință. Într-un asemenea schimb viu și multilateral se dezvăluie plenar trăsăturile pozitive ale colegialității și principialității și, prin aceasta, se formează acel teren solid pe care poate înflori responsabilitatea.

Responsabilitate și control

Dincolo de disciplină, de inițiativă, de colegialitate, de principialitate, se află o valoare mai generală și mai esențială — dacă ne putem exprima astfel — care se manifestă, prin prezența sau absența ei, în fiecare act individual, și care implică toate aceste principii de care am vorbit : responsabilitatea morală și social-cetățenească a individului. Disciplină în muncă înseamnă responsabilitate ; inițiativă creatoare înseamnă responsabilitate ; colegialitate înseamnă responsabilitate ; principialitate înseamnă responsabilitate. În consecință, scopul general al educației morale desfășurate în școală trebuie să fie acela al creării unor personalități cu un înalt simț de răspundere și care vor acționa astfel în toate activitățile lor viitoare. Nu întîmplător, la cel de-al X-lea Congres al partidului problema responsabilității a fost una din axele principale ale Raportului prezentat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu și ale celor mai multe cuvîntări ale delegaților. Etica socialistă, etica muncii socialiste este o **etică a responsabilității.**

Dar, după cum am văzut, responsabilitatea presupune o sferă mai largă de activități — **întreaga** activitate — și, ca toate celelalte valori morale, pentru a fi pe deplin realizată și înțeleasă, presupune **practicarea** ei. Nu există responsabilitate în afara practicării responsabilității, deci în afara existenței unei opțiuni, a unei alegeri posibile între două sau mai multe eventualități. Practica pedagogică de la noi și din alte părți a arătat uriașele posibilități pe care le are școala în această direcție. Aceasta, bineînțeles, numai cu condiția ca profesorul să nu se limiteze la „predare" și „ascultare", ci să găsească permanent în activitățile școlare și cele extrașcolare asemenea situații în care, în fapt sau, la început, măcar, în iluzie, elevul să opteze, să aleagă, să se simtă cu adevărat responsabil.

Și atunci cînd ne referim la responsabilitate și la educarea responsabilității ne putem îndrepta spre tezele etice care trebuie să conducă activitatea ulterioară a elevului. Or, etica muncii ne arată că cel de-al doilea termen al raportului pe care trebuie să-l avem în vedere este **controlul.** Pentru buna îndeplinire a oricărei munci, societatea a stabilit norme și mijloace concrete prin care o supraveghează, o conduce și-i dezvoltă noi și mai înalte perspective. Raportul control-responsabilitate este, într-un anumit sens, o reluare pe coordonate superioare a raportului disciplină-inițiativă. La fel ca și în cazul disciplinei, esența controlului este pozitivă, mobilizatoare, constructivă ; el constituie **cadru și mijloc** al formării și dezvoltării adevăratei responsabilități ; el contribuie din plin la crearea răspunderii personale, deoarece numai printr-un control judicios se pot stabili **răspunderi** precise. Iată, deci, că apare un nou sens, un nou înțeles al răspunderii prin intermediul noțiunii de control ; pînă acum vorbeam de responsabilitate în sensul de **asumare de răspundere,** de libertate în alegerea celor mai eficiente metode și mijloace ; dar responsabilitate mai înseamnă și răspunderea personală pe care o are individul în fața societății — nu numai în fața propriei sale persoane — pentru ceea ce a ales și, în consecință, implică eventualitatea **tragerii la răspundere.** Astfel responsabilitatea este un drept, dar și o datorie, libertate, dar și constrîngere socială.

Aceste teze ar trebui, după părerea noastră, să constituie pivotul principal al educației morale din școală ; prin intermediul lor se înțelege mai bine și disciplina, și principialitatea, și răspunderea, se dezvoltă la elevi acea etică a datoriei mobilizatoare atît de dorită și atît de necesară pentru viitoarea lor activitate profesională. Cuvintele lui Nicolae Iorga: „tovărășie la orice; dar nu la răspundere" exprimă sintetic elementele de bază ale considerării juste a responsabilității.

Fără îndoială, cele de mai sus nu resping în mod absolut responsabilitatea colectivului pentru faptele unui membru al său, dar în orice caz, pe de o parte, responsabilitatea colectivă nu poate înlocui responsabilitatea personală, iar pe de altă parte, responsabilitatea colectivă nu se poate crea decît **pe baza** și nu în afara responsabilității personale Societatea asigură, pe teritoriul muncii, cîmp larg de desfășurare responsabilității, dar în același timp contribuie, prin controlul pe care-l exercită, la stabilirea unor răspunderi precise, personale și prin aceasta mută problema din domeniul moralității abstracte în domeniul eticii profesionale concrete și eficiente. Învățarea unei lecții, îndeplinirea unei sarcini pionierești, efectuarea unei activități practice etc. nu trebuie, deci, considerate „în sine", numai în strictă și limitată legătură cu scopul imediat propus, ci trebuie să devină elemente ale unei înțelegeri de lungă durată și perspectivă a responsabilității. Controlul pe care îl exercită educatorul devine subordonat și el aceleiași sarcini.

Realizarea profesională și realizarea umană

În cadrul realizării umane, în general, realizarea profesională ocupă un loc de prim ordin. Munca, profesiunea ar trebui să constituie un izvor de bucurii și satisfacții, dar în unele cazuri ea implică eșec personal, nesatisfacții, generează contradicții pe plan spiritual, apare ca o constrîngere ; adesea individul își privește profesiunea și activitatea corespunzătoare pe care și-o desfășoară drept un „rău necesar", doar ca mijloc de subsistență, și-și canalizează energiile, capacitățile spre activități extraprofesionale. Nu avem timpul să ne oprim asupra tuturor aspectelor concrete ale acestui fenomen, nici asupra cauzelor acestor aspecte. Ne vom referi numai la o problemă care este, credem, revelatoare pentru fenomenul în ansamblu și care ridică în fața cadrelor didactice anumite obligații pe linia educării elevilor ; este vorba de problema profesionalizării, a dragostei pentru profesiune, a înțelegerii muncii sub aspectele sale esențiale și definitorii.

Aparent, avem de-a face cu lucruri cunoscute : formarea la copii a dragostei pentru muncă, a pasiunii pentru meserie, orientarea lor profesională în funcție de aptitudini (nu mai vorbim că de cele mai multe ori **se discută** despre orientare și se orientează prea puțin și numai pe alocuri) etc. Și totuși există o anumită confuzie : educația școlară — și nu numai ea — prezintă lucrurile încă nediferențiat, nu extrage și nu pune în fața viitorilor oameni productivi ceea ce este **esențial** pentru munca pe care o vor îndeplini, oricare ar fi aceasta : necesitatea profesionalizării, a cunoașterii cît mai depline a domeniului de activitate și a dezvoltării neîntrerupte a cunoștințelor de ordin profesional. Or, aceasta constituie o problemă-cheie a eticii muncii, o condiție spirituală **sine qua non** a eficienței activității practice.

Să exemplificăm. Sectorul de etică al Institutului de filozofie a realizat nu de mult o anchetă privind idealul moral al tineretului. Una dintre întrebările chestionarului, completat de aproape 1 000 de tineri, de diferite profesiuni și cu nivel cultural diferit, răspîndiți în cele mai multe județe ale țării, se referea, pentru categoria tinerilor muncitori, la calitățile cele mai importante pe care le impune profesiunea lor. În mod surprinzător, în răspunsurile lor, tinerii au insistat mai ales asupra disciplinei, conștiinciozității, cinstei, respectului reciproc etc. Foarte puțini au subliniat necesitatea unei bune pregătiri profesionale sau necesitatea dezvoltării acestei pregătiri. A fi disciplinat, a fi la „locul tău", a nu supăra pe nimeni, a te împăca bine cu șeful — acestea au constituit pentru subiecții anchetei liniile dominante ale imaginii ideale, repetăm, a unui **bun** muncitor. Cei mai mulți dintre ei au eludat tocmai ceea ce constituie esența unei asemenea imagini ideale — pregătirea — înlocuind-o cu elemente, necesare și ele, dar subordonate. Or, trecute pe primul plan, aceste elemente împing personalitatea spre conformism și nerealizare.

Indiferent de cauzele subiective și obiective, locale sau generale ale acestui fenomen negativ, educatorul trebuie să fie conștient de existența lui, de faptul că a contribuit poate, într-o măsură, și el la o asemenea răsturnare de planuri în domeniul conștiinței și că este dator, în limitele și cu posibilitățile educative de care dispune, să intervină pentru restabilirea ierarhiei valorilor eticii muncii.

*

La capătul acestor rînduri, putem trage cîteva concluzii, sumare, mai bine spus încercări de concluzii, ținînd seama de faptul că articolul nu și-a propus sa prezinte „lucruri necunoscute", ci doar să facă anumite **precizări,** să releve **unghiuri de vedere** metodologice, prin intermediul cărora educația școlară apare mai bine conturată ca educație **pentru perspectivă** și că, de asemenea, el nu și-a propus nici să dea soluții concrete, valabile pentru cazurile individuale — acestea cad în sarcina pedagogilor care cunosc caracteristicile esențiale ale cazurilor respective — ci să prezinte unele **criterii** în funcție de care se pot alege soluțiile.

— Educarea valorilor și normelor proprii eticii muncii nu trebuie să se realizeze separat : astăzi „educăm" disciplina, mîine responsabilitatea, poimîine ne ocupăm de colegialitate etc. Trebuie alese asemenea modalități și procedee care să permită educarea **concomitentă** a valorilor morale.

— Educația morală este cu adevărat eficientă atunci cînd este o educație **practică.** Accentul trebuie pus, în consecință, pe **activități** și nicidecum pe fraze moralizatoare.

— Etica socialistă a muncii nu este o etică a normelor negative, restrictive, de tipul : „nu făcea...", „nu fii...", ci o etică a normelor **pozitive,** constructive, mobilizatoare ; ea arată în primul rînd nu „ce să nu faci", ci „cum să faci".

— Educația morală în spiritul normelor eticii muncii trebuie să fie o educație continuă și necontradictorie de la profesor la profesor ; adesea, un act neinspirat al unui profesor poate dărîma eșafodajul construit cu migală de către alți educatori.

Problemele prezentate mai sus constituie numai o parte din ansamblul elementelor care ar merita o atenție sporită din partea tuturor oamenilor școlii. Unul din scopurile articolului de față l-a constituit tocmai sublinierea diversității problematicii morale, a caracterului său general și social.

VASILE POPESCU
cercetător științific principal
la Institutul de filozofie
al Academiei

Tematica cercurilor pionierești

Realizarea optimă, gradată, continuă a valorilor formativ-educative ale cercurilor de pionieri și școlari este în bună parte condiționată de modul cum sînt proiectate diferitele activități din cadrul acestora, proiectare cristalizată sintetic în tematică.

Se întîmplă nu odată ca în tematica unor cercuri să fie incluse teme aidoma cu cele din manual, sau fără legătură cu experiența anterioară a copiilor, cu preocupările lor, cu specificul local. Nu e de mirare că în astfel de cercuri se resimte tendința orientării didacticiste, alunecarea în formalism, că în cadrul lor se desfășoară activități plate, amorfe, fără rezonanță afectivă în sufletul copiilor. Am întîlnit, de pildă, un cerc de literatură română în a cărui tematică se prevedeau subiecte ca „Mihail Eminescu", „Mihail Sadoveanu", „Ion Creangă" la fel ca în manual, fără nici un amănunt în plus, ca să constatăm apoi și faptul că această tematică se folosea de cîțiva ani fără nici o modificare esențială. Un alt cerc, de istorie-geografie, deși situat într-o comună pe teritoriul căreia s-au descoperit un castru roman și alte importante vestigii istorice, interesînd mult și pe specialiști, avea o tematică incluzînd aproape exclusiv teme despre popoarele Australiei, despre viața și clima la ecuator etc. Nu contestăm că și aceste teme pot fi interesante, dar ne întrebăm cum de s-a ignorat cu desăvîrșire istoria locală ? Tocmai astfel de situații explică, determină slaba participare a pionierilor și școlarilor la activitatea unor cercuri.

Pornind de la faptul că participarea la cercuri este liberă, la alegere, că are un caracter optativ, conținutul tematicii acestora trebuie să reflecte interesele, preocupările, fondul psihofizic și informațional ale elevilor. Aceasta cere îndrumătorului de cerc să cerceteze prin diferite modalități (discuții, anchete, sondaje etc.) sfera problemelor ce-i preocupă pe copii și, trecînd-o prin viziunea sa pedagogică, să contureze împreună cu ei, o tematică adecvată, incluzînd atît teme ce îl interesează pe toți cît și altele, de interes mai restrîns, care să fie tratate în microgrupuri sau chiar individual. Conceperea într-un atare mod a activității din cerc pe lîngă faptul că întrunește adeziunea unanimă a pionierilor și școlarilor, are avantajul de a cristaliza și afirma aptitudinile individuale, de a conștientiza responsabilitatea acțiunilor individuale (întrucît succesul în realizarea obiectivelor propuse este condiționat de eficiența și competența cu care lucrează fiecare membru al cercului) și, în același timp, de a crea premise favorabile integrării active în colectiv, fiecăruia revenindu-i sarcini distincte în efectuarea unei teme.

Este indicat totodată ca, pentru a se evita formarea unei viziuni unilaterale asupra realității, îndrumătorii de cercuri, subliniind interdependența fenomenelor și colaborarea dintre științe în dezvăluirea și valorificarea superioară a diversității resurselor naturii, să trezească interesul elevilor pentru abordarea complexă a unor teme, care să se realizeze prin eforturile conjugate ale mai multor cercuri existente în școală. (De pildă, studiul biocenozei într-o zonă delimitată presupune colaborarea dintre botaniști, zoologi, fiziologi, geografi, fotografi etc ; membrii unor cercuri de istorie, geografie, folclor etc. pot colabora la realizarea de monografii ale unor localități sau zone ș.a.m.d.)

Natura temelor incluse în tematică reliefează și modalitățile prin care se va concretiza realizarea lor : lucrări de sinteză, referate, informări asupra a ceea ce este nou în domeniul respectiv, alcătuiri și rezolvări de probleme, cercetări în laborator, activități aplicative pe teren, confecționarea unor materiale didactice, construirea de aparate, de dispozitive, de machete în stare de funcționare ș.a.

Desigur, afirmarea optimă a valorilor formativ-educative ale muncii în cercuri depinde de întreaga orientare metodică a acestei activități în ansamblu. Neîndoielnic însă că alcătuirea judicioasă a tematicii joacă, în această privință, un rol de prim ordin.

MIHAI RĂDUCANU

UN „SPECTACOL" ÎN FOAIER

Duminică am vrut să vedem un spectacol la Teatrul „Ion Creangă" despre a cărui activitate nu de puține ori am scris lată-ne deci la casă. Cu 6 lei procurăm două bilete...

Ce-am văzut apoi a fost un „spectacol" cum drepți să fim, nu ne-a fost dat să vedem niciodată. Sau poate am văzut în vreo piață sau în vreo gară, dar într-un lăcaș de cultură, categoric, niciodată. Sute de elevi se agitau în dreapta și stînga în căutarea unui loc. 7—800 de elevi fuseseră înghesuiți, claie peste grămadă, pe cele 477 de locuri ale teatrului. În foaier alt „spectacol" mai dezolant : părinți care reproșau profesorilor pentru că le aduseseră copiii aici. La rîndul lor profesorii indignați cereau socoteală personalului teatrului care înălța însă impasibil din umeri. Erau în jurul nostru profesori de la numeroase școli bucureștene, printre care școlile nr. 198, nr. 52, nr. 205, nr. 128. Aproape plîngînd, o profesoară de la Școala generală nr. 205 ne spunea că i s-au „băgat pe gît" 120 de bilete și acum toți elevii cu care a venit tocmai din cartierul Drumul Taberei se află în picioare printre rîndurile de bănci, cu hainele pe ei.

Am văzut un singur om mulțumit — organizatorul de spectacole — care își îndeplinise din belșug planul de încasări și, așa după cum am mai spus, continua să mai vîndă bilete la casă, deși în sală n-aveai loc să arunci un ac.

Poate conducerea teatrului nu știe că dincolo de planul său de încasări noi vedem în vizionarea unui spectacol un act de cultură. Am vrea să-i învățăm pe elevi de cînd sînt mici cu atmosfera, am zice, de pios respect față de spectacolul de pe scenă, față de munca de creație a actorilor.

Am aflat cu acest prilej că la Teatrul „I. Creangă" biletele se dau de-a valma, fără să se țină seama de loc sau de capacitatea sălii. Unele spectacole din timpul vacanței de iarnă au fost aminate pentru „cînd dorește fiecare" Poate se consideră că micul spectator n-are nevoie de un loc rezervat, că nu este neapărat necesar să vadă în condiții omenești o piesă care îi este destinată. (Ca să nu mai vorbim că se încalcă aici instrucțiuni ale C.S.C.A și, dacă vreți, și cele ale organelor de ocrotire a sănătății și de pază contra incendiilor).

Mai există și o altă practică. Emisari ai teatrelor vin prin școli și pun condiții : „Vă dau 100 de bilete la cutare spectacol în premieră, dar luați și 100 de bilete la alt spectacol văzut și revăzut de elevii dv. Vă descurcați cum știți" !... Un asemenea tîrg ne-a fost relatat de prof. Ioan Iancu, comandantul unității de pionieri de la Școala generală nr. 198.

Ce socotim mai grav din toată această poveste este că multe conduceri de școli și comandanți ai unităților de pionieri acceptă pachetele de bilete pe care le lasă organizatorii de spectacole. Ele sînt apoi împărțite diriginților. Să nu-i întrebăm pe aceștia — deveniți distribuitori de bilete ad-hoc — ce eforturi fac pentru a le distribui, cum încasează banii, cîte apostrofări primesc...

Credem că ar fi bine ca organele de învățămînt și cele ale organizației de pionieri să analizeze mai în amănunt cîte necazuri au pricinuit vizionările în colectiv de după vacanța de iarnă și să analizeze dincolo de aspectul lor comercial și pe cel educativ.

MIRCEA IONEL

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

PRECIZĂRI

cu privire la examenul de diplomă la liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători și educatoare, în anul școlar 1969/1970

1. **Încheierea cursurilor școlare la anul V** al liceelor pedagogice și anul II al institutelor pedagogice de învățători și educatoare, precum și pregătirea în vederea examenului de diplomă se efectuează la aceleași date și în aceleași condiții prevăzute pentru anul IV al liceelor de cultură generală.

2. Examenul de diplomă se susține **la următoarele obiecte de învățămînt :**

La liceele pedagogice de învățători

— Limba și literatura română (scris și oral) ;
— Matematica (aritmetică și geometrie) scris și oral ;
— Pedagogia generală (oral) ;
— Probă metodico-practică (alcătuirea și susținerea unui plan de lecție la limba română sau aritmetică).

La liceele pedagogice de educatoare

— Limba și literatura română (scris și oral) ;
— Pedagogia preșcolară (scris și oral ;
— Probă metodico-practică (alcătuirea și susținerea unui plan de activitate privind dezvoltarea și corectarea vorbirii, educația fizică sau educația muzicală).

Candidații proveniți de la liceele sau secțiile cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare susțin examen scris și oral și la limba și literatura maternă. La proba metodico-practică pentru învățători, candidații vor susține un plan de lecție la unul din obiectele : limba română, limba maternă sau aritmetică, iar pentru educatoare un plan la una din activitățile: dezvoltarea și corectarea vorbirii limbii materne, educația fizică sau educația muzicală.

La institutele pedagogice de învățători

— Limba și literatura pentru copii (scris și oral) ;
— Aritmetica (scris și oral) ;
— Pedagogia generală (oral) ;
— Probă metodico-practică (alcătuirea și susținerea unui plan de lecție la limba română sau aritmetică).

La institutele pedagogice de educatoare

— Limba română și literatura pentru copii (scris și oral) ;
— Pedagogia preșcolară (scris și oral) ;
— Probă metodico-practică (alcătuirea și susținerea unui plan de activitate privind dezvoltarea și corectarea vorbirii, educația fizică sau educația muzicală).

Absolvenții institutelor pedagogice de învățători cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare susțin examen scris și oral și la limba maternă și literatura pentru copii. La proba metodico-practică vor susține un plan de lecție la unul din obiectele : limba română, limba maternă sau aritmetică. Absolventele institutelor pedagogice de educatoare cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare susțin examen scris și oral și la limba maternă și literatura pentru copii. La proba metodico-practică vor susține un plan la una din activitățile : dezvoltarea și corectarea vorbirii limbii materne, educația fizică sau educația muzicală.

3. Pentru absolvenții liceelor pedagogice de învățători și educatoare, **programele examenului de diplomă la literatura română** (literatura maternă) sînt cele prevăzute pentru examenul de bacalaureat.

La limba română (gramatică), limba maternă (gramatică) și matematică (aritmetică și geometrie), candidații vor fi examinați din materia studiată în anii I-V ai liceelor pedagogice.

Candidații care au absolvit institutele pedagogice de învățători și educatoare vor fi examinați, la obiectele prevăzute la examenul de diplomă, din materia studiată în anii I și II.

Programele examenului de diplomă la pedagogia generală și pedagogia preșcolară vor fi publicate în Gazeta învățămîntului în cursul lunii februarie.

4. Examenul de diplomă **se desfășoară în aceeași perioadă** ca și examenul de bacalaureat.

5. La sesiunile examenului de diplomă din anul 1970 **se pot prezenta absolvenții liceelor pedagogice și ai institutelor pedagogice de învățători și educatoare** (cursuri de zi și învățămînt fără frecvență), seria 1970, precum și absolvenții din seriile 1966-1969 care nu au susținut examenul de diplomă sau l-au susținut o singură dată, fără a-l promova.

Absolvenții din seriile 1966-1969 care au susținut examenul de diplomă, de două ori, fără a-l promova, se pot prezenta, pentru ultima oară, numai la una din cele două sesiuni ale anului 1970.

PRECIZĂRI

cu privire la concursul de admitere în anul I, în liceele de cultură generală, de artă, cu program de educație fizică și liceele pedagogice, cursuri de zi, în anul 1970

1. Concursul de admitere **se desfășoară între 22 iunie și 3 iulie.** Probele practice la liceele de artă și cu program de educație fizică, precum și probele de aptitudini muzicale și vizita medicală la liceele pedagogice au loc între 22 și 24 iunie.

2. La concurs **se pot înscrie promovații clasei a VIII-a** a școlii generale care împlinesc vîrsta de cel mult 17 ani în cursul anului 1970.

3. **Concursul de admitere** în liceele de cultură generală de artă, cu program de educație fizică și în liceele pedagogice **constă din :**
— limba română — scris și oral ;
— matematică — scris și oral ;
— istoria României — oral ;
— limba maternă — scris și oral (pentru liceele cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare).

La liceele de artă și cu program de educație fizică, probele de cultură generală sînt precedate de vizita medicală și de probe practice, iar la liceele pedagogice de vizita medicală și de proba de aptitudini muzicale ; **aceste probe sînt eliminatorii.**

4. **Lucrările scrise** se desfășoară în aceeași zi, la ora 9, în întreaga țară după cum urmează :
— limba română — 26 iunie ;
— matematică — 27 iunie ;
— limba maternă — 28 iunie.

5. **Programele concursului de admitere** pentru obiectele de cultură generală au fost publicate în Gazeta Învățămîntului (supliment), în luna decembrie 1969. Programele disciplinelor de specialitate pentru concursul de admitere în liceele de artă și cu program de educație fizică au fost publicate în Gazeta Învățămîntului nr. 996 din 23 mai 1969.

6. La toate liceele de cultură generală, de artă, cu program de educație fizică și liceele pedagogice **se pun în concurs toate locurile planificate pentru anul I.**

La liceele la care nu se vor ocupa toate locurile se va organiza un nou concurs între 28 august și 10 septembrie.

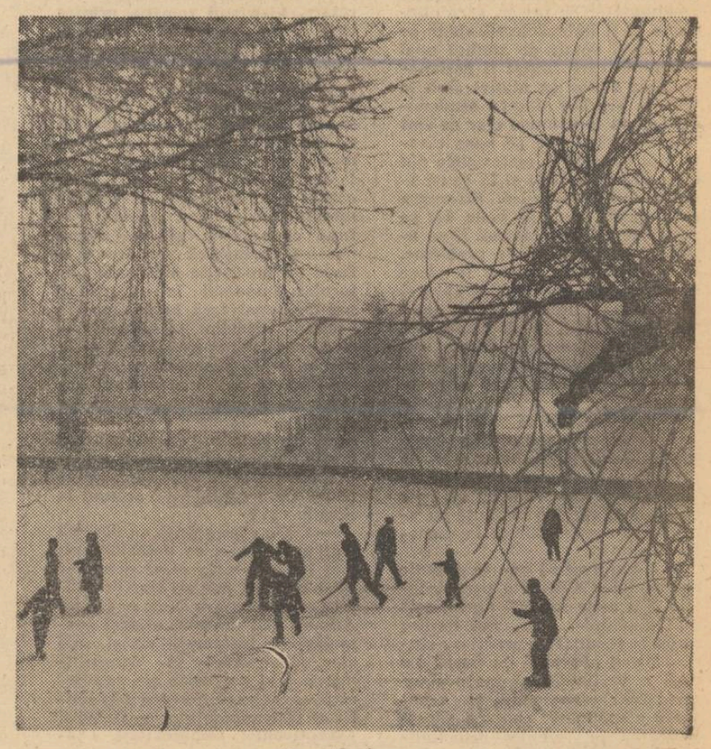

La patinaj

INFORMARE • DOCUMENTARE

INFORMATICĂ ŞI PEDAGOGIE

— Interviu acordat în exclusivitate „Gazetei învăţământului" de prof. univ. GEORGES CULLMANN —

Prof. univ. Georges Cullmann, specialist de reputaţie mondială în domeniul teoriei informaţiilor, este în acelaşi timp psiholog de suprafaţă, deţinînd o catedră de specialitate la Institutul superior de electronică şi o catedră la Institutul de psihologie al Universităţii din Paris. Invitat al Asociaţiei oamenilor de ştiinţă, d-sa a prezentat recent cîteva conferinţe în faţa specialiştilor şi tinerilor cercetători din ţara noastră. Ne-am reîntîlnit apoi cu oaspetele francez şi una dintre gazdele sale — acad. Nicolae Teodorescu — într-unul dintre saloanele Casei oamenilor de ştiinţă. Cu acest prilej, prof. Georges Cullmann a răspuns cu amabilitate întrebărilor redacţiei noastre.

I: În ultimul timp, teoria informaţiilor a cuprins în raza ei de acţiune metodică un număr important de ştiinţe. În ce măsură aceasta vizează şi ştiinţa educaţiei?

R: De vreme ce cultura greco-latină, dominantă pînă acum cîteva decenii în şcolile noastre europene, a cedat definitiv locul unei noi culturi avînd ca o trăsătură dominantă uriaşul aflux de informaţii — a căror organizare constituie obiectivul principal al teoriei informaţiei, — apare evident că nici ştiinţa care se ocupă de formaţia culturală a tinerei generaţii nu poate face abstracţie de informatică. După cum ştiţi, specialiştii în teoria informaţiei caută să stabilească o ordine riguroasă în modul de transmitere şi prelucrare exactă a fluxului informaţiilor existente în toate domeniile ştiinţei, tehnicii, economiei etc., mai precis în informaţia din toate domeniile civilizaţiei umane contemporane. În fond, informatica reprezintă căutarea unor modalităţi de măsurare cu mijloace matematice a informaţiei, de codificare şi de transmitere a acesteia în minimum de timp cu maximum de fidelitate. Desigur în acest ansamblu de acţiuni intră, ca principal instrument de lucru, ordinatorul, pentru care codificarea fiecărei informaţii trebuie să aibă un caracter lipsit de ambiguitate şi să permită o decodificare instantanee. Pe acest plan apare cel mai evident corelaţia strînsă în cadrul informaticii între matematică, logică şi cibernetică.

I: Să revenim, dacă vreţi, la ideea iniţială, aceea a atitudinii faţă de informatică...

R: Recunosc, ideea acestei fantastice băi de informaţii în care se scaldă continuu, fie că doreşte fie că nu, este de natură să sperie pe omul de pe stradă. Deci intervenţia educaţiei poate fi de o importanţă deosebită. Ea poate acţiona atît pentru demitizarea şi introducerea informaticii, ca fapt de cultură, în orizontul de cunoştinţe al elevilor, cît şi pentru combaterea atitudinii simpliste care consideră că ajunge să foloseşti un ordinator ca să rezolvi o problemă ştiinţifică sau de producţie, oricît de complicată.

I: Forurile de învăţămînt sînt mereu în căutarea unor mijloace pentru optimizarea alcătuirii planurilor de învăţămînt şi programelor şcolare. Teoria informaţiei poate veni în ajutorul acestei căutări?

R: Le poate furniza în primul rînd mărimea optimă a informaţiei pentru o anumită problemă, pentru a programa un volum de cunoştinţe în apropierea acestei mărimi. Să explicitez prin intermediul unui exemplu: creierul uman s-a deprins să folosească informaţia cu un randament foarte scăzut, mai scăzut chiar decît cel al locomotivei cu aburi. Vă daţi seama cît de important apare, în aceste condiţii, să dispui de o bază matematică de optimizare a informaţiei. Informatica poate ajuta de asemenea la alcătuirea unor programe de înalt randament în învăţămîntul programat şi vine în sprijinul psihopedagogului în vederea determinării unui diagnostic educaţional pe deplin corespunzător fiecărei ştiinţe. Însemnătatea acestui fapt pentru individualizarea studiului — condiţie esenţială a unui învăţămînt modern şi eficient şi pentru înfăptuirea unei şcoli formative este evidentă şi nu poate fi scăpată din vedere de specialistul în ştiinţa educaţiei. Tot cu ajutorul informaticii cercetătorul în pedagogie, ca şi în oricare alt domeniu, poate reuşi să nu facă risipă de informaţie, respectiv să pună minimum de întrebări posibile pentru obţinerea unei soluţii. De asemenea memoratorul ordinatorului va pune, continuu, la îndemîna cercetătorului o bibliografie actuală şi perfect sistematizată a problemei pe care o studiază.

I: Am constatat, cu surprindere şi plăcere, că alături de lucrările dv. binecunoscute în lumea ştiinţifică despre calculul informaţional, codaj şi teoria informaţiilor, aţi editat, împreună cu un pedagog, două lucrări cu evident caracter de educaţie „Matematici noi pentru reciclarea părinţilor" şi „Matematica nouă — probleme simple pentru reciclarea părinţilor". Ce aţi urmărit realizîndu-le?

R: Vedeţi, introducerea matematicii moderne în şcoală încă de la clasele mici este, ca şi introducerea în întreprinderi a unui sistem informaţional modern şi a ordinatoarelor, o problemă de adaptare a mentalităţii şi de organizare metodică. Fără o pregătire prealabilă a terenului în aceste direcţii are loc un fenomen de respingere, ca în grefele de inimă. Unei asemenea pregătiri în rîndul părinţilor şi, de ce n-aş spune-o, în rîndurile învăţătorilor îi sînt destinate cele două cărţi la care vă referiţi.

I: Ce ne puteţi spune în legătură cu preocupările informaticienilor români?

R: Cunoşteam mai dinainte, din lectură, admirabilele lucrări în acest domeniu ale academicianului Nicolae Teodorescu şi ale mai tînărului om de ştiinţă, Silviu Guiaşu. Venind în ţara dv. am avut ocazia fericită de a cunoaşte un nucleu de cercetători cu formaţii diferite — de la matematicieni la lingvişti şi biologi — care arată un interes rar întîlnit pentru teoria informaţiei. Sînt convins că şi specialiştii în ştiinţa educaţiei se vor integra în acest curent de interes, utilizînd mai larg mijloacele informaticii în desfăşurarea cercetărilor pedagogice.

Telecinema pentru elevi

Cum valorificăm telecinemateca şcolară

Emisiunile „Telecinema pentru elevi", care intră în circuitul mijloacelor de învăţămînt începînd din luna februarie a acestui an îşi propun să lărgească aria de difuzare a filmelor didactice, să le facă accesibile unui număr cît mai mare de elevi.

Programul emisiunilor cuprinde filme didactice româneşti avînd conţinut corespunzător programelor de învăţămînt şi care urmează să fie vizionate individual de elevi. Vor fi prezentate filmele româneşti realizate în studiourile naţionale la cererea Ministerului Învăţămîntului, de către diferiţi specialişti pentru disciplinele: chimie, fizică, matematică, istorie, biologie, geografie. Aceste filme se găsesc în mare parte în filmotecile judeţene şi pot fi folosite la solicitările şcolilor. În aceste cazuri, ele pot fi integrate chiar în lecţie.

În cadrul emisiunilor „Telecinema pentru elevi", difuzîndu-se după parcurgerea capitolelor respective în clasă, filmele au sarcina să completeze cunoştinţele, să le ilustreze şi să le consolideze prin exemple aplicative, să stimuleze interesele de cunoaştere ale elevilor. Totodată, emisiunile de telecinema pentru elevi reprezintă un mijloc de sprijinire a pregătirii elevilor care studiază fără frecvenţă.

Cu toate că nu fac parte din activităţile şcolare obligatorii emisiunile pot fi valorificate în ansamblul mijloacelor instructiv-educative de care dispune şcoala. Ele trebuie, în primul rînd, popularizate sistematic în rîndul elevilor şi familiei. Este necesar, de asemenea, ca fiecare profesor, în specialitatea sa, să îndrume procesul de preluare a mesajului filmic de către elevi, atît prin indicaţii anterioare vizionării, referitoare la problematica filmului ce va fi prezentată în această rubrică a gazetei noastre, — cît şi prin valorificarea informaţiei filmice în cadrul activităţilor şcolare colective.

Integrarea sistematică a mesajului filmic în conţinutul procesului instructiv-educativ, se poate realiza de către fiecare profesor, în concordanţă cu condiţiile specificului disciplinei şi ale colectivului şcolar în care lucrează. Ca soluţii generale este indicat să se apeleze, repetat, la informaţia filmică pe parcursul dezbaterii temelor tangente cu problematica filmului, să se realizeze, pe această cale, corelarea dintre cunoştinţele vechi şi noi. Valorificarea informaţiei dobîndite de elevi prin film, poate fi realizată, de asemenea, în cadrul lecţiilor de recapitulare şi sistematizare a unor teme sau capitole din programa şcolară. În sprijinul utilităţii emisiunilor vin şi scurtele prezentări care însoţesc proiecţia şi care punctează obiectivele principale de cunoaştere ce pot fi realizate prin conţinutul filmului.

În vederea îmbunătăţirii continuie a calităţilor pedagogice ale emisiunilor, Institutul de ştiinţe pedagogice solicită cadrelor didactice sugestii pe adresa: — sectorul „Tehnici didactice moderne", str. Sf. Apostoli nr. 14, Bucureşti.

FILMUL DE ISTORIE

Cetăţi feudale pe teritoriul patriei noastre

În emisiunea din 6 ll. a.c. se vor prezenta cîteva fragmente din filmul „Cetăţi feudale pe teritoriul patriei noastre", care se adresează elevilor claselor a VIII-a şi a XII-a.

Filmul completează cunoştinţele privind rolul istoriei şi valoarea artistică a cetăţilor situate pe teritoriul celor trei formaţiuni statale existente în epoca feudală pe teritoriul patriei noastre, Tara Românească, Moldova şi Transilvania.

Filmul, din care emisiunea va cuprinde numai o parte, prezintă — în cadrul unor date de informaţie generală asupra epocii — cetăţile Poenari, Tîrgovişte, Neamţ, Rîşnov, Bran, Hunedoara, Suceava şi mînăstirile Putna, Moldoviţa, Dragomirna. Acest conţinut nu se suprapune perfect pe programa şcolară, dar poate constitui un material suplimentar de informare a elevilor.

Materialul filmic poate fi valorificat prin discuţii cu elevii în cadrul unor lecţii de recapitulare şi sinteză asupra vieţii politice şi culturale a epocii feudale, fie fragmentar, fie în ansamblu, ca o unitate didactică bine individualizată. De asemenea, este posibil să se valorifice în cadrul unei lecţii de sinteză despre dezvoltarea culturii şi mai precis despre „Arta feudală pe teritoriul patriei noastre (arhitectura)"

Pentru a asigura eficienţa acestei emisiuni TV, este necesar ca tema ei să fie anunţată elevilor pentru a le stimula interesul de vizionare.

INSTITUTUL DE MINE-PETROŞANI

ANUNŢA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1. Şef de lucrări de la catedra de Expoatări miniere, poziţia 5 din statul de funcţiuni, disciplina: Aeraj şi protecţia muncii.
2. Şef de lucrări de la catedra de Tehnică minieră generală, poziţia 5 din statul de funcţiuni, disciplina „Construcţii industriale".
3. Şef de lucrări de la catedra de Tehnică minieră generală, poziţia 6 din statul de funcţiuni, disciplina „Organizarea şi analiza activităţii economice a sect. electr. mec. minieră".
4. Şef de lucrări de la catedra de Geologie, poziţia 3 din statul de funcţiuni, disciplina „Mineralogie, geologie, zăcăminte".
5. Şef de lucrări de la catedra de Chimie — Fizică, poziţia 7 din statul de funcţiuni, disciplina „Fizică".
6. Şef de lucrări de la catedra de Chimie — Fizică, poziţia 8 din statul de funcţiuni, disciplina „Fizică".
7. Lector de la catedra de Matematici, poziţia 4 din statul de funcţiuni, disciplina „Geometrie analitică şi diferenţială".
8. Lector de la catedra de Matematici, poziţia 5 din statul de funcţiuni, disciplina „Matematici generale".
9. Lector de la catedra de Matematici, poziţia 6 din statul de funcţiuni, disciplina „Matematici generale".
10. Şef de lucrări de la catedra de Maşini miniere, poziţia 7 din statul de funcţiuni, disciplina „Maşini miniere şi transport".
11. Şef de lucrări de la catedra de Electrotehnică, poziţia 8 din statul de funcţiuni, disciplina „Electrotehnică şi maşini electrice".
12. Asistent de la catedra de Organe de maşini şi tehnologie, poziţia 8 din statul de funcţiuni, disciplina „Tehnologia materialelor şi maşini unelte".
13. Conferenţiar de la catedra de Ştiinţe sociale, poziţia 2 din statul de funcţiuni, disciplina „Socialism ştiinţific".
14. Asistent de la catedra de Limbi moderne, poziţia 3 din statul de funcţiuni, disciplina „Limba engleză".
15. Asistent de la catedra de Limbi moderne, poziţia 5 din statul de funcţiuni, disciplina „Limba franceză".
16. Şef de lucrări de la catedra de Mecanică şi rezistenţă poziţia 5 din statul de funcţiuni, disciplina „Mecanică şi rezistenţa materialelor".

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Rectoratului Institutului de mine din Petroşani, str. Institutului nr. 20, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Concursul se va ţine la Rectoratul Institutului de mine Petroşani în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Cei care lucrează în altă instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

ACTELE NECESARE INSCRIERII LA CONCURS

1. Cererea de înscriere la care se anexează:
2. Memoriul de activitate didactică, ştiinţifică şi tehnică în producţie în 4 exemplare.
3. Lista lucrărilor publicate sau în curs de publicare în 4 exemplare.
4. Lucrările de specialitate elaborate într-un exemplar.
5. Autobiografia în 3 exemplare.
6. Caracterizarea activităţii profesionale şi obşteşti eliberată de instituţia unde candidatul îşi desfăşoară activitatea în două exemplare.
7. Copie legalizată după diploma de studii superioare în două exemplare.
8. Copie legalizată după diploma de doctor în ştiinţe în 2 exemplare pentru posturile de conferenţiar sau şef lucrări.
9. Adeverinţă privind vechimea în muncă cu precizarea funcţiilor în care a activat în 2 exemplare.
10. În cazul cînd diplomele de studii sînt obţinute în străinătate se va depune traducerea legalizată după acestea în două exemplare precum şi copie legalizată în 2 exemplare după adresa Ministerului Învăţămîntului — C.S.D. privind echivalarea acestora.
11. Pentru ocuparea posturilor de asistent candidaţii vor prezenta şi o adeverinţă din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

ANUNŢ

Absolvenţii şcolii normale din Tecuci, promoţia 1930, sînt rugaţi să-şi comunice adresa colegului lor Postolache Nicolae, învăţător, Şcoala generală nr. 10 Tecuci, în vederea organizării întîlnirii după 40 ani de la absolvirea şcolii.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONT

Orizont şi profunzime în formaţia intelectuală

punzătoare. În ceea ce priveşte structura predării, ea trebuie să fie concepută într-un mod ştiinţific mult mai riguros, fără digresiuni, descărcată de bagajul amănuntelor de prisos, care plictisesc şi îi îndepărtează chiar pe unii elevi dotaţi de studiul unei discipline care iniţial îi pasionase. Este firesc ca atunci cînd le vorbim elevilor despre semiconductori să le spunem clar ce sînt aceştia, principiile pe baza cărora sînt concepuţi, materialele din care sînt construiţi şi la ce se aplică ei în practică. Structura este, după cum se vede, cît se poate de simplă, concisă şi se aplică la o mulţime de probleme. Dar, din păcate, unora le place să complice explicaţiile absolut gratuit. Bineînţeles, întreg acest studiu al fizicii, menit să apropie pe elev de cuceririle ştiinţei secolului nostru, se impune desfăşurat în strînsă legătură cu practica...

— Aşa credem că şi este conceput studiul fizicii atît în şcoala generală cît şi în liceu. Temele programelor cuprind indicaţia ca majoritatea problemelor să fie studiate în strînsă legătură cu aplicaţiile acestei ştiinţe în domeniul tehnicii.

— N-am vrut să pun în discuţie esenţa unor elemente programatice şi a unor intenţii dintre cele mai lăudabile. Eu mă limitez strict la rezultatele practice: studiul fizicii în şcoală nu constituie încă o veritabilă chemare către urmărirea consecventă şi creatoare a modului cum îşi găsesc aplicarea în tehnică principiile ştiinţifice studiate. În ultimă instanţă, această slăbiciune se răsfrînge asupra orientării activităţii unora dintre cei mai talentaţi tineri cercetători în domeniul fizicii şi poate deveni o carenţă a frontului nostru de cercetare. Fizicienii români, printre care mulţi tineri deosebit de talentaţi, se orientează mai ales către lucrări cu caracter teoretic fundamental, unele apreciate elogios în tratatele şi lucrările de sinteză apărute în ţări cu şcoli de tradiţie în fizică. În mai mică măsură sînt însă investigate pînă la capăt căile de trecere la aplicaţiile practice. Sînt convins că mergînd consecvent şi mai profund pe această cale cercetarea noastră ştiinţifică ar deveni o forţă de producţie mult mai puternică. Impulsul iniţial, primul pas de importanţă hotărîtoare în această direcţie se situează — este convingerea mea fermă — la nivelul şcolii generale.

— Este un fapt incontestabil, un fenomen cu caracter legic al societăţii contemporane că, în prezent, un număr de tineri care creşte aproape exponenţial se îndreaptă pe căile cercetării ştiinţifice. Cum consideraţi accesul la aceste căi?

— Căile spre ştiinţă au devenit mai numeroase, se deschid mult mai largi în faţa celor care vor să le urmeze, dar nu sînt în nici un caz mai uşoare decît în trecut. Aceasta atît datorită uriaşei acumulări de informaţii cît şi, mai ales, pătrunderii în domeniile mereu mai profunde ale cunoaşterii, caracterului mereu mai subtil al raţionamentului în fizică şi excepţionalei complexităţi a aplicaţiilor tehnice ale acestuia. Tinerii care doresc să pornească pe calea cercetării ştiinţifice trebuie să aibă aptitudini dar, în acelaşi timp, să ştie că îşi aleg o viaţă de renunţări conştiente, în care vor trebui adesea să-şi petreacă nopţi întregi în laboratoare, urmărind desfăşurarea anumitor fenomene. Reuşita, succesul unei cercetări este încununarea unui lung şir de eforturi. Viitorii noştri oameni de ştiinţă trebuie să afle aceasta încă din şcoală, de la profesorul lor de fizică, pentru a-şi face opţiunea pe deplin deliberat şi în perfectă cunoştinţă de cauză. Tot profesorul trebuie să fie cel care să conducă paşii elevilor care manifestă o constantă şi neabătută pasiune ştiinţifică. Mărturisesc sincer că, personal, satisfacţia formării unor oameni de ştiinţă valoroşi din rîndul discipolilor mei a fost cel puţin egală cu satisfacţia unor descoperiri ştiinţifice.

Orientarea spre profesie — acţiune colectivă

ţia profesorului, cercurile pe obiecte, diversele concursuri şcolare şi în general toate formele de activitate în care elevul se poate manifesta independent.

Realitatea didactică ne prezintă şi cazuri de elevi care se lasă foarte greu cunoscuţi datorită unei aparente lipse de manifestare; acestora li se recomandă de obicei şcoli şi profesii la întîmplare. ca să nu se spună că nu li s-a recomandat nimic. Există în această privinţă nu puţine cazuri celebre. Se ştie, de pildă, că marele biolog suedez Karl von Linné, cel mai de seamă botanist şi zoolog al secolului al XVIII-lea, a fost considerat bun numai pentru cizmărie, sau că Hegel a fost caracterizat ca „incapabil pentru filozofie". Personal cred că, atunci cînd într-o anumită clasă a şcolarităţii, un elev este greu de cunoscut, e mai bine să nu i se spună nimic pînă la cunoaşterea sigură a sa, decît să i se recomande ceva cu totul nepotrivit.

Nu trebuie să se înţeleagă deloc, din cele spuse aici, că avem în vedere o diminuare a contribuţiei dirigintelui în acţiunea de orientare şcolară şi profesională; dimpotrivă, considerăm că dirigintele trebuie să-şi sporească eforturile în sprijinirea colectivului de profesori al clasei sale prin furnizarea unor informaţii suplimentare, prin analiza unor atitudini, prin organizarea unor activităţi specifice în acest sens; de asemenea, credem că psihologul trebuie să-i ajute mai mult pe profesori, să fie, în specialitatea sa, un îndrumător al acestora, nu să suplinească anumite atribuţii ale lor. Dirigintele are posibilitatea — şi datoria — de a preveni unilateralitatea în orientare, de a constitui imaginea de ansamblu a elevului pe baza cunoaşterii parţiale de către fiecare profesor, de a defini elementele esenţiale ale individului şi de a urmări evoluţia acestuia. Rolul său creşte odată cu cel al profesorilor clasei pe care o conduce. El este chemat să sprijine printr-un suport etic activitatea de orientare, să dea încredere elevului în capacitatea sa, să-l convingă de necesitatea unei bune valorificări a aptitudinilor sale. Într-un cuvînt el este chemat să îndeplinească sarcinile educative care se pun în domeniul orientării şcolare şi profesionale. În acest fel, această acţiune va fi cu adevărat rezultatul activităţii tuturor profesorilor şcolii, rezultatul întregii munci instructiv-educative.

O secţiune în sistemul actual de examinare

men el se ghidează după programa elaborată de minister, care precizează capitolele şi lecţiile, deci numai ce să se examineze. De unde să ştie cadrul universitar, cît se cere şi mai ales **optica predării** în învăţămîntul liceal, cînd el a pierdut de mult contactul cu acest învăţămînt sau nu l-a avut niciodată? Într-un fel este tratată „urechea internă" în manualul liceal de anatomie, unde i se rezervă 10-20 rînduri şi altfel într-un curs universitar, unde e descrisă pe 30—40 pagini.

Desigur că în acest fel se creează condiţii de inegalitate între candidaţii care s-au pregătit — conform indicaţiilor ministerului — după manualele de liceu şi aceia care s-au pregătit cu profesori de la facultate, sau după cursuri universitare, şi care, fără îndoială, vor fi mai bine notaţi. Nu acest aspect ni se pare atît de vulnerabil (în fond e vorba de un concurs la o facultate de profil, şi candidatul trebuie să aibă cunoştinţe suplimentare pentru a-şi justifica opţiunea), cît mai ales că şi în acest caz unicul sistem de selecţie rămîne tot volumul cunoştinţelor.

Sistemul cu bilete, adoptat şi încetăţenit în ultima vreme ni se pare azi cu totul depăşit. Nicăierea hazardul nu se aplică la o scară atît de largă ca în acest sistem de examinare. Se va susţine că un candidat trebuie să cunoască în mod egal toată materia. De acord. Dar sînt subiecte şi subiecte. Unele la care nu poţi vorbi decît 1-2 minute, altele pentru care ai avea nevoie de întregul sau chiar înzecitul timpului legal pentru a le dezvolta. Există subiecte care te timorează prin uscăciunea lor, altele unde poţi demonstra ceva mai mult decît că eşti o simplă maşină de înregistrare. Putem astfel să stabilim o justă ierarhizare a notării, chiar în condiţiile întocmirii raţionale a unui bileţel, cînd subiectele prin ele însele sînt inegale şi solicită inegal calităţile intelectuale ale candidatului, căruia totuşi trebuie să-i decidem destinul în 10 minute? Desigur că, în afara acestora se pot aduce încă foarte multe şi fundamentale obiecţii actualului mod de examinare.

Cred că examenul modern nu trebuie să omită două obiective importante: aprecierea gîndirii, sensibilităţii, imaginaţiei candidatului (în raport cu specificul secţiei, la liceu şi profilului de specialitate, la facultăţi) şi testarea aptitudinii lui, nota acordată avînd un caracter global, adică subsumînd aprecierea cuantumului de cunoştinţe, a capacităţii de înţelegere conştientă, de asociere şi aplicare a cunoştinţelor şi a calităţii aptitudinilor pentru secţia liceală sau facultatea respectivă. La confluenţa acestor trei factori putem construi aprecierea obiectivă a candidatului al cărui loc în liceu sau în facultate nu trebuie să fie motivat de volumul de cunoştinţe (care se acumulează progresiv de-a lungul întregii vieţi), ci de capacitatea de gîndire activă, de acei parametri psihici solicitaţi specificului respectivei munci intelectuale, care garantează succesul profesional, deci randamentul social superior al posesorului de diplomă la locul de producţie.

Aceste cerinţe moderne impun însă modificarea fundamentală a actualului sistem de examinare, o reprofilare atît a probelor scrise cît şi a celor orale.

Probele scrise ar trebui să cuprindă subiecte de sinteză care să solicite, nu memoria candidatului, ci posibilitatea lui de a raţiona, de a-şi exprima personalitatea, de a-şi pune cultura şi imaginaţia în serviciul unor probleme concrete ale societăţii noastre şi ale omului contemporan. Ce-ar fi de pildă dacă la botanică în loc să se dea subiecte de genul acesta: „Structură în rădăcină", ori „Famalia Rosaceae" s-ar propune candidaţilor un subiect de acest gen: „Ce s-ar întîmpla dacă pămîntul ar pierde stratul vegetal al biosferei" poate neconformist, dar care solicită nu numai cunoştinţe de morfologie, fiziologie şi sistematică vegetală, ci şi gîndirea ştiinţifică a candidatului. La limba română în loc de invariabilele „Lirica erotică la Y" sau „Romanul lui X", unde notele maxime sînt obţinute de „eruditi" care pun cap la cît mai multe citate din critici, s-ar putea da de pildă absolvenţilor de liceu analiza unei poezii moderne nestudiate la şcoală, unde într-adevăr se poate constata în ce măsură candidatul şi-a însuşit creator istoria şi teoria literară şi se poate decanta gradul de sensibilitate şi pătrundere critică.

Examenul oral cu biletele de loterie ar trebui înlocuit cu discuţii colocviale de cel puţin o jumătate de oră, cu un dialog deschis, apropiat, afectiv între un candidat care progresiv îşi pierde emotivitatea şi un profesor mobil care se străduieşte să radiografieze cît mai profund pe candidat. Nu depozitul de cunoştinţe trebuie explorat şi sondat, ci dimpotrivă zonele gîndirii şi ale intereselor intelectuale, deci nu atît realităţile, cît mai ales potenţialitatea care asigură evoluţia pozitivă a viitorului licean, progresul şi realizarea profesională a viitorului student.

Cred că modernizarea examenelor, măsură care se încadrează firesc în procesul general de modernizare a învăţămîntului românesc, trebuie să intre cît mai de grabă în atenţia celor în drept întrucît, în etapa actuală a dezvoltării societăţii româneşti, orientarea, selecţionarea şi ierarhizarea valorilor sînt condiţii fundamentale ale progresului şi afirmării noastre naţionale.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1029 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 13 februarie 1970 | 4 pagini 25 bani

Condiții îmbunătățite pentru CERCETAREA PEDAGOGICĂ

În cadrul preocupărilor generale pentru transpunerea în viață a sarcinilor trasate învățămîntului de Congresul al X-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a cadrelor didactice s-au înscris, în ultimul timp, cîteva importante acțiuni care privesc cercetarea pedagogică și care arată un continuu interes al forurilor de învățămînt pentru ridicarea nivelului ei.

În trimestrul al III-lea al anului trecut o comisie de specialiști a întreprins o analiză a activității Institutului de științe pedagogice și a prezentat Ministerului Învățămîntului concluzii și propuneri legate de conținutul și modalitățile cercetării pedagogice, structura organizatorică și dotare. A urmat, la scurt timp, discutarea problemelor cercetării pedagogice în colegiul ministerului, care a adoptat măsuri menite să asigure condiții mult îmbunătățite acestei activități.

Analiza muncii desfășurate de institut în 1969, ce a avut loc recent, a prilejuit discutarea unor aspecte concrete care ilustrează în modul cel mai evident starea de lucruri actuală, greutățile întîmpinate de cercetători în realizarea sarcinilor lor, neajunsurile care se manifestă încă. În același timp au fost indicate principalele obiective ale activității imediate și de perspectivă. La lucrările ședinței de analiză au fost de față tovarășii TRAIAN POP, adjunct al ministrului învățămîntului, VASILE MOREA, adjunct de șef de secție la Consiliul de Miniștri, precum și directori generali din Ministerul Învățămîntului, reprezentanți ai Editurii didactice și pedagogice.

Darea de seamă prezentată de conducerea institutului a pus în lumină faptul că în anul care s-a încheiat eforturile au fost îndreptate spre ridicarea nivelului metodologic al cercetărilor, spre îndeplinirea acestora în mai bune condiții și în termen, spre extinderea lor în direcții noi — pedagogie comparată, pedagogia învățămîntului superior, pedagogia prospectivă, teleșcoala — ca și spre mai larga difuzare, prin mijloace variate — editare, multiplicare, conferințe, simpozioane, sesiuni de comunicări — a rezultatelor obținute. Au fost cercetate 30 de teme, în majoritate cu caracter aplicativ sau fundamental-aplicativ. De asemenea, în cursul anului 1969 institutul a avut sarcini în domeniul elaborării planurilor de învățămînt, a programelor școlare și a unor manuale experimentale.

În discuțiile care au urmat, cercetători ai institutului au subliniat realizările obținute în cercetarea legată de conținutul și organizarea învățămîntului, de bazele teoretice ale pedagogiei, de munca educativă, de mijloacele moderne de învățămînt, de pedagogia cibernetică etc. S-au reliefat totodată cîteva carențe și neajunsuri care s-au manifestat în perioada analizată în munca diferitelor sectoare ale institutului. S-a arătat astfel că legătura nemijlocită a cercetătorilor cu școala — principalul beneficiar al cercetării — este sporadică. E necesar, au spus vorbitorii, ca atenția cercetătorilor să fie mai mult concentrată asupra problemelor majore și de mare actualitate ale învățămîntului românesc și, de asemenea, să se asigure sporirea randamentului muncii fiecărui cercetător în parte. Unii participanți la dezbateri au cerut să se arate mai multă operativitate în valorificarea cercetărilor, în aplicarea rezultatelor lor, atît din partea conducerii institutului cît și din partea organului de decizie: Ministerul Învățămîntului.

Despre direcțiile de desfășurare a activității în anul 1970 a vorbit conf. univ. **George Văideanu**, directorul institutului, care s-a oprit mai pe larg asupra relației dintre cercetarea științifică și școală, dintre cercetător și practician, subliniind că strînsa colaborare între acești doi factori este determinantă în obținerea unor succese de natură să înscrie pedagogia românească în concertul științei pedagogice mondiale.

Luînd cuvîntul în numele conducerii ministerului, tovarășul **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, a apreciat că Institutul de științe pedagogice a obținut o seamă de succese în anul care s-a încheiat, planul de cercetare fiind mai strîns legat de nevoile școlii, mai rațional împărțit și mai bine proporționat pe secții și sectoare, iar temele propuse pentru cercetare mai corespunzătoare cerințelor actuale și de viitor ale învățămîntului. Vorbitorul a arătat că succesul activității viitoare de cercetare va depinde de măsura în care institutul va ști să atragă în jurul său cele mai reprezentative forțe ale pedagogiei românești, apte să contribuie la progresul acestei științe, la afirmarea ei pe plan național și internațional. Au fost înfățișate în continuare preocupările Ministerului Învățămîntului în ceea ce privește dotarea institutului și a școlilor experimentale ale a-

(Continuare în pag. 2-a)

ELEVUL ȘI ȘTIINȚA

Discuție cu acad. RALUCA RIPAN

A transforma curiozitatea intuitivă în curiozitate de investigare

— Există un raport dinamic, în continuă evoluție, care definește relația contemporană între tînărul aflat pe băncile școlii și știință. Care sînt, după părerea dv., principalele trăsături definitorii ale acestui raport?

— Am să mă feresc, țin să precizez de la început, de orice recomandare cu caracter didactic. Nu pentru că asemenea recomandări nu ar fi bune, ci pentru că foarte adesea ele dau naștere la interpretări didacticiste, sînt o bază pentru a renunța la gîndirea creatoare. Curiozitatea fantastică a copilului, nenumăratele „de ce-uri" care definesc primele lui raporturi cu știința constituie un fapt cunoscut de mult, dar amplificat îndeosebi în condițiile vieții contemporane. Calitatea esențială a procesului modern de învățămînt și educare este, după mine, capacitatea de a transforma curiozitatea intuitivă a copilului într-o curiozitate de investigare metodică, de profunzime. Căpătînd un antrenament intelectual de natură să-i deschidă de timpuriu porțile investigației științifice, elevul va găsi că fizica, matematica sau chimia sînt tot atît de captivante, bineînțeles pe coordonate de substanță superioară, ca și un bun roman polițist.

Spuneam la început că curiozitatea copilului este captivată de la vîrsta cea mai fragedă de ceea ce este misterios, fascinant, spectaculos în știință. Fără îndoială, drumul de la fascinația spectaculosului în știință la însușirea unui spirit științific solicită topirea fiecărei cantități de informație receptate într-o sinteză de gîndire și într-o atitudine de încredere în posibilitățile nelimitate ale cunoașterii științifice, în refuzul rutinei, al comodității în gîndire.

— Cum trebuie procedat pentru ca această convertire a curiozității științifice să se înscrie pe orbita procesului de cunoaștere profundă, structurală?

— Repet, nu dau indicații metodice. Îmi trec însă prin minte crîmpeie din viața mea personală, din anii cînd făceam primii pași pe calea ecuațiilor și experiențelor. Eminenți profesori ca Petre Bogdan sau Nicolae Costăchescu au descoperit în mine acel simbure al pasiunii pentru cercetarea științifică pe care astăzi încerc la rîndu-mi, cu dragoste, să-l descopăr în sufletul celor tineri. Trebuie să veghem cu grijă ca acest simbure să nu se piardă fără folos. Desigur, drumul cercetării științifice nu este ușor, dar la capătul fiecărei etape de efort intens se află încununarea unei depășiri, a unei realizări, a unui succes: noptile primelor cercetări, prima comunicare științifică publicată, apoi alte comunicări și cercetări, satisfacția aplicării lor în procesul de producție și apoi, mai tîrziu, marea bucurie a formării primilor discipoli din rîndul tinerilor.

(Continuare în pag. 4-a)

Academia de științe economice din București a fost dotată cu un laborator de calcul electronic

Răspuns entuziast unei chemări patriotice

Chemarea lansată de Consiliul popular al județului Constanța către consiliile populare, către toți oamenii muncii din întreaga țară, pentru valorificarea maximă a tuturor resurselor locale, precum și pentru sporirea eforturilor în activitatea de bună gospodărire și înfrumusețare a localităților patriei a stîrnit un larg ecou și printre slujitorii învățămîntului, mobilizîndu-i la o muncă mai rodnică, la o examinare amănunțită a tuturor posibilităților de înfăptuire și depășire a sarcinilor în domeniul construcțiilor școlare, al dotării cu material didactic etc.

Iată numai cîteva din angajamentele luate pe această linie. În județul Argeș, bunăoară, se vor construi din contribuția voluntară bănească și prin munca locuitorilor 50 de săli de clasă. În județul Caraș Severin se vor ridica prin aceleași mijloace 35 de săli de clasă și 5 grădinițe. De asemenea, vor fi date în folosință pînă la 1 septembrie a.c. toate construcțiile școlare incluse în plan, iar capacitatea taberelor de odihnă pentru elevi va spori cu cîte 50 de locuri pe fiecare serie. 53 de săli de clasă se vor realiza prin contribuție voluntară bănească și prin munca locuitorilor și în județul Olt. În același timp, se va asigura darea în folosință la termenul stabilit a tuturor construcțiilor școlare înscrise în planul de stat și dotarea în continuare cu material didactic adecvat a școlilor de 10 ani. La rîndul său, zestrea învățămîntului din județul Suceava va fi îmbogățită cu 25 de laboratoare și ateliere școlare noi.

CÎND ȘI UNDE ÎNVEȚI SĂ FII DIRIGINTE?

Întîlnire cu un diriginte și cu cîteva din problemele sale

Paul Stecoza mi-a fost prezentat de directorul școlii drept unul din profesorii bine pregătiți, pasionat pentru fizică — specialitatea sa — pentru munca la catedră. Predă doar de trei ani, dar și-a însușit repede măiestria didactică și a reușit să transmită pasiunea pentru fizică și elevilor săi.

Noi însă doream să stăm de vorbă nu cu profesorul de fizică, ci cu dirigintele Paul Stecoza. Aflasem că în acest an tînărul profesor fusese numit pentru prima dată diriginte și ne interesa acest aspect al activității sale.

— Deci, cum vă descurcați ca diriginte?

N-am căpătat imediat răspunsul. Se pare că dirigintele nu are aceeași siguranță ca profesorul.

— Destul de greu, sînt la început. M-am izbit de o mulțime de greutăți, de probleme noi.

— Despre ce greutăți este vorba?

— Poate nu e bine spus greutăți, pentru că m-aș strădui să le învinge, să le găsesc soluționarea. Mai degrabă aș putea spune că mă simt descoperit, că sînt nevoit să fac un lucru pentru care sînt complet neinițiat. Este o senzație penibilă, pe care o am nu numai față de mine, ci și față de clasă, de fiecare elev în parte. Și aceasta este cu atît mai grav cu cît răspund ca diriginte de o clasă a VIII-a, deci de elevi a căror vîrstă, ale căror preocupări, a căror personalitate ridică aspecte deosebit de complexe atît din punct de vedere pedagogic, cît și psihologic. De data aceasta nu lucrez cu aparate, cu piese și instrumente, ci cu ua colectiv uman în creștere, pe care trebuie să-l modelez, să-l ajut să se formeze conform unor principii. Fiecare dintre elevii mei este o individualitate aparte, cu fiecare trebuie să lucrez altfel. În fiecare zi colectivul acesta — ca de altfel toate colectivele de elevi — îmi cere să acționez — și să acționez cu o pricepere, cu o competență, care presupun o adîncită pregătire psiho-pedagogică. Or, la Facultatea de fizică — mai precis la secția de biofizică, pe care am absolvit-o — eu n-am învățat nimic din toate acestea, nu am fost pregătit spre a fi diriginte.

— Dar în școală n-ați fost cît de cît inițiat? Aveți colegi cu experiență, cu ani mulți de dirigenție. Nu v-a dat nimeni la începutul anului nici un fel de îndrumări?

— Da, este adevărat, mi s-au spus unele lucruri. Mai întîi, la comisia metodică a diriginților, am aflat că trebuie să-mi întocmesc trimestrial un plan de teme și un „caiet al dirigintelui" cu un număr de rubrici pe care să le completez. Apoi mi s-a recomandat ca la ore să cer elevilor să întocmească referate pe anumite teme, sau să port cu ei discuții educative în legătură cu probleme legate de situația clasei. Cît privește temele ce urmau să fie incluse în plan, mi s-a atras atenția că pe masa din cancelarie, sub cristal, se află o listă cu vreo 20 de teme, din care îmi pot alege ce vreau și ce-mi place. Și, în sfîrșit, am fost îndemnat să văd ce fac și ceilalți diriginți. Nu pot spune că n-a existat bunăvoință, că n-am fost ajutat. Fiecare mi-a spus ce-a știut. Dar m-am convins repede că toți se „inițiaseră" prin aceleași mijloace ca și mine, că aceasta este practica obișnuită.

Am consultat și broșurile care s-au editat „în ajutorul dirigintelui". Dar eu sînt convins că nu de astfel de ajutor avem nevoie, simt că altceva ne lipsește. Mă gîndesc deseori că ora de dirigenție trebuie să fie altceva decît ceea ce mi s-a recomandat. Ce ar trebui să fie ea, cum ar trebui să se desfășoare, poate nu sînt eu în măsură să spun. Sînt însă absolut convins că această oră trebuie despovărată de nenumăratele atribuții care îi revin, descătușată de schemele și canoanele în care e strînsă și care, toate, păcătuiesc prin caracterul lor formal, șablonard.

L-am întrebat mai mult în glumă pe Paul Stecoza la sfîrșitul discuției noastre dacă ar schimba dirigenția pe cîteva ore în plus. Mi-a răspuns că ar face-o bucuros.

Lăsînd la o parte gluma, discuția cu tînărul diriginte a ridicat într-adevăr probleme foarte serioase. Toată lumea știe că în momentul de față dirigenția nu este o activitate pentru care profesorii să se bată. Motivele sînt multiple și nu ne propunem să le analizăm pe toate aici. Unul din acestea — și anume lipsa de pregătire prealabilă pentru dirigenție — a reieșit din discuția consemnată mai sus. Pentru a scoate la iveală și altele am supus spre analiză problemele ridicate de tînărul diriginte unor cadre ce răspund de pregătirea și munca diriginților. Publicăm alăturat răspunsurile primite.

În cazul dirigenției, ucenicia la locul de muncă nu-i indicată

„Solicitat să-mi formulez opinia în legătură cu pregătirea dirigintelui pentru activitatea sa (cum este și cum ar trebui să fie) — ne-a spus lectorul universitar **EMIL PĂUN** — cred că real și folositor ar fi să pornim de la fondul problemei: există o asemenea pregătire astăzi (și înțeleg prin aceasta o pregătire anume, specifică)?

Personal cred că nu există. Nu vreau să se înțeleagă prin aceasta că nu am cunoștință de eforturile depuse în această direcție, unele cu rezultate bune. Dar eu cred că s-a cheltuit prea mult efort inutil, ce nu se justifică prin rezultate. De ce? Pentru că în mare măsură eforturile (măsuri organizatorice, cercetări etc.) au vizat tocmai înlăturarea unor neajunsuri și erori care decurg din fenomenul amintit: lipsa unei pregătiri inițiale speciale a dirigintelui. Faptul acesta a condus la eforturi suplimentare — anulate însă uneori — iar rezultatele n-au fost adesea decît niște paleative. De altfel, cred că trebuie învinsă pe alocuri și inerția unora care nu văd utilitatea și necesitatea unei asemenea pregătiri speciale a dirigintelui, considerînd suficientă pregătirea din facultate.

Optica aceasta mi se pare cu totul eronată și plină de riscuri în munca educativă. Pentru că își deprinde (e împropriu a spune învață) meseria prin imitație, prin acumularea experienței, prin încercări și erori — ceea ce în educație e de neadmis — dirigintele este pus în fața a nenumărate dificultăți, pe care le rezolvă, de cele mai multe ori, administrativ și empiric. Aș zice chiar că acest sector al activității școlare ne plasează într-o etapă istorică depășită, și anume, aceea în care se practica o „ucenicie" școlară, un învățămînt bazat pe imitație, meșteșugăresc din punct de vedere al modalităților.

Consecințele lipsei de pregătire a dirigintelui sînt multiple, cea mai gravă dintre ele fiind schematismul în muncă. Observăm că obiectivele și metodele activității educative sînt mai peste tot aceleași, de parcă n-ar exista diferențe atît între diriginți cît și între colectivele de elevi. **Este de neadmis ca munca educativă în rîndul individualităților umane aflate în formare și care trebuie formate să se transforme într-o activitate funcționărească**, dirigintele ocupîndu-și în cea mai mare parte timpul cu referate, statistici, evidențe, planuri, rapoarte etc.

O eroare care se comite mereu mi se pare aceea de a încredința sarcina de diriginte profesorului debutant în activitatea profesională, mai ales în condițiile cînd el nu a primit nici o pregătire pentru a fi diriginte. Pentru că — e cazul s-o spunem aici — **în facultate cursul de pedagogie eludează, de regulă, problemele dirigintelui**, chiar dacă amintește uneori în treacăt despre ele.

Vom sesiza marea importanță a dirigintelui în procesul de învățămînt dacă înțelegem că activitatea lui trebuie integrată problemei organizării și conducerii actului educațional (de altfel și sensul cuvîntului „diriginte" ne solicită la acest lucru). Organizarea și conducerea științifică — cine nu știe — sînt astăzi factori fundamentali ai calității și eficienței unei activități. Nu cred că activitatea educativă se refuză unei asemenea optici. Dar a realiza o activitate de conducere în educație este foarte dificil, ceea ce solicită o pregătire temeinică, adecvată în acest sens. **Meseria de diriginte trebuie învățată, nu deprinsă. Ea trebuie practicată, nu mimată.**

Dirigintele are, de pildă, sarcina de a pune de acord eforturile educative în vederea formării unui colectiv puternic al elevilor. Dispune însă el de suficiente cunoștințe despre specificul și sensul relațiilor ce se stabilesc între ei toți și ceilalți factori educativi (formativi sau informativi)? Evident că nu. Activitatea educativă generează multiple traiecte relaționale, pe care și prin care se poate dezvolta un colectiv durabil și în acord cu obiectivele noastre. Cuprinderea lor sociometrică și folosirea lor în optimizarea actului educațional este, astăzi, o necesitate. Dar pentru aceasta trebuie o pregătire corespunzătoare.

Și celelalte laturi ale complexei munci a dirigintelui cer cunoștințe multiple, nu numai de pedagogie generală, dar și de pedagogie a organizării și conducerii, de pedagogie sociologică, de psihologia copilului, de antropologie educațională, de genetică chiar, de pedagogia adulților (familie etc.), a organizațiilor de tineret. Personal cred că o asemenea pregătire specială a dirigintelui s-ar putea realiza pe două nivele: unul general și altul specializat, pentru diferite tipuri de școli.

Unde să aibă loc această pregătire? E o problemă de al cărei răspuns depind multe. Personal cred că ea trebuie să se realizeze în cea mai mare parte într-un cadru postuniversitar. Firește însă că și în facultate cursul de pedagogie și practica pedagogică, precum și cursurile de psihologie și sociologie pot și trebuie să acorde mai multă atenție pregătirii viitorilor diriginți".

Trei direcții principale de acțiune

„Este evident că toate problemele privind organizarea, desfășurarea, conținutul și eficiența muncii educative realizate prin intermediul dirigenției sînt indisolubil legate de nivelul și calitatea pregătirii cadrelor chemate să îndeplinească această înaltă misiune

MONICA VERDEȘ

(Continuare în pag. 3-a)

Liceele pedagogice pe agenda preocupărilor de prim plan

Coordonatele și aria pregătirii practice a viitorilor învățători

Noile cerințe ale învățămîntului din țara noastră determină o sporire a exigențelor față de calificarea învățătorilor. Una din laturile importante în pregătirea acestora o constituie **practica pedagogică** cu multiplele ei funcții formative.

Încercînd o schițare aproximativă a coordonatelor după care se desfășoară pregătirea practică a viitorilor învățători, **aria pe care se extinde aceasta, volumul, caracterul, organizarea și corelația cu pregătirea teoretică** îmi par elemente esențiale, care trebuie să stea în atenția specialiștilor acum, cînd liceele pedagogice intră într-o evidentă etapă de înviorare. Situînd practica pedagogică pe locul cuvenit în ansamblul pregătirii profesionale, problema centrală este aceea a **realizării unui echilibru între aceasta și pregătirea teoretică multidisciplinară** la care este solicitat elevul liceului pedagogic, pe de o parte, iar pe de altă parte, **asigurarea corelației necesare cu pregătirea psihologică și pedagogică.** Supraestimînd rolul uneia sau alteia, unitatea dintre practică și teorie, ca tează fundamentală a oricărui domeniu de activitate, ar fi știrbită.

Este unanim recunoscut faptul că învățătorul nu mai poate fi lăsat în afara unei **culturi generale** care, în condițiile vieții contemporane, capătă noi semnificații după cum pregătirea psihologică-pedagogică și metodică trebuie să formeze **educatorul-specialist,** competent în toate direcțiile procesului instructiv-educativ. Or, unul din neajunsurile semnalate în ultima vreme de experiența școlilor pedagogice, este caracterul limitat al pregătirii învățătorilor atît pe linie teoretică, cît și pe linie practică, cu toate că numărul de ore destinat studiului metodicilor și efectuării practicii pedagogice a fost considerabil mai mare față de acela destinat culturii generale. Un asemenea mod de organizare a dus la o solicitare aproape unilaterală a elevului, direcționînd profilul său profesional către un metodism îngust, către un tehnicism didactic exagerat. Ținînd seama de neajunsurile semnalate pînă acum și luînd în considerație caracterul complex al pregătirii învățătorilor într-un timp limitat totuși la durata celor cinci ani de studiu, trecerea la un nivel calitativ superior atît pe linie informațională cît și pe linie formațională a devenit un imperativ.

Examinînd proiectul planului de învățămînt publicat recent în „Gazeta învățămîntului", am apreciat cu satisfacție faptul că numărul de ore destinat practicii pedagogice pe ani de studii, raportat la numărul de ore afectat culturii generale și psihopedagogice, exprimă proporția laturilor componente ale pregătirii profesionale, mult îmbunătățită față de planurile de pînă acum.

Revenind la ideea formulată mai sus cu privire la **extensiunea practicii,** aș propune ca practica de o zi sub forma serviciului la aplicație să înceapă chiar din anul II, odată cu studierea psihologiei generale și a psihologiei copilului. Procesul de aclimatizare cu viitoarea profesie ar deveni mult mai complet și mai adecvat, iar ilustrarea problemelor de psihologie, într-un moment cînd acestea sînt încă proaspete în memoria elevu-

Prof. ELVIRA CREȚU
Liceul pedagogic din București

(Continuare în pag. 3-a)

Trei direcții principale de acțiune

„Este evident că toate problemele privind organizarea, desfășurarea, conținutul și eficiența muncii educative realizate prin intermediul dirigenției sînt indisolubil legate de nivelul și calitatea pregătirii cadrelor chemate să îndeplinească această înaltă misiune

MONICA VERDEȘ

(Continuare în pag. 3-a)

PERSPECTIVA EDUCATIVĂ ÎN STUDIUL LITERATURII

Literatura își aduce o contribuție nelimitată la configurarea spiritualâ a tineretului, la modelarea caracterului uman, la mobilizarea activă a camenilor în înfăptuirea dezideratelor și a imperativelor timpului. Aceasta ne face să înțelegem mai bine și semnificația deosebită pe care o are precizarea exprimată în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al X-lea al P.C.R. privind înalta misiune socială a creației literar-artistice, chemată să acționeze pentru influențarea morală a omului, pentru sădirea în conștiințe a unor principii superioare de viață. În această perspectivă, studiul literaturii române în școală capătă eficiență social-educativă în măsura în care, cu ajutorul profesorului, transmite idei și sentimente, atitudini și concepte menite să pună în valoare tendințele progresiste ale societății, înrîurind prin aceasta conștiința și sensibilitatea elevilor.

În lumina aprecierilor generale făcute de documentele Congresului asupra rolului școlii ca factor principal de educație în epoca noastră, se impune o analiză serioasă, precum și o îmbunătățire calitativă a predării literaturii naționale în școală, tocmai fiindcă această disciplină de învățământ ocupă un loc prioritar în educația cetățenească a tinerei generații.

Natura literaturii beletristice face ca lectura ei să dea rezultate minime pe plan formativ atunci cînd devine o obligație limitată între margini înguste, școlărești. De exemplu, vezi cîte un elev chinuindu-se să memoreze cîte personaje „principale" sînt în „Frații Jderi". În același mod sîntem uneori tentați să analizăm poeziile. Versurile lui Arghezi sau ale lui Labiș sînt întoarse pe toate fețele și transformate într-un amalgam de idei, „subidei" etc. Atunci elevii se văd siliți să se ocupe de un fel de contabilitate literară și nu de literatură ca artă a cuvîntului, și în loc să pregătim viitori cititori pasionați, îi îndepărtăm pe unii tineri de frumusețile indefinisabile ale acestei arte. Cred, de aceea, că se impune cu necesitate o abordare mai vie a învățământului literaturii române, extirpîndu-se formele șablonarde, rutiniere, de analiză care închid idei fremătînd de viață în carapacea formulelor stereotipe, condamnîndu-le la vestejire și sclerozare. Predarea literaturii trebuie să țină mai larg seama de nivelul schimbărilor din conștiința tineretului erei moderne.

Așa cum dovedesc principalele momente ale evoluției literaturii române, opera literară oglindește aspectele esențiale ale vieții sociale. Capacitatea de cunoaștere a literaturii și artei determină valoarea ei generală și reprezintă un principiu axiologic. Cele mai semnificative creații ale liricii contemporane, bunăoară, trebuie astfel predate încît să fie înțelese de elevi ca meditații despre actualitate.

Vorbind despre funcția cognitivă și educativă a literaturii nu ignorăm, desigur, funcția sa estetică, întrucît, în ultimă instanță și funcția cognitivă și cea educativă se constituie tocmai prin valorile celei estetice. În legătură cu aceasta aș vrea să subliniez că, insistînd în predare asupra tendinței, — care, ca și mesajul, este inerentă actului de creație — trebuie să arătăm elevilor că ea se cere dedusă din sulta imaginilor și nu are un caracter declarativ, nu reprezintă un dat exterior operei literare. O asemenea precizare presupune, firește, înțelegerea în profunzime a conceptului de tendință, pe care nu avem dreptul de a-l demonetiza prin lozinci, prin sloganuri formale. În aceste condiții, a-i pune pe tineri în situația să aprecieze tendința unei creații literare înseamnă a-i determina să exprime o atitudine clară în fața marilor probleme ale omului.

De-a lungul anilor de școală, la o vîrstă cînd ar putea vibra în contact cu marea literatură contemporană, elevul parcurge și adîncește operele cronicarilor, ale corifeilor Școlii ardelene sau ale poeților premoderni, de unde-și extrage nemijlocit principii călăuzitoare cu privire la natura frumosului. Aceste principii riscă să devină, pentru unii dintre ei, puncte de reper în receptarea textelor ulterioare ale literaturii. La lecțiile cînd aprofundează mișcarea pașoptistă elevul, de obicei, nu știe aproape nimic sau prea puțin despre Bălaga, Arghezi, Philippide, iar cînd analizează creația lui Rebreanu, bunăoară, nu are în memorie operele lui Marin Preda, pentru a-și justifica mai bine, mai amplu, concluziile și referințele. Cred că procesul acesta ar trebui să se desfășoare în sens invers: lucrările literare fundamentale din pragul actualității imediate ar trebui recomandate ca lectură obligatorie — în funcție de accesibilitatea lor — cel puțin începînd din primul an al liceului. Aceasta ar presupune efortul fericit de a-l avea pe elev mereu ca partener de discuție la orele de literatură.

Opera literară are o individualitate unică, personală, irepetabilă. Rezultă de aici că analiza literară va trebui să fie tot unică, individuală, irepetabilă. Aproape fiecare text cere o notare aparte, ceea ce creează o tehnică personală de analiză în serie infinită pentru profesor și, treptat, pentru elevi. Sînt apoi opere literare care au zone impenetrabile, inanalizabile. Poezia „Moartea căprioarei", de pildă, presupune o atmosferă de „complicitate" a cititorilor cu poetul, care se formează din momentul lecturii. Analiza face unele reveniri îmbogățite, o apropiere mai statornică cu opera, vizînd recrearea poeziei în jurul sentimentului nodal: durerea sinceră, remușcarea — optimistă totuși — a autorului silit să asiste la sacrificarea unei căprioare. Dacă am practica cu fiecare operă o analiză minuțioasă, „la bani mărunți", am steriliza, am toci simțul estetic și sensibilitatea tinerilor, iar forța educativă a literaturii ar fi mult simplificată.

Cultivarea priceperilor estetice și a judecății, a discernămîntului critic al elevilor impune educatorului o dublă și inseparabilă datorie: să asigure spiritul științific, ideologic al aprecierii și să stimuleze exprimarea „personalității" artistice a școlarilor, a posibilităților lor de pătrundere a literaturii. Este firesc ca judecățile elevilor unei clase asupra „Luceafărului" eminescian să se asemene în esența lor, dar e neapărat nevoie ca ele să se diferențieze ca nuanță de la elev la elev. Aprecierile care dispun de o motivație personală trebuie stimulate, fiindcă ele anunță o percepere vie și o angajare a experienței de viață. Aici se greșește încă, plătindu-se tribut fie unei anumite intoleranțe a profesorului, fie prejudecății că a educa înseamnă a alinia individualitățile sau a aduce la același numitor comun gusturile, preferințele, judecățile de valoare.

Accentul principal rămîne, în predarea literaturii, pe înțelegerea emoțională și apreciativă a fenomenului literar. Conceput în spiritul sarcinilor trasate școlii românești de documentele Congresului al X-lea al P.C.R., studiul literaturii va determina și va îndruma mai eficient gustul, impresia, intuiția și simpatiile literare ale tineretului studios, devenind dintr-un exercițiu „clasic" de memorare o șursă elevată de satisfacții estetice și, prin aceasta, mijloc de căpetenie în educația patriotică și moral-cetățenească.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Iași

APARAT ELECTROMAGNETIC PENTRU VERIFICAREA CUNOȘTINȚELOR

La Liceul „Unirea" din Brașov a fost construit recent, cu mijloace locale, un aparat electromagnetic avînd drept scop verificarea cunoștințelor elevilor în diferite etape ale orei (respectiv a temelor date pentru acasă, a celor efectuate în clasă, a temelor recapitulative etc.).

Schema bloc a aparatului este următoarea:

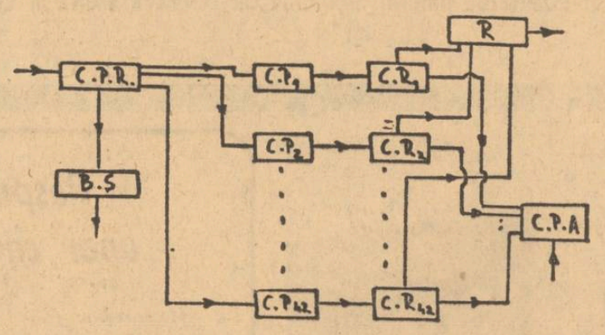

În cadrul acestei scheme cu C.P.R. s-a notat circuitul de pregătire a răspunsurilor, cu B.S. — becurile de semnalizare, cu C.P.1... C.P.42 — circuitele de protecție, cu C.R.1.... C.R.42 — circuitele de răspunsuri, cu R — becurile de răspunsuri, cu C.P.A. — circuitele de programe automate.

În ce mod funcționează aparatul? Prin circuitul C.P.R. elevii își prezintă răspunsurile în momentul în care au terminat rezolvarea unei probleme. Numărul elevilor solicitați să dea soluția problemelor este stabilit de către profesor, după trecerea timpului apreciat ca necesar pentru găsirea soluției. De aceea toți elevii sînt interesați să lucreze cît mai repede și mai corect.

Becurile de semnalizare (B.S.) permit profesorului să urmărească stadiul în care se găsește întreaga clasă în cursul rezolvării problemei, ele aprinzîndu-se pe măsură ce fiecare elev găsește soluția cerută. Releele de protecție (C.P.1... C.P.42) permit sau opresc intrarea în circuitul de răspuns, în funcție de solicitările primite prin circuitul de pregătire. Circuitele de răspunsuri (C.R.1... C.R.42) permit aprecierea răspunsurilor în forma verificării programate, adică prin alegerea din patru soluții diferite, dintre care doar una e corectă. Oglindă răspunsurilor (R) o prezintă panoul cu becuri, unde fiecare bec aprins înseamnă un răspuns corect. În circuitul C.P.A. se fixează seriile de probleme programate, oferindu-se posibilitatea alegerii răspunsului corect din soluții date.

În realizarea aparatului ne-am bazat în primul rînd pe principiile legii lui Ohm. Astfel, semnalul de solicitare a răspunsurilor este dat atunci cînd intensitatea curentului din circuitul de pregătire (C.P.R.) scade sub o valoare bine determinată, pe care am numit-o „curent de deblocare". În ceea ce privește C.P.1...42 și C.R.1...42 ele sînt circuite de autoblocare.

Astfel conceput, aparatul pentru verificarea cunoștințelor permite controlul stadiului în care se găsesc elevii în timpul rezolvării problemelor date, indică atît profesorului cît și elevilor dacă cei cuprinși în verificare au răspuns corect sau nu, notează răspunsurile și indică, de la caz la caz, trecerea la un alt punct al problemei sau necesitatea de a corecta greșelile. El ajută la o împărțire mai judicioasă a timpului de verificare și de predare și permite realizarea unei economii de timp atît pentru elev, cît și pentru profesor. Totodată aparatul îi obișnuiește pe elevi să lucreze independent într-un ritm susținut, să găsească și să elimine greșelile caracteristice.

Prof. LADISLAU MURANSKY

La semnalele gazetei

• **Din Bistrița**, județul Bistrița-Năsăud, primim de la tovarășul ION FĂGĂRĂȘAN următoarele:

„În urmă cu citva timp, m-am adresat gazetei cu rugămintea de a mă ajuta în lămurirea situației mele de încadrare la Casa pionierilor din Bistrița. În urma intervenției dv. la Ministerul Învățămîntului situația a fost rezolvată în mod favorabil, lucru pentru care vă adresez sincerele mele mulțumiri".

La rîndul nostru vă urăm mult succes.

• Cîteva sesizări sosite din **Iablanița**, județul Caraș Severin, ne relatau unele neajunsuri în organizarea procesului de învățămînt la școala generală din această comună. De curînd am fost informați că Inspectoratul școlar al județului Caraș-Severin, răspunzînd semnalelor noastre, a luat o serie de măsuri pentru remedierea situațiilor semnalate. Astfel, s-a realizat o distribuire mai judicioasă a orelor pe cadre didactice, s-a revăzut orarul școlii și s-au dat directorului Nicolae Mărăscu indicații privind modul cum trebuie îndrumat procesul de învățămînt prin intermediul asistenților. Împreună cu consiliul popular comunal inspectoratul a luat măsuri pentru rezolvarea imediată a unor probleme privind baza materială a școlii. A fost numit un nou director coordonator. De asemenea inspectoratul școlar a hotărît ca în cursul trimestrelor II și III să facă noi inspecții la școlile din comună pentru a urmări modul în care se desfășoară activitatea și cum se rezolvă indicațiile date.

Să sperăm că din Iablanița ne vor sosi de acum înainte numai vești bune.

• Într-o scrisoare sosită din comuna **Podoleni**, județul Neamț, se aduceau critici directorului acestei școli, **Dumitru Nistor**. Cercetînd la fața locului temeinicia celor sesizate, Inspectoratul școlar județean ne relatează că numai o parte din cele semnalate corespund cu realitatea.

„Ținem să precizăm — ne scrie inspectoratul școlar — că tovarășul Dumitru Nistor este unul dintre conducătorii de școli care în decursul activității sale a adus o contribuție valoroasă la rezolvarea problemelor legate de școală, cîștigîndu-și astfel o bine meritată apreciere". Nu ne îndoim că așa este, dar tovarășul director Nistor are și lipsuri, și încă nu din cele de nebăgat în seamă. După cum reiese din ancheta inspectoratului, în unele cazuri directorul e lipsit de tact, manifestă rigiditate și atitudine distantă în relațiile cu oamenii — toate acestea ducînd la crearea unor stări de tensiune în sînul colectivului didactic al școlii. Uneori în munca sa folosește metode total nepedagogice. În sfîrșit, cîteodată tovarășul director mai încalcă și unele norme legale. Astfel, unei profesoare care a lipsit din școală pentru că avea de susținut examene la învățămîntul superior fără frecvență i s-a achitat totuși salariul pe toată perioada respectivă pe considerentul că suplinirea a fost asigurată de soțul său. Legal era altfel: profesoara trebuia să solicite pentru această perioadă concediu fără plată, urmînd ca suplinirea să fie aprobată de către Inspectoratul școlar.

Ce măsuri s-au luat? — ne veți întreba. Vă cităm tot din răspunsul primit de la inspectorat: „Inspectoratul școlar a atras atenția tovarășului director asupra lipsurilor constatate, făcîndu-i și unele recomandări care să ducă la schimbarea stilului său de muncă, la crearea unei noi atmosfere de lucru în școala pe care o conduce".

Sublinierile ne aparțin și ar vrea să însemne: oare nu este totuși prea puțin și ineficient?

SEMICENTENARUL LICEULUI DIN MIZIL

Mizilul, străveche așezare românească, atestată documentar de peste 4 secole sub numele de Esteu, a sărbătorit duminică 8 februarie 1970 semicentenarul liceului de cultură generală din localitate.

Liceul din Mizil și-a început activitatea ca gimnaziu cu două clase cuprinzînd 70 de elevi și cu șase profesori suplinitori în condiții materiale deosebit de grele. Sălile de clasă erau amenajate la mansarda unei case vechi, iar materialul didactic necesar era împrumutat de la cele două școli primare din oraș. După șase ani de la înființare, gimnaziul se transformă în liceu și tot atunci începe, pe baza unor donații și subscripții publice, construirea unui local propriu. Cu toate greutățile materiale întîmpinate liceul s-a remarcat printr-o activitate susținută pe tărîmul învățămîntului. Din rîndurile profesorilor care au lucrat aici s-au afirmat Gh. Jugureanu, T. L. Giunganu, Gh. Anghel, Ioachim Botez, Traian Ionescu-Nișcov, Aurelian Iancu, C. Niculescu și alții.

În anii construcției socialiste liceul din Mizil a cunoscut o continuă dezvoltare. De la cele două clase și 70 de elevi cu care pornise liceul a ajuns în 1958 la 15 clase, cu 482 de elevi și la 22 cadre didactice. În prezent, în anul semicentenarului, școala are 46 de clase cu 1.305 elevi la cursurile de zi și 293 de elevi la cursurile serale și este încadrată cu 55 cadre didactice. Numai la cursurile de zi, în perioada 1962-1969 au absolvit liceul peste 500 de elevi, ceea ce reprezintă un număr de peste două ori mai mare decît numărul absolvenților din primii 20 de ani ai liceului. Peste o treime din absolvenții ultimilor 4 ani sînt astăzi studenți în învățămîntul superior, iar din seriile mai vechi s-au format zeci de profesori, ingineri, medici, economiști, juriști, tehnicieni, muncitori etc.

Baza materială a cunoscut, de asemenea, o continuă dezvoltare. Liceul dispune de 22 săli de clasă, de două laboratoare cu instalațiile și aparatura necesară, de un atelier școlar, de o sală de gimnastică, de o bibliotecă cu peste 10.000 de volume, ca și de un muzeu de istorie. Pe lîngă școală funcționează un internat pentru 100 de elevi.

Sărbătorirea semicentenarului a reunit, alături de cadrele didactice și elevii liceului, foști profesori și elevi, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai organelor locale de partid și de stat, numeroși locuitori ai orașului. Profesorul C. I. Drăineanu, directorul liceului, a evocat principalele momente din istoria acestui important lăcaș de învățămînt și cultură, subliniind perspectivele ce i-au fost deschise în anii socialismului.

Deosebit de emoționante au fost evocările făcute la festivitate de primul director al liceului, octogenarul Gh. Jugureanu, care i-a îndemnat pe elevi să folosească condițiile optime ce le-au fost create pentru a deveni oameni luminați, cetățeni de frunte ai țării.

Școlii sărbătorite i-au fost transmise mesaje din partea Ministerului Învățămîntului, a Comitetului județean P.C.R. și Consiliului popular județean Prahova, iar Organizația de pionieri și organizația U.T.C. au primit diplome de onoare din partea Consiliului Național al Organizației Pionierilor și Comitetului Central al U.T.C.

Într-o atmosferă entuziastă participanții la festivitate au adresat o telegramă C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, în care, printre altele, se spune: „Cadrele didactice, elevii de ieri și de azi ai Liceului din Mizil, își exprimă, și cu acest prilej, recunoștința fierbinte și profunda mulțumire față de P.C.R., de Comitetul său Central, față de dumneavoastră tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru grija deosebită cu care înconjurați școala și slujitorii ei. Asigurăm conducerea partidului că vom munci neobosit pentru traducerea în viață a măreților sarcini trasate de Congresul al X-lea al P.C.R. și ne angajăm să nu precupețim nici un efort pentru educarea tineretului în spiritul glorioaselor tradiții de luptă ale partidului și poporului nostru".

IOAN BARNA
inspector general în Ministerul Învățămîntului

CERCETAREA PEDAGOGICĂ

(Urmare din pag. 1)

ceștuia cu aparatură științifică modernă, crearea unor condiții mai bune de cercetare, precum și lărgirea posibilităților de documentare a cercetătorilor în țară și peste hotare.

Tovarășul Traian Pop s-a oprit apoi asupra unor neajunsuri pe care le-a scos în lumină analiza efectuată la finele anului trecut de către comisia de specialiști asupra activității de cercetare pedagogică. În această ordine de idei vorbitorul s-a referit la faptul că nu s-a realizat o cotitură radicală în ceea ce privește finalizarea cercetării și schimbarea metodologiei și a stilului de muncă din institut, mai continuă să se facă simțită inerția, se manifestă încă superficialitatea în muncă, domnește încă un anumit climat nestimulativ. Este necesar — a spus vorbitorul — ca, înlăturînd toate aceste lipsuri, secțiile și sectoarele institutului să se transforme în adevărate laboratoare de creație. Aceasta se impune cu atît mai mult cu cît, odată cu anul 1970, institutul intră într-o nouă etapă de activitate — aceea în care elaborarea cercetărilor se va face pe bază de contracte și ca urmare randamentul și competența trec pe primul plan. Institutul va trebui să-și îndrepte atenția principală asupra problemelor majore ale învățămîntului nostru — generalizarea școlii de 10 ani, relația acestei școli cu școala profesională și cu liceul, perfecționarea procesului instructiv-educativ din această școală și a organizării sale, locul și rolul liceului de cultură generală în ansamblul învățămîntului, conținutul pregătirii în liceu, legătura cu viața, cu știința și tehnica nouă, modernizarea metodelor și a mijloacelor de învățămînt.

Vorbitorul a enumerat apoi o serie de alte sarcini de importanță majoră care stau în fața cercetării științifice, cum ar fi descongestionarea programelor și manualelor avînd în vedere realizarea stabilității lor, ridicarea nivelului muncii educative, elaborarea unor metodici, studii privind orientarea școlară și profesională a elevilor, organizarea și conducerea învățămîntului, colaborarea școlii cu familia etc.

S-a arătat că în organizarea viitoarelor cercetări institutul trebuie să acorde o mai mare atenție experimentului pedagogic, dezbaterii primelor rezultate ale acestuia în cadrul unor colective largi de profesori și specialiști și, pe această bază, se extind experimentele în noi unități. Totodată s-au dat indicații în legătură cu relațiile de muncă ale Institutului de științe pedagogice cu direcțiile generale din minister, cu Editura didactică și pedagogică și cu alte instituții cu care acesta colaborează.

În încheiere, tovarășul Traian Pop a recomandat cercetătorilor să realizeze o mai strînsă legătură cu școala, cu profesorii care predau nemijlocit la catedră, astfel încît prin eforturi comune, știința pedagogică din țara noastră să se dezvolte și să contribuie efectiv la perfecționarea continuă a învățămîntului.

seco ven te

Pregătiri pentru simpozionul național de comunicări pedagogice

Sprijinite de biroul executiv al Consiliului județean al sindicatelor, sindicatele învățămînt din județul Bihor desfășoară, în colaborare cu inspectoratul școlar județean, o intensă activitate de pregătire a simpozionului cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului; sporirea contribuției sindicatelor din învățămîntul de cultură generală în perfecționarea profesională a cadrelor didactice". Prin grija comisiei județene de pregătire și popularizare a simpozionului au fost difuzate în toate școlile din județ programul și tematica simpozionului, iar birourile grupelor sindicale au organizat discuții în jurul acestei tematici. De asemenea, organizațiile sindicale din școli au inițiat în sprijinul cadrelor didactice consultații referitoare la modalitățile de efectuare a documentării și informării științifice, precum și la elaborarea comunicărilor ce urmează a fi prezentate la simpozion. Se pregătește totodată o expoziție de material didactic realizat cu mijloace locale, care va fi deschisă la Oradea în luna aprilie, în perioada cînd va avea loc simpozionul județean.

Prof. ARON SABĂU

Laborator audio-vizual într-o școală sătească

La Școala generală din satul Șinca Nouă, județul Brașov, s-a realizat un laborator audio-vizual, proiectat și executat în întregime de profesorul Ion Debu, care a avut sprijinul material al Inspectoratului școlar județean Brașov și al comitetului de părinți.

Laboratorul funcționează pe principiul proiectării pe ecran translucid a diafilmelor și diapozitivelor. Proiecția se realizează automat de la un pupitru de comandă amenajat în sala laboratorului. La acest pupitru de comandă sînt montate și picupul, magnetofonul, distribuitoare de curent continuu și alternativ, aparate de control și lămpi de semnalizare.

Aparatul pentru proiecția automatizată a diapozitivelor, cu ajutorul căruia se pot proiecta pînă la 50 de diapozitive comandate de la distanță de către profesor, este format dintr-un dispozitiv adaptat la aparatul de proiecție Diascol. Diapozitivele se instalează într-o casetă, de unde sînt luate de un mecanism acționat de un motoraș de 12 V. și introduse în fața fascicolului de lumină. Diapozitivul proiectat este scos de același mecanism și depozitat într-o altă casetă.

Folosirea acestui aparat are o eficiență sporită față de sistemul normal de proiecție, creînd profesorului, în același timp, mai multe posibilități în procesul de predare și verificare.

Galeria „Oameni de cultură ai secolului XX"

Sala de expoziție a Casei corpului didactic din București adăpostește o galerie de portrete-șarjă și caricaturi semnată de profesorul Emil Nicolescu-Nic și intitulată „Oameni de cultură ai secolului XX". Personajele sînt redate prin trăsături sintetice, în limitele unei șarje subtile, care subliniază principalele lor însușiri fizice și morale.

Intîlnești în această galerie pe Nicolae Iorga, surprins în atitudinea sa caracteristică, pe Grigore Antipa și Gheorghe Marinescu, pe scriitorii Octavian Goga, Mihail Sadoveanu, Victor Eftimiu, N. D. Cocea, pe criticul literar Șerban Cioculescu, pe pictorii Gh. Pătrașcu, Corneliu Baba, Henry Catargi, compozitori, actori etc.

Originalitatea lucrărilor se împletește armonios cu un simț al culorilor care concentrează în fiecare portret o remarcabilă vitalitate artistică.

Prezenta expoziție care urmează altor manifestări artistice ale profesorului Nicolescu-Nic se completează cu bogata lui activitate de animator al cenaclului profesorilor de desen din Capitală.

Prof. GH. DIMITRIU

Manifestare închinată cunoașterii folclorului

Elevii anului I de la Liceul economic din Tr. Severin manifestă un mare interes pentru cunoașterea folclorului. De curînd ei s-au întîlnit cu folcloristul Gh. N. Dumitrescu — Bistrița, care le-a vorbit despre valorile estetice ale folclorului și despre activitatea sa la revista „Izvorașul", pe care a condus-o timp de 21 de ani.

În încheierea acestei întîlniri, elevii au recitat versuri populare, au interpretat cîntece și balade.

Prof. GHEORGHE ZĂMAN

Întîlnire cu bătrînii satului

Pentru educarea cetățenească a copiilor, pentru cultivarea dragostei și respectului lor față de vîrstnici, Școala generală din Dolhești Mari a inițiat o acțiune instructivă: aceea de a invita în mijlocul școlarilor pe bătrînii satului.

Îmbrăcați în pitorești costume naționale, pionierii au întîmpinat pe oaspeți cu toată stima și respectul. Serbarea pregătită în cinstea lor a început cu un cuvînt cald rostit de președintele comitetului executiv comunal, care le-a urat sănătate și le-a mulțumit pentru contribuția adusă la educarea generațiilor tinere ale satului. A vorbit apoi un țăran în vîrstă de 82 de ani, care are peste 25 de nepoți, mulți dintre ei elevi ai școlii.

Programul artistic prezentat de pionieri și școlari a cuprins cîntece patriotice, melodii populare sucevene, versuri. Apoi bunicii satului s-au fotografiat cu nepoții lor și cu profesorii acestora.

Manifestarea inițiată la Școala generală din Dolhești Mari a contribuit la educarea pionierilor și școlarilor, a făcut să crească dragostea lor pentru satul natal și i-a determinat să se simtă răspunzători de înflorirea lui viitoare.

Prof. VALERIU SANDOVICI

ANUNȚ

Se aduce la cunoștință unităților școlare care au precomandat pentru bibliotecă lucrarea „Conducerea și organizarea bibliotecilor. Tehnică de bibliotecă" („Consultații de biblioteconomie"), să expedieze prin mandat poștal costul exemplarelor pe adresa: Întreprinderea de stat pentru imprimate și administrarea publicațiilor (ISIAP) str. Brezoianu nr. 23—25, sector 7, București. Costul unui exemplar este de 8 lei.

seco ven te

Sesiune de lichidare

Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștință celor interesați că profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de 3 ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat la el și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop în vacanța de primăvară a elevilor din anul școlar 1969 —1970.

Înscrierile pentru această sesiune urmează să se facă prin direcțiunile școlilor la inspectoratele școlare.

Inspectoratele școlare județene (municipiul București), după verificarea dosarelor candidaților înscriși vor efectua inspecțiile speciale.

Examenul se va desfășura după programele în vigoare pentru examenul de definitivare în învățămînt.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

La cercul de radio de la Casa pionierilor din Iași

Pentru predarea explicativă a fizicii în școala generală

Se știe că în școala generală studiul fizicii are un caracter predominant descriptiv, în timp ce în liceu predomină explicația, demonstrația. S-ar părea că această situație este firească, întrucît elevii din clasele V — VIII au o capacitate de abstractizare încă nedezvoltată. Dacă avem însă în vedere faptul că tocmai caracterul explicativ-demonstrativ este criteriul hotărîtor în baza căruia i se atribuie fizicii numele de știință, putem trage concluzia că cei care nu pun la bază învățării fizicii explicația și demonstrația, ci se mulțumesc cu o simplă descriere, se găsesc în stadiul preștiințific al acestei discipline.

Profilarea netă pe una din aceste două poziții (școala generală — predare discriptivă, liceu — explicație, demonstrație) explică și numărul mare de „rebuturi" pe care le înregistrează de obicei profesorii de fizică la sfîrșitul primului trimestru al celei dintîi clase a liceului. Elevii acestei clase studiază mecanica, al cărei nivel demonstrativ este dintre cele mai înalte, iar calculul matematic este utilizat în probleme în proporții neîntîlnite de ei pînă acum. Puși în fața acestei situații, mulți sînt de la început demobilizați, simțindu-se insuficient pregătiți pentru a-i face față, nu atît sub raportul cunoștințelor, cît al noii modalități de abordare a acestora.

Se impune deci să-i ajutăm pe elevi, astfel încît să fie pregătiți pentru studiul fizicii în liceu. Soluția cea mai indicată este ca, în măsura posibilului, să amplificăm caracterul explicativ-demonstrativ al predării în clasele V — VIII și, în general, să împletim în mod judicios, la orice nivel, descrierea cu explicația și demonstrația. De aici nu trebuie să se tragă concluzia că propunem ca încă din școala generală să se realizeze un studiu perfect riguros al fizicii, în conformitate cu toate canoanele acestei științe, ci doar că sîntem de acord cu orice încercare de a introduce explicația sau formele elementare ale demonstrației chiar din stadiul incipient al învățării.

Pe această linie se înscrie proiectul de programă de fizică pentru clasa a VI-a, elaborat de Institutul de științe pedagogice și discutat cu cadrele didactice în multe centre din țară. În acest proiect, care se experimentează în acest an într-o serie de școli, se realizează o structurare a materiei mai aproape de logica științei. Prin însuși acest fapt se creează și posibilitatea de a se introduce explicații, interpretări și chiar demonstrații necesare înțelegerii adecvate a cunoștințelor și însușirii unui sistem coerent de noțiuni. Consider de pildă deosebit de binevenită introducerea încă de la începutul clasei a VI-a a unor cunoștințe elementare referitoare la structura substanței, care constituie o bază explicativă absolut necesară pentru multe din fenomenele ce se studiază ulterior. De altfel, cele mai recente cercetări de specialitate au dus la concluzia că studiul fizicii trebuie să fie abordat prin cunoștințe elementare privitoare la structura substanței și în multe țări s-au și operat schimbări în acest sens în programe.

Contrar unor păreri învechite, experiența din diferite țări, ca și experiența unor cadre didactice din țara noastră, arată că noțiunile elementare referitoare la comportarea grupărilor de atomi și molecule nu sînt dificile pentru începători. Ele satisfac curiozitatea acestora (pentru că nu putem admite că, în condițiile circuitului informațional modern, noțiunile de moleculă sau atom au scăpat vreunui elev) și îi ajută să-și creeze un fond explicativ, la care vor apela și singuri pe tot parcursul învățării. Chiar dacă explicațiile date în legătură cu aceste noțiuni nu sînt absolut riguroase, se cîștigă în schimb deprinderea de a căuta explicații și se ajunge astfel la filonul ascuns al științei, filon ne care elevul nu-l mai descoperă, cu consecințe destul de grele pentru el, de abia în liceu.

În această constă noua posibilitate pe care o creează orientarea proiectului programei de fizică pentru clasa a VI-a. Spunem posibilitatea pentru că, dacă la ideile noi nu adăugăm o atitudine nouă a profesorului, nu le putem asigura succesul.

Pentru introducerea acestui mod de învățare a fizicii, menit să asigure ridicarea nivelului de pregătire al elevilor noștri, am scris aceste rînduri.

Prof. IUNIAN CHELU
Giurgiu

UN MANUAL CARE DERUTEAZĂ

Propunîndu-și să elaboreze un **„Manual preparator de limba română pentru candidații la concursul de admitere în învățămîntul superior"** (Ed. did. și ped., Buc.-1969), **Gh. N. Dragomirescu** și-a asumat o sarcină grea, datorită unor factori eterogeni : inexistența studiului gramaticii în licee și, deci, și a manualului corespunzător, puținele lucrări realizate în același scop, caracterul telegrafic al programei concursului de admitere etc.

Cine deschide cartea își dă seama că în ea s-a investit o mare cantitate de muncă și, de multe ori, cu folos. Întîlnim uneori păreri (exprimate și cu alte ocazii) ale unui autor (după unii) puțin înțeles și apreciat. Avînd de-a face cu un îndrumător **preparator** conceput pentru candidații la concursul de admitere într-o facultate cu profil filologic, este neîndoielnic că volumul, așa cum este intitulat : „Manual preparator" are (așa cum și trebuia) un caracter normativ. De aceea ne surprinde că autorul se îndepărtează, adesea, de Gramatica Academiei (și implicit de manualele din școală) ca și de volumele recente (meritorii) semnate de Aurel Nicolescu, atît în terminologie și în chestiuni de principiu cît și în soluții. În aceste condiții manualul este derutant.

Ca orientare metodologică, orice lucrare urmează să fie discutată sub două aspecte : a) veracitatea criteriilor de selecție și analiză ; b) consecvența criteriilor în cursul expunerii. Prin legătura lor intrinsecă, cele două aspecte nu vor putea fi însă întotdeauna tratate separat. De asemenea, o prezentare foarte minuțioasă sau o rezumare coerentă a cărții este greu de întreprins, mai ales că punctul de vedere adoptat de autor nu este nici nou (în sensul vreunei școli majore a lingvisticii moderne) și nici vechi (=tradițional), corespunzător modului cum se predă (încă) gramatica în școala noastră. Pe undeva există și un coeficient — mai mult implicit și intuit — de logică (și logistică). De aceea, în măsura posibilităților de spațiu, vom discuta critic aspectele enunțate mai sus.

Introducerea manualului conține cîteva „recomandări generale" în care, după două aliniate, ne întîmpină, ca un semnal rutier, mențiunea : „Atenție ! Nu începeți pregătirea cu acest manual înainte de a cunoaște declinarea, diatezele și conjugarea" (p. 9). Acest lucru nu este însă suficient, de vreme ce autorul nu discută diatezele la „clasificarea părților de vorbire" (p. 22-23) și, ce e mai ciudat, afirmă (p. 82) : „Orice verb tranzitiv poate fi conjugat la diateza (nu diatezele ? n. n.) activă și pasivă și poate fi însoțit de pronumele reflexiv. (Verbele intranzitive se conjugă numai la diateza activă)". Trecînd peste excepțiile (discutabile) enumerate de autor (cu verbele **a putea, a avea, a voi,** din citat rezultă că autorul socotește numai două diateze în limba română, eliminînd reflexivul (considerîndu-l, probabil, o problemă de sintaxă, ceea ce nu e rău ; numai că și pasivul e tot o structură sintactică — iar după unii cercetători, o categorie sintactică). Ce facem însă cu candidații care au învățat (chiar după Gramatica Academiei), că există trei diateze ? Și cum vor aprecia comisiile pe candidații care, orientîndu-se după manualul lui Gh. N. Dragomirescu, nu vor fi examinați de autorul lui ?

Din același citat mai rezultă un lucru : dacă verbele intranzitive se conjugă numai la diateza activă, cum se explică structurile cu simbolul **se,** de tipul : **se întîrzie, se merge, se vine** etc., chiar dacă e vorba de o marcă a valorii impersonale ? (din alt criteriu, nu intră în discuție „forme pasive" cu înțeles activ ca : **sînt plecat, sînt venit, e dus** etc.)

Tot în introducere (p. 11), se arată că **porni** e verb intranzitiv. Da, într-un asemenea context, dar același verb este și tranzitiv în alte contexte și, evident, cu alte sensuri (cf. **l-am pornit** ; și, dacă autorul nu acceptă reflexivul, nu se contrazice cu „**mă pornesc**" ?). Evident, o întrebare asemănătoare se pune și cu privire la pronumele reflexiv (p. 20), cînd se afirmă : „la persoana I și a II-a, sg. și pl., pronumele reflexive sînt aceleași cu ale formelor **accentuate** (s. n.) și neaccentuate ale pronumelor personale". E posibil cu formele accentuate ? Contrar tuturor lucrărilor de lingvistică românească ? E o eroare, sau autorul socotește că **îmi, îți** sînt forme **accentuate ?** (s-o știm și noi și, evident, candidații !).

În **partea întîi** se face o clasificare a părților de vorbire și, într-un alt capitol se prezintă **sintaxa părților de vorbire.** După părerea noastră, îmbinarea celor două criterii — în morfosintaxă — ar fi fost mai nimerită. Lipsa unei atare îmbinări explică multe din inconsecvențe și contradicții. Acceptîndu-se ideea că „toate verbele impersonale sînt **predicative** și **intranzitive**" (p. 22), se pune întrebarea dacă unele verbe date acolo ca exemple nu-l contrazic pe autor (de exemplu, verbul **a ploua,** deși impersonal, trebuie inclus în clasa verbelor tranzitive, căci se zice **„mă plouă").** La p. 23 **a lua** este considerat (și e bine) verb neregulat, dar la p. 145 aflăm că este verb regulat (!). La p. 28 **a se cuveni** este considerat verb **impersonal ;** atunci cum se explică sintagma „mi se cuvin laude ?"

Examinarea verbelor nepredicative și clasificarea pe care o propune autorul (p. 51 și urm.) readuce în discuție spinoasa problemă a auxiliarelor modale (sînt neclare cele de aspect, pe care autorul, inconsecvent, le pune în categoria „modului perifrastic ireal"). De soluția dată depinde tipologia predicatelor. Astfel, la p. 53 ni se dau două variante : se spune întîi că **a putea** și **a trebui** (n-am înțeles de ce au fost omise din această categorie : **a părea, a fi, a avea, a vrea** : socot că nu pentru faptul că pot fi, în alte contexte, și auxiliare morfologice și verbe copulative !) urmate de infinitiv sau participiu pasiv sînt auxiliare modale și formează un predicat complex ; apoi că **a putea** și **a trebui** urmate de conjunctiv sînt predicative (deci predicate verbale prin **verbe modale**) urmate de o completivă directă (în cazul lui **a putea**) și de o subiectivă (după **a trebui**). În această ultimă formulare s-a adoptat soluția din Gramatica Academiei. Am vrut să trec peste detalii, dar inconsecvența autorului e totală ; cele spuse la p. 53 sînt contrazise la p. 44 : în ..... **a-ți cînta"** infinitivul subliniat (de autor) este socotit **complement direct** (ceea ce anulează cele spuse despre **predicatul complex** la p. 53, 68, 70 etc.). La p. 54, verbul **a trebui** este numai **impersonal,** dar la p. 49 se scrie : .....ne trebuie numai un vițător vrednic" (ici avem subiect, deci nu mai e impersonal !). Mai grav este faptul că se confundă auxiliarele de aspect cu cele ale „modului perifrastic ireal" (există și un **ireal neperifrastic...**). Acestea trebuiau clarificate : 1. aspect-incoactiv : **a începe, a prinde a se apuca, a se porni ;** 2. aspect — terminarea acțiunii : **a conteni, a sta, a înceta** etc. Atunci de abia construcția **verb + verb** ne-ar fi dus la o soluție mai simplă, mai convingătoare și mai logică.

Cu predicatul, confuzia e și mai mare. La p. 70 se enumeră : **predicat nominal, predicat complex** și, din texte, am înțeles că există și un **predicat verbal.** La p. 80 se arată că predicatul regent poate fi „un **predicat personal** fără subiect (totdeauna la pers. a III-a) — singular (n. n.), un **verb copulativ** urmat de un nume predicativ sau pronoție predicativă ; un **predicat impersonal ;** un **adverb predicativ** sau **locuțiune adverbială-predicativă"** (de ce nu și interjecție ?). Deci, aici sînt patru tipuri de predicate ! Ce va face candidatul ?

Modurile verbului sînt denumite, în clasificare, cînd personale-nepersonale, cînd predicative-nepredicative. Culmea : la p. 55, gerunziul e un mod **nepredicativ,** iar la p. 72, infinitivul este **predicativ** (!). La p. 87, structurile **mi-e ciudă, mi-e rușine** etc. sînt „locuțiuni verbale", iar la paginile 23 și 147 sînt denumite „expresii verbale impersonale".

După părerea noastră, există cîteva aspecte neclare ale concepției autorului asupra analizei gramaticale. În partea întîi există două subcapitole : **clasificarea** părților de vorbire și **sintaxa** acelorași părți, iar în partea a doua, unul singur : **analiza gramaticală.** Rezultă de aici, fie și numai sub aspectul metodologic al lucrării, că analiza gramaticală nu cuprinde și sintaxa părților de vorbire, deși în partea a doua (p. 68 și urm.), autorul reia cele spuse în partea întîi. Nedumeriri stîrnește și afirmația de la p. 59 : „baza analizei gramaticale" ...este „analiza morfologică" care „are un rol primordial". Ulterior (la p. 95 și urm.) se procedează exact invers afirmîndu-se : „în prima etapă : recunoașterea **relației** dintre cuvinte (în propoziție și frază)". Punctul de vedere adoptat de autor poate fi diferit, dar nu înțelegem inconsecvențele și contradicțiile. Lingvistica modernă apelează la **competența** și **performanța** lingvistică (în termenii lui N. Chomsky) „ca și gramatica tradițională (nu numai cea structurală) și consideră ca fundamental **componentul sintactic** (apoi cel semantic și cel fonologic). De aceea ne surprinde că autorul socotește același lucru **a preda gramatica** cu **a analiza structurile lingvistice.** După d-sa (p. 68), analiza părților de vorbire (sintaxa) este mai ușoară decît cea a părților de propoziție (morfologia) și aceasta, curios pentru concepția logică afișată prin lucrare, fiindcă ai ca ajutor întrebările (**cine, ce face** etc.). În fond, este o pledoarie pentru mecanism în gramatică, ceea ce ucide gîndirea copilului.

Sîntem nevoiți să ne oprim, deși neconcordanțele, formulările imprecise, contradicțiile, omisiunile și erorile abundă.

Dacă lucrarea n-ar fi fost destinată unui concurs, am fi putut discuta și altfel. Divergențele de opinii, ca și noutatea unor puncte de vedere adoptate — chiar dacă nu satisfac pe toată lumea — pot apărea într-o lucrare independentă. **Preparatorul** acesta, însă, are alt scop. Parafrazînd dictonul latin, „mi-e prieten autorul, dar mai prietenă mi-e gramatica". Și de ce să nu ni-i facem prieteni și pe gramaticieni și pe candidații care ne vor deveni studenți ?

GH. POALELUNGI

Coordonatele și aria pregătirii practice a viitorilor învățători

(Urmare din pag. 1)

lui, ar contribui într-o măsură însemnată la mărirea receptivității față de întreaga problematică ce urmează să i se înfățișeze în anii următori. Observarea, cunoașterea și caracterizarea școlarului mic fiind o activitate cu o metodologie specifică atît pe latura ei cognitivă cît și pe cea interpretativă, implică contactul nemijlocit cu realitatea studiată pe o durată mai îndelungată. De aceea ar fi de dorit ca în fiecare etapă a serviciului practicantul să efectueze activitatea la aceeași clasă, observînd și studiind același elev, a cărui fișă psihopedagogică o va întocmi la sfîrșitul anului V. Aceasta presupune însă elaborarea unei programe judicios corelate cu programa de psihologie și totodată o îndrumare unitară și competentă realizată de profesorul de psihologie, în colaborare cu învățătorul școlii de aplicație.

Consider că cele două ore de practică observativă prevăzute la anul III sînt suficiente în raport cu obiectivele urmărite — adică fundamentarea psihopedagogică a activităților cu elevii necesară pentru practica pe specialități ce urmează să se desfășoare în anii IV și V. În vederea optimizării acestei forme de practică și pentru înscrierea ei într-o finalitate modernă mi se pare însă necesară o extensiune a activității de studiere psihopedagogică și prin intermediul experimentului de laborator. Se impune deci să se înființeze în fiecare școală de aplicație cîte un laborator de psihologie experimentală.

Cît privește practica pe specialități, **corelarea mai adecvată a acesteia cu obiectele prevăzute în planul de învățămînt este o condiție de bază.** Examinînd proiectul de plan din acest punct de vedere constatăm o ordonare mai judicioasă a obiectelor, cu excepția literaturii pentru copii și a biologiei. Întrucît cel mai mare număr de lecții la limba română se susține în anul IV, consider că situarea literaturii pentru copii în anul V nu sprijină în suficientă măsură practica pedagogică. Aceeași remarcă și în privința biologiei ca obiect cu mare pondere în formarea concepției științifice la vîrsta școlară mică. Dacă la istoria antică și medievală renunțarea la concentrism nu afectează cu nimic relația teorie-practică, problema nu se pune tot așa în cazul biologiei. Nu este absolut necesar să se reia studiul botanicii și al zoologiei, după cum nu mai este de loc în spiritul vremii să se mențină actualul curs de biologie generală în anul V. Din experiența de pînă acum se conturează tot mai insistent concluzia că **pentru liceele pedagogice este foarte necesar un curs special de biologie structurat pe principiile biologiei moderne și în strînsă corelație cu nevoile de pregătire a viitorilor învățători.**

În privința **volumului** practicii pedagogice, **ideea centrală este aceea a dozării sarcinilor în raport cu nivelul crescut de exigențe caracteristice etapei în care ne aflăm, cu specificul obiectelor de învățămînt din clasele I—IV, cu timpul de care dispune elevul în cadrul programului general de pregătire și de studiu individual, în raport cu condițiile obiective de studiu (inzestrarea liceului pedagogic și a școlii de aplicație) și în raport cu forțele reale ale elevilor la această virstă.** Ca atare numărul de lecții ce se cere fiecărui practicant pe toată durata școlarității și în toate formele de practică nu trebuie stabilit **în funcție de problemele organizatorice pe care le ridică normarea activității didactice a profesorilor,** ci activitatea acestora trebuie normată **în funcție de sarcinile practicii pedagogice.** Atenția trebuie îndreptată deci spre asigurarea unei densități științifice de specialitate și psihopedagogice realizate de practicant printr-o bogată documentare individuală, îndrumată și supravegheată de profesori, și nu dată de-a gata, în limita timpului ce-i este afectat profesorului pentru ceea ce se numește consultație. Se cere ca volumul și calitatea deprinderilor didactice pe care trebuie să le posede absolvenții liceelor pedagogice să reprezinte rezultatul unui exercițiu sistematic și progresiv, susținut de pasiunea constantă pentru cunoaștere și cercetare, instrument important de iluminare a activității ulterioare.

Volum mare de sarcini în procesul pregătirii profesionale și al formării profilului educatorilor nu însemnează și nu trebuie să însemneze un volum neapărat corespunzător de lecții. Tocmai acest lucru trebuie avut în vedere în legătură cu organizarea la un nivel calitativ superior a practicii pedagogice. Experiența de pînă acum ne-a oferit prilejul să constatăm că numărul mare de lecții pe care elevii sînt obligați să-l susțină a dus, în mod inevitabil, la stabilirea unor intervale de timp foarte scurte între o lecție și alta, ceea ce a determinat, de obicei, o scădere evidentă a interesului pentru pregătirea lecțiilor, cei mai mulți dintre practicanți mizînd adesea pe tehnica didactică, pe care, ce-i drept, o deprind mai ușor decît metodologia documentării. Nu trebuie pierdut din vedere nici faptul că la liceele cu un număr mare de clase și de practicanți necesitatea realizării volumului de ore stabilit de programă pe de o parte, iar pe de altă parte numărul de ore cerut de graficul normativ, au dus la o supraaglomerare a școlilor de aplicație și la o adevărată anulare a orarului claselor I—IV. Consecințele se deduc ușor. Contradicția dintre teoria pedagogică și practică devine, în aceste condiții, aproape inevitabilă. Se impune deci, o operație de reglementare, de ajustare a numărului de lecții și activități în conformitate cu aria delimitată de numărul de ore stabilit în planul de învățămînt.

Prin **caracterul său complex și variat,** practica pedagogică **trebuie privită ca cel mai puternic mijloc de influențare a conștiinței profesionale.** Pe lîngă funcția pe care o îndeplinește în formarea și fixarea deprinderilor didactice, ea hotărăște și calitatea profilului profesional al viitorului învățător. **Ceea ce îi conferă o atît de puternică valoare formativă este, în primul rînd, convergența influențelor celor trei factori : învățătorul școlii de aplicație, profesorul metodist de specialitate și profesorul de pedagogie.**

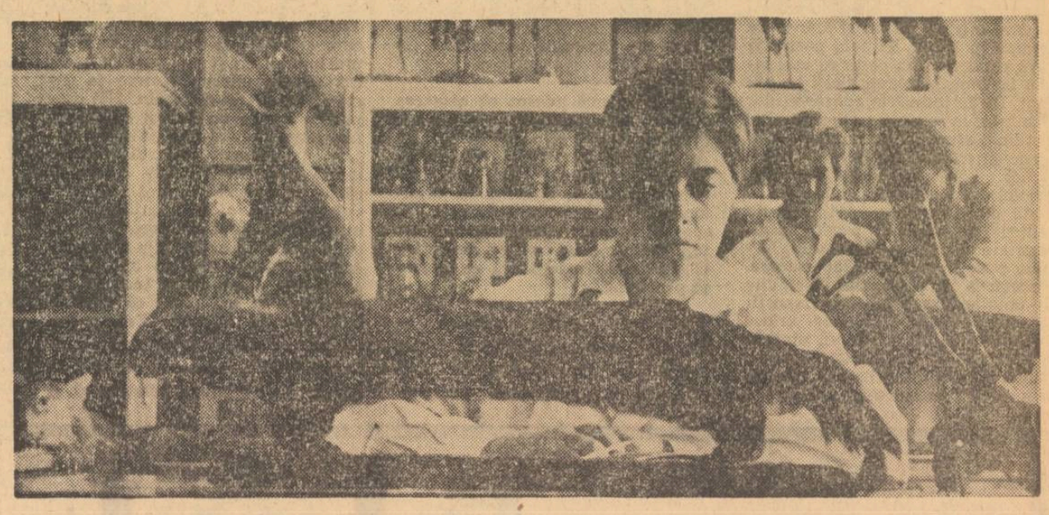

În laboratorul de zoologie al Institutului pedagogic din Brașov

CÎND ȘI UNDE ÎNVEȚI SĂ FII DIRIGINTE ?

(Urmare din pag. 1)

educativă și socială este de părere lector univ. **ȘTEFAN COSTEA,** director general adjunct în Ministerul Învățămîntului. La rîndul ei, pregătirea profesorilor pentru dirigenție este condiționată de caracterul, locul, rolul și funcționalitățile instructive și educative conferite activității profesorului diriginte în ansamblul procesului de învățămînt. Pentru a-și dovedi eficiența, munca profesorului diriginte trebuie să fie judicios integrată în ansamblul procesului de învățămînt, în cadrul căruia trebuie să aducă ceva specific, un plus față de ceea ce se realizează pe plan educativ la lecții și în sistemul activităților extradidactice. În acest cadru consider că se impune să fie abordate oricare din elementele sistemului de pregătire și de perfecționare a pregătirii profesorului diriginte și sistemul în ansamblul său.

Sub acest raport socotesc că pot fi luate în considerare cel puțin trei direcții principale de acțiune pentru soluționarea la nivel superior a sarcinilor pregătirii cadrelor pentru munca lor ca diriginți. Prima ar fi cea privind **pregătirea profesorilor pentru această activitate la nivelul învățămîntului superior,** a doua cea referitoare la **practica pedagogică pe care o desfășoară în școli, în ultimii ani de studii, viitorii profesori,** iar a treia **sprijinirea eforturilor de pregătire și de perfecționare a cadrelor aflate în activitate.**

La stabilirea conținutului și a modalităților de organizare a pregătirii teoretice și practice a profesorilor pentru munca de diriginte — fie că e vorba de învățămîntul superior, fie că e vorba de activitatea postuniversitară — mi se pare necesar să se aibă în vedere cîteva elemente esențiale : **diversitatea profilului de specializare ; nivelul diferențiat al pregătirii lor pedagogice și psihologice ; obiectivele, sarcinile și cerințele muncii educative pe care trebuie să o desfășoare.** În acest context socot că poate fi determinat mai riguros și mai rațional **ce** anume, **cînd** și **cît** anume e necesar și util să se dea în învățămîntul superior și la nivelul pregătirii postuniversitare spre a se asigura tuturor celor ce muncesc ca diriginți tot ce le este necesar pentru a se achita cu rezultate corespunzătoare de îndatoririle lor.

Pe de altă parte, sistemul pregătirii și perfecționării profesorilor diriginți ar trebui privit doar ca o latură — fără îndoială esențială — a ceea ce poate fi denumit „statutul profesorului diriginte". În cadrul acestui statut **se cer delimitate sfera atribuțiilor și răspunderilor dirigintelui, corelația dintre munca sa și ansamblul sistemului instructiv-educativ** — într-un cuvînt, poziția sa, materială și morală, în sistem. În treacăt fie spus, credem că orice eforturi pentru soluționarea cît mai bună a acestor probleme își vor putea dovedi valabilitatea numai dacă vor fi strîns conjugate cu eforturile personale ale celor în cauză : profesorii diriginți ei înșiși.

În concordanță cu principiile enunțate mai sus, pe agenda de lucru a sectoarelor de resort din Ministerul Învățămîntului este înscrisă, ca problemă de actualitate, determinarea mai precisă și stabilirea conținutului pregătirii viitorilor profesori la nivelul învățămîntului superior, pentru a putea desfășura în mai bune condiții activitatea educativă atît ca profesori de specialitate cît și ca diriginți. În al doilea rînd se află într-o fază avansată elaborarea conceptiei, a conținutului și a organizării practicii pedagogice a studentilor, în cadrul căreia își vor găsi o mai bună soluționare problemele esențiale ale muncii diriginților. Sînt de asemenea în curs de definitivare noi îndrumări privind activitatea profesorilor diriginți din învățămîntul de cultură generală.

Oricum, oricît de bogată ar fi pregătirea teoretică și practică pe care ar obține-o studenții pe parcursul pregătirii lor în facultăți, numirea lor ca diriginți imediat după absolvire nu poate fi considerată soluția cea mai bună. Cel puțin pentru faptul că oricare profesor nou are nevoie — în mod obiectiv — de o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp pentru a ajunge să cunoască viața școlii sub toate raporturile și în intimitatea sa. Abia după aceasta el are minimumul necesar de elemente pe baza cărora poate aborda cu șanse de reușită delicatele și complexele probleme ridicate de munca de profesor diriginte".

Cîmp deschis inițiativelor personale

„Prin activitatea lui în ora de dirigenție, ca și în afara clasei, prin acțiunea pe care o desfășoară în rîndurile elevilor și în raporturile cu familia, dirigintele poate influența într-o măsură considerabilă evoluția, sub multiple aspecte, a colectivului de elevi de care se ocupă — consideră conf. dr. **AL. BOJIN,** prorector al Institutului central de perfecționare a personalului didactic. Cum trebuie să se orienteze dirigintele în complexa sa activitate, spre ce obiective să-și concentreze atenția în anumite etape, cum să lucreze cu elevii — iată cîteva întrebări care mi se par fundamentale și în legătură cu care se face simțită necesitatea unei mai bune pregătiri a celor care au o mare parte de răspundere în educația elevilor.

În problema orientării diriginților, a perfecționării lor în activitatea cotidiană s-au ivit, în ultimii ani, destule deziderate și aspecte noi, la materializarea cărora, în practică, trebuie să participe atît forurile de conducere cît și, mai ales, masele de educatori. **S-ar impune, după părerea mea, formularea unor principii care să călăuzească activitatea de ansamblu a diriginților în școli, urmînd ca planul de muncă să fie definit de fiecare școală, de fiecare diriginte, conform realităților imediate ale locului de muncă.** Rămîne însă deschis larg cîmpul pentru inițiativele personale ale diriginților, pentru spiritul creator al fiecăruia dintre ei, pentru forța de acțiune a maselor de profesori diriginți. Vor apărea și în viitor lucrări care vor dirigui activitatea diriginților, se vor organiza diverse forme de îndrumare a muncii acestora dar, în ultimă instanță, ca în orice domeniu de activitate, rol precumpănitor are cel care trebuie să traducă în fapt sarcina, indicația.

În viitor, Institutul central de perfecționare a personalului didactic și filialele sale din Cluj, Iași, Timișoara, Craiova și Brașov vor desfășura o activitate concretă și pentru sprijinirea și perfecționarea diriginților. Articolul 82 din Statutul personalului didactic specifică în mod deosebit că **instructajele și consfătuirile pentru profesorii diriginți se organizează prin filialele Institutului central de perfecționare a personalului didactic.** În faza actuală, sprijinul filialelor institutului se acordă la solicitările forurilor locale. Urmează ca în planul de perspectivă al activității filialelor să se prevadă acțiuni periodice, concrete, menite să sporească eficiența muncii diriginților în rîndurile elevilor".

Din cele consemnate mai sus reiese limpede că sectoarele care au în răspundere directă pregătirea și perfecționarea muncii dirigintelui dovedesc atît cunoașterea problemelor pe care le pune în lumină în prezent viața școlilor în privința dirigenției, cît și căile îmbunătățirii acestei activități. Rămîne acum ca fiecare să acționeze — cu aceeași convingere cu care s-au prezentat problemele în cadrul discuției noastre, dar cu mai multă hotărîre și perseverență decît pînă acum: — pentru soluționarea punctelor nevralgice ale acestui important sector.

INFORMARE • DOCUMENTARE

COMPUTERE PROFESORI

La Wiesbaden, în landul Hessen, se construiește primul Centru de tehnologie a învățămîntului din R. F. a Germaniei, despre care specialiștii afirmă că va reprezenta „prototipul școlii de mîine".

Scopul centrului va consta în realizarea unui învățămînt programat cu ajutorul computerelor. Printre temele de cercetare figurează construirea de aparate de citit pentru copiii de vîrstă preșcolară, elaborarea unor scheme de programare a computerelor pentru predarea fizicii, prelucrarea gramaticii limbii germane cu ajutorul unor mașini electronice de calcul — domeniu în care s-au și obținut rezultate încurajatoare. Centrul de la Wiesbaden va studia totodată aspectele psihice pe care le implică adaptarea elevilor la învățămîntul automatizat. 140 de profesori din Viena, Aachen, Bonn și Giessen vor începe încă din acest an lucrările de cercetare la „Centrul de tehnologia învățămîntului" din Wiesbaden, unde vor funcționa deocamdată 7 institute.

Diferiți oameni de știință consideră că învățămîntul computerizat are perspective foarte mari, întrucît aproximativ 75 la sută din materiile de bază, începînd cu cele din școlile primare și pînă la cursurile universitare, pot fi sintetizate în scheme programatice și predate cu ajutorul computerelor. În felul acesta, capacitatea de predare a personalului didactic existent în R. F. a Germaniei ar spori cu 30 la sută, ceea ce ar corespunde cu 80 000 de învățători și profesori.

CALCULATOARELE ELECTRONICE, LINGVISTICA ȘI POETICA

Expresia matematică, cibernetica și informatica au pătruns într-o sferă deosebit de largă, ale cărei limite trec mult dincolo de zonele fizicii, mecanicii, chimiei sau biologiei, ajungînd în domenii care păreau pînă nu de mult la depărtări uriașe de formula condensată a ecuației matematice — arheologia și psihologia, sociologia, etnografia și științele juridice, medicina, lingvistica și poetica. O demonstrație de largă semnificație o constituie în această privință rolul tot mai important pe care l-au cîștigat matematica, teoria informației și cibernetica în domeniul lingvisticii. În legătură cu această tendință, deosebit de semnificativă și deschizătoare de noi perspective în investigațiile întreprinse de știința limbii, ne-am adresat prof. univ. dr. docent SOLOMON MARCUS, specialist cu reputație internațională în domeniul lingvisticii matematice.

Pentru început i-am solicitat interlocutorului nostru să ne schițeze succint coordonatele actuale ale lingvisticii cibernetice.

— Metodele probabiliste și statistice constituie pentru științele sociale un aparat matematic indispensabil astăzi cînd se cer estimate mii și mii de posibilități și de acțiuni mutuale, fenomene avînd caracter de masă. Iată de ce statistica lingvistică, intim legată de coduri, atît în alcătuirea cît și în descifrarea lor, este o disciplină de valoare aplicativă și practică inestimabilă, care se dezvoltă și se fructifică în numeroase și deosebit de valoroase cercetări.

Volumul mare de informații ce se impun cercetate, triate și interpretate prin metode statistice a prefigurat apariția unei noi discipline — lingvistica cibernetică, care are drept obiect studiul cu ajutorul calculatoarelor electronice a numeroaselor probleme ce apar în cercetarea limbajelor și care, prin datele pe care le implică, sînt practic imposibil de abordat într-o formă clasică. În același timp, lingvistica cibernetică preia problemele studiate de lingvistica matematică, verificînd testabilitatea soluțiilor și caracterul lor algoritmic. Ea efectuează deci atît verificarea efectivă cît și formală a acestor soluții.

— Care sînt tendințele actuale de extindere a lingvisticii cibernetice?

— Pînă în urmă cu cîțiva ani, problemele lingvistice abordate cu ajutorul calculatoarelor se refereau aproape exclusiv la vocabular, în cadrul căruia există după cum se știe un număr foarte mare de elemente ce se supun unei slabe organizări structurale. Erau tratate uneori și probleme de sintaxă, care prin natura lor au un caracter formalizat. În ultimul timp, așa cum s-a constatat și la cel de al III-lea Congres internațional de lingvistică cibernetică, desfășurat în toamna anului trecut la Sanga-Säby în Suedia, studiile lingvistice efectuate pe calculatoare electronice au înglobat și domeniile semanticii și dialectologiei, extinzîndu-se de asemenea la cercetarea științifică a limbii literare.

— V-am ruga să stăruiți mai mult asupra modului cum pot fi cercetate problemele de limbă literară cu ajutorul calculatoarelor.

— Cercetările formalizate de semantică lingvistică fac apel la așanumita teorie a gramaticilor generative și transformaționale, precum și la aparatul logicii matematice. Aflîndu-se, dacă este privit sub această prismă, sub semnul opoziției între **adevărat** și **fals**, limbajul de comunicare, inclusiv limbajul științific, poate fi generat de o mașină, în sensul logico-matematic al acestui cuvînt. Teoria gramaticilor generative și transformaționale este însă în prezent capabilă să explice nu numai structura frazelor pe care le generează mașinile, ci și structura frazelor din oricare text conceput anterior, stabilind gradul lor de abatere față de frazele generate de mașini. În această sferă problematică se situează și limbajul poetic, limbaj aflat în afara opoziției dintre adevărat și fals, pentru că este absurd să ne întrebăm, de pildă, dacă luna este într-adevăr o fecioară, așa cum o interpretează Eminescu. Limbajul poetic se distribuie diferitelor nivele de semigramaticalitate care, în teoria generativă, capătă o descriere riguroasă.

Lingvistica cibernetică permite de asemenea abordarea unor probleme de literatură comparată, confruntarea diferitelor variante ale unui text (să ne gîndim, de pildă, la cele 40 de variante ale poeziei „Mai am un singur dor"), ierarhizarea lor după gradul de apropiere față de varianta principală. De altfel, la posibilitățile de abordare a problemelor de istorie literară cu ajutorul calculatoarelor electronice s-au referit tot mai mulți istorici literari, printre care și academicianul Perpessicius. Personal am încercat să investighez aceste probleme în studiile cu privire la strategia personajelor în teatru și raporturile între limbajul științific și limbajul poetic.

— Ce lucruri noi poate aduce abordarea cibernetică a problemelor de dialectologie și de filologie?

— După părerea mea, ne aflăm la stadiul de constituire a dialectologiei cibernetice. Un număr important de studii de specialitate au demonstrat uriașele posibilități de a realiza cu ajutorul calculatoarelor electronice reconstituirea unei protolimbi, de a stabili gradul de înrudire între mai multe idiomuri, de a măsura similaritățile fonetice dintre mai multe dialecte. Cîteva cercetări valoroase ne-au adus și revelația filologiei cibernetice, posibilitățile de folosire a calculatoarelor în reconstituirea variantei autentice a unui manuscris pe baza copiilor sale succesive, precum și în rezolvarea unor probleme de cronologie filologică.

Țin să subliniez, în încheiere, că în ansamblul frontului de cercetare a problemelor de lingvistică cibernetică specialiștii noștri se situează pe poziții înaintate și unanim apreciate. Aș aminti în această privință că studiul prof. Evangelos Afendras de la Universitatea Laval din Canada cu privire la modelele matematice ale convergenței fonologice balcanice s-a bazat pe indicii tipologici ai distribuției trăsăturilor distinctive în cadrul unui sistem fonologic, indici propuși, încă din anul 1961, de lingvistul român Andrei Avram.

Telecinema pentru elevi

Filmul de fizică:

INTERFERENȚA ȘI DIFRACȚIA LUMINII

În emisiunea de vineri, 20 februarie, se va prezenta filmul de fizică „Interferența și difracția luminii". Scopul acestui film este de a prezenta sub o formă cît mai accesibilă elevilor fenomenele caracteristice proprietăților ondulatorii ale luminii, de interferență și de difracție.

Materialul prezentat ține seama de programa de învățămînt, ca și de manualul de liceu. Fără a apela la cunoștințe speciale, noi, de fizică sau de matematică, acest material este dezvoltat, înfățișînd experiențe și dispozitive optice pe care elevii nu le învață în școală, dar dînd aceeași explicație generală ca și manualul asupra modului de producere a fenomenelor ondulatorii de interferență și de difracție a luminii și arătînd strînsa legătură și modul unitar de prezentare a acestor efecte luminoase. În felul acesta, elevii ajung treptat la o mai aprofundată înțelegere științifică a noțiunilor privind localizarea franjelor de interferență (nelocalizate, localizate pe lamă, localizate în spațiu sau la infinit), producerea izvoarelor coerente de lumină (virtuale și reale), formarea de unde staționare și de unde elementare la difracție.

În bună parte experiențele prezentate pot fi realizate prin mijloace mai simple, la orice lecție de optică. Dacă laboratoarele din liceu încă nu dispun de laserul didactic, ceea ce nu este exclus să se realizeze în următorii cîțiva ani, este posibilă efectuarea experiențelor cu izvoarele cele mai simple și observarea individuală a efectelor de interferență și difracție, așa cum se arată și în film.

Materialul documentar prezentat în film este foarte util elevilor din clasa a XI-a a liceului de cultură generală, din anul II al liceului de specialitate, elevilor fără frecvență, elevilor din licee pedagogice, ca și elevilor din școlile de personal tehnic, în special opticieni. El poate fi vizionat cu folos și de către studenții de la institutele de învățămînt tehnic care audiază un curs de fizică generală și mai ales de către studenții institutelor pedagogice.

Filmul poate fi utilizat separat pentru lecția referitoare la interferența luminii și pentru cea referitoare la difracția luminii. Ambele părți reiau explicațiile profesorului, ceea ce are ca efect o recapitulare și o fixare a celor predate, ca și completarea cunoștințelor prin experiențele noi ce sînt prezentate și prin exemplificările referitoare la aplicații. Totodată, filmul poate constitui un material documentar pe baza căruia s-ar putea organiza, la cercurile de elevi, prezentarea de referate și de experiențe.

Prof. dr. docent
G. BRĂTESCU
șeful Catedrei de optică și electronică în gaze — Universitatea București

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Primul număr din acest an al „Revistei de pedagogie" se deschide cu articolul „1970 — Anul internațional al educației" de **Ion Gh. Stanciu.** Rubrica de STUDII a revistei cuprinde materialele „Politicul și pedagogicul în învățătura leninistă" de **Stanciu Stoian,** „Învățătura leninistă despre conținutul social și scopurile educației comuniste" de **F. F. Korolev.**

La rubrica DEZBATERI **N. Constantinescu, I. Toțoc, M. Stancu, A. Cherea, C. Moarcăș, H. Tatu** se ocupă de „Conținutul activității profesorului-diriginte în educarea politică-civică a elevilor". **Elena Blideanu, Rodica Roșianu** și **N. Goldhamer** tratează tema „Lecția de economie politică și de socialism științific — dialog viu între profesor și elev". O serie de articole referitoare la „Tînărul profesor în fața exigențelor școlii" sînt semnate de **Constantin Mesteacăn, Elvira Crețu, Ion Berca, Florian Crețeanu, Grigore Șarlău, Gheorghe Gh. Țigănilă, Beatrice Petre, Cezar Neacșu, Onița Gligor.**

Dorin Damaschin semnează materialul „Orientări și perspective în învățămîntul special și în cercetarea științifică în defectologie". **Simion I. Pop** tratează, la rubrica ISTORIA ȘCOLII ȘI GÎNDIRII PEDAGOGICE „Probleme ale pedagogiei sociale și învățămîntului în mișcarea muncitorească din România". În domeniul pedagogiei comparate revista cuprinde articolele „Cercetări fundamentale și aplicative în pedagogia actuală" de **Maria Giurgea** și „Conținutul învățămîntului matematic în clasele I—IV în cîteva țări europene" de **V. Ștefănescu** și **A. Filipovici.**

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

Facultatea de mecanică

1. Șef lucrări la catedra de Termotehnică, disciplinele: Termotehnică și mașini termice; Termotehnică mașini și instalații termice în agricultură; Compresoare și pompe; Utilaje frigorifice, poziția 8 din statul de funcțiuni.

Facultatea de electrotehnică

2. Asistent la catedra de Mașini electrice, disciplina Aparate electrice, poziția 15 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile, respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 post de asistent la Facultatea de filologie catedra de limbă și literatură română disciplina Folclor și istoria literaturii române, poz. 12.

1 post de asistent la Facultatea de filologie, catedra de istorie-geografie, disciplinele climatologie-hidrologie, geomorfologie, geologie, poz. 12.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic din Tg. Mureș, **în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial,** o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969. Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs, publicat în Buletinul Oficial.

ANUNȚ

Absolvenții școlii normale din Tecuci, promoția 1930, sînt rugați să-și comunice adresa colegului lor Postolache Nicolae învățător Școala generală Nr. 10 Tecuci, în vederea organizării întîlnirii după 40 ani de la absolvirea școlii.

ANUNȚ

Liceul nr. 3 „Alexandru Odobescu" din Pitești (fosta școală normală de fete și băieți) își serbează semicentenarul la 22 februarie 1970.

Foștii profesori și elevi sînt invitați să participe la festivitatea sărbătoririi care se va desfășura în localul liceului din str. Exercițiu nr. 216.

Cei care sînt în posesia unor materiale documentare în legătură cu activitatea acestei instituții sînt rugați să le trimită de urgență pe adresa liceului.

A transforma curiozitatea intuitivă în curiozitate de investigare

(Urmare din pag. 1)

Simt astăzi aceeași pasiune pentru chimie ca în perioada „marii iubiri" din tinerețe. Este una din științele care au înregistrat un progres uimitor în ultimele decenii și pe care o așteaptă un și mai mare progres în viitor. Chimia participă și va participa din ce în ce mai intens la transformarea vieții pe pămînt. De la industria construcțiilor de mașini la industria alimentară și textilă, o sferă imensă de activități omenești trăiește sub semnul realizărilor chimiei, care înlocuiesc materialele tradiționale extrase cu trudă din subsol sau obținute în culturile de pe sol cu produsele industriale obținute pe baza unor formule puse la punct în laboratoare. Cercetarea în multiplele discipline ale chimiei deschide noi perspective pentru activitatea unor uriașe combinate chimice. Ritmul uimitor al progresului industriei chimice românești din ultimii zece ani va fi, în lumina documentelor celui de-al X-lea Congres al partidului, menținut și chiar depășit. Avem nevoie în întreaga țară de mii și mii de noi chimiști — cercetători, ingineri, tehnicieni, muncitori cu înaltă calificare. Apare deci ca o sarcină de stringentă actualitate a educatorului aceea de a-i îndruma pe toți cei care se simt atrași spre științele chimice să pornească încrezători pe această cale.

— Se afirmă adesea că alegerea carierei de cercetător științific reprezintă o cale plină de renunțări. Asemenea temeri apar mai pregnant în cazul orientării profesionale a elevelor. Socotim că dumneavoastră, care vă aflați acum la apogeul carierei științifice, vă puteți pronunța în deplină cunoștință de cauză în legătură cu această problemă.

— Privită printr-o prismă obișnuită, cariera științifică cere într-adevăr renunțări. Dar dacă adîncești lucrurile, oare poate exista satisfacție mai deplină decît aceea de a obține realizări pe tărîmul științei? Răsplata eforturilor apare prin această prismă înzecită, însutită. De intensitatea și valoarea acestei satisfacții trebuie să-i facem conștienți pe elevi. Pe de altă parte, cred că trebuie să dărîmăm imaginea deformată pe care și-au făcut-o unii elevi asupra omului de știință, veșnic aplecat asupra citorva retorte ca alchimiștii din evul mediu. Noi dispunem azi de un aparat de cercetare fantastic — centre de documentare, laboratoare, instrumente de înaltă precizie. Nu este bine nici să lăsăm tinerilor impresia că dezvoltarea omului de știință este unilaterală. Am să-mi permit să mă refer și aici la experiența mea personală. Mi-a plăcut să practic sportul și chiar astăzi înot cu regularitate și îmi place să asist la întîlnirile de atletism. Frecventez concertele simfonice și spectacolele de teatru, caut să mă țin la curent cu literatura beletristică și iubesc în mod deosebit poezia. Apreciez pe marii noștri poeți moderni — Arghezi, Blaga, Ion Barbu — ca și pe cîțiva talentați poeți ai generației mai tinere. Vedeți așadar că viața unui om de știință este, se impune să fie, multilaterală, complexă.

— În încheiere v-am solicita, totuși, să adresați un sfat celor care s-au dedicat descoperirii timpurii și formării talentelor științifice.

— Constat cu satisfacție că avem un minunat potențial uman — un tineret care dorește cu entuziasm să se dedice științei. Iată sfatul: învățați-i pe cei care doresc să se dedice științei să fie perseverenți și să pună pasiune în activitate. Mai ales învățați-i să fie modești, de o modestie continuă, să supună necontenit unei profunde analize critice propria lor activitate.

BIBLIOTECA

„Culegere de texte pentru dictări"

Un capitol destul de neglijat în trecut de către literatura metodică — acela al formării cunoștințelor, priceperilor și deprinderi-

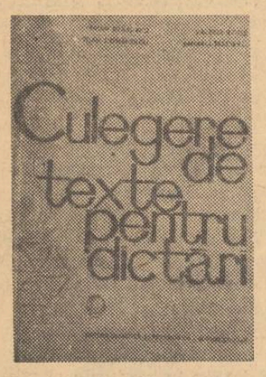

lor de ortografie — a trezit în ultimul timp atenția cadrelor de specialitate. În rîndul lucrărilor cu această temă se înscrie, de pildă, „Culegerea de texte pentru dictări" semnată de patru autori — **Traian Blajovici, Valeria Botiș, Ioan Comănescu** și **Zaharia Macovei.**

Semnalînd, în prima parte a lucrării, că fenomenul negativ al dizortografiei este foarte întins în prezent în rîndul elevilor din majoritatea țărilor lumii, văzîndu-se chiar o „criză" a însușirii ortografiei și punctuației, autorii prezintă punctul lor de vedere în ceea ce privește cauzele nerespectării normelor ortografice — cauze de ordin didactic-metodic, cauze care decurg din atitudinea față de muncă a elevilor, din supraîncărcarea acestora etc. — precum și remediile pe care le socotesc indicate. Este subliniată, în primul rînd necesitatea de a moderniza, de a „contemporaneiza" gramatica școlară, care constituie baza însușirii normelor ortografice și de punctuație.

Reprezentînd prima culegere specială de texte pentru dictări apărută în țara noastră, lucrarea de care ne ocupăm este concepută în funcție de particularitățile limbii române. După unele referiri prealabile la baza lingvistică a regulilor de scriere corectă, se dau indicații cu privire la formele dictării și se fac unele considerații metodice privind utilizarea textelor pentru dictări. Se prezintă apoi textele destinate dictării, care sînt grupate în patru părți — pentru fonetică, vocabular, morfologie și punctuație — omițîndu-se sintaxa, care ar fi determinat repetiții inutile și paralelisme. În cadrul fiecărui capitol se fac noi precizări cu privire la destinația textelor — de pildă, la fonetică, pentru scrierea vocalelor în hiat, a diftongilor și triftongilor, a omografelor etc., la morfologie pentru scrierea corectă a articolului posesiv și a articolului demonstrativ, a pluralului adjectivelor ș.a.m.d.

Alcătuită cu rigoare științifică și pricepere metodică, lucrarea se dorește — și credem că va fi — un instrument util pentru profesori, pentru elevi, ca și pentru părinții care vor să-și ajute copiii în însușirea temeinică a cunoștințelor.

ELISABETA ROMAN

„Ortografia prin imagini și comparații"

În Editura didactică și pedagogică a apărut recent și lucrarea lui **Ion P. Necula,** „Ortografia prin imagini și comparații".

Menită să-i ajute pe elevii din școlile de cultură generală să ortografieze corect cuvintele, lucrarea apelează la procedee adecvate vîrstelor respective. Astfel, îndeosebi în prima parte s-a folosit procedeul asocierii imaginilor cu regulile de vorbire, așa încît și elevii din clasele I—IV să poată înțelege și memora cunoștințele de ortografie. Grupurile de cuvinte care se scriu cu liniuță de unire sînt analizate în comparație cu cuvintele asemănătoare ca pronunțare (**m-ai** și **mai, ce-a** și **cea, s-a** și **sa, a-l** și **al** etc.), ținîndu-se seama de ordinea părților de vorbire prevăzute în Gramatica limbii române.

Utile ni se par exercițiile recapitulative. Poate că acestea ar fi fost și mai eficace dacă erau mai puțin monotone, solicitînd elevilor și alte acțiuni decît eternul „Tăiați forma care nu e potrivită". Aceeași monotonie se remarcă în ceea ce privește aplicațiile, pentru care s-au dat, de altfel, texte bine alese, extrase — ca tot materialul literar folosit în lucrare — din scriitorii clasici și contemporani.

În general, lucrarea lui Ion P. Necula este izbutită și poate servi scopului pe care și l-a propus.

D. S.

„Pedagogia și marile curente filozofice"

Reprezentant de frunte al gîndirii pedagogice contemporane, profesorul polonez **Bogdan Suchodolski** este prezentat cititorilor din țara noastră de către Editura didactică și pedagogică printr-o lucrare de dimensiuni restrînse, dar avînd o mare densitate de idei. Lucrarea, intitulată „Pedagogia și marile curente filozofice", urmărește întreaga dezvoltare a gîndirii pedagogice de-a lungul

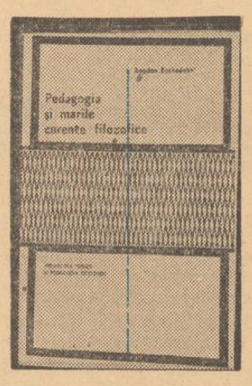

veacurilor prin prisma conflictului între esență și existență și a modului de rezolvare a acestuia pe plan pedagogic. Ideea este dezbătută pe parcursul întregii evoluții a științei educației — de la pedagogia lui Platon la pedagogia naturii, de aci în cadrul gîndirii pedagogice a lui Rousseau și Pestalozzi, la umanismul raționalist, în cadrul concepției bergsoniene, pentru a ajunge la pedagogia socială modernă, la pedagogia culturii și educația nouă.

Unghiul din care este abordată istoria pedagogiei apare deosebit de original, iar tezele formulate de autor sînt susținute printr-o puternică argumentare materialist-dialectică. Scopul principal al amplului eseu elaborat de B. Suchodolski este de a proiecta, în perspectivă istorică, obiectivele educației moderne, despre care el consideră că trebuie să se desfășoare „în așa fel încît existența umană să poată deveni baza creării esenței umane".

Eseul lui Bogdan Suchodolski, dezvăluind o gîndire originală și fecundă, se citește cu susținut interes de toți cei interesați să cunoască sub multiple prisme problemele fundamentale ale pedagogiei.

Al. C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1030 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 20 februarie 1970 — 4 pagini 25 bani

ÎN PAGINA A DOUA
PROIECTUL
PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT
PENTRU
LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

UN AN DE LA CONFERINȚA NAȚIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE

S-a împlinit un an de la Conferința Națională a cadrelor didactice, important eveniment în viața școlii românești, dezbatere de ample proporții, la care au participat trei mii de oameni, reprezentînd opinia celor două sute de mii de intelectuali ce constituie corpul profesoral al țării. Conferința a făcut pe fiecare om al școlii să se pătrundă mai mult de răspunderea socială pe care o are, de importanța contribuție pe care trebuie s-o aducă învățămîntul la înfăptuirea obiectivelor majore ale dezvoltării materiale și spirituale a națiunii noastre.

Dezbătînd problemele perfecționării și modernizării învățămîntului de toate gradele în condițiile etapei contemporane de dezvoltare a societății noastre socialiste și ale progresului general înregistrat de știință, tehnică și cultura mondială Conferința a pus cu tărie problema trecerii la acțiune hotărîtă pentru aplicarea în practică a Directivelor partidului adoptate în Plenara Comitetului Central al P.C.R. din aprilie 1968 și a prevederilor Legii învățămîntului. **„Ceea ce se impune acum** — spunea în cuvîntarea rostită la Conferință tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — **este să se acționeze cu toată hotărîrea pentru aplicarea în practică a măsurilor stabilite și a indicațiilor date de partid".** Conferința a arătat că este necesar să se lucreze mai operativ la perfecționarea planurilor și programelor de învățămînt, a manualelor școlare și universitare, la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Între imperativele formulate de Conferință se enumera, de asemenea, intensificarea preocupării pentru ridicarea nivelului profesional și a competenței corpului profesoral, pentru adoptarea unor sisteme operative de informare și documentare a cadrelor didactice, pentru stimularea și valorificarea muncii de cercetare științifică desfășurate de cadrele didactice. Conferința a subliniat, în același timp, împortantele sarcini ce se puneau în legătură cu trecerea din toamna aceluiași an la realizarea practică a învățămîntului obligatoriu de 10 ani : elaborarea programelor de învățămînt, asigurarea dotării școlilor cu laboratoare și material didactic etc. În lucrările Conferinței s-a insistat, de asemenea, asupra problemelor privind educația comunistă a tineretului, arătîndu-se că trebuie să se treacă la o activitate vie și eficientă pentru formarea etică și civică a viitorilor cetățeni ai patriei.

Exprimîndu-și adeziunea lor profundă la politica partidului și statului nostru, învățătorii și profesorii și-au exprimat în Conferință angajamentul ferm de a-și dărui puterea de muncă și competența pentru realizarea înaltei misiuni cu care societatea socialistă a investit școala și pe slujitorii ei. Chemării Conferinței Naționale a cadrelor didactice i-au răspuns apoi, prin acțiuni concrete, imediate, învățătorii și profesorii din întreaga țară. Hotărîrea de a răspunde prin fapte dezideratelor Conferinței s-a materializat în modul cum s-a muncit, în acțiunile care s-au desfășurat pe toate treptele învățămîntului, în tot cursul anului care s-a scurs de la acest important eveniment și care au făcut ca acum să avem în față un bogat bilanț de înfăptuiri.

Imediat după Conferință, forurile de conducere ale învățămîntului, în strînsă colaborare cu Uniunea Sindicatelor de Învățămînt au organizat acțiuni prin care au mobilizat uriașul potențial al corpului profesoral la înfăptuirea obiectivelor stabilite. Organizînd într-o activitate mai susținută și mai eficientă forțele de care dispune, folosind intens forma consultărilor în colective de profesori și specialiști, ca și dezbaterile publice, Ministerul Învățămîntului a căutat să elaboreze măsuri bine studiate, care să aibă eficiență și stabilitate.

Cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român a dat un nou îmbold acțiunilor în curs, a mobilizat forțele învățămîntului în noi acțiuni, făcînd să sporească bilanțul realizărilor și să se înregistreze o simțitoare creștere a ritmului în care sînt înfăptuite marile obiective ale școlii românești contemporane.

Anul 1969 a fost anul de debut al școlii generale de 10 ani. Din toamnă, o dată cu deschiderea anului școlar, a luat ființă clasa a IX-a. Constituind una dintre principalele probleme către care au fost concentrate eforturile învățămîntului imediat după Conferință, școala generală de 10 ani a început în condiții bune datorită atenției care s-a acordat elaborării la timp a programelor și manualelor școlare, dotării școlilor cu laboratoare și material didactic, cuprinderii elevilor, organizării cursurilor de pregătire pentru profesori.

În strînsă legătură cu problema generalizării învățămîntului de 10 ani se află aceea a școlarizării copiilor la vîrsta de 6 ani. În urma experimentelor efectuate în anii anteriori și a concluziilor încurajatoare desprinse din acestea, în anul școlar 1969—1970 școlarizarea copiilor la vîrsta de 6 ani a fost extinsă, urmînd ca ea să fie generalizată în anul școlar viitor. În această acțiune se manifestă o grijă susținută pentru utilizarea unor metode pedagogice adecvate vîrstei.

Un alt domeniu important care a mobilizat eforturile a numeroase forțe ale învățămîntului nostru în etapa imediat următoare Conferinței a fost acela al îmbunătățirii planurilor și programelor de învățămînt, pe baza unei largi consultări a cadrelor didactice și a specialiștilor. Totodată au fost elaborate regulamentele de funcționare și organizare a școlilor generale, a liceului de cultură generală, a liceului pedagogic și a grădinițelor de copii.

Importante măsuri au fost luate și în domeniul învățămîntului profesional și tehnic, manifestîndu-se o grijă atentă pentru pregătirea elevilor la un nivel corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei noastre naționale. Au fost îmbunătățite nomenclatoarele de meserii pentru școlile de maiștri și școlile profesionale, pregătirea în majoritatea meseriilor a fost redusă la 2 ani, iar unele meserii comasate. Comasări și reduceri de durată s-au introdus și în nomenclatoarele pentru școlile de maiștri și școlile de specializare post-liceală. Totodată s-a organizat o amplă dezbatere pentru analizarea planurilor, programelor și manualelor școlare.

La îmbunătățirea pregătirii elevilor din învățămîntul profesional și tehnic au contribuit sporirea numărului de ore de instruire practică, mărirea duratei practicii în producție, realizarea unei mai bune corelații între obiectele de cultură generală și tehnologia meseriei, eliminarea din programele de specialitate a unor noțiuni depășite și cuprinderea unor elemente noi, moderne. Urmărindu-se perfecționarea rețelei școlilor profesionale și tehnice au fost înființate unități școlare în zonele industriale noi, iar unele școli au fost comasate în vederea organizării unor centre puternice de pregătire, care să dispună de o bază materială corespunzătoare.

În domeniul învățămîntului superior s-au adus importante îmbunătățiri atît în conținut cît și în organizare. S-a realizat o creștere a ponderii pregătirii științifice fundamentale, renunțîndu-se la pregătirea pe domenii înguste, s-a urmărit realizarea unui echilibru între orele de predare și cele aplicative, s-au introdus în planurile de învățămînt grupe de discipline la alegere, realizîndu-se astfel o profilare mai largă a viitorilor absolvenți. S-a îmbunătățit simțitor predarea științelor sociale, înfăptuindu-se o diversificare a conținutului în raport cu cerințele specifice profilului fiecărei facultăți.

O altă direcție importantă a dirijării eforturilor în această etapă care s-a scurs de la Conferință, a

(Continuare în pag. a 3-a)

Creație plastică la vîrsta pionieratului

Acțiuni de orientare școlară și profesională

În majoritatea județelor țării sînt în curs de desfășurare ample acțiuni legate de orientarea elevilor.

În județul Timiș, în cadrul unei „Săptămîni a porților deschise" au fost organizate vizite cu elevii la școlile profesionale și la liceele de specialitate, ca și în întreprinderi industriale. Aceste vizite au prilejuit întîlniri ale elevilor cu muncitori, maiștri și ingineri care le-au vorbit despre profesia lor și au răspuns numeroaselor întrebări ce le-au fost puse. „Săptămîna porților deschise" a fost precedată de o largă activitate de popularizare a rețelei și profilului școlilor profesionale și a liceelor de specialitate din județ, precum și a condițiilor de admitere în aceste școli și a perspectivelor pe care le deschid ele.

La Cluj, cu prilejul cursurilor de perfecționare organizate pentru directorii de școli generale, o zi a fost dedicată problemelor legate de orientarea școlară și profesională. Cursanții au ascultat prelegeri pe această temă, au participat la seminarii și au vizitat Liceul nr. 15, unde funcționează un cabinet special amenajat pentru acțiunea de orientare. De asemenea, Inspectoratul școlar județean a organizat, la Cluj și la Turda, „mese rotunde" la care s-au dezbătut — cu participarea unor cercetători, a unor consilieri, directori de școli și diriginți — diferite probleme legate de orientarea școlară și profesională.

Pe lîngă Tehnic-clubul din București s-a deschis recent „Clubul orientării profesionale", care își propune să organizeze consfătuiri, întîlniri, dezbateri și alte acțiuni destinate orientării elevilor din școlile generale și din liceele sectorului 5.

Manifestări menite să sprijine orientarea școlară și profesională a elevilor au loc în această perioadă și la Giurgiu, Pitești, Galați etc.

CARTEA ȘCOLARĂ — BILANȚ ȘI PERSPECTIVE

Recenta analiză desfășurată la Editura didactică și pedagogică, în cadrul adunării generale a salariaților, asupra activității din anul încheiat și asupra perspectivelor de viitor a subliniat, de la bun început, sprijinul sporit de care s-a bucurat procesul de editare a manualelor, a cursurilor universitare și a literaturii pedagogice din partea conducerii Ministerului Învățămîntului, ca și efortul depus de majoritatea salariaților și colaboratorilor editurii pentru a răspunde cerințelor tot mai exigente față de cartea școlară. Sînt edificatoare, în legătură cu realizările obținute, cifrele prezentate în expunerea făcută de tov. **Emil Bildescu**, directorul editurii : în anul 1969 au fost tipărite 1 074 de titluri, într-un tiraj de 25 630 525 exemplare, însumînd 16 700 coli editoriale și totalizînd valori nominale de 220 625 000 lei. Aceasta a echivalat cu îndeplinirea planului anual al editurii în proporție de 100,28 la sută la principalul indicator de plan, livrări de marfă către fondul pieței. Au fost elaborate într-un timp record și în condiții cu totul speciale manualele pentru clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani și numeroase titluri pentru învățămîntul profesional și tehnic.

Subliniind aceste realizări, darea de seamă, ca și participanții la dezbateri, n-au ocolit nici neajunsurile, greutățile și lipsurile înregistrate atît în legătură cu indicatorii cantitativi ai planului, cît și, mai ales, în legătură cu calitatea muncii. S-a arătat de pildă că, datorită predării cu întîrziere a manuscriselor de către unii autori și, mai ales, datorită stagiului nepermis de mare pe care-l fac unele manuscrise în tipografii, în anul 1969 s-a realizat cel mai mic număr de manuale universitare din ultimii ani. În sectorul de cultură generală, întîrzierea trimiterii în tipografie s-a repercutat asupra termenelor de apariție la nu mai puțin de 50 de titluri. Participanții la dezbateri au criticat faptul că manualele pentru învățămîntul de cultură generală continuă să fie supraîncărcate cu informații de detaliu, cu cifre și date.

O deosebită exigență s-a cerut de asemenea pentru conținutul științific al manualelor, întrucît în anul 1969 au continuat să apară cărți școlare care, din vina autorilor și a editurii, mai conțin erori de ordin științific. Este necesar, au subliniat vorbitorii, să se manifeste intransigență față de cauzele care generează apariția erorilor de ordin științific. S-au făcut auzite critici și cu privire la ilustrarea manualelor care, deși costă mari sume de bani, continuă să fie, în bună parte, deficitară. Se vădește, de pildă, o anumită înclinație spre tendințe așa-zis moderniste, fără contact direct cu realitatea, ceea ce se repercutează asupra rolului instructiv și educativ al manualului. Din acest punct de vedere au fost criticate manualele de limba română. În dorința de a găsi o linie orientativă mai bună în acest domeniu, editura a inițiat un experiment cu privire la rolul și caracterul ilustrației în cartea școlară.

În ședința de analiză s-a semnalat faptul că în ultimii ani se înregistrează un număr relativ redus de participanți la concursurile pentru elaborarea manualelor școlare și că nivelul calitativ al proiectelor prezentate nu este întotdeauna corespunzător. Cauzele, au spus vorbitorii, trebuie căutate nu numai în insuficienta popularizare a concursurilor, ci și în modul cum se desfășoară, ca și în caracterul nesigur al unora dintre ele. De pildă, în martie 1967 au fost scoase la concurs 17 manuale pentru învățămîntul profesional și tehnic. În prima etapă s-au prezentat 57 de planuri și prospecte. Dar ulterior, la 6 din cele 17 titluri s-a sistat concursul, la o lucrare nu s-a trimis programa, iar la altele aceasta s-a trimis foarte tîrziu, în etapa a doua a concursului. Toate acestea s-au întîmplat pentru că au survenit modificări în planurile și programele de învățămînt. Dar încă de la lansarea concursului se putea ști că vor surveni astfel de modificări.

În adunarea generală s-a ridicat de asemenea problema penuriei de material didactic editat de E.D.P., care nu este în măsură să satisfacă cerințele de planșe, hărți etc. datorită tirajelor foarte mici stabilite de Centrala editurilor. Participanții s-au oprit de asemenea asupra altor probleme privind îmbunătățirea muncii în diferite sectoare ale editurii — redacțional, economic, tehnic, la corectură și dactilografiere etc. — făcînd propuneri menite să înlăture greutățile și neajunsurile, aducînd prin aceasta un prețios sprijin muncii comitetului de direcție al editurii. Acest sprijin va putea fi însă apreciat — așa cum pe bună dreptate a subliniat în cuvîntul său prof. **Radu Sandu**, secretarul biroului organizației de partid din Editură — pe măsura strădaniilor pe care le vor depune comitetul de direcție și conducerile fiecărui sector pentru valorificarea propunerilor valoroase.

Luînd cuvîntul, tov. **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, a apreciat eforturile depuse de salariații editurii pentru a face față unui volum deosebit de mare de muncă, mai ales în legătură cu pregătirea și elaborarea manualelor pentru clasa a IX-a a școlii generale, pentru liceele de cultură generală și de specialitate și pentru școlile profesionale și tehnice. Trebuie să apreciem ca un fapt pozitiv — a spus vorbitorul — conținutul ideologic și politic ridicat al manualelor școlare, orientarea bună de care au dat dovadă în acest domeniu redacțiile editurii. Totuși, în munca acesteia continuă să persiste o serie de lipsuri. Este adevărat că o parte din ele se datoresc și factorilor cu care conlucrează, ca de pildă direcțiile generale din minister, ca-

(Continuare în pag. 4-a)

Fondul umanist — o permanență a activității educative

Educarea tinerei generații în spiritul umanismului socialist este cerută tot mai insistent de condițiile lumii noastre actuale, care are nevoie de personalități multilateral dezvoltate, cu o serioasă pregătire științifică și culturală, cu o înaltă ținută etică și o largă deschidere către problemele sociale. În acest fel educația umanistă devine o chestiune pedagogică de viu interes actual și cred că nu există educator, indiferent de disciplina pe care o predă, pe care meseria lui să nu-l oblige a se interesa de soluțiile practice, concrete, ce trebuie date acestei probleme.

Umanismul pe care sîntem chemați să-l insuflăm elevilor la lecții, în activitățile din afara clasei și extrașcolare pleacă de la o viziune realistă și lucidă asupra omului. El nu mizează pe individul desăvîrșit, inexistent în realitate, are în vedere nu himera elevului perfect, ci realitatea tînărului perfectibil.

O coordonată fundamentală asupra căreia acțiunea educativă ar trebui, după părerea mea, să stăruie mai mult și mai eficient este cultivarea dragostei pentru munca cinstită, utilă societății, chiar cu riscul unor sacrificii personale, este lupta împotriva falselor străluciri, a tendinței spre carierism și parvenitism. Încă din anii școlarității elevii trebuie convinși că goana după „carieră" îl înstrăinează pe om nu numai de semeni, ci și de sine însuși. Firește, climatul de muncă din liceu nu-i oferă elevului elemente pentru a-și forma o astfel de atitudine. Dar sub influența unui anumit mediu familial, a vreunui anturaj neindicat, a unor lecturi neîndeajuns de orientate, el poate prinde gustul parvenirii. Sînt pe alocuri, de pildă, elevi care consumă cantități apreciabile de energie și timp pentru a se face „remarcați" cu orice preț de profesori sau de diverse persoane oficiale din afara școlii. Un atare soi de vedetism poate fi alimentat, de pildă, de acele concursuri și întreceri care nu sînt suficient de bine pregătite sub aspect psihologic-educativ. Asemenea cazuri, dacă sînt evaluate superficial, pot dezorienta, socotindu-se în mod eronat că e vorba de o ambiție sănătoasă acolo unde, în realitate, a și început „munca" insidioasă de parvenire. Tînărul alunecat pe panta aceasta nu învață pentru a se pregăti să fie de folos societății, semenilor, ci doar pentru a fi bine văzut. Îi displac victoriile clasei, deoarece atunci persoana sa intră în anonimat. Rolul lui, în colectiv, este nu de a-i ajuta pe cei de alături, ci de a-i dărîma ca să-și facă loc lui. Dacă educatorul nu e atent și nu caută să smulgă din rădăcini această tendință, cutare „fruntaș" al clasei se va transforma cu siguranță într-un carierist înrăit.

O atitudine mai fermă trebuie luată în asanarea fondului sufletesc al unor elevi care, în mod sistematic, se asigură că li se va sufla la lecții, copiază la teză, transcriu temele gata făcute de colegii lor — își însușesc cu alte cuvinte munca altora. De aici se pot naște mai tîrziu ambiții de căpătuială fără efort. E nevoie, firește, de o observație atentă pentru a detecta asemenea atitudini, dar nu avem dreptul să le ignorăm. Umanismul socialist este ostil parazitismului social, inclusiv aceluia care constă în a lua mai mult decît meriți să primești.

Activitatea școlară trebuie să-i facă pe tineri conștienți de idealul generației lor, să-i ajute să-și vadă de timpuriu țința, să nutrească o mare aspirație socială, să crească sub drapelul unei misiuni istorice. Altfel ei își vor irosi anii cei mai frumoși într-o existență superficială, lipsită de orizont, pradă inerției și preocupărilor meschine. Dar formarea civic-patriotică a elevilor se efectuează prea adesea prin intermediul unor generalități, al unor abstracțiuni, al unor sloganuri. Ea trebuie orientată mai accentuat către laturile concrete, trebuie să combată mai viu mentalitatea unor tineri dispuși să intre în viață cu un program exclusiv personal, animați doar de scopul lor particular. Acești tineri respectă, aparent, disciplina, nu au o atitudine ireverențioasă față de profesori și colegi, dar insuflă în mediul școlar, clipă de clipă, o concepție de viață primitivă și egoistă, agresivă și ipocrită. Trebuie să recunoaștem că rareori ne-am preocupat în suficientă măsură de asemenea mentalități cu toate că realitatea din jur ne mai oferă destule exemple negative sub acest raport.

Pentru ca munca noastră educativă să-și găsească împlinirea trebuie s-o desfășurăm într-un mod care să țină seama, așa cum spuneam, de realități. Nu trebuie să fim nesinceri în actul educativ. Or, multe exemple date la orele de literatură, de științe sociale, de educație cetățenească, de dirigenție sînt citeodată simplificat prezentate. Totul apare roz, departe de realitatea cotidiană pe care elevii, în fapt, o întîlnesc. Puține sînt ocaziile în care adolescenții sînt solicitați la condamnarea, la respingerea unor deficiențe morale. Calea educării unei personalități devotate idealurilor societății noastre presupune însă o permanentă confruntare nu numai cu ceea ce e frumos, dar și cu ceea ce este urît în viață, presupune sădirea dorinței de a opta pentru frumos și de a combate răul în cunoștință de cauză. Pregătirea din timp pentru această luptă poate înlesni procesul acomodării la viață și determină înțelegerea mai profundă a necesității de a înlătura continuu ceea ce este negativ, de a apăra ceea ce e nou și în concordanță cu idealurile umaniste ale societății socialiste. Mă gîndesc, în legătură cu aceasta, la faptul că **ar fi indicat poate să se prelucreze în școli, în clasele terminale, Codul muncii, Codul familiei, diferitele reglementări privind apărarea bunului obștesc.**

Travaliul educativ e mult mai complex de cum s-ar crede, și aceasta din cauză că aici nu se pot nivela măsurile, trebuie lucrat cu fiecare elev în parte. Dar fără acest travaliu nici nu poate fi concepută pregătirea tinerei generații. Oricîte cunoștințe am transmite, dacă vom da uitării latura sensibilă a formării umane nu vom putea spune că ne-am îndeplinit datoria de dascăli.

Este necesar, așadar, să acționăm mai puternic, într-un front comun, asupra fondului sufletesc al tinerei generații. Numai așa reacția elevilor la încercările de mai tîrziu ale vieții — care nu totdeauna sînt croite după calapodul regulamentului școlar sau după codul manierelor elegante — se va caracteriza prin noblețe spirituală.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Iași

În centrul Capitalei elevii colaborează cu agentul de circulație

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂŢĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

În numărul de faţă al gazetei noastre se publică proiectul planului de învăţămînt al liceelor de cultură generală, îmbunătăţit pe baza observaţiilor şi sugestiilor făcute de cadrele didactice, a propunerilor exprimate de membrii Consiliului învăţămîntului de cultură generală şi a discuţiilor din colegiul Ministerului Învăţămîntului.

Proiectul planului de învăţămînt este elaborat pe două variante. Cadrele didactice sînt rugate să-l examineze şi să comunice pînă la 15 martie a.c. eventualele propuneri şi observaţii Direcţiei generale pedagogice din Ministerul Învăţămîntului.

Obiecte	Planul actual de învăţămînt								Proiect plan de învăţămînt (varianta I)												Proiect plan de învăţămînt (varianta II)											
	Secţia reală				Secţia umanistă				Secţia matematică-fizică				Secţia biologie-chimie				Secţia umanistă				Secţia clasică				Secţia matematică-fizică				Secţia biologie-chimie				Secţia umanistă				Secţia clasică			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Limba şi literatura română	3	3	3	3	3	4	4	4	3	3	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	4	4	4	5	3	3	3
a) Istoria literaturii române	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(4)	(4)	(4)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(1)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)
b) Introducere în teoria literaturii	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
c) Gramatica şi aplicaţii gramaticale	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—
Limbi moderne	6	6	6	5	6	6	6	5	5	4	4	4	5	4	4	4	6	6	6	6	3	3	3	3	5	5	4	4	5	5	4	4	6	6	6	6	3	3	3	3
a) Limba modernă studiată în continuare	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)	(2)	(2)	(2)	(3)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(2)	(2)	(3)	(3)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
b) A doua limbă modernă la alegere	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	(3)	—	—	—	—
Limbi clasice																																								
a) Limba latină	2	—	—	—	2	2	2	2	2	—	—	—	2	—	—	—	2	2	2	2	4	4	4	4	2	—	—	—	2	—	—	—	2	2	2	2	4	4	4	4
b) Limba elenă	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Introducere în istoria literaturii universale	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Istoria	2	1	2	3	2	1	2	3	2	1	2	3	2	1	2	3	2	2	2	3	3	2	2	3	—	—	2	2	—	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
a) Istoria antică	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
b) Istoria medie	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—
c) Istoria modernă şi contemporană	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—
d) Istoria României	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
Psihologie	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—
Logică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Economie politică	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Istoria filozofiei	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2
Socialism ştiinţific	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Sociologie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Matematică	4	5	6	5	4	3	3	2	4	6	5	5	3	4	4	3	2	3	2	—	3	3	2	—	6	6	7	6	5	5	3	3	4	3	—	—	4	3	—	—
a) Algebra	(2)	(2)	—	—	(2)	(1)	—	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(1)	(1)	—	(2)	(1)	(1)	—	(2)	(3)	—	—	(2)	(3)	—	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	—	—
b) Geometria şi trigonometria	(2)	(2)	—	—	(2)	(1)	—	—	(2)	(2)	—	—	(1)	(1)	—	—	(1)	(1)	—	—	(1)	(1)	—	—	(3)	(2)	—	—	(3)	(2)	—	—	(2)	(1)	—	—	(2)	(1)	—	—
c) Geometrie analitică	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Trigonometrie	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
e) Analiza matematică (calcul diferenţial şi integral) şi elemente de mecanică	—	—	(3)	(2)	—	—	(2)	—	—	—	(3)	(1)	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(3)	(3)	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f) Algebra superioară	—	—	(1)	(2)	—	—	—	(1)	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
g) Calculul probabilităţilor, statistică matematică	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(2)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—
h) Statistică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
i) Rezolvări de probleme şi aplicaţii practice la maşini de calculat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Astronomia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Fizica	3	4	4	3	3	3	3	2	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
a) Mecanica	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
b) Fizica moleculară, oscilaţii şi unde mecanice, cîmp electrostatic	—	(4)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—
c) Electricitatea (electrocinetică şi electromagnetism)	—	—	(4)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—
d) Optica, fizica atomică şi nucleară	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(3)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
e) Lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice *)	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chimia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
a) Chimia generală	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—
b) Chimia anorganică şi organică	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	—	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	—	(2)	(2)	(2)
c) Chimia organică şi elemente de biochimie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—
d) Lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice **)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—
Ştiinţe biologice	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	1	3	3	3	3	2	2	2	1	2	2	2	1	—	—	2	—	3	3	3	3	—	—	2	2	—	—	2	2
a) Botanica	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Zoologia	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Anatomia, fiziologia şi igiena omului	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—
d) Biologia generală	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(3)	—	—	—	(1)	—	—	—	(1)	—	—	—	(3)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
e) Lucrări de laborator, aplicaţii practice ***)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Geografia	1	2	—	2	1	2	—	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	—	2	1	2	—	2	1	2	—	2	1	2	—	2
a) Geografia generală fizică şi economică	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—
b) Geografia R. S. România	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	(1)	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)
Geologia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Desen tehnic	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Organe de maşini şi conducere auto (tractor)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—
Electrotehnică şi radiotehnică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Stenodactilografie, contabilitate, activităţi gospodăreşti pentru fete (menaj, croitorie, broderie etc.) **)**																																							
Desenul şi noţiuni de istoria artelor plastice	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	1	—	—
Muzica şi noţiuni de istoria muzicii	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—
Educaţia fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Dirigenţia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
TOTAL ORE SĂPTĂMÎNAL	30	30	30	30	30	30	30	30	31	32	32	32	30	31	32	31	30	32	32	31	30	32	32	31	30	30	31	31	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

OBIECTE LA ALEGERE — FACULTATIVE

— Obiecte care profilează secţia
— Obiecte care profilează alte secţii
— Obiecte care nu figurează la nici una din secţii (a treia limbă străină, activităţi tehnico-practice, activităţi artistice etc.).
Pentru obiectele din această grupă se vor acorda 1—2 ore pe săptămînă.

NOTA. — Activităţile sportive şi ansamblul coral (instrumental) sînt activităţi la alegere, obligatorii şi intră în norma cadrelor didactice.
— Pentru activităţile sportive se acordă cîte o oră pe săptămînă pentru fiecare clasă.
— Ansamblul coral (instrumental) se va organiza pe grupe de 2—3 clase, în cîte 2 ore, la interval de 2 săptămîni.
— Elevii anilor I—III vor efectua anual 2 săptămîni de practică în producţie.

*) La anul IV secţia matematică-fizică şi la anii I—IV ai celorlalte secţii, orele pentru lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice se vor repartiza prin programe.
**) La anul I secţia matematică-fizică şi la anii I—IV ai celorlalte secţii, orele pentru lucrări de laborator, rezolvări de probleme şi aplicaţii practice se vor repartiza prin programe.
***) La anul IV secţia biologie-chimie şi la anii I—IV ai celorlalte secţii, orele pentru lucrări de laborator şi aplicaţii practice se vor repartiza prin programe.
****) Elevele pot alege şi disciplinele următoare: Organe de maşini şi conducere auto (tractor), Electrotehnică şi radiotehnică, Stenodactilografie, Contabilitate.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

MAI ESTE OARE CORESPUNZĂTOARE ACTUALA MODALITATE DE DESFĂȘURARE A LECȚIEI ?

Ultimii ani au adus importante măsuri de perfecționare atit în organizarea sistemului de învățămînt, cît și în conținutul procesului predării. S-au întocmit noi planuri și programe, au fost elaborate manuale mai bune, s-a pus în funcție angrenajul mijloacelor audio-vizuale. Dacă aceste măsuri au fost necesare și binevenite, nu le putem considera totuși suficiente atît timp cît modalitatea de desfășurare a cvasitotalității lecțiilor (adică a lecțiilor de predare) rămîne în general aceeași, căci prin lecție curg toate elementele de modernizare.

Vom încerca în cele ce urmează să semnalăm cîteva aspecte în acest sens, răspunzînd la întrebările : corespunde structura lecției de predare actualei situații ? ; ce loc trebuie să ocupe predarea în economia de timp a orei ? ; care sînt cerințele predării specifice etapei pe care o străbatem ? Răspunsurile noastre, avînd doar scopul de a semnala o situație, vor fi succinte, ele avînd la bază observația directă și nu minuțioasa cercetare a unui institut specializat.

După părerea noastră, actuala structură a lecțiilor de predare (ne referim la varianta „mixtă", cea mai frecventă), nu mai poate asigura realizarea sarcinilor instructiv-educative propuse, pentru simplul motiv că în această structură nu mai încape volumul informațional simțitor mărit și în continuă creștere al actualelor lecții. Menținerea unei asemenea structuri ar transforma ora de curs într-un „pat al lui Procust", care ar deforma lecțiile prin simplificare și schematism. E imposibil, de pildă, să analizezi o operă literară în 20—25 de minute, după cum la fel de imposibil este să faci, în aceleași limite de timp, prezentarea generală a unui scriitor, a unui curent literar etc. Etapele lecției mixte devin deci o frînă în calea predării, căci într-o asemenea lecție, în care se face din toate cîte ceva — și predare, și fixare, și repetare, și verificare — totul este superficial.

Ce structură a lecției ar trebui să adoptăm ? Ni se pare necesară o structură în care predarea să ocupe aproape întreaga durată a orei de curs, celelalte etape fiind reduse la minimum sau, uneori, eliminate. Aici nu este de fapt nimic nou. Și pedagogia recomandă acest procedeu, socotind însă că el este indicat numai uneori. În ce ne privește, considerăm că această formă se cere stringent generalizată, întrucît numai extinderea spațiului acordat predării în economia de timp a orei didactice poate asigura o transmitere eficientă a materialului nou.

Despre cea de a doua problemă pe care am ridicat-o — cerințele predării în etapa actuală — s-a vorbit și s-a scris atît de mult, încît s-ar părea că totul este arhicunoscut. Totuși, realitatea didactică scoate mereu la iveală noi aspecte.

După părerea noastră, o primă condiție a unei bune predări este esențializarea. Profesorul nu-și mai poate permite să transmită pur și simplu o cantitate mai mică sau mai mare de informație așa cum o găsește în izvoare, ci trebuie să-și gîndească adînc lecția, să topească în prealabil toate informațiile și să dea forma cuvenită acestei lave, montînd-o pe o osatură capabilă de a susține edificiul unei temeinice pregătiri. Fără această prelucrare, datele informaționale riscă să se piardă în aspecte particulare și să transforme volumul de cunoștințe într-un volum de „fapte diverse". De aici decurge o a doua condiție a predării — delimitarea precisă a cunoștințelor ce urmează a fi predate. Este necesar, după părerea noastră, ca predarea să fie exhaustivă în elementele sale fundamentale. „Non multa, sed multum" — cum se afirmă frecvent în ultimul timp. Mai mult ca oricînd se cere, așadar, să avem permanent în vedere „ce" să predăm, sau mai bine-zis să avem grijă ca ceea ce predăm să fie fundamental, esențial și valoros. Firește, pentru realizarea acestui deziderat profesorul trebuie să desfășoare o serioasă muncă de sistematizare, programele și manualele servindu-i doar drept ghid.

Dacă această cerință se materializează în procesul pregătirii pentru lecție, o alta se cere materializată în predarea propriu-zisă; e vorba de elementara și totuși mereu actuala chestiune : cum trebuie să predăm. Am adus în discuție această problemă nu pentru a indica unele soluții, ci pentru a semnala o situație cel puțin ciudată — inexistența unei pedagogii pentru procesul de învățămînt în clasele mari. Tot ce a apărut pînă acum (ne referim la lucrări pedagogice de sinteză), urmînd o tradiție mai veche, are ca obiect clasele mici. Chiar pedagogia dedicată studenților institutelor pedagogice de 3 ani este ancorată în problematica claselor I—IV, ca și cum pentru aceste clase sînt pregătiți viitorii profesori. Dar activitatea cu elevii claselor mari pune, dacă o urmărim atent, chiar mai multe probleme decît cea cu elevii mici, întrucît la vîrsta respectivă apar semnele formării personalității. Iată de ce publicarea unor lucrări care să vizeze activitatea elevului de vîrstă liceală ni se pare foarte necesară. Într-adevăr, dacă „ce se predă" poate fi indicat și de alte documente (programe, manuale, cursuri, bibliografii etc.), „cum se predă" depinde numai de profesor, care are și el nevoie de un îndrumar teoretic sigur. Și să nu uităm că de felul „cum se predă" depinde aproape totul.

Prof. GH. DASCĂLU
Babadag—Tulcea

Oră de îndeletniciri practice la Școala generală din comuna Bucov județul Prahova

Cine are dreptate ?

Sîntem în sala profesorală a Liceului din Hațeg. O discuție aprinsă, care a pornit de la noul regulament al școlii de cultură generală, are drept obiect numărul de note ce trebuie acordate elevilor trimestrial.

— Vedeți, spune unul din preopinenți, că nu sînt excluse extemporalele ca mijloc de verificare a cunoștințelor ?

— Da, adaugă altcineva, dar cred că lucrările scrise nu sînt mijlocul cel mai bun pentru notare. La oral îl poți ajuta pe elev, scoțîndu-l din încurcătură printr-o întrebare, două. Și apoi nu știți că sînt oameni care se exprimă greu în scris și mult mai ușor oral ?

Și discuția continuă pe această temă, unii susținînd punctul de vedere potrivit căruia cea mai avantajoasă verificare a cunoștințelor elevului ar fi cea orală, alții obiectînd că aceasta nu este nici suficientă și nici totdeauna eficace.

La liceul nostru se experimentează, de către unii profesori, sistemul notării elevilor atît pe baza răspunsurilor orale, cît și pe baza lucrărilor de control periodice, îndeosebi la obiectele cu mai multe ore săptămînal : matematica și limba română. Se întrebuințează acest dublu mijloc din mai multe considerente, de ordin teoretic și practic.

Întîi, pentru că verificarea în scris a cunoștințelor permite un control global, frontal, fapt care îngăduie profesorului să dobîndească o imagine cît mai apropiată de adevăr asupra gradului înțelegerii chestiunilor prevăzute de programa școlară la un anumit capitol, ca și asupra eficacității metodelor și procedeelor utilizate de el însuși la lecții. În al doilea rînd pentru că verificarea prin lucrări de control periodice îl obligă pe elev să revină asupra cunoștințelor parcurse, să le repete, să le considere într-un ansamblu și să găsească legături inerente acestui ansamblu. De mult se știe : „Repetitio mater studiorum". Pe această cale are loc fenomenul de întărire, consolidare și fixare, prin cît mai multe legături, a cunoștințelor parcurse. Apoi, elevii sînt forțați să cheltuiască energie nervoasă în mod uniform, în tot timpul trimestrului și al anului școlar, să evite munca în salturi din preajma tezelor trimestriale. Legile învățării demonstrează și practica confirmă că tot ce se învață mecanic și în pripă nu prezintă temeinicie, se uită repede.

În schimb, verificarea cunoștințelor numai pe cale orală are mai multe dezavantaje decît avantaje. Este dezavantajoasă, mai întîi, pentru că nu permite decît verificarea unui număr restrîns de elevi (3—4). În al doilea rînd, lasă cîmp liber speculațiilor și evaziunii, încurajînd comoditatea și superficialitatea. Ascultat la începutul lunii februarie, de pildă, elevul știe, în funcție de rutina fiecărui profesor, cam peste cît timp „îi va veni din nou rîndul". Pe de altă parte, întrebările ajutătoare din cadrul verificării orale nu-l prea îndeamnă la muncă serioasă. Dimpotrivă. O notă la limită obținută pe baza unor răspunsuri întîmplătoare îi creează convingerea că totuși „merge". În sfîrșit, celor de mai sus li se adaugă și factorul psihologic, emoția. Aceasta poate fi mai puternică la un răspuns oral și mai puțin puternică la o lucrare de control.

Avantajul răspunsului oral ? În primul rînd acela că poate constitui un stimulent și un mijloc pentru formarea și afirmarea individualității. Dar aceasta în special pentru elevii înzestrați cu o sensibilitate accentuată, pe care un succes — sau un insucces — în fața clasei îi poate mobiliza să se mențină pe aceeași poziție bună sau să dovedească profesorului și colegilor că insuccesul a fost doar un simplu accident. Se creează deci stări afective favorabile învățării.

Experimentele desfășurate în liceul nostru demonstrează că, fără a ne limita numai la verificarea cunoștințelor pe cale orală și nici numai la verificarea lor pe calea lucrărilor de control, este indicat să folosim ambele căi, cu condiția ca lucrul acesta să fie făcut astfel încît notele să oglindească în mod cît mai fidel cunoștințele și deprinderile elevilor, gîndirea lor și modul lor de exprimare.

Practica este supremul judecător și practica — chiar practica trimestrului anterior — a confirmat, în școala noastră, că cele mai bune rezultate s-au obținut la clasele unde s-a aplicat sistemul notării ritmice, combinîndu-se calea orală cu cea scrisă.

Prof. I. DUICĂ
Hațeg

Un an de la Conferința Națională a cadrelor didactice

(Urmare din pag. 1-a)

fost întărirea muncii educative în rîndurile tineretului școlar. S-a asigurat corelarea mai judicioasă a activităților din afară de clasă și extrașcolare cu activitatea educativă din cadrul lecției, acțiunile educative extradidactice au fost integrate mai organic în ansamblul procesului de învățămînt.

Este în curs de realizare un plan cuprinzător, de durată pentru dotarea școlilor cu material didactic, alocîndu-se în acest scop fonduri sporite. S-au luat pînă acum, pe această bază, măsuri pentru dezvoltarea și diversificarea producției de aparatură școlară, fiind promovate o serie de produse noi.

Sînt în curs de aplicare, de asemenea, măsuri care să ducă la ridicarea nivelului cercetării pedagogice, menită să stea la baza procesului continuu de modernizare a învățămîntului, de perfecționare a cadrelor. În activitatea de perfecționare a personalului didactic, obiectivul principal l-a constituit reorganizarea sistemului, în concordanță cu Legea învățămîntului și Statutul personalului didactic. Institutul central de perfecționare, care aplică acest nou sistem, realizează la nivel superior atît informarea științifică de specialitate, cît și cea metodico-pedagogică. Profesorii au apreciat cursurile de perfecționare desfășurate recent pentru nivelul contemporan la care s-a făcut informarea științifică, pentru utilitatea imediată a indicațiilor primite. În noul cadru organizatoric al perfecționării și-au început activitatea și cursurile permanente pentru directorii de licee. În prezent se lucrează la stabilirea cadrului organizatoric al acțiunilor de perfecționare care urmează să se desfășoare în județe. Pentru o mai largă informare și documentare a cadrelor didactice, pe măsură ce iau ființă casele corpului didactic se organizează la nivelul fiecărui județ biblioteci menite să pună la îndemîna învățătorilor și profesorilor lucrări de specialitate cu caracter pedagogic și metodic. Uniunea Sindicatelor de învățămînt a mobilizat și a sprijinit organele și organizațiile sale din întreaga țară să desfășoare o largă acțiune de informare în specialitate prin conferințe, simpozioane, schimburi de experiență etc.

La un an de la Conferința Națională, bilanțul activității cuprinde un bogat volum de realizări.

Cerința de a se spori operativitatea, atît de ferm subliniată în Conferința Națională, a fost înfăptuită. În stilul de muncă al forurilor de învățămînt s-au adus în general simțitoare îmbunătățiri. Consultarea cadrelor didactice și a specialiștilor a devenit o modalitate de lucru obișnuită în învățămînt. De asemenea, o metodă obișnuită a devenit și aceea a urmăririi prin sondaj a eficienței măsurilor adoptate.

Progresele realizate în cursul anului, care s-a scurs de la Conferința Națională a cadrelor didactice dovedesc din plin atît forțele de care dispune învățămîntul nostru, cît și capacitatea lui de a se perfecționa continuu în spiritul directivelor partidului. Cu cît înaintăm pe drumul aplicării acestor directive, procesul acesta de perfecționare și modernizare își va lărgi aria și va cîștiga în profunzime.

În cabinetul de geografie al Liceului nr. 3 din Brașov

Liceele pedagogice pe agenda preocupărilor de prim plan

Să nu creăm limite înguste și discontinuitate în studiul biologiei

Am cercetat cu interes proiectul planului de învățămînt al liceelor pedagogice, urmărind mai ales condițiile pe care le creează el pentru pregătirea viitorilor învățători în domeniul științelor biologice. Această pregătire mi se pare deosebit de necesară dacă ținem seama că, la rîndul lor, învățătorii vor trebui să instruiască și să educe generații capabile să cunoască, să înțeleagă și să transforme natura.

În anul I se prevede *o oră* pe săptămînă pentru *studiul anatomiei și fiziologiei omului*, cu accent pe studiul sistemului nervos, iar în anul V se prevăd *două ore* pe săptămînă de *biologie generală*. Atît !

Ce se poate realiza în această limită foarte îngustă și discontinuă de timp ? În cel mai bun caz, o memorare mecanică a unor noțiuni destul de elementare, fragmentate, care nu vor putea avea nici utilitate practică, întrucît în situația creată vor fi prezentate și însușite superficial și sumar. Și aceasta nu numai din lipsă de timp, ci și din motivul că în anul I noțiunile vor fi inevitabil predate sub nivelul planului de învățămînt al școlii generale, care prevede 2 ore pe săptămînă pentru anatomia și fiziologia omului. Ce li se poate spune elevilor într-o oră pe săptămînă ? Cel mult se pot relua cîteva dintre noțiunile care le-au mai fost odată explicate. S-a recomandat să se acorde o pondere mai mare predării sistemului nervos, dar acest lucru e greu realizabil, deoarece elevii nu au, la data respectivă, noțiunile de fizică și de chimie organică strict necesare pentru înțelegerea proceselor fiziologice, mai ales a fiziologiei sistemului nervos, care este cea mai complexă.

Prin înlăturarea botanicii și zoologiei, proiectul a înlăturat total studiul de către elevi al cadrului biologic al ființei umane. Cum li se poate releva, în asemenea condiții, ființa umană ca un produs al evoluției istorice a vieții, ca un component al naturii, asupra căreia numai omul acționează conștient ? Credem, de altfel, că nici noțiunile de igienă școlară și de puericultură, prevăzute în anul V ca obiect special, întrucît sînt foarte necesare învățătorilor, nu vor putea fi studiate cu temeinicie pe fundamentul firav constituit de studiul fugitiv și sumar, cu patru ani în urmă, al anatomiei și fiziologiei.

Proiectul are meritul de a prevedea „Metodica predării cunoștințelor despre natură" ca obiect de învățămînt cu o oră pe săptămînă, în anul IV. Dar, pentru a putea transmite cunoștințe temeinice despre natură învățătorul trebuie să cunoască el însuși temeinic bazele zoologiei și botanicii. Altfel, de oricîtă măiestrie metodică ar da dovadă, lecțiile lui nu vor avea nici o eficiență.

După trei ani (anii II, III, IV) de întrerupere a informațiilor despre lumea vie, se acordă, în anul V, două ore pentru biologia generală. Dar biologia generală este, după cum se știe, știința celor mai generale legi ale apariției și dezvoltării materiei vii. Ce vor generaliza elevii anilor V ai liceelor pedagogice ? Fapte pe care nu au de unde să le cunoască ? Ei se vor limita desigur, în aceste condiții, la reproducerea mecanică a noțiunilor sau a unor fraze neînțelese din manual.

Se presupune, probabil, că ora săptămînală de științe agricole prevăzută în anii I și II ar putea umple lacunele din domeniul biologiei. În ce ne privește, nu credem că aceasta este o soluție radicală.

Prof. CEZARA POPOVICI
inspectoare la Inspectoratul școlar al municipiului București

Rolul problemelor în dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor

Dezvoltarea științelor matematice, apariția noilor ei ramuri ridică în fața școlii de azi o problemă de ordin principial : cum trebuie adaptată programa de învățămînt a matematicii nivelului general al științei matematice și nevoilor societății noastre actuale, pentru a face față debitului sporit de informații ?

Experiența predării arată că simpla sporire a volumului de cunoștințe nu rezolvă această problemă. Se cere, în acest scop, să se asigure dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor, să li se dezvolte capacități intelectuale adecvate. La realizarea acestui obiectiv central contribuie în mare măsură rezolvarea problemelor, care dezvoltă interesul elevilor pentru studiu, inițiativa lor creatoare, le formează deprinderea de a munci organizat și consecvent.

Se știe, în general, că aflarea căii de rezolvare a unei probleme este ușurată dacă elevul reușește să stabilească relații logice cu anumite probleme rezolvate în trecut, utilizînd procedee cunoscute. Rezolvarea unor astfel de probleme se bazează, în primul rînd, pe recunoaștere și solicită în special memoria. Dar procesul de formare a gîndirii matematice are un caracter mult mai complex. Dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor este determinată și de structura logică a exercițiilor și problemelor propuse pentru rezolvare. Dacă profesorul se mulțumește cu transmiterea unor reguli însușite și aplicate mecanic, el le formează elevilor doar o gîndire stereotipă, ce duce spre conformism și rigiditate. Or, predarea matematicii are drept scop formarea unei gîndiri logice, a independenței gîndirii. Se cere deci să selecționăm și să rezolvăm cu elevii exerciții și probleme de natură să contribuie tocmai în realizarea acestui scop.

Schemele după care se rezolvă aceste probleme nu trebuie impuse de către profesor ; ele trebuie să decurgă dintr-o activitate susținută a elevilor, pe măsură ce ei rezolvă exerciții din ce în ce mai complicate. Fiecare problemă trebuie să conțină informații pentru problemele următoare, întrucît acest mod de a preda contribuie la creșterea treptată a gradului de independență al elevilor în rezolvare. Totodată, dezvoltarea însușirii de a descoperi independent unele soluții îi stimulează pe elevi spre noi căi de cercetare.

De exemplu, cerînd elevilor să găsească soluțiile ecuației : $2^{2x-1}=1$, ei pot să aleagă mai multe căi, în funcție de nivelul pregătirii lor anterioare și de gradul de însușire conștientă a acelor cunoștințe matematice ce sînt solicitate în procesul rezolvării exercițiului. Dacă sînt mai actuale cunoștințele despre puteri, se va alege procedeul :

$$2^{2x-1} = 1 <=> 2^{2x-1} = 2^0 <=>$$
$$<=> 2X - 1 = 0 <=> x = \frac{1}{2};$$

dacă se cunosc proprietățile egalității, se aplică procedeul :

$$2 \cdot 2^{2x-1} = 2 \cdot 1 <=> 2^{2x} = 2^1 <=>$$
$$<=> 2x = 1 <=> x = \frac{1}{2};$$

dacă se cunosc operațiile cu logaritmi, se scrie :

$$(2x - 1) \log 2 = \log 1 <=>$$
$$<=> 2x - 1 = 0 <=> x = \frac{1}{2}.$$

Pentru rezolvarea acestor exerciții este necesar un număr relativ mic de operații. Profesorul trebuie să-i obișnuiască pe elevi să compare între ele procedeele de rezolvare folosite, să analizeze conținutul lor, să explice ce greșeli frecvente se comit în general în rezolvare și apoi să tragă concluzii. De exemplu, în rezolvarea sistemului :

$$\begin{cases} \sin^2 x = -\cos y \\ \cos^2 x = \sin y \end{cases}$$

se pot alege 6 căi : prin ridicarea la pătrat, a ambilor membri ai ecuației ce se obține adunînd parte cu parte cele două ecuații ale sistemului ; cu ajutorul substituției

$$\operatorname{tg} \frac{x}{2} = t ;$$ cu ajutorul produsului scalar ; transformînd ecuația într-o ecuație omogenă ; transformînd ecuația obținută într-o ecuație algebrică irațională ; cu ajutorul unui unghi auxiliar.

Un rol important în dezvoltarea independenței și logicii gîndirii îl au problemele cu conținut practic. Aceste probleme se rezolvă cu mult interes, mai ales dacă elevii sînt îndrumați să-și procure datele necesare pentru probleme sau dacă ele au la bază o activitate reală, o cerință izvorîtă din munca practică.

Munca independentă trebuie să fie însoțită de o activitate ridicată, în căutarea răspunsului la întrebări. Profesorul este chemat să aleagă exerciții și probleme care le permit elevilor să facă generalizări, să interpreteze și să discute soluțiile aflate.

Un procedeu eficient de dezvoltare a independenței gîndirii îl constituie și stimularea elevilor pentru alcătuirea problemelor. În această muncă ei înțeleg mai bine dependențele funcționale între datele problemei și pot să analizeze implicațiile ascunse ale acestora. De o importanță deosebită pentru stimularea independenței și logicii gîndirii sînt exercițiile practice prealabile efectuate de elevi în laboratorul școlii, pe lotul experimental școlar sau în activitatea productivă.

Profesorul de matematică are datoria să stimuleze elevii nu numai în procesul de descoperire independentă a soluțiilor, dar și în explorarea rezultatelor lor. O importanță hotărîtoare au, în realizarea acestui obiectiv, problemele care conduc la discuții și interpretări (discuții de ecuații cu parametri, rezolvări de probleme prin metode algebrice etc.).

Un alt mijloc eficient, indicat în clasele mai mici, îl constituie procedeul folosirii unor probleme cu enunțuri incomplete, lăsînd elevului grija pentru completarea acestora și rezolvarea problemei.

De o importanță hotărîtoare pentru stimularea gîndirii matematice a elevilor sînt și întrebările de direcționare a acesteia (ce se cunoaște ? ce se cere ? ce se poate obține ?)

Una din sarcinile esențiale ale predării matematicii constă în evitarea conformismului, care se manifestă adesea în aplicarea mecanică a unor procedee șablon de rezolvare, fapt ce contribuie mai ales la dezvoltarea gîndirii reproductive. Eliberarea gîndirii de influența șabloanelor se poate realiza propunînd elevilor exerciții care cer aplicarea creatoare a unor procedee de rezolvare. Le putem cere, de exemplu, să găsească în modul cel mai simplu valoarea expresiei date mai jos și să stabilească oral rezultatul :

$$1 + \frac{2,5 : 28,32}{25 : 283,2} + \frac{5,008 : 4,6}{50,08 : 46}$$

Efectuarea unui asemenea exercițiu certifică iscusința elevului în rezolvarea următoarelor probleme : legătura dintre rezultat și factorii operațiilor, simplificarea fracțiilor, ordinea de efectuare a operațiilor.

Spiritul de inventivitate și orientarea selectivă a gîndirii sînt stimulate și prin exerciții și probleme de algebră, care se caracterizează prin simplificare rapidă și concizie în procesul de rezolvare. Le putem cere, de exemplu, elevilor să găsească cele mai raționale căi de rezolvare a exercițiilor de mai jos :

$(a^2—a—1)\,(a^2+a+1)$; $(x—1)^3 \cdot (x+1)^3$

Profesorul trebuie să aprecieze răspunsul acelui elev care, de

Prof. emerit GLEB SIMIONESCU
VASILE ȘTEFĂNESCU
cercetător științific

(Continuare în pag. 4-a)

R. P. POLONĂ

MODALITĂȚI NOI DE PREDARE PROGRAMATĂ

Se știe că în ultimii ani numeroși cercetători din domeniul pedagogiei caută metode și căi susceptibile să reducă decalajul dintre volumul în continuă creștere al cunoașterii umane și posibilitățile limitate de asimilare a acesteia de către elevi. Unii consideră că soluția se află în învățămîntul programat, cu variantele sale în prezent aproape clasice — programarea liniară (Skinner) și programarea ramificată (Crowder). Alții, fără a condamna cu totul această metodă, socotesc că ea reduce în mod simplificator procesul de învățămînt, întrucît se limitează fie la completarea lacunelor (programarea liniară), fie la presupunerea eventualului răspuns (programarea ramificată).

Luînd în discuție aceste probleme ,dr. Czeslaw Kupisiewicz relatează, într-un articol intitulat „În căutarea unui nou program" stadiul cercetărilor desfășurate de specialiștii polonezi în domeniul învățămîntului programat. Subliniind că învățămîntul programat nu va putea deveni un instrument perfecționat de activitate didactică decît atunci cînd nu va mai fi considerat ca un mijloc care permite să se elimine tot ce grevează actualul sistem școlar, cînd va fi tratat ca una din numeroasele metode de învățămînt, dar nu singura, C. Kupisiewicz se referă la lucrările întreprinse în Polonia pentru constituirea unui program mixt larg conceput. Principiile care stau la baza acestui program sînt următoarele: 1. Învățămîntul programat de caracter „clasic", duce la asimilarea de către elevi a unor cunoștințe pasive, cerîndu-le doar să memoreze. Se poate recurge însă la el pentru a accentua controlul și a evalua gradul asimilării. 2. Textele programate cu ajutorul metodelor liniare și ramificate, ca și procedeul lui Sheffield, care este o combinare a metodelor liniare și ramificate, sînt utile pentru a-i face pe elevi să înlăture întîrzierea în studiu, adică pentru completarea lacunelor în însușirea cunoștințelor. 3. Programele „clasice" pregătite cel mai adesea după formula behaviouristă S-R (stimulent-reacție) nu permit în general să se dezvolte cu eficacitate gîndirea independentă și critică a elevilor, chiar dacă este vorba de materii ca matematica sau gramatica, care se pretează în mod special programării.

În această situație s-a socotit necesar ca aceste programe să fie înlocuite printr-un program mult mai simplu, care să țină seama de marea diversitate a elementelor procesului de asimilare, să dea elevilor posibilitatea de a îndeplini operații intelectuale și de a-și aplica cunoștințele dobîndite pentru a soluționa anumite probleme.

Se pare că s-a ajuns la constituirea unui program a cărui structură corespunde acestor condiții. Elementul său principal îl constituie blocul de probleme (B. P. S.), care cere elevului o activitate intelectuală intensă — de exemplu soluționarea unei probleme cu date incomplete, formularea sau verificarea unei ipoteze, pregătirea unei experiențe etc. În cursul acestei activități elevul trebuie să facă diferite raționamente: deducții, argumentări, explicații, verificări etc., ceea ce îmbogățește permanent cunoștințele lui. Celelalte elemente ale programului sînt: blocul de informații (B.I.), blocul de teste-informații (B.T.I.), blocul de teste-probleme (B. T. P. S.), de corectare a informațiilor (B. C. I.) și de corectare a problemelor (B. C. P. S.).

Conform denumirii sale, blocul B. I. cuprinde o rezervă de informații care pot fi expuse fie sub o formă programată (liniară sau ramificată), fie sub o formă convențională. Este necesar ca informațiile să fie ordonate după un criteriu anume (de exemplu, după criteriul raporturilor dintre cauze și efecte), și expuse în noțiuni bine determinate.

Sarcina blocului B. T. I. este de a verifica gradul asimilării de către elevi a tuturor noțiunilor din blocul B. I. și de a-i dirija, conform rezultatelor obținute, fie către blocul B. P. S., fie către blocul B. C. I. Elevul nu trece la blocul B. P. S. decît după ce a asimilat tot materialul din blocul B. I. În cazul nonasimilării unei noțiuni el trebuie să treacă la un bloc de corectare, pentru a-și completa cunoștințele imperfecte, determinate de rezultatele testelor din blocul B. T. I. De exemplu, dacă dintre noțiunile blocului B. I. nu a asimilat una, să spunem n₁, va avea de a face, în blocul B.C.I., numai cu varianta de corectare cn₁.

Așadar unii elevi ajung mai repede și alții mai încet pînă la blocul B. P. S.; unii ajung direct, alții trebuie să treacă prin ramificări corective. Structura acestor corectări trebuie să fie de așa natură, încît să se excludă posobilitatea unei noi erori din partea elevului. Cu alte cuvinte, elevul care părăsește blocul B. C. I. trebuie să cunoască bine noțiunile pe care nu le-a asimilat în blocul B. I.

La fel se procedează în studiul materialului inclus în blocurile B. P. S. și B. C. P. S. Sînt dirijați de blocul B. T. P. S. spre blocul B. C. P. S. numai acei elevi care n-au rezolvat problemele blocului B. P. S.

Diferitele blocuri sînt ca niște mici cărămizi care pot fi manipulate așa cum vrem pentru a construi programe ale unor structuri diverse. Factorul care determină o structură sau alta a programului îl constituie sarcina didactică ce trebuie îndeplinită.

Verificarea însușirii cunoștințelor de matematică, de fizică, de geografie și de chimie după metoda descrisă mai sus a demonstrat că se pot obține pe această cale rezultate mai bune decît prin programele „clasice" sau prin metode convenționale. Totuși, datorită sferei relativ restrînse a cercetărilor actuale, pedagogii polonezi consideră această teză ca fiind preliminară și solicitînd verificări ulterioare.

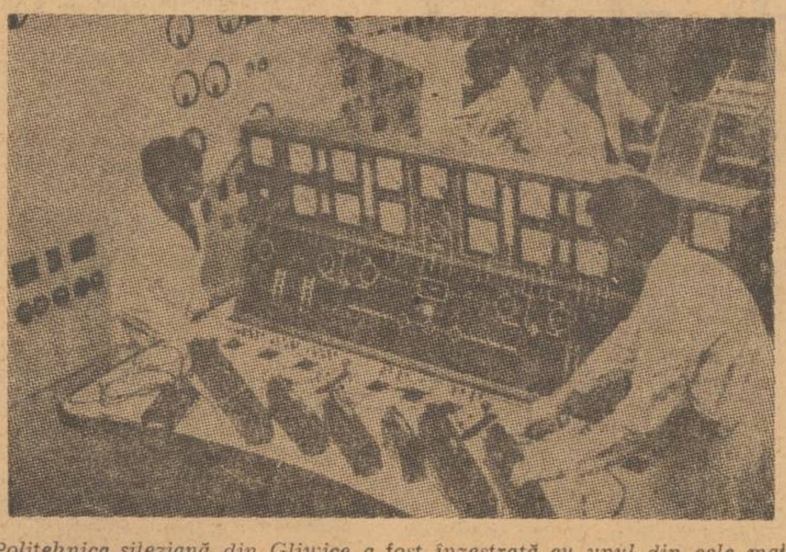

Politehnica sileziană din Gliwice a fost înzestrată cu unul din cele mai moderne laboratoare de mașini electronice din cîte există în Polonia

Telecinema pentru elevi

DIGESTIA

În emisiunea de vineri 27 februarie se va prezenta filmul de anatomie și fiziologie intitulat „Digestia". Scopul acestui film este de a prezenta elevilor, într-o formă cît mai accesibilă, felul cum se săvîrșește digestia în organismul uman. Este un film de sinteză care reușește, în numai 12 minute, să vizualizeze funcțiile importante ale tractusului digestiv — secreția, motilitatea și absorbția — să scoată în evidență mecanismele de reglare și să tragă unele concluzii de ordin igienic.

Avînd un caracter mai mult fiziologic, filmul pune accentul pe mecanismele de reglare a secreției și motilității tractusului digestiv și pe integrarea acestei funcții în fiziologia complexă a organismului. Pentru aceasta se folosesc desene, se prezintă experiențele clasice ale lui I.P. Pavlov, precum și imagini de viața de toate zilele a oamenilor.

Se recomandă ca filmul să fie proiectat după ce elevii au parcurs materia, astfel încît să-și reprezinte corect mecanismul degradării alimentelor, care are loc treptat în lungul tractusului digestiv și să înțeleagă că activitatea fiecărui segment al aparatului digestiv este condiționată de activitatea celuilalt, întreg aparatul formînd o unitate funcțională.

Aspectele noi pe care le aduce filmul și pe care elevii nu le văd în laboratoarele de biologie din școli constau în prezentarea celor mai moderne metode de investigare a funcțiilor digestive. Dacă înregistrarea pe peliculă a mișcărilor tractusului digestiv, respectiv a imaginilor de pe ecranul radiologic nu necesită explicații suplimentare, ea redînd fidel activitatea motorie a segmentului în care se găsește substanța radio-opacă, prezentarea metodei izotopilor radioactivi trebuie completată cu unele explicații. Pentru ca elevii să înțeleagă secvențele din film care se referă la această metodă este bine să le dăm unele detalii privind tehnica folosită: se administrează pe gură acidul gras marcat cu C_{14} la gruparea terminală; se recoltează sînge din oră în oră, timp de 6 ore; se determină radioactivitatea plasmei într-un contor cu lichid de scintilație, deoarece emanația beta a carbonului este foarte slabă și nu poate fi detectată cu aparate uzuale de detecție; plasma radioactivă, introdusă în flacoanele speciale care apar în imaginile filmate, este trecută automat prin fața sistemului de detecție. Rezultatele sînt înregistrate tot automat, aflîndu-se numărul de impulsiuni radioactive obținute la fiecare probă. Aceste rezultate sînt comparate cu numărul de impulsuri de la un etalon corespunzînd radioactivității totale ingerate. Pentru fiecare probă de sînge rezultatul se exprimă în procente față de doza ingerată.

Conf. univ. dr.
VIORICA STĂNESCU
Catedra de fiziologie a I.M.F. București

Noi reglementări privind stabilirea vechimii în funcție a personalului didactic

Minsterul Învățămîntului a emis noi reglementări privind stabilirea vechimii în funcție a personalului didactic din învățămîntul de toate gradele. Potrivit acestora, se consideră vechime în învățămîntul preșcolar, obligatoriu de cultură generală, liceal, profesional și tehnic timpul în care o persoană a fost încadrată într-o funcție didactică de predare sau de conducere la o instituție de învățămînt de stat, în învățămîntul de partid, sindical și U.T.C., în instituții de educație, la cursurile de calificare și de perfecționare organizate în centre permanente, precum și în fostul învățămînt particular sau confesional, care au funcționat pînă în anul 1948. Se consideră, de asemenea, vechime în învățămînt timpul lucrat într-o funcție didactică ajutătoare, la inspectoratele școlare, în cadrul compartimentelor de învățămînt ale ministerelor și celorlalte organe centrale ce au în subordine școli, în aparatul de partid, al sindicatelor din învățămînt, al Uniunii Tineretului Comunist și al Organizației pionierilor, la Casa corpului didactic, la Editura didactică și pedagogică, în presa pedagogică, dar numai pentru persoanele care au ocupat anterior o funcție didactică — pe post de titular — avînd studiile de specialitate cerute de Statutul personalului didactic.

La stabilirea vechimii în învățămîntul superior se au în vedere timpul servit în funcții didactice existente în această categorie de învățămînt și cel din munca desfășurată în formele de învățămînt din cadrul organizațiilor de partid sau organizațiilor de masă, în funcții didactice din învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic, în institute de cercetări, în întreprinderi și instituții, dacă este vorba de activitate legată direct de specialitatea predată.

Noile reglementări se aplică începînd cu data de 1 ianuarie 1970.

Ediția 1970 a concursului pentru numirea și transferarea cadrelor didactice

Luni au început înscrierile pentru ediția 1970 a concursului instituit de Ministerul Învățămîntului pentru numirea și transferarea educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de la școlile generale, casele de copii, liceele de cultură generală, școlile profesionale și liceele de specialitate. La actuala ediție vor intra în concurs cadre didactice din București, Pitești, Arad, Bacău, Oradea, Botoșani, Focșani, Rm. Vîlcea, Brașov, Făgăraș, Adjud, Brăila, Buzău, Bîrlad, Vaslui, Cluj, Turda, Tulcea, Constanța, Dej, Timișoara, Lugoj, Miercurea Ciuc, Craiova, Rădăuți, Suceava, Galați, Tg. Jiu, Sibiu, Mediaș, Odorheiul Secuiesc, Cîmpulung Moldovenesc, Călărași, Slobozia, Satu-Mare, Iași, Pașcani, Bușteni, Azuga, Breaza, Giurgiu, Buftea, Baia Mare, Simeria, Mizil, Cîmpina, Sighetul Marmației, Tr. Severin, Tg. Mureș, Sighișoara, Tîrnăveni, Reghin, Piatra Neamț, Roman, Ploiești, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Cîmpulung Muscel.

Înscrierile se încheie la 28 februarie, iar concursul va începe — cu proba scrisă—la 8 martie, în centrele stabilite de organele școlare județene și ale municipiului București.

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA" — IAȘI

ANUNȚA:

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MATEMATICA-MECANICĂ

— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Calcul economic în industrie, construcții și transporturi, Elemente de calculul probabilităților, poziția I b/4.
— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Matematici superioare aplicate în economie, Teoria mulțimilor, poziția I b/5.
— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Introducere în cibernetică, Matematici superioare aplicate în economie, poziția I b/6.
— lector la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele Matematici superioare aplicate în economie, poziția I b/7.
— lector la Catedra de analiză matematică, disciplinele Funcții complexe, Topologie, Funcții de variabilă reală și funcții de variabilă complexă, poziția II/8.
lector la Catedra de analiză matematică, disciplinele Teoria funcțiilor de variabilă reală și teoria funcțiilor de variabilă complexă, Teoria funcțiilor de variabilă reală, poziția II/9.
— lector la Catedra de Mecanică teoretică, disciplinele Mecanica rațională, Mecanica teoretică, Plasticitate, poziția V/7.

FACULTATEA DE CHIMIE

— șef lucrări la Catedra de chimie analitică, disciplina Chimie analitică, poziția IX B/6.
— șef lucrări la Catedra de Chimie organică, disciplinele Chimie organică, Analize și microanalize organice, poziția X A/9.
— șef lucrări la Catedra de chimie organică, disciplinele Chimie organică, Analize și microanalize organice, poziția X A/10.
— lector la Catedra de tehnologie chimică generală, disciplinele: Chimie tehnologică, Tehnologia proceselor industriale, Tehnologia proceselor industriale și tehnologia construcțiilor, poziția X B/6.
— șef lucrări la Catedra de Chimie fizică, disciplinele Chimie fizică, și coloidală, poziția XI A/8.
— lector la Catedra de Chimie generală, disciplinele Chimie generală, Metodica predării chimiei și tehnica experiențelor de chimie, poziția XI B/5.
— lector la Catedra de chimie fizică, disciplinele chimie fizică, Analize fizico-chimice, poziția XI A/5.

FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE

— conferențiar la Catedra de Mineralogie-geochimie, disciplinele Cristalografie, Geochimie, poziția XVI B/2.
— șef de lucrări la Catedra de Mineralogie-geochimie, disciplinele: Geofizică generală, Pedologie generală, Prospecțiuni, explorări și protecția muncii, poziția XVI B/5.
— șef lucrări la Catedra de botanică, disciplinele Metodica predării, Botanică sistematică, poziția XII A/9.
— șef lucrări la Catedra de zoologie, disciplinele Zoologia nevertebratelor, Creșterea insectelor utile, Parazitologie, poziția XVII A/10.
— șef lucrări la Catedra de zoologie, disciplinele Hidrobiologie generală, Ecologie generală și ocrotirea naturii poziția XVII A/11.

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— lector la Catedra de romanistică și limbi clasice disciplinele Limba latină, Limba greacă, poziția XXV/5.
— lector la Catedra de literatură română, disciplinele Istoria literaturii române, Literatura română veche și premodernă, poziția XXII B/13.
— Conferențiar la Catedra de limba română, disciplina Limba română contemporană, poziția XXI/2.
— lector la Catedra de limba și literatura engleză, disciplina Literatura engleză, poziția XXIV A/3.
— lector la Catedra de limba și literatura engleză, disciplinele Limba engleză contemporană, Curs special de limba engleză, Limba engleză (facultativ), poziția XXIV A/4.
— lector la Catedra de limba și literatura engleză, disciplinele Literatura engleză, Metodica predării, Curs practic de limba engleză, poziția XXIV/8.
— lector la Catedra de limba și literatura germană disciplinele Limba germană contemporană, Metodica predării limbii germane, poziția XXIV A 2/2.
— lector la Catedra de limba și literatură germană, disciplina Literatura germană, poziția XXIV A/4.
— asistent la Catedra de Literatură universală, disciplinele Literatură universală și comparată, Seminar special de teoria literaturii, poziția XXII A/13.
— lector la Catedra de literatura română, disciplinele Istoria literaturii române, poziția XXII B/8.
— asistent la Catedra de literatură română, disciplinele Istoria literaturii române, Literatura pentru copii (facultativ), poziția XXII B/18.
— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Literatura franceză, Curs practic de limbă franceză, poziția XXIII/18.
— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Limba franceză contemporană, Curs practic de limba franceză, poziția XXIII/19.
— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Curs practic de limba franceză, Limba franceză contemporană, poziția XXIII/27.
— asistent la Catedra de limbă și literatură franceză, disciplinele Curs practic de limba franceză, Limba franceză contemporană, poziția XXIII/29.
— lector la Catedra de limba și literatura rusă, disciplinele Limba slavă veche, Limba rusă (curs practic), Istoria culturii și civilizației ruse, poziția XXIV/11.
— asistent la Catedra de limba și literatura rusă, disciplina Limba rusă (curs practic), poziția XXIV/19.
— asistent la Catedra de limbă și literatură rusă, disciplinele Limba rusă(curs practic), poziția XXIV/21.
— asistent la Catedra de limba și literatura rusă, disciplinele Limba rusă (curs practic), Literatura rusă, poziția XXIV/22.
— asistent la Catedra de limbă și literatură rusă, disciplinele Limba rusă (curs practic), Limba rusă contemporană, poziția XXIV/24.
— asistent la Catedra de limbă și literatură germană, disciplina Limba germană (curs practic), poziția XXIV A 2/9.
— lector la Catedra de romanistică și limbi clasice, disciplina Limba latină, poziția XXV/2.

FACULTATEA DE ISTORIE-FILOZOFIE

— lector la Catedra de Pedagogie, disciplinele Pedagogie generală, Istoria Pedagogiei, poziția XXX A/6.
— lector la Catedra de Pedagogie, disciplinele Pedagogie generală, Istoria pedagogiei, poziția XXX A/7.
— lector la Catedra de pedagogie, disciplina pedagogie generală, poziția XXX A/8.
— lector la Catedra de pedagogie, disciplina Pedagogie generală, poziția XXX A/9.

INSTITUTUL PEDAGOGIC FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

— asistent la Catedra de ed. fizică II, disciplinele Atletism, Schi, poziția XI/7.
— asistent la Catedra de ed. fizică II, disciplinele Atletism, Educație fizică (curs bază) poziția XI/9.
— asistent la Catedra de educație fizică și sport III, disciplina educație fizică, poziția XII/11.

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

— asistent la Catedra de desen, pictură, compoziție, disciplinele Desen artistic, Pictură compoziție, poziția IX/7.
— asistent la Catedra de desen, pictură, compoziție, disciplinele Desen-pictură, Pictură-compoziție poziția IX/8.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de conferențiari, și lectori și de 15 zile pentru posturile de asistenți.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcțiile de conferențiari și lectori, și de 2 luni pentru funcția de asistent.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 1 27 18.

Cartea școlară — bilanț și perspective

(Urmare din pag. 1-a)

re nu i-au pus la dispoziție, în toate cazurile, programe bune, date la timp. Nici relațiile cu Institutul de științe pedagogice nu sînt încă pe deplin puse la punct.

În continuare vorbitorul s-a referit la sarcinile care stau în fața editurii, subliniind că pe primul plan se află sarcina de a descongestiona manualele școlare și că această sarcină revine și ministerului, ca și Institutului de științe pedagogice. Descongestionarea — a spus tov. Traian Pop — trebuie să aibă în vedere micșorarea textului prezentat elevilor spre memorare, reducerea numărului de noțiuni, date, fapte și denumiri incluse în fiecare lecție. Ea solicită, totodată, o mai bună prelucrare a materialului din punct de vedere pedagogic și metodic. În același timp se impune să se acorde mai multă atenție aspectului grafic al manualelor. Fără a se manifesta rigiditate în acest domeniu, trebuie să se asigure totuși, îndeosebi la clasele mici, o ilustrare foarte clară, corespunzătoare vîrstei elevilor. Grafica și coloratura sînt chemate și să susțină textul, nu numai să dea varietate paginilor manualului.

Este bine — a continuat vorbitorul — că editura pregătește un plan de perspectivă în domeniul literaturii pedagogice. Se impune să se traducă mai multe lucrări din literatura pedagogică universală, clasică și contemporană.

Conducerea ministerului dorește ca fiecare redacție, fiecare redactor să îndeplinească un rol mult mai activ în procesul de editare a manualelor școlare, să aibă o poziție mai combativă față de programele pe care le primesc. Cred că vom face un serviciu mai mare școlii și societății dacă vom interveni în programă înainte de a fi dată autorilor decît dacă vom interveni pe parcurs, întîrziind procesul de editare și determinînd cheltuieli inutile. Este totodată necesar să se urmărească cu mai multă fermitate concordanța dintre programă și manual.

Se cere — a subliniat tov. Traian Pop — să se privească cu o deosebită seriozitate problemele modernizării manualelor, astfel încît deciziile luate în acest domeniu să nu se bazeze pe datele oferite de experimente izolate, la o clasă sau alta. Totodată, oricît de bune ar fi rezultatele unui experiment, înainte de a se trece la generalizări trebuie pregătiți cei care urmează să predea cunoștințele respective. Cu mai mult discernămînt trebuie făcută și alegerea autorilor de manuale. Este bine ca majoritatea acestora să fie recrutați din rîndul celor chemați să folosească în predare manualele respective. Totodată, ar fi indicat să se încredințeze aceluiași colectiv de autori redactarea manualelor pentru un ciclu de învățămînt.

În continuare vorbitorul a arătat că socotește utilă alcătuirea unui colectiv care să studieze căile pentru ieftinirea manualelor și a cursurilor universitare. Aceasta va grăbi și procesul de editare a manualelor școlare, care vor fi totodată și mai frumoase.

Anul 1970 — a spus în încheiere vorbitorul — este pentru E.D.P. un an încărcat din punct de vedere al volumului de lucrări. Sîntem convinși, ținînd seama de experiența pozitivă acumulată în ultimul timp, că în 1970 editura va reuși să asigure, pînă la data de 31 iulie, toate manualele pentru învățămîntul de cultură generală, iar pînă la începerea anului școlar toate manualele pentru învățămîntul profesional și tehnic.

Consfătuire cu cadrele didactice care predau cursul „Activitatea organizației de pionieri"

La Centrul de perfecționare a cadrelor care muncesc cu pionierii a început, în ziua de 19 februarie a.c., o consfătuire cu cadrele didactice universitare care predau cursul „Activitatea organizației de pionieri" din cadrul catedrei de pedagogie.

Consfătuirea, organizată de Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, va cuprinde expuneri, aplicații practice și demonstrative și va dura trei zile.

Rolul problemelor în dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor

(Urmare din pag. 3-a)

exemplu, în primul exercițiu nu va încerca să desfacă paranteza, ci va folosi o identitate algebrică (produs de sumă prin diferență), iar în cel de al doilea va excepta aplicarea unui procedeu de rutină privitor la ordinea operațiilor, dar va aplica, în schimb, o proprietate cu privire la puterea unui produs.

Capacitatea de a desprinde esențialul și spiritul de analiză se dezvoltă prin exerciții ce se rezolvă prin alte procedee decît cele studiate la clasă, care se reduc, de obicei, la aplicarea unor algoritmi de rezolvare. De exemplu, vom cere elevilor să rezolve în modul cel mai simplu ecuația: $x(x-1)=20$, $x \in N$; să găsească oral suma:

$$\frac{1}{1\cdot 2}+\frac{1}{2\cdot 3}+\dots\dots+\frac{1}{9\,999\cdot 10\,000}$$

Dacă în primul exercițiu nu se va încerca desfacerea parantezelor și se va observa că x și x—1 sînt două numere consecutive, se va obține direct soluția x=5.

Un rol deosebit în dezvoltarea interesului elevilor pentru studiul matematicii îl au și anumite comentarii care intervin în rezolvare și corespund unor particularități logice ale exercițiului. Așa, de exemplu, în legătură cu cel de al doilea exercițiu prezentat mai sus, profesorul va arăta că o mașină electronică ce efectuează 10 000 de operații pe secundă va trebui să efectueze, pentru a calcula valoarea expresiei, 30 000 de operații, pe cînd metodele orale de calcul sînt, în cazul acestui exercițiu, mult mai economice.

Pentru dezvăluirea unor particularități ale procesului de rezolvare un rol important îl are analiza erorilor ce apar, destul de frecvent în rezolvarea unor exerciții.

Activitatea analitico-sintetică ridicată a gîndirii este stimulată prin rezolvarea unor probleme care cer scheme de raționament neobișnuite, ca de exemplu: Să se rezolve

ecuația: $(1-x)^{\sqrt{x+1}} = x^2-2x+1$.

Să se determine a și b astfel încît graficul funcției $x^2y+ax+by=0$ să admită punctul A (2; 2,5) ca punct de inflexiune. Pentru ce valori ale lui „a" funcția $f(x)=a\sin x+\frac{1}{3}\sin 3x$ are un extrem pentru $x=\frac{\pi}{3}$

Va fi maxim sau minim?

Una din calitățile esențiale ale gîndirii este capacitatea de a trece la desfășurarea raționamentelor inverse, bazată pe înțelegerea legăturii dintre datele unei probleme în sens direct și invers. În această formă de raționament un rol important îl joacă înțelegerea trăsăturilor distinctive ale problemei ce se formulează prin schimbarea datelor sale inițiale. Analiza logică a problemei trebuie să releve distincția între premise, ca și concluziile problemei directe, comparativ cu cea care se obține prin schimbarea enunțului și a datelor inițiale. Profesorul este chemat să-i stimuleze pe elevi să analizeze toate cazurile care se pot ivi: cînd premisa este exprimată printr-o singură proprietate sau variabilă numerică; cînd se exprimă ca o conjuncție de două sau mai multe proprietăți.

Elevii trebuie să studieze, sub îndrumarea profesorului, dacă implicațiile raționamentului direct sau ale celui care presupune o cale inversă de desfășurare sînt adevărate sau false. Studiul matematicii oferă numeroase exemple de operații directe și inverse: operațiile aritmetice elementare, derivarea și integrarea, teoremele directe și contrare, înmulțirea polinoamelor și descompunerea în factori, simplificarea și amplificarea. Profesorul trebuie să valorifice conștient aceste posibilități logice pe care le creează matematica, atît ca mijloc de control al asimilării cunoștințelor, cît și ca mijloc de întărire a capacității analitico-sintetice a gîndirii elevilor.

În decursul anilor de școală elevii învață numeroase judecăți matematice. Pentru pedagogia matematicii este important să se știe că acestea au un caracter mai mult operativ și mai puțin justificativ. Sarcina profesorului de matematică este de a selecționa acele exerciții și probleme prin care se exersează judecățile justificative.

Posibilitățile matematice ale elevilor nu depind însă în mod exclusiv de conținutul exercițiilor și problemelor. La întărirea interesului lor ajută și folosirea de către profesor a unor procedee mobilizatoare. Desigur, ajutorul profesorului nu trebuie confundat cu indicarea completă a procedeului de rezolvare. Trebuie să se ofere, atunci cînd este cazul, doar o sugestie, lăsîndu-se în seama elevului nașterea și dezvoltarea ideii de rezolvare.

Rezolvarea problemelor impune o muncă sistematică de selecționare a temelor. Pentru aceasta este necesar ca, pe baza unei analize temeinice a acestora, profesorul să le propună în cadrul lecțiilor urmărind următoarele tipuri de probleme: probleme aplicative la o anumită temă; probleme de sinteză la un anumit capitol; probleme la mai multe capitole, urmărind gradul de influențare reciprocă a cunoștințelor; probleme care adîncesc anumite noțiuni sau care pregătesc însușirea unor concepte viitoare.

Considerăm că variatele sarcini la care ne-am referit mai sus nu pot fi realizate în mod eficient numai prin lecții, deoarece de obicei exercițiile și problemele rezolvate în cadrul lecțiilor sînt strîns legate de teorie și constituie o aplicare directă a ei. Sînt necesare însă și exerciții și probleme de sinteză, care cuprind o arie mai mare de cunoștințe (de exemplu dintr-un sistem de lecții și din mai multe discipline matematice). Sîntem de părere, de aceea, că este indicat să se rezerve un număr de ore speciale în care profesorii vor putea urmări nu numai realizarea unor sarcini impuse de logica strictă a obiectului, ci și valorificarea unor potențe educativ-emoționale ca încrederea în forțele proprii, bucuria rezolvării unor probleme, deprinderea de a munci independent, consecvent și organizat, capacitatea de a efectua transferul cunoștințelor la activități practice, inițiativa în rezolvarea problemelor multiple pe care le ridică viața. În felul acesta se vor educa permanent calitățile gîndirii, unul din obiectivele centrale ale școlii noastre de azi.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1031 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 27 februarie 1970 — 4 pagini 25 bani

CRONICĂ

Prin Decret al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Miron Constantinescu a fost eliberat din funcția de ministru al învățământului, primind alte însărcinări.

Prin același Decret, tovarășul Mircea Malița a fost numit în funcția de ministru al învățământului.

Pe frontispiciul școlilor

Vestea a bucurat pe mulți. Dar cei ce au primit-o cu cea mai adîncă emoție sînt elevii și profesorii acelor licee de cultură generală, pedagogice sau de artă și ai acelor școli generale cărora printr-un recent decret al Consiliului de Stat li s-a atribuit numele unor personalități de seamă din istoria social-politică și culturală a poporului nostru. În locul unei cifre austere, de evidență matricolă — un nume ilustru care, distingînd o școală, conferă personalității sale un nou prestigiu, investind-o totodată cu noi responsabilități ce decurg din obligația de a fi la înălțime.

Există, încă de mai de mult, numeroase școli cărora li s-a acordat cinstea de a purta numele unor importante personalități. Noul lot de școli pe care le cuprinde amintitul decret vine să sporească șirul acestora. Liceul din Zlatna, județul Alba, se va numi „Horea", Liceul din Curtea de Argeș — „Vlaicu Vodă", Liceul nr. 1 din Oradea — „Emanoil Gojdu", Liceul pedagogic din Oradea — „Iosif Vulcan", Liceul nr. 1 din Făgăraș — „Radu Negru", Școala generală nr. 4 din Brașov — „Ioan Honterus", Liceul pedagogic din Buzău — „Spiru C. Haret", Liceul nr. 7 din Cluj — „Brassai Samuel" etc. Nu vom reproduce aici întreaga listă. Vom sublinia doar faptul că lăcașurile în care sînt cultivate marile valori ale culturii și civilizației românești sînt pe deplin îndreptățite să poarte numele celor mai străluciți reprezentanți ai acestora. Cu atît mai mult cu cît numele lor sînt cel mai adesea legate, printr-o trecută condiție de elevi sau profesori, de viața respectivelor școli. Este firesc, de aceea, ca numele lui Nicolae Iorga să figureze pe frontispiciul Liceului din Vălenii de Munte, cel al lui Simion Bărnuțiu pe frontispiciul Liceului din Șimleul Silvaniei sau cel al lui Nicolae Titulescu pe al Liceului nr. 4 din Craiova.

Măsura de a atribui școlilor numele unor personalități de seamă se înscrie pe linia păstrării, valorificării și dezvoltării tradițiilor școlii românești, pe linia educării elevilor în spiritul dragostei de patrie, al respectului față de marii ei oameni. Subscriem, de aceea, la ideea scriitorului Geo Bogza care, înregistrînd cu satisfacție acest act, sugera încă alte numeroase nume ilustre ce ar putea fi atribuite liceelor, ca un omagiu adus celor ce le-au purtat, ca un mijloc de a ține treze conștințele, de a făuri caractere.

O. BUZESCU

UN EVENIMENT AL VIEȚII SOCIAL-CULTURALE

CREAREA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE

Interviu cu acad. prof. AL. ROȘCA, președintele secției de psihologie-pedagogie a Academiei de științe sociale și politice

Presa cotidiană a anunțat la loc de frunte constituirea Academiei de științe sociale și politice, al cărei președinte de onoare a fost ales tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Cu privire la acest eveniment major, am solicitat un interviu profesorului universitar dr. docent Alexandru Roșca, președintele secției de psihologie-pedagogie a Academiei.

— Ce semnificație are, pentru viața cultural-socială din România socialistă, crearea Academiei de științe sociale și politice ?

— Scopul Academiei de științe sociale și politice, care își va desfășura activitatea sub îndrumarea C.C. al P.C.R., este să organizeze, să coordoneze și să îndrume activitatea de cercetare în domeniul științelor sociale și politice în concordanță cu condițiile construcției socialiste și cu progresul științific contemporan. Orientarea teoretică și ideologică a cercetării științifice va fi realizată pe baza marxism-leninismului.

Membrii noii Academii sînt profund onorați de faptul că tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** a acceptat președinția de onoare a acestui înalt for științific și se consideră mobilizați de îndemnul viu exprimat în cuvintele rostite cu acest prilej de secretarul general al partidului nostru.

Academia, al cărei președinte activ a fost ales prof. univ. Miron Constantinescu, va stabili direcțiile principale ale cercetării în domeniul științelor sociale și politice, precum și problemele prioritare care vor trebui abordate, probleme formulate de cerințele dezvoltării economiei și culturii. Ea va urmări, de asemenea, organizarea colaborării între diferitele unități și colective de cercetare pentru studierea unor probleme complexe cu caracter interdisciplinar. O preocupare importantă va fi și urmărirea aplicării în practică a rezultatelor cercetării.

— În presă s-a anunțat că Academia este organizată pe 8 secții de specialitate, una dintre acestea fiind secția de psihologie și pedagogie. Care sînt sarcinile și problemele prioritare ale acestei secții ?

— Una din primele sarcini ale secției noastre, în care vor activa 16 membri titulari și corespondenți, precum și un număr de delegați ce reprezintă catedre sau unități de cercetare, va fi să stabilească — prin consultarea viitorilor beneficiari — cele mai importante probleme psihologice și pedagogice ale învățămîntului, ale producției industriale și ale altor domenii. În colaborare cu alți specialiști — sociologi, economiști sau chiar specialiști din afara Academiei de științe sociale și politice — vor fi abordate probleme complexe care depășesc competența unei singure specialități, cum ar fi integrarea socială a tineretului, perfecționarea învățămîntului matematic, reducerea fluctuației cadrelor în industrie etc.

Deocamdată sîntem numai la început de drum și toate cele menționate nu sînt decît proiecte. Ele vor trebui să devină însă în curînd program de lucru, pentru că noua instituție este o academie de lucru.

Desigur, cercetarea depinde în primul rînd de pregătirea, pasiunea și competența cercetătorilor. Sarcina Academiei va fi să-i mobilizeze, să-i ajute să se organizeze, să se documenteze, să încheie contracte cu unitățile beneficiare, să introducă în practică rezultatele care se vor dovedi valabile etc. Întrucît mulți dintre psihologii și pedagogii noștri de valoare sînt membri ai secției de psihologie și pedagogie din cadrul Academiei de științe sociale și politice, lor le va reveni o bună parte nu numai din munca de organizare a cercetării, ci și din însăși activitatea de cercetare legată de dezvoltarea societății noastre socialiste. Sperăm, de aceea, că munca secției va fi încununată de succes, că ea va răspunde pe deplin menirii sale.

Școlari din județul Harghita îmbrăcați în frumoasele lor costume populare

SENSUL UNUI CIRCUIT SPIRITUAL MAJOR

POEZIE — ȘCOALĂ

Rîndurile care urmează nu-și propun să lămurească din punct de vedere teoretic rolul și importanța educației estetice în general, a literaturii în cadrul acesteia sau a poeziei în general. Ceea ce ne-am propus în primul rînd este de a lua în discuție DRUMUL POEZIEI CĂTRE ADOLESCENT ȘI DRUMUL ADOLESCENTULUI SPRE POEZIE. Ne-am oprit la poezie pentru că este fenomenul estetic cu care copilul ia contact încă din grădiniță și cu care păstrează legătura pe tot parcursul vieții școlare, ea oferind condiții optime unei educații estetice organizate și de durată. Am ales-o totodată pentru că, în ciuda avantajelor amintite, parcursul plin de obstacole al poeziei spre inima tineretului ilustrează cît se poate de pregnant carențele de conținut și limitele metodice pe care le are în prezent educația estetică școlară.

Semnificative sînt, în această privință cuvintele pe care ni le-a spus profesorul VASILE TEODORESCU :

„Nu este un secret pentru nimeni că actualele promoții ale liceului sînt insuficient îndrumate în domeniul adevăratei poezii. Și situația aceasta durează de mult. Știm cu toții că manualele din școala generală au făcut multe concesii pseudo-literaturii (din păcate, situația încă nu s-a îndreptat în totalitate), iar cele de liceu, nu o dată, „analizează" nediferențiat operele literare, fie că aparțin poeziei, fie că e vorba de proză sau dramaturgie : se trece în revistă „conținutul", iar la sfîrșit se spune ceva și despre „măiestria artistică".

Într-adevăr, deși criticat în repetate rînduri în ultimii ani, acest procedeu își continuă „cariera". Cîteva tentative relevabile existente în actualul manual pentru clasa a XII-a — de pildă modalitățile de inițiere a elevilor în descifrarea universului barbian — ilustrează că lucrurile pot urma și un alt făgaș. Se întîrzie însă cu deschiderea largă a acestui drum. De pildă, manualul pentru anul I al liceului — și, evident, și programa — consacrate în principal teoriei literaturii, se opresc prea puțin asupra materialului de creație, asupra funcționalității elementelor prozodice sau a imaginilor artistice. Lipsa de accesibilitate, argument la adăpostul căruia se respinge aprioric poezia modernă, este într-un fel și rezultatul acestui mod de a privi teoria literaturii sau, mai precis, își găsește aici una din cauzele sale esențiale. Căci o altă cauză, poate chiar mai importantă, este faptul că predarea literaturii, în viziunea existentă actualmente în școală, nu oferă tinerilor cultura artistică necesară pe care o presupune apropierea de poezia modernă.

E adevărat că acumularea continuă a unui număr tot mai mare de opere și autori în programele de studiu determină, într-un raport invers proporțional, diminuarea posibilităților de cunoaștere și aprofundare a fiecărui autor în parte și că programele de literatură ale claselor mari de liceu apar elevilor asemeni unui grandios spectacol cu o mulțime de figuranți, care trec cu viteza fulgerului prin fața privirilor lor de spectatori uluiți. În fapt însă, elevului nu i se cere să privească această succesiune cu ochi de spectator, ci să participe la o cursă contra cronometru, într-un ritm de-a dreptul epuizant, cu atît mai mult cu cît valoarea practică, de viață, a cursei respective îi este cît se poate de neclară. Un asemenea mod de predare a literaturii poate determina destul de mulți adolescenți — cei insuficient familiarizați cu lectura, sau cei a căror lectură obișnuită se situează la periferia literaturii — să abandoneze pe parcurs întrecerea mult prea dificilă la care sînt chemați să participe.

Toate acestea demonstrează convingător necesitatea adîncirii la maximum a rolului formativ al predării literaturii. Iată însă că o disciplină recent introdusă în școală — literatura universală — care ar fi trebuit să fie concepută într-un spirit nou, să așeze pe coordonatele culturii mondiale cunoștințele și judecățile de valoare estetică ale adolescenților, amplifică în fapt viciile pe care le aminteam mai sus, transformînd studiul într-un adevărat galop epuizant.

„Într-o oră, două sau maximum trei — arată profesorul **MIRCEA HANDOCA** — trebuie parcurse

MONICA VERDEȘ
MIRCEA HERIVAN

(Continuare în pag. 3-a)

Din munca organizațiilor sindicale

COORDONATELE SUPERIOARE ALE ACTIVITĂȚII CURENTE

Efervescența provocată de adunările și conferințele sindicatelor din învățămîntul de cultură generală a determinat în multe locuri, după încheierea acestei acțiuni, ridicarea nivelului muncii, perfecționarea ei. Există însă și sindicate care trec acum printr-o etapă de stagnare. Desigur, activitatea nu se poate desfășura tot timpul „la cea mai înaltă tensiune" ; totuși, se impune ca după adunările de dări de seamă și alegeri munca să se ridice pretutindeni la un nivel superior celui atins înainte.

Ca buni gospodari ai propriului nostru timp și al timpului colegilor noștri, din respect pentru interesul lor și din considerație pentru observațiile și propunerile lor judicioase, la obiect, introduse în hotărîrile adoptate, este firesc să ne punem acum, și nu mai tîrziu, întrebarea : „Cum valorificăm învățămintele adunărilor și conferințelor sindicale pentru a situa întreaga noastră activitate pe un plan superior ?" Dispunem, în scopul unei asemenea valorificări, de cîțiva piloni esențiali de susținere :

Organele sindicale (birouri ale grupelor, comitete ale sindicatelor și birouri ale acestora) **sînt complete,** deci se poate munci într-un cadru corespunzător volumului sarcinilor ce le revin. Considerăm că în prezent ar fi **necesară, utilă** și **eficientă** instruirea cît mai grabnică a celor ce au primit mandatul să fie în fruntea organizației sindicale. Această instruire ar înlesni examinarea atentă a propunerilor și hotărîrilor adoptate, înscrierea în planurile de muncă a unor măsuri, acțiuni și modalități de înfăptuire a acestora, antrenînd forța de gîndire și **acțiune a întregului colectiv. Repartizarea responsabilităților permanente** și a acțiunilor concrete din plan ar decurge logic și s-ar întregi firesc cu afișarea celor stabilite în sala profesorală, pentru ca toți cei în numele cărora acționăm să știe ce ne-au propus, să afle **cum** și **cînd** vor putea fi beneficiarii străduinei noastre.

Există, la baza posibilelor noastre succese viitoare, în afara trebuințelor, două elemente de ordin subiectiv, dar esențiale : **interesul, curiozitatea** celor ce ne-au ales de a constata în ce se va concretiza contribuția noastră specifică la mai bunul mers al activității și **mîndria, ambiția** (de ce nu ?) a celor aleși de a se situa în fruntea coloanei, de a dovedi că au meritat încrederea ce li s-a acordat. Practica demonstrează convingător că organizatorul de grupă ori președintele de sindicat care neglijează astfel de aspecte își refuză singur instrumentele și argumentele de antrenare, de mobilizare a activului sindical. Dar pentru aceasta trebuie să ne înscriem deîndată cîteva acțiuni cu mențiunea **urgent.** Urgența I : **instruirea birourilor grupelor sindicale** astfel încît să poată trece, cu deplină competență, la transpunerea creatoare în viață a propunerilor și concluziilor avansate. Ulterior se va adăuga la aceasta **informarea curentă** asupra metodelor și procedeelor folosite în alte organizații De asemenea, **pregătirea politică și ideologică** a activului este o condiție sine qua non a unei activități pe măsura pretențiilor îndreptățite ale celor ce ne-au ales. În aceeași direcție se cuvine

Prof. E. COJAN
secretar al Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură

(Continuare în pag. 3-a)

ÎN EROICELE ZILE ALE LUI FEBRUARIE 1945

Într-una din zilele acelui dramatic februarie 1945 aula Facultății de drept gemea literalmente de oameni, bărbați și femei, tineri și virstnici, reprezentînd tot ce avea mai valoros școala românească. Un adevărat forum al culturii, al spiritualității. Din primele rînduri pînă la cele mai de sus ale amfiteatrului, în locurile de trecere, se aflau adunate toate generațiile de dascăli, toate ierarhiile învățămîntului.

De la tribuna de la care vorbeam în numele Uniunii Patrioților recunoșteam figurile acelora care întruchipau continuitatea glorioasei tradiții a culturii românești, răspunderea patriotică pentru destinele ei, curajul civic. Erau prezenți mulți dintre aceia care, înfruntînd riscul plutoanelor de execuție, semnaseră cunoscutul memoriu adresat guvernului Antonescu, memoriu prin care se cerea ieșirea din războiul catastrofal. După adeziunea la Sindicatele reînviate de curînd, corpul didactic, la chemarea Partidului Comunist Român, își exprima cu hotărîre dorința de luptă în cadrul Frontului Național Democrat, pentru împlinirea năzuințelor de dreptate și demnitate ale întregului popor. Cu greu voi uita imaginea aulei în efervescență. Oameni care timp de decenii se obișnuiseră a-și însoți verbul cu gestul reținut caracteristic catedrei se manifestau acum cu vehemența milioanelor de cetățeni de toate categoriile profesionale.

În aceleași clipe, în toate incintele marilor fabrici, ca și în aulele universităților, în clasele modeste ale școlilor, în sălile de spectacole, pe întreg întinsul țării, poporul cerea imperios un guvern al F.N.D. În București, aceleași lozinci erau scandate în aula Academiei Comerciale, în care tovarășul Nicolae Ceaușescu se adresa tineretului, în sălile cinematografelor „Scala" și „Aro", în imensele hale ale uzinelor „Malaxa", în atelierele Griviței și ale Lemaître-ului.

În neuitata zi de 24 februarie am recunoscut figurile din aula Facultății de drept contopite în uriașul fluviu uman ce se revărsa pe Calea Victoriei. În coloană pășeau cele mai reprezentative personalități ale academiei și universității, profesoare și profesori de liceu, institutori și institutoare — unii purtînd steaguri, alții pancarde, toți exprimînd dorința de luptă pentru o cauză dreaptă.

Cînd, în Piața palatului, s-a produs atacul mișelesc al lui Rădescu și oamenii au început să cadă secerați de gloanțele mitralierelor, dascălii copiilor au rămas neclintiți alături de părinți. Toți au simțit adevărul cuvintelor rostite, de pe camionul transformat în tribună, de acel eminent conducător al partidului clasei muncitoare și strălucit profesor, Lucrețiu Pătrășcanu : „Gloanțele trase împotriva demonstranților Frontului Național Democrat dovedesc că în fruntea guvernului se află un criminal care nu mai trebuie să stea acolo. Tovarăși, cetățeni, o dare înapoi nu există. Guvernul acesta trebuie să cadă, guvernul F.N.D. trebuie realizat imediat !"

În următoarele zile, oamenii școlii, cuprinși de mînia generală, de înflăcărata voință a întregului popor muncitor, au continuat să se afle în rîndurile maselor care, sub conducerea comuniștilor, au instaurat la 6 Martie primul guvern cu adevărat democratic din istoria țării.

PETRE IOSIF

ÎN PAG. A IV-A

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

DIN EXPERIENȚA ȘCOLILOR

Colectivele de catedră — formă superioară a muncii metodice

Activitatea metodică reprezintă o verigă importantă în procesul de perfecționare a măiestriei pedagogice, de generalizare a experienței pozitive acumulate în munca instructiv-educativă. Recentele indicații ale Ministerului Învățământului cu privire la organizarea acestei activități pe catedre și specialități, creează condiții dintre cele mai bune pentru ridicarea nivelului ei și, implicit, pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ din școli.

Credem că activitatea metodică *pe specialități* este cea mai indicată formă de perfecționare în cadrul școlii. Firește, rezultatele ei sînt condiționate de modul în care se realizează studiul individual al cadrelor didactice, de forma organizatorică adoptată de conducerea școlii, de măsura în care sînt antrenate colectivele de catedră în traducerea în viață a obiectivelor fixate.

La liceul nostru — cu 2 400 elevi și 107 cadre didactice — funcționează 13 catedre, plus cele ale claselor I—IV. Ne-am propus să studiem o singură problemă — „Îndrumarea muncii independente a elevilor" — întrucît considerăm că fixarea mai multor obiective duce la divizarea forțelor. Așa, însă, nu numai activitatea metodică pe specialități, dar și cea a cercurilor de elevi, cea a lectoratelor cu părinții etc. a fost axată pe realizarea practică a obiectivului general.

Activitatea metodică în cadrul colectivelor de catedră se realizează, în primul rînd, prin referate și informări științifice. Acestei laturi informaționale i se alătură apoi cea practică : lecții deschise și discutarea lor, organizarea de simpozioane, publicarea de articole, participarea cu comunicări la sesiunile societăților științifice etc. Socotim deosebit de important momentul valorificării acestor preocupări, depășirea etapei informaționale din cadrul restrîns al catedrei. Generalizarea rezultatelor muncii pe un plan superior apare ca o consecință firească a rezultatelor metodico-științifice pe specialități. Numai atunci cînd se așternpe hîrtie rezultatele muncii, cînd ele pot fi împărtășite și altora ne dăm seama de măsura realizării obiectivelor preconizate, de efectul mijloacelor și procedeelor utilizate.

În școala noastră, multe cadre didactice și-au valorificat rezultatele preocupărilor științifico-metodice prin articole publicate în presa locală și centrală și prin comunicări în cadrul sesiunilor științifice. Catedra de matematică, de exemplu, i-a antrenat pe membrii săi Iuliana Bal, Enikö Peterfi ș.a. la crearea și rezolvarea unor probleme care au fost publicate în „Gazeta matematică". Activitatea aceasta i-a stimulat și pe elevi, care au devenit rezolvitori de probleme. Rezultatul unui experiment al profesorilor de istorie, legat de lecțiile de recapitulare, a fost concretizat într-o comunicare expusă în cadrul Societății de științe istorice, iar concluziile unui experiment desfășurat la clasele I cu copii de 6 ani a fost prezentat de învățătoarea Florica Iancău la Sesiunea de comunicări de la Craiova din aprilie 1969. Tot la această sesiune, profesorul Titus Suteu a prezentat o comunicare legată de cunoașterea elevilor în vederea o. rientării școlare și profesionale. La rîndul său, prof. Andrei Vizhanyo, a colaborat la o lucrare ce tratează despre rezultatele muncii educative cu pionierii. În sfîrșit, o serie de cadre didactice din școală au publicat materiale în volumul de comunicări editat de Consiliul județean al Organizației Pionierilor.

Valorificarea activității din cadrul catedrelor metodice s-a materializat și prin tematica unor lucrări de grad. Unele din referatele prezentate în cadrul colectivelor de catedră au devenit, după discutarea și îmbogățirea lor, valoroase lucrări de grad. Așa, de pildă, un experiment legat de învățămîntul programat a constituit tema lucrării de grad a profesoarei Iuliana Bal, iar prof. Virgil Guțiu și-a ales drept temă a lucrării de grad experiența în cercul de tineri naturaliști.

Pentru o mai bună coordonare a muncii metodice, șefii de catedre s-au constituit în „cabinetul metodic" al școlii, în cadrul căruia se dezbat, o dată pe trimestru, teme legate de cele mai actuale preocupări. În trimestrul I, de pildă, s-a discutat aici tema „Mijloace și procedee de activizare a profesorilor și învățătorilor în cadrul colectivelor de catedră". În cabinetul metodic este afișată bibliografia de studiat. Tot aici se află lista lucrărilor recomandate pentru diriginți, a celor care pot fi indicate elevilor și, separat, părinților. Urmărim ca materialul de studiu să poată fi găsit în cabinetul metodic, în biblioteca școlii sau în cabinetul de orientare școlară și profesională.

Socotim că organizarea muncii metodice pe colective de catedră nu este numai o problemă de formă. Dar, pentru ca această modalitate de organizare să-și atingă mai bine scopul, credem că ar fi necesare și unele materiale care s-o îndrume. Nu ne gîndim, desigur, la elaborarea unor rețete de lucru, ci la popularizarea unor experiențe valoroase, de natură să sugereze căi potrivite de organizare și desfășurare a activității metodice. De asemenea, credem că cercurile pedagogice ar putea să promoveze mai larg schimbul de experiență între catedre de aceeași specialitate din școli diferite. Și, în sfîrșit, socotim că pregătirea șefilor de catedre ar trebui asigurată cu ajutorul Institutului central de perfecționare a cadrelor didactice și al filialelor acestuia, prin instructaje speciale.

Prof. IOAN CIMPEANU
director

Prof. TITUS SUTEU
responsabilul cabinetului metodic
Liceul nr. 15, Cluj

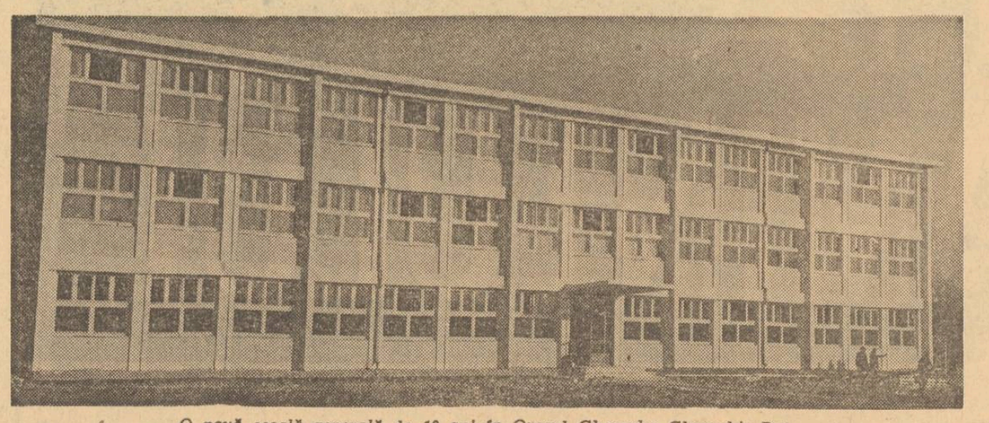

O nouă școală generală de 10 ani în Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej

Disciplina — rezultat al muncii educative și important mijloc educațional

Experiența demonstrează că nu există școală care, într-un fel sau altul, să nu înscrie printre preocupările sale fundamentale educarea elevilor în spiritul disciplinei. Rezultatele acestor preocupări, însă, sînt foarte diferite de la un colectiv școlar la altul.

Școala socialistă soluționează problema disciplinei școlare ca parte integrantă a disciplinei sociale în ansamblu și bază de pornire a acesteia, în lumina celebrei indicații a științei marxiste care concepe libertatea ca necesitate înțeleasă. Explicația rezultatelor superioare obținute de numeroase colective școlare din țara noastră, ca și de foarte mulți dascăli luați individual, constă tocmai în acest mod de înțelegere a importantei probleme a disciplinei.

Liceul „Ion Neculce" din București își datorează în mare măsură rezultatele frumoase obținute în instruirea și educarea elevilor, în realizarea unei comportări disciplinate a acestora, tocmai faptului că noi concepem disciplina nu ca o simplă metodă sau ca un procedeu educațional, ci în primul rînd ca un rezultat al întregului sistem al muncii educative pe care o desfășurăm. Sîntem convinși că tot ce facem în școală, începînd cu asigurarea unor lecții de înaltă ținută și continuînd cu organizarea judicioasă a colectivului de elevi, cu conturarea unui stil de muncă propriu, care să contribuie la configurarea personalității liceului, cu realizarea unei activități vii, interesante și atractive în cadrul organizațiilor de pionieri și tineret, cu valorificarea inepuizabilelor potențe educaționale ale familiilor elevilor etc. contribuie la educarea elevilor noștri în spiritul disciplinei conștiente.

Întrucît forma de bază a procesului instructiv-educativ o constituie lecția, este firesc să acordăm cea mai mare atenție contribuției lecțiilor la disciplinarea școlarilor. Nu este greu de observat că lecțiile bine pregătite, cu un bogat conținut științific, bazate pe tot ce este nou în specialitate, desfășurate în laboratoare și cabinete, conduse cu siguranță de profesor și antrenînd cu pricepere elevii la o muncă intelectuală activă, solicitîndu-le atenția, gîndirea, imaginația creatoare și realizînd astfel o adevărată comuniune spirituală între profesori și elevi nu numai că se desfășoară în condițiile unei discipline exemplare, dar prin ele însele îl modelează pe elev. Pentru profesor nu poate exista, cred, satisfacție mai deplină decît aceea de a constata, la sfîrșitul lecției, că timpul a trecut pe neobservate și că elevilor le pare în modul cel mai sincer rău că lecția s-a terminat. Am avut fericirea de a trăi în repetate rînduri momente de asemenea satisfacție personală și de a mă bucura și de sentimentele de satisfacție ale altor colegi.

Un loc aparte în activitatea profesorilor cu experiență îl ocupă lecțiile predate la clasele care ridică anumite probleme de natură disciplinară. Am constatat nu o dată că chiar la clasele etichetate drept nedisciplinate lecțiile acestor profesori se desfășoară în condiții ireproșabile, în timp ce alții nu reușesc să asigure condițiile unei bune discipline nici la clasele cele mai ordonate. Cu cîțiva ani în urmă mi s-a întîmplat chiar să fiu solicitat să fac uz de calitatea de director pentru a asigura „autoritatea" unui profesor care nu reușea să se impună. Întrucît eram convins că o intervenție deschisă a directorului ar fi fost de natură să slăbească și mai mult poziția profesorului, am căutat să-l ajut pe altă cale recomandîndu-i cum să-și organizeze și să-și conducă lecțiile și sugerîndu-i modalități de activizare a elevilor, de cîștigare a încrederii acestora, de respectare a particularităților lor de vîrstă etc. Mi-am planificat apoi mai multe asistențe la orele sale, de fiecare dată îmbogățind indicațiile care puteau să-i folosească pentru a-și grea o autoritate reală ceea ce, spre satisfacția noastră, s-a și întîmplat.

Viața a demonstrat că educarea disciplinei conștiente, bazate în primul rînd pe convingere, nu exclude ci, dimpotrivă, presupune și măsuri speciale de interdicție și chiar de constrîngere. După părerea noastră, este fundamental greșită poziția celor care consideră că școala socialistă nu trebuie să utilizeze sub nici o formă constrîngerea. Avem datoria să nu uităm că în școală cresc și se formează copii și tineri, oameni care nu au atins treapta maturității, a căror conștiință este ea însăși în formare. Cum se poate atunci pretinde copiilor să manifeste în toate situațiile o disciplină conștientă ? Este la îndemîna profesorilor să asigure o îmbinare judicioasă a convingerii cu constrîngerea.

Disciplina conștientă presupune existența în școală a unui angrenaj în cadrul căruia să se contopească într-un tot unitar mijloacele bazate pe convingere, care conferă esențialitate sistemului, cu cele izvorîte din ideea de constrîngere, care îl completează, îl întregesc. Aceasta presupune trecerea asupra elevilor a anumitor responsabilități și obligații privind desfășurarea activității școlare. Un interesant experiment în curs de desfășurare în liceul nostru demonstrează că elevii pot aduce o contribuție remarcabilă în organizarea și desfășurarea serviciului pe școală și pe clasă, în păstrarea și îngrijirea avutului obștesc și în recuperarea daunelor provocate din vina celor certați cu ordinea și disciplina, în pregătirea materialului didactic pentru lecții și demonstrații. Principiul autodisciplinei guvernează activitatea elevilor noștri în cadrul colectivelor de conducere a societății teatrale, a asociației de carting și automobilism, a revistei „Gînd înaripat", a multiplelor cercuri de specialitate etc.

Cea mai importantă concluzie a acestui experiment este aceea că organizarea vieții colectivului școlar pe baza unei concepții clare privind disciplina conștientă, liber consimțită, armonizată cu măsurile de îndrumare, supraveghere și control din partea corpului profesoral asigură condițiile ca, treptat, supravegherea să se transforme în prevenire, iar constrîngerea în colaborare. În acest fel disciplina se dovedește a fi atît un rezultat al întregii munci educative desfășurate în școală, cît și un important mijloc educațional.

Prof. emerit ION DRAGU
directorul Liceului „Ion Neculce"
București

Laborator audio-vizual complex

Colectivul didactic al Liceului din Carei a amenajat recent un laborator audio-vizual menit să contribuie la modernizarea predării.

Sala principală a laboratorului dispune de un dispozitiv pentru obținerea obscurității necesare proiecțiilor, de o instalație de sonorizare, compusă din patru difuzoare legate în paralel, cu posibilități de reglare și distribuire a sonorității prin intermediul potențiometrelor. Într-o a doua sală, mai mică, despărțită de prima printr-un perete cu ecran translucid, sînt instalate toate aparatele de informare optică, a căror punere în funcțiune se realizează de la pupitrul de comandă. Butoanele acestui pupitru permit pornirea, oprirea și schimbarea sensului de deplasare a diafilmului, comanda instalației de iluminat, telecomanda aparatului de proiecție. Tot la acest pupitru sînt instalate un magnetofon și un picup care pot intra în funcțiune alternativ, printr-o simplă comutare a unei chei. Magnetofonul poate fi folosit și prin sincronizarea înregistrărilor pe bandă cu proiectarea diafilmului.

Laboratorul dispune de un aparat de proiecție cinematografică, de un diascop și un epidiascop tip I.M.D. Proiecția filmelor se realizează prin reflexia imaginii pe ecranul translucid de către o oglindă situată pe peretele opus ecranului. Aparatul „Diascol" a fost adaptat și el pentru proiecția automată cu comanda de la distanță, el dispunînd, de asemenea, de un dispozitiv prin care sistemul de antrenare a diafilmului este cuplat direct cu un motoraș de curent continuu de 10 V., prevăzut cu reductor de turație și un redresor de curent, precum și cu un dispozitiv de comandă. O cheie de telefon, aflată în acest dispozitiv, este destinată schimbării sensului de rulare. Modificat în sensul arătat, aparatul are avantajul de a funcționa cu trei viteze, dînd astfel profesorului posibilitatea să revină la anumite secvențe în momentul fixării lecției.

Și epidiascopul tip I.M.D. a fost modificat, montîndu-i-se în locul celor două becuri de 100 W un bec de cinematograf cu puterea de 50 W, situat în focarul unei oglinzi concave. În acest fel se obține o imagine superioară. De asemenea, pentru răcire, în partea inferioară a aparatului a fost montat un ventilator. La rîndul său, microscopului I.O.R. de care dispune laboratorul i s-a înlăturat lentila oculară, iar în locul oglinzii concave s-a instalat o lanternă de proiecție. În aceste condiții este posibilă proiecția directă pe ecran a preparatului microscopic, care se realizează cu ajutorul unui comutator situat pe pupitrul de comandă.

Prof. ALEXANDRU FEIER
Carei

Manifestări consacrate aniversării centenarului nașterii lui V. I. Lenin

În școlile din întreaga țară au loc, în aceste săptămîni din preajma aniversării centenarului nașterii lui Vladimir Ilici Lenin, numeroase manifestări omagiale închinate genialului teoretician, întemeietorul primului stat socialist din lume.

Un loc important îl ocupă, în rîndul acestor manifestări, expunerile și conferințele prezentate de cadrele didactice în fața elevilor, ca și în fața oamenilor muncii. De exemplu, elevii Liceului agricol din Livada, județul Satu Mare, au ascultat expunerea „Viața și activitatea lui Lenin", care a fost urmată de proiectarea unor filme documentare. Profesorul Gelu Prenț.iu din Oradea a expus, în fața unui numeros public, conferința „Lenin și cunoașterea științifică modernă", profesorul Constantin Mirț a susținut, în cadrul Universității populare din Dorohoi, expunerea „Contribuția lui Lenin la dezvoltarea filozofiei marxiste", iar lectorul universitar Gheorghe Pop, decanul Facultății de filologie de la Institutul pedagogic de trei ani din Oradea, a prezentat, în cadrul unei expuneri, momente din viața și opera lui V.I.Lenin.

Numeroase cadre didactice din Suceava au participat la seara omagială organizată la Casa de cultură a sindicatelor din localitate în cadrul manifestărilor dedicate împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui Lenin. Cu acest prilej profesorul Ioan Simniceanu a prezentat expunerea „Lenin și științele contemporane". A fost vizionat apoi filmul artistic „Lenin în Polonia". La rîndul lor, o serie de profesori de istorie și de socialism științific din județul Mehedinți au luat parte la o amplă manifestare culturală care a avut loc recent în comuna Poroina Mare. Ei au vorbit, cu acest prilej, despre viața și opera marelui Lenin.

În multe locuri se organizează, în această perioadă, seri culturale, simpozioane și alte manifestări. Elevii școlilor generale din Piatra Neamț, de pildă, au prezentat recent un program de cîntece și versuri închinate lui Lenin. În orașul Harghita a avut loc o seară pentru tineret, în cadrul căreia elevii au pus profesorilor o serie de întrebări privind viața, opera și activitatea marelui conducător al proletariatului. La Constanța a avut loc, printre altele, o seară de poezie în cadrul căreia profesorul Alexandru Popeea a înfățișat figura marelui Lenin, iar în municipiul Botoșani un mare număr de elevi au participat la simpozionul „Lenin și tineretul", organizat în sala teatrului „Mihai Eminescu" din localitate. Asemenea manifestări au loc și în școlile județului Tulcea. La Mahmudia, de pildă, s-a prezentat recitalul „Lenin — exemplul nostru", iar la școala din Garvăn un montaj literar.

O manifestare deosebit de interesantă este cea înregistrată la Liceul de construcții din Timișoara, al cărui cineclub a realizat un film artistic omagial închinat memoriei lui Vladimir Ilici Lenin. Intitulat „De vorbă cu Lenin", filmul cineaștilor amatori de la liceul timișorean răspunde invitației Interviziunii pentru participarea la festivalul internațional al filmului de la Leningrad organizat în cinstea centenarului. Realizatorii filmului sînt ing. Pantelimon Nechita, directorul liceului și tehnicianul Victor Albui. Filmul are ca punct de plecare o oră de dirigenție în care este evocată personalitatea marelui Lenin și se hotărăște punerea în scenă a piesei „Orologiul Kremlinului". Acest pretext dă loc la o convorbire imaginară între un elev și marele revoluționar, prilej de a urmări tot ce a creat mai de preț învățătura marxist-leninistă. Filmul este sonorizat după o tehnică nouă, realizată pentru prima dată în țara noastră de către cineamatori, sunetul fiind încorporat direct în film.

V. I. Lenin și N. K. Krupscaia ieșind de la Casa sindicatelor după ședința primului Congres pe întreaga Rusie privind învățămîntul extrașcolar.

Semicentenarul Liceului „Al. Odobescu" din Pitești

La Pitești a avut loc duminică o adunare festivă dedicată aniversării semicentenarului Liceului „Al. Odobescu". Au fost prezenți profesorii și elevii liceului, foști profesori și elevi, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, cetățeni ai orașului.

Într-o atmosferă de entuziasm, participanții la adunare au adresat o telegramă C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, în care se spune printre altele : „Alături de întregul corp profesoral al țării, cadrele didactice ale liceului se angajează și cu acest prilej să depună eforturi sporite în nobila muncă de pregătire și educare multilaterală a tinerei generații, pentru a-i forma înalte trăsături etice proprii omului societății socialiste, să îndeplinească cu cinste sarcinile încredințate școlii de Congresul al X-lea al partidului".

La telecinemateca pentru elevi — un film de matematică

În emisiunea din 6 martie 1970 se va prezenta filmul „Locuri geometrice și aplicațiile lor", care prezintă, prin imagini și prin comentariu, problemele mai importante (teoreme și formule ale relațiilor geometrice) ce stau la baza înțelegerii locurilor geometrice plane.

În prima parte se insistă asupra înțelegerii semnificației noțiunii de loc geometric, ca figură geometrică ale cărei puncte satisfac aceeași proprietate. În continuare filmul îi ajută pe elevi să-și fixeze cunoștințele pe care le au despre principalele teoreme care stau la baza unor locuri geometrice plane : locul geometric al punctelor egal depărtate de un punct fix, locul geometric al punctelor capabile de un arc dat.

Teoremele care conduc la aceste locuri geometrice se referă la relațiile metrice într-un triunghi (teorema lui Pitagora) sau la alte proprietăți (proprietatea medianei unui triunghi dreptunghic corespunzătoare unghiului drept). Sînt studiate o serie de cazuri care se pot ivi la aflarea locului geometric al mijloacelor coardelor unui cerc care trec printr-un punct fix, care solicită elevului capacitatea de a aplica aceeași teoremă de locuri geometrice în cazuri diferite.

În partea a doua a filmului se prezintă o aplicație interesantă și o generalizare a unei teoreme studiate în prima parte : locul geometric al punctelor care împart un segment de lungime constantă și care se sprijină pe două drepte perpendiculare, într-un raport constant.

Filmul poate fi prezentat elevilor clasei a IX-a, în cadrul lecțiilor de recapitulare la temele Locuri geometrice, Cercul, Relații metrice într-un triunghi sau în clasa a XII-a în cadrul temei Elipsa.

Prof. V. ȘTEFĂNESCU
cercetător științific la
Institutul de științe
pedagogice

Atlasul istoric — o remarcabilă realizare editorială

Editura didactică și pedagogică, care a pus la îndemîna tineretului studios în ultimul timp un număr apreciabil de lucrări valoroase, a pregătit spre publicare un „Atlas istoric". Elaborat de un colectiv de eminenți oameni de știință, în frunte cu acad. C. Daicoviciu și prof. univ. Șt. Pascu, membru corespondent al Academiei, atlasul răspunde, atît prin conținutul său științific cît și prin realizarea grafică, tuturor exigențelor. Merită să fie semnalat faptul că o lucrare de asemenea dimensiuni nu a mai apărut în țara noastră și că ea se va situa printre cele mai bune lucrări de acest fel apărute pe plan mondial, fiind un instrument de lucru util tuturor categoriilor de lucrători din domeniul cultural, social și politic.

Interesele majore ale culturii noastre impun ca această lucrare să fie editată într-un tiraj care să răspundă nevoilor școlilor de toate categoriile și numărului mereu mai mare de specialiști și intelectuali din țara noastră. În acest scop, și avînd în vedere și faptul că o eventuală reeditare nu poate fi realizată în mai puțin de 10—15 ani, este necesar ca toți cei care doresc să și-l procure să se adreseze rețelei de librării pentru ca să și-l comande din timp.

Profesorii de istorie și activiștii culturali în primul rînd sînt solicitați să popularizeze lucrarea și să determine un număr cît mai mare de cititori, precum și bibliotecile, să și-l precomande din timp.

Taberele-curs pentru profesorii de geografie

În vacanța de vară din acest an — între 20-30 iulie a.c. — Societatea de științe geografice va organiza cea de-a XI-a ediție a taberelor-curs pentru profesorii de geografie din școlile de la orașe și sate. Aceste tabere se înscriu pe linia preocupărilor Societății pentru sprijinirea pregătirii postuniversitare a geografilor din școli. În continuare — în zilele de 31 iulie, 1 și 2 august a.c. — participanții la tabere și alți geografi se vor întruni la Oradea pentru a participa la cea de-a III-a Conferință națională de geografie a Societății de științe geografice, la care se vor prezenta comunicări de specialitate și referate axate pe teme care se referă la : cunoașterea orizontului local, geografia românească oglindită în literatura străină, ca și la predarea geografiei în școală, la terminologia și nomenclatura geografică. Lucrările Conferinței vor fi însoțite de o aplicație în zona Padeș — Cetățile Ponorului.

În acest an, cele 5 tabere curs organizate de S.S.G. vor fi grupate în nord-vestul țării, avînd ca centre de întîlnire a participanților orașele Alba Iulia, Cluj, Baia Mare, Bistrița și Deva. Programul fiecărei tabere-curs va cuprinde conferințe și comunicări de specialitate și metodico-didactice, aplicații zilnice pe teren, vizite documentar-științifice la obiective economice și social-culturale, colectări de materiale didactice, discuții și schimburi de experiență didactică și științifică.

Tabăra din Munții Apuseni, cu locul de întîlnire la Alba Iulia, va include în programul său aplicații pe valea Ampoiului, în depresiunea Zlatna, la Detunata, Abrud, în cursul superior al Arieșului, ghețarul de la Scărișoara, Beiuș, Oradea.

Tabăra Cluj va efectua aplicații în împrejurimile orașului Cluj, la izvoarele Someșului Mic, pe valea Arieșului și Hășdatelor, în munții Gilău și Vlădeasa, în depresiunile Huedin și Vad-Borod.

Tabăra Baia Mare include în programul său probleme de geografie fizică și economică privind munții Gutîi, Țibleș, Rodnei, depresiunile Maramureș și Oaș, culmea Prelucăi etc.

Planul tematic al taberei Bistrița-Năsăud se referă la cunoașterea complexă a orașului Bistrița și a împrejurimilor acestuia, precum și la o serie de aplicații în zona munților Călimani, a defileului Dedaș-Toplița, a depresiunii Dornelor, în cursul superior al Bistriței, în munții Rodnei și în estul depresiunii Maramureș.

Tabăra Deva va mijloci aprofundarea unor probleme privitoare la zonele depresionare Hațeg și Petroșani, la munții Paring și Retezat, la culoarul Mureșului, valea Ampoiului, Detunata, depresiunile Brad și Beiuș.

Profesorii de geografie se pot înscrie la aceste tabere-curs pînă la 10 mai a.c. Amănunte privind programul taberelor și condițiile de înscriere și participare pot fi obținute la inspectoratele școlare județene și la filialele S.S.G.

Sesiune de lichidare

Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștință celor interesați că profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de 3 ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat la el și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop în vacanța de primăvară a elevilor din anul școlar 1969 —1970.

Înscrierile pentru această sesiune urmează să se facă prin direcțiunile școlilor la inspectoratele școlare.

Inspectoratele școlare județene (municipiul București), după verificarea dosarelor candidaților înscriși vor efectua inspecțiile speciale.

Examenul se va desfășura după programele în vigoare pentru examenul de definitivare în învățămînt.

OPINII

A fi diriginte se învaţă?

Recent, în „Gazeta învăţămîntului" a fost lansată o întrebare : „Cînd şi unde înveţi să fii diriginte ? Încerc să răspund şi eu, prin articolul de faţă, la această întrebare.

Cînd, unde, şi cum învaţă profesorii să fie diriginţi ? Iată o întrebare care se pune tot mai stăruitor de la o vreme, o întrebare inevitabilă în contextul căutărilor menite să înrădăcineze un spirit nou în munca de dirigenţie, să-i dea un curs mai dinamic şi mai fecund. Răspunsul se cuvine bine cumpănit, pentru că dirigenţia este cu mult mai mult decît simpla administrare a unei clase. Nu întîmplător tocmai în perimetrul dirigenţiei întîmpină profesorii o serie de mari dificultăţi ; acestea sînt alimentate, în mare parte, de modul în care au fost — sau mai bine zis n-au fost — pregătiţi pentru a desfăşura această activitate.

Dar este oare nevoie de o pregătire specială a profesorilor pentru munca de dirigenţie ? La urma urmei, aceasta nu este o „specialitate", cum ar fi istoria sau matematica. Toţi profesorii, indiferent de obiectul pe care îl predau, pot fi investiţi cu răspunderea dirigenţiei, pentru că toţi sînt chemaţi să se afirme ca educatori *pe întreg parcursul procesului de învăţămînt*. Tuturor li se cere să valorifice resursele formative ale fiecărei lecţii şi toţi trebuie să pună în joc, pentru aceasta, multiple disponibilităţi — de buni organizatori ai colectivităţii de elevi, de fini psihologi, atenţi la evoluţia elevilor lor, de îndrumători apropiaţi ai acestora în cultivarea inteligenţei, în formarea caracterelor, a idealurilor înaintate de viaţă. Dar acestea sînt tocmai însuşirile şi disponibilităţile profesionale pe care le solicită şi dirigenţia — firește, la un coeficient de intensitate mai înalt, într-un sens mai adînc, într-o perspectivă educaţională mai largă. Cu alte cuvinte, munca de dirigenţie îi pretinde profesorului *în special* calităţi care trebuie să-i fie proprii *în general*.

Destui profesori consideră dirigenţia ca un „călcîi al lui Achile", ea părîndu-li-se a fi domeniul în care sînt mai vulnerabili, mai nesiguri. Într-adevăr, constatăm nu rareori cît de dificil le este unor diriginţi să-şi închege acţiunea educaţională într-un ansamblu, să-i dea o perspectivă clară, să se apropie cu adevărat de elevi, să comunice cu ei într-un fel mai deschis, să întrebuinţeze cu degajare întreg registrul instrumentelor de înrîurire. Sub acest raport, de fapt, nici la lecţie nu le este mai uşor. Am putut constata, la unii profesori la ale căror lecţii am asistat, o surprinzătoare metamorfoză intervenită din momentul în care-şi dădeau seama că ceea ce urmăream nu era materia specialităţii lor, ci modul în care o valorifică în sens formativ : lecţia pierdea din cursivitate, în locul degajării obişnuite se instala o anume nesiguranţă şi stînjenează, creştea frecvenţa clişeelor „educative". Unii chiar au mărturisit, uneori în glumă, alteori mai în serios că au încercat aceeaşi senzaţie ca la o oră de dirigenţie „cu public" ! De fapt, profesorii îşi dau seama că este mai greu să educi decît să instruieşti. Cu atît mai greu pentru cei care, prin pregătirea primită, nu stăpînesc cu adevărat cheia cu care să poată pătrunde mai adînc în intimitatea procesului formativ, în subtilităţile mecanismului său complicat.

Toate acestea la un loc ne-ar putea determina să considerăm că *o bună pregătire pentru munca de dirigenţie trebuie să fie, în fond, o bună pregătire generală, o pregătire cît mai completă pentru cariera profesorală.*

Locul unde se pun bazele unei asemenea „pregătiri generale" este desigur sistemul învăţămîntului superior, diversele institute şi facultăţi cu profil pedagogic. Cum însă realitatea arată că profesorii se achită mai lesne şi mai degajat de sarcinile instructive şi se înhibă, sau devin vulnerabili în faţa obligaţiilor lor formative, înseamnă că pe undeva pregătirea universitară a fost deficitară sau nu îndeajuns echilibrată în elementele ei de bază. Asupra necesităţii unei asemenea echilibrări în pregătirea profesională a viitorilor profesori atrag atenţia şi Directivele C. C. al P.C.R. privind dezvoltarea învăţămîntului din ţara noastră, care menţionează necesitatea de a se asigura profesorilor „un orizont larg de informaţie ştiinţifică" şi „o bună formaţie pedagogică". În fapt, cum s-a mai semnalat în atîtea rînduri, *tocmai această formaţie pedagogică pare a fi veriga mai slabă în sistemul pregătirii universitare a cadrelor didactice. Pedagogia şi — în cadrul acesteia — teoria şi practica educaţiei nu ocupă încă un loc corespunzător. Este de asemenea minoră atenţia ce se acordă disciplinelor menite să dea consistenţă formaţiei pedagogice a viitorului dascăl — psihologia generală, psihologia copilului şi a adolescentului, psihologia pedagogică, sociologia educaţiei etc. — iar în procesul practicii pedagogice spaţiul de mişcare al viitorilor dascăli în exerciţiul funcţiunilor educative este îndeobşte redus la minimum.* Ar fi riscant, desigur, să li se ceară să ţină ore de dirigenţie în faţa unor elevi pe care nu-i cunosc, cu care n-au apucat să aibă decît legături ocazionale; ar putea în schimb face o bună ucenicie dacă ar fi grupaţi în echipe mici, sau chiar individual, pe lîngă diriginţii cei mai buni, pentru a participa activ la toate momentele activităţii lor complexe.

Pledoaria aceasta pentru o bună pregătire generală a profesorilor diriginţi nu exclude desigur *necesitatea unei aprofundări speciale* a problemelor particulare ale muncii de dirigenţie. Practica ne oferă de fapt un cerc destul de larg de posibilităţi de a răspunde acestei necesităţi. Problema e *dacă* şi *cît* le mobilizăm în interesul pregătirii şi perfecţionării profesorului în calitatea lui de educator, de diriginte. Bunăoară, în evantaiul larg de acţiuni ale Institutului Central de perfecţionare încă nu şi-a găsit locul nici un stagiu, oricît de redus, pentru diriginţi. Pe lîngă un asemenea stagiu, responsabilii comisiilor metodice ale diriginţilor ar putea dezbate chiar de cîteva ori într-un an problemele muncii educative, adunîndu-se sub auspiciile Institutului Central de perfecţionare în oraşele universitare, în jurul catedrelor de pedagogie. Şi examenele de grad ar putea constitui o pîrghie de ridicare a calităţii muncii diriginţilor, cu atît mai mult cu cît, de regulă, inspecţia nu ocoleşte dirigenţia. Din păcate, însă, cel mai ades se asistă la o singură oră de dirigenţie (care, firește, se pregăteşte minuţios, unii făcînd şi repetiţii !), dîndu-se pentru ea note chiar mai mari decît la inspecţia „de specialitate". Procedeul este, cum bine ştim cu toţii, formal şi stimulează formalismul.

Pe plan local, casele corpului didactic şi-ar putea asuma, la rîndul lor, răspunderea de a asigura o bună informaţie ştiinţifică în problemele de bază ale educaţiei, de a iniţia dezbateri, de a acorda printr-un cabinet anume destinat o asistenţă pedagogică specială profesorilor diriginţi şi de a înlesni circulaţia experienţei pozitive în acest domeniu.

Desigur că la toate acestea îşi poate alătura contribuţia şi „Laboratorul dirigintelui" din Institutul de ştiinţe pedagogice, nu numai prin lucrările sale, dar şi prin participarea activă la diverse cursuri şi stagii de perfecţionare a profesorilor diriginţi (în cazul că s-ar organiza), ca şi prin raporturi mai apropiate cu cercurile largi ale acestor profesori. Colectivul laboratorului a şi luat parte la cîteva consfătuiri organizate de inspectoratele şcolare judeţene, la întîlniri iniţiate în şcoli de către comisiile metodice ale diriginţilor etc. Ne-am oferi de asemenea bucuros colaborarea dacă, de pildă, Casa corpului didactic a municipiului Bucureşti ar găsi utilă propunerea de a include în programul său o „zi a diriginţilor".

Există însă şi o „şcoală" anume a profesorilor diriginţi, un organizator al preocupărilor de perfecţionare : este comisia metodică a diriginţilor din fiecare şcoală. Multe comisii ale diriginţilor se înfăţişează azi cu o experienţă valoroasă, înlesnind informarea membrilor lor, încurajîndu-le studiul, prelucrînd şi relansînd experienţa bună patronînd chiar unele cercetări aplicative. Nu este însă mai puţin adevărat că numeroase asemenea comisii sînt încă inerte, avînd o activitate sporadică, formală. În această ordine de idei e chiar ciudat cum, deşi tot mai mulţi dascăli se conving că „ora deschisă de dirigenţie" este cu totul neindicată, ducînd la regizare şi limitînd considerabil posibilitatea elevilor de a se exprima deschis, spontan, sincer, ea rămîne totuşi la loc de cinste în planurile multor comisii ale profesorilor diriginţi. Sigur, nu e totul să le scoatem ; trebuie să ne gîndim ce punem la loc. Soluţiile nu lipsesc. Ne par, de pildă, indicate interasistenţele discrete, strict individuale, înregistrarea — de asemenea discretă — prin diverse mijloace tehnice moderne, a unor convorbiri cu elevii, jurnalele celor mai izbutite acţiuni ale profesorilor diriginţi din şcoală etc.

Un lucru este, în orice caz, sigur : profesorii nu pot fi învăţaţi să fie diriginţi doar pe calea unor măsuri şi acţiuni parţiale, unilaterale. În facultate, în cadrul pregătirii postuniversitare, la Casa corpului didactic, în comisia metodică a diriginţilor şi, neîndoielnic, în munca educativă nemijlocită există, după cum se vede, încă destule rezerve care, puse deplin în valoare, ar putea face din dirigenţie o îndeletnicire preferată a profesorilor, teren optim de creaţie pedagogică, de afirmare a personalităţii educatorilor, de profunde satisfacţii spirituale.

VIRGIL CARABA
şeful „Laboratorului dirigintelui"
Institutul de ştiinţe pedagogice

Oră de lectură în clasa a III-a, de la Şcoala generală din comuna Ogra, judeţul Mureş

Despre notele mari ale elevilor mici

Într-o conferinţă sau într-o discuţie liberă, nu mai ţin minte exact, s-a vorbit despre discontinuităţile învăţămîntului matematic : între clasa a patra şi a cincea, între clasa a opta şi liceu, între liceu şi facultate. Poate că acest decalaj de cerinţe este determinat de faptul că exigenţa dăscălească este proporţională cu cultura de specialitate a examinatorului. În orice caz, urmările „discontinuităţii" se resimt greu pe pielea elevilor.

Am asistat la o serbare de fine de an unde, la o clasă a treia, au existat douăzeci de premii şi menţiuni. Totalul clasei era de treizeci şi doi de elevi. Deci chiar mai mult decît o jumătate de clasă avea drept la „decoraţii". La fiecare categorie de premii se citea o adevărată listă. Erau, de pildă, cinci elevi cu media 10 absolut. Mărturisesc că am fost destul de descumpănit. Pe de o parte mă acuzam în gînd — şi împreună cu mine şi pe cei lalţi profesori de liceu — că nu sînt în stare să cultiv întreg lanul de desăvîrşiri, că înăbuş talente şi stăvilesc elanuri, că păcătuiesc într-u didactică şi metodică. Pe de altă parte, mă gîndeam că dacă există asemenea profuziune de note foarte bune la clasele mici, atunci ori examinatorii se situează la nivelul unei minime exigenţe, ori programele sînt depăşite de fluxul impetuos al inteligenţei străngarilor (lucru admisibil, dar nu chiar în această măsură). Deci nepotrivirea între „ce pot" şi „ce trebuie" să facă aceşti elevi este atît de mare, încît învaţă fără să vrea, solicitările fiind sub nivelul capacităţii lor — şi tocmai aceasta îi va face să capoteze în clasele mai mari. S-ar putea deci, mi-am spus, ca aceasta să fie o cauză a denivelării de aprecieri. Cum eram sigur că mai sînt şi altele, mi-am propus să fac în anul următor, pentru lămurirea mea personală, un fel de sondaj discret în clasa respectivă, oprindu-mă în special la elevii cu media generală zece.

Trecînd, ulterior, la realizarea proiectului, am pus acestor elevi anumite întrebări. Am găsit într-adevăr printre ei copii cu o excepţională rapiditate de manevră a gîndului, aţii cu o profunzime de raţionament care ar face cinste şi unui matur, dar am găsit şi exemplare care nici cel puţin nu înţelegeau răspunsurile date de colegii lor din primele categorii. Media, însă, o aveau toţi aceeaşi. S-ar putea replica, aşa cum mi-au şi replicat cîţiva învăţători, că aceşti elevi, răspunzînd perfect la toate întrebările implicate de programă şi manual, merită nota maximă. Nu sînt partizanul notelor prin comparaţie. Dar dacă această comparaţie arată denivelări flagrante atunci, cu toată părerea de rău, unul singur poate avea zece, unul singur poate fi „cel mai bun".

Să presupunem totuşi că nu facem aprecierea prin comparaţie cu alţi elevi (deşi desfid pe cel care îmi spune că nu este de loc influenţat de ea). Se iveşte chestiunea notei zece. Despre ea s-a vorbit mereu, se mai vorbeşte, s-a scris şi se mai scrie. Daţi-mi voie să rezum, trecînd şi prin filtrul meu : presupun că nota zece este meritată de copilul care, pe lîngă faptul că ştie tot ce trebuie să ştie, mai face ceva în plus — şi anume, stabileşte legături în toate sensurile în materialul parcurs. Mulţi vor spune că mai există şi alte criterii pe care trebuie să le îndeplinească aspirantul la nota maximă — de pildă exprimarea, redactarea etc. E firesc ca fiecare să aibă criterii proprii. În orice caz, un lucru este cert : că nota zece ar trebui dată cu mai multă greutate decît se dă în prezent. Vom constata atunci că într-o clasă rămîn foarte puţini elevi apreciaţi la maximum. Vor fi, desigur, şi cîteva elemente foarte bune cu nota nouă, iar notele celorlalţi se vor alinia cuminţi după ordinea lor firească, ulterior verificată şi în clasele mari.

De unde vine, ne vom întreba, această indulgenţă la dascălii începutului ? Obiectiv ea n-ar trebui să existe, subiectiv ea există totuşi. (Spun „subiectiv" fără ca acest cuvînt să stîrbească generalul !) Manevrele de apropiere dintre pedagog şi copii sînt anevoioase, cei mici sînt susceptibili, delicaţi. Vin de la grădiniţă în cel mai fericit caz, iar adesea de-a dreptul din cuibul de răsfăţ al părinţilor şi al bunicilor. Vin cu farmecul indicibil al vîrstelor mici. Cum să le rezişti ? Şi cum să nu te influenţeze ? Manevrele de apropiere se fac şi de la învăţător la familie. Este recomandabil, este foarte bine, dar... nici prea bine nu e bine ! Există un anumit prag peste care, cu toată amabilitatea, nu trebuie să trecem. Or, acest prag este depăşit adesea în rapoartele noastre cu părinţii celor mici, notele egalîndu-se sub semnul unei nivelări indulgente.

Consider acest fenomen explicabil fără a fi justificabil. Înseamnă, deci, că el poate — şi trebuie — să fie remediat.

CONSTANTIN OTTESCU

Coordonatele superioare ale activităţii curente

(Urmare din pag. 1-a)

solicitat controlul muncii şi sprijinul membrilor birourilor executive ale consiliilor judeţene ale sindicatelor, care se manifestă încă slab în activitatea comitetelor şi grupelor sindicale.

■ **Adunările generale trimestriale** reprezintă, după cum se ştie (este drept nu chiar peste tot) forma statutară de manifestare în plen a grupei sindicale. Uneori însă, conţinutul şi deci eficienţa acestora au fost diminuate fie din necunoaşterea rostului lor, fie din lipsa efortului de gîndire al unor organizatori. Se proceda la o succintă prezentare a rezultatelor la învăţătură pe trimestrul şcolar parcurs, cu nelipsitele exemple pozitive şi negative, semănînd leit cu raportul prezentat de director cu o săptămînă (în cel mai fericit caz), cu o zi, ori chiar cu cîteva minute înainte. Din păcate, astfel de practici au persistat şi în perioada recentelor alegeri. La un mare liceu dintr-un centru de judeţ adunarea a avut loc după o altă şedinţă, avînd aproximativ aceeaşi componenţă, fără să se dea cel puţin pauză.

Apar însă şi alte „iniţiative". Adunările nu se organizează, în mod deliberat, trimestrial, ci anual. Organizatorul de grupă de la o casă de copii, unde se manifestau neajunsuri în munca educativă, a arătat că n-a ţinut adunări trimestriale întrucît a considerat că nu e nevoie de acestea. Considera probabil firesc ca atitudinea educatorilor să se discute doar cu prilejul anchetelor disciplinare, care nu ocoliseră deloc instituţia respectivă.

Experienţa sindicatelor cu activitate permanentă şi cu rezultate bune demonstrează că adunările trimestriale ale grupelor au un loc bine definit în viaţa colectivelor şcolare. Adunarea trebuie să dea prilej exprimării deschise a opiniei colectivului în legătură cu problemele majore ale şcolii, să-l deprindă să gîndească şi să aprecieze la dimensiunile intereselor generale ale instituţiei, spre binele mers al acesteia, să pună într-o lumină limpede starea de spirit din colectiv, aducînd cu curaj în prim plan tot ce interesează colectivul. Nu există aspect de muncă, de viaţă, de comportare, care să fie în afara sferei de preocupări a organizaţiei sindicale. Dar discutarea oricărui aspect va fi utilă numai dacă va conduce la elaborarea de soluţii care să fie recomandate conducerii şcolii cu autoritatea plenului organizat, pentru a asigura îndeplinirea riguroasă, exemplară, a sarcinilor şcolii.

Adunarea trimestrială îşi poate asuma şi rolul de a informa membrii de sindicat asupra noutăţilor apărute în publicaţiile de specialitate, pedagogice şi metodice, asupra experimentelor iniţiate în diferite şcoli sau asupra a ceea ce se preconizează în materie de învăţămînt, prin prizma cerinţelor de azi şi de viitor ale şcolii noastre. În adunări se pot face aprecieri asupra modului în care sînt minuite instrumentele de stimulare sau de dezaprobare, cum este aplicat Statutul personalului didactic etc.

Pentru îndeplinirea cu succes a unor asemenea funcţii, adunarea generală a grupei trebuie să fie însă temeinic pregătită, bine condusă şi axată pe cele mai stringente interese de ordin etico-profesional, de natură să permită manifestarea civică a tuturor şi a fiecăruia în parte.

■ **Valorificarea deplină a potenţialului uman** este o cerinţă de prim ordin în asigurarea sucesului muncii. Satisfacerea acestei cerinţe impune, în primul rînd, cunoaşterea volumului şi profunzimii pregătirii cadrelor didactice, a personalului didactic ajutător şi al celui auxiliar, în scopul îndeplinirii sarcinilor sporite formulate pentru fiecare post, catedră, funcţie. Fiecare la locul său este o individualitate responsabilă, încadrată într-un angrenaj care trebuie să funcţioneze ireproşabil. Pentru cunoaşterea cît mai profundă a cadrelor, sindicatele pot iniţia studii în colaborare cu conducerea şcolii, sub îndrumarea organizaţiei de partid, orientînd bineînţeles direcţia preocupărilor sale conform cu specificul său de organizaţie profesională. În acest fel, sindicatele din şcoli vor fi pe deplin angajate în efortul general de promovare a atitudinii înaintate faţă de munca intelectuală şi vor susţine acţiunile metodice şi de perfecţionare iniţiate de organele de stat.

■ **Problemele sociale** sînt destul de des tratate estompat sau chiar confuz. Se trece uşor peste modul în care se aplică actele normative ce reglementează salarizarea şi normarea muncii, mişcarea personalului didactic, după cum nu se aminteşte suficient despre condiţiile igienice care trebuie asigurate activităţii în diferite locuri de muncă. În numeroase şcoli, concediile nu se planifică decît abia la sfîrşitul anului şcolar, motiv de griji mărturisite adesea public de către cei ce vor să-şi procure bilete de odihnă sau tratament fie prin sindicat, fie prin O.N.T. Atenţia pentru sănătatea celor ce lucrează în şcoli e concretizată în prea puţine acţiuni. Se impune să recitim cu atenţie Statutul U.G.S.R. pentru a aprofunda caracterul şi amploarea îndatoririlor ce ne revin şi în această direcţie.

Dacă la toate acestea adăugăm necesitatea vitală a iniţiativei, a spiritului receptiv şi creator, a perspectivei, a sensibilităţii faţă de problemele vieţii colectivului şi dorinţa fierbinte de a onora mandatul încredinţat, voinţa de a ridica printr-o contribuţie eficientă prestigiul organizaţiei, vom întregi şi încheia consideraţiile expuse în legătură cu unele aspecte ce privesc activitatea sindicatelor din şcoli în această etapă.

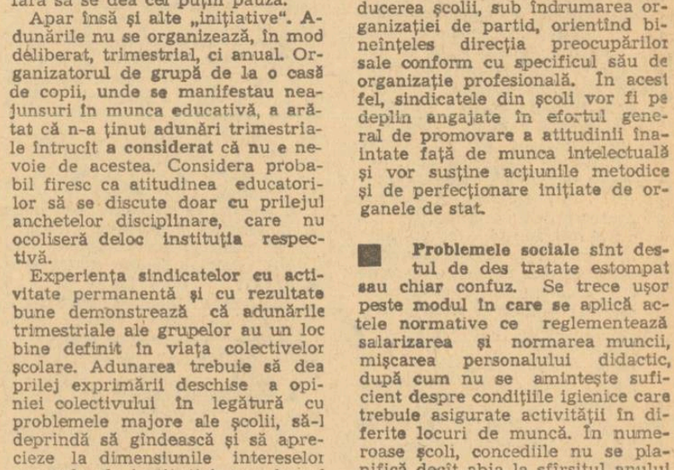

Cercul de navomodele de la Casa pionierilor din Timişoara

POEZIE—ŞCOALĂ

(Urmare din pag. 1-a)

mari curente literare din istoria umanităţii — clasicismul antic, renaşterea, romantismul — trebuie amintite numele cîtorva zeci de autori şi titlurile principalelor opere ale acestora, în două ore trebuie încheiată „studierea" lui Shakespeare, într-o oră monumentala operă balzaciană, în aproximativ 15 minute dramaturgia lui Ibsen. În asemenea condiţii este limpede că se debitează generalităţi, se fac caracterizări nediferenţiate, se dă o informaţie schematică, de tablou sinoptic, în timp ce atingerea obiectivelor majore urmărite prin introducerea studiului literaturii universale rămîne mai departe doar un deziderat".

Rezultă din ceea ce spun interlocutorii noştri, ca şi din propriile noastre investigaţii, că în predarea literaturii trebuie să se schimbe ceva. Nu credem, firește, că este cazul să se renunţe la formarea unui orizont literar de ansamblu, sau să se părăsească prezentarea evoluţiei istorice a literaturii, socotim însă că se impune curajul selecţiei. Menţinînd esenţialul, continuînd să prezentăm istoria marilor curente literare şi artistice, le putem ilustra prin studiul aprofundat al unor opere citite de elevi în întregime, care să le dea imaginea cuprinzătoare a momentelor de vîrf ale literaturii. S-ar putea chiar — cu titlu experimental sau cu caracter permanent — ca aceste opere ilustrative să fie schimbate de la an la an. În orice caz, un asemenea contact aprofundat al adolescenţilor cu principalele opere literare formează gustul artistic, permite pătrunderea reală în sfera problemelor esteticului.

Nu se pune însă numai problema „ce predăm", ci şi „cum predăm". Ocupîndu-se de raporturile dintre programa de literatură şi creaţia literară, criticul de artă DINU SĂRARU *sublinia hiatul care a existat, mai ales în domeniul poeziei, între materia şcolară pe de o parte şi realizările şi tendinţele literaturii actuale pe de altă parte.*

„Mulţi elevi, spunea Dinu Săraru, consideră, din pricina unui studiu clasicizant în exces, că singurele criterii de apreciere a unei poezii sînt cele care se aplică la „Juna Rodică". Această unilateralitate este în cea mai mare măsură rezultatul acumulării unor grave deficienţe, determinate de modul cum a fost orientată literatura într-un trecut nu prea îndepărtat şi la a căror lichidare nu s-a operat cu toată hotărîrea. Nu este mai puţin adevărat că studiul literaturii în şcoală nu va putea cuprinde niciodată „la zi" evoluţia literaturii ca atare. El trebuie să direcţioneze însă orientarea tinerilor către acest domeniu şi să înregistreze cu mai multă sensibilitate ceea ce este cu adevărat valoros şi confirmat în peisajul literar contemporan."

La problema modalităţilor studiului literaturii s-a referit şi profesorul ION DUMITRESCU, *care a afirmat :* „Multă vreme, ceea ce a interesat în primul rînd în studiul poeziei a fost conţinutul, forma fiind lăsată pe cel de al doilea plan. Azi, cînd lucrurile au devenit mai clare, simţim încă destul de greu urmările acestui mod de concepere a studiului poeziei. Aş dori să reamintesc aici celor care sînt încă tributari concepţiei antinomice despre formă şi fond, cîteva cuvinte care aparţin unui mare poet al Franţei, Paul Valery : „Spre deosebire de forma unui mesaj în proză, care dispare de îndată ce mesajul a fost comunicat — spunea Valery — forma unei poezii face parte din însăşi raţiunea de existenţă a acesteia şi nu poate să nu reziste în timp, dacă avem de a face cu o poezie adevărată".

Considerăm că interlocutorul nostru este pe deplin îndreptăţit atunci cînd se opune unei analize aşa zise „de conţinut", care, în fapt, nivelează perfect, pînă la totala confundare, trăsăturile caracteristice ale diferitelor genuri literare. Cu adevărat util pentru studiul poeziei, al literaturii în general, este să-i obişnuim pe elevi să exprime ceea ce au resimţit cu prilejul lecturii unei poezii, fără să recurgă la intermediul unor clişee. Pentru aceasta trebuie, desigur, să-i iniţiem în cunoaşterea tehnicii poeziei — fără a ne opri exclusiv la o analiză tehnicistă — să-i determinăm să descopere valoarea şi resursele limbii literare, să-i facem să-şi dea seama că imaginea poetică nu este exclusiv reproductivă şi nici nu depinde exclusiv de imaginaţia poetului.

O cale extrem de utilă pentru apropierea tineretului şcolar de poezie o constituie reluarea tradiţiei întîlnirilor între scriitori şi tineri, tradiţie care are în ţara noastră o deosebită strălucire. Octavian Goga, Mihail Sadoveanu, Camil Petrescu, Lucian Blaga, Eugen Lovinescu şi alte personalităţi prestigioase ale literaturii noastre au venit, nu o dată, printre tinerii din şcoli să le vorbească despre arta cuvîntului şi să le ilustreze uriaşa forţă a acestuia.

„Întîlnirile cu corifeii literaturii — îşi aminteşte prof. CONST. MARINESCU — au lăsat urme adînci în viaţa multora dintre intelectualii generaţiei mele. Pentru unii aceste întîlniri au dat sensuri noi lecturii literare, altora le-au relevat vocaţia. Trebuie să mărturisesc că ceea ce m-a impresionat profund, din prima clipă a contactului cu marii scriitori pe care am avut fericirea să-i cunosc, a fost personalitatea lor puternică şi, în acelaşi timp, apropiată, impresia de unitate între valoarea operei şi comportarea omului. Este o pildă minunată pe care mi-aş permite să o dau tinerilor scriitori ce vin astăzi în şcoli. Nu vreau să par retoric, dar aş adăuga în această privinţă : elevii nu ascultă numai, vă şi privesc, sau în primul rînd vă privesc. Ei caută în scriitor, aşa cum caută în orice om care le stîrneşte admiraţia, un model de viaţă".

Pornind de la deosebita valoare a întîlnirilor dintre elevi şi marile personalităţi artistice ne gîndim că Televiziunea — în cadrul emisiunilor educative sau, şi mai bine, al teleşcolii — permite „întîlnirea" elevilor din toate colţurile ţării cu maeştrii literaturii noastre contemporane. Sugerăm iniţierea unui ciclu de emisiuni care, avînd drept cadru o întîlnire reală a unui scriitor consacrat cu elevii dintr-o anumită şcoală, poate fi de fapt „întîlnirea" lui cu toţi tinerii săi cititori din şcoli. Desigur, nu vom cere în asemenea prilejuri scriitorului să-şi „explice" în mod didacticist opera, ci să transmită acea cheie nevăzută şi subtilă de pătrundere în atmosfera creaţiei literare.

În general Televiziunea are multiple posibilităţi de a cîştiga interesul tinerilor pentru poezie, prin emisiuni-recital concepute special. Aici nu se pune problema de a porni, ca în plastică, „ab ovo" (căci o parte din teren a fost desţelenită de şcoală), ci de a concentra lumina reflectoarelor pe marile valori poetice ale secolului nostru, începînd cu Arghezi, Ion Barbu şi Blaga şi evoluînd clar în limitele criteriului estetic.

Pe lîngă asemenea emisiuni, şezătorile literare, deplasarea maeştrilor cuvîntului în şcoli pot fi un util punct de întîlnire între literatura contemporană şi învăţămînt. Evident însă că aşa cum se impune o concepţie clară şi o metodologie adecvată în eliminarea formelor perimate din predarea literaturii, se impune o concepţie clară şi o metodologie corespunzătoare în organizarea acestor întîlniri.

„Întîlnirile de acest fel — afirmă criticul literar GHEORGHE ACHIŢEI — impun o atentă pregătire prealabilă care, în esenţă, constă în cernerea atentă a valorilor autentice de pseudovalori. Firmamentul literaturii noastre actuale beneficiază de constelaţii poetice cu strălucire veritabilă şi de o critică ştiinţifică obiectivă, ceea ce permite să-i putem pune la adăpost pe cititorul adolescent de asaltul strălucirilor de sticlă colorată. Socotesc că am răspunde unor reale necesităţi şi am veni în întîmpinarea unor cerinţe ale corpului didactic de specialitate dacă, în cadrul şezătorilor literare, un critic ar efectua în prealabil determinarea lapidară a coordonatelor de referire în ceea ce priveşte structura lucrărilor şi personalitatea poeţilor care se prezintă tînărul auditoriu".

O cale încă insuficient explorată de integrare a poeziei în sfera de preocupări a tinerei generaţii este încurajarea dezvoltării unor nuclee de poezie autentică, în şcoală chiar.

„Mi se pare binevenit faptul că în şcoală se creează cenacluri literare ale elevilor — ne-a spus prof. Gh. BURCESCU. Acestea sînt forme specifice de îndrumare într-un domeniu artistic în care nu au fost create — pentru că nici n-ar fi utile — şcoli speciale. Cred că participarea scriitorilor, a poeţilor şi criticilor literari la îndrumarea activităţii cenaclurilor şcolare, la realizarea selecţiei de valori estetice cerută de ridicarea nivelului calitativ al revistelor editate de şcoli ar favoriza mult întîlnirea elevilor cu adevărata poezie".

Credem că interlocutorul nostru are dreptate şi considerăm că nu s-a procedat bine acolo unde au fost eriţaţi în îndrumători ai revistelor şi ai cenaclurilor şcolare tineri ce se află ei înşişi la începuturile meşteşugului poetic. Cum pot da îndrumări asemenea mentori care mai au ei înşişi aproape totul de învăţat ?

Reiese cert, la sfîrşitul acestui succint tur de orizont pe coordonatele şcoală-poezie, că orice soluţie valabilă, operantă, trece prin recunoaşterea şi transpunerea în practica didactică şi educativă a unor adevăruri teoretice fundamentale. Ne referim la specificitatea şi valenţele cunoaşterii artistice, la dialectica raportului formă-conţinut, la multiplicitatea personalităţilor şi manifestărilor poetice. Relevarea lor în profunzime, bazată pe o concepţie ştiinţifică şi cu ajutorul unor forme flexibile, adecvate este o condiţie esenţială a formării concepţiei estetice a tineretului. Şi tot atît de esenţială este prezenţa raporturilor cu creaţia artistică contemporană în tot ce are ea mai expresiv, reprezentativ şi autentic, ca o condiţionare a educaţiei în actualitate pentru viitor. Altfel riscăm ca elevii să se oprească la nivelul poeziei clasice sau, şi mai grav, la nivelul unor criterii estetice pseudoclasicizante, situaţie inacceptabilă azi, cînd raporturile tineretului cu artele, cu literatura sînt chemate să constituie, alături de raporturile cu ştiinţa, cu tehnica, o componentă definitorie pentru structura sa spirituală.

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

— PENTRU ANUL UNIVERSITAR 1970-1971 —

După cum s-a anunțat, concursul de admitere în învățămîntul superior pentru anul universitar 1970/1971 începe la data de 10 iulie a.c. Pentru informarea viitorilor candidați publicăm disciplinele și probele de concurs. Rețeaua instituțiilor de învățămînt superior, programele disciplinelor, ca și detalii privind organizarea și desfășurarea concursului sînt cuprinse în broșura „Admiterea în învățămîntul superior — 1970" care se află sub tipar.

A. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR TEHNIC

I. Cursuri de ingineri, arhitecți

1. Facultatea de electronică și telecomunicații (toate secțiile); Facultatea de electrotehnică (toate secțiile); Facultatea de mecanică (toate secțiile); Facultatea de electromecanică minieră; Facultatea de mecanică agricolă; Facultatea de energetică (toate secțiile); Facultatea de automatică (toate secțiile); Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini (toate secțiile); Facultatea de industrie ușoară (toate secțiile); Facultatea de mașini și utilaj petrolier; Facultatea de forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze; Facultatea de mine; Facultatea de construcții (toate secțiile); Facultatea de construcții feroviare, drumuri și poduri (toate secțiile); Facultatea de geologie tehnică; Facultatea de instalații pentru construcții; Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții; Facultatea de transporturi (toate secțiile); Facultatea de hidrotehnică (toate secțiile); Facultatea de industria lemnului:
— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *), trigonometrie, elemente de analiză matematică) — scris și oral.
— Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris.

2. Facultatea de metalurgie (toate secțiile):
— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *), trigonometrie) — scris și oral.
— Fizică (mecanică, fizică moleculară și căldură) — scris.

3. Facultatea de chimie industrială (toate secțiile); Facultatea de tehnologia și chimizarea petrolului și gazelor:
— Chimie (anorganică și organică) —scris și oral.
— Matematici (algebră și elemente de analiză matematică **) — scris.
— Fizică (optică, fizică moleculară și căldură) — scris.

4. Facultatea de industrii alimentare și tehnica pescuitului (secția de industrii alimentare):
— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Matematici (algebră, trigonometrie) — scris.

5. Facultatea de industrii alimentare și tehnica pescuitului (secția tehnica pescuitului și piscicultură):
— Zoologie sau botanică (la alegere) — scris și oral.
— Matematici (algebră, trigonometrie) — scris și oral.

6. Facultatea de silvicultură și exploatarea pădurilor:
— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *), trigonometrie) — scris și oral.
— Botanică — scris.

7. Facultatea de arhitectură și urbanism:
Etapa I — eliminatorie:
— probe practice de aptitudini:
a) desen tehnic.
b) desen liber.
Etapa a II-a:
— Matematici (algebră, trigonometrie, geometrie plană și în spațiu *) — scris și oral.

II. Cursuri de subingineri

1. Secțiile: electrotehnică; electroenergetică; termoenergetică; electronică aplicată; tehnologia prelucrării la rece; întreținere și reparații auto; montarea și întreținerea utilajului chimic; instalații pentru construcții; topografie minieră; mine; electromecanică minieră; forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze; electromecanică petrolieră; construcții civile și industriale; construcții hidrotehnice; drumuri și poduri; construcții și întreținere feroviară; îmbunătățiri funciare; mașini și utilaj pentru construcții:
— Matematici (algebră, geometrie plană *), trigonometrie) — scris și oral.
— Fizică (mecanică, electricitate) — scris.

2. Secțiile: metalurgie feroasă (furnale și oțelării); forje și tratamente termice:
— Matematici (algebră, geometrie plană *), trigonometrie) — scris și oral.
— Fizică (mecanică, fizică moleculară și căldură) — scris.

3. Secțiile: tehnologia chimică organică; tehnologia chimică a macromoleculelor; morărit și panificație; industrii alimentare extractive; industrii alimentare de origină animală; industrii alimentare de origină vegetală:
— Chimie organică — scris și oral.
— Matematici (algebră) — scris.

4. Secțiile: tehnologia chimică anorganică; tehnologia silicaților și compușilor oxidici:
— Chimie anorganică — scris și oral.
— Matematici (algebră) — scris.

5. Secția: cadastru funciar:
— Matematici (algebră, geometrie plană *), trigonometrie) — scris și oral.
— Fizică (mecanică, optică) — scris.

B. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR AGRICOL

1. Facultatea de agricultură și Facultatea de horticultură:
— Botanică — scris și oral.
— Chimie (anorganică și organică) — scris.

2. Facultatea de medicină veterinară; Facultatea de zootehnie:
— Zoologie sau anatomia și fiziologia omului (la alegere) — scris și oral.
— Chimie (anorganică și organică) — scris.

C. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ECONOMIC

1. Facultatea de economia producției (secțiile economia industriei, construcțiilor și transporturilor, economia agriculturii); Facultatea de finanțe; Facultatea de contabilitate; Facultatea de comerț (secția economia comerțului interior); Facultatea de economie generală; Facultățile de studii economice din Cluj, Iași, Craiova și Timișoara (toate secțiile):
— Matematici (algebră, trigonometrie) — scris și oral.
— Economie politică — scris.

2. Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secția statistică):
— Matematici (algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică **) — scris și oral.
— Economie politică — scris.

3. Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secțiile mecanizarea și automatizarea calculului economic; cibernetică economică):
— Matematici (algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică **) — scris și oral.
— Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris.

4. Facultatea de comerț (secția economia comerțului exterior):
— Matematici (algebră, trigonometrie) — scris și oral.
— O limbă străină la alegere (engleza, franceză, germana, rusa) — scris.
— Economie politică — oral.

5 Facultatea de comerț (secția merceologie):
— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Matematici (algebră, trigonometrie) — scris.

D. ÎNVĂȚĂMÎNTUL UNIVERSITAR

1. Facultatea de matematică-mecanică; Facultatea de matematică:
— Algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică — scris și oral.
— Geometrie plană și în spațiu *), geometrie analitică — scris.

2. Facultatea de fizică:
— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură, electricitate, noțiuni de fizică atomică și nucleară) — scris și oral.
— Matematică (algebră, geometrie plană și în spațiu *), trigonometrie) — scris.

3. Facultatea de chimie; Facultatea de fizică (secția fizică-chimie):
— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Matematică (algebră, calcul diferențial) — scris.
— Fizică (optică, fizică moleculară și căldură) — scris.

4. Facultatea de biologie; Facultatea de biologie-geografie (secția biologie):
— Botanică sau zoologie (la alegere) — scris și oral.
— Anatomia și fiziologia omului — scris.

5. Facultatea de geologie-geografie; Facultatea de biologie-geografie (secția geologie):
— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Geografie fizică și elemente de geologie — oral.
— Zoologie — scris.

6. Facultatea de geologie-geografie; Facultatea de biologie-geografie (secția geografie):
— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România — scris și oral.
— Geografia economică și politică a lumii — scris.

7. Facultatea de istorie; Facultatea de istorie-filozofie (secția istorie):
— Istoria României — scris și oral
— Istoria universală modernă și contemporană — scris.

8. Facultatea de filozofie (secția filozofie); Facultatea de istorie-filozofie (secțiile: filozofie; sociologie-psihologie):
— Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral.
— Psihologie — scris.

9. Facultatea de filozofie (secția sociologie):
— Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral.
— Elemente de economie politică — scris.
— Elemente de analiză matematică — scris.

10. Facultatea de filozofie (secția pedagogie — secundar limba și literatura română):
— Psihologie — scris și oral.
— Literatura română — scris.

11. Facultatea de filozofie (secția psihologie); Facultatea de istorie-filozofie (secția psiho-pedagogie specială):
— Psihologie — scris și oral.
— Anatomia și fiziologia omului — scris.

12. Facultatea de drept (toate secțiile):
— Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral.
— Istoria României — scris.

13. Facultatea de limba și literatura română; Facultatea de filologie (secția limba și literatura română — secundar o limbă romanică):
— Literatura română — scris și oral.
— Limba română — scris.
— O limbă romanică sau limba latină ***) — scris.

14. Facultatea de limbi romanice, clasice și orientale (secțiile: limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română; limba și literatura italiană — secundar limba și literatura română; limba și literatura spaniolă — secundar limba și literatura română; secția limbi și literaturi clasice); Facultatea de filologie (secția limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):
— Limba franceză sau limba romanică respectivă (pentru secția limbi clasice, limba latină) — scris și oral.
— Limba și literatura română sau limba și literatura maghiară — scris.

15. Facultatea de limbi romanice, clasice și orientale (secția limbi și literaturi orientale — secundar limba și literatura română):
— Limba orientală respectivă sau una din limbile: engleză, franceză, germană, rusă — scris și oral.
— Limba și literatura română — scris.

16. Facultatea de limbi germanice (secțiile: limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română; limba și literatura germană — secundar limba și literatura română); Facultatea de filologie (secțiile: limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară; limba și literatura germană — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):
— Limba engleză sau limba germană — scris și oral.
— Limba și literatura română sau limba și literatura maghiară — scris.

17. Facultatea de limbi germanice; Facultatea de filologie (secțiile: limba și literatura engleză — secundar limba și literatura germană; limba și literatura germană — secundar limba și literatura engleză):
— Limba engleză sau limba germană (specialitate principală) — scris și oral.
— Limba germană sau limba engleză (specialitate secundară) — scris.
— Limba și literatura română — scris.

18. Facultatea de limbi slave (toate secțiile); Facultatea de filologie (secția limba și literatura rusă —secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):
— Limba rusă sau limba slavă respectivă — scris și oral.
— Limba și literatura română sau limba și literatura maghiară — scris.

19. Facultatea de filologie (secția limba și literatura maghiară — secundar o limbă străină):
— Limba și literatura maghiară — scris și oral.
— Limba română — scris.
— Limba străină — scris.

E. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

1. Facultatea de medicină (toate secțiile); Facultățile de pediatrie și stomatologie:
— Anatomia și fiziologia omului — scris și oral.
— Chimie organică — scris.
— Fizică (noțiuni de fizică atomică și nucleară, optică, fizică moleculară și căldură) — scris.

2. Facultatea de farmacie:
— Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.
— Botanică — scris.

F. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

1. Facultatea de teatru (secția artă dramatică):
Etapa I — eliminatorie:
— Probă de aptitudini (recitarea unor versuri indicate de comisie pe baza repertoriului candidatului; controlul simțului muzical și ritmic) — oral.
Etapa II-a
— Literatura română — scris.
— Lectură artistică, mișcare și comportare scenică, recitare (poezii diferite ca specii literare din literatura clasică și contemporană — probă practică (oral).
— Interpretarea unui monolog sau a unei scurte scene dintr-o piesă de teatru — probă practică (oral).

Pentru Institutul de teatru din Tg. Mureș se adaugă:
— Literatura maghiară — scris.

2. Facultatea de teatru (secția regie de teatru — 4 ani —
Etapa I — eliminatorie:
— Probă de aptitudini (exerciții pentru aprecierea spiritului de observație, memoriei și imaginației; colocviu pe teme de literatură și teatru în limitele programei analitice a liceului) — oral
Etapa a II-a
— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs — scris.
— Fizică (optică) — scris.
— Probă de specialitate (exerciții de imaginație și fantezie pe teme date de comisie; analiza compoziționlă a unor fotografii, reproduceri, diafilme) — oral.

3. Facultatea de teatru (secția regie de film) — 2 ani —
Etapa I — eliminatorie:
— Verificarea spiritului de observație, fanteziei, memoriei vizuale, atenției, puterii de concentrare prin analiza unor seturi de fotografii și obiecte propuse de comisie; Povestire din literatura clasică sau contemporană aleasă și pregătită anterior de candidat expusă în imagini cinematografice; Povestire în imagini cinematografice pe o temă dată de comisie; Analiza unui personaj din filmele de repertoriu (indicat de institut) — probă practică (oral).
Etapa a II-a
— Analiza regizorală a unui film avanpremieră fixat de comisie — scris.
— Executarea pe platourile Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", cu asistența tehnică necesară, a unei lucrări filmate pe o temă dată de comisie — probă practică (oral).
— Susținerea lucrării filmate pe tema indicată de comisie — oral.

4. Facultatea de teatru (secția operatorie de film — cursuri de zi —):
Etapa I — eliminatorie:
— Probă de aptitudini (improvizații pe teme date de comisie; povestire; o schiță de compoziție; exerciții de iluminare cu o singură sursă de lumină; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut) — oral.
Etapa a II-a
— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs — scris.
— Fizică (optică) — scris.
— Probă de specialitate (exerciții de imaginație și fantezie pe teme date de comisie; analiza compoziționlă a unor fotografii, reproduceri, diafilme) — oral.

5. Facultatea de teatru (secția teatrologie-filmologie):
Etapa I — eliminatorie:
— Probă de aptitudini (analiza unui film și a unei piese din dramaturgia românească prezentate candidaților în cadrul probei) — scris.
Etapa a II-a
— Literatura română — scris.
— Istoria universală (capitolele de istoria culturii) — scris.
— Probă de specialitate (colocviu pe teme de cultură generală, literară, teatrală și cinematografică în limitele programei analitice a liceului) — oral.

6. Facultatea de teatru (secția regie de film) — 2 ani —
Etapa I — eliminatorie:
— Verificarea spiritului de observație, fanteziei, memoriei vizuale, atenției, puterii de concentrare prin analiza unor seturi de fotografii și obiecte propuse de comisie; Povestire din literatura clasică sau contemporană aleasă și pregătită anterior de candidat expusă în imagini cinematografice; Povestire în imagini cinematografice pe o temă dată de comisie; Analiza unui personaj din filmele de repertoriu (indicat de institut) — probă practică (oral).
Etapa a II-a
— Analiza regizorală a unui film avanpremieră fixat de comisie — scris.
— Executarea pe platourile Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", cu asistența tehnică necesară, a unei lucrări filmate pe o temă dată de comisie — probă practică (oral).
— Susținerea lucrării filmate pe tema indicată de comisie — oral.

7. Facultatea de teatru (secția regie de teatru) — 2 ani.
Etapa I — eliminatorie:
— Inscenarea unui act (ales de candidat) din piesa pentru care a prezentat caietul de regie și susținerea concepției regizorale — probă practică (oral).
Etapa a II-a
— Istoria teatrului universal și românesc — scris.
— Limbă străină (franceză, engleză, germană, rusă) la alegere — scris.
— Dizertație pe o temă aleasă de candidat legată de teoria regiei sau a teatrului — oral.

NOTĂ:

Candidații la secțiile de regie de film și regie de teatru cu durata de 2 ani vor prezenta odată cu actele de înscriere:
— caietul de regie al unei piese (regie de teatru).
— un dosar cu lucrările executate în domeniul teoriei și practicii cinematografice (regie de film).

8. Facultatea de teatru (secția operatorie de film) — cursuri fără frecvență — (numai pentru operatorii în funcțiune):
— Analiza unei lucrări din repertoriul de concurs — scris.
— Fizică (optică și electricitate) — scris.
— Realizarea a două fotografii pe teme date de comisie — probă practică.
— Susținerea unei lucrări de zece minute realizată de candidat în producție în cadrul unui colocviu de cultură cinematografică — oral.

9. Facultatea de instrumente și canto (secțiile instrumente de coarde, suflat, percuție și pian — orgă):
Etapa I — eliminatorie:
— Probă instrumentală: lucrări din programa de concurs: obligatorii; la alegerea candidatului; indicate de comisie — probă practică.
Etapa a II-a
— Citire la prima vedere — probă practică.
— Teorie și solfegiu — probă practică (oral).

10. Facultatea de instrumente și canto (secția canto):
Etapa I — eliminatorie:
— Probă vocală (întinderea și calitatea vocii) o piesă din repertoriul vocal la alegerea candidatului — probă practică.
Etapa a II-a
— Probă de interpretare — piese obligatorii din repertoriul de concurs indicate de comisie — probă practică.
— Teorie și solfegiu — probă practică (oral).

11. Facultatea de compoziție și muzicologie (secția — profesori de muzică):
— Verificarea auzului, ritmului, memoriei muzicale (probă eliminatorie) — probă practică.
— Teorie și solfegiu —probă practică (oral).
— Dictat colectiv — probă practică.
— Literatură română — scris.

12. Facultatea de compoziție și muzicologie-secția teoretică (compoziție, muzicologie, dirijat orchestră și cor academic):
— Teorie și solfegiu (probă eliminatorie): Teoria muzicii; Solfegii în toate cheile; Dictat melodic, polifonic la 2 voci și armonic la 4 voci — probă practică
— Armonie (probă eliminatorie): realizarea unei teme cu acorduri principale și secundare, progresii, note melodice; în majorul natural și minorul cu cele 3 variante (natural, armonic și melodic) — probă practică
— Pian: Bach — Invențiuni la 2 și 3 voci; O sonată clasică; Citire la prima vedere — probă practică
— Istoria muzicii universale: clasicismul — scris

13. Facultatea de arte plastice (secțiile: pictură, sculptură și grafică); Facultatea de arte decorative (secțiile: pictură monumentală, scenografie, ceramică-sticlă-metal, arte textile):
— Desen, cap după model viu (creion sau cărbune) — probă practică
— Schițe după model viu (10 schițe X 10 minute fiecare) — probă practică
— Pictură în ulei sau modelaj (cap după model viu la secțiile de arte plastice; o temă indicată de comisie la secțiile de arte decorative) — probă practică
— Schiță de compoziție (se execută, pe o temă indicată de comisie, într-o singură zi, în tehnica aleasă de candidat) — probă practică

NOTA:

CONCURS PE FACULTĂȚI (la Cluj: secțiile de arte plastice și secțiile de arte decorative).

14. Facultatea de arte decorative (secția arta interiorului și estetica formelor industriale):
— Probă de desen — desen după model (gips) în creion sau cărbune — probă practică
— Schițe după model viu (10 schițe X 10 minute fiecare) — probă practică
— Probă de culoare — natură statică cu obiecte colorate (tehnica la alegere) — probă practică
— Schiță de compoziție (se execută pe o temă indicată de comisie, într-o singură zi, în tehnica aleasă de candidat) — probă practică
15. Facultatea de arte plastice (secția Istoria și teoria artei):
— Istoria universală și istoria României (capitolele de istoria culturii) — scris
— Literatura română — scris și oral
— Limbă străină (engleza, franceza, germana, rusa) la alegere — scris

G. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR PEDAGOGIC

1. Facultatea de matematică:
— Matematică (aritmetică, algebră și trigonometrie) — scris și oral
— Geometrie (plană și în spațiu *) — scris.

2. Facultatea de fizică-chimie:
— Fizică (mecanică, optică și electricitate) — scris și oral
— Chimie (anorganică și organică) — scris.

3. Facultatea de științe naturale:
— Botanică sau zoologie (la alegere) — scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului — scris
4. Facultatea de istorie-geografie; Facultatea de filologie (secția istorie-geografie):
— Istoria României — scris și oral
— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România — scris

5. Facultatea de filologie (secția limba și literatura română):
— Literatura română — scris și oral
— Limba română — scris
6. Facultatea de filologie (secțiile: limbi străine — limba română) — scris.
— Limba străină — scris și oral
— Limba și literatura română — scris
7. Facultatea de filologie (secția limba și literatura română — limba și literatura maghiară):
— Limba și literatura română — scris și oral
— Limba și literatura maghiară — scris
8. Facultatea de filologie (secția limba și literatura română — istorie):
— Limba și literatura română — scris și oral
— Istoria României — scris
9. Facultatea de desen:
— Desen după model de gips — probă practică
— Culoare după grup de obiecte (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică
— Schiță de compoziție (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică
— Literatura română — scris
10. Facultatea de muzică:
— Interpretare vocală sau instrumentală (la alegerea candidatului) — probă practică
— Teorie și solfegiu (se vor verifica auzul, ritmul și memoria muzicală) — probă practică (oral)
— Dictat colectiv — probă practică
— Literatura română — scris
11. Facultatea de educație fizică:
— Probe practice: a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere între: volei, baschet, handbal)
— Anatomia și fiziologia omului — scris

* La geometrie plană și în spațiu nu se cere demostrarea formulelor și a teoremelor
** La capitolul „Elemente de analiză matematică" se cere numai materia din clasa a XI-a
*** Înscrierea pentru specialitatea secundară se face în funcție de specialitățile secundare organizate la facultatea respectivă.

Dezbaterea proiectelor de programe pentru clasele I-X ale școlii generale

Pe baza noului plan de învățămînt al școlii generale de 10 ani, care se aplică în prezent la clasele I-II și a X-a, au fost elaborate proiectele de programe pentru clasele I-X, de către Institutul de științe pedagogice, cu sprijinul unor colective largi de învățători și profesori.

Pentru a da posibilitatea unui număr cît mai mare de cadre didactice să participe la îmbunătățirea și definitivarea programelor, au fost tipărite proiectele acestora pentru toate obiectele de învățămînt, care vor fi difuzate, prin inspectoratele școlare, în circa 40 școli generale din fiecare județ.

Școlile care vor primi aceste proiecte de programe vor organiza studierea și dezbaterea lor de către învățătorii claselor I-IV și de către profesorii de specialitate care predau la clasele V-X în cadrul catedrelor (comisiilor metodice).

Observațiile și propunerile vor fi analizate în consiliile pedagogice și vor fi sistematizate, separat pentru clasele I-IV și separat pentru fiecare specialitate.

Observațiile și propunerile sistematizate în acest mod vor fi înaintate de către fiecare școală, pînă la 30.III.1970, Institutului de științe pedagogice, str. Sfinții Apostoli nr. 14, sectorul 6, București.

În analizarea programelor, cadrele didactice sînt rugate să se călăuzească după următoarele cerințe:

— realizarea unei dozări raționale a volumului de cunoștințe și succesiunea acestora pe ansamblul claselor I-X;

— corelația dintre diferite obiecte de învățămînt;

— reflectarea în conținutul diferitelor obiecte de învățămînt a unor elemente noi din realizările actuale ale științei, tehnicii și ale culturii în general;

— selectarea și organizarea cunoștințelor în programe în vederea însușirii de către elevi a ideilor fundamentale din domeniul diferitelor științe, a înlăturării elementelor neesențiale, în scopul asigurării accesibilității și evitării supraîncărcării;

— accentuarea caracterului aplicativ al cunoștințelor prin referiri la diferitele domenii ale vieții, ale practicii, prin locul pe care-l ocupă în programe lucrările de laborator, exercițiile, demonstrațiile, rezolvările de probleme ș.a.;

— raportul dintre diferitele activități (ore de predare, recapitulare, lucrări scrise, lucrări de laborator, ore la dispoziția profesorului), în vederea predării cunoștințelor, consolidării lor și a formării priceperilor și deprinderilor de muncă;

— evidențierea și concretizarea funcției educative a diferitelor obiecte de învățămînt, a contribuției specifice a acestora la formarea concepției științifice despre lume la elevi, în educarea lor patriotică, moral-cetățenească;

— îmbinarea principiilor de organizare concentrică și liniară a conținutului diferitelor obiecte de învățămînt, astfel încît aceasta să servească procesul aprofundării cunoștințelor și totodată evitarea supraîncărcării;

— contribuția obiectelor cu caracter tehnic și a lucrărilor practice prevăzute la clasele V-X și în special a celor de la clasele IX-X la orientarea școlară și profesională a elevilor, la educarea dragostei față de muncă.

În nota introductivă a fiecărei programe sînt prezentate pe larg particularitățile și modul în care au fost ilustrate aceste principii generale, ceea ce va veni în sprijinul cadrelor didactice în formularea observațiilor și propunerilor.

PROGRAMELE EXAMENULUI DE DIPLOMĂ

pentru liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători și educatoare la pedagogie generală și pedagogie preșcolară, sesiunile anului 1970

Pedagogie generală

Obiectul și metodele pedagogiei.
Pedagogia — știința educației.
Metodele de cercetare în pedagogie.
Rolul conducător al educației în formarea personalității. Raportul între dezvoltare și educație.
Particularitățile dezvoltării anatomo-fiziologice și psihice la diferite vîrste și problemele corespunzătoare ale educației.
Dezvoltarea cunoașterii senzoriale a copilului de vîrsta școlară mică.
Dezvoltarea gîndirii și limbajului în perioada micii școlarități.
Scopul și sarcinile educației comuniste.
Sistemul de învățămînt public.
Procesul de învățămînt.
Principiile didactice.
Conținutul procesului de învățămînt.
Probleme de psihologia învățării.
Valoarea instructiv-educativă a obiectelor de învățămînt în clasele I-IV.
Metodele de învățămînt.
Organizarea raițonală a muncii școlarului.
Formele de organizare ale procesului de învățămînt. Lecția — formă de bază în organizarea procesului de învățămînt.
Particularitățile organizării lecției în condițiile muncii simultane a învățătorului cu două sau mai multe clase.
Educația intelectuală.
Educația morală (sarcini, conținut, principii, metode).
Educația estetică.
Educația fizică.
Dezvoltarea personalității elevilor în perioada școlară mică.
Organizația pionierilor, factor de seamă în procesul de formare a personalității copiilor de vîrstă școlară mică și mijlocie.
Forme ale activității pionierești.
Orientarea școlară și profesională. Specificul orientării școlare în clasele I-IV.
Școala și familia.
Rolul și personalitatea învățătorului în școala noastră.
Conducerea școlii.

Pedagogie preșcolară

Obiectul, sarcinile și metodele pedagogiei preșcolare.
Importanța pedagogiei preșcolare. Metodele de cercetare ale pedagogiei preșcolare.
Rolul conducător al educației în formarea personalității copilului. Raportul între dezvoltare și educație.
Particularitățile dezvoltării anatomo-fiziologice și psihice ale copiilor între 0-3 ani și 3-6 ani și sarcinile educației în această perioadă.
Dezvoltarea senzațiilor și perceptiilor la copiii de vîrstă preșcolară.
Particularitățile limbajului și gîndirii copilului de vîrstă preșcolară.
Particularitățile dezvoltării imaginației reproductive și a celei creatoare la copii de vîrstă preșcolară.
Problemele specifice procesului de instruire și educare a copiilor de vîrstă preșcolară (esența procesului instructiv-educativ în grădinița de copii, conținutul muncii, principiile didactice, metodele).
Importanța regimului de zi în grădiniță.
Formele de organizare a activității instructiv-educative în grădiniță.
Jocul, activitatea centrală a copilului. Importanța jocului pentru dezvoltarea multilaterală a copiilor.
Educația fizică a copiilor de vîrstă preșcolară.
Educația intelectuală a copiilor de vîrstă preșcolară.
Educația morală a copiilor de vîrstă preșcolară.
Educația estetică a copiilor de vîrstă preșcolară.
Grădinița de copii și familia.
Grădinița de copii și școala.
Rolul și personalitatea educatoarei în grădinița de copii.
Conducerea grădiniței de copii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
40.132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1032

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 6 martie 1970
4 pagini 25 bani

ÎN SUMAR:

MOMENTE PE O SPIRALĂ ASCENDENTĂ LA UN ILUSTRU LICEU IEȘEAN — pag. 2

ORELE DE DIRIGENȚIE — LA DISPOZIȚIA DIRIGINTELUI — pag. 3

8 MARTIE

8 Martie. A fost la noi o vreme cînd această zi din an, închinată femeii, simboliza efortul unit pentru cucerirea unor drepturi firești, pentru emancipare, pentru egalitate, pentru dreptate. Aceasta a fost la noi cîndva și mai este și astăzi pe multe din meridianele globului.

Nu simpla trecere a anilor a dat noi semnificații zilei de 8 Martie, ci marile prefaceri revoluționare pe care le-a cunoscut însăși societatea noastră, întreaga noastră viață social-politică, economică, culturală. Și dacă într-o vreme vorbeam despre marile posibilități de afirmare a femeii în toate sectoarele, despre creșterea rolului ei în activitatea obștească și în munca politică, despre întărirea responsabilității sale sociale, azi toate acestea au trecut în domeniul obișnuitului. Azi locul femeii este statornic stabilit, iar contribuția sa este inseparabil legată de întreaga operă de edificare socialistă a României. Ziua de 8 Martie s-a transformat într-o zi de trecere în revistă a împlinirilor, a succeselor, ea fiind în același timp o zi de afirmare a solidarității active cu lupta femeilor de pretutindeni.

Muncim într-un sector în care realizările sînt organic legate de truda, de creația, de talentul și abnegația unui mare număr de femei — educatoare, învățătoare, profesoare sau cadre din învățămîntul superior. Ele reprezintă peste 60 la sută din totalul personalului didactic care activează în prezent în școlile României.

Floarea pe care o dăruim în această zi femeii este floarea pe care ar merita să i-o dăruim în fiecare zi. Ea semnifică omagiul pe care îl aducem întregii sale activități, prețuirea pe care o dăm tovarășei noastre de muncă, prinosul de recunoștință pentru prezența ei vie și activă în întreaga noastră viață economică și socială.

M. I.

UN SFERT DE VEAC DE LA 6 MARTIE 1945

Poporul român sărbătorește, la 6 martie, împlinirea a 25 de ani de la instaurarea primului guvern democratic din istoria țării, moment hotărîtor în lupta pentru cucerirea puterii de stat.

Victoria de la 6 martie 1945 a fost rezultatul luptei revoluționare a maselor populare, al creșterii necontenite a rolului și influenței lor în viața politică a țării, rodul aplicării tacticii juste a P.C.R., care a reușit să unească toate forțele revoluționare și democratice ale țării într-un singur șuvoi. Prin instaurarea guvernului democrat, în care clasa muncitoare deținea poziții precumpănitoare, poporul român și-a manifestat viguros voința de a duce mai departe ceea ce a cucerit la 23 August 1944, hotărîrea fermă de a asigura dezvoltarea țării pe calea progresului social și de a-și înfăptui idealurile de libertate și dreptate socială pentru care a luptat veacuri de-a rîndul. Astăzi, la un sfert de veac, în retrospectiva drumului parcurs de poporul român în acest răstimp, apare în mai pline semnificații evenimentul pe care-l sărbătorim, transformările radicale care au avut loc în toate domeniile vieții noastre politice, sociale și economice fiind inseparabil legate de victoria obținută la 6 martie 1945.

Insurecția antifascistă din august 1944 a deschis în istoria României o epocă de profunde transformări înnoitoare, a marcat începutul revoluției populare, care în prima sa etapă a avut un caracter democratic, antifeudal, antifascist și anticapitalist. În noile condiții, pe arena vieții politice românești au pătruns cu impetuozitate și s-au afirmat cu forță crescîndă, ca factor hotărîtor, masele populare — clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea și alte pături de oameni ai muncii. Lupta maselor pentru triumful revoluției populare și reînnoirea democratică a țării, împotriva rămășițelor fasciste și a grupărilor politice reacționare burghezo-moșierești, care țineau la conservarea vechilor rînduieli, bazate pe asuprire și exploatare, constituie caracteristica fundamentală a noii perioade. În această etapă în fața poporului român se ridicau sarcini imediate, de importanță națională, a căror realizare urma să influențeze puternic asupra evoluției ulterioare a țării: continuarea războiului antihitlerist, refacerea economiei, dezvoltarea cuceririlor democratice obținute prin victoria insurecției, exproprierea moșierilor și împroprietărirea țărănimii, înfăptuirea unei adevărate independențe naționale. Sarcina centrală, în această perioadă, era cucerirea puterii, care este, după cum sublinia V. I. Lenin, „problema fundamentală a oricărei revoluții". P.C.R. și-a concentrat efortul principal în această direcție, rezolvării acestei probleme fiindu-i subordonate, pînă la 6 martie 1945, toate celelalte sarcini specifice perioadei amintite.

Puternicele demonstrații populare, organizate încă din primele zile după eliberare, au arătat capacitatea organizatorică, autoritatea și influența crescîndă în rîndul maselor a partidului comunist, faptul că el devenise principala forță politică a țării. Autoritatea și forța partidului erau reflectate și de faptul că, la numai cîteva luni după ieșirea din ilegalitate, în rîndurile sale se aflau peste 100 000 de membri.

Conf. dr. NICOLAE PETREANU

(Continuare în pag. 3-a)

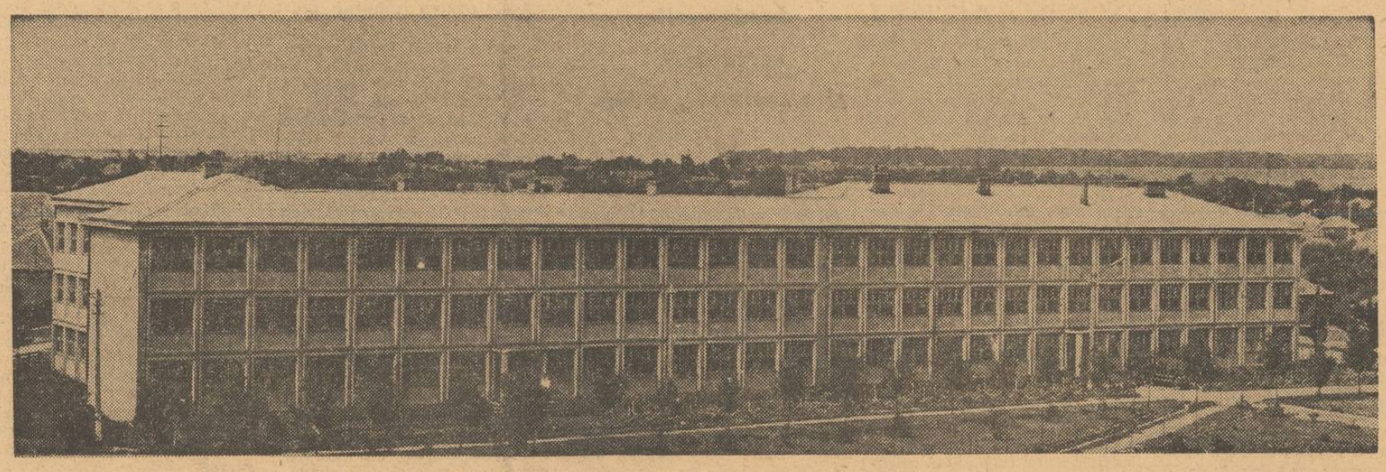

Noul liceu din orașul Marghita

ÎMPOTRIVA PREJUDECĂȚILOR DIDACTICE

Prin natura și esența ei, educația realizată în societatea socialistă este în măsură să depășească consecvent anchilozările, să înlăture fetișurile. Întreaga evoluție continuu ascendentă a învățămîntului nostru este o dovadă elocventă în acest sens.

În legătură cu direcțiile acestei evoluții am avut recent prilejul să realizăm un interesant schimb de păreri cu profesori, directori de școli și inspectori din orașele Alba Iulia, Sibiu și București. Afirmînd că lecțiile își îmbunătățesc necontenit calitatea, devenind tot mai eficiente, interlocutorii noștri au semnalat însă și faptul că în cuprinsul lor continuă să existe încă, în multe locuri, manifestări de supraviețuire a ceea ce este învechit, caduc și și-au exprimat părerea că lupta împotriva acestor manifestări trebuie să se intensifice.

Într-adevăr, așa cum știm cu toții, asemenea inadvertențe există. Cercetîndu-le mai îndeaproape, îți dai seama că multe din ele s-au născut din presupunerea că „așa se cere" — că un lucru sau altul este pretins de minister, de inspectorat, de conducerea școlii. Or, atitudinea aceasta are consecințe destul de serioase : activitatea creatoare, valoroasă este înlocuită cu un conformism steril și dăunător pe care nimeni nu-l poate pretinde. Ea provine într-o măsură importantă dintr-o nesiguranță în stăpînirea propriilor cunoștințe, din lipsă de flexibilitate în gîndire.

Că acest lucru are un temei real apare evident din faptul că profesorii cu mare experiență didactică și profundă pregătire de specialitate nu se sfiesc să treacă — și asta de ani de zile — dincolo de așa numita ierarhie ierarhică a lecției. Profesoara de română **EMILIA GHERBEA** de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" din Alba Iulia, de exemplu, ne-a relatat că, pornind de la observațiile pe care i le-a furnizat practica, omite sau intervertește anumite „verigi" ale lecției. Bunăoară la majoritatea lecțiilor pe care le predă efectuează fixarea pe parcurs, nu la sfîrșit, cum o cere „tipicul". Profesorul **ION DĂRĂMUȘ**, de la aceeași școală, atrăgea atenția asupra necesității de a se îmbogăți conținutul unor lecții în funcție de condițiile concrete ale interesului și receptivității fiecărui colectiv de elevi. „Se vorbește mult despre explozia informațională, despre faptul că elevii află, prin mass-media sau prin lectură, o sumedenie de lucruri din sfera disciplinelor școlare. Mulți mi-au pus de exemplu mie, care le predau biologia, întrebări legate de genetica moleculară. La o lecție avînd contingențe cu această problemă le-am dat răspunsuri — firește pe măsura înțelegerii lor — considerînd că este bine să construiesc cunoștințele pe această curiozitate științifică activă".

Prof. **ILIE STĂNESCU**, directorul Liceului „Octavian Goga" din Sibiu, susține și el că, indiferent de „verigi", lecția trebuie să țină seama de particularitățile colectivului în fața căruia se desfășoară. „Această idee — ne-a spus prof. Stănescu — mi-a fost confirmată de exemplul concret al activității desfășurate de doi profesori din școala pe care o conduc, care predau la două clase paralele ale aceluiași an de studii. În timp ce unul folosea aproape exclusiv expunerea, altul se afla în dialog continuu cu elevii. Care proceda mai bine ? Răspunsul l-am primit verificînd nivelul claselor respective. Elevii, care ascultau expunerile se arătau foarte interesați de disciplina respectivă, citeau material bibliografic suplimentar, își formaseră opinii, aveau criterii de apreciere, astfel încît profesorul ajunsese cu ei aproape la forma prelegerii universitare. Colectivul celeilalte clase de abia trebuia cîștigat pentru studiu. De aici dialogul, menit să trezească interesul, să capteze".

Nu putem decît să salutăm această orientare către efectuarea unor mutații științific fundamentate în structura lecțiilor, către o modernizare de profunzime a acestora. Are însă această acțiune caracterul unui flux continuu, chiar în cadrul colectivelor la care ne referim ? Se manifestă profesorii în cauză la fel și în condițiile inspecțiilor ? Unii dintre cei cu care am discutat ne-au mărturisit, cu toată sinceritatea, că lucrurile nu stau întotdeauna așa. O inspecție — ne-au spus ei — este de multe ori o necunoscută. Iei contact cu ea numai o dată sau de două ori pe an, la cel mult cîteva lecții, dar ponderea ei trage greu în caracterizarea întregii tale activități precedente. Dacă inspectorul va folosi normele lecției clasice drept unitate determinantă de măsură ? Există acest risc. Și atunci ?

„Atunci — ne spune prof. **TIT LIVIU LASCU**, directorul Liceului „Horia Cloșca și Crișan" din Alba Iulia — sîntem pregătiți să facem față și acestei alternative. Mulți profesori din școala noastră folosesc modalități noi de desfășurare a lecției, dar atunci cînd dăm peste inspectori ce se țin de tipic le putem demonstra că ne desfășurăm activitatea în limitele unor norme didactice stricte și, de fapt, depășite de realitate".

Este un semnal de alarmă deosebit de îngrijorător. Dacă nu se constituie un front comun, pornind de la nivelul inspectoratelor școlare, trecînd la nivelul conducerilor de școli și ajungînd la fiecare profesor în parte, există riscul ca îndrumarea și controlul să tintească alături,

(Continuare în pag. 3-a)

TURISMUL ȘCOLAR ÎN ANUL 1970

— Interviu cu tov. IULIU FEJES, președintele Biroului de turism pentru tineret —

Biroul de turism pentru tineret — organism al Uniunii Tineretului Comunist — a rezultat din necesitatea de a stimula și facilita dezvoltarea turismului în rîndurile tuturor categoriilor de tineri. Prin multitudinea formelor pe care le îmbracă, prin aria vastă de cuprindere, turismul pentru tineret poate fi considerat ca parte integrantă a muncii educative, el reprezentînd pentru elevi o continuare a procesului instructiv-educativ realizat pe băncile școlii. De altfel, bilanțul anului 1969 arată că activităților turistice în rîndul elevilor li s-a afectat o pondere foarte însemnată — aproape jumătate din totalitatea acțiunilor inițiate. Dorinței permanente a elevilor de a se informa, de a-și îmbogăți continuu orizontul de cunoștințe li s-a răspuns prin forme specifice, care au antrenat sute de mii de adolescenți.

Pentru a-i informa pe cititorii noștri asupra perspectivelor de viitor ale turismului destinat elevilor ne-am adresat tovarășului **Iuliu Fejes**, președintele Biroului de turism pentru tineret, solicitîndu-i un interviu.

— V-am ruga să ne vorbiți despre ceea ce este specific turismului pentru elevi în cadrul ansamblului general al turismului dedicat tinerilor.

— Ca și turismul pentru întregul tineret, turismul organizat în mod special pentru elevi se distinge prin caracterul său de masă, prin multiplele sale valențe educative. El este un turism social, care pune un accent deosebit pe riguroasa organizare a tuturor acțiunilor întreprinse. Pe lîngă aceste trăsături generale, însă, turismul adresat elevilor are desigur și trăsături specifice. Aș sublinia în primul rînd, în cadrul acestor trăsături specifice, faptul că programele de excursii sînt legate cît mai strîns posibil de cunoștințele predate în școală. De asemenea, pentru ca educatorii să-și poată continua și în timpul excursiilor rolul lor de îndrumători, oferim posibilitatea ca, în afara ghidului calificat, la fiecare grup să participe gratuit și un profesor. Căutăm apoi ca excursiile adresate elevilor să fie cît mai accesibile. Prin condițiile pe care le oferim — cazarea în internate, în cămine școlare și universitare, servirea mesei la cantine — ca și prin prețurile practicate, facilităm participarea la excursii a unui număr tot mai mare de elevi. Desigur, ne străduim ca toate excursiile noastre să fie însoțite în permanență de veselie, de cîntec, de voie bună.

— Ce ne puteți spune despre formele pe care le va îmbrăca turismul pentru elevi în anul 1970 ?

— Cît de sumară lectură a programului de activități a Biroului de turism pentru tineret pe anul în curs ilustrează clar cele afirmate mai sus. Programul prevede, bunăoară, excursii în masivul Retezat, Parîng și Cibin, pe crestele și văile Făgărașului, în munții Apuseni sau pe cărările Bucegilor. Numeroase excursii au ca obiectiv Delta Dunării, ale cărei canale și ghioluri vor fi cutreierate cu șalupe, cu bărci remorcate sau pontoane.

Pentru a contribui la aprofundarea unor cunoștințe dobîndite în procesul de învățămînt organizăm excursii cu programe speciale pe

(Continuare în pag. 4-a)

Cadru adecvat de perfecționare a organizării și disciplinei muncii

Săptămîna trecută întreaga presă a publicat proiectul Legii organizării și disciplinei muncii în unitățile socialiste de stat. Elaborat de Consiliul de Miniștri și Uniunea Generală a Sindicatelor, proiectul reflectă transformările adînci petrecute în societatea noastră ca urmare a aplicării în viață a hotărîrilor partidului cu privire la îmbunătățirea activității economice și sociale, la perfecționarea generală a structurii organizatorice a economiei noastre naționale.

Proiectul de lege subliniază că în anii socialismului s-au născut noi raporturi de muncă, întemeiate pe proprietatea socialistă a întregului popor asupra mijloacelor de producție. Fiecărui cetățean îi revine dreptul și posibilitatea de a contribui la edificarea socialistă a țării potrivit pregătirii și capacității sale. Și, totodată, fiecăruia îi revin, pe diferite căi, părți tot mai însemnate din venitul național. Printre acestea am enumera, de pildă, fondurile materiale tot mai mari care se pun la dispoziție de către stat, în folosul întregului popor, pentru dezvoltarea învățămîntului și culturii, pentru ocrotirea sănătății și asistența socială.

Prin măsurile luate de partid și de stat s-au creat condiții tot mai propice pentru adîncirea democrației socialiste, pentru participarea tot mai largă și nemijlocită a oamenilor muncii la organizarea și administrarea unităților socialiste și la înfăptuirea planului de stat.

Una din înaltele responsabilități sociale ce revin oamenilor muncii în acest domeniu este asigurarea ordinei și disciplinei în producție, apărarea și întărirea proprietății socialiste. Este evident că progresul social, în condițiile societății noastre socialiste, nu poate fi înfăptuit decît prin participarea conștientă a tuturor, prin îndeplinirea exemplară a sarcinilor fiecăruia, printr-un efort colectiv rezultat din munca conștiincioasă a membrilor societății.

Proiectul de lege statornicește obligațiile conducerii unităților socialiste, răspunderile pe care le au acestea în fața statului, ca și în fața colectivelor de muncă. Totodată sînt stipulate drepturile și îndatoririle salariaților și sînt cuprinse prevederi referitoare la încheierea contractului de muncă, la stabilirea vechimii neîntrerupte în aceeași unitate și a vechimii în muncă. Proiectul de lege indică recompensele ce se pot acorda salariaților care își îndeplinesc în bune condiții sarcinile și au o conduită ireproșabilă, ca și modul de sancționare a abaterilor disciplinare.

În mai buna organizare a muncii și în întărirea disciplinei un rol important îl au sindicatele. După cum se arată în proiectul de lege, sindicatele, ca organizații de masă ale oamenilor muncii, au menirea să contribuie din plin la dezvoltarea conștiinței acestora de proprietari ai mijloacelor de producție, la creșterea răspunderii lor pentru buna organizare și desfășurare a activității din unitățile socialiste, la stimularea inițiativei și capacității lor creatoare.

După practica îndelungată de partid în ultimii ani, și prezentul proiect de lege, asemenea altor importante legi și hotărîri, este supus dezbaterii maselor largi de oameni ai muncii înainte ca el să fie legiferat. Zilele acestea, peste tot, în întreprinderi și instituții, au loc dezbateri în cadrul cărora proiectul este studiat cu atenție și se fac propuneri privind îmbunătățirea diferitelor sale articole și paragrafe.

Proiectul Legii organizării și disciplinei muncii în unitățile socialiste de stat a stîrnit un viu interes și în rîndul oamenilor școlii. Ei privesc legea care se pregătește în momentul de față din două unghiuri de vedere : ca salariați și ca educatori ai viitorilor oameni ai muncii. Ca salariați, ei socotesc că îmbunătățirile ce se aduc actualei legislații a muncii asigură un cadru juridic mai adecvat desfășurării în bune condiții a muncii în toate domeniile și se consideră mobilizați în lupta pentru întărirea responsabilității profesionale, a disciplinei, ca și pentru mai buna organizare a muncii. Ca pedagogi, ei găsesc în proiectul de lege multiple îndemnuri de a-i educa pe viitorii cetățeni, încă de pe băncile școlii, în spiritul conștiinciozității în muncă, al disciplinei și responsabilității sociale.

Momente pe o spirală ascendentă la un ilustru liceu ieşean

„Generoasă şcoală această veche Academie Mihăileană, unde am simţit că mă împlinesc întru acelaşi destin cu înaintaşii mei".

(M. Sadoveanu)

Străvechi leagăn al învăţământului românesc, Liceul „Mihail Sadoveanu" din Iaşi îşi revendică obîrşia din acel prim institut de învăţământ superior moldovean, înfiinţat în anul 1835, care a fost Academia Mihăileană. Aceasta poate pentru că şi după înfiinţarea Universităţii, în clădirea Academiei vor continua să funcţioneze cursurile „Gimnaziului central" care va deveni în 1864, prin promulgarea Legii instrucţiunii publice, „Liceul Naţional".

Păşind pe sub arcada porţii în clădirea acestui liceu, care poartă astăzi numele unuia dintre cei mai strălucişi elevi ai săi, încerci emoţia de a călca într-un loc pe unde şi-au perindat paşii zeci de personalităţi de mare răsunet ale ştiinţei şi culturii româneşti. Aici au fost profesori Gheorghe Asachi, Mihail Kogălniceanu, August Treboniu Laurian, Titu Liviu Maiorescu, Bogdan Petriceicu Haşdeu, Calistrat Hogaş, Garabet Ibrăileanu. Aici au fost elevi Nicolae Iorga, Dimitrie Anghel, Cezar Petrescu, Mihai Ralea, Nicolae Labiş. Şi nu am dat decît cîteva nume din şirul marilor lui profesori sau elevi. Beneficiind de darul miraculos de a aduna în jurul său cele mai luminate minţi şi de a restitui societăţii, prin elevii săi, inteligenţe de înaltă strălucire, liceul „Mihail Sadoveanu" se mîndreşte a fi găzduit una din cele mai bogate galerii de celebrităţi ale vieţii spirituale naţionale. Îmbinînd vechile tradiţii cu perfecţionările aduse de viaţa modernă, liceul este astăzi o şcoală ilustră, care numără 51 de clase, 1730 de elevi şi 67 de profesori. Este un organism complex, într-o perpetuă mişcare, al cărui sens îl dă hotărîrea de a-şi cultiva tradiţiile purtîndu-le neîncetat pe o spirală ascendentă.

Am vrut să surprindem această mişcare la un moment dat şi să desprindem problemele care derivă din ea, în convingerea că ele nu vor fi fiind doar ale şcolii respective, ci sînt aidoma, în mare, multor altor şcoli din ţară.

Îndrăzneli tolerate, o oră de poezie şi dirijare a inteligenţelor

Chiar de la primul contact cu şcoala îţi dai seama că aici te afli într-un fel de imperiu al căutărilor. Să ne oprim, fără a apela la criterii selective, la o lecţie oarecare. Sub cristalul mesei lungi din cancelarie, un orar imens arată că în şcoală au loc în fiecare zi, mai mult de o sută de lecţii. Ne fixăm, la întîmplare, asupra clasei a XI-a „A" unde profesorul Virgil Ioil urmează să ţină o lecţie de literatură română. Aşteptăm dangătul clopotului (aici serviciile modernei sonerii care anunţă începutul şi sfîrşitul pauzei revin acestei străvechi unelte, păstrate cu pioşenie, asemeni altor multe relicve), apoi intrăm „la oră" şi pricepem, încă din primele clipe, sensul căutărilor despre care poveneam mai sus. După cîteva schimburi de replici la care neiniţiatul se adaptează cu dificultate, pentru că sînt urmarea unui dialog întrerupt în ora trecută şi continuat astăzi ca şi cum nu l-ar fi despărţit decît intervalul unei divagaţii inoportune, un elev ia cuvîntul pentru a dezvolta o teorie cu totul personală despre scriitura lui Sadoveanu. Se referă la opiniile unor autorităţi în materie, ca Vianu sau Călinescu, dar precizează că nu subscrie la ele şi îşi susţine propria lui opinie. Vorbeşte zece minute neîntrerupt, uitîndu-se din cînd în cînd pe notiţele din maculator, se opreşte degajat ca să caute un citat într-o carte, în general se poartă ca un student care susţine, vorbind liber, un referat în seminarul special „Sadoveanu". Profesorul îi tolerează îndrăznelile, degajarea şi nu intervine decît atunci cînd îşi termină expunerea, pentru a da cuvîntul colegilor lui, care se întrec în a pleda cu înfocare şi „pro", dar şi „contra". În sfîrşit, îl mai auzim o dată în ultimele minute ale orei, atunci cînd, făcînd ordine în amalgamul de idei azvîrlite în acest neobişnuit colocviu, decide ce anume rămîne valabil din ce s-a spus şi ce nu se poate lua în consideraţie, fiind lipsit de fundament ştiinţific. O astfel de lecţie, va frapa poate, prin caracterul ei puţin obişnuit, canoanele unei pedagogii crispate. Dar dacă reflectăm puţin, vom vedea că acest mod de a concepe lecţia, atunci cînd tema o permite, oferă avantajul de a le sădi elevilor încrederea în propria lor judecată, de a le stimula gîndirea, de a-i învăţa să vorbească liber, de a le trezi interesul pentru tema pusă în discuţie.

S-a întîmplat să mai intrăm şi la o altă oră a profesorului Ioil. Ne-am aşteptat ca lucrurile să decurgă la fel, dar după obişnuitul dialog de începutul lecţiei, profesorul a pus în funcţie un magnetofon pe a cărui bandă fuseseră înregistrate versuri de Eminescu, în lectura unor mari actori. În clasă s-a instăpînit o linişte desăvîrşită, iar lecţia întreagă n-a fost decît o covîrşitoare oră de poezie. Cu un minut înainte de pauză, profesorul a închis magnetofonul, l-a ridicat de pe catedră şi a plecat înainte ca o clasă întreagă, dizolvată în visare, să se desmeticească. Nici un cuvînt, nici o informaţie, nici o analiză. Versuri — şi atîta tot. Ar mai fi încăput oare în aceeaşi oră şi altceva? Ar mai fi fost ceva de adăugat? N-ar fi alterat un rece comentariu didactic plasat imediat după aceste versuri, selectate cu atîta minuţie pentru a satisface exigenţele programei, însuşi ecoul trezit de poezia eminesciană în sufletul elevilor? Şi nu va fi fost oare mai utilă discuţia pe marginea acestora hotărîtă abia pentru ora următoare?

Am fost şi la o lecţie a tovarăşei Genoveva Bernic, profesoară de socialism ştiinţific şi economie politică. O lecţie despre definiţia materiei. Iar materia este definită într-un fel în manualul de fizică, în alt fel în cel de psihologie şi în alt fel în cel de filozofie. Pentru alţi profesori poate fi un motiv de disperare. Pentru Genoveva Bernic, însă, aceasta a fost un foarte nimerit prilej de a anima întreaga clasă, de a pune în mişcare inteligenţele şi a le conduce către un adevăr integral. Întrebările abundau: „este vreuna din aceste trei definiţii pe deplin corectă?", „care din ele?" „şi pentru ce motive?". Profesoara consideră de datoria sa să conceapă astfel lecţiile încît ele să reprezinte un dialog viu cu elevii, să-i solicite neîncetat, punîndu-i în situaţia să demonstreze, să raţioneze, să deducă idei clare dintr-un complex de date disparate sau contradictorii.

Un răspuns reticent

Aşa cum arătam, astfel de lecţii nu sînt excepţii, fapte izolate ci rodul unei preocupări comune întregului colectiv didactic. Preocupările acestea se reflectă într-un anumit mod în lecţiile de matematică ale profesorului C. Epure, în altul în cele de chimie ale profesorului G. Grosu, în altul în cele de geografie ale profesorului I. Teodorescu. Astfel, în funcţie de profesor, de temă sau de disciplină vom întîlni lecţii-excursii ştiinţifice, lecţii-experienţe, lecţii-seminar, lecţii-prelegere etc. Discutăm cu profesoara Gabriela Simion, directoarea şcolii, despre această diversitate metodică.

— Consider că asemenea căutări sînt firesti — ne spune directoarea. Ele ţin de orientarea generală a învăţămîntului nostru spre scientizare, problematizare, modernizare.

— Vă satisface modul în care se conturează această tendinţă în şcoala dv?

Răspunsul e reticent:

— Modernizarea activităţii practice a profesorilor nu are încă un caracter sistematic, cuprinzător, „rotund", ca să spun aşa. Vorbim încă prea mult despre moderzinare fără să fi delimitat îndeajuns de precis sensul practic al noţiunii. Profesorii ştiu că trebuie să modifice ceva în stilul lor de muncă. Ştiu că această modificare trebuie să facă învăţămîntul mai eficient. Dar nu ştiu încă precis care sînt mijloacele care ar putea asigura această eficienţă în cel mai înalt grad.

— Există o literatură de specialitate.

— Există. Dispersată, şi nu la îndemîna oricui. Ar fi poate necesară o lucrare concisă şi de mare tiraj care să sintetizeze principiile pedagogiei moderne, Ştiţi cînd s-a editat ultimul manual de pedagogie?

Ştim, şi de aceea ţi dăm dreptate directoarei.

Avatarurile cercetării şi o sesiune „savantă"

Dar căutările profesorilor de la Liceul „Mihail Sadoveanu" nu se limitează doar la perimetrul modernizării lecţiei, deşi există un raport de condiţionare reciprocă între acestea şi cele care depăşind cadrul ei, constituie preocupările lor de „cercetare ştiinţifică". Am pus ghilimelele la insistenţa profesoarei Ecaterina Ionescu, şefa catedrei de chimie, cunoscută autoare de manuale şi una dintre cele mai bune profesoare ale şcolii.

— Nu trebuie să ne jucăm cu cuvintele — ne spunea prof. Ionescu. Cercetarea ştiinţifică implică exigente foarte serioase.

— Dar sînt mulţi profesori care fac adevărată cercetare ştiinţifică — i-am răspuns.

— De acord, sînt — şi destul de mulţi. Dar sînt şi unii care dau titlul de „cercetare ştiinţifică" oricărui referat, oricărui experiment. Colectivul catedrei noastre a elaborat, după o concepţie proprie, un material didactic pentru predarea structurii atomului. A fost nevoie să întreprindem unele investigaţii, să elaborăm proiecte, să aflăm cîteva necunoscute. Mi se pare însă că am fi lipsiţi de modestie dacă am numi toate acestea cercetare ştiinţifică.

Fie că le atribuie sau nu titlul de „cercetări", fiecare colectiv de catedră de la Liceul „Mihail Sadoveanu" desfăşoară interesante studii pe diferite teme. Unele sînt menite să rezolve probleme pedagogice, altele au un caracter de strictă specialitate. Deseori, ca în cazul profesorilor Eugen Netcă, Valeriu Amălinei sau Florica Naghel, aceste studii conţin, în germene, elementele unor comunicări care vor fi prezentate la sesiunile societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice. Alături de aceste studii, toate colectivele de catedră şi-au reunit eforturile pentru elaborarea unei lucrări vaste, intitulate „Dezvoltarea ştiinţei şi culturii în Moldova pînă în secolul XX". Ca un corolar la această lucrare, în incinta liceului va lua fiinţă un „Muzeu de istorie". Au şi fost adunate monede vechi, documente, piese arheologice, stampe, facsimile etc. Dumitru Ciută, profesor de istorie şi director adjunct al liceului, ne-a vorbit despre modul cum sînt procurate piesele pentru viitorul muzeu.

— Am intrat în corespondenţă — ne-a spus prof. Ciută — cu cele mai vechi şi mai mari licee din Moldova — „Ştefan cel Mare" din Suceava, „Nicolae Gane" din Fălticeni, „August Treboniu Laurean" din Botoşani, „Roman Vodă" din Roman, „Petru Rareş" din Piatra Neamţ etc. De la fiecare din ele am primit piese deosebit de interesante, mai ales privitoare la istoria învăţămîntului.

Legătura liceului „Mihail Sadoveanu" cu alte şcoli din Moldova nu e prilejuită doar de realizarea acestui muzeu. În general, profesorii de aici cultivă relaţii amicale cu confraţii de breaslă. O pildă grăitoare a colaborării pe linia preocupărilor ştiinţifice o reprezintă întîlnirea, devenită tradiţională, organizată în fiecare primăvară de conducătorii colectivelor de catedră cu omologii lor de la liceele „Vasile Alecsandri" din Bacău şi „Ştefan cel Mare" din Suceava. Confruntîndu-şi rezultatele dobîndite în activitatea ştiinţifică în decursul unui an, împărtăşindu-şi experienţa, schimbînd opinii, ei îşi dau un larg ajutor reciproc.

Activitatea ştiinţifică a profesorilor are, respectînd proporţiile, corespondenţe în activitatea elevilor. Rezervaţi cînd este vorba să considere drept cercetare activitatea proprie, profesorii manifestă o neaşteptată laryhneţe cînd se referă la elevi. Raţionamentul, aşa cum ne arăta unul dintre ei, e simplu: „În cercuri elevii se joacă puţin de-a oamenii mari. Ni se pare potrivit să-i stimulăm, căci aceasta dă preocupărilor lor o notă de romantism". Pentru acelaşi motiv se organizează în fiecare an o sesiune, devenită de acum tradiţională, a cercurilor de elevi, cu toată solemnitatea unei reuniuni savante. La lucrările „sesiunii" iau parte şi numeroşi invitaţi — elevi şi profesori de la celelalte licee ieşene, studenţi, cadre universitare, părinţi etc. De obicei, chimiştii obţin rezultatele cele mai bune. În şcoală s-a creat în ultima vreme un adevărat cult pentru studiul chimiei. La concursul de specialitate, elevii liceului „Sadoveanu" sînt întotdeauna în frunte. Stînd de vorbă cu profesorii, am auzit de mai multe ori dorinţa de a se crea în şcoală „cel puţin o clasă specială de chimie".

Caracteristic şi prin excelenţă pozitiv, atît pentru preocupările de cercetare ale profesorilor cît şi pentru activitatea elevilor în cercuri, ni s-a părut un fapt — dorinţa de a evita formalismul, de a efectua o muncă utilă, al cărei rezultat să aibă o valoare practică.

Cenzură puritană sau tratament riguros ştiinţific?

Într-o convorbire pe care am avut-o în cabinetul directorului cu mai mulţi profesori s-a conturat o altă latură a preocupărilor colectivului didactic — aceea a problemelor educative.

— Avem în şcoală foarte mulţi tineri minunaţi — ne spunea prof. Elisabeta Hîncu — adolescenţi cu care ţi-e drag să stai de vorbă. Dar alături de ei sînt şi unii tineri care se socotesc cu mult superiori, în toate, virstnicilor şi cred că nu mai au nimic de învăţat de la noi.

— Cred că în această problemă — opina prof. Ionescu — are foarte multă importanţă mediul ambiant, influenţa unor „prieteni" cu proaste deprinderi. Mi se pare, de aceea, că opinia publică ar trebui să vină mai mult în ajutorul şcolii, pentru că şcoala singură nu poate face totul. Elevii se duc la cinematograf şi văd filme care cîndva erau interzise copiilor sub 15 ani, la televizor văd artişti (uneori „artişti" între ghilimele) care dau tonul unei mode extravagante. Nu ştiu cum se face, dar unii selectează şi preiau rapid exemplele dăunătoare pe care le găsesc în aceste surse.

— Ar trebui deci ca totul să fie supus unei cenzuri austere şi puritane?

— Ar fi imposibil — a intervenit prof. G. Simion. Nu putem pretinde asta. Şi nici nu cred că ar fi necesar. La urma urmei, important este nu să ascundem elevilor ceea ce de fapt nici nu poate fi ascuns, pentru că fie dintr-o sursă, fie din alta, ei tot pot să afle. Apoi, acesta ar fi un mod ipocrit de a face educaţie. Dimpotrivă, consider că tinerii de astăzi sînt destul de emancipaţi pentru a li se putea arăta şi spune totul deschis. Problema este alta. Aceea de a găsi cea mai fericită modalitate pentru a-i face să privească în chip critic orice exemplu rău. Or, mijloacele pe care le folosim astăzi nu dau încă un randament integral. Vedeţi, în medicină, de exemplu, se stabileşte clar diagnosticul şi tratamentul corespunzător. Forţînd puţin comparaţia, un caz educativ este un caz de maladie morală. Dar cîţi profesori au învăţat cum se stabileşte diagnosticul şi ce tratament se aplică în fiecare din aceste cazuri? Educaţia are nevoie de o mai riguroasă fundamentare ştiinţifică.

— Pînă atunci?

— Pînă atunci, încercăm să fructificăm mijloacele cunoscute şi, eventual, să le asociem altele noi. De ce nu se introduce de pildă, în învăţămîntul liceal, un curs de etică?

*

Discuţia din cancelaria Liceului „Mihail Sadoveanu" ne-a antrenat pe toţi. Se crease o atmosferă de dezbatere calmă, prietenească, deloc oficială, dar dominată, aşa cum este întreaga activitate şcolară, de o pregnantă preocupare pentru a găsi cele mai drepte şi sigure căi în cmplul proces al perfecţionării.

OCTAVIAN BUZESCU

În laboratorul de fizică al Liceului „Mihail Sadoveanu" din Iaşi

Muzeul V. I. Lenin din Moscova

CENTENARUL NAŞTERII LUI V. I. LENIN

În vizită la Leninskie Gorki

La Leninskie Gorki, un sat din apropierea Moscovei, şi-a petrecut Lenin ultimii ani ai vieţii sale. Vizitatorul acestor locuri trăieşte clipe de neuitat străbătînd sălile muzeului ce păstrează vie amintirea omului care a făcut atît de mult pentru oameni. El poate cunoaşte, în acelaşi timp, satul rusesc aşa cum era pe vremea lui Lenin, dar mai ales aşa cum l-a visat Vladimir Ilici şi cum l-a înfăptuit puterea sovietică.

Adesea, în timpul petrecut la Gorki, Lenin stătea de vorbă cu locuitorii satului, se sfătuia cu ei asupra destinelor Uniunii Sovietice. Pe atunci greutăţile erau multe şi mari, aproape cu neputinţă de rezolvat. Dar puterea cuvîntului leninist îi însufleţea pe oameni, îi îndemna la fapte măreţe, căci Lenin îi învăţa pe oameni să-şi întovărăşească vorbele cu fapte. Şi oamenii i-au urmat îndemnul. Istoria celor peste 50 de ani de existenţă a statului sovietic a confirmat pe deplin forţa de neînvins a ideilor marxism-leninismului.

Lenin le-a spus oamenilor că fără lumina învăţăturii de carte socialismul este de neconceput. Şi oamenii l-au ascultat. Am cunoscut în mic, în cele cîteva ceasuri petrecute la Leninskie Gorki, istoria dezvoltării învăţămîntului sovietic, saltul pe care l-a făcut şcoala în întregul ei.

Înainte de revoluţie satul Gorki, ca toate satele ruseşti, a cunoscut o stare de tristă înapoiere culturală. Se mai văd şi astăzi ruinele cocioabei care adăpostea şcoala. Ziduri coşcovite de vreme stau mărturie a jalnicei săli de clasă de pe atunci — unica sală a şcolii. Lenin le vorbea mereu ţăranilor de nevoia unei şcoli mari, în care să poată învăţa toţi copiii satului. El n-a apucat însă să vadă înălţat noul local dăruit locuitorilor din Gorki de către puterea sovietică. Tovarăşei lui de viaţă şi de luptă, Nadejdei Konstantinovna Krupskaia, i-a revenit această bucurie. Lîngă vechea cocioabă s-a ridicat în scurt timp o clădire cu etaj, cu multe săli de clasă, în care predau numeroşi învăţători şi profesori şi unde copiii ţăranilor, ai tuturor oamenilor din sat, vin să dobîndească lumina ştiinţei.

Am păşit în acest lăcaş de şcoală întîmpinat de voioşia a sute de feţe proaspete, luminoase. Aici învaţă, în condiţii deosebit de bune, elevii claselor I—VII. În locul şcolii cu o singură clasă, în care buchiseau înghesuiţi 20—30 de copii, Leninskie-Gorki dispune de o şcoală mare, luminoasă, în care procesul de învăţămînt se desfăşoară pe sistemul cabinetelor. Fiecare sală este un adevărat laborator. Pe lîngă fiecare clasă s-a amenajat cîte o încăpere unde se păstrează materialul didactic, se pregătesc lecţiile, experienţele şi demonstraţiile de fizică, chimie sau biologie. Există chiar şi un cabinet de educaţie estetică. Destinat activităţilor extraşcolare, el grupează elevii talentaţi la muzică, desen, literatură. În satul Gorki preda, înainte de revoluţie, un singur învăţător. Astăzi, la şcoala unde învaţă elevii claselor I—VII cadrele didactice se numără cu zecile, iar pe lîngă profesorii de fizică sau chimie lucrează şi laboranţi.

Dar şcoala aceasta este numai unul dintre lăcaşurile destinate învăţămîntului în Leninskie—Gorki. În anii de după cel de al doilea război mondial s-a construit în sat un impozant corp de clădiri în care se desfăşoară cursurile şcolii medii de 10 ani cu internat, şcoală care poartă numele lui Vladimir Ilici Lenin. Este o şcoală modernă, în toată semnificaţia pe care o acordă acestui termen pedagogia contemporană. Funcţionalitatea construcţiei, aparatura la cel mai înalt nivel al tehnicii didactice — totul reprezintă un model de introducere a celor mai recente cuceriri ale ştiinţei în procesul instructiv-educativ. Nu întîmplător şcoala este mereu vizitată de delegaţii de profesori veniţi din cele mai îndepărtate colţuri ale Uniunii Sovietice, care doresc să cunoască experienţa înaintată a celor peste 60 de profesori ciţi numără colectivul pedagogic de aici. Am avut şi noi prilejul să asistăm la o demonstraţie didactică, la care participau colective pedagogice din mai multe comune învecinate şi ne-am dat seama că şcoala medie „V. I. Lenin" din Leninskie-Gorki reprezintă un adevărat centru metodic, un laborator al creaţiei pedagogice, de unde se răspîndeşte experienţa valoroasă didactică şi educativă a unui harnic colectiv de profesori.

Baza materială a şcolii este impunătoare. Cele cîteva corpuri de clădiri adăpostesc sălile şi laboratoarele în care procesul de învăţămînt se desfăşoară pe sistemul cabinetelor. Cabinetul de electrotehnică, de pildă, este dotat cu întreaga aparatură necesară pentru ca fiecare elev să poată reproduce demonstraţiile profesorului. Şcoala dispune de 15 maşini de învăţat, de 12 aparate de proiecţie cinematografică, de 15 aparate de televiziune. Pe lîngă pregătirea de cultură generală, şcoala asigură elevilor şi o calificare în profesiile de mecanizator şi electrician.

Am vizitat şi internatul şcolii, unde elevii au la dispoziţie o cantină, dormitoare, băi. Pentru a asigura acestor adolescenţi o viaţă spirituală elevată, internatul are bibliotecă, săli de lectură, ca şi o sală de festivităţi unde se prezintă concerte şi spectacole.

Tineretul şcolar din Leninskie-Gorki învaţă şi munceşte în chip leninist. Învăţătura leninistă despre şcoală şi educaţie a devenit aici de mult o realitate. Vizitatorului care a petrecut cîteva ceasuri în această ambianţă educativă îi rămîn întipărite în minte fapte concludente care arată că, aşa cum cerea Lenin, tineretul sovietic învaţă comunismul legînd fiecare pas al instruirii şi educării sale de munca practică.

Prof. ANTON VASILESCU

„Educaţia copilului în faţa progresului ştiinţei şi tehnicii contemporane"

În ansamblul manifestărilor ştiinţifico-educative prilejuite de „Anul internaţional al educaţiei" va avea loc în Bucureşti, între 20—27 iulie a. c., o reuniune internaţională organizată de Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor în colaborare cu C.I.M.E.A. (Comitetul internaţional al mişcării de copii şi adolescenţi de pe lîngă F.M.T.D.) şi C.I.C. (Comitetul internaţional de coordonare pentru iniţierea şi dezvoltarea activităţilor ştiinţifice extraşcolare). Această reuniune, care va dezbate tema „Educaţia copilului în faţa progresului ştiinţei şi tehnicii contemporane", va prilejui un larg schimb de experienţă privind educaţia tehnico-ştiinţifică a copiilor, precum şi întărirea colaborării şi cooperării în acest domeniu. Ea va întruni delegaţi din peste 40 de ţări şi reprezentanţi ai unor organisme internaţionale specializate.

În cadrul unei conferinţe de presă ţinute recent la Casa ziariştilor din Capitală, conf. univ. Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, adjunct al ministrului învăţămîntului, a arătat că această importantă manifestare va fi precedată de un simpozion naţional cu tema „Copiii şi progresul ştiinţei şi tehnicii contemporane", organizată de C.N.O.P. în colaborare cu Ministerul Învăţămîntului, Ministerul Muncii, Institutul de ştiinţe pedagogice, Institutul de psihologie şi Centrul de cercetare pentru problemele tineretului. Lucrările reuniunii internaţionale se vor desfăşura în cadrul unor şedinţe plenare, la care se vor prezenta rapoarte şi referate.

Participanţii la reuniune vor asista la activitatea din taberele pionereşti de profil tehnico-aplicativ. Cu prilejul reuniunii se va deschide la Bucureşti şi o expoziţie internaţională, care va cuprinde lucrări premiate în cadrul concursului „Minitehnicus" ediţia a III-a, precum şi exponate ale copiilor din alte ţări.

Sesiune de comunicări ştiinţifice

Recent, la Liceul nr. 1 din Călăraşi a avut loc sesiunea de comunicări ştiinţifice a filialei locale a Societăţii de ştiinţe geografice. Au participat numeroase cadre didactice, precum şi unii elevi din clasa a XII-a a liceului care şi-au exprimat de pe acum dorinţa de a-şi continua studiile la facultatea de geografie. Au fost de faţă cadre universitare, reprezentanţi ai Societăţii de ştiinţe geografice, ai inspectoratului şcolar judeţean Ialomiţa.

În cadrul sesiunii s-au prezentat interesante comunicări ştiinţifice: „Contribuţii la cunoaşterea populării judeţului Ialomiţa" (prof. Ştefan Gheorghinciu, Călăraşi), „Depopularea şi repopularea satelor riverane Dunării" (inv. Paul Popovici, Smîrdani—Ialomiţa), „Irigaţiile în Bărăganul sudic" (prof. Constantin Iancu, Dragalina—Ialomiţa), „Bazinul hidrografic al Văii Barza—Ialomiţa" (prof. emerit Gheorghe Florea, Călăraşi), „Bărăganul Sudic şi depozitele de quaternar ale Cîmpiei Române" (prof. univ. dr. Petre Coteţ).

Inv. AURELIAN POPESCU
Călăraşi

Cercetări didactice în şcolile din judeţul Neamţ

Frontul cercetării pedagogice îşi extinde continuu aria în licee şi şcoli generale, antrenînd tot mai multe cadre didactice în investigarea fenomenelor instrucţiei şi educaţiei.

În judeţul Neamţ, de pildă, se cuvin relevate în special străduinţile unor profesori de matematică de a aborda în forme moderne, eficiente, problemele dezvoltării gîndirii matematice. Printre ei se numără, bunăoară, profesorul Gheorghe Iftime de la Şcoala generală nr. 4 din Piatra Neamţ, care experimentează de cîţiva ani, cu rezultate pozitive, introducerea unor elemente de teoria mulţimilor în jocurile de creativitate ale preşcolarilor. Tot introducerea noţiunilor moderne de matematică — de astă dată la clasele I-VIII — este tema cercetării profesorului Dumitru Roşca, de la Liceul nr. 2 din Piatra Neamţ, corelată strîns şi întregită de investigaţiile întreprinse pe acelaşi plan de profesorul Vasile Tifui de la Liceul din Bicaz.

Şi alte obiecte de învăţămînt au stîrnit interesul profesorilor cercetători. În cadrul Liceului nr. 2 din Piatra Neamţ, de pildă profesorul de limba română Emil Leahu studiază şi experimentează predarea pe baze structuraliste a gramaticii în şcoala generală.

Iniţiativele valoroase ale profesorilor pietreni aduc o contribuţie de seamă la modernizarea predării în şcolile respective, ridică ţinuta generală a muncii instructiv-educative desfăşurate pe plan local.

Cabinet de geografie

Preocupat de modernizarea predării geografiei, prof. Augustin Budai, de la Liceul nr. 2 din Satu Mare, a realizat, împreună cu membrii cercului de geografie al şcolii, un cabinet pentru studiul acestei discipline. Cabinetul se compune din două săli: una de lucru, alta pentru confecţionarea şi depozitarea materialului. El dispune de hărţi iluminate electric, de un aparat de proiecţie, de machete cu ajutorul cărora se demonstrează fenomene ale naturii, de un bogat material ce ilustrează forme geomorfologice din diferite colţuri ale lumii, de colecţii de roci, minereuri şi fosile, de albume geografice etc.

Este demnă de menţionat activitatea desfăşurată în cadrul cercului pentru cunoaşterea meleagurilor patriei, ca şi pentru cunoaşterea unor ţări străine. Astfel, pe lîngă numeroasele excursii făcute în ţară, membrii cercului de geografie au efectuat în anul trecut o excursie în Iugoslavia, iar în acest an îşi propun o excursie în circuit: România — Ungaria — Cehoslovacia.

O. SUCIU

Cursuri de vară pentru profesorii de limba română

Societatea de ştiinţe filologice va organiza şi în acest an, ca şi în anul trecut, cursuri de vară pentru profesorii de limba şi literatura română. Tema acestor cursuri, care vor avea loc la Piatra Neamţ între 5 şi 19 iulie, va fi „Curentele literare în literatura română". Vor preda cadre didactice universitare, academicieni, specialişti de înaltă calificare.

Inscrierile pentru cursuri se fac prin filialele judeţene ale Societăţii, de unde se pot obţine şi detalii asupra lor.

Standuri de cărţi în şcoli

Cu sprijinul Inspectoratului şcolar al municipiului Bucureşti, Centrul de librării din Capitală a iniţiat extinderea reţelei de difuzare a cărţii în diferite licee şi şcoli generale. Standuri care pun la dispoziţia elevilor noutăţile literare, ca şi lucrări din bibliografia recomandată la diferite discipline, au fost amenajate la Liceul nr. 6, la liceele „Ion Creangă", „Ion Neculce", „Emil Racoviţă", ca şi la şcolile generale nr. 21, nr. 67, nr. 86, nr. 99, nr. 120, nr. 170, nr. 175. Totodată în cadrul acestei acţiuni elevii au putut face cunoştinţă direct cu unii scriitori, care şi-au prezentat la standurile din şcoli noile lucrări.

Pe viitor, acţiunea aceasta se va extinde şi la licee şi şcoli generale. Există toate condiţiile ca ea să favorizeze difuzarea rapidă şi corespunzătoare din punct de vedere tematic a cărţii în rîndurile cadrelor didactice şi ale tineretului şcolar.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

Orele de dirigenție — la dispoziția dirigintelui

Consider că inițiativa „Gazetei învățămîntului" de a dezbate problemele legate de activitatea dirigintelui răspunde unei necesități acute. E un lucru îndeobște cunoscut că este mai ușor să instruiești decît să educi și că activitatea dirigintelui este în ultimă instanță cel mai dificil examen al vocației și măiestriei profesionale. Nu-i de mirare deci că mulți profesori stăpîni pe specialitate manifestă teamă și stînjeneală atunci cînd stau față în față cu subtilele aspecte formative pe care le implică activitatea de „director" al unei clase. Cred, ca și pedagogii care și-au spus cuvîntul în articolele anterioare, că pentru îmbunătățirea orelor de dirigenție ar trebui aplicate, la diferite niveluri, o serie de măsuri menite să-i pregătească mai bine pe profesori în vederea muncii lor ca diriginți.

În ce mă privește, însă, aș vrea să aduc în discuție și o altă problemă. Firește, e foarte important să asigurăm dirigintelui pregătirea care îi este necesară, dar mie mi se pare mai important să stabilim în prealabil pentru ce fel de muncă îl pregătim. Or, ora de dirigenție rămîne încă un teren nestabil, unde se manifestă tot felul de confuzii. Nu e de mirare, de aceea, că ea provoacă încă, în rîndurile unor profesori, o adevărată psihoză a nesiguranței. Cauza acestei psihoze îmi apare cu claritate atunci cînd îmi rememorez traiectoria de peste 20 de ani a muncii mele de diriginte și director de școală : nici pînă în prezent nu s-au precizat cu claritate scopul, caracterul și locul orei de dirigenție în sistemul de învățămînt.

A existat o perioadă cînd ora de dirigenție se confunda cu o ședință : se citeau 2—3 referate, se făceau înscrieri la discuții și urmau apoi „localizările", adică prelucrarea unor cazuri concrete din clasă. Ceva mai tîrziu, o dată cu introducerea în școală a mijloacelor audio-vizuale, s-a trecut la așazisa oră de dirigenție „culturală", cu audiții de discuri și benzi de magnetofon, cu albume și invitați, cu broșuri de popularizare și literaturizare. Asistam, după specialitatea dirigintelui, la ore de română, istorie, matematică, fizică. Se vorbea de Enescu, Balzac, Brâncuși, Racoviță, despre războiul peloponeziac sau despre teoria informației, cu profuzie de material ilustrativ și cu o imensă risipă de energie și timp din partea profesorului în goană după documentare și a elevilor care aveau diferite „roluri" în spectacolul acestor ore atent regizate. În ultima vreme s-a renunțat la orele de dirigenție cu „aparat", în favoarea așanumitei „conversații etice" pornind, în general, de la o temă abstractă (munca, cinstea, spiritul de colectiv etc.). Se anunță tema și fiecare trebuie să reflecteze asupra ei, rolul profesorului fiind de a conduce discuțiile și a trage concluziile. Dar între 11 și 18 ani, cînd conștiința e în plină formare, noțiunile etice rămîn simple ideograme dacă n-au un suport senzorial, dacă nu li se acordă sensul concret al acțiunii. Or, ora de dirigenție, prin caracterul ei de „lecție" etică, operează o influențare educativă prin vorbe, la nivelul înțelegerii abstracte. Eficiența ei scăzută poate fi ușor dedusă din sentimentul de apăsare cu care e așteptată de elevi și din participarea formală și ștearsă a acestora la discuții. Este clar că atît sub raportul ilustrării ideii etice, cît și al implicațiilor concret-educaționale, ora de dirigenție este depășită de lecțiile care includ în laturile lor informaționale și demonstrative elementul dinamic al convingerii logice și al șocului emoțional, ca și de activitățile din afara clasei și extrașcolare (cercuri, excursii, acțiuni patriotice), care pun nemijlocit conștiința elevilor în contact cu realitățile.

Lucrurile nu se opresc însă numai la discuțiile etice, pentru că, pe baza unei tradiții deja bine înrădăcinate, ora de dirigenție a devenit **oră universală**, bună pentru orice, un fel de pompă de absorbție a tuturor problemelor didactice și peridactice necuprinse în programe sau în procesul de educație din timpul lecțiilor. Așa se face că printre orele cu conținut etic se intercalează, după campanii și necesități de moment, cu variații de la an la an, ore de educație sanitară individuală și colectivă, ore de prelucrare a regulilor de circulație, ședințe festive cu conferințe și program artistic etc., etc. Această practică își are rădăcina în ideea greșită că ora de dirigenție constituie centrul de greutate al educației comuniste și că, în consecință, ea trebuie să focalizeze toate sarcinile învățămîntului, care de fapt revin în mod egal tuturor obiectelor de studiu, tuturor factorilor ce contribuie la făurirea viitorului cetățean.

În economia procesului de învățămînt ora de dirigenție ar trebui să aibă, credem, cu totul alt rost. Elevii nu simt nevoia unui nou obiect, care să teoretizeze ceea ce le oferă mult mai convingător toate celelalte obiecte de studiu, complexul activităților inițiate de organizațiile de tineret, educația în familie, mediul social, mijloacele culturale de influențare educativă (presa, cartea, filmul, radioteleviziunea). Ei își doresc însă o oră de colocviu intim, cald, cu un om receptiv și înțelept, căruia să-i destăinuiască problemele de viață, cu care să se consulte și de la care să primească sfaturile cele mai potrivite. Se consideră o greșeală metodică să se discute absențele în timpul orei de dirigenție și se recomandă ca această operație să se facă în cancelarie, după orele de curs, ca nu cumva să se știrbească „unitatea" orei de dirigenție și să i se coboare „nivelul științific". Faptul este minor în aparență, însă a discuta academic despre conștiința socialistă fără a cunoaște cum se dezvoltă ea și cum se manifestă concret în personalitatea fiecărui elev, pornind chiar și de la acest dat semnificativ care e frecvența, mi se pare o expresie tipică a formalismului pedagogic.

Iată de ce susțin cu toată căldura sugestia ca ora de dirigenție să devină **oră la dispoziția dirigintelui**, pe care el să și-o gospodărească singur, eliberat de poncife și corsete metodice, care s-au dovedit pînă în prezent o frînă în calea stabilirii contactului sufletesc direct dintre diriginte și elevii săi. În funcție de necesitățile concrete ale clasei, de problemele imediate pe care le ridică acest organism dinamic și plastic, profesorul diriginte își va orienta consfătuirea de „lucru" cu cei 30—40 de colaboratori și mici prieteni ai săi, ținînd seama în primul rînd de propunerile lor.

Ora de dirigenție trebuie să devină, așa cum o definește însăși etimologia cuvîntului, o oră de **diriguire** a colectivului clasei în vederea reglementării tuturor problemelor concrete de școală și de viață.

Prof. TUDOR OPRIȘ

Între convenționalism și modernizare

Nu-i putem reproșa lui Benjamin Franklin faptul că în 1746 a numit pozitivă electricitatea sticloasă și negativă electricitatea rășinoasă, descoperite de Charles du Fay în 1733. Studiind efectele curentului electric, dar necunoscînd ce anume transportă curentul în conductoare, pionierii electricității au presupus că sarcinile zise pozitive se deplasează în conductor de la polul pozitiv spre polul negativ, în cazul elementului Volta de la placa de cupru spre placa de zinc. Pe baza acestei ipoteze, absolut necesare și îndreptățite s-au dezvoltat pe plan metodic, în predarea fizicii, o serie de reguli mnemotehnice privind efectul magnetic al curentului : regula mîinii drepte, regula burghiului etc.

Progresele științei au arătat că în conductoare nu se deplasează sarcinile pozitive, ci cele negative, electronii, adică tocmai invers de cum se presupunea mai înainte. Această descoperire a fost considerată multă vreme pur teoretică și nu a determinat o revizuire radicală a conceptului didactic. Sensul curentului acceptat pînă atunci a fost denumit sens convențional, dar regulile mnemotehnice aferente s-au păstrat ca atare, socotindu-se pesemne că așa este mai comod și mai practic. În prezent, însă, menținerea acestui mod de abordare a problemei începe să nu mai fie nici comodă, nici practică și, mai ales, de loc științifică și modernă. Programele și manualele se străduiesc să țină pasul cu cele mai noi descoperiri științifice și cu aplicațiile practice în tehnică ale acestora, li se vorbește pe larg elevilor despre electronică, despre semiconductoare, dar problema fundamentală a „sensului de deplasare" este prezentată într-o formă depășită, anacronică.

Cînd ne referim la metale și la conductibilitatea de clasa I, cea mai frecventă în circuitele electrice, avem de a face, evident, cu mișcarea electronilor. În tuburile electronice, la tuburi catodice, osciloграfe catodice, la turbile televizoarelor și radiolocatoarelor este implicată, de asemenea, mișcarea electronilor. În semiconductoare nu numai conductibilitatea electronică, ci chiar conductibilitatea de goluri se explică, în ultima instanță, prin mișcarea electronilor. În atari situații menținerea vechilor convenții complică în mod inutil explicația, îngreunează înțelegerea fenomenelor, a legăturilor cauzale, a principiilor de funcționare a diferitelor aparate, înlocuind adîncirea științifică a faptelor cu explicații superficiale, cu reguli formale.

Reamintesc, deși este binecunoscută oricărui profesor de fizică, situația în care sîntem puși în cadrul lecțiilor respective. După ce am explicat că electronii ies din catod și se îndreaptă către anod, sîntem nevoiți să spunem că sensul convențional al curentului arată de la anod spre catod. Nu-i de mirare că în astfel de împrejurări elevii se încurcă și că trece mult timp pînă se obișnuiesc cu această lume răsturnată. Rar se întîmplă, de aceea, ca ei să nu greșească atunci cînd li se cere să determine sensul în care deviază razele catodice în cîmp magnetic, sau să determine sensul cîmpului magnetic produs de un electron care se rotește pe o orbită circulară. Explicarea electronică a inducției electromagnetice este și ea foarte mult îngreunată de faptul că în decursul raționamentului trebuie „să ne dăm de două ori peste cap", adică să considerăm ca sens al curentului sensul opus deplasării electronilor.

Multe lucruri s-au schimbat în predarea fizicii, începînd de la prezentarea teoriei cuantice și a celei relativiste pînă la adoptarea noilor unități de măsură. Atunci cum de rezistă oricărei tendințe de modernizare prezentarea sensului convențional al curentului, care și-a pierdut de mult baza științifică?

De fapt, problema s-ar putea rezolva foarte simplu : noile manuale de fizică ar trebui să trateze fenomenele folosind sensul electronic al curentului. Dintre regulile mnemotehnice ar rămîne valabile regula mîinii drepte și a mîinii stîngi — dar inversate. Lucrînd cu sens electronic, sensul forței electromagnetice ar fi indicat de mîna dreaptă, iar curentul indus de mîna stîngă. Mai greu adaptabile sînt regula burghiului și regula acelor de ceasornic ; în fond, însă, ele nici nu sînt necesare. Sensul liniilor de inducție l-am determinat și pînă acum pe baza regulii mîinii drepte. În cazul curentului liniar apucăm conductorul cu mîna dreaptă, degetul mare desfăcut de celelalte arată sensul convențional al curentului, iar celelalte patru degete arată sensul liniilor de forță, al liniilor de inducție (sensul H, respectiv B). Raportat la sensul electronic al curentului electric, sensul intensității cîmpului magnetic, al inducției magnetice sau al fluxului s-ar putea determina în felul propus în prezent de manual, dar cu mîna stîngă.

Avantajele științifice ale folosirii sensului electronic nu mai trebuie subliniate. Simplificarea explicațiilor în procesele electronice, fidelitatea față de realitatea obiectivă ne-ar răsplăti cu prisosință față de unele inconveniente temporare cu privire la aparenta contradicție legată de explicația găsită de elevi în manualele și lucrările mai vechi. (Lucruri similare s-au rezolvat pozitiv și în cazul generalizării Sistemului internațional de măsuri).

Sînt convins că majoritatea profesorilor de fizică ar saluta un asemenea mod de modernizare în profunzime a predării fizicii.

Prof. VASILE FEY
Cluj

Cercul foto — mijloc de adîncire a studiului

Alături de proiecția cinematografică, de discuri, benzi magnetice etc., imaginea fotografică contribuie amplu la mai buna înțelegere de către elevi a cunoștințelor predate. De aceea, mulți profesori organizează cercuri de foto-amatori din rîndurile elevilor. În unele locuri, însă, înființarea cercurilor respective se amînă la nesfîrșit pentru că se așteaptă totul de-a gata. Dar așa cum pentru a învăța desenul, de exemplu, elevul își cumpără culori, creioane, bloc și instrumentele necesare, credem că este indicată și achiziționarea personală a unui minim de utilaje fotografice, care există în comerț la prețuri accesibile.

Cercul foto poate face mult pentru a dirija activitatea elevilor în vederea surprinderii „pe viu" a înregistrării fotografice a unor fenomene din diferite domenii științifice. Bunăoară, li se poate cere elevilor să prezinte evoluția unui fenomen fizic, chimic, biologic etc., în diferite etape caracteristice. Materialul fotografic acumulat astfel va constitui baza interpretării și prezentării ulterioare a fenomenului respectiv. De asemenea, fotografia poate fi folosită în scop documentaristic. De pildă, profesorul de istorie poate cere elevilor să alcătuiască albume înfățișînd momente caracteristice din trecutul istoric al regiunii respective sau al țării. Pentru profesorul de desen, fotografia este un mijloc eficient de educare a simțului de observare a faptului de artă. Fotografierea unui obiectiv arhitectural, de exemplu, poate contribui, prin originalitatea alegerii unghiului, prin încadrarea obiectului în mediul înconjurător ș.a. la dezvoltarea gustului estetic. Chiar și pentru sport fotografia, mai precis kinograma, constituie un auxiliar prețios. Iată de ce cred că este indicat să se organizeze cercuri foto în cît mai multe școli.

Prof. IUNIAN CHELU
Giurgiu

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

O scrisoare de la Teatrul „Ion Creangă"

În numărul nostru din 30 ianuarie a.c., într-o notă intitulată „Un spectacol în foaier", se critica faptul că la unele matinee pentru elevi se vînd bilete nenumerotate și peste capacitatea sălii, creîndu-se astfel condiții improprii de vizionare. În legătură cu articolul sus-menționat, Teatrul „Ion Creangă", sub semnătura directorului său, artistul emerit ION LUCIAN, ne trimite o scrisoare. După ce se explică pe larg cauzele care au dus la supraaglomerația de la spectacolul cu pricina, în scrisoare se spune : „Regretăm că de aproape 3 ani biletele noastre nu se mai plasează organizat în școli, inspectoratul școlar susținînd că nu e normal să se „impună" copiilor frecventarea spectacolelor. De atunci, legătura teatrului cu spectatorii noștri, care prin specificul programului lor nu pot veni la casă, se face numai prin ajutorul unor dascăli entuziaști cărora le sîntem recunoscători și le cerem scuze pentru necazurile ce le pricinuim.

De ani de zile ne plîngem că acest sistem aduce în prim plan „atractivitatea", educația culturală fiind subordonată bunului plac, lucru nu întotdeauna fericit. Așa se explică de ce spectacolele cu un bogat conținut de idei sînt mai puțin frecventate. Dar cum principiul este „cine vrea, vine", noi ne supunem ! Nu ne rămîne decît să invidiem acele situații în care cadrele didactice sînt obligate prin sarcinile lor profesionale să ducă, de cel puțin două ori pe an, clasa respectivă la teatru, sau în care sînt ore de educație teatrală în programa analitică.

Conducerea teatrului știe că vizionarea unui spectacol este un act de cultură, că este necesară atmosfera de pios respect față de spectacolul de pe scenă, față de munca de creație a actorilor. Din păcate „cealaltă parte" — sala — nu știe întotdeauna și dacă redactorul dvs. ar fi asistat la spectacolele noastre ar fi putut constata acest lucru. Din păcate, atunci cînd a dorit s-o facă, nu i-am putut asigura condiții normale de vizionare, generînd acel articol.

Credem că presa s-ar putea interesa mai mult despre greutățile noastre, depășite doar prin ajutorul neprecupețit al unor cadre didactice care iubesc teatrul, care recomandă copiilor să participe în număr mare la viața culturală a Capitalei, cadre didactice fără de care activitatea noastră ar fi serios îngreunată. Generator de valori morale și spirituale, teatrul exercită asupra spectatorului adolescent o acțiune pedagogică pentru care slujitorii scenei pun la dispoziție zi de zi, cu devoțiune, munca lor istovitoare, din păcate prea puțin cunoscută în afara teatrului. Un climat de încredere, de susținere și colaborare, de tovărășească înțelegere și exigentă participare la procesul nostru de creație — ne este absolut indispensabil. Îl solicităm cadrelor didactice, părinților și tuturor celor ce prin misiunea lor de educatori, doresc să vină alături de noi.

Facem făgăduința solemnă de a nu-i dezamăgi și, bineînțeles, de a interveni cu toată fermitatea ca pe viitor raporturile teatrului nostru cu spectatorii să nu mai fie turburate de situații nedorite de genul celei ce a determinat scrierea acestor rînduri" — se arată în încheierea scrisorii.

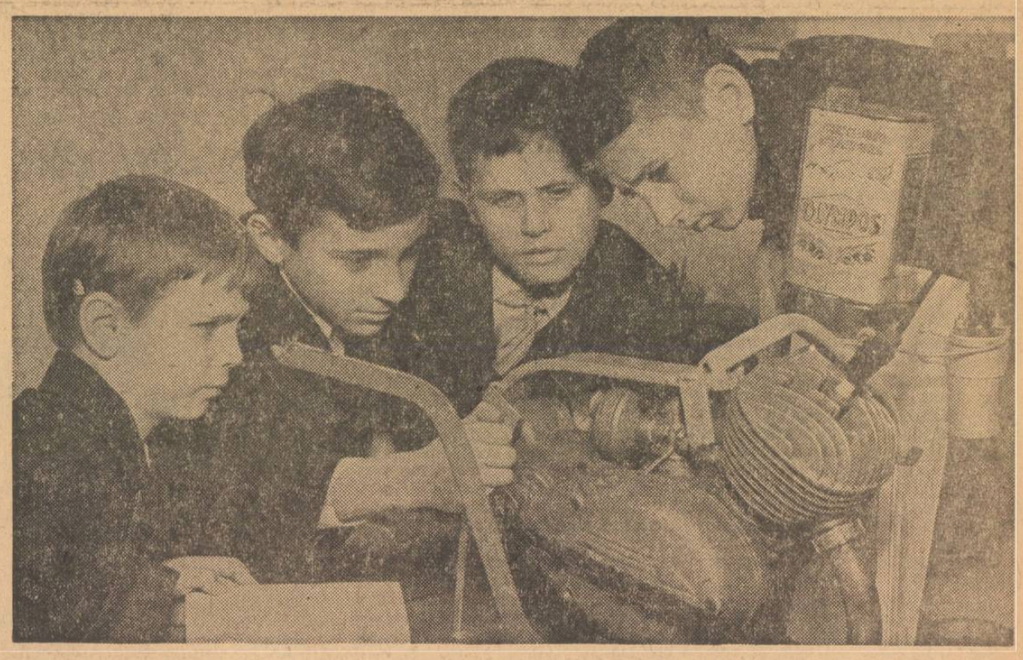

La cercul micilor tehnicieni de la Casa pionierilor din Reșița

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Un sfert de veac de la 6 Martie 1945

(Urmare din pag. 1-a)

Un moment însemnat în procesul de organizare și de antrenare la luptă a maselor populare l-a constituit elaborarea și publicarea, „Proiectului de platformă a Frontului Național-Democratic" elaborat de C. C. al P.C.R. și propus ca bază de colaborare tuturor forțelor politice ale țării. La proiectul de platformă al F.N.D. și-au dat adeziunea toate partidele și organizațiile democratice, fapt ce a permis ca la 12 octombrie 1944 să se constituie Frontul Național Democratic, din care, alături de P.C.R., au făcut parte Partidul Social-Democrat, Frontul Plugarilor, Sindicatele Unite, Uniunea Patrioților, Madosz-ul ș.a.

După constituirea Frontului Național-Democrat activitatea politică a maselor înregistrează o creștere simțitoare. În întreaga țară au loc mari acțiuni demonstrative de masă pentru formarea unui guvern democratic și pentru înfăptuirea celorlalte transformări cerute de popor.

Sfîrșitul lunii ianuarie și luna februarie 1945 au marcat intrarea în faza hotărîtoare a luptei pentru putere, desfășurată de masele populare sub conducerea Partidului Comunist Român.

Partidul Comunist a lansat, în februarie 1945, lozinca ocupării cu forța, peste capul majorității reacționare din guvern, a pămînturilor moșierești de către țărani. Acțiunea de ocupare și de împărțire a proprietăților moșierești s-a generalizat pe întreaga țară. Concomitent cu realizarea pe cale revoluționară a reformei agrare, masele muncitorești au continuat acțiunile de alungare a prefecților și primarilor reacționari, în multe locuri avînd loc lupte grele cu poliția și jandarmeria.

Intensificarea luptei forțelor democratice pentru putere, trecerea țărănimii din aproape toate regiunile țării la confiscarea pămînturilor moșierești și la ocuparea prefecturilor și primăriilor, consolidarea unității de acțiune a partidelor și a organizațiilor democratice au accentuat criza partidelor național-țărănesc și național-liberal. Căutînd o ieșire din situația în care se aflau, liderii partidelor politice ale reacțiunii și monarhia au trecut la acțiuni „de forță", preconizînd împingerea țării pe panta unui război civil, menit să atragă, potrivit planurilor lor, intervenția militară a puterilor imperialiste.

Planurile reacțiunii de a stăvili avîntul maselor prin forța armelor nu și-au atins scopul. Zeci și sute de mii de oameni s-au revărsat pe străzile orașelor zi după zi, într-un torent ce nu mai putea fi zăgăzuit. Luptele au atins o tensiune maximă la 24 februarie 1945 și în perioada următoare. Participînd la marile acțiuni ale maselor populare pentru cucerirea organelor de stat și înfăptuirea reformei agrare, formațiunile patriotice de luptă au adus o mare contribuție la înfrîngerea uneltirilor cercurilor reacționare. O însemnătate excepțională în desfășurarea luptelor revoluționare a avut-o faptul că grupuri de soldați și un număr crescînd de ofițeri și subofițeri s-au alăturat maselor populare.

Astfel, marea ridicare la luptă a muncitorimii, a țărănimii, a celor mai largi forțe sociale a determinat deznodămîntul evenimentelor în favoarea forțelor democratice. Generalul Rădescu a fost silit să demisioneze în ziua de 28 februarie 1945. Calea spre formarea unui guvern democratic era deschisă.

Respingerea listei noului guvern de către rege, sub pretextul că nu cuprindea și pe reprezentanți ai P.N.Ț. (Maniu) și P.N.L. (Brătianu), a intensificat și mai mult fierberea revoluționară. Sute de mii de oameni demonstrau fără întrerupere cerînd regelui să aprobe lista guvernului prezentată de dr. Petru Groza.

Sub presiunea maselor, la 6 martie 1945 regele a fost silit să cedeze, aprobînd lista noului guvern propus de Frontul Național Democrat. În fruntea guvernului se afla dr. Petru Groza, înflăcărat patriot și democrat, eminent om politic și de stat. În acest guvern au intrat reprezentanți ai clasei muncitoare și ai aliaților săi — țărănimea și celelalte pături sociale mijlocii. Prin conținutul său de clasă și prin sarcinile sale, guvernul dr. Petru Groza reprezenta o putere revoluționar-democratică a clasei muncitoare și țărănimii sub conducerea clasei muncitoare.

Victoria de la 6 martie 1945 a încoronat o perioadă de puternice lupte revoluționare, care au început cu insurecția din august 1944 și au crescut continuu în intensitate, îmbrăcînd formele cele mai diferite — de la acțiuni de stradă, mitinguri și demonstrații pînă la cucerirea prin forță a primăriilor, prefecturilor și a pămîntului stăpînit de moșieri.

După venirea la putere a guvernului democratic prezidat de dr. Petru Groza, cursul revoluției a intrat într-o nouă fază, în care clasa muncitoare avea să folosească puterea de stat pentru zdrobirea definitivă a reacțiunii, pentru apărarea și lărgirea drepturilor și libertăților cucerite. Dezvoltarea procesului revoluționar, victoria forțelor democratice în alegerile parlamentare din 1946 și apoi măsurile economice și politice cu caracter anticapitalist înfăptuite în cursul anului 1947 au dus la schimbarea radicală a raportului de forțe în societate. În aceste condiții s-a pus în mod necesar sarcina trecerii la o nouă etapă a dezvoltării sociale — la revoluția proletară. Ca urmare a înfrîngerii rezistenței înverșunate a claselor exploatatoare și a grupărilor lor politice, sprijinite de reacțiunea internațională, a izolării în tot mai mare măsură a acestor forțe, au fost eliminați din guvern ultimii reprezentanți ai partidelor burgheze, iar la 30 decembrie 1947 a fost înlăturată monarhia și proclamată Republica Populară Română. Aceasta a însemnat cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, cu celelalte categorii de oameni ai muncii, a marcat trecerea la înfăptuirea sarcinilor revoluției socialiste.

Înfăptuirea revoluției și a construcției socialiste, orînduirea nouă edificată pe pămîntul patriei noastre sînt opera poporului însuși care, sub conducerea Partidului Comunist Român, și-a făurit în mod conștient propria sa istorie.

Împotriva prejudecăților didactice

(Urmare din pag. 1-a)

să nu promoveze modalitățile avansate de activitate și deci, să aibă o eficiență mult diminuată.

O prejudecată larg răspîndită în rîndurile unor cadre de îndrumare și control este, de exemplu, aceea a ritmicității notării. „Fără acțiuni de ordin științific, docimologic, indiferent de situațiile concrete, celui de la catedră i se cere să noteze ritmic — ne-a spus prof. **IOAN ILIE** de la Liceul „Mihai Viteazul" din București. Nimeni nu se mai întreabă de ce este necesară o asemenea ritmicitate, de ce neapărat trebuie ascultați cîte doi trei elevi în fiecare oră, de ce modalitățile de examinare trebuie să fie atît de stereotipe". La rîndul ei, prof. **FELICIA CĂRĂUȘ**, de la Liceul „Gheorghe Lazăr" din Sibiu observa, nu fără ironie, că unii inspectori sînt mai dispuși să accepte introducerea calculatoarelor electronice în școli decît să renunțe la fetișul ritmicității : „Ni se prezintă unele experiențe foarte moderne, de pildă în legătură cu introducerea unor fișe de examinare cu program, care permit verificarea rapidă și frontală a cunoștințelor însușite de elevi, dar cînd noi înșine vrem să încercăm un asemenea experiment ne trezim blamați că nu asigurăm „verificarea ritmică".

La ora aceasta, însă, chiar în rîndurile inspectorilor începe să se formeze un curent de opinie care favorizează înlăturarea fetișurilor. Prof. **ALEXANDRU GALEA**, inspectorul general al județului Sibiu, ne-a arătat că, sesizîndu-se de existența unor asemenea aspecte, inspectoratul a pornit să lupte cu hotărîre împotriva lor.

În centrul focal al schimbului de opinii consemnat în coloanele anterioare s-au situat cîteva puncte nevralgice ale lecției. Cele spuse de interlocutorii noștri au subliniat o dată mai mult că persistența unor concepte amorfe, menținute adeseă pur și simplu ca obiecte de inventar, creează un traseu cu obstacole în calea înnoirii practicii educative.

O atare stare de fapt nu poate lăsa indiferenți pe cercetătorii în domeniul pedagogiei, cărora li se solicită de multă vreme lucrări de didactică și metodică modernă cu caracter orientativ. Concomitent cu publicarea unor asemenea lucrări, se impune să se asigure un caracter mai modern activității de îndrumare și control, chemată să urmărească finalități și rezultate de profunzime, să înlăture observațiile de suprafață și să repudieze cu tărie orice deviere spre formalism și fetișizare.

O. ALEXANDRU

INFORMARE • DOCUMENTARE

R.D.G.: CONTRACTUL ÎN RELAŢIA ŞCOALĂ — CENTRU DE CERCETARE

Pe o colină cu lungă trenă de verdeaţă, într-un loc învăluit de cea mai deplină liniştе, în imediata apropiere a oraşului Auerbach se află una din cele patru staţiuni astronomice şcolare mari ale Republicii Democrate Germane Staţiunea de observare a sateliţilor — Rodewisch. Aici se perfecţionează profesorii de specialitate şi cresc, îndrumaţi de profesori universitari şi cercetători cu recunoscută activitate, viitori astronomi şi oameni de ştiinţă.

Staţiunea s-a creat în anul 1955. În 1967 a fost reconstruită, amplificată, modernizată şi dotată cu aparatură de înalt nivel. Centrul participă acum efectiv la programul de observaţii astronomice internaţionale, avînd legături permanente de lucru cu centre similare din Bucureşti şi Cluj, din Sofia, Stara Zagora, din Varşovia şi Wroclav, din Moscova şi Riazan etc.

Cine vine pentru prima oară la staţiune este surprins văzînd că aparatura de observaţie şi de calcul a unui centru de asemenea proporţii este minuită de elevi (chiar şi de clasa a IX-a), care par a fi nu într-o practică, ci în exerciţiul unei activităţi de care sînt direct răspunzători. Explicaţiile gazdelor răsipesc însă, de îndată, orice nedumerire.

În cadrul legăturilor strînse cu şcoala, în programul staţiunii se înscriu numeroase acţiuni. Aici elevii din şcolile raionului Karl Marx Stadt vin, prin rotaţie, să vadă instrumentele de observare, să afle cum lucrează staţiunea, ce cercetări se efectuează etc. Dar la staţiune lucrează permanent în prezent un grup de cinci elevi pasionaţi pentru astronomie, selecţionaţi pe baza aptitudinilor dovedite. Legătura acestui grup cu observatorul are la bază un contract încheiat între conducerea şcolii — în cazul acesta liceul din Auerbach — şi colectivul de cercetători al staţiunii. Contractul în vigoare prevede ca temă pentru elevi „Constatarea schimbărilor parametrilor traiectoriei sateliţilor artificiali ai Pămîntului. Pe baza acestui contract, cu obligaţii categorice pentru ambele părţi, elevilor le revine sarcina să alcătuiască informaţii lunare pentru centrul de cercetare Rodewisch şi, participînd la şedinţe de lucru ale colectivului, să prezinte referate şi

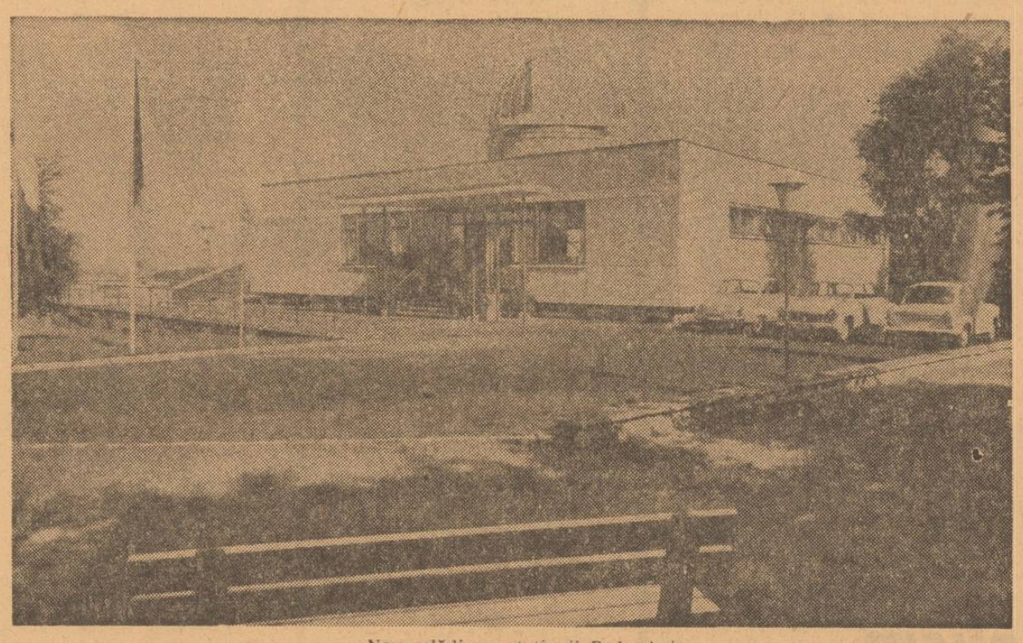

Noua clădire a staţiunii Rodewisch

să poarte discuţii ştiinţifice legate de susţinerea lor. Ca urmare, elevii efectuează observaţii, măsurători ale poziţiei sateliţilor şi proiectează pe atlas toate datele, cu cea mai riguroasă exactitate. Activitatea lor este o participare directă la cercetarea efectuată de staţiune şi este luată cu strictеţe în serios.

Observaţiile asupra sateliţilor artificiali permit să se realizeze cu elevii interesante lucrări de natură geofizică. Din mişcările sateliţilor, din traiectoria lor se trag concluzii asupra variaţiilor de densitate, asupra influenţelor provocate de activitatea solară. Elevii fac observaţii şi notează date, efectuează calcule la minute, secunde şi sutimi de secunde, transmit centrelor cu care staţiunea are legătură observaţiile efectuate. Ei fac, de asemenea, fotografii. Un elev de clasa a VIII-a a avut şansa rară de a fotografia căderea unui meteorit.

La staţiune activează nu numai elevii preocupaţi de astronomie, ci şi cei atraşi de optică, de chimie, de matematică. Ei efectuează lucrări practice ştiinţifice necesare unor instituţii sau întreprinderi. Angajamentul se concretizează de fiecare dată în contracte, care creează obligaţii precise. Temele stabilite în contracte au la bază programa elaborată de Ministerul Învăţămîntului pentru activitatea ştiinţifică practică a elevilor la materia de învăţămînt respectivă. Liceul „Heinrich Hertz" are legături cu staţiunea Rodewisch în domeniul pregătirii elevilor la matematică. Temele luate în studiu presupun o veritabilă cercetare. Un elev de clasa a X-a, bunăoară, şi-a luat ca temă „Efectul dublu şi aplicarea lui în astrofizică". Lucrarea alcătuită de el poate foarte bine, după aprecierea specialiştilor, să fie prezentată la un examen universitar de diplomă.

Centrul de la Rodewisch poate da multe exemple care îl îndreptăţesc să se mîndrească cu rezultatele activităţii lui în rîndurile elevilor. Unul dintre elevii care au lucrat aici a luat examenul de stat la fizică cu „excepţional". Lucrarea cu care s-a prezentat era începută încă din timpul activităţii la staţiune. Un tînăr matematician care şi-a început aici activitatea ştiinţifică este autorul unei lucrări cu deosebit ecou în rîndurile specialiştilor — „Metode matematice pentru măsurarea cît mai exactă a traiectoriei sateliţilor".

Exemple ca acestea mai sînt încă. Dar un rezultat care merită să fie relatat şi pe care staţiunea îl urmăreşte cu perseverenţă este acela de a-i învăţa pe elevi disciplina cercetării. Măsurătorile pînă la sutimile de secundă îi deprind pe elevi cu rigoarea ştiinţifică. Universitarii pe lîngă care cresc tinerii au grijă să-i facă să înţeleagă exigenţele impuse de activitatea ştiinţifică, să înţeleagă totodată că cercetarea ştiinţifică este o activitate de colaborare, că ea presupune unirea forţelor, consultări, dezbateri, confruntări permanente. Şi, bineînţeles, perseverenţă. Contractul, la rîndul lui, imprimă seriozitate şi disciplină strictă. Pe lîngă efectul practic, efectul educativ este de maximă valoare.

E.M.

JAPONIA: Tendinţe de rapidă modernizare a învăţămîntului

În Japonia, la o populaţie de 100 milioane de locuitori funcţionează circa 60.000 de instituţii de învăţămînt, de stat şi particulare, care cuprind circa 23 de milioane de elevi şi studenţi. Sistemul de învăţămînt obligatoriu prevede şase ani de studii în şcoala primară şi trei ani de studii în şcoala secundară a primului ciclu — deci în total nouă ani. Circa 70 la sută din absolvenţii primului ciclu secundar intră în diversele forme ale celui de al doilea ciclu secundar, jumătate din aceştia prezentîndu-se ulterior la examenele de admitere în învăţămîntul superior care, la rîndul său, include două cicluri: unul de scurtă durată, iar altul lung.

O mare atenţie se acordă în învăţămîntul japonez ameliorării metodelor de predare, apelîndu-se larg la ultimele realizări în acest domeniu: învăţămîntul audio-vizual şi instrucţia individuală prin maşini. Se folosesc foarte frecvent materiale vizuale proiectabile (diapozitive, filme de 8 mm şi 16 mm etc.), precum şi materiale auditive (discuri, electrofoane, magnetofoane, difuzoare, magnetofoane cu benzi video etc.). În ultimul timp au apărut şi diverse aparate construite prin combinarea mai multor dispozitive audio-vizuale. În marile unităţi de învăţămînt s-au construit auditorii prevăzute cu sisteme de televiziune în circuit închis, compuse din televizor şi magnetofon cu benzi video, precum şi cu echipament electronic auditiv. Trebuie spus, de altfel, că în afara acestor şcoli mari, care au studiouri de televiziune proprii, unul dintre canalele de televiziune japoneze difuzează în fiecare zi ample programe educative, destinate grădiniţelor de copii, şcolilor primare, şcolilor secundare din primul şi al doilea ciclu, precum şi universităţilor. Recent, Ministerul Educaţiei Naţionale din Japonia a hotărît să înzestreze 16 şcoli secundare cu maşini de învăţat. Totodată, s-a întocmit un plan pentru extinderea folosirii acestor maşini în toată ţara.

Prof. dr. CONSTANTIN SIMIONESCU

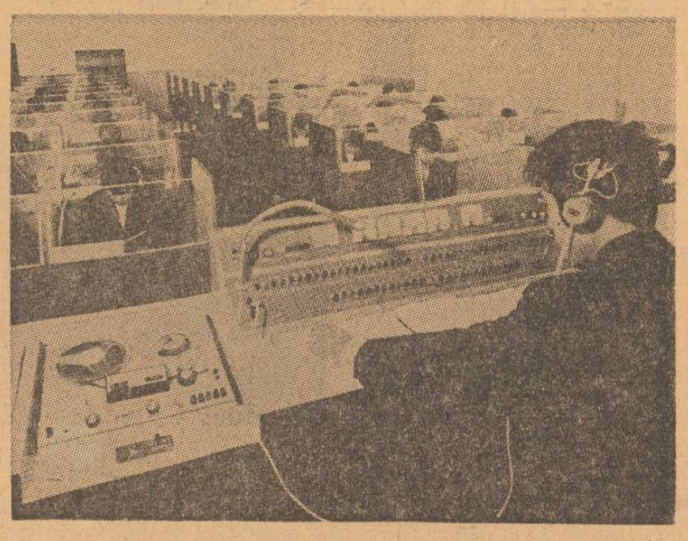

Într-o şcoală japoneză: sală de clasă pentru studiul limbilor străine

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Numărul 2/1970 al „Revistei de pedagogie" are o bogată rubrică de **Studii**, care cuprinde materiale semnate de **Gheorghe Zapan** („Metoda aprecierii obiective a personalităţii, cu aplicaţii"), **Teodor Gal** („Specificul naţional al educaţiei"), **Ursula Şchiopu** („Aptitudini şi abilităţi ale intelectului şi ale învăţării") şi **Luminiţa Ghivirigă** („Valori educative ale procesului de învăţămînt").

La rubrica **Cercetări-Experimente Ion Holban** semnează articolul „Consideraţii psiho-socio-pedagogice asupra clasei de elevi", **E. Fischbein** articolul „Nivelele de dezvoltare intelectuală şi învăţămîntul matematic", **A. Bagdasar** şi **M. Bagdasar** articolul „Contribuţii la modelarea matematică a atitudinii inegale faţă de învăţătură". Rubrica **Dezbateri** cuprinde articolele „Examenul de bacalaureat şi cel de admitere în învăţămîntul superior" de **Victor Grigorescu** şi „Cu privire la pregătirea docimologică a viitoarelor cadre didactice" de **Valeriu Oros.**

În continuare, în cadrul rubricii **Probleme ale practicii şcolare,** se publică articolele „Din experienţa mea în predarea dezvoltării vorbirii la clasa I", de **Maria Wermescher,** „Cercetare privind predarea gramaticii la clasa a II-a", de **Constanţa Drăşoveanu.** „Ora de dirigenţie la clasa a IX-a a şcolii de 10 ani" de **Ion Vilciu** ş.a.

„LIMBĂ ŞI LITERATURĂ"

Al XXI-lea volum al culegerii „Limbă şi literatură", editate de Societatea de ştiinţe filologice, este închinat în întregime centenarului lui Costache Negruzzi. Materialele, cele mai multe prezentate cu ocazia unei sesiuni festive a Societăţii, sînt precedate de un „Cuvînt înainte" al prof. **Al. Dima.** Sînt publicate, în continuare, cîteva contribuţii biografice semnate de **Augustin Z. N. Pop** şi **Gh. Popovici,** precum şi „O autobiografie necunoscută a lui C. Negruzzi" de **Paul Cornea.** O serie de studii se referă la contribuţia scriitorului în diferite domenii ale activităţii culturale sau literare („Contribuţia lui C. Negruzzi la pregătirea şi dezvoltarea „Daciei literare" de **Emil Boldan.** „C. Negruzzi scriitor modern" de **C. Ciopraga,** „C. Negruzzi şi problemele culturii naţionale" de **Al. Husar,** „Livresc şi popular în stilul lui Negruzzi" de **Paula Diaconescu,** „Stilul lui C. Negruzzi" de **I. Dumitrescu** etc. Cîteva cercetări, semnate de **I. Micu, C.D.Papastate, C.Sava, M. Anghelescu** privesc opera lui Negruzzi în perspectivă comparatistă, relaţiile sale cu literatura latină, franceză, rusă şi engleză. Volumul aduce, în întregimea sa, pe lîngă cîteva puncte noi de vedere, şi un bogat material de sinteză, util profesorilor de specialitate.

„GAZETA MATEMATICĂ"

De curînd a apărut primul număr pe 1970 al seriei A a „Gazetei matematice". Menţionăm, în sumar, articolele „Ce este o categorie" de **M. Brînzei,** „În legătură cu predarea elementelor de algebră abstractă în liceu" de **A. Hollinger,** „Jocuri strategice" de **A. Ştefănescu,** „Ecuaţii iraţionale şi metodica rezolvării lor" de **G. Simionescu,** „Mic dicţionar matematic: Structură" de **D. Radu.**

„TERRA"

Pentru profesori, primul număr al revistei **Terra** pe anul 1970 cuprinde studii referitoare la dezvoltarea economiei R. S. România în lumina documentelor Congresului al X-lea al P.C.R., hidrologia lacurilor glaciare din Carpaţi, aspecte ale sistematizării aşezărilor din jurul Bucureştiului, zonele cu alunecări de teren din ţara noastră, caracterizarea geografică a judeţului Iaşi, consideraţiuni geografice asupra văii Moldovei ş.a. De asemenea, se publică materiale privind rolul geografiei în formarea culturii generale, folosirea mijloacelor vizuale la geografie etc.

Pentru elevi, acest număr al revistei **Terra** publică lecturi geografice referitoare la pădurea amazonică, la aspecte din viaţa pigmeilor, întrebări şi răspunsuri despre carstul pe glob şi clima ţării noastre, un interesant itinerar de excursie în Bulgaria şi Grecia, calendar geografic, schiţe panoramice etc.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI BAIA-MARE

ANUNŢĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

I. FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector la catedra de limba română şi limbi străine, poziţia 4, disciplina Limba română contemporană.
— Lector poziţia 5, de la catedra de limbă română şi limbi străine, disciplina Limba franceză.
— Lector poziţia 3, de la catedra de ştiinţe sociale, disciplina Probleme ale filozofiei şi ştiinţelor politice.
— Lector poziţia 2, de la catedra de pedagogie, psihologie-metodică, disciplina Pedagogie generală.
— Lector poziţia 8, de la catedra de pedagogie-psihologie metodică, disciplina Educaţie fizică.

II. FACULTATEA DE ŞTIINŢE NATURALE

— Şef de lucrări poziţia 6, de la catedra de ştiinţe naturale şi agricole, disciplina Zoologia nevertebratelor.

Candidaţii la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Baia Mare str. Victoriei 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969, şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine la rectoratul Institutului pedagogic Baia Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial.

Informaţii suplimentare se pot obţine la rectoratul Institutului, telefon 3878.

INSTITUTUL POLITEHNIC - IAŞI

Anunţă

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1. Şef de lucrări, poz. 7, Catedra de filatură, disciplina „Fibre textile", Facultatea de industrie uşoară.
2. Asistent, poz. 10, catedra de electromagnetică, disciplinele „Tehnica tensiunilor înalte" şi „Regimuri tranzitorii şi supratensiuni", Facultatea de electrotehnică.
3. Asistent, poz. 13, Catedra de electromagnetică, disciplina „Tehnica tensiunilor înalte", Facultatea de electrotehnică.

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 15 zile (pentru posturile de asistent) şi de 30 zile (pentru postul de şef de lucrări) de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial al R.S.R., la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Iaşi, calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere, împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969, p.I.

Concursul se va desfăşura la sediul Institutului politehnic din Iaşi, în conformitate cu prevederile legii sus-menţionate.

INSTITUTUL POLITEHNIC - TIMIŞOARA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. — Şef lucrări la catedra de Rezistenţa materialelor, disciplina: Rezistenţa materialelor, poziţia 6 din statul de funcţiuni.
2. — Şef lucrări la catedra de Tehnologia construcţiilor de maşini, disciplinele: Proiectarea sculelor aşchietoare; Proiectarea şi tehnologia sculelor aşchietoare; Construcţia sculelor aşchietoare, poz. 9 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

3. — Şef lucrări la catedra de Măsuri şi centrale electrice, disciplina Centrale şi reţele electrice, poziţia 8 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

4. — Şef lucrări la catedra de Maşini agricole, disciplinele: Maşini şi mecanizarea lucrărilor de îmbunătăţiri funciare; Maşini agricole pentru lucrat solul, semănat şi întreţinerea culturilor.
5. — Lector la catedra de Economie politică, disciplina de Economie politică, poziţia 5 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timişoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoţită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 şi Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84 539/1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

ANUNŢ

Absolvenţii „Şcoalei Normale" Tecuci seria 1928, sînt rugaţi a lua parte la întîlnirea organizată pentru 29 iunie 1970 la Tecuci. Trimiteţi adeziunile la înv. **Constantinescu — Ghimbav-Braşov.**

DE LA MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

COLOCVIUL PENTRU OBŢINEREA GRADULUI II

Se reaminteşte candidaţilor înscrişi pentru obţinerea gradului II în învăţămînt că desfăşurarea colocviului va avea loc între 6—11 aprilie 1970, la Institutul central de perfecţionare a personalului didactic din Bucureşti şi la filialele sale din Cluj, Iaşi, Timişoara, Craiova şi Braşov, potrivit indicaţiilor date prin „Gazeta învăţămîntului" din 31 octombrie 1969.

EXAMENUL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNT, SESIUNEA DE LICHIDARE

Profesorii, învăţătorii şi educatoarele în funcţie la data de 15 martie 1969 care nu au obţinut definitivarea în învăţămînt — fie că au fost respinşi de trei ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat şi au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepţional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop între **12—17 aprilie 1970.**

Examenele se vor desfăşura după programele în vigoare pentru examenele de definitivare în învăţămînt.

Cadrelor didactice aflate în situaţia de mai sus care nu se vor prezenta la examenul de definitivare — sesiunea de lichidare — sau nu vor promova acest examen, potrivit normelor legale în vigoare li se va desface contractul de muncă pentru necorespundere în muncă.

EXAMENUL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNT, SESIUNEA 25—31 AUGUST 1970

Consultaţiile colective în vederea pregătirii examenului de definitivare în învăţămînt anunţate a se ţine în vacanţa de primăvară a acestui an şcolar se amînă pentru perioada **1—15 iulie 1970.** Consultaţiile vor fi asigurate de către Institutul central de perfecţionare şi filialele sale, pentru profesori şi de către inspectoratele şcolare judeţene pentru educatoare şi învăţători.

NOTĂ

Din programa de limba engleză pentru bacalaureat, publicată în „Gazeta învăţămîntului" nr. 1015, din 31 octombrie 1969, nu se vor cere candidaţilor la examen următorii scriitori şi texte: **R. Aldington** (activitatea literară); Death of a Hero (fragment, analiză literară) şi **E. A. Poe** (activitatea literară): The Gold Bug (fragment, analiză literară).

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR

pentru anul universitar 1970 — 1971

Publicăm, în completare la materialul apărut în nr. 1031 din 27 februarie a.c., disciplinele pentru concursul de admitere în învăţămîntul superior de educaţie fizică:

Institutul de educaţie fizică şi sport

— Probe practice: a) atletism; b) gimnastică; c) un joc sportiv (la alegere între: volei, baschet, handbal)

— Anatomia şi fiziologia omului — scris.

TURISMUL ŞCOLAR ÎN ANUL 1970

(Urmare din pag. 1-a)

teme de geografie, literatură, etnografie, istorie, arheologie, ştiinţele naturii etc. Aici se includ, de pildă, excursiile cu teme ca „Urme şi cetăţi daco-romane în Oltenia şi Banat", „Vestigii ale civilizaţiei antice în Dobrogea", „Peşterile din Carpaţii Occidentali şi Meridionali" etc.

Din dorinţa de a contribui şi prin activităţile turistice la orientarea profesională a viitorilor absolvenţi ai liceelor, oferim în acest an excursii în Bucureşti, Cluj şi Iaşi concepute şi dedicate în mod special acestui obiectiv. În cadrul lor elevii vor putea vizita întreprinderi industriale şi agricole, instituţii de învăţămînt superior şi postliceal, institute de cercetare şi vor participa la întîlniri şi discuţii cu reprezentanţi ai ministerelor şi organizaţiilor centrale. La bazele turistice vor funcţiona cabinete dotate cu materiale informative legate de admiterea în diferite şcoli şi instituţii de învăţămînt superior. Sperăm că aceste acţiuni vor avea un ecou favorabil în rîndul elevilor şi conducerilor liceelor.

Vom organiza pentru elevi şi excursii în circuit care, pe lîngă cunoaşterea unor importante obiective economice, sociale, culturale şi istorice din ţara noastră, vor prilejui şi vizitarea Belgradului, a Budapestei sau a litoralului bulgar. Am iniţiat pentru elevi şi alte excursii peste hotare — în Uniunea Sovietică, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, R. D. Germană — îngrijindu-ne să le asigurăm accesibilitatea.

— Cum vor putea şcolile să organizeze acţiuni turistice prin intermediul Biroului de turism pentru tineret?

— Biroul a elaborat două broşuri care prezintă programul de activităţi turistice pe anul 1970, cuprinzînd totodată bogate explicaţii. Aceste broşuri vor ajunge într-un timp foarte scurt, prin intermediul comitetelor judeţene ale U.T.C., în toate şcolile din ţară. Pe baza consultării lor, pînă la sfîrşitul lunii martie vor trebui trimise solicitări ferme, în scris, la comitetele judeţene, municipale sau orăşeneşti ale U.T.C., în care să se precizeze genul de acţiune solicitat, cît şi numărul de locuri, urmînd ca noi să comunicăm pînă cel tîrziu la sfîrşitul lunii aprilie avizarea acestor solicitări. Vom manifesta de asemenea toată solicitudinea faţă de cererile de modificare a unor trasee oferite, ca şi faţă de cererile de a organiza excursii cu programe proprii.

— De ce posibilităţi ar putea dispune cadrele didactice tinere pentru participarea la activităţile Biroului de turism?

— Prezenţa cadrelor didactice la activităţile lui este aşteptată de noi cu mult interes, ea încadrîndu-se în normele pe care le avem pentru toate categoriile de tineri. Amintim, printre acţiunile pe care le vom organiza în acest scop în anul 1970, taberele de la Costineşti, Izvorul Mureşului, Timişul de Sus sau în cabanele montane, excursiile în Deltă şi în alte regiuni ale ţării noastre, precum şi peste hotare, în peste 20 de ţări europene. Cererile de înscriere în aceste excursii se pot adresa sectoarelor de turism ale comitetelor judeţene, municipale şi orăşeneşti ale U.T.C.

În altă ordine de idei, v-aş ruga să-mi permiteţi să folosesc acest prilej pentru a adresa o invitaţie cadrelor didactice tinere, solicitîndu-le să participe în număr cît mai mare, în calitate de ghizi şi conducători de excursii, la toate acţiunile iniţiate de birou.

M-aş bucura dacă din cele enunţate pînă acum s-ar putea desprinde atenţia deosebită pe care Biroul o acordă turismului şcolar, elevilor — principalii beneficiari ai activităţilor pe care le întreprindem.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1033 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 13 martie 1970 | 4 pagini 25 bani

SPORTUL ȘCOLAR

INIȚIATIVE LA NIVEL CENTRAL ȘI LOCAL

Recent, atît în cadrul Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, cît și în paginile presei cotidiene au fost luate în dezbatere carențele constatate în desfășurarea activității sportive de masă și de performanță. Un loc important în aceste dezbateri l-a ocupat sportul școlar — sectorul cel mai amplu al activității sportive de masă și principala pepinieră de viitori campioni. Pornind de la principalele referiri critice făcute cu prilejul acestor analize și raportîndu-ne totodată la cerințele și sarcinile de viitor ne-am adresat tovarășului **M. Simionescu,** inspector general în Ministerul Învățămîntului și profesorului **Dumitru Cojocaru,** inspector general al județului Mehedinți, cerîndu-le opinia și solicitîndu-i să ne prezinte, în perspectiva inițiativelor la nivel central și local, măsurile ce vor fi întreprinse pentru situarea la un nivel superior a sportului școlar.

Un echilibru stabil și judicios între sportul de masă și cel de performanță

Abordarea corectă a raportului între cele două laturi ale sportului școlar — de masă și de performanță — trebuie să pornească, după părerea mea, în primul rînd de la grija permanentă pentru sănătatea, dezvoltarea echilibrată și împlinirea personalității elevilor și abia în al doilea rînd de la dorința de a descoperi și îndruma elementele cu aptitudini deosebite pentru sportul de performanță. Atunci cînd raportul între aceste două laturi ale activității sportive școlare este conceput în mod judicios, echilibrat, sportul de performanță izvorăște firesc din uriașul rezervor de acumulare al sportului de masă. Din păcate există însă, la unele foruri de conducere a activității sportive, tendința de a răsturna acest raport. Se fac uneori investiții în special pentru depistarea și creșterea în ritm foarte accelerat a unor sportivi de performanță din rîndurile școlarilor. În acest fel, însă, apariția cîtorva sportivi de mare performanță nu se sprijină pe piramida trainică a practicării sportului respectiv de către zeci și sute de mii de elevi, ceea ce face ca baza să fie nesigură și să nu existe certitudinea continuității. Eforturile noastre de organizare a activității sportive de masă se vor orienta pe viitor, mai susținut, către cultivarea în rîndul tinerilor a gustului pentru practicarea unor discipline sportive diferențiate, în funcție de aptitudinile și interesele fiecăruia. Acțiunile organizate vor avea în primul rînd scopul de a stimula majoritatea elevilor să participe la mișcarea sportivă organizată și nu se vor mai limita, cum s-a întîmplat adesea pînă în prezent, la aspectul pur competițional. Programarea fiecărei acțiuni va fi racordată la ansamblul activității școlare a elevilor, astfel încît aceștia să nu fie suprasolicitați în perioadele de intensă activitate de studiu.

M. SIMIONESCU
inspector general în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

Pentru ca fiecare elev să se recreeze și să se fortifice prin sport

Activitatea sportivă școlară din județul Mehedinți nu s-a deosebit, pînă în prezent, de activitatea din alte județe, nu s-a caracterizat prin rezultate ieșite din comun. O serie de măsuri pe care le-am luat recent au tocmai menirea de a o propulsa pe coordonate superioare.

Țin să subliniez sprijinul pe care l-am primit, pentru stimularea activității sportive de masă, din partea Comitetului județean de partid, care, analizînd recent desfășurarea activității de cultură fizică și sport, a indicat măsurile menite să determine îmbunătățiri în întreaga sferă a acestei activități. În ceea ce ne privește, adică în sectorul școlar, ne-am îndreptat atenția, în primul rînd, către dezvoltarea bazei materiale a practicării sportului. Astfel, dacă în ultimii ani au fost realizate și date în folosință, pe raza întregului județ, 136 de baze sportive simple, în anul 1970 ne propunem să realizăm 304 asemenea baze sportive, dintre care 79 terenuri de volei, 97 terenuri de handbal și 128 terenuri de baschet — sporturi cărora intenționăm să le acordăm o atenție deosebită. În orașul Turnu Severin vor fi reamenajate în cursul acestui an stadioanele „1 Mai" și „C.F.R." la care, conform unor convenții cu organele locale ale C.N.E.F.S., elevii vor avea acces atît pentru antrenamente, cît și pentru participarea la competiții. De asemenea, la dispoziția elevilor vor sta două săli de antrenament pentru lupte, tenis de masă și box.

Pe de altă parte, am luat o serie de măsuri menite a lichida pulverizarea catedrelor de educație fizică, a asigura utilizarea intensivă a tuturor profesorilor de specialitate calificați și instruirea corespunzătoare a cadrelor insuficient calificate. Chiar în această perioadă se desfășoară la Vînju Mare, la Baia de Aramă, Turnu Severin și Strehaia instrucțaje pentru profesorii de specialitate.

Prof. DUMITRU COJOCARU
inspector general al județului Mehedinți

(Continuare în pag. a 3-a)

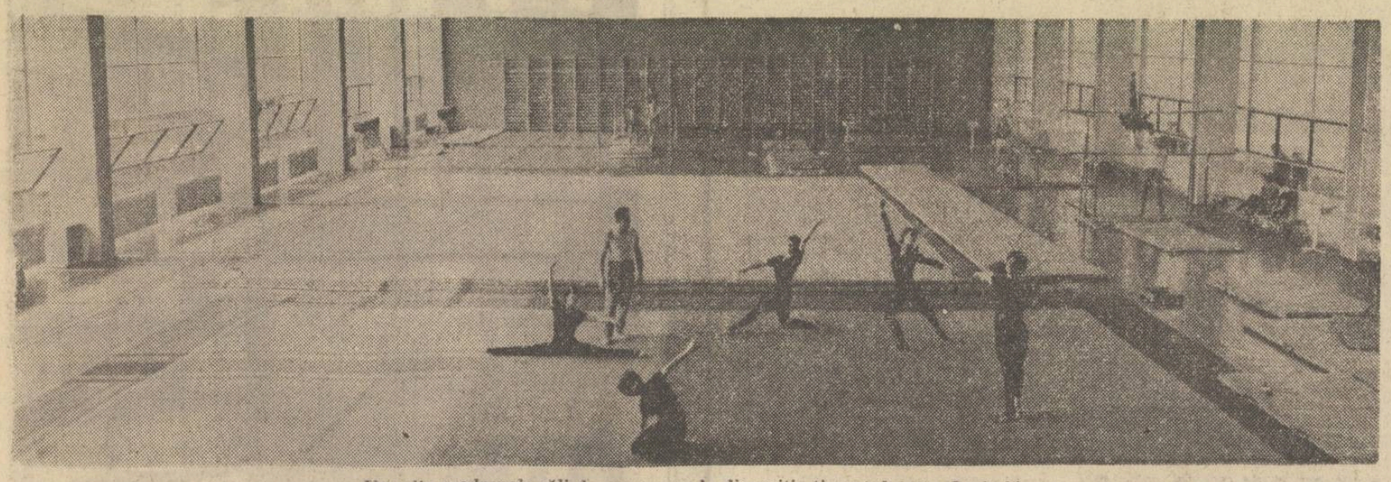

Una din modernele săli de sport puse la dispoziția tineretului din Capitală

UN ÎNCEPUT DE BUN AUGUR

Deși nu există de la început un local adecvat pentru împlinirea ideală a multiplelor misiuni ce revin unei case a corpului didactic, forurile județului Ialomița au semnat totuși actul ei de naștere. „Ne-am gîndit — ne explica profesorul Nițu Titus, inspector școlar general al județului — că înainte de orice este necesară o afirmare prin acțiuni a Casei corpului didactic ca instituție". Așa că, deocamdată, Casa corpului didactic din Slobozia, orașul de reședință al județului, își are sediul în clădirea liceului din localitate, iar colectivele de profesori care lucrează în cadrul ei, în frunte cu directorul Justin Georgescu, se străduiesc să dovedească valoarea și utilitatea acestei noi instituții.

În scurtul răgaz de timp care a trecut de la înființare și pînă în momentul de față au fost organizate, în colaborare cu societățile științifice ale cadrelor didactice, cîteva simpozioane și sesiuni științifice demne de apreciat. Între acestea amintim, în primul rînd, simpozionul profesorilor de matematică, în care s-au tratat unele probleme privind matematica cuantică și la care a participat acad. Gheorghe Mihoc.

O altă acțiune științifică de reală ținută a fost prilejuită de simpozionul profesorilor de istorie, prezidat de inspectorul Radu Constantin. La acest simpozion au fost invitați prof. Constantin Șerban, cercetător principal la Institutul de istorie „Nicolae Iorga" și lectorul universitar Ioan Dumitrescu, care au vorbit despre problemele Unirii Principatelor Române. În săptămîna care urmează, profesorii Victoria Radu de la Liceul din Slobozia, Dumitru Ștefănescu de la Liceul nr. 2 din Călărași și Doina Gh. Pompian de la Liceul din Fetești vor prezenta în fața colegilor lor rezultatele unor cercetări privind utilizarea la lecții a datelor de istorie locală, acumulate prin propriile lor investigații. De asemenea, colectivul de istorie al Casei corpului didactic și-a propus să organizeze cercetări în legătură cu mînăstirea înființată în 1634 de Matei Basarab în raza orașului Slobozia. Se lucrează totodată la un anuar al învățămîntului din județ, care urmează să servească drept bază pentru o lucrare mai largă de istorie a învățămîntului local.

Recent, sub auspiciile Casei corpului didactic și ale Societății de geografie, în orașul Călărași s-a organizat o sesiune de comunicări științifice care își propuneau să elucideze unele probleme de geografie locală. Extinzînd datele cercetărilor științifice care au stat la baza acestor comunicări, profesorii Gheorghe Florea, Constantin Iancu, Ion Popovici și Ștefan Gheorghiu, vor prezenta, în cadrul unei alte reuniuni științifice, lucrări privind modul cum pot fi utilizate cunoștințele de geografie locală în cadrul lecțiilor.

O interesantă acțiune în care s-a angajat Casa corpului didactic din Slobozia este aceea a editării unui „Buletin de informare științifică", care își propune să cuprindă materiale de îndrumare metodică, lucrări de referință și sinteze bibliografice, studii și alte lucrări personale ale profesorilor. Sumarul primului număr a și fost completat și urmează să vadă în scurt timp lumina tiparului. În cuprinsul lui figurează lucrări privind practica în producție la clasa a X-a a școlii generale, rolul mijloacelor audio-vizuale în sporirea eficienței lecțiilor, file pentru istoricul învățămîntului din județul Ialomița etc.

Cu multă stăruință se lucrează acum, în toate colectivele Casei corpului didactic din Slobozia, la constituirea bibliotecii. Trebuie subliniat faptul că în această privință colectivele primesc un sprijin larg din partea învățătorilor și profesorilor pensionari din județ, care s-au arătat dornici să doneze cărți și colecții de reviste.

Casa corpului didactic din Slobozia, deși foarte tînără, își afirmă din plin prezența pe multiple planuri. În viitorul apropiat va avea loc aici o conferință a profesorilor de limba și literatura română, în cadrul căreia conf. dr. docent Dumitru Micu va vorbi despre „Avangardismul românesc". Învățătorii vor purta discuții pe marginea unei lucrări privind modernizarea căilor de transmitere a cunoștințelor la clasele I—IV, pe care o va prezenta lectorul universitar Ion Șerdean de la I.C.P.C.D. București. Conf. univ. Victor Vascenco și lector univ. Silvia Pandelescu vor trata despre predarea limbilor străine. Dacă vom mai aminti și despre expoziția pe care o pregătesc profesorii de desen sau despre orchestra de muzică instrumentală proiectată de profesorii de muzică vom înțelege de ce este atît de sigur inspectorul general județean, Nițu Titus, că prin activitatea ei, Casa corpului didactic va pleda convingător pentru obținerea unei clădiri. Promisiuni sînt, de altfel, chiar pentru toamna acestui an.

O. B.

DOCUMENTUL LA LECȚIA DE ISTORIE

Înarmarea elevilor cu concepția științifică despre lume și viață, educarea lor comunistă constituie una din cerințele fundamentale ale învățămîntului din țara noastră. În acest context un rol de mare însemnătate revine studiului istoriei. Se știe că, în ansamblul disciplinelor școlare, istoria contribuie în măsură deosebită la formarea concepției științifice despre lume și societate, la cimentarea convingerilor morale și patriotice și a trăsăturilor de caracter ale copiilor și tineretului. Lecția de istorie este chemată să reprezinte nu numai o sursă de informare despre trecut, o expunere de date și întîmplări menite să îmbogățească orizontul de cunoștințe al elevilor, ci și o posibilitate practică — concretă și eficientă — de a-i face să intuiască marile comandamente ale evoluției omenirii, drumul greu străbătut de popoare pentru înfăptuirea marilor idealuri ale umanității — idealurile libertății și independenței, ale făuririi unei vieți mai bune. Ea trebuie să-i ajute să înțeleagă dinamica forțelor sociale înaintate, rolul preponderent al maselor populare în înfăptuirea aspirațiilor de progres ale omenirii, să cultive în rîndurile lor înaltele virtuți ale poporului nostru, să le întărească sentimentele de dragoste și responsabilitate față de patria socialistă.

Predată creator, istoria nu rămîne doar o disciplină de program, ci devine un adevărat îndreptar în acțiune, făcîndu-i pe tineri conștienți de destinul poporului nostru. „Istoria — scria M. Kogălniceanu — trebuie să fie și a fost întotdeauna cartea de căpetenie a popoarelor și a fiecărui om îndeosebi, pentru fiecare stare, fiecare profesie află în ea reguli de purtare, sfat la îndatoririle sale, învățătură la nestiința sa, îndemn la slavă și la faptă".

Pentru a răspunde acestor cerințe, predarea istoriei trebuie să se înfăptuiască la un nivel înalt, în mod convingător, pe baza învățăturii marxist-leniniste, a unei strînse argumentări, folosind o largă documentare faptică, eliminînd tratarea schematică. Un sprijin deosebit de prețios pentru cadrele didactice în orientarea predării istoriei în general, și a celei contemporane în special, îl constituie documentele partidului nostru. Un asemenea document, de mare valoare interpretativă, îl constituie expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la cea de-a 45-a aniversare a creării Partidului Comunist Român, expunere care prezintă istoria patriei, a luptei clasei muncitoare, a celorlalte forțe progresiste, democratice, a partidului comunist, în contextul vieții economice și sociale generale a țării, în strînsă legătură cu analiza tuturor forțelor care au contribuit la dezvoltarea societății, dînd o imagine reală, multilaterală a vieții sociale din țara noastră, permițînd înțelegerea clară, în toată amploarea sa, a luptei revoluționare a poporului român pentru democrație, pentru pace și progres social, a rolului primordial jucat de clasa muncitoare, de partidul său de avangardă.

Folosirea judicioasă a documentelor de partid la lecțiile de istorie plasticizează lecția și îi mărește puterea de convingere, îmbogățește orizontul intelectual al elevilor, punîndu-i în situația de a înțelege evenimentele istorice de pe o poziție partinică și obiectivă. Prezentarea veridică, documentată, a activității partidului comunist îi face pe elevi să retrăiască actele de eroism ale celor mai buni fii ai clasei muncitoare, comuniștii, le trezește sentimente de profund respect și admirație față de aceștia, îi mobilizează la acțiune pentru cauza întregului nostru popor.

Numeroși profesori de istorie și-au constituit o bună tehnică de folosire a documentelor, tinzînd să exploreze în profunzime toată gama de surse posibile (manuscrise, tipărituri, mijloace audio-vizuale). Există însă și unii profesori care se mulțumesc numai cu cîteva cuvinte „ilustrative" despre documente, astfel încît elevii nu-și pot forma o idee clară asupra acestora. Se cuvine să subliniem că profesorii de istorie trebuie să acorde o mare importanță explicațiilor, să diminueze ponderea expunerilor descriptive, să folosească mai mult demonstrațiile, îndrumînd elevii spre studiul personal și spre cercetarea corectă, științifică a documentelor. Este bine ca încă din liceu elevii să fie obișnuiți să cunoască diferite documente istorice, comentate de profesor cu toată atenția și ilustrate cu ajutorul planșelor, filmelor, diapozitivelor etc.

Bineînțeles că, înainte de a folosi documentele în lecție, profesorii trebuie să le studieze ei înșiși integral, pentru a le înțelege bine spiritul, conținutul. Se impune, totodată, o grijă deosebită pentru selecționarea documentelor care urmează a fi prezentate la lecție, astfel încît să alegem acele documente care evidențiază în modul cel mai grăitor ideile lecției respective. Ne vom opri asupra acelor documente care reușesc să concretizeze cel mai bine problemele tratate în lecție, sporindu-i puterea de convingere fără a o supraîncărca. Citatele din documente — care se cer introduse în cuprinsul lecției în mod organic, evitîndu-se lipirea lor artificială — trebuie să se refere cu precizie la problema prezentată, întărindu-i și întregindu-i conținutul științific. Este bine să evităm pe cît posibil citatele prea mari, care ar putea duce la sporirea volumului lecției. Se recomandă ca citatul să fie precedat de prezentarea în ansamblu a culegerii de documente — preferabil ultimele ediții — pentru a trezi interesul elevilor față de problema tratată și a le dezvolta spiritul de cercetare.

Pentru ca folosirea documentului să aibă rezultatul scontat, să fie eficientă, este bine să se urmărească o serie de indicații metodice în primul rînd se cere ca documentul să fie legat de conținutul lecției, de tema tratată. A-

Conf. univ. dr.
GHEORGHE DRĂGAN

(Continuare în pag. a 2-a)

Stabilitatea în învățămînt — criteriu important al sistemului de salarizare a cadrelor didactice

De curînd s-a generalizat experimentarea noului sistem de salarizare în toate sectoarele de activitate. După cum se știe, în învățămînt noul sistem de salarizare se experimentează încă de la 1 ianuarie 1969, fapt apreciat pe bună dreptate ca o expresie grăitoare a înaltei grijii și prețuiri pe care partidul și statul nostru le acordă slujitorilor școlii.

Conceput astfel încît să genereze o manifestare plenară a energiilor creatoare ale corpului didactic, noul sistem de salarizare experimentat în învățămînt a demonstrat, în cele 14 luni de cînd se aplică, valabilitatea principiilor pe care este fundamentat. El permite în toate sectoarele aplicarea mai consecventă a principiului remunerării după cantitatea și calitatea muncii, accentuează cointeresarea în procesul de autoperfecționare. Corelarea salariilor pe ramuri și funcții pe care o realizează noul sistem a adus corpului didactic creșteri substanțiale la salariul tarifar, creșteri care au constituit un puternic stimulent în muncă. Merită cu deosebire subliniat faptul că salarizarea este astfel concepută încît să determine o continuă preocupare pentru perfecționarea profesională prin obținerea gradelor didactice. Cuantumul salariului fiind determinat de obținerea gradelor didactice, se realizează o ridicare a pregătirii învățătorilor și profesorilor și, prin aceasta, o ridicare a nivelului predării, a calității învățămîntului.

În cadrul creat de noul sistem de salarizare au fost elaborate de curînd noi norme privind calcularea stagiului în învățămînt care, alături de studii și gradele didactice, reprezintă un criteriu esențial al salarizării corpului didactic. În scopul informării cititorilor noștri am cerut tov. prof. TIL LEONESCU, șeful serviciului organizarea și normarea muncii din Ministerul Învățămîntului, să răspundă la cîteva întrebări cu privire la semnificația și conținutul acestor noi reglementări.

— Recent au fost elaborate noi norme pentru stabilirea vechimii (stagiului) în învățămînt. Ce semnificație au ele ?

— Noile norme au fost concepute în scopul aplicării unor prevederi din Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic, prevederi care au drept scop — printre altele — și o mai bună definire a drepturilor personalului didactic.

După cum este bine cunoscut, salarizarea funcțiilor didactice are la bază mai multe criterii, printre care esențiale sînt : studiile, gradele didactice și vechimea în învățămînt. Actualele norme elaborate de Ministerul Învățămîntului — cu acordul Ministerului Muncii și al Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură — aduc o substanțială îmbunătățire a concepției asupra a ceea ce trebuie să însemne vechimea în învățămînt. Astfel, în elaborarea acestora s-a pornit de la principiul că personalul didactic trebuie să fie legat de munca la catedră evitîndu-se tendința unora de a se muta dintr-un sector de activitate în altul.

— Cum se calculează vechimea în învățămînt ?

— Se recunoaște ca vechime în învățămînt, întreaga perioadă în care o persoană a îndeplinit funcții didactice de predare sau de conducere în orice fel de unitate de învățămînt, indiferent de studiile persoanei sau specialitatea predată. În școlile generale și liceele de cultură generală, celor încadrați după 1 ianuarie a.c., li se cere să fi funcționat însă la cel puțin 6 ore de predare săptămînal. Funcțiile didactice pentru îndrumare și control și cele didactice ajutătoare se recunosc la vechime numai pentru cei care au licența universitară sau diploma liceului pedagogic.

Totuși, nu s-a putut trece cu vederea peste o situație reală și anume că personalul didactic este chemat să-și aducă un important aport în construcția socialistă și în alte domenii de activitate. Pen-

(Continuare în pag. a 3-a)

După etapa județeană a concursurilor școlare

De curînd s-a încheiat etapa județeană a concursurilor de literatură română, matematică, fizică și chimie ale elevilor din licee și școli profesionale.

Organizată sub egida Ministerului Învățămîntului și a societăților științifice ale cadrelor didactice, ediția 1970 a concursurilor, preluînd și dezvoltînd tradiții mai vechi ale școlii românești, a marcat importante îmbunătățiri. La acestea au contribuit și unele măsuri organizatorice stabilite de Ministerul Învățămîntului, ca de pildă faptul că încă de la începutul anului școlar s-au precizat locul și datele la care se organizează concursurile.

Cîteva cifre sînt edificatoare. Dacă în anul 1969 la faza pe localitate s-au întrecut, la cele 4 concursuri, aproximativ 55 000 elevi, în acest an numărul celor ce s-au aliniat la start în această primă fază se ridică la aproape 100 000. O creștere impresionantă s-a înregistrat la concursul de matematică, unde numărul participanților se ridică la cifra de 35 000 față de 15 235 în anul 1969. La concursul de literatură română au participat peste 23 000 concurenți, cu aproximativ 8 000 mai mulți decît în anul trecut, la fizică aproximativ 18 500 elevi, iar la chimie peste 17 500, față de 13 500 și respectiv 12 100 în anul precedent.

Și la faza județeană s-au înregistrat în acest an creșteri însemnate față de anul 1969. Astfel, față de cei 13 800 elevi prezentați în anul trecut la toate cele 4 concursuri, în anul 1970 s-au prezentat peste 20 000 elevi, asigurîndu-se astfel posibilitatea selecționării unui număr mai mare de participanți la faza republicană.

Informațiile de care dispunem arată că și rezultatele obținute în acest an sînt mai bune decît în anii precedenți. La aceasta au contribuit și temele stabilite pentru concurs, care au dat participanților posibilitatea să-și valorifice mai eficient cunoștințele și să-și afirme în mai mare măsură talentul, preocupările științifice, interesele și aptitudinile. Astfel, dacă anul trecut, la concursul de literatură română din județul Cluj, din 550 elevi prezenți la faza pe localitate s-au selecționat pentru etapa județeană 94, în anul 1970 din 667 participanți s-au calificat pentru faza județeană 159, iar din aceștia peste 20 vor participa la faza republicană. La concursul de matematică din județul Prahova, din 2 260 de participanți la faza pe localitate s-au selecționat pentru faza județeană peste 400 de elevi, față de 261 din cca. 1 850 în anul trecut. Rezultate bune s-au obținut la matematică și în județul Botoșani, unde din 512 participanți la faza pe localitate s-au selecționat 85 pentru faza județeană, 21 din aceștia calificîndu-se pentru faza republicană.

O situație similară întîlnim la concursul de chimie și la cel de fizică. În județul Bacău, de exemplu, au participat la faza pe localitate a concursului de chimie 449 elevi, din care au promovat la faza județeană cca. 30% (133 elevi), pentru faza pe țară calificîndu-se 29 elevi. Iată și un exemplu referitor la concursul de fizică. În județul Dolj, la faza pe localitate a acestui concurs au participat 809 concurenți, față de 430 în anul 1969. În faza județeană au promovat 186 elevi față de 76 în anul precedent. Șirul acestor exemple ar putea fi continuat. Ele exprimă, de la an la an, interesul sporit al elevilor pentru concursuri.

Deși, în general, rezultatele obținute la aceste concursuri sînt mai bune comparativ cu anii precedenți, se semnalează totuși și unele neajunsuri. Astfel, la concursul de literatură română s-a constatat că un mare număr de concurenți au prezentat lucrări scrise de nivel mediocru, vădind lipsa cunoașterii operelor literare prin lectura proprie și a obișnuinței de a citi publicațiile de specialitate. Lucrările s-au rezumat în cele mai multe cazuri la reproducerea cunoștințelor expuse în manuale.

S-au vădit unele lipsuri și în modul de desfășurare a concursurilor. La fizică, de exemplu, temele date în faza pe localitate la unele clase nu au ținut seama de cunoștințele studiate în cursul anului. În schimb, la alte clase temele au fost luate din „Revista de fizică" și au cuprins probleme rezolvate în cadrul cercurilor de elevi sau în clasă. La concursul de chimie, așa cum au observat mai mulți profesori cu experiență, subiectele de teorie ar fi trebuit să apeleze mai mult la logică, la puterea de sintetizare a elevilor. De asemenea, s-a propus ca noțiunile de teorie să fie formulate ca întrebări-probleme, întrucît astfel s-ar solicita mai mult gîndirea elevilor.

Acum, după parcurgerea primelor două etape, ne aflăm în fața finalelor. Un interes deosebit îl stîrnesc, în special, finalele concursurilor de matematică și fizică. Din rîndurile cîștigătorilor concursului de matematică se va selecționa lotul care va reprezenta România, în iulie 1970, la cea de-a XIII-a ediție a Olimpiadei internaționale de matematică de la Budapesta — întrecere internațională de mare prestigiu, inițiată pentru prima dată, în urmă cu 12 ani, de către țara noastră. De asemenea, din rîndurile premianților la etapa republicană a concursului de fizică se va alege echipa care va reprezenta țara noastră la cea de-a IV-a ediție a Olimpiadei internaționale de fizică.

Pînă atunci, cele mai bune lucrări realizate la concursurile școlare ar putea fi valorificate, fiind puse la îndemîna tuturor elevilor prin societățile literare și științifice, prin sesiuni și ședințe ale cercurilor de elevi, prin revistele școlare, prin publicații județene sau centrale, precum și prin stațiile de radioamplificare din școli și localități. Această publicitate ar putea contribui încă de pe acum la atragerea unui număr și mai mare de elevi la concursurile din anii viitori.

Concomitent cu pregătirile pentru încheierea anului școlar, sute și sute de elevi se vor pregăti, în săptămînile care urmează, pentru faza republicană a concursurilor, care se va desfășura în zilele de 26—27 aprilie a.c.

IOAN BÂRNA

Elevii învață istoria și din documente

Documentul la lecția de istorie

(Urmare din pag. 1-a)

poi, el nu trebuie să suscite explicații de amănunt, care să solicite prea mult din timpul afectat lecției, sau să distragă atenția elevilor de la ideea centrală. În cazul în care proporțiile sale sînt reduse documentul poate fi citit în întregime; altfel, este indicat să se folosească fragmente. Bineînțeles însă că fragmentele se pot folosi numai dacă pot constitui o ilustrare concludentă a fenomenului expus. Dacă se impune cunoașterea integrală a unuia sau a mai multor documente, iar limitele orei nu fac posibilă prezentarea lor, ele pot fi recomandate elevilor ca material bibliografic.

Foarte important este ca documentul să fie prezentat ca un material constitutiv lecției și nu ca un material suplimentar sau accesoriu. În limita posibilităților ar fi bine ca el să fie multiplicat și distribuit elevilor la momentul oportun, pentru a fi cît mai bine perceput.

Materialul ilustrativ (portretele, planșele, schițele etc.) trebuie bine ales, bine dozat, pentru a nu crea în contextul lecției o imagine deformată asupra evenimentului respectiv, fie exagerîndu-l, fie diminuîndu-l.

În împrejurările în care se impune folosirea unor documente originale — imposibil de prezentat în clasă — se recurge la vizitarea muzeelor, arhivelor, monumentelor sau a unor locuri legate de mișcarea muncitorească unde se găsește materialul adecvat lecției.

Să încercăm, în spiritul celor afirmate, explicitarea folosirii documentelor de partid la cîteva lecții de istorie contemporană a României.

În cadrul temei „Avîntul revoluționar din anii 1918—1921", de exemplu, după prezentarea condițiilor economico-sociale și politice interne, a influenței conjuncturii internaționale, care au determinat un puternic avînt revoluționar al maselor populare din România, putem folosi un fragment din „Manifestul socialist" unde se arată: „A venit vremea ca poporul român să se elibereze de asuprire și monarhism. Trăiască republica" (Documente din istoria P.C.R. 1917—1922, vol. I, Ed. II-a, E.S.P.L.P. Buc. 1956, p. 13—14). Vorbind despre masacrul exercitat de forțele represive burghezo-moșierești în Piața Teatrului Național împotriva muncitorilor la 13 decembrie 1918, vom specifica că, pe locul unde au fost împușcați muncitorii, astăzi se găsește un monument pe care au fost săpate cu litere de aur următoarele cuvinte: „În ziua de 13 decembrie 1918, în Piața Teatrului Național s-a tras din ordinul guvernului burghezo-moșieresc în muncitorii care demonstrau pentru libertate și o viață mai bună. Au fost uciși mișelește 102 muncitori. Glorie eternă eroilor și martirilor care au căzut în lupta pentru libertatea și bunăstarea poporului muncitor". Citatul poate fi ilustrat cu o fotografie a monumentului sau cu un diapozitiv.

La lecția „Crearea Partidului Comunist din România" se poate prezenta una dintre moțiunile publicate cu prilejul congresului de constituire a partidului, ca de exemplu: „Pentru cei loviți de grevă". Acest document trebuie citit în mod sugestiv, alegîndu-se pasagiile caracteristice, cu accente pe frazele mobilizatoare și cu vibrație emotivă, pentru a sublinia faptul că el reprezintă o chemare la luptă. Este bine să evocăm pe scurt, cu acest prilej, și condițiile grele în care se desfășura atunci lupta, prin propagare de la om la om, de la conștiință la conștiință. Pentru a ne asigura că elevii au înțeles documentul analizat și i-au simțit însemnătatea, vom pune cîteva întrebări, ca de pildă: În ce condiții istorice a fost adoptată această moțiune? Cui era adresată? Ce evenimente interne și externe o justificau? Ce efect socotiți că a putut trezi în rîndul maselor? În încheiere, pentru a da lecției o ilustrare și mai bogată, putem folosi și facsimile din ziarul „Socialismul" în care sînt reproduse dezbaterile de la Congresul de creare a P.C.R.

Numeroase documente pot îmbogăți lecția „Insurecția națională antifascistă din august 1944". De pildă, pentru a ilustra rolul P.C.R. de organizator și conducător al insurecției putem folosi Declarația C.C. al P.C.R. din 24 august 1944, publicată în primul număr legal al ziarului „România liberă", „Chemarea către țară a P.C.R.", „Apelul comandamentului formațiunilor de luptă patriotice" etc. De asemenea, le putem arăta elevilor — direct sau în imagine — placa comemorativă ridicată în apropierea Podului Băneasa în memoria ostașilor și a formațiunilor patriotice care, cu prețul vieții lor, au oprit intrarea trupelor germane în Capitală, citind cuvintele săpate în marmură pe această placă: „De-a lungul acestei căi ferate, de la comuna Pipera și pînă la șoseaua București-Chitila, a fost baza de plecare la atac a unităților românești care au luptat între 24—27 august 1944 pentru apărarea Bucureștiului împotriva trupelor hitleriste, care acționau dinspre comuna Băneasa și din pădurile Tunari și Băneasa.

Slavă ostașilor români care au luptat pentru libertatea și independența patriei noastre".

Și la lecția în care vom relata despre participarea țării noastre la războiul antihitlerist, alături de armata sovietică și de toate forțele antihitleriste, putem folosi numeroase documente evocatoare: fotografii înfățișînd ostași români alături de ostași sovietici pe frontul antihitlerist, scene de luptă din timpul eliberării unor localități din Ungaria și Cehoslovacia, filme etc.

Bazîndu-și informarea și predarea pe principiile materialismului istoric, cultivînd tradițiile progresiste ale istoriografiei noastre din trecut și folosind larg în predare documentele partidului nostru, profesorii de istorie pot face din disciplina lor un puternic instrument de educare a elevilor în spiritul patriotismului socialist, al tradițiilor eroice, al progresului.

Manifestări consacrate centenarului nașterii lui V. I. Lenin

Elevii și profesorii din toate școlile țării participă, în această perioadă, la manifestări închinate centenarului nașterii lui Vladimir Ilici Lenin, mare gînditor, ideolog și conducător revoluționar.

● Un mare număr de profesori prezintă, în cadrul unor simpozioane, al unor reuniuni și al altor manifestări culturale, expuneri despre viața și lupta întemeietorului primului stat socialist din lume.

La căminul cultural din comuna Malovăț, județul Mehedinți, de pildă, a avut loc zilele acestea un simpozion dedicat aniversării unui secol de la nașterea lui Lenin. Cu acest prilej, prof. Ștefan Capezan, de la Liceul „Traian" din Tr. Severin, a vorbit despre viața și activitatea revoluționară a conducătorului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Au fost relatate, de asemenea, unele amintiri ale celor ce l-au cunoscut pe Lenin.

● Un simpozion închinat nașterii lui V.I. Lenin a avut loc recent și la Casa de cultură din Gherla. Cei prezenți — printre care s-au numărat mulți profesori și elevi din localitate — au ascultat cu interes expunerile „Viața și activitatea lui V.I. Lenin" de prof. Nicolae Pușcaș de la Liceul „Petru Maior", „Vladimir Ilici Lenin — conducătorul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie" de prof. Gheorghe Suciu, de la Liceul „Ana Ipătescu" și „Aplicarea învățăturii marxist-leniniste de către P.C.R. la condițiile concrete din România" de prof. Vasile Ștej, directorul Liceului „Ana Ipătescu".

În încheierea simpozionului a fost prezentat filmul „Lenin în Samara".

● Simpozioane dedicate împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin au avut loc recent și în comunele Grivița și Mihail Kogălniceanu, din județul Ialomița. Cu această ocazie a vorbit profesorul Dan Smînteanu, care a evocat momente din viața și activitatea lui Lenin. Asemenea simpozioane, la care s-a manifestat o largă participare a cadrelor didactice, s-au desfășurat și la Grădiștea, Ianca, Făurei, Însurăței și Jirlău, județul Brăila, ca și la Ibănești, Sărmaș, Vînători, Deda, Gornești și în alte localități din județul Mureș.

O manifestare interesantă a fost organizată în întîmpinarea centenarului la Liceul de cultură generală din Strehaia, unde profesori de istorie și filozofie au prezentat aspecte multilaterale din viața și opera marelui Lenin.

● Numeroși elevi din școlile Capitalei au luat parte recent la o manifestare cultural-artistică dedicată lui Lenin, care a avut loc la Ateneul tineretului din București. Cu acest prilej conf. dr. Constantin Mocanu a evocat uriașa personalitate a lui V. I. Lenin, contribuția acestuia la îmbogățirea și dezvoltarea filozofiei marxiste și la victoria revoluției socialiste.

Asistența a ascultat în continuare, în interpretarea unor actori bucureșteni, poezii închinate lui Lenin, după care a vizionat scene din spectacolul „Orologiul Kremlinului" în interpretarea colectivului Teatrului „C. I. Nottara".

Tot aici a fost deschisă o expoziție de fotografii și cărți cuprinzînd aspecte reprezentative din viața și creația lui Lenin.

● Zilele trecute la Liceul agricol din Iași a fost organizată o reuniune prilejuită de aniversarea centenarului nașterii lui V.I. Lenin. Evocînd multiplele aspecte ale vieții și activității marelui Lenin, profesorii școlii au prezentat scurte expuneri pe teme ca „Lenin — omul și luptătorul", „Lenin și tineretul", „Figura lui Lenin oglindită în literatura contemporană".

În continuare, elevii liceului au citit și recitat fragmente reprezentative din opere literare închinate lui V.I. Lenin.

● O manifestare consacrată centenarului nașterii lui Lenin a avut loc și la Casa de cultură a tineretului din Fălticeni. Cu acest prilej un mare număr de elevi au ascultat expunerea intitulată „Politica P.C.R., expresie a aplicării creatoare a leninismului în condițiile concrete ale României". În Brașov a avut loc o seară literară în cadrul căreia prof. Dorina Patruce a vorbit despre „Viața și opera lui Lenin" iar actori ai Teatrului dramatic au citit versuri închinate marelui dascăl al clasei muncitoare internaționale.

● Interesante și atractive acțiuni omagiale închinate lui V. I. Lenin, sînt organizate în aceste săptămîni și de unitățile de pionieri din școlile generale. În municipiul Piatra-Neamț, de exemplu, programele de activitate ale detașamentelor și unităților cuprind seri de poezie, montaje literare, prezentări de diafilme și filme cu aspecte din copilăria lui Lenin, din viața și activitatea lui.

Recent, Consiliul municipal al Organizației Pionierilor din Piatra-Neamț a organizat în sala cinematografului „Panoramic" din localitate un recital de poezie. După ce profesoara Rodica Cocan a vorbit despre viața și activitatea lui Lenin, pionierii au ascultat cu viu interes recitalul de poezie susținut de cei mai talentați dintre colegii lor.

Cei peste 650 pionieri participanți la această acțiune au vizionat apoi filmul sovietic „Lenin în Polonia".

La Muzeul V. I. Lenin din Moscova sînt expuse lucrările lui V. I. Lenin tipărite în numeroase limbi ale lumii

O FIGURĂ EXEMPLARĂ A ȘCOLII NOASTRE

S-a stins, nu de mult, în adînc patriarhală vîrstă, la 94 de ani, Al. Bărcăcilă, dascăl al vechiului nostru învățămînt mediu timp de 35 ani și fost director aproape două decenii al liceului „Traian" din Turnu-Severin — una din figurile pilduitoare ale școlii românești dintre cele două războaie. Orașul de adopțiune — fiindcă profesorul era originar din Muscel, unde se născuse la 18 martie 1876 — i-a dăruit onorurile meritate cu prilejul înhumării, după ce regimul nostru îi acordase, în timpul vieții sale modeste, medalii și titlul de „profesor emerit".

Dar Al. Bărcăcilă n-a fost numai dascălul a cărui amintire va stărui necurmat în inima numeroșilor săi elevi, ci și om de știință, truditor pe tărîmul arheologiei antice și medievale, elev al lui Gr. Tocilescu, de unde a purces și îndemnul de a se așeza pentru întreaga sa carieră la Severin, spre a continua la Drobeta săpăturile inițiate de profesorul său.

Autor a aproape 40 de studii și articole de specialitate, numeroase dintre acestea dedicate castrului din marginea Severinului sau monumentelor istorice din Mehedinți, participant prin comunicări la unele congrese internaționale și românești, era stimat de arheologii noștri, care l-au sărbătorit la 90 de ani la București, din inițiativa entuziastă a lui C. S. Nicolaescu-Plopșor, regretatul director al Centrului Academiei din Craiova și cu sincera colaborare a acad. Emil Condurachi, directorul Institutului de Arheologie al Academiei, a acad. Const. Daicoviciu, a lui Radu Vulpe și a foștilor săi elevi, arheologi astăzi, ca D. Berciu și I. Berciu. Profesorul fusese, de altfel, membru al comisiei monumentelor istorice, al Societății numismatice, al Societății internaționale de istoria medicinii în urma unor săpături cu descoperiri din acest domeniu etc. Al. Bărcăcilă a înțeles astfel, de la începuturile activității sale, că dascălul, de orice grad al învățămîntului, trebuie să păstreze contactul cu știința și să devină, în limitele posibilităților sale, un creator oricît de modest.

Cu privire la școala secundară, concepțiile regretatului profesor tindeau către o viziune integrală în sensul cultivării tuturor aptitudinilor elevilor și a diferențierii lor individuale potrivit cu acestea. El a organizat, de aceea, în afară chiar de programa de învățămînt a timpului, cursuri de caracter practic, de grădinărit, de mecanică, de tîmplărie, de legătorie, de împăiat și altele, pentru care a cîștigat pe mulți dintre elevii săi. Umanismul său n-a fost, prin urmare, abstract, îngust intelectualizat, ci străbătut de vădite tendințe realiste.

Al. Bărcăcilă a fost apoi un constructor stăruitor, inițiator și făuritor al unor importante clădiri ca internatul liceului din Severin, stadionul orașului, noua aripă vastă a liceului „Traian", pentru care nu s-a sfiit să calce chiar prescripțiile regulamentelor oficiale ale epocii spre a aduna fonduri. În cadrul acestor edificii a așezat și Muzeul Porților de Fier, unde se află expuse și rezultatele numeroaselor sale descoperiri.

Elev al unor profesori ca Gr. Tocilescu, după cum aminteam, C. Dimitrescu-Iași, rector al Universității din București, înmormîntat și el tot la Severin, D. N. Burileanu, Quintescu și Evolceanu, reputați clasiciști la sfîrșitul veacului trecut, el a incitat — la rîndu-i — dintre micii săi elevi de la liceu pe cei care aveau să devină, mai tîrziu, arheologii D. Tudor, D. Berciu și I. Berciu, azi profesori de specialitate sau conducători de muzee.

Între preocupările sale didactice, directoratul său de aproape două decenii, cum observam mai sus, a impus un exemplu pe care școala noastră trebuie să-l rețină cu gratitudine. Într-adevăr, Al. Bărcăcilă a fost director „prin excelență", cu prestigiul pretutindeni recunoscut în vremea lui, cărturar umanist, dar și om al disciplinei școlare, adesea sever și rezolut, urmărind — cu înverșunare și pasiune — țelurile descoperirii aptitudinilor elevilor și ale cultivării lor sistematice în folosul patriei și viitorului ei. E instructiv de observat că, de multe ori, în excursiile sale școlare prin sate, își recruta ucenicii cei mai dotați spre a-i aduce, cu burse, la liceul din Severin, după cum era preocupat și de soarta celor mai buni absolvenți ai școlii lui, în activitatea lor universitară de mai tîrziu.

Al. Bărcăcilă n-a fost însă numai un dascăl al școlii, ci și un îndrumător al întregii activități culturale a urbei sale, alături de un grup de profesori distinși, care l-au sprijinit, ca Florea Stoenescu, Const. Lacrițeanu, Const. D. Ionescu, aflați și ei în lumea umbrelor, Mihail Gușiță, directorul „Datinii" și atîția alții. Neuitatele șezători ale acelui așezămînt care a purtat la Severin numele de „Casa luminii" au anticipat — în felul și cu mijloacele timpului — acțiunile de răspîndire a științei și culturii ce au urmat, cu atît avînt, în vremea noastră. Liceul „Traian" devenise de fapt, fără nici o exagerare, o tribună a „luminării" Severinului, alăturînd micilor elevi în uniformă pe cei mai mari, din păturile populare ale orașului.

Iată atîtea motive care susțin titlul acestui articol omagial dedicat profesorului Al. Bărcăcilă, într-adevăr „o figură exemplară a școlii noastre".

AL. DIMA
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

secvențe

La aniversare

În cinstea împlinirii a 20 de ani de la crearea Casei pionierilor din Ploiești, aici au avut loc recent competiții de fotbal, baschet, tenis de masă și șah între clubul „Cutezătorii" de la Casa pionierilor din Ploiești și cluburi de la Palatul pionierilor din Capitală. Acțiunea a stîrnit mult interes în rîndul pionierilor și a contribuit la statornicirea multor prietenii.

Cu această ocazie pionierii din București au vizitat diferite obiective din municipiul Ploiești și Casa pionierilor din localitate, iar profesorii care i-au însoțit au făcut un interesant schimb de experiență privind organizarea și desfășurarea concursurilor sportive.

Tot în cinstea aniversării se pregătește o sesiune de comunicări și referate pe tema „Casa pionierilor — centru metodic al activității extrașcolare cu elevii". Comunicările vor fi prezentate de cadre de la casele pionierilor din județul Prahova și din țară, de comandanți de pionieri, activiști ai Organizației Pionierilor, pedagogi etc. De asemenea vor fi organizate expoziții și spectacole, va fi editată o revistă jubiliară etc.

Prof. ANDREI PETRE

Dialog între generații

În cadrul acțiunilor menite să contribuie la dezvoltarea dragostei și a prețuirii față de profesia de învățător, Liceul pedagogic din București (județul Ilfov) acordă o deosebită importanță întîlnirilor cu învățători emeriți, cu personalități distinse din domeniul învățămîntului și educației, cu absolvenții. Recent, liceul a organizat o întîlnire cu absolvenți din ultimele 15 serii, care au fost solicitați să vorbească elevilor despre realizările obținute în instruirea și educarea tinerelor generații, în activitatea de răspîndire a cunoștințelor științifice și cultural-artistice, despre greutățile pe care le-au întîmpinat și felul cum le-au înlăturat. Răspunzînd cu dragoste la chemarea școlii, absolvenții au ajutat elevii să înțeleagă mai profund frumusețea profesiei de învățător și înaltele ei semnificații.

Un interes deosebit a stîrnit cuvîntul tovarășului Marin Vlaicu, director adjunct al Școlii generale din comuna Recea, județul Argeș. Trecînd în revistă calitățile moral-spirituale ale învățătorului, tovarășul Vlaicu a vorbit despre importanța pe care o are în munca de dascăl dragostea de profesie. Aceasta este, spunea vorbitorul, izvorul de apă vie, care generează dorința de pregătire temeinică și perseverență, pasiunea în studiu și în muncă, tendința de dăruire continuă pentru instruirea fiilor poporului. La rîndul său, tovarășul Ion Penișoară a vorbit despre activitatea complexă pe care a desfășurat-o ca învățător, ca director de cămin cultural, ca activist. Tov. Maria Cepreagă Ionică, șef de secție la Consiliul Orășenesc București al Organizației Pionierilor, a subliniat atribuțiile deosebit de importante ce revin învățătorului în activitatea educativă cu pionierii. Alți absolvenți au mulțumit școlii pentru îndrumarea psiho-pedagogică și metodică pe care au primit-o, au făcut propuneri privind îmbunătățirea sistemului de pregătire a viitorilor învățători. Astfel, ei au propus să se acorde mai multă atenție pregătirii pentru munca educativă, pentru desfășurarea activităților cultural-artistice etc.

În încheiere, elevii Liceului pedagogic au susținut în fața absolvenților un frumos program artistic.

Gazeta istorică și literară a elevilor

Ca omagiu adus domnitorilor Matei Basarab și Constantin Brîncoveanu, elevii Școlii generale din comuna Brîncoveni, județul Olt, au redactat o gazetă istorică și literară intitulată „Cronica brîncovenească", în articolele căreia sînt reflectate aspecte din viața celor doi domnitori ai Țării Românești, care și-au petrecut o bună parte din viața lor pe teritoriul comunei.

Gazeta cuprinde articole ca „Aga Matei din Brîncoveni", „Brîncoveni — leagănul Basarabilor", „Istoria comunei Brîncoveni" etc., care au stîrnit mult interes în rîndul elevilor, fiind cercetate cu atenție. Sînt publicate de asemenea, în această gazetă, balade și legende populare legate de viața celor doi domnitori, culese de membrii cercului „Micii folcloriști".

Înv. CONST. COJOCARU

Filmul geografic „Valea Oltului"

Emisiunea de telecinema pentru elevi din 20 martie a.c. va prezenta filmul geografic „Valea Oltului", care cuprinde un material documentar prețios pentru predarea geografiei patriei. Problemele prezentate sînt integrabile în ansamblul cunoștințelor prevăzute de programele școlare la aceste clase.

Filmul tratează o temă precisă: valea Oltului de la izvor pînă la vărsare și valoarea economică a regiunilor prin care curge. Exemplificările peliculei scot în evidență dezvoltarea economiei județelor pe teritoriul cărora curge rîul Olt, explică realizarea unor ramuri economice în bazinul acestui rîu.

Filmul se adresează îndeosebi elevilor de liceu, dar și elevii claselor a IV-a și a VIII-a pot înțelege unele probleme de relief și economie pe care le tratează. El poate fi folosit cu succes la o lecție de sinteză privind unele aspecte de climă, vegetație, petrografie, eroziune etc. Materialul filmului poate fi valorificat și la lecțiile curente — în predarea noilor cunoștințe din capitolele „Carpații Orientali" sau „Carpații Meridionali", la exemplificarea văilor transversale sau longitudinale, a teraselor, precum și la studiul economiei sau al populației.

Prof. emerit C. MĂRCULESCU

Mărturii despre strămoși

Dînd curs propunerii făcute de pionieri pentru programul de activitate pe trimestrul II, comandantul unității de pionieri de la Școala generală nr. 1 din Negrești — Oaș, județul Satu-Mare, a invitat în mijlocul lor pe tov. Ioniță G. Andron, neobosit cercetător al ținutului Oaș, rugîndu-l să le destăinuie date și fapte din trecutul plaiurilor natale. Întîlnirea, la care au participat peste 350 de pionieri și școlari, a prilejuit o veritabilă și originală lecție de istorie.

Pionierii negreșteni au aflat printre altele, cu această ocazie, că numele orașului lor se trage de la unul din primii săi locuitori, numit Negrea. Sub acest nume localitatea este amintită încă din anul 1270. Numele de Țara Oașului apare în 1630, într-o lucrare a cronicarului moldovean Grigore Ureche.

O impresie deosebită au lăsat în sufletele copiilor informațiile referitoare la „Drumul sării", cel mai vechi drum cunoscut în regiune. Oaspetele le-a povestit că, așa cum se arată într-un document din 6 aprilie 1456, acest drum „a fost cărarea pe care se purta în vechime sare de la Giulești din Maramureș către Țara Oașului pe la Negrești, în linie dreaptă peste păduri, pe la locul numit chiar pentru aceea Solotruc, aproape de vîrful Rotunda".

Foarte interesante au fost, pentru elevi ca și pentru profesori, datele privitoare la începuturile școlii pe aceste meleaguri, extrase dintr-un Triod neidentificat unde se pomenește de existența unei școli la „an 1771, în februarie 23 zile", ceea ce atestă că în anul acesta școala negreșteană împlinește cel puțin 199 de ani.

Înainte de a-și lua rămas bun de la oaspetele lor, pionierii au proiectat împreună cu acesta o vizită la cel mai vechi vestigiu istoric de pe teritoriul Țării Oașului — urmele așezării neolitice de lîngă localitatea Boinești.

Prof. NICOLAE BONEA
comandantul unității de pionieri

Prof. VASILE NEMEȘ
conducătorul cercului de istorie de la Școala generală nr. 1 din Negrești-Oaș

„Zilele școlarului econom"

Pentru a stimula dorința elevilor de a face economii și a educa în rîndurile lor spiritul gospodăresc, Direcția județeană Ilfov a Casei de Economii și Consemnațiuni, în colaborare cu Inspectoratul școlar județean, Comitetul județean U.T.C. și Consiliul județean al Organizației Pionierilor au luat o inițiativă utilă, cu un valoros conținut educativ: organizarea între 10 și 20 martie a.c., în cele 500 de școli din județ, a „Zilelor școlarului econom". Aceasta este o acțiune de mare amploare, care antrenează peste 100 000 de elevi. În școli au fost difuzate afișe speciale, grafice, materiale propagandistice, foi, timbre și cecuri de economii. Totodată, se organizează concursuri tematice gen „Cine știe cîștigă", precum și un concurs cu tema „Cea mai bună compunere despre economie și economisire". Cele mai bune compuneri vor fi premiate cu cecuri în valoare de 50 pînă la 200 lei.

OPINII

La clasa a II-a nu ne gîndim?

Școlarizarea obligatorie de la 6 ani a întrunit adeziunea unanimă a cadrelor didactice, conștiente de faptul că aceasta este de natură să contribuie larg la optimizarea procesului instructiv-educativ. Experiența de pînă acum a arătat că elevii de 6 ani sînt pe deplin capabili să-și însușească volumul de cunoștințe prevăzut în programa clasei I. Dar dacă aceasta este situația la clasa I, nu același lucru s-a întîmplat cu programele și manualele claselor următoare. Să exemplificăm.

La limba română, în clasa I aproape pe tot parcursul anului se predă alfabetul. În această clasă elevii nu capătă nici o cunoștință de gramatică sau de compunere. În clasa a II-a, însă, ei se află, chiar din prima zi de școală, în fața unor adevărate texte literare. Uitîndu-se că doar în urmă cu 4—5 luni pentru însușirea unui singur sunet aveau la dispoziție 2—3 ore, acum li se cere nu numai să citească textele respective — care, nimic de spus, au un conținut bogat, sînt educative și, în mare măsură, bine prezentate — dar și să le analizeze : să le povestească, să întocmească planuri de idei, să răspundă la întrebări în scris și chiar să redea în scris conținutul. La gramatică, din primele lecții se introduc numeroși termeni științifici cu care copiii trebuie să opereze în continuare, iar la compunere programa clasei a II-a cere ca încă din octombrie, deci la numai o lună și jumătate de la începerea cursurilor, să se facă compuneri scrise.

La aritmetică, disproporția între ceea ce se face în clasele I și a II-a este și mai vizibilă. În cele patru ore săptămînale ale clasei I se predă numerația pînă la 100 și adunarea și scăderea pînă la 100, fără trecere peste 10. În primul trimestru al clasei a II-a copiii trebuie să-și însușească adunarea și scăderea cu trecerea peste 10 și înmulțirea și împărțirea pînă la 100. Concomitent cu aceasta li se predau un mare număr de termeni noi, proprii fiecărei operații, precum și cunoștințe în legătură cu proprietățile unor operații. Este, firește, foarte mult.

Se pune întrebarea : ce este de făcut pentru înlăturarea unor asemenea discrepanțe ? Să continuăm a-i supraîncărca pe copiii din clasa a II-a, sau să mai trecem unele cunoștințe în programa clasei I ? După mine, este mai indicată cea de-a doua soluție. Consider, pe baza experienței acumulate în ultimii ani, că se poate face mai mult în clasa I, ai cărei elevi își pot însuși în condiții bune și unele cunoștințe simple de gramatică, de înmulțire etc., astfel încît trecerea de la prima clasă la cea de-a doua să fie mai puțin bruscă, mai firească.

Aș dori să mă refer și la materialele editate în sprijinul învățătorilor care predau la primele clase : culegeri de exerciții și probleme pentru aritmetică, îndrumări pentru predarea compunerii, culegere de texte pentru gramatică etc. În general acestea sînt materiale valoroase dar, deși au apărut după apariția manualelor școlare, nu sînt în concordanță cu acestea. Materialul intitulat „Organizarea și desfășurarea orelor de exprimare-compunere la cl. I—IV", bunăoară, ia ca exemple, pentru diferite tipuri de activități din cadrul orelor de compunere-expunere, lecții și teme din manualul vechi, pe care nu-l mai folosim, iar culegerea de aritmetică prevede pentru clasa a II-a exerciții și probleme pentru capitolul „Cele patru operații cu numere pînă la 1 000 în scris", care a fost scos și din programă, și din manual. Sigur, vedem și singuri că nu trebuie să-l luăm în seamă, dar nu era oare mai bine ca spațiul afectat capitolului respectiv să fie ocupat de îndrumări ce pot veni efectiv în sprijinul învățătorului care predă la clasa a II-a ?

În încheiere aș vrea să spun cîteva cuvinte despre necesitatea de a se fructifica mai bine, mai organizat, experimentele legate de procesul instructiv-educativ din primele clase. Aș aminti în acest sens experimentul privind scrierea verticală. La începutul acestui an școlar, cadrele care predau la clasa I au participat la o instruire în care nici n-a fost vorba de aplicarea scrierii verticale, ci doar de cea veche, dar simplificată. La cîteva luni după începerea cursurilor, însă, a apărut ediția 1969 a abecedarului, care cuprinde scrierea absolut verticală și chiar alt tip de liniatură. Ne-a nedumerit și faptul că s-a renunțat la introducerea în clasa I a elementelor de teoria mulțimilor. Au existat, probabil, motive întemeiate, dar bine ar fi dacă în asemenea cazuri ni s-ar aduce și nouă la cunoștință cum stau lucrurile, ca să acționăm în cunoștință de cauză.

LUCREȚIA BRĂTESCU
Școala generală de 10 ani nr. 3, Suceava

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

Răspuns la recenzia: „Un manual care derutează"

Asupra **„Manualului preparator de limba română — pentru candidații la concursul de admitere în învățămîntul superior"**, publicat de noi în **Editura didactică și pedagogică, 1969**, tov. Gh. Poalelungi a semnat, în **Gazeta învățămîntului** din 13 februarie 1969, o recenzie cu titlul de mai sus. Recenzia dă impresia avizului drastic al unui specialist care s-a oferit să facă o „cenzură științifică" manualului. Tonul este unul de superioritate și de surpriză aproape indignată : cum s-a putut scrie și publica un astfel de manual ? Manualul este „derutant", pentru motivele care se arată chiar în introducere și recenzia se încheie cu regretul că nu există suficient spațiu pentru a se arăta cît de multe greșeli, contradicții are manualul.

Pentru noi, care știm ce merite și ce scăderi are manualul, date fiind condițiile regretabile în care a văzut lumina tiparului, recenzia n-ar avea nici un interes. Dar din respect pentru cititori trebuie să arătăm că ea nu conține decît: argumente false, afirmații eronate și observații „savante" cu totul gratuite, fiind vorba de un manual destinat absolvenților de liceu!

1. **Argumente false.** Chiar în introducerea recenziei, Gh. Poalelungi dă verdictul : manualul este „derutant" pentru cei cărora le este destinat, pentru că a) „se depărtează, adesea, de Gramatica Academiei" și b) „de manualele recente, meritorii, semnate de Aurel Nicolescu" (în **Editura științifică**) — volume care, ne dă să înțelegem, nu se depărtează de Gramatica Academiei. **Manualul preparator,** dacă s-ar fi depărtat de linia Gramaticii Academiei, ar fi fost refuzat de Editură, care de altfel, a și solicitat de la doi specialiști referate, după ce l-au citit în manuscris. Se poate cita, în adevăr, o inovație : analiza predicatului compus, asupra căruia Gramatica Academiei nu insistă îndeajuns. Dar și în această privință manualul face concesie Gramaticii Academiei pentru că, într-o construcție ca **nu poți prinde,** considerat de noi predicat compus, am recomandat ca infinitivul **prinde** să fie analizat și ca obiect direct al verbului **poți** (p.72). **Manualul** urmează linia Gramaticii Academiei în privința verbelor modale — ceea ce nu face manualul semnat de Aurel Nicolescu, care, de altfel, a ținut să declare singur, pe bună dreptate : „...nu ne-am ferit să ne exprimăm punctele de vedere ori de cîte ori ele n-au corespuns cu ale altor cercetări similare". (Introducere, p. 9) Așadar : de ce **manualul** nostru este derutant ? Mai citățm un argument fals. În alineatul 4 al recenziei, tov. Gh. Poalelungi citează cu ironie recomandarea din **manual :** „Atenție ! Nu începeți pregătirea cu acest manual înainte de a cunoaște declinarea, diatezele și conjugarea" (p. 9). La care dînsul adaugă : „Acest lucru nu este însă suficient, de vreme ce autorul nu discută diatezele (?) la „clasificarea părților de vorbire". Adaus confuz și... derutant. Ce-o fi vrînd să spună ? ...Mai jos se afirmă, tot așa de confuz „...din citat rezultă că autorul socotește numai două diateze (?) în limba română, eliminînd (sic) reflexivul (...). Ce facem însă cu candidații care au învățat (chiar după Gramatica Academiei) că există trei diateze ?". Este o observație care ne uimește pur și simplu. În **manual** noi nu discutăm nici nu explicăm diatezele (le considerăm cunoscute), dar nu ignorăm diateza reflexivă. De exemplu, în analizele model, la verbele reflexive se indică diateza cu prescurtarea **refl.** (cf. p. 74, 76 etc.). La p. 51, unde se exemplifică folosirea auxiliarelor morfologice, se are în vedere și diateza reflexivă... Limităm la aceste exemple argumentele false.

2. **Afirmații eronate.** Gh. Poalelungi întreabă : „dacă verbele intranzitive se conjugă numai la diateza activă, cum se explică structurile cu simbolul (sic) **se,** de tipul **se întîrzie, se merge, se vine** etc. chiar dacă e vorba de o marcă a valorii impersonale ? (din alt criteriu (sic) nu intră în discuție „forme pasive" cu înțeles activ ca : **sînt plecat, sînt venit, e dus** etc.)". Așadar, tov. Gh. Poalelungi afirmă că verbele intranzitive pot avea și diateză reflexivă E o eroare. Exemplele date ilustrează un fenomen pe care noi îl discutăm cu studenții anului al II-lea, și anume de o imitație străină, căci **se** din construcții ca **se întîrzie, se merge** etc. are valoare de pronume nehotărît, ca **man** în germană și **on** în franceză, imitație pe care acad. I. Iordan o condamnă, pe bună dreptate (cf. LRC, p. 375). Iar construcțiile **sînt plecat, sînt venit, e dus** etc. nu sînt „forme pasive" nici măcar în ghilimele, ci construcții predicative nominale. Dar cu aceste contraexemple, Gh. Poalelungi intră în alte probleme. Alt exemplu. Zice, exasperat, tov. Poalelungi : „Culmea : la p. 55, gerunziul e un mod **nepredicativ,** iar la p. 72 infinitivul este **predicativ** !" Aici autorul articolului este sincer, dar face o eroare destul de gravă. În schema analizei verbului, noi recomandăm **să se indice,** la treapta clasificării, în primul rînd, dacă este predicativ or nepredicativ, indiferent la ce mod stă. La p. 72 se analizează „nu-l poți **prinde**", în care infinitivul **prinde** este un verb predicativ. Tov. Poalelungi confundă modul predicativ sau nepredicativ cu verbul predicativ sau nepredicativ.

3. **Observații „savante".** Tov. Gh. Poalelungi, care nu a rezistat — în fața unui manual elementar — să pomenească de structuralism (îi și imită pe structuraliști, cînd zice „structură cu simbolul **se**") și să citeze chiar pe ' N. Chomsky, ne reproșează de ce considerăm verbele **a se cuveni** și **a trebui** verbe impersonale, cînd ele pot avea și subiect. „La p. 28 — observă dînsul — **a se cuveni** este considerat verb impersonal ; atunci cum se explică sintagma „mi se cuvin laude") ? (...) La p. 54, verbul **a trebui** este numai impersonal, dar la p. 49 se scrie (adică **citățm) : ...ne trebuie numai un vînător vrednic** (aici avem subiect, deci nu mai este impersonal !)". Noi ne-am ocupat de verbele **a se cuveni** și **a trebui** ca verbe **modale,** adică cu sensul lor de bază, și ca atare ele sînt impersonale. Tov. Poalelungi pune în discuție, cu exemplele date, aceleași verbe cu alte valori lexicale, și anume : pentru **mi se cuvine ceva,** în germană avem verbul **gebühren (das gebührt mir),** nu verbul modal **müssen** ori **sollen ;** iar **a trebui,** din exemplul citat de noi, din Sadoveanu, pentru a ilustra locuțiunea conjuncțională **așa că,** are sensul verbului **brauchen** din germană — deci iarăși nu de **müssen** ori **sollen.** Așa se explică sintagmele de mai sus. Dar trebuia să facem asemenea discriminări semantice și gramaticale în **manualul** nostru ?... De asemenea, tov. Poalelungi face observația gravă : „...se arată (p. 11) că **porni** e verb intranzitiv. Da, într-un asemenea context, dar același verb este și tranzitiv în alte contexte, și evident, **cu atîe sensuri** (subl. n.) (cf. **l-am pornit ;** și, dacă autorul nu acceptă reflexivul (?!?), nu se contrazice cu **mă pornesc ?"** Nu ne contrazicem. Știm și noi că unele verbe intranzitive pot fi folosite și ca reflexive (nu numai ca active), mai ales cu sensul schimbat ; dar **a porni,** în exercițiul dat, este intranzitiv și activ. Mai știm că și un verb tranzitiv poate fi folosit intranzitiv, sau „folosit absolut", cum se zice în Gramatica Academiei (& 197). Dar acestea sînt probleme de facultate...

„Observațiile" tov. Poalelungi, cînd nu sînt voit false ori (nevoit) eronate, sînt gratuit savante. Noi ne-am ferit să dăm în **manual** noțiuni prea savante ; ba am încercat chiar să fixăm volumul și nivelul de cunoștințe de morfologie și sintaxă care trebuie să se ceară candidaților... **Manualul** are totuși unele lipsuri și chiar erori din pricina unor condiții editoriale regretabile, cum am mai spus. Dintre erori a semnalat și tov. Poalelungi, două : una cu privire la pronumele reflexiv de persoana I și a II-a sg. și pl. și alta verbul **a lua,** notat în analiză ca verb regulat — două **scăpări** pe care trebuie să mi le reproșez eu în primul rînd.

Dar recenzia tov. Gh. Poalelungi, scrisă pe un ton de superioritate nejustificată, pare menită să „boicoteze" un manual. În știință, însă, dispute de felul acesta nu ajută pe nimeni, ci dimpotrivă...

GH. N. DRAGOMIRESCU

Notă. Redacția va reveni asupra problemelor aflate în discuție în legătură cu „Manualul preparator de limba română" de Gh. N. Dragomirescu.

Stabilitatea în învățămînt

(Urmare din pag. 1-a)

tru aceste motive, se recunoaște la vechimea în învățămînt și timpul în care personalul didactic — cu acordul de transfer al Ministerului Învățămîntului — va trece să desfășoare activitate în alte sectoare cum ar fi : în aparatul de partid și al sindicatelor din învățămînt, în unități de cultură, în cercetarea științifică, la C.N.E.F.S., în diferite unități din subordinea Ministerului Învățămîntului ș.a.m.d. Aceasta însă numai pentru cei care vor trece în astfel de funcții după 1 ianuarie a.c. Celor care se găsesc în astfel de funcții la această dată, la numirea în învățămînt li se va recunoaște timpul lucrat în aceste sectoare dacă au avut diploma de licență sau a liceului pedagogic.

Trebuie precizat, de la bun început, că criteriul esențial care a stat la baza stabilirii noilor reguli privind vechimea în învățămînt a fost însuși specificul unităților școlare în care ele se vor aplica. Astfel, vechimea în școlile din învățămîntul profesional și tehnic sau liceele de specialitate se recunoaște după alte criterii decît în învățămîntul de cultură generală, luîndu-se în calcul și timpul lucrat în producție în specialitatea predată în învățămînt (ca să nu vorbim de învățămîntul superior, care are reguli cu totul aparte). Mai mult chiar, și între școlile generale și liceele de cultură generală, pe de o parte și școlile cu program special, pe de altă parte (școli de artă, sportive etc.) există deosebiri în stabilirea vechimii în învățămînt.

— Poate că ar fi bine să examinați cîteva cazuri concrete.

— Să luăm o persoană cu diploma de licență în chimie sau un inginer chimist, care a funcționat pe post de chimist într-un laborator timp de 10 ani. În cazul în care se încadrează profesor de specialitate la o școală cu profil de chimie, va fi salarizat cu o vechime de 10 ani. Dacă va preda însă chimia ca materie de cultură generală, acești ani nu i se calculează la vechimea în învățămînt (aceleiași persoane în învățămîntul superior i se calculează acești 10 ani ca vechime în învățămînt numai în proporție de 2/3, adică 6 ani și 8 luni).

Dacă aceeași persoană ar fi lucrat înainte de obținerea diplomei ca laborant-chimist, timp de 7 ani, iar după licență încă 8 ani ca cercetător științific în specialitatea chimie, la încadrare ca profesor de specialitate la o școală cu profil de chimie i se recunosc toți 15 ani, dar ca profesor de chimie (materie de cultură generală) nu i se recunosc decît ultimii 8 ani.

Un alt exemplu : unei persoane care a absolvit conservatorul înainte de 1949 (cu diplomă sau certificat de absolvire a unei secții), care a lucrat 20 de ani ca instrumentist sau dirijor, i se recunosc toți cei 20 de ani dacă predă în specialitate la o școală de muzică. Dacă predă muzica, însă, ca materie de cultură generală, i se cere să aibă și studii liceale.

Și, în fine, un alt exemplu : unei persoane care a lucrat ca antrenor la un club sportiv timp de 12 ani, dacă predă la o școală sportivă i se recunosc toți acești ani ; timpul astfel lucrat nu i se recunoaște însă la o altă școală chiar dacă are diplomă de licență I.C.F.S., dar în schimb i se recunoaște timpul în care ar fi lucrat în aparatul C.N.E.F.S. avînd diploma de licență.

— Ce drepturi conferă stagiul în învățămînt ?

— Pe baza normelor privind stabilirea stagiului în învățămînt se acordă gradația de vechime cu respectarea celorlalte condiții (cum ar fi definitivarea, caracterizarea ș.a.), așa cum se prevede în art. 130—151 din Regulamentul aprobat cu ordinul ministrului învățămîntului nr. 12316/1969 și publicat în Buletinul Ministerului Învățămîntului nr. 5 A din octombrie 1969. Totodată trebuie să se rețină că vechimea (stagiul) în învățămînt, care servește pentru salarizare și obținerea gradelor didactice, este cu totul altceva decît vechimea în muncă (care se folosește pentru calculul pensiei sau al ajutoarelor de boală) și decît vechimea neîntreruptă în aceeași unitate (pe baza căreia se acordă sporul la salariul tarifar pentru personalul didactic ajutător și tehnic-administrativ). De exemplu: un secretar de școală, după ce a funcționat 8 ani, avînd ca studii bacalaureatul, obține licență de filologie și funcționează după aceea 10 ani ca profesor, după care se transferă la cerere într-un post tehnico-administrativ (sau didactic ajutător) în care funcționează de 6 ani. Acesta are — în prezent — o vechime în muncă de 24 ani, o vechime în învățămînt de 10 ani (sau 16 ani) și o vechime neîntreruptă în aceeași unitate (pentru spor) de numai 6 ani.

Precizăm că unele din reglementările noi introduse prin aceste norme se aplică numai celor care vor pleca din învățămînt după 1 ianuarie 1970, cînd au intrat în vigoare, și că vechimea în învățămînt, astfel cum a fost stabilită pînă la această dată, se recunoaște în continuare celor îndreptățiți, aceștia păstrîndu-și gradația de vechime în care au fost legal încadrați. Astfel, unui profesor numit la 1 septembrie 1968 cu o vechime de 18 ani (1950—1968), dintre care 12 (1950—1962) funcționase ca director de cămin cultural fiind absolvent fără licență al unei facultăți, iar la 6 ani având și licența (1962—1968), i se acordă salariul pentru 20 ani (gradația 4) la 1 septembrie 1970. Dar dacă o persoană care a funcționat în aceleași condiții, tot din 1950, va fi numită ca profesor la 1 septembrie 1970, i se vor recunoaște numai anii lucrați după obținerea licenței (1962—1970), adică 8 ani.

Un învățător, după ce a funcționat un an la catedră (1950—1951), a urmat cursurile de zi ale facultății de matematică (1951—1954), a revenit la catedră ca absolvent fără licență (1954—1956), trece ca director de cămin cultural (1956—1957) și, obținînd licența între timp, funcționează și la Institutul central de statistică (1957—1959). Revine la catedră pînă în 1965, cînd trece ca inspector școlar șef (deci nu este salarizat la 1 ianuarie 1970 potrivit vechimii). Cînd acesta va veni la catedră, în 1976 va fi salarizat pentru întreaga sa vechime de peste 25 ani deși celor noi numiți în învățămînt după 1 ianuarie 1970 nu li se mai recunoaște nici timpul de studii (1951—1954), nici timpul lucrat ca director de cămin cultural dacă nu aveau licență, nici timpul lucrat la statistică. Dacă această persoană ar fi demisionat din învățămînt în 1969 pentru unul din motivele indicate în art. 141 din Regulamentul aprobat cu ordinul nr. 12316/1969 și s-ar reîncadra ca profesor în 1970, nu i se va recunoaște însă decît timpul lucrat la catedră și ca inspector școlar (7 ani).

În încheiere este cazul să reamintim că situațiile privind stabilirea vechimii în învățămînt sînt foarte diferite, astfel că recomandăm stăruitor ca toți cei care răspund, în ministere, inspectorate școlare și școli, de salarizarea personalului didactic, să studieze cu toată atenția normele elaborate de Ministerul Învățămîntului prin ordinul nr. 954/1969.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Un echilibru stabil și judicios între sportul de masă și cel de performanță

(Urmare din pag. 1-a)

Firește că ne îngrijim, în același timp, de dezvoltarea bazei materiale pentru practicarea activității sportive în școli, întrucît aceasta este, în prezent, destul de nesatisfăcătoare. S-a dovedit că cea mai bună modalitate de realizare a bazelor sportive simple este de a antrena la amenajarea lor înșiși elevii. De aceea, în perioada imediat următoare se va pune accentul pe amenajarea unor baze sportive simple prin munca patriotică a elevilor și prin resurse locale. În același timp se impune revederea judicioasă a modului cum sînt dirijate mijloacele bănești acordate activității sportive. Fondurile existente la organele locale vor trebui folosite în măsură mult mai mare pentru realizarea unor săli de antrenament, bazine de înot, terenuri de sport complexe, care să-și deschidă larg porțile pentru toți tinerii ce doresc să practice sportul. Ministerul Învățămîntului se ocupă în prezent de elaborarea unui nou proiect-tip de sală pentru educație fizică și sport, a cărei construcție va avea un preț de cost foarte accesibil.

Sîntem convinși că în întreagă această afecțiune vom beneficia de sprijinul și colaborarea susținută a organizațiilor U.T.C. și de pionieri din școli, chemate să-și orienteze în mai mare măsură activitatea către organizarea unor acțiuni sportive atractive la nivelul claselor și al școlilor, de ajutorul sindicatelor (în special pentru școlile profesionale și liceele de specialitate) și, fără îndoială, de ajutorul larg al organelor C.N.E.F.S.

Credem că, pe acest fundament, se vor îmbunătăți și condițiile sportului de performanță. Rețeaua unităților școlare specializate e compusă în prezent din 91 de școli sportive — repartizate în 39 de județe ale țării și cuprinzînd peste 27 000 de elevi — precum și din 3 școli generale și 19 licee cu program de educație fizică, cuprinzînd în total 6 000 de elevi. Ca rețea și ca număr de elevi aceste unități ar putea satisface cerințele actuale. Se impun însă asigurate și condiții adecvate de pregătire. În legătură cu aceasta cred că sălile de antrenament și terenurile trebuie puse la dispoziția elevilor la ore potrivite, nu între 6—7 dimineața sau în nocturnă pînă la orele 23, cum se întîmplă adesea acum în București, unde adolescenții între 13—16 ani sînt nevoiți să se pregătească în asemenea condiții necorespunzătoare. În ce ne privește ne vom orienta atenția spre îmbunătățirea sistemului competițional al școlilor sportive și cu program special de educație fizică, ca și spre asigurarea unui program mai larg de întîlniri sportive internaționale (anul acesta au fost înscrise în calendarul acestor întîlniri 114 asemenea manifestări). În taberele de perfecționare sportivă vor fi cuprinși 2 300 de elevi talentați. De asemenea, vor fi acordate burse speciale unui număr de 150 elevi care au obținut performanțe sportive deosebite.

Pentru a spori contribuția școlii la pregătirea reprezentanților României la Jocurile Olimpice din anul 1972, Ministerul Învățămîntului a inițiat un plan de pregătire olimpică, plan care a fost dezbătut cu specialiștii în educație fizică și sport. Conform acestui plan, 14 școli sportive și 12 licee cu program de educație fizică au devenit nuclee de pregătire olimpică. De asemenea, a fost alcătuit un program de pregătire în perspectivă a unui număr de 20 de elevi cu performanțe sportive de valoare internațională și a celor 95 de elevi campioni republicani.

Împreună cu C.N.E.F.S. și cu Federația română de atletism Ministerul Învățămîntului va organiza o consfătuire în cadrul căreia va fi dezbătută contribuția învățămîntului de cultură generală la dezvoltarea activității atletice de performanță. Totodată vom sprijini Uniunea Tineretului Comunist în acțiunea de organizare a asociațiilor sportive de elevi.

Pentru ca fiecare elev să se recreeze și să se fortifice prin sport

(Urmare din pag. 1-a)

fesorii care predau educația fizică în școlile din mediul sătesc.

Ne propunem să antrenăm în competițiile sportive de masă cel puțin 25 000 de elevi. De o largă participare s-au bucurat întrecerile pentru „săniuța de argint". În perioada care urmează elevii vor fi antrenați să participe la crosul tineretului, la competiții de minibaschet, de fotbal în șase. În lumina măsurilor stabilite de către Comitetul județean de partid, vor fi create la Turnu Severin, Orșova, Strehaia, Cujmir, Baia de Aramă, Vînju Mare și Halinga centre de inițiere în fotbal, atletism și handbal. Totodată vor fi stimulate activitățile-turistice care îmbină strîns pregătirea instructiv-educativă cu cea fizică. Ne propunem, în sfîrșit, să pregătim 2 000 de elevi pentru obținerea insignei de polisportiv.

Pentru pregătirea la un nivel superior a elevilor deosebit de dotați pentru practicarea sportului vom crea în cadrul secțiilor sportive de la Liceul nr. 1 din Turnu Severin și de la Liceul Strehaia centre de pregătire și selecționare a sportivilor de performanță. Ne propunem să mărim cu 50 la sută numărul sportivilor legitimați în secțiile de atletism, baschet, gimnastică, handbal, șah și volei și să extindem ramurile sportive în cadrul cărora elevii practică sportul de performanță. De asemenea, pentru elevii cu aptitudini sportive deosebite vom organiza trimestrial concursuri pentru cercurile olimpice.

*

Consemnînd aceste proiecte care constituie, totodată angajamente ferme pentru viitor, redacția noastră își propune să urmărească în continuare, cu atenție, modul cum vor fi traduse în fapt măsurile ce vizează îmbunătățirea activității sportive în școli.

Sportivi fruntași inițiază pe elevii Școlii sportive nr. 3 din Capitală în tainele baschetului

INFORMARE • DOCUMENTARE

ACTUALITATE ŞI PERSPECTIVE ÎN PEDAGOGIA SOVIETICĂ

Pentru şcoala sovietică, anul 1970 este anul unor mari înnoiri. În întreaga ţară are loc trecerea la învăţămîntul mediu general obligatoriu. Totodată, programele şcolare cunosc însemnate transformări calitative, realizate sub conducerea unei comisii unificate a Academiei de ştiinţe pedagogice a U.R.S.S. şi a Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. Corespondentul agenţiei de presă „Novosti" s-a adresat preşedintelui acestei comisii, Alexei Markuşevici, vicepreşedinte al Academiei de ştiinţe pedagogice, solicitîndu-i o convorbire pe tema perfecţionării învăţămîntului public în Uniunea Sovietică.

— După cum se ştie — a spus A. Markuşevici — două treimi din cunoştinţele ştiinţifice dobîndite de omenire în decursul întregii sale istorii au fost descoperite în ultimii 20 de ani. Ce este de făcut cu toată această avalanşă informaţională, care creşte mereu? Cum să introduci în programele şcolare ceea ce este esenţial în masa de noi cunoştinţe? Problema este într-adevăr deosebit de complicată, dar aceasta nu înseamnă că pedagogia se află în impas. Însuşi progresul ştiinţei conţine o particularitate care înlesneşte omului să-şi însuşească cele mai importante cuceriri ştiinţifice. O asemenea particularitate este generalizarea cunoştinţelor. Datorită ei, fiecare nouă teorie ştiinţifică importantă simplifică însuşirea cunoştinţelor dobîndite anterior, dă o cheie unitară pentru înţelegerea acestora. Un exemplu foarte bun în această direcţie îl constituie sistemul periodic al lui D. Mendeleev, care ne permite să cuprindem dintr-un unic punct de vedere un uriaş material faptic.

Noile programe — care au la bază nu numai cuceririle ştiinţei şi tehnicii, dar şi cele mai noi cuceriri ale pedagogiei şi didacticii, şi la care au lucrat savanţi de renume, pedagogi, scriitori, medici — au fost confirmate de Ministerul Învăţămîntului al U.R.S.S. ca programe obligatorii pentru toate şcolile ţării. Clasele I şi a IV-a lucrează deja după noile programe. Începînd din anul şcolar 1970/1971 ele vor fi introduse în toate clasele.

— Prin ce se deosebesc programele noi de programele anterioare?

— În primul rînd prin faptul că, aşa cum am spus, ele au la bază ultimele cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii. Elevii care vor învăţa după aceste programe se vor simţi într-o măsură mai mare contemporanii lui Einstein sau ai lui Kuceatov. De asemenea, programele au în vedere sporirea rolului laboratoarelor şi al activităţii practice a elevilor; datorită lor, învăţămîntul prin muncă şi politehnic se lărgeşte şi devine multilateral. Pentru elevii claselor IX—X, de exemplu, se prevăd lucrări practice în domeniul desenului tehnic, al electrotehnicii, al radiotehnicii, al tehnologiei chimice, în domeniul agriculturii şi creşterii animalelor etc.

Trebuie spus, totodată, că şcoala sovietică s-a caracterizat întotdeauna prin marea atenţie pe care a acordat-o atît dezvoltării inteligenţei, cît şi dezvoltării „sufletului". Noile programe duc mai departe această tradiţie; ele acordă mai mult timp decît înainte pentru studiul ştiinţelor umaniste, cărora le sînt rezervate aproape 40 la sută din ore.

— Includerea în programe a unor cunoştinţe noi cere şi un timp suplimentar. Înseamnă oare aceasta o creştere a încărcării elevilor?

— Elaborînd noile programe ne-am străduit să înlăturăm încărcarea elevilor cu activităţi obligatorii şi am reuşit să micşorăm întrucîtva numărul total al lecţiilor în şcoala medie. Aici ne-au venit în ajutor observaţiile şi experimentele efectuate de psihologii sovietici Leonid Zankov şi Daniil Elkonin, care au demonstrat că posibilităţile intelectuale şi psihice ale copiilor mici şi ale celor de vîrstă şcolară nu sînt folosite nici pe departe în mod deplin. Se pare, anume, că încă din primele clase copiii sînt capabili să-şi însuşească noţiuni care înainte păreau accesibile doar elevilor din şcolile de grad mediu. Aceasta a apărut evident în legătură cu însuşirea de către copii a noţiunilor abstracte de algebră. Nu fără uimire au constatat cei din generaţia noastră că elevii clasei a II-a o scot uşor la capăt cu probleme de tipul a+b=c. A devenit astfel clar faptul că actualul curs al şcolii primare poate să se desfăşoare nu în patru ani, ca pînă acum, ci numai în 3 ani. Se cîştigă astfel 500 de ore de clasă şi, ceea ce este mai important, elevii dobîndesc mai multe cunoştinţe fără a fi supraîncărcaţi. Vom putea începe deci studiul sistematic al obiectelor noi nu din clasa a V-a, ca pînă acum, ci din clasa a IV-a. Dacă înainte studiul algebrei începea la mijlocul clasei a VI-a, acum va începe din prima zi de şcoală a clasei a V-a, e drept, într-o formă mai redusă şi mai accesibilă. Pe de altă parte, în programele claselor mari au fost introduse informaţii moderne despre structura materiei, despre viaţa celulei şi principiile geneticii, despre bazele analizei matematice, despre vectori, despre principiile pe care se bazează maşinile electronice de calcul etc.

— Ce ne puteţi spune despre sporirea eficacităţii lecţiei?

— Chiar de la primele lor activităţi în şcoală elevii vor fi deprinşi să gîndească de sine stătător. Orientarea lor spre generalizarea cunoştinţelor teoretice dobîndite o dată cu însuşirea noilor informaţii şi cu formarea deprinderilor favorizează dezvoltarea gîndirii, înlătură memorizarea mecanică, permite învăţarea rapidă. În clasele mari se foloseşte tot mai larg metoda studiului prin problematizare, elevii fiind puşi în situaţia să afle ei înşişi, ca rezultat al raţionamentelor logice, calea către descoperirea unor fenomene, legităţi etc.

— Ce rezultate a dat experimentarea maşinilor de învăţat şi a manualelor programate?

— Clasele în care se studiază pe baza învăţămîntului programat se numără de pe acum cu sutele în Uniunea Sovietică; în aceste clase se experimentează manuale noi de fizică, de matematică, de limba rusă etc. Primele rezultate sînt pozitive. Totuşi teoria, metodica şi însăşi tehnica învăţămîntului realizat cu ajutorul maşinilor, pe baza manualelor programate, nu au fost încă elaborate satisfăcător. Oamenii de ştiinţă, specialiştii, mai au încă mult de făcut pentru ca învăţămîntul programat să prindă rădăcini în viaţa şcolii.

— Ce alte mijloace tehnice vor fi puse la dispoziţia învăţămîntului?

— În prezent la îndemîna profesorilor stau filme didactice, discuri şi benzi magnetice, emisiuni de radio şi televiziune. Academia de ştiinţe pedagogice a U.R.S.S. a elaborat programe de perspectivă pentru radio şi televiziune. În acest scop s-a înfiinţat cel de-al treilea program, experimental, în cadrul căruia se transmit lecţii de fizică, de chimie, de matematică etc. Credem că în curînd, cînd se vor transmite zece programe de televiziune, patru dintre ele vor fi programe didactice.

— În ultima perioadă au fost introduse în şcoli lecţii facultative. Care este destinaţia lor?

— Lecţiile facultative au fost introduse în clasele mari, începînd cu a şaptea. Scopul lor este de a ajuta elevilor să-şi însuşească mai profund în şcoală o anumită disciplină. Aceste lecţii reprezintă o bună modalitate de îmbinare a pregătirii obligatorii de cultură generală cu cultivarea aptitudinilor personale ale elevilor, cu înclinaţiile lor spre o ramură sau alta a ştiinţei, spre o profesiune sau alta. Ele dau posibilitatea de a-i feri pe elevi de greşeli în alegerea drumului în viaţă şi îmbunătăţesc pregătirea acestora la disciplina preferată.

Către integrarea disciplinelor şcolare?

Integrarea disciplinelor ştiinţifice şcolare în sisteme mai largi, cu caracter unitar, constituie una dintre principalele teme de discuţie la ordinea zilei în rîndul didacticienilor. Se emit puncte de vedere, se elaborează şi se experimentează programe pentru şcoli-pilot, iar uneori se trece chiar la aplicarea generalizată a unor asemenea programe. Din multitudinea materialului cu privire la integrarea disciplinelor şcolare cuprins în lucrările şi publicaţiile de specialitate am reţinut două informaţii, pe care le considerăm de un interes deosebit.

Prima se referă la o cercetare care vizează reînnoirea prin integrare a predării istoriei şi geografiei, desfăşurată la liceul-pilot din Enghien, Franţa [1]). Pornind de la conţinutul actual al programelor şcolare, acceptînd ideea folosirii acestora în mod selectiv şi nu exhaustiv, cercetătorii din Enghien au suprimat distincţia între orele de istorie şi geografie, stabilind o serie de teme de sinteză destinate să facă obiectul unui studiu global. Astfel, la clasa a VI-a au fost stabilite următoarele teme: Pămîntul şi omul; Oamenii preistorici; Egiptul şi egiptenii, odinioară şi azi; Africa şi africanii; Grecii. Se tinde spre suprimarea temelor pentru acasă şi spre înlocuirea lor cu o activitate de documentare, menită să dezvolte iniţiativa, deprinderile de cercetare şi creativitate ale elevului. Au fost organizate, totodată, două tipuri de activităţi dirijate — individuale şi colective — utilizîndu-se relativ frecvent exerciţii de control, menite să verifice modul cum şi-au însuşit elevii anumite cunoştinţe, ca şi posibilităţile de sinteză şi de expresie ale acestora.

Problema integrării cunoştinţelor predate în şcoală într-un sistem unitar al culturii generale a constituit şi tema unei ample dezbateri a Institutului pedagogic central din R.D.G. [2]). Cîteva dintre concluziile acestei dezbateri sînt semnificative pentru conturarea anumitor tendinţe de viitor ale învăţămîntului din Republica Democrată Germană, diferenţiate net de experimentul relatat anterior. Ideea centrală a pedagogilor germani este aceea a creării unui sistem interdisciplinar care să stabilească exact funcţiile fiecărei discipline în cadrul realizării unei concepţii ştiinţifice de ansamblu, principalele direcţii de formare a culturii generale a elevilor, se referă în special la modul cum se reflectă tendinţele de dezvoltare a ştiinţei pe planul fiecărei discipline, la funcţiile ştiinţelor particulare în cadrul mutaţiilor ştiinţifico-tehnice contemporane, precum şi la rolul specific al acestora, în formarea concepţiei filozofice, ideologice, politice şi etice a elevilor.

Experimentele vor degaja, în lumina unor analize multilaterale, avantajele şi limitele punctelor de vedere exprimate. Tendinţa rămîne însă şi răspunde tendinţei manifestate pe plan ştiinţific şi tehnic în legătură cu integrarea diferitelor ramuri ale ştiinţelor.

[1]) Renouvellement de l'enseignement de l'histoire et de la géographie. Au lycée-pilot d'Enghien. (În: Education, nr. 19/1969, Paris).

[2]) Zum Systemcharakter des Inhalts der mathematisch-naturwissenschaflichen Allgemeinbildung in den neuen Lehrplänen. In: Pädagogik nr. 2/69, Berlin.

Tabere-curs de biologie

Societatea de ştiinţe biologice din Republica Socialistă România va organiza în vara acestui an pentru profesorii de biologie, ca formă de pregătire postuniversitară, o serie de tabere-curs.

La tabăra-curs Rîmnicu Vîlcea (5—20 iulie), cadre didactice de la Universităţile Bucureşti şi Craiova vor prezenta conferinţe pe teme actuale de biologie şi se vor efectua aplicaţii botanice şi zoologice în Munţii Olteniei, pe valea Oltului, la hidrocentrala de pe Argeş şi în alte părţi. **La tabăra-curs Cluj** (1—15 iulie), cadre didactice de la Universitatea „Babeş-Bolyai" vor prezenta conferinţe pe teme actuale de biologie şi se vor efectua aplicaţii cu caracter botanic şi zoologic în împrejurimile Clujului. Totodată se vor vizita diferite rezervaţii naturale (Cheile Turzii, finaţele Clujului etc). şi se va organiza o aplicaţie biospeologică şi geobotanică în Munţii Apuseni. De asemenea, la **tabăra-curs Agigea** (2—16 august) se vor audia conferinţe pe teme actuale de biologie şi se va participa la aplicaţii privind cunoaşterea florei şi faunei litoralului Mării Negre, cunoaşterea vegetaţiei stepice şi de silvostepă din Dobrogea etc. Se va organiza şi o aplicaţie de hidrobiologie marină, participanţii deplasîndu-se cu un vas de cercetări pe traseul Constanţa-Sulina-Tulcea.

Doritorii a se înscrie la una din aceste tabere-curs se vor adresa pînă la 3 mai 1970 filialelor Societăţii de ştiinţe biologice din ţară sau la sediul Societăţii (Bucureşti 7, bd. Schitu Măgureanu 9), printr-o cerere în care vor menţiona: şcoala unde funcţionează, facultatea absolvită, vechimea în învăţămînt, la ce tabără au mai participat, la ce tabără doresc să participe (de prima preferinţă şi de a doua preferinţă). Cererea va fi vizată de directorul şcolii. Societatea asigură asistenţă ştiinţifică, costul transportului pe C.F.R. (dus şi întors) şi cazare, iar participanţii contribuie cu suma de 600 lei (masa, deplasările şi cazările în cazul aplicaţiilor).

„NATURA"

Numărul 1/1970 a revistei „Natura" conţine, la rubrica **Probleme ale biologiei**, studiile: „Procese ritmice la plante" de **I. Popescu**, „Efortul muscular" de **C. Wittenberger**, „Fenomenul crossing-over şi mecanismul său citologic" de **M. Radu**. La aceeaşi rubrică **St. Csiirös** semnează articolul „Formarea speciilor şi evoluţia regnului vegetal", **V. Rus**, articolul „Nivelurile de organizare ale materiei vii", **R. Dimitrie** articolul „Aspecte privind comportarea animalelor sălbatice în captivitate", iar **G. Neamţu** articolul „Rolul pigmenţilor carotinoitici în procesul de fotosinteză".

Rubrica **Biologia în şcoală** cuprinde articolele „Aspecte privind predarea noţiunilor de ereditare şi variabilitate" de **St. Marinescu** şi „Panoul didactic de botanică" de **L. Bagi.**

INSTITUTUL POLITEHNIC - BRAŞOV

ANUNŢĂ

şcoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

FACULTATEA DE MECANICĂ

Catedra de electrotehnică

— şef de lucrări, disciplinele „Elemente de electronică şi automatică", „Electronică industrială", „Sisteme automate adaptive" poz. 17.
— asistent la disciplinele „Electronică şi acţionări electrice", „Electrotehnică şi maşini electrice" şi „Electrotehnică, maşini şi instalaţii electrice" poz. 20.

FACULTATEA DE SILVICULTURĂ

— şef de lucrări la Catedra de Organizare — planificare — disciplina „Evidenţa şi analiza activităţii economice a întreprinderilor", poz. 5.

FACULTATEA DE INDUSTRIA LEMNULUI

Catedre de filozofie şi socialism ştiinţific

— lector la disciplina „Socialism ştiinţific" poz. 2
— lector la disciplina „Socialism ştiinţific" poz. 3
— lector la disciplina „Socialism ştiinţific" poz. 4
— lector la disciplina „Filozofie" poz. 5
— lector la disciplinele „Filozofie" şi „Socialism ştiinţific", poz. 6.

Catedra de fizică

— şef de lucrări la disciplina „Fizică" poz. 3
— şef de lucrări la disciplina „Fizică" poz. 5
— asistent la disciplina „Fizică" poz. 7.

Catedra de geometrie descriptivă şi desen

— şef de lucrări la disciplinele „Desen tehnic" şi „Geometrie descriptivă şi desen" poz. 4

Catedra de chimie

— şef de lucrări la disciplina „Chimia lemnului" poz. 2

FACULTATEA DE TEHNOLOGIA CONSTRUCŢIILOR DE MAŞINI

Catedra de economie politică

— lector la disciplina „Economie politică" poz. 4
— lector la disciplina „Economie politică" poz. 6
— asistent la disciplina „Economie politică" poz. 7

Catedra de organe de maşini

— asistent la disciplina „Organe de maşini" poz. 16.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Braşov, b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 29, cererea de înscriere, la care vor anexa în dublu exemplar actele prevăzute de Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84 539 din 1969.

Pentru posturile de asistent, candidaţii vor prezenta şi o adeverinţă din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile pentru posturile de şefi de lucrări şi 15 zile pentru posturile de asistent, de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România.

Concursul se va ţine la sediul Institutului politehnic din Braşov, b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 29 în termenul prevăzut de legea sus-menţionată.

INSTITUTUL PEDAGOGIC - ORADEA

ANUNŢĂ,

şcoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de limba română
Lector, disciplina Istoria limbii române, poziţia 1 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE MATEMATICA

Catedra de matematică-fizică
Lector, disciplina Fizică generală, poziţia 1 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE ISTORIE-GEOGRAFIE

Catedra de ştiinţe sociale
Lector, disciplinele Economia politică şi Sociologia educaţiei, poziţia 2 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului din Oradea, str. Armatei Roşii nr. 5, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunţ în Buletinul Oficial, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfăşura la Institutul pedagogic din Oradea, în decurs de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere la concurs.

CONSERVATORUL „GH. DIMA" — CLUJ

ANUNŢĂ:

şcoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE COMPOZIŢIE ŞI MUZICOLOGIE

1 lector la catedra II — Armonie — Contrapunct disciplina Armonie, poz. 5
1 lector la catedra III — Teorie — Solfegii Dictat, Dirijat coral, disciplina Practica pedagogică, poz. 3.
1 lector la catedra III — Teorie — Solfegii, Dictat, Dirijat coral, disciplina Teoria muzicii, Solfegii dictat, poz. 4.
1 conferenţiar la catedra IV — Istoria muzicii, Folclor, Limbi moderne, disciplina Istoria muzicii, poz. 4.

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de muzică „Gheorghe Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunţ, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunţ.

Termenul de înscriere la concurs se socoteşte de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

ANUNŢ

Absolvenţii Şcolii normale de învăţători „Alexandru Odobescu" din Piteşti, seria 1930, precum şi cei din alte serii care s-au prezentat la examenul de diplomă în acel an, sînt rugaţi să comunice adresele actuale tovarăşului Ion Lupu, bulevardul Mărăşeşti nr. 53, Bucureşti (telefon 23 44 71).

BIBLIOTECA

„Istoria logicii"

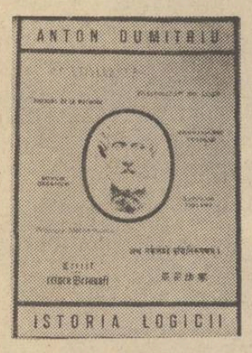

Editura didactică şi pedagogică prezintă în primă ediţie o lucrare monumentală prin atributele şi ineditul ei — „Istoria logicii", operă a gînditorului român **Anton Dumitriu.** Act de cultură remarcabil, aşteptat de multă vreme nu numai de specialişti, ci şi de un mare număr de intelectuali din toate domeniile, lucrarea reprezintă un ghid de autentică valoare, fiind prima de acest fel în ţara noastră.

Cel ce deschide volumul semnat de Anton Dumitriu este impresionat în primul rînd de riguroasa ordonare şi sistematizare a unui material ce se referă, cronologic, la mai bine de cinci mii de ani. Logica clasică, logica metodologică, logica dialectică, curente şi orientări — iată numai cîteva probleme din tematica mult mai vastă pe care autorul o analizează în cele o mie de pagini, distribuite în nouă părţi. Concepţia materialist-dialectică stă la baza întregii analize.

În contextul universal al problemelor sînt inserate contribuţiile meritorii ale unor logicieni şi filozofi români, tratate în detaliu în ultima parte — „Logica în România" (logica în Ţările Române, logica premaioresciană, epoca maioresciană, logica matematică). Logica actuală este prezentă prin studiile şi cercetările unor specialişti ca Ath. Joja, Ion Bădărău, Aram Frenkian, Florea Ţuţugan şi alţii.

Stilul acestei lucrări, caracterizat prin precizie ştiinţifică şi prin limpezimea de cristal a expunerii, procură cititorului acele satisfacţii superioare pe care numai operele mari şi profunde le pot da.

T. I.

„Folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale în predarea geografiei"

Editura didactică şi pedagogică a publicat recent o lucrare pe o temă de multă vreme aşteptată de profesorii de geografie. Este vorba de lucrarea „Folosirea mijloacelor audio-vizuale în predarea geografiei", de **Maria Mihalcea,** care aduce o substanţială contribuţie la clarificarea unor probleme de actualitate în predarea acestei discipline cu mari valenţe educative.

Pe baza examinării unui vast material bibliografic, autoarea dă o informare cuprinzătoare asupra problemelor teoretice care se pun în momentul de faţă în legătură cu utilizarea la lecţii a tehnicii moderne. Lucrarea are însă un pronunţat caracter de îndrumător practic, făcînd apel la experienţa proprie a autoarei, precum şi la aceea a numeroase alte cadre didactice.

Pledînd în favoarea utilizării pe scară largă a mijloacelor tehnice audio-vizuale, Maria Mihalcea insistă asupra cerinţelor metodice apte să asigure transferul organic pe plan formativ al valorilor informative predate în timpul lecţiilor. Se arată, în acelaşi timp, cum pot fi potenţate, cu ajutorul tehnicii moderne, laturi esenţiale ale educaţiei comuniste ca dragostea pentru patrie, pentru popor, preţuirea tradiţiilor progresiste, respectul pentru muncă şi pentru cei ce muncesc etc.

Pentru a ajuta profesorilor de geografie să-şi însuşească priceperea de a folosi la lecţii filmul, magnetofonul, diapozitivele etc. autoarea face o clasificare a mijloacelor tehnice audio-vizuale şi apoi o examinare a particularităţilor acestora, dînd indicaţii cu privire la integrarea lor în procesul de învăţămînt şi în fiecare lecţie în parte. În acest context o atenţie specială este acordată folosirii filmului didactic şi emisiunilor de televiziune.

Prin ţinuta sa teoretică şi prin bogăţia indicaţiilor metodice pe care le cuprinde, lucrarea Mariei Mihalcea este deosebit de utilă tuturor profesorilor de specialitate preocupaţi de perfecţionarea muncii lor.

Prof. ION IONIŢĂ

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1034 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 20 martie 1970 — 4 pagini 25 bani

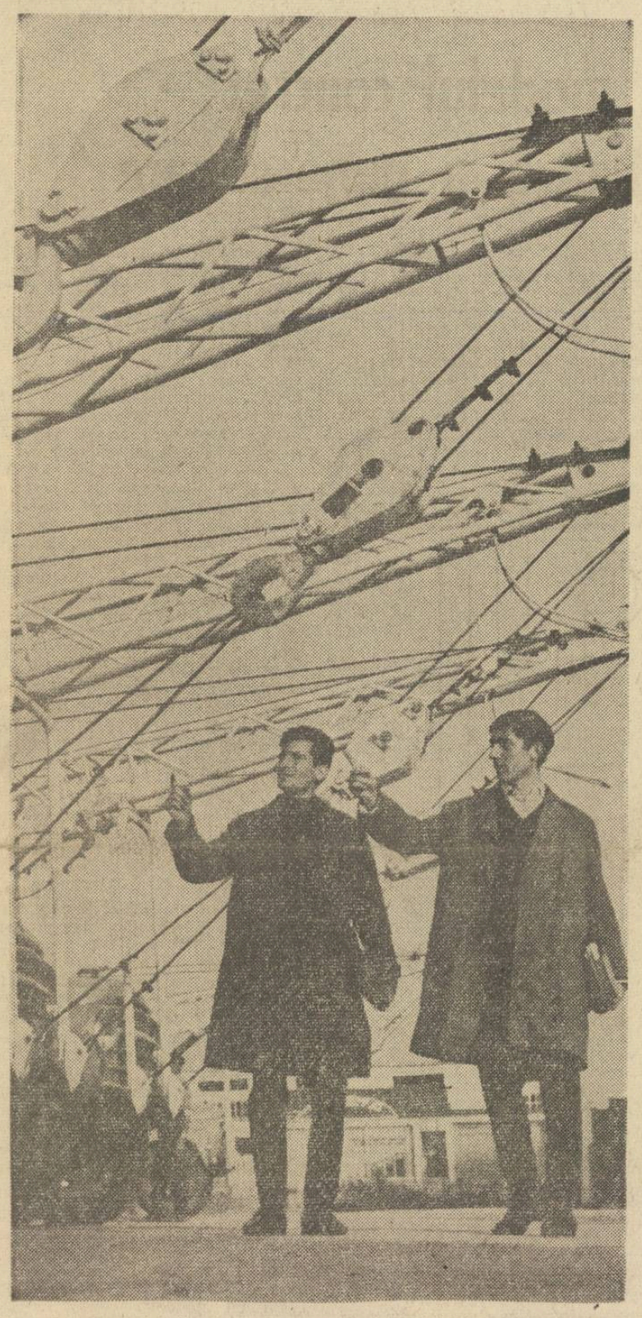

Elevi ai clasei a XII-a în peisaj industrial la Tîrgoviște

„A fi sau a nu fi... «tocilar»"

Acad. IORGU IORDAN

Ideea de a organiza la TV o emisiune susținută de elevi (trei fete și doi băieți, se pare din clasa a XII-a, judecînd după prezența printre ei a unei eleve pe care o cunosc) cu privire la modul de pregătire a lecțiilor mi se pare demnă de reținut și ar merita, cred, să capete și alte forme. Problema „învățatului" este, fără îndoială, esențială pentru formarea viitorilor specialiști (dau acestui termen sensul cel mai larg cu putință). Importanța ei este deopotrivă de mare la toate gradele de învățămînt. Aș preciza totuși că pentru învățămîntul general ea constituie factorul hotărîtor în dezvoltarea inteligenței și a capacității de a asimila, adică de a transforma în bun propriu cunoștințele de tot felul prevăzute în programele oficiale. Căci modul de a „învăța" în primele clase ale școlii generale se continuă în cele următoare, la liceu și, în sfîrșit, la universitate (aș adăuga chiar și după aceea, întrucît omul „învață", adesea chiar în sensul didactic al cuvîntului, și după terminarea studiilor universitare).

Emisiunea de luni, 9 martie, a avut drept temă ceea ce spune titlul prezentului articol, împrumutat, de altfel, fără nici o modificare, de la organizatorii dezbaterii care s-a desfășurat între elevi, fără participarea altcuiva și, din punctul de vedere al calmului și al naturaleței, ar putea fi invidiată de numeroși colaboratori întîmplători ai TV.

Fără să vreau am comparat concepția elevilor de astăzi despre „toceală" și „tocilar" cu aceea de acum peste 60—70 de ani. Căci termenii erau curenți și atunci în limbajul elevilor noștri. Am reținut din spusele participanților la discuție cîteva trăsături caracteristice ale „tocilarului" actual. În primul rînd, faptul că el **învață**, spre deosebire de cei care nu învață, dar — aici apare aspectul negativ — învață numai la nevoie, cînd se află în primejdie : deoarece, în general, nu e studios, el neglijează pregătirea regulată a lecțiilor și, pentru a face față situației (n-am înțeles dacă, așa cum mi se pare logic, este vorba de examene ori de o lucrare de control), învață materia respectivă pe nerăsuflate și, evident, cu eforturi mari, dar cu rezultate mai degrabă nesatisfăcătoare. Altă particularitate a „tocilarului" ar fi goana după note, dar nu după note mari — nici n-ar putea avea această năzuință, dat fiind sistemul lui de a învăța — ci pentru note de trecere. În sfîrșit, una dintre eleve a împărțit pe tocilari în două categorii, după criterii rămase neclare pentru mine, dar bine diferențiați în ce privește aspectul etic al atitudinii lor : unii condamnabili, alții nu (sau mai puțin condamnabili).

M-a surprins faptul că despre aptitudinile înnăscute ale „tocilarilor" nu s-a amintit nimic. Surpriza se datorește comparației menționate mai sus. Pentru noi cei de la începutul secolului „tocilarul" era, înainte de toate, un elev puțin înzestrat de la natură, un fel de Trăsnea al lui Creangă, la un nivel evident mai ridicat. Lipsindu-i inteligența necesară pentru învățarea relativ lesnicioasă a lecțiilor, el trebuia să citească (și adesea să reproducă cu glas tare sau șoptit, după împrejurări) de multe ori cele trei sau patru pagini din manualul de istorie, de geografie etc. Sinonimul lui „tocilar" în acest sens era „bucher", adică elev care se silește să rețină buchea, nu înțelesul celor citite sau auzite, să învețe pe de rost, cum se zice în mod obișnuit. Pentru elevii inteligenți, dar leneși și superficiali, „tocilari" erau și colegii care își dădeau osteneală mai multă decît li se părea lor necesar, trăgînd de aici concluzia că cei prea harnici nu erau destul de capabili și că „umblau după note (mari)". De fapt, tocmai ei aveau în vedere, înainte de toate, nota mare, ceea ce recunosteau singuri, cel puțin indirect, cînd spuneau că meritul adevărat constă în obținerea notelor mari fără să-ți bați prea mult capul. De-a lungul emisiunii de la TV această latură a problemei a fost atinsă numai în treacăt de către un băiat care s-a referit, ca exemplu, la definiții.

Problema pusă aici în discuție este, cred, cu mult mai importantă sub aspectul ei de acum 60—70 de ani, care n-a dispărut în zilele noastre, aș spune, mai degrabă, că a căpătat proporții îngrijorătoare. Dezbaterea de la TV a urmărit, în principal, latura etică a metodei „tocilarilor" : aceștia au fost judecați, destul de blînd, pentru lipsa lor de seriozitate, pentru comoditatea lor, pentru amînarea învățării materiei pînă la ceasul al unsprezecelea, cînd se apropie amenințătoare primejdia de a căpăta note slabe și a rămîne astfel repetent sau măcar corigent. După mine, primejdia este alta, și mult mai răspîndită. Ea constă în învățatul pe de rost la marea majoritate a materiilor, și nu numai de către elevii (și studenții !) mediocri sau slabi, ci și de către foarte numeroși dintre cei bunișori și buni. Ei nu se silesc să asimileze, adică să priceapă lucrurile, ci să le rețină, să le memoreze, în general formulate ca în manual sau în explicațiile profesorilor. Cînd sînt examinați, osteneala lor se reduce aproape exclusiv la reproducerea mai mult ori mai puțin exactă a celor învățate după metoda amintită aici. Fac apel la memorie, nu la judecată, adică la inteligența pe care trebuiau s-o pună la treabă în momentul cînd au pregătit lecțiile și să procedeze la fel, în sensul reproducerii conținutului asimilat cu ajutorul inteligenței, atunci cînd sînt puși în situația de a răspunde la di-

(Continuare în pag. 4-a)

CE ȘTIM ȘI MAI ALES CE NU ȘTIM DESPRE VIITOAREA PROFESIUNE A ELEVILOR NOȘTRI

Există în orientarea școlară și profesională — această amplă și complexă acțiune educativă — un moment în care trebuie să le vorbim elevilor în mod concret despre viitoarea lor profesiune. Și dacă nu o facem noi, ne-o cer ei, cu insistență, cu îndreptățită curiozitate. Este și firesc ca la sfîrșitul unei lungi perioade de școlarizare, după ce i-am putut cunoaște îndeaproape pe elevi și i-am călăuzit de-a lungul întregului proces de învățămînt, să fim în măsură a le oferi toate datele de care au nevoie pentru a lua decizia cea mai bună și să-i călăuzim încă o dată — ultima — ajutîndu-i să aleagă, din multiple posibilități, pe cea mai potrivită.

Dar pentru aceasta trebuie ca în primul rînd să fim noi înșine bine informați, să știm ceea ce trebuie știut și despre termotehnica proceselor siderurgice, și despre cadastru și organizarea teritoriului, și despre merceologie și despre multe, multe altele. Desigur, nu este vorba să știm totul, în cele mai mici amănunte: se impune însă să cunoaștem parametrii definitorii ai profesiilor pe care și le-ar putea alege elevii noștri, însușirile esențiale ce se cer celor chemați să le exercite, ca și modul de obținere a respectivelor calificări.

Un drum, în general, fără dificultăți

Am dus în ultimul timp discuții pe marginea acestei teme în mai multe școli din diferite orașe. Ne vom opri, în rîndurile de față, asupra unei discuții pe care am purtat-o la Școala generală nr. 10 din Satu Mare.

În jurul mesei din cancelarie se aflau o parte din profesorii claselor a VIII-a, clase în care, după cum se știe, orientarea școlară în deosebi, ca și orientarea profesională capătă o importanță deosebită. Nu ne oprisem la întîmplare aici, dimpotrivă : școala ne-a fost recomandată de inspectoratul județean, care ne-a informat că ea desfășoară o bogată activitate în domeniul orientării școlare și profesionale. Am avut totodată în vedere că în circumscripția școlară respectivă s-a trecut la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani și că, prin urmare, elevii claselor a VIII-a au la dispoziție toate variatele căi care îi pot duce către viitoarea profesiune : clasele IX și X ale școlii generale, liceul de cultură generală, liceul de specialitate, școala profesională și ucenicia la locul de muncă.

Așadar, ce știau profesorii clasei a VIII-a despre viitoarele școli și profesiuni ale elevilor ? Răspunsul l-am aflat indirect, din relatarea a ceea ce s-a făcut — și a ceea ce nu s-a făcut — în domeniul orientării școlare și profesionale.

„Ce s-a realizat la noi în școală nu se deosebește cu nimic față de alte școli — ne spune prof. **Florica Gherman**, directoarea școlii. Ne referim la forme, pentru că, bineînțeles, în conținut și în intensitate activitatea poate să difere de la o școală la alta".

Aveam să ne convingem de acest lucru pe măsură ce ni se înfățișau căile diverse de informare a elevilor, numeroasele acțiuni inițiate în scopul cunoașterii de către ei a unor școli și a unor profesiuni.

Orele de dirigenție se situează, în această privință, pe primul loc. De remarcat că discuțiile din cadrul lor au pornit, așa cum este și normal, de la dezbaterea unor probleme mai generale privind viitoarea profesiune : responsabilitatea în muncă, satisfacțiile pe care le oferă fiecare sector de activitate etc. Ulterior elevilor le-a fost prezentat tabloul viu și în continuă dezvoltare al unor importante sectoare ale economiei naționale. Toate aceste teme erau, cum am spus, de interes general și ele au fost abordate treptat pentru a se ajunge, în final, la prezentarea economiei județului și a profesiunilor ce se exercită în perimetrul său. Despre toate acestea profesorii și diriginții au știut să le vorbească elevilor. Erau, de altfel, lucruri care se puteau ști destul de ușor, pentru că se refereau la profesiunile respective numai în general.

Au avut loc apoi vizite în întreprinderi și instituții, organizate după un plan dinainte stabilit. Datorită lor elevii au avut posibilitatea să cunoască absolut toate unitățile economice din oraș. Direct, la fața locului, în contactul cu cei care muncesc, ei au dobîndit o informare convingătoare asupra profesiunilor, au putut cunoaște nemijlocit condițiile muncii în diferite întreprinderi. Au fost organizate și vizite la liceele de specialitate și la școlile profesionale, la liceele de cultură generală, pedagogice și de artă existente în oraș, întîlniri cu foștii elevi ai școlii, cu oameni de profesiuni diferite etc.

Domeniu plin de necunoscute

Dar după toată această activitate care, după cum spuneam, nu a ridicat dificultăți în fața profesorilor, a venit etapa despre care vorbeam la început : aceea în care acțiunea de orientare trebuie individualizată, ea realizîndu-se cel puțin cu grupe mici de elevi, dacă nu chiar cu fiecare elev în parte, astfel încît opțiunile pe care le fac să corespundă aptitudinilor și înclinațiilor lor, ca și necesităților economiei naționale. Firește — au recunoscut-o și interlocutorii noștri — această etapă comporta cele mai multe dificultăți.

„Se pătrunde acum — ne-a spus prof. **Magdalena Mihălțeanu** — într-un domeniu plin de necunoscute. Nu cunoaștem încă, de exemplu, proporția de cuprindere a absolvenților școlii generale în diferitele școli postgenerale. Știm doar că nimeni nu va rămîne necuprins în vreo formă de școlarizare după terminarea clasei a VIII-a. Dar nu știm care este, pe județ, procentul măcar aproximativ, dacă nu exact de cuprindere a absolvenților în fiecare dintre școlile postgenerale, nici măsura în care se vor dezvolta diferite ramuri ale economiei locale. Neavizați fiind, riscăm să-i orientăm greșit pe elevi către anume școli și profesiuni care nu au perspective, omițînd altele a căror necesitate se va resimți în viitoarea dezvoltare a economiei".

„Aparițiа cu întîrziere a îndrumătoarelor privind rețeaua școlilor postgenerale — a arătat prof. **Teodor Cioară** — are importante

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 4-a)

PUTERNIC STIMULENT ÎN PERFECȚIONAREA PROFESIONALĂ

Sistemul de salarizare care se experimentează în prezent în învățămînt asigură diferențierea salariilor tarifare ale cadrelor didactice din învățămîntul preșcolar, obligatoriu de cultură generală, liceal, profesional și tehnic în raport cu funcția didactică îndeplinită, cu pregătirea cerută pentru ocuparea ei, cu gradul didactic obținut, cu stagiul de activitate în învățămînt, cu calitatea activității instructiv-educative și condițiile specifice în care își desfășoară activitatea cadrele didactice.

În îndeplinirea misiunii sociale ce revine oamenilor școlii, chemați să pună bazele formării multilaterale și armonioase a personalității umane, ridicarea necontenită a nivelului pregătirii de specialitate, pedagogice și ideologice constituie o necesitate hotărîtoare.

Ținînd seama de rolul important pe care îl are nivelul pregătirii profesionale, sistemul de salarizare a personalului didactic a fost astfel conceput încît să acționeze din plin în direcția stimulării materiale a învățătorilor și profesorilor pentru ridicarea continuă a calificării profesionale și științifice la nivelul exigențelor activității de înaltă răspundere socială și patriotică pe care o desfășoară în procesul de instruire și educare a copiilor și tinerilor. În scopul stimulării materiale a cadrelor didactice în perfecționarea profesională, sistemul de salarizare prevede acordarea gradațiilor stabilite pentru funcțiile didactice condiționat de participarea și rezultatele obținute la cursurile periodice și de informare științifică de specialitate, precum și în cadrul celorlalte acțiuni organizate pe linia perfecționării profesionale. Din acest punct de vedere, vechiul sistem de salarizare era deficitar, întrucît ținea seama numai de vechimea în învățămînt, salariile tarifare acordîndu-se automat la împlinirea unui anumit stagiu, necondiționat de rezultatele obținute la catedră și de cele realizate în procesul de perfecționare profesională. Înlăturînd această carență, actualul sistem de salarizare stimulează perfecționarea științifică și pedagogică a cadrelor didactice din învățămîntul preșcolar, general, liceal, profesional și tehnic prin obținerea gradelor didactice, prevăzînd salarii tarifare substanțial mai mari pentru educatoarele, învățătorii și profesorii care au absolvit examenele respective S-au stabilit astfel salarii tarifare mai mari cu două clase de salarizare (10%) pentru cadrele didactice cu gradul II și cu cinci clase de salarizare (25 la sută) pentru cadrele didactice cu gradul I, față de cele ale cadrelor didactice care au numai gradul definitiv. Pe de altă parte, în vechiul sistem de salarizare creșterile de salarii care se acordau o dată cu obținerea gradelor didactice erau mult mai mici și, în consecință, nu suficient de stimulative. De exemplu, în cadrul vechiului sistem de salarizare, diferența de salariu pe care o primea un profesor cu gradul didactic I, cu o vechime de peste 25 ani, față de profesorul definitiv cu aceeași vechime, era de 350 lei, în timp ce pe baza actualului sistem de salarizare se asigură o creștere lunară de 650 lei. Este de menționat faptul că în perioada experimentării noului sistem de salarizare în învățămînt un număr mai mare decît în trecut de cadre didactice s-au pregătit și au obținut gradele didactice II și I.

În același scop, al stimulării cadrelor didactice în vederea perfecționării profesionale, s-au prevăzut salarii tarifare mai mari pentru învățătorii care au absolvit o universitate sau un institut pedagogic, introducîndu-se o funcție didactică nouă — aceea de institutor.

Avîndu-se în vedere rolul maiștrilor-instructori din învățămîntul profesional în procesul de instruire și calificare a tinerilor, s-au prevăzut și la această funcție salarii tarifare mai mari pentru acele cadre care obțin grade didactice.

Tot în scopul de a-i stimula pe oamenii școlii să-și ridice calificarea profesională și să obțină rezultate bune în activitate, actualul sistem de salarizare prevede posibilitatea reducerii stagiului necesar în vederea acordării gradațiilor pentru cadrele didactice care obțin rezultate deosebite la catedră și în activitatea științifică, precum și pentru acelea care își desfășoară activitatea în localități cu condiții deosebite.

Pentru recompensarea materială a personalului didactic cu experiență îndelungată în învățămînt și cu activitate remarcabilă, în cadrul actualului sistem de salarizare se prevede posibilitatea acordării unei gradații de merit, salariile tarifare ale cadrelor didactice care au obținut această gradație fiind mai mari cu 2 clase de salarizare

Prin prevederile sale, sistemul de salarizare care se experimentează în prezent în învățămîntul preșcolar, de cultură generală, liceal, profesional și tehnic ține seama, pe de o parte, de specificul activității, iar pe de altă parte de rolul pe care îl au cadrele didactice în societatea noastră socialistă, constituind în același timp un puternic stimulent material pentru ridicarea continuă a nivelului muncii lor, perfecționarea profesională avînd în această direcție un rol hotărîtor.

DUMITRU ONOSE
economist în Ministerul Muncii

Fișa psiho-pedagogică în școli

După cum se știe, în ultimii ani, venind în întîmpinarea sarcinilor tot mai mari pe care le are școala în orientarea școlară și profesională a elevilor — Institutul de științe pedagogice a întreprins numeroase studii și a elaborat îndrumări metodice în acest domeniu. Printre ele s-a numărat și „fișa psiho-pedagogică a elevului", îndelung discutată și experimentată, refăcută de mai multe ori pentru a se găsi cele mai simple și totodată, cele mai eficiente modalități de întocmire a fișei, pentru a se asigura un fundament științific cunoașterii și caracterizării elevilor.

De curînd, Ministerul Învățămîntului a dispus introducerea în școli a fișelor psiho-pedagogice. În acest an școlar aplicarea fișei elaborate de institut (autori Romeo Dăscălescu și Dumitru Muster) are caracter obligatoriu numai în școlile încadrate cu consilieri de orientare școlară și profesională, ca și în liceele pedagogice, unde este menită să contribuie la pregătirea viitorilor învățători în vederea caracterizării psiho-pedagogice a elevilor cu care vor lucra. În celelalte școli, introducerea fișelor se va generaliza treptat, după o mai largă experimentare. La solicitarea unor inspectorate școlare județene, fișele au fost difuzate, cu caracter informativ, și într-o serie de școli generale și licee de cultură generală. Tot la cerere, fișa a fost pusă la dispoziția catedrelor de specialitate din unele institute pedagogice de 3 ani.

Pentru a se veni în sprijinul celor chemați să întocmească în școli fișele de cunoaștere și caracterizare a elevilor, odată cu fișele au fost difuzate indicații metodice detaliate. În prezent se organizează, de asemenea, consultații și întîlniri ale autorilor fișei cu cadrele didactice. În perioada următoare, la solicitarea Institutului de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic va organiza pe această temă un instructaj la care vor participa consilierii de orientare școlară și profesională, profesorii de pedagogie și psihologie, precum și alte cadre didactice.

Paralel cu toate aceste acțiuni se continuă experimentarea într-un număr restrîns de școli a fișei psiho-pedagogice elaborate de filiala din Cluj a Institutului de științe pedagogice (autor N. Mărgineanu) și a celei elaborate de filiala din Iași (autor I. Holban).

Un studio pentru tinerii prieteni ai teatrului

Zeci de scrisori primite de direcția Teatrului Național „Vasile Alecsandri" din Iași din partea unor elevi care își manifestau dorința de a păși dincolo de rampă, în spațiul mirific al scenei, au determinat crearea unui studio al tinerilor prieteni ai teatrului. Inițiativa ni se pare remarcabilă. Ne-am adresat de aceea tovarășului Cornel Sturzu, directorul Naționalului ieșean, rugîndu-l să ne vorbească despre activitatea studioului.

Ne-am gîndit — ne-a răspuns directorul teatrului — să înlesnim cu un ceas mai devreme inițierea celor care simt chemarea irezistibilă a scenei. Am inițiat un concurs la care s-au prezentat peste 160 de elevi — probă elocventă a popularității de care se bucură această artă în rîndurile lor. După o riguroasă selecție a candidaților — fiindcă cei ce nu rezistă numeroaselor exigențe ale teatrului trebuie îndrumați din vreme spre alte profesii, preîntîmpinîndu-se astfel dezamăgirile de mai tîrziu — s-a întocmit și un cuprinzător regulament de funcționare a studioului. Patru dintre cei mai buni actori ai teatrului țin lecții în fața tinerilor reușiți la examenul sever la care au fost supuși.

Bineînțeles însă că aceasta nu este singura formă prin care teatrul păstrează legătura cu tineretul școlar. Școala este în primul rînd unul din rezervoarele cele mai importante ale publicului de teatru. Pe de altă parte, teatrul reprezintă pentru elevi, indiferent de clasă, unul din mijloacele de educație estetică cele mai importante. În orașul nostru există un public fidel al teatrului format din elevi, iar noi facem tot ce ne stă în putință pentru a păstra și a spori acest public, pentru a-i rafina gustul și pentru a contribui alături de școală, la educația lui morală. Organizăm deseori spectacole destinate în exclusivitate elevilor și nu o dată ne deplasăm în școli cu spectacolele noastre. Recent, de pildă, am dat un spectacol cu „Momente din istoria teatrului românesc" la Liceul industrial din Iași. Totodată, actorii noștri țin legătura cu diferite școli, pe care le ajută să-și creeze echipe de teatru formate din elevi și să monteze piese de teatru. Au loc, de asemenea, întîlniri — ca cea organizată recent la Liceul nr. 5 — între elevi și actorii sau regizorii teatrului nostru.

O. B.

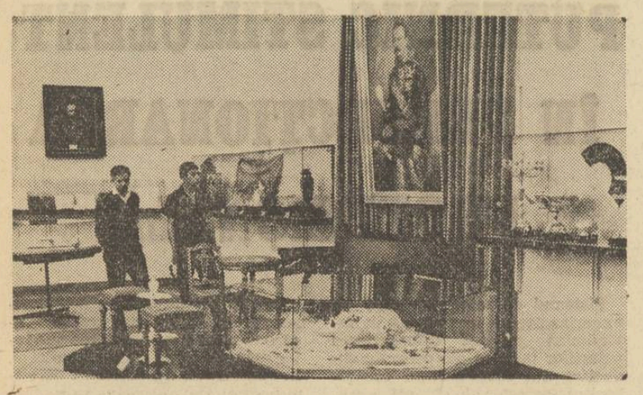

Muzeul „Unirii" din Iași — sala unde sînt expuse obiectele care au aparținut lui Al. I. Cuza

150 de ani de la nașterea lui Al. I. Cuza

CTITOR AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC MODERN

Se împlinesc 150 de ani de la nașterea primului domnitor al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza, a cărui memorie este cinstită, prin UNESCO, pe plan mondial. Alături de întregul popor român, cadrele didactice de toate gradele aduc o pioasă recunoștință aceluia care a reorganizat întreg învățămîntul pe baze moderne, realizînd astfel aspirațiile generației revoluționarilor de la 1848.

Încă din 1859 Alexandru Ioan Cuza cerea ca instrucțiunea publică să fie graduală și la îndemîna tuturor claselor. Dacă instrucțiunea superioară, adăuga Domnitorul, este folositoare, cea elementară pe estè neapărată și trebuie răspîndită în toată țara, Iar, în 1862, la prima sesiune a camerelor reunite, declara că dorește să se asigure baze solide instrucțiunii publice, chemată „să garanteze buna creștere morală și intelectuală a junimii". Toate acestea l-au făcut să privească în mod favorabil solicitările oamenilor școlii, care, într-o adresă pe care i-au înaintat-o, arătau că speranța corpului didactic e mare „că buna lui plecare și ostenelele lui nu vor rămîne fără rezultat, dacă el va fi sprijinit și încurajat în calea lui cea grea".

După secularizarea averilor mînăstirești, înfăptuirea reformei agrare și a altor reforme și măsuri importante, textul definitiv al „legii instrucțiunii" este aprobat în ședința Consiliului de Miniștri din 24 noiembrie 1864 — ședință prezidată de însuși Domnitorul — și sancționată în aceeași zi prin decret domnesc.

Legea instrucțiunii din 1864 reflectă ideile în materie de învățămînt ale lui Cuza și ale colaboratorilor săi apropiați — Mihail Kogălniceanu, Dimitrie Bolintineanu, Vasile Boerescu, N. Kretzulescu Al. Odobescu etc. Ea prevedea, în articolul 1, că instrucția se împarte în publică și privată, primele 407 articole referindu-se la învățămîntul public iar restul, pînă la 425, la cel privat și la considerații generale. Instrucțiunea primară elementară era obligatorie și gratuită, statul avînd obligația să subvenționeze cadrele didactice, personalul administrativ și de îngrijire, să asigure materialele necesare școlilor din punct de vedere didactic și să ajute cu cărți, caiete etc. pe copiii fără mijloace materiale. Asigurarea localului, mobilierului și mijloacelor de încălzire era sarcina autorităților comunale, Școala primară era urmată de copii între 8—12 ani, iar articolul 32 preciza obiectele obligatorii de studiu: citirea și scrierea, catehismul, noțiuni de igienă, de gramatică, de geografie, de istoria țării, dreptul administrativ al țării, cele patru lucrări de aritmetică, sistemul legal al măsurilor și greutăților. De asemenea, se făcea precizarea că trebuiau incluse cunoștințe privind viața practică. Pe timpul domniei lui Cuza crește și rețeaua învățămîntului secundar, adică sporește numărul gimnaziilor. Numai la București iau ființă gimnaziile „Gheorghe Lazăr" „Matei Basarab" și „Mihai cel Mare" (care ulterior se va numi „Mihai Viteazul"). Tot atunci se înființează și gimnaziile „Petru și Pavel" din Ploiești, „Unirea" din Focșani, precum și o serie de gimnazii din Craiova, Botoșani etc, iau ființă și externate de fete, la București, Iași și Craiova.

Au luat de asemenea ființă o serie de școli cu caracter special pentru nevoile practice ale tînărului stat modern român. În 1865 s-a reorganizat pe baze moderne școala de agricultură de la Pantelimon, care luase ființă încă din 1852. S-au înființat apoi o școală de silvicultură la Tîrgul Neamțului, școli comerciale la București și la Galați și școli normale la Bacău, Botoșani și Tecuci. Iau ființă Școala de poduri și șosele, predecesoarea Politehnicii din București, un conservator de muzică la Iași și altul la București, școli de bele arte, și un număr apreciabil de școli particulare — fie elementare, fie cu profil de gimnaziu — în limbile franceză, germană, bulgară, elenă etc.

Pe timpul domniei lui Cuza se așează pe baze noi și învățămîntul superior, care se împarte pe specialități: drept, știință și litere. La 26 octombrie 1860 Alexandru Ioan Cuza, împreună cu Mihail Kogălniceanu, inaugurează, în sunetul clopotelor, al muzicilor și al strigătelor de bucurie ale poporului, localul nou al Universității din Iași. Pînă la această dată cursurile superioare avuseseră loc în localul liceului. La București, încă din 1859, se desprinsese din colegiul Sf. Sava Facultatea de drept. Din octombrie 1863 încep să funcționeze separat Facultatea de științe și Facultatea de litere. Pe baza decretului din iulie 1864 despre „Instrucțiune superioară", care preciza că într-o localitate „mai multe facultăți constituie o universitate", ia ființă Universitatea din București.

Este necesar să adăugăm că, în această perioadă, în școlile românești au studiat elevi și studenți străini, în special bulgari, precum și foarte mulți aromâni, pentru care s-a creat în București și un institut special care avea sarcina să formeze cadre pentru școlile aromâne din Macedonia. De asemenea, mulți români au primit burse de stat pentru studii în străinătate, în special în Franța (Paris, Brest, Metz, Saint-Cyr), în Belgia, în Bavaria, la Viena, Praga, Torino etc. Trebuie scos în evidență faptul că Domnitorul s-a preocupat în mod special și de soarta tinerilor români de peste Carpați, pe care i-a ajutat în toate felurile, dîndu-le burse, oferindu-le posturi în învățămînt, etc.

Cu toate lipsurile inerente începutului, Alexandru Ioan Cuza a izbutit să stabilească, prin legea din 1864, un învățămînt elementar obligatoriu și gratuit atît pentru băieți cît și pentru fete și să organizeze pe baze moderne învățămîntul secundar și cel superior. Măsurile progresiste și democratice luate de Cuza în domeniul învățămîntului au avut un larg ecou și peste hotare — în Bulgaria, în Serbia, în imperiul habsburgic — fiind relevate și de Duruy, ministrul instrucțiunii publice din Franța.

Conf univ. dr.
NICOLAE CEACHIR

DIN EXPERIENȚA ȘCOLILOR

Diagnostic al cunoștințelor și prognoză a evoluției elevilor

Pedagogia contemporană acordă o atenție sporită docimologiei, știința aprecierii cunoștințelor și a analizei științifice a modurilor de notare. Faptul este explicabil pentru că, prin rolul ei formativ și educativ, școala este chemată să asigure nu numai transmiterea cunoștințelor, ci și însușirea acestora.

Pentru verificarea însușirii cunoștințelor s-a folosit mult timp examinarea tradițională, individuală a elevilor, utilizîndu-se dialogul profesor-elev. În ultimele decenii, acest mijloc de control dovedindu-se insuficient, s-a recurs și la alte modalități. Printre acestea se numără și testele, care urmăresc aprecierea cunoștințelor și a aptitudinilor elevului, uneori chiar diagnosticarea întregii lui personalități.

Despre eficiența metodei testelor s-a discutat și se mai discută mult, părerile fiind împărțite. Importantă mi se pare constatarea că discuțiile au scos la iveală unele carențe, dar și unele avantaje incontestabile ale testelor care, dacă nu reușesc să elimine cu totul subiectivitatea aprecierii, o pot însă reduce, pot contribui la obținerea unui diagnostic al cunoștințelor și chiar la stabilirea unor elemente de prognoză cu privire la evoluția elevului.

Mi-am propus să experimentez și eu testele pentru a verifica nivelul cunoștințelor la obiectul pe care îl predau — limba franceză. Am pornit de la așa-numitul test GCM-62 (test elaborat în 1962 de psiho-pedagogii francezi G. Mialaret și C. Malandin și denumit astfel după inițialele numelor lor și anul elaborării). Reținînd elementele sale esențiale, l-am simplificat și l-am folosit experimental la o clasă a X-a (anul doi de studiu al limbii franceze, secția umanistă), adaptîndu-l programei respective și pregătind și un material vizual propriu.

La prima probă, am expus pe tablă 10 desene diferite care prezentau: manifestația de 1 Mai, aspect dintr-un parc primăvara, camera de studiu a unui elev, o persoană urcînd într-un autobuz, un grup de oameni în fața unui chioșc de ziare, un elev trecînd prin fața unor vitrine cu articole de pescuit, o stradă cu oameni grăbiți pe ploaie, joc cu zăpadă și școlari cu schiurile, o scenă la cîmp — recoltarea cerealelor, o sală de clasă, cu elevi și profesor. Am citit apoi în fața elevilor cîteva fraze (Le premier Mai, les élèves de notre classe participent à la manifestation, ils portent des fleures et des drapeaux. Les passants ont leurs imperméables, car il fait mauvais temps et il pleut. Marie a son parapluie et elle se dirige vite vers l'école. Cette année la récolte de céréales et de fruits a été très riche. A l'aide des tracteurs et des remorques, les paysans coopérateurs transportent la récolte de blé. Il fait beau temps et dans les arbres les oiseaux viennent chanter. L'herbe a verdi dans le parc. Beaucoup de monde se promène. Le père de Jean, qui attend dans la station, monte vite dans l'autobus. Un groupe de personnes restent pour prendre l'autobus suivant) și le-am cerut să recunoască imaginile descrise. Scopul urmărit era corelarea perceperii vizuale a imaginilor cu perceperea auditivă, ducînd la înțelegerea frazelor auzite și la recunoașterea conținutului desenelor. Cea de a doua probă a testului a constat în 5 desene ce trebuiau descrise cît mai complet, oral, în limba franceză. Desenele înfățișau un om oprind un taxi pe stradă, interiorul unei uzine (mașini, remorci, muncitori), fațada unui cinematograf și un grup de elevi, cu dirigintele lor, așteptînd să intre la spectacol, aspecte din piață etc.

Proba a treia a fost o dictare pe care elevii trebuiau să o scrie după două lecturi ale textului, care cuprindea 5 propoziții diferite în conținut, formate din cuvinte cunoscute de elevi. În cea de a patra probă, elevii au fost solicitați să înțeleagă un text scris (de fapt două anecdote scurte), să-l citească cu glas tare și apoi să facă conversație pe marginea lui în limba franceză. Timpul afectat lecturii și perceperii conținutului de idei a fost limitat la 10 minute. (Anecdotele amintite au fost „Prudence est mère de sureté" și „Philanthropie" din culegerea „Humour en français", București, 1963. În sfîrșit, la ultima probă, după ce le-am prezentat elevilor conținutul a 5 desene (interiorul unui apartament; un elev traversează strada, alunecă și cade, cărțile i se răspîndesc pe jos; un aspect de iarnă; stadionul „23 August" în timpul disputării unui meci; sosirea unui grup de elevi excursioniști la o cabană) le-am cerut să redacteze în scris cele auzite.

Fiecare din cei 24 de elevi ai clasei a fost supus individual probelor 1, 2 și 4. La probele 3 și 5 a fost supus întregul colectiv al clasei. Scopul era de a cunoaște nivelul pregătirii elevilor la începutul an școlar, de a depista cu precizie golurile existente în cunoștințe pentru a realiza o anumită individualizare a predării în vederea remedierii carențelor.

Mediile generale obținute la cele 5 probe au indicat o pregătire mediocră a elevilor. Mai sugestivă mi s-a părut determinarea nivelului de cunoștințe raportat la fiecare probă în parte. Astfel, la proba întîi (înțelegerea limbii străine după vorbire și imagini) toți elevii au obținut medii variind între 6 și 9. La proba a doua (exprimare orală avînd ca suport vizual desenele) și a treia (dictare) 13 și respectiv 12 elevi au obținut rezultate slabe. Cele mai slabe rezultate au fost însă cele obținute la ultimele două probe — cea de înțelegere și conversație pe baza unor texte necunoscute și cea de redactare în limba franceză.

Ce rezultate am putut obține în urma aplicării testului? În primul rînd am dobîndit informații precise cu privire la nivelul individual de pregătire al elevilor, fapt ce mi-a permis ulterior să mă ocup de evoluția fiecăruia în parte. Totodată am dobîndit o imagine de ansamblu, clară și cuprinzătoare, a priceperilor, deprinderilor și aptitudinilor elevilor, ca și a carențelor în pregătirea lor.

Ca o ultimă observație aș dori să relev corelația relativ constatată între informațiile date de test și medile trimestriale ale elevilor. Testul mi-a indicat un total de 21 de elevi avînd cunoștințe satisfăcătoare și 3 elevi rămași în urmă la învățătură, care promovaseră anul precedent cu medii generale la limită, și, după cum arăta prognosticul, era posibil să rămînă corigenți la sfîrșitul primului trimestru. Realitatea a confirmat în bună măsură această prognoză. Din totalul de 24 de elevi, 20 au fost promovați, iar 4 au rămas corigenți.

Cred că utilizarea testului de apreciere a cunoștințelor la admiterea în liceu, ca și în primul trimestru al claselor a IX-a și a X-a, ar permite o apreciere mai cuprinzătoare a nivelului pregătirii elevilor și ar facilita descoperirea mai de timpuriu a celor cu aptitudini reale pentru o anumită secție. Elaborarea științifică a testelor respective ar trebui să revină, cred, Institutului de științe pedagogice, bineînțeles după consultarea profesorilor care lucrează nemijlocit la catedră.

Prof. MIHAI HOPULELE
Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău

Lecție în laboratorul de fizică al Liceului nr. 1 din Bistrița

De la modelul concret la abstractizare și generalizare

Am propus elevilor mei din clasele a VII-a și a IX-a să rezolve cîte o problemă de fizică folosind procedeul clasic de rezolvare, care pleacă de la noțiune, de la abstract. Iată problema dată la clasa a VII-a: „Să se afle forța activă ce trebuie aplicată la pedala de la roata tocilarului pentru a învinge o rezistență de 37,5 N știind că brațul forței active este de 75 cm, iar cel al forței rezistente de 1 m". Iată și problema dată spre rezolvare în clasa a IX-a: „a) La ce distanță de capătul unei pîrghii de 270 cm lungime trebuie fixat punctul de sprijin pentru ca un om de 70 kg să echilibreze o greutate de trei ori mai mare? b) În punctul de sprijin pe care l-am aflat aplicăm cîrligul unui sistem de patru scripeți mobili, asociați cu un scripete fix. Să se afle forța activă care echilibrează sistemul în condițiile punctului a). Se neglijează greutatea proprie a scripeților și a pîrghiei". Elevii au reușit să rezolve aceste probleme în proporție de 59,5 la sută la clasa a VII-a și în proporție de 71,2 la sută la clasa a IX-a.

Le-am dat, apoi, probleme în a căror rezolvare trebuiau să folosească un model, plecînd de la percepție spre noțiune, de la concret spre abstract. La clasa a VII-a am pus pe masa de lucru a fiecărui elev cîte un clește de tăiat unghii și cîte o riglă gradată, cerîndu-le să afle rezistența la tăiere ce poate fi învinsă cu o forță de 6 N. Elevilor din clasa a IX-a le-am pus în față montajul din figura alăturată, care putea fi văzut foarte bine, în toate amănuntele, din orice punct al clasei. Le-am cerut ca în condițiile în care se neglijează greutatea proprie a barei AB și a scripeților, să calculeze forța F aplicată punctului de aplicație al sistemului de scripeți mobili asociați cu scripetele fix și masa suplimentară ce trebuie adăugată forței ce acționează în A pentru ca sistemul să rămînă în echilibru. Aceste probleme, la care s-a folosit modelul, au fost rezolvate în proporție de 84,7 la sută la clasa a VII-a și în proporție de 91,7 la sută la clasa a IX-a.

Am făcut ulterior experimente de acest gen și la alte clase, rezultatele fiind aproximativ aceleași.

Analizînd rezultatele acestor experimente, m-am întrebat: cum se explică faptul că elevii care au reușit să rezolve problema folosind modelul, nu au reușit cînd au avut la dispoziție numai datele teoretice? Doar în fond era vorba de același principiu de rezolvare. Mi-am dat seama că, în timp ce la problemele cu date numerice elevii

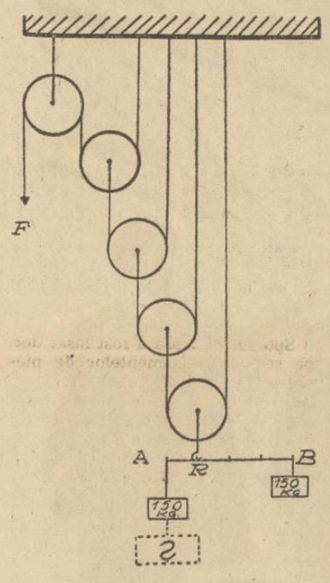

au privit „abstractul" în forma încheiată, definitivă, la problema cu model au realizat ei înșiși un proces complet de abstractizare. Bazîndu-se pe analiza intuitivă a modelului, l-au „stilizat" în minte, înlăturînd elementele neesențiale (frecarea etc.), și au putut trece astfel mai ușor pe treapta superioară, a generalizării. Modelul a fost pentru ei purtătorul unui plus de informație, fără a se face concesii rigurozității științifice. El a intervenit în rezolvarea problemei ca un proces intermediar, cu o evidentă funcție demonstrativă.

Am ajuns astfel la concluzia că nu numai în predare, dar și în procesul de aplicare a cunoștințelor, atunci cînd pornim de la obiecte sau procese tehnice asigurăm cunoștințe mult mai temeinice decît în cazul în care prezentăm de la început abstracția finală. Modelul dezvoltă capacitatea elevilor de a analiza, de a stabili relații și legături între fenomene, de a cerceta, de a înțelege, de a trage concluzii. Reprezentările vizuale dezvoltă flexibilitatea gîndirii lor, întrucît îi solicită la asociații noi, între materialul însușit anterior și conținutul modelului. Contactul direct cu informarea vizuală devine astfel o premisă a învățării. Totodată, prilejuind alternarea dintre concret și abstract, dintre particular și general, utilizarea modelului ca procedeu metodic poate avea o influență pozitivă asupra dezvoltării operațiilor intelectuale ale elevului, asupra operativității specifice generale a gîndirii lui. Acest principiu „activ" de învățare, această „învățare prin experiența directă" reprezintă una dintre metodele care creează situații optime de studiu.

Iată, deci, o întreagă serie de avantaje. Totuși, timpul de care dispunem în școală nu ne permite să folosim modele decît într-o proporție restrînsă. De altfel, pe măsură ce elevii trec dintr-o clasă în alta, pe măsură ce își îmbogățesc și își generalizează reprezentările și cunoștințele, pe măsură ce li se dezvoltă gîndirea abstractă și sînt în stare să desprindă corelația dintre diferite domenii de cunoștințe, să cuprindă faptele și noțiunile într-o clasificare corectă, ei trebuie obișnuiți să lucreze nu numai cu sprijinirea imediată pe materialul concret, ci și cu date abstractizate și generalizate, exprimate în legi, formule etc. Tocmai spre acest scop trebuie să-i conducem chiar de la primele probleme în care lucrăm cu „model".

Prof. LEONTIN DOMIDE
Baia Mare

V. I. LENIN ȘI FĂURIREA SOCIETĂȚII NOI, SOCIALISTE

Discipol credincios și strălucit continuator al lui K. Marx și Fr. Engels, V. I. Lenin a îmbinat într-o unitate organică gîndirea teoretică cutezătoare și acțiunea revoluționară neobosită, receptivitatea față de tot ce era înaintat în știința și practica socială a epocii cu perspicacitatea politică pătrunzătoare și fermitatea în lupta pentru cauza socialismului și comunismului. Adversar al oricărei osificări a gîndirii, V. I. Lenin a demonstrat că teoria marxistă nu este o dogmă, un codex de teze imuabile,ci o concepție și o metodă revoluționară de cercetare a fenomenelor, o puternică armă teoretică a partidului clasei muncitoare în lupta pentru victoria revoluției și construcției socialiste. Ideea statornicirii unei societăți eliberate de tarele stringentelor inechități proprii formațiunilor sociale întemeiate pe exploatare și asuprire a alimentat de-a lungul timpurilor numeroase visuri, concepții și ipoteze. Mulți dintre cei loviți de frustrațiile și umilințele orînduirilor bazate pe clase antagoniste au năzuit spre o societate a echității și a dreptății sociale. Cu dăruire și generozitate, deși într-o manieră utopică,a fost apărat idealul unei societăți lipsite de clase și de exploatare, idealul unei societăți comuniste, în operele reprezentanților socialismului utopic. Marile mutații teoretice și sociale intervenite în ultimul secol nu numai că nu au slăbit, dar au sporit și mai mult interesul pentru probematica referitoare la societatea viitorului. Se formulează cele mai diferite ipoteze, se confruntă concepții.

Lui K. Marx și Fr. Engels le revine meritul istoric de a fi transformat socialismul dintr-un vis, o năzuință naivă, un ideal utopic, într-o știință fundată pe interpretarea materialistă și dialectică a istoriei. Ei au argumentat, pe baza cunoașterii legilor dezvoltării sociale, atît inevitabilitatea înlocuirii capitalismului și statornicirii comunismului, cît și esența proceselor și acțiunilor sociale și politice, obiectiv necesare pentru trecerea la comunism; au anticipat fazele principale pe care societatea le va avea de parcurs în drumul ei spre comunism.

Spre deosebire de concepțiile utopice, subiective, K. Marx și Fr. Engels, iar apoi, în noile condiții istorice, V. I. Lenin, au privit socialismul și comunismul nu ca pe un postulat rupt de contradicțiile și legile mișcării istorice concrete, ca pe un ideal aprioric căruia realitatea ar urma doar să i se adapteze, ci ca pe un proces istoric natural a cărui geneză și legi de mișcare decurg din însăși dialectica dezvoltării societății. Ca sistem de relații sociale socialismul se constituie și se dezvoltă ca un organism ce-și are propria sa logică internă de funcționare, etapele sale necesare de maturizare

Încă în lucrările sale din perioada de început. Marx se declară adversar al abordării comunismului ca pe o „abstracție dogmatică". El critică pe filozofii care pretindeau că „țineau în sertarul mesei lor de lucru soluția tuturor enigmelor" și subliniază că „tocmai în aceasta constă superioritatea noului curent, că nu căutăm să anticipăm în mod dogmatic viitorul, ci că abia prin critica lumii vechi vrem să găsim lumea nouă" [1]).

Obiectînd împotriva interpretării societății socialiste și comuniste ca pe un ideal desprins de realitatea și practica socială concretă și prevenind formulele simpliste, de-a gata în problema făuririi și dezvoltării acestei societăți, Marx și Engels subliniau că „pentru noi comunismul nu este o **stare** care trebuie creată, un **ideal** căruia va trebui să i se conformeze realitatea. Noi numim comunism mișcarea **reală** care suprimă starea actuală. Condiția acestei mișcări rezultă din premisa existentă în momentul de față" [2]).

Această idee a lui K. Marx și Fr. Engels și-a găsit o multilaterală argumentare și dezvoltare în opera lui V. I. Lenin, îndeosebi în lucrările elaborate în perioada de după victoria Revoluției din Octombrie. În condițiile în care multe dintre complexele sarcini ale edificării noii orînduiri se ridicau în toată amploarea nu numai sub aspect teoretic, dar și din punctul de vedere al practicii sociale nemijlocite viața însăși arăta că reorganizarea pe baze socialiste a celor mai adînci temelii ale vieții sociale, ca și înaintarea pe calea dezvoltării construcției socialiste nu se pot realiza cu succes fără o vastă activitate de elaborare a celor mai adecvate soluții, fără căutări și experimentări, fără antrenarea maselor celor mai largi la opere de creație istorică

V. I. Lenin sublinia în aceste împrejurări că edificiul economic al noii societăți se constituie chiar în procesul muncii, experimentînd unele instituții sau altele, studiindu-le sub aspectul lor practic, verificîndu-le prin experiența colectivă comună a oamenilor muncii, prin rezultatele obținute în muncă. „Noi n-am putea pretinde niciodată — remarca V.I. Lenin — și nici un specialist cu judecată care a scris despre perspectivele viitorului nu s-a gîndit vreodată că noi am putea, după vreo rețetă dată dinainte, să făurim dintr-o dată și să alcătuim dintr-o singură lovitură formele de organizare ale noii societăți" [3]).

Organizarea în chip nou a temeliilor celor mai adînci, a temeliilor economice ale vieții a zeci și zeci de milioane de oameni era considerată de V. I. Lenin drept sarcina cea mai grea ce se ridica în fața partidului. El arată că socialismul, folosind rezultatele obținute în capitalism, trebuie să înfăptuiască în felul său, prin metode proprii, o înaintare conștientă și în proporții de masă spre o productivitate a muncii mai înaltă decît aceea a capitalismului, să obțină o organizare superioară a muncii. Sesizînd caracterul complex și de durată al operei de edificare a noii societăți, Lenin insista în mod deosebit asupra necesității stimulării și valorificării experienței colective în soluționarea noilor sarcini, asupra organizării cît mai judicioase și metodice a activității de conducere la toate nivelele Lenin s argumentat însemnătatea antrenării cît mai largi, efective și directe a maselor la dezbaterea și înfăptuirea sarcinilor puse de vasta operă de edificare socialistă a societății, la conducerea vieții sociale. Subliniind importanța și rolul experienței colective, a experienței maselor în soluționarea problemelor privind formele și ritmurile desfășurării concrete a transformărilor cerute de reorganizarea socialistă a societății, V. I. Lenin scria că „numai experiența colectivă, numai experiența a milioane de oameni poate să ne dea în această privință unele indicații hotărîtoare .." [4]).

Ideile leniniste referitoare la construcția socialistă ca operă vie, al cărei factor fundamental îl constituie ridicarea maselor celor mai largi la creație istorică; capătă o semnificație deosebită în condițiile actuale, cînd, sub conducerea partidelor comuniste, mai mult de o treime din populația globului participă la edificarea noii societăți. Expresie a cerințelor obiective ale legilor sociale, mișcarea societății spre socialism și comunism se afirmă cu vigoare ca direcție fundamentală a progresului social. Operă cu totul nouă în istorie, această mișcare angajează pe făgașul ei o mare diversitate de structuri economice și sociale, de tradiții politice și culturale. Ea se desfășoară în condiții istorice concrete, diferite de la țară la țară și parcurge în fiecare țară un șir de etape obiectiv necesare procesului de maturizare a premiselor înaintării spre comunism Caracterizată printr-un șir de legități generale și trăsături comune, construcția noii orînduiri se prezintă totodată ca un vast proces dinamic ale cărui detalii concrete nu au fost și nu pot fi anticipate în întreaga lor complexitate.

Ca organism viu, aflat în continuă mișcare și devenire, societatea socialistă cunoaște permanent procese de dezvoltare a forțelor de producție și de perfecționare a relațiilor de producție; de îmbunătățire a organizării vieții economice și sociale, a formelor de conducere în economie și cultură; de adîncire a democrației socialiste; de înnoire etică și spirituală; de ridicare a gradului de conștiință a poporului; de perfecționare a relațiilor interumane; de afirmare a personalității.

Punerea cît mai deplină în valoare a marilor resurse și potențe pe care le oferă noua orînduire în scopul accelerării progresului social solicită o activitate intensă pentru găsirea și promovarea soluțiilor celor mai corespunzătoare condițiilor concrete din fiecare țară și etapă de dezvoltare. Ea este indisolubil legată de elaborarea unei politici juste de ridicare a maselor largi ale poporului la creație istorică activă, conștientă pentru înfăptuirea politicii partidului, programului concret al construcției socialiste. „Toate națiunile vor ajunge la socialism, scria Lenin, aceasta e inevitabil, dar toate vor ajunge nu chiar în același fel, fiecare va aduce un specific într-o formă sau alta a democrației, într-o varietate sau alta a dictaturii proletariatului, într-un ritm sau altul al transformărilor socialiste ale diferitelor laturi ale vieții sociale" [5]).

Aplicînd cosecvent principiile marxism-leninismului în soluționarea problemelor construcției socialiste din țara noastră. Partidul Comunist Român, ca factor politic fundamental al conducerii operei de dezvoltare socialistă a societății, reprezintă totodată nucleul de la care radiază energiile și inițiativele, forța politică cea mai interesată în permanentizarea, generalizarea, aprofundarea continuă a creației istorice a maselor. Stimulînd în permanență activitatea creatoare și spiritul novator al maselor, sprijinind și încurajînd tot ceea ce e mai valoros, mai progresist în societatea noastră, studiind cu atenție experiența construcției socialiste în celelalte țări socialiste, perfecționîndu-și necontenit formele de conducere, organizare și metodele de conducere, **„partidul comunist îndeplinește**, după cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, **rolul de centru vital al întregului nostru sistem social"** [6]).

Partidul conferă o înaltă responsabilitate științei conducerii operei de construcție socialistă considerînd-o drept o problemă esențială pentru dezvoltarea cu succes a societății noi.

Prof. univ. dr. VASILE NICHITA

1) K. Marx, F. Engels, Opere, vol. 1, E.S.P.L.P., 1957, p. 379.
2) K. Marx și F Engels, Opere, vol. 3, Editura politică, 1958 p.36.
3) V.I. Lenin, Opere complete, Ediția a doua, Vol. 36, Editura politică, 1965, p. 401.
4) Op. cit. p 402
5) V.I. Lenin, Opere complete, Ediția a II-a, vol 30, Ed. pol, 1964, p. 123.
6) N. Ceaușescu, Raport la Congresul al X-lea „Congresul al X-lea" Ed. pol. 1969, pag. 65.

OPINII

DE PE POZIȚII ȘTIINȚIFICE

În urmă cu vreo cîteva numere, redacția „Gazetei învățămîntului" deschidea o discuție a cărei temă era formulată cu claritate ; „Cînd și unde înveți să fii diriginte ?" Intervențiile care au urmat au tins în general să demonstreze cu consecvență logică posibilitatea și necesitatea pregătirii studenților (viitori profesori) pentru activitatea de diriginte și să arate că această pregătire trebuie continuată, după terminarea facultății, prin forme postuniversitare. Intervin la rîndul meu în discuție pentru a sublinia încă o dată (ca unul care mă ocup de această problemă de vreo douăzeci de ani) că pregătirea pentru munca de diriginte este stringent necesară și pentru a preciza — așa cum cere tema anchetei — **cînd și unde** înveți să fii diriginte.

Se știe că există profesori care nu primesc cu prea mult entuziasm sarcina de diriginte. Dar din momentul în care se caută explicații la această stare de lucruri nefirească, opiniile se împart și mulți alunecă spre o sofistică sub faldurile căreia pun în circulație tot felul de idei năstrușnice : că activitatea dirigintelui, fiind o activitate de creație, cere talent și calități deosebite, că orele de dirigenție se bazează pe inspirația creatoare a dirigintelui ș.a. În acest fel se eludează — uneori dintr-o „candoare" față de știința educației, alteori din spirit sofistic — problema-cheie (cauza care generează aceste fenomene negative) : nepregătirea studenților (viitorilor profesori) pe băncile facultății pentru activitatea de diriginte. La o consfătuire la care am asistat recent se remarca (cu vădită mirare și neplăcută surpriză) că există absolvenți ai institutelor de învățămînt superior cu medii mari (chiar premianți) care nu sînt în stare să organizeze o activitate pionierească în domeniul specialității lor. Fenomenul ni se pare perfect explicabil : nu au fost în stare să le organizeze fiindcă nu au învățat așa ceva. Și inspirația — în care cred protagoniștii „inspirației" în domeniul educației — nu este pentru toți și întotdeauna cel mai bun sfetnic.

Același lucru se petrece și cu tinerii diriginți. Ca studenți învață lucruri interesante la specialitate. Unele le sînt utile pentru lărgirea și aprofundarea culturii de specialitate. Cu altele nu se mai întîlnesc însă niciodată în viață și le uită la cîteva zile după examen. Și totuși, în facultăți, planurile și programele sînt grevate de ele, alocîndu-li-se semestre întregi de predare și de seminarizare. În schimb, **pentru munca de diriginte nu sînt prevăzute în planurile de învățămînt cursuri sau seminarii și nici în programe nu s-a făcut loc unui asemenea capitol. Tînărului profesor nu îi rămîne astfel decît să învețe să fie diriginte la locul de muncă (întocmai ca ucenicii odinioară).** Dar și aici este obligat să învețe empiric (văzînd și făcînd ceea ce și cum fac alții), căci lucrări și documente din care să se informeze sistematic nu există în școli. Cu un cuvînt, tînărul profesor este lăsat complet descoperit în fața unei importante activități pe care o va desfășura tot timpul carierei sale.

În multe din articolele care se scriu despre munca dirigintelui se subliniază caracterul subtil al acestei activități, profundele ei implicații psihologice. Cei care fac asemenea afirmații scapă din vedere — sau poate nici nu știu — că profesorilor le lipsește pregătirea psihologică necesară înțelegerii fenomenului educativ, că volens nolens ei își vor desfășura activitatea educativă sub semnul empirismului din cauză că, studenți fiind, nu au audiat un curs de psihologie a adolescentului. Cursul de psihologie pedagogică a fost decretat facultativ. În aceste condiții la facultatea de matematică a Universității din Timișoara, de pildă, din 120 de studenți, cîți sînt înscriși în anul al II-lea, frecventează cursul de psihologie pedagogică doar 17. Mă întreb : ceilalți 103 studenți vor fi toți cercetători ? Desigur că nu. Dimpotrivă, în marea lor majoritate vor fi profesori, dar profesori fără pregătire psihologică. Vor înțelege acești viitori profesori fenomenele psihologice ale preadolescenței și ale adolescenței cu care se vor întîlni în activitatea lor educativă și, mai ales, vor fi în stare să rezolve în mod științific problemele ce li se vor pune ca diriginți ? Greu și chiar imposibil să se dea un răspuns afirmativ, pozitiv. Adevărul exprimat sincer și răspicat este acesta : viitorilor profesori nu li se asigură, prin actualele planuri de învățămînt din universități și institute pedagogice, pregătirea psihologică și pedagogică, teoretică și practică necesară pentru desfășurarea la un nivel științific corespunzător a muncii instructiv-educative (și în special a celei educative). Din această cauză activitatea educativă are un caracter meșteșugăresc.

Și așa ne învîrtim într-un cerc vicios, din cauză că nu se înțelege un adevăr elementar și anume că **nivelul muncii instructiv-educative este condiționat nu numai de pregătirea științifică de specialitate, ci și de pregătirea psihologică și pedagogică a viitorilor profesori ; numai asigurîndu-le acestora, încă de pe băncile facultății, o pregătire psihologică și pedagogică la același nivel cu pregătirea științifică de specialitate le vom da posibilitatea de a desfășura o activitate instructiv-educativă de nivel înalt, eficientă.**

De pe această poziție teoretică de principiu putem da un răspuns concret și categoric întrebării cu care s-a lansat discuția : **a fi diriginte se învață pe băncile facultății — la cursuri, în seminarii, la practica pedagogică.** Dar pentru a se putea învăța sînt necesare ore suficiente de psihologie (a copilului, a preadolescentului, a adolescentului, pedagogică), de pedagogie și de practică pedagogică. Mai este necesar — de ce nu ? — **un curs special referitor la munca dirigintelui și a comandantului de pionieri.** Un curs pe bază de programă, urmat de seminar sau de lucrări practice. Un curs la care studenții să învețe, să studieze, pe bază de bibliografie, problemele teoretice și practice ale muncii dirigintelui și ale comandantului de pionieri. Atunci cu siguranță că nu se vor mai putea plînge că nu au fost pregătiți pentru aceste activități și nici organele de control și îndrumare nu vor mai avea ocazia să constate carențe în pregătirea tinerilor profesori. Atunci vor dispare și falsele probleme despre „inspirație", „inefabil" etc. în munca dirigintelui.

Diriginții vor crea, desigur, atunci. Dar de pe poziții și cu instrumente științifice.

Lector univ. Ion DRĂGAN
Timișoara

Da, mai există o supraîncărcare a elevilor !

Cu aproape un deceniu în urmă, o analiză multilaterală a rezultatelor procesului instructiv-educativ evidenția o serioasă creștere a supraîncărcării elevilor. O hotărîre comună a Ministerului Învățămîntului și a C.C. al U.T.C. a stabilit, în acea perioadă, o serie de măsuri pentru înlăturarea acestui fenomen. Ulterior, planul și programele de învățămînt, la toate nivelele, au suferit modificări, manualele didactice și metodicile s-au îmbunătățit, totul urmărind perfecționarea procesului de învățămînt, modernizarea lui și, în același timp, înlăturarea supraîncărcării. Procesul acesta este încă în curs și, de aceea, nu putem face afirmații cu caracter definitiv. Nu mai puțin adevărat este însă faptul că în privința supraîncărcării problemele sînt departe de a se fi rezolvat.

Multe din carențele evidente în nivelul pregătirii elevilor își au rădăcina în timpul mult prea restrîns care le rămîne la dispoziție în afara activităților școlare sau organizate de școală. Este adevărat că Legea învățămîntului, Statutul personalului didactic, regulamentele școlare, ca și instrucțiunile Ministerului Învățămîntului atrag atenția asupra necesității de a se evita supraîncărcarea, dar situația de fapt este alta. Orice anchetă obiectivă poate constata numărul prea mare de ore în care elevul este solicitat de școală. La orele de curs se alătură temele și bibliografia care trebuie studiată acasă, rareori suficient, gîndite și de aceea adesea voluminoase Să adăugăm la aceasta activitățile pionierești săptămînale (care, deși ocupă numai o oră, cer pregătiri ce depășesc acest timp), activitatea în cercuri (care nu se limitează nici ea la cele 2 ore ale sedinței lunare), participarea la ansambluri corale și sportive, pregătirea pentru concursurile pe obiecte, pentru competițiile sportive, pentru programele cultural-artistice etc. etc. Este evident că timpul ce le rămîne elevilor după toate acestea este extrem de restrîns

Ar trebui să se țină seama și de faptul că în unele zile, la multe clase, numărul noțiunilor absolut noi predate elevilor depășește ordinul zecilor, ceea ce îi supune la eforturi destul de mari. Firește, asemenea eforturi sînt necesare, pentru că numai pe baza lor se dezvoltă judecata, gîndirea independentă. Numai că — adesea tot din cauza supraîncărcării — eforturile se fac în perimetrul memoriei, nu al gîndirii. Într-adevăr, în condițiile unui orar care rareori și numai la clasele mici satisface cerințele psiho-pedagogice, e greu să se asigure timp pentru munca independentă.

În sfîrșit să nu uităm că setea de informație a elevilor este astăzi deosebit de mare și că avem datoria să le rezervăm timpul ce le este necesar pentru a recepta din mass-media tot ceea ce are tangență cu interesele, cu aptitudinile și cu imaginația lor, cu profesia pe care și-o doresc încă din anii de școală.

Aș mai adăuga un lucru — ultimul, dar nici pe departe cel mai puțin important. Acela că supraîncărcarea, cu cerințele ei riguroase, cu ritmul forțat al realizării tuturor sarcinilor, îi face pe destui elevi să se demobilizeze în fața greutăților, ceea ce trebuie evitat cu orice preț.

Credem că este timpul ca cercetarea științifică, psiho-pedagogică și medicală care se ocupă de înlăturarea supraîncărcării să devină mai eficientă, ducînd la rezultate de natură să constituie o bază fermă pentru măsuri care să nu lase deschisă nici o portiță interpretărilor arbitrare, ori de unde ar veni ele.

EMIL MUTULESCU
directorul Școlii generale din Murfatlar — Constanța

Lecție experimentală de aritmetică la clasa I

Abateri grave de la etica profesiunii de educator

Cu cîtva timp în urmă, la o școală din Ploiești au fost consemnate două cazuri de gravă abatere de la etica profesiunii de educator. Cercetate și soluționate de oficialitatea școlară cu o promptitudine care merită să fie subliniată, ar fi putut să rămînă circumscrise în colectivul didactic al școlii respective. Am socotit însă că ele pot și trebuie să ofere un prilej de meditație pentru toate colectivele de educatori.

La Liceul nr. 4 din Ploiești un elev de la cursul seral a fost declarat repetent, întrucît nu obținuse medii de promovare la matematică, fizică, chimie și biologie. Situația de repetent a acestui elev, înregistrată de consiliul pedagogic, a fost afișată și astfel adusă la cunoștința tuturor elevilor.

După numai o lună de zile, însă, aceluiași elev i se eliberează o adeverință prin care — minune — devenea un simplu corigent, la matematică și chimie. Pe baza acestei adeverințe, schimbîndu-și domiciliul, elevul își susține examenele de corigență la un liceu dintr-un alt județ. Pe timpul vacanței școlare i se schimbă și situația din documentele școlare, prin modificarea mediilor la fizică și biologie, astfel că pînă la urmă este declarat nici mai mult nici mai puțin decît promovat. Autorii acestor metamorfoze : directoarea adjunctă a școlii, diriginta clasei și secretara școlii.

Cazul nu rămîne însă izolat. La aceeași școală la începutul acestui an școlar nu s-au prezentat la cursuri în anul I al liceului 4 dintre candidații reușiți la concursul de admitere. Directoarea adjunctă a secției serale (aceeași) aprobă înscrierea pe aceste locuri a unor candidați declarați inițial respinși, fără să respecte, potrivit regulamentelor școlare, ordinea mediilor.

Acestea sînt faptele. După cum am spus, Ministerul Învățămîntului și inspectoratul școlar județean au luat măsurile cuvenite. Foarte bine. Se mai ridică însă o problemă : unde a fost opinia colectivului didactic al acestei școli ? Nu a cunoscut el oare situația ? Dacă a cunoscut-o, de ce a tăcut ? Și, dacă nu, cum este posibil ca un întreg colectiv didactic să nu știe că în școala unde lucrează se falsifică situații, se încalcă grosolan legislația școlară ?

Întrebările noastre nu au rostul de a stabili răspunderi administrative pentru alții decît cei cărora li s-au stabilit asemenea răspunderi prin sancțiuni de acum traduse în viață. Totuși, nu trebuie și nu putem să nu avem în vedere că ecoul unor astfel de abateri de la etica înaltei noastre profesiuni, cum ne place s-o calificăm, se răsfrînge nu numai asupra celor direct vinovați.

Noi, oamenii școlii, îndeplinim una dintre cele mai nobile funcții umane : aceea de a făuri fizionomia morală a tineretului. Este o funcție care ne cere să fim noi înșine de neatacat pe tărîm moral.

CONST. RĂDOI

Cadru mai larg pentru sportul de masă

Dezvoltarea activității sportive în rîndul elevilor din școlile generale a determinat crearea unui sistem competițional care îi stimulează pe elevi și îi atrage spre diferite ramuri ale sportului. În orașul nostru, de pildă, s-au desfășurat în acest an școlar competiții la fotbal și handbal, tenis de masă, atletism, gimnastică, șah, concursul „săniuța de argint" și concursul de schi. În prezent are loc campionatul de baschet. Rezultatele obținute vin să confirme și ele progresele înregistrate în ultimul timp. Cu toate acestea, sînt de părere că în multe domenii ale sportului școlar cea mai mare parte a drumului rămîne de parcurs de acum înainte.

Mă refer în primul rînd la sportul de masă, la această formă de antrenare a majorității copiilor într-o mișcare sportivă coordonată și bine condusă. Regulamentul de organizare a campionatului școlilor generale acordă puțină atenție modalităților de cuprindere a masei de elevi într-o activitate continuă. În general, regulamentele diferitelor întreceri competiționale se referă la etapele aflate în afara sportului de masă și independente de acesta, iar stabilirea calendarului competițional sportiv nu ne permite nouă, celor care lucrăm direct cu copiii, să procedăm altfel.

Să concretizăm : În octombrie 1969 s-a desfășurat etapa pe municipiu la atletism. Firește că pînă la această etapă n-a fost posibil să se organizeze în școli întreceri între detașamente, care să devină teze pe cei mai buni performeri pentru echipa școlii. Practic, profesorii de educație fizică au selecționat 6 băieți și 6 fete, plus cîteva rezerve. La fel au început antrenamentele pentru handbal, fotbal etc.

Sportul de masă a fost lăsat deci pe seama detașamentelor de pionieri. Dar cine să-l realizeze practic ? Singurul răspuns este : cadrele didactice care sînt și comandanți de detașament. Aici ne izbim din nou de lipsa de pregătire a profesorilor pentru activitățile pionierești. Dar chiar dacă ar exista o asemenea pregătire, pot oare comandanții de detașamente să conducă astfel sportul de masă încît să-i asigure locul ce i se cuvine ? E adevărat că în timpul lor liber copiii organizează, sub îndrumarea comandanților, jocuri de mișcare și întreceri în curtea școlii, că fac excursii și drumeții, dar de aici și pînă la desfășurarea unor adevărate activități sportive mai este încă un drum lung.

Ce fac profesorii de educație fizică ? Munca lor este reglementată de programa școlară, în baza căreia conduc orele de educație fizică și de ansamblu sportiv. Instrucțiuni recente ale Ministerului Învățămîntului le cer ca în cadrul acestora să se ocupe de echipe selecționate pe ramuri de sport (deci 15—20 de copii care joacă fotbal, baschet, handbal etc., de obicei echipele reprezentative pe școală, care se prezintă în campionat).

Am analizat recent cuprinderea elevilor din școlile municipiului nostru în formații sportive organizate și am constatat că în fiecare școală rămîn în afara activităților sportive sute de copii. De exemplu, la Liceul nr. 1, din cei 716 elevi ai claselor V-VIII doar 153 sînt cuprinși în formații organizate, la Liceul nr. 2 din 527 elevi doar 132 fac sport în asemenea formații — și situația este aproximativ aceeași în toate școlile. Ca urmare, în momentul de față sfera disciplinelor sportive practicate în școlile noastre este încă redusă : handbal, fotbal, baschet, pe ici pe colo puțin atletism și foarte puțină gimnastică. Nu se practică de loc oină, rugbi, volei, tenis de cîmp. Atletismul și gimnastica sînt mult sub nivelul posibilităților atît în ce privește ansamblul rezultatelor cît și, mai ales, proporția practicării lor de către elevi, deși sînt bine cunoscute sarcinile ce revin pe această linie profesorilor de educație fizică a comandanților de pionieri, ca și organelor C.N.E.F.S-ului ca instituție de specialitate. La slaba pregătire atletică și de gimnastică se adaugă și greșit înțeleasa concurență a jocurilor sportive. Desigur, handbalul, fotbalul, baschetul sînt mai antrenante, mai atractive, dar ar fi bine ca cel puțin specialiștii să înțeleagă că o bună pregătire atletică asigură o bună selecție a elementelor pentru toate sporturile.

Socotesc că pentru îmbunătățirea sportului școlar este necesară, în baza unei concepții unitare de desfășurare a educației fizice și sportului, o intervenție mai activă și mai eficientă din partea factorilor responsabili. Mi se pare că ar fi binevenită orearea în școli a unui cadru organizatoric menit să asigure în primul rînd o dezvoltare a sportului de masă, în baza căruia să nu se dea numai sugestii și recomandări, ci să se stabilească și unele cerințe și responsabilități atît pentru inspectoratele școlare, cît și pentru consiliile pionierești. Așteptăm de asemenea din partea instituțiilor de specialitate o asistență tehnică competentă, promovarea unei game mai variate de discipline sportive, ca și o îndrumare de specialitate apropriată. Totodată ni se pare indicat ca organele C.N.E.F.S.-ului să se ocupe de pregătirea din rîndurile copiilor a unor echipe de organizatori, arbitri și șefi de echipă pe ramuri de sport, care să conducă în fiecare școală activitatea sportivă de masă.

Ridicarea pe o treaptă mai înaltă a sportului școlar este condiționată, neîndoielnic, și de perfecționarea continuă a cadrelor din acest domeniu. De aceea cred că este necesară o mai largă informare a profesorilor asupra problemelor legate de modernizarea predării educației fizice și sportului. Ar fi bine, de asemenea, ca în instruirea comandanților de pionieri să se mute accentul de pe amatorism pe specializare.

În sfîrșit, se pun și cunoscutele probleme legate de baza materială pentru practicarea sportului. La nivel local, aceste probleme se rezolvă nu o dată cu încetinitorul din cauză că în multe școli persistă încă ideea că educația fizică și sportul se pot face și fără baze sportive, iar copiii se pot juca oricum și oriunde. O dată cu intensificarea acțiunii de creare a bazelor sportive simple cred însă că trebuie asigurat și accesul larg al copiilor pe toate bazele sportive.

Prof. **AURELIA TATU**
președinta Consiliului municipal al Organizației Pionierilor, Mediaș

Studiul florei și faunei locale

Una din preocupările principale ale tinerilor naturaliști din școlile noastre este aceea de a studia flora și fauna locului natal. De pildă, membrii cercului de biologie de la Școala generală din Berveni, județul Satu Mare au întocmit frumoase ierbare și insectare și au îmbogățit colecția de animale conservate a școlii. Desele excursii pe care le fac prin împrejurimi le permit să observe și să studieze îndeaproape diferitele biotipuri, să colecteze plante, nevertebrate și vertebrate mici, pe care apoi le prepară în laborator.

La rîndul lor, micii naturaliști de la Casa pionierilor din orașul Băicoi urmăresc dezvoltarea diferitelor specii floricole din parcul Florești și au alcătuit un fotomontaj cu specii rare de plante și animale, declarate monumente ale naturii. Toate aceste materiale le permit să redacteze o lucrare care va contribui la întocmirea unei monografii a localității Băicoi.

Telecinema pentru elevi: filmul istoric „Tudor — 1821"

Emisiunea de telecinema pentru elevi din 20 martie a.c., va avea o temă istorică : „Tudor — 1821".

Filmul, care comunică un mesaj instructiv-educativ complex, se adresează elevilor din clasele a IV-a, a VIII-a și a XII-a, care studiază istoria patriei. El reliefează portretul și personalitatea lui Tudor Vladimirescu, reînvie principalele momente din viața și activitatea social politică a eroului din Vladimir, precum și atmosfera și frămîntările epocii în care a trăit. Ilustrînd veridic o pagină eroică din istoria poporului nostru, acest film sporește posibilitățile de informare a elevilor asupra evenimentelor sociale din jurul anului 1821, iar prin zugrăvirea naturii patriei, prin reînvierea intenselor frămîntări ale oamenilor din acea epocă influențează educația lor patriotică și estetică.

Conținutul filmului „Tudor — 1821" poate fi încadrat în problematica unor lecții de recapitulare finală la Istoria României, cum este, de exemplu, lecția cu tema „Lupta poporului român pentru libertate socială și națională". Tema trebuie adaptată, bineînțeles, la nivelul de înțelegere al elevilor fiecărei din cele trei clase.

Prof. CONSTANTIN DINU

Activitatea artistică a profesorilor

La Ateneul tineretului, din Capitală, unde s-au afirmat în ultimul timp numeroase talente plastice din rîndurile cadrelor didactice, au fost prezentate recent și expozițiile de debut ale profesorului Marin Rădulescu și Constantin Platon.

În picturile lui Marin Rădulescu, lucrări cu un pronunțat caracter monumentalist, întregul efort artistic se axează pe compoziție și construcție plastică. Fondul tabloului este de asemenea cuprins în această organizare compozițională, prin ritmarea valorilor cromatice și prin linia draperiilor. Modalitățile compoziționale sînt variante : paralelism vertical (Pictorul și modelele), ascensiunea elementelor marginale (Adam și Eva) etc.

Exponatele lui Marin Rădulescu au un pronunțat caracter umanist, reflectat în tematică și în modul de interpretare. Arta lui exprimă pasiune pentru lumea formelor, dar în același timp și o puternică trăire interioară.

Constantin Platon, sculptor prin formația artistică, se afirmă de astă dată ca pictor, dovedind și aici reale însușiri creatoare. El se arată preocupat de expresia liniei și de realiza-

rea decorativului, exprimînd în stil propriu idei și simboluri folclorice.

Și în centrul lucrărilor acestui artist stă figura umană, esențializată și rezumată grafic la elemente de expresie precisă. Artistul a ales o cale bogată în posibilități de caracterizare inedită. Tabloul „Timp" și portretele atrag în mod deosebit atenția vizitatorilor.

În cadrul cenaclului „Ion Andreescu", la Casa corpului didactic din București s-a deschis expoziția de pictură a profesoarelor Ana, Domnica și Maria Frînculescu, care expun îndeosebi peisaje, flori și naturi moarte. În lucrările prezentate artistele își exprimă îndeosebi impresiile în fața naturii. Dar în timp ce Maria Frînculescu folosește o manieră mai directă, Ana și Domnica vădesc tendințe spre interpretare decorativă.

În ansamblu, activitatea lor contribuie la întregirea unei atmosfere de profundă receptivitate artistică.

Conf. univ. dr.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

Serată științifică

Recent, Liceul nr. 1 din Timișoara a organizat o serată științifică în cinstea elevilor care au obținut rezultate bune la etapa locală a concursurilor de fizică, chimie și matematică. Serata, pregătită sub îndrumarea profesorilor de specialitate, s-a bucurat de unanima apreciere a celor prezenți, aducînd o notă nouă și originală în organizarea reuniunilor școlare.

Cu acest prilej colectivul de redacție al revistei „Matematica" din Timișoara a oferit primilor clasați la concursurile școlare frumoase premii în cărți. După solemnitatea premierii au avut loc experiențe de chimie și concursuri-fulger de fizică și matematică, momente distractive etc.

LILIANA MUJESCU
Timișoara

O activitate utilă studiului și orientării profesionale

Membrii cercului de chimie de la Școala generală nr. 2 din Tg. Jiu, județul Gorj, desfășoară o activitate interesantă și utilă studiului, ca și orientării profesionale. Tematica cercului, foarte variată, conține mai ales subiecte legate de specificul industriei chimice a orașului și județului. Prin lucrările lor practice, ca și prin numeroasele vizite făcute la Combinatul de ciment din Birsești, la Fabrica de produse refractare din Tg. Jiu sau la Fabrica de oxigen, micii chimiști urmăresc să cunoască că materia primă întrebuințată în întreprinderile industriale, precum și procesele tehnologiei moderne folosite la obținerea produselor finite. Toți au prilejul să adîncească tainele chimice, să îndrăgească meseria de chimist, pe care își propun s-o aleagă.

Prof. VICTOR CAPAȚINA

Sesiune de lichidare

Profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de trei ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop între 12-17 aprilie 1970.

Examenele se vor desfășura după programele în vigoare pentru examenele de definitivare în învățămînt.

Cadrelor didactice aflate în situația de mai sus care nu se vor prezenta la examenul de definitivare — sesiunea de lichidare — sau nu vor promova acest examen, potrivit normelor legale în vigoare li se va desface contractul de muncă pentru necorespundere în muncă.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Individualizare — cum, pînă unde ?

Clasă-elev, activitate colectivă-activitate individuală în procesul de învățămînt. O relație existentă de multe secole, dar care tinde astăzi spre reevaluări esențiale. Unii didacticieni au ajuns chiar să considere această dichotomie drept una dintre problemele cele mai complexe ale organizării și desfășurării procesului instructiv-educativ contemporan.

Fără îndoială, psihopedagogii au dreptate atunci cînd afirmă că factorul care asigură în cel mai înalt grad formarea multilaterală a tînărului îl constituie individualizarea procesului de învățămînt, iar soluțiile experimentate în această direcție sînt multiple : instruire programată, studiu prin descoperire, programarea de teme și lucrări practice în funcție de capacitatea și posibilitățile fiecărui elev, omogenizarea claselor și, în ultimă instanță, renunțarea completă la sistemul împărțirii pe clase. Posibilitățile ciberneticii și electronicii actuale pot pune astăzi la dispoziția învățămîntului — evident, la un preț de cost încă ridicat — o tehnologie ultra perfecționată. De exemplu, în cadrul unui centru de învățămînt liceal din Chicago a fost instalat un computer care permite unui număr de 25 elevi (efectivul mediu al unei clase) să recepționeze simultan oricare lecție îi interesează dintr-un număr de 900 de lecții disponibile, a căror tematică merge de la științele naturii la estetică și istoria artelor.[1]) Instalația cuprinde cinci despărțituri pentagonale, fiecare subîmpărțită în cinci cabine care dispun de un panou de control, un receptor de televiziune, căști și microfoane pentru recepție audio și comunicare cu supervizorul. Apăsînd pe butonul programului-lecție dorit, elevul poate obține recepționarea lui în 30 de secunde sau, în cazul cînd programul respectiv a fost solicitat în prealabil de alt elev, într-un minut. Computerul asigură prin tabloul de comandă posibilitatea de oprire, reluare și înregistrare a oricăreia dintre lecțiile solicitate. Există chiar condițiile tehnice pentru perfecționarea unui asemenea sistem, elevul putînd primi programul-lecție, prin simpla formare a unui număr pe un disc de telefon,direct la instalația de recepție existentă la el acasă. De asemenea, numărul programelor la alegere poate fi extins la cîteva mii.

Experimentele didactice arată că și în cadrul altor forme este posibilă realizarea unei individualizări foarte avansate a procesului de însușire a cunoștințelor. Întrebările esențiale care persistă sînt însă : ce urmărim prin individualizare, cum trebuie concepută ea, ce limite psihopedagogice se conturează în acest domeniu ?

Virtuțile majore ale individualizării sînt cunoscute : ea permite adaptarea învățării la capacitățile reale ale fiecărui subiect, îl înarmează cu disciplina studiului, îl deprinde să-și însușească în mod independent cunoștințele, să abordeze în mod epistemologic o problemă științifică.

În ce condiții specifice se pot realiza în mod optim toate acestea ? Laboratorul de didactică experimentală al Institutului pedagogic „Lenin" din Moscova a procedat la o cercetare comparativă a eficienței diferitelor metode de individualizare.[2]) Criteriul de apreciere a fost însușirea optimă, considerată ca noțiune complexă, cu următoarele note distinctive : volumul cunoștințelor însușite, gradul lor de sistematizare, gradul de înțelegere și interpretare, trăinicia lor, capacitatea de a le aplica în practică. Un criteriu mai profund de apreciere îl constituie măsura în care se dezvoltă la elevi capacitatea de cunoaștere creatoare, priceperile și deprinderile de muncă independentă în vederea dobîndirii de noi cunoștințe și a utilizării acestora în activitatea de investigare. Cercetarea a arătat că individualizarea optimă, adică cea mai eficientă însușire a cunoștințelor după criteriile amintite, se realizează îmbinînd predarea lecției de către profesor cu munca independentă a elevilor în cadrul instruirii programate. Atunci cînd experimentul i-a pus pe elevi în situația de a-și însuși cunoștințele exclusiv prin autoinstruire pe bază de program s-a văzut, în cadrul verificării ulterioare, că mulți dintre ei și-au însușit cunoștințele incomplet și fără profunzime. Rezultate superioare au fost obținute, în schimb, atunci cînd instruirea programată s-a desfășurat sub îndrumarea profesorului, dovedind că formele combinate de individualizare a instruirii permit o conexiune strînsă între conținutul și metodele studiului, ca și intensificarea și accelerarea procesului de însușire a cunoștințelor.

Coroborate cu rezultatele altor cercetări de utilizare a instruirii programate în individualizarea studiului, aceste observații conturează mai precis principalele calități și limite ale metodei. Astfel, în cadrul experimentării unei programe individualizate în predarea biologiei în liceu efectuată de didacticianul american Paul Richard [3]) s-au putut constata rezultate superioare în ceea ce privește interesul pentru studiu și motivația învățării, precum și pe planul însușirii metodelor de lucru în laborator. Două probleme importante de ordin instructiv au rămas însă nesoluționate în cadrul acestui experiment. Este vorba, în primul rînd, de progresul elevilor lenți în studiu, care nu au înregistrat în instruirea programată cu caracter individualizat rezultate mai bune decît în clasele cu programă obișnuită și, în al doilea rînd, de supraîncărcarea profesorilor, care nu numai că nu este redusă, ci sporește chiar.

O serie de cercetări au căutat să aprofundeze problemele individualizării, mai precis ale succesului individual la învățătură, în funcție de specificul colectivului și mediului școlar [4]). Observațiile și concluziile obținute atestă și întăresc cîteva dintre constatările anterioare. De pildă, faptul că la elevii slabi tratarea individuală, îmbinată cu desfășurarea activităților într-un colectiv dă rezultate mai bune decît individualizarea desprinsă de colectiv Colectivul optim pentru obținerea unor asemenea rezultate este colectivul cu caracter neomogen, constituit atît din elevi buni cît și din elevii la care dorim să determinăm un progres mai rapid. În schimb observațiile furnizate de același experiment arată că elevii dotați obțin rezultatele cele mai bune în cadrul colectivelor omogene. Situația se prezintă mai avantajoasă în cazul claselor de fete, unde atît elementele cu aptitudini deosebite pentru studiu cît și elementele mai puțin dotate progresează mai rapid în cadrul claselor neomogene decît în cadrul claselor omogene. Este de resortul psihologilor să explice de unde provin aceste diferențieri care, de altfel, rămîn exterioare problemei discutate aici.

Considerațiile anterioare au vizat exclusiv latura instruirii în cadrul individualizării studiului. Dar nu putem face abstracție de munca educativă atunci cînd privim procesul de învățămînt în totalitatea lui, ca un proces unitar. Totuși majoritatea studiilor nu abordează problemele educative la nivelul importanței pe care o au acestea. Se constată însă, în lumina unor prime observații [5]), ca, de pildă, cele desprinse pe marginea experimentelor întreprinse în cîteva școli din Roma, că, în unele cazuri, individualizarea a dat naștere sau a alimentat individualismul și egoismul unor elevi, a încetinit procesul de sudare a colectivelor școlare sau chiar a acționat împotriva acestuia, că în clasele unde se desfășoară activități individualizate disciplina are de suferit, colectivul fiind mai gălăgios.

Individualizarea rămîne totuși, după părerea unor mari specialiști în prospectarea evoluției economico-sociale și culturale, ca de pildă Bogdan Suchodolski sau Mac Luhan, una din principalele soluții ale școlii viitorului. În abordarea problemelor, în experimentele inițiate de școlile noastre, se impune însă luarea în considerare a unor observații critice și concluzii izvorîte din cercetări asemeni celor menționate anterior.

M. AL. H.

1) J. Zazzaro : They' re almost invented instant learning, în „American school board journal", nr. 156/1968 ;

2) I. Ogorodnikov : Programmirovannie metodi obucenîia în „Narodnoe obrazovanie", nr. 1/1969 ;

3) P. W. Richard : Experimental individualized BSCS biology în „The Science Teacher", nr. 2/1969 ;

4) R.P. Amaria, B.A. Biran, G. Beith : Individual versus co-operative learning, în „Educational Research" nr. 2/1969 ;

5) B. F. Tomassucci : Individualizatione della educatione, în „I. Problemi della pedagogia" nr. 4/1969.

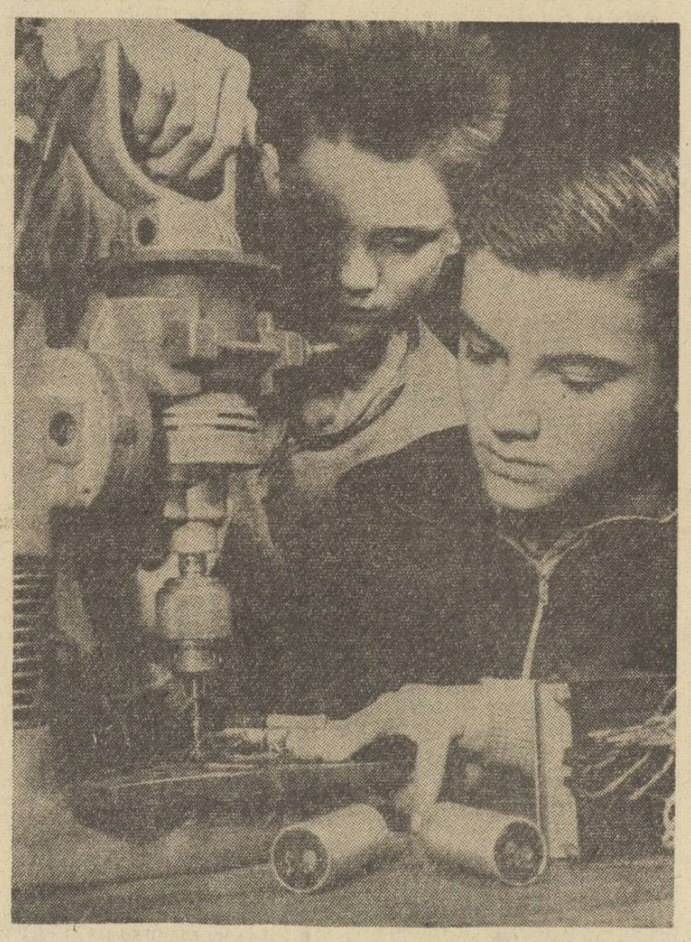

Activitate practică în clasa a VII-a, la un liceu din Budapesta

Cursuri de vară pentru profesorii de istorie

Societatea de științe istorice va organiza, în perioada 2—16 iulie a.c., două cursuri de vară — la Vălenii de Munte și la Deva — pentru profesorii de istorie din învățămîntul liceal și învățămîntul de cultură generală, membri ai S.S.I. Scopul organizării acestor cursuri este de a contribui la îmbogățirea cunoștințelor de specialitate ale profesorilor și de a-i informa asupra ultimelor cercetări din domeniul istoriei și al metodicii predării istoriei. Totodată, cursurile vor înlesni cunoașterea reciprocă a profesorilor din diferite județe ale țării, vor prilejui un util schimb de experiență și o odihnă activă.

Programul cursurilor va cuprinde conferințe pe teme importante din istoria patriei, istoria universală și metodica predării istoriei (susținute de academicieni, profesori universitari, cercetători științifici etc.), discuții pe teme de metodică, precum și excursii documentare la monumente istorice, case memoriale, obiective economice și industriale etc.

Înscrierile se fac prin intermediul filialelor și subfilialelor Societății de științe istorice din toate județele țării. Informații suplimentare se pot obține la conducerea Societății (București, b-dul Republicii nr. 55, sector 3, telefon: 13-13-29) sau la sediile filialelor S.S.I.

Concurs de lucrări științifice

Pentru a stimula munca de cercetare științifică în domeniul istoriei și al metodicii predării istoriei, Societatea de științe istorice organizează în anul 1970 un nou concurs de lucrări științifice pentru profesorii de istorie din învățămîntul liceal și învățămîntul de cultură generală.

La concurs pot participa profesori de istorie în activitate sau pensionari — membri ai S.S.I. Lucrările pentru concurs vor fi înaintate conducerii societății pînă la data de 1 octombrie 1970, prin intermediul filialelor.

Tematica lucrărilor pentru concurs se înscrie, în principiu, în profilul activității științifice a Societății (Istoria României, Istoria universală, Metodica predării istoriei).

Concursul este dotat cu premii în bani, asigurîndu-se și publicarea lucrărilor premiate în culegerea „Studii și articole de istorie".

Profesorii care doresc să înainteze lucrări pentru concurs pot obține informații cu privire la condițiile de participare la filialele sau subfilialele ai căror membri sînt.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI PITEȘTI

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MATEMATICA

Conferențiar la catedra de matematică, disciplina Analiză matematică, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de matematică, disciplinele Geometrie elementară, Geometrie superioară, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de matematică, disciplinele Metodica predării matematicii, Istoria matematicii, poziția 6 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina Psihologia copilului și pedagogică, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina educație fizică, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina educație fizică, poziția 8 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

Lector la catedra de științe naturale, disciplina Zoologia nevertebratelor, poziția 4 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe naturale disciplinele Geologie cu noțiuni de Pedologie, Metodica predării științelor naturale și agricole, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de fizico-chimie, disciplina Fizică cu aplicații la biologie, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Asistent stagiar la catedra de științe agricole, disciplina Zootehnie, poz. 7 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Lector la catedra de limba română, disciplinele Limba română contemporană, Istoria limbii române, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de limbi străine, disciplina Limba rusă, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de literatură română, disciplina Literatură universală, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de literatură universală, disciplinele Istoria literaturii române, Literatură universală, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe sociale, disciplina Probleme fundamentale ale filozofiei și științelor politice, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de limba română, disciplina Limba franceză — curs practic, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de limbi străine, disciplina Limba franceză — curs practic poziția 7 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe sociale, disciplina Economie politică, poz. 2 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune cererea de înscriere la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani din Pitești, str. Gheorghe Doja nr. 41, în termen de 30 zile de la data publicării acestui anunț pentru posturile de conferențiar și șef de lucrări (lector), respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, anexînd, în cîte două exemplare, actele prevăzute de Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969, cum și de Instrucțiunile nr. 84539/1969 ale Ministerului Învățămîntului, Direcția generală a învățămîntului universitar.

Pentru posturile de asistenți candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

Concursul se va ține la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Pitești, str. Gheorghe Doja nr. 41, la termenele prevăzute de dispozițiile normative menționate mai sus.

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI" — CLUJ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE

Catedra de fiziologie animală și biologie

Asistent, disciplina : Biochimie, poziția 17.

II. FACULTATEA DE ISTORIE—FILOZOFIE

Catedra de psihologie și psihopedagogie specială

Asistent, disciplina : Psihologia copilului și pedagogică, Psihologia copilului, Metode de psihodiagnostic. Practica pedagogică în școala ajutătoare, poziția 18.

III. INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC — FILIALA CLUJ

1. **Catedra de pedagogie**

a) Lector, disciplina : Psihologie, poziția 2
b) Lector, disciplina : Psihologie specială (defectologie), poziția 3
c) Lector, disciplina : Psihopedagogie specială (defectologie), poziția 4.

2. **Catedra de limbă și literatură română și limbi moderne**

a) Lector, disciplina : Limba și literatura română, poz. 2
b) Lector, disciplina : Limba și literatura română, poz. 3
c) Lector, disciplina : Limba franceză, poziția 9
d) Lector, disciplina : Limba engleză, poziția 10
e) Lector, disciplina : Limba germană, poziția 11.

3. **Catedra de matematică, fizică, chimie**

a) Lector disciplina : Fizică, poziția 5
b) Lector, disciplina : Chimie (limba maghiară), poziția 8

4. **Catedra de istorie, științe filozofice și sociale**

Lector, disciplina : Filozofie, poziția 4.

5. **Catedra de biologie, geografie-agricultură**

Lector, disciplina : Biologie, poziția 2.

Candidații la concurs vor înainta, în termen de 30 de zile, pentru posturile de lector, și în termen de 15 zile, pentru postul de asistent, de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, partea a III-a, la rectoratul Universității din Cluj, str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969. Pentru postul de asistent, candidații vor prezenta o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 60 zile pentru posturile de lector, și 15 zile pentru postul de asistent, de la expirarea termenului de înscriere.

ANUNȚ

Absolvenții Școlii normale de învățători Alexandru Odobescu din Pitești, seria 1930, precum și cei din alte serii care s-au prezentat la examenul de diplomă în acel an, sînt rugați să comunice adresele actuale tovarășului Ion Lupu, bulevardul Mărășești nr. 12, București 53 (telefon : 23 44 71).

ANUNȚ

Absolvenții școlii normale din Buzău, promoția 1930 sînt rugați să-și comunice adresa colegilor lor **Cîmpeanu Aurel**, str. Unirii 229 și **Trandafir Costache Coloian**, str. Transilvaniei 16 Buzău, în vederea întîlnirii după 40 ani de la absolvire.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

„A fi sau a nu fi... «tocilar»"

(Urmare din pag. 1-a)

verse chestiuni legate de materia studiată.

Nu știu în mod concret cum se petrec lucrurile astăzi în școala generală, fiindcă n-am avut cum să le cunosc. Dar am fost profesor de liceu timp de peste 25 de ani înainte și după primul război mondial. Experiența mea de atunci mă îndreptățește, măcar într-o anumită măsură, să cred că situația nu s-a îmbunătățit de atunci încoace. Ceea ce mă determină să afirm însă cu toată convingerea că nu s-a schimbat nimic în bine este faptul că și ca profesor universitar, din 1926 pînă astăzi, am constatat la marea majoritate a studenților, aceeași deprindere de a utiliza aproape exclusiv memoria la pregătirea examenelor. Am folosit intenționat cuvîntul „deprindere", pentru că ar fi absurd să admitem că în școala generală și în liceu elevii „învață" punînd în joc, în primul rînd, inteligența și că, odată ajunși studenți, ei își schimbă metoda de studiu și recurg aproape numai la memorie. Avem a face, în realitate, cu o adevărată deprindere, căpătată în primele clase elementare, continuată și dezvoltată apoi de-a lungul studiilor pînă la terminarea unei instituții de învățămînt superior (aș putea adăuga și după aceea).

Vina principală o poartă metoda de predare, și pentru că această afirmație pare oarecum abstractă, o concretizez, afirmînd că vinovat este sistemul nostru de învățămînt, așa cum îl cunoaștem toți, incluziv organul suprem de conducere, care este Ministerul Învățămîntului prin organele sale de îndrumare pedagogică. Urmează profesorii, de toate gradele, care nu acordă atenția cuvenită acestui aspect, cel mai important, după mine, al muncii lor, Afirmația mea poate părea extrem de gravă și chiar jignitoare, cînd se referă la profesori. Eu am pus problema cu ani în urmă la o consfătuire largă organizată de forurile noastre politice și de stat. O pun și acum, sub forma aceasta, a unui articol, care va fi citit, fără îndoială, de multe mii de colegi. Sper să se găsească unii care să intervină în discuție și eventual să combată sau, poate, să susțină punctul meu de vedere.

Ce știm și mai ales ce nu știm despre viitoarea profesiune a elevilor

(Urmare din pag. 1-a)

consecințe negative. E o doleanță veche, cunoscută bine de forurile în drept și totuși... Sincer vorbind, în lipsa unui asemenea material util, care nu ne este la îndemînă, ne limităm să vorbim din auzite. Și, desigur, acest lucru nu este de dorit".

La rîndul său prof. **Iosif Brașoveanu** a ridicat o problemă pe care am mai întîlnit-o și în alte părți. El a combătut părerea că numai școala generală trebuie să se ocupe de orientarea școlară și profesională a viitorilor săi absolvenți, că școlilor postgenerale nu le rămîne decît foarte puțin sau chiar nimic de făcut în acest domeniu. Cunoașterea de către elevii claselor a VIII-a a școlilor și profesiunilor ar cîștiga substanțial dacă și școlile postgenerale, îndeosebi liceele de specialitate și școlile profesionale, precum și ministerele care le tutelează, ar contribui din timp și pe diferite căi la această acțiune. Ce se face de obicei toamna — popularizîndu-se acele școli profesionale la care nu s-au completat locurile — seamănă a reclamă, nu a orientare școlară și profesională.

Prof. **Florica Maxim** a adus în discuție un neajuns care nu ține de un anume județ sau de o anume etapă a anului școlar : faptul că încă nu există monografii profesionale, deși acestea ar fi un instrument deosebit de util în munca de orientare.

Ce am vrea să adăugăm noi este că tuturor acestor dificultăți — de ordin obiectiv sau, mai bine zis, care vin din afară — li se alătură neajunsuri care depind de însuși felul cum se muncește în școală.

Numeroase sondaje pe care le-am făcut în școli din diverse localități ale țării ne-au arătat că, în destul de multe locuri, nici puținul material informativ existent nu este suficient cunoscut și valorificat. Credem că pot fi utilizate mai larg de către fiecare profesor și diriginte paginile speciale și articolele apărute pînă acum în presă, ca și îndrumătoarele sau prospectele apărute în anul trecut. De asemenea, pe plan local se poate realiza, din proprie inițiativă, o colaborare mai strînsă între școlile generale și postgenerale.

Remarcăm că anumite neajunsuri revin în fiecare an, mereu aceleași, atunci cînd se discută despre orientarea școlară și profesională. Este, credem, cazul ca în viitor Ministerul Învățămîntului, în strînsă colaborare cu celelalte ministere care tutelează școli postgenerale, să elaboreze din vreme îndrumătoarele privind admiterea în școlile de diferite grade, pentru ca ele să poată ajunge în timp util la școli. De asemenea, socotim că a sosit de mult timpul să se editeze monografii profesionale, pentru realizarea cărora este necesară o conlucrare mai operativă între cercetarea științifică, organele superioare de învățămînt și Ministerul Muncii.

Colectivele de catedră și comisiile metodice ale diriginților au datoria să se ocupe cu mai multă răspundere de informarea concretă a cadrelor didactice în domeniul orientării școlare și profesionale, să desfășoare o activitate mai bogată de selecționare a datelor necesare în vederea cunoașterii viitoarei profesiuni a elevilor. În ampla activitate de orientare școlară și profesională este nevoie să se acționeze cu cunoscute, să nu se recurgă la recomandări neconvingătoare și soluții „din auzite".

PRECIZARE

Precizăm că articolul intitulat „La clasa a II-a nu ne gîndim ?" publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 1033 din 13 martie a.c., aparține învățătoarei de gradul I **Aurelia Aolăriței** de la Școala generală de 10 ani nr. 3 din Suceava și nu tovarășei Lucreția Brătescu, directoare la aceeași școală, cum dintr-o eroare (ce nu aparține redacției, ci celor care au trimis articolul) a apărut în gazetă.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1035 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 27 martie 1970 — 4 pagini 25 bani

ÎN PAG. A IV-A

REȚEAUA BAZELOR TURISTICE ȘI A TABERELOR DE ODIHNĂ PENTRU VACANȚA DE VARĂ — 1970

„ALBATROSUL" GATA DE ZBOR

Interviu cu prof. MIRCEA SÎNTIMBREANU, directorul Editurii „Albatros"

— Care este profilul Editurii „Albatros" ?

— Aș fi preferat ca prima întrebare să sune altfel.

— Cum ?

— De exemplu, „Cum priviți noua dv. responsabilitate ? „Mi-aș fi putut exprima astfel bucuria de a lucra la o editură destinată acelor cititori care mi-au fost dintotdeauna foarte apropiați și foarte dragi. Dar n-am încotro. Trebuie să răspund la întrebare. Editura „Albatros" este definită ca o editură destinată în mod exclusiv adolescenților și tineretului. Preluînd o mare parte a sarcinilor vechii Edituri a tineretului, „Albatrosul" își propune să răspundă în mod direct și cît mai adecvat cerințelor pe plan beletristic, formativ și informativ ale tuturor categoriilor de cititori tineri. În ciuda profilului ei bine determinat, această editură are astfel o natură universală pentru că, urmărindu-și țelurile, ea va putea să promoveze tipărituri foarte diverse — versuri, proză, lucrări cu caracter științific, informativ, educativ. Apreciind aportul Editurii tineretului la formarea spirituală a tineretului vom păstra, sub auspiciile noii edituri, seriile și colecțiile care au avut o largă audiență în rîndurile cititorilor și s-au bucurat de aprecierea lor. Vom inaugura bineînțeles și numeroase serii și colecții în întregime noi.

— Ce anume veți păstra ?

— Vom continua seria intitulată „Cele mai frumoase poezii", cu amendamentul că ea se va adresa într-adevăr fondului de aur al liricii mondiale. Vom păstra, de asemenea, colecția „Albatros", asigurînd însă o mai riguroasă selecție a autorilor. Am renunțat la colecția „Luceafărul", destinată debutanților. Aceștia vor fi publicați exclusiv în urma participării la un concurs de poezie cu un juriu competent și prestigios. Pe de altă parte, și în colecția „Lyceum" vom promova poezia clasică. În general, de altfel, colecția „Lyceum" va căpăta un profil mai larg, cuprinzînd alături de lucrările destinate studiului limbii și literaturii române și lucrări de istorie, matematică, fizică, chimie etc. Vom păstra, de asemenea, colecțiile de micromonografii, colecția de literatură științifico-fantastică, sau colecțiile „Cutezătorii" și „Aventura".

— Ce este nou ?

— Nouă este, în primul rînd, intenția de a tipări cărți cît mai funcționale, mai tinerești. Vom renunța la cărțile-gigant, cu prefețe fastidioase, cu alură pretențioasă și grandiloc vență. Cu aceeași intenție de întinerire a producției editoriale vom lansa noi titluri de colecții, cum va fi de exemplu „Lectura", care va cuprinde în fiecare carte cîte trei nuvele originale sau traduceri însumînd circa 150 de pagini. O colecție în care ne punem mari speranțe este „De la 5 la 9", care va cuprinde între 5 și 9 povestiri semnate de autori din întreaga lume. Vor fi povestiri umoristice, enigme, jurnale de bord etc.

— Cum își propune „Albatrosul" să contribuie la formarea culturii generale a tineretului ?

— Aș aminti în primul rînd, în această ordine de idei, de colecția „Dacia felix", care va fi alcătuită din 3 serii. Una dintre ele va permite o prezentare de sinteză a valorilor spirituale și naturale ale țării noastre în cadrul unor lucrări intitulate generic „Ocolul României în 80 de..." — bătălii, legende, unelte, costume etc. O altă serie, intitulată „Precursorii", va prezenta oameni de seamă din trecutul țării noastre. În sfîrșit, cea de a treia serie, „Vatra", va vorbi cititorilor des-

O. BUZESCU

(Continuare în pag. 3-a)

PRODUCTIVITATE

Productivitatea învățămîntului ? Formularea poate părea cel mult figurată. În accepțiunea strictă a cuvîntului, productivitatea presupune realizarea unor valori materiale. Învățămîntul este — ne-am obișnuit să spunem — un sector neproductiv. Aceasta, pentru că e greu să poți măsura, în momentul de față, randamentul său în tone de oțel sau de petrol, de grîu sau de porumb, în număr de mașini unelte sau în metri de țesături. Și totuși, un raționament foarte simplu ne conduce pe un drum extrem de scurt de la domeniul învățămîntului la acela al rentabilității determinate de acesta în sfera producției de valori nu numai spirituale, dar și materiale.

Să presupunem — cerîndu-ne scuze atît pentru simplitatea cît și pentru caracterul arbitrar al exemplului ales în scopul de a servi cît mai limpede demonstrației intenționate aici — trei ateliere identice ca profil de producție, dimensiuni, dotare și număr de lucrători, dar diferite prin gradul de pregătire al acestora din urmă. Să zicem că în atelierul numărul 1 vor lucra muncitori cu pregătire mediocră, în atelierul numărul 2 muncitori cu pregătire bună și în numărul 3 cu pregătire foarte bună. Este de la sine înțeles că randamentul celor trei ateliere va fi diferit în funcție de pregătirea diferită a celor trei categorii de lucrători. Firește, în ultimul atelier, unde fiecare va cunoaște perfect mașina cu care lucrează, precum și modalitatea optimă de a obține un randament cît mai ridicat, productivitatea va fi mult mai mare decît în primul atelier, unde nepriceperea cauzată de insuficienta pregătire nu va putea asigura decît o eficiență minimă. La scara economiei naționale, analiza acestui raport de determinare strictă dintre productivitate și pregătirea celor angajați în procesul de producție ar releva multiple alte aspecte de o rară complexitate, care nu ar face decît să confirme raționamentul dat.

Școala, ca instituție destinată prin excelență pregătirii membrilor unei societăți (luînd termenul „pregătire" în sensul său cel mai larg) se constituie astfel ca unul din factorii determinanți, esențiali, ai productivității. Și chiar dacă dispersarea în toate sectoarele vieții sociale a „produsului" ei direct — generațiile de tineri pe care le dă în fiecare an societății — ca și absența unei evidențe riguroase a aportului tuturor acestora la realizarea progresului economic fac mai puțin vizibilă influența pe care școala o exercită direct asupra productivității, este totuși evident că această influență există și că ea se află în funcție de calitatea procesului instructiv-educativ desfășurat de fiecare școală în parte și pe ansamblul întregului învățămînt.

Dacă vrem să apreciem deci contribuția unei școli la sporirea productivității, nu avem decît să evaluăm însăși calitatea activității formative și informative pe care o desfășoară ea. Acel colectiv profesoral care ia în considerație perspectivele cele mai largi ale activității sale își asigură premisele necesare pentru obținerea unui randament maxim. Văzînd în elevi materialul uman al societății de mîine, acest colectiv va încerca să delimiteze cît mai aproape de realitate locul probabil pe care îl vor ocupa ei în viața socială în funcție de însușiri, aptitudini, idealuri, posibilități etc. și se va preocupa să-i pregătească astfel încît să-și poată valorifica la maximum întreaga capacitate a personalității lor, în activitatea lor viitoare pentru societate.

V. O.

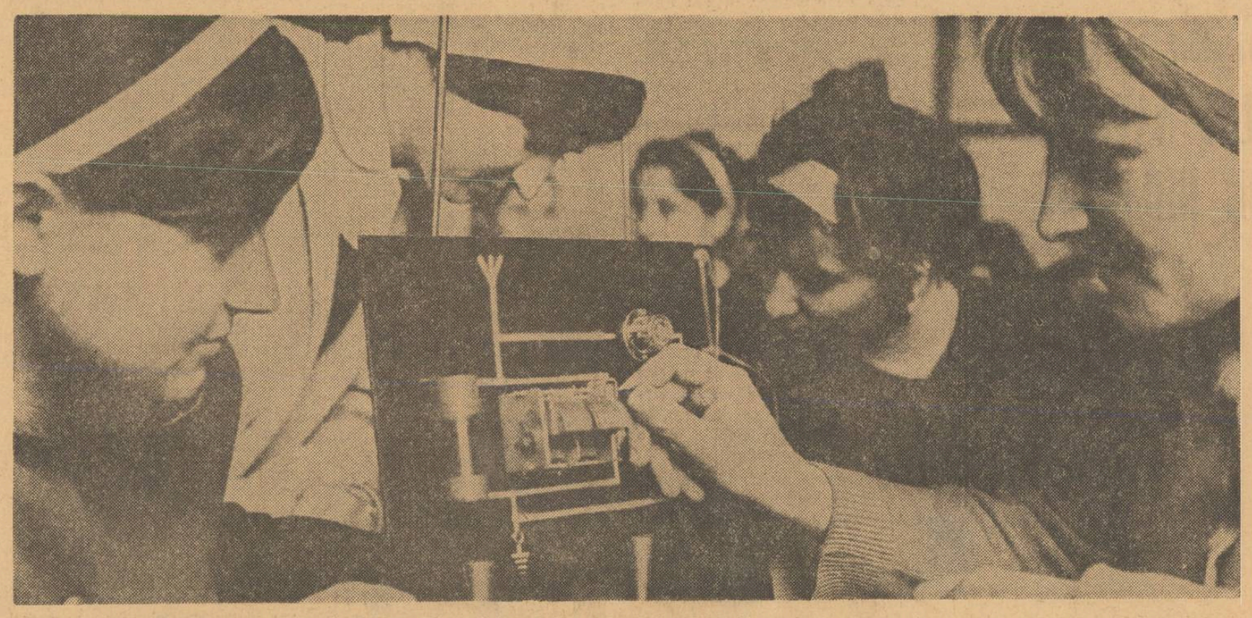

În laboratorul de fizică al Liceului „Tudor Vladimirescu" din București

STÎNCI ALE FORMALISMULUI ÎN CALEA MUNCII METODICE

— Nu este un secret pentru nimeni faptul că mulți inspectori continuă pînă astăzi să aprecieze activitatea directorului de școală numai după numărul de asistențe la lecții, bineînțeles consemnat scriptic. Ai multe asistențe, ești un director bun. Ai mai puține, ești mai puțin bun.

— Cu dv., în orice caz, lucrurile nu stau nici pe departe așa — răspundem noi acestei afirmații intempestive a profesorului emerit **TIT LIVIU LĂSCU**, directorul Liceului „Horia Cloșca și Crișan" din Alba Iulia.

— Mi s-au făcut, poate, unele concesii, în virtutea reputației mele, mai mult sau mai puțin meritate. Dar asta nu înseamnă că am scăpat de mustrări...

Discuția noastră, purtată în cancelaria liceului, avea de fapt ca obiect tendința unor foruri didactice de a măsura rezultatele muncii instructiv-educative — muncă atît de subtilă, de fină, de complexă — după etaloane aplicate în mod mecanic. Asistențele la lecție interveniseră în discuție doar ca ilustrare a unor asemenea etaloane.

Formele noi trebuie să aibă acoperire în conținutul nou

N-am putut să nu fim de acord cu cele spuse de directorul Liceului „Horia, Cloșca și Crișan". De altfel, mulți alți oameni ai școlii ne-au vorbit despre faptul — constatat nu o dată și de noi însine — că oricît de bune ar fi unele măsuri, unele forme de activitate etc., ele își pierd orice eficiență de îndată ce sînt aplicate formal, mecanic. Iată, de pildă, o măsură bine venită — aceea a constituirii colectivelor de catedră. Concepute în mod judicios, acestea pot contribui mai bine și într-o măsură cu mult mai mare decît fostele comisii metodice la perfecționarea profesională a personalului didactic. Cu o condiție, însă : aceea ca noua formă de organizare a activității metodice din interiorul unei școli să aibă acoperirea unui conținut nou. Așa cum au semnalat gazetei noastre și o serie de oameni ai școlii, ar fi un lucru extrem de formal ca în cadrul colectivelor de catedră să fie reluate modalitățile de activitate infirmate de practică în cadrul comisiilor metodice.

Să depășim tipicul monoton al rotației referatelor

— Nu vreau să fac nimănui un proces de intenție — ne-a spus prof. **EUGENIA BALAS** de la Liceul „Octavian Goga" din Sibiu. S-ar putea ca la liceul din Cluj despre care scriau doi colegi într-un număr recent al „Gazetei învățămîntului" colectivele de catedră să desfășoare o activitate bine concepută, orientată pe un făgaș nou. Din ceea ce spuneau ei, însă, n-am întrezărit suficiente dovezi în acest sens. Se părea că au de gînd să utilizeze din nou căi de mult bătătorite, să se rezume tot la referate și la lecții deschise. După mine, colectivele de catedră sînt valoroase prin ceea ce aduc nou : posibilitatea informării asupra problemelor moderne ale fiecărei discipline, înlesnirea studiului documentar permanent și orientat în perspectivă, analiza critică a unor metode și procedee aplicate individual în predare.

— Consider, de altfel, arată, continuînd aceeași idee prof. **FELICIA CĂRĂUȘ**, de la Liceul „Gh. Lazăr" din Sibiu, că toate acestea sînt un cadru foarte potrivit de trecere la cercetarea științifică. Dacă vom ști să alegem, pentru această cercetare, teme care să antreneze o contribuție colectivă, de echipă, atunci vom depăși impasul tipicului monoton și regizat al rotației referatelor.

Pericolul potențial semnalat de interlocutoarea noastră vizează nu numai activitatea colectivelor de catedră, ci întreaga activitate metodică. Dar alunecarea spre formalism poate fi, adesea, neintenționată, nedorită. Ea se poate datora, de pildă, faptului că nu întotdeauna atunci cînd se întitulează o nouă formă — cum sînt colectivele de catedră — ea este însoțită (normal ar fi precedată) de un studiu care să situeze clar activitatea respectivă în contextul general de acțiuni metodice, să determine cadrul ei de desfășurare, direcția și obiectivele.

Pornind de la un asemenea studiu fiecare colectiv școlar ar putea trece de la formele simple ale muncii metodice la forme mai avansate și chiar la acțiuni de cercetare.

Nu-i oricine un Gauss, dar cu toții putem fi creatori în didactica aplicată

Dar oare însăși munca de cercetare a profesorilor este ferită de formalism ? Firește că nu putem afirma acest lucru. Profesorul **ILIE STĂNESCU**, directorul Liceului „Octavian Goga" din Sibiu, observa că nu altceva decît formalism este tendința unor cadre didactice de a aborda teme deosebit de pretențioase, care nu sînt încă pe măsura forțelor existente în colectivele respective, sau de a da denumiri pompoase unor acțiuni oarecare, banale. Pe de o parte vrem să ne debarasăm de stereotipiile unui sistem de activitate ultrauzat și devenit anacronic, pe de altă parte vorbim cu dezinvoltură despre „problematizare" atunci cînd dăm elevilor să rezolve probleme la fel cum

M. ALEXANDRU

(Continuare în pag. 3-a)

— Secretul reușitei ? — Munca oamenilor !

Dacă ar trebui cumva să exemplific înțeleapta zicală din bătrîni — „omul sfințește locul" — mi-aș alege oamenii și faptele întîlnite mai zilele trecute într-o călătorie pe meleagurile sătmărene.

Să vă povestesc.

La Mădăraș, sat mic pe drumul dintre Satu Mare și Ardud (pe care la început îl confundasem cu Mădăraș, comună mare aflată în Bihor), m-a luat cu el profesorul Ion Ursu, președintele Consiliului județean al Organizației Pionierilor. Cîteva zile mai tîrziu urma să se inaugureze aici o casă sătească a pionierilor și evenimentul nu era de loc de neglijat, cu atît mai mult cu cît, după știrea mea, era vorba de prima instituție de acest gen din țară.

Pe drum, președintele avea să-mi spună un gînd ce-l tot frămînta.

— Unii ne-au zis : ce vă trebuie casă a pionierilor la țară ? Și încă într-un sat cu cîteva sute de familii ? Alții ne-au privit neîncrezători : nu se va putea realiza — spuneau. De unde sediu, de unde buget și bani, de unde schemă și instructori salariați ?... Numai cei de-aici, din Mădăraș, au tăcut și au făcut. Au pus toți umărul — profesori, elevi, părinți. Au făcut totul cu entuziasm, cu perseverență. Acum casa pionierilor există aievea. Și are chiar o viață mai bogată decît în alte locuri, unde există schemă și buget. Duminică, de fapt, se face numai inaugurarea oficială, căci activitatea a început de mult.

— Cum de s-a reușit asemenea lucru ?

— O să vedeți...

Mașina a oprit în fața școlii. Clădire nouă, dată în folosință cu patru ani în urmă. Am mai văzut și în alte sate asemenea școli, la fel de frumoase, la fel de îngrijite. Abia trecîndu-i pragul am înțeput să-i descoperim identitatea: o școală organizată după toate regulile unui învățămînt modern.

Venisem pentru casa pionierilor și am găsit o școală care ne-a impresionat din primul moment.

— Nici nu se putea altfel — ni s-a spus. Întîi a fost școala ; întîi a trebuit să fie pus la punct totul pentru procesul de învățămînt.

Deși are un singur rînd de clase, școala este înzestrată cu laboratoare și cabinete pentru fizică și chimie, biologie, agricultură și geografie utilate cu materiale didactice, cu aparate, cu mijloace audio-vizuale — într-un cuvînt, cu tot ce este necesar desfășurării în bune condiții a procesului instructiv-educativ. În laboratorul de științe biologice, de pildă, reține atenția o impresionantă colecție de animale conservate prin formolizare sau prin naturalizare, insectare, ierbare, colecții de fructe și semințe, planșe etc. În laboratorul de chimie ai realmente impresia că te afli într-un mare liceu, nu într-o școală sătească. Alături, în vechiul local al școlii, au fost amenajate două săli de gimnastică dotate cu aparate adecvate pentru elevii mici și pentru cei mai mari. În curte, o bază sportivă.

În sfîrșit, în apropiere de școală, casa pionierilor, amenajată în localul fostului consiliu popular. Aici își desfășoară activitatea, în cele mai bune condiții, toate cercurile pionierești, aici au loc ședințele, concursurile și jocurile distractive. Cîteva săli au fost destinații speciale : pentru vizionarea programelor de televiziune, pentru lectură, pentru cercul foto, pentru micul muzeu de istorie și etnografie. A fost înființată o mică expoziție a minților indemnatice. În încăperile anexă micii zoologi cresc iepuri, iar pe un teren alăturat își desfășoară activitatea micii horticultori și legumicultori.

Nu ne-a vorbit nimeni de buget, nu am auzit pe nimeni pomenind de scheme sau de recompense materiale.

Aici, la Mădăraș, cîțiva dascăli și-au pus inima în tot ce au făcut. Un adevărat colectiv. Și, printre ei, un om care a vrut să sfințească locul unde muncește și n-a precupețit pentru aceasta nici efort, nici osteneală, nici timp. Acest om este directorul școlii, Vespasian Onac, dascăl cu o solidă pregătire profesională, priceput organizator, gospodar întreprinzător. El a știut să-i insuflețească pe toți cei cu care lucrează, să-i atragă pe părinți, obștea întreagă a satului. Acolo unde alții ar fi așteptat să le vină totul de-a gata el a pus mîna și a făcut, acolo unde alții ar fi abandonat el a perseverat. În folosul școlii, al elevilor, a valorificat toate largile posibilități pe care le poate oferi colaborarea școlii cu părinții, cu organele locale, cu unitățile de producție din comună și din împrejurimi, a solicitat sprijinul unor instituții de cultură și artă, al altor instituții de învățămînt.

★

În aceeași zi, după amiază, profesorul Ion Beltechi, inspectorul general al județului, m-a condus la Liceul nr. 3 din Satu Mare. Aveam să obțin cu acest prilej o altă confirmare elocventă a înțeleptei zicale de care pomeneam la început.

La Liceul nr. 3 aveam să fac cunoștință cu una dintre acele școli unde domnesc seriozitatea, spiritul creator și exigența. Am întîlnit și aici toate însemnele unui liceu modern, realizat în cea mai mare parte prin străduința, priceperea și inventivitatea dascălilor. Dintre multele lucruri bune pe care le-am remarcat m-aș opri la două.

Aș vrea să spun întîi că Liceul nr. 3 din Satu Mare dispune de unul dintre cele mai moderne laboratoare fonetice din țară. Asta nu ar însemna nimic dacă n-am adăuga că acest laborator este în întregime creația oamenilor din școală, cu deosebire a profesorului Paul Remetean. Numai văzînd laboratorul — acum pe deplin pus la punct — îți poți imagina cîte ore de nesomn a cerut, cîte zile de trudă migăloasă, cîtă alergătură, și mai ales, de cîtă ingeniozitate și de cît spirit creator a fost nevoie pentru buna sa reușită.

Al doilea lucru pe care îl voi consemna este, după cîte cred, unic. Terminasem de vizitat școala și profesorii m-au invitat în... pivniță. Invitația m-a surprins. O ușă mare, demnă de o cetate, s-a dat în lături. O scară abruptă ducea într-adevăr într-o pivniță. Dar s-a aprins lumina — lumină de neon — și mi-a fost dat să văd cu totul altceva. Vechea pivniță s-a transformat în cel mai interesant club al elevilor. Totul are aici aspect de castel medieval : pereții din cărămidă aparentă, lustrele din fier forjat și aramă bătută, mobilierul din stejar masiv. Totul este lucrat cu un gust pe care l-ar invidia oricare

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. 3-a)

Prof. I. ȘUȘALĂ — Plopul frînt

Lecție de vioară la Școala de muzică și arte plastice din Giurgiu

Acțiuni, date și orientări în pregătirea SIMPOZIONULUI NAȚIONAL AL CADRELOR DIDACTICE

Cele mai dinamice, mai active organizații sindicale din învățămînt se află în efervescența acțiunilor pentru pregătirea fazei județene a Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului ; sporirea contribuției sindicatelor din învățămîntul de cultură generală la perfecționarea profesională a cadrelor didactice". Ele colaborează îndeaproape, în acest scop, cu inspectoratele școlare județene.

După cum se știe, prima fază a simpozionului se va desfășura, într-o serie de județe, în perioada vacanței de primăvară a acestui an, urmînd ca un alt grup de județe să organizeze această acțiune în preajma vacanței de vară sau în prima parte a acesteia.

La Cluj, comisia județeană selecționează în aceste zile lucrările primite și le încadrează în programul secțiilor în care vor fi prezentate. Se remarcă varietatea aspectelor abordate, documentarea „la zi", profunzimea și multilateralitatea studierii faptelor de viață școlară, originalitatea experiențelor.

Spicuim, cu caracter ilustrativ, cîteva exemple din multitudinea de titluri prezentate : „Corelația dintre cultura generală și cultura de specialitate în pregătirea învățătorilor, în lumina cerințelor modernizării învățămîntului" ; „Valențe formative ale lecției-excursie în predarea geografiei" ; „Modernizarea metodelor de învestigare și apreciere a progresului școlar" ; „Rolul cabinetului de istorie în dezvoltarea gîndirii creatoare a elevilor" ; „Fizica și dezvoltarea concepției materialist-dialectice a elevilor liceului de cultură generală" ; „Consiliul profesoral — organ consultativ și formă superioară a muncii metodice" ; „Posibilitățile de integrare a instruirii programate în predarea chimiei organice" ; „Folosirea metodelor sociometrice pentru depistarea raporturilor preferențiale în colectivele de elevi" ; „Colaborarea sindicatelor din învățămîntul de cultură generală cu sindicatele din învățămîntul superior — cale de întărire a activităților de perfecționare a cadrelor didactice".

Comisia de organizare din județul Prahova s-a străduit să folosească în mod cît mai eficient pregătirea fazei județene a simpozionului pentru a determina un avînt general al activității de cercetare în rîndurile cadrelor didactice. Pentru aceasta s-a recurs la o cale originală : organizarea unor etape premergătoare — pe școală și pe oraș sau municipiu.

Etapa pe școală, care a avut loc la începutul lunii martie și a fost organizată de birourile grupelor sindicale, a antrenat contribuția tuturor colectivelor didactice ale județului. În acest fel s-a creat o bază largă, concretizată în lucrări foarte numeroase și variate, ceea ce va permite comisiei de selecție să se oprească la studii și cercetări cu evidentă valoare. Dacă ținem seama că o altă selecție, la un nivel calitativ încă mai ridicat, va avea loc o dată cu etapa pe municipiu sau oraș, care se va desfășura în vacanța de primăvară, ne dăm seama că există toate premisele pentru asigurarea succesului fazei județene.

În județul Alba, la faza județeană s-au înregistrat 125 de înscrieri nominale. Chiar și această cifră singură evidențiază interesul stîrnit de simpozion în rîndul cadrelor didactice din Alba Iulia, Aiud, Cîmpeni, Sebeș și alte localități ale județului. Cele mai multe dintre subiectele alese se referă la modernizarea conținutului și a metodelor de transmitere a cunoștințelor, la căile de investigare și apreciere a pregătirii elevilor, la munca educativă și la formele activități de masă desfășurate de sindicatele din învățămînt. Cităm, din rîndul acestora, temele : „Calculul aproximativ și aplicațiile lui" ; „Folosirea laboratoarelor pentru creșterea funcției formative a procesului instructiv-educativ" ; „Fișa psiho-pedagogică, instrument de cunoaștere și orientare a elevilor" ; „Metode și procedee folosite în predarea noțiunilor de bază în psihologie" ; „Proiectarea și confecționarea materialului didactic prin mijloace locale în cadrul predării biologiei" ; „Rolul specific al sindicatelor din învățămînt în informarea și documentarea științifică a corpului profesoral".

16—17 aprilie este data stabilită pentru desfășurarea primei faze a Simpozionului în județul Timiș. S-au anunțat pînă acum lucrări cu teme ca „Valorificarea potențelor formative ale istoriei în activitatea instructiv-educativă din școala generală" ; „Asimilarea mijloacelor moderne de învățămînt în cadrul metodelor tradiționale pentru optimizarea procesului învățării la geografie" ; „Elemente de profesionalizare folosite în școala generală" ; „Contribuția grupei sindicale la cultivarea și dezvoltarea receptivității față de nou" etc.

La Timișoara se află într-un stadiu avansat și pregătirile pentru deschiderea, în același timp cu lucrările Simpozionului, a unei expoziții de material didactic realizat cu mijloace locale, în cadrul căreia profesorii realizatori vor efectua și demonstrații practice.

MODELUL TRIDIMENSIONAL LA LECȚIILE DE BIOLOGIE

Concepută ca o acțiune la care contribuie o multitudine de factori, modernizarea predării disciplinelor biologice presupune — pe lîngă includerea în programe a ceea ce este esențial în noile cuceriri din domeniul acestor științe — și reconsiderarea și revalorificarea tuturor metodelor și mijloacelor de predare cu ajutorul cărora se poate asigura înțelegerea și însușirea esenței realităților din natură. Firește că nu putem apela, în această privință, doar la folosirea mijloacelor audio-vizuale sau a mașinilor de instruire, ci este necesar să folosim și mijloacele intuitive clasice, oprindu-ne îndeosebi asupra acelora care sînt astfel concepute, încît pot ușura și pregăti terenul pentru generalizarea cunoștințelor, îi pot ajuta pe elevi să extragă anumite însușiri și note ale obiectelor și proceselor din natură, să formuleze judecăți cu privire la realitățile descoperite, să tragă unele concluzii inductive și deductive. Tocmai un asemenea rol îndeplinesc modelele — materiale intuitive cu atît mai eficiente cu cît sînt mai adecvate logicii firești a unui obiect de studiu.

Pornind de la ideea că modelarea constituie una dintre metodele gnoseologice clasice care poate contribui efectiv la satisfacerea unora dintre cerințele legate de modernizarea predării disciplinelor biologice, am elaborat o serie de modele originale tridimensionale. Am ținut seama desigur, în construirea acestor modele, de o seamă de cerințe didactice.

Am urmărit astfel, în primul rînd, să reproducem tridimensional îndeosebi acele obiecte naturale care nu pot fi intuite corect de elevi cu ajutorul celorlalte mijloace de predare. De exemplu, am considerat că mijloacele grafice existente în școli nu constituie suportul cel mai eficient pentru intuirea relațiilor spațiale ale formațiunilor anatomice ascunse. De aceea am elaborat modele ca „Măduva spinării cu nervii spinali", „Trunchiul cerebral cu lobul insulei", „Nucleii trunchiului cerebral" etc., pe care se pot intui corect, din aproape în aproape, o serie de noțiuni complexe. Bineînțeles, de asemenea, că am construit modele numai pentru situațiile în care materialul natural este greu sau imposibil de procurat.

În toate cazurile în care am reprodus macroscopic formațiunile morfologice și structurale am căutat ca forma reprodusă să se apropie de forma clasică, imitînd un sistem realmente existent, natural, prin construirea specială de analogi (modele) în care sînt reproduse principiile organizării și funcționării sistemului. Așa am procedat, de pildă, la modelele „Pistil de crin demontabil", „Structura bobului de grîu" etc.

Am ținut seama totodată de faptul că schematizarea pe model a obiectelor și fenomenelor din natură presupune neglijarea unor amănunte sau laturi ale realității, cu scopul de a scoate în evidență numai laturile esențiale. De exemplu, pe modelul intitulat „Proiecții corticale" nu am reprodus nici una din conexiunile din cortex, iar căile de conducere motorii și senzitive le-am prezentat sub forma unor mănunchiuri de fire, pe care le-am evidențiat printr-o sursă de lumină și printr-un colorit convențional. Din același motiv, pe modelul intitulat „Reconstrucția structurii stomacului în regiunea fundică" am omis în mod intenționat sistemul limfatic în jumătatea dreaptă a modelului, am redus proporția stratului submucos în raport cu grosimea celorlalte formațiuni, frecvența vaselor de sînge etc. Procedînd astfel, am atras atenția elevilor asupra faptului că originalul este întotdeuna mai complex decît modelul, că acesta are un caracter limitat, că el nu reproduce toate elementele definitorii ale concretului. Astfel de precizări sînt necesare pentru a nu se face confuzii și pentru a se înlătura eventualele divergențe între teorie și practică.

Foarte important este ca modelele să fie construite în raport cu scopurile didactice propuse și cu particularitățile de vîrstă ale elevilor. Această cerință am avut-o în vedere, de exemplu, cînd am conceput și elaborat două variante de modele ale aparatului digestiv al iepurelui de casă, în funcție de clasa cărora li se adresau — a IV-a sau a VI-a.

O serie de experimente ne-au demonstrat că uneori modelele sînt preferabile materialelor originale. Într-adevăr, modelul didactic favorizează activitățile de observație și descriere acolo unde aceste activități nu ar fi posibile sau s-ar desfășura în condiții nesatisfăcătoare. De pildă, pe un preparat microscopic, din cauza tehnicilor utilizate (secționare cu microtomul, fixare, colorare etc.), conturul celulelor este mult deformat față de forma clasică prezentată în tratatele de specialitate. Totodată, datorită posibilității ca celulele să fie secționate la diverse nivele în sens longitudinal sau transversal, ceea ce se observă pe preparatul microscopic prezintă un caracter cu totul particular, accesibil numai specialiștilor. Este de la sine înțeles că într-un asemenea caz un model care reproduce forma reală a celulelor, în raporturi tridimensionale este mai indicat.

Elaborarea modelelor didactice presupune căutare, alegere, esențializare, ca și aplicarea anumitor cunoștințe științifice și didactice. Este bine să se consulte în acest scop bibliografia de specialitate, prospectele diferitelor muzee și expoziții, să se cerceteze materiale iconografice corespunzătoare.

Modelele elaborate de noi au fost verificate experimental în procesul de învățămînt în perioada 1963—1970, iar rezultatele obținute ne îndreptățesc să recomandăm folosirea largă a acestui mijloc de predare. Apreciem că modelele elaborate cu grijă, pe baza unor criterii judicioase, prezintă o deosebită importanță pentru instruirea elevilor deoarece se caracterizează printr-un pronunțat caracter intuitiv și, în același timp, prezintă numeroase elemente de abstracțiune, de natură să asigure înțelegerea aprofundată și generalizarea cunoștințelor.

T. N. MIRESCU
cercetător științific la Institutul de științe pedagogice

Manifestări consacrate centenarului nașterii lui V. I. Lenin

În școlile din întreaga țară continuă să se organizeze acțiuni închinate aniversării centenarului nașterii lui Lenin.

● Numeroși profesori și elevi participă la simpozionul care evocă chipul marelui filozof și revoluționar. La un astfel de simpozion, intitulat „Viața și activitatea lui V.I. Lenin", au participat de pildă cadrele didactice din satul Sintandrei, județul Hunedoara. Expunerea făcută cu acest prilej de profesorul Vasile Găinaru, din Deva, a relevat aspecte ale activității desfășurate de făuritorul primului stat socialist din lume.

Un mare număr de cadre didactice și elevi a antrenat și simpozionul pe tema „Răspîndirea ideilor leniniste în România", organizat la Casa prieteniei româno-sovietice din Constanța. Cu acest prilej prof. univ. Pop I. Simion, de la Universitatea din București, a prezentat o interesantă și documentată expunere.

● Manifestări consacrate apropiatului centenar al nașterii lui Lenin au avut loc și la clubul Centrului școlar tehnic și profesional de construcții din Tg. Mureș, unde elevii au ascultat expuneri făcute de profesorii lor. De asemenea, în municipiul Sighișoara, în orașele Reghin, Tîrnăveni și Luduș, precum și în alte localități din județ cadre didactice, activiști de partid și de stat au vorbit în fața elevilor evocînd aspecte din viața și activitatea revoluționară a lui Lenin. Interesante expuneri au făcut și profesorii de științe sociale din școlile județului Neamț, care au prezentat în fața unui mare număr de tineri — elevi, muncitori etc. — mărturii documentare cu tema „Lenin și mișcarea muncitorească din România".

● Într-o serie de școli s-au deschis, în cinstea aniversării unui veac de la nașterea lui Lenin, expoziții dedicate acestui eveniment. O asemenea expoziție a fost deschisă, bunăoară, la Liceul „Mihai Eminescu" din Satu-Mare. Tot cu prilejul aniversării nașterii lui V.I. Lenin s-a deschis o expoziție la Casa pionierilor din Fălticeni. Autorii lucrărilor expuse sînt elevi ai Școlii generale de 10 ani din Dolhești Mari, membri ai cercului de artă plastică din școală. Ei au lucrat, în tuș și acuarelă, tablouri cu tema „Cinstim memoria lui Lenin", care înfățișează chipul lui Lenin, momente din viața și activitatea lui etc.

● Numeroase alte manifestări — conferințe, seri de întrebări și răspunsuri, programe cultural-artistice, medalioane etc. — au loc în școlile din Tulcea, din Odorheiul Secuiesc, din Brașov, Cluj și alte orașe și sate.

Un eveniment bogat în resurse educative

Atribuirea numelui de „George Călinescu" Liceului nr. 27 din Capitală a dat colectivului de profesori de la această școală prilejul de a folosi larg bogatele resurse educative pe care le oferă un asemenea eveniment.

Dorind să cinstească numele înscris pe frontispiciul școlii, elevii au început să cerceteze, sub îndrumarea profesorilor, arhivele unor instituții în care a lucrat George Călinescu în vederea identificării unor documente legate de activitatea sa. Pînă acum s-a și strîns o bogată colecție iconografică și de documente. Cu documentele și piesele strînse, la care se vor adăuga lucrări ale elevilor, se va alcătui un muzeu.

Cenaclul literar al școlii, care poartă de asemenea numele scriitorului, a alcătuit un număr omagial al revistei „Manuscrise" în care semnează, alături de elevii școlii, cercetători de prestigiu din domeniul istoriografiei și criticii literare. De curînd acest cenaclu a organizat și o ședință festivă la care oaspeți de marcă și în primul rînd soția lui George Călinescu au evocat personalitatea acestuia.

Activități de acest gen se desfășoară pe planuri multiple. Ele vădesc preocuparea deosebită a conducerii școlii și a colectivului ei didactic pentru a transpune în valori educative exemplul unui înaintaș ilustru.

„SĂPTĂMÎNA PRIMĂVERII"

Intrată în tradiția fiecărei școli, „Săptămîna primăverii" este una dintre acțiunile extradidactice cele mai îndrăgite și cu cea mai mare pondere educativă, întrucît atrage sute și mii de pionieri și școlari. Desfășurîndu-se, în funcție de condițiile pedoclimatice locale, fie în ultima săptămînă a trimestrului al II-lea, fie în prima săptămînă a celui de al III-lea — bineînțeles în afara orelor de curs — ediția 1970 a „Săptămînii primăverii" are deviza „fiecare pionier — un pom, o floare". La organizarea ei au colaborat inspectoratele școlare, consiliile județene ale Organizației Pionierilor, precum și o serie de instituții cu caracter agrar.

Pionierii și școlarii vor participa în cadrul acestei săptămîni la amenajarea și înfrumusețarea curților, a grădinilor și livezilor școlare plantînd flori, arbuști, pomi fructiferi etc. Ei vor lucra de asemenea, alături de părinții lor, în livezile cooperativelor agricole de producție sau în pepinierile pomicole ale întreprinderilor agricole de stat și vor dedica mai multe ore înfrumusețării satului sau orașului natal, amenajînd straturi de flori și alei în parcuri, curățînd pășuni, plantînd terenuri supuse degradării și erodării. La rîndul lor, copiii din clasele a III-a și a IV-a vor amenaja cuiburi pentru păsărele, vor curăța straturile de buruieni etc.

„Săptămîna primăverii" va însemna pentru pionieri și școlari și un prilej de a se întîlni cu specialiști din domeniul agriculturii, cu biologi, cercetători din stațiunile experimentale, vînători, pescari, brigadieri și șefi de ocoale silvice. Se vor organiza de asemenea vizite la grădinile botanice și zoologice, în parcuri și rezervații naturale.

„Săptămîna primăverii" se va încheia printr-o frumoasă serbare în aer liber, în care pionierii și școlarii se vor bucura de rezultatele muncii lor.

seco ventе

A fost difuzat în școli Regulamentul liceelor de cultură generală

De curînd a fost difuzat în școli noul regulament al liceelor de cultură generală. El fixează norme pentru desfășurarea muncii instructiv-educative (structura anului școlar, organizarea muncii în liceu, activitatea la clasă și extrașcolară, orientarea școlară și profesională, concursul de admitere, examenul de bacalaureat) și stabilește, de asemenea, o serie de norme în legătură cu înscrierea elevilor, cu transferarea lor, cu drepturile și îndatoririle pe care le au, ca și în legătură cu activitatea personalului didactic și a personalului tehnico-administrativ (directori, directori coordonatori, cadre didactice, diriginți etc.). Regulamentul se referă totodată la organizarea activității metodice și de perfecționare a personalului didactic de predare, la evidența activității școlare și la eliberarea actelor de studii, la acordarea burselor și a altor forme de sprijin material destinate elevilor (cămine, cantine școlare), la asistența medicală și educația sanitară a elevilor, la activitatea administrativ-gospodărească din școală, la activitatea comitetului de părinți ș.a. În capitole separate sînt cuprinse problemele privind învățămîntul liceal seral și fără frecvență și liceele de cultură generală cu program special.

Elaborat pe baza Legii învățămîntului din mai 1968 și a Legii privind Statutul personalului didactic din martie 1969, acest regulament se aplică începînd cu anul școlar în curs.

Curs de informare și instruire pentru președinții comitetelor sindicatelor din învățămînt

În perioada 6—13 aprilie a.c., în stațiunea Bușteni se va desfășura un curs de informare și instruire pentru președinții comitetelor sindicatelor din învățămîntul de cultură generală. Vor fi prezentate, cu acest prilej, expuneri pe teme cum sînt „Creșterea rolului P.C.R. în conducerea societății, factor esențial al democrației socialiste", „Congresul al X-lea al P.C.R. despre activitatea educativă a partidului", precum și teme privitoare la dezvoltarea învățămîntului, la Statutul personalului didactic, la cercetarea pedagogică, la sistemul de normare și salarizare în învățămînt etc. De asemenea, se vor prezenta expuneri privind rolul și sarcinile sindicatelor, căile de îmbunătățire a metodelor și a stilului de muncă al comitetelor sindicatelor, precum și unele referate care vor împărtăși experiența sindicatelor cu bune rezultate.

Expunerile vor fi prezentate de cadre din conducerea U.G.S.R. și a Ministerului Învățămîntului de cadre universitare ș.a.

Fazele finale ale concursurilor pe obiecte

Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștință că fazele finale ale concursurilor pe obiecte pentru elevii din liceele de cultură generală, de specialitate și din școli profesionale se vor desfășura în municipiul București după cum urmează :

— Matematică : 17—19 aprilie 1970 ;

— Fizică-chimie : 26—28 aprilie 1970 ;

— Literatură română: 10—12 mai 1970.

Noua programare va oferi elevilor premianți la faza județeană, la mai multe discipline, posibilitatea să participe la fazele finale ale concursurilor respective.

Concursul de literatură maghiară și germană

Începînd cu anul școlar 1970/1971, Ministerul Învățămîntului, împreună cu Societatea de științe filologice, va organiza pentru elevii din clasele IX-XII (anii I-V) ai liceelor (secțiilor) de cultură generală și pedagogice cu limba de predare maghiară și germană concursul de literatură maghiară și germană. Concursul se va desfășura în trei faze : faza pe localitate sau pe școală, în localitățile în care există o singură școală ; faza pe județ și faza interjudețeană. Faza interjudețeană se va desfășura la Cluj pentru elevii liceelor (secțiilor) cu limba de predare maghiară și la Sibiu pentru elevii liceelor (secțiilor) cu limba de predare germană.

Datele concursului vor fi publicate din timp în „Calendarul activităților educative extradidactice ale elevilor pe anul școlar 1970/1971".

Materia de concurs o constituie literatura limbii materne, studiată în anul școlar în curs pînă la data fazei respective a concursului. La fiecare fază a concursului se vor acorda cîte un premiu I, un premiu II, un premiu III și trei mențiuni, dacă lucrările selecționate vor îndeplini, prin conținutul lor, condițiile pentru conferirea acestor distincții.

Festival de teatru pionieresc

În prima zi a vacanței de primăvară va începe primul festival republican de teatru pionieresc și școlar. Antrenînd peste 2 500 de pionieri de toate vîrstele, acest festival și-a propus să valorifice bogatele resurse artistice și de creație existente în fiecare școală, în fiecare detașament și unitate de pionieri.

Festivalul se va desfășura pe trei centre zonale. La București, între 7 și 8 aprilie se vor prezenta brigăzi artistice, formații de estradă pionierească și o serie de montaje închinate patriei și partidului. La 11 aprilie își vor da întîlnire, la Brașov, teatrele de păpuși, iar la Piatra Neamț 35 de formații pionierești de teatru vor prezenta în zilele de 15, 16 și 17 aprilie piese clasice și contemporane românești și străine.

În momentul de față în fiecare din centrele amintite se fac pregătiri intense pentru buna reușită a acestei frumoase manifestări pionierești.

Telecinema pentru elevi: Filmul „Conice"

Filmul didactic ce va fi prezentat la 3 aprilie se adresează elevilor clasei a XI-a. Tematica lui îmbină în mod original elementele intuitive cu cele abstracte, referitoare la definiția și proprietățile geometrice ale conicelor.

Filmul pleacă de la secțiunile obținute prin intersecția unui plan cu un con, ceea ce conduce la ideea generală de conice, pentru a continua cu adîncirea pe calea analitică a proprietăților comune ale conicelor.

Elementele dinamice ale filmului îi ajută pe elevi în înțelegerea mai aprofundată a noțiunilor, dîndu-le posibilitatea să observe poziția focarelor în cazuri particulare de conice (elipsa, hiperbole, parabole) și să-și clarifice numeroase cunoștințe predate la lecții. De asemenea, filmul le prezintă cîteva din interesantele aplicații ale conicelor în fizică, telecomunicații și astronomie.

Prof. VASILE ȘTEFĂNESCU

seco ventе

Sesiune de lichidare

Profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de trei ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop între 12-17 aprilie 1970.

Examenele se vor desfășura după programele în vigoare pentru examenele de definitivare în învățămînt.

Cadrelor didactice aflate în situația de mai sus care nu se vor prezenta la examenul de definitivare — sesiunea de lichidare — sau nu vor promova acest examen, potrivit normelor legale în vigoare li se va desface contractul de muncă pentru necorespundere în muncă.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

Dacă programa e deficitară, cum poate manualul să fie bun?

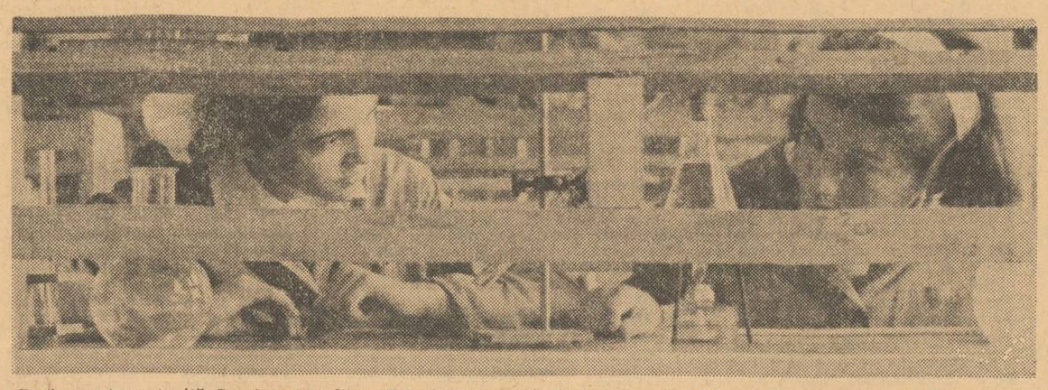

Deşi recent construită, Şcoala generală nr. 175 din Bucureşti dispune de două laboratoare de chimie modern dotate

Că manualele de literatură română pentru liceu, cu toate îmbunătăţirile substanţiale aduse în ultimii ani, continuă să fie deficitare, îndeosebi în ceea ce priveşte realizarea pedagogico-metodică, este un fapt indiscutabil. Că ele poartă amprenta grabei o dovedesc marea încărcătură de aspecte particulare, lipsa de unitate conceptuală şi de sistematizare, accentuata notă de eseu şi forma de redactare nu rareori alambicată, contorsionată. Critica la care le-au supus nu numai profesorii, dar şi elevii, este de aceea un lucru pozitiv, la care trebuie, credem, să se răspundă la fel de pozitiv, limpezindu-se tot ce este îmbibat cu mîlul grabei şi al indiferenţei. Nu ne îndoim că există forţele necesare pentru aceasta.

N-ar fi însă drept ca, arătînd carenţele manualelor, să considerăm că singurii responsabili sînt autorii acestora, pentru simplul motiv că la baza unui manual nu stă în întregime concepţia de structură a autorului. În mare parte manualul se clădeşte pe o temelie la construcţia căreia autorul lui nici nu este chemat întotdeauna să participe: **programa şcolară.** Temelia existînd, noua construcţie trebuie să i se adapteze şi iată cum manualul apare dintru început nu ca un produs nou, cu existenţă proprie, ci ca un „comentariu" al programei şcolare. Dacă programa e bună şi „comentariul" poate fi bun. Dar dacă programa e deficitară, cum poate manualul să fie bun?

Cercetînd atent programele de literatură română, constatăm că unghiul de vedere după care sînt întocmite este destul de îngust vizînd îndeosebi aspectul cantitativ, adică scriitorii şi operele ce trebuie să se predea.

După părerea noastră, este absolut necesar să se înlăture simplismul şi caracterul lacunar al programelor, făcîndu-se loc, la toate temele, pentru indicarea elementelor fundamentale ale vieţii şi activităţii scriitorilor, a ideilor valoroase cuprinse în operele studiate, a specificului creaţiei unui scriitor sau altuia. Cum poate să ajute pe profesor, de pildă, simpla menţiune din programă că Al. Vlahuţă, St. O. Iosif şi P. Cerna se predau împreună în două ore? De ce nu sînt prevăzute ideile directoare ale temei respective sau măcar titlurile operelor de prezentat? Şi asemenea situaţii se întîlnesc destul de multe în programele de literatură română.

O cerinţă care ni se pare foarte importantă este aceea ca programele şcolare să asigure, în stabilirea sistemului şi volumului de cunoştinţe, o ordonare firească şi ştiinţifică, o sudură organică a elementelor componente. E adevărat că pentru unii scriitori sau opere programa este mai detaliată, precizînd ce şi cît să se predea, asupra căror elemente trebuie să cadă accentul etc. Dar tot atît de adevărat este că multe din aceste precizări sînt făcute la întîmplare, fără grija de a le închega într-un sistem, ceea ce face ca programa să capete o notă haotică. Iată, în acest sens, unele prevederi ce se referă la Eugen Lovinescu: 1. „Activitatea de critic literar, istoric literar, eseist, memorialist, romancier". (Ne întrebăm ce-ar mai rămîne de spus după epuizarea acestei prevederi?). 2. „Istoric al culturii, critic şi istoric literar. (Istoria civilizaţiei române moderne, Critice, Istoria literaturii române contemporane, Titu Maiorescu)" Nu înţelegem de ce această prevedere rămîne tot la aspectul general, repetind-o în parte, inutil, pe prima. Abia prevederile următoare capătă un aspect mai concret dar, revenind la aceleaşi aspecte ca cele anterioare, le fac inutile pe acestea. E firesc atunci să ne punem întrebarea de ce este necesar să se repete de 4 ori formularea „Eugen Lovinescu — critic şi istoric literar", cînd era suficientă o singură formulare, descompusă însă în principalele sale elemente de conţinut.

Programele de istoria literaturii nu sînt lipsite nici de echivocuri şi nonsensuri. De pildă, în programa clasei a XI-a există prevederea „Romanul istoric al lui Sadoveanu — Şoimii, Neamul Şoimăreştilor, Zodia Cancerului, Fraţii Jderi, Nicoară Potcoavă — prezentare generală". Ascultînd cuminte de programă, profesorul va face prezentarea generală a romanelor respective. Dar pentru orele următoare i se cere şi analiza literară a romanelor „Fraţii Jderi" şi „Nicoară Potcoavă". Se pune firesc întrebarea: ce rost are prezentarea generală a unor opere cărora li se va face analiza literară? Nu putem să nu observăm că programele concep istoria literaturii nu ca un proces al frămîntărilor celor mai alese spirite ale neamului nostru, ci ca o sumă de volume scoase de-a lungul vremii, a căror studiere este privită, nu rareori ca o treabă de contabilitate. Ca urmare şi manualele sînt încărcate de cifre şi date, uitîndu-se că o operă este rezultatul a „frămîntate mii de săptămîni" — cum spune Arghezi — şi nu al zilei cînd a apărut într-o revistă sau într-un volum.

În sfîrşit, credem că programele şi manualele, care hotărăsc în mare măsură destinul însuşirii literaturii, nu trebuie să omoare opera literară cu auxiliare de natură publicistică. Studierea unui creator, îndeosebi a unui poet, nu se poate realiza „pe bucăţi", în funcţie de numărul volumelor şi anii apariţiei, ci în funcţie de natura şi intensitatea ideilor şi sentimentelor turnate în operă. Lirica filozofică sau lirica socială a lui Arghezi, de pildă, cuprind poezii din diverse volume şi de aceea studierea „pe bucăţi", în momente diferite nu este cea mai fericită. Actul de creaţie nu poate fi confundat cu actul editorial, iar studiul literaturii trebuie să aibă ca obiect produsul actului de creaţie, nu al celui editorial.

Toate cele spuse mai sus tind să demonstreze că programele şcolare sînt chemate să fie pentru profesori ceea ce manualele trebuie să fie pentru elevi — documente de bază în activitatea lor.

Prof. GH. DASCĂLU
Babadag — Tulcea

„Bun numai de profesor." De ce nu şi de diriginte?

Putem auzi citeodată: „Profesorul acesta nu este bun de diriginte fiindcă nu are răbdare cu copiii", „pentru că nu este bun psiholog", sau: „Ţinuta morală nu-l recomandă îndeajuns pentru munca de diriginte, aşa că a fost lăsat să lucreze numai la catedră". O menţiune din Regulamentul şcolii generale cere, de altfel, ca diriginţii să fie aleşi „dintre profesorii cu prestigiu şi experienţă care predau la clasa respectivă".

Prevederea aceasta este — aşa cum ne-am convins cu prilejul unei anchete printre profesorii mai multor şcoli din Bucureşti şi din ţară — în deplin acord cu însăşi concepţia cadrelor didactice despre profesorul diriginte. După cerinţele lor — foarte exigente — acesta se cuvine să fie un om „cu o înaltă ţinută morală, cu o conduită ireproşabilă" (prof. **Lucia Birnea,** Şcoala generală nr. 12, Bucureşti), „principial şi imparţial" (prof. **Iuliana Muşat,** Şcoala generală nr. 11, Bucureşti), „multilateral pregătit" (prof. **Maria Pârvănescu,** Liceul nr. 3, Craiova), cu „un volum apreciabil de cunoştinţe teoretice din domeniul specialităţii şi din alte domenii, cu o temeinică pregătire psiho-pedagogică, atît teoretică cît şi practică, cunoscător al regulamentelor şcolare nu numai în litera, ci şi în spiritul lor, cunoscător al tradiţiilor unităţii în care lucrează" (prof. emerit **Clotilda Constantinescu,** Liceul „M. Eminescu", Buzău), posedînd „multe cunoştinţe ideologice, politice, din toate compartimentele vieţii sociale, artei, ştiinţelor, culturii în general" (prof. **Elisabeta Gheorghiu,** Liceul nr. 3, Craiova), „temeinice cunoştinţe etice şi din toate domeniile care interesează tineretul" (prof. **Oltea Marcovici,** Liceul nr. 3 Craiova), „măcar cunoştinţe minime din domeniul fiziologiei" (prof. **Gh. Paraschiva,** Şcoala generală nr. 23, Craiova). Într-un cuvînt: „Să fie un om de cultură" (prof. **Aurelia Drăghicescu,** Şcoala generală nr. 12, Constanţa), care „să ştie, să ştie, să ştie mult" (prof. **Veronica Bocioacă,** de la aceeaşi şcoală). Interlocutorii noştri au mai adăugat că diriginte trebuie „să dovedească pasiune şi măiestrie pedagogică" (prof. **Gh. Haneş,** Liceul „T. Arghezi", Craiova), „să fie un bun psiholog şi pedagog" (prof. **Ion Ilie,** de la acelaşi liceu), dotat cu „capacitatea de a se apropia de copil şi de a-l înţelege" (prof. **Emilia Apostol,** Şcoala generală nr. 11, Bucureşti), „cu supleţe şi prospeţime sufletească" (prof. **Miltiade Ionescu,** Liceul „T. Arghezi", Craiova), la nevoie „să poată deveni el însuşi copil" (prof. **Ec. Solomon,** Şcoala generală nr. 12, Constanţa), dar „să aibă calităţi de adevărat părinte" (prof. **Silviu Iser,** Liceul „Fraţii Buzeşti", Craiova), „să iubească cu pasiune copiii (prof. **Maria Rusen,** Liceul „Mircea cel Bătrîn, Constanţa), „să fie harnic, să muncească mult pentru a-şi cunoaşte elevii şi a-şi organiza clasa" (prof. **Maria Leahu,** de la aceeaşi şcoală), să fie bun organizator, gospodar, îndemînatic.

Revăzînd întinsa listă a virtuţilor dirigintelui — din care am transcris numai cîteva! — ai impresia că aproape nu există calitate care să nu aibă contingenţă cu îndeletnicirile educative şi care să nu fie considerată obligatorie pentru profilul etic al dirigintelui.

Una din întrebările puse de noi cadrelor consultate a fost dacă, aşa stînd lucrurile, putem fi mai modeşti în pretenţii faţă de ceilalţi profesori, adică dacă lor le putem face vreun rabat din lista celor înşirate mai sus, admiţîndu-le — din moment ce nu sînt şi diriginţi — o moralitate mai îndoielnică, un nivel de cultură mai scăzut ş.a.m.d. Răspunsul a fost cît se poate de categoric — „NU" — pe temeiul că toţi profesorii, nu numai dirigintele, răspund de educaţia copiilor, de evoluţia fiecăruia dintre ei şi, prin urmare, trebuie să fie buni pedagogi şi psihologi, specialişti cu prestigiu, exemplu de conduită morală etc. „Lipsa acestor calităţi la unul sau la mai mulţi profesori ai aceleiaşi clase — sublinia prof. **Gh. Haneş** — creează dificultăţi nu numai în predarea obiectului respectiv, dar şi în munca instructiv-educativă în ansamblul ei, ca şi dirigintelui în activitatea sa".

Dar dacă este vorba de aceleaşi exigenţe pentru ambele categorii de pedagogi, pentru ce diriginţilor le sînt amintite mai des, de ce regulamentele insistă ca ei să fie aleşi dintre cei mai buni? Desigur nu în ideea că la catedră ar „merge" oricum. Ci, credem, pentru frecvenţa cu care munca de diriginte solicită calităţile pedagogului, punînd în evidenţă mai lesne nepriceperea şi stîngăciile, lacunele de tot felul ale personalităţii lui. Organizatorul, părintele şi confidentul clasei — dirigintele — chiar dacă nu este singurul răspunzător de educaţia elevilor — are permanent prilejul, ca urmare a funcţiei sale, să ia contact cu viaţa interioară a mai multor copii. La el ar fi normal să vină fiecare din ei, să-i spună ce gîndeşte, să i se destăinuie, să-i ceară ajutorul etc. Şi profesorului de specialitate i se poate întîmpla ca un elev să-i facă vreo mărturisire, să-i solicite un sfat, o îndrumare într-o chestiune delicată. Dirigintele însă este (sau ar trebui să fie) în mod obişnuit solicitat pentru astfel de probleme. Deci, ca să simplificăm, dacă profesorul a greşit o dată, făcînd şcolarului despre care vorbeam o recomandare incompetentă, dirigintele poate să greşească de zece sau de douăzeci de ori.

Nu ne îndoim însă că pe autorii regulamentelor şcolare nu-i închietează mai puţin nepricepera în arta pedagogică şi neglijenţele celor ce au ceva mai rar prilejul să şi le trădeze. Se ştie doar că adeseori o singură eroare pedagogică — din cele mai „neînsemnate" — poate să rateze o viaţă, şi nici unui educator nu i se poate îngădui să umbrească fie şi numai un singur destin. Dar cîte asemenea greşeli nu pot să vină din necunoaşterea copiilor, din nesocotirea la lecţie, în activităţile din afară de clasă şi extraşcolare, a particularităţilor lor individuale, a criteriilor psiho-pedagogice ale muncii cu cei mici!

De aceea, pentru a nu avea motive de derută în ordonarea exigenţelor faţă de fiecare din aceste categorii de dascăli, ar fi bine să nu insistăm tocmai asupra celor ce ar putea conduce la ideea că diriginţilor li s-ar cere totul, iar celorlalţi mai puţin. Mult mai mult ar trebui să se apese pe ideea că fiecare profesor are responsabilităţi care presupun dexterităţi şi calităţi de mîna întîi. Şi apoi, de ce să nu stăruim asupra faptului că toţi profesorii sînt datori să se simtă şi ei, cel puţin pentru clasele la care predau, nişte diriginţi — nişte **diriginţi auxiliari,** cum spunea prof. **Elisabeta Gheorghiu** din Craiova — preocupaţi în egală măsură să cultive deprinderile bune, concepţiile sănătoase, convingerile înaintate, atenţi la toate aspectele activităţii şi conduitei elevilor — şi obligaţi, în consecinţă, la un neslăbit efort de autoperfecţionare pe planuri multiple.

Poate nu ar trebui să uităm aici nici condiţiile concrete ale şcolilor — în care, de cele mai multe ori, numărul claselor se apropie de acela al cadrelor didactice — şi care ne împun să vedem în fiecare om de la catedră măcar un **posibil diriginte.** Căci aproape în orice şcoală un profesor care nu a fost diriginte într-un an poate să devină în anul următor. Or, înzestrarea pedagogică şi etică adecvată (dacă admitem că trebuie să existe una) nu se realizează „peste noapte", ci printr-o preocupare anterioară continuă.

De unde se vede că eticheta „bun numai de profesor", obişnuită în unele locuri, s-ar cuveni revizuită. Pentru că se naşte întrebarea: dacă nu e bun de diriginte ce va face şcoala cînd va avea nevoie de serviciile lui în această direcţie? Şi, mai ales, nedumerirea: dacă nu e bun de diriginte, cum poate fi un bun profesor?

STELA PREDESCU

RELIEF PE NEGATIV

Oricare ar fi motivele, încălcarea dispoziţiilor legale e inadmisibilă

Mai mulţi părinţi din comuna Tihna-Bîrgăului au semnalat că la şcoala din comuna respectivă s-au comasat clasele a III-a şi a IV-a şi că în aceste împrejurări, condiţiile de studiu nu mai erau aceleaşi. Părinţii erau pe bună dreptate îngrijoraţi.

Cum s-a ajuns la această comasare? Era vorba de un caz de forţă majoră? Fuseseră epuizate toate celelalte soluţii? Nicidecum.

La începutul anului şcolar cele două clase aveau efective normale, aşa încît ficare din ele putea să funcţioneze independent. Pe parcurs însă, directorul şcolii, Teodor Vrăzmaş, a aprobat transferarea ilegală a unor elevi din clasele amintite la şcoli din alte circumscripţii şcolare. A dat atîtea aprobări, încît efectivele au scăzut sub baremul admis de normele legale. Aşa s-a ajuns la o comasare.

Acesta a avut însă şi alte urmări: s-a desfiinţat un post de învăţător care-şi justifica existenţa şi s-a creat altul care abia trebuia justificat. Poate că tocmai aici este de căutat motivul transferărilor respective...

Oricare ar fi motivele, însă, aprobările pentru transfer rămîn ilegale şi ele sînt blamabile cu atît mai mult cu cît cel care le-a dat este un director de şcoală, adică un om pus să cultive spiritul legii atît în rîndurile colectivului pe care-l conduce, cît şi în activitatea lui de dascăl.

V. PRICOP

Exigenţă — da, dar şi faţă de sine

Unul din profesorii Liceului nr. 1 din Turnu Severin a notat o lucrare de control la geografie cu nota 2. Lucrarea aparţinea unui elev care mai avea, la obiectul respectiv, un 4 şi un 7 în timp ce la celelalte obiecte notele lui variau în general între 7, 8 şi 9. Ca urmare a notelor primite elevul a fost lăsat corijent la geografie în primul trimestu.

Ulterior, cercetîndu-se respectiva lucrare de control, s-a constatat că profesorul în cauză a nesocotit criteriile stabilite pentru aprecierea cunoştinţelor, dînd nota 2 acolo unde ar fi trebuit să dea cel puţin 6. Constatarea, făcută de un colectiv de inspectori şcolari şi de profesori de specialitate din oraşul Turnu Severin, a fost confirmată de specialişti din Ministerul Învăţămîntului. Ca atare oficialitatea şcolară a luat măsuri şi lucrurile au intrat în normal, notele acordîndu-se în spiritul regulamentelor.

Se pune totuşi întrebarea: n-a cunoscut profesorul criteriile de notare? N-a citit el regulamentele şcolare? Din cele constatate s-ar părea că da. Atunci, cum poate fi „notat" un astfel de profesor? Sau e vorba de o „exigenţă" care ascunde o răzbunare meschină? Oricum ar fi, nu există nici un fel de circumstanţe care să justifice abaterea — sancţionată, de altfel, de către inspectoratul şcolar.

ION LATEŞ

Scumpul mai mult păgubeşte

De curînd au apărut două documente importante atît pentru elevi cît şi pentru cei ce muncesc în şcoli — cadre didactice, personal auxiliar etc. Este vorba de Regulamentul şcolii generale şi de Regulamentul liceelor de cultură generală. Vrem să semnalăm aici, în legătură cu ele, doar un singur aspect care, credem, n-a fost soluţionat în modul cel mai fericit.

Se ştie că regulamentele cuprind norme menite să orienteze activitatea a peste 3 milioane de elevi şi aproape 200 000 de cadre didactice. Este de la sine înţeles, de asemenea, că ele trebuie să fie cunoscute şi de părinţii elevilor. Or, pînă acum aceste documente n-au fost difuzate nici în rîndurile elevilor, nici ale profesorilor, nici ale părinţilor. Tot ce s-a făcut este că s-a trimis în şcoli cîte un singur exemplar, aceasta găsindu-se, bineînţeles, în cabinetul directorului.

Lăsînd la o parte faptul că în orişice caz cunoaşterea foarte precisă a cerinţelor stabilite de regulamente este esenţialmente necesară pentru educaţia în ansamblu a elevilor şi pentru a le cultiva deprinderea de a înţelege şi a acţiona în spiritul legii, al normelor de disciplină etc., lipsa din şcoli a documentelor respective are şi alte consecinţe. Cercetînd miile de scrisori adresate forurilor de învăţămînt, inclusiv Ministerului Învăţămîntului, constatăm că cea mai mare parte ar fi devenit de prisos dacă semnatarii lor ar fi cunoscut regulamentele. Este evident că aceasta reprezintă un consum inutil de timp atît pentru cei în cauză, cît şi pentru zeci şi zeci de lucrători din cadrul organelor de învăţămînt.

Ce au de spus cei care au fixat tirajele celor două regulamente?

C. R.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Stînci ale formalismului în calea muncii metodice

(Urmare din pag. 1-a)

li se dădeau acum un veac elevilor de pe atunci. Eu cred că se impune să ne fixăm obiective realiste şi realizabile. Nu orice profesor poate fi un Gauss în specialitatea pe care o predă şi nici un Pestalozzi în pedagogie; de altfel, nici nu i se cere să fie. Investigaţiile, cercetările întreprinse în şcoală trebuie orientate în special spre domeniul metodico-ştiinţific, pentru a desprinde concluzii cu caracter aplicativ ce pot fi generalizate. Adică, prin analogie, exact ceea ce se realizează în laboratoarele uzinale în domeniul ştiinţelor aplicate şi al tehnicii. Altfel, cred eu, facem pseudocercetare sau, mai bine-zis, ne aflăm în treabă numai ca să fim la modă.

„Moda" şi falsele absolutizări

Pare puţin curios să vorbeşti într-un asemenea context despre modă — dar, din păcate, există mode şi în activitatea metodică şi ele aduc cu sine, cum este şi de aşteptat, cel mai cras formalism. Modele acestea sînt caracteristice mai ales inspectoratelor care, într-o anumită etapă, îşi concentrează atenţia asupra unui aspect oarecare, absolutizîndu-l şi lăsîndu-le pe toate celelalte în umbră. Desigur, pot exista, în anumite etape ale dezvoltării învăţămîntului, direcţii prioritare. A absolutiza însă aceste direcţii este nu numai ineficient, ci chiar dăunător. Prof. **GABRIELA STĂNCULESCU** exemplifică astfel această tendinţă: „A existat o etapă cînd diferite foruri de învăţămînt şi metodice au solicitat atenţia cadrelor didactice, într-un mod cvasiabsolutizant, asupra actualizării lecţiilor, o alta în care conta numai modernizarea tehnicii didactice, o alta — care mai durează în parte — dedicată aproape exclusiv aspectului formativ al lecţiei. Şi ne-am oprit doar la cîteva. Firesc, toate acestea au fost şi rămîn laturi majore ale procesului de învăţămînt, dar ele nu duc la nici un rezultat dacă le tratăm izolat, desprinse de contextul interacţiunii lor. Absolutizarea uneia sau alteia determină discontinuitate în muncă şi este pînă la urmă, o manifestare a formalismului."

*

În ultimii ani s-a pus adesea, cu fermitate, problema necesităţii de a lupta împotriva formalismului în predare. Mai rar s-a vorbit însă de formalismul existent la alt nivel — în munca metodică. Cu toate că şi în acest domeniu au intervenit destul de multe înnoiri, aici continuă încă să se lucreze adesea pe un făgaş vechi. Ni se pare că cere mai ales atenţie tendinţa de a se strecura un conţinut anacronic sub haina unor acţiuni menite să contribuie la modernizarea învăţămîntului, de a transforma aceste acţiuni în simple artificii formale. Se desfăşoară în prezent, pe un front larg, un amplu proces de perfecţionare multilaterală a învăţămîntului, a cărui reuşită depinde de dinamica fiecărui eşalon, de aplicarea creatoare a concepţiilor şi formelor moderne. Nisipul alunecător al formalismului trebuie eliminat total din dreptul fiecărui stîlp al fundaţiei. Căci edificiul modern şi complex pe care îl înalţă şcoala contemporană, impune un perfect echilibru de ansamblu, capacitate de adaptare rapidă la nou, dinamism şi eficienţă.

„Albatrosul" gata de zbor

(Urmare din pag. 1-a)

pre cele mai interesante şi mai pitoreşti regiuni ale ţării noastre — ţara Vrancei, ţara Oaşului, locurile marilor bătălii istorice.

Nouă este şi colecţia de geografie intitulată „Ţara la ea acasă" care va unifica precedentele serii de geografie.

Pe planul literaturii universale aşteptăm mult de la colecţia „Vitrina literară a secolului XX". În volume de aproximativ 150 de pagini, din care circa 10 vor fi afectate unei concise şi cuprinzătoare prezentări a autorului, vom încerca să selectăm lucrări cît mai reprezentative pentru cunoaşterea creaţiei unor scriitori ca Ilarie Voronca, Jean-Paul Sartre, Serghei Esenin, James Joyce, Unamuno etc.

Dăm o mare importanţă şi dicţionarelor. Fără a dubla activitatea editurilor cu profil ştiinţific, vom publica „Dicţionar de prejudecăţi şi erori", „Dicţionarul vieţii cotidiene de-a lungul secolelor", „Dicţionar de glorii postume" ş.a.

— Aminteaţi la început de intenţia Editurii de a satisface unele cerinţe cu caracter formativ.

— Exigenţele de ordin formativ vor fi pe primul plan al întregii noastre producţii editoriale. În acelaşi timp avem însă şi nişte preocupări speciale. Vom iniţia o colecţie intitulată provizoriu „Adolescenţa". Ea va cuprinde circa 40 de eseuri privind diferite laturi ale formării personalităţii şi caracterului, constituind un fel de cod de morală în acţiune. Ea va trata teme ca „Norocul", „Curajul", „Gingăşia", „Dragostea", „Dreptatea", „Moda", „Eşecul", „Blazarea", „Distracţia" etc. Vom edita şi o colecţie menită să contribuie la orientarea profesională a elevilor, intitulată „A fi sau a nu fi". A fi sau a nu fi arhitect, inginer, miner, actor, strungar etc. Răspunsul va fi de fiecare dată afirmativ, dar numai după ce se va arăta cadrul exact de cerinţe al fiecărei profesii. Proiectăm şi o colecţie menită să-i îndrume pe tineri în folosirea cît mai judicioasă a timpului liber, învăţîndu-i cum să asculte muzica, cum să citească, cum să observe cerul, cum să vadă un film, cum să construiască sau cum să facă experienţe.

— În ce măsură aţi ţinut seama în elaborarea proiectelor dv. de cerinţele învăţămîntului?

— În cea mai mare măsură. Chiar din titlurile de serii şi colecţii pe care le-am enumerat se poate vedea intenţia noastră de a sprijini şcoala în toate eforturile ei instructive şi formative. De altfel, ne vom strădui să ţinem o legătură cît mai strînsă cu şcolile, considerînd că între noi şi factorii de învăţămînt trebuie să existe un permanent dialog. Ne propunem să realizăm întîlniri periodice cu tinerii cititori şi cu profesorii, să înfiinţăm cluburi „Albatros", în toate şcolile din ţară.

Intenţiile noastre vor deveni evidente abia în anul viitor, pentru că viaţa unei edituri se aseamănă cu aceea a unei păduri tinere care creşte în timp. Problema este să creştem arbori puternici şi viabili, cu rădăcini bine înfipte în solul interesului tineretului.

Secretul reuşitei

(Urmare din pag. 1-a)

arhitect, oricare decorator, oricare constructor. În „sala cea mică" am văzut o expoziţie cu lucrări de grafică şi sculptură a prestigiosului cerc de arte plastice din şcoală, condus de profesorul Aurel Cordea. În această sală au loc întîlnirile nu mai puţin prestigiosului cerc literar al şcolii, condus de profesorul Teodor Curpaş, ca şi dezbateri etice interesante, discuţii aprinse pe cele mai diverse probleme ale contemporaneităţii. În a doua sală a clubului, „sala cea mare", se organizează reuniuni, dezbateri pe marginea viitoarei profesiuni, manifestări cultural-artistice. Dar nu despre activitatea deosebit de interesantă a clubului am vrut să scriu ci despre realizarea acestui impresionant lăcaş. În altă parte, el ar fi cerut zeci de mii de lei, ar fi solicitat munca unor artişti profesionişti, a unor oameni calificaţi. Aici totul s-a făcut aproape din nimic, cu generoasa fantezie a profesorilor, a elevilor, a părinţilor. Fiecare cărămidă a pereţilor vechii pivniţe a fost frumos şlefuită, faţuită, spălată. Uneori tencuiala a fost modelată cu degetele. Dacă stai să priveşti interesantele grilaje care mascheză sursele de căldură rămîi surprins de ingeniozitatea cu care profesorul de desen Aurel Cordea a ştiut să transforme într-un lucru de artă deşeurile de ţeavă şi fier-beton aruncate prin cine ştie ce cotlon. Cîteva bucăţi de aramă au căpătat, sub ciocanul minuit de mîini pricepute, aspectul unor scuturi devenite acum aplice

Cum de s-au putut realiza cele care ni s-au înfăţişat, de dimineaţă pînă seara, într-o zi petrecută la Satu Mare? Secretul reuşitei nu l-am găsit nici în investiţii mari de fonduri şi nici în plocoane. Totul s-a făcut prin munca şi ingeniozitatea oamenilor şcolii. Totul a fost posibil pentru că oamenii au căutat să cinstească locul în care muncesc.

Rețeaua bazelor turistice din învățămîntul de cultură generală pentru organizarea excursiilor interjudețene în vara anului 1970

JUDEȚUL ALBA

Alba Iulia : Școala profesională de construcții — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Abrud : Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Aiud : Liceul „Bethlen Gabor" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Sebeș : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Zlatna : Liceul „Horea" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL ARAD

Arad : Grupul școlar al Consiliului popular județean — 100 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Aradul Nou : Liceul nr. 4 — 70 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Ineu : Liceu — 50 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Gurahonț : Liceu — 50 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Radna : Liceu — 50 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Săvîrșin : Liceu — 50 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Sebiș : Liceu — 50 de locuri. Funcționează în iulie—august.

Șiria : Școala generală — 40 de locuri. Funcționează în iulie—august.

JUDEȚUL ARGEȘ

Corbeni — C. Argeș : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa.

Curtea de Argeș : Liceul „Vlaicu Vodă" — 150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa.

Cîmpulung : Liceul „Dinicu Golescu" — 150 de locuri. Funcționează între 1 iulie —1 septembrie. Se asigură și masa.

Pitești : Liceul „Nicolae Bălcescu" — 150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa.

JUDEȚUL BACĂU

Bacău : Liceul „G. Bacovia" (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa). Liceul pedagogic (100 de locuri (200 BTT). Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa). Liceul nr. 2 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august).

Tg. Ocna : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL BIHOR

Oradea : Liceul „Emanoil Gojdu" (200 de locuri. Funcționează în iulie). Liceul nr. 4 (200 de locuri. Funcționează în iulie). Grupul școlar profesional (160 de locuri. Funcționează în iulie. Se asigură și masa). Liceul pedagogic „Iosif Vulcan" (200 de locuri. Funcționează în luna august). Liceul nr. 2 (150 de locuri. Funcționează în luna august).

Beiuș : Liceul „Samuel Vulcan" (200 de locuri. Funcționează în iulie. Se asigură și masa). Liceul nr. 2 (200 de locuri. Funcționează în iulie). Școala profesională (150 de locuri. Funcționează în august).

Aleșd : Liceu — 100 de locuri. Funcționează în luna iulie.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Beclean : Școala generală — 50 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august. Se asigură și masa.

Teaca : Școala generală — 50 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august.

Prundul Bîrgăului : Școala generală — 50 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august. Se asigură și masa.

Bistrița : Liceul nr. 1 (80 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august. Se asigură și masa). Școala sanitară (100 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august. Se asigură și masa).

Telciu : Școala generală — 50 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august.

Sîngeorz-Băi : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 20 iunie—20 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL BOTOȘANI

Botoșani : Liceul „A. T. Laurian" — 200 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa.

Dorohoi : Liceul nr. 1 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

Bucecea : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL BRAȘOV

Brașov : Școala generală nr. 5 (60 de locuri. Funcționează între 25 iunie—15 august). Școala generală nr. 19 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august). Școala generală nr. 22 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august).

Codlea : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

Feldioara : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 25 iunie—31 august.

Orașul Victoria : Liceu — 35 de locuri. Funcționează între 25 iunie—31 august.

Șercaia : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 15 iulie—31 august.

Rupea : Liceul „Șt. O. Iosif" — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Predeal : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 20 iunie—31 iulie.

Făgăraș : Liceul „Radu Negru" — 150 de locuri. Funcționează între 20 iunie—31 august.

JUDEȚUL BRĂILA

Brăila : Liceul nr. 1 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie). Liceul nr. 4 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie. Se asigură și masa). Liceul economic (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie). Liceul „N. Bălcescu" (100 de locuri. Funcționează între 1 august—31 august). Liceul nr. 3 (100 de locuri. Funcționează între 1 august—31 august). Centrul școlar de construcții (100 de locuri. Funcționează între 1 august—31 august).

JUDEȚUL BUZĂU

Buzău : Liceul „Mihai Eminescu" — 75 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Caransebeș : Liceul nr. 1 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august. Se asigură și masa). Liceul nr. 2 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august. Se asigură și masa).

Oravița : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august. Se asigură și masa.

Moldova Nouă : Liceu — 75 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

Mehadia : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

Bozovici : Liceu — 90 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

JUDEȚUL CLUJ

Cluj : Grupul școlar auto — 200 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august. Se asigură și masa.

Turda : Liceul „M. Viteazul" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august. Se asigură și masa.

Dej : Liceul „Andrei Mureșan" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august. Se asigură și masa.

Gherla : Liceul „Ana Ipătescu" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august. Se asigură și masa.

Huedin : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL COVASNA

Sf. Gheorghe : Liceul nr. 1 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august). Liceul nr. 2 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august).

Covasna : Liceu — 70 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL CONSTANȚA

M. Kogălniceanu : Liceu — 75 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Topraisar : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Medgidia : Liceul nr. 1 — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Cernavodă : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Hîrșova : Liceu — 140 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Cobadin : Liceu — 70 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Constanța : Liceul economic — 250 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Pucioasa : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

Tîrgoviște : Liceul „Ienăchiță Văcărescu" — 150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

Găești : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL DOLJ

Calafat : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Craiova : Liceul „Frații Buzești" (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie. Se asigură și masa). Liceul nr. 3 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie. Se asigură și masa). Școala generală de surzi (200 de locuri. Funcționează între 1 august—31 august. Se asigură și masa).

Filiași : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL GALAȚI

Galați : Liceul pedagogic (140 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august). Liceul nr. 4 (100 de locuri. Funcționează între 1 august—31 august).

JUDEȚUL GORJ

Tg. Jiu : Liceul „Ecat. Teodoroiu" (150 de locuri. Funcționează între 1 august—1 septembrie. Se asigură și masa). Liceul nr. 1 „T. Vladimirescu" (150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 august. Se asigură și masa).

JUDEȚUL HARGHITA

Miercurea Ciuc : Liceu (150 de locuri. Funcționează între 5 iulie—15 august. Se asigură și masa). Școala tehnică postliceală (80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august).

Odorheiul Secuiesc : Liceul „Dr. Petru Groza" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Gheorghieni : Liceul „Salamon Ernő" (120 de locuri. Funcționează între 5 iulie—31 august. Se asigură și masa). Școala generală nr. 1 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august). Școala profesională (80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august).

Ditrău : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 5 iulie—31 august.

Toplița : Școala profesională — 150 de locuri. Funcționează între 15 iulie—31 august.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Deva : Școala profesională construcții — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august. Se asigură și masa.

Simeria : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august. Se asigură și masa.

Brad : Liceul „Avram Iancu" — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august. Se asigură și masa.

Hațeg : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august. Se asigură și masa.

Pui : Școala generală — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august.

Orăștie : Liceul „A. Vlaicu" (50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august). Liceul economic (50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august. Se asigură și masa).

JUDEȚUL IALOMIȚA

Amara : Școala generală — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL IAȘI

Iași : Școala profesională construcții — 500 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa.

Pașcani : Liceul „Constantin Burcă" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură masă la Casa de copii.

JUDEȚUL ILFOV

Giurgiu : Liceul „I. Maiorescu" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

Oltenița : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa.

Buftea : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Baia-Mare : Liceul de construcții (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august). Liceul „Gh. Șincai" (120 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august. Se asigură și masa). Liceul economic (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie).

Sighetul Marmației : Liceul „Dragoș Vodă" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

Vișeul de Sus : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—15 august.

JUDEȚUL MEHEDINȚI

T. Severin : Liceul pedagogic (150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie). Liceul „Traian" (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa). Liceul nr. 2 (50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie). Liceul nr. 3 (80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie. Se asigură și masa).

JUDEȚUL MUREȘ

Tg. Mureș : Liceul „Bolyai Farkaș" (90 de locuri. Funcționează între 20 iunie—15 iulie și 15 august—31 august). Grupul școlar de construcții (400 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august).

Reghin : Liceul nr. 2 (100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august). Liceul nr. 1 (100 de locuri. Funcționează între 15 iunie—15 iulie și 15 august—31 august. Se asigură și masa).

Sîngeorgiu de Pădure : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 25 iunie—25 august.

Sovata : Liceu — 200 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august.

Sighișoara : Școala generală nr. 2 — 100 de locuri. Funcționează între 25 iunie—25 august.

JUDEȚUL NEAMȚ

Piatra Neamț : Liceul „Petru Rareș" (80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august). Școala ajutătoare (70 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august).

Bistrița : Școala generală — comuna Viișoara — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august.

Roman : Liceul nr. 1 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august.

Tg. Neamț : Școala ajutătoare — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—25 august.

JUDEȚUL OLT

Slatina : Liceu nr. 1 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Caracal : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Corabia : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Balș : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL PRAHOVA

Sinaia : Liceu — 70 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Breaza : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Cîmpina : Liceul „N. Grigorescu" — 80 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Ploiești : Liceul nr. 6 — 250 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Vălenii de Munte : Liceul „N. Iorga" — 60 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Mizil : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Slănic Prahova : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

Urlați : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 10 iulie—15 august.

JUDEȚUL SATU-MARE

Satu-Mare : Școala generală pentru surzi — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie. Se asigură și masa.

Carei : Liceul de cultură generală — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 iulie. Se asigură și masa.

JUDEȚUL SĂLAJ

Zalău : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

Șimleul Silvaniei : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

Cehul Silvaniei : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL SIBIU

Avrig : Liceul „Gh. Lazăr" — 60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Mediaș : Liceul „Ștefan Ludwig Roth" — 150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Miercurea : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Sibiu : Grupul școlar str. Dr. I. Rațiu — 200 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

Tălmaciu : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL SUCEAVA

Suceava : Grupul școlar profesional și tehnic — 200 de locuri. Funcționează între 15 iulie—30 august. Se asigură și masa.

Rădăuți : Liceul nr. 2 — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august. Se asigură și masa.

Gura Humorului : Liceu — 40 de locuri. Funcționează între 5 iulie—30 august. Se asigură și masa.

Cîmpulung : Școala generală nr. 3 — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

Vatra Dornei : Școala generală nr. 1—80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

Fălticeni : Liceul nr. 2 — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL TELEORMAN

Alexandria : Liceu — 100 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Roșiorii de Vede : Liceu — 300 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Tr. Măgurele : Liceu — 120 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Zimnicea : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Videle : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

JUDEȚUL TULCEA

Tulcea : Liceul nr. 1 (70 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august). Liceul nr. 2 (60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Sulina : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Măcin : Liceu — 60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Babadag : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL TIMIȘ

Timișoara : Școala profesională de construcții — 100 de locuri. Funcționează între 20 iunie—31 august.

Lugoj : Liceul „C. Brediceanu" — 80 de locuri. Funcționează între 20 iunie—31 august.

JUDEȚUL VASLUI

Huși : Liceul „Cuza Vodă" — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august.

Vaslui : Liceul „M. Kogălniceanu" — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie—20 august. Se asigură și masa.

JUDEȚUL VÎLCEA

Rm. Vîlcea : Liceul „N. Bălcescu" — 60 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

Brezoi : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

Drăgășani : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

Horezu : Liceu — 80 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

Băbeni : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie—30 august.

JUDEȚUL VRANCEA

Focșani : Liceul „Al. I. Cuza" (50 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie). Liceul „Unirea" (50 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie). Școala profesională de mecanici agricoli (50 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie).

Panciu : Liceul „I. Slavici" — 50 de locuri. Funcționează între 15 iunie— 1 septembrie.

Odobești : Liceu — 40 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Adjud : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Mărășești : Liceu — 50 de locuri. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Liceul de muzică nr. 2 — Intrarea Filioarei — 70 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie.

Liceul nr. 15 — Bd. Dimitrov nr. 91 — 150 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie. Se asigură și masa.

Școala generală nr. 64 — Bd. Gării de Est nr. 8 — 175 de locuri. Funcționează între 1 —31 iulie. Se asigură și masa.

Școala generală nr. 70 — str. Cezar Boiiac — 55 de locuri. Funcționează între 1—31 august. Se asigură și masa.

Școala de ambliopi — str. Austrului nr. 33 — 73 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie.

Școala generală nr. 73 — Cal. Călărași nr. 16—65 de locuri. Funcționează între 1—31 august. Se asigură și masa.

Școala generală nr. 128 — str. Ion Creangă — 100 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie.

Școala generală nr. 150 — Bd. Dr. Petru Groza nr. 29 — 74 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie. Se asigură și masa.

Liceul de arte plastice — str. Nuferilor nr. 12 — 50 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie.

Școala generală nr. 17 — str. Petöfi nr. 16 — 250 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie. Se asigură și masa.

Școala pentru surzi nr. 2 — str. Polizu nr. 15 — 80 de locuri. Funcționează între 1—31 august.

Grupul școlar de construcții montaj — Bd. Leontin Sălăjan nr. 12 — 600 de locuri. Funcționează între 1—31 iulie.

Rețeaua taberelor de odihnă din învățămîntul de cultură generală, pedagogic și de artă

JUDEȚUL ALBA

Cimpeni (stația Cimpeni) : Internatul liceului — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 6 iulie—25 august.

Izvorul Ampoiului (stația Zlatna) : Internatul școlii generale — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 6 iulie—25 august.

Intregalde (stația Teiuș) : Internatul școlii generale — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 6 iulie—25 august.

JUDEȚUL ARAD

Moneasa (stația Sebiș) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 3 iulie—2 septembrie.

Dezna (stația Sebiș) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 30 iunie—30 august.

Păuliș (stația Păuliș) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 23 iunie—6 septembrie.

Odvoș (stația Corfeni) : Local special — 80 de locuri pe serie. Funcționează între 26 iunie—6 septembrie.

JUDEȚUL ARGEȘ

Stoenești (stația Cîmpulung) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—30 august.

Bughea de Jos (stația Cîmpulung) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—30 august.

Voinești (stația Cîmpulung) : Școala — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 12 iulie—30 august.

Păuleasca (Pitești) : Local special — 300 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—30 august.

Nucșoara (stația Curtea de Argeș) : Local special — 400 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—30 august.

JUDEȚUL BACĂU

Valea Uzului (stația Valea Uzului) : Local special — 220 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—2 septembrie.

JUDEȚUL BIHOR

Nucet (stația Dr. Petru Groza) : Local special — 400 de locuri pe serie. Funcționează între 19 iunie—10 septembrie.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Rodna (stația Rodna) : Școala generală — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—15 august.

JUDEȚUL BRAȘOV

Bran (stația Brașov) : Local special — 450 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Brădet (stația Brașov) : Local special — 320 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Budila (stația Budila) : Local special — 180 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Dîmbu Morii (stația Brașov) : Local special — 160 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Stupini (stația Brașov) : Local special — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Timișul de Sus (stația Timișul de Sus) : Local special — 180 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Zizin (stația Brașov) : Local special — 300 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—1 septembrie.

Săcele (stația Brașov) : Internatul liceului Săcele — 80 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—15 august.

JUDEȚUL BUZĂU

Arbănași (stația Beceni) : Local special — 150 de locuri. Funcționează între 1 iulie—31 august.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Poneasca (stația Herculane pentru cei care vin prin Tr. Severin, Oravița pentru cei care vin prin Timișoara) : Local special — 350 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—9 septembrie.

Valea Miniș (stația Herculane pentru cei care vin prin Tr. Severin, Oravița pentru cei care vin prin Timișoara) : Local special — 125 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—9 septembrie.

Cereșnaia (stația Reșița) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—9 septembrie.

Băile Herculane (stația Băile Herculane) : Local special — 90 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—9 septembrie.

Maciova (stația Caransebeș) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—9 septembrie.

Delinești (stația Caransebeș) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—9 septembrie.

JUDEȚUL CLUJ

Leghia Aghireș (stația Aghireș) : Local special — 170 de locuri pe serie. Funcționează între 16 iunie—31 august.

Ciucea-Negreni (stația Ciucea) : Școala generală — 120 de locuri pe serie. Funcționează între 2 iulie—31 august.

Poieni-Traniș (stația Poieni) : Școala generală — 110 locuri pe serie. Funcționează între 2 iulie—31 august.

Iara (stația Cîmpia Turzii) : Liceu — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 2 iulie—31 august.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Năvodari (stația Năvodari) : Local special — 3 240 de locuri pe serie. Funcționează între 10 iunie—12 septembrie.

2 Mai Mangalia (stația Mangalia) : Local special — 255 de locuri. Funcționează între 10 iunie—12 septembrie.

Costinești (stația Costinești) : Local special — 240 de locuri pe serie. Funcționează între 10 iunie—12 septembrie.

Schitu (stația Costinești) : Local special — 165 de locuri pe serie. Funcționează între 10 iunie—12 septembrie.

JUDEȚUL COVASNA

Olteni (stația Bodoc) : Local special — 220 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—31 august.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Gilma Moroeni (stația Tîrgoviște) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—31 august.

Dobrești (stația Tîrgoviște) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—31 august.

JUDEȚUL GORJ

Peștișani (stația Tg. Jiu) : Internatul liceului — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 3 iulie—1 septembrie.

Novaci (stația Tg. Jiu) : Internatul liceului — 250 de locuri pe serie. Funcționează între 3 iulie—1 septembrie.

Școala generală Cernădia (stația Tg. Jiu) : Local special — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 3 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL HARGHITA

Homorod-Băi (stația Miercurea Ciuc, Odorhei) : Local propriu — 800 de locuri pe serie. Funcționează între 17 iunie—2 septembrie.

Chirui-Băi (stația Miercurea Ciuc, Odorhei) : Local propriu — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 17 iunie—2 septembrie.

Toplița (stația Toplița) : Internatul liceului — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—15 august.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Bretea Heriului (stația Bretea Heriului) : Liceul special și școala generală — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 4 iulie—3 septembrie.

Geoagiu-Băi (stația Geoagiu) : Școala generală — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 4 iulie—18 septembrie.

Orăștioara de Sus (stația Orăștie) : Școala generală — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 4 iulie—3 septembrie.

Sarmisegetuza (stația Sarmisegetuza) : Școala generală — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 4 iulie—3 septembrie.

Vața de Jos (stația Vața de Jos) : Școala generală — 100 de locuri. Funcționează între 4 iulie—3 septembrie.

Uricani (stația Lupeni) : Școala generală — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 4 iulie—18 august.

JUDEȚUL IAȘI

Bucium (stația Iași) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—31 august.

Muncelul de Sus (stația Pașcani) : Local special — 180 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—31 august.

JUDEȚUL ILFOV

Virtejul (stația București) : Local special — 300 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—3 septembrie.

Snagov (stația București) : Internatul liceului — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Baia Mare — Izvoare (stația Baia Mare) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 22 iunie—8 septembrie.

Borșa (stația Borșa) : Internatul liceului — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 8 iulie—22 august.

Cavnic (stația Baia Mare) : Internatul liceului — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 8 iulie—22 august.

JUDEȚUL MEHEDINȚI

Baia de Aramă (stația Tr. Severin) : Liceu — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—1 septembrie.

JUDEȚUL MUREȘ

Răstolița (stația Răstolița) : Local special — 320 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie.

Lăpușna (stația Reghin) : Local special — 80 locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie.

JUDEȚUL NEAMȚ

Bicaz (stația Bicaz) : Internatul liceului — 160 de locuri pe serie. Funcționează între 18 iunie—25 august.

P. Neamț (stația P. Neamț) : Internatul liceului de fete — 90 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—25 august.

Tg. Neamț (stația Pașcani) : Internatul liceului — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—31 august.

JUDEȚUL PRAHOVA

Bușteni (stația Bușteni) : Local special — 160 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iunie—1 septembrie.

Sinaia (stația Sinaia) : Local special — 180 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iunie—1 septembrie.

Telega (stația Telega de Cîmpina) : Local special — 320 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iunie—1 septembrie.

Ștefești (stația Slănic Prahova) : Local special — 270 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iunie—1 septembrie.

Suzana (stația Mîneciu Ungureni) : Local special — 120 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iunie—1 septembrie.

Cheia (stația Mîneciu Ungureni) : Local special — 290 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iunie—1 septembrie.

JUDEȚUL SATU-MARE

Negrești Oaș (stația Satu-Mare) : Internatul liceului — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 1—30 august.

JUDEȚUL SĂLAJ

Cabana Meseș-Zalău (stația Crișeni-Zalău 9 km) : Local special — 60 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie.

Bădăcini (stația Șimleu Silvaniei, 4 km) : Local special — 60 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie.

Ileanda (stația Ileanda) : Internatul liceului — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 25 iunie—1 septembrie.

JUDEȚUL SIBIU

Săliște I (stația Săliște) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—31 august.

Săliște II (stația Săliște) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—31 august.

Sadu V (stația Sibiu) : Local special — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—31 august.

JUDEȚUL SUCEAVA

Cîmpulung Moldovenesc (stația Cîmpulung Moldovenesc) : Liceul „Dragoș Vodă" — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iulie—15 august.

JUDEȚUL TIMIȘ

Bogda (stația Timișoara) : Local special — 250 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie (5 serii).

Poeni Strîmbu (stația Margina) : Local special — 75 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie.

Poeni Sat (stația Margina) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 20 iunie—1 septembrie.

JUDEȚUL VÎLCEA

Călimănești Păușa (stația Călimănești) : Local special — 200 de locuri pe serie. Funcționează între 17 iunie—2 septembrie.

Călimănești Cozia (stația Călimănești) : Local special — 150 de locuri pe serie. Funcționează între 17 iunie—2 septembrie.

Brezoi Lotru (stația Lotru) : Local special 110 locuri pe serie. Funcționează între 17 iunie—2 septembrie.

JUDEȚUL VRANCEA

Cotești (stația Focșani) : Local special — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 15 iunie—6 septembrie.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

București-Mogoșoaia (stația București Nord) : Local special (cabane) — 120 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Pădurea Buda (stația București Nord) : Local special (cabane) — 215 locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Pădurea Pustnicu (stația București Nord) : Local special (cabane) — 215 locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Pădurea Snagov-Parc (stația București Nord) : Local special (cabane) — 400 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Pădurea Snagov-Sat (stația București Nord) : Corturi — 100 de locuri pe serie. Funcționează între 1 iulie—31 august.

Rețeaua taberelor și a bazelor turistice din învățămîntul de cultură generală, pedagogic și de artă pentru anul 1970 s-a întocmit pe baza propunerilor inspectoratelor școlare județene (al municipiului București).

Taberele de pe litoral, taberele de instruire a activului U.T.C. și pionierești și taberele sportive vor fi stabilite pe serii și localități de către Ministerul Învățămîntului, Comitetul Central al U.T.C. și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, iar programarea lor va fi comunicată pînă la 5 aprilie 1970, inspectoratelor școlare.

Programarea trimiterii elevilor în taberele de la munte se va face pe baza înțelegerii reciproce dintre inspectoratele școlare, pe baza unor minute încheiate în acest scop. Inspectoratele școlare care nu au posibilitatea să-și organizeze tabere în cuprinsul județului propriu, vor solicita sprijinul județelor situate în zone balneoclimaterice, pentru a-și trimite copiii în taberele din rețeaua publicată sau în alte tabere amenajate în internate sau localuri de școli.

Programarea cazării elevilor la bazele turistice se va face de către inspectoratele școlare județene care au în subordine internatele și școlile respective.

Într-un număr următor al gazetei, va fi publicată rețeaua taberelor și bazelor turistice din învățămîntul profesional și pentru liceele de specialitate din subordinea celorlalte ministere și organizații centrale tutelare de școli.

INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC
BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

1. Conferențiar la catedra de metodica limbilor moderne și clasice, disciplina limba engleză — poziția 6 din statul de funcțiuni ;
2. Conferențiar la catedra de pedagogie generală și comparată, disciplina sociologiee educațională — poziția 5 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial al R. S. România — partea III nr. 42/5 martie 1970, la secretariatul rectoratului Institutului central de perfecționare a personalului didactic din București, Calea Dorobanților nr. 32, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului în termen de 2 luni de la data expirării termenului de înscriere.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul institutului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1037 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 10 aprilie 1970 | 4 pagini 25 bani

În acest număr:

■ **Cum ar trebui să fie un manual preparator pentru gramatica limbii române**

■ **Învățământul — un sistem deschis**

■ **De la școala cunoștințelor la școala științei**

LOGICA ACȚIUNII

Rîndurile de față succed nu numai în timp, dar și în idee, celor publicate în numărul precedent, în același loc.

Imperativul inițiativă despre care vorbeam acum o săptămînă, sub titlul „Datoria de a gîndi", nu poate fi realizat în orice condiții. Activitatea fructuoasă, în învățămînt ca și în oricare alt domeniu, cere o legătură logică între ceea ce intenționezi, ceea ce întreprinzi în practică și ceea ce realizezi în final.

Rezultatele oricărei acțiuni, ale oricărei întreprinderi trebuie întotdeauna măsurate, ca să le cunoaștem valoarea. Să vedem ce a rezultat. Să vedem care a fost randamentul, folosul, rostul. Operația de măsurare a rezultatelor se face, desigur, la sfîrșit, după ce acțiunea s-a încheiat. Dar la rezultate trebuie să gîndim de la început, din faza de proiect. Din momentul în care ne propunem să întreprindem ceva trebuie să apreciem, să estimăm ce va rezulta, să stabilim în prealabil rațiunea de a fi a celor intenționate. Și să nu întreprindem ceea ce vedem că nu „rentează". Forțele ne sînt necesare pentru acțiuni folositoare. La ce să le pierdem în întreprinderi sterile ?

Totul este atît de simplu, atît de ușor de înțeles, atît de firesc, încît pare că nu mai e necesar să fie spus. Și totuși, cît de multe complicații se creează din irosirea zadarnică a forțelor !

Să ne imaginăm cît de mult s-ar netezi drumul pe care mergem dacă ne-am opri numai la ceea ce are rațiune de a fi, numai la ceea ce poate duce la un rezultat efectiv, concret și bun. Cită energie care se irosește ar putea fi mai bine canalizată ! Ce bine ar fi dacă ne-am întreba de fiecare dată, înainte de a trece la fapt : ce urmărim ? ; unde vrem să ajungem ? ; ce rezultate întrevedem ? De ce facem, de pildă, interasistențele la lecții ? ; cu ce rezultate se soldează ele ? ; cu ce rezultate au loc discuțiile în colectivele de catedră, sesiunile de referate științifice ? Et caetera, et caetera.

Multe, prea multe se fac pentru a îndeplini formal o cerință. Prea multe se fac fără a asigura și bunele rezultate. Rapoartele de activitate se mai elaborează și acum de multe ori la diferite niveluri și sectoare ale învățămîntului cu date neinterpretate. La analiza de fond se trece rar.

Supraîncărcarea în învățămînt — trebuie să o recunoaștem — vine în mare parte de la ceea ce se face inutil. Să stabilim ce este util și ce nu, e mai greu. Totuși, oricît ar fi de greu, efortul acesta trebuie făcut. La baza acțiunii trebuie să stea piedestalul solid al necesității, trebuie să stea o concluzie ieșită din cercetarea realității, din investigații, din studii care să o justifice.

E. M.

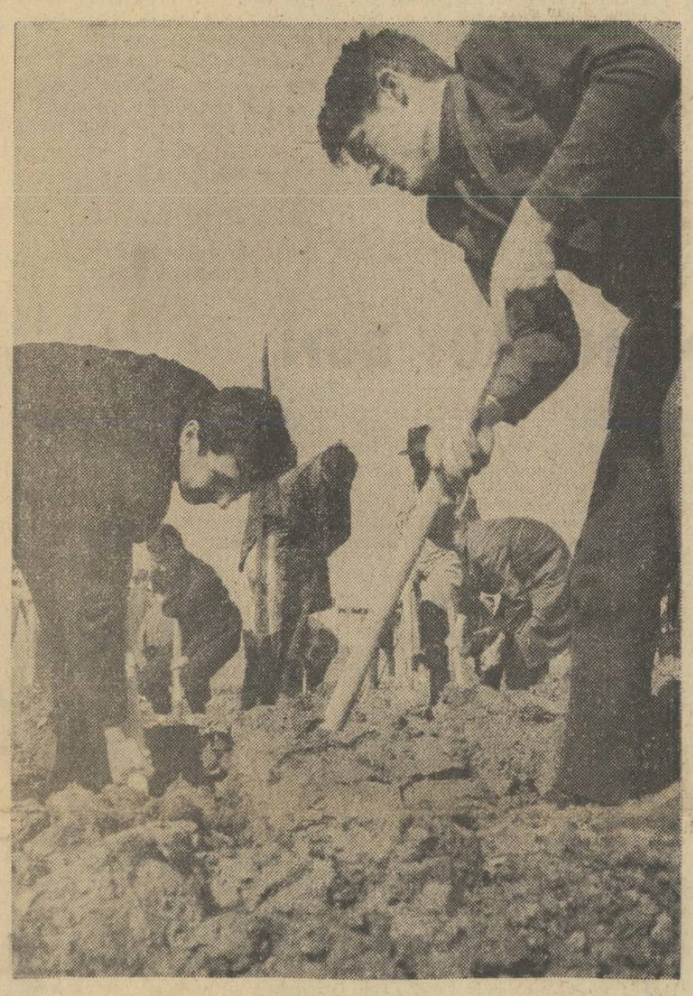

PRIMĂVARĂ

Primăvară, cer limpede, pomi în floare. Vacanță. O vacanță care continuă, pe alte planuri și cu alte coordonate, munca educativă a școlii, adăugîndu-i mai multă spontaneitate și atractivitate, mai multă imaginație, mai mult inedit decît permite rigoarea lecțiilor.

Șantierele primăverii răsună în aceste zile de entuziasm tineresc. Trei sute de elevi din Mineciu, județul Prahova, au plantat cîteva hectare de rășinoase și apoi, ca răsplată pentru hărnicia lor, au fost invitați la un impresionant spectacol folcloric prezentat la căminul cultural. Colegii lor din Ceauru, județul Gorj, au defrișat și amenajat în cîteva zile 10 hectare de teren. Alte sute de elevi au împînzit străzile Hunedoarei, amenajînd spații verzi și baze sportive, curățind parcul, aleile, plantînd pomi. Alte mii și mii înscriu, în toate colțurile țării, noi și noi înfăptuiri în cronica muncii voluntar-patriotice. Din programul vacanței nu lipsesc nici excursiile și drumețiile. Stadioanele sînt și ele pline de pionieri și școlari, iar teatrele și cinematografele au organizat pentru ei, în multe locuri, microstagiuni speciale.

Pretutindeni acțiunile prilejuite de vacanță constituie o minunată școală a muncii, o valoroasă sursă de îmbogățire spirituală a elevilor.

MENTALITATEA PRACTICĂ

Învățămîntul românesc este interesat de realizarea prin instrucție și educație a unei mentalități practice. Progresul social e condiționat de capacitatea indivizilor de a gîndi și a acționa practic, eficient. Această capacitate se află în funcție de măsura în care ei sînt formați astfel încît să fie receptivi la problemele pe care le pune perfecționarea realității și înzestrați cu întreg complexul de cunoștințe și de abilități pe care le presupune în mod obligatoriu această perfecționare.

Activitatea practică se află de mult timp în atenția învățămîntului nostru și ea s-a realizat într-o măsură în cadrul procesului instructiv-educativ. Dar formarea unei mentalități practice — cu sensul precis pe care îl are această expresie — nu a fost fixată ca obiectiv important al învățămîntului, n-a fost formulată ca unul din țelurile majore ale educației, ci a decurs doar, într-o măsură mai mare sau mai mică, din preocuparea de a lega școala de viață.

Acum, această cerință a fost propusă nu numai ca o temă care se cere luată în studiu, cu toată complexitatea de probleme pe care o presupune judicioasa ei rezolvare științifică, dar și ca un deziderat ce se cere realizat imediat, în viața de fiecare zi a școlii. Considerînd-o drept problemă de mare actualitate, care interesează pe fiecare om al școlii, ne-am adresat unor specialiști, solicitîndu-i să ia în discuție unele dintre principalele aspecte pe care ea le implică. Publicăm în acest număr opiniile conf. univ. dr. **PANTELIMON GOLU,** care argumentează ideea că teoreticul și practicul trebuie să fie considerate ca verigi simultane ale actului învățării, precum și opiniile asist. univ. **PAULA CONSTANTINESCU,** pentru care cunoașterea își găsește finalitatea în acțiune.

„ÎN STRUCTURA INTIMĂ A ACTULUI ÎNVĂȚĂRII, TEORETICUL ȘI PRACTICUL TREBUIE SĂ FIE CONSIDERATE CA VERIGI SIMULTANE"

Societatea contemporană — apreciază conf. univ. PANTELIMON GOLU — solicită oameni cu o personalitate complexă, care să poată acționa în egală măsură și în planul teoretic, și în cel practic. Din această cerință socială decurg firesc și cerințe cu caracter formativ care au în vedere acest dublu aspect al dezvoltării personalității.

S-a încetățenit însă, în rîndurile unor profesori, o reprezentare cam eronată. Se operează îndeobște, în aprecierea elevilor, o anume disjuncție a funcțiilor, considerîndu-se că există unii dotați cu inteligență practică și alții cu inteligență teoretică. Bineînțeles că, dacă testăm un copil după un anumit număr de ani de învățătură, el va fi mai tare pe linia abilităților practice și mai puțin ajutorat pe linie interpretativă, teoretică — sau invers. Dar acestea sînt separări efectuate între momentul inițial unitar al intelectului și acumularea prin exercițiu a unor efecte la polul practic și a altora la polul pur intelectual, sînt rezultate ale învățării sau, mai bine zis, ale unei anumite orientări a acesteia. Cred însă că tocmai aici se cuvin aduse unele corectări.

Din punct de vedere psiho-pedagogic, sarcina este ca de la început cunoștințele și deprinderile să le fie insuflate, infiltrate copiilor în mod unitar, ca de la început ei să învețe a gîndi și a acționa practic. Aceasta înseamnă că nu trebuie să învețe fără a rezolva probleme și nici nu trebuie lăsați să alunece pe panta pur aplicativă, fără să știe să raționeze. Este deci vorba de un proces simultan, care presupune întrepătrunderea strictă a elementelor teoretice și practice.

Din păcate, ceea ce este cel mai adesea mai slab în structura procesului de învățare așa cum se practică el în mod obișnuit în școală nu este faptul că nu s-ar face teoretizări sau nu s-ar face aplicații practice. Se fac, și încă într-o măsură destul de largă. Chiar din clasa I se efectuează numeroase aplicații cu bile, cartonașe, bețișoare etc. Ce să mai spunem de clasele mari, unde au loc frecvent aplicații, demonstrații, lucrări de laborator

(Continuare în pag. a 4-a)

„A CUNOAȘTE ÎNSEAMNĂ A CUNOAȘTE PENTRU A ACȚIONA, PENTRU A TRANSFORMA REALITATEA ȘI A O OPTIMIZA"

Consider că din punctul de vedere al cerințelor practicii, a cunoaște înseamnă a cunoaște pentru a acționa, pentru a transforma realitatea și a o optimiza, optimizînd în același timp înseși modalitățile de acționare orientate spre transformarea ei — afirmă asist. univ. PAULA CONSTANTINESCU. J. Piaget spunea că a cunoaște înseamnă a opera, a putea să transformi.

Școala fiind, între altele, o instituție destinată facilitării proceselor de cunoaștere, este implicit și o instituție care poate cultiva mentalitatea practică. În acest scop cred că este necesar să se țină seama de unele premise. Mai întîi, receptivitatea față de problemele practicii este, în mare, o caracteristică general umană. Aflîndu-se într-un raport direct cu realitatea, cu viața, omul este permanent stimulat de dorința de a acționa adecvat pentru a transforma realitatea în raport cu trebuințele umane. Pe de altă parte, această trebuință este deosebit de pronunțată la tineretul contemporan, care trăiește într-un secol al tehnicii ce creează cadrul unor mari probleme practice. Expresia specifică a tehnicii contemporane are și această consecință, a multiplelor întrebări pe care omul și le pune în raport cu acțiunile concrete ce urmează să le întreprindă asupra realității.

De ce, dacă dispunem de aceste premise, abilitățile practice nu se realizează ca o consecință firească a însuși procesului de învățămînt ? Cred că procesul de instrucție nu ia suficient în considerație toate posibilitățile de referință la practică, nici interesele practice existente sau virtuale ale elevilor. Nu se ține încă seama îndeajuns că aceste interese practice pot cere o împlinire prin cunoștințe vii, active și pot servi drept sursă pentru stimularea intereselor elevului, într-un neîntrerupt proces de condiționare reciprocă. Profesorii mai fac uneori eroarea de a privi practicul ca pe o anexă formală a teoreticului, fără să înțeleagă utilitatea acestuia chiar pentru succesul activității informative și formative. Așa se întîmplă că, uneori, se trece rapid în timpul lecției peste acele elemente care țin de aplicație și care nu sînt integrate organic în structura cunoștințelor predate. Dar chiar și atunci cînd profesorii dau atenția cuvenită aspectelor practice, acestea sînt disociate de cele teoretice și puse într-un raport de succesiune față de acestea.

(Continuare în pag. a 4-a)

DISCIPLINĂ ȘI CREATIVITATE

După cum se știe, de curînd a fost adoptată Legea organizării și disciplinei muncii în unitățile socialiste de stat. Această lege — care exprimă esența socialistă a raporturilor de muncă și democratismul profund al orînduirii noastre, răspunzînd unui imperativ major în procesul de perfecționare a activității unităților socialiste — a avut o largă rezonanță în învățămînt, deoarece prevederile ei, constituind pîrghii esențiale de îmbunătățire a muncii în școlile de toate gradele, reprezintă în același timp coordonate majore ale însuși procesului de educație. Un schimb de opinii pe care redacția noastră l-a inițiat recent cu unele cadre din conducerea inspectoratelor școlare județene a subliniat cu tărie această idee, evidențiind totodată faptul că spiritul de disciplină, respectarea ei riguroasă și deplină trebuie să se îmbine cu spiritul de răspundere și de inițiativă, cu atitudinea creatoare, inovatoare.

Comportarea educatorilor de azi influențează în modul cel mai direct comportarea cetățenilor de mîine

Este un lucru de mult știut că pentru școală, pentru educatori, disciplina muncii nu se reduce numai la încadrarea într-un program reglementat și precizat de diferite acte normative. În instituțiile care făuresc caractere, respectarea sau nerespectarea acestui program duce la consecințe care se pot întinde de-a lungul unei vieți de om și care pot implica imense resurse materiale și spirituale. Din acest punct de vedere ar fi interesant de studiat cum se exprimă, în marile realizări dobîndite în ultimii ani de societatea noastră, trăsăturile spirituale ,fundamentate de școală, ale celor care le-au înfăptuit. Și credem că tot atît de interesantă ar fi și analiza măsurii în care este răspunzătoare școala în cazul unor pierderi provocate de neglijență sau de nerespectarea normelor de disciplină a muncii.

Referindu-se la aceste probleme, prof. **D. COJOCARU,** inspector general al inspectoratului școlar Mehedinți, a fost de părere că elevilor unei școli în care profesorii înșiși lipsesc sau întîrzie de la ore și se abat în general de la regulamentul școlar li se transmit direct, prin exemplul personal al educatorilor, trăsături negative.

— Este evident — a subliniat prof. Cojocaru — că problema disciplinei colectivelor didactice nu este o problemă cu valoare individuală, care reglementează numai raporturile dintre un salariat și instituția în care lucrează acesta, ci are implicații mult mai profunde. De aceea, cînd examinăm respectarea sau nerespectarea normelor de disciplină într-un colectiv didactic ni se cere un plus de exigență, căci aici nu putem judeca numai faptele în sine, ci și modul cum se repercutează ele asupra elevilor. Aici nu e vorba, să spunem, numai de contravaloarea bănească a unei ore de curs pierdute, ci de ceva infinit mai important.

— O asemenea exigență caută să promoveze inspectoratul nostru — ne-a spus tov. **FLORIAN DIȚULEASA,** inspector general al inspectoratului județean Argeș. În general, climatul școlilor din județ se caracterizează prin disciplină, prin seriozitate. Marea majoritate a educatorilor își îndeplinesc misiunea cu spirit de răspundere, ceea ce se oglindește pozitiv în pregătirea și comportarea elevilor. Totuși, una dintre școlile județului s-a singularizat printr-o atitudine de totală indisciplină. Este vorba de Școala generală din satul Văleni—Podgoria, comuna Călinești. La această școală întîrzierile de la lecții deveniseră o regulă. Mai mult : ultimele ore din programul zilnic nici nu se mai efectuau. Materialul didactic era înșiruit prin toată școala fără să fie folosit de cineva. Abaterile de tot felul se țineau lanț și totul, se petrecea pe un fond de șicane reciproce, de certuri, de refuz de îndeplinire a sarcinilor. Inspectoratul școlar l-a destituit pe director și a luat măsuri de pedepsire a celorlalți vinovați. Școala continuă să se afle în atenția noastră, iar dacă măsurile luate nu vor duce la remedierea situației, sîntem hotărîți să aplicăm sancțiunile maxime prevăzute de Statut.

— Sînt de părere — a intervenit în discuție prof. **E. CIOROPARU,** inspector general al inspectoratului școlar din județul Galați — că este necesar să ne bizuim și pe reacția însăși a colectivelor didactice față de abaterile de la disciplină. În soluționarea cazurilor de abateri petrecute în județul nostru — puține la număr — am socotit necesar să punem accentul pe atitudinea combativă a marii majorități a educatorilor. Plecarea nemotivată de la ore, întîrzierile și celelalte manifestări de indisciplină au primit, înainte de sancțiunea administrativă, o sancțiune mai usturătoare poate, prin dezaprobarea clar exprimată de colegi în cancelarie.

Prevederile Legii referitoare la organizarea și disciplina muncii în unitățile socialiste statornicesc, pe lîngă drepturile și îndatoririle salariaților, și obligațiile conducerilor de unități. Nu vrem să ne oprim aici asupra lor, căci sînt cunoscute. Dar, ținînd seama de semnificația specială a disciplinei muncii în colectivele didactice, nu putem să nu subliniem un aspect de o importanță deosebită. Este vorba de rolul directorului, de pecetea pe care o imprimă el fizionomiei unui colectiv didactic.

MIHAI TĂNĂSESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

Natura sculptează

CENTENARUL NAȘTERII LUI V. I. LENIN

Din amintirile Anneî Ilinicina Ulianova [1]

In anul 1886, cînd Vladimir Ilici a împlinit 16 ani, familia noastră, fericită pînă atunci, primi cea dintîi lovitură grea: la 12 ianuarie muri subit tata. Alexandr Ilici era pe vremea aceea la Petersburg. Volodia rămăsese acum fiul cel mai mare în familie și, deși tînăr, se purta cu multă atenție față de mama, dîndu-și o deosebită osteneală să o ajute în noile griji care o copleșeau.

In iarna aceea, eu am rămas timp mai îndelungat în Simbirsk, unde moartea tatălui meu m-a surprins în vacanța Crăciunului. Trebuia să prepar latina pentru cursurile pe care le urmam, și Volodia, care știa latina de minune, mi-a dat o mînă de ajutor. Imi amintesc cît de bine îmi explica și cît de vii și de interesante erau lecțiile noastre. El spunea pe atunci că liceul are o durată prea mare și că un elev matur și conștiincios poate să-și însușească în doi ani învățătura care se predă în opt ani. Și el a demonstrat acest lucru, preparînd în decurs de doi ani pe învățătorul Ohotnikov pentru examenul particular al cursului liceal.

...Ohotnikov a dat examenul de absolvire a liceului în același an cu Volodia și a intrat la universitate. Trebuie să adaug că Volodia l-a preparat gratuit, deoarece elevul său era lipsit de mijloace.

In anul 1887, cînd Volodia era în ultima clasă de liceu, familia noastră a fost lovită de o altă nenorocire grea: Alexandr Ilici a fost arestat la Petresburg, pentru faptul de a fi participat la atentatul împotriva țarului Alexandr III. Vladimir Ilici a aflat cel dintîi despre aceasta și el a fost acela care a pregătit-o pe mama pentru această veste grea.

Iată cum s-au întîmplat lucrurile.

Arestarea lui Alexandr Ilici și a mea, sora lui, care scriu aceste rînduri, a fost comunicată la Simbirsk de către o rudă de a noastră, care i-a scris Kașkadamovei[2]) — despre care am pomenit mai sus — rugînd-o să o pregătească pe mama pentru această veste.

„Cînd am primit scrisoarea — povestește Kașkadamova — am trimis la liceu după Volodia și i-am dat s-o citească Incruntîndu-se, el tăcu mult timp, preocupat de conținutul scrisorii. In fața mea nu mai era băiatul vesel și fără griji de altădată, ci un om matur". „E un lucru grav, poate să se termine rău pentru Sașa", spuse el.

Procesul lui Alexandr Ilici a avut într-adevăr un sfîrșit foarte grav: găsit a fi unul din principalii conducători ai atentatului, el a fost condamnat la moarte și executat la 8 mai 1887.

Volodia a îndurat nenorocirea cu multă fermitate; a continuat să-și vadă atent de lecțiile sale, dar a devenit mai serios și mai tăcut. Se gîndea la calea de luptă aleasă de fratele său, dacă a fost o cale justă sau nu, și spunea: „Nu, noi n-o să mergem pe această cale. Nu pe o astfel de cale trebuie să se meargă".

Direcțiunea liceului din Simbirsk fu mustrată pentru faptul de a fi promovat absolvent, cu cele mai bune note și cu medalia de aur, pe acest „îngrozitor criminal". Toți credeau că nu se mai poate acorda medalia de aur fratelui său, Vladimir Ilici, dar succesele acestuia în toți cei opt ani de liceu fuseseră atît de excepționale, răspunsurile lui la examenele de absolvire atît de strălucite ,încît nu puteră să nu-i acorde lui și surorii sale Olga medalia de aur. După obținerea acestei medalii, se înscrise la Universitatea din Cazan, la Facultatea de Drept.

După ce vîndu casa din Simbirsk și celelalte lucruri de prisos, mama, împreună cu ceilalți copii, se mută la Cazan.

Asuprirea care apăsa și asa studențimea încă din anul 1880, se înăspri și mai mult după atentatul de la 1 martie 1887, la care luaseră parte studenții. Adevărați copoi polițienești ocupau acum posturile de „inspectori ai studențimii", cele mai nevinovate asociații studențești fură închise, toate organizațiile dizolvate, mulți studenți arestați și eliminați. Studențimea începu să protesteze în toate universitățile. Așa-zise dezordini studențești s-au produs și la Universitatea din Cazan.

Participînd și el la o adunare interzisă, Vladimir Ilici a fost eliminat împreună cu alții din universitate și trimis forțat de la Cazan în satul Kocuskino.

O dată cu această eliminare, anii de studii se terminară pentru el. Ușile școlii superioare îi erau închise.

Toate cererile de reprimire în universitate a lui Vladimir Ilici au fost respinse, mai ales din motivul că era fratele lui Alexandr Ilici.

In felul acesta, Vladimir Ilici fu nevoit să-și întrerupă studiile la vîrsta de șaptesprezece ani. Insă el era atît de conștient, încît știu să-și termine aceste studii singur, fără ajutorul nimănui. Cînd în cele din urmă i s-a aprobat să se prezinte la examen, el și-a terminat studiile oficiale și a absolvit Facultatea de Drept în același an cu promoția lui, ca și cînd nici n-ar fi fost eliminat din universitate.

Imi amintesc cum pe mulți i-a uimit atunci faptul că el n-a pierdut nici un an din cauza acestor perturbații, adică i-a uimit faptul că în realitate el se preparase la toate materiile cursului universitar, nu în patru ani ca toți ceilalți, ci numai în vreo doi ani.

Diploma primită la terminarea universității îi dădu o profesie (se înscrise ca secretar de avocat), așadar și posibilitatea de a-și cîștiga pîinea, lucru la care trebuia să se gîndească, întrucît toată familia trăia numai din pensia mamei și din ceea ce mai rămăsese de pe urma tatei, dar care se irosea treptat.

In acești ani — la începvut la Cazan, apoi la Samara — Ilici s-a format ca revoluționar curajos și convins, fără teamă de greutăți, consacrîndu-și toate puterile sale luptei pentru cauza celor ce muncesc.

Vladimir Ilici citea și studia cu deosebită atenție operele lui Marx și Engels. Marx și Engels au arătat cum în toate țările capitaliștii îi asupresc pe muncitori și se îmbogățesc din truda lor, iar moșierii se pricopsesc din munca țăranilor. Marx și Engels au scris că pentru a se pune capăt asupririlor de orice fel și oricărei exploatări, există o singură cale și anume: unirea muncitorilor, care, cu sprijinul tuturor oamenilor muncii, trebuie să doboare puterea capitaliștilor și a moșierilor, să ia în mîinile lor puterea, să introducă noi rînduieli și să creeze o viață luminoasă și fericită pentru toată lumea.

In acele țări, în care existau multe fabrici și uzine, muncitorii, uniți prin muncă și prin asuprirea comună, au început încă din acele vremuri să lupte pentru drepturile lor. In Rusia, pe atunci, nu erau încă fabrici și uzine multe, muncitorii erau înapoiați și puțin conștienți; puterea țaristă și funcționarii ei îi ajutau în toate chipurile pe capitaliști și pe moșieri să țină în robie pe muncitori. Dar Lenin a înțeles că și Rusia trebuie să meargă pe calea arătată de Marx și Engels. El i-a învățat pe muncitori cum să se organizeze, a ajutat la organizarea celui mai înaintat detașament de luptă pentru cauza muncitorimii — Partidul Comunist.

Clasa muncitoare din Rusia a dus timp de mai mulți ani o luptă revoluționară dîrză; sub conducerea Partidului Bolșevic, antrenînd după sine țărănimea, ea a biruit în Octombrie 1917 și, luînd puterea în mîinile sale, construiește acum pentru toți o viață sănătoasă, plină de bucurie și de lumină.

Numele lui Lenin este scump milioanelor de oameni ai muncii din întreaga lume. El nu va fi uitat niciodată.

[1]) In românește de Al. Philippide și Aglaia Scărlătescu.

[2]) V. V. Kașkadamova, profesoară la școala urbană din Simbirsk, cunoștință apropiată a familiei Ulianov.

Manifestări închinate centenarului

Simbătă, 4 aprilie 1970, a avut loc la Institutul de științe pedagogice simpozionul „Educația și învățămîntul în concepția lui V.I. Lenin", consacrat împlinirii a 100 de ani de la nașterea genialului gînditor și revoluționar. Au fost prezentate comunicările: „V.I. Lenin despre cultură și valorificarea educativă a moștenirii ei" (V. Filipescu, I. Orghidan), „Practica (acțiunea) educativă în gîndirea lui V. I. Lenin" (Vl. Krasnaseschi), „Concepția leninistă cu privire la condiționarea materială a educației" (C. Cuciuc), „Principii leniniste ale criticii filozofiei contemporane a educației" (E. Dimitriu), „Predarea științelor sociale în lumina concepției lui V. I. Lenin despre dezvoltarea societății" (C. Dinu), „Dialectica leninistă și valoarea ei pentru educație" (J. Pogorilovschi), „Calitatea învățămîntului în viziunea lui V .I. Lenin" (T. Topa).

Recent, cadrele didactice din sectorul 7 al Capitalei au participat la un simpozion intitulat „Leninismul și construirea societății socialiste în România". Au prezentat expuneri tov. Gh. Drăgan, doctor în istorie, prim secretar al Comitetului de partid al sectorului, tov. Mihai Chioreanu, activist al C.C. al P.C.R. și tov. Const. Mocanu, conferențiar la Academia de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu". In încheiere a rulat filmul „Lenin în Octombrie".

Manifestări care cinstesc centenarul nașterii lui V. I. Lenin au loc și în numeroase instituții de învățămînt. La Liceul economic, la Grupul școlar pentru industrializarea lemnului, la Liceul „Ecaterina Teodoroiu" și la Școala generală nr. 1 din Turnu Severin au fost organizate expoziții și fotomontaje oglindind aspecte din viața și activitatea lui Lenin, la Liceul nr. 2 din Năsăud a fost organizată o masă rotundă pe tema „Lenin în contemporaneitate", iar în 18 localități rurale ale județului Bacău profesori de istorie și literatură au organizat simpozioane și seri omagiale. Asemenea manifestări consacrate centenarului nașterii conducătorului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie au loc și în școlile din județele Iași, Caraș-Severin, Hunedoara, Sibiu etc.

Unitățile și detașamentele de pionieri organizează în aceste zile numeroase acțiuni dedicate memoriei lui Vladimir Ilici Lenin.

De curînd, tinerii cinefili de la Școala generală nr. 11 din Timișoara au terminat filmele „Glorie ție, partid comunist" și „Învățați, învățați, învățați", cu care vor participa la concursul republican al cineclubiurilor pionierești.

Membrii cercurilor filatelice și de artă plastică de la Școala generală nr. 6 din Brăila, de la Școala generală nr. 12 și de la Liceul nr. 4 din Timișoara, de la Casele Pionierilor din Sînnicolau și Jimbolia etc. au organizat expoziții filatelice și de desene închinate lui V.I. Lenin. La rîndul lor, membrii cercurilor și formațiilor cultural-artistice, organizează interesante spectacole festive.

De multă popularitate se bucură concursurile gen „Cine ște răspunde" pe tema „Lenin, prietenul copiilor". Asemenea concursuri au organizat pionierii din Baia de Arieș, de la Liceul nr. 2 din Tulcea etc.

Convorbire consultativă pe tema: ÎNVĂȚĂMÎNT MIXT SAU SEPARAT?

Experiența învățămîntului românesc — cuprinsă în tradiții valoroase, precum și într-o bogată realitate prezentă — oferă cercetării pedagogice un cîmp fertil de investigație științifică asupra uneia dintre cele mai actuale preocupări ale învățămîntului contemporan: educația fetelor și a băieților de vîrstă școlară să se realizeze în comun sau separat? Cadre didactice, părinți ai elevilor și ai elevelor, precum și tineretul școlar pledează fie în favoarea învățămîntului mixt, fie a celui separat, de cele mai multe ori pe baza experienței personale. Institutul de științe pedagogice efectuează o cercetare asupra situației în acest domeniu. Simultan se realizează un studiu de pedagogie comparată asupra experienței altor țări.

Menită să pună la dispoziția ministerului, ca for de decizie, o cantitate de informație riguros științifică, cercetarea concretă abordează învățămîntul separat și învățămîntul mixt de pe poziția relevării comparate a valorii lor, precum și în raport cu măsura în care aceste două sisteme răspund cerințelor legate de înarmarea elevilor școlii generale, ca și a elevilor liceului teoretic, cu cunoștințele, deprinderile, convingerile și comportările necesare Confruntarea învățămîntului mixt cu învățămîntul separat, a volumului de cunoștințe și a valorilor morale însusite în cadrul lor de tineretul școlar, a motivației învățării ca formă specifică de muncă la această vîrstă și a idealului de viață (în principal a idealului profesional) — ca indicatori ai studiului — poate oferi date semnificative privitoare la virtuțile fiecăruia dintre cele două sisteme de învățămînt și la conducerea corespunzătoare, în cadrul lor, a procesului instructiv-educativ. Pe baza acestei problematici, la Institutul de științe pedagogice a avut loc săptămîna trecută o dezbatere cu caracter constatativ la care au participat — unii ca viitori coautori ai studiului — directori de școli generale și licee, inspectori școlari și cercetători.

In cadrul întîlnirii au fost relatate rezultatele unor experimente realizate în școli și s-au formulat unele opinii. Inspectorul Teodor Novac, de pildă, a apreciat că simpla separare a fetelor de băieți pentru orele de educație fizică nu rezolvă respectarea unor note specifice psiho-fiziologice ale celor două sexe. Nicolae Ionescu, directorul Liceului „Aurel Vlaicu", a susținut, întemeindu-se pe activitatea experimentală cu clase demixtate desfășurată la acest liceu, că în condițiile învățămîntului separat se realizează colective mai omogene, mai ușor de condus sub aspectul disciplinei școlare. Directoarea Școlii generale nr. 150, prof. A. Dinulescu, a subliniat că este necesar să se examineze tradiția școlii românești, în contextul social-istoric al orînduirii sociale. La rîndul său, prof. Olga Pop, directoarea Școlii generale nr. 5, a observat că organizarea învățămîntului separat pentru fete și băieți pune și problema unei noi repartizări a cadrelor didactice, menționînd că majoritatea profesoarelor și învățătoarelor de la Școala generală nr. 5 și-au exprimat dorința să lucreze la clase de fete. După cum a arătat directoarea Școlii de fete din colonia I.S.R.M. „Roșu", Ortansa Brezeanu, experiența acestei școli demonstrează că educația fetelor ridică mai multe probleme decît cea a băieților și chiar decît activitatea educativă în școli mixte. Pe aceeași linie s-au înscris cele spuse de tov. Aurelia Teodorescu, directoarea Liceului „Spiru Haret", care a arătat că la acest liceu există mari dificultăți de organizare a activităților extrașcolare în condițiile învățămîntului separat. De asemenea, după cum a relatat prof. Emil Stancu, directorul Liceului „Matei Basarab", clasele separate experimentale de la acest liceu se situează, în comparație cu cele mixte, pe un plan inferior în privința emulației, a interesului pentru rezultate școlare superioare. Convorbirea consultativă de la Institut a lărgit cunoașterea ariei problematicii, a semnalat aspecte ce se cer aprofundate și, mai ales, a relevat dificultățile pe care tehnica cercetării le are de întîmpinat și, desigur, de rezolvat. Există încă multe aspecte în legătură cu care acum, la început de cercetare, sînt necesare informații, opinii, aprecieri. Iată de ce secția Bazele filozofice ale educației din Institutul de științe pedagogice solicită, printr-o colegială invitație, pe cititorii „Gazetei învățămîntului" de a împărtăși asemenea informații, opinii sau aprecieri, direct sau prin corespondență, colectivului temei „Educația în comun a fetelor cu băieții" (Institutul de științe pedagogice București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, sectorul VI).

COSTIN ȘTEFANESCU
LUMINIȚA GHIVIRIGA

UN INCEPUT BUN

In a doua jumătate a lunii martie a. c. a avut loc la Reșița, în prezența a numeroși învățători și profesori, a reprezentanților organelor locale de partid și de stat, deschiderea activității Casei corpului didactic din județul Caraș — Severin. Concepută pe coordonatele stabilite prin Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România, Casa corpului didactic constituie o verigă importantă a sistemului de perfecționare a oamenilor școlii, un puternic instrument metodico-științific al inspectoratului școlar în ridicarea calitativă a muncii din școli.

Manifestările pe care și-a propus să le organizeze această nouă instituție, menite să ajute educatoarele, învățătorii, profesorii, maiștrii instructori și inginerii din școli în pregătirea ideologică, de specialitate și metodică, în îmbogățirea vieții lor spirituale, s-au bucurat de o bună primire. Din programul stabilit de către colectivul de conducere, cu concursul larg al celorlalți factori interesați, rezultă preocuparea pentru realizarea unor acțiuni de ținută, care să răspundă intereselor și exigențelor slujitorilor școlii, ca și conlucrarea strînsă dintre Casa corpului didactic, filialele societăților științifice și alte instituții interesate în scopul concentrării tuturor forțelor spre organizarea în condiții cît mai bune a unor manifestări comune, spre evitarea suprapunerilor, a paralelismelor.

Calendarul de activități pentru perioada martie-aprilie a. c. cuprinde numeroase conferințe de informare pe probleme noi din domeniul a diferite discipline, sesiuni științifice, simpozioane, dezbateri, demonstrații practice, manifestări culturale etc. Profesori din Reșița, Caransebeș, Bocșa, Oțelul Roșu și din alte localități au avut deja prilejul să audieze cîteva expuneri de o înaltă ținută științifică, făcute de cadre universitare din București. Amintim printre acestea „Genetica modernă" — de prof. univ. dr. docent Nicolae Botnariuc, „Inițiativa și răspunderea profesorului pentru procesul de modernizare a învățămîntului" de prof. univ. dr. docent Pavel Apostol, „Probleme actuale ale predării geometriei în învățămîntul de cultură generală" de prof. univ. A. Hollinger, „Unele probleme privind istoria Partidului Comunist Român și istoria contemporană a României" de conf. univ. I. Ardeleanu, director adjunct al Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Sînt prevăzute, de asemenea, expuneri, simpozioane pe probleme din domeniul pedagogiei, literaturii române, fizicii, chimiei, geografiei, unele din ele urmărind să valorifice și diferite tradiții locale (de exemplu simpozioanele și sesiunile pe temele: „Nicolae Iorga și bănățenii", „Obiceiuri de primăvară la români", „Din istoricul județului Caraș-Severin", demonstrații cu o mașină de învățat realizată de profesorii I. Barna și I. Szepesy din Reșița, un seminar privind desfășurarea orelor de instruire practică cu elevii din școlile profesionale, un curs de inițiere a laboranților din licee. In perspectivă, pe lîngă Casa corpului didactic urmează să ia ființă o bibliotecă documentară care va pune la îndemîna profesorilor diferite lucrări, publicații metodice și de specialitate, bibliografii tematice etc., un muzeu pedagogic, un laborator pentru demonstrații cu mijloace moderne de predare, cursuri de învățare a limbilor engleză, franceză, germană și rusă, o formație de muzică de cameră și un club. Este cît se poate de îmbucurător că unii învățători și profesori s-au oferit de pe acum să pună la dispoziția Casei corpului didactic colecții de publicații, printre care și „Revista învățămîntului", diferite lucrări, documente privind istoricul școlilor din județ, tradițiile înaintate în domeniul învățămîntului din această parte a țării.

Iată un început bun care trebuie încurajat și continuat.

Prof. ION PĂDURARU

Întîlnirea redacției cu președinți ai sindicatelor din învățămînt

Așa cum am anunțat în numărul trecut, începînd din ziua de 6 aprilie a. c. se desfășoară la Bușteni, din inițiativa și sub îndrumarea Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, un curs de instruire și informare pentru președinții comitetelor sindicatelor din învățămîntul de cultură generală. In cadrul acestui curs, activiști ai Uniunii Generale a Sindicatelor, membrii biroului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, cadre de conducere din Ministerul Învățămîntului, prezintă expuneri asupra problemelor actuale ale activității sindicatelor, asupra preocupărilor centrale ale învățămîntului, asupra principalelor acțiuni inițiate și desfășurate de organele de învățămînt, asupra legislației privind personalul didactic și activitatea școlară.

Miercuri 8 aprilie, participanții la curs au avut o întîlnire cu un reprezentant al redacției Gazetei învățămîntului. Cu acest prilej au fost dezbătute diferite probleme privind oglindirea în paginile gazetei a procesului instructiv-educativ desfășurat în școli și a vieții sindicatelor din învățămînt. Cei care au luat cuvîntul au făcut propuneri prețioase, de care redacția va ține seama în activitatea sa de viitor.

A început faza județeană a Simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului"

In ziua de 5 aprilie a. c. a avut loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Constanța prima manifestare din cadrul fazei județene a Simpozionului Național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului" inițiată în ansamblul acțiunilor prilejuite de Anul internațional al educației.

Peste 600 de educatoare, învățători și profesori au audiat, în ședința plenară a sesiunii și în secțiile acesteia, 80 de comunicări și referate a căror tematică a îmbrățișat aspecte principale, de mare actualitate, ale procesului instructiv-educativ.

De un deosebit interes s-au bucurat comunicările consacrate învățămîntului de cultură generală. Amintim printre acestea comunicarea „Aspecte ale educației adolescentilor" (conf. dr. Ștefan Zisulescu), expusă în ședința plenară a sesiunii, precum și comunicările „Probleme ale școlarizării copiilor de 6 ani" (inv. Cleopatra Mutulescu, Școala generală din comuna Murfatlar), „Un procedeu matricial în geometria analitică" (lector univ. Dumitru Enacu), „Semnificația unor mutații în opțiunile școlare și profesionale ale elevilor" (prof. Ion Ciobanu) etc.

Programul sesiunii a cuprins și secția „Activitatea sindicală din școli". In cadrul acestei secții au suscitat interes comunicările prezentate de inv. Alexandrina Ionescu, organizatorul grupei sindicale de la Școala generală nr. 25, prof. Ștefan Brînză, organizatorul grupei sindicale de la Liceul nr. 1 și inv. Ileana Militaru, organizatorul grupei sindicale de la Școala generală nr. 8, care au prezentat experiența dobîndită de birourile grupelor sindicale pe linia întăririi colaborării cu directorii de școli pentru mobilizarea cadrelor didactice în vederea creșterii eficienței muncii instructiv-educative, pentru sprijinirea procesului de modernizare a învățămîntului, pentru atragerea familiei la pregătirea tineretului școlar. In ședința plenară, Comitetul sindicatului învățămînt Constanța a prezentat comunicarea „Contribuția organizațiilor sindicale din școli la închegarea colectivelor didactice, la întărirea spiritului de disciplină și răspundere în muncă".

La reușita fazei județene a simpozionului au contribuit colaborarea inspectoratului școlar județean cu sindicatul învățămînt și cu filialele societăților științifice ale cadrelor didactice, sprijinul primit din partea Institutului pedagogic de 3 ani din Constanța și mai ales, îndrumarea nemijlocită a acestei acțiuni de către Comitetul județean al P.C.R.

Prin comunicările prezentate, sesiunea se înscrie în contextul acțiunilor izvorîte din sarcinile puse de partid în fața școlii și a slujitorilor ei pentru continua perfecționare a învățămîntului.

NICOLAE BURCEA
membru în Biroul executiv al C.U.S.I.C.

Sesiuni metodico-didactice

Societatea de științe biologice, în colaborare cu Inspectoratul școlar al municipiului București și Casa corpului didactic, a organizat pentru profesorii de biologie o sesiune metodico-didactică interjudețeană în zilele de 8 și 9 aprilie.

Programul acestei sesiuni a cuprins un schimb de experiență cu privire la predarea biologiei, în special la clasa a IX-a a școlii de 10 ani, precum și discuții privind folosirea materialului didactic în predarea disciplinelor biologice. La dezbateri au participat, pe lîngă profesorii din București, delegați din județele Ilfov, Teleorman, Argeș, Galați și Brăila.

Sesiuni asemănătoare s-au desfășurat și în alte orașe ale țării — București, Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Brașov, Constanța, Baia Mare și Ploiești, avînd ca obiect eficiența predării biologiei la clasele a IX-a ale școlii generale de 10 ani.

Cei mai buni sportivi pe podiumul învingătorilor

Cea de-a treia ediție a campionatelor naționale școlare de gimnastică a luat sfîrșit. Intrecerile din finală, desfășurate în sala Floreasca din Capitală, au constituit un adevărat recital de măiestrie sportivă. Timp de două zile cei mai mici gimnaști, aflați într-un concurs oficial de mare anvergură, au demonstrat că școala este un izvor nesecat de talente reale și în domeniul sportului.

Luni, 6 aprilie, orele 8. Trompeții și fanfara Palatului pionierilor dau semnalul deschiderii concursului. Emoție... Sorții fac ca tinerii sportivi de la Liceul nr. 4 din Oradea să intre primii în concurs. Le urmează alții și alții. Notele care hotărăsc locul în clasament răsplătesc și talentul, dar și hărnicia, dîrzenia, voința de a învinge.

In cea de-a doua zi a finalei a avut loc concursul individual pe categorii la băieți și fete. N-au fost încă nume celebre, dar mîine vor fi cu siguranță.

Inainte de decernarea trofeelor și anunțarea locurilor, lotul național de gimnastică a făcut o excelentă demonstrație de virtuozitate.

Emoția a atins valori maxime cînd tricourile de campioni au fost îmbrăcate de elevele Liceului din Orașul Gh. Gheorghiu-Dej (locul I) și de colegii lor (băieți) de la Liceul „B. P. Hasdeu" din Buzău. Locurile II și III au fost ocupate, în ordine, astfel: fete — Liceul nr. 3 Oradea și respectiv Școala generală nr. 8 Călărași; băieți — Liceul nr. 4 Timișoara și Liceul „N. Bălcescu" Cluj. C.N.E.F.S., Federația română de gimnastică, ziarul „Sportul" și revista „Cutezătorii" au oferit premii speciale. Astfel, premiul pentru cel mai tînăr participant a fost atribuit elevilor Nadia Comănici din clasa a II-a (orașul Gh. Gheorghiu-Dej) și Zoltan Kovacs, clasa a IV-a (Sf. Gheorghe). Un Premiu de participare a fost acordat echipelor de fete de la Liceul din Roznov — Neamț și de la Școala generală nr. 1 din Turnu Măgurele. Pioniera Silvia Cobzac (orașul Gh. Gheorghiu-Dej) a obținut premiul „Cea mai tehnică participantă la concurs".

Dar nu numai pionierii au fost premiați. F.R.G. a acordat premii și profesorilor Ștefan Popescu (Buzău), Mariana Bibire (orașul Gh. Gheorghiu-Dej), Emeric Ban (Oradea), Geta Popescu-Tarcu (București), Emeric Kraft (Sibiu). Consemnăm aici și comportarea meritorie în concurs a echipelor conduse de prof. Atila Laszlo (Liceul nr. 1 din Sf. Gheorghe), M. Vărzaru (Școala generală nr. 10 din Focșani), Cornel Dinescu (Școala generală nr. 25 din Constanța).

T. ISPAS

Telecinema pentru elevi: Centrale electrice

Filmul „Centrale electrice", care va fi transmis în cadrul emisiunii „Telecinema pentru elevi" din 17 aprilie a. c., poate fi vizionat atît de elevii din anul III al liceului (secția reală și secția umanistă), cît și de cei din clasa a VIII-a a școlii generale. El prezintă principalele tipuri de centrale electrice, insistînd mai mult asupra termocentralelor.

Datorită imaginilor surprinse „pe viu", care prezintă aspectul exterior al diferitelor tipuri de centrale, instalațiile principale ale unei termocentrale cu cărbuni, instalațiile anexe, precum și complexul centralelor electrice de termoficare, filmul poate suplini o vizită într-o centrală electrică. El lămurește clar elevilor, prin desene animate, schema generală de funcționare a unei termocentrale, prezintă elementele componente și procesele petrecute în diverse instalații, indicînd totodată ce transformări de energie au loc. Filmări pe viu, combinate cu scheme animate, descriu drumul cărbunelui, precum și circuitul apă-aburi.

Filmul poate ajuta la consolidarea cunoștințelor căpătate de elevii anului III al liceului la capitolul „Electrificarea", precum și la fixarea și la îmbogățirea cunoștințelor despre centralele electrice dobîndite de elevii clasei a VIII-a.

V. CREȚU

Un apel

De curînd, Liceului pedagogic din Iași i-a fost atribuit prin decret al Consiliului de Stat, numele ilustrului domnitor moldovean „Vasile Lupu". Cu acest prilej, un colectiv format din foști elevi și cadre didactice de la liceul pedagogic ieșean a hotărît să treacă la elaborarea unei monografii a liceului, cu scopul de a valorifica frumoasele și străvechile sale tradiții. Intrucît pentru elaborarea acestei monografii sînt necesare mai multe documente și date privitoare la trecutul școlii, conducerea Liceului „Vasile Lupu" apelează călduros pe aceștia cale, la foștii săi elevi și profesori, la toți cei care ar putea pune la dispoziția comitetului de inițiativă materiale și informații utile elaborării monografiei. Cei ce vor voi să răspundă acestui apel sînt rugați să-și expedieze corespondența pe următoarea adresă: Liceul pedagogic „Vasile Lupu", str. M. Kogălniceanu nr. 10, cu mențiunea „Pentru monografie".

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

Cum ar trebui să fie un manual preparator pentru gramatica limbii române

Faptul că în pregătirea pentru examenul de admitere în învățămîntul superior se simte nevoia unor manuale de gramatică speciale se datorește unei anomalii organizatorice care a fost semnalată — fără ecou — de nenumărate ori : la proba de gramatică a limbii române candidații sînt examinați dintr-o materie pe care practic nu au mai studiat-o din clasa a VIII-a, deci cu patru ani în urmă ; în această situație, chiar simpla operație de împrospătare a cunoștințelor, de recapitulare, se lovește de greutatea procurării manualelor școlare folosite cîndva, în copilărie, ca să nu mai vorbim de inconvenientul dispersării datelor necesare în manuale destinate unor clase diferite (V—VIII) și alcătuite după sistemul concentric. Dacă la aceasta se adaugă inexistența unei gramatici pentru marele public, cu nivel mediu, la care să poată apela candidații în lipsa manualelor școlare, rezultă mai clar că un manual de gramatică ajutător pentru admiterea la facultățile filologice este în principiu binevenit. În urma apariției, în 1969, a două asemenea manuale (**Probleme de analiză a frazei** de Aurel Nicolescu — care este și autorul unui volum de **Analize gramaticale** destinate examenului de admitere în clasa a IX-a — și **Manual preparator de limba română pentru candidații la concursul de admitere în învățămîntul superior** de Gh. N. Dragomirescu) se pune însă problema felului cum trebuie alcătuită o lucrare cu această destinație.

În paginile „Gazetei învățămîntului" s-a purtat recent o polemică în jurul manualului lui Gh. N. Dragomirescu, calificat de Gh. Poalelungi „un manual care derutează", oarecum în opoziție cu lucrările „meritorii" ale lui Aurel Nicolescu. Nu am de gînd, în cele ce urmează, să analizez în amănunte manualul în discuție și cu atît mai puțin să întreprind o comparație de valoare cu manualul similar al celuilalt autor citat. Recenzarea propriu-zisă a acestor manuale interesează, cred, publicațiile de specialitate (în primul rînd revista „Limba română"), mai ales că, pentru a nu se limita la afirmații nesustinute, necesită și un spațiu mai întins. Ceea ce merită, după părerea mea, să se supună discuției în gazeta cadrelor didactice este problema de principiu a corespondenței dintre un manual de acest tip și programa școlară, a măsurii în care pot interveni sau nu interpretări, noțiuni și termeni cu caracter mai mult sau mai puțin personal.

După cîte știu, la gramatica limbii române programa concursului de admitere în facultate este — și nu poate să fie altfel — aceeași cu programa concursului de admitere în liceu (micile deosebiri de formulare sau neglijarea unui capitol oarecare nu prezintă interes pentru discuția noastră). Manualului preparator i se cere, în aceste condiții, să cuprindă materia studiată în clasele V-VIII, să o sistematizeze cît mai clar cu putință, să aducă explicații suplimentare, metode de verificare, de evitare a greșelilor curente și, îndeosebi, analize model ale unor texte bine alese și însoțite de toate comentariile necesare, dar NU să introducă noțiuni noi față de ceea ce se predă, conform programei, în școală.

E un lucru general constatat însă că, în dorința de a se pregăti mai temeinic și de a face față unor comisii ale căror criterii de examinare sînt încă insuficient puse la punct, candidații apelează la lucrări de specialitate care depășesc nivelul școlar. Se poate spune că gradul în care reușesc să asimileze unele cunoștințe ce urmează să li se predea abia după intrarea în facultate îi privește personal și un rezultat pozitiv obținut cu anticipație desigur că nu poate să nu fie apreciat favorabil de orice examinator. Ce se întîmplă însă cu problemele controversate, cu soluțiile diferite date în diverse lucrări de specialitate, dintre care un candidat, în mod fatal neavizat, nu se va întîlni de obicei decît cu una sau două, riscînd să le adopte fără a cunoaște argumentele contrare ? Riscurile pe care și le asumă un candidat în parte constituie iarăși o problemă a lui personală, dar o lucrare editată în ajutorul candidaților nu are voie să-i conducă spre riscuri.

Din acest punct de vedere este neindicată (sau „derutantă", ca să folosesc un termen de la care a pornit discuția) introducerea oricărei noțiuni noi și cu atît mai mult a unor noțiuni care nu numai că depășesc programa școlară, dar depășesc sau — mai grav — contrazic și Gramatica Academiei (pe care, de altfel, se bazează programa și manualele școlare). Departe de mine gîndul de a pretinde că Gramatica Academiei este perfectă și mai ales că doctrina ei trebuie să fie obligatorie pentru specialiști ; mi se pare însă că dacă lipsim învățămîntul de folosirea ei ca ghid putem ajunge la o adevărată anarhie în aprecierea candidaților la diferite examene universitare și post-universitare. De aceea cred că un manual preparator pentru universitate își poate permite să adauge față de programă și de manualele școlare unele noțiuni sau indicații de nivel superior numai în conformitate cu Gramatica Academiei, prezentate însă de preferință într-un mod distinct de materia cerută prin programă ; nu aș ostraciza cu totul nici unele puncte de vedere diferite, cu condiția să fie prezentate ca atare. Arta alcătuirii unui manual preparator pentru universitate care să nu se mulțumească numai să recapituleze cunostintele din clasele V-VIII constă în consolidarea și ridicarea lor la un nivel superior în primul rînd prin texte mai bogate și mai dificile, în acord cu posibilitățile de înțelegere ale tînărului la vîrsta bacalaureatului, dar și prin trecerea pe care o poate asigura de la manualul școlar elementar la Gramatica Academiei, cu care viitorul student va lucra în facultate.

Este inadmisibil însă ca un manual preparator să îndoctrineze pe candidați cu teorii personale ale autorilor lor, care contravin manualelor școlare și Gramaticii Academiei. Din păcate, în această greșeală cad ambele manuale citate, cel puțin în mult discutata problemă a „predicatului compus" sau „complex", unde se adoptă chiar soluții dintre cele mai neràspîndite : Gh. Poalelungi a remarcat că la Gh. N. Dragomirescu **pot învăța** e predicat complex cu verbul **a putea** auxiliar modal nepredicativ, dar **pot să învăț** se analizează în două predicate, **pot** verb modal predicativ + completiva directă **să învăț** (în „Gazeta învățămîntului" din 13 martie a.c. autorul manualului numește aceasta o concesie făcută Gramaticii Academiei, dar e curioasă această concesie prin inconsecvența ei, mai cu seamă dacă ne referim și la soluția propusă pentru **stă să se prăvale**, unde conjunctivul nu a mai împiedicat analiza întregului grup drept un singur predicat) ; la Aurel Nicolescu și **(vremea) poate să se schimbe**, și **se poate întîmpla** reprezintă predicate unice, dar în **(carele) putea să înghită, (sufletul și mintea mea) au putut să-și însușească, (care) pot să placă și să folosească** analiza separă pe **a putea**, verb predicativ, de conjunctivul predicat al unei completive indirecte pe considerentul că aici **a putea** înseamnă „a fi capabil (de ceva), a fi în stare (de ceva)" și deci ar fi intranzitiv ! Asemenea concepții se deosebesc nu numai de Gramatica Academiei, ci și de poziția cercetătorilor care au susținut utilitatea predicatului compus. Autorii lor sînt liberi să le susțină în studii de specialitate, dar introducerea teoriilor personale în manuale nu aduce nici un serviciu candidaților, cu atît mai mult cu cît experiența arată că majoritatea acestora au nevoie să capete sau măcar să-și consolideze cunoștințe de bază referitoare la analiza gramaticală și chiar la scrierea corectă. În faza în care se consideră necesar să se spună candidatului „verbele predicative și nepredicative (copulative) la un mod personal nu arată numărul total de propoziții ale unei fraze" (Gh. N. Dragomirescu, p. 77), cum se mai poate asimila soluția analizei lui **stă să se prăvale** într-o singură propoziție (neprezentată măcar ca excepție) ?

S-ar putea cita și alte exemple de noțiuni, interpretări și clasificări „personale" din manualul adus în discuție (exemplul înfățișat nu e neapărat cel mai supărător, dar l-am ales tocmai pentru că privește și manualul care i-a fost opus ca atitudine). Chiar dacă între ele se găsesc unele care nu prezintă nici un rău în sine, afară de încărcarea prematură cu o noțiune necerută și poate neutilizată, pentru toate se pune problema de principiu pe care mi-am propus să o discut aici : concordanța cu programa și manualele școlare în primul rînd și orientarea — pentru completări și aprofundări — după un ghid admis ca oficial în al doilea rînd.

Firește că eficiența principiului stabilit pentru manuale depinde în mare măsură de adoptarea unor norme pentru comisiile examinatoare. Deși s-a semnalat de atîtea ori caracterul nepotrivit, negîndit în conformitate cu programa, al temelor propuse candidaților la examen (chiar la cel de admitere în liceu), se pare că nu s-a luat încă nici o măsură, că nu s-a făcut nici măcar o recomandare oficială în sensul evitării textelor cu probleme litigioase. Soluția nu este ca un manual preparator adresat candidaților să arate ce fenomene trebuie evitate în textele de examen, ce trebuie sau ce nu trebuie să ceară examinatorul (cum procedează Gh. N. Dragomirescu la paginile 10 sau 144) ; aceasta ar trebui însă să fie sarcina Ministerului Învățămîntului, prin consultarea specialiștilor.

În actuala situație, a neglijării gramaticii în liceu și a lipsei unor norme generale pentru comisiile de la admiterea în facultăți, atît candidații cît și autorii de manuale care li se adresează sînt, prin forța lucrurilor, mai mult sau mai puțin derutați. Clarificarea situației nu poate veni nici de la folosirea pretențioasă a unor formule structuraliste sau de la citarea lui N. Chomsky, nici de la polemici pe ton iritat.

MIOARA AVRAM
șefa sectorului gramatică
de la Institutul de lingvistică
al Academiei

La cercul de pictură al Casei pionierilor din Iași

Învățămîntul — un sistem deschis

Școala românească, leagăn de cultură întemeiat pe vechi și puternice tradiții, a format în decurs de veacuri multe generații. Ea s-a dezvoltat — de la școlile mînăstirești la Academiile domnești și apoi la școlile și la universitățile epocii moderne și contemporane — atît sub aspectul cunoștințelor predate, cît și sub acela al treptatei cuprinderi în sistemul de învățămînt a unor categorii din ce în ce mai largi.

Privit într-o viziune retrospectivă, învățămîntul românesc ne apare ca parcurgînd un drum ascendent, de progres și afirmare. Ne aflăm însă într-o etapă a dezvoltării societății în care ritmul de înnoire s-a intensificat în mod deosebit sub impulsul progreselor generale ale omenirii și, în special, sub acela al construcției socialiste. Învățămîntul trebuie să răspundă acestei ambianțe, să creeze condițiile necesare pentru ca oamenii să poată face față unei problematici din ce în ce mai complexe. Este sigur că disciplinelor legate de dezvoltarea tehnicii trebuie să li se acorde, în aceste condiții, atenția precumpănitoare. Dar aș vrea să pledez, totodată, pentru disciplinele umaniste, — avînd în vedere îndeosebi pe cei ce se îndreaptă spre profesiuni de acest fel, însă nu numai pe aceștia. Omul nou nu trebuie să fie numai un bun matematician, fizician sau chimist. El trebuie să aibă o viziune largă asupra societății, asupra trecutului și formelor de exprimare ale spiritului creator

În legătură cu predarea diferitelor discipline, aș propune ca în secțiile umaniste ale liceului să se restringă numărul orelor teoretice de matematică, fizică, chimie și, în schimb să se dezvolte un sistem de contact direct al elevului cu aplicarea în producție a acestor discipline, în așa fel încît un viitor filozof sau istoric să nu fie străin tehnicii. De asemenea, numărul de ore la limbile străine mi se pare insuficient dacă vrem, cum este firesc, ca elevul să învețe temeinic limba respectivă, în așa fel încît să se poată folosi practic de ea. Cred, însfîrșit, că, la disciplinele umaniste ar trebui dată o atenție mai mare lucrărilor de sinteză, menite a contribui la sistematizarea cunoștințelor și la disciplinarea gîndirii elevilor.

Dar înainte de toate, învățămîntul trebuie să fie necontenit un sistem deschis, în stare de permanentă adaptare și înnoire, sensibil la dezvoltarea științei și la progresele înregistrate în ansamblul vieții sociale.

DAN BERINDEI

„A FI SAU A NU FI... TOCILAR"

Articolul „A fi sau a nu fi... tocilar", semnat de acad. Iorgu Iordan în „Gazeta învățămîntului" din 20 martie 1970, a trezit un viu ecou în rîndurile cadrelor didactice. Publicăm în aceste coloane cîteva extrase din scrisorile care se referă la problema pusă în discuție, relevînd diferitele ei aspecte și sugerînd unele soluții.

„Gazeta învățămîntului" a publicat recent, sub semnătura academicianului Iorgu Iordan, un material cu titlul de mai sus, la ale cărui concluzii mă raliez de la bun început.

Consecințele „tocitului" sînt, după cum știm cu toții, dintre cele mai grele. Acumulările spirituale ale „tocilarilor" sînt palide, lipsite de vitalitate productivă. Ei nu-și pot forma un stil propriu de înțelegere a fenomenelor lumii înconjurătoare, nu-și dezvoltă flexibilitatea, fluiditatea și creativitatea gîndirii, nu pot realiza o corelare a cunoștințelor cu practica, cu cerințele vieții. Tocmai de aceea, chiar dacă au reușit să obțină în liceu note de trecere, ulterior, în fața cerințelor din facultate și, mai ales, din viața socială, nu-și mai pot menține linia de plutire.

Răul pornește (așa cum bine arăta acad. Iorgu Iordan în articolul citat), nu atît din partea elevului, cît mai mult a școlii, a sistemului de organizare a muncii didactice, a utilizării unor metode și procedee anacronice, ca urmare a lipsei de preocupare din partea unor cadre didactice de a-și moderniza stilul de muncă. Intervine aici și insuficienta pregătire metodico-pedagogică a studenților pentru cariera didactică. În același timp, organele de îndrumare și control (directori, inspectori etc.) subestimează această problemă.

Un rol primordial revine, în această privință, profesorului. El este cel chemat să-i facă pe elevi să înțeleagă sensul corect al noțiunii „a învăța", necesitatea „învățării" și modul „cum se învață". Tinerii trebuie să fie convinși că învață carte ca să fie oameni, ca să se integreze conștient, productiv, în viața organizată a societății, că această integrare este baza demnității umane, izvorul respectului de sine și condiția esențială a echilibrului sufletesc. Dar pentru aceasta este nevoie să se asigure în primul rînd profesorului o mai temeinică și mai multilaterală pregătire, astfel încît întreaga lui muncă să aibă o înaltă ținută informativă, formativă și aplicativă.

Consider că și directorii, ca și inspectorii școlari ar putea face mai mult în această problemă, asigurînd în primul rînd o mai atentă selecționare a tinerilor în cadrul examenelor, al concursurilor de admitere etc., pentru a se promova nu „capete pline", ci capete „bine făcute" cum cerea încă Montaigne. Problema ar putea sta mai mult și în atenția institutelor de perfecționare a personalului didactic, ca și a presei pedagogice.

Lector univ.
GHEORGHE GH. CREP
Timișoara

Dintr-o experiență didactică de 17 ani, circumscrisă într-o sferă largă de atribuții (învățător, profesor de școală generală și liceu, inspector școlar), am desprins cîteva din cauzele ce favorizează „toceala". Notez mai jos aceste cauze, fără pretenția de a le epuiza și de a da soluții infailibile.

În primul rînd cred că sînt de vină programele și manualele școlare, adică CE și CÎT li se cere elevilor să învețe. Sînt profesor de română și constat că, deși se vorbește și se scrie mult despre încărcarea excesivă a programelor și manualelor, se face totuși prea puțin pentru a le aduce la o proporție acceptabilă pentru elevi. De la o clasă la alta ei învață aceleași lucruri în trei patru feluri, pentru că autorii de manuale nu știu ce s-a studiat în anii anteriori și nu respectă principiul sistematizării, al continuității și al predării concentrice.

În unele cazuri, însuși limbajul folosit în redactarea manualelor îngreunează realizarea legăturilor cauzale între un fenomen și altul, împingîndu-i pe elevi spre memorarea mecanică.

În al doilea rînd este vorba despre sistemul defectuos al muncii profesorului. Dacă un profesor bun reușește în mare parte să contrabalanseze carențele programelor și manualelor școlare, cel ce are încă el însuși nevoie de o pregătire în specialitate mai mult deformează elevul decît îl formează. În pregătirea postuniversitară a profesorilor se practică adesea metode inadecvate, perimate. Știm, apoi, că există profesori care după ce-și comunică informațiile, completate cu eventuale indicații tematice și bibliografice, nu se mai interesează suficient de ceea ce se întîmplă ulterior, de modul **cum** învață elevul și, eventual **de ce** nu știe. La rîndul lor, așa-numitele activități educative menite să-l orienteze pe elev în felul de a se pregăti, de a-și organiza timpul, de a sistematiza, nu au întotdeauna eficiența scontată, pentru simplu motiv că se transformă în dădăceli și sfaturi pe care elevii nu le urmează. Asemenea acțiuni sînt la fel de formale și, deci, de inutile ca „referatele" șablon ținute în școli doar pentru că „trebuia să se țină".

Cred că în prezent se pune încă prea puțin accent pe valorificarea unor aptitudini individuale ale profesorilor, pe o mai strînsă legătură între universitate și liceu, între liceu și școala generală. Opinez pentru prezența în licee, în cît mai multe prilejuri, a cadrelor din învățămîntul superior și cred că, invers, atunci cînd senatele universitare discută chestiuni ce ne interesează pe noi, profesorii de liceu, ar trebui să-i invite și pe reprezentanții noștri.

Prof. **ION SAMOILA**
Sînicolaul Mare

Este drept, mulți elevi apelează la memorie și nu se străduiesc să înțeleagă ceea ce au de învățat. Mai rău este faptul că ei sînt toleranți de toată lumea. Întrebarea este : cine se face vinovat de această situație ?

Eu cred că, începînd mai ales din clasa a V-a, cînd volumul de cunoștințe sporește la fiecare obiect de învățămînt nu numai corespunzător programei, ci și cerințelor fiecărui profesor, capacitatea de asimilare și percepere a elevilor este depășită. Dacă la aceasta se adaugă și nepriceperea lor de a învăța — rezultat al modului cum au fost pregătiți în primele clase — își face loc însușirea mecanică a cunoștințelor, bazată pe memorizare. Treptat, acest sistem se transformă în deprindere.

O mare contribuție la întărirea sistemului de învățare mecanică o aduc, după părerea mea, acei profesori care pretind reproducerea absolut fidelă a celor spuse de ei în timpul explicării lecției. În asemenea condiții, eforturile profesorilor care se străduiesc să dezvolte gîndirea elevilor sînt anihilate de practica celorlalți colegi de la clasa respectivă. Odată formate deprinderi de învățare mecanică la 4—5 obiecte, ele se vor impune și la al șaselea, chiar.

Să nu uităm apoi familia, care adesea consolidează sistemul tocelii împinsă fie de dorința notelor mari, fie de teama examenelor care-i așteaptă pe copii. Nu odată, în ședințele cu părinții, îi auzim pe unii dintre aceștia relatînd cu mîndrie că nu-i lasă pe copiii lor pînă nu reproduc cuvînt cu cuvînt lecția din manual.

M-am referit aici doar la cîteva cauze, evidente la nivelul școlii. Sînt însă și altele, imputabile organelor învățămîntului. Pentru toată lumea, cred eu, ar trebui să fie clar că lozinca „non multa sed multum" este valabilă și în zilele noastre.

Prof. **VALENTIN OLTEANU**
Urziceni

Experiența mea didactică este încă modestă, totuși eu mi-a și relevat cîteva din cauzele care determină existența fenomenului tocelii.

O primă cauză, cred eu, este cea care vizează înțelegerea programelor școlare în litera lor și nu în esența lor, cum ar fi de dorit. De aici preocuparea numai pentru **ceea ce știu** elevii, nu și pentru **cum știu.** Lecțiile organizate pe baza acestei preocupări sînt suprasaturate de informații, expuse nu rareori fără nivelul corespunzător de sistematizare și esențializare, fără vreo ierarhizare valorică. Figurat vorbind, avem de a face cu mulți copaci, dar ei nu pot forma o pădure.

Aș dori să evidențiez, în al doilea rînd, faptul că modalitățile euristice de predare ocupă încă un spațiu restrîns în sistemul metodic al procesului de învățămînt. Aceasta face ca elevii să nu dobîndească deprinderea de a aborda în mod epistemologic problemele incluse în programele școlare. Modul cum sînt concepute și organizate de obicei lecțiile nu-i pune pe elevi în situația de a participa la redescoperirea cunoștințelor. Există încă lecții în care se dictează definiții și unul sau două exemple, cerîndu-li-se elevilor să le memoreze spre a le reproduce în lecția următoare. Atunci cînd acestor elevi li se cer alte exemple, cînd se urmărește deci aspectul aplicativ, creator, al învățăturii, se obțin răspunsuri corecte ca formă, dar cu greșeli grave de conținut chiar de la cei mai buni, ceea ce demonstrează clar că dezvoltarea gîndirii lor a fost încătușată.

Prof. **TOMA DARIE**
Școala generală Șag-Timiș

Cît a durat epoca bronzului, din ce direcții a fost atacată Dacia în 105 și cîte bătălii sînt consemnate pe mormîntul lui Radu de la Afumați ?

Avînd prilejul, în ultimul timp, să predau istoria atît la școala generală, cît și la liceu, a trebuit să consult manualele unor clase diferite. Este neîndoios că problemele istoriei patriei sînt tratate în manuale cu competență și, totodată, într-un mod accesibil. Am descoperit însă, cu destulă uimire, și unele inadvertențe care, deși nu afectează problemele de bază, pot provoca elevilor anumite nedumeriri, deloc favorabile stimulării interesului pentru studiu. În mod concret mă voi referi la faptul că o serie de fenomene și evenimente istorice, prezentate într-un fel în manualul de clasa a VIII-a, sînt prezentate cu unele deosebiri, în primul rînd de informație, în manualele claselor a XI-a sau a XII-a. Ar fi cu totul inutil să pledez acum pentru necesitatea strictei exactitudini a datelor istorice, aceasta fiind o problemă în afara oricărei discuții. În consecință voi semnala numai cîteva exemple de neconcordanțe, care se cer cu necesitate corectate la viitoarele ediții ale manualelor respective.

În manualul pentru clasa a VIII-a se precizează : „Epoca bronzului, prima etapă a epocii metalelor, a durat pînă la anul 800 î.e.n.". În manualul de clasa a XII-a, referitor la aceeași chestiune se arată : „Timp de un mileniu (1700—700 î.e.n.) bronzul a fost materialul caracteristic pentru o serie de unelte, arme, obiecte de uz practic și de podoabă. Tocmai de aceea această vreme e cunoscută sub numele de epoca bronzului". Așadar un manual face o afirmație categorică — epoca bronzului a durat pînă la anul 800 î.e.n. — pe cînd celălalt sugerează doar ideea că epoca respectivă ar fi durat pînă în anul 700 î.e.n. E drept că, în perspectiva istoriei vechi, 100 de ani nu alcătuiesc bariere absolute, care trebuiesc riguros stabilite. Cu atît mai mult provoacă mari nedumeriri afirmația din manualul clasei a VIII-a, încercarea lui de a stabili o dată fixă pentru un proces istoric care în nici un caz nu putea să se încheie la o asemenea dată.

Încă un exemplu. Din manualul pentru clasa a VIII-a elevii află că în anul 105 Traian a atacat din două direcții centrul de rezistență al dacilor. Redau fragmentul : „În anul 105, armata română, în frunte cu însuși împăratul Traian, a trecut iarăși Dunărea și a urcat de-a lungul Oltului, prin trecătoarea Turnul Roșu, îndreptîndu-se spre Sarmisegetuza. O altă armată română înainta prin Banat. Astfel, Traian a atacat din două direcții centrul de rezistență al dacilor". Redau și fragmentul din manualul pentru clasa a XII-a : „Romanii încep al doilea război, în vara anului 105, de pe poziții mult mai bune decît în primul, căci o parte a teritoriului dacic le aparținea acum. Zona centrală a statului dac e atacată din mai multe părți : dinspre Mureș, pe Văile Jiului și Oltului, poate și din estul Transilvaniei".

Iată și un al treilea exemplu. Manualul pentru clasa a VIII-a consemnează : „Și uimitor de repede, în toamna anului 1599, Mihai a trecut cu un corp de oaste în Transilvania, prin pasul Buzăului ; altul, condus de frații Buzești, a înaintat pe la Turnu-Roșu". Aceeași operație militară este prezentată în manualul de clasa a XII-a astfel : „După ce luă jurămînt de credință armatei... de la Ploiești, porunci trecerea unei părți a armatei pe Valea Buzăului, în Transilvania, iar cealaltă parte, sub conducerea sa personală, trecu pe Valea Prahovei". Orice elev își poate pune pe bună dreptate întrebarea : „În fond, pe unde a trecut Mihai — pe Valea Prahovei sau pe Valea Buzăului ?".

Presupunînd că există opinii diferite în privința unui eveniment sau a unor date istorice, credem că e necesar să se specifice acest lucru, măcar într-o notă la subsol, pentru clarificarea problemei. Dar de multe ori pare să fie vorba nu de opinii diferite, ci de simple neglijențe. De pildă, în manualul clasei a XI-a, la pag. 67, se arată că sediul Eteriei era la Odesa. Din manualul clasei a XII-a elevii află însă că Eteria avea sediul la Constantinopol și diferite eforii (secții) în diferite țări. Și asemenea exemple sînt destul de multe. În manualul pentru clasa a VIII-a scrie, de pildă, că pe lespedea lui Radu de la Afumați sînt consemnate 19 bătălii ale acestuia, în cel pentru clasa a XII-a bătăliile respective ajung la 20. Și așa mai departe.

Repetăm : concordanța deplină a datelor istorice în manualele de uz școlar este absolut necesară. Nu trebuie să contăm pe faptul că elevii nu și-ar mai aduce aminte, de la un an la altul, ce au învățat despre o problemă oarecare. Pe de altă parte, sînt destul de numeroase familiile care au copii în clase diferite și în care cei mai mari îi ajută pe cei mai mici la învățătură. Ne putem închipui ce nedumeriri se pot naște în mintea acestora cînd dau peste asemenea neconcordanțe. Personal am avut surpriza, că în cadrul unui concurs gen „Cine știe cîștigă" să primesc răspunsuri diferite de la elev la elev, în funcție de manualul pe care îl consultaseră. Aș putea spune că, în asemenea situații, nu elevii sînt aceia care se găsesc în poziția cea mai jenantă...

Prof. ION RADU
Giurgiu

INFORMARE • DOCUMENTARE

BOGDAN SUCHODOLSKI

De la şcoala cunoştinţelor la şcoala ştiinţei

Personalitate de prestigiu mondial a pedagogiei, prof. BOGDAN SUCHODOLSKI, membru al Academiei de ştiinţe din R. P. Polonă, s-a făcut remarcat mai ales prin lucrările sale privind filosofia educaţiei — „Educaţia pentru viitor", „Probleme actuale ale învăţămîntului şi educaţiei", „Pentru o pedagogie pe măsura epocii noastre", „Teoria marxistă a educaţiei" — traduse în numeroase limbi străine. Cititorii din ţara noastră au putut lua un prim contact cu gîndirea pedagogică a lui B. Suchodolski prin intermediul eseului său apărut recent în Editura didactică şi pedagogică sub titlul „Pedagogia şi marile curente filosofice. Pedagogia esenţei şi pedagogia existenţei".

Publicăm în coloanele de faţă răspunsurile lui Bogdan Suchodolski la întrebările ce i-au fost adresate de un redactor al gazetei noastre în legătură cu orizonturile deschise învăţămîntului, de ceea ce el numeşte „educaţia prin ştiinţă".

— În mai multe dintre lucrările dv. afirmaţi că abia astăzi educaţia intelectuală tinde să-şi dobîndească în şcoală locul cuvenit. Pe ce elemente fundamentaţi această afirmaţie, paradoxală la prima vedere?

— Analiza conţinutului educaţiei de-a lungul secolelor scoate în evidenţă faptul că în decursul unei lungi perioade a istoriei societăţii obiectivul principal al acestor activităţi a constat, în primul rînd, în formarea caracterului, a ideilor şi opiniilor. Educaţia era mai ales un rezultat al faptului că elevul făcea parte dintr-un mediu social determinat şi urma să participe la viaţa acestui mediu. Mai tîrziu, pe măsură ce civilizaţia a ajuns să se sprijine tot mai mult pe ştiinţă şi pe cuvîntul tipărit, importanţa elementelor intelectuale în educaţie a crescut. Începînd cu secolul al XIX-lea, sarcinile educaţiei intelectuale sînt subordonate următoarelor funcţii esenţiale: pe de o parte însuşirea principalelor cunoştinţe şi idei ce compun cultura dominantă a epocii, iar pe de altă parte asigurarea unui nivel mediu de calificare profesională. Fără îndoială, fiecare dintre aceste tendinţe era reflectarea pe plan pedagogic a unei anumite poziţii sociale. În ambele tendinţe, însă, rolul formaţiei intelectuale nu poate fi considerat suficient.

În prezent, scopul şi natura educaţiei cer o revizuire a poziţiei faţă de formaţia intelectuală, avînd ca punct de plecare faptul că viaţa societăţii moderne solicită mai mult ca oricînd raţiunea, capacitatea de înţelegere umană. Omul este pus adesea în situaţii dificile, complicate şi deosebit de variate, în faţa cărora stările afective, relaţiile sale emoţionale şi deprinderile sînt cu totul insuficiente. Este necesar să încerci să înţelegi procesul de schimbare şi rezultatele lui. Atît în munca profesională cît şi în atitudinea faţă de societate, viaţa epocii noastre nu mai permite utilizarea rutinei sau imitaţiei. Cu atît mai puternic va deveni în viitor conflictul dintre realitate — care pretinde o minte critică, pătrunzătoare — şi cei legaţi de atitudini necreatoare, de simple deprinderi. Sînt convins că întregul climat al viitorului va situa capacităţile intelectuale în condiţiile deplinei lor afirmări şi va da un larg avînt dorinţei de cunoaştere.

— Consideraţi că formaţia intelectuală devine una dintre cele mai importante şi mai complexe probleme ale educaţiei?

— Aceasta nu este o simplă opinie, ci o certitudine izvorîtă din întreaga evoluţie a societăţii, a civilizaţiei şi culturii actuale. Educaţia nu mai reprezintă în această sferă o acţiune orientată spre asigurarea unei anumite competenţe intelectuale; ea nu se mai limitează nici la formarea minţii (în înţelesul strict), ci este, mai presus de orice, activitate de formare a omului pentru a-l face capabil de utilizarea deplină a inteligenţei lui. Scopul principal al educaţiei este de a stimula în individ orice ar putea servi la dezvoltarea sa — dorinţa lui de cunoaştere, neliniştea sa intelectuală şi libertatea de a formula opinii. Toate acestea fac ca personalitatea umană să devină mai dinamică, stimulînd participarea socială. Pe cît este de adevărat că mirarea a fost izvorul filozofiei, pe atît de adevărat va fi, desigur, că educaţia astfel concepută va stimula mirarea. Pe cît este de adevărat că extraordinara capacitate a speciei umane de a modifica permanent condiţiile de viaţă pentru a-şi crea propriul său mediu de existenţă a luat naştere din imaginaţia şi din dorinţa de a transforma *posibilul* în *realităţi*, tot atît de cert e că educaţia trebuie să dezvolte imaginaţia creatoare şi capacitatea de a acţiona în direcţia indicată de aceasta. În acest context, educaţia intelectuală depinde de o serie de factori de prim ordin dintre care unii au fost pînă în prezent prea puţin luaţi în considerare.

— V-am ruga să ne prezentaţi, prin atributele lor esenţiale, elementele care contribuie la realizarea educaţiei intelectuale.

— Activitatea în colectiv şi participarea copiilor şi tineretului la viaţa socială contribuie, desigur, la educaţia lor morală, dar sînt şi sursa îmbogăţirii lor intelectuale, prin intermediul observării mediului, al proiectării, al luării de decizii, al desfăşurării anumitor acţiuni etc.

O foarte mare însemnătate are, în această privinţă, tehnica. Tehnica nu înseamnă numai făurirea unor unelte menite să învingă rezistenţa materialelor, ea se asociază strîns cu celelalte elemente fundamentale ale culturii şi civilizaţiei — urbanismul, arhitectura, arta în ansamblul ei. Activitatea tehnică în concepţia actuală este bazată tot mai mult pe teorii ştiinţifice, cuprinde alcătuirea unor proiecte, ca şi verificarea lor. În ultimă instanţă tehnica permite omului să dea o formă concretă imaginaţiei sale. Stadiul în care educaţia tehnică era identificată cu transmiterea cunoştinţelor şi deprinderilor pentru executarea meseriilor tehnice este definitiv depăşit, tehnica devenind un atribut esenţial al educaţiei omului modern.

Filozofia — într-o concepţie activă — este şi ea un element care contribuie la educarea gîndirii, dînd naştere curiozităţii intelectuale, gustului pentru cercetare şi stimulînd analiza şi discuţia chiar acolo unde totul părea clar şi incontestabil. Totodată filozofia stimulează dialogul între oameni şi le dă posibilitatea să capete convingerea că gîndirea este o formă de exprimare şi de angajare, un element al comunităţii de interese sau al luptei cu adversarii.

Importantă pentru educarea intelectului este şi arta, care găseşte noi forme de reflectare şi de cunoaştere a realităţii în conformitate cu imaginaţia creatoare a omului. Contactul permanent cu arta, atît în sens creator cît şi în sens receptiv, permite evadarea din rutină şi inspiră idei noi şi acţiuni noi, suscită o ambianţă specifică, datorită căreia mintea omului devine mai dinamică, mai sensibilă şi mai „deschisă", prin urmare, capabilă în mai mare măsură de a cunoaşte şi de a transforma realitatea care îl înconjoară.

Toţi aceşti factori diferiţi, care acţionează asupra vieţii intelectuale a omului, indică larga amplificare actuală a sferei educaţiei intelectului şi arată cît ar fi de nedrept dacă, în conformitate cu tradiţia, ea ar fi limitată la un simplu exerciţiu al minţii.

— Care este rolul procesului de învăţare în ansamblul acestei activităţi complexe de formare intelectuală?

— Fără îndoială că, deşi ni se cere să luăm în consideraţie toate multiplele elemente care au o influenţă asupra educaţiei intelectului, elementul de importanţă fundamentală este învăţătura. Nu este totuşi mai puţin adevărat că însăşi semnificaţia conceptului de „învăţătură" suferă o schimbare. În prezent, principala sarcină a învăţămîntului nu este de a exercita mintea şi de a transmite anumite cunoştinţe — oricît de important ar fi acest lucru — ci de a crea unele legături specifice, solicitate de civilizaţia modernă, între om şi ştiinţă. Ştiinţa este un efort uman de cunoaştere şi, în acelaşi timp, o realitate care, dezvoltîndu-se, pune omul în faţa unor noi exigenţe. Omul creează ştiinţa, dar şi ştiinţa îl creează pe omul modern — şi nu fără rezistenţă din partea lui, deoarece omul, deşi creatorul ştiinţei, reuşeşte cu destulă dificultate să se supună rigorilor disciplinei pe care o presupune ştiinţa. Desigur, nu este uşor să-ţi formezi o rigoare ştiinţifică, să-ţi păstrezi o minte critică, în conformitate cu o argumentaţie logică şi clară. Dar omul modern trebuie format în acest spirit, deoarece ştiinţa, mai mult ca oricînd, devine primordială pe planul vieţii sociale.

În acest sens, mi se pare preferabil să se vorbească de educaţie prin ştiinţă decît de educaţie a intelectului. Educaţia prin ştiinţă înseamnă că ştiinţa, pe lîngă faptul că îmbogăţeşte mintea, devine elementul care formează personalitatea omului, îi dirijează comportamentele în conformitate cu ipotezele ştiinţifice şi stabileşte reguli de conduită întemeiate pe o bună argumentaţie. Vorbind în termenii psihologiei tradiţionale, educaţia prin ştiinţă trebuie să formeze nu numai facultăţile intelectuale, ci şi voinţa şi sentimentele. Şi poate, mai presus de orice, trebuie să formeze imaginaţia, legînd-o de o gîndire disciplinată şi de spiritul critic. Din acest motiv se impune, cred, ca educaţia prin ştiinţă să cuprindă şi ceea ce se găseşte la frontiera dintre ştiinţă şi fantezie şi permite exercitarea gîndirii îndrăzneţe şi a imaginaţiei. Educaţia prin ştiinţă este, prin urmare, educaţia omului în deplinătatea sa — cu viaţa sa interioară, cu înclinaţiile sale, cu particularităţile sale şi cu rolul său social.

MERIDIANE • MERIDIANE

Conferinţa sindicală mondială a corpului didactic

La 6 aprilie a. c. s-a deschis în Sala Congreselor din Berlin Conferinţa sindicală mondială a corpului didactic, organizată de F.I.S.E. La conferinţă participă delegaţii care reprezintă 80 de organizaţii şi asociaţii sindicale ale cadrelor didactice din întreaga lume.

Ţara noastră este reprezentată de o delegaţie a Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt şi Cultură, condusă de prof. Constantin Drăgulescu, preşedintele Uniunii.

Film pe tema educaţiei

Sub titlul „Cale liberă" (Le feu vert) regizorul J. Bhowmagary a realizat, la solicitarea U.N.E.S.C.O., un film pentru televiziune în culori şi alb-negru. Filmul pune cîteva probleme tulburătoare privind nivelul educaţiei pe plan mondial. Astfel el aminteşte că în prezent peste un miliard şi jumătate din populaţia mondială este format din copii şi tineri pînă la vîrsta de 15 ani, şi că, dintre ei, doar unul din 4 învaţă în şcoala primară şi numai unul din 12 are acces în învăţămîntul secundar. Va reuşi Anul internaţional al educaţiei să treacă pe verde semaforul acţiunilor de cuprindere a copiilor în şcoli şi de alfabetizare? — întreabă realizatorii filmului. Ei arată că pentru aceasta vor trebui rezolvate mari probleme, cum sînt penuria de profesori, inadaptarea sistemelor de învăţămînt, planificarea insuficientă a acţiunilor educative etc. Filmul prezintă şi principalii factori de sprijin în desfăşurarea acţiunilor educative: utilizarea televiziunii, a ordinatoarelor, desfăşurarea unei acţiuni de educaţie permanentă etc.

Studiu internaţional de evaluare a randamentului şcolar

Un grup de specialişti efectuează, sub egida U.N.E.S.C.O. o anchetă internaţională menită să evalueze randamentul şcolar. Ancheta se desfăşoară în 19 ţări, cuprinzînd circa 250 000 de elevi din 10 000 de unităţi şcolare. Testarea se realizează atît asupra elevilor între 10—14 ani, cît şi asupra celor din clasele terminale ale liceului.

CONSEMNĂRI

Revista de pedagogie

Din sumarul numărului 3/1970 al revistei, recent apărut, reţinem, la rubrica **Studii**, articolul „Către o concepţie mai largă şi mai profundă despre clasa de elevi", de Ştefan Bîrsănescu, la rubrica **Cercetări-experimente** materialele „Studiul clasei de elevi ca grup social" de Romulus Crăciunescu şi „Cabinetul pentru munca educativă" de Ion Dragu, iar la rubrica **Probleme ale practicii şcolare** articolul „Specific naţional şi universalitatea în studiul literaturii" de Valeriu C. Neştian. La rubrica **Dezbateri** se publică materialele „Perfecţionarea formelor muncii metodice în şcoală, necesitate imperioasă a etapei actuale" de Sofia Puşcaşu, „Directorul şcolii şi munca metodică eficientă", de O. Şafran, „Calendarul directorului" de Ioan Kardalus şi „Contribuţia directorului coordonator la valorificarea experienţei înaintate din şcoală" de Laurenţiu Anton. Silvestru Patiţa şi Ion Aron semnează materiale referitoare la planul şi programele liceului pedagogic. În continuare se publică rubricile **Istoria şcolii şi gîndirii pedagogice, Pedagogie comparată şi Critică şi bibliografie.**

Gazeta matematică

Seria „A" a numărului 2/1970 din „Gazeta matematică" se deschide cu articolul „Sierpinski" de acad. Gr. Moisil. În continuare se publică articolele „Asupra predării noţiunilor de ecuaţie şi de sistem de ecuaţie", de Gr. Bănescu şi N. N. Teodorescu, „În legătură cu predarea elementelor de algebră abstractă în liceu" de A. Hollinger, „Ecuaţii iraţionale şi metodica rezolvării lor" de G. Simionescu, „Interpretarea vectorială a mediei aritmetice şi a dispersiei" de M. Dragoş-Stoica şi „Mic dicţionar matematic: Structură" de D. Radu. Soluţii pentru problemele propuse, probleme propuse şi recenzii, completează sumarul acestui număr.

Revista de fizică şi chimie

În „Revista de fizică şi chimie" seria A nr. 3/1970 sînt cuprinse cîteva articole de larg interes pentru cadrele didactice, printre care citãm: „Noua unitate de măsură pentru masele atomice şi ale nuclizilor" de Gh. Gorbănescu, „Compuşii fluoruraţi ai aluminiului" de Dana Boiangiu, „Un nou tip de cauciuc, copolimerul etilenei cu propilena" de Steliana Creţu. Pentru profesorii de fizică ce se pregătesc pentru examenul de gradul II revista publică o consultaţie semnată de F. Scarlat, cu titlul „Betratonul privit ca o lentilă magnetică".

Seria „B" a revistei este consacrată marelui om de ştiinţă D.I. Mendeleev. În cadrul ei acad. prof. Ilie Murgulescu semnează articolul „Legea periodicităţii şi dezvoltarea chimiei fizice", conf. univ. dr. Elena Bellu prezintă „Sistemul periodic al elementelor, baza coerenţei în chimie", iar prof. univ. Victor Sahini dezvoltă tema „Peridiocitatea elementelor şi teoria electrică a legăturii chimice". Revista publică de asemenea probleme întrebări, chestiuni de examen, probleme propuse pentru clasele VI—VIII.

CONSERVATORUL DE MUZICĂ „GHEORGHE DIMA" – CLUJ

ANUNŢA

scoaterea la concurs a următorului post:

FACULTATEA DE INSTRUMENTE ŞI CANTO

1 lector la catedra IV — Canto — operă disciplina: Educaţie fizică, poz. 21.

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunţ, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, şi de instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunţ.

Termenul de înscriere la concurs se socoteşte de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREŞ

ANUNŢA

Scoaterea la concurs a postului de conferenţiar la Facultatea de fizică-chimie, catedra de fizică, disciplinele electricitate, electrotehnică, electronică-radiotehnică (predare în limba maghiară), poziţia 1.

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureş, str. Nicolae Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial. Partea I. nr. 33 din 15 martie 1969 şi de instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Tg. Mureş, în termen de 3 luni de la data publicării acestui anunţ.

INSTITUTUL POLITEHNIC Timişoara

ANUNŢA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. Profesor la catedra de Termotehnică, disciplinele: Termotehnică şi măsuri termice; Maşini energetice, poziţia 4 din statul de funcţiuni.

2. Asistent la catedra de Geometrie descriptivă şi desen, disciplina: Geometrie descriptivă şi desen tehnic, poziţia 10 din statul de funcţiuni.

3. Asistent la catedra de Geometrie descriptivă şi desen, disciplina Geometrie descriptivă şi desen; Desen tehnic, poziţia 11 din statul de funcţiuni.

4. Asistent la catedra de Geometrie descriptivă şi desen, disciplina: Desen tehnic, poziţia 12 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

5. Asistent la catedra de Măsuri şi centrale electrice disciplina: Partea electrică a centralelor şi staţii, poziţia 14 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCŢII

6. Lector la catedra de Matematici II, disciplina: Matematici superioare, poziţia 8 din statul de funcţiuni.

7. Asistent la catedra de limbi moderne, disciplina: Limba engleză, poziţia 6 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune, în termen de 30 de zile, respectiv în 15 zile pentru posturile de asistent de la data publicării anunţului în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Timişoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoţită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 şi de instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84.539/1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt sînt obligaţi să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfăşura în conformitate cu prevederile legii sus-menţionate.

ANUNŢ

Absolvenţii fostei şcoli normale „Mihail Eminescu" — Botoşani, seria 1928 sînt rugaţi să-şi trimită adeziunile şi adresele învăţătorului Todirică David, Bulevardul Lenin 104 Botoşani, în vederea întîlnirii fixate la 14 iulie 1970.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Mentalitate practică

În structura intimă a actului învăţării

— o întreagă gamă de acţiuni de fundamentare intuitivă care sînt, în ultimă analiză, activităţi practice. Ceea ce este însă deficitar în aceste activităţi este faptul că ele sînt considerate în mod izolat. Întîlnim aici două categorii de erori. Sau se apelează la practică doar ca ilustrare şi confirmare a teoreticului, sau se creează mai întîi o bază practică pentru a se deduce din ea concluzia teoretică. În acest fel teoria este disociată de practică şi decalată în timp, uitîndu-se că, în fond, este vorba de un proces simultan. Abstractizarea şi generalizarea nu se efectuează prin intermediul activităţilor practice, iar practica nu este efectuată în însuşi procesul de însuşire a marilor abstracţiuni teoretice. De aceea, cunoştinţele apar ca rupte în două, nu acţionează ca un tot unitar. Drept consecinţă, observăm deseori în şcoală că, dacă dăm elevilor nişte sarcini cu caracter aplicativ, nu atît dificile sub aspectul nivelului lor de complexitate, ci pur şi simplu construite de aşa manieră încît să-i solicite posibilităţile de a lucra cu cunoştinţele pe care şi le-a însuşit, de a efectua transferul din domeniul teoretic în cel practic, se descurcă greu. Elevul poate să-şi redeştepte în memorie cunoştinţe teoretice, însă fără a vedea limpede şi imediat modalitatea de a realiza funcţia lor practică — şi aceasta tocmai pentru că în şcoală nu i-a fost educată în mod special priceperea de a lucra cu aceste cunoştinţe. Cînd spun „a lucra cu cunoştinţe" vreau să înţeleg că elevul nu a fost învăţat să lucreze pe temeiul unor situaţii acţionale practice, că informaţiile predate i-au apărut ca un material care se însuşeşte prin memorare, care se cere a fi doar ştiut. Indeobşte, pentru profesori a verifica, a asculta înseamnă a-i solicita pe elevi să vorbească despre ceea ce ştiu, iar pentru elevi să-şi amintească şi să reproducă cele însuşite.

În structura intimă a actului învăţării teoreticul şi practicul trebuie să fie considerate ca verigi simultane, aflate în cea mai perfectă unitate. Dacă procesul de învăţare decurge continuu ca un proces în care se acumulează în mod unitar şi în acelaşi timp multilateral trăsături intelectuale şi practice, va rezulta o astfel de complexitate a individului format în şcoală încît el va fi cu adevărat capabil să gîndească şi să acţioneze în spirit practic.

A cunoaşte înseamnă a cunoaşte pentru a acţiona

Cu ce trebuie să începem atunci cînd ne propunem să formăm mentalitatea practică în cadrul procesului de instrucţie? Mi se pare esenţial, răspunzînd la această întrebare, ca toate cunoştinţele comunicate elevilor să fie privite neîncetat din punctul de vedere al finalităţii lor. Stimularea interesului autentic faţă de domeniul respectiv de cunoaştere, angajarea intelectuală afectivă, motivaţională prin această prezenţă a finalităţii, a raportării cunoştinţelor la o perspectivă concretă, bine determinată mi se pare o condiţie indispensabilă pentru succesul formării mentalităţii practice.

Apoi, realitatea practică trebuie să ocupe un loc real în viaţa şcolară, reducîndu-se continuu distanţele dintre învăţămînt şi viaţa socială. Aceasta este nu numai necesar, ci şi realizabil. În acest scop, în orice probleme, aparţinînd oricărei discipline, trebuie să se pornească de la o realitate foarte concretă, iar elementele teoretice să fie astfel expuse încît să devină, o dată ajunse în posesia elevilor, instrumente cu care ei să poată opera în mod creator. Reversul comprehensivului trebuie să fie neîncetat activul, creativul, rezolutivul aplicat asupra concretului existent în realitatea socială.

Cunoştinţele teoretice se cer a fi privite fără încetare prin prisma capacităţii lor de a da soluţii practice unor realităţi practice, ca mijloace de intervenţie operativă în structura lor intimă, precum şi de înţelegere a dinamicii; a procesualităţii şi a interrelaţiilor acestora.

cuvenită aspectelor practice, acestea sînt

Anchetă realizată de OCTAVIAN BUZESCU

Disciplină şi creativitate

— Competenţa, seriozitatea, principialitatea, spiritul ştiinţific în rezolvarea problemelor, capacitatea de bun organizator sînt calităţi absolut necesare pentru un director de şcoală, în accepţiunea modernă a cuvîntului — consideră, prof. **STERIE RĂDOI,** inspector general al inspectoratului judeţean Iaşi. De aceea urmărim în permanenţă modul cum lucrează directorii şi căutăm să le acordăm un ajutor eficient. Am putut consemna cu bucurie faptul că cei mai mulţi directori sînt activi şi încep să pătrundă mereu mai bine problemele muncii lor. Atunci însă cînd ne convingem, după o verificare serioasă, că un director nu este în măsură să răspundă cerinţelor funcţiei sale îl înlocuim. Consider că este o greşeală să se amîne înlocuirea unui director în cazul cînd este sigur că el nu are calităţile cerute de locul ce i-a fost încredinţat.

Disciplina nu exclude, ci dimpotrivă, presupune iniţiativă, spirit novator

I-am întrebat pe interlocutorii noştri ce raporturi stabilesc între disciplină şi spiritul novator al colectivelor didactice. Această întrebare a stîrnit un deosebit interes.

Prof. **E. PLEŞCA,** inspector general al inspectoratului şcolar Suceava, a fost de părere că între disciplină şi spiritul novator trebuie să existe un raport de perfect echilibru.

— Unii ar fi tentaţi — a spus tov. Pleşca — să creadă că, dacă avem regulamente, programe, planuri şi alte documente obligatorii, iniţiativa creatoare îşi restrînge sfera de manifestare. E un mod îngust de a privi lucrurile. Din păcate el a avut — şi pe alocuri mai are încă — destul cîmp de manifestare. Mulţi socoteau, chiar şi la minister, că pentru orice problemă, mai mare sau mai mică, legată de munca inspectorilor, a directorilor, a cadrelor didactice, sînt neapărat necesare instrucţiuni amănunţite. Desigur, uneori instrucţiunile şi-au vădit utilitatea. Dar ele nu pot cuprinde toate aspectele multiple şi variate pe care le ridică viaţa şcolii. În prezent înţelegem tot mai limpede că nu aşteptînd instrucţiuni pentru fiecare mişcare putem rezolva sarcinile ce ne-au fost încredinţate, ci punînd la contribuţie propria noastră gîndire, luîndu-ne răspunderi, manifestîndu-ne iniţiativa.

Nu se poate nega că acest lucru este tot mai larg înţeles. Şi totuşi mai sînt directori de şcoală şi inspectori care, la orice idee nouă, răspund sentenţios că ea nu se încadrează în instrucţiuni. Pe aceşti oameni nu-i interesează că ideea respectivă poate să aibă o valoare autentică. Dacă n-a fost prevăzută în instrucţiuni, ei o resping „de plano". Şi ce este mai rău e că, sugrumînd ideea respectivă, ei sugrumă şi spiritul care a generat-o. Aşadar nu este ucisă numai o idee, este ucis un şir nesfîrşit de idei.

— Adevărata disciplină, a intervenit prof. **D. TOMESCU,** inspector general al inspectoratului judeţean Vîlcea, este aceea care îmbină respectarea strictă a legilor statului cu spiritul novator, cu receptivitatea la nou, care este aptă să genereze şi să promoveze valori. Un profesor care se conformează, de pildă, literei stricte a manualului şcolar, care nu este în stare să se desprindă de el, care nu pune în valoare, atunci cînd îşi concepe şi desfăşoară lecţiile, ceea ce este pozitiv în personalitatea lui — nici măcar nu poate fi considerat cu adevărat disciplinat. După cum nu putem considera că manifestă o adevărată disciplină acel director sau inspector care nu concepe să facă nici un pas dacă o instrucţiune, o circulară etc. nu i-au cerut în mod expres să facă acel pas.

Pe bună dreptate se sublinia de către conducerea Ministerului Învăţămîntului, la o recentă consfătuire cu inspectorii generali, că dacă inspectoratele vor aştepta instrucţiunile ministerului, directorii instrucţiunile inspectoratelor, profesorii pe ale directorilor şi elevii pe ale profesorilor, atunci vom fi cu totul departe de a dezvolta zestrea de inteligenţă care ne-a fost încredinţată spre valorificare.

Disciplina înseamnă respect al legilor, încadrarea în regulament şi, în acelaşi timp, iniţiativă, spirit de răspundere, creativitate.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1038 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 17 aprilie 1970 — 4 pagini 25 bani

IN ACEST NUMĂR :

■ **Centenarul nașterii lui V. I. Lenin**

■ **Asociațiile sportive școlare**

■ **„Revoluția matematicilor"**

■ **Repere pentru orientarea elevilor**

SPIRITUL CREATOR AL LENINISMULUI

La 22 aprilie 1970, întreaga omenire muncitoare, progresistă și democratică sărbătorește centenarul nașterii lui V. I. Lenin, marele gînditor și revoluționar, conducătorul primului stat socialist din lume. Oferind istoriei, alături de Marx și Engels, un strălucit exemplu de gîndire cutezătoare, de slujire devotată a clasei muncitoare, a oamenilor muncii, de fermitate revoluționară și perspicacitate politică, Lenin a intrat în conștiința umanității ca o personalitate grandioasă. Spirit profund realist, „visătorul" de la Kremlin și-a închinat întreaga sa viață luptei pentru desființarea exploatării omului de către om, edificării socialismului și comunismului — țel spre care se îndreaptă în mod legic întreaga societate umană.

Înzestrat cu un larg orizont de cunoaștere și înțelegere a evoluției societății, a progresului și civilizației, receptiv la tot ce era nou și înaintat în știința și gîndirea socială, dezvoltînd marxismul potrivit cerințelor epocii sale, V. I. Lenin l-a îmbogățit cu concluzii de o inestimabilă valoare teoretică și practică. Învățătura economică a lui Marx a fost dusă de el mai departe prin analiza noilor trăsături ale capitalismului în stadiul său ultim — imperialismul. Lenin a elaborat o nouă teorie a revoluției socialiste, a relevat marea însemnătate a rolului clasei muncitoare și a partidului ei revoluționar, a condus Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și făurirea primului stat socialist din lume, a elaborat planul edificării economiei și culturii socialiste, a trasat liniile directoare pentru trecerea în perspectivă la comunism. Cu o pătrunzătoare clarviziune, studiind realitățile social-politice, evoluția mișcării muncitorești, V. I. Lenin a preconizat căile menite să asigure răsturnarea vechii orînduiri, cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare aliată cu țărănimea, cu celelalte pături sociale exploatate, transformarea radicală a societății. Generalizînd din punct de vedere filozofic cele mai noi date ale științelor naturii și ale științelor sociale, Lenin a îmbogățit materialismul și dialectica. El a demonstrat magistral că teoria marxistă nu este o dogmă, un codex de teze imuabile, ci o concepție creatoare, dinamică, transformatoare despre natură și societate, concepție receptivă la tot ceea ce gîndirea și acțiunea umană aduc valoros pe planul cunoașterii științifice ; totodată el a relevat cu pregnanță că comunismul științific este o metodă de cercetare a fenomenelor sociale, un eficient instrument al partidului comunist în analiza condițiilor concrete ale luptei pentru transformarea revoluționară a societății, pentru construirea socialismului și comunismului.

În hotărîrea C.C. al P.C.R. privind aniversarea în România a centenarului nașterii lui V. I. Lenin se subliniază că *opera teoretică și întreaga sa activitate de militant comunist reprezintă o ilustrare vie a spiritului creator al teoriei revoluționare a proletariatului.* Într-adevăr, studiind ca dialectician revoluționar practica, Lenin nu a creat scheme abstracte după care să judece sau „să direcționeze" realitatea în care a trăit sau perspectiva ei, ci a descoperit cu ajutorul teoriei căi noi, apte să ducă la transformarea revoluționară a societății. Neconsiderînd marxismul ca o dogmă, el a „regîndit" chiar unele teze marxiste fundamentale. Așa, de pildă, bizuindu-se pe legea dezvoltării economice și politice inegale și în salturi a țărilor capitaliste, lege descoperită de el, Lenin a elaborat pe baze noi teoria revoluției socialiste. „Dezvoltarea capitalismului se desfășoară în mod extrem de inegal în diferite țări... De aici concluzia certă : socialismul nu poate învinge în mod simultan în *toate* țările. El va învinge la început într-o singură țară sau în cîteva țări" — scria el înainte de furtunosul an 1917. Astăzi nu este greu să ne imaginăm cît de sărăcită ar fi fost gîndirea social-politică și cum s-ar fi prezentat tabloul lumii actuale dacă Lenin, la timpul său, pregătind și conducînd cea mai importantă revoluție din istorie, s-ar fi mărginit la interpretarea așa-zis „fidelă" a tezelor lui Marx și Engels.

(Continuare în pag. a 2-a)

Constituind un cadru adecvat pentru dezvoltarea gîndirii creatoare și a spiritului inventiv, pentru familiarizarea cu munca productivă, practică, cercurile tehnice se înscriu pe primul loc al preferințelor școlarilor de toate vîrstele. Cîteva cifre sînt concludente : în școlile generale 25% — ceea ce reprezintă 9.000 — sînt cercuri tehnico-aplicative, iar în licee peste 35% dintre cercuri sînt de asemenea tehnice. Cercurile tehnice în care se construiesc aero și navomodele, rachete, cartinguri, atrag numeroși școlari.

În imagine, doi constructori de aeromodele din orașul Sf. Gheorghe.

Forța educativă a cercurilor tehnice

Experiența a dovedit că cercurile pe obiecte (ne referim acum numai la obiectele cu profil realist), ca și cercurile tehnico-aplicative stimulează precocitatea tehnică, gîndirea creatoare și spiritul inventiv al tineretului, răspund receptivității, interesului și atracției deosebite pe care școlarii noștri mici și mari le manifestă față de știință, de tehnică.

În ultimii ani am admirat, fie în cadrul unor expoziții, fie cu prilejul altor manifestări rodul muncii desfășurate în cercuri, concretizat printr-o gamă bogată și variată de obiecte și aparatură tehnică executată, în multe cazuri la un înalt nivel și grad de tehnicitate, reprezentînd realizări practice de utilitate socială cu aplicabilitate în producție, în viața de toate zilele. Sînt toate dovezi grăitoare, care demonstrează concludent, convingător cele ce spuneam mai sus

Tocmai pentru că știința și tehnica polarizează într-o mare măsură preocupările și interesul școlarilor și pentru că activitățile respective au o deosebită audiență în rîndul lor, se impune ca cercurile pe obiecte și tehnico-aplicative, să fie organizate după criterii științifice. Ele trebuie să răspundă nu numai unor cerințe pedagogice, dar și cerințelor impuse de dezvoltarea impetuoasă, rapidă a științei și tehnicii, de condițiile social economice ale patriei, să urmărească educarea tineretului în vederea integrării sale sociale și profesionale, a formării unei atitudini înaintate față de muncă. Sînt respectate în activitatea cercurilor tehnico-științifice ale elevilor criteriile și cerințele amintite ? Sînt toate cercurile tehnice cu adevărat tehnice ?

Să ne oprim asupra acestor aspecte. Trebuie subliniat de la început că situația existentă cu 2—3 ani în urmă, cînd în multe școli era o „inflație" de cercuri umaniste de toate soiurile, iar cercurile tehnice se numărau pe degete, s-a schimbat. Există acum un echilibru, balanța înclinînd chiar adesea spre cercurile tehnice.

S-a ivit însă, în unele locuri, altă situație : anume, goana după cantitate. Pe primul loc a trecut numărul. Fiecare școală, fiecare profesor și-a propus să creeze cît mai multe cercuri tehnice fără a exista în același timp, sau mai bine spus în primul rînd, grija de a se crea acestor cercuri condiții de desfășurare a activității. Au apărut astfel, în unele școli, puzderie de cercuri, cîte două-trei pentru același obiect, care s-au intitulat „tehnice". Aceasta a dus firește la o fărîmițare a activității, la imposibilitatea de a desfășura o muncă sistematică, de perspectivă, o activitate vie. A existat alteori tendința de a înlocui activitatea tehnică, munca practică, concretă, prin referate, prin activități pur verbale. Ședințele de cerc repetau de multe ori cunoștințele predate la lecții, sau experiențele de laborator. În alte cercuri, chiar dacă a existat oarecare activitate practică, ea s-a desfășurat meșteșugărește, pompierește.

Este lesne de înțeles că cercurile de genul acesta — de altfel din ce în ce mai rare — nu fac altceva decît să supraîncarce elevii cu o activitate formală, care nu numai că nu îi ajută să dobîndească deprinderi practice și nu le educă spiritul constructiv, creator, dar le și deformează, le alterează concepția despre ceea ce înseamnă cu adevărat activitatea tehnică, munca productivă vie, concretă.

Și încă un aspect : în unele școli din 20 de cercuri tehnice, să zicem, 10 sînt de foto. Arta și tehnica fotografică sînt preocupări interesante, atrag mulți elevi, avem nevoie sigur și de fotografi dar, cu toate acestea, nu putem pretinde desigur că avînd 10 cercuri foto am antrenat elevii spre o activitate tehnică, în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Activitatea tehnico-științifică desfășurată în cadrul cercurilor tehnice trebuie să constituie un proces conștient, motivat, integrat sistematic în munca educativă, proces care să ducă nu numai la acumularea de cunoștințe și informații, ci mai ales la dobîndirea de orientări și îndemînări noi, la făurirea unui anumit profil al personalității elevului — creator, dinamic, capabil să facă față în viitor solicitărilor și exigențelor producției.

Cercurile tehnico-aplicative constituie cadrul cel mai propice pentru atragerea elevilor spre munca practică, productivă, pentru obișnuirea lor cu exercițiul fizic, pentru crearea de deprinderi tehnice utile.

Discutînd zilele trecute această problemă cu cîțiva îndrumători de cercuri, aceștia au subliniat în special ideea că cercul — dacă este bine organizat, poate nu numai a-

M. ROBEA

(Continuare în pag. 3-a)

Lecția, un centru de gravitație

Lecția trebuie înțeleasă ca act de transmitere către noua generație nu atît a ceea ce a acumulat omenirea, cum ne place să spunem și am spus-o de prea multe ori, ci a ceea ce îi este necesar ca să trăiască în societatea care evoluează, ceea ce îi este necesar ca să desfășoare o activitate pozitivă, să contribuie cu forțele sale la dezvoltarea societății, la mersul înainte al omenirii.

Transmiterea a ceea ce îi este necesar tinerei generații. Aceasta este tema de meditație pe care o propunem. Aceasta este și problema cheie a învățămîntului. Și la ea nu se poate răspunde o dată pentru totdeauna. Sînt indicii că avem, pe linia aceasta, datorii neplătite față de tînăra generație. Ar trebui să-i întrebăm pe tinerii pe care i-am crescut, după ce au plecat din școală, dacă au primit ceea ce le-a fost necesar. Ei pot să ne răspundă acum la întrebare mai bine decît oricine. Să-i întrebăm și pe cei care i-au primit în mijlocul lor, pe cei cu care muncesc acum laolaltă. Dialogul acesta este acut necesar muncii noastre.

La unele probleme care se leagă de temă s-a dat un răspuns clar și exact. Tinerei generații trebuie să-i dăm nu atît informație (deși fără de ea nu se poate concepe învățămîntul), cît formație. Trebuie să-i dăm un mod de gîndire, să-i formăm o mentalitate, să-i transmitem convingeri, instrumente pentru continua perfecționare ulterioară.

S-a răspuns, dar nu s-a trecut la acțiune cu destulă hotărîre. Dovada, faptul că sinteza nu este, în măsura în care ar trebui să fie, o modalitate de predare. Ideile încă nu domină net lecțiile. Instrumentele de analiză nu-s mînuite încă ușor, cu îndemînare, cu siguranță. Nu se folosește îndeajuns limbajul concis al schemelor, diagramelor, graficelor. Pe terenul acesta nu s-au croit încă drumuri largi, ci se umblă încă timid, pe potecuțe firave. Elevii nu-s învățați să cuprindă mult, dintr-o dată. Venim la lecții cu lanterna de buzunar, care luminează pe bucățele. Conținutul lecției nu-i întotdeauna în prealabil bine filtrat, decantat, pentru ca să rămînă numai ceea ce are putere de germinație. În el nu e înglobat întotdeauna noul care să justifice datarea lecției la termenul la care se predă.

Lecția, acest centru gravitațional a tot ceea ce înscriem în sfera învățămîntului, solicită la meditație profundă, neîntreruptă, pe cercetători, pe psihologi și pedagogi, pe cei care experimentează, pe cei care stabilesc programele sau alcătuiesc manualele, pe cei care predau, care îndrumează și controlează. Luînd toți în considerare că lecția nu-i un ritual, ci un act de creație.

E. M.

Laturi cardinale ale dirigenției

După cum era și de așteptat, inițierea unei dezbateri asupra aspectelor de fond ale activității profesorul diriginte [1]) a stîrnit un interes justificat în rîndul marei mase de educatori chemați să îndeplinească această dificilă și complexă muncă în școlile generale și în liceele de cultură generală. Prin modul în care a fost concepută și prin felul în care s-a desfășurat, dezbaterea organizată de „Gazeta învățămîntului" a oferit profesorilor diriginți în activitate un bun cadru de afirmare a unui mare număr de teze cu valabilitate în prezent recunoscută și, ceea ce este mai important, de relevare a unor aspecte și probleme concrete care, din motive foarte diferite, nu și-au găsit încă soluționarea optimă în practica educativă. Dezbaterea se dovedește utilă tocmai din acest punct de vedere.

Înainte de a trece la abordarea mai directă a unor probleme care se dovedesc a avea un caracter de generalitate, se impune să notăm cu toată claritatea un element ce se degajă pregnant din analiza atentă a intervențiilor făcute de participanții la discuție. Este vorba de sinceritatea vibrantă și de pasiunea cu care toți aceștia — și cei ale căror intervenții au văzut lumina tiparului, ca și cei, foarte numeroși, ale căror luări de poziții nu au putut fi inserate în paginile gazetei — s-au pronunțat în chip deschis pro sau contra unora sau altora din soluțiile date pînă acum diferitelor aspecte ale dirigenției, au făcut observații și au formulat propuneri menite să contribuie la perfecționarea activității profesorilor diriginți, la sporirea eficienței acesteia. În aceasta se reflectă, de fapt, ceea ce viața școlii noastre a demonstrat deja cu prisosință : cu toate oscilațiile și incertitudinile, cu toate rezervele și, pe alocuri, lamentările, înregistrate în legătură cu dirigenția, această activitate educativă a ridicat probleme, a pus la încercare devotamentul și vocația educatorilor și a generat eforturi ale căror dimensiuni impun respect tuturor celor ce se apropie cu obiectivitate și cu atenție de acest domeniu delicat al teoriei și practicii pedagogice.

Depășind cadrul acestor considerațiuni generale, analiza tuturor luărilor de poziție în cadrul dezbaterii amintite conduce la concluzia că, în fond, au fost puse în balanță și cîntărite cu rigurozitate toate elementele fundamentale ale dirigenției : caracterul, locul și funcțiile activității profesorului diriginte în ansamblul procesului instructiv-educativ, elementele definitorii, specificitatea și aria de cuprindere ale acestui tip de activitate educativă, statutul profesorului diriginte (atribuții și răspunderi, modalități de pregătire și de perfecționare), conținutul muncii dirigintelui, avantajele (și dezavantajele) elaborării unor programe ale muncii educative a dirigintelui, locul și rolul orei de dirigenție în ansamblul activității dirigintelui și al întregului proces instructiv-educativ.

Este evident pentru oricine că numai simpla enumerare a acestor laturi cardinale ale domeniului abordat ridică probleme de o mare dificultate și complexitate. Aceasta cu atît mai mult cu cît o bună perioadă de timp — după cum corect s-a observat — multe din încercările în materie au insistat îndeosebi asupra a ceea ce „nu trebuie să fie dirigenția", „nu trebuie să facă dirigintele" ș.a.m.d.

Ne propunem de aceea să formulăm numai cîteva puncte de vedere, schițînd și elementele esențiale ale suportului lor, cu privire la următoarele probleme : ce este și ce trebuie să fie dirigenția ; principalele direcții și obiective ale activității profesorului diriginte ; caracterul, conținutul, locul și rolul orei de dirigenție în sistemul muncii dirigintelui și în ansamblul procesului instructiv-educativ ; organizarea și planificarea

Lector univ. ȘTEFAN COSTEA
director general adjunct
în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 3-a)

[1]) Vezi „Gazeta învățămîntului" numerele 1029, 1031, 1032, 1034, 1035, 1036.

Recent, au fost terminate lucrările de consolidare și protejare a zidurilor Palatului domnesc din incinta ansamblului „Radu Vodă", construit în secolul al XVI-lea.

CENTENARUL NAŞTERII LUI V. I. LENIN

PRINCIPII LENINISTE DESPRE ÎNVĂŢĂMÎNT ŞI EDUCAŢIE

Ideile marxist-leniniste privind cultura, educaţia şi învăţămîntul constituie fundamentul pedagogiei socialiste şi îşi găsesc concretizarea în organizarea învăţămîntului şi desfăşurarea educaţiei în ţările care construiesc socialismul. Ele reprezintă un sistem bine închegat şi armonios de gîndire pedagogică, făcînd parte constitutivă din concepţia ştiinţifică marxist-leninistă despre lume şi societate.

Principiul fundamental al sistemului pedagogic marxist-leninist este legătura dialectică dintre fenomenul cultural-educativ şi politică — politica fiind văzută ca expresia concentrată a economicului, a bazei.

Din acest principiu fundamental al legăturii dintre fenomenul cultural-educativ şi politică, decurg o serie de teze ce sînt în mod continuu confirmate în practica construirii societăţii socialiste. Se vădeşte astfel, în primul rînd, faptul că şcoala, învăţămîntul, reprezintă o parte componentă, integrantă a revoluţiei socialiste. Legătura organică între educaţie şi politică face ca după ce puterea politică a fost cucerită de proletariat şcoala să devină o armă de luptă împotriva vechii societăţi şi un instrument valoros, un factor de mare însemnătate în construirea noii societăţi socialiste şi comuniste. „Numai transformînd radical instruirea, organizarea şi educarea tineretului — arată Lenin — vom izbuti să obţinem ca rezultatul eforturilor tinerei generaţii să fie crearea unei societăţi care să nu semene cu cea veche, adică crearea societăţii comuniste".

Scopul educaţiei în societatea socialistă este organic legat de sarcinile dezvoltării sociale. El constă în a creşte constructori ai socialismului şi comunismului integral şi armonios dezvoltaţi, activi, bine pregătiţi, formaţi în spiritul concepţiei ştiinţifice despre lume şi societate, temeinic înarmaţi din punct de vedere ideologic-politic, înzestraţi cu înalte virtuţi morale.

Legătura strînsă, organică, dintre educaţie şi politică cere ca şcoala să fie legată de viaţă, de producţie, de munca practică pusă în slujba construirii noii societăţi. Instrucţia trebuie să fie o însemnată forţă activă de transformare a mediului înconjurător, a realităţii, de transformare a lumii. Îmbinarea învăţămîntului cu munca productivă realizează şi legătura între cultura generală şi profesională, între munca intelectuală şi cea fizică şi ea stă la baza societăţii viitorului. „Nu-ţi poţi închipui — afirmă Lenin — un ideal de societate viitoare fără îmbinarea învăţămîntului cu munca productivă a tinerei generaţii: nici învăţămîntul şi studiile fără muncă productivă, nici munca productivă fără învăţămînt şi studii făcute paralel n-ar putea fi ridicate la înălţimea cerută de nivelul actual al tehnicii şi al ştiinţelor".

Înfăptuirea societăţii socialiste — arată Lenin — nu este posibilă fără însuşirea temeinică a cunoştinţelor la nivelul dezvoltării ştiinţei şi tehnicii mondiale. De aceea, el vede în învăţătură o condiţie esenţială pentru construirea societăţii noi. Conţinutul învăţăturii trebuie să-l constituie tot ceea ce este esenţial şi necesar construcţiei socialismului din întreaga cultură a umanităţii. Referitor la felul cum asimilăm, cum învăţăm acest conţinut, Lenin pune pe prim plan dezvoltarea gîndirii independente, critice, pe baza activităţii proprii, contactul direct cu realitatea, înlăturarea memorizării mecanice, interpretarea şi prelucrarea ştiinţifică a datelor, astfel ca totalitatea cunoştinţelor şi principiilor ideologice să devină un instrument eficient de cunoaştere a realităţii şi de înfăptuire a societăţii socialiste. „În locul vechii buchiseli, al vechii toceli, al vechiului muştru trebuie să punem priceperea de a ne însuşi întreaga sumă a cunoştinţelor omeneşti şi să ne-o însuşim astfel încît comunismul să nu fie ceva învăţat pe de rost, ci să fie ceva gîndit de voi înşivă, să reprezinte concluziile care sînt inevitabile din punctul de vedere al educaţiei actuale" — spunea el.

Opera de formare a constructorilor socialismului şi comunismului nu este posibilă fără valoroasa muncă a cadrelor didactice. Lenin a apreciat în mod deosebit marele rol al învăţătorilor şi profesorilor în educarea tinerelor generaţii, în înfăptuirea societăţii socialiste şi înalta lor misiune de propagatori ai comunismului. El a acordat o atentă grijă atît perfecţionării lor ideologico-politice şi profesionale, cît şi necontenitei îmbunătăţiri a situaţiei lor materiale. Lenin a dat o deosebită atenţie ridicării prestigiului şi autorităţii cadrelor didactice. „La noi, — spunea el — învăţătorul trebuie ridicat la o înălţime la care nu s-a aflat, nu se află şi nu se poate afla în societatea burgheză".

Principiul fundamental al sistemului pedagogic marxist-leninist, legătura dintre fenomenul cultural-educativ şi politică — împreună cu tezele de bază ce decurg din strînsa înlănţuire logică a acestui sistem — au germinat bogat în patria noastră socialistă şi s-au concretizat în mod creator într-o amplă dezvoltare a educaţiei şi învăţămîntului la nivelul ştiinţei şi tehnicii mondiale. Într-adevăr, în ţara noastră forţa motrice a progresului necontenit al învăţămîntului o constituie cerinţele legate de dezvoltarea continuă a societăţii noastre socialiste. Rolul însemnat al şcolii în acest proces a fost evidenţiat în dese rînduri în documentele Partidului Comunist Român. Congresul al X-lea al partidului a arătat că în ţara noastră şcoala este principalul canal de difuzare a ştiinţei şi culturii, de îmbogăţire a minţii, de modelare a caracterelor şi formare cetăţenească a tinerelor generaţii, punîndu-i totodată sarcina de a da societăţii atît buni specialişti, cît şi cetăţeni înaintaţi, cu un orizont larg, plini de iniţiativă, cu o minte receptivă la tot ce e nou şi avansat, cu un înalt spirit de responsabilitate faţă de îndatoririle sociale. Directivele Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român au trasat pentru o amplă perioadă de aci înainte liniile de continuă dezvoltare a învăţămîntului la nivelul construcţiei societăţii noastre socialiste şi al desfăşurării revoluţiei ştiinţifice şi tehnice mondiale.

ION ORGHIDAN

Noi manifestări omagiale

● La Casa Universitarilor din Bucureşti s-au desfăşurat, în zilele de 11—12 aprilie a.c., lucrările unei sesiuni ştiinţifice festive, organizată de Societatea de ştiinţe istorice cu prilejul aniversării centenarului naşterii lui Vladimir Ilici Lenin.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. univ. Vasile Maciu, vicepreşedinte al societăţii. În cadrul sesiunii au fost prezentate numeroase comunicări tratînd probleme privitoare la activitatea filozofică şi istorică a făuritorului primului stat socialist din lume. Menţionăm, printre acestea, lucrările: **„Crearea P.C.R. — întruchipare a leninismului"**, de prof. univ. dr. Titus Georgescu şi dr. Florea Nedelcu; **„Aplicarea învăţăturii marxist-leniniste privind rolul conducător al partidului în societatea socialistă, multilateral dezvoltată"**, de conf. univ. Aron Petric; **„V. I. Lenin şi problema naţională"**, de prof. univ. dr. docent Carol Göllner (Sibiu); **„Unele aspecte ale generalului şi particularului în gîndirea leninistă privind politica naţională"**, de prof. Gheorghe Popa (Braşov); **„Chipul lui Lenin oglindit în literatură"**, de conf. univ. Dumitru Almaş etc.

● Un mare număr de învăţători şi profesori prezintă în aceste zile expuneri la cluburile muncitoreşti, în căminele culturale, la casele de cultură etc. Profesorii de istorie şi de socialism ştiinţific din judeţul Olt, de pildă, au ţinut conferinţe pe teme privind marea însemnătate şi viabilitate a marxism-leninismului şi aplicarea acestei învăţături în mod creator, de către Partidul Comunist Român.

La Tg. Secuiesc, Sf. Gheorghe şi Baraolt au avut loc simpozioane consacrate vieţii şi activităţii lui Lenin, la care au făcut expuneri prof. univ. Gall Iuliu şi Fabian Ernest, profesor la Liceul din Covasna, iar la clubul Uzinelor de tractoare din Braşov profesorii I. Nicoară şi I. Vlăscianu au ţinut expunerile **„Leninismul — steagul luptei popoarelor împotriva imperialismului"** şi **„Activitatea lui Lenin în anii avîntului revoluţionar din preajma revoluţiei din Octombrie"**.

SPIRITUL CREATOR AL LENINISMULUI

(Urmare din pag. 1-a)

De numele lui Lenin sînt strîns legate elaborarea şi înfăptuirea primului program concret de edificare a noii orînduiri sociale sub conducerea partidului comunist, devenit, cu peste jumătate de secol în urmă, partid de guvernămînt pe a şasea parte a globului terestru. Obiectivele şi sarcinile unui asemenea program leninist s-au materializat în victoria socialismului în U.R.S.S., în marile realizări dobîndite de poporul sovietic în pofida vicisitudinilor pe care a trebuit să le înfrunte. Urmînd cu încredere partidul lor comunist, făurit de Lenin, oamenii sovietici şi-au transformat în cîteva decenii patria într-o putere de prim rang, cu mari şi binecunoscute realizări în domeniul economiei, al ştiinţei şi culturii.

„Comunismul ţîşneşte literalmente din toţi porii societăţii contemporane" — conchidea Lenin, a cărui învăţătură a dat clasei muncitoare din toate ţările o idee clară despre condiţiile victoriei împotriva burgheziei, despre forţele motrice în revoluţie şi perspectivele făuririi unei noi orînduiri. Într-adevăr, evenimentele din ultimul sfert de secol au marcat victoria socialismului într-un şir de state din Europa, Asia şi America, dezvoltarea şi maturizarea partidelor comuniste şi muncitoreşti, avîntul mişcării de eliberare naţională, prăbuşirea sistemului colonial, creşterea mişcării antiimperialiste şi democratice, aducînd noi confirmări vitalităţii leninismului.

Spiritul creator, receptivitatea la ceea ce este valoros, capacitatea de a se îmbogăţi mereu pe baza progreselor ştiinţei, ale cunoaşterii umane, a însuşirii noilor concluzii deduse din practica socială, puternica aderenţă la realitate reprezintă caracteristici esenţiale ale marxism-leninismului. Prin natura, geneza şi substanţa sa interioară, prin înseşi bazele sale filozofice, prin spiritul revoluţionar, marxism-leninismul este refractar oricărei închistări. Viabilitatea sa în epoca noastră — schimbată din multe puncte de vedere în comparaţie cu perioada în care a trăit Lenin — este dată tocmai de faptul că reprezintă o teorie creatoare, ale cărei valori autentice se confirmă în confruntarea cu practica. Instrument inegalabil care permite studierea aprofundată a realităţii, formarea unei imagini exacte asupra condiţiilor sociale, stabilirea obiectivelor în funcţie de aceste condiţii, marxism-leninismul îşi are una dintre principalele izvoare ale forţei sale în analiza multilaterală a fenomenelor în toate determinările lor, în capacitatea sa de a se constitui ca o călăuză în acţiunea de transformare a realităţilor, de a indica direcţiile principale şi a conţine în sine resursele care duc spre soluţii practice în cele mai diverse împrejurări şi condiţii. Complexitatea procesului social este incompatibilă cu orice încercare, teoretică sau practică, de uniformizare a realităţilor.

Potrivit concepţiei marxist-leniniste, eforturile Partidului Comunist Român se îndreaptă spre a concretiza adevărurile generale ale acestei învăţături în condiţiile proprii ţării noastre, spre a găsi, pe baza legilor generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste, soluţiile care se „suprapun" cel mai bine realităţilor naţionale. Aşa cum releva tovarăşul Nicolae Ceauşescu, „analiza luptelor revoluţionare din România confirmă o dată mai mult justeţea tezelor marxist-leniniste potrivit cărora fiecare popor, păşind pe calea revoluţiei şi construcţiei socialiste, aduce o experienţă proprie, aplică legile generale în forme specifice — corespunzător condiţiilor concrete în care trăieşte, particularităţilor istorice diferite de la ţară la ţară". Desfăşurarea încununată de succes a revoluţiei socialiste în România a contribuit la îmbogăţirea tezaurului teoriei şi practicii marxist-leniniste cu noi concluzii, metode şi forme de luptă, cu noi soluţii pentru problemele ridicate de transformarea socialistă a societăţii; experienţa din ţara noastră a pus cu deosebită putere în evidenţă rolul maselor în cucerirea puterii, importanţa deosebită a unirii tuturor forţelor revoluţionare, democratice, progresiste ale naţiunii în vederea răsturnării claselor asupritoare şi edificarea noii orînduiri. Sub conducerea partidului comunist, oamenii muncii din România au dus cu succes lupta împotriva burgheziei şi moşierimii, au înfăptuit insurecţia armată din August 1944, au răsturnat clasele exploatatoare de la putere şi au asigurat triumful revoluţiei socialiste. Devenind liber şi stăpîn pe destinul său, edificînd societatea socialistă, poporul român asigură înflorirea multilaterală a patriei. România socialistă se înfăţişează astăzi ca o ţară în plin avînt economic şi social, în care forţele de producţie, ştiinţa, învăţămîntul şi cultura se dezvoltă impetuos, contribuind la satisfacerea în măsură crescîndă a cerinţelor materiale şi spirituale ale maselor.

În orientarea generală a partidului şi statului nostru, în preocuparea lor constantă de perfecţionare a tuturor compartimentelor vieţii sociale — din sfera economiei pînă la aceea a instituţiilor de educaţie şi cultură — de promovare a unei politici externe de strînsă prietenie cu ţările socialiste şi eficientă colaborare cu toate statele şi popoarele lumii, regăsim o confirmare a învăţăturii clasicilor marxism-leninismului. După cum se ştie, ei au privit socialismul şi comunismul nu ca pe un postulat rupt de contradicţiile şi legile mişcării istorice concrete, ca pe un ideal aprioric, căruia realitatea ar urma doar să i se adapteze, ci ca pe un proces istoric natural, ale cărui legi de evoluţie decurg din însăşi dialectica dezvoltării societăţii în condiţii concrete, determinate şi determinante în acelaşi timp. Avem aici o dovadă elocventă că Marx, Engels şi Lenin nu au considerat niciodată că propria operă ar fi epuizat problemele fundamentale ale teoriei şi practicii, că ar fi oferit soluţii desăvîrşite pentru rezolvarea lor. Teoria marxistă nu poate fi considerată nicidecum „drept ceva finit şi intangibil" — scria V. I. Lenin. Dimpotrivă, preciza el, „sîntem convinşi că ea a pus doar piatra unghiulară a ştiinţei pe care socialiştii trebuie s-o ducă mai departe în toate direcţiile, dacă nu vor să rămînă în urma vieţii". Acţionînd consecvent în spiritul acestei concepţii, cu clarviziunea sa genială, V. I. Lenin a trasat sarcinile luptei pentru comunism în noile condiţii, a îmbogăţit învăţătura marxistă, dovedind o nestrămutată încredere în socialism.

Marxism-leninismul, spiritul său creator sînt astăzi întruchipate în mersul triumfal al socialismului, devenit realitate în viaţa unei treimi din populaţia globului, devenit ideal mobilizator în conştiinţa şi acţiunea maselor muncitoare din întreaga lume. Ideile lui Lenin trăiesc şi triumfă în avîntul mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, care se afirmă ca o uriaşă forţă politică a contemporaneităţii, ca un factor fundamental al progresului, în puternica mişcare de eliberare naţională a popoarelor asuprite. La împlinirea unui secol de la naşterea lui Vladimir Ilici Lenin, marxism-leninismul capătă în conştiinţa epocii noastre, a tuturor oamenilor muncii, imaginea celui mai măreţ monument pe care omenirea progresistă îl ridică acestui gigant al gîndirii şi acţiunii revoluţionare.

Itinerar prin oraşul de două ori erou

NOTE DE DRUM

Cînd am coborît în Leningrad din trenul supranumit pentru viteza sa „Săgeata roşie", la orele 5,30, era o dimineaţă aspră de sfîrşit de noiembrie.

În gară, zăpadă, frig. Eram puţin mirat că oraşul dormea încă. Mai tîrziu am aflat că programul de lucru al leningrădenilor începe în jurul orei 9. Leningradul, care a avut enorm de suferit în timpul celui de al doilea război mondial, a fost în întregime reconstruit. Într-adevăr multe clădiri moderne, bulevarde noi. Şi totuşi nu ai nicidecum senzaţia că te afli într-un oraş nou. Arhitectura te duce deseori cu secole în urmă. Peste Neva podurile sînt lăsate, ici colo staţionează vapoare. Cineva îmi arată vestitul crucişător Aurora, apoi Palatul de iarnă. Desprind doar contururile. Totul este acoperit de o pînză de ceaţă din care străluceşte zăpada într-o nuanţă de argintiu. Frumuseţea şi măreţia oraşului le-am descoperit însă treptat pe măsură ce am parcurs, în zilele următoare, diferitele lui cartiere, şi îndeosebi locurile care-l evocă direct pe Lenin. Casele în care a locuit, sălile în care a luat cuvîntul, drumurile parcurse în iulie, după trecerea lui în ilegalitate. Iată-ne în faţa gării Finlanda unde la 3 aprilie 1917, seara tîrziu, a coborît Lenin venind din emigraţie.

Vestea sosirii lui Lenin adunase în piaţa din faţa gării o mulţime uriaşă de muncitori şi soldaţi. Guvernul provizoriu era profund îngrijorat de această sosire. Puterea era în mîna burgheziei. Aici, în această piaţă, urcat pe platforma unui automobil blindat, cu şapca în mînă, puţin aplecat înainte, a rostit Lenin celebrul discurs care avea să însemne totodată şi un program pentru partidul bolşevic şi care s-a încheiat cu simbolica lozincă „Trăiască Revoluţia Socialistă".

La ora cînd am vizitat gara, Leningradul intrase în mişcarea înfrigurată a muncii zilnice. Trecătorii grăbiţi străbat piaţa fără să se oprească pe pîrtiile înguste care radiază în toate direcţiile. Singuri turiştii au timp să se oprească, să-şi rotească privirile, să se fixeze asupra vreunei inscripţii evocatoare.

Urcat pe automobilul blindat şi aclamat de o imensă mulţime Lenin a străbătut drumul pînă la sediul de atunci al Comitetului Central, care se afla în palatul Kşesinski. Acolo, îl aştepta, de asemenea, mulţimea. De la balconul casei Lenin s-a adresat din nou soldaţilor şi muncitorilor care-l aclamau. La sediul Comitetului Central, Lenin a vorbit despre tactica ce trebuie urmată. Apoi, împreună cu Nadejda Krupskaia, au plecat pe strada Sirokaia, din cartierul Petrograd, unde a fost găzduit de sora lui, Anna Ilinicina. În aceeaşi noapte Lenin a elaborat cunoscutele Teze din aprilie, expuse a doua zi la Conferinţa pe întreaga Rusie a Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor, care s-a ţinut într-o sală de la etaj în palatul Tavriceski. Trei zile mai tîrziu, la 7 aprilie aceste teze au apărut în Pravda. Am privit numărul din 7 aprilie 1917 al Pravdei şi am încercat să-mi imaginez sentimentele redactorilor, linotipiştilor, paginatorilor care au avut primii în mînă textul. Au ştiut ei oare atunci ce furtuni şi cît soare se concentrau în filele, acum îngălbenite?

Parcurgem din nou străzile, ne oprim în faţa caselor, legate direct de evenimentele care au urmat şi al căror suflet era Lenin: localul şcolii militare de pe Prima linie din Vasilevski Ostrov, unde a rostit Lenin ,la primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, o cuvîntare după care Kerenski a zăcut în nesimţire timp de trei ore, locurile legate de demonstraţia din 18 iunie, la care au participat 400 000 de muncitori şi soldaţi sub lozinca „Toată puterea în mîna Sovietelor", zi caracterizată apoi de Lenin ca „o zi de cotitură, o demonstraţie a forţelor şi politicii proletariatului revoluţionar", cartierul Viborg, strada Sadovaia etc. Derulăm apoi filmul evenimentelor care s-au precipitat, poposind mai îndelung la Razliv, locul unde a fost găzduit Lenin în lunile următoare.

Sfîrşitul lui iunie este marcat de alte puternice demonstraţii. Guvernul provizoriu dispune atunci arestarea lui Lenin. Muncitorii se preocupă să-l ascundă. În noaptea de 11 iulie Lenin părăseşte oraşul îndreptîndu-se spre Razliv. Razlivul este o mică localitate liniştită în apropierea Leningradului cu vile şi căsuţe dintre care multe din lemn. În apropiere — un lac.

Oprim în faţa unei căsuţe cu cîteva camere azi muzeu, fosta casă a muncitorului Emelianov. Pe o masă, obiectele de care s-a folosit Lenin. Iată şi legitimaţia de care s-a servit el, cu numele de K. P. Ivanov. Lenin a venit la Razliv condus de N. A. Emelianov. Pentru o siguranţă mai mare a locuit în podul unui finar aflat la cîţiva metri de casă, dar nici aici siguranţa nu putea fi deplină. Peste cîteva zile a fost arendat un teren dincolo de lac, într-o pădure în care a fost construită o colibă de genul celor folosite de cosaşii finlandezi. Travestit, Lenin a fost transportat cu o barcă la această colibă în care a stat apoi pînă în septembrie. Străbatem şi noi drumul cu maşinile pînă la colibă. Este poate partea cea mai pitorească a întregului nostru itinerar. Pădurea de mesteceni dă locurilor un aer de romantism. Ici, colo, arbuşti care mai păstrează pe ramuri mici bobiţe roşii. Coliba are un aer atît de patriarhal, liniştea este atît de deplină, încît aproape că nu-ţi vine să crezi că aici a locuit omul cu o atît de vulcanică forţă. Alături de colibă se ridică un monument. Pîlcuri de vizitatori se opresc aici să mediteze. Îmi umplu şi eu privirea de imaginile Razlivului, într-o linişte întreruptă doar de răsuflarea fierbinte a celorlalţi vizitatori. Ultimul popas pe acest itinerar leningrădean de evocare istorică este Smolnîi. Pe culoarele fostului internat de fete păşesc grăbiţi tineri care studiază azi ceea ce înţelegem prin formula devenită clasică — marxism-leninism. Smolnîi are un aer solemn, de o solemnitate gravă, proiectată poate de istorie în conştiinţa vizitatorului de azi.

CONST. RĂDOI

Simpozionul „Copiii şi progresul tehnico-ştiinţific contemporan"

În zilele de 13 şi 14 aprilie a.c. s-a desfăşurat la Palatul pionierilor din Bucureşti simpozionul naţional cu tema: „Copiii şi progresul tehnico-ştiinţific contemporan", organizat din iniţiativa Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor. La simpozion au participat academicieni, oameni de ştiinţă, profesori universitari, pedagogi, comandanţi de unităţi şi detaşamente de pionieri, cercetători în domeniul problemelor tineretului.

Lucrările simpozionului au fost deschise de tovarăşul Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, adjunct al ministrului învăţămîntului, care a prezentat comunicarea intitulată „Contribuţia activităţilor tehnico-ştiinţifice pionereşti la educarea personalităţii creatoare a pionierilor şi şcolarilor". Subliniind importanţa deosebită pe care o au cercurile tehnice aplicative în procesul de educare ştiinţifică-ateistă a pionierilor şi şcolarilor, contribuţia pe care aceste cercuri o aduc la munca generală a şcolii şi organizaţiei de pionieri pentru cît mai buna orientare profesională a tineretului, vorbitorul a evidenţiat rezultatele deosebite pe care le-au obţinut unele cercuri tehnice pionereşti, activitatea şi iniţiativele interesante care există în acest domeniu în majoritatea unităţilor şi detaşamentelor.

Lucrările simpozionului s-au desfăşurat apoi în cadrul a două secţii: „Bazele teoretice ale educaţiei tehnico-ştiinţifice pionereşti" şi „Metodica activităţii tehnico-ştiinţifice pionereşti". Dintre cele peste 50 de comunicări prezentate, amintim „Modelarea activităţii profesionale în domeniul tehnicii", „Dezvoltarea creativităţii prin cercurile tehnice la preadolescenţi", „Dinamica profesiunilor şi cerinţele orientării şcolare şi ale preorientării profesionale", „Implicaţiile sociale ale activităţilor politehnice cu copii" etc.

Consfătuire despre învăţămîntul ideologic al cadrelor didactice

De curînd, Comitetul de partid al sectorului 8 din Capitală a organizat o consfătuire cu cadrele didactice angrenate în conducerea şi îndrumarea învăţămîntului ideologic în licee, şcoli generale şi grădiniţe, cu secretari ai birourilor organizaţiilor de bază, propagandişti, directori de şcoli etc.

În prima parte a consfătuirii prof. Ioana Costinescu, secretara biroului organizaţiei de partid de la Liceul „Ion Neculce", a înfăţişat modul cum este conceput, organizat şi condus învăţămîntul de partid în această şcoală, iar prof. Emil Schuster, de la Liceul economic nr. 3, a prezentat activitatea sa de propagandist. În cadrul discuţiilor s-a subliniat că în acest an, ca urmare a faptului că întreaga răspundere în organizarea şi conducerea învăţămîntului ideologic a fost încredinţată birourilor organizaţiilor de bază din şcoli, centrul de greutate al activităţii în acest domeniu deplasîndu-se astfel în şcoală, legătura învăţămîntului de partid cu activitatea profesională a cadrelor didactice, cu cerinţele concrete ale vieţii a fost mai puternică.

Exprimînd atît punctul de vedere personal cît şi punctele de vedere ale cursanţilor din cercurile pe care le conduc, participanţii la consfătuire au arătat că dezbaterile din cadrul învăţămîntului ideologic oferă o bună orientare din punct de vedere politic şi economic, duc la clarificarea unor probleme filozofice, ştiinţifice şi culturale, ajută cadrele didactice în activitatea lor practică, în îmbogăţirea lecţiilor, a orelor de dirigenţie, în pregătirea pentru examenele de grade etc. Tocmai pornind de la această apreciere consfătuirea a luat poziţie critică faţă de unele manifestări de formalism şi de superficialitate în selectarea şi repartizarea, pe forme şi pe preferinţe, a unor propagandişti şi cursanţi, în stabilirea planurilor tematice, precum şi faţă de unii cursanţi care vin insuficient pregătiţi la dezbateri.

În concluzie s-a arătat că înlăturarea deficienţelor semnalate, folosirea celor mai adecvate forme şi mijloace de răspîndire şi aprofundare a conţinutului ştiinţific creator al politicii generale a partidului şi statului nostru, constituie o cale esenţială de ridicare a nivelului ideologic şi ştiinţific al învăţămîntului.

Prof. I. ŞERB

Schimb de experienţă privind predarea matematicii la clasele speciale

Urmărind îmbunătăţirea, perfecţionarea şi modernizarea continuă a predării matematicii, Societatea de ştiinţe matematice a organizat la începutul acestei săptămîni, în Capitală, o întîlnire a profesorilor care predau la clasele speciale. Au participat profesori care conduc aceste clase în 13 judeţe şi alţi profesori de matematică, inspectori, membri ai societăţii.

Lucrările au început cu prezentarea unui referat în care s-a analizat predarea matematicii în clasele speciale din Capitală. Participanţii la discuţii au subliniat realizările obţinute în studiul matematicii la clasele speciale, arătînd în acelaşi timp că pe viitor trebuie aduse îmbunătăţiri programei şi se cere o mai riguroasă selecţionare a elevilor. Totodată ,a fost evidenţiată necesitatea unei mai bune încadrări cu profesori a claselor speciale. S-au făcut, de asemenea, propuneri referitoare la colaborarea mai strînsă a şcolii cu universităţile în scopul îndrumării şi pregătirii viitorilor matematicieni, al orientării lor timpurii spre cercetarea ştiinţifică. Cei ce au luat cuvîntul s-au referit şi la necesitatea de a se pune la dispoziţia profesorilor şi elevilor din clasele speciale mai multe cărţi şi reviste de specialitate, şi de a se extinde redactarea revistelor din licee.

O altă acţiune iniţiată de Societate în scopul modernizării predării matematicii este consfătuirea cadrelor ce predau la clasele I—IV. Desfăşurată la Bucureşti în zilele de 15-16 aprilie, această consfătuire s-a bucurat de o largă audienţă.

Telecinema pentru elevi: filmul didactic „Celuloza"

Filmul care va fi prezentat în emisiunea din 24 aprilie a.c. se adresează în special elevilor din clasa a XII-a a liceului de cultură generală, dar poate fi vizionat şi de elevii clasei a VIII-a.

Din film rezultă clar problemele teoretice legate de structura şi proprietăţile celulozei. Se scoate în evidenţă caracterul macromolecular al acestui polizaharid şi i se explică însuşirile determinate tocmai de structura sa. Filmul prezintă de asemenea unele procedee de extragere a celulozei din lemn, din stuf şi din paie, folosite în industria din ţara noastră. În continuare se înfăţişează procesele tehnologice de prelucrare a celulozei, din care se obţine o gamă variată de produşi mult întrebuinţaţi în practică: hîrtia, fibrele artificiale, mătasea artificială, celofibra, celofanul etc. O dată cu procesele tehnologice sînt prezentate schemele instalaţiilor folosite în practica industrială, operaţiile secundare şi domeniile de utilizare a produşilor obţinuţi, unii dintre ei atît de cunoscuţi de elevi din viaţa de toate zilele.

Prof. VERONICA FERARINI

Forța educativă a cercurilor tehnice

(Urmare din pag. 1-a)

trage elevii spre munca productivă, dar poate înrîuri în mare măsură orientarea lor profesională. Profesorul **H. CULHANEC**, directorul școlii generale din Secul — Reșița, care conduce de cîțiva ani cercul „micilor constructori" al școlii respective, spunea că un cerc tehnic trebuie să-și axeze neapărat activitatea, profilul pe specificul economic, industrial al orașului sau județului respectiv. „Cercul nostru — ne-a spus el — este încadrat prin preocupările sale în contextul industrial al Reșiței. Altfel nu i-aș fi văzut eficiența optimă. Ne-am adaptat preocupările la specificul industrial local, creînd astfel elevilor deprinderi pentru o serie întreagă de profesiuni ce se practică în uzinele reșițene. De-a-lungul anilor — firește printr-o muncă gradată, dozată în funcție de pregătirea, de nivelul și de deprinderile de muncă dobîndite — am ajuns să efectuăm construcții complicate, concepute și proiectate în întregime de noi. Așa sînt aparatul informațional electromecanic „INFORMAT" X 1, cu memorie tambur de 150 de cuvinte, care va putea răspunde la 10 întrebări de fizică, balanța electromagnetică de precizie, aparatul pentru curent de înaltă frecvență. Am realizat de asemenea un cuptor electric de topit cu arc și un cuptor electric cu rezistență — ambele la scară redusă — numeroase forme de turnare, macheta unei termo-centrale ,ultima fiind o aplicație directă a turbinelor cu aburi realizate în uzinele din Reșița.

Pentru tot ce am realizat am folosit exclusiv mijloacele locale. N-am așteptat bani și materiale de la „centru". Activitatea în cerc i-a învățat pe elevi să fie economi, gospodari, i-a obișnuit să nu treacă nepăsători pe lîngă o sîrmă sau o tablă, un șurub sau o bucată de fier vechi. Ei și-au dat seama că folosirea tuturor resurselor, economisirea materialelor constituie imperative esențiale ale economiei noastre naționale".

Pledînd pentru extinderea caracterului practic-aplicativ al cercurilor, pentru îmbinarea corespunzătoare a activității tehnice de tip specializat cu profiluri largi, apte să creeze premisele orientării și mobilității profesionale, profesorul **FRANCISC PRETZ** din Arad este de părere că tot ce se execută în cercuri trebuie să aibă un caracter funcțional și să poată fi folosit, utilizat. „Cercul, spunea profesorul Pretz, ar trebui să constituie pretutindeni o sursă de unde laboratoarele școlii — și eventual, și alte unități — să se poată aproviziona cu piese, cu aparate etc. De pildă, școala generală la care lucrez posedă peste 8 000 de piese, aparate etc. realizate în cercul de fizică. Atragerea elevilor în utilarea școlii a laboratoarelor i-a obișnuit să mînuiască uneltele, i-a ajutat să-și însușească o serie de cunoștințe despre materialele folosite. Fiecare elev a fost pus, bunăoară, în situația de a confecționa o bobină cu 500 sau 100 de spire, miezuri de fier moale, să monteze zeci de suporturi cu becuțe, sute de întrerupătoare. Elevii mei știu să mînuiască ciocanul de lipit, aparatele electrice, știu să repare fel de fel de instalații electrice de uz casnic. Iar faptul că ceea ce execută ei funcționează, că le folosește lor și colegilor lor, devine pentru fiecare un puternic stimulent.

Continuînd și susținînd în același timp această idee, inginerul **MARIN VOINEA**, șeful secției economice a Comitetului U.T.C. al municipiului București, ne-a relatat că în Capitală s-au înființat pe lîngă întreprinderi diferite cercuri tehnico-aplicative și de creație ale elevilor de liceu. Cercurile respective beneficiază în felul acesta nu numai de condiții optime de activitate, dar și de asistență tehnică de înaltă competență și specialitate. Există, de exemplu, un cerc de radio-televiziune pe lîngă uzinele „Electronica", un cerc de lăcătușărie fină, de auto-mecanică și desen tehnic pe lîngă uzinele 23 August, cercuri de lucrări în fier forjat, de sculptură în lemn, de ceramică fină cercuri de textile și imprimerie — toate pe lîngă uzine și fabrici cu profil asemănător. Comitetul municipal U.T.C. intenționează să extindă activitatea în cadrul clubului tehnic care să continue pe o treaptă superioară activitatea desfășurată în cercurile pionierești. Este adevărat, fiecare cerc amintit abia și-a început activitatea, dar multe dintre ele și-au dovedit de pe acum utilitatea. Am văzut de pildă o serie de obiecte lucrate de membrii cercurilor de lucrări în fier forjat și sculptură în lemn. Sînt deosebit de frumoase.

S-a mai ridicat o problemă, la care s-au referit de altfel mai mulți conducători de cercuri. Ea nu privește conținutul activității cercurilor, ci componența acestora. Cine să activeze în cercuri ? Unii consideră — și regulamentul prevede de altfel acest lucru — că în cercuri trebuie antrenați elevii care manifestă interes și aptitudini pentru tehnică, dar sînt buni la învățătură (adică au medii de la 7 în sus).

Alții, dimpotrivă, susțin că este bine să fie atrași în cercuri cît mai mulți elevi care sînt pasionați, cărora le spune ceva tehnica, elevi care au spirit practic, inventiv, chiar dacă situația lor în catalog nu este tocmai strălucită.

„Eu cred, spunea prof. **EMIL POP**, din Bistrița că un cerc tehnic preorientează, pregătește elevii spre a deveni tehnicieni cu largi perspective. Nu e nevoie neapărat de un cerc format numai din fruntași la învățătură, dar este nevoie neapărat ca cercul să antreneze în activitatea sa pe toți elevii care manifestă interes, pe cît mai mulți elevi cărora să le formeze deprinderi practice, să le creeze o mentalitate practică, să le dezvolte spiritul creator.

*

Cercurile pe obiecte și cele tehnico-aplicative trebuie să aibă ca obiectiv principal realizarea unei educații active în sensul cel mai propriu al cuvîntului, trebuie să-i familiarizeze pe elevi cu producția, cu tendințele novatoare ale tehnicii moderne. Eficiența lor trebuie judecată numai după utilitatea practică și funcțională a realizărilor dobîndite, după contribuția pe care o aduc la sporirea rolului formativ și instructiv al școlii, la pregătirea elevilor pentru muncă.

Importanța pe care o au aceste cercuri necesită din partea tuturor forurilor care îndrumă și răspund de pregătirea și educarea elevilor noștri o grijă și o atenție sporită. Este necesar în primul rînd să se elaboreze materiale de îndrumare metodică a activității cercurilor tehnice, pe ramuri de activitate și pe grupe de vîrstă. Este nevoie de asemenea să se publice culegeri de articole prezentînd experiența celor mai bune cercuri. Credem că societățile de fizică și chimie, de matematică, revista „Știință și tehnică" și alte reviste de specialitate, ca și revistele editate în școli ar putea aduce o prețioasă contribuție. Ne gîndim de asemenea că în scopul orientării, al pregătirii și perfecționării conducătorilor de cercuri, s-ar putea organiza pe linia perfecționării personalului didactic, o serie de dezbateri legate de activitatea în cercuri.

Lecție practică de atletism la Liceul nr. 35 din București cu program special de educație fizică

Asociațiile sportive școlare

Interviu cu MIRCEA ANGELESCU, secretar al Comitetului Central al U. T. C., președintele Federației române de fotbal

— Întreaga lume școlară a fost informată că, în cadrul măsurilor de perfecționare și dezvoltare continuă a activității sportive de masă, de la începutul trimestrului III, cu prilejul ședințelor cu activul U.T.C., urmează să se constituie în licee, în școlile profesionale și postliceale, asociații sportive ale elevilor. Ce scop au aceste organizații și cum s-a ajuns la ideea înființării lor ?

— Prin crearea asociațiilor sportive sportul de masă în rîndul elevilor — sarcină ce revine Uniunii Tineretului Comunist — **va beneficia de o formă specifică de organizare, așa cum există în prezent pentru alte compartimente ale activității extrașcolare.** Mă refer aici la societățile literare și științifice, la cercurile pe aptitudini, la cenacluri care, după cum se știe, sînt organizate de către U.T.C. în colaborare și cu ajutorul nemijlocit al conducerii școlii, al cadrelor didactice.

În perfectarea acestei forme noi de organizare a activității sportive de masă în școală, realizată în urma unor largi consultări, s-a pornit de la constatarea că în prezent comisiile sportive ale comitetelor U.T.C. oferă un cadru limitat pentru manifestarea inițiativei elevilor și pentru participarea lor la organizarea directă a acțiunilor sportive, nu asigură o conlucrare suficientă cu cadrele didactice și nu pot contribui la dezvoltarea corespunzătoare a mijloacelor materiale necesare acestei activități.

Ținînd seama de aceste considerente, Comitetul Central al U.T.C., de comun acord cu Ministerul Învățămîntului și CNEFS au hotărît înființarea asociațiilor sportive ale elevilor și au elaborat regulamentul de organizare și funcționare a acestor organisme, care a și fost de altfel publicat, în urmă cu puțin timp, în presa de tineret. **Principala sarcină a noilor asociații va fi atragerea masei largi de elevi la practicarea exercițiilor fizice și a sportului în timpul liber,** organizarea pe tot parcursul anului și în vacanțe a unor acțiuni sportive variate, în raport cu posibilitățile existente în fiecare școală și localitate. Campionatul școlii pe clase și între clase, acțiunile sportive simple la sfîrșit de săptămînă, cercurile pentru învățarea și practicarea diferitelor discipline sportive, crosurile și concursurile atletice, organizarea gimnasticii de înviorare în cămine și internate — iată cîteva din obiectivele permanente pe care asociațiile trebuie să le urmărească cu perseverent în munca lor.

— Cine vor fi membrii asociațiilor și care va fi organizarea acestora ?

— Din asociații vor face parte **toți elevii școlii,** ceea ce corespunde de necesității de a atrage permanent întreaga masă a tineretului școlar la activitatea de educație fizică și sport în afara programului de învățămînt. Organizarea asociațiilor este concepută în așa fel încît elevii să fie puși în situația concretă nu numai de a practica exercițiile fizice și sportul, ci și de a-și organiza, sub îndrumarea profesorilor, propriile acțiuni sportive și întreaga muncă a asociației, ceea ce va conduce cu siguranță la înrădăcinarea mai sistematică a unor deprinderi de viață sănătoase, utile. Consiliul asociației, alcătuit din elevi, va realiza o strînsă legătură cu masa elevilor, avînd în componența sa responsabilii sportivi din fiecare clasă sau an de studiu. În cadrul consiliului elevii vor primi atribuții concrete de organizare a diferitelor acțiuni sportive, a propagandei sportive, a pregătirii cursurilor de arbitri, de gospodărire a mijloacelor materiale. Este demn de subliniat de asemenea faptul că asociațiile sportive vor dispune de posibilități materiale provenite din cotizațiile elevilor, ale membrilor susținători, din diferite donații și venituri proprii din manifestații sportive, ceea ce va reprezenta un sprijin important în dezvoltarea sportului școlar de masă.

Un element esențial al regulamentului, de fapt un element esențial al întregii concepții despre sportul școlar, îl constituie prevederile privind sprijinul direct de care se vor bucura asociațiile elevilor din partea conducerii școlii, a cadrelor didactice.

— După cîte știm, școala a sprijinit mult, în ultimii ani, activitatea sportivă a elevilor. Ce contribuție i se solicită în condițiile existenței noilor asociații ?

— Pornind de la experiența valoroasă a învățămîntului nostru, aportul conducerii școlii la activitatea asociațiilor se va materializa în contribuția directă, în îndrumarea și sprijinul permanent, larg al cadrelor didactice la organizarea acțiunilor sportive de masă, la munca consiliilor asociațiilor. Însuși faptul că asociațiile vor avea ca președinte de onoare un profesor — formulă de tradiție, mult apreciată de elevi — subliniază grija pe care școala o acordă și pe acest plan activității extrașcolare a elevilor și reprezintă o garanție a eficienței asociațiilor sportive.

Corespunzător reglementărilor în vigoare referitoare la activitatea extrașcolară, acțiunile inițiate de asociația sportivă vor fi înscrise în programul comun al conducerii școlii și comitetului U.T.C., ceea ce va duce la o organizare mai rațională a timpului liber al elevilor, la evitarea supraîncărcării și suprasolicitării lor.

Din asociațiile elevilor vor putea face parte în calitate de membri susținători și cadre didactice, părinți și chiar organizații și instituții care doresc să sprijine organizatoric, moral și material sportul școlar de masă. Nu ne îndoim că și pe calea aceasta activitatea sportivă a elevilor va beneficia de prezența activă, de îndrumarea plină de grijă a profesorilor, a părinților și a altor persoane și instituții apropiate de școală.

Desigur, regulamentul nu a putut să înscrie pe larg modalitățile variate în care școala se va ocupa de activitatea sportivă de masă a elevilor. Aceasta nu înseamnă însă că în practica muncii sportive școlare lucrurile se vor petrece după definiții rigide, schematice, rupte de viață.

— Mulți profesori — și nu numai dintre cei de educație fizică — luînd cunoștință de înființarea asociațiilor sportive ale elevilor, au încercat să facă o analogie cu fostele asociații școlare existente pînă în urmă cu 3 ani. Este justificată această analogie ?

— Într-adevăr, între aceste două forme de organizare a sportului școlar există multe puncte comune, dar trebuie subliniate și unele deosebiri importante, constînd în **perfecționarea substanțială a asociațiilor sportive ale elevilor pe care le organizăm în prezent.** În afară de faptul că acestea reprezintă organisme specializate ale U.T.C., asociațiile se vor ocupa și prin definiție — spre deosebire de trecut — de sportul de masă, de atragerea tuturor elevilor la practicarea exercițiilor fizice și sportului în timpul liber. De asemenea, se poate remarca drept element nou organizarea foarte simplă a asociațiilor, fără vreo împărțire artificială pe secții, fără ședințe care să răpească timpul prețios al elevilor și profesorilor.

Înființarea asociațiilor sportive ale elevilor nu înseamnă deci o simplă schimbare de nume, după cum nu trebuie nici să ne așteptăm că prin această măsură sportul școlar se va îmbunătăți de la sine. Hotărîtor rămîne modul în care organizațiile U.T.C., în colaborare cu școala, vor orienta activitatea asociațiilor către obiectivul lor major, vor asigura în conducerea acestor organisme elevi pasionați, buni organizatori ai sportului și vor sprijini din toate punctele de vedere activitatea sportivă de masă

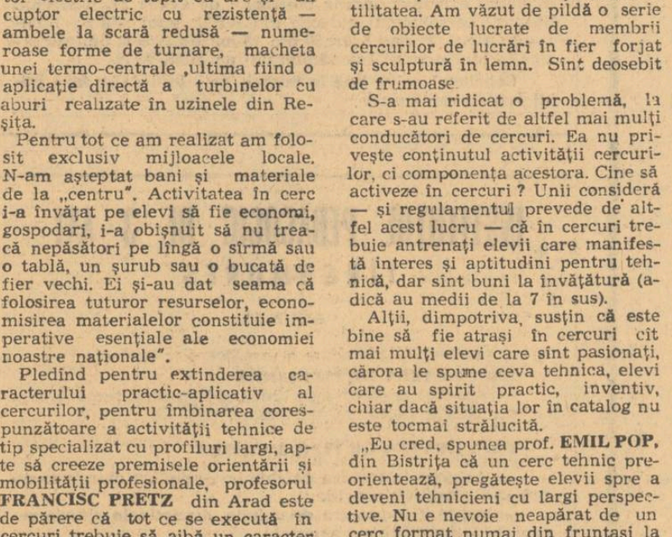

Cercul de aero-navomodele de la Casa pionierilor din Timișoara

LATURI CARDINALE ALE DIRIGENȚIEI

(Urmare din pag. 1-a)

activității profesorului diriginte ; îndrumarea și controlul activității profesorului diriginte de către directorul școlii și inspectorul școlar.

În legătură cu prima problemă, considerăm că munca profesorului diriginte trebuie să constea, în principal, dintr-un ansamblu de activități educative — teoretice și practice — preponderent formative, avînd menirea de a adecva, de a sistematiza, sintetiza și completa influențele educative exercitate asupra elevilor și a clasei pe care o conduce diriginte, atît în cadrul procesului de învățămînt cît și în afara acestuia.

Optica din care se impune a fi privită această afirmație este următoarea : unitatea de lucru a dirigintelui este clasa, laborator viu cu o personalitate distinctă, compus dintr-un număr de elevi, fiecare cu individualitate proprie, asupra căruia se exercită influențe variate, de intensități, durate, proveniențe și sensuri foarte diverse. Pentru ca ansamblul acestor influențe să determine o rezultantă pozitivă, conformă cu obiectivele fundamentale ale formării și dezvoltării armonioase a personalității tineretului școlar, este necesar ca aceste influențe să fie „făcute pe „măsura" colectivului de elevi asupra căruia se exercită ; apoi, ele trebuie ordonate și unite într-un flux omogen, de natură să modeleze colectivul clasei și pe fiecare component al său în sensul dorit de educator. În măsura în care realitatea o impune, ansamblul acestor activități se cere completat cu acțiuni educative adecvate, elaborate de profesorul diriginte — persoana învestită cu datoria și cu dreptul de a realiza, în deplină cunoștință de cauză și cu priceperea proprie, acest important demers educativ.

Prin natura sa dirigenția se diferențiază de activitatea educativă realizată în cadrul procesului de învățămînt prin aceea că este chemată să țină seama de caracteristicile colectivelor de elevi, mergînd pînă la individualizare, avînd totodată un caracter preponderent practic, fapt care face ca și conținutul ei și modalitățile sale de organizare și de desfășurare să fie altele decît cele caracteristice procesului de învățămînt. Din acest punct de vedere dirigenția este o activitate mai puțin supusă programării rigide (deși ea poate și trebuie să fie judicios programată) și presupune forme de organizare și desfășurare mult mai variate și mai elastice decît procesul de învățămînt.

Pe de altă parte, dirigenția se diferențiază de sistemul activităților educative extradidactice fiind, în raport cu acestea, mai riguros și mai pregnant constituită într-un sistem. Tocmai acest fapt solicită ca ea să fie programată, să se organizeze și să se desfășoare într-o perspectivă mai îndepărtată determinată decît variatele acțiuni instructive și educative extradidactice, ce se diversifică și se multiplică în funcție de cele mai variate interese și aspirații ale unor grupe de elevi, oricît de puțin numeroase ar fi acestea. Desigur, nici în cazul acestor activități nu putem ignora caracterul de sistem, dar el apare pe zone de acțiune educativă mult mai extinse decît în cazul dirigenției.

Aceste elemente, care vor să surprindă specificitatea dirigenției (deși nu pot fi considerate singurele), conduc la concluzia că ea se situează într-o zonă de interferență între activitatea educativă formativă realizată prin predarea disciplinelor școlare și cea obținută prin sistemul educativ din afara clasei și a școlii, înfăptuit de școală în colaborare cu organizațiile de copii și de tineret și cu ceilalți factori sociali educativi. Din această poziție decurge o concluzie de mare pondere care, deși a fost în repetate rînduri afirmată, a rămas de multe ori nerealizată în practică : aceea că, întrucît în mod obiectiv fiecare profesor este chemat să contribuie, prin intermediul disciplinei școlare pe care o predă și prin intermediul altor activități, la realizarea sarcinilor educative ale școlii, munca dirigintelui nu trebuie să se suprapună și nici să se substituie activității pe care o desfășoară colectivul didactic al oricărei unități școlare, în totalitatea sa.

Ca educator al clasei cu care lucrează, dirigintele este chemat să-și desfășoare activitatea pe trei planuri fundamentale : direct cu elevii clasei la care activează ca profesor diriginte ; cu colectivul de profesori ai clasei și ai școlii : cu organizațiile de pionieri și U.T.C. din școală, cu familia și cu ceilalți factori educativi.

Toate cele de mai sus sînt de natură să reliefeze o dată în plus (dacă aceasta mai era necesar) complexitatea sarcinilor pe care trebuie să le îndeplinească dirigintele. Această situație impune de la început necesitatea ca directorii să încredințeze funcția de diriginți profesorilor cu o bogată experiență pedagogică. Cei care își pun întrebarea dacă nu cumva e mai avantajos ca munca de diriginte să fie deprinsă de tinerii profesori încă din primul an de activitate, ar trebui să aibă în vedere nu numai avantajele prezumtive ce ar decurge de aici, ci și prețul care ar urma să fie plătit, condițiile de dezvoltare evident inegale ce le-ar fi asigurate în aceste circumstanțe unora sau altora din clasele de elevi. La acestea se adaugă un fapt demonstrat de mult și pe plan teoretic și pe plan practic : acela că la numirea diriginților este bine să se aibă în vedere perspectiva ca ei să-și desfășoare activitatea cu aceiași elevi pe întreg parcursul claselor V-X ale școlii generale, sau al anilor I-IV ai liceului

Avînd în vedere că spațiul nu-mi permite să tratez corespunzător decît prima dintre probleme pe care mi-am propus să o abordez, închei discuția asupra acesteia aici urmînd ca la celelalte să mă refer într-un material viitor.

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Ce teme discutăm în consiliul profesoral ?"

Mărturisesc că am început cu mult interes lectura articolului **„Ce teme discutăm în consiliul profesoral ?"**, semnat de prof. Laurențiu Anton în „Gazeta învățămîntului" nr. 1019. Judecînd după titlu, mă așteptam ca în cuprinsul articolului să găsesc unele lucruri de care să mă pot folosi în munca mea de director. Pînă la urmă însă m-am întrebat și eu : ,de fapt, ce teme discutăm în consiliul profesoral ?".

După părerea autorului, teme ca : „Individ și colectivitate" sau „O nouă etapă în dezvoltarea învățămîntului", ce și le-au propus spre discutare unele consilii profesorale, sînt „rupte de realitățile concrete ale procesului instructiv-educativ". De ce ? Nu se referă ele oare la instruirea și educarea elevilor ? Alte teme nu-s pe placul autorului pentru că sînt prea generale, iar altele, ca de exemplu : „Conținut și metode în predarea matematicii", pentru că sînt de strictă specialitate și n-ar trebui discutate în cadrul consiliului. Pe de altă parte, autorul se ferește să se oprească măcar asupra cîtorva probleme de principiu privind modul în care trebuie stabilită tematica consiliilor profesorale. Ori, se știe că numeroși directori au nevoie de o asemenea orientare, dată fiind lipsa lor de experiență în munca de conducere și foarte puținele materiale de îndrumare existente în acest domeniu. Iată de ce cred că este util să exprim aici cîteva păreri în legătură cu ședințele tematice ale consiliului profesoral, păreri izvorîte din experiența proprie și din experiența altor directori.

Conform îndatoririlor sale, consiliul profesoral este chemat să dezbată principalele probleme ale activității instructiv-educative din școală, stabilind măsuri pentru perfecționarea acestei activități și contribuind la generalizarea experienței pozitive și la îmbunătățirea metodelor de predare (vezi Legea învățămîntului, art. 68). Dar în cadrul școlilor sînt organizate și colective de catedră pe specialități, care au și ele sarcina să contribuie la îmbunătățirea procesului de învățămînt. Activitatea lor este (sau ar trebui să fie) în primul rînd o activitate științifico-metodică, pe cînd activitatea consiliului profesoral privește toate aspectele muncii școlare.

După părerea mea, temele ce urmează a fi dezbătute în ședințele consiliului profesoral trebuie stabilite pe baza analizei activității școlare din anul precedent, analiză care, reliefînd succesele și lipsurile acestei activități, dă directorului și întregului colectiv posibilitatea să precizeze principalele sarcini de viitor. Un asemenea procedeu va asigura tematicii un caracter concret, specific.

În liceul nostru, de pildă, am ajuns la concluzia că una din cauzele esențiale care frînează ridicarea nivelului la învățătură al elevilor este lipsa unor temeinice deprinderi de muncă independentă. Ca atare, consiliul și-a propus discutarea temei : **Cum se preocupă cadrele didactice de consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală independentă ale elevilor ?"** După cum se vede, socotim necesar în primul rînd ca tema pusă în dezbatere să fie suficient de largă pentru a interesa majoritatea, dacă nu chiar toate cadrele didactice.

Dar nu ne putem limita doar la a avea în vedere numai ce se discută. Trebuie să ne oprim și asupra modului **cum** discutăm. Oricît de importantă ar fi o problemă, oricît de strîns ar fi legată ea de realitatea școlară, dacă este discutată la modul general, dacă nu se stabilesc măsuri concrete privind activitatea de viitor, timpul consumat în ședință este un timp pierdut.

Pentru a se putea realiza o dezbatere eficientă este nevoie să se cunoască foarte bine cît și cum lucrează fiecare profesor. Directorului îi stau la îndemînă, în acest scop, asistențele la lecții și la alte activități, precum și colectivele de catedră care, considerate drept colective de lucru ale consiliului profesoral, îi furnizează, acestuia, pe de o parte, material concret privind aspectele pe care le îmbracă problema respectivă la fiecare obiect, iar pe de altă parte asigură aplicarea în practică, în funcție de specificul fiecărui obiect de învățămînt, a măsurilor stabilite. Într-adevăr, discutarea unei teme, oricare ar fi aceasta, nu poate fi privită ca un scop în sine, ci ca o activitate ce trebuie să capete o finalizare. Iată pentru ce consider că greșesc acei directori care își închipuie că problema se încheie o dată cu ședința în care ea se discută. În realitate, abia după aceea începe munca cea mai grea și mai plină de răspundere, deoarece este mult mai simplu să culegi material faptic pentru a analiza un aspect sau altul din școală și mult mai dificil să ajuți profesorii să-și perfecționeze modul de a lucra.

Prof. PETRE BUCȘA
directorul Liceului nr. 1 Cluj

„A fi sau a nu fi... «tocilar»"

Citind articolul semnat de academicianul Iorgu Iordan în „Gazeta învățămîntului" din 20 martie a.c., am simțit că este de datoria noastră să ne expunem unele opinii care ne preocupă stăruitor și care sînt strîns legate de problema ridicată în articol.

La împingerea elevilor spre „toceală" contribuie, credem, în bună măsură, și modul cum sînt alcătuite programele de învățămînt. De exemplu, programa de matematică pentru liceu prevede teoreme sau propoziții fără demonstrații, sau chestiuni pentru însușirea cărora nu s-au asigurat toate elementele absolut necesare. Bunăoară, programa de algebră superioară care se studiază în clasa a XI-a, nu prevede la capitolul „Determinanți" predarea noțiunilor de „rang al matricei" și „inversa unei matrice", deși acestea sînt necesare la rezolvarea sistemelor de ecuații liniare, pe care programa le pretinde. Astfel de cazuri se întîlnesc și în programa de geometrie elementară pentru clasa a IX-a, ca și în alte programe.

Am dori să ne referim și la o altă problemă. Este știut că o bună parte din elevi urmează liceul cu gîndul de a-și continua studiile în învățămîntul superior. Aceștia au în vedere în primul rînd faptul că vor avea de trecut un concurs de admitere și se pregătesc ca atare, în funcție de ceea ce și de felul cum știu ei că li se va cere. Or, impresia noastră este că, așa cum se desfășoară în prezent unele concursuri de admiterere în învățămîntul superior, ele nu sînt în măsură să determine un mod de a învăța care să dezvolte inteligența elevilor, capacitatea lor de a asimila și de a crea. De exemplu, nici programele de bacalaureat și nici cele ale concursurilor de admitere în învățămîntul superior nu prevăd demonstrații la geometria elementară, la analiza matematică și la geometria analitică, deși elevii, revăzînd întreaga materie, ar avea de abia acum posibilitatea să facă legături, asociații, sinteze — într-un cuvînt, să gîndească. De multe ori la bacalaureat sau la admiterea în învățămîntul superior abundă probleme de rutină, care solicită în primul rînd memoria.

Și pentru că tot analizăm modul de examinare, ne oprim și asupra modului de examinare la definitivat. Ni se pare de-a dreptul nepotrivit ca aici examinarea să se facă pe bază de bilete, din chestiuni înguste, limitate și care nu dau examinatorului posibilitatea să se edifice realmente asupra cunoștințelor candidatului, să sondeze concepția lui de ansamblu asupra obiectului pe care îl predă. Ne alăturăm părerii că ar fi mai potrivit ca acest examen să se desfășoare sub forma unui colocviu, oricum mai adecvat decît modul actual, școlăresc de examinare.

Prof. FILOFTEIA NICA
prof. FLOREA NELEA
Turnu Măgurele

*

Pentru mine este „tocilar" orice elev care reproduce o lecție fără să o înțeleagă (și aici îi includ și pe unii dintre elevii care obțin note mari sau foarte mari). Desigur că „toceala" are mai multe cauze. Eu mă voi rezuma aici numai la una, cred, destul de importantă : aceea a modului cum sînt examinați și notați elevii și studenții.

Nu am o experiență prea îndelungată la catedră, dar pot susține cu convingere că atît în școli cît și în facultăți, atunci cînd îi apreciază pe examinați, examinatorii pun accent îndeosebi pe cantitatea cunoștințelor și mai puțin pe calitatea lor. Aș da un exemplu din multele care îmi stau la îndemînă : o colegă de facultate a luat nota 10 la examenul de fonetică, la care avea de tratat subiectul „Clasificarea sunetelor limbii române". Într-o convorbire ulterioară cu ea am constatat faptul că nu înțelesese de ce **b, p, m** se numesc bilabiale, iar **t, d, n** — dentale adică a neglijat total explicația etimologică : bilabialele se articulează cu două buze, dentalele la dinți, ci s-a mulțumit, pur și simplu, să „buchisească" nomenclatura.

Întrebarea este : cum va proceda această studentă, azi profesoară, cu sutele de elevi pe care-i va instrui ? Răspunsul e simplu : majoritatea vor acumula cunoștințe, dar nu vor pătrunde în esența fenomenelor învățate. De aceea socot că și în licee și în facultăți subiectele examenelor ar trebui să fie mai aplicative, stimulînd în primul rînd gîndirea.

Prof. I. FUNERIU
Birchis jud. Arad

INFORMARE • DOCUMENTARE

„REVOLUȚIA MATEMATICILOR"

De ce s-a sfîrșit cu „matematica lui tătică" • Un bacalaureat din anul 1950 nu știa mai mult decît Arhimede • Dacă progresul științific ar consta doar în sporirea volumului de cunoștințe, el ar pune învățămîntului o problemă insolubilă • Tinerei generații trebuie să i se arate ideile matematice în acțiune

Sub titlul general „Revoluția matematicilor", un număr recent al revistei „Paris-Match" își propune să deschidă „unul din dosarele-cheie ale învățămîntului modern". Lucrul pare insolit, căci revista respectivă nu se adresează unor specialiști, ci marelui public. Faptul că ea se ocupă totuși — și foarte pe larg — de o asemenea problemă demonstrează o dată mai mult uriașa însemnătate pe care au dobîndit-o în viața secolului nostru matematicile ca atare, ca și însemnătatea învățămîntului matematicii, chemat nu numai să pregătească specialiști, ci și să înarmeze întreaga generație tînără cu un instrument astăzi absolut indispensabil oricărui domeniu al activității umane.

Articolul cu care se deschide „dosarul", intitulat „S-a sfîrșit cu matematica lui tătică" și semnat de Guillaume Hanoteau, începe cu o anecdotă. Acum cîțiva ani, povestește autorul, un elev de liceu care avea de rezolvat o problemă dificilă a cerut ajutorul tatălui său, absolvent fruntaș al politehnicii. Acesta, mulțumit că-și poate etala cunoștințele în fața unei odrasle prea adesea lipsite de respect, s-a arătat gata să acorde ajutorul cerut. Dar nu i-a prins bine. Se aștepta să înfrunte polinoame sau locuri geometrice, dar i s-au pus în față „mulțimi", „aplicații injective" „aplicații surjective" — termeni barbari pentru o ureche ce se considera totuși cît se poate de familiarizată cu limbajul matematic. Furios că este astfel înfrînt, acest părinte a scris deputatului său care, în plin parlament, l-a interpelat pe ministrul de atunci, Christian Fouchet, în legătură cu scandalul „matematicilor moderne".

Aceste matematici de avangardă, care au pătruns în învățămîntul superior francez în 1952 și în clasele speciale de matematică în 1956, au început să fie predate, în 1967, și în învățămîntul secundar de către unii profesori curajoși, care o făceau pe propriul lor risc. Ulterior, cu toată intervenția deputatului de acum patru ani, ele s-au generalizat în licee și iată că în prezent abece-ul teoriei mulțimilor — teorie care constituie limbajul matematicilor moderne — a fost înscris și în programa de învățămînt a elevilor de 10 ani. Imaginațiile se aprind din nou — spune G. Hanoteau : unii protestează cu tărie împotriva reformei învățămîntului matematicii, considerînd că teoria mulțimilor, pe care o califică drept „suprarealistă", este inaccesibilă copiilor. În fața acestor atacuri, apărătorii reformei se mulțumesc să zîmbească. Ei știu că, în realitate, modernizarea predării va aduce spre matematică și pe acei tineri capabili pe care vechile programe îi abăteau de la științele exacte și că, fără a avea pretenția să facă din fiecare elev un Henri Poincaré, matematica modernă va abroga totuși anomalia constînd în existența strălucitului elev al secției literare care nu numai că are nota zero la matematică, dar este chiar mîndru de ea.

Inovatorii — observă autorul articolului din „Paris-Match" — aduc însă învățămîntului de pînă acum o acuzație și mai gravă : îi reproșează că s-a lăsat cuprins de scleroză. Excelent în 1900, acest învățămînt n-a mers înainte o dată cu timpul și, după cît se pare, a fost invadat de celulita vechilor obiceiuri și a falselor tradiții. Iar această decădere se datorește faptului că matematica predată în licee și universități n-a mai primit de mult sîngele proaspăt al matematicii vii, al matematicii cercetătorilor, al matematicii pe cale de a se crea. În legătură cu aceasta G. Hanoteau citează „teribilul bilanț" stabilit în 1950, adică înaintea primelor reforme, de André Revuz, profesor la Facultatea de științe, în cartea sa „Matematica modernă, o matematică vie". După cum arăta bilanțul, un elev de școală primară nu știa pe atunci mai multă matematică decît magii babilonieni care au trăit cu opt secole înaintea erei noastre ; un bacalaureat nu știa mai mult decît Arhimede, care a trăit cu trei secole înaintea erei noastre ; un elev dintr-o clasă specială de matematică știa mai puțin decît Euler, lumină a secolului al XVIII-lea, iar un licențiat în științe mai puțin decît Karl Weierstrass [1]). Deci, chiar un student care a optat pentru matematici și a obținut licența nu știa în 1950 nimic sau aproape nimic despre revoluția care, la începutul secolului XX, a răsturnat lumea științelor exacte și a adus triumful matematicilor moderne.

După ce trece în revistă evoluția matematicilor, începînd cu sfîrșitul secolului al XVII-lea — cînd Newton și Leibniz au descoperit calculul diferențial și calculul integral — și sfîrșind cu faimoasa școală care și-a luat numele imaginarului Nicolas Bourbaki [2]), Guillaume Hanoteau revine, în încheierea articolului său, la problemele legate de modernizarea predării matematicii. El arată că studierea mulțimilor înainte de studierea geometriei și a algebrei va da copiilor posibilitatea să înțeleagă de la început că acestea din urmă nu sînt jocuri gratuite, ci reprezintă, în forme diferite, o disciplină unitară, care decurge dintr-o obîrșie unică : mulțimile.

Unii — este de părere autorul articolului — vor striga : „Cum, acest monument de abstracție să fie impus unor copii de 10 ani ?". Liniștiți-vă, le răspunde el. Mulțimile care li se predau copiilor de 10 ani nu sînt mulțimile încorsetate în axiome și amenințate de paradoxuri, pe care studenții nu le abordează decît în ultimul an de universitate, ci așa-numitele mulțimi „naive", pe care cercuri, săgeți sau diagrame, adesea colorate, le fac accesibile intuiției și cu care se operează conform regulilor celei mai elementare logici.

„Dosarul" deschis de „Paris-Match" cuprinde și un articol al lui André Revuz, autorul „bilanțului" la care s-a referit mai sus G. Hanoteau. Profesor la Facultatea de științe din Paris și director al cercetărilor legate de învățămîntul matematicii, André Revuz explică cititorilor revistei de ce este necesară revoluționarizarea predării disciplinelor acesteia.

Dacă progresul științific n-ar consta decît într-o simplă sporire a volumului cunoștințelor — este de părere A. Revuz — el ar pune învățămîntului o problemă insolubilă și s-ar înăbuși de la sine. În realitate, însă, acest progres nu este posibil decît dacă procedează în aceeași măsură nu numai la sporirea volumului cunoștințelor, ci și la restructurarea și simplificarea lor. În toate domeniile — și mai ales în matematică — progresul constă adesea în a ști să faci fără efort ceea ce predecesorii nu puteau face decît cu mari dificultăți.

Încercînd să răspundă la întrebările *ce trebuie să se transmită tinerei generații și cum trebuie să se transmită*, Revuz subliniază că, în condițiile sporirii formidabile a volumului cunoștințelor, devine clară imposibilitatea de a transmite totul. Dar această constatare, observă el, poate conduce la decizii cu urmări catastrofale. Prima din acestea ar fi să se dezvolte într-un asemenea grad specializarea, încît dialogul între specialiști să devină foarte dificil, dacă nu chiar irealizabil. S-ar ivi în acest chip un mare pericol de sterilizare. Tocmai pentru a combate acest pericol numeroase personalități se pronunță în favoarea introducerii pluridisciplinarității. În al doilea rînd — observă autorul — există pericolul de a se rezerva adevărata formare unei elite, în timp ce masei tineretului i s-ar pune la dispoziție numai rețete de valoare restrînsă, răpindu-i-se astfel orice posibilitate de a face față cerințelor mereu în creștere ale lumii înconjurătoare. Acest pericol ar fi mortal pentru societate. Soluția pe care o reclamă viitorul este, dimpotrivă, de a face din toți copiii spirite libere, capabile de inițiativă, de răspundere.

Toate acestea, consideră A. Revuz, cer învățămîntului matematicii în primul rînd să *pună accentul pe ideile simple și fecunde pe care umanitatea le-a degajat în mod progresiv în decursul istoriei sale* și să nu stăruie asupra modurilor de gîndire lipsite de valoare. În aceasta constă tocmai conținutul matematicii moderne. (De altfel Revuz, ca și mulți alți specialiști, socotește că expresia „matematică modernă" este de ajuns de nepotrivită, întrucît ea îi face pe unii să uite că o serie de idei ale acestei matematici au aproape două secole de existență și îi determină să creadă că se aruncă în bloc întreaga matematică clasică, atunci cînd aceasta este de fapt totalmente integrată în matematica modernă).

În al doilea rînd, crede autorul, se cere *să se dea o prioritate absolută gîndirii*. Înainte de a afla un rezultat matematic elevii trebuie să-l înțeleagă ; mai mult, trebuie să-l fi dorit, trebuie să-și fi pus întrebarea la care răspunde el. Aceasta nu înseamnă că rolul memoriei trebuie neglijat. Dimpotrivă : dezvoltarea gîndirii pregătește și facilitează dezvoltarea memoriei. Aceasta nu înseamnă nici că trebuie neglijat rolul calculelor, indispensabile în matematică. Dar la ce servește să faci calcule ca un automat, dacă ignorezi atît sensul calculului însuși, cît și sensul rezultatelor sale? — se întreabă A. Revuz. A raționa bine și a calcula bine, susține el, sînt activități foarte apropiate.

În sfîrșit, Revuz consideră necesar *să se selecționeze, pentru a fi transmise elevilor, noțiunile matematice cu cea mai mare pondere*. Întrucît ideile și metodele matematice pătrund în tot mai multe domenii, este cazul să li se prezinte *tuturor* tinerilor ideile ei cele mai simple, fundamentale, și să li se arate cum intervin ele în situațiile concrete cele mai variate. Învățămîntul are datoria de a face cunoscute tinerei generații *ideile matematice în acțiune* și de a o învăța cum se procedează la *matematizarea unei situații concrete*.

Aceste trei direcții — încheie autorul — sînt mai ușor de enunțat decît de aplicat. Nu există o baghetă magică care ar permite să se modifice totul într-o zi și nu ne aflăm decît la începutul unui foarte îndelungat efort. Numai printr-o muncă plină de răbdare și perseverență vom ajunge să dăm învățămîntului matematicii — și dincolo de el întregului învățămînt — posibilitatea de a-și juca pe deplin rolul în societatea contemporană.

[1]) K. Weierstrass (1815—1897) — savant german, șeful unei strălucite școli de analiști care a întreprins revizuirea sistematică a diverselor sectoare ale analizei matematice.

[2]) Nicolas Bourbaki — pseudonim adoptat în Franța, în anul 1933, de un grup de savanți ce doresc să-și păstreze anonimatul. Opera lor, constînd pînă acum în 35 de volume, tinde să restructureze și să unifice diferitele discipline ale matematicii.

Cu o planșetă, cu niște cuie și cu un elastic, elevii „reinventă" figurile elementare ale geometriei.

„Ghidul bibliotecilor din Republica Socialistă România"

Redactat de Valeriu Moldoveanu, Gh. Popescu și Mircea Tomescu și apărut în Editura enciclopedică română", Ghidul bibliotecilor din Republica Socialistă România este conceput ca un instrument de lucru necesar nu numai bibliotecarilor, ci și tuturor acelora care apelează la serviciile bibliotecii.

Ghidul prezintă 1 200 de biblioteci de învățămînt, publice, științifice, tehnice, economice etc., conținînd bogate și utile informații asupra acestora : denumirea bibliotecilor și a instituțiilor tutelare, adrese, numere de telefon ; condiții de acces, lectură și împrumut interbibliotecar ; posibilități de documentare și informare — colecții de cărți, periodice, precum și alte publicații și documente ; cataloage, fișiere, bibliografii etc. ; activități de informare științifică, tehnică, economică, pedagogică etc. — generală și de specialitate — curentă și retrospectivă ; publicații proprii în domeniul informării științifice, tehnice, economice, pedagogice și în alte domenii de activitate ; posibilități de schimb intern și internațional de publicații, documente și informații ; posibilități de microfilmare, foto și xerocopiere, multiplicare etc.

Pentru bibliotecile școlilor și ale instituțiilor de învățămînt superior, pentru bibliotecile publice sindicale, tehnice, economice etc., „Ghidul bibliotecilor" va fi un instrument de un real folos, ajutîndu-le să cunoască atît cele mai importante colecții de publicații și documente existente în bibliotecile din țara noastră, cît și condițiile de consultare a acestora. Totodată „Ghidul" constituie o lucrare strict necesară pentru procurarea cărților prin împrumutul interbibliotecar și pentru satisfacerea cererilor de informare bibliografică a cadrelor didactice, a studenților și elevilor.

Comenzile se vor trimite pe adresa : „Editura enciclopedică română. București, Calea Victoriei nr. 126, Sectorul I.

CONSERVATORUL „GHEORGHE DIMA"-CLUJ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post :

FACULTATEA DE COMPOZIȚIE ȘI MUZICOLOGIE

1 asistent la catedra IV — Istoria muzicii, Folclor, Limbi moderne, disciplina : Limba franceză, poz. 13

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima", str. 23 August nr. 25, în termen de 15 zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969, și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post :

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

1 post de lector, la disciplina chimie organică, de la catedra de chimie, poziția 6.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tîrgu-Mureș, str. Nicolae Iorga nr. 1 în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere, la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține în termen de 3 luni de la data publicării acestui anunț.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Asistent la catedra de limbă și literatură română, disciplina istoria literaturii universale, poz. 13.

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Asistent la catedra de chimie, disciplina chimie anorganică și analitică, poz. 10.

— Asistent la catedra de chimie, disciplinele chimie organică ; industrii chimice, poz. 11.

— Asistent la catedra de chimie, disciplinele chimie fizică ; mijloace audio-vizuale, poz. 12.

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

— Asistent la catedra de educație fizică, disciplinele handbal fete ; judo, poz. 8.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tîrgu-Mureș, str. Nicolae Iorga nr. 1, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969. Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

Ultima etapă a anului școlar capătă o semnificație deosebită pentru elevii claselor terminale ale școlii generale și liceului, întrucît este etapa cristalizării opțiunilor, rezultat firesc al unei lungi și complexe activități în domeniul orientării școlare și profesionale.

Răspunzînd sugestiilor făcute de mulți profesori și dorind să-i ajutăm în informarea mai largă a elevilor și părinților, începem cu numărul de față publicarea unor date privind diferite școli și profesiuni. Diriginții și profesorii vor putea folosi acest material în munca lor de fiecare zi destinată popularizării domeniilor în care este nevoie de cadre și formelor de învățămînt ce realizează pregătirea acestora.

Constructor — un titlu de mare prestigiu

Constelația marilor șantiere de construcții care cuprinde întreaga Românie socialistă este astăzi mîndria întregului popor. O muncă bogată în satisfacții, împlinită prin minunate realizări este hărăzită celor care poartă cu mîndrie titlul de constructor — un titlu de mare prestigiu și de înaltă răspundere.

De pe băncile școlilor, din rîndul elevilor de azi se recrutează pentru mîine noile contingente de constructori. Absolvenții școlilor generale se pot pregăti pentru a deveni constructori fie în cadrul liceelor de specialitate, fie în cadrul școlilor profesionale

Liceele industriale de construcții pregătesc cadre medii în specialitățile : construcții civile și industriale, instalații pentru construcții și materiale de construcții. În munca lor viitoare absolvenții pregătiți în specialitățile construcții civile și industriale și instalații pentru construcții vor fi ajutoare de nădejde ale inginerilor și arhitecților, lucrînd pe șantiere, în întreprinderile de construcții-montaj, în institutele de proiectare, la D.S.A.P.C., precum și în diverse alte întreprinderi industriale, fabrici, uzine etc. Ei vor efectua calcule și desene, măsurători, devize, determinări de laborator, lucrări legate de aprovizionarea cu materiale și utilaje, de controlul calității, de planificarea, organizarea și normarea muncii etc. Absolvenții pregătiți în specialitatea materiale de construcții vor lucra în cadrul industriei producătoare de materiale de construcții unde vor executa, la nivelul pregătirii lor, lucrări legate de conducerea, analiza și perfecționarea proceselor tehnologice, în scopul ridicării eficienței lor tehnico-economice.

Pentru a îndeplini cu competență importantele sarcini ce le revin în producție după terminarea studiilor, elevii primesc în liceul industrial de construcții o bogată cultură generală și temeinice cunoștințe teoretice și practice de specialitate. Cunoștințele dobîndite în școală și în cadrul instruirii practice în producție le vor da posibilitatea să contribuie efectiv la realizarea volumului în continuă creștere de construcții industriale și agricole, de locuințe, de construcții social-culturale, de lucrări edilitare etc.

Iată **rețeaua liceelor industriale de construcții** care poate fi recomandată de diriginți și profesori elevilor lor :

Bacău, str. Eliberării nr. 18, tel. 1.22.37, cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții.

Oradea, str. K. Marx nr. 33, tel 1.62.91 cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții ; materiale de construcții ; drumuri și poduri.

Cluj, str Soporului, tel. 2.19.50, cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții ; materiale de construcții.

Constanța, str. Tomis, nr. 153, cu specialitățile : construcții civile și industriale, instalații pentru construcții.

Sf. Gheorghe, Piața Libertății nr. 13, tel. 548, cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții.

Craiova, str. Brazda lui Novac, nr. 115 bis, cu specialitatea construcții civile și industriale.

Deva, str. Minierului, nr. 30, tel. 1.33.75, cu specialitatea construcții civile și industriale.

Iași, str. Sărăriei nr. 189, tel. 1.27.66, cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții ; drumuri și poduri.

Baia Mare, str. Progresului nr 38 cu specialitățile : construcții civile și industriale, instalații pentru construcții, drumuri și poduri.

Tîrgu Mureș, str. Victor Babeș, nr. 11, tel. 77.59, cu specialitatea construcții civile și industriale.

Zalău, str. Pieței nr. 1, tel. 307, cu specialitățile construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții.

Timișoara, str. Gh. Lazăr, nr. 20, tel. 2.15.17, cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții ; materiale de construcții.

București, b-dul Leontin Sălăjan, nr. 12, tel. 22.39.02, cu specialitățile : construcții civile și industriale ; instalații pentru construcții.

Prin școlile profesionale de construcții, absolvenții școlilor generale se pregătesc pentru a deveni muncitori calificați într-o gamă foarte largă de meserii : zidari, dulgheri, tîmplari construcții, instalatori, lăcătuși pentru construcții, mozaicari, faianțari etc. După ce vor primi în cadrul școlilor o bună pregătire teoretică și practică, ei vor lucra pe marile șantiere de construcție, în întreprinderi, uzine etc.

Școli profesionale care pregătesc muncitori calificați în domeniul construcțiilor funcționează în localitățile Alba-Iulia, Arad, Pitești, Bacău, Oradea, Beiuș, Bistrița, Botoșani, Săcele, Brașov, Brăila, Buzău, Reșița, Dej, Cluj, Constanța, Sf. Gheorghe, Fieni, Craiova, Galați, Tîrgu Jiu, Gheorghieni, Odorheiul Secuiesc, Deva Iași, Giurgiu, Urziceni, Baia Mare, Tîrgu-Mureș, Ploiești, Satu-Mare, Simleul Silvaniei, Sibiu, Fălticeni, Cîmpulung Moldovenesc, Suceava, Alexandria, Timișoara, Tulcea, București.

Nu irosiți timpul liber!

COOP

Fără efort, fără pierdere de timp.
Printr-o simplă carte poștală adresată secției „Cartea prin poștă" a cooperației de consum — str. Sergent Nuțu Ion, nr. 8—12, sector VI, București.

Puteți primi la domiciliu prin colet poștal :

Al. Rosetti — B. Cazacu	— Istoria limbii române, vol. I, limba latină, lei 28
Al. Rosetti — B. Cazacu	— Istoria limbii române, vol. II, limba română sec. V—VIII, lei 30
Gh. Bulgăr	— Problemele limbii literare în concepția scriitorilor străini, lei 18,40
G. Călinescu	— Scriitori străini, lei 22,50
C. Dobrogeanu Gherea	— Studii critice, lei 21,50
Gh. Dumitrescu	— Metode și tehnici matematice în pedagogie, lei 6
• • •	— Metodica predării limbii române în școala generală, lei 12,30
• • •	— Metodica predării geografiei în școala generală, lei 8,30
• • •	— Metodica predării fizicii în școala generală, lei 10,20
• • •	— Metodica predării chimiei în școala generală, lei 7,75
• • •	— Metodica predării limbii engleze în școala generală, lei 7,70
• • •	— Metodica predării geometriei în școala generală, lei 7,35
Holinger A.	— Metodica predării algebrei în școala generală, lei 11,40

Plata se face la primirea coletului

ANUNȚ

Absolvenții Școlii normale „C. Negri" din Galați, seria 1930, sînt anunțați că întîlnirea colegială de 40 de ani de la absolvire va avea loc la 2 iulie 1970 în localul liceului pedagogic din Galați.

Detalii de la Pascal Petru, strada Grădina Veche 40, Galați.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII–Nr. 1039

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 24 aprilie 1970
4 pagini 25 bani

■ Simpozioane județene în cadrul Anului internațional al educației – pag. 2

■ Gîndirea practică – pag. 3

■ Cercetarea științifică – acțiune gigantică cu milioane de participanți – pag. 4

INTELIGENȚA și dezvoltarea ei

Inteligența este materia primă cu care lucrăm, iar cultivarea ei, țelul către care sînt îndreptate eforturile învățămîntului.

Dar ce este inteligența ? Prin ce modalități putem contribui la dezvoltarea ei ? În ce măsură sînt exploatate aceste posibilități în practica învățămîntului ? Pentru a răspunde la aceste întrebări, care pot fi tot atîtea repere ale practicii pedagogice, ne-am adresat cercetătorilor științifici MARIAN BEJAT și ION MÎNZAT de la Institutul de psihologie. Dialogul purtat cu aceștia face obiectul coloanelor de față.

O definiție neomologată

— Începînd colocviul nostru cu Ion Mînzat l-am rugat să ne definească mai întîi inteligența, noțiune des întîlnită atît în limbajul comun cît și în acela al lucrărilor de specialitate.

— Nu există o definiție clară și necontestată a inteligenței, pentru că specialiștii rezolvă această problemă de pe platforme științifice diferite și din puncte de vedere diferite. Acordul opiniilor este dificil de realizat și datorită diversității tipurilor de inteligență. Există o așa-numită inteligență practică, care organizează cunoașterea mai ales la nivelul treptei senzoriale. Există o inteligență abstractă, care intervine mai ales în gîndirea abstractă, în memoria logică și în imaginația creatoare. Există și o inteligență socială, care se referă la capacitatea individului de a înțelege rolul său în societate, perspectivele ce i se deschid și modul în care trebuie să colaboreze cu ceilalți membri ai celulei sociale pentru a le atinge.

— Dialogul nostru avînd o rațiune practică — aceea de a stabili unele repere privitoare la modul cum pot contribui învățămîntul și educația la dezvoltarea inteligenței — am dori o definiție care să privească lucrurile în acest context.

— Am să răspund atunci că inteligența este una din cele mai generale aptitudini umane și un atribut al tuturor proceselor cognitive. Ea poate fi identificată în percepție, în reprezentări, în memorie, în imaginație sau în gîndire, prin particularități specifice : capacitatea de a surprinde repede și cu precizie trăsăturile esențiale ale unui obiect, de a sesiza ceea ce este esențial, general, repetabil din percepțiile anterioare, de a organiza și structura rapid și selectiv, de a combina și a stabili relații între idei, imagini, lucruri sau fenomene la diverse nivele de abstracție sau de intuitivitate.

— Socotind-o astfel, putem considera că învățămîntul și educația, în general, contribuie la dezvoltarea inteligenței ?

— Incontestabil — a fost de părere Marian Bejat. Ca orice aptitudine, inteligența se dezvoltă în activitățile care solicită în cel mai înalt grad utilizarea ei. Din faptul că, cel puțin virtual, considerăm procesul instructiv-educativ ca o astfel de activitate, decurge logic ideea că el poate contribui la dezvoltarea inteligenței. Și cu toate că din punctul de vedere al exigențelor psihologiei acest proces este încă în mare măsură sub imperiul unor canoane neștiințifice, contribuția pe care o aduce la dezvoltarea inteligenței este neîndoielnică.

Modalități de dezvoltare

— Care ar fi modalitățile practice de lucru apte să asigure procesului instructiv-educativ un randament cît mai înalt pe linia dezvoltării inteligenței ?

— Ar fi riscant — a spus Ion Mînzat — să încercăm să completăm o listă exhaustivă. Dar am putea să enumerăm cîteva modalități care au o însemnătate primordială.

— De exemplu.

— Învățămîntul de tip structural, strategiile gîndirii, învățarea prin descoperire, problematizarea.

— Vă rugăm să ne dați o scurtă prezentare a acestor modalități.

— Să le luăm pe rînd. Învățămîntul de tip structural este o modalitate conform căreia, pe de o parte, cunoștințele predate trebuie să aibă o organizare logică, pe cît posibil mai riguroasă — astfel încît reactualizarea sau aplicarea lor să se efectueze cît mai rapid și mai eficient — iar pe de altă parte să fie adaptate nivelurilor de dezvoltare ale copiilor, adică structurilor pe care aceștia le posedă în diferitele faze ale dezvoltării lor.

Strategiile gîndirii — metode de investigare sistematică și organizată a cunoștințelor, un fel de „reguli de gîndit" — sînt de două tipuri : strategii sistematice — în care este necesară inventarierea tuturor mijloacelor necesare pentru rezolvarea unei probleme — și strategii euristice, mai puțin riguroase, dar care dau subiectului posibilitatea de a descoperi singur problemele și soluțiile. De exemplu, o problemă mai complexă este soluționată prin analogie cu una mai simplă. Este de reținut că strategiile euristice oferă posibilități mai mari pentru folosirea ingeniozității decît cele sistematice și solicită mai mult independența în gîndire.

Învățarea prin descoperire presupune preocuparea de a-i învăța pe copii să descopere problemele științifice conținute în disciplinele școlare, singuri sau cu oarecare îndrumare din partea profesorului, iar problematizarea înseamnă, în esență, a-i învăța să-și pună neîncetat întrebări în legătură cu adevărurile pe care le găsesc în cărți sau care le sînt comunicate de către profesor și să caute să se convingă de valabilitatea lor verificîndu-le singuri.

De la teorie la practica școlară

— În ce măsură — l-am întrebat pe Marian Bejat — aceste posibilități pot să fie și sînt exploatate, după opinia dv., în practica învățămîntului nostru ?

— Cred că școala noastră, cu toate eforturile de modernizare, este încă prea mult tributară învățămîntului tradițional, care solicită în mod preponderent memoria școlarilor, nu inteligența și creativitatea lor. Transformarea învățămîntului dintr-un **învățămînt formal** — care pune accentul în spe-

O. BUZESCU

(*Continuare în pag. 3-a*)

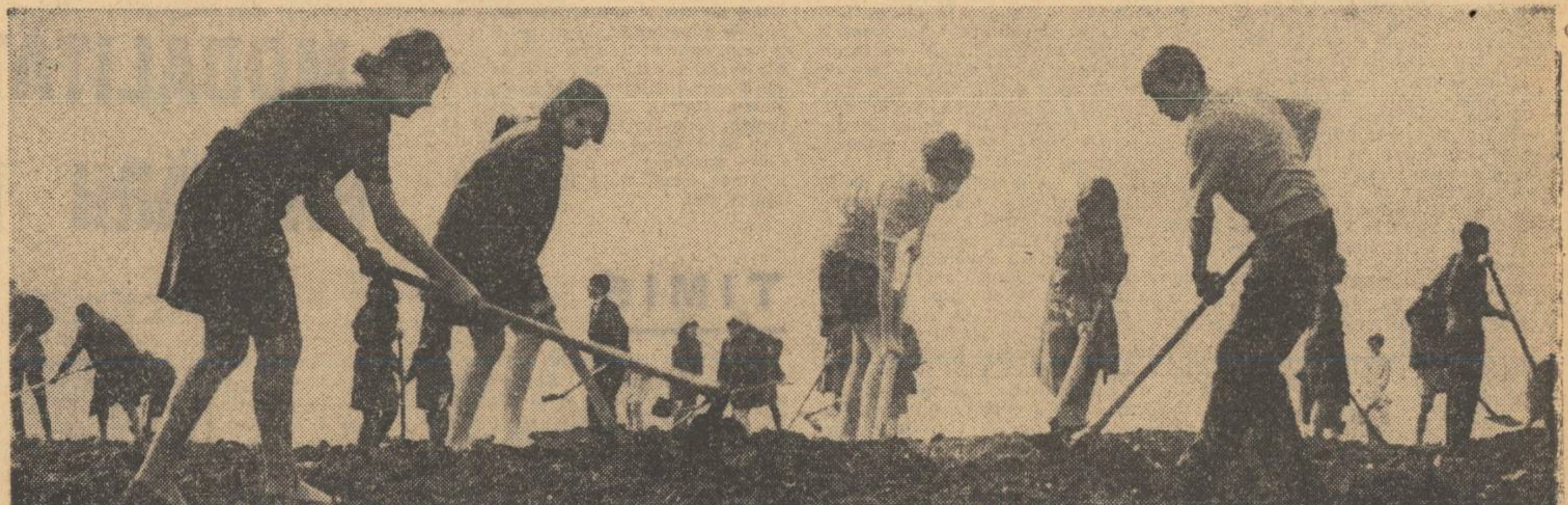

ÎNTÎMPINĂM PRIN MUNCĂ SĂRBĂTOAREA CELOR CE MUNCESC

Ne apropiem de 1 Mai, zi întîmpinată de întregul nostru popor prin muncă entuziastă. Ne-am obișnuit ca în această zi să facem bilanțul a tot ce am înfăptuit, a tot ce am creat.

Fiecare zi din preajma sărbătorii aduce la acest bilanț roade bogate. Noi, educatorii, ca și elevii pe care îi educăm, sîntem martorii și, mai mult decît atît, părtașii unor ample acțiuni de muncă pe care școala le închină Întîiului de Mai. Pretutindeni întîlnim dovada conștiinciozității, a elanului creator. Pe primul loc se înscrie strădania la învățătură, preocuparea pentru studiu temeinic, pentru frecvență exemplară. Același elan și pentru munca voluntar-patriotică, pentru activitățile sociale și obștești. Elevii din toată țara iau parte la sute de acțiuni de înfrumusețare a orașelor și satelor, de împădurire, de plantare a pomilor, de întreținere a pășunilor și izlazurilor.

Educatorii îi învață pe elevii lor să întîmpine Întîiul de Mai prin muncă.

TINERII MATEMATICIENI „OLIMPICI"

Prima mare întrecere din acest an a elevilor, Olimpiada de matematică s-a încheiat duminica trecută. În sala de festivități a liceului „Mihai Viteazul" din Capitală, președintele Societății de științe matematice, academicianul Grigore Moisil, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist au distribuit celor mai buni dintre cei buni premiile și mențiunile acordate. Elevi ca **Traian Șurtea**, din clasa a IX-a a liceului „Nicolae Bălcescu" din Craiova, **Valeriu Breazu**, din clasa a X-a a liceului nr. 2 din Ploiești, **Vasile Radu**, din clasa a XI-a a liceului „N. Bălcescu" din Brăila, **Dan Schwartz** din clasa a XII-a a liceului „M. Eminescu" din București, **Anesia Bojinescu**, de la Liceul pedagogic din Caransebeș, precum și alți colegi ai lor premiați la actuala olimpiadă au cucerit cu acest prilej cele dintîi galoane ale consacrării sau au reconfirmat calități dovedite cu prilejul concursurilor din anii precedenți.

Dincolo însă de acest aspect festiv, întrecerea celor mai buni matematicieni din școlile țării prilejuiește o serie de observații cu privire la caracteristicile pregătirii matematice în învățămîntul nostru de nivel mediu. Firește că, la numai cîteva zile de la încheierea olimpiadei, nu se pot consemna decît unele constatări preliminare. Asemenea constatări fac, în rîndurile ce urmează, prof. **CONSTANTIN OTTESCU**, secretarul general al Societății de științe matematice, conf. univ. dr. **CONSTANTIN P. POPOVICI** și conf. univ. dr. **ALEXANDRU SOLIAN**.

Un prim aspect pozitiv al finalelor din acest an a fost subliniat de prof. Ottescu :

— Reprezentanții provinciei — mă refer aici nu numai la cele cîteva pepiniere tradiționale de matematicieni, ci și la unele centre mici, cum este Caransebeșul de pildă — au reușit nu numai să lupte de la egal la egal cu speranțele matematicii din Capitală, ci chiar să cucerească majoritatea primelor locuri. Este, după părerea mea, certificatul de capacitate al noilor promoții de absolvenți ai facultăților de matematică repartizați ca profesori în diferite licee din țară.

I-am întrebat pe interlocutorii noștri dacă problemele propuse spre rezolvare s-au încadrat în spiritul modern al matematicii.

— Putem afirma că, în linii mari, acest lucru a fost rezolvat pozitiv de colectivul care a alcătuit subiectele concursului — a fost opinia formulată de conf. univ. dr. Constantin Popovici. De pildă, problema de structuri algebrice și cea de analiză — ambele date la clasa a XII-a — au permis discuții elegante, în care ecuațiile diferențiale se împleteau strîns cu geometria analitică și solicitau abordarea rezolvărilor într-un spirit foarte modern.

— Considerînd lucrurile prin această prismă — a adăugat conf. univ. dr. A Solian — s-au semnalat și unele fisuri în pregătirea concurenților. Problema de matrici, în care trebuia evidențiată de fapt legea de compunere internă, a fost abordată de către unii elevi într-o modalitate greoaie, ce i-a condus spre efectuarea unui lung și obositor șir de calcule. Avem de a face aici, se pare, cu una dintre deficiențele caracteristice ale acestei perioade „de creștere", de modernizare a matematicii școlare. Ca să folosesc o imagine, aș spune că elementele de matematică modernă apar încă asemeni unor insule în oceanul matematicilor tradiționale. Foarte vizibil este faptul că nu s-a produs încă acea joncțiune strînsă între partea teoretică și cea practică a studiului, că profesorii nu au la îndemînă, pentru a propune elevilor spre rezolvare, un număr suficient de probleme aplicative, abordate din unghiul matematicii moderne. Soluțiile pentru remedierea acestor neajunsuri sînt, în general, cunoscute. Esențial mi se pare acum ca ele să fie aplicate.

— Se poate considera — ne-am informat noi — că problemele date la actuala ediție a olimpiadei au constituit solicitări comparabile cu acelea la care au trebuit să răspundă concurenții în cadrul ultimei Olimpiade internaționale de matematică ?

— Din punct de vedere al aspectului modern, al profunzimii putem afirma acest lucru — este de părere conf. C. Popovici. Bineînțeles însă că în vederea concursului internațional este necesar să le asigurăm concurenților noștri un regim special de pregătire.

De la Societatea de matematică am aflat că pentru selecționare și pregătire în vederea viitoarei confruntări internaționale, cei mai buni dintre matematicienii din școli vor fi supuși unei prime lucrări de baraj, după care, reuniți într-o tabără, vor audia expunerile unor reputați matematicieni și vor urma un program special de antrenament.

Pentru stimularea participării cît mai largi la olimpiade prof. C. Ottescu, secretarul general al S.S.M., susținea ideea ca premianții acestor concursuri să fie primiți în facultățile de matematică fără a mai da concursul de admitere, aducînd ca argument faptul că una din cele mai bune promoții a Facultății de matematică din cadrul universității bucureștene, cuprinzînd tineri oameni de știință ca Ciprian Foiaș, Marius Stoca, Nicu Boboc, Dragoș Lazăr și Gunther Bach, a fost formată tocmai din asemenea premianți ai olimpiadelor de matematică, admiși fără examen în învățămîntul superior de specialitate.

Indiferent dacă se va alege această cale sau alta, susținem și noi necesitatea stimulării mai intense și permanente a participanților la olimpiadele talentului creator.

M. F

Prioritate formării, nu informării

Se apropie cu pași vertiginoși perioada examenelor școlare. Clasele terminale au dobîndit, în aceste ultime săptămîni de școală, o psihologie aparte, determinată de tonusul specific efortului final. În legătură cu aceasta mi-am pus tot mai stăruitor problema dacă modul cum sînt concepute examenele de bacalaureat și concursurile de admitere în învățămîntul superior este cel mai indicat. Fiind profesor de literatură română, mă voi referi la această materie de studiu. Cred însă că, mutatis mutandis, lucrurile sînt la fel de valabile și pentru celelalte materii.

În fiecare an, în preajma examenelor se dau recomandări (nu-i vorbă, destul de anemice) în legătură cu necesitatea de a se verifica la examene nu atît cantitatea cunoștințelor, cît calitatea lor. Totuși, și la bacalaureat și la concursurile de admitere în facultăți se verifică doar bagajul de cunoștințe istorico-literare, punîndu-se accent pe cantitate, pe memorare. Se verifică deci aspectul informativ, nu rezultatele obținute prin studiu pe plan formativ. Cu cît examenul e mai sever, cu atît se solicită mai multe amănunte. Aceasta fiind situația, majoritatea profesorilor îi pregătesc pe elevi tocmai pentru o astfel de verificare, tocmai pentru examene de acest gen. Adică, în fapt, cer elevilor să învețe de la o lecție la alta unul sau mai multe capitole, să memoreze conținutul celor scrise în carte. Și așa se întîmplă nu o dată că tineri care vor fi luat chiar nota 10 la literatura română în liceu nu știu în realitate să descifreze valențele estetice ale unei poezii, ale unui roman sau ale unei piese de teatru și devin oameni cu o malformație culturală greu de remediat mai tîrziu.

Examinarea la literatură — și, bineînțeles, pregătirea dată în școală în acest domeniu — trebuie să implice, cred, două aspecte : unul de acumulare, celălalt de formare a gîndirii independente, a concepției estetice. Iar accentul n-ar trebui să mai fie pus pe latura informativă, ci pe cea formativă, în așa fel încît informația să se justifice prin contribuția pe care o aduce la formarea unui cititor avizat de literatură autentică. Numai așa vor ajunge tinerii să pătrundă frumusețea paginilor așternute de cronicari, fiorul artistic al poeziei populare, genialitatea lui Eminescu, sensul criptic al creației unui Lucian Blaga sau Ion Barbu, miracolul prozei sadoveniene ori construcția severă a romanelor lui Rebreanu și Călinescu.

Profesorul, examinatorul e însă dator să verifice și altceva : anume, dacă absolventul este în contact cu mișcarea actuală, dacă citește atent publicațiile culturale, dacă — și ce — citește în afara programei obligatorii, dacă — și ce — preferințe literare are, ce legături poate face între literatura română și cea universală. Mi se pare că a afla astfel de lucruri este mult mai important decît a stabili dacă absolventul știe cînd a trăit un oarecare scriitor și în ce ani i-au apărut operele. Dar pentru că la examene nimeni nu le pune niciodată asemenea întrebări și pentru că — de ce să n-o mărturisim — pregătirea din școală are în vedere mai ales examenul, absolvenții liceului știu mai multe despre revistele literare de acum 80 sau 100 de ani decît despre publicațiile de astăzi și nu au aflat mai nimic despre orientarea actuală a poeziei sau a prozei românești, în care au intervenit în ultimii ani mutații de mare însemnătate. Firește, există și multe excepții. Dar eu mă refer aci la masa absolvenților și, în ceea ce o privește, n-am exagerat nimic.

Cred că pregătirea pentru examen trebuie să aibă ca scop consolidarea înțelegerii istorice a faptelor literare, a tradițiilor culturii și, în același timp, să formeze gustul și receptivitatea pentru contemporaneitate. Firește, absența judecății istorice în evaluarea valorilor literare ar duce la o pseudoînțelegere a acestora, pentru că literatura română nu începe cu Eminescu și nu se termină cu Arghezi ori Sadoveanu, ci însumează deopotrivă pe cronicari și corifeii Școlii ardelene, pe Bacovia și pe Camil Petrescu, pe Marin Preda și pe Nicolae Breban, pe Nichita Stănescu și pe Marin Sorescu. E adevărat, „clasicii sînt contemporanii tuturor timpurilor", dar e adevărat, ca urmare, și faptul că absolvenții liceului trebuie să aibă antenele deschise spre toate etapele istoriei noastre literare, care nu poate fi înțeleasă printr-un studiu fragmentar și simplist. Iată, de aici, și necesitatea sintezei, adică a unei perspective cuprinzătoare asupra literaturii noastre, care să includă, ca aspecte particulare, jaloane de referință diverse, în ceea ce au ele esențial și să permită o apreciere judicioasă a valorilor de ieri și de azi. Căci a privi sintetic înseamnă a privi „mai de sus și din zarea istoriei".

Așadar adolescentul trebuie obișnuit din primul an de liceu cu gîndul că la examenul de literatură nu i se va pretinde să reproducă date, ci să demonstreze capacitatea de a discuta, pe baza unei cunoașteri directe, opere, texte, unele probleme teoretice. Nu i se va cere „să știe" despre cutare scriitor, ci să fi citit operele lui fundamentale și o bibliografie critică minimală, astfel încît să le poată comenta logic și într-o corectă limbă românească.

Firește, aceasta cere profesorului lecții care, înainte de orice, să antreneze gîndirea elevilor, să-i deprindă cu analiza științifică a unei cărți, să le cultive gustul estetic și eventualele aptitudini literare. Știm, a realiza asemenea lecții e mai greu, dar numai în felul acesta îi putem călăuzi pe tineri să caute și să descopere acele valori fundamentale cu ajutorul cărora vor putea investiga în continuare, după terminarea studiilor liceale, pentru „uz personal", arta cuvîntului. Contactul cu literatura modelează pe această cale conștiința în spiritul unor înalte cerințe ale vremurilor noastre. Absolventul premiant, cu 10 la literatură, trebuie să demonstreze o maximă receptivitate, mereu deschisă spre înțele-

Prof. VALERIU NEȘTIAN
Iași

(Continuare în pag. 3-a)

În cadrul „Anului internațional al educației"

SIMPOZIOANE JUDEȚENE

Săptămîna trecută, în mai multe județe din țară — Alba Iulia, Arad, Bihor, Satu Mare și Timișoara — a avut loc faza județeană a Simpozionului național al cadrelor didactice cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului; sporirea contribuției sindicatelor din învățămîntul de cultură generală în pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice". După cum se știe, acest simpozion, inițiat de Uniunea Sindicatelor din învățămînt și cultură în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, se desfășoară sub semnul Anului internațional al educației.

ALBA

Faza județeană a simpozionului național al cadrelor didactice din Alba s-a desfășurat la Alba Iulia în zilele de 15 și 16 aprilie a.c., bucurîndu-se de participarea tuturor învățătorilor și profesorilor din județ.

În prima parte a lucrărilor, în ședința plenară, după cuvîntul de deschidere rostit de inspectorul general școlar Titu Bogdan, a salutat pe participanți din partea Consiliului județean al sindicatelor, tovarășul Emil Bilc. Au prezentat comunicări conf. univ. dr. Vasile Bunescu, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, despre „Complexul acțiunii de modernizare a învățămîntului" și lector univ. Ștefan Costea, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului despre „Educația ca acțiune socială".

Partea a doua a simpozionului s-a desfășurat în secții de limba română, limbi străine, științe sociale, matematică, fizică-chimie, biologie-geografie și două secții pentru învățători. În cadrul acestora s-au prezentat numeroase comunicări pe o tematică foarte variată, care a oglindit în principal eforturile desfășurate de învățătorii și profesorii din școlile județului pe drumul perfecționării și modernizării învățămîntului. Ultima parte a simpozionului — din nou în plenară — a dezbătut probleme cu caracter educativ.

S-a remarcat faptul că pe lîngă expunerile aparținînd învățătorilor și profesorilor din capitala județului, numeroase comunicări au fost prezentate de cadre didactice din școlile sătești.

ARAD

Sîmbătă 18 aprilie a. c., în sala Palatului cultural din Arad, literalmente arhiplină, s-a desfășurat ședința plenară a fazei județene a simpozionului, în cadrul căreia au luat cuvîntul Ștefan Mocuța, membru supleant al C.C. al P.C.R., secretar al Comitetului județean de partid, prof. Nicolae Burcea, membru în Biroul executiv al Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură și prof. Pavel Galea, inspector general al Inspectoratului școlar județean. În continuare a prezentat o expunere conf. univ. dr. Nicolae Pîrvu, decanul Facultății de filologie a Universității din Timișoara.

În sălile Liceului „Ioan Slavici" s-au desfășurat apoi lucrările celor 17 secții ale simpozionului. La aceste lucrări au participat și numeroase cadre didactice din învățămîntul superior, care au prezentat un mare număr de comunicări, contribuind în acest fel la mai buna informare de specialitate a învățătorilor și profesorilor.

Numeroase comunicări au fost prezentate în secția de limba și literatura română. S-au bucurat de pildă de aprecierea participanților comunicările făcute de profesorii G. M. Ciobanu și Marius Iegariu din Arad, sau Iuliu Lucaci din Zerind. La secția învățămînt preșcolar s-au remarcat patru comunicări prezentate de educatoarele Grădiniței nr. 6 din Arad. Au stîrnit interes și comunicările „Imaginația la copii" (înv. Traian Lazea), „Dezvoltarea și educarea vorbirii elevilor din clasa I" (înv. Alexandrina Bora), „Cunoașterea mediului de viață al elevilor de către diriginte" (prof. Grigore Sarlău), „Principiile activității pionierești" (prof. Mircea Tomuș), „Metodica folosirii exponatelor muzeale pentru însușirea cunoștințelor de istorie în școală" (prof. G. Ștefan) etc.

În secția destinată muncii sindicale din școli au fost prezentate comunicări privind „Contribuția sindicatelor din învățămînt la pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice" (prof. Ion Tudose, Arad), „Documentarea și informarea științifică a învățătorilor și profesorilor în atenția organelor sindicale" (prof. Maria Stan, Sintana) și altele.

Simpozionul a fost precedat de un concurs de creație în domeniul materialului didactic. Roadele acestui concurs au putut fi văzute într-o expoziție deschisă cu acest prilej.

BIHOR

În județul Bihor, lucrările fazei județene a simpozionului au durat două zile — 16 și 17 aprilie. Ele au avut loc la Oradea în sălile Liceului „Alex. Moghioroș". La lucrări au participat și au luat cuvîntul prof. Constantin Drăgulescu, președintele Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, Alex. Fodor, secretar al Comitetului județean de partid, Ion Potra, inspector general în Ministerul Învățămîntului.

În cadrul ședinței plenare prof. Ana Săndulescu, inspector general școlar al județului Bihor, a prezentat expunerea intitulată „Sarcinile școlii privind modernizarea învățămîntului în lumina documentelor Congresului al X-lea al P.C.R. Preocupări și rezultate obținute în școlile din județul Bihor". Apoi participanții au audiat cu viu interes o expunere a prof. dr. docent Anatol Chircev, prorector al Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, care a vorbit despre aspectele psiho-sociale ale tactului pedagogic.

În cele 10 secții ale simpozionului au fost prezentate peste 60 de comunicări, cele mai multe izvorîte din preocupările dascălilor bihoreni privind modernizarea conținutului învățămîntului și a mijloacelor de predare. În rîndul acestora s-au înscris comunicările „Sporirea eficienței lecțiilor de limba și literatura română prin folosirea mijloacelor moderne în predare" (prof. Lazăr Pantea), „Munca profesorului de limba franceză în laboratorul fonetic școlar" (prof. Octavia Nuțescu), „O contribuție la îmbunătățirea verificării frontale cu ajutorul unei instalații electromagnetice" (prof. T. Istvan și Gh. Tărnoky), „Preocupări privind modernizarea materialului didactic" (înv. Andrei Budureanu) și multe altele.

În secția rezervată activităților sindicale în școală au fost prezentate interesante comunicări pe teme legate de contribuția sindicatelor din învățămînt la pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice.

Pe lîngă aprecierile pozitive care se cuvin organizatorilor pentru buna reușită a simpozionului socotim necesară și o observație legată de mai judicioasa lui desfășurare în viitor. Anume, credem că va trebui să se insiste mai mult asupra dimensiunilor comunicărilor, ca și asupra metodologiei cercetării.

Simpozionul a fost însoțit de o expoziție de material didactic.

SATU-MARE

Organizatorii sătmăreni ai fazei județene a simpozionului au intitulat această fază „Cercetarea științifică, factor determinant în modernizarea și perfecționarea învățămîntului". În cele două zile ale desfășurării ei — 17 și 18 aprilie — un mare număr de cadre didactice din județ au audiat referate și comunicări, prezentate în ședința plenară și în secții.

La deschiderea lucrărilor sesiunii a participat tov. Iosif Uglar, prim-secretar al Comitetului județean de partid, președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean Satu Mare, care a rostit un cuvînt de salut. De asemenea, din partea Biroului Executiv al Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură a salutat pe participanți prof. Constantin Ștefănescu, membru în Biroul executiv.

În cadrul ședinței plenare au fost prezentate cîteva comunicări de interes general: „Conceptul contemporan de modernizare a învățămîntului. Principalele direcții" (conf. univ. dr. Vasile Bunescu, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului); „Tematica orelor de dirigenție în liceul de cultură generală" (prof. Alexandru Ghitera, inspector la secția de învățămînt a Consiliului de Miniștri), „Rezultatele cercetărilor lunare" (prof. univ. dr. docent Gheorghe Chiș); „Nivelul de aspirație al elevilor" (lector univ. Maximilian Boroș, Baia Mare) și „Din experiența formării conceptiei științifice la elevi" (prof. Paul Pteancu, directorul Liceului din Carei).

Lucrările în secții s-au remarcat prin vii dezbateri pe marginea unor teme de mare actualitate în procesul de învățămînt, cum ar fi „Pregătirea copiilor pentru școală în condițiile începerii școlarizării la vîrsta de 6 ani" (educatoare Melania Georgescu, Carei), „Elemente ale instruirii programate" (înv. Emilia Onciu, Satu Mare), „Folosirea mijloacelor moderne în predarea limbilor străine" (prof. Paul Remețean, Satu Mare), etc.

TIMIȘ

Faza județeană a Simpozionului național s-a bucurat și la Timișoara de o atenție deosebită. La pregătirea ei și-au dat contribuția, pe lîngă comitetul sindicatului învățămînt și inspectoratul școlar, Universitatea timișoreană, filiala locală a Institutului de perfecționare și filialele societăților științifice. Rezultatele au fost bogate: peste 600 de participanți și 92 de comunicări și referate.

Deschisă de inspectorul școlar general al județului, tov. Petru Radu, faza județeană a simpozionului a fost salutată, în numele biroului executiv al Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură de prof. Elena Cojan secretar al Uniunii. Cu mult interes au fost ascultate, în ședința plenară, expunerile „Învățămîntul formativ — căi de rezolvare (prof. univ. dr. docent Nicolae Apostolescu — membru al Academiei de științe social-politice) și „Cercetarea științifică — informație și educație" (conf. univ. dr. Ștefan Munteanu). La cele 9 secții în cadrul cărora s-au desfășurat lucrările în continuare au fost prezentate referate și comunicări de specialitate și de metodică. La secția „Învățători" accentul a fost pus pe modernizarea căilor și mijloacelor de învățămînt și pe munca în clasa I cu copii de 6 ani, relevîndu-se unele contribuții la metodica predării aritmeticii, la realizarea educației morale și a educației estetice etc. În cadrul secției „Pedagogie-defectologie" discuțiile s-au oprit îndeosebi asupra activității dirigintelui, a educației ateist-științifice a elevilor, a examinării și notării, a introducerii elementelor de preprofesionalizare în școala generală. Secția „Matematică" a reținut atenția prin referatele cu caracter informativ de specialitate, în care s-a pus accentul pe preocupările legate de creșterea funcției formative a predării disciplinelor matematice.

Prin varietatea sa tematică, prin conținutul său, ca și prin nivelul ridicat de prezentare, faza județeană a simpozionului național a fost socotită, la Timișoara, ca o manifestare de prestigiu a cadrelor didactice.

În cadrul secției sindicale au fost prezentate referate și comunicări care au vizat preocuparea birourilor grupelor sindicale pentru documentarea și informarea științifică a învățătorilor și profesorilor și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă ale acestora, contribuția organelor sindicale la continua perfecționare a personalului didactic și la stimularea muncii de cercetare pedagogică, cultivarea și dezvoltarea receptivității față de nou etc. Lucrările fazei județene au demonstrat că cel mai mare număr de comunicări s-a realizat acolo unde există o bună colaborare între organizațiile sindicale și directorii școlilor, unde activitatea sindicală este valoroasă. Așa stau lucrurile de exemplu, la Liceul nr. 1 din Timișoara, unde șase cadre didactice au prezentat referate și comunicări.

Lecție în laboratorul audio-vizual la Liceul Gh. Șincai din Capitală

MODALITĂȚI DE APLICARE A PRINCIPIULUI PREDĂRII ÎN PERSPECTIVĂ A MATEMATICII

Perfecționarea și modernizarea învățămîntului matematicii constituie o condiție esențială pentru direcționarea activității intelectuale a elevilor către nevoile societății noastre actuale. Se impune să ținem însă seama de faptul că reflectarea în conținutul matematicii școlare a schimbărilor intervenite în domeniul științelor matematice constituie o acțiune dificilă și complexă, ce se cere realizată pe toate treptele învățămîntului matematic, pentru a se evita pericolul unei rupturi — în special între școala generală și liceu pe de o parte și învățămîntul superior pe de altă parte. Privind lucrurile din acest punct de vedere, considerăm că unul din principiile de bază care trebuie să ne călăuzească în predarea matematicii, întrucît corespunde pe deplin scopurilor finale ale studiului ei în școală, îl constituie **principiul predării în perspectivă.** Aplicarea acestui principiu, izvorît din necesitățile obiective ale științei și determinat de solicitările practicii, cere profesorului să îndrume gîndirea elevului pentru a descoperi implicațiile și relațiile reciproce ale diferitelor concepte matematice, permițîndu-i să-și însușească un ansamblu de tehnici operatorii cu ajutorul cărora să utilizeze cunoștințele dobîndite. În felul acesta, însușirea eficientă a unui mod de a gîndi matematic la un anumit nivel devine o condiție prealabilă a trecerii la stadiul următor.

Pentru exemplificare să considerăm dezvoltarea în perspectivă a unor concepte matematice necesare elevilor în activitatea viitoare. De exemplu, noțiunea de mulțime admite o ilustrare intuitivă încă din primele clase ale școlii generale, putînd fi reprezentată printr-o grămadă de obiecte care să difere între ele după un anumit criteriu. În școala generală putem efectua o serie de operații cu mulțimi, în scopul de a da elevilor o primă viziune asupra caracterului asamblist al unor concepte matematice: mulțimea valorilor pentru care o funcție ia valori pozitive, multimea soluțiilor inecuațiilor simultane, mulțimea multiplilor comuni ai mai multor numere ca o intersecție de mulțimi, mulțimea punctelor comune a două plane (dreapta de intersecție) etc. În liceu se structurează unele proprietăți ale operațiilor cu mulțimi (asociativitatea, comutativitatea, distributivitatea, idempotența etc.) în scopul rezolvării exercițiilor cu mulțimi numerice și al aplicării lor la studiul echivalenței ecuațiilor.

Se impune deci să cunoaștem, pe fiecare treaptă a învățămîntului noțiunile și legăturile esențiale ale unor concepte, fără a neglija desigur, valoarea materialului tradițional. Cunoștințele despre structuri algebrice se predau treptat, avînd drept perspectivă înțelegerea faptului că toate operațiile și tehnicile de calcul, învățate de-a lungul anilor de școală decurg din proprietăți mai generale ale unor mulțimi înzestrate cu anumite legi de compoziție. În desfășurarea lecțiilor, profesorul va sublinia anumite note esențiale prin care se conturează în perspectivă conceptele generale abstracte ale matematicilor contemporane. De pildă, elementele de spațiu vectorial, care se studiază în ultima clasă a liceului, se prefigurează chiar din primii ani ai acestei școli în cadrul operațiilor cu vectori reprezentați geometric prin segmente orientate și al aplicării lor în probleme de geometrie și trigonometrie. Ideea de dimensiune a spațiului vectorial, se conturează treptat, mai întîi în spațiul cu două și trei dimensiuni, prin introducerea noțiunii de combinație liniară a vectorilor reprezentați geometric prin segmente orientate. Introducerea pe cale geometrică a noțiunii de vector crează analogii care, în clasele superioare, permit elevilor să înțeleagă mai bine spațiul cu „n" dimensiuni. De aceea, este necesar să se aleagă și să se adîncească treptat problemele esențiale, urmărind sistematizarea lor în vederea structurării în perspectivă a materiei.

Principiul predării în perspectivă se manifestă ca un factor ordonator al conceptelor și reclamă o dinamică specială a lecției. Elevii trebuie să desfășoare o activitate creatoare atît în însușirea cunoștințelor noi, cît și în sesizarea situațiilor problematice din care ele se degajă. Desigur, și în sistemul obișnuit, lecția începe printr-o situație problematică. Elevii sînt însă conduși de profesor prea repede către soluție. Aceasta fragmentează operațiile de gîndire prin intervenții care diminuează exagerat efortul individual și personal al elevilor, lipsindu-i de posibilitatea înțelegerii problemei în ansamblu. Predarea în perspectivă cere ca aprofundarea noțiunilor matematice să aibă loc stadial, prin transformarea calitativă a noțiunilor esențiale, în procesul utilizării lor conștiente, pentru rezolvarea unor situații noi. Așa, de exemplu, în introducerea noțiunii de funcție trebuie efectuate, la nivelul primelor 4 clase, exercitii în care se arată dependența între mărimi, paralel cu formarea vocabularului matematic corespunzător (de atîtea ori mai mult, de atîtea ori mai puțin etc.). Noțiunea se adîncește și se dezvoltă pe treptele următoare ale învățămîntului, cu prilejul studierii expresiilor algebrice. Aici trebuie să intervină un studiu mai dezvoltat al funcțiilor, fără a se omite legăturile acestei noțiuni cu multiple probleme practice. În sfîrșit, în clasele superioare se conturează noțiunea generală de funcție și se studiază elementele ei esențiale, în cadrul definirii acesteia ca o relație, corespunzînd unei viziuni moderne a predării matematicii.

Un alt domeniu în care se cere aplicat consecvent principiul predării în perspectivă este cel al însușirii conștiente a regulilor matematice, începînd cu cele elementare. După cum se știe, în întreaga lume se depun în prezent eforturi pentru o abordare nouă, deplin rațională a studiului diverselor reguli de calcul cu numere. Aplicînd principiul predării în perspectivă, vom prezenta aceste reguli de calcul prin legătura existentă între ele și proprietățile operațiilor definite pe mulțimi numerice, ceea ce, evident, va ușura în clasele superioare ale școlii însușirea unor operațiuni definite pe mulțimi care nu mai sînt numerice.

Așa cum se desprinde, credem, din exemplele date, principiul predării în perspectivă cere să se treacă mereu de la particular la general, de la modele la teorii mai abstracte, atît pe treapta învățămîntului general, cît și în liceu.

Sporirea valențelor formative ale lecției de matematică este strîns legată de perspectiva utilității cunoștințelor dobîndite, de realizarea unei motivații puternice, care conferă actului învățării un scop, o necesitate izvorîtă dintr-o cerință practică. Astfel, predarea unor cunoștințe de analiză matematică, să zicem, poate cîștiga interesul elevilor atunci cînd se precizează de la început, în perspectivă, o problemă de actualitate care poate fi rezolvată pe baza cunoștințelor respective. Le putem prezenta, de exemplu, problema calculului traiectoriei unei nave cosmice, care cere aflarea punctelor de extrem, a punctelor de inflexiune, a celor de întoarcere, a celor de convexitate și concavitate etc. Implicit va apare evidentă pentru elevi importanța studierii teoremelor lui Fermat și Lagrange, la baza cărora stă noțiunea de derivată.

Avînd o viziune de ansamblu asupra materiei și, deci, insistînd nu numai asupra unei lecții sau asupra unui sistem de lecții, ci asupra ansamblului de cunoștințe ce urmează să și le însușească elevii profesorul se poate ocupa în condiții mai bune de formarea gîndirii lor matematice, condiție de bază pentru integrarea lor fără dificultate în activitatea viitoare.

GLEB SIMIONESCU
profesor emerit
VASILE ȘTEFĂNESCU
cercetător științific

RELIEF PE NEGATIV

Cînd școala însăși rămîne corigentă...

Citim uneori în presă despre consecințele neglijențelor unor funcționari din diferite sectoare de activitate publică. În ultimă instanță, acestea se traduc prin pierderi de valori materiale, consum inutil de timp, stări psihice iritante pentru cei afectați etc. Din păcate, nici școlile nu sînt cu desăvîrșire ferite de asemenea manifestări de nimeni dorite. Iată o ilustrare.

La Școala generală din comuna Merișani, județul Dolj, o elevă din clasa a VII-a a rămas corigentă la geografie în anul școlar trecut. În timpul examenului de corigență a fost însă bolnavă, așa că nu s-a putut prezenta. Cînd a venit la cursuri, după deschiderea anului a fost lăsată pur și simplu să urmeze cursurile în clasa a VIII-a. După cîteva luni — timp în care obținuse note la limba română, matematică, franceză, fizică, desen, muzică și dăduse chiar teză la matematică și fizică — cei în drept și-au adus aminte că, de fapt, situația ei în ceea ce privește clasa a VII-a n-a fost încheiată. Soluția? Să treacă înapoi în această clasă.

Fiind adusă la cunoștința ministerului, problema a fost desigur soluționată legal, prin constituirea unei comisii de corigență. Eleva a dat examenul respectiv și l-a luat. Dar școala?

M. TĂNĂSESCU

Plenara Consiliului pentru munca în rîndul elevilor

Recent s-a desfășurat la sediul C.C. al U.T.C. plenara Consiliului pentru munca în rîndul elevilor. La dezbaterile plenarei au participat tovarășii Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, reprezentanți ai unor ministere și organizații obștești, ai unor institute de cercetări, numeroși elevi și profesori.

Plenara a fost deschisă de tovarășa Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C. Discuțiile, care au avut un pregnant caracter de lucru, au dezbătut activitatea cercurilor și societăților elevilor în anul școlar 1969/1970, o serie de probleme privind activitatea voluntar-patriotică a elevilor și activitatea sportivă în rîndurile acestora.

În încheierea lucrărilor plenarei a luat cuvîntul tovarășul Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., care a prezentat sarcinile organizațiilor U.T.C. din școli în etapa actuală.

Societatea profesorilor de muzică și desen

La 17 aprilie a.c. a avut loc în Capitală conferința de constituire a unei noi societăți a cadrelor didactice din țara noastră: Societatea profesorilor de muzică și desen. Au participat reprezentanți ai conducerii Ministerului Învățămîntului, ai Uniunii Compozitorilor și ai Uniunii Artiștilor Plastici, cadre didactice de specialitate din învățămîntul de cultură generală și superior, critici muzicali și de artă plastică.

Adunarea a fost deschisă de conf. univ. Virgiliu Radulian, adjunct al ministrului învățămîntului. A luat apoi cuvîntul prof. univ. Dumitru Botez, maestru emerit al artei, care a trecut în revistă numeroasele realizări obținute de profesorii de muzică și desen din țara noastră și a subliniat scopurile societății lor. După votarea proiectului de statut al Societății profesorilor de muzică și desen, cei prezenți au ales consiliul și biroul de conducere al Societății.

Participanții la consfătuire au adoptat, în încheiere, textul unei telegrame adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului secretar general NICOLAE CEAUȘESCU, prin care se angajează să muncească și în viitor, cu energii sporite, cu abnegație și perseverență pentru a-și îndeplini nobila misiune de educatori ai tinerei generații.

Noi case ale corpului didactic

La redacție ne-au sosit știri în legătură cu înființarea de noi case ale corpului didactic. Actul de constituire a unei asemenea case a fost semnat recent, la Ploiești, de reprezentanți ai cadrelor diactice din școlile de toate gradele ale județului Prahova. Încă din primele zile de activitate aici au avut loc interesante manifestări menite să contribuie la informarea și perfecționarea învățătorilor și profesorilor. Întreaga activitate se desfășoară sub coordonarea a cinci comisii formate din cadre didactice bine pregătite, cu experiență îndelungată la catedră.

La Galați, unde de asemenea a luat ființă de curînd o Casă a corpului didactic, s-a organizat în incinta acesteia un cabinet pedagogic care cuprinde 11 comisii pe specialități. Cabinetul a proiectat numeroase acțiuni și activități — dezbateri etc. La sediul casei corpului didactic se va organiza și o expoziție permanentă de materiale didactice confecționate în școlile din județ, o bibliotecă pedagogică și o filmotecă.

Succesele unui cor școlar

Întorcîndu-se dintr-un turneu-excursie, făcut prin mai multe orașe ale țării în perioada vacanței de primăvară, corul Liceului „Mihai Viteazu" din Capitală, dirijat de prof. Valeria Nica-Chiriță, și-a afirmat de curînd prezența și pe micile ecrane. Emisiunea a reliefat din nou virtuțile artistice ale acestei formații de elevi de mai multe ori cîștigătoare a unor concursuri de tradiție și prestigiu.

De menționat că în actuala stagiune a Filarmonicii „George Enescu", această formație corală a susținut în sala Ateneului Român mai multe concerte care s-au bucurat de asemenea de un frumos succes.

În prezent, corul își îmbogățește repertoriul pentru activitatea concertistică ce va fi prilejuită de serbările de la sfîrșitul anului școlar și de alte excursii-turneu aflate în pregătire.

„Dîmbovița pămînt străbun"

Săptămîna trecută, la Tîrgoviște, în cadrul unor acțiuni menite să contribuie la ridicarea nivelului profesional și științific al cadrelor didactice, Inspectoratul școlar județean a organizat un simpozion intitulat „Dîmbovița, pămînt străbun". În cadrul simpozionului au fost prezentate mai multe comunicări: „Observații asupra limbii și stilului lui I. Al. Brătescu-Voinești" (prof. Marinela Teodorescu, Tîrgoviște), „I. C. Vissarion — scriitor dîmbovițean" (prof. Ion Livede, Răcari), „Studiu morfologic asupra Văii Potopului" (prof. Nicolae Calotescu, Școala generală Telești-Ludești), „Relațiile agrare la Fieni în perioada feudală" (prof. Dumitru Stanciu, Pucioasa), „Constantin Brîncoveanu și Tîrgoviște" (prof. emerit Mircea Georgescu) și „Acțiuni de luptă care au pregătit greva generală în județul Dîmbovița" (prof. Eugen Fruchter, Tîrgoviște).

Un debut promițător

Sensibilitate, simț al culorii, optimism (observația aparține unui vizitator) sînt notele dominante ale expoziției de acuarelă prezentate de Margareta Ioanovici, profesoară de desen la Școala generală de zece ani Tunari, în sălile Ateneului Tineretului din Capitală.

Executate în cea mai mare parte la Mîrșa, piesele expuse vădesc preferința pictoriței pentru peisaj. Natura, prezentă în toate lucrările, este surprinsă cu predilecție în două ipostaze: în momentul dezlănțuirii furtunii sau respirînd de prospețime după ploaie. Este o expoziție a anotimpurilor — a primăverii, redate cu gingășie în „Vișini înfloriți", sau scăldată în verdele crud din „Cîmp primăvăratic", a unei veri cu ploi și soare („Ploaie de vară în cîmp"), a toamnei în care ruginiul este luminat de un soare blînd („Luminiș în pădure") în toate predominînd nuanțele de albastru care creează o atmosferă de seninătate proprie artistei. Nu lipsesc nici imaginile din lumea satului, care atestă un studiu atent al detaliului, prefigurînd o anumită inclinație spre compoziția de atmosferă.

Prima expoziție a Margaretei Ioanovici reușește să emoționeze prin naturalețe, printr-o notă de feminitate și grație, prin notație spontană, anunțînd un debut promițător. E demn de remarcat totodată și faptul că pasiunea tinerei profesoare pentru pictură se adaugă unor preocupări meritorii de a forma gustul elevilor pentru frumosul care-i înconjoară, ca și de a reînvia vechea tradiție, în parte uitată, a cusăturilor populare

LUCIAN CIUBOTARU

Microsesiune privind metodologia cercetării pedagogice

În luna iunie a acestui an, la București va avea loc o microsesiune de comunicări a tinerilor cercetători, pe tema „Metodologia cercetării științifice în pedagogie". Institutul de științe pedagogice, care organizează această microsesiune, invită tinerii din institutele de cercetări, învățătorii și profesorii din învățămîntul de toate gradele să prezinte în cadrul ei experiența și rezultatele pe care le-au dobîndit în domeniul cercetării. Înscrierea și o scurtă prezentare a lucrării (cel mult 20 de rînduri dactilo), vor fi trimise pînă la 1 Mai 1970 pe adresa Institutului de științe pedagogice — cu mențiunea: pentru Microsesiunea tineretului — în str. Sfinții Apostoli nr. 14, sectorul 6, București.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

GÎNDIREA PRACTICĂ

Solicitările vieții sociale actuale impun școlii o preocupare accentuată pentru orientarea practică a gîndirii elevilor. Aceasta nu înseamnă, desigur, a se abandona pregătirea teoretică. Și în școală, ca și în știință și în general în cultura umană, eficiența practică este condiționată de temeinicia cunoștințelor fundamentale, de un orizont teoretic cît mai larg. Dar simpla acumulare de informații despre viața socială, despre domeniile științei, despre tehnică, nu mai poate fi admisă. Angrenarea cunoștințelor dobîndite într-un sistem de procedee și deprinderi operative care să facă posibilă utilizarea practică a acestor cunoștințe constituie una din preocupările majore ale psiho-pedagogiei contemporane. Voi încerca să schițez în cele ce urmează cîteva aspecte ale problemei.

În primul rînd, predarea cunoștințelor trebuie astfel organizată încît elevul să înțeleagă sensul, finalitatea acestora, rostul lor în logica disciplinei respective, în economia gîndirii, în activitatea de cunoaștere și productivă a oamenilor. Cu alte cuvinte, nu este suficient ca elevul să afle faptul că o anumită noțiune, o anumită lege intervin undeva în viața practică. Problema nu se reduce de aceea la utilizarea cîtorva ilustrări din viața de toate zilele. Ceea ce ne propunem este să-i învățăm pe elevi să gîndească **ei** practic, nu doar să-i convingem că **alții** folosesc cunoștințele respective la rezolvarea unor probleme practice.

De aceea, o primă condiție este, cum spuneam, că noțiunile, legile, formulele să fie asimilate ca elemente componente ale unei structuri, ale unui corp de informații și procedee avîndu-și sursa mai apropiată sau mai depărtată în activitatea practică și cognitivă a oamenilor. Această filiație trebuie să se degajeze din modul în care cunoștințele sînt predate, dar elevul trebuie deprins să caute **el însuși** legăturile și traiectoriile respective.

Cred că ar fi util chiar ca uneori să recurgem la întrebări care să solicite descifrarea de către elevi a unor asemenea semnificații. De exemplu: „Ați învățat (la fizică) despre noțiunea de **impuls.** De ce credeți că a fost necesar să se creeze un concept — cel de impuls — care să îmbine conceptele de masă și viteză?". Sau (la chimie): „Ați învățat despre noțiunea de **mol.** De ce credeți că s-a creat acest concept (în aparență artificial)?". Sau (la matematici): „Învățăm despre diferite structuri algebrice: **grup, corp, inel** etc. Sînt acestea doar niște denumiri comune pentru diferite formațiuni matematice sau reprezintă instrumente eficiente ale gîndirii matematice? Justificați răspunsul".

Gîndirea practică nu se poate exercita, firește, decît rezolvînd efectiv probleme cu caracter practic. De foarte multe ori, însă, problemele din manuale sînt numai aparent practice. Această aparență le este conferită de faptul că se referă la obiecte sau fenomene reale. În fond, însă, problema ca atare este absolut artificială. Am citit de curînd o problemă în care era vorba de pionieri, juniori și seniori participînd la un concurs de schi. Trebuiau aflate viteze, distanțe, intervale de timp. Niciodată în realitate nu putea fi întîlnită o situație în care primele informații de care dispunem să arate astfel. Aveai sentimentul că cineva a încîlcit intenționat firele pînă la absurd. Nu mi se pare de nici o utilitate să cerem elevilor să presteze asemenea eforturi penibile, consumate în gol.

Profesorul H. O. Pollak de la Bell Telephone Laboratories din S.U.A. cita, în conferința ținută la un congres internațional de învățămînt matematic (august 1969), următorul exemplu, dintr-un manual: „Un ventilator electric este astfel construit încît deplasează p metri cubi de aer pe minut. În cît timp va schimba acest ventilator aerul unei camere avînd dimensiunile a, b, c?". (Enunțul era expus cu date numerice). Problema este **aparent** practică și **aparent** simplă. În realitate, însă, lucrurile sînt mult mai complicate. Aerul curat nu pătrunde în cameră după ce **tot** aerul existent anterior a fost eliminat complet. Are loc un amestec continuu, o diluție treptată a aerului impur. Problema simplă pe care o avea în vedere autorul ei era de fapt absolut artificială.

Sînt necesare desigur și probleme artificiale — mimînd sau nu situații reale. Dar în acest caz ele trebuie să fie destinate a exercita anumite procedee de gîndire sau de calcul care vor fi solicitate la un moment dat cu adevărat la rezolvarea unor probleme mai complexe. În nici un caz nu este permis ca o problemă artificială să conțină date sau să presupună soluții de natură să-l inducă în eroare pe elev. Și țin să subliniez că nu ne achităm de datoria de a oferi copiilor probleme sugerate cu adevărat de realitate (cu scopul de a le forma gîndirea practică) prin faptul că le cerem să rezolve probleme aparent — adică verbal — legate de practică.

Gîndirea practică nu se dezvoltă numai cu texte. Problema gîndirii practice este ea însăși, în mare măsură, o problemă practică. Dacă la chimie, la fizică etc., nu i se cer elevului decît soluții la enunțuri formulate verbal în paginile manualului, toată discuția noastră este inutilă. Or, important este să se treacă la practică. Aceasta înseamnă desigur și înzestrarea laboratoarelor, dar nu numai atît. Aceasta înseamnă și modernizarea programei și, mai ales, îmbunătățirea pregătirii științifice și psiho-pedagogice a profesorilor. Într-adevăr, cum va putea profesorul să-i învețe pe elevi să rezolve probleme practice dacă el însuși nu și-a format deprinderile respective, neavînd decît cel mult cunoștințele necesare reproducerii unor experiențe descrise în manual, ceea ce este absolut altceva?

Elevul trebuie să învețe să degajeze schema conceptuală pornind de la o situație practică, reală, să „matematizeze" situația, dacă este cazul, să găsească soluția în plan conceptual potrivit cunoștințelor dobîndite și apoi să treacă la aplicarea practică a soluției găsite. Nu emit nici o noutate, dar aproape niciodată în școală, la fizică, la chimie, la geografie etc., nu se procedează astfel.

Gîndirea practică presupune și **capacitatea de a experimenta mintal.** Experiența condusă conștient nu se reduce, evident, la o simplă manipulare de obiecte. Înainte de a încerca efectiv o soluție, trebuie s-o putem încerca mintal.

Gîndirea practică presupune deci această capacitate de experimentare mintală în care, pe lîngă simboluri și formule, intervin și **imagini mai mult sau mai puțin schematizate. De aceea este necesar să le cultivăm elevilor noștri această capacitate de reprezentare activă a lucrurilor despre care învață, capacitatea de a manevra logic, inteligent, cu sens și chiar creator, imaginile fenomenelor respective.** Se constată frecvent că și unii elevi cu cunoștințe teoretice temeinice eșuează adeseori în rezolvarea unor probleme practice din cauză că le lipsește această capacitate de imaginare activă a fenomenelor în cauză. Pentru a rezolva, de pildă, o problemă de electricitate în care intervine un anumit montaj, nu este suficient să se cunoască toate legile și formulele corespunzătoare. Este necesar și să se poată **imagina** montajul respectiv, să se poată **imagina** circulația curentului prin conductori, rezistențe, aparate etc.

Gîndirea practică presupune **intuiție,** capacitatea de a degaja dintr-un ansamblu de informații implicate în contextul unei situații pe acelea care pot concura efectiv la schițarea soluției. Putem vorbi de o intuiție cu caracter general, dar trebuie să ținem seama că în cadrul fiecărui domeniu se formează **intuiții specializate.** Un bun medic, pe baza experienței și a cunoștințelor, intuiește chiar numai printr-un simplu examen clinic al pacientului diagnosticul cel mai probabil al maladiei de care acesta suferă. Fără un asemenea „fler" specializat nu există gîndire practică și el nu poate fi dobîndit decît prin contactul activ cu situațiile practice respective.

Elevul trebuie învățat să aprecieze dacă datele problemelor și rezultatele obținute **au un sens real,** dacă aceste date rezultate sînt sau nu **verosimile.** Un elev a rezolvat o problemă de fizică și la sfîrșit a obținut un anumit număr. Uneori nici nu se întreabă despre ce mărime este vorba — despre o viteză, o forță, o durată etc. (întrucît, de fapt, totul s-a redus la el la un simplu calcul), iar dacă face acest lucru, uită de multe ori să se întrebe dacă în realitate rezultatul obținut este posibil. Există trenuri care să circule cu viteza calculată? Există persoane capabile de forța calculată? etc.

În sfîrșit, educația gîndirii practice este, în foarte mare măsură, o problemă de educație a intereselor, de sensibilizare pentru probleme practice cu adevărat importante în viața noastră. Problema aceasta este însă prea importantă ca s-o tratăm aici, între altele. Ea cere un spațiu amplu, cere cel puțin un articol dacă nu o suită de articole care să-i analizeze implicațiile. Un lucru este însă oricum cert: acela că în manualele școlare și în discuțiile purtate la orele de curs trebuie să intervină mai frecvent probleme reale ale vieții noastre sociale și economice, ale progresului tehnic al țării noastre.

Dezvoltarea gîndirii practice a elevilor presupune în general schimbarea opticii autorilor de programe și manuale, dar mai ales a cadrelor didactice. Cred însă că, dincolo de directivele generale, e vorba și de procedee didactice specifice, pe care va trebui să le punem la punct pe baza unor cercetări psiho-pedagogice de amploare.

Dr. E. FISCHBEIN

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Lumini și umbre pe fondul de cultură generală a elevilor"

Găsesc că discuția purtată în „Gazeta învățămîntului" nr. 1020, în legătură cu pregătirea în cultură generală a elevilor a ridicat probleme de real interes.

Cred că, pentru a-i informa pe elevi asupra celor mai reprezentative momente din dezvoltarea culturii universale, ar trebui să se introducă un curs special în liceele de cultură generală, ca și în cele de specialitate. Ar fi bine ca acest curs să fie ținut sub forma unei prelegeri, deprinzîndu-i astfel pe elevi, încă de pe băncile școlii, cu prelegerea universitară. Prin faptul că la acest curs ei n-ar fi chestionați și notați, l-ar frecventa cu mai multă plăcere. Eventual ar putea participa la el elevi din orice clasă, frecvența fiind facultativă. Numărul audienților ar vorbi astfel despre calitatea prelegerilor. În felul acesta cursul nu i-ar supraîncărca pe elevi, ei rămînînd să aibă tot 35—36 de ore săptămînal. Condus, pe cît posibil, de profesori pregătiți prin acțiuni speciale de perfecționare, cursul astfel organizat ar permite și o mai largă utilizare a procedeelor moderne: audiții muzicale, proiecții etc.

Cursul de cultură universală pe care îl propun ar putea fi eșalonat pe ani de studii (începînd din clasa a IX-a), sau pe semestre, fiind structurat pe discipline (istoria muzicii, a artelor, istoria literaturii universale etc.), sau pe epoci (cultura antichității, a evului mediu, Renașterea etc.).

Pe calea aceasta s-ar înlătura, cred, și unele neconcordanțe existente în predarea diferitelor capitole din disciplinele școlare. De exemplu, în clasa a X-a se studiază, la literatura română, scriitori de talie universală și se pune în lumină acest caracter al scrisului românesc (la Eminescu, Creangă, Caragiale), în timp ce elevii nu au noțiunea de național și universal în cultură.

Prof. ION BABA
Oradea

„Forța educativă a cercurilor tehnice"

Cercurile tehnice pot constitui, așa cum se sublinia în articolul „Forța educativă a cercurilor tehnice" publicat în nr. 1038 al „Gazetei învățămîntului", adevărate școli de creație tehnică. Sînt însă de părere că, pentru a deveni asemenea școli, cercurile tehnice trebuie să organizeze o activitate complexă, creatoare a elevilor cu reale înclinații practice. Spun aceasta pentru a combate poziția pur meșteșugărească pe care se situează unii conducători de cercuri.

După părerea mea, fiecare membru al cercului ar trebui să lucreze la o parte din tema propusă de conducătorul de lucrare. Dacă cercul este numeros, poate să abordeze mai multe teme, repartizate pe subcolective. Lucrul în echipă este o trăsătură fundamentală a organizării cercetărilor tehnice contemporane și el trebuie folosit — păstrînd, firește, proporțiile — și în cadrul cercului școlar. Pe de altă parte, cred că activitatea cercului trebuie organizată cam așa cum se desfășoară cercetarea aplicativă, astfel încît elevii să adune întîi informații în legătură cu tema propusă, apoi să strîngă materialele necesare, să treacă la construcția propriu-zisă și, în sfîrșit, să redacteze o lucrare privind rezultatele obținute, pe care s-o publice, eventual, în revista școlii. Rezultatul practic — aparatul, dispozitivul etc. — trebuie firește să-și găsească o întrebuințare practică. Și acum una sau alta din aceste operații este prezentă în munca unor cercuri tehnice, dar esențial este după părerea mea ca elevii să se deprindă nu cu o operație izolată, ci cu organizarea sistematică a activității, să învețe s-o finalizeze, să o aprecieze după rezultatele sale concrete.

Foarte importantă pentru succesul muncii în cerc este, după mine, alegerea judicioasă a tematicii. În ultimii ani, la noi în țară s-au dezvoltat vertiginos electronica, cibernetica, automatizarea proceselor tehnologice și alte domenii de mare actualitate, care pun la dispoziția tinerilor o problematică vastă. Unele cercuri s-au și orientat spre aceste direcții cărora, după părerea mea, organele învățămîntului ar trebui să le arate mai mult interes. De pildă, cred că s-ar putea lua măsura de a se introduce în programa cercurilor chiar studiul unor cunoștințe noi, cum ar fi acelea referitoare la construcția și utilizarea mașinilor de calcul.

Cred că în orașele mari, cu o industrie mai dezvoltată, cercurile tehnice ar trebui să fie patronate de către întreprinderi. Aceasta ar contribui nu numai la înzestrarea cercurilor respective, dar și la mai buna orientare a elevilor. Am întîlnit forme incipiente de patronare la Timișoara, dar nu din partea unităților industriale, ci a Universității. Cadrele universitare dezvoltă la cercurile de elevi teme solicitate de membrii acestora sau de către conducătorii lor. Și această modalitate de lucru mi se pare indicată.

În sfîrșit, cred că este necesar să se organizeze la nivel național o consfătuire a celor mai buni conducători ai cercurilor școlare, în cadrul căreia să se prezinte și o expoziție a realizărilor dobîndite de acestea. Stimulatoare mi s-ar părea și instituirea unor premii în cărți, aparate, excursii etc., acordate de o comisie centrală celor mai bune cercuri și conducătorilor lor.

Prof. IUNIAN CHELU
Giurgiu

În sala calculatoarelor electronice a Universității din București

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Condiții pentru definitivare fără examen

Cadrele didactice îndreptățite să obțină gradul definitiv fără examen în baza dispozițiilor H.C.M. nr. 1059/1959 și care din eroarea fostelor secțiuni de învățămînt raionale sau regionale au fost omise din listele întocmite în acest scop, dar care au fost salarizate, pînă în prezent, ca personal didactic definitiv, vor putea solicita definitivarea în învățămînt fără examen dacă îndeplinesc următoarele condiții:

— aveau un stagiu în învățămînt de 5 ani și lucrau în învățămînt la data de 1 august 1959;

— au absolvit pînă la 1 august 1959 cursurile de perfecționare la care au fost programate sau nu s-au putut prezenta din motive obiective (concediu de boală, de naștere, misiuni speciale, concentrare, mame cu copii bolnavi), ori au avut vîrsta de 50 de ani sau 25 ani de funcționare în învățămînt la data programării la cursuri;

— prezintă dovezi din care rezultă că, pînă în prezent, au avut salarizarea ca „personal didactic definitiv".

Persoanele interesate vor depune cereri însoțite de actele doveditoare la inspectoratele școlare județene pînă la 15 mai a.c.

Precizări cu privire la examenul de diplomă la liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători și educatoare în anul școlar 1969/1970

1. Examenul de diplomă la liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători și educatoare se desfășoară în perioada 18—28 iunie — sesiunea de vară și 20—31 august — sesiunea de toamnă.

2. Obiectele la care se va susține examenul de diplomă sînt cele publicate în Gazeta învățămîntului nr. 1027 din 30 ianuarie 1970.

3. Probele scrise se vor desfășura în felul următor:

— 18 iunie — sesiunea de vară și 20 august sesiunea de toamnă — la **limba și literatura română.** Candidații de la institutele pedagogice de învățători și educatoare vor da în aceeași zi lucrare scrisă la **limba română și literatura pentru copii;**

— 20 iunie — sesiunea de vară și 22 august sesiunea de toamnă — la **matematică** — pentru liceele pedagogice de învățători și **aritmetica** — pentru institutele pedagogice de învățători. Candidatele de la liceele pedagogice și institutele pedagogice de educatoare vor da în aceeași zi lucrarea scrisă la **pedagogia preșcolară;**

— 22 iunie — sesiunea de vară și 25 august sesiunea de toamnă la **limba și literatura maternă** pentru candidații de la liceele pedagogice cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare. Candidații de la institutele pedagogice de învățători și educatoare cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare vor da în aceeași zi lucrare scrisă la **limba maternă și literatura pentru copii.**

4. Examinarea orală începe după o pauză de 1—2 zile de la terminarea ultimei lucrări scrise.

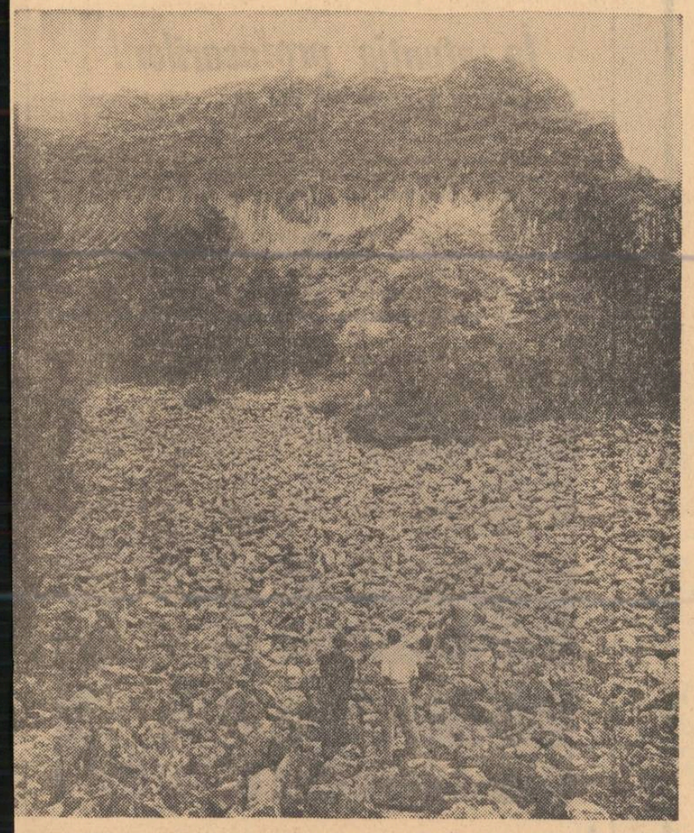

Monument al naturii: Detunata

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Inteligența și dezvoltarea ei

cial pe acumularea de cunoștințe, pe supraîncărcarea memoriei — într-un **învățămînt formativ,** care să solicite în primul rînd gîndirea școlarilor, este cea dintîi condiție pentru lărgirea sferei de aplicare a posibilităților de dezvoltare a inteligenței. Atît învățămîntul structural cît și învățarea prin descoperire — ambele implicînd problematizarea — presupun schimbări importante în metodica și didactica tradițională. În predarea unor discipline ca matematica, fizica sau chimia problematizarea este mai ușor de realizat (cu toate că și în cazul lor se poate suprasolicita — și din păcate se suprasolicită — memoria cu privire la lucruri pe care școlarii nu le-au înțeles în esența lor. Aceasta nu înseamnă însă că nu putem realiza problematizarea și în predarea altor discipline. Așa, de pildă, un experiment de problematizare a predării gramaticii la clasele cele mai mici a dat rezultate spectaculoase. Prin folosirea unor „simboluri figurale", a unor imagini care simbolizau noțiuni și relații gramaticale a fost ușurat procesul de desprindere a acestor relații — acoperite de elemente nesemnificative din punct de vedere gramatical — de elementele de ordin semantic. Folosirea acestui procedeu a dus la transformarea procesului — arid și anevoios de obicei — de însușire a noțiunilor gramaticale, într-un adevărat „joc", plăcut și instructiv totodată. Sistemul — adecvat particularităților de vîrstă ale elevilor — face posibilă transformarea procesului de însușire a noțiunilor într-o veritabilă rezolvare de probleme, care constă în codarea și decodarea relațiilor gramaticale, permițînd stabilirea unor scheme comune mai multor fraze.

— Din ce moment al dezvoltării personalității copilului putem recurge la problematizare ca modalitate de dezvoltare a inteligenței?

— Nu numai că putem, dar cred că este chiar necesar să recurgem la problematizare încă din timpul preșcolarității și, într-un anumit sens, chiar înainte de aceasta. Copilul se dezvoltă din punct de vedere intelectual rezolvînd probleme. Viața însăși este, de fapt, o neconcentă rezolvare de probleme. Întregul proces de cunoaștere — începînd de la cel mai elementar act de percepție și terminînd cu formarea celor mai complexe noțiuni — nu e în ultimă instanță altceva decît un perpetuu exercițiu al funcțiilor gîndirii și o neîntreruptă soluționare de probleme. Adulții — părinții și educatorii în special — fac de obicei greșeala de a înlătura orice obstacol din calea copiilor, de a le da problemele rezolvate gata. Dar copilul nu trebuie subestimat. Nu e bine, desigur, să se cadă nici în greșeala opusă. Solicitările trebuie să țină seama de vîrsta copilului, de cunoștințele pe care le-a dobîndit anterior. El trebuie îndrumat și ajutat să sesizeze problemele, să manifeste curiozitate, să-și formeze deprinderile necesare în rezolvarea problemelor — în special deprinderile de a structura și restructura datele, de a le cerceta din unghiuri diverse, de a investiga „divergent", de a încerca direcții noi, mijloace și procedee diferite, cîntărind avantajele și dezavantajele fiecăreia din căile abordate.

— Problematizarea este deci, în ultimă instanță, un mijloc de a stîrni interesul copiilor și de a pune în mișcare resorturile intime ale minții lor iscoditoare.

— Da. Pentru aceasta este însă nevoie de învățători și profesori capabili să dezvolte interesele de cunoaștere ale elevilor, receptivitatea acestora față de probleme, curiozitatea lor științifică — deci de învățători și profesori care să fie ei înșiși oameni inteligenți, bine pregătiți, cu spirit creator.

— Considerați că modalitățile amintite aici pot să dea randament în orice colectiv de elevi?

— Evident că, oricîte eforturi vom depune și orice procedee vom folosi, nu vom izbuti să-i aducem pe toți copiii la un numitor comun. Vor rămîne bineînțeles numeroase diferențe de nivel și de structură a aptitudinilor intelectuale. Problema care se pune este aceea de a contribui la dezvoltarea deplină a personalității umane. Important este să îmbunătățim mijloacele instructiv-educative pentru a valorifica la maximum posibilitățile fiecăruia. În acest domeniu mai avem încă multe de făcut. Pedagogiei și psihologiei li se deschide în față un vast cîmp de cercetare. Căci numai prin cercetări concrete se pot trage concluzii eficiente în acest domeniu.

Prioritate formării, nu informării

gerea valorilor noi, efortul lui de a pricepe noi coduri poetice fiind dublat de năzuința spre o informare permanentă (fără pretenția de a găsi în anii liceului „chei universale" cu care să dezlege tainele oricărei literaturi).

O atenție mult mai mare ar trebui acordată explicării cît mai complexe a fenomenului literar la nivel de „bacalaureat". Am fi bucuroși dacă revistele literare ar publica cu regularitate mici studii de cultură literară și de poetică modernă cu adresă didactică. De asemenea, cred că un volum de analize literare (care să grupeze opere de bază ale literaturii, texte literare cerute la diferite examene etc.) se impune ca o necesitate stringentă. În sfîrșit, un regulament îmbunătățit al bacalaureatului ar trebui să stipuleze obligația profesorului-examinator de a verifica pregătirea prioritar formativă a candidatului. Subiectele pentru lucrările scrise și probele orale ar putea sprijini această necesară modificare de concepție și de practică, punînd accentul pe dezvoltarea deprinderilor de gîndire sistematică, a spiritului critic, a obișnuințelor de selecționare și ierarhizare a ideilor și de formulare sintetică a lor, într-o limbă corectă.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Acţiune gigantică, solicitînd milioane de participanţi:

CERCETAREA ŞTIINŢIFICĂ

— O discuţie cu savantul francez PIERRE AUGER, consilier principal al O.N.U. pentru ştiinţă şi tehnică —

Savantul francez de reputaţie mondială, Pierre Auger, profesor la Sorbona, s-a făcut cunoscut în lumea ştiinţifică prin contribuţiile sale importante în studiul razelor cosmice şi în problemele cercetării spaţiale. În acelaşi timp, el este unul dintre specialiştii recunoscuţi în problemele organizării ştiinţifice a activităţii de cercetare, făcînd parte dintre principalii consilieri ai O.N.U., în acest domeniu. Recent, prof. Auger a prezidat la Bucureşti reuniunea experţilor în domeniul calculatoarelor şi tehnicilor de calcul în slujba dezvoltării economico-sociale a ţărilor. Cu prilejul prezenţei sale în România, savantul francez a acordat unui redactor al gazetei noastre un interviu în care a abordat o serie de probleme actuale ale formării cadrelor pentru cercetarea ştiinţifică.

— În lucrarea dv. „Tendinţe actuale ale cercetării ştiinţifice" tradusă recent şi în limba română, afirmaţi că cercetarea ştiinţifică este o vocaţie dar, în acelaşi timp, una din profesiile caracteristice ale societăţii în perspectiva viitorului. Ce implicaţii au aceşti factori în sfera învăţămîntului?

— Milioane de specialişti sînt angajaţi în prezent, pe plan mondial, în activitatea de cercetare, creşterea numărului acestora anunţîndu-se, în continuare, exponenţială. Într-o asemenea perspectivă, epoca „romantică" a cercetării ştiinţifice este definitiv depăşită; cercetarea devine o acţiune de uriaşă anvergură, solicitînd o armată întreagă de specialişti, organizată în vederea obţinerii unui randament maxim şi orientată pentru a răspunde deplin, operativ şi precis, la solicitările multiple şi continue ale dezvoltării civilizaţiei actuale, în condiţiile unor fantastice mutaţii ştiinţifico-tehnice.

Pentru a asigura la nivelul solicitărilor formarea unor noi promoţii, mereu mai numeroase, de specialişti în toate domeniile cercetării ştiinţifice, se cer rezolvate două probleme: prima — să depistăm şi să dirijăm cît mai timpuriu pe cei mai dotaţi reprezentanţi ai tinerelor generaţii către activitatea de cercetare ştiinţifică, a doua — să elaborăm metodologia formării acestor cercetători pe diversele trepte ale învăţămîntului, în aşa fel încît să dispunem de un număr suficient de specialişti care să se dedice de la început, cercetării, cu întreaga lor vigoare creatoare. Mai presantă şi solicitînd la ora actuală o soluţie cît mai judicios elaborată este problema depistării timpurii a aptitudinilor pentru cercetarea ştiinţifică şi dirijarea corespunzătoare, din prima etapă, a tinerilor cu asemenea aptitudini.

— Cum credeţi că se poate realiza această depistare şi selecţie a talentelor capabile să se dedice cercetării ştiinţifice?

— Susţin punctul de vedere al unei selecţii timpurii, dar în nici un caz bazată pe examen. Nu cred că în ceea ce priveşte scopul urmărit de noi un examen, oricît de minuţios conceput, ne-ar putea indica, fără greş, capacităţi intelectuale menite să fie dirijate cu deplin succes în sfera cercetării ştiinţifice. Aici se cere o muncă mult mai laborioasă, mai îndelungată şi mai fină, de observare a tinerilor care manifestă încă din adolescenţă aptitudini pentru cercetare. Profesorii trebuie să dea dovadă, în această observare, de perspicacitate, de pătrundere psihologică, de lipsă de prejudecăţi. În şcolile din Franţa lucrează în ultimii ani, în rîndurile colectivelor didactice „consilieri psihologi" care au tocmai menirea de a-i ajuta pe profesori în această privinţă.

— Specialişti cu funcţii asemănătoare figurează şi în colectivele unor licee din ţara noastră.

— Foarte bine! Consider că rolul acestor consilieri în depistarea tinerilor dotaţi pentru cercetarea ştiinţifică poate fi de importanţă hotărîtoare. Ei pot alcătui portretul spiritual al elevilor, pot preciza care sînt aptitudinile lor intelectuale şi moral-volitive. Nu trebuie să uităm în această privinţă, că în momentul de faţă cercetarea ştiinţifică reprezintă o acţiune de mare amploare, organizată şi ierarhizată strict, pe nivele de cercetare — cercetări fundamentale pure, cercetări fundamentale orientate, cercetări aplicative şi cercetări tehnice şi tehnologice. Acestea antrenează, fiecare în parte, nu numai mari resurse materiale şi de echipament, dar şi echipe complexe de specialişti — oameni de ştiinţă orientaţi spre studii teoretice, experimentatori şi tehnicieni. Depistarea viitorilor specialişti trebuie să pornească deci, ca să spunem aşa, de la „portretul-robot" psihic al fiecăreia dintre aceste grupe de specialişti. Se cere să fie descoperiţi deopotrivă tinerii înclinaţi către raţionamente profunde şi de mare subtilitate, cei care ştiu să urmărească şi să „vadă" rezultatele experimentelor, ca şi cei care au „bosa" inovaţiei tehnice.

— În „Tendinţe actuale ale cercetării ştiinţifice" faceţi o amplă trecere în revistă a principalelor direcţii şi priorităţi ale cercetării fundamentale şi aplicative în ştiinţele naturii şi în ştiinţele tehnice. Pornind de la aceasta şi ţinînd seama de faptul că mult timp aţi fost unul dintre principalii colaboratori ai UNESCO, ce ne puteţi spune despre cercetarea ştiinţifică în pedagogie şi în domeniul învăţămîntului?

— După cum am mai afirmat consider că în momentul de faţă există patru trepte distincte, clar constituite, ale cercetării ştiinţifice. Pentru fiecare din aceste trepte există instituţii specializate sau sectoare specializate în cadrul unor instituţii de mai mare amploare. O construcţie deplin echilibrată a cercetării ştiinţifice trebuie să dezvolte deopotrivă toate nivelele acesteia. De altfel, există şi un ciclu — de la teoretic la experimental şi înapoi la teorie sau, în cazul problemei pe care o discutăm, de la cercetarea fundamentală la cercetarea aplicativă şi tehnologică şi înapoi la cercetarea fundamentală; acest ciclu poate avea ca punct de pornire oricare din termenii săi, cu condiţia să se asigure un flux permanent de la un nivel la altul. Părerea mea, confirmată şi de schimbul de opinii cu diferiţi psihologi şi pedagogi — unii dintre ei bine cunoscuţi în lumea ştiinţei — este că în sfera ştiinţelor educaţiei această circulaţie nu are dinamica necesară. Există în domeniul respectiv cercetări aplicative demne de tot interesul şi care, de altfel, au căpătat în ultimul deceniu o largă extindere pe întreaga arie a învăţămîntului. Ne putem referi, de pildă, la integrarea în procesul de învăţămînt a mijloacelor comunicaţiei de masă, la cercetările tehnologice legate de introducerea unor anumite tehnici şi metode în procesul de educaţie etc. Se studiază însă insuficient modalităţile de combinare optimă a acestor tehnici într-o tehnologie unitară a învăţămîntului, cu randament maxim. De aceea laboratorul tehnicii şcolare seamănă uneori cu cabinetul de lucru al unui alchimist modern. Se uită că perfecţionarea tehnică înseamnă în primul rînd simplificare, găsirea celui mai scurt drum şi în nici un caz crearea unui labirint de complicaţii spectaculoase dar inutile. Făcînd o paralelă cu activitatea de cercetare în domeniul ştiinţelor exacte, în care introducerea mijloacelor tehnice foarte costisitoare este legată de utilizarea lor continuă, calculată la minut aproape, se poate spune că tehnica didactică modernă, inclusiv introducerea ordinatoarelor în procesul de învăţămînt, este concepută mult mai lejer, fără o fundamentare prealabilă strictă pe planul randamentului economic şi educativ. Cercetarea fundamentală în ştiinţele educaţiei nu este suficient de puternic angajată în soluţionarea, pe baze ştiinţifice complexe, a problemelor esenţiale privind scopurile şi caracterul educaţiei în societatea contemporană, definirea conceptelor de învăţămînt şi de formaţie şcolară în raport cu solicitările viitorului etc. Sînt convins că există largi disponibilităţi pentru ca cercetarea în ştiinţele educaţiei să funcţioneze cu un randament mult mai mare şi să răspundă solicitărilor actuale şi de viitor. Pentru aceasta, însă, ea trebuie să fie orientată şi organizată cu precizia cercetărilor fundamentale şi aplicate din sfera ştiinţelor naturii.

— Aţi participat la o reuniune de lucru al cărei obiectiv l-a constituit utilizarea tehnicilor moderne de calcul pentru dezvoltarea multilaterală a diferitelor ţări. Ce implică asemenea acţiuni pe planul pregătirii cadrelor de specialişti?

— Ţin, în primul rînd să apreciez iniţiativele pozitive ale României în Cadrul Organizaţiei Naţiunilor Unite, printre care se numără rezoluţia celei de a XXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. privind utilizarea calculatoarelor şi tehnicilor de calcul pentru dezvoltare, pe baza căreia s-a reunit grupul nostru de experţi. Am constatat, venind în România, că în ţara dv. există preocupări constante, dirijate cu competenţă către pregătirea şi perfecţionarea specialiştilor, către realizarea unui schimb continuu de opinii şi de experienţă atît pe plan naţional, cît şi pe plan internaţional. Am mai afirmat, chiar pe parcursul acestei discuţii, că dezvoltarea ştiinţifică şi tehnică implică formarea de specialişti pentru fiecare domeniu al acestei dezvoltări; mai mult chiar, pregătirea specialiştilor trebuie să preceadă introducerea noilor tehnici şi tehnologii, ca o condiţie esenţială a randamentului şi rentabilităţii. Discuţiile cu colegii români mi-au arătat că şi în această privinţă există în ţara dv. o orientare pozitivă şi realistă.

Lecţie televizată transmisă de laboratorul experimental de televiziune şcolară din Leningrad

Învăţămîntul programat şi disciplinele umaniste

În continuarea bibliografiilor tematice pe care redacţia noastră le pune la dispoziţia cadrelor didactice, publicăm în acest număr, o bibliografie referitoare la instruirea programată în domeniul disciplinelor umaniste.

Reamintim că pentru lucrările în limbi străine se menţionează şi cota după care pot fi solicitate la Biblioteca centrală pedagogică.

BELDESCU G.: Posibilităţile de aplicare a instruirii programate la limba română în clasa I. În Studii de didactică experimentală. Bucureşti, E.D.P., 1965, p. 158—179.

BERTRAND MICHEL: Que peut apporter l'enseignement programmé à l'enseignement des langues? (Cu ce poate contribui învăţămîntul programat la predarea limbilor? (În L'Educateur, Cannes, 1967, nr. 10, p. 23—24, 33 (Cota P.I. 1687)

DONSKOI G.M.: Priemi programmirovannogo obuceniia na uroke (Metode de instruire programată la lecţie). În: Prepodavanie istorie v şkole, Moskva, 1967, nr. 3, p. 64—72. (Cota P.I. 232)

KRAU EDGAR: Studiul factorilor învăţării în condiţiile instruirii programate la istorie. În: Revista de psihologie, 1965, nr. 4 p. 491—205.

MÉTAIS CLAUDE: La pédagogie cybernétique des langues vivantes (Pedagogia cibernetică a limbilor moderne). În: Cybernétique et pédagogie cybernétique, Paris, 1965, nr. 4 p. 3—26 (Cota P.I. 1767)

MUNTEANU GEORGETA — PITARU HORIA: Contribuţia învăţămîntului programat la formarea şi dezvoltarea capacităţii elevilor de a opera cu categoriile gramaticale. Cluj, f.e., 1967, 20 p. (Studia Universitatis Babeş-Bolyai series Psychologia-paedagogia.

MUNTEANU GEORGETA — SALADE DUMITRU: Aspecte pedagogice ale aplicării învăţămîntului programat în predarea morfologiei. În: Studia Universitatis Babeş-Bolyai, series Psychologie—paedagogie, 1966, p.91—110.

NICOLESCU ADRIAN: Dezvoltarea deprinderilor de exprimare orală în engleză prin însuşirea structurilor limbii cu ajutorul tabelelor de substituţie — elemente de instruire programată de tip cu răspuns implicit. În: Studii de didactică experimentală. Bucureşti, E.D.P., 1965, p. 224—251.

NOVICICOV EUGEN: Folosirea instruirii programate în predarea limbilor străine. În: Studii de pedagogie cibernetică şi instruire programată. Bucureşti. E.D.P. 1968, p. 139—154.

ORNESTEIN JACOB: Programmed instruction and educational technology in the language field: boon or failure? (Instruirea programată şi tehnologia educaţională în domeniul lingvistic: rezultat favorabil sau eşec?). În: The Modern Language Journal, Wisconsin, 1968, nr. 7 p. 401—410. (Cota P.I. 1694).

Rectificare

În numărul 1037 al „Gazetei învăţămîntului" s-au publicat, sub titlul general „A fi sau a nu fi... «tocilar»", cîteva din scrisorile pe această temă primite de redacţie de la cititorii săi. Într-o eroare tipografică, scrisoarea aparţinînd profesorului Valentin Olteanu din Urziceni a apărut sub semnătura prof. Ion Samoilă din Sînicolaul Mare, iar scrisoarea acestuia din urmă, sub semnătura prof. V. Olteanu. Facem cuvenita rectificare.

INSTITUTUL POLITEHNIC - BRAŞOV

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ

— Conferenţiar la catedra V — Electrotehnică — disciplinele „Automatizări şi telecomenzi", „Electronică şi automatizare" şi „Electronică industrială şi elemente de reglaj", poziţia 4.

— Lector la catedra I — Matematică — disciplina „Analiză matematică", poziţia 9.

— Şef de lucrări la catedra V — Electrotehnică — disciplinele „Electrotehnică, maşini şi instalaţii electrice", „Materiale electrotehnice", „Tehnologia tensiunilor înalte", „Maşini electrice", poziţia 13.

— Şef de lucrări la catedra V—Electrotehnică — disciplinele „Electronică industrială", „Calculatoare şi programare" şi „Electronică industrială", poziţia 15.

FACULTATEA DE INDUSTRIA LEMNULUI

— Asistent la catedra XV — Geometrie descriptivă şi desen — disciplina „Geometrie descriptivă şi desen", poziţia 7.

FACULTATEA DE TEHNOLOGIA CONSTRUCŢIILOR DE MAŞINI

— Asistent la catedra XXII — Tehnologia metalelor — disciplinele „Tehnologia mecanică", „Tehnologia materialelor şi maşini unelte" şi „Tehnologia materialelor", poziţia 9.

— Asistent la catedra XXII — Tehnologia metalelor — disciplinele „Tehnologia mecanică" şi „Tehnologia materialelor şi maşini unelte", poziţia 13.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Braşov, b-dul Gh. Gheorghiu-Dej, nr. 29, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Pentru posturile de asistent, candidaţii vor prezenta şi o adeverinţă din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile pentru posturile de conferenţiar şi şef de lucrări şi de 15 zile pentru posturile de asistent, de la data publicării acestui anunţ, în Buletinul Oficial al R.S.R.

Concursul se va ţine la sediul Institutului politehnic din Braşov, b-dul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 29, în termenul prevăzut de legea sus-menţionată.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI BACĂU

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice

— Conferenţiar la catedra de pedagogie, disciplina: Pedagogia generală, poz. 1, din statul de funcţiuni.

— Profesor la catedra de ştiinţe naturale, disciplinele: Zoologia nevertebratelor şi Zoologia vertebratelor, poz. 1, din statul de funcţiuni.

— Lector la catedra de ştiinţe naturale, disciplina: Morfologia plantelor, poz. 2, din statul de funcţiuni.

— Lector la catedra de ştiinţe naturale, disciplinele: Fiziologia şi biochimia, Biochimia, poz. 3 din statul de funcţiuni.

— Lector la catedra de ştiinţe naturale, disciplinele: Metodica predării ştiinţei naturale şi agricole, Fiziologia plantelor, poz. 10 din statul de funcţiuni.

— Lector la catedra de istorie-geografie, disciplinele: Biogeografia şi geografia solurilor, Biogeografia, Geografia fizică a României, poz. 6 din statul de funcţiuni.

— Lector la catedra de matematică, disciplinele: Geometrie analitică, Geometrie elementară, poz. 9 din statul de funcţiuni.

— Lector la catedra de limbă română contemporană şi limbi străine, disciplina: Istoria limbii române, poz. 4 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de o lună, o dată cu cererea de înscriere, următoarele acte în dublu exemplar:

— copii legalizate de pe actele de studii (diploma eliberată de o instituţie de învăţămînt superior şi diploma de doctor sau doctor docent în ştiinţe);

— caracterizarea activităţii profesionale şi obşteşti a candidatului, întocmită de organizaţia socialistă în care acesta îşi desfăşoară activitatea;

— lista lucrărilor ştiinţifice şi memoriul de activitate didactico-ştiinţifică semnate de candidat, împreună cu un exemplar din fiecare lucrare elaborată;

— adeverinţă privind vechimea în muncă, cu precizarea funcţiilor în care a activat;

— autobiografia candidatului.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Bacău, Cal. Mărăşeşti nr. 157.

Informaţii suplimentare se pot obţine la telefon nr. 13673.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

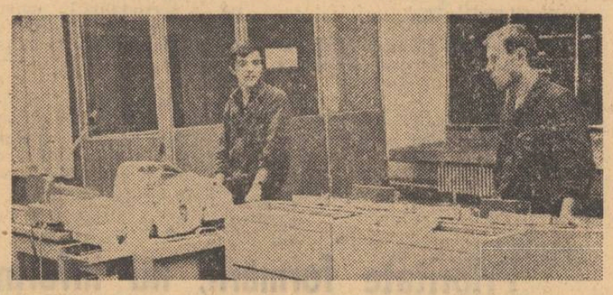

Calculatorul electronic al blumingului de 1300 mm. de la Combinatul siderurgic din Hunedoara, conduce automat procesul de producţie, urmăreşte şi supraveghează materialul pe întregul flux tehnologic

Cadre pentru industria metalurgică

La temperatura înaltă a furnalelor se făureşte nu numai metalul, ci şi omul. Industria metalurgică — care ocupă un loc important în economia naţională — are nevoie de cadre de nădejde, cu o bună calificare profesională. În marile cetăţi de foc ale Hunedoarei, Reşiţei sau Galaţiului o muncă plină de satisfacţii şi de frumoase realizări îi aşteaptă pe tinerii care se pregătesc în cadrul liceelor industriale metalurgice pentru specialităţile „termotehnica proceselor siderurgice" şi „acţionări şi automatizări în siderurgie".

Ce muncă vor avea de îndeplinit cei care urmează cursurile liceului metalurgic?

Absolvenţii care s-au pregătit pentru specialitatea **termotehnica proceselor siderurgice** vor fi încadraţi în funcţii tehnice de nivel mediu atît în secţiile productive, cît şi în serviciile tehnice. Ei vor executa lucrări referitoare la întocmirea documentaţiei tehnice, la planificarea consumurilor de materiale şi combustibil, precum şi la diversele probleme de cercetare aplicată. De asemenea, ei vor urmări regimul tehnic pe baza înregistrărilor aparatelor de măsură şi control, vor analiza parametrii care concură la bunul mers al procesului tehnologic respectiv în vederea obţinerii unor regimuri tehnice optime, vor executa diverse măsurători şi încercări, vor efectua bilanţuri economice ale instalaţiilor şi proceselor tehnice etc.

Tinerii care se pregătesc în specialitatea **acţionări şi automatizări în siderurgie** vor fi încadraţi, după absolvirea liceului industrial metalurgic, pe posturi tehnice de nivel mediu. Ei vor participa direct la exploatarea agregatelor automatizate — în care scop vor supraveghea funcţionarea tuturor aparatelor din circuitele automatizării, intervenind în eventualitatea unei funcţionări anormale — la montarea instalaţiilor noi, la lucrările de revizie a agregatelor etc.

Pentru a face faţă tuturor sarcinilor pe care le vor avea în producţie, elevii liceului metalurgic primesc pe timpul studiilor o bogată cultură generală şi temeinice cunoştinţe de cultură tehnică şi de specialitate.

Iată adresele liceelor industriale metalurgice:

Galaţi, str. G. Coşbuc nr. 225, telefon 1 11 47 cu specialităţile: acţionări şi automatizări în siderurgie; termotehnica proceselor siderurgice.

Hunedoara, str. 23 August nr. 1, telefon 16 87, 20 54, cu specialităţile: acţionări şi automatizări în siderurgie; termotehnica proceselor siderurgice.

★

Absolvenţii şcolilor generale care doresc să lucreze în industria metalurgică au largi posibilităţi să-şi îndeplinească această dorinţă şi dacă urmează cursurile **şcolilor profesionale cu profil metalurgic.** Acestea pregătesc lăcătuşi mecanici pentru industria siderurgică, lăcătuşi pentru construcţii metalice, sudori, strungari, turnători-formatori, laminatori profile şi tablă, oţelari etc.

Şcoli profesionale cu profil metalurgic există în următoarele localităţi: **Aiud** (pe lîngă Întreprinderea metalurgică Aiud a Ministerului Industriei Metalurgice); **Buzău** (pe lîngă Uzina de sîrmă şi produse din sîrmă); **Reşiţa** (pe lîngă Combinatul siderurgic); **Galaţi** (pe lîngă Combinatul siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej"); **Hunedoara** (pe lîngă Combinatul siderurgic); **Iaşi** (pe lîngă Uzina metalurgică); **Nădrag,** jud. Timiş (pe lîngă Uzina „Ciocanul"); **Bucureşti** (pe lîngă Uzina de ţevi „Republica").

În atenţia profesorilor!

Librăriile din Bucureşti au pus în vînzare lucrarea — DESEN clasa V — de M. Ilioaie, A. Nanu, Gh. Roşu — apărută la Ed. Didactică şi Pedagogică — lei 33.

Alcătuită în scopul dezvoltării şi consolidării deprinderilor necesare pentru înţelegerea şi redarea frumosului prin linii şi culoare, lucrarea este un îndrumar în arta desenului şi a picturii.

Din cuprins: Materiale pentru desen, mijloace de expresie: linia şi pata; tehnica desenului după natură, compoziţia, stilizarea; cunoştinţe generale despre artele plastice.

Amatorii din provincie se pot adresa:

Librăriei **„Cartea prin Poştă Bucureşti".**

Calea Şerban Vodă nr. 43, Sectorul 5, tel. 23.97.05.

printr-o cartă poştală. Lucrarea se trimite la domiciliu contra ramburs.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1040

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Miercuri 29 aprilie 1970
4 pagini 25 bani

MUNCA
un titlu de noblețe pentru tînăra generație a țării

IOSIF WALTER
secretar al C.C. al U.T.C.

Preocupările îndreptate spre educarea prin muncă și pentru muncă a tineretului capătă noi dimensiuni, valențe deosebite în contextul activității pe care o desfășoară întregul nostru popor pentru realizarea obiectivului social-politic fundamental pus de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Și-au dovedit îndeosebi valoarea — prin efectele lor economice concrete, ca și prin rezonanța lor educativă — acțiunile voluntar-patriotice, care au în rîndul generațiilor tinere îndelungate tradiții și un foarte puternic ecou.

Anul acesta se împlinesc 22 de ani de cînd tineretului patriei i-au fost încredințate onoarea și răspunderea de a inaugura primele șantiere naționale, de a semna — prin lovituri de ciocan și tîrnăcop — actul de naștere al primelor obiective ale construcției noastre socialiste. În primăvara anului 1948, primăvară a tinereții și entuziasmului constructor, zeci de mii de tineri, băieți și fete, muncitori, țărani, elevi și studenți s-au încolonat în brigăzi, la chemarea partidului, cucerindu-și dreptul de a purta salopeta albastră, de a se mîndri cu insigna de brigadier. Șantierele Bumbești-Livezeni Agnita-Botorca, Ozana-Cracău, Bicaz, Lunca Prutului au devenit puncte cardinale pentru entuziasmul fierbinte al unei generații. Tineretul nostru și-a dat atunci din plin măsura bărbăției, stăvilind rîurile, înfruntînd suișul stîncilor, legînd prăpăstiile prin punți impresionante, construind cetăți industriale, semnînd numeroase pagini de abnegație și eroism în marea carte a României socialiste.

Astăzi, după mai bine de două decenii de la înființarea primelor brigăzi ale muncii voluntar-patriotice, a celor dintîi șantiere naționale ale tineretului, noi generații de tineri au preluat ștafeta construcției, răspunzînd chemării de a se afirma pe șantiere, ducînd mai departe glorioasa tradiție a primelor detașamente de brigadieri. În anul care a trecut, un număr impresionant de tineri și tinere, printre care foarte mulți elevi, și-au adus contribuția la realizarea unor importante obiective economice și social-culturale, au muncit pe șantierele naționale și locale ale tineretului, în construcții, la lucrările de irigații și îmbunătățiri funciare, la înfrumusețarea orașelor și satelor etc. Valoric, contribuția lor se materializează la aproape 1,1 miliarde lei. Zeci de mii de elevi, organizați în tabere de muncă patriotică cu durata de 2—3 săptămîni, au participat la efectuarea unor importante lucrări agricole, volumul total al lucrărilor executate de ei cifrîndu-se la peste 70 de milioane de lei.

Anul 1970 — ultimul an al actualului cincinal, anul față de care vom raporta realizările următoarei perioade de 5 ani, va fi marcat de o activitate vie, creatoare, care va mobiliza întregul tineret la realizarea sarcinilor economice. Angajamentele formulate de organizațiile U.T.C. îi stimulează pe tineri la noi eforturi, îi fac să se integreze pe deplin în eforturile generale ale oamenilor muncii. Ei vor lucra cu însuflețire pe cele 12 șantiere de irigații și construcții de drumuri și pe cele 1 800 de șantiere locale pentru construirea unor grupuri sociale, școli, cinematografe, cămine culturale etc., în valoare de aproape un miliard de lei. Se desfășoară de asemenea, pe baza unui program amplu, acțiuni voluntar-patriotice pentru împădurirea și întreținerea unor importante suprafețe de teren, pentru irigarea a mii și mii de hectare, pentru gospodărirea și înfrumusețarea orașelor și satelor.

În timpul vacanței de vară vor lua ființă șantiere naționale ale tineretului pentru construcția de drumuri. Asemenea șantiere vor fi cele de la Brezoi-Voineasa, Toplița — Miercurea Ciuc, Cîmpulung — Bran și altele, unde vor lucra numeroși elevi. Și, mai cu seamă, tineretul nostru studios, este mîndru că va lucra alături de constructori pe cele mai mari șantiere naționale — la sistemele hidroenergetice Lotru și Porțile de Fier, la Centrala termică de la Rogojelu, în județul Gorj, precum și pe șantierele naționale din domeniul irigațiilor. Și în acest an, sute de mii de elevi uteciști vor efectua în timpul vacanței, în campaniile agricole de vară și de toamnă, importante lucrări agricole.

În perioada imediat următoare organizațiile U.T.C. din școli, cu sprijinul directorilor, al diriginților, al tuturor cadrelor didactice vor trece la organizarea brigăzilor și echipelor de elevi, la repartizarea lor pe obiective concrete, la eșalonarea activității acestora pe tot timpul vacanței.

Preluînd ștafeta înaintașilor și făcîndu-și din aceasta un titlu de noblețe, tînăra generație este hotărîtă s-o poarte cu demnitate și să ducă mai departe cuceririle dobîndite, să se arate vrednică de încrederea și grija ce i se acordă, să-și dăruiască tot elanul și energia înfăptuirii politicii consecvente, profund științifice a Partidului Comunist Român, idealului scump al poporului nostru — înflorirea și dezvoltarea multilaterală a României socialiste.

SĂRBĂTOAREA CELOR CE MUNCESC

Nici o altă sărbătoare din calendarul lumii nu se aseamănă zilei muncii — 1 Mai. Zeci, sute și sute de milioane de oameni ai muncii din toate continentele, din toate țările, mînuitorii uneltelor, cei care clădesc istoria și civilizația modernă se întîlnesc pe toate meridianele geografiei și simțirii. Ei se știu mulți și puternici și, mai ales, uniți, și un adevăr înalt le încununează sărbătoarea: marile și multele bogății ale vieții de toate zilele sînt creația lor. E poate cea mai mare satisfacție a omului. E adevărul celei mai generoase clase din istoria lumii. Nici o altă forță socială n-a răspîndit vreodată un mai mare belșug de valori, niciodată munca și puterea omului, talentul și energia lui nu s-au cheltuit mai darnic, mai uman, mai activ.

Tradiționala sărbătoare a solidarității internaționale a celor ce muncesc, ziua frăției muncitorilor de pretutindeni găsește poporul român în plin avînt al luptei pentru înfăptuirea mărețului program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R. Carele alegorice, panourile, graficele purtate cu mîndrie la manifestația de 1 Mai vor aduce cu ele noi mărturii emoționante ale muncii entuziaste și creatoare a constructorilor socialismului din țara noastră. Și este firesc acest lucru, pentru că în România exploatarea a fost desființată și munca a căpătat investitura celei mai importante activități umane, a devenit baza democrației și umanismului nostru socialist. Ea definește caracterul întregii orînduiri sociale românești contemporane, însăși structura patriei noastre, în care poporul stăpînește mijloacele de producție, toate bogățiile naționale și tot el este deținătorul unic și suveran al puterii politice. În unitate indestructibilă, clasa muncitoare, forța socială conducătoare în societate, țărănimea, intelectualitatea dispun astfel atît de potențialul tehnico-economic al țării, cît și de instrumentul pentru administrarea acestuia — statul — ceea ce le îngăduie să hotărască liber asupra direcțiilor de urmat pentru atingerea țelurilor pe care și le propun.

Tabloul societății românești contemporane poartă puternic amprenta victoriilor repurtate de popor, sub conducerea partidului, pe toate planurile existenței sociale; el demonstrează justețea politicii partidului nostru, caracterul ei științific, adînc ancorat în realitățile României contemporane. Harnicul nostru popor s-a dăruit și se dăruiește cu toată ființa, cu toate forțele și capacitățile sale înfăptuirii idealurilor socialismului și comunismului.

Aparținînd oamenilor muncii, statul nostru socialist conferă fiecărui cetățean calitatea de făuritor, de ziditor al unei patrii în care criteriul fundamental de conduită, de morală, de patriotism și internaționalism îl constituie munca de edificare a noii orînduiri sociale. Într-adevăr, patria noastră socialistă este fructul viu, fructul de aur al muncii eliberate, al muncii conștiente, pline de abnegație a tuturor oamenilor, indiferent de naționalitate. Partidul comuniștilor din România a spus deschis poporului că numai prin muncă își va făuri și stăpîni viitorul. Din toate documentele partidului se desprinde elogiul muncii și o seamă de distincții — medalii, ordine, titluri — dintre cele mai de seamă ale statului nostru au fost instituite cu menirea de a răsplăti munca. Socialismul a creat condiții pentru deplina înflorire a celor mai de seamă virtuți ale poporului nostru: hărnicia, talentul, pasiunea pentru nou, vibrația pentru modern, setea de creație și, în ultimă instanță, dorința de a se dărui patriei. Adică tocmai ceea ce partidul comunist a transformat în aur. Pentru că, înrădăcinînd această concepție despre muncă, partidul nostru a făcut din ideea patriotismului cea mai activă și mai dinamică forță a societății românești. Iată cota de la care poporul este obișnuit să-și privească munca. Și nu e de mirare că, privită de la această înălțime pe care a fost situată patria, munca se identifică cu creația. Arhitectura noilor peisaje, geometria, forța, relațiile și valorile aglomerărilor industriale sînt opera poporului, sînt concepute, făurite, stăpînite, animate și conduse de el.

Concepută și privită în acest fel, identificată cu creația, munca devine trăsătura cea mai de seamă a personalității omului. Concepția nouă despre muncă, acest cult al vieții noastre, este hotărîtoare în afirmarea personalității. Criteriul principal cu care este apreciat omul, criteriul după care i se conferă personalitatea este acela al muncii. De aceea e atîta efervescență în țara noastră, de aceea sînt atîtea îndrăzneli și căutări puse încă o dată, cu atîta pregnanță, în evidență de recenta vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a altor conducători de partid și de stat în unele județe ale țării. Această concepție despre muncă definește gradul de evoluție morală gradul de conștiință la care a ajuns poporul român, demonstrează puterea și trăinicia regimului și statului nostru.

În România socialistă munca este o îndatorire de onoare. Dar pentru a se putea manifesta, pentru a dăinui ca o certitudine a vieții fiecăruia, ca un mijloc de realizare a personalității fiecăruia, statul asigură prin Constituție fiecărui cetățean dreptul la muncă. Cuvintele articolului din legea fundamentală a țării apar ca niște stindarde înfipte energic de-a lungul și de-a latul țării, pe nenumăratele uzine, fabrici, combinate, în vîrful nenumăratelor schele, clădiri și construcții școlare, în modificările de esență ce intervin în satul românesc contemporan, care dau întregii țări un aspect de șantier dinamic și în care orice cetățean cinstit, dornic de muncă, poate să-și găsească un loc de activitate pe măsura aptitudinilor și pregătirii sale, poate să-și dezvolte aptitudinile și pregătirea, fiind încurajat, sprijinit material și moral, pentru a se desăvîrși.

Este credința și certitudinea cu care oamenii muncii din România și, alături de ei, slujitorii școlii, întîmpină Ziua solidarității internaționale a celor ce făuresc bunurile materiale și spirituale. Și, pătrunși de această credință și cu această certitudine statornică, mîndri de înalta apreciere pe care partidul și poporul o acordă muncii lor de formare și modelare a chipului noilor generații, însuflețiți de îndemnul la activitate creatoare, îndrăzneață, membrii corpului profesoral românesc sînt hotărîți să ridice la un nivel superior complexul proces de instruire și educare, de pregătire multilaterală a tineretului patriei, să dezvolte în rîndurile acestuia respectul pentru muncă, pentru oamenii muncii de pretutindeni, dragostea pentru întregul popor, pentru patrie, pentru Partidul Comunist Român — forța diriguitoare a întregii noastre societăți spre înaltele trepte ale civilizației comuniste.

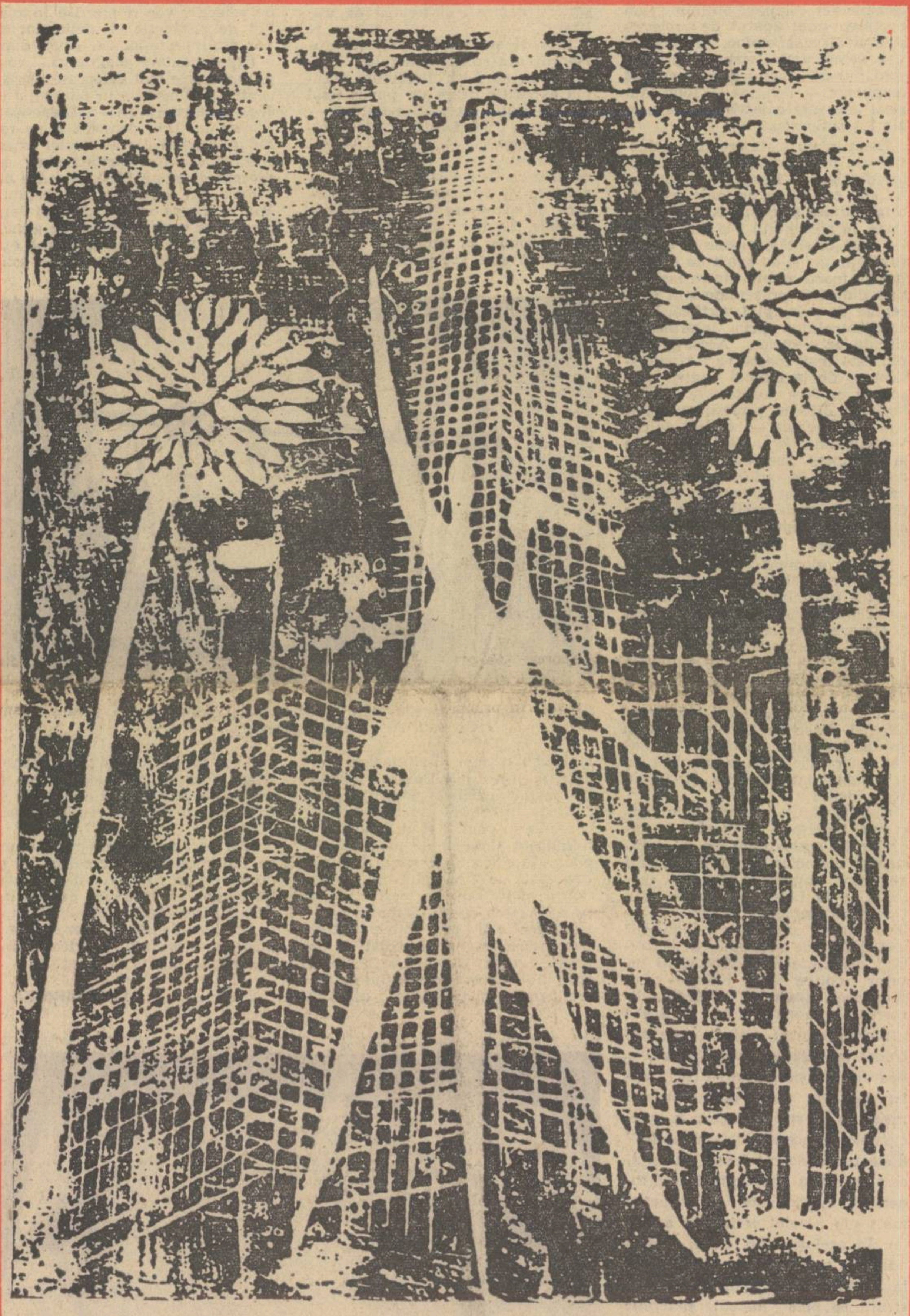

IULIAN OLARIU — *Primăvara țării*

COORDONATE ALE RESPONSABILITĂȚII MORALE ÎN EDUCAȚIE

Abordarea unor aspecte ale interacțiunii dintre educație și responsabilitatea morală pornește de la ipoteza existenței în școală a unei viziuni dinamice și active despre educație, de la luarea în seamă a faptului că tocmai în perioada de școlarizare, inclusiv adolescența, se pun bazele, se creează premisele unei atitudini responsabile.

Apariția, formarea și dezvoltarea unor atitudini ce țin de aspectele incipiente ale responsabilității nu ar fi posibile fără participarea elevului la o activitate concretă, în funcție de înclinațiile și aptitudinile lui, fără să i se acorde un anumit grad de independență, de libertate în acțiune. Fundamentul responsabilității în sensul de răspundere individuală sau colectivă pentru consecințele actelor săvîrșite este libertatea ca necesitate înțeleasă, ca posibilitate de a opta între diverse variante. Responsabilitatea în acest sens implică **reflecție, discernămînt,** existența unei table de valori la care se aderă. Or, toate acestea lipsesc la început, conturîndu-se abia mai tîrziu. În primii ani de viață și de școală relația este univocă — de la stimul (părinții, învățătorii) la receptor (copilul); copilul se conformează regulilor și cerințelor pentru că așa i se „dictează" din afară. Abia mai tîrziu, odată cu apariția motivației, ceea ce era exterior și impus se interiorizează, devenind din ce în ce mai mult libertate, înțelegere a necesității în sensul că alături și paralel cu ordinul apare convingerea, raportului comportament-conștiință adăugîndu-i-se conexiunea inversă ce pornește de la conștiință la comportament.

Virtuțile sociale nu pot fi realizate decît prin practica activității, prin exercițiul unor acțiuni în spirit colectiv, solidar, prin sensibilizarea elevilor față de interesele majore ale colectivității. Responsabilitatea ca fapt social a presupus întotdeauna un grad de solidarizare mai mare sau mai mic al membrilor comunității, dar astăzi, în societatea noastră, important este ca școala să contribuie la formarea **conștiinței solidarității.** Desigur, solidaritatea în acțiune nu trebuie să anihileze independența, după cum libertatea nu poate fi concepută decît cu deplina responsabilitate a tuturor inițiativelor libere.

Viața într-un mediu social activ, în care pretutindeni se muncește, existența unor recompense premiale acordabile pentru merite deosebite duc, printr-o justă educație, la nevoia de acțiune (fie și numai imitativ, cum se întîmplă în jocul celor mici), de coparticipare la acest mediu, nevoie prin care străbate conștient sau inconștient un anumit simț de solidaritate. Rolul esențial al școlii, al educației este de a crea această nevoie de acțiune care, pe planul responsabilității, se convertește în **nevoia de responsabilitate.** La rîndul său, nevoia de responsabilitate trebuie distinsă de corelatul său, **luarea de responsabilitate.** Rod al educației prin muncă, nevoia de responsabilitate se manifestă la nivelul **conștiinței,** este condiționată de maturizarea psihică, intelectuală a elevului, dar și de nevoia de afirmare. Aceasta se traduce practic prin măsuri și atitudini care duc, la nivelul posibilităților respective, la luarea de responsabilități efective, la ceea ce se numește exercițiul responsabilității. Spre deosebire de nevoia de responsabilitate, care se situează pe planul conștiinței, mijloacele de a pune în viață luarea responsabilităților de către elevi țin de domeniul practic.

Părinții, profesorii, trebuie să creeze condițiile care să dea elevilor prilejul de a-și asuma responsabilități. Responsabilitatea este în acest caz conștiința faptului că ai de făcut ceva, de jucat un anumit rol, extins la locul unde te găsești, la colectivul în care trăiești sau muncești; exercițiul responsabilității dă astfel naștere pe plan afectiv sentimentului responsabilității, care devine un centru de echilibru, dînd sens și încredere tinerei existențe umane.

Gradul formării tineretului școlar în spiritul atitudinii responsabile față de viitorul său, față de muncă, față de anumite valori sociale, față de colectivul în care muncește va fi urmărit în continuare în cîteva din aspectele sale contradictorii, așa cum reiese din datele unei anchete (efectuată în rîndurile a 956 tineri, din care 277 elevi între 16-18 ani aparținînd tuturor tipurilor de școli). Menționăm că observațiile ulterioare despre responsabilitatea elevilor, în comparație cu alte categorii de tineri (studenți, muncitori, cadre de specialitate, funcționari) privesc etapa ultimă a adolescenței și începutul tinereții, cînd se conturează mai clar profilul moral al personalității în formare, cînd responsabilitatea, punîndu-se în termeni mult mai concreți, devine un corolar al comportamentului moral de ansamblu.

Definitoriu pentru caracterizarea responsabilității sociale în trecerea de la adolescență la tinerețe este acțiunea pozitivă orientată spre sarcinile majore prezente și de perspectivă ale epocii noastre, spre idealul ei social, este coincidența interesului personal cu cel general, sau chiar renunțarea momentană la interesul personal. Responsabilitatea devine o componentă a moralității prin tensiunea, prin conflictul pe care le dezvoltă în tînăr, prin depășirea de sine la care acestea îl împing.

Ancheta a sondat măsura responsabilității tinerilor luînd în considerație numai **opinia** lor în diverse împrejurări. De pildă, li s-a oferit o paletă de modele de viață (o muncă interesantă care să acapareze, cîștiguri mari de bani, suficient timp liber pentru activități extraprofesionale, o familie unită, etc), cerîndu-li-se să arate la care din acestea aderă. Majoritatea tinerilor anchetați s-au oprit la „munca interesantă, care să acapareze", întrucît în cadrul ei acțiunea (munca interesantă) se îmbină cu pasiunea, cu dăruirea cel mai adesea dezinteresată. Opțiunea lor a exprimat astfel nevoia de angajare de responsabilitate a tineretului. (Subliniem că în categoriile de tineri care s-au oprit la acest model de viață, elevii se disting, ocupînd locul întîi cu 70%).

Aprecierea și comportamentul moral presupun o continuă rapor-

ELENA COBIANU
cercetătoare Institutul de filozofie al Academiei

(Continuare în pag. 3-a)

VALOROASĂ AFIRMARE A GÎNDIRII NOVATOARE

Valorificarea deplină a tuturor ideilor și energiilor novatoare este un factor fundamental al progresului. În școlile noastre se accentuează mereu tendințele novatoare, tot mai mulți dintre membrii corpului profesoral nu numai că folosesc consecvent tehnica didactică modernă, ci au devenit ei înșiși creatori în acest domeniu. Dovadă concludentă sînt expozițiile de material didactic organizate în ultimul an în numeroase centre ale țării — la Constanța și la Oradea, la Alba Iulia și la Focșani — care au relevat talentul creator al oamenilor școlii.

Expoziția de material didactic deschisă recent la Miercurea Ciuc este o nouă confirmare a acestui fapt. Ea nu constituie doar simpla însumare a unor strădanii și realizări individuale, ci este rezultanta unei ample acțiuni organizate de inspectoratul școlar județean Harghita care, în urmă cu un an, a inițiat un concurs de autodotare adresat tuturor școlilor de județ. Considerată ca un prim bilanț al acțiunii lansate anul trecut, expoziția de material didactic din Miercurea Ciuc este totodată un puternic stimulent spre noi și mai ample înfăptuiri de creație didactică, de modernizare a muncii școlilor.

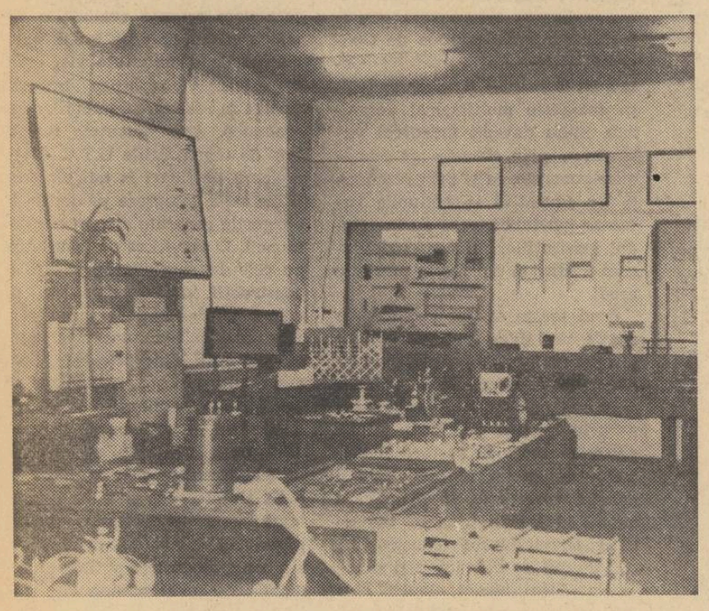

Una din sălile expoziției de material didactic din Miercurea Ciuc

Am avut prilejul — și nu am fost singurul beneficiar al acestuia — să particip la o „excursie" pe scoarța cerebrală. Ea ne-a fost prilejuită de aparatul electronic inventat de prof. **I. Zsook,** de la tricentenarul Liceu din Miercurea Ciuc. Aparatul a cărui funcționare a prezentat-o în cadrul recentei expoziții de material didactic, reușește să reproducă, prin multiplele și complicatele sale contacte electrice, ceea ce se întîmplă în imitatea sistemului nervos central. Informațiile ajung, ca vibrații electrice, în cîmpurile senzoriale și motrice din scoarță. Aprinderea mai slabă sau mai intensă a luminilor semnalează apariția excitațiilor, zonele de umbră — inhibițiile. Circuite rapide de luminițe verzi și roșii conturează cîmpurile senzoriale și motrice, alte semnale luminoase pun în evidență reflexele ereditare și reflexele învățate. Astfel aproape întreaga activitate a creierului este prezentată într-o formă intuitivă, care stimulează procesele de gîndire, creînd o bază pentru analiza aprofundată a unor multiple procese psihice.

Adevărată „revistă" a creațiilor didactice originale, expoziția de la Miercurea Ciuc prezintă multe alte utilaje de o deosebită valoare. Există, de pildă, în sala cu materiale didactice pentru științele naturii, un model intuitiv de sincrofazotron care, pe un traseu circular ce ce trece pe sub arcul unor electromagneți, figurează, cu ajutorul unor bile, accelerarea particulelor elementare. Acest model conceput în cadrul colectivului catedrei de fizică a Liceului economic din Odorheiul Secuiesc, își dispută premiul de inventivitate cu un interesant aparat de verificare a legii lui Bernoulli privind presiunea hidrostatică, realizat de colectivul catedrei de fizică de la Liceul Gheorghieni.

Vizitatorii expoziției se opresc cu interes deosebit și în fața modelului electric al amplasării pe orbite a principalelor particule atomice, executat de un colectiv al Școlii profesionale din Gheorghieni. Deplasarea unei săgeți indicatoare pe cadranul aparatului face ca pe ecran să se aprindă instantaneu becurile ce figurează schemele model ale atomilor de hidrogen, heliu, litiu, beriliu etc.

Demne de tot interesul sînt realizările profesorului **A. Peter** de la Liceul „Dr. Petru Groza" din Gheorghieni, care prezintă o mașină de examinat și un agregat telecomandat complex obținut prin cuplarea unui aparat de proiecție și a unui magnetofon. Agregatul și-a demonstrat virtuțile prezentînd într-o sincronizare perfectă (expunere — imagine — fond muzical adecvat) o lecție despre poezia lui Eminescu.

Desigur, nu toate creațiile didactice ale profesorilor și învățătorilor din școlile Harghitei și Ciucului sînt creații cu un înalt grad de originalitate și complexitate. Dar toate, în ansamblul lor, sînt mărturia unei orientări moderne, valorificate unitar și cu spirit de echipă. Astfel, foarte multe dintre instalațiile didactice prezentate sînt concepute pe principiul verificării și autocontrolului prin intermediul circuitelor electrice. Acest principiu este însă foarte variat valorificat — de la tabloul pentru preșcolari în care contactele pun în legătură diferite profesii cu uneltele lor specifice — realizat de colectivul didactic al grădiniței de la Cristurul Secuiesc — pînă la dispozitivul de autocontrol pentru însușirea cunoștințelor de gramatică elaborat de cabinetul metodic al Liceului pedagogic din Odorheiul Secuiesc.

Un alt element comun multor dispozitive realizate în școlile din județul Harghita este o aplicare a principiului riglei de calcul. Prin deplasarea șarnierelor, aceste dispozitive ingenios concepute permit să se verifice nu numai operațiile cu elemente matematice, ci și noțiuni de limbă ,de istorie și geografie. Este limpede că stimularea creației didactice a determinat în școlile județului nu numai formarea unor colective de creatori, ci și dialogul între aceștia, circulația vie a ideilor.

Colectivele de creatori s-au constituit îndeobște la nivelul catedrelor de specialitate sau al cabinetelor metodice. Largi posibilități de viitor dovedește cabinetul metodic de la Liceul pedagogic din Odorheiul Secuiesc. „Vrem să ne îndeplinim concret rolul de for metodic și de concepție al activității desfășurate de învățătorii tuturor școlilor din județ — ne-a spus prof. **Ecaterina Mageru,** directoarea acestui liceu. De aceea cabinetul nostru metodic este antrenat în crearea unor dispozitive, aparate sau simple piese cu caracter didactic care să înlesnească predarea în spirit modern a principalelor cunoștințe la clasele I-IV (Este binecunoscut faptul că în acest domeniu producția întreprinderilor specializate se situează mult sub nivelul cerințelor actuale). În același timp, elevii clasei noastre terminale, care vor intra în învățămînt în toamnă, sînt instruiți pe plan metodic și tehnic în vederea mînuirii acestor materiale, astfel încît să devină propagatorii noilor tehnici în școlile unde vor lucra. Paralel, un alt colectiv lucrează la o clasificare sistematică, după concepții moderne, a materialului didactic destinat grădinițelor și claselor I—IV. Clasificarea va cuprinde un barem de materiale didactice pentru dezvoltarea gîndirii logice, jocuri dinamice, materiale pentru dezvoltarea capacității elevilor de activitate independentă etc., însoțite de descrieri, domenii și tehnici de utilizare".

Este de subliniat faptul că profesorii din școlile județului Harghita nu socotesc nicidecum actuala expoziție drept un punct final al activității lor. „Dimpotrivă — ne-a spus prof. **Ladislau Illyes,** inspector general al județului — expoziția este pentru noi un moment de trecere în revistă a forțelor existente și, deci, un punct de pornire, de stimulare a energiilor potențiale. Pentru viitorul apropiat ne propunem să reunim pe creatorii de diverse specialități (nu numai prin prisma disciplinelor predate, ci și a aptitudinilor dovedite în creația didactică) pentru a perfecționa în comun lucrările susceptibile în primul rînd de a fi generalizate. Concret ne gîndim, de pildă, la sincrofazotronul didactic conceput la Gheorghieni, căruia dorim să-i aducem perfecționări prin sporirea forței cîmpului electromagnetic și prin îmbunătățirea prezentării estetice. Imediat după aceea, prototipul va fi încredințat spre multiplicare atelierului de întreținere a materialului didactic de pe lîngă inspectoratul nostru școlar — care va căpăta deci și sarcini de producție — astfel încît, chiar de la începutul anului școlar viitor, noul aparat să intre în dotația tuturor liceelor din județ. Alte exponate, alese de un colectiv de selecție, vor fi înscrise în planul de producție al atelierelor unor școli profesionale. Apoi, după o experimentare mai largă, vom propune cele mai valoroase lucrări pentru a fi înscrise în fabricația de serie a întreprinderii „Didactica". Punem un preț deosebit și pe rolul propagandistic al acestei expoziții. care a fost vizitată pînă în prezent de peste 1 500 de cadre didactice din toate școlile județului. Pentru ca ea să fie cît mai larg cunoscută vom alcătui și un album cuprinzînd cele mai valoroase exponate. Sperăm că asemenea acțiuni vor rodi și că ediția din anul viitor a expoziției județene va fi precedată de expoziții orășenești și chiar comunale ale creației didactice".

Cele ce s-au realizat pînă acum ne îndreptățesc să credem că și proiectele de viitor vor fi realizate. Ne gîndim că, însumate pe aria întregului învățămînt, asemenea fapte ar putea constitui o forță puternică în sprijinul perfecționării procesului instructiv-educativ.

AL. H. MIRCEA

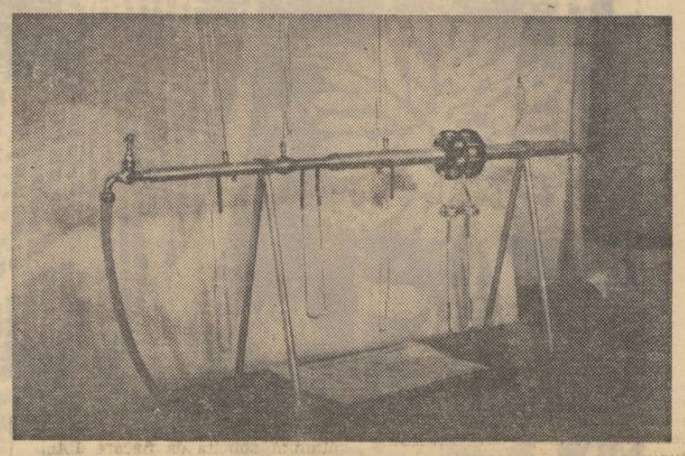

Aparat de verificare a legii lui Bernoulli, construit la Liceul din Gheorghieni.

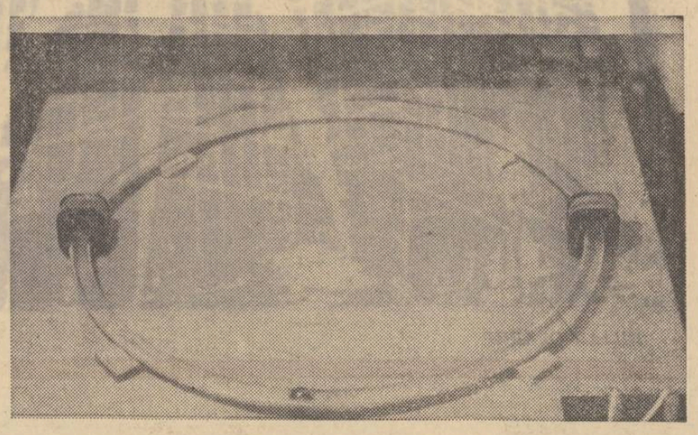

Modelul sincrofazotronului didactic realizat de profesorii de fizică de la Liceul economic din Odorheiul Secuiesc

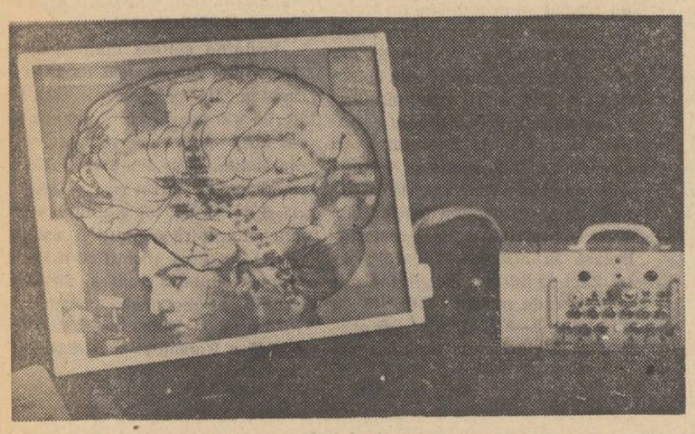

Aparat electronic pentru studiul psihologiei, creat de prof. I. Zsook

TEHNIC-CLUBUL — PUTERNIC CENTRU DE ATRACȚIE A ELEVILOR

Pentru cine nu știe încă : „Tehnic-clubul" — această uzină proiectată la scară redusă, dar uzină în cel mai adevărat sens al cuvîntului — se află în sectorul V al Capitalei, în frumoasa clădire a Casei de cultură a tineretului. Actul său de naștere a fost semnat în 1965, din dorința unanimă a zeci și sute de adolescenți și tineri. De atunci, Tehnic-clubul a devenit un adevărat centru de atracție pentru elevii din școlile Capitalei, locul unde găsesc adesea răspuns la întrebările, ivite în alegerea profesiei, în căutarea celui mai potrivit drum către producție, către viață.

Am vizitat de curînd Tehnic-clubul, într-o zi cînd afluența elevilor era foarte mare (ni s-a spus, de altfel, că întotdeauna e așa). Directorul clubului, tovarășul Alexandru Botea, ne-a informat că mai bine de jumătate din membrii acestuia sînt școlari. Singurul criteriu după care au fost admiși a fost cel al interesului și dragostei pentru muncă, al pasiunii pentru creație și inovație, pentru cercetare. Și dacă apreciem în această lumină numărul impresionant de elevi care frecventează Tehnic-clubul, situația nu poate decît să ne bucure și să ne convingă încă o dată de faptul că acțiunile interesante, atractive, care raspund preocupărilor elevilor, sînt prin ele însele mobilizatoare.

E de la sine înțeles că ponderea preocupărilor o constituie la club activitatea pe profil tehnico-științific și aplicativ. Mai clar spus, activitatea practică propriu-zisă, inițierea în diferite profesii, însușirea deprinderilor de mînuire a aparatelor, a utilajelor, efectuarea operațiilor tehnice. În acest scop au fost create și activează,pînă în prezent cercuri de electronică, de radio și televiziune, de chimie, de aero și navo-modele, de arte și meserii etc. Nu ne propunem să facem un bilanț al activității acestor cercuri. Putem spune însă că în fiecare an Tehnic-clubul deschide cîte o expoziție cu cele mai reprezentative lucrări realizate în cadrul lor și că întotdeauna exponatele stîrnesc admirația sutelor de vizitatori.

În afară de activitatea practică, Tehnic-clubul desfășoară și o susținută muncă de propagandă tehnico-științifică, de orientare profesională a elevilor. Aceasta se realizează printr-o serie de acțiuni de mare atractivitate cum sînt, bunăoară, cursurile organizate în colaborare cu Universitatea populară — București, manifestările inițiate de cenaclul de literatură științifico-fantastică etc. Deosebit de mult contribuie la orientarea elevilor prezența regulată în rîndurile lor a unor personalități ale științei și tehnicii românești cum sînt Grigore Moisil, Edmond Nicolau, Florin Ciorăscu și alții. La Tehnic-club vin deseori, pentru a împărtăși tineretului tainele profesiei lor și inovatori, specialiști în diverse ramuri ale producției, ingineri, maiștri, muncitori.

Am dori să încheiem această succintă prezentare a Tehnic-clubului cu un îndemn care este de fapt, ecoul dorinței sutelor și miilor de elevi din Capitală și din țară : fiecare casă de cultură a tineretului, fiecare instituție destinată educației tineretului să-și înscrie între activitățile sale un club al tehnicii.

M. VERDEȘ

Sesiuni de comunicări

La Caransebeș s-a desfășurat o interesantă sesiune de comunicări organizată de subfilialele locale ale societății de științe filologice și de științe istorice. Sesiunea a avut ca temă „Oameni și fapte de cultură bănățeană". Au fost prezentate comunicările „Dictionarium valahico-latinum", „Tradițiile învățămîntului pedagogic din Caransebeș", „Din istoricul periodicelor caransebeșene", „Din activitatea asociațiilor învățătorilor din județul Caraș-Severin" etc.

★

Colectivul Școlii generale nr. 3 din Dej și-a propus să organizeze în fiecare primăvară o sesiune de comunicări, pentru a stimula și a valorifica munca de cercetare a cadrelor didactice.

La prima sesiune de acest fel, desfășurată recent, au stîrnit interes îndeosebi comunicările „Mașinile de calcul și utilizarea lor în învățămînt" (prof. B. Vaida), „Cultivarea limbii" (prof. Vasile Batiu), „Ideea unității naționale la români" (prof. Valeria Leoca), „Activitatea pionierească în lumina ultimelor cercetări din domeniul psihologiei" (prof Maria Moldovan) etc.

Pentru sesiunea care va avea loc în anul viitor au și fost selecționate 20 de teme.

Inițiativa colectivului Școlii generale nr. 3 din Dej, care se bucură de sprijinul deplin al Comitetului municipal de partid, a trezit interes și în celelalte școli din oraș.

Descoperirile unor tineri arheologi

La Școala generală din Mărăcineni-Perișor, județul Dolj, a început să funcționeze în acest an școlar un cerc al micilor arheologi, condus de profesorul Constantin Voicu.

După o perioadă de inițiere în arheologie, membrii cercului au trecut la activitatea pe teren. Ei au descoperit cu acest prilej, în punctul „Dealul Siliștii", un bogat material ceramic, întreg ori fragmentar, pe care l-au adunat cu deosebită grijă. Deplasîndu-se la fața locului, specialiștii Muzeului orășenesc din Băilești au depistat o așezare de tip Coțofeni — din perioada de tranziție de la epoca neolitică la epoca bronzului — foarte întinsă și fortificată.

Prof. ONORIU STOICA

Cercul olimpic

...Era la 25 august 1960. La Roma, pe marele stadion olimpic Centomilla, se aprindea, într-un fast deosebit, flacăra olimpică ce anunța lumii întregi celebrarea celei de a XVII-a ediții a jocurilor olimpice moderne. În legătură cu acest eveniment, în sala de festivități a liceului „N. Bălcescu" din Capitală a avut loc o solemnitate dedicată jocurilor. Solemnitatea inaugura șirul unor acțiuni menite a face cunoscute elevilor frumusețea jocurilor olimpice și însemnătatea lor educativă. Dar ea a marcat, în același timp, nașterea cercului olimpic al școlii, primul cerc de acest fel în țara noastră și, se pare, unic în lume.

De atunci, în aceeași sală au avut loc solemnități cu ocazia edițiilor următoare ale jocurilor — Tokio 1964 și Mexic 1968. Cercul a organizat expoziții sportive cu teme olimpice, expuneri, simpozioane și concursuri, competiții sportive, întîlniri cu participanți la diferite ediții ale jocurilor olimpice, precum și gale de filme olimpice. Extinzîndu-și aria preocupărilor, cercul a amenajat, cu prilejul expoziției universale de la Montréal, o mini-expoziție care, după mărturia primarului orașului Montréal, Jean Drapeau, a fost unică în lume. Bineînțeles, se pregătește și o mini-expo Osaka 1970. Menționăm, apoi, expozițiile consacrate Galeriilor de artă de la Dresda, sculptorului francez Auguste Rodin, muzeului Louvre etc.

În prezent, cu prilejul Anului internațional al educației, cercul pregătește un simpozion pe această temă. Programul legat de Anul internațional al educației este însă mult mai larg. El va cuprinde o expoziție intitulată „Cartea de educație", precum și un concurs de compoziție cu teme de educație. Cele mai bune dintre lucrările prezentate la acest concurs vor fi traduse în două limbi și trimise la UNESCO.

Prof CONSTANTIN TUDOSE

Muzeu etnografic școlar

Stimulați de profesorii de istorie și de comandanții de detașamente, pionierii și elevii din comuna Feldru, județul Bistrița-Năsăud, au organizat la căminul cultural un frumos și bogat muzeu etnografic. Muzeul posedă peste 800 de obiecte, unele din ele din secolul al XIII-lea, care vorbesc despre viața și îndeletnicirile locuitorilor de pe aceste meleaguri. În muzeu au fost amenajate, de asemenea, panouri dedicate vieții și activității unor oameni care au desfășurat o activitate bogată în comună. Printre aceștia se numără un dascăl de la curtea lui Vasile Lupu, figură luminoasă din acele vremuri, învățătorul Vasile Nașcu, care a contribuit prin activitatea sa neobosită la instruirea a zeci de generații de copii din comuna Feldru și alții.

Telecinema pentru elevi filmul „Pădurea de stejar"

Emisiunea de telecinema pentru elevi va prezenta în ziua de 8 mai a.c. filmul „Pădurea de stejar", care ilustrează interrelațiile ce se stabilesc între viețuitoare în natură, oferind un material valoros pentru concretizarea cunoștințelor despre biocenoze predate în clasa a IX-a a școlii generale și în anul IV al liceului.

După ce trece în revistă cîteva biocenoze caracteristice — marină, de lac, de stepă — filmul se oprește la o pădure de stejar din regiunea de dealuri de la Babadag, prezentînd stratificarea biocenozei de pădure : stratul arborilor (stejar, tei, frasin, carpen etc.), cu o faună arboricolă ce cuprinde insecte, păsări și mamifere ; stratul arbuștilor (corn, alun și lemn cîinesc), cu numeroși reprezentanți ai insectelor ; stratul ierbos (graminee perene, plante ce înfloresc timpuriu), cu melci, insecte, batracieni ; planșeul pădurii (alge, mușchi, licheni și frunze moarte), cu numeroase artropode și moluște și, în sfîrșit, ultimul strat — solul pădurii — cu rădăcinile plantelor, corpuri vegetale și animale ce se descompun sub acțiunea bacteriilor și ciupercilor. În continuare se evidențiază relațiile multiple ce se stabilesc între diferitele specii componente ale biocenozei : comensalism, simbioză, semiparazitism etc. Filmul evidențiază relațiile trofice și lanțurile trofice care se formează pe baza acestor relații și arată mecanismele de autoreglare în biocenoză.

Profesorii de biologie pot valorifica cu succes acest film în cadrul recapitulării finale la tema „Nivelele de organizare ale lumii vii".

Prof. E. CSENGERI

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

Cadre pentru o industrie în plin avînt — industria petrolieră

Industria petrolieră a dus faima țării noastre peste mări și țări. Această faimă, făurită în anii construcției socialiste, se datorează uriașului avînt luat de această importantă ramură a economiei naționale, ca și priceperii și capacității petroliștilor români, renumiți în întreaga lume pentru înaltul lor nivel de pregătire profesională.

Schimbul de mîine al petroliștilor noștri — format din cadre de nădejde pentru extracția și prelucrarea petrolului — se pregătește în licee de specialitate și în școli profesionale cu profil adecvat.

Tinerii care urmează cursurile liceelor industriale de petrol se pot pregăti în diferite specialități. Cei care vor studia **exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze** vor deveni cadre de nivel mediu care își vor desfășura activitatea în domeniul forajului de mare adîncime, contribuind la aplicarea și extinderea pe scară largă în producție a tehnicii și tehnologiei celei mai înaintate, la creșterea producției de țiței. Elevii secției **utilaje pentru foraj și extracție** se vor ocupa după absolvire, de exploatarea, întreținerea și repararea mașinilor și instalațiilor folosite în forajul sondelor, în extracția și transportul țițeiului și gazelor naturale. Secția **utilaje de rafinării** pregătește cadrele necesare pentru exploatarea, întreținerea și repararea mașinilor și instalațiilor folosite în prelucrarea și chimizarea țițeiului și a gazelor, iar secția **prelucrarea țițeiului** cadre tehnice medii necesare valorificării acestei importante bogății a țării prin instalații complexe și moderne cu un înalt grad de tehnicitate.

Liceele industriale de petrol funcționează la :

Ploiești, b-dul Petrolului nr. 59, tel. 1.35.71, cu specialitățile : **prelucrarea țițeiului ; utilaje de rafinării.**

Cîmpina, str. Griviței, nr. 91, tel. 23.65, cu specialitățile **exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze ; utilaj pentru foraj și extracție.**

★

Absolvenții clasei a VIII-a care doresc să lucreze în industria petrolieră se pot califica și prin **școlile profesionale** care îi pregătesc pentru meseriile de sondori foraj-extracție, operatori la extracția, transportul și tratarea țițeiului și gazelor, operatori la chimizarea produselor de rafinărie, lăcătuși mecanici foraj-extracție, operatori la prelucrarea țițeiului etc.

Școli profesionale cu acest profil funcționează în orașele **Pitești, Moinești, Gh. Gheorghiu-Dej, Tîrgoviște, Moreni, Ploiești, Cîmpina, Mediaș și Teleajen.**

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

SOLUȚII LA SOLICITĂRILE VIITORULUI

Criteriul determinant în aprecierea proiectului unei construcții este capacitatea ei de a rezista tuturor solicitărilor previzibile. Cu atît mai multă însemnătate dobîndește acest principiu cînd ne ocupăm de școală, a cărei „producție" va fi verificată în deceniile următoare, prin solicitări ce depășesc în multe domenii limitele previzibilului. O serie de specialiști pe care i-a consultat redacția noastră exprimă, în coloanele de față, cîteva păreri personale în legătură cu unele soluții prin care școala ar putea să răspundă la aceste solicitări.

Conf. univ. **TIBERIU BOGDAN:** Există specialiști în formarea cadrelor care au creat o falsă dilemă: cum putem proiecta pentru ceva ce nu există încă și este foarte greu previzibil? — spun ei. Pregătim specialiști în prelucrarea metalelor, dar mîine strungurile vor fi înlocuite, poate, cu instalații pe bază de laser. Atunci, ce fel de pregătire să dăm specialiștilor? Acesta nu este însă un mod de abordare care investighează fondul problemei. Ca psiholog cred că se impune să pornim de la acel etern uman care-l apropie pe elevul de astăzi de elevul de ieri și de cel de mîine și, în primul rînd, de la **gîndirea umană**, ale cărei **legi** nu s-au schimbat de-a lungul istoriei. Dovadă: îl înțelegem foarte bine pe Aristotel. Consider că ceea ce ni se cere este să dezvoltăm capacitățile de raționare, în așa fel încît structura formală a acestora să poată recepta oricînd un conținut nou.

S-a constituit în disciplina noastră un capitol palpitant și relativ nou — psihologia învățării — considerat ca o adevărată punte de legătură între psihologia teoretică și practica educației. Bazată pe cercetările unei pleiade de savanți — de la Pavlov la Skinner — și continuată de numeroși psihologi contemporani, psihologia învățării reprezintă o secțiune de sine stătătoare a științei despre psihic, care, abstracție făcînd de instruirea programată, este valorificată destul puțin în practica învățămîntului. Cred că o misiune esențială a școlii orientate spre viitor este aceea de a studia și a aplica în modul cel mai larg teoria învățării căci, evident, în afara legilor învățării nu poate exista nici instruire și nici educație.

Perspective ample deschide și valorificarea în procesul de învățămînt a conceptului de **educabilitate**, care desemnează capacitatea specifică fiecărui individ de a înțelege, de a sesiza. În lumina acestui concept, fundamentat de o nouă teorie a profesorului H.J. Eysenck din Londra, individualizarea procesului de învățămînt ar trebui să înceapă prin a determina pentru fiecare elev, chiar de la intrarea în școală, un coeficient de educabilitate, așa cum se stabilește, de pildă, grupa sangvină. Luînd ca bază această determinare s-ar putea constitui colective educative cu caracter omogen, care să-și desfășoare activitatea în ritmul cel mai potrivit particularităților psihice ale elevilor ce le compun.

Prof. univ. dr. docent **ION BERCA:** Privită prin prisma funcțiilor sale sociale, o școală orientată spre viitor trebuie să fie o centrală cu duble conexiuni, care să concentreze fire de legătură cu toate sursele de educație ale societății contemporane. Dialectica relațiilor școală-societate devine tot mai complexă nu numai ca raport între furnizorul și beneficiarul unui „produs" de inteligență și acțiune, ci și pentru că activitatea școlii nu poate fi concepută în prezent decît conjugată strîns cu ansamblul purtătorilor sociali ai unor mesaje de civilizație și cultură. Mă refer la acțiunea formativ-educativă a întreprinderilor moderne din industrie și agricultură, la activitatea organizațiilor obștești, a instituțiilor de cultură, a mass-mediei etc.

Cred apoi că în cadrul unei școli concepute prospectiv didactica va trebui să fie orientată către formarea și dezvoltarea capacităților fiecărui elev prin și pentru acțiuni colective. Am în vedere aici colective cu caracter precizat de echipă. Astfel de echipe ar urma să constituie, pe de o parte, profesorii care predau discipline științifice înrudite, psihopedagogii, metodiștii, specialiștii în tehnica audiovizuală — iar pe de altă parte elevii înșiși.

Bineînțeles, optimizarea activității didactice desfășurate într-o școală-pilot presupune și modelarea activității de învățare în raport cu conținutul materialului transmis, programarea tot mai accentuată a tuturor compartimentelor procesului de învățămînt și, desigur, integrarea organică a unei tehnici și tehnologii didactice flexibile și de înalt randament.

Acad. **NICOLAE TEODORESCU:** Edificarea unei școli care să poată răspunde **prezent!** la întîlnirea cu viitorul cere, după părerea mea, să se treacă dincolo de simpla corelare a disciplinelor de învățămînt, la formarea unei concepții integratoare a științelor într-o structură de ansamblu. Matematizarea științelor, abordarea lor experimentală cu un aparataj complex, în construcția căruia să fie aplicate principiile fizicii și cibernetici, reprezintă asemenea factori de integrare a disciplinelor școlare. Altfel, dacă și în continuare ne vom mulțumi doar să vorbim de valoarea aplicativă a științelor fundamentale, vom da mai departe absolvenți ce nu vor fi în stare să aplice la problemele concrete de măsurători teorema lui Pitagora, învățată de cînd lumea în școală. Dacă vrem să formăm elevii pentru o viață activă în societatea de mîine trebuie să depășim stadiul simplelor exemplificări și să prezentăm fiecare concept în acțiune. Văd pe deplin realizabilă, nu prin mari eforturi materiale, ci prin eforturi de gîndire creatoare, o școală în care elevii să abordeze probabilistic probleme de geografie și biologie, să aplice teoria grafelor în studiul unor fenomene economice, algebra și instrumentele fizico-tehnice în studiul gramaticii etc. Procedînd consecvent în acest sens, punîndu-i pe elevi în situația să acționeze în limitele aplicațiilor fiecărei legi și fiecărui principiu pe întreaga arie a științei și tehnicii accesibilă înțelegerii lor, ei vor vedea singuri știința în acțiune, nu va mai fi necesar să li se spună în ce domeniu are aplicații cutare sau cutare lege.

Prof. univ. dr. docent **GH. CARTIANU**, membru corespondent al Academiei: Cred cu tărie în posibilitatea realizării unei școli a micilor inventatori, inovatori, raționalizatori. O școală în care inventivitatea, stimularea imaginației să constituie obiective principale ale programelor și acțiunii didactice. Cred cu tărie că în laboratoarele liceelor, și chiar și ale unor școli generale, se pot proiecta și realiza — în cadrul unui proces de producție la scară redusă, dar conceput tehnologic — prototipuri, aparataj didactic, lucrări tehnice diverse. Însușirea unei asemenea concepții pe aria întregului învățămînt ar constitui cadrul cel mai propice formării inventatorilor și inovatorilor de mîine.

Subliniez că asemenea acțiuni nu trebuie să rămînă exterioare procesului de învățămînt, ca activități de cerc, ci să devină parte integrantă a activității școlare propriu-zise, desfășurate pe baza unor programe cu caracter orientativ. Sînt convins că, în funcție de posibilități, de anumite tradiții științifico-tehnice locale, de existența unor îndrumători (profesori sau specialiști din producție, din cercetarea științifică etc.), în unele școli s-ar putea organiza fie „producția" de diferite mașini cu micromotoare cu combustie internă, fie aparate electromagnetice și electronice, fie instrumente optice etc. Ar lua astfel naștere noi tradiții de creație tehnică, s-ar stîrni o emulație largă între colectivele școlare dar, mai presus de toate, s-ar dezvolta la scara întregului învățămînt, climatul cel mai propice formării inventatorilor și inovatorilor de mîine.

Prof. univ. **MARCEL BREAZU:** O școală a vitorului este chemată să asigure tineretului o formație spirituală de natură să-i permită descifrarea fiecărui limbaj artistic în specificitatea lui. Cred că la o asemenea formație ar contribui studiul structural și semantic al artelor care, după părerea mea, se poate realiza cu succes și la nivelul liceului. Știu că unii opinează pentru introducerea studiului artelor doar în clasele umaniste. În ce mă privește cred că dacă vrem să făurim oameni multidimensionali educația estetică trebuie să se adreseze noilor generații în ansamblul lor, indiferent de specializarea ulterioară. În aceste condiții analiza literară nu va mai fi sinonimă cu prezentarea rezumativă a subiectelor sau cu definirea seacă și determinarea rigidă a tropilor, ora de muzică nu va mai fi dedicată exclusiv solfegiilor sau analizelor tehniciste ale tonalităților ș.a.m.d. Ne va ajuta mult în această direcție faptul că tehnologia didactică, bazată pe mijloacele audio-vizuale contemporane, permite prezentarea în lecturi sau dramatizări a unor texte cu mare capacitate emoțională, audierea capodoperelor muzicii românești și universale clasice, ca și a creațiilor contemporane notabile. Poate aduce o contribuție însemnată în acest sens și faptul că profilul și capacitățile actuale ale instituțiilor de artă favorizează realizarea unor importante obiective ale educației artistice în muzee și expoziții.

Acad. **ELIE CAFAFOLI:** Convingerea mea este că o școală proiectată pentru viitor presupune o asemenea orientare a activităților procesului de cunoaștere încît fiecare elev să poată participa cu plăcere la oricare dintre ele, cu pasiune la cel puțin una. Mijloacele moderne de comunicare permit școlii să etaleze întreaga lume, privită prin fenomenele ei cele mai caracteristice, în fața privirilor dornice de cunoaștere ale elevilor. Reliefurile globului terestru și ale lunii, fauna și flora diferitelor regiuni ale globului, vestigiile vechilor civilizații umane — toate pot fi prezentate, la comandă, în săliile de clasă. Perfecționarea continuă a metodelor de înregistrare magnetică a imaginii dă posibilitatea ca, cel puțin la nivelul rețelei generale de televiziune școlară, procesul didactic să aibă la dispoziție tot acest material informativ. Dar domeniul în care televiziunea ar putea dobîndi o valoare instructivă și educativă uriașă este programarea, prin schimb internațional, a unor cicluri de expuneri cu caracter didactic prezentate de cei mai mari savanți ai omenirii. Există, pe acest plan, o perspectivă fantastică a educației. În felul acesta elevii oricărei școli ar putea ca, pe lîngă profesorii lor titulari, să aibă drept profesori", la unele ore de specialitate, pe cei mai mari savanți ai omenirii.

Prof. univ. **H. H. STAHL:** Se afirmă în cercurile de specialitate că cea mai rentabilă investiție este investiția consacrată învățămîntului. Dar aceasta nu este o axiomă, ci un principiu verificabil doar pe baza unor realități. De aceea o caracteristică pe care o socotesc esențială pentru școala modernă este posibilitatea ei de a exercita un control multilateral al eficacității și finalităților sale atît pe plan instructiv, cît și pe plan educativ. Căci rentabilitatea optimă a procesului de învățămînt solicită ca fiecare absolvent să se încadreze în procesul de muncă pentru care a fost pregătit și să fie cît mai perfect adaptat cerințelor acestui proces, cerințelor societății în general. În acest sens cred că ar trebui să se întreprindă un studiu larg, pe plan național, cu privire la eficiența economică a învățămîntului. Concluziile lui vor permite o verificare multilaterală — pe baza unui criteriu fundamental — a structurilor, conținutului și formele de activitate ale învățămîntului și vor crea posibilitatea de a se asigura o cît mai deplină corelare a acestora cu cerințele vieții sociale, privite prospectiv.

★

O școală în care fiecare individ să se dezvolte pînă la limita maximă a posibilităților sale, o școală a gîndirii inovatoare, dispunînd de o tehnologie profund funcțională, perfect articulată și utilizată intensiv — astfel se conturează, în trăsături dominante, liniile de forță ale școlii proiectate în raport cu solicitările complexe ale viitorului.

Opinii consemnate de M. HERIVAN

Elevii și cercetarea științifică

Școala lărgește tot mai mult cadrul pentru dezvoltarea aptitudinilor și talentelor. Concursurile pe obiecte, cercurile, revistele elevilor etc. sînt menite să răspundă tocmai acestui țel. Credem însă că, în prezent, există condiții pentru ca toate aceste forme de activitate să contribuie mai amplu la atragerea celor mai apți dintre adolescenți în cercetarea unor teme care să pună în valoare, pe de o parte, spiritul lor de observație, capacitatea lor de muncă și pasiunea lor pentru știință, iar pe de altă parte să le dea prilejul de a folosi creator toate cunoștințele obținute într-un anumit domeniu.

Este ușor de închipuit că teme legate de cercetarea florei și faunei locurilor înconjurătoare, de ridicarea unor hărți, de culegerea și identificarea de roci, de construirea unor aparate tranzistorizate etc. sînt la îndemîna elevilor din clasele IX-XII. Astfel de cercetări vor determina, în mare parte, doar o instructivă și plăcută petrecere a timpului liber; dar vor fi cu siguranță și rezultate de care ziarele vor vorbi pe larg. Există credem posibilitatea de a se asigura colaborarea unor institute și întreprinderi care ar putea înlesni activitatea cercurilor școlare și care, pe de altă parte, la cererea acestora, în zilele de vacanță i-ar putea integra pe membrii cercurilor respective în realizarea preocupărilor lor.

Nu ne îndoim că se vor găsi multe institute care să-și ofere colaborarea (după cîte știm, o asemenea colaborare există deja în multe locuri, deși pe scară mult prea redusă), că laboratoarele liceelor vor sta permanent la dispoziția elevilor, că personalul specializat al școlii va fi întotdeauna alături de micii cercetători. Și poate că, pentru a stimula marile valori umane ce se pot afirma încă din școală, ar fi bine să organizăm o întîlnire pe țară a elevilor-cercetători, după modelul sesiunilor studențești.

AL. IONESCU
doctor în biologie
cercetător la Institutul de biologie „Traian Săvulescu"

La cercul „mîinilor îndemînatice" de la Palatul pionierilor din București

PUNCTE DE VEDERE PE TEMA:

ÎNVĂȚĂMÎNT MIXT SAU SEPARAT?

Convorbirea consultativă pe tema „Educația în comun a fetelor cu băieții", organizată de un colectiv de cercetare al Institutului de științe pedagogice *) a produs un viu interes în rîndurile oamenilor școlii. Mulți dintre aceștia au comunicat colectivului respectiv informații, opinii și aprecieri. Cum este și firesc punctele de vedere exprimate de practicieni — unii foarte tineri, alții cu îndelungată experiență la catedră, prin relatări succinte sau chiar ample schițe de studiu — nu sînt unitare.

Din Iași (prof. C. Iovu) și din Cluj (Iosif Olariu, student la Institutul pedagogic), se aduc argumente în favoarea învățămîntului mixt, întemeiate pe o atentă observare a comportamentului fetelor și al băieților în colectivele de clasă mixte. Cei ce prezintă aceste argumente se referă, în principal, la faptul că în colectivele mixte este stimulat interesul pentru rezultate bune la învățătură, crește nivelul disciplinei școlare, se înlătură starea de neîncredere, timiditate ș.a., manifestată de unele eleve și de unii elevi, sînt mai ușor însușite normele de comportament, de conviețuire socială, ca și valorile morale, sporește grija față de ținuta vestimentară, se folosește un vocabular mai îngrijit (mai ales de către băieți), se creează un climat favorabil afirmării personalității în curs de cristalizare (mai ales pentru fete), se exersează viitoarea viață socială (comportamentul în lumea mixtă a adulților) și viitoarea activitate socială (comportamentul în colective de muncă mixte).

Alte trei scrisori — semnate de profesorii Miltiade Ionescu din Craiova și Gheorghe Pozdîrcă din Holboca — Iași și de învățătorul Vasile Scutăreanu din Mălini-Suceava — susțin ideea claselor separate, semnalînd îndeosebi unele neajunsuri ale învățămîntului mixt: dezvoltarea psiho-fiziologică diferențiată a fetelor și băieților din același contingent școlar, dificultățile de închegare a colectivului în clasele mari, datorită coeziunii puternice a microgrupurilor (îndeosebi a cuplurilor de prieteni), o oarecare estompare a respectului reciproc, dificultățile în conducerea procesului de educație sexuală.

Colectivul de cercetare a temei „Educația în comun a fetelor cu băieții" (Institutul de științe pedagogice, str. Sfinții Apostoli 14, sector VI, București) solicită în continuare punctele de vedere pe această temă ale învățătorilor și profesorilor, observatori avizați ai virtuților și neajunsurilor educației în comun a fetelor cu băieții.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

*) Vezi „Gazeta învățămîntului" nr. 1 037

Argumente pentru astronomie

Interviu cu prof. univ. dr. docent CĂLIN POPOVICI

— Legătura între epopeea științifică a zborurilor cosmice și importanța studierii astronomiei în liceu este evidentă de pe poziția logicii oricărui om contemporan — debutează în discuția noastră prof. univ. dr. docent Călin Popovici. Dar pentru unii dintre cei cărora li s-a încredințat alcătuirea planurilor de învățămînt și a programelor liceului relația aceasta a plutit undeva în nebulos.

— Ce argumente li s-ar putea prezenta acestora?

— Argumente sînt puzderie. În primul rînd, astronomia este una dintre științele care contribuie esențial la lărgirea orizontului spiritual al elevilor, făcîndu-i să situeze Pămîntul, Soarele, viața și pe om însuși exact în cadrul și locul ce le revin în Univers. Ea destramă miturile despre „facerea lumii", concepțiile idealiste despre crearea universului și a vieții, despre unicitatea Pămîntului ca planetă locuită și a omului ca ființă inteligentă în Cosmos, despre un Cosmos al absurdului și arbitrariului. Măcar numai și pentru toate acestea e necesar ca încă din liceu tinerii să cunoască deosebit de convingătorul material faptic pe care-l furnizează astronomia pentru formarea concepției științifice despre lume.

— Se pare că aveți unele lucruri precise de reproșat modului cum este studiată astronomia în liceu...

— Cu foarte rare excepții, care confirmă regula, această disciplină a fost una dintre principalele sacrificate datorită modului cum a fost concepută și, mai ales, datorită modului cum a fost realizată predarea ei. Elevii nu fac aproape nici un fel de observații sau lucrări practice, micile lunete și telescoape (acolo unde există) fiind piese de decor în laboratoare. În fond cine și ce să le arate cu ele, cînd întreaga lecție constă dintr-un șir de noțiuni teoretice? În plus, în manuale, chiar și în cel mai recent editat, s-au strecurat numeroase greșeli. În aceste condiții se întîmplă nu o dată ca elevii, în setea lor nepotolită de a acumula cunoștințe noi, să afle mai multe despre noile cuceriri ale astronomiei din ziare și reviste decît de la lecții.

Aceasta a fost și este încă situația astronomiei în școală acum, cînd omul a ajuns pe Lună, cînd a trimis rachete cu instrumente pe Venus și în apropierea lui Marte, cînd radiotelescoapele bat pînă la 8—10 miliarde ani-lumină, cînd s-au descoperit quasarii, pulsarii și alte „taine" ale cerului.

— Cum considerați că ar trebui concepută și desfășurată efectiv predarea astronomiei în școală?

— După părerea mea, astronomia trebuie să fie socotită ca o disciplină aparte și nu înglobată anonim, ca acum, în cadrul matematicii, însumînd pe an doar 7 ore la real și 24 de ore la uman. Cred că două treimi din programă ar trebui dedicate astronomiei moderne, astrofizicii, astronomiei stelare, fizicii sistemului solar, cercetării spațiale, fizicii corpurilor cerești, problemelor de cosmogonie planetară și stelară, celor legate de structura galaxiei și a universului etc. În plus ar fi bine ca, în încheierea cursului, să existe cîteva ore dedicate observațiilor astronomice cu luneta. La toate acestea e necesar să se adauge o serie de vizite obligatorii la institutele de astronomie — în special la planetarii — și să se încurajeze crearea unor cercuri de astronomie.

Se impune pe de altă parte o mai mare grijă și pentru perfecționarea profesorilor în domeniul astronomiei. Ar trebui să se facă mai mult pentru informarea lor asupra noilor dezvoltări ale astronomiei, asupra consecințelor teoretice și practice ale acestora, ca și pentru perfecționarea pregătirii lor în domeniul metodic.

— Considerați că pregătirea dată actualmente în facultăți viitorilor profesori de astronomie răspunde cerințelor pe care le ridică predarea în spirit modern a acestei discipline?

— Ați abordat aici o problemă foarte importantă. În prezent, pregătirea dată în facultate viitorilor profesori accentuează părțile clasice ale astronomiei (astronomia sferică și astrometria) și nu aspectele ei dinamice, în cadrul cărora se efectuează actualmente cele mai multe cercetări — ca de pildă astrofizica. Firește că aceasta constituie o cauză însemnată a carențelor existente în studiul liceal. Mai mult chiar, la facultățile de fizică astronomia nu mai este considerată ca disciplină obligatorie, ci la alegere, cursul respectiv fiind în acest an, în principiu, facultativ. Consider că față de progresul spectacular al astronomiei fizice și al cercetării spațiale, față de perspectivele viitoare de dezvoltare a științei cerului, față de cunoștințele teoretice de fizică și de procedeele fizice experimentale pe care le necesită astăzi astronomia, este necesar ca ea să fie și la noi cît mai strîns legată de studiul fizicii. Bineînțeles, nu trebuie neglijată nici pregătirea matematică, întrucît, după cum se știe, fizica teoretică face des apel la aparatul matematic. Trebuie însă ca studentul în astronomie să cultive o știință a naturii, bazată pe observații și chiar pe experiment.

E necesar să ne gîndim totodată și la faptul că și studenții de la filozofie au nevoie de un curs de astronomie generală modernă, deosebit de important în cunoașterea bazelor filozofiei materialist-dialectice.

— Care sînt, după părerea dvs, primele măsuri care ar trebui luate în prezent?

— Unele din ele se află de pe acum în curs de realizare. De curînd, Ministerul Învățămîntului a supus discuției unei comisii de specialiști și ulterior a făcut recomandări concrete în sensul întăririi învățămîntului astronomiei. În plus, orele de perfecționare postuniversitară a profesorilor de astronomie au fost trecute la catedrele de astronomie. Consider necesar, în continuare, ca la nivelul comisiilor profesorale ale facultăților de matematică, fizică, geografie și filozofie și al senatelor universitare să se discute cît mai repede problema introducerii cursurilor de astronomie și astrofizică la unele facultăți la care nu se predau actualmente și să se asigure o legătură mai strînsă a specializării în astronomie cu fizica și geofizica.

Convorbire realizată de ION VĂDUVA-POENARU

Coordonate ale responsabilității morale în educație

(Urmare din pag. 1-a)

tare la un sistem valoric, la o tablă de valori. Pentru conturarea responsabilității ne-a interesat locul pe care-l ocupă pe scara respectivă următoarele valori și nonvalori: solidaritatea, frica de răspundere și nepăsarea. Criteriul care a stat la baza alegerii acestor trei noțiuni indicatoare pentru responsabilitate (dintr-o serie de alte valori și nonvalori date în evantaiul întrebării) a fost conținutul lor, care este mai aproape de responsabilitate sau la polul opus ei.

În opțiunea pentru solidaritate considerată valoare pozitivă grupul elevilor se situează pe locul al doilea (cu 42%), primii fiind muncitorii. În respingerea nonvalorii frică de răspundere elevii sînt pe primul loc, cu cel mai mare procent (84%), ceea ce determină o netă detașare a lor de restul categoriilor de tineri, dovedind la acest nivel o deosebită intransigență. La nonvaloarea nepăsare se reacționează mai slab — elevii trec pe al treilea loc — ceea ce poate atesta o anumită necunoaștere a consecințelor grave ale nepăsării, necunoașterea faptului că aceasta se apropie pînă la un punct de iresponsabilitate.

De asemenea, ancheta i-a pus pe tineri în situația de a răspunde cu o atitudine prezumtivă de intervenție sau de neintervenție în cazul cînd unui coleg i s-ar face o gravă nedreptate. Deși în neadeziunea la frica de răspundere se situau pe primul loc, aici, cînd intervenția era condiționată de posibilitatea apariției unor consecințe neplăcute, elevii au bătut în retragere, în sensul că nu s-au înscris cu același procent în combaterea nedreptății. Apare aici o anumită inconsecvență între opinie și atitudinea posibilă.

Analiza sumară a acestor date relevă că tineretul nostru școlar este în general, responsabil, dar că responsabilitatea lui se manifestă uneori contradictoriu, cu discordanțe între opinie și atitudine. Aceasta ne atrage atenția asupra necesității ca prin diversele mijloace ale exercițiului responsabilității să se obțină însușirea activă a noțiunilor, formarea deprinderilor și obiceiurilor morale — singurele capabile să dea nota unei personalități morale și responsabile.

„Pentru un învățămînt intensiv și rațional, împotriva suprasolicitării memoriei"

Convorbire cu acad. PETAR GUBERINA (R. S. F. Iugoslavia)

Recent ne-a vizitat țara acad. PETAR GUBERINA, *personalitate pedagogică de renume internațional, directorul Institutului de fonetică al Universității din Zagreb și conducătorul unui centru de reeducare pentru tulburări de auz și vorbire. Autor al unor apreciate lucrări de specialitate, acad. Guberina s-a făcut larg cunoscut în rîndurile didacticienilor și metodiștilor mai ales în calitate de coautor al unei metode originale de învățare a limbilor străine — „metoda Saint Cloud-Zagreb" — pe care a elaborat-o în colaborare cu cercetătorii francezi.*

Întrevederea solicitată oaspetelui de redacția noastră a trebuit să se încadreze într-un program foarte încărcat. De aceea, ea a debutat ca o cursă „contra cronometru", sub amenințarea inexorabilei decolări a avionului care urma să-l ducă pe interlocutorul nostru la Belgrad. Profesorul Guberina ne-a oferit în această împrejurare prima demonstrație practică de calm pedagogic :

— Să nu ne precipităm. Concentrați întrebările în jurul cîtorva probleme esențiale, eu voi căuta să sistematizez răspunsurile și totul va decurge în perfectă ordine.

Am ascultat această recomandare și am intrat direct în temă.

— După cîte știm, studiile dv. privind metodica predării limbilor străine sînt menite în special să favorizeze începerea cît mai timpurie a însușirii cunoștințelor în acest domeniu. Sînteți, în general, adeptul intensificării pregătirii elevilor și al abordării unor probleme de mai mare complexitate începînd chiar din primele clase ?

— Voi răspunde mai întîi prin cîteva exemple. Metodele moderne de studiere a limbilor străine cu ajutorul tehnicilor audio-vizuale permit nu numai accelerarea activității de învățare, ci și sporirea posibilităților de exprimare spontană și multilaterală în limbile propuse pentru studiere. Experimentul inițiat de noi împreună cu colegii de la Saint Cloud, care au dus la elaborarea unei metode de învățare a limbilor străine — metoda audio-vizuală structurală globală, bazată pe ritm și intonație și pe ideea că toți analizatorii participă unitar la audiție și la vedere — ne-a permis să desprindem unele concluzii, după părerea noastră convingătoare, cu privire la posibilitățile școlarilor de vîrstă mică de a-și însuși cu mare randament și eficiență limbile străine.

Foarte interesantă îmi pare, la nivelul aceleași elevi, experimentarea unor metode de intensificare și adîncire a studiului științelor naturii. Țin să relev în această ordine de idei valoarea pe care o atribuie experimentelor întreprinse de dr. docent B. Zörgö de la catedra de psihologie a Universității din Cluj, condusă de prof. Alexandru Roșca, directorul Institutului de psihologie al Academiei Republicii Socialiste România. Aceste experimente sînt menite să determine o mai rapidă dezvoltare a capacităților de gîndire logică ale elevilor și o participare mai activă a lor la procesul de învățămînt, considerat nu ca o activitate ce vine de undeva, din sfere exterioare, ci ca o activitate care se bazează pe posibilitățile lor proprii.

Desigur, metodele experimentate în acest sens vor trebui perfecționate în continuare și integrate unui ansamblu unitar, care să permită o desfășurare mai rapidă a procesului de învățare, pe deplin adaptată capacităților cerebrale ale școlarilor.

— Ce modificări ar aduce față de structura actuală a procesului de învățămînt aplicarea unui asemenea ansamblu de metode intensive ?

— Situîndu-ne pe o poziție curajoasă față de concepțiile tradiționale privind specificul dezvoltării psihice a copiilor de vîrstă mică, mai precis adoptînd consecvent pozițiile psihologiei moderne în această privință, am putea realiza o „mică revoluție" în sistemul de predare-însușire a diferitelor discipline școlare. De exemplu, am putea realiza un studiu intensiv al limbilor străine prin metode audio-vizuale încă de la vîrsta de 7 ani, în așa fel încît elevii să poată termina pregătirea de bază în acest domeniu la 12 ani, iar în continuare să citească literatură adaptată vîrstei lor, așa cum fac și în limba maternă. Pe această treaptă rolul profesorului de limbi străine ar consta deci în îndrumarea lecturii și conducerea unor activități cu caracter practic. Tot în cadrul acestei „mici revoluții" — care, de altfel, se află în curs de înfăptuire — s-ar putea realiza, de la vîrsta de 12 ani, o intensificare a studiului matematicii și fizicii pe baza concepțiilor moderne, iar de la vîrsta de 14 ani o intensificare a studiului modern al istoriei și științelor sociale.

Sînt convins că în felul acesta tinerii de 16 ani vor avea o pregătire mai profundă, întrucît în timpul studiului ei nu au fost simpli receptaculi de cunoștințe, ci participanți creatori la procesul de învățare. Universitățile vor primi astfel tineri apți de la început nu numai pentru studiu, ci și pentru o activitate de cercetare cu caracter creator. Pentru mine este neîndoielnic faptul că o asemenea concepție a învățămîntului va învinge complexul actual de insatisfacție a tineretului față de ceea ce primește din partea școlii și va conduce la o valorificare mult mai largă a posibilităților intelectuale ale fiecărui individ, la intelectualizarea mai deplină a societății.

— O parte importantă a corpului profesoral, ca și părinții și elevii, afirmă totuși că există în școli o suprasolicitare a tineretului care duce uneori la adevărate tulburări psihice. Oare concepția privind intensificarea procesului de învățămînt încă de la nivelul claselor mici nu va face să crească și mai mult suprasolicitarea elevilor ?

— Suprasolicitarea se datorește, după părerea mea, structurii actuale a învățămîntului, care este o structură învechită, depășită de cerințele prezentului și, mai ales, incapabilă să răspundă cerințelor pe care de pe acum le pune viitorul. De altfel suprasolicitarea se referă la zonele memoriei, unde volumul cunoștințelor obținute prin continue adăugiri a atins o concentrație periculoasă, situată la limita maximă a posibilităților de acumulare. Un învățămînt creativ, independent și stimulativ, conceput rațional, ar cere elevilor un efort mult mai mic pe planul memoriei, activizîndu-le în schimb gîndirea. El ar reduce totodată și numărul de activități intra și extra școlare, care a crescut în mod îngrijorător și este uneori invers proporțional cu eficiența acțiunilor respective.

Pe de altă parte trebuie să recunoaștem că adesea tinerii se resimt mult prea încorsetați de obligațiile pe care le pune în fața lor școala și a căror motivație în confruntarea cu practica vieții se dovedește foarte șubredă, dacă nu chiar nulă. La acestea se adaugă și o prezentare superficială, idilică a vieții și activității pe care ei o vor desfășura după absolvirea școlii. Confruntați cu unele probleme reale pe care le vor avea de rezolvat pentru integrarea lor deplină în viața socială, tinerii sînt îndreptățiți uneori să pună la îndoială valoarea pregătirii pe care le-o oferă un învățămînt conceput tradițional. Ei sînt primii care ar înțelege și ar îmbrățișa un învățămînt cu adevărat modern.

Am privit pe ceas : ne rămăsese exact timpul necesar pentru a-l conduce pe interlocutorul nostru pînă la avion și a-i ura „drum bun".

AL. C.

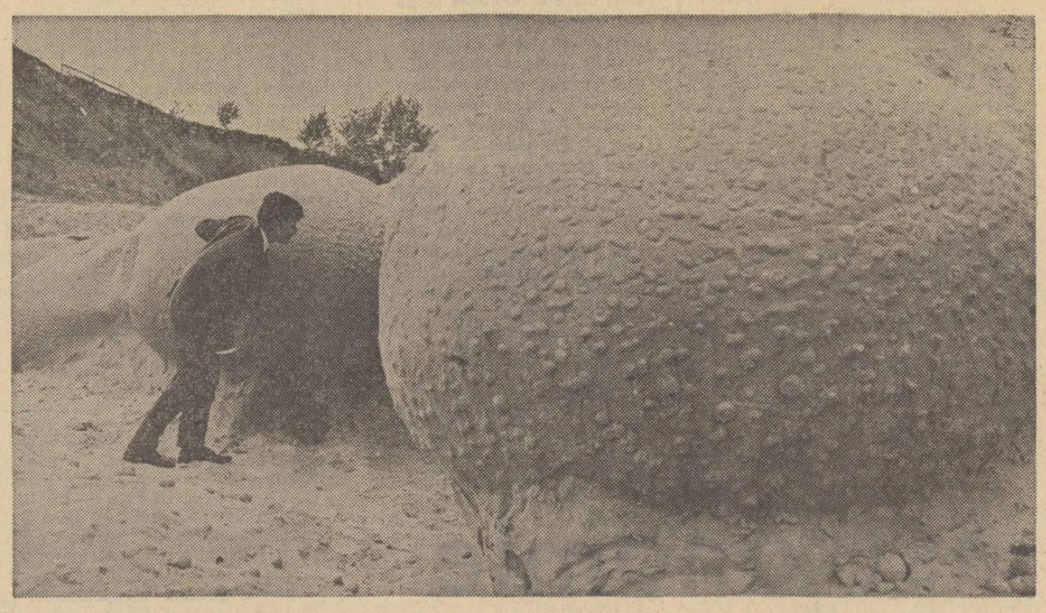

La cariera de nisip Costești pot fi văzute numeroase formații de piatră uriașe, de 8—10 tone fiecare. Cariera se află pe fundul fostei Mări Sarmatice care, după cum se știe, a acoperit în era terțiară o parte din teritoriul patriei noastre.

„Organizațiile profesionale ale cadrelor didactice din România între 1865-1944"

Lucrarea „Organizațiile profesionale ale cadrelor didactice din România între 1865—1944", semnată de dr. Onița Gligor (ed. didactică și pedagogică), își propune să analizeze pe larg principalele aspecte ale activității organizațiilor respective, considerate în contextul unei perioade istorice de opt decenii.

Întemeindu-se pe un bogat material documentar cules din arhive, publicații ale vremii, lucrări de referință, ca și pe documente puse la dispoziție de cadre didactice mai vîrstnice, foști conducători ai asociațiilor de învățători, lucrarea subliniază că mișcarea de organizare a oamenilor școlii a apărut ca o necesitate firească, determinată de năzuința acestora de a contribui la propășirea școlii românești, de a lupta împotriva asupririi sociale și naționale. Tocmai de aceea conferințele didactice — primele forme de asociere ale învățătorilor din Transilvania, Banat și Bucovina — ca și Societatea corpului didactic rural din România și-au propus ca scop principal organizarea lor într-o forță capabilă să impună promovarea școlii românești și a limbii naționale și să apere drepturile corpului didactic de la orașe și sate. Lucrarea se oprește pe larg asupra „Societății învățătorilor din România", constituită în 1898 la Ploiești și avînd ca președinte pe C. Ionescu-Lungu, personalitate marcantă a vieții politice, ca și asupra „Asociației generale a învățătorilor și învățătoarelor din România", înființată în 1902, care, împreună cu cercurile de profesori secundari, a impus luarea multor măsuri menite să îmbunătățească sistemul de învățămînt și situația materială și morală a cadrelor didactice.

Sînt cercetate îndeaproape și perioada de după 1920 și, în special, cea de după 1929, evidențiindu-se condițiile în care s-a desfășurat lupta cadrelor didactice din România pentru unificarea mișcării lor profesionale, pentru crearea sindicatului.

De asemenea, sînt prezentate personalități de frunte ale vieții culturale românești, conducători ai organizațiilor profesionale ale cadrelor didactice care au militat pentru o școală organizată pe baze noi, înaintate, pentru condiții mai bune de viață și muncă, subliniindu-se faptul că mișcarea învățătorilor și profesorilor a constituit o parte importantă a luptei pentru ridicarea culturală și economică a poporului, pentru dezvoltarea culturii românești.

DUMITRU MANOLE

„Gazeta matematică"

Seria A, nr. 4/1970 a „Gazetei matematice" cuprinde articolele „Inelul numerelor întregi" de I. D. Ion, „Problemele metodice la introducerea înmulțirii și împărțirii fracțiilor" de G. Pietsch, „Realizări privind dezvoltarea învățămîntului matematicii în școala sovietică" de Gh. Rizescu și „Mic dicționar matematic : Polinom, polinomial" de D. Radu. În continuare se publică soluțiile problemelor propuse, probleme propuse și revista revistelor.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BAIA MARE

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector poziția 3 de la catedra de literatură și folclor, disciplina Istoria literaturii române.
— Lector poziția 4 de la catedra de literatură și folclor, disciplina Istoria literaturii române.
— Lector poziția 5 de la catedra de literatură și folclor, disciplina Compunere și analiză literară ; Literatură pentru copii și Istoria literaturii române.
— Lector poziția 6 de la catedra de pedagogie-psihologie-metodică, disciplina Metodica predării limbii române.

II. FACULTATEA DE MATEMATICĂ

— Lector poziția 4 de la catedra de matematică, disciplina Geometrie elementară și Geometrie superioară.

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Baia-Mare str. Victoriei 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969, și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului pedagogic Baia-Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul Institutului, telefon 3878.

INSTITUTUL DE MINE — PETROȘENI

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

1. Șef de lucrări de la catedra de Lucrări miniere și preparare, poziția 3 din statul de funcțiuni, disciplina : Sfărîmare clasare. Preparare termică.

2. Asistent de la catedra de Geologie, poziția 6 din statul de funcțiuni, disciplina : Geologie, Mineralogie, geologie, zăcăminte.

3. Asistent de la catedra de Geologie poziția 5 din statul de funcțiuni, disciplina : Mineralogie petrografie. Mineralogie, geologie, zăcăminte.

4. Asistent de la catedra de Chimie și fizică, poziția 9 din statul de funcțiuni, disciplina : Fizică.

ACTELE NECESARE ÎNSCRIERII LA CONCURS

1. Cererea de înscriere la care se anexează :
2. Memoriul de activitate didactică, științifică și tehnică în producție în 4 exemplare.
3. Lista lucrărilor publicate sau în curs de publicare în 4 exemplare.
4. Lucrările de specialitate elaborate într-un exemplar.
5. Autobiografia în 3 exemplare.
6. Caracterizarea activității profesionale și obștești eliberată de instituția unde candidatul își desfășoară activitatea, în două exemplare.
7. Copie legalizată după diploma de studii superioare, în două exemplare.
8. Adeverință privind vechimea în muncă cu precizarea funcțiilor în care a activat, în 2 exemplare.
9. În cazul cînd diplomele de studii sînt obținute în străinătate se va depune traducerea legalizată după acestea în două exemplare precum și copie legalizată în 2 exemplare după adresa Ministerului Învățămîntului — C.S.D. privind echivalarea acestora.
10. Pentru ocuparea posturilor de asistent candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU—MUREȘ

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Lector la catedra de chimie, disciplinele chimie analitică, mijloace audio-vizuale, poziția 1.

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

— Lector la catedra de educație fizică, disciplinele atletism ; schi, poziția 2.
— Lector la catedra de educație fizică, disciplina gimnastică, poziția 3.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș str. N. Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969. Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

INSTITUTUL POLITEHNIC — IAȘI

ANUNȚA

SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI :

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

1. Șef de lucrări, poz. 9, Catedra de fundații și materiale de construcții, disciplina „Materiale de construcții".
2. Șef de lucrări, poz. 8, Catedra de beton armat, disciplinele „Beton armat și poduri de beton armat". „Beton armat și tehnologia construcțiilor din beton armat".
3. Asistent cu normă de cercetare, poz. 19, Catedra de construcții.
4. Asistent, poz. 14, Catedra de construcții, disciplina „Clădiri civile".
5. Asistent, poz. 15, Catedra de drumuri și poduri, disciplina „Studiu și proiectarea drumurilor".
6. Asistent, poz. 16, Catedra de drumuri și poduri, disciplina „Topografie și fotogrametrie".
7. Asistent, poz 17, Catedra de matematici I, disciplinele „Analiză matematică", „Geometrie analitică și diferențială" și „Matematici speciale".
8. Asistent, poz. 16, Catedra de matematici I, disciplinele : „Analiză matematică" și „Matematici speciale"
9. Asistent, poz. 14, Catedra de statică și rezistență, disciplinele „Statica construcțiilor", „Rezistența materialelor", „Mecanica construcțiilor".

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

10. Asistent, poz. 11, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplina „Geometrie descriptivă și desen".
11. Asistent, poz 12, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplina „Geometrie descriptivă și desen".
12. Asistent, poz. 14, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplinele „Geometrie descriptivă și desen" și „Desen tehnic".
13. Asistent, poz. 15, Catedra de desen și geometrie descriptivă, disciplina „Desen de construcții".
14. Asistent, poz. 3, Catedra de educație fizică, disciplina „Educație fizică".
15. Asistent, poz. 4, Catedra de educație fizică, disciplina „Educație fizică".
16. Asistent, poz. 5, Catedra de educație fizică, disciplina „Educație fizică".
17. Asistent, poz. 8, Catedra de educație fizică, disciplina „Educație fizică".

FACULTATEA DE HIDROTEHNICĂ

18. Șef de lucrări, poz. 9. Catedra de construcții hidrotehnice, disciplinele : „Mașini de construcții", „Mașini de construcții și instalații de șantier".
19. Asistent, poz. 7, Catedra de mecanică teoretică, disciplina „Mecanică teoretică"
20. Asistent, poz. 9, Catedra de mecanică teoretică, disciplina „Mecanică teoretică".
21. Asistent, poz. 10, Catedra de mecanică teoretică, disciplina „Mecanică teoretică".
22. Asistent, poz. 11, Catedra de mecanica teoretică, disciplinele „Mecanică teoretică" și „Mecanica construcțiilor"
23. Asistent, poz. 12, Catedra de mecanică teoretică, disciplinele „Mecanica teoretică" și „Mecanică tehnică".
24. Asistent, poz. 10, Catedra de matematici II, disciplinele „Analiză matematică", „Matematici speciale", „Geometrie analitică și diferențială" și „Matematici speciale".
25. Asistent, poz. 5, Catedra de combaterea eroziunii solului, disciplinele „Agrotehnică, horticultură și culturi irigate" și „Tehnologia organizării proceselor agricole".

FACULTATEA DE INDUSTRIE UȘOARĂ

26. Asistent, poz. 8, Catedra de tricotaje și confecții, disciplinele „Tehnologia tricotajelor", „Structura și proiectarea tricoturilor".

FACULTATEA DE MECANICĂ

27. Asistent, poz. 11, Catedra de termotehnică, disciplinele „Termotehnică și instalații de condiționare în industria ușoară", „Termotehnică și mașini termice", „Termotehnică și instalații termice în agricultură".

Candidații la concurs vor depune în termen de 15 zile (pentru posturile de asistent) și de 30 zile (pentru posturile de șef de lucrări) de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S.R., la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Iași. Calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere, împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969, p. I.

Concursul se va desfășura la sediul Institutului politehnic din Iași, în conformitate cu prevederile legii sus menționate.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU—MUREȘ

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MUZICĂ

— Lector la catedra de muzică, disciplinele metodica predării muzicii și practică pedagogică, poz. 2.
— Lector la catedra de muzică, disciplina vioară, poz. 13.
— Lector la catedra de muzică, disciplina pian, poz. 14.
— Asistent la catedra de muzică, disciplina pian, poz. 20.
— Asistent la catedra de muzică, disciplina vioară, poz. 24.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, str. N Iorga nr 1, în termen de 30 de zile pentru posturile de lector și în termen de 15 zile pentru postul de asistent, de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Pentru postul de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 3 luni pentru posturile de lectori și 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1041 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 8 mai 1970 — 4 pagini 25 bani

IN ACEST NUMĂR :

■ **Lista programelor pentru învățămîntul de cultură generală valabile în anul școlar 1970-1971**

■ **Criteriul esențial de apreciere a muncii dirigintelui — valoarea rezultatelor practice**

■ **Acțiuni internaționale pentru dezvoltarea învățămîntului**

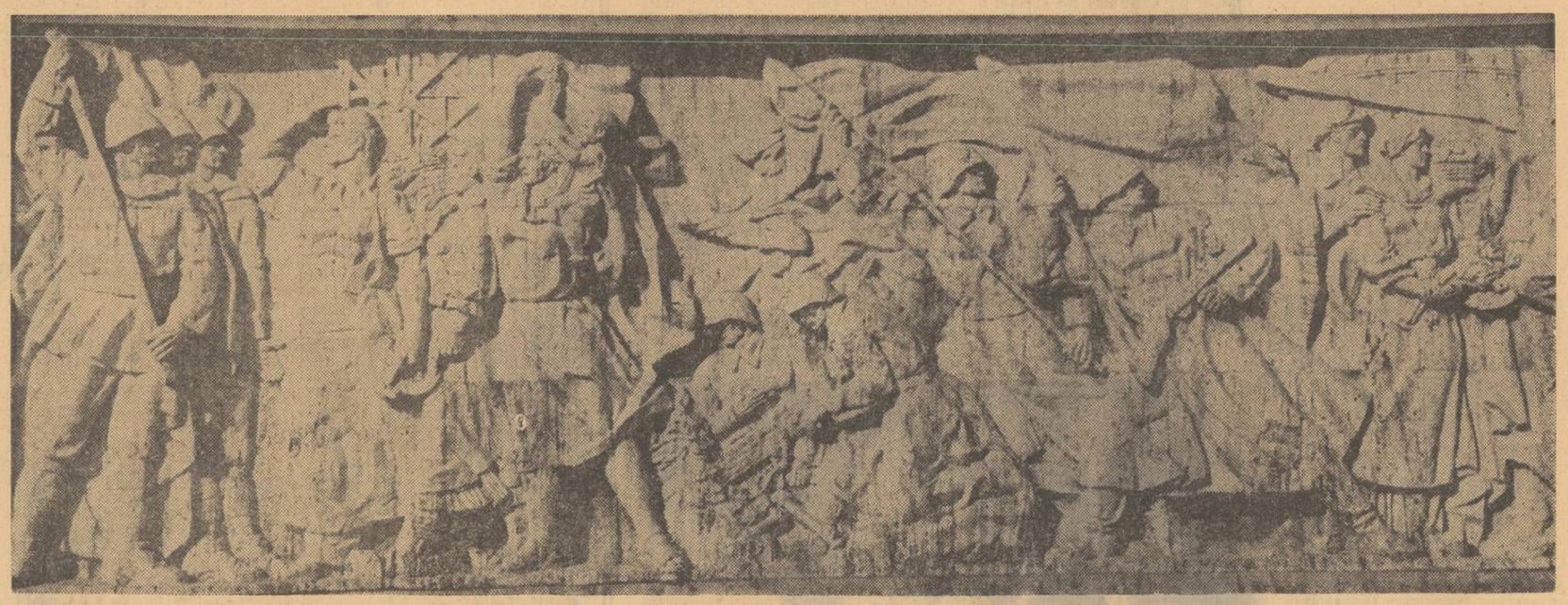

Monumentul eroilor patriei, înălțat în fața Academiei militare din Capitală, prezintă în imagini puternic evocatoare momente ale luptei glorioase purtate de întregul nostru popor pentru dobîndirea victoriei împotriva fascismului

UN SFERT DE VEAC DE LA VICTORIA POPOARELOR ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

În fiecare an, la 9 mai, poporul român sărbătorește Ziua independenței de stat a României, proclamată cu 93 de ani în urmă, și Ziua victoriei asupra fascismului în cel de-al doilea război mondial. Cu prilejul acestei duble aniversări, care marchează evenimente de însemnătate epocală în istoria patriei, poporul nostru evocă, cu un înalt sentiment de mîndrie patriotică, odată cu faptele de eroism săvîrșite de ostașii români și de masele populare în războiul pentru scuturarea dominației otomane, contribuția de preț adusă de națiunea română și armata sa la înfrîngerea fascismului german, lupta tuturor celor care, cu abnegație, bărbăție și eroism, s-au jertfit pentru libertatea și independența patriei, durînd societății românești temelii trainice pe care se sprijină activitatea creatoare a generațiilor de azi în aplicarea mărețului program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R.

Continuînd șirul marilor acte ale istoriei naționale din secolul trecut — revoluția din 1848, Unirea Principatelor de la 1859 — cucerirea independenței de stat în 1877 a deschis noi perspective de progres României moderne, desăvîrșirii unității statale, a creat premise favorabile pentru dezvoltarea economiei naționale în ansamblul ei, pentru înflorirea culturii și evoluția ascendentă a întregii vieți sociale și politice. Dar, în condițiile orînduirii sociale din acea vreme, masele populare, care au purtat greul războiului pentru neatîrnare, n-au dobîndit posibilitatea de a se bucura pe deplin de roadele luptei lor.

Misiunea de a înălța tot mai sus steagul independenței naționale și al progresului social a revenit forței celei mai înaintate a societății românești — proletariatul — și mișcării muncitorești și socialiste. Încă de la crearea sa Partidul Comunist Român s-a situat în fruntea apărării intereselor naționale, devenind organizatorul luptei de eliberare națională și socială a poporului. Puternicele acțiuni desfășurate sub conducerea sa în perioada dintre cele două războaie mondiale au exprimat voința dîrză a clasei muncitoare, a forțelor patriotice de a se opune cu toate puterile politicii de aservire a țării capitalului internațional. În anii dictaturii fasciste, P.C.R., exponent al intereselor naționale ale întregului popor, s-a ridicat de la început cu fermitate împotriva regimului fascist și a războiului antisovietic, a organizat rezistența antifascistă, care a cuprins masele largi ale poporului, cercuri politice din cele mai diverse. În colaborare cu celelalte forțe antihitleriste, P.C.R. a trecut la înfăptuirea insurecției armate din august 1944, care a deschis larg în fața poporului român calea spre recucerirea și consolidarea independenței naționale, spre înfăptuirea aspirațiilor de democrație și progres social. În anii revoluției și construcției socialiste, poporul nostru a devenit pentru prima oară singur și adevărat stăpîn pe destinele sale, România — o țară cu adevărat liberă, suverană și independentă.

Victoria de la 9 mai 1945 a fost obținută prin eforturile și lupta multor popoare. Ea a constituit un eveniment de covîrșitoare însemnătate pentru țara noastră ca și pentru alte țări, pentru cauza libertății întregii omeniri. Atunci s-a pus capăt celui mai crincen război din istoria omenirii, război care a cuprins în vîltoarea sa circa 80% din populația lumii, provocînd pierderea a zeci de milioane de vieți omenești și a unor incalculabile valori materiale și spirituale. Civilizația omenirii a fost salvată prin eforturile și lupta multor popoare de pe toate continentele, o însemnătate deosebită avînd în această privință formarea coaliției antifasciste. Forța fundamentală a acestei coaliții, Uniunea Sovietică, a purtat greul războiului, dînd contribuția hotărîtoare la înfrîngerea nazismului și la obținerea victoriei. Eroismul popoarelor sovietice, al Armatei Roșii, dîrzenia și abnegația cu care forțele patriotice, democratice și antifasciste din Europa și Asia s-au ridicat la lupta împotriva nazismului au demonstrat încă o dată că nici o forță din lume nu poate îngenunchia popoarele hotărîte să-și apere libertatea și independența, dreptul de a decide în mod suveran asupra destinelor lor. Toți cei cărora le sînt scumpe idealurile libertății, independenței, suveranității, democrației, progresului și păcii vor păstra veșnic vie amintirea făuritorilor victoriei dobîndite acum un sfert de veac.

În cartea de onoare a luptelor și victoriei antifasciste, România a înscris o pagină glorioasă. Începînd de la 23 August 1944, ea s-a alăturat cu tot potențialul ei economic, militar și uman coaliției antihitleriste. Armata română, angajînd în operațiunile militare desfășurate timp de nouă luni circa 540 000 de oameni, a purtat, umăr la umăr cu armata sovietică, grele bătălii pentru alungarea trupelor fasciste de pe întreg teritoriul țării și apoi din Ungaria și Cehoslovacia, pînă la victoria finală asupra fascismului. Luptele grele purtate de-a lungul a peste 1 000 km au pus la numeroase încercări capacitatea și iscusința, curajul și vitejia, rezistența și abnegația tuturor ostașilor români — de la general la soldat. Acest aspru examen a fost trecut în mod strălucit ; unitățile din toate armele s-au acoperit de glorie. Semn al prețuirii vitejiei de care au dat dovadă în crincenele încleștări cu inamicul, peste 300 000 de soldați și ofițeri români au fost decorați cu ordine și medalii românești, sovietice, ungare și cehoslovace. Pierderile armatei s-au ridicat la aproape 170 000 de oameni. Răspunzînd chemării partidului comunist „Totul pentru front, totul pentru victorie", întregul nostru popor a muncit cu devotament pentru susținerea frontului.

Continuînd tradițiile frăției de arme româno-ruse din războiul de la 1877, în războiul antihitlerist ostașii români și sovietici au cimentat prin sîngele vărsat în comun prietenia româno-sovietică, care și-a găsit expresia în dezvoltarea neîntreruptă a relațiilor de colaborare frățească în anii construcției socialiste.

Idealurile nobile ce au însuflețit generațiile de luptători în războiul de la 1877 și în încleștarea cu hitlerismul, idealurile tuturor eroilor neamului, a căror zi este sărbătorită an de an la 9 mai, își găsesc împlinirea în mărețele realizări obținute de poporul român în anii construcției socialiste. Aceste realizări pe planul economiei, științei, culturii, al ridicării nivelului de trai, al dezvoltării democrației socialiste, al umanismului și echității sociale, al perfecționării relațiilor sociale au transformat din temelii înfățișarea țării. Prin munca plină de abnegație și dăruire a întregului popor se înfăptuiește cu succes vastul program elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R. privind dezvoltarea multilaterală a societății noastre socialiste. Hotărîrea fermă a întregului popor de a îndeplini politica științifică, marxist-leninistă a partidului — forța conducătoare unanim recunoscută a întregii societăți — constituie un nesecat izvor de energie și progres al orînduirii noastre, al întregii națiuni. Concentrîndu-și eforturile spre edificarea socialismului în țara noastră, poporul român sprijină activ politica externă a partidului și statului nostru — de prietenie, alianță și colaborare frățească cu toate statele socialiste, de extindere a relațiilor de bună vecinătate și cooperare cu toate țările, indiferent de orînduirea socială. În întreaga sa activitate externă, țara noastră respectă neabătut principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — principii a căror aplicare în viață chezășuiește conviețuirea pașnică între națiuni.

Sărbătorind Ziua Independenței de stat a României și a Victoriei asupra fascismului, poporul român muncește cu pasiune pentru edificarea socialismului în propria lui țară, pentru întărirea socialismului în lume și își reafirmă hotărîrea de a-și aduce întreaga sa contribuție la stabilirea unui climat de înțelegere între popoare, la triumful cauzei păcii și socialismului.

DUPĂ OLIMPIADA DE FIZICĂ ȘI CHIMIE

Reflecții despre programe și calitatea pregătirii

● Un mijloc de orientare a predării ● Între „modern" și „la modă" ● Spectaculosul nu poate înlocui principii fundamentale ● Anticipări la olimpiadele internaționale

După festivitatea de distribuire a premiilor Olimpiadei de fizică și chimie, m-am aflat într-un grup de profesori din diferite județe ale țării care îi însoțiseră pe participanții la proba finală a întrecerii tinerilor fizicieni și chimiști. Discutau conținutul problemelor și rezultatele obținute de elevii lor, analizînd în lumina acestora modul cum ei înșiși au predat diferitele capitole ale fizicii și chimiei.

I-am relatat acest fapt acad. prof. **TH. V. IONESCU**, președintele Societății de științe fizice și chimice, cu prilejul întrevederii pe care i-am solicitat-o în ziua următoare.

— Este firesc ca olimpiadele să aibă un asemenea ecou în rîndul profesorilor — ne-a replicat interlocutorul nostru. Ele tind astfel să devină nu numai un mijloc de depistare a tinerelor talente, ci și un mijloc de perfecționare a predării fizicii și chimiei în liceu.

L-am rugat pe președintele Societății de fizică și chimie să comenteze pe scurt, pentru cititorii „Gazetei învățămîntului", rezultatele olimpiadei.

— Țin să subliniez de la început — ne-a spus acad. Th. V. Ionescu — gradul sporit de dificultate al probelor date în acest an la Olimpiada de fizică și chimie. Aceasta pune într-o lumină și mai favorabilă calitățile concurenților care au fost apreciați cu calificativele cele mai mari. La fizică, de pildă, subiecte teoretice cum au fost cele cu privire la mecanismele de emisie electromagnetică sau la fenomenele de inducție în electricitate și magnetism au solicitat eforturi de selecționare a materialului, de coordonare logică a lui, de interpretare a fenomenelor. Posibilitățile de depășire a acestor dificultăți au pus în evidență capacitatea de gîndire științifică și talentul unor candidați.

Și probele de chimie au scos în evidență un număr mare de participanți cu pregătire bună și foarte bună. Piatra de încercare în această privință au fost cunoștințele cu privire la mecanismele de reacție.

În același timp s-au conturat și cîteva deficiențe în pregătirea candidaților. La fizică, de pildă, s-a vădit o insuficientă cunoaștere a problemelor interacțiunii emisiilor electromagnetice cu substanța, precum și nivelul scăzut al cunoștințelor de optică geometrică. La chimie a ieșit în evidență îndeosebi capacitatea scăzută de transpunere a cunoștințelor teoretice în practică.

— Privind lucrurile prin prisma rezultatelor Olimpiadei, ce se poate spune despre modernizarea predării fizicii și chimiei în școală ?

— Mi-e teamă că, printr-o utilizare excesivă, termenul de modernizare își va toci complet semnificațiile, pierzîndu-se în labirintul unor acțiuni care țin

Al. CIUCA

(Continuare în pag. 3-a)

META-MORFOZĂ

În lumea artei se constată un decalaj, bineînțeles variabil, între evoluția creației și evoluția publicului, a masei consumatorilor de teatru, film, plastică, literatură. Problema care se pune este să ridici pe beneficiari la nivelul creației care li se oferă. Are loc, ca urmare, o permanentă muncă de educare a maselor în acest sens.

La noi, în învățămînt, situația este cu totul alta. Aici consumatorii creației didactice au exigențe cărora creatorii (în domeniul didacticii, metodicii, materialului didactic), nu reușesc să le răspundă întru totul. Învățătorii și profesorii cer instrumente perfecționate pentru munca lor și nu le primesc pe măsura speranțelor lor.

Continuînd pe paralela cu arta constatăm că lucrurile se deosebesc în lumea școlii și pe alte laturi. Consumatorul creației didactice — educatorul — este om de acțiune, el nu contemplă. Pentru el așteptarea nu-i o stare normală, sau măcar acceptată. De aceea aici lucrurile merg pe cu totul alt drum. Aici se întîmplă o metamorfoză interesantă. Apare mai întîi dorința de nou. Educatorul caută să obțină rezultate superioare, vrea ca munca lui să aibă eficiență mai mare. Această dorință de nou, fiind determinată de o nevoie, devine repede cerința de nou, care accentuată ajunge criza de nou. Așteptarea devine neliniște, nerăbdare și mai departe se transformă în acțiune, în inițiativă, în creație. Tezaurul de experiență didactică pe care activitatea zilnică din școli îl sporește se cere valorificat. Și dacă cei chemați să-l valorifice întîrzie de la datorie, educatorul nu mai așteaptă, ci începe să caute singur, investighează, testează, analizează, verifică, stabilește concluzii. Se desfășoară experimente, au loc sesiuni de referate, se creează prototipuri de laboratoare, de materiale didactice. Creația, care trebuie să-și aibă doar punctul de plecare în școli, tinde să-și mute aici centrul de greutate. Meritul pentru inițiativă, pentru realizare pe planul concepției și pe planul material, a revenit multor profesori. Unii sînt de pe acum bine cunoscuți, alții încă nu. Cîteva expoziții de material didactic organizate recent au prilejuit cunoașterea unor noi creatori. Laude binemeritate pentru capacitatea și strădania lor.

Această realitate evidențiază dublul caracter al procesului didactic. Faptul că în el se include și potențialul creator. Ideea creatoare nu se poate naște în afara lui. Aici este punctul de plecare. Instituțiile specializate au misiunea să o preia, să o prelucreze științific, să o dezvolte prin activitatea laborioasă a cercetării și a realizării produsului finit necesar muncii omului de la catedră. Au misiunea. Dar cum și-o îndeplinesc ?

Vorbeam de metamorfoza care transformă dorința de nou în creația nouă. Constatam că aceasta este o realitate care ne bucură. Dar tot o realitate este și aceea că, pe alt plan, încrederea în cei cărora li s-a acordat misiunea de a cerceta, de a elabora, de a desăvîrși ideea creatoare se metamorfozează și ea pînă la contrariul ei. Și acesta nu mai este motiv de bucurie. Metamorfoza aceasta ne pune pe gînduri.

E. M.

Plenara extraordinară a Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură

În ziua de 4 mai a.c. a avut loc Plenara extraordinară a Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură. Plenara a ascultat o informare asupra stadiului pregătirii și desfășurării Simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului". A fost supus apoi spre aprobare proiectul planului de măsuri al Biroului executiv al Comitetului Uniunii privind sporirea contribuției sindicatelor din învățămînt în mobilizarea întregului corp didactic la activitatea educativă în rîndul tineretului studios.

În cadrul lucrărilor plenarei a luat cuvîntul tov. **Nicolae Gavrilescu**, secretar al C.C. al U.G.S.R., care a subliniat necesitatea unei colaborări mai strînse în organizarea și desfășurarea fazei județene a Simpozionului între sindicatele din învățămînt, inspectoratele școlare, comitetele județene U.T.C. și consiliile organizațiilor de pionieri în vederea participării active la reușita acestei acțiuni.

Vorbitorul s-a referit apoi la sarcinile ce revin Uniunii sindicatelor din învățămînt și culturii în domeniul mobilizării întregului corp didactic la activitatea educativă în rîndul tineretului studios, la modalitățile de a întări colaborarea sindicatelor din învățămînt cu organizațiile U.T.C. și de pionieri, cu sindicatele din întreprinderi și instituții pentru organizarea de acțiuni în sprijinul părinților elevilor.

De asemenea în cadrul plenarei au fost evidențiate sarcinile ce stau în fața organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt în perioada de pregătire a încheierii anului școlar, a organizării vacanței de vară a elevilor și a practicii în producție a studenților.

În încheierea lucrărilor, a luat cuvîntul prof. **Constantin Drăgulescu**, președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură. În continuare, a fost aprobat planul de măsuri privind sporirea contribuției sindicatelor din învățămînt în mobilizarea întregului corp didactic la activitatea educativă în rîndul tineretului.

Plenara a cooptat ca membru în Comitetul Uniunii pe profesoara **Maria Stănescu**. Prof. M. Stănescu a fost aleasă în Biroul executiv și vicepreședinte al Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură.

★

În cadrul acțiunilor menite să sporească aportul cadrelor didactice la educarea tinerei generații, Comitetul Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură a adoptat, în ședința sa din 4 mai a.c., un plan de măsuri cu privire la întărirea contribuției sindicatelor din învățămînt în mobilizarea întregului corp didactic la activitatea educativă în rîndul tineretului școlar. Proiectul acestui plan a fost discutat în prealabil cu președinții comitetelor sindicatelor din învățămîntul de cultură generală prezenți la cursul de informare și instruire ce a avut loc la Bușteni în perioada 6—13 aprilie 1970 și îmbunătățit pe baza propunerilor făcute de aceștia.

Planul de măsuri indică organelor sindicale din învățămînt forme și metode de activitate prin

(Continuare în pag. 3-a)

LA CASA CORPULUI DIDACTIC DIN BUCUREȘTI

Dovezi de maturitate

Citeva luni s-au scurs de cînd consemnam în coloanele gazetei noastre deschiderea Casei corpului didactic din București. Citeva luni numai și tînăra instituție și-a conturat deja un profil, și-a cîștigat un binemeritat prestigiu în rîndul educatorilor bucureșteni printr-o activitate multilaterală și intersantă.

Activitatea Casei corpului didactic din București se desfășoară pe diferite planuri, la sediul său din b-dul. „Gheorghe Gheorghiu-Dej", în cadrul cabinetelor pe specialități aflate în localul Inspectoratului școlar, ca și în școli și în alte instituții cu care casa colaborează. Se organizează conferințe și simpozioane, discuții și consultații, excursii și vizite documentare precum și o variată activitate cultural-artistică.

Neputînd realiza un tablou exhaustiv al muncii Casei, vă propunem o incursiune în citeva din sectoarele sale de activitate.

Cabinetele metodice pe specialități

reprezintă una din cele mai proaspete realizări ale Casei corpului didactic din municipiul București. Ele au fost amenajate în localul inspectoratului școlar și fiecare este condus de o comisie alcătuită din cadre didactice cu bogată experiență, în mijlocul cărora se află, în toate cazurile, inspectorii de specialitate.

— Am căutat să dăm acestor cabinete caracterul unor centre de intens schimb de experiență, să facem din ele nuclee de cercetare științifică, apte să concentreze tot ce este mai valoros în procesul de învățămînt — ne spune prof. **Sofia Pușcașu,** inspector școlar general al municipiului București. Pe de altă parte vrem ca ele să fie adevărate laboratoare de creație, în care să se stimuleze găsirea unor metode mai perfecționate și mai eficiente de predare, conceperea unor modele noi de material didactic. Și să se învețe, să se învețe efectiv. Aici va fi inițiat personalul didactic ajutător, își vor ridica măiestria profesională tinerii profesori, se vor perfecționa cei vîrstnici.

Am vizitat pe rînd cabinetele și în toate am remarcat un cadru corespunzător intențiilor pe care și le-au propus organizatorii. Îndeobște, în fiecare cabinet există o **bibliotecă documentară** — alcătuită din manuale, metodici, reviste, cărți de specialitate românești și străine — **materiale didactice noi** — creații ale oamenilor școlii sau prototipuri produse de întreprinderea „Didactica" — și un **bogat material** metodic: programe, planuri de lecții, planuri calendaristice, bibliografii tematice, referate și comunicări susținute în colectivele de catedră etc. Evident, toate selecționate după criteriul valoric.

La cabinetul de **limba și literatura română,** de pildă, am răsfoit un interesant buletin de informare bibliografică — „Memento" — întocmit de colectivul cabinetului. Aici se găsesc, de asemenea albume, planșe, fotocopii după documente literare, hărți literare, precum și citeva expoziții itinerante închinate lui Eminescu, Creangă, Alecsandri etc. La cabinetul de **istorie și științe sociale** a fost amenajată o expoziție conținînd documente în fotocopii pentru toate capitolele de istorie a patriei. Și aici se editează un buletin metodic, intitulat „Caiete de istorie", la care colaborează un mare număr de profesori. În cabinetul de **biologie și geografie** îți atrag atenția bogăția și noutatea materialelor didactice confecționate în școli, fiecare constituind totodată și un model bun de multiplicat: albume tematice, diorame, machete, hărți realizate în diferite tehnici etc. Cabinetul de **limbi străine** posedă lucrări metodice, cursuri, dicționare, discuri și benzi de magnetofon pentru studiul limbilor engleză, franceză, germană italiană, rusă spaniolă.

La cabinetul de **psihologie și orientare școlară și profesională** am remarcat citeva monografii profesionale și rețeaua uceniciei la locul de muncă. Materiale interesante, de o deosebită utilitate pentru profesori pot fi văzute și la

În cabinetul de cultură tehnică sînt expuse materiale didactice confecționate de profesorii și elevii liceelor de specialitate

cabinetul metodic de matematică, la cele pentru **învățămîntul preșcolar,** pentru **școlile speciale și casele de copii,** pentru **cultura tehnică și liceele de specialitate.** Sînt în curs de amenajare cabinete de fizică, de chimie etc.

Informarea în specialitate, perfecționarea profesională

sînt, așa cum se știe, obiectivele principale ale unei casei a corpului didactic. La București, ele au fost transpuse în forme numeroase și variate. În toate cazurile conferințele, întîlnirile, dezbaterile etc. sînt organizate pe specialități. Citeva exemple vor fi concludente.

Profesorii de matematică au avut în ultimul timp mai multe întîlniri cu o serie de academicieni și oameni de știință care au făcut expuneri privind noutățile în domeniul matematicii: Miron Nicolescu („Introducere în topologie" și „Noțiunea generală de continuitate"), Octav Onicescu („Unele probleme noi în teoria probabilităților") etc. De asemenea, au fost organizate dezbateri privind predarea matematicii în clasele speciale.

De un deosebit interes s-a bucurat ciclul de conferințe prezentat în fața profesorilor de limbi străine, în cadrul căruia au luat cuvîntul profesori universitari de la catedrele de specialitate, printre care Leon Levițchi, Jean Lafont, Liuba Dudnicov, Gh. Guțu, Basilius Abager și alții.

Multe din manifestările organizate la Casa corpului didactic din București au caracterul unor dezbateri pe marginea problemelor de o deosebită actualitate în practica școlară. La o asemenea dezbatere, care a fost organizată de curînd cu profesorii de istorie, s-a vorbit despre verificarea cunoștințelor la concursul de admitere în liceu, la examentul de bacalaureat și la concursul de admitere în facultate. O altă temă de actualitate — orientarea școlară și profesională — a format obiectul unui simpozion la care au participat directorii și educatorii din casele de copii, precum și directorii și diriginții din școlile generale în care învață elevi cuprinși în casele de copii. Despre specificul orientării școlare și profesionale în aceste case și despre colaborarea lor cu școlile în vederea îndrumării elevilor spre viitoarea profesiune au vorbit conf. univ. Ioana Ionescu, prof. Olga Pop, directoarea Școlii generale nr. 5, Ileana Nicolae, educatoare la Casa de copii nr. 6 și Cristina Goga, directoarea Casei de copii nr. 2.

Lista acțiunilor organizate la Casa corpului didactic din București poate fi desigur mult lungită. De remarcat că în programul lunar de activitate care se difuzează în școli sînt cuprinse toate specialitățile și toate categoriile de personal didactic. Iar reușita acțiunilor rezidă, în cea mai mare parte în antrenarea unui mare număr de oameni din școli, în colaborarea strînsă cu societățile științifice, cu institutele de învățămînt superior și cu institutele de cercetări.

Citeva din acțiunile viitoare

ale Casei corpului didactic din București ne-au fost înfățișate de directorul acesteia, prof. **Dumitru Bădulescu:**

— În luna mai vom continua ciclurile de expuneri pe specialități menite să contribuie la informarea științifică și la perfecționarea profesională. O atenție deosebită va fi acordată discuțiilor și consultațiilor ce vor avea loc la toate cabinetele metodice pe specialități în legătură cu parcurgerea, recapitularea și sintetizarea materiei în ultimul trimestru al anului școlar. Pentru anumite acțiuni vom căuta forme organizatorice noi. Ne-am propus, de pildă, să extindem aria manifestărilor din afara casei sau a cabinetelor. Pe lîngă vizitele documentare, în luna aceasta vom inițiа și excursii de studii. Geografii — sub conducerea conf. univ. dr. P. Coteț — vor participa la un studiu de teren în împrejurimile municipiului București, pe Valea Argeșului și a Sabarului. Organizăm acțiuni în afara casei și în colaborare cu unele instituții. De exemplu, expunerea despre teatrul absurdului va avea loc la sala „C.I. Nottara" și va fi exemplificată cu piesa „Scaunele" de Eugen Ionescu.

La cinci luni după înființare, Casa corpului didactic din București ni s-a prezentat ca o instituție matură, capabilă să răspundă sarcinilor ce i-au fost încredințate, și care și-a cîștigat pe bună dreptate încrederea oamenilor școlii.

MIRCEA IONEȚ

La cabinetul de geografie, o consultație pentru confecționarea dioramelor și machetelor

Unul din modelele tridimensionale pentru studiul biologiei creat sub conducerea unui cercetător științific, de un colectiv de profesori de la Casa corpului didactic din București

Drum deschis talentelor incipiente

Gospodarii comunei Cincul, din județul Brașov, au fost insistent solicitați de localnici să găsească adăpost unei instituții fără precedent pe acele meleaguri. Inimoși, ei au descoperit un local îmbietor, scăldat în lumină, pe care au așezat cu satisfacție firma: „Casa pionierilor".

O casă a pionierilor în plus e un lucru firesc în zilele noastre, caracterizate prin ritmul ascendent al realizărilor în toate sectoarele. Dacă ne oprim totuși în aceste însemnări asupra casei din Cincul, o facem pentru ceea ce este deosebit și meritoriu în înființarea și funcționarea ei.

În comuna aceasta, aflată la marginea județului Brașov, sînt mai puțini copii decît cere baremul minim pentru înființarea unei case de pionieri cu lucrători salariați. Oameni cu inițiativă, cincenii au hotărît să înființeze o casă la care să se lucreze pe bază de voluntariat. Au pus sufletul în această acțiune îndeosebi directorul școlii, tovarășul Wilhelm Baltres, harnicul comandant al unității de pionieri, tovarășul Gheorghe Savu. Ei țineau mai ales ca pionierii să aibă la dispoziție cercuri unde să învețe frumoasele meșteșuguri locale, transmise prin tradiție de-a lungul a multe generații. De pildă, cooperativa constructorilor de mobilă „Înainte" are meșteri renumiți, care realizează produse foarte căutate pe piața externă. Se fac în comună și foarte frumoase lucrări de artizanat: cusături românești și săsești, covoare, împletituri. Tot Casa pionierilor putea să creeze cele mai bune condiții de lucru micilor naturaliști — dîndu-le posibilitatea să-și sporească mereu colecțiile — precum și tinerilor arheologi, care vor să continue într-un cadru organizat săpăturile începute într-o veche așezare dacică din împrejurimi. Cît despre activitatea artistică, era clar că, odată cu înființarea Casei pionierilor, și ea va lua un nou avînt. Peste 20 de elevi, de pildă, posedau acordeoane și așteptau doar bagheta unui dirijor spre a forma o orchestră.

După cum se vede, acest lăcaș al creației juvenile a izvorît cu necesitate din condițiile locale, răspunzînd dorințelor copiilor și cerințelor educative legate de folosirea rodnică a timpului liber. Lucrînd fără nici un salariat, dar în măsură să-și îndeplini onorabil sarcinile încă din prima zi, Casa pionierilor din Cincul poate intra în competiție cu multe instituții de același fel, dar care, spre deosebire de ea, au schemă de funcționi salariate.

La data constituirii, casa avea cercuri de aero și navomodelism, de construcții în lemn, de arheologie, de turism și meteorologie, ca și un cerc al „firului fermecat" (de cusături naționale.

De pe acum se proiectează și alte cercuri. Între frumoasele carpete și altițe atîrnate pe pereți, răsfață privirea citeva picturi în ulei, pe pînză și sticlă, aparținînd lui Nicolae Suciu, pictor localnic ce sprijină înclinațiile copiilor și care va fi conducătorul unui cerc de arte plastice. În parcul sportiv din preajma Casei pionierilor vor evolua în curînd membrii cercurilor sportive. În general Casa pionierilor din Cincul este deschisă tuturor posibilităților menite să dea aripi inventivității, abilității, spiritului creator al copiilor. „Căutătorii de comori" sînt pe urmele unor documente atestînd opera cronicarului Christian Lupinus, născut la Cincul în 1597 și ale ziaristului progresist Valeriu Braniște, care a văzut lumina zilei tot aici, la 1869.

În comuna Cincul — pe care am găsit-o zugrăvindu-și casele și gardurile, curățîndu-și ulițele și amenajîndu-și spațiile verzi — totul se face sub semnul hărniciei și al atitudinii creatoare. Urăm Casei pionierilor de aici — cea mai nouă casă a pionierilor din țară — mult succes în descoperirea și cultivarea talentelor copiilor și am dori ca exemplul ei să fie cît mai larg urmat.

PATIȚA SILVESTRU

Lista programelor pentru învățămîntul de cultură generală valabile în anul școlar 1970-1971

Școala generală de 10 ani — cl. I-X

Programa școlară pentru clasele I-II — 1969; programa școlară pentru clasa a III-a și gramatica pentru clasa a II-a — 1970; programa școlară pentru clasa a IV-a — 1967; istorie, cl. a IV-a — 1969; geografie, cl. a IV-a — 1969; caligrafie, cl. a IV-a — 1965; limba română, cl. V, VII, VIII — 1967; îndrumări cu privire la organizarea și conținutul orelor de compuneri la cl. a V-a, valabile și la cl. a V-a — școli cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare — cu excepția școlilor cu predarea în limba maghiară — 1970; limba română, cl. a VI-a — 1969; limba română, cl. IX-X — 1970; îndrumări cu privire la organizarea și conținutul orelor de compuneri și exerciții cu aplicații gramaticale, cl. IX-X — 1970; limba engleză, cl. a V-a — 1969; limba engleză, cl. a VI-a, 1970; limba engleză, cl. VII-VIII — 1966; limba engleză, cl. IX-X — 1970; limba franceză, cl. a V-a, — 1969; limba franceză, cl. a VI-a — 1970; limba franceză, cl. VII-VIII — 1966; limba franceză, cl. IX-X — 1970; limba germană, cl. V, VI, VII — 1969; limba germană, cl. a VIII-a — 1970; limba rusă, cl. a V-a — 1969; limba rusă, cl. a VI-a — 1970; limba rusă, cl. a VII-VIII — 1966; limba rusă, cl. IX-X — 1970; istorie, cl. V-VIII — 1969; educație cetățenească, cl. a VIII-a — 1968; cunoștințe social-politice, cl. IX-X 1970; matematică, cl. V-VIII — 1967; matematică, cl. IX-X 1970; fizică, cl. VI-VIII — 1967; fizică, cl. IX-X — 1970; chimie cl. VII-VIII — 1967; chimie, cl. IX-X — 1970; cunoștințe despre natură, cl. a V-a — 1970; științe biologice, cl. VI, VII, VIII — 1969; biologie, cl. a IX-a, igienă și puericultură, cl. a X-a — 1970; geografie, cl. a V-a 1970; geografie, cl. VI, VII, VIII — 1969; agricultură, cl. a V-a — 1970; agricultură, cl. a VI-a, VII, VIII — 1969; agricultură, cl. IX-X — 1970; lucrări practice, cl. V-VIII, 1970; lucrări practice, cl. IX-X — 1970; cercul de activități gospodărești (fete — sate), cl. V-VIII — 1969; electrotehnică, cl. IX-X — 1970; desen, cl. V-VIII — 1969; desen tehnic, cl. IX-X — 1970; muzică, cl. V-VIII — 1967; muzică, cl. IX-X — 1970; educație fizică, cl. V-VIII — 1965; educație fizică, cl. IX-X — 1970. limba cehă, cl. a II-a — 1969; limba cehă, cl. a III-a — 1970; limba cehă, cl. a IV-a 1965; limba slovacă, cl. a I — 1968; limba slovacă, cl. a II-a — 1969; limba slovacă, cl. a III-a 1970; limba slovacă, cl. a IV-a 1965, limba slovacă, cl. V—VIII — 1967; limba slovacă, cl. a IX-a — 1969; limba slovacă, cl. a X-a — 1970; limba polonă ca obiect de studiu, cl. I-II — 1969; limba polonă ca obiect de studiu, cl. III-IV — 1965; limba greacă, cl. I — 1968; limba greacă, cl. a II-a — 1969; limba greacă, cl. a III-a — 1970; limba greacă, cl. IV—VIII — 1965; instrucțiuni pentru predarea limbii bulgare ca obiect de studiu, cl. I — 1968; limba bulgară ca obiect de studiu, cl. a II-a, — 1969; limba bulgară ca obiect de studiu, cl. a III-a — 1970; limba bulgară ca obiect de studiu, cl. a IV-a — 1965; instrucțiuni pentru predarea limbii bulgare la cl. V—VI — 1967; instrucțiuni pentru predarea limbii bulgare la cl. VII — VIII — 1968.

La celelalte obiecte și clase, se vor folosi programele de la școala generală de 10 ani cu limba de predare română.

Liceul de cultură generală — clasele IX—XII (curs de zi, învățămîntul seral și fără frecvență)

Limba și literatura română, cl. a IX-a — 1968; literatura română, cl. X-XII — 1969; istoria literaturii universale cl. a XI-a — umanistă — 1967; limba engleză, cl. IX-XII — 1969; limba engleză, cl. a XI-a — 1970; limba franceză, cl. IX-XII — 1969; limba franceză, cl. a XI-a — 1970; limba germană, cl. IX—XII — 1969; limba rusă, cl. IX-XII — 1969 și limba rusă, cl. XI-XII — 1970; limba latină, cl. IX-XII — 1969; istorie, cl. IX-XII — 1969; economie politică, cl. a XI-a — 1969; filozofie și socialism științific, cl. a XII-a — 1969; psihologie și logică, cl. a XII-a — 1969; matematică, cl. IX—XII — 1969; fizică, cl. IX-XII — 1969; chimie, cl. IX, X, XII — 1969; chimie, cl. a XI-a — 1970; științe biologice cl. IX-XII — 1969; geografie, cl. IX, X și XII — 1970; desen, cl. a IX-a — 1965; desen, cl. a X-a — 1966; muzică, cl. IX—X — 1967; educație fizică, cl. a IX-a — 1965; educație fizică, cl. a X-a 1966; educație fizică, cl. a XI-a — 1967; educație fizică, cl. a XII-a — 1969.

Școala generală de 10 ani cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare — cl. I—X

Limba română, cl. I — 1968; limba română, cl. a II-a — 1969; limba română, cl. a III-a — 1970; limba română, cl. a IV-a — 1967; limba română, cl. V-VI — 1968; limba maghiară, cl. I — 1968; limba maghiară, cl. a II-a — 1969; limba maghiară, cl. a III-a — 1970; limba maghiară, cl. a IV-a 1967; limba maghiară, cl. a V-a — 1969; îndrumări cu privire la organizarea și conținutul orelor de compuneri la clasa a V-a cu predarea în limba maghiară — 1970; limba maghiară, cl. a VI-a — 1970; limba maghiară, cl. VII-VIII — 1967; limba maghiară, cl. IX-X — 1970; limba maghiară — îndrumări pentru îmbunătățirea exprimării elevilor, cl. IX-X — 1969; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii maghiare în școli generale și licee de cultură generală cu limba de predare română — 1966; limba germană, cl. I — 1968; limba germană, cl. a II-a — 1969; limba germană, cl. a III-a — 1970; limba germană, cl. a IV-a 1967; limba germană cl. a V-a și VIII — 1969; limba germană, cl. VI-VII — 1967; limba germană, cl. a IX-a — 1969; limba germană, cl. a X-a — 1970; limba germană — îndrumări cu privire la organizarea și conținutul orelor de compuneri și exerciții cu aplicații gramaticale, cl. IX-X — 1969; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii germane ca limbă maternă, în școala generală cu limba de predare română — 1966; limba ucraineană, cl. I — 1968; limba ucraineană, cl. a II-a 1969; limba ucraineană, cl. a III-a — 1970; limba ucraineană cl. a IV-a 1965; limba ucraineană, cl. V-VI — 1967; limba ucraineană, cl. VII-VIII — 1970; limba ucraineană, cl. a IX-a — 1969; limba ucraineană, cl. a X-a — 1970; limba ucraineană ca obiect de studiu, cl. IV-VI — 1965; limba sîrbo-croată, cl. I — 1968; limba sîrbo-croată, cl. a II-a — 1969; limba sîrbo-croată, cl. a III-a, 1970; limba sîrbo-croată, cl. a IV-a 1965; limba sîrbo-croată, cl. V-VIII — 1967; limba sîrbo-croată, cl. IX-X — 1970; limba cehă, cl. I — 1968;

Liceul de cultură generală cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare — clasele IX—XII (curs de zi, învățămîntul seral și fără frecvență)

Limba și literatura română, cl. a IX-a — 1968; limba și literatura maghiară, cl. IX-X — 1966; literatura maghiară, cl. a XI-a — 1967; literatura maghiară, cl. a XII-a — 1969; limba și literatura germană, cl. IX-XI — 1967; literatura germană, cl. a XII-a — 1969; limba și literatura ucraineană, cl. IX—X — 1966; literatura ucraineană, cl. a XI-a — 1967; literatura ucraineană, cl. a XII-a — 1969; limba și literatura sîrbă, cl. IX-X — 1966; literatura sîrbă, cl. a XI-a — 1967; literatura sîrbă, cl. a XII-a — 1969; limba și literatura slovacă, cl. IX-X — 1966; literatura slovacă, cl. a XI-a — 1967; literatura slovacă, cl. a XII-a — 1969; limba și literatura greacă, cl. IX-XII — 1969; limba latină pentru școlile cu limba de predare maghiară, cl. a IX-a — 1965; limba latină pentru școlile cu limba de predare germană, cl. a IX-a — 1967.

La celelalte obiecte și clase se vor folosi programele de la liceul de cultură generală cu limba de predare română.

Clase speciale

Limba engleză, cl. I — 1969; limba engleză, cl. II-VII — 1970; limba franceză, cl. I — 1969; limba franceză, cl. II-VII — 1970; limba germană, cl. I — 1969; limba germană, cl. II-V — 1970; limba rusă, cl. I — 1969; limba rusă, cl. II-VII — 1970; limba italiană, cl. I — 1969; limba italiană cl. II-IV — 1970; limba italiană, cl. IX-XI — 1969; limba italiană, cl. a XII-a — 1970; limba spaniolă, cl. I — 1969; limba spaniolă, cl. II-IV — 1970; limba spaniolă, cl. IX-XI — 1969; limba spaniolă, cl. a XII-a — 1970; matematica, cl. X-XI — 1969; fizica, cl. X-XI — 1969.

Secții clasice

Limba latină, cl. IX-XI — 1969, limba latină, cl. a XII-a — 1970; limba elenă, cl. a XI-a — 1969; limba elenă, cl. a XII-a — 1970.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Ce teme se vor discuta la Consfătuirile cadrelor didactice

La consfătuirile cadrelor didactice din toamna anului 1970 se vor dezbate următoarele teme:

1. Rolul învățămîntului de cultură generală în educația moral-cetățenească și pregătirea tineretului școlar pentru muncă.

2. Orientarea școlară și profesională a elevilor din învățămîntul de cultură generală.

Cadrele didactice sînt rugate să se pregătească în vederea participării active la dezbaterea acestor teme.

Examenul de definitivare în învățămînt

Examenul de definitivare în învățămînt se va desfășura în perioada 25—31 august 1970 pe baza programelor aprobate de Ministerul Învățămîntului pentru anul școlar 1968—1969 și difuzate prin institutele interjudețene de perfecționare a cadrelor didactice.

În conformitate cu prevederile art. 83 din Statutul personalului didactic, examenul pentru definitivarea în învățămînt constă din probe scrise și orale la următoarele discipline:

— Pentru educatoare: limba și literatura română sau limba și literatura maternă (scris și oral); probleme de psihologia copilului preșcolar și pedagogie preșcolară (oral). Proba de psihologia copilului preșcolar și pedagogie preșcolară se va susține pe baza programei de studiu individual pentru educatoare, aprobată de Ministerul Învățămîntului cu nr. 109894/1969, capitolul „Pedagogia preșcolară".

— Pentru învățători: limba și literatura română sau limba și literatura maternă (scris); aritmetică; probleme de psihologia copilului și pedagogie școlară (oral): socialism științific (oral). La proba de aritmetică, examinarea învățătorilor se va face pe baza programei de studiu individual, aprobată de Ministerul Învățămîntului cu nr. 110.556/1968, capitolul „Aritmetică", iar proba de psihologia copilului și pedagogie școlară se va desfășura pe baza aceleiași programe, capitolul „Pedagogie".

Învățătorii și educatoarele de la unitățile școlare cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare vor susține și o probă orală la limba și literatura română.

— Pentru profesori: obiectul de specialitate (scris și oral); probleme de psihologia copilului și pedagogie școlară (oral); socialism științific (oral). Proba de psihologia copilului și pedagogie școlară se va desfășura pe baza programei de pedagogie pentru studiul individual al profesorilor de toate specialitățile, ediția 1968, 1969.

La proba de socialism științific, candidații vor fi examinați din Documentele Congresului al X-lea al P.C.R., precum și din documentele de partid și de stat apărute ulterior.

În perioada 1 iulie — 15 iulie a.c., Institutul central de perfecționare a personalului didactic și filialele sale vor organiza, pentru candidații înscriși la examenul de definitivare în învățămînt, consultații individuale și colective.

Cadrele didactice înscrise la examenul de definitivare pot solicita consultații individuale Institutului central de perfecționare și filialelor sale și în afara acestei perioade.

Precizări la Catalogul manualelor valabile pe anul școlar 1970-1971

Manualul de istorie, clasa a VII-a, pentru școlile cu limbile de predare română, maghiară, germană, ucraineană, sîrbă și slovacă, prevăzut în Catalogul manualelor valabile pe anul școlar 1970/1971 la categoria manualelor netransmisibile, trece la cele transmisibile. În consecință, **conducerile de școli vor comanda la acest titlu numai diferența stabilită în Instrucțiunile de difuzare a manualelor școlare,** urmînd ca restul necesarului să se asigure prin transmisibilitate. **La acest titlu rămîn valabile ediția 1966, 1967, 1968, 1969.**

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

CRITERIU ESENȚIAL DE APRECIERE A MUNCII DIRIGINTELUI

VALOAREA REZULTATELOR PRACTICE

Dincolo de problemele de fond vizate pe parcursul dezbaterii găzduite de „Gazeta Învățământului" în legătură cu activitatea profesorului diriginte, s-au adus în prim plan și numeroase aspecte concrete ridicate de practica muncii educative. În mod frecvent și cu mai multă insistență s-au abordat aspectele privitoare la necesitatea și caracterul planificării muncii dirigintelui, la specificul muncii dirigintelui în raport cu vîrsta elevilor, la relațiile dirigenției cu celelalte forme de activitate instructiv-educativă în special cu lecția la criteriile de apreciere a valorii muncii dirigintelui și la modalitățile de pregătire și de perfecționare a cadrelor didactice chemate să desfășoare activitatea de dirigenție.

Unii s-au întrebat dacă activitatea educativă a dirigintelui trebuie să fie planificată — și în caz că răspunsul este afirmativ — ce se întîmplă atunci cînd apar elemente noi în viața clasei sau a școlii. Întrebarea este, după părerea noastră, cel puțin superfluă. Credem că nu e necesar să insistăm asupra faptului că domeniul particular al acțiunii educaționale nu se poate sustrage realității noastre sociale, în ale cărei domenii, după cum se știe, planificarea se impune cu putere de lege. Ba dimpotrivă, avînd în vedere complexitatea fenomenului educațional, caracterul conștient al întregii munci educative, finalitățile pe care ea le vizează, socotim că fără o atitudine prospectivă, fără elaborarea clară și precisă a unor direcții și obiective de activitate, a mijloacelor și căilor de urmat pentru realizarea obiectivelor propuse, rezultate de valoare vor fi greu de obținut. Sigur însă că planificarea în educație în general, planificarea muncii educative la nivelul unei clase în special, prezintă o serie de particularități în raport cu planificarea din alte sectoare de activitate socială : excluzînd rigiditatea, ea cere o adecvare permanentă la situațiile și nevoile concrete, la particularitățile colectivului clasei și trebuie privită în perspectiva unui proces de lungă durată, în care continuitatea, gradarea și corelarea acțiunilor, ca și coordonarea metodelor și mijloacelor să se organizeze într-un sistem de înalt randament. În aceste condiții este evident că planificarea muncii de dirigenție poate fi modificată ca urmare a apariției unor fenomene noi, a unor trebuințe nepreväzute în viața clasei. Ceea ce trebuie înțeles cu toată claritatea și aplicat ca atare în practică este caracterul operațional, funcțional, al planificării în educație, elasticitatea rațională și eficiența acesteia. În tot acest proces important e fondul problemei, nu formele, tiparele în cadrul cărora ea este soluționată. Sintetic, atitudinea față de această latură importantă a muncii de dirigenție ar putea fi exprimată astfel : planificare atentă, dar nu rigidă a muncii.

În mod deosebit îi interesează pe diriginți, după cum se pare, prin ce se diferențiază ora de dirigenție de lecții, dacă poate exista — și dacă este folositoare — o tipologie a orelor de dirigenție, dacă orele deschise de dirigenție sînt justificate, dacă aceste ore trebuie considerate drept centrul de greutate al muncii dirigintelui etc. Factorii care determină nelămuriri în toate aceste probleme sînt multipli și ei au fost dezvăluiți nu o dată : caracterul complex al dirigenției, existența unui mare număr de puncte de vedere exprimate în legătură cu ea, fiecare cu pretenția de a indica adevărata linie de conduită în materie, dificultatea elaborării unor criterii unitare de apreciere a muncii desfășurate în acest cadru, de unde marea diversitate și caracterul subiectiv al aprecierilor ș.a. Dincolo de toate acestea, s-au impus totuși cîteva elemente fundamentale referitoare la caracterul, locul rolul și funcțiile orei de dirigenție. Iată-le.

Ora de dirigenție constituie o formă organizată și sistematică de activitate colectivă a dirigintelui cu clasa de elevi, pe care el o poate folosi pentru cunoașterea, dezbaterea și soluționarea principalelor probleme comune pe care le ridică viața și activitatea clasei. Tematica și conținutul orelor de dirigenție se stabilesc **de către diriginte**, în mod diferențiat în funcție de vîrsta elevilor, de particularitățile clasei, de condițiile școlii în care lucrează, de etapele anului școlar și de obiectivele pe care dirigintele le urmărește în activitatea sa. Din acest punct de vedere, e clar că ora de dirigenție **este** și **trebuie** să fie la dispoziția dirigintelui, **lui** incumbîndu-i răspunderea pentru modul și eficiența cu care o valorifică.

Prin caracterul ei ora de dirigenție se diferențiază de lecția propriu-zisă prin aceea că este o oră **educativă**, ceea ce reclamă conceperea, organizarea și desfășurarea ei în concordanță strînsă cu principiile și metodele educației, nu cu principiile și metodele de învățămînt, cum de obicei se întîmplă în prezent în activitatea diriginților. (În treacăt fie spus, aceasta este, din cîte ne dăm seama, una din cauzele reale care pun prea adesea sub semnul întrebării reușita și valoarea orelor de dirigenție). Tocmai de aceea dacă teoretic o tipologie a orelor de dirigenție este posibilă, practic, orice încercare în această direcție ni se pare neactuală, iar o încercare prin analogie cu tipologia lecțiilor din didactică este de la început sortită eșecului. Este însă incontestabil că diversitatea obiectivelor, a sarcinilor și a problemelor de ordin educativ pe care le ridică o clasă, un grup de elevi și fiecare elev în parte presupune o mare varietate de ore de dirigenție, ca și o mare diversitate a modalităților de desfășurare a lor. Din acest punct de vedere este indicat ca nici o posibilitate și nici o formă de organizare posibilă să nu fie respinsă apriori. Esențial este în ce măsură formele adoptate convin particularităților clasei, nivelului la care a ajuns colectivul școlar pe calea formării și dezvoltării lui. Prin această prismă, nici ideea orelor deschise de dirigenție nu poate fi respinsă de plano. Ceea ce trebuie să respingem însă cu toată hotărîrea este practica artificioasă și formală a regizării orelor de dirigenție „deschise", act antieducativ prin esența sa.

Ora de dirigenție nu este și nu poate să fie considerată singura cale prin intermediul căreia se poate îndeplini ansamblul complex de sarcini educative. Nu numai profesorii clasei, dar și diriginte însuși dispune și de alte mijloace și forme de influențare educativă : mobilizarea și îndrumarea elevilor în vederea participării lor la concursurile școlare, la simpozioane, sesiuni ale cercurilor etc. ; stimularea lor pentru a elabora și edita reviste și alte publicații școlare ; organizarea unor acțiuni de muncă voluntar-patriotică, a unor excursii, a unor manifestări cultural-artistice, științifice și sportive ; participarea la unele activități ale elevilor în timpul lor liber, la acțiunile recreativ-distractive etc.

În discuția la care ne referim au fost puse și unele întrebări privind specificul contribuției dirigintelui la acțiunea de orientare școlară și profesională a elevilor în raport cu sarcinile psihologului școlar. În problema aceasta, care există numai în cazul școlilor încadrate cu psihologi școlari, esențial este să se realizeze o colaborare fructuoasă. Relațiile între diriginte și psihologul școlar nu sînt și nici nu trebuie să fie de subordonare, de suprapunere sau de paralelism. Dirigintele este chemat să fie prezent în toate laturile și etapele acțiunii de orientare, sprijinind pe psihologul școlar și, la rîndul său, cerînd și folosind sprijinul pe care i-l poate da acesta. În școlile în care nu funcționează psihologi sarcinile acțiunii de orientare școlară și profesională revin, în principal, profesorului diriginte.

În privința sprijinului de care diriginții au atîta nevoie în activitatea lor considerăm că, pe fondul general al măsurilor luate pînă acum și al celor ce vor fi luate în viitor pentru îmbunătățirea sistemului de pregătire și de perfecționare în vederea îndeplinirii funcției de diriginte, un loc deosebit ar trebui să-l ocupe literatura de specialitate. Unii au propus, în cadrul discuției, să se elaboreze un manual al dirigintelui. Cerința aceasta ni se pare foarte pretențioasă și dificil de satisfăcut. Riscantă este și o programă amănunțită, pe clase sau cicluri de clase, ea fiind în contradicție cu însăși natura și caracterul concret extrem de diversificat al muncii de educație. Se știe doar că în această muncă nu sînt recomandabile rețete sau scheme cu valabilitate generală. Ceea ce credem că este potrivit, util și posibil de realizat este elaborarea unor studii teoretico-metodologice în sprijinul muncii de dirigenție, precum și a unor culegeri care să valorifice experiența celor mai buni diriginți, arătînd direct și amănunțit cum au fost realizate unele sau altele din obiectivele și sarcinile dirigenției în școli și clase cu condiții diferite și servind astfel drept puncte de referință și izvor de inspirație.

Departe de noi gîndul de a fi cuprins multitudinea de probleme pe care le pune dirigenția. Activitate creatoare prin excelență — ca și întreaga muncă de educator, de altfel — ea nu poate fi îngrădită prin limite rigide. E adevărat, sprijinul ce i se poate aduce din afară este necesar și important. Dar cel mai important este efortul propriu, criteriul esențial de apreciere a muncii dirigintelui fiind acela al valorii rezultatelor practice pe care le obține în formarea și cultivarea personalității elevilor săi.

Lector univ. ȘTEFAN COSTEA
director general adjunct
în Ministerul Învățămîntului

Cu publicarea acestui al doilea articol, prin care se dă răspuns la problemele ridicate de diriginți în coloanele gazetei noastre, considerăm încheiată dezbaterea începută la 13 februarie a.c.

Redacția apreciază însă că în rezolvarea problemelor activității diriginților acesta este doar un moment și își exprimă convingerea că pînă la deschiderea viitorului an școlar Ministerul Învățămîntului — care, după cum știm, are aceste preocupări — va aduce clarificările așteptate pe bună dreptate de școli.

Membrii cercului de turism al Casei pionierilor din Timișoara se pregătesc pentru o nouă „expediție"

De ce n-am scris obișnuita frază finală...

Săptămîna trecută, comisia profesională a Sindicatului învățămînt din sectorul V al municipiului București a organizat, în colaborare cu inspectoratul școlar, o întîlnire a diriginților claselor a VIII-a și a XII-a avînd ca temă orientarea școlară și profesională. Dintru început trebuie să subliniem preocuparea sindicatului pentru perfecționarea activității didactico-educative a cadrelor didactice și faptul că s-a orientat spre probleme de mare actualitate în această etapă a anului școlar. Pentru a da un conținut mai bogat întîlnirii și a crea o bază de discuție, organizatorii au prezentat un referat și apoi au dat cuvîntul unor cunoscuți cercetători în domeniul pedagogiei, precum și unui consilier școlar pentru orientarea școlară și profesională.

În mod obișnuit am încheia această informație cu fraza : „Întîlnirea a stîrnit un viu interes în rîndul celor prezenți, multe din cele discutate urmînd să se repercuteze în activitatea concretă a fiecărui diriginte". Dar nu vom încheia așa. Pentru că, după cîte am observat, asistînd la lucrări, și discutînd cu unii dintre participanți, se pare că întîlnirea și-a atins numai parțial scopul.

De ce ? Din multe motive : programarea la o oră prea tîrzie, durata excesiv de lungă, dezinteresul unor participanți și, mai ales, modul general de abordare a temei propuse spre dezbatere. Minute în șir s-a vorbit numai despre lucruri cunoscute și arhicunoscute — principiile orientării școlare și profesionale, sarcinile — mari, multe și importante — ale dirigintelui, etapele procesului de cunoaștere a elevului etc.

De la început era evident, că nu se poate vorbi despre tot. Și atunci, despre ce trebuia vorbit ? Toată lumea și-a închipuit că o asemenea întîlnire, cu participanți aleși anume *dintre diriginții claselor a VIII-a și a XII-a, programată într-o* anume etapă *a anului școlar va dezbate cîteva probleme specifice, va încerca să sugereze unele soluții pentru problemele dificile care se ridică în clasele terminale în momentul cînd trebuie să se cristalizeze opțiunile. De fapt, la întîlnire s-a vorbit mult despre ce ar fi fost bine să fi fost făcut și mai puțin despre ce este de întreprins de aici înainte, în puținul timp rămas pînă la momentul în care viitorii absolvenți vor păși în viață.*

Îndelungata muncă de orientare școlară și profesională cere în etapa sa finală o metodologie aparte. Abordînd problemele într-un mod cît mai apropiat de preocupările cotidiene ale diriginților, întîlnirea ar fi suscitat, credem, un interes real în rîndul celor prezenți, ar fi fost — într-un cuvînt — eficientă.

Al. I. V.

Moment de nouă geneză în dezvoltarea poporului român

Timpul îmbogățește și adîncește semnificația faptelor istorice. E vorba de marile fapte și evenimente din viața fiecărui popor, cărora vremea nu le șterge, ci le sporește aureola. Un asemenea mare eveniment este proclamarea și cucerirea independenței naționale în 1877—1878, de la care se împlinesc în aceste zile nouăzeci și trei de ani.

Spre independență a năzuit poporul român de la zămislirea lui. Legenda ni-l înfățișează pe Gelu românul, luptător pe Someș pentru libertatea acestor plaiuri. La independență au gîndit și Basarab I cînd a rezistat la Posada, și Ștefan cel Mare cînd a înfruntat dușmanul la Vaslui sau la Războieni. Cînd și spada îndrăznețului Mihai a căzut, lupta pentru independență s-a concentrat în arena culturii. Cu mare grijă, cu fierbinte dragoste au arătat lumii întregi cronicarii origina și vrednicia poporului român, idealurile lui de unitate, de cultură, de progres, de omenie. Cînd mitropolitii Dosoftei sau Ștefan, cînd cărturari ca Stolnicul Cantacuzino sau Dimitrie Cantemir, Gheorghe Șincai sau Aaron Florian scriau, de sîrg, operele lor, puneau cîte o cărămidă trainică la edificiul conștiinței naționale și al luptei tot mai organizate și mai dîrze pentru păstrarea ființei proprii, pentru unitatea statului, pentru cucerirea independenței. Dacă analizăm, de pildă, interesul pentru istorie din veacul al XVII-lea încoace, tragem concluzia că aici, în faptele și eroii din trecut, căutau cărturarii modele în lupta pentru libertate, pentru unitate, pentru independența mult rîvnită, pentru marile nădejdi de viitor. În 1848, cînd revoluționarii și poporul puneau problema Unirii și în 1859, cînd o înfăptuiau, românii făceau de fapt importanți pași întru cucerirea independenței. Demnitatea cu care s-a înfățișat, în 1861, Alexandru Ioan Cuza înaintea sultanului, iscusința cu care a izbutit să obțină recunoașterea Unirii, diplomația cu care a cucerit bunăvoința puterilor garante, toate au constituit scara cu zeci de trepte spre dobîndirea independenței. „Unirea este împlinită, naționalitatea română este întemeiată. Acest fapt, dorit de generațiile trecute, chemat cu căldură de noi, a fost recunoscut de Înalta Poartă și de Puterile garante... Alesul vostru vă dă azi o singură *Românie !*" — scria, fericit și entuziasmat, Cuza Vodă. Atunci cînd armatele Țării Românești și Moldovei s-au unificat, schimbîndu-și drapelele, atunci cînd s-a instruit pleiada de ofițeri care, peste zece ani, avea să conducă oștirea română la Plevna, Rahova sau Smîrdan, am mai urcat iarăși cîteva trepte spre marele ideal — independența.

În 1877, problema orientală a constituit un bun prilej de afirmare a poporului român pe scena istoriei europene. El a stăruit cu energie să pecetluiască pe cîmpul de luptă independența proclamată la 9 mai 1877, și-a dat obolul de sînge și de eroism ca să dovedească lumii că era vrednic urmaș al lui Mircea, Ștefan și Mihai, nume de circulație europeană în vremea lor, numele unor neînfricați luptători pentru libertate.

Mulți, prea mulți poate ne-au privit atunci cu neîncredere, cu scepticism. Un ministru austro-ungar, de pildă, era convins că oastea română, o biată oaste improvizată, va fi ușor zdrobită pe cîmpul de luptă. Dar chiar a doua zi după luptele de la Grivița surpriza, uimirea și admirația au luat locul scepticismului din cabinetele ministeriale și din presă. „Nu mă sfiesc a susține — scria un colonel, corespondent de presă din străinătate — că soldatul român, prin sobrietatea sa, inteligența naturală, disciplina și dorința de a binemerita de la șefi este unul dintre cei dintîi printre soldații armatelor țărilor civilizate". Iar într-un ziar vienez, corespondentul de război scria : „Trebuie să declar aici cu francheță că am rămas cu totul surprins de atîta curaj, eroism și abnegație, virtuți demne de trupe îmbătrînite în bătălii, dar care pentru o armată tînără și neexperimentată încă, așa cum este armata română, nu-și pot găsi explicația decît în moștenirea ce i-a rămas din timpii homerici ai străbunilor săi". După victoriile de la Plevna, Rahova, Smîrdan, opinia publică europeană constata că ne merităm cu prisosință independența. Un ministru italian declara, în acele zile, unui român : „Acum ați arătat că sînteți o națiune politică dibace, înțeleaptă și totdeauna entuziastă și viteză".

Proclamarea independenței și războiul pentru consolidarea ei au stîrnit mare entuziasm în inima tuturor popoarelor subjugate : bulgari, sîrbi, cehi, polonezi. Au stîrnit mare entuziasm și în Transilvania. Românii, chiar și cei săraci, au colectat valoroase daruri pentru soldați. Numeroși bărbați au trecut munții, înrolîndu-se voluntar în armata României independente.

Iar dacă azi edificăm construcția socialistă, datorăm acest fapt, desigur, și independenței cîștigate acum nouăzeci și trei de ani — moment de concluzie istorică și moment de nouă geneză în dezvoltarea poporului român.

DUMITRU ALMAȘ

Statuia Independenței din centrul orașului Rîmnicu Vîlcea

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Plenara extraordinară a Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură

care să mobilizeze personalul didactic în desfășurarea unei munci susținute de educare comunistă a tineretului școlar, de formare a profilului etico-cetățenesc al elevilor și de înarmare a lor cu concepția materialist-dialectică despre natură și societate. Totodată se dau indicații în vederea colaborării mai strînse cu organizațiile de tineret, cu familiile, cu instituțiile culturale ale sindicatelor și ale comitetelor pentru cultură și artă, pentru organizarea în chip plăcut și util a timpului liber al elevilor.

Planul prevede ca la faza județeană a simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului" să se dezbată, în ședințele plenare și pe secții, problemele muncii educative, în scopul generalizării experienței pozitive și al înlăturării unor carențe ce mai persistă în acest domeniu de activitate. Se prevede de asemenea ca în adunările trimestriale ale grupelor sindicale din școli să se discute de fiecare dată și aspecte privind participarea cadrelor didactice la munca educativă în rîndul tineretului școlar, punîndu-se accent pe modernizarea metodelor folosite în activitatea educativă în funcție de exigențele contemporaneității.

Pentru petrecerea timpului liber al elevilor în mod plăcut și util — se arată în planul de măsuri — sindicatele din învățămînt vor mobiliza cadrele didactice să însoțească elevii în acțiunile organizate la casele de cultură, la cluburi și la căminele culturale. În același timp, comitetele sindicatelor din învățămînt vor intensifica legăturile cu instituțiile culturale ale sindicatelor în cadrul cărora funcționează cinecluburi, cenacluri literare și le vor sprijini în realizarea unor filme de scurt metraj pe teme ale muncii educative în sprijinul școlii și familiei. Sindicatele din învățămînt vor conlucra totodată cu sindicatele din instituțiile de spectacole și concerte, cu cele din cinematografie și vor iniția înființarea unor cercuri de „prieteni ai teatrului" și „prieteni ai filmului".

În colaborare cu organizațiile U.T.C. și de pionieri organele și organizațiile sindicale din învățămînt vor sprijini acțiunile de muncă patriotică ale elevilor în campaniile agricole pe șantierele de construcții și pe șantierele naționale ale tineretului, amenajările de parcuri, împăduriri, colectarea de plante medicinale etc.

Sub îndrumarea și cu sprijinul organelor teritoriale ale sindicatelor, comitetele sindicatelor din învățămînt vor ține o legătură sistematică și permanentă cu sindicatele din întreprinderi și instituții pentru organizarea de lectorate pedagogice și întîlniri ale cadrelor didactice cu părinții elevilor, cu care prilej îi vor informa despre comportarea copiilor în școală și în societate și îi vor îndruma în direcția sporirii contribuției lor la educarea prin muncă și pentru muncă, la respectarea regulilor școlare și de conviețuire socială, la păstrarea și îngrijirea avutului obștesc. De asemenea, birourile grupelor sindicale vor sprijini conducerile școlilor la organizarea cu regularitate a unor ședințe cu părinții în care să se dezbată problemele majore ale muncii educative.

În întreaga lor activitate, organele și organizațiile sindicale din învățămînt vor veghea ca toți învățătorii și profesorii, prin ținuta lor vestimentară și prin întreaga lor comportare în școală și în afară de școală, să constituie exemple demne de urmat pentru elevi.

Reflecții despre programe și calitatea pregătirii

mai puțin de **modern** și mai mult de **modă.** Am spus și cu alte ocazii că în programele actuale se pune în prea mare măsură accentul pe caracterul spectaculos al unor aplicații în detrimentul adîncirii principiilor fundamentale. Va cîștiga oare ceva pregătirea tinerilor dacă le vom vorbi pur și simplu despre vehiculele cu pernă de aer ? Prea puțin. În schimb va cîștiga enorm dacă ei vor cunoaște aprofundat legile presiunii, descoperite încă de Pascal, pe care se bazează atît aceste vehicule, cît și principiile construcției clădirilor foarte înalte și ale altor realizări ale tehnicii moderne. Sau alt exemplu : li se prezintă elevilor laserul, dar li se explică insuficient faptul că acesta, cu multitudinea lui de variante — lasere cu gaze, cu rubin, chimice — nu este decît o aplicație a cuantelor lui Planck, a emisiei stimulate descoperite de Einstein încă în 1917, precum și a unor studii fundamentale făcute mai tîrziu de către fizicieni sovietici și americani. Numai înțelegerea descoperirilor și aplicațiilor tehnice ca fapte particulare ale unor principii și legi fundamentale poate determina perfecționarea efectivă a studiului fizicii, ridicarea lui la nivelul cerințelor contemporaneității, căci știința poate fi stăpînită numai prin intermediul principiilor fundamentale.

— Cunoscînd, după Olimpiada națională, nivelul pregătirii elevilor, ce perspective credeți că se deschid în fața reprezentanților noștri la olimpiadele internaționale de fizică și de chimie care urmează să se desfășoare în vara acestui an ?

— Dacă ar fi să judecăm după primii clasați, perspectivele sînt destul de bune. Ei au dovedit cunoștințe ce depășesc mult limitele programelor, bazîndu-se pe lectura aprofundată a unor lucrări științifice de specialitate.

Acești primi clasați sînt, la chimie, **Maria Bantaș,** de la Liceul „Spiru Haret" din București, **Anca Lazăr,** de la Liceul „N. Bălcescu" din București, **Dumitru Fătulescu,** de la Liceul „B .P. Hașdeu" din Buzău, **Ștefan Szedkacsek,** de la Liceul „Papiu Ilarian" din Tg. Mureș, **Marcel Vlad,** de la Liceul „Gh. Șincai" din Baia Mare și **Ioan Mercurean** de la Liceul „Gh. Lazăr" din Sibiu — iar la fizică **Nadejda Protopopov** de la Liceul „N. Bălcescu" din București, **Alexandru Dincă,** de la Liceul nr. 3 din Constanța, **Teodor Dumitrescu,** și **Vlad Gheorghiu** ambii de la Liceul „N. Bălcescu" din București, **Ion Apostol,** de la Liceul „Vasile Alecsandri" din Galați și **Dragoș Fălie** de la Liceul „Petru Groza" din București.

— Desigur — reia interlocutorul nostru — nu ne mulțumim pur și simplu cu ceea ce ne-a putut da, ca pregătire și selecție, olimpiada națională. Imediat după aceasta a fost organizat un concurs de preselecție, care a cuprins probleme asemănătoare celor propuse concurenților la olimpiadele internaționale. Cu primii clasați la acest concurs vom efectua un program de pregătire intensivă — din păcate însă de prea scurtă durată — după care o nouă selecție ne va permite să ne oprim la cei 10 concurenți care vor alcătui cele două echipe ce ne vor reprezenta la olimpiadele internaționale de fizică și chimie. Pregătirea va trebui să stăruie îndeosebi asupra aplicațiilor practice, căci la olimpiadele internaționale se dau, de pildă, probleme de laborator urmate de determinări experimentale la fizică sau analize calitative și cantitative de laborator la chimie. Cred că ar fi bine să se organizeze în afara olimpiadelor, pentru cei mai dotați elevi, relevați prin preocupări constante, concursuri generale de fizică și de chimie pe bază de bibliografie difuzată în prealabil, în care exigența verificării să fie la nivel internațional. De altfel, asemenea concursuri nu ar face decît să-i pună pe concurenții noștri pe picior de egalitate cu reprezentanții altor țări, unde se practică de mai multă vreme astfel de metode pentru selecția și pregătirea specială a „vîrfurilor".

Acțiuni internaționale de mare prestigiu pentru dezvoltarea învățământului

Prof. CONSTANTIN DRĂGULESCU
președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățământ și cultură

Progresul rapid al societății contemporane a determinat ample transformări și în domeniul învățământului, instrumentul cel mai important de ridicare a maselor la nivelul cerințelor contemporaneității.

Întrucît condițiile existente în diferitele grupuri de țări (socialiste, în curs de dezvoltare, capitaliste) sînt diferite, pentru realizarea țelurilor democratizării școlii este necesară unirea tuturor forțelor progresiste, o mai strînsă cooperare între variatele organizații și asociații profesionale naționale ale corpului didactic, care, pe baza unor dezbateri și schimburi de experiență la nivel internațional sau mondial, să-și orienteze formele proprii de acțiune. Aceste considerente au determinat FISE — Federația internațională a sindicatelor din învățămînt — să organizeze, în cadrul Anului internațional al educației, două importante acțiuni: Conferința mondială a educatorilor și Simpozionul „Lenin și educația", care au avut loc recent la Berlin.

Pregătită de un Comitet internațional stabilit și aprobat de Conferința statutară a FISE la Damasc, în iulie 1969, **Conferința mondială a educatorilor** a avut tema: „Școala, educatorii și mișcarea sindicală a educatorilor în societatea actuală". Ea a stîrnit interesul unui mare număr de organizații naționale (68 — cu 37 mai multe decît cele afiliate în prezent la FISE) și internaționale (10) de pe toate continentele, ale căror delegații au dezbătut amplu problemele legate de rolul pe care trebuie să-l îndeplinească învățămîntul în societatea modernă.

Activitatea celor patru comisii, ale conferinței în cadrul cărora, timp de trei zile, s-a realizat o dezbatere largă, liberă și sinceră a celor mai variate aspecte sub care se prezintă învățămîntul și situația personalului didactic în lume, a fost axată pe următoarele teme: a) Rolul școlii, al educatorilor și al organizațiilor sindicale ale educatorilor pentru progresul științific, tehnic și social în societatea actuală. b) Sindicatele educatorilor în lupta pentru democratizarea învățămîntului. c) Situația materială și juridică, rolul social al educatorilor în societatea actuală. d) Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice.

Concluziile la care au ajuns cele patru comisii și care constituie conținutul rapoartelor prezentate și aprobate în plenara de închidere a Conferinței cuprind idei și recomandări care se referă la modul de soluționare a multitudinii de probleme pe care le ridică școala, învățămîntul, educatorii și organizațiile lor profesionale din întreaga lume, precum: schimbările extrem de importante petrecute în ultimul sfert de veac, în viața umanității — revoluția tehnico-științifică, dezvoltarea neîncetată a forțelor de producție, transformarea științei într-o forță productivă a societății — pun noi imperative în fața celei mai importante forțe de producție, forța umană; pentru a putea stăpîni progresul științific și tehnic, toți membrii societății trebuie să posede un nivel de pregătire cît mai înalt; nu există progres social, economic și tehnic în societatea modernă acolo unde școala nu îndeplinește rolul important pe care trebuie să-l aibă în societate; dezvoltarea rapidă a învățămîntului impune asigurarea învățămîntului general, obligatoriu și gratuit, a construcțiilor de școli necesare pentru înfăptuirea școlarizării tuturor copiilor, a echipamentului și materialului didactic modern; dreptul tuturor cetățenilor la instrucția publică a fost proclamat atît în Declarația generală a drepturilor omului (A III-a Adunare generală a O.N.U. din 1948) și în Declarația drepturilor copilului (A XV-a Adunare generală a O.N.U. din 1959), cît și în Convenția asupra luptei contra discriminării în domeniul instrucției (A XI-a Conferință generală a U.N.E.S.C.O. din 1960), dar multe din indicațiile cuprinse în aceste documente au rămas nerezolvate în lume; orice măsură care tinde să lipsească o parte din copii de cultura generală corespunzătoare sau să le înlocuiască pregătirea generală cu una specializată înainte de manifestarea aptitudinilor și capacităților acestora constituie o violare a dreptului fundamental al fiecărui membru al societății moderne: este datoria profesorilor din întreaga lume de a educa pe copii în spiritul înțelegerii, cooperării și păcii între popoare, al respectului pentru independența națională a tuturor popoarelor, al cunoașterii legilor obiective ale dezvoltării sociale.

Concluziile subliniază necesitatea participării active a organizațiilor sindicale la elaborarea politicii școlare, a decretelor și legilor privind modernizarea învățămîntului, la planificarea educației naționale; precizează conceptul de democratizare a învățămîntului: cere școlarizarea de masă de la vîrsta cea mai fragedă (sînt excluse selecția cu caracter social, discriminarea de rasă, sex, opinii și credințe) și difuzarea prin școală a unei culturi științifice de înalt nivel și a unei educații permanente. Subliniind că democratizarea învățămîntului este inseparabilă de democratizarea întregii societăți, concluziile arată că sindicatele educatorilor leagă acțiunea de apărare a intereselor materiale și morale ale membrilor lor cu lupta pentru democratizarea învățămîntului.

Au fost precizate, de asemenea, direcțiile luptei educatorilor în vederea democratizării învățămîntului: a) participarea educatorilor la elaborarea politicii școlare este indispensabilă, oricare ar fi regimul social-economic și politic; b) lupta pentru lichidarea analfabetismului, pentru edificarea unui sistem școlar modern și democratic; cooperarea în acest scop, cu organizațiile de părinți; c) lupta împotriva forțelor monopoliste, imperialiste; arma cea mai eficace și mai prețioasă a mișcării sindicale a educatorilor constă în unitatea sa proprie și unitatea de acțiune cu clasa muncitoare; d) lupta organizațiilor sindicale pentru a determina recunoașterea și aplicarea de către guverne a „Recomandării" UNESCO și OIM cu privire la condițiile de muncă și viață ale cadrelor didactice.

Materialele conferinței arată de asemenea că este necesară afirmarea solidarității internaționale cu educatorii oprimați din diferitele țări ale lumii, obținerea de drepturi pentru învățătoare și profesoare, pentru ca acestea să-și îndeplinească, în mod simultan, rolul de mame, cetățene și educatoare, acordarea sprijinului cuvenit tinerelor cadre didactice, pentru ca acestea să-și poată îndeplini obligațiile. Se menționează că pregătirea și perfecționarea educatorilor trebuie considerată ca un factor important al dezvoltării învățămîntului și, în consecință, al progresului social, arătîndu-se că, în această privință, situația în lume este diferită: în țările în curs de dezvoltare — forme de pregătire accelerată, datorită necesității urgente de cadre didactice; în țările capitaliste — sistem dualist; în țările socialiste — sisteme unificate de pregătire a tuturor educatorilor la cel mai înalt nivel (în universități și școli superioare).

Pregătirea educatorilor, se arată în continuare, va trebui să cuprindă următoarele elemente: a) o pregătire în științele sociale care să permită însușirea concepției științifice despre societate; b) o pregătire specializată în materiile pe care viitorul profesor le va preda în școală; c) o pregătire teoretică și practică în pedagogie, psihologie și metodologia specialității; d) o bună pregătire de cultură generală; e) realizarea unității între teorie și practică sub felurite aspecte: participarea la activitățile progresiste, politice, sociale și sindicale; pregătirea trebuie să îmbine teoria pedagogică cu învățămîntul practic.

Conferința a chemat toate organizațiile sindicale naționale și internaționale, UNESCO, oamenii de știință să participe activ la definirea conținutului învățămîntului pentru pregătirea educatorilor, la elaborarea metodelor de predare moderne, subliniind că progresul rapid în toate domeniile și cerințele sociale cer în mod imperios perfecționarea continuă a tuturor educatorilor.

În chemarea adresată de Conferință către educatorii tuturor țărilor se precizează că Anul internațional al educației trebuie să contribuie la rezolvarea unei bune părți din problemele pe care le ridică necesitatea unei educații democratice și moderne, adaptate la realitățile și nevoile unei lumi în continuă transformare.

În încheiere se exprimă încrederea că anul 1970, Anul internațional al educației, va fi anul unor noi și importante realizări pe calea asigurării unității educatorilor, a unității lor cu toate forțele progresiste, pentru o educație democratică, pentru independența popoarelor, pentru pace și prietenie între toate națiunile lumii.

Simpozionul **„Lenin și educația"**, care s-a desfășurat în zilele de 11 și 12 aprilie, a dat participanților prilejul să analizeze în lumina ideilor lui Lenin despre învățămînt, educație și cultură, problemele legate de democratizarea și modernizarea școlii, de rolul social al educatorului, de dezvoltarea multilaterală și armonioasă a tineretului etc. Faptele și realitățile prezentate de vorbitori au demonstrat imensa vitalitate a marxism-leninismului care, aplicat la condițiile istorico-sociale specifice fiecărei țări, a generat pentru o treime din populația globului pămîntesc, în țările care construiesc socialismul și comunismul, forme superioare de dezvoltare, constituind, în același timp, un exemplu mobilizator pentru cele care, scuturînd jugul colonial, au pășit pe calea evoluției proprii, progresiste.

Cele două manifestări internaționale desfășurate la Berlin au evidențiat din nou, în mod pregnant, atenția și grija pe care le suscită în lumea întreagă problemele învățămîntului și educației tineretului. Deși multe din dezideratele formulate au devenit în țara noastră, datorită conducerii înțelepte a partidului, realități evidente, efortul comun al tuturor celor interesați de dezvoltarea și modernizarea învățămîntului se înscrie în continuare ca o contribuție valoroasă la instruirea și educarea tinerelor generații.

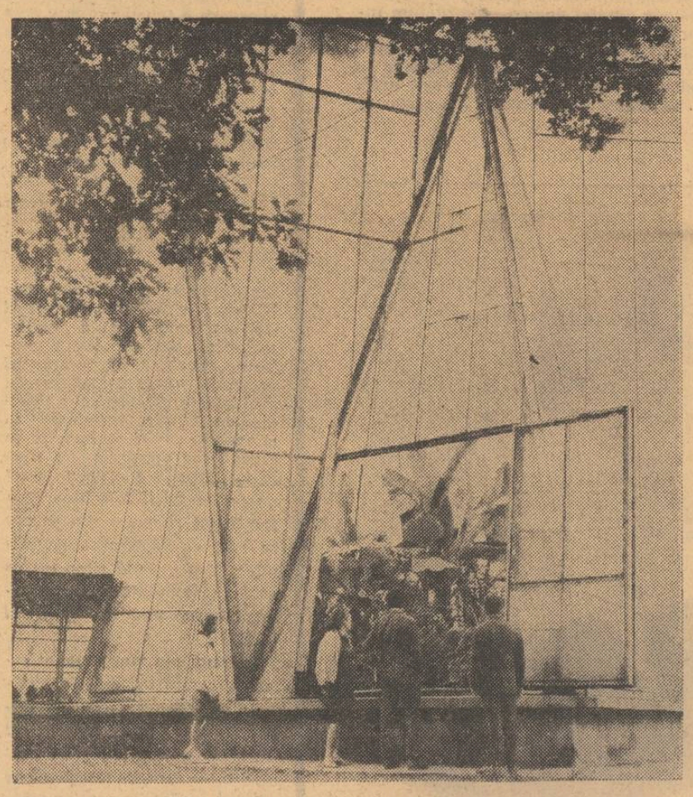

Arboretumul din Simeria, declarat monument al naturii, are peste 500 de specii de arbori și plante exotice rare, cele mai multe originare din Asia

„Regulamentul liceelor pedagogice și al institutelor pedagogice de învățători și educatoare"

A apărut recent „Regulamentul liceelor pedagogice și al institutelor pedagogice de învățători și educatoare, elaborat pe baza Legii învățămîntului și a Legii privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România.

În prima sa parte, regulamentul precizează, în cadrul unor dispoziții generale, scopul și sarcinile liceelor pedagogice și organizarea activității acestora. Partea a II-a, intitulată „Activitatea instructiv-educativă", se referă la structura anului școlar, la planurile de învățămînt, programele și manualele școlare, la organizarea muncii în liceele pedagogice, la activitatea în clasă, în afară de clasă și de școală, la educarea elevilor în spiritul dragostei pentru profesiunea didactică. Tot aici se fac precizări privind școala sau grădinița de aplicație, concursul de admitere și examenul de diplomă. Partea a III-a se referă la elevi, la drepturile și îndatoririle lor.

În continuare regulamentul se ocupă de institutele pedagogice de învățători și educatoare, cuprinzînd dispoziții generale, precum și precizări legate de cursurile de zi și învățămîntul fără frecvență.

Cîteva capitole tratează pe larg problemele referitoare la personalul didactic și personalul tehnico-administrativ din liceul pedagogic și institutul pedagogic de învățători și educatoare.

„Revista de pedagogie"

Numărul din aprilie al „Revistei de pedagogie" cuprinde studiile „Cercetarea pedagogică — stimulent și călăuză în dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului" de Dumitru Salade, „Educația ideologică-politică a pionierilor și școlarilor" de Virgiliu Radulian, „Problematizarea și valoarea ei formativă" de Marin Drăguleț.

Menționăm de asemenea, la rubrica **Cercetări — Experimente,** materialele „Cercetări privind oboseala elevului de clasa I la 6 ani" de Vasile Bunescu și Marilena Gîrjeu și „Particularități ale educării colectivului de elevi adolescenți" de Elena Istrate.

Revista cuprinde, în continuare, rubricile **Probleme ale practicii școlare, Dezbateri, Istoria școlii și gîndirii pedagogice, Pedagogie comparată, Critică și bibliografie.**

„Natura"

În sumarul numărului 2/1970 al revistei „Natura" sînt inserate cîteva articole interesante, dintre care cităm: „Reglajul genetic" de V. Munțiu, „Aspecte privind absorbția substanțelor minerale de către plantele verzi" de Em. Iliescu, „Progrese recente în studiul termoreglării la homeoterme" de Gh. Năstăsescu și I. Ceaușescu, „Stress — sindrom general de adaptare" de D. A. Pora și M. Roșculeț, „Efectul fotodinamic în biologia celulară" de M. Keul etc.

Note, cronici, recenzii completează sumarul acestui număr.

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA" — IAȘI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

— Conferențiar la Catedra de economie politică, disciplina economie politică, poziția XXVI/5.

Candidații la concurs vor depune la Secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România publicat în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 1.27.18.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL POLITEHNIC - TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. Conferențiar la catedra de Tehnologia mecanică, disciplinele: Tehnologia materialelor; Tehnologia materialelor și mașini unelte; Tehnologia mecanică, poziția 4 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

2. Șef de lucrări la catedra de Tractoare și automobile, disciplinele: Tehnologia reparației utilajelor agricole; Conducere auto, poziția 6 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării anunțului în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfășura în conformitate cu prevederile legii sus-menționate.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

TÎRGU—MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

— Lector la catedra de matematică, disciplina analiză matematică, poziția 5.

— Lector la catedra de matematică, disciplina elemente de calculul probabilităților, poziția 10.

— Asistent la catedra de matematică, disciplinele analiza matematică; complemente de matematici, poziția 14.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, str. N. Iorga nr. 1, în termen de 30 zile pentru posturile de lectori și în termen de 15 zile pentru postul de asistent, de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Pentru postul de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 3 luni pentru posturile de lectori și 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

TÎRGU—MUREȘ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector la catedra de limbă și literatură română, disciplinele limbă română contemporană; limbă franceză, poz. 2.

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Asistent la catedra de fizică, disciplinele fizică atomică; optică spectroscopie poz. 10.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș str. N. Iorga nr. 1 în termen de 30 de zile pentru posturile de lector și în termen de 15 zile pentru postul de asistent, de la publicarea acestui anunț, în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere, la care se vor anexa în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Pentru postul de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal de repartizare.

Concursul se va ține în termen de 3 luni pentru posturile de lectori și 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

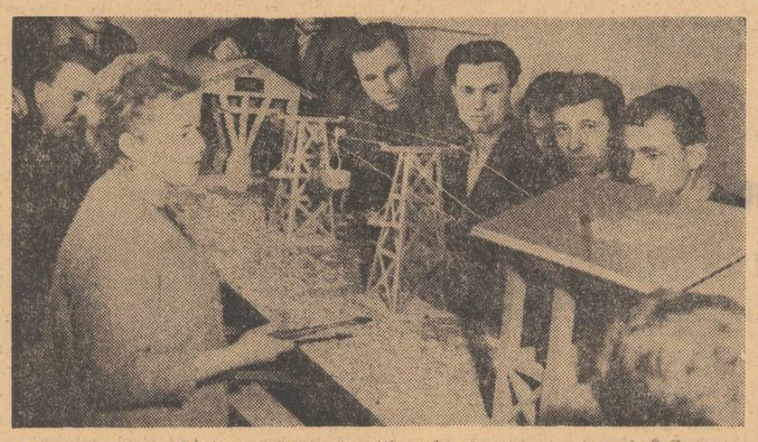

Demonstrație la o lecție de tehnologia mijloacelor de transport în cadrul Grupului școlar minier din Baia Mare

Exploratori ai bogatului subsol al României

Bogatele zăcăminte din subsolul țării noastre se exploatează astăzi cu mijloace tehnice dintre cele mai moderne. O activitate amplă și plină de satisfacții îi așteaptă pe tinerii care doresc să devină cadre de nădejde în industria noastră minieră, aflată în continuă dezvoltare.

În cadrul liceelor industriale miniere se pregătesc cadre tehnice medii în specialitățile „exploatări miniere" și „electromecanică minieră". În perioada de școlarizare, elevilor li se asigură, pe lîngă pregătirea de cultură generală, și o pregătire tehnică de specialitate. Cei care se pregătesc în specialitatea „exploatări miniere" studiază discipline ca: exploatări miniere, mașini și transport minier, geologie și zăcăminte, prepararea cărbunilor și minereurilor și altele. Cei care se pregătesc în specialitatea „electrotehnică minieră" vor studia disciplinele: electrotehnică generală, minieră și electronică; mașini și utilaje miniere și de preparare; utilajul și tehnologia prelucrării mecanice; rezistența materialelor și organe de mașini; aparate de măsură și control etc.

Paralel cu pregătirea teoretică, elevilor li se asigură o instruire practică corespunzătoare în ateliere-școală, în cabinete tehnice, în laboratoare precum și în întreprinderile miniere unde, în perioada practicii în producție, au prilejul să cunoască cele mai moderne utilaje tehnice folosite în procesul de extracție.

La terminarea școlii, absolvenții sînt încadrați în producție în funcții tehnice de nivel mediu, în sectoarele direct productive ori în serviciile tehnice de specialitate.

Licee industriale miniere funcționează în localitățile:

Petroșani: str. Mihai Eminescu, nr. 17, tel. 17,96, cu specialitățile exploatări miniere și electromecanică minieră.

Deva: str. Minerului nr. 24, tel 1.24.40, cu specialitățile exploatări miniere și electromecanică minieră.

Absolvenții școlilor generale care doresc să lucreze în industria minieră pot urma cursurile școlilor profesionale care funcționează în localitățile: **Zlatna, Cîmpulung-Muscel, orașul Dr. Petru Groza, Anina, Motru, Barza, Lupeni, Petroșani, Baia Mare, Filipeștii de Pădure, Iacobeni.**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.122

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1042 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 15 mai 1970 — 4 pagini 25 bani

■ Funcționalitatea cabinetelor metodice pionierești — pag. 2

■ Secțiile fără frecvență — pag. 3

■ Formația și perfecționarea profesorilor de azi pentru solicitările învățământului de mîine — pag. 4

RECAPITULAREA FINALĂ

La ordinea zilei în toate școlile patriei noastre se află, acum, recapitularea finală a materiei. Am socotit oportun, de aceea să organizăm un schimb de opinii pe această temă între specialiști. Au participat: conf. univ. dr. VASILE BUNESCU, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, dr. DUMITRU MUSTER, șef de secție la Institutul de științe pedagogice, prof. REA SILVIA BĂRBULEANU șef de sector la Institutul de științe pedagogice, profesorul CONSTANTIN OTTESCU, secretar general al Societății de științe matematice. Din partea redacției discuția a fost condusă de prof. CONST. RĂDOI.

RED.: Ne aflăm în preajma etapei finale a anului școlar. Ce considerați că este necesar să reamintim profesorilor în momentul acesta ?

R. S. BĂRBULEANU: Arta sintezelor, știința recapitulării. Mi se pare greșit să vedem organizarea recapitulării finale ca începînd în momentul acesta. Locul recapitulării este determinat de conținutul obiectului, de structura lui, care indică precis unde trebuie să intervină recapitulări, sinteze. De aceea se stabilește încă de la începutul anului școlar întregul sistem de lecții de recapitulare. Succesul recapitulării finale este asigurat de modul în care s-a realizat recapitularea pe parcursul anului școlar.

RED.: Ați făcut o precizare foarte necesară și anume că recapitularea finală, în ansamblul procesului de învățămînt, nu poate să fie o etapă privită izolat, ci este strîns legată și condiționată de celelalte etape ale muncii profesorului.

V. BUNESCU: Recapitularea finală nu poate să realizeze obiectivele pe care și le propune decît în această strînsă interdependență cu activitatea întregului proces de predare.

R. S. BĂRBULEANU: Tocmai de aceea consider că recapitularea finală trebuie să fie planificată de la început. Altfel, putem ajunge în situația de a relua în mod identic, la sfîrșit de an, ceea ce am făcut la recapitulările periodice.

V. BUNESCU: Evident, recapitularea finală și obiectivele pe care i le propunem sînt condiționate de modul în care am realizat întregul proces de învățămînt și de modul cum s-au organizat recapitulările parțiale. Dar să presupunem că etapele anterioare au fost parcurse și acum ne aflăm în etapa finală. În acest moment trebuie să ne precizăm obiectivele. **Consider că recapitularea finală trebuie să aducă întotdeauna un plus de cunoaștere nu pe planul informațional, ci pe planul aprofundării problemelor abordate în timpul anului.** Dacă nu se înregistrează acest plus în cunoașterea fenomenelor, a proceselor studiate, înseamnă că recapitularea nu realizează principalul său obiectiv.

În procesul învățării, ca și în cunoașterea științifică, cu ocazia fiecărei descoperiri, a fiecărui adaos, datele anterioare se structurează în sinteze noi, calitativ superioare. Dar nu orice adaos obligă la o asemenea aprofundare, ci numai acela care ține de esența fenomenului. De aceea grija principală a profesorului în organizarea recapitulării finale trebuie să fie aceea de a stabili ideile pe care trebuie să le „descopere" elevul

La masa rotundă

pentru a fi în măsură să aprofundeze fenomenul studiat. Dacă după recapitulare elevul nu reușește să rezolve o problemă și într-o altă formulă decît în cursul anului școlar înseamnă că munca noastră nu a avut o orientare formativă contemporană, că nici recapitulările parțiale și nici cea finală nu și-au atins principalul scop.

RED.: Presupun că nu vă referiți la „formulă" ca modalitate în sine, ci ca plus de cunoaștere. Aceasta trebuie precizat, cred, pentru că unii profesori se mulțumesc să spună același lucru dar în altă formă. De aceea aș dori să precizăm ce înseamnă plus de cunoaștere.

V. BUNESCU: Am folosit expresia „formulă nouă" cu sensul de soluție nouă, de optică nouă în abordarea unor probleme reale care se pun în orice domeniu științific sau tehnic.

D. MUSTER: S-a reliefat ideea ca la recapitularea finală să se dea un plus de cunoaștere, nu de cunoștințe. E foarte adevărat. În fond, nu toate cunoștințele se pot păstra ; unele, în mod fatal, se uită. De aceea, la recapitulare nu mai e necesar să se insiste din nou asupra tuturor amănuntelor de la lecțiile din timpul anului. După mine recapitularea trebuie să dea elevilor posibilitatea de a ajunge la noțiuni mai generale, mai cuprinzătoare. În perioada aceasta trebuie deci să stăruim asupra caracterului formativ al învățămîntului. Dacă în timpul anului școlar profesorul își mai poate justifica cerința de a se memora cunoștințele prin faptul că la aceasta îl silește, din nefericire, amploarea programei, acum nu mai este îngăduit să se apeleze doar la memorie. Într-adevăr, profesorul are răgazul să stăruie în primul rînd asupra laturii formative, asupra orientării și dezvoltării gîndirii.

RED.: Pentru a defini mai clar sensul recapitulărilor finale mi se pare important să precizăm care sînt cunoștințele ce urmează să fie în mod obligatoriu reținute.

C. OTTESCU: Aici este un punct nevralgic.

V. BUNESCU: Mi-aș permite să intervin. Cînd vorbim de prea multe informații și de necesitatea de a selecta din acestea un volum ce poate fi, să zicem, asimilat de elevi, trebuie să precizăm criteriile după care facem selecția. Aș prezenta o clasificare de natură să ne ajute în această privință. Pot fi trei categorii de cunoștințe : **instrumentale, operaționale și funcționale.** Cunoștințele instrumentale sînt cele care ne ajută **să avansăm în cunoaștere.** Un exemplu banal : citit-scrisul este instrumentul fundamental de însușire a culturii.

C. OTTESCU: În matematică aceste cunoștințe se numesc leme.

V. BUNESCU: Cunoștințele operaționale contribuie la **rezolvarea practică a unor probleme.** De pildă, după ce și-a însușit o teoremă, elevul trebuie să știe s-o aplice nu numai la problemele pe care le-a rezolvat în timpul anului școlar, ci și la probleme noi, la situații pe care nu le-a mai întîlnit pînă atunci.

Cunoștințele funcționale sînt a-

(Continuare în pag. 2-a)

PROIECTE

Interviu cu prof. univ. DUMITRU BOTEZ, maestru emerit al artei, președintele Societății profesorilor de muzică și desen

— Știm că constituirea într-o societate care să le dea posibilitatea unei mai bune organizări a muncii didactice și a activității creatoare era un vechi deziderat al profesorilor de muzică și desen. Acum, acest deziderat s-a îndeplinit. Ce ne puteți spune despre principalele obiective pe care le va urmări Societatea ?

— Primul nostru obiectiv este perfecționarea predării muzicii și desenului. În acest scop vom contribui la întocmirea unor manuale mai bune, la crearea unor materiale intuitive etc. De asemenea vom face propuneri în vederea îmbunătățirii programelor de învățămînt.

Societatea își propune totodată să stimuleze creația membrilor săi. Profesorilor de muzică li se vor crea condiții pentru a compune în primul rînd cîntece destinate școlarilor, dar și unele lucrări muzicale mai dezvoltate. Creațiile vor fi apreciate de o comisie competentă și, în măsura în care vor corespunde, vor fi propuse spre publicare în manuale, spre difuzare în școli, la radio etc. Profesorilor de desen li se va da posibilitatea de a-și prezenta lucrările în expoziții în mai largă măsură decît în prezent. Menționez de asemenea crearea unor secții de folclor și artă populară menite să-i stimuleze pe profesorii de muzică și desen în culegerea și valorificarea creației populare.

— Pe ce planuri se va desfășura, în viitorul apropiat, activitatea Societății ?

— În prezent ne ocupăm de înființarea filialelor județene. Primele filiale vor fi cele din Suceava, București, Cluj, Iași și Craiova. Nădăjduim că, pînă spre sfîrșitul acestui an, vom avea filiale în toate județele țării.

— Am dori să-i informați pe cititorii noștri și asupra acțiunilor pe care le veți organiza pentru perfecționarea profesorilor de muzică și desen.

— Intenționăm să edităm o revistă care să publice articole de specialitate, studii de metodică, materiale documentare. Vom iniția totodată cursuri de pregătire, vom organiza cenacluri, excursii documentare etc.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL LA EXAMENUL VIEȚII

— Ne vorbesc constructorii gigantului de la PORȚILE DE FIER —

La început, cînd primele segmente ale batardoului celular au mușcat din trupul său, fluviul a fost poate doar mirat de îndrăzneala oamenilor. Dar, puternic și calm, a continuat să-și mîne la vale apele, nepăsător. Nu s-a lăsat impresionat nici de avalanșa de materiale de construcție care se ogîlmerau pe malurile sale, nici de evacuarea febrilă a orașului Orșova sau a insulei Ada-Kaleh, nici de furnicarul de autobasculante care descărcau pietriș în apele sale. Milenii de-a rîndul, nici o forță nu i-a stat împotrivă, nici o putere nu l-a abătut din drumul său. Iată însă că, treptat, s-a simțit strîns în chingi de beton și de oțel. În zadar și-a strunit puterile, în zadar și-a năpustit apele cu vuiet năprasnic. Oamenii au ridicat în fața lui un zid de neînvins. Uriașul Danubiu a trebuit să se supună și să recunoască forța reunită a constructorilor care, înălțind la Porțile de Fier edificiul Sistemului hidroenergetic și de navigație, se apropie astăzi cu pași repezi de momentul cînd va fi scrisă ultima filă din istoria acestei gigantice încleștări.

Am avut nu de mult, prilejul să admir acest edificiu în toată splendoarea sa. Prezența unui redactor al „Gazetei învățămîntului" aici poate părea insolită. „Șantierele" noastre sînt școlile. Totuși, noi am căutat de astă dată produsul finit al șantierelor noastre. Am venit să văd cum apare școala privită de aici. Constructorii sînt opera învățămîntului și am dorit să aflu în ce măsură pregătirea pe care au primit-o pe băncile școlii își verifică eficiența în intransigentul examen la care supune înălțarea acestui edificiu. Astfel, am inițiat cu ei un dialog pe care voi încerca să-l redau.

Teoria călătoriei, mersul propriu-zis

Schimbul de replici de mai jos a avut loc în acel prim sector al șantierului pe care, venind dinspre Turnu-Severin, ajungi după ce ai trecut printr-o pădure de materiale de construcție întinsă. Constructorii îl numesc simplu — „Șantierul III". La comandamentul său l-am cunoscut pe inginerul Ștefan Manole. Am ascultat cîteva minute o convorbire înțesată de termeni tehnici pe care o desfășura prin radio cu un interlocutor laconic de pe șantier și după ce s-a rostit clasicul „Terminat" l-am rugat să ne spună ce calități i se cer unui constructor. Întrebarea a fost întîmpinată cu un zîmbet.

— Multe.

— Să le enumerăm.

— Ar fi prea complicat. Sînt toate acele calități care îl ajută să îndeplinească repede și bine sarcinile sale profesionale.

— Credeți că învățămîntul contribuie la formarea acestor calități ?

— Așa cum contribuie la formarea tuturor calităților necesare oamenilor în orice domeniu.

— Ce socotiți esențial în acest proces formativ ?

— Dacă elevii sau studenții învață să meargă.

— Să meargă ?

— Viața este o călătorie lungă. La școală se predau multe cunoștințe teoretice despre care se presupune că vor fi utile în această călătorie. Uneori se uită, însă, că înainte de orice trebuie învățat mersul propriu-zis.

— Cu alte cuvinte, nu se dă atenție pregătirii practice ?

— Din cîte știu, se dă. Numai că la confruntarea cu realitatea această pregătire nu se dovedește întotdeauna la înălțime.

— De ce ?

— Cred că nu are suficientă profunzime. Am văzut uneori elevi învîrtindu-se prin curtea unui șantier sau unei fabrici. Dar scopul cu care veniseră acolo era foarte neclar.

Aceeași idee am auzit-o sublniată cîteva sute de metri mai sus, în imediata și copleșitoarea vecinătate a barajului, acolo unde pe șoseaua suspendată într-o superbă acoladă peste valurile Dunării autobasculantele se năpustesc ca niște bolizi într-un du-te vino neîntrerupt, în vreme ce sub ele cargourile greoaie ca niște pachiderme adunate în grup urcă sau coboară lent, cu ascensorul de apă al ecluzelor. De data aceasta îl aveam partener de colocviu pe Dorin Minoiu, *inginer șef adjunct al șantierului 1.*

— Mi-e sete de oameni calificați, exclama ing. Minoiu. Dacă aș avea cinci sute de muncitori calificați aș putea să renunț la o mie de necalificați.

— Deci, o datorie pentru învățămîntul profesional și tehnic.

— Nu numai. Putem să calificăm oameni și aici, pe șantier, în procesul muncii,. cu condiția ca învățămîntul general să fi creat premisele necesare.

— Care sînt acestea ?

— O anume inițiere în problemele practicii (nu mai vorbesc de extragerea rădăcinii, de ortografie sau de principiile motorului cu ardere internă, adică de pregătirea generală, a cărei calitate nu este întotdeauna foarte roză, dar e obiectivul fundamental al școlii). Soția mea e profesoară și am avut ocazia să văd la ea în școală cam ce înseamnă practica elevilor. Ce învață ei la practică poate să le folosească cel mult în gospodăria personală. Pentru exigențele noastre e prea puțin. Nu știu dacă e peste tot la fel. Am auzit că în școala generală de 10 ani se face mai mult. Putem conta pe absolvenții ei ? Se vor adapta ei mai ușor la cerințele producției ?

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. 3-a)

INSPECTORATELE ȘCOLARE

Instituții executive ale administrației locale de stat, inspectoratele școlare județene sînt învestite cu largi atribuții în organizarea, îndrumarea și controlul învățămîntului de pe raza lor de activitate. Este o sarcină de mare răspundere socială și politică pentru că azi, mai mult ca oricînd, școala este — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — „principalul factor de educație a cetățenilor, principalul canal de difuzare a științei și culturii, de îmbogățire a minții, de modelare a caracterelor și formare cetățenească a tinerelor generații".

Cercetarea atentă a stilului și a metodelor de muncă ale inspectoratelor școlare ne-a condus la concluzia că aceste instituții **desfășoară o susținută și multilaterală activitate de transpunere în fapt a hotărîrilor adoptate de conducerea partidului și statului nostru în domeniul învățămîntului.** Ele și-au concentrat atenția către extinderea cuprinderii copiilor în instituțiile preșcolare, școlarizarea copiilor în vîrstă de 6 ani, generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani, îmbunătățirea continuă a predării, ridicarea nivelului științific și ideologic al învățămîntului, a activității de educare a elevilor, perfecționarea cadrelor didactice, îndrumarea școlilor de cultură generală, profesionale și tehnice.

Activul inspectoratelor desfășoară, în principal, o activitate vie pe teren, în școli. Fiecare inspector se ocupă atît de îndrumarea de specialitate, cît și de problemele organizatorice ale învățămîntului. Toate inspectoratele școlare au organizat inspecții frontale, tematice, individuale, inspecții pentru obținerea gradelor didactice. La unele inspectorate, **volumul muncii desfășurate pe teren este impresionant.** De pildă, în județul Maramureș, în trimestrul I fiecare inspector a efectuat cîte 79 zile de control în școli, în județul Satu-Mare cîte 18-20 zile lunar, în județul Timiș au fost inspectate 784 de cadre didactice, iar în Vaslui peste 600.

Conducerile inspectoratelor se preocupă mai mult decît în trecut de pregătirea inspecțiilor. În județele Maramureș, Ilfov și Vaslui se rezervă una sau două zile pe săptămînă pentru studierea bibliografiei pedagogice și de specialitate, a materialelor pe care se fundamentează controlul.

Necesitatea sporirii operativității în controlul și îndrumarea școlilor, a cuprinderii unui număr mai mare de cadre didactice în inspecția școlară au determinat inspectoratele școlare să alcătuiască pe lîngă fiecare inspector de specialitate **colective de metodiști voluntari**, care au participat, sub îndrumarea acestora, la inspecțiile în brigadă (Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Iași, Satu-Mare, Vaslui) sau au efectuat inspecții pentru definitivat (Ilfov). Meritorie este inițiativa inspectorilor din județele Alba, Ilfov și Vaslui de a **se întîlni periodic cu metodiștii voluntari** pentru a examina concluziile care se desprind din controlul efectuat în școli, sarcinile de rezolvat în domeniul specialității, căile de îmbunătățire a metodologiei inspecției școlare. În scopul sporirii aportului metodiștilor voluntari ar fi nimerit să se examineze posibilitatea ca aceștia să folosească o parte din norma didactică (4 ore) pentru îndrumare și control. Consider de asemenea că ar fi bine să li se asigure o autoritate în activitatea ce o depun, acordîndu-li-se calitatea de inspectori cu delegație pentru o perioadă de timp.

Deosebit de valoroasă este practica multor inspectorate școlare de a **conlucra** în pregătirea inspecțiilor și a acțiunilor de perfecționare cu **societățile științifice ale cadrelor didactice, cu consiliile Organizației Pionierilor și Comitetele județene ale U.T.C.** De pildă, în județul Ilfov, în cursul trimestrului I inspectoratul școlar și filialele societăților științifice au organizat cîte două informări pentru fiecare specialitate, la care au ținut prelegeri cadre universitare. Cu acest prilej, membri ai biroului comitetului județean de partid și ai comitetului executiv au făcut expuneri pe probleme actuale ale politicii interne și internaționale a partidului și guvernului, au prezentat principalele preocupări ale organelor de partid și de stat din județ. În alte județe (Botoșani, Timiș, Vrancea) au fost organizate acțiuni comune pentru îndrumarea comandanților de pionieri, pedagogilor, laboranților, bibliotecarilor. Totodată, în unele județe, inspectorii generali președinții consiliilor județene ale Organizației Pionierilor, secretarii comitetelor județene U.T.C. care se ocupă de problemele activității în școli, președinții consiliilor județene pentru cultură fizică și sport se întîlnesc periodic și examinează modalitățile de rezolvare a sarcinilor comune (Botoșani, Maramureș, Neamț, Satu-Mare). S-a încetățenit obiceiul de a se organiza colective din inspectori școlari, activiști ai consiliilor Organizației Pionierilor și ai comitetelor județene U.T.C., care îndrumă activitatea instructiv-educativă din școli.

Inspectoratele școlare folosesc intens, cu bună eficiență, ședințele consiliilor profesorale, cercurile pedagogice, schimburile de experiență, ședințele comitetelor executive comunale, sesiunile consiliilor populare municipale, orășenești și comunale, întîlnirile cu cadrele didactice, **pentru a orienta activitatea din școli și a valorifica constatările făcute cu prilejul controlului.** Astfel, în județele Brașov, Iași, Satu-Mare, Vaslui inspectorii școlari obișnuiesc ca, după controlul efectuat la o școală, să prezinte concluzii în fața tuturor cadrelor didactice din comună ; în județul Maramureș inspectorii se întîlnesc periodic cu educatoarele, cu învățătorii și profesorii la centrele de comună, chiar dacă n-au controlat vreo unitate școlară, pentru a discuta sarcinile curente și a răspunde la întrebările ce se pun. În

Prof. ION M. RIZESCU

(Continuare în pag. 3-a)

RECAPITULAREA FINALĂ

(Urmare din pag 1)

celea care au în primul rînd rol formativ, pentru că ele **antrenează cu prioritate capacitățile de gîndire, de imaginație creatoare, dînd elevilor baza pentru receptarea unor cunoștințe pe plan superior celor însușite anterior.** Desigur, în realitate această clasificare a cunoștințelor este în bună măsură convențională, o cunoștință instrumentală sau operațională putînd avea și virtuți funcționale. Totuși, de fiecare dată un anumit caracter este predominant.

Ce concluzie tragem de aici în legătură cu recapitularea ? Aceea că în cadrul ei elevii trebuie puși în situația de a rezolva probleme (sau a trata teme) noi și mai complexe, superioare din punctul de vedere al aprofundării cunoașterii celor abordate în timpul anului.

RED. : Rezultă deci că arta profesorului este ca, în funcție de sarcinile instructiv-educative, să dozeze în modul cel mai judicios cunoștințele din fiecare categorie. El trebuie să știe cînd să pună accentul pe una sau alta din categoriile de cunoștințe enumerate. Nici o lecție nu poate fi scutită de asemenea imperative fără să-i fie afectată eficiența.

C. OTTESCU : Cu atît mai mult o lecție de recapitulare.

V. BUNESCU : Reluînd ideea formulată anterior de tov. Muster — și anume aceea că, deși volumul cunoștințelor reținute la recapitulare se micșorează, pe plan calitativ se progresează în cunoaștere, aș vrea să subliniez că nu putem numi om de cultură pe cel ce se mulțumește cu simpla înmagazinare a celor învățate cîndva, ci pe cel capabil să-și formeze din cunoștințele dobîndite o sinteză și să recepționeze ceea ce apare nou în domeniul lui de specialitate, în cultură în general.

C. OTTESCU : Ideile care s-au formulat aici mi se par foarte interesante, dar cred că am înaintat prea mult în domeniul teoriei, uitînd practica, adică ceea ce trebuie să facă profesorul. După mine, nu este necesar un plan stabilit cu prea mult timp înainte,

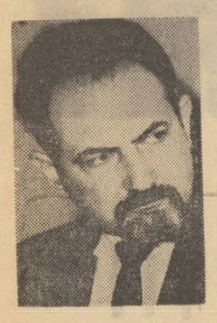

ci doar o schiță de plan, care în mod obligatoriu se va schimba pe parcurs. Noi constatăm nu o dată că pregătirea elevilor este ca schweitzerul, cu găuri care reprezintă cunoștințele neînsușite Clasa este formată din ființe vii și ea însăși este un organism viu. Nu putem spune cu exactitate ce anume determină ca într-o oră să se însușească mai mult și în alta ma puțin. La 25 aprilie anul trecut, să zicem, am predat o lecție între orele 10 și 11. Era o zi frumoasă, eram bine dispus și am început lecția cu o glumă. Clasa întreagă avea o dispoziție bună și cunoștințele predate au fost pe deplin însușite. Tot la 25 aprilie și tot între orele 10 și 11, am ținut și în acest an aceeași lecție. Dar de data aceasta era o zi ploioasă, eu eram indispus și dispoziția generală a clasei foarte proastă. Aceeași lecție a fost de data aceasta un eșec. Am dat doar un exemplu. Cauzele care pot influența desfășurarea unei lecții și randamentul ei sînt multiple. Cînd planifici recapitularea constați că noțiunea de limită, de exemplu, care anul trecut a fost înțeleasă perfect, anul acesta e în bună parte confuză pentru elevi. De aceea trebuie să lași totul deoparte și să te ocupi de noțiunea de limită. Ontogenia gîndirii repetă puțin filogenia ideilor. Și în știință, după o explozie atît de mare cum a fost dezvoltarea matematicilor în Grecia antică a trebuit să vină Euclid, care să facă o „recapitulare finală". Dar noi nu încheiem întotdeauna ciclul grecesc de evoluție, ci unul mult mai mic. Noi trebuie să-i învățăm pe elevii noștri tot ce știm noi și ceva mai mult, ca să le dăm acest germene al autodesăvîrșirii. De aceea eu cred că recapitularea finală trebuie, la un moment dat, să părăsească planificarea alcătuită anterior, care poate fi numai o planificare de principiu.

R. S. BĂRBULEANU : Nu sînt tocmai de acord. După mine ar fi greșit ca în sarcinile recapitulării finale să accentuăm tocmai această funcție — de completare a golu-

rilor. Am avut posibilitatea să constat că a umple golurile la lecțiile de recapitulare înseamnă a pune accentul în special pe reluarea cunoștințelor. După părerea mea, depistarea și completarea lacunelor în cunoștințele elevilor trebuie să se realizeze în fiecare lecție din timpul anului școlar, și mai ales în lecțiile de verificare și în cele destinate analizei probelor de control, pe cînd lecțiile de recapitulare în general și cele de recapitulare finală în special trebuie să contribuie la adîncirea înțelegerii cunoștințelor căpătate pînă la o anumită etapă școlară și să pregătească însușirea celor care vor urma. S-au amintit aici cîteva lucruri în legătură cu alegerea temelor, care trebuie să se includă într-un anumit sistem. Aceste teme trebuie să fie ierarhizate după importanța lor astfel încît să-i dea elevului posibilitatea de a înainta în cunoaștere. Totodată socotesc necesar să li se anunțe elevilor ce probleme au de repetat, pentru a-și putea grupa materialul.

V. BUNESCU : Credeți că planul trebuie dat clasei sau elaborat împreună cu aceasta ?

R. S. BĂRBULEANU : În funcție de nivelul clasei, se poate proceda fie într-un fel, fie în celălalt.

D. MUSTER : În orice caz recapitularea nu poate fi concepută ca o reluare a materiei predate : în prima oră de recapitulare de la lecția I pînă la lecția a 7-a, în a doua de la a 7-a pînă la a 15-a ș.a.m.d. Este sigur că un profesor care va concepe în acest fel recapitularea se va pierde în amănunte și nu se va concentra asupra cunoștințelor funcționale. O recapitulare bună își propune să facă abstracție de toate detaliile neesențiale și să evidențieze cunoștințele funcționale.

C. OTTESCU : Nu credeți că un elev poate să întoarcă un plan pe dos ? Sînt teoreme pe care eu le explic fără să simt întreaga sferă asupra căreia se pot extinde ele în domeniul științei. Eu nu sînt matematician, ci profesor. Dar am elevi în care văd, în germene, pe viitorii cercetători și care, în această privință, mă depășesc. Eu nu trebuie să-i împiedic pe ei să se desfășoare, ci dimpotrivă, să-i stimulez.

R. S. BĂRBULEANU : E adevărat că un elev poate să realizeze uneori legături la care profesorul nu s-a gîndit. Dar pot să-i întreb pe elevi ce fel de plan să fac ?

C. OTTESCU : Să spunem că am intrat în clasă cu un plan pe care dorim să-l urmăm întocmai. Dar la un moment dat, în mintea unui elev se aprinde o lumină. De exemplu, el își dă seama că elementele poligoanelor regulate se calchiază exact pe ideea numerelor complexe. După mine, tot planul trebuie refăcut ținînd seama de această idee.

RED. : Este, cred, un argument care pledează în favoarea caracterului creator al recapitulării. Aș vrea să pun profesorului Ottescu o întrebare : sînteți în perioada cînd ați gîndit, cînd gîndiți organizarea muncii dv. din etapa finală a anului școlar. Cum v-ați propus să rezolvați problemele pe care le implică ea ?

C. OTTESCU : Sînt în mare dilemă. Avînd clasa a XII-a trebuie să-i pregătesc pe elevii mei pentru bacalaureat și pentru admiterea în facultăți, iar aceste două direcții de pregătire se bat cap în cap cu ideea modernizării matematicii, pentru că și din programa bacalaureatului și din cea a admiterii se elimină tocmai problemele de matematică modernă. De fapt, cele mai multe din problemele pe care le cere programa sînt contemporane cu descoperirile geografice. Așadar, pe de o parte trebuie să le asigur elevilor succesul la examen, iar pe de altă parte să le dau noțiuni de matematică modernă. Recapitularea o fac pe baza așa-numitelor probleme-mamut — probleme care nu au mare grad de dificultate, dar îmi dau posibilitatea să mă plimb printre trei ramuri ale matematicii. De probabilități nu mă ating, deși sînt foarte utile, fiindcă nu se cer la admitere. Aleg însă în așa fel exercițiile pe care le dau încît să-i pot ajuta pe elevi să manevreze singuri mai departe. Esențial pentru mine este să-i înarmez cu capacitatea de căutare, de investigare.

V. BUNESCU : Cred că, pregătindu-i pe elevi pe această linie, nu trebuie să ne oprim numai la acea acțiune de investigare care duce

la descoperirea unor noi însușiri sau determinări ale unor obiecte sau fenomene, ci și, să-i învățăm să combine și să recombine datele pe care le au în structuri cu funcționalitate nouă. De pildă, materialele refractare folosite la construirea reactorului nu au putut fi găsite ca atare în natură ; ele au fost „create", „inventate" pe baza combinării unor substanțe cu însușiri deja cunoscute. Dacă ținem seama de această idee, în recapitularea capitolului „Clasificarea păsărilor" bunăoară nu vom relua pur și simplu această clasificare, ci vom trata, de pildă, tema „Varietățile de păsări după condițiile de adaptare la mediu". Formulările de sinteză capătă acum o importanță deosebită.

RED. : M-ați făcut să mă duc cu gîndul la caracterul negativ pe care îl are uneori literatura metodică atunci cînd această literatură este aplicată fără spirit creator. După cum știm cu toții, fenomenul acesta este destul de răspîndit. Ca urmare, de foarte multe ori unii dintre colegii noștri, luînd în seamă litera metodicii, lucrează în modul cel mai puțin creator cu putință. Metodica este numai un instrument, pe care pot să-l folosesc cu condiția de a nu sufoca creativitatea.

V. BUNESCU : Mi se pare că însuși termenul de metodică a predării unui obiect trebuie revăzut ; de fapt este vorba de pedagogia specialității. Într-adevăr, nu trebuie să renunțăm la indicațiile metodice, dar să oferim teren larg pentru desfășurarea creativității.

D. MUSTER : Și din metodică profesorul trebuie să rețină func-

ționalitatea ei. Să nu se rezume numai la formule, ci să-și însușească funcțional metodica.

RED. : Aș vrea să subliniem nevoia ca în etapa de recapitulare profesorul să realizeze cît mai multe corelări posibile nu numai în cadrul disciplinei sale, ci și cu alte discipline. La lecțiile recapitulative de literatură română, de pildă, se pot face corelări cu arta, cu filozofia, cu politica.

D. MUSTER : Aceste corelări lărgesc orizontul elevilor, dar îi și deprind să gîndească dialectic.

V. BUNESCU : Ele nu trebuie însă să fie realizate neapărat de profesor, ci pot fi găsite chiar de elevi.

D. MUSTER : Aș mai adăuga că este foarte important să nu se piardă din vedere **aplicarea cunoștințelor,** astfel încît elevii să aibă posibilitatea de a **opera** cu cunoștințele însușite, de a cunoaște și de a înțelege eficiența acestora. În sfîrșit, cred că în recapitulare trebuie să se aibă în vedere și orientarea profesională a elevilor, stabilindu-se cerințele și în funcție de domeniul spre care își propune să se îndrepte fiecare elev.

RED. : Opiniile formulate aici pe tema recapitulării finale mi s-au părut deosebit de interesante și cred că ele îi vor ajuta pe profesori să-și orienteze mai bine munca din această ultimă etapă a anului școlar. Aș propune să continuăm dezbaterea în jurul mesei rotunde avînd ca temă, de data aceasta, examenele și urmînd ca cele spuse să fie publicate într-unul din numerele viitoare ale gazetei.

Funcționalitatea cabinetelor metodice pionierești

Chemate să sprijine pe cai ferate întreaga muncă de conținut a Consiliilor pionierești, cabinetele metodice s-au înființat succesiv, în decursul ultimilor trei ani, la nivelul fiecărui județ. Experiența acumulată pînă în prezent este diferită de la un loc la altul, în sensul că, în timp ce în unele cazuri cabinetele sînt simple depozite de materiale întîmplătoare și neaccesibile masei celor ce muncesc cu pionierii, în alte situații ele au devenit prezențe active, cu tot mai eficientă funcționalitate. În cele ce urmează vom căuta să evidențiem elementele care dau viață în unele județe acestor prețioase instrumente de materializare și generalizare a experienței pozitive pionierești, în nădejdea că exemplul lor va îndemna la o continuă emulație între consilii.

În cadrul instructajelor și consfătuirilor periodice, membrii comisiilor consiliilor pionierești prezintă o gamă întreagă de materiale ilustrative pentru experiențe valoroase, adevărate atestate ale noului, ale străduinței pasionate a multor animatori, consacrați trup și suflet pionieriei. Aceste înregistrări pe peliculă sau pe bandă magnetofonică, fotografii, jocuri, itinerare de drumeție, albume, colecții de documente descoperite de „Căutătorii de comori", reviste editate de copii, folclor cules de pionieri, invenții realizate în cercurile tehnice, planuri de construcții iscusite, plachete cu creații literare sau plastice, scheme plăsmuite de comandanți pentru acțiuni inedite, decupări din presa centrală și locală oglindind activități extrașcolare, diferite colecții caracteristice unor zone, referate susținute în consiliile pionierești din unități sau la sesiuni metodice etc., etc., alcătuiesc fondul de aur al cabinetului metodic pionieresc. Acest tezaur este în continuă primenire, ochiul atent al membrilor tuturor comisiilor consiliului județean înregistrînd trecerea la perigeul experienței valoroase a tot ce este semnificativ pentru progresul muncii pionierești.

Dacă adăugăm acestor valoroase materiale culese de pe teren seria de cărți, lucrări, reviste sau buletine sistematic expediate de la centru, care întregesc dotarea pedagogică a cabinetului, interesul pentru această sursă de informare și documentare sporește. Pentru comandanții care au răsfoit odată Buletinul de informare, editat lunar de Consiliul Național și trimis tuturor cabinetelor metodice județene, curiozitatea de a cunoaște experiența colegilor din organizații de copii de pe toate continentele este viu alimentată și, pe măsură ce e satisfăcută, devine tot mai mare.

Cabinetul metodic nu și-ar realiza deplin menirea dacă ar rămîne doar la acest stadiu de sursă ocazională de documentare. Unele consilii județene — cele din Cluj, Constanța, Galați, Iași etc. — au făcut un pas mai departe, organizînd acțiuni ce au drept pivot cabinetul metodic. Pe baza unui orar întocmit după posibilitățile locale, ele au organizat consultații de specialitate la care își dau concursul activiști și colaboratori din afară. Orarul acesta se popularizează în tot județul și el coincide adesea cu ziua liberă a comandanților de unitate, facilitînd și pe această cale o participare largă la consultații. La Constanța, Galați și Hunedoara extensiunea metodică a cabinetului județean a cuprins și o suită de mese rotunde pe cele mai importante probleme ale pionieriei.

„Schema de funcționare" a cabinetelor este asigurată în chip voluntar, sub variate forme. Membrii tuturor comisiilor consiliului sînt programați prin rotație pentru 2—3 ore, la interval de cîteva săptămîni, să urmărească desfășurarea consultațiilor și chiar să le asigure, mobilizînd asistența la acțiunile periodice ale cabinetului. Aceștia sînt activiști ai județului sau municipiului, comandanți de unitate, conducători de cercuri, specialiști care consimt să-și dea cuncursul, animatori ai muncii pionierești. Unde se desfășoară activități de calitate, după un program care cuprinde în perspectivă cel puțin un trimestru, se întîlnește un aflux de vizitatori interesați de propria lor perfecționare. Calitatea acțiunilor cabinetului este unicul mobilizator eficient al acestora. La Cluj, numai într-o lună s-au înregistrat peste 120 consultații.

Unele cabinete metodice — Arad, Botoșani, Brașov, Suceava, Tulcea etc. — au trecut la litografierea de buletine proprii cu apariție lunară, trimestrială sau bianuală care se difuzează în toate unitățile aparținătoare și conțin îndrumări metodice pe anumite teme, popularizează experiența înaintată, interpretează unele instrucțiuni etc., fiind expresia pregnantă a muncii metodice din toate comisiile consiliului respectiv.

Simpozioanele și sesiunile metodico-științifice desfășurate pînă acum în peste 10 județe s-au plămădit tot în albia cabinetelor metodice. Aci s-au întrunit colaboratorii, care au primit asistență calificată de la membrii comisiilor din domeniul cărora erau alese subiectele comunicărilor și de la pedagogi, sociologi și alți specialiști din învățămîntul superior sau de la liceele pedagogice. Din inițiativa cabinetului metodic din Suceava o expoziție itinerantă cu cele mai reușite desene și fotografii ale pionierilor a luat drumul unităților proprii, dînd o pildă de muncă de calitate. Pentru practica pedagogică a viitorilor comandanți, azi elevi în liceele pedagogice sau studenți, în diferite județe s-au organizat acțiuni patronate de cabinetele metodice, valorificînd întreaga zestre a acestora. În tot mai multe unități de pionieri au luat ființă colțuri metodice a căror dotare și funcționare e sprijinită de cabinetele județene.

Dacă adîncim implicațiile cabinetelor metodice în largul context al muncii consiliilor pionierești, observăm că și calitatea materialelor prezentate în plenare sau în ședințele de birou se resimte de existența unui for al concentrării și sistematizării experienței pozitive din județ. Pe această cale se asigură analizelor din plenare substanța unor cazuri tipice de incontestabilă valoare, se poate opera o selecție între mai multe situații posibile, motivîndu-se convingător opțiunile făcute.

Din păcate, în unele județe cabinetele metodice n-au depășit primul stadiu, cel al acumulării cantitative de materiale, fiind încă neclară perspectiva trecerii la o fază calitativă, în care cabinetul să-și facă simțită prezența prin acțiuni diversificate. În unele cazuri se invocă drept scuză lipsa spațiilor adecvate pentru organizarea activității. Pretextul este nefondat. Nu putem sugera o soluție unică, întrucît condițiile locale diferă de la un județ la altul. Cele mai multe cabinete au fost organizate împreună cu casa pionierilor din localitate, altele au fost alcătuite în colaborare cu liceele pedagogice (Buzău), în cadrul casei corpului didactic (Sibiu), ori în sediile proprii ale consiliului județean (Brașov, Prahova, Teleorman, Timișoara etc.). Se poate studia și posibilitatea înființării cabinetului metodic în comun cu catedra de pedagogie a institutului de învățămînt superior care pregătește viitori comandanți. Indiferent de formula adoptată, cabinetul metodic trebuie să satisfacă cele trei funcțiuni principale care îi revin :

a) **funcția de documentare** în problematica muncii pionierești (bibliotecă pedagogică, colecții de materiale demonstrative, expoziții permanente etc.).

b) **funcția de sprijinire a investigațiilor** metodico-științifice (sesiuni, simpozioane, mese rotunde, plenare, lucrări pentru obținerea gradelor didactice etc.).

c) **funcția de perfecționare** a celor ce muncesc cu pionierii (consultații, instructaje, schimburi de experiență, practică pedagogică, propagandă metodică în presă, la radio, prin publicații proprii etc.)

Expresie a efortului colectiv al tuturor comisiilor consiliului și al colaboratorilor externi, cabinetele metodice oglindesc gradul de maturizare pedagogică a consiliilor pionierești. Faptul că în general organizarea muncii în cabinet revine responsabilului comisiei metodice — comisie ce se ocupă prin excelență cu valorificarea muncii adulților din organizație — nu trebuie să creeze falsa impresie că acest for metodic își limitează activitatea la nivelul respectivei comisii.

Credem că se poate vedea clar, prin prisma funcțiilor ce-i revin, că activitatea cabinetului este implicată în toată munca de conținut a unui consiliu. Ea reprezintă în același timp o cale de activizare a tuturor membrilor consiliului, chiar și a celor nesalarizați, precum și un cadru de fructificare a contribuției largi a unor variate categorii de colaboratori. De pildă cabinetul metodic din Cluj este condus de prof. univ. Andrei Dancsuly, șeful catedrei de pedagogie a Universității locale, cel din Constanța și-a asigurat sprijinul decanului Facultății de filologie de la Institutul pedagogic, tov. Ion Bădică. Și exemplele s-ar putea înmulți. Sînt însă județe care, deși au specialiști în domeniul pedagogiei, psihologiei sau sociologiei, n-au inclus în componența consiliului și astfel de membri și nici nu le-au solicitat colaborarea.

Întrucît semnele îmbucurătoare ale noului din diferite județe se înscriu organic în aria funcționalității cabinetelor metodice, socotim că munca de îndrumare și control va trebui să depisteze pe viitor tot mai multe aspecte care întregesc accepția actuală a acestei baze de iradiere a experienței înaintate, terenul rămînînd deschis celor mai îndrăznețe căutări și inovații. Activiștii care îndrumă această muncă trebuie să-și sporească eforturile de accelerare a generalizării noului la nivelul tuturor județelor, spre a se elimina considerabilul decalaj existent între unele cabinete metodice, decalaj ce are la bază preponderent cauze subiective.

Consiliul Național, prin toate comisiile sale, sprijină dotarea multilaterală a cabinetelor metodice județene (cu aparatură audiovizuală, cu publicații periodice, volume și materiale editate pe plan central, repartiție de mobilier etc.), contribuie la pregătirea unor acțiuni metodice (simpozioane, sesiuni metodico-științifice, consfătuiri ș.a.), instruiește pe șefii tuturor comisiilor județene în direcția îmbinării armonioase a muncii de teren cu cea de conținut din cadrul cabinetului, oferă consultații, prin sectorul de documentare, în privința întocmirii fișelor tematice și a indexelor bibliografice, generalizează experiența prețioasă la nivel republican prin cursurile Centrului de perfecționare a cadrelor care muncesc cu pionierii, răspunde solicitărilor de ori ce fel din acest sector de activitate. Dacă apreciem că la rîndul lor unele cabinete județene sprijină multilateral cabinetele municipiilor și ale caselor de pionieri, precum și activitatea colțurilor metodice din unitățile școlare, putem spune că există, pe verticală, o preocupare tot mai susținută pentru asigurarea unei orientări metodice în domeniul activităților extrașcolare.

În clipa — pe care am dori-o cît mai apropiată — a preluării plenare a tuturor funcțiilor ce le revin de către cabinetele metodice din întreaga țară, vom putea considera închegată platforma activității metodice de pe care sprijinirea muncii pionierești să se realizeze în condiții optime

PATIȚA SILVESTRU
vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Atribuiri de nume unor licee

Duminica trecută, Liceul de cultură generală nr. 4 din Craiova i-a fost atribuit numele lui Nicolae Titulescu. În sala Teatrului Național s-au întîlnit cu acest prilej festiv numeroși profesori, elevi, părinți și invitați. Deschizînd festivitatea, directorul școlii a vorbit despre activitatea pe care liceul a desfășurat-o de-a lungul anilor, subliniind faptul că în viitor colectivul didactic al liceului și elevii săi trebuie să cinstească prin noi realizări numele liceului.

Participanții la adunare au adoptat apoi, într-o atmosferă de puternic entuziasm, textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care își exprimă recunoștința pentru condițiile pe care le-a creat partidul învățămîntului, mîndria de a purta pe frontispiciul liceului numele unei marcante și prestigioase personalități. „Însuflețiți de încrederea și răspunderea sporită pe care o avem — se spune printre altele în telegramă — ne vom mobiliza și spori eforturile pentru a valorifica întreaga noastră capacitate, spre a da viață sarcinilor puse în fața școlii românești de Congresul al X-lea al partidului nostru. Vom munci cu mai multă pricepere și simț de răspundere, cu mai multă dăruire și devotament, astfel încît să pregătim un tineret care, alături de ceilalți oameni ai muncii, să lupte, cu pasiune pentru construirea vieții noi în scumpa noastră patrie".

La încheierea adunării festive elevii au prezentat un frumos spectacol omagial. Apoi participanții la festivitate au vizitat expoziția organizată în cadrul liceului și au depus coroane de flori la statuia lui Nicolae Titulescu.

★

Recent, cu prilejul comemorării a 100 de ani de la moartea lui Eftimie Murgu, revoluționar pașoptist, luptător dîrz pentru drepturi și libertate națională și socială, în comuna sa natală, Rudăria, a avut loc o adunare la care au participat reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, cetățenii comunei oameni de știință și cultură, precum și numeroși elevi și cadre didactice de la liceul „Eftimie Murgu" din Timișoara. La adunare s-a dat citire Decretului Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România prin care se atribuie liceului din comuna Bozovici numele patriotului român Eftimie Murgu.

Finala concursului de literatură

În sala de festivități a Liceului „Mihai Viteazu" a avut loc la începutul acestei săptămîni ultimul act al ediției 1970 a concursului de literatură pentru elevi — festivitatea de premiere. În cuvîntul său, prof. univ. Boris Cazacu, președintele Societății de științe filologice, a subliniat că în acest an nivelul pregătirii candidaților a fost superior nivelului înregistrat în edițiile precedete. Au luat de asemenea cuvîntul Ștefan Costea, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, Silvia Docan șefă de secție la C.C. al U.T.C. Poeta Maria Banuș i-a felicitat pe cîștigătorii concursului din partea Uniunii Scriitorilor.

La etapa finală a concursului au luat parte 470 de elevi, selecționați dintre cei peste 26.000 de participanți în etapele anterioare. O trăsătură caracteristică a finalei a fost afluxul de elevi proveniți din orașe și sate de pe tot cuprinsul țării.

Participanților la faza finală li s-a oferit posibilitatea de a cunoaște viața cultural-artistică a Capitalei. Ei au participat la spectacole de teatru, la gale de filme și au vizitat cele mai importante monumente istorice. Juriul concursului a acordat 25 de premii și 16 mențiuni. Pe primele locuri s-au situat : Lucinia Bal — Cluj, Maria Barbu — Buhuși, Ofelia Mihuț — Tr. Severin, Virginia Nalbantu și Anca Pantazi — București, Mihaela Georgescu — Ploiești, Mariana Șovărel — Giurgiu, Mirela Ocinic — Mediaș, Nicuța Ilie — Galați, Viorica Baba — Deva, Ion Drăgulin — București, Ion Tudor — Pitești.

M. TĂNĂSESCU

Îndrumătoare pentru admiterea în școlile profesionale și în liceele de specialitate

Ministerul Învățămîntului a editat recent și a difuzat în școli îndrumătoarele pentru admiterea în școlile profesionale și în liceele de specialitate.

Îndrumătorul pentru admiterea în școlile profesionale cuprinde rețeaua din întreaga țară a acestor școli, meseriile și specialitățile în care ii pregătesc ele pe candidați. Îndrumătorul precizează datele concursurilor de admitere : 7—14 iulie pentru sesiunea din vară și 3—10 septembrie pentru sesiunea de completare a locurilor neocupate. De asemenea, se indică probele solicitate la concurs.

Îndrumătorul pentru admiterea în liceele de specialitate cuprinde condițiile și datele desfășurării concursului de admitere în secțiile de zi, serale și fără frecvență ale acestor licee. După cum se arată în îndrumător, concursul de admitere pentru învățămîntul de zi se organizează în perioada 22 iunie — 3 iulie. Pentru completarea locurilor neocupate se va ține un nou concurs, între 1—10 septembrie. La secțiile serale și fără frecvență, concursul de admitere se va desfășura între 1—9 septembrie. Îndrumătorul cuprinde de asemenea specialitățile în care se școlarizează elevi prin liceele de specialitate, rețeaua generală a acestor școli, precum și alte informații utile candidaților.

Perfecționarea comandanților de tabere

Între 4 și 8 mai a.c., la Centrul de perfecționare a cadrelor care muncesc cu pionierii de pe lîngă Consiliul Național al Organizației Pionierilor a avut loc un curs central, la care au participat 231 de comandanți de unități. În cadrul acestui curs, menit să contribuie la îmbunătățirea stilului de muncă și la înviorarea activităților din taberele de pionieri și școlari, au fost expuse prelegeri privind aspecte ale vieții de tabără, activitatea cultural-artistică și viața sportiv-turistică în tabere și s-au desfășurat dezbateri și consultații colective, care au abordat probleme legate de programarea activității în tabere, de formele de autoservire și educație prin muncă, de folosirea tradițiilor culturale locale în activitățile de tabără, de valorificarea condițiilor și a resurselor locale etc. Au avut loc de asemenea aplicații practice, care au cuprins peste 70% din programul cursului și s-au dovedit deosebit de eficiente. La reușita lor și-au adus contribuția, pe lîngă personalul didactic al Centrului de perfecționare, și o serie de cadre universitare și animatori ai turismului în rîndul tineretului, ca prof. univ. Marcian Bleahu, directorul Institutului Geologic, maestrul emerit al sportului Emilian Cristea, cercetătorul Iosif Viehmann.

Sesiune de comunicări

În zilele de 9 și 10 mai a avut loc la Buzău o sesiune de comunicări științifice cu tema „Aspecte de biologie teoretică și aplicativă în județul Buzău".

Sesiunea, organizată de Inspectoratul școlar județean și filiala din Buzău a Societății de științe biologice, a stîrnit mult interes în rîndul profesorilor de specialitate. Aceștia au ascultat comunicări despre „Vegetația județului Buzău" (Dr. Ioan Șerbănescu), „Județul Buzău, izvor nesecat de elemente floristice" (prof. Dr. Emil Țopa, directorul Grădinii botanice din Iași), „Principalele asociații nitrofile din regiunea montană a județului Buzău" (dr. Gheorghe Dihoru, cercetător la Institutul de biologie „Traian Săvulescu"), „Rezervații naturale din județul Buzău și ocrotirea lor" (prof. Aurel Pițu), „Crîngul Buzăului" (prof. emerită Clotilda Constantinescu, directoarea liceului „M. Eminescu"), „Importanța desenului în predarea științelor biologice" (prof. George Olaru), „Puncte turistice cu caracter biologic în județul Buzău" (prof. Ioan Radu) etc.

Participanții la sesiune au purtat discuții pe marginea comunicărilor expuse și au efectuat o excursie științifică cu aplicații pe teren în județul Buzău.

A. V.

Telecinema pentru elevi : filmul „Curenți electrici în gaze"

Filmul „Curenți electrici în gaze", care va fi prezentat în emisiunea „Telecinema pentru elevi" din 22 mai a.c. se adresează elevilor din anii III și IV ai liceului. El prezintă fenomenele fizice pe două planuri : cel concret — al aspectului macrofizic — și cel abstract — al mecanismului de producere la nivel microfizic. În timp ce primul aspect este redat cu ajutorul experiențelor reale, cu aparatură curentă de laborator, cel de al doilea este realizat cu ajutorul desenului animat, care ușurează înțelegerea comportării componentelor structurale ale sistemelor fizice în interacțiune și mișcare.

Conținutul filmului este structurat în trei părți distincte. Prima înfățișează procesele prin care apar purtătorii liberi de sarcini electrice în metale, cu modelul gazului electric, în electroliți, cu modelul rețelei cristaline, în gaze, prin diferitele tipuri de ionizări : termic, prin ciocniri electronice, prin radiații. Cea de-a doua parte lămurește procesele elementare ale descărcărilor în gaze, cu demonstrarea rolului proceselor de la catod. Sînt explicate microfizic ionizarea și excitarea atomilor, procesele de ionizare secundară, cu fenomenele reciproce de recombinare și dezexcitare, care au ca efect emisia de radiații luminoase a descărcărilor. Ultima parte se referă la descărcările electrice în gaze : producerea și dirijarea fasciculelor de electroni, osciloscop catodic, spectroscopie, reclame luminoase, lămpi fluorescente, iluminat public, redresoare cu mercur, laseri cu gaz, plasmatron etc. Faptul că aceste aplicații sînt prezentate în funcționarea lor reală și nu în scheme didactice îi ajută pe elevi să înțeleagă corelația dintre fenomenul fizic și aplicarea lui.

Cunoștințele oferite de film elevilor pot fi valorificate în lecțiile de recapitulare finală.

Prof. M. PETRESCU-PRAHOVA

In laboratorul de chimie al Școlii generale nr. 205 din București

SECȚIILE FĂRĂ FRECVENȚĂ

Instituții de învățămînt sau simple oficii de eliberat acte de studii ?

Învățămîntul de cultură generală fără frecvență cuprinde un însemnat număr de elevi, cei mai mulți încadrați în producție, care doresc să-și completeze studiile și să-și îmbunătățească pregătirea generală. Recenta sesiune de examene de la secțiile fără frecvență, ca de altfel și sesiunile anterioare, demonstrează însă că pregătirea acestor elevi este lacunară, insuficientă. Cei care promovează — și numărul lor este destul de mic — nu se ridică decît la valoarea notelor limită (5, 6).

Ținînd seama de faptul că studiul fără frecvență sporește simțitor numărul celor care termină școala generală sau liceul și, implicit, este menit să îmbunătățească nivelul de cultură al poporului, el nu ar trebui să reprezinte o cenușăreasă a sistemului de învățămînt, ci să fie organizat în așa fel încît să dea rezultatele scontate. Este drept că noile regulamente școlare cuprind unele prevederi în acest sens, dar rămîne loc și pentru alte îmbunătățiri. Lăsînd la o parte contribuția elevului însuși — factor hotărîtor al pregătirii sale — ne vom referi la unele cauze de natură organizatorică care nu favorizează o însușire temeinică a cunoștințelor prevăzute în programe.

Una din aceste cauze este, după părerea noastră, structura defectuoasă a anului școlar în învățămîntul fără frecvență, structură care reduce durata acestuia — excluzînd timpul luat de cele două sesiuni — la numai 5 luni și 20 de zile. Căci, deși teoretic anul școlar, care începe la 1 octombrie, se încheie la data de 30 septembrie din anul calendaristic următor, în mod practic cea de a doua sesiune, din aprilie, constituie etapa de încheiere, întrucît după data respectivă se cunosc promovații și repetenții, o singură categorie de elevi rămînînd să mai învețe — corigenții. Dar este oare posibil ca în mai puțin de o jumătate de an un om care muncește și în producție să-și poată însuși conținutul a 10—12 materii de studiu ? Să ne gîndim că, în aceste condiții, pentru o materie rămîn numai aproximativ două săptămîni. Chiar și un bun absolvent de liceu ar cere mai mult de două săptămîni nu ca să învețe, ci ca să revadă doar pentru examen un obiect deja studiat. Ce să mai spună atunci o persoană care abia începe studiul și căreia îi rămîne timp, în cel mai bun caz, doar pentru o lectură superficială a manualului ? Dacă judecăm realist situația, ne dăm seama că cei care rămîn repetenți nu pot fi acuzați întru totul de lipsă de străduință. Dimpotrivă, cred că ei ne-ar putea acuza că le cerem un studiu imposibil de realizat într-un timp record. Dar chiar și cei care promovează, datorită ritmului mult prea rapid imprimat studiului, nu pot înlătura superficialitatea, confuzia. Iată deci cum un aspect în aparență minor poate crea o stare de lucruri neplăcută, dăunătoare în ultimă instanță atît societății, cît și individului. Considerăm de aceea că este imperios necesară schimbarea structurii anului școlar la secțiile fără frecvență. S-ar putea, de pildă, ca sesiunea a II-a să aibă loc la începutul lunii iulie. În acest fel s-ar asigura timp suficient pentru studiu (de la 1 octombrie la 1 ianuarie) în vederea primei sesiuni, din ianuarie, și 5 luni jumătate (de la 15 ianuarie la 1 iulie) în vederea celei de a doua sesiuni, din iulie.

Menționăm și faptul că sesiunea din aprilie are consecințe negative și pentru școlile unde funcționează secții fără frecvență, căci nu dă posibilitatea unei analize minuțioase a activității din trimestrul al II-lea, întrucît directorul și o mare parte din comisiile examinatoare. De asemenea, ea accentuează starea de oboseală a personalului didactic tocmai în ultima etapă — cea mai însemnată — a anului școlar. Alta ar fi situația după sesiunea din iulie, cînd cadrele didactice ar intra în concediu de odihnă timp de o lună sau o lună și jumătate, zilele de concediu neefectuate urmînd a fi luate în vacanțele de iarnă și primăvară.

Nerezolvată, mai bine zis rezolvată doar teoretic, continuă să rămînă și problema sprijinului pe care școala este datoare să-l acorde elevilor săi de la secțiile fără frecvență. Regulamentul școlar amintește de un plan de consultații stabilit de Ministerul Învățămîntului. Credem însă că Ministerul Învățămîntului ar trebui să stabilească și modalitatea de realizare eficientă a acestui plan, luînd în seamă faptul că profesorii care efectuează asemenea consultații au mai multe obligații de muncă decît colegii lor. Poate că s-ar putea ca profesorii care lucrează cu elevii de la secțiile fără frecvență să aibă catedra de 18 ore la învățămîntul de zi și două ore la învățămîntul fără frecvență, îndeplinind firește sarcini concrete în acest sens (îndrumarea studiului, meditații, consultații, lecții de sinteză, lucrări de laborator etc.), fiind repartizați pe ani de studii, ca și la cursurile obișnuite. Credem că numai atunci cînd învățămîntul fără frecvență va fi considerat ca o obligație de serviciu a profesorilor unei școli rezultatele se vor schimba radical. Altfel totul rămîne să se bazeze pe pregătirea individuală a elevilor, deși în ultimă instanță tot școala răspunde, prin actele de studii pe care le dă, de nivelul cultural al absolvenților.

Pentru școlile cu un efectiv mare de elevi, însăși organizarea examenului este deficitară, deoarece regulamentul școlar precizează doar efectivul minim de elevi pentru o comisie de examinare (respectiv 70 de elevi), nu și efectivul maxim. Așa se explică faptul că și la o școală cu 70 de elevi și la alta cu 170 de elevi se constituie tot o singură comisie, care trebuie să asculte, în aceeași perioadă de timp, tot efectivul repartizat. Comisia din care am făcut parte în recenta sesiune ar fi trebuit să lucreze 23 de ore pe zi numai pentru verificarea orală (pentru care se prevăd 10 minute de elev), ca să nu mai vorbim de cele două ore pentru lucrarea scrisă. E clar că, în asemenea condiții, o sesiune de examene la secția fără frecvență este mai mult decît epuizantă. După părerea noastră, o comisie nu poate verifica mai mult de 80 de elevi (acesta ar fi, deci, efectivul maxim)

Considerăm nimerit, de asemenea, să se instituie funcția de vicepreședinte al comisiei de examinare, vicepreședintele urmînd să asiste, în absența președintelui, la examinarea orală, deoarece este anormal ca același om să lucreze 14—16 ore pe zi timp de două săptămîni (inclusiv duminică).

Fie că se iau măsurile sugerate de noi mai sus, fie că se găsesc altele, mai adecvate, cert este că ceva trebuie întreprins, pentru că altfel secțiile fără frecvență riscă să se transforme în simple oficii de eliberat acte de studii. Să cerem elevilor de la aceste secții să facă tot ce depinde de ei pentru a-și însuși cunoștințele, dar să facem și noi tot ceea ce depinde de noi.

Prof. GH. DASCĂLU
directorul Liceului
din Babadag — Tulcea

ÎNVĂȚĂMÎNTUL LA EXAMENUL VIEȚII

(Urmare din pag. 1-a)

Într-o baracă birou a Șantierului III, inginerul Radu Mihalcea *își extindea aprecierile asupra învățămîntului superior :*

— Terminăm facultatea cu o pregătire teoretică solidă, dar nu știm să răspundem.

— ? ! ?

— Pe șantier răspunzi cu capul de tot ce faci și tremuri pentru fiecare problemă de producție pe care trebuie s-o rezolvi. Cînd ești student nu poți să înțelegi asta. Înveți în producție, în timpul acelui așa numit an de stagiatură care, de fapt, durează mult mai mult.

— Totuși, studenții fac practică pe șantier încă în timpul anilor de facultate.

— E un fel de plimbare de agrement din obligația de a completa un caiet de practică. Nu poți spune că ai înțeles ce este practica pînă nu ai fost profund angajat în viața și activitatea șantierului, pînă n-ai trăit emoțiile răspunderii, pînă n-ai fost nevoit să rezolvi o mie de probleme concrete mai mari sau mai mici la care tratatele teoretice nici nu visează.

— Cum ar putea deveni mai „visătoare" ?

— Simplu. Tratînd tezele teoretice prin prizma situațiilor reale care apar în producție. În general, manualele noastre expun pe larg tezele teoretice și la urmă adaugă, parcă din obligație, și cîteva exerciții practice. Ar fi mult mai util să se plece de la premiza că toate cunoștințele teoretice urmează să servească viitorului profesionist. De ce producția trebuie să fie un fel de a doua universitate în care specialistul studiază reversul practic al acumulărilor teoretice ?

Decizia concretă, rapidă și optimă

Un subiect care revine aproape obsesiv aici, în orice discuție pe tema relației învățămînt-producție, este gîndirea. A intervenit și după scurtul schimb de replici introductive pe care l-am avut cu inginerul Dan Predoiu, *unul dintre cei care pot spune că au oprit, aproape la propriu, apele Dunării cu brațele lor.*

— Considerați inutilă vreuna din cunoștințele acumulate în școală ?

— Nu.

— Care vi se pare a fi cel mai mare cusur al școlii ?

— Acela de a ucide curiozitatea prin „arta" plictiselii.

— Ce ați fi vrut să învățați în școală mai mult decît ați învățat ?

— Un sistem de rezolvare a situațiilor neprevăzute. Înainte de a fi șeful serviciului tehnologic al grupului de șantiere de aici, am fost șeful lotului de construcții de la turbinele 1 și 2 și, mai înainte de asta, al platformei nr. 1, care a executat batardourile celulare. Cînd eram la batardourile celulare, am lucrat în condiții de viteze ale apelor peste limitele admise de proiectant sau în condiții de alarmă generală, cînd se revărsau sloiurile de ghiață. Situații de acest gen se pot număra cu sutele. Pentru soluționarea lor nu ajung cunoștințele. Trebuie să gîndești repede, corect, precis, eficient.

Principalul : formarea unui mod de a gîndi

Aceeași problemă a abordat-o dintr-un alt punct de vedere și ing. Mihalcea :

— Din cîte știu și din cîte îmi amintesc din experiența mea de elev și de student, toți profesorii, indiferent de specialitatea lor, își recunosc obligația de a se ocupa de dezvoltarea gîndirii. Nu vreau să citez o zicală, dar mă tem că pînă la urmă, fiind mulți, nimeni nu se ocupă serios de acest aspect atît de important. Există un curs de logică, dar prea sumar și prea superficial. Aș spune că nu este atît de importantă acumularea unui volum imens de cunoștințe cît formarea unui mod de a gîndi, înarmarea cu o metodă de a prelucra și aplica informațiile primite. Pe șantier, ca pretutindeni în viață ești pus mereu în situații care cer o decizie optimă și rapidă.

Omul reprezintă o capacitate creatoare care trebuie să se realizeze la dimensiunile ei reale. Iar școala se pare că joacă un rol fundamental în acest proces de realizare. În dialogul nostru, ing. Dan Predoiu *a subliniat cu pasiune această idee.*

— În școala elementară — mi-a spus el — eram un elev mediocru. La matematică și la fizică eram mai răsărit. În rest, mă învîrteam în jurul notei șapte.

— O considerați ca pe o notă potrivită cu gradul de dezvoltare a posibilităților dv. intelectuale de la vîrsta aceea sau socotiți că școala elementară n-a reușit să descopere și să valorifice de la început adevărata dv. capacitate ?

— Nu-mi dau seama. Deseori, elevi mediocri se dovedesc peste ani mai capabili decît premianții școlii și nu știu dacă în aceste cazuri este vorba de o eroare de apreciere sau de o evoluție intelectuală imprevizibilă. Cred însă că, pentru valorificarea optimă a materialului uman pe care școala își propune să-l prelucreze, ar fi foarte important ca specialiștii în psihologie și pedagogie să elucideze această problemă, astfel încît să se asigure deplina valorificare a tuturor resurselor fiecărui individ.

— Ce rol a jucat școala în alegerea profesiunii pe care o practicați astăzi ?

— Am spus. M-a învățat matematică și fizică.

— Mă gîndeam la o relație directă.

— Regret, dar la atît s-a redus totul. O cunoștință a familiei, tot constructor, m-a îndemnat cînd am terminat școala generală să mă înscriu la o școală de construcții. Și a mai fost un motiv. Am fost tot timpul timorat de concursurile de admitere. La școala tehnică selecția era mai puțin tăioasă decît la liceul teoretic. Spaima de concursurile de admitere m-a urmărit și la facultate. De altfel, am și căzut la prima încercare.

— S-ar părea că aveți ceva împotriva acestor concursuri.

— Nu le consider o modalitate științifică de selecție a valorilor. Am avut parteneri de concurs care au trecut cu brio înaintea mea și care apoi n-au rezistat mai mult de trei sesiuni, dacă n-au capotat chiar de la prima, după cum cunosc cazuri de candidați care au reușit cu greu, abia după 3—4 încercări și care au devenit studenți și ingineri străluciți. Eu însumi am fost printre ultimii admiși și printre primii la terminarea facultății.

Vorbind despre obligația școlii de a contribui la valorificarea maximă a capacităților individuale, Ion Bugar, *inginerul șef al Întreprinderii Energo-montaj, a folosit expresia „eroarea inițială".*

— Ce este „eroarea inițială" ? l-am întrebat.

— Aceea pe care poate s-o facă un tînăr atunci cînd alege o profesie sau alta. Deseori, profesia pentru care a optat nu coincide cu înclinațiile și aptitudinile sale. Nu sînt puțini aceia care își descoperă prea tîrziu vocația în cu totul alt domeniu decît cel pentru care au optat cîndva. Este necesară o riguroasă determinare a aptitudinilor elevilor, astfel încît aceștia să știe din vreme ce profesie li se potrivește. Eventual, odată cu determinarea acestor aptitudini și cu precizarea perspectivei profesionale ar putea să înceapă chiar și din școala generală o oarecare pregătire în vederea viitoarei meserii.

Echilibrul specializare — cultură generală

Dialogul cu inginerul Ion Dobre *se desfășoară în sala turbinelor viitoarei hidrocentrale. Notez cu atenție opiniile formulate de interlocutorul meu, care își exprimă opinia în legătură cu raportul dintre specializare și cultură generală.*

— Cînd eram elev — îmi spune el — deși m-a pasionat în primul rînd tehnica, m-au atras în mare măsură și alte discipline. Mi-a plăcut să studiez biologia, anatomia, darwinismul, zoologia.

— Se spune că multe cunoștințe care nu-și probează utilitatea mai tîrziu, în viața socială a individului, sînt uitate, iar efortul pentru acumularea lor se dovedește astfel o gratuită risipă de energie.

— Nu sînt de acord. Chiar dacă am uitat unele din ele — cunoștințele de chimie, de exemplu, sau de la alte obiecte, nu le mai țin minte decît în linii generale — faptul că le-am învățat cîndva mi-a fost util pentru că toate au contribuit la formarea personalității mele spirituale, mi-au antrenat gîndirea, memoria, imaginația. Și, oricum, nu uiți totul. Îți rămîn cîteva repere de orientare.

M-am specializat în montaj de echipament energetic, dar în facultate am făcut și cursuri care nu sînt legate de meseria mea actuală. Datorită lor sînt astfel pregătit, încît pot face față și în alte locuri de muncă. Aș putea, de exemplu, să lucrez în exploatarea de centrale, în construcții navale, în construcții civile sau în montaje de echipament de orice fel Chiar pe același șantier, un inginer este, nu o dată, solicitat de nevoile producției dintr-un loc de muncă în altul, unde i se cer cunoștințe total diferite.

Solicitînd pregătirea oamenilor în multiple sensuri, șantierul dă constructorilor posibilitatea să descopere calitățile și carențele ei. Constructorii cu care am stat de vorbă au reușit, mai repede decît m-am așteptat eu, să spună pe nume multora. Dovadă că le-au gîndit, de nenumărate ori în activitatea lor, vie, dinamică, minunată, pretențioasă.

Viața, realitatea, cerințele activității concrete efectuează neîncetat o analiză retrospectivă a învățămîntului. Nu avem dreptul să ignorăm verdictul ei .

ESTETICA MEDIULUI AMBIANT

Un grup de entuziaști profesori ai tînărului Liceu de arte plastice din Timișoara — și aici se cuvin citate, în primul rînd, numele directorului școlii, Constantin Flondor-Străin și ale talentaților plasticieni Dorel Tulcan și Ștefan Bertalan — încearcă să orienteze în direcții noi pregătirea artistică a elevilor pe care-i formează.

Materializare elocventă a acestei orientări, expoziția deschisă recent în pavilionul C din Parcul Herăstrău cuprinde interesante lucrări ale elevilor școlii. Ele reprezintă diferite modalități de proiectare estetică a formelor, structuri estetice adecvate ambianței activităților omului contemporan. Expoziția permite vizitatorului să cunoască și căutările elevilor, pînă la stadiul finalizării lor. I se înfățișează schițe și studii preliminare care îmbină forme geometrice în ritmica alternanțelor de alb-negru sau în alternanțe de culoare, plastica jocului unor fascicule de fire etc. Ca imagine generală, expoziția apare ca scenografia unui spectacol de reliefuri, lumini, umbre și culori. Structuri variabile se rotesc, suspendate parcă într-un echilibru ce sfidează gravitația, schimbîndu-și necontenit formele și modificînd în același timp perspectiva obiectelor din planul secund. Interesante efecte estetice sînt realizate prin dispunerea unor materiale curente de construcție în reliefuri de înălțimi și poziții diferite. Lucrările obținute în acest fel — combinații de tehnică a graficii, de altorelief și colaje — par concepute cu ajutorul computerelor. Aceeași impresie se degajă și din modul cum sînt tratate plastic unele corpuri geometrice clasice. În sfîrșit expoziția prezintă și proiectele unor obiecte utile realizate pe baza acestor exerciții estetice — lămpi geometrice, diferite forme sculpturale etc.

În ansamblul ei, expoziția Liceului de arte plastice din Timișoara reprezintă o încercare reușită, ținînd seama mai ales de vîrsta realizatorilor săi direcți — de a demonstra posibilități de întrepătrundere între lumea cifrelor ,a formelor pu- geometrice și a tehnicii pe de-o parte și lumea artei plastice propriu-zise pe de altă parte.

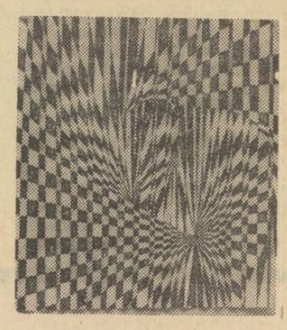

Al. C.

Inspectoratele școlare

(Urmare din pag. 1-a)

toate județele s-au organizat dezbateri pe probleme ale activității educative, la care au participat directorii școlilor și diriginții.

Cuprinderea unităților din teritoriu, cunoașterea problemelor pe care le ridică de la etapă la etapă viața școlilor n-ar fi posibilă fără sprijinul pe care-l dau inspectoratelor **directorii coordonatori.** De aceea, ele s-au ocupat îndeaproape de instruirea acestor directori, au elaborat în sprijinul lor îndrumări metodice, îi ajută efectiv pe teren la rezolvarea sarcinilor. În județul Ilfov, de exemplu, colective de inspectori școlari au examinat stilul de muncă al directorilor coordonatori, au prelucrat concluziile într-o ședință cu aceștia și i-au îndrumat cum să-și organizeze munca de control și îndrumare în școli ; în județul Maramureș, fiecare inspector lucrează 4—5 zile din lună cu directorii coordonatori din zona de care răspunde, organizînd cu ei și schimburi de experiență ; la Bistrița-Năsăud, Satu-Mare, Caraș-Severin și Vaslui directorii coordonatori au fost atent inițiați în problemele legislației școlare.

Tot ce s-a realizat pozitiv și valoros în îndrumarea școlilor se datorește muncii insuflețite a colectivelor de inspectori care, nu rareori, renunță la timpul liber, la satisfacții personale pentru a îndeplini la timp și în mod exemplar sarcinile ce le revin. De multe ori, cînd se analizează activitatea acestori oameni se pierde din vedere tocmai specificul muncii lor. Școli se găsesc pînă în cele mai îndepărtate așezări. Inspectorul trebuie să ajungă acolo. Calitatea muncii unui dascăl nu poate fi apreciată real pe baza unor constatări fugare, adesea disparate. La aceasta se adaugă și răspunderea pe care o are inspectorul în estimarea nivelului pregătirii și educației elevului. De aceea, **opinăm pentru crearea unor condiții tot mai bune de muncă colectivelor inspectoratelor școlare.**

Din păcate, acțiunea de **descongestionare** a inspectoratelor nu a fost dusă pînă la capăt. Ele continuă să fie aglomerate cu rezolvarea unui volum mare de corespondență, de sesizări ale cetățenilor, de lucrări cu caracter economic-financiar care intră în atribuțiile altor organe locale de specialitate ale administrației de stat (procurări de materiale, întocmirea documentațiilor și deschiderea finanțărilor pentru construcții școlare, întocmirea a tot felul de situații statistice etc.). În mod deosebit sînt supraîncărcați inspectorii de la municipii, cărora unele comitete executive municipale le cer să rezolve, cu un aparat redus, toate problemele. Pe alocuri se abuzează și de inspectorii generali, prea mult folosiți în rezolvarea altor sarcini.

Considerăm necesar ca Ministerul Învățămîntului, consiliile populare județene să **continue cu mai multă insistență acțiunea de descongestionare a inspectoratelor școlare,** creîndu-le astfel condiții să se ocupe mai mult și mai profund de problemele de conținut ale învățămîntului. În acest sens ar fi potrivit să se întărească sprijinul pe care trebuie să-l dea inspectoratelor școlare celelalte organe de specialitate ale administrației de stat, în virtutea atribuțiilor lor legale. Mă refer, îndeosebi, la direcțiile tehnice, de planificare și la administrațiile financiare pendinte de comitetele executive ale consiliilor populare. De asemenea, verificarea actelor și întocmirea formelor pentru trecerea de la o gradație la alta a cadrelor didactice ar putea să fie transmisă directorilor coordonatori, care să devină și ordonatori de credit la nivelul comunei, inspectoratelor școlare revenindu-le sarcina de a aproba propunerile făcute de directori și de a elabora o nouă dispoziție de salarizare.

Întrucît încărcarea inspectoratelor este determinată și de insuficienta cunoaștere de către unele cadre didactice și unii directori de școli a legislației ce se aplică în învățămînt, a atribuțiilor și răspunderilor ce le revin, Ministerul Învățămîntului ar trebui să cuprindă la cursurile de perfecționare și pe directorii coordonatori, să includă în tematica acestor cursuri probleme de legislație școlară și financiară, să extindă studiul problemelor de organizare, administrație și legislație a învățămîntului atît în liceele pedagogice, cît și în facultățile pregătitoare de cadre didactice. În același timp, ar fi necesar să se editeze pentru uzul tuturor cadrelor didactice un volum care să înmănunchieze toată legislația financiară ce se aplică în prezent în învățămînt.

În același scop al repartizării echitabile a sarcinilor între factorii care concură la educația elevilor, socotim oportun să se elaboreze un act normativ prin care procurarea și distribuirea atributelor pionierești să treacă în seama consiliilor județene ale Organizației Pionierilor. De altfel, aceste consilii, ca și comitetele județene U.T.C., pot să aducă o contribuție mai substanțială la organizarea vacanțelor, a taberelor, a concursurilor școlare, depășind stadiul sugestiilor și trecînd efectiv, alături de inspectorate, la rezolvarea sarcinilor.

Însemnătatea deosebită a domeniului de care răspund, multitudinea aspectelor pe care le ridică viața școlilor, cer inspectoratelor școlare **o preocupare mai intensă pentru problemele de perspectivă ale învățămîntului.** Astăzi nimănui nu-i este permis să conducă un sector de activitate fără a cunoaște temeinic realitățile din acest sector. De aceea apreciem ca utilă concentrarea eforturilor spre **efectuarea unor studii asupra fenomenului școlar,** studii ale căror concluzii vor da inspectoratelor posibilitatea de a fundamenta în mod științific unele măsuri pe care le întreprind. Totodată, inspectoratele județene **au datoria să organizeze de așa manieră activitatea încît să cunoască la timp aspectele negative** din viața colectivelor școlilor, să informeze la timp Ministerul Învățămîntului asupra acestora, să **intervină operativ** pentru soluționarea lor. **Îmbunătățirea sistemului de informare** devine, în aceste condiții, o sarcină de prim ordin.

Îmbinarea mai judicioasă a sarcinilor curente cu cele de perspectivă, organizarea temeinică a muncii trebuie să ducă la **o mai bună cuprindere a tuturor sectoarelor vieții școlare.** În prezent, activitatea în instituțiile preșcolare și la clasele I-IV este insuficient controlată și îndrumată. La celelalte clase se constată neglijarea unor aspecte importante de conținut, cum ar fi realizarea calitativă a programelor școlare, analiza cauzelor care determină insuficienta pregătire a elevilor, înfăptuirea caracterului practic, aplicativ al învățămîntului, activitatea educativă extrașcolară etc.

O problemă extrem de importantă, de care depinde în mare măsură autoritatea inspectoratelor școlare, eficiența activității lor, climatul ce se instaurează în școală după ce a fost controlată. este **calitatea inspecției școlare** precum și **calitatea inspecțiilor pentru obținerea gradelor didactice.** Este adevărat că prin folosirea metodiștilor voluntari controlul a cuprins în raza sa de activitate un număr mai mare de cadre didactice, însă pe alocuri exigența a scăzut. În condițiile actuale nu ne este permis să manifestăm îngăduință față de manifestările de superficialitate în munca didactică și educativă, față de atitudinea iresponsabilă a unor cadre didactice — e drept, puține la număr — care nu-și îndeplinesc obligațiile elementare de serviciu și au o comportare reprobabilă în școală și în societate. Din păcate se întîlnesc cazuri cînd controlul efectuat în școli nu urmărește obiective precise, se limitează la unele sarcini curente ale activității didactice, nu sondează domeniul preocupării profesorilor pentru propria lor pregătire. Deseori la inspecțiile pentru obținerea gradelor didactice nu se relevă capacitatea didactică reală a candidatului, nu i se arată lipsurile în muncă, eficiența activității lui instructiv-educative. Mulți metodiști voluntari, pornind de la o falsă înțelegere a colegialității, ezită să verifice și să aprecieze nivelul cunoștințelor pedagogice și politico-ideologice ale cadrelor didactice controlate, atitudinea lor față de muncă și comportarea lor în școală și societate.

Studierea și valorificarea experienței pozitive trebuie să preocupe, de asemenea, mai mult inspectoratele școlare. Inițiativele unor inspectorate ca cele din județele Bistrița-Năsăud, Ilfov, Satu-Mare, Vaslui și Vrancea de a elabora studii și apoi îndrumări metodice pentru învățătorii care predau la clasele I cu copii de 6 ani, ale celor din județele Brașov, Maramureș, Vrancea de a edita buletine interne de informare, sau ale colectivului de matematicieni din județul Ilfov de a scoate reviste de specialitate și a alcătui culegeri de probleme pentru uzul profesorilor trebuie, după părerea noastră, extinse.

Sesiunile metodico-științifice ce se desfășoară în prezent la nivelul județelor pe tema modernizării învățămîntului sînt un prilej minunat de răspîndire a experienței pozitive acumulate de cadrele didactice. Numai că, în unele locuri, comunicările prezentate nu concordă cu tema stabilită, conținutul și valoarea lor fiind destul de modeste. Inspectoratele școlare, împreună cu comitetele sindicale, trebuie să examineze cu mai multă exigență aceste probleme. La rîndul său, Institutul de științe pedagogice ar putea ajuta mai mult județele în care nu s-au ținut pînă acum aceste sesiuni în selecționarea lucrărilor, în orientarea activității cadrelor didactice spre o muncă de adîncime, eficientă.

★

Ne-am referit la cîteva aspecte ale activității inspectoratelor școlare cu gîndul de a ajuta la perfecționarea continuă a muncii de conducere, control și îndrumare a învățămîntului acum, cînd în fața lor stau sarcini extrem de importante : organizarea temeinică a închiderii anului școlar, a vacanței elevilor și a deschiderii unui nou an de învățămînt, cuprinderea în viitorul an școlar a tuturor copiilor în vîrstă de 6 ani în clasa I, extinderea școlii de 10 ani, perfecționarea rețelei învățămîntului postgeneral, îmbunătățirea continuă a activității educative, modernizarea procesului de învățămînt.

În perfecționarea continuă a stilului și a metodelor de muncă ale inspectoratelor un sprijin substanțial îl pot da comitetele executive ale consiliilor populare. Ele au datoria să se ocupe mai atent de îndrumarea inspectoratelor, să le ajute în învingerea greutăților pe care le întîmpină în muncă, să le creeze condiții pentru desfășurarea unei rodnice activități.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Prof. dr. IGOR M. TERNOV, prorector al Universităţii „M. V. Lomonosov" din Moscova, prof. P. A. D'AVACK, rectorul Universităţii din Roma, prof. dr. ROBERT MALLET, rectorul Universităţii din Paris şi prof. dr. MIECZYSLAW KLIMASZEWSKI, rectorul Universităţii din Cracovia despre:

Formaţia şi perfecţionarea profesorilor de azi pentru solicitările învăţământului de mîine

Prezenţa recentă la Bucureşti a unor binecunoscute personalităţi din conducerea unor mari instituţii de învăţămînt superior din Europa, cu prilejul „Reuniunii rectorilor universităţilor europene", ne-a permis să solicităm părerea unora din ei într-o problemă esenţială pentru dezvoltarea învăţământului, pentru perfecţionarea şi modernizarea sistemelor de educaţie: pregătirea universitară şi postuniversitară a profesorilor. Evident, punctele de vedere exprimate s-au referit nu numai la satisfacerea cerinţelor actuale, ci şi la cerinţele ce vor apărea în următorii 20—30 de ani, cînd profesorii formaţi astăzi vor fi încă în funcţiune.

Atributele unei pregătiri moderne, în perspectivă, a corpului didactic

Opiniile formulate de interlocutorii noştri s-au ocupat în primul rînd de pregătirea pe care o oferă universitatea viitorului profesor pentru ca acesta să răspundă cu succes, pe întreg parcursul vieţii sale active, solicitărilor activităţii şcolare.

Prof. dr. **Igor M. Ternov**, prorector al Universităţii „M. V. Lomonosov" din Moscova:

„Factorul fundamental îl constituie în această privinţă planificarea producţiei universitare în raport cu cerinţele societăţii — în cazul nostru ale învăţământului. În Universitatea „M. V. Lomonosov" această planificare urmăreşte să răspundă cu precizie cerinţelor din următorii 5 ani şi să găsească soluţii fundamentale pentru cel puţin încă 10 ani — respectiv deceniul de activitate în care un educator se maturizează pe deplin pe plan profesional. Într-o formulare foarte succintă, problema de prognoză pe care o avem de soluţionat e următoarea: să realizăm pregătirea viitorilor profesori astfel încît aceştia să nu fie surprinşi de nou, ci dimpotrivă, să surprindă ei, să anticipeze noul în ceea ce are acesta definitoriu. Pregătirea astfel concepută este mult mai complexă decît în urmă cu cîţiva ani, nu numai pentru că au fost integrate discipline noi — ca biofizica, psihosociologia, bionica, cibernetica — ci mai ales pentru că tinde să şteargă demarcaţia foarte precisă care exista pînă nu de mult între studiul ştiinţelor exacte şi cel al ştiinţelor umaniste. Pe baza schimburilor de cursuri şi cadre didactice între facultăţi, numeroşi tineri care studiază ştiinţele sociale, literatura etc. audiază şi cursuri de ştiinţele naturale, de matematică ş.a., la rîndul lor fizicienii studiază ştiinţe umaniste. Implicit, elevii vor beneficia de un climat mai propice dezvoltării aptitudinilor".

Prof. P. A. d'Avack, rectorul Universităţii din Roma:

„Am avut ocazia să urmăresc comportarea unui profesor dintr-o şcoală comunală, care a absolvit acum vreo 10 ani una dintre facultăţile ştiinţifice ale universităţii romane şi audia ocazional cîteva din cursurile de specialitate organizate anul acesta în facultatea pe care o absolvise. Ei bine, omul acela era aproape complet descumpănit de modul cum se abordau problemele şi chiar de terminologia utilizată la cursurile în cauză.

Desigur, noi ştim acum că, pentru a-l feri pe profesorul format astăzi de o iremediabilă rămînere în urmă peste un deceniu, sîntem datori să-l pregătim pentru a înţelege ştiinţa şi a se situa consecvent pe direcţiile dominante ale dezvoltării acesteia, nu să-i transmitem pur şi simplu cunoştinţe".

Prof. Robert Mallet, rectorul Universităţii din Paris:

„Timpul şcolar luat în ansamblu se divide în trei mari părţi componente: un timp al spiritului, un timp al aplicaţiilor practice şi unul gestic (al exerciţiilor fizice). Pînă nu de mult universitatea pregătea profesori capabili să răspundă (şi aceasta doar într-o măsură) cerinţelor timpului spiritual. De timpul exerciţiilor fizice se ocupau doar profesorii de sport, în atmosfera ostilă creată de majoritatea celorlalţi membri ai colectivului didactic. Cît priveşte timpul aplicaţiilor practice, acesta era considerat exterior şcolii propriu-zise.

În concepţia actuală a formării profesorilor, Universitatea noastră porneşte de la satisfacerea acestor cerinţe formative ale tinerelor generaţii. Studiul de specialitate — oricare ar fi domeniul de pregătire — este întregit cu un studiu de cunoaştere umană şi socială, căruia i se consacră aproximativ o treime din durata cursurilor universitare. În plus, la fiecare curs în parte se fac demonstraţii, aplicaţii şi cercetări aplicative. Aflate în continuă expansiune, acestea prefigurează un nou stil de activitate didactică, o activitate care îşi propune să umanizeze în profunzime mediul educativ".

Prof. dr. **Mieczyslaw Klimaszewski**, rectorul Universităţii din Cracovia:

„Ceea ce se impune în prezent cu necesitate este să concepem înnoirea învăţământului în mod dialectic, pe toate treptele acestuia. Deci să nu mai cîntărim, după criterii adesea arbitrare, proporţionalităţi între tradiţional şi modern, ci să concepem lucrurile în mod integral modern. Că noul concept va cuprinde în sinteza sa cele mai valoroase elemente acumulate anterior, acesta este un fapt implicit. Prin modul de abordare, prin finalitate, faptul respectiv de învăţămînt este însă **nou** în înţelesul deplin al cuvîntului şi nu o îmbinare mai mult sau mai puţin eclectică între tradiţie şi inovaţie.

Să luăm, de pildă, ştiinţele biologice studiate în şcoală, sau geografia. Astăzi, pe plan propriu-zis ştiinţific, ele au un caracter profund operant, urmăresc nu numai să transforme natura, ci şi s-o apere împotriva unor acţiuni iraţionale, care pot pune în primejdie viaţa însăşi, ca de pildă poluarea. Se poate vorbi în aceste condiţii de menţinerea unor elemente tradiţionale de studiu şi împletirea lor cu elemente moderne? Nu, întregul mod de abordare, orientarea studiului, modalităţile — toate sînt noi, total diferite. Cred că datoria universităţii este să susţină întreg acest salt al învăţămîntului prin formaţia pe care o asigură noilor promoţii de profesori".

Obiective şi mijloace de perfecţionare permanentă a activităţii educatorilor în funcţiune

Progresul ştiinţifico-tehnic determină o uzură rapidă a ceea ce ştim la un moment dat, solicită o continuă readaptare a formaţiei profesionale. Pentru profesori această cerinţă are un caracter mai stringent, căci activitatea lor înseamnă o continuă anticipare a viitorului. Care sînt punctele de vedere ale interlocutorilor noştri în această privinţă?

Prof. **P. A. d'Avack**:

„Universitatea de ieri îşi încheia funcţia, în raport cu fiecare tînăr, în parte, atunci cînd acesta îşi lua diploma de absolvent. Astăzi, una dintre sarcinile de bază ale Universităţii este de a-i urmări în continuare pe absolvenţi, pentru ca ei să-şi poată reînnoi formaţia culturală, cel puţin atît încît să nu fie deconcertaţi de un curs universitar de specialitate la a cărui predare ar asista peste zece ani.

Universitarul trebuie să se integreze deci mai mult în circuitul general al învăţămîntului, să contribuie, prin expuneri directe şi prin scris, la structurarea concepţiei ştiinţifice şi didactice a celorlalţi membri ai corpului didactic. Elementul de căpătîi îmi pare acela de a-l ajuta pe profesor să-şi amplifice cultura ştiinţifică proprie profesiei sale".

Prof. **Igor M. Ternov**:

„Perfecţionarea profesorilor trebuie şi poate să înceapă încă din perioada formării lor pe băncile facultăţilor. Înţeleg prin aceasta că fiecare viitor profesor trebuie obişnuit să se menţină, printr-un studiu permanent, în pas cu evoluţia ştiinţifico-tehnică.

Cultura profesională modernă înseamnă formarea de disponibilităţi în faţa situaţiilor noi. Perfecţionarea profesorilor urmăreşte înarmarea mai deplină a acestora cu **metodele care duc la descoperire**— deopotrivă în ştiinţă cît şi în universul uman. Deci trebuie să-l ajutăm pe profesorul în funcţie să se definească mai precis pe sine însuşi în raport cu evoluţia ştiinţifică şi culturală, cu mediul şi individualităţile şcolare".

Prof. **Robert Mallet**:

„A existat, există încă, o prea mare precipitare, prea multă nerăbdare în căutarea unor soluţii pentru ca ele să fie pe deplin exacte. De aceea a apărut şi o explicabilă dezorientare a practicianului de la catedră.

Actuala reformă a învăţămîntului francez, de a cărei înfăptuire mă simt legat şi într-o mare măsură responsabil, porneşte de la şcoala de bază şi urcă pînă la treptele cele mai înalte. Ea caută să dea structură interioară, echilibru, trăinicie şi profil propriu noului edificiu al şcolii. Paralel desfăşurăm o largă acţiune, cu participare universitară, pentru a-i sprijini pe educatorii din şcoli să pătrundă esenţa acestor reforme. Consider că certitudinea evoluţiei pe o direcţie precisă va face să dispară atît criza rămînerilor în urmă, cît şi aceea a unor salturi înainte fără pregătire şi orientare prealabilă".

Prof. **M. Klimaszewski**:

„Domeniul în care perfecţionarea profesorilor de astăzi este solicitată în cea mai mare măsură vizează înarmarea lor cu modalităţile de a apropia procesul de învăţămînt de viaţa producţiei. Astfel abordate, pedagogia şi didactica se înrudesc cu ştiinţa organizării şi conducerii ştiinţifice a întreprinderilor. Desigur, este în primul rînd datoria cercetătorilor din domeniul ştiinţelor educaţiei să elaboreze lucrări fundamentale, apte să permită profesorilor înţelegerea învăţămîntului ca arie unui proces multilateral de pregătire a forţei de muncă şi să-i ajute să acţioneze consecvent în acest sens".

*

Ideile variate formulate de interlocutorii noştri au pornit toţuşi de la un punct comun: rolul primordial al educatorului în realizarea oricărui program de dezvoltare a învăţămîntului, de perfecţionare şi modernizare a sistemului de educaţie. Tocmai de aceea ele au subliniat caracterul esenţial pe care îl au pregătirea universitară a acestuia, ca şi perfecţionarea permanentă a calificării lui de specialitate şi psihopedagogice.

„Metodica jocurilor şi a programului distractiv în grădiniţa de copii"

Lucrarea „Metodica jocurilor şi a programului distractiv în grădiniţa de copii" de Elena Gheorghianu şi Maria Taiban se adresează elevelor din liceele pedagogice.

Referindu-se în prima parte, la obiectul şi însemnătatea metodicii jocurilor şi a programului distractiv, la conţinutul şi locul acestora în regimul de zi al grădiniţei, lucrarea se ocupă în continuare de jocurile de creaţie, jocurile cu subiecte din poveşti şi basme şi de jocurile de construcţie. Se dau, de asemenea, indicaţii privind pregătirea jocurilor didactice.

Ultimul capitol al cărţii tratează rolul şi importanţa programului distractiv în viaţa copiilor.

Avînd caracterul unui manual, lucrarea poate fi de folos şi educatoarelor.

VIOLETA APOSTOL

Material bibliografic la dispoziţia profesorilor şi elevilor

Răspunzînd unor semnalări cu privire la absenţa din librării a unor lucrări recomandate elevilor pentru studiul şi aprofundarea cunoştinţelor de literatură, Centrul de librării Bucureşti ne informează că librăriile au fost aprovizionate cu un însemnat număr de asemenea lucrări. Listele bibliografice, repartizate pe clase, ale acestor lucrări sînt puse la dispoziţia elevilor şi profesorilor în toate librăriile. Pentru orientarea profesorilor de specialitate şi a elevilor au fost incluse în aceste liste bibliografice, în afara lucrărilor de literatură română, şi lucrări de literatură universală, lucrări de teorie şi critică literară, lucrări ştiinţifice şi de interes general din diferite domenii de specialitate.

Pentru cititorii revistei „Natura"

În numerele următoare ale revistei vor fi publicate în continuare materiale din domeniul zoologiei, botanicii, fiziologiei animale şi vegetale, geneticii, biochimiei, hidrobiologiei, microbiologiei, biologiei generale, precum şi materiale metodice, cronici, note, recenzii, informaţii privind curiozităţi din viaţa plantelor şi animalelor, îndrumări pentru lucrări practice şi confecţionarea de materiale didactice, probleme de acvaristică etc.

Materialele ce vor fi publicate fac obiectul bibliografiei necesare în pregătirea examenelor pentru obţinerea gradelor didactice de către profesorii care predau ştiinţele biologice în licee şi şcoli generale.

Costul unui abonament pentru numerele 4, 5, 6 este de lei 18.

Abonamentele se pot face pînă la data de 15 iunie 1970.

INSTITUTUL DE MINE — PETROŞENI

ANUNŢĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1. Şef de lucrări de la catedra de Lucrări miniere şi preparare, poziţia 3 din statul de funcţiuni, disciplina: Sfărîmare clasare. Preparare termică.
2. Asistent de la catedra de Geologie, poziţia 6 din statul de funcţiuni, disciplina: Geologie, Mineralogie, geologie, zăcăminte.
3. Asistent de la catedra de Geologie poziţia 5 din statul de funcţiuni, disciplina: Mineralogie, petrografie, Mineralogie, geologie, zăcăminte.
4. Asistent de la catedra de Chimie şi fizică, poziţia 9 din statul de funcţiuni, disciplina: Fizică.

ACTELE NECESARE ÎNSCRIERII LA CONCURS

1. Cererea de înscriere la care se anexează:
2. Memoriul de activitate didactică, ştiinţifică şi tehnică în producţie în 4 exemplare.
3. Lista lucrărilor publicate sau în curs de publicare în 4 exemplare.
4. Lucrările de specialitate elaborate într-un exemplar.
5. Autobiografia în 3 exemplare.
6. Caracterizarea activităţii profesionale şi obşteşti eliberată de instituţia unde candidatul îşi desfăşoară activitatea, în două exemplare.
7. Copie legalizată după diploma de studii superioare, în două exemplare.
8. Adeverinţă privind vechimea în muncă cu precizarea funcţiilor în care au activat, în 2 exemplare.
9. În cazul cînd diplomele de studii sînt obţinute în străinătate se va depune traducerea legalizată după acestea în două exemplare, precum şi copie legalizată în 2 exemplare după adresa Ministerului Învăţămîntului — C.S.D. privind echivalarea acestora.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului de mine Petroşeni, str. Institutului nr. 20 în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine la sediul Institutului din Petroşeni în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Pentru ocuparea posturilor de asistent, candidaţii vor prezenta şi o adeverinţă din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Informaţii suplimentare se pot obţine la secretariatul institutului, telefon 1050-1051.

INSTITUTUL PEDAGOGIC — ORADEA

ANUNŢĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de literatura română

Lector, disciplina Istoria literaturii române, poziţia 3 din statul de funcţiuni.

Lector, disciplinele Folclor şi Compunere şi analiză literară, poziţia 5 din statul de funcţiuni.

Lector, disciplina Metodica predării limbii române, poziţia 6 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

Catedra de matematică-fizică

Lector disciplinele Fizica generală şi Metode audio-vizuale, poziţia 2 din statul de funcţiuni.

Lector, disciplinele Geometrie elementară şi Aritmetică, poziţia 4 din statul de funcţiuni.

Catedra de pedagogie

Lector, disciplina Pedagogie generală, poziţia 3 din statul de funcţiuni.

Asistent stagiar, disciplinele Psihologia copilului şi Pedagogie generală, poziţia 4 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE EDUCAŢIE FIZICĂ

Catedra de teorie şi jocuri sportive

Lector, disciplinele Igienă şi control medical şi Cultură fizică medicală, poziţia 4 din statul de funcţiuni (absolvent I.M.F. cu specialitatea Medicină sportivă).

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul institutului din Oradea, strada Ammatei Roşii nr. 5, în termen de 30 de zile (pentru asistenţi 15 zile) de la publicarea acestui anunţ în Buletinul Oficial, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfăşura la Institutul pedagogic din Oradea în decurs de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere (pentru asistenţi 15 zile).

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREŞ

ANUNŢĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Lector la catedra de fizică, disciplinele Electricitate-electrotehnică, lucrări practice la electricitate-electrotehnică; electronică-radiotehnică, poziţia 2.

— Lector la catedra de fizică, disciplinele Optică-spectroscopie (curs în limba română şi în limba maghiară), lucrări practice la optică-spectroscopie, poziţia 3.

Candidaţii la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg.-Mureş, str. N. Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84 539/1969. Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg.-Mureş, în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

Într-una din secţiile Combinatului de la Săvineşti

Cadre pentru industria uşoară

Frumuseţea muncii din întreprinderile industriei uşoare a atras totdeauna pe tineri. În acest sector al economiei este nevoie de oameni inventivi, cu un rafinat simţ estetic şi cu o temeinică pregătire profesională, capabili să contribuie din plin la conceperea şi realizarea unor produse frumoase şi de bună calitate.

Liceele de specialitate pregătesc cadre tehnice medii pentru mai multe ramuri ale industriei uşoare.

Filatura ocupă un loc central în procesul tehnologic general din industria textilă, realizînd firele necesare sectoarelor de ţesătorie şi tricotaje. În cadrul filaturilor, materia primă — bumbac, lînă, in, cînepă, mătase, fibre artificiale şi sintetice — este supusă unui proces tehnologic complex prin intermediul unor moderne utilaje industriale. Cadrele tehnice medii au un rol important în conducerea acestui proces tehnologic.

Tinerii care se vor pregăti în specialitatea **ţesătorie** vor lucra după absolvirea liceului la realizarea ţesăturilor de fire de bumbac şi tip bumbac, lînă şi tip lînă, mătase şi tip mătase, in şi cînepă. Sarcinile lor de producţie vor consta în urmărirea şi respectarea parametrilor tehnici şi tehnologici, în analiza bunului mers al procesului tehnologic, în executarea diverselor măsurători şi analize privind consumurile specifice de materii prime şi auxiliare, în organizarea ştiinţifică a producţiei.

Confecţiile din textile au luat o mare dezvoltare în ultimii ani, prin crearea unor întreprinderi noi şi moderne. Cadrele medii tehnice care se pregătesc pentru acest domeniu vor studia diversele sisteme de lucru — individual, de echipă, la banda rulantă, sistemul prodsincron, procedeul contex etc. — modalităţile noi de finisare, precum şi construcţia şi funcţionarea celor mai moderne maşini.

Absolvenţii liceelor industriale cu specialitatea **tricotaje** se vor ocupa de realizarea şi conducerea proceselor de tricotaje — procese tehnologice complexe — în care sînt folosite maşini speciale, de înalt nivel tehnic.

Liceele industriale pentru industria uşoară pregătesc cadre tehnice de nivel mediu şi în specialităţile: **prelucrarea cauciucului, a maselor plastice, confecţii din piele şi înlocuitori.**

Iată localităţile unde funcţionează licee industriale pentru industria uşoară, precum şi adresele şi specialităţile respective.

Iaşi, str. Socola nr. 51—58 — cu specialitatea filatură

Cisnădie, str. 1 Mai, nr. 46, telefon 182 — cu specialitatea ţesătorie.

Bucureşti, str. Poet Cerna, nr. 1 telefon 21 25 80, sectorul 4 — cu specialităţile: ţesătorie, tricotaje, confecţii din textile, confecţii din piele şi înlocuitori, finisor produse textile.

*

Absolvenţii şcolilor generale care doresc să lucreze în industria uşoară se pot califica şi în şcolile profesionale din localităţile:

Arad, Piteşti, Buhuşi, Oradea, Braşov, Cluj, Turda, Sfîntu Gheorghe, Iaşi, Sighişoara, Sibiu, Cisnădie, Mediaş, Timişoara, Lugoj, Focşani, Bucureşti.

O rubrică de orientare şcolară în revista „Învăţămîntul profesional şi tehnic"

Începînd de la 1 ianuarie 1970 revista „Învăţămîntul profesional şi tehnic", editată de Ministerul Învăţămîntului, publică în fiecare număr rubrica „Orientarea şcolară şi profesională", cuprinzînd materiale scrise de specialişti în acest domeniu. Spicuim doar cîteva titluri: „Obiective şi criterii în orientarea şcolară şi profesională" (nr. 1/1970) de lector univ. St. Costea, director general adjunct în Ministerul Învăţămîntului; „Pentru orientarea şcolară şi profesională a elevilor în şcolile generale din municipiul Bucureşti" (nr. 2/1970) de prof. emerit P. Sorin, inspector cu probleme de orientare şcolară la Inspectoratul şcolar al municipiului Bucureşti; „Din problemele orientării profesionale şi instruirii practice în clasele a IX-a ale şcolii generale" (nr. 4/1970) etc. La aceeaşi rubrică revista prezintă diferite şcoli profesionale şi licee de specialitate, psihograme şi monografii ale unor meserii, portrete de muncitori fruntaşi — absolvenţi ai şcolii profesionale — şi alte materiale. Unele din acestea sînt scrise cu scopul de a fi citite şi discutate cu elevii în orele de dirigenţie în vederea cunoaşterii şi alegerii profesiei.

În afara rubricii „Orientarea şcolară şi profesională" profesorii din şcolile generale pot găsi în revista „Învăţămîntul profesional şi tehnic" şi alte materiale deosebit de utile în activitatea lor, în special cu privire la predarea disciplinelor cu profil tehnic (fizică, chimie, matematică), sau la organizarea şi desfăşurarea instruirii practice în atelierele şcolilor. Rubrici care ar putea interesa cadrele didactice din şcolile generale sînt şi „Confecţionarea şi utilizarea materialului didactic", „Fişier psiho-pedagogic", „Consultaţii" (cuprinzînd noutăţi tehnico-ştiinţifice), „Din activitatea cercurilor de elevi" (conţinînd materiale metodologice, tematica acestor cercuri, realizări ale elevilor etc); „Fişier bibliografic" etc.

Revista apare lunar, în 48 de pagini. Se poate procura prin abonamente semestriale (24 lei) şi anuale (48 lei), preţul fiind 4 lei exemplarul. Este recomandabil ca această publicaţie să nu lipsească din nici o bibliotecă a şcolilor generale.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 692

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1043 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 22 mai 1970 — 4 pagini 25 bani

■ Impresionante dovezi ale solidarității umane – pag. 2

■ Masă rotundă : Examenele – pag. 3

■ Lista programelor pentru liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare, valabile în anul școlar 1970-1971 – pag. 4

ÎN ACESTE ZILE DE GREA ÎNCERCARE PENTRU PATRIA NOASTRĂ

ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘI-A MOBILIZAT TOATE FORȚELE

EROISM, SOLIDARITATE

Eroica încleștare cu furia oarbă a apelor stă mărturie vie, de neuitat, despre tăria morală de neînfrînt a întregului popor, a cărui unitate în jurul partidului și neclintită hotărîre au constituit în zilele de grea încercare temeiul nădejdilor și încrederii.

Cumplita, nemaiîntîlnita dezlănțuire a naturii pe meleagurile noastre a provocat imense pierderi. Inimile tuturor sînt îndurerate de doliul provocat prin pierderea unor vieți omenești. Sute de case s-au năruit sub valuri ; mii și mii de hectare acoperite de culturi au fost înecate ; hale de întreprinderi, săli de clasă și laboratoare, săli de spectacole și alte instituții culturale au fost măturate de ape.

Voința, dîrzenia, hotărîrea tuturor de a învinge sînt mai presus de această cruntă încercare. La Satu Mare, la Alba Iulia, la Tîrgu Mureș, la Sighișoara, Dej și Tîrnăveni, în alte orașe și localități care au avut de suportat grelele calamități provocate de revărsarea puhoaielor, cetățenii, în frunte cu comuniștii, au trecut la redarea în funcțiune a capacităților de producție, la refacerea rețelelor de tensiune, a căilor de aprovizionare și transport. Cu înalt patriotism și totală dăruire, sute și sute de cadre didactice și elevi din localitățile calamitate, reluîndu-și pregătirea școlară întreruptă temporar, desfășoară totodată o activitate plină de abnegație în sprijinul eforturilor depuse de colectivele de producție pentru curățirea, reamplasarea și remontarea utilajelor, pentru a repune în funcțiune unitățile economice, pentru transportul produselor necesare aprovizionării populației, pentru refacerea drumurilor și redarea în folosință a clădirilor. Acolo unde se așteaptă în orele și zilele ce urmează grele înfruntări cu năvala apelor, elevii din detașamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, ca și numeroși alți elevi, în frunte cu profesorii lor, lucrează umăr la umăr cu muncitorii, cu țăranii cooperatori, cu gărzile patriotice, cu unitățile militare.

Ca un val uriaș, capabil să înfrîngă vitregiile naturii, se înalță, de pretutindeni, acțiunile solidarității umane. O muncă intensă, demonstrînd profunzimea simțămintelor de patriotism socialist și solidaritate umană se desfășoară în Capitală, ca și în toate localitățile care nu au fost încercate de calamități. Alături de muncitori, ingineri, tehnicieni, de oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate, care își dublează, care își înzecesc eforturile pentru ca producția realizată de ei să contracareze reducerea temporară a funcționării unor capacități industriale, colectivele didactice, elevii se străduiesc prin toate mijloacele și puterile lor să sprijine reluarea fluxului vital în toate județele lovite de calamități.

Oamenii școlii au dat în aceste zile numeroase pilde personale de abnegație și de umanism profund. Calități morale demne de cinstire, curaj și tenacitate au dovedit mulți dintre elevii localităților lovite de calamități care, încadrați în detașamente de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, precum și spontan — individual sau în grupe — au participat, fără să pregete, la marea încleștare cu forțele apelor. Se poate spune că nu există în țară colectiv școlar — de la universități pînă la cea mai mică școală rurală — care să nu participe cu dăruire la acțiunile de refacere a zonelor lovite de revărsarea apelor, pentru normalizarea vieții în toate orașele și comunele.

Oglindim, în coloanele ce urmează, cîteva dintre faptele de eroism, de abnegație și solidaritate profundă care vor rămîne întotdeauna în istoria României ca o dovadă a unității de monolit a întregului popor în jurul partidului, a forței și a capacității celor 20 de milioane de cetățeni ai țării de a urma neabătut, înfrîngînd orice vitregie, drumul spre construirea societății socialiste multilateral dezvoltate

Momente din uriașa încleștare cu furia dezlănțuită a apelor

Nu odată aceste coloane de gazetă au oglindit viața tumultuoasă a tinerilor și virstnicilor — elevi și profesori — din locurile care, în aceste zile, au înfruntat furia diluviului. Adeseori redactorii noștri au fost oaspeții școlilor de pe valea Mureșului sau a Someșului, de pe meleagurile Năsăudului și Sălajului, din țara Tîrnavelor sau din satele Moldovei — școli luminoase, bine înzestrate, multe din ele ridicate în ultimii ani — caracterizate printr-o atmosferă de studiu temeinic, de muncă entuziastă. Adeseori au scris cu bucurie despre oamenii din aceste școli, pe care i-au cunoscut ca buni educatori, ca inventivi creatori în domeniul didacticii, ca gospodari harnici.

Scriem și acum despre aceste școli, despre elevii și profesorii lor, pe care i-a pus la grea încercare catastrofala revărsare a apelor. În zilele acestea eroice, în confruntarea dramatică, pe viață și pe moarte, cu stihiile naturii, au fost dezvăluite trăsături de caracter impresionante. Calmul și luciditatea, bărbăția, spiritul de sacrificiu, de dăruire totală au caracterizat nu numai pe educatorii și pe elevii din clasele mari, dar și copii pe care i-am bănuit timizi și nesiguri. Vorbim despre fapte incredibile, care ne îndurerează inima.

Dar dacă inima ne este strînsă de durere, avem în același timp ferma convingere că, strîns unit în jurul partidului, sudat printr-un înalt sentiment de solidaritate umană, poporul nostru va izbuti să înfrîngă stihia dezlănțuită a apelor.

Alături de militari, numeroși elevi au lucrat la întărirea digurilor în orașul Arad

Săptămîna trecută, la ora la care închideam ediția, nu bănuiam nici pe departe amploarea pe care urma să o aibă marea confruntare a oamenilor cu forțele naturii. Nici acum, cînd așternem pe hîrtie rîndurile acestea, nu avem încă imaginea globală a ceea ce a fost și mai este încă această cumplită calamitate, care s-a abătut asupra minunatelor plaiuri românești, asupra a mii și mii de hectare de pămînt mănos, asupra a sute și sute de gospodării, asupra unor importante obiective industriale.

Întregul nostru popor trece în aceste momente prin încercări grele. Întreaga familie a patriei noastre suferă pagube materiale considerabile, cutremurătoare pierderi de vieți omenești. Durerea sălășluiește nu numai acolo unde s-au revărsat apele, ci în fiecare casă, în fiecare om.

Sub valurile nemaiîntîlnite vreodată ale viiturilor s-au năruit — odată cu celelalte așezări omenești, odată cu uzine și întreprinderi — și școli, și grădinițe, și cămine de copii. Apa și mîlul și-au întins tentaculele aducătoare de pustiire și peste laboratoare sau biblioteci, distrugînd bunuri materiale vitale pentru activitatea didactică.

În fiecare zi ne parvin noi și noi vești. În primele zile ale inundațiilor, la Tîrgu Mureș, Dej, Gherla, Tîrnăveni, Sighișoara, în multe comune de pe malul Someșului și al Mureșului au fost inundate numeroase școli. La Ghipești, în județul Iași, sat aproape în totalitate distrus de alunecarea unui deal, școala generală este năruită în cea mai mare parte. Școala generală din Lunca Mare, județul Bistrița-Năsăud, este grav avariată din cauza unei alunecări de teren. Serios afectate sînt clădirile școlare din satele Bîtea și Bordușiu-Fîntînele, județul Mureș. Acestea sînt numai cîteva exemple. Apele au săpat la temeliile a sute de școli, valurile au izbit fără milă nenumărate lăcașuri de învățămînt. La Satu Mare, de pildă, orașul pînă acum cel mai rău lovit de calamități, majoritatea școlilor au fost inundate. Abia scrisesem cu puțin timp în urmă despre felul în care colectivele didactice și elevii de aici au știut să și le înfrumusețeze, să și le utileze cu toate cele trebuincioase desfășurării în bune condiții a procesului de învățămînt.

Mari pagube au fost pricinuite școlilor prin distrugerea unor importante cantități de materiale didactice, de cărți, de manuale. Au fost inundate depozitele de cărți școlare din Alba Iulia, Deva, Bistrița, Satu Mare. La Tg. Mureș a fost inundat depozitul de materiale al inspectoratului școlar, ceea ce a determinat distrugerea unor imprimate școlare, hărți, rechizite. În județul Alba 6 grădinițe au fost avariate, iar cea din Cistei distrusă complet. Un mare număr de școli generale au fost afectate de inundații. În județul Hunedoara 11 școli au fost complet inundate. Printre acestea Liceul și Școala generală din Ilia, Școala generală nr. 2 din Deva, școlile din Folt și Ghelmar. Grav lovit de puhoiul de nestăvilit al apelor a fost Liceul din Dej, unde s-au înregistrat pagube materiale imense.

Știri de ultimă oră ne vestesc mari distrugeri și în partea de răsărit a țării, unde au loc în prezent noi inundații prin revărsarea Prutului, a Siretului și Dunării. A fost distrusă de ape grădinița de copii din comuna T. Vladimirescu, județul Tulcea, au fost inundate școlile din Grindu, Sălceni, Mila 23. Catastrofa amenință și școli din alte localități.

Cele mai dureroase pierderi sînt însă cele de vieți omenești, de vieți tinere întrerupte năpraznic. Sînt episoade de un puternic dramatism. La Beclean, în județul Bistrița-Năsăud, firul vieții a cinci elevi a fost curmat de stihie. Durerii pricinuite de tragedia inundațiilor i s-a adăugat irecuperabila pierdere a unor ființe dragi.

La Dej, în acea luptă îndîrjită cu monstrul apelor, alți trei elevi și-au pierdut viața. Alții au rămas fără părinți, fără adăpost. Nenorocirile pe care le-a adus cu sine puhoiul apelor sînt înfiorătoare. Printre miile de oameni sinistrați se numără și cadre didactice din Satu Mare, din Alba Iulia, din Dej, din județele Mureș, Hunedoara, Arad.

În județele calamitate, școlile care n-au avut de suferit au devenit locuri de găzduire a sinistraților.

Pierderile ar fi putut să fie mult mai mari dacă în toată această bătălie oamenii nu s-ar fi unit ca o singură voință, ca o singură putere capabilă să înfrunte uriașele forțe ale naturii. Va trebui să treacă un timp pentru ca să ne dăm seama de proporțiile confruntării omului cu apele, de măreția faptelor de eroism săvîrșite în aceste zile, care azi sînt în cea mai mare parte anonime sau încă necunoscute. Nu este locul unor vorbe mari. Grăitoare sînt faptele.

În noaptea aceea — prima din nopțile de nesomn și de luptă — la Tîrgu Mureș opt elevi de la Școala profesională de construcții au înfruntat cu vitejie valurile și au reușit, cu prețul unor grele eforturi, să salveze un mare număr de bătrîni și copii blocați în cîteva case din cartierul Aleea Carpați. Iată numele lor, înșirate simplu, ca la catalog : Moldovan Iuliu, Busuioc Iosif, Pataki Anton, Bartoș Iosif, Balint Arpad, Pantea Viorel și Bocskor Leontin. Alți doi elevi — Florea Mițișor și Gheorghe Lipoș — de la Școala profesională de construcții, au salvat aproximativ 50 de familii blocate de apă în locuințe. Constituiți pe loc în brigăzi de intervenție, elevii și profesorii de la Liceul agricol au salvat numeroase persoane, printre care 50 de copii domiciliați în străzile Sinaia, Chinezul și Aleea Carpați.

O emoționantă faptă de eroism ne-a fost semnalată de la Sighișoara. Încă din primele momente ale năvălirii apelor, tînărul Otto Luntz a participat cu barca sa personală la salvarea oamenilor surprinși în locuințele lor. Salvase a douăzecea persoană cînd a aflat că propria

MIRCEA IONEL
TRAIAN ISPAS

(Continuare în pag. 2-a)

Pentru normalizarea situației — acțiuni bine organizate, colaborare și spirit de răspundere

De cum s-au aflat primele vești despre crunta năvală a apelor, întregul nostru popor s-a mobilizat în uriașul front de luptă cu stihiile naturii dezlănțuite. Școala — cu educatorii și elevii ei — își face și ea datoria în mod impresionant. Sînt fapte de care mult timp se va vorbi. Spiritul de sacrificiu, curajul s-au dovedit din plin, în forme și proporții uimitoare. Vitregia acestor zile a scos la lumină noblețea, omenia cea mai adevărată, exemple de eforturi supraomenești în slujba salvării vieților, a limitării pierderilor de bunuri provocate întreprinderilor, instituțiilor, gospodăriilor.

În cadrul măsurilor operative ce se iau pentru rezolvarea urgentă a multiplelor probleme provocate de calamități Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu Uniunea sindicatelor din învățămînt și cultură, cu Uniunea societăților științifice ale cadrelor didactice și cu alte foruri și organizații centrale a stabilit o serie de acțiuni la realizarea cărora a chemat întregul corp didactic din învățămîntul de cultură generală, profesional, tehnic și liceal de specialitate, din instituțiile de învățămînt superior.

Răspunzînd acestei chemări, inspectoratele școlare, directorii școlilor din învățămîntul de toate gradele actionează cu spirit de inițiativă pentru înlăturarea distrugerilor și avariilor provocate școlilor de către inundații, astfel încît să se creeze neîntîrziat condiții pentru reluarea activității. S-au luat în același timp măsuri pentru obținerea avizului organelor de specialitate din construcții spre a se evita astfel orice fel de accident, și pentru respectarea strictă a normelor igienico-sanitare.

Întreruperea cursurilor este privită pretutindeni doar ca o situație de forță majoră, depunîndu-se toate eforturile pentru ca acestea să fie continuate deîndată ce este posibil. Pentru a asigura desfășurarea normală a activității școlare în zonele lovite de calamități se acordă o grijă deosebită, pentru cazarea și hrana elevilor din regiunile sinistrate, utilizîndu-se în acest scop toate resursele de care dispun școlile și instituțiile de învățămînt superior.

Tot în vederea asigurării bunei desfășurări a activității școlare în zonele încercate de calamități, inspectoratele școlare județene, conducerile de școli și personalul didactic sînt chemate să colecteze manualele în vigoare existente din anii trecuți la elevi, pentru a fi trimise școlarilor care au pierdut aceste cărți din cauza inundațiilor.

Importante recomandări adoptate de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Silviculturii sînt în curs de aplicare practică de către conducerile institutelor și facultăților agronomice. Cadrele didactice și întregul personal din aceste unități participă la acțiunile pentru înlăturarea excesului de apă de pe terenurile agricole, pregătirea solului și executarea însămînțărilor, îngrijirea culturilor, executarea lucrărilor în plantații de vii și pomi fructiferi, în sere și solarii, asigurarea și folosirea rațională a furajelor, aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a bolilor la animale.

Personalul didactic din instituțiile de învățămînt superior medical a acționat din primele zile ale calamităților în sprijinul măsurilor igienico-sanitare adoptate de autorități. Într-o ședință de lucru cu rectorii institutelor de medicină și farmacie, desfășurată joi, 21 mai, la Ministerul Învățămîntului la care au participat tovarășii Mircea Malița, ministrul învățămîntului, și dr. Dan Enăchescu, ministrul sănătății, au fost stabilite acțiunile la care vor participa în continuare cadrele didactice din învățămîntul superior medical pentru apărarea sănătății populației din zonele lovite de calamități.

Conducerile instituțiilor de învățămînt superior și consiliile asociațiilor studențești acționează în spiritul recomandărilor Ministerului Învățămîntului și ale Comitetului Executiv al Uniunii Asociațiilor Studențești, acordînd o atenție deosebită pentru antrenarea unui număr cît mai mare de cadre didactice universitare și de studenți la acțiunile de muncă voluntar-patriotică, la sprijinirea inițiativelor menite să lichideze distrugerile lăsate de calamități și la asigurarea asistenței tehnice, în funcție de profilul facultăților. Aceasta va face, desigur, ca participarea la munca voluntar-patriotică în perioada vacanței de vară să antreneze marea majoritate a studenților și cadrelor didactice din toate centrele universitare ale țării. Multe instituții de învățămînt superior au putut găsi de asemenea, multiple posibilități de a sprijini școlile sinistrate cu cărți, rechizite,

(Continuare în pag. 2-a)

Elevii din Alba Iulia pornind să ajute pe sinistraţii din strada Republicii

Impresionante dovezi ale solidarităţii umane

Pe cît de cumplite sînt veştile despre năvala tragică a apelor care au frînt vieţi omeneşti şi au distrus bunuri de miliarde, pe atît de demne de admiraţie sînt faptele pe care întregul popor, ca un singur om, ca o singură, uriaşă conştiinţă socialistă le înalţă, zid viu, în faţa dezastrului pricinuit de calamităţi. Pretutindeni simţi pulsaţia profund umană a solidarităţii, transformată în acţiuni concrete.

Înscriem în fruntea multiplelor dovezi de solidaritate un fapt de adîncă semnificaţie: numeroşi elevi din clasele mari ale Liceului „Matei Basarab" şi ale Liceului nr. 39 din Capitală s-au oferit, încă din primele zile de la semnalarea calamităţilor, ca donatori de sînge, pentru a contribui astfel la salvarea vieţii celor răniţi de năvala viiturilor. Este, acesta, un simbol al uriaşei dorinţe de a ajuta pe cei greu încercaţi de calamităţi.

Hotărîrea de a munci voluntar pentru refacerea obiectivelor economiei şi a gospodăriilor din zonele lovite de calamităţi a fost exprimată în adunările multor colective şcolare. Elevii Liceului nr. 43 şi ai Liceului „Matei Basarab" din Capitală, de pildă, s-au oferit să se constituie în brigăzi şi să lucreze la fabricile de cărămidă sau în alte unităţi care produc materiale necesare refacerii construcţiilor din zonele sinistrate. Numeroşi alţi elevi din liceele şi şcolile generale ale Capitalei s-au înscris în brigăzi voluntare pentru a lucra în unităţile ce produc materiale de construcţie.

Elevii Grupului şcolar din Rm. Vîlcea se vor constitui în grupe cuprinzînd lăcătuşi şi electricieni, care vor merge în perioada de practică, timp de 15 zile, în zonele sinistrate.

Copiii vor să fie şi ei alături

Deşi elevilor nu li s-a adresat apelul de a face donaţii celor sinistraţi, întrucît asemenea donaţii fac părinţii lor, în sute şi sute de şcoli aproape toţi elevii s-au prezentat spontan, solicitînd stăruitor, unii cu lacrimi în ochi, să se accepte din partea lor obiecte personale de îmbrăcăminte, donaţii în bani, cărţi, rechizite, caiete etc. pe care ei doresc să le ofere colegilor lor din regiunile lovite de sinistru.

Un mare număr de elevi din clasele a XII-a, printre care cei de la Liceul nr. 30 şi nr. 20 din Capitală, au hotărît să dăruiască uniformele lor şcolare pentru copiii sinistraţi. De asemenea, mulţi dintre elevii Şcolii generale nr. 17 din Bucureşti, au dat uniforme, rechizite şi cărţi şi s-au angajat să lucreze voluntar pe timpul verii, pentru ca veniturile realizate din munca prestată să fie alocate populaţiei sinistrate.

Mii de pionieri din municipiul Bucureşti s-au angajat să colecteze diferite rechizite şcolare pentru colegii lor din zonele atinse de inundaţie. Într-o acţiune similară sînt antrenaţi şi elevii Liceului „Dr. Petru Groza" din Capitală.

Într-o scrisoare adresată colegilor din Satu-Mare, elevii Şcolii generale nr. 56 din Bucureşti arată: „Dorim să vă ajutăm la refacerea unor materiale didactice şi vom confecţiona cu mijloace proprii, pentru voi, hărţi, planşe, scheme şi machete".

La Şcoala generală nr. 5 din Bucureşti mulţi şcolari din primele clase au adus jucării, bomboane, ciocolată, creioane colorate, acuarele şi au scris scrisori pe care le-au aşezat cu grijă în hăinuţe călduroase.

La rîndul lor, elevii din clasele a XII-a de la Liceul nr. 24 din Bucureşti au hotărît să doneze sinistraţilor fondurile pentru banchetul ce urma să se organizeze cu prilejul încheierii studiilor liceale. Hotărîri similare au luat şi elevii claselor a XII-a de la alte licee din ţară.

Un angajament umanitar şi-a luat şi colectivul Grupului şcolar din Corabia. Astfel, elevele şcolii vor efectua la C.A.P. „Voinţa" din localitate, cu începere de la 17 mai a.c., munci agricole în valoare de 7 500 lei, banii urmînd să fie trimişi populaţiei din zonele inundate. Echipa artistică a şcolii va prezenta un spectacol şi suma încasată de la această manifestare va fi trimisă colegilor din zonele inundate.

Elevii din 17 şcoli din judeţul Buzău au depus fonduri pentru sprijinirea sinistraţilor. Şcoala generală nr. 15 din oraşul Buzău a adunat 3 000 lei, cea din Pătîrlagele — 2 500 lei, cea din Lipia — 2 000 lei. La Oradea, suma depusă de Şcoala generală nr. 4 la contul CEC 2 000 este de 6 000 lei. Unitatea de pionieri de la Şcoala generală din Sinca Nouă, judeţul Braşov, a colectat 3 500 ouă şi 130 de păsări.

O ştire din Focşani ne informează că elevii Şcolii de muzică au luat iniţiativa organizării unui număr de 4 spectacole, sumele încasate urmînd să fie depuse la dispoziţia fondului de ajutorare.

Prezenţa corpului profesoral

Adîncile simţăminte de solidaritate exprimate de milioane de elevi ai ţării izvorăsc din căldura sufletelor lor, dar şi din puternicul exemplu personal oferit de învăţătorii şi profesorii care le îndrumă paşii în viaţă. Ieri, unul dintre redactorii noştri a vizitat Liceul „Mihail Sadoveanu" din Bucureşti, discutînd cu directorul acestei şcoli, prof. Iulian Utto. Acesta a declarat:

— Încă din primele zile cînd asupra ţării noastre s-a abătut o atît de mare calamitate, colectivul didactic al liceului nostru, unanim solidar, conştient de încercarea grea prin care trecem, a hotărît să participe la ajutorarea materială a judeţelor calamitate, a şcolilor distruse, a colegilor rămaşi fără adăpost, a miilor de şcolari rămaşi fără locuinţă, fără îmbrăcăminte. Pe lîngă donaţiile făcute din salariu, fiecare profesor al şcolii noastre a hotărît să doneze în acest scop gratificaţia anuală. De asemenea, profesorii şi elevii şcolii noastre au adus în aceste zile îmbrăcăminte în valoare de peste 50 000 de lei.

Am văzut o parte din îmbrăcămintea donată. Pe un culoar lung sînt înşiraţi cîţiva zeci de saci plini: de la paltoane şi pînă la pantofi, sute şi sute de haine pentru copii, pentru femei şi bărbaţi. Multe sînt noi, cumpărate în acest scop. La aceste haine se vor adăuga şi cele peste 100 de uniforme pe care elevii claselor a XII-a ale liceului s-au hotărît să le doneze. Au fost aduse de asemenea, spre a fi dăruite elevilor, numeroase rechizite, cărţi şi caiete.

În afară de aceasta, se vor trimite spre Liceul „Andrei Mureşanu" din Dej, greu încercat de calamitate, aparate şi piese de laborator, substanţe chimice, hărţi, planşe, diafilme şi numeroase cărţi pentru refacerea bibliotecii.

Şi de la Şcoala generală nr. 5 din Bucureşti ni se comunică ştirea că întregul personal didactic al acesteia, pe lîngă donarea unei părţi din salariu, a hotărît să renunţe, în folosul sinistraţilor, la gratificaţia anuală.

În adunarea generală care a avut loc la 20 mai în cadrul inspectoratului şcolar al municipiului Bucureşti, toţi inspectorii s-au oferit să doneze salariul pe o lună pentru cetăţenii din regiunile inundate. De asemenea, ei au adus pentru familiile sinistrate îmbrăcăminte şi încălţăminte, iar unii au hotărît ca în timpul concediului de odihnă să lucreze pe şantiere. La rîndul lor, cadrele de la atelierul pentru reparat material didactic al inspectoratului s-au oferit să repare aparate deteriorate din laboratoarele şcolilor sinistrate, făcînd în acest scop şi deplasări în zonele inundate. Totodată, inspectoratul şcolar al municipiului Bucureşti a pus la dispoziţia inspectoratelor din judeţele lovite de calamităţi 250 de locuri în internate pînă la sfîrşitul anului şcolar şi 500 de locuri în grădiniţe, precum şi 2 000 de locuri în internate şi taberele din jurul Bucureştiului pe timpul vacanţei.

Din judeţul Argeş ni se transmite ştirea că inspectoratul şcolar judeţean a oferit în sprijinul şcolilor din zonele sinistrate mobilier şcolar şi material didactic în valoare de peste 300 000 lei.

Contribuţia sindicatelor din învăţămînt

Contribuţii importante la combaterea urmărilor calamităţilor naturale aduc în aceste zile sindicatele din învăţămînt. Acţionînd în spiritul chemării Comitetului Executiv al Consiliului Central al U.G.S.R., acestea participă amplu la colectarea ajutoarelor în obiecte destinate localităţilor şi şcolilor lovite de calamităţi. La Cluj, de pildă, sindicatele din învăţămîntul de cultură generală şi din învăţămîntul superior s-au ocupat de expedierea către zonele sinistrate a unor importante cantităţi de obiecte, îmbrăcăminte şi alimente. Colectarea şi expedierea donaţiilor de acest fel, alături de subscripţiile băneşti ale cadrelor didactice, continuă.

În judeţul Braşov, printre alte acţiuni iniţiate de sindicatele din învăţămînt în sprijinul populaţiei şi şcolilor din judeţele lovite de calamităţi, cele mai valoroase formaţii artistice locale ale cadrelor didactice, laureate ale festivalurilor naţionale, au hotărît să organizeze o serie de manifestări artistice. Încasările băneşti provenite din aceste manifestări vor fi vărsate în întregime fondului pentru ajutorarea şi refacerea zonelor lovite de calamităţi. O acţiune similară a fost iniţiată şi de sindicatele din învăţămînt din judeţul Prahova. Tot în acest judeţ, cadrele didactice au hotărît, în adunările sindicale, să transmită pentru fondul de ajutorare şi refacere a judeţelor sinistrate toate sumele prevăzute pentru efectuarea unor excursii în vacanţa de vară.

Manuale şi materiale didactice pentru şcolile din regiunile calamitate

Impresionante dovezi ale conştiinţei socialiste şi solidarităţii umane dau şi instituţiile şi întreprinderile din cadrul Ministerului Învăţămîntului. Colectivul Editurii didactice şi pedagogice, de pildă, a hotărît ca, pe lîngă contribuţia din salariu la fondul pentru ajutorarea sinistraţilor, să realizeze în producţie venituri suplimentare, în valoare de 1 milion lei, ce vor fi alocate aceluiaşi fond. De asemenea, redactorii şi colectivul tehnic al Editurii s-au angajat să asigure pînă la 1 august a.c. realizarea producţiei de manuale în aşa fel încît toţi elevii din judeţele sinistrate să aibă la îndemînă întregul set de manuale necesare.

La rîndul lor, muncitorii, inginerii şi tehnicienii întreprinderii „Didactica", dorind să acorde un sprijin cît mai larg şi cît mai eficient şcolilor din regiunile lovite de calamităţi, şi-au luat angajamentul ca, pe lîngă donarea unei părţi din salariul lor, să asigure şcolilor respective şi materialul necesar bunei desfăşurări a procesului de învăţămînt. Astfel, colectivul de muncă de la „Didactica" a hotărît să producă peste plan, în schimburi voluntare şi din material economisit, diferite materiale demonstrative, piese şi instalaţii pentru dotarea laboratoarelor, valorînd circa 500 000 lei. Totodată, se vor pune la dispoziţia inspectoratelor şcolare din judeţele lovite de calamitate piese de schimb pentru diferite instalaţii didactice, în valoare de 110 000 lei.

Date consemnate de AL. CIUCĂ, M. ROBEA şi V. APOSTOL

Momente din uriaşa încleştare cu furia dezlănţuită a apelor

(Urmare din pag. 1)

sa casă e pe cale de a fi inundată. S-a îndreptat în grabă într-acolo, dar a ajuns în momentul în care casa se dărîma sub presiunea valurilor, punînd capăt şi vieţii tatălui său. Înfruntînd bărbăteşte marea durere, tînărul Otto Lutz şi-a continuat acţiunea salvînd alte 40 de vieţi omeneşti.

La Mediaş, în marea bătălie cu valurile, profesorul Eduard Schmidt, directorul adjunct al Şcolii generale nr. 6, a luptat zile şi nopţi în şir salvînd numeroşi oameni şi multe bunuri materiale. Tot aici şi-a arătat curajul elevul Vasile Drenghea, reuşind să salveze colegi mai mici decît el.

De la inspectoratul şcolar al judeţului Sălaj ni s-a vorbit despre învăţătorul Valeriu Stoica, directorul Şcolii din Benesat şi despre profesorul de limba română de la Şcoala generală din Aluniş, aflaţi în primele rînduri în acţiunea de salvare a oamenilor, a bunurilor materiale şi a documentelor şcolare în momentul critic al năvălirii apelor. Alături de ei, pe meleagurile sălăjene şi-au dovedit bărbăţia şi curajul în lupta cu stihia apelor şi alţi mulţi învăţători şi profesori.

Croindu-şi drum prin viiturile învolburate care dădeau necontenit năvală pe străzile Dejului, o barcă fragilă se îndrepta spre o casă din care răzbăteau chemări de ajutor. Aici, două bătrîne îngrozite se refugiaseră pe înălţimea instabilă a cîtorva mobile îngrămădite unele peste altele. Cînd au putut fi urcate în barcă, nu mai lipseau decît puţine minute pentru ca apa să ajungă înălţimea tavanului. Salvarea aceasta, aproape miraculoasă, a două vieţi a fost înfăptuită de un tînăr de 17 ani, Csaba Balogh, elev al liceului „Andrei Mureşanu" din localitate. Proporţiile faptei lui eroice, întreprinse fără şovăială, apar cu atît mai impresionante cu cît tînărul salvator era el însuşi bolnav, sub influenţa unei febre puternice.

Arad, miercuri, 20 mai, ora 6 şi 20 dimineaţa. Apele Mureşului se năpusteau furioase asupra digurilor supraînălţate printr-o muncă istovitoare de zi şi noapte. Oriunde apa se infiltra croindu-şi drum spre zonele populate din centrul oraşului, întîlnea în cale noi şi noi obstacole făcute de oameni. Trup şi suflet în acest uriaş zăgaz de forţă şi voinţă umană au stat la datorie, în schimburi neîntrerupte profesori şi sute de elevi din clasele superioare ale liceului „Ion Slavici".

Primul buletin hidrologic de dimineaţă anunţa depăşirea principalului moment de criză. Alături de toţi cetăţenii, elevii Aradului şi-au adus contribuţia la limitarea simţitoare a pagubelor provocate de ape. Fără a-şi îngădui nici o clipă de răgaz, ei s-au avîntat cu aceeaşi dîrzenie în lupta menită să silească apele Mureşului să reintre în vechea lor matcă.

În zilele acestea, faptele de eroism nu s-au numărat numai acolo unde oamenii s-au înfruntat direct cu valurile. Înalte pilde de eroism şi de abnegaţie s-au dat în aceste zile şi în munca pentru stăvilirea apelor, pentru înălţarea digurilor. La această muncă au participat, împreună cu profesorii lor, sute şi mii de elevi care n-au pregetat să ajute cu tîrnăcopul şi lopata, cu braţele, cu toată puterea de muncă la grăbirea lucrărilor dictate de împrejurările grave, de extremă urgenţă. Sub conducerea comuniştilor, a comandamentelor judeţene, malurile Someşului, Mureşului, Oltului, Siretului, Prutului, Dunării şi ale multora dintre afluenţii lor au cunoscut febrilitatea unei munci supraomeneşti. Alături de muncitori şi ţărani cooperatori, alături de armată, tineretul şcolar a dovedit şi cu acest prilej marea sa capacitate de muncă, înaltul spirit de sacrificiu, dragostea lui puternică, pînă la dăruire, pentru patrie şi partid.

Normalizarea imediată a activităţii după trecerea puhoiului este cuvîntul de ordine care animă munca de pe tot cuprinsul ţării. Cu valurile încă pînă la brîu, oamenii trec în grabă la debarasarea chingilor făcute de ape, pregătesc revenirea la activitatea normală. Se desfăşoară o muncă imensă, cu o participare unanimă. Iată cîteva momente revelatoare.

După ce participaseră la acţiunea de slavare a multor vieţi omeneşti, elevii şi profesorii Liceului agricol din Tg. Mureş au trecut imediat la deblocarea circulaţiei de pe strada Vorniceni şi de pe drumul de acces către comuna Sîncrai. Printre altele, ei au deblocat şi au scos cu mîinile lor, dintr-o pivniţă înnămolită, o cantitate de 250 000 de ouă care în aceste zile dramatice a însemnat hrană pentru mii de oameni. Apoi, fără a-şi acorda un răgaz, au trecut la curăţirea şi repunerea în funcţiune a propriului lor liceu, a claselor şi laboratoarelor, aşa încît au putut să-şi continue cursurile.

Refacerea decantorului de apă industrială necesară termocentralei Sîngeorgiu de Pădure — Fîntînele

Alte colective şcolare din acest oraş au continuat să lucreze ore şi zile în şir pentru refacerea pagubelor produse de inundaţii Printre acestea s-au numărat, de pildă, colectivul Centrului şcolar de construcţii (care, printre altele, a ajutat la redarea în folosinţă a Şcolii generale nr. 16 din cartierul Aleea Carpaţi), 600 de elevi de la Centrul şcolar „Metalo-tehnica", elevi de la Liceul pedagogic, de la Liceul economic, de la Şcoala profesională forestieră etc.

La Sighişoara, elevii Liceului nr. 2 au luat parte la repararea şi punerea în funcţiune a şcolilor generale nr. 1, nr. 2 şi nr.3. care au fost inundate.

Numeroase şcoli şi un mare număr de elevi au participat la refacerea municipiului Mediaş. Din corespondenţele care ne-au sosit pînă marţi rezultă că aici 400 de elevi au lucrat la descărcatul materialelor de construcţie sosite în ajutor din afara municipiului, 200 de elevi la descărcatul şi depozitatul alimentelor, 500 de elevi la demolări, iar mai multe echipe, formate din elevi ai şcolilor profesionale şi ai ulltimelor clase de liceu, la repararea locuinţelor. Într-un oraş lovit de furia apelor, Dumbrăveni, 870 de elevi au lucrat la curăţirea şi refacerea oraşului şi la ajutorarea familiilor sinistrate.

Pentru ca ajutoarele acordate zonelor calamitate, materialele necesare repunerii în funcţiune a capacităţilor de producţie, să ajungă continuu şi în timpul cel mai scurt la destinaţie, este de primă urgenţă şi de stringentă necesitate să se redea în folosinţă drumurile. Pe porţiunea de cale ferată Dej-Beclean, distrusă parţial de revărsarea apelor, a muncit ore lungi, timp de 3 zile în şir, şi o brigadă formată din 100 de elevi ai Şcolii profesionale „Tehnofrig" din Cluj. Miercuri dimineaţa, în ziare, comunicatul operativ al Ministerului Transporturilor anunţa redarea în funcţiune a liniei de cale ferată între Dej şi Beclean.

La scurt timp după trecerea pericolului, şcolile îşi reiau cursurile suspendate. Ştirea ne bucură. Asemenea ştiri sosesc mereu din toate colţurile ţării la comandamentul special care funcţionează la Ministerul Învăţămîntului. Aici la comandament se ţine — pe cît posibil — legătura permanentă cu toate judeţele, pentru a se putea interveni operativ, pentru a se rezolva cererile sosite din regiunile calamitate.

Ministrul învăţămîntului, toţi adjuncţii săi, directorii generali şi alte cadre de conducere din minister, ca şi membrii Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt şi Cultură au fost prezenţi în locurile unde oamenii se luptă cu apele, pentru a contribui la crearea cît mai rapidă a condiţiilor în vederea desfăşurării cursurilor, a reluării vieţii şcolare normale.

Comunicate lapidare:

În judeţul *Bistriţa-Năsăud*, acolo unde s-a produs acea ruptură groaznică de nori, marea majoritate a şcolilor şi-au reluat activitatea. Trei doar continuă să fie închise — cele din Leşu Luncii, din Valea Măgurii şi Strîmba. Un fapt semnificativ: în unele locuri s-au luat măsuri ca provizoriu elevii mai mici, care nu se pot deplasa la şcoală din cauza căilor de acces, să fie şcolarizaţi în grupe.

În judeţul *Cluj* şi-au reluat activitatea toate şcolile, inclusiv cele din Dej şi Gherla.

În municipiul *Tg. Mureş*, unde au fost închise multe şcoli, pînă la ora la care apar aceste rînduri s-au redeschis toate clasele. Au mai rămas închise cîteva grădiniţe. La *Reghin* şi-au redeschis porţile Liceul nr. 1 şi Şcoala generală nr. 3, care au fost inundate, şi la liceul din Luduş s-au reluat cursurile.

Am asistat marţi la un moment emoţionant. De la telefonul comandamentului din Ministerul Învăţămîntului s-a obţinut legătura cu Satu Mare. Acolo, în oraşul de pe malul Someşului, apele erau încă la cotele lor maxime. Vocea inspectorului general Ion Beltechi abia se auzea, venită parcă dintr-o altă lume.

— Cu excepţia unei şcoli, toate sînt inundate. Sînt mii de sinistraţi. Am depus toate eforturile ca mîine, în două şcoli special amenajate, să-şi poată reîncepe cursurile clasele a VIII-a şi a XII-a de la toate şcolile din oraş, pentru ca să nu se întrerupă prea mult pregătirile pentru concursul de admitere în şcolile post generale şi pentru examenul de bacalaureat.

Dincolo de aceste cuvinte se desluşesc situaţii de o deosebită dificultate care, cu calm, cu voinţă, vor fi înfrînte.

În aceeaşi zi, din colţul opus al ţării de la Tulcea, aflam că la Maliuc, la Mila 23 şi în alte locuri din Deltă, pentru elevii claselor a VIII-a au fost amenajate dormitoare pe bacuri, pentru ca să nu fie nevoiţi să-şi întrerupă cursurile şcolare.

Momente de un mare dramatism...

Momente de un înălţător patriotism...

Momente de luptă, de teribilă încleştare cu stihiile naturii.

Dar greutăţile vor fi toate biruite şi, în aceste coloane, vom scrie din nou despre viaţa noastră tumultuoasă, despre şcolile frumoase şi luminoase, despre oamenii de ispravă care le slujesc, despre tinerii care învaţă cu sîrguinţă şi devin oameni de nădejde ai patriei.

Elicopter salvînd un grup de elevi surprinşi de puhoaie pe un pod

Pentru normalizarea situaţiei

(Urmare din pag 1)

material didactic şi apartură de laborator.

Asociaţiile studenţeşti acordă cu prioritate ajutoare materiale şi bilete de odihnă şi tratament studenţilor proveniţi din regiunile sinistrate. Ele au trecut la organizarea de manifestări cultural-artistice şi acţiuni sportive ale căror beneficii sînt destinate ajutorării sinistraţilor.

Măsuri urgente s-au luat şi pentru ajutorarea copiilor rămaşi fără părinţi, sau a copiilor din familiile cu o situaţie deosebit de grea din zonele afectate de calamitate. Zilele acestea a fost creat la Ministerul Învăţămîntului, cu sprijinul U.G.S.R., al Uniunii Tineretului Comunist, al Ministerului Sănătăţii, al Consiliului Naţional al Pionierilor şi al Uniunii Naţionale a Femeilor, un colectiv care coordonează întreaga acţiune desfăşurată de inspectoratele şcolare, de instituţiile de învăţămînt pentru a găzdui aceşti copii şi a le asigura condiţii de continuare a studiilor. La Eforie Sud, la Dîmbul Morii-Braşov au şi fost primiţi de către organele locale, în clădirile special amenajate ale taberelor de odihnă, grupuri de copii însoţiţi de profesori, din zonele cele mai greu lovite de inundaţii. Ei vor dispune aici, precum şi în alte tabere şi internate, de condiţii pentru a-şi continua studiile pînă la refacerea localurilor şcolare şi locuinţelor din localităţile sinistrate.

Toate aceste acţiuni sînt îndeplinite cu grijă părintească şi cu tot spiritul de răspundere care îi caracterizează pe educatori.

Elicopterele aduc hrană pentru sinistraţi

EXAMENELE

În numărul anterior al gazetei am prezentat prima parte a discuției la masa rotundă pe teme legate de încheierea anului școlar, și anume aspecte ale recapitulării finale. Relatăm în continuare opiniile interlocutorilor noștri în ce privește desfășurarea examenelor. Reamintim că la discuție au participat conf. univ. dr. VASILE BUNESCU, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, dr. DUMITRU MUSTER, șef de secție la Institutul de științe pedagogice, prof. REA SILVIA BĂRBULEANU, șef de sector la Institutul de științe pedagogice și prof. CONSTANTIN OTTESCU, secretar general al Societății de științe matematice. Din partea redacției discuția a fost condusă de OCTAVIAN BUZESCU.

V. BUNESCU: Aș propune să discutăm problema examenelor făcînd o deosebire între examenele-concurs, care au ca scop selectarea unui număr de elevi, și acelea care nu presupun selectarea, cum este bacalaureatul.

RED.: De acord. Să începem, deci, cu examenele-concurs. Ce vi se pare în primul rînd esențial în această problemă?

V. BUNESCU: În ultimul timp ne ocupăm mult de realizarea unui învățămînt formativ cu prioritate. În întregul său învățămîntul (și deci și examinarea) trebuie să aibă această orientare. Dacă în procesul de învățămînt am pus accentul pe aspectele informative, este de la sine înțeles că examinarea nu va putea oferi date (decît cel mult foarte palide și neconcludente) cu privire la rezultatele sale formative. Pe de altă parte, la concursurile de admitere în facultate, selecția fiind foarte dificilă în condițiile în care sînt cîte 5, 6 sau mai mulți candidați de valoare egală pe un loc, examinatorul recurge la informație ca la un criteriu de ierarhizare, de măsurare a capacității, pentru că este mult mai greu să apreciezi nivelul formativ. Examenele-concurs sînt adesea viciate de această situație.

C. OTTESCU: Pe linia aceasta se merge, de obicei, la acele facultăți la care se prezintă un mare număr de candidați — la medicină, la arhitectură etc. Aici nu numai că, din obligația de a selecta, se cultivă informația în sine, dar se cultivă un anumit tip de informație — informația de amănunt, cerîndu-se chiar amănunte care nu s-au predat niciodată în liceu. Candidații la medicină nu se pregătesc după manualele școlare, ci după tratatele studenților, iar unele cunoștințe cerute la Institutul de arhitectură nu numai că nu se predau în liceu, dar sînt extrem de complexe și solicită un mare număr de ore de pregătire. În general astfel de facultăți ridică, sub toate aspectele (de informație, de formație, de aptitudini), ștacheta exigențelor concursului mult peste ceea ce au putut să primească elevii de la școală. Nimeni nu a proiectat în liceu un havuz, o bibliotecă într-un parc sau un foișor — cum s-a cerut în anii trecuți la Institutul de arhitectură.

V. BUNESCU: Grav mi se pare faptul că înțelegînd astfel selecția, în multe cazuri facultățile respective nu-i aleg pe candidații cei mai valoroși, ci doar pe cei mai bine exersați în vederea concursului de admitere.

D. MUSTER: Adică mulți din cei selectați nu sînt elevii cei mai dotați, ci cei mai bine dopați, antrenați...

C. OTTESCU: Dresați.

D. MUSTER: Într-adevăr, dresați în vederea examenului și nu de școală, ci printr-o pregătire particulară, astfel încît au atins cota maximă a capacității lor. Sînt alți elevi, cu adevărat dotați sau mult mai dotați care, nebeneficiind de o astfel de pregătire, se prezintă mai slab decît ceilalți, deși dotația lor maximă ar fi fost în realitate mult mai ridicată.

C. OTTESCU: Citeodată, pentru a depăși dificultățile selecției, se ia un punctuleț din programa liceului și se dezvoltă în vederea concursului de admitere atît de mult, încît se transformă el însuși într-o adevărată programă.

R. S. BĂRBULEANU: La facultatea de istorie li s-a dat candidaților să trateze un subiect despre una dintre țările balcanice pe care manualul îl epuizează într-o jumătate de pagină.

RED.: Ce propuneți pentru lichidarea acestei stări de lucruri?

V. BUNESCU: Cred că ar fi nevoie ca la concursurile de admitere comisiile să examineze în primul rînd calitățile candidatului pentru viitoarea profesie. Acestea ar trebui să afle, de exemplu, cum poate opera viitorul tehnician cu cunoștințele de matematică sau cu cele de fizică.

D. MUSTER: Ceea ce spuneți se leagă și de problema orientării profesionale.

C. OTTESCU: Este o problemă extrem de importantă dar, din păcate, încă destul de subestimată. Se întîmplă de pildă ca, dacă un elev știe bine limbi străine și matematică și mai prost fizica, să-și închipuie că are aptitudini pentru facultatea de comerț exterior și profesorii să fie de acord cu el. La concurs reușește în mod strălucit, pentru că a pregătit disciplinele cerute la admitere. Nimeni nu-și pune însă problema dacă el are suficient spirit comercial, adică problema afinității pentru profesiune. Se poate ca acesta să fie un tînăr cu înclinații spre literatură sau spre filologie și, pus față în față cu problema unui schimb comercial, să provoace un dezastru.

D. MUSTER: Ar trebui ca probele concursului să vizeze mult mai mult calitățile necesare în specialitatea respectivă.

C. OTTESCU: Proba talentului pentru specialitate nu se cere însă decît la unele facultăți — la teatru, la arte plastice, la arhitectură.

R. S. BĂRBULEANU: Se presupune că tinerii au fost orientați în școală.

D. MUSTER: Se presupune. Ideal ar fi să fie, dar nu sînt. Învățămîntul profesional își recrutează elevii pe baza unor probe de limba română și matematică, ceea ce înseamnă că specialitatea nu este luată de loc în considerație.

RED.: Să încercăm să sugerăm o soluție.

V. BUNESCU: Ar trebui ca încă din momentul în care se efectuează orientarea profesională să se stabilească și aptitudinile elevilor pentru una sau alta dintre școlile postgenerale, ca și pentru învățămîntul postliceal. Aceasta, bineînțeles, nu este suficient. Trebuie să dăm probe adecvate și la examene. Ar trebui să folosim testele de aptitudini, care mi se par indispensabile. Se cere deci să realizăm profesiograme și să le validăm prin probe precise. Cred de asemenea, că ar fi potrivit ca elevii să fie însoțiți la concursuri de fișe de aptitudini, completate în urma unor observații atente.

RED.: S-au formulat aici unele deziderate de principiu care cer modificări în actualul regim al examenelor. Inevitabil, aceasta nu poate fi decît o chestiune de viitor. Acum ne preocupă mai mult o chestiune de interes imediat: examenele care vor începe peste scurt timp, la sfîrșitul acestui an școlar. Ce avem de făcut pentru a asigura desfășurarea lor în condiții optime, pentru a ridica nivelul lor calitativ?

V. BUNESCU: M-aș referi la un aspect. Atunci cînd urmărim modul cum gîndește un elev, nu trebuie să ne mulțumim cu constatarea că el dă unei probleme o soluție corespunzătoare, sintetică și clar formulată. Trebuie să ne convingem și de faptul că răspunsul este rezultatul propriului efort de gîndire și nu rodul memoriei.

R. S. BĂRBULEANU: În binecunoscutul său raport din 1884 asupra învățămîntului, Spiru Haret spunea (citez din memorie) că examenul nu trebuie să fie o dovadă a cantității de cunoștințe, ci a influenței studiului asupra nivelului de cugetare, că trebuie verificate nu numai cunoștințele, ci și capacitatea de a le utiliza în practica socială.

C. OTTESCU: Apropo de citate. Unii profesori de română au mania citatelor. Pretind elevilor să rețină cît mai multe. Îmi amintesc de o discuție în cancelarie pe marginea a trei lucrări scrise de limba română. Un elev făcuse o analiză bună fără să dea citate. Un al doilea a dat citate puțin modificate. În loc să scrie „De pe deal apare toamna", a scris „De pe deal se-arată toamna". În sfîrșit, cel de-al treilea a reprodus citatele corect. Primii doi elevi erau superiori ultimului, care nu avea decît calitatea de a reproduce, cum se spune, ca un papagal. Totuși, cel mai bine cotat a fost al treilea!

RED.: În discuția noastră de pînă acum s-a insistat mai mult asupra examenelor-concurs. Să ne referim și la bacalaureat.

C. OTTESCU: Faptul că același profesor care a predat la o clasă dă, să dăm nota șase. E o părere strict subiectivă, care vine din dorința de a nu nedreptăți pe nimeni.

D. MUSTER: Da, și eu consider că trebuie manifestată o oarecare largheță atunci cînd avem dubii asupra unei zecimi de punct — firește însă că fără să scădem exigența examenului în general — fiindcă este mai grav să greșim în minus. Pentru o mai mare siguranță, atunci cînd apreciem elevii la examene este recomandabil să vedem și ce note au obținut în timpul anului.

RED.: Biletele de examen conțin subiecte limitate. Cum poate aprecia examinatorul pregătirea generală a candidatului la disciplina respectivă prin prisma unui sau a două subiecte care nu sînt decît felii restrînse din acea disciplină?

V. BUNESCU: Sînt două soluții care trebuie, cred, să fie conjugate. Una: subiectul să fie în așa fel formulat, încît să-l oblige pe elev la o viziune de ansamblu asupra problemelor studiate, la asociații cît mai complexe. A doua: examinatorul însuși să extindă discuția cu elevul dincolo de limitele subiectului, pentru a sonda pregătirea lui generală.

C. OTTESCU: Mai intervine și intuiția examinatorului. Pe elevul bun îl simți de departe. Iar noi trebuie să ascultăm un elev, nu un bilet.

RED.: Ce ne puteți spune despre tehnica examinării?

C. OTTESCU: E, în bună parte, o chestiune care ține de personalitatea examinatorului. Pentru că și aici, ca și în lecții, se ivesc situații foarte diverse, care cer soluții diverse.

R. S. BĂRBULEANU: Dacă vrem să conturăm totuși o tehnică a examinării cu valoare generală, cred că trebuie să dăm mai întîi elevului posibilitatea să spună ce știe și să nu intervenim cu întrebări orientative decît atunci cînd este necesar, pentru a-l menține pe făgașul subiectului. Abia la urmă, dacă răspunsul nu a fost îndeajuns de edificator, putem pune întrebări de argumentare pentru a ne completa imaginea asupra cunoștințelor sale.

V. BUNESCU: Este foarte util să delimităm locul erorilor din răspunsurile candidaților. Deseori se ia în considerație numai rezultatul la care a ajuns elevul în rezolvarea unei probleme. Dar rezultatul poate fi greșit din cauza unei simple inversări de semne, tot raționamentul fiind, în rest, foarte frumos. Nu putem să dăm notă proastă unui astfel de elev.

D. MUSTER: S-a spus că tehnica examinării ține de personalitatea profesorilor, deci poate fi diferită de la un caz la altul. Poate fi așa, cu condiția indispensabilă ca profesorul să aibă calitățile unui bun examinator. Nu orice bun matematician sau fizician este și bun profesor și nu orice bun profesor este și bun examinator. Docimologia ne spune că nu toți profesorii au aceeași capacitate de a măsura cunoștințele. Deci, atenție la constituirea comisiilor de examen. Cei ce vor face parte din ele să fie buni profesori, buni în specialitatea lor și buni examinatori.

C. OTTESCU: La un concurs de admitere în facultate, unui candidat îi „căzuse" o problemă trigonometrică mai complicată. Profesorul care îl examina a intervenit la un moment dat, întrerupîndu-i expunerea și cerîndu-i să aplice, așa cum pretindea problema, egalitatea dintre sinusuri. Candidatul, care mersese pe cu totul altă cale de soluționare, a răspuns iritat:

— În aceste condiții refuz să mai răspund.

Examinatorul, surprins, a replicat:

— Nu crezi că ești insolent?

— Nu.

— Aici eu sînt cel care are dreptul de a decide și te somez să continui să răspunzi! Examenul a continuat. Candidatul a expus modalitatea lui de soluționare, mai subtilă decît cea sugerată de profesor. La urmă, profesorul l-a întrebat: „Nu s-ar fi putut aplica și soluția pe care am sugerat-o eu?" Candidatul a răspuns afirmativ, dar a adăugat: „Eu am preferat această cale".

— Nota zece! — a încheiat examinatorul.

Am povestit acest mic incident pentru a ilustra calmul și obiectivitatea de care un examinator trebuie să dea întotdeauna dovadă.

*

Reprezentînd un moment decisiv al procesului de învățămînt, examenele sînt, după cum am putut vedea din confruntarea de opinii prezentată în rîndurile de mai sus, susceptibile de perfecționări sub multiple aspecte. Unele sînt de perspectivă. Altele ne solicită să reflectăm la ce avem de făcut pentru ca și la sesiunea ce va avea loc în curînd să se realizeze o promovare cît mai judicioasă a valorilor.

Lecție în laboratorul de fizică al Liceului „Tudor Vladimirescu" din Capitală

Concursul de literatură română — un test semnificativ

Încheiat recent, concursul de literatură română a antrenat anul acesta un număr record de participanți — peste 27 000 de elevi din liceele de cultură generală și de specialitate, precum și din școlile profesionale.

Dincolo de semnificația sa educativă, de ordin mai general, concursul oferă și un test asupra rezultatelor obținute în predarea literaturii române. Pe această temă consemnăm, în rîndurile de față, cîteva concluzii desprinse de conf. univ. EMIL BOLDAN, secretarul general al Societății de științe filologice, prof. ELENA BOLOG ISACU și prof. GRAZIELA ȘTEFAN, membre în colectivele care au corectat lucrările date de elevi.

— S-a constatat la foarte mulți concurenți — ne-a spus conf. univ. Emil Boldan — preocuparea de a-și însuși cunoștințe numeroase și temeinice, pe baza unei bogate bibliografii, de a înțelege concret și profund fenomenul literar, de a-l raporta, în cadrul unei viziuni mai largi asupra literaturii, la alte fenomene de suprastructură, de a expune clar și organizat.

— Imensa majoritate a concurenților — ne-a declarat prof. Elena Bolog — a cunoscut bine subiectele tratate, ceea ce atestă munca de calitate a profesorilor. Mulți elevi au făcut referiri și la opere din literatura universală; predarea acestui obiect, recent introdus în planul de învățămînt, începe deci să-și facă simțită eficiența. În lucrările elevilor de la liceele de cultură generală s-a remarcat, pe lîngă volumul de cunoștințe și exprimarea îngrijită, finețea analizei literare și capacitatea de sinteză.

— Consider ca deosebit de semnificativ faptul că elevii anului I de liceu prezenți la faza finală au dovedit capacitatea de a sesiza valoarea artistică a unui roman chiar dacă nu l-au analizat în clasă — a ținut să sublinieze prof. Graziela Ștefan. Observații foarte nuanțate au făcut de pildă candidații asupra unor lucrări ca „Turnul Milenei" de I. Teodoreanu, „Orașul cu salcîmi" de Mihail Sebastian, „Animale bolnave" de Nicolae Breban, „Criza de timp" de Pop Simion. De altfel, însuși subiectul dat la această clasă — analiza unui roman românesc la alegere — a permis elevilor să iasă din cercul îngust al unei teze școlare.

Reținînd concluziile de ordin pozitiv, după părerea noastră firești în condițiile unui concurs care a antrenat pe cei mai buni elevi, i-am solicitat pe interlocutorii noștri să se refere și la carențele semnalate în lucrări.

— E adevărat — a spus conf. univ. Emil Boldan — că am întîlnit și destule lucrări mediocre, atît prin conținutul lor sărac și banal, cît și prin lipsa de înțelegere a fenomenului literar. Unii concurenți recurg la încercări naive (probabil încurajate pe alocuri de unii profesori) de a ocoli problemele de fond, înlocuindu-le cu „meditații" cu caracter de confesiune, cu explozii așa-zis lirice, în realitate siropoase, care n-au ce căuta într-o lucrare cu caracter științific, cu copilărești încercări de a „poetiza" tema dată.

Aș vrea să fim bine înțeleși (și lucrul acesta l-am mai spus și altă dată): concursul nostru nu este un concurs de creație literară, de proză sau poezie personală, organizat de o instituție avînd acest caracter, ci un concurs cu caracter științific, organizat tocmai de aceea de o societate științifică. Evident, comunicarea bogatelor, variatelor cunoștințe de specialitate nu exclude, ci dimpotrivă presupune o formă personală, originală de interpretare și de exteriorizare scriptică — stilistică — a faptelor literare.

— În unele din lucrările date elevilor din anul II de liceu (care au avut ca subiect „Peisajul romantic eminescian") — ne-a declarat prof. Graziela Ștefan — s-a vădit fie tendința de a reproduce versuri fără comentariile de rigoare, fie aceea de a face numai comentarii lipsite de ilustrări. Pe de altă parte, la unele din lucrările elevilor din anul III de liceu s-a observat o înclinație exagerată spre reproducerea unor opinii ale criticii despre o operă literară, în dauna chiar a cunoașterii operei respective. Aceeași înclinație s-a vădit și în multe din lucrările unor elevi din ultimul an de liceu, care au dovedit că nu cunosc din opera lui Geo Bogza, de pildă, decît fragmente din manual.

— Problema lecturii literare — a intervenit prof. Elena Bolog — mi se pare și mai acută pentru elevii liceelor de specialitate. Dacă elevii din anul V al acestor licee, an la care nu s-a putut acorda decît un singur premiu, n-au putut trata satisfăcător tema „Eroi și conflicte în dramaturgia actuală", aceasta se datorește credem, în bună parte, și săraciei lecturilor.

În încheiere i-am rugat pe participanții la discuție să se refere și la posibilitățile de îmbunătățire a concursului.

— În general — ne-a spus prof. Graziela Ștefan — subiectele la acest concurs nu angajează suficient puterea de creație a elevilor, semănînd prea mult cu cele de la tezele obișnuite. Formularea subiectelor ar trebui să permită o mai puternică afirmare a personalității elevului.

— Eu aș propune — a intervenit prof. Elena Bolog — și o mai mare diversificare a concursului. Poate n-ar fi rău să existe și un concurs de creație literară. Consider că ar trebui un concurs specializat pentru elevii liceelor pedagogice, unde limba se predă la un nivel preuniversitar.

— Societatea — a spus conf. univ. Emil Boldan — este de părere că va trebui să se ajungă destul de curînd la o restructurare a acestui concurs, astfel încît el să devină cu adevărat concursul celor mai buni elevi, al celor mai dotați și mai muncitori. Trebuie să le cerem participanților la concurs o lectură mult mai bogată decît aceea pe care le-o pot oferi manualele. Vom solicita mai larg în acest sens și sprijinul profesorilor de specialitate și al directorilor de școli, al inspectoratelor școlare, al filialelor locale. Pentru a contribui la înlăturarea caracterului școlăresc al lucrărilor dorim să dăm concurenților posibilitatea de a depăși programele școlare, printr-o mai largă cuprindere a materiei parcurse de ei de-a lungul anilor pînă la data concursului. Urmărim în general maturizarea acestui concurs, scoaterea lui din șabloanele școlărești.

MIHAI TĂNĂSESCU

În biblioteca Liceului „Gh. Lazăr" din Sibiu

Culegerea folclorului — o valoroasă tradiție școlară

Arhiva Bibliotecii centrale de stat cuprinde numeroase caiete pline cu piese folclorice culese de elevii liceului „Matei Basarab" în anii 1880—1900. Așa cum poți afla citind aceste caiete, din îndemnul patriotic al profesorului Grigore Crețu ei și-au petrecut vacanțele culegînd și transcriind, pentru a le păstra, creații artistice orale care reflectă, nealterate, gîndirea și simțirea poporului. Aveau 13, 14 sau 15 ani atunci cînd au făcut prima cercetare din viața lor, culegînd nemijlocit de la țărani cîntece și povești, alcătuind bogate colecții care cuprind, printre altele, „Basmul lui Spată Lată", „Bogatul și săracul", „Fata din dafin", „Pipăruș Viteazul", legende de o mare frumusețe, numeroase proverbe, ghicitori, doine, cîntece, urări etc.

Consemnînd creațiile populare, elevii făceau și precizări personale care, citite acum, după 70—80 de ani, sînt deosebit de emoționante. Pe caietul elevului George Zamfirescu, de pildă, scrie: „Toate acestea sînt auzite din popor și sînt culese de mine, elevul George Zamfirescu, clasa a III-a liceală, liceul Matheiu Basarab și sînt date prea iubitului nostru profesor, Dl. Crețu, pentru silința ce și-a dat de a ne face mai muncitori către țara noastră".

Caietele elevilor-folcloriști constituie un document prețios pentru că, oferindu-ne o imagine a literaturii orale care circula în sfîrșitul veacului trecut, ele aduc totodată în atenția noastră o valoroasă tradiție a școlii românești, continuată în multe locuri pînă azi.

Prof. MARIANA ȘEFER

Cercetări științifice în două școli bucureștene

Consemnăm o inițiativă lăudabilă. La inițiativa acestui an școlar, două școli generale bucureștene — Școala generală nr. 5 din sectorul I și Școala generală nr. 150 din sectorul VI — au hotărît să întreprindă în comun o cercetare științifică în domeniul orientării școlare și profesionale. Într-o primă etapă a fost stabilit planul cercetării, s-au întocmit bibliografia, s-au constituit colectivele de lucru. Apoi, timp de cîteva luni, școlile au lucrat paralel, antrenînd în munca de cercetare, pe lîngă profesori, și medici, psihologi și sociologi.

Recent, consiliile profesorale ale celor două școli s-au reunit într-o ședință în cadrul căreia cele două colective și-au comunicat rezultatele cercetărilor. Pe baza concluziilor ce s-au desprins au fost luate măsuri privind îmbunătățirea activității de orientare școlară și profesională în ultima etapă a acestui an școlar și în anul viitor.

Noi filme didactice

De curînd au apărut, în ajutorul pregătirii elevilor pentru o serie de discipline școlare, cîteva filme didactice deosebit de valoroase și instructive.

Bunăoară, pentru lecțiile de fizică au fost elaborate filme privind atomul, moleculele, descărcarea electrică, propagarea sunetului etc. Pentru lecțiile de chimie s-au pregătit filme privind o seamă de transformări și reacții chimice și o serie de procese tehnologice din diferite instalații industriale. Filmoteca școlară a fost înzestrată și cu cîteva filme istorice, printre care „Cetăți feudale pe teritoriul patriei noastre", „Lupta de la Călugăreni", „Tudor — 1821" etc.

Se proiectează și o serie de filme didactice speciale: de filmare rapidă, „au ralenti", micro și macrofilme etc. Va fi de asemenea utilizat mai mult în filmul didactic desenul animat, indicat pentru ilustrarea demonstrațiilor sau explicarea unor procese și fenomene.

Expoziție a elevilor fotoamatori

Recent, Ateneul tineretului din Capitală a găzduit o interesantă și inedită expoziție de fotografii. Cele cîteva sute de exponate prezentate aici au fost create de elevii fotoamatori din Capitală, în cadrul cercurilor de specialitate, care au antrenat zeci și zeci de pasionați ai artei fotografice. Imaginile fixate de ei surprind aspecte din activitatea școlară și extrașcolară, peisaje, obiective industriale, construcții moderne, chipuri de profesori și de elevi.

Organizată în cadrul concursului inițiat de Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.C., expoziția de la Ateneul tineretului din Capitală a constituit prima manifestare de acest gen a elevilor fotoamatori.

„Opinii pedagogice"

La Tîrgoviște a apărut recent, sub îngrijirea inspectoratului școlar județean Dîmbovița, volumul „Opinii pedagogice", cuprinzînd materiale elaborate de cadrele didactice. Acestea sînt grupate în secțiuni cu titlurile „Breviar literar științific", „Cabinet metodic", „Tribuna directorului", „Activitatea în cercuri", „Opinii — puncte de vedere", „Cenaclul", „Pagini de monografie", care atestă aria amplă de preocupări a autorilor.

Reține în mod deosebit atenția, prin actualitatea temelor, materialele privind orientarea școlară și profesională (N. Oprea și D. Andronache), activitatea directorilor coordonatori (C. Ionescu), educarea politico-ideologică a elevilor (P. Ciupitu) ș.a.

Telecinema pentru elevi: filmul „Semiconductorii"

Filmul „Semiconductorii" se va transmite în emisiunea „Telecinema pentru elevi" din 29.V.a.c.

Plecînd de la așezarea elementelor în tabelul lui Mendeleev, filmul face o clasificare a lor din punct de vedere al conductibilității electrice în conductori și izolatori, precizînd că între aceste două grupe distincte există și o altă categorie de elemente și combinații chimice, cu proprietăți intermediare, semiconductorii. Pentru a se explica conductibilitatea electrică diferită a metalelor, a semiconductorilor și a izolatorilor, se face apel la structura atomilor respectivi, reprezentată cu ajutorul unui desen animat.

Sînt inventariate apoi metodele de smulgere a electronilor din pozițiile lor de echilibru în atomi de Si sau Ge, precum și dirijarea mișcării lor odată cu apariția unui cîmp electric.

Funcționarea tranzistorilor este demonstrată cu ajutorul curbei de potențial.

ANCA MARIA-TEODORESCU

Lista programelor pentru liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare, valabile în anul școlar 1970-1971

I. PROGRAME SPECIALE PENTRU LICEELE PEDAGOGICE

Literatura română, anii IV—V — învățători și educatoare — 1970; limba română — gramatică, anul I — învățători și educatoare — 1969; limba română — gramatică, anul II — învățători și educatoare — 1968; psihologia generală, anul II — învățători și educatoare — 1967; logica, anul V — învățători și educatoare — 1968; matematică, anul I — învățători, 1966; matematică, anul I — educatoare — 1966; matematică, anul II — învățători — 1967; matematică anul II — educatoare — 1967; matematică, anul III — învățători — 1968; matematică, anul III — educatoare — 1968; aritmetică, anul IV — învățători — 1969; aritmetică, anul V — învățători — 1970; biologie generală, anul V — învățători și educatoare — 1970; geografia fizică și noțiuni de geologie, anul I — învățători și educatoare — 1970; desen, anul I — învățători — 1966; desen, anul II învățători — 1967; desen, anul I educatoare — 1966; desen, anul II — educatoare — 1967; desen, anul III — educatoare — 1965; desen, anul IV — educatoare — 1966; istoria artelor plastice, anul V — învățători și educatoare — 1966; muzica, anii I, II, III — învățători — 1967; muzica, anii I—IV — educatoare — 1969; istoria muzicii, anul V — învățători și educatoare — 1970; educația fizică, anii I—II — învățători și educatoare — 1968; educația fizică, anii III—IV — învățători — 1969; educația fizică, anul V — învățători și educatoare — 1967; educația fizică, anii III-IV — educatoare — 1969; literatura pentru copii, anul V — învățători și educatoare — 1970; psihologia copilului și psihologia pedagogică, anul III — învățători — 1967; psihologia copilului de vîrstă preșcolară, anul III — educatoare — 1969; pedagogia generală, anii III—IV — învățători și anii II—III — educatoare — 1970; munca educativă cu pionierii, anul V — învățători — 1970; pedagogia preșcolară, anii III, IV, V, educatoare — 1967; istoria pedagogiei, anul V — învățători și educatoare — 1969; metodica predării limbii române, anul IV — învățători — 1969; metodica predării istoriei, anul V — învățători — 1969; metodica predării aritmeticii, anul IV — învățători — 1966; metodica predării științelor biologice, anul IV — învățători — 1966; metodica predării geografiei anul V — învățători — 1969; metodica predării desenului și caligrafiei, anul IV — învățători — 1970; metodica predării muzicii, anul IV — învățători — 1968; metodica predării educației fizice, anul IV — învățători — programa pentru anul V — învățători — 1967; metodica dezvoltării și corectării vorbirii, anii III—IV — educatoare — 1967; metodica numărătului și socotitului, anul IV — educatoare — 1966; metodica jocului, activităților alese și distractive, anul IV — educatoare — 1969; metodica predării desenului în grădinițele de copii, anul IV — educatoare — 1966; metodica predării educației fizice în grădinițele de copii, anii III—IV — educatoare — 1966; metodica educației muzicale, anul IV — educatoare — 1966; metodica lucrului manual, anul IV — educatoare — 1966; igiena școlară, anul IV — învățători — 1965; noțiuni de puericultură, anul V — educatoare — 1966; agricultură, anul III — învățători — 1969; caligrafie, anul I — învățători — 1967; muzica instrumentală, anii I—V — învățători și educatoare — 1970; lucru manual și metodica predării lucrului manual, anii II—III — învățători — 1967; lucru manual, anul I — educatoare — 1966; lucru manual, anii II—III — educatoare — 1967; practica pedagogică, anii III—V — învățători — 1970; practica pedagogică, anii III—V — educatoare — 1970.

II. PROGRAME PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ, CARE SE FOLOSESC ȘI LA LICEELE PADAGOGICE, SAU CUPRIND INSTRUCȚIUNI PENTRU PREDAREA UNOR OBIECTE LA LICEELE PEDAGOGICE

Literatura română, anii I, II, III — învățători și educatoare — programele cl. a IX-a — 1968 și cl. X—XI — 1969; limba modernă studiată în continuare (engleză, franceză, rusă) anii I—V — învățători și educatoare — programele: limba engleză, cl. IX—XII — 1969 și limba engleză, cl. a XI-a — 1970; limba franceză cl. IX—XII — 1969 și limba franceză, cl. a XI-a — 1970; limba rusă cl. IX—XII — 1969 și limba rusă, cl. XI—XII — 1970; limba modernă începătoare — facultativă (engleză, franceză, germană, rusă), anii I—V — învățători și educatoare — programele limbi străine, cl. IX—XII — 1969 și 1970; limba latină, anul I, învățători și educatoare — programa cl. a IX-a — 1969; limba latină, anul II — învățători — programa cl. a X-a — 1969; istoria modernă și contemporană, anul III — învățători și educatoare — programa cl. a XI-a — 1969; istoria României, anul V — învățători și educatoare — programa cl. a XII-a — 1969; istoria literaturii universale, anul IV — învățători și educatoare — programa cl. a XI-a umanistă — 1967; economia politică, anul IV — învățători și educatoare — programa cl. a XI-a — 1969; filozofie și socialism științific, anul V — învățători și educatoare — programa, cl. a XII-a — 1969; astronomia, anul V — învățători și educatoare — programa cl. a XII-a umanistă — 1969; fizica anii I—IV — învățători și educatoare — programa cl. IX—XII — 1969; chimia, anii I—IV — învățători și educatoare — programa cl. IX, X, XII — 1969 și cl. a XI-a — 1970; anatomia și fiziologia omului, anul I — învățători și educatoare — programa cl. a XI-a — 1969; botanica, anul II — învățători și educatoare, — programa cl. a IX-a — 1969; zoologia, anul III — învățători și educatoare — programa cl. a X-a — 1969; geografia economică, anul II — învățători și educatoare — programa cl. a X-a — înv. seral — 1970, geografia R. S. România, anul V învățători și educatoare — programa cl. a XII-a 1970.

III. PROGRAME PENTRU INSTITUTELE PEDAGOGICE DE 2 ANI — ÎNVĂȚĂTORI

Limba română — gramatica, anii I—II — programa pentru institute pedagogice și licee pedagogice de învățători și educatoare, anul I — 1969 și anul II — 1968; artimetică, — anul I — programa pentru institute — 1966; aritmetica, anul II — programa pentru institute — 1967; agricultura, anul II — programa pentru institute și anul III liceul pedagogic de învățători — 1969; igiena școlară, anul II — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de învățători — 1965; desen artistic, anul I — programa pentru anul I — liceul pedagogic de învățători — 1966; desen artistic, anul II — programa pentru anul II — liceu pedagogic de învățători — 1967; muzica vocală, anul I — programa pentru anul I — liceu pedagogic de învățători — 1967; muzica vocală, anul II — programa pentru anii II—III — liceu pedagogic de învățători — 1967; educația fizică, anii I—II — programa pentru institute — 1969; lucru manual, anii I—II — programa pentru anii II—III — liceu pedagogic de învățători — 1967; literatura pentru copii, anul II — programa pentru anul V — licee pedagogice de învățători și educatoare — 1970; psihologia copilului de vîrstă școlară și psihologia pedagogică, anul I — programa pentru anul III — liceu pedagogic de învățători — 1967; pedagogia generală, anii I—II — programa pentru anii III—IV — liceu pedagogic de învățători — 1970; munca educativă cu pionierii anul II — programa pentru anul V — liceu pedagogic de învățători — 1970; istoria pedagogiei, anul II — programa pentru institute și anul V — licee pedagogice de învățători și educatoare — 1969; caligrafie, anul I — programa pentru anul I — liceu pedagogic de învățători — 1967; metodica predării limbii române, anii I—II — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de învățători (în anul II se studiază de la cap. „Elemente de sintaxă") — 1969; metodica predării aritmeticii, anul I — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de învățători — 1966; metodica predării istoriei, anul I — programa pentru institute și anul V — liceu pedagogic de învățători — 1969; metodica predării geografiei, anul I — programa pentru institute și anul V — liceu pedagogic de învățători — 1969; metodica predării științelor biologice, anul II — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de învățători — 1966; metodica predării desenului și caligrafiei, anul II — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de învățători — 1970; metodica predării cîntului, anul I — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de învățători — 1968; metodica predării educației fizice, anul I — programa pentru anul V — liceu pedagogic de învățători — 1967; metodica predării lucrului manual, anul II — programa pentru anii II—III liceu pedagogic de învățători — 1967; practica pedagogică, anii I—II — programa pentru institute pedagogice — 1970; activitatea cultural-artistică de masă, anul II — programa pentru institute — 1967.

IV. PROGRAME PENTRU INSTITUTE PEDAGOGICE DE 2 ANI — EDUCATOARE

Limba română — gramatica, anii I—II — programa pentru institute pedagogice și licee pedagogice de învățători și educatoare, anul I — 1969 și anul II — 1968; logica, anul II — programa pentru anul V — licee pedagogice de învățători și educatoare — 1968; desen, anii I—II — programa pentru institute — 1969; muzica, anii I—II — programa pentru institute — 1969; educația fizică, anii I—II — programa pentru institute — 1969; lucru manual, anii I—II — programa pentru institute — 1969; literatura pentru copii, anii I—II — programa pentru anul V — licee pedagogice de învățători și educatoare — 1970; psihologia copilului de vîrstă preșcolară, anul I — programa pentru anul III — liceu pedagogic de educatoare — 1969; pedagogia preșcolară, anii I—II — programa pentru liceul pedagogic de educatoare, anii III, IV, V — 1967; istoria pedagogiei, anul II — programa pentru anul V — licee pedagogice de învățători și educatoare — 1969; igiena preșcolară cu elemente de puericultură, anul II — programa pentru anul V — liceu pedagogic de educatoare — 1966; metodica dezvoltării și corectării vorbirii copiilor preșcolari, anul I — programa pentru anii III—IV — liceu pedagogic de educatoare — 1967; metodica numărătului și socotitului, anul I — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de educatoare — 1966; metodica desenului și modelajului, anul I — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de educatoare — 1966; metodica jocurilor și activităților distractive, anul I — programa pentru institute și anul IV liceu pedagogic de educatoare — 1969; metodica educației muzicale, anul I — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de educatoare — 1966; metodica educației fizice, anul I — programa pentru anii III—IV — liceu pedagogic de educatoare — 1966; metodica activităților manuale, anul I — programa pentru anul IV — liceu pedagogic de educatoare — 1966; practica pedagogică, anii I—II — programa pentru institute — 1970.

Intr-unul din laboratoarele Institutului de chimie macromoleculară „Petru Poni" din Iași

„Logica științei"

Volumul „Logica științei" apărut la Editura politică în cadrul colecției „Materialismul dialectic și științele moderne", reprezintă prima antologie în limba română pe teme de logică a științei — disciplină care face din știința însăși un obiect de cercetare. Necesitatea unei asemenea discipline, distinctă de psihologia cercetării științifice și de sociologia științei, a decurs din necesitatea de a oferi omului de știință un instrument teoretic capabil să scruteze critic orizonturile spre care trebuie să se îndrepte cercetarea.

Studiile, articolele, comunicările incluse în volum, aparținînd unor reputați logicieni, filozofi, cercetători din domeniul științelor naturii — de orientări filozofice diferite, dar caracterizați prin optimism gnoseologic — fixează coordonatele în cadrul cărora au loc dezbaterile de logica științei, conturează orientările existente. Tematica lor se referă la momentele analizei logice a cunoștințelor științifice deja acumulate, la rolul metodelor logice în prelucrarea datelor experimentale, în construirea ipotezelor, în formularea explicațiilor și a predicțiilor și în general, în geneza teoriilor științifice etc.

Volumul este deschis de un pertinent studiu scris de dr. Gh. Enescu și Cornel Popa.

ALEXANDRU GHEORGHE

„Dicționar de expresii și locuțiuni românești"

Dacă producțiile folclorice au fost de multă vreme în atenția culegătorilor, expresiile și locuțiunile cele mai uzuale au fost adunate acum pentru prima oară de pe întreg teritoriul țării și publicate într-un volum de cinci sute de pagini, sub titlul „Dicționar de expresii și locuțiuni românești". Această importantă lucrare este rodul strădaniilor unui colectiv alcătuit din Vasile Breban, Gheorghe Bulgăr, Doina Grecu, Ileana Neiescu, Grigore Rusu, Aurelia Stan.

Expresiile și locuțiunile înregistrate sub forma unui dicționar explicativ ne dezvăluie posibilitățile nelimitate ale limbii române de a reda cele mai fine nuanțe umane și reprezintă totodată modele de concizie și de inovație metaforică, de formare a unor sensuri figurate.

Întrucît termenii expresiilor și locuțiunilor sînt înregistrați în ordine alfabetică, după criterii semantice, și s-a dat și un indice de cuvinte, iar la începutul cărții sînt prezentate clar toate îndrumările necesare lucrarea poate fi consultată ușor și cu mare folos de către toate categoriile de cititori.

AL. POPESCU-MIHAEȘTI

„Gazeta matematică"

De curînd a apărut numărul 5/1970 al „Gazetei matematice", seria A. În sumarul său sînt cuprinse o serie de articole destinate documentării de specialitate a profesorilor de matematică: „Iraționalitatea sumelor unor serii remarcabile" de D. Călin, V. Kiss, „Repartiții continui" de V. Craiu, „Corpul numerelor raționale" de I. D. Ion, „Istoricul proprietăților spiralei logaritmice" de N. N. Mihăileanu, „Asupra complexificării unui spațiu euclidian real" de I. Miu, „Mic dicționar matematic: polinomul polinomial" de D.Radu.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BRAȘOV

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

— Lector la catedra de Pedagogie, disciplina Psihologie, poziția 3 din Statul de funcțiuni.

— Lector la catedra de Pedagogie — Limbi moderne, disciplina Limba franceză, poziția 5 din Statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Lector la catedra de Științe sociale, disciplina Economie politică, poziția 2 din Statul de funcțiuni.

— Lector la catedra de Chimie, disciplinele Metodica predării Fizicii și Metodica predării Chimiei, poziția 4 din Statul de funcțiuni.

— Asistent la catedra de Chimie, disciplina Chimie organică, poziția 6 din Statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

— Șef lucrări la catedra de Științe agricole, disciplinele Biologie generală, genetică și ameliorare; Agrofitotehnie, poziția 2 din Statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MUZICĂ

— Lector la catedra de Muzică, disciplina Ansamblu și dirijat coral, poziția 1 din Statul de funcțiuni.

— Lector la catedra de Muzică, disciplina Teorie și solfegii, poziția 2 din Statul de funcțiuni.

— Lector la catedra de Muzică, disciplina Pian complementar poziția 3 din Statul de funcțiuni.

— Lector la catedra de Muzică, disciplina Canto complementar poziția 5 din Statul de funcțiuni.

— Asistent la catedra de Muzică, disciplina Corepetitor pian, poziția 7 din Statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului pedagogic Brașov, str. Karl Marx nr. 50, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute în instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969, în termen de 15 zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial pentru posturile de asistent și în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, pentru posturile de lector.

Concursul se va ține în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere pentru posturile de asistent și în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de înscriere, pentru posturile de lectori, în condițiile prevăzute de Statutul personalului didactic.

ANUNȚ

Cooperativele meșteșugărești din municipiul București primesc spre calificare prin ucenicie la locul de muncă absolvenți ai școlii generale în vîrstă de pînă la 18 ani împliniți în cursul anului 1970 (l. I — 31.XII.1970).

Calificarea tinerilor se face în cadrul cooperativelor în următoarele meserii.

Nr. crt.	Meseria	Durata calificării
1.	Blănar	2 ani
2.	Croitor îmbrăcăminte bărbați	3 ani
3.	Croitor îmbrăcăminte femei	3 ani
4.	Tăbăcari	2 ani
5.	Confecționer îmbrăcăminte din piele și înlocuitori	2 ani
6.	Lenjer pentru bărbați	2 ani
7.	Cizmar pregătitor fețe	2 ani
8.	Cizmar tălpuitor	2 ani

Înscrierile candidaților se primesc pînă la data de 3 iulie 1970, zilnic între orele 7,30—15,00 la sediul fiecărei cooperative, în baza următoarelor acte:

— cerere;
— certificat de naștere — original și copie;
— certificatul de absolvire a școlii generale (în original) sau adeverința de promovare a 8 clase eliberată de școala de cultură generală (în original);
— fișa de sănătate de la școala generală;
— buletinul de analiza sîngelui;
— rezultatul examenului radiologic pulmonar.

Pe timpul calificării, tinerii admiși vor primi indemnizații și școlarizare gratuită, conform dispozițiilor în vigoare și repartizarea în București, la cooperativele unde s-au calificat.

Relații suplimentare se dau la sediul Uniunii din str. Băcani nr. 1.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a postului de asistent la Facultatea de filologie, catedra de istorie-geografie, disciplinele istoria medie universală și a României; istoria antică universală; istoria antică a României, poziția 13.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, str. N. Iorga nr. 1, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

ANUNȚ

Absolvenții și absolventele Școlii Normale de băieți și fete din Piatra Neamț sesiunea 1945 sînt rugați să-și comunice urgent adresa și adeziunea colegului prof. **Mihai Ailincăi** — Negrești, jud. Neamț în vederea organizării la 1 august 1970, ora 10 a întîlnirii după 25 ani.

ANUNȚ

Absolvenții Școlii Normale M. Kogălniceanu din Huși, seria 1930, sînt rugați a lua parte la întîlnirea de 40 de ani de la absolvire la Huși, pe ziua de 5 iulie 1970. Informații la tov. **Peride Croitoru**, directorul școlii generale Doleni, com. Hoceni, jud. Vaslui.

ANUNȚ

Colectivul Școlii generale nr. 1 din Cîmpulung Muscel, județul Argeș, sărbătorește în ziua de 24 mai 1970, 300 de ani de existență. Toți foștii profesori, învățători și elevi ai acestei școli sînt invitați a participa la această aniversare.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

Mulți dintre absolvenții liceelor industriale energetice vor lucra, ca și această tînără tehniciană, în atelierele de proiectare a hidrocentralelor

Cadre pentru vastul sistem energetic românesc

Liceele industriale energetice oferă tinerilor absolvenți ai școlilor generale posibilități de pregătire în specialitățile electroenergetică, hidroenergetică și mecanoenergetică.

Elevii care urmează cursurile liceelor cu specialitatea **electroenergetică** vor fi încadrați la absolvire în funcții tehnice de nivel mediu și vor executa lucrări de montare, întreținere și exploatare a utilajului energetic din centralele electrice, desfășurînd o interesantă activitate atît în marile centrale în funcțiune, cît și pe șantierele de montaj ale acestora. Pentru a se pregăti în vederea acestei munci ei vor studia în timpul școlarității funcționarea centralelor electrice, a stațiilor de transformare și a rețelei electrice, elemente de automatizare, protecția prin relee a instalațiilor, aparatajul de măsură și control.

O activitate la fel de interesantă îi așteaptă și pe elevii care se vor specializa în **hidroenergetică**. La absolvirea liceului industrial energetic, aceștia vor cunoaște temeinic construcția centralelor hidroenergetice și a celorlalte instalații aferente acestora: baraje, conducte, canale etc, putînd să-și aducă din plin contribuția la optima lor exploatare.

Elevii care se pregătesc în specialitatea **mecanoenergetică** își vor desfășura activitatea, după absolvirea liceului, în domeniul montării, exploatării și proiectării instalațiilor mecanice și termomecanice. Ei vor lucra în producție la montarea și exploatarea centralelor termoelectrice și a altor instalații: cazane pentru producerea aburului necesar diferitelor procese tehnologice industriale, instalații de termoficare urbană și industrială, instalații pentru stații de pompare.

Licee industriale energetice funcționează în următoarele localități:

Cluj: str. N. Pascaly nr. 2, tel. 2.21.23, cu specialitatea electroenergetică.

Constanța: b-dul Lenin nr. 284, tel. 2.33.84, cu specialitățile electroenergetică și mecanoenergetică.

Craiova: str. A. I. Pavlov nr. 93, tel. 1.36.41, cu specialitățile electroenergetică, mecanoenergetică și hidroenergetică.

Iași: str. Socola nr. 188—190, tel. 1.13.89, cu specialitățile electroenergetică și mecanoenergetică.

Sibiu: str. Griviței nr. 5, tel. 2.32.80, cu specialitatea electroenergetică.

București: șoseaua Giurgiului nr. 124 bis, tel. 41.05.17, sectorul V, cu specialitățile electroenergetică și mecanoenergetică.

★

În școlile profesionale de pe lîngă unele întreprinderi aparținînd Ministerului Energiei Electrice, absolvenții școlilor generale se pot califica într-o serie de meserii ca: electrician pentru centrale, stații și rețele electrice, lăcătuș mecanic pentru cazane și turbine cu abur, lăcătuș mecanic pentru turbine hidraulice, electrician pentru protecție prin relee, automatizare și măsurători electrice.

Școli profesionale cu profil energetic ființează în localitățile: **Brașov, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Deva, Iași, Buftea, Cîmpina și București.**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1044 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 29 mai 1970 — 4 pagini 25 bani

Din primele zile în care calamitățile naturale s-au abătut asupra țării noastre, conducerea partidului, în frunte cu tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, *a fost în mijlocul oamenilor muncii din zonele în care se purtau cele mai aprige bătălii cu urgia apelor. Alături de importantul ajutor material și de mijloacele tehnice dirijate spre aceste zone de către conducerea de partid și de stat, indicațiile prețioase ale secretarului general al partidului au mobilizat forțele întregului popor, le-au îndrumat către direcțiile principale de acțiune.*

Prezența secretarului general al partidului în mijlocul locuitorilor din zonele lovite de calamități a îmbărbătat inimile, a oțelit voințele, dîrzenia, hotărîrea de a reconstrui în cel mai scurt timp tot ce a fost distrus de puhoiul apelor.

Eforturi impresionante pentru ca totul să reintre în normal

Luni, ora 6. Zburăm deasupra cursului inferior al Mureșului. Peisajul altădată încîntător ne înfioară. E luna mai, sfîrșitul lunii mai, și alte culori decît verdele cîmpurilor mănoase ni se arată privirilor. Vitrega lună mai ne pălmuiește ochii cu albul zăpezilor tîrzii nelalocul lor și cu cenușiul milului pustietor. Albul a cuprins înălțimile, iar cenușiul văile, cîmpiile întinse.

Dacă privești cu atenție pe imensitatea apelor bănuiești pe undeva, din loc în loc, fostele meandre ale leneșului Mureș. Odată cu primii zori ai unei noi săptămîni de activitate, pe aici s-a arătat soarele, mult așteptatul și dătătorul de speranțe.

Arad. Revăd orașul la vremea lui de răgaz, după teribila confruntare cu apele. Ai zice că e o zi obișnuită, ca oricare alta. Oamenii se duc la lucru, gospodinele se îndreaptă spre piață, elevii grăbesc către școală. Grăbim și noi către inspectoratul școlar județean și abia trecîndu-i pragul ne dăm seama de adevăratele dimensiuni ale muncii în săptămîna care începe.

La prima oră din zi, aici se punea la cale un plan operativ de bătaie. Peste cîteva minute, două mașini au pornit să-i ducă pe inspectori de-a lungul Mureșului — pe un mal și pe altul, în amonte și în aval — cu misiunea de a ajunge la școlile din satele acoperite sau izolate de ape. Pornim cu ei.

Sub un soare strălucitor străbatem o vale altădată încîntătoare, valea Mureșului. Acum, aici domnește durerea. O durere reținută, însoțită de o hotărîre dîrză și de credința fermă în izbîndă, caracteristică oamenilor de pe aceste locuri.

Radna și Lipova, îngemănate pe un mal și pe altul al Mureșului într-un singur oraș — Lipova — au fost deopotrivă de crunt lovite de furia apelor. Peste 200 de case sînt distruse în întregime. Au fost atinse de furia apelor și școlile : liceul de cultură generală și liceul agricol, școala generală din Radna și cea din cartierul Soimuș, cîteva grădinițe. La ora la care ajungem în Lipova, însă, în toate școlile sună de intrare. După o săptămînă de tăcere, sunetul acesta trezește în toți cei ce-l aud o adevărată emoție.

De la ferestrele claselor zărim fața pămîntie a Mureșului. Cu o săptămînă în urmă, apele aduse de el curgeau chiar pe culoarele pe unde pășim acum. Au fost momente de mare tensiune. Toate lucrurile de la parter, ca și arhivele și documentele școlare, au fost transportate din timp la etaj. În școală s-au pregătit să înfrunte apele 35 de elevi interni și patru cadre didactice, împreună cu directorul adjunct, Terente Borca. Două zile au stat înconjurați de ape. Datorită măsurilor de prevedere luate la vreme li s-a putut asigura hrană caldă și apă potabilă. Tăvălugul apelor a lăsat însă destule răni. Deocamdată, în sălile de clasă de la parterul liceului nu se pot ține cursuri. Lamele parchetului au fost desfăcute și puse la uscat. În frumoasa sală de festivități apa bălțește și acum. Totuși, orarul școlii n-a suferit decît puține și provizorii modificări. Încolo totul a reintrat în normal. Se apropie încheierea anului școlar. E vremea studiului sîrguincios.

Prăpădul cel mare a fost pe malul sting al Mureșului, unde tentaculele pustiitoare ale apei s-au întins peste cîmpuri și așezări omenești. Străbatem în fugă satele Conop, Bîrzava, Vărădia și abia la Săvîrșin găsim loc să trecem Mureșul. Expediția devine o adevărată aventură în condițiile unui drum total impracticabil, nesigur de la un kilometru la altul, înundat pe distanțe mari. Din loc în loc nici I.M.S.-ul nu mai poate pătrunde. De fiecare dată trebuie să facem apel la tractoare ca să ne remorcheze. Dar nimeni nu se gîndește că ar putea face calea întoarsă.

— Trebuie să ajungem ! — ne spunem fiecare. Ce s-o fi întîmplat cu elevii, cu școala ? Au nevoie de un ajutor, de un sfat.

Trecem pe rînd prin sate care, fie că au fost înundate de ape, fie că au fost izolate, au trăit clipe de grea încercare : Căprioara, Valea Mare, Labașinț, Belotinț, Ususău... Peste tot au trecut apele, lăsînd în urma lor case distruse, familii necăjite, imense suprafețe de teren agricol înundate.

Pentru noi, o veste bună : peste tot, după o întrerupere de cîteva zile s-au reluat cursurile. Alte vești la fel de îmbucurătoare : în cele mai multe școli, datorită măsurilor de prevedere luate de colectivele didactice, pagubele materiale sînt

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. 2-a)

Membrii Colegiului Ministerului Învățămîntului au hotărît să contribuie la ajutorarea celor sinistrați, oferind salariul lor pe o lună.

Totodată, angajamentele cadrelor didactice din întreaga țară se ridică la suma de 100.000.000 lei, reprezentînd o parte din veniturile personale. Ele se vor adăuga actelor de solidaritate cetățenească dovedite cu generozitate în aceste zile.

•

Colectivul Liceului „Mihai Viteazu" din București, la fel ca și colectivele a nenumărate alte școli din țară, contribuie larg la acțiunea de ajutorare a zonelor calamitate. Pe lîngă faptul că vor da, în fiecare lună pînă la sfîrșitul anului, o parte din salariul lor, cadrele didactice au renunțat în folosul sinistraților la fondul de premiere.

În școală s-a colectat îmbrăcăminte în valoare de 102 000 lei, iar la contul 2 000 s-a depus suma de 19 000 lei. Elevii claselor a XII-a au trimis uniformele lor elevilor de la Liceul „Mihai Viteazu" din Alba Iulia.

La rîndul lor, 587 de elevi din clasele a XII-a ale școlilor din județul Ialomița și-au donat și ei uniformele, pe care le-au trimis în școlile din regiunile lovite de urgia apelor.

•

La Clubul casei corpului didactic din Capitală s-a deschis nu de mult expoziția de pictură și grafică a profesoarei Alexandrina Zberea, care s-a bucurat de la început de aprecierea specialiștilor și a publicului. Răspunzînd Apelului Frontului Unității Socialiste, artista a hotărît să doneze toate sumele ce rezultă din vînzări fondului pentru ajutorarea sinistraților.

•

Simbătă 23 mai, echipa artistică a Liceului pedagogic din Ploiești și orchestra Grupului școlar Teleorman au susținut, cu sprijinul Grupului școlar energetic din Ploiești, un program artistică în sala Uzinei de utilaj metalurgic din Filipeștii de Pădure. Prezentat în fața a peste 500 de spectatori, programul s-a bucurat de o apreciere deosebită. Sumele încasate au fost vărsate la fondul de ajutorare a sinistraților din regiunile calamitate.

Un asemenea spectacol a avut loc și la Casa de cultură din Segarcea, din inițiativa formațiilor reunite ale Școlii generale din localitate și ale Casei de cultură. Și aici încasările au fost vărsate la contul 2 000.

Pentru același cont elevii școlilor sportive nr. 1, nr. 2 și nr. 3, ai Școlii sportive de atletism și ai Școlii sportive „Energia" din București pregătesc un program competițional care va cuprinde probe de ciclism, atletism, rugbi și fotbal.

Peste copilărie a trecut un nor. Oameni destoinici îl împrăștie

Duminica trecută, cînd ploaia a căzut cu înverșunare o zi și o noapte peste întreaga țară, prăvălind spre sate și orașe abia ieșite la lumină noi torente pustiitoare, soseau în Capitală, din greu încercatul oraș Satu Mare, 150 de elevi — parte din miile de copii sătmăreni ce vor fi găzduiți cu generozitate și căldură, de școlile Capitalei și ale altor județe. Nu știm cum au aflat cetățenii Bucureștiului de sosirea lor. Știm doar că, atunci cînd trenul a oprit în Gara de Nord, peronul era plin. Zeci de oameni — femei și bărbați, tineri și virstnici — și foarte mulți copii îi așteptau cu flori, cu haine, cu jucării.

...I-am întîlnit zilele acestea pe cei 150 de copii din Satu Mare la Palatul Pionierilor. Acolo stau acum. În cartierul general al copilăriei. Învață, se joacă, se plimbă prin parcul umbros și parfumat, lucrează în cercuri. Privindu-i lalolaltă cu ceilalți nu știi care sînt oaspeții și care gazdele. Ni-i arată discret profesorii lor. Acela cu basca pe cap este Ștefan Gladici, elev în clasa a VIII-a, care are 11 frați. El i-a scos din casă pe cîțiva și tot el și-a ajutat părinții să-și salveze cîteva lucruri. Celălalt e Constantin Avarvarei. Își făcea lecțiile cînd apa a năvălit în casă. S-a refugiat cu mama și cu fratele lui mai mic în pod, de unde i-a scăpat un soldat. Pe locul casei sale acum e doar moloz. Uite-l și pe Vasile Văleanu, cel care locuia chiar pe malul Someșului. Abia a scăpat cu viață. Nu și-a putut salva nici o carte, nici un caiet.

Nu vrem să vorbim cu copiii despre toate prin cîte au trecut, să le răscolim amintirile dureroase. Stăm însă de vorbă cu profesorii lor, cu acești oameni care, în zilele de nenorocire, au săvîrșit adevărate acte de eroism, au dovedit atîta bărbăție și curaj. Toți au făcut parte din echipe voluntare de salvare, toți au stat zi și noapte în bărci salvînd oameni, bunuri. Prima lor grijă au fost copiii, școlarii lor. Iosif Revesz a transportat cu barca cîteva zeci de copii aflați în pericol de înec. Stela Cărăianu a stat aproape un ceas cu apa pînă la brîu pentru a ajuta doi copii să iasă din casă.

Acum, profesorii ar vrea să fie în oraș, să pună umărul la reînvierea lui, să curețe școlile, să reia lecțiile întrerupte brusc. Înțeleg însă că și aici au de împlinit o foarte importantă datorie.

Afară este din nou soare, cald. Copiii din Satu Mare rîd, se joacă. Poate, după ani, își vor aminti că o dată, peste copilăria lor fericită, a trecut un nor, dar oameni destoinici l-au împrăștiat și n-au lăsat să le întunece copilăria.

M. ROBEA

Aici comandamentul — primim comunicarea !

Sîntem la Ministerul Învățămîntului, la comandamentul pentru ocrotirea copiilor sinistrați. Doi inspectori generali asigură aici permanența. Trei telefoane sună mereu, aducînd știri din toată țara. Atenția este concentrată în special asupra telefonului verde, care menține legătura permanentă cu inspectoratele școlare. Consemnăm cîteva secvențe din activitatea desfășurată la comandament la ore diferite, pe parcursul a [illegible] zile.

LUNI, 25 MAI

Ora 13.00 : Inspectoratul școlar din Galați informează că Școala generală cu 4 clase din Barboși este sub apă. Au fost salvate documentele școlare și toate manualele. Elevii școlii au fost repartizați să-și continue cursurile la cele mai apropiate școli din municipiul Galați.

Ora 13,45 : „Aici Alba Iulia ! Comunică inspectorul general Bogdan. Datorită creșterii apelor am fost nevoiți să întrerupem cursurile la școlile din comunele Oarda, Partoș, Vîntu de Jos și la cinci școli din Alba Iulia".

Ora 14,50 : Din județul Sibiu, inspectorul general Galea transmite că, datorită celui de-al doilea val de inundații au fost întrerupte cursurile tuturor școlilor din Mediaș cu excepția Liceului economic și a Școlii generale nr. 5.

Ora 15,10 : Revine la telefon inspectorul școlar al județului Alba pentru a comunica daunele suferite de unele unități școlare. Au fost distruse de năvala apelor 3 săli de clasă în mediul rural, spații în grădinițe pentru 35 de copii și spații de internat pentru 88 de elevi.

Ora 15,45 : Din județul Olt se anunță că au fost asigurate toate locurile de cazare pentru copiii familiilor sinistrate și că toți aceștia au fost repartizați în școli. În localitățile unde, datorită creșterii amenințătoare a apelor, cursurile fuseseră întrerupte simbătă activitatea a fost reluată. Abnegația cadrelor didactice a permis salvarea integrală a materialului didactic și a bibliotecilor. Există disponibilități de cazare pentru 150 de copii.

MARȚI, 26 MAI

Ora 8,30 : Din județul Argeș, inspectorul școlar județean oferă locuri de școlarizare, cazare și masă pentru copiii din alte județe.

Ora 8,35 : Inspectoratul școlar Vrancea transmite că 4 săli de clasă ale Școlii generale din satul Lacu lui Baban au fost dărîmate datorită alunecărilor de teren. Arhiva și mobilierul au fost salvate, iar elevii repartizați imediat altor școli.

Ora 15,30 : Inspectoratul școlar Vrancea anunță suspendarea cursurilor la școala din satul Podu Stoica, amenințată de dărîmare din pricina alunecărilor de teren.

Ora 19,00 : Inspectorul general Hegeduș anunță din Bihor măsurile luate pentru apărarea sănătății copiilor sinistrați găzduiți în căminele și școlile din județ.

Ora 21,10 : De la Aeroportul Internațional Otopeni se anunță sosirea unui avion al Crucii Roșii cu o încărcătură de 20 000 kg alimente pentru copii. Se cere urgent un delegat pentru recepționarea lor. (În următoarea jumătate de oră delegatul a fost prezent la aeroport).

M. HERIVAN

(Continuare în pag. 3-a)

Mesajul adresat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU,

secretar general al P. C. R., președintele Consiliului de Stat,

cadrelor didactice, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret de la Școala generală „C. D. Aricescu" din Cîmpulung-Muscel

Dragi tovarăși,

Am primit cu multă plăcere invitația de a participa la sărbătorirea împlinirii a 300 de ani de la înființarea școlii dumneavoastră — prima școală din Cîmpulung și una din cele mai vechi lăcașe de învățămînt de pe pămîntul Țării Românești. Împărtășind pe deplin bucuria cu care aniversați acest eveniment, vă transmit cu acest prilej, o dată cu mulțumirile mele pentru invitația ce mi-ați adresat, un cordial salut tovărășesc și cele mai bune urări de succes în activitatea rodnică pe care o desfășurați.

Înființarea cu trei secole în urmă a școlii din Cîmpulung reprezintă un moment important în istoria învățămîntului și culturii din țara noastră. Constituie un temei de legitimă mîndrie pentru colectivul de profesori și elevi faptul că școala dumneavoastră are o atît de îndelungată și de frumoasă tradiție ; de-a lungul anilor școala din Cîmpulung a pregătit cu temeinicie generații de tineri din care s-au ridicat numeroși intelectuali de valoare care au adus o contribuție de preț la propășirea materială și spirituală a României. În anii construcției socialiste, în condițiile avîntului continuu pe care l-a cunoscut învățămîntul din țara noastră, școala dumneavoastră a cunoscut o puternică dezvoltare, și-a adus cu cinste contribuția la instruirea și educarea a mii și mii de tineri, la pregătirea lor pentru muncă și viață.

Îmi exprim convingerea că și în viitor dumneavoastră, cadrele didactice ale școlii, veți acționa cu toată hotărîrea pentru a obține succese și mai mari în activitatea plină de răspundere ce vi s-a încredințat, că, împreună cu toți slujitorii școlii, veți înălța și mai sus și veți face să strălucească și mai puternic luminoasa făclie a culturii socialiste pe meleagurile întregii țări. Societatea noastră v-a încredințat înalta îndatorire de a sădi în mintea și conștiința tineretului, o dată cu temeinice cunoștințe, cu pasiunea nestinsă pentru însușirea bunurilor științei și culturii, sentimentele înălțătoare ale dragostei de patrie, dorința vie de a se afirma ca făuritori de nădejde ai socialismului și comunismului în patria noastră.

Vouă, dragi elevi, vă adresez cu prilejul acestei aniversări, îndemnul de a folosi deplin condițiile tot mai bune pe care vi le oferă astăzi școala pentru a învăța cu temeinicie și a vă pregăti cît mai bine spre a vă dovedi la înălțimea frumoaselor perspective pe care viitorul le deschide în fața întregului nostru popor.

Tuturor celor ce participați la această sărbătoare vă urez multă sănătate și fericire, noi satisfacții și bucurii în activitatea ce o desfășurați, împreună cu întregul popor, pentru progresul și înflorirea continuă a României socialiste.

LA CÎMPULUNG-MUSCEL

300 DE ANI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ROMÂNESC

Duminica trecută, locuitorii din Cîmpulung Muscel s-au adunat în piața din fața Muzeului orășenesc spre a sărbători un eveniment important pentru întregul oraș : împlinirea a 300 de ani de cînd a luat ființă pe aceste meleaguri prima școală românească. Învățătorii și profesorii tuturor școlilor din oraș, sute și sute de elevi și absolvenți, numeroși părinți și invitați au ținut să fie prezenți la sărbătoarea școlii care poartă numele poetului cîmpulungean C.D. Aricescu. La adunarea festivă au participat Mircea Malița, ministrul învățămîntului, Gheorghe Năstase, prim secretar al Comitetului județean de partid, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, personalități ale științei și culturii care au învățat sau au predat la această școală.

Într-o atmosferă plină de entuziasm, participanții la adunare au ascultat mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, cadrelor didactice, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret de la școala generală „C.D. Aricescu".

Ana Șerb, directoarea școlii, a vorbit apoi despre activitatea pe care a desfășurat-o școala de-a lungul a 300 de ani, despre rezultatele frumoase cu care se mîndresc acum profesorii și elevii ei. Fondată în anul 1670 școala aceasta — cel mai vechi lăcaș de învățămînt din prima reședință a Țării Românești — a dat țării, încă de la început, numeroși grămătici, dintre care mulți au scris documente în limba română. Un hrisov din 1669 arată că logofătul Radu Năsturel, fiul lui Udriște Năsturel, a donat pentru școală un loc pe care îl cumpărase la Cîmpulung de la Vornicul Leurdeanu din Golești. Pe locul donat de acest boier a funcționat întîi școala, care s-a mutat ulterior în chiliile de la mînăstirea „Negru Vodă" și apoi în alte clădiri. Oriunde a fost, ea a păstrat vie tradiția legată de slujirea culturii naționale. Aici au învățat, între alții, pictorii Ion Negulici și G. D. Mirea, prof. dr. Ion Nanu Muscel, poeții C.D. Aricescu și Dimitrie Nanu, medicul și scriitorul George Ulieru, ca și unul din cei mai străluciți reprezentanți ai literaturii și științei românești — Ion Barbu.

Azi școala are condiții dintre cele mai bune. Localul ei, construit în 1929, a fost extins și modernizat în 1964. În ultimii ani s-au creat o serie de laboratoare înzestrate cu toate cele necesare pentru pregătirea temeinică a elevilor, o bibliotecă dotată cu cîteva mii de volume, un teren de sport. Alături de celelalte lăcașuri de cultură din oraș școala dă an de an promoții de elevi din ce în ce mai bine pregătiți.

Menționînd realizările școlii, directoarea acesteia a subliniat, în cuvîntul pe care l-a rostit la adunarea festivă, hotărîrea cadrelor didactice și a elevilor de a duce mai departe și de a ridica pe o nouă treaptă aceste realizări.

La adunare au luat de asemenea cuvîntul Gheorghe Năstase, prim secretar al Comitetului județean de partid, și Mircea Malița, ministrul învățămîntului. În încheierea adunării participanții au adoptat textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Cu prilejul manifestărilor, în școală s-a organizat o interesantă sesiune de comunicări, o expoziție documentară și o expoziție de cusături naționale. S-a tipărit de asemenea o monografie și a apărut un număr festiv al revistei școlare „Prima slovă".

Eforturi impresionante pentru ca totul să reintre în normal

(Urmare din pag. 1)

neinsemnate. Frecvența este foarte bună. Nu se semnalează epidemii, s-au luat toate măsurile igienico-sanitare impuse în asemenea situații, s-au făcut vaccinări antitifice și injecții cu gamaglobulină. Tot timpul dascălii s-au aflat în mijlocul sătenilor, încurajîndu-i, ajutîndu-i să-și salveze bunurile, sprijinindu-i apoi să-și refacă gospodăriile.

Pe directorul Școlii generale din Ususău, N. Răsădean, l-am găsit încălțat cu cizme înalte de cauciuc și murdar de noroi de jos și pînă sus. A fost numit președintele comisiei de ajutorare a sinistraților și a împărțit peste tot pe unde a fost nevoie hrana și alimentele primite din partea celor care, în aceste zile, au fost nu numai cu gîndul și inima, dar și cu fapta alături de cei loviți de furia apelor.

Seara tîrziu, pe drumul de întoarcere, ne-am oprit din nou la Lipova, localitatea cea mai greu lovită de urgie din județul Arad. În fața Consiliului popular orășenesc l-am întîlnit pe profesorul Ion Jușcă, deputat al unei circumscripții orășenești, a cărui locuință a fost cuprinsă de ape. Și acum intră în casa lui pe fereastră, cu scara, pentru că în fața ușii șuvoaiele au săpat o groapă imensă de doi metri.

— Le vom reface pe toate — ne-a spus. Și școlile, și casele, și orașul întreg. Viața își va relua ireversibil cursul.

●

Marți se-arată a fi din nou zi frumoasă în județul Arad.

Sutele de elevi arădeni care săptămîna trecută au lucrat zi și noapte la înălțarea stavilei în calea apelor se află acum în băncile lor, în laboratoare, la locurile de practică. Cine și-ar da seama că printre acești elevi cuminți, în uniformele lor îngrijite, se află adevărați eroi? Și totuși un adevărat erou a fost, de pildă, Mircea Oroianu din anul I „H" al Școlii profesionale de pe lîngă Uzina de vagoane, care, în noaptea de 17 spre 18 mai, la momentul critic al culminației valurilor, a sărit în apele învolburate pentru a debloca un baraj creat de bușteni aduși de viitură, ce amenința cu ruperea digului în dreptul uzinei de apă. Cine ar fi crezut că 230 de eleve ale școlii profesionale textile vor fi capabile să stea zi și noapte în frig și ploaie și să umple saci cu pămînt? Și cine ar fi bănuit de ce efort supraomenesc sînt în stare învățători și profesori arădeni ca Valer Cîmpeanu, Ion Roșu și Karol Kogler de la Școala generală nr. 10, Petru Ispas de la Școala generală nr. 8, Iosif Czegledy și Ion Stepan de la Grupul școlar al Consiliului popular Arad, Ion Chioseanu și Ilie Budurișan de la Grupul școlar U.V.A. și mulți alții?

Acum, toate acestea par firești. Totul se desfășoară ca mai înainte. Elevii claselor a VIII-a și a XII-a se pregătesc asiduu pentru examene și concursuri. În celelalte clase se parcurg ultimele capitole ale programelor și se întocmesc planurile de recapitulare. La inspectoratul școlar județean, paralel cu măsurile pentru lichidarea urmărilor calamității, se discută amănunțit probleme legate de încheierea anului școlar și de inspecțiile de specialitate.

La ora la care transmit, în Arad soarele stă gata să apună. Lumea se plimbă sus, pe malul Mureșului, pe digul de saci, ca pe o promenadă, dar, strecoară spre ape priviri circumspecte. Buletinul hidrologic a anunțat o nouă viitură. Arădenii sînt convinși că va trece pe lîngă orașul lor la fel de neputincioasă ca cea de mai înainte.

●

Miercuri ne continuăm drumul în susul Mureșului, în județul Hunedoara. În amonte, urmările diluviului sînt și mai cumplite. Despre Ilia ați auzit multe în aceste zile și ați văzut desigur imagini filmate incredibile. Este a 12-a zi de cînd întreaga localitate este sub apă. Imaginați-vă cum apele curg și curg într-una prin casele oamenilor, peste curțile și grădinile lor, pustiind totul în cale.

Liceul de aici — trei corpuri de săli de clasă, internatul, sala de gimnastică, gospodării anexe — a fost greu lovit de năvala apelor. În curte se poate merge numai cu barca. Ce vedem înăuntru, este un tablou dezolant: clădirea nouă, înălțată cu multă trudă din contribuția sătenilor și cu sprijinul statului, este la ora aceasta de nefolosit. Cel puțin pînă la toamnă, aici nu vor mai putea învăța elevi. Refacerea clădirilor școlare va costa aproximativ o jumătate de milion. S-a încheiat recuperarea a tot ce poate fi folosit. În răstimpul dintre viituri, parchetul a fost desfăcut și pus la uscat. Mîlul a fost îndepărtat din clase. Pe lîngă cadrele didactice și întreg personalul administrativ și de serviciu al școlii, au lucrat aici și mulți părinți. O femeie plînge și spală... cărți. De cîteva zile Ana Crăciun, bibliotecara liceului, ia fiecare volum, întoarce filă cu filă și șterge pe rînd frumoasele albume de artă, cărțile de istorie și de știință năpădite de mîl. Se îndîrjește inutil căci cărțile, firește, nu se mai pot recupera. Profesorii ne vorbesc și de alte și alte pagube pricinuite de ape. Au fost degradate instrumentele muzicale, au fost distruse odată cu sala de gimnastică și o parte din aparatele și echipamentul sportiv. M-am simțit dator să le spun că am auzit și am văzut cum peste tot în țară mii și mii de elevi și profesori sînt gata să le vină în ajutor, că în curînd biblioteca lor va avea din nou albume de artă și cărți de istorie, că orchestra școlară va cînta iar, că echipele sportive se vor antrena în cele mai bune condiții.

Astăzi, clasele liceului din Ilia sînt pustiite de tăvălugul apelor. Și totuși, toți elevii liceului au reînceput cursurile după o întrerupere de aproape două săptămîni.

Toți elevii, nu numai din Ilia, dar și din celelalte școli ale județului care suferă de pe urma calamității au fost primiți cu căldură în școli mai apropiate sau mai îndepărtate, care nu au fost afectate de inundații.

Marea majoritate a elevilor și întregul colectiv didactic din Ilia au găsit găzduire la școala generală din comuna vecină, Dobra. Solidaritatea cu cei loviți de furia apelor a trecut aici dincolo de cuvinte și de gesturi, la fapte de copleșitoare umanitate. Într-un timp record s-a amenajat aici un nou internat încăpător, echipat cu cele necesare, unde pot fi cazați peste o sută de elevi. În sprijinul școlii au sărit și numeroși săteni din Dobra. Enea Popovici a amenajat în locuința sa două dormitoare, oferind găzduire gratuită unui mare număr de elevi. În cancelaria școlii am consultat o lungă listă de elevi dobreni care s-au oferit să primească în casa lor pe colegi din Ilia. Numeroși săteni s-au oferit să găzduiască familiile de profesori.

În toate aceste zile de febrilă activitate pentru reluarea normală a cursurilor aici au fost prezenți inspectorul școlar șef Vasile Blendea și secretarul cu problemele de școli și tineret al Comitetului județean U.T.C., Ion Rațiu.

Am stat cîteva ore în mijlocul colectivelor școlare de la Dobra și Ilia, care se află acum sub același acoperiș. Trebuie să mărturisesc că în cei peste zece ani de cînd colind școlile de pe întreg cuprinsul țării, niciodată n-am fost mai puternic impresionat de disciplina elevilor, de ținuta lor, de curățenia uniformelor, de albul imaculat al panglicilor.

Orele se succed una după alta. Viața școlară își recapătă pulsul său normal. Furia apelor nu a reușit să clintească hotărîrea profesorilor de a-și îndeplini misiunea, nici voința copiilor de a învăța, de a cunoaște. Asta este convingerea cu care am plecat după ce am urmărit acest minunat colectiv care a știut să înfrunte cu bărbăție ravagiile stihiilor dezlănțuite, după ce i-am cunoscut pe Traian Crișan, pe Silviu Cercea, pe Ștefan Stănescu, pe Iosif Costea și pe toți ceilalți profesori ai liceului din Ilia. Și îmi făgăduiesc să scriu odată mai multe despre un om pe care l-am întîlnit aici, care a trebuit să rezolve dintr-odată o mie de probleme și le-a rezolvat bine, care nu a dormit zile și nopți de-a rîndul și care este un om de o mare modestie — Octavian Giurgiu, directorul Școlii generale din Dobra.

Pînă la asfințitul soarelui, mai vedem două școli, unele din cele mai grele pagube din județ de furia distrugătoare a valurilor: Școala generală din Mintia și Școala generală nr. 2, construită acum cîțiva ani în cartierul Ville Noi din Deva. Școala din Mintia poartă pe zidurile ei fisurate urmele adînci ale trecerii puhoaielor. Va trebui desigur dărîmată și reclădită din temelie pe un alt loc. Cît despre Școala generală nr. 2 din Deva, deși se află la poalele dealului Cetății, de unde albia Mureșului nici nu se zărește, fiind la aproximativ un kilometru și jumătate, în zilele viiturilor a fost inundată și ea, apa trecînd de ferestre și ajungînd pînă aproape de acoperiș.

Vom încheia aceste rînduri cu un fapt, unul din multele fapte emoționante care se petrec în aceste zile. Iată-l: pe adresa elevilor din clasa I din satul Stretea, înundat de viiturile aduse de Mureș, s-a primit un voluminos pachet. Înăuntru erau daruri de la elevii clasei I de la Școala generală din satul Răcăuți, județul Bacău. Miercuri, la ora lor de compunere, elevii din Stretea au răspuns colegilor lor de pe meleagurile moldovene. Poșta duce acum caldul și simplul lor cuvînt de mulțumire. Va putea fi ditată această oră de compunere, această vibrantă lecție despre solidaritatea umană, despre prietenie?

Ambarcațiunea eroică

Totul s-a petrecut într-o noapte și nu s-a putut bănui cum de căzuse așa, dintr-o dată, atîta apă. Pînă și pîrîuri cu o zi mai înainte aproape sterpe, însemnate pe maluri doar cu pîlcuri de sălcii, se umflaseră pe neașteptate, bolborosind și izbind în coastele dealurilor.

Un pîrîu mic de pe lîngă Gherla, numit Alunișu, la care oamenii coborau să-și răcorească picioarele după muncă, iar copiii să se zbenguie și să prindă pește, își schimbase, ca-n poveștile cu vrăjitori, glasul murmurat năvălind deodată pe toată valea cu spume înalte și lățite, înecînd sub mîluri grîul și porumbul.

Și tot așa s-a petrecut cu celelalte rîuri și pîrîuri. Valurile se ridicau în movile mișcătoare, apoi în munți dinamitați, și mii de oameni au fost scoși din case plecînd care-ncotro și cu ce apucau, unii doar cu hainele de pe ei. Fiindcă atunci, noaptea, cu puhoiul la scară, era foarte greu să poți să știi ce se întîmplă și ce trebuie să faci.

La Dej, pe un deal cu cîteva clădiri, și pe care eu l-aș numi Dealul Speranței, am cunoscut, printre sutele de sinistrați, o bătrînă cu o pătură. O trezise cîinele; locuia singură pe strada Barițiu și, pe la miezul nopții, cîinele începuse să schelălăie și să latre prelung, și să zgîrie ușa, dar ea nu-și dădea seama ce era cu cîinele și abia tîrziu, cînd totuși a ieșit, l-a văzut înotînd prin apă în mijlocul curții și mai întîi a crezut că visează. Pe urmă bătrîna nu și-a mai amintit nimic. S-a pomenit adusă aici de un copil.

— De un copil? o întreb eu.

— Copilul lui Ciurea, își mișcă bătrîna buzele. Tot el mi-a dat și pătura. M-a scos pe deal și mi-a dat pătura asta.

S-a proptit de zid cu pătura în brațe, ferindu-se parcă s-o pună jos, să se odihnească; pătura era, în clipele acelea, singurul ei avut și trebuia păstrat.

Ce fel de copil? — încercam eu să-mi imaginez episodul și am vrut s-o mai întreb cîte ceva, dar bătrîna plîngea

— S-a pornit potopul — tremura ea lipită de zid, speriată de apele care vuiau necontenit jos, în orașul înecat.

Și mult mai tîrziu am putut să aflu că și bătrîna, și alți oameni de pe strada Barițiu, și de pe strada Kogălniceanu, au fost salvați, într-adevăr, de un copil, ADRIAN CIUREA, elev al liceului din Dej. Am vrut să-l cunosc, să-l văd, dar mi s-a spus că e la spital. Nu, nu i se întîmplase nimic, s-a dus el singur la spital, el cu echipa lui, să-i ajute pe doctori să urce bolnavii în pod. Spitalul e înalt, nu-l acoperă apa și bolnavii puteau rămîne acolo, dar trebuiau suiți în pod și s-a dus Adrian cu echipa lui să dea ajutor.

Adrian Ciurea, cu echipa lui, adică prietenii și colegii lui de liceu, adică un echipaj în toată legea, fiindcă, în operațiunile lor de salvare, acești elevi au folosit și o mică ambarcațiune pe care eu, iarăși, aș numi-o „Ambarcațiunea eroică". Asemenea ambarcațiuni eroice ale tinerilor au existat în toate locurile lovite ale țării.

Și în rîndurile acestor ambarcațiuni s-au aflat, în prima linie de apă, și ambarcațiuni ale elevilor.

Spre cinstea părinților și a școlilor care i-au crescut și i-au educat. Spre cinstea profesorilor, care le-au sădit în suflet, o dată cu dragostea față de carte, dragostea față de oameni și față de patrie.

VASILE BĂRAN

Tema: „Solidaritatea națiunii noastre socialiste"

În săptămîna aceasta nu mi-am respectat — cu bună știință — planul întocmit pentru orele de dirigenție. În loc să prezint tema pe care o stabilisem încă de la începutul trimestrului, am invitat în clasa pe care o conduc — clasa a VII-a B de la Școala generală din Satchinez, județul Timiș — cîțiva reprezentanți ai organelor locale, ai instituțiilor și ai întreprinderilor din comună, pe care i-am rugat să le vorbească elevilor despre solidaritatea concetățenilor noștri cu populația din regiunile inundate.

Elevii au ascultat, profund impresionați, cuvintele comunistului Ioan Riti. Acesta le-a relatat că unitățile agricole din comuna Satchinez și satele aparținătoare, Hodoni și Bărăteaz, au oferit sinistraților 45 de tone de grîu, 30 de tone de porumb, 110 tone de sfeclă de zahăr și 10,5 tone de carne. De asemenea colectiviștii au oferit suma de 10 000 lei, iar șefii de unități salariul lor pe o zi, în fiecare lună pînă la sfîrșitul anului, pentru ajutorarea celor loviți de calamități. Tot în sprijinul lor, populația din Satchinez a prestat peste 1 600 ore de însuflețită muncă patriotică. La rîndul său secretarul Comitetului U.T.C., tovarășul Alexandru Mehedințiu, i-a informat pe elevi că, muncind voluntar, uteciștii din Satchinez au recoltat trei tone de ceapă pentru sinistrați și au strîns 2 000 kg fier vechi, a cărui contravaloare au depus-o la C.E.C. în contul 2 000.

Cu emoție au ascultat elevii și relatările asistentului sanitar Ioan Lupu, care le-a povestit că în ziua de 22 mai 68 de donatori benevoli de sînge s-au prezentat în fața caravanei Crucii Roșii, așa încît din Satchinez au putut fi expediate populației din județul Satu Mare 17,5 kg sînge. Vorbitorul i-a numit pe primii donatori: Petru Nicolcea, secretarul comitetului de partid, prof. Petru Barosu, directorul școlii, profesoara Stela Zaiă, învățătorul Petru Floca etc.

La ora de dirigenție elevii mei au mai aflat că din comuna lor au fost expediate pînă acum pentru sinistrați 715 obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte, sute de tacîmuri, precum și alte obiecte gospodărești. Ei au fost mîndri de faptul că printre donatorii acestor obiecte s-au aflat și părinții și profesorii lor.

Elevii au pus apoi întrebări celor prezenți. Pionierul Ștefan Mikuska, de exemplu, s-a interesat dacă cei care au donat deja îmbrăcăminte pot să mai doneze și pentru a doua oară, iar pionierul Viorel Pietraru a vrut să știe dacă elevii pot depune banii lor de buzunar în contul 2 000. La răspunsul afirmativ al dirigintelui poștei, Viorel Pietraru a oferit pe loc pentru contul 2 000 cei 10 lei ai săi, gestul său spontan fiind urmat de către toți elevii clasei, care au depus tot ce au avut la dînșii.

După încheierea orei de dirigenție, am scris la rubrica „Tema" a condicii din cancelarie: „Solidaritatea națiunii noastre socialiste".

Prof. L. DUNAJECZ

Încă o imagine a dîrzeniei, a voinței de a nu ceda în fața dezastrului. Încă una din sutele de imagini de acest fel pe care le-am văzut în aceste dramatice zile. Pe două rogojini a fost pusă la uscat arhiva Școlii generale nr. 1 din Sighișoara, peste ziduri-le căreia s-au năpustit revărsarea distrugătoare a apelor.

Contribuții ale organelor și organizațiilor sindicale

Printre miile de dovezi ale solidarității ce ne unește strîns în înfruntarea cu forțele deslănțuite ale naturii, pentru lichidarea urmărilor calamităților provocate de puhoiul apelor, nu puține sînt inițiativele organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt.

La Focșani, adunarea generală a membrilor de sindicat de la Școala generală nr. 10 a votat în unanimitate cedarea unei părți din salariu la fondul pentru refacerea zonelor lovite de calamități. Au fost cedate pentru același scop fondurile ce se cuvin din gratificații și prime, pînă la sfîrșitul anului 1970, tuturor cadrelor didactice din municipiul Focșani.

Aceeași hotărîre a fost adoptată în cadrul unei adunări a sindicatului și de cadrele didactice din orașul Fetești. Profesorii și elevii din Fetești au adunat totodată importante cantități de cărți și rechizite școlare pentru elevii din zonele sinistrate.

La Ploiești, comitetul sindicatului învățămînt, împreună cu comitetul de conducere al Casei de ajutor reciproc a corpului didactic, a hotărît să doneze pentru ajutorarea sinistraților suma de 100 000 lei din fondul de rezervă al C.A.R., precum și întreaga dobîndă ce va fi încasată pînă la sfîrșitul anului 1970. De asemenea, formațiile artistice ale sindicatului învățămînt din orașul Ploiești vor prezenta, la sfîrșitul acestei săptămîni, un spectacol al cărui beneficiu va fi vărsat integral la fondul 2000, pentru ajutorarea sinistraților.

Organizarea unor asemenea spectacole în folosul zonelor sinistrate este prevăzută și în planurile de activitate ale sindicatelor din învățămînt ale județelor Argeș, Buzău, Olt, Vîlcea și Mehedinți.

Mărturii de simpatie și sprijin internațional

Telegramele de presă aduc zi de zi noi mărturii cu privire la largul ecou internațional stîrnit de lupta eroică și plină de bărbăție dusă de poporul nostru împotriva calamităților fără precednt care s-au abătut asupra țării, consemnînd totodată și donațiile pe care state, organizații naționale și internaționale, firme și cetățeni străini le-au făcut pentru fondul de ajutorare a zonelor lovite de calamități. În rîndurile celor care își exprimă concret sprijinul lor față de eforturile impresionante făcute de poporul nostru pentru lichidarea urmărilor revărsării apelor se numără și foruri internaționale și naționale de educație, cadre profesorale din diferite țări.

O contribuție importantă la refacerea și redotarea didactică a școlilor sinistrate și-au anunțat UNESCO și UNICEF (Fondul Națiunilor Unite pentru ajutorarea copiilor). Aceste organizații au alocat, împreună, suma de 100 000 de dolari pentru realizarea unui program special de dotare școlară. Conducerea executivă a UNESCO a încredințat unui grup de specialiști în didactică elaborarea proiectului acestui program, care va fi luat în dezbatere și aprobat în cursul acestor zile.

Exprimîndu-și calde sentimente de compasiune pentru populația greu încercată de calamități, organizația de educație „Village Pestalozzi" din Elveția a lansat invitația ca un grup de 20—30 copii din zonele încercate de calamități, însoțiți de 2 educatori, să-și petreacă vacanța în tabăra acestei organizații.

Tot din Elveția, de la Neuchâtel ne sosește vestea inițiativei luate de un grup de cadre didactice din învățămîntul superior de a lansa o subscripție în vederea ajutorării zonelor sinistrate, în special a școlilor și copiilor.

Duminică dimineața la „Didactica"

Pătrundem în incinta întreprinderii de material didactic „Didactica". E duminică 24 mai, dimineața. Ca și în multe alte întreprinderi, din dorința colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni de a contribui cu toate forțele la refacerea cît mai grabnică a zonelor lovite de calamități s-a hotărît ca această duminică să fie zi de muncă. Mai mult decît atît, ritmul activității depășește pe cel al majorității zilelor obișnuite. „Întregul nostru colectiv — ne spune tov. Ioan Iov, directorul întreprinderii — consideră drept o sarcină de onoare realizarea în cel mai scurt timp a «angajamentului solidarității» — producerea peste plan, pentru dotarea școlilor lovite de calamități, a unor cantități de material didactic în valoare de 554 720 lei, a unor piese de laborator și organe de schimb pentru instalațiile defectate din școlile respective, în valoare de 110 000 lei".

La secția 200 care, potrivit angajamentului, va aduce din punct de vedere valoric contribuția cea mai importantă la realizarea angajamentului întreprinderii, tehnicianul Gheorghe Lungu dă ultimile indicații pentru finisarea primului lot de hărți și de planșe biologice din producția suplimentară destinată școlilor lovite de calamități. Tot aici s-a realizat o importantă cantitate suplimentară de alfabetare și figuri mobile cu fixare magnetică pentru clasele I—IV. Activitatea se desfășoară din plin și la secția 300. Pe mesele de producție se află zeci de preparate microscopice special tratate și conservate, precum și mulaje necesare predării lecțiilor de științe biologice, toate din producția suplimentară. Au început de asemenea să fie ambalate, în casetele lor elegante, trusele de calorimetre, seturile de diapazoane și alte instrumente pe care le produce pentru școlile din zonele sinistrate colectivul secției 100, iar în cutii cu mențiunea: «Atenție fragil!» sînt așezate cu grijă deosebită manovacumetre, lămpi, relee, lentile și alte gingașe piese de schimb, menite să repună în stare de funcționare unele aparate și instalații defectate de inundații, dar reparabile.

Controlorii de calitate verifică minuțios producția zilei. Toate produsele primesc calificativul maxim, căci muncitorii vor să dea școlilor aparate perfect lucrate și finisate.

Primul lot destinat județelor lovite de calamități este gata. Foarte curînd el va porni la drum spre școlile care au suferit de pe urma inundațiilor, pentru ca pretutindeni să se creeze condițiile necesare reluării cursurilor".

AL. C.

De la Beclean pînă la Hodac

Cînd văd soarele din nou zîmbind prietenos pămîntului, mă gîndesc că „totul" n-a fost decît un vis îngrozitor, un coșmar din care nu mă puteam trezi. Amonte, aval, viitură, dig, deplasări de teren, muncitori, țărani, militari, amfibii, plute improvizate, calm, curaj, speranță... Acest vălmășag de cuvinte lipite unele de altele, nemairespectînd topica clasică a frazei, îmi răsună în gînd asemeni celui mai emoționant mesaj uman.

Nu știu cum poate fi perspectiva din helicopter a văilor pustiite. Dar atît cît ne permite traseul șoselei asfaltate, imaginile par o răsturnare a tot ceea ce am știut și am cunoscut. Încep să mă încurc, să nu mai știu geografie nici cît cel mai slab elev din clasa a III-a! Ce apă o fi asta? Toate pîraiele sînt Mureș și Olt, toate rîurile sînt Dunăre. Harta hidrografică nu mai corespunde. O ploaie rece și densă de la Năsăud la București. Duminică 24 mai. Drum de întoarcere. Mergem cu radioul de pe „Volga" deschis. Se anunță o nouă creștere a apelor care năvălesc spre Sighișoara. Aici, apele mai au 10—20 cm pînă la aivelul șoselei. În fața Sighișoarei, pe o distanță de vreo două sute de metri, șoseaua e sub apă. Oprim. Nu se mai poate înainta. Semnele care marchează marginea drumului nu se mai văd. Rămînem izolați. În spate apă, în față apă, la dreapta apă, la stînga tot apă... Avem noroc. O „Skoda" uriașă de mare tonaj, taie apa ca un crucișător. Ne ancorează și plutim efectiv vreo două sute de metri. Am scăpat. Coborîm în orașul Sighișoara. Liceul începe să recadă din nou în apă. Șuvoiul ne izbește din față. Cineva agață și trage spre margine bufetul de bucătărie care plutea în calea noastră. Nu știu cum am ajuns la Rupea. În zona gării, Homorodul, lat cît lacul Herăstrău, se revărsa vuind peste șosea. Ce-o fi o fi. Mai încercăm o dată. Oamenii fac semne agitați, să ne grăbim. Ne pregătim să sărim din mașină... Dar am trecut și de data asta. În urma noastră n-a mai trecut nici un autoturism. Poate părea straniu, dar ninsoarea și viscolul întîlnite la Timișul de Sus și la Predeal au avut darul unor tranchilizante.

Ajuns la redacție — Ce este acolo? (deși cu toții știu). Cum stau școlile? Cadrele didactice? Elevii? Cursurile?

— Foarte multe școli au scăpat — datorită poziției lor și tăriei construcției — neavariate. Pe scurt: ele au devenit centre de prim ajutor și adăpost pentru sătenii fugăriți de ape și ploaie.

Beclean: Liceul e loc de refugiu. Mai sînt încă cinci familii cazate aici. Bănuia acest liceu care a dat de curînd șapte elevi olimpiadelor școlare (faza republicană), că cinci elevi, vor dispare în hăul apelor? Bănuiam noi cu toții curajul exemplar al echipei de elevi din clasa a XII-a „C" (Viorel Dreluș, Gavril Rusu, Aurel Mic, Irimie Balint), adevărați pescuitori de oameni și de bunuri materiale? Zăresc printr-una dintre ferestrele de la parter o elevă scriind atentă datele unei probleme... Prof. Maftei Mureșan, directorul liceului, stă mereu lîngă telefon. Cadrele didactice cu „ferestre" în orar, citesc în sala profesorilor Scînteia. Ne pare rău — ne spune tov. Maftei Mureșan — că n-ați venit altă dată să scriem despre laboratoare și muzeu...

La inspectoratul școlar județean Bistrița-Năsăud, nici un inspector. Sînt plecați spre Ilva Mică, spre Năsăud, spre Budac pentru luarea tuturor măsurilor necesare desfășurării normale a cursurilor. Cîteva date: Trei cadre didactice din Bistrița Bîrgăului au pierdut totul. La Chiraleș, apa se ridicase pînă la ferestre. Acum se desfășoară lecțiile. Școala din Prihodiște-Feldru a rămas fără acoperiș. Școala din Valea Lungă s-a deplasat cu teren cu tot vreo 60 m. La Pinticu-Tecii, terenul sportiv distrus de ape. Aflăm alte date. La Năsăud toate cadrele didactice oferă o zi din salariu pînă la sfîrșitul anului; 10 000 lei colectați de elevi pentru contul 2 000. Pe timp nelimitat, în vacanța de vară, elevii liceelor de aici s-au angajat să meargă la oricare din șantierele țării. Și multe altele.

Hodac — Mureș. În drum spre școala generală de 10 ani, privesc în dreapta și în stînga... Urme de case, altele parcă retezate în două de o foarfecă uriașă, sparte în diagonală turtite pur și simplu, cu colțurile smulse și tavanul atîrnînd. Sărmanele case din beton și cărămidă! Foste pînă nu de mult case părintești ale elevilor din Hodac. Toți oamenii din comună s-au apucat de treabă, triști dar îndîrjiți.

— Bună ziua!

— Ziua bună.

— Spor la lucru.

— Mulțămim frumos dumnilorvoastă!

— Poate ar fi bine să vă reconstruiți comuna pe un loc mai ferit, de Valea Gurghiului — zic eu în treacăt.

— Apoi noi nu merem, că lesne-i de zis, dar, omu' acolo trăiește unde-i învățat cu locul!

Mîlul și bolovănișul amestecat au atins 2,50 m în jurul școlii, dar a rezistat — ne spune prof. Dumitru Pop, directorul școlii; elevii cu familiile sinistrate stau pe la colegi, pe la rude și pe unde pot. Școala nu are nevoie de nimic, dar grădinița nu mai există. Nici biblioteca comunală. Prima dată s-au dezafectat împrejurimile școlii, apoi cu toții, elevi, părinți, tineri și bătrîni, au amenajat căile de acces. Acum elevii lucrează la refacerea bazei sportive. Ce-aș putea să vă mai spun, continuă prof. Dumitru Pop? Cele 28 de cadre didactice de la noi vor da o contribuție la contul 2 000, dar special, pentru oamenii din comuna noastră fiecare salariat de aici va da cîte 100 lei.

Nu mai am nimic de întrebat. Dar acum, după toate cele văzute, am întrezărit adevăratul motiv pentru care strămoșii noștri daci săgetau cu arcurile lor norii și ploaia: nu orice fel de nori și nu orice fel de ploaie!

TR. ISPAS

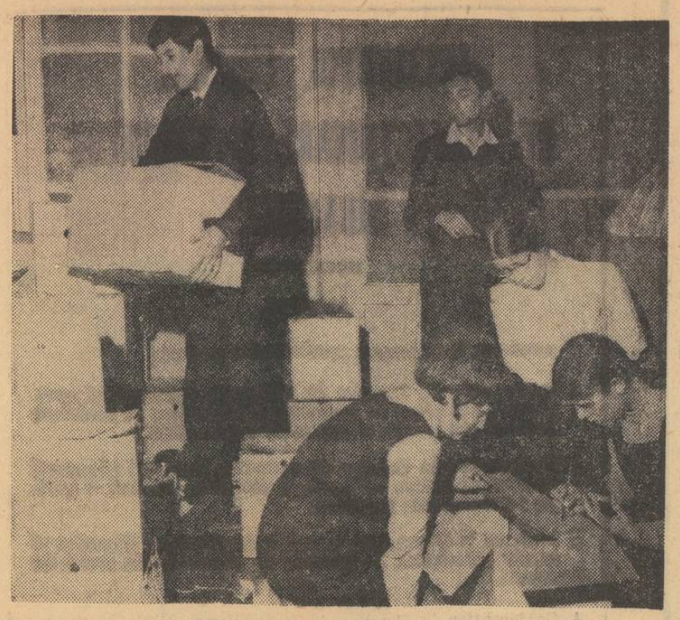

Elevi ai Școlii generale nr. 19 din București lucrînd la sortarea și expedierea ajutorului pentru regiunile sinistrate

În Delta Dunării

Există o zonă a țării în care lupta cu apele se dulce de mai bine de o lună și jumătate, din aprilie, cu multe săptămîni înainte ca văile Mureșului, Oltului, Someșului și ale celorlalte rîuri să fie inundate de puhoaiele devastatoare. O luptă aprigă, încordată, tăcută, dramatică. Aici apa nu se revarsă năvalnic, pe o porțiune sau alta. Se ridică insidioasă, centimetru cu centimetru, cuprinzînd însă întinderi imense și acumulînd o forță incalculabilă.

Lupta cu apele a mobilizat vîrstnici și tineri, ostași și muncitori. Printre ei sute și sute de elevi participă continuu la stăvilirea urgiei. I-am întîlnit de-a lungul digului din Tulcea, stînd de strajă pentru a anunța eventuale spărturi, sau lucrînd la consolidări și i-am văzut apoi în zilele următoare, în numeroasele localități din inima Deltei, ajutînd la salvarea bunurilor care puteau fi salvate.

În satele Deltei am ajuns cu o ambarcațiune ușoară împreună cu o grupă din comandamentul județean, din care făceau parte inspectorul școlar Mihai Albota, un medic și un activist de la Consiliul sindical

Cînd ne-am apropiat de Pardina, comună așezată pe brațul Chilia, de departe, în vîrful copacilor care se mai zăresc deasupra apelor, vedem fluturînd flamuri negre. Este semnul de avertisment adresat vaselor care circulă, pentru a încetini viteza în vederea protejării puținelor case care au mai rămas în picioare. Cele mai multe, însă, își ridică doar acoperișurile deasupra apei. Pe cîteva din aceste case s-au refugiat păsări de curte. Pe o ridicătura de pămînt de cîțiva metri pătrați, două oi privesc speriate apa. În această comună—inundată încă de la 20 aprilie, școala a rezistat. Este o construcție nouă, așezată pe piloni de beton. Aici s-au refugiat cu lotcile multe familii sinistrate. Apoi au fost evacuate. Au mai rămas în picioare dispensarul și cîteva clădiri ale întreprinderii piscicole. Bibliotecara căminului cultural în care apa a pătruns de mai multe zile, își scară cărțile în școală. Într-una din sălile de clasă auzim o voce sonoră. Profesoara de istorie și elevii clasei a VIII-a continuă cursurile. Este absent un singur elev. Elevii celorlalte clase au fost transportați în diferite localități din Dobrogea, unde de asemenea și-au reluat cursurile. Directorul școlii măsoară apa din jurul clădirii. Are 5 metri adîncime. Este nevoie de noi întăriri. Inspectorul general al Inspectoratului școlar Tulcea, profesorul Mihai Albotă, dă îndrumări în legătură cu consolidarea temeliilor școlii, în legătură cu încheierea situației școlare, în legătură cu punerea în siguranță a materialului didactic.

În școala de la Plaurul găsim 13 familii. Învățătorul pensionar Ioan Popovici, autorul unui manual de geografie a Deltei Dunării, pe care au învățat numeroase generații de școlari, așează snopi de stuf pentru protecția școlii. Nu s-a evacuat. A rămas să apere școala și avutul ei. Apa a crescut aici cu multe zeci de centimetri peste nivelul normal și se așteaptă zile în care va crește și mai mult.

La Cetatchioi am întîlnit scena cea mai neobișnuită din toată călătoria prin Delta Dunării. Este o comună mare, cu multe case frumoase, în genul celor pe care le admirăm la Muzeul satului din Capitală. De pe pontonul unde ne lasă șalupa ajungem direct, cu o lotcă, la școală, trecînd peste gardurile unor gospodării prăbușite în apă. Și aici era o școală nouă, cu săli de clasă frumoase. Barca ne lasă pe scări. În dreptul ușii s-au zidit praguri înalte, pentru a nu permite intrarea apei în interiorul școlii. Astfel întregul mobilier a fost salvat.

Comandamentul de apărare s-a instalat pe cel mai înalt loc din comună—scena căminului cultural: un secretar al Comitetului județean de partid, președintele Consiliului popular și alți cîțiva oameni, două mese mari, multe scaune, un telefon. Prin telefon se cer alimente și îmbrăcăminte de la comandamentul județean. Învățător și director de școală în această comună este Valentin Grigorovici. De săptămîni întregi este în fruntea acțiunii de luptă împotriva apelor. Aflăm că prin munca lui și a celorlalți comuniști din comună au fost salvate vieți omenești și importante bunuri materiale. Și lupta continuă. Școala generală și-a încetat cursurile pentru clasele I-VII la 20 aprilie. Elevii clasei a VIII-a au continuat însă pregătirea pînă la 25 mai în vederea concursului de admitere. Cînd ne-am îndreptat spre șalupă se anunța sosirea ajutoarelor. Îmbrăcăminte, saci cu alimente se încarcă în lotci, apoi se distribuie. Cadrele didactice participă la toate acțiunile

Ne continuăm călătoria. Spectacolul pe care-l oferă Dunărea în Deltă este de neimaginat. Ceea ce impresionează însă cel mai mult este dîrzenia și calmul cu care omul Deltei se împotrivește stihiei dezlănțuite. Despre acestea s-ar putea scrie pagini emoționante. Și sînt convins că se vor scrie, spre știința urmașilor.

În abnegația, în dîrzenia și în calmul descifrat pe fețele și în faptele tinerilor și maturilor întîlniți în Deltă am citit și contribuția școlii, a dascălilor. Nicăieri frică. Nicăieri panică. La Sălceni, clădirea școlii este în apă, dar copiii au fost evacuați și-și continuă cursurile în alte școli. La Grindu, școala generală cu 482 de elevi are 6 săli de clasă inundate, dar elevii au fost salvați și-și continuă munca în școli din județul Galați. La Vulturul există un singur învățător. Se numește Grigore Fedat. Între 20 aprilie și 25 mai a continuat cursurile, aducîndu-și singur copiii la școală în fiecare dimineață cu barca. La Șoala de 8 ani de la Mila 23 șase săli de clasă sînt inundate, dar copiii au învățat pînă la 25 mai, cînd satul a fost evacuat. Pe cei mici, învățătorii și profesorii îi aduceau la școală cu bărcile. Impresionantă este și fapta învățătorilor de la școala din Tudor Vladimirescu. La 26 aprilie, rupîndu-se digurile, cursurile au fost întrerupte timp de cîteva zile. Apoi s-a construit un pod de scînduri pe o lungime de 150 metri, după care cursurile au continuat normal pînă la 22 mai, cînd apa a pătruns în școală. Acum elevii acestei școli învață la Tulcea, unde au fost evacuați cu familiile.

Școlile din Deltă au, în marea lor majoritate, învățători și profesori tineri, unii originari din alte părți ale țării. Au venit aici pentru că era nevoie de ei. Au participat în ultimele săptămîni la bătălia cu apele uneori în condiții epuizante Ei bine, nici unul nu și-a părăsit postul. Și lupta continuă.

CONST. RĂDOI

LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Organizăm, de cîtva timp, dialoguri cu elevii. Punctul lor de vedere trebuie cunoscut și analizat. Recent am stat de vorbă cu elevii clasei a XII-a a unui liceu teoretic, socotind că o discuție cu proaspeții absolvenți acum, cînd au încheiat anii de școală, ar putea pune în lumină probleme și aspecte care merită să fie luate în considerare în modernizarea acestui tip de învățămînt.

O primă constatare: impresiile, părerile, amintirile despre școală se leagă mai ales de profesori, de chipul și personalitatea unuia sau altuia dintre ei. În jurul profesorului gravitează aproape totul, în inima fiecăruia școala trăiește, în primul rînd, prin profesori.

— De profesor — ne-a mărturisit I. Mihai — depinde în primul rînd dacă-ți place sau nu un obiect, de el depinde în mare parte dacă vei ști sau nu vreodată matematică sau română și, nu o dată, tot de el depinde viitoarea ta specialitate. Mie mi-a plăcut și-mi place istoria pentru că, din clasa a IX-a și pînă într-a XII-a, am avut la istorie un profesor extraordinar.

— Pasiunea mea pentru chimie — a intervenit M. Radu — i-o datorez, în exclusivitate profesorului de chimie. Din prima lecție m-a cucerit, aproape m-a vrăjit și ca om, și ca pedagog, și ca profesor.

Fie că predau istoria, chimia sau română, astfel de profesori care știu să capteze inima și imaginația tineretului au fost caracterizați de elevi (le cerem îngăduința să-i mai numim încă astfel) ca fiind oameni „extraordinari", „excepționali". Și cînd le-am cerut să traducă în limbaj concret aceste calificative abstracte, am aflat că profesorii respectivi „știu carte multă" și, pe lîngă aceasta „știu și cum să se poarte cu elevii".

— Îl apreciez și îl iubesc pe profesorul nostru de română — mărturisea B. Ghiță — pentru că m-a ajutat în toți acești ani să gîndesc, să judec și să apreciez singur. Un exemplu: Îmi place foarte mult poezia. Am dat odată o teză în care am exprimat niște păreri personale, altele decît în manual, altfel decît ni se spusese la lecții. Am primit 10. Profesorul mi-a explicat apoi că nota nu era atît pentru valoarea opiniei mele, cît pentru curajul, pentru încrederea de a o exprima, de a interpreta ceva cu puterile mele.

Pentru L. Dana, profesor ideal este cel care coboară de pe catedră în mijlocul clasei, care discută cu clasa și nu dă nici unui elev impresia că este dădăcit, profesorul care îi tratează pe elevi ca pe niște parteneri de discuție, în judecata cărora are încredere.

— În 12 ani de școală — spunea ea — am cunoscut numai un singur profesor care stătea tot timpul la catedră și, mărturisesc sincer, nu l-am iubit.

— Îmi place profesorul care nu mă obligă să tocesc, a declarat P. Alexandru. Profesorul care nu ține de „buchea cărții" și nu ne impune nici nouă să fim legați de ea. Vă spun curat: mie, lecțiile profesorilor pentru care manualul înseamnă literă de evanghelie mi se par lipsite de orice atractivitate, căci nu pot avea acea frumusețe pe care o dă originalitatea.

— N-am spus-o niciodată, pentru că n-am fost întrebat, dar acum doresc să-mi spun părerea — a intervenit C. Viorel. Nici mie nu-mi place o lecție predată „ca în manual", o lecție din care nu aflu nimic altceva. La urma urmei, de ce să stai la o asemenea lecție? Poți citi manualul și gata.

Pentru că foarte curînd se vor prezenta la examenul de bacalaureat, iar unii și la concursurile de admitere în facultăți, i-am întrebat pe interlocutorii noștri dacă se simt pregătiți și ce probleme ridică pentru ei aceste examene. Ne-au răspuns că au parcurs toată materia, că știu să rezolve probleme — chiar complicate — de matematică sau de fizică. Au învățat și vor continua să învețe în timpul de care mai dispun. În această privință nu au prea mari emoții. Alta este însă problema.

— Știm, ni s-a amintit mereu — spunea R. Marian — că examenul de bacalaureat, și mai ales concursul de admitere în facultate, solicită capacitatea noastră de sinteză, de abstractizare. Parcă-l aud pe profesorul de fizică de acum un an: „La concurs n-o să vă meargă așa, să repetați papagaliceste niște formule. Concursu-i concurs, acolo trebuie să judecați". Vă spun drept, mă gîndeam cu teamă la concurs cînd îl auzeam. Și eram printre cei mai buni la fizică. Personal fac în această direcție un efort deosebit, dar nu întotdeauna cu bune rezultate. Îmi amintesc tot felul de amănunte, știu formule, teoreme, dar cînd e vorba să sintetizez, să analizez legăturile dintre diverse fenomene, cauzalitatea lor, să explic de ce un lucru este așa și nu altfel, mi-e mai greu.

Discuția despre bacalaureat și despre concursul de admitere i-a dus în mod firesc pe tineri să vorbească despre drumul pe care vor porni mai departe.

— Credeți că aveți acoperire în fața problemelor la care viața vă pretinde răspuns? — îi întrebăm noi.

— Și da, și nu — răspund laconic cîțiva.

Pentru unii drumul este mai conturat. Aceștia sînt în special cei care doresc să intre la o facultate. Pe ei, îndeosebi, i-a ajutat și școala. După cum ne mărturisesc, profesorii „s-au ținut de ei mai mult". Pentru alții, însă, viitorul drum a rămas un mare semn de întrebare. Nu știu încă ce vor face. Știu doar atît — că nu vor merge la facultate. Dar ce altceva să facă, spre ce anume să se îndrepte, școala nu le-a arătat. Nu i-a ajutat să-și găsească un drum, o profesie. Așa cum ne-au spus interlocutorii noștri, se creează uneori impresia că orientarea profesională înseamnă numai îndrumarea spre o facultate, că absolventul de liceu este pregătit doar pentru a candida la studenție.

Cît privește pregătirea generală pentru viață, aici cei mai mulți se simt descoperiți în foarte multe direcții. Cîțiva ne-au răspuns categoric că nu se consideră pregătiți, că sînt descoperiți în multe probleme și aspecte esențiale ale vieții. Alții ne-au mărturisit că nici nu-și dau bine seama în ce constă, ce înseamnă de fapt această pregătire.

— Cred că am trăit prea izolați de viață, de clocotul ei, de muncă, de problemele mari, serioase ale poporului, ale țării. Prea am fost închiși numai în perimetrul școlii. Viața, producția, munca, prezentul viu le-am văzut adesea numai în „vizite", în ilustrații, la televizor, la cinematograf — arată C. Marius.

— Să vă dau un exemplu — a intervenit M. Radu. În primii ani de liceu am făcut cîteva vizite în întreprinderi. Însoțiți de profesori, am trecut repede prin fabrica sau uzina respectivă. Ni se cerea să fim disciplinați, să nu punem multe întrebări. De fapt, nici nu lua nimeni în seamă niște copii din clasa a VII-a, a VIII-a sau a IX-a. Ajunși la școală, profesorul ne întreba pe fiecare ce am văzut și, dacă nu știam, ne punea notă proastă. Eu nu pot spune că m-am ales cu multe cunoștințe din aceste vizite. Ar fi fost bine să facem astfel de vizite în ultimele două clase de liceu, cînd puteam înțelege mai bine procesele tehnologice, cînd puteam privi cu alți ochi munca dintr-o fabrică și cînd se puteau cristaliza opțiunile noastre spre o profesie sau alta. Aceasta pentru că unele pot fi obiectivele unei vizite în primele clase de liceu, și altele în ultimele.

— Pe mine — mărturisea și I. Mihai — mă încearcă uneori chiar un sentiment de teamă în fața oamenilor. 12 ani am fost elev cu uniformă și matricolă, îndrumat, dirijat chiar în aproape toate manifestările mele de către școală și profesori. Acum va trebui să mă descurc singur. Și simt că n-am destulă siguranță, parcă aș fi suspendat. Aș fi vrut ca școala, pe lîngă cunoștințe, pe lîngă deprinderi, pe lîngă conduita etică și cetățenească generală pe care mi-a format-o, să mă fi ajutat mai mult în ceea ce privește cunoașterea vieții, a oamenilor. Să-mi fi permis o legătură mai permanentă, mai vie și mai concretă cu realitatea, să mă fi scos — cum spunea glumind un coleg — mai mult în lume.

— În legătură cu ceea ce a spus colegul meu — a intervenit G. Bogdan — aș vrea să mărturisesc ce experiență a însemnat pentru mine faptul că într-o vară m-am angajat ca muncitor necalificat pe un șantier. Două luni am cunoscut fapte de viață, oameni, lucruri pe care nu le voi uita niciodată. Am învățat să muncesc, am învățat ce este disciplina muncii, dar am învățat și să gîndesc altfel o serie de probleme, să-mi organizez și să-mi disciplinez activitatea. Și, mai ales, am învățat să mă descurc singur, să fiu un om independent și nu „băiatul mamei".

— Chiar dacă nu am reușit toți să avem experiența lui Bogdan, experiență pentru care îl invidiez — spunea P. Ghorghe — aș fi vrut ca, deși sînt absolvent al unui liceu de cultură generală, să știu să repar măcar o sonerie sau o priză, să nu-mi tremure mîna pe rindea sau pe ciocan. Poate alți colegi știu și pot să facă aceste lucruri, eu însă nu știu. La facultate poate nu voi intra, iar în producție nu știu cum voi face față la început. Astea sînt acum grijile mele cele mai mari. Nu cred, firește, că liceul trebuia să-mi dea o meserie sau să mă învețe să construiesc cine știe ce aparate sau piese complicate. Știu că aceste lucruri se învață în școala profesională sau în liceele de specialitate. Dar un minimum de deprinderi practice, o elementară pregătire concretă pentru producție aș fi dorit să capăt cu pregătirea de cultură generală pentru care m-am înscris în liceu.

Regret că nu am urmat un liceu de specialitate. Cred că ieșeam la absolvire un om mai bine pregătit pentru viață decît sînt acum. Ar trebui să se vorbească mai mult și mai clar elevilor din clasele a VIII-a, care se pregătesc să intre în învățămîntul mediu, despre liceele de specialitate.

★

Ne-a părut rău că la discuția aceasta nu au asistat și cei care au fost profesorii și diriginții absolvenților, că nu au putut asculta ce spun foștii lor elevi, acum tineri de 18 ani. Credem că n-ar fi rău dacă, în fiecare școală, corpul profesoral ar sta față în față cu fiecare promoție de absolvenți, într-un dialog viu, într-o discuție serioasă și aprofundată. O asemenea discuție ar fi utilă, sîntem siguri, nu numai pentru elevi, dar și pentru fiecare pedagog.

M. VERDEȘ

Discuția cu absolvenții de liceu a conturat cîteva probleme care se leagă nemijlocit de modernizarea liceului, de adaptarea lui la cerințele actuale și de perspectivă ale societății noastre. Am discutat aceste probleme cu sociologul ACULIN CAZACU, psihologul PAUL POPESCU-NEVEANU și economistul ILIE ALEXANDRU BEJAN.

Reținem din mărturiile relatate mai sus, ca aspect esențial din care se desprind celelalte, condiția incertă a absolventului de liceu teoretic care, după doisprezece ani de școală, nefiind pregătit pentru o activitate anume, nu are în față decît perspectiva de a-și continua studiile în învățămîntul superior sau în școli postliceale, în număr mic la ora actuală. Și dacă pregătirea și, uneori, șansa nu îl va ajuta să treacă pragul concursului de admitere sau nu are la îndemînă o școală postliceală, va încerca la anul încă o dată. Dacă nu va reuși nici atunci? Sînt perseverenți care încearcă ani în șir. Dar ce fac între timp? Și ce fac ceilalți care nici măcar nu îndrăznesc să încerce? Liceul teoretic le-a dat ceea ce numim „cultura generală", le-a format un oarecare orizont intelectual, fără să-i pregătească anume pentru aici un domeniu de activitate socială. Astfel, absolventul de liceu care a înghițit o oarecare cultură generală se află pe o poziție intermediară care nu constituie decît premisa unei viitoare profesionalizări. Ceea ce face ca un apreciabil potențial uman să rămînă nevalorificat sau să se valorifice cu întîrziere.

Prognoze, studii de sociologia educației și economia educației

La solicitarea noastră, **lector univ. ACULIN CAZACU** a abordat această problemă într-un complex mai amplu, care privește nu numai perfecționarea învățămîntului liceal, ci și organizarea întregului învățămînt.

— Consider că este mai întîi necesar — ne-a spus A. Cazacu — să se întreprindă un studiu prospectiv foarte larg și bine pus la punct sub aspect metodologic, care să ne ofere date riguros întemeiate științific asupra necesarului de forță de muncă în societatea noastră. Pe baza studiilor de sociologie a educației și de economie a educației există în prezent posibilitatea de a se anticipa necesarul de forțe de muncă cu cinci, zece și chiar cincisprezece ani înainte. Dacă am efectua astfel de studii, organizarea învățămîntului va putea cîștiga într-o mai largă măsură atributul eficienței. Neîndoielnic, liceele de cultură generală nu vor fi desființate, dar vor fi reorganizate în așa fel încît, pe de o parte, cuprinderea elevilor să nu depășească cu mult sfera de cuprindere a învățămîntului superior (o depășire este totuși necesară, pentru a se putea realiza selecția), iar pe de altă parte, învățămîntul liceal — ca și învățămîntul în general — va fi modelat în funcție de cererea de forță de muncă a societății. Deci trebuie făcut mai întîi un calcul previzionar al forței de muncă și apoi comandată o rețea de școlarizare optimă pentru a satisface cererea de forță de muncă.

Ar mai fi totodată de inițiat o a doua acțiune, de astă dată în interiorul nivelului liceal al învățămîntului: reconsiderarea planurilor de învățămînt.

— Ce înțelegeți prin această reconsiderare?

— În primul rînd, ea trebuie să ducă la cuprinderea unor discipline de sinteză, care să permită accentuarea laturii formative a învățămîntului. Deocamdată, la noi domină bombardamentul de informație, asaltul și excesul de informații — ce e mai rău, de multe ori, de informații inutile, care nu sînt în concordanță cu progresul științific contemporan, dar pe care elevii sînt obligați să și le însușească.

— Credeți că în învățămîntul mediu de cultură generală s-ar putea pune bazele unei profesionalizări sau preprofesionalizări?

— Da. Aceasta s-ar putea realiza prin diversificarea actualelor secții, cu condiția însă ca elevilor să le fie acordată, cel puțin în primii ani, posibilitatea de a se transfera dintr-o secție în alta. Adică aceste secții să nu fie închise, rigide, ci să lase posibilitatea opțiunii. În legătură cu diversificarea, s-ar mai impune și necesitatea unui raport mai echilibrat între disciplinele obligatorii, facultative și obligatorii-la alegere. În rîndul disciplinelor obligatorii la alegere și facultative s-ar inscrie acelea care ar permite absolventului să se integreze profesionalmente într-un domeniu sau altul al activității sociale. Aș menționa că o bună parte din ei pot fi pregătiți astfel pentru sfera serviciilor sociale (dactilograf, statistician, ghid de muzeu, bibliotecar etc.) fiindcă, urbanizîndu-se, orice societate modernă dezvoltă mult această sferă de servicii. În general conținutul învățămîntului în liceul teoretic trebuie să fie astfel conceput încît cei care nu reușesc să-și continue studiile în învățămîntul superior să poată practica o profesie după ce au urmat cursuri de pregătire de scurtă durată. Evident, toate aceste modificări trebuie să fie văzute în contextul unui acord între modificările de conținut și cele care privesc poziția sistemului de învățămînt însuși în ansamblul vieții sociale.

— Ar mai fi necesar și un acord între interesele individuale, aptitudinile elevilor și interesele economiei.

— Fără discuție. În acest sens cred că ar trebui întreprinse măsuri pentru influențarea opiniei familiilor, în sensul dirijării către domeniile în care tinerii își pot valorifica în cea mai mare măsură capacitatea. Propaganda aceasta nu poate fi eficientă decît în măsura în care s-ar umple un mare gol — acela al informației profesionale. În Franța am văzut numeroase tipuri de ghiduri profesionale care îi ajută pe elevi și pe părinți în orientarea profesională. Ar trebui să oferim absolvenților școlii generale și părinților posibilitatea de a vedea mai multe variante din care să poată alege. Oamenii nu sînt informați îndeajuns asupra profilului liceelor de specialitate și școlilor profesionale, nu știu ce finalitate au ele. Totodată cred că trebuie să se găsească o modalitate de diversificare a liceelor de specialitate. Sînt prea puține ca număr și prea puține ca profiluri. Dar toate aceste probleme sînt condiționate. Problema fundamentală este de a cunoaște cît mai precis nevoile de forță de muncă ale societății în toate domeniile de activitate.

Accentuarea specializării

După cum ne spunea **prof. univ. PAUL POPESCU NEVEANU**, însăși denumirea de liceu teoretic — cum obișnuim să-i spunem — pare deconcertantă, fiind tot atît de imprecisă ca și scopul actual al acestei forme de învățămînt. Apoi, este caracteristic absolvenților liceului teoretic complexul de oscilații de superioritate și inferioritate care vine din convingerea de a fi trecut printr-o școală de „elită" și confuzia pe care o naște conștiința de a nu fi posesorul unei pregătiri finite. Statistic vorbind, foarte puțini din absolvenții liceului teoretic ajung în învățămîntul superior iar cei mai mulți rămîn într-o situație indecisă.

L-am solicitat pe interlocutorul nostru să-și formuleze opinia asupra căilor pe care poate fi rezolvată o atare problemă.

— Cred, ne-a spus P.P. Neveanu, că soluția nu poate fi găsită, așa cum am auzit-o sugerată în repetate rînduri, în reducerea rețelei liceelor de cultură generală, ci în structurarea lor. Între liceul teoretic și liceul de specialitate s-a creat o contradicție. Liceul de specialitate conferă o calificare profesională. Nu s-ar putea obține un efect similar și în liceul de cultură generală, pentru a se rezolva situația celor care nu parvin în facultate?

— Cum ar putea să realizeze liceul teoretic o pregătire profesională?

— Prin accentuarea specializării. De exemplu, la secția reală se poate introduce și o pregătire tehnologică. De asemenea, în secțiile umaniste, dacă este vorba de limbi străine, ele să fie astfel studiate încît elevii să ajungă la cunoașterea lor reală. La fel, în secția de biologie, ar trebui întărită latura practică în sens agronomic sau medical, în așa fel încît după bacalaureat, într-un singur an de studii de specializare, amplasat eventual în paralel cu ultima clasă a liceelor de specialitate, să se poată obține o calificare concretă și utilă.

Alături de cunoștințe teoretice, o calificare practică

Cred — sublinia **ILIE ALEXANDRU BEJAN**, cercetător științific principal la Centrul de cercetare pentru problemele tineretului — că liceul de cultură generală ar trebui să ofere, pe lîngă cunoștințele teoretice, și o calificare practică, cunoștințele necesare practicării unei meserii. Aceasta ar aduce cel puțin două mari avantaje. Primul ar fi acela de a-i obișnui pe elevi cu munca, iar al doilea acela că, în cazul nereușitei la examenul de admitere în învățămîntul superior, elevii ar putea să se încadreze imediat în munca direct productivă.

— Cum concepeți organizarea în liceul teoretic a acestei pregătiri pentru o profesie practică?

— Să zicem că, încă din primii ani de școală, elevilor li s-ar da posibilitatea să opteze pentru una din trei sau patru meserii în care școala i-ar pregăti în ateliere, laboratoare etc, odată aleasă o anume meserie, frecvența la orele de atelier și la lecțiile teoretice pe care le impune însușirea meseriei respective să fie obligatorie, să beneficieze de același statut ca orice altă materie din programa de învățămînt. Totodată ar trebui alese acele meserii care nu necesită o bază tehnologică deosebit de complexă. N-am putea pregăti de exemplu, în liceu, furnaliști. Pot fi însă pregătiți electricieni, lăcătuși mecanici de întreținere, strungari, mecanici auto etc. Pentru pregătirea în aceste meserii nu sînt necesare aparate și utilaje tehnologice deosebit de complexe.

— Există în rîndurile unor elevi ai liceelor de cultură generală tendința de a privi meseriile practice cu un oarecare dispreț, mai mult sau mai puțin declarat. Cum poate fi contracarată această mentalitate?

— Cred că trebuie să se recurgă la un complex de măsuri. Una ar fi aceea de a pune chiar în școală activitățile intelectuale pe același plan cu acelea destinate însușirii unei meserii. Alta ar consta în strîngerea legăturilor dintre școli și centralele industriale. Ar fi foarte util ca o centrală industrială să ia în patronajul său un liceu teoretic. Ea ar putea organiza, în incinta liceului sau în incinta ei, un atelier pentru pregătirea elevilor în domeniul în care are nevoie de cadre. Și apoi, elevii trebuie făcuți să înțeleagă că e mai rușinos să fii un pseudointelectual inutil decît un bun meseriaș.

— Această condiție de „pseudointelectual" n-ar putea fi evitată prin măsuri preventive, astfel încît fiecare tînăr să-și valorifice pe deplin capacitatea în direcțiile pentru care este cu adevărat apt?

— Valorificarea integrală a capacității fiecărui tînăr este condiționată de progresele pe care le vom realiza în domeniul orientării școlare și profesionale. O dată instituționalizat un sistem de orientare, o dată cu intrarea în funcțiune a testării aptitudinilor copiilor vor fi mult mai puține cazuri de elevi care să urmeze liceul de cultură generală fără a avea capacitatea de a face față ulterior exigențelor învățămîntului superior. Dar avînd-o pe aceea de a fi foarte buni muncitori. După terminarea școlii generale, ei ar putea fi îndrumați către diferite forme de învățămînt care profesionalizează acestea asigurîndu-le o reușită mult mai mare decît cea pe care le-o oferă liceul.

Desprindem din analiza întreprinsă în cadrul discuțiilor expuse mai sus faptul esențial că actuala formă și structură a liceului de cultură generală se cere reevaluată conform cu cerințele pe care le presupune eficiența învățămîntului. Sondînd opiniile interlocutorilor noștri, am încercat să punem în evidență cîteva din modalități. Este posibil ca, în aspectele lor particulare, căile indicate de preopinenții noștri să nu constituie soluții cu valoare definitivă. Considerăm însă neîndoielnică o chestiune de principiu, aceea că întregul învățămînt, și deci și liceul de cultură generală, nu poate ignora, în organizarea și desfășurarea activității sale, comanda socială, nevoile societății pentru care pregătește cadre, după cum nu poate ignora una din obligațiile sale fundamentale, aceea de a asigura o maximă valorificare a potențialului uman pe care societatea i-l pune la dispoziție.

O. BUZESCU

Aici, comandamentul — primim comunicarea!

(Urmare din pag. 1)

MIERCURI, 27 MAI

Ora 3,50 dimineața: Se transmite că cele două vagoane sosite noaptea cu avionul Crucii Roșii au fost încărcate și expediate spre cantonamentele cu elevi sinistrați.

Ora 8,40: „La telefon inspectoratul Sibiu. Vă anunțăm că azi dimineață au fost reluate cursurile la toate școlile din Mediaș și din celelalte localități unde a fost necesară întreruperea lor temporară".

Ora 10,20: „Aici inspectoratul școlar Caraș-Severin. Anunțăm că nu avem școli avariate și distruse și că nu s-au suspendat cursurile la nici o unitate școlară. Se desfășoară intens colectarea de manuale pentru copiii sinistrați. Vom reveni cu date precise privind felul și numărul manualelor".

Ora 12,30: Inspectoratul școlar al județului Gorj anunță unități le la care poate asigura primirea copiilor sinistrați. Școala generală Cornești dorește să ajute o școală din județul Alba cu 20 de bănci, cu table, catedre, hărți, planșe, aparatură de fizică, seturi complete de manuale pentru clasele V—VIII, colete cu uniforme și obiecte de îmbrăcăminte. (Comandamentul retransmite imediat această comunicare județului Alba).

Ora 15,30: Unul din vicepreședinții Consiliului popular județean Mureș anunță că la Tîrnăveni și în comuna Cuci s-au organizat cantonamente pentru copiii sinistrați. I se solicită date cu privire la copiii care urmează să fie cazați în tabăra de la Năvodari.

Ora 16,35: Inspectoratul școlar Cluj anunță reluarea cursurilor la toate școlile din județ; nu există cazuri de îmbolnăvire în rîndurile copiilor. A fost distribuită ciocolata expediată de Ministerul Învățămîntului.

JOI 28 MAI

Ora 8,15: Inspectoratul școlar Vrancea anunță că la Lacu lui Baban, unde școala a fost distrusă de alunecări, cursurile au fost reluate în corturi militare.

Ora 9.00: Inspectorul general Blendea comunică de la Deva măsurile luate pentru reluarea cursurilor de către elevii liceului sinistrat din Ilia.

Ora 10,45: Inspectoratul școlar Arad face cunoscut că a organizat puncte de cazare pe care le pune la dispoziția copiilor din zonele sinistrate.

Ora 12,30: Din Brăila, inpectoratul școlar anunță evacuarea copiilor din comunele Vădeni, Baldovinești, Cotu Lung și Cotu Mihalca amenințate de inundație, precum și măsurile pentru ca toți acești elevi să-și poată continua cursurile la școlile din Brăila; comunică în același timp, că la școala din Frecăței s-au reluat cursurile.

— Nimeni nu se dă bătut — comentează inspectorul general de serviciu. Pretutindeni, în condiții eroice, se asigură continuarea cu întreruperi minime a cursurilor școlare.

Lucrările fazei județene a simpozionului național al cadrelor didactice

În ultimele săptămîni au continuat să se desfășoare manifestările din cadrul fazei județene a Simpozionului național al cadrelor didactice, organizat de Uniunea Sindicatelor din învățămînt și cultură și de Ministerul Învățămîntului sub egida Anului Internațional al Educației. Consemnăm, în continuare, succinte relatări despre manifestările care au avut loc în județele Bacău, Vrancea și Mehedinți.

BACĂU Faza județeană a simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului ; sporirea contribuției sindicatelor la perfecționarea profesională a cadrelor didactice" s-a înscris ca o acțiune de prestigiu. Cu o participare de peste 500 de învățători, educatori, profesori, ea s-a desfășurat în plenară și pe secții.

În cadrul plenarei, după cuvîntul de deschidere rostit de prof. **Maria Vicol,** inspector general al Inspectoratului școlar județean, a vorbit tov. **Gh. Roșu,** prim secretar al Comitetului județean al P.C.R. În continuare au fost expuse temele : „Orientarea cercetărilor docimologice ale cadrelor didactice în procesul de modernizare a învățămîntului" (dr. **Dumitru Muster,** șef de secție la Institutul de științe pedagogice București), „Probleme actuale în orientarea școlară și profesională" (prof. **D. Roman,** cercetător principal la Institutul de științe pedagogice), „Raporturile dintre generații — o problemă permanentă a procesului de educare morală și intelectuală" (profesor emerit **Marin Cosmescu,** Bacău), „Conceptul contemporan de cultură generală" (prof. **Dumitru Finaru,** Bacău).

La secția „Învățămînt preșcolar" au reținut atenția comunicările „Orientări de direcții și predarea desenului în grădiniță" (lector **Elena Someșan** Iași), „Formarea colectivului de copii în unitățile preșcolare" (inspector **Maria Atodiresei** Bacău) și „Particularitățile gîndirii și vorbirii copiilor de vîrstă preșcolară" **(Elena Duda,** Sascut). Învățătorii au ascultat cu interes comunicările „Formarea conștiinței și condiției morale a elevilor din clasele I—IV" (inv. **Constanța Radu**) și „Condițiile realizării lecției ca act de creație" (inv. emerit **Nicolae Mitrofan).**

S-au prezentat de asemenea lucrări interesante în secțiile de limbă și literatură română — de exemplu „Funcții sintactice ale verbelor semiauxiliare" de **I. Ghiță,** Bacău — limbi clasice și moderne, istorie, matematică, fizică, chimie, biologie, geografie, ca și în secția „Probleme generale ale instrucției și educației", care a vizat îndeosebi munca diriginților.

În cadrul secției „Activitatea sindicală în școli" s-au prezentat lucrări care au relevat experiența Sindicatului învățămînt Bacău în asigurarea unei folosiri judicioase a timpului cadrelor didactice **(Aurelia Păcuță),** în cultivarea tradițiilor valoroase ale școlii **(Maria Vlădescu),** în colaborarea cu conducerile școlilor **(Doina Morcov).**

Manifestarea a fost întregită de o interesantă expoziție de material didactic confecționat cu mijloace proprii și de o expoziție de creație plastică a membrilor corpului profesoral.

FOCȘANI În cuvîntul de deschidere rostit cu prilejul lucrărilor fazei județene a Simpozionului național al cadrelor didactice, tov. **Constantin Dumitriu,** inspector general al Inspectoratului școlar județean Vrancea, a subliniat strădania colectivelor didactice din cuprinsul județului de a investiga orizontul școlar și de a găsi căi și soluții de optimizare a procesului de învățămînt. Salutul Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură a fost rostit de prof. **Elena Cojan,** secretara Comitetului Uniunii.

În fața unui numeros auditoriu au fost prezentate comunicări și referate care au adus puncte de vedere originale, temeinic argumentate, bazate pe studiul atent al realităților școlare și al bibliografiei de dată recentă, asupra unora dintre problemele acute ce preocupă intelectualitatea didactică. Se cuvin relevate de pildă lucrarea profesorului **Emil Giurgea,** referitoare la educația ateist-științifică a elevilor, care a concentrat atenția auditoriului atît prin conținut, cît și prin forma de organizare a datelor rezultate din studiul întreprins, sau cea a profesorului **S. Budescu,** dedicată problemelor legate de conducerea procesului de învățămînt

Au trezit de asemenea interes comunicările profesorilor **Alexandrina Brand** („Formarea și dezvoltarea capacității de muncă independentă a elevilor, cerință esențială în modernizarea învățămîntului"), **Mihai Grabnic** („Massmedia în procesul de învățămînt"), **Gheorghe Petroiu** („Considerații privind orientarea școlară și profesională a elevilor"), precum și referatul „Contribuția grupelor sindicale la sprijinirea procesului de modernizare a învățămîntului", prezentat de tov. **Ionică Dumitrache,** președintele Sindicatului învățămînt Focșani.

Concluziile asupra lucrărilor expuse și o documentată expunere privind coordonatele majore ale modernizării în învățămîntul de cultură generală, prezentate de conf. univ. dr. **George Văideanu,** directorul Institutului de științe pedagogice, au contribuit la întregirea acestui important și valoros schimb de opinii.

TURNU SEVERIN Lucrările Simpozionului cadrelor didactice din județul Mehedinți s-au desfășurat la Casa corpului didactic din Turnu Severin, a cărei inaugurare festivă a avut loc cu acest prilej.

Simpozionul a fost deschis de prof. **Dumitru Cojocaru,** inspector general școlar al județului Mehedinți, după care participanții au fost salutați de tov. **I. Milca,** secretar al Comitetului județean al P.C.R. și prof. **Const. Drăgulescu,** președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, care a exprimat totodată și salutul colegiului Ministerului Învățămîntului.

În ședința plenară au fost prezentate comunicările „Rolul cercetării pedagogice în organizarea și modernizarea învățămîntului" (prof. **Romeo Dăscălescu,** director adjunct al Institutului de științe pedagogice), „Conceptul de cultură generală ; modernizarea învățămîntului nostru în lumina acestui concept" (conf. **Hera Bucur,** Institutul central de perfecționare a personalului didactic, filiala Craiova), „Rolul și locul modelului de viață în formarea multilaterală a tinerețului" (conf. dr. **Ion Dumitrescu,** Universitatea din Craiova), „Personalitatea educatorului — condiție necesară a realizării învățămîntului modern" (conf. **Vasile Pupăză,** Institutul central de perfecționare a personalului didactic, filiala Craiova).

Lucrări interesante, dovedind orientarea către un învățămînt modern, cu caracter formativ au fost prezentate și în secții. Menționăm printre acestea lucrările „Particularitățile de gîndire și vorbire ale copiilor de vîrstă preșcolară" **(Florica Bogdan,** Turnu Severin) „Tratarea diferențiată a elevilor" (inv. **Aurelia Bădăi,** Orșova), „Rolul pedagogiei cibernetice în dezvoltarea gîndirii creatoare a elevilor" (inv. **Ilie Sîrbulescu,** com. Simian), „Curente literare contemporane" (prof. dr. docent **Alexandru Piru,** Universitatea Craiova), „Probleme ale cetății Severinului în lumina ultimelor cercetări arheologice" (prof. **M. Davidescu),** „Legăturile între mehedinți și sîrbi din sec. al IX-lea pînă la primul război mondial" (prof. emerit **Achim Costea),** „Bănia de la Strehaia" (prof. **C. Protopopescu),** „Principii de modernizare a matematicii la clasele V—XII" (conf. **Sică Petrescu,** I.C.P.P.D., filiala Craiova), „Noțiunea de izomorfism în cursul de matematică al liceului" (prof. **Șerban Popescu,** Strehaia), „Probleme actuale ale predării noțiunii de structură atomică în liceu" (prof. **Gh. Lepădat),** „Tendințe evolutive în teoria particulelor elementare" (prof. **V. Popescu),** „Preocupări și procedee didactice pentru cunoașterea și protecția naturii" (prof. **Marin Dăescu),** „Formarea concepției materialist-dialectice în predarea geografiei" (prof. **Ilie Chivu).**

O valoroasă experiență au transmis lucrările expuse la secția „Activitate sindicală în școli". Citățm, printre acestea, lucrările „Contribuția grupei sindicale la acțiunile de integrare socială a elevilor" (prof. **Maria Buzescu),** „Colaborarea organizațiilor sindicale cu directorii școlilor pentru creșterea eficienței activității instructiv-educative" (prof. **Petre Bator)** și „Contribuția sindicatelor la unitatea de acțiune în educarea comunistă a elevilor" **(Ecaterina Dădolea).**

Cu prilejul simpozionului s-a deschis la Liceul „Traian" din Turnu Severin o expoziție de material didactic și de documente originale privind învățămîntul din județul Mehedinți.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

Elevi ai Grupului școlar pentru industria alimentară din București făcînd practică la liniile tehnologice ale fabricii de conserve „Flora"

Cadre pentru industria alimentară

În liceele de specialitate se pregătesc cadre cu diferite specialități, pentru toate ramurile industriei alimentare.

Cadrele tehnice de nivel mediu pregătite în specialitatea **chimia produselor alimentare,** de exemplu, vor lucra, după absolvirea liceului, în laboratoarele întreprinderilor din industria alimentară, precum și la controlul tehnic de calitate al procesului tehnologic. Ele vor efectua toate analizele organoleptice și fizico-chimice ale materiilor prime, semifabricatelor și produselor finite.

Viitorii absolvenți care se pregătesc în specialitatea **industrii alimentare extractive** vor fi încadrați, în producție în întreprinderi specifice acestui sector — fabrici de zahăr, de ulei, de amidon, glucoză etc. — deservind utilaje și instalații dintre cele mai moderne. Pe lîngă studierea în amănunțime a procesului tehnologic, ei vor dobîndi în școală cunoștințe temeinice cu privire la parametrii tehnologici optimi, la condițiile de calitate ale materiilor prime, ale semifabricatelor și ale produselor finite, ca și la organizarea științifică a producției.

Tinerii pregătiți în specialitatea **industrii alimentare fermentative** vor fi încadrați, după absolvire, în întreprinderile pentru fabricarea băuturilor alcoolice și răcoritoare, a spirtului și berii, în unități de prelucrare a vinului etc., unde vor contribui la conducerea proceselor tehnologice și la buna exploatare a utilajelor și instalațiior moderne cu care sînt dotate aceste întreprinderi. Tot în cadrul liceelor pentru industria alimentară se pregătesc cadre pentru **industrializarea laptelui și a cărnii** și pentru **industria morăritului și panificației.**

Liceele pentru industria alimentară funcționează în orașele următoare :

Galați — b-dul Republicii nr. 169, telefon 1.12.76, cu specialitățile : chimia produselor alimentare și industrii alimentare fermentative.

Sibiu — str. Turismului nr. 15, telefon 1.18.59, cu specialitățile : chimia produselor alimentare, morărit și panificație și industrii alimentare fermentative.

București — str. Spătaru Preda nr. 16, telefon 23.37.01, sectorul 4, cu specialitățile : chimia produselor alimentare, industrializarea laptelui și a cărnii și industrii alimentare extractive.

Absolvenții școlilor generale se pot califica pentru industria alimentară și în cadrul școlilor profesionale. Acestea pregătesc operatori pentru fabricarea uleiurilor vegetale, preparatori de produse zaharoase, preparatori de mezeluri și conserve din carne, preparatori de produse din lapte, morari, brutari, vinificatori, lăcătuși mecanici pentru mașini și instalații frigotehnice etc.

Școli profesionale aparținînd Ministerului Industriei Alimentare funcționează în orașele :

Cluj — str. 23 August nr. 22, telefon 2.24.12 ; **Craiova** — str. Mihai Viteazu nr. 2, tel. 1.35.38 ; **Galați** — b-dul Republicii nr. 169, tel. 1.42.76 ; **Roman** — str. Dezrobirii nr. 6, tel. 18.95 ; **Sibiu** — str. Turismului nr. 15, tel. 1.59.29 ; **București** — str. Spătaru Preda nr. 16, tel. 23.55.10.

Măsuri privind încheierea anului școlar

— Interviu cu tov. ION RADU, director general în Ministerul Învățămîntului —

Calamitățile naturale care s-au abătut asupra unor întinse zone de pe întreg cuprinsul țării noastre, provocînd mari distrugeri, au produs și dereglări în viața unor școli tocmai în perioada încheierii anului școlar, în care fiecare zi de activitate, fiecare oră de curs este deosebit de prețioasă pentru procesul instructiv-educativ. Colegiul Ministerului Învățămîntului a stabilit, în funcție de situația creată un plan de măsuri care au fost comunicate recent prin presă. Pentru a-i informa pe cititorii noștri cu privire la modul cum se aplică măsurile adoptate în vederea încheierii anului școlar 1969—1970, ne-am adresat tovarășului Ion Radu, director general în Ministerul Învățămîntului.

— Analizînd situația existentă în unitățile de învățămînt din întreaga țară pe baza sintezelor operative alcătuite zilnic din comunicările inspectoratelor școlare județene și ale delegaților ministerului în zonele lovite de calamități, — ne-a spus interlocutorul nostru — Colegiul Ministerului Învățămîntului a considerat că există posibilitatea de a se încheia cursurile potrivit regulamentelor școlare, respectiv la 23 mai a.c. pentru clasele a XII-a ale cursurilor de zi și serale și pentru anul V al liceelor de specialitate, și la 13 iunie a.c. pentru clasele I—XI.

— Care va fi situația elevilor din școlile unde, datorită deteriorărilor grave provocate de inundații, activitatea școlară nu va mai putea fi reluată ?

— Inspectoratele școlare și școlile în cauză au primit indicația să încheie situația elevilor din clasele I—XI pe baza rezultatelor obținute pînă în momentul suspendării cursurilor. Pentru elevii din aceste școli care doresc să-și îmbunătățească situația la învățătură, aceasta se va putea încheia în perioada 1—15 septembrie.

Vreau să menționez că, datorită sprijinului acordat de organele locale de partid și de stat și de oamenii muncii din localitățile respective, ca și datorită abnegației și devotamentului colectivelor didactice și elevilor, numărul școlilor care au trebuit să-și întrerupă definitiv cursurile este redus. Bineînțeles, în cazul fiecărei școli care a suferit avarii mai grave și la care s-au efectuat reparații urgente redeschiderea cursurilor a fost condiționată de obținerea avizului de specialitate al organelor sanitare și de construcții.

— Ce ne puteți spune în legătură cu pregătirea și desfășurarea examenului de bacalaureat ?

— Așa cum s-a comunicat, data la care se va desfășura acest examen rămîne cea stabilită prin prevederile Regulamentului școlar, adică 18—26 iunie. Se vor lua măsuri ca absolvenții liceelor din localitățile greu lovite de inundații, care au trebuit să se mute temporar în alte centre, să primească un sprijin permanent și plin de grijă din partea personalului didactic ce funcționează în localitățile respective.

— Cum se prezintă situația în ceea ce privește concursurile de admitere ?

— Concursul de admitere în licee se va desfășura — conform comunicatului transmis — în perioada 22 iunie — 3 iulie, iar concursul de admitere în școlile profesionale vor avea loc între 7—14 iulie. În localitățile în care școlile sînt silite să mențină pentru mai multă vreme întreruperea cursurilor, concursul de admitere se va desfășura numai în sesiunea din toamnă, respectiv între 1—9 septembrie. Cazurile excepționale, sperăm destul de puține, la care se va aplica această măsură, vor fi comunicate din timp în presă.

— După cîte știm, și concursul de admitere pentru învățămîntul superior se va desfășura la datele cunoscute, adică între 10—18 iulie. Ce măsuri sînt prevăzute pentru acordarea unui sprijin competent absolvenților de liceu din zonele lovite de calamități care doresc să se prezinte la acest concurs ?

— Institutele de învățămînt superior vor organiza, în perioada 3—9 iulie 1970, un program de consultații la disciplinele de concurs, destinat în principal candidaților proveniți din zonele inundate. Aceștia vor avea prioritate la găzduirea în căminele studențești și la asigurarea hranei în cantinele institutelor de învățămînt superior pentru întreaga perioadă de desfășurare a consultațiilor și a concursului de admitere în institute.

INSTITUTUL DE MINE—PETROȘANI

ANUNȚA

SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI :

1. Șef de lucrări de la catedra de Organe de mașini și tehnologie, poziția 6 din statul de funcțiuni, disciplina : „Mecanisme și organe de mașini".
2. Șef de lucrări de la catedra de Termotehnică și hidraulică poziția 2 din statul de funcțiuni, disciplina : „Termotehnică și mașini de forță" și „Fizică industrială".
3. Șef de lucrări de la catedra de Mașini miniere, poziția 6 din statul de funcțiuni, disciplina : „Instalații electromecanice miniere și Instalații de extracție".

Actele necesare înscrierii la concurs

1. Cererea de înscriere la care se anexează :
2. Memoriu de activitate didactică, științifică și tehnică în producție, în 4 exemplare.
3. Lista lucrărilor publicate sau în curs de publicare, în 4 exemplare.
4. Lucrările de specialitate elaborate, într-un exemplar.
5. Autobiografia, în 3 exemplare.
6. Caracterizarea activității profesionale și obștești eliberată de instituția unde candidatul își desfășoară activitatea, în două exemplare.
7. Copie legalizată după diploma de studii superioare în două exemplare.
8. Adeverință privind vechimea în muncă cu precizarea funcțiilor în care a activat, în 2 exemplare.
9. În cazul cînd diplomele de studii sînt obținute în străinătate, se va depune traducerea legalizată după acestea, în 2 exemplare precum și copie legalizată în 2 exemplare după adresa Ministerului Învățămîntului — C.S.D. privind echivalarea acestora.
10. Pentru ocuparea posturilor de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Candidații la concurs vor depune secretariatului Institutului de mine Petroșani, str. Institutului nr. 20, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul institutului din Petroșani în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Pentru ocuparea posturilor de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul institutului, telefon 1050—1051.

INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONARE A CADRELOR DIDACTICE

BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

1. Conferențiar la Catedra de pedagogie (generală și comparată), disciplina — pedagogie (programare — modelare docimologie) poziția 2 din statul de funcțiuni.
2. Conferențiar la Catedra de metodica limbii și literaturii române, disciplina — limba și literatura română — poziția 1 din statul de funcțiuni.
3. Profesor la Catedra de metodologia științelor filozofice și istorice, disciplina — filozofie — poziția 1 din statul de funcțiuni.
4. Conferențiar la Catedra de metodologia științelor filozofice și istorice, disciplina — istorie — poziția 7 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S. România — partea III nr. 89/7 mai 1970, la secretariatul rectoratului Institutului central de perfecționare a personalului didactic din București, Calea Dorobanților nr. 32, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului în termen de 2 luni de la data expirării termenului de înscriere.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul institutului.

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA" — IAȘI

ANUNȚA

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi la Filiala Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic :

Catedra de planificare, legislație și administrație școlară

1 lector la disciplina știința organizării și planificării învățămîntului, poziția 3.

1 lector la disciplina școala și organizarea educațională extradidactică, poziția 4.

Catedra de pedagogie (generală și comparată)

1 lector la disciplina psihologie, poziția 2.

Catedra de limba și literatura română și limbi moderne

1 lector la disciplina limba franceză, poziția 6.

Catedra de matematică, fizică și chimie

1 lector la disciplina fizică, poziția 5.

Catedra de biologie, geografie, agricultură

1 lector la disciplina biologie, poziția 1.
1 lector la disciplina biologie, poziția 2.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Filialei Iași a I.C.P.P.D. din str. Culturii nr. 6 în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, dosarul cuprinzînd actele prevăzute de Legea nr. 6 publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va desfășura la Universitatea „Al. I. Cuza" Iași în termen de 60 zile de la expirarea termenului de înscriere.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice conducerii instituției respective, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare se pot lua de la secretariatul Filialei Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic — telefon 1 68 06.

CONSERVATORUL „GEORGE DIMA" - CLUJ

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE INSTRUMENTE ȘI CANTO

1 asistent la catedra III — Instrumente cu coarde, disciplina corepetiție, poz. 25.

1 asistent la catedra III — Instrumente cu coarde, disciplina corepetiție, poz. 26.

1 asistent stagiar la catedra IV Canto operă, disciplina corepetiție poz. 17.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de muzică „George Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 15 zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va ține la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

ANUNȚ

Absolvenții Școlii Normale din Huși promoția 1930 sînt rugați să-și anunțe urgent adresa colegului **Diaconu Constantin** str. Petre Nicolau nr. 5 Huși, în vederea întîlnirii după 40 de ani, la 5 iulie 1970 în Huși.

ANUNȚ

Absolvenții Școlii Pedagogice de băieți din Buzău seria 1950 — organizează întîlnirea de 20 de ani de la absolvire — în ziua de 27 iunie 1970 ora 11,00 în localul școlii.

Participanții sînt rugați să ia legătura cu **TUTULAN GHEORGHE** — inspector metodist la Inspectoratul școlar al județului Buzău — b-dul Gării — Buzău.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17 60.20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII–Nr. 1045 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 5 iunie 1970 — 4 pagini 25 bani

SIMȚIM DIN PLIN GRIJA PARTIDULUI ȘI STATULUI

Intinse zone ale țării au cunoscut în această primăvară vitregia naturii dezlănțuite. Calamitățile naturale au adus mari pagube avutului obștesc și cetățenilor.

La chemarea partidului, însuflețiți de cuvintele secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vrednica noastră clasă muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, armata și gărzile patriotice, întregul popor — români, maghiari, germani și cetățeni de alte naționalități — au dat o aprigă luptă cu stihiile naturii, fără a precupeți nici un efort, dînd dovadă de un puternic spirit de sacrificiu, de o unitate de acțiune de neclintit.

Intreaga țară este astăzi antrenată într-un uriaș efort de înlăturare a urmărilor sinistrului, de restabilire și normalizare a vieții economice și sociale. Fiecare zi de muncă înseamnă o nouă biruință pe frontul reconstrucției, în uriașul mers înainte al țării.

Statul nostru socialist a acordat și acordă sprijin permanent populației sinistrate. După cum se știe, din primele zile s-au alocat pentru sprijinirea imediată a populației fonduri speciale de 400.000.000 de lei. Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România și a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste privind unele măsuri de ajutorare a populației și a cooperativelor agricole care au avut de suferit din cauza calamităților naturale din luna mai 1970, **apărută recent, stabilește noi măsuri în acest sens, care au stîrnit un larg ecou în rîndul tuturor oamenilor muncii. Sprijinul și înlesnirile care se acordă pe baza Hotărîrii vor permite familiilor sinistraților să înlăture cît mai repede pagubele suferite, să-și refacă gospodăriile și bunurile distruse, să reintre în ritmul unei vieți normale.**

Cum se știe, Hotărîrea prevede că cetățenilor din municipii și orașe ale căror locuințe proprietate personală au fost complet distruse li se pot atribui, dacă doresc, apartamente în bloc, tot în proprietate personală. Cei care au locuit cu chirie în clădiri distruse de calamități vor primi cu prioritate apartamente în blocurile ce se construiesc de către stat. De asemenea, cetățenilor din mediul urban care nu doresc să primească apartamente în bloc, cît și cetățenilor din mediul rural ale căror locuințe proprietate personală au fost distruse sau avariate vor primi ajutoare bănești pentru reconstruirea locuințelor, pentru repararea lor și a anexelor gospodărești, a bunurilor casnice și de uz personal. Hotărîrea stabilește să se acorde diferențiat pentru fiecare caz în parte, în funcție de pagubele suferite, de veniturile și greutățile familiilor respective. Sînt prevăzute totodată facilități în procurarea materialelor de construcții la prețuri de livrare fără impozit, scutirea de taxe pentru obținerea autorizației de construcție și altele.

Oamenii școlii, alături de întregul nostru popor, au primit cu deosebită bucurie această Hotărîre, care îi mobilizează în muncă, în efortul lor de a înlătura total urmările pricinuite de calamități lor personal și învățămîntului și de a lupta pe mai departe pentru înfăptuirea mărețului program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate adoptat de Congresul al X-lea al P.C.R.

Greutățile sînt învinse, viața școlară își continuă cursul

Au trecut trei săptămîni de la acea cumplită noapte de la mijlocul lunii mai cînd a început diluviul. Primele știri publicate în presă, primele vești la radio ne cutremurau. Apoi, imediat — concomitent cu știrile despre ravagiile puhoaielor — ne-au sosit vești care ne-au redat încrederea. Ele vorbeau despre lupta pentru înlăturarea dezastrului, despre recuperarea pagubelor, despre reluarea muncii întrerupte. Lupta cu stihiile naturii nu s-a încheiat nici acum. Dar ceea ce caracterizează viața noastră de astăzi este uriașul efort colectiv pentru ca totul să reintre în normal. Totul pentru refacere, totul pentru normalizare !— este astăzi cuvîntul de ordine.

In aceste zile am umblat prin multe locuri năpăstuite de sinistru, am stat de vorbă cu mulți oameni loviți. Nicăieri n-am întîlnit deznădejdea. Nimeni nu s-a îndoit vreo clipă că viața își va relua cursul său normal. In fiecare om este adînc înrădăcinată încrederea în biruință. Există toate condițiile pentru aceasta : o forță puternică și unită — întregul popor, un conducător încercat și înțelept — partidul.

Și școala a fost greu încercată în această bătălie. Dar ultimele săptămîni ale anului școlar, cu toate imensele greutăți ivite, și-au desfășurat în cea mai mare parte mersul lor obișnuit. „Cursurile continuă...", „Elevii își reiau locurile în bănci" sînt știri frecvente. Dincolo de aceste cuvinte, în aparență seci, se întrezărește adevărate epopei. Încerci regretul că nu poți scrie despre toate, că nu le poți cuprinde pe toate.

Elevii își reiau locurile în bănci

Știrile s-au succedat una după alta : în Mureș, în Alba, în Hunedoara, în Arad, în Bistrița-Năsăud, în Cluj sau în Sălaj, în aproape toate județele lovite de calamități elevii și-au reluat activitatea lor de fiecare zi.

Multe școli au fost distruse, multe au fost avariate. Cursurile continuă totuși — în alte locuri, sub alte acoperișuri dar fără să împieteze asupra bunului mers al procesului de învățămînt. Așa stau lucrurile în județul Satu-Mare. Școlile distruse au găsit o caldă primire în alte școli, mai puțin afectate de inundații. În comunele Someșeni și Botiz, unde clădirile școlare au fost năruite de ape, lecțiile s-au predat fără întrerupere la căminele culturale. În prezent și-au reluat activitatea toate grădinițele din Satu-Mare, care găzduiesc și o parte din copiii preșcolari sinistrați. Încă de cînd apele mai stăruiau pe străzile orașului s-au continuat intensele pregătiri pe care le fac absolvenții liceului pentru susținerea examenului de bacalaureat.

Am vorbit zilele trecute cu prof. Andrei Nagy, director adjunct la Liceul „Andrei Mureșanu" din Dej, liceu care a avut multe pagube de pe urma calamităților. Printre altele aici au fost inundate și laboratoarele, dar aparatele și substanțele pe care le cuprindeau ele au fost mutate în alte încăperi, aflate la etaj, astfel încît elevii pot face, ca și mai înainte, experiențe și lucrări practice.

În alte părți ale țării, pe malul Dunării și în luncile Siretului și ale Prutului, cursurile au fost numai vremelnic întrerupte.

Două rînduri înserate în numărul trecut consemnau că la Școala generală din satul Lacul lui Baban, în județul Vrancea, cursurile continuă. Cînd ne gîndim că la Lacul lui Baban pămîntul se năruie, că aproape toate casele s-au prăbușit, iar școala generală — o clădire nouă, cu 4 săli de clasă — nu mai există, știrea aceasta este de-a dreptul uimitoare. Ea arată, ca toate știrile ce vorbesc despre situația din regiunile calamitate, grija deosebită, de ceas cu ceas, pentru ca viața să-și urmeze cursul înainte. Din timp oamenii și-au dat seama de halucinanta mișcare a pămîntului și, o dată cu toate bunurile materiale ale satului, mobilierul școlii, cărțile, arhiva și materialele didactice au fost strămutate într-o altă „școală", improvizată în corturi militare. Ochii copiilor, obișnuiți să deslușească slovele cărților, privesc consternați școala prăbușită — școala lor cea frumoasă, școala în care au învățat primele litere ale alfabetului. Dar cursurile continuă. Sînt ultimele lecții din acest an, este perioada recapitulărilor, o perioadă decisivă — și chiar în corturi, ea se desfășoară așa cum trebuie.

Inundațiile și alunecările de teren au afectat și alte 14 școli din județul Vrancea. Peste tot însă cursurile au fost reluate.

Școlile județului Brăila au fost și ele crunt încercate de furia apelor, de vîntul năprasnic. Șase sute de elevi sinistrați din Vădeni și Baldovinești sînt găzduiți în internatele școlare din Brăila, unde continuă să învețe. Elevii din Gura Girlușei, inundată de peste două luni, învață acum în satul Gura Călmățui. Ca și ei, elevii din satele Filiu și Moroțești își continuă cursurile în alte localuri.

De pe întreg cuprinsul țării ne sosesc noi și noi vești despre activitatea școlilor. Citim printre rînduri că nimic nu va fi în stare să împiedice cursul normal al muncii instructiv-educative.

Este vremea la care se încheie un nou an de muncă, este vremea unui bilanț. Ca și în alți ani acest

AL. I. VLADIMIR
și
M. VERDEȘ

(Continuare în pag. a 2-a)

Sus : În comuna Chețani, județul Mureș, se înalță case noi pentru sinistrați.

Jos : Elevii sinistrați sînt îngrijiți cu dragoste și căldură.

Partidului — cele mai fierbinți mulțumiri ale inimilor noastre

Cînd puhoaiele au năvălit turbate peste orașul Alba Iulia, căminul nostru, ca și ale altor multor cetățeni, n-a fost cruțat. Casa ne-a fost complet dărîmată, toate bunurile gospodărești distruse.

Și totuși, n-am deznădăjduit nici un moment. Niciodată nu ne-am simțit singuri și părăsiți. În fiecare clipă i-am simțit alături de noi pe toți tovarășii noștri de muncă, întregul nostru popor. Nu vom uita niciodată că în acele zile de grea încercare, în ceasurile de cumpănă ale vieții noastre, iubitul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a venit printre noi, ne-a îmbărbătat, ne-a dat încrederea în izbîndă, ne-a însuflețit. Ne-am dat seama atunci, mai mult ca oricînd, că sîntem parte integrantă dintr-o mare familie unită puternic sub conducerea înțeleptului nostru partid.

Iată-ne acum, la scurt timp după cruntul sinistru, din nou acasă. Datorită grijii părintești pe care ne-o poartă partidul și statul, locuim acum într-un apartament confortabil într-unul din noile blocuri de pe Platoul Romanilor din Alba Iulia.

Cuvintele nu sînt în stare să exprime sentimentele de dragoste, de stimă pe care le nutrim față de Partidul Comunist Român, față de statul nostru socialist. Din inimile noastre pornesc cele mai fierbinți mulțumiri, pe care le adresăm celui mai vajnic și mai bun cetățean al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, care ne-a ajutat să vindecăm adîncile răni materiale și morale pe care ni le-a provocat sinistrul.

Profesorii ZOE și OCTAVIAN DUNA
Alba Iulia

Nici o clipă nu ne-am pierdut încrederea

După cum se știe, orașul nostru — Dej — a fost crunt lovit de năpraznica revărsare a apelor. Calamitatea a distrus întreprinderi, instituții, numeroase locuințe. Au suferit grele pierderi nu numai Liceul „Andrei Mureșanu", ci și multe din familiile elevilor care învață aici, mulți slujitori ai școlii. Pustiitoarele ape au adus în situația de sinistrați șapte profesori și nouă salariați din personalul administrativ și de serviciu al liceului. Căminele unora dintre noi au fost cu desăvîrșire distruse.

Aș vrea să spun că în tot acest timp noi toți nu ne-am pierdut încrederea. Știam că partidul ne va ajuta să ieșim din impas, că el ne va sprijini să refacem totul, să ne facem un cămin mai înfloritor.

Am avut în urmă cu cîtva timp o dovadă a grijii pe care partidul și statul o poartă oamenilor școlii atunci cînd salariile noas-

(Continuare în pag. 2-a)

Aș vrea să amintesc

Aș vrea să amintesc mai întîi eroii. Pe cei care s-au azvîrlit în valurile reci ca ghiața. Pe cei în ale căror mîini bărcile de agrement, care alunecau în aromate după amiezi de sărbătoare prin umbra sălciilor de pe oglinda lacului, au devenit bărci de salvare. Pe cei ce au transformat ușile și gardurile și porțile în plute. Încă din primele clipe, din acele clipe de cumplită buimăceală, monstrul distrugător a simțit înfigîndu-i-se în piept o mînă bărbătească și fermă. Nu tot ceea ce ar fi vrut să care și să distrugă putea fi cărat și distrus. Au fost bărbați care, cu piepturile lor, au ridicat în fața furiei sale un zid de granit. Printre ei s-au aflat și energicul director de școală ca și blajinul profesor de istorie, și dirigintele exigent ca și timidul tînăr din clasa a XI-a.

Aș vrea să amintesc solidaritatea. S-a ridicat în picioare întregul popor, cu rîndurile strînse umăr lîngă umăr, cu hotărîrea de a nu ceda. Erau în primejdie frații și surorile noastre, copiii noștri. Era primejduită familia noastră, a tuturor, era primejduită avuția țării. Pe undele vibrante ale generozității, a pornit împotriva valurilor inundației valul ajutoarelor frățești. Fiecare a frînt în două pîinea prinzului și a împărțit-o cu cei cărora le-o răpiseră apele, a condus cu gîndul convoaiele solidarității, în care, printre sutele și miile de obiecte purtate spre zonele calamitate, se aflau darurile copiilor : uniforme, haine, manuale, rechizite școlare pentru colegii de departe.

Mai vreau să amintesc dîrzenia. În fața imensei dureri și a calamităților, nimeni n-a ezitat. Nu s-a temut, nu s-a lamentat. S-au înălțat diguri, transformîndu-se în armă de luptă împotriva apelor tot ce se afla la îndemînă, de la folii de polietilenă pînă la pietrele din pavaj. Pe un front de mii de kilometri și-au petrecut nopți fără somn și nenumărați profesori și elevi.

La atacul puhoaielor s-a răspuns cu un contraatac decisiv. Pentru o întreprindere inundată, alte zece și-au strunit forțele, și-au sporit producția. Pe fiecare petic de pămînt unde grîul a fost îngălbenit de apă se ară și se seamănă a doua recoltă. Nopți fără somn. Duminici transformate în zile lucrătoare. Lecții mutate din școlile distruse în încăperile căminului cultural sau în corturi.

Amintesc unitatea. Pe frontul acesta uriaș s-a angajat în luptă întreaga națiune. Vîrstnici și tineri, femei și bărbați, muncitori, țărani și intelectuali, fără deosebire de naționalitate, au devenit cu toții soldați ai luptei pentru apărarea împotriva năvalei apelor, pentru reconstrucția economiei lovite de oarba lor furie.

Toate acestea au fost posibile, toate acestea s-au afirmat cu atîta putere fiindcă în mijlocul uraganului, la cîrma societății noastre s-a aflat un conducător care a știut și în aceste împrejurări dramatice, ca și în cele pașnice, să dinamizeze toate structurile sociale, toate resursele umane și materiale ale patriei. Reacția promptă, stăpînirea de sine, luciditatea întregului popor au izvorît din aceeași unică sursă, din extraordinara capacitate a acestui conducător de a fi prezent pretutindeni, de a acționa precis, rapid și fără ezitare, prin măsuri care au cuprins atît ansamblul cît și detaliile luptei. Comandamentul suprem — Partidul nostru Comunist — ne conduce cu înțelepciune, cu grijă și dragoste. Întregul popor îl urmează cu cea mai deplină încredere.

O. B.

Valorificarea eforturilor de cercetare în perfecționarea învățămîntului

Educația, cu toate formele sale — școlară, universitară sau postșcolară și postuniversitară (educația adulților) — este creatoarea acelui fond de inestimabilă valoare, constituit din idealuri, capacități și virtuți, care garantează realizarea țelurilor socio-culturale spre care ne îndreptăm. Învățămîntul trebuie să-și însușească cu fidelitate și promptitudine sensurile și ritmurile caracteristice progresului multilateral al societății noastre socialiste în deceniul următor.

Prin funcțiile sale cultural-economice, prin transformările structurale, de conținut și de tehnică didactică, prin natura problematicii sale, învățămîntul constituie astăzi un sistem dinamic de o extremă complexitate, cu dependențe, tendințe și rezultate greu de surprins, de explicat și de anticipat. Recunoașterea acestei complexități, departe de a determina adoptarea unei atitudini de espectativă, îndeamnă convingător la **schimbarea modului de abordare a problematicii învățămîntului.** Perfecționarea învățămîntului pe linia deschisă de totalitatea directivelor C.C. al P.C.R. privitoare la școală și educație elaborate în ultimii ani nu poate fi înfăptuită prin cîteva lucrări în plus, ci printr-un **program prospectiv și multidisciplinar de cercetări educaționale** ; nu prin **măsuri** parțiale, ci prin **ansambluri unitare de decizii** fundamentate pe studii și cercetări. Ea nu poate fi opera unor eforturi izolate, oricît de meritorii, ale celor trei factori angajați în progresul învățămîntului — personalul didactic, cercetarea științifică și forul de decizie (conducerea învățămîntului realizată la nivel central, județean sau instituțional) — ci reclamă imperios **conjugarea și sincronizarea eforturilor** în perspectiva unui program cu obiective, etape și finalizări bine determinate. Înainte de a iniția schimbări trebuie să stabilim, în spiritul directivelor de partid și cu maximum de precizie, încotro ne îndreptăm, spre ce **model educațional** aspirăm, ce coordonate social-pedagogice va avea el și, în raport cu acestea, ce carențe are actualul model. De ce să aducem, de exemplu, modificări actualului sistem al metodelor de învățămînt, sau bacalaureatului, sau concursurilor de admitere în instituțiile de învățămînt superior, cînd aceste schimbări, raportate la ce va fi sau va trebui să devină învățămîntul în viitor, s-ar putea să prezinte, prin consecințele lor, un pas înapoi și nu înainte ? Cu alte cuvinte, inovările au nevoie nu numai de suportul studiului și al analizei temeinice, ci și de un termen de referință — învățămîntul de mîine. De altfel, așa cum observă și diferitele foruri internaționale, organizatoare asidue ale unor schimburi de experiență pe tema perfecționării învățămîntului, **anticiparea viitorului constituie cea mai sigură și mai economicoasă modalitate de rezolvare a problemelor prezentului.**

Investit cu responsabilități și funcțiuni fără precedent în istoria societății, învățămîntul pretinde astăzi **soluții complete și unitare,** verificate prin prisma unui sistem multilateral de criterii (pedagogice dar și sociologice, psihologice dar și economice etc.), — soluții care nu pot fi elaborate decît pe calea cercetării.

Premise pentru organizarea unei cercetări prospective multidisciplinare a învățămîntului există, dar organizarea însăși și **acumularea experienței și a stilului** cerute de munca în echipă rămîn a fi înfăptuite în viitor. Perfecționarea relațiilor între diferitele direcții și domenii ale cercetării a devenit esențială, iar constituirea unui for coordonator, în mod evident necesară. Orice încercare de a soluționa exhaustiv întinsa și variata problematică a învățămîntului contemporan de pe poziția unei singure științe — fie ea cibernetica, psihologia, sociologia, pedagogia, ergonomia — duce în cele din urmă la serioase dereglări ale educației și la impasuri. Învățămîntul presupune o cercetare multidisciplinară dar, prin însuși scopul și natura lui, pretinde o cercetare **orientată în perspectivă pedagogică.** Întocmai cum pedagogia este chemată să se deschidă spre noi colaborări și să-și însușească o viziune cuprinzătoare asupra procesului educațional, tot așa cercetarea multidisciplinară a învățămîntului este datoare să asimileze spiritul care animă pedagogia modernă, spirit profund inovator și transformator. Altfel ea riscă să propage soluții unilaterale și, în ultimă instanță, dăunătoare.

Tot atît de necesară este **perfecționarea relațiilor și a comunicațiilor între cercetare și școală,** între cei ce urmăresc prospectarea și inovarea învățămîntului și cei chemați să realizeze transformările elaborate și verificate. Cercetarea trebuie să se apropie mai mult de școală, să-i cunoască aspirațiile și să-i evalueze realist potențialul, iar școala are datoria să se deschidă mai decis față de mesajul înnoitor al cercetării. Pentru a instaura relații clare și fecunde între cercetare și școală (ea însăși capabilă de un anumit gen de cercetare), e bine să plecăm de la fapte și să ne ferim de soluționarea declarativă a extrem de complicatelor probleme ale învățămîntului contemporan. Cercetarea este grea în primul rînd pentru cei care o fac și ea are carențele ei, dar cercetarea este dificilă și pentru beneficiarii ei, obligați fie să o analizeze și să o propage, fie să o înțeleagă adecvat și să o aplice. Această dublă constatare, făcută pretutindeni în lume unde cercetarea s-a constituit realmente ca factor de inovare a învățămîntului, este cu atît mai demnă de atenție cu cît, prin sensul și rezultatele sale, cercetarea contrazice uneori practica școlară existentă : ea obligă la modificarea viziunii și a practicii pedagogice tradiționale, angajîndu-se prin aceasta în lupta, de loc ușoară, cu inerția.

Cercetarea își exercită influența transformatoare asupra învățămîntului pe două căi : **direct,** prin lucrări publicate, sesiuni științifice, conferințe, demonstrații didactice etc. și **indirect,** prin intermediul Ministerului Învățămîntului, adică al forului de analiză și decizie. Ca orientare și esență învățămîntul presupune **decizii luate pe baza rezultatelor sigure ale cercetării.** Prin lucrări și conferințe putem modifica pînă la un punct numai cultura pedagogică a cadrelor didactice care au obișnuința și capacitatea de a studia cu receptivitate, dar nu putem fi siguri că aducem modificări practicii școlare. Aceasta e guvernată de anumite tradiții și re-

Conf. univ. dr. G. VĂIDEANU
directorul Institutului de științe pedagogice

(Continuare în pag. 3-a)

Greutățile sînt învinse, viața școlară își continuă cursul

(Urmare din pag. 1)

bilanț va fi rodnic, ca și în alți ani noi generații de elevi vor părăsi băncile școlilor bine pregătiți.

Peste tot, școala a raspuns prezent!

Sînt mai bine de 20 de zile de cînd de-a lungul Dunării se duce o neîntreruptă și dîrză bătălie. O bătălie eroică, încordată, plină de măreție. S-au angajat să o poarte mii și mii de oameni, tineri și vîrstnici, care și-au unit puterea într-o forță vie, unică, alcătuind prin munca lor un baraj peste care apele învolburate și crescînde ale bătrînului fluviu nu vor putea trece.

Și, ca peste tot unde în aceste ultime săptămîni s-au purtat astfel de bătălii, și aici școala este prezentă. Sînt prezenți la efortul uriaș de zăgăzuire a apelor profesorii, sînt prezenți elevii. Și unii și alții s-au alăturat miilor de oameni care zile și nopți stau de pază împotriva apelor. Sînt prezenți cu același înalt simț de răspundere cu care, în aceste zile, se pregătesc și învață pentru a încheia cu succes anul școlar. De la Drencova pînă la Sulina sute și sute de elevi, împreună cu profesorii lor, participă după orele de curs la înălțarea digurilor, la apărarea și protejarea întreprinderilor, a școlilor, a cîmpiilor înverzite, a satelor și orașelor în care trăiesc.

În comuna Izlaz se muncește acum zi și noapte, fără răgaz. Mircea Cone, directorul Școlii generale din comună, împreună cu elevii acesteia, se află în primele rînduri. Au venit să dea ajutor și 300 de elevi de la Liceul „Unirea" din Turnu Măgurele, împreună cu patru profesori. În cîteva zile, aici s-a ridicat un dig de peste 6 km. De două ori apa a încercat să-l străpungă. S-au cărat noi saci de nisip, s-au transportat alte și alte tone de pămînt — și digul a rezistat.

Cu aceeași voință muncesc în aceste zile toți elevii din Turnu Măgurele, care au contribuit la ridicarea digului ce protejează combinatul chimic.

Mai departe, în Zimnicea, elevii sînt alături de toți locuitorii orașului, ridicînd împreună cu ei o stavilă puternică împotriva apelor. Îi ajută și elevi de la școlile generale din comunele Pietroșani, Bujoru, Năsturelu.

La Corabia, la Giurgiu, la Călărași, la Brăila, la Galați sau la Tulcea, peste tot unde Dunărea încearcă să-și întindă apele și să înghită avutul oamenilor și al patriei, tinerii de vîrstă școlară își aduc contribuția la efortul unanim. Școlarii din Corabia, Dăbuleni, Sadova au sărit în ajutorul cooperatorilor pentru a salva hectarele de holde amenințate, detașamente formate din elevii Liceului teoretic și economic din Corabia stau de strajă pe digul Potelu-Corabia, liceenii din Brăila sînt mobilizați în cîteva zeci de brigăzi la punctele Vărsătura, Comorovca și Radu Negru.

Sînt zile în care elevii noștri, alături de profesori, muncesc și învață, zile de luptă hotărîtă, dîrză închinată patriei, poporului.

Simțim din plin grija partidului și statului

(Urmare din pag. 1)

tre au crescut substanțial. Avem resurse materiale și posibilități să înfăptuim tot ce dorim.

Și iată că, așa cum ne-am așteptat, partidul și statul nu ne-au lăsat să înfruntăm greul singuri. Hotărîrea privește unele măsuri de ajutorare a populației sinistrate este încă una din multele dovezi în acest sens.

Cu sprijinul bănesc prevăzut de hotărîre, cu largile posibilități de procurare a materialelor de construcții și cu asistența tehnică de specialitate pe care o vom primi în baza Hotărîrii, sîntem convinși că în cel mai scurt timp orașele și satele care azi sînt distruse de calamități își vor relua înfățișarea lor obișnuită.

Cred că cea mai mare mulțumire pe care o putem aduce partidului și statului, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, este munca noastră neprecupețită pentru refacere, pentru normalizare, îndeplinirea exemplară a nobilelor sarcini care ne-au fost încredințate în creșterea și educarea tinerei generații.

Prof. TEODOR SECHEI
Dej

Întreaga țară este alături de noi

Muncind mai mulți ani mi-am făcut un cămin cu toate cele necesare. Furia nemiloasă a apelor mi-a distrus într-o noapte casa, grădina, o bună parte din lucruri. În lupta cu valurile furioase am fost ajutată de vecinii mei, de săteni, de elevi să salvez puținul ce a mai putut fi ferit de ape.

Întreaga durere ce m-a cuprins văzîndu-mă împreună cu toată familia fără adăpost mi-a fost alinată de impresionantul gest al întregii țări, care ne-a sărit imediat în ajutor trimițîndu-ne alimente, îmbrăcăminte, calde cuvinte de solidaritate. Nu-i voi uita niciodată pe acei necunoscuți cetățeni din toate colțurile țării care ne-au trimis ajutoare și scrisori de îmbărbătare.

Din primul moment al nenorocirii noastre am simțit puternicul sprijin al partidului și statului. Zilele trecute am luat cunoștință de prevederile Hotărîrii Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România și a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste privind unele măsuri de ajutorare a populației și a cooperativelor agricole de producție care au suferit din cauza calamităților naturale din luna mai 1970. Asemenea celorlalți consăteni ai noștri inima mi s-a umplut de bucurie. Sînt convinsă că în cel mai scurt timp, datorită ajutorului primit de la stat, ne vom construi gospodării mai trainice, mai frumoase și într-un loc ferit de furia apelor.

Nu pot să închei decît cu o simplă frază pe care am mai auzit-o de multe ori în aceste zile, rostită de mii de oameni, o simplă frază care cuprinde în ea gîndurile noastre sincere: mulțumim din toată inima iubitului nostru partid, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și întregii țări care este alături de noi!

Inv. MARIA STUPARU
comuna Bistrița Bîrgăului,
județul Bistrița-Năsăud

Învățămîntul artistic în contextul mutațiilor științifico-tehnice contemporane

— SCHIMB DE PĂRERI PE MARGINEA UNUI EXPERIMENT —

Încercînd să răspundă unor probleme de principiu și practice, totodată, colectivul didactic al Liceului de arte plastice din Timișoara a organizat un amplu experiment ale cărui rezultate au fost înfățișate spre analiză și dezbatere, profesorilor din învățămîntul artistic superior și liceal, oamenilor de știință și artă în cadrul a două expoziții organizate în București. Una dintre acestea, deschisă în Pavilionul „C" al parcului Herăstrău, cuprinzînd lucrările executate de elevii anilor I—IV de liceu, am prezentat-o nu de mult în paginile gazetei noastre; cealaltă, deschisă în holul Liceului „Nicolae Bălcescu" din Capitală a fost consacrată lucrărilor de inițiere în arta plastică efectuate cu elevii școlii generale.

Expunerea de motive și coordonatele pedagogice și artistice ale experimentului au fost prezentate de prof. **Constantin Flondor Străin**, directorul Liceului de arte plastice din Timișoara. Punctăm ideile esențiale:

În societatea contemporană întregul învățămînt se structurează în raport cu idealul educativ al formării unor personalități integrate activ în procesul de programare, dirijare și realizare a progresului social, înzestrate cu capacități de alegere, creativitate. Învățămîntului artistic i se cere, în aceste condiții, să se regleze, mai ales în raport cu doi factori exteriori sistemului — cibernetica și evoluția tehnicii — care devin o parte integrantă și integratoare a tuturor domeniilor realității contemporane. Astfel acțiunea ciberneticii face ca și în sfera artelor genurile să se întrepătrundă; matematica își găsește locul și în acest domeniu. Estetica tradițională este înlocuită cu estetica informațională. Se fundamentează noi principii de geneză a formelor bi, tri sau quadri-dimensionale.

Experimentul inițiat la Liceul de arte plastice din Timișoara a urmărit formarea la elevi a conceptului contemporan despre estetică și creația artistică, dezvoltarea la elevi a unei concepții prospective, a unei inteligențe capabile să se adapteze culturii de mîine, să le formeze o gîndire algoritmică, constructivă și să le asigure competențe tehnice. De asemenea s-a căutat să li se formeze elevilor comportamente active în raporturile cu mediul înconjurător, să fie atrași în acțiuni desfășurate în colaborare de cei educați și educator, care să antreneze un ansamblu de cunoștințe de desen proiectiv, pictură, sculptură, grafică, artă decorativă, tehnologia materialelor textile. Astfel elevul este introdus, încă din primele clase, în problemele fundamentale ale plasticii, pe care le va relua pe treptele următoare corespunzător capacității lui de recepționare și acumulare.

Teoreticianul grupului de experimentatori din Timișoara, prof. **Ștefan Bertalan** a prezentat apoi caracteristicile concepției artistice pe care s-a bazat experimentul, precum și soluțiile concrete, pedagogice și estetice, care au fost adoptate.

S-au luat ca ipoteză cîteva dintre ideile estetice ale școlii constructiviste germane „Bauhaus", în mod special punctul de vedere exprimat teoretic și pe planul creației de Klee (transformarea ritmurilor de mișcare în ritmuri spațiale, exprimată prin apariția la orizont și creșterea unui mobil). La aceste elemente de plecare s-au adăugat însă, contopindu-se organic, diferite cuceriri din domeniul științelor naturii (Se cuvine menționat în această privință că profesorii experimentatori ai Liceului de arte plastice din Timișoara participă la un cerc de cibernetică, informatică și bionică condus de prof. dr. docent Eduard Pamfil — prezent și el la întîlnire — cerc din care fac parte biologi, matematicieni, fizicieni).

„Un calculator electronic — spunea prof. Bertalan — poate «construi» volumele născute din rotirea unui număr foarte mare de suprafețe, pe cînd redus doar la posibilitățile sale de viziune spațială, omul poate rezolva cu greu problema genezei unui volum din rotirea a două suprafețe. Putem, este înțelept să repudiem în asemenea condiții ajutorul științei și tehnicii în generarea unor forme estetice din elemente cunoscute?"

Scopul artistic al experimentului a fost trecerea de la formele înghețate, imobile, ale plasticii tradiționale la forme deschise, cu structuri variabile. S-a urmărit, de asemenea, amplasarea și combinarea inedită a volumelor clasice în spațiu. Un număr important din temele de lucru la clasele mari s-au referit la trasarea liniilor, îmbinarea culorilor și formelor geometrice potrivit anumitor algoritmi, sau pe baza unor formule informatice.

Principalul obiectiv practic urmărit este familiarizarea elevilor în crearea unei estetici contemporane a mediului ambiant, capacitatea lor pentru noua ramură a artei plastice denumită „design" — estetica formelor industriale și a produselor industriale. De altfel, pentru desfășurarea în continuare a experimentului un element fundamental este organizarea unui atelier de producție în care formele pentru decorarea interioarelor, realizate în prezent doar cu materiale de proiectare, să fie produse în serii mici din materiale adecuate: foi de aluminiu, mase și fire plastice etc. În același timp, se vor stabili legături mai strînse cu întreprinderile industriale profilate pentru producția de obiecte de decorare a interioarelor, precum și cu cele care utilizează ambalaje variate, în vederea proiectării prototipurilor unor noi produse.

Privit prin prisma didacticii, experimentul urmărește ca, prin temele de lucrări propuse elevilor (care au în general un caracter prospectiv), aceștia să fie puși în situația de a construi cadrul în care vor trăi mîine. Destul de numeroase sînt temele care revin ciclic, de pildă proiectarea estetică a interiorului unor locuințe. (Numai că la clase mici subiectul se adresează mai ales domeniului afectiv, imaginației instinctive, pe cînd la clasele mari el urmărește verificarea capacității de viziune spațială, a utilizării estetice a anumitor forme și elemente prin repetare și alternare, prin integrarea în plastică a realizărilor tehnicii etc.).

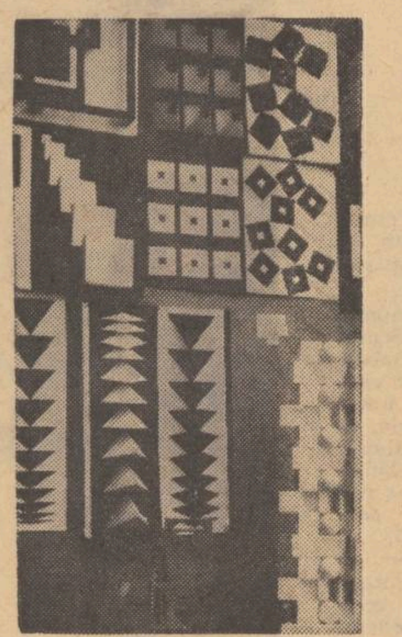

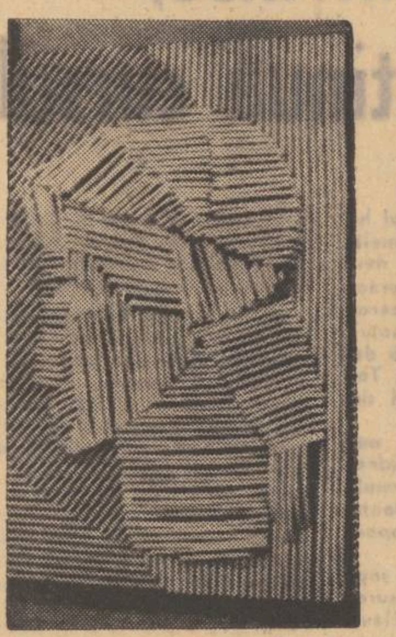

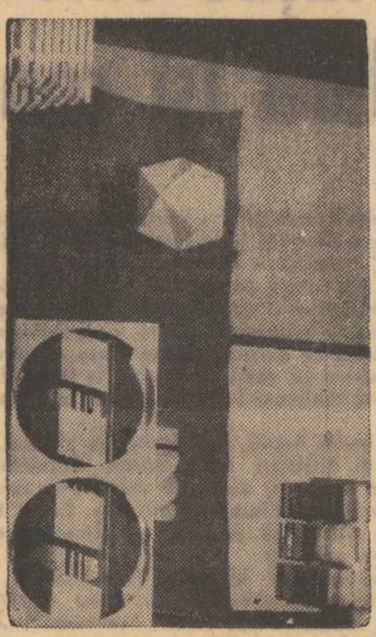

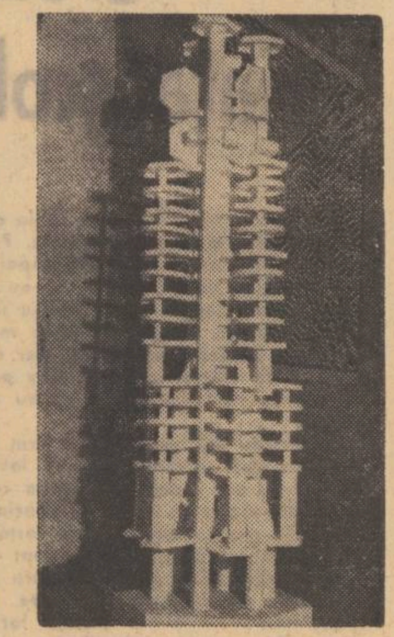

*

Luările de poziție ce au urmat au fost interesante îndeosebi prin varietatea de reacții demonstrată.

— Apreciez mult investiția de muncă și de talent pe care o reprezintă acest experiment. Mă gîndesc, însă, că menirea noastră, a celor care predăm arta plastică, este de a apăra sensibilitatea la frumos în fața tehnicismului, a cărui absolutizare poate îneca și aliena psihicul uman (prof. **Corneliu Grecu**, Liceul de arte plastice din București).

— Precizez de la început că estetica industrială nu este un mod de atenuare a tehnicii, ci un sistem de angrenare a artelor plastice în realitate. Lucrările prezentate evidențiază fondul comun al proceselor de creație artistică și tehnică, o tendință de promovare a tipului de artist angajat în universul specific contemporan, de introducere în învățămîntul artistic a unui efort constant de apropiere între știință și artă. Sper că și prin intermediul acestei inițiative vom obține o creștere a frontului plasticienilor pregătiți pentru intervenție directă în proiectarea esteticii industriale, ceea ce va avea, fără îndoială, repercusiuni pozitive în educarea bunului gust al maselor (conf. univ. **Paul Bortnovski**, Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu").

— Participarea conștiinței creatoare la viața socială este posibilă practic numai la dimensiunea prezentului, a universului nostru actual, ale cărui acorduri dominante sînt știința, tehnicismul, automatizarea. Artistului contemporan i se cere să treacă din atelierul contemplării într-un atelier în care să instituie forme noi, (prof. dr. docent **Eduard Pamfil**, Universitatea din Timișoara).

— Permiteți-mi să privesc acest experiment cu ochii dascălului. După părerea mea experimentele cu copiii se cer desfășurate altfel decît cu adulții. Caietele de plastică pentru elevi concepute de Kurt Rowland, deși abordează problemele de pe o poziție modernă, fac în mult mai mare măsură apel la sensibilitate. De altfel, cred că și structura psihică, înclinația artistică a poporului nostru ne îndeamnă la aceasta (prof. **Ana Cordoneț**, Liceul de artă plastică din București).

— Înglobînd totul în limitele constructivismului cred că inițiatorii acestui experiment — foarte interesant de altfel și cu rezultate relevabile — au alunecat oarecum pe o pantă simplificatoare ce nu poate cuprinde întregul orizont complex al esteticii contemporaneității (prof. **Teodor Dan**, Liceul de arte plastice din București).

— În crearea noului mediu estetic emoția există în continuare. Numai că ea s-a deplasat de la creator la receptor (Intervenția prof. **Flondor Străin**).

— Consider că, în esență, eforturile colectivului didactic din Timișoara încearcă să demonstreze că se poate lucra și altfel, în învățămîntul artistic cel puțin, decît cu o programă înghețată, tradiționalist nivelatoare. Personal recunosc că inițial am fost contra, apoi am încurajat acest efort. Rezultatele practice dau dreptate poziției adoptate ulterior (lect. univ. **C. Filoteanu**, inspector general de specialitate în Ministerul Învățămîntului).

— Acestei poziții ne putem alătura toți. De altfel în predarea cursurilor de specialitate mulți dintre noi experimentează. E drept, sînt experimente de mai mică anvergură. Legitimarea lor e de cel mai bun augur. Înseamnă că vom putea compara eficiența diferitelor căi de formare a tinerelor personalități artistice (prof. **T. Danu**).

*

Cîteva concluzii se desprind pregnant:

Rolul dinamizator și stimulativ pentru școlile de artă (de ce nu și pentru clasele speciale cu elevi dotați la anumite discipline?) al aplicării unor programe experimentale, diferențiate, pentru a verifica mai atent capacitățile lor de a răspunde solicitărilor contemporaneității și a impulsiona mai puternic dezvoltarea personalității și talentului tinerilor.

Orientarea pozitivă a experimentului de la Timișoara către formarea unor plasticieni familiarizați cu problemele estetice ale mediului ambiant, deprinși să se situeze la confluența artei cu tehnica și știința, pregătiți să lucreze în domeniul cu mari perspective de viitor al esteticii industriale.

Posibilitățile de care dispun școlile de artă plastică de a stabili strînse legături cu producția de a-și crea ateliere și a încheia contracte pentru realizarea unor obiecte de artă și bunuri de consum cu caracter estetic.

Consemnări de
AL. CIUCĂ

sec
ven
țe

Liceul de arte plastice din București a primit numele pictorului Nicolae Tonitza

La 31 mai a.c. Liceului de arte plastice din București i s-a atribuit, într-un cadru festiv, numele pictorului Nicolae Tonitza. La festivitate au participat elevi și foști elevi ai liceului, cadre didactice, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, ai Consiliului popular al sectorului 7, al inspectoratului școlar municipal.

În deschiderea festivității a luat cuvîntul prof. Hariton Petrescu. După citirea decretului prin care se atribuie liceului numele marelui pictor, pedagog și cetățean Nicolae Tonitza, au luat cuvîntul profesori și elevi ai școlii care au evocat viața și activitatea acestuia, închinată slujirii devotate a patriei pe tărîmul artei militante. S-a propus ca în fiecare an, în ultima duminică a lunii mai, să se organizeze „Ziua școlii", în care, pe lîngă evocarea personalității lui N. Tonitza, să se acorde distincții celor mai buni elevi.

Participanții la festivitate au adoptat textul unei telegrame adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care își exprimă calda recunoștință față de conducerea de partid și de stat pentru grija pe care o poartă întregului nostru învățămînt, precum și angajamentul de a nu precupeți nici un efort pentru ridicarea continuă a nivelului învățămîntului artistic românesc.

MIHAI TĂNĂSESCU

Centenarul școlii din Berindești

Duminică, la Berindești, străveche așezare din apropierea Chellor Argeșului, a avut loc o emoționantă sărbătoare prilejuită de împlinirea unui veac de existență a școlii.

La festivitățile desfășurate în modernul local al școlii au participat elevi, profesori, părinți, oameni care au învățat la școala din Berindești. Au fost de față reprezentanți ai organelor județene de partid și de stat. Luînd cuvîntul, directorul școlii a vorbit despre drumul pe care l-a parcurs aceasta în cei 100 de ani de existență. De la înființare, școala a contribuit la pregătirea multor promoții de elevi, la răspîndirea științei de carte. Fosta școală primară a satului devine acum o școală de 10 ani, cu care locuitorii se mîndresc pe drept cuvînt.

Cinstind împlinirea celor 100 de ani de învățămînt în Berindești, colectivul școlii s-a angajat să lupte pentru a duce mai departe succesele obținute, pentru a împlini menirea pe care partidul a pus-o în fața învățămîntului.

V.A.

Cursuri de matematici

Ca în fiecare an, Societatea de științe matematice va organiza și în acest an cursuri de informare științifică pentru profesorii de matematică din licee, licee de specialitate, școli generale și profesionale. În cadrul acestor cursuri — care se vor desfășura la Predeal și Călimănești-Vîlcea, între 5—31 iulie a. c. — vor avea loc expuneri prezentate de academicieni, profesori universitari și profesori din învățămîntul de cultură generală cu bogată experiență la catedră.

Societatea asigură transportul și cazarea cursanților la internatele liceelor din Predeal și Călimănești. Masa, al cărei cost va fi suportat de cursanți, se va servi la cantinele acelorași școli.

Cererile de înscriere, cu avizul inspectoratului școlar respectiv și al filialei S.S.M. al cărui membru este solicitantul, vor fi înaintate la Societatea de științe matematice, din București, str. Academiei nr. 14, pînă la 10 iunie a.c.

Simpozionul cadrelor didactice din județul Tulcea

În ziua de 31 mai 1970, peste 800 de educatoare, învățători și profesori din județul Tulcea au participat la faza județeană a Simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului", organizat de Uniunea Sindicatelor din învățămînt și cultură și de Ministerul Învățămîntului, sub egida Anului internațional al educației.

După cuvîntul de deschidere, rostit de prof. Mihai Albotă, inspector general al Inspectoratului școlar județean, participanții la simpozion au fost salutați de Gheorghe Berbeacă, președintele Consiliului județean al sindicatelor, prof. Nicolae Burcea, membru în Biroul executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură și prof. Dumitru Ionită, șeful secției de propagandă și agitație a Comitetului județean P.C.R. În plenară au fost expuse apoi temele: „Contribuția organizațiilor sindicale din școli la închegarea colectivelor didactice, la întărirea spiritului de disciplină și răspundere în muncă" (prof. Virginia Ciupercă, președinta comitetului Sindicatului învățămînt Tulcea) și „Conceptul de modernizare a învățămîntului" (prof. Vasile Teodorescu, cercetător științific la Institutul de științe pedagogice).

De un deosebit interes s-au bucurat și comunicările și referatele prezentate în cele 8 secții ale simpozionului, printre care amintim: „Rolul convorbirilor în dezvoltarea intelectuală a copiilor (educatoare Valeria Vagner), „Unele aspecte ale scrierii corecte la clasele I—III (inv. Varvara Vrămuleț) „Considerații asupra paternității «Cronicii anonime» (prof. Dumitru Stan), „Unele probleme ale predării geneticii moleculare în școala generală și liceu" (prof. Virgil Bizovi), „Aplicații ale calculului vectorial la studierea unor proprietăți geometrice (prof. Vasile Simionescu), „Factorii care contribuie la dezvoltarea aptitudinilor matematice și la formația matematică a elevilor" (prof. Isac Moiseev), „Aspecte ale romanității la Dunărea de Jos în sec III—IV e.n." (prof. Victor Baumann).

Lectura de vacanță a elevilor

Știm că, în aceste zile, paralel cu intensa activitate desfășurată în vederea apropiatelor examene, a și început, în cadrul colectivelor de catedră (la limba și literatura română), discutarea și căutarea celui mai judicios și echilibrat mod de a se recomanda elevilor lectura pentru timpul vacanței. Neîndoios, în marea majoritate a cazurilor, potrivit specificului și structurii fiecărei clase sau școli, se va găsi soluția cea mai indicată pentru ca lectura să fie făcută cu plăcere, dacă nu cu pasiune, și astfel să-și atingă scopul. Nu ne propunem acum să intrăm în detalii pe această temă. O imagine, totuși, ne urmărește.

Întîmplarea s-a petrecut în prima zi de vacanță a anului trecut. În compartimentul în care călătoream, așezat la măsuța de lîngă geam, un elev citea, luîndu-și pe un caiet însemnări. Din cînd în cînd, ostenit, își ridica fruntea. Privirile îi rătăceau cîteva clipe dincolo de geam, peste cîmpia unduioasă, învăluită într-un abur verde, sau către pîlcurile visătoare de sălcii. Numaidecît însă, ca și cum glasul unui personaj nevăzut l-ar fi certat aspru, tînărul tresărea și, retrăgîndu-și ochii de la peisajul proaspăt, și-i pleca vinovat pe paginile cărții. Îl observam de peste o oră. Lupta care se da în el, între tentația de a privi afară și hotărîrea de a-și continua munca, mă intriga. Ce putea să studieze cu atîta rîvnă, în cea dintîi zi de vacanță? I-am pus această întrebare.

— Trebuie să parcurg, în timpul vacanței, aproape treizeci de volume de proză, poezie, teatru, eseuri, studii de istorie, critică literară etc. — mi-a răspuns el. Să alcătuiesc pentru toate acestea fișele de lectură. Să revăd literatura studiată în anii anteriori. Să mai repet cîte ceva și la celelalte materii, pentru că de la toamnă intru în ultimul an de liceu. Și — a început să rîdă amuzat — în aceste condiții, să mă și odihnesc, ca să mă pot întoarce la școală reconfortat...

Mai departe, elevul mi-a povestit cum profesorul lor, vreme de două săptămîni după reînceperea școlii, le verifică lectura oral sau prin extemporale, dar nu în ceea ce are ea esențial și semnificativ ca artă a cuvîntului, ci pretinzîndu-le să cunoască, în detalii, scene nesemnificative din romane sau piese de teatru, toate personajele (chiar cele mai obscure) și să redea exact nenumărate date biografice, anii de apariție ai edițiilor, citate, titlurile poeziilor din fiecare carte etc. De asemenea, să prezinte fișe de lectură cuprinzînd rezumatele pe capitole și o întreagă contabilitate de idei, „subidei", teme, mesaje și personaje grupate în pozitive, negative, principale, secundare, pe fel de fel de scheme și planuri alcătuite geometric (cel care nu-și îndeplinește exact aceste obligații putînd să fie sigur că și-a compromis media pe tot anul școlar).

— Pe cine aveți profesor? l-am întrebat.

Tînărul mi-a indicat pe X. Mi-am amintit numaidecît de el. Este un tip singular, spaima elevilor din liceul unde funcționează și cărora le impune memorizarea pînă la virgulă a scrierilor literare și critice și învățarea literă cu literă a manualului. Disprețul pentru colegii care pledează pentru lectura afectivă și logică, pentru interpretarea independentă și creatoare a operelor literare îi este notoriu.

Priveam cu compătimire pe tînărul de lîngă geam. Fruntea i se îmbrobonise de sudoare, din pricina încordării.

— Spune-mi — l-am întrerupt pentru ultima oară — îți place ce citești?

— De cînd sînt silit să fac din lectură o muncă meșteșugărească, mecanică, într-un ritm infernal, fără nici un acces la dreptul de a-mi exprima deschis o gîndire proprie, nu-mi mai place. Visasem să studiez, la facultate, literatura. Mărturisesc că m-am lecuit.

Apoi, cu un suspin și cu figura încruntată, elevul și-a luat din nou în mînă stiloul și a început să scrie...

ALEXANDRU MITRU

LICEUL DE CULTURA GENERALA

Într-o serie de articole publicate de gazeta noastră în ultima vreme s-au abordat multiple aspecte ale învățămîntului liceal de cultură generală, în intenția de a se aduce o contribuție la modernizarea acestuia, la corelarea lui cu cerințele sociale contemporane.

În numărul trecut al gazetei noastre am prezentat rezultatele unei anchete în rîndul absolvenților de liceu din acest an. Părerile lor le-am supus aprecierii unor sociologi, economiști și psihologi, care au formulat diverse idei privind modalitățile de reevaluare a formei și structurii liceului de cultură generală în conformitate cu cerințele eficienței învățămîntului. În dorința de a cuprinde idei cît mai diverse și mai pertinente, am apelat de data aceasta la doi savanți, ale căror opinii le prezentăm în pagina de față.

ROLUL HOTĂRÎTOR AL PROFESORULUI

de IORGU IORDAN

O bună parte din elevi, după absolvirea liceului, nu-și pot continua studiile în învățămîntul superior. Este evident că eu nu cer împuținarea liceelor teoretice și nici restrîngerea numărului de clase. Aș cere numai o selecție foarte severă a elevilor. Nu știu cîți elevi au acum clasele liceului. Dar dacă au 40 sau 50, mi se pare mult pentru o bună pregătire a lor. Deci, ar trebui îndreptați elevii care au terminat opt clase și nu pot continua studiile liceului teoretic către clasele IX—X, școlile profesionale și liceele de specialitate. Iar acestea să fie din ce în ce mai numeroase și mai diverse. Un absolvent de liceu cu profil profesional se află într-o situație nu numai din punct de vedere personal, ci și din punct de vedere social, mult mai puțin grea decît un absolvent de liceu teoretic care nu poate intra într-o instituție de învățămînt superior sau într-o școală postliceală. După ce criterii s-ar efectua selecția elevilor ? Sigur că după singurul criteriu, nu zic sigur, dar singurul mai mult sau mai puțin concret și, cel puțin aparent, obiectiv. Și anume, mediile obținute în cei patru ani de liceu. Că notele nu sînt întotdeauna, poate nici în majoritatea cazurilor, un adevăr incontestabil cu privire la capacitatea elevilor este un lucru în care cred cum aș crede într-un adevăr matematic, dar nu văd altă posibilitate de a alege pe cei în care să putem avea speranță că vor continua studiile în condiții satisfăcătoare pentru ei și pentru societatea întreagă. La această primă selecție s-ar adăuga a doua — examenul de bacalaureat, dat însă în alte condiții decît cel de astăzi, pe care nu îl cunosc bine, dar care se pare că este extrem de ușor pentru elevi. Mai ales că acest examen se trece în fața unor comisii alcătuite din profesorii școlii în care elevii respectivi și-au făcut studiile. A treia selecție o constituie, în sfîrșit, examenul de admitere în învățămîntul superior.

Tot ce spun eu pînă aici se referă oarecum la aspectul formal. Am și spus deja că notele nu sînt cel mai sigur criteriu de apreciere a capacității reale. Rolul hotărîtor sau aproape hotărîtor, după mine, îl au, adică trebuie să-l aibă, profesorii. Din păcate — nu vreau să jignesc pe nimeni și cu atît mai puțin pe colegii mei din altă ramură de învățămînt decît aceea din care am făcut eu parte (deși în tinerețe am fost foarte mulți ani profesor „secundar" cum se spunea pe vremea aceea) — foarte mulți profesori, nu numai de la liceele teoretice, și în special profesorii mai tineri, seamănă cu majoritatea absolvenților de liceu. Nu numaidecît cu aceia care nu pot intra în instituțiile de învățămînt superior.

Pe vremuri, ca să ajungă cineva profesor de liceu, era extrem de greu în comparație cu condițiile de astăzi. Programele — judec după învățămîntul umanistic și cel filologic — sînt astăzi foarte încărcate cu discipline care nu sînt necesare unui viitor profesor de liceu. Și să nu uităm că dintr-o sută de absolvenți ai Facultății de limba și literatura română, cel puțin 90, poate 85 se duc în învățămînt. Fiind așa de multe discipline, sînt și foarte multe examene. 7—8 examene într-un an mie mi se pare excesiv. Cînd am fost eu student, e adevărat, la Iași, deci la o universitate mai mică, în trei ani de zile, pînă la licență, am dat 17 examene, dar am urmat trei discipline și cu examenele parțiale în număr de 17 mă puteam prezenta pentru licență, adică aveam dreptul după regulament să mă prezint, și la română, și la franceză, și la germană. Numai pentru una din aceste discipline nu aveam nevoie de 17 examene. 11 sau 12 erau suficiente. Evident că de atunci încoace au apărut discipline care erau absente mai înainte. Dar să se ajungă așa ca în cinci ani să dea cineva 40 de examene sau 35 de examene, asta însemnează că un student serios ori se surmenează, ori tot timpul liber din cursul anilor de studii îl consacră pregătirii examenelor. Și nu numai pe baza cursurilor, ci, cum trebuie, și pe baza cîtorva lucrări de specialitate din afara cursurilor. Iar pentru studenții obișnuiți înseamnă o pospăială la fiecare examen de două-trei zile a cursului și prezentarea la noroc. Și norocul e aproape regulă, fiindcă profesorii, în general, sînt indulgenți. A fost o vreme în care aproape că erau obligați să nu lase corigenți. Și această obișnuință mai funcționează în virtutea inerției.

Sînt și cauze de altă natură care nu ajută, nu pot ajuta pe foștii studenți deveniți profesori să-și dezvolte formația lor profesională. În ciuda progreselor pe care le-am făcut, mai sînt localități în care un tînăr profesor nu poate continua în condiții satisfăcătoare munca lui, să zicem individuală, prin lecturi de specialitate folosind biblioteca personală. Biblioteca publică, a liceului, sau a școlii generale, este și ea de multe ori prea săracă. Mai intervin diverse sarcini care îi răpesc timpul.

Făcînd abstracție de comparația pe care o fac cu condițiile de acum 50—60 de ani, eu mă situez dintr-un punct de vedere ideal, în sensul că, indiferent de profesie, toți lucrătorii din toate domeniile sînt produsul școlii în accepția largă a cuvîntului. Pentru mine profesorul trebuie să aibă deci în societate un rol foarte important. Și de aceea, prin forța lucrurilor, sînt înclinat să-i judec mai sever, mai exigent pe profesori decît pe alți profesioniști, din alte domenii de activitate.

LA IEȘIREA DIN LICEU

de GR. C. MOISIL

E bine cînd cineva, la ieșirea din liceu, știe ce-o să se facă. Eu, de exemplu, cînd am ieșit din liceu știam c'o să mă fac inginer. Deci urma să mă prezint la examenul de admitere la politehnică. E bine, zic, fiindcă n'ai îndoieli. Atunci. Dar pe urmă ?

E evident absurd ca cineva să fie obligat să se decidă, la 18 ani, la ce facultate vrea să intre, ca să îmbrățișeze o anume carieră.

De exemplu, vrea să se facă inginer. Știe el în ce constă meseria de inginer? Inginer se face și dacă urmează Institutul Politehnic, și pe cel de Construcții, și pe cel de Petrol-Gaze-Geologie, și pe cel de Agronomie și pe cel de Industria lemnului. Pe care îl alege ?

Și, mă iertați, vrea el să fie inginer sau să facă inginerie ?

I se oferă multe facultăți ; cum alege ?

Întrebări simple : are omul la 18 ani vocația precizată de a construi mașini termice și nu de a face termoenergetică sau de a construi mașini hidraulice și pneumatice, alta decît vocația de a construi mașini unelte sau mașini și utilaje pentru construcții și alta decît cea de inginer hidroenergetician ? și e foarte precizată vocația de a nu confunda cele de mai sus cu construcții hidrotehnice ?

Eu nu spun că atunci cînd ești inginer și lucrezi în unul din aceste domenii ai la fel de multă bucurie orice ai face. Poate că atunci ți se precizează vocația. Dar cînd ai terminat liceul și nu știi ce te așteaptă după ce termini universitatea ?

Evident nimeni nu știe ce face un inginer care a absolvit o facultate de mecanică ; știe însă absolventul de liceu să distingă o astfel de facultate de la Institutul Politehnic de facultatea de matematică și mecanică a Universității ? care nu te face să ieși inginer ?

Despre calculatoarele electronice se vorbește mult. Știe vreun absolvent al liceului că munca la calculatoare o duc diplomații facultății de matematică și mecanică, mai ales cei de la secția de mașini de calcul ? Iar absolvenții secției de calculatoare ai Institutului Politehnic se vor ocupa numai de „hardware" : construcții, reparații, întreținere ?

Iată problema celui ce termină liceul cu o medie ce-i permite să spere să intre în învățămîntul superior.

Evident omul visează la ce o să facă atunci cînd termină și-și ia diploma. Despre asta altă dată. Și despre cei ce așteaptă un an, că poate la anu' o să meargă.

Evident i se cere omului multă bărbăție sau renunțare ca să se resemneze să intre la o școală care-l descalifică de la început : școală de „sub-ingineri". De ce „sub" ? Ca să-l necăjești pe om pe toată viața ? De la început ?

De ce, de la început, să te înscrii la o facultate care se termină în 4 ani și nu la alta care se termină în 5 ani. Să te declari de la început „bun pentru o meserie ușoară" ? Nu cumva va urma și o diferență de salariu ? Diferența de prestigiu e sigură.

Iar dacă programul examenului de admitere e același la două facultăți : una cu 4 ani alta cu 5 ? Nu cumva se face un triaj ? Este acest triaj cel dorit?

Eu cred că ar trebui ca examenul de admitere la Universitate și Institutele tehnice superioare să fie unic.

De ce interesează că, la examenul de admitere, un elev cunoaște materia la chimie pentru a-l admite la facultatea de chimie ? I-am scurtat învățatul cu 3 luni ? Căci tot ce a învățat la chimie în liceu, la facultate poate învăța în 3 luni. Cel mult 4.

Ne interesează, cînd un elev intră în facultate, puterea lui de înțelegere, nu faptul că a avut sau nu un profesor mai bun de geografie sau de fizică.

Cineva care judecă just la latină poate da un bun matematician și vice-versa. Iar cel ce judecă prost, sau greu, nu va fi nici bun latinist, nici bun matematician, nici bun chimist, nici bun istoric. Eu cred că nu va fi nici bun romancier, nici bun regizor.

Mai sînt multe de propus. Eu știu că sub forma făcută propunerea mea nu se poate transforma într-o lege. Dar poate că ea va atrage atenția că se pot suprima mici distincții : între cel ce dă examen de admitere la telecomunicații și cel ce dă la telecomunicații feroviare sau la Telefonie și Telegrafie.

Eu știu că pe lume sînt și nuanțe. Dar unele prea sînt fine.

Un microunivers al retortelor și eprubetelor — laboratorul Liceului nr. 1 din Ploiești

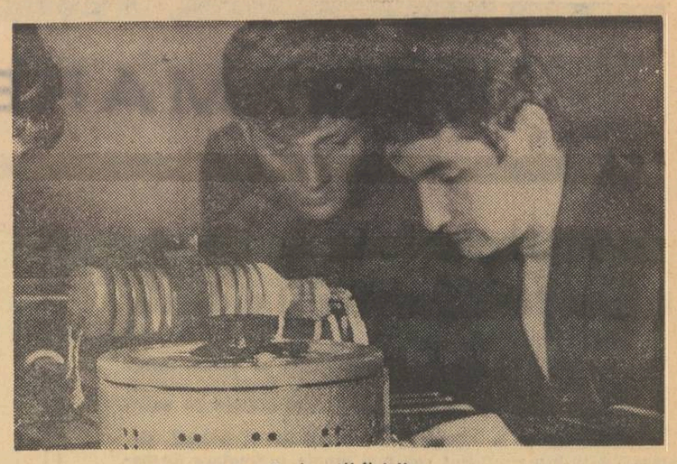

Pasionații fizicii

Valorificarea eforturilor de cercetare în perfecționarea învățămîntului

Urmare din pag. 1)

glementări, iar schimbarea acestora nu stă în puterea cercetării.

Se evidențiază acum pe deplin însemnătatea perfecționării unei a treia relații, aceea dintre cercetare și conducerea învățămîntului, realizată la diferitele niveluri : în școli sau universități, la nivel județean sau central. Acordul este necesar, fiindcă, dacă recomandările cercetării sînt animate de anumite idei, orientînd într-un anumit sens, iar deciziile și reglementările oficiale într-un altul, este aproape sigur că, în esența lui, procesul didactico-educativ școlar și universitar va rămîne neschimbat sau va pendula între un îndemn sau altul. Dacă între forul de conducere și cercetare nu există canale de comunicare și modalități bine instituite pentru elaborarea comenzii și aprobarea programului, pentru analiza rezultatelor și pentru propagarea lor, efortul de cercetare rămîne neîndrumat și nevalorificat. Este, cred, evident faptul că aceste **structuri și funcțiuni,** cerute de instaurarea reală a cercetării ca factor de progres al învățămîntului, vor trebui create. Și în acest caz este vorba de o sistematizare a relațiilor și de o coordonare a eforturilor. Ca și în alte domenii, cercetarea va trebui să descopere mai prompt prioritățile și să asimileze mai fidel intențiile și programul Ministerului, după cum forul de conducere are misiunea de a inaugura un nou gen de relații cu cercetarea, devenind organizator și beneficiar în raport cu aceasta.

Argumentația de mai sus, preocupată de aplicarea creatoare a Directivelor C.C. al P.C.R. privitoare la perfecționarea continuă a învățămîntului prin valorificarea eforturilor de cercetare, mă conduce spre o singură propunere. A devenit, cred, necesară instituirea în cadrul Ministerului, la cel mai înalt nivel, a unei Comisii naționale pentru inovarea și prospectarea învățămîntului și pentru organizarea și valorificarea cercetării educaționale multidisciplinare. Nu de o schemă este nevoie, ci de un cadru organizatoric adecvat și stabil, și de o investire a acestei comisii cu drepturi și responsabilități corespunzătoare. În unele țări, astfel de comisii lucrează sub conducerea Ministerului, dar au caracter interdepartamental, fiind investite cu autoritate de către cel mai înalt for al statului. Comisia ar depista și întruni forțele, ar da orientările necesare, ar valida rezultatele, propunîndu-le sub forma unor soluții moderne, unitare și eficiente. Pentru probleme de mare însemnătate, cum sînt învățămîntul matematicii, literatura în școala, orientarea școlară și profesională, educația moral-patriotică a elevilor etc. comisia ar trebui să dispună de subcomisii, toate formate din personalități cu dublă competență, în specialitate și în problemele învățămîntului, în pedagogie. În acest fel, eforturile cercetării ar dispune de obiective clare și stabile, ar avea șansa de a fi prompt preluate, analizate și propagate, devenind cu adevărat utile pentru Minister și rentabile pe plan educațional.

COMUNICAT

Referitor la concursul de admitere în anul I în liceele de cultură generală, de artă, cu program de educație fizică și liceele pedagogice, cursuri de zi, pentru anul 1970, Ministerul Învățămîntului stabilește următoarele :

Probele practice (la liceele de artă, cu program de educație fizică), precum și probele de aptitudini muzicale (la liceele pedagogice) și vizita medicală se desfășoară în perioada 22—24 iunie.

Lucrările scrise au loc în întreaga țară, la următoarele date :

- **limba și literatura română — 26 iunie**
- **matematica — 27 iunie**
- **limba maternă — 28 iunie.**

În zonele care au avut de suferit din cauza calamităților naturale și în care școlile generale sînt nevoite să-și mențină cursurile întrerupte mai mult timp, concursul de admitere la licee se va ține numai în sesiunea de toamnă, în perioada 1—9 septembrie. Inspectoratele școlare județene vor comunica în presa locală liceele care vor organiza concurs de admitere numai în toamnă.

La liceele care vor ține concurs numai în toamnă, precum și la cele la care nu s-au ocupat toate locurile în sesiunea din iunie, lucrările scrise au loc la următoarele date :

- **limba și literatura română — 1 septembrie**
- **matematica — 2 septembrie**
- **limba maternă — 3 septembrie.**

Probele practice și vizita medicală se desfășoară între 28 și 30 august.

Fără prejudecata imposibilului

— Secțiune în imaginația unei generații —

Lupta cu furia apelor a supus la un examen aspru marile virtuți morale ale poporului nostru. Calități pe care le moștenim din tată în fiu — tărie de caracter, curaj, voință, dîrzenie — s-au ridicat ca un zid împotriva stihiilor naturii. Aceeași hotărîre eroică a electrizat țara de la un capăt la altul. Vom rezista ! Vom învinge !

Cu o săptămînă înainte de a fi fost antrenați în această neobișnuită bătălie, am făcut o anchetă Nu bănuiam în acele zile calme nici cu ce vom asocia observațiile noastre, nici semnificația pe care împrejurările de-acum ne-au făcut s-o descoperim în datele ei. Încercam doar să efectuăm o secțiune transversală în imaginația unei generații de elevi, să sondăm fantezia și inventivitatea la diferite nivele de vîrstă, începînd din prima și pînă în ultima clasă de școală. I-am întrebat atunci pe elevii unui rînd de clase I-XII *„ce ar dori să inventeze"*. Răsfoindu-le astăzi, răspunsurile lor ne apar ca o garanție semnată în alb asupra viitorului, ca angajamentul unei generații de a se realiza la cele mai înalte dimensiuni ale valorii ei.

★

Am început cu clasa I. Ce-ar vrea să inventeze copiii din clasa I ? Deocamdată, informațiile sînt limitate și sfera de preocupări acoperă un univers restrîns în granițele acestora. Revin cu insistență idei legate de acele cuceriri ale științei și tehnicii moderne care par a se situa la granița dintre fantastic și realitate. („Vreau să inventez o rachetă ca să zbor mult, mult, pînă în toate planetele" ; „vreau să inventez un automobil zburător, să ajungă în lună", „vreau să inventez o rachetă ca să ajung în soare".

Ne invită la observații sfera preocupărilor la acest prim nivel școlar — zboruri și zboruri cosmice. Să nu uităm că îndrăzneala aceasta este exprimată de puștanul care nu are încă voie să meargă singur pe stradă. Atrage atenția și elementul nou, propriu pe care-l aduce copilul de clasa I la ceea ce cunoaște deja („vreau să-mi fac o mașină blindată care să fie și zburătoare", „mi-aș inventa un tren care merge și pe apă și pe linie". Un elev din clasa I vrea să inventeze și „medicamentul care să salveze boala cancerului". O încercare de răspuns la una din acutele probleme ale medicinii.

Trecem în clasa a II-a. Aici devin frecvente invențiile care izvorăsc din dorința generoasă de a fi de folos celor din jur („aș vrea să inventez o mașină de călcat care să calce fără s-o pui la priză, fără s-o încălzești, fără nimica").

Pe măsură ce trecem dintr-o clasă în alta, „invențiile" capătă un contur din ce în ce mai complex. Și elevii din clasa a III-a, ca și cei din clasele anterioare vor să inventeze „un robot care să-mi realizeze orice vis și orice dorință". „o păpușă care să meargă fără să-i întorci cheia" sau „o mașină cu telefon și cu televizor, care zboară, merge singură pe apă, sub apă și pe pămînt", numai că de data aceasta mașina polivalentă trebuie să se deplaseze „fără combustibil". Viziunea lor merge spre mașini care să răspundă dintr-odată mai multor solicitări. Tot în această clasă apar primele preocupări de perfecționare a activității școlare („o tablă de scris care să se șteargă singură").

În clasa a IV-a, temele de invenție se aprofundează și se extind. Robotului i se pretinde „să-mi țină de urît, să-mi răspundă la întrebări și să mă însoțească la școală", „să fie gospodină", „să mă învețe să socotesc". Neducînd lipsă de idei, elevii din clasa a IV-a se gîndesc să inventeze „o substanță care să înmulțească animalele și plantele pe cale de dispariție" și „un generator care să producă substanțe alimentare din energia solară". Ingenuitate ? Copilării ? Naivități ? Da, în măsura în care toate aceste idei izvorăsc din imaginația unor copii. Nu, în măsura în care ele reprezintă rodul unei fantezii proaspete, nealterate de prejudecata imposibilului.

Clasa a V-a începe să pună tehnica în slujba dezvoltării intelectuale, ca și în slujba eticului. Elevii ei vor „o carte care să răspundă la toate întrebările posibile și imposibile", „mașini care să semnalizeze unde sînt oameni răi" „o mașină electronică care să mă facă să știu tot de pe lumea asta".

„Pantofii propulsați de jet" apar în clasa a VI-a, odată cu „mașina de zburat în timp" (Wells a imaginat-o, Einstein i-a fundamentat premiza principială, pe care zborurile cosmice au confirmat-o, mîine poate o vom inventa). Tot acum apar mașinile constructoare de mașini, odată cu primii poeți și prozatori („Eu nu vreau să inventez, vreau să scriu proză" ; „Prefer să vă spun ce poezie am făcut aseară"), și cu mărturiile autocritice („Nu știu să inventez pentru că nu mă pot concentra", „Nu cred că m-aș pricepe să inventez ceva").

Continuînd această radiografie a fanteziei unei generații, nu mai menționăm medicamentele împotriva cancerului, navele cosmice, roboții și automobilele zburătoare care, în diversele lor variante, sînt un fel de leit-motiv pentru toate clasele. Trecem la clasa a VII-a care vrea : „un aparat capabil să vindece orice boală", „un aparat cu care să comunici gîndurile", „pilule pentru prelungirea vieții", „o cutioară electronică pentru a descreți frunțile oamenilor cînd sînt triști", „cărți cu litere fluorescente pentru a putea fi citite pe întuneric", alături de nelipsiții roboți.

„Parașutele pentru avioane, fiindcă sînt prea multe accidente în navigația aeriană", aparțin clasei a VIII-a.

Clasa a IX-a dorește roboți care să predea lecții, dar să nu se supere pe elevi, să nu țipe, să explice cu răbdare și căldură" ; „un sistem de examinare mai eficace, mai bun decît cel actual", dar și „un aparat care să ne ajute să ne cunoaștem și să ne perfecționăm pe noi înșine", sau „comunicația pe baza unor unde care să fie receptate direct în minte", „microbuze cu roți sferice", „tramvaie cu geometrie variabilă".

Asemenea proiecte se extind și în clasa a X-a („un tren de formă opusă legilor aerodinamicii, care va folosi principiul respingerii magneților de aceleași semne", „un vehicul care să te facă să pătrunzi în adîncul pămîntului").

Și în clasa a XI-a mai sînt elevi care visează la „mașina ideală pentru educat copiii, nesubiectivă, răbdătoare și calmă", la instrumente perfecționate de lucru ca, de pildă, „microtranslatorul de buzunar" sau la „mașina pentru călătorit în timpurile trecute și viitoare", dar aici domină proiecte legate mai ales de marile probleme ale omenirii : „un computer care să rezolve neînțelegerile dintre țări", „un aparat pentru a trata bolile care necesită azi intervenții chirurgicale".

Progresul tehnic și științific este condiționat de coexistența pașnică a statelor și este firesc ca tinerii să se gîndească la ceea ce ar asigura buna înțelegere dintre țări. Reîntîlnim această idee și în clasa a XII-a care, alături de „un om, omul ideal, onest, viteaz, loial, demn", de „medicamentul care înlocuiește somnul fără consecințe", de „un medicament pentru menținerea veseliei", sau de „o mașină care să-i înzestreze pe oameni cu caracter și noblețe", își propune să creeze „diplomatul ideal care să dobîndească pacea lumii și deplina înțelegere între state". Tot clasa a XII-a vrea să descopere și „un medicament împotriva ignoranței".

★

Elevii diferitelor clase se prezintă, priviți prin prizma acestei anchete, ca o generație unitară, animată de idealuri comune. Diferențierile, la diferite trepte de vîrstă, vin nu atît din tipologia invențiilor, cît din gradul lor de complexitate. Elevii din ultimele clase nu trădează visurile celor mici și mult mai mici decît ei, ci le amplifică, le îmbogățesc, le precizează detaliile și le stabilesc cadrul de dezvoltare.

După cum am putut observa, cu unele puține excepții, elevii se orientează spre domenii de investigație ale căror jaloane au fost deja fixate de futurologi. Am putea să îndrăznim a identifica astfel o fericită intersectare între obiectivele științelor previzionare și posibilii lor realizatori de mîine.

Este de observat totodată că, inspirîndu-se în mare măsură din literatura de anticipație sau din cele mai noi cuceriri ale științelor și tehnicii contemporane, tinerii nu se rezumă la a prelua mecanic modelele acestora, ci imaginează combinații și perfecționări originale. Forțînd, nu o dată, granițele imposibilului, elevii se întorc tot atît de frecvent la rigorile științei, căutînd în sfera acesteia temeiuri realiste pentru ideile lor.

Nu putem ști cîte din invențiile celor care au răspuns la ancheta noastră se vor realiza într-adevăr în anii sau în deceniile care vor urma. Dar ele sînt revelatoare pentru direcțiile în care elevii vor să-și valorifice aptitudinile.

Aspirațiile, ideile, visurile, gîndurile mărturisite de elevi ne îndeamnă stăruitor, ne impun să avem în vedere că lucrăm cu o generație care se dovedește a fi atrasă în mod manifest de tehnică, o generație care vrea să producă, să aducă o contribuție efectivă la progresul științific, economic, social. O generație care vrea să creeze. O generație care are idei îndrăznețe și pe care imposibilul n-o intimidează, căreia el nu-i opune bariere.

OCTAVIAN BUZESCU

INFORMARE • DOCUMENTARE

ELVEȚIA: Didacta — Tîrgul internațional de material didactic

La 1 iunie și-a închis porțile DIDACTA — Tîrgul internațional de material didactic organizat la Basel cu participarea unor firme specializate din 25 țări situate pe patru continente.

Desfășurată pe o suprafață de 26 000 metri pătrați, DIDACTA-1970 a constituit cea mai amplă prezentare de material didactic organizată pînă în prezent în lume. În standurile sale au fost expuse cele mai recente realizări din toate domeniile tehnicii și echipamentului școlar: lucrări editoriale, hărți, material didactic pentru muzică și desen, utilaj pentru lucrări practice, jocuri și material sportiv, mobilier școlar, mijloace pentru predarea fizicii, chimiei, biologiei, disciplinelor tehnice, pentru amenajarea școlilor profesionale, rechizite școlare etc. Unul dintre pavilioanele cele mai mari ale expoziției a cuprins exclusiv aparate audio-vizuale, laboratoare lingvistice și mijloace tehnice pentru învățămîntul programat. A existat, de asemenea, un stand de „teledidactică". Japonia, Uniunea Sovietică, Iugoslavia, Spania, Republica Democrată Germană, Australia, Israelul, Canada, Olanda și Belgia au prezentat programe complete de tehnologie școlară.

În aceeași perioadă în care a avut loc tîrgul internațional, organizatorii „Didactei-1970" au inițiat, în colaborare cu unele foruri pedagogice, un simpozion asupra instruirii programate și mașinilor de învățat și un congres cu tema „Progresul tehnic și realitatea școlară".

R. P. POLONĂ: O instituție pentru educația estetică a copiilor

La Torun, în R.P. Polonă, funcționează o instituție de educație estetică cu caracter oarecum neobișnuit. Este vorba de centrul de artă plastică pentru copii, creat la inițiativa Institutului de metodică a disciplinelor artistice de pe lîngă Universitatea „Nicolaus Copernic". Centrul dispune și de o galerie de lucrări ale elevilor, unde sînt grupate, în funcție de vîrsta „artiștilor" și de caracterul lucrărilor (sculpturi, picturi în ulei, desene în alb-negru și în culori), realizări plastice ale copiilor din întreaga Polonie. Periodic Centrul organizează expoziții tematice — cum au fost, de pildă, expozițiile cu temele „Zborurile cosmice", sau „Teatrul văzut de copii" — precum și concursuri de creație plastică.

Pe lîngă galeria de la Torun și-a început recent activitatea și un studio experimental, în cadrul căruia o serie de cercetători studiază diferite probleme privind educația estetică a copiilor.

S. U. A.: Computerele și planificarea conținutului învățămîntului

Necesitatea reorganizării unei imense cantități de cunoștințe la toate disciplinele școlare ca urmare a exploziei informaționale, apariția unui mare număr de mijloace de instruire și comunicare, restructurarea modului de organizare a activității în colectivele didactice, ca și individualizarea tot mai accentuată a instruirii au introdus atîtea variabile în planificarea conținutului învățămîntului, încît specialiștii tind tot mai mult să recurgă la computere în rezolvarea acestei probleme complexe. În două districte școlare din S.U.A. — Portland și Boulder Valley-Colorado — ca și la Universitatea de stat din New York se întreprind de cîțiva ani cercetări sistematice în această direcție. Programul realizat la Universitate pune accentul pe organizarea acțiunii profesorilor, la Portland se urmărește asigurarea condițiilor optime de studiere a disciplinelor științifice de către elevi în timp ce la Boulder Valley se tinde spre stabilirea unor moduli ai conținutului învățămîntului care să corespundă atît obiectivelor generale ale instruirii, cît și caracteristicilor individuale ale elevilor.

DANEMARCA: Pregătirea și perfecționarea personalului didactic

În ultimii ani, în învățămîntul din Danemarca s-au efectuat importante reconsiderări cu privire la pregătirea și perfecționarea profesorilor. Datorită prelungirii învățămîntului general, care include în prezent și școlile reale (școli cu durată de trei ani, cuprinzînd pe absolvenții clasei a VII-a a școlilor generale) au crescut mult necesitățile de cadre didactice. În acest scop au fost înființate 19 cursuri de pedagogie, care au misiunea de a pregăti profesori pentru școlile reale. Formarea profesorilor pentru gimnazii (echivalente liceelor de la noi n.n.) continuă să se desfășoare exclusiv în universități.

Pentru perfecționarea de specialitate și pedagogică a celor care au absolvit cursurile de pedagogie s-a creat recent, la Copenhaga, institutul „Danmark Lärenhöjskole". După absolvirea acestui institut, cursanții primesc titlul de „candidați în pedagogie", iar pe baza susținerii unei lucrări științifice, titlul de „licențiați". În atribuțiile institutului intră și conferirea doctoratului în pedagogie.

ÎN PAS CU VREMEA

Anticipînd îndepărtatul an 2 000, scriitorii de literatură științifico-fantastică și futurologii ne făgăduiesc locuințe-cetăți feerice, în care vor trăi, folosindu-se de toate binefacerile civilizației, zeci de mii de oameni; ne făgăduiesc întreprinderi gigantice, conduse prin simpla apăsare a unui buton; ne făgăduiesc că se va putea trăi în cosmos și în adîncul mărilor. Dar toate acestea vor fi într-un viitor îndepărtat. Toate — cu excepția omului care pășește acum pentru prima dată în școală și care în anul 2000 se va afla în momentul deplinei înfloriri a forțelor sale fizice și spirituale. De aceea întrebarea „Cum trebuie instruit acest om în prezent?" nu este de loc o simplă întrebare retorică, iar faptul că marii pedagogi, ca și marii savanți ai lumii îi acordă atîta însemnătate nu este nicidecum întîmplător.

În Uniunea Sovietică, un important detașament de valoroși savanți și de lucrători în domeniul științei pedagogice s-a ocupat, împreună cu cei mai buni profesori și metodiști, de modernizarea programelor școlii medii de cultură generală, urmărind să pună de acord conținutul învățămîntului cu cerințele progresului științifico-tehnic, să asigure ridicarea nivelului ideologico-teoretic al studiului, întărirea orientării ideologice a procesului educativ, astfel încît școala să formeze concepția marxist-leninistă a elevilor, să educe luptători înflăcărați pentru comunism, patrioți și internaționaliști convinși. S-a urmărit, totodată, stabilirea unor corelații judicioase între ciclul științelor naturii și ciclul științelor umaniste, între pregătirea de cultură generală și pregătirea politehnică.

Paralel cu cercetarea teoretică s-a organizat și un experiment practic, cu o durată de cîțiva ani. În domeniul învățămîntului primar, experimentul a început în anul 1957, în 172 de școli din Moscova, sub conducerea academicianului L. V. Zankov. Experimentatorii și-au propus să descopere caracterul legăturilor obiective între structura învățămîntului și evoluția dezvoltării generale a copiilor și să elaboreze, pe această bază, căile și mijloacele perfecționării radicale a procesului instructiv-educativ. La sfîrșitul celui de-al treilea an copiii își însușiseră în întregime programa primelor patru clase, concluziile experimentului dovedind în mod convingător că și nivelul dezvoltării lor generale este mai ridicat.

Tot în 1957, la școala „V. I. Lenin" a început, sub conducerea prof. univ. N. A. Mencinskaia, verificarea experimentală a noilor cursuri de matematică, de citit-scris și de dezvoltare a vorbirii.

Noua programă a școlii primare, manualele și materialele metodice corespunzătoare au fost introduse în primul rînd într-o serie de școli din R.S.F.S.R. (în anii 1952—1962), apoi în școli din alte republici naționale (în anii 1962—1966). Începînd din 1966, noile programe și manuale au fost introduse și în trei raioane sătești, iar în ultimii doi ani, încheindu-se verificarea experimentală de masă, acestea se aplică în primele clase ale tuturor școlilor din principalele orașe ale țării și din multe raioane. Pentru prima dată în istoria învățămîntului un experiment pedagogic a dobîndit dimensiuni atît de ample, a cuprins peste 500 000 de elevi. Verificarea experimentală de masă a demonstrat că învățămîntul primar de trei ani este accesibil tuturor copiilor, indiferent de pregătirea lor preșcolară.

În clasele mari, sarcina experimentului a fost aceea de a stabili accesibilitatea anumitor noțiuni și idei științifice noi și de a descoperi o structură mai rațională a cursurilor școlare. De pildă, la fizică s-a verificat în mod experimental cît de mult pot fi aprofundate unele probleme ale electronicii, unele elemente ale teoriei relativității, ale fizicii cuantice, ale structurii atomului etc. Pe această bază s-au stabilit primele variante ale noilor programe, care, la rîndul lor, au fost supuse verificării în școlile experimentale ale Academiei de științe pedagogice, ca și în alte școli din marile orașe. Conform cu rezultatele experimentului, programele au fost corectate și perfecționate în repetate rînduri. Se știe că noile programe nu pot fi introduse fără pregătirea unor manuale redactate pe baza lor. Practica a arătat că logica muncii de elaborare a manualelor și verificarea experimentală ulterioară a acestora cere, în unele cazuri, să se introducă corecturi chiar în programe. De aceea s-a luat hotărîrea ca programele să fie confirmate odată cu manualele. La elaborarea manualelor au fost atrași mari oameni de știință, metodiști și profesori eminenți. De exemplu, în fruntea colectivului care a redactat manualele de matematică s-a aflat academicianul A. N. Kolmogorov, de manualele de fizică s-a ocupat academicianul I. K. Kikoin s.a.m.d.

Este pe deplin firesc faptul că în procesul unei experimentări atît de largi și al pregătirii într-un termen scurt pentru trecerea la noile programe s-au ivit și greutăți și probleme care n-au putut fi rezolvate dintr-o dată. S-a constatat astfel că la unele obiecte s-a intensificat supraîncărcarea, că s-a încălcat corelația logică dintre însușirea cunoștințelor și dezvoltarea elevilor. În unele cazuri s-a acordat insuficientă atenție formării priceperilor și deprinderilor, ceea ce duce în mod inevitabil la o însușire formală a cunoștințelor. Toate acestea ne cer ca în decursul viitorilor 2—3 ani să nu slăbim eforturile pentru verificarea și desăvîrșirea în continuare a manualelor și programelor. În cazul acesta este vorba nu de transformări radicale, de principiu, ci de unele corectări parțiale.

În prezent în Uniunea Sovietică funcționează circa 200 000 de școli, în care sînt cuprinși 49 000 000 elevi, instruiți și educați de 2 500 000 de profesori. În aceste condiții problema perfecționării, a înarmării metodice a personalului pedagogic al țării și a asigurării materialelor ilustrative și didactice dobîndește o deosebită însemnătate. În ultimul timp în școli se acordă o mare atenție mijloacelor tehnice de învățămînt. Este, desigur, o orientare pozitivă. Totuși, profesorul a fost și va fi întotdeauna figura principală a procesului instructiv-educativ. Desăvîrșirea măiestriei lui metodice, dezvoltarea tendințelor progresiste care s-au evidențiat în ultimii ani în experiența celor mai buni profesori și intensificarea pe această bază a procesului de învățămînt constituie calea celei mai bune organizări a lecțiilor și a acțiunilor din afara lecției, a folosirii mai raționale a timpului de studiu. O deosebită atenție se acordă și intensificării caracterului activ al participării elevilor înșiși la procesul de învățămînt, prin sporirea timpului de lucru în laborator și a lucrărilor practice, prin crearea în lecții a unor situații care dezvoltă curiozitatea elevilor și interesul lor de cunoaștere.

În anul 1974 școlile din toate republicile unionale ale U.R.S.S. vor termina în linii mari trecerea la noile planuri de învățămînt, la noile programe și manuale. Introducerea lecțiilor facultative, dezvoltarea muncii de orientare profesională, îmbunătățirea pregătirii politehnice și de muncă vor permite o mai bună pregătire a elevilor pentru viață, pentru muncă, pentru continuarea studiilor și pentru alegerea conștientă a unei profesiuni. Toate acestea vor face să crească într-o măsură importantă autoritatea școlii medii, vor spori rolul și însemnătatea ei în realizarea educației comuniste a tinerei generații.

Dezvoltarea socială și tehnică a epocii contemporane determină o creștere impetuoasă a nivelului exigențelor puse în fața fiecărui om în parte. Alinierea la contemporaneitate obligă pe fiecare educator nu numai să introducă tineretul în spațiile nemărginite ale științei, dar și să-l educe în spiritul glorioaselor tradiții de luptă, de muncă și revoluționare ale partidului comunist și ale popoarelor sovietice. A forma oameni crescuți în spiritul colectivismului, luptători neînfricați, cu un profund simț al răspunderii pentru cauza înaintașilor lor și pentru soarta construcției comuniste — iată prima sarcină și prima garanție a succeselor noastre viitoare.

MIHAIL KONDAKOV
adjunct
al ministrului învățămîntului
al U.R.S.S.

Palatul pionierilor din Sevastopol

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA" - IAȘI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FIZICĂ

— lector la Catedra de Optică și spectroscopie, disciplinele Biofizică, Spectroscopie, poziția VII A/4;
— lector la Catedra de Optică și spectroscopie, disciplina Metode audio-vizuale, poziția VII A/5;
— lector la Catedra de Fizică teoretică și structura materiei, disciplinele Fizica cu aplicații în biologie, Metodica predării fizicii și tehnica experiențelor didactice, poziția VI/11.

FACULTATEA DE ISTORIE-FILOZOFIE

— lector la Catedra de Materialism dialectic și istoric, disciplinele Metode și tehnici de cercetare sociologică, Sociologie economică (facultativ), Filozofie marxistă poziția XXVII A/11.
— lector la Catedra de Istoria filozofiei și logică, disciplinele Istoria filozofiei, Istoria filozofiei românești poziția XXVII B/8;
— lector la Catedra de Istoria României, disciplinele Istoria economiei naționale, Istoria Bizanțului, poziția XXVIII/12.
— lector la Catedra de psihologie, disciplinele Psihologie, Psihologie generală, Psihologie generală și socială, Psihologia copilului, Psihologie pedagogică, Psihologia copilului și psihologie pedagogică, poziția XXX B/7;
— lector la Catedra de Socialism științific, disciplina Socialism științific, poziția XXXI/6.
— lector la Catedra de socialism științific, disciplinele Probleme de filozofie și științe politice, poziția XXXI/7;
— lector la Catedra de Socialism științific, disciplinele Probleme de filozofie și științe politice, Socialism științific, poziția XXXI/9.
— conferențiar la Catedra de Socialism științific, disciplina Socialism științific, poziția XXXI/4;
— conferențiar la Catedra de Socialism științific, disciplina Socialism științific, poziția XXXI/2;

FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

— lector la Catedra de Contabilitate și analiză economică, disciplinele Contabilitatea întreprinderilor, Contabilitatea industriei, construcțiilor și transporturilor. Evidența contabilă a ramurilor, poziția XXXV A/6;
— lector la Catedra de contabilitate și analiză economică, disciplinele Analiza activității economice a întreprinderilor, Evidența contabilă și analiza economică, Economia, organizarea, planificarea, legislația și evidența contabilă, poziția XXXV A/11;
— lector la Catedra de finanțe, disciplinele Finanțele agriculturii, Prețuri, poziția XXXII B/7;
— lector la Catedra de finanțe, disciplina Finanțele industriei, construcțiilor și transporturilor, poziția XXXII B/6;
— asistent la catedra de Finanțe, disciplinele Finanțe. Buget de stat și control financiar, poziția XXXII B/11;
— conferențiar la Catedra de economia, organizarea și planificarea agriculturii și statistică, disciplinele Economia agriculturii socialiste. Probleme actuale ale agriculturii mondiale, poziția XXXII C/2;

INSTITUTUL PEDAGOGIC

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

— lector la Catedra de desen, pictură, compoziție, disciplina Desen artistic, poziția IX/5.
— asistent la Catedra de Desen, pictură, compoziție, disciplinele Pictură-compoziție, Caligrafie, poziția VIII/8.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de conferențiari și lectori și de 15 zile pentru posturile de asistenți.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcțiile de conferențiari și lectori și de 2 luni pentru funcția de asistent.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 1 27 18.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

CONSERVATORUL „GEORGE DIMA" - CLUJ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a postului de conferențiar de la Facultatea de compoziție și muzicologie, Catedra I. Compoziție, orchestrație, citire de partituri, disciplina Teoria instrumentelor și orchestrație poziția 2.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de muzică „George Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33, din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunț.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DIN ORADEA

ANUNȚĂ

SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de limba română
Lector, disciplina Limba română contemporană, poziția 3 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Catedra de literatură română
Lector, disciplina Istoria literaturii române, poziția 2 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

Catedra de matematică, fizică, chimie
Lector, disciplinele Matematică și Fundamentele matematicii, poziția 6 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Conferențiar, disciplinele Chimie anorganică și analitică, poziția 12 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Lector, disciplinele Chimie anorganică și analitică și Chimie organică, poziția 15 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Lector, disciplinele Metodica predării chimiei, Metodica predării fizicii și Cine-foto, poziția 16 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Catedra de pedagogie
Lector, disciplina Psihologia copilului și psihologia pedagogică, poziția 1 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Catedra de teorie, științe medicale și jocuri sportive
Lector, disciplina Baschet, poziția 6 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Asistent, disciplinele Volei și Handbal, poziția 12 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.
Catedra de sporturi individuale
Asistent, disciplinele Gimnastică și Schi, poziția 11 din statul de funcțiuni pe anul universitar 1970—1971.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul institutului din Oradea, str. Armatei Roșii nr. 5, în termen de 30 de zile (15 zile pentru postul de asistent) de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la Institutul pedagogic din Oradea în termen de 30 de zile (respectiv 15 zile pentru postul de asistent) de la data expirării termenului de înscriere.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector la catedra de limbă și literatură română, disciplina Istoria literaturii române, poziția 7.
— Lector la catedra de limbă și literatură maghiară, disciplina Limbă maghiară contemporară (fonetică și vocabular), poziția 7.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, Str. N. Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial, Partea I. nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969. Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
40.137

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1046 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 12 iunie 1970 — 8 pagini 25 bani

CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA EXAMENULUI DE BACALAUREAT ÎN SESIUNEA IUNIE 1970

Examenul de bacalaureat (sesiunea de vară) se desfășoară în perioada 18—28 iunie a. c.

Probele scrise se vor desfășura în felul următor :

18 iunie — la **literatura română**.

20 iunie — la **matematică** (secția reală) și **limba străină sau limba latină** (secția umanistă).

22 iunie — la **literatura maternă** pentru absolvenții liceelor cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare.

Examinarea orală va începe după o pauză de 1—2 zile de la ultima lucrare scrisă și se va face succesiv, pe obiecte, în zile diferite, după programul stabilit de comisia de examen, asigurîndu-se cel puțin o zi liberă între obiecte pentru fiecare serie de candidați.

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

— DIN SESIUNEA IUNIE 1970 —

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Liceul „M. Sadoveanu", comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Mihail Sadoveanu" (cursuri de zi). Președinte **Zapan Mihai** — prof. univ. dr. chimie — Institutul de petrol, gaze și geologie — București.

Liceul „M. Sadoveanu", comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Mihail Sadoveanu" (cursuri serale). Președinte **Luca Constantin**, conf. univ. dr. chimie — Universitatea București.

Liceul „M. Sadoveanu", comisia nr. 3 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Mihail Sadoveanu" (cursuri de zi și serale). Președinte **Pop Simona** — conf. univ. dr. mecanică — Universitatea București.

Liceul „M. Sadoveanu", comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Mihail Sadoveanu" (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Gheorghiu Constanța** — prof. dr. chimie — Universitatea București.

Liceul „I. L. Caragiale", comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „I. L. Caragiale" (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dragomir Virgil**, prof. univ. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul „I. L. Caragiale", comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la liceele „I. L. Caragiale" și nr. 35. (Cursuri de zi). Președinte **Bucur Florica**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul „I. L. Caragiale", comisia nr. 7 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceele „I. L. Caragiale" și nr. 35. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Petric Aron**, conf. univ. dr. istorie — Universitatea București.

Liceul „I. L. Caragiale", comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „I. L. Caragiale". (Cursuri serale și învățământ fără frecvență). Președinte **Isopescu Alexandru** — conf. univ. matematică — Academia de studii economice — București.

Liceul nr. 24, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 24. (Cursuri de zi). Președinte **C. Ionescu-Bujor**, prof. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul „Dr. Petru Groza", comisia nr. 10 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dr. Petru Groza". (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Frincu Paul**, conf. univ. dr. matematici Institutul Politehnic — București.

Liceul „Dr. Petru Groza", comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dr. P. Groza". (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Palade Gheorghe**, prof. univ. fizică — Institutul de petrol, gaze și geologie — București.

Liceul nr. 32, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 32. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Camboli Dimitrie**, conf. univ. dr Chimie — Institutul politehnic București.

Liceul nr. 32, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 32 (Cursuri serale și învățământ fără frecvență). Președinte **Eneia Barbu**, conf. univ. matematici — Institutul politehnic — București.

Liceul nr. 32, comisia nr. 14 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 32. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Toboșaru Ion**, prof. univ. dr. filologie — Institutul de artă teatrală „I. L. Caragiale" — București.

Liceul C. A. Rosetti, comisia nr. 15 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul C. A. Rosetti. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Caragheorghe Emil** — prof. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul C. A. Rosetti, comisia nr. 16 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul C. A. Rosetti. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mancaș Mircea**, prof. univ. dr. filologie — Institutul de artă teatrală „I. L. Caragiale" — București.

Liceul Z. Kosmodemianskaia, comisia nr. 17 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Z. Kosmodemianskaia (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ștefan Adela**, conf. univ. dr. docent biochimie. Universitatea București.

Liceul D. Cantemir, comisia nr. 18 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Cantemir. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Manoliu Ion**, prof. univ. matematici, Institutul de construcții București.

Liceul D. Cantemir, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Cantemir. (Cursuri de zi, serale, învățământ fără frecvență, restanțieri). Președinte **Lăcătușu Matilda**, conf. univ. dr. șt. biologice — Universitatea București.

Liceul D. Cantemir, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Cantemir (candidații care au absolvit liceul prin examene de diferență). Președinte **Picoș Costică**, conf. univ. dr. șt. biologice — Universitatea București.

Liceul Spiru Haret, comisia nr. 21 —reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Spiru Haret. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Filimon Ion**, prof. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul Spiru Haret, comisia nr. 22 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Spiru Haret. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Rusu Florența**, prof. univ. socialism—I.E.F.S. București.

Liceul Spiru Haret, comisia nr. 23 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Spiru Haret. (Cursuri serale). Președinte **Voinea Nicolae**, conf. univ. dr. chimie — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 37, comisia nr. 24 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 37. (Cursuri de zi). Președinte **Alexiu Iulian**, conf. univ. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 37, comisia nr. 25 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 37. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gogălniceanu Sergiu**, prof. univ. dr. chimie — Institutul agronomic „N. Bălcescu" — București.

Liceul E. Racoviță, comisia nr. 26 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul E. Racoviță. (Cursuri de zi). Președinte **Cornea Paul**, conf. univ filologie — Universitatea — București.

Liceul E. Racoviță, comisia nr. 27 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul E. Racoviță. (Învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petrea Ion**, conf. univ. dr. fizică — Universitatea — București.

Liceul E. Racoviță, comisia nr. 28 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul E. Racoviță. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cremer Isidor**, conf. univ. pedagogie — Universitatea — București.

Liceul E. Racoviță, comisia nr. 29 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul E. Racoviță. (Cursuri serale). Președinte **Apostolescu Maria**, conf. univ. șt. biologice — I.C.P.P.D. — București.

Liceul M. Viteazul, comisia nr. 30 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Viteazul. (Cursuri de zi). Președinte **Gheorghiu Th. Gheorghe** — prof. univ. dr. doc. matematică — Institutul politehnic București.

Liceul M. Viteazul, comisia nr. 31 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Viteazul. (Cursuri de zi). Președinte **Matei Ion**, conf. univ. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul M. Viteazul, comisia nr. 32 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Viteazul. (Cursuri de zi). Președinte **Petre Augustin**, prof. univ. dr. doc. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul M. Viteazul, comisia nr. 33 — reală, limba de predare română-greacă. Se vor prezenta candidații de la liceele M. Viteazul și nr. 14. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Botez Mihail** — prof. dr. matematici — Institutul politehnic — București.

Liceul M. Viteazul, comisia nr. 34 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Viteazul. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri) Președinte **Bojin Alexandru**, conf. univ. dr. filologie — I.C.P.P.D. — București.

Liceul M. Viteazul, comisia nr. 35 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Viteazul. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Botea Emil**, prof. univ. matematici — Institutul de construcții — București.

Liceul nr. 15, comisia nr. 36 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 15. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vrinceanu Gheorghe**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 15, comisia nr. 37 — reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceele nr. 15 și nr. 9. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cozma Gheorghe** — conf. univ. fizică — Universitatea București.

Liceul nr. 15, comisia nr. 38 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 15. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vascenco Victor**, conf. univ. dr. filologie — Universitatea București.

Liceul nr. 15, comisia nr. 39 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 15. (Cursuri serale și învățământ fără frecvență). Președinte **Ulea Eugen**, conf. univ. matematică — Institutul de construcții București.

Liceul G. Coșbuc, comisia nr. 40 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Coșbuc. (Cursuri de zi și serale). Președinte **Beleș Ion**, conf. univ. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul G. Coșbuc, comisia nr. 41 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Coșbuc (Cursuri de zi, serale, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Moisil Gheorghe**, prof. univ. dr. fizică — Institutul politehnic București.

Liceul Alex. Sahia, comisia nr. 42 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Alex. Sahia. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Anghelescu Dan**, conf. univ. dr. fizică — Institutul politehnic București.

Liceul Alex. Sahia, comisia nr. 43 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Alex. Sahia. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Dulămiță Titi** — conf. univ. dr. fizică — Institutul politehnic — București.

Liceul 23 August, comisia nr. 44 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul 23 August. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vasilescu Vasile**, prof. univ. dr. șt. biologice — I.M.F. București.

Liceul 23 August, comisia nr. 45 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul 23 August (Cursuri serale). Președinte **Pimsner Victor**, conf. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul seral de cultură generală, comisia nr. 46 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul seral de cultură generală (Cursuri serale). Președinte **Vasiliu Chiriac** — conf. dr. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul seral de cultură generală, comisia nr. 47 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul seral de cultură generală (Cursuri serale). Președinte **Ștefănescu Dan**, conf. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul seral de cultură generală, comisia nr. 48 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul seral de cultură generală (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Gavrilaș I.** conf. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul Alex. I. Cuza, comisia nr. 49 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Alex. I. Cuza (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ionescu Dan**, conf. univ. dr. matematici — Institutul politehnic — București.

Liceul Alex. I. Cuza, comisia nr. 50 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Alex. I. Cuza (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Tuchel Nicolae**, conf. univ. dr. chimie — I.M.F. București.

Liceul M. Basarab, comisia nr. 51 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Basarab. (Cursuri de zi). Președinte **Barbălat Ion**, prof. univ. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul M. Basarab, comisia nr. 52 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Basarab (Cursuri serale). Președinte **Bolgiu Ovidiu**, prof. univ. fizică — Institutul Politehnic București.

Liceul M. Basarab, comisia nr. 53 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Basarab. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefănoiu Vasile**, conf. univ. filozofie — I.C.P.P.D. — București

Liceul M. Basarab, comisia nr. 54 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Basarab. (Cursuri de zi, serale, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Peicu Radu**, conf. univ. fizică — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 39, comisia nr. 55 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 39. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri) Președinte **Dobrescu Luigi**, conf. univ. dr. tehnologie — Academia de științe economice București.

Liceul nr. 39, comisia nr. 56 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la liceele nr. 39 și nr. 43. (Cursuri de zi, serale, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bulborea Ion**, prof. univ. dr. ec. politică Universitatea — București.

Liceul M. Eminescu, comisia nr. 57 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Eminescu (Cursuri de zi). Președinte **Ivanov Igor** — conf. univ. chimie — Institutul de construcții București.

Liceul M. Eminescu, comisia nr. 58 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Eminescu. (Cursuri de zi, serale, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Kreindler Oscar**, prof. univ. matematici — Institutul politehnic — București.

Liceul M. Eminescu, comisia nr. 59 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul M. Eminescu. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Kovacs Adalbert**, conf. univ. dr. filologie — Universitatea — București.

Liceul I. Creangă, comisia nr. 60 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul I. Creangă. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Armeanu Virgil**, prof. univ. dr. chimie, Academia de Studii Economice — București.

Liceul I. Creangă, comisia nr. 61 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul I. Creangă (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Popescu Grigore**, conf. univ. soc. științific I.M.F. București.

Liceul Gh. Șincai, comisia nr. 62 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Șincai (Cursuri de zi). Președinte **Gabriel Sudan**, prof. dr. doc. matematici — Institutul de arhitectură „I. Mincu" București.

Liceul Gh. Șincai, comisia nr. 63 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Șincai. (Cursuri serale). Președinte **Mărculețiu Victor**, conf. univ. chimie — Institutul politehnic — București.

Liceul Gh. Șincai, comisia nr. 64 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Șincai (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Florin Georgescu**, conf. univ. filozofie — Institutul de cultură fizică și sport — București

Liceul Gh. Șincai, comisia nr. 65 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Șincai. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pascu Mihai** — conf. univ. fizică — I.C.P.P.D. București.

Liceul nr. 30, comisia nr. 66 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 30. (Cursuri de zi și serale). Președinte **Zeveleanu Constantin** — conf. univ. matematici — Institutul de construcții București

Liceul nr. 30, comisia nr. 67 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 30. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Alexandru Dumitru**, conf. univ. geografie — Academia de Studii Economice — București.

Liceul nr. 41, comisia nr. 68 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 41. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Iovu Mircea**, prof. univ. dr. chimie — Universitatea — București.

Liceul Gh. Lazăr, comisia nr. 69 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Lazăr. (Cursuri de zi). Președinte **Țițeica Radu**, prof. dr. fizică — Institutul de petrol, gaze și geologie — București.

Liceul Gh. Lazăr, comisia nr. 70 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Lazăr. (Cursuri de zi). Președinte **Kreindler Oscar**, prof. univ. matematici — Institutul politehnic — București.

Liceul Gh. Lazăr, comisia nr. 73 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Gh. Lazăr. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Rabega Constantin** — prof. dr. doc. chimie — Universitatea — București.

Liceul D. Bolintineanu, comisia nr. 74 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Bolintineanu. (Cursuri de zi). Președinte **Stoka Marius** — conf. univ. dr. matematici — Institutul Politehnic — București.

Liceul D. Bolintineanu, comisia nr. 75 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Bolintineanu. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Sachter Ozias**, conf. univ. matematici — Institutul Politehnic — București.

Liceul D. Bolintineanu, comisia nr. 76 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Bolintineanu. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Antonescu Sabin**, conf. univ. ec, politică — Institutul Politehnic — București.

Liceul G. Călinescu, comisia nr. 77 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Călinescu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dalban Constantin**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul G. Călinescu, comisia nr. 78 — reală, limba de predare română, Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Călinescu (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Cucurezeanu Ilie**, conf. univ. fizică — Institutul Politehnic — București.

Liceul G. Călinescu, comisia nr. 79 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Călinescu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Grigorescu Victor**—conf. univ. dr. economie politică — Institutul de medicină și farmacie — București.

Liceul nr. 36, comisia nr. 80 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 36. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dumitrescu Dan**, prof. univ. dr. matematici — Institutul de construcții — București.

Liceul nr. 36, comisia nr. 81 — mixtă, limba de predare română Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 36 (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Cotigaru Buium**, conf. univ. ing. — Academia de studii economice — București.

Liceul N. Bălcescu, comisia nr. 82 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul N. Bălcescu (Cursuri de zi și restanțieri) Președinte **Bîrcă Gălățeanu** — prof. dr. doc. fizică — Institutul politehnic București.

Liceul N. Bălcescu, comisia nr. 83 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul N. Bălcescu (Cursuri de zi). Președinte **Vladimirescu Ion**, prof. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul N. Bălcescu, comisia nr. 84 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul N. Bălcescu (Cursuri de zi și serale). Președinte **Ungureanu Ion**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul N. Bălcescu, comisia 85 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul N. Bălcescu (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Strihan Andrei**, prof. univ. dr. estetică — Institutul de artă teatrală „I.L. Caragiale" — București.

Liceul T. Vladimirescu, comisia nr. 86 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul T. Vladimirescu (Cursuri de zi). Președinte **Guță Crăciun**, conf. univ. dr. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul T. Vladimirescu, comisia nr. 87 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul T. Vladimirescu (Cursuri serale, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ursea Vasile**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul T. Vladimirescu, comisia nr. 88 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul T. Vladimirescu (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Hanganu Gheorghe**, conf. univ. dr. filologie — Institutul politehnic București.

Liceul nr. 21, comisia nr. 89 — reală, limba de predare germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 21 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Hollinger Abraham**, conf. univ. dr. matematici — Universitatea București.

Liceul nr. 25, comisia nr. 90 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 25 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nissim Alexandru**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 25, comisia nr. 91 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 25 (Cursuri serale). Președinte **Wisner Paul**, conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 25, comisia nr. 92 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 25 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ionescu Virgil**, conf. univ. matematică — Institutul de construcții București.

Liceul nr. 31, comisia nr. 93 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 31 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ieremia Tiberiu**, conf. univ. dr. șt. biologice — I.M.F. București.

Liceul nr. 33, comisia nr. 94 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 33 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Șerbănescu Ana**, conf. univ. dr. chimie — Institutul petrol, gaze, geologie — București.

Liceul nr. 33, comisia nr. 95 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 33 (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Dinu Mircea**, prof. univ. dr. filozofie, Institutul agronomic „N. Bălcescu" — București.

Liceul nr. 42, comisia nr. 96 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 42 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolescu Lili Jeanne**, conf. univ. dr. matematici, Institutul politehnic București.

Liceul I. Neculce, comisia nr. 97 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul I. Neculce. (Cursuri de zi). Președinte **Soare Mircea**, conf. univ. dr. doc. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul I. Neculce, comisia nr. 98 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul I. Neculce (Cursuri serale). Președinte **Bobeica Traian**, conf univ. mecanică — Universitatea București.

(Continuare în pag. 2-a)

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. 1)

Liceul I. Neculce, comisia nr. 99 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul I. Neculce (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Albert Francisc,** prof. univ. dr. chimie — Institutul politehnic București.

Liceul A. Vlaicu, comisia nr. 100 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul A. Vlaicu. (Cursuri de zi). Președinte **Sarian Mihai,** prof. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul A. Vlaicu, comisia nr. 101 — reală, limba de predare română. Se A. Vlaicu (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Hila Virgil,** conf. univ. dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul A. Vlaicu, comisia nr. 102 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul A. Vlaicu (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bădilă Nicolae,** conf. univ. dr. ec. politică — Institutul politehnic București.

Liceul nr. 6, comisia nr. 103 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 6 (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Teodorescu Grigore,** conf. univ. chimie — Institutul Politehnic — București.

Liceul nr. 6, comisia nr. 104 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 6 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Georgescu Iulia,** conf. univ. dr. chimie — Institutul politehnic București.

Liceul D. Petrescu, comisia nr. 105 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Petrescu (Cursuri de zi și serale). Președinte **Solomon Osias,** conf. univ. dr. chimie — Institutul politehnic București.

Liceul D. Petrescu, comisia nr. 106 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul D. Petrescu (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ceaușescu Nicolae** conf. univ. pedagogie — I.E.F.S. — București.

Liceul de arte plastice, comisia nr. 107 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul de arte plastice (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Tohăneanu Alexandru,** conf. univ. dr. pedagogie Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" — București.

Liceul de muzică nr. 1, comisia nr. 108 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul de muzică nr. 1 (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Chițimia Ion,** prof. univ. dr. doc. filologie — Universitatea București.

Liceul de muzică nr. 2, comisia nr. 109 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul de muzică nr. 2 și Liceul de coregrafie (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Boldan Emil,** conf. univ. filologie — Universitatea București.

JUDEȚUL ALBA

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Alba Iulia, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Alba Iulia. (Cursuri de zi). Președinte **Simion Emil,** șef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Cluj.

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Alba Iulia, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Alba Iulia (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iancu Vasile,** conf. univ. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Alba Iulia, comisia nr. 3 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Alba Iulia. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Fanache Vasile,** lector univ. dr. filologie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Abrud, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" — Abrud. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ceuca Traian,** șef de lucrări dr. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Avram Iancu" —Aiud, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Avram Iancu" — Aiud. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ureche Vasile,** lector univ. dr. matematică Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Avram Iancu" — Aiud, comisia nr 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Avram Iancu" — Aiud. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zdrenghea Maria,** lector univ. dr. filologie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Bethlen Gabor" — Aiud, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Bethlen Gabor" — Aiud. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Molnar Eugen,** conf. univ. geografie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Ion Mureșianu" — Blaj, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Ion Mureșianu" — Blaj. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Helgiu Iulian,** conf. univ. fizică Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Ion Mureșianu"—Blaj, comisia nr. 9 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Ion Mureșianu" — Blaj. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Botoc Margareta,** șef lucrări dr. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Cîmpeni, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Cîmpeni. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tămășan Traian,** lector univ. șt. economice Institutul politehnic **Cluj.**

Liceul de cultură generală Cugir, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Cugir. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Birsan Gheorghe,** lector univ. filozofie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Cugir, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Cugir. (Cursuri serale). Președinte **Rădulescu Marcel,** lector univ. dr. matematici Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Ocna Mureș, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ocna Mureș. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Coman Nicolae,** șef de lucrări dr. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Sebeș, comisia nr. 14 — reală, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sebeș. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Schlect Zeno** — lector univ. fizică, Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală — Sebeș, comisia nr. 15 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sebeș. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vințeler Onofrei,** lector univ. dr. filologie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Horea" — Zlatna, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Horea" — Zlatna. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Marusciac Dumitru,** șef lucrări matematică Institutul politehnic — Cluj.

Liceul de cultură generală — Baia de Arieș, comisia nr. 17 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Baia de Arieș. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Maghiaru Ovidiu,** lector univ. filozofie Univ. „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Jidvei, comisia nr. 18 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Jidvei. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Negrea Ion,** lector univ. matematică Institutul politehnic — Cluj.

Liceul de cultură generală — Teiuș, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Teiuș. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Boancă Chirim,** șef lucrări matematici Institutul politehnic — Cluj.

JUDEȚUL ARAD

Liceul „I. Slavici" Arad, comisia Nr. 1 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „I. Slavici" Arad. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Drugărin Cornel,** conf. univ. dr. chimie Universitatea Timișoara.

Liceul „I. Slavici" Arad, comisia Nr. 2 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul „I. Slavici" Arad (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Hegheduș Ladislau,** lector univ. fizică Universitatea Timișoara.

Liceul Nr. 2 Arad, comisia Nr. 3 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 2 Arad (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vintilescu Doina,** lector univ. pedagogie Universitatea Timișoara.

Liceul Nr.3 Arad, comisia Nr. 4 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 3 Arad (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Florea Ioan,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Nr. 3 Arad, comisia Nr. 5 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 3 Arad (Cursuri serale). Președinte **Ungureanu Cornel,** prof. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 3 Arad, comisia nr. 6 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 3 Arad (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Grigerssik Eugen,** conf. univ. geografie — Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 4 Arad, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Arad (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Stoica Ioan,** lector univ. filologie, Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 5 Arad, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 5 Arad (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dodon Eugen,** prof. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic — Timișoara.

Liceul de cultură generală Chișineu Criș, comisia, nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Chișineu Criș (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Neamțu Nicolae,** lector univ. matematici — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de cultură generală Sintana, comisia nr. 10 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sintana (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Simion Cosma,** conf. univ. dr. chimie, I.C.P.P.D. Timișoara.

Liceul de cultură generală Ineu, comisia Nr. 11 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ineu (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Antone Ioan** prof. gradul I directorul Liceului „I. Slavici" din Arad.

Liceul de cultură generală Ineu, comisia Nr. 12 umanistă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ineu (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bunescu Traian,** conf. univ. dr. drept Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Cermei, comisia Nr. 13 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Cermei (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cazan Paul,** lector univ. matematici Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Pincota, comisia Nr. 14 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Pincota (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Drecin Gheorghe,** lector univ. matematici Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Sebiș, comisia Nr. 15 mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sebiș. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Belu Alexandru,** lector univ. filologie Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Gurahonț, comisia Nr. 16 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Gurahonț (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Teaciuc Mihai,** lector univ. șt. economice Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Lipova, comisia Nr. 17 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceele din Lipova și din Săvîrșin (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Aczel Otto,** lector univ. fizică Universitatea Timișoara.

Liceul „I. Creangă" Curtici, comisia Nr. 18 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „I. Creangă" — Curtici (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Rosa Victor,** lector univ. șt. biologice Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Vinga, comisia Nr. 19 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vinga (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Clebe Petru,** profesor gradul II directorul Liceului Nr. 4 Arad.

Liceul G. Coșbuc — Nădlac, comisia nr. 20 reală, limba de predare româno-slovacă. Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Coșbuc — Nădlac. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vescu Victor** — lector univ. dr. filologie — Universitatea București.

Liceul Gh. Lazăr — Pecica, comisia nr. 21 reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceele Gh. Lazăr și nr. 2 Pecica (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Stein Emil,** șef lucrări chimie, Universitatea Timișoara.

JUDEȚUL ARGEȘ

Liceul „N. Bălcescu" Pitești, comisia Nr. 1 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" Pitești (Cursuri de zi). Președinte **Buhuș Pavel** prof. univ. dr. matematici Institutul politehnic din București.

Liceul „N. Bălcescu" Pitești, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" Pitești (cursuri de zi). Președinte **Pușcașu Silviu,** conf. univ. mecanică, Universitatea Craiova.

Liceul „N. Bălcescu" Pitești, comisia Nr. 3 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" Pitești. (cursuri serale). Președinte **Barca Furmuzache,** șef lucrări dr. chimie, Institutul politehnic București.

Liceul „N. Bălcescu" Pitești, comisia Nr. 4 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" Pitești și Liceul de muzică Pitești (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marinescu Ion** prof. univ. dr. șt. biologice, Institutul pedagogic Pitești.

Liceul Nr. 2 Pitești, comisia Nr. 5 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 2 Pitești (cursuri de zi). Președinte **Floarea Octavian,** conf. univ. dr. chimie, Institutul politehnic București

Liceul Nr. 2 Pitești, comisia Nr. 6 mixtă. limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 2 Pitești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pârnuță Gheorghe** lector univ. dr. filologie, Institutul pedagogic București.

Liceul Nr. 2 Pitești, comisia Nr. 7 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 2 Pitești. (Cursuri serale). Președinte **Mirescu Nicolae** șef lucrări matematici Institutul politehnic București.

Liceul Nr. 2 Pitești, comisia Nr. 8 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 2 Pitești. (Cursuri de zi). Președinte **Mocanu Marin,** lector univ. filologie Institutul pedagogic Pitești.

Liceul „Al. Odobescu" Pitești, comisia Nr. 9 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Al. Odobescu" Pitești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Alecu Petre** lector univ. matematici Institutul politehnic București.

Liceul „Al. Odobescu" Pitești, comisia Nr. 10 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Al. Odobescu" Pitești. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasiliu G.** conf. univ. dr. științe biologice Institutul pedagogic Pitești.

Liceul „Al. Odobescu" — Pitești, comisia nr. 11 umanistă, limba de predare română Se vor prezenta candidații de la Liceul „Al. Odobescu" Pitești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iuraceo Alexandru,** conf. univ. dr. șt. biologice Institutul pedagogic Pitești.

Liceul „Vlaicu Vodă" — Curtea de Argeș, comisia Nr. 12 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Vlaicu Vodă" — Curtea de Argeș. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zgură Gheorghe,** șef lucrări dr. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul „Vlaicu Vodă" — Curtea de Argeș, comisia nr 13, reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Vlaicu Vodă" — Curtea de Argeș. (Cursuri serale). Președinte **Costinescu Polixenia,** lector univ. dr. chimie — I.P.G.G. — București.

Liceul „Vlaicu Vodă" — Curtea de Argeș, comisia Nr. 14 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Vlaicu Vodă" — Curtea de Argeș. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vrabie Gh.,** prof. univ. dr. filologie — Institutul pedagogic Pitești.

Liceul „Dinicu Golescu" — Cîmpulung, comisia Nr. 15 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dinicu Golescu. (Cursuri de zi). Președinte **Carabulea Anatol,** prof. univ. dr. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul „Dinicu Golescu" — Cîmpulung, comisia Nr. 16 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dinicu Golescu" — Cîmpulung. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Leonăchescu Nicolae,** conf. univ. fizică — Institutul de construcții București.

Liceul „Dinicu Golescu" — Cîmpulung, comisia Nr. 17 reală limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dinicu Golescu" — Cîmpulung. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Pop Radu,** conf. univ. fizică — Institutul de construcții București.

Liceul „Dinicu Golescu" — Cîmpulung, comisia nr. 18 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dinicu Golescu — Cîmpulung. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Goga Ecaterina,** lector univ. filologie — Universitatea București.

Liceul Nr. 2 Cîmpulung, comisia Nr. 19 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Cîmpulung. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Crețu Traian** — conf. univ. dr. fizică — Institutul politehnic București.

Liceul Nr. 2 Cîmpulung, comisia Nr. 20 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Nr. 2 Cîmpulung. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dron Virgil,** lector univ. filologie — I.C.P.P.D. — București.

Liceul de cultură generală Topoloveni, comisia Nr. 21 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Topoloveni. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petrescu Gheorghe** lector univ. matematici, Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Topoloveni, comisia Nr. 22 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Topoloveni. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Moise Ion** lector univ. dr. filologie, Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Costești, comisia Nr. 23 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Costești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Niță Antoaneta** lector univ. matematici. Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Costești, comisia nr. 24 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Costești (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dragomirescu Gheorghe** conf. univ. filologie. Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Ștefănești, comisia nr. 25 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ștefănești. (Cursuri serale și restanțieri) Președinte **Diaconu P.** conf. univ. dr. științe biologice. Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Corbeni, comisia nr. 26 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Corbeni. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență). Președinte **Enescu Nicolae** prof. gr. I directorul Liceului din Costești Argeș

Liceul de cultură generală Domnești, comisia nr. 27 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Domnești (Cursuri de zi). Președinte **Ionescu Crișan** șef lucrări dr. matematici. Institutul de construcții București.

Liceul de cultură generală Rucăr, comisia Nr. 28 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Rucăr. (Cursuri de zi). Președinte **Iosif Elena** lector univ. pedagogie Universitatea București.

Liceul de cultură generală Vedea, comisia Nr. 29 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vedea. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Leșeanu Nicolae** lector univ. dr. filologie Academia de Studii Economice București.

Liceul de cultură generală Vedea, comisia Nr. 30 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vedea. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Riureanu Ovidiu** lector univ. dr. filologie, Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Stîlpeni, comisia Nr. 31 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Stîlpeni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Petroianu Radu** lector univ. mecanică, Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală, Mozăceni, comisia Nr. 32 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Mozăceni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pașol Paul** conf. univ. dr. științe biologice, Institutul agronomic „N. Bălcescu" București.

JUDEȚUL BACĂU

Liceul „G. Bacovia" — Bacău, comisia nr. 1 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul G. Bacovia — Bacău (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Chiriac Elena,** conf. dr. șt. biologice — Universitatea București.

Liceul V. Alecsandri — Bacău, comisia nr. 2 —mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul V. Alecsandri — Bacău (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Diaconescu Eleonora,** conf. univ. chimie — Institutul politehnic Iași.

Liceul V. Alecsandri — Bacău, comisia nr. 3 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul V. Alecsandri și Liceul de muzică — Bacău. (Cursuri de zi). Președinte **Gabrea Maria,** conf. univ. filologie — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul nr. 3 Bacău, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Bacău (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ploscaru Ion,** conf. univ. socialism — conservatorul de muzică „Ciprian Porumbescu" București.

Liceul nr. 4 Bacău, comisia nr. 5 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Bacău (Cursuri de zi și restanțieri) Președinte **Iliescu Gheorghe,** conf. univ. mecanică — Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 4 Bacău, comisia nr. 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Bacău (Cursuri de zi, și restanțieri). Președinte **Onu Liviu,** conf. univ. dr. filologie — Universitatea București.

Liceul nr. 4 Bacău, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Bacău (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Reischer Corina,** conf. univ. dr. matematici — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Buhuși, comisia nr. 8 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Buhuși (Cursuri de zi și serale). Președinte **Șficlea Victor,** conf. univ. geografie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Buhuși, comisia nr. 9 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Buhuși (Cursuri de zi. învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ivășeanu Ștefan,** conf. univ. dr. ing. — Institutul politehnic Iași.

Liceul de cultură generală — Moinești, comisia nr. 10 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Moinești (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Diaconu Gheorghe,** prof. matematică, gradul II — directorul Liceului pedagogic Bacău.

Liceul de cultură generală Moinești, comisia nr. 11 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Moinești (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cantemir Traian,** conf. univ. filologie — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul de cultură generală Moinești, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Moinești și Secția serală din Zemeș (Cursuri serale) Președinte **Popa Valeriu,** lector univ. matematică — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul de cultură generală Comănești, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Comănești și Secția serală din Dărmănești (Cursuri de zi, serale, învățămnt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Căseriu Cezar,** lector univ. șt biologice — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul de cultură generală Comănești, comisia nr. 14 — umanistă limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Comănești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Coban Grigore,** lector univ. filologie — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul de cultură generală Tg. Ocna, comisia nr. 15 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Tg. Ocna (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Botezatu Constantin** prof. gradul II, directorul Liceului nr. 4 Bacău.

Liceul nr. 1 Gh. Gheorghiu-Dej, comisia nr. 16 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Gh. Gheorghiu-Dej (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Trociu Dumitru,** lector univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 — Gh. Gheorghiu Dej, comisia nr. 17 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Gh. Gheorghiu-Dej (Cursuri de zi și serale). Președinte **Iordăchescu Lucia,** lector fizică — Instiutul pedagogic Bacău.

Liceul nr. 2 Gh. Gheorghiu Dej, comisia nr. 18 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Gh. Gheorghiu Dej (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Pocinoc Valerian,** conf. univ. dr. șt. biologice — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul de cultră generală Podu Turcului, comisia nr. 19 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Podu Turcului (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ciobanu Anatolie,** lector șt. biologice — Institutul pedagogic Bacău.

JUDEȚUL BIHOR

Liceul E. Gojdu — Oradea, comisia nr. 1 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul E. Gojdu — Oradea (Cursuri de zi). Președinte **Berabuția Ioan** conf. univ. dr. fizică — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul E. Gojdu — Oradea, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul E. Gojdu și Liceul de muzică și arte plastice Oradea (Cursuri de zi. Președinte **Tintă Aurel,** conf. univ. dr. istorie — Universitatea Timișoara.

Liceul E. Gojdu — Oradea, comisia nr. 3 — reală. limba de predare română. Se vor prezenta candid de la Liceul E. Gojdu Oradea (Cursuri serale). Președinte **Cimpian Vasile,** lector univ. matematici — Institutul pedagogic Oradea.

Liceul E. Gojdu — Oradea, comisia nr. 4 mixstă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul E. Gojdu — Oradea (Învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Frăsinel Nicolae,** conf. univ. dr. șt. biologice — Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 2 Oradea, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Oradea (Cursuri de zi, serale și restanțieri) Președinte **Rusu Coriolan,** lector univ. fizică — Institutul pedagogic Oradea.

Liceul nr. 2 — Oradea, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Oradea (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ney Andrei,** lector univ. dr. matematici — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul „Alex. Moghioroș" — Oradea, comisia nr. 7 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. Moghioroș" — Oradea (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Almași Nicolae,** conf. univ. dr. fizică — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul „Alex. Moghioroș" Oradea, comisia nr. 8 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Alex. Moghioroș" — Oradea (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri) Președinte **Kiș Zoltan,** șef lucrări dr. șt. biologice — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 4 — Oradea, comisia nr. 9 reală limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceele nr. 4 Oradea și nr. 5 Oradea (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Hamburg Petre,** conf. univ. dr. matematici — Universitatea Craiova.

Liceul nr. 4 — Oradea, comisia nr. 10 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Oradea (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Tepelea Gabriel,** conf. univ. dr. filologie — Institutul pedagogic Pitești.

Liceul nr. 4 Oradea, comisia nr. 11 mixtă limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr 4 Oradea (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Szabo Sigismund,** șef lucrări dr. biologie — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală Aleșd, comisia nr 12 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Aleșd (Cursuri de zi. serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Holinger Rudolf,** lector univ. dr. filologie — Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Vadul Crișului, comisia nr. 13 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vadul Crișului (Cursuri de zi și restanțieri) Președinte **Pînzaru Teodor, lector** univ. geografie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul „Samuil Vulcan" Beiuș, comisia nr 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Samuil Vulcan" Beiuș (Cursuri de zi). Președinte **Drimba Lucian,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic Oradea.

Liceul „Samuil Vulcan" Beiuș, comisia nr. 15 mixtă. limba de predare română. Se vor prezenta can de la Liceul „Samuil Vulcan" și Liceul nr. 2 Beiuș (Cursuri de zi. serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Oprea Iaroslav,** conf. univ. mat. fizică — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de cultură generală — or. Dr. P. Groza, comisia nr. 16 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din or. Dr. P. Groza (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Grecu Victor,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic Oradea.

Liceul de cultură generală Vașcău, comisia nr. 17 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Vașcău (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Munteanu Ion,** lector univ. istorie — Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Marghita, comisia nr. 18 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Marghita (Cursuri de zi). Președinte **Vargha Eugen,** lector univ. chimie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală Marghita, comisia nr. 19 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Marghita (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mac Ioan,** lector univ. geografie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Popești, comisia nr. 20 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Popești (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Buța Iuliu,** lector univ. geografie — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală Săcuieni, comisia nr. 21 reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul Săcuieni (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Szotyory Ladislau,** lector univ. chimie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală Valea lui Mihai, comisia nr. 22 reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Valea lui Mihai (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Kiss Stefan,** conf. univ. șt. biologice — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală Salonta, comisia nr. 23 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Salonta (Cursuri de zi și serale). Președinte **Loziciu Ilie,** lector univ. matematici — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de cultură generală Salonta, comisia nr. 24 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Salonta (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Blajovici Traian,** lector univ. filologie, Institutul pedagogic Oradea.

Liceul de cultură generală Tinca, comisia nr. 25 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Tinca (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Anghel Cecilia,** lector univ. chimie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Liceul nr. 1 Bistrița, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română — germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Bistrița. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Șoarec Miron,** conf. univ. muzică Conservatorul de muzică „Gh. Dima" — Cluj.

Liceul nr. 2 — Bistrița, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Bistrița. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bojan Ion,** conf. univ. dr. șt. sociale Institutul Medico-Farmaceutic — Cluj.

Liceul „G. Coșbuc" — Năsăud, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „G. Coșbuc" — Năsăud. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicula Alexandru,** conf. univ. dr. fizică Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul nr. 2 — Năsăud, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Năsăud (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cordoș Emil,** șef de lucrări dr. chimie Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Beclean, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Beclean. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Stanislav Costa,** lector univ. dr. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală Sîngeorz-Băi, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sîngeorz-Băi. Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Chirocoiașu Maria,** lector univ. șt. biologice Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Prundu Bîrgăului, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Prundu — Bîrgăului. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Pop Grigore,** lector univ. dr chimie Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Teaca, comisia nr. 8 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Teaca. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pulbere Ion,** conf. univ. filologie Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Nimigea, comisia nr. 9 — reală, limba

(Continuare în pag. 3-a)

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. a 2-a)

de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Nimigea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cădariu Maria,** lector univ. şt. biologice Universitatea „Babeş Bolyai" — Cluj.

JUDEŢUL BOTOŞANI

Liceul A.T. Laurian — Botoşani, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „A.T. Laurian" — Botoşani (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Forst Tania** — şef lucrări dr. inginer — Institutul politehnic — Iaşi.

Liceul A.T. Laurian — Botoşani, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „A T. Laurian" — Botoşani (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rozmarin Gheorghe,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iaşi.

Liceul „M. Eminescu" — Botoşani, comisia nr. 3 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" — Botoşani (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Parfene Constantin,** lector univ. filologie I.C.P.P.D. — Iaşi.

Liceul „M. Eminescu — Botoşani, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" — Botoşani (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vălu Florin,** conf. univ. dr. ing. — Institutul politehnic — Iaşi .

Liceul de cultură generală Vorniceni, comisia nr. 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Vorniceni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Agrigoroaie Ion,** lector univ. istorie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul nr. 1 Dorohoi, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Dorohoi. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Erhan Viorel,** şef lucrări dr. geologie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul nr. 2 Dorohoi, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Dorohoi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mititiuc Mihai,** şef lucrări dr. şt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul de cultură generală Săveni, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Săveni. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tamaş Vasile,** lector univ. matematici — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul de cultură generală Rădăuţi Prut, comisia nr. 9 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Rădăuţi Prut. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Volcinschi Adrian,** şef lucrări biologie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul de cultură generală Dărăbani, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Dărăbani. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pleşca Gheorghe,** lector univ. geografie — I.C.P.P.D. — Iaşi.

Liceul de cultură generală Truşeşti, comisia nr. 11 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Truşeşti (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vîlceanu Florentin,** prof. gradul II, directorul liceului „A. T. Laurian" Botoşani.

Liceul de cultură generală Ştefăneşti, comisia nr. 12 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Ştefăneşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Leonte Ştefan,** prof. gradul I Liceul „M. Eminescu" — Botoşani.

Liceul de cultură generală Bucecea, comisia nr. 13 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Bucecea (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Toma Constantin,** şef lucrări dr. şt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

JUDEŢUL BRAŞOV

Liceul nr. 1 Braşov, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Braşov (Cursuri de zi). Preşedinte **Todicescu Alexandru,** prof. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Braşov, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Braşov. (Cursuri serale). Preşedinte **Rusu Aurel,** prof. univ. topografie — Institutul politehnic — Braşov.

Liceul nr. 1 Braşov, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Braşov (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Romanovici Alexandru,** prof. univ. dr. şt. biologice — Institutul pedagogic Braşov.

Liceul nr. 1 Braşov, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română — germană. Se vor prezenta candidaţii de la Liceele nr. 1 şi nr. 2 Braşov. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Păunescu Constantin,** prof. univ. dr. şt. biologice — Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 3 Braşov, comisia nr. 5 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Braşov. Liceul de muzică şi arte plastice — Braşov. (Cursuri de zi). Preşedinte **Băicoianu Zoia,** conf. univ. sculptură — Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" — Bucureşti.

Liceul nr. 3 — Braşov, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Braşov (Cursuri serale. învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Soare Iosif,** conf. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 3 Braşov, comisia nr. 7 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 3 Braşov. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Papastate Constantin,** prof. univ. dr. doc. filologie — Universitatea Craiova.

Liceul nr. 4 Braşov, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 4 Braşov. (Cursuri de zi). Preşedinte **Bernard Victoria,** lector univ. dr. chimie — Institutul pedagogic — Braşov.

Liceul nr. 4 Braşov, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 4 Braşov. (Cursuri serale). Preşedinte **Alexandru Ştefan,** prof. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 4 Braşov, comisia nr. 10 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 4 Braşov (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Turcu Ion,** conf. univ. dr. şt. sociale — Universitatea — Bucureşti.

Liceul „Unirea" Braşov, comisia nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Unirea" — Braşov. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cimpeanu Vasile,** conf. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul „Unirea" Braşov, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Unirea" Braşov. (Cursuri serale). Preşedinte **Bernar Horst,** conf. univ. dr. chimie — Institutul politehnic Braşov.

Liceul „Unirea" Braşov, comisia nr. 13 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Unirea" Braşov. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Roman Ion,** lector univ. filologie — Institutul pedagogic — Braşov.

Liceul „Unirea" Braşov, comisia nr. 14, reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Unirea" Braşov. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Toth Alexandru,** conf. univ. matematică — Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul „Unirea" Braşov, comisia nr. 15 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Unirea" Braşov. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kröbl Paul,** lector univ. dr. chimie — Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul nr. 1 Făgăraş, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Făgăraş. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iliescu Constantin,** şef lucrări dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 1 Făgăraş, comisia nr. 17 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Făgăraş. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Dogaru Victor,** conf. univ. dr. ing. — Institutul politehnic — Braşov.

Liceul nr. 2 Făgăraş, comisia nr. 18 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Făgăraş. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Soneriu Ioan,** conf. univ. dr. geografie — Institutul pedagogic Braşov.

Liceul de cultură generală Feldioara, comisia nr. 19 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Feldioara. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cotta Nicolae,** şef lucrări ing. — Institutul politehnic — Braşov.

Liceul de cultură generală Predeal, comisia nr. 20 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Predeal. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pufan Constantin,** prof. univ. dr. psihologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală Rîşnov, comisia nr. 21 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Rîşnov (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Benche Victor,** şef lucrări dr. mecanică — Institutul politehnic — Braşov.

Liceul de cultură generală Rupea, comisia nr. 22 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Rupea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gavrilă Stan Virgil** — conf. dr. şt. biologice — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" — Bucureşti.

Liceul de cultură generală Săcele, comisia nr. 23 reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Săcele. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Trif Mihai,** şef lucrări dr. şt. biologice — Universitatea Babeş-Bolyai Cluj.

Liceul de cultură generală Şercaia, comisia nr. 24 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Şercaia. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Orman Gabriel,** lector univ. matematici — Institutul pedagogic Braşov.

Liceul de cultură generală — Or. Victoria, comisia nr. 25 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Victoria. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Vulcan Vasile,** prof. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul de cultură generală Zărneşti, comisia nr. 26 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Zărneşti. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Rişcuţa Sabin,** şef lucrări dr. chimie — Institutul politehnic Braşov.

Liceul de cultură generală Zărneşti, comisia nr. 27 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Zărneşti. (Cursuri serale). Preşedinte **Drăgulănescu Aurel,** conf. univ. matematici — Institutul politehnic Braşov.

Liceul de cultură generală Codlea, comisia nr. 28 reală, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Codlea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lazăr Iacob,** conf. univ. fizică — Institutul politehnic Cluj.

Liceul de cultură generală Codlea, comisia nr. 29 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Codlea. (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Homaş Tudor,** conf. univ. dr. matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Secţia serală din Lunca Cîlnicului, comisia nr. 30 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Secţia serală din Lunca Cîlnicului. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Constantinescu Alexandru,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Braşov.

JUDEŢUL BRĂILA

Liceul nr. 1 Brăila, comisia Nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Brăila. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Orănescu Amedeu,** conf. univ. ing. — Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 1 Brăila, comisia Nr. 2 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Brăila. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stănculescu Petre,** lector univ. şt. biologice — I.C.P.P.D. Bucureşti.

Liceul Nr. 2 Brăila, comisia Nr. 3 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Brăila. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cristescu Dorin** conf. univ. dr. matematici — Institutul politehnic — Bucureşti.

Liceul Nr. 2 Brăila, comisia Nr. 4 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Brăila. (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vasilescu Alexandru,** conf. univ. ing., Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 2 Brăila, comisia Nr. 5 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Brăila. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cristescu Matei,** conf. univ. filologie — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul Nr. 3 Brăila, comisia Nr. 6 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 3 Brăila. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Sulgerescu Dumitru,** lector univ. matematici — I.C.P.P.D. — Bucureşti.

Liceul Nr. 3 Brăila, comisia Nr. 7 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 3 Brăila. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Moraru Constantin,** conf. univ. ing. — Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 4 Brăila, comisia Nr 8 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Nr. 4 Brăila. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ticulescu Dumitru,** conf. dr. şt. biologice — Institutul pedagogic Bacău.

Liceul Nr. 5 Brăila, comisia Nr 9 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 5 Brăila. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Berciu Lucia** — conf. univ. dr. filologie — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul de cultură generală Făurei, comisia Nr. 10 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Făurei. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iovănescu Maria** — lector univ. geografie — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul de cultură generală Ianca, comisia Nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Ianca. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Octavian,** lector univ. matematici — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul de cultură generală Însurăţei, comisia Nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Însurăţei. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petcu Alexandru,** profesor gradul I directorul Liceului economic din Brăila.

Liceul de cultură generală — Măxineni, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Măxineni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Meiroşu Radu,** profesor gradul I. directorul Liceului Nr. 5 Brăila.

Liceul de cultură generală — Movila Miresii, comisia Nr. 14 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Movila Miresii. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dumitraş Constantin,** şef de lucrări dr. matematici, Institutul Politehnic Bucureşti.

JUDEŢUL BUZĂU

Liceul „B. P. Haşdeu" — Buzău, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „B.P. Haşdeu" — Buzău. (Cursuri de zi). Preşedinte **Bogdănescu Virgil** — conf. univ. matematici — I. P.G.G. — Bucureşti.

Liceul „B.P. Haşdeu" — Buzău, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „B.P. Haşdeu" — Buzău. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Ivănescu Magda,** şef lucrări dr. chimie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul „B. P. Haşdeu" — Buzău comisia nr. 3 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „B. P. Haşdeu" Buzău. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ghiţă Florea,** lector univ. filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" Buzău, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Eminescu" Buzău. (Cursuri de zi). Preşedinte **Jercan Elena,** lector univ. dr. chimie — Universitatea Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" Buzău, comisia nr. 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" Buzău. (Cursuri de zi). Preşedinte **Panaitescu Dumitru,** lector univ. filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" Buzău, comisia nr 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" Buzău. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Andreuţă Smaranda,** lector univ. geografie — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul „Alex. Vlăhuţă" — Rm. Sărat, comisia nr. 7 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Alex. Vlahuţă" — Rm. Sărat. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Maior Ovidiu,** lector univ. dr. chimie— Universitatea Bucureşti.

Liceul „Alex. Vlahuţă" — Rm. Sărat, comisia nr. 8 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Alex. Vlahuţă" — Rm. Sărat. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dragomirescu Mihail,** lector filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul „Alex. Vlahuţă" — Rm. Sărat, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Alex. Vlahuţă" — Rm. Sărat. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Olaru Gheorghe,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul „Ştefan cel Mare" — Rm. Sărat, comisia nr. 10 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Ştefan cel Mare" Rm. Sărat. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tempea Iosif,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul „Ştefan cel Mare" — Rm. Sărat, comisia nr. 11 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Ştefan cel Mare" Rm. Sărat. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ioniţă Pavel,** conf. univ. ec. politică — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Beceni, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Beceni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Aldeş Valeria,** profesor gradul I, directorul Liceului nr. 2 din Rm. Sărat.

Liceul de cultură generală Pătîrlagele, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Pătîrlagele. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Frăţilă Gheorghe,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Pătîrlagele, comisia nr. 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Pătîrlagele. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Chimu Nicolae,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Pogoanele, comisia nr. 15 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Pogoanele. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciofu Angela,** şef lucrări dr. chimie — Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

JUDEŢUL CARAŞ-SEVERIN

Liceul nr. 1 Reşiţa, comisia nr. 1 mixtă, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Reşiţa. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Kyri Iacob,** şef lucrări dr. chimie — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Reşiţa, comisia nr. 2 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Reşiţa. (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Oancea Nicolae,** şef lucrări dr. fizică — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 2 Reşiţa, comisia nr. 3 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceele nr. 2 şi nr. 3 Reşiţa. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Toma Ioan,** conf. univ. chimie — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 2 Reşiţa, comisia nr. 4 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Reşiţa. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri.) Preşedinte **Pop Vasile,** şef lucrări dr. fizică — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul nr. 1 Caransebeş, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Caransebeş. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tănase Eugen,** prof. univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 2 Caransebeş, comisia nr. 6 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Caransebeş. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Preda Iosif,** conf. univ. matematici — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul de cultură generală Mehadia, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Mehadia. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chiriac Romulus,** profesor gradul I, Liceul nr. 1, Caransebeş.

Liceul de cultură generală Oţelul Roşu, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Oţelul Roşu. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Resa Ioan,** lector univ. economie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Moldova Nouă, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceele din Moldova Nouă şi din Berzasca. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Dewald Adalbert,** lector univ. fizică — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Oraviţa, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Oraviţa. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Neaţă Ion,** lector univ. filologie, Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Grădinari, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Grădinari. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pandur Ioan,** lector univ. filozofie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Bozovici, comisia nr. 12 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Bozovici. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Gheorghe,** lector univ. matematici — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Bocşa, comisia nr. 13 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Bocşa. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Atanasiu Gheorghe** — şef lucrări dr. fizică — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul de cultură generală Anina, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Anina. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Cîmpeanu Aurel,** şef lucrări dr. fizică — Institutul politehnic Timişoara.

JUDEŢUL CLUJ

Liceul „Ady Şincai" — Cluj, comisia Nr. 1 — reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Ady Şincai" — Cluj. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Turcu Aurel,** conf. univ. dr. matematici — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul „Ady Şincai" — Cluj, comisia Nr. 2 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Ady Şincai" — Cluj, Liceul Nr. 6 — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Radu Avram,** prof. univ. dr. şt. biologice — Institutul Medico-Farmaceutic — Cluj.

Liceul „G. Coşbuc" — Cluj, comisia Nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „G. Coşbuc" Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Opreanu Aurel,** conf. univ. filozofie — Institutul politehnic Cluj.

Liceul Nr. 3 Cluj, comisia Nr. 4 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cseke Wilhelm,** prof. univ. matematici — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul E. Racoviţă" — Cluj, comisia Nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul E. Racoviţă — Cluj. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tertea Igor,** prof. univ. dr. construcţii — Institutul politehnic — Cluj.

Liceul „E. Racoviţă" — Cluj, comisia Nr. 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „E. Racoviţă" — Cluj. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Onişor Teodor,** conf. univ. dr. geografie — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul „G. Bariţiu" — Cluj, comisia Nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „G. Bariţiu" — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pop Augustin** — prof. univ. dr. doc. chimie, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul „G. Bariţiu" — Cluj, comisia Nr. 8 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „G. Bariţiu" — Cluj. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Grecu Ioan,** prof. univ. dr. chimie, Institutul Medico Farmaceutic — Cluj.

Liceul „Brassai Samuel" — Cluj, comisia Nr. 9 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Brassai Samuel" — Cluj. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Literat Liviu,** conf. univ. dr. chimie, Institutul politehnic — Cluj.

Liceul „Brassai Samuel" — Cluj, comisia Nr. 10 — mixtă limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Brassai Samuel" — Cluj. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kelemen Frederich,** conf. univ. dr. fizică, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul „N. Bălcescu" — Cluj, comisia nr. 11 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „N. Bălcescu" — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Codreanu Constantin,** conf. univ. dr. fizică, Institutul politehnic — Cluj.

Liceul „N. Bălcescu" — Cluj, comisia Nr. 12 — mixtă limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „N. Bălcescu". (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pervain Iosif,** prof. dr. doc. filologie, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul „M. Eminescu — Cluj, comisia Nr. 13 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ghişa Eugen,** prof. univ. dr. doc. şt biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 10 — Cluj, comisia Nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 10 Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Roşca Dumitru,** prof. univ. dr. doc. şt. biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 10 — Cluj, comisia Nr. 15 — reală. limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 10 — Cluj. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Crişan Ioan,** conf. univ. dr. chimie, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 11 — Cluj, comisia Nr. 16 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 11 — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pàl Arpàd,** conf. univ. dr. matematici, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 12 — Cluj, comisia Nr. 17 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 12 Cluj. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Pop Olivia,** şef lucrări dr. fizică, Institutul politehnic — Cluj.

Liceul Nr. 12 — Cluj, comisia Nr. 18 — mixtă, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 12 Cluj. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bodi Alexandru,** conf. univ. dr. fizică, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 14 — Cluj, comisia Nr. 19 — reală, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 14 — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Toma Virgil,** conf. univ. dr. şt. biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 15 — Cluj, comisia Nr. 20 — mixtă, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 15 — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Felszeghy Edmund,** prof. univ. dr. şt. biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 16 — Cluj, comisia Nr. 21 — reală, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 16 Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Makai Clara,** lector univ. dr. chimie. Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 1 Turda, comisia Nr. 22 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Turda. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Octavia Crăciun,** şef lucrări dr. şt. biologice, Institutul Medico Farmaceutic — Cluj.

Liceul Nr. 1 Turda, comisia Nr. 23 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Turda. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Vasculescu Traian,** prof. dr. doc. radiologie, Institutul Medico Farmaceutic — Cluj.

Liceul Nr. 1 Turda, comisia Nr. 24 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Turda şi Liceul de cultură generală din Iara. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bogdan Andrei,** prof. univ. dr. geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 1 Turda, comisia Nr. 25 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Turda. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Virag Emerich,** lector univ. dr. matematici, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 2 Turda, comisia Nr. 26 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Turda. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Isac Dumitru,** conf. univ. filozofie, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Cîmpia Turzii, comisia Nr. 27 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cîmpia Turzii. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciurchea Maria,** lector dr. şt. biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Cîmpia Turzii, comisia Nr. 28 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cîmpia Turzii. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Stoian Ion,** lector univ. matematici, Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic — Cluj.

Liceul Nr. 1 — Dej, comisia Nr. 29 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Dej. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Oros Ioan,** conf. univ. dr. şt. biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 1 — Dej, comisia Nr. 30 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Dej. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Balssz Martin,** lector, univ. dr. matematici, Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul Nr. 2 — Dej, comisia Nr. 31 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Dej. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bulzan Aurel,** conf. univ. soc. ştiinţific, Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic — Cluj.

Liceul Nr. 2 — Dej, comisia Nr. 32 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Dej. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Vezelan Nicolae,** lector univ. dr. fizică, Universitatea „Babeş-Bolyai' — Cluj.

Liceul Nr. 1 Gherla, comisia Nr. 33 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Gherla. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Curea Elena,** şef lucrări dr. chimie, Institutul Medico Farmaceutic — Cluj.

Liceul Nr. 2 Gherla, comisia Nr. 34 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Gherla. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Weiselberger Samoil,** lector univ. chimie, Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic — Cluj.

Liceul Nr. 2 Gherla, comisia Nr. 35 — mixtă, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Gherla. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Maroşi Paul,** conf. univ. dr. geologie. Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Mociu, comisia Nr. 36 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Mociu. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Morărescu Simion** — lector univ. filologie, Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic — Cluj.

Liceul de cultură generală — Gilău, comisia Nr. 37 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Gilău. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Virgil,** profesor gradul II — director adjunct la Liceul Nr. 7 Cluj.

Liceul de cultură generală — Huedin, comisia Nr. 38 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Huedin. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Balla Emil,** lector univ. socialism ştiinţific — Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic — Cluj.

Liceul de cultură generală Huedin, comisia Nr. 39 reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Huedin. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Palkö Atila,** profesor, gradul II — director adjunct — Liceul Nr. 11 Cluj.

Liceul de arte plastice — Cluj, comisia Nr. 40 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul de arte plastice şi Liceul de coregrafie — Cluj. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bodor Andrei,** prof. univ. dr. istorie — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

JUDEŢUL CONSTANŢA

Liceul „Mircea cel Bătrîn" — Constanţa, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" — Constanţa şi Liceul de muzică şi arte plastice — Constanţa. (Cursuri de zi). Preşedinte **Petrescu Ion Burloi** — conf. univ. dr. geografie, Institutul pedagogic Constanţa.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" — Constanţa, comisia Nr. 2 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" — Constanţa. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrea Dorina,** şef lucrări dr. chimie — Universitatea Bucureşti.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa, comisia Nr. 3 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanţa. (Cursuri serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Zlătescu Victoria,** lector univ. matematici — Institutul Politehnic din Bucureşti.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" — Constanţa, comisia Nr. 4 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" — Constanţa. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Corbu Constantin,** conf. dr. istorie — Universitatea Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" — Constanţa, comisia Nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" Constanţa. (Cursuri de zi). Preşedinte **Covăşeanu Zenobia,** conf. univ. biochimie — Institutul pedagogic Constanţa.

Liceul „M. Eminescu" Constanţa, comisia Nr. 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" Constanţa. Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Grădişteanu Ion,** conf. univ. dr. ec. politică — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" Constanţa, comisia Nr. 7 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu"

(Continuare în pag. a 4-a)

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. a 3-a)

Constanţa. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Vişinescu Ecaterina,** lector univ. dr. matematică — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul „M. Eminescu" Constanţa, comisia Nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „M. Eminescu" Constanţa. (Cursuri serale). Preşedinte **Bulău Leon,** şef lucrări dr. inginer — Institutul petrol, gaze şi geologie, Bucureşti.

Liceul Nr. 3 Constanţa, comisia Nr. 9 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 3 Constanţa. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nestorescu Emilia,** lector univ. şt. biologice — Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 3 Constanţa, comisia nr. 10 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Constanţa. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tudor Paul,** conf. univ. dr. istorie — Academia de studii economice — Bucureşti.

Liceul Nr. 4 — Constanţa, comisia Nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 4 Constanţa. (Cursul de zi şi restanţieri). Preşedinte **Coroiu Rodica,** lector univ. matematică — Academia de studii economice — Bucureşti.

Liceul nr. 4 Constanţa, comisia nr. 12 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 4 Constanţa. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Goian Gheorghe,** prof. univ. pedagogie — I.C.P.P.D. — Bucureşti.

Liceul de cultură generală „M. Kogălniceanu", comisia nr. 13 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Kogălniceanu" (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lerescu Carmen,** lector univ. dr. chimie — Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Năvodari, comisia nr. 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Năvodari (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Armaş Silvia,** lector univ. filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală Eforie Sud, comisia nr. 15 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Eforie Sud (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tocan Dumitru,** conf. univ. dr. matematici — I.P.G.G. — Bucureşti.

Liceul de cultură generală Techirghiol, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Techirghiol (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zarma Mircea,** conf. univ. medic — Institutul pedagogic Constanţa.

Liceul de cultură generală — Mangalia, comisia nr. 17 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Mangalia şi Liceul sanatorial — Mangalia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bir Henrich,** conf. univ. şt. sociale — Institutul politehnic — Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Cerna Vodă, comisia nr. 18 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cerna Vodă (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Mocearov Maria,** lector univ. filologie — Academia de studii economice Bucureşti.

Liceul nr. 1 — Medgidia, comisia nr. 19 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Medgidia (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tudoraşcu Radu,** şef lucrări dr. ştiinţe biologice, Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul nr. 1 Medgidia, comisia nr. 20 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Medgidia (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Diaconu Ion,** lector univ. filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 —Medgidia, comisia nr. 21 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 — Medgidia (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Apostol Rozica,** lector univ. ec. politică — I.C.P.P.D. — Bucureşti.

Liceul nr. 2 Medgidia, comisia nr. 22 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Medgidia (cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Dodoc Petre,** şef lucrări dr. matematici — Institutul politehnic din Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Cobadin, comisia nr. 23 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cobadin (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Petrea Vasile,** şef lucrări dr. şt. biologice — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Topraisar, comisia nr. 24, mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Topraisar (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hăpăianu Georgeta,** profesor biologie, gradul II — Liceul nr. 1 Medgidia.

Liceul de cultură generală — Negru Vodă, comisia nr. 25 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Negru Vodă (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popescu Dumitru,** conf. dr. şt. biologice — Institutul pedagogic Suceava.

Liceul de cultură generală — Băneasa, comisia nr. 26 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Băneasa (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tunsoiu Aurelia,** şef lucrări, matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Adamclisi, comisia nr. 27 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Adamclisi (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stănciulescu Ion,** lector univ. statistică — Academia de Ştiinţe Economice — Bucureşti.

Liceul de cultură generală Ostrov, comisia nr. 28 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Ostrov (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cernat Nicolae,** profesor istorie, gradul I — Liceul din Năvodari.

Liceul de cultură generală Hirşova, comisia nr. 29 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Hirşova (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Turdeanu Toşa Ana,** conf. univ. dr. geografie — Institutul pedagogic Constanţa.

Liceul de cultură generală — Cogealac, comisia nr. 30 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cogealac (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Alexandru Ion,** profesor geografie, gradul II — Liceul nr. 2 Medgidia.

JUDEŢUL COVASNA

Liceul nr. 1 Sf. Gheorghe, comisia nr. 1 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la liceul nr. 1 Sf. Gheorghe (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Kolumban Iosif** lector univ. dr. matematică — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală nr. 2 — Sf. Gheorghe, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Obaciu Gheorghe,** şef lucrări dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul nr. 2 — Sf. Gheorghe, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe (cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Urbich Francisc,** conf. univ. filologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală din Baraolt, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Baraolt. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Balasz Alexandru,** lector univ. filozofie — Universitatea „Babeş-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală Tg. Secuiesc, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Tg. Secuiesc. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Boangiu Gheorghe,** şef lucrări dr. mecanică — Institutul politehnic Braşov.

Liceul de cultură generală — Tg. Secuiesc, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Tg. Secuiesc. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Benke Alexandru,** lector univ. economie — Institutul agronomic „Dr. P. Groza" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Covasna, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii da la Liceul din Covasna. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Angi Ştefan,** lector univ. dr. estetică — Conservatorul de muzică „Gh. Dima" — Cluj.

JUDEŢUL DÎMBOVIŢA

Liceul nr. 1 — Tîrgovişte, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Tîrgovişte. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Florea Zara,** conf. univ. matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul nr. 2 — Tîrgovişte, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 — Tîrgovişte. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rizescu Speranţa,** şef lucrări dr. chimie — Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul nr. 2 — Tîrgovişte, comisia nr. 3 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 — Tîrgovişte şi Secţia serală — Doiceşti. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Dimonie Mihai,** şef lucrări dr. chimie — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul Ienăchiţă Văcărăscu — Tîrgovişte, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Ienăchiţă Văcărăscu — Tîrgovişte. (Cursuri de zi). Preşedinte **Zota Benone,** conf. dr. geografie — Academia de Studii Economice — Bucureşti.

Liceul Ienăchiţă Văcărăscu — Tîrgovişte, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Ienăchiţă Văcărăscu" — Tîrgovişte. (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Galben Traian,** şef lucrări dr. chimie — Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Găieşti, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Găieşti. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheorghe Alexandru,** şef lucrări dr. geologie — Instititul Petrol, Gaze şi Geologie Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Găieşti, comisia nr. 7 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Găieşti. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Lupu Ion,** lector univ. pedagogie — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Băleni, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Băleni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Avram Radu,** şef lucrări chimie — Institutul Politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Moreni, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Moreni. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Raicu Virgil,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic — Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Fieni, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Fieni. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Tocarian Tacor,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic — Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Titu, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Titu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Maftei Elena,** conf. univ. dr. psihologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Răcari, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Răcari. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gîrleanu Luca,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Pucioasa, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Pucioasa. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Neagu Alexandru,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Pucioasa, comisia nr. 14 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Pucioasa. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Mîndra Vicu,** lector univ. filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Vişina, comisia nr. 15 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Vişina. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Soare Vasile,** profesor gradul II — directorul Liceului nr. 1 Tîrgovişte.

Secţia serală — Mija, comisia nr. 16 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Secţia serală din Mija. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Zainea Bucur,** şef de lucrări, matematici — Institutul de construcţii — Bucureşti.

JUDEŢUL DOLJ

Liceul N. Bălcescu — Craiova, comisia nr. 1 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul N. Bălcescu — Craiova. (Cursuri de zi învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dobrescu Eugen,** prof. dr. doc. matematici Universitatea Craiova.

Liceul N. Bălcescu — Craiova, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul N. Bălcescu — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Comeş Ioan,** prof. univ. dr. şt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul N. Bălcescu — Craiova, comisia nr. 3 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul N. Bălcescu — Craiova. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Donat Lileta,** conf. univ. dr. filologie Universitatea Craiova.

Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gherman Oliviu,** prof. dr. fizică Universitatea Craiova.

Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova, comisia nr. 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova şi Liceul de muzică şi arte plastice — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pătraşcu Ion,** lector univ. dr. filologie Universitatea Craiova.

Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova. (Cursuri serale). Preşedinte **Sîrbulescu Marian,** lector univ. chimie, Universitatea Craiova.

Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Fraţii Buzeşti — Craiova. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Vernescu Dumitru,** conf. univ. matematici Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 3 Craiova, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Moldovan Vasile,** conf. univ. dr. chimie Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul nr. 3 Craiova, comisia nr. 9 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Trăistaru Elisabeta,** lector univ. şt. sociale — Universitatea Craiova.

Liceul nr. 3 — Craiova, comisia nr. 10 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul nr. 3 — Craiova. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Păun Marin,** prof. univ. dr. şt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul N. Titulescu — Craiova, comisia nr. 11 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul N. Titulescu — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nonu I. Mircea,** prof. univ. dr. docent matematici — Institutul de construcţii Bucureşti.

Liceul N. Titulescu — Craiova comisia nr. 12 — umanistă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul N. Titulescu Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciachir Nicolae,** conf. univ. dr. istorie Universitatea Bucureşti.

Liceul T. Arghezi — Craiova, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Arghezi — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Belea Constantin,** prof. dr. doc. mecanică Universitatea Craiova.

Liceul T. Arghezi — Craiova, comisia nr. 14 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Arghezi — Craiova. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Golimaş Aurel,** conf. univ. dr. istorie Universitatea Craiova.

Liceul T. Arghezi — Craiova, comisia nr. 15 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Arghezi — Craiova. (Cursuri serale). Preşedinte **Ene Florea,** conf. univ. biologie, Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Băileşti, comisia nr. 16 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Băileşti. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Udrişte Constantin,** lector univ. matematici Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Bechet, comisia nr. 17 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Bechet. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Popescu C. Ion,** lector univ. dr. ing. Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Bîrca, comisia nr. 18 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Bîrca. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Chelaru Valentin,** lector univ. filologie Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Calafat, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Calafat. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Popescu C. Ion,** conf. univ. dr. şt. biologice — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală Cetate, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cetate (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stoica Marin,** lector univ. dr. pedagogie Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală — Dăbuleni, comisia nr. 21 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Dăbuleni (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Zăvoi Aurel,** lector univ. dr. şt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală — Dioşti, comisia nr. 22 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Dioşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Negrea Ion,** conf. univ. biologie. Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Filiaşi, comisia nr. 23 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Filiaşi. Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Camaleşa Nicolae,** conf. univ. dr. ing. şt. biologice — Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală — Galicea Mare, comisia nr. 24 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Galicea Mare. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Leonte Aristide,** lector univ. matematici Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală — Melineşti, comisia nr. 25 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Melineşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rădulescu Gheorghe,** lector univ. chimie Universitatea Craiova.
Liceul de cultură generală — Cornu, comisia nr. 26 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Cornu (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Burnea Ion,** lector univ. chimie Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală — Pleniţa, comisia nr. 27 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Pleniţa. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Sorescu George,** lector univ. filologie Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală — Poiana Mare, comisia nr. 28 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Poiana Mare. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Roşu Leonida,** şef lucrări ştiinţe biologice Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Segarcea, comisia nr. 29 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Segarcea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bobîrnac Bogdan,** conf. univ. dr. şt. biologice — Universitatea Craiova.

JUDEŢUL GALAŢI

Liceul „V. Alecsandri" Galaţi, comisia nr. 1 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „V. Alecsandri" Galaţi. (Cursuri de zi). Preşedinte **Tudose Cosma,** conf. univ. fizică Institutul pedagogic Galaţi.

Liceul „V. Alecsandri" Galaţi, comisia nr. 2 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul „V. Alecsandri". (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ailoaie Gh.** conf. univ. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 2 Galaţi, comisia nr. 3 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Galaţi. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Atanasui Marcel,** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 2 Galaţi, comisia nr. 4 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Galaţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ionescu Varo-Mircea,** conf. univ. dr. şt. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul „Al. I. Cuza" Galaţi, comisia nr. 5 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Al. I. Cuza" Galaţi. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Creţulescu Constantin** conf. univ. dr. chimie Institutul pedagogic Galaţi.

Liceul „Al. I. Cuza" Galaţi, comisia nr. 6 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Al. I. Cuza" Galaţi. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri. Preşedinte **Enescu Gheorghe,** conf. univ. dr. logică Universitatea Bucureşti.

Liceul Nr. 4 Galaţi, comisia nr. 7 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 4 şi Liceul de muzică şi arte plastice. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ceangă Emil** şef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 5 Galaţi, comisia nr. 8 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 5 Galaţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gavriliuc Angela,** şef lucrări dr. chimie Institutul pedagogic Galaţi.

Liceul Nr. 5 Galaţi comisia nr. 9 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 5 Galaţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Guţu Gheorghe,** conf. univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Nr. 6 Galaţi, comisia nr. 10 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 6 Galaţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Simionescu Ioan,** lector univ. matematici Institutul pedagogic Galaţi.

Liceul Nr. 6 Galaţi, comisia nr. 11 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 6 Galaţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Şontereanu Virgil,** conf. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul Nr. 7 Galaţi, comisia Nr. 12 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 7 Galaţi. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Leonte Mircea,** conf. dr. chimie Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 7 Galaţi, comisia nr. 13 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 7 Galaţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Atanasiu Lucian,** lector univ. dr. st. biologice Universitatea Bucureşti.

Liceul Nr. 1 Tecuci, comisia nr. 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Nr. 14 Tecuci. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iesan Dorin** lector dr. mecanică Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Nr. 1 Tecuci, comisia nr. 15, reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 1 Tecuci. (Cursuri de zi serale şi restanţieri). Preşedinte **Constantinescu Florin,** conf. univ. dr. ing. Institutul politehnic Galaţi.

Liceul Nr. 2 Tecuci, comisia nr. 16, reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Tecuci. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iosifescu Constantin,** conf. univ. dr. ing. Institutul politehnic Galaţi.

Liceul nr. 2 Tecuci, comisia nr. 17 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Nr. 2 Tecuci. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Baran Nicolae,** lector univ. filologie, Universitatea „Al.I. Cuza". Iaşi.

Liceul de cultură generală Bereşti, comisia nr. 18 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Bereşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nejneru Tănase** prof. gr. I. directorul Liceului „V. Alecsandri" din Galaţi.
Liceul de cultură generală Tg. Bujor, comisia nr. 19 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Tg. Bujor. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pană Nicolae,** conf. univ. ing. Institutul politehnic Galaţi.

Liceul de cultură generală Pechea, comisia nr. 20 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Pechea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Stubeianu Dumitru,** prof. gr. II directorul Liceului Nr. 7 Galaţi.

Liceul de cultură generală T. Vladimirescu, comisia nr. 21 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din T. Vladimirescu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Cioarec Dumitrache,** prof. gradul I directorul Liceului nr. 2 Galaţi.

JUDEŢUL GORJ

Liceul T. Vladimirescu — Tg. Jiu, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Vladimirescu — Tg. Jiu. (Cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Gănescu Ioan,** conf. univ. dr. chimie Universitatea Craiova.

Liceul T. Vladimirescu — Tg. Jiu, comisia nr. 2 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Vladimirescu — Tg. Jiu. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Scondac Ion,** conf. univ. dr. tehnologie Universitatea Craiova.

Liceul T. Vladimirescu — Tg. Jiu, comisia nr. 3 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Vladimirescu — Tg. Jiu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Balaşa Mircea,** conf. univ. dr. şt. biologice, Universitatea Craiova.

Liceul Ecaterina Teodoroiu — Tg. Jiu, comisia 4 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul Ecaterina Teodoroiu — Tg. Jiu. (Cursuri de zi, şi restanţieri). Preşedinte **Coleş Nicolae,** conf. univ. dr. şt. biologice, Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Bîlteni, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Bîlteni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cinteză Emanuil,** prof. gradul II, directorul Liceului „Tudor Arghezi" din Cărbuneşti.

Liceul T. Arghezi — Cărbuneşti, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul T. Arghezi — Cărbuneşti. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Dodu Jenică,** şef lucrări economie Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" — Bucureşti.

Liceul de cultură generală Motru, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Motru. (Cursuri de zi, seral şi restanţieri). Preşedinte **Bucur Constantin,** lector univ. matematici Institutul politehnic — Bucureşti.

Liceul de cultură generală Novaci, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Novaci. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Galcenco Nicolae,** şef lucrări matematici Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul Constantin Brâncuşi — Peştişani, comisia nr. 9 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Peştisani. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Scînteie Ion,** lector univ. filologie Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Rovinari, comisia nr. 10 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Rovinari. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Staicu Nicolae,** prof. gradul II directorul Liceului din Novaci.

Liceul de cultură generală Sadu, comisia nr. 11 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la liceul din Sadu. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Lazăr Costinel,** lector univ. economie Institutul politehnic Bucureşti.

JUDEŢUL HARGHITA

Liceul de cultură generală — Miercurea Ciuc, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Miercurea Ciuc. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Toth Iosif,** prof. univ. economie politică — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Miercurea Ciuc, comisia nr. 2 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Miercurea Ciuc. (Cursuri de zi). Preşedinte **Gobesz Ferdinand,** conf. univ. dr. ing. — Institutul politehnic Cluj.

Liceul de cultură generală — Miercurea Ciuc, comisia nr. 3 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Miercurea Ciuc. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Weiss Tiberiu,** conf. univ. filologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „Dr. Petru Groza" — Odorheiul-Secuiesc, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Dr. P. Groza" — Odorheiul Secuiesc. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Taşcov Gheorghe,** lector univ. geografie — Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic Cluj.

Liceul „Dr. Petru Groza" — Odorheiul Secuiesc, comisia nr. 5 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Dr. P. Groza" — Odorheiul Secuiesc. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bako Adalbert,** conf. univ. pedagogie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „Dr. Petru Groza" — Odorheiul Secuiesc, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Dr. P. Groza" şi secţia de cultură generală de la Liceul pedagogic. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nagy Ernö,** lector univ. filologie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Topliţa, comisia nr 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Topliţa şi din Subcetate (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bechet Maria,** lector univ. şt. biologice, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală Topliţa, comisia nr. 8 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Topliţa. (Cursuri de zi. învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nagy Ludovic,** conf. univ. geologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „Solomon Ernö" — Gheorghieni, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Solomon Ernö"—Gheorghieni. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Man Stefan,** lector univ. fizică — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „Solomon Ernö" — Gheorghieni, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Solomon Ernö" — Gheorghieni. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Farcaş Zoltan,** lector univ. filozofie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Cristurul Secuiesc, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cristurul Secuiesc. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Salontai Alexandru,** conf. univ. şt. biologice — Institutul agronomic „Dr. P. Groza" Cluj.

Liceul de cultură generală — Ditrău, comisia nr. 12 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Ditrău şi Remetea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cörmös Dumitru,** lector univ. chimie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Joseni, comisia nr. 13 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Joseni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Teiszler Pall,** lector univ. filologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Dăneşti, comisia nr. 14 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Dăneşti şi din Sînmartin. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bögözi Mihai,** prof. gradul II — Liceul din Miercurea Ciuc.

Liceul de cultură generală — Vlăhiţa, comisia nr. 15 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Vlăhiţa. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Kristo Andrei,** profesor gradul I la Liceul din Miercurea Ciuc.

Liceul de cultură generală Zetea, comisia nr. 16 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Zetea. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Soos Ioan,** lector univ. chimie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Corund, comisia nr. 17 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Corund. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Racz Ana,** lector univ. filologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

JUDEŢUL HUNEDOARA

Liceul „Decebal" Deva, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Decebal" Deva. (Cursuri de zi). Preşedinte **Milcoveanu Dan,** conf. univ. dr. fizică — Institutul de Mine Petroşani.

Liceul „Decebal" Deva, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Decebal" Deva. (Cursuri de zi). Preşedinte **Bacă Marin** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul „Decebal" Deva, comisia nr. 3 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Decebal" Deva. (Cursuri serale). Preşedinte **Prosie Victor,** conf. univ. fizică — Institutul de Mine Petroşani.

Liceul „Decebal" Deva, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Decebal" Deva. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pop Emil** prof. univ. dr. geologie — Institutul de Mine Petroşani.

Liceul „Avram Iancu" Brad, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Avram Iancu" Brad. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Frăţilă Vasile** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Gura Barza, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Gura Barza. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Birău Ilie,** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Haţeg, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Haţeg. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Klepp Herbst,** lector univ. dr. matematică — Institutul politehnic Timişoara.

Liceul de cultură generală Ilia, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Ilia. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Eseev Ion,** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Certej, comisia nr. 9 — reală, limba re predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Certej. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Manolescu Gabriel** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul „Aurel Vlaicu" Orăştie, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Aurel Vlaicu". Orăştie. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gaşpar Dumitru,** lector univ. matematici — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Simeria, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Simeria. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşe-

(Continuare în pag. a 5-a)

CENTRELE ŞI PREŞEDINŢII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. 4-a)

dinte **Neagu Maria** conf. univ. st. biologice — Institutul agronomic Timişoara.

Liceul nr. 1 — Hunedoara, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Hunedoara. (Cursuri de zi). Preşedinte **Marian Ion** prof. univ. dr. ing. — Institutul de Mine Petroşani.

Liceul nr. 1 — Hunedoara, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Hunedoara. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Truţi Silvia** lector univ. geografie — Universitatea Timişoara.

Liceul nr. 2 — Hunedoara, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Hunedoara. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Nicolescu Virgil** prof. univ. dr. chimie — Institutul de Mine Petroşani.

Liceul nr. 2 — Hunedoara, comisia nr. 15 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Hunedoara. (Cursuri serale). Preşedinte **Grigore Stere** conf. univ. şt. biologice — Institutul Agronomic Timişoara.

Liceul de cultură generală Călan, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Călan. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Mazilu Cecilia,** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Ghelar, comisia nr. 17 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Ghelar. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Irimescu Petru,** lector univ. filologie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală — Petroşani, comisia nr. 18 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Petroşani. (Cursuri de zi). Preşedinte **Kecs Wilhelm,** prof. univ. dr. matematici — Institutul de mine Petroşani.

Liceul de cultură generală Petroşani, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Petroşani. (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Precupeţu Paul,** şef lucrări matematici — Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Petrila, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Petrila. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gonţeanu Aurel,** şef lucrări chimie — Institutul de mine Petroşani.

Liceul de cultură generală Lupeni, comisia nr. 21 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Lupeni. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stoica Emil,** conf. univ. fizică — Institutul de Mine Petroşani.

Liceul de cultură generală Uricani, comisia nr. 22 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Uricani. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Sanell Erwin,** şef lucrări chimie — Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Vulcan, comisia nr. 23 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Vulcan. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Saimac Anton,** conf. univ. dr. fizică — Institutul de Mine Petroşani.

JUDEŢUL IALOMIŢA

Liceul de cultură generală — Slobozia, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Slobozia. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Spinulescu Ion** şef lucrări dr. fizică — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Slobozia, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Slobozia. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Bozga Vasile,** lector univ. istorie — Academia de Studii Economice Bucureşti.

Liceul nr. 1 — Călăraşi, comisia nr. 3 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 — Călăraşi. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Gheorghe,** conf. univ. dr. matematică — Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 — Călăraşi, comisia nr. 4 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Călăraşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hornar Solomon,** lector univ. merceologie Academia de Studii Economice Bucureşti.

Liceul nr. 2 — Călăraşi, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Călăraşi. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Burloi Gheorghe,** şef lucrări şt. biologice — Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul nr. 2 Călăraşi, comisia nr. 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Călăraşi. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Florea Silvia,** lector univ. socialism — Institutul agronomic „N. Bălcescu" — Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Feteşti, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Feteşti. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Georgescu Dumitru,** şef lucrări fizică — Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Feteşti, comisia nr. 8 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Feteşti. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ghimeş Gheorghe,** Lector univ. dr. socialism — Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Lehliu, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Lehliu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu Georgeta,** şef lucrări fizică — Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul de cultură generală Lehliu, comisia nr. 10 — umanistă. limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Lehliu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Gheventian Hanraig,** prof. gradul II, directorul Liceului din Feteşti.

Liceul de cultură generală — Ţăndărei, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Ţăndărei. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lungu Constantin,** prof. gradul I directorul Liceului din Lehliu.

Liceul de cultură generală — Căzăneşti, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Căzăneşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Druc Emilia,** prof. gradul II, directorul Liceului nr. 2 Călăraşi.

JUDEŢUL IAŞI

Liceul M. Sadoveanu Iaşi, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Mihail Sadoveanu" — Iaşi (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Macarovici Nicolae,** prof. univ. dr. geologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul M. Eminescu — Iaşi, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu" — Iaşi. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Calinicenco Nicolae,** prof. univ. dr. fizică, Institutul politehnic Iaşi.

Liceul M. Eminescu, Iaşi, comisia nr 3 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „M. Eminescu Iaşi. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Hazgan Aristide,** conf. univ. filologie — I.C.P.P.D. Iaşi.

Liceul Costache Negruzzi — Iaşi, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul Costache Negruzzi — Iaşi (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Bercovici Malca,** conf. univ. matematici — Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Costache Negruzzi — Iaşi, comisia nr. 5 — umanistă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Costache Negruzzi şi Liceul de muzică şi arte plastice Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Grămadă Ilie,** conf. univ. istorie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 4 Iaşi, comisia nr. 6 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 4 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nacu Alexandru,** conf. univ. dr. chimie — Universitatea „Alex. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 5 Iaşi, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 5 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cruceanu Mihai,** conf. univ. dr. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 5 Iaşi, comisia nr. 8 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 5 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Hîrjoabă Ioan,** conf. univ. dr. georgrafie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 5 Iaşi, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 5 Iaşi. (Cursuri serale). Preşedinte **Grindei Ion,** prof. univ. dr. docent fizică — „Universitatea A. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul nr. 6 Iaşi, comisia nr. 10, reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 6 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Trandaf Alexandru,** conf. univ. matematică — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul nr. 6 Iaşi, comisia nr. 11 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 6 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cotran Marţian,** conf. univ. dr. farmacist — I.M.F. Iaşi.

Liceul nr. 7 Iaşi, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 7 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Apăvăloaie Mihai,** conf. univ. dr. geografie — Univ. „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul nr. 8 Iaşi, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 8 Iaşi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cojeneanu Natalia,** conf. univ. biologie — Institutul agronomic Iaşi.

Liceul nr. 8 Iaşi, comisia nr. 14— reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 8 Iaşi. (Cursuri serale şi restanţieri). Preşedinte **Radu Anton,** conf. univ. dr. fizică — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul de cultură generală Vlădeni, comisia nr. 15 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Vlădeni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Diaconiţă Vasile,** lector univ. fizică — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul de cultură generală Răducăneni, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Răducăneni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Ciută Dumitru,** prof. gradul II Liceul nr. 1 Iaşi.

Liceul de cultură generală Hălăuceşti, comisia nr. 17 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Hălăuceşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Opaiţ Gheorghe,** lector univ. matematici — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul de cultură generală Tg. Frumos, comisia nr. 18 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Tg. Frumos. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pisică Constantin,** şef lucrări biologie Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul de cultură generală Hîrlău, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Hîrlău. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mocanu Elena,** prof. gradul II directorul adjunct al Liceului nr. 6 — Iaşi.

Liceul de cultură generală Belceşti, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Belceşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rotundu Vasile,** lector univ. filologie Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi.

Liceul de cultură generală Paşcani, comisia nr. 21 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Paşcani. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt frără frecvenţă). Preşedinte **Corduneanu Adrian,** lector dr. matematici — Institutul politehnic Iaşi.

Liceul de cultură generală Paşcani, comisia nr. 22 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Paşcani. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Minuţ Petra,** lector matematici — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

JUDEŢUL ILFOV

Liceul de cultură generală — Brăneşti, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Brăneşti. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tănăsescu Aurelian,** conf. univ. dr. matematici Institutul de arhitectură — Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Bolintin-Vale, comisia nr. 2 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Bolintin-Vale. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Lupu Silvia,** lector univ. geografie Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Buftea, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Buftea. (Cursuri de zi învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Zăvoianu Dinu,** lector univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Buftea, comisia nr. 4 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Buftea. (Cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Iliescu Elena,** şef lucrări matematici Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Călugăreni, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Călugăreni. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Maier Ion,** prof. univ. dr. docent, Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Fierbinţi, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Fierbinţi. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Albu Constantin,** lector univ. dr. chimie Universitatea Bucureşti.

Liceul „I. Maiorescu" — Giurgiu, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „I. Maiorescu" — Giurgiu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Constantin Pantelimon** — şef lucrări dr. matematici Institutul politehnic Bucureşti.

Liceul „I. Maiorescu" — Giurgiu, comisia nr. 8 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „I. Maiorescu" — Giurgiu. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Stanciu Ilie,** lector univ. dr. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 2 Giurgiu, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Giurgiu. (Cursuri de zi, serale). Preşedinte **Popescu Zorica,** lector univ. matematici Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic Bucureşti.

Liceul nr. 2 Giurgiu, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Giurgiu. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Dragomirescu Ion,** lector univ. istorie Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Hotarele, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Hotarele. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nestorescu Emilia,** lector univ., dr. şt. biologice — Universitatea Bucureşti.

Liceul nr. 1 Olteniţa, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Olteniţa. (Cursuri de zi. învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Caraiani Viorica,** lector univ. dr. chimie Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti.

Liceul nr. 1 Olteniţa, comisia nr. 13 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Olteniţa. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Teodorescu Teodor,** lector univ. pedagogie Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic Bucureşti.

Liceul nr. 2 Olteniţa, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Olteniţa. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Podgoreanu Traian,** lector univ. filozofie Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală Snagov, comisia nr. 15 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Snagov. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pisoschi Valeriu,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală Urziceni, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Urziceni. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Rebuşapcă Dimitrie,** şef lucrări dr. economie politică Institutul Politehnic Bucureşti.

Liceul de cultură generală Urziceni, comisia nr. 17 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Urziceni. (Cursuri de zi). Preşedinte **Gherman Haritina,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

JUDEŢUL MARAMUREŞ

Liceul „Gh. Şincai" — Baia Mare, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Gh. Şincai" — Baia Mare. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Giuvulescu Răzvan,** prof. univ. dr. geologie — Institutul pedagogic Baia Mare.

Liceul „Gh. Şincai" — Baia Mare, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Gh. Şincai" — Baia Mare. (Cursuri serale). Preşedinte **Pop Iuliu,** şef lucrări matematică — Institutul de subingineri Baia Mare.

Liceul „Gh. Şincai" Baia Mare, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Gh. Şincai" — Baia Mare. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Gal Ioan Korodi,** şef lucrări dr. şt. biologice— Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 3 — Baia Mare, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Baia Mare. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Pic Gheorghe,** prof. univ. matematici — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 3 — Baia Mare, comisia nr. 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Baia Mare. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pop Ştefania,** lector univ. filologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 3 Baia Mare, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceele nr. 2, nr. 3 şi Liceul de muzică şi arte plastice — Baia Mare. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Imrch Ştefan,** conf. univ. dr. istorie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul „Dragoş Vodă" — Sighetul Marmaţiei, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Dragoş Vodă" — Sighetul Marmaţiei. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Buju Miron,** şef lucrări dr. ing. — Institutul de subingineri — Baia Mare.

Liceul „Dragoş-Vodă" — Sighetul Marmaţiei, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Dragoş Vodă" — Sighetul Marmaţiei. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Precup Octavian,** lector univ. st. biologice — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul Dragoş-Vodă-Sighetul Marmaţiei, comisia nr. 9 — reală, limba de predare maghiară-ucraineană Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Dragoş Vodă-Sighetul Marmaţiei. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pavliuc Nicolae,** conf. univ. dr. filologie — Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Baia Sprie, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Baia Sprie. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedintele **Incze Andrei,** conf. univ. geografie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Borşa, comisia nr. 11 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Borşa şi Secţia serală Baia-Borşa. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ghiţescu Tamara,** şef lucrări geografie — Institutul de subingineri — Baia Mare.

Liceul de cultură generală Cavnic, comisia nr. 12 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cavnic. (Cursuri de zi. serale şi restanţieri). Preşedinte **Boboc Marin,** prof. gradul II, directorul Liceului „Gh. Şincai" — Baia Mare.

Liceul de cultură generală Seini, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Seini. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Borlea Corneliu,** profesor gradul I, Liceul nr. 3 Baia Mare.

Liceul de cultură generală — Somcuţa Mare, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Somcuţa Mare. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Ciplea Gheorghe,** lector univ. filologie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Tg. Lăpuş, comisia nr. 15 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Tg. Lăpuş. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Vallasek Iuliu,** lector univ. geografie — Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic Cluj.

Liceul de cultură generală — Vişeul de Sus, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Vişeul de Sus. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Fabian Ana,** lector univ. şt. biologice — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

JUDEŢUL MEHEDINŢI

Liceul „Traian" — Turnu Severin, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Traian" — Turnu Severin. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Rădoi Ioan,** conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic — Timişoara.

Liceul „Traian" — Turnu Severin, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Traian Turnu Severin. (Cursuri serale). Preşedinte **Groşanu Iosif,** conf. univ. mat. — fizică Institutul politehnic — Timişoara.

Liceul nr. 2 Turnu Severin, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Turnu Severin, (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Boiangiu Dumitru,** conf. univ. matematici Institutul politehnic — Bucureşti.

Liceul nr. 3 — Turnu Severin, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Turnu Severin. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Brindeu Liviu,** conf. univ. mat. — fizică Institutul politehnic — Timişoara.

Liceul nr. 3 — Turnu Severin, comisia nr 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 3 Turnu Severin. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Tripcea Teodor,** conf. univ. dr. filologie Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Baia de Aramă, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Baia de Aramă. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Reghiş Marica,** lector univ. matematică Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Cujmir, comisia nr. 7 — mixtă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Cujmir. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Tira Vasile,** lector univ. filologie Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală — Orşova, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Orşova. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Izdrăilă Vasile,** conf. univ. mat. — fizică Institutul politehnic — Timişoara.

Liceul de cultură generală Strehaia, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Strehaia. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Gămulescu Dorin,** lector univ. filologie Universitatea Bucureşti.

Liceul de cultură generală — Vînju Mare, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Vînju Mare. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Costea Achim,** prof. gradul II, directorul Liceului „Traian" din Turnu Severin.

Liceul de culutră generală Gogoşu, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Gogoşu. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Cazacu Mihai,** lector univ. filologie Universitatea Timişoara.

Liceul de cultură generală Siseşti, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta condidaţii de la Liceul din Siseşti. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Murgăşanu Paula,** lector univ. şt. biologice Universitatea Timişoara.

JUDEŢUL MURES

Liceul Al. Papiu-Ilarian — Tg. Mureş, comisia nr. 1 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Al. Papiu-Ilarian Tg. Mureş. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Florescu Ioan,** conf. univ. matematici — Institutul agronomic „Dr. P. Groza" Cluj.

Liceul Al. Papiu-Ilarian — Tg. Mureş, comisia nr. 2 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" — Tg. Mureş. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kiss Elemer,** lector univ. matematică — Institutul pedagogic Tg Mureş.

Liceul Bolyai Farkaş — Tg. Mureş, comisia nr. 3 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Bolyai Farkaş Tg. Mureş (cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Farcaş Gheorghe,** lector univ. matematici. Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul Bolyai Farkaş — Tg. Mureş, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul „Bolyai Farkaş". (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kristo Bela,** conf. univ. chimie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul „Unirea" Tg. Mureş, comisia nr. 5 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Unirea" „Tg. Mureş şi Liceul de muzică şi arte plastice Tg. Mureş. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedintele **Chereji Ion,** conf. univ. filologie — Institutul de teatru Tg. Mureş.

Liceul „Unirea" — Tg. Mureş, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul „Unirea" Tg. Mureş. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Dáné Margareta,** lector univ. filozofie — I.M.F. Tg. Mureş.

Liceul nr. 5 — Tg. Mureş, comisia nr. 7 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 5, Tg. Mureş (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Nireşteanu Petru,** lector univ. filologie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul nr. 4 Tg. Mureş, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 4 Tg. Mureş (cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Szilagyi Margareta,** conf. univ. ec. politică — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul nr. 1 Sighişoara, comisia nr. 9 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Sighişoara. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pop Iuliu,** prof. univ. dr. fizică — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Sighişoara, comisia nr. 10 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Sighişoara (cursuri serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Giurgea Ioan,** conf. univ. economie — Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" Cluj.

Liceul nr. 2 Sighişoara, comisia nr. 11 mixtă, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Sighişoara (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Neamţu Gh.,** lector univ. pedagogie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Tîrnăveni, comisia nr. 12 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Tîrnăveni. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Penciuc Traian,** lector univ. fizică — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul nr. 2 Tîrnăveni, comisia nr. 13 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Tîrnăveni. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Pater Zoltan,** lector univ. dr. matematici — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul nr. 1 Luduş, comisia nr. 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Luduş. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Crăciun Gheorghe,** lector univ. filozofie — I.M.F. Tg. Mureş.

Liceul nr. 2 Luduş, comisia nr. 15 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 2 Luduş. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri(. Preşedinte **Sfîrîiac Justin,** lector univ. geografie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Sărmaş, comisia nr. 16 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Sărmaş. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Lazăr Alexandru,** lector univ. psihologie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Iernut, comisia nr. 17 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Iernut. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Szurkos Arpad,** lector univ. chimie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul nr. 1 Reghin, comisia nr. 18 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Reghin. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Niac Gavril,** conf. univ. chimie — Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Reghin, comisia nr. 19 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul nr. 1 Reghin şi Liceul de cultură generală Gurghiu. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kiss Ştefan,** lector univ. chimie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul nr. 2 Reghin, comisia nr. 20 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Reghin şi Liceul de cultură generală Deta (cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Jakoczi Tiberiu,** lector filozofie — I.M.F. Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Band, comisia nr. 21 reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la liceele din Band şi din Rîciu. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Kicsi Anton,** lector univ. filologie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Sîngeorgiu de Pădure, comisia nr. 22 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Sîngeorgiu de Pădure. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Varga Victoria,** lector univ. ec. politică — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Sovata, comisia nr. 23 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Sovata. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Toth Alexandru,** lector univ. fizică — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

Liceul de cultură generală Miercurea Nirajului, comisia nr. 24 mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Miercurea Nirajului. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Szabo Nicolae,** lector univ. istorie — Institutul pedagogic Tg. Mureş.

JUDEŢUL NEAMŢ

Liceul Petru Rareş — Piatra Neamţ, comisia nr. 1, — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Petru Rareş — P. Neamţ. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Onu Constantin,** prof. univ. fizică — Institutul politehnic Iaşi

Liceul Petru Rareş — P. Neamţ. comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Petru Rareş — P. Neamţ. (Cursuri serale şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Artenie Vlad,** conf. univ. dr. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Petru Rareş — P. Neamţ, comisia nr. 3 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Petru Rareş — P. Neamţ. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Grigoraş Ion,** conf. dr. filozofie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul Calistrat Hogaş — P. Neamţ, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Calistrat Hogaş — P. Neamţ. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Antoniu Mihai,** conf. univ. dr. fizică — Institutul politehnic Iaşi.

Liceul Calistrat Hogaş — P. Neamţ, comisia nr. 5 — umanistă limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul Calistrat Hogaş — P. Neamţ. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Banu Florentina,** lector univ. istorie — I.C.P.P.D. Iaşi.

Liceul nr. 1 Roman, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Roman. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Donisă Ion,** conf. univ. dr. geografie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul nr. 2 Roman, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Roman. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Oprea Cleopatra** — conf. univ. dr. chimie — Institutul politehnic Iaşi.

Liceul nr. 2 Roman, comisia nr. 8 umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Roman. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Mitrea Ion,** lector univ. istorie — Institutul pedagogic din Bacău.

Liceul de cultură generală Tg. Neamţ, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Tg. Neamţ. (Cursuri de zi, serale, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Saviuc Eugenia,** lector univ. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul de cultură generală Tg. Neamţ, comisia nr. 10 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Tg. Neamţ. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Proscornis Romulus,** lector filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul de cultură generală Borca, comisia nr. 11 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Borca. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Acatrinei Gheorghe,** şef lucrări, dr. biologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul de cultură generală Bicaz, comisia nr. 12 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţi de la Liceul din Bicaz. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Zolinyak Corneliu,** conf. univ. dr. şt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi.

Liceul de cultură generală Roznov, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Roznov. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Mancaş Mihai,** prof. gradul I — Liceul „Petru Rareş" Piatra Neamţ.

Liceul de cultură generală Săbăoani, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul din Săbăoani. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Iliescu Lucreţia,** profesor gradul II — Liceul nr. 2 Roman.

JUDEŢUL OLT

Liceul nr. 1 Slatina, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Slatina. (Cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Potolea Eugen,** prof. univ. matematici. Iinstitului politehnic — Bucureşti.

Liceul nr. 1 Slatina, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Slatina. (Cursuri serale). Preşedinte **Nicolescu Alexandru,** prof. univ. matematici — Institutul Petrol, Gaze şi Geologie Bucureşti

Liceul nr. 1 Slatina comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Slatina. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri. Preşedinte **Antohi Ion,** conf. univ. fizică. Institutul de construcţii — Bucureşti.

Liceul nr. 2. Slatina, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Slatina. (Cursuri de zi şi învăţămînt fără frecvenţă). Preşedinte **Sager Iancu,** conf. univ. matematici. Institutul de construcţii — Bucureşti.

Liceul nr. 2 Slatina, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 2 Slatina. (Cursuri de zi, învăţămînt fără frecvenţă şi restanţieri). Preşedinte **Fait Ion,** prof. univ. fizică. Institutul de construcţii — Bucureşti.

Liceul nr. 1 Caracal, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Caracal. (Cursuri de zi, serale şi restanţieri). Preşedinte **Stanciu Cornel,** conf. univ. matematici. Institutul de construcţii — Bucureşti.

Liceul nr. 1 Caracal, comisia nr 7 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidaţii de la Liceul nr. 1 Caracal. (Cursuri de zi şi restanţieri). Preşedinte **Demetrescu Viorica,** conf univ. filologie. Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic — Bucureşti

Liceul nr. 2. Caracal, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare romă-

(Continuare în pag. a 6-a

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. a 5-a)

nă. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Caracal. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Boiangiu Octavian**, conf. univ. sociologie. Academia de Studii Economice — București

Liceul de cultură generală Corabia, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Corabia. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pincovschi Eugen**, conf. univ. chimie, Institutul politehnic București.

Liceul de cultură generală Corabia, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Corabia. (Cursuri de zi, serale și învățămînt fără frecvență). Președinte **Oiță Ion**, conf. univ. dr. filologie. Universitatea — București

Liceul de cultură generală Balș, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Balș. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihai Francisc**, prof. univ. dr. chimie — Institutul politehnic Timișoara

Liceul de cultură generală Drăgănești, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Drăgănești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Turcu Ion**, conf. univ. fizică — Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Potcoava, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Potcoava. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Sandru Anastasie**, conf. univ. matematici — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de cultură generală Piatra Olt, comisia nr. 14 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Piatra Olt. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Bilă Mihai**, conf. univ. matematici. Institutul politehnic — Timișoara

Liceul de cultură generală Ianău Jianu, comisia nr. 15 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Iancu Jianu. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Chiriac Ștefan**, conf. univ. economie — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de cultură generală Osica, comisia nr. 16 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Osica. (Cursuri de zi). Președinte **Nerescu Ion**, conf. univ. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul de cultură generală Văleni, comisia nr. 17 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Văleni. (Cursuri de zi). Președinte **Pelecudi Cristian**, conf. univ. matematici. Institutul politehnic — București

JUDEȚUL PRAHOVA

Liceul nr. 1 Ploiești, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Ploiești. (Cursuri de zi). Președinte **Vlădescu Ion**, prof. univ. dr. ing. Institutul de petrol Ploiești

Liceul nr. 1 Ploiești, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Ploiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Hurmuz Vasile**, conf. univ., dr. istorie — Universitatea București.

Liceul nr. 1 Ploiești, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Ploiești. (Cursuri serale și învățămînt fără frecvență). Președinte **Bucurescu Ion**, prof. univ. mecanică — Universitatea București

Liceul nr. 2 Ploiești, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Ploiești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Necula Nicolaie**, șef lucrări, dr. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul nr. 2 Ploiești, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2. Ploiești. (Cursuri de zi, serale și învățămînt fără frecvență). Președinte **Mitroi Natalia**, șef lucrări, dr. șt. biologice — Universitatea București.

Liceul nr. 2 Ploiești, comisia nr. 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Ploiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Florea Virgil**, conf. univ. dr. șt. sociale. Institutul agronomic „N. Bălcescu" — București

Liceul nr. 3 Ploiești, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 3 Ploiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dăbuleanu Maria**, șef lucrări fizică — Institutul agronomic „N. Bălcescu" București.

Liceul nr. 4 Ploiești, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Ploiești. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Popescu Aurora**, conf. univ. chimie. Institutul Medico-Farmaceutic — București

Liceul nr. 4 Ploiești, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 și Liceul de muzică și arte plastice Ploiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Simu Emil**, conf. univ. inginer. Institutul de arte plastice — București

Liceul nr. 5 Ploiești, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 5 Ploiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Hilsenrath Andrei**, conf. univ. dr. chimie. Institutul de petrol Ploiești

Liceul nr. 5 Ploiești, comisia nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 5 Ploiești și Șc. serală V. Călugărească. (Cursuri serale). Președinte **Tudor Mina**, conf. univ. dr. geologie. Institutul de petrol, gaze și geologie — București

Liceul nr. 6 Ploiești, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 6 Ploiești. (Cursuri de zi). Președinte **Rădulescu Gh.**, șef lucrări, dr. matematici — Institutul politehnic București.

Liceul nr. 6 Ploiești, comisia nr. 13 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 6 Ploiești. (Cursuri de zi). Președinte **Saraș Marcel**, lector univ. filologie — I.C.P.P.D.

Liceul nr. 6 Ploiești, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 6 Ploiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Djamo Nicolae**, conf. univ. geografie — Academia de Studii Economice.

Liceul militar „Dimitrie Cantemir" — Breaza, comisia nr. 15 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul militar „Dimitrie Cantemir" — Breaza. (Cursuri de zi). Președinte **Calistru Virgil**, conf. univ., dr. matematici — Institutul de construcții București.

Liceul militar „Dimitrie Cantemir" — Breaza, comisia nr. 16 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dimitrie Cantemir" — Breaza. (Cursuri de zi). Președinte **Constantinescu Gheorghe**, conf. univ. dr. chimie — Institutul politehnic București.

Liceul militar „Dimitrie Cantemir" — Breaza, comisia nr. 17 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Dimitrie Cantemir" — Breaza. (Cursuri de zi). Președinte **Dumitraș Viorel**, conf. univ. dr. matematici, Institutul politehnic — București

Liceul de cultură generală Urlați, comisia nr. 18 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Urlați. (Cursuri de zi și serale). Președinte **Iordan Petre**, șef lucrări șt. biologice, Institutul agronomic „N. Bălcescu" — București

Liceul de cultură generală Urlați, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Urlați. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Rapcea Constantin**, prof. gradul II., directorul Liceului din Sinaia

Liceul de cultură generală Băicoi, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Băicoi. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tomuș Emil**, lector univ. dr. chimie-fizică, Universitatea — București

Liceul de cultură generală Boldești, comisia nr. 21 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Boldești. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Tănase Alexandru**, conf. univ. dr. filozofie, Conservatorul „C. Porumbescu" — București

Liceul de cultură generală — Breaza, comisia nr. 22 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Breaza. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mocanu Constantin**, lector univ. geografie, Academia de Studii Economice — București

Liceul de cultură generală — Bușteni, comisia nr. 23 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Bușteni și Secția serală din Azuga. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Pîrvan Radu**, șef lucrări dr. fizică, Universitatea — București

Liceul de cultură generală Ciorani, comisia nr. 24 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ciorani. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Badale Teodor**, lector univ. filozofie, Institutul de petrol — Ploiești

Liceul de cultură generală Comarnic, comisia nr. 25 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Comarnic. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Rabega Maria**, șef lucrări chimie, Universitatea — București

Liceul nr. 1 Cîmpina, comisia nr. 26 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Cîmpina. (Cursuri de zi). Președinte **Constantinescu Gheorghe**, prof. univ. geologie, Institutul de petrol, gaze și geologie — București

Liceul nr. 1 Cîmpina, comisia nr. 27 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Cîmpina. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Trifu Alexandru**, prof. univ. psihologie, — Conservatorul „C. Porumbescu".

Liceul nr. 2 Cîmpina, comisia nr. 28 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Cîmpina. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Trandafir Rodica**, șef lucrări dr. matematici, Institutul politehnic — București

Liceul de cultură generală Mizil, comisia nr. 29 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Mizil. (Cursuri de zi). Președinte **Dimitriu Matilda**, lector univ. chimie, Universitatea — București

Liceul de cultură generală Mizil, comisia nr. 30 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Mizil. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sandu Constantin**, lector pedagogie, Universitatea — București

Liceul de cultură generală Măneciu, comisia nr. 31 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Măneciu. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghiu Ion**, șef lucrări dr. istorie, Universitatea — București

Liceul de cultură generală Plopeni, comisia nr. 32 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Plopeni. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dobrinescu Dumitru**, șef lucrări fizică, Institutul de petrol, gaze și geologie — București

Liceul de cultură generală Sinaia, comisia nr. 33 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sinaia. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Comăniciu Traian**, prof. gr. II., director Liceul nr. 2 Ploiești

Liceul de cultură generală Slănic, comisia nr. 34 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Slănic. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ioniță Gheorghe**, șef lucrări chimie — Institutul politehnic București

Liceul de cultură generală Vălenii de Munte, comisia nr. 35 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vălenii de Munte. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Antonescu Păun**, șef lucrări, dr. matematici, Institutul politehnic — București

Liceul de cultură generală Vălenii de Munte, comisia nr. 36 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Vălenii de Munte. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bedighian Ohanez**, conf. univ. filologie, Academia de Studii Economice — București

Liceul de cultură generală Filipeștii de Pădure, comisia nr. 37 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Filipeștii de Pădure. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Vasiliu Aspasia**, prof. gradul I. Liceul „I. L. Caragiale" — Ploiești

JUDEȚUL SATU MARE

Liceul „M. Eminescu" — Satu Mare, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „M. Eminescu" — Satu Mare. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vintilă Nicolae**, conf. univ. matematică, Institutul politehnic — Cluj

Liceul „M. Eminescu" — Satu Mare, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „M. Eminescu" — Satu Mare. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cernea Sanda**, șef lucrări șt. biologice, Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" — Cluj

Liceul „M. Eminescu" — Satu Mare, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul „M. Eminescu" — Satu Mare. (Cursuri de zi, învățămînt fără precvență și restanțieri). Președinte **Mozes Pavel**, prof. univ. șt. biologice, Institutul agronomic „Dr. Petru Groza" — Cluj

Liceul nr. 2 — Satu Mare, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Satu Mare. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pop Ioan**, conf. univ. dr. șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul nr. 2 Satu Mare, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Satu Mare. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Benea Mircea**, șef lucrări chimie, fizică, Institutul politehnic — Cluj

Liceul nr. 2 Satu Mare, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 — Satu Mare. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Gyurko Ștefan**, conf. univ. dr. șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul nr. 3 Satu Mare, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 3 Satu Mare. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nagy Ladislau**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic — Cluj

Liceul de cultură generală Ardud, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română — maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ardud. (Cursuri de zi și restanțieri) Președinte **Stan Ioan**, lector univ. matematică, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul de cultură generală — Carei, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Carei. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bechet Ioan**, conf. univ. dr. șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Carei, comisia nr. 10 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Carei. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Felea Ana**, lector univ. filologie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Carei, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Carei. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roth Andrei**, conf. univ. dr. filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală Negrești-Oaș, comisia nr. 12 — limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Negrești. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Radu Andrei**, lector univ. filologie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Tășnad, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Tășnad. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mureșanu Traian**, lector univ. matematică, Institutul politehnic — Cluj

JUDEȚUL SĂLAJ

Liceul de cultură generală Zalău, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Zalău. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Clichici Octavian**, conf. univ. dr. geologie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală Zalău, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Zalău. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roșca Maria**, lector univ. istorie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală Zalău, comisia nr. 3 — reală, limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Zalău. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sebok Clara**, șef lucrări dr. șt. biologice, Institutul agronomic „Dr. P. Groza" — Cluj

Liceul de cultură generală Cehul Silvaniei, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Cehul Silvaniei. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Covaci Valeria**, șef lucrări dr. șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Jibou, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Jibou. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Adam Sigismund**, lector univ. filologie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală Hida, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Hida. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Poginceanu Petru**, lector univ. fizică, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Ileanda, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ileanda. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mager Soni**, lector univ. chimie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Sărmășag, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sărmășag. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Lang Gustav**, lector univ. filologie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Șimleul Silvaniei, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Șimleul Silvaniei. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Peterfy Francisc**, conf. univ. șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Șimleul Silvaniei, comisia nr. 10 — umanistă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Șimleul Silvaniei. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Meszaros Nicolae**, conf. univ. dr. geografie, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Crasna, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații da la Liceul din Crasna. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Kovacs Andrei**, lector univ, șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj

Liceul de cultură generală — Gîrbou, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Gîrbou. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pîrvu Gheorghe**, profesor gradul II, Liceul din Șimleul Silvaniei

JUDEȚUL SIBIU

Liceul „Gh. Lazăr" — Sibiu, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Gh. Lazăr" — Sibiu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ionescu Haralambie**, conf. univ. matematici — Institutul politehnic — București.

Liceul „Gh. Lazăr" — Sibiu, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Gh. Lazăr" Sibiu. (Cursuri de zi, serale, și restanțieri). Președinte **Grigor Aurel**, conf. univ. dr. ing. — Institutul politehnic Brașov.

Liceul „Gh. Lazăr" — Sibiu, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Gh. Lazăr" — Sibiu. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mureșan Dumitru**, conf. univ. matematici — Institutul agronomic „Dr. P. Groza" — Cluj.

Liceul nr. 2 — Sibiu, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 — Sibiu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Maniu Alexandru**, conf. univ. mecanică — Institutul Politehnic Brașov

Liceul nr. 2 — Sibiu, comisia nr. 5 mixtă, limba de predare germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Sibiu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Horedt Kurt**, prof. dr. istorie — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul „O. Goga" — Sibiu, comisia nr. 6 reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „O. Goga" Sibiu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Drăghici Ion**, conf. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Brașov.

Liceul „O. Goga" — Sibiu, comisia nr. 7 mixtă, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul „O. Goga" — Sibiu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gârbacea Virgil**, conf. univ. dr. geografie — Universitatea Babeș-Bolyai — Cluj.

Liceul „O. Goga" — Sibiu, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „O. Goga" Sibiu. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Dudiță Florea**, conf. univ. dr. mecanică — Institutul politehnic Brașov.

Liceul „O. Goga" — Sibiu, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „O. Goga" — Sibiu și Liceul de muzică Sibiu. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Bobeș Ioan**, prof. univ. șt. biologice — Institutul agronomic „Dr. P. Groza" — Cluj.

Liceul nr. 1 — Mediaș, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 — Mediaș. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Gătej Pintilie**, conf. univ. dr. silvicultură — Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 1 Mediaș, comisia nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Mediaș. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Enache Ionescu**, șef lucrări, dr. mecanică — Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 2 — Mediaș, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 — Mediaș. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Munteanu Giuseppe**, conf. univ. fizică — Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 2 — Mediaș, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Mediaș. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Streit Carol**, lector univ. filologie — Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală Agnita, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română Se vor prezenta candidații de la Liceul din Agnita (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Marinescu Constantin**, lector univ. matematică — Institutul pedagogic Brașov.

Liceul de cultură generală Agnita, comisia nr. 15 — reală, limba de predare germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Agnita. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Schiller Diethard**, șef lucrări fizică — Universitatea Timișoara.

Liceul de cultură generală — Avrig, comisia nr. 16 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Avrig. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ceteanu Ion**, lector univ. chimie — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Cisnădie, comisia nr. 17 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Cisnădie. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Matlac Ion**, șef lucrări dr. fizică — Institutul politehnic Brașov.

Liceul de cultură generală — Copșa Mică, comisia nr. 18 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Copșa Mică. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Șerban Emil**, conf. univ. matematică — Institutul politehnic — Brașov

Liceul de cultură generală — **Dumbrăveni**, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Dumbrăveni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pop Mircea**, lector univ. șt. biologice — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Miercurea Sibiului, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Miercurea Sibiului. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vasu Vasile**, profesor gradul I, Liceul „Gh. Lazăr" — Sibiu.

Liceul de cultură generală — Săliște, comisia nr. 21 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Săliște și din Ocna Sibiului. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cosma Maria**, lector univ. chimie — Universitatea „Babeș-Bolyai" — Cluj.

Liceul de cultură generală — Tălmaciu, comisia nr. 22 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Tălmaciu. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Farnică Horațiu**, șef lucrări matematici — Institutul politehnic Brașov.

JUDEȚUL SUCEAVA

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava. (Cursuri de zi). Președinte **Rusu Ion Gheorghe**, șef lucrări, dr. fizică — Universitatea „Al I. Cuza" — Iași.

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava. (Cursuri de zi). Președinte **Simion Natalia**, lector univ. filozofie — Universitatea „Al. Cuza" — Iași.

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Someșan Laurian**, conf. univ. dr. geografie — Institutul pedagogic Suceava.

Liceul nr. 2 Suceava, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Suceava. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Botez Elvira**, conf. univ. dr. matematici — Institutul pedagogic Suceava.

Liceul nr. 2 Suceava, comisia nr. 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Suceava. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Corivan Nicolae**, prof. dr. docent istorie — — Institutul pedagogic Suceava.

Liceul nr. 3 — Suceava, comisia nr. 6 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 3 Suceava. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Papp Nicolae**, prof. univ. dr. geografie — Institutul pedagogic Suceava.

Liceul nr. 1 — Rădăuți, comisia 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Rădăuți. (Cursuri de zi). Președinte **Jurcă Valentina**, lector univ. dr. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul nr. 1 — Rădăuți, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Rădăuți. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Praședinte **Pappel Emanoil**, prof. univ. dr. tehnologie — Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 2 Rădăuți, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Rădăuți. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Grosu Dumitru**, lector, dr. fizică — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul „Dragoș Vodă" — Cîmpulung Moldovenesc, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul Dragoș Vodă — Cîmpulung Moldovenesc. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Starostin Glafira**, conf. dr. șt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul militar „Ștefan cel Mare" Cîmpulung Moldovenesc, comisia nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul militar „Ștefan cel Mare" — Cîmpulung Moldovenesc. (Cursuri de zi). Președinte **Ciochină Constantin**, conf. univ. dr. ing. — Institutul politehnic Iași.

Liceul militar „Ștefan cel Mare — Cîmpulung Moldovenesc, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul militar „Ștefan cel Mare" din Cîmpulung Moldovenesc. (Cursuri de zi). Președinte **Brădeanu Nicolae**, prof. univ. dr. matematici — Institutul de mine Petroșani.

Liceul militar „Ștefan cel Mare — Cîmpulung Moldovenesc, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul militar „Ștefan cel Mare" — Cîmpulung Moldovenesc. (Cursuri de zi). Președinte **Belousov Vitali**, conf. dr. ing. — Institutul politehnic Iași.

Liceul de cultură generală Dolhasca, comisia nr. 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Dolhasca. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Goldman Elvira**, lector univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Drăgușeni, comisia nr. 15, reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Drăgușeni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Bosnea Lucia**, lector univ. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală din Dumbrăveni, comisia nr. 16 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Dumbrăveni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Rang Adina**, lector univ. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „Nicu Gane" — Fălticeni, comisia nr. 17 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Nicu Gane" — Fălticeni. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Tibu Margareta**, lector dr. fizică — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul „Nicu Gane" din Fălticeni, comisia nr. 18 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Nicu Gane" — Fălticeni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Tudose Iordache**, șef lucrări dr. șt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul nr. 2 Fălticeni, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Fălticeni. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Turculeț Ilie**, șef lucrări, dr. geologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul de cultură generală Gura Humorului, comisia nr. 20, — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Gura Humorului. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Rucinschi Eugenia**, lector dr. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală — Gura Humorului, comisia nr. 21 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Gura Humorului. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Rozica**, prof. gradul II, directorul Liceului „Ștefan cel Mare" — Suceava.

Liceul de cultură generală — Liteni, comisia nr. 22 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Liteni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Rusu Dumitru**, lector univ. dr. istorie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală — Moldovița, comisia nr. 23 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații din Moldovița. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Bircă Constantin**, lector univ. șt. biologice — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Stulpicani, comisia nr. 24 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Stulpicani. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Druță Sanda**, lector univ. matematică — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală — Siret, comisia nr. 25 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Siret. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Drăgulănescu Constantin**, prof. Gr. II filozofie, — Liceul „Nicu Gane" — Fălticeni.

Liceul de cultură generală Solca, comisia nr. 26 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Solca. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolaescu Ioan**, lector univ. dr. fizică — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Vama, comisia nr. 27 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vama. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Stratulat Elena**, lector univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Vicovul de Sus, comisia nr. 28 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vicovul de Sus. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Măleanu Tatiana**, lector univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

Liceul de cultură generală Vatra Dornei, comisia nr. 29 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vatra Dornei. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Anton Constantin**, șef lucrări dr. inginer, — Institutul pedagogic Iași.

Liceul de cultură generală Boroaia, comisia nr. 30 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Boroaia. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cantemir Natalia**, lector univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași.

JUDEȚUL TELEORMAN

Liceul nr. 1 Alexandria, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Alexandria. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marinescu Dumitru**, lector univ. matematici A.S.E. București.

Liceul nr. 1 Alexandria, comisia nr. 2 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Alexandria. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitrescu Elena**, lector univ. geografie — Universitatea București.

Liceul nr. 2 Alexandria, comisia nr. 3 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Alexandria. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vieroșanu Iuliu**, conf. univ. dr. merceologie, — A.S.E. București.

Liceul nr. 2 Alexandria, comisia nr. 4 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Alexandria. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Gheorghiu Dorin**, șef lucrări, fizică, — Universitatea București.

Liceul nr. 1 Roșiori de Vede, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Roșiorii de Vede. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roman Tiberiu**, conf. univ. matematici — I.P.G.G. Buc.

Liceul nr. 1 Roșiorii de Vede, comisia nr. 6 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Roșiorii de Vede. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Niculescu Angela**, lector univ. filozofie — Univ. București.

Liceul nr. 2 Roșiori de Vede, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Roșiorii de Vede. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Atanasiu Victoria**, lector univ. pedagogie — I.C.P.P.D. București.

Liceul nr. 2 Roșiorii de Vede, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Roșiorii de Vede. (Cursuri de zi). Președinte **Dorobanțu Marin**, șef lucrări mecanică — I.P.G.G. București.

Liceul „Unirea" T. Măgurele, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Unirea" T. Măgurele. (Cursuri de zi). Președinte **Negruțiu Radu**, șef lucrări mecanică — I.P.G.G. București.

Liceul „Unirea" T. Măgurele, comisia nr. 10 — umnistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Unirea" T. Măgurele, (Cursuri de zi). Președinte **Nichita Mihai**, lector univ. filologie — Univ. București.

Liceul „Unirea" T. Măgurele, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Unirea" T. Măgurele. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tache Ștefan**, conf. univ. dr. ing. — Academia de Studii Economice București.

Liceul de cultură generală Zimnicea, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Zimnicea. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Florea Mircea**, șef lucrări geologie — I.P.G.G. București.

Liceul de cultură generală Videle, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Videle. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Barbu Valeria**, șef lucrări dr. șt. biologice — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Drăgănești-Vlașca, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Drăgănești-Vlașca. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Victor**, lector fizică — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Olteni, comisia nr. 15 — mixtă, limba de

(Continuare în pag. a 7-a)

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. a 6-a)

predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Olteni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cazan Gheorghe,** lector univ. dr. filozofie — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Piatra, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Piatra. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Cazangiu Alexandru,** lector univ. dr. psihologie — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Salcia, comisia nr. 17 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Salcia. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Crețeanu Florian,** prof. gr. I, directorul Liceului „Unirea" din T. Măgurele.

JUDEȚUL TIMIȘ

Liceul nr. 1 Timișoara, comisia nr. 1 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **De Sabata Coleta,** conf. univ., dr. fizică, — Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Timișoara, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Timișoara. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Menessy Iuliu,** conf. univ. dr. chimie, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul nr. 2 Timișoara, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Timișoara. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Iancu Victor,** prof. univ. dr. filologie, Universitatea — Timișoara

Liceul „Eftimie Murgu" — Timișoara, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Eftimie Murgu" — Timișoara. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dobrescu Filofteia,** prof. univ. dr. chimie, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul „Eftimie Murgu" — Timișoara, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Eftimie Murgu" — Timișoara. (Cursuri serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Lupescu Ion,** prof. univ. matematică-fizică, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul nr. 4 — Timișoara, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 4 Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Goian Viorica,** lector univ. pedagogie, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 5 — Timișoara, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 5 — Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Lazăr Jucu Doina,** conf. univ. dr. chimie, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul nr. 5 — Timișoara, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 5 — Timișoara. (Cursuri serale). Președinte **Bica Maria,** conf. univ. matematică, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 6 — Timișoara, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 6 Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mareș Dumitru,** conf. univ. șt. sociale, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 7 — Timișoara, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 7 Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ghibedea Vasile,** conf. univ. geografie, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 8 — Timișoara, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 8 Timișoara și Liceul din Peciu Nou. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Tohăneanu Gheorghe,** prof. univ. dr. filologie, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 10 — Timișoara, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română-sîrbă. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 10 Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Jivcovici Mirco,** conf. univ. filologie, Universitatea — București

Liceul nr. 10 — Timișoara, comisia nr. 13 — mixtă, limba de predare germană-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 10 Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ardeleanu Victor,** conf. univ. geografie, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 10 — Timișoara, comisia nr. 14 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 10 Timișoara. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Lupei Nestor,** prof. univ. dr. șt. biologice, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 10 — Timișoara, comisia nr. 15 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 10 Timișoara. (Cursuri serale). Președinte **Cimponeriu Ioan,** conf. univ. matematică-fizică, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul de muzică Timișoara, comisia nr. 16 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul de muzică și arte plastice din Timișoara. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Emandi Dumitru,** conf. univ. muzică, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 1 Lugoj, comisia nr. 17 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Lugoj. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghiu Domnica,** lector univ. filologie, Universitatea — Timișoara

Liceul nr. 1 Lugoj, comisia nr. 18 — reală, limba de predare germană-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Lugoj. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Wehry Andrei,** conf. univ. dr. construcții, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul nr. 2 Lugoj, comisia nr. 19 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Lugoj. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gorun Iuliana,** prof. gradul II., director al Liceului nr. 6 Timișoara.

Liceul de cultură generală Buziaș, comisia nr. 20 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Buziaș. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Costa Veturia,** prof. lb. română, gr. I, dir. adj. al Liceului nr. 1 Timișoara.

Liceul de cultură generală Jimbolia, comisia nr. 21 — mixtă, limba de predare română-germană-maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Jimbolia. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Heinrich Alfred,** conf. univ. dr. filologie, Universitatea — Timișoara

Liceul de cultură generală Deta, comisia nr. 22 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Deta. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Iliescu Ion,** lector univ. filozofie, Universitatea — Timișoara

Liceul de cultură generală Ciacova, comisia nr. 23 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Ciacova. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Boroș Emil** — lector univ. matematică, Universitatea — Timișoara

Liceul de cultură generală — Sînnicolaul Mare, comisia nr. 24 — mixtă, limba de predare română-germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sînnicolaul Mare. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vasilievici Alexandru,** lector univ. dr. matematică-fizică, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul de cultură generală Dudeștii Vechi, comisia nr. 25 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Dudeștii Vechi. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Vidac Romulus,** lector univ. dr. chimie, Universitatea — Timișoara

Liceul de cultură generală Făget, comisia nr. 26 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Făget. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Oancea Gheorghe,** lector univ. istorie, Universitatea — Timișoara.

Liceul de cultură generală Gătaia, comisia nr. 27 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Gătaia. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Namoloiu Traian,** șef lucrări matematică-fizică, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul de cultură generală Nădrag, comisia nr. 28 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Nădrag. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Albu Adrian,** lector univ. matematici, Universitatea — Timișoara.

Liceul de cultură generală Periam, comisia nr. 29 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Periam și Biled. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Salaru Constantin,** șef lucrări matematică-fizică, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul de cultură generală Recaș, comisia nr. 30 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Recaș. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Burlacu Eugen,** lector univ. matematici, Institutul politehnic — Timișoara

Liceul de cultură generală Belinț, comisia nr. 31 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Belinț. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Opriș Dumitru,** lector univ. matematici, Universitatea — Timișoara.

JUDEȚUL TULCEA

Liceul nr. 1 Tulcea, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Tulcea. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Todor Ion,** prof. univ. dr. doc. șt. biologice — Institutul pedagogic Pitești.

Liceul nr. 2 Tulcea, comisia nr. 2 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Tulcea. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Comănescu Maria,** șef lucrări fizică — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Babadag, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Babadag. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Smaranda Dumitru,** lector univ. matematici — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Măcin, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Măcin. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Vescan Toma,** lector univ. fizică — Universtiatea București.

Liceul de cultură generală Măcin, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Măcin. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tomescu Dumitru,** lector univ. fizică, — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Isaccea, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Isaccea. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Buzea Ion,** prof. l. română gradul II — directorul Liceului Măcin.

Liceul de cultură generală Sulina, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Sulina. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Năstase Anton,** lector univ. geografie — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Topolog, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Topolog. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dima Virginia, prof.** gradul II, — **directorul Liceului nr. 1** Tulcea.

JUDEȚUL VASLUI

Liceul nr. 1 Vaslui, comisia nr. 1 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Vaslui. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Florea Eugen,** conf. univ, construcții — Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 2 Vaslui, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Vaslui. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Hurduc Natalia,** lector dr. chimie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Bîrlad, comisia nr. 3 —reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Bîrlad. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Coșmulescu Paul,** șef lucrări dr. construcții — Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 1 Bîrlad, comisia nr. 4 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 1 Bîrlad. (Cursuri de zi și restanțieri). **Președinte Poghirc Pompiliu,** șef lucrări geografie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 2 Bîrlad, comisia nr. 5 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 2 Bîrlad. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bergman Iosif,** conf. univ., dr. mașini electrice — Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 3 Bîrlad, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul nr. 3 Bîrlad. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Marinescu Constantin,** conf. univ. dr. filozofie — Institutul Medico-Farmaceutic Iași.

Liceul „Cuza Vodă" Huși, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Cuza Vodă" Huși. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Reus Nicolae,** șef lucrări dr. electrotehnică — Institutul Politehnic Iași.

Liceul „M. Kogălniceanu" Huși, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „M. Kogălniceanu" Huși. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Acker Constantin,** lector, dr. mecanică — Institutul Politehnic Iași.

Liceul de cultură generală Codăești, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Codăești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Zacordoneț Alexandru,** conf. univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul de cultură generală Puiești, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Puiești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Călinescu Cicerone,** lector univ. filologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul de cultură generală Murgeni, comisia nr. 11 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Murgeni. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Merițescu Gheorghe,** prof. gradul II — directorul Liceului nr. 1 Vaslui.

Liceul de cultură generală Negrești, comisia nr. 12 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Negrești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gostar Nicolae,** conf. univ. istorie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

JUDEȚUL VÎLCEA

Liceul „N. Bălcescu" — Rm. Vîlcea, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" — Rm. Vîlcea. (Cursuri de zi). Președinte **Grama Ion,** prof. dr. doc. construcții — Institutul agronomic „N. Bălcescu" București.

Liceul „N. Bălcescu" — Rm. Vîlcea, comisia nr. 2 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" — Rm. Vîlcea. (Cursuri serale). Președinte **Lungu Ion, conf. univ. fizică** — Universitatea București.

Liceul „N. Bălcescu" — Rm. Vîlcea, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „N. Bălcescu" — Rm. Vîlcea. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tache Aurelian,** lector univ. filozofie — Universitatea București.

Liceul „Vasile Roaită" — Rm. Vîlcea, comisia nr. 4 — reală, limba de predare română Se vor prezenta candidații de la Liceul „Vasile Roaită" — Rm. Vîlcea. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pătroiescu Constantin,** șef lucrări, dr. chimie — Universitatea București.

Liceul „Vasile Roaită" — Rm. Vîlcea, comisia nr. 5 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Vasile Roaită" — Rm. Vîlcea. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vianu Sami,** conf. univ. dr. istorie — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Băbeni, comisia nr. 6 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Băbeni. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Ceaușescu Ion** prof. gr. I directorul Liceului „N. Bălcescu" din R. Vîlcea.

Liceul de cultură generală Bălcești, comisia nr. 7 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Bălcești. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bera Alexandru,** lector univ. șt. biologie Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Brezoi, comisia nr. 8 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Brezoi. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Cristescu Alexandru** lector univ. șt. biologice Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Călimănești, comisia nr. 9 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Călimănești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Petrescu Al. Dan** conf. univ. dr. matematici Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Drăgășani, comisia nr. 10 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Drăgășani. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nichita Gheorghe** șef lucrări matematici Institutul politehnic București.

Liceul de cultură generală Drăgășani, comisia nr. 11 — umanistă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Drăgășani. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Popescu Eufrosina,** lector univ. istorie — Universitatea București.

Liceul de cultură generală Grădiștea, comisia nr. 12 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Grădiștea. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Leca Teodor,** lector univ. fizică — Institutul pedagogic Pitești.

Liceul de cultură generală Govora, comisia nr. 13 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Govora. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Enescu Liliana,** șef lucrări matematici — Institutul de construcții București.

Liceul de cultură generală Horezu, comisia nr. 14 mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Horezu. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Olănescu Cornelia,** lector univ. filologie — Universitatea Craiova.

Liceul de cultură generală Lădești, comisia nr. 15 — reală limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Lădești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mănescu Alexandru** — șef lucrări matematici — Institutul de construcții — București.

Liceul de cultură generală Măciuca, comisia nr. 16 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Măciuca. (Cursuri de zi si restanțieri). Președinte **Radu Nicolae,** lector univ. matematici — Institutul pedagogic Pitești.

JUDEȚUL VRANCEA

Liceul „Unirea" Focșani, comisia nr. 1 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Unirea" Focșani. (Cursuri de zi, serale). Președinte **Bohățel Teodor,** șef lucrări dr. fizică, Univ. București.

Liceul „Unirea" Focșani, comisia nr. 2 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Unirea" Focșani. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Negoiu Ion,** lector univ. istorie, Universitatea București.

Liceul „Al. I. Cuza" Focșani, comisia nr. 3 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul „Al. I. Cuza" Focșani. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Firea Valeria,** lector univ. st. biologice, Universitatea București.

Liceul de cultură generală Panciu, comisia nr. 4 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Panciu. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sendrulescu Ion,** lector univ. istorie. Universitatea București.

Liceul de cultură generală Mărășești, comisia nr. 5 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la liceul din Mărășești. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Cristea Gheorghe, lector** univ. fizică, Universitatea București.

Liceul de cultură generală Odobești, comisia nr. 6 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Odobești. (Cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Costa Traian,** lector univ. filologie, Universitatea București.

Liceul de cultură generală Adjud, comisia nr. 7 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Adjud. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Kissling Alexandru,** lector univ. geologie, I.P.G.G. București.

Liceul de cultură generală Adjud, comisia nr. 8 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Adjud. (Cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Brîndaș Costică,** lector univ. geografie, Institutul pedagogic Bacău.

Liceul de cultură generală Vidra, comisia nr. 9 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Vidra. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ciulacu Ion,** prof. gr. I, directorul Liceului din Panciu.

Liceul de cultură generală Dumitrești, comisia nr. 10 — mixtă, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Dumitrești. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Stavarache Aurora,** prof. gr. I, directorul Liceului „Al. I. Cuza" din Focșani.

Liceul seral de cultură generală Gugești, comisia nr. 11 — reală, limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul din Gugești. (Cursuri serale și restanțieri). Președinte **Roșca Valentin,** conf. univ. șt. biologice, Institutul pedagogic Bacău.

EXAMENUL DE DIPLOMĂ

la liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători și educatoare

JUDEȚUL ALBA

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" din Abrud, comisia nr. 1 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la secția pedagogică de învățători din Abrud. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Radu,** conf. univ. dr. psihologie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic „Gh. Sincai" din Blaj, comisia nr. 2 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători „Gh. Sincai" din Blaj. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Șerdeanu,** lector univ. pedagogie — Institutul central de perfecționare a personalului didactic București.

Liceul „Bethlen Gabor" din Aiud, comisia nr. 3 cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidații de la secția pedagogică de învățători și educatoare din Aiud. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ioan Sükösd,** conf. univ. pedagogie — Institutul de perfecționare a personalului didactic Filiala Cluj.

JUDEȚUL ARAD

Liceul pedagogic din Arad, comisia nr. 4 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Arad (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Nicolae Apostolescu** — prof. univ., dr. docent pedagogie — Universitatea Timișoara.

Liceul pedagogic din Arad, comisia nr. 5 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la secția pedagogică de educatoare din Arad și Institutul pedagogic de educatoare din Arad. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Țircovnicu,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea Timișoara.

JUDEȚUL ARGEȘ

Liceul pedagogic din Cîmpulung Muscel, comisia nr. 6 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Cîmpulung Muscel. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Bogdan Tiberiu,** conf. univ. dr. psihologie — I.C.P.P.D. — București.

Liceul pedagogic din Cîmpulung Muscel, comisia nr. 7 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Institutul pedagogic de educatoare din Cîmpulung Muscel. (Învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Giurgea Maria,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea București.

JUDEȚUL BACĂU

Liceul pedagogic din Bacău, comisia nr. 8 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Bacău. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Liviu Filimon,** conf. univ. dr. psihologie — Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Liceul pedagogic din Bacău, comisia nr. 9 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători și Institutul pedagogic de învățători din Bacău. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Constantin Popescu,** lector univ. pedagogie — Institutul central de perfecționare a personalului didactic București.

Liceul pedagogic din Bacău, comisia nr. 10, limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de educatoare din Bacău. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Fănica Bădescu,** lector univ. psihologie — Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

JUDEȚUL BIHOR

Liceul pedagogic „Iosif Vulcan" din Oradea, comisia nr. 11 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători „Iosif Vulcan" din Oradea (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Teodor Gal,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Institutul pedagogic de învățători din Oradea, comisia nr. 12 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători din Oradea și Institutul pedagogic de educatoare din Beiuș. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Comănescu,** lector univ. pedagogie — Institutul pedagogic de 3 ani Oradea.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Liceul pedagogic din Năsăud, comisia nr. 13 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Năsăud. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mare Valer,** conf. univ. psihologie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL BOTOȘANI

Liceul pedagogic din Botoșani, comisia nr. 14 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători din Botoșani. (Învățămînt fără frecvență). Președinte **Ion Popa,** lector univ. pedagogie — Institutul de perfecționare a personalului didactic Filiala Iași.

Liceul pedagogic din Botoșani, comisia nr. 15 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători din Botoșani — cursuri de zi și de la Institutul pedagogic de educatoare din Botoșani. (Învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vicențiu Man,** lector univ. pedagogie — Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

JUDEȚUL BUZĂU

Liceul pedagogic din Buzău, comisia nr. 16 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Buzău. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Domocoș Emil,** lector univ. pedagogie — Institutul politehnic București.

Liceul pedagogic din Buzău, comisia nr. 17 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Institutul pedagogic de educatoare din Buzău. (Învățămînt fără frecvență). Președinte **Oprescu Nicolae,** lector univ. pedagogie — Universitatea București.

JUDEȚUL CLUJ

Liceul pedagogic din Cluj, comisia nr. 18 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Cluj. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dumitru Salade,** prof. univ. dr. pedagogie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic din Cluj, comisia nr. 19 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători din Cluj. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Călina Mare,** conf. univ. dr. filozofie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic din Cluj, comisia nr. 20 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic de educatoare din Cluj. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Rodica Ciurea,** conf. univ. dr. pedagogie — psihologie — Conservatorul de muzică „Gh. Dima" Cluj.

Liceul pedagogic din Cluj, comisia nr. 21 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Institutul pedagogic de educatoare din Cluj. (Învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sabina Constantin,** lector pedagogie — Institutul de perfecționare a personalului didactic Filiala Cluj.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Liceul pedagogic din Constanța, comisia nr. 22 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Constanța. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ștefan Zisulescu,** conf. univ. dr. pedagogie — Institutul pedagogic de 3 ani Constanța.

Liceul pedagogic din Constanța, comisia nr. 23 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la secția pedagogică de educatoare din Constanța și de la Institutul pedagogic de educatoare din Constanța. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Popescu Vasile,** lector univ. pedagogie — Institutul politehnic București.

JUDEȚUL DOLJ

Liceul pedagogic din Craiova, comisia nr. 24 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Craiova și de la Institutul pedagogic de învățători din Craiova. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Țugui Pavel,** lector univ. filologie — Universitatea Craiova.

JUDEȚUL GALAȚI

Liceul pedagogic din Galați, comisia nr. 25 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Galați. (Cursuri de zi). Președinte **Ion Stanciu,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea București.

Liceul pedagogic din Galați, comisia nr. 26 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de învățători din Galați. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). **Președinte Ioana Ionescu,** conf. univ. pedagogie — I.C.P.P.D. București.

Liceul pedagogic din Galați, comisia nr. 27 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de educatoare din Galați. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Steliana Năstăsescu,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea București.

JUDEȚUL HARGHITA

Liceul pedagogic din Odorheiul-Secuiesc, comisia nr. 28 cu limba de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de învățători din Odorhei. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Iosif Szöcs,** conf. univ. filozofie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Liceul pedagogic din Deva, comisia nr. 29 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Deva. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Ion Drăgan** lector univ. pedagogie — Universitatea Timișoara.

JUDEȚUL IAȘI

Liceul pedagogic din Iași, comisia nr. 30 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători și educatoare din Iași. (Învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihail Avădanei,** conf. univ. dr. pedagogie — Institutul agronomic **„Ion Ionescu de la Brad" Iași.**

JUDEȚUL ILFOV

Liceul pedagogic de învățători din București, comisia nr. 31 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de învățători din București. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Șafran Oisie,** conf. univ. pedagogie — Universitatea București.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Liceul pedagogic de învățători din Sighetul Marmației, comisia nr. 32 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de învățători din Sighetul Marmației. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Monica Lazăr,** lector univ. filologie — Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul pedagogic de educatoare din Baia Mare, comisia nr. 33 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Institutul pedagogic de educatoare din Baia Mare. (Învățămînt fără frecvență). Președinte **Boroș Maximilian** — lector univ. psihologie — Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

JUDEȚUL SATU MARE

Liceul pedagogic de educatoare din Carei, comisia nr. 34 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic de educatoare din Carei. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Pintea Letiția,** lector univ. pedagogie — Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul pedagogic de educatoare din Carei, comisia nr. 35 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Institutul pedagogic de educatoare din Carei. (Învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Petre Pușcaș** — lector univ. — Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

JUDEȚUL SIBIU

Liceul pedagogic din Sibiu, comisia nr. 36 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de educatoare din Sibiu. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Cerghit,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea București.

Liceul pedagogic din Sibiu, comisia nr. 37 cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători și educatoare din Sibiu. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Natalia Nichifor,** conf. univ. lb. germană — Institutul de medicină și farmacie București.

JUDEȚUL SUCEAVA

Liceul pedagogic din Suceava, comisia nr. 38 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Suceava. (Cursuri de zi). Președinte **Andrei Cosmovici,** conf. univ. dr. psihologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul pedagogic din Suceava, comisia nr. 39 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători și educatoare din Suceava. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Traian Malaca,** lector univ. pedagogie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul pedagogic din Suceava, comisia nr. 40, cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători și educatoare din Suceava. (Cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Teodora David,** lector univ. psihologie — Universitatea București.

JUDEȚUL TELEORMAN

Liceul pedagogic din Turnu Măgurele, comisia nr. 41 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători și de la secția pedagogică de educatoare din Turnu Măgurele. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Iosif Antohi,** prof univ., dr. pedagogie — Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

JUDEȚUL TULCEA

Liceul nr. 1 din Tulcea, comisia nr. 42, cu limba de predare română.

(Continuare în pag. a 8-a)

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

LICEE ECONOMICE ȘI AGRICOLE

(Urmare din pag. a 7-a)

Se vor prezenta candidații de la Institutul pedagogic de învățători din Tulcea. (Învățământ fără frecvență). Președinte **Bender Constantin,** conf. univ. pedagogie — I.C.P.P.D. București.

JUDEȚUL VASLUI

Liceul pedagogic din Bîrlad, comisia nr. 43 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Bîrlad. (Cursuri de zi). Președinte **Bernard Grigoriu,** conf. univ. dr. pedagogie — Universitatea București.

Liceul pedagogic din Bîrlad, comisia nr. 44 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători din Bîrlad. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Matei Constantin** lector univ. psihologie — Universitatea București.

Liceul pedagogic din Bîrlad, comisia nr. 45 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la secția pedagogică de educatoare din Bîrlad. (Cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Steluța Teodorescu,** conf. univ., dr. psihologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Liceul pedagogic de educatoare din București, comisia nr. 46 cu limba de predare română. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic și Institutul pedagogic de educatoare din București. (Cursuri de zi, învățământ fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ana Bogdan,** conf. univ. dr. psihologie — Universitatea București.

Comisia nr. 1 — la Liceul agricol Ciumbrud. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Ciumbrud. Președinte **Indrea Dumitru,** conf. univ. dr. în agronomie — Institutul Agronomic — Cluj.

Comisia nr. 2 — la Liceul agricol Blaj. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Blaj. Președinte **Mureșanu Pompei,** prof. univ. dr. chimie — Institutul Agronomic Timișoara.

Comisia nr. 3 — la Liceul economic special Sebeș-Alba. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic special Sebeș-Alba. Președinte **Munteanu Ioan,** conf. univ. dr. matematici — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Comisia nr. 4 — la Liceul economic Arad. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Arad. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Olariu Cornel,** prof. univ. dr. șt. economice — Universitatea Timișoara.

Comisia nr. 5 — la Liceul agricol Arad. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Arad și Liceul agricol Miniș. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Leancu Marin,** conf. univ. medicina veterinară — Institutul Agronomic Timișoara.

Comisia nr. 6 — la Liceul agricol Lipova. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Lipova. Președinte **Obădeanu Virgil,** conf. univ. dr. matematici — Universitatea Timișoara.

Comisia nr. 7 — la Liceul economic Pitești. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Pitești. (Învățământ de zi, seral și restanțieri). Președinte **Nedelcu Gh.,** conf. univ. dr. șt. economice — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 8 — la Liceul agricol Bradu. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Bradu. Președinte **Manoiu Ilie,** conf. univ. dr. în agronomie — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 9 — la Liceul agricol Curtea de Argeș. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Curtea de Argeș. Președinte **Murgu Ion,** șef lucrări, dr. med. vet. — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 10 — la Liceul economic special Cimpulung Muscel. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic special Cimpulung Muscel. Președinte **Iliescu Constantin,** conf. univ. matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 11 — la Liceul economic Bacău. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Bacau. (Învățământ de zi, seral și restanțieri). Președinte **Minăilă Nicolae,** conf. univ. matematici — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 12 — la Liceul economic Oradea. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Oradea. (Învățământ de zi, seral și restanțieri). Președinte **Brădeanu Petre,** conf. univ. dr. matematici — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Comisia nr. 13 — la Liceul agricol Salonta. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Salonta. Președinte **Tomuța George,** conf. univ. științe sociale — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Comisia nr. 14 — la Liceul economic Bistrița. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Bistrița și de la Liceul agricol Bistrița. Președinte **Mlești Vasile,** conf. univ. dr. în agronomie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 15 — la Liceul economic Botoșani. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Botoșani. Președinte **Stoica Gheorghe,** conf. univ. dr. în științe economice — Universitatea „Alexandru I Cuza" Iași.

Comisia nr. 16 — la Liceul economic nr. 1 Brașov. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic nr. 1 Brașov. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Roșculeț Marcel,** conf. univ. dr. doc. matematici — Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 17 — la Liceul economic nr. 2 Brașov, Se vor prezenta candidați de la Liceul economic nr. 2 Brașov. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Dănilă Nicolae,** prof. univ. dr. matematică-fizică — Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 18 — la Liceul economic Brăila. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Brăila. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Puia Ilie,** lector univ. dr. științe economice — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 19 — la Liceul agricol Brăila. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Brăila. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Sîrbu Ion,** conf. univ. științe economice — Institutul Politehnic Galați.

Comisia nr. 20 — la Liceul economic Buzău. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Buzau. Președinte **Sipos Florian,** conf. univ. științe economice — Institutul Politehnic Galați.

Comisia nr. 21 — la Liceul agricol Buzău. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Buzău. Președinte **Barba Vasile,** prof. univ., dr. științe economice — Institutul Politehnic Brașov.

Comisia nr. 22 — la Liceul agricol Rm. Sărat. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Rm. Sărat. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Sălăgeanu Gheorghe,** șef lucrări, dr. medicină veterinară — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 23 — la Liceul economic Cluj. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Cluj. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Tătar Liviu,** conf. univ., dr. matematici — Universitatea București.

Comisia nr. 24 — la Liceul economic Cluj. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Cluj (Învățământ de zi și seral). Președinte **Petreanu Florica,** conf. univ. chimie — Institutul Agronomic Timișoara.

Comisia nr. 25 — la Liceul economic Dej. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Dej. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Bitan Ștefan,** conf. univ., dr. filologie — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Comisia nr. 26 — la Liceul agricol Turda. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Turda. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Naghiu Vasile,** conf. univ. agronomie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 27 — la Liceul economic Constanța. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Constanța. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Tabără Victor,** șef lucrări, dr. matematici — Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 28 — la Liceul economic Constanța. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Constanța (Învățământ de zi și seral), și de la Liceul economic special Constanța. (Învățământ de zi). Președinte **Cîrstea Gheorghe,** lector univ., dr. științe economice — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 29 — la Liceul agricol Agigea. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Agigea. Președinte **Avrămoaie Petre,** șef lucrări, dr. în agronomie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 30 — la Liceul agricol Palas. Se vor prezenta candidații de la liceele agricole Palas și Poarta Albă. Președinte **Zăvoi Ion,** șef lucrări, dr. zootehnie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 31 — la Liceul agricol Tg. Secuiesc. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Tg. Secuiesc. Președinte **Oprei Ioan,** conf. univ., dr. științe economice — Institutul Politehnic Brașov.

Comisia nr. 32 — la Liceul economic Tîrgoviște. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Tîrgoviște, (Învățământ de zi și seral), și Liceul agricol Voinești. Președinte **Ștefănescu Doru,** conf. univ. matematici — Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 33 — la Liceul economic Craiova. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Craiova. (Învățământ de zi, seral și restanțieri). Președinte **Cristici Bo-rislav,** conf univ., dr. matematici — Institutul Politehnic Timișoara.

Comisia nr. 34 — la Liceul agricol Bechet. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Bechet și de la Liceul agricol Craiova. (Examene de diferență, specialitatea horticultură). Președinte **Albert Francisc,** conf. univ. agronomie — Institutul Agronomic Timișoara.

Comisia nr. 35 — la Liceul agricol Calafat. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Calafat și de la Liceul agricol Craiova. (Examene de diferență, specialitatea agronomie și contabilitate, și merceologie agricolă). Președinte **Stavre Petre,** conf univ. matematici — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 36 — la Liceul agricol Malu Mare. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Malu Mare și de la Liceul agricol Craiova. (Examene de diferență, specialitatea veterinară). Președinte **Gîtan Marin,** conf. univ. zootehnie — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 37 — la Liceul economic Galați. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Galați. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Drăghici Nicolae,** conf univ. matematici — Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 38 — la Liceul agricol Tecuci. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Tecuci Președinte **Nejneru Ionel,** șef lucrări, dr. în agronomie — Institutul Agronomic Iași.

Comisia nr. 39 — la Liceul economic Tg. Jiu. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Tg. Jiu. (Învățământ de zi și seral), și de la Liceul agricol Bîrsești. Președinte **Vraciu George,** conf. univ. matematici — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 40 — la Liceul agricol Odorheiul Secuiesc. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Odorheiul Secuiesc și de la Liceul economic Odorheiul Secuiesc. Președinte **Pop Teodor,** conf. univ., dr. filozofie — I.M.F. Tg. Mureș.

Comisia nr. 41 — la Liceul agricol special Miercurea-Ciuc. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol special Miercurea Ciuc. Președinte **Micăluș Victor,** șef lucrări, dr. medicină veterinară — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 42 — la Liceul economic Orăștie. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Orăștie. Președinte **Mesaroșiu Ioan,** conf. univ., dr. științe sociale — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Comisia nr. 43 — la Liceul agricol Geoagiu. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Geoagiu. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Marian Pavel,** șef lucrări, dr. în agronomie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 44 — la Liceul economic Călărași. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Călărași. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Sand Marcel,** prof. univ., dr. matematici — Institutul Politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 45 la Liceul agricol Călărași. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Călărași. Președinte **Ciocirlan Vasile** — șef lucrări, dr. în biologie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 46 la Liceul economic Iași. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Iași. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Botez Cornelia,** prof. univ., dr. chimie — Institutul Politehnic Iași.

Comisia nr. 47 la Liceul economic Iași. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Iași. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Marinescu Mihai** conf. univ. — chimie — Institutul Politehnic — Iași.

Comisia nr. 48 la Liceul agricol Iași. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Iași (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Gologan Ion,** prof. univ. agronomie — Institutul Agronomic Iași.

Comisia nr. 49 la Liceul agricol Podul Iloaiei. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Podul Iloaiei. Președinte **Vaisman Iosub** prof. univ. — agronomie — Institutul Agronomic Iași.

Comisia nr. 50 la Liceul economic Giurgiu. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Giurgiu. Președinte : **Timariu Dionisie** lector univ. dr. — Științe economice — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 51 la Liceul agricol Dragomirești-Vale. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Dragomirești-Vale (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Floreșcu Elena** șef lucrări dr. — agronomie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" — București.

Comisia nr. 52 la Liceul agricol Fundulea. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Fundulea. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Badea Ion** șef lucrări dr. — agronomie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" — București.

Comisia nr. 53 la Liceul agricol Vidra. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Vidra. Președinte **Iordănescu Ion** conf. univ. dr. — matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" — București.

Comisia nr. 54 la Liceul economic Baia Mare. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Baia Mare. Președinte : **Chircoiașiu Nicolae** prof. univ. dr. — matematici — Institutul Politehnic Cluj.

Comisia nr. 55 la Liceul economic Tr. Severin. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Tr. Severin. (Învățământ de zi și seral. Președinte **Avramescu Cezar** conf. univ. dr. — matematici — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 56 la Liceul agricol Halinga. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Halinga. Președinte **Crețea Valer** șef lucrări dr. — zootehnie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" — București.

Comisia nr. 57 la Liceul economic Tg. Mureș. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Tg. Mureș. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Aluaș Ioan** conf. univ. — Științe sociale — Universitatea „Babeș Bolyai" — Cluj.

Comisia nr. 58 la Liceul economic Tg. Mureș. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Tg. Mureș. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Mihu Achim** lector univ. dr. — Științe sociale — Universitatea „Babeș Bolyai" — Cluj.

Comisia nr. 59 la Liceul agricol Tg. Mureș. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Tg. Mureș. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Neamțu Gavril,** șef lucrări, dr. chimie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 60 la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Trifești Horia-Roman. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Trifești-Horia-Roman. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Boișteanu Ion** șef lucrări dr. — biologie — Institutul Agronomic Iași.

Comisia nr. 61 la Liceul agricol Slatina. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Slatina și de la Liceul agricol Drăgășani. Examene de diferență specialitatea agronomie și veterinară. Președinte **Badea Emil** lector univ. dr. — zootehnie — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 62 la Liceul agricol Slatina. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Slatina și Liceul agricol Drăgășani. (Examene de diferență specialitatea agronomie și veterinară). Președinte **Kaufmann Iosif** conf. univ. dr. matematici — Institutul Politehnic Timișoara.

Comisia nr. 63 la Liceul agricol Caracal. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Caracal, Liceul economic Caracal și Liceul economic Corabia. Președinte **Enache Ștefăniță** conf. univ. dr. — matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" — București.

Comisia nr. 64 la Liceul economic Ploiești. Se vor prezenta candidații de la Liceul economic Ploiești. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Lelescu Gheorghe,** conf. univ. matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 65 la Liceul economic Ploiești. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Ploiești. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Pătrașcu Alexandru** conf. univ. dr. științe economice — Institutul Politehnic Galați.

Comisia nr. 66 la Liceul agricol Mizil. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Mizil. Președinte **Moise Cuciuc** prof. univ. — matematici — Institutul de Petrol Ploiești.

Comisia nr. 67 la Liceul agricol Valea Călugărească. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Valea Călugărească. Președinte **Georgescu Magdalena** șef lucrări dr. — viticultură — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" — București.

Comisia nr. 68 la Liceul agricol special Nedelea. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol special Nedelea. Președinte **Olteanu Aurel** șef lucrări dr. — agronomie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" — București.

Comisia nr. 69 la Liceul economic Satu Mare. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Satu Mare. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Chiș Ioan** conf. univ. — Științe sociale — Universitatea „Babeș Bolyai — Cluj.

Comisia nr. 70 la Liceul agricol Livada. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Livada. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Farcaș Nicolae** șef lucrări dr. — zootehnie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 71 la Liceul agricol Șimleul Silvaniei. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Șimleul Silvaniei. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Tamaș Virgil** șef lucrări dr. — chimie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 72 la Liceul agricol Șimleul Silvaniei. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Șimleul Silvaniei. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Perju Teodosie** șef lucrări dr. — agronomie — Institutul Agronomic — Cluj.

Comisia nr. 73 la Liceul economic Sibiu. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Sibiu. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Berceanu Ion,** prof. univ. științe economice — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 74 la Liceul economic Mediaș. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Mediaș. Președinte **Gal Iuliu** conf. univ. — Științe sociale — I.M.F. Tg. Mureș

Comisia nr. 75 la Liceul agricol Sibiu. Se vor prezenta candidații de la Liceul agricol Sibiu. (Învățământ de zi și examene de diferență) Președinte **Georgescu Gheorghe** conf. univ. dr. zootehnie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 76 la Liceul agricol Dumbrăveni. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Dumbrăveni. Președinte **Popescu Viorel,** conf. univ. agronomie — Institutul Agronomic Cluj.

Comisia nr. 77 la Liceul economic Suceava. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Suceava. (Învățământ de zi, seral și restanțieri). Președinte **Olariu Elefterie,** lector univ. dr. matematici — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Comisia nr. 78 la Liceul agricol Fălticeni. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Fălticeni. (Învățământ de zi și restanțieri, și de la Liceul agricol Sendriceni Botoșani). Președinte **Murărescu Gheorghe,** lector univ. dr. matematici — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Comisia nr. 79 la Liceul agricol Rădăuți. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Rădăuți. (Învățământ de zi și examene de diferență). Președinte **Haimovici Sergiu,** conf. univ. dr. biologie — Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Comisia nr. 80 la Liceul economic Roșiori de Vede. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Roșori de Vede. (Învățământ de zi, seral și restanțieri). Președinte **Munteanu Teodor,** conf. univ. Științe juridice — Academia de studii economice București.

Comisia nr. 81 la Liceul agricol Alexandria. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Alexandria. Președinte **Mihai D. Mihai,** șef lucrări dr. medicină veterinară — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 82 la Liceul agricol Tr. Măgurele. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Tr. Măgurele. Președinte **Tașcă Dan,** conf. univ. dr. matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 83 la Liceul economic Timișoara. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Timișoara. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Popescu Ioan,** conf. univ. matematici — Universitatea Timișoara.

Comisia nr. 84 la Liceul agricol Timișoara, Se vor prezenta candidați de la Liceele agricole Timișoara și Ciacova. Președinte **Stegărescu Constantin,** prof. univ. dr. științe juridice — Universitatea Timișoara.

Comisia nr. 85 la Liceul agricol Lugoj. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Lugoj. Președinte **Șerban Vasile,** lector univ. dr. filologie — Universitatea Timișoara.

Comisia nr. 86 la Liceul economic Vaslui. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Vaslui. (Învățământ de zi și restanțieri). Președinte **Drăgănel Teodor,** conf. univ. matematici — Institutul Central de Perfecționare a Personalului Didactic Iași.

Comisia nr. 87 la Liceul agricol Huși. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Huși. Președinte **Vasilescu Nicolae,** prof. univ. agronomie — Institutul Agronomic Iași.

Comisia nr. 88 la Liceul economic Rîmnicu Vîlcea. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Rm. Vîlcea. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Preda Marius,** prof. univ. dr. matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 89 la Liceul agricol Drăgășani. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Drăgășani. (Învățământ de zi și examene de diferență — specialitățile horticultură, contabilitate și merceologie agricolă). Președinte **Sonea Vasile,** prof. univ. dr. doc. agronomie — Universitatea Craiova.

Comisia nr. 90 la Liceul agricol Drăgășani. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Drăgășani. (Învățământ de zi și examene de diferență — specialitățile horticultură, contabilitate și merceologie agricolă). Președinte **Marusciac Ioan,** conf. dr. matematică — Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Comisia nr. 91 la Liceul economic Focșani. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic Focșani. Președinte **Apostu David,** conf. univ. științe economice — Institutul Politehnic Galați.

Comisia nr. 92 la Liceul agricol Odobești. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol Odobești. Președinte **Pomohaci Nicolae,** șef lucrări dr. agronomie — Institutul Agronomic „N. Bălcescu" București.

Comisia nr. 93 la Liceul economic nr. 1 — București. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic nr. 1 — București. Președinte **Ionescu Muscel-Iosif,** prof. univ. merceologie — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 94 la Liceul economic nr. 2 — București. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic nr. 2 — București. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Tîrnăveanu Mircea,** conf. univ. matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Comisia nr. 95 la Liceul economic nr. 2 — București. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic nr. 2 — București. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Capanu Ion,** conf. univ. statistică — Academia de Studii Economice București.

Comisia nr. 96 la Liceul economic nr. 3 — București. Se vor prezenta candidați de la Liceul economic nr. 3 — București. (Învățământ de zi și seral). Președinte **Tănăsescu Valeriu,** conf. univ. matematici — Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București

Comisia nr. 97 la Liceul agricol special nr. 1 — București. Se vor prezenta candidați de la Liceul agricol special nr. 1 și Grupul școlar special nr. 1 — București. Președinte **Milițiu Ion,** lector univ. horticultură — Institutul Pedagogic București.

INSTITUTUL DE PETROL, GAZE ȘI GEOLOGIE — BUCUREȘTI

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

Conferențiar la catedra de Automatică, electronică și electrotehnică, disciplinele „Automatizarea proceselor din foraj și extracție" și „Mașini și instalații electrice și electronice", poziția 3 din statul de funcțiuni :

Șef lucrări la catedra de Mecanică rezistența materială lor, disciplina „Mecanică tehnică", poziția 5 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de Chimie anorganică, analitică și generală disciplina „Chimie generală" și „Chimie" an pregătitor studenți străini, poziția 13 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de Chimie anorganică analitică și generală, disciplina „Chimie", an pregătitor studenți străini, poziția 14 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului de petrol, gaze și geologie din București, str. Av. Traian Vuia nr. 6., în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț (pentru posturile de conferențiar și șef de lucrări) și de 15 zile (pentru posturile de asistent), cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I-a, nr. 33, din 15 martie 1969.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs (pentru posturile de conferențiar și șef de lucrări) și în termen de 15 zile (pentru posturile de asistent).

Termenul legal de înscriere la concurs decurge de la data publicării în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea III-a.

Informații suplimentare se pot obține la Secretariatul Institutului. Telefon 12 70 04.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

PITEȘTI

ANUNȚĂ

scoatrea la concurs a următoarelor posturi :

Facultatea de matematică

Conferențiar la catedra de matematică, disciplina Analiză matematică, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Facultatea de științe naturale

Lector la catedra de științe naturale, disciplina Anatomia și fiziologia omului și igiena școlară, poziția 6 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului pedagogic din Pitești, str. Gheorghe Doja nr. 41, cererea de înscriere împreună cu actele (în două exemplare) prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățământului nr. 84539/1969

Concursul se va ține la sediul Institutului pedagogic din Pitești, str. Gheorghe Doja nr. 41 în termenul prevăzut de legea sus-menționată.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

BRAȘOV

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

I. FACULTATEA DE FIZICA-CHIMIE

— Conferențiar la catedra de Chimie, disciplina Chimie anorganică și analitică, poziția 1 din Statul de funcțiuni.

II. INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONAREA PERSONALULUI DIDACTIC — FILIALA BRAȘOV

1. Catedra de Planificare, legislație și administrație școlară.

a) Conferențiar, disciplina Știința conducerii învățământului, poziția 1.

b) Lector, disciplina Știința organizării și planificării învățământului, poziția 3.

c) Lector, disciplina Școala și organizarea educațională extradidactică, poziția 4.

2. Catedra de Pedagogie (generală și comparată)

a) Lector la disciplina Psihologie, poziția 2.

b) Lector la disciplina Pedagogie comparată, poziția 3.

3. Catedra de Didactică și metodologie școlară

a) Lector, disciplina Matematică, poziția 1

b) Lector, disciplina Matematică, poziția 2

c) Lector, disciplina Fizică, poziția 4

d) Lector, disciplina Chimie, poziția 5

e) Lector, disciplina Biologie, poziția 8

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului pedagogic din Brașov, str. Karl Marx nr. 50, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățământului nr. 84539/1969. în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț.

Concursul se va ține în termen de 60 de ziie de la expirarea termenului de înscriere, în condițiile prevăzute de legea sus-menționată

CADRE DIDACTICE

Asigurați-vă abonamentul la „REVISTA DE PEDAGOGIE" pe semestrul II al anului 1970 !

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1047 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 19 iunie 1970 | 4 pagini 25 bani

PROMOȚIA 1970 ÎN FAȚA BACALAUREATULUI

Cîteva sute de mii de elevi ai școlilor generale și ai liceelor se află acum în fața a două examene importante, care încheie două etape de învățătură: examenul de admitere în școlile postgenerale și examenul de bacalaureat. Amîndouă probe serioase, exigente, hotărîtoare pentru viitorul drum al celor ce le susțin.

Ieri a început bacalaureatul. Peste 60 000 de absolvenți s-au prezentat în fața comisiilor formate din cadre universitare și profesori de liceu spre a dovedi nivelul pregătirii lor, cunoștințele pe care le-au acumulat de-a lungul anilor de școală.

Promoția 1970 a liceelor bucureștene numără 12 000 de absolvenți, în marea lor majoritate bine pregătiți. Programul serios, minuțios și diversificat de pregătire pe care l-au organizat liceele din Capitală îi ajută acum pe candidați să facă față cu succes exigențelor bacalaureatului. Realizîndu-se o mai judicioasă planificare a timpului rămas după terminarea cursurilor, consultațiile și discuțiile pe grupuri sau individuale, ca și lecțiile de sinteză s-au putut desfășura în condiții mai bune decît în anii precedenți.

Aceeași pregătire temeinică le-a fost asigurată și celor 2 300 de absolvenți din județul Suceava. Licee ca „Ștefan cel Mare" din Suceava, „Dragoș Vodă" din Cîmpulung, Liceul nr. 2 din Rădăuți, Liceul nr. 1 din Vatra Dornei și altele au trimis în fața comisiilor de bacalaureat candidați care posedă cunoștințe temeinice, bine sistematizate.

Multă seriozitate au dovedit în pregătirea lor și absolvenții liceelor din județul Botoșani. Unii dintre profesorii lor, cu care am discutat în aceste zile, ne-au asigurat că nu au emoții pentru foștii lor elevi, întrucît aceștia au avut condiții dintre cele mai bune de pregătire, școala asigurîndu-le un sprijin permanent.

Mulți din absolvenții prezenți acum la examene au trecut în ultimele săptămîni, alături de părinți și de profesorii lor, prin încercări grele. Sînt elevii din Satu Mare și din Dej, din Sighișoara și din Mediaș, din Lipova, din Ileanda, din numeroase comune, rămași atunci, în zilele inundațiilor, fără locuință, fără haine, fără cărți și caiete. Dar acești elevi, cu toată situația grea prin care au trecut, se prezintă la examene cu capul sus, bine pregătiți, pentru că nu numai școlile lor și fiecare profesor în parte au fost mai mult ca oricînd alături de ei, dîndu-le tot sprijinul necesar, dar întreg poporul le-a purtat de grijă, adăpostindu-i pentru o vreme în tabere sau internate, dîndu-le alte haine în locul celor pierdute, dăruindu-le alte cărți în locul celor distruse, creîndu-le toate condițiile necesare.

Am stat de vorbă zilele acestea cu profesoara Maria Pop, directoare adjunctă la Liceul „Andrei Mureșan" din Dej. Ne-a povestit că cei 130 de absolvenți ai școlii, care în zilele de la mijlocul lui mai au muncit ceasuri la rînd pentru a spăla liceul de rămășițele lăsate de ape s-au întîlnit apoi cu profesorii, spre a asculta consultații, spre a dezbate o problemă sau alta, spre a se ajuta unii pe alții.

Un program amplu de pregătire, organizat pînă în cele mai mici amănunte, a fost pus la punct și pentru absolvenții liceelor calamitate din Mediaș și Sighișoara. Patru zile pe săptămînă aceștia au venit la școală pentru a participa la meditații, la lecții de sinteză asupra capitolelor principale din materia pentru examen, la discuții pe marginea unor chestiuni nelămurite în studiul individual. Programul s-a desfășurat pe secții — reală și umanistă — precum și în funcție de nivelul de cunoștințe al elevilor.

Absolvenții din Ilia au fost nevoiți să-și părăsească locul natal și să se mute la Dobra, comuna vecină. Liceul din Dobra le-a creat condiții bune de pregătire, iar diriginte lor, ca și ceilalți profesori, nu au precupețit nimic pentru a-i ajuta.

„Toți absolvenții noștri s-au prezentat la examene". „Totul se desfășoară normal, ca și cum nimic nu s-a întîmplat". Acestea sînt cuvintele pe care le-au rostit toți profesorii cu care am stat de vorbă, aceasta au arătat-o faptele. Cuvinte, fapte, ce dovedesc încă odată înalta responsabilitate, devotamentul și dăruirea ce caracterizează școala noastră, pe profesorii ei, tineretul țării.

M. V.

Elevi la culesul cartofilor pe ogoarele Întreprinderii agricole de stat din Popești-Leordeni

EXAMEN AL CONȘTIINȚEI ȘI PATRIOTISMULUI

Noi, dascălii — cum sîntem adesea denumiți cu un cuvînt care păstrează parfumul vechilor file cronicărești — ne adunăm, la fiecare sfîrșit de an școlar, să dăm mărturie despre „zidirea" noastră, concretizată în pregătirea tineretului, în înarmarea lui spirituală, în formarea lui multilaterală. Și an după an, dînd și noi examen, laolaltă cu elevii noștri, încercînd odată cu ei emoțiile trecerii dintr-o clasă în alta, ne bucurăm cînd roadele muncii în școală sînt tot mai îmbelșugate, mai valoroase.

Iată însă că în preajma acestui sfîrșit de an școlar, pe neașteptate, întreaga școală românească, de la cea mai mică pînă la cea mai înaltă, a fost chemată să dea, alături de întregul popor, încă un examen — un examen care, de data aceasta, avea să măsoare în primul rînd nu cunoștințele fiecărui elev, ci ceea ce este esențial, hotărîtor în existența lui ca ființă umană : conștiința, patriotismul. Și, ca întotdeauna, acest examen la care au fost supuși elevii a fost, în mod firesc, un examen pe care l-au dat, prin ei, învățătorii și profesorii lor, cei care i-au crescut.

Acum, cînd cunoaștem faptele emoționante de devotament și eroism pe care tineretul, elevii le-au dovedit în neobișnuita confruntare cu calamitățile abătute în această primăvară asupra patriei noastre, putem afirma cu deplină mulțumire că școala românească, orientată cu înțelepciune de către partid, a fost și este la înălțimea înaltei misiuni pe care i-au încredințat-o partidul și poporul. Ce altceva înseamnă curajul cu care elevii din Țara Ardealului sau din Delta Dunării, din Cîmpia Română sau din Țara Moldovei au participat la bătălia împotriva stihiilor naturii ? Sau generozitatea cu care s-a dăruit tineretul nostru pentru a contribui la reconstrucția regiunilor calamitate, astfel încît patria noastră să se înalțe mai frumoasă, mai mîndră, mai puternică ?

Bărbăția, puterea de sacrificiu de care au dat dovadă nenumărați elevi, duse adesea pînă la fapte de adevărat eroism, sînt expresia dragostei față de patria socialistă, a conștiinței comuniste a tineretului nostru. Această conștiință exprimă încrederea fermă în justețea cauzei partidului, pentru care luptă întreaga țară, în viitorul luminos pe care îl făurim pentru generațiile de azi și de mîine.

Faptele, cu tăria lor de nezdruncinat, au dovedit că patriotismul socialist nu este pentru elevii noștri o simplă noțiune abstractă frumos declamată în împrejurări festive, ci un sentiment fierbinte afirmat creator și eroic, însăși expresia rațiunii lor de a exista.

CONST. RĂDOI

(Continuare în pag. 4-a)

SALUTUL Consiliului Național al Organizației Pionierilor cu prilejul Zilei pionierilor

Dragi pionieri,

Acum, la sfîrșitul anului școlar, sărbătorim împreună într-o atmosferă însuflețită ziua voastră, a pionierilor, care a devenit o sărbătoare dragă întregului popor.

Cu acest prilej, Consiliul Național al Organizației Pionierilor vă adresează calde felicitări și urări de tot mai mari succese în activitatea pionierească. Felicităm, de asemenea, pe comandanții de pionieri care se află lîngă voi în fiecare clipă, stimulîndu-vă inițiativele, precum și acele fapte ale voastre care exprimă atitudini și comportări demne de calitatea de pionier.

Mulțumindu-le pentru dăruirea cu care își consacră timpul și întreaga lor pricepere activității pionierești, dorim comandanților multă sănătate, noi și mari succese în munca educativă cu pionierii și școlarii.

În acest an, activitățile pe care le-ați desfășurat în detașamentele și unitățile de pionieri au devenit tot mai interesante și atractive. Munca din cercurile tehnice și științifice, concursurile și festivalurile cultural-artistice, dintre care menționăm prima ediție a Festivalului de teatru, competițiile sportive s-au bucurat de un binemeritat succes.

Consiliul Național al Organizației Pionierilor constată cu bucurie că acțiunile voastre cu caracter obștesc și patriotic devin tot mai numeroase și sînt din ce în ce mai apreciate. Îndrăgostiți de peisajul minunat al patriei, iubind natura cu ardoarea proprie vîrstei voastre, ați participat cu entuziasm la acțiunea „Fiecare pionier — un pom, o floare", transformînd în faptă vie îndemnul ce v-a fost adresat.

În zilele de grea încercare prin care a trecut poporul nostru, ca urmare a calamităților fără precedent care s-au abătut asupra țării, pionierii s-au aflat la datorie, mulți dintre voi făcînd adevărate acte de cutezanță și eroism, dovedind prin curaj și abnegație puternicul și fierbintele vostru patriotism. Educați în spiritul participării active la viața poporului, la năzuințele și aspirațiile sale, ați adăugat la succesele voastre la învățătură fapte demne de lupta întregului popor în bătălia pe care acesta o dă pentru învingerea urmărilor stihiei și reintrarea în normal a vieții în toate domeniile de activitate.

Mulțumindu-vă pentru toate acestea, Consiliul Național al Organizației Pionierilor vă urează multă sănătate și fericire, dorindu-vă o vacanță frumoasă, plină de voioșie. Sîntem convinși că vacanța care începe va fi un nou prilej de a străbate minunatele meleaguri ale țării în excursii și drumeții, că în taberele de pionieri și școlari care vă așteaptă cu porțile deschise veți avea prilejul să continuați multe dintre inițiativele voastre, însuflețiți de elanul creator care vă caracterizează.

Sutele și miile de scrisori-angajament pe care le-ați trimis ca răspuns la Chemarea Consiliului Național al Organizației Pionierilor sînt o chezășie a faptului că vacanța care începe va prilejui o și mai puternică afirmare a patriotismului vostru înflăcărat, a aspirațiilor care vă animă. Sîntem convinși că veți găsi timpul și locul potrivit pentru ca, pe măsura posibilităților voastre, să ajutați pe părinții și frații voștri mai mari la reconstrucția școlilor distruse sau avariate de inundații, la refacerea terenurilor sportive, la muncile de întreținere și recoltare de pe ogoare, dovedind prin fapte că sînteți fii credincioși ai poporului.

Dragi pionieri,

Cu ocazia sărbătoririi de astăzi vă urăm să fiți sănătoși și voioși, să aveți mintea ageră și inima generoasă, să fiți gata oricînd pentru a contribui la înfăptuirile poporului pe drumul construcției socialiste.

Prin sîrguință, prin îndeplinirea exemplară a îndatoririlor pionierești să răspundeți grijii pe care v-o poartă partidul, părinții și dascălii voștri, întreaga noastră societate.

Să dedicăm realizările de astăzi și de mîine ale pionierilor Partidului Comunist Român, conducătorul înțelept al poporului, părintele drag al copiilor din țara noastră.

Să pășim pionierește, „Tot înainte !"

CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

DIALOGURI DESPRE:

PROGNOZĂ — PLANIFICARE

cu prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL, membru al Academiei de științe sociale și politice a R. S. România

cu VL. KRASNASESCHI, cercetător științific principal la Institutul de științe pedagogice

Necesitatea evaluării realiste, obiective și științifice a perspectivelor de dezvoltare a educației cîștigă tot mai mult teren. Rolul imens al prognozei și al planificării în modernizarea învățămîntului este în momentul de față unanim recunoscut. Sub egida UNESCO se efectuează ample cercetări de prognoză și ființează un Institut de planificare a învățămîntului. Asemenea cercetări au început să se desfășoare și în țara noastră. Considerăm de actualitate și oportune dialogurile care urmează.

— Conduceți, în calitate de prorector al Institutului central de perfecționare a personalului didactic, un laborator de analiză a procesului de învățămînt, înființat recent din inițiativa Ministerului Învățămîntului. Din cîte am aflat, una dintre preocupările acestui laborator este de a efectua cercetări prognostice în domeniul educației. Vă rugăm să ne spuneți, tovarășe profesor, ce rațiuni au determinat apariția cercetării prospective în domeniul învățămîntului ?

— Prin natura ei, educația este orientată către viitor, întrucît formează cadre care își vor începe activitatea socială după un anumit număr de ani, în funcție de nivelul formei de învățămînt parcurse. Această orientare către viitor nu a pus probleme prea dificile în perioadele de mare stabilitate socială și cu ritmuri încete de dezvoltare, cînd viitorul putea fi considerat aproximativ identic cu prezentul. Situația s-a schimbat radical în epoca noastră, în care este sigur că viitorul de peste 10-15 sau 20 de ani (avut în vedere de acțiunea educațională) nu va reprezenta o repetare a situației actuale. Ritmul extrem de rapid al proceselor sociale și al dezvoltării științifico-tehnice contemporane face ca viitorul pentru care pregătește cadre educația să aibă caracteristici fundamental deosebite de prezent. Ca urmare a acestei situații, preocupările legate de viitor sînt mult mai accentuate și mai concrete decît oricînd în trecut. Mai mult, se poate spune că, în condițiile actuale, fără un model al dezvoltării și fără un proiect clar asupra viitorului, acțiunea educațională este condamnată să tatoneze oarbește și, în mod evident, să fie lipsită de eficiență. De aceea, viziunea prospectivă asupra educației s-a impus ca o orientare generală a pedagogiei contemporane.

— Știm că departe de a fi o simplă desfășurare a imaginației, fie ea chiar creatoare și critică, cercetările prospective în domeniul educației înseamnă un studiu realizat cu metodologia științei contemporane, în speță cu metodologia folosită în cercetările de predicție socială. Ce este caracteristic acestor cercetări de predicție în domeniul educației?

— Evident, ele nu pot stabili cu precizie și în mod univoc evenimente educa-

(Continuare în pag. 3-a)

— Întrucît învățămîntul reprezintă o realitate cu foarte multe fațete și cu relații foarte complexe, și interne și externe, planificarea în acest domeniu implică o judicioasă clarificare a concepției de sistem. Am dori să încercați o delimitare a acestei concepții.

— În ultima vreme, această concepție s-a extins la toate disciplinele inclusiv la cele care privesc organizarea întreprinderilor și a producției cercetarea operațională, conducerea științifică etc. Privit prin prisma concepției de sistem învățămîntul se prezintă ca avînd un flux de intrare, un flux de ieșire și o procesualitate realizată prin funcții și mecanisme lăuntrice. În lumina acestei concepții, dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului se pot realiza cu eficiență social-economică, tehnico-organizatorică și pedagogică numai dacă nu sînt privite ca acte izolate, ci operează asupra sistemului în ansamblul său și constituie o dimensiune permanentă a acestuia.

— Înțelegem că în lumina concepției de sistem planificarea învățămîntului trebuie să aibă un caracter integrator, adică să cuprindă întregul sistem.

— Acesta este un aspect, ca să spun așa, orizontal. Pe verticală trebuie să urmărim conjugarea obiectivelor pe termen scurt, adică previzionare cu cele pe termen lung, adică prospective, în așa fel încît orice modificare a sistemului în una din părțile sale să se poată realiza fără o restructurare din temelii a întregului sistem și fără a avea efecte negative asupra acelor părți din sistem care nu sînt supuse schimbării. Una din marile erori posibile în planificarea învățămîntului constă tocmai în a privi tipurile și gradele de învățămînt izolat unele de altele, fără a ține seama de efectele pe care deciziile luate într-un sector le au în celelalte sectoare.

— O condiție indispensabilă a planificării învățămîntului o constituie realizarea acesteia în funcție de cererea socială de educație. Ce elemente trebuie luate în considerare în acest domeniu ?

— Prioritățile de creștere a economiei naționale și tendințele de dezvoltare a științei și tehnicii ne dau indicații pentru stabilirea aproximativă a necesarului probabil de anumite profesii și calificări pe întreaga economie și pe principalele

(Continuare în pag. 3-a)

Eroism pionieresc

Luna mai a anului 1970 va rămîne în istoria noastră ca un timp al urgiei, dar şi al declanşării unor splendide reacţii umane. Calamitatea abătută asupra ţării noastre a însemnat pentru pionierie un prilej de autodefinire a virtuţilor ei educative.

Atunci cînd puhoaiele au pătruns tîlhăreşte în casele oamenilor, printre cei care au ripostat cu demnitate, cutezanţă şi operativitate am întîlnit nenumăraţi pionieri. Înalta şcoală a omeniei şi civismului, la care Partidul Comunist Român i-a crescut, a produs în conştiinţa copiilor adevărate mutaţii, a accelerat procesul maturizării lor în cadrul examenului sever al vieţii, promovînd manifestări de strălucit eroism.

În faţa unităţii de pionieri a Şcolii generale nr. 3 din Alba Iulia, cel dintîi copil distins cu titlul „Cutezătorul" a fost Muntean Daniel din clasa a VII-a care — aflat împreună cu un tînăr pe un acoperiş înconjurat de ape — a avut tăria sufletească şi generozitatea să refuze centura de salvare a elicopterului ce l-a depistat, indicînd echipajului direcţia unde se afla un bătrîn în situaţie mult mai gravă. Gestul său a cutremurat inimile militarilor din elicopter, rămînînd simbolul clar al dăruirii demne, al abnegaţiei şi altruismului pionieresc.

În acelaşi străvechi oraş al Transilvaniei, pionierul Clamba Nicolae din clasa a V-a B de la Şcoala generală nr. 1 a scos cu colacul de salvare doi copii şi doi bătrîni din casele inundate, meritînd şi el înaltul titlu de „Cutezător". La fel au procedat colegii săi Limbean Dorin şi Tîrnăvean Ion din clasa a VI-a A., care au salvat de la înec cîţiva oameni din străzile Mărăşti şi Mărăşeşti. Ciotloş Virgil, Puşcău Ion şi Moldovan Ion din clasa a VII-a C a Şcolii generale nr. 3, situată în cel mai lovit cartier din Alba-Iulia, au transportat cu bărcile, din propriu imbold, mulţi oameni din strada Siretului, după ce apa pătrunsese peste tot, iar Toma Filip din clasa a VI-a B a scos cele cinci vite din grajdul unui vecin ce lipsea de acasă, ducîndu-le la adăpost.

În satul Beldiu, pionierul Domşa Ioan din clasa a VI-a C a Şcolii generale din Teiuş n-a pregetat să se arunce în apele învolburate ale Mureşului spre a salva de la înec pe elevul Nagy Ady din clasa a III-a. Cînd a primit din partea Biroului Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor distincţia cea mai înaltă, „Cutezătorul", acest temerar înotător părea timid în faţa unităţii de pionieri. El nu este făcut pentru festivităţi, ci pentru fapte.

La Oarda, Vinţu de Jos, Şibot, la Şcoala generală nr. 3 din Alba-Iulia, dunga închisă care a încins clădirile şi gardurile rămase în picioare constituie pentru unităţile respective de pionieri un dureros memento al îndîrjirii cu care luptă în vederea înlăturării urmelor dezastrului. Pentru această încordare susţinută li s-au decernat unităţilor respective şi unor detaşamente „Diploma de unitate fruntaşă", respectiv „Diploma de detaşament fruntaş".

La Dej, după a treia inundaţie n-a mai rămas unitate de pionieri neîncleştată în lupta cu apele. Eroismul individual s-a îmbinat cu cel colectiv. Pionierul Rusu Vasile din clasa a V-a A a Liceului nr. 2 a pescuit din valuri o barcă cu care a salvat de la înec o mamă cu un copil mic. De la aceeaşi şcoală, tot pentru acţiunea de salvare de la înec au mai fost distinşi cu titlul „Cutezătorul" pionierii Săplăcan Viorel din clasa a VII-a C., Rusu Mihai şi Trifan Augustin din clasa a VI-a C. Pionierul Pop Ovidiu de la Şcoala generală nr. 1 a salvat trei fraţi de la înec, colegul său Mureşan Victor, de la aceeaşi şcoală, a salvat o fetiţă de şase ani, iar Sătmar Augustin, din clasa a V-a A de la Şcoala generală nr. 2, a cules din valuri, pe o plută improvizată, un copil de pe Valea Codrului. Înainte de a primi înaltele distincţii pioniereşti ce i-au fost decernate de Consiliul Naţional, unitatea de la Şcoala generală nr. 1 a păstrat un moment de reculegere în memoria pionierilor pierduţi în valuri: Danloki Vasile şi Tămaş Adrian.

Am menţionat doar cîteva aspecte din două judeţe. Ele atestă atitudini, evidenţiază trăsături de caracter întîlnite şi la pionierii din celelalte judeţe ale ţării. Peste tot, copiii au dat dovadă de înalt patriotism şi aleasă conştiinţă morală. Căror altor virtuţi le-am putea atribui gestul pionierilor vasluieni care au evacuat dintr-o magazie, din proprie iniţiativă, toate manualele destinate elevilor din judeţ pentru anul şcolar viitor, în timp ce apele năvăleau acolo? Sau fapta celor din Cornereşti — Gorj, care au intrat pe poarta şcolii din Vinţu de Jos cu un camion încărcat cu bănci şcolare, 20 de uniforme noi, materiale didactice şi rechizite, 80 de colete conţinînd darul omeniei şi frăţeştii solidarităţi? Sau devotamentul pionierilor din zona Brăilei şi Galaţilor, care au ajutat după puterile lor la construirea barajului, încadraţi între drapelele unităţii înfipte pe metereze şi afirmînd cu fermitate: „Pe aici Prutul nu va trece!".

Coletele de alimente şi îmbrăcăminte strînse în toate unităţile de pionieri din ţară pentru sinistraţi, adăpostirea colegilor siliţi să-şi părăsească casa părintească, depuneri de importante sume de bani la contul 2 000, al omeniei, participarea la activităţi sociale utile sînt acţiuni care vorbesc de la sine despre inima şi cugetul pionierilor noştri.

Expoziţia de desene a Şcolii generale nr. 2, deschisă la Casa de cultură din Alba-Iulia, abundă de scene din timpul diluviului. Bărci şi plute salvatoare alunecînd pe străzi inundate, pe sub elicoptere de care atîrnă oameni ciorchină, acoperişe de case cu fiinţe gesticulînd disperat sub un cer sumbru sau o ploaie torenţială, iată motivele inspiraţiei copiilor de aci, iată viziunea lor asupra ceasurilor de grele încercări.

Clipele amare trăite în această primăvară vor trebui să încrusteze în letopiseţul fiecărei unităţi de pionieri faptele eroice ale copiilor, oferind generaţiilor viitoare mostre ale examenului strălucit al omeniei şi cutezanţei pioniereşti, al angajării şi mobilizării cravatelor roşii, al eficienţei educaţiei acestora.

Şi vacanţa acestui an îi va găsi pe pionieri la datorie. Ei vor contribui la reconstrucţia şcolilor, la recondiţionarea materialelor didactice afectate de calamităţi, la restaurarea bazelor sportive şi a loturilor şcolare. Şi treburi sînt destule. De la nivelarea curţilor şi ulicelor, la stivuirea cărămizilor şi scîndurilor, la îngrijirea păsărilor şi animalelor sau la întreţinerea culturilor agricole.

Dar să nu uităm că în vacanţă copiii trebuie şi să-şi refacă forţele, pentru ca în noul an şcolar să intre cu puteri sporite. De aceea, muncile de reconstrucţie trebuie alternate cu drumeţii, jocuri şi practicarea sporturilor, mai ales a înotului şi canotajului. Nicicînd necesitatea acestora n-a fost mai deplin evidenţiată ca în împrejurările de azi.

Se mai desprinde o concluzie valoroasă din aceste confruntări ale omului cu natura dezlănţuită. În multe cazuri cei care au făcut fapte de eroism nu figurau în caracterizările profesorilor la loc de frunte. Dar nu toţi care figurau la acest loc s-au evidenţiat în zilele dezastrului. E necesară o revizuire a criteriilor de evaluare a personalităţii, astfel ca în caracterizarea copiilor să nu cadă accentul pe aspectul docimologic. Să ne aplecăm urechea la examenul vieţii, spre a cunoaşte mai bine disponibilităţile sufleteşti ale copiilor, spre a înţelege codul moral al înaltei lor comportări.

Mîndri de copiii patriei, care au cinstit cu vrednicie titlul de pionier, le mulţumim din adîncul sufletului, lor şi profesorilor care i-au educat, dorind ca zîmbetul să revină cît mai curînd pe feţele tuturor, ca şi lumina pe chipul şcolilor, caselor, străzilor şi localităţilor bîntuite de stihii. La Ziua pionierilor din anul acesta faptele copiilor sînt raportate partidului din mijlocul unităţii sub formula laconică, dar plină de nimbul eroismului: „Pionierii şi-au făcut pe deplin datoria!"

PATIŢA SILVESTRU
vicepreşedinte
al Consiliului Naţional
al Organizaţiei Pionierilor

TOATE ŞCOLILE AVARIATE VOR FI REFĂCUTE

La scurt timp după dezlănţuirea calamităţilor care s-au abătut asupra unor întinse regiuni din ţara noastră, au fost întreprinse ample acţiuni de apărare, de refacere şi de reconstrucţie a clădirilor şcolare afectate de inundaţii şi de alunecările de teren. Specialiştii din cadrul Ministerului Învăţămîntului au evaluat la faţa locului pagubele pricinuite şi au dat consultaţii tehnice pentru înlăturarea lor. La reîntoarcerea de pe teren redacţia noastră i-a solicitat pe tovarăşii POMPILIU VÎLCU, şeful corpului de inspectori generali şi inginer GEORGE ZAROJANU, directorul Direcţiei tehnice şi de investigaţii, să înfăţişeze cititorilor gazetei cîteva date la zi asupra situaţiei construcţiilor şcolare din zonele calamitate.

Delegaţi ai Ministerului Învăţămîntului au fost pînă în prezent în 16 judeţe unde, împreună cu delegaţi ai inspectoratelor şcolare şi cu reprezentanţi ai comandamentelor judeţene de apărare contra inundaţiilor, au cercetat starea construcţiilor şcolare din 40 de localităţi dintre cele care au fost mai greu încercate de calamităţi. În judeţul Cluj au fost distruse complet 8 săli de clasă, iar 50 de săli şi laboratoare ale şcolilor de cultură generală au fost avariate. Au fost afectate de asemenea, în acest judeţ, numeroase clădiri ale învăţămîntului profesional şi tehnic. Printre ele, toate cele 12 săli de clasă, 10 ateliere, sala de gimnastică şi alte încăperi ale Şcolii profesionale din Dej a Ministerului Construcţiilor Industriale. În judeţul Alba au fost distruse de sinistru 8 săli de clasă ale şcolilor de cultură generală, o grădiniţă cu 35 de locuri şi, un internat cu 88 de locuri aparţinînd învăţămîntului profesional şi tehnic. De asemenea, au fost avariate 29 săli de clasă la şcolile de cultură generală, grădiniţe cu 230 de locuri, 26 de săli şi ateliere pentru învăţămîntul profesional şi tehnic şi internate cu peste 500 de locuri. Inundaţiile din judeţul Satu Mare au distrus complet 8 săli de clasă şi grădiniţe cu 175 de locuri şi au avariat 94 săli de clasă şi grădiniţe cu peste 800 de locuri. Exemplele pot continua. O estimare exactă şi exhaustivă a pagubelor este însă dificilă, datorită faptului că în unele localităţi din judeţele Satu Mare, Brăila şi Tulcea apele nu s-au retras, iar în alte zone există pericolul tasărilor şi alunecărilor de teren. Evident, în toate aceste locuri pagubele nu vor putea fi evaluate decît după înlăturarea cauzelor care le produc.

Am văzut însă cu ochii noştri, cu prilejul deplasărilor pe care le-am făcut pe teren, că pretutindeni organele locale, cadrele didactice şi elevii, toţi cetăţenii au manifestat o deosebită grijă faţă de şcoală, faţă de bunurile materiale ale învăţămîntului. Datorită măsurilor luate din timp, în multe şcoli s-au salvat cărţile, materialele didactice, mobilierul etc. Munca însufleţită pe care au desfăşurat-o laolaltă, vîrstnici şi tineri, pentru stăvilirea puhoaielor, ca şi amplasamentul favorabil al multor şcoli au făcut ca pagubele să fie mai mici decît ar fi putut să fie în alte condiţii. Am vrea să relatăm un fapt impresionant, care oglindeşte grija faţă de şcoală. În comuna Borcea, din judeţul Ialomiţa, delegatul nostru a găsit pe toţi profesorii şi elevii şcolii, cărora li s-au alăturat şi părinţii, lucrînd de zor la înălţarea unui dig care să protejeze şcoala de apele ce se anunţau în creştere.

După retragerea apelor au început ample acţiuni de recuperare a materialelor de construcţie, de refacere a avariilor provocate de inundaţii. De remarcat că organele locale, inspectoratele şcolare şi conducerile de şcoli au luat iniţiativa de a trece grabnic, cu mijloace proprii, la repararea şcolilor avariate. Există numeroase comune în care consiliile populare comunale au distribuit şcolilor materiale de construcţii. În aceste localităţi s-a şi început munca de reparare a clădirilor şcolare. În alte comune, în care şcolile au fost afectate mai puternic, consiliile populare comunale acordă şcolilor un sprijin substanţial materializat prin fonduri de reparaţii, repartizări de materiale de construcţii, de mînă de lucru calificată etc.

Acţiunea de refacere a şcolilor se desfăşoară diferit de la coz la caz, în funcţie de gravitatea avariilor. Acolo unde apa, după ce a inundat clădirea, s-a retras în scurt timp, se scot şi se recondiţionează pardoselile şi se repară tencuielile. În şcolile mai grav avariate, unde apa a pătruns uneori pînă la acoperiş, sînt necesare lucrări mai ample, printre care şi revizuirea întregii instalaţii electrice, înlocuirea binalelor etc. În sfîrşit, într-o ultimă categorie se înscriu şcolile distruse, cele ale căror pereţi prezintă fisuri sau a căror fundaţie nu mai oferă siguranţă. Tuturor acestor construcţii li se acordă o atenţie deosebită şi o permanentă asistenţă tehnică. În cîteva localităţi va fi necesară reconstruirea şcolilor în alte amplasamente.

Măsurile luate pînă în prezent de organele locale, hotărîrea cu care se acţionează peste tot ne întăresc convingerea că în cel mai scurt timp toate şcolile lovite de furia apelor îşi vor relua înfăţişarea dinainte.

În ce priveşte şcolile care vor fi construite din nou, organele locale studiază în prezent măsurile ce trebuie luate pentru înălţarea lor în cel mai scurt timp. Pînă la darea în folosinţă a noilor localuri vor fi asigurate toate condiţiile pentru funcţionarea şcolilor respective în clădiri corespunzătoare.

AL. I. V.

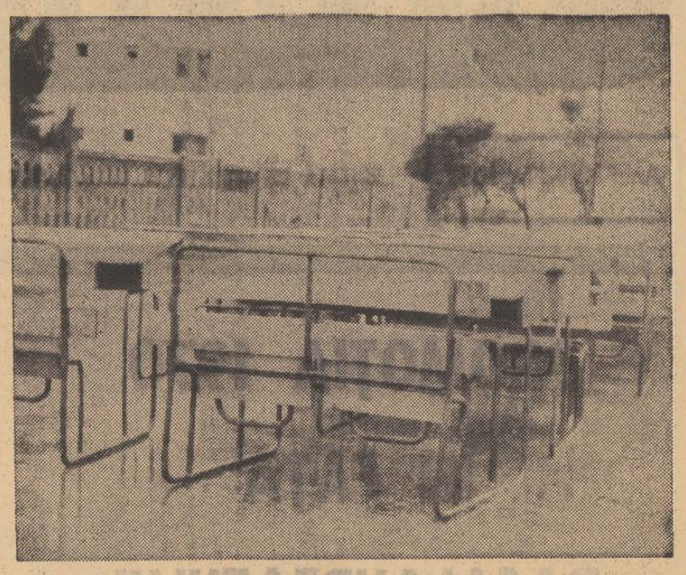

La Şcoala generală din Ilia: un nou lot de bănci reparate, încă un pas înainte pe calea înlăturării urmelor calamităţii

Manuale păstrate pentru colegii din clasele următoare

La sfîrşitul acestui an şcolar, în împrejurări în care cea mai mică economie adusă bugetului ţării reprezintă o contribuţie la acţiunea de refacere a avutului nostru obştesc greu lovit de calamităţile din această primăvară, s-a aplicat pentru prima oară ideea ca elevii din clasele II—XII şi anii I—V ai liceelor pedagogice să transmită colegilor lor din clasele care urmează manualele primite gratuit de la stat. Evident, transmisibilitatea manualelor nu afectează gratuitatea acestora, întrucît elevii vor primi în continuare toate cărţile în mod gratuit, dar o bună parte din ele în folosinţă pentru un timp limitat (un an şcolar).

Ultima zi de cursuri a fost şi ziua în care a început să se desfăşoare în toate şcolile din ţară această amplă acţiune de adunare şi redistribuire a manualelor şcolare. Cu excepţia manualelor aparţinînd elevilor din clasa I, a celor care sînt necesare elevilor în vederea pregătirii pentru examenul de bacalaureat, pentru concursul de admitere în licee şi şcoli profesionale sau pentru susţinerea examenelor de corigenţă, ca şi a celor din care urmează să apară ediţii noi sau revizuite, celelalte manuale au fost schimbate între colegii din clasele succesive.

Ştirea că vor transmite colegilor lor din clasele mai mici manualele pe care le-au primit gratuit a determinat în rîndul elevilor o nouă atitudine faţă de cărţile şcolare. „Toţi au înţeles — ne-a spus prof. **Adam Szekely**, inspector şcolar al judeţului Braşov — că manualele după care învaţă trebuie păstrate cu cît mai multă grijă pentru a putea fi folosite în condiţii optime şi de cei care le vor prelua în anul şcolar următor. Dovadă este faptul că multe dintre manualele care au fost strînse şi redistribuite arată aproape ca şi noi. La grija manifestată de elevi a contribuit desigur, pe lîngă acţiunea educativă desfăşurată de profesori în acest sens, şi una din prevederile „Instrucţiunilor privind difuzarea manualelor şcolare" conform căreia elevii care predau manualele cele mai curate şi mai îngrijite primesc la rîndu-le manualele cele mai bine întreţinute".

Ni se pare important să subliniem faptul că procentajul manualelor ce n-au putut fi recuperate este extrem de redus. După cum ne declara profesorul **Ernest Diner**, care se ocupă de difuzarea manualelor şcolare la Liceul „Unirea" din Braşov, cazurile de manuale nerecuperabile au fost foarte rare, cel mult două-trei la o clasă. „Cred — adăuga prof. Diner — că numărul lor ar fi fost şi mai mic dacă Editura didactică ar manifesta mai multă grijă pentru ca manualele şcolare să aibă coperţi solide, să fie tipărite pe o hîrtie rezistentă, să fie bine compactate".

Nu avem încă datele necesare pentru a aprecia exact economiile realizate prin această amplă acţiune de transmitere a manualelor şcolare. Este sigur însă că ea contribuie în mod substanţial la reducerea cheltuielilor destinate învăţămîntului.

T. N.

„Locul nostru este acolo unde sîntem necesari ţării"

În aceste zile de la sfîrşitul anului universitar, cînd numeroşi absolvenţi ai instituţiilor de învăţămînt superior se pregătesc să păşească în viaţă, a apărut un important act legislativ care reglementează în mod riguros şi echitabil repartizarea lor în producţie. Printre cei care aşteaptă cu emoţie momentul repartizării se află şi cea mai tînără promoţie de profesori, cei care în toamna acestui an vor intra pentru prima oară, cu catalogul sub braţ, la prima lor lecţie. Şi în rîndurile lor, ca şi în rîndurile tuturor absolvenţilor, recentul Decret al Consiliului de Stat a stîrnit un puternic ecou pozitiv. „Locul nostru e acolo unde sîntem necesari ţării" — este opinia ce ne-au împărtăşit-o numeroşi tineri absolvenţi cu care am avut prilejul să stăm de vorbă.

Pe absolvenţii Universităţii Bucureşti i-am întîlnit chiar în ziua în care a început examenul de diplomă. Pe culoarul Facultăţii de filologie am discutat cu viitoarea profesoară **Maria Monica Cojanu**, care se pregătea tocmai să se prezinte în faţa comisiei de examinare. „M-am bucurat mult citind noul Decret — ne-a spus prof. Maria Monica Cojanu. Prevederile sale sînt elaborate în spiritul echităţii socialiste, au un caracter judicios şi criterii precise".

„Mi se pare dreaptă — adăuga tînărul **Marcel Petrişor** — hotărîrea ca absolvenţii să fie repartizaţi în ordinea rezultatelor la învăţătură. Şi este, de asemenea, foarte drept ca, în cazul cînd refuză să se ducă acolo unde au fost repartizaţi, cei care au beneficiat de gratuitatea învăţămîntului vreme de 15, 16 sau 17 ani să fie obligaţi la plata unei penalităţi civile în raport cu durata studiilor la facultatea pe care au urmat-o".

Cuvinte de reală satisfacţie privitoare la conţinutul Decretului am auzit şi de la studenţii Facultăţii de geografie. „Pentru toţi studenţii ultimului an repartizarea în producţie constituie una dintre cele mai serioase preocupări — ne-a spus **Maria Nuţă**. Pe mine mă pasionează munca de profesor şi aştept cu nerăbdare să-mi încep activitatea de pedagog, acolo unde va fi nevoie de mine. Aşteptînd acest moment, în ultima vreme, mă gîndeam deseori cu revoltă la acele cazuri de absolvenţi din seriile anterioare care s-au sustras de la datorie. Mă bucur, de aceea, că Decretul Consiliului de Stat a stabilit condiţii precise, ferme şi clare, un cadru legal repartizării, retezînd căile superficialităţii şi ale liberului arbitru în alegerea locului de muncă".

La Institutul pedagogic din cadrul Universităţii Bucureşti am avut o discuţie cu prof. univ. dr. **Gavril Simboanu**. „Studenţii noştri — ne-a spus prof. Simboanu — sînt, în general, din mediul sătesc şi măsura de a se acorda prioritate, indiferent de media obţinută, acelora care doresc să muncească în comunele unde locuiesc soţul, soţia sau părinţii lor, ori în comune apropiate, este pentru ei foarte binevenită. Sînt echitabile şi în spiritul grijii faţă de oameni şi prevederile prin care se iau în considerare criterii de preferinţă pentru absolvenţii care au nevoie de îngrijire medicală deosebită, ca şi pentru cei cu o activitate obştească sau o comportare remarcabilă în perioada de studii".

„Eu — ne-a spus tînărul **Fl. Stănescu** — sînt din comuna Răsuceni, judeţul Ilfov, şi intenţionez să mă întorc în comuna mea natală ca să predau matematica. De aceea, cu toate că am o medie destul de mare pentru a beneficia de prioritatea pe care o acordă rezultatele la învăţătură, apreciez prevederile Decretului după care se acordă întîietate absolvenţilor ce vor să meargă în comuna natală".

Constanţa Roşu Niculescu ne-a vorbit despre problemele materiale pe care în mod firesc le are de rezolvat un tînăr la începutul activităţii sale profesionale. „Apreciez în mod deosebit substanţialele înlesniri prevăzute în decret: transportul la noul domiciliu, pentru absolvenţi, membrii familiei lor şi bunurile de care dispun, acordarea unei indemnizaţii de instalare egală cu un salariu lunar, posibilitatea de a solicita un avans corespunzător cu o jumătate de salariu, rambursabil în şase rate lunare, de către absolvenţii care nu beneficiază de indemnizaţia de instalare, asigurarea în condiţii legale a unei locuinţe corespunzătoare etc.".

Din tot ce ne-au spus studenţii reiese că prevederile Decretului îi îndeamnă să meargă cu şi mai multă încredere la locurile lor de muncă, să depună încă de la început toate eforturile pentru a se face de folos patriei acolo unde vor fi repartizaţi.

V. O.

Un muzeu de istorie, etnografie şi artă populară

După cum se ştie, de curînd s-a sărbătorit împlinirea a 125 de ani de la înfiinţarea primei şcoli din Costeşti. În întîmpinarea acestei sărbători, elevii liceului din localitate, îndrumaţi de profesorul Iulian Rizea, au amenajat un muzeu. Instalat într-o clădire construită în stil argeşean, acest muzeu, organizat pe criterii ştiinţifice, cuprinde trei secţii: de istorie, de etnografie şi de artă populară.

La secţia de etnografie a muzeului vizitatorii pot vedea cum arată o casă ţărănească (interiorul „tindei" şi al „odăii"). În secţia de istorie sînt prezentate urmele unor aşezări omeneşti din neolitic, descoperite în satele Deagurile şi Teiu, aparţinînd culturii Gumelniţa, ca şi piese din epoca bronzului şi fierului. Deosebit de interesante sînt exponatele numismatice — o colecţie de 102 monede dacice, romanice şi greco-romane cu circulaţie în Dacia, monede din timpul lui Vlaicu, din prima emisiune monetară a statului independent feudal Ţara Românească etc.

Prof. DUMITRU ANGHEL

O nouă casă a corpului didactic

Nu de mult, la Oradea şi-a început activitatea Casa corpului didactic din judeţul Bihor. Vorbindu-ne despre activitatea pe care îşi propune s-o organizeze casa, profesoara Viorica Piscoi directoarea acesteia, ne-a relatat că accentul principal va fi pus pe informarea în specialitate şi perfecţionarea profesională. În program au fost prevăzute de pildă expunerile „Probleme ale modernizării conţinutului şi metodelor de predare a matematicii", „Mijloace moderne audio-vizuale în predarea limbilor străine", „Îmbogăţirea vocabularului prin lecţiile de literatură la clasele XI-XII" şi altele, o consfătuire cu educatoarele şi învăţătoarele claselor I, dezbateri pe marginea programelor, excursii şi vizite de studii etc.

Lucrare despre problemele încheierii anului şcolar

Inspectoratul şcolar judeţean şi Comitetul Sindicatului învăţămînt din judeţul Dolj au editat recent, pentru şcolile din judeţ, un volum de 134 de pagini consacrat unor probleme organizatorice şi didactice privind încheierea anului şcolar.

Cea mai mare parte a volumului tratează problemele recapitulării şi sistematizării cunoştinţelor. La aceste probleme se referă studiul profesorului emerit Nicolae A. Andrei (coordonatorul volumului), studiile învăţătorului Petre Marinaş şi ale profesorilor Olimpia Iliescu-Nadriş (limba română), Dora Trăistaru (limba franceză), Ştefan Popescu (istorie), Anastasie Petrescu (matematică), Victor Apostol (fizică), Alexandru Cotigă (chimie), D. Săvulescu (ştiinţe biologice), L. Buşe (geografie). Menţionăm şi bogata bibliografie în problema recapitulării inserată în volum.

Volumul cuprinde de asemenea sugestii privind organizarea activităţii pionierilor şi şcolarilor pe timpul vacanţei de vară (prof. Vasile Tilică), şi pregătirea noului an şcolar (prof. Hariton Stoiculescu).

DUMITRU MUSTER

După 25 de ani

Marţi, 16 iunie a.c., în sala Filarmonicii de stat „Oltenia" din Craiova a avut loc sărbătorirea a 25 de ani de la înfiinţarea corului Sindicatului învăţămînt din localitate. Timp de un sfert de veac corul a avut o bogată activitate şi nu odată a cucerit laurii unor mari concursuri ale artiştilor amatori.

După festivitate a urmat un concert coral, la care şi-au dat concursul corul sărbătorit — cu o parte din prodigiosul său repertoriu — şi corul Sindicatului învăţămînt, din Rîmnicu Vîlcea.

Cercetări ştiinţifice ale geografilor din Piatra Neamţ

De curînd, la Piatra Neamţ s-a desfăşurat o sesiune de comunicări şi referate pe tema „Geografia judeţului Neamţ", organizată de filiala locală a Societăţii de ştiinţe geografice în colaborare cu Casa corpului didactic. Au fost ascultate cu multă atenţie comunicările: „Geografia judeţului Neamţ" (prof. Elena Florescu), „Structura geologică a Carpaţilor Orientali în lumina cercetărilor din ultimii ani" (cercetător Constantin Grasu — staţiunea Stejaru-Pingăraţi), „Fenomene carstice pe teritoriul judeţului Neamţ" (cercetător Ioan Bojoi — staţiunea Stejaru — Pingăraţi), „Fondul turistic al judeţului Neamţ" (prof. Olga Grigorian), „Alunecări de teren în zona flişului" (cercetător Virgil Surdeanu).

Prof. AURORA CÎNDEA
P. Neamţ

Creaţia artistică a profesorilor de desen

Activitatea de creaţie artistică a profesorilor de desen a cîştigat în ultimul an o poziţie demnă de stimă nu numai prin frecvenţa şi amplitudinea manifestărilor, ci şi prin incontestabila calitate a lucrărilor. Faptul acesta este cu atît mai îmbucurător, cu cît valoarea de creatori a acestor artişti se răsfrînge direct asupra rezultatelor activităţii lor didactice.

Cenaclul „Ion Andreescu" ne-a prezentat succesiv în ultimele decade picturile în ulei, grafica de şevalet şi gravura Alexandrinei Zberea, ca şi picturile, lucrările de grafică şi tapiserie ale Aureliei Cononov-Ionescu.

Lucrările ALEXANDRINEI ZBEREA sînt dominate de elemente folclorice şi de un puternic sentiment evocator istoric. Creaţiile sale sînt convingătoare îndeosebi atunci cînd se menţin la redarea primei impresii, insistenţa tehnicistă estompînd emoţia. Cromatica este în general stinsă, cu excepţia florilor realizate în culori vii, în armonii luminoase („Circiumărese", „Tufănele" şi „Crăiţe").

Prezenţă dintre cele mai dinamice a cenaclului „Ion Andreescu" AURELIA CONONOV-IONESCU prezintă la Casa corpului didactic rezultatele celei mai recente perioade din creaţia ei artistică. Căutătoare neobosită de frumuseţi ale naturii patriei, artista a dat contur unor imagini din Constanţa, de pe Dunăre, de la Slănic şi Piatra-Neamţ, de pe Rarău, din Maramureş, Sibiu şi Sighişoara, folosind un desen precis şi o tehnică a culorii formată prin studiu minuţios. Foarte izbutite sînt lucrările de tapiserie care ne-o relevă într-o ipostază artistică menită să întrunească sufragii depline.

Din ce în ce mai viguroasă este afirmarea tinerilor profesori de desen, care îşi expun lucrările la Ateneul Tineretului din Aleea Alexandru. Cei mai recenţi expozanţi: Aurelia Matei, Pavel Boboia şi Elena Avramescu.

În fapt AURELIA MATEI a prezentat simultan două expoziţii, căci alături de lucrările de la Ateneul Tineretului expune 54 de tablouri şi în holul Teatrului Mic. Pictura Aureliei Matei este în mod esenţial intelectuală. Culorile ei apar ca lumini izbucnite din tenebre pentru a aureola coroana ireală a copacilor („Ce mult te-am iubit" III), iau forma unor flăcări roşii („Sfatul măştilor cu capra") au solemnitatea obţinută prin dominaţia albului („Visul copacilor albi"). Se cuvine să menţionăm că între valorile artistice şi calităţile didactice ale Aureliei Matei există un echilibru perfect. În puţini ani ea a reuşit să ridice activitatea în domeniul artelor plastice a elevilor Şcolii generale din Afumaţi pe unul din primele locuri în confruntările republicane ale tinerelor talente.

PAVEL BOBOIA expune o suită de picturi de largă accesibilitate, ce se continuă tematic asemeni unui imn înălţat naturii şi fenomenelor ei vitale („Muntele albastru", „Toamna", „In pădure", „Lacul", „Crengi de primăvară", „Înflorire").

ELENA AVRAMESCU prezintă la rîndul său 10 sculpturi ce relevă stăpînirea mijloacelor tehnice specifice, degajînd un aer de echilibru estetic şi de adîncă meditaţie.

În ansamblul lor, recentele manifestări artistice ale profesorilor de desen confirmă creşterea ponderii pe care o are participarea acestora la mişcarea artistică a ţării.

Conf. dr. AL. TOHĂNEANU
C. ALEXANDRU

Cursuri de vară pentru profesorii de istorie

Societatea de ştiinţe istorice reaminteşte profesorilor de istorie, membri ai Societăţii, că în perioada 6—16 iulie a.c. vor avea loc două cursuri de vară — la Vălenii de Munte şi Cluj.

Inscrierile se fac prin intermediul filialelor Societăţii, pînă luni 25 iunie a.c.

Informaţii suplimentare se pot obţine la conducerea Societăţii, Bucureşti, B-dul Republicii nr. 55, Sector III, telefon 13 13 29.

PROGNOZĂ

(Urmare din pag. 1)

ționale, fapte individuale, la anumite date bine determinate. Este vorba de o predicție probabilistică, adică de stabilirea unui mănunchi de posibilități de dezvoltare care stau în fața unui sistem de învățămînt, în condițiile determinate de sistemul social din care face parte acesta. Acest evantai de posibilități se întocmește studiindu-se caracteristicile sau dimensiunile exprimabile matematic ale sistemului social considerat și ale sistemului de învățămînt. Pe baza studierii pe un interval suficient de lung a variațiilor diferite, în funcție de acești parametri se stabilesc direcțiile posibile de dezvoltare („trends") și sarcinile prognozei sau prospecției în domeniul educațional.

— În ce ar consta acești „trends" ?

— Cercetarea prospectivă în domeniul educațional trebuie să stabilească scopurile pedagogice ale sistemului de învățămînt, să proiecteze noul conținut al învățămîntului în funcție de aceste scopuri, în așa fel încît formația absolvenților să corespundă situației din momentul în care ei vor termina școala. Ea schițează planuri și programe flexibile, ușor adaptabile cerințelor previzibile și imprevizibile ale dezvoltării sociale, profilul cadrelor didactice care vor aplica acest nou conținut, tehnologia pedagogică (adică formele de organizare, mijloacele didactice, materialul didactic, manualele, metodele pedagogice) corespunzătoare.

— Cercetarea prospectivă pedagogică urmărește deci alte dimensiuni ale sistemului de învățămînt decît prognoza socială generală.

— Prognosticarea dezvoltării viitoare a învățămîntului intră în proiectele de dezvoltare social-economică, dar acestea au în vedere numai cerințele social-economice formulate în fața învățămîntului și mijloacele pe care societatea le poate oferi acestuia. Prognoza socială nu poate avea în vedere proiectarea procesului de învățămînt însuși, evoluția sa internă. Dacă ne-am rezuma numai la prognoza socială, am ajunge la situația paradoxală ca, stabilind sarcini corespunzătoare situației ce va interveni după 20 ani, să căutăm a rezolva problemele acelei perioade cu cunoștințele și cu tehnologia actuală. Or, aceasta ar face ca învățămîntul să devină, dintr-un factor de transformare socială un factor conservator. Într-un roman franțuzesc dedicat vieții pedagogilor, unul dintre personaje, un profesor, spune celuilalt: „noi sîntem vînzători de bătrînețe precoce". Într-adevăr un învățămînt care vrea să răspundă problemelor actuale și celor viitoare cu metodele de ieri, dacă nu chiar cu cele de alaltăieri, se transformă într-un institut de îmbătrînire precoce. Așa se explică în parte și fenomenul pentru care am propus denumirea de **instrăinare educațională.**

— Așadar, cercetarea prospectivă a educației din punct de vedere pedagogic și din punct de vedere social este o necesitate acută.

— Există o unanimitate în a recunoaște că fără o bază de cercetare prospectivă este imposibilă conducerea științifică a dezvoltării învățămîntului, dezvoltare impusă atît de cerințele construcției socialiste cît și de cerințele revoluției științifice și tehnologice actuale.

— Vă rugăm să descompuneți în aspecte speciale această sarcină generală, să ne arătați cum se desfășoară prospecția în diferitele ei compartimente.

— De exemplu, se sabilește evantaiul profesional pentru care pregătim absolvenții, în funcție de profesiile care vor dispare și cele care vor apare. Se poate evalua calitatea și cantitatea cunoștințelor, deprinderilor și performanțelor cu care trebuie să înzestrăm generația ce va intra în activitatea socială peste o perioadă de mai mulți ani. Cu alte cuvinte, se întocmește un proiect al culturii generale și al culturilor profesionale. În funcție de acest model al culturii generale și profesionale se elaborează proiecte de planuri și programe de învățămînt, se experimentează (cum se va face începînd cu anul viitor și la noi) variante de planuri și programe. Pe baza acestor experimente se decide dacă planurile și programele existente pot fi îmbunătățite sau trebuie radical modificate.

— Evident, noua situație educațională și, în același timp, noile conținuturi impun o nouă tehnologie pedagogică.

— Metodele folosite în procesul de învățămînt nu sînt astăzi — și vor fi cu atît mai puțin mîine — aceleași ca în trecut, cînd predomina apelul la memorare. Noua situație și noile conținuturi impun inovații în domeniul tehnologiei pedagogice, găsirea unor noi modalități de formare a tinerei generații. Pe scurt, această cerință a fost formulată în pedagogia prospectivă sub forma unei lozinci care sintetizează ceea ce se urmărește prin procesul de educație : „să-i învățăm, pe tineri să învețe".

— Și să judece.

— Trebuie să tindem spre pregătirea elevilor și studenților în direcția însușirii unor metodologii ale cunoașterii și acțiunii, în speță trebuie să-i înzestrăm cu modele de rezolvare a problemelor și nu cu cunoștințe moarte, lipsite de legătură cu acțiunea umană. Ponderea cunoștințelor de logică, metodologie și tehnologie manifestă o tendință de creștere și un sistem de învățămînt este cu atît mai adaptat cerințelor viitorului cu cît oferă o mai bună pregătire în acest domeniu al „culturi metodologice".

— Cum ar urma să se reflecte această concepție asupra tehnologiei procesului de învățămînt în programele și manualele școlare ?

— Pot să spun că acestea vor trebui să devină mult mai operative și să acorde un loc mult mai mare activităților. (În acest context înțelegem prin „activități" formele de însușire activă nu prin simpla receptare de cunoștințe, metode sau valori, ci și prin muncă directă desfășurată de elevi (sau studenți), cu ajutorul unei tehnologii concrete, în cadrul unor profesiuni, ramuri de activitate, laboratoare etc.). Proiectul de plan de învățămînt liceal al Institutului central de perfecționare a personalului didactic, care va fi experimentat începînd cu anul viitor, asigură cel puțin o treime activităților, în raport cu predarea tradițională. Noi presupunem — iar experimentele pe plan mondial și național confirmă acest lucru — că o creștere substanțială a activităților, în comparație cu receptarea pasivă, înzestrează educatul cu o mai mare capacitate de inițiativă, inventivitate și inovație. Eliminarea cunoștințelor lipsite de valoare formativă trebuie să se reflecte și în structura manualelor. Experiența a arătat marea utilitate și eficiență pedagogică a manualelor scurte, concise, care se rezumă la esențialul disciplinei, lăsînd ca anumite cunoștințe, suplimentare să fie luate din diverse alte surse. Cred că nu ar fi exagerat să limităm manualele de științe umaniste la maximum 150 de pagini, iar pe cele de științe exacte la maximum 100—110 pagini tipărite.

— Bineînțeles, toate cercetările prospective privind conținutul și tehnologia învățămîntului reprezintă numai condiții ale optimalizării. Cel care dă viață conținutului și tehnologiei este profesorul.

— De aceea, un element hotărîtor în cercetarea prospectivă asupra evoluției învățămîntului este proiectarea formării și perfecționării cadrelor didactice. Acest lucru nu este încă în suficientă măsură înțeles și nu se reflectă în proporția cuvenită în planurile, programele și manualele liceelor pedagogice, ale institutelor pedagogice și mai ales ale universităților. Chiar dacă am avea toate condițiile obiective pentru o modernizare profundă și chibzuită a învățămîntului, în momentul de față n-am putea s-o realizăm din cauza că universitățile, institutele și școlile pedagogice nu ne oferă cadre didactice cu pregătire corespunzătoare cerințelor modernizării în continuare a învățămîntului. În consecință, **un proiect de dezvoltare a învățămîntului nostru va cuprinde, în mod necesar, măsuri privitoare la ansamblul sistemului și nu numai la unele verigi ale sale.** În funcție de cerințele modernizării învățămîntului obligatoriu și liceal trebuie să obținem și o modernizare corespunzătoare a învățămîntului superior. Foarte probabil că în acest proces se va constata că anumite discipline, ilustrate chiar de oameni de știință eminenți, nu trebuie să intre, sau nu trebuie să intre cu ponderea actuală, în formația viitorilor profesori, după cum se va constata că institutele de învățămînt superior nu se preocupă de formarea unor profesori capabili să predea, de exemplu, tehnologia generală și elemente de organizare științifică, discipline care peste 20 de ani nu vor putea lipsi din cultura generală a vreunui absolvent de liceu.

— Ce loc se atribuie în prognoza pedagogică investigațiilor de natură psihologică ?

— Chiar inițiatorul pedagogiei prospective, Gaston Berger, atribuie o imensă însemnătate investigațiilor asupra structurii psihologice a omului. Este evident că fizionomia spirituală a omului suferă schimbări datorită transformării condițiile sale de existență. Ca atare trebuie să ținem seama de faptul că în viitor vor interveni anumite modificări pe care educația trebuie să le pregătească. Este, de pildă, admis că tehnologia modernă cere un om cu o mai mare rapiditate de reacție, cu un mai intens sentiment de răspundere socială, întrucît mînuiește o aparatură tehnologică foarte costisitoare, cu un grad de eficiență uriaș și care impune, de cele mai multe ori, înlocuirea lucrătorului și cercetătorului individual cu lucrători și cercetători colectivi.

— Din păcate, toate aceste evaluări ale viitorului nu beneficiază de marca certitudinii. Ele sînt simple probabilități.

— Aș vrea să precizez că, în general, știința contemporană tinde să înlăture ideea de certitudine necondiționată. „Certitudinile" noastre sînt probabilități cu un grad mai mare sau mai mic în funcție de anumite condiții. În domeniul educației nu putem dispune decît de predicții și alternative cu diferite grade de probabilitate. Cei care mizează pe certitudini elaborează proiecte care, de cele mai multe ori, duc la eșec din cauza faptului că nu s-a prevăzut intervenția elementului imprevizibil. O caracteristică a unui bun proiect prospectiv se exprimă prin măsura în care introduce în planificare elementul aleatoriu, elementul imprevizibil — nu din cauza ignoranței noastre principiale, ci din cauza marii complexități a faptelor a căror interacțiune determină fenomenul educațional. Este recomandabil, și aceasta este direcția spre care se îndreaptă cercetarea prospectivă actuală, să întocmim proiecte alternative bazate pe o enumerare cît mai completă a posibilităților. Noi luptăm deci împotriva neprevăzutului elaborînd proiecte elastice și luînd în considerație un evantai cît mai larg de posibilități. Numai într-o concepție birocratică, o problemă are o unică soluție. În realitate, soluțiile sînt multiple și predicția este cu atît mai bună cu cît ține seama, într-o proporție mai mare, de această pluralitate a soluțiilor posibile. Din această cauză, în cercetările asupra viitorului se vorbește în ultimă vreme, încălcîndu-se nu numai gramatica limbii române, ci și a altor limbi, despre **viitori** (la plural), nu despre **viitor.**

— Firește, din rațiuni practice este de dorit ca în acest spectru larg de posibilități să se opteze pentru aceea care va fi cea mai apropiată de viitorul real. Care sînt factorii care condiționează sporirea coeficientului pozitiv de probabilitate ?

— Diagnosticarea și analiza situației prezente pentru delimitarea tendințelor ei de dezvoltare. Cu cît este mai pertinentă analiza prezentului, cu atît are mai mari șanse de succes și proiectul de dezvoltare viitoare.

— S-au conturat și la noi în țară unele inițiative în această direcție ?

— Conducerea Ministerului Învățămîntului a avut inițiativa extrem de valoroasă și necesară de a se preocupa de elaborarea unui proiect de modernizare a învățămîntului, cu precizarea acelor dimensiuni ale sistemului de învățămînt ce trebuie neapărat modificate, cu experimentarea unor variante de acțiune și cu elaborarea unor strategii de modernizare formulate în termeni precișI. În conturarea acestor strategii s-a încercat chiar aplicarea unor metodologii operaționale foarte avansate, cum este cunoscuta variantă a așa-numitelor **planuri de fluență** — metoda P.E.R.T. (Programme Evalution and Review Technique). În această direcție a cercetării cu metode exacte atît a situației prezente cît și a direcțiilor dezvoltării viitoare trebuie să amintim și acest organism specializat, recent creat, care este Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt (LAPI). al Institutului Central pentru perfecționarea personalului didactic. El se organizează pe baze moderne, ca o echipă de cercetare operațională, incluzînd pedagogi, psihologi, sociologi, epistemologi, matematicieni, electroniști etc. Va lucra la început pe probleme de detaliu, iar în perspectivă, în funcție de stabilirea unei metodologii adecvate pe probleme care vizează ansamblul procesului de învățămînt. Acest laborator va efectua analize operaționale și prospective ale procesului de învățămînt în colaborare cu Laboratorul de cercetări prospective (L.C.P.) al Universității din București și cu alte instituții de cercetare pedagogică, sub directa îndrumare a Ministerului Învățămîntului, care este și beneficiarul acestor cercetări.

PLANIFICARE

(Urmare din pag. 1)

ei ramuri. Definirea relativă și elastică a necesarului social de forță de muncă, diferențiat pe profile și nivele de calificare, are o influență decisivă asupra planificării învățămîntului. Pe de altă parte, structura și procesualitatea socio-culturală, ca și perspectivele de promovare socială și profesională extind și amplifică dorința de instruire a oamenilor. Este ceea ce numim cererea socială de educație, care se accentuează simțitor în epoca noastră, exercitînd o puternică presiune asupra mecanismelor de acces la învățămînt. Între necesarul social și cererea socială de instruire se stabilesc anumite echilibre dependente de structura socială și de tendințele de dezvoltare ale fiecărei țări. Dar, dincolo de raportul creat, în fiecare țară cei doi factori contribuie la determinarea cantitativă a dimensiunilor în spațiu și timp ale sistemului de învățămînt, la determinarea calitativă a tipurilor de școli și a conținutului învățămîntului. Asemenea calcule, pentru care au propus formule economiști de talia lui J. Timbergen (primul economist care a luat premiul Nobel) sînt necesare pentru o bună planificare a învățămîntului.

— Aceasta înseamnă că obiectivele educației, conținutul învățămîntului și tehnologia lui, principiile didactice în ansamblul lor se cer reexaminate din temelii.

— Între principiile generale care stau la baza planificării învățămîntului figurează inovația permanentă, combaterea ineficienței, pregătirea atentă și îndelungată a actului didactic sau educațional. Potrivit concepției tradiționale, actul educațional se realiza aproape exclusiv între educator și educat, depinzînd în totalitate de vocația și talentul celui dintîi. Organizarea modernă, care acordă pregătirii acțiunii un timp mult mai îndelungat decît acțiunii propriu-zise, ne duce în mod logic la necesitatea de a reglementa și optimiza toate condițiile, atît cele interioare cît și cele exterioare actului didactic, în funcție de care se află eficiența lui.

Faptul că la noi este deja încetățenit sistemul ca planul de dezvoltare a învățămîntului să fie încadrat în planul general de dezvoltare a economiei naționale creează o premiză favorabilă pentru planificarea învățămîntului și totodată obligă potențialul științific din aria învățămîntului să elaboreze alternative judicioase, între care organele de decizie să poată face opțiuni optime.

— În ce se reflectă dimensiunile economice ale planificării învățămîntului ?

— În primul rînd în crearea unui sistem modern de gestiune. Un specialist în materie **Ph. Coombs,** sublinia dificultatea coordonării învățămîntului din cauza tradițiilor lui meșteșugărești și a parcelării pe o multitudine de unități separate, între care informația circulă mai greu. Tocmai de aceea este necesară o gestiune modernă, care să asigure coordonarea și orientarea tuturor elementelor sistemului în concordanță cu metodele moderne de conducere și organizare din toate celelalte sectoare de activitate. Sînt principii ce izvorăsc chiar din rațiunile din care s-a născut planificarea învățămîntului și care se referă la corelarea dezvoltării cantitative cu perfecționarea calitativă și cu creșterea eficienței economice, la folosirea rațională și rentabilă a resurselor, în așa fel încît mărirea prețului de cost pe unități de elevi sau studenți să nu ducă la un moment dat la epuizarea disponibilităților practice realizabile pentru învățămînt. Aceasta obligă la utilizarea rațională a spațiilor școlare, la utilizarea în comun a instalațiilor costisitoare, la extinderea procedeelor de autoinstruire, la regruparea de unități școlare etc.

— În ce moment efectuează planificatorul învățămîntului analizele situației actuale și de perspectivă ?

— Aceste analize trebuie să se efectueze permanent, căpătînd caracterul unui studiu de conjunctură și de perspectivă a învățămîntului. În acest scop este necesar un mecanism informațional care să asigure cunoașterea realității de către factorii de decizie și totodată participarea cadrelor de execuție, pe baza unei informări aduse la zi, la stabilirea direcțiilor de dezvoltare și perfecționare. Este necesară o necontenită comparație cu situația reală, precum și cu idealul cu obiectivele sistemului de învățămînt, pentru ierarhizarea direcțiilor posibile și probabile de realizat, pentru stabilirea priorităților în linia dezvoltării și perfecționării.

— Ce rol îi revine cercetării pedagogice în acest domeniu ?

— Tocmai cercetarea pedagogică trebuie să stabilească, ieșind din izolarea de odinioară a pedagogiei, concordanța sistemului cu comanda socială, să devină un organ de consiliu al forului de decizie. Planificarea învățămîntului implică existența unui mecanism de evaluare a sistemului de învățămînt, a unui mecanism unitar de planificare și desfășurare pe bază de priorități a însăși cercetării pedagogice.

Dialoguri consemnate de OCTAVIAN BUZESCU

Horă în jurul „Coloanei fără sfîrșit"

La ordinea zilei: VACANȚA

Paralel cu pregătirile pentru încheierea cursurilor și pentru examene, în școli, în cadrul organelor de învățămînt, al organelor sindicale și al organizațiilor de tineret s-au depus eforturi sporite pentru pregătirea vacanței de vară a elevilor, căreia i-au fost create din timp condiții optime. Numai din bugetul sindicatelor au fost alocate în acest scop 44 de milioane de lei, iar consiliile populare județene au alocat pentru lucrările de pregătire și dotare a localurilor destinate taberelor și coloniilor suma de cca 20 milioane lei. Ca urmare, elevii vor beneficia și în cursul acestei vacanțe de o odihnă plăcută, reconfortantă, vor participa la acțiuni deosebit de atrăgătoare. Numai în cele aproape 100 de tabere organizate de către Ministerul Învățămîntului prin inspectoratele școlare vor fi găzduiți circa 100 000 de elevi.

În momentul de față au și intrat în funcțiune un mare număr de tabere și colonii din județele Brașov, Constanța, Bihor etc. O deosebită atenție s-a acordat cuprinderii în aceste tabere și colonii a copiilor din zonele calamitate.

Tabăra de la Nucet, din județul Bihor, de pildă, găzduiește încă de la 20 mai 350 de copii din Satu Mare, în timp ce alți peste 700 de copii din același oraș se bucură de frumoase zile de vacanță în taberele de la Bran, Timișul de Sus, Budila și Dîmbul Morii. Inspectoratele școlare și cadrele didactice care lucrează acum în tabere desfășoară o activitate laborioasă pentru a oferi copiilor cele mai bune condiții de relaxare activă. Astfel, se organizează drumeții, vizionări de filme, jocuri sportive, spectacole etc.

Taberele de pe litoral au fost de asemenea pregătite din timp, pe plajele însorite ale Mării Negre urmînd să-și petreacă vacanța peste 25 000 de copii. Cei mai mulți vor fi oaspeții taberelor de la Năvodari și Costinești. Tabăra de la Năvodari și-a deschis porțile încă de la 5 iunie, primind în prima serie 3 000 de copii din județele Mureș, Alba, Argeș Brașov, Covasna etc. Pînă în prezent ei au vizitat monumente și muzee istorice din orașul Constanța și din împrejurimi. Activități interesante se desfășoară și în celelalte tabere de pe litoral, care s-au deschis în preajma datei de 15 iunie.

Taberele pe aptitudini, organizate de Consiliul Național al Pionierilor, vor reuni peste 3 000 de pionieri — fruntași în studiul unor discipline sau în activități extrașcolare. Se organizează astfel tabere pentru fruntașii concursurilor școlare ca și pentru radioamatori, fotoamatori, pentru specialiștii în auto-racheto-modele, pentru cineamatori, pentru „așii" gimnasticii artistice etc.

În această vacanță excursiile și drumețiile vor antrena de asemenea un mare număr de elevi. Peste 100 000 de pionieri și școlari vor beneficia de excursii de 7 zile pe trasee care depășesc granițele județului. Ei vor vizita cele mai pitorești regiuni ale patriei, monumente ale naturii și monumente istorice, orașe și localități industriale, putînd cunoaște nemijlocit frumusețile și bogățiile patriei, ca și munca însuflețită a poporului nostru pentru necurmatul ei progres. De asemenea, un mare număr de elevi vor participa la excursii și drumeții în localități din județele respective.

Ca și în alți ani vacanța — cel de al „patrulea trimestru școlar" — le dă elevilor și prilejul ca, pe lîngă săptămînile petrecute în tabără, pe lîngă timpul rezervat excursiilor, sportului, lecturii etc., să participe și la acțiunile de muncă voluntar-patriotică în cooperativele agricole sau pe șantierele din localitățile lor. Pionierii și școlarii, care lucrează întotdeauna cu drag alături de oamenii muncii, vor să-și sporească în acest an și mai mult contribuția la dobîndirea de economii pentru a veni astfel și ei în ajutorul regiunilor calamitate. De pildă, elevii Școlii generale nr. 12 din Craiova ajută la efectuarea lucrărilor curente de pregătire a localului școlii, economiile realizate în acest mod urmînd să fie repartizate la fondurile destinate refacerii școlilor din zonele calamitate. Elevii claselor mai mari și-au propus să participe și la alte lucrări, pentru a obține drept contravaloare a muncii lor suma de 10 000 lei, pe care vor să o depună la „contul omeniei".

Organizați în brigăzi, 260 de elevi din Cîmpina vor lucra la fabrica de cărămizi din localitate, iar alți 490 de elevi din județul Ploiești vor ajuta pe muncitorii de la fabricile de cărămizi „1 Mai"-Bucov și „Drum Nou" și vor participa la unele lucrări edilitare. La rîndul lor, elevii Școlii generale din comuna Albești, județul Ialomița, au inițiat o acțiune de colectare a plantelor medicinale, reușind să adune pînă acum 80 kg de flori de mușețel. La Miercurea-Ciuc, elevii vor participa la numeroase acțiuni organizate pe plan local : după ce vor pune cărămizi simbolice la înălțarea viitorului liceu, vor ajuta la construirea acestuia, ca și a spitalului și patinoarului din localitate. Mulți elevi din Toplița lucrează și ei pe șantierul liceului și al cartierului de blocuri din localitate, în timp ce școlarii din Odorheiul-Secuiesc pun umărul la zidirea temeliilor noilor blocuri. Și elevii din liceele Capitalei participă în mare număr la munca voluntar-patriotică. Organizați în brigăzi, ei ajută la repararea școlilor, la întreținerea și recoltarea culturilor în cooperativele agricole Pantelimon, Dobroiești, Otopeni, Chitila, Bragadiru, la amenajarea bulevardului I. Șulea, a strandului Tineretului, lucrează la fabrica de cărămizi „7 Noiembrie", la fabricile de conserve „Fulger", „Bragadiru", „Flora" etc.

Elevii liceelor și școlilor profesionale din Satu Mare, constituiți în 3 tabere care cuprind cîte 1 500 de elevi pe serie, vor lucra timp de 21 de zile pe șantierele de construcție din oraș, la reconstituirea și reamenajarea școlilor distruse de inundații.

Munca patriotică a elevilor, dăruită cu elan tineresc, are o profundă semnificație dovedind că educația pe care au primit-o în școală, în organizațiile de tineret dă roade bogate.

TRADIȚIE ȘI ÎNNOIRI

În perioada actuală, școlile încheie și un bilanț (acolo unde este cazul) al activității profesorilor și elevilor pe plan publicistic. Se ia în dezbatere valoarea cărților, studiilor și articolelor elaborate de profesori. Se definitivează „anuarul" și se analizează rezultatele muncii colectivului de redacție al revistei școlii.

La noi, interesul pentru redactarea de reviste școlare a devenit pregnant încă de la începutul secolului trecut, crescînd simțitor către sfîrșitul secolului al XIX-lea. Se pare că primele reviste de acest fel (bineînțeles multiplicate de mînă) au apărut în Transilvania prin anii 1812—1813. În anul 1880, profesorul de română V. D. Păun (colaborator al ziarului „Timpul"), întemeiase cu elevii săi (așa cum reiese din însemnările de familie, descoperite de Tudor Vianu), la liceul „Gheorghe Lazăr" din București, o revistă școlară care s-a bucurat, pare-se, chiar de aprecierea lui Mihai Eminescu. Revistele elevilor s-au înmulțit, după aceea, continuu, în unele licee mari existînd chiar cîte două sau mai multe deodată (pe clase), multe dintre ele purtînd semnăturile unor tineri deveniți, ulterior, scriitori sau oameni de știință iluștri.

În anul școlar pe care-l încheiem acum, numărul elevilor colaboratori la revistele școlare s-a ridicat la peste zece mii și multe colective redacționale, cum ar fi, ca să dăm numai cîteva exemple, acelea ale revistelor : „Pasiuni" (editată la liceul bucureștean „Iulia Hașdeu" — redactor principal profesorul Ion Haineș), „Tribuna elevilor" (Liceul pedagogic din Arad — redactor șef profesorul Nicolae Roșuț", „Încercări" (Școala generală nr. 21 din Capitală — profesor coordonator Leon Toderici), etc., au dovedit o deosebită maturitate, atît prin bogăția tematicii pe care au abordat-o cît și prin modul elevat de redactare a materialelor sau de organizare a lor în pagini.

Dacă majoritatea revistelor au reușit să aibă un ritm regulat de apariție și să exprime o gamă variată de preocupări și realizări din respectivele școli, altele, foarte puține, este adevărat, s-au mărginit să ducă doar o activitate formală. Cîteva școli nu și-au editat revistele decît în ocazii festive, dînd precădere exteriorului, calității hîrtiei și condițiilor grafice, în dauna conținutului (mulțumindu-se cu publicarea de versuri sau proze lipsite de fior, a căror singură calitate era numai aceea că fuseseră scrise „în cinstea" unui anume eveniment istoric sau politic). Și mai întristătoare a fost situația acelor reviste unde se publică, precumpănitor și frecvent, pastișe evidente după operele scriitorilor contemporani cunoscuți și îndrăgiți de tineri.

„Rolul revistelor școlare — scria, cu aproape cincizeci de ani în urmă, eminentul pedagog român C. Dumitrescu-Iași — îndrumate cu înțelepciune și prudență de către profesori încercați, ar putea crește într-atîta încît acestea să devină, cîndva, unul dintre cei mai importanți factori în formarea și dezvoltarea personalității elevilor talentați". Acest „cîndva" — în condițiile propice de astăzi — credem că a sosit. Este însă nevoie ca, în analizele care au loc, să se urmărească, atent și judicios, în ce măsură a fost stimulat spiritul liber, creator, al tinerilor (în cel mai bun înțeles al cuvîntului), dacă s-a exercitat, riguros, critica și dacă membrilor colectivelor de creație li s-a cultivat îndeajuns simțul autoconducerii, priceperea de a selecționa ei înșiși, cu spirit de răspundere, scrierile primite pentru a fi publicate. Deoarece numai în acest fel se poate asigura trecerea la un nivel calitativ din ce în ce mai superior al muncii colectivelor de redacție. Totodată, ar fi bine ca, după trierea și aprecierea revistelor de către organele care le tutelează, presa, radioul și televiziunea să facă o largă popularizare a valorii și metodelor de lucru ale celor mai închegate colective redacționale. Și, în sfîrșit, nădăjduim ca, pentru anul școlar următor, să se găsească mijlocul de simplificare a modalităților de editare, punîndu-se în același timp bazele acelei atît de solicitate noi forme de concurs anual, de mare rezonanță, între reviste (al cărui juriu de premiere să fie alcătuit numai din nume de prestigiu ale presei, artei, științei etc.

Revistele școlare pot deveni — preconiza la rîndul său Camil Petrescu — „un fel de cronici vii, reale și atrăgătoare, ale năzuințelor elevilor din fiecare școală". Telul merită a fi atins. Iată de ce socotim necesar ca tradiția revistelor școlare să fie continuată și îmbunătățită, în sensul unei emulații din ce în ce mai intense și binefăcătoare între tinerii publiciști din toate colțurile țării, chiar dacă — așa cum știm că s-au făcut unele propuneri — s-ar înființa și niște organisme centrale, orășenești sau județene de presă ale elevilor.

ALEXANDRU MITRU

Elocvente manifestări ale responsabilităţii şi capacităţii creatoare

Fazele judeţene ale Simpozionului naţional au constituit adevărate evenimente cultural-ştiinţifice pe plan local, fiind apreciate ca atare de organele de partid şi de stat, care le-au acordat un deosebit sprijin.

Vom căuta, în continuare, să cuprindem într-o succintă prezentare manifestările desfăşurate în ultimele două săptămîni.

• **ÎN CAPITALĂ,** cei peste 600 de participanţi la faza judeţeană au fost salutaţi de prof. **Sofia Puşcaşu,** inspector şcolar general al municipiului, prof. univ. ing. **Marin Rădoi,** secretar al Comitetului municipal P.C.R. Bucureşti şi prof. **Constantin Drăgulescu,** preşedintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învăţămînt şi cultură. Expunerile prezentate în plenară de prof. univ. dr. Pavel Apostol, conf. univ. Vasile Bunescu şi conf. univ. Ovidiu Bădina au definit conceptul contemporan de modernizare a învăţămîntului, precum şi trăsăturile caracteristice ale personalităţii educatorului.

Lucrările au continuat apoi în cadrul a 15 secţii în care s-au abordat îndeosebi teme legate de modernizarea conţinutului şi a tehnologiei învăţămîntului. Se pot cita în acest sens, printre numeroase altele, comunicările prezentate de educ. Suzana Olaru şi educ. Elena Ionescu, prof. Ioana Gogan şi înv. Emilia Staicu, comunicările referitoare la studiul limbii şi literaturii prezentate de prof. dr. Adriana Niculiu, prof. Adela Fotache, prof. Vasile Velican, sau prof. Alexandru Ioachim, cele referitoare la modernizarea predării ştiinţelor naturii prezentate de conf. univ. Eugen Rusu, prof. Nicolae Hoară, prof. Felicia Haica, prof. Ion Voiculescu, prof. Cezara Popovici, asist. univ. Anca Ciolac Rusu, prof. Maria Picoş, prof. Nicolae Stănescu, prof. Cornelia Gheorghiu, prof. Rodica Nicolaiciuc, prof. Iraida Lisovschi. Au stîrnit, de asemenea, mult interes comunicările pe tema educaţiei prin muncă, a orientării şi pregătirii profesionale prezentate de prof. Zoe Popescu şi ing. Liviu Bivolaru, ca şi cele referitoare la educaţia patriotică şi internaţionalistă a elevilor, la formarea concepţiei lor materialist-dialectice, la modernizarea muncii educative, prezentate de prof. Gh. Smarandache, N. Idriş, prof. Const. Manolescu, prof. Viorica Lăpuşneanu, prof. Elena Vodă. O activitate susţinută s-a desfăşurat în secţia în care s-au dezbătut problemele activităţii sindicale, unde discuţiile s-au concentrat îndeosebi asupra referatelor prezentate de prof. A. Fulgescu, prof. Mariana Gavrilescu, prof. Ecat. Potbăniceanu şi prof. Maria Voevod.

• **LA SIBIU,** după cuvintele rostite în deschidere de prof. **Alexandru Galea,** inspector şcolar general al judeţului, tov. **Ioan Prică,** secretar al Comitetului judeţean de partid şi prof. **Maria Stănescu,** vicepreşedintă a Comitetului U.S.I.C., au prezentat în plenară comunicări despre formarea personalităţii educatorului şi despre orientarea profesională prof. dr. docent Nicolae Mărginescu şi prof. Dimitrie Roman, cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice. Dezbaterile din cadrul lucrărilor pe secţii s-au referit în special la caracterul formativ al procesului educaţional. Menţionăm lucrările prezentate de educ. Anca Ilea, prof. Ilie Guţan, prof. Virgil Ionescu, prof. Eugen Kazinczy, prof. Adina Veiss, Augustin Demeter, Elena Bobeică. Rolul organizaţiilor sindicale în realizarea unui front comun al tuturor factorilor chemaţi să contribuie la perfecţionarea continuă a procesului de învăţămînt a fost prezentat în referatele susţinute de prof. Nicolae Hălmaciu şi prof. Maria Frîncu.

• **LA IAŞI** participanţii la simpozion au fost salutaţi de prof. emerit **Sterie Rădoi,** inspector general şcolar al judeţului, tov. **Nicolae Manolache,** preşedintele Consiliului judeţean al sindicatelor şi prof. **Nicolae Burcea** din partea Biroului executiv al U.S.I.C. După interesantele comunicări prezentate în plenară de prof. dr. docent Vasile Pavelcu, conf. dr. Ion Antohi, lector T. Prună şi prof. Maria Pricop, participanţii au putut audia, în cele 10 secţii, 57 de referate şi comunicări. În cadrul secţiilor învăţămînt preşcolar şi clasele I—IV s-au evidenţiat lucrările prezentate de insp. Elisebateta Breahnă, educ. Alexandrina Juncu, prof. Elena Someşanu, înv. Nic. Pînzaru, înv. Natalia Dinu. Comunicări referitoare la tehnici, metode şi mijloace didactice noi au prezentat prof. Inocenţiu Măcărescu, prof. Ioan V. Dumitru, asist. univ. A. Nicolau, ing. V. Mihăilă, prof. univ. D. Cărăuşu. Interesantele comunicări prezentate de conf. dr. Cornelia Dimitriu, înv. Gh. Gosar şi prof. Andreia Sandru au conturat cîteva coordonate ştiinţifice ale activităţii organizaţiilor sindicale din şcoli.

• **LA TÎRGOVIŞTE,** în şedinţa plenară au rostit cuvinte de salut prof. **Nicolae Oprea,** inspector general şcolar al judeţului Dîmboviţa şi prof. **Constantin Ştefănescu,** din partea Biroului executix al U.S.I.C. Tot în şedinţa plenară lector univ. Ştefan Costea, director general adjunct în Ministerul Învăţămîntului a prezentat o expunere despre sociologia educaţiei. În secţii, majoritatea lucrărilor s-au ocupat de corelarea cunoştinţelor predate, în vederea înarmării elevilor cu o pregătire multilaterală, în concordanţă cu cerinţele dezvoltării societăţii, ca şi de mijloacele prin care se poate asigura aprofundarea cunoştinţelor şi adîncirea caracterului lor aplicativ. S-au abordat, de asemenea, probleme privitoare la rolul social al educatorului, la izvoarele informaţionale şi utilizarea lor, la formarea profilului intelectual şi etic al viitorilor constructori ai comunismului. S-au relevat în mod deosebit, prin calitatea lor, comunicările prezentate de înv. Filofteia Avramescu, prof. Virginia Ghiţă, prof. Silvia Vasilescu, prof. Cezar Ivănescu, prof. Valeria Bobocea şi prof. Maria Jipa.

• **LA PIATRA NEAMŢ,** faza judeţeană a Simpozionului a fost deschisă prin cuvintele de salut rostite de tov. **I. Jiva,** preşedintele Consiliului judeţean al sindicatelor, tov. **Neculai Acrişmăriţei,** din partea Comitetului judeţean de partid Neamţ şi prof. **Elena Cojan,** secretar al Comitetului U.S.I.C. După interesantele expuneri despre docimologie şi direcţiile de modernizare a învăţămîntului prezentate în plenară de conf. univ. dr. George Văideanu, directorul Institutului de ştiinţe pedagogice, şi conf. A. Hasgani, de la I.C.P.P.D. Iaşi au urmat lucrări pe secţii. Educ. Tony Kramholtz s-a referit la unele caracteristici ale învăţămîntului preşcolar, înv. Camelia Albu a prezentat o experienţă privind tratarea individuală a elevilor, prof. Emil Leahu s-a ocupat de predarea structurală a gramaticii, un colectiv de profesori din Bicaz şi Piatra Neamţ a expus unele puncte de vedere noi în predarea matematicii, prof. Luminiţa Boariu s-a ocupat de modernizarea metodelor de apreciere a progresului şcolar, prof. Neculai Vasile s-a referit la raporturile între tehnică şi educaţie, iar prof. Ioan Curcă a analizat în referatul său unele forme şi metode de muncă educativă proprii sindicatelor din învăţămînt.

• **LA TÎRGUL SECUIESC,** unde s-a desfăşurat Simpozionul din cadrul judeţului Covasna, participanţii au fost salutaţi de prof. **Francisc Izsak,** insp. şcolar general, tov. **Francisc Santa,** vicepreşedinte al Consiliului popular al judeţului Covasna şi prof. univ. **Marius Preda,** vicepreşedinte al Comitetului U.S.I.C. Aprecieri deosebite au întrunit lucrările referitoare la relaţia profesor-elev în perspectiva educaţiei contemporane (prof. univ. dr. A. Dancsuly), realizarea învăţămîntului creator (conf. A. Găvedea, Braşov), tehnologia didactică (lector S. Morărescu, Cluj), criteriile de apreciere a psihicului infantil (dr. Marin Radu), diferite aspecte ale modernizării procesului de învăţămînt (prof. Iosif Gazda, prof. Maria Tempfli, prof. Laszlo Takay), formarea deprinderilor practice (prof. Ştefan Buna şi prof. Francisc Olasz). Un loc important l-au ocupat lucrările consacrate educaţiei patriotice, politico-ideologice, moral-cetăţeneşti, ateist-ştiinţifice şi stimulării creativităţii elevilor (prof. Erno Albert, prof. Eugen Raduly, prof. Ernest Fabian, prof. Iulia Medroiu).

• **LA TÎRGU MUREŞ,** participanţii la simpozion au fost salutaţi de prof. **Ioan Titea,** inspector şcolar general, **tov. Liviu Sebestyn,** secretar al Comitetului judeţean de partid şi prof. univ. dr. docent **Stanciu Stoian,** din partea Biroului executiv U.S.I.C. şi a Ministerului Învăţămîntului. În şedinţa plenară dr. Oct. Neamţu, cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice şi lect. univ. Alex. Lazăr s-au ocupat de motivaţia învăţării şi trăsăturile cercetării pedagogice contemporane. Discuţii interesante s-au purtat în secţii în jurul referatelor şi comunicărilor prezentate de prof. Emil Giurgiu, prof. Dionisie Sarcany, prof. Marian Romul, educ. Vasilica Simion, prof. Tiberiu Balint, prof. Augustin Micu şi prof. Mihaly Udvarhelyi, care au exprimat opinii cu privire la cîteva aspecte nodale ale muncii de educare a elevilor, la personalitatea educatorului, la instruirea programată, la formarea gîndirii creatoare a elevilor, la conceptele activităţii psihologului şcolar.

• **LA ZALĂU,** unde s-au desfăşurat lucrările simpozionului din cadrul judeţului Sălaj, au rostit cuvinte de salut prof. **Emil Trif,** inspector şcolar general al judeţului Sălaj şi tov. **Laurian Tulai,** prim-secretar al Comitetului judeţean de partid, precum şi reprezentantul Comitetului U.S.I.C. Apoi prof. univ. dr. docent Anatolie Chircev a prezentat expunerea „Aspecte psiho-sociale ale tactului pedagogic". În secţii comunicările s-au ocupat îndeosebi de dezvoltarea multilaterală a personalităţii elevilor ca cetăţeni şi ca oameni ai muncii prin predarea disciplinelor realist-ştiinţifice, a disciplinelor umaniste şi estetice şi de desfăşurarea activităţilor tehnice aplicative (înv. Emilia Porţan, prof. Maria Pîrvu, prof. Ion Şerban). Dezbaterile purtate pe această temă majoră s-au referit atît la cadrul raporturilor între şcoală şi societate, cît şi la acţiunile didactice de natură să contribuie în modul cel mai eficient la formarea tinerei generaţii.

• **LA CLUJ,** sutele de cadre didactice prezente la faza judeţeană a Simpozionului au fost salutate de prof. **Ion Bindea,** inspector şcolar general, tov. **Alexandru Sabo,** din partea comitetului judeţean de partid şi tov. **Vasile Vlad,** din partea Biroului executiv U.S.I.C., după care au fost prezentate o serie de interesante comunicări susţinute de lector univ. Natalia Popa, de profesorii T. Şuteu, St. Torok, N. Moldovan, Ecaterina Bartoşi, B. Malschi, I. Adrian, P. Tamaş etc. Un interes deosebit au stîrnit şi lucrările expuse de prof. Nistor Moţiu, prof. Olimpia Comşa, conf. univ. Rodica Ciurea. Temeinic documentat a fost referatul despre contribuţia sindicatelor la perfecţionarea cadrelor didactice, prezentat de prof. Emanoil Petruţa şi prof. Gh. Iozsa.

• **LA GALAŢI** au vorbit în deschidere prof. **Eugen Cioroparu,** inspector şcolar general, tov. **Dumitru Răileanu,** din partea Comitetului judeţean de partid şi prof. univ. Laurenţiu Sofronie, din partea Biroului executiv U.S.I.C. În continuare prof. Emilia Constantinescu, şef de secţie la Institutul de ştiinţe pedagogice, a prezentat o expunere despre conţinutul modernizării învăţămîntului. În lucrările desfăşurate pe secţii, s-au relevat comunicările făcute de prof. L. Bourceanu, lector univ. M. Căruntu, prof. C. Stoica, prof. Horia Marnu.

• **LA RÎMNICU VÎLCEA,** participanţii la simpozion au fost salutaţi de prof. **Valeriu Tomescu,** inspector şcolar general, şi prof. **Emilia Mănac,** din partea Biroului executiv al U.S.I.C. În dezbaterile din şedinţa plenară, acad. Nicolae Teodorescu, decanul facultăţii de matematică-mecanică a Universităţii Bucureşti a prezentat expunerea „Rolul şi locul matematicii în procesul de modernizare a învăţămîntului" iar prof. Romeo Dăscălescu, director adjunct al Institutului de ştiinţe pedagogice, dr. Costin Ştefănescu, şef de secţie, şi prof. Virgil Caraba, şef de sector în cadrul aceluiaşi institut au prezentat unele aspecte centrale ale perfecţionării procesului de învăţămînt.

În cadrul tematicii privind modernizarea învăţămîntului a luat cuvîntul tov. Constantin Vlad, şef adjunct de secţie la C.C. al P.C.R., vicepreşedinte al Academiei de ştiinţe sociale şi politice, care a interpretat şi a comentat rezultatele unui studiu sociologic efectuat în rîndul elevilor.

În şedinţele pe secţii s-au remarcat referatele prezentate de educ. M. Georgescu, profesorii Iolanda Saruga, Gh. Bogheanu, V. Preotescu, Ecaterina Csengeri, I. Stănculescu şi alţii. Interesante dezbateri s-au purtat pe marginea expunerilor prezentate de prof. Ion Mihăilescu, prof. C. Tamaş şi prof. Olga Aftenie în cadrul secţiei ştiinţe sociale. În această secţie tov. Constantin Vlad a prezentat unele aspecte actuale privind predarea ştiinţelor sociale şi munca educativă în învăţămîntul de cultură generală.

• **LA SLOBOZIA,** cuvintele de salut au fost rostite de prof. **Niţu Titus,** inspector şcolar general al judeţului, tov. **Stan Barbu,** secretar al Comitetului judeţean P.C.R., şi tov. **Maria Stănescu,** vicepreşedintă a U.S.I.C. În plenară, prof. dr. Dumitru Muster, şef de secţie la Institutul de ştiinţe pedagogice, şi prof. Luminiţa Ghivirigă, cercetător principal la acelaşi institut, au prezentat comunicări despre modernizarea metodelor folosite în şcoală.

În cadrul lucrărilor pe secţii au avut loc discuţii vii pe marginea comunicărilor prezentate de înv. Marcela Peneş, de prof. Anatol Ilea, prof. Gheorghe Antonescu, prof. Victoria Radu, prof. Aurel Burugă, inspector şcolar, prof. Ion Bulearcă, prof. Gheorghe Florea etc.

• **LA BUCUREŞTI** s-au desfăşurat, de asemenea, şi lucrările simpozionului din judeţul Ilfov. Numeroşilor participanţi le-au fost adresate cuvinte de salut de către prof. **Rada Mocanu,** inspector şcolar general, tov. **Corneliu Băjenaru,** secretar al Comitetului judeţean P.C.R. şi prof. **Elena Stănescu,** vicepreşedinte al Comitetului U.S.I.C. Au suscitat interes studiile prezentate de prof. Constantin Matei, prof. Nicolae Mercan şi cercetător Florin Tănăsescu, înv. Teodor Pascu, prof. Maria Moise şi prof. Dragomir Bîzgă, prof. Silviu Ticulescu, prof. Parla Ciorlică, prof. Traian Bajdechi, ing. Ana Luca, prof. Alex. Burciu, prof. Eugen Keyl, prof. Elena Butfoi, prof. D. Stoian

• **LA MIERCUREA CIUC,** unde s-au desfăşurat lucrările simpozionului din judeţul Harghita, după cuvintele de salut rostite de prof. **Ladislau Illyes,** inspector şcolar general, tov. **Ion Oprea,** din partea Comitetului judeţean al P.C.R. şi **Constantin Ştefănescu,** din partea Biroului executiv al U.S.I.C., s-au prezentat expuneri cu privire la educaţia materialist-ştiinţifică a elevilor, la noi procedee didactice şi la contribuţia sindicatelor din şcoli. În secţii au stîrnit un interes deosebit lucrările prezentate de educ. Maria Szasz, prof. Ioan Santha, prof. Margit Peter, prof. Ecaterina Forvith, prof. Gh. Afloarei, prof. Mihai Bogozi, prof. Cătălin Covacz, prof. Ingeborg Hajdu, prof. David Albert şi prof. Andrei Kristo.

• **LA PLOIEŞTI,** cei 700 de învăţători şi profesori participanţi la faza judeţeană a simpozionului au fost salutaţi de **Marin Mihai,** inspector general al judeţului Prahova, **Ioan Jinga,** din partea Comitetului judeţean P.C.R. şi prof. dr. doc. **Stanciu Stoian,** din partea U.S.I.C. şi a Ministerului Învăţămîntului. În plenară au prezentat expuneri prof. dr. doc. Stanciu Stoian, prof. dr. D. Muster şi N. Ştefănescu, preşedintele Comitetului sindicatului învăţămînt Ploieşti, care a vorbit despre contribuţia sindicatelor din învăţămînt la asigurarea documentării de specialitate şi pedagogice a cadrelor didactice. În continuare au fost prezentate numeroase comunicări interesante, printre care menţionăm comunicările susţinute de inspectorii Lucia Neagu şi Ieronim Tătaru, de educatoarea Aurora Păcuraru, de învăţătoarele A. Munteanu şi P. Ciulianu, de profesorii Magdalena Popa şi Nicolae Mihai.

• **LA SLATINA,** unde s-au desfăşurat lucrările Simpozionului din judeţul Olt, participanţii au fost salutaţi de prof. **I. Petrescu,** inspector şcolar general, tov. **Gheorghe Constantin,** secretar al Comitetului judeţean de partid şi prof. **C. Drăgulescu,** preşedintele Comitetului U.S.I.C. După două interesante expuneri despre problemele educaţiei contemporane, au fost prezentate în secţii numeroase comunicări de ridicată ţinută ştiinţifică, printre care se cuvin citate cele susţinute de înv. Angela Coşcoveanu, şi de profesorii J. Păunescu, I. Năstase, B. Vădăstreanu, Gh. Mitrache etc.

• **LA BISTRIŢA NĂSĂUD,** după cuvintele de salut rostite de prof. **Leon Hagiu,** inspector şcolar judeţean, tov. **Adalbert Crişan,** prim-secretar al Comitetului judeţean P.C.R., preşedinte al Comitetului executiv al Consiliului popular judeţean şi după audierea expunerilor din plenară, lucrările simpozionului au continuat în cadrul a 11 secţii. Multe din comunicările şi referatele prezentate au valorificat experienţa practică a corpului didactic. Aşa au fost, de pildă, comunicările expuse de înv. Alexandra Diaconescu, prof. Leonida Dănilă, prof. Doina şi Eugenia Dunca, prof. Vasile Greluş, prof. Leon Titieni, prof. Traian Pop. Alte lucrări cum au fost cele expuse de prof. Ioan Sima, prof. Silvia Scripet, prof. Mircea Caluseru, prof. Laura Purceleanu s-au referit la problemele modernizării învăţămîntului, sau la unele investigaţii făcute în orizontul local

• **LA BUZĂU** au luat cuvîntul în deschidere înv. **Const. Georgescu** din partea Biroului executiv al Consiliului judeţean al sindicatului şi reprezentantul Biroului executiv U.S.I.C. Au prezentat expuneri în plenară conf. univ. dr. Vasile Bunescu şi prof. Simion Cioată, inspector general în Ministerul Învăţămîntului. În şedinţele pe secţii au stîrnit interes referatele cu privire la aprecierea progresului şcolar, la caracterul formativ al învăţămîntului (înv. Aurelia Iuga, înv. Traian Economu), la studiul literaturii (prof. Crişana Fănică, prof. Petre I. Ştefan), la folosirea mijloacelor informaţiei de masă (prof. Ovidiu Frînculescu), la educarea ateist ştiinţifică (prof. Ion Dumitrache), la formarea deprinderilor de muncă intelectuală (prof. Gh. Dănilă),

• **LA BAIA MARE** s-au desfăşurat lucrările Simpozionului din cadrul judeţului Maramureş. După cuvîntul de deschidere rostit de prof. **Andrei Bălan,** inspector şcolar general şi saluturile rostite de reprezentantul Comitetului judeţean de partid şi al Biroului executiv U.S.I.C., prof univ. dr. docent Anatolie Chircev a prezentat o interesantă expunere despre psiho-sociologia învăţămîntului. În lucrările susţinute în secţii s-au abordat interesante probleme legate de studiul limbii şi literaturii (prof. Ion Georgescu, prof. Ioan Suteu, prof. Ion Filip şi prof. C. Jureş), al istoriei (prof. Ion Telman), asupra matematicii (prof. S. Blonder), probleme de pedagogie (lect. univ. Valeriu Oros). Dezbaterile au relevat de asemenea calitatea lucrărilor prezentate de înv. Vasile Cînţa, prof. Doina Curteanu, prof. Valeriu Ichim, prof. Maria Pal, prof. Carol Benk, prof. Gh. Boga, Ştefan Iancu, lect. univ. Petre Puşcaşu.

• **LA DEVA,** în cadrul simpozionului din judeţul Hunedoara, au rostit cuvinte de salut prof. **Ilie Avram,** inspector şcolar general, tov. **Ion Sîrbu,** din partea Comitetului judeţean al P.C.R., tov. **Vasile Vlad,** în numele Biroului executiv al U.S.I.C. şi prof. **Ion Săvulescu,** inspector general, din partea Ministerului Învăţămîntului. După expunerile din plenară, prezentate de prof. univ. dr. docent Nicolae Mărgineanu şi conf. C. Bender, au fost susţinute, în lucrările pe secţii, peste 70 de comunicări. Au trezit interes referatele şi comunicările prezentate de educ. Cornelia Mihălţeanu, înv. Margareta Horan, înv. C. Popescu, prof. D. Boboşa, prof. Fedora Rotman, prof. Petru Albu prof. Vasile Blendea, Ovidiu Vlad etc. Cu multă atenţie a fost ascultată expunerea despre schimbul de experienţă organizat de sindicatele din învăţămînt, susţinută de prof. Doina Gîrboveanu.

• **LA PITEŞTI,** participanţii la simpozionul din judeţul Argeş au fost salutaţi de prof. **Florian Dîţuleasa,** inspector şcolar general, de tov. **Gh. Năstase,** prim-secretar al Comitetului judeţean al P.C.R., preşedintele Comitetului executiv al Consiliului popular judeţean Argeş şi de reprezentantul Biroului executiv U.S.I.C. Lucrările prezentate au prilejuit un larg schimb de experienţă şi au contribuit la răspîndirea celor mai bune metode de instruire şi educare. Menţionăm în acest sens referatele şi comunicările expuse de educ. Ana Cristescu, înv. Elena Tremurici, înv. Ana Tebeică, prof. G. Miclăuş, prof. N. Peligrad, prof. Atanase Brichiuş, De o reală valoare au fost comunicările privind activitatea organizaţiilor sindicale din şcoli, expuse de prof. Victoria Găiseanu, prof. Mircea Tufeanu, prof. Steliana Stănescu.

• **LA CRAIOVA,** după cuvîntul de deschidere rostit de prof. **C. Deaconu,** inspector şcolar-şef, participanţii au fost salutaţi de tov. **Ion Cetăţeanu,** secretar al Comitetului judeţean de partid şi de reprezentantul Biroului executiv al U.S.I.C. În plenară au prezentat expuneri prof. dr. docent Nicolae Al. Rădulescu şi conf. dr. George Văideanu. În secţii au suscitat interes lucrările expuse de educ. Elena Truşcă, înv. Aurica Gabroveanu, prof. Silvia şi George Firănescu, prof. Ion Vasilache, prof. univ. dr. docent Eugen Dobrescu, conf. Anastasie Petrescu, prof. emerit Victor Apostol, prof. Nic. Miu, prof. Ion Mărzan. În cadrul dezbaterilor pe teme de pedagogie contemporană, activităţi educative şi acţiuni ale organizaţiilor sindicale s-au evidenţiat comunicările prezentate de lect. dr. Ion Dumitrescu, lect. dr. D. Stoica, prof. E. Loghin, prof. M. Budici, prof. Elena Stăncescu, prof. I. Ştefan.

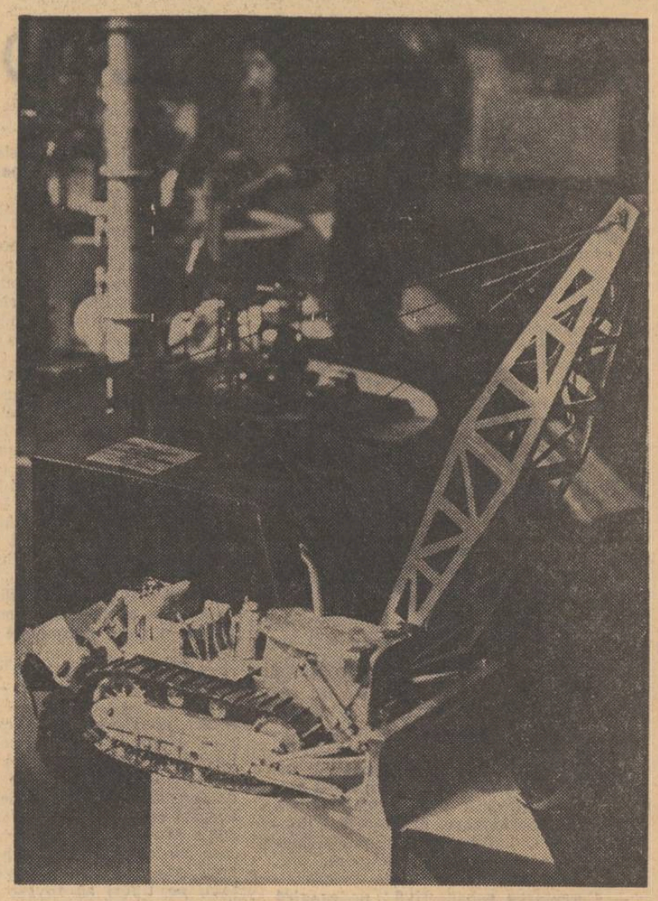

Macheta unui excavator cu draglină executată de elevii anului I de la Grupul şcolar auto din Bucureşti

Un reuşit examen la şcoala tehnicii moderne

Imagine la scară redusă a tehnologiei şi tehnicii de producţie din multiple sectoare industriale **Expoziţia şcolilor profesionale şi de specializare postliceală** din Bucureşti, deschisă nu de mult în sălile Grupului şcolar de construcţii industriale înscrie o reuşită evidentă. Prin intermediul unor modele funcţionale, executate în majoritatea cazurilor cu o ireproşabilă precizie a amănuntului tehnic şi a finisării, expoziţia demonstrează că elevii pregătiţi în învăţămîntul profesional şi tehnic sînt familiarizaţi, încă de pe băncile şcolilor, atît cu minuirea mijloacelor tehnice moderne, cît şi cu principiile de funcţionare şi construcţie a acestora.

Ilustrative sînt, în acest sens, vasta gamă de microinstalaţii şi maşini-unelte funcţionale de cele mai moderne tipuri, de la maşina de găurit multiax la cubilou, utilajele pentru construcţii, agregatele şi utilajele pentru industria chimică, pentru industria uşoară şi pentru industria conservelor, prezentate de grupul şcolar „23 August", de grupul „Vulcan", de grupurile şcolare de construcţii industriale, industrie chimică, industrie uşoară şi industrie alimentară. Sînt expuse, la aceeaşi scară miniaturală, maşinile şi utilajele produse de marile întreprinderi care tutelează şcolile prezente în expoziţie. Întîlnim de asemenea printre exponate — deşi în mai mică măsură — piese de mobilier, elemente decorative pentru interioare, confecţii, tricotaje şi încălţăminte prezentate de Grupul şcolar construcţii-montaj. Grupul şcolar F.R.B., Şcoala profesională „Dîmboviţa" şi Grupul şcolar forestier. Expoziţia ar fi cîştigat, fără îndoială, dacă reprezentarea participării directe la producţie a elevilor ar fi fost mai cuprinzătoare.

Cea mai izbutită secţiune a expoziţiei o constituie desigur aceea care prezintă instalaţiile demonstrative de laborator, realizate cu mijloace proprii. Se remarcă printre acestea tabloul de comandă şi distribuire a energiei electrice şi aparatul pentru reprezentarea vectorială şi sinusoidală a variaţiei curentului alternativ trifazat (construite la Grupul şcolar de construcţii), instalaţia de transformare şi redresare a curentului continuu (executată în atelierul Grupului şcolar auto) etc.

Valoarea didactică şi nivelul calitativ atins de realizarea tehnică a unor asemenea lucrări ne determină să revenim la un aspect relevat în paginile gazetei noastre încă acum doi ani, cu prilejul expoziţiei republicane „Tehnica se învaţă în anii de şcoală". Întrebam atunci şi reluăm acum aceeaşi întrebare: De ce nu se încearcă profilarea unor ateliere la centrele şi grupurile şcolare profesionale, tehnice şi de specialitate pentru producţia de material didactic modern, pornindu-se de la prototipurile unanim apreciate în asemenea expoziţii, care să fie produse în serie pe baza unui proces tehnologic adecvat? După cîte ştim, ideea ca atare n-a fost respinsă de forurile competente. De aceea totala ei nevalorificare practică în răstimpul care a trecut ne-a determinat să credem că există impedimente pe planul execuţiei. Pentru a afla dacă lucrurile stau într-adevăr aşa, am consultat doi specialişti.

Unul din aceştia, ing. **Ion Ungureanu,** directorul Grupului şcolar auto, ne-a spus: „Fără îndoială că în locul clasicelor piese executate de elevi în atelierele-şcoală, piese care sînt utile / numai nominal, am fi foarte bucuroşi să producem, pe baza unor comenzi ferme, materiale didactice. Gradul mai ridicat de complexitate al execuţiei acestora ar folosi de altfel şi calificării la nivel superior a viitorilor muncitori şi tehnicieni. Cred că, dacă am fi sprijiniţi în realizarea unui proces tehnologic normal, am putea executa în serie, multe mecanisme şi instalaţii didactice".

Aşadar, nu era vorba de impedimente. Şcolile profesionale ar putea produce material didactic modern. Că aceasta este situaţia ne-au confirmat-o şi spusele ing. **Luther Nica,** directorul Grupului şcolar de pe lîngă uzinele „Vulcan": „Pentru reţeaua de şcoli a industriei construcţiilor de maşini realizarea în serie a unor materiale didactice poate deveni de imediată actualitate". De altfel, de la tov. Nica am aflat că organele de conducere a învăţămîntului din ministerul de specialitate au cerut conducerilor de şcoli din reţeaua respectivă să alcătuiască proiecte privind posibilităţile existente în acest sens şi cerinţele tehnice pe care le implică. „În studiul pe care l-am alcătuit — ne-a spus interlocutorul nostru — propunem realizarea unui dulap metodic pentru lăcătuşerie, machete de maşini-unelte şi o trusă portabilă de scule pentru lucrări de mecanică".

Este oare logic şi eficient ca o asemenea acţiune să se mărginească la reţeaua destul de redusă de şcoli a unui singur minister, cînd materialul didactic şi trusele de lucru propuse sînt necesare pe o arie mult mai largă a învăţămîntului? Mai ales că, odată, pus la punct procesul tehnologic, se pot realiza pe baza lui tot atît de bine 50 sau 500 de produse identice, cea din urmă cifră fiind însă mai convenabilă deoarece se ştie că, cu cît se fabrică mai multe piese, cu atît preţul de cost este mai mic.

Este de competenţa Ministerului Învăţămîntului să iniţieze, cu sprijinul şi colaborarea tuturor forurilor tutelare de şcoli, o asemenea acţiune, cu largi consecinţe în sfera dotării moderne a şcolilor.

AL. C.

Examen al conştiinţei şi patriotismului

(Urmare din pag. 1)

Citim în rezultatul acestui neaşteptat examen valoarea înaltului exemplu pe care îl constituie pentru tineret partidul nostru, clasa muncitoare, valoarea mediului socialist în care cresc ei şi totodată valoarea şcolii noastre, făurită de partid, capacitatea ei de a modela sufletele tinerilor, măiestria celor ce o slujesc, priceperea lor de a fi exigenţi, fermi şi, în acelaşi timp, înţelegători şi apropiaţi cu elevii. La acest rezultat au condus desigur şi lecţiile de istorie, şi cele de geografie, şi cele de română. Este în ele şi glasul profesorului de matematică sau de fizică, şi cuvîntul rostit de diriginte, este dăruirea modestă şi necurmată a tuturor dascălilor. Ce mulţumire mai mare pentru slujitorii şcolii decît conştiinţa faptului că în dragostea şi devotamentul faţă de patrie şi partid exprimate de tineretul nostru în proporţii şi la dimensiuni cunoscute acum de lumea întreagă este şi o parte din căldura inimii şi minţii lor, ca şi din munca însufleţită, avîntată, a organizaţiilor de pionieri şi U.T.C. ?

Şi, mai ales, acest amplu test la care au fost supuşi elevii confirmă viabilitatea de neînfrînt a înaltelor ţeluri umane şi sociale pe care le-a formulat şi spre care ne conduce, într-un proces de continuă autodepăşire, partidul nostru, ţeluri înscrise cu majuscule şi în inimile fierbinţi ale şcolarilor ţării.

Avem, aşadar, un tineret robust, capabil, însufleţit de cele mai înalte idealuri patriotice şi general umane. Şcolarii noştri, elevii noştri — cei peste 4 milioane — vibrează în perfect acord cu întregul popor. Sînt concluzii care ne vor însoţi în vacanţa ce se apropie, în gîndirea pe care o vom dedica proiectării muncii noastre viitoare. Ne este încredinţat să dirijăm, să pregătim un potenţial de forţă umană care şi-a relevat trăsăturile morale definitorii la un examen al cărui subiect nu putea fi cunoscut de nimeni dinainte. Aceste trăsături ne vor face desigur să ne gîndim lecţiile noastre viitoare la nivelul unei sporite exigenţe faţă de fiecare nuanţă a muncii noastre. Ne obligă rezultatele obţinute, ne obligă plusul de încredere în noi şi în elevii noştri pe care ni l-a adus acest atît de încercat sfîrşit de an şcolar.

ANUNŢ

Absolvenţii promoţiei 1950 a Liceului pedagogic din Cîmpulung Muscel sînt invitaţi la sărbătorirea a 20 de ani de la absolvire. Festivităţile se vor desfăşura în localul şcolii.

Comitetul de organizare roagă colegii să se adreseze pentru detalii prof. **Petre Căciulă,** de la Şcoala generală nr. 3, Cîmpulung-Muscel.

CADRE DIDACTICE

Asiguraţi-vă abonamentul la „REVISTA DE PEDAGOGIE" pe semestrul II al anului 1970 !

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1048 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Simbătă 27 iunie 1970 — 4 pagini 25 bani

SĂRBĂTOAREA EDUCATORILOR

CONSTANTIN DRĂGULESCU
președintele Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

In ziua de 30 iunie a fiecărui an, „Ziua învățătorului", țara noastră sărbătorește cu dragoste și prețuire pe aceia care își dăruiesc toate străduințile pentru a transmite tineretului patriei flacăra nestinsă a cunoașterii umane, dorința de a se forma în spiritul înaltelor idealuri socialiste, hotărîrea de a se integra cu pasiune în rîndurile producătorilor de valori materiale și spirituale ale unui popor care-și construiește neobosit propria-i istorie și fericire.

Sărbătorirea „Zilei învățătorului" din acest an dobîndește o semnificație deosebită, întrucît ea are loc într-un moment important pentru transpunerea în viață a programului de măsuri stabilit de Congresul al X-lea al P.C.R. în vederea perfecționării și modernizării învățămîntului, la înfăptuirea căruia o amplă contribuție și-au adus atît organele centrale și locale de învățămînt, cît și fiecare din cei 200 000 de slujitori ai școlii, în parte.

Trecerea, începînd din toamna anului 1969, la generalizarea școlii de 10 ani constituie un eveniment de seamă în dezvoltarea culturii și civilizației din patria noastră. Activitatea neobosită a corpului didactic a determinat ca în acest an școlar să se marcheze un pas hotărîtor înainte și în școlarizarea copiilor începînd de la vîrsta de 6 ani. Răspunzînd dinamicii dezvoltării economiei noastre socialiste, cerințelor legate de modernizarea producției în toate sectoarele de activitate, învățămîntul profesional și liceele de specialitate și-au concentrat în mai mare măsură atenția către asigurarea unei integrări cît mai rapide a tinerilor absolvenți în sectoarele de producție, unde, pe baza pregătirii dobîndite în școală, să poată utiliza cît mai bine tehnica și tehnologia modernă. Rezultate pozitive au obținut, pe același plan, și școlile de specializare post-liceală.

De asemenea, poate fi apreciată drept eficientă și creatoare contribuția pe care o aduc mii de cadre didactice din învățămîntul de toate gradele la acțiunea de perfecționare a planurilor de învățămînt și a programelor școlare, acțiune care se corelează tot mai strîns cu dezvoltarea generală a culturii, științei și tehnicii, cu evoluția vieții noastre sociale.

În învățămîntul superior, crearea senatelor universitare și a consiliilor profesorale oferă un cadru deosebit de potrivit pentru îmbunătățirea conținutului cursurilor, a metodelor de transmitere și însușire a cunoștințelor, acestea devenind organe de acțiune împotriva rutinei, împotriva insuficientei receptivități față de nou, față de progresul științei și tehnicii. Pe de altă parte, măsurile adoptate recent pentru îmbunătățirea practicii studenților și repartizarea în producție a absolvenților din învățămîntul superior, vin să întărească, la toate nivelele, răspunderea pentru formarea viitoarei intelectualități a României socialiste.

În ochii celor patru milioane de tineri care se află pe băncile școlii, s-au adăugat noi lumini la cele aprinse în anii anteriori, expresie a nevoii de a ști, dar și a satisfacției de a-și însuși un cît mai înalt nivel de cunoștințe ce vor străluci, într-un fel sau altul, în chipul de mîine al patriei. Aceasta este una din cifrele globale neevaluabile, dar certe ale bilanțului muncii din fiecare an școlar. În ea sînt condensate noile cunoștințe de istoria patriei și a civilizației, de matematică și fizică, de chimie și biologie, de geografie, de literatură, de muzică, de desen și din toate celelalte discipline ale planurilor de învățămînt. Sînt imagini, formule, noțiuni, definiții. Dar la bilanțul muncii din școală în acest an s-a mai adăugat ceva deosebit de prețios, de semnificativ totodată. Este exemplul de înalt umanism, exprimat adeseori în chip eroic, pe care elevii și studenții noștri l-au afirmat în recentele încercări dramatice prin care a trecut țara noastră. El înseamnă devotamentul și abnegația de care este capabil tineretul încredințat nouă spre formare, capacitatea lui de a se dărui pentru ceea ce s-a înfăptuit și se înfăptuiește în patria noastră socialistă, dar și valoarea profund educativă și formativă a muncii corpului profesoral.

Toate aceste realizări ale ultimului an pe care, urmînd o tradiție încetățenită în învățămîntul nostru, le recapitulăm acum, la „Ziua învățătorului", nu reprezintă decît o etapă dintr-un amplu proces care își propune să facă din școală un instrument al progresului, pe deplin funcțional, apt să contribuie cu întreaga sa capacitate la desăvîrșirea construcției socialismului. Aceasta implică studierea aprofundată a necesităților social-economice actuale și de perspectivă ale statului nostru, analiza științifică a modalităților de corelare a învățămîntului cu aceste realități, modernizarea întregii activități școlare în concordanță cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, astfel încît școala să devină un organism viu, eficient, capabil să se adapteze pe deplin cerințelor pe care viitorul patriei le va formula în fața absolvenților ei.

Anul școlar care se încheie acum învederează cu pregnanță, o dată mai mult, un adevăr incontestabil: existența unui corp didactic bine pregătit, receptiv la tot ce-i oferă posibilitatea unei permanente perfecționări, dornic de a ridica necontenit nivelul calitativ al muncii instructiv-educativ, devotat profesiunii sale, luptător entuziast pentru propășirea patriei și fericirea poporului. Conștiente de marea răspundere cu care le investește misiunea nobilă încredințată de societate, cadrele didactice sînt pe deplin angajate în efortul constructiv al întregii țări și contribuie activ la ridicarea pe trepte valorice din ce în ce mai înalte a nivelului de cultură și civilizație al poporului. Răspunzînd chemărilor partidului, zecile de mii de educatoare, învățători, profesori muncesc cu prîcepere și stăruință pentru obținerea unor rezultate superioare în pregătirea și educarea elevilor și, în același timp, manifestă o tendință tot mai accentuată spre propria lor perfecționare, evidențiată în mod deosebit în acest an cu ocazia fazei județene a Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de perfecționare și modernizare a învățămîntului. Sporirea contribuției sindicatelor din învățămîntul de cultură generală în pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice". Prin marele număr de comunicări, prin ampla participare a cadrelor didactice la lucrările ședințelor plenare și pe secții, prin seriozitatea dezbaterilor, prin aprecierile exprimate de reprezentanții organelor de partid, de stat și sindicale, Simpozionul a demonstrat în mod convingător voința fermă a personalului didactic de a-și spori continuu contribuția la înfăptuirea sarcinilor majore ale învățămîntului nostru.

Într-adevăr, modernizarea învățămîntului este acum o acțiune continuă ce tinde spre culmi din ce în ce mai înalte. Pentru realizarea ei sînt însă necesare încă multe eforturi și sinceră dăruire, noi străduințe pentru a dobîndi ceea ce ne-am propus și dorim din toată inima să înfăptuim.

Bilanțul acestui an atestă că sarcinile trasate școlii de către partid, se înfăptuiesc la nivelul unor înalte exigențe, dîndu-ne dreptul să sărbătorim această atît de frumoasă zi a învățătorului cu un sentiment de adîncă mulțumire pentru împlinirile obținute și de justificată încredere în realizările viitoare.

Adresînd tuturor salariaților din învățămînt cele mai calde felicitări pentru munca rodnică desfășurată în acest an școlar, le urăm succes în îndeplinirea înaltei lor misiuni, fericire și sănătate.

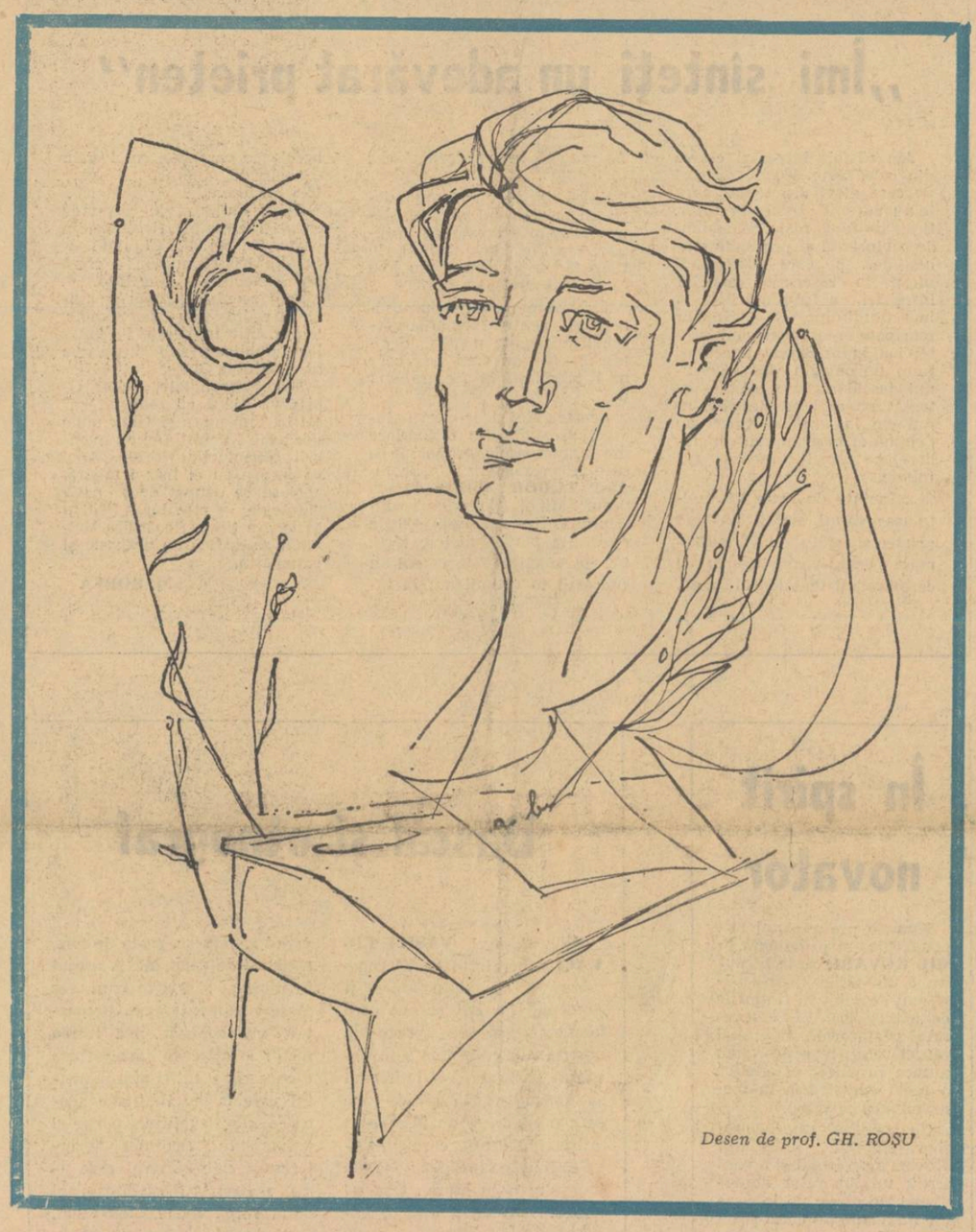

Desen de prof. GH. ROȘU

ÎNVĂȚĂTORUL

Și acum îmi vibrează inima și tîmplele la pronunțarea acestui cuvînt: Învățătorul. Îl spun la rînd, de mai multe ori, și el sună magnific. Pare să vie din antichități zeești. Mă impresionează și mă intimidează adînc și straniu. De voința și sănătatea spirituală a învățătorului, de talentul și viziunile lui au depins pașii mei, hărnicia minții mele, calea destinului meu. El știa cum știe și acum că inima copilului bubuie amețitor, nu bate; el știa că mintea copilului e vulcanică și nu crudă, cum zic nepăsătorii. El, Învățătorul, se uita și se uită prin ochii copilului cu douăzeci de ani înainte. Da, el se uită la copil și-l vede sigur pe poet sau pe furnalist, pe medic sau pe ministru. Unde ghicește că-și face loc fisura răului într-un suflet de copil, intervine chirurgical și vindecă locul pentru totdeauna. Deci se legitimează cu conștiința și cu forța de a-l re-crea pe om, de a-l dărui timpului viitor și istoriei—vital și integru. El este un reformator și un animator de înțelepciune și noblețe umană, de învățătură a luptei și echilibrului. Cea dintîi zi mare din viața omului o consider aceea cînd el se întîlnește pentru prima dată cu Învățătorul. De-aici încolo, omul începe marea aventură a cunoașterii și-a învățării. Dacă învățătorul este tînăr la suflet, rapid la gîndire, răcoros la eforturi, sigur la afirmație, neiertător la eroare sau minciună, dacă învățătorul este demn și sănătos — desigur, și elevul său va fi la fel, va fi exemplul cel tînăr al frumuseții și puterii omenești. Rigiditatea și anchiloza spirituală gonesc copilul din cetatea luminii. În liceu, un profesor de matematică m-a persecutat ani în șir, interzicîndu-mi să am încredere în mine însumi, în ceea ce striga din mine. L-am exmatriculat pentru toată viața din destinul meu! I-am dat nota zero la omenie și nu l-am mai luat în considerație. Dar cum să-i poți uita pe acei artiști-dascăli care se numesc Florica Lungu, Cocriș Laurențiu, Sofia Firea, Nicolae Andrieș, Ion Lăudat, George Ivașcu, Tudor Vianu, Al. Rosetti, George Călinescu? Ca un meteor, copilul (și apoi tînărul) a trecut prin vămile luminii acestor somități sufletești și spirituale și a înțeles că viața e o dispută și o mare lege pe care ți-o aplici cu un entuziasm furios și tonic! El, Învățătorul, apare mereu în postura semizeului pentru ascensiunea omului tînăr. El poartă pe mîini și pe inimă milioanele gînditoare ale țării. Prin vama lui trece destinul nostru către construcție și luptă, către creație și demnitate. Învățătorul este exemplul vital al devenirii, al voinței de a cîștiga drumul și visul! Nu pot să-i uit pe cei douăzeci de învățători și profesori din bazinul carbonifer Motru pe care i-am văzut duminica trecută dirijînd generațiile către cîntece și vară, către bucurie și dor de participare. În jurul lor copilăria urca etaje de forță și sănătate, ochii minerilor priveau adînc și sigur înălțimile curajului și ale devenirii, nu era nimic nesigur, neclar, totul venea de la sine: Învățătorul cînta despre viitor în mijlocul prezentului — între 400 de voci de copii. Dincolo de cor se răsfățau cărbunele și căldura, minerii erau la suprafață, să-și vadă copiii decolînd spre vacanță. El, Învățătorul era om și fenomen, identitate și certitudine. Cînd scriu aceste cuvinte nu fac elogiul imaginației sau dorinței: Învățătorul este cel care știe să se uite în toate felurile de timp — trecut, prezent sau viitor — și să orienteze materia vie a omeniei către siguranță și real. Aș zice că respirația începe de la părinți, iar drumul și viața de la Învățător. Căci n-ați văzut cum îl face pe copil, pe om să zboare cînd îi deschide aripile cărții? Îl plonjează în acțiune și în personalitate — adică în el însuși, în luptă și replică activă în societate și istorie. Cînd elogiem prezentul omeniei noastre și socialismului, cînd gîndim (cu suferință și bucurie) la timpul viitor, cînd decretăm dimensiunile vieții și facem pîine, cînd ne gîndim la adevăr și lumină, ne gîndim și la Învățător; elogiem munca și dreptatea, visarea și puterea. Gîndesc la el și cred că-i prea puțină floarea aceea pe care i-o dăruim de Ziua lui tînără. Mai bine să ne lăudăm cu tot ce-am făcut frumos în viață și în țară după ce am zburat de sub fruntea lui...

ION CRÎNGULEANU

ANCHETA NOASTRĂ

PERMANENȚA UNEI GENEROASE PREZENȚE

În succesiunea istoriei, fiecare generație alege din rîndurile ei un corp de reprezentanți căruia îi încredințează importanta funcție de a pregăti, pentru viitoarele sarcini istorice, viitoarea generație. Acest corp îl alcătuiesc profesorii. Prin decenii și secole ei au transmis din generație în generație marile descoperiri, marile cunoștințe, marile idei ale lumii. Prezența lor a fost dintotdeauna indispensabilă, căci fără ei, omenirea ar fi trebuit s-o ia mereu de la început, să-și pună încă o dată și încă o dată probleme pe care înaintașii le-au rezolvat de mult.

Astăzi, cînd mașinile cibernetice încep să se afirme din ce în ce mai viguros în cîmpul științei și tehnicii mondiale, prefigurînd o societate în care multe din sarcinile omului vor fi preluate de automate, auzim vorbindu-se și despre automatul profesor. Și nu auzim numai. Am început să și vedem, în școlile noastre, mașini de studiu. Înseamnă deci că va deveni cîndva posibil ca profesorul să fie înlocuit de către mașină? Punînd această întrebare unor pedagogi, unor specialiști în istoria științelor, unor matematicieni, sociologi, psihologi și filozofi, am provocat un dialog ce a depășit cadrul tematic al problemelor de la care pornisem, prilejuind aprecieri mai largi privitoare la personalitatea profesorului și la valoarea funcției sale.

Cei mai mulți dintre interlocutorii noștri au apreciat personalitatea profesorului ca pe un factor intrinsec dintr-un sistem de relații biunivoce — relațiile de la profesor la elev și de la elev la profesor. Așa după cum ne spunea prof. **ROMEO DĂSCĂLESCU**, director adjunct la Institutul de științe pedagogice, procesul de învățămînt este un dialog între doi colaboratori, unul dintre ei, profesorul, fiind învestit și cu rolul de organizator și conducător al dialogului. În acest dialog se realizează un neîncetat transfer de cunoștințe dar, în același timp, și un transfer de experiență de viață și de concepție de viață. Și tocmai acest transfer, care implică în mod obligatoriu relația umană personală, face ca rolul profesorului să fie de neînlocuit, oricît de departe ar ajunge tehnica, oricît de perfecționată ar putea deveni mașina de învățat.

„Mașina este iresponsabilă — a subliniat interlocutorul nostru. **Profesorul este însă, responsabil. El nu lucrează în virtutea unui mecanism, ci în virtutea unor idealuri etice și socio-politice, pe care procesul de învățămînt este chemat să le promoveze.** Mașina are o atitudine indiferentă, imperturbabilă, în vreme ce actul formativ al profesorului implică, în multiple sensuri, un amplu zbucium interior. Profesorul are de îndeplinit o misiune socială și este responsabilul unei anumite axiologii pe care trebuie să o transmită.

Dar între profesor și mașină, în condițiile învățămîntului modern, trebuie să fie o relație de amiciție, fiindcă el trebuie să și-o asocieze. Lucrînd cu mașina, omul modern își rezervă disponibilități de creativitate pentru a se apleca asupra domeniului logicii și legității fenomenelor, cu care, operînd, poate să rămînă contemporan, subordonîndu-le și dirijîndu-le. Altfel, prin uzura morală — foarte rapidă astăzi — a cunoștințelor, profesorul este amenințat să devină inactual ca un raft de bibliotecă încărcat de cărți care nu mai au funcționalitate. **De aceea, subliniind caracterul indispensabil și primordial al prezenței profesorului, nu vom respinge nicidecum prezența mașinii** care îi dă posibilitatea să realizeze procesul de învățămînt la parametri de randament superior.

„Profesorul nu va putea fi înlocuit niciodată — ne-a spus psihologul **MARIAN BEJAT** de la Institutul de psihologie. Nici un mijloc tehnic, oricît de complex și de fin, nici o metodă de autoinstruire, oricît de perfecționată, nu i se vor putea niciînd substitui și mai mult, nu-și vor găsi deplina valoare de aplicabilitate decît prin mijlocirea lui, ca instrumente în mîna lui.

Instruirea programată, de pildă, cu meritele și lipsurile ei — asupra cărora nu-i cazul să stăruim acum — nu poate fi pusă la punct decît cu ajutorul celor mai buni profesori. Pentru că, după cum se știe, mașina însăși nu poate crea programele pe baza cărora funcționează, nici manualele programate eficient. Acestea nu pot fi realizate decît folosindu-se experiența didactică a celor mai buni profesori, care stăpînesc în mod desăvîrșit cunoștințele disciplinei lor, care cunosc bine psihologia copiilor și modalitățile cele mai adecvate de a se adresa acestora, ținînd seama de particularitățile lor de vîrstă.

Dar chiar dacă trecem dincolo de această etapă, la funcționarea însăși a instruirii programate, constatăm că nici ea nu este posibilă în afara profesorului. Manualele programate, mașinile de instruit, înlocuind unele dintre vechile manuale și degrevîndu-l pe profesor de o bună parte din sarcinile transmiterii și verificării cunoștințelor, pot îndeplini unele funcții standardizate, dar numai atît. **Nimic din ceea ce presupune, în procesul instruirii, creație, relații umane personale nu va putea fi preluat nicicînd de nici o mașină și cu atît mai mult nu vor putea fi înlocuite niciodată funcțiile educative, formative ale profesorului".**

Dar raportul care se stabilește în clasă între omul de la catedră și elev nu este numai un raport constituit pe planurile raționalității, ale instrucției, ale predării cunoștințelor. El este, totodată, un raport pe planul afectivității, al valorilor, al moralei. După cum ne spunea filozoful **VASILE POPESCU**, educatorul, deschizînd în fața tinerei generații largile orizonturi ale culturii, dezvoltă totodată în fața ei principiile etice abia schițate de familie, îi prezintă altele noi, îi corijează eventualele și destul de frecventele greșeli sau contradicții legate de noțiunile morale. **„Această dublă sarcină — de în-**

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. 3-a)

În semn de omagiu

Cercetez carnetele de notițe care m-au însoțit în drumețiile prin școli, pentru a alege și recompune, în semn de omagiu la „Ziua învățătorului", citeva chipuri de dascăli care au făcut din profesia lor de educatori însăși rațiunea lor de a fi, idealul suprem al vieții lor. Greutatea stă în selecție. Cum să te oprești asupra unuia sau altuia cînd în fiecare școală se disting personalități autentice, care-și onorează munca prin rezultate remarcabile ?

Iată-l, de pildă, pe învățătorul **ANDREI IVANOV**, care lucrează de 13 ani nu numai pentru școala lui, așezată în inima Deltei Dunării, ci și pentru alte 3—4 școli, unde-i ajută pe dascălii tineri să depășească greutățile începutului. Cînd l-am văzut ultima oară — acum aproape o lună — avea fața înăsprită de vînturile Deltei, dar iluminată de pasiunea lui de dascăl, care l-a îndemnat să lupte săptămîni în șir cu furia apelor pentru a-și aduce elevii la școală, astfel încît cursurile să se desfășoare normal. Iată-l și pe **NICOLAE ROȘU** — directorul școlii din Satu-Mare căreia, datorită priceperii lui de a organiza și îndruma procesul instructiv-educativ, i s-a atribuit calificativul de școală model — sau pe tînărul profesor de matematică **ȘTEFAN STĂNESCU** din Ilia, care prezintă la bacalaureat promoții excelent pregătite în domeniul specialității sale.

Și pe măsură ce întorc filele carnetelor apar alte nume, alte chipuri : **GRIGORE LĂZĂRESCU** din Rm. Vîlcea, care a făcut din studiul naturii un adevărat dicționar de educație, **ANGELA DUMITRESCU** din Vădăstrița-Olt, care inspiră elevilor ei pasiunea pentru valorificarea creației populare, **OVIDIU VIȘAN** din Turnu-Severin, inițiatorul unor remarcabile reviste școlare, profesorul **ION IONIȚĂ** din comuna Buriași, județul Ilfov, realizatorul unor valoroase aplicații practice ale psihologiei învățării.

Sînt dascăli conduși de ideea că în munca lor de educatori nu există niciodată un punct terminus, dascăli care întotdeauna mai găsesc ceva de făcut.

MIHAI TĂNĂSESCU

Prof. DOMNICA FRÎNCULESCU — *„NĂVODARII"*

„Îmi sînteți un adevărat prieten"

Am răsfoit într-o zi cîteva din cele peste 600 de scrisori pe care elevi din toată țara le-au adresat unui profesor. Erau de fapt niște confesiuni de o vibrantă și profundă sinceritate, pe care adolescenți aflați la răscrucea marilor întrebări, a frămîntărilor, a incertitudinilor, a visurilor înaripate le-au făcut unui prieten mai mare. Și erau în același timp un omagiu cald adus unui dascăl al cărui sfat e așteptat cu sufletul deschis, unui om în care cei tineri au deplină și nestrămutată încredere, pe care-l stimează și-l iubesc.

...„Înainte de toate vă mulțumesc că-mi sînteți un bun prieten și sfătuitor. Vă mulțumesc pentru convingerea cu care credeți în talentul meu. Aș vrea să nu vă dezamăgesc niciodată".

...„Vă consider mai mult decît un prieten, un părinte literar. Aveam nevoie de aprecieri cinstite, bărbătești și la timp făcute și nimeni nu le-a făcut mai sincer ca dv."

...„Grija dv. pentru împlinirea mea, pentru formarea personalității mele poetice, o citesc în fiecare rînd pe care mi-l trimiteți, în fiecare sfat dat".

Acestea sînt doar cîteva rînduri, spicuite la întîmplare din numeroasele scrisori pe care le primește zilnic profesorul **TUDOR OPRIȘ** de la liceul „Mihai Eminescu" din Capitală. Îi scriu peste 600 de elevi din toate județele țării, 600 de băieți și fete care l-au cunoscut în ultimii ani în taberele pe care le-a condus, în cenaclurile literare pe care le-a îndrumat.

Celor din țară le răspunde regulat, prompt, fiecăruia în parte. Cu cei din Capitală, aproape 100 la număr, a creat un cenaclu — „Săgetătorul". Le-am ascultat adesea creațiile la radio sau televiziune, le-am citit în presă, în antologii publicate sub îngrijirea profesorului Opriș.

Peste cîteva zile, Tudor Opriș va pleca cu „săgetătorii" săi la Timișoara și Cluj, unde vor avea loc întîlniri cu membrii cenaclurilor locale. Apoi va merge cu ei într-o tabără, apoi se va ocupat de o nouă antologie a elevilor. Pentru toate are timp, fiecărei activități i se dedică cu dragoste și entuziasm.

M. ROBEA

O valoroasă activitate „extrașcolară"

Profesor la Liceul nr. 3 din Arad, **GHEORGHE FABIAN**, și-a dedicat o bună parte din timpul lui liber unei activități „extrașcolare" care îl pasionă : aceea de a elabora, cu mijloace proprii, filme didactice. Și, așa cum se întîmplă întotdeauna cînd munca este serioasă și continuă, a ajuns la rezultatele dorite. Clarificîndu-și unele probleme tehnice și metodice, el a reușit să realizeze filmele „Oxigenul lichid", „Polarizarea electrică", „Coroziunea" și altele. Firește, înainte de a le vedea gata a trebuit să confecționeze foarte multe materiale didactice, să facă prezentări prealabile, demonstrații experimentale etc.

Preocupat în prezent de realizarea unor filme educative de scurt metraj, privitoare la atitudinea adolescenților în școală și în afara ei, la păstrarea avutului obștesc etc., profesorul Fabian i-a antrenat în această activitate și pe elevii săi, care sînt deopotrivă „actori", „scenariști" sau „operatori".

Iată cum pasiunea pentru știință și tehnică s-a împletit în mod creator cu calitatea de bun educator.

VIOLETA APOSTOL

În spirit novator

Numele profesorului de pedagogie și psihologie **EMIL KÖVARI**, de la Liceul nr. 3 din Oradea, este cunoscut de mult în rîndurile oamenilor școlii. Perseverent și statornic, îmbinînd cercetarea teoretică cu munca practică, el a adus o reală contribuție la modernizarea predării.

Cu sprijinul unor colegi și al elevilor, profesorul Kövari a proiectat și a construit un laborator audio-vizual tip clasă, un laborator lingvistic tip clasă și un laborator acustic. Lecțiile ținute în aceste laboratoare au o eficiență mult sporită prin folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale. În predarea limbilor străine, de pildă, ele creează posibilitatea de a se organiza audierea unor texte imprimate, de a se înregistra pronunția elevilor, de a se folosi procedeul audio-corectiv etc. De asemenea, laboratoarele permit utilizarea aparatelor de proiecție — epidiascopul, diascopul, aspectomatul, aparatul de filmare — cu ajutorul cărora se produc stimuli vizuali, ca și sincronizarea acestora cu stimuli auditivi.

La cîteva licee și la școala de arte plastice din Oradea, ca și la școala specială nr. 2 din Cluj, laboratoarele create de acest pedagog inovator vorbesc despre talentul profesorilor noștri, despre priceperea și hărnicia lor.

RODICA ANDREESCU

Dascăl și etnograf

Pe profesorul **VASILE COVACI**, directorul Școlii generale nr. 2 din Satu Mare, îl preocupă de ani și ani problemele istoriei poporului nostru, ale creațiilor sale. Această pasiune l-a îndemnat să amenajeze, în școala pe care o conduce, un interesant muzeu etnografic, care cuprinde exponate din două zone ale județului Satu Mare : Oaș și Codru. Varietatea acestor exponate, valoarea lor documentară și artistică permit elevilor, ca și celorlalți vizitatori care pășesc în muzeu, să cunoască aspecte importante ale culturii materiale și spirituale a locuitorilor acestor ținuturi.

Cu grijă, cu migală, cu multă competență a adunat harnicul profesor, pentru muzeul școlii lui, unelte folosite de-a lungul timpurilor în agricultură, în pomicultură, în gubărit și în gospodărie: plugul de lemn, jugul decorat, leuca, gănvanul ciobănesc, roata de tors, războiul de țesut etc. A așezat în muzeu și foarte frumoase piese vestimentare, ca și cusături viu colorate. Un întreg sector înfățișează arhitectura oșenească, stilul și aranjamentul caselor, cu motivele specifice ale tîrnațului, porții și acoperișului. Deosebit de interesant este sectorul care arată măiestria meșterilor olari de la Vama Veche. Găsim aici, pe lîngă roata olarului și cornul olarului, foarte izbutite exemplare de ceramică veche și nouă, împodobite mai ales cu motive florale.

Elevii școlii sînt neobosiți cercetători ai muzeului, căci aici pot învăța mai bine ca din carte nenumărate lucruri despre locurile și oamenii județului natal. Dar și părinții se mîndresc cu muzeul școlii — al satului de fapt — creat de neobositul dascăl și etnograf Vasile Covaci.

GEORGE VOICU

Dragoste de profesie, muncă creatoare

Intrăm în curtea Școlii generale nr. 143 din București. Sub ochii noștri se desfășoară o priveliște inedită. Pe un cîmp miniatural, de 5 000 mp, și-au dat întîlnire multe specii horticole, plante din flora spontană, plante cultivate în asolamente, viță de vie și mulți pomi fructiferi.

Peste tot se observă o mînă grijulie și dibace, care a îmbinat frumosul cu utilul. Printre straturi, însoțind la recoltatul legumelor pe micii naturaliști ai școlii, profesoara de biologie **LIDIA CHIALDA**. Roadele muncii ei, dăruite cu pasiune școlii, se văd atît pe terenul pe care cu ani în urmă sălășluia un maidan, cît și în modernul laborator de biologie al școlii, încărcat cu zeci de ierbare (în ale căror planșe am recunoscut multe specii din lot), cu colecții, minuțios alcătuite, de gasteropode, de insecte, de plante rare.

Dragostea de profesie, munca creatoare — iată ce o caracterizează pe profesoara de biologie a școlii nr. 143.

A. VASILIAN

Inimosul dascăl de la Nima

Nima, satul de pe Valea Someșului Mic, ascuns între livezi de pomi fructiferi, ale cărui case sînt aproape toate noi, își are istoria strîns legată de școală.

O bucată de vreme oamenii au viețuit într-un fel de inerție ca urmare a unei iobăgii trăite veacuri de-a rîndul. Lucrurile au mers bine de cînd în sat s-a ridicat școala. Acum sînt în sat două școli noi noute, un cinematograf, o grădiniță. Și directorul **IOAN RUSU** nu s-a lăsat pînă n-a introdus în școală și o instalație de apă, pînă nu a construit și un modern teren de sport. Inimosul dascăl a învins prin muncă și perseverență toate greutățile. Îl găsești la școală, la Consiliul popular, la Căminul cultural, la sediul Cooperativei agricole.

— Cred că acum nu mai aveți prea mari lucruri de realizat... îl încerc cu o întrebare.

— Ba da ! Mă gîndesc la electrificarea bazei sportive și la instalațiile sanitare anexe, dar mai ales la profilarea practicii școlare a elevilor spre viticultură și pomicultură, în cadrul cooperativei agricole, dar și pe terenul școlii. Și să „scot" echipa de handbal a școlii campioană la faza județeană

ION MUREȘANU

Școala e școală nu numai pentru elevi, ci pentru tot satul

Dacă urci pe Telcișor în sus spre „Rodnei", aproape strînsă în înlănțuirea munților, te întîmpină la intrarea în defileu Școala generală de 10 ani din Telcișor. O pepinieră de pomi, un parc cu trandafiri, „o hulubărie"... Firesc și nu prea... Nu prea, pentru că satul nu se lasă ușor descoperit. Un colț de Elveție românească. Căsuțele de lemn „acățate" pînă la cîteva sute de metri altitudine sînt accesibile numai pe poteci. Școala, cu etaj, cu cele 10 săli de clasă și cu laboratoare constituie inima și mintea acestei așezări.

— Din toamnă de vreme și pînă primăvara tîrziu, copiii vin la școală, cu felinare și însoțiți de vajnicii lor prieteni — cîinii ciobănești — remarcă zîmbind prof. **VASILE ȘANDOR**, temerarul director al acestei izolate unități școlare. Pe la noi — continua dînsul — soarele răsare numai după orele 9 a.m. și se ascunde foarte repede.

— Se bucură de aprobare la acești locuitori, trecerea la învățămîntul de 10 ani ?

— Cum să nu ! Sărăcia și nevoile și țapina ori firezul moștenite din generație în generație, i-au determinat să fie extraordinar de receptivi la tot ce-i nou. Vin la mine, aproape în fiecare seară, oameni maturi care solicită meditații pentru că vor să se califice. Simt pulsul dezvoltării patriei și simt că și ei pot să facă o muncă mai complicată decît cea tradițională.

— La ce vă gîndiți acuma ?

La un aparat de proiecție cinematografică... Vedeți, oamenii de aici cunosc industria și cultura, orașele și tot ce se leagă de impetuoasa dezvoltare a țării noastre, din imaginile pe care le avem la școală în chip de material didactic... Dar vor mult mai multe informații. Și vin la mine, aici. Ei știu că de la școală pot să învețe mereu, nu numai cînd sînt copii. Și vreau să le întăresc această convingere. Școala e școală nu numai pentru elevi, ci pentru tot satul.

Pe ulițele satului, călduți de munte cu șeile de lemn și cu desagii vărgați atîrnînd de o parte și de alta. Duși de cîpăstru de oameni cu „clopurile" împodobite cu pene de păun, care fac parcă intenționat o trecere în revistă prin fața directorului lor. Acesta, din poarta școlii, împarte în dreapta și-n stînga : „Mergi sănătos, Ioane !", „Ce mai faci Văsălie, băiete !". „Încotro vecine ! ?".

T. ISPAS

• REMEMORĂRI •

Două imagini

În primăvara care abia a trecut am vizitat de două ori Aradul și două imagini mi-au rămas întipărite adînc în memorie.

Prima. Era în 18 aprilie. La Palatul cultural avusese loc ședința plenară din cadrul fazei județene a Simpozionului național al cadrelor didactice. Cei care umpluseră pînă la refuz marea sală de festivități se îndreptau acum, trecînd pe liniștitul bulevard străjuit de castani paralel cu malul Mureșului, către liceul „I. Slavici" unde urmau să se desfășoare lucrările pe secții. La acea oră însorită a primăverii sutele de dascăli arădeni erau preocupați de problemele creației lor didactice, de cizelarea meșteșugului lor, de modernizarea uneltelor lor de muncă. În mapele multora dintre ei se găseau referate, comunicări științifice, roadele unor atente cercetări, ale unor îndelungi investigații.

Exact o lună mai tîrziu, retina avea să înregistreze, în exact același decor, o a doua imagine. Pe malul Mureșului, tot între Palatul cultural și liceu, pe-același bulevard străjuit de castani, toți acești distinși dascăli ai Aradului purtau în brațele lor, pe umerii lor, tot ceea ce putea fi pus stavilă puhoiului de ape. Se desfășura acea încleștare teribilă a întregului Arad cu Mureșul, de la care oamenii școlii n-au lipsit nici un moment, n-au dat înapoi nici o clipă. Erau parte integrantă dintr-o mare armată formată din muncitori, țărani, ostași, din tineri și vîrstnici.

La acea oră de tulbure primăvară se verifica și în acest fel spiritul lor de sacrificiu, puterea lor de dăruire.

Lotca

Există o poveste idilică despre o lotcă ce aluneca pe întinderea acoperită de plaur, într-un cadru de basm, într-o atmosferă feerică, de cîntece și poezie. Eu știu o altfel de poveste, tot cu o lotcă. E o poveste adevărată și s-a întîmplat nu de mult la Vulturu, un sat al Deltei care nu va mai exista, un sat care este astăzi sub ape, iar mîine nu se va mai reconstrui pe același loc.

De la 20 aprilie pînă la 25 mai, o lotcă umbla din casă în casă. Ploaia rece biciuia obrazul vîslașului, vîntul îi ridica în față valuri amenințătoare. Truda lui nu era deloc idilică, ci cumplită și grea. Și ea se repeta iarăși și iarăși, în fiecare zi. Vîslașul temerar care săptămîni la rînd n-a știut ce e odihna, era învățătorul din sat, GRIGORE TEDOT. Cu lotca își aducea elevii la școală, cu lotca îi ducea înapoi la casele lor.

La 25 mai, cînd nu s-a mai putut cu nici-un chip rezista furiei apelor, învățătorul și-a luat elevii și s-au refugiat cu toții la Maliuc.

Povestea aceasta — simplă și adevărată — e și cîntec și poezie.

Podul

Ne întorceam dintr-un sat cu nume frumos — Căprioara — de undeva de lîngă Săvîrșin. Trecuseră pe acolo apele cele mari și mai sălășluiau încă, încăpățînate, crescînd sau scăzînd de la o oră la alta. Vizitasem școala și acolo toate erau acum orînduite la locul lor. Toți elevii celor 4 clase erau prezenți în bănci.

Mergeam spre satul vecin, Valea Mare și împreună cu noi mergea și învățătorul din Căprioara, CORNEL DRĂGANU, care își avea acolo casa. I.M.S.-ul se tîra încet, prudent. Apă, apă și iar apă. De fapt nu era apă, ci un lichid cenușiu, imposibil, respingător care se mișca besmetic în sensuri nebănuite. Pe întinderea cenușie șoferul ghicea șoseaua. Era undeva sub noi...

La un moment dat, așa, în mijlocul apelor, învățătorul a răsuflat ușurat :

— Bine c-am trecut și de data asta...

— Cum ?

— Am trecut peste un pod înalt de cinci metri... N-ați avut cum să luați seama la el, că n-are balustrade...

Am înghețat. Un fior rece mi-a scuturat șira spinării. Sub noi a fost — sau, mai știi, putea foarte bine să nu mai fi fost — un pod de cinci metri.

De-atunci și pînă acum mă gîndesc într-una la învățătorul care trecea cel puțin de cîte două ori în fiecare din zilele acelea — și au fost multe zile la rînd — peste acel pod, pipăind cu talpa picioarului fiecare metru.

Se ducea să-și facă datoria... Datorie de la care n-a lipsit nici o zi.

Cei mai frumoși trandafiri

Într-o după-amiază de mai, la Lipova, am văzut cei mai frumoși trandafiri. Îi purtau în brațe absolvenții liceului. Erau pentru profesorii lor.

Nu știu dacă trandafirii aceia aveau cele mai luminoase culori rupte din spectrul soarelui. Nu știu dacă aveau petalele cele mai catifelate sau parfumul cel mai ales. Dar știu că erau rupți de undeva din inimă. Ar fi trebuit să vedeți Lipova inundată, cu parcurile și grădinile sale acoperite de mîl, ca să vă dați seama că într-adevăr florile acelea erau rupte nu din grădini, ci din inimă.

Eu am văzut întîmplător cei mai frumoși trandafiri ai Lipovei, dar am auzit că în acea zi de mai și cele mai frumoase flori ale Sighișoarei, Dejului, Reghinului, Alba-Iuliei și ale multor orașe și sate au fost dăruite profesorilor.

MIRCEA IONEL

Vacanța '70 în tabere și pe șantiere

De cînd e lumea — sau, mai drept spus, de cînd e școala — vacanța a fost așteptată pentru bucuriile ei: pentru excursii și pentru ceasurile de lectură, pentru săptămînile petrecute la țărmul mării sau sus, în munți, pentru sporturi, pentru joacă, pentru spectacole. Dar în anul acesta n-a mai fost așa. De atunci, de la începutul lui mai, cînd peste holde înspicate și peste hale de uzină, peste străzi și case gătite de primăvară sau peste trandafiri abia îmbobociți s-a năpustit înverșunarea apelor, de atunci fiecare profesor, fiecare elev a început să aștepte vacanța nu numai pentru excursii, drumeții sau sporturi, ca în alți ani, ci mai ales pentru a putea munci, alături de toată țara, la reclădirea a tot ce fusese distrus.

A trebuit însă întîi să se încheie cu bine anul școlar. Și el s-a încheiat cu bine peste tot, chiar dacă în unele locuri ultimele lecții s-au ținut în corturi, la căminul cultural sau în casa ospitalieră a vreunui bătrîn. Iar după ce s-a sfîrșit ultima lecție, elevii au pornit, însoțiți de profesorii lor, să-și transforme în fapte angajamentele luate în zilele aspre ale inundațiilor. 300 000 de tineri au schimbat în prima zi de vacanță uniforma școlară cu salopeta, ghiozdanul cu lopata sau tîrnăcopul și au pornit să muncească acolo unde este nevoie de ei: la construirea unei șosele sau la transportul cărămizilor, la strîngerea recoltei pe cîmp sau în livezi. Întîiele realizări ale acestei săptămîni de vacanță sînt mărturia seriozității lor, a simțului lor de răspundere.

Cîteva mii de elevi ai Capitalei (din totalul de 22 de mii cîți vor lucra în această vacanță), au și dobîndit o „experiență" practică. La Intreprinderea agricolă de stat de lîngă „Casa Scînteii", la C.A.P. Otopeni sau la fabrica de mașini-unelte București ei au dovedit că pot lua note mari nu numai la carte, ci și la muncă.

In fiecare dimineață, la ora 7,30 punct, două camioane încărcate cu elevi pleacă din fața Liceului nr. 27 spre Cooperativa agricolă „Măgurele" de lîngă București. Ajunși la destinație, elevii coboară deîndată, prin livadă, pînă la cîmpul cu mazăre și acolo, organizați pe brigăzi, se apucă serios de treabă. Am stat deunăzi de vorbă cu cîteva dintre acești „brigadieri", elevi din clasele a X-a „A" și „B". Arși de soare, cu mari pălării de pai pe cap, sînt dispuși să vorbească ore întregi despre noua lor îndeletnicire, care îi pasionează. In mijlocul lor, la fel de arși de soare, doi diriginți — profesorii Nicolae Chiorcea și Aurel Rățoi.

— La început — ne povestesc elevii — mergea mai greu. Adunam mazărea împreună cu buruienile, nu știam cum să smulgem vrejul, făceam băsici la mîini. Dar foarte repede, după numai cîteva ore, am învățat cum să lucrăm așa ca și treaba să fie bine făcută, și noi să ne păstrăm forțele.

Pentru diriginți zilele de muncă în mijlocul elevilor sînt rodnice și din punct de vedere pedagogic. O oră de lucru în cooperativă, alături de țărani — ne-au mărturisit ei — valorează cît 10 ore de dirigenție în care vorbim despre dragostea pentru munca fizică. Și elevii sînt acum parcă alții — mai deschiși, mai sinceri, mai fireți în purtări. Pe unii din ei abia acum diriginții îi pot cunoaște cu adevărat, pentru că zilele acestea de muncă le pun mai bine în valoare caracterul, inteligența, voința.

— Și pentru noi, ca și pentru elevi — ne-a spus profesorul Chiorcea — ceea ce facem acum este o foarte prețioasă experiență.

Despre valoarea educativă, socială pe care o are participarea elevilor, alături de întregul popor, la munca de pe șantiere, ne-a vorbit și profesoara Tamara Molnar, care în aceste zile se află, împreună cu alți 6 profesori și cu un grup de 60 de elevi de la Școala generală nr. 17 din București, la I.A.S. „30 Decembrie" din județul Ilfov. De duminică, de cînd sînt oaspeții întreprinderii, școlarii au dovedit multă hărnicie. Cele cîteva sute de lăzi de cireșe și căpșuni culese de ei stau mărturie. După muncă au și program distractiv: jocuri, competiții, serbări. Dar principala lor bucurie este aceea de a vedea că au adunat cu mîinile lor roadele verii. In fiecare seară așteaptă cu nerăbdare cifrele care indică rezultatele muncii lor și se bucură cînd văd cum cresc ele zi după zi.

Aceeași dorință fierbinte de a da o mînă de ajutor acolo unde este nevoie de ei o dovedesc elevii din toate județele patriei.

5 000 de tineri din județul Mureș — unul din cele mai puternic lovite de inundații — sînt prezenți acum, împreună cu profesorii și diriginții lor, pe șantierele de reconstrucție. Au pus voinicește mîna pe tîrnăcoape, pe lopeți și mistrii și s-au apucat de muncă. Da, nu e întotdeauna ușor. Uneori te plouă pînă la piele, alteori te arde soarele. Dar toate astea nu contează cînd știi pentru ce muncești, cînd știi că este nevoie de forța, de energia, de entuziasmul tău. De aceea munca este o adevărată bucurie pentru elevii de pe meleagurile Mureșului, ca și pentru colegii lor din județul Timiș, în număr de cîteva mii, care lucrează acum la amenajarea șoselelor, a drumurilor, la Fabrica de tramvaie, la Combinatul avicol din Ghioroc, la recoltatul produselor de pe ogoarele I.A.S.-urilor și C.A.P.-urilor.

Profesorul Gheorghe Danielescu de la Liceul nr. 2 din Ploiești, se află împreună cu elevii lui la munca voluntar-patriotică pentru modernizarea drumului național 1 A Vălenii de Munte-Săcele. „Ne simțim bine aici — mărturisea profesorul Danielescu. Sîntem înconjurați de oameni generoși, harnici. Prima săptămînă a trecut repede, fără s-o simțim. Locuim în școala nouă, curată și frumoasă din comuna Izvoarele, unde avem condiții foarte bune. Pornim la treabă în zori și ne întoarcem după amiază obosiți, e drept, dar călîți, bucuroși că lucrul a mers strună. Săpăm, taluzăm maluri, nivelăm terenul desfundat, dar ne rămîne timp și pentru odihnă, și pentru recreere. Sportul e la loc de cinste; elevii merg și în drumeție (au fost pînă acum la Slănic și Cheia), cîntă, citesc, dansează. Iar astea toate fac ca zilele de muncă pe șantier să se caracterizeze și prin bucuria datoriei bine împlinite, și prin bucuria ceasurilor petrecute laolaltă".

Alte și alte zeci și sute de șantiere sînt pline în aceste zile de elevi — și vor fi la fel în tot timpul vacanței. Pe șantierele naționale ale tineretului — la Lotru sau la Rogojelu, în județul Gorj, la Pietroiul-Ștefan cel Mare, în județul Ialomița sau la Carasu, în județul Constanța — mii și mii de elevi înscriu fapte de muncă entuziastă. 1 600 de școlari sătmăreni, grupați în trei tabere, au efectuat pînă acum 230 000 de ore de muncă voluntară, valorînd un milion de lei, pentru a reconstrui clădirile de pe locurile lor natale, atît de greu încercate. Profesorul Ion Lungu, devenit acum șeful șantierului Păltineni-Nehoiașu din județul Buzău, ne informează că elevii liceelor din Buzău și Pătîrlagele au format un singur colectiv puternic, care lucrează la reconstrucția căii ferate Buzău-Nehoiașu.

Ne-ar trebui multe pagini pentru a putea enumera tot ce au realizat școlarii noștri în această primă săptămînă de vacanță. S-ar cuveni să vorbim și despre cei din Bistrița-Năsăud, care au lucrat pe cîmpiile cooperativelor agricole de producție, și despre cei 1 200 de tineri maramureșeni care au pus umărul la modernizarea drumurilor din județ, și despre colegii lor de la liceul „Dinicu Golescu" din Cîmpulung Muscel care, însoțiți de profesorul Ion Solomon — veteran al muncii patriotice — și-au adus aportul la construirea căii ferate ce va lega gara de Combinatul de materiale de construcții, ca și despre nenumărații alții. Peste tot, indiferent de felul muncii pe care o efectuează, elevii noștri au dovedit că pe băncile școlii au învățat nu numai literatura și istoria patriei, nu numai fizică, matematica sau chimia, ci și să-și iubească fierbinte țara, să muncească fără preget atunci cînd este nevoie de ajutorul lor, să fie buni cetățeni, oameni hotărîți, curajoși.

Agenda vacanței a înscris desigur, în primele sale pagini, și o seamă de activități la care școlarii participă în taberele de curînd deschise, în excursii sau drumeții. Pe Valea Prahovei, de pildă, de două săptămîni răsună veselia școlarilor care au luat în stăpînire taberele. La Sinaia, în vilele răcoroase, proaspăt amenajate, se odihnesc 150 de școlari. I-am vizitat zilele trecute. De la intrare se vede că pe aici au trecut pedagogi pricepuți, plini de fantezie. Un panou mare ne aduce la cunoștință cîteva din acțiunile organizate în tabără: o excursie în Bucegi, un concurs de desene, altul de cîntece și versuri etc.

Zile frumoase petrec și elevii din județul Buzău, care se află în tabăra de la Bușteni. Cînd am poposit acolo abia se întorseseră dintr-o excursie la „Urlătoare". Un șir lung de vreo 100 de voinici veseli, gălăgioși. „De o săptămînă, de cînd sînt aici — ne-a spus profesoara Ioana Diaconu, directoarea taberei — n-au stat o clipă. Noi, profesorii, ne-am străduit să le facem programul cît mai plăcut, diferențiindu-l după vîrste și preferințe. Pentru cei mari, din ultimele clase ale liceului, am organizat în special concursuri sportive, seri de dans. Pentru cei mici — drumeții ușoare, jocuri".

Generoasă, vacanța dăruiește peste tot, școlarilor de toate vîrstele, zile și ore pline de frumusețe, de bucurii.

M. VERDEȘ

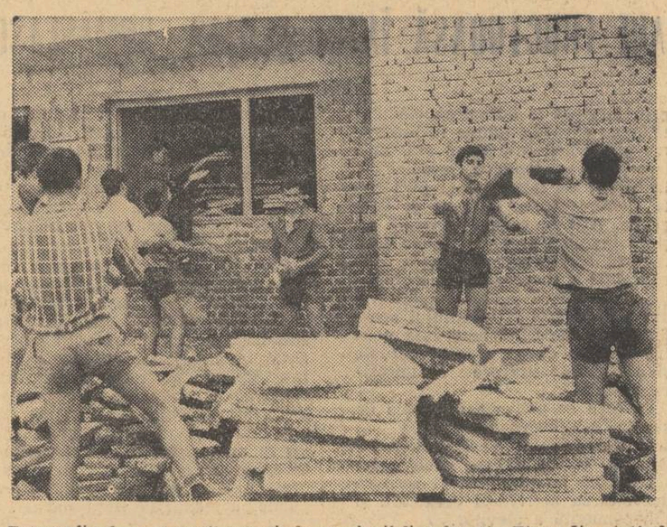

Fotografia de mai sus îi surprinde pe elevii liceului din Tîrgu Jiu ajutînd la reconstrucția unei clădiri

Numeroși elevi de la Liceul industrial de căi ferate din București muncesc la punerea în funcțiune a liniilor avariate de ape

Pe șantierul tineretului de lîngă Sighișoara, zeci și zeci de elevi participă alături de cetățenii orașului la înlăturarea urmelor lăsate de inundații

Zile însorite de vacanță în tabăra de pionieri de la Homorod

Concursul de admitere în școlile postgenerale

În aceste zile, marea majoritate a absolvenților claselor a VIII-a se află în fața comisiilor de examinare ale concursului pentru admiterea în licee de cultură generală, pedagogice și de artă și în liceele de specialitate. Prin amploarea și prin semnificațiile sale, acest concurs, care marchează nu numai trecerea elevilor din clasa a VIII-a pe treptele mai înalte ale învățămîntului, ci și primele lor opțiuni profesionale — polarizează atenția unui mare număr de oameni ai muncii — părinți, cadre din economie etc. Cunoscîndu-i însemnătatea, cadrele didactice l-au pregătit din vreme.

Ca în fiecare an, colectivele profesorale și-au întocmit planuri speciale care vizau însușirea temeinică a programelor de învățămînt și recapitularea cunoștințelor necesare bunei reușite la concursul de admitere. În vizitele noastre prin școli, de-a lungul ultimului trimestru, ne-a fost dat să întîlnim numeroase exemple de organizare serioasă a studiului. Ne vom opri în cele ce urmează asupra unora din multele exemple revelatoare.

Atunci cînd apele înfuriate au lovit multe localități ale țării și multe școli, prima grijă a fost crearea condițiilor normale pentru pregătirea absolvenților claselor a VIII-a în vederea concursului care se apropia. Prima știre care ne-a parvenit din Satu-Mare, de pildă, după ce s-au reluat legăturile întrerupte, a fost că acolo se fac eforturi deosebite pentru a se continua pregătirea elevilor din clasa a VIII-a în localuri special amenajate. Cînd apele s-au ridicat în Deltă și a fost necesară suspendarea cursurilor, numai pregătirile pentru concursul de admitere au continuat, în locuri ferite de ape.

Am fost nu de mult prin școlile orașului Brăila. Știam că cîteva săptămîni sînt găzduiți acolo elevi din Gura Girliței, Baldovinești, Vădeni. Pe cei din clasele a VIII-a i-am găsit la Liceul nr. 1 și la Liceul „Nicolae Bălcescu". Veniseră aici cu profesorii lor, cu materialul didactic al școlii. Și, de îndată ce toate au fost instalate, cursurile au început să se desfășoare normal, recuperîndu-se fiecare oră pierdută. Internatele au pus la dispoziția elevilor sinistrați dormitoare separate, săli pentru consultații, pentru studiu. Tot timpul profesorii au fost în mijlocul lor, socotindu-se nu numai pedagogi, dar și părinți.

Programul de pregătire pentru concursul de admitere a fost alcătuit cu deosebită grijă. Consultațiile la română, la matematică s-au desfășurat în mod diferențiat, conform cu tipul de școală spre care se orientează elevii. S-au alcătuit grupe separate cu cei care urmau să se prezinte la școlile profesionale, la liceele teoretice sau la cele de specialitate. S-au organizat lecții de sinteză, ca și meditații individuale. Peste tot — în județele Botoșani, Vaslui, Hunedoara, Alba etc. — aceeași atmosferă de studiu temeinic.

Integrată într-o îndelungată muncă educativă, orientarea școlară și profesională a intrat și ea, în preajma concursului de admitere, într-o fază hotărîtoare. Întemeindu-ne pe cele văzute în școli, pe discuțiile pe care le-am purtat cu cadrele didactice am putea afirma că orientarea a cîștigat un teren tot mai întins, că s-a desfășurat în acest an după criterii științifice, cu mai multă consistență și mai eficient decît în anii trecuți. O contribuție importantă au adus în această privință unele cabinete psiho-pedagogice din Cluj, Iași, Brașov și București. La rîndul ei, presa cotidiană și cea de specialitate au venit mai mult decît în anii trecuți în ajutorul elevilor, al părinților și profesorilor, punîndu-le la dispoziție un material informativ mai bogat și unele îndrumări. (La capitolul acesta s-ar cuveni însă să spunem că, din păcate, și acum îndrumătoarele editate de Ministerul Învățămîntului au apărut cu mare întîrziere, practic ajungînd în școli doar cu cîteva zile înainte de încheierea cursurilor).

Un rezultat firesc al muncii de orientare școlară și profesională desfășurată de școală, de familie și alți factori educativi este marea afluență a candidaților la concursul de admitere în liceele de specialitate din ramurile cu mare pondere în economia noastră națională. Numărul mare de absolvenți ai claselor a VIII-a care candidează pentru ocuparea unui loc în liceele de specialitate este fenomenul care caracterizează prezenta sesiune de examene. După cum se știe, în ultimii ani liceele de specialitate s-au bucurat de o tot mai mare atenție, rețeaua lor cunoaște o permanentă dezvoltare. Și în anul acesta au fost înființate noi licee de specialitate, corespunzător cu cerințele de cadre din diferite județe ale țării. Zilele acestea se dă de exemplu pentru prima dată concurs de admitere la asemenea licee noi cum sînt liceele de construcții din Alba-Iulia, Tg. Jiu, Slatina și Suceava, liceele pentru industria lemnului din Curtea de Argeș și Suceava, liceul pentru construcții de mașini nr. 2 din București, liceele silvice din Brănești, jud. Ilfov și Gurghiu, jud. Mureș, liceul agricol din Tulcea și liceul economic din Simleul Silvaniei, jud. Sălaj.

De ieri îi urmărim la examene pe tinerii candidați.

AL. I. VLADIMIR

Expoziția elevilor foto-amatori

Galeriile de artă fotografică din str. Brezoianu găzduiesc de săptămîna trecută o expoziție de fotografii a elevilor din licee și școli profesionale, prima de acest gen organizată pînă acum la noi. Cele peste 200 de lucrări în alb-negru și cîteva color sînt selecționate dintr-un număr imens realizat de cei aproximativ 10 000 de participanți la concursul național al cercurilor foto din liceele de cultură generală liceele de specialitate și școlile profesionale organizat de Comitetul Central al U.T.C., Ministerul Învățămîntului, Consiliul Central al U.G.S.R. și Asociația artiștilor fotografi.

Ceea ce atrage din primul moment atenția vizitatorului nu este atît execuția tehnică, ci marea varietate tematică, sinceritatea momentului surprins pe peliculă. Pot fi reținute interesante aspecte din viața școlară, din munca pe marile șantiere, în fabrici și pe ogoare, interesante portrete și cîteva compoziții.

Cu prilejul vernisajului au fost anunțate și numeroasele premii decernate participanților. Premii speciale acordate de C.C. al U.T.C. și de U.G.S.R. au obținut cercul foto de la Liceul agricol din Iași și respectiv cercul foto de la Liceul nr. 4 din Constanța. Cupa Asociației artiștilor fotografi a fost atribuită cercului foto de la Liceul industrial de construcții Tg. Mureș. Au mai fost distribuite mențiuni colective și individuale.

Permanența unei generoase prezențe

(Urmare din pag. 4-a)

structie culturală și de educație morală — specifică activității profesorului dă o notă aparte perspectivelor profesionale ale acestuia, subliniind permanența și totodată marea valoare a misiunii sale într-o epocă de profunde schimbări datorate progresului tehnic.

Mai întîi, însăși sarcina predării primelor cunoștințe culturale implică contactul direct, rațional și afectiv între educator și elev. Dacă ne putem imagina cursuri televizate, „controlori cibernetici" ai gradului de acumulare a cunoștințelor etc. (elemente dinr-un proces complex de tehnicizare a pregătirii elevilor, la ale cărui începuturi deja asistăm) mult mai greu putem concepe „„automatizarea" predării primelor date ale instrucției școlare. Contactul direct, comunicarea directă, împărtășirea experienței constituie, în această etapă, factori esențiali.

Să presupunem, totuși, că și în acest domeniu progresele tehnicii vor determina schimbări spectaculare. Rămîne însă sarcina educării, a transmiterii valorilor etice, care nu se poate realiza decît prin prezența umană a profesorului, singurul în măsură să ia atitudinea potrivită în infinitatea cazurilor particulare concrete, singurul capabil să desfășoare o acțiune conștientă și dirijată asupra afectivității. Aici, **educatorul nu poate fi înlocuit printr-o mașină căci aceasta ar trebui să fie nu numai o mașină rațională ci, totodată, o mașină „morală" a cărei putere de selecție să treacă dincolo de opoziția „adevăr-fals", ajungînd în domeniul opozițiilor de tipul „bine-rău", ceea ce mi se pare cu totul imposibil".**

Subliniind, la rîndul său, că mașinile de învățat pot doar să transmită cunoștințe, în vreme ce rolul profesorului este acela de a forma oameni, prof. univ. dr. **H. H. STAHL**, președintele secției de sociologie a Academiei de științe sociale și politice, sublinia că acest proces complex nu poate fi realizat decît prin contactul uman direct, prin modelul pe care educatorul îl oferă elevilor săi, printr-o infinită gamă de nuanțe pe care acesta le exploatează în relațiile cu ei.

„Îmi amintesc, ne spunea prof. Stahl, că pe vremea cînd eram în clasa a IV-a unul din învățătorii mei a vrut să mă recompenseze pentru că am răspuns foarte bine la o lecție. Cum credeți că m-a recompensat? M-a invitat acasă la el și a rugat-o pe soția lui să-mi cînte ceva din Bach. Este inutil să vă spun ce ecou a avut în mine această ciudată recompensă. Vă puteți imagina cît de amplă a fost rezonanța ei. Îmi amintesc și de un profesor de istorie, spaima liceului — i se spunea Ostrogotul — care m-a surprins în clasa a VI-a citind un roman polițist în timpul orei. În loc să mă pedepsească, mi-a spus că citesc cărți proaste și mi-a oferit un tratat de filozofia artei, continuînd, după ce am terminat-o, să-mi ofere mereu alte și alte cărți.

Aceste atitudini implică fantezie, inventivitate, dispoziție afectivă, capacitatea de a emoționa, adică însușiri pe care nici o mașină nu le va putea realiza vreodată. Ca să nu mai vorbesc de menirea profesorului de a crea oameni de știință, de a sădi în tineri flacăra cercetării, de a-i învăța cum să muncească în domeniul științei.

De aceea, a presupune că mașinile se vor putea substitui vreodată profesorului mi se pare tot atît de absurd ca și a crede că vom putea înzestra roboții cu talent".

„Că roboții nu se vor putea substitui vreodată profesorului recunosc și matematicienii, cei mai înfocați susținători ai perspectivelor ciberneticii — ne spunea prof. **C. OTTESCU**, secretar general al Societății de matematică. Mașina nu ne va putea învăța niciodată cum să judecăm și cum să gîndim, pentru că ea nu va ști mai mult decît ceea ce am învățat-o noi să gîndească. În învățămîntul programat nu putem decît să alegem din patru formulări, să spunem, pe cea bună. Profesorul ne învață mai mult: cum anume să creăm formularea. Pentru că omul trebuie să selecționeze din propriile lui gînduri, nu din ceea ce i se dă de-a gata.

Mașina este incapabilă să rezolve situații noi, care nu au fost prevăzute în programul ei. Și este evident pentru oricine că o mașină nu va putea niciodată să realizeze în clasă atmosfera emoțională pe care o realizează profesorul. Ce s-ar întîmpla dacă am lăsa procesul atît de nuanțat al formării oamenilor în seama acestor instrumente automate, oarbe și rigide, care sînt mașinile? Și mă gîndesc nu numai la cît de plicticoasă ar deveni școala pentru elevi, ci mai ales la influența tragică pe care ar avea-o acest fapt asupra dezvoltării personalității lor. Mașina nu poate aduce în clasă sufletul viu pe care îl aduce profesorul, nu poate oferi elevilor modelul de personalitate umană pe care îl oferă acesta. Am învățat de la profesorul meu, Dumitru Mahu, să fiu ordonat. De la profesorul A. Hollinger, că esențialul din ceea ce gîndesc trebuie să fie viu, să aibă acoperire în realitatea concretă. De la profesorul O. Zager, că în unele momente trebuie să fac loc în gîndirea mea și paradoxului, fiindcă în el își află nu o dată izvorul imaginația, care poate să catapulteze rațiunea pe piscuri mai înalte. Cum ar putea ajunge vreodată o mașină să-i învețe pe tineri toate acestea?".

„Profesorul — opina la rîndul său specialistul în istoria științelor, lector univ. **D. TODERICIU** — este eficient atîta vreme cît îl tratează pe elev așa cum se apropie exploratorul de un ținut necunoscut, cu emoția de a găsi de fiecare dată un diamant mereu original, mereu nou, mereu altul. **Personalitatea profesorului radiază lumină în personalitatea elevului, modelîndu-i strălucirea fără să-i schimbe esența.** Funcția de profesor l-a obligat dintotdeauna pe educatorul adevărat să facă din problema personalității spirituale și morale a elevilor o problemă a sa, personală. Păstrez în memorie imaginea emoționantă a unui personaj de roman care a reușit să încheie o valoroasă carieră de profesor fără a se realiza pe sine, în aparență, dar realizînd cîteva generații de oameni adevărați. **Niciodată, poate, generațiile care astăzi muncesc pentru construirea în dimensiuni altădată de neînchipuit ale României moderne și nici generațiile care de un secol și jumătate încoace și-au adus contribuția la actul de sudură românească n-ar fi putut să realizeze ceea ce au realizat dacă nu ar fi avut sădite în personalitatea lor multitudinea de gînduri și sentimente filtrate din depozitul de cultură și civilizație al umanității pe care l-a dat efortul spre perenitate al profesorilor lor".**

★

La întrebarea pe care am lansat-o în fața interlocutorilor noștri și pe care am formulat-o în fruntea acestor rînduri, răspunsul a revenit de fiecare dată în diferite variante ca un leit-motiv. În timp, peste veacuri, cuceririle științei și tehnicii vor face desigur mai ușoare, mai frumoase, mai eficiente străduințile pedagogice ale profesorului. Dar nimic, niciodată, nu va putea să înlocuiască generoasa și nobila sa prezență umană.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Prof. HENRYK JABLONSKY, ministrul educației și învățământului superior din R. P. Polonă

„EXISTĂ LARGI PERSPECTIVE PENTRU O COLABORARE FRUCTUOASĂ ÎNTRE ȘCOALA ROMÂNEASCĂ ȘI CEA POLONEZĂ"

Între 22—26 iunie a.c. ne-a vizitat țara prof. HENRYK JABLONSKY, ministrul educației și învățământului superior din R. P. Polonă. Oaspetele a avut întrevederi cu personalități din conducerea învățământului și activității științifice, a vizitat instituții de învățământ din Capitală, precum și monumente istorice din județul Argeș. La încheierea vizitei a fost semnată o înțelegere de colaborare între Ministerul Învățământului din Republica Socialistă România și Ministerul Educației și Învățământului Superior din Republica Populară Polonă.

La solicitarea redacției noastre, prof. Henryk Jablonski a făcut unele declarații în legătură cu vizita efectuată în România, cu preocupările actuale ale învățământului polonez și cu relațiile de colaborare între acesta și învățământul din țara noastră.

Pentru început oaspetele nostru, cu recunoscuta sa competență de istoric, s-a referit la relațiile de multiseculară tradiție între cultura poloneză și cultura din țările românești. Referindu-se apoi la faptul că a mai avut ocazia să ne viziteze țara în anul 1939, prof. Jablonsky a spus :

— „La un asemenea interval, de trei decenii, schimbările în peisajul românesc, în aspectul orașelor și localităților sînt de-a dreptul uimitoare. Aproape în totalitatea lor străzile din București și din Pitești au un aspect nou, modern. Impresionantele transformări din țara dv. mi-au apărut ca un rezultat al atitudinii creatoare a oamenilor, al încrederii și hotărîrii cu care aceștia urmează politica partidului comunist".

Răspunzînd la o întrebare privind caracteristicile actuale ale școlii poloneze, prof. Jablonsky a arătat :

— „Începînd din anul școlar 1967—1968, în țara noastră s-a realizat trecerea la învățămîntul general de 8 ani. Aceasta a permis lărgirea conținutului programelor și legarea lor mai strînsă de cerințele contemporaneității. Au fost introduse elemente moderne din domeniul științelor naturii, îndeosebi din domeniul fizicii și chimiei. Legătura școlii cu cerințele societății s-a întărit totodată prin lărgirea și adîncirea elementelor cu caracter tehnic în programa școlii generale de 8 ani, prin îmbogățirea temelor practice, a lucrărilor de laborator și pe teren la fizică, chimie, biologie și geografie. Atît în școala generală cît și în învățămîntul secundar s-au realizat schimbări profunde de concepție și în predarea disciplinelor umaniste, o parte importantă din timpul acordat studiului acestor discipline fiind rezervată pentru analiza evenimentelor actuale și a operelor literare contemporane.

În ceea ce privește metodica de studiu, s-a acordat un loc de frunte sistemului lucrărilor de laborator, grație cărora învățămîntul devine mai eficient și permite dezvoltarea activității creatoare și independentă a elevilor.

Modul de organizare a studiului și conținutul acestuia dă tuturor elevilor posibilitatea să-și dezvolte interesele și capacitățile, atît în cadrul cursurilor obligatorii, cît și în cadrul unor cursuri facultative asigurîndu-se prin aceasta deplina afirmare intelectuală a celor cu aptitudini deosebite pentru știință, tehnică și artă. În prezent școala de cultură generală din Polonia populară se preocupă să facă cunoscute elevilor principiile și modalitățile organizării muncii, ale activității individuale, să-i familiarizeze cu tehnica muncii intelectuale cu modul de utilizare a diverselor mijloace de informație pentru aprofundarea și lărgirea formației lor generale".

Prof. Henryk Jablonsky s-a referit apoi la problemele actuale ale activității educative desfășurate în școlile din R. P. Polonă. El a subliniat îndeosebi atenția acordată în învățămîntul liceal și în învățămîntul universitar întăririi continue a rolului educativ al colectivelor de elevi și de studenți, antrenării adolescenților și tinerilor la activitățile de autoconducere, și a menționat că li se creează largi posibilități pentru a participa plenar la viața socială.

Am solicitat interlocutorului nostru și unele informații despre pregătirea cadrelor didactice din R. P. Polonă pentru a răspunde sarcinilor multiple pe care le implică desfășurarea activității instructiv-educative în învățămîntul contemporan.

— „Pentru învățămîntul nostru — ne-a spus prof. Jablonsky — ca și pentru învățămîntul din România sau pentru întregul învățămînt mondial, problema permanentei perfecționări și adaptări la sarcinile profesionale ale profesorilor, ca și a tuturor profesioniștilor cu studii superioare, este de o importanță capitală. Iată de ce, alături de sistemul de calificare prin instituțiile de învățămînt superior, a apărut o rețea cu totul nouă, de cursuri post-universitare, care permite însușirea noilor cuceriri ale științei și tehnicii mondiale, îi familiarizează pe intelectuali cu mutațiile intervenite în profesiile lor, cu apariția unor noi specialități.

În legătură cu perspectivele colaborării între învățămîntul românesc și cel polonez, prof. Jablonsky ne-a declarat :

— „Vizita efectuată în țara dv., bogată în impresii și învățăminte, ne-a dovedit o dată în plus că există toate condițiile pentru întărirea colaborării între organele noastre de învățămînt, în domeniul științific și în domeniul didactic. De altfel, înțelegerea încheiată între Ministerul Învățămîntului din România și Ministerul Educației și Învățămîntului Superior din R.P. Polonă pe care am semnat-o împreună cu tovarășul ministru Mircea Malița constituie o bază solidă pentru realizarea unei asemenea colaborări.

Tehnologia pedagogică va triumfa numai prin refuzul imitației și risc creator

Sub acest titlu, HENRI DIEUZAIDE, a publicat recent în periodicul „Le Monde diplomatique" un amplu articol referitor la cîteva dintre problemele actuale ale modernizării procesului de pregătire a tineretului. Publicăm în coloanele de față extrase din acest articol.

Pînă nu de mult, se putea spune despre noile tehnici pedagogice ceea ce Chesterton spunea despre virtute : „nu că ar fi fost încercată și s-a găsit că e dificilă, dar s-a găsit că e dificilă și de aceea n-a mai fost încercată".

Dar învățămîntul își mai poate permite luxul de a aștepta ? Costul său nu încetează să crească, absorbind 20—30% din resursele publice și aceasta pentru rezultate judecate pretutindeni insuficiente. Lumea învățămîntului nu și-a însușit încă conceptul de productivitate, iar rezultatele favorabile dobîndite pe alocuri nu sînt încă puse în lumină.

Se împlinesc totuși 30 de ani de cînd mijloacele audio-vizuale ofereau meșteșugarului-pedagog posibilitatea de a-și multiplica instrumentele. De 30 de ani se tinde spre folosirea unui material curent (proiectoare, magnetofoane) pentru a spori randamentul individual al predării. Aceasta este însă o măsură tradițională, fără raport cu vreo mutație a învățămîntului. Ea nu modifică fundamental nici natura relației între profesor și elevii săi, nici organizarea instituțiilor școlare, nici structura lor, nici chiar programele sau conținutul învățămîntului. Și, întrucît această trasformare calitativă nu poate fi decît individuală, ea este foarte lentă : de fiecare dată este necesar să fie convertit fiecare profesor în parte și să i se pună la dispoziție un material specializat, pentru folosirea căruia să fie format. Este deci vorba încă, în aceste condiții, de o tehnologie artizanală.

Astăzi, multă lume manifestă tendința de a critica această cale. Inovația individualizată costă mult. Ținînd seama de investițiile necesare pentru a furniza fiecărui profesor instrumente noi, a căror folosire nici nu este necesarmente asigurată, randamentul economic și pedagogic apare relativ puțin important pentru perioada imediată.

Există totuși cazuri în care noile tehnici sînt productive, ca de exemplu în formarea profesorilor, îndeosebi pentru perfecționarea relațiilor cu elevii. Asemenea tehnici încep să se practice și în anumite instituții de învățămînt din Africa, după ce au fost puse în aplicare în Anglia, în R.F.G. și în Statele Unite. Deosebit de utile sînt posibilitățile pe care le oferă circuitele închise de televiziune pentru studiul critic al comportamentului profesorilor de către ei înșiși, de către colegii lor etc.

Noile tehnici permit de asemenea să se generalizeze reciclarea la distanță a profesorilor în funcțiune ; inevitabila diminuare a numărului profesorilor aflați în funcțiune, ca și degradarea profesională a unora din cei ce lucrează în zonele îndepărtate pot fi reduse datorită unor noi combinații între radio, învățămîntul prin corespondență și învățămîntul programat. Fiecare institut cu caracter pedagogic va trebui să se constituie în viitor ca centru de formare permanentă și să mențină un contact practic cotidian cu foștii săi studenți. Educația permanentă fiind conceptul organizator al învățămîntului de mîine, nu este firesc oare ca personalul didactic să experimenteze asupra lui însuși primele ei modele ?

Prea adesea totuși cîmpul de aplicare a mijloacelor noi seamănă cu un teren pe care sînt împrăștiate piese detașate, ce urmează a fi montate abia de acum încolo.

Cheia unei dezvoltări sistematice a educației pare să rezide într-o abordare mai îndrăzneață, care să utilizeze tehnologia nu la nivelul individual al fiecărui profesor, ci pentru a spori randamentul global al sistemului educațional printr-o mai bună folosire a resurselor disponibile și o reducere a pierderilor existente.

Acest efort de reorganizare în ansamblu a sistemului trebuie să urmărească o mai bună aplicare a potențialului uman disponibil. Dacă se analizează actul educativ, descompunîndu-se diversele sale momente (diagnostice, prezentarea informațiilor, exerciții de fixare, activități de control, lucrări individuale etc.) devine posibil să se precizeze unde trebuie plasate contribuțiile utilajului tehnologic (mașini, programare) și ce trebuie să rămînă pe seama profesorului. Diverse experiențe realizate în învățămîntul secundar demonstrează de pe acum că este posibil să se încredințeze mașinii funcțiile de prezentare și repetare, eventual chiar și funcțiile de exersare și de control, care pot fi standardizate, în timp ce profesorului îi revin responsabilitățile de neînlocuit ale relației personale : diagnostic, adaptare la elev, motivare, interpretarea rezultatelor, orientare.

O pedagogie mai suplă

Tehnologia educativă permite realizarea unei pedagogii mai suple, apariția unor noi structuri a instituțiilor școlare, înlăturarea pereților despărțitori dintre discipline, modulații variabile ale grupelor de elevi etc. Prin utilizarea mașinilor se poate transforma în sistem practica echipelor de profesori („team teaching"), ca și folosirea celor mai calificați dintre ei pentru rezolvarea sarcinilor cu cel mai mare grad de complexitate. Aceste formule, normale în practica medicală sau în cercetarea științifică, n-au intrat încă în moravurile pedagogiei, cu toate că învățămîntul reciproc și munca în grup ar putea constitui antidoturi apte să contracareze pasivitatea și singurătatea pe care mecanizarea individualizată ar fi eventual susceptibilă a le introduce.

Pînă acum, practica mijloacelor audio-vizuale a condus numai la întrebarea : „ce poate face mașina, ce n-ar putea să facă profesorul ?", în timp ce rațional ar fi să ne întrebăm „ce trebuie să facă profesorul, întrucît mașinile n-o pot face ?" (înțelegînd prin termenul „mașini", mașinile de comunicare — circuit închis, laboratoare de învățat stații de interogare colectivă).

Adevărul este că numai apelul la tehnologia educativă poate permite atingerea progresivă și fără tensiune excesivă a celor două obiective contradictorii ale învățămîntului : individualizarea și democratizarea. Individualizarea — grație materialelor de învățămînt programat, procedeelor de autoinstruire, laboratoarelor de învățat, care dau individului posibilitatea să practice de sine stătător studii progresive în ritmul său propriu, să se antreneze în rezolvarea de probleme, să-și multiplice experiența prin simularea condițiilor reale. Democratizarea — prin distribuirea universală, permanentă a informației pedagogice, radioul și televiziunea școlară menținînd o calitate egală de energie pedagogică în sistemul educațional, punînd la dispoziția tuturor profesorilor aceeași informație didactică, disponibilă în același moment.

Obiecțiile

Obiecția costului ridicat al funcționării unui sistem de învățămînt bazat pe aceste principii cade de la sine. În Coasta de Fildeș, sumele prevăzute pentru amortizarea și funcționarea unei rețele de redistribuire a informației pedagogice de tipul televiziunii, puse la dispoziția tuturor instituțiilor de învățămînt ale țării, reprezintă o creștere a bugetului de învățămînt de ordinul 7 pînă la 8 la sută. Această creștere va antrena însă o creștere a randamentului școlar despre care se poate spera că se va situa rapid la 40 sau 50 la sută, prin eliminarea abandonării cursurilor și prin înlăturarea repetenției.

Dar, oricît și-ar propune să valorifice și să umanizeze funcțiile instructive formulele de acest gen întîlnesc reticențele mereu reînnoite ale profesorilor, determinate mai ales de teama că nu vor putea face față unor situații noi, prea complexe. De aceea, pretutindeni inovația trece prin necesara convertire a oamenilor, atît la nivelul deciziilor, cît și la nivelul execuției. O tehnologie a educației nu se poate realiza fără tehnologi.

De pe acum ar trebui să se acorde asistență institutelor de formare a profesorilor sau institutelor de tehnologie din cadrul universităților care se reorganizează după principii științifice, institutelor de învățămînt superior bazate pe comunicarea vizuală și pe autoinstruire (cum sînt „Open University" în Anglia, „Telepolytehnica" în Polonia, „Telekolleg" în R.F.G., etc), ca și centrelor de producere a materialului didactic, și în special a materialului de învățămînt programat. De menționat că unele institute de formare a profesorilor se lărgesc, pregătind și personalul necesar funcțiilor cerute de noua tehnologie pedagogică, atît la nivelul organizării cît și la nivelul funcționării.

Efortul esențial trebuie făcut însă pentru a ajuta lumea învățămîntului să părăsească modelele vechi și sistemele perimate. La începuturile ei, televiziunea școlară arăta numai chipul unui profesor în timp ce vorbea, uitînd că o imagine despre instruire nu este instruire. Astăzi, televiziunea propune pretutindeni modele vizuale, exerciții, lucrări de control, îmbinate permanent cu activități școlare al căror motor și osatură sînt. Ele nu se substituie profesorului, ci îl susțin și îi întăresc acțiunea. Mult timp s-a crezut că avionul nu va putea fi făcut să zboare decît dacă i se va asigura asemănarea cu o pasăre. Istoria progresului tehnologic ne arată că acest progres nu poate triumfa decît prin refuzul imitației și prin risc creator.

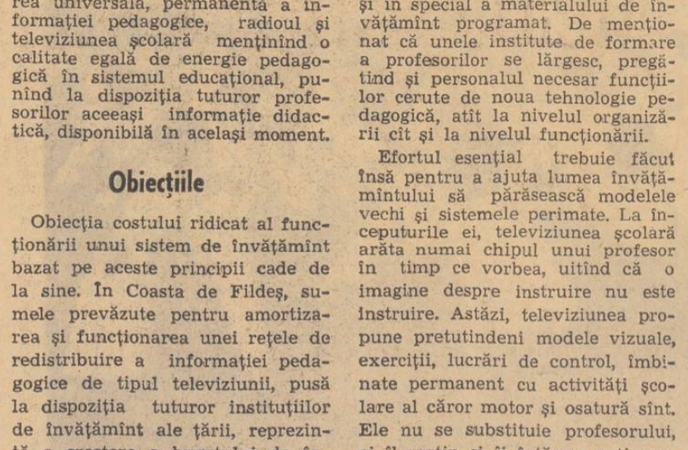

Calculatoare electronice transistorizate de tipul celui din fotografia de mai sus își găsesc aplicații tot mai largi și în învățămînt

De la Ministerul Învățămîntului

Prin Ordinul Ministerului Învățămîntului Nr. 2440 din 25 VI 1970 s-a acordat gradul I în învățămînt unui număr de 771 cadre didactice (55 educatoare ; 277 învățători ; 439 profesori).

Numele celor care au obținut gradul I în învățămînt vor fi publicate în Buletinul Ministerului Învățămîntului, iar adeverințele de acordare a gradului I vor fi trimise prin inspectoratele școlare județene tuturor cadrelor didactice care au obținut gradul I în acest an școlar.

●

În luna aprilie 1970 a avut loc sesiunea de lichidare pentru examenul de definitivare în învățămînt.

Cadrele didactice care nu s-au putut prezenta la această sesiune, fiind în una din situațiile următoare : internări în spital în perioada examenului, concedii medicale de convalescență, concedii de maternitate prenatale și postnatale, îmbolnăviri subite în timpul examenului constatate de o comisie medicală de la spitalul unde a fost internat, cursanți cu frecvență în școlile de partid, reținuți pentru cercetări de organele de justiție, decese în familie (soți, copil, părinți sau bunici în întreținere), se vor putea prezenta numai în prima sesiune de definitivare ce va avea loc în luna august 1970. Aprobările pentru prezentarea la această sesiune se vor da de către inspectoratul general județean, după studierea actelor prezentate de către candidați.

Liceul „George Călinescu"

Duminică, 21 iunie a.c., Liceului nr. 27 din Capitală i s-a atribuit numele lui George Călinescu. La festivitatea organizată cu acest prilej au participat reprezentanți ai organelor de partid și de stat, ai inspectoratului școlar municipal, cercetători din domeniul istoriei literare. A luat parte, de asemenea, soția scriitorului.

Despre semnificația acestui eveniment a vorbit prof. Ana Cosmiță, directoarea liceului. De asemenea, a fost evocată personalitatea lui George Călinescu.

Tematica orientativă pentru lucrările metodico-științifice

Revista „Colocvii" va publica, în numerele sale din iulie și august a.c., tematica orientativă, pe specialități, pentru lucrările metodico-științifice în vederea examenelor de gradul I

Președintele Indiei, V. V. Giri înmînînd ambasadorului român la New Delhi premiile acordate elevilor români

Afirmări de prestigiu ale învățămîntului artistic

Iugoslavia, India, Republica Arabă Unită, Chile, Belgia, Bulgaria — iată principalele etape ale drumului parcurs de creația plastică a elevilor români în anul școlar încheiat recent. Itinerarul este impresionant însă nu atît prin coordonatele sale geografice, ci mai ales prin performanțele artistice obținute, prin unanimele aprecieri pozitive pe care și le-a cîștigat din nou, cu acest prilej, concepția și practica educației estetice din țara noastră.

„Viziunea și cultura artistică contemporană sînt strîns legate de perceperea într-o concepție modernă a spațiului și realității. Pe planul acestei perceperi desenele școlarilor români se exprimă cu un impresionant dinamism, îmbinînd forță vitală și reverie". Această apreciere a unui recunoscut specialist în pedagogia estetică — Bogomil Karlavaris, profesor la Institutul de arte plastice din Belgrad, președintele juriului Expoziției internaționale de pictură și desen a școlarilor organizată în toamna trecută la Novisad — este în nota observațiilor făcute anterior de unele remarcabile personalități internaționale, ca de pildă prof. Luigi Volpicelli, cu privire la orientarea formației estetice a tinerelor generații din școlile României. Vizitatorii expoziției de la Novisad au apreciat certele calități artistice ale unor lucrări ca „Surorile", expusă de eleva de 12 ani Georgeta Vasilescu din București dar specialiștii au sesizat în egală măsură aptitudinile pedagogice ale profesoarei Paulina Petrescu, exprimate nu numai în dezvoltarea talentului micii artiste premiate, ci și în realizările altor elevi prezenți cu lucrări în expoziție. Aceeași remarcă despre competența profesorilor Nelu Mărgescu — Argeș, V. Chimschi — Ilfov, Ion Șușală — București, ai căror elevi și-au afirmat talentul.

Un evident succes au înregistrat lucrările plastice ale elevilor din România și la concursul internațional „Shankar International", organizată la New Delhi cu cîteva luni în urmă. Premiile acordate elevilor români Marian Anghel, Anca Hariton și Gheorghe Tuică au fost înmînate ambasadorului român la New Delhi de însuși președintele Indiei, V.V. Giri.

Și mai recent, în martie, 25 de lucrări de grafică și plastică ale elevilor români au fost distinse cu premii la Cairo, la Expoziția internațională de desene ale copiilor, pentru caracterul deosebit de izbutit al exprimării realităților din țara noastră. Prezentate elevilor și profesorilor din Alexandria, în holul de onoare al colegiului St. Marc din localitate aceste lucrări au fost apreciate într-un articol din ziarul „Journal d'Egypte" ca fiind deosebit de sugestive. „În fața fiecăruia dintre acești mici artiști, se spune în articol, nu a fost așezat modelul tradițional — vasul, stropitoarea sau scaunul — ci ei au fost lăsați liberi să-și aleagă subiectul. Astfel copiii și-au putut demonstra calitățile lor reale de observație, de imaginație, de gust artistic și de îndrăzneală. Vom remarca, în general, încîntătoarea prospețime a expresiei. La vîrsta celor care expun ești figurativ, dar candoarea mijloacelor de expresie ajunge uneori la aspecte pentru care și-ar da adeziunea și arta cea mai modernă a adulților".

În prezent, lucrări ale elevilor români călătoresc spre Santiago de Chile și Bruxelles, pentru a participa la alte două mari expoziții internaționale de desen și pictură ale copiilor, sau sînt pregătite, la Sofia, pentru a fi prezentate într-un impresionant album internațional de pictură și poezie a școlarilor.

Prof. EUGEN SENDRUC

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚA :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. Șef de lucrări la Catedra de Geometrie descriptivă și desen, disciplinele Geometrie descriptivă și desen tehnic ; Desen tehnic, poziția 4 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA ELECTROTEHNICĂ

2. Șef de lucrări la Catedra de Calculatoare electronică și automatică, disciplinele : Electronică industrială ; Electronică și automatică ; Elemente de electronică și automatică ; Radiocomunicații, poziția 12 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

3. Lector la Catedra de Mecanică teoretică, disciplina : Mecanică teoretică, poziția 7 din statul de funcțiuni.

4. Șef de lucrări la Catedra de Hidrotehnică, disciplinele : Agrotehnică, horticultură ; Culturi irigate, poziția 13 din statul de funcțiuni.

5. Șef de lucrări la Catedra de Hidrotehnică, disciplinele : Hidrologie și meteorologie ; Hidrologie ; Organizarea teritoriului, poziția 12 din statul de funcțiuni.

6. Șef de lucrări la Catedra de Hidrotehnică, disciplinele : Economie ; Organizare ; Planificare, legislație și evidență contabilă ; poziția 11 din statul de funcțiuni.

7. Șef de lucrări la Catedra de Drumuri și fundații, disciplinele : Tehnologia lucrărilor și mașini de construcții, Electrotehnica și mașini de construcții ; Mașini de construcții și tehnologia lucrărilor, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

ANUNȚ

„Absolvenții Școlii normale Cîmpulung-Muscel, promoția 1930, sînt rugați să-și trimită adresele și adeziunea de participare pentru reîntîlnirea din 20 iulie 1970 colegului Tudorache Radu orașul Costești, județul Argeș".

ANUNȚ

Absolvenții promoției 1950 a Liceului pedagogic din Cîmpulung Muscel sînt invitați la sărbătorirea a 20 de ani de la absolvire. Festivitățile se vor desfășura în localul școlii, în zilele de 4 și 5 iulie a.c.

Comitetul de organizare roagă colegii să se adreseze pentru detalii prof. Petre Căciulă, de la Școala generală nr. 3 Cîmpulung-Muscel.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1049

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 10 iulie 1970
6 pagini 25 bani

UN LABORATOR DE ANALIZĂ A PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Recent, Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt creat pe lîngă Institutul central de perfecționare a personalului didactic a organizat prima întîlnire cu reprezentanții celorlalte instituții specializate în cercetarea fenomenului educațional, cu cadre didactice și reprezentanți ai presei. Cu acest prilej prof. univ. dr. docent D. Todoran, rectorul I.C.P.P.D. și prof. univ. dr. Pavel Apostol, conducătorul laboratorului au expus proiectul planului de cercetare al acestuia pentru perioada 1971—1972. Planul include patru probleme de bază : optimizarea programelor și metodelor de predare la unele obiecte de studiu fundamentale, tehnologia și eficiența educativă a predării științelor sociale, cercetarea metodologiei conducerii și organizării învățămîntului la nivelul unităților școlare și al inspectoratelor, contribuția procesului de învățămînt la dezvoltarea gîndirii euristice, creatoare a elevilor. De asemenea laboratorul își propune să organizeze un seminar permanent de modele educaționale, să editeze un buletin, să colaboreze la experimentarea unui nou plan de învățămînt al liceului etc.

Colectivele de cercetare ale laboratorului vor acționa ca echipe interdisciplinare, cuprinzînd în sînul lor specialiști în domeniul matematicii, sociopsihologiei, epistemologiei și pedagogiei.

LA ORIZONT —

ANUL ȘCOLAR 1970-1971

O dată cu încheierea cursurilor și a examenelor, preocupările tuturor oamenilor școlii s-au îndreptat cu prioritate către pregătirea deschiderii noului an școlar. Firește, această pregătire a început mai de mult — în unele privințe chiar cu luni și luni în urmă — aflîndu-se acum într-un stadiu destul de avansat. Aplicînd consecvent politica școlară a partidului, întregul corp profesoral, ca și organele învățămîntului, desfășoară în această perioadă o vie activitate organizatorică și de concepție pentru ca sarcinile care stau în fața școlii în noul an să fie exemplar îndeplinite.

Începînd din toamnă se va realiza cuprinderea în școală a tuturor copiilor care împlinesc pînă la data de 15 septembrie vîrsta de 6 ani. Această măsură, pregătită încă din urmă cu doi ani și experimentată pe scară largă, va însemna un remarcabil eveniment al vieții noastre școlare.

În noul an școlar va continua acțiunea de trecere la școala generală de 10 ani, începută cu bune rezultate în anul care s-a încheiat. Vom avea pentru prima dată clasa a X-a. Totodată, va crește substanțial cuprinderea absolvenților clasei a VIII în clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani, în așa fel încît să se creeze premisele necesare pentru generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani în termenul stabilit de Congresul al X-lea al P.C.R.

Noul an va marca, de asemenea, o creștere a ponderii liceelor de specialitate. La sfîrșitul viitorului an școlar vor părăsi băncile liceelor industriale și ale majorității liceelor agricole primii absolvenți care timp de cinci ani s-au pregătit să devină cadre medii tehnice pentru diferitele ramuri ale economiei naționale. Tot în noul an se va definitiva conturul viitorului liceu de cultură generală al cărui plan, după cum se știe, a fost amplu dezbătut în anul ce s-a încheiat.

Acestia fiind parametrii principali ai noului an școlar, ce s-a făcut pentru deschiderea în bune condițiuni a cursurilor la 15 septembrie ?

Toate programele vor fi difuzate pînă la 31 iulie

— Pentru anul școlar 1970—1971 65 de programe au fost elaborate din nou sau au fost revizuite — ne informează prof. **Iulian Nica**, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului. Cu excepția a trei programe, toate sînt într-un stadiu avansat de tipărire. Statistic, situația la data de 8 iulie se prezintă în felul următor : 8 programe au fost deja expediate la inspectorate, 5 sînt gata de difuzat iar 28 se vor afla peste cîteva zile în situația de a fi difuzate. Alte 24 de programe — care, avînd un tiraj mai mic, se multiplică în cadrul ministerului, vor fi expediate peste puțin timp. Sîntem îndreptățiți să afirmăm că pînă la sfîrșitul acestei luni vor fi difuzate toate programele din învățămîntul de cultură generală.

— Ce ne puteți spune despre programele noi ale anului viitor ?

— După cum se știe, copiii care cu doi ani în urmă au intrat în școală la vîrsta de 6 ani se află acum în pragul clasei a III-a Programele pentru această clasă sînt în totalitate noi. Credem că ele asigură o mai judicioasă redistribuire a cunoștințelor la limba română și matematică. De asemenea, așa cum s-a început în anul trecut cu clasa a II-a, se va continua și în clasa a III-a înglobarea în același manual a cunoștințelor despre natură și om.

Au intervenit unele elemente noi și în programele clasei a V-a, corespunzător cu noul plan al școlii generale. Astfel, pe lîngă cele 4 ore de limba română existente pînă acum, apare și o oră de compunere, menită să continue preocupările începute în clasele anterioare în legătură cu perfecționarea exprimării orale și scrise a elevilor. Tot conform noului plan de învățămînt, la clasa a V-a s-a introdus o nouă programă — „Cunoștințe despre natură și om", în cadrul căreia se pune accent pe cunoașterea organismului uman și pe problemele de igienă.

Cea mai mare atenție a fost acordată, desigur, clasei a X-a a școlii generale, unde s-au elaborat programe noi pentru toate disciplinele școlare. Așa cum s-a procedat anul trecut în cazul clasei a IX-a, programele disciplinelor de cultură generală pentru clasa a X-a au fost reunite într-o singură broșură, astfel încît fiecare profesor să poată cunoaște nu numai programa disciplinei sale, ci și celelalte programe, în scopul realizării unei conexiuni firești între toate obiectele de învățămînt. Într-o altă broșură au fost reunite toate programele pentru lucrările practice, atît la clasa a IX-a cît și la clasa a X-a.

— Ce îmbunătățiri s-au adus actualelor programe ale liceului ?

— Înnoirile radicale vor avea loc aici odată cu trecerea la noua formulă de liceu diversificat. Pînă atunci, însă, pentru noul an școlar au fost aduse unele perfecționări actualelor programe. De pildă, programele clasei a XII-a au fost corelate mai bine cu structura anului școlar la această clasă, asigurîndu-se o mai judicioasă redistribuire a cunoștințelor pe cele două trimestre și lăsîndu-se un număr mult mai mare de ore la dispoziția profesorului pentru a se putea realiza în condiții optime recapitularea la fiecare obiect în parte, nu numai la cele cerute pentru examenul de bacalaureat.

O ultimă remarcă : la elaborarea noilor programe, ca și la revizuirea și îmbunătățirea celor existente au fost antrenați numeroși specialiști, cercetători și un mare număr de cadre didactice care predau direct la catedră.

Din cele 19 milioane de manuale ale anului viitor, 11 milioane au și plecat spre școli

Cu privire la stadiul apariției și difuzării manualelor am cerut informații tovarășului **Emil Bâldescu**, directorul Editurii didactice și pedagogice.

— Aș putea afirma de la început că, în general, situația apariției manualelor școlare este mai bună decît în alți ani, deși planul editorial a crescut — ne-a spus interlocutorul nostru. Creșterea planului se datorează îndeosebi faptului că se elaborează pentru prima dată manuale pentru clasa a X-a a școlii generale și pentru anul V al liceelor de specialitate. De asemenea, apar numeroase manuale de geografie pentru clasa a III-a, cîte unul pentru fiecare județ.

Din cele 871 de titluri de manuale care vor apărea pentru noul an școlar — cifra cea mai mare întîlnită în cei 20 de ani de cînd există editura — la începutul lunii iulie 564 de titluri erau deja apărute, iar 304 se aflau într-un stadiu avansat de tipărire. Un singur manual, „Cunoștințe social-politice pentru clasa a X-a", este întîrziat. Au fost luate însă toate măsurile pentru urgentarea apariției lui.

Manualele apărute au și fost distribuite și recepționate în ju-

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 5-a)

Noii noștri colegi

În zilele de la începutul lui iulie noua promoție de absolvenți ai instituțiilor de învățămînt superior s-a prezentat în fața comisiilor de repartizare. Peste o treime din cei 18 000 de absolvenți sînt tineri profesori care vor păși, începînd din toamnă, în școlile patriei.

Înconjurați în tot timpul studiilor universitare de grija părintească a partidului și statului, proaspeții absolvenți sînt și beneficiarii direcți ai recentului Decret al Consiliului de Stat care asigură fiecăruia nu numai un loc de muncă potrivit, ci și certitudinea unei activități corespunzătoare pregătirii lor.

Tot în aceste zile au fost efectuate repartizările învățătorilor și educatoarelor din promoția 1970.

Noului contingent de cadre didactice, un călduros „Bun venit !".

JURNAL DE VACANȚĂ

ACEȘTI ADOLESCENȚI ENTUZIAȘTI

Cifre care implică profunde valori umane ● Dragostea de patrie materializată în fapte ● După muncă, odihnă la mare și la munte ● Popas la „proprietarii" pădurii Snagov

Zile calde, însorite, de vacanță, zile de miez de vară. S-au încheiat și examenele de bacalaureat, și concursurile de admitere. Dar elevii nu vor, nu înțeleg să rămînă inactivi. Acești adolescenți entuziaști sînt prezenți în masă pe șantierele patriei, peste tot acolo unde este de lucru.

Pentru toți liceeni din Mediaș, de pildă, începutul vacanței a însemnat posibilitatea de a se dedica reconstrucției întreprinderilor, caselor și străzilor distruse de ape. La această foarte importantă și necesară activitate — mărturisea directorul Liceului nr. 1 — n-a fost nevoie să-i mobilizeze nimeni. Au venit singuri. La uzina „Automatica", bunăoară, s-au prezentat săptămînile trecute clase întregi din care nu lipsea nici un elev. Mulți cunoșteau uzina din vizitele făcute aici cu școala. Era pe atunci în plină activitate, toate piesele străluceau de curățenie. Dar puhoaiele de apă i-au schimbat înfățișarea de altădată. Elevii, alături de toți muncitorii, au pus umărul la înlăturarea urmelor calamității. Zile de-a rîndul au curățat sute și sute de rulmenți. Iar acum, după ce uzina a intrat din nou în funcțiune, fiecare elev care a muncit acolo este mîndru că a putut contribui la refacerea ei. La fel de mîndri sînt și elevii care timp de cîteva săptămîni au lucrat la întreprinderea „Salconserv". Profesorii Adrian Sarca și Dorin Băilă, care au participat alături de ei la această treabă, ne-au mărturisit că nici n-au bănuit adevărata putere de muncă și spiritul de absolută disciplină al elevilor lor, trăsăturile acestea ieșind la iveală abia în ceasurile de încercare.

Abia de cîteva zile adolescenții Mediașului și-au dezbrăcat salopetele. Drept recompensă pentru treaba bună pe care au făcut-o au fost trimiși să se odihnească în taberele de la munte și de la mare, în drumeții prin Munții Apuseni ș. a.

Deosebit de bogat este, după aceste prime săptămîni de vacanță, și bilanțul activității elevilor din județul Mureș. Cei 5 000 de elevi brigadieri din acest județ au efectuat pînă acum sute de ore de muncă patriotică, ce valorează peste 4 500 000 lei. Iată numai cîteva din realizările lor : 4 700 m. de diguri înălțate, săparea a 8 062 metri de șanțuri, curățirea și amenajarea zonelor verzi pe o suprafață de 54 hectare, 167 hectare de porumb prășite, desfundarea cîtorva zeci de poduri, demolări și nivelări, desecarea, dislocarea și transportarea a 92 900 metri cubi de pămînt. Aparent seci, aceste cifre sînt însă deosebit de grăitoare, pentru că implică nu numai valori matematice, ci și valori umane, cu adînci și importante semnificații și în primul rînd, dragostea de patrie materializată în fapte, în acțiuni.

O asemenea dragoste de patrie îi caracterizează pe toți tinerii de pe meleagurile țării. După ce în preajma vacanței au dat alături de cei mari bătălia împotriva apelor Oltului, clădind zeci de metri de diguri, școlarii din Rîmnicu Vîlcea se află din nou prezenți, cu aceeași însuflețită dragoste de muncă, pe ogoare sau pe șantierele orașului și ale județului. 200 de elevi de la Liceul nr. 1 muncesc la I.A.S. Rîmnicu Vîlcea. Alți colegi ai lor — 150 la număr — sînt „angajați" temporar la Trustul județean de construcții.

După 20 iulie, cîteva zeci de elevi vîlceni vor pleca cu profesorul Petre Darie sus la Voineasa, acolo unde se construiește și se reface șoseaua. Au fost și anul trecut. Tot cu profesorul Darie. Acolo, la săparea șanțurilor, la taluzare, la asfaltare socotesc elevii că este adevărata muncă de brigadier. Acolo arată ei tot ce pot, în întrecerea entuziastă pentru depășirea normelor, în ritmul cîntecelor de brigadă. Abia așteaptă să urce în inima munților, în acele locuri deosebit de pitorești, pe unde în curînd va șerpui drumul la care cu toții s-au angajat să lucreze.

După muncă, pe școlarii din Rîmnicul Vîlcea îi așteaptă un frumos program de odihnă și destindere : zile de tabără, excursii prin țară, ba chiar și o excursie peste hotare — la Budapesta.

De la Constanța, profesorul Toma Mareș, președintele Consiliului județean al Organizației pionierilor, ne-a scris că și pionierii înțeleg să participe, după puterile lor, la diverse activități de folos patriotic și obștesc. Sute și sute de pionieri au împînzit cîmpiile, culegînd plante medicinale. Alții muncesc alături de părinții lor în grădinile de legume și în livezile cooperativelor agricole de producție și ale I.A.S.-urilor. Numai în două săptămîni pionierii au predat centrelor de colectare peste 10 000 kg plante medicinale și cooperativelor sute de kilograme de fructe și legume culese de ei.

Atractiv, variat și bogat este și programul de odihnă și distracție al pionierilor constănțeni. În zilele acestea de vacanță se desfășoară bunăoară din plin activitatea taberelor, cercurilor cu profil apicol, legumicol și viticol organizate la Babadag, Istria și Medgidia. Pasionații crescători de albine, de pildă, s-au întîlnit cu învățătorul Constantin Parinescu, cunoscut apicultor, și au organizat o tabără de stupărit păstoral, unde desfășoară o foarte interesantă și bogată activitate. În plină desfășurare sînt și excursiile, drumețiile, expedițiile ciclo-turistice, concursurile de aero și navo modele, serbările cîmpenești. Pionierii din comuna Mihail Kogălniceanu au plecat bunăoară într-o expediție intitulată „Hermes '70", care cuprinde trasee de peste 200 km și care are drept scop cunoașterea tradițiilor și obiceiurilor din ținuturile dobrogene. Foarte interesantă va fi și ex-

M. VERDEȘ

(Continuare în pag. a 5-a)

CLASA A IX-A DUPĂ PRIMUL AN DE EXISTENȚĂ

Ne aflăm după încheierea primului an școlar în care s-a început un proces de importanță istorică pentru învățămîntul nostru — generalizarea învățămîntului de 10 ani. Este desigur prematur să se tragă concluzii precise, definitive pe baza rezultatelor obținute în acest prim an de experiență. Cu toate acestea e posibil și necesar ca măcar în linii mari să se examineze măsura în care acest nou tip de școală răspunde imperativelor ce au generat-o. Acest scop l-au avut discuțiile purtate de noi cu unele cadre didactice care au funcționat la clasa a IX-a, cu specialiști din întreprinderi și din unitățile agricole unde și-au făcut practica în producție elevii și cu părinți ai acestor elevi și ai celor care urmează să intre în clasa a IX-a în viitorul an școlar.

Se cuvine să menționăm încă de la început faptul că toți interlocutorii noștri au avut cele mai călduroase aprecieri pentru ideia care stă la baza înființării școlii de 10 ani, considerînd-o drept expresie a necontenitei preocupări a conducerii partidului și statului nostru pentru ridicarea nivelului de cultură al poporului, pentru înflorirea patriei.

— Succesul trecerii la învățămîntul de 10 ani a fost atestat de numărul mare de cereri de înscriere, înregistrat îndeosebi în unitățile urbane. Față de această împrejurare — ne-a spus prof. **E. CIOROPARU**, inspector general școlar al județului Galați — a fost nevoie să luăm măsuri urgente pentru a lărgi posibilitățile de cuprindere în clasa a IX-a. Întrucît este de așteptat ca acest fenomen să se înregistreze și în toamna care se apropie, în momentul de față, pregătindu-ne pentru deschiderea noului an școlar, acordăm o atenție prioritară condițiilor în care vor lucra noile unități ale școlii de 10 ani.

Asemenea preocupări se vădesc în majoritatea județelor țării. Paralel cu aceasta se analizează rezultatele obținute în pregătirea elevilor primei clase a IX-a din istoria școlii generale de 10 ani. Profesorii, directorii, inspectorii școlari caută răspunsuri, încearcă soluții menite să ducă la desăvîrșirea profilului claselor IX-X, analizează eficiența predării fiecărui obiect în parte, direcțiile și rezultatele muncii de educație, sensul formativ al predării, ca și măsura în care planurile și programele de învățămînt răspund imperativelor sociale actuale legate de pregătirea tineretului.

— În parte — este de părere prof. **VASILE TEODORESCU**, cercetător științific la Institutul de științe pedagogice — planurile și programele sînt corespunzătoare. Principala lor trăsătură pozitivă o constituie faptul că dau absolvenților o pregătire de cultură generală mai completă decît școala de 8 ani. Mai puțin satisfăcător răspund planurile și programele cerințelor legate de profesionalizarea elevilor. Cred că se cere asigurat un raport mai judicios între volumul de cunoștințe de cultură generală și cel de cunoștințe și deprinderi practice, cu accent prioritar pe acestea din urmă.

Aceasta pare să fie, de altfel, și opinia părinților.

— Dintr-un sondaj făcut de noi în rîndurile părinților elevilor din clasele a VII-a și a VIII-a — ne-a spus prof. **ION IONIȚĂ**, directorul Școlii generale din Buriaș, județul Ilfov — rezultă că 90 la sută din ei doresc ca școala de 10 ani să asigure fiilor lor pregătirea cerută de integrarea cît mai grabnică în producție, într-o profesie corespunzătoare cu aptitudinile fiecăruia. Pregătirea pentru o profesie anumită este considerată astăzi în mediul rural ca un criteriu de cea mai mare valoare. De aceea sînt convins că receptivitatea părinților față de școala de 10 ani va crește în măsura în care aceasta își va accentua caracterul practic, profesional. Iar o asemenea

M. TĂNĂSESCU

(Continuare în pag. a 5-a)

801

FAZA JUDEȚEANĂ A SIMPOZIONULUI NAȚIONAL AL CADRELOR DIDACTICE

Ultimele două săptămîni au înregistrat faze locale ale Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului", în județele Gorj, Brăila, Brașov și Suceava. Consemnăm cîteva dintre contribuțiile care au dat personalitate și contur acestor manifestări.

LA TÎRGU JIU, după cuvîntul de deschidere al prof. **Vasile Romanescu,** inspectorul școlar general al județului Gorj și cuvintele de salut ale tov. **I. Dima** din partea Comitetului județean de partid și **C. Ștefănescu** din partea Biroului executiv al U.S.I.C., participanții la simpozion au ascultat expuneri prezentate de lector univ. Ștefan Costea, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, Romeo Dăscălescu, director adjunct la Institutul de științe pedagogice și Leon Topa, cercetător principal la acest Institut. Prof. Ion Talabă a înfățișat apoi preocupările actuale ale sindicatului învățămînt și inspectoratului școlar județean în domeniul informării și stimulării cercetării pedagogice.

În lucrările pe secții s-au impus atenției comunicările privind dezvoltarea intelectuală a preșcolarilor și stimularea dragostei lor pentru ținutul natal (educ. Maria Sendroiu și educ. Gabriela Bărbulescu), experimentarea unor procedee de cercetare psihopedagogică la școlarii mici (înv. Melania Anghelescu), contribuții la acțiunea de educare patriotică și estetică (înv. Aurelia Găvănescu și înv. Marioara Petre).

Au suscitat de asemenea interesul participanților expunerile prezentate de prof. Ion Blendea despre orientarea profesorului în materialul informațional, prof. G. Pupăză despre valențele educative ale folclorului local, prof. Gheorghe Dinu și Ion Cumpănașu despre unele mărturii inedite de istorie locală, prof. Petre Petraș și Gh. Gogonea despre personalitatea profesorului și procesul educațional, prof. Ion Bălăcenoiu despre aplicarea în pedagogie a unor metode matematice, prof. Haralambie Dina, Const. Chiosa și Elena Dabija despre unele valențe educative ale lecțiilor de științele naturii.

LA BRĂILA, cuvîntul de deschidere a lucrărilor simpozionului, rostit de prof. emerit **T. Petride** și saluturile reprezentantului Comitetului județean de partid și al Biroului executiv U.S.I.C. au fost urmate de expuneri făcute în plenară de către prof. Ștefan Rădulescu, prof. Florica Gorincu și prof. Ștefan Pascu.

O caracteristică a manifestării de la Brăila au constituit-o contribuțiile remarcabile ale filialelor locale ale societăților științifice ale cadrelor didactice, care au făcut ca lucrările să îmbine strîns aspectele cercetării științifice propriu-zise cu cercetarea metodico-didactică. Astfel, în domeniul cercetării științifice s-au remarcat studiile efectuate de prof. Ion Mustea, prof. Alexandru Moldovan, prof. Anghel Avram, prof. Ion Lungu, prof. Anastase Popescu și prof. Eugenia Filipescu. Puncte de vedere interesante cu privire la perfecționarea unor aspecte ale metodicii de predare au adus prof. Emilian Micu, prof. Aristică Albici, prof. Virginia Andrei, prof. Marin Stratan, prof. Nicolae Stoica, prof. Cornelia Petrea, prof. Ion Mărăcineanu.

Se cuvine remarcat de asemenea, pentru dezbaterea multilaterală a unor probleme de actualitate, studiul despre contribuția sindicatelor din învățămînt la modernizarea procesului educativ elaborat de prof. Corneliu Vîrgolici, prof. Iancu Nedelcu și prof. Constantin Sîrbu.

LA BRAȘOV, participanții la faza județeană a Simpozionului național au fost salutați de prof. **Elena Georgescu**, inspector școlar județean, tov. **Alexandru Crișan** din partea Comitetului județean P.C.R. și prof. **Elena Cojan**, secretar al Comitetului U.S.I.C. Cu deosebit interes a fost audiată apoi comunicarea „Coordonatele programului de modernizare a învățămîntului" prezentată de conf. univ. dr. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice.

În continuare, lucrările simpozionului s-au desfășurat în cadrul a 14 secții, unde au stîrnit în mod deosebit interesul o serie de comunicări cum au fost cele privind contribuția lecturii extrașcolare la dezvoltarea personalității elevilor mici (înv. Melania Moldovan), rolul și metodica exercițiilor structurale (prof. Sanda Ghiuță), rolul și poziția educatorului în perfecționarea procesului de învățămînt (prof. Ion Ciurea și prof. Magda Illy), cunoașterea didactică și cunoașterea științifică (prof. Al. Găvenea, prorector al Institutului pedagogic din Brașov), folosirea izvoarelor istorice în lecții (prof. Ioan Nicoară), aplicarea graficelor în învățămînt (lector Tiberiu Gheție). Cîteva remarcabile lucrări prezentate de prof. Ladislau Muranschy și de maiștrii instructori Dumitru Delcea, Antonin Babarie, Ion Ghițoiu și Mihai Brașoveanu au fost consacrate unor probleme de tehnică și tehnologie didactică.

LA SUCEAVA, lucrările Simpozionului au fost deschise de saluturile pe care le-au rostit prof. **Eugen Pleșca,** inspector școlar general, tov. **Arsenie Velicu,** din partea Comitetului județean de partid și prof. **C. Drăgulescu,** președintele comitetului U.S.I.C.

După o interesantă expunere prezentată de conf. univ. dr. Vasile Bunescu, lucrările au continuat pe secții, unde au fost prezentate 65 de comunicări și referate. Dezbateri deosebit de vii au fost purtate în secțiile privind predarea la clasele I—IV, limba și literatura română, istoria, filozofia, matematica și problemele educative, fiind apreciate în mod deosebit lucrările prezentate de înv. Maria Filoș, prof. Teodor Lațiș, conf. univ. Alexandru Vasilescu, prof. Nicolae Cimpoiașu, prof. Marcel Tanasache, prof. Mircea Constantin, prof. Constantin Ionescu, prof. Ioan Cuciureanu. Din programul dens al secției biologie-agricultură s-au remarcat cercetările cu caracter științific aplicativ cu privire la relația între diferite specii de plante și animale și microclimatul sucevean efectuate de prof. Mircea Sandu, prof. Catinca Cazacu și prof. Gh. Ioanovici.

Aspecte interesante și actuale ale activității sindicatelor din învățămînt au prezentat în lucrările lor prof. Adrian Bocancea, prof. I. Coroliuc, prof. Maria Ciornei și prof. H. Rimer.

UN PAS ÎNAINTE PE CALEA ABORDĂRII ȘTIINȚIFICE A „TELEȘCOLII"

INAUGURAREA STUDIOULUI DE TELEVIZIUNE EDUCATIVĂ

Institutul de științe pedagogice a organizat recent un studio experimental de televiziune școlară cu circuit închis. Obiectivele acestuia : elaborarea unor emisiuni care să se integreze în lecții sau să fie complementare acestora, în scopul sporirii eficienței lor pedagogice, precum și determinarea cadrului și condițiilor optime de transmitere a unor astfel de emisiuni. De asemenea, studioul își propune să elaboreze emisiuni destinate perfecționării și reciclării personalului didactic (în special demonstrații practice de instruire programată, de studiu prin problematizare, de studiu al structurilor etc.).

Zilele acestea a avut loc la studioul experimental o primă demonstrație publică, la care au participat prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, ing. Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului, cadre de conducere din minister, specialiști ai Institutului de științe pedagogice, reprezentanți ai presei. Cu acest prilej a fost prezentată o emisiune de tip integrat, avînd ca temă „Fiziologia inimii", transmisă „în direct". În continuare a avut loc un foarte interesant schimb de păreri la care și-au spus cuvîntul conf. dr. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice, dr. Alexandru Gheorghiu, șef de sector în Institutul de științe pedagogice, Ion Covrig, redactor șef al emisiunilor pentru tineret ale televiziunii și alții. Vorbitorii s-au referit la eficiența didactică și economică a televiziunii cu circuit închis, la orientarea investigațiilor colectivului din cadrul studioului experimental în raport cu cercetările experților din circuitele de teleșcoală, la valoarea pedagogică a emisiunilor educative adresate școlilor, la specificul și particularitățile „lecției" televizate în raport cu transmiterea cunoștințelor prin alte metode didactice. S-a cerut îndeosebi să se elimine din emisiunile educative didacticismul încruntat și pseudoerudit, să li se asigure un stil alert, destins, care să-i facă pe elevi participanți ai acestora, nu spectatori exteriori. Pornind de la constatarea unor carențe comune ale emisiunilor de televiziune școlară — prezente de altfel și în emisiunea experimentală a studioului de sub egida Institutului de științe pedagogice — prof. univ. Mircea Malița a subliniat faptul că televiziunii educative i se cere, ca primă dovadă de maturitate, să depășească condiția de lecție tradițională transmisă prin intermediul micului ecran, după cum, la epoca respectivă, cinematograful a depășit condiția de teatru filmat. La rîndul ei emisiunea educativă este cu totul alt mijloc instructiv decît lecția „ex cathedra", ea dispunînd de un număr de mijloace tehnice specifice, avînd legi proprii, un stil propriu, ca și forme proprii de captare și fixare a atenției.

În ansamblu demonstrația a arătat legitimitatea experimentului întreprins de studioul de televiziune educativă al Institutului de științe pedagogice și utilitatea desfășurării lui în continuare, într-un cadru și cu mijloace superioare.

Evident, pentru faza următoare a acestui experiment se pune cu acuitate, în strînsă legătură cu fundamentarea didactică mai temeinică și cu îmbunătățirea cadrului tehnic al activității, problema profesionalizării. Amatorismul — faptul a fost evident și în demonstrația efectuată — trădează adesea intenții valoroase nereușind să le realizeze în mod corespunzător. De aceea este necesar ca emisiunile să beneficieze de întreaga experiență profesională acumulată de specialiștii rețelei naționale de televiziune, astfel încît observațiile privind eficiența „teleșcolii" să pornească de la realizări care să îmbine înalta calificare didactică, pedagogică și de specialitate cu capacitatea artistică și abilitatea tehnică. În acest scop se cere să fie lărgit cadrul colaborării între organismele de specialitate ale Ministerului Învățămîntului, grupul de studiu de la Institutul de științe pedagogice și redacția emisiunilor educative ale Televiziunii.

H. MIRCEA

EXPOZIȚII ● EXPOZIȚII

Expozițiile școlare — mai ales cele care marchează încheierea unui an de activitate educativă — tind în primul rînd să se impună ca un bilanț și ca o demonstrație. Se poate afirma că expozițiile prezentate la acest sfîrșit de an de către școlile profesionale și tehnice, de către liceele industriale și școlile de specializare postliceală din sectorul construcției de mașini, al industriei ușoare și industriei forestiere atestă orientarea către activități cu grad sporit de eficiență și rentabilitate.

În expoziția școlilor din rețeaua Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, de pildă, ponderea de bază a exponatelor s-a deplasat către panouri și machete de demonstrație tehnologică, aparate și instalații didactice de înaltă tehnicitate, machetele miniaturale, a căror funcționalitate didactică a scăzut datorită introducerii noilor metode și mijloace de predare, ocupînd de astădată un loc mai modest.

„Vedetele" expoziției sînt UNIDIDAC 1 — primul din seria unor microcalculatoare electrice pe care își propune să le realizeze Grupul școlar „Unirea" din București — aparat de măsură universal realizat pentru prima oară în țara noastră și produs în serie mică de către același grup școlar, aparatul electronic de verificare a cunoștințelor și modelul cuptorului electric cu reglare automată a temperaturii realizate la Liceul industrial de construcții de mașini din București, trusele cu piese model pentru desen expuse de Grupul școlar „Steagul Roșu" din Brașov și panoul demonstrativ privind transmiterea mișcării de rotație realizat de Școala profesională a uzinelor „7 Noiembrie" din Craiova.

Majoritatea lucrărilor prezentate în expoziție sînt în fapt prototipuri de autodotare și chiar de producție în serie pentru laboratoarele școlare din întregul sistem de învățămînt.

În mai mică măsură s-a manifestat această orientare pozitivă în expoziția școlarilor din sectorul industriei forestiere. Aici au dominat încă micromachetele funcționale, iar lucrările realizate în cadrul programului de instruire, deși executate cu acuratețe, sînt neconvingătoare în ceea ce privește funcționalitatea pregătirii elevilor.

Aspect din expoziția școlilor din rețeaua Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini

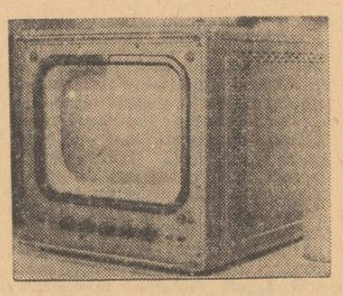

Aparat electronic cu scop didactic construit la Grupul școlar „Unirea" din București

Expoziția școlilor din rețeaua industriei ușoare este prin excelență o expoziție a producției, care se caracterizează prin bun gust, prin îmbinarea simțului artistic cu precizia detaliului și acuratețea execuției generale. În mod deosebit se remarcă pe această linie adevăratele creații în domeniul confecțiilor, tricotajelor, marochinăriei și încălțămintei realizate de grupul școlar F.R.B.—București și grupurile școlare din Cluj și Timișoara. În mai mică măsură atestă însă orientarea către creația originală exponatele școlilor profesionale de pe lîngă întreprinderile de sticlă și ceramică.

Impresia de ansamblu în urma vizitării acestei expoziții este însă neîndoielnic aceea a unui bilanț pozitiv. Mai prețioasă decît acest bilanț poate deveni însă concretizarea mai deplină, într-un viitor apropiat, a capacităților de producție de care dispun școlile pentru pregătirea muncitorilor și tehnicienilor, a marilor disponibilități pe care le au acestea de a deveni unități productive, veritabile microuzine.

FLORIN ALEXANDRU

Concursurile artistice, festivalurile și expozițiile organizate în fiecare an de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, capătă o tot mai puternică audiență în rîndul copiilor, marcînd an de an un tot mai înalt nivel calitativ. Acest lucru se vede din plin și la Expoziția republicană de desene a pionierilor și școlarilor deschisă anul acesta în Brașov.

Expoziția arată că alături de valoroase centre artistice care s-au afirmat viguros încă din anii trecuți — cum sînt cele de la Vulturești și Bolintin Vale — anul acesta au apărut altele noi. Prin realizări deosebite se afirmă, de pildă, pionierii din Afumați — Ilfov, ale căror lucrări se impun prin culori strălucitoare, deosebit de bine armonizate. În ceea ce privește creația plastică, pionierii din județul Ilfov dovedesc anul acesta, alături de cei din județul Argeș, cea mai mare vrednicie. Astfel, pe lîngă lucrările copiilor din Afumați, se remarcă lucrările celor din Cucuieți, Plătărești, Cernica, Pipera, Voluntari, Giurgiu și altele.

Bucureștiul, la rîndul său, este mai bine reprezentat decît în anii trecuți. De lîngă unitățile care au trimis lucrări valoroase și la expozițiile trecute, în actuala expoziție se impun unitățile de la școlile generale nr. 95 și nr. 89, ca și cele de la școlile generale nr. 31, nr. 32, nr. 44, nr. 76, nr. 85, nr. 182 și de la Liceul nr. 32.

Pionierii din județul și orașul gazdă — Brașov — se afirmă prin creațiile realizate la Casa pionierilor, la școlile nr. 14 și nr. 12, precum și la școlile din Codlea și Voila.

Prin selecții demne de luat în seamă s-au impus și lucrările pionierilor din județul Arad (toate lucrările trimise de aici au fost admise în expoziția republicană), Brăila, Galați, Dîmbovița, Bihor, Iași (menționăm îndeosebi picturile pe sticlă realizate la Casa pionierilor ieșeni), Mureș, Hunedoara, Constanța, Satu Mare, Olt.

Spațiul de cuprindere n-a permis decît expunerea unui număr de 277 de lucrări. Prin valoarea lor meritau însă să fie expuse cel puțin 800 din lucrările ce au trecut prin fața juriului care a făcut selecția la nivel republican.

Conf. univ. dr. ALEXANDRU TOHĂNEANU

ACȚIUNI DE PERFECȚIONARE

În aceste zile, peste 10 000 de profesori stagiari de toate specialitățile participă la cursurile de pregătire organizate de Institutul central de perfecționare a personalului didactic și de filialele acestuia pentru examenele de definitivare în învățămînt.

În cadrul unui program bogat conținînd prelegeri, seminarii și lucrări practice cursanții se pregătesc pentru examenul pe care îl vor avea de susținut în perioada 25 august — 1 septembrie.

●

La Institutul central pentru perfecționarea cadrelor didactice sînt pregătite în prezent, pentru a fi date publicității, noile programe pentru examenul de definitivare în învățămînt și pentru colocviul de gradul II. De asemenea, în curînd va apare în revista „Colocvii" tematica orientativă, pe specialități, pentru lucrările metodico-științifice în vederea examenelor de gradul I.

●

Vineri 10 iulie se deschide la Sinaia un curs pentru profesorii de limbi moderne organizat de I.C.P.P.D. La curs participă circa 300 de profesori de limbi moderne din întreaga țară. În afara lectorilor români, au fost invitați să țină prelegeri lectori din Anglia, Franța, Republica Democrată Germană, Republica Federală a Germaniei, Statele Unite ale Americii și Uniunea Sovietică.

Timp de 20 de zile participanții la cursuri vor avea posibilitatea să audieze conferințe și să participe la seminarii. Un loc deosebit va fi acordat celor mai moderne metode de predare a limbilor străine folosite în prezent pe plan mondial.

secvențe

O microsesiune a tinerilor cercetători

Recent, la Institutul de științe pedagogice s-a desfășurat o microsesiune de comunicări științifice a tinerilor cercetători cu tema : „Metodologia cercetării științifice în pedagogie". Inițiată de organizația U.T.C. din cadrul institutului, această acțiune a avut drept scop stimularea muncii de cercetare pe care tinerii cercetători o desfășoară în diverselе ramuri ale pedagogiei.

Descoperiri arheologice la Obîrșia Nouă

Obîrșia-Nouă, satul unde lucrez ca învățător este așezat la izvoarele pîriului Obîrșia, la vest de punctul istoric Vădastra și la nord-vest de localitatea Celei. Este un sat modern, cu uliție drepte și paralele, cu oameni harnici și muncitori.

În discuțiile cu bătrînii satului, am aflat că uneori, cu ocazia unor săpături obișnuite pentru puțuri, pivnițe etc., au ieșit la iveală diferite fragmente de piatră, țiglă sau ceramică, precum și oseminte și monede, cărora însă nu le-a dat nimeni nici o importanță. Devenit atent, i-am rugat pe elevii mei să mă anunțe atunci cînd află că se fac undeva săpături. Așa am început să depistez zonele de relieve istorice și să colecționez primele monede. Apoi, cu ocazia unei lecții de geografie cu tema „Solul", am organizat cu elevii clasei a III-a o excursie la izvoarele pîriului Obîrșia. Aici, în mal, am descoperit, printre altele, fragmente de ceramică. Ulterior am găsit ciocane de aramă, vîrfuri de săgeată, așchii de silex etc.

O excursie cu tema „Căutătorii de comori" ne-a dus la descoperirea unui schelet. Fiind anunțat inspectoratul școlar, vestea despre descoperirea noastră a ajuns la Facultatea de istorie-geografie a Universității craiovene, care a trimis aici mai mulți specialiști. Întrucît sondajele făcute de aceștia au fost pozitive, s-au organizat săpături arheologice mai sistematice și astfel a fost descoperită o necropolă din secolele VIII-IX, o altă necropolă din secolul XVII, o așezare din secolele II-III. În prima necropolă au fost cercetate 34 de morminte, din care s-a recoltat un bogat inventar de cercei, pandantive, inele, vase etc. Descoperirile au făcut să crească mult interesul și dragostea elevilor pentru studiul istoriei.

Inv. Emil DIACONU

Consfătuire cu tema: „Cunoașterea personalității copilului"

Nu de mult, inspectoratul școlar județean Dîmbovița, în colaborare cu Comitetul municipal al sindicatului învățămînt și cultură din Tîrgoviște, au organizat o consfătuire cu învățătorii la care au fost dezbătute teme legate de cunoașterea personalității copilului și de aplicarea principiilor didactice în scopul optimizării procesului de învățămînt și al sporirii eficienței lecției. Au prezentat expuneri pe aceste teme prof. Iosif Mărcușanu, director adjunct la Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muscel și Alexandru Bunescu, profesor de pedagogie la același liceu.

Acțiunea aceasta se înscrie pe linia preocupărilor inspectoratului școlar pentru perfecționarea cadrelor didactice și va fi urmată de alte întîlniri și consultări între cadrele didactice din județ și cercetătorii din domeniul pedagogiei.

Pentru amatorii de turism

De curînd, pe lîngă Universitatea populară din București s-a constituit clubul „Terra 2000". Clubul își propune ca, printr-o serie de acțiuni adresate specialiștilor, dar și publicului larg să contribuie la intensificarea și popularizarea turismului în țara noastră.

Firește, locul de frunte în programul clubului îl deține excursiile. Primele excursii organizate de club poartă nume deosebit de atrăgătoare : „Acasă la Brâncuși", „Drumul lui Traian în Dacia", „Itinerar literar", „Pe paralela 45" etc.

Printre numeroasele acțiuni pe care clubul le-a introdus în programul său se numără de asemenea dezbaterile tematice „Patrimoniul turistic al României și conservarea lui", „Istoricul turismului", „Pagini din istoria descoperirilor geografice", „Probleme actuale ale cercetării Terrei", precum și numeroase expoziții, întîlniri cu savanți și oameni de specialitate români și străini, ca și programe de filme documentare și diapozitive cu teme geografice și turistice.

Bogata activitate a clubului este completată de organizarea unor concursuri, a unor simpozioane, de înființarea unor fonoteci etc.

„Tribuna școlii argeșene"

Inspectoratul școlar al județului Argeș a elaborat recent, în colaborare cu Comitetul sindicatului învățămînt Pitești, o interesantă culegere de articole și studii menite să valorifice și să popularizeze experiența dobîndită de o seamă de colective didactice sau profesori care, prin activitatea lor neobosită, contribuie la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. La realizarea ei au contribuit nume de prestigiu ale învățămîntului argeșean, ca prof. univ. dr. Augustin Z. N. Pop, rectorul Institutului pedagogic din Pitești, profesorii Radu Albu, Zenovie Păun, Florin Anghel, Nicolae Spinei, Aurel Stănescu.

Culegerea, care poartă titlul „Tribuna școlii argeșene", cuprinde capitole referitoare la studiul unor discipline, la metodica predării, la modernizarea învățămîntului, consultații, opinii, puncte de vedere, precum și evocări. Dintre articole menționăm „Coordonate noi în învățămîntul general", semnat de inspectorul general Florian Dițuleasa, „Din istoricul învățămîntului în orașul Pitești" de C. Dumitrescu și E. Răcilă, „Școala și guvernul revoluționar de la 1848" de Augustin Z. N. Pop, „Discuții și precizări în legătură cu limba literară" de S. Tepelea, „Uzina și școala" de D. Codăuș.

Muzeu școlar

Colectivul profesorilor de istorie de la școala generală din orașul Sînnicolaul Mare, jud. Timiș, a organizat un muzeu școlar cu caracter istoric și etnografic. Cele nouă vitrine ale muzeului cuprind ceramică dacică și romană găsită pe teritoriul orașului, arme, unelte, o bogată și variată colecție numismatică, o încăpere țărănească, precum și costume naționale în miniatură și diferite obiecte vechi de uz casnic. Se găsesc, de asemenea, în muzeu piese de ceramică lucrate în stilul specific al regiunii.

La colecționarea prețioaselor obiecte au adus un aport însemnat elevii, membri ai cercului școlar de istorie.

I. SAMOILĂ

50 de ani de succese artistice

La Oradea a fost sărbătorit recent, într-un cadru festiv, semicentenarul corului sindicatului învățămînt.

În cele cinci decenii de cînd promovează muzica corală și arta interpretativă pe meleagurile bihorene și în orașul de pe Crișul Repede, formația artistică a dascălilor orădeni a fost prezentă la toate manifestările menite să contribuie la răspîndirea culturii. Pentru bogata sa activitate, pentru rezultatele obținute cu prilejul unor întreceri și concursuri cultural-artistice pe plan local, județean și național, Consiliul Central al U.G.S.R. a acordat recent acestui cor diploma de formație fruntașă în activitatea culturală, iar membrilor săi insigna de „Evidențiat în munca artistică."

În sala Teatrului de stat din Oradea, sub bagheta neobositului compozitor și dirijor prof. I. R. Botta, corul a susținut de curînd, în fața cadrelor didactice, un reușit concert la care s-a alăturat în partea a II-a a programului, în semn de prietenie și prețuire, corul bărbătesc „Cîntarea Bihorului".

Cinestudio — 8

Casa de cultură a tineretului din sectorul 8 al Capitalei a luat o inițiativă lăudabilă : aceea de a crea, cu sprijinul Casei centrale a creației populare și al Comitetului pentru cultură și artă al municipiului București, un cineclub care va purta numele „Cinestudio-8". În cadrul lui se vor produce filme axate cu precădere pe probleme de etică și, în același timp, se va completa educarea estetică a tineretului, astfel încît el să înțeleagă valorile cinematografice autentice.

Printre cei care au îmbrățișat cu deosebit interes această inițiativă se numără și numeroși elevi ai școlilor din sectorul 8 care, în aceste zile de vacanță, sînt oaspeți frecvenți ai casei de cultură.

„TERRA"

Revista Terra, nr. 2/1970, cuprinde în capitolele și rubricile sale sinteze referitoare la dezvoltarea creșterii animalelor în țara noastră **(I. S. Gruescu),** considerații geografice asupra răspîndirii și concentrării industriei în R.S. România **(I. Velcea),** tratează despre originea sărurilor ușor solubile din Cîmpia Română **(N. Florea),** despre harta morfodinamică actuală **(M. Grigore, N. Popescu),** dau date despre orientul asiatic în literatura geografică românească din trecut **(M. Popescu-Spineni),** prezintă monografia jud. Olt **(Al. Popescu-Slatina),** aspecte economico-geografice ale bazinului hidrografic Trotuș **(Iulia Văcărașu)** sau se referă la folosirea datelor meteorologice în predarea geografiei **(R. Seitabla).** Cîteva note prezintă date actuale referitoare la rezervele de petrol ale lumii **(I. Lețea),** la descoperirea unor zăcăminte de gaze naturale în Marea Nordului **(L. Bălăuță),** la lucrările congresului internațional **INQUA,** la preocupările și sarcinile comisiilor U.I.G. în perioada 1968—1972. „Cronica geografică" a revistei ne informează despre sărbătorirea prof. dr. doc. Vintilă Mihăilescu, cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani și a conf. univ. Vasile Ghibedea cu prilejul împlinirii a 65 de ani.

Pentru elevi, **Terra nr. 2/1970** publică lecturi geografice despre Asia, teme cu caracter de geografie distractivă, note și informații

secvențe

Viitorul științelor — viitorii specialiști

Manifestare științifică de mare prestigiu, recenta sesiune a Academiei Republicii Socialiste România cu tema „Probleme de perspectivă ale cercetării științifice" a conturat cîteva linii fundamentale de orientare a cercetării în diferite ramuri, în legătură nemijlocită cu necesitățile de bază ale economiei naționale, ale vieții culturale și spirituale din patria noastră.

Între perspectivele dezvoltării științelor și cele ale dezvoltării învățămîntului există o relație directă. În vreme ce știința contribuie la îmbogățirea fondului de cunoștințe, creînd noi cunoștințe, învățămîntul vehiculează, pe de o parte, cunoștințele transmițîndu-le generațiilor de tineri și dîndu-le astfel un caracter activ, iar pe de altă parte, formează pe însăși viitorii oameni de știință. Asupra acestui ultim aspect s-au oprit discuțiile pe care redacția noastră le-a purtat, în timpul lucrărilor sesiunii, cu o serie de academicieni pe care i-a solicitat să se refere la sarcinile școlii în pregătirea celor ce vor lucra mîine pe tărîmul cercetării științifice.

Răspund la ancheta noastră academicienii:

ȘERBAN ȚIȚEICA

HORIA HULUBEI

NICOLAE SĂLĂGEANU

MIHAI BENIUC

Cunoștințele să nu fie privite ca un mijloc de a trece examenele

Cunoștințele — ne-a spus acad. **ȘERBAN ȚIȚEICA** — nu pot fi privite ca un mijloc de a trece examenele, ci ca un instrument de lucru. În momentul de față în învățămînt are încă o pondere foarte mare memorarea. Se memorează mult, se memorează un imens volum de cunoștințe. Eu constat, în meseria mea, că programele sînt prea încărcate. Totuși, oricît de încărcate ar fi, ele nu pot să facă față avalanșei de informații pe care o generează științele contemporane. De aceea trebuie să ne eliberăm de această goană după cunoștințe și să dăm mai mare atenție dezvoltării capacității de utilizare a cunoștințelor. Cred că oamenii trebuie să memoreze puțin și să înțeleagă mult. La ce slujesc cei care știu mult dar nu pot nimic? Constat că în liceu goana după cunoștințe este o obsesie a tuturor disciplinelor. Abundă, de asemenea, cuvintele, termenii de specialitate care în mintea elevilor nu sînt legați de nimic concret, cuvinte care nu servesc la nimic. Trebuie să știm precis de ce învățăm ceva. De exemplu, una este fizica pe care trebuie s-o învețe un student de la o facultate tehnică și alta fizica pe care trebuie s-o învețe viitorii fizicieni. În liceul teoretic, din cîte constat, fizica se predă ca și cum toți elevii vor deveni fizicieni. Dar numai unii dintre ei vor da examen de admitere la facultatea de fizică. Unii vor candida la facultatea de medicină, la biologie, la istorie etc.

Apoi, în general cunoștințele mi se par prea puțin sistematizate. Poate tocmai de aceia și volumul lor este foarte mare. Dar care să fie criteriul după care să sistematizăm cunoștințele astfel încît să reducem în același timp volumul lor? Criteriul mi se pare, ar trebui să fie întotdeauna același — și anume, considerarea cunoștințelor prin prisma cultivării gîndirii, ca și prin prisma aplicabilității. Fizica, în speță, trebuie privită ca un exercițiu de gîndire concretă. Este ceea ce trebuie să facă de altfel și fizicianul savant. Faptul că în învățămîntul de cultură generală fizica nu este privită întotdeauna astfel e probat și de adevărul că la bacalaureat sau la concursurile de admitere în facultate mulți tineri cad pentru că se încurcă la rezolvarea problemelor.

Rolul profesorului este acela de a exercita gîndirea logică a elevilor

Faptul că științele contemporane au probleme cu un mare grad de complexitate face ca datele acestora să devină extrem de greu accesibile și greu de explicat — a subliniat acad. **HORIA HULUBEI** Pe de altă parte, pregătirea pentru cunoașterea lor trebuie să înceapă cît mai de vreme. Nu știu cum procedează profesorii liceului pentru a explica probleme greu de înțeles chiar și pentru studenți. Bănuiesc că recurg la intuiție. Dar aceasta nu este suficient. Cred că pedagogii, psihologii, cei care se ocupă de știința educației ar putea găsi o formulă științifică eficientă. E de neînchipuit că fără o astfel de formulă putem explica fie chiar și mecanismul de funcționare al unui televizor. Oricare ar fi acea formulă, ea va trebui neapărat să angajeze judecata tinerilor. Am mulți ani de experiență didactică și am avut posibilitatea să constat că numai atunci cînd apelezi la judecata celor care te ascultă ai cele mai bune rezultate. Ceea ce nu se întîmplă cînd ascultătorul se transformă într-un receptor pasiv. Rolul profesorului este acela de a exercita gîndirea logică a tineretului. Totodată, aprecierea pe care o dă el trebuie să aibă în vedere acest aspect al intelectului, să ia în considerare modul cum reușește tînărul să utilizeze cunoștințele.

Și pentru ca tinerii să reprezinte cu adevărat o creație a profesorului — științele fiind primele care reclamă o atare creație — ar fi necesar ca grupurile de elevi sau de studenți să rămînă sub supravegherea și îndrumarea aceluiași profesor de la începutul pînă la sfîrșitul ciclului respectiv de învățămînt.

Trebuie să facem familiare viitorilor savanți producția și problemele ei

Tinerii trebuie să-și formeze o informație științifică modernă, înțelegînd prin „modernă" acumularea unei sinteze de informații funcționale care poate să constituie patrimoniul activ al culturii noastre științifice contemporane — consideră acad. **NICOLAE SĂLĂGEANU.** Oamenii de știință din țara noastră își orientează cercetarea spre obiectivele cele mai urgente ale societății. Pentru a continua și a amplifica activitatea desfășurată de savanți astăzi, tineretul trebuie să acumuleze toate ideile științifice esențiale produse de civilizația noastră, să învețe cum să rezolve probleme științifice operînd cu aceste idei, cum să le transfere în practica vieții sociale și economice, în realizarea progresului.

Foarte important este ca viitorii oameni de știință să-și aleagă modelul cel mai potrivit de cercetare. Această opțiune presupune ea însăși o anume pregătire. Și cred că învățămîntul poate face mult în această direcție. Opțiunea trebuie să fie efectuată nu întîmplător, ci în raport cu caracteristicile particulare ale inteligenței și talentului fiecăruia. În general, pe plan mondial se tinde ca cercetarea științifică să devină cît mai economică, să nu implice atît aparatură costisitoare cît metode funcționale, eficiente, cu care să se poată ajunge la rezultate eficiente. Or, funcționalitatea metodei se află în strînsă legătură cu capacitatea celui care o aplică. Trebuie aleasă acea metodă, acea cale care permite să se culeagă date cît mai numeroase, cît mai complete, cît mai multilaterale, date pe baza cărora să se poată trage concluzii judicioase și să se treacă la experimentări în vederea introducerii în producție a ideilor științifice deduse.

Chiar dacă cercetarea nu poate să fie întotdeauna direct legată de producție, ea trebuie să tindă în permanență către rezolvarea problemelor acesteia și cercetătorul trebuie să colaboreze cu unitățile productive. Decurge de aici obligația profesorului de a face cît mai familiare tinerilor, inclusiv celor în care vede viitori savanți și, poate, cu atît mai mult acestora, producția și problemele ei. Este caracteristic astăzi pentru vaste compartimente ale științei ca cercetătorii să evalueze prin calcule economice însemnătatea invențiilor lor, să stăruie asupra introducerii lor în producție, să dea asistența cuvenită, uneori ani în șir, aplicării acestora în practică. A aduna date, a stabili concluzii și a redacta comunicări este din punctul de vedere al științei o treabă utilă, dar nu suficientă.

O caracteristică a științelor moderne este și munca în echipă. Savantul contemporan nu mai poate lucra izolat. Această caracteristică implică nu numai anumite calități morale care, de asemenea, pot fi cultivate prin educație, dar și o anume artă a cooperării, o anume capacitate de a corobora datele diferitelor științe și a le subordona unei idei majore, care aparține unui sau altui domeniu, deja constituit, sau altuia cu totul nou. A cultiva încă de pe băncile școlii aceste calități pe care contemporaneitatea și cu atît mai mult viitorul le va solicita cercetătorilor înseamnă a contribui la progresul științei.

Tinerii sînt purtătorii destinului uman în țara noastră

Desigur că 14 miliarde de celule nervoase, cîte numără aproximativ creierul uman — este de părere acad. **MIHAI BENIUC** — constituie pentru învățare un capitol care, cu oricîtă risipă, nu poate fi decît în mică măsură cheltuit într-o viață de om, ținînd mai ales seama de stadiul de dezvoltare al informațiilor ce ni se servesc „de-a gata", după vechimea noastră istorică de bune cîteva zeci de mii de ani. Dar în cap ni se îngrămădesc, cu sau fără voie, structuri cognitive, adeseori stînjenitoare și nu o dată supărătoare, căci nu rimează la nimic. Ele sînt acelea care creează „inerție", rezistență la mersul înainte.

Sîntem în secolul informației, al mașinilor de calcul, al ordinatoarelor. Să facă ele treaba de robot, căci ele nu au afectivitate, nu fac psihastenii și, în definitiv, sînt mașini, nu oameni! Copiilor și studenților să le inoculăm știința de a-și crea roboți mecanici, de a-i dirija și de a-și cultiva libertatea creativă care e specifică numai omului. Cum? Explicîndu-le științific ce este omul, spre deosebire de instrumentele de muncă pe care le fabrică, și care este scopul său: triumful vieții pe Pămînt și-n Cosmos.

Cu metode chibzuite, aceasta poate începe de la etatea de șase ani.

Noi, organismele animale, și poate omul mai mult decît toate, sîntem ființe afective. E baia caldă în care creștem. Creștem ca să fim **inteligenți**, în sensul de a considera inteligența, în procesul ei evolutiv, egală cu masa cunoștințelor în general sau într-un domeniu dat, înmulțită cu pătratul vitezei de circulație a informației: $I = m \cdot c^2$. I fiind o rezultantă a educației (masa informațională), iar C viteza circulației, nativă, dar funcție totuși de cantitatea informației.

Ce aș dori să știe viitorul cercetător? Nu atît foarte multe lucruri în această lume rapid schimbătoare, ci foarte multe **metode** de stăpînire a schimbărilor, metode care, prin natura lor, sînt și predictive, cînd le manevrezi cu **competență** și te dovedești capabil de **performanțe.** Este vorba în fond de cercetare, indiferent în ce domeniu, de limbaj și de matematică, de simbolurile ei bine cristalizate. Cred că Pascal se mulțumea să zică: **ésprit géometrique** și **ésprit de finesse.** Căci „științele" (inclusiv artele) evoluează în aceste două direcții. A treia este abisul, dezordinea.

Știința și arta evoluează mai repede ca școala. Programele analitice nu pot ține pasul cu timpul. Dar profesorii, dacă sînt buni, pot. E necesară cultivarea „maeștrilor" cu o înaltă calificare și cu o mare dragoste de progresul uman, de aluatul din care cresc făuritorii lui spre binele colectiv și individual.

Mie-mi place, fără să le-o spun, să-mi admir studenții în care simt germinînd viitorul. Pe aceștia-i și „sîcîi" uneori. Îi provoc. Prevăd în ei purtători ai destinului uman în țara noastră.

Anchetă realizată de
OCTAVIAN BUZESCU

BALAST

În rîndurile oamenilor școlii își face loc tot mai larg ideea că predarea, ca și procesul de învățămînt în ansamblul lui trebuie să aibă un predominant caracter formativ. În același timp, se caută căile de natură să înlesnească realizarea acestui scop și se critică ceea ce duce la aglomerarea elevilor cu date strict informative, a căror asimilare nu are nici un ecou pe plan formativ. S-a semnalat, de pildă, că studiul literaturii române este în bună parte afectat de tendința de a se transmite o cantitate mare de informații. În ce mă privește, aș dori să reliefez faptul că aceasta se datorește și modului cum este gîndit sensul biografiilor literare din manuale. Îndeobște, analiza creației unui scriitor se deschide, în manual, printr-o prezentare a vieții și operei acestuia, alcătuită cu mare scrupulozitate. Existența acestei prezentări și obligația de a o preda se motivează în general prin contribuția pe care o aduce la cunoașterea vieții scriitorului și a activității sale social-civice, ca și la înțelegerea operei. Este un punct de vedere just, împotriva căruia n-am fi avut nimic de obiectat dacă prezentarea ar fi păstrat proporțiile necesare. Ea a fost însă extinsă dincolo de limitele rezonabile. De pildă, în manualul de română pentru clasa a X-a sînt consacrate vieții lui B. P. Hașdeu 43 de rînduri, în care se află cuprinse nu mai puțin de 41 de date și 23 de titluri (periodice, volume). Exemplul ilustrează elocvent, credem, nu numai supraabundența de informație, ci și felul arid în care începe studierea unui scriitor. La fel stau lucrurile și în alte cazuri: în lecția despre G. Coșbuc întîlnim 22 de date, în cea despre Slavici 26 de date, în cea despre Delavrancea 25 de date.

Nu este deci de mirare că, sub povara datelor, imaginea scriitorilor se depersonalizează, că particularitățile operelor lor ajung să se reducă la banale deosebiri de ordin cronologic. Cea mai tumultoasă viață își pierde ardența, temperamentele se egalează și se desființează, efectul scontat e anulat ori restrîns.

Mai este de făcut și o altă observație: aceea că spațiul afectat biografiilor nu corespunde valorii scriitorilor pe care-i evocă. Biografia lui A. Russo este egală, de pildă, cu cea a lui I. L. Caragiale, mai mare decît cea a lui T. Maiorescu și aproape dublă față de cea a lui B. P. Hașdeu, biografia lui Alexandru Vlahuță este de circa trei ori mai mare decît cea a lui G. Bacovia ș.a.m.d.

O filtrare maximă a materialului consultat, excluderea balastului informativ, adaptarea stilului la caracterul particular al evocării — astfel încît ea să dea într-adevăr imaginea personală, nerepetabilă a autorului, așa cum și viața și opera sînt unice, personale, nerepetabile — toate acestea ar avea ca urmare îmbogățirea calitativă a lecțiilor din manuale, sporirea puterii lor de influențare asupra elevilor.

Prof. CORNELIU CRĂCIUN
Liceul nr. 2 Beiuș

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Prognoză și planificare"

Dobîndind în prezent o însemnătate tot mai largă, ca urmare a faptului că sînt strîns legate de dezvoltarea viitoare a învățămîntului, de destinele lui, am putea spune, prognoza și planificarea educației preocupă astăzi cercuri largi de specialiști. Unii dintre aceștia pun semnul egalității între prognoză și planificare. Dar prognoza este numai un element al planificării care, la rîndul ei, are un aspect general și unul concret: aspectul general se referă la stabilirea obiectivelor, iar cel concret, la defalcarea pe obiective și pe termene. Prognoza nu intervine decît în stabilirea planului general, cu elemente ce conțin numai recomandările generale. Ea constituie fondul general pe care se structurează planificarea.

Practic, lucrurile se petrec cam în felul următor. În cadrul planului general de dezvoltare economică și socială a țării, planificatorului i se oferă resurse financiare de o valoare determinată. El trebuie să ia o decizie de investiție care să poată surprinde două planuri. Pe unul din ele se stabilește volumul investițiilor pentru învățămînt în raport cu alte domenii. Pe celălalt este vorba de repartizarea investițiilor în cadrul sistemului. Anume, în funcție de necesități, adică de obiectivele stabilite, planificatorul hotărăște cărui grad și nivel de învățămînt îi va acorda o investiție mai mare. De exemplu, el știe că există necesități de personal cu nivel mediu (citez această necesitate fiindcă este tocmai una din realitățile actuale ale învățămîntului nostru) și atunci orientează fonduri pentru dezvoltarea acestui sector. În general, pe baza studierii tendințelor realității, se hotărăște o strategie a planificării care constă în stabilirea unei liste de opțiuni și priorități de dezvoltare. Putem să aplicăm aici o formulă pe care am împrumutat-o din domeniul statisticii, și anume $S=F(0_1 0_2 ... On)$, unde „S" înseamnă strategie, „F", funcție probabilistică, iar $0_1 0_2 ... On$, obiectivele pe care le delimităm inițial ca elemente primare ale planificării.

În prezent și la noi, și pe plan mondial se discută mult în legătură cu perspectivele dezvoltării învățămîntului, despre ponderea profesionalizării viitorilor absolvenți. Personal, înclin spre ideea că se impune cu necesitate stabilirea unei structuri de învățămînt în care cultura generală să nu-și piardă ponderea. Argumentul principal al acestei opinii mi-a fost furnizat de o serie de cercetări care au dovedit că atît capacitatea de inovație, cît și capacitatea de reciclare, de adaptare la noi necesități sînt sensibil mai mari la acei muncitori care au la bază o școală medie — în special un liceu de specialitate. Chiar dacă în primii 2—3 ani performanțele absolventului de școală profesională sînt superioare după aceea ei nu mai pot să mai depășească nivelul inițial, în vreme ce absolvenții unei școli medii, care s-au profesionalizat între timp, continuă să progreseze.

Firește, aceasta nu înseamnă că pledez pentru abandonarea învățămîntului profesional, ci împotriva unei introduceri prea directe într-o specialitate îngustă, fără un fond suficient de cultură generală. Consider că trebuie să regîndim specializarea într-un perimetru dinamic. Ea trebuie să vină după o etapă îndelungată de pregătire — din acest punct de vedere prelungirea la zece ani a duratei școlii generale ni se pare o măsură extrem de bine venită — iar pregătirea pentru o profesie dată să ia în considerare ceea ce se numește astăzi integrarea științelor, să cuprindă principiile fundamentale ale mai multor profesii, astfel încît să asigure posibilitatea readaptării. Se poate întîmpla ca în momentul intrării absolventului în producție, profesia pentru care s-a pregătit să fie modificată. Or, este mai ușor să te adaptezi la detalii cînd ai fondul general, decît să ieși dintr-o profesie bine însușită și să-ți însușești alta. Apoi, conceptul de cultură generală însuși ar trebui regîndit astfel încît să i se pună într-o mai mare măsură în evidență valoarea instrumentală.

Toate aceste aspecte se leagă strîns de eficiență, unul din obiectivele fundamentale ale planificării. Planificatorul învățămîntului urmărește realizarea acestui obiectiv pe două coordonate, pe care nu le disociez decît din rațiuni metodologice. Prima cere ca planificarea învățămîntului să răspundă necesităților sociale și economice. Ea se manifestă prin efecte directe legate de faptul că învățămîntul pregătește forța de muncă planificată și, prin aceasta, contribuie direct la dezvoltarea economică, precum și prin efecte indirecte, care au un aspect calitativ. De exemplu — măsura în care forța de muncă pregătită în școală este receptivă la nou, este capabilă să inoveze, să regîndească procesul economic, are anume calități morale și caracterologice, știe să-și petreacă timpul liber, știe să consume (nivelul și diversitatea gusturilor consumatorului fiind și ele un indiciu al nivelului de civilizație și de cultură) etc. Cea de a doua coordonată urmărește evoluția resurselor umane în interiorul sistemului de învățămînt. Pentru analiza ei se poate apela la un model cibernetic care, evaluînd intrările și ieșirile dintr-un sistem, poate decela acei parametri din cadrul sistemului însuși asupra cărora trebuie să se acționeze cu prioritate pentru a-i imprima un randament mai ridicat. Acești parametri sînt de o mare diversitate. Ei includ conținutul învățămîntului — aflat în funcție de necesitățile sociale și de nivelul de dezvoltare al științei — tehnologia, cadrele, gestiunea, conducerea etc.

Lector univ. EMIL PĂUN

Elevii Liceului agricol din Bistrița în practică la Stațiunea experimentală horticolă din localitate

ÎNTRE „ORIGINALITATE" ȘI LIPSĂ DE INSPIRAȚIE

La recenta sesiune a concursului de admitere în licee, subiectul lucrării scrise la matematică i-a decepționat atît pe elevi, cît și pe profesori, nici unii nici ceilalți neînțelegînd cum este posibil ca într-o problemă dată la un asemenea concurs, unică pe toată țara, să se ceară de 5 ori același lucru: calculul unei fracții dintr-un întreg. Pare într-adevăr incredibil, dar problema respectivă a cerut să se afle întîi 3/10 dintr-un întreg, apoi 30/53 dintr-un întreg, apoi 2/3 dintr-un întreg, apoi 3/8 dintr-un întreg și, în sfîrșit, 9/10 dintr-un întreg.

Concentrîndu-se asupra fracțiilor, problema n-a mai urmărit nicidecum să solicite gîndirea logică a absolvenților școlii generale, deși acesta e lucrul esențial în selecționarea viitorilor elevi ai liceului. În schimb, pentru că abia încăpea pe o tablă întreagă, i-a speriat — ceea ce a creat de la început o atmosferă necorespunzătoare — ca să nu mai vorbim de faptul că le-a pus la grea încercare răbdarea (și nervii), întrucît de fiecare dată trebuiau să efectueze calcule de ordinul sutelor de mii. Și încă un aspect insuficient gîndit: rezolvarea exactă a tuturor celor 7 întrebări puse în această problemă era condiționată de rezolvarea exactă a celei dintîi. O eventuală greșeală de calcul la prima întrebare compromitea întreaga problemă.

Apar o serie de nelămuriri și în legătură cu conținutul problemei. De pildă, este surprinzător faptul că autorul acesteia a ignorat total geometria, chiar și geometria în spațiu, pe care elevii au studiat-o începînd din clasa a VI-a. Cît despre algebră, întrebarea respectivă s-a redus la un calcul banal, fără să se ceară nici descompunerea în factori, nici obținerea unui produs de factori dintr-o sumă sau diferență de termeni, nici măcar obținerea unui factor comun. S-a neglijat cunoașterea și aplicarea oricărei formule.

Avînd în vedere că totul s-a redus la calcul — și acela repetat și greoi — nu e de mirare că unii elevi foarte buni au greșit de la început o operație și astfel au făcut lucrări mai slabe decît o serie de elevi mediocri, care și-au axat aproape toată pregătirea pe calcul.

E greu de presupus ce a urmărit autorul cu o astfel de problemă. Dacă eventual a ținut să fie original, poate considera că a reușit întru totul. Într-adevăr, o problemă ca aceasta nu se va găsi niciodată într-un manual serios sau într-o culegere. Credem însă că nu o astfel de „originalitate" este țelul pe care trebuie să-l urmărească cel ce alcătuiește o problemă de concurs. Și poate că ar fi bine ca asemenea probleme să nu mai fie lăsate pe viitor pe seama inspirației unui singur om.

Prof. GRIGORE GHEBA

De la examen la colocviu – o simplă schimbare de denumire?

În vacanţa de primăvară a anului încheiat, în faţa unor comisii special constituite s-au prezentat candidaţii care aveau să susţină colocviul pentru obţinerea gradului II. Asemeni oricărui lucru nou, colocviul a stîrnit un deosebit interes în rîndul cadrelor didactice, care au formulat în legătură cu el puncte de vedere interesante. Publicăm în coloanele de faţă cîteva din ele. Evident, sînt păreri personale uneori destul de contradictorii. Socotim însă că sînt demne de luat în seamă, putînd să contribuie la îmbunătăţirea acestei forme de perfecţionare profesională.

Ar fi de dorit o confruntare la un nivel mai înalt de exigenţă

Aş dori să încep prin a spune cîteva cuvinte despre perioada de pregătire a colocviului. Desigur, fiecare candidat în parte a acordat pregătirii timpul pe care l-a socotit necesar. Perioada de pregătire colectivă — cursuri şi consultaţii — a fost însă, după părerea mea, insuficientă. În ce mă priveşte, am participat la cursurile şi consultaţiile organizate de I.C.P.P.D. pentru profesorii de limba română şi pot spune că ele mi-au fost de un anumit folos în pregătirea pentru colocviu şi în general pentru perfecţionarea mea profesională. S-a insistat însă prea mult asupra unor perioade cunoscute din istoria literaturii române (pînă la „Junimea"). Am fi vrut cu toţii să se stăruie mai mult asupra altor perioade, îndeosebi asupra unor curente şi autori din secolul XX, adică tocmai asupra acelei părţi din istoria literaturii care este mai controversată, mai puţin tratată în bibliografia de specialitate. Şi pentru că am ajuns la bibliografie, aş vrea să spun că ea ar fi trebuit să conţină indicaţii mai precise privind capitolele şi temele studiate.

Înainte de a trece la colocviul propriu-zis, aş vrea să spun că personal mi-a părut foarte rău că în noul sistem de perfecţionare, pentru obţinerea gradului II s-a renunţat la lucrarea metodico-ştiinţifică. Cel puţin pentru profesorii de limba română consideram ca esenţială o asemenea lucrare, în care s-ar fi putut verifica multe din calităţile sau lacunele existente în pregătirea lor profesională.

Pînă în ziua susţinerii colocviul a fost pentru noi o mare necunoscută. Abia după prima serie ne-am putut da seama de modul în care a fost concepută examinarea noastră. Dacă ar fi să caracterizeze acum acest mod, aş spune un singur cuvînt: şcolăresc. Aş fi dorit o discuţie mult mai elevată, o confruntare la un nivel mai înalt de exigenţă. Colocviul — după cum îl arată şi numele — ar fi trebuit să însemne un schimb de păreri. Şi aş fi văzut un asemenea schimb de păreri nu numai la literatură, dar şi la gramatică, unde se pot da atît ca şi atît de interpretări aceluiaşi text. Desigur că într-o problemă sau alta fiecare candidat avea o părere pe care ar fi dorit s-o confrunte sau să şi-o clarifice cu ajutorul specialistului din comisia de examinare. Adoptîndu-se metoda dezbaterii libere în locul biletului cu răspuns strict limitat s-ar fi putut realiza şi o discuţie mai strîns legată de munca la catedră a fiecărui candidat, aşa cum eră de dorit şi cum, de altfel, s-a anunţat în perioada în care se dezbătea proiectul noului sistem de perfecţionare.

Examinatorii mi-au părut, îndeobşte, competenţi. Dacă ar fi să formulez vreo observaţie la adresa lor atunci aş spune că mi s-au părut uneori prea îngăduitori. Nu aş vrea să supăr pe nimeni, dar s-au trecut prea uşor cu vederea unele răspunsuri inadmisibil de slabe pentru un profesor de liceu.

Prof. LETIŢIA TĂNĂSESCU,
Şcoala generală nr. 152, Bucureşti

Aceeaşi unitate de măsură pentru toţi candidaţii

Pregătirea pentru colocviu a fost facilitată de organizarea unor acţiuni pe plan central, ca şi pe plan local. Printre cele locale am cita întîlnirile periodice cu o serie de cunoscuţi matematicieni iniţiate de filiala Ialomiţa a Societăţii de ştiinţe matematice. De asemenea, ne-a fost de folos cursul de pregătire organizat la Bucureşti, la care s-au dezbătut probleme esenţiale de algebră, analiză matematică, logică matematică şi teoria numerelor.

În ce ne priveşte, considerăm că problemele care au fost propuse spre tratare participanţilor la colocviul de matematică au fost judicios selecţionate, ele abordînd cele mai importante chestiuni care se studiază în liceu, bineînţeles la un nivel superior.

Am vrea să formulăm şi unele observaţii şi propuneri. O problemă discutată a colocviului a fost sistemul de notare. Ea nu-i deloc de neglijat avînd în vedere că nota respectivă — mai mică sau mai mare cu cîteva sutimi — aduce anumite avantaje unora şi este în defavoarea altora. Urmărind comparativ la mai multe specialităţi rezultatele obţinute la colocviul din primăvară ne punem întrebarea : oare profesorii de fizică şi chimie sînt substanţial mai bine pregătiţi decît cei de matematică ? Sau exigenţa comisiei a fost diferenţiată ? La comisia de fizică şi chimie a fost respins un singur candidat, în timp ce la matematică, din 20 de candidaţi prezenţi au fost respinşi 7. Oricum credem că este necesar să se insiste mai mult asupra omogenizării cerinţelor, să se găsească criterii cît mai judicioase şi mai echitabile de apreciere.

De asemenea ar mai trebui spus că la matematici timpul acordat pentru fiecare răspuns a fost insuficient, nedînd posibilitatea abordării unor probleme mai largi. Totul s-a făcut în fugă, telegrafic.

Cursurile de pregătire ar trebui, credem, să aibă un program de maximum 6 ore pe zi, eşalonat pe două săptămîni, pentru a se da cursanţilor posibilitatea să aprofundeze prin studiu individual temele dezbătute. Colocviul propriu-zis ar trebui să aibă loc în a doua săptămînă a vacanţei şi nu aşa cum s-a făcut acum, imediat după încheierea cursurilor.

În sfîrşit, credem că trebuie găsit un cadru mai adecvat pentru desfăşurarea lui. În localul în care sînt cazaţi candidaţii ar trebui create condiţii optime pentru studiul individual şi în colectiv.

Prof. PETRONEL DUMITRESCU
prof. FILIP NEGOIŢĂ
Liceul nr. 2, Călăraşi

Gradul II presupune o verificare multilaterală

Pentru mine, ca şi pentru mulţi dintre colegii mei, obţinerea gradului II a însemnat un lucru deosebit de important. Cum era şi normal, am acordat o mare atenţie pregătirii temeinice a acestui examen. Mă pregăteam pentru o dezbatere vie, creatoare, aşa cum o poate oferi disciplina pe care o predau — economia politică. De cum am păşit însă în sala de examen a filialei din Timişoara a Institutului central pentru perfecţionarea personalului didactic m-a derutat existenţa biletului de examen, cu subiectele înscrise pe el. Colocviul deci nu mai era colocviu. Trăgeam un bilet „la noroc". M-am întrebat atunci şi mă întreb şi acum : dacă ştii să răspunzi la cîteva întrebări formulate pe un bilet, înseamnă că ştii toată materia? Cu siguranţă că nu. După cum aveam să constat personal, în acest mod nu se poate verifica nici măcar cunoaşterea unui capitol, chiar dacă se stă de vorbă peste o oră cu un singur candidat (eu, de pildă, am răspuns o oră şi 15 minute). Pe de altă parte, nu o dată examinatorii cer răspunsuri strict încorsetate în „punctele" cuprinse în manuale, în cursurile universitare etc. Or, un profesor cu cel puţin 10 ani de muncă la catedra liceului îşi poate permite — dacă nu e chiar obligat — să fie mai larg în păreri, să se ridice pe un plan superior, să aibă propriile sale opinii.

Propun, de aceea, să se renunţe la bilete în favoarea unui adevărat colocviu care să verifice cum gîndesc candidaţii şi dacă ei cunosc nu buchea manualului, ci ceea ce a apărut nou în disciplina respectivă din momentul cînd au absolvit facultatea şi pînă în momentul colocviului.

Consider că ar fi cazul să se admită răspunsuri însoţite de prezentarea unor conspecte, a unor grafice şi scheme, a unor date statistice care ar putea să ateste preocupările de studiu ale candidatului, dînd totodată personalitate ştiinţifică răspunsului său. Şi poate nu ar fi rău dacă s-ar institui o notă şi pentru ţinuta răspunsului, adică pentru eleganţa frazei, a stilului, pentru folosirea limbajului ştiinţific.

Cred de asemenea că este necesară o creştere a ponderii mediei de la inspecţia specială, care să aibă cel puţin valoarea mediei notelor de la colocviu. Eventual, pentru a se preîntîmpina unele manifestări de subiectivism — care din păcate mai există la inspecţiile speciale — s-ar putea institui şi în acest caz o comisie.

Prof. ERNEST USKAR
Călan, judeţul Hunedoara

Socotim că o mai largă consultare a profesorilor, învăţătorilor şi educatoarelor care s-au prezentat la colocviul pentru obţinerea gradului II ar permite organelor de învăţămînt să adune mai multe propuneri interesante pentru îmbunătăţirea acestei forme de perfecţionare profesională. Experienţa primului colocviu de acest gen a dovedit că este necesară o asemenea îmbunătăţire, căci altfel deosebirea între vechiul examen şi actualul colocviu s-ar limita numai la denumire.

Anchetă realizată de
AL. I. VLADIMIR

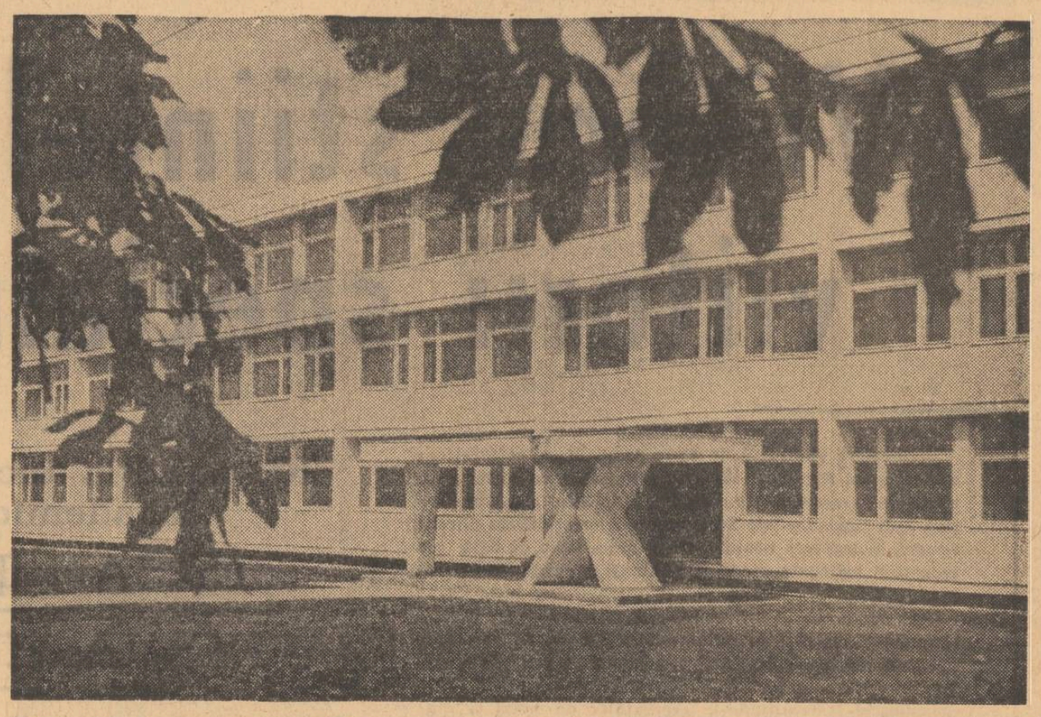

Un nou tip de construcţie şcolară — liceul cu 20 de clase construit recent la Timişoara

DUPĂ ŞASE TRIMESTRE

Cele 6 trimestre care au trecut de cînd au intrat în şcoală primii elevi de şase ani au confirmat pe deplin faptul că, în condiţiile ţării noastre, dezvoltarea copiilor îi face pe deplin apţi de a începe învăţătura la această vîrstă.

În decursul acestor doi ani s-a impus totuşi observaţia că aceşti copii — şi mai ales cei foarte buni — obosesc spre sfîrşitul fiecărui trimestru. Ultima săptămînă din fiecare trimestru este mai greu suportată, copiii sînt mai nervoşi, rezultatele nu sînt tot aşa de bune ca în restul trimestrului. Tocmai de aceea ni se pare cu totul nesemnificativ şi, în plus, derutant pentru cei care urmăresc evoluţia acestor copii, un control de sinteză în ultima săptămînă a anului — aşa cum s-a făcut anul acesta la clasele a II-a din unele şcoli. Şi mai de neînţeles apar situaţiile acolo unde elevii sînt ascultaţi pentru a li se pune note în ultimele două zile ale anului şcolar, cu toate că întregul trimestru ei au fost prezenţi la şcoală şi în acest timp nu li s-a pus nici o notă, deşi au fost destul de des ascultaţi. Considerăm că o asemenea „metodă" este cu totul neindicată, nu numai pentru elevii la care ne referim, dar chiar şi pentru cei din clasele mari. Am propune, dacă şi alte observaţii converg spre aceleaşi concluzii, ca în săptămînile care încheie trimestrele la clasele I şi a II-a să aibă loc lecţii recapitulative, fără a se pune note. Cel mult ar putea fi ascultaţi şi notaţi în aceste săptămîni elevii care au lipsit mult în timpul trimestrului, sau care au note slabe, dar şi în condiţiile acestea totul trebuie făcut cu mare grijă.

În unele şcoli, copiii care au intrat în clasa I la 6 ani au învăţat fiecare obiect de studiu cu un profesor de specialitate (după cum se ştie, experimentul acesta nu priveşte numai pe elevii respectivi, ci clasele I—IV în întregime). După părerea noastră, rezultatele dobîndite în această privinţă nu sînt pozitive. În primul rînd, fiindcă nu avem profesori pregătiţi **pentru aceasta,** iar profesorii care pînă mai ieri au predat la clasele mari nu pot să se „coboare" la elevii din clasa I, oricîtă bunăvoinţă ar avea. E vorba de o altă pregătire pedagogică şi psihologică, e vorba de înclinaţii speciale, e vorba de un efort care, cel mai adesea, **nu poate fi făcut!** Lăsînd la o parte faptul că uneori s-a trecut la acest sistem fără a avea profesorii necesari (şi au fost „specializaţi" învăţători pentru a preda, unii matematica, alţii gimnastica etc.), chiar atunci cînd au existat profesori, lucrurile n-au dat rezultate mai bune decît în cazul cînd toate obiectele au fost predate de un singur învăţător — mai cu seamă dacă a cesta a fost bine ales de conducerea şcolii. Dacă mai adăugăm şi neputinţa coordonării de către diriginte a tuturor lecţiilor la toate obiectele, situaţia devine şi mai de neacceptat.

Iată cîteva exemple luate de la Liceul nr. 32 din Bucureşti clasa a II-a A, experimentală. Profesorul de muzică are „ambiţia" ca elevii să ştie cît mai multe cîntece şi le dă, de fiecare dată, alt text, care trebuie învăţat, mai întîi, ca poezie, apoi trebuie „ilustrat" de către elevi şi, în fine, „cîntat". În trimestrul I (anul şcolar 1969—1970) în fiecare săptămînă **s-a dat un nou text.** Pînă se scria textul pe tablă şi era copiat de elevi pe caiete, trecea jumătate de oră. În a doua jumătate se învăţa melodia — atît cît se putea învăţa într-o jumătate de oră ; ora următoare, elevii erau ascultaţi, adică li se cerea să cînte cîntecul „învăţat" şi li se dădeau note ! Evident, elevii nu ştiau să cînte, pentru că, necunoscînd notele, n-aveau cum „învăţa acasă". Ei învăţau numai textul, deci făceau memorizare. E de prisos a mai spune că din sumedenia de cîntece predate în decursul unui an elevii nu ştiau, la sfîrşitul anului, nici unul aşa cum trebuie.

La citire, care abundă în poezii — mai bune sau mai proaste — în fiecare săptămînă li se dădea elevilor, conform programei, de data aceasta, cel puţin cîte o poezie de memorizat. La acestea se mai adăuga, destul de des, cîte o poezie de la **lectură,** realizîndu-se în acest fel cel puţin trei poezii de memorizat pe săptămînă. (În paranteză fie spus : procedeul memorizării excesive a rămas în zilele noastre o manie dăunătoare, pentru că, reţinînd versurile, elevii trec, de cele mai multe ori, pe lîngă semnificaţiile poeziei, aflate dincolo de text, în metaforă ; ni se pare mult mai necesar a se insista asupra tîlcului versurilor decît asupra memorizării lor. Firească, spunînd aceasta, nu negăm nicidecum necesitatea memorizării unor poezii valoroase!)

Profesorul de ştiinţe naturale are şi el pretenţia ca elevii să înveţe lecţia **„ca în carte" — adică** tot memorizare.

Dirigintele rămîne neputincios în faţa unor asemenea situaţii, pentru că profesorii **„ţin la personalitatea lor"** ! Ce se întîmplă, în acest caz, cu **personalitatea elevilor,** care ne interesează în primul rînd ! ?

În fine, au mai rămas obiectele : desen, caligrafie, educaţie fizică şi lucru — fiecare predate de un alt profesor. Rezultatele dobîndite la aceste obiecte, adică tocmai la acelea care au fost avute în vedere cînd s-a discutat despre predarea pe obiecte, nu este de natură să susţină ideea respectivă. Într-adevăr, întrucît aproape toţi elevii au note de 9 şi 10 la aceste obiecte, înseamnă că profesorii n-au acordat atenţia cuvenită fiecărui elev în parte, n-au urmărit dezvoltarea lor, n-au distins personalitatea elevilor, înclinaţiile lor pentru anumite obiecte. E de presupus doar că într-o clasă cu 30 de elevi există nişte diferenţieri între copii în ceea ce priveşte înclinaţiile lor spre aceste laturi de activitate! Şi apoi, elevii care fac şi în afară de şcoală ore de educaţie fizică, desen sau muzică nu pot fi la fel de buni sau la fel de slabi la obiectele respective ca ceilalţi elevi. Totuşi, situaţia lor la învăţătură este egală, sau sensibil egală, cu a tuturor celorlalţi elevi. Dacă mai adăugăm şi faptul că majoritatea profesorilor — cu excepţia dirigintelui — nu reuşesc să cunoască bine elevii cu care lucrează, şi deci nu pot urmări evoluţia sau involuţia lor (în multe cazuri ei nici nu urmăresc expres acest lucru, lăsîndu-l pe seama dirigintelui), ne dăm seama de avantajele pe care le prezintă învăţătorul unic. Acest lucru este necesar, după părerea noastră, mai ales pentru clasele I şi a II-a ; la clasele a III-a şi a IV-a, acolo unde şcolile dispun de profesori cu experienţă şi unde se preconizează introducerea unei limbi străine începînd din clasa a III-a, s-ar putea folosi predarea cu profesori de specialitate pentru fiecare obiect dar şi aici cu o mare atenţie din partea tuturor profesorilor, a dirigintelui şi, mai ales, a directorului şcolii.

GEORGE RADU
profesor gradul I

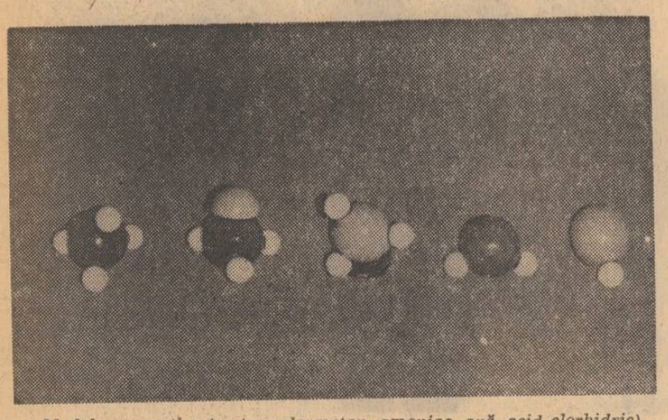

Modele magnetice (metan, clormetan, amoniac, apă, acid clorhidric)

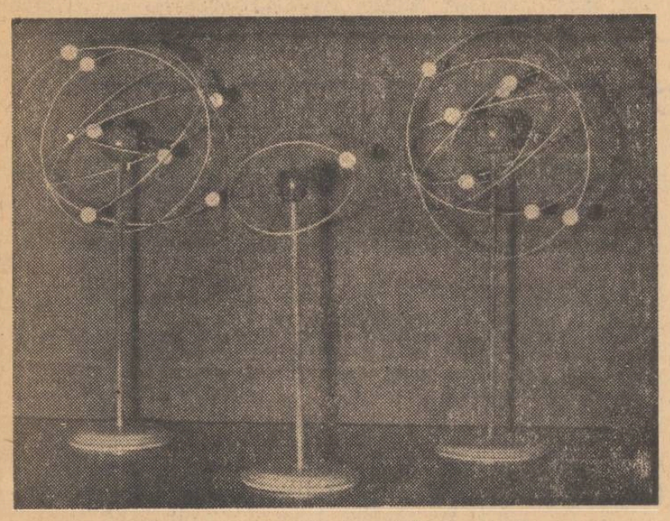

Modelele atomilor de oxigen, hidrogen şi azot

CREAŢIE DIDACTICĂ • CREAŢIE DIDACTICĂ • CREAŢIE

Un material didactic modern pentru lecţiile de chimie: modelele obiectuale

La o expoziţie de material didactic, organizată nu de mult la Arad, vizitatorii au avut ocazia să observe, printre alte exponate, cîteva interesante materiale didactice pentru predarea chimiei. Autorul lor: prof. Iosif Rehon.

Ca profesor de chimie la Liceul nr. 3 Arad, prof. Rehon — care în prezent este inspector şef la Inspectoratul şcolar al judeţului Arad — s-a preocupat mult de construirea acestor materiale, denumite modele obiectuale-manipulative şi de folosirea lor la lecţii, problema respectivă a constituit şi tema lucrării sale pentru obţinerea gradului I. Considerînd interesante realizările pe care le-a obţinut, l-am solicitat să le prezinte şi cititorilor „Gazetei învăţămîntului", şi să precizeze, totodată, scopurile lor didactice.

Predînd elevilor mei o serie de noţiuni abstracte, cum sînt de pildă structura atomilor şi moleculelor, structura cristalelor, mecanismul reacţiilor chimice, izomeri de diferite tipuri etc., simţeam acut nevoia de a le prezenta plastic aceste noţiuni, pentru a le călăuzi intuiţia, inducţia şi deducţia, procesul de cunoaştere în general. Cum desenul la tablă nu mă putea ajuta deloc în această privinţă, m-am orientat spre construirea unor modele materiale de tipul modelelor analogice — obiecte sau sisteme de obiecte materiale care se deosebesc de original prin natura lor fizică sau prin forma lor geometrică, dar care prezintă aproape aceleaşi proprietăţi ca originalul. Asemenea modele obiectuale construite în scopul cercetărilor ştiinţifice (Stuart, Briegleb, Catalin, Dreiding, Courtauld etc.), au pătruns şi în învăţămîntul superior, iar în ultima vreme sînt utilizate în unele ţări şi în învăţămîntul liceal. De pildă, modelele de atomi şi molecule popularizate în cataloagele „Leybold" permit prezentarea problemelor de bază ale teoriei structurii, a compuşilor organici în special. Confecţionate din material plastic şi frumos colorate, ele sînt mărite faţă de original la scara 1 : 1,5—2.10^8. Culorile folosite sînt convenţionale — carbon: negru, hidrogen: alb, oxigen: roşu, clor: galben-verzui etc.

Cu ajutorul unui strungar în lemn şi al elevilor, respectînd pe cît era posibil scara şi culorile convenţionale, am confecţionat diferite truse care permit construirea unor modele de atomi, molecule şi cristale. Printre acestea sînt, de exemplu, modele de atomi care permit construirea învelişurilor electronice ale atomilor elementelor din primele două perioade. Am realizat de asemenea o trusă cu 125 de piese, în vederea construirii modelelor moleculare din bile colorate, găurite, care se montează cu ajutorul unor sîrme de oţel sau de mase plastice. O altă trusă cu 34 de piese, cuprinde modele atomice sub formă de calote. Montate cu ajutorul unor arcuri sau cu beţişoare din material plastic, acestea permit modelarea legăturilor duble şi triple. Trusa cu 34 de piese a fost confecţionată ulterior în 150 de exemplare, de către Cooperativa „Vremuri Noi", pentru uzul şcolilor generale de 10 ani şi al liceelor din judeţul nostru. Menţionez, de asemenea, printre materialele realizate, o trusă cu modele magnetice, cuprinzînd 24 de piese ce se montează cu ajutorul unor magneţi şi o trusă cu 75 de piese pentru construirea modelelor de cristale.

Folosirea modelelor obiectuale atribuie, fără îndoială, o notă intuitivistă conţinutului lecţiei, însă nu pentru a reţine pe elevi la acest nivel, ci pentru a-i ajuta să se ridice pe o treaptă superioară — pe treapta abstractizării. În acest scop, pe lîngă caracterul intuitiv al modelelor am avut în vedere şi caracterul lor cognitiv, urmărind realizarea unei intuiţii dinamice, constructive. Ca atare, în procesul de formare a noţiunilor am pornit întotdeauna de la fenomenul studiat, prezentînd numai ulterior modelul. Am căutat să folosesc, pentru prezentarea aceluiaşi fenomen, două sau mai multe categorii de modele — grafice, teoretice, obiectuale — pentru a-i stimula pe elevi la analogii. Le-am atras totodată atenţia asupra faptului că modelul, oferind avantajul clarităţii, nu poate totuşi să redea unele laturi dinamice ale fenomenului, realitatea fiind întotdeauna mai complexă decît orice model.

Folosite raţional, modelele imprimă în mintea elevilor — aşa cum am putut constata după ce le-am experimentat în decurs de 4 ani — imagini mult mai apropiate de realitate decît cele formate pe baza schemelor grafice. Totodată, cunoştinţele dobîndite de elevi pe această cale sînt mai trainice. Un alt avantaj al modelelor constă în dezvoltarea capacităţii elevilor de a observa, de a vedea în spaţiu, capacitate foarte importantă în anumite ramuri de activitate. Trebuie spus de asemenea că modelele captează atenţia elevilor, făcînd lecţiile mai interesante şi mai atractive.

Prof. IOSIF REHON
Arad

CERCETAREA DIDACTICĂ

DIN FAZA „DE LABORATOR" LA CEA „DE PRODUCȚIE"

Interesul mereu mai accentuat al cadrelor didactice pentru acțiunile novatoare se oglindește în numeroasele cercetări pe care le desfășoară în prezent acestea. Așa cum o dovedesc fazele județene ale actualului simpozion al corpului profesoral, mii de oameni ai școlii întreprind studii, experimente, verificări, un mare număr din ei obținînd rezultate de evidentă valoare. Foarte pozitive sînt și preocupările multor învățători și profesori proiectanți și constructori de materiale didactice originale, dintre care unele, pe care am avut prilejul să le vedem în expoziții reprezentative, pot concura cu deplin succes aparate și instalații executate în întreprinderile specializate.

Desigur, rolul și influența pe care le au asupra progresului școlar, în ansamblul său, toate aceste cercetări și experimente, toate materialele moderne, create de inovatorii din învățămînt se află într-un raport direct proporțional cu felul cum stimulează și sprijină inspectoratele școlare și conducerile de școli acțiunile fiecărui cercetător de la catedră, cum urmăresc desfășurarea investigațiilor și cum ajută la trecerea cît mai rapidă a celor mai valoroase dintre ele din faza de „laborator" în faza de „producție". În legătură cu această problemă redacția noastră a solicitat informații de la o serie de inspectori, lucrători din cadrul organelor sindicale ale învățămîntului, conducători de școli etc. Iată două dintre primele răspunsuri primite.

Prof. SOFIA PUȘCAȘU, inspector școlar general al municipiului București :

Faptul că munca noastră se desfășoară în București — unde se află principalele foruri de cercetare a fenomenului școlar și unde au loc principalele activități care contribuie la modernizarea procesului instructiv-educativ — ne creează o situație avantajoasă, dar în același timp implică pentru noi răspunderi mult sporite. Pot afirma însă cu deplină îndreptățire că educatoarele, învățătorii și profesorii care lucrează în instituțiile școlare, în școlile generale și în liceele Capitalei au știut să valorifice avantajele acestui complex de factori, fapt dovedit, de altfel, de evoluția rapidă a școlilor noastre de la rolul de simple baze de cercetare ale diferitelor foruri științifice la rolul de laboratoare-pilot pentru investigația proprie. Desigur că, paralel cu aceste investigații, oferim în continuare și forurilor specializate, ca și catedrele universitare, posibilitatea de a întreprinde cercetări în școlile noastre, de a verifica „pe viu" în cadrul lor ipotezele unor experimente.

Pentru a schița un succint tablou al întregii acțiuni de cercetare desfășurată în școlile Bucureștiului aș menționa că numai în anul școlar 1969—1970 s-au desfășurat în aceste școli 65 de investigații legate de procesul instructiv-educativ și de factorii care influențează direct sau indirect formarea elevilor. Alături de cunoscute instituții specializate, ale căror experimente au devenit tradiționale în școlile noastre — Institutul de științe pedagogice, Universitatea București, Institutul de psihologie al Academiei etc. — figurează pe lista cercetătorilor și cadre didactice sau colective profesorale ce activează nemijlocit în școlile noastre și ale căror lucrări oferă perspective interesante. Astfel de perspective oferă, de pildă, cercetările referitoare la predarea limbilor străine începînd din clasele mici, care au permis desprinderea unor concluzii pozitive și cristalizarea unei tehnologii specifice, experimentul pentru determinarea modalităților de formare și dezvoltare a gîndirii științifice a copiilor, verificarea unor metode noi de educare a scrisului la clasele I—IV, investigațiile legate de folosirea unor noi tipuri de activități cu elevi, în special în cercuri etc. Experimente interesante, dar cu rezultate contradictorii încă, neconcludente poate și din pricina faptului că nu au antrenat decît într-un procent redus forțele de concepție necesare, au fost cele cu privire la programarea capitolelor din anumite discipline. În asemenea situații urmărim adîncirea fundamentării științifice a experimentului și întărirea activității în echipă.

Vom căuta de asemenea să grupăm forțele profesorilor — experimentatori în domenii pe care le considerăm de actualitate stringentă, cum ar fi, de pildă, studiul prin problematizare și studiul prin descoperire.

Cîteva experimente de care ne interesăm în mod deosebit și la extinderea cărora reflectăm pentru anul școlar viitor se referă la didactica instituțiilor preșcolare. Un singur exemplu, semnificativ cred, în această privință : fundamentarea pregătirii matematice a copiilor încă din grădinițe.

Convingătoare și cu perspective de extindere considerăm a fi și experimentarea unor determinări psihotehnice, care prezintă un deosebit interes pentru depistarea aptitudinilor, orientarea și selecția profesională temeinic fundamentate.

S-au acumulat, de asemenea, valoroase realizări în domeniul tehnicii didactice — cum ar fi, de pildă, aparatul de verificare a calităților psihice conceput și construit de prof. Constantin Manolescu, de la liceul „Cantemir" — pe care ne propunem să le multiplicăm, pentru ca anul viitor să fie experimentate mai larg.

Extinderea și trecerea la generalizarea anumitor cercetări și experimente, valorificarea și stimularea mai largă a potențialului creator al educatorilor care lucrează direct la catedră depind însă, în mare măsură, de realizarea unor mutații în poziția adoptată pe planul colaborării de forurile de cercetare pedagogică. Practicienii-cercetători din școli au nevoie de un sprijin mai larg al cercetătorilor specializați pentru confruntarea metodologiei de cercetare adoptate, pentru etalonarea și omologarea rezultatelor. De asemenea, noi așteptăm ca specialiștii în cercetarea pedagogică să comunice în consfătuiri largi stadiile atinse și concluziile parțiale sau totale ale investigațiilor pe care le întreprind în școlile noastre. Căci circulația nestingherită de idei și soluții între cercetători și practicieni este, fără îndoială, unul dintre factorii determinanți pentru progresul acțiunii de perfecționare și modernizare a activităților educative, a organizării și conducerii învățămîntului.

Prof. STERIE RĂDOI, inspector școlar general al județului Iași :

Ceea ce caracterizează orientarea actuală a cercetării științifice desfășurată de cadrele didactice din școlile județului nostru este deplasarea centrului de greutate al acestei acțiuni către colectivele de catedră și înscrierea tematicii de studiu, a temelor de cercetare, ca parte integrantă din planul general de muncă al școlilor. Este un fapt pe care îl considerăm de bun augur și îl vom sprijini cu toate posibilitățile de care dispunem. De altfel, aceasta a și constituit tema unor indicații precise date directorilor de școli, într-o ședință desfășurată la inspectoratul nostru.

În această ordine de idei se cuvine să evidențiem atmosfera favorabilă activităților de investigare creatoare existentă în cadrul unor colective didactice cum sînt cele de la Liceul pedagogic, de la majoritatea liceelor de cultură generală, de la școlile generale nr. 19 și 21 din Iași, precum și — faptul acesta este deosebit de semnificativ — de la unele școli sătești, ca cele din Dobrovăț, Românești și Ruginoasa. Primele rezultate concrete ale acestei orientări au fost cele peste 120 de studii, cercetări și experimente științifice și didactice efectuate de membrii corpului profesoral din județul nostru și comunicate cu prilejul sesiunii științifice desfășurate anul trecut, precum și cu prilejul recentei faze județene a simpozionului național. Pentru cunoașterea în cercuri didactice cît mai largi a acestor rezultate obținute pînă în prezent, inspectoratul nostru a tipărit și difuzat o culegere asupra cercetărilor și experimentărilor întreprinse în școlile din raza județului. În felul acesta considerăm că vom elimina și consumul paralel de forțe de cercetare, facilitînd gruparea profesorilor cu preocupări comune.

Pentru a stimula introducerea în școli a modalităților moderne de lucru, Casa corpului didactic, creată recent la Iași, și-a înscris în plan, ca acțiune periodică, organizarea unor „zile cultural-metodice". Acestea se desfășoară cu sprijinul și participarea unor cadre didactice universitare și a lucrătorilor de la I.C.P.P.D. — Iași și au loc nu numai la sediul Casei, ci și în alte localități. Astfel, pînă în prezent asemenea manifestări au avut loc la Dobrovăț, Pașcani, Tîrgu Frumos și Iași.

Tot în rîndul acțiunilor menite să sprijine și să popularizeze cercetarea didactico-științifică se integrează și elaborarea unei „Culegeri de material de informare metodico-științifică". Primul număr al acestei culegeri, care se află sub tipar și urmează să apară în curînd, are ca temă specială dezvoltarea investigației științifice pentru perfecționarea activităților practice în școli. Numărul 2 al culegerii, care urmează să apară la începutul viitorului an școlar, se va ocupa de problemele conducerii științifice a unităților din învățămînt.

Pe linia unei tendințe generale și evident pozitive în dotarea tehnică a școlilor vom extinde la încă două licee laboratoarele fonetice pentru studiul limbilor străine, aplicînd larg toate rezultatele pozitive și achizițiile metodice obținute la primele două laboratoare de care am dispus în anul școlar încheiat. Nu vom neglija nici omologarea și extinderea aplicării aparaturii didactice simple, dar foarte eficiente realizate de unii învățători pentru predarea cunoștințelor la clasele I—IV. Precizez că încă de pe acum clasele I—IV de la numeroase școli sînt înzestrate cu instrumentar didactic conceput de cadrele didactice ieșene și reprodus în serie mică. Și țin să spun că „în exploatare", calitățile acestui instrumentar s-au dovedit superioare materialelor de serie mare produse de întreprinderile specializate.

În sfîrșit, o acțiune pe care o așteptăm cu mult interes și în care punem deosebită nădejde : începînd din această toamnă vom primi concursul Universității „Al. I. Cuza" din Iași pentru inițierea unui grup de cadre didactice în domeniul pedagogiei cibernetice și experimentarea în școli a diferitelor programe de instruire de acest tip.

Prof. AURELIA MATEI — *Compoziție*

De ce lipsesc tinerii?

De ani de zile urmărim cu fidelitate activitatea cenaclului de arte plastice „Ion Andreescu" de pe lîngă clubul Casei corpului didactic din București. Nu credem să fi lipsit de la multe din expozițiile colective sau personale deschise în cunoscuta sală din b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 32, aproape toate aceste manifestări găsindu-și cîte o succintă prezentare și în paginile gazetei noastre. Spunem aceasta dintr-un început, pentru a motiva de ce de fiecare dată cînd privim o nouă manifestare publică a cenaclului ne simțim înclinați să o încadrăm într-o activitate mai amplă, să o judecăm comparativ cu ce s-a realizat pînă acum.

Din acest punct de vedere, prezenta expoziție colectivă deschisă cu prilejul „Zilei învățătorului" este oarecare, poate chiar mai neinteresantă decît multe din expozițiile personale din ultimul timp. În alți ani am putut vedea, la acest prilej festiv, expoziții reprezentative, care oglindeau în bună parte roadele unui an de activitate și marcau o evoluție în creația unora dintre membrii cenaclului. De data aceasta, însă, pe lîngă aspectul ei neglijent — lucrări fără etichetă, panouri încă goale — expoziția dă vizitatorului statornic impresia că a văzut tablouri cunoscute, de mulți știute, că n-a întîlnit nici un lucru inedit, nicio expresie artistică nouă. Noutățile se arată puține la număr. Și cînd spunem noutăți nu ne referim, desigur, la lucrări realizate în ultimul timp sau expuse pentru prima dată, ci la acel pas înainte pe care este chemat să-l facă un artist cu fiecare nouă creație.

Dintre puținele lucrări care ne-au atras atenția am reținut pe cele ale vechiului membru al cenaclului, profesorul pensionar Ion Cîrdei, care se remarcă prin două momente evocatoare ale confruntării omului cu furia apelor și îndeosebi printr-un tineresc peisaj de toamnă, viziune îndrăzneață întrucîtva dacă ne gîndim la maniera în genaral „cuminte" care caracterizează cenaclul. Cu lucrări noi — evident peste nivelul celor cu care ne obișnuisem — s-a prezentat și Eugenia Brateș.

Nu vom trece la noutăți cele cîteva exponate care se vor cu tot dinadinsul moderne dar care, de fapt, sînt combinații de forme geometrice neinspirate și... desuete. În rest, obișnuita tematică : flori, portrete, peisaje.

Cam atît despre expoziție. Socotim însă necesar să ne oprim asupra uneia din cauzele care au determinat în ultimul timp, după părerea noastră, o plafonare a activității de ansamblu a cenaclului. Se simte lipsa acelei infuzii dătătoare de viață care este confruntarea de opinii. Nu am exagera cu nimic dacă am afirma că cenaclul este un cerc închis, în care cu greu se poate pătrunde sau, mai bine zis, cu greu se poate rezista. Și cu toate că nu se spune pentru prima dată acest lucru situația actuală din cenaclu continuă să fie identică : tineretul lipsește aproape în totalitate. La ora aceasta cenaclul „I. Andreescu" nu este un cenaclu reprezentativ, care să înmănuncheze toate forțele artistice ale școlii bucureștene.

Unde sînt tinerii profesori de desen ? Oare ei nu creează ? Ba da. Există mulți profesori tineri cu reală forță creatoare. Aproape lună de lună apar noi și noi talente autentice, artiști de o impresionantă expresivitate. Expozițiile lor personale — despre care s-a scris de multe ori în gazeta noastră — pot fi vizionate adesea în diferite săli de expoziție — la galeriile de artă, la „Ateneul tineretului", la sala „Kalinderu" a Institutului de arte plastice „N. Grigorescu", în cadrul caselor de cultură. Nu se naște oare o întrebare firească : de ce tinerii profesori se duc în altă parte și nu își au locul și în sala de expoziții a cenaclului „I. Andreescu" ?

Răspunsul poate fi găsit abia după o analiză mai atentă a atmosferei care domnește în cadrul cenaclului pe deoparte, ca și în mentalitatea unora dintre tinerii profesori pe de altă parte.

Intrat nu de mult sub auspiciile Casei corpului didactic, cenaclul „I. Andreescu" are condiții pentru a marca o vizibilă cotitură, transformîndu-se — așa cum așteptăm de mult timp — într-un veritabil atelier de creație, care să concentreze pe cei mai valoroși plasticieni din învățămînt. Am vrea să scriem pe viitor despre acele serioase și boaate expoziții pe care le pot înfăptui forțele artistice de care dispun în prezent școlile bucureștene.

GABRIEL VOICU

La orizont — anul școlar 1970-1971

(Urmare din pag. 1)

dețe. Cu alte cuvinte, din cele peste 19 milioane de exemplare de manuale — tirajul acestui an pentru învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic — se află deja în depozitele județene 11 milioane de exemplare.

Sîntem convinși că în acest an toate manualele vor fi la dispoziția rețelei de difuzare pînă la data de 30 august, asigurîndu-se astfel condiții ca pînă la 15 septembrie ele să se afle pe băncile celor cărora le sînt destinate.

★

Din primele noastre investigații privind pregătirile pentru noul an școlar reies cîteva probleme de o deosebită importanță, asupra cărora este necesar să se îndrepte toată atenția în perioada următoare, pînă la începerea cursurilor.

Difuzarea la timp în școli a programelor de învățămînt va trebui să constituie o preocupare de prim ordin a inspectoratelor școlare județene. N-am atrage atenția asupra acestui lucru dacă n-am ști că în anii trecuți au fost multe cazuri cînd aceste programe au ajuns cu mari dificultăți și întîrzieri în mîna cadrelor didactice. Cu mult timp înaintea deschiderii cursurilor trebuie să se organizeze studiul temeinic al programelor, să se ducă discuții cu caracter metodic pe marginea lor în cadrul colectivelor de catedră și al cercurilor pe specialități. Pe baza studierii lor atente vor trebui luate măsuri și pentru pregătirea și completarea materialului didactic necesar predării, pentru dotarea corespunzătoare a laboratoarelor și cabinetelor.

O deosebită atenție cere depozitarea în condiții optime a manualelor școlare și difuzarea acestora la timp și în mod judicios. În această privință în tot cursul lunii iulie și îndeosebi în august trebuie să se stabilească o permanentă colaborare între inspectorate și organele însărcinate cu difuzarea manualelor școlare. Pe toată filiera, de la editor pînă la școlar, se cere o îndeplinire conștiincioasă a fiecărei sarcini, în așa fel încît să se evite orice defecțiune.

Evident, pregătirile pentru noul an școlar vizează și alte multe sectoare — construcțiile școlare, îmbogățirea bazei materiale, dotarea și autodotarea laboratoarelor, perfecționarea profesională etc. Asupra lor ne vom opri în numerele următoare.

Acești adolescenți entuziaști

(Urmare din pag. 1)

cursia organizată de echipajul „Pescăruș", alcătuit din pionieri constănțeni și colegi ai lor din comunele Viișoara, Cobadin și 2 Mai, care și-au propus să studieze fauna, flora și etnografia din diverse județe ale țării.

Gazdă ospitalieră a elevilor drumeți se dovedește ca în fiecare vacanță și Capitala cu împrejurimile sale. De cîteva zile, pădurile și oazele de verdeață care mărginesc Bucureștiul au fost luate în stăpînire de sute de elevi. Două luni sînt proprietarii de drept ai pădurilor de la Snagov, Pustnicul, Mogoșoaia, beneficiind de ele după pofta inimii.

Am poposit zilele trecute în tabărele de la Snagov-parc și Snagov-sat. Ascunse de copaci mari, umbroși, cele două tabere găzduiesc una 250, cealaltă 70 de școlari din județele Brașov, Sibiu și Covasna. La Snagov-sat i-am găsit pe copii în plină desfășurare a unui concurs de orientare turistică, cu o mulțime de reguli, de secrete știute numai de ei. Îi însoțeau în întrecere doi profesori — Victor și Florica Slonț. După concurs am stat de vorbă și cu profesorii, și cu școlarii despre viața de tabără. Programul este și bogat și atrăgător : plajă, pescuit, plimbări cu vaporașul pe lacul Snagov, vizite în Capitală.

Zile frumoase de tabără petrec și vecinii din tabăra de la Snagov-parc. Directorul taberei, profesorul Adam Căliman, care o conduce de 8 ani, ne spunea că și în anul acesta li se asigură oaspeților ei nu numai condiții optime de odihnă, dar și un program cît mai variat. „Am cerut părerea copiilor asupra fiecărei activități programate — ne informează prof. Căliman. I-am întrebat pe fiecare ce le-ar place, ce ar dori să facă în zilele de tabără. Așa se explică varietatea acțiunilor înscrise în programul nostru și mai ales interesul cu care copiii participă la fiecare dintre ele".

Deocamdată ne oprim aici cu însemnările din jurnalul de vacanță, cu toate că ele ar putea continua încă pe multe pagini. Le vom duce mai departe în numărul viitor, căci vacanța ne furnizează cu generozitate fapte, acțiuni, evenimente demne de consemnat.

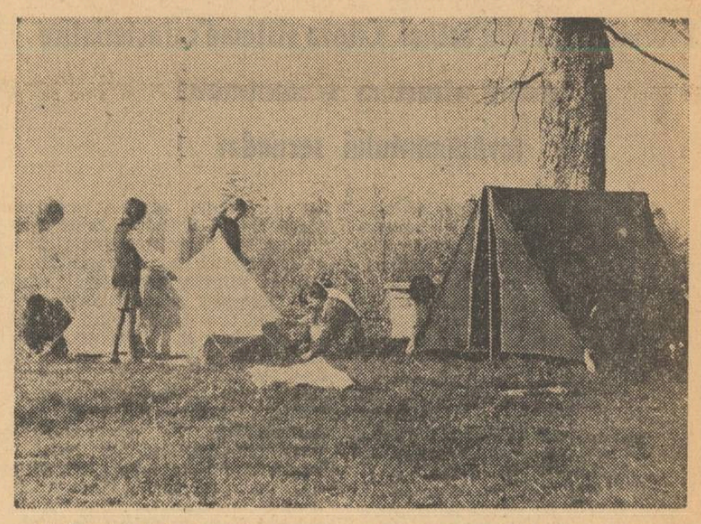

Micii turiști de la Casa pionierilor din Reghin învață să-și instaleze corturile

ANUNȚ

Absolvenții școlii normale de băieți din Sibiu, promoția 1945, sînt invitați la revederea după 25 de ani.

Revederea va avea loc duminică 19 iulie 1970, orele 8, în localul școlii.

Trimiteți adeziunea pe adresa : **Ercuș Gheorghe**, com. Teliu, jud. Brașov.

Clasa a IX-a după primul an de existență

(Urmare din pag. 1)

receptivitate are, după cum știe orice profesor sau director de școală, cele mai favorabile implicații pentru conținutul întregii munci instructiv-educative.

— Am observat la copilul meu în anii trecuți, prin clasele a VII-a și a VIII-a, o anumită tendință de subapreciere a muncii fizice — ne-a spus tovarășul **CONSTANTIN VULPE**, muncitor din București. Practica pe care a făcut-o în producție ca elev în clasa a IX-a i-a cam zdruncinat vechea mentalitate. A văzut el însuși de cîte cunoștințe științifice are nevoie un muncitor, de cît prestigiu se bucură munca lui. Consider că în special pe această linie trebuie orientată activitatea claselor a IX-a și a X-a.

Despre acest aspect al lucrurilor am discutat și cu prof. **ANGHEL TUZU**, directorul Școlii generale nr. 146 din Capitală, care ne-a semnalat o situație semnificativă constatată în școala sa.

— Din cei 148 de elevi înscriși la începutul anului în clasa a IX-a — ne-a spus prof. Tuzu — o bună parte aveau sentimentul neîmplinirii și-și exprimau intenția de a-și retrage actele, pentru a se înscrie din nou la concursul de admitere în liceu. În timpul anului, datorită contactului cu producția cei mai mulți dintre ei s-au răzgîndit dîndu-și seama că prin continuarea pregătirii în clasele IX și X li se deschid perspective bune în vederea însușirii unei profesii. Pentru ca aceste perspective să fie și mai precis conturate consider însă că profilul claselor a IX-a și a X-a ar trebui să aibă un mai pronunțat caracter practic, fără să fie diminuată pregătirea de cultură generală.

— Cum credeți că s-ar putea realiza o mai pronunțată pregătire practică ? — l-am întrebat pe profesorul **I. TOMESCU**, inspector general al județului Vîlcea.

— O analiză minuțioasă a programelor clasei a IX-a ar reliefa faptul că acestea sînt încă supraîncărcate. Ele au fost gîndite mai ales pe criteriul concordanței cu programele liceului (care, la rîndul lor, suferă de asemenea de exces de informație.) De aceea există un pronunțat decalaj între ceea ce învață elevii clasei a IX-a, ceea ce reține și ceea ce le este realmente necesar pentru activitatea lor viitoare. Ar fi bine poate ca o comisie centrală, în componența căreia să intre și profesori ce lucrează nemijlocit la catedră, să revizuiască într-o concepție unitară fiecare programă și să înlăture tot ce nu este absolut necesar, avînd în vedere mai ales faptul că marea majoritate a elevilor din clasele a IX-a și a X-a se pregătesc pentru munca practică, pentru producție. Sînt convins că astfel s-ar obține multe ore pentru studiul unor cunoștințe cu caracter profesional și în același timp pentru activitatea practică.

— O asemenea degajare a programelor — este de părere tov. **MIRCEA DRĂGUȘ** maistrul-instructor care a condus practica în producție a elevilor clasei a IX-a de la Școala generală nr. 128 din București — ar permite studierea de către elevi a tehnologiei materialelor — bineînțeles pe specialități, în funcție de profilul practicii pe care o efectuează. În afară de aceasta, cred că în locul desenului proiectiv studiat în general, așa cum s-a procedat pînă acum, ar fi bine să se treacă la predarea desenului industrial tehnic, așa încît elevii să învețe să facă proiectări de piese, de ansamble și subansamble, să citească proiecte și să le transpună pe planșe în creion și tuș. Predarea desenului ar deveni astfel mai strîns legată de pregătirea profesională și, deci, mai eficientă.

— Pentru a se accentua caracterul profesional al clasei a IX-a a școlii generale ar fi necesare și unele rectificări în programele actuale de electrotehnică și automatizări — ne-a spus profesorul **ION PREDA.** Am în vedere necesitatea unei mai judicioase succesiuni a temelor și, eventual, sporirea numărului de ore afectate temei „Mașini electrice". Programa ar trebui să includă, cred, și cîteva lecții privind organizarea întreprinderii și a producției, ca și știința administrației.

O problemă deosebit de importantă pentru ultimele două clase ale școlii generale de 10 ani este practica în producție, care dă, de altfel, o fizionomie aparte acestor două clase. După cum se știe, în anul care a trecut elevii clasei a IX-a au efectuat practica timp de 4 ore, într-una din zilele săptămînii. O serie de cadre de conducere, de ingineri și tehnicieni de la întreprinderile unde și-au desfășurat practica elevii cl. a IX-a au apreciat pozitiv rezultatele obținute de ei și consideră că mulți dintre aceștia se vor putea integra într-un timp destul de scurt în procesul normal de producție. Dar nu aceasta este situația tuturor elevilor. O pregătire profesională mai bună pe anamblu cere ca și în ce privește practica în producție a elevilor să se ia unele măsuri de îmbunătățire. Cei mai mulți dintre interlocutorii noștri au considerat că numărul orelor de practică săptămînală în întreprinderi ar putea fi ridicat de la 4 la 6. Maiștrii-instructori de la școlile generale nr. 128 și nr. 146 din Capitală sînt de părere chiar că este posibil ca practica să fie extinsă la 8—10 ore pe săptămînă, efectuîndu-se în decurs de două zile, în care să se predea și unele discipline mai ușoare. La sfîrșitul anului școlar ar urma să aibă loc o perioadă de două săptămîni de practică continuă. Pentru fete, practica ar putea fi de 4 ore săptămînal în producție, la care să se adauge 2 ore de pregătire gospodărească. În asemenea condiții pregătirea practică ar fi substanțial îmbunătățită, ea ajungînd să se apropie, ca nivel, de pregătirea profesională.

Toți interlocutorii noștri consideră însă necesar ca la absolvirea școlii generale de 10 ani, mai pronunțat profilată pe pregătirea profesională, absolvenții să aibă posibilitatea de a se integra mai ușor în producție. În acest fel interesul pentru clasele IX—X ar spori mult. De asemenea, unii din ei au propus ca oficialitățile școlare să examineze posibilitatea ca în marile orașe învățămîntul general de 10 ani să nu fie organizat pe criteriul circumscripțiilor școlare, ci astfel încît elevii să-și poată alege școala conform cu aptitudinile și preferințele lor. În prezent, cînd criteriul principal este cel al circumscripțiilor școlare, ei sînt puși în situația de a se pregăti pentru o profesie practică ce nu corespunde totdeauna idealului lor profesional, ci posibilităților de care dispune școala respectivă în domeniul organizării practicii în producție. Or, aceasta ar putea duce la consecințe contrare dezideratelor educative pe care se fundamentează școala de 10 ani și care în fond reprezintă una din condițiile ratiunii ei de a fi.

Probleme de mare importanță urmează să fie încă rezolvate și în ce privește organizarea practicii în unitățile școlare din mediul rural. După cum se știe, în acest an școlar cursurile clasei a IX-a din mediul rural au fost frecventate de peste 15 000 de elevi. Analizînd însă direcțiile în care a fost orientată practica lor se constată că în prea puține locuri s-au efectuat lucrări agricole.

După părerea mea — ne-a declarat profesorul — **ION IONIȚĂ** — aceasta se datorește unei mentalități învechite despre posibilitățile de afirmare pe care le oferă munca în agricultură, ca și faptului că perspectivele acesteia nu sînt suficient cunoscute de elevi. La aceasta contribuie și împrejurarea că practica în agricultură a avut adesea un caracter îngust meșteșugăresc, elevii fiind solicitați la lucrări pe care ei le cunosc tot așa de bine ca și îndrumătorii lor sau poate chiar mai bine. Este de dorit ca practica în agricultură să fie mult mai strîns legată de implicațiile științifice — prin referințe la agrobiologie, agrofitotehnie etc. Elevii trebuie să înțeleagă, să vadă că agricultura este un domeniu care oferă posibilitatea unor profesii pasionante, cu mari perspective de viitor.

— Trebuie luat în considerare, ne-a spus prof. **PAUL BĂIEȘU**, directorul Școlii generale din comuna Păușești, județul Vîlcea, și un anumit fond psihologic creat de revistele de știință și tehnică care circulă printre elevi. În marea lor majoritate aceste reviste, ca de altfel și majoritatea emisiunilor de radio și televiziune, se ocupă aproape în exclusivitate de probleme din alte domenii de muncă decît agricultura. Prin locul disproporționat de mic pe care-l acordă profesiilor legate de agricultură, ele contribuie la crearea în rîndurile părinților și elevilor a unui anumit climat de subapreciere față de aceste profesii.

★

Rezultatele obținute în decursul primului an de funcționare a clasei a X-a, experiența cîștigată, strădaniile care se vădesc acum pentru înlăturarea lipsurilor constatate ne dau convingerea că problemele ce se pun pentru cel de al doilea an al procesului de generalizare a învățămîntului de 10 ani vor fi la timp și bine rezolvate.

COORDONATE MONDIALE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT SECUNDAR

ÎNTRE CLASICISMUL RENASCENTIST ȘI VARIATELE STRUCTURI CONTEMPORANE

În 1423, cînd a înființat la Mantua prima școală de tip seeundar din lume, umanistul Vittorino da Feltre intenționa să facă din ea, pe baza studierii unor scrieri ale clasicilor antichității, un mijloc de educare morală a tineretului și, deopotrivă, o etapă pregătitoare pentru studiul universitar academic. Pe parcursul a multe veacuri, avînd un puternic ecou pînă în zilele noastre, această concepție a dominat — fie deschis, fie din umbră — orientarea școlii secundare.

Comanda socială contemporană, direcțiile noi urmărite în pregătirea tinerei generații pentru viața socială și economică, au adus în prezent sistemul învățămîntului secundar într-un punct de răscruce. Prezentarea în aceste coloane a etapelor drumului parcurs de liceu pînă la acest punct este menită să degajeze cîteva din direcțiile evoluției sale viitoare.

Scurt istoric: educație clasicistă într-o anticameră a universității

Ideile lui Vittorino da Feltre au stat ca pietre de temelie în organizarea majorității școlilor secundare în Europa renascentistă, fie că este vorba de colegiile și liceele din Franța secolului al XVI-lea, organizate pe baza unui program de educație riguroasă, desfășurat pe parcursul a 10 ani de studii (copilul intra în liceu la 6 ani și îl termina la 16), de „gymnasium"-ul german sau de cunoscutele „public school" din Anglia, legate strîns, în această fază incipientă, de universitățile din Oxford și Cambridge. Majoritatea școlilor secundare din Europa s-au constituit ca variante ale acestor tendințe, diferențiate mai mult prin caracterul și metodele educației decît prin conținutul acesteia. La rîndul lor, primele școli secundare de peste Atlantic, create în perioada coloniilor americane reprezentau o transplantare a public school-urilor. De altfel denumirea celei dintîi dintre aceste școli, **Latin School**, creată în 1631 la Boston, este semnificativă în această privință.

La mijlocul secolului al XVIII-lea se produce o primă disociere în orientarea școlii medii. Ca reacție împotriva caracterului închis și conservator al gymnasiumului, după o înverșunată dispută, Johann Julius Hecker creează la Berlin în 1747 prima Realschule, în programa căreia capătă un rol preponderent alături de studiul limbii materne, cunoștințele de geometrie, aritmetică, mecanică, arhitectură, geografie etc. O orientare asemănătoare se înregistrează în America unde, în urma unei reacții din ce în ce mai puternice împotriva sterilității vechilor școli secundare, Benjamin Franklin propune ca școala secundară să preia principalele idei și principii care au generat realschule în Germania. Astfel ia ființă la Philadelphia în 1751 prima academie care va prefigura caracterul noii școli secundare — high school — specifice învățămîntului din Statele Unite. Academia din Philadelphia avea trei secții paralele : în prima învățămîntul se bazează pe studiul limbii latine, în cea de a doua disciplina de bază este limba și literatura engleză, iar într-a treia se studiază, în principal, matematica [1]).

Datorită evoluției acestor două tendințe — pe de o parte aceea de a considera liceul ca o instituție de învățămînt clasic și preuniversitar, iar pe de altă parte aceea de a-l privi ca o instituție de formare pentru activitatea socială— însuși conceptul de educație secundară nu mai are în prezent un caracter unitar ci definește o dualitate, importante fiind îndeosebi raporturile în cadrul acestei dualități.

Evoluție și stadiu actual. Cîteva sisteme caracteristice pentru structura și conținutul învățămîntului secundar

Nevoile tot mai înalte de cultură ale societății contemporane, tendința nestăvilită de democratizare a învățămîntului, pătrunderea spre izvoarele culturii a milioane de tineri din țările recent eliberate din jugul colonial au determinat ca la toate nivelele școlare, dar mai ales în ceea ce privește învățămîntul de gradul II (denumire generică adoptată pentru desemnarea învățămîntului liceal și a școlilor secundare echivalente) să se înregistreze rate majore de creștere anuală a efectivelor de elevi. O dată cu aceasta au intervenit o serie de factori noi în dezvoltarea sistemelor de învățămînt liceal. În primul rînd se poate vorbi de o tendință manifestă către forme flexibile, care oferă o sferă mai largă de opțiuni, corelate cu înclinațiile tinerilor și cu cerințele dezvoltării social-economice. Semnificativă în această direcție este diversificarea în multiple secții a școlii secundare. În învățămîntul francez, de pildă, liceul a devenit o formație multivalentă. El cuprinde în primul rînd o ramură de învățămînt scurt (doi ani de studii după școala generală) care urmărește preformarea sau formarea deplină a elevului pînă la acordarea diplomei de specialist în tehnici de execuție sau de agent tehnic. Se realizează de asemenea un învățămînt cu ciclu lung, cu nu mai puțin de 6 secții distincte : secția clasică (discipline de bază greaca, latina, limbile străine moderne) secția clasică B (latină, limbi străine, științe umaniste), secția clasică C (caracter de trecere de la latină și științele umaniste la studiul științelor exacte), secția modernă M (axată pe studiul științelor și a două limbi străine), secția tehnică T (studiul științelor și al unor tehnici industriale fundamentale), secția tehnică T1 (cu orientare spre economie). Liceul francez cuprinde de asemenea clase terminale care preced bacalaureatul în domeniul filozofiei, științelor experimentale, matematicii, tehnicii, economiei. Paralel funcționează licee agricole și licee tehnice care acordă diplome de tehnicieni echivalente cu diplomele de bacalaureat [2]).

O marcată tendință de diversificare a liceului se constată și în învățămîntul suedez, deși din punct de vedere formal gimnaziul din această țară (3 ani de studii după școala generală de 8 ani) dispune de numai trei secții. În fapt, însă, așa numita secție generală a gimnaziului suedez oferă la rîndul ei o opțiune între studiul axat pe limbile străine și cel cu accent pe științele sociale, în secția latină se pot face fie studii semiclasice (latină-franceză), fie studii clasice (latină și greacă) iar secția reală are o subsecție de biologie, o subsecție de matematică și, în anumite cazuri, o subsecție tehnică. În afară de aceasta mai există așa-numite gimnazii tehnice orientate către formarea cadrelor medii tehnice pentru construcții metalice, construcții, instalații electrice, chimie. [3])

În învățămîntul englez, considerat și el de către specialiștii în pedagogie comparată drept un factor etalon, a devenit evidentă, în ultimele două decenii, o tendință către structurarea în tipologii clar conturate a școlilor secundare, ale căror planuri și programe ajunseseră la o extrem de mare diversitate. În prezent există trei tipuri principale de școli : **secundary grammar school**, al cărei principal rol se menține în limitele pregătirii precademice, **secundary tehnical school**, care formează specialiști cu calificare tehnică medie în electricitate, navigație, construcții, aeronautică, agricultură și engineering (proiectarea și tehnologia construcțiilor industriale) și **secondary modern school**, bazată pe ideea că educația asigură cea mai bună pregătire pentru viață atunci cînd antrenează participarea directă a elevilor la acțiunea socială: Pentru a înregistra cu mai multă precizie direcția opțiunilor, tipurile de școli secundare prezentate mai sus sînt grupate îndeobște cîte două (în așa-numitele școli „bilaterale"), sau cîte trei (în școli „comprehensive").

Tendința către realizarea unei structuri mai flexibile a învățămîntului secundar, de natură să permită reorientări pe parcurs, se manifestă și prin fragmentarea acestuia în subcicluri, în grupe formate din 2—3 clase (de pildă în R.F. a Germaniei, Franța), astfel încît opțiunile să se cristalizeze treptat și să corespundă în cît mai mare măsură înclinațiilor și posibilităților reale ale elevilor. Totuși, în ciuda dezideratelor și acțiunilor menite să facă din școala secundară un sistem adaptat cerințelor contemporaneității, aproape toți specialiștii în pedagogie comparată remarcă, în practica educațională și chiar în orientarea de fond a învățămîntului din țările la care ne-am referit, existența unui caracter prin excelență teoretic și preacademic.

O idee semnificativă — ideea școlii secundare generale

Puțin răspîndită în ceea ce privește numărul țărilor, dar semnificativă prin faptul că a fost adoptată — bineînțeles cu caracter și în variante diferite — de primele două mari puteri industriale ale lumii, Statele Unite și Uniunea Sovietică este ideea școlii secundare generale.

După cum se știe, școala secundară sovietică este o școală cu caracter politehnic, avînd ca element specific, pe lîngă studiul unor discipline tehnice și tehnologice, efectuarea unor activități în producție, înscrise în planul de învățămînt. Varietatea profesiilor în care se efectuează această practică este foarte mare, alegerea depinzînd în primul rînd de specificul dezvoltării economice a fiecărei localități și de vocația elevilor. O altă trăsătură specifică a școlii secundare politehnice o constituie faptul că ea nu urmărește numai familiarizarea tinerilor cu activități productive, ci și realizarea directă de către ei a unei anumite producții. În afara școlii medii generale și a școlilor vocaționale, învățămîntul sovietic dispune de o rețea puternică de tekhnicumuri, care asigură pe parcursul a 3-4-5 ani de studii o specializare profesională medie.

High school din Statele Unite care este de asemenea o școală secundară generalizată, tinde să realizeze în mai mare măsură pregătirea tinerilor pentru exercitarea unei profesiuni decît o formație preacademică. Această problemă ca și altele legate de școala medie americană, nu poate fi însă apreciată unitar, datorită marii varietăți de planuri de învățămînt și programe școlare, care diferă nu numai de la un stat la altul, ci chiar în interiorul aceleeași localități. În general însă programa fiecărei școli include 4—5 teme de studiu constante și alte cîteva la alegere, tematica fiind organizată pe sistemul școlii comprehensive. Temele de studiu, care nu au caracterul disciplinei școlare specifice școlii europene tradiționale, ci sînt constituite din probleme cu un accentuat caracter aplicativ și foarte adesea cu conținut interdisciplinar, se referă la aspecte practice ale studiului limbii engleze, la studii cu caracter social-economic, la matematică aplicată, la științele naturii și limbi străine. Datorită marii varietăți a programelor școlare, progresul școlar și în mod special nivelul atins de absolvenții ce doresc să intre în universități este exprimat nu prin note ci prin „Carnegie unit", unități de cunoștințe acumulate într-un număr de ore săptămînale de curs (acumularea a 50—60 unități Carnegie dă dreptul la promovarea pe o treaptă superioară de învățămînt). [4]

Nu putem încheia această succintă trecere în revistă a celor mai caracteristice sisteme de învățămînt secundar existente pe plan mondial fără a ne referi la învățămîntul nipon, cu recunoscute merite în saltul industrial impresionant înregistrat în ultimele decenii de Japonia. Școala secundară superioară din Japonia a trecut în această perioadă prin importante transformări, avînd ca principal obiectiv modernizarea și unificarea complicatului sistem de învățămînt nipon care a dăinuit pînă în deceniul V al veacului nostru. Programa unitară a școlii secundare superioare japoneze cuprinde o grupă de discipline comune, cărora li sunt acordate aproximativ 75 la sută din totalul orelor cuprinse în planul de învățămînt, iar restul discipline la alegere. Acestea constituie așa numitul curs de explorare vocațională, care începe încă din școala secundară inferioară cu cinci secțiuni : agricultura, industrie și arte industriale, comerț, pescuit, gospodărie. După aceste cursuri de explorare, în școala secundară superioară secțiile vocaționale se diversifică, aprofundîndu-se o anumită tematică specifică. De pildă cei care au început studiul agriculturii în școala secundară inferioară pot continua pregătirea în domeniul agriculturii generale, horticulturii, îmbunătățirilor funciare, sectorului forestier sau legumiculturii. Orientarea este și în acest caz prioritară ca școală de pregătire pentru viața socială, pentru activitatea productivă. [5])

Ce exprimă raportul dintre fluxul de intrare și fluxul de ieșire în cadrul învățămîntului secundar ? În ce măsură realizează sistemele învățămîntului mediu o producție adaptată cerințelor social-economice ? Ce schimbări în structură și în atitudini se conturează pentru viitorul imediat ?

La aceste întrebări vom căuta să răspundem într-un număr viitor.

MIRCEA HERIVAN

1) **Cramer,** John Francis și **Browne,** George Stephenson : Contemporary Education : A Comparative Study of National Systems, New York, Chicago, Burlingame ed. III, 1968.

2) *** Guide des Systemes scolaires, Strasbourg, 1969.

3) Ibid.

4) **Cramer** J.F., **Browne,** G.S. : op. citat.

5) **Malcom Adisheshiah :** Education et croissance, UNESCO, 1968.

GENEVA

Conferința internațională a educației

200 de delegați din 80 de țări au participat recent la cea de a 32-a sesiune a Conferinței internaționale a educației, organizată la Geneva de către UNESCO și Biroul internațional al educației. La această conferință, la care a luat parte și o delegație a țării noastre, condusă de Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, au fost luate în discuție problemele reducerii fluxului abandonurilor școlare, mai ales în țările în curs de dezvoltare, precum și tendințele principale din domeniul educației.

În legătură cu primul punct pus în discuție, studiul de sinteză privind învățămîntul primar și secundar elaborat de UNESCO relevă faptul îngrijorător că într-o serie de țări africane aproximativ 80 la sută din elevi abandonează școala înainte de terminarea ciclului primar. În majoritatea țărilor latino-americane acest procent este de 60—75%, iar în țările asiatice de 55—60%. La nivelul învățămîntului secundar acest fenomen afectează grav și numeroase țări dezvoltate din Europa. Atît studiul cît și discuțiile purtate de participanți au pus în lumină faptul că în vederea soluționării acestei stări de lucruri se cer în primul rînd măsuri pe plan social-economic, astfel încît să se asigure condiții normale de continuare a studiilor tuturor elevilor înscriși în școlile generale și secundare. De asemenea, s-a subliniat că în numeroase țări este de stringentă necesitate revizuirea programelor școlare, ameliorarea metodelor de învățămînt, ridicarea nivelului de pregătire al cadrelor didactice, pentru adaptarea învățămîntului la exigențele societății contemporane.

Propunerile făcute de șeful delegației române, care a subliniat necesitatea lărgirii posibilităților de promovare social-economică a tinerilor prin terminarea unor forme de studii adecvate, precum și însemnătatea extinderii schimburilor de idei și de experiență asupra problemelor esențiale ale educației au fost ascultate cu viu interes și aprobate de către majoritatea delegaților.

Participanții la Conferință au adoptat o rezoluție cuprinzînd recomandări menite să mărească eficacitatea sistemelor de învățămînt, să le apropie de exigențele economice și sociale. O contribuție substanțială la redactarea acestei rezoluții a adus-o delegația țării noastre. Astfel, în textul final al rezoluției figurează propunerile delegației române cu privire la îmbunătățirea conținutului învățămîntului în raport cu progresele științifico-tehnice și ale activității economico-sociale și cu privire la legarea mai strînsă a școlii de activitatea practică, de tehnologie. De asemenea, au fost adoptate propunerile delegaților români referitoare la îmbunătățirea procesului de formare și reciclare a cadrelor didactice, la extinderea gratuității învățămîntului, la dezvoltarea și instituționalizarea serviciilor de orientare școlară și profesională, la extinderea și ameliorarea rețelelor școlare, la generalizarea efectivă a învățămîntului și eliminarea unor surse ale abandonurilor școlare, la studierea posibilității și oportunității introducerii în învățămîntul general a unor cursuri cu caracter profesional.

GHANA: Acțiuni de planificare a învățămîntului

După cum ne informează revista „Chronique de l' UNESCO", în Ghana se află în curs de elaborare un plan care schițează principiile și scopurile dezvoltării educației în următorii 20 de ani. Acest plan, care se referă la învățămîntul de toate gradele, răspunde necesităților pe care le ridică dezvoltarea economică a țării. Cu prilejul Anului internațional al educației, organele pedagogice și de învățămînt din Ghana vor iniția un colocviu cu titlul „Educația și edificarea națiunii" și o dezbatere radiotelevizată cu tema „Dezvoltarea educației în Ghana : tendințe observate de la dobîndirea independenței și perspective de viitor".

R. P. UNGARĂ: Discuție despre rolul psihologului școlar

În legătură cu introducerea în școlile maghiare, în primul rînd în licee, a funcției de psiholog școlar, o echipă de cercetători ai problemelor învățămîntului a întreprins în rîndurile directorilor de școli un larg sondaj de opinie cu privire la rolul și sarcinile acestui membru al colectivului didactic. 94% dintre cei anchetați au pledat pentru prezența în școală a unui psiholog. În ceea ce privește sarcinile pe care ar trebui să le rezolve acesta, ele ar fi, în ordinea frecvenței din răspunsuri, următoarele : sprijin acordat elevilor greu adaptabili la activitatea școlară (65% dintre răspunsuri), formarea perspectivei psihologice a profesorilor (55%), acordarea de consultații psihologice părinților (45%), asigurarea orientării profesionale, colaborarea cu conducerea școlii în aprecierea randamentului școlar, rezolvarea fenomenelor psihologiei de grup, determinarea pe plan psihologic a activității de învățare, abordarea pe plan psihologic a metodicii moderne, introducerea și predarea cursului de psihologie în liceu, acordarea de consultații educative pentru elevi, determinarea maturității școlare, analiza raportului dintre comportamentul profesorului și realizările elevilor, asigurarea unei psihoterapii elementare.

FRANȚA: Noul sistem de apreciere a cunoștințelor

Printre reformele parțiale introduse în școlile franceze în anul școlar recent încheiat se numără și schimbările intervenite în sistemul de apreciere a rezultatelor școlare. Astfel, recomandările Ministerului Educației Naționale au prevăzut înlocuirea lucrării scrise tradiționale prin diverse exerciții de control, înlocuirea sistemului de apreciere a cunoștințelor cu note de la 0 la 20 printr-o apreciere globală simplificată și excluderea sistemelor de clasificare foarte strictă. Aplicarea noii forme de apreciere a cunoștințelor presupune însă reînnoirea metodelor de predare și schimbarea atitudinii profesorilor, chemați să se preocupe în mai mare măsură de stimularea creativității elevilor, a spiritului lor de inițiativă și de rigurozitate științifică. În același timp, profesorului i se cere să pună la dispoziția elevilor obiective și instrumente de lucru precise și controlabile și să devină un adevărat animator al colectivului de școlari.

R. P. POLONĂ: Un aparat modern de xerografie

În R. P. Polonă a fost realizat un nou tip de xerograf — Pylorys KS-4 — de concepție și construcție foarte modernă. Cu ajutorul lui pot fi copiate texte, manuscrise dactilografiate, fotografii, grafice, pagini tipărite, planșe, microfilme. Originalul este reprodus în mai puțin de 20 de secunde pe placa xerografică din zinc acoperită cu un reactiv special. Această placă permite apoi să se realizeze copii pe hîrtie, pe carton offset și pe matrițe metalice offset, după care imprimarea se poate șterge iar placa poate fi refolosită.

Instalația prezintă mari avantaje pentru marile unități de învățămînt în vederea reproducerii cursurilor și a diferitelor materiale de studiu, precum și pentru centrele de documentare și informare pedagogică.

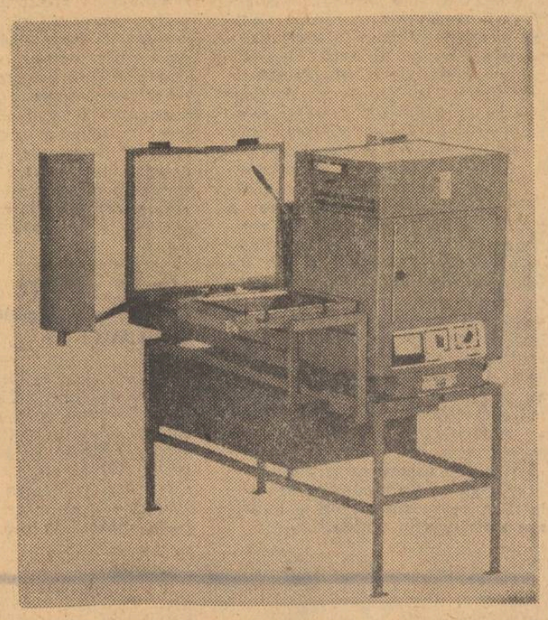

Noul xerograf polonez Pylorys KS-4

BIBLIOTECA

„Geografia Republicii Socialiste România"

Recent, în Editura didactică și pedogogică a apărut „Geografia economică a Republicii Socialiste România", de conf. univ Atena Herbst-Rădoi. Lucrarea este însoțită de un volum anexă, alcătuit din 31 de hărți și 51 de ilustrații. Paginile cărții constituie o amplă și științifică demonstrare a schimbărilor structurale petrecute în harta economică a României ca rezultat firesc al intensei activități politice și organizatorice desfășurate de P.C.R. pentru generalizarea și consolidarea relațiilor socialiste de producție, pentru făurirea economiei socialiste unitare.

Volumul debutează printr-o succintă prezentare a așezării geografice a țării, a condițiilor și resurselor ei naturale, printr-o caracterizare generală a economiei. Un amplu capitol este rezervat apoi geografiei populației. Un loc aparte îl ocupă capitolele dedicate geografiei industriei și agriculturii. Date privitoare la capacitatea de producție, ritmul de creștere curent și în perspectivă a tuturor obiectivelor industriale amplasate pe întreg cuprinsul patriei, cifre comparative, grafice, diagrame și ilustrații exemplifică progresele realizate în toate ramurile economiei noastre naționale datorită aplicării consecvente a politicii de industrializare. Sînt ilustrate de asemenea marile schimbări petrecute în anii construcției socialiste în agricultura țării. Autorul tratează totodată probleme privitoare la geografia transporturilor și la legăturile economice externe, care întregesc imaginea cititorului asupra realităților din România socialistă.

Chiar dacă în momentul apariției multe dintre datele înserate în volum au fost depășite de realități, prin conținutul său științific, prin valoarea documentară și prin calitatea lui acesta se înscrie printre contribuțiile notabile la sinteza transformărilor petrecute în anii construcției socialiste în România.

I. MANOLE

„Studii de literatură universală"

Cel de al 14-lea volum al publicației **„Studii de literatură universală"** editat de Societatea de științe filologice, oferă cititorilor lucrări interesante, atractive.

Remarcăm astfel un grupaj de articole de literatură comparativă : **Chateaubriand în românește** de Angela Ion, **Ion Barbu și poezia franceză** de Yvonne Strat, **Culoare și metaforă în romanele lui John Cowper Powys și în poeziile lui Lucian Blaga** de Virginia Cartianu. **Circulația temei „Troilus și Cresida" din antichitate pînă în secolul al XVII-lea** de Adelina Piatkowski.

Rica Ionescu semnează studiul **Folosirea lexicului ca modalitate stilistică la Panait Istrati,** Horia Deleanu studiul **Însemnări despre dramaturgia lui Beckett,** iar Ion Brăescu studiul **Periodizare și curente literare în literatura franceză a secolului al XIX-lea.**

Sub titlul „Contribuții la studiul prozei", revista prezintă un grupaj de lucrări axate în jurul problemelor romanului : **Aspecte ale romanului sîrb contemporan** de Voislava Stoianovici, **Arta portretului la Stefan Zweig** de Hertha Perez, **Destrămarea valorilor în structura romanului „Die Schlafwandler"** de Brigitte Tontsch, **Jean Giono și condiția umană** de Silvia Pandelescu.

Maria Brăescu și Liana Repeteanu recenzează două lucrări din literatura franceză, respectiv **Le Roman depuis la Révolution** (de M. Raimond) și **Littérature française,** (elaborată de un colectiv de specialiști sub conducerea lui Antoine Adam), iar Virgil Stanciu se ocupă de lucrarea **The Modern American Theater** a lui A. Kernan. Zoe Dumitrescu-Bușulenga prezintă cititorilor revista daneză „Orbis Litterarum", George Lăzărescu recenzează revista „Il Veltro", ce apare sub auspiciile Societății „Dante Alighieri" din Roma, Adriana Niculiu comentează „La Revue de Paris", iar Virgil Șoptereanu „Inostrannaia literatura".

Menționăm, în sfîrșit, din ultima rubrică a revistei, „Însemnări și discuții", articolul **Ecouri ale luptelor poporului grec pentru independență** (1821-1829) **în literatura universală,** de Ion Ganea.

ROXANA HOLBAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII–Nr. 1050 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 24 iulie 1970 6 pagini 25 bani

LA ORIZONT ANUL ȘCOLAR 1970–1971:

CONSTRUCȚIILE

Ca în fiecare an, în perioada vacanței de vară construcțiile școlare concentrează atenția organelor de învățămînt și a oamenilor școlii, ritmul muncii desfășurate acum pe șantiere fiind hotărîtor pentru darea în folosință la timp a noilor săli de clasă.

În anul 1970, planul de investiții pentru construcțiile școlare a sporit față de anii trecuți și ca valoare, și ca număr de unități, ca urmare a cuprinderii unor efective mai numeroase de elevi, îndeosebi prin trecerea la generalizarea treptată a învățămîntului obligatoriu de 10 ani. Cu atît mai mult se impune o grijă deosebită pentru terminarea la timp a tuturor construcțiilor școlare prevăzute în plan.

„Firesc ar fi — ne-a spus ing. **GEORGE ZAROJANU**, directorul direcției tehnice și de investiții din Ministerul Învățămîntului — ca la jumătatea anului și planul să fie îndeplinit în proporție de cel puțin 50 la sută. Dar, după cum arată o situație întocmită recent în minister, la 30 iunie se realizase numai 43,5 la sută din plan. Întîrzierea se datorează în bună parte și faptului că munca pe șantierele de construcții a fost serios influențată de calamitățile care s-au abătut asupra majorității județelor țării și care au dus, firește, la o redistribuire a forței de muncă și a materialelor de construcții. Avem încrederea că prin eforturile deosebite pe care le depun în prezent organele locale, întreprinderile de construcții și constructorii planul va fi îndeplinit în termen, iar sălile de clasă planificate să fie date în folosință pînă la începutul anului școlar vor putea să intre la timp în posesia beneficiarilor".

Exprimat în cifre, tabloul general al celor 3 200 de săli de clasă care se află în prezent în lucru în întreaga țară se prezenta, la 30 iunie, în felul următor : 170 de săli de clasă erau terminate, iar 900 se aflau într-un stadiu avansat, la finisaj. Jumătate din numărul total al sălilor de clasă în construcție — adică 1 600 — se aflau la zidărie. Alte 570 săli de clasă se aflau la fundație sau erau încă neîncepute. Cele 900 săli de clasă aflate la finisaj au toate condițiile să fie terminate pînă la 1 septembrie și date la timp în folosință. O atenție deosebită trebuie acordată celor 1 600 de săli de clasă care se află în prezent la zidărie. Spre aceste șantiere trebuie îndreptate toate eforturile.

În afara sălilor de clasă, pe șantierele școlare se ridică și alte construcții. Așa, de pildă, se construiesc internate cu 6 900 de locuri din care 3 000 de locuri se și află terminate sau în stadiu de finisaj. De asemenea, se construiesc grădinițe cu peste 2 500 de locuri.

Analiza situației construcțiilor școlare ne arată mari variații de la județ la județ și nu putem să omitem faptul că aceste variații sînt determinate și de preocupările în acest sens ale organelor de învățămînt. În județul Mehedinți, din cele 98 de săli de clasă 53 sînt gata sau se află în fază de finisaj. Este, firește, o situație îmbucurătoare. De asemenea, în județul Caraș-Severin din cele 82 de săli de clasă 36 sînt terminate sau la finisaj, iar 36 se află la zidărie. În județul Bacău, unde s-a manifestat față de construcțiile școlare o atenție deosebită, din cele 153 de săli de clasă planificate un număr mare — 93 — se află în prezent terminate sau la finisaj, iar celelalte 60 de săli la zidărie. Vizitînd recent șantierele școlare băcăoane am remarcat faptul că în cadrul inspectoratului s-a făcut o repartizare judicioasă a construcțiilor școlare pe inspectori, creîndu-se astfel posibilitatea ca aceștia să urmărească permanent evoluția lucrărilor. Cînd toate acestea vor fi terminate, baza materială a învățămîntului din județul Bacău va cunoaște o îmbogățire substanțială. La Dărmănești, de pildă, s-a înălțat una dintre cele mai mari și mai frumoase școli sătești, cu 12 săli de clasă, laboratoare, centrală termică proprie etc. Școala nouă din comuna Racova va beneficia și ea de încălzire centrală. Alte construcții impunătoare se ridică la Comănești (16 săli de clasă), la Buhuși (o școală generală de 10 ani), la Podul Turcului (un liceu cu 12 săli de clasă, cu centrală termică), la Cireșoaia (8 săli de clasă) etc. Toate aceste clădiri școlare vor primi la toamnă sute și sute de elevi. Trebuie menționat și faptul că, pe lîngă construcțiile cuprinse în planul de investiții, din rezerva bugetară a consiliilor populare se execută în această perioadă importante lucrări de construcții anexe, de reparații și de electrificare la alte 33 de unități școlare.

O situație mai puțin îmbucurătoare se întîlnește însă în județe ca Galați, Suceava și altele. În județul Galați, de exemplu, toate cele 63 de săli de clasă cuprinse în planul pe 1970 se află la zidărie. În județul Suceava, din 148 de săli de clasă, 84 se află la zidărie iar 20 sînt încă neîncepute. În Gorj, din 113 săli de clasă numai 7 sînt la finisaj, 80 fiind în stadiul de zidărie.

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 5-a)

UN ACT NORMATIV MENIT SĂ RIDICE NIVELUL ȘI EFICIENȚA INSPECȚIEI ȘCOLARE

Recent, printr-un ordin al ministrului învățămîntului și cu avizul comitetelor executive ale consiliilor populare județene a fost aprobat **Regulamentul de funcționare a inspectoratelor școlare**, care reglementează sarcinile, atribuțiile, competența și modul de lucru al acestor instituții ca organe locale de specialitate ale administrației de stat în domeniul învățămîntului.

Create odată cu îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării, inspectoratele școlare județene au permis apropierea aparatului de îndrumare și control de viața școlilor, de activitatea personalului didactic, înlăturarea unor fenomene de paralelism și a stilului greoi de soluționare a unor probleme ale învățămîntului, creșterea operativității în activitatea organelor de învățămînt. Se făcea simțită însă necesitatea unui regulament care să asigure condiții pentru o mai deplină îmbunătățire a muncii inspectorilor. Noul regulament — care urmează regulamentelor pentru școlile generale, pentru liceele de cultură generală, pentru liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători și educatoare, pentru numirea, transferarea și evidența personalului didactic — cuprinde prevederi legate de delimitarea mai riguroasă a atribuțiilor și competențelor inspectoratelor școlare, de raporturile dintre aceste organe pe de o parte și comitetele executive ale consiliilor populare și Ministerul Învățămîntului pe de altă parte, ca și de circumscrierea mai precisă a atribuțiilor și subordonarea aparatului de la municipii, ceea ce va facilita întreaga muncă de organizare, îndrumare și control a școlilor, precum și acțiunile întreprinse pe plan județean pentru perfecționarea activității instructiv-educative. Dispozițiile normative prevăzute în Regulament sînt astfel gîndite încît să nu fie aplicate mecanic, rigid, să nu conducă la formalism, conformism și stagnare ci, dimpotrivă, să promoveze inițiativa vie a inspectorilor și a corpului didactic, să asigure cîmp liber spiritului inovator, activității creatoare, diferențiate de la un județ la altul, să stimuleze ingeniozitatea celor chemați a conduce bunul mers al școlilor. În acest mod Regulamentul are menirea de a contribui la creșterea nivelului calitativ al inspecției și, prin aceasta, al întregului învățămînt de cultură generală, profesional și tehnic, la sporirea randamentului acestei importante investiții social-culturale pe termen lung care este școala.

Urmărind să canalizeze eforturile depuse de inspectorii școlari și de directori spre organizarea și administrarea corectă, chibzuită, științifică a învățămîntului, în lumina cerințelor științei conducerii, Regulamentul prevede descentralizarea unor atribuții și răspunderi, trecerea unor competențe de la minister la județe și de la acestea la conducerile școlilor. Un accent deosebit se pune pe formele colective de inspecție, prin antrenarea în activitatea de îndrumare și control a celor mai valoroase cadre didactice din școli, a directorilor coordonatori, a organelor județene care au sarcini în domeniul educației tineretului și adulților sau în domeniul perfecționării personalului didactic și al cercetării pedagogice.

Regulamentul precizează dubla subordonare a inspectoratelor școlare. Potrivit legii, acestea sînt conduse, îndrumate și controlate de comitetele executive ale consiliilor populare județene ; de asemenea, activitatea lor este îndrumată și controlată de Ministerul Învățămîntului. Pentru extinderea și îmbunătățirea colaborării între învățămînt și organele locale ale administrației de stat mi se pare indicată participarea inspectorilor generali și a vicepreședinților comitetelor executive la ședințele de colegiu ale Ministerului Învățămîntului și la alte acțiuni în care se dezbat problemele școlilor de cultură generală, profesionale și tehnice, examinarea aprofundată, cu inspectorii generali județeni, a unor probleme privind conținutul învățămîntului și eficiența muncii educative, rezultatele bacalaureatului și ale concursurilor de admitere în școli și facultăți, participarea cu regularitate a cadrelor cu funcții de răspundere din minister la sesiunile consiliilor populare județene și la ședințele comitetelor executive consacrate învățămîntului, precum și prezentarea concluziilor brigăzilor de control ale ministerului în fața comitetelor executive județene, în prezența unor cadre de conducere din minister, în vederea stabilirii unor măsuri operative, eficiente, atît pe plan central cît și pe plan local.

Prevederile cuprinse în regulament soluționează și problemele referitoare la aparatul existent la municipii. Se precizează astfel că, pentru rezolvarea operativă a unor probleme de organizare și conducere a învățămîntului din municipii, în cadrul consiliilor populare ale acestora funcționează inspectori școlari și personal economico-financiar și administrativ care sînt subordonați comitetelor executive ale consiliilor populare municipale și primesc indicații de specialitate din partea inspectoratelor școlare județene.

Prof. POMPILIU I. VÎLCU
director general în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 5-a)

Conferința internațională

„EDUCAȚIA COPILULUI ÎN FAȚA PROGRESULUI ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII CONTEMPORANE"

La 20 iulie s-au deschis în Capitală, o dată cu inaugurarea expoziției internaționale „Minitehnicus '70", lucrările Conferinței internaționale cu tema „Educația copilului în fața progresului, științei și tehnicii contemporane". Această importantă manifestare, inițiată de Organizația Pionierilor din țara noastră și care se desfășoară în cadrul Anului Internațional al Educației, este menită să popularizeze și să valorifice bogata experiență dobîndită de pionierii și școlarii noștri, ca și de școlarii din alte țări, în domeniul tehnicii, să prilejuiască un schimb de opinii în domeniul educării tehnico-științifice a copiilor și, în același timp, să contribuie la întărirea colaborării organizațiilor de copii și tineret în acest domeniu.

La lucrările conferinței participă reprezentanți a numeroase organizații internaționale — U.N.E.S.C.O. (prin persoana directorului general adjunct pentru educație), F.M.T.D., C.I.M.E.A. (Comitetul Internațional al Mișcărilor de Copii și Adolescenți), C.I.C. (Comitetul Internațional pentru inițierea în știință și dezvoltarea activităților științifice extrașcolare), Asociația internațională a terenurilor pentru joc, Comitetul european al scoutismului, și altele. Participă, de asemenea, reprezentanți a 28 de organizații naționale.

Joi, 23 iulie a.c., participanții la lucrările Conferinței au fost salutați, din partea Guvernului Republicii Socialiste România, de către Ion Iliescu, ministru pentru problemele tineretului. De asemenea, a rostit un salut Mircea Malița, ministrul învățămîntului. În continuare a fost prezentat raportul Consiliului Național al Organizației Pionierilor, cu tema „Educația pionierilor și școlarilor în pas cu progresul științei și tehnicii contemporane". Au fost prezentate, de asemenea, referatele „Contribuția învățămîntului la formarea tineretului corespunzător progresului tehnic și științific contemporan" (conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului), „Tînăra generație și dezvoltarea actuală a tehnicii și științei" (prof. dr. docent Ion ..., președinte al Comitetului de Stat pentru energie nucleară).

Expoziția „Minitehnicus '70", deschisă în ... Institutului de arhitectură „Ion Mincu" reunește cele mai importante lucrări realizate de peste 10 000 de copii din toate județele țării noastre antrenați în concursul „Minitehnicus". Sînt expuse aici 1 000 de piese, machete în stare de funcționare, diverse aparate — rod al muncii și pasiunii elevilor, grăitoare ale inepuizabilelor resurse creatoare pe care le pune în valoare activitatea în cercuri. Expoziția este completată cu lucrări realizate de copii din R. S. Cehoslovacă, R. D. Germană, R. P. Polonă, R. P. Ungară, Uniunea Sovietică.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL, FACTOR FUNDAMENTAL AL PROGRESULUI ECONOMIC

În teoria economică modernă se afirmă din ce în ce mai pregnant ideea că progresul economic nu se datorează numai factorilor materiali clasici, luîndu-se tot mai mult în considerație, ca factor de creștere, și învățămîntul. Pentru a elucida unele aspecte ale acestei probleme, redacția noastră a invitat la un dialog în jurul „mesei rotunde" pe tovarășii O. CIULEA, I. LEMNIJ și STELIANA PERT, cercetători științifici principali la Institutul de cercetări economice al Academiei de științe sociale și politice.

Red. : *Rolul economic al învățămîntului a fost pus în evidență de mulți autori, unii cu renume mondial și cred că sînteți în măsură să ne dați amănunte asupra modului cum este privit el ca factor de creștere.*

I. Lemnij : Funcționarea sistemului economic și creșterea lui depind într-o măsură din ce în ce mai mare de cantitatea de informații și de mînuirea acesteia. Evident, în procesul de producere și de mînuire a informațiilor învățămîntului îi revine un rol deosebit. El transmite generațiilor tinere informațiile acumulate în perioadele anterioare, produse de sectorul cercetării științifice — adică sectorul generator de informație — sau chiar de el însuși (fiindcă și învățămîntul generează informații prin activitățile de cercetare științifică mai mult sau mai puțin întinse efectuate în diferitele sale compartimente.

O. Ciulea : Cred că este interesant de arătat faptul că deși rolul învățămîntului și educației în general ca factor de progres se subliniază cu tărie începînd cu ultimul deceniu, importanța sa a fost arătată încă cu mult timp în urmă, pe vremea cînd nu se produsese acest salt extraordinar din domeniul informațiilor. Încă William Petty, numit de Marx „părintele economiei politice", nota în lucrarea sa „Scrieri economice" că măreția și gloria unui prinț nu depind de întinderea teritoriului său, ci de numărul, arta și munca poporului său. Resursele umane ale unei țări — spunea Petty — trebuie protejate, îngrijite și adaptate la nevoile economiei naționale. Petty protesta împotriva acelor orientări care duceau la formarea unui număr exagerat de juriști și de negustori, dar lipseau societatea de tehnicieni și de specialiști în domeniul științelor naturii.

Red. *Cum se face că, deși rolul învățămîntului ca factor de progres economic a fost subliniat de multă vreme, el iese în evidență îndeosebi în prezent ?*

O. Ciulea : Este evident că în ultima vreme rolul educativ ca factor de progres se subliniază cu tot mai multă tărie. Acest lucru nu este întîmplător pentru că niciodată progresul tehnico-științific nu s-a manifestat așa de pregnant ca în prezent.

St. Pert : Aceste condiții au determinat și apariția științei sau disciplinei care poartă numele de „Economia învățămîntului". Ca o-rice știință în formare, economia învățămîntului are încă probleme discutabile, nerezolvate, cu soluții diferite. Sînt unele aspecte metodologice și practice în jurul cărora se poartă de 15—20 ani încoace discuții aprinse. De pildă, cheltuielile de învățămînt sînt cheltuieli productive sau cheltuieli de consum, fie ele și de consum „à la longue" ? Tot mai mulți specialiști subscriu la ideea că cheltuielile de învățămînt sînt productive. Altfel nu s-ar explica faptul că în ultimii 15 ani volumul investițiilor în învățămînt a crescut în toate țările în proporții impresionante.

Firește însă că problema nu e numai de a cheltui „mai mult", ci și de a cheltui „mai bine".

Red. *Am dori să ne oprim și la problemele de ordin metodologic și practic ce se pun în legătură cu contribuția învățămîntului la progresul economic.*

St. Pert : O asemenea problemă este, de exemplu, mult discutata problemă a planificării învățămîntului. În toate țările există planuri de dezvoltare a învățămîntului — planuri care, de regulă depășesc cu 10—15 ani programele și planurile de dezvoltare economică. Tot în categoria problemelor practice intră și problema asigurării unei concordanțe dinamice între cerințele producției și dezvoltarea învățămîntului. În care scop învățămîntului i se cere să fie destul de elastic din punct de vedere al formelor și receptiv din punct de vedere al conținutului față de problemele pe care i le pun dezvoltarea științifică, economică și socială. Căci învățămîntul nu are numai rolul de a transmite cunoștințe, ci și datoria de a asigura, prin cunoștințele pe care le avansează, receptivitatea față de tot ce este nou.

Se fac cercetări pentru a se stabili și măsura relațiile între costurile învățămîntului și rezultate. Se pare că s-au conturat, în această privință, două teorii. Pe de o parte teoria veniturilor suplimentare obținute ca urmare a unui nivel mai înalt de formare profesională, susținută de G. Becker și John Vaizey și pe de altă parte teoria factorilor de producție — a contribuției diferiților factori la creșterea economică, susținută de Ed. Denison și Th. Schultz.

I. Lemnij : Aș face o considerație de ordin mai general. Dificultatea admiterii învățămîntului ca factor de creștere economică vine din aceea că teoria economică a separat în concepte deosebite ceea ce este de fapt unitar. Anume, ea a separat producția de consum. Or, învățămîntul nu numai că asigură îmbunătățirea forței de muncă, la modul cel mai general, ci oferă cunoștințe necesare și consumului, pe care îl face să devină din ce în ce mai complex. Problema esențială este sporirea eficienței învățămîntului, adică obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune, cu mijloacele date.

Red. : *Ce soluții preconizați pentru această situație ?*

O. Ciulea. Personal consider că pentru ca sistemul educațional să fie eficient și să contribuie la accelerarea progresului economic și social al unei țări, trebuie dezvoltate cu prioritate acele verigi de care se leagă dezvoltarea economică a țării respective. Acest lucru preocupă tot mai mult, în ultimul timp, tot mai multe țări ale lumii. La noi, după cum se știe, programul de dezvoltare a economiei românești aprobat de cel de al X-lea Congres al Partidului prevede sarcini importante pe linia extinderii școlilor profesionale și a liceelor de specialitate, care vor deveni principala formă de pregătire a cadrelor medii. O serie de măsuri pe linia modernizării învățămîntului, a profilului acestuia în sensul celor arătate mai sus au fost anunțate deja de către Ministerul Învățămîntului chiar pentru viitorul an de învățămînt.

I. Lemnij : Peste tot se pune azi problema folosirii cît mai raționale a resurselor existente pentru sporirea eficienței învățămîntului. Se constată însă că școala se caracterizează pretutindeni printr-un oarecare conservatorism, printr-o anumită inerție. De pildă metodele audio-vizuale, deși cunoscute de peste trei decenii, au fost introduse abia recent în învățămînt și nu pretutindeni cu rezultatele cele mai bune. De asemenea, predarea matematicii, care trebuie să facă parte din cultura de bază a oricărui absolvent al unei școli de cultură generală și a oricărui specialist, a fost multă vreme dominată de conservatorism. Abia în ultima vreme s-au elaborat metode pentru a face această disciplină mai accesibilă.

O altă chestiune este în aceeași ordine de idei, aceea a repartizării sau structurării raționale a cunoștințelor transferate celor care

Masa rotundă consemnată de **OCTAVIAN BUZESCU**

(Continuare în pag. a 3-a)

801

TEHNICA — pasiune timpurie

În condițiile industrializării socialiste, ale modernizării și extinderii tehnicii în toate domeniile producției, se impune o atragere cît mai largă a tineretului în sfera preocupărilor tehnico-științifice, alimentarea intereselor și formarea abilităților necesare pentru stăpînirea temeinică a unui domeniu practic de activitate. Procesul de învățămînt vine în întîmpinarea acestei orientări prin ponderea tot mai mare acordată obiectelor realist-științifice, prin modernizarea predării lor și antrenarea elevilor la activități practice de laborator și atelier. Efortului instructiv trebuie să i se adauge însă și un efort educativ, de cultivare a receptivității față de cuceririle tehnicii moderne, și aceasta cu atît mai mult cu cît, în ciuda interesului crescînd al tineretului nostru față de îndeletnicirile practice, încă mai persistă în unele familii o mentalitate refractară însușirii meseriilor din domeniul tehnicii. Goana după ocupații „intelectuale", într-o epocă în care tehnica înaltă conferă caracterul de intelectuali zare celor mai dificile munci, este o himeră. Împotriva acestei himere, împotriva pregătirii insuficiente a tineretului pentru viață se ridică efortul educativ al pionieriei, încă de la vîrsta preadolescenței.

Organizația copiilor din România a reușit să trezească în așa măsură interesul membrilor săi față de cuceririle științei și tehnicii moderne, încît în ultimii ani a extins preocupările pionierilor spre domenii pretențioase, unele cu totul inexistente înainte. De pildă, multe cercuri de electronică, mai ales din casele de pionieri, au reușit să construiască roboți ce îndeplinesc anumite mișcări și operațiuni. În ultimii doi ani s-au dezvoltat cercurile de carturi, care au găsit zeci de mii de adepți înflăcărați din rîndurile purtătorilor cravatelor roșii. Numai în Zalău cercul de carturi numără peste 1 000 de membri.

Cultivînd curiozitatea vie a copiilor pentru domeniile cele mai diversificate ale tehnicii moderne, comandanții de pionieri organizează numeroase vizite în întreprinderi, întîlniri cu inventatori, cu fruntași în producție, cu raționalizatori. Cercurile tehnice, care sînt răspîndite în aproape toate unitățile școlare și reprezintă ponderea activităților din casele de pionieri, stimulează creativitatea copiilor, dîndu-le posibilitatea să realizeze variante originale la construcțiile și schemele intrate în lucru. Un puternic caracter stimulativ au de asemenea concursurile devenite tradiționale: „Minitehnicus", „Vînătoarea de vulpi" (concursul radiofoniștilor), ca și concursurile de rachetism, modelism, carting etc.

Efortul creator al copiilor este orientat spre domenii foarte variate. Le stă la dispoziție o documentare tot mai largă, îndeosebi prin revista „Racheta cutezătorilor". Cele mai izbutite lucrări, selecționate după principiul deplinei funcționalități, intră în competiții la faze locale, județene și republicane. Expozițiile organizate la nivelul școlilor, al orașelor sau pe plan național au uimit specialiștii prin ingeniozitatea concepției și realizarea impecabilă, prin finisarea lucrărilor cu mult spirit de finețe.

Adesea, pornind de la joacă și jucării, mintea iscoditoare a copiilor combină fel de fel de elemente care se concretizează în veritabile creații. La nivelul jucăriilor se încorporează astfel principii de funcționare a unor mașini complicate din producție, cale de accesibilizare a acestor mceanisme la vîrsta faptelor temerare.

În taberele estivale pe specialități ale automobiliștilor (Brașov), ale radiofoniștilor (Timiș), rachetiștilor sau aeromodeliștilor (Telega), se întîlnesc laureații concursurilor pe țară. Într-un minunat cadru natural, ei realizează un larg schimb de experiență și participă la pasionante întreceri. Această școală a competiției, care cere investiții de inteligență, reflecție ageră, promptă, ascuțită, reprezintă olimpiada neoficială încă a unui „homo tehnicus" în plină evoluție, care nu se mulțumește doar să rezolve probleme, ci merge mai departe, punînd el însuși probleme, problematizînd cu fervoare toate lucrurile „acceptate", fiind refractar oricărui conformism. „Școala" aceasta a gîndirii creatoare se răsfrînge asupra școlii instituționalizate, ridicînd valoarea învățăturii printr-un considerabil transfer de achiziții în domeniul didactic. Prin acest cîștig substanțial își adjudecă pionieria meritul de a contribui din plin la dezvoltarea personalității copilului.

Un rol important în acest proces de într-aripare a minții îl are exemplul personal, modelul oferit de conducătorul cercului tehnic. Avem tot mai numeroase exemple de animatori pricepuți, care și-au găsit adevărata vocație în munca de stimulare a creativității copiilor. În jurul acestora pionierii roiesc în permanență și e necesar adesea să fie trimiși acasă spre a nu-și neglija pregătirea lecțiilor. Căci pasiunea tehnică, odată declanșată, devine imperioasă.

La formarea tehnică a pionierilor participă din ce în ce mai larg foștii membri ai cercurilor pionierești, azi ingineri, tehnicieni, inovatori, oameni realizați într-un sector sau altul al producției industriale. La Casa pionierilor din Mediaș, de pildă, cîțiva ingineri, revenind la locul uceniciei, i-au ajutat pe copii să-și construiască o stație de radio-emisie. Directorul general al Combinatului chimic de la Govora, inginerul Victor Poltorațki, conduce în timpul liber clubul „Minitehnicus" al pionierilor liceului din localitate, pregătind cu copiii lucrări „surpriză" pentru concursul anual de construcții tehnice. La fel, directorul general al Hidrocentralei de pe Lotru, inginerul Gheorghe Cocoș, a realizat cu pionierii din Voineasa macheta în stare de funcționare a hidrocentralei și a viitoarei stațiuni sportive „Orășelul munților". La Reșița, directorul general al Uzinelor de construcții de mașini a declarat deschise porțile uzinei pentru pionieri ca să faciliteze orientarea profesională a acestora, să-i atragă spre școlile uzinei. Toți acești specialiști „se joacă", dar jocul lor prefigurează stăpînirea tehnicii de către actualele generații de copii la un nivel mult superior celui visat în copilăria veteranilor. Ei prețuiesc aceste „distracții" deopotrivă cu indicii producției și se simt răspunzători de ele.

Sub îndrumarea comitetelor municipale de partid, numeroase întreprinderi industriale au dotat cercurile tehnice ale școlilor din preajmă, reușind astfel să traducă în faptă principiul folosirii intensive a condițiilor locale. Așa s-au născut, în zona combinatelor chimice de pe valea Bistriței, o mulțime de cercuri de chimie, adevărate pepiniere de cadre pentru respectivele întreprinderi. Ceea ce cedează astăzi fabricile cercurilor pionierești din excedentul lor se va întoarce mîine însutit, sub forma cadrelor inițiate încă din copilărie în tainele proceselor tehnologice avansate.

În competiția aceasta pentru însușirea tehnicii din anii preadolescenței sînt, din păcate, și unele neglijențe. Dacă în unele locuri se nasc cercuri „din nimic", adică prin explorarea intensivă a condițiilor locale, în altele se așteaptă totul de-a gata. La o școală am găsit aparate de fotografiat și de mărit, obținute prin dotare centrală, dar nu funcționa nici un cerc, deoarece „nu s-a trimis și hîrtie fotografică". În același timp, în unele localități s-au realizat lucruri spectaculoase printr-o reacție în lanț a activităților din cercuri, acestea reușind să se autodoteze reciproc. Din banii luați pe fructe de pădure și plante medicinale, de pildă, la Școala generală din Borzești (Argeș) s-au cumpărat materiale pentru cercul de cusături naționale; la o altă școală, din Lerești (Gorj), cu banii de pe mierea obținută la cercul de apicultură s-au procurat un magnetofon și un picup. Și exemple de acest fel se pot da cît de multe.

În acest an, declarat An Internațional al Educației, Consiliul Național al Organizației Pionierilor organizează o conferință cu participare internațională, intitulată „Educația copilului în fața progresului științei și tehnicii contemporane". Ca și „Simpozionul național din luna aprilie a.c., consacrat temei „Copiii și progresul tehnico-științific contemporan", conferința — la care participă academicieni și cercetători de prestigiu, pedagogi, psihologi, sociologi — atestă importanța ce se acordă astăzi în țara noastră dezvoltării interesului pentru tehnică încă din perioada copilăriei, confirmînd ideea că la activitatea pionierească contribuie întreaga societate românească. Expoziția „Minitehnicus", deschisă la Institutul de arhitectură „Ion Mincu" cuprinde cele mai izbutite și mai ingenioase creații ale copiilor noștri.

Conducerea activității pionierești revenind cadrelor didactice, acestea își analizează experiența acumulată, ridicîndu-se treptat la generalizări teoretice, menite a pune bazele unei pedagogii specifice domeniului respectiv. Zecile de simpozioane, sesiuni metodico-științifice și consfătuiri desfășurate la nivelul județelor sau pe plan național în ultimii 3 ani constituie verigile unui proces complex de clarificare teoretică și metodică, în care tehnica este mereu prezentă, tocmai datorită importanței ce i se acordă.

Țara care a dat pe Maistorașul Aurel, pe Vuia, pe Henri Coandă și alții, se pregătește să lanseze în competiția tehnicii mondiale talente în proporție de masă. Copilăria este prima treaptă a acestei rachete miraculoase, care vestește lumii aplicarea românului spre tehnică, marea lui receptivitate față de problemele științei și tehnicii moderne.

PATIȚA SILVESTRU
vicepreședinte al C.N.O.P.

Jurnal de VACANȚĂ

Cineva numea această vacanță „Vara fierbinte a șantierelor". Nu atît pentru căldura zilelor sale, cît pentru temperatura înaltă a sentimentelor cu care sute de mii de tineri — muncitori, studenți și elevi laolaltă — se dăruiesc muncii, acestei nobile activități închinate patriei, înfloririi sale.

Ne-am obișnuit, de o lună de zile, să-i vedem pe elevii noștri în salopetă. Îi întîlnim dis de dimineață îndreptîndu-se grăbiți spre locul de muncă — uzină, șantier, cooperativă agricolă de producție — conștiincioși și punctuali. Îi întîlnim și la sfîrșitul zilei de lucru, obosiți dar mulțumiți, satisfăcuți. Arată parcă mai maturi elevii noștri așa, în salopetă, mai serioși și mai viguroși. Îi prinde bine aerul acesta de bărbăție, de vigoare, căpătat la școala muncii în această vară fierbinte a șantierelor. Știu și ei acest lucru. O ghicești din felul în care îți vorbesc despre munca lor, despre „noua lor profesie", despre bilanțul acestei luni de vacanță.

Bucureștenii sînt, ca întotdeauna, la înălțime. Vacanța lor a debutat prin muncă. Mai peste tot unde Capitala a deschis un șantier au fost prezenți și ei. Toate liceele și-au trimis reprezentanți — clase întregi de adolescenți — în marile fabrici, uzine și întreprinderi, în C.A.P.-uri și I.A.S.-uri. Zilnic la cele șase unități ale Fabrici de cărămidă lucrează circa 8 000 de elevi. Ei știu că acum, ca nici cînd altă dată, țara are nevoie de cărămizi pentru ca să reconstruiască ceea ce au distrus apele. Nici unuia munca la cărămizi nu i se pare grea. Le stivuiesc, le transportă în cuptoarele de ardere și uscare, le sortează și le expediază la bazele de desfacere. Mii și mii de cărămizi le-au trecut pînă acum prin mîini. Din toate se vor zidi locuințe, obiective culturale și industriale.

Alți peste 900 de elevi muncesc la Uzinele „23 August", „Republica" și „Semănătoarea". Îndrumați de maiștri și muncitori fac operații de sortare a pieselor, participă la amenajarea depozitelor de materiale. Este, pentru ei, cel mai bun prilej de a cunoaște „pe viu" o uzină, cu întreaga sa atmosferă de muncă serioasă și disciplinată, de a-i cunoaște pe cei ce făuresc produse cu care se mîndrește toată țara.

Pentru ca Bucureștiul să devină din zi în zi mai frumos, mai atrăgător sute și sute de alți elevi contribuie la amenajarea unor parcuri, a unor ștranduri, a unor baze sportive etc., ca să nu mai vorbim de cei care îi ajută pe constructorii de locuințe. Foarte apreciată este și activitatea celor 300 de elevi care lucrează, alături de țăranii muncitori, în cooperativele agricole de producție sau în întreprinderi agricole de stat.

Trebuie spus că elevii bucureșteni și-au propus să efectueze în întreaga vacanță, 2.700.000 de ore de muncă voluntară, ce vor avea o valoare de 7.100.000 lei economii antecalculate. Merită toate laudele și ei, și profesorii lor, care îi însoțesc pretutindeni.

Firește, n-a fost uitat nici divertismentul de vacanță. După muncă, odihna în tabără sau excursia și drumeția sînt foarte bine venite. Poposiți bunăoară la cluburile „Ateneu", „Universal", „T. 4", „Tehnic", „Ecran" și „Modern", special deschise și amenajate pentru lunile de vacanță, sau la ștrandurile și bazele sportive și vă veți convinge. Zilnic elevii fac sport, vizionează filme, participă la întîlniri cu personalități ale artei, culturii și științei. Cîteva mii de liceeni cu rucsacurile în spate au plecat să colinde munții; alții sînt în tabere la munte sau la mare.

Multe lucruri de laudă se pot spune și despre elevii din județul Vrancea. Deocamdată cîteva cifre: 900 din ei au realizat pînă acum, prin activitatea lor voluntar-patriotică, economii de 31.773 lei.

Zile de lucru pe șantierele reconstrucției din județul Tg. Mureș

Numai elevii de la Liceul „Al. I. Cuza" au realizat 12.333 lei.

Activitatea multor elevi vrânceni s-a desfășurat și se desfășoară și acum pe întinsele livezi, vii sau cîmpii ale C.A.P.-urilor și I.A.S.-urilor din Mărășești, Panciu, Odobești, Vulturu, Pădureni, Ruginești. Își ajută părinții pentru ca recolta acestui an să fie, în ciuda apei care a trecut peste ea, bună și frumoasă. Trebuie să vorbim și despre harnicii școlari din comunele Baba Novac, Nănești, Vadu-Roșca și Călieni. Toate, comune greu încercate de furia apelor cu nici două luni în urmă. Știm că la Baba Novac școala abia terminată s-a prăvălit odată cu pămîntul pe care era ridicată și că elevii săi au învățat în corturi. Știm, iarăși, cîte case s-au surpat la Călieni, la Nănăști, la Vadu Roșca... Totul se reclădește acum din temelii. Totul se reface. Iar școlarii se află și ei printre cei care muncesc pentru refacerea comunelor. La Lacul Baban s-a început reclădirea școlii. Participă peste 100 de familii și toți școlarii care pot munci. Mai întîi au recondiționat materialul de construcții rămas de la școala distrusă. Au cărat cărămizile, molozul. Acum lucrează la ridicarea sălilor de clasă. Ajutor de nădejde dau elevii și la reclădirea locuințelor sau la amenajarea ulițelor, a grădinilor de flori, a terenurilor sportive și spațiilor verzi.

Harnicilor elevi vrânceni le-au fost create și condiții optime de recreere. 1680 dintre ei au și plecat sau vor pleca în cele 48 de excursii programate. Un lucru nou pentru această vacanță: o parte din excursii au caracter tematic. De cîteva zile, bunăoară, membrii cenaclurilor literare au pornit într-o „excursie literară" în județele Suceava, Iași și Botoșani. Vor poposi la casele memoriale, la muzee, pe meleagurile unde au trăit și au creat mari poeți și scriitori ai patriei. La rîndul lor „istoricii" vor pleca luna viitoare într-o expediție pentru a cunoaște locurile legate de istoria patriei. Zile pline de bucurii petrec mii de elevi din județul Vrancea în tabăra de la Costinești. Aici au fost găzduiți gratuit cei din familiile sinistrate. Alți colegi ai lor vor fi oaspeții altor tabere de la mare și munte.

Munca și odihna caracterizează în această vară și vacanța elevilor sibieni. Inspectoratul școlar al județului Sibiu ne-a comunicat zilele trecute despre activitatea elevilor-brigadieri, prezenți pe toate șantierele: la aeroport, la ștrandul tineretului, la amenajarea șoselei Șelimber-Sibiu, la Muzeul tehnicii populare din parcul „Dumbrava", în C.A.P.-uri și I.A.S.-uri. La aeroport, bunăoară, poți întîlni zilnic elevi de la liceele „Octavian Goga", și „Gh. Lazăr". Fiecare lucrează „peste normă" pentru ca aeroportul să fie dat în folosință cît mai repede. Ce fac? De toate: nivelează zona de săpături de-a lungul pistei betonate, cară materiale, le stivuiesc, încarcă ciment. În frumosul parc „Dumbrava" elevii Liceului „Octavian Goga" conduși de profesoara Gabriela Stănculescu contribuie la refacerea unei stîne din Sebeș-Alba. O treabă destul de dificilă, dar tinerii se descurcă bine. Li s-a încredințat amenajarea căilor de acces, clădirea capițelor de fîn, împrejmuirea spațiilor destinate stînei. În zilele de repaos, elevii sibieni găsesc activități atractive la cele două cluburi care s-au deschis la liceele amintite sau la tabăra din Dumbrava.

Sfîrșitul acestei luni a însemnat pentru sutele de membri ai diverselor cercuri deschiderea taberelor de profil. Tabere deosebit de așteptate și îndrăgite de toți pasionații artei sau științei și tehnicii. De curînd la Sinaia s-a deschis o tabără pentru membrii societăților științifice școlare. Două săptămîni cei pe care îi preocupă știința și tehnica vor avea prilejul să participe la interesante dezbateri științifice, la întîlniri cu oamenii de știință și, firește, și la o serie de activități cu caracter recreativ. La Curtea de Argeș s-au întîlnit de cîteva zile membrii societăților literare. Aici, programul este axat pe dezbateri literare, pe activitatea de creație, pe întîlniri cu poeți și prozatori. În curînd își vor deschide porțile, spre satisfacția școlarilor, și alte tabere de profil.

Prima lună de vacanță este pe sfîrșite. Palmaresul său, bogat în fapte și izbînzi, se va înscrie cu litere mari în cartea de onoare a fiecărei școli.

MONICA VERDEȘ

Cursurile de vară ale societăților științifice

FORUM AL IDEILOR ÎNAINTATE

Intrate în cel de-al 10-lea an de existență, cursurile și taberele-curs pentru profesorii de limbă și literatură română, istorie, chimie, fizică, matematică, geografie și științe naturale organizate de către societățile științifice ale cadrelor didactice au evoluat pe o curbă ascendentă, înscriindu-se în prezent printre formele cele mai apreciate și mai eficiente de perfecționare. Aceeași recunoscută reputație au reușit să și-o cîștige cursurile pentru profesorii de limbi străine.

15 localități din întreaga țară au găzduit sau găzduiesc în prezent asemenea cursuri. La Piatra Neamț s-au reunit profesorii de limba și literatura română, la Sinaia cei de limbi străine, la Vălenii de Munte și Deva cei de istorie, la Predeal și Călimănești cei de matematică, la Iași, Cluj, Timișoara și București cei de fizică și chimie, la Alba Iulia, Baia Mare, Bistrița Năsăud, Cluj, Deva, Rîmnicul Vîlcea și Constanța cei de științe naturale și de geografie. Consemnăm în aceste coloane cîteva momente semnificative din activitatea unora dintre aceste cursuri.

●

...Expunerea asupra aplicațiilor statisticii matematice în industrie este susținută de acad. prof. Gh. Mihoc. Nu este însă o simplă prelegere, o conferință „ex cathedra", ci o vie și pasionantă discuție între reputatul om de știință și cei ce-l ascultă — în majoritate tineri — care se dovedesc interlocutori avizați și plini de interes.

Personalitățile care ilustrează prin expunerile lor, prin participarea la schimburi de opinii „școala matematicienilor" de la poalele Bucegilor fac din aceasta un veritabil forum al elitei științelor matematice din țara noastră. Este elocventă în această privință o simplă citare a personalităților științifice înscrise în programul cursului: acad. prof. Miron Nicolescu, președintele Academiei, prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, acad. prof. Nicolae Teodorescu, acad. prof. Grigore C. Moisil, acad. Tiberiu Popoviciu, profesorii universitari N. Mihăileanu, A. Haimovici — Iași, Elena Popoviciu, D. V. Ionescu, Ștefan Gheorghiță, Gh. Chiș, A. Halanay, Solomon Marcus, precum și numeroși conferențiari universitari, lectori, inspectori de specialitate.

Cursul se caracterizează printr-o tematică modernă și, în același timp, cu largi implicații aplicative. Au loc, astfel, expuneri despre aplicațiile matematice în mecanică, despre logica matematică, despre quasar și pulsar, despre teoria grafelor, teoria jocurilor, teoria informațiilor, matematizarea științelor umaniste etc. De o actualitate deosebită sînt și temele cu implicații nemijlocite în domeniul predării matematicii în școală: cea mai bună aproximare în învățămîntul din liceu, unele chestiuni de aritmetică utilizate în introducerea noțiunilor de probabilitate și de grup, predarea noțiunii de limită, analiza cunoștințelor de matematică ale candidaților la admiterea în liceu și în învățămîntul superior etc.

L-am solicitat pe conf. univ. **Nicolae Mihăilă**, directorul cursului, să caracterizeze prin cîteva trăsături distinctive personalitatea acestei școli a matematicienilor. „Consider că principala caracteristică a cursului — ne-a spus interlocutorul nostru — este faptul că s-a cristalizat clar tendința — prezentă încă din anul trecut — de a analiza conceptele și tendințele actuale ale științelor matematice în legătura lor cu evoluția ansamblului științelor, cu progresele tehnice și, mai ales, cu practica social-economică din țara noastră. Cadrul acestei acțiuni nu se mărginește numai la expuneri și la dezbaterile pe marginea acestora, ci și la activitatea lectoratului nostru permanent, care dă consultații pe orice teme formulate de cursanți".

Conducerea cursului a știut să pună la punct și un program conex adecvat, cuprinzînd excursii montane, vizite la obiective cultural-economice, serate cultural-artistice și jocuri de destindere.

●

Un laborator fonetic mobil, numeroase magnetofoane, aparate de proiecție de 32 și 16 mm, peste 40 de filme didactice, discuri, diafilme și diapozitive, o bibliotecă întrunind — în patru limbi — ultimele noutăți ale științelor literaturii și limbii, lucrări literare recent apărute și albume de artă — iată, într-o expresie foarte condensată, infrastructura cursului de limbi străine de la Sinaia, care reunește 250 de profesori din întreaga țară.

Ținuta expunerilor și a activităților practice a beneficiat din plin de faptul că, alături de grupul de lectori români, au lucrat aici și lectori din țările ale căror limbi au făcut obiectul cursului. În cadrul acestuia au fost abordate probleme legate de noile orientări în teoria psiholingvistică, de învățămîntul programat, de structuralism și de metoda contrastivă, probleme de ortoepie etc. În domeniul literaturii au avut prioritate problemele creației literare a secolului XX.

Cursul s-a caracterizat printr-o pondere specifică deosebit de mare a activităților practic-aplicative — lectură expresivă, comentarii de texte, compuneri pe baza vizionării unor filme, a unor vizite și excursii. Au avut loc de asemenea, numeroase demonstrații, inclusiv o demonstrație pe bază de film despre utilizarea computerelor în predarea limbilor străine.

Am solicitat părerea cu privire la curs a lectorilor **Liudmila Alexeevna Smirnova**, docent la Institutul de științe pedagogice din Moscova și **Hélène Vincent**, docent la Sorbona — Paris. Ambele interlocutoare au apreciat deosebit de pozitiv orientarea cursului, ținuta științifică ridicată a acestuia, nivelul de cunoștințe (în special teoretice) de care dau dovadă majoritatea cursanților.

●

Ceea ce a dat nota distinctivă a cursurilor organizate de Societatea de științe fizice și chimice la Timișoara, București, Iași și Cluj a fost axarea fiecăruia pe adîncirea unei teme moderne.

Cursul desfășurat la Iași s-a ocupat, de pildă, de tema „Legătura chimică. Structura și reactivitatea substanțelor chimice". În cadrul lui au fost abordate subiecte privind metodele moderne de separare în chimia analitică, mecanismele de reacție în unele procese catalitice fundamentale, orbitali atomici și moleculari, ca și unele probleme de metodă a predării chimiei. Expunerile, prezentate de către reprezentanți de frunte ai școlii ieșene de chimie au fost însoțite de demonstrații și lucrări practice efectuate cu aparatura modenă a universității ieșene de chimie.

La Cluj, cursul de vară al fizicienilor, avînd în obiectiv tema „Proprietățile fizice ale corpului solid" s-a desfășurat sub conducerea prof. univ. dr. Alexandru Nicula. El a cuprins, prelegeri despre fenomene de transport în corpul solid, electroni localizați în solid etc., precum și demonstrații și studii experimentale efectuate în laboratoarele Universității „Babeș Bolyai", ale filialei locale a Academiei și ale cîtorva mari laboratoare uzinale.

Apare evident că, în ansamblu, cursurile a căror activitate am schițat-o în aceste coloane s-au orientat ferm nu numai spre abordarea unor probleme teoretice de stringență actualitate, ci și spre evidențierea și demonstrarea unor importante probleme practic-economice, fiind totodată cadrul unor fructuoase schimburi de păreri în sfera didacticii și metodicii de specialitate. Fără îndoială că eficiența acestor cursuri ar fi crescut simțitor (ne referim îndeosebi la cursurile cu 50—80 de participanți) dacă ele ar fi fost concepute pentru capacități mai mari de cuprindere, bucurîndu-se în acest sens de sprijinul mai larg al organelor locale de învățămînt.

AL. CIUCĂ

Cînd musafirii anunțați absentează și dau buzna cei neanunțați...

Ca în fiecare vacanță zeci de grupuri de elevi excursioniști străbat drumurile [pat]riei, pe cele mai frumoase itinerare. Rețeaua bazelor turisti[ce] s-a organizat mai devreme [ca] în alți ani, programările [nec]esare s-au făcut și ele din timp. Peste tot gazdele s-au [pr]egătit cum se cuvine ca să-și întîmpine oaspeții. Toate bu[ne] pînă aici. Și toate frumoase [d]ar de aici încolo, vrînd-nevrînd, trebuie să consemnăm altele, mai puțin frumoase [de]cît bune.

Gospodarii din județul Neamț s-au întrecut re mai de care să facă pregă[tiri] pentru cei 360 de elevi con[s]teni ce vroiau să cunoască [în]ălțimile Ceahlăului, frumoa[sele] plaiuri pe unde a copilăr[it C]reangă, minunatele cetăți [ind]ustriale de la Bicaz și S[ăv]ești. La bucătăria internat[ului] din Bicaz s-a și pregătit [mas]a pentru ziua cînd se anu[nțas]e sosirea oaspeților de pe [lit]oral. Dar... așteptarea a fost [za]darnică. De la oaspeți, nici o [veste]. Într-un tîrziu, după cîtev[a zil]e, au sosit cîțiva elevi cons[tănțe]ni, dar nu ca să poposească [în t]abără, așa cum anunțase i[nspe]ctorul școlar, ci în trecere.

În județul B[ra]șov funcționează 16 baze [tur]istice, care pot găzdui zilnic [pe]ste 1 500 de elevi. Și aici [a]u loc unele încurcături. D[e]ci, baza turistică de la [Școa]la generală nr. 19 din ora[șul B]rașov a fost anunțată că [în] 28 iunie și 5 iulie vor sosi [elevi] din 14 școli, dar nu s-au [pr]ezentat decît din două. A[u ven]it în schimb alții, din alt[e] neanunțate...

Nimeni n[u e a]bsurd să nu înțeleagă c[ă din] diferite motive, o excu[rsie] se poate amîna sau contra[manda]. Necazul gazdelor prov[ine în]să din faptul că nu sînt [anu]nțate la timp. O simplă [carte] poștală, un telefon scu[rt: „]Nu mai venim, în locul n[ostru] îi puteți găzdui pe alții" — ar simplifica mult lucrurile. Dar prea rareori se manifestă grija de a scrie o asemenea carte poștală sau de a da un asemenea telefon. După cum ni s-a comunicat de la comandamentul pentru organizarea excursiilor din Brașov, numai de la inspectoratul școlar al județului Satu Mare s-a primit o comunicare prin care se anunța contramandarea unor excursii. În rest...

Cum spuneam, în locul celor anunțați și neprezentați își fac de multe ori apariția grupuri neplanificate. N-ar fi nimic dacă unele dintre acestea n-ar crea și greutăți. Dar creează. La Brașov, la baza turistică de la Școala generală nr. 22, în ziua de 2 iulie, pe la ora 15, și-au făcut apariția vreo 80 de excursioniști sosiți prin Biroul de turism pentru tineret din Iași. Grupul a ocupat pur și simplu baza, fără știrea nimănui, fără să anunțe comandamentul județean. Tot la Brașov s-a petrecut un alt caz ieșit din comun, care ar trebui mai îndeaproape cercetat de organele de învățămînt. În ziua de 12 iulie, la ora 17, au sosit aici excursioniști din Drăgănești, județul Olt. După ce elevii au fost instalați la bază, toți profesorii-însoțitori, împreună cu șoferul, au plecat la plimbare cu mașina prin împrejurimi și s-au întors... a doua zi de dimineață. În tot acest timp elevii au rămas în grija femeii de serviciu de la bază (!).

Cele cîteva exemple citate mai sus ne îndreptățesc să atragem atenția asupra necesității de a se respecta toate regulile privitoare la organizarea excursiilor și de a se întări responsabilitatea celor care le conduc.

AL. I. VLADIMIR

SCHEMA UNEI PROGRAME PENTRU MODERNIZAREA MATEMATICII

Statisticile din ultimii ani arată că mai mult de 70 la sută dintre absolvenții de liceu care se îndreaptă spre studii universitare sau postliceale doresc să se pregătească în domeniul tehnicii și economiei. Trebuie deci ca programele, manualele și metodele de predare a matematicii în învățămîntul secundar (fie că este vorba de secția științifică a liceului teoretic sau de liceele tehnice, economice etc.) să pună pe primul plan formarea spiritului tehnic-economic fundamentat pe o pregătire științifică modernă. Aceasta este necesar cu atît mai mult cu cît, reducîndu-se numărul de ore afectat matematicilor în învățămîntul superior ca urmare a prelungirii duratei studiilor liceale, o parte din matematicile anilor I și II de facultate se cer predate în ultimele clase din liceu.

Desigur, procesul de modernizare a predării matematicii în învățămîntul nostru secundar a înregistrat progrese remarcabile. În ultimii ani s-au experimentat soluții interesante cu privire la studiul anumitor discipline matematice. Programele au fost însă, în decursul anilor, prea des schimbate, mai ales pentru ultimele clase, iar modificările operate nu au răspuns întotdeauna unei necesități stringente. A fost neglijată îndeosebi pregătirea pentru rezolvarea unor probleme practice tehnico-economice. Dorind să contribuim la remedierea acestei carențe, prezentăm în cele ce urmează schema unei programe de matematică (mai accentuat orientată spre învățămîntul tehnic-economic) desfășurată pe o perioadă de 8 ani școlari. [1])

Prima trăsătură caracteristică a acestui proiect de programă constă în predarea esențialului și introducerea în studiul matematicilor de liceu a unor capitole din matematicile moderne care nu necesită demonstrații complicate. Este vorba de elemente din domeniul teoriei grafelor, al programării liniare, al geometriei vectoriale diferențiale cu aspectul mecanic al acestora (din cinematică) și al ecuațiilor diferențiale mai simple cu aplicații în dinamică. În fine, este vorba de teoria erorilor cu metoda celor mai mici patrate — acea parte a analizei numerice atît de necesară în justificarea utilității modelelor matematice și în pregătirea programării la calculatoarele electronice.

În al doilea rînd, se prevede descongestionarea algebrei elementare și a analizei matematice, lăsîndu-se la o parte acele capitole și cunoștințe care se pot trata prin metode mai simple și mai eficace, bazate pe derivate sau integrale. Așa de exemplu, se propune suprimarea tablourilor pentru găsirea semnelor polinoamelor sau, mai general, ale funcțiilor algebrice ori transcendente, eliminarea discuțiilor de ecuații depinzînd de un parametru, tratarea fără derivate a unui important număr de limite care se pot obține cu regula lui Hospital (sau Cauchy) etc.

În sfîrșit, *cea de a treia caracteristică a proiectului constă în urmărirea formării încă din liceu a spiritului de analiză și sinteză al tinerilor, preocuparea constantă pentru legătura dintre teoria matematică și problemele puse de practică.* Ca atare el urmărește să reflecte, îmbinînd teoria cu practica prin exemple simple, puternica infiltrare a calculului operațional în cele mai variate domenii tehnice și economice și mai ales larga utilizare a calculatoarelor electronice în problemele interesînd producția. Totodată, ținînd seama de faptul că, în prezent, conceptele matematice intervin și în numeroase alte discipline (fizică, biologie, economie, științe umaniste etc.) și că numeroase teorii matematice s-au născut din construcția modelelor matematice plecînd de la situații reale, proiectul de programă tinde să faciliteze colaborarea profesorilor de matematici cu cei alți profesori.

Considerăm că studiul matematicii poate conduce la o formație unitară numai dacă are ca suport o schemă logică de gîndire introdusă încă din clasele V—VI sau chiar mai devreme. Un exemplu: introducerea noțiunii de mulțime — ca noțiune primară — s-a făcut în școala noastră suficient de timpuriu pentru ca ea să poată fi însușită de elevi nu „ca atare", ci prin înțelegerea utilității pe care o are în studiul diferitelor probleme unde joacă un rol hotărîtor. Noi propunem însă corelarea ei mai strînsă cu noțiunile clasice ce apar cu ocazia aplicării operațiilor elementare, aceasta fiind de altfel și una din cele mai ușoare căi pentru a se pune în evidență necesitatea proceselor de abstractizare care, îmbinate cu intuiția, pot contribui la formarea gîndirii moderne.

O problemă esențială în realizarea caracterului unitar al programei de matematică o constituie folosirea simbolurilor utilizate frecvent în lucrările matematice de astăzi, precum și ordinea de succesiune a capitolelor. În această ultimă ordine de idei, un exemplu îl constituie teorema lui Bézout, plasată în programa clasei a XII-a, alături de teorema lui d'Alembert sau de aceea a lui Gauss. Este limpede că acestea constituie cheia întregului calcul algebric elementar și punctul de plecare în problemele de factorizare din *analiza clasică* și din alte discipline, ca de pildă, *analiza funcțională*. De altfel, acestea au apărut evident chiar la concursurile de admitere în învățămîntul superior cînd peste 80 la sută din candidați au procedat fără discernămînt la o „brutală" înmulțire în cazurile de aducere la același numitor a fracțiilor raționale cu factori comuni la numitori, fără să observe că factorii liniari joacă în algebră același rol ca și numerele prime în aritmetică. De vreme ce în liceu teoremele lui d'Alembert (și Gauss) nu se demonstrează, locul lor este la algebra elementară, imediat după studiul polinoamelor de gradele II și superior (de o singură variabilă), în care teorema lui Bézout, împreună cu corolarul ei, descompunerea polinoamelor în factori, joacă un rol hotărîtor.

Alt exemplu: infinitii mici (și mari), eliminați pe bună dreptate din analiză, n-au fost înlocuiți însă prin alte procedee, mai eficace și mai riguroase, deși întreaga literatură tehnică, fizică, mecanică etc. se referă la studierea comportării unei funcții în vecinătatea unui punct sau la infinit. La fel, probleme de comportare se pun și în teoria șirurilor sau a seriilor numerice. Ar fi utilă introducerea și în liceu a simbolurilor lui Landau, care fixează atenția asupra unui anumit factor prin procedee duale de majorare-minorare. Cel de-al doilea simbol este extrem de util în teoria distribuțiilor și mai ales în aplicațiile lor. Cele două simboluri ale lui Landau pot fi foarte ușor înțelese și întrebuințate în aplicații, de către elevii din clasele XI și XII, constituind totodată un prețios ajutor pentru studiul matematicii și alor discipline în anii I și II ai facultățile tehnice.

Introducerea pe scară din ce în ce mai largă a calculatoarelor de toate tipurile și necesitatea formării cadrelor specializate pentru utilizarea computerelor în majoritatea sectoarelor de producție a determinat unele școli străine să-și pună problema abandonării algebrei și analizei clasice și a modernizării învățămîntului matematic chiar din clasele elementare. Experiența este interesantă, dar există și multe obiecții. De aceea noi considerăm că modernizarea învățămîntului matematic de toate gradele trebuie abordată cu o foarte atentă și serioasă pregătire pe o perioadă de tranziție destul de lungă.

Schema pe care o atașăm la finele acestui studiu a rezultat după o îndelungată și atentă experimentare a predării tuturor disciplinelor matematice, începînd cu algebra și terminînd cu analiza funcțională și abstractă, precum și după experimentarea predării rezistenței materialelor și organelor de mașini, a aplicațiilor matematice și a calculului probabilităților în școli din diverse sectoare tehnice — transporturi, mine, metalurgie, chimie industrială, mecanică etc. Propunerile pe care le facem țin seama totodată de pregătirea matematică necesară absolvenților clasei a X-a care intră direct în producție ca tehnicieni, economiști etc. Ele au ca scop să-i ajute pe viitorii tehnicieni, ingineri etc. să-și formeze o părere asupra caracterului exact al reprezentării fenomenelor naturale prin anumite modele matematice bazate pe legi teoretice sau empirice, și, totodată, să-i facă să cunoască și aspectul aleatoriu al acestei reprezentări, evidențiat în teoria erorilor de măsurare, statistica matematică și calculul probabilităților, a căror introducere în liceu ni se pare deosebit de utilă. Desigur, aceasta cere mărirea numărului aplicațiilor cu aspect mecanic, fizic, tehnic etc., pentru ca elevii să poată intui și interpreta rezultatele practice obținute după rezolvarea unei probleme.

Schema prezentată de noi conține *șase grupe* — pe linii corespunzînd claselor V—XII — și *trei coloane*, dintre care prima se referă la disciplinele *geometrie, trigonometrie, și mecanică*, a doua la *aritmetică, algebră și analiză matematică*, iar a treia privește disciplinele matematice nou introduse în școala secundară de toate tipurile. Ordinea predării disciplinelor se poate schimba de la clasă la clasă — pe liniile respective — menținînd corelarea și prezentarea logică. După cum se poate constata, în schemă nu au fost incluse toate capitolele mai importante ale disciplinelor matematice menționate, ci numai anumite puncte de rapel care să ilustreze linia urmată. Ea poate servi ca un punct de plecare în procesul de modernizare a învățămîntului matematicii.

Cîteva explicații privind corelarea între diversele discipline: Programarea liniară poate fi justificată numai ținînd seama de elementele de calcul matriceal predate în clasa precedentă, iar aspectul geometric, intuitiv, al acestora poate fi reluat după predarea geometriei analitice plane. Studiul geometriei analitice, plasat în clasa a X-a poate fi subordonat — așa cum se face în mecanică — geometriei vectoriale. Pentru acest motiv s-a pus pe primul plan versorul (care va defini direcția orientată), astfel ca, după introducerea operațiilor de adunare și înmulțire dintre vectori să se găsească prin proiectare cu ajutorul produsului scalar toate ecuațiile mai importante ale dreptei. Menționăm aici că cele două operații de înmulțire (scalară și vectorială) se pot introduce ușor cu ajutorul lucrului mecanic și al momentului unei forțe acționînd asupra unui solid cu un punct fix. Elementele de ecuații diferențiale se referă în special la cîteva tipuri simple de ordinul I și la ecuațiile liniare cu coeficienți constanți și de ordinul II care intervin în teoria vibrațiilor. Cazul cîmpului de forțe uniform într-o regiune suficient de mică la suprafața pămîntului poate fi tratat complet pentru a se arăta că ecuațiile diferențiale răspund la probleme generale (Cauchy sau bilocale) puse de dinamică în comparație cu cele studiate în cinematică. În teoria erorilor, metoda celor mai mici patrate a lui Gauss poate arăta prin exemple simple importanța legilor empirice în raport cu legile teoretice, iar calculul probabilităților, prin utilele lui aplicații în producție, va atrage atenția asupra caracterului aleatoriu al unor anumite variabile.

Cele expuse mai sus — destul de succint — permit, credem, să se degajeze unele propuneri realizabile în climatul actual al învățămîntului din țara noastră.

RADU BĂDESCU
HARALAMBIE IONESCU
profesori la
Institutul politehnic București

		I. *Geometrie plană.*	*Aritmetică elementară.*	*Elemente de teoria grafelor.*
CLASA V — VI		Figuri geometrice. Egalitatea, asemănarea triunghiurilor. Lungimile arcelor, arii.	Operații aritmetice. Probleme de măsură. Mulțimi numerice. Aplicații practice.	Algoritmul lui Ford. Problema transporturilor. Alte probleme de optimizare. Aplicații.
		2. *Geometria în spațiu.*	*Algebra elementară.*	*Elemente de teoria matricelor.*
VII — VIII		Figuri geometrice. Probleme metrice. Arii, volume. Probleme de intersecții. Aplicații practice.	Operații algebrice. Identități, ecuații. Teorema lui Bézout. Alte teoreme. Algebra combinatoare.	Matrice, determinanți, operații. Sisteme de ecuații liniare. Regula lui Cramer. Metoda de rezolvare a lui Gauss. Sisteme particulare.
	Anul I liceu	3. *Trigonometria plană.*	*Teoria mulțimilor.*	*Programarea liniară.*
		Arce, funcții circulare. Identități, ecuații. Tabele, calcule numerice. Diverse aplicații.	Operații cu mulțimi numerice șiruri. Proprietăți. Teoreme generale. Inelul polinoamelor.	Problema transporturilor. Metoda simplex formală. Cazuri fără degenerare. Alte aplicații.
	Anul II liceu	4. *Geometrie vectorială și analitică.*	*Calculul diferențial.*	*Analiza numerică.*
		Versori, sisteme de coordonate. Drepte. Probleme metrice. Conice sub forme simple. Locuri geometrice.	Funcții algebrice și transcendente. Derivate. Clase de funcții. Graficele funcțiilor. Extreme și aplicații.	Calcule numerice. Aproximările rădăcinilor polinoamelor sau funcțiilor. Interpolare. Aplicații practice.
	Anul III liceu	5. *Geometrie vectorială.*	*Funcții reale în R.*	*Statistica matematică.*
		Axiomele vectorilor liberi. Aspectele geometric și mecanic; aplicații în mecanică.	Serii numerice. Serii Taylor. Teoreme și propoziții. Optimizări și aplicații.	Noțiuni de statistică; erori. Precizia măsurătorilor. Metoda celor mai mici patrate. Legi empirice, aplicații.
	Anul IV liceu	6. *Elemente de Mecanică.*	*Calculul integral*	*Calculul probabilităților.*
		Probleme de statică și de cinematică. Elemente de ecuații diferențiale. Probleme de dinamică și de mecanică cerească.	Calculul aproximativ și exact al ariilor. Integrala definită și nedefinită. Integrarea fracțiilor raționale; aplicații.	Definiții, proprietăți. Operații și axiome. Funcții și legi de repartiție. Aplicații în fizică și tehnică. Probleme clasice și moderne, cu aplicații practice.

[1]) A se vedea în Actele Congresului internațional pentru învățămîntul matematic, Lyon 25.30.8. 1962, rezumatul conferinței cu același subiect a autorilor articolului.

Laboratoarele moderne ale școlilor, un climat optim pentru cultivarea talentelor științifice și tehnice

TALENTELE, o bogăție națională

Este de mult un truism că fiecare individ este un unicat cu un anumit potențial genetic și ca atare cu o anumită reactivitate la mediu. Cu toate acestea, ereditatea a fost rareori bine înțeleasă și mai rar bine utilizată. Din numeroase considerente — aproape toate cu o coloratură emoțională — s-a acceptat ideea că toți oamenii sînt egali. Firește, sub raportul oportunităților sociale sînt sau ar trebui să fie, dar genetic sînt deosebiți. Argumentarea acestei afirmații este evident inutilă. Uniformitatea genetică este imposibilă. S-a spus cîndva un lucru foarte adevărat: că egalitatea este extrem de prețioasă deoarece permite oamenilor să fie diferiți și să-și urmeze propriile lor înclinații.

Cînd vorbim de diversitatea indivizilor, ne referim de obicei la aspectele morfologice și trecem cu discreție peste particularitățile psihice și, printre acestea, și peste inteligență și peste talent sau abilități speciale. Talentul a fost considerat întotdeauna o mare necunoscută și aproape întotdeauna ignorat. Dar talentul, indiferent pentru ce, ar trebui scos, parțial cel puțin, din domeniul incertitudinilor și reconsiderat ca un fenomen firesc. Și inteligența ar trebui privită cu alți ochi, de pe pozițiile geneticii moderne. Aceasta implică, cu certitudine, o mutație în atitudinea noastră față de comportamentul uman.

Inteligența, ca toate caracterele normale cantitative, este condiționată de mai multe gene. În fiecare populație există o mare diversitate de combinații, iar în cadrul fiecărei populații orice individ are o „constelație" care este numai a lui. Prin jocul întîmplării, fiecare individ poate avea o structură genică fericită sau mai puțin fericită și ea poate fi exprimată prin coeficientul de inteligență. Oriunde s-a studiat distribuția acestui coeficient, rezultatele au fost aceleași. 1—2% sînt handicapați mental și un procent similar au un coeficient foarte mare. Restul se înscriu de o parte sau de alta a mediei. Biologic vorbind, orice copil are aceeași șansă de a fi un deficient mental sau un talent. Marea majoritate se dezvoltă însă „obișnuit". Se poate spune astfel că personalitățile excepționale sînt compensații pe care ne-o dă natura pentru deficiența mentală. În orice comunitate există o majoritate mijlocie și cîteva „extreme". Acesta este rezultatul evoluției și indiferent de părerile noastre, trebuie să-l acceptăm ca atare.

Ereditatea nu condiționează un coeficient de inteligență imuabil, ci o normă de reacție — adică limitele în care, în funcție de mediu, se va dezvolta orice caracter. Aceasta înseamnă că un copil netalentat nu va deveni niciodată un talent, indiferent de mediul său. Talentul există sau nu. Dar — și acesta este un aspect esențial — un talent nu se va realiza decît în condiții favorabile de mediu.

Problema descoperirii și creșterii talentelor a devenit acută. Lumea modernă are nevoie urgentă de personalități remarcabile. Explozia științifică reclamă valorificarea tuturor talentelor. Școala este cea care trebuie să le descopere și să le cultive, ea este într-o largă măsură responsabilă de destinul lor. Se uită însă deseori că abilități speciale sînt izolate și că un elev dotat cu un talent remarcabil poate învăța mediocru (cu excepția domeniului în care se exercită talentul său). Un asemenea elev trebuie ajutat mult mai mult decît elevul mediu. Profesorul ar trebui să intuiască explozia viitoare a unui talent în plină formare. Nu întîmplător s-a spus că talentele nu pot fi crescute așa cum se cresc cartofii, că ele sînt o bogăție națională, așa cum sînt depozitele de uraniu sau izvoarele cu ape minerale.

Firește, aceasta nu înseamnă că civilizația de mîine nu va avea nevoie de toți membrii societății. Fiecare își poate găsi locul într-o arie utilă de preocupări. Valoarea rezultatelor lui depinde, desigur, de găsirea domeniului optim și de felul în care a reușit să-și valorifice potențialul genetic. Și aici este cazul să intervină din plin școala. În cursul anilor de învățămînt profesorii trebuie să găsească, cu maximum de probabilitate, drumul cel mai indicat pentru fiecare elev și să i-l sugereze.

Ocupîndu-se îndeaproape de toți tinerii, valorificînd la maximum potențialul lor, școala ar trebui totuși să facă mai mult decît pînă acum pentru dezvoltarea talentelor remarcabile existente în rîndurile elevilor. În prezent, peste tot în lume apar numeroși copii remarcabili care se pierd pe drum. S-a discutat mult despre acest fenomen, i s-au dat explicații și s-au căutat soluții. Se pare totuși că nu există nici o explicație de ansamblu. S-ar putea ca unii dintre ei să nu fi avut un potențial genetic neobișnuit, ci un simplu avantaj dat de mediu. Alții au avut poate o dezvoltare psihică mai rapidă și apoi au fost ajunși din urmă. Este sigur însă că mulți s-au pierdut datorită faptului că școala nu le-a acordat ajutorul ce le era necesar în perioada formării.

A venit poate momentul de a „legifera" descoperirea și cultivarea talentelor. S-ar putea ca formarea de școli speciale să fie, deocamdată cel puțin, o soluție. Ea poate fi întîmpinată cu numeroase critici, dar așa cum funcționează școli de muzică, de exemplu, de ce nu ar funcționa și școli de matematică, de fizică sau biologie? Aceasta nu înseamnă că orice elev al școlii respective va deveni un mare matematician, un mare fizician sau un mare biolog. Dar, dacă este un talent autentic, va avea mult mai multe șanse să se realizeze ca atare.

Fie că se va alege această soluție fie că se va recurge la altele, protecția talentelor trebuie să devină o preocupare majoră. Realizările noastre depind din ce în ce mai mult de valorificarea talentelor. Să nu se uite că, așa cum s-a spus de multe ori, știința modernă este opera unui număr mic de arhitecți și a unui mare număr de muncitori.

C. MAXIMILIAN

ÎNVĂȚĂMÎNTUL, FACTOR FUNDAMENTAL AL PROGRESULUI ECONOMIC

(Urmare din pag. 1)

învață. Este o problemă de optimizare a structurii, foarte dificilă, mai ales cînd resursele sînt limitate. În unele țări, aflate pe o treaptă mijlocie de dezvoltare, există un excedent de cadre cu pregătire superioară, pentru că pregătirea acestora nu s-a realizat în funcție de nevoile creșterii economice. Acesta a fost și cazul țării noastre între cele două războaie mondiale, cînd se pregătea, de pildă, un număr excesiv de mare de juriști.

St. Perț: În materie de planificare a pregătirii cadrelor se merge de regulă pe extrapolare, cu toate limitele ei. Se extrapolează tendințe trecute și uneori structuri și tendințe necorespunzătoare. Ar trebui introduse, ca metode de lucru, așa numitele studii de funcții și monografii de profesii. Cînd vorbesc despre studii de funcții, mă gîndesc la proiectarea lor în perspectivă, nu la analiza a ceea ce există astăzi.

I. Lemnij: Există o prognoză economică din care pot fi luate datele necesare acestor studii. Trebuie spus că s-a ajuns la o soluție de principiu în această problemă. Ceea de a li se oferi celor ce intră cunoștințe generale, care să ofere nu atît deprinderi meșteșugești specializate, cît aptitudinile de adaptare continuă la exigențele mereu noi ale producției și ale societății. În legătură cu aceasta se pune și problema educației permanente.

O. Cea: Trebuie arătat că legătura care educația o are cu creșterea economică rezultă în primul rînd din contribuția pe care învățămîntul o aduce la îmbunătățirea calității forței de muncă și care se caracterizează prin creșterea productivității forței de muncă. Aș dori să mă refer în această privință la unele calcule făcute de economistul sovietic S. Strumilin pentru economia sovietică și de economistul american Ed. Denison pentru economia U.S.A. Deși economiștii respectivi au concepții și metodologii diferite concluziile lor coincid în multe privințe. După calculele economiștilor sovietici rezultă, de exemplu, că un an de învățămînt determină creștere a calificării de 2,6 ori mai mare decît aceea pe care o determină un an de ucenicie la locul de muncă. Folosind datele din economia sovietică, Strumilin ajunge la concluzia că cheltuielile pentru învățămînt se restituie statului încă din primul an și jumătate de muncă, iar în următorii ani de muncă (în medie 35 ani) statul primește de la investiția făcută un venit permanent, fără nici un fel de cheltuială în plus. De asemenea, el consideră că un lucrător cu studii superioare echivalează cu doi lucrători fără studii, iar învățămîntul mediu ridică calificarea cu 50%. Conform calculelor efectuate de Ed. Denison pentru economia S.U.A. pentru perioada 1929—1957, rezultă că sporul de forță de muncă ocupată a contribuit la creșterea economică din acea perioadă cu 34 la sută, iar sporul de educație cu 23 la sută. Dacă se ia în calcul și sporul de creștere pe seama creșterii volumului de cunoștințe, care a fost de 20 la sută, rezultă că 43% din creșterea economiei americane s-a realizat pe seama volumului de cunoștințe sporite.

Red.: *Problema care se pune acum este ca această contribuție pe care o aduce învățămîntul să fie maximă. V-am ruga să evidențiați datele ei cardinale.*

I. Lemnij: Cred că acestea se structurează pe două coordonate: ale specializării și ale nivelurilor de pregătire..

Este limpede că într-o țară în care procesul de acumulare progresează, unitățile productive nou construite trebuie să aibă cadrele necesare în structurile necesare. Se pune de asemenea marea problemă a nivelurilor de pregătire: superior, mediu și inferior. În țara noastră, ca și în alte țări, există un deficit acut de cadre medii de specialitate, mai acut decît acela al cadrelor cu pregătire superioară, ceea ce face ca acestea din urmă să fie utilizate în domenii de nivel mediu.

St. Perț: Problema numărului se corelează foarte bine cu aceea a orientării profesionale. La noi se ridică în această privință o problemă care ar trebui studiată de psihologi, de sociologi și pedagogi — aceea a insuficientului respect pentru unele munci manuale. Există o mentalitate după care toți părinții doresc să facă din copiii lor, dacă nu altceva, cel puțin funcționari. Ar trebui creată, prin mijloace de propagandă, o mentalitate realistă, de respect pentru toate profesiile, trebuie să fie spulberată credința după care un medic sau un inginer reprezintă mai mult decît un muncitor calificat sau un tehnician. Este ciudat faptul că, deși diferențele de salariu între aceste categorii sînt relativ mici, diferența morală este foarte mare. O propagandă pricepută menită să reabiliteze profesiile și să răspîndească ideea „omului potrivit la locul potrivit" ar fi de un efect categoric în această problemă.

I. Lemnij: Am citit undeva următoarea întrebare: „Este util să instruim în învățămînt femei care, după ce au dobîndit o diplomă, devin casnice?" Răspunsul era afirmativ pentru că, spunea autorul, și femeile care ies din procesul activității sociale sînt utile societății prin intensitatea mai mare a cunoștințelor transmise copiilor crescuți de ele.

O. Ciulea: Mi se pare extrem de actual, în legătură cu aceasta, un aforism al lui Confucius: „Dacă faci planuri pentru un an — spunea el — atunci cultivi orez, dacă faci planuri pentru 100 de ani, atunci formezi oameni".

Red.: *Societatea modernă, industria contemporană, cer astăzi un spectru și o simultaneitate de calificări mult mai largi decît în trecut. Cum credeți că trebuie să răspundă învățămîntul acestei probleme pentru a onora obligațiile sale de randament economic?*

O. Ciulea: Deși mai există păreri conform cărora mobilitatea profesională constituie un fenomen negativ, o primejdie de migrație dintr-un domeniu profesional în altul, ea trebuie privită ca o cerință obligatorie a producției moderne. Cu cît forța de muncă ocupată are un nivel de educație și de cultură mai larg, cu cît poate să se adapteze mai repede la un spectru mai larg de profesii, cu atît e mai rentabilă. Contribuția învățămîntului la creșterea acestei mobilități constituie una din condițiile esențiale ale eficienței sale. Faptul că o mare parte a forței de muncă manuale este eliberată din întreprinderi ca urmare a mecanizării și automatizării producției pune problema că această forță de muncă eliberată să se poată adapta cît mai ușor la solicitările mașinilor și utilajelor moderne. Se presupune, de aceea, că este mai util să ai o forță de muncă pregătită din punctul de vedere al pregătirii generale decît una pregătită pentru o anumită profesie cu profil îngust.

Red.: *Sînteți deci împotriva unei specializări înguste și pentru o largă pregătire de cultură generală. Totuși, în învățămîntul special, ca și în cel superior, se efectuează inevitabil o pregătire de specialitate.*

Șt. Perț: Ar trebui efectuată o pregătire pe grupe mari de specialități, pentru ca un tehnician sau un inginer să se poată adapta ușor la diverse specialități. Bineînțeles, această pregătire nu va fi, totuși, eterogenă. Nu vor putea fi amestecați specialiștii din automatică cu cei din industria alimentară.

x

Reținem din dialogul purtat cu economiștii invitați în redacția noastră, ideea esențială că în producția materială, în progresul economic contemporan, învățămîntul este chemat să joace un rol fundamental. Aceasta implică, inevitabil, clarificarea unor probleme legate de economia învățămîntului, de modernizarea, de planificarea și de sporirea eficienței acestuia, în general.

La Centrul de cercetări fonetice și dialectale al Academiei R. S. România

ACTIVITATEA CREATOARE PRESUPUNE O ÎMBOGĂȚIRE A FORMELOR, METODELOR ȘI MIJLOACELOR DE STUDIU

Ca profesori de filozofie, dorind să conturăm unele măsuri ce se pot întreprinde pentru a spori eficiența predării, am inițiat în ultimii doi ani o investigație pe care am efectuat-o la clasele a XII-a, în perioada recapitulărilor finale. Pe lîngă observații directe și indirecte, chestionări orale, convorbiri etc., am folosit în această investigație și două chestionare — unul referitor la cunoștințele însușite de elevi, altul solicitînd opiniile lor.

Primul chestionar i-a pus pe elevi în situația să reproducă unele cunoștințe studiate anterior, dar și să le aplice, să le folosească în situații noi. Li s-a cerut, printre altele, să dea unul sau mai multe exemple privind legea dialectică a unității și luptei contrariilor, să tragă cel puțin o concluzie din teza conexiunii universale sau să comenteze cunoscutul citat din Heraclit „Cei ce coboară în același rîu sînt udați de alte, mereu alte valuri", arătînd ce idei exprimă el și amintindu-și ce poet român a exprimat, într-unul din poemele sale, aceleași idei. Fiecare întrebare a cuprins mai multe puncte ce vizau capacitățile de analiză și interpretare ale elevilor.

Răspunsurile obținute la prima întrebare ne-au arătat că elevii pot da cu ușurință exemple privind unitatea și lupta contrariilor (94% răspunsuri corecte). În marea lor majoritate, însă, exemplele respective n-au făcut decît să reproducă exemplele folosite de noi în predare. S-au adus puține exemple proprii, originale, s-au făcut puține referiri la alte obiecte de învățămînt, la situații din viață. De asemenea ne-am dat seama că, dacă elevii cunosc și înțeleg legea conexiunii universale, dacă o pot exemplifica cu fapte din biologie, din economia politică etc., le vine cu mult mai greu să desprindă din ea concluzii pentru propria lor activitate (la această întrebare au dat răspunsuri corecte doar 33% din elevi și au omis să răspundă 26%). În ce privește comentarea citatului, ea a stîrnit interesul elevilor, dar interpretarea pe care i-au dat-o nu a fost nici largă, nici profundă, limitîndu-se în general la reflecții privind „schimbarea permanentă a naturii", la faptul că „timpul se scurge fără să se mai întoarcă", la comparații de genul „omul trăiește în viață ca pe valurile unui rîu" etc. Relațiile stabilite s-au bazat îndeosebi pe elemente exterioare, de formă — de pildă pe cuvintele „val" sau „curge" — nesesizîndu-se aspectele mai profunde, ca unitatea dialectică a mișcării și repausului, ideea devenirii, sau modul cum se manifestă în citatul respectiv limitele materialismului antic.

În general răspunsurile obținute au evidențiat faptul că elevii posedă unele cunoștințe, fără însă ca ele să fie caracterizate întotdeauna prin profunzime și plenitudine, să aibă valoarea unui bun dobîndit prin muncă și reflecțiune proprie. Am constatat că un număr destul de mare de elevi și-au însușit îndeosebi rezultatele gîndirii filozofice și mai puțin metoda de gîndire aptă să conducă la aceste rezultate.

Chestionarul de opinii — referitor la importanța pe care o atribuie elevii studiului filozofiei în formația lor de cultură generală — ne-a arătat că mulți din ei simt o vădită atracție pentru acest obiect de învățămînt. Totuși, pe ansamblu, filozofia ocupa locul trei la clasele umaniste și locul patru la clasele reale în clasificarea obiectelor de învățămînt după interesul ce le este acordat de elevi (acesta în funcție și de obiectele cerute la examenul de bacalaureat și la admiterea în învățămîntul superior). Ne-am dat seama totodată, pe baza răspunsurilor primite la chestionarul de opinii, că destui elevi nu au sesizat valoarea formativă a studierii unor obiecte ca socialismul științific, psihologia, logica.

Analizînd principalele cauze ale neajunsurilor existente în pregătirea elevilor am ajuns la concluzia că cele mai multe provin din insuficienta elaborare metodică a noțiunilor, din lipsa priceperilor și deprinderilor de a citi și comenta texte filozofice, de a folosi mijloacele auxiliare ale muncii intelectuale. Ne-a devenit clar faptul că noi înșine am insistat prea puțin în predarea asupra metodelor și mijloacelor de natură să asigure formarea noțiunilor, de multe ori prezentînd numai noțiunile de-a gata. În parte, aceste carențe se datoresc și faptului că am dispus de prea puțin timp, ca urmare a supraîncărcării programelor și manualelor. Ne-am dat seama deci că trebuie să fim mai puțin subordonați față de manual, de litera lui, și în schimb să ținem mai mult seama de elevi, punîndu-le la îndemînă modele de gîndire, înarmîndu-i cu metode de lucru.

N-am putut să nu luăm în considerare faptul că metodele și formele de predare a filozofiei rămîn încă în urmă în raport cu cele ale altor obiecte de învățămînt, că nu se folosesc încă toate căile care-l pot conduce pe un începător spre filozofie. Ne-am dat seama că paralel cu preocuparea de a dezvolta gustul elevilor pentru lectura textelor filozofice s-ar cere să fie elaborate lecții care să plece de la situații și de la scene de viață tipice, în care unele idei să fie dialogate, să se dea exerciții de muncă independentă etc.

Constatările făcute, ca și analiza cauzelor unor neajunsuri ne-au condus spre noi metode și mijloace de predare, pe care le-am aplicat în anul școlar 1969—1970 întîi în cadrul cercurilor de elevi, iar apoi și la clasă. De pildă, am întocmit o antologie de texte filozofice și o colecție tematică intitulată „Științele sociale în exemple", pe care le-am pus la îndemîna elevilor. Totodată am trecut la elaborarea unui vocabular practic de filozofie și a unui mic dicționar bibliografic al filozofilor, care să poată fi consultate cît mai ușor de elevi. Ținînd seama de particularitățile de vîrstă ale acestora și pentru a spori gradul de atractivitate al lecțiilor, am întocmit și o mică culegere de umor filozofic, intitulată „Filozofii descreștesc frunțile", pe care am folosit-o pentru a da colorit unor lecții mai aride. Am putut înregistra, ca rezultat al acestor strădanii, o creștere a interesului elevilor față de studiul filozofiei, față de informarea mai largă în acest domeniu.

Pentru a evalua în mod cît mai exact această creștere am folosit din nou cele două chestionare, tot la clasele a XII-a și tot în perioada recapitulării finale. Răspunsurile ne-au dovedit că putem să vorbim de rezultate ameliorate tocmai acolo unde anterior fusese înregistrată o situație deficitară, numărul răspunsurilor corecte crescînd la întrebările respective cu circa 25—50%. Considerăm că această îmbunătățire a situației se explică mai ales prin preocuparea pentru lectura și comentarea unor texte filozofice, precum și prin mai larga exemplificare a cunoștințelor predate în cadrul lecțiilor.

Preocupările noastre din cursul ultimilor doi ani ne-au demonstrat că, în condițiile actualelor programe și manuale, profesorului îi rămîne prea puțin timp pentru investigații, pentru experimentarea unor forme, metode și mijloace noi de predare, pentru folosirea unor lucrări individuale de verificare a cunoștințelor etc. Credem de aceea că programele ar trebui să fie descongestionate. De pildă, ar fi bine să li se dea elevilor mai puține teme, dar tratate mai pe larg și mai ales mai profund. S-ar putea realiza și o redistribuire a materiei pe cei doi ani de studiu. Ni se pare judicios, de exemplu, ca la nivelul liceului fenomenele economice să fie predate în corelație cu cele sociale, politice, morale și juridice. În felul acesta o serie de cunoștințe de materialism istoric și socialism științific se pot transfera în primul an de studiu, cînd de fapt elevul vine în contact cu ele și prin logica științei, și prin logica didactică. Considerăm justă propunerea făcută de elevi (în cadrul chestionarului de opinii), ca manualele să cuprindă întrebări de control, bibliografii pe lecții și texte de lectură. De asemenea, considerăm că ar fi bine venită editarea unui manual sau ghid al profesorului, cuprinzînd un sistem de exerciții care să facă apel la gîndirea elevilor, la priceperile și deprinderile lor. În sfîrșit, credem că înființarea, în cadrul caselor corpului didactic, a unor cabinete de științe sociale dotate cu cărți, reviste, ziare, îndrumătoare bibliografice etc. ar veni mult în ajutorul profesorilor de filozofie.

O activitate creatoare la catedră ne obligă să căutăm o îmbogățire a formelor, metodelor și mijloacelor de studiu. În această privință sîntem abia la început de drum. Viața ne obligă însă să perfecționăm necontenit munca noastră, pentru a asigura pregătirii tineretului conținutul, nivelul și temeinicia cerute de stadiul actual de dezvoltare a științei și tehnicii, a societății noastre socialiste.

Prof. VALDEMAR POPA
Prof. ION CODRU

PREMIZE OPTIME pentru generalizarea școlarizării la 6 ani

După cum se știe, din toamna aceasta se generalizează cuprinderea copiilor de 6 ani în școală. Ceea ce pînă acum constituia problematica unui număr restrîns de cadre didactice, pionieri ai aplicării acestei prevederi cuprinse în Directivele partidului și în Legea învățămîntului, va deveni în noul an școlar preocuparea esențială a tuturor învățătorilor ce vor preda la clasa I.

Am socotit interesant să prezentăm acum, după încheierea a încă unui an de experimentare, ceva din experiența unor cadre didactice care au lucrat nemijlocit la catedră, ca și a unor cercetători care au urmărit îndeaproape activitatea cu copiii de 6 ani.

Materialele intuitive și jocurile didactice — instrumente principale de muncă

— Experiența acumulată la clasa I cu copii de 6 ani — ne-a spus **CORNELIA MARINESCU**, cercetătoare la Institutul de științe pedagogice — confirmă ipotezele emise anterior cu privire la posibilitatea de a-i integra pe acești copii în sistemul muncii școlare. Pe de altă parte, diferențele relativ mici de procente (4-10%) obținute de elevii de 7 ani față de cei de 6 ani la parametri care indică gradul de însușire a cunoștințelor elementare de limbă și aritmetică, precum și capacitatea de a opera cu cunoștințele respective, demonstrează că și copiii de 6 ani pot îndeplini, atunci cînd se lucrează după o programă simplificată, sarcinile principale ale clasei I.

De aceeași părere este și învățătoarea **ALIDA IGNAT** de la Școala generală nr. 14 din Capitală, care s-a referit la unele condiții concrete ale desfășurării muncii cu copiii intrați în școală la vîrsta de 6 ani.

— M-a ajutat mult — ne-a spus tov. Ignat — colaborarea cu educatoarele de la grădinița din apropierea școlii. Observînd unele deosebiri între copiii de șase ani și cei de șapte ani în privința ritmului și duratei de adaptare la școală, a puterii de concentrare, am căutat să folosesc frecvent, mai ales în perioada preabecedară, unele modalități aplicate în grădinițe și îndeosebi jocurile didactice. M-a ajutat mai ales la formarea spiritului de observație, a imaginației și atenției jocul didactic „Stop !". De asemenea, pentru dezvoltarea vorbirii copiilor, pentru a-i familiariza cu mediul înconjurător, de un real folos mi-au fost jocurile didactice „Roata fermecată", „Căi de comunicație" și „Loto-alfabet". pe care le-am utilizat încă din prima săptămînă de școală. Am folosit cu succes jocul didactic și atunci cînd copiii manifestau semne de oboseală, de neatenție.

Consider că, pentru obținerea unui randament maxim la lecții în perioada pregătitoare și chiar mai tîrziu, programul de activitate susținută trebuie corelat cu activitatea de destindere sau cu cea la alegere. De pildă, la predarea grupului de litere „ghe", la un moment dat am observat că elevii nu mai sînt atenți. Imediat am intervenit cu o mișcare, cu cîntecul „Bate vîntul".

Am simțit și eu, ca și mulți colegi ai mei, lipsa unei literaturi de specialitate în sprijinul celor ce lucrează cu copiii care intră în școală la 6 ani. Ne sînt foarte necesare materiale de psihologie, pedagogie, igienă, precum și un mai bogat material audio-vizual, corespunzător noilor cerințe ale predării.

— Munca desfășurată la clasă zi de zi — ne-a spus învățătoarea **MARIA TEODORESCU**, de la Școala generală nr. 150 din Capitală— mi-a relevat faptul că pentru perioada pregătitoare este necesar să se editeze un manual special, cartonat și atractiv, cu imagini clare, care să fie folosit în alcătuirea povestirilor după imagini și care să aibă menirea de a-i obișnui pe elevi să lucreze cu manualul. Aceasta mi se pare cu atît mai necesar cu cît copiii de 6 ani sînt foarte nerăbdători „să citească", să cunoască lucruri noi.

Aș vrea să mă refer și la un alt fapt, care creează dificultăți la orele de matematică : lipsa materialelor didactice pentru consolidarea cunoștințelor. M-am gîndit că ar fi extrem de util, pentru a-i deprinde pe elevi să lucreze organizat și să gîndească rațional, să se întocmească, de către un grup de învățători cu experiență, un caiet special cu desene sub care elevii să efectueze diferite operații matematice. Susțin aceasta pentru că, după cum bine se știe, la această vîrstă abstractizarea se realizează mai greu. De aceea, cu toate că am folosit mult material intuitiv confecționat de mine — pliculețe individuale cu jetoane diferite, ca și desenul la tablă cu cretă colorată — mi se pare că un caiet ca cel la care m-am referit mai sus ar fi foarte bine venit.

Între „prea greu" și „prea ușor"

Subliniind la rîndul ei necesitatea adaptării conținutului și sarcinilor muncii pedagogice la particularitățile psihofiziologice ale copiilor de 6 ani, cercetătoarea **CORNELIA MARINESCU** s-a referit, în continuare, la cerințele care asigură succesul acestei munci.

Rezultatele obținute în acești ani de cei mai mici școlari din țara noastră — ne-a spus tov. Marinescu — au demonstrat că ei pot face față cu succes muncii școlare dacă în desfășurarea activității instructiv-educative se respectă unele cerințe de natură organizatorică și metodică. Acestea sînt determinate, în principal, de doi factori. În primul rînd de particularitățile de vîrstă, care impun o grijă deosebită pentru dozarea conținutului și pentru organizarea procesului de învățămînt — iar în al doilea rînd de cerințele impuse de societatea contemporană, care reclamă accentuarea caracterului formativ al învățămîntului. Ca atare, chiar de pe prima treaptă de școlarizare, concomitent cu realizarea funcțiunilor informativ-instrumentale — lărgirea orizontului de cunoștințe și însușirea deprinderilor elementare de scris, citit și socotit — trebuie să se manifeste o preocupare constantă pentru dezvoltarea capacităților intelectuale ale copiilor.

După cum se știe, programele experimentale pentru clasa I cu copii de 6 ani, care reflectă dozarea sarcinilor didactice și a activităților ce contribuie la realizarea scopului instructiv-educativ au fost verificate în 50 de clase. Dacă în primul an de activitate experimentală numeroși învățători se temeau de supraîncărcarea elevilor și de „scurtarea copilăriei", în ultimul an tot mai mulți cer ca unele cunoștințe studiate acum în clasa a II-a să fie trecute în clasa I, considerînd că programa clasei I este „prea ușoară", cea pentru clasa a II-a fiind, în schimb, „prea grea". Propunerile acestea nu țin însă seama de faptul că noua programă trebuie să corespundă nivelului mediu al copiilor în vîrstă de 6 ani de pe tot cuprinsul patriei. Prea grele, ele ar duce la o învățare mecanică, prea ușoare — la inhibarea interesului copiilor față de munca școlară. De altfel, propunerile respective, experimentate într-un număr limitat de clase, au demonstrat că randamentul nu este pe măsura eforturilor depuse. Chiar învățătorii care au putut parcurge materia suplimentară au observat că în unele cazuri cunoștințele au fost însușite superficial și incomplet, fapt ce a necesitat ulterior reluarea lor. S-a demonstrat astfel o dată mai mult necesitatea aplicării unei programe simplificate.

Noua programă pentru clasa I, fiind mult mai „aerisită" decît cea veche, permite organizarea unei activități mai relaxate, cu posibilități mai mari de adîncire și consolidare a cunoștințelor, precum și formarea deprinderilor elementare de muncă intelectuală pe baza unor exerciții și activități variate. În funcție de nivelul clasei, cadrele didactice au latitudinea să acorde fiecărei teme sau sarcini un timp mai extins sau mai limitat decît cel fixat în programă, fără a o depăși însă ca volum.

În ceea ce privește programa clasei a II-a — care conține circa 70% din sarcinile ce se realizau după vechea programă în clasa I, deci fără un an de pregătire prealabilă — ea este mai dificilă decît cea veche nu prin temele puse în fața copiilor la gramatică și aritmetică, ci prin faptul că ei nu s-au mai întîlnit cu aceste teme. Într-adevăr, vechea programă de clasa a II-a relua în mare parte cunoștințe predate cu mult efort și însușite uneori mecanic în clasa I (deci la vîrsta de 7-8 ani, pe care o au acum copiii clasei a II-a). Firește că, dacă se va confirma că unele din cunoștințele cerute în clasa a II-a sînt inaccesibile, acestea vor trebui trecute la o clasă mai mare. Pînă în prezent nu s-au observat însă dificultăți semnificative.

Un stil de muncă specific

Efortul depus de majoritatea învățătorilor care lucrează la clasele I cu copii de 6 ani de a elabora un stil de muncă specific — ne-a spus în continuare tov. Marinescu — a evidențiat faptul că, deși principiile didacticii generale sînt valabile și la aceste clase, aici intervin și unele particularități, care dau muncii o coloratură nouă. Experiența a arătat că, mai ales în primele luni de școală, copiii de 6 ani nu se pot concentra mai mult de 25-30 de minute. Dacă se propun sarcini prea numeroase, care atrag după sine prelungirea forțată a efortului copiilor, randamentul muncii acestora scade. Ei nu mai sînt atenți, devin agitați, obosiți și, prin oboseala lor, îl obosesc și pe învățător. Numai pe măsură ce copiii se deprind să lucreze organizat durata lecției propriu-zise poate crește treptat pînă la 40-50 de minute.

În aceste condiții, dificultatea cea mai mare a învățătorului este de a-și fixa pentru fiecare lecție sarcini precise și bine delimitate, care să țină seama de puterea de concentrare a copilului și totodată să poată fi rezolvate în timpul afectat lecției. Este bine să se pregătească din timp și activități de completare a lecției pînă la pauză. Cele mai indicate sînt activitățile care, avînd scopul de a corela, integra, fixa sau valorifica cunoștințele copiilor în condiții noi, îmbracă forme cît mai variate, mai atractive. Se înțelege de la sine că timpul afectat relaxării și completării orei poate fi fixat în orice etapă a lecției : înainte, la sfîrșit sau chiar între două unități didactice ale lecției (de exemplu, între etapa compunerii coloanelor de cuvinte și citirea textului din abecedar). În general este bine ca sarcinile didactice să se întrepătrundă și să se completeze reciproc. De asemenea, într-o oră destinată citirii sau aritmeticii se pot desfășura și exerciții de scriere sau de desen legate de lecția respectivă, modelaje sau jocuri de mișcare, într-o oră de muzică se poat memora o poezie ș.a. O asemenea varietate captează și menține interesul copiilor pentru învățătură, contribuind în același timp la fixarea cunoștințelor și la menținerea disciplinei.

Caracterul concret al gîndirii copiilor de 6 ani impune cu necesitate ca fiecare copil să manipuleze individual materiale concrete. Dată fiind nevoia lui de a se mișca permanent, școlarul de 6 ani este atent, activ și conștient în măsura în care participă efectiv la activitatea dirijată de învățător. Atunci însă cînd rolul lui este de simplu spectator, se plictisește îndată și, ca urmare, deranjează clasa. În aceste condiții accentul trebuie pus pe varietate, pe exercițiile creatoare de citit, scris și socotit, în care copilul își valorifică în mod independent cunoștințele. Și manualul poate fi folosit în acest scop (de pildă pentru citirea în gînd, pentru citirea selectivă, pentru modificarea unor propoziții din text etc. dar, bine înțeles, nu pentru repetarea lecției de citire de nenumărate ori în aceeași formă).

Efectuarea în clasă a unor exerciții creatoare, variate are și alt efect pozitiv : previne încărcarea copiilor cu teme numeroase și cu volum mare, care în unele cazuri pot stîrni rezistența interioară față de învățătură. În general este nevoie de prudență în dozarea temelor pentru acasă. Acestea trebuie introduse treptat, după cîteva luni de școală, alegîndu-se teme cu un volum foarte limitat (2-3 rînduri de scris, cîteva exerciții de socotit etc.).

Un lucru este clar : pentru asigurarea succesului în munca cu școlarii de 6 ani efortul principal trebuie să se deplaseze de la copil la învățător. Tocmai de aceea trebuie să ne schimbăm nu numai optica asupra sistemului de organizare a lecției, ci și criteriile de apreciere a rezultatelor.

Anchetă realizată de
VIOLETA APOSTOL

Psihotesterul și autorul său

UN APARAT PENTRU TESTAREA PSIHICĂ COMPLEXĂ

Pentru cunoașterea însușirilor psihice ale elevilor se recurge, după cum se știe, nu numai la observații și aprecieri efectuate în mod direct de către profesor, adică la mijloace subiective, ci și la mijloace obiective, prin probe scrise sau cu ajutorul aparatelor.

Profesorul CONSTANTIN MANOLESCU de la Liceul „Dimitrie Cantemir" din București a imaginat și a elaborat proiectul unui aparat care poate fi astfel programat încît să permită examinarea a multiple funcții psihice. Aparatul, care a fost numit PSIHOTESTER, este de dimensiuni foarte reduse și reușește să preia sarcinile mai multor alte aparate de testare, fiind în consecință extrem de economic. El este alcătuit dintr-un bloc de comandă cuprinzînd 120 de butoane, un grup de fișe și un grup de bucșe exterioare pentru realizarea programelor automate, un contor de înregistrare și măsurare a greșelilor elevilor, un bloc de becuri care se aprind atunci cînd se apasă pe un buton, un contor cu disc telefonic pentru înregistrarea probelor efectuate de subiecți și un bloc de alimentare. Modul în care trebuie îndeplinit un program este indicat prin cartele perforate plasate pe un panou cu butoane.

Toate combinațiile se efectuează între fișe și bucșe, astfel încît o comandă din program executată de subiect corect duce la aprinderea unui bec verde, iar o comandă executată greșit atrage după sine aprinderea unui bec roșu, avertizor de greșeli, în același timp cu declanșarea unui semnal auditiv.

Aparatul poate fi programat manual sau automat și permite, în același timp, măsurarea timpului de reacție al elevilor (reacție simplă și la alegere).

Pînă acum, aparatul a fost programat pentru probe de atenție pentru că atenția însoțește toate celelalte procese psihice. Au fost utilizate probe etalonate pe plan mondial (unele dintre ele aplicate în selecția cosmonauților). Fiind susceptibil de adaptare la combinații infinite, aparatul a permis — deocamdată numai pentru testarea atenției concentrate și a atenției distributive — aplicarea unor probe care urmăreau gradul de rezistență la efort, emotivitate, timpul de acomodare la lucru, adaptarea la particularitățile unei mașini necunoscute și alte trăsături de comportament, precum și unele observații privitoare la flexibilitatea gîndirii și la memorie.

Tratarea individuală a elevilor este de neconceput fără o bună cunoaștere a personalității lor. Numai pe baza studierii fizionomiei psihologice putem afla care le sînt aptitudinile și înclinațiile, persistivele de dezvoltare pe care li le conferă calitățile lor naturale. Și numai cunoscîndu-le putem aprecia cu precizie direcția urmează să orientăm pregătirea unuia sau altuia dintre elevii noștri, pe ce aspecte să punem accentul în pregătirea lor. Pe altă parte, însăși alegerea metodelor pedagogice se află în relație directă cu particularitățile psihice ale elevilor. Într-un fel vom acționa asupra unui elev emotiv și altul asupra unui elev echilibrat, într-un fel vom lucra cu un elev a cărui memorie are un randament scăzut și altfel cu unul care are memorie excelentă, într-un fel cu un elev cu imaginație și altfel cu un altul lipsit de fantezie. În activitatea formativă, în activitatea de orientare profesională, în general în procesul de instrucție și educație modernă, riguroasa cunoaștere a elevilor este indispensabilă. Considerăm bine venită orice încercare de a găsi căi cît mai eficiente pentru definirea profilului lor psihologic.

Întrucît aparatul descris mai sus s-a bucurat de aprecierea unor specialiști din Ministerul Învățămîntului și a unor psihologi specializați în testarea însușirilor psihice, avem motive să sperăm că el nu va avea caracterul unei experiențe izolate ci, multiplicat în producție de serie, va deveni unul din instrumentele moderne puse la îndemîna profesorului pentru cunoașterea elevilor.

B. OCTAVIAN

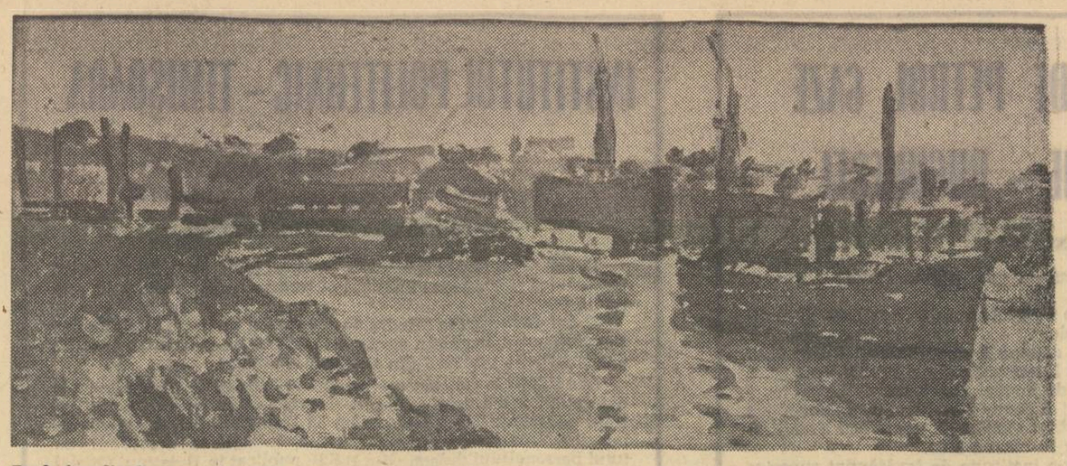

Prof. Aurelia Cononov-Ionescu — *In portul Constanța*

Cercetarea didactică

DIN FAZA „DE LABORATOR" LA CEA „DE PRODUCȚIE"

Întrebarea „cum este sprijinită și valorificată investigația psihologică și didactică a celor care activează nemijlocit la catedrele școlilor generale, liceelor, școlilor profesionale și tehnice ?", adresată unor foruri locale de conducere a învățămîntului și unor sindicate din învățămînt a trezit ecou, punînd în evidență unele inițiative merituoase. Consemnăm în continuare cîteva din răspunsurile primite.

Prof. EUGEN PLEȘCA, inspector școlar general al județului Suceava :

În județul nostru cercetările și experimentele s-au amplificat mult o dată cu înființarea Casei corpului didactic, care coordonează acțiunea catedrelor de specialitate și o îmbină strîns cu preocupările de cercetare ale filialelor, societăților științifice. În prezent, ne preocupăm foarte îndeaproape de înființarea în cadrul casei a unui cabinet de psihopedagogie școlară, a cărui activitate se va lega în special de orientarea școlară și profesională a elevilor și de individualizarea procesului de învățămînt, pentru a asigura dezvoltarea multilaterală a fiecărui elev pe baza valorificării cît mai ample a rezultatelor studiilor de psihologie, de psihopedagogie. În cadrul acestei acțiuni, o serie de colective din diferite școli, vor studia și interpreta rezultatele concursurilor de admitere în licee, în școlile profesionale, în instituțiile de învățămînt superior și în școlile postliceale, vor formula criterii de recomandare a elevilor în secțiile liceului, vor urmări evoluția unui eșantion important de elevi în clasele care le-au fost recomandate, stabilind, în continuare, recomandări pentru diferite facultăți sau pentru școlile postliceale. Un alt colectiv, a cărui muncă va fi coordonată de profesori ai liceului pedagogic, va desfășura o cercetare privind depistarea timpurie, încă din clasele I—IV, a unor aptitudini și orientarea corespunzătoare a acestora. Am solicitat și sprijinul Institutului de științe pedagogice, pentru alcătuirea unui sistem de testare a înclinațiilor fiecărui elev și de dezvoltare a aptitudinilor depistate, sistem pe care să-l aplicăm într-o serie de școli-pilot. De asemenea, la Grupul școlar profesional și tehnic din Suceava vom face unele experimente psihotehnice privind aptitudinile solicitate de principalele grupe de profesii.

Bineînțeles, ne vom ocupa în continuare de cercetarea unor teme aflate deja în studiu, cum sînt cele care privesc contribuția jocurilor didactice la dezvoltarea psihică a preșcolarilor, formarea noțiunilor de geografie la clasele mici, folosirea unor elemente ale gramaticii structuraliste pentru a spori eficiența predării limbilor străine etc. Pentru a ține la curent cadrele didactice cu concluziile acestor cercetări vom publica o culegere de studii și un buletin de informare al Casei corpului didactic.

Prof. FRANCISC IZSAC, inspector școlar general al jud. Covasna :

Ne bucură faptul că munca de cercetare — acest factor nou al activității cadrelor didactice — își manifestă prezența și în județul Covasna și căutăm să-i creăm condiții mai bune, deși nu beneficiem în aria noastră teritorială de filiale ale Institutului de științe pedagogice, ale Institutului central de perfecționare a personalului didactic sau de activitatea vreunui institut de învățămînt superior. Concentrăm în schimb, în sprijinul cercetării, eforturile Casei corpului didactic, ale filialelor societăților științifice și ale inspectorilor înșiși.

Putem afirma că, cel puțin cantitativ, rezultatele sînt mulțumitoare. În ultimul an au avut loc 11 simpozioane pe teme științifice și didactice, două sesiuni de comunicări științifice și numeroase schimburi de experiență.

Pentru a adînci și extinde cercetările și experimentele întreprinse, inspectoratul nostru, pornind de la unele constatări făcute anul trecut, a luat măsuri de specializare a unor școli în cercetarea anumitor probleme. Bunăoară, colectivul Liceului nr. 1 din Sfîntu Gheorghe va studia unele aspecte ale orientării școlare și profesionale, la Liceul din Tîrgu Secuiesc vor avea loc experimente privind verificarea și aprecierea cunoștințelor, Școala generală din Tîrgu Secuiesc va examina problemele preprofesionalizării, la Liceul din Covasna se vor face cercetări în legătură cu dezvoltarea capacităților intelectuale ale școlarilor etc. În sfîrșit un studiu care se va desfășura pe ansamblul județului nostru privește aplicarea celor mai eficiente metode de predare a limbii române în școlile cu limba de predare maghiară.

Prof. ION ȘTEFAN, președintele Sindicatelor învățămînt din municipiul Craiova :

Acționînd cu mijloacele sale specifice și în sfera atribuțiilor care-i revin, sindicatul învățămînt din municipiul nostru și-a înscris în planul său de activitate cîteva acțiuni menite să contribuie la valorificarea cît mai amplă a cercetărilor efectuate în școli. Ne propunem să întărim colaborarea cu sindicatul Universității din Craiova pentru ca acesta să antreneze unele catedre de specialitate în îndrumarea cercetărilor și experimentelor efectuate de profesorii școlilor generale și liceale, în analiza științifică a rezultatelor, în elaborarea tehnologiei legate de aplicarea lor. Vom sprijini, de asemenea, formarea la Casa corpului didactic a unui centru de informare și documentare, a unor cabinete pentru utilizarea tehnicilor audiovizuale moderne.

Atît comitetul sindicatului cît și birourile grupelor sindicale din școli vor continua să organizeze dezbateri pe teme de actualitate ca, de pildă, „Tendințe și curente în metodologia procesului instructiv-educativ", „Sociologia educației", „Logica științei și logica pedagogică", invitînd în acest scop în mijlocul cadrelor didactice specialiști de prestigiu.

Am dori să menționăm și faptul că, stimulate de Simpozionul național, unele organizații sindicale din școli au trecut la investigarea problemelor specifice activității sindicatelor, cum ar fi contribuția acestora la perfecționarea și modernizarea procesului de învățămînt, la orientarea activității cadrelor didactice către problemele esențiale ale școlii, la ridicarea ținutei etice a membrilor corpului profesoral. Ne propunem să alcătuim o sinteză a acestora, care să fie prezentată organizatorilor grupelor sindicale, astfel încît metodele respective să fie extinse.

OLIMPIADELE INTERNAȚIONALE ALE FIZICIENILOR ȘI CHIMIȘTILOR

Olimpiadele internaționale de fizică și chimie — confruntare prietenească a talentelor științifice formate de școală —s-au desfășurat în acest an la Moscova și respectiv Budapesta.

La Olimpiada de fizică, reprezentanții noștri s-au dovedit într-un evident progres. Trei dintre ei — Florin Turțudan, *(Ploiești)* Octavian Sima *(Turda)* și Dragoș Fălie *(București) au obținut premii în întrecerea cu colegii lor din Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, R.D. Germană, Polonia, Ungaria și U.R.S.S. iar elevul* Ion Apostol *a obținut o mențiune. După cum ne-au relatat profesorii Lidia Panaiotu și Nicolae Stănescu, care i-au însoțit pe concurenții noștri la Moscova, conținutul celor patru probleme date în concurs — alese din domeniul mecanicii, termodinamicii, electricității și opticii — a fost astfel conceput încît putea fi rezolvat prin mai multe variante, dînd astfel elevilor posibilitatea să se oprească asupra căii pe care au socotit-o cea mai elegantă. Remarcînd că s-a solicitat nu numai rezolvarea analitică, ci și rezolvarea numerică pînă la sfîrșit, interlocutorii noștri au subliniat că acest fapt ar trebui să dea de gîndit acelor profesori de fizică ce se limitează să solicite exclusiv soluția analitică, căci elevii lor vin handicapați într-un asemenea concurs. O pondere specifică mare în cadrul concursului a avut și problema de laborator, care necesita o rezolvare teoretică și o rezolvare experimentală pe baza soluției teoretice elaborate. Rezultatele obținute de elevii români — atît cei premiați individual cît și echipa în ansamblul ei — sînt cu atît mai demne de considerație cu cît, datorită faptului că stabilirea problemelor intră în sarcina exclusivă a unei comisii din țara gazdă, concurenții noștri, ca și cei din alte cîteva țări, au fost dezavantajați de înscrierea în tematica concursului a unei probleme de cristalografie, capitol al fizicii care nu figurează în programele noastre școlare. Desigur că, pe plan organizatoric, acest fapt ridică problema întrunirii, pe viitor, a unor comisii internaționale de alcătuire a problemelor, așa cum se procedează și la Olimpiada de matematică.*

Aflată încă în stadiul începuturilor, Olimpiada de chimie a elevilor a cuprins atît probe teoretice, constînd din rezolvări de probleme, cît și probe practice, urmărind determinări chimice calitative și cantitative. Elevii Valentin Mirșu *(Constanța),* Ioan Lihet *(Cîmpulung Moldovenesc),* Nicolae Mitrea *(Sibiu)* și Augustin Ioanițescu *(Pitești), care au alcătuit prima echipă a țării noastre participantă la această Olimpiadă, au primit cu toții distincția de onoare pentru cunoștințele dovedite în întrecere.*

Ca obiective de viitor pentru asigurarea unor condiții cît mai favorabile concurenților noștri la această Olimpiadă, conducătorii delegației — lect. univ. Marieta Sova și prof. Cornelia Gheorghiu — consideră necesar să se acorde mai multă atenție lucrărilor practice la laborator, cu eventuale stagii, premergătoare concursului, în laboratoare specializate pentru efectuarea determinărilor calitative și cantitative.

M. H.

OCHIUL MAGIC

Ingrata misiune a unor elevi de serviciu

În urma unui control organizat la un liceu de cultură generală de prin părțile Banatului, colectivul de inspectori a atras atenția asupra necesității de a se înlătura întîrzierile elevilor. Ca atare, conducerea liceului a dispus ca la 8 fix să se închidă ușa de la intrare în școală.

Rezultatul după primele trei zile ?

Trei elevi, care asiguraseră în această perioadă serviciul pe școală, au fost propuși spre sancționare deoarece, din cauză că nu au descuiat ușa după ora prevăzută, în opt clase nu s-a putut ține prima oră întrucît lipseau profesorii...

Să faci ce zice, nu ce face popa

Era omul profesor de filozofie și făcea educație la un nivel atît de înalt, încît se considera un universitar rătăcit printre profesorii de liceu.

Entuziasmați și cuceriți, elevii anului IV l-au întrebat, așa, într-o doară :

— Ce ați dori, tovarășe profesor, să vă dăruim de ziua dumneavoastră ?

— Bine că m-ați întrebat — grăi dirigintele filozof (sau invers) — am nevoie de seria operelor complete ale lui Lenin !

Au stat o clipă elevii, făcînd un calcul mintal. „15 x... Da, merge. Ce nu facem noi pentru dirigintele nostru" ! Și în ziua cu pricina au îngrămădit pe catedră 46 de volume cu coperte tari, urmărind cu emoție satisfacția domnului profesor. Acesta număra și el : unu, doi, trei... patruspreze, douăzeci și șapte, treizeci și opt, patruzeci și șase... Apoi se răsti către clasă :

— Voi nu vedeți că lipsesc două volume ! ?

— Știți, s-au epuizat... îngăimă șeful clasei, cu florile în mînă.

— De ce n-ați scris la Cartea prin poștă ?

Și i-au stricat elevii ziua...

Atmosferă destinsă

La un liceu din plin centrul Capitalei, un profesor de matematici intră în clasă avînd sarcina să prezinte subiectele lucrării scrise pentru concursul de admitere. Nu se apucă însă să-l scrie chiar el pe tablă, ci se răstește spre elevi :

— Ia ieșiți unul la tablă, mă, să scrieți problema !

— ..

— Nu se-aude, mă ? !

— ..

— Păi dacă nu ieșiți la tablă, n-aveți ce căuta în liceu ! M-ați înțeles ? — se mînie domn' profesor, hieroglifînd grăbit subiectul.

Astfel concursul a început în cea mai destinsă atmosferă...

S. G. Telex

PARCUL BOTANIC AL LICEULUI

În 1893, cînd gimnaziul severinean a devenit Liceul „Traian", a început și amenajarea pe un platou de 2 hectare, situate pe malul sting al Dunării, a unui impresionant parc botanic școlar. Între 1898 și 1903, terenul a fost înzestrat și cu un sistem de țevi și robinete care răspîndesc apa binefăcătoare în toate colțurile sale. Întreținut cu pasiune de generații succesive de profesori, de elevi și directori, parcul Liceului „Traian" a ajuns, sub direcția profesorului V. Chiriac, la suprafața de 35.000 metri pătrați.

Așezat în apropierea thermelor romane, într-o pitorească poziție acest parc cuprinde o multitudine de specii de plante din cele mai diverse colțuri ale lumii. Astfel, întîlnim plante decorative cum sînt Bucsus sempervirens, Datura arborea, Jucca gloriosa etc. În sectorul fito-geografic poate fi întîlnit unicul reprezentant actual al ordinului Gincgoales, răspîndit în pădurile naturale greu accesibile din China.

Arbori caracteristici pădurilor noastre care se dezvoltă frumos în parcul botanic al Liceului „Traian" sînt Populus alba, Populus nigra, Salix babylonica, Alnus glutinosa, Acer negundo, Acer tatarica, Acer platanoides, Ulmus montana, Quercus robur, Fraxinus ornus, Tilia platiphillos, Tilia cordata, Betula verucosa, Corylus coluna, Pinus nigra, Picea excelsa, iar dintre arbuști menționăm : Ligustrum vulgarae, Evonimus Europaea, Sambucus nigra, Humulus lupulus, Hedera Helix, Mahonia aquifolium etc. Sub zona stejarului are un reprezentant unic, Quercus robur.

Toți acești arbori creează un mediu umbros, prielnic anumitor specii ierboase. Primul covor îl formează ierburile cu bulb și rizomi. Pe măsură ce apare frunzișul și umbra se îndesește, componența floristică se schimbă, locul primului covor fiind luat de forme mai înalte și cu o perioadă de vegetație mai îndelungată,.

Un colț a fost rezervat și ferigilor, pentru a completa scara filogenetică a florei — alături de mușchi, licheni, ciuperci, alge.

Din cele peste 100 de plante rare pentru flora țării și ocrotite de lege, care cresc în parcul botanic al Liceului „Traian", adevărate monumente ale naturii sînt Praugos Carinata, Iris seichenbachi, Diantus pinifolius, Ficus carica, Narcisus stelaris, Rustus aculeatus, Taxus boccata, Ephedra distahya.

Mergînd pe una din aleile centrale ale parcului, la un moment dat întîlnești un soclu paralelipipedic pe care se odihnește bustul de bronz al poetului Mihail Eminescu, operă a sculptorului Gheorghe Anghel. La capătul aleii, pe o scurtă cărare în dreapta, poposești în fața unui chioșc, ascuns parcă în paradisul verde al arbuștilor ornamentali. Apoi, drumul se continuă la stînga și te lasă să pătrunzi în lumea plantelor mari, unde se ascunde o peșteră construită parcă anume pentru a da o notă inedită acestui tablou sălbatic și totodată liniștit.

Prof. ELISABETA SÎRBU
Prof. OVIDIU VIȘAN
T. Severin

O imagine feerică a peșterii Cloșcani

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI •

Un act normativ venit să ridice nivelul și eficiența inspecției școlare

O deosebită atenție trebuie acordată numirii în funcția de inspector a unor cadre cu rezultate deosebite și experiență la catedră, cu o bună pregătire de specialitate și pedagogică, cu grade didactice, a unor oameni capabili să îndrume cu pricepere și competență activitatea școlară, călăuziți de ideea că scopul inspecției nu este acela de a vîna greșeli, ci de a studia atent viața școlilor și de a îndrepta la timp și cu pricepere situațiile în care apar fenomene negative. Inspectorii, ca și directorii școlilor, trebuie să se caracterizeze prin ceea ce Constantin Dimitrescu-Iași numea „darul pedagogic" și „tactul pedagogic", să aibă un profil psihologic, moral și cetățenesc demn de cel chemat să orienteze și să îndrume activitatea a zeci sau sute de cadre. Desigur, selecționarea directorilor și a inspectorilor implică o răspundere deosebită, dar lucrul nu trebuie să se oprească aici. Cred că institutele de perfecționare ar trebui să se ocupe cu mai multă consecvență și profunzime de pregătirea viitorilor directori și inspectori, ca și de informarea și documentarea inspectorilor și directorilor în funcțiune.

Programele, manualele, regulamentele și instrucțiunile, oricît de bune ar fi, își realizează valoarea numai dacă sînt aplicate cu competență, într-un spirit elastic, novator. Într-un asemenea spirit se cer a fi aplicate și normele privitoare la munca de inspecție. Cred, în primul rînd, că preocuparea esențială, centrală, a inspectorului și a directorului școlii trebuie să fie conținutul științific și ideologic al învățămîntului, pregătirea științifică și practică a elevilor, educația lor în spiritul moralei comuniste, al devotamentului nețărmurit pentru cauza partidului nostru și pentru România socialistă. Desigur, aceasta nu înseamnă nicidecum că este posibil să se subestimeze activitatea organizatorică, adminstrația corectă a învățămîntului. Inspectorii școlari și directorii școlilor sînt chemați însă să aibă în vedere în mod deosebit conținutul predării și al muncii educative. Aceasta înseamnă că ei trebuie să se preocupe de modernizarea în conținut, metodă și organizare a procesului didactic, de eliminarea amănuntelor și a datelor nesemnificative din lecții, de predarea unor cunoștințe riguros științifice și esențiale pentru formația viitorilor cetățeni.

În legătură cu aceasta aș dori să relev obligația inspectorilor școlari (prevăzută în regulament) de a informa personalul didactic în legătură cu noile lucrări, studii și cercetări în domeniul pedagogiei și al specialității și de a-i îndruma să studieze în profunzime problemele activității instructiv-educative, stimulînd pe cei cu rezultate deosebite să le valorifice în cadrul activităților metodice din școală, al cercurilor pedagogice, al simpozioanelor și sesiunilor de comunicări științifice, precum și în presa pedagogică și de specialitate. În acest scop ei trebuie să colaboreze cu societățile științifice, cu personalul care lucrează la casele corpului didactic, la I.C.P.P.D. și filialele sale și la Institutul de științe pedagogice. De asemenea, consider că ar fi necesar ca inspectorii școlari și directorii să analizeze cu mai multă stăruință modul în care se reflectă problematica didacticii contemporane în concepția și activitatea practică a cadrelor didactice, cum se preocupă învățătorii și profesorii de stimularea creativității gîndirii elevilor prin problematizare, de utilizarea modelelor, formarea algoritmilor, extinderea conversației euristice, de stimularea originalității în expuneri, compoziții și lucrări practice, de dezvoltarea suportului motivațional al învățării, de crearea acelui climat de studiu care se apropie de cerințele învățării afective. În sarcina inspecției stau de asemenea îndrumarea atentă și controlul competent asupra îndeplinirii sarcinilor — sprijin eficient și operativ în înlăturarea dificultăților și neajunsurilor — cunoașterea și stimularea muncii de cercetare pedagogică, aprecierea corectă și stimulativă a activității profesorului inspectat, studierea unor fenomene pedagogice.

Munca inspectorului este dificilă, plină de răspundere, dar și izvor de satisfacții alese atunci cînd el reușește să ridice tonusul general al activității unei unități, atunci cînd — concomitent cu verificarea școlilor — el se preocupă de studierea atentă și multilaterală a unor procese pedagogice, a experienței valoroase a unor colective, ca și a cauzelor care generează insuccese la studii sau abateri disciplinare, cînd cercetează cum răspund profesorii exploziei informaționale, cum folosesc contribuția factorilor de mass media la formarea profilului social-cetățenesc al elevilor. Este vorba de cercetări și studii bazate nu numai pe observație, asistență și convorbiri, ci și pe anchete, chestionare, metode statistice, experimente, lucrări de control și altele și, mai ales, de studii finalizate neapărat prin sugestii și propuneri bine motivate în legătură cu îmbunătățirea planurilor și programelor de învățămînt, a manualelor școlare, dezvoltarea pregătirii tehnico-practice a elevilor, orientarea lor școlară și profesională, înlăturarea delincvenței juvenile, întărirea disciplinei elevilor, calificarea și reciclarea cadrelor, auto-dotarea școlilor și altele. În felul acesta, departe de a se rezuma la simple constatări și aprecieri, activitatea de inspecție ar determina măsuri concrete și diferențiate pentru propășirea școlii, ar deveni un factor tot mai important în dezvoltarea și modernizarea învățămîntului nostru. Procedînd astfel inspectorul sau directorul vor dobîndi autoritate și prestigiu nu în virtutea funcției cu care sînt investiți, ci prin capacitatea lor reală de îndrumare, prin munca practică de extindere și popularizare a ceea ce e pozitiv, valoros, nou, ca și prin priceperea de a înlătura aspectele negative.

Tocmai de aceea noul regulament menționează că inspecția se bazează pe principiul răspunderii personale, că ea trebuie să se desfășoare în mod planificat, să fie sistematică și operativă, să scoată în relief, în mod sintetic, ceea ce caracterizează activitatea cadrelor didactice în cadrul procesului de învățămînt, în afara clasei și a școlii, preocupările lor metodico-științifice, participarea lor la viața școlii. În mod obligatoriu procesul-verbal de inspecție trebuie să se încheie cu recomandări și sarcini pentru personalul didactic de predare și de conducere. Aș îndemna, în această direcție, să se citească cu atenție procesele verbale de inspecție și rapoartele întocmite de Mihail Eminescu și Spiru C. Haret.

Calificativele acordate cu prilejul inspecțiilor (foarte bine, bine, satisfăcător și nesatisfăcător) trebuie foarte atent cumpănite, cu spirit de obiectivitate și răspundere, cu gîndul de a aprecia valorile reale. Pentru a se acorda un calificativ este necesar să se asiste la cel puțin trei lecții și să se verifice și participarea persoanei inspectate la alte activități educative și metodice, în funcție de sarcinile ce i-au fost încredințate de conducerea școlii.

Firește, rîndurile de mai sus nu au pretenția unei prezentări exhaustive a problemelor ridicate de regulament și cu atît mai mult a celor pe care le implică munca de îndrumare și control în învățămînt. Am socotit, totuși, că aceste cîteva observații și gînduri pot stimula și pe alții la formularea de opinii, sugestii și propuneri care ar sluji atît la perfecționarea unei ediții viitoare a regulamentului cît și, mai ales, la imprimarea unei ținute științifice mai riguroase activității de inspecție școlară.

Construcțiile

Marind îndeaproape situația construcțiilor școlare, inspectoratele școlare județene vor fi în măsură să solicite la timpul potrivit, acolo unde este cazul, intervenția consiliilor populare județene. Îndeosebi trebuie acordată o mare grijă asigurării cu prioritate a spațiilor școlare destinate învățămîntului general de 10 ani. Prin organizarea mai bună a lucrărilor pe șantiere, prin colaborarea strînsă între constructor și beneficiar, prin efortul comun, se va putea realiza în zilele următoare un ritm susținut de lucru pe șantiere.

Există toate condițiile ca la începutul noului an școlar cea mai bună parte din cele 3 200 de săli de clasă ale anului 1970 să fie date în folosință.

iar 26 neîncepute încă sau aflate abia la fundație.

În zilele de vacanță care ne mai despart de începerea noului an, ritmul de lucru de pe șantierele construcțiilor școlare trebuie să se afle la loc de frunte pe agenda de lucru a inspectoratelor școlare județene și a conducerilor de școli. Subliniem acest fapt deoarece nu o dată am auzit spunîndu-se că urmărirea mersului construcțiilor școlare este o chestiune ce privește exclusiv direcțiile tehnice ale consiliilor populare. În calitate de beneficiari, organele învățămîntului și conducerile de școli sînt însă primele interesate de bunul mers al lucrărilor, de ritmul susținut al acestora și de buna lor calitate. Ur-

• INFORMARE •

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚĂMÎNT — EGER 1970

Recent, în frumosul și ospitalierul orășel Eger din R. P. Ungară a avut loc sesiunea 1970 a Conferinței internaționale de învățămînt audio-vizual. Această manifestare, intrată în tradiția vieții culturale și științifice a țării vecine și prietene, a reunit experți din aproape întreaga Europă.

Comunicările, referatele, intervențiile, ca și demonstrațiile de televiziune școlară și filmele prezentate la conferință au vizat îndeosebi problemele legate de concepția și crearea mijloacelor audio-vizuale, organizarea muncii didactice în condițiile folosirii acestor mijloace și cercetarea științifică în domeniul respectiv. Cum era și firesc, întreaga conferință a demonstrat că nu există soluții unice, universale, în nici una din problemele abordate.

Toți participanții la lucrări au subliniat însă faptul că, în prezent, este cu desăvîrșire imposibilă conceperea unui învățămînt care să facă abstracție de întreaga gamă a mijloacelor de telecomunicație. De asemenea s-a evidențiat faptul că mijloacele audio-vizuale, cu întreaga lor tehnică, oferă condiții deosebit de favorabile pentru circulația informației didactice și, în general, pentru informația educațională.

Ceea ce a mobilizat în mod deosebit pe participanții la lucrările Conferinței au fost încercările de a răspunde la întrebările: Care sînt modalitățile optime de concepere și realizare a mesajului audio-vizual în vederea creșterii eficienței învățămîntului? Ce specific îmbracă ora de clasă în condițiile folosirii variate a filmului, diapozitivului, diafilmului, emisiunii de radio sau televiziune la diferite obiecte de învățămînt? Care sînt virtuțile tehnicilor moderne în cercetarea psihopedagogică? Ce acțiuni (de natură organizatorică sau psihopedagogică) trebuie întreprinse pentru cuprinderea masivă a tineretului într-o educație audio-vizuală orientată spre idealuri veritabile și ce rol au în acest sens diferitele organe de decizie? Cum se pot folosi imaginea și sunetul pentru a propaga în rîndul profesorilor cele mai recente cuceriri ale pedagogiei, psihologiei și a oricărei alte științe implicate în progresul învățămîntului? Unor asemenea întrebări s-au străduit să le dea răspunsuri cît mai cuprinzătoare personalități ca dr. Tibor Erdey-Gruz, dr. Laszlo Kelemen, Marie Huszar, dr. Sandor Nagy — Ungaria; dr. L. P. Pressman — U.R.S.S., Henry Cormary, Jean Guirand — Franța, Kenneth Fawdry, J. P. Read — Anglia și alții.

Delegația română a prezentat la Eger o comunicare în legătură cu predarea matematicii prin televiziune și o peliculă demonstrativă pentru o telescoală integrată, avînd drept conținut o lecție de fizică pentru clasa a XII-a. De asemenea, a fost prezentat un plan-cadru vizînd îndeosebi latura formativă a educației audio-vizuale. Ideile formulate în cadrul discuțiilor de către delegația noastră au provocat un real interes în rîndul participanților. Delegația noastră a susținut astfel că, schimbînd imaginea de ansamblu asupra școlii, introducerea în viața ei cotidiană a mijloacelor tehnice audio-vizuale cere și înnoirea limbajului specific al procesului de instrucție și educație. Demonstrînd existența unei multiple și complexe comunicări în toate cazurile în care se folosesc mijloacele audio-vizuale, delegația noastră a susținut ideea deplasării conștiente a accentului telecomunicării în funcție de scopurile urmărite. Se pot urmări astfel, independent, aspecte de informare pură, de creare a unui climat pentru informare, de șlefuire interioară a unor reacții de ordin afectiv sau pot fi urmărite toate acestea laolaltă, într-o succesiune metodică bine elaborată.

Delegația noastră a subliniat, în același timp, că în procesul folosirii mijloacelor audio-vizuale pot să apară și unele aspecte negative. Astfel, excesul de folosire a mijloacelor de comunicare audio și video sau folosirea lor fără o metodică bine elaborată duc involuntar spre ritmuri lente în dezvoltarea gîndirii elevilor, a procedeelor logico-formale ale acesteia. Suprasaturarea lecției cu imagini și sunete, eliberînd procesul de învățămînt de corsetul verbalismului, prezintă însă și riscul deconceptualizării. Pe de altă parte, deși mijloacele audio-vizuale au mari potențe virtuale în educarea estetică a tineretului, ele pot determina, totuși, în anumite cazuri, și recepția pur senzorială și, în același timp, fiind mediatori în contactul elevului cu realitatea, pot altera procesul logic al înțelegerii. Simultan pot apărea și scăderi ale capacităților de expresie lingvistică.

Cu atît mai mult se impune deci să se extindă cercetările în domeniul folosirii mijloacelor audio-vizuale. În această privință se cer luate în considerare cu deosebire două aspecte: a) cercetarea științifică asupra funcțiunilor de comunicare a fiecărui mijloc audio-vizual și b) cercetarea științifică cu ajutorul acestor mijloace, ele reprezentînd un nou arsenal în metodologia contemporană a investigației asupra formării omului.

Lect. univ. ION CIOCAN

Pupitrul de comandă al unei emisiuni „teleșcoala"

PE SCURT

Vizita în R. P. Bulgaria a prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului din Republica Socialistă România

Prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului din Republica Socialistă România, a întreprins, în perioada 12—17 iulie a.c., o vizită oficială în R. P. Bulgaria. Cu acest prilej a efectuat cu Ștefan Vasiliev, ministrul învățămîntului public din R. P. Bulgaria, un larg schimb de păreri cu privire la problemele colaborării între organele de învățămînt și forurile pedagogice din cele două țări, ca și la unele probleme legate de perfecționarea și modernizarea învățămîntului.

În timpul vizitei sale, prof. univ. Mircea Malița a vizitat diferite instituții de învățămînt și științifice din R. P. Bulgaria.

Conferința învățămîntului din Iran

Recent a avut loc la Ramsar, pe malul Mării Caspice, cea de a treia conferință a învățămîntului din Iran. Lucrările Conferinței, desfășurate în prezența Șahinșahului Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr și a primului ministru Hoveida, au prilejuit un bilanț al realizărilor dobîndite în pregătirea tineretului și au scos în evidență necesitatea de a se continua eforturile îndreptate spre armonizarea activității din domeniul învățămîntului cu programul general de dezvoltare a țării. S-a subliniat în mod deosebit faptul că este necesar să se intensifice pregătirea inginerilor pentru noile ramuri industriale pe cale de formare ca și pregătirea cadrelor tehnice medii și a cadrelor de muncitori calificați. În acest scop se va acorda o atenție deosebită sporirii numărului de școli profesionale, înființării unor cursuri de calificare etc. Relevînd remarcabilele rezultate obținute în lichidarea analfabetismului, lucrările conferinței au pus în evidență necesitatea de a se spori numărul învățătorilor. De asemenea, Conferința a recomandat extinderea și modernizarea rețelei școlare.

Experimentarea învățării timpurii

În ultimul timp, în studiile unor psihopedagogi, ca și în practica didactică se constată o creștere accentuată a interesului pentru educație preșcolară. Aceasta se datorește în special ideii de mediație socială. Potrivit acestei idei, se consideră că intervenția educativă exercitată în primii ani de viață este uneori de o importanță determinantă pentru toată dezvoltarea ulterioară. Activitățile de educare timpurie, în cadrul cărora se utilizează amplu mijloacele audio-vizuale și mass-media, au dat unele rezultate foarte pozitive, mai ales în dezvoltarea limbajului copiilor.

Educația sanitară în R. S. Cehoslovacă

O nouă programă de educație sanitară a fost experimentată în decursul anului trecut, în unele școli din R. S. Cehoslovacă. Aceasta cuprinde 16 grupe tematice, axate pe două aspecte fundamentale: igiena mentală și igiena mișcării. Caracteristica programei este tendința de a forma prin exerciții repetate, paralel cu pregătirea teoretică, deprinderi igienice practice menite să fie aplicate în activitatea cotidiană, — la școală, acasă, în diferite acțiuni etc.

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Numărul 7 din iulie a.c. al „Revistei de pedagogie" cuprinde studiile **„Planificarea educației"** de Emil Păun, **„Poliprofesionalizarea"** de Dumitru Fînaru și **„Considerații teoretice privind verificarea programată"** de Gh. I. Mihalaș, M.G. Planchithiu, I. Nagy. În cadrul rubricii „Cercetări-Experimente" figurează articolele **„Cabinetul de consultații pedagogice"** de Anghel Manolache și Gheorghe T. Dumitrescu, **„Școala și familia alături de adolescent"** de Steliana Năstăsescu.

La rubrica „Dezbateri" Tiberiu Trutzer, Grigore Sarlău, Angela Păunescu și Costin Dumitru semnează intervenții referitoare la locul claselor IX—X în sistemul de învățămînt.

Revista cuprinde de asemenea rubricile „Probleme ale practicii școlare", „Opinii", „Istoria școlii și gîndirii pedagogice și „Critică și bibliografie".

„TERRA"

Recent a apărut numărul pe mai-iunie al revistei **Terra**, care cuprinde cîteva articole de sinteză de real interes științific: **Geografia — mijloc de înțelegere între popoare** (de prof. dr. doc. V. Mihăilescu), **Carpații în arhitectonica teritoriului României și în viața poporului român** (de acad. prof. T. Morariu), **Populația de pe teritoriul României cu estimări pentru anii 1980 și 2000** (de dr. V. Cucu), **Agricultura țării noastre în deceniul care urmează** (de prof. dr. doc. N. Al. Rădulescu), **Diviziunile fizico-geografice ale Carpaților** (de prof. dr. M. Iancu), **Combinatul siderurgic Galați** (de El. Vrabie), **Industria chimică pe glob** (de dr. M. Apăvăloaei), **Agendă geografică școlară** (de C. Lupașcu).

„NATURA"

A apărut nr 3 (mai-iunie 1970) al revistei NATURA. Consemnăm din sumar studiile: **„Biostructura și inhibitorii metabolismului"** de E. Macovski, **„Ultrastructura peretelui celulei vegetale"** de I. Tarnavschi, M. Tocan, **„Bazele fiziologice ale comportamentului instinctiv"** de C. A. Picos.

La rubrica „Biologia în școală" sînt inserate articolele: **„Pregătirea apicolă a elevilor în școala generală"** de I. Popescu, **„Cum am utilizat materialul ornitologic la predarea lecțiilor de zoologie (clasa a X-a)** de Gh. Isă, **„Îndrumări privind cercetarea, prepararea și conservarea păsărilor"** de A. Papadopol și **„Excursii botanice în munții Tibleș"** de L. Gubesch.

INSTITUTUL DE PETROL GAZE ȘI GEOLOGIE — BUCUREȘTI

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a unui post didactic

Conferențiar la catedra de Forajul sondelor, poziția 3, disciplina „Tehnologia forării sondelor".

Candidații la concurs vor depune la Secretariatul Institutului de petrol, gaze și geologie din București str. Av. Traian Vuia nr. 6, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului înscrierea la concurs.

Termenul legal de înscriere la concurs este de 30 de zile și decurge de la data publicării concursului în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea III-a.

Concursul va avea loc la sediul institutului la 3 luni de la data publicării în Buletin.

Informații suplimentare se pot obține la Secretariatul institutului telefon 12.70.04.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

1) *Șef de lucrări* la catedra de drumuri și fundații, disciplinele: Geotehnică și fundații; Fundații și terasamente, poziția 9 din statul de funcțiuni.

2) *Șef de lucrări* la catedra de drumuri și fundații, disciplinele: Electrotehnică, instalații electrice și mașini de construcții; Mașini de construcții, poziția 7 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din R.S.R. publicat în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI — BAIA MARE

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

I. — FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Conferențiar, poziția nr. 3, la Catedra de limba română și limbi străine, la disciplinele Lingvistică generală și Limba română contemporană.

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Baia-Mare, Str. Victoriei nr. 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial partea I-a nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la rectoratul Institutului pedagogic Baia-Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul institutului, telefon 1 38 78.

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI" -CLUJ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

I. FACULTATEA DE MATEMATICĂ-MECANICĂ

1. Catedra de teoria funcțiilor și geometrie
a) profesor disciplinele: Funcții complexe, Capitole speciale de teoria măsurii și funcții reale, poziția 3;
b) Lector, disciplinele: Algebră și geometrie, Funcții complexe, poziția 9.
c) Lector, disciplinele: Geometrie, Funcții complexe, poziția 10.

2. Catedra de calcul numeric și statistic
Lector, disciplinele: Mașini de calcul, Analiză numerică, analiză matematică, poziția 5.

3. Catedra de analiză matematică
Conferențiar, disciplina: Analiză, poziția 4.

II. FACULTATEA DE FIZICĂ

1) Catedra de electronică și radiotehnică
Profesor, disciplinele: Tuburi și circuite, Radioelectronică, poziția 2.

2) Catedra de electricitate și magnetism
a) Conferențiar, disciplinele: Introducere în fizica solidului, Fizică generală, Electricitate, poziția 2.
b) Lector disciplinele: Elemente de teoria solidului, Magnetism, Semiconductori, poziția 5.
c) Lector, disciplinele: Fizica dielectricilor, Electricitate, Electronică cuantică (pt. corp solid), poziția 6.

3) Catedra de fizică atomică și nucleară
Lector, disciplinele: Fizica atomului și moleculei, Izotopi stabili și radioactivi, Tehnica nucleară, Fizica nucleului, poziția 6.

III. FACULTATEA DE CHIMIE

1). Catedra de chimie analitică.
Profesor disciplina: Chimie analitică (în limba maghiară) poziția 2.

2) Catedra de chimie fizică
a. Profesor, disciplinele: Chimie coloidă, Chimie fizică și coloidă, poziția 3.
b. Profesor disciplinele: Chimie fizică, Electrochimie, Chimie fizică și coloidă, poziția 5.

3) Catedra de chimie organică
a. Conferențiar, disciplinele: Chimie organică p. I—II; Sinteze organice, poziția 5.
b. Conferențiar, disciplinele: Chimie organică p. I, Analiză organică, poziția 6.
c. Conferențiar, disciplina: Chimie organică, p. II (în limba maghiară) poziția 7.
d. Lector, disciplinele: Chimie organică, p. I (în limba maghiară), Cataliză organică, Sinteza organică, poziția 11.

4) Catedra de tehnologie chimică generală
Lector, disciplinele: Tehnologia proceselor industriale, Tehnologie chimică generală, poziția 8.

IV. FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE

1) Catedra de botanică
Conferențiar, disciplinele: Botanică generală, Biogeografia României și geografia solurilor R.S.R., Ocrotirea naturii, Botanică sistematică, poziția 5.

2. Catedra de fiziologia plantelor
a. Conferențiar, disciplinele: Fiziologia plantelor, Metode moderne de cercetare, poziția 5.
b. Conferențiar, disciplinele: Nutriția minerală a plantelor, Fiziologia plantelor (lucrări), Microbiologie tehnologică (curs facultativ), poziția 7.

3) Catedra de zoologie
Conferențiar, disciplinele: Zoologie, Zoologia vertebratelor, Anatomia comparată a animalului și a omului, poziția 7.

4) Catedra de geografie fizică
a. Profesor, disciplinele: Geografia fizică a României, Geografia fizică regională R.S.R., poziția 3.
b. Conferențiar, disciplinele: Hidrologie, Cartografierea fizico-geografică, Hidrogeologie, poziția 8.

5) Catedra de mineralogie
Conferențiar, disciplinele: Geofizică, Prospecțiuni și explorări cu calculul rezervelor la zăcăminte din formațiuni eruptive, poziția 6.

V. FACULTATEA DE FILOLOGIE

1) Catedra de literatură română veche, modernă și folclor
a. Profesor, disciplina — Folclor, poziția 2.
b. Profesor, disciplina: Istoria literaturii române, poziția 3.

2) Catedra de literatură maghiară
Profesor disciplinele: Istoria literaturii maghiare vechi, Istoria literaturii maghiare în sec. XVIII, poziția 1.

3) Catedra de limba maghiară
Lector, disciplinele: Dialectologie maghiară, Curs special de istoria limbii maghiare, Curs special de limba maghiară contemporană, poziția 8.

4) Catedra de filologie slavă
Lector, disciplinele: Curs practic de limba rusă — Gramatică, Seminar special de limba rusă — Sintaxă, Curs special de limba rusă, poziția 19.

5) Catedra de filologie romanică
Profesor, disciplina: Istoria literaturii franceze, poziția 1.

VI. FACULTATEA DE FILOLOGIE ȘI ISTORIE — SIBIU

Catedra de filologie
Profesor, disciplina: Limba română contemporană, poziția 2.

VII. FACULTATEA DE ISTORIE-FILOZOFIE

1) Catedra de Istoria României
Lector, disciplinele: Istoria medie a României, Paleografie româno-chirilică, poziția 10.

2). Catedra de istorie universală.
a. Lector, disciplinele: Istoria universală veche, Istoria comunei primitive (în limba maghiară), poziția 15.
b. Lector, disciplinele: Curs special de istoria medie universală, Istoria universală medie, Seminar general de istoria Bizanțului, poziția 16.
c. Lector, disciplinele: Curs special de istoria universală modernă și contemporană, Istoria popoarelor din Sud-Estul Europei, Istoria universală modernă, Seminar general, poziția 17.

3) Catedra de socialism științific
Lector, disciplina: Socialism științific, poziția 13.

4) Catedra de filozofie și sociologie
a. Profesor, disciplina: Filozofie (în limba maghiară), poziția 2.
b. Profesor, disciplina: Filozofie, Epistomologie, poziția 3.

5) Catedra de metodică
Conferențiar, disciplina: Metodica predării limbii și literaturii maghiare, cl. V—XII, poziția 3.

VIII. FACULTATEA DE DREPT

1) Catedra de drept civil
Profesor, disciplinele: Dreptul familiei, Drept civil, poziția 4.

2) Catedra de drept penal
a. Profesor disciplina: Drept penal, partea specială, poziția 2.

3. Catedra de drept de stat
a. Profesor, disciplinele: Drept administrativ, Drept constituțional, poziția 3.

IX. FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

1) Catedra de economie politică
Lector, disciplina: Economie politică, poziția 16.

2) Catedra de contabilitate
a. Lector, disciplinele: Contabilitate generală. Seminar special (industria), poziția 4.
b. Lector, disciplina: Mașini de contabilizat și calcul, poziția 7.
c. Lector, disciplinele: Calculația prețului de cost, Proiecte economice în contabilitate (industrie), poziția 12.
d. Lector, disciplina: Organizarea muncii administrative, poziția 13.

3) Catedra de statistică și analiză
Conferențiar, disciplinele: Statistică teoretică și economică, Statistica agriculturii, Cibernetică economică, poziția 5.

X. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE ȘI AGRICOLE

Catedra de științe naturale și agricole
Lector, disciplina: Zootehnie, poziția 7.

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

1) Catedra de educație fizică cu profil de specialitate
a. Lector, disciplinele: Gimnastică, Specializare gimnastică, poziția 5.
b. Lector, disciplinele: Baschet, Specializare baschet, poziția 15.

2) Catedra de educație fizică
Conferențiar, disciplina: Educație fizică, poziția 1.

FACULTATEA DE DESEN

Catedra de desen-caligrafie
Conferențiar, disciplina: Decorativă generală, poziția 2.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Universității din Cluj, str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț (publicat în Buletinul Oficial Partea III-a) cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la facultățile respective în termen de 60 de zile de la data publicării acestui anunț.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul i Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII–Nr. 1051 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 7 august 1970 — 6 pagini 25 bani

O nouă școală pentru noul an școlar

LA ORIZONT ANUL ȘCOLAR 1970-1971

SE REÎNALȚĂ MAI FRUMOASE ȘCOLILE LOVITE DE FURIA APELOR

La două luni de la năvalnica revărsare a apelor, tabloul care ni se înfățișează ochilor în locurile altă dată pustiite este plin de viață, de tumult. El vorbește cu o deosebită elocvență despre eroismul cu care întregul nostru popor a trecut grabnic la reconstrucție, la ștergerea într-un timp record a tuturor urmelor pricinuite de sinistru.

Ca în toate sectoarele în care acum se reclădește, reconstrucția școlilor a concentrat și ea eforturi entuziaste — ale muncitorilor, ale corpului profesoral, ale elevilor, ale părinților. De pe toate șantierele aflăm vești care ne umplu inimile de bucurie. Ele ne informează despre munca plină de avînt a celor care s-au angajat ca în cinstea zilei de 23 August, marea sărbătoare a poporului nostru, să grăbească ritmul de dare în folosință a lăcașurilor distruse sau avariate.

În județul Hunedoara, acolo unde furia naturii a lovit zece școli, în toate aceste zile de vară s-a lucrat intens, îndîrjit. De remarcat că toate școlile avariate au fost luate în grijă de colective de muncitori din întreprinderile hunedorene, care lucrează la ele în timpul lor liber împreună cu numeroși elevi, profesori și părinți. La liceul din Ilia, una din școlile cel mai greu lovite de ape, lucrează, necontenit echipe de muncitori de la Întreprinderea de construcții siderurgice din Hunedoara și, după felul în care evoluează lucrările, sînt garanții că totul va fi refăcut pînă la începerea noului an școlar. Școala generală din satul Bejan a și fost reparată și dotată, aflîndu-se acum gata să-și primească elevii. Le repunerea ei în funcțiune și-au adus contribuția Centrala carboniferă Valea Jiului și Institutul de mine din Petroșani. La Școala generală nr. 2 din cartierul Viile Noi din Deva, unde în luna mai apa a acoperit totul, ajungînd la cîțiva centimetri de acoperiș, lucrările de reparații sînt pe sfîrșite. S-a lucrat mult, cu eforturi demne de toată lauda : au fost refăcute tencuielile, a fost zugrăvită întreaga școală, s-au revizuit toate instalațiile, iar în prezent se pune parchetul. Hotărîrea harnicilor constructori este ca la 23 August școala să arate ca și în urmă cu cîțiva ani, cînd a fost dată în folosință.

O intensă muncă de reconstrucție se desfășoară în întregul județ Satu—Mare, care, după cum se știe, a avut mult de suferit de pe urma diluviului. În municipiul Satu-Mare numeroase brigăzi, formate din elevii claselor mai mari, au lucrat sub îndrumarea profesorilor pentru refacerea școlilor, pentru curățirea lor și pentru recondiționarea mobilierului. Clădirile școlilor care au avut de suferit și-au recăpătat înfățișarea lor normală. În marea majoritate a sălilor de clasă totul a fost orînduit la loc.

Munca nu s-a încheiat totuși. Aceste zile sînt încă la Satu—Mare zile de muncă încordată, căci aici distrugerile au fost mari. În perioada următoare se va depune un mare volum de muncă pentru curățirea, zugrăvirea și repararea în-

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 5-a)

Zece eroi

Toate ziarele și posturile de radio, televiziunea și alte multe mijloace de comunicare agitau deunăzi chipurile și numele a zece copii nemaipomeniți, care nu vor fi uitați niciodată de memoria noastră. La vîrsta la care nu prea știi să definești viața, a te arunca în Infern ca să salvezi viața semenului tău e într-adevăr zguduitor ! Iar toți cei zece copii-eroi s-au aruncat în puhoaiele viiturilor din primăvară și-au salvat destinul unor oameni.

Despre ceea ce s-a întîmplat atunci la noi se va scrie mereu, cu sufe-rință și emoție : copiii și florile au fost loviți mai rău ca de moarte. Dar pe timpul marilor inundații copiii noștri au fost pro-priile noastre probe de în-vingere, propriile noastre certitudini. Ei s-au lansat în cele mai neașteptate acte de apărare și slujire a con-diției umane — țelul su-prem fiindu-le salvarea și slujirea vieții. Domșa Ion, Rusu Vasile, Rusu Mihai, Pascu Ieronim, Tise Gheor-ghe, Munteanu Daniel, Bo-ne Gheorghe, Vasile Octa-vian, Cîndea Ion, Sătmar Augustin *nu sînt de fapt singurii copii eroi care ar fi trebuit pomeniți : locurile și apele din primăvară au cunoscut de fapt o lume de copii viteji, o lume de copii iubitori de țară și părinți. Iar toate actele lor de mare omenie și de conștiință eroi-că se datorează în mare parte și educației de înaltă ținută morală pe care le-a dat-o școala noastră con-temporană. Căci așa cum se învață litera din alfabet, cum se învață respectul și poezia, tot așa copiii noștri își însușesc în școală, în or-ganizația de pionieri, dem-nitatea și hărnicia, cinstea și puterea de sacrificiu.*

Vedem în cei zece eroi-pionieri distinși recent cu diplome de onoare de către domnul René Vincent, pre-ședintele Comitetului Inter-național al mișcărilor de copii și adolescenți, pe toți copiii acelor zile de grea încercare, pe toți copiii care au trecut poate cel mai greu examen al vieții lor.

Bravo lor și cinste edu-catorilor care le veghează curajul și conștiința.

ION CRÎNGULEANU

ȘTIINȚA DE A CONDUCE

— Interviu cu ION NICULESCU, directorul Centrului de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi —

Modernizarea învățămîntului implică, între altele, și introducerea în acest domeniu a ideilor științifice privind activitatea de conducere. Ne-am adresat, de aceea, directorului C.E.P.E.C.A., rugîndu-l să clarifice pentru cititorii noștri cîteva chestiuni de ordin general privind știința de a conduce, insistînd mai cu seamă asupra acelor aspecte care-și pot găsi aplicabilitate în domeniul învățămîntului. Am început dialogul nostru punînd următoarea problemă :

— Să presupunem un tînăr director care a primit mandatul de a conduce o școală oarecare. Care sînt principiile de bază de care va trebui să țină seama acest director în activitatea sa ?

— Principiile generale ale conducerii sînt aceleași oricare ar fi genul activității ce trebuie condusă. Consider însă că rezolvarea problemei trebuie să înceapă nu din momentul în care un director a primit mandatul de a conduce o școală, ci din momentul în care, existînd un post liber de director al unei școli, trebuie să selecționăm și să pregătim pe viitorul titular. Aș spune chiar că această acțiune, care precede promovarea, ar trebui considerată ca o acțiune permanentă de către cei care numesc conducători, numai prin ea asigurîndu-se procesul de cunoaștere, selecționare, pregătire și perfecționare continuă care permite realizarea unui fond de rezervă de cadre promovabile.

— Care ar fi condițiile pe care ar trebui să le îndeplinească cel căruia i se încredințează această funcție ?

— Principala activitate a oricărui cadru de conducere este aceea de a participa la elaborarea deciziilor și la luarea deciziilor privind folosirea cît mai judicioasă a tuturor resurselor de care dispune. În epoca noastră, complexitatea deciziilor a crescut și cu cît cadrele de conducere se află în posturile dinspre vîrful ierarhiei, cu atît deciziile lor trebuie elaborate în deplină cunoștință nu numai a situației dintr-un anumit sector, ci și a situației de ansamblu, nu numai a situației prezente, ci și a situației în perspectivă.

Pregătirea din timp a viitorelor cadre de conducere în așa fel încît acestea să fie capabile de a conduce cu maximum de competență și de eficiență activitatea organizației respective ridică două probleme distincte, de egală importanță : aceea a necesității stabilirii nevoilor de cadre de conducere și a cerințelor cărora acestea ar trebui să le facă față în prezent și în viitor, și aceea a modului în care cadrele cu un potențial real de dezvoltare vor trebui pregătite. Vreau să remarc că rezolvarea acestor două aspecte nu se poate obține după soluții tip, întrucît cerințele unei anumite organizații diferă de cele ale altei organizații, cerințele de astăzi ale unei organizații diferă de cele care au fost impuse ieri și, în mod cert, de cele care-i vor fi pretinse mîine. În plus, nu trebuie uitat niciodată că, vorbind despre cadrele de conducere, vorbim de fapt despre oameni și ca atare soluțiile-tip nu se pot aplica datorită experienței variabile, diversității de cunoștințe, de aptitudini și de ambiții pe care le au oamenii.

Dacă prin a conduce bine înțelegem a folosi în mod corespunzător, sistematic și eficient resursele umane, materiale și financiare ale organizației, atunci putem spune că selecționarea unui director de școală va trebui să se facă pornind de la pregătirea sa profesională temeinică și de la preocuparea manifestată permanent pentru perfecționarea acestei pregătiri, de la experiența pe care respectiva persoană o are în domeniul conducerii unor activități de mai mică responsabilitate, de la calitățile de bun organizator, de la existența capacității de analiză și sinteză, de la eficiența și operativitatea cu care elaborează și adoptă decizii practice în problemele curente și de perspectivă. Un cadru de conducere trebuie să posede o temeinică pregătire politică și ideologică dovedită prin aplicarea cu abnegație a politicii partidului și statului, să dea dovadă de grijă pentru păstrarea și dezvoltarea avutului obștesc, să manifeste receptivitate față de nou și spirit de inițiativă. O ultimă cerință, ținînd seama de faptul că un cadru de conducere lucrează cu oameni, este aceea care se referă la capacitatea de mobilizare a colectivului cu care lucrează, la principialitatea pe care o manifestă în relațiile cu oamenii, la comportarea demnă în familie și societate. Și, așa cum am mai spus, se cere o pregătire specială în domeniul conducerii.

— Complexul de trăsături pe care trebuie să le întrunească viitorul conducător implică, desigur, o bună cunoaștere a acestuia de către cei care-l selecționează și-i atribuie respectiva funcție.

— Este o primă cerință, care se poate concretiza în aprecierea cît mai obiectivă a rezultatelor obținute pînă la data respectivă, a aptitudinilor de care dă dovadă și a potențialului de dezvoltare. Există, pentru aptitudini, metode de testare psihologică care pot fi folosite cu succes dacă nu omitem caracterul lor de probabilitate și faptul că ele reflectă situația aptitudinilor în momentul testării, nu o încadrare definitivă a posibilităților de viitor ale respectivului.

— Închipuindu-ne că am rezolvat cu bine problemele de selecționare și de pregătire și că tînărul nostru a fost numit director, revenim la prima întrebare referitoare la principiile de conducere.

— Activitatea de conducere integrează și aplică cunoștințe proprii a'tor numeroase discipline, diferite de cele ale profesiei cadrelor de conducere respective. Un cadru de conducere, în cazul nostru un director de școală, trebuie să rezolve problemele cu care este confruntat folosind tehnici particulare adaptate fiecărei

Interviu realizat de OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

„Regele regilor" — lucrare din Expoziția retrospectivă Brâncuși, prezentată la Palatul Republicii

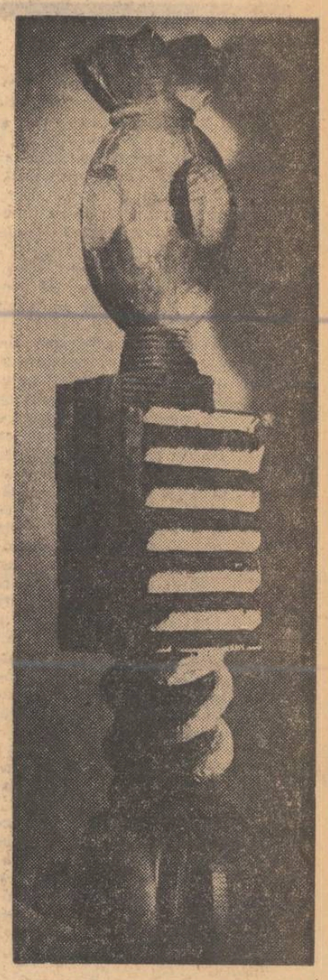

CONȘTIINȚA SOCIALISTĂ, FACTOR DINAMIZATOR AL PROGRESULUI

Socialismul implică, între coordonatele sale majore, de esență, realizarea simultană atît a premiselor materiale cît și a premiselor spirituale ale noii societăți — premise care se află într-o interacțiune dialectică — transformarea nu numai a existenței oamenilor, ci și a modului lor de a gîndi și acționa. Într-adevăr, dezvoltarea conștiinței reprezintă o necesitate obiectivă a operei de edificare socialistă, proces de construcție istorică rațională, care presupune participarea celor mai largi mase ale poporului. De aceea făurirea unei conștiințe la unison cu aspirațiile vitale ale poporului, receptivă la idealurile generoase ale epocii istorice pe care o străbate omenirea — epoca trecerii de la capitalism la socialism — a constituit un obiectiv central al activității Partidului Comunist Român în întreaga perioadă de mai bine de un sfert de secol care a trecut de la eliberarea patriei noastre.

A modela — în sensul cel mai creator al cuvîntului — gîndirea și acțiunea oamenilor pe baza științei marxist-leniniste este o operă complexă și dificilă. Ea are să ia în considerare numeroase variabile. O multitudine de factori obiectivi și mai ales subiectivi, determinați de faptul că ea se exercită asupra oamenilor ca individualități concrete, cu un anumit mod de a gîndi, de a concepe realitatea și rolul lor în societate. În această acțiune educativă nu se poate face abstracție de moștenirea primită de la vechea societate, nici de faptul că noua orînduire se edifică nu în laborator, nu în spatele unor ziduri impenetrabile, ci în mijlocul unei lumi contradictorii, cu sisteme sociale și concepții polare. Toate aceste condiții pun în evidență și mai net superioritatea orînduirii socialiste, care își propune să dezvolte o concepție științifică la scara întregii comunități naționale, să dăltuiască trăsături înaintate de comportament în fizionomia morală a unor pături foarte largi și, în final, a întregii societăți.

Datorită activității educative a Partidului Comunist Român, în cei 26 de ani care au trecut de la eliberarea țării patriotismul socialist a devenit un sentiment conștient și creator, au căpătat o tot mai amplă zonă de manifestare atitudinile noi, socialiste față de muncă și față de interesele generale ale societății, se dezvoltă o etică specifică făuritorilor unei societăți superioare. Noua conștiință acționează ca un factor stimulator al progresului, ca un dinamizator al energiilor colective și individuale. Așa cum, în situații limită, fiecare individ își dezvăluie adevărata sa fizionomie morală, tot astfel în momente de maximă tensiune un popor își scoate cu pregnanță în relief forța sau slăbiciunea sa. Recentele calamități naturale, fără precedent în istoria României, au arătat din plin roadele educației socialiste desfășurate de partid. Cu o abnegație și un eroism pe care le poate genera numai conștiința înțelegerii profunde a intereselor generale, întreaga națiune s-a ridicat să-și dea contribuția la zăgăzuirea furiei stihiilor naturii, iar apoi la vindecarea profundelor răni pricinuite de acestea în organismul economic al țării. În lupta pentru salvarea bunurilor și a vieților umane, în munca de recuperare a pierderilor de producție a apărut în adevărata lui înfățișare chipul nobil al comuniștilor — partea cea mai înaintată a națiunii noastre — al tuturor oamenilor muncii.

Ținînd seama de faptul că edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate necesită încă eforturi ample, Partidul Comunist Român, dovedind o înaltă răspundere pentru destinele națiunii noastre, a subliniat la Congresul al X-lea că, o dată cu modernizarea și extinderea bazei tehnico-materiale, cu maturizarea relațiilor de producție socialiste și perfecționarea formelor de conducere a vieții economico-sociale, cu dezvoltarea democrației, se pune într-un mod calitativ nou și problema conștiinței socialiste. Este important să se amplifice fundamentul științific și teoretic al conștiinței sociale, să se transforme în norme de conduită acele trăsături etice care exprimă înțelegerea esenței socialismului, noile raporturi interumane specifice unei societăți în care exploatarea a fost lichidată, iar unitatea socială devine tot mai mult o coordonată definitorie. Aceasta presupune cultivarea unei gîndiri creatoare, întemeiată pe o perspectivă clară, marxistă, asupra dezvoltării societății umane, însuflețită de un devotament conștient și militant față de politica partidului, față de patria socialistă, concomitent cu propagarea spiritului internaționalist de prietenie și solidaritate cu toate țările socialiste, cu mișcarea comunistă și muncitorească, cu forțele revoluționare și democratice contemporane.

Conștiința socialistă presupune, ca un element sine qua non, o atitudine combativă împotriva stărilor de spirit și comportament individualiste, a tendințelor de căpătuială, de ignorare sau încălcare a intereselor generale, ca și împotriva concepțiilor retrograde, mistice, a influențelor ideologiei străine, împotriva tuturor mentalităților înapoiate, care dăunează mersului înainte al societății noastre. În concepția partidului nostru, conștiința socialistă implică, în această perioadă de gigantice cuceriri ale geniului uman concretizate în revoluția științifică și tehnică odată cu însușirea concepției filozofice a partidului nostru, materialismul dialectic și istoric, și cunoașterea aprofundată a ceea ce este valoros, înaintat în cultura și gîndirea științifică contemporană, stăpînirea deplină a profesiunii, formarea unei atitudini cetățenești înaintate. Acestor exigențe trebuie să le răspundă întreaga muncă de educație desfășurată de societatea noastră.

În acest context — așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu — școala este „factorul principal de educație a cetățenilor, a întregii societăți... principalul canal de difuzare a științei și culturii, de îmbogățire a vieții, de modelare a caracterelor și formare cetățenească a tinerelor generații. Școala trebuie să dea societății atît buni specialiști, cît și cetățeni înaintați, cu un orizont larg, cu spirit de inițiativă, cu o minte receptivă la tot ce e nou și avansat, cu un înalt spirit de responsabilitate față de îndatoririle sociale". Această concepție se întemeiază pe ideea fundamentală că socialismul se bazează pe știință și cultură,

Conf. dr. ION ȘERBĂNESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

LICEELE INDUSTRIALE
în fața unui examen complex

Experții în organizarea producției industriale au demonstrat că, în actualele condiții de dezvoltare a tehnicii și tehnologiei, raportul optim între numărul cadrelor tehnice cu calificare superioară și al celor cu calificare medie este de 1:5 pentru majoritatea sectoarelor de muncă și de 1:3 pentru unele sectoare speciale. Un rol esențial pentru optimizarea acestui raport în cadrul economiei noastre socialiste îl au liceele industriale, care vor da în viitorul an școlar prima lor promoție de absolvenți. Este de aceea esențial ca întregul mecanism care contribuie la formarea profesională a acestor specialiști cu calificare medie să funcționeze cu deplină eficiență.

De o deosebită importanță pentru buna pregătire și pentru repartizarea corespunzătoare în producție a elevilor care intră acum în ultimul an de studiu al liceelor industriale este conturarea precisă a funcțiilor și posturilor în care vor lucra după absolvire. Menționăm acest fapt întrucît discuțiile pe care le-am avut recent cu o serie de elevi fruntași ai liceelor de specialitate, aflați în tabăra organizată la Brașov de către C.C. al U.T.C., ne-au arătat că unele licee nu au adus încă la cunoștință viitorilor absolvenți nici în ce va consta activitatea lor în anul V, nici condițiile de care vor dispune pentru încadrarea în producție. Se impune deci cu necesitate ca, de îndată, direcțiile de personal și învățămînt din ministerele care au în subordine licee industriale să stabilească principalele posturi ce vor putea fi ocupate în întreprinderi și instituții de către viitorii absolvenți ai acestora și să le comunice fiecărui liceu. Pot fi incluse atît posturile în specialitatea obținută prin studii cît și în specialități înrudite, pentru care se cer cunoștințe tehnice de nivel mediu. În industria construcțiilor de mașini, de pildă, absolvenții liceelor de specialitate pot ocupa funcțiile de tehnician-proiectant, electromecanic pentru aparate de măsură și automatizări, metrolog, lăcătuș-montator pentru mașini electrice, sculer pentru scule, dispozitive și verificatoare, electronist pentru mașini electronice de calcul etc. În industria energiei electrice și termice asemenea funcții sînt: tehnician proiectant, operator la camera de comandă termică, operator la instalațiile de turbine cu aburi sau gaze, electrician pentru verificări și măsurători electrice în centrale și rețele electrice etc.

Un factor determinant pentru buna pregătire a primei promoții de absolvenți ai liceelor industriale este asigurarea locurilor de practică corespunzător fiecărei specialități. După cum se știe, în anul V primul trimestru este destinat exclusiv pregătirii practice. Cu atît mai mult este necesar ca încă de pe acum să se ducă tratative cu întreprinderile de profil pentru a se asigura locuri de practică în care elevii să execute efectiv lucrările prevăzute în programele școlare. Pentru ca, după repartizarea în producție, perioada de acomodare a absolvenților cu locul de muncă să fie cît mai mică, ar fi bine ca practica să se realizeze pe cît posibil în întreprinderile, secțiile și atelierele în care urmează să fie încadrați.

Se cuvine menționat faptul pozitiv că comitetele de direcție ale unor întreprinderi, conștiente că buna pregătire a personalului mediu de specialitate este condiționată în mare măsură de gradul de dotare tehnică a școlilor și de asigurarea posibilităților ca în timpul instruirii practice elevii să lucreze efectiv în meserie, au transferat unităților școlare utilaje, mașini, aparate de măsură și control, iar altele au organizat, în cadrul întreprinderii, secții sau ateliere speciale destinate practicii elevilor. Semnalînd asemenea inițiative pozitive, se impune totodată să recunoaștem deschis că dotarea tehnică a atelierelor, laboratoarelor și cabinetelor școlare de specialitate, condițiile materiale oferite practicii elevilor se situează — atît cantitativ cît și, mai ales calitativ — sub nivelul cerințelor unei instruiri moderne, de perspectivă, care să țină seama de dezvoltarea impetuoasă a tehnicii industriale, a economiei în ansamblul ei. De aceea, după părerea noastră, în acest domeniu se cer întreprinse rapid acțiuni de anvergură. Dotarea învățămîntului liceal de specialitate trebuie să permită îmbunătățirea substanțială a caracterului intuitiv al predării, creșterea ponderii demonstrațiilor și a lucrărilor practice, să asigure posibilitatea ca fiecare elev să poată lucra efectiv la mașina, aparatul sau mecanismul despre care se vorbește la lecții. Spunem aceasta întrucît simpla prezentare în fața elevilor a schemei sau desenului unei mașini sau a unui aparat, fie chiar însoțită de explicații, s-a dovedit insuficientă. Laboratoarele și cabinetele școlare de specialitate ar trebui astfel dotate încît după orele de curs, în timpul lor liber, elevii să poată examina, dacă doresc, încă o dată modul de funcționare a unei mașini sau a unor aparate, părțile lor componente etc.

Este pozitiv, desigur, faptul că unele ministere ca, de exemplu, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, Ministerul Energiei Electrice, Ministerul Industriei Ușoare, Ministerul Industriei Petrolului au întocmit planuri de perspectivă în ceea ce privește dotarea atelierelor, laboratoarelor și cabinetelor școlare de specialitate. Este însă necesar ca, în perioada care a mai rămas pînă la deschiderea noului an școlar, fiecare școală să efectueze o inventariere completă a dotării atelierelor, laboratoarelor și cabinetelor școlare de specialitate și, în funcție de planul de școlarizare, de normativele privind dotarea și de programele școlare să se ia măsuri de completare. Intervenția nemijlocită a direcțiilor de personal și învățămînt din ministere, centrale industriale și a comitetelor de direcție din întreprinderi este necesară pentru a asigura succesul acestei acțiuni acolo unde nevoile de utilaj sau spațiu depășesc posibilitățile de rezolvare ale conducerilor de școli.

Hotărîtoare pentru calitatea formației profesionale a viitorilor muncitori și specialiști cu calificare medie este activitatea profesorilor care predau disciplinele de specialitate. În general cei care răspund de încadrarea școlilor cu personal didactic s-au preocupat să asigure pe fiecare post oameni competenți, bine pregătiți. Nu putem trece totuși cu vederea faptul că și anul trecut s-a practicat la încadrarea personalului, fărîmițarea de catedre, pentru a se acorda ore în plus pentru normă anumitor profesori sau, în unele cazuri, unor persoane cu funcția de bază în alte școli, în întreprinderi sau instituții. Este însă o cerință fundamentală a bunului mers al procesului de învățămînt ca profesorii care predau obiectele de cultură generală și de cultură tehnică-generală să fie încadrați cu funcția de bază în școală. Ne referim, de pildă, la obiecte ca studiul materialelor, desenul tehnic, mecanica tehnică, electrotehnica și electronica, protecția muncii, organizarea și planificarea producției. Pentru predarea obiectelor privind utilajul și tehnologia meseriei și respectiv a specialității la care școala, din lipsă de specialiști, nu poate încadra profesori cu funcția de bază este cazul să fie încadrați specialiști cu experiență din secțiile sau atelierele în care fac practică elevii clasei respective. Acordarea de ore în plus peste normă, profesorilor, directorilor și directorilor adjuncți de școli trebuie să constituie o excepție, acceptată numai în cazurile cînd nu există nici o altă soluție. În orice caz, se impune ca orele în plus peste normă să fie acordate numai acelor cadre care în anul anterior și-au îndeplinit în condiții foarte bune toate sarcinile prevăzute de Statutul personalului didactic, inclusiv acelea privind confecționarea de material didactic și îndrumarea științifică în afară de clasă a elevilor.

Stadiul actual de dezvoltare a industriei noastre socialiste, cerințele pe care le formulează această față de pregătirea promoțiilor viitoare de specialiști cu calificare medie solicită sporirea generală a exigențelor privind selecția profesorilor de specialitate. A sosit momentul ca la încadrarea acestor profesori să se țină seama nu numai de titlul lor, ci și de facultatea și secția absolvită, precum și de domeniul în care au mai multă experiență. De exemplu, un inginer mecanic care a absolvit Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini — secția „mecanică fină" și care a lucrat în ateliere sau secții de mașini-unelte sau de sculărie poate preda cu bune rezultate obiecte ca „utilajul și tehnologia prelucrărilor mecanice", „mașini-unelte și prelucrări prin așchiere", „tehnologia construcțiilor de mașini". Dacă însă același absolvent a lucrat într-un serviciu de proiectări, atunci ar trebui să fie încadrat la obiecte ca „desenul tehnic", „proiectarea sculelor, dispozitivelor și verificatoarelor". Se înțelege că, dacă se pune problema încadrării lor cu funcția de bază în școală, inginerii în cauză ar putea preda și obiecte ca „mecanica tehnică" sau „toleranțe și măsurători tehnice". Elaborarea și trimiterea în școli, de către direcțiile de personal și învățămînt din ministere, a unor îndrumări privind obiectele la care pot fi încadrați specialiștii ce vor să lucreze în învățămîntul profesional tehnic și liceal de specialitate ar fi de mare folos și ar conduce la evitarea unor anomalii născute din lipsa de orientare a unor directori.

În aceeași ordine de idei, o deosebită importanță o are modul de alcătuire a catedrelor. Se consideră mult mai indicat ca, dacă este posibil, profesorul să predea un singur obiect la diverși ani de studii, specialități sau forme de învățămînt (licee industriale, școli profesionale, de specializare postliceală, școli de maiștri), decît mai multe obiecte la un singur an de studii, la o singură specialitate sau formă de învățămînt. În felul acesta el va putea adînci mai mult pregătirea lecțiilor și-i va rămîne timp pentru a se putea ocupa și de rezolvarea în condiții bune a celorlalte sarcini de răspundere ce-i sînt date prin Statutul personalului didactic.

Pregătirea atentă, chibzuită a muncii în noul an școlar, care va da prima promoție de absolvenți ai liceelor industriale, se impune cu atît mai mult cu cît în perioada 1971—1980 liceele de specialitate vor deveni, conform prevederilor din Directivele Congresului al X-lea al P.C.R., principala formă de pregătire a cadrelor medii, iar nevoile în acest domeniu ale economiei noastre socialiste necesită ridicarea continuă a calității pregătirii acestor specialiști.

Ing. **ION PUȘCAȘU**
director general adjunct
în Ministerul Învățămîntului

Echipele de elevi se disting pe numeroase șantiere naționale

PE LITORAL ÎN TABĂRA „AȘILOR"

La Costinești și Schitu, în taberele de la marginea mării, și-au dat întîlnire „așii" liceelor noastre. 360 de liceeni — unul și unul, cum ni-i recomanda un profesor — toți finaliști ai olimpiadelor naționale de literatură, matematică, fizică și chimie sau cîștigători ai unor premii și mențiuni la olimpiadele internaționale. Îi poți întîlni la Costinești și la Schitu pe Florin Tuțurdău, Octavian Sima și Dragoș Fălie, pe Valentin Mîrșu, Ioan Laheț, Nicolae Mitrea și Augustin Ioanițescu, pe Doru Ștefănescu și Alexandru Dincă și încă pe mulți alții ca ei, bine cunoscuți în lumea școlară. Au venit să petreacă două săptămîni de vacanță, să se cunoască și să lucreze laolaltă în această oază de verdeață poleită de soare, împrospătată de briza mării.

M-am aflat deunăzi, pentru cîteva ceasuri, în mijlocul lor. Nu știu de ce, dar îmi închipuiesem că voi avea de-a face — date fiind preocupările lor științifice — cu niște tineri sobri, puțin dispuși la vorbă, retrași, poate chiar distanți. De unde! „Așii" sînt adolescenți obișnuiți, ca oricare alții, dar poate mai plini de vervă, de umor, interlocutori deosebit de agreabili. Premiile, diplomele, renumele nu i-au făcut să-și piardă firescul, să devină afectați, să-și schimbe atitudinea.

În tabără se simt excelent. Li s-au creat condiții foarte bune atît pentru discuții științifice sau literare, cît și pentru odihnă și distracții. Am stat de vorbă cu cîțiva profesori care-i însoțesc. O primă apreciere a acestora, unanimă: o tabără care reunește elevi din întreaga țară cu înclinații speciale pentru diverse domenii, cu preocupări stricte, într-o disciplină sau alta, constituie un cadru ideal pentru o activitate eficientă, utilă. Ea contribuie la dezvoltarea personalității adolescenților, la lărgirea orizontului, a cunoștințelor lor, și în același timp le oferă largi posibilități pentru schimburile de idei, de opinii, de experiențe. Prin profilul său, și mai cu seamă prin conținutul activităților pe care le organizează, tabăra este un mic centru de cercetare și de creație.

Împărțiți pe grupe, în funcție de virstă și de discipline, elevii participă la un program întocmit cu deosebită grijă de colectivul de profesori (au fost desemnați să îndrume activitatea taberei profesori dintre cei mai buni, cu bogată experiență didactică). Cum este și firesc, aceste activități nu amintesc prin nimic activitățile școlare. Se cuprind în schimb, în cadrul lor, întîlniri cu personalități ale științei și culturii noastre — printre care se numără acad. Constantin Popovici, prof. univ. dr. doc. Mircea Manu, conf. univ Călin Bețliu, prof. univ. dr. Augustin Z.N. Pop și alții — sau discuții pe teme cum sînt „Aspecte noi în problema afinității chimice", „Problemele energiei în fizica actuală", „Personalitatea lui Nicolae Titulescu" etc. În cadrul fiecărei grupe se prezintă referate pe diverse probleme, se organizează dezbateri, simpozioane. La prima întîlnire a matematicienilor, bunăoară, au fost rezolvate problemele date la recenta olimpiadă internațională de la Budapesta. Firește, elevii au propus mai multe soluții și fiecare pe rînd a fost luată în discuție. Într-o viitoare ședință urmează să fie rezolvate problemele date la concursul de admitere în facultățile de matematică.

O activitate bogată desfășoară și pasionații de literatură. Printre ei sînt și membrii „Săgetătorului", bine cunoscutul cenaclu literar al elevilor din Capitală. Și „condeierii", cum le spun colegii de tabără, s-au ocupat, la o primă întîlnire, de temele date la Olimpiadă. Apoi au pus bazele unei reviste intitulată „Interferențe olimpice". Cît privește creația propriu-zisă, aceasta rămîne la inspirația fiecăruia. Și se pare că ea nu lipsește, pentru că acolo, pe malul mării, muza nu se lasă așteptată.

N-am vrea să se creadă că la Costinești și Schitu elevii nu fac altceva decît rezolvă probleme și poartă discuții. Armonios alcătuit, programul le oferă și foarte multe ceasuri de divertisment. Zilnic fac plajă, înoată, participă la concursuri sportive, fac excursii, pornesc în drumeții pe întregul litoral. Brașovenii și arădenii au adus cu ei și cîte o orchestră bine pusă la punct și seară de seară în tabără se dansează, se inițiază concursuri pentru cel mai bun solist vocal sau instrumental.

În tabăra așilor activității școlare zilele sînt nu numai instructive, ci și pline de bucurie, reconfortante, vesele.

MONICA VERDEȘ

Înotul — sport preferat al vacanței de vară

Dacă nu-ți faci căruță iarna...

După cum se știe, în județele care au o rețea mai dezvoltată de tabere, pe lîngă inspectoratele școlare funcționează centre speciale care se ocupă nemijlocit de administrarea și exploatarea acestora în asemenea condiții, încît în vacanțele școlare ele să poată primi elevi la odihnă și recreere. Acum, cînd sîntem în mijlocul vacanței de vară, putem constata că majoritatea taberelor și coloniilor au fost amenajate și aprovizionate în mod corespunzător. Cu toate acestea, în unele locuri aprovizionarea se face în condiții grele, datorită numărului mic de mașini de care dispun centrele față de răspîndirea taberelor pe teritoriul județelor. O asemenea situație există de pildă în județul Caraș-Severin, unde din cele trei mașini ale centrului de tabere, nici una nu este în stare de funcționare, deși din octombrie pînă la începutul lunii iunie a fost timp mai mult decît suficient pentru repararea lor.

Sîntem curioși să aflăm cum vor fi justificate importantele sume de bani ce trebuie plătite întreprinderii județene de transport pentru autocamionul închiriat centrului de tabere. Deocamdată știm doar că toate taberele din județ sînt situate în munți și că pe șeful centrului îl cheamă Munteanu...

GH. SANDU

EXIGENȚA

Ultima perioadă a anului școlar 1969—1970 și îndeosebi zilele stabilirii mediilor trimestriale și anuale și sesiunile examenelor și concursurilor recent încheiate au evidențiat o dată mai mult necesitatea exigenței școlare. Elevi care un întreg an nu și-au îndeplinit în mod conștiincios obligațiile, n-au participat cu regularitate la cursuri și nu și-au însușit cunoștințele prevăzute de programele de învățămînt au păzit zile de-a rîndul ușile cancelariilor, solicindu-i pe profesori să-i examineze și să-i reexamineze, în speranța că vor „ciupi" cumva, în cîteva minute, o notă de trecere pe care n-au fost în stare s-o obțină în decursul unui an școlar. Pe de altă parte, părinții acestor elevi, dintre care unii n-au trecut pe la școală nici măcar o dată de la deschiderea cursurilor, au asaltat în ultimele zile ale anului de învățămînt școlile făcînd tot felul de apeluri la bunăvoința cadrelor didactice și încercînd să pună în mișcare un adevărat lanț contemporan al slăbiciunilor, al cărui zăngănit supărător s-a făcut simțit îndeosebi în etapa concursurilor pentru admiterea în liceu și în învățămîntul superior. Au existat chiar cazuri în care anumiți părinți au mers pînă la tentativa jignitoare de cumpărare a bunăvoinței învățătorilor și profesorilor.

Spre cinstea lor, cadrele didactice resping cu demnitate asemenea gesturi, manifestînd, în marea lor majoritate, exigență și principialitate în aprecierea cunoștințelor elevilor. Cu toate acestea, nu s-ar putea spune că presiunile exercitate asupra școlilor au rămas peste tot fără urmări în ce privește scăderea exigenței. Se cunosc situații în care în ultimele săptămîni și uneori chiar în ultimele zile ale anului școlar au apărut în cataloage note mari ce contrastau nu numai cu toate cele obținute anterior de elevii cărora li s-au acordat, dar și cu nivelul general de pregătire al școlarilor respectivi. S-au semnalat de asemenea modificări de note, de medii etc. Ministerul Învățămîntului și inspectoratele școlare au fost puse nu de puține ori în situația de a ancheta cazuri care demonstrau o gravă lipsă de exigență și de a lua măsurile corespunzătoare.

Situațiile de felul celor menționate își au explicația și în faptul că ani de zile exigența n-a fost situată la locul ce i se cuvine în activitatea școlară, deși învățămîntul românesc are în această privință tradiții remarcabile. Că așa stau lucrurile se poate constata și din faptul că problema exigenței școlare nu a fost tratată în manualele de pedagogie și în general în literatura de specialitate. Este meritul conducerii noastre superioare de partid și de stat de a fi repus exigența școlară în drepturile sale firești. Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului, Legea învățămîntului și alte documente de partid și de stat au ridicat exigența pedagogică la nivelul cerut de actuala dezvoltare a societății noastre. Noile regulamente școlare — deși susceptibile de îmbunătățiri — creează cadrul organizatoric necesar asigurării exigenței în toate institutele de învățămînt.

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate presupune oameni temeinic pregătiți, care să fie în același timp buni specialiști și cetățeni înaintați, cu un orizont larg, cu spirit de inițiativă, cu o minte receptivă la tot ce este nou și avansat, cu un înalt spirit de responsabilitate față de îndatoririle sociale. Este limpede ca lumina zilei că asemenea oameni nu pot fi formați decît în condițiile unei înalte exigențe școlare. Iată de ce exigența nu poate constitui o problemă de conjunctură, care să se soluționeze doar în anumite etape ale anului școlar, ci trebuie să fie o caracteristică permanentă, organică a întregii vieți școlare.

Trăsătura dominantă a exigenței școlare rezidă în asigurarea unui sistem de cerințe care să-i pună pe elevi în situația de a da un randament maxim la învățătură și de a avea o comportare exemplară atît în școală cît și în afara acesteia. Un asemenea sistem de cerințe nu se constituie însă de la sine și nici nu poate fi stabilit la centru și oferit școlilor de pe întreg cuprinsul țării. Bazele lui, elementele cu caracter obligatoriu, valabile într-adevăr pentru toate unitățile școlare sînt prevăzute în documentele de directivă elaborate de conducerea partidului și a statului și în noile regulamente de organizare și funcționare a școlilor, întocmite în lumina acestor documente. Ceea ce conferă însă valoare operațională sistemului de cerințe este caracterul său concret, concordanța sa deplină cu necesitățile fiecărei școli, cu specificul acesteia, cu particularitățile și tradițiile sale, cu stadiul de dezvoltare și cu perspectivele evoluției sale viitoare. Este deci de datoria conducerii fiecărei unități școlare, a colectivului său didactic ca, pornind de la elementele cu valabilitate generală și în temeiul acestora, să-și elaboreze un sistem de cerințe unice care să reglementeze sub toate aspectele comportarea elevilor. La liceul nostru, un colectiv restrîns de dascăli cu mare experiență a elaborat, pe baza documentelor oficiale, un proiect de cerințe unice izvorît din specificul său ca școală de bază a Institutului de științe pedagogice. Acest proiect, perfecționat prin consultarea altor cadre didactice și definitivat în urma dezbaterii lui în consiliul profesoral, a fost inclus, în forma lui definitivă, în regulamentul de ordine interioară și pus în aplicare.

Experiența colectivului nostru demonstrează că exigența școlară exclude toleranțele. Ne-am convins că dacă la prima sa faptă reprobabilă elevul întîlnește toleranță, ajunge să creadă că poate comite în continuare acte pentru care nu va fi tras la răspundere. De aceea procedăm în așa fel încît de pe băncile școlii elevii noștri să simtă în mod direct că societatea trage la răspundere pe cei ce încalcă cerințele sale, legislația, normele de conviețuire socială.

Tradițiile liceului nostru, fermitatea majorității corpului profesoral, poziția înaintată pe care s-au situat cei mai mulți dintre elevii liceului și familiile acestora au făcut ca exigența să se înrădăcineze temeinic. Din păcate însă există și cazuri în care exigența școlară este privită de pe poziții subiective. Atît unii elevi cît și părinții acestora și uneori anumiți profesori nu se declară principial împotriva exigenței, dar ar dori ca ea să se manifeste numai față de alții. La noi ca și în celelalte școli ale țării sînt oameni care consideră în mod sincer că e foarte bine să crească exigența, să se ridice nivelul la învățătură, să se întărească disciplina, dar să nu se ia nici un fel de măsuri pentru aceasta. Alții vor să se aplice măsuri care să nu supere pe nimeni, să nu determine cumva tragerea la răspundere a cuiva. Am întîlnit și în afara școlii cetățeni care oftează după atitudinea corectă a tineretului, dar pe care îi șochează atitudinea fermă a corpului profesoral față de abaterile elevilor de la ținuta școlară. Ei uită că omul în formare are nevoie să fie învățat atît ceea ce trebuie să facă, cît și ceea ce nu-i este admis, ceea ce îi este interzis, că este obligat să răspundă de faptele sale în fața colectivității, a opiniei publice, a societății, căci numai așa va ajunge un om integru, cu un caracter ferm, cu simț de răspundere.

Exigența școlară nu-i privește însă numai pe elevi. Adevăratul profesor începe prin a fi exigent cu sine însuși, atitudine care îi conferă în mod sigur autoritate și obiectivitate. Am avut nenumărate prilejuri să constat aprecierea de care se bucură asemenea profesori în fața elevilor. O notă mică acordată de ei, o sancțiune sau orice altă măsură este considerată de elevi și de părinții acestora drept o măsură educativă necesară, utilă, tocmai pentru că pornește de la niște oameni ce acționează de pe pozițiile unei exigențe principiale. Cunosc însă și profesori care umplu cataloagele cu note mici deși lecțiile lor nu se ridică la nivelul cerințelor. Dovedind o concepție eronată asupra exigenței școlare, unii profesori tineri își închipuie că se pot impune în fața elevilor prin utilizarea notei drept mijloc de intimidare. Colectivul nostru le arată tinerelor cadre că în realitate se pot impune în fața elevilor numai prin competență, prin muncă de înaltă ținută, printr-o atitudine obiectivă, imparțială, principială. Cît despre notă, să nu se uite că notarea elevilor este un mijloc de constatare a gradului lor de pregătire, de apreciere a muncii lor și nu un mijloc de disciplinare. În nici un caz nota nu poate fi folosită ca un mijloc de presiune, de terorizare, de asigurare a unei așa zise exigențe. Cea dintîi caracteristică a notei constă în aceea că ea trebuie să fie întotdeauna justă. În sufletul copilului nu trebuie să încolțească nici un moment ideea că profesorii pot fi nedrepți, pătimași sau răzbunători. Tocmai de aceea avem datoria să procedăm astfel încît exigența să nu apară nici în fața elevilor, nici în cea a părinților lor ca o sperietoare. Adevărata exigență se exprimă printr-o severitate just înțeleasă, izvorîtă dintr-o dragoste nemărginită pentru copiii care ne-au fost încredințați, dintr-o mare încredere în posibilitățile lor.

Experiența celor mai bune școli și a celor mai buni dascăli, dovedește că acolo unde se manifestă o asemenea exigență, unde cerințele ferme față de școlari se îmbină cu o atitudine profund umană, acolo această încredere dobîndește în mod firesc caracter de reciprocitate și se creează cel mai fertil teren pentru realizarea înaltelar țeluri ale educației socialiste.

Prof. emerit ION DRAGU
directorul liceului „Ion Neculce"
București

ÎNTRE CERCETARE ȘI REZULTATELE EI

O contribuție reală la optimizarea procesului de învățămînt ● Teme fals moderne ● O formulă organizatorică nesatisfăcătoare ● Dezbateri de complezență

Munca de cercetare a cadrelor didactice poate aduce astăzi o contribuție reală la optimizarea procesului de învățămînt, la progresul didacticii. Numeroși profesori și învățători care participă la simpozioane și sesiuni științifice, care elaborează lucrări pentru obținerea gradului I, pentru doctorat îmbrățișează un cîmp larg de preocupări legate de didactică, de pedagogia specialității lor etc. Începe să dobîndească un caracter științific și activitatea desfășurată în cadrul unor colective de catedră, al unor cercuri pedagogice, ca să nu mai vorbim de lucrările din cadrul societăților de specialitate ale profesorilor.

Cu toate aceste trăsături pozitive, consider că în munca de cercetare a oamenilor școlii persistă încă multe rămîneri în urmă. Se constată în primul rînd faptul că destul de adesea referatele și comunicările expuse la simpozioane, la sesiunile de comunicări științifice ș.a.m.d. nu reprezintă contribuții personale reale, nu aduc, prin sugestiile și soluțiile preconizate, un aport efectiv la perfecționarea și modernizarea procesului de instrucție și educație, nu ajung la concluzii aplicative pe măsura volumului de muncă investit, ci par a avea un scop în sine. Dar mai putem fi oare astăzi mulțumiți cu optica după care o lucrare științifică e valorificată în momentul în care „se comunică" ori este tipărită, fără a fi pusă în aplicare?

Pe de altă parte, temele alese sînt de multe ori fals moderne. Ele se ocupă, e adevărat, de ergonomie, de mass-media ș.a.m.d., dar fără a aborda aceste probleme în legătură cu creșterea eficienței formative a învățămîntului. O sesiune științifică cu caracter pedagogic trebuie să fie însă un for de investigație aplecat spre aspectele majore și de sinteză ale realității școlare și extrașcolare. Atunci de ce să se omologheze drept „contribuții științifice" intervenții fragmentare ce nu depășesc condiția unei inventarieri de date?

Asemenea carențe de ordin mai general și, din păcate, încă frecvent întîlnite, se conjugă și cu o formulă organizatorică ce nu îngăduie întotdeauna stabilirea precisă a valorii reale a contribuțiilor, ineditul și originalitatea comunicărilor. La Iași, la faza județeană a recentului simpozion cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului" — ca să dau un exemplu pe care îl am mai la îndemînă — timpul rezervat unei lucrări nu a depășit de regulă, din pricina numărului relativ mare de referate și comunicări incluse în program, 10—15 minute. În consecință, majoritatea orelor s-au consumat prin prezentarea succesivă a lucrărilor. Discuțiile, pentru care a rămas foarte puțin timp, au avut și ele un caracter general, apărînd ca o simplă dezbatere de „complezență". De aici impresia că prezentarea unei comunicări la o sesiune nu cere autorului mai mult decît eventuala sporire a numărului pieselor anexate la memoriul de activitate pentru promovarea în ierarhia didactică ori pentru examenul de grad.

Trebuie spus și faptul că nu arareori lipsa unor dezbateri concludente, bazate pe un larg schimb de opinii, este o urmare firească a tematicii cu un slab suport practico-aplicativ pentru munca școlară.

Pe de altă parte, se știe că dobîndirea de rezultate pozitive în munca de cercetare presupune o anume continuitate, fără „salturi" și „campanii". Or, adesea cercetarea științifică a cadrelor didactice se desfășoară numai în preajma vreunei sesiuni de comunicări sau a pregătirii în vederea examenului de grad.

Valorificarea lucrărilor meritorii, finalizarea lor este și ea anemic asigurată, de unde și o oarecare lipsă de interes a unor dascăli pentru cercetarea pedagogică. O cauză a acestei situații rezidă, de altminteri, și în faptul că munca de cercetare — cu rezultate mai puțin directe și mai puțin imediate — e văduvită cîteodată de o stimulare adecvată, care să o facă mai atrăgătoare. Solicitarea este și ea uneori palidă, lipsită de convingere, creîndu-se un cerc vicios: cercetătorii de meserie devansează prea mult practica, printr-o seamă de contribuții cu caracter pur teoretic, în timp ce unii profesori și învățători rămîn prizonierii rutinei și ai unui practicism îngust.

Toate acestea mă determină să consider că ar fi necesare unele măsuri de natură să îmbunătățească cercetarea științifică a corpului profesoral. Cred, de pildă, că pe lîngă casele corpului didactic s-ar putea alcătui colective de îndrumare a cercetării în care să intre oamenii cei mai competenți în acest domeniu. Pentru sprijinirea cadrelor didactice în informarea științifico-pedagogică mi se pare indicată înființarea unor biblioteci județene sau interjudețene care să aibă caracterul unor filiale ale Bibliotecii centrale pedagogice. Ar fi bine venită, după părerea mea, și publicarea de către Editura didactică și pedagogică a unor culegeri care să cuprindă cele mai bune lucrări ale cadrelor didactice. Consider, de asemenea, că se cer reașezate și ameliorate relațiile dintre cadrele didactice din școlile de bază și cercetătorii de profesie sau cadrele universitare, relații care nu sînt totdeauna judicios utilizate în folosul învățămîntului.

Școala nu se poate dispensa de cercetarea științifică a celor ce muncesc nemijlocit cu elevii. O asemenea cercetare este nu numai utilă, ci de-a dreptul indispensabilă pentru perfecționarea învățămîntului. Tocmai de aceea sîntem chemați să facem tot ce ne stă în putință pentru îmbunătățirea ei.

VAL. C. NEȘTIAN
Iași

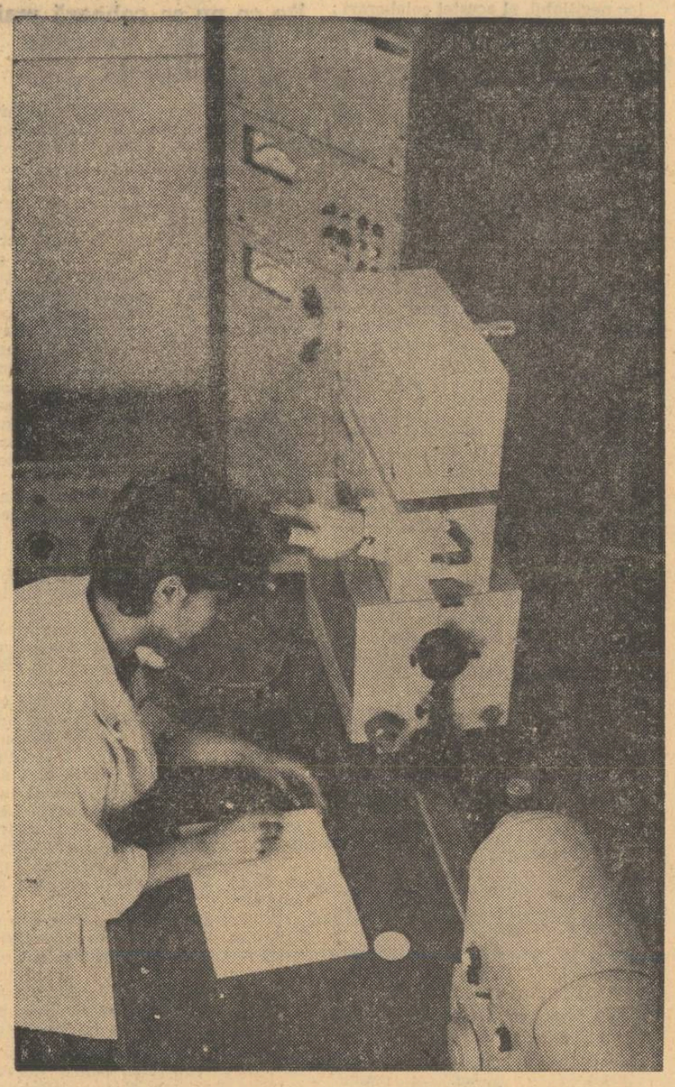

Cercetarea pedagogică din țara noastră este dotată cu aparatură modernă; în fotografie: investigații cu laser la Institutul de geologie

Regula este ca școlile să aibă... regulament

Deși au trecut mai bine de doi ani de la apariția Legii învățămîntului, un sector important continuă să nu fie asigurat cu regulamentele necesare; învățămîntul profesional, tehnic și de specialitate. Proiecte s-au făcut, observații și propuneri de îmbunătățire de asemenea, dar regulamentele nu au fost încă definitivate, școlile desfășurîndu-și activitatea sub semnul provizoratului.

În aceste condiții sîntem tentați să credem că din noianul propunerilor lipsește una — cea esențială, pe care am identificat-o după lungi și grele căutări și pe care ne grăbim s-o notăm cît mai repede de teamă să n-o uităm și noi, luîndu-ne cu vorba: pînă la începutul anului școlar 1970/1971 să fie elaborate și difuzate în rețea noile regulamente.

AL. GH.

Cum acordăm nota la purtare?

Dacă pentru aprecierea și notarea elevilor la obiectele de studiu există unele îndrumări precise în regulamentul școlar și destule indicații de principiu în studiile de docimologie, pentru aprecierea și notarea comportării avem indicații insuficiente, neprecise, ineficiente. Notele pe care le dau la purtare învățătorii și diriginții nu reflectă întotdeauna realitatea obiectivă, adevărata comportare a elevilor, ele fiind stabilite după criterii diferite, în mod subiectiv. Toate acestea, ca și faptul că nota la purtare se acordă numai la sfîrșitul trimestrului, pe baza unor observații de multe ori neconcludente din caietul dirigintelui, fac ca ea să nu aibă eficiența scontată, să nu mai fie indicele unei valori (comportarea elevului) și să nu-și mai exercite funcția educativă, de reglare a conduitei.

Există, la unii diriginți, tendința de a acorda nota maximă la purtare celor mai mulți elevi din clasă, trecînd cu ușurință peste o serie de abateri nu lipsite de gravitate. Cocoloșite astfel, acestea pot duce însă la deprinderi rele, ce vor răbufni mai curînd sau mai tîrziu. Pe de altă parte, în cazul notei maxime primite fără ca elevul să aibă dreptul la ea, acesta ajunge la o autoapreciere nefondată, cu efecte desigur negative.

Firește, există și situații inverse, cînd elevii primesc la purtare note mici pentru greșeli minore. Această situație este desigur de natură să ducă la neîncrederea în profesor, cu toate consecințele ei. Dar chiar și atunci cînd notele mici sînt date după criterii judicioase ele sînt foarte rar comentate, discutate de către diriginți, astfel încît să exercite o influență educativă pozitivă. În general nota la purtare nu este legată în mod organic de sistemul de pedepse și recompense, iar regulamentul actual al școlilor de cultură generală prevede prea puțin în acest sens.

Este clar că, în aceste condiții, nota la purtare nu-și îndeplinește rolul stimulativ, formativ. De aceea aș sugera un sistem de criterii pentru aprecierea și notarea comportării elevilor care, îmbinat cu multiplele forme de influențare educativă, ar putea duce, cred, la îmbunătățirea disciplinei elevilor. Socotesc totodată că e bine ca nota la purtare să se acorde periodic, la interval de o lună (trei note în trim. I, două în trim. II și două în trim. III). În acest fel, în urma analizei (într-o oră de dirigenție) a comportării fiecărui elev, se va putea urmări mai constant evoluția comportării elevului și efectele măsurilor educative. Media trimestrială și cea anuală ar urma să se calculeze aritmetic.

Prof. CONSTANTIN D. TEIȘANU
directorul școlii generale nr. 1 din Ploiești

Clasele speciale confirmă ipotezele

La începutul anului școlar 1969—1970, „Gazeta învățămîntului" insera la pagina „Opinii" unele observații ale subsemnatului privind clasele speciale, observații care, în esență, se voiau o pledoarie în favoarea extinderii acestora. Fiind în al treilea an dirigintele primei clase speciale (de matematici) de la Liceul „N. Bălcescu" din Pitești arătam, în deplină cunoștință de cauză, că aceste clase asigură valorificarea tuturor potențelor elevilor cu înclinații pentru un domeniu sau altul.

În prezent se obiectează că, întrucît vor lua ființă clase cu profil diferențiat încă din anul I, clasele speciale n-ar mai avea rost. Se știe însă că în alcătuirea efectivelor de elevi pentru anul I, prima grijă o constituie distribuirea celor cu medii mari „în mod echitabil" în toate clasele paralele, în vederea „omogenizării" acestora. Dar practica arată că elevii foarte buni la diferite materii, dacă sînt răzlețiți în diferite clase, se integrează de obicei nivelului mijlociu al claselor respective: din 10 elevi reușiți cu medii între 9 și 10 la admitere, absolvă liceul cu medii echivalente aproximativ 2—3 (și cîteodată unul sau chiar nici unul). În clasele speciale însă există o atmosferă de neîncetată emulație, elevii buni tinzînd să se ridice la nivelul celor foarte buni.

Rezultatele obținute de elevii clasei speciale din școala noastră la concursul de admitere în învățămîntul superior vin să confirme justețea punctului nostru de vedere: trei sferturi (un număr egal cu elevii reușiți din toate celelalte clase reale) au intrat în facultățile universitare sau la diferite secții ale institutelor politehnice din București, Cluj și Timișoara.

Fără îndoială, avîndu-se în vedere și rezultatele altor clase speciale, se pot contura, după trei ani de experimentare, unele repere care să definească profilul (încă foarte vag și contestat de mulți) al acestor clase (care, de fapt, nu sînt „speciale", pentru că nu specializează pe nimeni ci creează numai premisele unei viitoare specializări). Așadar, s-ar impune o discuție în acest sens, aceasta a fost, de altfel, și intenția noastră cînd am scris rîndurile de față.

FLORIN ANGHEL
Pitești

Sînt necesare mai multe instrumente didactice

Din dorința de a veni în ajutorul profesorilor din învățămîntul general și liceal cu unele sinteze informative utile, Biblioteca centrală pedagogică, aflată sub egida Institutului central de perfecționare a personalului didactic, a început să editeze un „Buletin de informare pedagogică". Primul număr al acestui buletin, dedicat predării limbii și literaturii române, cuprinde în prima parte o binevenită prezentare generală a vieții și operei marelui poet Ion Barbu (studiu întocmit de prof. M. Frînculescu), precum și o sinteză bogată în extrase a felului cum a fost receptată poezia barbiană în critica noastră literară. În partea a II-a, buletinul cuprinde cîteva referate asupra unor lucrări de limbă și literatură sau a predării acestora, apărute în străinătate, și o bibliografie selectivă asupra scriitorilor Ion Barbu, Lucian Blaga, Mateiu Caragiale și Ion Pilat, studiați în liceu.

Inițiativă salutară, editarea unor asemenea studii, sinteze și bibliografii selective ar trebui continuată prin reliefarea operei unui Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Alexandru Macedonschi, scriitori insuficient receptați, după părerea noastră, de către elevi, precum și tratarea mai nuanțată a operei și a personalității unor critici și istorici literari de talia lui C. Dobrogeanu Gherea, Garabet Ibrăileanu, Eugen Lovinescu, George Călinescu și Tudor Vianu.

Insistăm asupra cunoașterii temeinice a operei și personalității acestor scriitori și istorici literari pornind de la modul cum s-au prezentat unii candidați la concursul de admitere în facultățile de filologie. Atestînd cunoașterea profundă a istoriei literaturii române de către candidații reușiți, concursul a scos la iveală și unele minusuri grave în receptarea și interpretarea nuanțată a fenomenului literar românesc, atît în ceea ce privește încadrarea acestuia în epocă și corelarea sa cu curentele literare, cît și în ceea ce privește abordarea lui de pe o poziție estetică înaintată, în raport cu cuceririle esteticii, stilisticii, teoriei și criticii literare. Poate că în acest sens nu este de prisos întocmirea unor microstudii sau monografii asupra scriitorilor mai „dificili".

De altfel, multiplicarea instrumentelor didactice de lucru constituie în prezent un deziderat al tuturor profesorilor de literatură, Bibliografiile, antologiile, dicționarele de termeni de specialitate, de personaje etc. sînt numai cîteva domenii în care se așteaptă elaborarea unui număr cît mai mare de asemenea lucrări. Considerăm că astfel de lucrări pot și trebuie să fie luate în considerare, alături de studiile și lucrările de specialitate, în aprecierea activității științifice universitare.

Ar fi indicată, credem, și generalizarea sistematică a experienței corpului didactic liceal prin editarea, bunăoară, a unor buletine științifice care să cuprindă cele mai bune lucrări de specialitate în domeniile complexe ale interpretării și predării limbii și literaturii române în școală.

Asistent univ. GHEORGHE NIȚU

Se cere și o selecție a examinatorilor

Se întîmplă, destul de des, un fenomen ciudat. La jumătatea anului școlar sau spre sfîrșitul lui, se constată că situația multor elevi din primul an al liceului este gravă și se pornesc adevărate campanii pentru îndreptarea lor. Dar faptul că se înregistrează note slabe la învățătură în anul I de liceu este ceva paradoxal dacă ne gîndim că în clasa respectivă intră numai elevii selecționați prin concurs. Am auzit multe explicații care justifică această situație. Unele, demne de luat în considerație, altele...

În realitate, cea mai mare parte a elevilor necorespunzători ajung în liceu grație lipsei de exigență a comisiilor care-i selecționează. De multe ori am văzut comisii alcătuite din profesori cu o slabă calificare profesională, cu președinți partizani ai indulgenței. Nu o dată printre membrii comisiilor se numără simpli absolvenți ai institutelor pedagogice, fără examen de stat, în timp ce sînt ocoliți profesori cu pregătire universitară, cu grade didactice, cu activitate științifică — aceasta pentru că sînt cunoscuți ca exigenți.

După părerea mea, din comisii ar trebui să facă parte cei mai calificați profesori căci numai un profesor cu calificare superioară poate asigura o selecționare superioară. Consider, de aceea, că întîi de toate ar fi cazul să se realizeze o selectie a examinatorilor.

Cele de mai sus nu epuizează problema pusă în discuție, dar ignorarea lor afectează însăși principiului competitivității și competenței care stă la baza procesului de promovare. Altfel cine răspunde — și cum? — pentru locurile din liceu ocupate de elevi care se pierd pe drum și cărora li se strică viitorul, pentru că locul lor era în altă parte, unde ar fi putut da societății maximum de randament?

Prof. D. ANGELESCU
Tîrgoviște

Dialoguri despre manuale

INTERVIU IMAGINAR CU ION CREANGĂ

Aflîndu-mă cu treburi la Iași, pe ulița Sărăriei din cartierul Țicăului, mi-am luat inima în dinți și m-am abătut pe la „bojdeuca" lui Ion Creangă, să-i cer marelui povestitor din Humulești unele sfaturi privitoare la manualele școlare. Eram emoționat și totodată îngîndurat, nu știam cum mă va primi cînd va afla că sînt editor. Și unde mai pui, editor de manuale! Asta depinde — gîndeam eu — de relațiile bune sau rele pe care le-a avut cu cei de la editurile de atunci. Numai că ce sînt eu de vină dacă i-au produs necazuri editorii vremii? Eu pot să răspund doar pentru activitatea mea. Dar... iarăși mi-am încetinit pasul. Dacă o fi răsfoit ediția 1970 a abecedarului și nu i-or place textul și ilustrațiile? Dacă n-o fi mulțumit de felul cum îl prezentăm în cărțile de citire?

În sfîrșit, mi-am învins nehotărîrea și am pășit pragul.

— Sînt...

Nici n-am terminat că am și fost întîmpinat cu:

— Bun întîlnișul, prietene!

Cînd i-am spus însă cum se cheamă editura unde lucrez păru nemulțumit de nefericita împerechere a termenilor „didactic" și „pedagogic".

— Să nu-ți fie cu supărare, dar astea două cuvinte sînt cam în dodii...

Am încercat eu să-i explic denumirea Editurii, referindu-mă la faptul că în Dicționarul limbii române moderne, editat în 1958, cuvîntul „didactic" este tradus prin „de sau pentru învățămînt; relativ la învățămînt, care aparține pedagogiei", iar despre pedagogie se spune că este, la rîndul ei, „știința care se ocupă de educație și de instruirea tineretului; metodă pedagogică". Am mai amintit că „Dicționarul de pedagogie contemporană" definește didactica drept o „disciplină pedagogică ce are ca obiect de studiu învățămîntul școlar ca formă principală de instrucție, de educație", iar pedagogia ca o „știință socială cu statut academic, care studiază educația într-un cadru instituțional ca proces de perfecționare a omului, întrezărind prezentul și viitorul omului". Dar, cu toată fidelitatea mea față de cele două dicționare, am simțit că nu pot ascunde o oarecare răvășeală în argumente, dat fiind că nici cele două lucrări lexicografice nu căzuseră la învoială.

— Știți una? — am rostit atunci.

— Știu dacă mi-i spune.

— Am propus schimbarea denumirii editurii.

— Cum?

— Editura „Spiru Haret".

— Ei, aici ai chitit-o! Dar să nu ne depărtăm cu vorba. Iaca, spune-mi, ce te-a adus la mine?

— Doresc să vă iau un interviu.

— Zău! Dar de ce tocmai interviu?

— Pentru că m-am profilat pe acest gen. Aproape cu regularitate o dată sau de două ori pe an, dau și eu interviuri în presă. De cele mai multe ori ziariștii mă încolțesc cu astfel de întrebări: Cîte manuale au apărut? Cîte n-au apărut? De ce n-au apărut?

— Dar de ce și cum au apărut, te întreabă vreodată?

— Nu-mi amintesc să-mi fi pus careva întrebarea asta.

— Și anul acesta o să întîmpini iar zăticneală din pricina aceasta?

— Întrebarea „De ce n-au apărut?" n-o să mai aibă obiect. Apar toate manualele.

— Toate bune atunci. Doar un singur lucru nu pricep: de ce ai venit tocmai la mine?

— Fiindcă ați fost unul dintre primii autori de manuale școlare, căutate și prețuite de învățători, cu tiraje impresionante pentru acele timpuri. De aceea vă întreb: manualele dv. au fost criticate?

— Citește „Contemporanul" din 1881.

— A, vă referiți la critica lui I. Nădejde asupra cărții „Învățătoriul copiilor"? Tocmai de aceea mă cuprinde mirarea că v-ați hotărît să lăsați alte lucrări ca să contribuiți la alcătuirea de manuale școlare. Și știu că alături de dv. au făcut-o și alții cu care se mîndresc cultura și literatura românească: Vasile Alecsandri, George Coșbuc, A. Odobescu, I. Slavici, M. Sadoveanu, G. Topîrceanu etc. Pe cînd astăzi...

— Astăzi ce?

— Mai bine să vă spun altă dată.

— De ce stai pe gînduri? Nu vrei să intri în împocișare de idei cu urmașii noștri din Uniunea Scriitorilor? Am aflat eu că sînt unii meșteri ai condeiului care, atunci cînd sînt chemați să scrie manuale școlare, zic ca fata babei: „Da, cum nu! că nu mi-oi feșteli eu minuțele tătucuții și a mămucuții!"

— Nu chiar așa...

— Și parcă am auzit că unul — nu-i reține numele — și-a exprimat teama că-i ruginește condeiul dacă s-apucă de manuale. Iar altul ți-a spus că degeaba te trudești cîtă vreme nu se modifică tarifele... Vezi, nu știu alții cum sînt, dar eu, cînd mă gîndeam la copii...

— Aș dori să public interviul nostru imaginar în „Gazeta învățămîntului". Vă rog să fiți de acord.

— Ai toată voia de la mine.

— Ca un semn modest de omagiu din partea unui editor al deceniului al V-lea.

EMIL BĂLDESCU

La Biblioteca centrală pedagogică

ŞCOALA ŞI MUZEELE

Aproximativ două treimi din totalul vizitatorilor care parcurg în timpul verii sălile muzeelor sînt elevi. Investigaţii întreprinse la Cluj, la Timişoara, la Sibiu, la Sfîntu Gheorghe, la Iaşi arată că fiecare elev vizitează în medie anual, două mari muzee. Aparent, deci, legătura între şcoală şi aceste instituţii de cultură este foarte strînsă, în fapt, însă, legătura aceasta, aşa cum se realizează în prezent nu constituie decît o variantă posibilă — şi nu cea mai de profunzime — a modalităţilor unei acţiuni unitare şi complementare.

Muzeul poate fi un laborator didactic permanent

Amfitrionul nostru *Cornel Irimie*, directorul Muzeului Bruckenthal din Sibiu, ţinînd să ne convingă că muzeul este şi el o şcoală, deschisă tuturor vîrstelor şi tuturor nivelurilor de instruire, ne-a arătat pe lîngă cunoscutele comori ale vestitei instituţii de cultură sibiene şi alte colecţii ale acesteia (puţini ştiu, de pildă, că Bruckenthal-ul dispune de 800 000 de piese ilustrînd sectorul ştiinţelor naturale).

„Posibilităţi sînt infinite — ne-a asigurat cu deplină convingere directorul muzeului Bruckenthal. Totul este să stabilim un mod organizat de conlucrare. Sincer vorbind, am constatat că dincolo de obişnuitele vizite în muzee şi de desfăşurarea anumitor lecţii „de atmosferă", există la mulţi profesori o anumită reţinere pentru organizarea unor lecţii la muzeu sau avînd drept principal sprijin intuitiv materialul muzeistic. Neîndoielnic, o asemenea acţiune didactică solicită investiţii suplimentare de muncă şi de timp, căci pentru a valorifica posibilităţile muzeelor trebuie să cunoşti mai întîi „în fond" tot ce îţi oferă acestea ca material utilizabil în domeniul specialităţii şi în domeniul educativ. Acesta este, poate, motivul reţinerii...".

Am dorit să cunoaştem, desigur, şi părerea profesorilor sibieni. Realizarea unei documentări „în fond" — ne-au atras atenţia cei pe care i-am consultat — presupune un sistem de ghidaj bine pus la punct la nivelul muzeului. Or, deşi la Bruckenthal a existat întotdeauna o evidentă solicititudine faţă de cerinţele şcolilor, au fost şi cazuri cînd materialul concret la care s-au referit anumite solicitări nu a fost indicat în aşa fel încît să poată fi valorificat în cadrul lecţiei planificate.

Pentru noul an şcolar s-au creat însă nu numai premise, ci şi o structură organizatorică a conlucrării între muzeu şi şcoli. Coloana vertebrală a acesteia o va constitui serviciul pedagogic din cadrul secţiei de educaţie şi propagandă a muzeului care, după cum ne-a asigurat prof. Cornel Irimie, va dispune, la începutul noului an şcolar, de personal de specialitate competent. Preocuparea primordială a serviciului o va constitui didactica învăţămîntului în incinta muzeului. Lucrătorii lui vor sta la dispoziţia cadrelor didactice pentru consultaţii, vor pregăti prospecte prezentînd diferite exponate grupate pe probleme, pe teme de lecţii, vor organiza expuneri şi demonstraţii practice în faţa profesorilor cu privire la constituirea unui obiect muzeistic, la alcătuirea unor fişe, a aparatului documentar privind o problemă. Se va crea astfel o arteră de legătură permanentă între şcoală şi patrimoniul cultural studiat în muzeu.

„Pe această cale — ne-a spus directorul Muzeului Bruckenthal — vom contribui nu numai la simpla lărgire a ariei de mijloace şi forme ale muncii şcolare, ci şi la fundamentarea însăşi a educaţiei. Pe de altă parte, apropiindu-se de muzeu, oamenii şcolii şi elevii îi vor putea deveni la rîndul lor colaboratori, contribuind direct la îmbogăţirea colecţiilor sale şi, fapt mai important, la întărirea veghei pentru păstrarea patrimoniului „in situ" — acele valoroase monumente naturale, arheologice sau artistice care nu sînt transportabile sau nu au fost lăsate pe locurile originare. Şi mai există încă un aspect, de loc neglijabil, al acestei colaborări: profesorii ar învăţa ştiinţa organizării unei expoziţii (cîte naivităţi, inabilităţi estetice şi propagandistice ar dispărea astfel !). De fapt ei ar dispune de consultanţi permanenţi în tehnica organizării expoziţiilor şcolare, începînd de la stabilirea tematicii şi pînă la rezolvarea lor plastică".

Dacă insistăm mai mult, în coloanele de faţă, asupra oraşului Sibiu şi asupra muzeului Bruckenthal o facem pentru că relaţiile existente aici între instituţia de cultură şi şcoală au depăşit de mult faza unor deziderate, devenind acţiuni concrete în direcţia cărora se perseverează. Ilustrativă este în această privinţă participarea elevilor liceului „Octavian Goga" la lucrările de pe şantierul arheologic de la Guşteriţa, precum şi participarea elevilor din numeroase şcoli ale Sibiului la munca voluntară pentru extinderea muzeului etnografic şi de tehnică populară din Dumbravă. La rîndul lor, elevii din comunele Gura Riului, Cîrţişoara şi Galeş tutelează muzeele etnografice locale organizate cu sprijinul „Bruckenthalului". Printre iniţiativele didactice ale muzeului se cuvin de asemenea consemnate ciclurile de lecţii pe teme cum sînt „Capodopere ale artei româneşti şi universale în muzeul Bruckenthal", „Arta lui Ion Andreescu", „Cele mai frumoase opere flamande şi olandeze în colecţia muzeului", „Manet şi începuturile impresionismului" organizate de secţia de artă plastică. În domeniul istoriei şi etnografiei muzeul oferă un bogat material intuitiv pentru prezentarea lecţiilor privind epoca pietrei şi metalului în Transilvania, dacii şi romanii pe teritoriul Transilvaniei, dezvoltarea social-politică în Transilvania secolului al XVIII-lea, evoluţia Sibiului în evul mediu, arta populară în sudul Transilvaniei, legăturile economice ale Ţărilor Române cu Apusul. În sfîrşit, bogatele colecţii din domeniul ştiinţelor naturale ale muzeului îi aşteaptă pe profesorii de specialitate să-şi dovedească talentele de cercetători, oferindu-le perspectiva unor veritabile revelaţii ştiinţifice.

De ce nu se coboară mai mult spre izvoarele tehnicii ?

Să deplasăm obiectivul asupra unui alt muzeu, cu un specific deosebit, care de altfel îl consacră unor trainice legături cu şcoala: Muzeul tehnic din Bucureşti. De la primele maşini şi maşinării care au contribuit la mecanizarea proceselor de muncă în construcţii şi în industria textilă, la maşini şi aparate care au jalonat evoluţia transporturilor rutier şi aerian, muzeul acesta dispune de sute de exponate ce permit vizitatorilor aflaţi la vîrsta adolescenţei să facă un amplu şi pasionant tur de orizont al evoluţiei tehnicii şi ştiinţelor aplicate. De asemenea, el ilustrează aportul geniului tehnic al unui Traian Vuia, Aurel Vlaicu, G. Constantinescu, Dimitrie Leonida etc., la progresul tehnicii mondiale.

Cu toate aceste elemente de atracţie, afluenţa elevilor la muzeu nu a înregistrat în ultimii ani o curbă ascendentă.

„Este greu de presupus — observă tovarăşul *Ilie Dobrescu*, directorul Muzeului Tehnic — că valenţele didactice ale muzeului nostru au rămas necunoscute profesorilor, mai ales după ce ele au fost prezentate destul de amplu într-un întreg ciclu de emisiuni educative ale televiziunii. Noi înşine am organizat şi organizăm lecţii demonstrative, la care însă procentul participanţilor este infim faţă de totalul elevilor ce ar putea fi interesaţi. Şi este păcat din cel puţin trei motive: pentru că la multe dintre maşinile şi mecanismele începutului se vede foarte clar trecerea de la anumite principii şi legi ale fizicii la aplicaţiile lor practice; pentru că muzeul este o ilustrare a felului cum inventivitatea a contribuit la progresul omenirii; şi pentru că el sădeşte respectul faţă de înaintemergători şi permite să se măsoare distanţa parcursă de tehnica actuală".

Se pare că acest aparent reflux de interes are două cauze. Pe de o parte vizitarea Muzeului Tehnic a fost într-o vreme supralicitată în planurile diriginţilor, ceea ce a făcut-o să cadă în „disgraţia" unor conducători de şcoli. Pe de altă parte, puţini profesori de fizică au avut o preocupare constantă pentru a integra în lecţii preţiosul material didactic al muzeului.

Valorificarea în profunzime a relaţiei şcoală—muzeu necesită înainte de orice elaborarea unor lecţii care să integreze materialul muzeistic studiat în prealabil de către profesor. Deosebit de pozitivă apare şi organizarea în şcoli a unor cercuri de prieteni ai muzeelor, cercuri de elevi arheologi, paleontologi etc., care să devină adevărate pepiniere de cercetare timpurie, de stimulare a pasiunilor.

Printr-o explicabilă asociaţie de idei ne vine în minte faptul că, în timpul vizitei noastre, directorul Muzeului Bruckenthal a primit un telefon prin care i se semnala că, demolîndu-se o pivniţă, s-au găsit urmele unei construcţii mult mai vechi. Imediat a fost deplasată pe teren o echipă de specialişti de la muzeu. Ce interesant ar fi fost ca dintr-o asemenea echipă să fi făcut parte şi membrii unui cerc de elevi arheologi ! Sau dacă la reconstituirile de maşini şi mecanisme care se efectuează curent în atelierele Muzeului Tehnic ar lucra şi elevi pasionaţi pentru tehnică ! Şcoala, elevii, ar avea imens de cîştigat de pe urma unor asemenea acţiuni !

M. HERIVAN

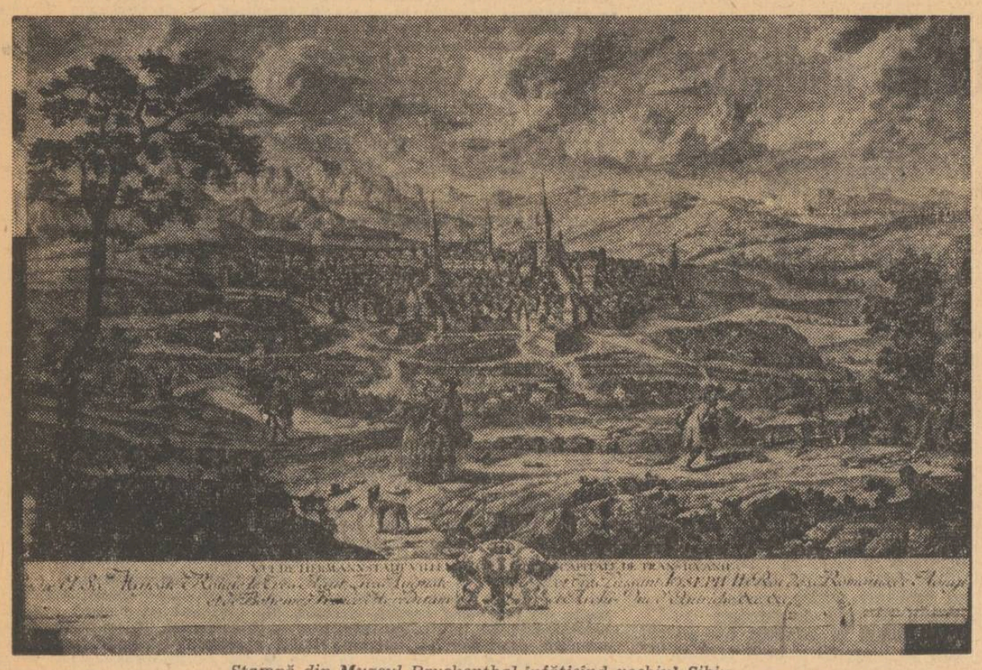

Stampă din Muzeul Bruckenthal înfăţişînd vechiul Sibiu

PROIECTELE UNEI FILIALE

În această perioadă au avut loc adunări generale de constituire ale filialelor judeţene ale Societăţii profesorilor de muzică şi desen. O asemenea adunare, condusă de profesorul Dumitru Botez, preşedintele societăţii, a avut loc recent şi în Capitală. Cu acest prilej a fost constituită filiala profesorilor de muzică şi desen din municipiul Bucureşti şi din judeţul Ilfov.

În prima sa întîlnire, comitetul filialei a dezbătut o serie de probleme organizatorice legate de planul de activitate. Planul prevede de pildă, în scopul de a se contribui la ridicarea nivelului pregătirii de specialitate şi la îmbunătăţirea activităţii metodico-didactice a profesorilor de muzică şi desen, organizarea unei instruiri a profesorilor care vor preda aceste specialităţi la clasele a IX-a şi a X-a. A fost stabilită o tematică de instruire corespunzătoare, precum şi cadrele cărora le revin sarcini în legătură cu desfăşurarea instruirii. S-a hotărît ca aceasta să aibă loc în perioada 5—10 Septembrie a.c. S-a luat în discuţie, de asemenea, proiectul programelor de învăţămînt la muzică, hotărîndu-se elaborarea unui studiu special, care să cuprindă propuneri pentru perfecţionarea acestor programe.

Activitatea filialei se va desfăşura şi în domeniul creaţiei şi interpretării. Pe această linie se preconizează înfiinţarea unor formaţii instrumentale şi a unei formaţii corale a profesorilor de muzică şi desen, al căror repertoriu să cuprindă şi piese originale ale profesorilor, urmînd ca acestea să fie popularizate şi, eventual, preluate şi în repertoriul corurilor şcolare.

Totodată, dorind să-şi extindă activitatea şi în domeniul muzicologiei şi folclorului, filiala îşi propune să înfiinţeze, pe lîngă Muzeul de Artă al R.S.R., o secţie specială cuprinzînd instrumente muzicale populare şi alte obiecte caracteristice folclorului nostru.

Pe lîngă aceste activităţi, care se pot realiza la nivelul filialei, cred că ar fi binevenite şi unele acţiuni pe care le poate iniţia societatea. Cred, de pildă, că societatea ar trebui să iniţieze şi să sprijine colaborarea filialelor sale cu comitetele judeţene ale U.T.C. şi consiliile judeţene ale Organizaţiei pionierilor îndeosebi pentru depistarea talentelor din rîndul elevilor. Consider de asemenea că ar fi indicat ca societatea să organizeze excursii documentare de amploare, atît în ţară cît şi în străinătate, eventual pe baza înfiinţării unui birou special de turism în cadrul Uniunii Societăţilor ştiinţifice ale personalului didactic. Cu prilejul excursiilor s-ar putea organiza şi unele manifestări artistice — expoziţii, concerte etc. — prezentate de formaţiile de profesori, contribuindu-se astfel la cunoaşterea creaţiei noastre peste hotare. De asemenea, s-ar putea realiza întîlniri cu profesori de aceeaşi specialitate din alte ţări, efectuîndu-se interesante schimburi de experienţă şi de opinii, care ar contribui apoi la perfecţionarea predării.

Prof. ELISABETA SUCIU

Micii apicultori de la Casa pionierilor din Reghin

OCHIUL MAGIC

Atentat la salubritate

La policlinica oraşului Turnu Severin o mulţime de absolvenţi ai clasei a VIII-a se aflau la vizita medicală în vederea prezentării la concursul de admitere în învăţămîntul postgeneral. Printre ei se strecurau, cu umerii plecaţi, şi cîţiva dascăli grijulii, acostînd ba pe unul ba pe altul.

— Haideţi, mă, să vă meditez ! — grăi un profesor de matematică.

— Ştiţi, după vizită, domn' profesor...

— Nu fiţi proşti, mă, că nu vizita medicală contează la admitere, ci cunoştinţele...

— Noi ne-am pregătit la şcoală.

— Parcă matematica pe care aţi făcut-o voi la ţară e bună de ceva aici, la oraş — adaugă profesorul trăgînd de mînă afară din policlinică vreo doi, trei elevi.

Nu ştim care a fost rezultatul examenului la care comisia medicală l-a supus pe elev. Avem însă toate motivele să credem că a fost un rezultat bun, pentru că, ce să spunem, s-a priceput să respingă cu brio atentatul la salubritatea lui morală !

„Cît dai dacă intră?..."

Lista celor înscrişi pentru concursul de admitere la o şcoală profesională a Ministerului Construcţiilor de Maşini creştea continuu pe măsură ce se apropia ziua examenului. Zeci şi zeci de candidaţi, mulţi însoţiţi de părinţi, se perindau pe la secretariatul şcolii.

Un obişnuit al casei (se citeşte, al şcolii) ducea în stradă tratative:

— ...Şi dacă intră, cît dai, bade ?

— ...

— Cinci sutare e bine ?

— ...

— ...Că eu nu iau nimic dacă nu reuşesc să-l bag. Dar dacă da, plăteşti, că eu sînt om cinstit.

Într-un an a tratat cu zece, în altul cu douăzeci de cetăţeni... Omul nu avea apă în curte, şi-o aducea cu găleata de la cişmeaua din spatele şcolii. Şi a fost atît de „cinstit" că n-a vorbit niciodată cu nici un profesor.

Dar nu pentru că n-a vorbit a luat vreo 4 ani închisoare...

Omul potrivit la locul potrivit...

La serviciul personal şi învăţămînt al uneia din marile fabrici ale industriei uşoare, fabrică care prin terminaţia numelui său are rezonanţa toponomiei dacice, s-au prezentat pentru repartizare, la data stabilită, 6 absolvenţi ai învăţămîntului postliceal de specialitate. Calificaţi în meseria de creatori de modele, abia aşteptau să-şi confirme priceperea, să-şi dovedească pregătirea, apreciată de altfel în repetate rînduri chiar de conducerea ministerului. Dar la direcţie, surpriză !

— Veţi lucra ca muncitori calificaţi în secţii, la maşini — le spuse şeful direcţiei.

— Bine, dar noi am făcut şcoala postliceală în specialitatea...

— Ce specialitate ? ! La ce v-a trebuit şcoala ? Dacă veneaţi la mine de la început ajungeaţi muncitori calificaţi mai repede (sic !).

— Dar noi sîntem creatori de modele...

— Ce modele ! Materie primă pentru plan să am, că modele am destule — spuse înaltul personaj, dînd de înţeles că discuţia s-a încheiat.

De unde se vede că unii sînt puşi să taie mîneci, iar alţii să taie aripi.

S. G. TELEX

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Conştiinţa socialistă, factor dinamizator al progresului

că orînduirea noastră îşi poate manifesta pe deplin superioritatea faţă de capitalism numai integrînd organic tot ceea ce este înaintat în creaţia materială şi spirituală.

Consecvent acestei orientări, Partidul Comunist Român a acordat şi acordă o atenţie deosebită perfecţionării învăţămîntului public. Creşterea lui cantitativă este primul indice al procesului de pătrundere a ştiinţei şi culturii în masă. Generalizarea — în curs — a învăţămîntului obligatoriu de zece ani marchează o etapă superioară în existenţa şcolii româneşti şi, implicit, în creşterea gradului de cultură a poporului nostru. Dar indicii cantitativi nu dau întreaga imagine a aportului şcolii la formarea conştiinţei socialiste. Se află în plină desfăşurare şi procesul de adecvare cît mai eficientă a învăţămîntului la cerinţele societăţii moderne. Dezbateri ample privind planurile de învăţămînt, programele, diversificarea reţelei şcolare medii şi superioare tind să găsească soluţiile optime pentru a da milioanelor de tineri cunoştinţe apte să-i ajute a se orienta în multitudinea de date, fenomene şi procese care se derulează pe ecranul lumii contemporane.

Fundamentul materialist-dialectic şi istoric al şcolii noastre constituie un element esenţial în opera de educare socialistă a tinerei generaţii. Noile date ale ştiinţei furnizează argumente de înaltă valoare pentru a demonstra, în cadrul predării fiecărei discipline, fertilitatea gîndirii materialist-dialectice. Esenţial este a şti să le folosim cu măiestrie pedagogică şi pasiune pentru a pune în relief aceste valenţe educative ale ştiinţei. Caracterul militant al procesului de învăţămînt presupune însă nu o „actualizare" forţată, ci o îmbinare organică a elementului ştiinţific cu cel educativ în vederea formării concepţiei materialist-dialectice a tinerei generaţii. În acelaşi timp, orizontul ştiinţific este terenul fertil al formării unei gîndiri libere de prejudecăţi, deschise la nou. În această privinţă un rol de seamă revine îndeosebi studiului ştiinţelor sociale. Contribuţia de prim ordin pe care acest studiu o aduce la cunoaşterea şi interpretarea lumii, la înţelegerea corelaţiilor complexe dintre diferitele legi obiective ale societăţii subliniază cu tărie rolul lui în procesul educativ, formativ. Filozofia, economia politică, socialismul ştiinţific, istoria, dispun de numeroase potenţialităţi pentru a dezvolta gîndirea creatoare, atitudinea înaintată, pentru a cultiva sentimentul de fierbinte devotament pentru cauza socialismului. Predarea acestor cunoştinţe presupune un efort continuu pentru a privi marxism-leninismul ca o ştiinţă vie, în continuă îmbogăţire, aşa cum viaţa este în continuă schimbare şi transformare.

Şcoala este chemată să dezvolte, prin bogatele şi variatele mijloace de care dispune, prin iniţiativa şi capacitatea slujitorilor ei, dragostea faţă de marile realizări obţinute de poporul român în cei peste 25 de ani de prefaceri revoluţionare. Tînăra generaţie trebuie să înţeleagă profund meritul istoric al partidului comunist de a fi activat cu înaltă responsabilitate pentru a face naţiunea română stăpînă pe destinele ei, suverană şi demnă în marea familie a umanităţii. Măreţele realizări pe care le cunoaştem cu toţii atestă, cu tăria de nedezminţit a faptelor, că din îndemnul şi prin clarviziunea comuniştilor, forţele materiale şi spirituale ale naţiunii noastre au cunoscut şi cunosc o permanentă înflorire. Cultivînd în rîndurile elevilor noştri mîndria pentru succesele istorice dobîndite vom sădi puternic în conştiinţa lor pasiunea de a le continua. Educaţia socialistă, nouă conştiinţă sînt indiscutabil legate de dezvoltarea acestui sentiment de responsabilitate a tinerei generaţii pentru viitorul naţiunii noastre socialiste.

Prin sprijinul larg acordat de partid şi de stat, prin înaltul său grad de pregătire, prin devotamentul ce caracterizează corpul nostru didactic, învăţămîntul îşi va aduce şi în viitor contribuţia la educarea tinerei generaţii în spiritul ideilor socialismului, al devotamentului pentru cauza Partidului Comunist Român, asigurînd acea continuitate de aspiraţii şi idealuri care este o garanţie a ascensiunii permanente a României spre socialism şi comunism.

Ştiinţa de a conduce

situaţii în parte, dar într-un cadru unic de gîndire care îi permite să înţeleagă în ansamblu problemele organizaţiei respective. Nu vreau să se înţeleagă că directorul ar trebui să fie un specialist în cercetarea operaţională, dar el trebuie să cunoască metodele acesteia, domeniul de utilizare al fiecărei metode şi, mai ales, limitele fiecărei metode. El nu trebuie să fie un psiholog sau un sociolog, dar trebuie să cunoască importanţa diverselor metode psiho-sociologice şi să înţeleagă mai bine utilitatea detectării şi analizării obiective a acestor fenomene. Nu se pretinde unui director să devină o enciclopedie ambulantă, dar i se cere să înţeleagă necesitatea şi să ştie să dea în permanenţă vechilor sale cunoaştinţe un nou impuls, stimulîndu-le, dezvoltîndu-le şi actualizîndu-le. În domeniul conducerii şi organizării unei activităţi, un director trebuie să fie capabil să stabilească principalele obiective ale activităţii, să precizeze prioritatea în cadrul acestora, să respecte principiul unităţii de conducere, să posede „arta" delegării de responsabilităţi şi autorităţi, să înţeleagă strictă necesitate a muncii în colectiv în elaborarea deciziilor.

— Toate acestea sînt reguli de bază de care oricine trebuie să ţină seama în activitatea de conducere.

— Este chiar aşa. Lor însă trebuie să li se asocieze, prin adaptare la specificul activităţii, şi o serie de metode moderne de conducere caracterizate printr-un accentuat caracter participativ, de antrenare la maximum şi în mod activ a tuturor subalternilor în vederea obţinerii unor rezultate individuale şi colective din ce în ce mai bune.

— Un conducător este prin excelenţă un om care ia decizii. Ce condiţii asigură luarea unor decizii optime ?

— Elaborarea unei decizii la nivelul conducerii unei organizaţii nu constituie o activitate simplă sau care poate fi tipizată la nivelul conducerii organizaţiei. Imperativul alegerii soluţiilor pe criteriul activităţii eficiente a ansamblului pe termen lung implică în mod necesar o analiză permanentă a situaţiei, în cadrul căreia nici un element de determinare nu poate fi considerat minor. În acest cadru, stabilirea naturii informaţiilor, stabilirea mijloacelor frecvente şi modalităţilor de colectare a acestor informaţii, a modului şi locului de prelucrare, precum şi determinarea modalităţilor de transmitere a informaţiilor, constituie pentru organizaţia modernă un ansamblu de probleme a căror rezolvare este hotărîtoare pentru activitatea sa. Clasificarea genului de probleme, determinarea problemei ca atare, precizarea specificului soluţiei şi mai ales a limitelor acesteia, stabilirea a ceea ce trebuie făcut pentru a obţine rezultate favorabile, integrarea în decizie a mijloacelor de realizare şi integrarea deciziei în activitatea continuă şi interdependentă a ansamblului, compartimentelor sau colectivelor organizaţiei constituie numai etapele principale în care se desfăşoară procesul elaborării deciziei. Toată această complexitate dovedeşte pe deplin necesitatea respectării principiului muncii în colectiv la elaborarea deciziilor. Conducerea organizaţiei moderne este o activitate de echipă, în care fiecare membru îşi cunoaşte sarcinile şi responsabilităţile proprii şi în care fiecare, cunoscînd obiectivele organizaţiei, caută să găsească calea cea mai eficientă de a le realiza.

— Aţi amintit de pregătirea viitoarelor cadre de conducere. Vă rugăm să ne spuneţi care sînt problemele esenţiale pe care le implică acest proces de pregătire.

— Acţiunea de formare şi perfecţionare a cadrelor de conducere din orice organizaţie trebuie să constituie o sarcină de prim ordin a organizaţiei contemporane, a cărei îndeplinire revine ca responsabilitate tuturor salariaţilor şi tuturor cadrelor de conducere din organizaţia respectivă. Această răspundere se traduce prin obligativitatea cadrului de conducere de a se instrui, de a-şi cunoaşte lipsurile proprii şi a fi conştient de necesitatea înlăturării acestora, prin obligativitatea de a se pregăti în permanenţă în vederea dobîndirii de noi cunoştinţe corespunzătoare sarcinilor pe care va trebui să şi le asume în viitor, prin obligativitatea de a se dezvolta în ansamblul personalităţii sale umane prin perfecţionarea capacităţii de a gîndi logic, de a înţelege situaţiile complexe, de a descoperi implicaţiile faptelor observate, de a gîndi în cadrul unui ansamblu, prin obligativitatea de a porni de la faptele evidente pentru a aprecia noi posibilităţi, precum şi prin obligativitatea de a comunica, în sensul de a culege şi de a primi ideile şi experienţa celorlalţi şi de a-şi exprima propriile idei cu claritate, de a rezolva situaţiile concrete, de a aprecia importanţa relativă şi interdependenţa dintre obiective şi mijloace.

În prezent s-au concretizat elementele unui plan, am putea spune naţional, de perfecţionare, pregătire şi reciclare a cadrelor în domeniul organizării ştiinţifice pe ansamblul economiei naţionale. Acest plan, urmare directă a Directivelor celui de al X-lea Congres al Partidului, ar trebui extins şi la învăţămînt, în special pentru cadrele de conducere ale organizaţiilor acestui domeniu, prin programe adaptate la specificul activităţii de învăţămînt şi axate pe cerinţele specifice ale acestei activităţi. Mai mult, consider că folosirea unor metode de instruire activă, de genul celor pe care le folosim aici la C.E.P.E.C.A., va avea ca rezultat pe lîngă asigurarea perfecţionării cadrelor de conducere din Ministerul Învăţămîntului în domeniul conducerii şi organizării activităţilor, şi o influenţă indirectă, în sensul posibilităţilor de adaptare a acestor metode chiar în procesul de învăţămînt.

La Olimpiada internațională de matematică

ȘAPTE PREMIANȚI DIN OPT CONCURENȚI

Cînd s-au întors în țară participanții români la Olimpiada internațională de matematică, desfășurată în acest an la Budapesta, la punctul de frontieră s-au suit în tren grănicerii.

— De unde veniți ? — i-au întrebat ei.

— De la Olimpiada internațională de matematică.

—Cîți concurenți de la noi ?

— Opt.

— Și cîți premianți ?

— Șapte.

Brusc, ținuta oficială a dat prilejul „pe-loc-repaosului" unui zîmbet :

— Felicitările noastre !

Eram mîndri — și noi, însoțitorii, și elevii, și grănicerii. Da, rezultatul este spectaculos : trei premii doi, patru premii trei. **Barbu Berceanu, Dan Schwartz, Radu Gologan, Dragoș Popescu, Alexandru Dincă, Vasile Radu, Cătălin Ștefănescu.** Iar pe al optulea concurent român l-a depărtat de premiu un singur punct.

Problemele n-au fost ușoare. În special a treia— propusă de Suedia — și a șasea — propusă de Uniunea Sovietică. Cum vor apărea în „Gazeta matematică" seria B, nu are sens să le comentăm aici. Poate însă că ar fi interesant pentru cititorii „Gazetei învățămîntului" să știe cum se desfășoară o asemenea olimpiadă.

Au concurat echipe de cîte opt elevi din 14 țări. Fiecare echipă era însoțită de doi profesori, unul dintre aceștia fiind despărțit de restul delegației pînă după ce s-a dat a doua serie de trei probleme. Acesta era conducătorul delegației, care a făcut parte din juriul ce a ales cele șase probleme. Fiecare țară participantă, în afară de țara gazdă, a propus cîte șase probleme. Din aceste de 6 ori 13 probleme, s-au ales 6. Trei li s-au propus elevilor în prima zi de concurs, restul în cea de a doua zi. Textele problemelor, traduse în limba respectivă, au fost înmînate fiecărei delegații de către conducătorul ei. De corectare s-au îngrijit cei doi profesori care au însoțit fiecare delegație, plus un coordonator al gazdelor (pentru fiecare problemă au existat unul sau doi coordonatori). Lucrările elevilor din țara gazdă au fost controlate de profesorii delegați din țările care au propus problemele respective.

Exigența coordonatorilor a fost extrem de ascuțită. Pentru că severitatea a operat uniform, consider însă că rezultatele au fost corecte. Personal mai consider că punctele s-au dat greu și s-au scăzut ușor. De pildă, la problema a treia trebuia arătat că termenii unui șir erau cuprinși între 0 și 2. Prima parte a inegalității se demonstra ușor, era chiar banală, dar dacă nu se dovedea se scădea un punct. Dacă un candidat arăta însă numai aceasta, nu primea un punct, ci tot 0, ca și cel care prezenta foaia goală. Repet însă că, întrucît criteriile au fost aceleași pentru toate delegațiile, nimeni nu a fost vitregit.

În esența lui concursul s-a dat din partea comună (de intersecție, cum se spune în matematică) a programelor analitice ale tuturor țărilor participante. Trebuie să recunoaștem deci că materia este destul de săracă și cu un caracter suficient de clasic. Sînt handicapate, ca atare, echipele țărilor unde s-a înaintat mai mult pe calea modernizării. (Aceasta este părerea mea personală, majoritatea profesorilor care i-au însoțit pe elevii din diferite țări fiind partizanii caracterului clasic al concursului).

În ansamblu, echipa română s-a comportat ascendent față de anii trecuți. Șapte medaliați din opt concurenți n-am mai avut niciodată pînă acum. Șapte premianți a înregistrat și echipa din Republica Democrată Germană. Aceasta a numărat însă și un premiant I, care a obținut 40 de puncte din 40 posibile. La egal cu ea s-a situat și echipa Uniunii Sovietice. În fruntea clasamentului neoficial pe care l-am întocmit noi se situează echipa ungară. Conform acestui clasament, delegația noastră împarte locurile 4 și 5 cu delegația din R.S.F. Iugoslavia. Privit astfel, rezultatul nostru nu mai apare calificat superlativ. Parcă (personal) aș fi preferat mai puține premii 3, dar în schimb un premiu I. Poate însă că, dacă ar fi fost așa, aș fi regretat situația de acum...

E concludent și lăudabil caracterul de masă pe care l-a luat în rîndul elevilor noștri preocuparea pentru studiul susținut al matematicii. Cred că, în etapa care urmează, va fi necesar să acordăm un interes sporit creșterii vîrfurilor. În această ordine de idei aș vrea să spun că problemele de la primele etape ale Olimpiadei naționale trebuie să fie mai grele, numărul concurenților de la ultima etapă mai mic, iar punctajul pentru acordarea premiilor să fie stabilit cu mai multă exigență.

O ultimă remarcă : din cei 8 concurenți, unul singur era de la o clasă specială de matematică — cel care n-a fost premiat. Ceilalți provin de la clase reale obișnuite.

Prof. CONSTANTIN OTTESCU
secretar general al Societății de științe matematice

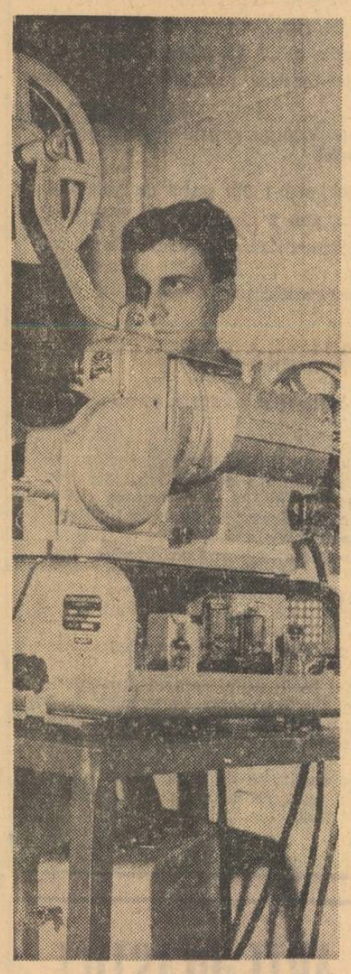

La întreprinderea optică română — I.O.R. — se revizuiește, noua serie de aparate pentru proiecție destinate școlilor

Formația artistică a elevilor Liceului „G. Coșbuc" din Năsăud a repurtat importante succese în țară

Se reînalță, mai frumoase, școlile lovite de furia apelor

(Urmare din pag. I)

ternatelor, în care au fost și sînt încă găzduite numeroase familii sinistrate.

Pentru multe din cadrele didactice sătmărene, pentru personalul didactic ajutător, zilele acestei vacanțe au fost zile de bogată activitate. Prin mîinile lor pricepute a trecut tot materialul didactic care a trebuit să fie recondiționat sau refăcut în întregime. La Școala generală nr. 3, la școlile nr.12 și nr. 13 și la multe alte școli, învățătorii și profesorii n-au știut ce este odihna pînă nu și-au văzut din nou puse la punct laboratoarele, cabinetele, întregul material didactic. Tot cu sprijinul cadrelor didactice a fost recondiționat materialul didactic inundat în magazia inspectoratului școlar. Au fost astfel repuse în funcțiune numeroase picupuri, aparate pentru predarea fizicii, truse etc.

Și în școlile rurale din județul Satu—Mare s-a desfășurat o muncă deosebit de rodnică pentru refacerea daunelor pricinuite de ape. Printre veștile bune pe care le-am primit din satele de pe malul Someșului a fost și aceea că la Odoreu — comună care, împreună cu toate satele aparținătoare, va fi refăcută și sistematizată — se construiesc din fondurile satului o impunătoare școală cu 16 săli de clasă și o grădiniță cu 200 de locuri.

Aceeași vie și entuziastă muncă am întîlnit-o și în județul Mureș. Peste tot — la Tg. Mureș, la Sighișoara, la Luduș și Reghin, la Cuci și Ivănești — se lucrează intens pentru ca, odată cu primul clopoțel al noului an, viața școlară să-și reia și aici cursul normal, în cadrul său obișnuit. Suma totală care a fost investită în refacerea și reutilarea școlilor se ridică la 4 milioane lei, la care se adaugă și prețioasa contribuție în muncă, în efort și dăruire a tuturor colectivelor școlare de pe malul Mureșului și al Tîrnavelor.

La Tg. Mureș ni s-au adus la cunoștință însă și unele necazuri. Să le consemnăm la rîndul nostru pentru a le aduce în atenția celor chemați să la rezolve. În zilele dezastrului, pe la jumătatea lui mai, a fost inundată și magazia cu imprimate școlare a inspectoratului. După cum ne spunea inspectorul șef I. Boni, cu promptitudine, la 20 mai, a fost înaintată la Ministerul Învățămîntului o comandă cu necesarul pentru noul an școlar. De atunci și pînă acum s-au înălțat case pînă sus, s-au refăcut școli, dar răspunsul de la minister n-a sosit. Oricum pînă acum, cu relativ puțin timp înainte de deschiderea noului an școlar, ar fi fost cazul ca documentele școlare să înceapă a fi distribuite în școli.

Peste tot pe unde au trecut apele, pe malurile Mureșului sau Someșului, ale Siretului sau ale Dunării, omul a bîruit. Peste tot, în septembrie, elevii vor răspunde ca și înainte la sunetul primului clopoțel.

Curs de perfecționare pentru maiștrii instructori

Se aduce la cunoștința maiștrilor-instructori din învățămîntul de cultură generală, care nu au urmat pînă în prezent cursuri de perfecționare în vederea obținerii definitivării în învățămînt potrivit Articolului nr. 242 din Statutul personalului didactic, că în perioada 1—15 septembrie a.c. Ministerul Învățămîntului organizează un curs de perfecționare. Cei interesați se vor adresa inspectoratelor școlare județene pentru a fi programați la acest curs. Maiștrii instructori care vor urma acest curs vor depune pînă la 1 octombrie a.c., la inspectoratul școlar județean dosarul cu actele necesare în vederea acordării definitivării în învățămînt.

De la Biblioteca centrală pedagogică

Biblioteca centrală pedagogică aduce la cunoștință că, pentru organizarea depozitelor de publicații în vederea deschiderii noului an școlar, împrumutul de carte se suspendă de la 1 august pînă la 1 septembrie 1970.

În această perioadă sălile de lectură vor funcționa cu programul zilnic între orele 7 și 15.

ANSAMBLURI PIONIEREȘTI în turnee peste hotare

În prima lună de vacanță, trei formații artistice pionierești din țara noastră au întreprins turnee în Franța, R.D.G. și U.R.S.S., dobîndind pretutindeni frumoase succese.

Grupul folcloric „Crai nou", de pildă, a participat timp de două săptămîni la cea de a treia „Cavalcadă a prieteniei", inițiată de organizația „Les Pionniers de France" și aflată sub egida Comitetului internațional al mișcărilor de copii și adolescenți. Cei 21 de soli ai artei românești au prezentat la Aubervilliers, orașul care a găzduit „cavalcada" cîntece și dansuri mult gustate de spectatori.

Vizita în Franța a prilejuit ansamblului „Crai nou" și o serie de alte 20 de spectacole, prezentate în diferite orașe în săli ale tineretului, pe scenele unor gimnazii și licee, în parcuri, pe estrade, în cartierele muncitorești. Peste tot programul lui, ca și frumoasele costume din diverse zone ale țării noastre, s-au bucurat de o caldă apreciere din partea numeroșilor spectatori.

Un frumos succes a repurtat și corul Palatului Pionierilor, care a întreprins recent un turneu în R.D.G. Cei 73 de membri ai corului, conduși de dirijorul Ion Vanica, au prezentat concerte la Dresda, la Pilnitz, la Kotbuss și în «Republica pionierilor „Wilhelm Pieck"» din apropierea Berlinului.

La rîndul său, ansamblul „Romînașul" al Palatului Pionierilor a stîrnit numeroase aplauze în cîteva orașe din Uniunea Sovietică. Formațiile sale de dans, taraful, soliștii vocali și instrumentiști au prezentat cu acest prilej piese dintre cele mai valoroase ale muzicii noastre populare.

INSTITUTUL POLITEHNIC — BRAȘOV

ANUNȚĂ :

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi

FACULTATEA DE TEHNOLOGIA CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI

— șef de lucrări la Catedra — Mașini și utilaj de prelucrare la cald — disciplinele „Tehnologia deformărilor plastice" și „Utilaj pentru deformări plastice" poziția 5.

— șef de lucrări la Catedra de mașini și utilaj de prelucrare la cald — disciplinele „Utilaj de turnătorie" și „Acționări electrice și hidraulice" poziția 4.

FACULTATEA DE INDUSTRIA LEMNULUI

— șef de lucrări la Catedra de fizică — disciplina „Fizică" poziția 5.

— șef de lucrări la Catedra de geometrie descriptivă și desen — disciplina „Desen tehnic" poziția 5.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Brașov, B-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 29. cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din R.S.R. și de instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Termenul de înscriere este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial R.S.S.

Concursul se va ține la sediul Institutului politehnic Brașov, B-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 29 în termenul prevăzut de legea sus menționată.

CONSERVATORUL DE MUZICĂ „GEORGE DIMA" DIN CLUJ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a postului de lector la Facultatea de instrumente și canto, catedra II — Instrumente de suflat și percuție, disciplina Flaut, poziția 8.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de muzică „George Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va ține la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 3 luni, de la publicarea acestui anunț.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC-CONSTANȚA

ANUNȚĂ

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

Catedra de matematică

1) Postul de conferențiar poz. 1 din statul de funcțiuni, disciplinele Mecanică teoretică, Geometrie analitică și Geometrie superioară.

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de literatură română și universală

1) Postul de conferențiar poz. 1 din statul de funcțiuni, disciplina Istoria literaturii române.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului de la Institutul pedagogic Constanța, B-dul Lenin nr. 124 telefon 14576, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, partea a III-a — cererea de înscriere la concurs, la care vor anexa actele și lucrările prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din Republica Socialistă România publicată în Buletinul Oficial partea I, nr. 33, din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va desfășura în conformitate cu prevederile art. 113—117 din legea sus-amintită.

Informații suplimentare se pot obține de la rectoratul Institutului Pedagogic Constanța, telefon 1 45 76.

Ex — terra' 70

În zilele de 7, 8 și 9 august a.c. se desfășoară în parcul „Herăstrău" din Capitală finala celei de a III-a ediții a concursului „EX-TERRA", intitulată „EX-TERRA '70." Organizată de Televiziunea

română — Redacția emisiunilor pentru copii și tineret — în colaborare cu Consiliul Național al Organizației Pionierilor din R.S.R. și Federația română de modelism, această acțiune, care are ca scop stimularea interesului copiilor pentru construcții tehnice, antrenează, ca și în anii trecuți, numeroși pionieri și școlari din întreaga țară. Micii constructori vor participa cu lucrări la probele : aeromodelul „Acrobat", rachetoplanul „Delta", vehiculul cu pernă de aer „Vifor", automobilul „Sprint", robotul XY-001, precum și cu lucrări la libera alegere.

Muzeul școlii din Miorcani

Antrenîndu-i pe elevi în alcătuirea unor colecții variate de material didactic, profesorii Școlii generale din comuna Miorcani, județul Botoșani, au reușit să amenajeze un muzeu cu mai multe secții. Materialele colectate de micii naturaliști, de micii geografi și geologi, de micii arheologi și de membrii cercului de turism, clasificate după criterii științifice, sînt grupate în colecții de mineralogie, de fosile, de plante și animale, precum și în colecții numismatice și etnografice. Toate laolaltă constituie un prețios ajutor în predarea lecțiilor de istorie, geografie, biologie, agricultură. Menționăm îndeosebi valoarea pieselor arheologice descoperite pe teritoriul comunei, dintre care unele vechi de circa 540 000—120 000 de ani, sau colecția de peste 300 de monede, multe aparținînd mileniului întîi, dar din care nu lipsesc nici monede actuale din peste 20 de țări.

Majoritatea pieselor din colecțiile muzeului au fost obținute prin cercetări pe teren, efectuate în timpul excursiilor. Există însă și unele piese dobîndite ca urmare a schimbului cu alte școli și cu unii colecționari din țară sau de peste hotare. Așa se face că la muzeul școlii din Miorcani se pot vedea o serie de exponate mai rar întîlnite în colecțiile școlare : nuci de cocos, diferite animale oceanice și marine (sepia, steaua de mare, rechinul, pisica de mare, anghila), roci din Bulgaria și Iugoslavia etc.

Prof. A. MIHĂESCU

Preocupări constructive

Membrii cercului literar „Mihai Eminescu" de la Școala generală din comuna Victoria, județul Brăila, au realizat sub conducerea profesoarei Simona Lungu, conducătoarea cercului, o interesantă hartă literară care reprezintă locurile de naștere ale scriitorilor studiați de elevi în clasele V—VIII.

În prezent membrii cercului se preocupă să adune material pentru alcătuirea unei culegeri de folclor local și își propun să realizeze o culegere de exerciții gramaticale necesare pentru desfășurarea orelor de română.

Prof. ELENA PUNGA

Expoziția școlarilor din județul Iași

Casa Pionierilor din Iași a găzduit o interesantă expoziție de lucrări ale elevilor. În cîteva săli au fost aranjate — pe mese, în vitrine sau pe panouri — desene, cusături, împletituri, lucrări în lemn și ceramică, costume naționale etc.

Bogat reprezentați la această expoziție au fost elevii din comuna Cotnari. Ei au adus aici cîteva zeci de desene care, peste puțină vreme, vor figura la o expoziție internațională organizată la Paris. Au atras atenția și realizările elevilor Școlii generale din Tătărași. Pe lîngă broderii, țesături și dantele, pe lîngă ștergare moldovenești, cu motive specifice comunelor județului, ei au prezentat o machetă realizată cu multă migală, care înfățișează interiorul unor case țărănești, avînd tot mobilierul sculptat.

Intîlnirea fiilor satului

În plină vacanță de vară, școlile generale din comuna Stejari, județul Gorj, au îmbrăcat haine de sărbătoare. Din inițiativa unui larg colectiv organizatoric, sprijinit de organele locale de partid și de stat și cu concursul personalului didactic din localitate, a avut loc recent o întîlnire a fiilor comunei aflați actualmente în diverse locuri de muncă din întreaga țară.

Peste 300 de participanți — de la tineri care abia au plecat la studii pînă la generațiile cele mai vîrstnice — au trăit, cu prilejul acestei întîlniri, clipe deosebit de emoționante. Ei au vizitat școala și au ascultat un scurt istoric al comunei. Apoi au fost trecute în revistă realizările dobîndite în cei 26 de ani care au trecut de la eliberarea patriei, precum și perspectivele dezvoltării viitoare. De asemenea, participanții au relatat amintiri despre momentele de seamă din viața satului și din viața lor personală. În cuvinte pline de emoție și sinceritate, vorbitorii au adus un binemeritat omagiu școlii care i-a pregătit.

Întîlnirea a fost urmată de un program artistic care a cuprins elemente din folclorul local.

Prof. GH. DASCĂLU

Hotelul și restaurantul **HOREZU**

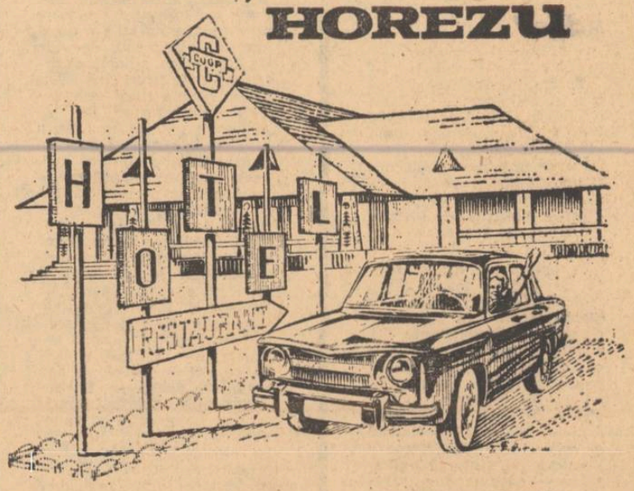

LINISTIT * ELEGANT * CONFORTABIL

Unitate a cooperației de consum din județul Vîlcea — vă oferă condiții agreabile de odihnă și cazare.

Dezbateri utile la Conferința internațională „EDUCAȚIA COPILULUI ÎN FAȚA PROGRESULUI ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII CONTEMPORANE"

După cum se știe, în zilele de 20-27 iulie 1970 s-au desfășurat la București lucrările Conferinței internaționale *„Educația copilului în fața progresului științei și tehnicii contemporane"*, inițiată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor din R. S. România, cu sprijinul C.I.M.E.A. (Comitetul internațional al mișcărilor de copii și adolescenți) și al C.I.C. (Comitetul Internațional de coordonare pentru inițierea în știință și dezvoltarea activităților științifice extrașcolare).

La lucrările conferinței au participat delegați ai 28 organizații de copii din Argentina, Austria, Belgia, R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, Cuba, Finlanda, Franța, R. D. Germană, R. F. a Germaniei, Iran, R. S. F. Iugoslavia, R. P. Mongolă, Norvegia, R. P. Polonă, R.A.U., Republica Socialistă România, Suedia, Tunis, R. P. Ungară, U.R.S.S. Au luat parte, de asemenea, reprezentanți ai următoarelor organizații internaționale : U.N.E.S.C.O., F.M.T.D., C.I.M.E.A, C.I.C., Federația Internațională a comunităților de copii, Comitetul European al scoutismului masculin, I.P.A. (Asociația Internațională a terenurilor de joc), Uniunea Internațională pentru protecția naturii și a resurselor sale. Printre participanți s-au numărat personalități de renume, oameni de știință, pedagogi, psihologi, sociologi etc.

Cu prilejul lucrărilor conferinței, delegații au luat parte la vernisajul expoziției internaționale „Minitehnicus '70", au vizitat tabăra de aero și rachetomodele de la Telega, cea de radioamatori de la Timișul de Sus și cea de carturi de la Brașov, au vizionat un spectacol artistic prezentat de formații ale pionierilor din diferite județe ale României.

Desfășurată în cadrul Anului Internațional al Educației, inițiat de U.N.E.S.C.O., conferința a dezbătut probleme legate de experiența obținută de diferite țări ale lumii în domeniul conceperii, elaborării și înfăptuirii practice a programelor de educație tehnico-științifică a tinerei generații, a realizat un rodnic schimb de experiență în acest domeniu. În timpul conferinței s-a relevat că dezvoltarea rapidă a științei și tehnicii, care influențează în mare măsură progresul omenirii precum și procesul complex al educației, impune participarea permanentă a întregii societăți la activitatea instructiv-educativă și la realizarea educației extrașcolare. S-a evidențiat, de asemenea, că în epoca noastră de mari cuceriri ale progresului social, de strălucite rezultate ale științei și tehnicii, de măreț realizări ale spiritului uman, în fața copiilor de azi — cetățeni productivi ai anului 2 000 — se deschid perspective deosebite. Mulți participanți au subliniat că în țările socialiste progresul social se împletește în mod armonios cu cel economic și științific, ceea ce creează condiții favorabile pentru dezvoltarea tinerei generații. În același timp, s-a subliniat că pe globul pămîntesc milioane de copii trăiesc încă în condiții foarte grele de foamete, subnutriție, în regimuri de exploatare, neavînd acces la bunurile culturii, științei și tehnicii.

Participanții au fost unanimi în a aprecia că educația tehnico-științifică, ca parte integrantă a educației generale moderne, reunește stima pentru valorile științei și culturii naționale cu sentimentul de solidaritate internațională, de colaborare și respect reciproc între popoare, în spiritul progresului social și al umanismului. De aceea, folosirea științei și tehnicii în scopuri contrare intereselor umanității, sporirea cheltuielilor militare și distrugerea prin războaie a avuțiilor care ar fi putut contribui la creșterea nivelului de trai și la înflorirea educației au constituit obiectul dezaprobării delegațiilor la conferință. Conferința a apreciat că este în interesul umanității ca toți copiii să fie educați conform exigențelor epocii contemporane, să-și însușească cuceririle științei și tehnicii, să fie formați în spiritul păcii și prieteniei între popoare, potrivit cerințelor modernizării învățămîntului.

Organizațiile participante, militînd pentru o mai bună cunoaștere reciprocă și pentru întărirea continuă a cooperării în domeniul educării tinerei generații, au apreciat că progresul și perfecționarea continuă a educației tehnico-științifice impun conjugarea eforturilor tuturor factorilor responsabili pe plan național și internațional, organizațiile de copii și adolescenți putînd aduce în această privință o contribuție dinamică, responsabilă și creatoare. S-a considerat că în zilele noastre educația copilului în spiritul științei și tehnicii contemporane trebuie apreciată ca făcînd parte din cultura generală, chemîndu-se factorii competenți să faciliteze acest proces.

Subliniind însemnătatea deosebită a conferinței, atmosfera caldă de sinceră colaborare care a caracterizat lucrările acesteia, delegațiile și-au exprimat convingerea că schimbul rodnic de păreri la care au luat parte a contribuit la cunoașterea mai profundă a experienței organizațiilor participante în educarea tehnico-științifică a copiilor și adolescenților, la întărirea prieteniei și înțelegerii între popoare.

Conferința recomandă să fie invitate organizațiile internaționale cum sînt : U.N.E.S.C.O., C.I.M.E.A., C.I.C etc. să popularizeze rezultatele și experiența Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România în domeniul educației tehnico-științifice a pionierilor și școlarilor.

Conferința a luat cunoștință cu admirație de rezultatele obținute de Organizația Pionierilor din Republica Socialistă România în domeniul educației copiilor în spiritul științei și tehnicii contemporane, în vederea stimulării aptitudinilor creatoare ale acestora, un exemplu elocvent constituindu-l în acest domeniu expoziția internațională „Minitehnicus '70".

Dezvoltarea impetuoasă a științelor și tehnicii contemporane, transformările rapide și permanente care se produc în domeniul acestora determină modificări profunde în structura și metodele procesului de învățămînt, chemat să dea tineretului o asemenea pregătire, încît acesta să poată răspunde nu numai la solicitările prezentului, dar și la cele ale deceniilor viitoare.

Conferința națională cu tema „Educația copilului în fața progresului științei și tehnicii contemporane" a prilejuit o largă trecere în revistă a opiniilor exprimate în acest domeniu de numeroase personalități de prestigiu din țară și de peste hotare. În rîndurile de mai jos reproducem cîteva din părerile formulate de unii din participanții la dezbateri.

IOAN URSU, președintele Comitetului de stat pentru energie nucleară din Republica Socialistă România :

În prezent, se pune foarte acut problema educării, a formării gîndirii copilului, astfel încît ea să fie eficace (în sensul optimizării raționamentelor). O asemenea acțiune este posibilă numai în cadrul propice al procesului de muncă, singura modalitate de realizare concretă a personalității tînărului și apoi a omului matur. Dacă lăsăm la libera voie imaginația arzătoare a copilului nu ne putem aștepta decît la o dispersare a energiei gîndirii și, în final, la un om enciclopedic, dar absolut neeficace pentru o activitate creatoare.

Știința și tehnica de azi sînt atribute create de om în timp. Ele reprezintă rodul efortului colectiv al unui număr imens de oameni, în decursul istoriei. Tînăra generație preia, selectează și adaugă noi piese în eșafodajul respectiv. Totodată, mai mult ca oricînd, omul tehnic de azi, pentru a-și păstra umanismul și echilibrul, pentru a înțelege mai ușor pe semenii săi, are nevoie să se apropie și de sensurile poetice ale existenței umane. Unii afirmă că poezia matematicii sau a metalului ce se scurge topit în forme ar fi mai presus decît vibrația lirică din versurile unui poet. Gîndim însă că sensurile existenței omenești nu pot fi găsite nici numai în metal sau în ecuații și nici numai în poezia lirică, ci doar într-o îmbinare armonioasă și complexă a lor.

M. TETERIN, subdirector general pentru educație al UNESCO

Explozia de cunoștințe științifice și tehnologice a început să aibă un efect atît de profund asupra vieții oamenilor, încît nimeni nu poate considera că se găsește în mijlocul șuvoiului gîndirii moderne dacă rămîne analfabet în domeniul științei și tehnicii. Cum pot fi adaptate educația și învățămîntul la cerințele societății moderne ? Devine clar că metodele de predare bazate pe memorizare nu mai sînt în măsură să facă față cerințelor. Tehnica veche a predării, bazată pe memorizarea pasivă, începe să fie schimbată prin metode care îl ajută pe elev să pătrundă în secretele naturii. În loc să se mulțumească a-i cere pur și simplu să reproducă ceea ce a memorat, școala tinde să-i trezească curiozitatea, să-l pună în situația de a trage propriile sale concluzii. Sarcina principală a educației științifice este astăzi aceea de a da tineretului o înțelegere a științei și tehnicii, inclusiv a direcției dezvoltării lor și a efectelor pe care le au asupra vieții.

Trebuie accentuat însă faptul că sarcina de a crea un cetățean instruit din punct de vedere științific nu se poate realiza exclusiv în cadrul învățămîntului. Transformările științifice din lumea modernă sînt atît de rapide încît instituțiile de învățămînt nu sînt în măsură să-și asume singure această responsabilitate. Este indispensabil, de aceea, să se acorde o atenție mai mare și educației extrașcolare.

OVIDIU BĂDINA, directorul Centrului de cercetări pentru tineret din România :

Producția societății moderne solicită și va solicita în mod din ce în ce mai acecntuat o formație tehnico-inginerească, un orizont cultural-științific larg, o mare capacitate de înțelegere și de acțiune operativă. Instruirea și educația tinerei generații în vederea integrării sale sociale se conturează ca o pregătire profundă de cultură generală — adică în același timp socială, politică, etică, literară, filozofică, științifică și tehnică — realizată nu numai în vederea minuirii utilajelor sau în vederea întreținerii lor și, pînă la un anume grad, nici măcar în vederea fabricării lor, care poate fi încredințată și ea, pînă la urmă, unor tehnologii automatizate, ci în interesul persoanei umane.

O calificare tehnică superioară, inclusiv cunoștințe de specialitate, au fost și vor fi necesare, dar nimeni nu-și poate îngădui azi să limiteze pregătirea tinerei generații la o îngustă specializare tehnică. Cred că avem să înlocuim înțelesul tradițional al conceptului de tehnică și să-i dăm un sens nou, modern, incluzîndu-l în sfera conceptului de cultură generală, remaniat și el într-o direcție care îmbină armonios cultura social-politică și etică a tînărului cu cea literară și artistică, dar și cu cea filozofico-științifică și tehnico-profesională.

JERZY MAJKA, redactor șef al publicației pionierești „Swiat Mlodyck", membru al Consiliului Central al Uniunii pionierilor polonezi :

În timpurile noastre, știința precede practica tehnică, pregătindu-i posibilități tot mai largi, uneori nelimitate. Această situație nu se ivise încă în timpul precedentei revoluții tehnice. Pe atunci ritmul dezvoltării tehnicii nu se datora încă în special oamenilor de știință. Watt, Stephenson, Edison și alții n-au fost oameni de știință. În prezent, după cum știm, lucrurile stau altfel. De aceea nu poate să ne surprindă faptul că acum unii consideră ca determinantă influența științei aliate cu tehnica asupra vieții umane.

Desigur, revoluția tehnico-științifică nu influențează în mod automat schimbarea relațiilor de producție. Din această cauză educatorii trebuie să-și extindă străduințele pe care le desfășoară pentru pregătirea tinerei generații, căutînd să rezolve și sarcinile apărute ca urmare a revoluției tehnico-științifice. Numai în aceste condiții vor putea urmașii noștri să continue, cu competență, transformările sociale în spiritul liniilor directoare arătate de marxism-leninism.

De aceea școala poloneză ca și organizațiile cu caracter educativ urmăresc să dezvolte, concomitent interesele științifice și tehnice ale tinerilor, să le ofere simultan cunoștințe în domeniul științelor social-politice, umaniste, exacte și tehnice și să-i pregătească astfel încît să se poată integra în societate și să știe să aplice în practică cunoștințele de specialitate și teoretice. Realizarea acestui postulat ne oferă posibilitatea de a-i include de pe tineri în viața socială, în construirea socialismului, această integrare reprezintă una din căile cele mai importante de pregătire a lor în vederea muncii lor viitoare.

JEAN PIERRE LE RIDENT, membru al Consiliului Național al pionierilor din Franța :

Nu ne putem imagina dezvoltarea științei în momentul de față și nici în viitor în afara muncii de formare a personalității omului contemporan, în afara integrării lui profesionale și sociale — și aceasta cu atît mai mult cu cît în zilele noastre educația nu se realizează numai în școală și numai prin metode școlare. Într-adevăr, în epoca modernă educația a căpătat un rol atît de larg încît s-a ajuns la ideea necesității unei educații permanente.

Ce exigențe comportă corelarea educației cu dezvoltarea științelor ? Consider că este poate cazul să ajungem la o practică științifică datorită căreia copiii, ajutați de mijloace pedagogice bine concepute, să poată cunoaște în același timp și propriile lor posibilități și diferitele aspecte ale creației tehnico-științifice. Mi se pare absolut necesar ca toate scopurile pedagogice să se realizeze în funcție de necesitățile esențiale ale copilului. Astfel, potrivit aptitudinilor sau înclinațiilor personale ale fiecărui copil, se va aprecia însemnătatea pedagogică a unei realizări tehnice nu în funcție de asemănarea ei cu anumite date concepute în perspectivă exclusiv tehnică, ci mai curînd în funcție de progresul individual la care această activitate va fi contribuit, rolul educatorilor constînd nu în întreținerea nivelului atins, ci în depășirea acestuia.

BIBLIOTECA

„Analize sintactice și stilistice"

Volumul „Analize sintactice și stilistice" (Editura didactică și pedagogică 1970) cuprinde, de fapt, două lucrări consacrate cercetării unor probleme de bază : structură sintactică și aspectele stilistice ale limbii literare, aparținînd lui Sorin Stati și respectiv Gh. Bulgăr.

În prima lucrare, semnată de către Sorin Stati, sînt clarificate multe probleme lăsate în suspensie de gramaticile existente. De pildă : problema verbelor copulative, a adverbelor predicative și a locuțiunilor ca unități sintactice indivizibile. În legătură cu locuțiunile, autorul precizează și criterii de identificare a acestora cu ajutorul valențelor — noțiune nou introdusă în analiza sintactică, după o analogie stabilită între sintaxă și chimie. Valența este însușirea combinatorie a cuvîntului în cadrul propoziției : fiecărei părți de vorbire îi este specific un anumit număr de valențe, din care în enunț sînt satisfăcute una sau mai multe (niciodată toate) — precizează autorul. Alte noțiuni noi propuse de către acesta sînt enunțul (= o comunicare întreagă, de sine stătătoare, care poate fi înțeleasă de cititor fără să se simtă nevoia unor completări) și reacțiunea (= însușirea unui cuvînt de a cere de la cuvîntul cu care e în relație sintactică respectarea unui anumit caz, a unui număr, a unui timp (în general, a unei caracteristici de morfologie). Autorul stabilește patru tipuri de relații sintactice în propoziții și fraze și face disocieri utile între sensurile lexicale și funcțiile sintactice, deschizînd noi orizonturi în analize. Nu sînt neglijiate nici indicațiile stilistice, ori de cîte ori se pun asemenea probleme. Secțiunea ultimă a lucrării e consacrată sinonimiei și omonimiei, problemă mai puțin abordată pînă acum.

Lucrarea lui Gh. Bulgăr se împarte în două secțiuni distincte : una teoretică, consacrată precizării și sistematizării faptelor de stil și alta practică, alcătuită din 26 de analize stilistice pe texte, începînd cu Miron Costin și ajungînd pînă la Lucian Blaga. Autorul își axează cercetarea pe ceea ce Vianu denumea fapte de invenție, urmărind să trezească interesul pentru fenomenele specifice ale expresivității limbii, pentru depistarea construcțiilor sugestive întîlnite în contextele literare. După ce lămurește înțelesul noțiunilor de stil, autorul se referă la sensul logic, figurat, metaforic al cuvintelor, la resursele expresive ale vorbirii, la cerințele și procedeele stilistice, precum și la problema raporturilor dintre calitatea expresiei și cantitatea resurselor, insistînd asupra procesului de sublimare a cantității în calitate. Analizele stilistice propuse de Gh. Bulgăr constituie de fapt o introducere într-o stilistică literară, concepută ca sinteză a valorilor expresive care definesc un autor, o operă, după exemplul strălucit al lui Tudor Vianu. Gh. Bulgăr împinge cercetarea sa spre toate genurile literare, prin faptul că are în vedere nu numai poezia și proza, ci și literatura istorică, literatura filologică și critica.

Cartea alcătuită de Sorin Stati și Gh. Bulgăr este un îndemn la reflecție în legătură cu predarea limbii și literaturii române. Ea propune introducerea experimentală a analizei elementare a structurilor sintactice după modelul prezentat de către Sorin Stati și introducerea obligatorie a analizelor stilistice în predarea literaturii, după exemplele oferite de Gh. Bulgăr și de alți discipoli ai lui Tudor Vianu.

Prof.
SIMION BĂRBULESCU
Bușteni

„România de la A la Z"

Prin excelență, omul modern este un călător. Uneori solitar, dar cel mai adesea în grup, el caută să cunoască la față locului valorile pe care societatea le făurește necontenit în cadrul dat al naturii. Pornești la drum dar, dacă nu te informezi dinainte, oricît ar fi de interesant și de neprevăzut traseul urmat, nu te alegi cu cine știe ce. Poate de aceea N. Iorga spunea : „Cetiți înainte de a pleca !" În sprijinul unei asemenea lecturi vine dicționarul turistic „România de la A la Z" de I. Constantinescu, apărut recent sub auspiciile editurii „Stadion". Cele aproape 450 de pagini ale sale includ dicționarul propriuzis (care ocupă, firesc 90% din lucrare), un capitol de „adrese utile" (hoteluri, moteluri, campinguri, cabane) și o hartă turistică a Republicii Socialiste România.

Informația istorică, geografică, literară etc. este prezentată într-o formă limpede și precisă. Acolo unde trebuie și atît cît este necesar, sînt inserate și date privitoare la istoria artei antice, feudale și contemporane. Remarcăm de asemenea precizia datelor asupra căilor de comunicație, asupra posibilităților de cazare și de aprovizionare.

Completînd în chip fericit seria lucrărilor de acest fel de la noi, dicționarul turistic „România de la A la Z" de I. Constantinescu, poate fi de un real folos școlilor în excursiile pe care le organizează cu elevii pentru a le da posibilitatea să-și cunoască cît mai bine patria.

T. I.

INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC — BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi

SECȚIA PLANURI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI PROGRAME ȘCOLARE

1. Catedra de științe umaniste

1. Lector — disciplina limba română, poz. 2 din statul de funcțiuni
2. Lector — disciplina limba franceză, poz. 3 din statul de funcțiuni
3. Lector — disciplina limba engleză, poz. 4 din statul de funcțiuni
4. Lector — disciplina limba germană, poz. 5 din statul de funcțiuni
5. Lector — disciplina limba rusă, poz. 6 din statul de funcțiuni
6. Lector — disciplina limba latină, poz. 7 din statul de funcțiuni
7. Lector — disciplina limbile naționalităților conlocuitoare, poz. 8 din statul de funcțiuni
8. Lector — disciplina istorie, poz. 9 din statul de funcțiuni
9. Lector — disciplina filozofie, poz. 10 din statul de funcțiuni
10. Lector — disciplina socialism și economie politică, poz. 11 din statul de funcțiuni

2. Catedra de științe matematice-fizico-chimice-biologie și geografie

1. Lector — disciplina matematică, poz. 2 din statul de funcțiuni
2. Lector — disciplina fizică, poz. 3 din statul de funcțiuni
3. Lector — disciplina fizică, poz. 4 din statul de funcțiuni
4. Lector — disciplina chimie, poz. 5 din statul de funcțiuni
5. Lector — disciplina chimie, — poz. 6 din statul de funcțiuni
6. Lector — disciplina biologie, poz. 7 din statul de funcțiuni
7. Lector — disciplina biologie, poz. 8 din statul de funcțiuni
8. Lector — disciplina geografie, poz. 9 din statul de funcțiuni
9. Lector — disciplina lucrări practice, poz. 10 din statul de funcțiuni.

3. Catedra de activități practice-tehnice-artistice și educație fizică

1. Lector — disciplina muzică, poz. 1 din statul de funcțiuni
2. Lector — disciplina desen, poz. 2 din statul de funcțiuni
3. Lector — disciplina educație fizică, poz. 3 din statul de funcțiuni
4. Lector — disciplina electronică, poz. 4 din statul de funcțiuni

LABORATORUL DE ANALIZĂ A PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

1. Asistent — disciplina filozofie-epistemologie, poziția 4 din statul de funcțiuni

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului central de perfecționare a personalului didactic din București — Calea Dorobanților nr. 32 — în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S. România partea a III-a (pentru posturile de lectori), și de 15 zile (pentru posturile de asistent), cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr 6 privind Statutul personalului didactic din R.S. România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul rectoratului.

Concursul se va ține la sediul Institutului central de perfecționare a personalului didactic din București, în termen de 2 (două) luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs (pentru posturile de lectori) și în termen de 15 zile (pentru posturile de asistent).

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

INSTITUTUL DE ARTE PLASTICE „NICOLAE GRIGORESCU" — BUCUREȘTI

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următorului post

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Conferențiar la catedra de Istoria Artei, poz. 9, disciplina Istoria Artei Universale ; Arta și literatura contemporană.

Candidații la concurs vor înainta în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S.R., la Secretariatul Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu" din București str. General Budișteanu nr. 19, sectorul 7, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6, privind statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul institutului din București, la 2 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul institutului la telefon 16.01.51.

ANUNȚ

Absolvenții Liceului pedagogic din Tg. Jiu, promoția 1950, sînt invitați să participe la sărbătorirea a 20 de ani de la absolvire. Întîlnirea va avea loc în localul liceului, în ziua de 5 sept. a.c.

Comitetul de organizare roagă colegii să se adreseze pentru detalii prof. Ion Cucu, directorul Școlii generale nr. 21 Craiova, str. Calea Bucureștilor nr. 141.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1052 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 21 august 1970 — 6 pagini 25 bani

„23 August 1944 va rămîne veșnic în conștiința poporului, amintirea sa transmițîndu-se din generație în generație ca un simbol strălucit al eroismului maselor populare, al spiritului revoluționar al comuniștilor, al tuturor militanților progresiști din patria noastră".

NICOLAE CEAUȘESCU

GLORIOASĂ ANIVERSARE

Sărbătorirea eliberării patriei de sub jugul fascist capătă o semnificație deosebită în acest an în contextul pregătirilor pentru întîmpinarea aniversării unei jumătăți de veac de la crearea Partidului Comunist Român. 8 Mai 1921 și 23 August 1944 — date memorabile încrustate în istoria nouă a României — evidențiază încununarea unui proces revoluționar unic și neîntrerupt, prilejuiesc pentru contemporani o însuflețitoare retrospectivă a drumului de luptă și de muncă parcurs de clasa muncitoare, de toți oamenii muncii în frunte cu partidul comuniștilor, satisfacția pentru marile împliniri ale poporului în edificarea noii societăți.

Organizarea și conducerea insurecției armate din August 1944 reprezintă — așa cum se subliniază în Hotărîrea cu privire la aniversarea semicentenarului Partidului Comunist Român — unul din momentele cele mai glorioase ale istoriei partidului comunist.

În condițiile grele ale dictaturii militaro-fasciste și ale războiului antisovietic în care fusese împinsă țara, ale lichidării ultimelor libertăți democratice, Partidul Comunist Român a fost forța politică care a inițiat și organizat rezistența antifascistă a poporului. Este meritul istoric al Partidului Comunist Român, care, dînd glas frămîntărilor muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, tineretului, femeilor, ale uriașei majorități a națiunii, a știut să folosească cu pricepere situația creată, starea de spirit antihitleristă a maselor, înfrîngerile suferite de fascism, să elaboreze o politică de largi alianțe și de colaborare cu toate forțele patriotice, democratice în vederea răsturnării dictaturii militaro-fasciste, scoaterii țării din războiul antisovietic și eliberarea ei de sub dominația hitleristă. Justețea acestei politici, a luptei desfășurate de comuniști s-a concretizat în realizarea Frontului Patriotic Antihitlerist, a Frontului Unic Muncitoresc, în constituirea, pe baza unei largi platforme, a Blocului Național Democrat. În pregătirea nemijlocită a insurecției, un rol însemnat a avut atragerea de către Partidul Comunist a cadrelor de comandă ale armatei, a diferitelor forțe politice ale burgheziei, inclusiv a monarhiei, care dintr-un motiv sau altul erau interesate în răsturnarea dictaturii fasciste.

În acei ani dramatici, învățători, profesori secundari, cadre universitare, proeminente personalități ale științei și culturii s-au împotrivit instaurării în România a dictaturii militaro-fasciste, invadării țării de către trupele naziste. Înțelegînd gravitatea situației prin care trecea țara, oamenii școlii s-au alăturat luptei împotriva dictaturii militaro-fasciste, forțelor conduse de Partidul Comunist Român pentru înfăptuirea acestui mare act istoric. O expresie grăitoare a atitudinii înaintate, patriotice a intelectualității de frunte a țării noastre au constituit-o participarea cadrelor didactice la acțiunile întreprinse de Partidul Comunist, la activitatea organizațiilor de masă care activau ilegal, memoriile de protest ale universitarilor față de politica antinațională a dictaturii antonesciene. Este un motiv de satisfacție faptul că slujitorii școlii au fost prezenți la evenimentele istorice care au hotărît destinele poporului nostru, că și-au adus partea lor de contribuție la zdrobirea dictaturii militaro-fasciste.

În lupta de eliberare dusă de poporul român o mare însemnătate au avut strălucitele victorii ale armatei sovietice care a purtat greul războiului antihitlerist, dînd prin aceasta o contribuție hotărîtoare la eliberarea popoarelor de sub jugul fascist. Doborîrea dictaturii militaro-fasciste și scoaterea țării din războiul hitlerist antisovietic a însemnat în fapt încununarea luptei aspre plină de sacrificii dusă de clasa muncitoare, de toate forțele înaintate ale societății sub conducerea partidului comunist, împotriva exploatării capitaliste, a reacțiunii, pentru eliberare socială și națională, pentru făurirea unei vieți mai bune.

Moment de răscruce în istoria țării, victoria insurecției armate din August 1944 a descătușat energia și elanul revoluționar al poporului, a deschis drumul unor profunde transformări care au schimbat din temelii întreaga viață economică și social-politică a patriei noastre.

După eliberare poporul român a participat cu toate resursele economice, militare și umane, alături de armata sovietică, la războiul antihitlerist pînă la victoria finală asupra Germaniei naziste. În focul unor aprige bătălii de clasă, sub conducerea Partidului Comunist Român, clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, cu masele largi de oameni ai muncii a desfășurat o vastă activitate pentru democratizarea țării care a dus la instaurarea guvernului revoluționar democrat de la 6 Martie 1945, a înfăptuit reforma agrară, a înfrînt forțele reacțiunii, a înlăturat monarhia și a proclamat republica. Concomitent s-a depus o vastă muncă pentru reconstrucția economică, pentru înlăturarea distrugerilor provocate de război și jugul hitlerist.

După preluarea întregii puteri politice de către clasa muncitoare și aliații săi, s-a trecut la înfăptuirea obiectivelor revoluției și construcției socialiste. Partidul și statul au pus în centrul preocupărilor industrializarea țării, cale sigură și eficientă de înaintare a patriei spre progres. Aplicarea acestei politici se reflectă în faptul că industria, ramură hotărîtoare a economiei naționale, a cunoscut un avînt remarcabil. Au fost create și dezvoltate noi ramuri industriale de importanță hotărîtoare pentru economie, s-a trecut la valorificarea superioară a bogățiilor țării, s-a asigurat o repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul patriei.

Un succes de seamă al politicii partidului îl constituie cooperativizarea agriculturii, care a deschis posibilități nelimitate pentru creșterea și modernizarea producției agricole, pentru dezvoltarea ei intensivă și multilaterală. Succese remarcabile s-au obținut în dezvoltarea științei, învățămîntului, artei și culturii, în ridicarea nivelului general de instruire și cultură a poporului. În condițiile progresului economiei a crescut an de an venitul național și, pe această bază, nivelul de trai al poporului.

Traducerea în viață a programului stabilit de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate va însemna creșterea intensă a forțelor de producție, făurirea unei industrii și agriculturi moderne pe baza cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane, organizarea superioară a producției și a muncii, sporirea eficienței întregii activități sociale, condiții tot mai bune pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a tuturor cetățenilor țării.

Succesele obținute în acest an, primul în înfăptuirea directivelor Congresului a X-lea al Partidului, în pofida năpraznicei dezlănțuiri distructive a forțelor naturii, atestă virtuțile unui popor liber, uriașa sa energie, precum și incontestabila capacitate de conducător a Partidului Comunist Român.

În strînsă legătură cu transformările revoluționare care au avut loc în cei 26 de ani de la eliberare pe plan politic, economic, social și cultural, învățămîntul a cunoscut o dezvoltare remarcabilă. Preluînd organizarea și conducerea învățămîntului, puterea populară a asigurat dreptul la învățătură și condițiile materiale necesare exercitării acestuia pentru toți copiii țării, fără deosebire de naționalitate, sex sau religie. Astăzi aproape o cincime din populația țării învață în diferite școli și facultăți. S-au creat condiții optime pentru ca poporul nostru să-și poată valorifica din plin potențele de care dispune, spre binele întregii națiuni socialiste, al fiecărui cetățean al patriei. Un bilanț al drumului parcurs în acești ani în domeniul învățămîntului atestă fără putință de tăgadă marele salt pe care l-a făcut față de trecut școala românească. Chiar numai o prezentare succintă a marilor schimbări cantitative și calitative care au avut loc impune să amintim: lichidarea nestiinței de carte și a izvoarelor acesteia : generalizarea școlii obligatorii cu durata de 8 ani, iar în prezent înfăptuirea celei de 10 ani; extinderea și diversificarea învățămîntului profesional, tehnic, liceal de specialitate și liceal de cultură generală ; creșterea capacității de cuprindere, îmbunătățirea formelor de organizare și a profilului învățămîntului superior : asigurarea unei puternice baze materiale și realizarea gratuității întregului învățămînt : creșterea corespunzătoare a numărului de cadre didactice, condițiile create pentru pregătirea și perfecționarea acestora, îmbunătățirea status-ului lor social. Transformări radicale s-au produs în conținutul învățămîntului, asigurîndu-i-se o orientare științifică întemeiată pe concepția materialist-dialectică despre lume, pe cerințele practicii construcției socialiste. Cu toate lipsurile și greșelile ce s-au manifestat pe parcurs, școala românească a cunoscut un drum mereu ascendent, s-a afirmat ca un factor de bază al dezvoltării economice și sociale, a progresului și civilizației, ea a dat societății pentru toate sectoarele de activitate, sute de mii de cadre temeinic pregătite profesional, educate în spiritul devotamentului față de patrie și cauza poporului, care au adus și aduc o contribuție de preț la rezolvarea complexelor probleme ale construcției socialiste, muncesc cu abnegație pentru transpunerea în viață a politicii partidului și statului.

ION ARDELEANU
ION PĂDURARU

(Continuare în pag. a 4-a)

PARTIDUL – ÎNDRUMĂTOR AL CULTURII NOASTRE SOCIALISTE

Marxismul, ca ideologie a clasei celei mai înaintate din istoria societății, este intrinsec legat de valorile perene ale culturii mondiale. Socialismul — materializare a ideilor și programului revoluționar ale partidului comunist — își are una din sursele de inepuizabil progres în asimilarea a tot ceea ce a creat geniul uman de-a lungul istoriei sale milenare. Știința, arta, literatura își au în noua orînduire un mediu deosebit de propice pentru o amplă afirmare, pentru a face ca lumina lor să strălucească, nu pe fondul mizeriei și suferinței maselor, ci în condițiile unui multilateral progres al tuturor membrilor societății. Aceste coordonate fundamentale constituie punctele de plecare și jaloanele politicii Partidului Comunist Român în acțiunea sa de dezvoltare a vieții spirituale a națiunii noastre, în procesul edificării societății socialiste. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „partidul nostru acordă o importanță deosebită științei, artei și culturii, stimulînd gîndirea liberă, creatoare, în toate sferele activității intelectuale, încurajînd și valorificînd în folosul progresului general inteligența, talentul și fantezia, deschizînd acces larg spre cunoaștere cetățenilor. Realizarea idealurilor socialismului în țara noastră înseamnă atît împlinirea spre o viață mai bună, cît și ridicarea omului la un nivel superior de înțelegere a rostului său în lume, la o aleasă și bogată viață spirituală".

Retrospectiva pe care o întreprindem cu prilejul aniversării marelui eveniment — eliberarea țării de sub jugul fascist — ne dă posibilitatea de a arunca o privire de ansamblu asupra politicii partidului în problemele culturii. În anii în care, alături de mari valori spirituale pe care poporul român le-a generat, în ungherele întunecoase ale unei orînduiri care avea față de cultură o atitudine cel puțin de ignorare germinau forțe care voiau să înăbușe tot ceea ce era progresist, înaintat, în spiritualitatea românească, glasul viguros al comuniștilor a străbătut spre opinia publică chemînd-o la apărarea valorilor reale, a patrimoniului de aur al culturii naționale.

Mai mult chiar, publiciști, critici literari, istorici marxiști au dat o strălucită demonstrație a capacității de analiză științifică nuanțată, a fenomenului suprastructural românesc și universal au făcut aprecieri asupra unor gînditori, literați, savanți. Militanții Partidului Comunist Român în condițiile aspre ale ilegalității înfruntînd teroarea, s-au apleca cu respect și atenție asupra creației spirituale căutînd să înlesnească multora dintre slujitorii ei evitarea unor erori și rătăciri. Această atitudine — nicidecum conjuncturală — era izvorîtă din însăși esența concepției despre lume și politica detașamentului de avangardă al clasei muncitoare și a constituit punctul de contact al P.C.R. cu numeroși intelectuali care încă din anii antebelici s-au raliat luptei clasei muncitoare, au sprijinit-o.

Aceste bogate tradiții au căpătat o extensie și o strălucire deosebită în anii revoluției și construcției socialiste. Partidul Comunist Român, în fruntea tuturor forțelor vii ale națiunii, a considerat dezvoltarea culturii, pe temelia materialismului dialectic și istoric și prin asimilarea valorilor spirituale naționale și universale, ca una din problemele esențiale ale transformării radicale a țării noastre.

Orientarea partidului în acest domeniu o constituie situarea întregii vieți spirituale pe un fundament ideologic marxist-leninist. Această concepție dă posibilitate tuturor creatorilor, fie ei oameni de știință, slujitori ai artelor sau educatori, să înțeleagă profund sensul vieții sociale, să descifreze cerințele reale ale societății, să-și concentreze forțele spre ceea ce este esențial. Desigur acest proces este complex și dificil ; el nu este rezultanta directă a schimbării condițiilor sociale și de aci necesitatea de a forma, cu mijloace adecvate, conștiința socialistă a intelectualității. Lichidînd cu fermitate practicile din trecut, cînd se manifestau metode administrative în raporturile atît de complexe cu creatorii, partidul nostru pune accentul asupra convingerii, asupra forței euristice și creative a materialismului dialectic și istoric.

Socialismul a transformat realmente cultura într-un apanaj al maselor celor mai largi. Au fost deschise porțile școlilor — de la cele elementare pînă la universități — pentru toți cetățenii, ceea ce a permis ca fiii oamenilor muncii și chiar muncitorii și țăranii, în mod nemijlocit, să se bucure de lumina cărții. Dispunem de o rețea de instituții culturale (biblioteci, case de cultură, ateneе, universi-

Conf. dr ION ȘERBĂNESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

INIMĂ ȘI CÎNTEC

Pentru tine ce-am făcut pămînt ?
Te-am împurpurat cumva cu stele,
Dăruitu-ți-am măcar un cînt,
Te-am hrănit cu visurile mele ?
Fost-am șoim să zbor în înălțimi
Și din ceru-albastru, fără nouri
Să re'nvii trecut-n rădăcini,
Din păduri cu zimbrii și cu bouri ?

N-am fost nu, nici fir de borangic
Și nici bradul din pădurea deasă,
N-am fost nu, nici Fătul cel voinic
Și nici floarea ta cea mai aleasă.

Dar am pus în tot, cum se cuvine,
Inimă și cîntec pentru tine.

Prof PETRU DEMETRU POPESCU

ACUM DOUĂZECI ŞI ŞASE DE ANI

Insurecţia armată din august 1944 a constituit o strălucită încununare a eroicei lupte revoluţionare purtate de oamenii muncii, de forţele progresiste ale societăţi, în frunte cu Partidul Comunist, împotriva fascismului şi războiului, a dominaţiei imperialismului străin, pentru eliberarea socială şi naţională. De-a lungul îndelungatei sale istorii, poporul român a dus lupte aprige împotriva exploatării, pentru libertate şi dreptate socială, împotriva asupririi străine, pentru neatîrnare, pentru formarea naţiunii române şi a statului unitar. Partidul Comunist Român a ridicat pe o treaptă superioară aceste glorioase tradiţii de luptă ale poporului, ale mişcării muncitoreşti şi democratice din România, a organizat toate marile bătălii de clasă ale proletariatului, ale maselor muncitoare, împotriva exploatatorilor şi reacţiunii, pentru apărarea intereselor şi drepturilor lor vitale.

În luptele purtate în comun de ostaşii români şi sovietici pentru nimicirea fascismului s-au pecetluit pe veci frăţia de arme româno-sovietică, prietenia trainică dintre cele două popoare. În fotografie — primirea unităţilor Armatei sovietice de către populaţia Capitalei la 30 august 1944.

Rezistenţa împotriva dictaturii militaro-fasciste şi a războiului a îmbrăcat forme diverse, mergînd pînă la lupta de partizani şi crearea formaţiunilor patriotice, care au jucat un rol deosebit de important în realizarea actului istoric de la 23 August. Clasa muncitoare a fost forţa hotăritoare a luptei antifasciste, însufleţind prin exemplul său masele largi populare. Cei mai străluciţi reprezentanţi ai intelectualităţii române, patrioţi luminaţi au protestat împotriva războiului şi a ocupaţiei germane.

Sînt cunoscute memoriile prin care cele mai marcante personalităţi ale ştiinţei şi culturii noastre şi-au exprimat protestul şi dezaprobarea faţă de politica guvernului antonescian.

În fotografie un articol din ziarul patriotic „România Liberă" privind memoriul profesorilor universitari adresat lui Ion Antonescu în aprilie 1944. Memoriul a fost semnat de 66 de oameni de ştiinţă printre care C. I. Parhon, D. Danielopolu, N. Profiri, S. Stoilov, Miron Nicolescu, P. Constantinescu-Iaşi, Andrei Oţetea, D. Bagdazar.

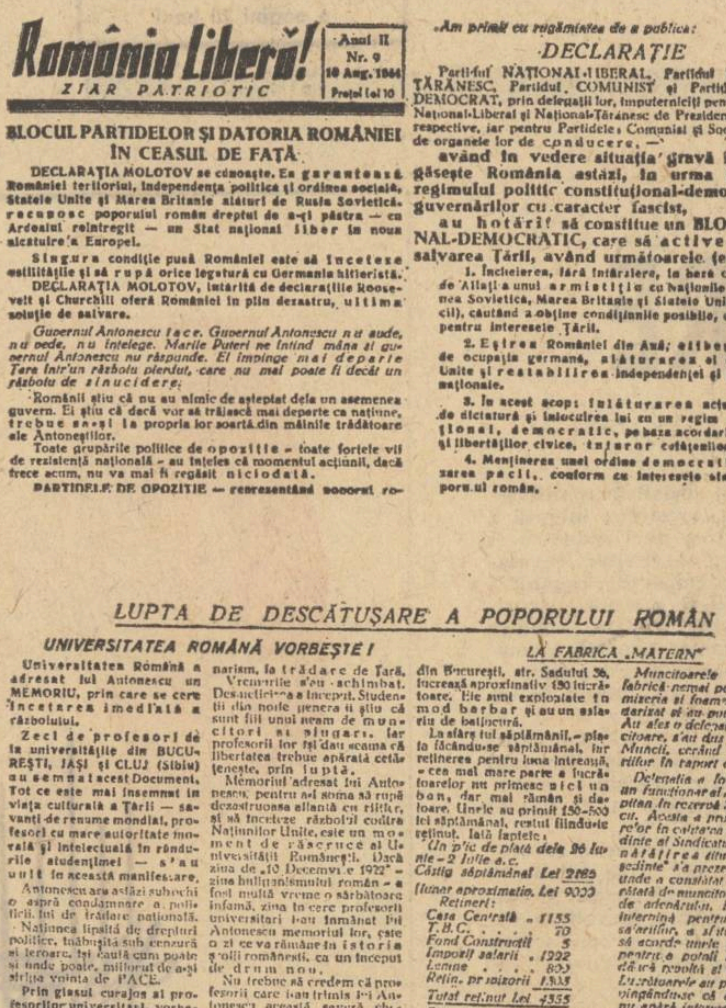

România Liberă! ZIAR PATRIOTIC — Anul II Nr. 9 10 Aug. 1944 Preţul lei 10

BLOCUL PARTIDELOR ŞI DATORIA ROMÂNIEI ÎN CEASUL DE FAŢĂ

DECLARAŢIA MOLOTOV se cunoaşte. Ea garantează României teritoriul, independenţa politica şi ordinea socială. Statele Unite şi Marea Britanie alături de Rusia Sovietică recunosc poporului român dreptul de a-şi păstra — cu Ardealul reîntregit — un Stat naţional liber în noua alcătuire a Europei.

Singura condiţie pusă României este să înceteze ostilităţile şi să rupă orice legătură cu Germania hitleristă.

DECLARAŢIA MOLOTOV, întărită de declaraţiile Roosevelt şi Churchill oferă României în plin dezastru, ultima soluţie de salvare.

Guvernul Antonescu tace. Guvernul Antonescu nu aude, nu vede, nu înţelege. Marile Puteri ne întind mâna şi guvernul Antonescu nu răspunde. El împinge mai departe Ţara într'un războiu pierdut, care nu mai poate fi decât un războiu de sinucidere.

Românii ştiu că nu au nimic de aşteptat dela un asemenea guvern. Ei ştiu că dacă vor să trăiască mai departe ca naţiune, trebue sa-şi ia propria lor soartă din mâinile trădătoare ale Antoneştilor.

Toate grupările politice de opoziţie - toate forţele vii de rezistenţă naţională - au înţeles că momentul acţiunii, dacă trece acum, nu va mai fi regăsit niciodată.

PARTIDELE DE OPOZIŢIE — reprezentând poporul ro-

Am primit cu rugămintea de a publica:

DECLARAŢIE

Partidul NAŢIONAL-LIBERAL, Partidul NAŢIONAL-ŢĂRĂNESC, Partidul COMUNIST şi Partidul SOCIAL-DEMOCRAT, prin delegaţii lor, împuterniciţi pentru Partidele Naţional-Liberal şi Naţional-Ţărănesc de Preşedinţii Partidelor respective, iar pentru Partidele Comunist şi Social-Democrat de organele lor de conducere, —

având în vedere situaţia gravă în care se găseşte România astăzi, în urma înlăturării regimului politic constituţional-democratic şi a guvernărilor cu caracter fascist,

au hotărît să constitue un BLOC NAŢIONAL-DEMOCRATIC, care să activeze pentru salvarea Ţării, având următoarele ţeluri:

1. Încheierea, fără întârziere, în baza ofertei făcute de Aliaţi a unui armistiţiu cu Naţiunile Unite (Uniunea Sovietică, Marea Britanie şi Statele Unite ale Americii), căutând a obţine condiţiunile posibile, cele mai bune pentru interesele Ţării.

2. Eşirea României din Axă; eliberarea Ţării de ocupaţia germană, alăturarea ei de Naţiunile Unite şi restabilirea independenţei şi suveranităţii naţionale.

3. În acest scop: înlăturarea actualului regim de dictatură şi înlocuirea lui cu un regim constituţional, democratic, pe baza acordării drepturilor şi libertăţilor civice, tuturor cetăţenilor Ţării.

4. Menţinerea unei ordine democratice şi realizarea păcii, conform cu interesele statului şi poporului român.

LUPTA DE DESCĂTUŞARE A POPORULUI ROMÂN

UNIVERSITATEA ROMÂNĂ VORBEŞTE!

Universitatea Română a adresat lui Antonescu un MEMORIU, prin care se cere încetarea imediată a războiului.

Zeci de profesori de la universităţile din BUCUREŞTI, IAŞI şi CLUJ (Sibiu) au semnat acest Document. Tot ce este mai însemnat în viaţa culturală a Ţării — savanţi de renume mondial, profesori cu mare autoritate morală şi intelectuală în rândurile studenţimei — s'au unit în această manifestare.

Antonescu are astăzi subochi o aspră condamnare a politicii lui de trădare naţională. Naţiunea lipsită de drepturi politice, înăbuşită sub cenzură şi teroare, îşi caută cum poate şi unde poate, mijlocul de a-şi striga voinţa de PACE.

Prin glasul curajos al profesorilor universitari, vorbeşte întreg poporul român.

Universitatea a fost din nefericire multă vreme un mediu otrăvit de huliganism. Studenţii, ...

LA FABRICA „MATERN"

MUNCITOARE! nu vă lăsaţi ademenite de corupţia m'ncinilor patronului şi nici de promisiunile înşelătoare ale agentului hitlerist Stelian Petrescu.

În cursul unor bătălii grele, unităţile militare împreună cu formaţiunile patriotice care numărau mii şi mii de luptători în principalele oraşe ale ţării au lichidat rezistenţa trupelor naziste, au eliberat în cîteva zile Capitala şi o mare parte a ţării. Victoria insurecţiei de la 23 August şi intrarea armatei române în războiul antihitlerist au dus la prăbuşirea frontului german în această zonă a Europei. O formaţiune patriotică de luptă în timpul insurecţiei în Capitală — 24 august 1944.

Prin răsturnarea dictaturii militaro-fasciste România a intrat într-o nouă perioadă a istoriei sale; lupta antifascistă şi de eliberare naţională s-a dezvoltat rapid într-o amplă mişcare socială care a cuprins principalele forţe revoluţionare ale societăţii hotărîte să pună capăt exploatării şi asupririi burghezo-moşiereşti, dependenţei faţă de puterile străine, să asigure un curs progresist societăţii româneşti. În fotografie aspect de la mitingul din 28 august 1944 din Piaţa Palatului Republicii.

Poporul român s-a angajat cu toate resursele materiale şi umane, cu întregul său potenţial de luptă în războiul drept, eliberator, antihitlerist. Armata română, alături de Armata sovietică, a alungat prin lupte grele trupele germano-hortiste din Transilvania, eliberînd întregul teritoriu al patriei, a luat parte activă la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei şi Austriei, luptînd cu eroism pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei fasciste. În fotografie ofiţeri români şi sovietici în acţiunile pentru eliberarea nord-vestului Transilvaniei.

PARTIDUL — ÎNDRUMĂTOR AL CULTURII NOASTRE SOCIALISTE

(Urmare din pag. 1)

tăţi populare, cluburi sindicale, echipe artistice, cinematografe ş.a.) care duc pînă în cel mai îndepărtat punct al ţării suflul clocotitor al ştiinţei, artei, literaturii. Imaginea sălilor de conferinţe, de spectacol exprimă cel mai pregnant acest caracter democratic, de masă al vieţii spirituale în socialism, marele interes pentru cultură.

Problema care se pune este de a folosi pe deplin acest fundament material, de a da un conţinut militant vastei activităţi culturale, de a o face cît mai atractivă, mai adecvată cerinţelor celor cărora li se adresează.

Este un merit deosebit al Partidului Comunist Român, al statului nostru socialist **de a fi dat o nouă vigoare şi de a fi transformat într-un patrimoniu viu valorile create de-a lungul milenarei existenţe a poporului român.** Spiritualitatea naţională a generat piscuri ale ştiinţei, artei, literaturii, filozofiei, istoriografiei româneşti. Ele atestă marele potenţial de creaţie al poporului nostru. Socialismul — ridicînd nivelul de cultură al maselor, valorificînd în mod ştiinţific acest tezaur — a făcut din marii înaintaşi ai artei şi culturii un izvor de inspiraţie, mîndrie şi demnitate pentru milioane de oameni. Cunoaşterea valorilor spirituale, a tradiţiilor progresiste este un puternic stimulent, un factor de sporire a încrederii în forţele proprii. Partidul comunist, înlăturînd concepţii înguste, sectare, care au dăunat într-o perioadă restituirii tuturor valorilor reale, acordă o mare atenţie cunoaşterii patrimoniului spiritual al naţiunii.

A valorifica nu înseamnă însă a renunţa la criterii ştiinţifice, materialist-istorice, de analiză a fenomenului spiritual. Cercetarea probă, nuanţată, obligatorie în orice domeniu al vieţii, este în contradicţie cu spiritul apologetic, cu tendinţele de a escamota limitele, erorile, contradicţiile reale din opera unor gînditori, oameni de ştiinţă sau litere. Ştiinţa, adevărul nu pot supăra pe nimeni şi de aceea partidul cheamă la o acţiune de valorificare ştiinţifică a moştenirii trecutului.

În procesul complex de dezvoltare a unei culturi adecvate cerinţelor socialismului este absolut necesară **cunoaşterea şi asimilarea a tot ceea ce este progresist, înaintat, umanist în spiritualitatea omenirii.** Comunismul — aşa cum spunea Lenin — înglobează toate valorile autentice ale culturii universale. În opera necesară, aş spune obligatorie, de însuşire a acestor valori nu se poate face abstracţie de caracterul complex, contradictoriu al creaţiei spirituale. Aceasta cere o decantare cît posibil mai obiectivă a valorilor de nonvalori, a ceea ce serveşte omului de ceea ce îl înjoseşte. Sarcină nu totdeauna uşor de realizat, pericolul unilateralităţii într-o direcţie sau alta fiind prezent.

Partidul Comunist Român, statul nostru socialist au întreprins o largă acţiune de cunoaştere de către mase a operelor autentice ale culturii universale şi această muncă se intensifică. În cultura universală există un puternic filon democratic, progresist, umanist, care poate şi trebuie să îmbogăţească orizontul constructorilor socialismului. Orice îngustime de vederi, orice simplificare sînt profund dăunătoare şi se cere maximum de grijă în procesul de apropiere faţă de cultura omenirii. În acelaşi timp, viaţa spirituală a lumii capitaliste este dominată de o ideologie antiumanistă, retrogradă, care poate şi trebuie analizată critic, cu argumente convingătoare, ştiinţifice. Numai îmbinînd lărgimea de vederi cu principialitatea şi fermitatea partinică vom înfăptui cerinţa pusă de societatea noastră, de a face din valorile culturale universale un patrimoniu al oamenilor muncii din ţara noastră.

Receptivitatea faţă de nou, înţelegerea comandamentelor esenţiale ale epocii se reflectă în politica Partidului Comunist Român în domeniul ştiinţei. Creşterea exponenţială a descoperirilor şi investiţiilor ştiinţifico-tehnice, lărgirea graniţelor cunoaşterii umane, dincolo de cele mai îndrăzneţe previziuni, au făcut din ştiinţă elementul indispensabil şi forţa motrice a progresului pe cele mai diverse planuri de acţiune umană şi în primul rînd în producţia de bunuri materiale.

În această perspectivă, partidul nostru acordă o deosebită atenţie cercetării ştiinţifice, cu obiectivul fundamental de a conexa şi implanta activitatea cercetătorilor, savanţilor, cadrelor didactice în miezul practicii sociale, a efectiviza eforturile de gîndire ale creatorilor. Stabilirea domeniilor principale a priorităţilor, a cadrului organizatoric adecvat fac posibilă transformarea ştiinţei într-o forţă nemijlocită de producţie, într-un propulsor al mersului înainte al societăţii româneşti. Exigenţele tot mai mari ale factorilor de decizie se întemeiază pe încrederea în potenţialul creativ al oamenilor noştri de ştiinţă, pe înalta lor responsabilitate civică, pe grija şi solicitudinea pe care statul le acordă ştiinţei şi slujitorilor ei.

Valoroasele rezultate dobîndite constituie premise ale unei puternice şi ample activităţi ştiinţifice în corespondenţă cu nevoile vitale ale economiei, culturii, în raport cu necesităţile etapei actuale de dezvoltare multilaterală a societăţii noastre. Congresul al X-lea al partidului, elaborînd grandiosul program de înflorire a patriei noastre socialiste, a dat un imbold plin de patos pentru participarea savanţilor, cercetătorilor, cadrelor didactice la dezvoltarea edificiului societăţii noastre socialiste.

Umanismul culturii socialiste se materializează în creaţia literară, plastică, muzicală, care îşi trage seva din noua realitate românească. Concepţia partidului nostru în acest domeniu se întemeiază pe rolul educativ, etic al valorilor artistice. „Această înaltă misiune socială a creaţiei literar-artistice — arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu — devine şi mai pregnantă în condiţiile socialismului — orînduire care acţionează în mod conştient şi organizat pentru elevarea spirituală a tuturor membrilor săi".

Stimulînd varietatea tematică şi de stiluri, combătînd orice tendinţe de intervenţie administrativă birocratică în laboratorul intim de creaţie, partidul nostru cheamă pe creatori să pătrundă în miezul vieţii sociale, să înţeleagă profund năzuinţele poporului, eforturile şi lupta sa eroică şi în această lumină să redea în modalităţi şi forme vii fresca României socialiste, angajată într-o mare bătălie constructivă pentru prezent şi viitor. Partidul, fiind adeptul adevărului obiectiv nemistificat, partizanul înfăţişării veridice a realităţilor, cu luminile şi umbrele ei, cere scriitorilor, artiştilor, pictorilor, muzicienilor şi altor creatori să ţină seama permanent că menirea artei este de a înnobila omul, de a-l inspira spre noi fapte eroice, spre înfăptuirea idealului comunist.

Socialismul constituie mediul propice, stimulator pentru dezvoltarea vieţii spirituale a tuturor naţionalităţilor, care trăiesc şi muncesc împreună pe teritoriul patriei noastre. Cultura societăţii noastre este un ansamblu unitar, rod al condiţiilor social-politice şi economice comune, al aspiraţiilor şi luptei comune ale tuturor oamenilor muncii din România. Dar paleta culorilor este variată, după cum fiecare din membrii familiei noastre socialiste îşi are specificul său, tradiţiile, valorile culturale proprii. Partidul şi statul asigură fiecărei naţionalităţi posibilitatea de a desfăşura o activitate culturală în limba maternă, de a dezvolta acele particularităţi naţionale care exprimă năzuinţele spre progres, spre înfrăţire şi muncă unită.

Transpunerea în viaţă a programului elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R., edificarea societăţii socialiste multilateral dezvoltate, vor determina un şi mai puternic avînt al culturii socialiste în patria noastră, premisă esenţială a dezvoltării multilaterale a personalităţii umane.

La masa rotundă

LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Dezbaterea inițiată în coloanele gazetei noastre asupra problemelor pe care le ridică actuala formă și structură a învățământului liceal de cultură generală ne-a oferit posibilitatea de a cunoaște opinii diverse aparținînd unor elevi, psihologi, sociologi, economiști, savanți etc. În această problemă am avut o discuție și cu profesori din orașul Brașov. La convorbirea noastră au participat prof. ALEXANDRU GAVENEA, prorector al Institutului de științe pedagogice, prof. VALENTIN GEORGESCU, director al Liceului nr. 3, prof. SIMION TOMA, director al Liceului nr. 1, prof. LADISLAU MURANSKI, de la Liceul „Unirea".

Red.: Considerați oportună introducerea unor forme de pregătire profesională în liceul de cultură generală?

V. Georgescu: În general, dacă este făcută cu cap, da.

Red.: Ce argumente aduceți în sprijinul acestei idei?

V. Georgescu: Cu cît este mai vremelnic antrenamentul pentru viitoarea profesie, cu atît va spori mai mult competența specialistului în domeniul în care va lucra. M-am gîndit în primul rînd la cei ce-și vor continua studiile în învățămîntul superior. Ideea este cu atît mai valabilă pentru cei ce nu vor avea această posibilitate. Și aceștia sînt cei mai mulți. Neavînd altă perspectivă ei se încăpățînează să participe la concursurile de admitere în învățămîntul superior, așteptînd ani de-a rîndul o șansă ce nu mai apare și irosind astfel un mare potențial uman care rămîne nevalorificat. Dacă ar fi pregătiți pentru a se angaja într-o activitate profesională ei s-ar putea face utili societății imediat după absolvirea liceului.

Al. Găvenea: Această risipă de energie se datorește și inexistenței unor modalități eficiente de orientare profesională.

Red.: Cum socotiți că ar fi potrivit să fie pusă chestiunea profesionalizării sub aspectul ponderii și al conținutului în raport cu pregătirea de cultură generală?

Al. Găvenea: Să vedem mai întîi ce înțelegem prin cultura generală. După unii, a fi cult înseamnă a fi ajuns să depozitezi o bogăție de cunoștințe, să ai o informare vastă, un fond de erudiție. După alții, trăsătura esențială a omului cult nu constă atît în volumul cunoștințelor, cît în capacitatea de a opera cu aceste cunoștințe care pot fi reduse doar la ideile fundamentale. Aceștia din urmă susțin chiar că în condițiile vieții moderne acumularea excesivă de cunoștințe împiedică dezvoltarea flexibilității spirituale. Cel care înmagazinează prea mult nu mai poate crea, este împiedicat de posesia unor cunoștințe definitive. În sprijinul acestei teze ei aduc exemplul unor mari oameni de știință cu memoria destul de slabă, care nici măcar nu încearcă să și-o încarce cu cunoștințe. Adevăratul savant, spun unii, citește puțin și meditează mult.

Red.: Această idee mi se pare greșită. Nu există meditație în gol. Nu se poate medita decît asupra unor cunoștințe.

Al. Găvenea: Totuși în fața altului informațional din zilele noastre sîntem obligați să ne rezumăm la modele și idei fundamentale. Ca să cunoaștem romanul nu trebuie să citim toate romanele. Ne putem rezuma doar la analiza cîtorva romane reprezentative.

V. Georgescu: E absurd căci Tolstoi nu-i tot una cu Kafka, Kafka nu-i tot una cu Joyce și așa mai departe. Ca să nu mai vorbesc despre lectură ca exercițiu intelectual al cărui efect se află în raport direct cu volumul său. Admițînd o astfel de premisă n-am face decît să deschidem porțile superficialității.

S. Toma: Dar este foarte greu de crezut că în zilele noastre s-ar mai putea naște un Aristoteles sau un Erasmus din Rotterdam.

L. Muranski: În schimb în zilele noastre omului îi trebuie mai multe cunoștințe decît aveau Aristoteles și Erasmus, căci de atunci umanitatea a acumulat enorm în toate domeniile. Dacă omul nu va mai acumula cunoștințe socotind că acestea vor fi înmagazinate de ordinatoare, el va pierde însăși posibilitatea de a alcătui programul pentru ordinatoarele respective. Ca să nu mai vorbim de faptul că e nevoie și de filozofi care să meargă mai departe decît Aristoteles și Erasmus.

S. Toma: Voiam să spun că astăzi centrul de greutate s-a mutat de pe multilateralitatea cunoștințelor pe funcționalitatea lor. De aceea, mi se pare că problema culturii generale se pune paralel cu aceea a profesionalizării, înțelegînd aici fenomenul de profesionalizare într-un sens foarte larg, și anume: să nu le oferim elevilor cunoștințe în sine, ci cunoștințe cu valoare aplicativă.

L. Muranski: Aici sîntem de acord. Am observat, în cadrul cercului de cibernetică pe care îl conduc la liceul „Unirea" că valoarea aplicativă a ideilor teoretice influențează în chip hotărîtor curiozitatea științifică a elevilor, interesul lor pentru studiu.

S. Toma: Trebuie mult discernămînt pentru a sistematiza conținutul unor programe, a elimina din ele un imens bagaj informațional greoi și inutil, pentru a face loc cunoștințelor cu valoare utilitară.

V. Georgescu: De ce numai cu valoare utilitară? Aruncăm peste bord valoarea formativă? Viața modernă nu înseamnă exclusiv „utilitate". Nimeni n-a scos încă din ea nici arta, nici cultura.

Al. Găvenea: Bineînțeles că nu ne putem rezuma la cunoștințe strict utilitare. Accentul trebuie să cadă pe cunoștințe esențiale, cu valoare formativă și pentru ca aceste cunoștințe să-și atingă scopul elevul trebuie să fie pus în liceu să lucreze efectiv cu ele, așa cum se lucrează practic în domeniile unde sînt aplicate cunoștințele respective. Ar trebui să capete o pondere mare orele de laborator și de atelier.

Rred.: Credeți că actualele ateliere și laboratoare ale liceelor ar putea să satisfacă această cerință?

Al. Găvenea: Cu condiția să nu uităm că nu realizăm pregătirea practică a elevilor cu o pilă, un ciocan și o menghină. A-i pune pe elevi să lucreze la strung este poate util, dar a limita aplicațiile practice la atît mi se pare primitiv. Mă gîndeam la ateliere în care elevii să lucreze cu mintea, să rezolve probleme științifice echivalente acelora care i se pun specialistului în procesul de producție.

L. Muranski: Dar nu toți elevii vor lucra în aceleași sectoare de producție. Această pregătire ar trebui să fie diferențiată.

V. Georgescu: Cred că s-ar putea introduce în planul de învățămînt un număr mai mare de discipline facultative care să răspundă aspirațiilor și aptitudinilor diverselor categorii de elevi. Mă gîndesc dacă nu s-ar putea realiza chiar o integrare în orarul săptămînal a cercurilor științifice.

Al. Găvenea: Ideea mi se pare interesantă. Dar integrarea în orarul săptămînal cred că va fi imposibilă.

Red.: Unii specialiști susțin că atît capacitatea de inovație cît și capacitatea de adaptare la noi exigențe profesionale, de reciclare, este mai mare la cei cu un mai înalt grad de cultură generală.

V. Georgescu: Este firesc. O specializare îngustă nu te face apt decît pentru profesia pentru care te-ai pregătit, în vreme ce cultura generală deschide orizonturi mult mai largi. În legătură cu cultura profesională circulă și o anecdotă. Se spune că cineva se specializase în prăjitul crapilor. Dar specializarea lui era atît de strictă încît el nu putea să prăjească păstrăvi.

S. Toma: Să nu exagerăm profesionalizarea în detrimentul culturii generale. Aș vrea să precizez, în legătură cu organizarea atelierelor pentru activități practice, că n-aș merge atît de departe pe formula avansată de tovarășul Găvenea care, din cîte am înțeles, preconizează introducerea în școli a unor utilaje de mare tehnicitate. Ar fi ideal să fie așa, dar acestea sînt prea costisitoare.

Al. Găvenea: Se pot găsi și formule economice.

S. Toma: Eu m-aș rezuma la atelierele în care să se predea elemente de mecanică, de lăcătușerie, de electricitate, eventual de conducere auto.

Al. Găvenea: După părerea mea, asta este o fază care trebuie depășită.

S. Toma: Nu știu cum am putea înzestra școlile cu utilajul modern necesar.

L. Muranski: Noi am reușit să organizăm, pentru cercul de cibernetică pe care îl conduc la liceul nostru, un atelier modern și n-am cerut nici un fel de utilaj modern. Esențial este altceva, ca activitatea în ateliere să nu fie prea strîns dirijată de o programă detaliată și fermă, să lase cîmp larg de desfășurare pasiunii elevilor, rezumîndu-se doar la cîteva idei directoare.

Red.: Socotiți că în liceul teoretic trebuie să se efectueze o pregătire specifică pentru o profesie anume, sau una mai largă bazată pe însușirea unor principii fundamentale comune mai multor profesii?

L. Muranski: Categoric, trebuie însușite principii fundamentale, comune mai multor profesii.

S. Toma: Diversificarea pe secții propusă de recentul proiect de plan de învățămînt pentru liceul de cultură generală are în vedere studierea principiilor fundamentale ale cîtorva domenii, fără o delimitare precisă.

V. Georgescu: Este bună diversificarea, dar nu știm în ce măsură un elev din clasa a IX-a este îndeajuns de pregătit să aleagă între secțiile care i se pun în față.

Red.: Profesorii îl pot ajuta. Știu că tocmai liceul dv. are un excelent laborator de testare a aptitudinilor.

V. Georgescu: Testarea este într-adevăr un instrument științific extrem de util în orientarea profesională.

Al. Găvenea: Însușirea unor principii fundamentale comune mai multor profesii este impusă și de actuala evoluție a științei și tehnicii. Știința se integrează sub auspiciile cibernetici, ale structuralismului etc. La frontierele științelor clasice au apărut multe științe intermediare. Cercetarea științifică devine din ce în ce mai mult o treabă de echipă în care colaborează specialiștii din diferite domenii. Această cuplare de specialiști diverși nu poate fi înțeleasă în absența unor termeni de comunicare bazați pe cunoașterea principiilor fundamentale ale specialităților coroborate.

Enunțate parțial și în dezbaterile anterioare, cîteva din ideile formulate în cursul acestei convorbiri ni se par bune de luat în seamă pentru perfecționarea pregătirii în liceul de cultură generală. Astfel, subliniind oportunitatea introducerii unor forme de pregătire profesională în liceul teoretic, interlocutorii noștri au relevat necesitatea interpretării judicioase a acestei idei în contextul noțiunii de cultură generală. Problema culturii generale înțeleasă ca o acumulare de cunoștințe formative esențiale a fost tratată în paralel cu aceea a profesionalizării, dîndu-se termenului de profesionalizare sensul de dezvoltare a capacității de a opera cu cunoștințele teoretice. Totodată, valoarea aplicativă a cunoștințelor — adăugau interlocutorii noștri — trebuie realizată într-un mod elevat în ateliere și laboratoare în care elevii să învețe să lucreze cu mintea, să rezolve probleme științifice echivalente acelora care li se pun specialistului în procesul de producție. Pe de altă parte, liceul realizînd o pregătire largă, bazată pe însușirea unor principii fundamentale comune mai multor profesii, va trebui să lase cîmp liber de manifestare înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, care, îndrumate printr-o justă orientare profesională, vor asigura atît distribuirea lor după absolvirea liceului în acele domenii pentru care sînt cu adevărat potriviți, cît și verificarea integrală a resurselor de energie de care dispune personalitatea lor.

Convorbire consemnată de OCTAVIAN BUZESCU

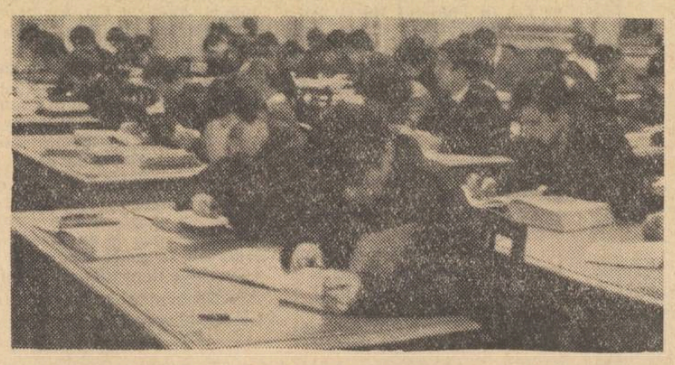

Studiu în bibliotecă

Pe larga vale a riului Comarna, zeci și sute de elevi din comuna Movilița și din comunele învecinate participă, în aceste zile de vacanță, alături de profesorii lor, la amenajarea terenurilor în vederea efectuării unor lucrări de irigații care vor aduce în viitorii ani recolte mai multe și mai bogate.

Două tabere-pilot

Continuînd tradiția taberelor de profil, C.C. al U.T.C. și Ministerul Învățămîntului au organizat în timpul verii și alte variante ale acestora: la Curtea de Argeș, pentru colectivele de conducere ale societăților literar—artistice ale elevilor și la Costinești—Schitu pentru laureații olimpiadelor de matematică, fizică, chimie și literatură.

Destinate a fi în primul rînd un cadru de destindere și recreare — obiectiv atins cu prisosință — aceste tabere n-au omis să includă în planul lor de activitate și acțiuni menite să răspundă scopului pedagogic pentru care au fost inițiate. Astfel, la Curtea de Argeș acțiunea—nucleu a constituit-o organizarea unei consfătuiri a colectivelor de conducere ale societăților literar-artistice în vederea unei explorări mai fructuoase a resurselor creatoare ale elevilor și a îmbunătățirii sistemului de organizare și autoconducere. La Costinești—Schitu, gruparea laureaților de la toate disciplinele olimpice a putut oferi un interesant și poate unic prilej de a sonda multilateral opinia acestora privitoare la perfecționarea acestor concursuri cu echivalențe internaționale și cu o deosebită valoare pentru depistarea unor viitoare cadre de specialitate.

De multă prețuire s-au bucurat numeroasele întîlniri care au avut loc în aceste tabere — în funcție de specificul lor — cu personalități ale culturii noastre, invitate să expună anumite probleme de profil și să întrețină în continuare un dialog cu auditorii lor. Semnificative ni s-au părut expunerea susținută în tabăra Costinești de către tov. Mircea Malița, ministrul învățămîntului cu tema: „Probleme fundamentale ale realizării tipului de civilizație industrială în țara noastră", precum și conferința „Liniile de dezvoltare ale literaturii românești actuale" prezentată de prof. univ. D. Micu în tabăra de la Curtea de Argeș.

Deși aceste tabere constituie doar primii pași în direcția structurării unui tip propriu de activitate, ele au oferit, prin consfătuirile de profil și sondarea opiniei unui mare număr de elevi, un prețios test pedagogic.

Socotim că multe dintre opiniile și propunerile elevilor din care unele le vom sintetiza mai jos, vor trebui să constituie puncte de plecare pentru perfecționarea în continuare a sistemului de organizare, cît și a conținutului acestor forme de educare intelectuală a tinerei generații. S-a susținut, cu insistență, ideea ca societățile literar—artistice să devină factorul polarizant al tuturor nucleelor de preocupări vocaționale, forma lor superioară de activitate, depășindu-se faza actuală, cînd ele se înscriu ca supratitlul unor acțiuni unilaterale (ex. Societatea literară a orașului Cluj este reprezentată în fond de cenaclul „Lucian Blaga"). Chiar dacă există societăți destul de puternice și cu activitate meritorie, atît în cadrul liceelor (Liceele pedagogice din Arad, Blaj, Craiova, liceele teoretice „E.Hojdu", nr.2, nr.4 din Oradea, „M.Viteazu" din Turda, „G.Coșbuc" din Bistrița—Năsăud, „N.Bălcescu" din Craiova, „Gh. Șincai" din București), cît și al orașelor (Oradea Arad, Timișoara) ori al județelor (Arad, Vîlcea), totuși numărul acestora este încă redus la scară națională (în capitala țării există deocamdată două societăți în cele aproape 100 de licee teoretice, de specialitate și pedagogice și nu s-a reușit încă să se înființeze o societate orășenească). În același timp, acolo unde există societăți, fiecare se organizează și activează într-un alt fel. Unele au o secție, altele 9—10, unele au reviste, altele nu, unele se conduc după statut, altele îl contestă, la unele licee se percep cotizații, la altele nu. Apreciind că această situație se datorește caracterului laconic și evaziv al instrucțiunilor existente, elevii preconizează elaborarea unui regulament mai limpede și mai cuprinzător, care să nu limiteze însă inițiativa elevilor și să nu știrbească personalitatea fiecărei societăți. Acest regulament ar trebui să precizeze scopul și caracterul acestor societăți, conținutul de principiu al statutului, indicarea secțiilor care se pot organiza, a formelor de activitate pentru fiecare secție, modul de realizare a societăților orășenești și județene, insistînd asupra adaptării normativului general la condițiile locale ale liceului sau localității respective.

Necesitatea unificării organizatorice și a dirijării de ansamblu a acestor societăți — la ora actuală extrem de diverse și pulverizate ca activitate — le va spori eficiența, le va asigura continuitatea și va facilita schimbul de experiență la nivel local și național. Elevii au fost de părere că societățile literar—artistice ar trebui, în general, să fie constituite din trei secții de bază: **de creație (cenaclu), critică și folclor** și cinci corelative, servind la sprijinirea și completarea primelor — secțiile: dramatică, muzicală, dans—pictură—grafică, limbi străine, literatură comparată. Organul de presă al societății trebuie să fie revista școlii. O propunere interesantă ni s-a părut aceea referitoare la societățile supraliceale. Atît timp cît se prevăd societăți la nivel orășenesc și județean, în vederea completării sistemului organizatoric apare necesară înființarea unei societăți literar—artistice la nivel național, cu o revistă centrală, cu corespondenți în toată țara, cu sesiuni de comunicări în vacanța de primăvară și cu o tabără de profil care să cuprindă pe secții, pe cei mai activi reprezentanți. S-a propus, de asemenea, ca taberele de profil să se organizeze cu grijă pentru ca ele să fie într-adevăr reprezentative (la Curtea de Argeș au lipsit reprezentanții unor județe cu tradiție ca Hunedoara, Maramureș, Iași, Suceava etc.) Invitațiile, nominalizate, să fie înmînate elevilor cel mai tîrziu la 20 mai, pentru ca aceștia să-și poată organiza vacanța.

La tabăra „olimpicilor" de la Costinești—Schitu s-au cules opinii interesante, privind mai ales conținutul concursului pe specialități, care, după opinia tuturor elevilor sondați, nu-i suficient de adecvat cerințelor moderne.

Concursul de literatură a format obiectul celor mai aprinse discuții. S-a subliniat că eficiența lui va crește în măsura în care va căuta să nu fie subordonat programei de învățămînt și nici o reeditare a tezelor trimestriale sau un test al capacității de memorizare a citatelor și formulelor critice stereotipe. În cele mai multe cazuri — spun elevii — olimpiada de literatură nu scoate în evidență pe cei mai talentați, ci pe cei mai conștiincioși. Cea mai bună dovadă, adăugăm noi în paranteză, a constituit-o faptul că din cei 27 laureați prezenți în tabără, doar 4—5 manifestau evidente semne de talent literar și doar 7 doreau să urmeze facultatea de filologie.

S-a opinat ca acest concurs de literatură să dea posibilitatea elevilor să se prezinte la două secții: de critică literară și de creație literară. La secția critică s-a propus, în raport cu succesiunea claselor, analiza unei poezii nestudiate la școală, sau a unui fragment necunoscut, în proză, analiza cărții preferate, descrierea literară a unui tablou expus în fața candidaților, interpretarea literară a unui proverb, exegeza unui fragment interpretabil, descifrarea unei proze sau unei poezii moderne care scapă de obicei etapelor standard ale unei analize literare. În acest fel se va înlătura supraîncărcarea elevilor cu bibliografie suplimentară, se vor evita aprecierile subiective ale juriului (impresionat uneori de volumul de citate) iar concursul va reuși, într-adevăr, să rețină pe acei elevi realmente dotați pentru literatură, cu evidentă personalitate și originalitate. Natura subiectelor însăși va face astfel loc elevilor creatori, cu aptitudini autentice care, sau evită de obicei participarea la astfel de concursuri neinteresante pentru ei, sau preferă să concureze la o altă specialitate, dacă sînt multilaterali.

Și la secțiile științifice s-au făcut unele observații și propuneri, deși aceste secții sînt mai puțin vulnerabile prin natura materiei și subiectelor, ca și prin tipul de apreciere care, asigură obiectivitatea notării. Astfel, elevii consideră problemele prea ușoare sau prea generale (la clasa a XI-a la concursul de fizică s-a dat ca temă „Electromagnetismul") insuficient de stimulative pentru gîndirea creatoare, etapele concursului insuficient de distanțate, selecția prea generoasă (ducînd uneori la sute de finaliști republicani), și solicită introducerea probelor practice. S-a propus să se dea în prima fază 10 probleme cu conținut strict teoretic. La a doua fază ar trebui să existe o probă de teorie și una de probleme. Problemele trebuie să verifice și cuantumul cunoștințelor, dar și gîndirea creatoare și ingeniozitatea candidaților. Faza republicană, după modelul concursurilor internaționale, ar trebui să constea dintr-o lucrare de laborator și 4 probleme, pentru a se realiza îmbinarea aspectului teoretic cu cel practic și să se desfășoare în vacanța de vară la o tabără de munte, urmînd ca în continuare, în același cadru, elevii să primească premiile și să se odihnească.

În general, „olimpicii" au propus să se organizeze cu finaliștii (maximum 90—100 pe țară) tabere pe specialități sau serii de specialități în cadrul aceleiași tabere și nu tabere comune de laureați, unde posibilitățile de intercomunicare sînt mult mai reduse.

Propunerile la care ne-am referit și altele încă, pe care nu le-am putut cuprinde în rîndurile de față, sînt o expresie a forței opiniei publice a elevilor, un barometru viu al seriozității și profunzimii cu care tînăra generație își dezbate propriile ei probleme, sprijinind în acest fel eforturile acelora ce veghează asupra instrucției și educației lor.

Prof. TUDOR OPRIȘ

GLORIOASĂ ANIVERSARE

(Urmare din pag. 1)

O etapă importantă în istoria școlii noastre a constituit-o adoptarea Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și a Legii învățămîntului din Republica Socialistă România, documente care prin soluțiile raționale și temeinic fundamentate date unor probleme complexe asigură cadrul adecvat unei continue perfecționări și înnoiri a învățămîntului în sens contemporan. Ridicarea nivelului de cultură al tuturor cetățenilor, pregătirea cadrelor de specialitate necesare asigurării progresului economic, tehnic, științific, cultural al țării, sporirea rolului social al școlii, a funcției sale educative — iată obiectivele generale ale hotărîrilor partidului și statului în domeniul învățămîntului. În fond, școala este chemată să formeze tineri cu o gîndire creatoare, cu spirit de inițiativă și răspundere, receptivi la descoperirile științifice și tehnice ale epocii, integri moral, oameni culți la nivelul accepțiunii actuale a acestei noțiuni.

În spiritul acestor documente, al programului aprobat de Congresul al X-lea al partidului s-au întreprins și se întreprind măsuri ce urmăresc să sporească capacitatea învățămîntului de a răspunde cît mai deplin cerințelor actuale și de perspectivă care decurg din dezvoltarea societății noastre socialiste, din mutațiile care au loc în economie și în viața socială, din amplul proces de desfășurare a revoluției tehnico-științifice pe plan mondial.

Succesele obținute în construcția socialismului, în asigurarea unei puternice baze tehnico-materiale, în dezvoltarea învățămîntului, științei și culturii, în ridicarea bunăstării întregului popor se reflectă în creșterea și afirmarea pe un plan larg a prestigiului internațional al țării noastre. Activitatea internațională a partidului și statului nostru, fundamentată pe principiile marxism-leninismului, ale respectului și încrederii reciproce, corespunde pe deplin intereselor și aspirațiilor poporului român, cît și intereselor unității țărilor socialiste, ale mișcării comuniste și muncitorești, ale păcii și progresului în lume.

Realizările dobîndite în cei 26 de ani reprezintă cea mai grăitoare dovadă a justeței politicii partidului nostru, care în întreaga sa activitate și-a propus drept țel servirea intereselor fundamentale ale poporului, s-a călăuzit întotdeauna și se călăuzește consecvent după concepția revoluționară a proletariatului, după ideile marxism-leninismului, pe care le aplică creator la condițiile și particularitățile țării noastre, ale fiecărei etape a dezvoltării societății românești. Prin întreaga sa politică internă și externă, care este însușită cu fidelitate de toți oamenii muncii, Partidul Comunist Român aduce o contribuție de preț la întărirea cauzei socialismului și comunismului în lume, la întărirea prieteniei și colaborării între popoare.

La această aniversare glorioasă cadrele didactice încearcă, alături de oamenii muncii, un sentiment de adîncă satisfacție pentru marile izbînzi din anii socialismului și își reafirmă crezul lor neclintit de a înfăptui politica internă și externă a partidului și statului, de a contribui la ridicarea prestigiului și strălucirii României.

ÎN PRAGUL NOULUI AN ŞCOLAR

În fiecare an, la această vreme, începem să numărăm invers zilele care au mai rămas pînă la startul noului an şcolar. Sîntem în pragul anului şcolar

Prin ce se va distinge noul an şcolar în şirul anilor care au trecut şi al celor care vor veni? Noul an va însemna:

Extinderea în continuare a învăţămîntului general obligatoriu de zece ani. Cu el începe existenţa clasei a 10-a a şcolii generale. Această acţiune cu adînci semnificaţii în viaţa spirituală a României socialiste — începută cu un an mai înainte, ca urmare a sarcinilor trasate de cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român — este obiectivul principal care stă în faţa învăţămîntului de cultură generală. În peste 2000 de şcoli generale de pe tot cuprinsul ţării, alături de elevii care au promovat în clasa a X-a, vor lua loc în bănci la 15 septembrie, în clasa a IX-a, alţi aproximativ 80.000 de elevi.

Cuprinderea în şcoală a întregii generaţii de copii în vîrstă de 6 ani. Coborîrea limitei inferioare a vîrstei şcolare înseamnă un remarcabil succes al învăţămîntului românesc, în această privinţă alinîind ţara noastră alături de multe alte ţări cu un înalt nivel de dezvoltare economică şi culturală.

Definitivarea profilului şi conţinutului viitorului liceu de cultură generală. Definitivarea se va face pe baza unor ample dezbateri care au început încă din anul şcolar trecut şi care vor continua.

Ridicarea la un nivel superior a legăturii şcolii cu viaţa, cu activitatea practică, productivă. Aceasta îşi va găsi reflectarea în toate sectoarele învăţămîntului de cultură generală şi cu deosebire în clasele terminale ale şcolii generale de 10 ani. Prin muncă, pentru muncă, procesul de învăţămînt va căpăta noi valenţe, noi forţe în instruirea şi educarea tinerei generaţii

Un pas înainte în creaţia didactică a slujitorilor şcolii care are valoroase tradiţii în trecut şi în prezent o largă bază de afirmare. Cercetarea pedagogică va explora în anul care vine mai profund fenomenul educaţional, va urmări sporirea randamentului şi a eficienţei procesului de învăţămînt.

★

Dar, noul an va rămîne înscris în cronici prin ceea ce va aduce munca concretă a oamenilor şcolii, prin ceea ce va rodi activitatea zilnică, devotată, creatoare, plină de dăruire a fiecărui slujitor al catedrei. Acest lucru este ştiut.

Pe primul plan al preocupărilor extinderea învăţămîntului general obligatoriu de 10 ani

În această perioadă la inspectoratele şcolare judeţene, în prim plan se află pregătirile pentru continuarea generalizării învăţămîntului obligatoriu de zece ani: dezvoltarea reţelei şcolare, creşterea numărului de elevi cuprinşi în clasa a IX-a, măsurile organizatorice de care depinde desfăşurarea în bune condiţiuni a cursurilor clasei a X-a şi — de o deosebită importanţă — organizarea practicii în producţie. Este ştiut că anul şcolar 1970—1971 este un an hotărîtor în buna reuşită a acestei istorice acţiuni iniţiate de partid.

Din calculele estimative reiese că în anul şcolar viitor în clasa a IX-a vor fi cuprinşi aproximativ 80 000 de elevi, iar numărul şcolilor generale de 10 ani va fi de circa 2 100. Lărgirea reţelei şi a numărului de elevi în ritmul consemnat de aceste cifre ne întăreşte convingerea că sarcina generalizării învăţămîntului obligatoriu de zece ani va fi îndeplinită în parametrii stabiliţi de cel de al X-lea Congres al P.C.R.

— Noi ne-am propus — ne spunea prof. *Haralambie Modan*, inspector şef la inspectoratul şcolar al judeţului Neamţ — ca în anul şcolar care vine să ducem o activitate susţinută pentru a cuprinde în învăţămîntul profesional şi în clasele a IX-a şi a X-a marea majoritate a absolvenţilor clasei a VIII-a, în aşa fel încît pentru anul şcolar următor să ne rămînă un procent mai mic. Cum s-ar zice, am vrea ca tot greul în această amplă campanie de trecere la învăţămîntul general de 10 ani să fie dus în acest an şcolar.

Şi la inspectoratele judeţene *Braşov, Hunedoara, Argeş, Bacău* şi altele se studiază cu seriozitate, prin investigaţii concrete în fiecare circumscripţie şcolară, în fiecare oraş sau comună posibilităţile creşterii reţelei şcolilor generale de 10 ani şi a sporirii numărului de elevi în clasele a IX-a şi a X-a.

În judeţul *Bacău*, în tot cursul lunii august inspectoratul şcolar, în colaborare cu consiliile populare, au întreprins lucrări pentru o reamplasare mai judicioasă a circumscripţiilor şcolare, atît în cele două municipii ale judeţului, cît şi în celelalte oraşe, în vederea încheierii generalizării învăţămîntului obligatoriu de zece ani în mediul urban. O largă campanie de popularizare a şcolii de zece ani — prin conferinţe, adunări cetăţeneşti, articole în presa locală — a însoţit această acţiune.

Inspectoratul şcolar al judeţului *Braşov* a organizat în această perioadă premergătoare deschiderii noului an şcolar o riguroasă urmărire a cuprinderii absolvenţilor clasei a VIII-a în licee de cultură generală, licee de specialitate, şcoli profesionale şi la ucenicia la locul de muncă pentru ca, în funcţie de numărul candidaţilor reuşiţi şi a locurilor rămase încă disponibile, să se studieze posibilităţile de dezvoltare a unităţilor învăţămîntului obligatoriu de 10 ani.

După cum spuneam, în ansamblul măsurilor pentru trecerea la generalizarea învăţămîntului de zece ani un loc deosebit îl ocupă organizarea temeinică a practicii în producţie. Experienţa anului şcolar trecut a fost la multe inspectorate şcolare judeţene bine analizată şi a oferit prilejul multor învăţăminte. Anul acesta se remarcă o vizibilă schimbare o opticii care conduce la organizarea practicii în producţie. Greşelile anului trecut nu mai trebuie repetate.

Peste tot, în mediul sătesc, practica în producţie se va desfăşura, cum este şi firesc, în agricultură.

— Practica în agricultură — ne spunea prof. *Otto Bîgu*, inspector şef la Inspectoratul şcolar al judeţului Constanţa — nu numai că îl pregăteşte într-o anumită măsură pe elev pentru munca sa de mai tîrziu, dar are şi un puternic rol educativ în formarea viitorilor lucrători ai ogoarelor, în legarea lor de vatra satului.

În judeţul *Constanţa*, ca şi în alte judeţe, practica elevilor din clasele a IX-a şi a X-a, va ţine seamă de specificul local. Aşa, de pildă, în unele comune ca Lipniţa, Ostrov, Murfatlar ea se va desfăşura şi în sectorul viticol şi în zootehnie, pe lîngă unităţile agricole cu renume binecunoscut.

În prezent practica în mediul sătesc, asigurarea cadrelor care să conducă această practică, stabilirea unităţilor agricole unde să se desfăşoare, constituie preocuparea multor inspectorate şcolare. Cu prilejul investigaţiilor noastre am consemnat şi iniţiative ale unor inspectorate şcolare judeţene menite să întregească pregătirea practică a elevilor din şcolile sătesti. Aşa, de pildă, în judeţul Argeş, pe lîngă desfăşurarea practicii în perioada muncilor agricole, pentru lunile de iarnă s-a preconizat iniţierea în unele îndeletniciri gospodăreşti. În acest scop pentru anul viitor şcolile generale din mediul rural vor fi înzestrate cu truse de scule provenite din trusele executate de elevii şcolilor profesionale. De asemenea, în judeţul *Hunedoara*, se consideră bună propunerea făcută de părinţii elevilor din comunele Baia de Criş, Dobra, Blăjeni, ca pe lîngă munca în diferitele sectoare ale agriculturii, elevii să fie iniţiaţi şi în unele meserii cu vechi tradiţii în aceste locuri.

În anul viitor se vor crea condiţii mai bune şi pentru desfăşurarea practicii în şcolile generale orăşeneşti sau din centrele industriale. În judeţele *Braşov, Bacău, Argeş* s-au luat de pe acum măsuri ca elevii claselor a IX-a şi a X-a să se iniţieze în meserii legate de nevoile economiei locale. Se desfăşoară în prezent ample acţiuni de dotare a atelierelor şcolare, de asigurare a locurilor de practică în unităţile industriale. În judeţul *Hunedoara* — după cum ne-a informat prof. *Ion Avram*, inspector general şcolar — s-a luat iniţiativa ca în municipiile Deva, Hunedoara şi Petroşani practica elevilor din şcolile generale de 10 ani să se desfăşoare pe lîngă şcolile profesionale, acolo unde există condiţii mai prielnice pentru însuşirea unor deprinderi de muncă.

În cadrul măsurilor organizatorice pentru buna desfăşurare a procesului de învăţămînt în anul viitor se înscrie instruirea profesorilor care vor preda la clasele a IX-a şi a X-a ale şcolii generale de 10 ani. În multe judeţe, în această perioadă s-au şi stabilit în amănunt programul şi conţinutul acestei instruiri. În judeţul *Bacău*, bunăoară, instruirea profesorilor se va face în perioada 3—6 septembrie, pe specialităţi, în trei centre. De asemenea, în ziua de 10 septembrie s-a organizat o consfătuire a diriginţilor de la clasele a IX-a şi a X-a.

Perioada care ne mai desparte de începutul anului şcolar se va caracteriza printr-o intensă activitate de care, într-un anume fel, va depinde buna desfăşurare a cursurilor încă din prima zi de şcoală.

MIRCEA IONEL

NOUL ABECEDAR

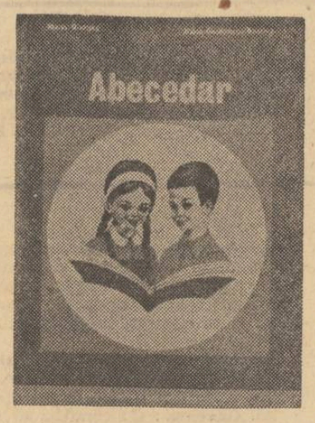

Anul şcolar 1970/1971 aduce elevilor din clasa I un nou abecedar elaborat de Maria Giurgea şi Maria Georgescu-Boştină şi apărut în Editura didactică şi pedagogică. Abecedarul anterior, editat pentru prima dată în 1955, a împlinit în anul şcolar trecut, 15 ani de existenţă, fiind tipărit în aproape 5 milioane exemplare.

Transformările ivite în societatea noastră, evoluţia învăţămîntului, şcolarizarea elevilor la vîrsta de 6 ani, introducerea unui nou sistem de scriere ş.a. cereau editarea unui nou abecedar.

Înainte de a fi înaintat editurii, autoarele, cu sprijinul Ministerului Învăţămîntului, au experimentat abecedarul la Şcoala generală nr. 122 din Bucureşti, în anul şcolar 1967/1968. După îmbunătăţirea lui, ca urmare a concluziilor experimentului, manuscrisul a fost prezentat la concursul de manuale şcolare, unde a fost bine apreciat şi propus pentru publicare.

Urmărind respectarea particularităţilor psiho-fizice ale copilului de 6 ani, experienţa de viaţă a acestuia în condiţiile pe care i le oferă mediul înconjurător actual, abecedarul nou apare ca o cale accesibilă de introducere a elevului în viaţa şcolară. Perioada pregătitoare, *preabecedară* cum i se spune, durează mai mult în cazul copiilor de 6 ani şi acesteia îi corespunde în noul abecedar un spaţiu mai mare decît în vechiul abecedar.

O dată cu partea a doua, *abecedară*, apar şi celelalte elemente care deosebesc abecedarul actual de cel anterior. Astfel literele sînt predate într-o ordine nouă (a, m, i, u, r, e, c, o, l, ă, t, v, p, s, d, b, f, j, h, ş, g, z, f, ţ, ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, x, k, â,), ordine stabilită după un studiu îndelungat şi amănunţit. Un alt element nou — predarea concomitentă a literelor mari cu cele mici. Acest element a devenit posibil o dată cu noul sistem de scriere, scrierea oblică simplificată. De asemenea, în noul abecedar s-a realizat o gradare mai reuşită a complexităţii lecţiilor, evidentă în succesiunea silabelor, aranjamentul coloanelor de cuvinte (unele semne convenţionale disociază, aici, silabele care se reproduc oral, de cele care se reproduc prin scris) şi trecerea de la cuvînt la propoziţie. În sfîrşit, trebuie semnalată existenţa unor lecţii („Mămica mea", „În port", „Dimineaţa", „La grădina zoologică", „Scrisoarea") al căror text, scris de mînă, scoate în evidenţă calităţile noului sistem de scriere.

Partea *postabecedară* cuprinde texte cu valenţe artistice evidente şi alfabetul ilustrat.

Abecedarul se încheie cu 7 pagini cu litere, silabe şi semne de punctuaţie şi ortografie, care formează corp comun cu întregul manual. Ele sînt astfel alcătuite şi plasate, încît decuparea şi fixarea lor pentru alcătuirea cuvintelor şi propoziţiilor nu reprezintă nici o dificultate.

Ilustraţia abecedarului facilitează, prin felul în care a fost concepută şi realizată, organizarea discuţiilor pregătitoare, închegarea unor scurte povestiri în scopul dezvoltării vocabularului şi transmiterea unor serii de cunoştinţe despre şcoală, viaţa în familie şi societate, munca oamenilor din industrie, agricultură şi instituţii ştiinţifice şi de cultură. Completînd şi încadrînd textul lecţiilor, ilustraţia are un caracter funcţional.

Editura şi autoarele, avînd sprijinul unui larg colectiv de învăţători şi consultînd lucrări similare româneşti şi străine, au urmărit realizarea unui manual care să ofere o eficienţă maximă în direcţiile fundamentale ale activităţii: citirea şi scrierea. Totul a fost subordonat corelaţiei dintre latura informativă şi cea formativă a procesului de învăţămînt, formării concomitente şi în condiţii superioare a deprinderilor de citire şi scriere, pe de o parte, şi a dezvoltării intelectuale şi a conduitei morale a elevilor, pe de altă parte.

Activitatea didactică cu noul abecedar va arăta unde anume intenţiile autoarelor şi editorului şi-au găsit cea mai bună rezolvare, dar şi părţile unde sînt necesare îmbunătăţiri. Importanţa deosebită a abecedarului, locul pe care îl ocupă, în procesul de învăţămînt cer receptivitate şi contactul permanent dintre şcoală şi editor. De aceea, aşteptăm observaţiile tuturor celor interesaţi.

VALENTIN ANGHELACHE
şef de redacţie
la Editura didactică şi pedagogică

Şcoala generală din comuna Frumosu, judeţul Suceava, una din multele şcoli date de curînd în folosinţă

Construcţii şcolare dîmboviţene

Săptămîna trecută Comitetul executiv al Consiliului popular al judeţului Dîmboviţa a analizat stadiul pregătirilor pentru deschiderea noului an şcolar. În cadrul analizei s-a acordat o deosebită atenţie construcţiilor şcolare şi îndeosebi celor care în anul viitor sînt menite să asigure spaţiul necesar generalizării învăţămîntului de zece ani.

În cursul anului 1970 în judeţul Dîmboviţa se înalţă 88 de săli de clasă, 6 localuri de grădiniţă cu o capacitate de 300 de locuri şi un internat de 216 locuri. Pînă în prezent au şi fost date în folosinţă 27 săli de clasă printre care se numără cele din Pucioasa (Şcoala generală nr. 6), Fieni (liceu), Costeşti Vale, Valea Mare, Corbii Mari, Ghirdoveni şi altele. Într-un stadiu avansat de finisaj se află sălile de clasă construite la Comişani, Cobia, Morteni Bărbuleţ, Mogoşani, Predeluţ etc. toate acestea fiind gata pînă la 15 septembrie.

Nu peste tot însă stadiul lucrărilor de construcţii este satisfăcător. La Moţăeni, Nucet şi Lucieni, de pildă, lucrările sînt rămase în urmă, iar în comunele Bezdead şi Buciumeni nu se întrevăd şanse ca ele să fie gata pînă la începerea noului an şcolar.

Cu prilejul şedinţei Comitetului executiv au fost luate măsuri pentru urgentarea dării în folosinţă a noilor localuri de şcoli în construcţie şi pentru dotarea corespunzătoare a acestora.

Un bătrîn liceu se înnoieşte

Cu o lună înainte de deschiderea cursurilor am vizitat bătrînul liceu piteştean „Nicolae Bălcescu" şi l-am regăsit întinerit de mîinile unor harnici gospodari. Marea majoritate a claselor erau zugrăvite, vopsite, curăţate. De asemenea laboratoarele, cabinetele, internatul.

Dar, acestei primeniri anuale obişnuite i s-au adăugat şi alte lucrări noi menite să contribuie la modernizarea procesului de învăţămînt. Împreună cu prof. Viorica Rotăreasa, directoarea liceului, facem un „tur de orizont". În apropierea intrării este în curs de amenajare un cabinet de orientare şcolară şi profesională (în anul viitor liceul va fi încadrat şi cu un consilier de orientare şcolară şi profesională). Alături, încăperi special dotate vor găzdui un nou cerc — cercul de automobilism. Nici nu se poate altfel într-un oraş care este leagănul industriei noastre de autoturisme! Cercul îşi va desfăşura activitatea sub patronajul constructorilor „Daciei". În laboratoarele de fizică şi chimie s-a introdus o nouă instalaţie electrică cu prize la mesele de lucru. Printre materialele didactice noi ale laboratorului de chimie am remarcat trusele pentru electroliza apei oferite şcolii de Combinatul petrochimic din Piteşti. De lîngă laboratorul de fizică va lua fiinţă un cerc de radioamatori. Modernul laborator fonolingvistic — dat în folosinţă către sfîrşitul anului şcolar trecut şi deocamdată cam neîncăpător — va fi extins şi îmbogăţit în noul an. Cu materiale şi instalaţii didactice noi a fost dotat şi laboratorul de ştiinţe biologice şi cabinetul de geografie.

Una din frumoasele realizări care vor fi inaugurate odată cu deschiderea noului an şcolar este terenul sportiv amenajat în spatele liceului. La data vizitei noastre aici lucrau de zor echipe de elevi. Cu ajutorul unor întreprinderi din oraş în jurul terenurilor de sport au fost înălţate chiar şi tribune şi, în curînd, se va da în folosinţă o instalaţie electrică pentru desfăşurarea orelor de educaţie fizică şi pentru jocurile sportive în nocturnă.

În cel de-al doilea veac al existenţei sale Liceul „N. Bălcescu" devine mai tînăr, mai modern.

Laboratoare – clasă pentru şcolile sătesti

În cadrul pregătirilor care se fac în judeţul Bacău pentru deschiderea noului an şcolar ne-a reţinut atenţia frumoasa iniţiativă a inspectoratului şcolar judeţean de a dota şcolile sătesti cu laboratoare-clasă. În urmă cu doi ani a fost proiectat pentru prima dată un asemenea laborator-clasă. El cuprinde 8 mese la care pot lucra 32 de elevi, dulapuri-vitrină, catedră etc. În funcţie de şcoala în care se montează, s-a prevăzut şi instalaţia (sau rezervoarele) pentru apă şi instalaţia electrică. Odată cu mobilierul respectiv, executat după proiectul amintit, se livrează şi materialul didactic necesar desfăşurării lecţiilor şi lucrărilor practice de fizică, chimie şi biologie. Cu asemenea laboratoare au fost dotate în primul rînd şcolile generale în care funcţionează clasele IX—X.

În primul trimestru al noului an şcolar numărul şcolilor care vor fi dotate cu laboratoare-clasă se va ridica la 55.

De remarcat că, paralel cu această acţiune, în judeţul Bacău se desfăşoară o susţinută campanie de amenajare — îndeosebi în şcolile din mediul urban — a unor ateliere utilate complet pentru practica elevilor din clasele IX—X. Pînă în prezent au fost dotate cu ateliere, 15 unităţi şcolare.

AL. I. V.

Prof. univ. dr. docent Dimitrie Todoran, rectorul Institutului central de perfecţionare a personalului didactic, despre:

EXAMENUL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNT

Este cunoscută ponderea pe care o are, în ansamblul acţiunilor de ridicare a calificării personalului didactic şi de promovare a acestuia, examenul de definitivare în învăţămînt, menit să verifice capacitatea cadrelor didactice de a răspunde exigenţelor multiple ale unui învăţămînt modern în continuă perfecţionare, adaptat cerinţelor dezvoltării societăţii contemporane. Mii de cadre didactice, în special învăţători şi profesori tineri, se vor prezenta la apropiata sesiune a examenului de definitivare, programată pentru perioada 25—31 august 1970. Întrucît în conţinutul, dar mai ales în modul de desfăşurare al acestui examen, au fost aduse recent, unele perfecţionări, redacţia noastră s-a adresat prof. univ. dr. *docent DIMITRIE TODORAN*, rectorul Institutului central de perfecţionare a personalului didactic, solicitîndu-i să prezinte şi să comenteze noile elemente referitoare la examenul de definitivat.

„Ţin să precizez, de la început, — ne-a spus prof. D. Todoran — că examenul de definitivare în învăţămînt din această toamnă se va desfăşura, potrivit prevederilor Statutului personalului didactic, pe temeiul programelor aprobate de Ministerul Învăţămîntului încă din cursul anului şcolar 1968/1969 şi difuzate la timpul potrivit".

RED: Au intervenit, totuşi, cîteva elemente noi în conţinutul materialului din care vor fi examinaţi candidaţii. V-am ruga să subliniaţi care sînt acestea?

D. T.: Este vorba, în primul rînd, de faptul că educatoarele şi învăţătorii de la unităţile şcolare cu limbi de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare vor susţine şi o probă orală la limba şi literatura română. În ceea ce priveşte proba de socialism ştiinţific se prevede examinarea candidaţilor cu privire la conţinutul documentelor Congresului al X-lea al P.C.R. şi al materialelor apărute în legătură cu cea de a 25-a aniversare a Eliberării României de sub jugul fascist.

RED: Cum este concepută desfăşurarea probelor componente ale examenului de definitivare?

D. T.: Se cuvine, cred, să accentuăm din nou că obiectivul principal al examenului de definitivare în învăţămînt constă în verificarea gradului în care candidaţii şi-au însuşit materia de specialitate şi cunoştinţele psihologice şi pedagogice indispensabile îndeplinirii, cu rezultate pozitive, a nobilei misiuni de educator al tinerei generaţii. Vom acorda maximum de atenţie ca examenul să se desfăşoare într-o atmosferă de exigenţă şi obiectivitate, luînd măsuri pentru sancţionarea oricărei abateri de la etica profesională. Comisiile de examen vor arăta totodată toată atenţia şi respectul colegial faţă de candidaţi, se vor înlătura raporturile rigide între examinatori şi candidaţi, şi unii şi alţii luînd loc la aceeaşi masă.

Pentru a asigura desfăşurarea în condiţii de maximă obiectivitate şi exigenţă a examenului, eliminîndu-se orice fel de ingerinţe, este interzis accesul persoanelor străine în sala de examinare, cu excepţia inspectorilor şcolari (numai pentru candidaţii din judeţul respectiv), precum şi a personalului I.C.P.P.D. delegat în mod special pentru a sprijini desfăşurarea examenelor.

RED: Cum se va face aprecierea cunoştinţelor?

D.T.: Pe linia principalelor obiective urmărite de examenul de definitivare, probele la care sînt supuşi candidaţii au toate aceeaşi ponderе în fixarea situaţiei la examen. Din acelaşi motiv, candidaţii în ale căror lucrări scrise se vor constata erori gramaticale şi ortografice inadmisibile şi frecvente vor fi respinşi la examen, indiferent de conţinutul lucrărilor respective.

Aprecierea cunoştinţelor se va face cu note de la 10 la 1, exprimate în numere întregi. Tehnica desfăşurării probelor orale este cea cunoscută: candidaţii vor trage bilete cuprinzînd fiecare cîte două întrebări la fiecare specialitate. Bineînţeles, aşa cum am mai subliniat, examenul nu va avea, în nici un moment, un caracter scolastic, ci de discuţie la aceeaşi masă în care examinatorul să se poată edifica mai bine asupra nivelului general de pregătire a candidatului. Tot în privinţa aprecierii cunoştinţelor, se cuvine subliniat îndeosebi faptul că nota minimă pentru promovarea fiecărei probe de examen este 6; candidaţii care obţin la o probă scrisă sau orală o notă mai mică vor fi consideraţi respinşi, fără a mai continua examenul. Inspecţia specială va avea valoarea unei probe de examen, iar nota obţinută la inspecţie va avea o pondere egală cu notele celorlalte probe. În felul acesta, media generală a examenului se va calcula aritmetic, împărţind suma mediilor pe obiecte la numărul obiectelor, inclusiv inspecţia specială.

Prin aceste măsuri se accentuează importanţa examenului de definitivare, precum şi contribuţia acestuia la perfecţionarea continuă a pregătirii corpului profesoral din ţara noastră, continuator al unor nobile tradiţii şi deţinător al unei înalte misiuni sociale.

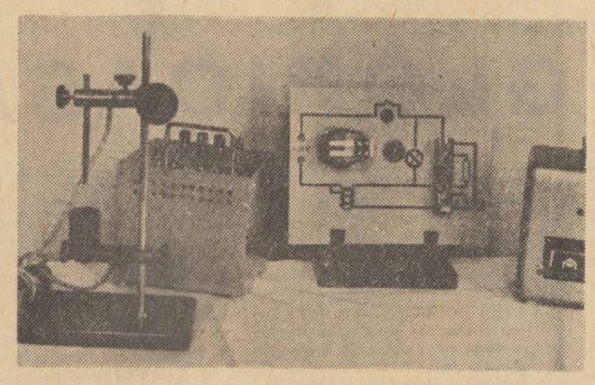

Pentru noul an şcolar I.M.D. a pregătit o serie de produse noi care, alături de altele mai vechi reproiectate şi modernizate, vor îmbogăţi laboratoarele de fizică, chimie, biologie, cabinetele de geografie şi de istorie etc. Materialul didactic aflat în pregătire şi care va fi pus la dispoziţia şcolilor în noul an este conceput astfel încît să reducă timpul de pregătire a experienţei, să ridice gradul de precizie şi siguranţă, să ducă la ridicarea eficienţei lecţiilor. Astfel, numai pentru lecţiile de fizică au fost realizate 11 produse noi şi încă altele modernizate. În fotografie „Trusa pentru ilustrarea unor aplicaţii ale efectului termic al curentului electric" necesară pentru şcoala generală de 10 ani. Ea poate fi utilizată pentru demonstraţii privind obţinerea arcului electric, folosirea arcului electric în metalurgie, cuptorul electric cu arc, releul termic cu bimetal, ciocanul electric de lipit etc.

FACULTĂȚILE ȘI SECȚIILE UNDE SE ORGANIZEAZĂ UN NOU CONCURS DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

Ministerul Învățămîntului comunică :

Pentru facultățile și secțiile la care, în urma concursului de admitere din 10—18 iulie a.c. au mai rămas locuri neocupate, se organizează un nou concurs de admitere, în perioada 12—20 septembrie 1970.

Concursul se organizează la următoarele instituții de învățămînt superior :

A. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR TEHNIC

1. INSTITUTUL POLITEHNIC BUCUREȘTI

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de electrotehnică la secția electrotehnică.
b) Facultatea de energetică, la secțiile : electroenergetică, termoenergetică, hidroenergetică și centrale nucleare electrice.
c) Facultatea electronică și telecomunicații, la secțiile telefonie și telegrafie ; telecomenzi feroviare.
d) Facultatea de mecanică, la secțiile : mașini termice ; utilaj chimic ; mașini hidraulice și pneumatice ; mecanică fină.
e) Facultatea de mecanică agricolă, la secția mecanică agricolă.
f) Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini, la secțiile : tehnologia construcțiilor de mașini și mașini unelte.
g) Facultatea de chimie industrială, la secțiile : tehnologia substanțelor anorganice ; tehnologia silicaților și compușilor oxidici ; tehnologia carbochimică și procese pirogene.
h) Facultatea de metalurgie, la secțiile : elaborarea fontei și oțelului ; turnătorie de fontă, oțel și metale neferoase ; deformare plastică și tratamentul termic al metalelor ; metalurgie neferoasă.
i) Facultatea de transporturi, la secțiile : material rulant ; autovehicule rutiere ; tehnica transportului feroviar.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de electrotehnică, la secția electrotehnică.
b) Facultatea de energetică, la secțiile : electroenergetică ; termoenergetică.
c) Facultatea de electronică și telecomunicații, la secția de electronică aplicată.
d) Facultatea de mecanică la secțiile : montarea și întreținerea utilajului chimic ; montarea, întreținerea și exploatarea instalațiilor din industria materialelor de construcții.
e) Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini, la secția tehnologia prelucrării la rece.
f) Facultatea de chimie industrială, la secțiile : tehnologia silicaților și compușilor oxidici ; tehnologia chimică anorganică.
g) Facultatea de transporturi, la secția întreținere și reparații auto.

— învățămînt de ingineri — cursuri serale

a) Facultatea de mecanică la secția de mașini termice.
b) Facultatea de transporturi la secția de material rulant.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de energetică la secția electroenergetică.
b) Facultatea de electronică și telecomunicații la secția electronică aplicată.
c) Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini la secția tehnologia prelucrării la rece.
d) Facultatea de chimie industrială, la secțiile : tehnologia chimică anorganică ; tehnologia chimică organică.
e) Facultatea de transporturi la secția întreținere și reparații auto.
f) Facultatea de mecanică la secția montarea și întreținerea utilajului chimic.

2. INSTITUTUL POLITEHNIC BRAȘOV

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mecanică, la secția mecanică agricolă.
b) Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini la secția Mașini și utilaje de prelucrare la cald.
c) Facultatea de industria lemnului — secția industria lemnului.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea tehnologia construcțiilor de mașini la secția tehnologia prelucrării la rece.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de mecanică, la secția electrotehnică.
b) Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini, la secția tehnologia prelucrării la rece.

3. INSTITUTUL POLITEHNIC CLUJ

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
b) Facultatea de construcții la secția construcții civile și industriale.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
b) Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini, la secția tehnologia prelucrării la rece.
d) Facultatea de mecanică la secția montarea și întreținerea utilajului chimic.

4. INSTITUTUL POLITEHNIC GALAȚI

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
a) Facultatea de mașini și utilaj petrolier la secția electromecanică petrolieră.

5. INSTITUTUL POLITEHNIC IAȘI

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mecanică, la secția mecanică agricolă.
b) Facultatea de hidrotehnică, la secția îmbunătățiri funciare.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
b) Facultatea de hidrotehnică, la secția îmbunătățiri funciare.
c) Facultatea de construcții la secțiile : construcții civile și industriale; drumuri și poduri.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de electrotehnică, la secția electroenergetică.
b) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
c) Facultatea de chimie industrială, la secțiile tehnologia chimică anorganică ; tehnologia chimică a macromoleculelor.
d) Facultatea de construcții, la secția construcții civile și industriale.

6. INSTITUTUL POLITEHNIC TIMIȘOARA

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mecanică, la secțiile : material rulant ; mașini hidraulice și pneumatice.
b) Facultatea de mecanică agricolă, la secția mecanică agricolă.
c) Facultatea de construcții, la secțiile : construcții civile și industriale ; construcții hidrotehnice ; căi ferate. drumuri și poduri ; îmbunătățiri funciare.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de electrotehnică, la secția electroenergetică.
b) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
c) Facultatea de construcții, la secțiile : construcții civile și industriale ; căi ferate, drumuri și poduri ; cadastru funciar.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de mecanică, la secția tehnologia prelucrării la rece.
b) Facultatea de construcții, la secția construcții civile și industriale.

7. INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de construcții, la secția construcții civile și industriale.
b) Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții la secția mașini și utilaj pentru construcții.
c) Facultatea de hidrotehnică, la secția : construcții hidrotehnice.
d) Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri la secțiile : căi ferate drumuri și poduri ; geodezie.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de construcții la secția construcții civile și industriale.
b) Facultatea de instalații pentru construcții, la secția instalații pentru construcții.
c) Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții la secția mașini și utilaj pentru construcții.
d) Facultatea de hidrotehnică, la secțiile construcții hidrotehnice ; tehnică edilitară.
e) Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri, la secțiile : construcții și întreținere feroviară ; drumuri și poduri ; cadastru funciar.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de construcții, la secția construcții civile și industriale.
b) Facultatea de instalații pentru construcții, la secția instalații pentru construcții.

8. INSTITUTUL DE PETROL, GAZE ȘI GEOLOGIE BUCUREȘTI

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze, la secția forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea pentru forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze, la secția forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze.

9. INSTITUTUL DE PETROL — PLOIEȘTI

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mașini și utilaj petrolier, la secția mașini și utilaj petrolier.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mașini și utilaj petrolier la secția electromecanică petrolieră.

10. INSTITUTUL DE MINE PETROȘANI

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de mine, la secțiile mine ; topografie minieră.

— învățămînt de subingineri — cursuri serale

a) Facultatea de mine, la secția de mine.

11. INSTITUTUL DE SUBINGINERI BAIA MARE

— Cursuri de zi

a) La secția mine.

12. INSTITUTUL DE SUBINGINERI PITEȘTI

— Cursuri de zi

a) La secțiile : Tehnologia prelucrării la rece ; întreținere și reparații auto.

13. INSTITUTUL DE SUBINGINERI HUNEDOARA

— Cursuri de zi

a) La secțiile : furnale și oțelării ; prelucrări plastice și tratamente termice ; electromecanică metalurgică.

— Cursuri serale

a) La secțiile ; furnale și oțelării ; prelucrări plastice și tratamente termice ; electromecanică metalurgică.

14. INSTITUTUL AGRONOMIC „N. BĂLCESCU" BUCUREȘTI

— învățămînt de ingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de agricultură la secția agricultură.
b) Facultatea de medicină veterinară la secția medicină veterinară.
c) Facultatea de zootehnie la secția zootehnie.
d) Facultatea de îmbunătățiri funciare la secția îmbunătățiri funciare.
e) Facultatea de horticultură la secția horticultură.

— învățămînt de subingineri — cursuri de zi

a) Facultatea de îmbunătățiri funciare, secția îmbunătățiri funciare.

15. INSTITUTUL AGRONOMIC „ION IONESCU DE LA BRAD" IAȘI

a) Facultatea de zootehnie, la secția zootehnie.

16. INSTITUTUL AGRONOMIC „DR. PETRU GROZA" CLUJ

a) Facultatea de zootehnie, la secția zootehnie

17. INSTITUTUL AGRONOMIC TIMIȘOARA

a) Facultatea de agricultură, la secția agricultură.
b) Facultatea de zootehnie, la secția zootehnie.

18. ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI

— Cursuri de zi

a) Facultatea de calcul economic și cibernetică economică. la secția statistică.
b) Facultatea de contabilitate, la secția contabilitate.
c) Facultatea de comerț la secția merceologie.

— Cursuri serale

a) Facultatea de economia producției, la secția economia industriei, construcției și transporturilor.
b) Facultatea de calcul economic și cibernetică economică, la secția statistică.
c) Facultatea de comerț, la secția economia comerțului interior.
d) Facultatea de finanțe, la secția finanțe.
e) Facultatea de contabilitate, la secția contabilitate.

B. ÎNVĂȚĂMÎNTUL UNIVERSITAR ȘI PEDAGOGIC

1. UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

— Cursuri de zi

a) Facultatea de matematică-mecanică, la secția matematică-mecanică

Institutul pedagogic de 3 ani

a) Facultatea de filologie, la secția limba și literatura engleză — limba și literatura română.
b) Facultatea de fizică-chimie, la secția fizică-chimie.

2. UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI" DIN CLUJ

— cursuri serale

a) Facultatea de studii economice, la secțiile : Economia industriei, construcțiilor și transporturilor ; Contabilitate.

3. UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA" DIN IAȘI

— cursuri de zi

a) Facultatea de fizică, la secția fizică.

— cursuri serale

a) Facultatea de studii economice, la secțiile : Economia industriei, construcțiilor și transporturilor ; Contabilitate.

4. UNIVERSITATEA DIN TIMIȘOARA

— cursuri de zi

a) Facultatea de studii economice, la secția contabilitate.

Institutul pedagogic de 3 ani

a) Facultatea de matematică, la secția matematică.
b) Facultatea de fizică-chimie, la secția fizică-chimie.

5. UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

— cursuri de zi

a) Facultatea de electrotehnică, la secția electrotehnică (ingineri).

6. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN BRAȘOV

— cursuri de zi

a) Facultatea de fizică-chimie, la secția fizică-chimie.
b) Facultatea de muzică, la secția muzică.

7. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN BAIA MARE

— cursuri de zi

a) Facultatea de matematică, la secția matematică.

8. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN CONSTANȚA

— cursuri de zi

a) Facultatea de matematică, la secția matematică.
b) Facultatea de fizică-chimie, la secția fizică-chimie.

9. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN ORADEA

— cursuri de zi

a) Facultatea de matematică, la secțiile : matematică ; fizică-chimie.
b) Facultatea de educație fizică, la secția educație fizică.

10. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN PITEȘTI

— cursuri de zi

a) Facultatea de matematică, secția matematică.

11. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN SUCEAVA

— cursuri de zi

a) Facultatea de matematică, la secția matematică.

12. INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI DIN TG. MUREȘ

— cursuri de zi

a) Facultatea de fizică-chimie, la secția fizică-chimie.

C. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR MEDICAL

— cursuri de zi

1. Facultatea de medicină generală, la secția medicină generală din cadrul Universității din Craiova.

D. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

1. CONSERVATORUL „C. PORUMBESCU" DIN BUCUREȘTI

— cursuri de zi

a) Facultatea de instrumente și canto, la specialitățile : canto, violă. clarinet, pian-orgă.

2. CONSERVATORUL „G. DIMA" DIN CLUJ

— cursuri de zi

a) Facultatea de instrumente și canto, la specialitățile : vioară, clarinet, fagot, violă. violoncel.
b) Facultatea de compoziție și muzicologie, la secția teoretică.

3. CONSERVATORUL „G. ENESCU" DIN IAȘI

— cursuri de zi

a) Facultatea de instrumente și canto, la specialitățile : canto, vioară, violă, violoncel, contrabas, flaut, clarinet, oboi, corn, trompetă, pian-orgă.
b) Facultatea de compoziție și muzicologie, secția profesori de muzică.

4. INSTITUTUL DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ „I. L. CARAGIALE" DIN BUCUREȘTI

— cursuri de zi

a) Facultatea de teatru, la secția artă dramatică.

La Institutul de teatru și la conservatoare, (secțiile de instrumente și canto) probele eliminatorii din prima etapă a concursului vor avea loc între 8—11 septembrie a.c. Inscrierile la aceste institute se vor face între 1—7 septembrie, orele 20,00.

Pentru celelalte institute și facultăți inscrierile se vor face între 1—10 septembrie a.c., orele 20,00.

Disciplinele de concurs și programele acestora, pentru învățămîntul universitar, tehnic (ingineri și subingineri, economic și agricol), sînt cele prezentate în broșura „Admiterea în învățămîntul superior" — 1970.

Numărul de locuri pentru fiecare specialitate este afișat la facultățile respective.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI BACĂU

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

— conferențiar la catedra de Limbă română și limbi străine, disciplina : Limba franceză și literatura universală, poz. 11 din statul de funcțiuni ;
— asistent la catedra de Limbă română și limbi străine, disciplina : Limba franceză, poz. 17 din statul de funcțiuni ;
— asistent la catedra de Limbă română și limbi străine, disciplina : Limba franceză, poz. 18 din statul de funcțiuni ;
— asistent la catedra de Limbă română și limbi străine, disciplina : Limba franceză, poz. 19 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani Bacău, Calea Mărășești nr. 157, în termen de o lună, o dată cu cererea de înscriere, următoarele acte în dublu exemplar :
— copii legalizate de pe actele de studii (diploma eliberată de o instituție de învățămînt superior și diplomă de doctor sau doctor docent în științe) ;
— caracterizarea activității profesionale și obștești a candidatului întocmită de organizația socialistă în care-și desfășoară activitatea ;
— lista lucrărilor științifice și memoriul de activitate didactico-științifică semnate de candidat, împreună cu un exemplar din fiecare lucrare elaborată ;
— adeverință privind vechimea în muncă, cu precizarea funcțiilor în care a activat ;
— autobiografia candidatului.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Bacău, Calea Mărășești nr. 157.

Informații suplimentare se pot obține la telefon 1 36 73.

LEGĂSIȚI UNIFORME ȘCOLARE ! ÎN MAGAZINELE COOP

Procurați-vă din timp RECHIZITE ȘCOLARE pentru toate clasele DE LA LIBRĂRIILE ȘI CELELALTE MAGAZINE ALE COOP

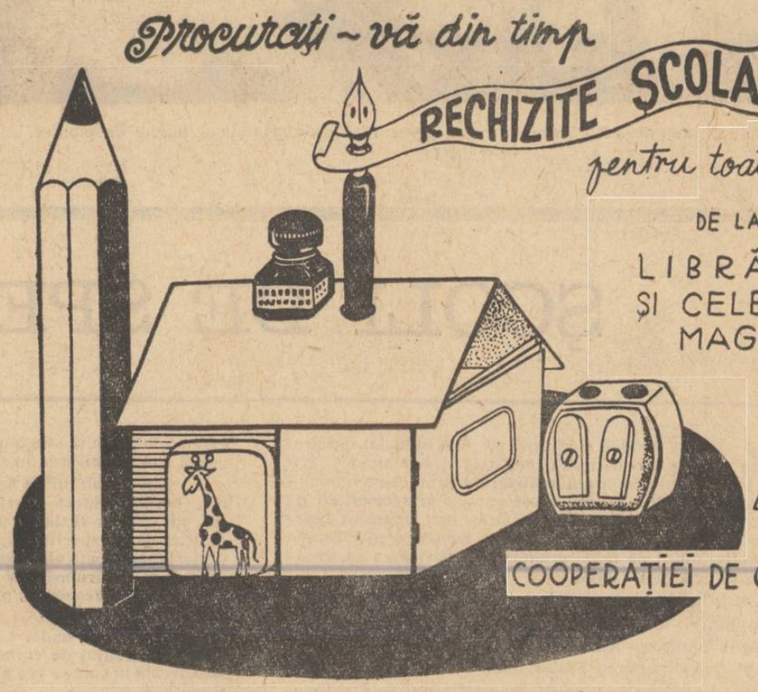

COOPERAȚIEI DE CONSUM

ANUNȚ

AGENȚIA DE PUBLICITATE — I.S.I.A.P.

s-a mutat din str. Eforiei

în

strada Visarion nr. 6 — sectorul 1 — București

telefon 11.26.82

Orele de serviciu pentru public 8—14

„IMPRESII DE NEUITAT DESPRE ROMÂNIA"

Locuind împreună timp de aproape o lună în complexul modern al vilelor de la Năvodari și în Tabăra internațională de la Sinaia, bucurîndu-se de soarele strălucitor al dimineților marine, descifrînd cu interes în muzeele Constanței mesajul străvechilor civilizații de pe aceste meleaguri, sau tainele vieții din adîncurile mării, străbătînd potecile Carpaților și vizitînd puternica cetate industrială a Brașovului, cîteva sute de elevi din 16 țări ale lumii au legat strînse prietenii cu colegii lor români, au reușit să-și formeze o imagine despre înfățișarea și inima României socialiste.

Nu de mult, trenurile au purtat din nou spre casă grupurile de elevi mesageri ai prieteniei din Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Danemarca, Finlanda, Franța, Republica Democrată Germană, Republica Federală a Germaniei, Iugoslavia, R. P. Mongolă, Polonia, Spania, Suedia, Ungaria și Uniunea Sovietică.

Aflîndu-se în zilele de tabără în mijlocul grupurilor de tineri de peste hotare, unul dintre redactorii gazetei noastre a avut prilejul să cunoască impresiile și aprecierile acestora despre VACANȚA ÎN ROMÂNIA.

Prof. HEINZ WILLNOW, conducătorul grupului de elevi din R. D. Germană

„Amintirile cu care ne reîntoarcem în patria noastră vor rămîne nețterse în inimile noastre, iar fotografiile alb color și alb negru făcute în România vor ocupa pentru totdeauna un loc de frunte în albumul nostru de impresii. Am înregistrat pe film marile construcții ale Constanței și Brașovului, răsăriturile de soare pe Marea Neagră, uluitorul mozaic de la Muzeul arheologic din Constanța. Dar ceea ce va face să strălucească în culori mai vii amintirile este, fără îndoială neîntrecuta ospitalitate a colegilor români".

GALINA SERAFIMOVNA KAZANSKAIA, cercetător în științe pedagogice, conducătoarea delegației sovietice

„Am adunat aici, în taberele internaționale din România, un buchet al prieteniei și amintirilor de neuitat. Ne-au impresionat bogăția și varietatea peisajului românesc pe care l-am parcurs de la munte la mare. În acest cadru minunat s-au închegat prietenii, dorința sinceră de cunoaștere reciprocă a primit răspunsuri care deschid larg porțile cunoașterii. În întîlniri pe plajă, pe drumuri de munte sau la club am discutat despre țările noastre, despre preocupările care ne apropie, despre hotărîrea tuturor de a apăra pacea. Ambianța generală, căldura gazdelor au creat condițiile ideale pentru asemenea largi legături de prietenie".

NICOLLE SENÉ, monitoare a delegației din Franța

„Ne-am îmbogățit mintea și inima cu fapte care valorează cît sute de lecții excelente. Am învățat istoria veche a României vizitînd Muzeul arheologic din Constanța, Muzeul Peleș și Muzeul Bran, am cunoscut istoria contemporană a României prin intermediul unor oameni minunați și al uriașelor cetăți industriale făurite de ei. În același timp, ni s-a aprins în suflet dorința de a cunoaște și mai mult. De aceea le-am și propus prietenilor români să continuăm de la distanță dialogul multilateral început aici și în care am aflat atîtea lucruri interesante. Iar la anul am fi fericiți să putem participa la activitatea unor cluburi de folclor și artizanat conduse de specialiști români, care să ne permită să adîncim cunoașterea comorilor culturii și artei din România".

EVA KLUSACÉC, conducătoarea grupului de elevi din Austria

„Alături de copiii pe care-i însoțesc am trăit o neuitată experiență. Gîndiți-vă: am fost pentru prima oară la mare, pentru prima oară într-o tabără de pionieri. Sîntem încîntați, deopotrivă și de Marea Neagră, cu valurile, nisipul și soarele ei și de viața de tabără, de prieteniile legate spontan, de spectacolele folclorice prezentate de diferitele delegații, care ne-au permis să cunoaștem ceva din bogăția spirituală a popoarelor cărora le aparțin și de mica Olimpiadă a taberei. Sincer, a fost cea mai frumoasă din viața mea. Mulțumesc".

STEEN NIELSEN, conducătorul delegației din Danemarca

„Am avut prilejul să conduc numeroase grupuri de copii în tabere internaționale și vă spun, fără complezență, că taberele din România, în special aceea de la Năvodari, au fost cele mai bune dintre toate în cîte ne-am petrecut pînă acum vacanța. Vom păstra pentru totdeauna amintirea unor peisaje de mare frumusețe și, mai presus de orice, imaginea unei țări în plină construcție, a unui popor harnic și deosebit de prietenos".

LARS GUNNAR NILSON, șeful delegației din Suedia

„Mă asociez cuvintelor de admirație exprimate de colegii mei din celelalte delegații cu privire la frumusețile României și la condițiile vieții și activității în tabără. Vreau să adaug la acestea, calde aprecieri pentru competența, tactul pedagogic, vocația de educator dovedită de pedagogii români care au organizat și au condus diferitele activități din tabere. Explicațiile de specialitate date de ei dovedeau o înaltă pregătire profesională; acestea erau întregite de priceperea de a se apropia de copii, de a le cîștiga interesul. Nu am avut ocazia să văd nici o oră de curs într-o școală românească, dar sînt convins că asemenea profesori țin lecții excelente".

Aspect de la Expoziția „Minitehnicus '70" care cuprinde peste 1000 de exponate executate de pionieri din întreaga țară

Memento

După cum se știe, conducerea Ministerului Învățămîntului a stabilit ca, în cadrul consfătuirilor cadrelor didactice, care vor avea loc la începutul lunii septembrie a.c., să se discute două probleme de mare actualitate și importanță pentru învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic, cum sînt „Educația prin muncă a tineretului școlar" și „Orientarea școlară și profesională a elevilor".

Acum, după ce am amintit evenimentul, nu ne rămîne decît să adresăm urări de mult succes dezbaterilor ce vor avea loc la nivelul județelor!

Recomandăm editurii o... „reeditare"

Dacă ar fi să apreciezi importanța unei edituri după numărul cititorilor pe care-i are, cu siguranță că Editura Didactică și Pedagogică s-ar fi situat de mult pe primul loc. An de an, aproape cinci milioane de cetățeni care urmează în mod organizat unul din componentele sistemului de învățămînt din țara noastră, se folosesc de manualele scoase de E.D.P., iar alte mii și mii de persoane citesc metodicile, culegerile de texte, monografiile, studiile, dicționarele sau crestomațiile de aceeași proveniență.

Și iată că în acest an, cel de-al 19-lea de la înființarea editurii, se întrevede posibilitatea ca pînă la 1 septembrie să fie tipărite toate manualele. Perspectiva se bazează pe realizările de pînă acum. Astfel, la 15 august, din 875 titluri prevăzute pentru anul școlar 1970—1971, au apărut 750 iar restul de 125 sînt sub tipar.

Am dori ca acest bun început să fie „reeditat" și în anii următori, chiar și cu prețul unor străduanii suplimentare, care să asigure tipărirea tuturor manualelor pînă la 1 august al fiecărui an.

Estivală... în „Arcadia"

Conform planului întocmit de Ministerul Învățămîntului și de inspectoratele școlare județene, în vara acestui an sînt cuprinși în acțiuni organizate pentru petrecerea vacanței peste 200 de mii de elevi. Excursiile și drumețiile, întrecerile sportive și jocurile în aer liber, focurile de tabără, șezătorile și carnavalurile sînt numai cîteva din tentațiile vacanței. Dar e atît de greu să te hotărăști unde să te duci mai înainte! la Năvodari pe malul mării, sau în munții Harghitei, la Homorod, la Bran sau la Ponoasca, în apropierea cheilor Nerei?... Pînă ce dumneavoastră vă hotăriți, eu mă duc la tabăra din Tîrgu Neamț, fiindcă îmi place grozav programul în care stă scris: „Oaspeți dragi, faceți un pas pentru cunoașterea împrejurimilor taberei! — vizita la Casa memorială «Ion Creangă» — Humulești", apoi o nemaipomenită „Întîlnire cu plăieșii lui Ștefan cel Mare — drumețind spre cetatea Neamțului"; în altă zi vom merge cu sufletul la gură „Pe urmele pașilor lui Nică a lui Ștefan Apetrei", care ne conduc „La scăldat la Ozana". Înainte de a ne zbengui la o „Serbare cimpenească" vom drumeți „Spre Cabana Oglinzi" cu gîndul „Să culegem ciuperci de pădure".

Pe altă filă a programului e trasat itinerarul unei excursii de o zi pe la mînăstirile Neamț — Secu — Sihăstrie — Agapia — Văratec (cu trecere pe la Casa memorială „Mihail Sadoveanu" și pe la rezervația de zimbri de la Branițte!". Focuri de tabără, întreceri cultural-sportive, concursuri, vor să rețină oaspeții în incinta taberei, dar îndemnul adevărat e altul, cuprins și el în program: „Pionieri, porniți cutezători pe cărările însorite ale patriei! — excursie la Pipirig — Poiana Teiului — Bicaz — Cheile Bicazului — Lacul Roșu — Piatra Neamț — Tîrgu Neamț".

La revedere, dragi prieteni, eu mă grăbesc să prind accelleratul, că acuș începe seria a V-a și mă așteaptă tovarășul director al taberei, profesorul Ștefan Vasiliu, și comandantul unității de pionieri, profesorul V. Mărculeț!

S. G. TELEX

„Cutezătorii"

Versuri: MIHAIL COSMA — Muzica: I. NICORESCU

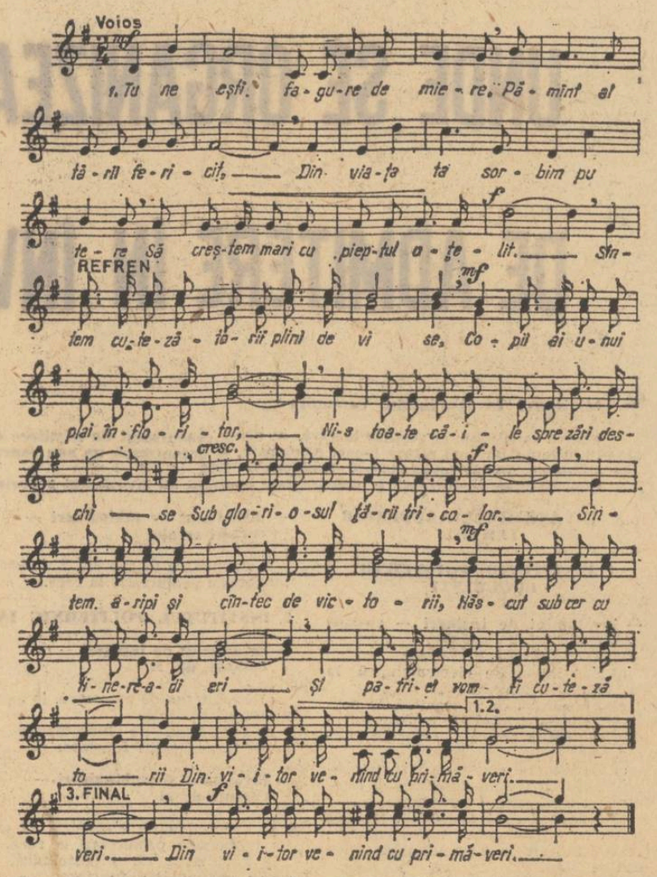

Tu ne ești fagure de miere,
Pămînt al țării fericit,
Din viața ta sorbim putere
Să creștem mari cu pieptul oțelit.

REFREN:

Sîntem cutezătorii plini de vise,
Copii ai unui plai înfloritor,
Ni-s toate căile spre zări deschise
Sub gloriosul tării tricolor.
Sîntem aripi și cîntec de victorii,
Născut sub cer cu tinere-adieri
Și patriei vom fi cutezătorii
Din viitor venind cu primăveri. —

II

Tu ne dai marea bucurie
Ca-n libertate să trăim;
Pămînt de aur, Românie,
Noi șoimii tăi, din suflet vrem să-ți fim.

III

Tu ne-avînți către zori cu soare,
Partid, comoară de lumini,
Urcăm pe culmi biruitoare
Cu tine-n gînd de măreție plini. —

Prof. GH. DOBRE — *Peisaj*

ȘCOLI DE SPECIALIZARE POSTLICEALĂ

Impetuoasa dezvoltare a tehnicii și științei pe plan mondial, progresele fără precedent pe care le înregistrează industria și economia țării noastre, gradul înalt de mecanizare și automatizare a proceselor tehnologice, și legat de aceasta, apariția a numeroase ramuri și specialități de înaltă tehnicitate și complexitate, solicită din ce în ce mai stringent cadre specializate, pregătite temeinic. Acest lucru impune, firește, modernizarea și perfecționarea învățămîntului de toate gradele, diversificarea sa, crearea unor școli de profile cît mai variate.

În ultimii ani, prin grija permanentă pe care partidul a manifestat-o pentru dezvoltarea învățămîntului nostru de toate gradele și, în special, pentru cel de profil tehnic, au fost create numeroase școli de specializare postliceală. Realizînd pregătirea profesională a absolvenților liceelor de cultură generală în vederea exercitării unor activități de nivel mediu, tehnice sau social-culturale, aceste școli — prin condițiile materiale și de studiu create — asigură elevilor o temeinică pregătire de specialitate care să le permită stăpînirea celor mai moderne mașini și utilaje, și, în același timp, aplicarea în muncă a unor procese avansate.

Absolventului de liceu, înarmat în cei 12 ani cu cunoștințe de cultură generală, educat în spiritul dragostei, al respectului față de muncă, față de valorile realizate prin muncă, i se deschid în școlile de specializare postliceală perspective deosebite. Ei au posibilitatea să obțină o calificare profesională temeinică, fondată nu numai pe o pregătire generală prealabilă, ci și pe cunoștințe tehnice și practice la nivelul ultimelor cuceriri din domeniul respectiv, pregătire legată strîns de nevoile de cadre ale economiei naționale.

În noul an școlar care se apropie își vor deschide porțile pentru absolvenții liceului de cultură generală alte noi și noi școli de specializare postliceală în care se vor putea pregăti pentru cele mai diverse specialități și meserii.

Publicăm în continuare ramurile în care există școli de specializare postliceală și denumirea specialității în care sînt pregătiți elevii.

Industria energiei electrice și termice

— Proiectări în industria energiei electrice și termice.

Industria extractivă și de prelucrare a cărbunelui și minereului

— Proiectant în industria minieră.

Lucrări geologice, foraje, industria pentru extracția, prelucrarea și transportul țițeiului și gazelor

— Foraje pentru explorări geologice
— Geofizică
— Geologie
— Topografie
— Cartografie

Industria metalurgiei feroase, neferoase și cocso-chimice

— Laborator în siderurgie
— Proiectări metalurgice

Industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor

— Electromecanic pentru mașini și utilaje
— Electromecanic pentru aparate de măsură și automatizări
— Proiectări în industria construcțiilor de mașini.
— Montarea și reglarea aparatelor de radio și televiziune
— Aparatură electronică pentru studiouri de radio și televiziune
— Mașini electronice și de calcul
— Tehnologia sudurii

Industria chimică

— Proiectări în industria chimică
— Aparatură electronică pentru instalații de automatizare în industria chimică

Industria materialelor de construcții

— Electromecanic pentru întreținerea și exploatarea agregatelor automatizate în industria materialelor de construcții.

Industria de prelucrare a lemnului

— Tehnologia produselor semifabricate superioare din lemn.

Industria sticlei, porțelanului și faianței

— Tehnologia fabricării sticlei

Industria textilă

— Finisarea produselor textile

Industria alimentară

— Piscicultură

Prestații pentru servirea populației

— Electronică, depanare de aparate de radio și televizoare
— Cosmetică

Lucrări de construcții-montaj

— Devize și măsurători în construcții
— Instalații tehnico-sanitare, încălziri centrale și ventilații.
— Desenator
— Arhitectură
— Laborator în construcții și materiale de construcții
— Arhitectură de interioare, mobilier și decorațiuni
— Topografie în construcții și sistematizare
— Sistematizare

Transporturi și telecomunicații

— Electromecanică pentru telecomunicații: telefon-telegraf.
— Electromecanică pentru telecomunicații: radio-televiziune și comunicații la mare distanță
— Electromecanică aparatură de aviație

Alte ramuri

a) Sănătate și prevederi sociale
— Utilaje medicale
— Asistent de farmacie
— Asistentă medicală
— Asistent medical de igienă
— Asistent medical de laborator
— Asistentă medicală de pediatrie
— Asistentă medicală de obstetrică și ginecologie
— Asistent de ocrotire
— Tehnică dentară
b) Cultură și artă
— Vînzător în librării
— Bibliotecar
c) Ape
— Hidrologie
— Meteorologie
— Protecția calității apelor
d) Fizică atomică
— Fizică atomică, dozimetrie
— Fizică atomică, electronică
— Fizică atomică, izotopi stabili
— Fizică atomică, raze cosmice
— Fizică atomică, tehnica vidului

Personal administrativ de specialitate și social-cultural

— Vitrinier-decorator
— Contabil pentru finanțe și credit
— Contabil pentru comerț
— Contabil pentru industrie, construcții și transporturi
— Secretar stenodactilograf
— Secretar stenodactilograf — limba română și limbi străine
— Tehnolog pentru alimentația publică
— Recepționer hotel
— Antrenor de sport

Agricultură

— Conservarea cerealelor

Rețeaua școlilor de specializare postliceală pe specialități și județe precum și adresele școlilor sînt cuprinse în „Îndrumătorul pentru admiterea în școlile de specializare postliceală" care a fost difuzat la inspectoratele școlare județene și în toate liceele de cultură generală.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII–Nr. 1053 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 4 septembrie 1970 — 4 pagini 25 bani

ÎN PRAGUL NOULUI AN ȘCOLAR

Intense pregătiri pentru extinderea învățământului obligatoriu de 10 ani

În aceste zile continuă cu intensitate pregătirile în vederea extinderii învățământului obligatoriu de 10 ani. Ca urmare a măsurilor luate de Ministerul Învățământului și inspectoratele școlare județene există posibilitatea ca în anul școlar 1970—1971 să fie cuprinși în clasa a IX-a a școlii generale peste 70 000 de tineri, ceea ce reprezintă aproximativ 60 la sută din promovații clasei a VIII-a care nu-și continuă studiile în liceele de cultură generală și de specialitate sau în învățămîntul profesional.

La nivelul fiecărui județ s-a stabilit rețeaua școlilor generale care vor funcționa și cu clasele IX—X. De asemenea, au fost stabilite locurile pentru desfășurarea practicii în producție. Săptămîna trecută au fost difuzate programele școlare pentru clasa a X-a. În prezent inspectoratele școlare organizează cursuri și instructaje pentru profesorii care urmează să predea la clasele a IX-a și a X-a.

2500 de săli de clasă vor fi gata pînă la 15 septembrie

În cursul lunii august, delegați ai Ministerului Învățămîntului și ai Comitetului de Stat pentru Economia și Administrația Locală au efectuat vizite în toate județele țării, pentru a verifica stadiul lucrărilor de construcții școlare și al reparațiilor. Controlul a arătat că datorită măsurilor luate pe plan județean, ritmul acestor lucrări s-a accelerat. Din analiza datelor concrete de pe șantiere și a stadiului construcțiilor școlare rezultă că pînă la data de 15 septembrie vor putea fi date în folosință, în total, un număr de aproximativ 2 500 săli de clasă.

Iau ființă noi clase speciale

La propunerea inspectoratelor școlare județene, în noul an școlar 1970—1971 se va lărgi rețeaua claselor speciale. Pe lîngă faptul că va crește numărul claselor cu profil de matematică, fizică și limbi străine, vor lua ființă clase speciale de chimie și de biologie. De asemenea, se vor înființa clase speciale de matematică, fizică și limbi străine în școli cu limba de predare maghiară și germană.

În mod experimental, în București și în alte cîteva orașe din țară vor funcționa unități școlare în cadrul cărora elevii vor începe încă din clasa I studiul unei limbi străine. Experimentul va fi organizat în școli cu mai multe clase I, în așa fel încît să se poată analiza paralel rezultatele obținute de elevi în însușirea limbilor franceză, engleză, rusă și germană.

Material didactic modern pentru școlile Capitalei

Noul an școlar găsește școlile din municipiul București îmbogățite cu noi materiale și utilaje didactice. Laboratoarele de fizică, de chimie și științe naturale, de pildă, au primit dotări în valoare de 2 650 000 lei. Dacă avem în vedere faptul că aceste dotări se adaugă la dotările în valoare de peste 4 milioane de lei realizate în anii 1968 și 1969, ne dăm seama că există condiții dintre cele mai bune pentru o substanțială sporire a eficienței lecțiilor de fizică, chimie și biologie atît pe planul însușirii unor cunoștințe temeinice, cît și pe planul cultivării mentalității practice a elevilor.

Totodată, școlile bucureștene vor dispune în noul an școlar de o gamă sporită de mijloace audio-vizuale : aparate de filmat, epidiascoape, magnetofoane, picupuri, aparate pentru proiecția de diafilme. S-a lărgit mult și filmoteca inspectoratului, care deține acum peste 500 de titluri de filme.

Inspectoratul școlar al municipiului se preocupă îndeaproape, în aceste zile care au mai rămas pînă la deschiderea cursurilor, de îndrumarea conducerilor de școli și a cadrelor didactice în vederea folosirii cît mai ample și cu rezultate cît mai bune a materialului didactic.

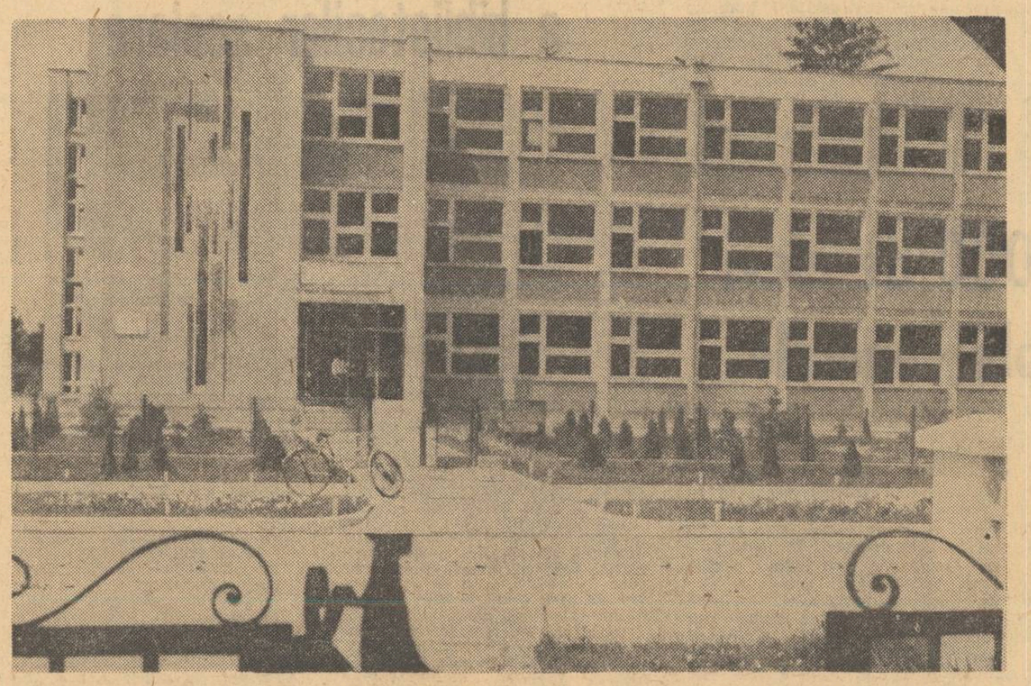

Noua clădire a Liceului din Bolintin, județul Ilfov

EDUCAȚIA ÎN PAS CU PROGRESUL ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII CONTEMPORANE

VIRGILIU RADULIAN
președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului învățămîntului

Trăim în epoca unei grandioase revoluții tehnico-științifice, cînd cunoașterea umană progresează într-un ritm neasemuit de rapid, cînd educația științifică a tineretului capătă o importanță covîrșitoare pentru umanitate. Progresul societății contemporane, construcția societății socialiste nu pot fi concepute fără a ține seama de cele mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii, fără realizarea unor sarcini educative de prim ordin, cum sînt formarea tinerelor generații în spiritul unei concepții științifice, materialist-dialectice despre natură și societate, cultivarea gîndirii creatoare, inventive, educarea sentimentelor patriotice, internaționaliste și umanitare, integrarea tineretului în contextul societății în plină mișcare și transformare.

Într-o armonioasă și indisolubilă unitate și colaborare cu școala, Organizația Pionierilor din Republica Socialistă România contribuie activ și susținut la formarea și educarea copiilor în acest spirit. Unul dintre obiectivele importante ale muncii Organizației noastre îl constituie realizarea deplină și eficientă a potențialului educativ al științei, tehnicii și artei în vederea formării unor individualități capabile să învețe permanent, să gîndească independent, să manifeste inițiativă și creativitate, participînd activ la progresul patriei noastre în toate domeniile.

Consecvent acestor orientări, Consiliul Național al Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România acordă o atenție neîntreruptă organizării și perfecționării activităților tehnico-științifice ale pionierilor și școlarilor, fapt dovedit și de creșterea numărului de cercuri științifice și tehnico-aplicative din ultimii ani. Dacă în 1967 doar 3% din totalul cercurilor pionierești aveau un profil tehnico-aplicativ, azi ele reprezintă peste 25%, iar în unele județe ponderea lor este și mai însemnată. În anul 1967 existau 70 de genuri de cercuri din toate domeniile, iar în prezent s-a ajuns la 50 de profile numai în domeniul tehnico-aplicativ. S-au extins cercurile de radio, modelism, telecomunicații, mecanizatori, automatică, meteorologie, metaloplastie, tîmplărie, lăcătușărie, țesătorie etc. O largă extindere au căpătat cercurile de carting. Inițiate în 1968, ele antrenează astăzi mii de pionieri și școlari de la orașe și sate.

În mediul rural își desfășoară activitatea peste 3 500 de cercuri agrobiologice, cu 18 profile distincte, cuprinzînd mai mult de 70 000 de pionieri și școlari. Aceste cercuri, îndrumate cu competență de cadrele didactice, au reușit să trezească interesul copiilor pentru cunoașterea naturii, a legilor care o guvernează, să le formeze deprinderi practice de muncă, să le dezvolte încrederea în forța transformatoare a omului.

Stabilirea profilurilor cercurilor și corelarea conținutului lor cu specificul economic zonal, apropierea lor de viață, de cerințele actuale și de perspectivă ale industriei și agriculturii locale contribuie nu numai la dezvoltarea aptitudinilor și capacităților copiilor, ci și la orientarea și valorificarea acestor aptitudini și capacități potrivit cerințelor societății. Multe cercuri tehnico-aplicative își desfășoară activitatea în strînsă colaborare cu întreprinderile industriale, cu școlile profesionale, cu unitățile din agricultură, beneficiind, pe lîngă sprijinul material al acestora, de participarea nemijlocită a muncitorilor, tehnicienilor și cadrelor inginerești la activitățile pionierești. Semnificative sînt în această privință rezultatele obținute în construirea unor ambarcațiuni pe perne de aer de către membrii cercului de construcții navale de la Casa Pionierilor din Galați, cu ajutorul entuziast al unor studenți de la Institutul politehnic din localitate. Munca desfășurată în cadrul unor asemenea cercuri îi face pe copii să îndrăgească profesiile practicate în întreprinderile și unitățile respective, un însemnat număr de pionieri și școlari îndreptîndu-se, după absolvirea școlii generale, spre aceste profesii. Valoarea educativă a raporturilor de colaborare dintre micii tehnicieni și specialiștii din economie, precum și diversificarea activităților tehnico-aplicative într-un larg evantai de profile au determinat ridicarea calitativă, an de an, a preocupărilor și realizărilor pionierilor în acest domeniu, fapt dovedit și prin exponatele prezentate în expozițiile județene și republicane din acest an. Iată de ce vor fi mai stăruitor antrenați în această activitate, alături de cadrele didactice, ingineri, studenți, tehnicieni, specialiști din economie.

Amplificarea activităților tehnico-aplicative se concretizează și prin cooperarea între cercurile de diferite profile, ca și prin organizarea, mai ales în perioada vacanțelor școlare, a unor acțiuni științifice complexe care iau forma expedițiilor științifice, a expozițiilor cu caracter tehnic, a concursurilor etc.

Urmărind finalizarea și dezvoltarea în perspectivă a unor cercuri tehnico-aplicative, Consiliul Național al Organizației Pionierilor a inițiat — cu sprijinul Ministerului Învățămîntului, al federațiilor sportive de specialitate și al unor asociații științifice — tabere și concursuri republicane de aero, navo și rachetomodele, de radioamatorism, de carturi, expoziții cu profil tehnic, prilej de largă afirmare a interesului, talentului și pasiunii multor școlari pentru anumite discipline științifice.

Din complexul activităților tehnico-științifice inițiate de Organizația noastră se detașează ca deosebit de mobilizator și fertil concursul de creație tehnică „Minitehnicus". Organizat pentru prima dată în anul 1967, acest concurs a stîrnit un interes deosebit în rîndurile copiilor. Dacă la prima ediție au participat 1 200 de pionieri și școlari, în acest an, cea de a III-a ediție a sa a antrenat aproape 10 000 de copii. Apreciem ca important faptul că activitățile tehnico-aplicative ale copiilor au o orientare funcțional-constructivă.

În organizarea și desfășurarea activităților tehnico-aplicative o importanță deosebită are asigurarea bazei materiale corespunzătoare. Beneficiind de sprijinul ministerelor și al organizațiilor centrale, al consiliilor populare, al întreprinderilor economice de existența unui întreg sistem de rapor-

(Continuare în pag. a 4-a)

Au început cursurile în învățămîntul seral

În fiecare an, la 1 septembrie, pe băncile multor școli generale și licee iau loc tineri oameni ai muncii care, paralel cu activitatea în producție, își ridică nivelul cunoștințelor de cultură generală.

După cum se știe, în conformitate cu Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului, această formă de instruire și educare a tinerei generații a cunoscut în ultimii ani o extindere continuă și va cunoaște și în viitor o dezvoltare corespunzătoare cu cerințele societății contemporane prin creșterea rețelei școlare, prelungirea duratei studiilor, diversificarea profilului etc.

Anul acesta, printre noutățile intervenite în învățămîntul seral menționăm creșterea numărului claselor V-VIII. Datorită acestei creșteri, care corespunde amplelor măsuri luate în țara noastră pentru ridicarea limitei superioare a instruirii tuturor oamenilor muncii, se creează noi posibilități de continuare a studiilor pentru un număr din ce în ce mai mare de tineri.

Noul an școlar a găsit cursurile serale încadrate cu personal didactic corespunzător, dotate mai bine, înzestrate cu laboratoare moderne.

La începutul unei noi etape de activitate, urăm celor 106 000 de elevi din învățămîntul seral și profesorilor lor succes în muncă și la învățătură.

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE DE MARE PRESTIGIU ÎN CAPITALA ROMÂNIEI

Savanți din întreaga lume s-au reunit în zilele din urmă în capitala țării noastre, în cadrul unor manifestări științifice de mare prestigiu : cel de al XVI-lea Congres internațional de fizică AMPERE, cel de-al XXII-lea Congres internațional de istoria medicinii, primul Congres internațional pentru promovarea limbii și literaturii latine, ca și conferințe și simpozioane privind calculul seismic al structurilor, productivitatea biologică a marcofitelor în mediul acvatic și palustru sau chimia fizică generală și aplicată.

Având ca temă cercetările ce se efectuează în domeniul rezonanțelor magnetice și fenomenelor asociate, cel de-al XVI-lea Congres internațional de fizică AMPERE se desfășoară sub înaltul patronaj al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Acest fapt, care onorează Congresul, subliniază sprijinul substanțial acordat cercetării științifice de către partidul și guvernul nostru, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu personal. „Statul nostru — se spune în Cuvîntarea de salut adresată Congresului de președintele Consiliului de Stat — sprijină și încurajează contactele dintre oamenii de cultură, dintre savanții care lucrează în domeniul fizicii și în alte sectoare ale cercetării științifice, promovează cooperarea lor pe plan internațional în realizarea marilor obiective pe care și le propune știința românească și mondială, în înfăptuirea unui climat de încredere și colaborare între națiuni".

Întrunind un însemnat număr de personalități științifice din peste 30 de state, Congresul a luat în dezbatere rezultatele cercetărilor într-un domeniu de mare actualitate al fizicii atomice și nucleare, care a contribuit nemijlocit la realizarea unor descoperiri și aplicații de o recunoscută valoare științifică și practică. Desfășurarea lucrărilor acestui congres în capitala României reprezintă o recunoaștere a contribuției pe care fizica românească o aduce la patrimoniul științei în lume.

Organizat de Uniunea Societăților de științe medicale din România sub auspiciile Societății internaționale de istoria medicinii, cel de al XXII-lea Congres internațional de istoria medicinii, a reunit numeroși delegați din aproape 40 de țări ale lumii, personalități proeminente ale istoriei medicinii internaționale, valoroși oameni de știință din țara noastră. Relevînd înalta apreciere de care se bucură în țara noastră activitatea în acest domeniu, Mesajul președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, adresat participanților la Congres a pus în evidență faptul că în epoca noastră, caracterizată prin profunde și continui prefaceri înnoitoare, știința este un aliat de nelipsit al popoarelor în lupta pentru o viață mai bună. În cadrul lucrărilor congresului participanții au luat în dezbatere probleme privind istoria deontologiei medicale, valoarea științifică a folclorului medical, relații medicale între România și alte țări, medicina provincială în Imperiul Roman și altele.

Congresul internațional pentru promovarea limbii și literaturii latine reprezintă primul congres al Academiei latine internaționale întemeiate în anul 1969, la Roma. El s-a bucurat de participarea latiniștilor din 26 de țări situate în 4 continente. Comitetul de onoare al Congresului a avut în fruntea sa pe tovarășul Ion Gheorghe-Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România. Contribuind la stabilirea unor contacte mai strînse între specialiștii din diferite țări în vederea promovării studiilor de limbă și literatură latină, lucrările congresului au luat în dezbatere probleme de un deosebit interes referitoare la umanismul latin, influențele limbii și literaturii latine de-a lungul veacurilor în diferite culturi, predarea limbii și literaturii latine. Dată fiind însemnătatea problemelor luate în dezbatere, toate comunicările și discuțiile au avut loc în plen. Evident, alegerea țării noastre ca gazdă pentru desfășurarea lucrărilor acestei prestigioase reuniuni înseamnă o recunoaștere a activității prodigioase desfășurată de specialiștii români în acest domeniu.

Întrucît lucrările Congresului mondial al latiniștilor au tratat și probleme ale predării limbii și literaturii latine, ne-am adresat prof. univ. dr. docent **N. I. BARBU** rugîndu-l să ne arate locul pe care l-au ocupat acestea în cadrul dezbaterilor.

— Congresul — ne-a răspuns prof. N. I. Barbu — și-a propus să dezbată problemele esenței umanismului latin și, totodată, să contribuie la găsirea unor metode de predare a limbii și literaturii latine corespunzătoare timpurilor noastre, care se caracterizează prin uriașe progrese ale științei și tehnicii. A fost vorba, deci, de a îmbina umanismul latin cu valori umane ale lumii de azi. Și trebuie să spun că, deși din punct de vedere al mijloacelor tehnice avem de a face cu deosebiri colosale, identitatea de valoare umană dintre epoca antichității romane și epoca noastră este de-a dreptul uimitoare.

Elevii de astăzi trebuie să-și însușească foarte multe cunoștințe. Ținînd seama de lipsa de timp, de supraîncărcarea care îi amenință, dar și de necesitatea de a se adăpa din valorile umanismului latin, trebuie găsite cele mai bune mijloace pentru ca în cel mai scurt timp ei să beneficieze de ceea ce este esențial în această resursă formativă. Este și aceasta una din rațiunile pentru care o parte din comunicările prezentate la Congres au tratat despre valorile umanismului latin la diverși autori și în special la Cicero, cel mai strălucit reprezentant al său. Alte comunicări s-au referit la modalitatea în care umanismul latin a dat roade în Evul Mediu și în Renaștere. Din astfel de lucrări, învățămîntul poate trage concluzii utile privitoare atît la foloasele studiului limbii și lieraturii latine, cît și la modalitățile optime ale organizării sale.

O.B.

O imagine obișnuită pentru vacanța care se va încheia în curînd : elevi pe un șantier de muncă patriotică

AGENDĂ DE SEPTEMBRIE

ÎN JUDEŢUL BIHOR: Măsuri pentru o eficienţă sporită a muncii şcolilor

Pentru a asigura deschiderea noului an şcolar sub cele mai bune auspicii, Comitetul executiv al Consiliului popular judeţean Bihor, îndrumat de Comitetul judeţean de partid, a întreprins prin Inspectoratul şcolar numeroase acţiuni.

În noul an şcolar în şcolile generale din judeţul Bihor vor învăţa 81 786 de elevi, adică toţi copiii de vîrstă şcolară. Majoritatea absolvenţilor clasei a VIII-a care nu urmează şcoli postgenerale vor frecventa clasele a IX-a şi a X-a ale şcolilor de 10 ani. La rîndul lor liceele de specialitate şi teoretice vor cuprinde aproape 10 000 elevi, şcolile profesionale şi de ucenici aproximativ 6 000 elevi, iar şcolile postliceale peste 1 000 elevi.

Pentru lărgirea spaţiului de şcolarizare vor fi date în folosinţă 48 noi săli de clasă, care vor completa zestrea celor 4 846 săli existente. Pentru copiii de vîrstă preşcolară din cartierul Ioşia-Oradea s-a construit o nouă grădiniţă cu peste 100 de locuri. În clase noi, spaţioase şi primitoare vor intra la 15 septembrie şi elevii din Salonta, Popeşti, Căbeşti, Arpăşel, Cheşa. Pe lîngă construcţiile noi, s-au efectuat reparaţii capitale în valoare de 1 000 000 lei (de pildă la Liceul „E. Gojdu" şi la Şcoala generală nr. 10 din Oradea, la Şcoala specială ajutătoare din Popeşti, la şcolile generale din Ciutelec, Sîrbi etc.). Datorită grijii pe care au manifestat-o comitetele executive ale consiliilor populare comunale şi orăşeneşti, la marea majoritate a şcolilor reparaţiile s-au terminat pînă la 23 August. Acum, toate şcolile aşteaptă cu porţile deschise sosirea elevilor.

Multe din ele îi vor întîmpina şi cu mobilier şi utilaje didactice noi, moderne, pentru a căror achiziţionare s-au cheltuit peste 2 500 000 lei. Condiţiile create astfel vor spori eficienţa muncii de instruire şi educare, vor facilita o mai bună însuşire a cunoştinţelor. Totodată s-au respectat instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului cu privire la transmisibilitatea manualelor şcolare şi s-au luat măsuri eficiente pentru distribuirea manualelor noi, aşa încît la deschiderea anului şcolar toţi elevii să fie în posesia manualelor.

Numerosul detaşament de educatoare, învăţători şi profesori bihoreni a crescut în această toamnă prin repartizarea în judeţul nostru a unui număr de 345 absolvenţi. Pentru ca aceştia să găsească, în localităţile unde au fost trimişi, cele mai bune condiţii de viaţă şi de muncă, pentru ca ei să poată aduce de la început o contribuţie substanţială la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ, Comitetul executiv al Consiliului popular judeţean a dat indicaţii organelor comunale şi orăşeneşti să se îngrijească de cazarea lor. de încadrarea lor în colectivele didactice din care vor face parte. Preocupîndu-se şi de perfecţionarea cadrelor aflate în funcţie, Inspectoratul şcolar judeţean a luat toate măsurile pentru cît mai buna desfăşurare a cursurilor cu învăţătorii care predau la clasa I şi cu profesorii claselor IX şi X, care au loc în această perioadă. De asemenea, s-a acordat atenţia cuvenită pregătirii consfătuirii cadrelor didactice.

Conştiente de faptul că şcoala trebuie să dea societăţii atît buni specialişti, cît şi cetăţeni înaintaţi cadrele didactice din judeţul Bihor se pregătesc, sub îndrumarea organizaţiilor de partid din şcoli, să-şi îndeplinească cu cinste sarcinile care le revin în noul an şcolar.

GHEORGHE ARDELEANU
vicepreşedinte al Comitetului executiv al Consiliului popular judeţean — Bihor

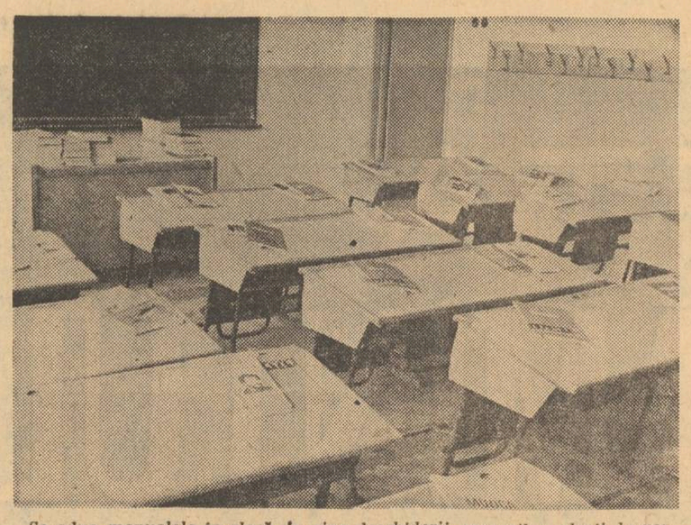

Se aduc manualele în clasă. În ziua deschiderii cursurilor, elevii le vor găsi aşezate în ordine, frumoase

Un nou sistem de aprovizionare cu publicaţii a bibliotecilor şcolare

După cum se ştie, bibliotecile şcolare îşi constituie colecţiile de publicaţii plecînd de la cerinţele programelor şcolare şi ale muncii de educare comunistă a tinerei generaţii. Ca atare, colecţiile acestor unităţi ar trebui să fie, într-o mare proporţie, identice (sub aspectul titlurilor de publicaţii), pe întreg teritoriul ţării. În acţiunea de realizare a unor asemenea colecţii şcolile vor primi un sprijin important din partea Oficiului de aprovizionare şi servicii pentru biblioteci, unitate specializată înfiinţată recent, care deschide noi perspective în aprovizionarea cu publicaţii a bibliotecilor din ţara noastră, inclusiv a celor şcolare. Oficiul de aprovizionare şi servicii pentru biblioteci va asigura acestor instituţii cărţi editate în ţară şi peste hotare, precum şi manuale şi cursuri tipărite destinate şcolilor profesionale, tehnice şi instituţiilor de învăţămînt superior. El va ţine permanent la curent inspectoratele şcolare şi unităţile de învăţămînt asupra cărţilor aflate sub tipar, punîndu-le din timp la dispoziţie materiale de informare bibliografică (planuri editoriale, buletine bibliografice, cataloage de edituri, liste de recomandare de cărţi etc.), pe baza cărora se vor selecta şi comanda lucrările necesare şcolilor, potrivit profilului cerinţelor acestora. De asemenea, oficiul va asigura pentru toate bibliotecile interesate imprimate tipizate (registre de inventar, caiete de evidenţă zilnică etc.). La cererea beneficiarilor, în funcţie de alocaţiile bugetare, el va putea procura de asemenea mobilier, aparatură şi materiale audio-vizuale, precum şi alte utilaje specifice muncii de bibliotecă. Prin oficiu, bibliotecile vor beneficia de servicii constînd din prelucrarea centralizată, pentru circuitul de lectură, a ediţiilor legate, microfilmarea sau xerografierea de publicaţii periodice sau cărţi, legarea cărţilor existente în biblioteci. În viitor, prin oficiu se va putea realiza dotarea bibliotecilor cu mijloace moderne de mecanizare şi automatizare.

Ministerul Învăţămîntului va întocmi şi în acest an, pentru şcolile generale din toată ţara, o listă selectivă, de recomandare, care să permită orientarea asupra titlurilor de publicaţii ce vor apărea în anul 1971. Lista va cuprinde titluri de lucrări social-politice, ştiinţifice şi de informare, de beletristică, pedagogie şi învăţămînt legate, în cea mai mare parte, de programa şcolară şi se va publica Buletinul Ministerului Seria A, în iunile septembrie—noiembrie. Pentru toate unităţile de învăţămînt, ministerul va întocmi o listă selectivă cuprinzînd titlurile unor lucrări care vor apare în anul viitor numai legate. Această listă va fi trimisă tuturor unităţilor ordonatoare de credit, precum şi inspectoratelor şcolare şi filialelor Oficiului bibliotecii. Întrucît necesarul de carte pentru biblioteci trebuie stabilit întotdeauna în strînsă legătură cu nevoile şcolilor, considerăm indicat ca, la nivelul fiecărui judeţ, sub îndrumarea inspectorului şcolar care răspunde de bibliotecile şcolare, să se constituie o comisie permanentă de bibliotecari cu experienţă care, pe baza planurilor editorilor şi a listei de recomandare întocmită de Ministerul Învăţămîntului, să selecţioneze şi să precomande titlurile şi exemplarele necesare, ţinînd seama de cîteva criterii orientative (numărul de elevi al fiecărei şcoli, bugetul unităţii respective, titluri reeditate etc.). Din experienţa unor judeţe ca Ilfov, Dîmboviţa, Teleorman, Arad, Cluj, Timiş, Galaţi, Suceava etc. reiese că centralizarea fondului pentru cărţi la nivelul judeţului, selectarea şi precomandarea celor mai bune titluri de lucrări în mod uniform pentru toate şcolile generale din judeţ este calea cea mai bună pentru o aprovizionare ritmică, strîns legată de nevoile imediate ale unităţilor noastre şcolare.

MIHAI PETRESCU
îndrumător principal
Ministerul Învăţămîntului

Indicăm în continuare adresele filialelor interjudeţene ale Oficiului de aprovizionare şi servicii pentru biblioteci, pentru a fi cunoscute de toate inspectoratele şcolare, precum şi de unităţile de învăţămînt interesate :

1. Filiala municipiului Bucureşti — Bucureşti, str. 30 Decembrie nr. 22.
2. Filiala interjudeţeană Bucureşti — Bucureşti, Calea Rahovei nr. 230 (pentru judeţele Ilfov, Teleorman, Ialomiţa).
3. Filiala interjudeţeană Bacău — Bacău, str. M. Viteazu nr. 115 (pentru judeţele : Bacău şi Neamţ).
4. Filiala interjudeţeană Ploieşti — Ploieşti, str. Unirii nr. 2 — (pentru judeţele : Prahova, Dîmboviţa, Buzău).
5. Filiala interjudeţeană Piteşti — Piteşti, str. Războieni nr. 1 — (pentru judeţele : Argeş, Vîlcea. Olt).
6. Filiala interjudeţeană Constanţa — Constanţa, str. Filimon Sîrbu nr. 2 — (pentru judeţele : Constanţa, Tulcea).
7. Filiala interjudeţeană Galaţi — Galaţi, str. G. Coşbuc nr. 257 — (pentru judeţele : Galaţi, Brăila, Vrancea).
8. Filiala interjudeţeană Iaşi — Iaşi, str. Ştefan cel Mare — (pentru judeţele : Iaşi, Vaslui).
9. Filiala interjudeţeană Suceava — Suceava, str. Mihai Viteazu nr. 23 — (pentru judeţele : Suceava, Botoşani).
10. Filiala interjudeţeană Braşov — — Braşov, str. Dr. I. Raţiu nr. 17 — (pentru judeţele : Braşov, Covasna).
11. Filiala interjudeţeană Dolj — Craiova, str. Dudului nr. 3 — (pentru judeţele : Dolj, Gorj, Mehedinţi).
12. Filiala judeţeană Sibiu — Sibiu, str. Magheru nr. 13 — (pentru judeţul Sibiu).
13. Filiala interjudeţeană Timişoara — Timişoara, str. Gh. Lazăr nr. 1 — (pentru judeţele : Timiş, Caraş Severin).
14. Filiala judeţeană Arad — Arad, str. Postăvaru nr. 5—7 — (pentru judeţul Arad).
15. Filiala interjudeţeană Tg. Mureş — Tg. Mureş, str. Justiţiei nr. 12 — (pentru judeţele : Mureş, Harghita).
16. Filiala interjudeţeană Deva — Deva, Piaţa Unirii nr. 4 — (pentru judeţele : Hunedoara, Alba).
17. Filiala interjudeţeană Cluj — Cluj, str. Horea nr. 8 — (pentru judeţele : Cluj, Bistriţa-Năsăud. Sălaj).
18. Filiala judeţeană Oradea — Oradea, Calea Republicii nr. 15 — (pentru judeţul Bihor).
19. Filiala interjudeţeană Baia Mare — Baia Mare, str. Bucureşti nr. 45 — (pentru judeţele : Maramureş, Satu Mare).

ÎN JUDEŢUL ARGEŞ: Peste 3000 de elevi în clasele IX şi X ale şcolii generale

În judeţul Argeş, la 15 septembrie vor fi şcolarizaţi în clasa a IX-a a şcolii generale peste 2000 de absolvenţi ai clasei a VIII-a. În localităţile urbane vor fi cuprinşi în clasa a IX-a toţi absolvenţii clasei a VIII-a care nu urmează şcoli postgenerale. Astfel la şcolile nr. 5 şi nr. 6 din Piteşti vor fi şcolarizaţi cîte 90 de elevi faţă de 35 şi respectiv 28 în anul trecut. La Şcoala generală nr. 12 vor funcţiona în noul an şcolar 4 clase a IX-a, cuprinzînd 130 de elevi. La Şcoala generală nr. 4 din Curtea de Argeş vor fi şcolarizaţi 90 de elevi (în 3 clase), faţă de 30 de elevi în anul anterior. În extinderea reţelei şcolilor de 10 ani din localităţile urbane inspectoratele au urmărit să evite deplasările lungi ale elevilor şi, în acelaşi timp, să apropie şcolile de unităţile unde se va efectua practica în producţie.

În mediul rural reţeaua şcolilor generale de 10 ani se va extinde considerabil, prin înfiinţarea a 27 de noi clase a IX-a în localităţi unde nu au funcţionat asemenea clase în anul şcolar trecut.

În total, în noul an şcolar vor funcţiona în judeţul Argeş 76 de clase a IX-a, cu peste 2 000 de elevi şi 39 de clase a X-a, cu peste 1000 de elevi. În toate şcolile unde vor funcţiona aceste clase colectivele didactice menţin în aceste ultime zile înaintea deschderii noului an şcolar un contact strîns cu elevii şi părinţii lor, pentru a asigura o frecvenţă bună încă din primele zile de şcoală.

M. TĂNĂSESCU

ÎN JUDEŢUL MARAMUREŞ: Laboratoare, ateliere şi cabinete dotate cu utilaj modern

Printre problemele căroa Inspectoratul şcolar judeţean Maramureş şi colectivele didactice le acordă o atenţie deosebită în cadrul pregătirilor pentru noul an şcolar se numără şi aceea legată de organizarea, amenajarea şi dotarea laboratoarelor şi atelierelor şcolare.

La 15 septembrie toate liceele de cultură generală, liceele de specialitate, şcolile profesionale şi un număr însemnat de şcoli generale din judeţ vor dispune de laboratoare bine utilate. În unele licee — Liceul nr. 3 şi Liceul „Gh. Şincai" din Baia Mare, Liceul „Dragoş Vodă" din Sighetul Marmaţiei, Liceul din oraşul Viseu şi altele — vor funcţiona chiar complexe de laboratoare. Deosebit de utile pentru buna pregătire a elevilor vor fi îndeosebi modernele laboratoare audio-vizuale, ca şi laboratoarele de fizică, chimie, biologie, geografie, istorie. De o bună înzestrare se bucură şi laboratoarele de tip universal în care se pot preda lecţii de diferite specialităţi. Laboratoare moderne cu multiple valenţe de utilizare vor funcţiona, de exemplu, la Liceul nr. 2 din Baia Mare, la Liceul pedagogic din Sighetul Marmaţiei, la şcolile din Baia Sprie, Somcuţa, Cavnic.

În plină dezvoltare sînt laboratoarele şi atelierele şcolilor profesionale şi liceelor de specialitate. Eforturi deosebite au fost depuse în acest sens mai ales de conducerile şi colectivele didactice de la Liceul industrial de construcţii şi Grupul profesional de construcţii din Baia Mare ca şi de la Liceul industrial minier şi Grupul şcolar minier din acelaşi oraş.

Comitetul executiv al Consiliului judeţean a sprijinit în permanenţă, prin însemnate sume de bani, iniţiativele care vizau înfiinţarea de noi laboratoare. Numai în acest an peste 220.000 lei sînt destinaţi confecţionării de mobilier de laborator şi peste 1 100 000 lei pentru procurarea de material didactic. În prezent, profesorii şcolilor din judeţul nostru sînt preocupaţi de punerea la punct a unei metodici adecvate pentru sporirea eficienţei lecţiilor desfăşurate în laborator.

În această acţiune însă se întîmpină şi o seamă de greutăţi. De pildă, se procură cu greu şi în număr insuficient aspectomate, magnetofoane, microscoape, truse pentru biologie etc. Unele diafilme şi diapozitive existente nu mai corespund cerinţelor actuale. E adevărat că în unele laboratoare foto ale şcolilor se confecţionează diafilme şi diapozitive alb-negru şi color, dar acestea nu ajung să satisfacă toate cerinţele. Se simte şi lipsa de filme didactice care să răspundă mai bine programelor şcolare. Trebuie spus de asemenea că uneori materialul didactic livrat şcolilor, fiind de slabă calitate, se uzează foarte repede. Rezolvarea acestor probleme, ca şi altora, ar uşura munca acelora care fac totul pentru a înfiinţa şi dota laboratoare moderne atît de necesare astăzi în şcoala noastră.

Prof. ANDREI BĂLAN
inspector general al Inspectoratului şcolar judeţean Maramureş

Ochiul magic

Desenăm, desenăm, dar cum scriem ?

Aproape simultan, Editura didactică şi pedagogică a scos două lucrări destinate elevilor din clasa I. Faptul nu ne-ar fi reţinut în mod deosebit atenţia dacă nu ar fi vorba de lucrări care prezintă puncte de vedere diferite asupra scrierii, a învăţării alfabetului. Dacă în cazul altor discipline existenţa unei mari varietăţi de lucrări, inclusiv de manuale, poate fi utilă, cînd e vorba de normativele pentru învăţarea alfabetului limbii române credem că nu pot fi oficializate mai multe păreri, ci una singură — anume, cea cuprinsă în Abecedarul editat de Ministerul Învăţămîntului.

Oricum, aşteptăm şi alte păreri autorizate în legătură cu această problemă, deşi a început campionatul diviziei naţionale „A" de fotbal şi s-au cam copt strugurii..

Între examenul de definitivat şi abaterea de la morală

Începînd cu anul şcolar 1970/1971 se procedează la desfacerea contractului de muncă tuturor cadrelor didactice care nu au obţinut, după trecerea perioadei legale, examenul de definitivat. Măsura, prevăzută şi în Statutul personalului didactic din R.S.R., a fost reamintită încă cu un an în urmă tuturor cadrelor didactice interesate.

Unele nu au promovat examenul de definitivat fiindcă nu s-au pregătit temeinic, altele nici măcar nu s-au prezentat pentru susţinerea lui în perioada legală ş.a.m.d. De la 1 septembrie acestea au pierdut titularizarea, urmînd să dea concurs pentru ocuparea în viitor a unei catedre.

Toate bune. Ni se pare însă că nu este normal ca cei aflaţi în această situaţie (şi printre ei se află în majoritate femei cu mulţi copii sau persoane suferinde) să fie puşi în acelaşi sac cu cadrele necalificate şi mai ales cu cei cărora li s-a desfăcut contractul de muncă pentru grave abateri de la morală.

...Căci mulţi „scoşi" suplinesc liniştiţi, inclusiv în municipiul Bucureşti. Cine nu crede să cerceteze.

Cioara vopsită în chip de... adeverinţă

În preajma lui 1 septembrie, inspectoratele şcolare au fost asaltate de sute şi sute de cadre didactice, în majoritatea lor calificate, care au solicitat supliniri pentru anul şcolar 1970/1971. Aşa cum s-a întîmplat şi în alţi ani, concurenţa cea mai mare a fost pentru ocuparea posturilor şi catedrelor din oraşele reşedinţă de judeţ.

Pentru ca cei interesaţi să poată cunoaşte nevoile de cadre ale şcolilor, inspectoratele au afişat lista acestora, iar după cercetarea dosarelor au afişat şi numele celor care au primit cîştig de cauză pe baza legilor în vigoare. Dar nici în acest an nu au lipsit surprizele. Este adevărat că nu inspectoratele şcolare au umblat cu farse, ci unele cadre didactice cu acte false. Aşa s-a întîmplat de pildă la Craiova, unde au fost descoperite diferite adeverinţe false prezentate de unele cadre didactice.

Afişarea persoanelor care au primit post, cu menţionarea motivelor de prioritate, dă posibilitate celor în cunoştinţă de cauză să demaşte pe cei ce încearcă să obţină avantaje pe căi necinstite. Să nu-i lăsăm să umble cu cioara vopsită !

Săraca Sfînta Ana!

De vreo doi ani, vara pe malurile lacului Sfînta Ana apar nişte arătări cu figuri şi apucături preistorice, demne de atenţia zoologilor. La prima vedere par să fie fiinţe omeneşti — după statură şi mers — dar aşa lăţoase şi mizerabile, gălăgioase şi agresive, aduc a fi de pe altă lume.

Merg de regulă în grupuri, schiaună şi latră, bat cu beţe în trunchiul copacilor, în pragul caselor, rîd în gura mare, rînjind spre vîrfurile brazilor. Nu ştim exact cu ce se hrănesc, dar am aflat că, atunci cînd copiii de prin taberele din apropiere sînt plecaţi în excursii, aceste fiinţe năvălesc lacome în corturile lor, furîndu-le mîncarea. Văzînd la nişte copii ecusoane şi insigne s-au împopoţonat şi ele pe piept şi pe umeri cu scoici şi cu broaşte, cu oase de pui şi cu prune, iar în faţa grotelor în care îşi hodinesc ciolanele au arborat, dintr-un strîmb spirit de imitaţie, cîrpe murdare, hîrtii rupte şi iarăşi broaşte uscate la soare.

Întrucît oamenii de ordine nu au intervenit niciodată pentru stîrpirea acestor arătări, propunem ca la anul să se ocupe de această problemă Asociaţia vînătorilor şi pescarilor amatori.

Dar atenţie ! Aveţi grijă cum vă purtaţi. Se zice că aproape fără excepţie aceste fiinţe au terminat şcoala medie...

S. G. TELEX

secvenţe

A III-a consfătuire anuală a profesorilor de geografie

Continuînd tradiţia congreselor organizate odinioară de Societatea română de geografie, Societatea de ştiinţe geografice a iniţiat, începînd cu anul 1968, consfătuiri ale profesorilor care predau geografia în şcoala de cultură generală şi liceu. Alături de celelalte manifestări organizate de societate — simpozioane tematice, şedinţe de comunicări şi referate, aplicaţii ştiinţifice, tabere-curs etc. — consfătuirile aduc o contribuţie reală la modernizarea învăţămîntului nostru geografic.

Consfătuirea care a avut loc recent la Oradea, de pildă, a reunit peste 150 de cadre didactice de specialitate. Programul ei a cuprins expuneri referitoare la geografia judeţului Bihor (prezentate de conf. univ. dr. I. O. Berindei, lector univ. Gr. Pop, conf. univ. dr. Al. Săndulache) ca şi la dezvoltarea ştiinţelor geografice şi la studiul lor în şcoală (prezentate de prof. univ. dr. doc. I. Gugiuman, conf. univ. dr. Al. Roşu, prof. univ. dr. V. Mihăilescu, prof. Gustav Servaţius, lector univ. Emilia Greavu şi asist. univ. Fl. Bente, lector univ. dr. I. D. Ilie).

După ciclul de expuneri au fost proiectate şi comentate două filme didactice : „Acţiunea apelor curgătoare" cu exemplificări legate de evoluţia văii Crişului Repede, de prof. Z. Benedek din Carei şi „Fenomenul carstic" de lector univ. dr. I. D. Ilie. De asemenea, participanţii la consfătuire au făcut vizite la Lacul Peţea, la complexele balneare „1 Mai" şi „Felix", în Depresiunea Beiuşului şi în zona carstică de la Cetăţile Ponorului.

Acţiuni ale Societăţii de ştiinţe filologice

Societatea de ştiinţe filologice organizează la Oradea, în zilele de 5 şi 6 septembrie, o sesiune ştiinţifică pe ţară consacrată împlinirii a 150 de ani de la moartea lui Ion Budai-Deleanu. În cadrul acestei sesiuni vor fi prezentate numeroase comunicări, printre care unele semnate de B. Cazacu şi D. Macrea, membri corespondenţi ai Academiei, G. Istrate, I. Pervain, E. Boldan, G. Tohăneanu, C. Poghirc etc.

O altă acţiune organizată în prezent de Societate este concursul de lucrări ştiinţifice ale cadrelor didactice, despre care cititorii noştri au fost informaţi în numărul 1024 din 9 ianuarie a.c. Lucrările pentru acest concurs au şi început să fie expediate, prin intermediul filialelor judeţene ale S.S.F. După cum se ştie, termenul ultim de expediere a materialelor pentru concurs este 31 oct. a.c.

Din agenda vacanţei pionierilor prahoveni

Pionierii şi şcolarii prahoveni au desfăşurat în cursul vacanţei care se va încheia în curînd numeroase acţiuni de utilitate socială în vederea sprijinirii campaniei agricole. Mulţi dintre ei şi-au dat contribuţia, alături de părinţi, la strîngerea recoltei. Pionierii de la Şcoala generală din satul Spineşti, comuna Ceptura, au ajutat la legatul lăstarilor de viţă de vie, cei de la Şcoala generală Drajna de Jos au întreţinut cartofii de pe o suprafaţă de un hectar, iar cei din satul Lacu Turcului au cultivat două hectare de morcovi. Colegii lor de la Şcoala generală din Podenii Noi au luat în îngrijire un hectar de porumb, căruia i-au administrat îngrăşăminte chimice şi au recoltat 40% din suprafaţa cultivată cu ei. Multă hărnicie au dovedit şi elevii Şcolii generale din Bălteşti, care au lucrat la strînsul lucernei şi la recoltatul fructelor. Firească, vacanţa a însemnat pentru copii şi un minunat prilej de odihnă, de destindere. O acţiune foarte atractivă organizată pe această linie a fost, de pildă, a III-a ediţie a expediţiei pionereşti „Cutezătorii Munţilor".

În prezent la Buşteni are loc concursul de orientare turistică „Floare de colţ", la care participă 20 de echipe din judeţele Prahova, Buzău, Ilfov, Galaţi şi Dîmboviţa. Organizată de Consiliul judeţean Prahova al Organizaţiei Pionierilor, această acţiune dă participanţilor prilejul să-i valorifice cunoştinţele acumulate în acţiunile turistice desfăşurate anterior.

Prof. Andrei PETRE
Ploieşti

Un pasionat colecţionar

Petre Drobotă, profesor la Liceul economic şi la Şcoala generală nr. 9 din Brăila, este de felul său matematician. Dar, ca mulţi alţi profesori, are şi el un „violon d'Ingres" : cultivarea cacteelor. În grădina lui cu pereţi de sticlă s-au înmulţit peste 1 000 de specii de plante suculente şi ornamentale, peste 800 de specii de cactuşi colecţionate cu grijă şi migală.

Profesorul Drobotă are relaţii directe cu mulţi colegi întru pasiune din Brazilia, Mexic, S.U.A., Japonia sau Noua Zeelandă şi este membru al unor asociaţii de specialitate din Anglia şi R.F.G., de unde primeşte cu regularitate reviste (în care publică şi el rezultatele experienţelor şi observaţiilor sale în legătură cu dezvoltarea şi adaptarea acestor specii de plante exotice la condiţiile din regiunile noastre).

Prof. N. TRUFAŞU

„Revista de pedagogie"

Apărut recent, nr. 8/1970 al **Revistei de pedagogie** cuprinde ample studii despre pedagogia prospectivă şi educaţia morală **(Ioan Roman)**, şcoala şi viitorul profesional al elevilor **(Dumitru Salade)**, şi educaţia permanentă în şcoala de cultură generală **(Leon Topa). Zina Sîrbu** îşi consacră studiul său liceului ca şcoală a capacităţii, iar **Constantin Preda** se ocupă de calificare ca acţiune complexă cu caracter formativ. Cercetările şi experimentele publicate în acest număr se referă la rolul şcolii şi familiei în orientarea şcolară şi profesională **(Ion Drăgan, Carolina Stoicescu)**, atitudinea faţă de muncă a adolescenţilor **(Dumitru Bazac)**, şi elementele de bază ale modernizării învăţămîntului matematic **(Vasile Ştefănescu, Mihai Sandu)**.

În cadrul dezbaterii cu privire la conţinutul învăţămîntului în clasele I—II îşi spun cuvîntul **E. Buzilă, M. Nistor, A. Haraci, M. Todoran, L. Dudă, A. Cealac, A. Nogy, G. Goncerenco.** În acelaşi număr, **Patiţa Silvestru** se ocupă de dinamica funcţiilor Palatului pionierilor, **Luiza Răican** şi **Norbert Goldhamer**, de educaţia ateistă prin predarea filozofiei în liceu, **Nicolae Roşuţ** de explicaţia axiologică în predarea istoriei iar **Nicolae Radu** de unele aspecte ale individualizării procesului instructiv-educativ. La rubrica „Istoria şcolii şi gîndirii româneşti" sînt prezentate probleme de educaţie în revista „Cuget clar" condusă de N. Iorga **(Dinuţa Marin)** şi unele consideraţii privind apariţia şcolilor româneşti din ţinutul Năsăudului. **(T. Tanco** şi **A. Fărcaş)**. Revista mai cuprinde probleme de pedagogie comparată, proiecte de cercetare pedagogică, cronica vieţii ştiinţifice şi bibliografie".

secvenţe

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

— PUNCTE DE SPRIJIN PENTRU DEZBATERILE CADRELOR DIDACTICE —

În procesul complex al orientării școlare și profesionale se urmărește punerea în acord a două realități: elevul cu interesele, aptitudinile și talentele sale pe de o parte și profesiunea cu obiectul, natura și cerințele sale sociale, tehnologice și psihologice pe de altă parte. O premisă majoră care motivează și justifică eforturile în orientare este aceea că atît elevii cît și profesiunile sînt foarte felurite și ca atare trebuie ca pentru particularitățile morfo-psihologice ale fiecărui elev să găsim și să indicăm profesiunea ale cărei cerințe specifice corespund cel mai bine acestor particularități personale. În același timp, însă, orientatorul trebuie să țină seama și de cerințele economiei și culturii noastre actuale, de dinamica dezvoltării în viitor a profesiunilor. În mod practic tocmai de aici trebuie pornit, întrucît interesele individuale trebuie integrate în cele colective.

Acordînd importanța cuvenită cunoașterii elevilor pe linia aptitudinilor lor organice și psihice, îndrumînd autocunoașterea temeinică a acestor aspecte pozitive și negative, luînd în considerare cerințele și contraindicațiile profesiunilor, se poate încerca formularea unui aviz de orientare școlară sau profesională: tînărul X sau Y poate fi îndrumat să continue liceul teoretic, să se înscrie la un liceu de specialitate, să urmeze o școală profesională de un anumit profil etc. La formularea avizului de orientare trebuie să se aibă în vedere un complex de factori: balanța forței de muncă (perspectivele de viitor ale profesiunilor), interesele și aspirațiile tinerilor, aptitudinile lor, deficiențele etc. În toate cazurile trebuie respectat principiul de bază în orientarea școlară și profesională după care hotărîrea finală o ia tînărul. Noi îl sfătuim, îi arătăm avantajele și dezavantajele profesiunii, posibilitățile de realizare și riscurile, ne motivăm cît mai științific recomandarea, dar cel care decide în ultimă instanță este elevul.

I. Obiectivele acțiunii de orientare școlară și profesională:

a) cunoașterea (autocunoașterea);

b) cunoașterea nomenclatorului profesiunilor și a dinamicii profesiunilor în raport cu dezvoltarea economiei naționale și a înnoirilor tehnologice;

c) cunoașterea priorităților profesionale din economie și cultură la nivel local, județean și național;

d) cunoașterea rețelei școlare pe plan local, județean și național;

e) informarea și educația profesională prin:

— obiectul de învățămînt

— activități în afară de clasă și extrașcolare

— activități din timpul liber.

A urmări, în epoca noastră și în societatea noastră socialistă, așezarea pe baze științifice a acțiunii de orientare școlară și profesională înseamnă de fapt a aborda importanta și complexa problemă a organizării și valorificării optime a fondului de aptitudini și talente al națiunii. **Nu există tezaur mai prețios și mai sigur decît tezaurul constituit din capacitățile spirituale bine formate, adecvat folosite și permanent susținute de un ideal moral-profesional superior. Și invers: nu există pierdere mai greu de recuperat decît nedepistarea sau pierderea regulată, datorită carențelor sistemului educativ, a unor talente autentice. Cînd, datorită unor structuri, metode sau mentalități depășite, învățămîntul produce sistematic un procent ridicat de erori de orientare și eșecuri profesionale, în suferință nu se află doar principiile pedagogice, ci indivizii — care doresc și au dreptul să se afirme și să se realizeze — și societatea — care pretinde cu îndreptățire să fie bine servită de totalitatea capacităților spirituale.**

Ministerul Învățămîntului a propus spre dezbatere problemele orientării școlare și profesionale în scopul de a propulsa spre un nivel superior această importantă acțiune educațională, care începe o dată cu școala și continuă de-a lungul întregii școlarități, iar ca reciclare sau reorientare, de-a lungul întregii activități profesionale. Dezbaterile vor trebui să fie astfel concepute și conduse, încît să determine consecințe pozitive în desfășurarea lecțiilor, în orientarea activităților extradidactice, în acțiunea de educare a familiei, în organizarea orelor de dirigenție etc. Cadrele didactice întrunite la conferințele ținute în pragul acestui nou an școlar sînt invitate, așadar, să discute și să facă propuneri, pentru a lua decizii privitoare la propria lor activitate. Discuțiile nu se pot opri și n-ar trebui să se oprească la precizarea unor categorii pedagogice sau a tezelor fundamentale ale concepției formative care stă la baza acțiunii de orientare. Cu alte cuvinte, ele nu pot rămîne în stadiul de informare generală, de dezbatere teoretică sau schimb de opinii, fiindcă orientarea elevilor se realizează în școală și prin școală, deci printr-un efort educațional conștient și consecvent, spre o blectivele proprii acestei acțiuni.

Pentru ca discuțiile să fie pregătite și orientate spre practica educațională, finalizîndu-se sub forma unor concluzii cu valoare aplicativă, Institutul de științe pedagogice propune aceste „Puncte de sprijin". Corelate cu bibliografia recomandată și cu tezele referatului prezentat în cadrul dezbaterilor, explicațiile și reprezentările grafice care urmează tind să evidențieze răspunderile școlii și ale fiecărui educator. Nu ne propunem să analizăm diferitele concepții care acționează în diferite țări, nici să punem în discuție fișele pedagogice care se află în curs de experimentare într-un număr de școli generale sau licee. Acestea vor fi analizate și perfecționate pe baza observațiilor cadrelor didactice, de către comisii de specialiști. Găsim însă necesar să subliniem că acțiunea de orientare școlară și profesională pretinde instrumente cum sînt fișele pedagogice sau testele, pretinde cabinete sau laboratoare dotate cu aparatură. Unitățile școlare care au beneficiat de sprijinul specialiștilor, utilizînd fișe pedagogice, teste și o aparatură adecvată, cunosc și apreciază valoarea acestora.

Pentru a da plasticitate explicațiilor noastre am recurs la trei reprezentări grafice: 1. Orientarea școlară și profesională prin învățămînt; 2. Organizarea acțiunii de orientare școlară și profesională; 3. Opțiunile școlare în învățămîntul de cultură generală. În același timp prezentăm, pentru problemele mai importante, un instructaj orientativ.

Considerăm că discuțiile din comisii ar trebui să se soldeze cu planuri de măsuri concepute în spirit realist, care să țină seama de realitățile și posibilitățile fiecărui județ și ale fiecărei localități. Din aceste planuri vor rezulta sarcini educaționale pentru fiecare specialitate și pentru fiecare educator.

Conf. dr. GEORGE VAIDEANU
Prof. ROMEO DASCALESCU
Dr. DUMITRU MUSTER
Dr. MIHAI PETEANU
Institutul de științe pedagogice
București

II. Orientare școlară și profesională prin învățămînt

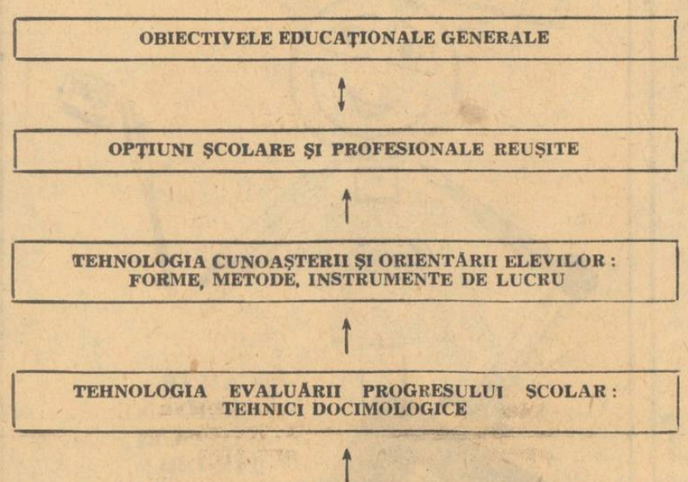

Probleme în atenția profesorilor

1. Cum poate contribui obiectul predat la cunoașterea de către elevi a lumii profesiilor?

2. Cum poate adînci cunoașterea profesiilor?

3. Cum poate ajuta fiecare profesor pe diriginte cu informații despre elevi, pentru ca acesta să fie în măsură să dea elevilor un aviz de orientare școlară-profesională?

4. De ce ajutor are nevoie fiecare profesor, spre a putea face față cît mai eficient sarcinii de orientare școlară și profesională a elevilor săi?

5. Ce sprijin pot aștepta profesorii de la inspectorul de orientare și de la psihologul școlar?

6. Care este contribuția fiecărui obiect de învățămînt la cunoașterea și autocunoașterea elevilor?

7. Cum se poate obține un acord între avizul de orientare școlară și profesională și dorințele elevilor?

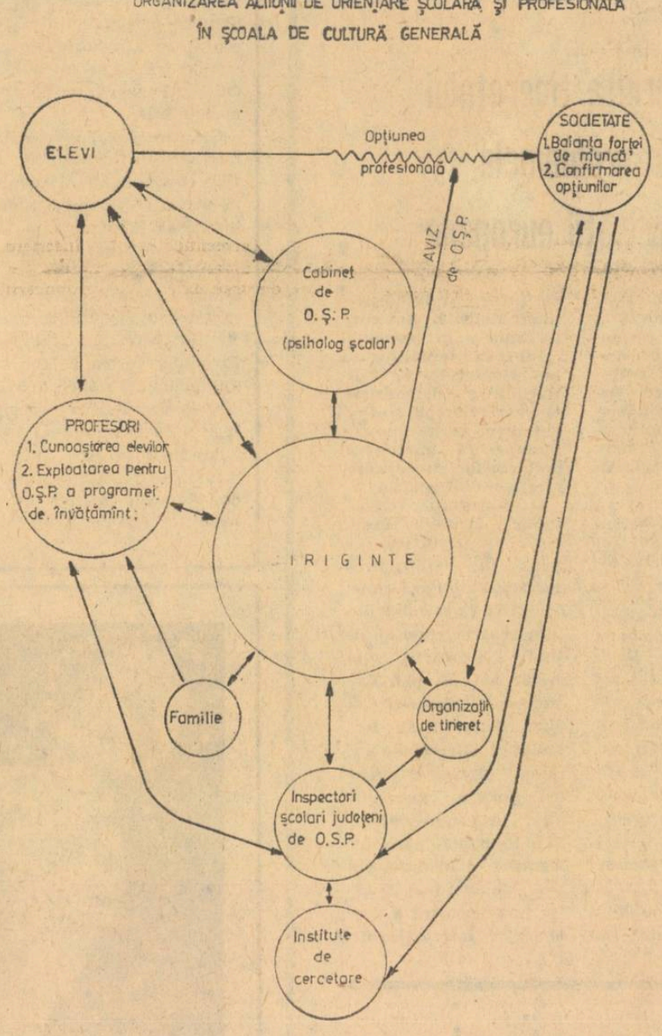

TEHNOLOGIA ORIENTĂRII ȘCOLARE ȘI PROFESIONALE

CUNOAȘTEREA ELEVILOR

Procedee pedagogice	Instrumente
• **În activitatea școlară** — observarea pedagogică, în cadrul lecțiilor	Fișa pedagogică Caietul dirigintelui Carnet personal de însemnări
— convorbiri, anchete, analiza reușitei școlare, biografia elevului	
• **în activități libere** cercuri, responsabilități, concursuri, activități de aptitudine	
Procedee psihologice	
• observarea • examinarea funcțiilor psihice • anchete	Teste psihologice Chestionare
Procedee sociologice	
• anchete în familie, școală etc.	Teste sociometrice Chestionare
Procedee medicale	
• consultații medicale de orientare școlară și profesională (indicații și contraindicații)	Cabinet medical de orientare școlară și profesională

AUTOCUNOAȘTEREA ELEVILOR

• Consultații de orientare școlară și profesională	Cabinet de orientare școlară și profesională
• Informare sistematică despre profesii și despre școli	Monografii profesionale
• Vizite la locuri de muncă	
• Întîlniri cu specialiști	
• Vizitare de expoziții de specialitate	

III. Factorii orientării școlare și profesionale

1. În ordinea responsabilității în problemă:
— școala
— familia
— organizațiile de tineret

2. În ordinea competenței în problemă:
— școala
— organizațiile de tineret
— familia

3 În ordinea influenței asupra tinerilor:
— familia
— școala
— organizațiile de tineret

Factorii vor fi abordați în discuție din punctul de vedere al colaborării dintre ei, vizînd obiectivele, formele și rezultatele colaborării

4 Forme de colaborare între factori:
— contacte ocazionale
— contacte organizate (vizite în familie, consultații, ședințe etc).

5 Probleme în atenția directorului:

a. Cum se organizează și se conduce în școală acțiunea de orientare școlară și profesională?

b. Cum realizează directorii colaborarea școlii cu organele locale interesate în acțiunea de orientare școlară și profesională?

c Cum se realizează colaborarea între cabinetul de orientare școlară și profesională și celelalte instituții interesate în problemă?

c. Cum se organizează colaborarea cu conducerea școlii?

d. Cum se organizează colaborarea cu Institutul de științe pedagogice, cu Institutul de psihologie, cu organizațiile U.T.C. și de pionieri?

e. Cum se urmărește eficiența avizului de orientare școlară și profesională al școlii, după trecerea absolventului de faza respectivă a avizului?

IV. Instrumentele acțiunii de orientare școlară și profesională

Instrumentele acțiunii de orientare școlară și profesională servesc la cunoașterea lumii profesiunilor, pe de o parte, și a personalității elevilor pe de alta; ele înlesnesc realizarea acordului dintre cerințele profesiunilor și aptitudinile elevilor în lumina balanței forței de muncă.

Principalele instrumente la îndemîna fiecărui cadru didactic sînt: 1. monografiile profesionale; 2. fișa pedagogică; 3. testele.

Un orientator bine lămurit (fie el profesor, părinte, medic, activist în organizația de tineret etc.), va căuta să se informeze asupra profesiunilor practicate în localitate, oraș sau județ care sînt în dezvoltare și absorb un număr mare de absolvenți ai clasei a VIII-a sau ai școlii generale, de exemplu. E cazul localităților sau cartierelor din apropierea unor întreprinderi industriale noi, în plină dezvoltare sau a șantierelor de construcții care împînzesc harta țării noastre. Ajutat și de personalul de specialitate din direcția județeană a forței de muncă (aparținătoare Ministerului Muncii), profesorul orientator își poate alcătui lista profesiunilor celor mai solicitate, ca și a celor importante pentru economia națională, dar mai puțin cunoscute și solicitate de candidați. Cunoscînd în felul acesta ceea ce specialiștii numesc **„balanța forței de muncă"**, locală, regională sau pe scară națională, orientatorul dispune de primul instrument de bază pentru a începe și desfășura acțiunea de îndrumare școlară și profesională a elevilor. Se știe, de exemplu, în acest sens, că în prezent economia națională are nevoie ca absolvenții școlii generale să fie îndrumați în proporție de circa 80% spre meserii care se pregătesc în sistemul învățămîntului profesional și numai în proporție de 20% spre liceu și învățămîntul superior. E necesară o cotitură în acest sens, căci practica de pînă acum era să orientăm cît mai mulți elevi spre liceu și spre învățămîntul teoretic și numai un număr mic să fie îndrumat spre meserii. Desigur că nu e ușor să facem această cotitură, dată fiind mentalitatea multor părinți, dar viața actuală ne-o impune și fiecare orientator trebuie să găsească mijloacele cele mai eficace de a schimba această mentalitate.

Un instrument însemnat în desfășurarea acțiunii de orientare este **monografia profesională.** Nu-i suficient să avem numai lista meseriilor viabile sau a celor pe cale de dispariție, ci în același timp, pentru fiecare din ele sau cel puțin pentru grupe mai apropiate de profesiuni trebuie să ne alcătuim scurte monografii în care să precizăm obiectul meseriei, natura activității, materialele ce se prelucrează și în ce sînt transformate, uneltele, utilajele, mașinile etc., folosite, cerințele meseriei din punct de vedere medical și psihologic, riscurile profesionale și normele de tehnica securității muncii și de prevenire a noxelor și îmbolnăvirilor profesionale, satisfacțiile morale și materiale pe care le oferă munca în profesia respectivă, cîștigul lunar, perspectivele de dezvoltare etc. Alcătuirea de asemenea mici monografii (micromonografii), cu ajutorul inginerilor, tehnicienilor și medicilor care lucrează în diversele domenii profesionale este la noi o etapă de tranziție foarte necesară în prezent, cînd monografiile profesionale lipsesc. Menționăm însă că Institutul de științe pedagogice are în acest sens un plan de cercetări și de curînd au fost predate Editurii didactice și pedagogice 6 volume de monografii pentru 173 de meserii prevăzute în nomenclatorul pentru învățămîntul profesional, urmînd ca în viitorul apropiat să se elaboreze monografii pentru încă aproximativ 100 de meserii. Dar pînă la tipărirea acestora, cadrele didactice (în special profesorii diriginți) trebuie să-și alcătuiască singure schițe de monografii, fără de care nu se poate desfășura acțiunea de orientare școlară și profesională. În acest sens, Revista de pedagogie a publicat în nr. 5/1969 schema monografiei profesionale pentru uzul școlii generale.

BIBLIOGRAFIE

I. Lucrări apărute la E.D.P. în 1969—1970

1. „Contribuția familiei în orientarea școlară și profesională a copiilor" (coordonatori științifici: A. Chircev, D. Salade).
2. „Contribuții la orientarea școlară și profesională" (coordonatori științifici: A. Chircev, R. Dăscălescu, D. Salade).
3. „Probleme ale învățămîntului profesional" (coordonator științific R. Dăscălescu).
4. „Didactică și teoria educației". Comunicări la sesiunea națională (Craiova, 4—5 aprilie 1969) organizată în colaborare cu Inspectoratul școlar al județului Dolj.
5. Din tainele profesiunilor, coordonator științific D. Salade.
6. Verificarea progresului școlar prin teste docimologice. Contribuție la modernizarea examenelor, de D. Muster.

II. Lucrări în curs de apariție la E.D.P.

1. Monografii profesionale 6 volume, coordonator științific: dr. M. Peteanu (cuprinde 173 monografii ale unor meserii din ramura industriei extractive, petrolului, metalurgice, construcțiilor de mașini, chimice, agricultură, silvicultură și industria prelucrării lemnului, construcții-montaj, industria alimentară etc.).
2. Cercuri de elevi de liceu, sub redacția R. Dăscălescu și D. Salade (conține studii teoretice și monografice asupra cercurilor cu elevii de liceu, cu accent pe contribuția acestora la orientarea școlară și profesională).
3. Fișe pedagogice pentru studiul individualității elevilor, sub redacția D. Muster (prezintă fișele elaborate și experimentate în cadrul Institutului de științe pedagogice).
4. Orientarea școlară și profesională, sub redacția N. Mărgineanu (un volum de studii).
5. Studii de orientare școlară și profesională, sub redacția A. Chircev și D. Salade.
6. Ghid practic de examinări medicale în scop de orientare și selecție școlară și profesională, de dr. M. Peteanu.

III. Lucrări apărute în cadrul Institutului de științe pedagogice

1. Caiet de examen psihologic, de N. Mărgineanu și M. Peteanu (cuprinde teste pentru examinarea atenției, observației, capacității de învățare, percepției de spațiu, aptitudini tehnice și aptitudini matematice).
2. Chestionare S. E. (stabilitate emotivă) elaborate de prof. N. Mărgineanu.
3. Bateria de teste de performanță pentru măsurarea inteligenței, prelucrată după Pintner-Peterson și etalonată de dr. M. Peteanu.
4. Caiet de orientare școlară și profesională nr. 1, (sub îngrijirea R. Dăscălescu și M. Ghivirigă).

IV. Lucrări în pregătire.

1. Laboratorul psihologic școlar, sub redacția prof. N. Mărgineanu și R. Dăscălescu.
2. Clinica psihologică școlară, de dr. M. Peteanu.
3. Caiet de orientare școlară și profesională nr. 2, sub îngrijirea R. Dăscălescu, M. Ghivirigă și A. Lauterman, în curs de apariție (prezintă situația orientării școlare și profesionale într-un număr de țări cu realizări în acest domeniu de activitate).
1. Lecții de orientare școlară și profesională, sub redacția R. Dăscălescu, M. Ghivirigă și M. Peteanu (cuprinde lecțiile ținute la cursurile de orientare școlară și profesională — la Brașov 1969).

O bogată literatură în specialitate, pe care o recomandăm de asemenea, a fost publicată în Revista de pedagogie, Gazeta învățămîntului, Educația pionierească, Forum, Învățămîntul profesional și tehnic, Tînărul leninist.

OPȚIUNI ȘCOLARE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE CULTURĂ GENERALĂ

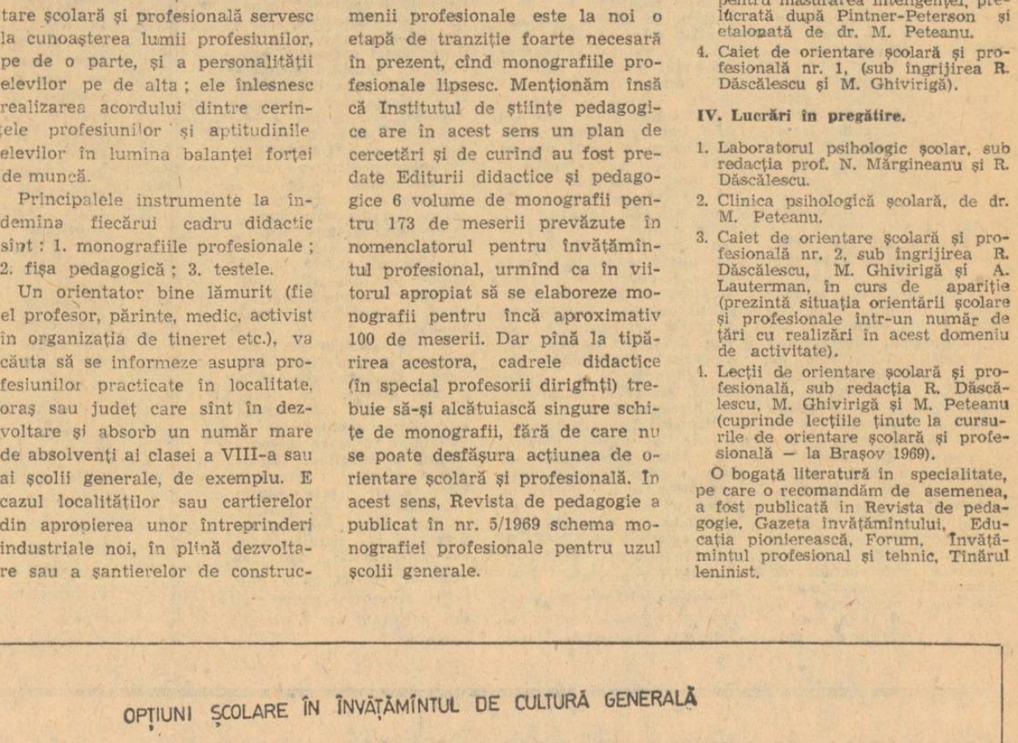

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ALFABETIZĂRII

În numeroase țări care au cunoscut jugul colonialismului se resimte o mare penurie de cadre didactice. Copiii așteaptă zadarnic pe cei de la care trebuie să învețe carte.

Învățămîntul mondial este angajat într-un efort susținut de modernizare, de adaptare la solicitările imperioase ale dezvoltării societății contemporane, ale uriașei revoluții tehnico-științifice ai cărei martori sîntem. Succesele înregistrate pe acest tărîm sînt remarcabile.

Există însă în lume o uriașă pată de umbră care întunecă realizările și împiedică progresul general al învățămîntului. Această uriașă pată de umbră, care se întinde încă deasupra unor mari zone ale globului terestru, se numește analfabetism. Cifrele, procentele subliniază că, în ciuda eforturilor întreprinse, situația în acest domeniu se menține gravă. În întreaga lume 2/5 din populația adultă nu a dispus de condiții pentru a urma vreo școală, statisticile înregistrînd aproximativ 800 de milioane de analfabeți. Și cu toate că în ultimul deceniu procentul de analfabeți din rîndurile populației de peste 15 ani a descrescut, trecînd de la 39,3 la sută la 33,3 la sută, datorită sporirii rapide a populației globului, numărul de analfabeți în cifre absolute continuă să crească. Semnificativ în această privință este și faptul că o treime din totalul copiilor de vîrstă școlară nu dispune de școli în care să învețe. În lumina acestor date apare limpede de ce Conferința mondială a miniștrilor educației, convocată pentru prima oară în lume în 1965, la Teheran, a fost consacrată luptei împotriva analfabetismului și de ce acest for a instituit în unanimitate o „Zi internațională a alfabetizării". După cum se știe, această zi are loc în fiecare an la 8 septembrie.

În acest an, ziua consacrată luptei împotriva analfabetismului este întîmpinată prin acțiuni concertate, menite să așeze activitatea din acest domeniu pe baze noi. UNESCO, precum și alte organizații internaționale, interguvernamentale sau naționale își întăresc colaborarea pe linia aplicării proiectelor de alfabetizare funcțională. În prezent, programul experimental mondial de alfabetizare inițiat de Institutul internațional pentru studiul metodelor de alfabetizare din Teheran include 12 mari proiecte diversificate și cîteva micro-proiecte pe termen scurt, concepute cu scopuri experimentale precise. Se caută ca programele elaborate să fie variate și suple, astfel încît să răspundă nevoilor populației căreia i se adresează. Metodele de studiu implică în cea mai mare măsură participarea activă a celor care învață și pregătirea corespunzătoare a instructorilor de alfabetizare, recrutați mai curînd din rîndurile membrilor grupei socio-profesionale respective decît din rîndurile educatorilor de profesie. Se urmărește ca fiecare program de alfabetizare să dispună de un material de învățămînt special integrat tehnicii programului respectiv.

În perioada care urmează, acțiunea de alfabetizare se va baza atît pe extinderea programelor realizate de către UNESCO împreună cu diferitele organisme naționale de învățămînt, cît și pe integrarea alfabetizării funcționale în acțiuni de ansamblu care să favorizeze dezvoltarea economică și socială a regiunii respective. O atenție sporită se va acorda îmbunătățirii competenței profesionale a celor care desfășoară la nivel național acțiunile respective, precum și perfecționării tehnicilor alfabetizării funcționale. De un ajutor special vor beneficia Institutul african de educație a adulților de la Ibadan, Institutul latino-american de educație a adulților de la Caracas, precum și unele centre regionale de alfabetizare funcțională în mediul rural.

Țara noastră, a cărei prestigioasă experiență în educație se bazează și pe faptul că a reușit să lichideze plaga analfabetismului în mai puțin de 10 ani de la preluarea puterii de către poporul muncitor, acordă un substanțial și apreciat sprijin acțiunilor de alfabetizare desfășurate în lume. Specialiștii noștri în domeniul învățămîntului și educației au dat un ajutor multilateral dezvoltării învățămîntului într-o serie de țări cum sînt, de pildă, Mali, Guineea, Algeria etc. Propunerile făcute de delegațiile României la conferințele internaționale consacrate luptei împotriva analfabetismului au fost foarte bine primite, fiind de regulă înscrise în documentele finale ale acestor conferințe. Lucrarea „La suppression de l'analphabetisme dans la République Socialiste de Roumanie" este mult solicitată în străinătate, ajungînd la cea de a treia ediție datorită interesului suscitat de experiența teoretică și practică pe care o prezintă. Printre contribuțiile cele mai recente ale României socialiste la acțiunea de alfabetizare desfășurată pe plan mondial se cuvine menționată și tipărirea, în cadrul Anului Internațional al Educației, a 30 000 de abecedare în limbile materne ale popoarelor din unele țări în curs de dezvoltare.

Prin obiectivele majore și nobile cărora le este consacrată, Ziua internațională a alfabetizării este, în același timp, o zi a aspirațiilor omenirii spre cultură, spre bunăstare, spre pace.

Prof. DUMITRU IONESCU

2/5 din populația adultă a globului nu au putut urma vreo școală. În America latină, analfabetismul este strîns legat de șomaj, de condițiile foarte grele de muncă.

VENEȚIA:

Conferința interguvernamentală a miniștrilor educației naționale și culturii din țările membre ale U.N.E.S.C.O.

La Veneția, în „Palazzo dei Dogi" s-au desfășurat lucrările reuniunii interguvernamentale a miniștrilor educației naționale și culturii din țările membre ale UNESCO, consacrată dezbaterii unor aspecte instituționale, administrative și financiare ale politicii culturale. Delegația țării noastre la această conferință a fost condusă de Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

După cuvîntul de deschidere, rostit de René Maheu, directorul general al UNESCO, s-a trecut la dezbaterile generale și pe comisii. Luînd cuvîntul în ședința plenară, șeful delegației române s-a referit pe larg la semnificația profundă a caracterului de masă al culturii în România socialistă. Subliniind că în epoca noastră cultura este o premisă și totodată o consecință a păcii, reprezentantul țării noastre a prezentat o serie de recomandări privind desfășurarea unui vast program de cercetare asupra politicii culturale și de schimb de informații în acest domeniu. De asemenea el a propus ca UNESCO să promoveze un program de perspectivă consacrat culturii și artei populare. În dezbaterile cu privire la „Cooperarea internațională culturală și rolul UNESCO în domeniul politicii culturale", purtate în cadrul comisiei a doua a conferinței, delegata țării noastre, prof. univ. Zoe Dumitrescu-Bușulenga, a făcut propuneri cu privire la sprijinirea organizării unor manifestări internaționale privind educația adulților și a unor acțiuni culturale pentru țările aflate în curs de dezvoltare, astfel încît valorile de cultură și artă ale acestora să intre în circuitul mondial. Vorbitoarea a subliniat misiunea ce revine UNESCO pentru promovarea schimbului de valori culturale și a circulației bunurilor spirituale în întreaga lume.

Miercuri 2 septembrie lucrările Conferinței miniștrilor educației naționale și culturii s-au încheiat prin adoptarea unui document final, a concluziilor și recomandărilor adresate statelor membre ale UNESCO. La propunerea delegației României conferința a adoptat în unanimitate teza potrivit căreia cooperarea culturală internațională trebuie să se fundamenteze pe normele dreptului internațional, pe respectarea principiului suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Totodată, conferința a recomandat ca atît statele membre, cît și UNESCO să acționeze pentru ca mijloacele moderne de largă difuzare a culturii (presa, filmul, radio-televiziunea) să combată ideile care propovăduiesc rasismul, ațîțarea la război etc. și să promoveze idealurile umanismului contemporan, ale păcii și înțelegerii între popoare.

De un larg interes s-a bucurat la conferință inițiativa delegației române și a altor țări pentru conservarea și valorificarea culturilor populare și o mai bună difuzare internațională a valorilor folclorice. Conferința a formulat, între altele, recomandări referitoare la participarea cît mai cuprinzătoare a tineretului la manifestările cultural-educative, atît sub aspectul creației, cît și sub cel al receptării noilor valori culturale ale întregii omeniri.

HELSINKI:

Conferința tineretului în problemele securității europene

Recent s-a încheiat la Helsinki Conferința tineretului în problemele securității europene, care a reunit reprezentanți ai tinerei generații din aproape toate țările continentului nostru. Dezbaterile purtate cu maturăresponsabilitate de tinerii participanți au continuat fructuosul dialog început anul trecut în cadrul mesei rotunde internaționale organizate la Snagov din inițiativa Uniunii Tineretului Comunist din țara noastră. Delegații au abordat tema securității europene de pe poziții profund realiste, unindu-și străduințele în direcția găsirii căilor pentru realizarea idealurilor și aspirațiilor majore ale tinerei generații contemporane. Ei au subliniat că aceasta necesită înainte de orice, un climat de destindere și înțelegere internațională. Așa cum se arată și în comunicatul final, larg forum al tineretului de la Helsinki a demonstrat că tinerii Europei sînt uniți prin multe puncte comune în aprecierea problemelor securității continentului nostru.

O contribuție importantă, unanim apreciată de participanți, a adus la desfășurarea lucrărilor Conferinței delegația tineretului din țara noastră, condusă de Vasile Nicolcioiu, secretar al C.C. al U.T.C. Numeroși membri ai altor delegații au formulat în cuvîntările lor, calde aprecieri pentru poziția constructivă a reprezentanților României, parte integrantă a modului general de abordare de către țara noastră a problemelor internaționale.

EDUCAȚIA ÎN PAS CU PROGRESUL ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII CONTEMPORANE

(Urmare din pag. 1)

turi de lucru cu alte instituții de stat și organizații obștești, consiliile pionierești au reușit să îmbunătățească substanțial dotarea cercurilor pionierești din Casele pionierilor în primul rînd cu materialele necesare desfășurării în bune condiții a activităților programate.

Se poate spune pe drept cuvînt că indicația dată de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul consfătuirii pentru constituirea Consiliului Național al Organizației pionierilor, ca educația copiilor „să fie rodul preocupărilor și eforturilor întregii societăți, al acțiunii convergente al celor mai bune forțe ale națiunii", a fost însușită și aplicată în viață.

Rapida evoluție a științei contemporane impune realizarea și orientarea corespunzătoare a cîmpului informațional al copiilor, în coordonatele căruia un loc important îl ocupă presa, literatura de specialitate, radioul, televiziunea, filmul, revistele școlare etc.

Experiența organizației noastre dovedește că vizitarea unor obiective industriale, agricole, a unor institute de cercetări și expoziții, a școlilor profesionale, întîlnirile cu muncitori fruntași, ingineri și tehnicieni, oameni de știință, evocarea vieții și activității unor înaintași de seamă ai științei și tehnicii românești constituie forme de activitate cu mari potențe formativ-educative, care contribuie la cultivarea și continuarea tradițiilor tehnico-științifice din țara noastră.

Consiliul Național al Organizației Pionierilor își propune să extindă și să diversifice în continuare în toate școlile, cu sprijinul corpului didactic și al altor educatori, activitățile tehnico-științifice, punînd accentul pe cele cu caracter tehnico-aplicativ și asigurînd diferențierea lor și în funcție de mediul în care sînt organizate (urban, rural).

Conlucrarea cercurilor tehnico-științifice cu întreprinderile, a educatorilor cu personalul din producție este cu atît mai firească și mai utilă cu cît profilul și conținutul activității cercurilor sînt mai apropiate de specificul economic local. De aceea, una din preocupările de bază ale organizației noastre constă în a stabili tipurile de cercuri și direcțiile activității lor în mai strînsă concordanță cu dezvoltarea economică de perspectivă a județului, orașului, comunei.

Se vor lua de asemenea măsuri de natură să diferențieze și mai mult tematica cercurilor științifice de programa școlară, evitîndu-se repetările, caracterul didacticist și abordarea exclusiv teoretică a problemelor. Se vor extinde lucrările de laborator, acțiunile aplicative, confecționarea de material didactic, organizarea unor muzee școlare.

În cercurile tehnico-aplicative din școli și din casele pionierilor se va pune un mai mare accent pe realizarea unor obiecte, dispozitive, aparate utile și cu aplicabilitate în viața de toate zilele și în activitatea școlară, a unor machete în stare de funcționare, pe amenajarea taberelor proprii, pe soluționarea unor probleme accesibile din tematica de invenții și raționalizări a întreprinderilor cu care cercul colaborează.

Ne propunem de asemenea ca, pe baza valorificării experienței acumulate, să antrenăm în mai mare măsură decît pînă în prezent la aceste activități și fetele, extinzînd în același timp și cercurile specifice preocupărilor lor (de cusături, broderie, croitorie, gospodărie, sanitare etc.).

Tendințele integratoare ale științei, transformările necontenite ale profesiunilor aduc în prim planul preocupărilor educative formarea flexibilității de gîndire, a adaptabilității la schimbare, a capacității de învățare permanentă. În lumina acestor realități informînd sistematic copiii și adolescenții cu noutățile din domeniul științei și tehnicii contemporane, vom orienta activitățile tehnico-aplicative spre formarea unor profiluri intelectuale și a unor abilități utilizabile în mai multe specialități sau grupe de specialități. În acest sens vom urmări să cultivăm creativitatea, ingeniozitatea și inventivitatea, dezvoltînd cu discernămînt fondul de capacități și talente existent în rîndurile pionierilor și școlarilor.

Ecoul larg pe care l-a avut în lume recenta Conferință internațională organizată la București între 20—27 iulie a.c. din inițiativa C.N.O.P., aprecierea elogioasă de care s-au bucurat contribuțiile noastre la elaborarea și răspîndirea pe plan internațional a unor experiențe pozitive concrete privind educarea copilului în și prin activitățile extrașcolare, corespunzător progresului științei și tehnicii contemporane întăresc convingerile și stăruințele noastre în acțiunea pe care o întreprindem cu concursul entuziast și competent al cadrelor didactice, comandanților și specialiștilor.

A înarma omul pentru a-i permite să trăiască într-un univers în continuă prefacere înseamnă a-l da, o dată cu știința, entuziasmul luciditatea, curajul, înțelepciunea și cutezanța. Sînt țeluri pentru care, sîntem convinși, militează și vor milita cu ardoare toți cei chemați să pregătească și să educe tînăra generație.

INSTITUTUL DE PETROL, GAZE ȘI GEOLOGIE BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

Asistent la catedra de Geologia zăcămintelor de combustibili minerali, geologie inginerească și hidrogeologie, disciplinele „Geologie inginerească și hidrogeologie", poziția 10 din statul de funcțiuni ;

Asistent la catedra de Chimia țițeiului și chimie fizică, cu normă de cercetare științifică, poziția 14 din statul de funcțiuni ;

Asistent la catedra de Fizică generală și aplicată, disciplina „Fizică", poziția 9 din statul de funcțiuni ;

Asistent la catedra de Tehnologia construcției de utilaj petrolier, disciplina „Organe de mașini", poziția 9 din statul de funcțiuni ;

Asistent la catedra de Matematici, disciplina „Matematici" (an pregătitor studenți străini) poziția 14 din statul de funcțiuni ;

Asistent la catedra de Matematici, disciplina „Matematici" (an pregătitor studenți străini) poziția 15 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului de petrol, gaze și geologie din București, str. Aviator Traian Vuia nr. 6, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Termenul legal de înscriere la concurs este de 15 zile și decurge de la data publicării concursului în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea a III-a.

Concursul va avea loc la sediul institutului în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere.

Informații suplimentare se pot obține la Secretariatul institutului, telefon 12.70.04.

COPIII AU CRESCUT !

CUMPĂRAȚI-LE UNIFORME ȘCOLARE PE MĂSURĂ

ELEVI, PROCURAȚI-VĂ DIN TIMP RECHIZITELE ȘCOLARE !

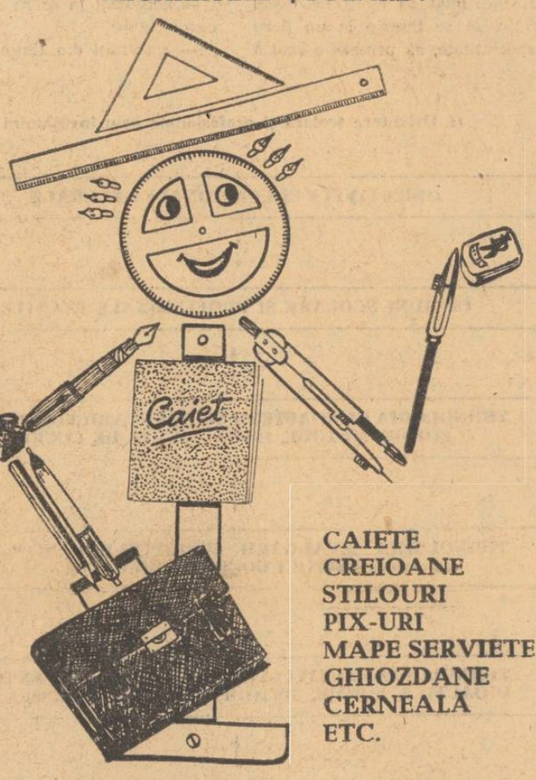

CAIETE
CREIOANE
STILOURI
PIX-URI
MAPE SERVIETE
GHIOZDANE
CERNEALĂ
ETC.

SE GĂSESC ÎNTR-UN SORTIMENT VARIAT ÎN UNITĂȚILE COMERCIALE DE SPECIALITATE.

Ce visează copiii ?...

LE GĂSIȚI

UNIFORME ȘCOLARE !

ÎN MAGAZINELE COOP

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII—Nr. 1054 EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ Vineri 11 septembrie 1970 4 pagini 25 bani

Dezvoltîndu-şi şi perfecţionîndu-şi necontenit activitatea, şcoala îşi va îndeplini mai bine nobila misiune de formare a noilor generaţii ale patriei, de pregătire a constructorilor de mîine ai socialismului şi comunismului pe pămîntul României.

NICOLAE CEAUŞESCU

SUCCES ÎN NOUL AN ȘCOLAR !

Un moment care ne emoționează în fiecare an la 15 septembrie

ȘCOALA DIN CETATE

În curînd, peste cîteva zile, peste cîteva ore, peste cîteva clipe începe școala. Prislea are febră că se face școlar. Are șase ani, are abecedar, o cămașă nouă și o inimă cît vrabia de mare, zbătîndu-i-se în piept să-l spargă, nu alta. La fel de cuprinsă de foc e și domnișoara Georgeta dintr-a XII. Iată că mai are cîteva luni și termină cu cei 12 ani de romantism. Toată țara filfiie de cărți și caiete, miroase a var curat și a ciment crud. Milioane de cravate roșii dau foc luminii, milioane de uniforme fac superbi copiii noștri. Sferele și echerele, ecuațiile cu toate etajele lor și la toate gradele intră în alerta spirituală a tinereții, substanțele se întrepătrund după legi, sunetul se lasă întrecut de lumină, iar profesorul meu Nicolae Andrieș de la liceul Laurian va începe prima lecție de literatură cu „Luceafărul". Ah, cît de mult am suferit cînd m-am despărțit de acest profesor mare, știind că mă duc de lîngă inima și ochiul lui ! Avea o frunte lată ca un zid, abruptă uneori de-atîta scufundare în Eminescu și ne învăța că ne molipsim de puțin geniu, dacă-l citim la infinit pe Eminescu. Nimeni nu l-a mai întrecut după aceea pe profesorul meu, în ce mă privește, întru aflarea poeziei. M-am cutremurat la gîndul că nu-i voi mai fi elev și-mi era frică de Universitate ; un fel de spaimă în fața frumuseții care mă amenință în viitor. Nicolae Andrieș a plîns cu mine și eu am sărutat în fața lui poarta și zidul liceului, apoi m-am tot dus în lume. Nimic, nici o avere, nici un continent, nici o altă planetă nu întrece în frumusețe școala mea cea dulce din satul natal sau cea din orașul lui Iorga, în care am avut norocul să învăț. Și toate milioanele de copii care intră peste cîteva clipe în clase ard în același sentiment ! E marea vibrație a sufletelor și minților tinere. Vine viitorul cu mari poeți și savanți, vine viitorul cu revoluții de idei și forță istorică, vine ! Acum se află în școli. Sună clopoțelul în toată țara, lîngă mare și-n munte, la liceul Lazăr și la Iași, la Urechești, la Botoșani și-n Coșula ! Vine Școala. Cîntați dulci copii, zburați și bucurați-vă. Iar voi, bunilor învățători, veșnic tineri, dați din fericirea frunții voastre lumină copiilor și lumină viitorului. Se deschide Școala în Cetate. Strugurii se coc și rîndunelele se duc... Începe toamna cea vastă, iar Prislea are febră... Slavă emoției lui ; unică și irepetabilă în toată viața ! Și slavă școlii.

ION CRÎNGULEANU

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘI DINAMICA DEZVOLTĂRII SOCIAL-ECONOMICE A ȚĂRII

Industrializarea consecventă și în ritm susținut a țării noastre, modernizarea pe care ea o implică în toate sectoarele de activitate este un element fundamental care trebuie avut în vedere în întregul proces de pregătire a cadrelor, de educare a noilor generații. Pentru că procesul de industrializare intensivă presupune formarea unei anumite mentalități, a unor anumite capacități umane, a unui anumit potențial intelectual și moral permanent solicitat de producția modernă de înalt nivel. Este știut că aceste însușiri umane se formează în anii de școală.

Deschiderea cursurilor noului an școlar este un moment potrivit pentru a aduce aceste probleme de educație în atenția tuturor cadrelor didactice. În acest scop am organizat ancheta de față, în cadrul căreia își spun cuvîntul specialiștii din diferite sectoare ale vieții științifice.

Prof. univ. ing. dr. doc. GHEORGHE BUZDUGAN președintele Consiliului Național al cercetării științifice :

Producția industrială modernă solicită formarea unei anumite mentalități specifice, iar mentalitatea fiind un rezultat al educației, ea devine implicit o problemă a școlii. Specialiștii trebuie să înțeleagă că întregul proces de producție se află într-o continuă evoluție, că ceea ce se fabrică astăzi poate să nu mai fie valabil mîine și, în consecință, să existe permanent preocuparea de înnoire a producției în aceeași măsură în care există preocuparea de îndeplinire a planului la zi. Sînt fabrici în care problema creării de produse noi nici măcar nu este pusă și care așteaptă ca aceasta să le fie spus de cineva din afară.

În cercetarea științifică actuală din țara noastră se caută să se stimuleze interesul tuturor întreprinderilor pentru căutarea noului, pentru îmbunătățirea și înnoirea continuă a produselor. Un conducător de întreprindere care se ocupă foarte mult de problemele aprovizionării tehnico-materiale, ale pregătirii fabricației curente, însă foarte puțin sau de loc de introducerea noului, de studierea produselor care trebuie să le înlocuiască pe cele actuale, nu reușește să asigure întreprinderii sale randamentul scontat. Sînt de părere că în toate întreprinderile mari trebuie să se dezvolte, treptat, nuclee sau sectoare de cercetare și dezvoltare, care să fie în atenția deosebită a conducerilor de întreprinderi. Aceste sectoare, legate organic de viața întreprinderii, vor reuși să elaboreze produsele noi mai bine și mai ieftin decît pe baza unor licențe sau a cercetărilor efectuate de institute exterioare.

S-ar putea spune că toate acestea sînt probleme ale producției și ale cercetării științifice și nu ale educației. Dar între cele două domenii este o strînsă legătură. Dacă educația va reuși să creeze acea mentalitate de care aminteam la început, tendința de înnoire va deveni un proces spontan, firesc și permanent.

Consider totodată că, în condițiile societății industriale socialiste, învățămîntul tehnic trebuie să creeze fiecărui specialist pe care îl pregătește convingerea că soluțiile pe care le va da unei probleme trebuie să fie perfecte, fiindcă orice mașină și instalație trebuie să funcționeze în condiții perfecte. Ca urmare, viitorul inginer care se pregătește de nota 5 sau 6 nu va putea face față exigențelor tehnicii actuale, iar o astfel de pregătire a lui nu este păgubitoare doar pentru el, ci poate dăuna societății.

Aș mai adăuga că în condițiile societății contemporane este necesar ca învățămîntul să detecteze mai bine și să stimuleze mai mult talentele deosebite care vor face față în anii viitori sarcinilor sporite ale cercetării științifice. În acest sens aș cita anumite forme specifice. De exemplu, consider că este binevenită soluția cea nouă aplicată în facultățile de matematică, fizică și chimie, unde, după patru ani de studii, se acordă diploma și se face apoi o selecție pentru specializarea unui număr redus de absolvenți care se orientează îndeosebi înspre cercetarea științifică. Soluții similare ar trebui examinate și în alte domenii, cum ar fi, de exemplu, acela al învățămîntului ingineresc.

Prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL prorector la Institutul central de perfecționare a personalului didactic :

Deși individul care trăiește într-o societate modernă, cu industrie dezvoltată trebuie să posede elasticitatea caracteristică vieții sociale, el nu trebuie să se adapteze în mod servil la schimbările ei, ci să aibă capacitatea de a înțelege semnificația transformărilor și de a-și asuma responsabilități concrete în acest proces. Această elasticitate presupune anumite cunoștințe care să facă posibilă orientarea individului pe termen lung și, în același timp, capacitatea de acomodare la schimbările care au devenit o dimensiune a existenței noastre. De aceea consider că o educație corespunzătoare cerințelor societății noastre socialiste în dezvoltare multilaterală cere înainte de toate o capacitate de reacție rapidă și permanentă și totodată o sensibilitate caracterizată prin disponibilități față de nou, adică față de noile condiții de viață, față de evoluția gusturilor etc. Toate aceste elemente presupun o acțiune educativă bine gîndită și procese finalizate în stare să dezvolte însușirile solicitate de amintitele calități.

Procesul pe care noi îl denumim de obicei modernizarea învățămîntului are menirea să promoveze asemenea calități, atît prin conținut, cît și prin cadrul organizatoric sau prin metodele pedagogice folosite. În acest sens aș insista a-

Anchetă realizată de OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Munca patriotică a elevilor pe șantiere și pe ogoare a fost una dintre trăsăturile caracteristice ale acestei veri. În clișeu : *Elevi din județul Bihor la culesul porumbului în ultimele zile de vacanță*

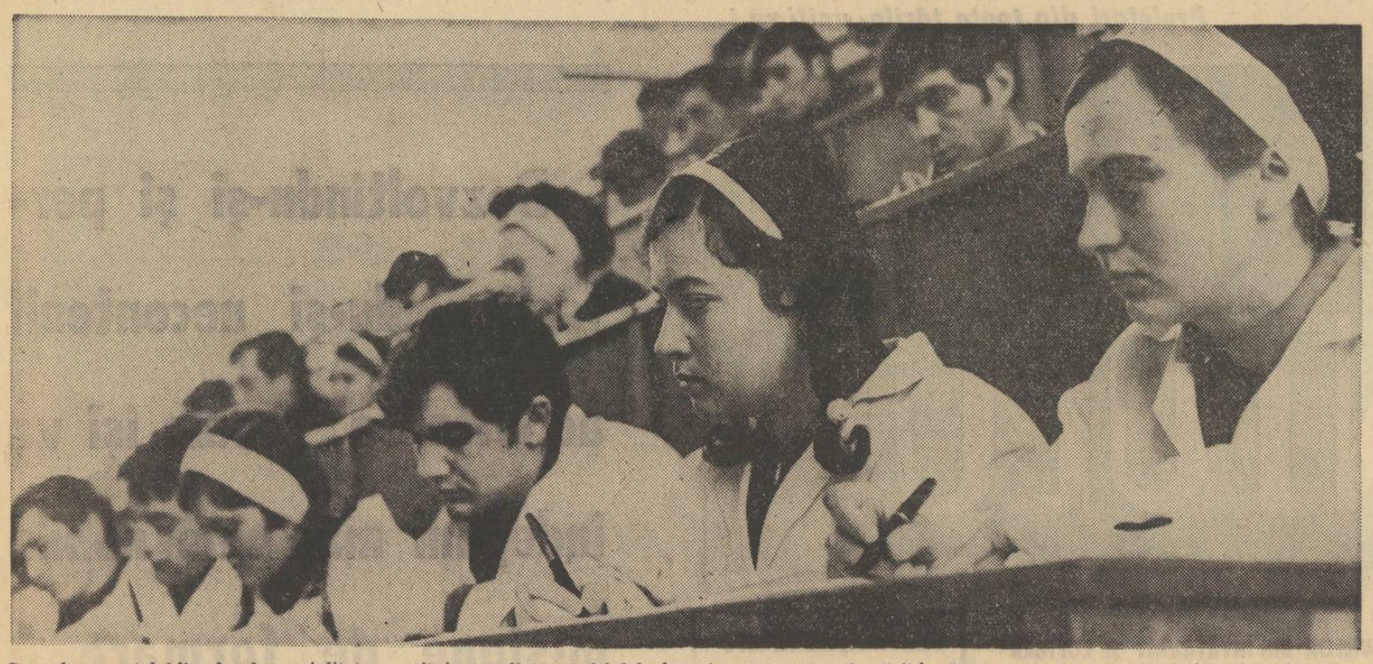

Dezvoltarea rețelei liceelor de specialitate constituie una dintre multiplele dovezi concrete ale adaptării învățământului la cerințele vieții sociale. În clișeu : *elevi ai liceului agricol din Arad la curs în clinica veterinară a școlii*

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘI DINAMICA DEZVOLTĂRII SOCIAL-ECONOMICE A ȚĂRII

(Urmare din pag. 1-a)

supra necesității de a regîndi din temelii îndeosebi conceptul de cultură generală, în lumina transformărilor prin care trece astăzi societatea noastră. Mi se pare că soluția trebuie căutată într-o restructurare a culturii generale, introducînd în sfera ei și pregătirea în domeniul matematicii și al tehnologiei generale, înțelese ca elemente de nelipsit. Bineînțeles, aceste noi elemente nu vor elimina din cultura generală studiul limbii și literaturii naționale, al limbilor și literaturilor străine, al istoriei sociale și culturale, buna pregătire în domeniul științelor despre natură și despre om, educația fizică și educația estetică. Important este să se înțeleagă că fenomenele negative pe care le produce tehnicizarea vieții contemporane nu pot fi înlăturate prin meditații elegiace despre dominația mașinii, ci numai cu ajutorul tehnicii moderne, al cunoașterii și stăpînirii ei.

Cred, de asemenea, că educația în spiritul cerut de vremea noastră trebuie să dezvolte capacitatea de a reacționa cît mai inteligent, și în același timp, cît mai rapid la schimbările sociale continui și din acest punct de vedere se cere ca învățămîntul să aleagă forme organizatorice și metode de lucru apte să-i pună pe tineri în situația de a desfășura o activitate independentă, fiindcă numai printr-o asemenea activitate, prin punerea și rezolvarea de sine stătătoare a unor probleme concrete, practice, își vor putea însuși capacitatea atît de necesară de a reacționa prompt, la obiect, cu competență. Cu alte cuvinte, avem nevoie de o educație bazată pe activizarea educatului în situații de alegere, de decizie variată, care să-i dezvolte răspunderea pentru soluția aleasă, pentru mijloacele folosite, pentru operativitatea și eficiența acțiunii sale.

Desigur, aceasta este o cerință ideală, cu caracter foarte general. Important este însă ca la toate nivelele învățămîntului educatorul să înțeleagă exigențele fundamentale ale societății industriale, dînd dovadă de inițiativă personală în căutarea și găsirea mijloacelor corespunzătoare colectivului cu care lucrează. Nu există și nu pot exista în această direcție rețete universal valabile. Numai școala și educația tradițională au trăit cu iluzia că astfel de modele unice, invariabile, sînt posibile. Reacția modernă la transformările despre care am vorbit constă, între altele, și în înțelegerea faptului că nu pot exista astfel de modele unice și că fiecare educator, în momentul în care a ales această profesie și nu alta, s-a angajat pentru o viață de creație care-l solicită mereu.

Dr. doc. TRAIAN HERSENI, șeful secției de psihologie generală și socială de la Institutul de psihologie :

Nu există nici un proces social — de ansamblu sau de sector — fără implicații umane, deci fără implicații psihologice. Procesele sociale se desfășoară totdeauna, cu necesitate, prin oameni, cu ajutorul și contribuția lor indispensabilă.

Procesele sociale mai vechi — de mare durată și mare constanță, repetabile ori ciclice — și-au creat și mecanismele educative necesare pentru desfășurarea lor. Cele noi își creează asemenea mecanisme pe măsura consolidării lor. Cum este și firesc, ele nu reușesc totdeauna să le obțină cu promptitudine, adică în timpul și formele cele mai adecvate. De aici un anumit decalaj între cerințe și satisfacere, care nu poate fi lichidat decît prin eforturi speciale dar care de obicei este, mai curînd sau mai tîrziu, lichidat.

Cum stau lucrurile cu procesul pe care îl trăim în prezent, al revoluției științifico-tehnice ? După cum o arată însăși denumirea ei aceasta se bazează pe știință și tehnică, adică pe cei doi factori ai vieții sociale contemporane care prezintă gradul cel mai mare de dinamism, de forță transformatoare, în mod nu liniar, ci ascendent, prin neîncetate descoperiri, invenții, inovații, raționalizări etc., care țin de ordinul mai cuprinzător al progresului istoric. Acest proces continuă vechile etape, le însumează uneori, le dezvoltă de fiecare dată, dar totdeauna, într-un fel sau altul, le depășește, situîndu-se dincolo de ele și mai presus de ele. Din cauza aceasta apar cerințe psihologice cu totul noi, complet inedite. Nu amintim decît pe cea mai importantă, din care decurg însă toate celelalte : cerința unei mentalități deschise, a unei gîndiri plastice, capabilă în același timp de „învăț" și „dezvăț", de uitare și părăsire a tot ce este perimat, de îmbrățișare și promovare a tot ce este nou și intră în acțiune. Lumea de azi cere o educație orientată spre inovație, previziune, planificare, spre anticiparea, pregătirea și construirea viitorului.

În condițiile contemporane, o bună parte din ceea ce am știut cu cîțiva ani în urmă este depășit, iar o bună parte din ceea ce va trebui să știm peste cîțiva ani nu se cunoaște încă, pentru că încă nu s-a ivit. De aceea întregul nostru mod de a concepe educația trebuie revizuit și restructurat. Înainte oamenii învățau ceea ce era de învățat pentru a face față unei profesiuni de o viață întreagă. Acum trebuie să învățăm cum să învățăm pentru a face față cerințelor mereu schimbătoare, tot mai înalte și tot mai complexe.

O metodică a formării oamenilor în acest spirit nou nu este ușor de stabilit. Fără îndoială însă că aceasta este sarcina cea mai imperioasă a pedagogiei contemporane.

Prof. univ. dr. ing. VASILE CĂTUNEANU, decanul Facultății de electronică de la Institutul politehnic din București :

Aș vrea să pornesc de la unele aspecte pe care le-am constatat în producție. Înainte de a profesa în învățămînt, lucrînd în cîteva întreprinderi ca inginer proiectant și ca inginer șef, am avut posibilitatea să constat cît de necesar îi este oricărui om, din producție spiritul întreprinzător. Fără acest spirit este greu de presupus că cineva poate ieși de pe făgașul celor învățate, că poate crea ceva nou. Învățămîntul nostru a păcătuit în bună parte pentru că intra în cele mai mici amănunte, ajungînd la descrieri riguroase ale unor tehnici existente în exploatare, dar sortite unei rapide uzuri morale. Absolvenții ajungeau astfel prizonierii unor tehnici perimate și lucrul era cu atît mai grav cu cît rar li se punea problema de a crea ceva nou. În etapa actuală se cere cu stringență să cultivăm în școală spiritul întreprinzător, să-i creștem pe toți tinerii ca oameni capabili de creație și, totodată, să-i obișnuitm cu alegerea unor tematici de realizare a produselor noi, ținînd seama de ceea ce se cere pe piața internă și externă. Nu întîmplător pentru viitorii ingineri din facultatea noastră s-au introdus acum și lecții despre comerțul exterior.

IGOR LEMNIJ, cercetător științific principal la Institutul de cercetări economice :

Asistăm, în prezent, în țara noastră, la rapida încadrare în procesul de creare și difuzare a progresului tehnic contemporan. Aceasta a determinat și o anume dinamică a proceselor culturale. Dacă în urmă cu un sfert de veac ne puneam problema lichidării analfabetismului, astăzi creăm o școală generală și obligatorie modernă cu durata de 10 ani, un învățămînt tehnic ramificat și dezvoltat, un învățămînt superior la nivelul exigențelor mondiale, o cercetare științifică cu mare productivitate de idei tehnice și științifice. Consider că, date fiind progresul tehnic rapid și schimbările care intervin, pregătirea tineretului ar trebui să se îndrepte nu spre cunoștințe strict specializate ci spre cunoștințe care să-i creeze posibilitatea de a se adapta la condițiile mereu schimbătoare.

Evident, învățămîntul este grevat de anumite tradiții și are o anumită inerție, fiind o instituție mare și ramificată deservită de cadre care, de la o anumită vîrstă încolo, se adaptează greu la cerințele noului. De aci necesitatea efortului de modernizare, destinate să contracareze această inerție.

Dînd tineretului o pregătire modernă, școala este chemată să-i formeze și o comportare care să se afle în consens cu cerințele producției contemporane. Un factor important în manipularea sistemelor tehnice moderne este, de pildă, disciplina în muncă, adică acel ansamblu de atitudini care asigură o coordonare precisă a tuturor activităților interconectate, dat fiind că în economia modernă legăturile dintre diferitele unități trebuie să fie foarte intense. Aceasta se referă nu numai la cadrele de execuție ci și la cadrele de conducere. Punctualitatea livrărilor este tot atît de importantă ca și calitatea mărfurilor livrate. Asta este o condiție strict necesară pentru desfășurarea producției moderne. Or, școala are un rol important în crearea unor asemenea deprinderi.

Într-o societate care gîndește în termenii viitorului, cum este societatea socialistă, educația trebuie să cultive spiritul de anticipație, privirea în perspectivă, îmbinarea ideilor generale cu spiritul practic, înlăturînd atît practicismul îngust cît și abandonarea în contemplativ. Vom avea întotdeauna nevoie de filozofi ca și de matematicieni, de literatură și artă ca și de tehnică. Problema este însă de a păstra proporția, pentru că între așa numitele sectoare „umanist" și „realist" nu există un conflict ireconciliabil. În munca tehnică este nevoie de fantezie, de spirit creator, de capacitate de prevedere, de analiză și de sinteză. Societatea modernă captează și trebuie să capteze ideile creatoare ale tuturor oamenilor, nu numai ale celor cu cultură tehnică sau științifică.

Simpozion despre rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului

Joi, 10 septembrie a.c. s-a desfășurat la Alexandria faza județeană a Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului. Sporirea contribuției sindicatelor din învățămîntul de cultură generală în pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice", la care au participat numeroase cadre didactice din școlile județului Teleorman.

Din ampiul program al simpozionului, în cadrul căruia au fost prezentate 40 de comunicări, spicuim cîteva teme care au suscitat în mod deosebit interesul auditorilor : „Principii generale și căi specifice de modernizare a predării fizicii" (prof. Iuliu Buzu), „Elemente de programare în predarea matematicii" (prof Nic. Frumosu). „Filmul didactic de desene animate — mijloc important în modernizarea predării" (prof. emerit Florian Crețeanu și prof. Const. Popescu), „Conceptul de analiză și sinteză literară" (prof. Stan Ghenea), „Raportul dintre formativ și informativ în procesul de învățămînt" (prof. Fernand Chirea și prof. Tănase Mitrică), „Metodologia examinării și notării" (prof. Ion Gorgan), „Dezvoltarea deprinderilor de cercetare a vieții plantelor și animalelor" (prof. N. Andritoiu), „Formarea și dezvoltarea gîndirii logice prin rezolvarea de probleme" (inv. Florea Cheran), „Unele probleme ale predării la clasa I" (inv. Petra Vergelea), „Formarea cîmpului și ritmului de citire la începători" (inv. Florea Tănase). Au stîrnit de asemenea interes lucrările care au dezbătut problemele educației tineretului școlar prin procesul de învățămînt și prin activitățile extrașcolare, precum și lucrările a căror tematică au constituit-o aspectele activității sindicale în școli : „Adunarea trimestrială — tribună a schimbului de experiență" (inv. Eugenia Stănescu), „Forme și metode ale muncii educative de masă proprii sindicatelor" (prof. V. Cernat), „Contribuția grupei sindicale la cultivarea receptivității față de nou" (prof. Al. Birdău) și altele.

„EDUCAȚIA PRIN MUNCĂ ȘI PENTRU MUNCĂ"

În cursul acestei săptămîni s-au desfășurat în Capitală lucrările simpozionului „Educația prin muncă și pentru muncă", organizat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Centrul de cercetări pentru problemele tineretului în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, Ministerul Muncii și Institutul de științe pedagogice. La manifestare au participat cercetători științifici, cadre didactice, lucrători din sistemul Ministerului Învățămîntului, Ministerului Muncii, reprezentanți ai organizațiilor de pionieri și ai Uniunii Tineretului Comunist, specialiști.

Lucrările simpozionului au fost deschise de Ovidiu Bădina, membru al Academiei de Științe Sociale și Politice, directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului. Au luat apoi cuvîntul Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, Anton Andronic, adjunct al ministrului muncii și Iosif Walter, secretar al C.C. al U.T.C., care au subliniat însemnătatea și actualitatea preocupării școlii, familiei, organizațiilor de tineret și a tuturor celorlalți factori în educarea prin muncă și pentru muncă a tineretului.

În continuare au fost prezentate comunicări în ședința plenară și pe secții despre teoria și metodologia educației prin muncă și pentru muncă, sistemul de învățămînt și educație privite din acest punct de vedere, practica educației extrașcolare prin muncă și pentru muncă, orientarea profesională a tineretului și integrarea sa profesională.

Atît în referate, cît și în ședințele pe secții s-au abordat în principal aspectele de conținut ale educației prin muncă a tineretului și în egală măsură, aspecte ale educației prin muncă în cadrul învățămîntului de cultură generală și al organizațiilor de copii și tineret. Astfel, într-una din secții s-au analizat pe larg problemele teoretice și metodologice ale educației prin muncă, subliniindu-se îndeosebi necesitatea de a se intensifica cercetarea interdisciplinară în abordarea problemelor educației prin muncă. În cadrul altei secții s-au purtat discuții despre direcțiile actuale de orientare a învățămîntului de cultură generală, făcîndu-se precizări cu privire la conceptul de cultură generală și la extinderea acestui concept și în domeniul educației prin muncă. Participanții la dezbateri au subliniat necesitatea de a se introduce discipline practice și tehnice în programele de învățămînt, precum și de a se urmări mai îndeaproape eficiența activității practice desfășurate cu elevii în școlile de cultură generală. S-a scos în evidență de asemenea necesitatea de a se cultiva mai larg și prin forme mai atractive și mai interesante interesul tineretului școlar pentru munca fizică. În secția care a tratat în mod special problemele orientării școlare și profesionale s-au dezbătut aspecte multiple privind obiectivele, direcțiile și scopul orientării școlare în raport cu aptitudinile copiilor și, în același timp, cu cerințele dezvoltării economiei naționale. Participanții au prezentat aspecte concrete ale muncii cabinetelor de orientare școlară și profesională.

La încheierea lucrărilor simpozionului a luat cuvîntul Mircea Malița, ministrul învățămîntului.

„Colegilor — mult succes"

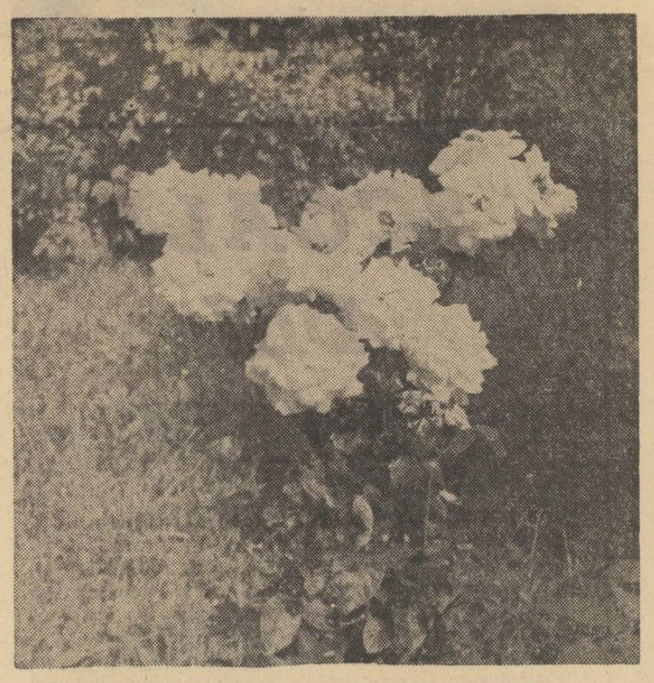

Învățătorul Iosif Bondiuc din comuna Rona de Sus, județul Maramureș, ne-a trimis această fotografie însoțită de următoarele rînduri : „Cu ocazia deschiderii noului an școlar aș dori să urez colegilor — prin imaginea acestor flori — mult succes în activitatea lor". Îi îndeplinim dorința.

Plenara Consiliului pentru munca în rîndul elevilor

Miercuri 9 septembrie a. c. la sediul Comitetului Central al U.T.C. s-a desfășurat plenara Consiliului pe țară pentru munca în rîndul elevilor. Au participat membrii consiliului, secretari ai comitetelor județene ale U.T.C. cu probleme de școli, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai altor ministere economice precum și alți invitați. Fiind prima plenară a Consiliului în anul școlar pe care-l inaugurăm, s-au dezbătut numeroase probleme care jalonează activitatea organizațiilor U.T.C. ale elevilor și a consiliilor într-un an de școală.

După o discuție concluzivă privind modul în care s-a desfășurat vacanța școlară — 1970, a luat cuvîntul conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, care a prezentat principalele obiective ce stau în fața școlii în acest an. În plenară a fost prezentat, dezbătut și implinit cu numeroase sugestii Calendarul de activități educative în afara orelor de clasă elaborat în comun de către C.C. al U.T.C. și Ministerul Învățămîntului pentru viitorul an de școală. A fost supus apoi discuției și adoptat, programul de lucru al Consiliului pentru munca în rîndul elevilor de pe lîngă C.C. al U.T.C.

În încheierea lucrărilor plenarei, tovarășa Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., a prezentat pe larg sarcinile organizațiilor U.T.C. din școli și ale consiliilor elevilor în etapa de muncă viitoare.

Programe de perfecționare pentru profesori și maiștri-instructori

La începutul lunii septembrie, la București și la Cluj s-a desfășurat timp de două săptămîni un program de perfecționare la care au participat maiștri instructori din învățămîntul de cultură generală. Acest program, realizat de Centrul de cercetare pedagogică și de perfecționare a personalului didactic din învățămîntul profesional și tehnic, a suscitat un larg interes în rîndul cadrelor de specialitate. La București, de pildă, el a fost urmat de 255 de cursanți, în marea lor majoritate maiștri instructori pentru lucrări practice la clasele IX și X ale școlii generale. Prelegerile și conferințele au cuprins o gamă largă de probleme, acordîndu-se prioritate problemelor de tehnologie a meseriei, de metodica instruirii practice, desen tehnic și artistic. Seminariile au prilejuit la rîndul lor discutarea metodelor și procedeelor moderne de instruire practică, insistîndu-se asupra implicațiilor general-educative ale acestei laturi a activității din școala generală de 10 ani. Totodată, participanții la curs au efectuat aplicații practice într-o serie de întreprinderi industriale și organizații economice.

Tot în această perioadă, între 1 și 10 septembrie a.c. Ministerul Învățămîntului în colaborare cu Ministerul Muncii au organizat, prin Centrul de cercetare pedagogică și de perfecționare a personalului didactic din învățămîntul profesional și tehnic, un program de perfecționare pentru profesorii care predau obiectul „protecția muncii" în licee de specialitate, în școlile postliceale de specializare și în școlile profesionale și tehnice de maiștri.

Programul a cuprins conferințe și aplicații practice privind metodica predării-obiectului „Protecția muncii", problemele de ergonomie, probleme noi de legislație a muncii, probleme de psihologie industrială, de igiena muncii etc. Au avut loc aplicații și demonstrații în atelierele Uzinelor „23 August" și în cadrul Institutului de cercetări și studii de protecția muncii, s-au prezentat proiecții, s-au efectuat exerciții practice.

M. TĂNĂSESCU

Culegeri de studii și articole editate de inspectoratele școlare județene

În ultimele săptămîni ne-au sosit la redacție mai multe culegeri de studii și articole editate de inspectoratele școlare județene, dovedind preocuparea crescîndă a organelor de învățămînt pentru stimularea cercetării științifice în școli, pentru continua perfecționare a metodelor de predare.

De curînd a apărut primul număr al Buletinului inspectoratului școlar și al Casei corpului didactic din județul Ialomița, conținînd studii de istorie și geografie locală și numeroase articole privind practica în producție a elevilor, educația ideologică-politică la vîrsta pionieriei etc.

Inspectoratul județean Dîmbovița a scos al doilea volum de „Opinii pedagogice", care reunește studii de istorie și istorie literară, îndrumări metodice privind predarea scrierii la clasa I, predarea limbilor străine, organizarea laboratoarelor de chimie, organizarea cîmpului experimental agricol.

„Preocupări didactice" se intitulează culegerea editată recent de Inspectoratul școlar județean Neamț. Prin conținutul său bogat se confirmă activitatea meritorie de cercetare științifică și pedagogică a cadrelor didactice din școlile nemțene.

La rîndul său, cabinetul metodic al Inspectoratului școlar județean Galați, în colaborare cu alte instituții culturale locale a editat o culegere de studii și articole științifice și metodice de istorie și artă. Culegeri asemănătoare au fost editate și la Ploiești, Brăila, Pitești, Bîrlad etc.

Almanahul „Satul socialist"

De „Ziua recoltei" va apărea Almanahul satului, editat într-un tiraj de o sută de mii de exemplare de către cotidianul „SATUL SOCIALIST". Tipărit în excelente condiții tehnice, cu multe ilustrate colorate, „Almanahul Satul socialist" intră în al doilea an al existenței, reinnodînd tradiția frumoasă a vechilor calendare sătești care de peste 150 de ani au constituit o fermecătoare bibliotecă adunată între coperțile unei singure cărți.

Ținîndu-se seama de observațiile primite la almanahul de anul trecut, s-a introdus tot ceea ce au solicitat cititorii : ghidul tîrgurilor săptămînale și al bilciurilor tradiționale din întreaga țară, ghidul satelor care au devenit orașe, zeci de sfaturi practice gospodărești, noțiuni tradiționale de meteorologie populară, sfaturi medicale, curiozități, calendarul lucrărilor agricole, calendarul vînătorilor și pescarilor, tarifele C.F.R. și P.T.T.R., noutăți privind viața țăranilor de pe glob, jocuri și farse distractive de folos la ospețe și la șezători, metoda simplă de a calcula calendarul pe o sută de ani, poezii și schițe, glume și caricaturi.

O atracție deosebită pentru cititori o vor constitui cele două mari concursuri populare dotate cu premii de valoare. La concursul pe tema economiilor vor fi oferite, printre altele, un libret cu o depunere de 5 000 de lei cu cîștiguri în autoturisme, un libret în valoare de o mie lei cu cîștiguri în materiale de construcție și un libret cu o depunere de 500 lei. La cel de-al doilea concurs, pe tema „Cine a compus aceste romanțe ?", de asemenea, deschis tuturor cititorilor almanahului, se oferă numeroase premii în obiecte : o bibliotecă mobilier, un picup, două aparate de radio cu tranzistori, un ceas de mînă, cărți, discuri etc.

Almanahul va fi pus în vînzare la începutul lunii octombrie prin rețeaua magazinelor și librăriilor cooperației de consum.

Cecuri de economii școlare

Casa de Economii și Consemnațiuni pune la dispoziția elevilor noi și interesante serii de cecuri de economii școlare. În afara seriilor „Personalități din trecutul glorios al patriei" și „Savanți români în domeniul științei și tehnicii", s-au emis recent seriile „Figuri proeminente ale poeziei românești" și „Din istoria muzicii românești", iar în curînd vor fi emise seriile „Marele pictor român Nicolae Grigorescu" și „Mari prozatori români".

Un set cuprinde 10 cecuri de economii școlare, având fiecare o valoare de 5 lei.

Cecurile de economii școlare se pot procura în numărul dorit la orice unitate C.E.C. sau unitate poștală precum și în școli. Sumele reprezentînd valoarea cecurilor de economii școlare se restituie oricînd la aceleași unități sau, de la valoarea minimă de 25 lei, pot fi preschimbate într-un libret de economii.

DIRECTORI DE ȘCOALĂ RĂSPUND LA DOUĂ ÎNTREBĂRI:

— Ce consideraţi că este esenţial în organizarea şi îndrumarea eficientă a activităţii instructiv – educative în şcoală?

Prof. ION CIULACU.

În ce mă privește, n-aș da calificativul de esențial unui singur aspect, unei singure probleme, atunci cînd este vorba de organizarea activității școlare într-un liceu, fie acesta de cultură generală sau de specialitate.

De pildă, dat fiind faptul că realizarea sarcinilor învățămîntului cere o activitate unitară a celor ce îndeplinesc aceste sarcini, consider esențială intensificarea eforturilor pentru **realizarea unei unități de vederi, de cerințe și de acțiune,** atît între membrii colectivului de conducere cît și între membrii corpului profesoral.

O altă problemă care mi se pare esențială este soluționarea — sau măcar încercarea de a soluționa — la nivelul școlii decalajul determinat de disproporția între volumul crescut al cuceririlor științifice și tehnice și posibilitățile limitate de însușire a acestor cuceriri de către elevi. Noi, cei care lucrăm direct în școală, putem influența asupra reducerii acestui decalaj prin **modernizarea conținutului lecțiilor predate, ca și a metodelor de predare.** Firește că aceasta presupune în primul rînd **modernizarea gîndirii profesorilor** înșiși, a mentalității lor, ca și **crearea condițiilor materiale necesare unei munci desfășurate în spirit modern.** Tocmai de aceea socotesc că în activitatea mea de director de școală este esențial să mă preocup de documentarea „la zi" a corpului profesoral și nu mai puțin de crearea și modernizarea laboratoarelor școlare, a utilajului lor etc.

Iată și o altă chestiune esențială în condițiile actuale de dezvoltare a societății noastre socialiste : aceea a orientării școlare și profesionale a tineretului. Pentru directorul de școală ea include, pe lîngă activitatea de cunoaștere a preferințelor profesionale ale elevilor și de orientare a acestora spre anumite sectoare de muncă, crearea condițiilor necesare dezvoltării multilaterale a aptitudinilor și înclinațiilor elevilor, sub aspectul apropierii lor de condițiile muncii productive, al pregătirii lor în vederea însușirii ulterioare a unei calificări profesionale. Se ridică aici, după cum vedeți, numeroase probleme : crearea de către școală a unor condiții care să permită dezvoltarea intereselor, înclinațiilor și aptitudinilor fiecărui elev, asigurarea unui caracter diferențiat al muncii în raport cu interesele și particularitățile elevilor, colaborarea școlii cu familia, cu organizațiile de tineret și întreprinderile economice etc.

Firește, există în munca de conducere și alte probleme, la fel de esențiale. Mă voi opri la una singură pentru a vă dovedi deosebita lor însemnătate : educația elevilor conform cu cerințele actuale și cu tendințele de dezvoltare ale societății noastre socialiste. În consecință, consider că hotărîtor este de a ști să-ți organizezi astfel munca încît nimic să nu-ți scape din vedere.

Prof. ECATERINA CRĂCIUN

Problema aceasta poate fi privită și tratată din diferite puncte de vedere. Experiența mea de 25 de ani mi-a arătat însă că esențial este modul cum e antrenat întreg corpul profesoral în organizarea muncii instructiv-educative. Desigur, pe primul plan trebuie să se situeze buna desfășurare a procesului de învățămînt. Aceasta însumează toate eforturile profesorilor, se oglindește în **pregătirea elevilor, în funcționalitatea cunoștințelor pe care le dobîndesc,** în comportamentul lor, în atitudinea pe care o au față de muncă, față de problemele vieții în general.

Cunoașterea foarte precisă a obiectivelor mari și mici ale muncii școlare, a posibilităților de realizare a acestora reprezintă, după mine, o condiție „sine qua non" a muncii unui director. Mi se pare de asemenea foarte importantă **buna cunoaștele a potențialului intelectual al corpului profesoral, a capacității lui productive.** În acest scop, pe lîngă formele obișnuite pentru discutarea unor probleme legate de desfășurarea procesului instructiv-educativ, am folosit discuțiile individuale cu profesorii, pentru a le cunoaște în ansamblu personalitatea, preocupările, greutățile. Au fost, acestea, nu numai discuții de la director la profesor, ci de la coleg la coleg și cred că ele au contribuit mult la închegarea colectivului într-un tot unitar, apt de inițiativă, de muncă creatoare.

Apreciez ca deosebit de importantă existența unei atmosfere de lucru destinse și în același timp disciplinate și principiale în cadrul colectivului profesoral. De aceea stimulez raporturile colegiale între profesori, fără a face însă vreun rabat în ceea ce privește pregătirea profesională sau simțul de răspundere în muncă.

Prof. ION POPESCU.

Depinde de etapă, depinde de condițiile concrete ale fiecărei școli. La începutul anului este esențială, după mine, cuprinderea de către director a întregii game de factori de care depinde întocmirea unui judicios plan general de muncă al școlii, inclusiv a unor asemenea aspecte cum sînt repartizarea catedrelor pe clase și întocmirea orarului. În timpul desfășurării cursurilor devine esențială mai ales **competența în munca de îndrumare** a catedrelor și a fiecărui profesor, iar la sfîrșitul trimestrelor și a anului școlar, capacitatea de a desprinde din multitudinea de date, de fapte, de situații ceea ce trebuie să reprezinte punctul de plecare pentru conceperea activității ulterioare. Indiferent de etapă, este esențial ca directorul să aibă personalitate, să fie o permanență vie și pilduitoare în toate activitățile și momentele vieții din școală și din afară de școală.

În condițiile liceului nostru, pentru succesul muncii pe care o vom începe peste cîteva zile socotim esențial să căutăm și să găsim mijloacele de **a spori valoarea practică a pregătirii elevilor.** În acest scop voi reexamina cu colectivele de catedră structura lecției și posibilitățile de ilustrare a ei. Convinși de însemnătatea cercurilor pe obiecte în orientarea profesională a elevilor și în dezvoltarea unor preocupări timpurii de activitate creatoare, vom acorda o atenție prioritară amplificării acestor activități.

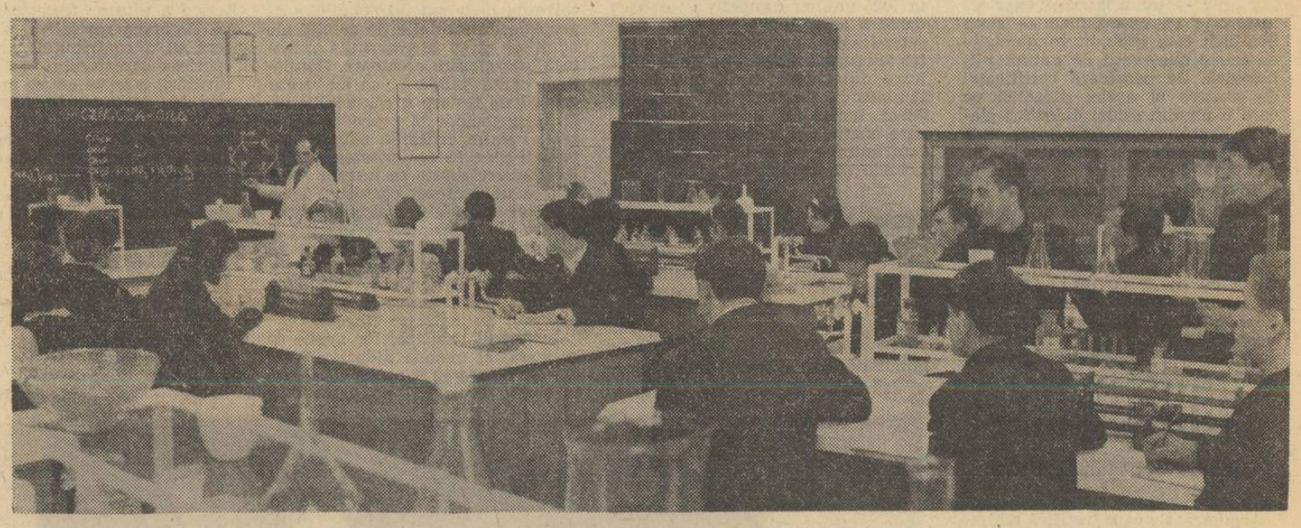

Laboratorul de chimie de la Liceul nr. 4 din Oradea, rod al activității creatoare a colectivului didactic.

— Cum credeți că pot fi stimulate și valorificate mai amplu inițiativele creatoare ale colectivului didactic?

Prof. ION CIULACU

Adesea se vorbește, se teoretizează mult despre idei și inițiative. În practică, însă, trecem nu o dată pe lîngă acestea fără să le observăm. Aș spune că tocmai aici e problema cea mai dificilă pentru un director. Să fie capabil să „vadă", să „audă" inițiativele — în aceasta trebuie să constea arta lui. Să fie cutia de rezonanță din care acestea să iasă îmbogățite și, îndeosebi, prevăzute cu instrumentarul organizatoric de valorificare. Pentru că **„arta" de a descoperi inițiativele valoroase** trebuie **însoțită de priceperea de a le transpune în viață.** Așadar spirit de discernămînt, competență, receptivitate, ca și o bună stăpînire a științei organizării.

Prof. ECATERINA CRĂCIUN

Optimizarea învățămîntului în spiritul cerut de documentele de partid și de stat implică folosirea întregului potențial, a întregii energii creatoare existente în fiecare colectiv didactic. Profesorul este așezat în centrul activității instructiv-educative, de el depinde în primul rînd succesul acestei activități. De aceea, răspunzînd la prima întrebare, vă spuneam că apreciez ca deosebit de importantă închegarea colectivului profesoral într-un tot unitar, apt de muncă, de inițiativă creatoare.

Am fost tot timpul și sînt încă preocupată de realizarea unui asemenea colectiv și simt o mare satisfacție cînd constat că preocuparea aceasta a și dat multe roade pozitive. N-aș putea indica o rețetă anume, pe baza căreia s-au dobîndit astfel de roade. Aș dori numai să observ că străduindu-mă să canalizez spre un scop comun eforturile tuturor, am avut grijă în același timp să respect personalitatea fiecăruia, să iau în seamă un punct de vedere propriu chiar atunci cînd era diferit de cel al colectivului profesoral sau al conducerii școlii și să conduc astfel discuțiile pentru stabilirea unei soluții încît aceasta să fie nu acceptată formal, ci însușită de toți. Cred că acest mod de a proceda a permis profesorilor să îmbogățească gîndirea colectivă cu propuneri, păreri, inițiative.

Dintr-o asemenea colaborare s-a născut ideea înzestrării școlii cu un complex de laboratoare care să contribuie la modernizarea predării potrivit specificului fiecărui obiect de studiu. Munca pentru realizarea acestui complex de laboratoare a sudat mult catedrele, întrucît le-a pus în situația de **a desfășura nu numai discuții comune, ci o muncă concretă comună,** de mare însemnătate.

În prezent, colaborarea se materializează și în alte domenii. Un exemplu este, bunăoară, studiul „Rolul științelor sociale în formarea personalității elevului" — finalizare a unei munci comune care a însumat săptămîni și luni de cercetare. Alt exemplu — materialele didactice create în comun : peste o mie de diapozitive pentru lecțiile de istorie, biologie, astronomie, geografie, materiale pentru laboratorul lingvistic, diagrame etc.

Dăruire în muncă, dragoste pentru școală, exigența față de propria pregătire pun în lumină figuri cum sînt acelea ale lui Ion Baba, profesor de limba și literatura română, Ludovic Schvartz profesor de fizică, Emil Blaga director adjunct al liceului, Maria Zudor profesoară de chimie, Ladislau Horvath, director adjunct, Boris Zamșa și Ladislau Benicky, profesori de matematici, Ladislau Almassy și Elena Porav, profesori de geografie. Și aș putea aminti și alte nume care fac cinste liceului nostru.

Prof. ION POPESCU

Inițiativele pot fi stimulate în primul rînd prin stilul de muncă al directorului din care să fie **exclusă tutela măruntă,** șicanatoare. Adesea inițiativele nu se exprimă sau chiar nu se nasc pentru că antecedentele au vădit că directorul este un tip chițibușar, care nu poate vedea dincolo de cadrul în care lucrează. De ce să n-o spunem ? Sînt și conducători de instituții care își gîndesc activitatea potrivit preferințelor, gusturilor, concepției superiorilor lor pe scară adminstrativă. Replica lor este adesea „nu-i bine pentru că nu-i place șefului nostru". E clar însă că așa nu se poate înainta.

Există, pe de altă parte, directori care dau numele de „inițiativă" și celei mai banale măsuri administrative, sau unor idei ce și-au trăit de mult traiul. Or, unui director i se cere discernămînt. El are datoria să înțeleagă ce poate veni realmente în sprijinul progresului muncii din școală, înlăturînd propunerile care nu se situează pe făgașul nouului. Și atunci i se cere însă să se prezinte în fața colectivului nu cu simple decizii de respingere, ci cu argumente științifice, care să convingă și totodată să nu înfrîngă elanul. **O dată verificată valoarea unei inițiative, conducerea școlii trebuie să facă tot ce e posibil pentru ca ea să prindă viață.**

Prof. **ASPAZIA VASILIU**

În școală, inițiativele creatoare reprezintă de bună seamă valori în primul rînd instructive și educative, dar și băneşti. „Gestiunea" lor dă în mare măsură, poate chiar în cea mai mare măsură, indicele calitativ al competenței unui director. Competența directorului, comportarea colegială a acestuia constituie condiții absolut necesare pentru manifestarea inițiativelor într-un colectiv didactic. Necesare, **nu însă** și suficiente. Pentru a stimula gîndirea creatoare, căutările, directorul trebuie nu numai să ofere un climat propice, ci și să acționeze.

Adeseori inițiativele majore pornesc de la idei dispersate, exprimate cu diferite prilejuri — în consiliul pedagogic, într-o ședință a colectivului de catedră, la cercul metodic etc. Directorul este cel chemat să cerceteze valoarea lor instructivă, educativă și economică, să-și aducă contribuția la îmbogățirea lor, să le articuleze într-un tot închegat și să le includă în planul activității imediate sau de perspectivă a școlii pe care o conduce.

Liceul nostru, de pildă, dispune de un adevărat tezaur de material didactic realizat prin inițiativa și munca creatoare a profesorilor. Pe cît ne-a fost în putință am folosit întreaga gamă de posibilități pentru **a evidenția cadrele** didactice care l-au creat, avînd grijă ca acest lucru să fie bine cunoscut în primul rînd în întregul nostru colectiv și apoi pe plan mai larg, în oraș, în județ, întrucît considerăm că **recunoașterea muncii creatoare are un însemnat rol stimulator.**

Pagină realizată de CONSTANTIN RĂDOI

Profesor emerit ION CIULACU, directorul liceului „Ion Slavici" din Panciu

In urmă cu 6 ani, colectivul de conducere al Liceului „Ion Slavici" din Panciu sărbătorea o realizare importantă : construirea în regie proprie a unui local de școală la care s-au făcut economii în valoare de 210 000 lei prin valorificarea unor resurse locale și prin munca voluntar-patriotică a elevilor, a părinților acestora și a unei părți din personalul școlii. Pe parcursul ultimilor 3 ani, pe baza unei programări eșalonate, s-au realizat și cîteva laboratoare moderne — de chimie, de fizică, de biologie — un colț al naturii vii, precum și o bază sportivă școlară. Mai mult : în atelierul de tîmplărie al liceului, s-au confecționat prototipuri de mobilier pentru laboratoare, concepute de colectivele de catedră ale fiecărei discipline în funcție de scopurile didactice urmărite, de cerințele programei școlare. La rîndul lor, instalațiile electrice, de apă, canal și gaze, au fost executate cu fonduri proprii și cu sprijinul unor specialiști din unitățile de producție locale.

Anul acesta în școală a fost introdusă încălzirea centrală. Și aici s-a folosit larg sprijinul comitetului de părinți, al elevilor, al personalului școlii, realizîndu-se astfel o economie de 90 000 lei față de valoarea de deviz.

Pe fondul acesta de preocupări, constant și primordial rămîne efortul întregului colectiv pentru realizarea unui învățămînt de calitate. Anul acesta, ne-a spus prof. ION CIULACU, directorul liceului, va fi anul în care se vor reflecta plenar în pregătirea elevilor atît efortul anterior de dotare a bazei tehnico-materiale a acestei tinere școli, cît și străduințele actuale ale colectivului profesoral pentru modernizarea însuși a concepției de predare.

Prof. ECATERINA CRĂCIUN, directoarea liceului nr. 4 din Oradea

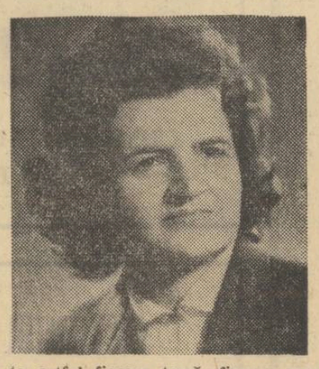

Liceul nr. 4 din Oradea inaugurează noul an școlar cu o bogată zestre tehnico-didactică, dispunînd de un întreg complex de laboratoare. Plasate în opt săli mari și modern utilate, aceste laboratoare au permis lărgirea caracterului independent al muncii elevilor la aproape toate disciplinele școlare : fizică, chimie, biologie, istorie, geografie și limbi moderne. De menționat că inițiativa creării acestui complex de laboratoare s-a cristalizat prin efortul comun al cadrelor didactice și al colectivului de conducere al liceului. El a fost realizat în decurs de 3 ani, perioadă în care preocupările profesorilor au cuprins o arie vastă de probleme de specialitate, de pedagogie, psihologie, sociologie direct legate de conceperea fizionomiei fiecărei lecții, astfel încît acestea să înregistreze un substanțial spor de eficiență. Pentru conducerea liceului și pentru colectivele de catedră a devenit o problemă primordială necesitatea de a înlătura orice tendință de dogmatism pedagogic, de a prezenta astfel fiecare temă, fiecare problemă încît soluția științifică reținută și însușită de elevi să constituie rezultatul propriei activități a acestora. Profesorii au considerat că importantă este nu atît însușirea unei definiții, a unui adevăr științific, cît contribuția formativă care se realizează prin solicitarea elevilor în refacerea drumului pe care l-a parcurs știința pentru a ajunge la aceste adevăruri.

Acest mod de a concepe predarea s-a reflectat în rezultatele concursurilor de admitere în învățămîntul superior, ale olimpiadelor etc. La olimpiada de fizică bunăoară, pentru a ne referi la un singur exemplu, primele trei locuri la faza municipală au fost obținute de elevii Liceului nr. 4. Colectivul de profesori ai acestui liceu, ne-a comunicat profesoara ECATERINA CRĂCIUN, directoarea lui, pornește în noul an școlar animat de dorința de a adînci și lărgi aria preocupărilor în direcția mai sus-amintită.

Profesoara emerită ASPAZIA VASILIU, directoarea liceului „I. L. Caragiale" din Ploiești

Populația școlară a Liceului „I.L. Caragiale" din Ploiești a sporit an de an, ajungînd în ultimul deceniu la o medie de 2 500 de elevi anual. La încheierea anului școlar 1969/1970, din cei 299 de absolvenți 63 au înregistrat medii peste 8, iar 6 au luat examenul de bacalaureat cu media generală 10. Clase întregi au reușit la concursul de admitere în învățămîntul superior. Este deci evident că această veche școală ploieșteană este nu numai unul dintre cele mai mari, dar și unul din cele mai bune licee din țară.

Cînd și-a început activitatea, liceul avea un singur laborator pentru predarea fizicii și a chimiei. Astăzi există aici cîte două laboratoare pentru fiecare din aceste discipline, un muzeu și o sală de studiu pentru biologie, o mare bibliotecă, dotată cu 40 000 de volume, o bază sportivă complexă. În bună parte materialele cu care sînt înzestrate laboratoarele și muzeul școlii sînt rezultatul inițiativei și al muncii colectivului didactic De pildă, într-unul din laboratoare poți vedea o ingenioasă prezentare a sistemului periodic al elementelor, scheme reprezentînd linii tehnologice de fabricare a unor produse de importanță națională, de chimizare a unor materii prime, colecții de produse intermediare și finite realizate în combinate și uzine chimice etc. În alt laborator întîlnești peste 1 000 de diapozitive color și un mare număr de alte auxiliare menite să modernizeze procesul de predare.

În noul an școlar, ne-a spus profesoara emerită ASPAZIA VASILIU, directoarea liceului, vom continua și mai intens preocupările de modernizare a procesului de instrucție și educație.

Prof. ION POPESCU directorul liceului „Mihai Viteazul" din București

Liceul „Mihai Viteazul" din București este prezent de mai bine de o sută de ani în istoria tuturor domeniilor de activitate socială a țării prin foștii lui elevi, deveniți savanți, scriitori, strălucite personalități în multe sectoare ale științei, artei și culturii românești. Onorîndu-și tradițiile, liceul dă an după an absolvenți care obțin succese frumoase în învățămîntul superior, la concursurile naționale și internaționale.

La baza acestor succese se află și condițiile optime de muncă de care dispun elevii și personalul didactic, dar mai ales preocuparea conducerii școlii și a colectivului profesoral pentru ținuta înaltă a lecțiilor, pe baza unei neîntrerupte activități de perfecționare profesională. Este grăitor, în acest sens, că în rîndul corpului didactic al liceului se numără 25 de profesori care au obținut gradele II și I. Date fiind aceste preocupări, nu e de mirare că pregătirea elevilor trece, în anumite privințe, dincolo de limitele programelor școlare, după cum a dovedit-o sesiunea cercurilor de matematică, fizică, chimie, științe naturale, geografie, literatură română și limbi moderne care a avut loc la sfîrșitul anului școlar trecut, apreciată călduros de unii oameni de știință ce au asistat la lucrările ei.

Pregătindu-se să înceapă un nou an școlar, liceul a inițiat o acțiune de modernizare a laboratoarelor de fizică, chimie, geografie, științe naturale, precum și a cabinetului de matematică În acest scop se lucrează proiecte de piese și instalații, se alcătuiesc devize, se procură și se sortează aparatura necesară.

Colectivul de profesori al școlii și conducerea ei — ne-a declarat prof. ION POPESCU, directorul liceului — sînt intens preocupate de examinarea concretă a posibilităților de organizare științifică a procesului instructiv-educativ corespunzător cerințelor actuale ale societății noastre.

ÎN CE DIRECȚII INVESTIGHEAZĂ DIDACTICA ANULUI 1970-1971

Se pare că nici unul dintre domeniile științelor educației nu a cunoscut în ultimul deceniu avataruri mai furtunoase decît didactica. Institutele, laboratoarele, cercetătorii individuali au elaborat sute și mii de metode, de complexe și structuri metodice vizînd transmiterea cunoștințelor, formarea deprinderilor etc., dintre care unele au evoluat în multiple variante. În confruntarea cu practica învățămîntului, cu cerințele societății contemporane, au apărut proiectate pe prim plan cînd una, cînd alta dintre aceste metode, ceea ce a produs adesea practicienilor impresia de eclectism, de dezordine.

Se conturează însă tot mai puternic convingerea că anul școlar 1970—1971 se va situa, în acest domeniu, sub semnul unei decantări, al sistematizării și convergenței științifice. Vom căuta să prezentăm, în coloanele ce urmează, cîteva dintre direcțiile ce se conturează în acest sens.

Socrate și Platon, strămoșii învățămîntului programat

Expresia condensată **ratio-oratio** a dominat concepțiile despre învățămînt și educație, ca o veritabilă axiomă, secole de-a rîndul, încă înainte de a fi formulat-o Toma de Aquino și mult după dispariția lui. Didactica aparent simplă, bazată aproape exclusiv pe discuția între magistru și discipoli, se ridicase la adevărate culmi de subtilitate și nu întîmplător cercetătorii istoriei metodelor și formelor de învățămînt înscriu celebrele dialoguri ale lui Socrate și Platon printre sursele de inspirație ale învățămîntului programat.

O dată cu Locke și Comenius, cu noul avînt al științelor experimentale și al cunoașterii științifice în general, cu intrarea mijloacelor didactice în „constelația Gutenberg" — după cum se exprimă metaforic M. Mac-Luhan — actul învățării este regîndit în asociație cu unele observații de natură psihologică. Se parafează certificatul de naștere al acelei didactici pe care o numim astăzi didactica clasică. Trăsătura ei definitorie este faptul că aduce în școală senzația, percepția lucrului, că acordă prioritate inducției nu deducției.

Dacă privim didactica de tip clasic, născută acum mai bine de patru secole, prin prisma acestor incontestabile calități, ne putem întreba cu drept cuvînt: Oare într-adevăr se pune cu atîta acuitate problema unei didactici noi? De ce această febrilitate în elaborarea de noi metode, în conceperea unui nou sistem didactic?

O tehnică revoluționară și parabola ucenicului vrăjitor

Argumentele care justifică schimbările structurale nu lipsesc. Susținătorii lor — adică imensa majoritate, dacă nu totalitatea celor ce se ocupă cu cercetarea pedagogică fundamentală — pornesc de la faptul că metodologia utilizată în didactica clasică se bazează pe o simplitate logică care s-a dovedit de foarte multe ori a fi în flagrantă contradicție cu simplitatea psihologică. Învățarea a devenit, datorită tradițiilor înrădăcinate ale didacticii de factură clasică, un proces de acumulare de cunoștințe și deprinderi bazat pe un sistem preconceput, cel mai adesea fără legătură cu lumea exterioară. Se cuvine adăugată la aceasta și opinia larg împărtășită de specialiști că ceea ce metodica tradițională denumește experimente sînt de fapt acțiuni preselecționate și conduse prin combinații și rearanjări.

Aceste constatări constituie doar o parte dintre elementele care au impus căutările în domeniul didacticii, căutări ce au luat avînt în special ca urmare a mutațiilor revoluționare produse în știința și tehnica contemporană și care, în strînsă interdependență cu ritmul accelerat al întregii evoluții economico-sociale, formulează cerințe calitativ noi față de educație. Au intervenit desigur, în același sens, și adevărurile surprinzătoare despre mecanismul gîndirii umane scoase la lumină, în ultimele decenii, de cibernetică și psihologie. Foarte importantă s-a arătat a fi, în sfîrșit, evoluția tehnicii mijloacelor de învățămînt, care făurește studiului o bază efectivă și potențială cu totul nouă și de-a dreptul uluitoare. Se construiesc mașini mecanice și electronice mereu mai complicate puse în slujba instruirii programate, aparaturi de laborator complexe și foarte costisitoare, instalații de televiziune școlară cu circuit închis și deschis etc. Este drept că în prezent specialiștii au început să devină mai circumspecți în legătură cu competiția debordantă a tehnicilor școlare, să cerceteze mai îndeaproape raportul între tehnologia bazată pe noile mijloace didactice și conținutul învățămîntului, fundamentul psihologic al noilor metode și măsura în care aceste noi metode rezistă în confruntarea cu cercetările de psihologie experimentală.

Sensul mutațiilor în didactică

Sub imperiul acestor cercetări de rigoare științifică se conturează în prezent tot mai precis trăsăturile și sensurile mutațiilor din didactică. Ideea fundamentală a acestora este îmbunătățirea situației psihologice a elevului, integrarea lui activă în întregul proces de învățămînt. Se impune atenției, de pildă, înlocuirea programelor diferențiate net pe discipline prin arii funcționale de investigare a fenomenelor și legilor esențiale ale realității, distribuite în cadrul unor cursuri tematice. Pentru crearea unui climat real de colaborare între elev și profesor se preconizează asocierea efectivă a elevilor la realizarea unor sarcini legate de pregătirea lor pentru viața socială și de producție. Totodată, didactica nouă face un larg apel, în procesul de învățare, la întreaga experiență de viață acumulată de elev — intelectuală, socială, tehnică, estetică, afectivă. Devine evidentă în același timp, tendința de a reveni spre simplitate, de a se renunța la metodele excesiv de încărcate, supraestimate la un moment dat.

Principalul este de a-l învăța pe elev să gîndească, să înțeleagă, să creeze. Specialiștii pășesc ferm către validarea unei teorii didactice menite să situeze pe primul plan stimularea creativității elevului în procesul de învățămînt, pregătirea lui în perspectiva progresului științific și social. Investigația, sau ceea ce unii numesc „strategia cercetării", „metodele științei" ori „metodele inteligenței", devine axul central în jurul căruia se grupează componentele didacticii contemporane. Pornind de la studiile psihologiei experimentale asupra caracteristicilor gîndirii creatoare și a modalităților de stimulare a acesteia, didacticienii acționează acum în special în direcția integrării noilor metode și mijloace ale tehnologiei școlare în programe apte să dezvolte flexibilitatea cognitivă a elevilor, să le ofere ocazii repetate de a se exersa în rezolvarea unor sarcini complexe apropiate de sarcinile de creație ale adulților și să le transmită „strategii" de gîndire creatoare. Specialiștii caută totodată să elaboreze criterii de testare a eficacității diferitelor metode și procedee utilizate. Printre criteriile situate pe primul plan în majoritatea studiilor de specialitate se înscriu stabilirea unui raport cognitiv între profesor și elev, realizarea unor „cadre de referință", respectiv a unor puncte de vedere corespunzătoare adîncirii unui subiect sau rezolvării unei probleme, dezvoltarea participării active a elevilor la procesul de instruire etc.

În cadrul principalelor grupe de mijloace și metode didactice noi un loc de seamă îl ocupă cele puse în slujba instruirii programate și pedagogiei cibernetice. Fără a considera programarea și mașinile de învățat drept panaceu universal, specialiștii le pun în legătură strictă cu conținutul informației științifice pe care o vehiculează, cu posibilitățile de a stimula nu numai procesele algoritmice, ci și procesele euristice creatoare. Situarea instruirii programate pe coordonate de referință științifică a permis să se determine valențele acesteia în accelerarea procesului de însușire a informației științifice și asigurarea în forme diferite a conexiunii inverse, realizîndu-se totodată orientarea programelor către dezvoltarea gîndirii independente a elevilor, în special pe planul stabilirii unei succesiuni logice a ideilor. În același timp, se consideră că instruirea programată nu se poate în nici un caz dispensa de discuția creatoare, în special pentru înțelegerea și fixarea unor idei științifice fundamentale care străbat capitole și cursuri întregi și că ea este în mare măsură improprie studierii materialului descriptiv și emoțional, excluzîndu-se de la programare sau limitîndu-se foarte mult programarea în cazul literaturii, sociologiei, istoriei etc.

Se precizează și rolul didactic al televiziunii școlare pe de o parte pentru suplinirea penuriei de personal didactic din unele țări și pentru transmiterea de programe complementare, pe de altă parte ca mijloc de vizualizare, integrat lecțiilor, a unor procese dificil de cunoscut „pe viu".

Concepțiile și metodele didactice moderne nu se pot aplica decît în condițiile organizării informaționale și operaționale a întregii activități școlare, a unei repartiții strategice a tuturor forțelor pedagogice. De aceea specialiștii sînt de părere că o contribuție majoră la sporirea caracterului științific al învățării o poate aduce predarea în echipă, „team-teachingul". Clarificări metodologice importante se conturează în aceeași ordine de idei, și în privința utilizării laboratoarelor fonetice.

Desigur, aceste considerații sînt departe de a fi epuizat gama de preocupări și mijloace ale didacticii moderne. Am socotit însă indicat să subliniem acum, la deschiderea unui nou an școlar, faptul că didactica se regrupează ferm în vederea găsirii celor mai indicate căi pentru formarea omului societății de mîine.

M. AL. HERIVAN

Printre noile instalații ce vor fi folosite în învățămîntul nostru în noul an școlar se numără și aparatul „Lector 1", pentru citirea microfilmelor, produs de I.O.R.

„NATURA"

Numărul 4 (iulie-august) 1970 al revistei „Natura" cuprinde la rubrica „Probleme ale biologiei", articolele „Rezervațiile naturale din Carpații României. Scopul și ocrotirea lor" de Tr. Ștefureac; „Heterozigoția și unele probleme ale evoluției" de A. Márki; „Cosmobiologia" de A. Bacalu; „Autoreglarea și integrarea funcțională a unor căi metabolice" de I. V. Deaciuc și „Unele aspecte fiziologice ale permeabilității" de C. Stanciu.

La rubrica „Biologia în școală" sînt grupate materiale despre unele aspecte ale predării biologiei la clasa a IX-a, „Școala și ocrotirea naturii pe plan local" de L. Ionete, „Itinerar ornitologic de toamnă prin zona tăurilor din Cîmpia Transilvaniei" de M. Mătieș, „Îndrumări privind cercetarea, conservarea și prepararea păsărilor" de A. Papadopol și „Folosirea materialului didactic în predarea disciplinelor biologice" de M. Șerban, El Kisgyörgy.

Note, cronici, recenzii și informații completează numărul 4 al revistei „Natura".

„ÎNVĂȚĂMÎNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC"

Numărul 7—8 al revistei „Învățămîntul profesional și tehnic", nu de mult apărut, reține atenția prin caracterul său unitar, prin actualitatea problemelor tratate. Notăm, în acest sens, articolul „Rolul și locul în producție al absolvenților liceelor de specialitate" de dr. Toma Hentea, sau ancheta „Absolvenții școlii profesionale în fața unui autoexamen" realizată de Gh. Divrician. Probleme interesante tratează articolul „Realizări și posibilități pentru autodotare" de ing. M. Receanu, grupajul „Retrospectiva la concursurile școlare", studiile „Despre idealul profesional al adolescenților" de D. Bazac sau „Dirigenția între opțiune și necesitate" de Al. Ghitera. Alte articole prezintă posibilitățile de instruire practică oferite de lotul didactic agrozootehnic, o instalație electrică pentru instruire programată sau insistă asupra necesității aplicării psihotehnicii în orientarea și selecția profesională.

Întregit cu materialele publicate la rubricile „Vă propunem să citiți", „Din presa pedagogică străină", „Cititorii ne mai scriu", numărul 7—8 oferă o lectură substanțială.

COPIII AU CRESCUT!

CUMPĂRAȚI-LE UNIFORME ȘCOLARE PE MĂSURĂ

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

BAIA-MARE

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post:

FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

— Conferențiar, poziția 3, la catedra de științe naturale și agricole, la disciplina Agrofitotehnie.-

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Baia-Mare str. Victoriei nr. 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la rectoratul Institutului pedagogic din Baia-Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul institutului, telefon 13878.

INSTITUTUL DE ARTE PLASTICE „NICOLAE GRIGORESCU"

BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post

FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

— Conferențiar la catedra de Istoria Artei, poz. 8 disciplina Istoria Artei Feudale;

Candidații la concurs vor înainta în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S.R., la Secretariatul Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu" din București str. General Budișteanu nr. 19, sectorul 7, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul institutului din București în termen de 2 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul institutului la telefon 16.01.51.

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Bîrlad își sărbătorește la 28 noiembrie 1970 CENTENARUL. Foștii profesori și elevi sînt rugați să-și anunțe participarea la festivitate pînă la 15 octombrie 1970.

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Craiova, fosta școală normală de învățători, își va desfășura festivitatea de sărbătorire a centenarului în zilele de 3 și 4 octombrie a.c. Cu acest prilej invităm la festivitate pe toți cei ce au fost profesori și elevi ai școlii, cît și pe toți cei care doresc să fie alături de noi. Pentru relații și comunicări adresați-vă la telefon 12463.

BIBLIOTECA

„Școala și activitatea socială"

Ideea că activitatea desfășurată de școală poate și trebuie să acopere, împreună cu aceea a celorlalte instituții cultural-educative, domeniul vast al educației permanente este astăzi unanim recunoscut de către cele mai autorizate glasuri ale pedagogiei contemporane. Pornind de pe această poziție profesorul emerit *V. Popeangă* și-a propus, în lucrarea „Școala și activitatea socială", apărută în Editura didactică și pedagogică, să analizeze atent și profund mecanismul fin și semnificativ al tuturor interacțiunilor existente și, pe de altă parte, să descopere cele mai bune mijloace capabile să transforme, în etapa și în condițiile actuale, colaborarea dintre școală și colectivitatea socială în domeniul unéia dintre cele mai nobile strădanii pentru elaborarea și desăvîrșirea viitoarelor personalități umane.

Organizată cu rigoare și exigență, lucrarea dezbate o gamă întreagă de probleme, deosebit de complexe, legate mai întîi de determinarea socială a activității școlare, apoi de funcțiile sociale ale școlii și, în sfîrșit, de cele

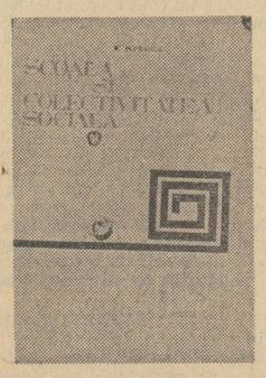

mai importante procese de adaptare a copiilor la mediul școlar, de conduita cadrelor didactice, cooperarea școlii cu familia etc.

Apărută în preajma noului an școlar, cartea pedagogului V. Popeangă constituie un instrument valoros pus la dispoziția tuturor cadrelor didactice interesate în creșterea eficienței muncii de formare a tinerei generații, în ridicarea randamentului social al școlii.

ALEXANDRU MITRU

„Internatul școlar"

Elaborînd lucrarea „Internatul școlar", apărută recent în Editura didactică și pedagogică, autorii — Dr. Andrei Antal, Vasile Farcaș și Anton Vasilescu — și-au propus să contribuie la o mai bună cunoaștere a problemelor legate de organizarea și funcționarea acestei importante instituții educative, care reprezintă un sprijin serios acordat școlii și familiei în munca lor de creștere a tinerei generații. După o scurtă privire istorică, autorii se ocupă de internat ca instituție școlară și socială, de igiena ambianței din internatul școlar, de

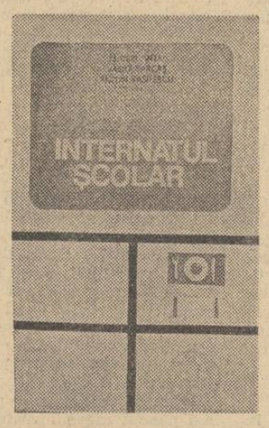

organizarea activității elevilor interni în raport cu regimul de muncă și odihnă, de conducerea internatului școlar și de cadrul pe care îl oferă acesta vieții spirituale a elevilor.

În capitolul privind igiena ambianței, redactat de doctor medic Andrei Antal, după o prealabilă precizare a noțiunii de „ambianță" din internatul școlar (ansamblul condițiilor de muncă, de viață socială-morală-educativă, de mediul fizic etc.) se arată cum trebuie să colaboreze corpul didactic și personalul medico-sanitar pentru a stimula capacitatea de muncă a tinerilor, pentru ca aceștia să poată deveni adulți sănătoși, punîndu-se un accent deosebit pe caracterul pozitiv al educației sanitare și asistența medico-pedagogică.

Autorii tind spre atragerea unui număr cît mai mare de cercetători (pedagogi, psihologi, medici etc.) în jurul problemelor legate de perfecționarea continuă a organizării și funcționării internatului școlar, unitate extrem de importantă în procesul instructiv-educativ.

Lucrarea are o bază documentară proprie de arhivă și de teren.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII—Nr. 1055 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 18 septembrie 1970 — 4 pagini 25 bani

SALUTUL
Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri adresat cadrelor didactice și elevilor cu prilejul deschiderii noului an școlar

Stimați tovarăși învățători și profesori,
Dragi elevi,

Cu prilejul începerii noului an de învățămînt, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri ale Republicii Socialiste România adresează un călduros salut corpului didactic și elevilor, organizațiilor de partid și tineret din școli, părinților și tuturor acelora care, prin munca și străduințile lor, participă la nobila operă de instruire și educare a tineretului patriei, la progresul și înflorirea școlii românești.

Deschiderea noului an școlar are loc în condițiile cînd întreaga țară își desfășoară larg forțele pentru înfăptuirea cu succes a prevederilor ultimului an al cincinalului și trecerea la următorul plan de cinci ani, cînd activitatea creatoare din patria noastră se concretizează în noi și însemnate realizări în domeniul economiei, științei și culturii — expresie a atașamentului nemărginit al întregului popor față de politica marxist-leninistă a partidului și statului, a hotărîrii sale de a transpune în viață vastul program stabilit de cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, în vederea dezvoltării multilaterale a societății noastre socialiste.

Acest an școlar marchează un moment de seamă în procesul transpunerii în viață a Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului de toate gradele. Se încheie cuprinderea în clasa I a tuturor copiilor de la vîrsta de 6 ani și începe funcționarea cu toate clasele a școlii generale de 10 ani. Se continuă acțiunea de modernizare și perfecționare a învățămîntului — ceea ce-i va da posibilitatea să răspundă într-o măsură și mai mare cerințelor sporite pe care opera de edificare socialistă și progresul general al țării le pun în fața sa.

Ne exprimăm convingerea că membrii corpului didactic, puternicul detașament al învățătorilor, profesorilor și educatorilor — a cărui activitate se bucură de o înaltă stimă și prețuire din partea partidului și statului, a întregului popor — își va dărui cu însuflețire și devotament cunoștințele, priceperea și întreaga sa experiență pentru educarea și instruirea tinerelor generații, slujind astfel cu credință idealurile de progres și civilizație ale patriunii socialiste, ale înfloririi materiale și spirituale a patriei.

Profesori, învățători și educatori ! Munca dumneavoastră, a cadrelor didactice, trebuie să ofere elevilor datele cele mai importante ale științei și tehnicii moderne, să le dezvolte gîndirea creatoare, interesul și pasiunea pentru studiu și cercetare, să le stimuleze aptitudinile și talentele, să-i pregătească temeinic pentru viață, să-i formeze ca buni și de nădejde constructori ai socialismului în patria noastră. Receptivă la cerințele concrete ale societății noastre, școala trebuie să educe tineretul în spiritul respectului și dragostei față de muncă, ajutîndu-l să-și însușească temeinice deprinderi pentru munca fizică, o pregătire multilaterală pentru activitatea practică.

Partidul, statul, întregul nostru popor vă cer, dumneavoastră, cadrelor didactice, să munciți cu pasiune pentru a înarma tineretul școlar cu concepția științifică, marxist-leninistă, despre lume și viață, să sădiți în inimile tinerei generații sentimentele înălțătoare ale patriotismului socialist, prețuirea și admirația față de trecutul glorios de luptă al poporului român, mîndria pentru tot ceea ce se înfăptuiește azi prin efortul comun al tuturor oamenilor muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, dragostea fierbinte față de patrie, față de Partidul Comunist Român, încrederea în viitorul nostru luminos și hotărîrea nestrămutată de a duce mai departe măreața operă de edificare a socialismului și comunismului pe pămîntul României. Cultivați în rîndul școlarilor prietenia și respectul reciproc dintre copiii români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități ! Însuflețiți tînăra generație cu ideile nobile ale prieteniei față de popoarele țărilor socialiste, de celelalte popoare ale lumii, ale solidarității internaționaliste cu toate forțele care luptă pentru libertate socială și națională, formați-o ca militantă neobosită pentru cauza progresului, socialismului și păcii.

Desăvîrșiți-vă pregătirea, perfecționați-vă continuu arta predării, nu uitați nici un moment că ținuta științifică, etica cetățenească a omului de la catedră reprezintă chezășia succeselor activității instructiv-educative, izvor al satisfacției muncii împlinite.

Elevi și eleve ! Anul școlar pe care îl începeți vă oferă largi posibilități de a vă îmbogăți cunoștințele, de a vă însuși în mod temeinic comorile științei, tehnicii și culturii. Îndreptățiți marile speranțe ce se pun în voi și sacrificiile pe care întregul popor le face pentru a vă asigura în școli condiții cît mai bune de studiu, muncind cu sîrguință, învățînd temeinic ! Perseverați în eforturile voastre de a deveni cetățeni cît mai utili patriei, poporului din care faceți parte ! Dovediți, în toate împrejurările — în școală, în familie, în viața socială — o comportare demnă, civilizată, răspundere pentru prezentul și viitorul națiunii noastre socialiste !

Partidul și guvernul cheamă organizațiile de pionieri și U.T.C. — factori activi și dinamici ai educării comuniste a tineretului studios — să sprijine eforturile școlii și ale familiei pentru dezvoltarea dragostei față de învățătură și muncă, pentru întărirea simțului datoriei și al responsabilității sociale, pentru o conduită atentă și corespunzătoare în școală și în viață. Conlucrarea strînsă dintre organizațiile de tineret și școală, sprijinul și participarea învățătorilor, profesorilor, educatorilor la acțiunile și manifestările inițiate de aceste organizații constituie o garanție a succesului muncii educative, a bunelor rezultate în formarea și educarea tinerei generații.

Organizațiile de partid din școli sînt chemate să pună în centrul activității lor preocuparea pentru îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt, a conținutului său științific și ideologic, ridicarea nivelului de pregătire a elevilor ; ele trebuie să ajute conducerile școlilor și organizațiile de copii și tineret să imprime în viața colectivelor școlare un spirit de înaltă exigență, de disciplină și responsabilitate față de îndatoririle ce le revin, să mobilizeze pe comuniști, toate cadrele didactice la înlăturarea neajunsurilor ce se mai constată în activitatea școlară, să promoveze un spirit înnoitor în întreaga muncă pe care școala o desfășoară.

Cu prilejul deschiderii noului an școlar, vă urăm, dragi tovarăși — educatoare, învățători, maiștri-instructori, profesori — noi și însemnate succese în activitatea dumneavoastră ! Tuturor elevilor — din școli generale, licee, școli profesionale și tehnice — le dorim spor la învățătură și rezultate cît mai bune în acest an școlar !

În noul an școlar munca se va integra organic în circuitul instructiv—educativ

— interviu cu prof. univ. dr. GAVRIL SĂMBOANU, director general în Ministerul Învățămîntului —

Prima zi de școală a cunoscut în întreaga țară tradiționala atmosferă sărbătorească. Peste 4.500.000 de elevi și 210.000 de dascăli și-au reluat activitatea, însuflețiți de urările și îndemnurile ce le-au fost adresate de Comitetul Central al partidului, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri. Profund impresionate de înalta prețuire ce li se arată, cadrele didactice și-au exprimat, cu prilejul festivităților de deschidere a cursurilor, hotărîrea de a munci fără preget pentru îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt, de a promova un spirit înnoitor în întreaga activitate școlară. Din dorința de a veni în întîmpinarea acestei hotărîri am solicitat tovarășului prof. dr. GAVRIL SĂMBOANU, directorul general al Direcției generale pedagogice din Ministerul Învățămîntului, unele precizări legate de cele mai importante probleme ale activității didactice și educative în acest nou an școlar.

— Oamenii școlii, ca și opinia publică, au aflat că, așa cum a precizat recent tovarășul Mircea Malița, ministrul învățămîntului, în acest an școlar munca nu mai este considerată ca o activitate suplimentară, ci se va integra organic în circuitul instructiv-educativ. Ea va deveni o materie de învățămînt cu profesor, manual, note și lecții. Deoarece vă ocupați direct de problemele privitoare la conținutul învățămîntului, v-am ruga să vă referiți la măsurile concrete pe care le are în vedere ministerul în această direcție.

— Este vorba mai întîi de o mutație de mentalitate pentru școală, pentru profesori. Preocuparea de a pregăti tineretul corespunzător cu cerințele actuale și de perspectivă ale societății trebuie mult mai precis legată de înarmarea lor pentru munca practică. Școala, în totalitatea ei, are misiunea să-și conceapă munca nu numai potrivit programelor unor examene imediate, ci mai ales în funcție de examenul fundamental pe care trebuie să-l dea produsul ei — confruntarea cu comanda imperativă a societății de tip industrial. Un asemenea proces nu este nici simplu, nici ușor. Pentru acest an școlar Ministerul Învățămîntului a luat o serie de măsuri menite să îmbunătățească pregătirea tehnico-practică a elevilor din învățămîntul de cultură generală.

— Vă propun să trecem în revistă aceste măsuri, cu atît mai mult cu cît, după informațiile noastre, ele nu au fost încă difuzate în școli.

— În sistemul învățămîntului de cultură generală îmbunătățirea pregătirii tehnice a elevilor se va realiza prin : a) introducerea în planul de învățămînt a unor discipline cu caracter tehnic ; b) organizarea unor activități practice care să le formeze elevilor priceperile și deprinderile necesare în vederea mînuirii mașinilor și utilajelor.

— Concret, aceasta înseamnă că...

— În clasele I—IV din toate școlile — atît în mediul urban cît și în cel rural — în cadrul orelor de îndeletniciri practice **se va pune accentul pe jocuri tehnice de construcții și jocuri mecanice.** În clasele **V—VI**, în cele 2 ore săptămînale de lucrări practice **băieții vor efectua lucrări aplicative în lemn, iar fetele lucru de mînă și gospodărie.** La clasele **VII—VIII** se va mări numărul orelor de lucrări practice de la 2 la 4 ore pe săptămînă, urmînd ca **băieții din me-**

C. RĂDOI

(Continuare în pag. a 3-a)

Așa a fost în prima zi de școală

Spiritul practic — o componentă esențială a formației omului contemporan

Ca principal factor în pregătirea tineretului pentru viață, școala are misiunea de a educa gîndirea științifică și tehnică, de a dezvolta aptitudinile și a preciza opțiunile de orientare profesională. Aceasta pune în mod implicit și explicit problema formării spiritului practic al tinerei generații ceea ce presupune realizarea, la diferite nivele, a unui complex de acțiuni. Prima dintre acestea o constituie precizarea conturului și atributelor esențiale ale conceptului respectiv, în raport cu dezvoltarea științifico-tehnică a lumii contemporane, cu solicitările societății noastre socialiste. Investigațiile pe care le prezentăm în coloanele ce urmează își propun să contribuie la această precizare. Tocmai de aceea ele au fost efectuate nu numai în rîndurile unor pedagogi și psihologi ci și în rîndurile unor cadre de conducere din industria țării noastre.

Discuția noastră cu ing. ION MARINESCU, directorul general al uzinelor „Republica", ne-a permis să conturăm sfera noțională a „spiritului practic" în cîteva din domeniile cele mai importante ale relației acestuia cu producția.

„Într-o concepție greșit simplificatoare — ne-a spus ing. Marinescu — producția modernă era asimilată aproape exclusiv cu tehnica, cu aplicațiile practice ale științelor naturii, uitîndu-se condițiile economice fundamentale la nivelul organizării și conducerii muncii. În legătură cu această idee, cît și cu anumite mentalități îngust didacticiste, în unele cercuri de învățămînt s-a acreditat părerea că spiritul practic este sinonim cu formarea unor abilități de lucru sau deprinderi tehnice. Dar spiritul practic înseamnă mult mai mult, el acționează prin intermediul unor factori multipli și experiența noastră de producție dovedește din plin acest lucru. Consider de aceea că învățămîntul nostru ar trebui să se ocupe mult mai amplu de studiul muncii. De abia acum aceste probleme se pun în cadrul CEPECA și foarte timid la institutele politehnice, cînd în fapt studiul muncii nu ar trebui să lipsească, după părerea mea, nici din școala profesională, nici din liceul de specialitate și poate nici de la disciplinele cu caracter tehnic-aplicativ ale școlii generale. Abecedarul acestui studiu îl poate constitui prezentarea metodelor înaintate de muncă.

Totodată cred că ar trebui regîndită întreaga formă de desfășurare și îndrumare a activității tineretului școlar în producție. Mă refer în special la tinerii din învățămîntul profesional și de specialitate, dar și la toți cei care vin în uzină. În prezent ei sînt îndrumați de către maiștrii-instructori, ceea ce este în general bine. Dar maiștrii-instructori au o acțiune limitată la funcționarea mașinilor și la tehnica mînuirii lor. Dacă îndrumarea ar fi efectuată, cel puțin periodic, și de către specialiști în *organizarea muncii*, elevii ar putea afla — chiar la nivelul unor subunități din cadrul secțiilor cum sînt brigăzile și echipele — principiile organizării lucrului cu randament și productivitate sporite, ar afla care este cadrul organizatoric și care sînt acțiunile concrete care duc la creșterea productivității muncii. Or, *toate acestea fac parte din conceperea la un nivel superior a spiritului practic, împiedică confundarea lui cu practicismul îngust".*

Ca o continuare dintre cele mai propice a acestor opinii ing. ADALBERT BULARKA, director general adjunct al Uzinelor „23 August", s-a referit la procesul de producție propriu-zis, pornind de la linia trasă pe planșetă în atelierul de proiectări.

„Departe de a fi un simplu detaliu tehnic — a spus interlocutorul nostru — această linie trebuie gîndită de la început ca o materializare în oțel, aluminiu sau alt material. Astfel ea devine dintr-odată funcționalitate în procesul de producție, înseamnă consum de material mai redus sau mai mare, element util sau inutil, estetică industrială. Pînă și șuruburile utilizate în asamblarea diferitelor instalații pot releva pregnant prezența sau absența spiritului practic. Ce s-ar întîmpla, de pildă, dacă la o mașină cu mii de șuruburi de prindere acestea ar fi alese cu sute de dimensiuni diferite ? Ce chin ar deveni asamblarea și cît de dificilă ar fi cea mai mică reparație ! De aceea — și aceasta este o consecință a spiritului practic — teh-

M. ALEXANDRU

(Continuare în pag. a 3-a)

În prima zi a anului școlar, copiii din clasa I au trecut pe sub arcul de flori pe care colegii mai mari l-au înălțat în cinstea lor

IPOSTAZA ACTUALĂ A CONSFĂTUIRILOR DIDACTICE AUTUMNALE

În zilele de 11 și 12 septembrie a.c. în întreaga țară s-au desfășurat consfătuirile de lucru ale cadrelor didactice, la care s-au dezbătut temele : „ROLUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ ÎN EDUCAȚIA MORAL-CETĂȚENEASCĂ ȘI ÎN PREGĂTIREA TINERETULUI ȘCOLAR PENTRU MUNCĂ" și „ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE CULTURĂ GENERALĂ".

La reîntoarcerea în redacție, cum era de așteptat, redactorii „Gazetei învățământului" participanți la consfătuiri și-au schimbat impresiile. Așternută pe hîrtie, discuția lor oglindește atît cele constatate și aflate pe teren, cît și propriile lor păreri și sugestii.

MIRCEA IONEL : An de an am participat la numeroase consfătuiri ale cadrelor didactice în diferite locuri din țară și de multe ori cei cu care am stat de vorbă și-au exprimat părerea că acestea sînt necesare, dar că **ele devin folositoare numai în măsura în care reușesc să fie altceva decît o simplă întîlnire după vacanță sau o reuniune intrată în tradiție.** Iată de ce mi-am propus să urmăresc în primul rînd prin ce s-au făcut aceste consfătuiri utile și interesante, prin ce s-au deosebit de cele din alți ani.

MONICA ROBEA : Acest lucru l-am urmărit și eu și pot spune că, așa cum au subliniat cadrele didactice, elementul principal care a ridicat nivelul consfătuirilor a fost **tematica.** Ea a abordat două probleme înscrise la loc de frunte în programul de instruire și educare a tinerei generații, două probleme fundamentale ale întregului nostru învățămînt, care polarizează interesul și preocupările tuturor slujitorilor școlii. Mulți dintre participanții la consfătuirea cadrelor didactice din municipiul Bacău, în mijlocul cărora m-am aflat în zilele de 11 și 12 septembrie, au relevat că a fost bine că s-au supus spre dezbatere masei mari a profesorilor aceste aspecte atît de actuale ale activității instructiv-educative și că nu s-a discutat — cum s-a întîmplat adesea la consfătuirile trecute — despre activitatea didactică în general. Din acest motiv discuțiile au fost mai bogate, mai la obiect, mai sistematizate și oamenii s-au putut pregăti mai bine.

OCTAVIAN BUZESCU : Într-adevăr, **consfătuirile din acest an au fost superioare celor din anii anteriori în primul rînd prin oportunitatea tematicii,** prin nivelul științific la care au fost abordate problemele în referate, mai ales în referatul privind orientarea școlară și profesională. La Petroșani, unde am fost eu, discuțiile pe tema orientării s-au desfășurat cu bune rezultate datorită și faptului că luînd cuvîntul în ședința plenară, primul vicepreședinte al Consiliului popular al județului Hunedoara, Vichentie Bălan, a schițat în fața profesorilor perspectivele dezvoltării economice a județului și a apreciat, în funcție de acestea, nevoile de cadre. S-au stabilit astfel din capul locului premise unor relații directe și concrete între preocupările școlii și nevoile economiei.

CONSTANTIN RĂDOI : Eu aș vrea să adaug și unele îmbunătățiri organizatorice care, după cum se va vedea, au avut implicații dintre cele mai pozitive asupra desfășurării lucrărilor. Anul acesta, în Capitală, consfătuirile n-au mai fost organizate pe sectoare cu participarea profesorilor de la toate specialitățile, ci diferențiat, pe specialități și cicluri de învățămînt. Ideea s-a dovedit fructuoasă pe mai multe planuri, căci în loc de cîteva sute de participanți la dezbateri, cît se înregistrau în anii anteriori, de data aceasta au avut posibilitatea să-și prezinte punctul de vedere în legătură cu problemele puse în dezbatere peste 1 800 de cadre didactice. Pe de altă parte, **dezbaterile au fost mai direct legate de posibilitățile concrete ale fiecărei discipline.**

Nota dominantă a discuțiilor **a relevat rolul muncii, al activității social-utile în formarea profilului moral-cetățenesc al elevilor.** S-a discutat desigur despre contribuția lecției în această privință, a orelor de dirigenție, a activităților extrașcolare. Nou față de anii anteriori, în climatul dezbaterilor, mi s-a părut accentul pe care un număr din ce în ce mai mare de vorbitori l-au pus pe valoarea formativă a cercurilor tehnice și practice, pe unele probleme de ordin psihologic și sociologic privind antrenarea elevilor în activitatea din cercuri și, evident pe soluțiile ce se impun pentru a se realiza un raport mai judicios în ce privește cuprinderea elevilor în cercuri, ținînd seama de comanda socială actuală și, desigur, de aptitudini și înclinații. Concluzia ? O preocupare sporită, aș zice mult sporită pentru constituirea de cercuri cu caracter tehnic și practic, pe antrenarea unui număr dublu, triplu sau chiar mai mare de elevi în asemenea cercuri și pe conceperea activității acestora astfel încît să se înlăture orice urmă de formalism.

VIOLETA APOSTOL : E adevărat că aspectele atinse pînă acum în discuția noastră au fost, în general, pozitive. Consider și eu, de pildă, că referatele au avut un nivel științific ridicat. Cred însă că este necesar să discutăm și altă fațetă a acestei probleme. Tratarea pur teoretică a tematicii abordate i-a făcut pe mulți participanți să observe decalajul dintre principiile enunțate și practica școlară. Aceștia au subliniat în cursul dezbaterilor faptul că, **deși se vorbește din belșug despre orientarea școlară și profesională de pildă, de fapt se face puțin și ineficient în această problemă.** Din acest punct de vedere la consfătuiri s-a văzut distinct că referatele foloseau, cum s-ar zice, o limbă, iar participanții alta.

Oportunitate tematică și referate de ținută științifjcă ● Trei categorii de vorbitori ● Dezbateri care au adus în atenție elementul concret ● Pledoarii pentru practică ● Au fost și discuții de circumstanță ● Idei și sugestii demne de luat în seamă.

M. ROBEA : În legătură cu această problemă aș vrea să spun că „punctele de suspensie" lăsate pentru „localizări" nu au reușit să dea referatelor un caracter suficient de concret, de specific. Nu au fost tratate la obiect problemele pe care le ridică orientarea școlară și profesională sau educația moral-cetățenească și pregătirea tineretului școlar pentru muncă, după cum nu au fost îndeajuns popularizate rezultatele, experiența dobîndită în aceste domenii de școlile județului. Ar fi fost mult mai interesant și mai eficient — au spus mulți vorbitori — dacă la consfătuiri se prezentau materiale ale inspectoratelor, alcătuite eventual după o tematică indicată de minister. Baza de discuții ar fi fost în felul acesta mai solidă, ar fi pornit de la lucruri concrete, legate strîns de practică, de experiență, de rezultatele obținute în fiecare județ.

M. IONEL : De altfel, după cîte știu, în multe județe inspectorii s-au gîndit de mult la aceste teme, și le-au pregătit din vreme înainte de a ști că vor sosi referate gata întocmite din București. Ar fi însă greșit dacă am socoti că inconsistența unor dezbateri se datorește exclusiv caracterului insuficient de concret al referatelor. Este evident că slabul nivel al unor discuții s-a datorat și participanților.

O. BUZESCU : Fără îndoială. Au arătat-o și dezbaterile de la Petroșani, scoțînd în evidență o serie de lipsuri care, desigur, nu caracterizează numai cadrele didactice din acest oraș, ci sînt valabile în general pentru modul în care se desfășoară consfătuirile, întrucît, după părerea mea, decurg, din anumite deficiențe ale însăși concepției acestor întîlniri ale profesorilor. Iată, de pildă, în acest an termenul de „consfătuire" a fost dublat cu acela de „ședință de lucru". Intenția este destul de lămurită : s-a urmărit să se asigure dezbaterilor un caracter eficient, practic, concret, eliminîndu-se vorbăria de prisos și stimulîndu-se interesul profesorilor pentru optimizarea învățămîntului prin idei noi, de reală utilitate. Am participat pe rînd la dezbaterile profesorilor din secțiile de matematică, fizică, chimie și istorie și discuțiile parțiale la care am asistat mi-au lăsat impresia că acest scop nu a fost atins sau — în orice caz — nu a fost în întregime atins din cauză că nu au fost conturate cîteva probleme esențiale, cărora să li se caute răspuns. Două profesoare de la două școli generale din oraș de exemplu, au prezentat în secția de matematică un raport statistic asupra formelor de învățămînt spre care s-au îndreptat absolvenții școlilor lor, fără să tragă însă de aici nici un fel de concluzii pentru problemele orientării școlare și profesionale. Specificînd că vrea să împărtășească experiența lui în orientarea profesională a elevilor, un coleg al lor a relatat cum a organizat... meditațiile la matematică. Și de data asta, ca și în alți ani, am auzit de nenumărate ori expresii de tipul „este necesar să...", trebuie să...", „ne străduim să..." după care urmau fraze lipsite de conținut, pe care asistența le asculta uitîndu-se la ceas. Este cu atît mai regretabil că s-a întîmplat așa cu cît cele două teme puse în discuție presupun lămurirea unor probleme nu numai teoretice, dar și practice, de mare acuitate.

V. APOSTOL : Probabil că vorbitorii la care te-ai referit nu au fost îndeajuns de documentați pentru a aduce în discuții idei cu adevărat utile.

O. BUZESCU : Nu probabil, sigur. Apoi, cred că este de vină și atmosfera întrucîtva rigidă a consfătuirilor. Mi se pare că acestea ar trebui să aibă un caracter mai colegial, mai degajat. Într-o convorbire liberă oamenii sînt într-o mai mare măsură puși în situația să discute „la obiect" decît într-un discurs în care se simt datori să acopere cu cuvinte un anumit spațiu de timp.

M. ROBEA : Aș împărți vorbitorii, atît pe cei care au luat cuvîntul în plenară cît și pe cei care au vorbit în cadrul secțiilor, în trei categorii : cei mai mulți s-au rezumat la a face scurte conferințe despre importanța celor două probleme, alții au prezentat scurte dări de seamă despre ceea ce s-a făcut în școala unde funcționează sau despre ce au făcut ei personal în domeniile respective și prea puțini au ridicat probleme, au adus în discuție idei, au formulat propuneri sau sugestii apte să ducă la îmbunătățirea muncii, la găsirea unor căi noi, a unor procedee moderne în procesul de instruire și educare a tinerei generații. S-au făcut desigur și unele observații critice demne de luat în seamă. De pildă la Bacău s-a remarcat că în multe școli se înregistrează inițiative și experiențe fructuoase în domeniul orientării școlare și profesionale, dar lipsește organizarea științifică, sistematică a acestei activități, viziunea clară a obiectivelor, direcțiilor și scopului ei. Activitatea în acest domeniu se desfășoară adesea întîmplător, are caracter sporadic, în salturi și nu se realizează întotdeauna pe baza unei strînse corelări a posibilităților și aspirațiilor elevilor cu cerințele industriei și economiei, cu oferta economică și culturală a județului, a țării.

În același timp, școala se sprijină prea puțin și în unele cazuri, chiar de loc în această muncă pe o serie de factori cum sînt familia, organizațiile de tineret, întreprinderile economice și instituțiile culturale și administrative pregătitoare de cadre.

C. RĂDOI : Consider pozitiv pentru modul cum s-au desfășurat consfătuirile și caracterul concret, la obiect pe care l-au avut dezbaterile. Asta nu înseamnă că nu s-au spus și multe vorbe de „circumstanță". Dominantă a fost însă combativitatea. Un singur exemplu. După cum se știe, elevii au fost antrenați anul acesta, cu deosebire în timpul vacanței de vară, la numeroase acțiuni patriotice. Ei au răspuns cu multă bunăvoință invitației. Numai că uneori prezentîndu-se la locurile de muncă, fie că nu au avut nimic de lucru, fie că au fost puși să strîngă cîteva paie. Oricum între forța desfășurată pentru lucru și natura lucrului propriu-zis era așa o disproporție, încît valoarea educativă a acțiunii nu putea fi decît compromisă. **Sînt suficiente acțiuni în care se are în vedere participarea aș zice demonstrativă și nu acea participare care să genereze într-adevăr satisfacția împlinirii, demnitatea utilității.**

S-au formulat o serie de observații critice și în legătură cu modul cum este desfășurată acțiunea de orientare școlară și profesională. Am reținut, de pildă, observația că **nu o dată aceasta are un caracter mai mult propagandistic. Se vorbește prea mult despre importanța orientării și se face prea puțin pentru a defini precis modalitățile de muncă, pentru a asigura aparatura sau materialul didactic necesar.** Pentru a ușura activitatea de orientare au spus, pe bună dreptate, mulți dintre participanții la dezbateri, **este absolut necesar ca școlile să cunoască, în perspectivă, balanța forței de muncă,** necesară, iar profesorii au să fie familiarizați cu noțiunile din acest domeniu. S-a cerut de asemenea, **să se elaboreze o programă de orientare școlară și profesională** integrată organic în programele școlare și în programa muncii educative, **să se includă în facultățile care pregătesc cadre didactice și la cursurile periodice de perfecționare a corpului didactic prelegeri și mai ales activități practice în problemele orientării școlare și profesionale, să se inițieze emisiuni televizate în sprijinul acestei acțiuni.**

M. IONEL : Pentru că am trecut la capitolul „propuneri" aș aminti și eu cîteva care s-au făcut la Găiești. S-a propus, de pildă, inspectoratului școlar județean să **elaboreze monografii profesionale, evident, în legătură cu profesiunile specifice economiei județului.** Pînă vor fi elaborate volumele de monografii profesionale, promise de mult timp de Institutul de științe pedagogice, aceste monografii elaborate de colective de specialiști din județ ar suplini un mare gol în informarea cadrelor didactice. O altă propunere s-a referit la **extinderea experimentării fișei psihologice într-un număr mai mare de școli** și, neapărat, și în liceele din mediul rural. Cîțiva vorbitori au subliniat **necesitatea îmbunătățirii actualului sistem de pătrundere în liceele de specialitate prin introducerea unor discipline de profil la concursul de admitere.**

OCT. BUZESCU : O propunere asemănătoare a fost formulată și la Petroșani, în cercul profesorilor de fizică și chimie, unde s-a cerut **introducerea la acest concurs a unor probe psihotehnice și a unor discipline care să permită verificarea aptitudinilor elevului pentru domeniul profesional respectiv.**

M. ROBEA : Și la Bacău s-a făcut asemenea propuneri privind selecția în liceele de specialitate și școlile profesionale. Faptul că aceste probleme preocupă pe mulți, ca și concordanța unor păreri constituie un argument în plus pentru luarea lor în studiu de către cei în drept. Am remarcat de pildă și la Bacău propuneri privind **necesitatea elaborării la nivel central și la nivelul fiecărui județ a unor monografii profesionale** și a unor materiale mai bogate privind școlile și profesiunile. În plus s-a propus **editarea unor studii despre dinamica dezvoltării economiei naționale și despre nevoia de cadre pe diferite trepte de calificare.** De asemenea, s-a vorbit mult despre **introducerea** — după atîția ani de studii și experimente — **a fișei psihopedagogice** și s-a propus **crearea unei rețele mai întinse de cabinete de orientare școlară și profesională în școli și la inspectorate și înzestrarea lor cu aparatură modernă.**

La acest început de an, consfătuirile de lucru ale cadrelor didactice au avut meritul de a aduce în centrul atenției tuturor două dintre cele mai actuale probleme ale școlii noastre contemporane. Temele dezbătute la consfătuiri vor continua să preocupe corpul nostru profesoral în întregul an școlar care a început, iar inițiativele propunerile, opiniile formulate vor trebui să rodească în activitatea școlară de fiecare zi, vor trebui să dea sporul de calitate necesar procesului de învățămînt spre continua sa dezvoltare.

La prima lor „lecție" au fost de față și părinții

DIALOGURI DESPRE MANUALE (II)

Avatarurile unui proiect

— Știam că te ocupi cu probleme editoriale de învățămînt.

— Așa cum spui.

— Ce legătură are atunci editura cu ministerul de care-mi vorbești ?

— Ai să vezi numaidecît. Încă din anul 1967 am întocmit un material cu propuneri de îmbunătățire a reglementării dreptului de autor, bazate, după părerea noastră, pe principiile de retribuție după calitatea și cantitatea muncii, deci în spiritul echității socialiste.

— Dar acum, în ce fel sînt retribuiți autorii de manuale ?

— Dreptul de autor în vigoare se referă în primul rînd la coala de autor. Cu cît scrii mai multe coli, cu atît încasezi mai mult. Scrii n coli primești x lei, scrii de cinci ori mai mult, deci 5n, încasezi 5 x lei.

— E foarte comod. Se aplică formule „Scrieți băieți, numai scrieți" și problema este rezolvată.

— Asemenea mod de rezolvare se găsește din păcate și prin unele culegeri de probleme apărute la noi și care „pun probleme" elevilor și uneori chiar profesorilor.

— Este o autocritică ?

— Dacă vrei !

— Să ne întoarcem la calitate. Nu țineți seamă și de calitate cînd faceți încadrarea lucrării în limitele tarifului ?

— Asta este adevărat. Dar dacă un autor scrie 500 de pagini (25 coli), chiar dacă-l încadrezi la minim, tot încasează de 5 ori mai mult decît cel care scrie 100 de pagini (5 coli).

— Nu aveți norme precise în legătură cu numărul de pagini pe care trebuie să le aibă fiecare manual ?

— Ba da, parțial există. Dar nu poți stabili rigid numărul paginilor. E necesară și oarecare tabilă o oarecare aproximație.

— Care sînt consecințele acestei aproximații ?

— Mulți autori scriu mult peste puterea de cuprindere a elevilor. Omul e om. Puțini sînt acei autori care nu țin o strictă contabilitate în partidă dublă a viitoarelor venituri și chiar în strînsă legătură cu „Dacia".

— M-ai atras în domeniul istoriei ?

— Nu ! Este vorba de turismul „Dacia 1 300".

— Ești cam enigmatic.

— Cum sînt și unele manuale școlare.

— După cîte am înțeles, vreți să acordați drepturile de autor după valoarea lucrărilor înainte de toate, în așa fel că cel care scrie o carte de citire bună, dar cu un volum mic, să fie retribuit independent de volum ?

— În propunerile noastre calitatea apare pe prim plan, iar cantitatea pe al doilea și nu invers, cum este acum.

— Nu este riscant să-ți iei răspunderea pentru stabilirea dreptului de autor după valoare, fără criterii pipăibile ? Și așa unii directori de editură sînt priviți de către unii autori doar cu un ochi. În viitor vor fi priviți cu o jumătate.

— Ne-am gîndit la asta. Am stabilit și criterii precise, care să nu permită apariția arbitrarului și subiectivismului. În ceea ce privește răspunderea... Rămîne cu un R. (mare)

— Da ! Într-adevăr, este o problemă pedagogică-editorială. Nu numai economică. Dar tot n-am înțeles ce vină are ministerul cu pricina, mai exact spus direcția de resort din ministerul cu pricina.

— Că a pus stop proiectului

— Ce răspuns v-a dat ?

— Iată în întregime răspunsul din 28 august 1967 (Nr 9227) :

„La adresa dv. nr. 10076 1967, referitoare la... reglementarea drepturilor de autor, vă facem cunoscut că și... a inițiat un proiect... pentru modificarea...

Considerăm că problemele ridicate în proiectul... inițiat de dv., cuprinzînd modificarea tarifelor în sectorul editorial, nu pot fi reglementate numai pentru Editura didactică și pedagogică. Sîntem de părere că ar fi necesar — în vederea unei soluționări unitare — să vă adresați... ca împreună să elaborați și să prezentați în comun un proiect de modificare a hotărîrii sus-amintite sau să le cereți ca la definitivarea materialului pe care îl elaborează, la capitolul privind acordarea remunerațiilor de bază și de folosință unitare în sectorul edituri, să țină seama și de propunerile dv."

— Și de ce nu v-ați adresat acolo, așa cum ați fost sfătuiți ?

— Așa am și făcut. În 1968 am cerut reconfirmarea avizului acestui for de cultură, care a apreciat cum se cuvine inițiativa noastră.

— Și v-ați adresat din nou direcției în cauză ?

— Da, în 1969.

— Și nici de data aceasta n-a ridicat bariera ?

— Da de unde !

— Ce sfat v-a mai dat acum ?

— Să redăm și acest răspuns care și el are număr, ștampilă, semnătură, data 17 mai 1969 (cu nr. 2) ;

„La adresa dv. nr. 8 189/1 969, referitoare la... de stabilirea tarifelor de remunerare a autorilor de manuale necesare învățămîntului de toate gradele și a unor lucrări de uz școlar, vă facem cunoscut că, întrucît problema reglementării drepturilor de autor se referă la multiple sectoare de activitate, nu putem aviza separat reglementarea drepturilor autorilor de manuale, urmînd ca această problemă să fie rezolvată cu caracter general.

Întrucît în calitate de coordonator al acestei probleme... are sarcina să elaboreze un proiect privind normele și tarifele drepturilor de autor, vă rugăm să luați legătură cu acest comitet în vederea cuprinderii în materialul respectiv și a problemelor pentru care ați inițiat proiectul de hotărîre respectiv".

— Poate vor să determine prin asta urgentarea materialului care să aducă rezolvarea pe întreg sistemul editorial.

— Intenția e bună, dar nu este de ajuns.

— Poate că se va urgenta ?

— Nu înțeleg de ce leagă Editura didactică de celelalte ? Cînd va fi definitivat materialul acesta pentru toate edițiile, îl va putea include sau corecta, dacă va fi cazul, și pe acesta.

— De la celelalte foruri aveți avize favorabile ?

— Absolut de la toate !

— N-aveți autori care sînt funcționari la ministerul cu pricina ?

— Încă nu !

— Dar părinți de elevi și studenți care sînt pe pielea lor suprаîncărcarea, nu sînt la acest minister ?

— Eu cred că da.

— Faceți apel la ei. Este o coardă mai sensibilă. Într-adevăr drumul acestei inițiative a ajuns într-o fundătură. Dar nu vă descurajați. Discuția noastră va fi cunoscută nu numai de către salariații respectivi de la ministerul...

— De aceea cred că pînă la urmă se va ridica stopul.

— Împărtășesc întru totul convingerea aceasta.

— Și totuși despre salariații de la ce minister este vorba ? Am impresia că anonimatul acesta nu va avea eficiență.

— Nici o grijă. Se cunoaște zicala cu musca și cu căciula.

— Atunci este în regulă.

EMIL BĂLDESCU

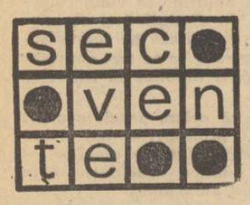

Recunoștință față de conducerea partidului

Cu prilejul începerii noului an școlar, elevii și cadrele didactice din județul Satu Mare au adresat Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, o telegramă exprimînd sentimentele de recunoștință față de conducerea partidului.

Cu nețărmurită satisfacție — se spune în telegramă — vă raportăm că cele 570 de unități școlare, pînă la ultima sală de clasă, și-au deschis astăzi, 15 septembrie, larg porțile, primind toți elevii de virstă școlară.

Ne-au dat un prețios ajutor celelalte județe ale țării, în special municipiul București, Bihorul, Brașovul, Clujul, Constanța, Maramureșul și Timișul. Pretutindeni în taberele din aceste județe, cei 5.500 de elevi din județul nostru, departe de orașul în ruine, au simțit căldura căminului de care i-a văduvit natura, impresionanta solidaritate a poporului nostru, părinteasca grijă a celor ce i-au înconjurat cu nețărmurită afecțiune.

Vom face tot ce ne stă în putință, așa încît anul care începe acum să se încheie pentru noi cu deplin succes, ne vom mobiliza zi de zi, cu disciplină și responsabilitate, pentru îndeplinirea îndatoririlor ce ne revin.

În sprijinul profesorilor

Pentru a veni în sprijinul profesorilor. Societatea de științe istorice organizează la Timișoara, în zilele de 26 și 27 septembrie a.c., o sesiune metodico-științifică pe tema „Folosirea izvoarelor istorice și a noutăților științifice în procesul de învățămînt".

Referatele ce vor fi prezentate în cadrul acestei sesiuni vor pune în discuție probleme ca : „Rostul și utilitatea folosirii izvoarelor istorice la cursul de istorie" (prof. Ion Nicoară-Brașov), „Folosirea izvoarelor istorice în argumentarea științifică a lecției" (prof. emerit dr. Aurelian Iordănescu — București), „Preocuparea profesorilor de istorie pentru valorificarea izvoarelor de istorie locală" (prof. emerit Dan Popescu — Lugoj și prof. Ilie Istodorescu — Timișoara), „Izvoarele bănățene ce pot fi folosite la cursul de istoria României" (prof. Milan Tosici — Timișoara), etc.

Pentru stimularea activității științifice a profesorilor de istorie, Societatea organizează în acest an, după cum se știe, și un concurs de lucrări științifice dotate cu premii în bani. Lucrările distinse cu premii și mențiuni vor fi publicate în culegerea semestrială a Societății, „Studii și articole de istorie". Lucrările pentru acest concurs, ale cărui condiții de participare au fost publicate în nr. 1034/20.III. 1970 al gazetei noastre, se mai primesc pînă la 1 octombrie 1970. Informații suplimentare se pot obține la sediile filialelor și subfilialelor societății, precum și de la Consiliul de conducere al acesteia din București, b-dul Republicii 55, telefon 13 13 29.

Cursuri pentru cadrele didactice

Universitatea populară București a pregătit în acest an numeroase cursuri de perfecționare profesională, pentru cadrele didactice.

Ceea ce este nou în acest an în preocupările Universității și merită a fi relevat este colaborarea cu Institutul central de perfecționare a personalului didactic, în intenția de a pune la dispoziția cadrelor didactice de diverse specialități cursuri postuniversitare. Printre acestea se numără un curs de sociologia educației, care răspunde unui interes larg de cunoaștere a metodelor moderne de investigație sociologică în școală, ca și a direcțiilor de aplicare a datelor prelucrate. Va fi organizat de asemenea un curs de instruire în domeniul chimiei. Tot pentru profesorii de chimie, alături de un curs de informare generală asupra marilor realizări ale acestei științe în ultimele decenii va funcționa un curs de structură moleculară, în care se vor prezenta pe larg metodele fizice și fizico-chimice de studiere a structurii moleculare. Profesorii de matematică vor găsi în cursul adresat lor elemente de teoria mulțimilor, teoria grafurilor, logică matematică, lingvistică matematică etc. În sfîrșit, cursul adresat profesorilor de biologie le va oferi acestora posibilitatea de a cunoaște baza filozofică și istorică a actuale concepții biologice, cît și cunoașterea directă a unor ramuri apărute în biologia modernă cum sînt bionica, genetica, ecologia.

T. MAXIMILIAN

La Casa corpului didactic

În zilele următoarele, la Casa corpului didactic din Capitală, vor avea loc mai multe acțiuni în sprijinul profesorilor care predau la clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale. Astfel, între 21 și 28 septembrie se va desfășura în localul liceului „M. Viteazul", pregătirea profesorilor care vor preda obiectele de cultură tehnică. Pentru profesorii de matematică vor fi organizate consultații în zilele de 21 și 28 septembrie, la liceul „Gh. Lazăr". În ziua de 21 septembrie profesorii de muzică se vor întîlni la cabinetul metodic de specialitate pentru un schimb de experiență în legătură cu predarea acestui obiect, în ziua de 24 septembrie vor participa la un schimb de experiență asemănător profesorii care predau limbile străine, iar la 29 septembrie profesorii de științe sociale vor discuta despre metodele și procedeele folosite în predarea cunoștințelor de specialitate și despre utilizarea bibliografiei și a materialului didactic.

În tot cursul anului școlar cabinetele metodice pe specialități ale Casei corpului didactic vor continua să organizeze consultații și schimburi de experiență pentru profesorii care predau la clasele terminale ale școlii generale de zece ani.

OPINII

OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII

TRĂSĂTURI NOI ÎN STATUTUL SOCIAL AL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Ultimele decenii au transfigurat statutul social al învăţămîntului. În ţările socialiste, cuprinderea tuturor ramurilor în planurile de dezvoltare economico-socială şi caracterul unitar de stat al instituţiilor şcolare constituie cadrul orientării de către organele centrale a operei instructiv-educative la nivel naţional. Dar chiar şi în state unde odinioară şcoala rămînea în afara preocupărilor oficiale, problemele educaţiei au pătruns în raza vizuală a forurilor de decizie. Prima schimbare esenţială constă aşadar în recunoaşterea explicită a strînselor raporturi reciproce ale învăţămîntului cu restul societăţii.

Generată de interdependenţa creşterii economice cu dezvoltarea („expansiunea") învăţămîntului, noua concepţie se materializează instituţional în **necesarul** de calificări (numeric şi de conţinut), de aptitudini şi capacităţi, pe care societatea, prin intermediul organismelor indicate, îl fixează şcolii, în lumina exigenţelor probabile de viitor. Comanda adresată pe această cale învăţămîntului este în mod logic însoţită de reajustarea fondurilor de investiţii şi pentru cheltuieli curente, care descriu în toate ţările, avansate sau în curs de dezvoltare, o curbă ascendentă.

Simultan cu această comandă, învăţămîntul trebuie să facă astăzi faţă „exploziei" şcolare determinate în parte de creşterea demografică şi de prelungirea şcolarităţii obligatorii, iar în rest, de **cererea,** legitimă şi consfinţită ca drept fundamental, a populaţiei, de instruire şi promovare socială. Înscrisă printre obiectivele primordiale ale planului în ţările socialiste, năzuinţa amintită a părinţilor şi a copiilor devine, în statele nesocialiste, un fenomen de presiune exercitată asupra sistemului educaţional.

Pus în faţa unor cerinţe şi răspunderi de asemenea dimensiuni şi manipulînd fonduri materiale şi băneşti de mare amploare, sistemul de învăţămînt devine un **serviciu social cu importante funcţii economice şi culturale.** Această nouă calitate de prestigiu care îi este recunoscută îl obligă însă la o reconsiderare atentă a propriilor structuri organizatorice şi modalităţi de gestiune, cu atît mai mult cu cît fenomenul se petrece într-o epocă de mare mobilitate pe toate planurile. Ne gîndim în primul rînd la transformările care au loc, de-a lungul unei singure generaţii şi între generaţii, în relaţiile sociale, în ştiinţă şi tehnică, în spectrul profesiunilor, în sistemele de organizare a producţiei şi a muncii, în ierarhiile de valori, în profilul dezirabil şi realizabil al personalităţii umane, în obiectivele şi idealurile societăţii. Sub influenţa tuturor acestor factori de schimbare apar probleme de opţiuni şi de decizie în interiorul sistemului de învăţămînt, legate de diversificarea-specializarea disciplinelor ştiinţifice, dar în acelaşi timp de apariţia domeniilor confluente şi sintetice (conţinutul învăţămîntului); de creşterea volumului informaţional („criza" materiilor de învăţămînt şi a programelor); de necesitatea perfecţionării tehnologice (metode de predare, tehnici, aparatură); de atitudinea şi relaţiile reciproce între profesor şi elev.

Priorităţi, opţiuni, decizii; principalele operaţii ale conducerii ştiinţifice pătrund în sistemul de învăţămînt, deschizînd astfel calea unei discuţii în contradictoriu între cei care ar dori să-l considere ca total diferit în raport cu celelalte sisteme şi cei care ar încerca să-l asimileze „sistemelor tehnice". Atît o poziţie cît şi cealaltă păcătuieşte prin unilateralitate. Necesitatea de a gestiona şcoala într-un spirit nou este dictată de raţiuni istorice profunde şi nu de extrapolări făcute sub imperiul unei mode. În acelaşi timp, cînd se examinează învăţămîntul, ca şi atunci cînd se studiază oricare alt sistem, este necesar să se ţină seama de trăsăturile sale particulare înainte de a le traduce în limbajele formalizate actuale, care de altfel nu întrunesc adeziuni unanime nici în marile unităţi industriale. Nu se pot ignora în cazul învăţămîntului, de exemplu, efectul (eficienţa) la distanţă şi în timp faţă de eforturile materiale şi de energie umană, necesitatea de a împleti obiectivele sociale cu preferinţele individuale, coeficientul de incertitudine al individului.

Dacă, totuşi, se vorbeşte în lumea actuală despre „criza" educaţiei, lucrul dă de gîndit. La o analiză mai atentă se constată că este în joc o criză de adaptare a sistemului de învăţămînt la transformări, o defazare provocată de coeficientul de stabilitate şi tendinţa de revenire la starea iniţială, caracteristică celor mai multe dintre sisteme atunci cînd sînt supuse schimbării.

Ritmul şi direcţia transformărilor din lumea actuală şi mai ales din domeniul organizării şi conducerii au surprins învăţămîntul în vechea sa situaţie de instituţie dispersată pe un număr mare de unităţi şi pe o arie teritorială întinsă. Dacă această configuraţie este pînă la un punct inevitabilă, deşi pe alocuri amendabilă, nu acelaşi lucru se poate spune despre **modalitatea de circulaţie a informaţiei** către centrul de decizie şi către organele de teritoriu, pînă la personalul de catedră. De rapiditatea comunicaţiilor ascendente, descendente şi uninivelare depinde operativitatea măsurilor şi totodată cunoaşterea de către toate cadrele din învăţămînt a obiectivelor urmărite prin decizii. În strînsă legătură cu aspectul amintit se află şi **statistic ile şcolare. În general informatica învăţămîntului** se vădeşte deosebit de necesară pentru a combate efectele negative ale pulverizării spaţiale a sistemului şi ale decalajelor cronologice provenite de aici.

O altă condiţie importantă pentru modernizarea gestiunii şcolii este **corelarea tuturor factorilor şi laturilor** din afara şi din lăuntrul sistemului de învăţămînt. Orice decizie privind un anumit grad sau tip de învăţămînt — probleme de fonduri materiale sau construcţii, de manuale sau metodică, de personal didactic sau educaţie a elevilor în afara clasei — se interconditionează şi are rezonanţe în toate celelalte sectoare. Datorită acestei complexităţi, **strategia dezvoltării şi perfecţionării** învăţămîntului nu poate fi concepută decît în spiritul **cercetărilor operaţionale** şi pe baza **concepţiei de sistem.**

În această direcţie, principala funcţie de consiliu pe lîngă organele de conducere revine **cercetării pedagogice,** chemată să dezvăluie alternativele posibile şi pe cele optime, să fixeze criteriile de evaluare a rezultatelor şi să sugereze soluţii pe subsisteme (tipuri şi grade), ca şi pe elemente calitative (obiective, conţinut, metode etc.) şi cantitative (volum, costuri, soluţii constructive). Îndeplinirea unei astfel de sarcini presupune trecerea de la faza intuiţiilor individuale şi a contemplaţiei la cea a experimentului ştiinţific şi a conlucrării tuturor disciplinelor apte de a contribui la definirea soluţiilor necesare învăţămîntului, în cadrul unor cercetări **teoretico-aplicative integrate** asupra sistemului instructiv-educativ.

Oricît de bine gîndite ar fi principiile de strategie a dezvoltării şi perfecţionării învăţămîntului ele nu pot da rezultatele scontate dacă nu sînt însoţite de schimbarea a două **mentalităţi** depăşite. Una dintre ele este aşa-zisa „autonomie" a actului didactic, privit ca „oficiere" individuală de către profesor, independent de cerinţele, schimbările şi condiţiile sociale şi organizatorice. Cealaltă este mentalitatea care disprefuieşte gestiunea şcolară ca pe o acţiune subalternă şi care consideră orientarea, îndrumarea şi controlul ca atribuţii administrative, ca un corp străin, birocratic în organismul creator al învăţămîntului. Introducerea unei noi stări de spirit în rîndurile personalului didactic în legătură cu gestiunea şcolii ar fi facilitată în largă măsură prin accelerarea informării şi cercetării, prin prezentarea sistematizată a raporturilor reale dintre predare şi condiţiile ei, precum şi prin pregătirea de cadre specializate în gestiunea şcolii.

Conducerea ştiinţifică a învăţămîntului se realizează în structura noastră economică, socială şi şcolară la nivelul întregii ţări, cu sprijinul şi participarea organelor teritoriale şi a întregului personal didactic. Necesitatea şi importanţa îi vor putea fi preţuite la adevărata valoare atunci cînd toţi cei care lucrează în învăţămînt vor înţelege că este o muncă de concepţie, de creaţie şi de răspundere, care trebuie mereu conectată cu progresele ştiinţei şi cu viitorul construit de societate.

VL. KRASNASESCHI
cercetător ştiinţific principal la Institutul de ştiinţe pedagogice

În noul an şcolar munca se va integra organic în circuitul instructiv-educativ

(Urmare din pag. 1)

diul urban să efectueze lucrări de lăcătuşărie şi electrotehnică iar fetele lucru de mînă, gospodărie-menaj, croitorie, dactilografie, gestiune şi evidenţă primară etc. În mediul **rural,** toţi elevii din clasele **V—X** studiază **agricultura** şi efectuează **lucrări practice agricole** Fetele vor efectua în plus, în cadrul cercurilor, **activităţi gospodăreşti şi de menaj.** De menţionat că elevii acestor clase de la şcolile din zona de munte şi din Delta Dunării vor efectua activităţi practice în atelierele şcolare sau în industria locală profilată pe prelucrarea lemnului, papurei, ţesături, ceramică, piscicultură etc.

— O serie de propuneri, publicate la sfîrşitul anului şcolar anterior în gazeta noastră, sau formulate la recentele consfătuiri ale cadrelor didactice, cereau să se afecteze un număr mai mare de ore practicii în producţie a elevilor.

— Aceste propuneri concordă cu punctul de vedere al ministerului. Începînd din această toamnă, la clasele IX—X ale şcolii generale **numărul orelor destinate lucrărilor practice va creşte de la 4 la 6 ore pe săptămînă.** Aceste lucrări se vor efectua într-o singură zi, special prevăzută în orar. Totodată, **la clasa a IX-a se va introduce — pe lîngă studiul desenului tehnic şi al electrotehnicii — şi studiul organelor de maşini, într-o oră pe săptămînă.**

— Ce amănunte puteţi comunica liceelor ?

— La clasele liceale **numărul orelor destinate disciplinelor cu caracter tehnic se va mări de la 2 la 4 ore pe săptămînă.** Din cele 4 ore săptămînale două vor fi destinate practicii şi două cunoştinţelor tehnice. **Băieţii vor face practică în domeniul mecanicii şi electrotehnicii, iar fetele vor avea posibilitatea să opteze şi pentru alte activităţi adecvate: stenodactilografie, contabilitate, statistică, comerţ, arhivistică, croitorie, laborator** etc.

În acest an şcolar elevilor din liceele de cultură generală le sînt afectate săptămînal şi **două ore de cerc tehnic,** profilate în funcţie de condiţiile specifice localităţii şi de opţiunile elevilor. Ei vor efectua, de asemenea, **activităţi practice cu o durată de două săptămîni — cu suspendarea cursurilor — în unităţi industriale, pe şantiere de construcţii, în agricultură** etc.

Aş dori să menţionez că aceste măsuri vor fi aplicate treptat, pe măsura asigurării condiţiilor didactice-materiale necesare, inspectoratele şcolare judeţene şi conducerile şcolilor fiind autorizate să treacă la organizarea şi utilarea atelierelor şcolare, a cabinetelor tehnice, la amenajarea loturilor agricole şi chiar la încheierea unor contracte în vederea valorificării produselor realizate de elevi.

Despre nişte maşinării miraculoase şi despre nişte cărţi apărute mai de multişor

Un coleg care predă limba franceză la o şcoală generală a dorit să viziteze laboratorul fono-lingvistic al liceului nostru. Am acceptat cu plăcere să-i fiu ghid.

Priveşte ca hipnotizat microfoanele, căştile; mîngîie cu nespusă grijă butoanele tabloului de comandă. Ascultă, ca vrăjit, o bandă cu exerciţii de pronunţare.

— Ce fericiţi sînteţi că aveţi o astfel de comoară!

Îi răspund sincer :

— Da, e interesant...

— Să am eu aşa ceva la şcoală !...

— Ce ai face ?

Se uită contrariat şi zîmbeşte derutat. Încerc să-l lămuresc :

— După cum ai citit în studiul lui I. Brădescu „Modernizarea metodelor de studiere a limbilor străine", folosirea acestor laboratoare implică...

— N-am citit studiul acesta. Probabil că a apărut curînd.

— În 1966 — îl informez eu. Continui :

— În „Observaţii asupra procesului de însuşire a unei limbi străine" C. Poghirc subliniază că...

— Nu cunosc materialul ! Pe semne că s-a publicat recent.

— În 1962. Cu cinci ani mai devreme decît interesantul studiu al lui Marcel Saraş „Mijloacele tehnice audio-vizuale în predarea limbilor străine", care aduce substanţiale contribuţii la...

— Nici de studiul acesta nu am auzit. Probabil că...

— A apărut, aşa cum ţi-am spus, în 1967.

Continuînd discuţia, mi-am dat seama că oaspetele meu nu auzise nici de „Manualul profesorului" (Limba franceză, clasa a V-a), nici de „Predarea limbilor străine — probleme lingvistice şi psihologice" de Eugen Novicicov, nici de „Méthodologie de l'enseignement du français" a lui Andrei Radu...

Noi, dascălii de limbi moderne sîntem, e adevărat, în mare „criză" de materiale informaţionale. Dar sînt printre noi unii care nu cunosc nici cele cîteva studii de bază pe care şi le-ar fi putut procura de la orice librărie. De aceea se uită extaziaţi la butoanele tablourilor de comandă, concepînd modernizarea ca pe un fel de miracol înfăptuit de maşinării.

— Ştii — i-am spus pînă la urmă colegului meu — în legătură cu modernizarea am să-ţi împărtăşesc o constatare foarte veche : poţi face un învăţămînt prăfuit în cele mai moderne laboratoare şi poţi fi foarte modern numai cu un hîrb de magnetofon sau chiar şi fără el...

Florin ANGHEL

Spiritul practic — o componentă esenţială a formaţiei omului contemporan

(Urmare din pag. 1)

nica modernă implică raţionalizarea cea mai strictă şi standardizarea diferitelor piese componente de serie mare ale maşinilor şi agregatelor. Bineînţeles că în această ipostază spiritul practic presupune gîndire economică şi tehnică, înaltă pregătire ştiinţifică".

Extensia dată noţiunii de spirit practic de către specialiştii în economie şi tehnică implică o serie de coordonate psihologice. Iată de ce am căutat să completăm observaţiile lor cu cele ale cercetătorului în psihologie, solicitînd în acest sens părerea prof. univ. dr. PAUL POPESCU NEVEANU. Acesta s-a referit mai întîi la problema practicii în ansamblu, a pătrunderii profunde a acesteia în învăţămîntul contemporan, punctînd apoi pe plan psihologic unele din principalele idei enunţate de cei care conduc nemijlocit producţia materială.

„În condiţiile contemporaneităţii — ne-a spus prof. univ. Popescu Neveanu — procesul instructiv devine practic prin finalitatea sa specific aplicativă, permanent prezentă, ca şi prin extensiunea învăţării de la constituirea de cunoştinţe la formarea de deprinderi şi abilităţi eficiente. Firească, activitatea instructivă nu poate fi integral practică, dar este clar că ea trebuie transferată, în cea mai mare măsură, pe tărîmul practicii şi realizată pragmatic, ceea ce nu e deloc uşor.

Nu putem trece desigur peste faptul că în prezent unii profesori nu cunosc încă pe deplin sensul şi ponderea pentru viaţa practică a unora dintre cunoştinţele pe care le predau. În această privinţă se aplică perfect aforismul marxist despre reeducarea educatorilor. Să luăm bunăoară planul de lecţie. Vom constata că de regulă acesta formulează scopul lecţiei în mod pur teoretic, ca un fel de scop în sine: elevii urmează să înveţe cutare sau cutare lucru. Atît. Rareori vezi din plan că profesorul tinde să-i înveţe totodată cum să acţioneze, sau cel puţin să le facă cunoscut substratul praxiologic al respectivelor cunoştinţe ştiinţifice. Sub acest raport nici programele şi nici manualele nu sînt suficient de sugestive, întrucît nu vădesc direct preocupare pentru indicarea utilităţii sau pentru descrierea eficienţei cunoştinţelor. Numai prin depăşirea acestor situaţii — depăşire în care rolul principal îi revine profesorului — se poate realiza transformarea radicală a mentalităţii tineretului şcolar, înclinat nu de puţine ori să considere că nu e o profesiune intelectuală aceea în care trebuie să faci ceva, să acţionezi material. În realitate, cunoaşterea se întrepătrunde cu acţiunea, aceasta din urmă reprezentînd unica modalitate de realizare a omului. Iar viaţa arată nu o dată cît de nefastă este inaptitudinea de a desfăşura şi conduce acţiuni eficiente.

În fond, a *dispune de spirit practic înseamnă a dispune de o înaltă cultură a activităţii.* Este deci extrem de necesar nu să dăm elevilor posibilităţi de acţiune disparate, ci să le cultivăm capacitatea de coordonare a acţiunilor, tendinţa de optimizare a lor care, cu un cuvînt, se numeşte organizare. Spiritul practic se atestă, în secolul nostru, ca un resort esenţial al dezvoltării istorice, ca o condiţie a civilizaţiei înăuntrul căreia fiecare tînăr îşi poate găsi satisfacţii şi bucurii pe măsura contribuţiei sale."

Este greşit aşadar să considerăm spiritul practic drept o simplă disponibilitate. El reprezintă în realitate o capacitate a cărei formare presupune un proces educativ amplu şi de durată, constituind în acelaşi timp o unitate de măsură a capacităţii absolvenţilor şcolii de a se încadra pe deplin în viaţa socială.

„Bogăţia şi funcţionalitatea deprinderilor de muncă practică — ne-a spus în această privinţă COSTIN ŞTEFĂNESCU, cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice — exprimă nivelul posibilităţilor de care dispune tînărul ajuns în pragul integrării sale socio-profesionale pentru a se adapta cerinţelor mediului tehnic al vieţii şi a locurilor de muncă din aproape toate domeniile de activitate social-utilă. Pentru că, aşa cum strungarul trebuie să stăpînească o cultură tehnică pentru a înţelege limbajul desenului de specialitate, chirurgul trebuie să dovedească deprinderi manuale la nivelul fineţii intervenţiilor chirurgicale la musculatura globilor oculari sau a valvelor cardiace".

Fiind un proces de durată, formarea spiritului practic începe încă din primele etape ale vieţii, înainte de intrarea copilului într-o formă şcolară instituţionalizată. Ca atare, primul educator al deprinderilor practice îl reprezintă familia. Şi tot în familie iau naştere şi primele obstacole — uneori adevărate bariere — în calea dezvoltării unei mentalităţi practice — aplicative a tinerilor. Costin Ştefănescu ne-a prezentat în această privinţă un exemplu deosebit de sugestiv :

„În clasa a IV-a a unei şcoli generale din Bucureşti, din 28 de elevi chestionaţi nici unul nu bătuse — pînă la vîrsta de 10 ani ! — un cui. Într-adevăr, mulţi părinţi sînt adepţii ideii că „nu se lasă pe mîna copiilor obiecte care-i pot vătăma". Dar nu le explică cum să se umble cu aceste obiecte fără să se vatăme şi nu exersează acest lucru cu ei. Alţi părinţi, deşi îşi lasă copiii să bată mingea ore întregi, consideră că efortul fizic făcut pentru o activitate utilă e dăunător.

În aceste condiţii şcoala devine adesea, prin intermediul îndeletnicirilor practice prevăzute la clasele I—IV şi al lucrărilor practice de la clasele V—X — dar şi al lecţiilor la toate materiile — primul şi singurul factor activ în formarea deprinderilor de muncă fizică. Dar volumul şi calitatea acestor deprinderi depinde în mare măsură de felul cum profesorul va şti să prezinte, să facă interesante diferitele deprinderi pe care doreşte să le transmită elevilor. Dacă efortul depus de elevi pentru a desena le va fi înfăţişat ca un exerciţiu necesar cultivării deprinderilor de care vor avea nevoie ca tehnicieni, ingineri, arhitecţi etc., dacă dozarea minuţioasă cu pipeta a unor reactivi chimici va conţine elementele formării deprinderilor necesare viitorului operator petrochimist, de pildă, iar montarea instalaţiilor simple de laborator deprinderilor utile ale viitorului constructor de aparate automatizate elevii vor fi cuceriţi de acţiune, iar spiritul practic va cîştiga un cadru din cele mai propice. Cu atît mai importantă este, în această privinţă, contribuţia lecţiilor de tehnologie şi a activităţilor în cercurile pe specialităţi ale pionierilor şi elevilor.

În general socotesc — şi acest lucru reiese şi din interesantele puncte de vedere formulate de specialiştii din producţie şi din valoroasele sugestii făcute de ei în cadrul acestei discuţii — că dincolo de acumularea de cunoştinţe cu caracter aplicativ şi de deprinderi practice, spiritul practic trebuie conceput ca un sistem unitar, la care să-şi aducă contribuţia fiecare componentă a procesului de învăţămînt şi a complexului de activităţi educative extraşcolare".

Spiritul practic tinde să ocupe în procesul instructiv-educativ modern locul de seamă ce i se cuvine, incluzîndu-se — alături de formarea gîndirii ştiinţifico-tehnice — în ceea ce numim „orizontul de cultură", în accepţiunea contemporană a acestui termen. Amplasarea lui pe locul unde se cere imperios situat este însă o acţiune care se realizează prin intermediul activităţii desfăşurate de fiecare învăţător şi profesor. Această activitate, determinantă pentru formaţia cadrelor, trebuie să dobîndească un fundament ştiinţific ferm. Pornind de la comanda socială contemporană, activitatea orientată spre formarea spiritului practic al tineretului trebuie să se bazeze într-o măsură tot mai largă pe studiile pe care psihologia pedagogică şi didactica sînt datoare să le pună cît mai grabnic la îndemîna practicienilor.

Prof. CORNELIA DEDU — *Peisaj de toamnă*

Cu mînă caldă, cu ochi ce inspiră încredere

În această toamnă a anului 1970, în şcolile ţării intră pentru întîia oară toţi copiii ce au împlinit 6 ani. Întrucît mă priveşte, eu consider că la această vîrstă ei dispun de principalul mijloc al şcolarizării : cunoaşterea limbii materne la un nivel ce admite cu ei un dialog rezonabil.

Totuşi, pentru ei acest început de an şcolar este „botezul de foc" cu lumea cărţii care nu mai e doar amuzament, ci învăţătură, deci sarcină, pe un drum care se anunţă foarte lung. Emoţionaţi trebuie să fie şi dascălii lor ; ei n-au avut pînă acum „recruţi" aşa de mici, cărora va trebui să li se facă ceva mai mult credit decît „contingentelor" de pînă acum.

Desigur că mulţi din noii ucenici ai învăţării disciplinate după program au trecut prin grădiniţe şi lor nu le sînt străine nici viaţa în colectiv, nici sentimentul de disciplină ; alţii au trecut prin „şcoala familiei", atît de necesară cînd e de bună calitate. Totuşi, noul regim şcolar este într-adevăr ceva cu totul nou : noi probleme, noi deprinderi, mai multă răspundere individuală, mai temeinică integrare în colectiv şi, în consecinţă, mai mult respect reciproc. Toate acestea noul elev nu le are în geanta sa cu rechizite şcolare ca soldaţii lui Napoleon bastonul de mareşal în tolbă, ci trebuie să-i fie „administrate" cu grijă de cei însărcinaţi cu instrucţia sa, respectîndu-i-se de pe acum fiecăruia specifiul micii sale personalităţi în devenire, în procesul de organizare tocmai a acestui specific într-o ierarhie superioară a vieţii sociale, ea însăşi doar treaptă spre marile părţi ale vieţii contemporane. E o muncă de mare delicateţe care se cere dascălilor în acest proces pe care ei sînt chemaţi să-l conducă în calitate de mentori, în sensul ce-l acordă cuvîntului legenda din poemul homeric, anume de îndrumător înţelept al lui Telemac, fiul lui Ulise, mentorul fiind însăşi zeiţa înţelepciunii.

La vîrsta de 6 ani copilul nu manifestă neîncrederea care, mai tîrziu, nu odată-l va caracteriza în raporturile sale cu adulţii. Fără greutate dragostea sa, acum, poate fi cîştigată nu măgulindu-l, ci pedalînd pe acele însuşiri care-l disting şi simultan îl pot face să fie nu o notă distonantă, ci una armonică în mozaicul psihic ce-l constituie un astfel de ansamblu social în dezvoltare încă aproape embrionară, pentru ceea ce va cere societatea de la el. De fapt e vorba de un mozaic nu constituit, ci mai mult de grădină în proces de creştere, cu surprize la tot pasul — şi numai mîna meşteră a învăţătorului va face ca din fiecare răsad ce-i este dat în grijă să crească planta ce va împodobi grădina, nu a şcolii, ci a vieţii, a unei societăţi cum este cea românească, socialistă în factura ei, cu perspectivele de viitor definite în timp, dar nu rigide, şi tocmai de aceea necesitînd formarea unor personalităţi pe de o parte ferme în urmărirea finalităţii istorice, pe de altă parte suple în aplicarea justă a mijloacelor de rezolvare a problemelor pe baza unei temeinice pregătiri ştiinţifice şi umanitare.

Primul pas pe acest drum l-au făcut copiii de şase ani din ţara noastră la 15 septembrie 1970. Mîna lor minusculă trebuie să, simtă căldura mîinii călăuzitoare, iar ochii lor uimiţi, ori poate nedumeriţi, trebuie să citească încredere în ochii ce-i îndeamnă la drum. Există o astfel de mînă plină de căldură şi astfel de ochi ce inspiră încredere la cei chemaţi să pregătească pentru drumul vieţii pe micii purtători de mesaje sociale în germene, în destinul social şi socialist al acestei ţări.

M. BENIUC

Prof. dr. ORHAN OGUZ, ministrul educației naționale din Turcia:

„Apare evident că școala românească s-a înscris pe drumul sistemelor moderne de învățămînt"

PROF. DR. ORHAN OGUZ, ministrul educației naționale al Turciei, a făcut recent o vizită în țara noastră, ca invitat al prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului. Oaspetele a fost primit la Consiliul de Miniștri de către vicepreședintele consiliului, Leonte Răutu, a avut convorbiri cu conducerea Ministerului Învățămîntului, s-a întîlnit cu reprezentanți ai corpului didactic și a avut prilejul să cunoască instituții de învățămînt, obiective economice și culturale din orașele București, Brașov, Iași și Suceava. În întrevederea pe care i-a solicitat-o profesorului Orhan Oguz, redactorul nostru Mircea Herivan l-a rugat să contureze un succint tur de orizont al vizitei întreprinse și să se refere la perspectivele pe care aceasta le deschide relațiilor de colaborare dintre România și Turcia în domeniul învățămîntului.

Ministrul educației naționale din Turcia, Orhan Oguz, în timpul unei convorbiri cu ministrul învățămîntului, Mircea Malița

— Ce impresii v-a lăsat acest prim contact cu forurile de conducere ale învățămîntului și cu instituțiile de învățămînt din România?

— Cunoașterea directă a școlii românești, a personalităților care îndrumă educația tinerelor generații în țara dv. mi-a produs o deosebită satisfacție. Am putut să realizez o imagine interesantă și instructivă despre activitatea universităților din București și Iași, a unor institute politehnice și pedagogice, a Academiei de studii economice, precum și a unor licee. Concepțiile care stau la baza activității acestor instituții de învățămînt — expuse cu multă competență de profesorii cu care am stat de vorbă — ca și condițiile materiale de care se bucură mi-au lăsat o impresie dintre cele mai favorabile. Din tot ceea ce am cunoscut în această vizită apare evident faptul că școala românească s-a înscris pe drumul evoluției ascendente, al sistemelor moderne de învățămînt. Tuturor problemelor li se caută o rezolvare în consens cu preocupările de continuă modernizare și perfecționare, astfel încît să satisfacă cerințele imperioase și din ce în ce mai pretențioase ale progresului științific, tehnic și tehnologic. Am fost încîntat să întîlnesc în ministrul Mircea Malița un interlocutor cu larg orizont, profund cunoscător al activității educative în rîndul tineretului și foarte receptiv la tot ce este nou și valoros în domeniul învățămîntului din întreaga lume.

— V-am ruga să ne prezentați cîteva din problemele centrale ale învățămîntului din Turcia, reieșite din confruntarea cu realitățile actuale și de perspectivă ale societății contemporane.

— Încă din anul acesta în Turcia va începe aplicarea unei ample reforme, care va schimba structura și conținutul întregului sistem de învățămînt. Am întreprins și căutăm în prezent să finalizăm o serie de cercetări și experimente privind modernizarea învățămîntului secundar și apropierea lui, ca proces și obiective, de cerințele vieții sociale. Exigențe deosebite stau în fața învățămîntului superior — îndeosebi a învățămîntului tehnic și economic — pe de o parte datorită solicitărilor pentru un acces mai larg la această treaptă de școlarizare, pe de altă parte a cerințelor pentru pregătirea unor specialiști capabili să răspundă în mod creator nevoilor producției moderne, să conducă cu competență procesele economice complexe. În sfîrșit o atenție deosebită acordăm învățămîntului pentru pregătirea cadrelor de tehnicieni cu calificare medie, care ocupă un loc bine definit și de mare importanță în angrenajul producției moderne. Prin reforma pe care o vom aplica în învățămînt, școlile pentru formarea de tehnicieni vor ocupa o poziție dintre cele mai importante.

— Cum apreciați pe prisma acestor preocupări schimbul de experiență cu forurile de învățămînt din România?

— Mă voi opri la cîteva fapte. Din cele ce am putut să-mi dau seama, și în învățămîntul românesc se situează acum la loc de frunte preocuparea de a apropia cît mai mult școala secundară de tehnică, de a orienta astfel pregătirea elevilor acestei școli încît ei să poată face față rolului social pe care vor trebui să-l îndeplinească. De asemenea, ca specialist în economie am fost impresionat favorabil de orientarea modernă a învățămîntului superior și de dotarea tehnică înaltă, inclusiv cu calculatoare electronice, a unor mari institute cum sînt, de pildă, Academia de studii economice sau Institutul politehnic din București. Am reușit să desprind o serie de concluzii practice deosebit de utile pentru noi. Sînt convins că folosind mai larg experiența acumulată de sistemele de învățămînt din țările noastre vom beneficia reciproc de avantaje, făcînd economie de timp, de eforturi și de mijloace financiare.

— Ce preconizați pentru strîngerea legăturilor între învățămîntul din România și cel din Turcia?

— Înainte de orice vreau să subliniez că între noi, cu prilejul acestei vizite, s-a instaurat un climat deosebit de prietenesc. Există de ambele părți dorința de a extinde contactele de lucru prin vizite reciproce ale unor cadre didactice din toate ramurile de învățămînt, ca și ale unor cercetători în domeniul științelor educației. În același timp, vom continua contactele între factorii de răspundere ai învățămîntului.

Părăsind România vreau să vă asigur că aveți în mine un prieten al țării dv. și al învățămîntului românesc.

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Numărul pe septembrie al „Revistei de pedagogie" se deschide cu articolul „La început de an școlar" de Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului. Revista publică în continuare studiile „Condiția complexă a educației — azi și în perspectivă" de Stanciu Stoian, „Activitatea elevului în procesul instruirii morale" de O. Șafran și „Ce este și ce va fi manualul școlar" de Emil Bîldescu.

La rubrica „CERCETARI-EXPERIMENTE" sînt incluse materialele „Televiziunea și școala" de Al. Gheorghiu și Olga Oprea, „Dezvoltarea gîndirii științifice la elevi prin predarea fizicii" de Arcadie Szánto, „Rezultate preliminare ale experimentului predării limbii engleze în clasele I—IV ale școlii generale" de Henriette Dumitrescu și Georgina Gălățeanu și „Dezvoltarea gîndirii matematice prin rezolvări de probleme" de C. Scripcaru și S. Trițeanu.

Gheorghe Fleancu semnează, la rubrica PEDAGOGIA ACTIVITĂȚILOR PIONIEREȘTI, articolul „Coordonate ale educării autoconducerii și inițiativei pionierilor", iar Ioana Popescu-Tuță este autoarea materialului „Valențele formative ale muncii social-utile pionierești" publicat la aceeași rubrică.

De probleme ale practicii școlare se ocupă Dinu Moroianu („Tehnică și învățămînt") și Drina și Gheorghe Burcea („Munca dirigintelui cu părinții elevilor"). Maria Taiban semnează articolul „La 100 de ani de la nașterea Mariei Montessori". La rubrica PEDAGOGIE COMPARATĂ se publică articolele „Considerații privind conceptul de educație permanentă" de Constantin Zahirnic și „Anul internațional al educației și analfabetismul" de I. Cremer, D. Ionescu.

CRONICA VIEȚII ȘTIINȚIFICE, NOTE, CRITICA ȘI BIBLIOGRAFIE, precum și o rubrică intitulată PREOCUPĂRI-CONSEMNĂRI - RĂSPUNSURI completează revista.

La început de nou an școlar sportiv

DESPRE FOTBALUL ȘCOLAR

— Interviu cu MIRCEA ANGELESCU, președintele Federației române de fotbal —

A început, o dată cu desfășurarea cursurilor, noul an școlar sportiv, căruia i s-au creat condiții deosebit de bune. În prezent, în cadrul activităților de educație fizică și sport, un loc de prim ordin îl ocupă fotbalul, acest joc de mare spectaculozitate și atracție. După cum se știe, în discuțiile care s-au purtat în ultima vreme în legătură cu modalitățile de sporire a tehnicității jucătorilor și echipelor, s-a subliniat că una din căile cele mai importante de realizare a acestui deziderat o constituie îmbunătățirea radicală a procesului de selectare și instruire, pornind de la copii și juniori. Devine astfel evident rolul pe care poate și trebuie să-l dețină în acest proces fotbalul școlar.

Ținînd seama de aceasta, ca și de faptul că fotbalul, prin marea lui influență asupra tineretului, ocupă un loc aparte în arsenalul de mijloace educative pe care școala le folosește în procesul formativ, am considerat că este indicat să-l aducem în atenția cadrelor didactice acum, în momentul deschiderii noului an școlar sportiv. Iată de ce ne-am adresat inginerului MIRCEA ANGELESCU, președintele F.R.F., solicitîndu-l să ne răspundă la cîteva întrebări.

— Care este, după părerea dv., aportul fotbalului școlar, prin școlile special create de Ministerul Învățămîntului, la dezvoltarea generală a acestui joc sportiv?

— În ultimii ani fotbalul a cunoscut o mai largă răspîndire în școală. Conducerile de școli și cadrele didactice în general manifestă pentru el o mult mai mare înțelegere, ceea ce îi stimulează pe elevi să-l practice și contribuie la răspîndirea acestui sport în masa tineretului. Ministerul Învățămîntului a făcut un lucru foarte bun dezvoltînd secțiile de fotbal din școlile sportive și din liceele cu program de educație fizică și, mai recent, dînd profilul respectiv activității sportive din unele școli generale. Cunoscînd receptivitatea în creștere a instituțiilor școlare față de fotbal, sînt convins că aceasta e una din căile principale pentru dezvoltarea generală a acestui joc sportiv. Federația română de fotbal își propune să ajute material și organizatoric fotbalul școlar și, ca un singur exemplu, aș vrea să arăt că la acest început de an va oferi școlilor din țară circa 2 000 de mingi, precum și echipament și material sportiv.

— Nu credeți că școala ar putea contribui și la educarea sportivă a spectatorilor?

— Fără îndoială. Influența crescîndă a școlii în procesul de formare a tineretului nu se poate să nu se răsfrîngă pozitiv asupra atitudinii lui ca spectator de fotbal. Aș dori să menționez îndeosebi faptul că mentalitatea tînărului este puternic influențată de modul cum decurg întrecerile sportive în interiorul școlii înseși, unde trebuie să existe un climat sportiv nealterat chiar și în cele mai simple întreceri.

— Cum apreciați, ca mijloc de propagandă fotbalistică, întrecerile între selecționate județene ale elevilor, între elevi și profesori sau între selecționate ale elevilor și echipe divizionare din categoriile A și B?

— Fotbalul e poate sportul care prin natura lui nu îngăduie nici un fel de îngrădiri din acest punct de vedere. Trebuie însă multă inițiativă și inventivitate din partea tuturor organelor, inclusiv a Federației.

— Avînd în vedere dorința de a atrage mai larg tineretul spre practicarea acestui sport, de ce nu li se dă elevilor intrare liberă la campionatele din categoriile A și B?

— După cum se știe, la începutul acestui campionat Federația română de fotbal a recomandat tuturor cluburilor să asigure intrarea liberă a tuturor copiilor la meciurile divizionare. Vom vedea în scurt timp ce ecou a avut această recomandare, iar dacă va fi nevoie, Federația va da o decizie în acest sens. Noi dorim ca toți copiii să aibă accesul liber la întrecerile de fotbal, ei constituind baza de masă a viitorilor jucători de performanță.

— Ce îndemnuri ați dori să transmiteți profesorilor de educație fizică și în general profesorilor din școli care îndrăgesc fotbalul?

— Nu exagerez afirmînd că una dintre cele mai de seamă contribuții la răspîndirea și dezvoltarea acestui joc sportiv o aduc profesorii. Aceștia ne pot fi în continuare de mare ajutor stimulînd interesul și înclinațiile copiilor pentru fotbal, ajutîndu-i pe cei mai talentați să urmeze cu sîrguință căile dificile dar pline de satisfacție ale performanței. Cultivat cu grijă, fotbalul poate fi un element pozitiv în formarea multilaterală a tînărului, în întărirea sănătății lui și chiar a robusteței lui intelectuale. În sfîrșit, ne-ar face mare plăcere dacă profesorii s-ar adresa cu mai multă încredere federației și cluburilor sportive pentru a fi sprijiniți în cultivarea micilor fotbaliști și educarea sportivă a maselor de elevi.

Sînt convins că dezvoltarea și îmbunătățirea fotbalului școlar va face să se ridice, în viitorul apropiat, calitatea generală a fotbalului românesc și, totodată, valoarea lui internațională. În Mexic, la mii de kilometri de țară, am întîlnit cu mare satisfacție ecouri tot mai puternice ale simpatiei și prețuirii de care se bucură România în lume. Ca unul care am venit în contact nu numai cu mediul campionatului mondial, ci și cu reprezentanți ai presei politice, ai televiziunii sau ai unor organizații de tineret mexicane, am putut constata interesul stîrnit de dinamismul dezvoltării țării noastre, de politica sa internațională activă. Desigur, publicul mexican a fost plăcut surprins și de atitudinea deschisă, prietenoasă a delegației noastre, precum și de comportarea meritorie a națională în diferite jocuri susținute la Guadalajara.

Astăzi, pe băncile școlii cresc viitorii sportivi. Dorim cu toții — și vom face tot ce e necesar pentru aceasta — ca ei să fie astfel pregătiți încît să aducă pe toate stadioanele lumii o mai mare strălucire culorilor patriei.

Interviu consemnat de TRAIAN ISPAS

INSTITUTUL POLITEHNIC-TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICA

1. **Asistent** la catedra de Geometrie descriptivă și desen, disciplina Geometrie descriptivă și desen tehnic poziția 10 din statul de funcțiuni.

2. **Asistent** la catedra de Geometrie descriptivă și desen, disciplina Geometrie descriptivă și desen tehnic poziția 11 din statul de funcțiuni.

3. **Asistent** la catedra de Tehnologia construcțiilor de mașini, disciplinele: Scule așchietoare, Construcția și exploatarea dispozitivelor, poziția 23 din statul de funcțiuni.

4. **Asistent** la catedra de Material rulant, disciplinele: Locomotive și trenuri electrice, Motoare termice de tracțiune, vagoane, Încercarea materialului rulant, poziția 10 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CHIMIE INDUSTRIALĂ

5. **Profesor** la catedra de Industrii organice disciplina: Chimia și tehnologia produselor farmaceutice, poziția 2 din statul de funcțiuni.

6. **Asistent** la catedra de Tehnologia Silicaților și a compușilor oxidici, disciplina Tehnologia liantilor și a betoanelor, poziția 12 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

7. **Șef de lucrări** la catedra de Beton armat și clădiri, disciplina Beton armat, poziția 16 din statul de funcțiuni.

8. **Asistent** la catedra de Drumuri și fundații, disciplinele: Fundații și terasamente. Geotehnică și fundații, poziția 13 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

9. **Lector** la catedra de Organizare și planificare disciplinele: Economie, organizare, planificare, legislație și evidența contabilă. Organizarea șantierelor și analiza activității economice, poziția 10 din statul de funcțiuni.

10. **Lector** la Catedra de organizare și planificare disciplinele: Economie, organizare și planificare. Organizare și analiza activității întreprinderilor. Analiza activității economice. Organizarea atelierelor poziția 11 din statul de funcțiuni.

11. **Asistent** la Catedra de organizare și planificare, disciplina: Economie, organizare, planificare, legislație și evidență contabilă, Organizarea șantierelor și analiza activității economice, poziția 12 din statul de funcțiuni.

12. **Asistent** la Catedra de organizare și planificare, disciplina: Organizare și analiza activității economice, poziția 13 din statul de funcțiuni.

13. **Asistent** la catedra de organizare și planificare, disciplinele: Economie, organizare, planificare, legislație și evidență contabilă, Organizarea șantierelor și analiza activității economice, poziția 14 din statul de funcțiuni.

14. **Asistent** la catedra de organizare și planificare, disciplinele: Economie, organizare și planificarea întreprinderilor, Economie, organizare și planificarea industriei chimice, organizare și analiza activității economice a întreprinderilor, poziția 15 din statul de funcțiuni.

15. **Asistent** la catedra de Organe de mașini și mecanisme, disciplina: Organe de mașini poziția 20 din statul de funcțiuni.

16. **Asistent** la catedra de Organe de mașini și mecanisme, disciplina: Organe de mașini. Mecanisme și elemente de mecanică fină, poziția 21 din statul de funcțiuni.

17. **Asistent** la catedra de Organe de mașini și mecanisme, disciplinele: Teoria mecanismelor și dinamica mașinilor. Organe de mașini, poziția 22 din statul de funcțiuni.

18. **Lector** la catedra de Economie politică, disciplina, Economie politică, poziția 10 din statul de funcțiuni.

19. **Asistent** la catedra de Economie politică, disciplina: Economie politică, poziția 10 din statul de funcțiuni.

20. **Asistent** la catedra de Economie politică disciplina Economie politică, poziția 11 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic Timișoara — b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr 84 539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia. înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data expirării termenului de înscriere.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE
Catedra de științe sociale

— Conferențiar, disciplinele economie politică; sociologia educației (limba de predare română și maghiară) poziția 1.
— Lector, disciplina: problemele filozofiei și științelor politice, poziția 2.

Catedra de limbă și literatură română

— Lector, disciplinele: limbă română contemporană, noțiuni de istoria limbii; curs practic de limbă română, poziția 10.

Catedra de istorie-geografie

— Lector, disciplinele: istoria medie a României; istoria medie universală și a României, poziția 6.
— Lector, disciplinele: metodica predării istoriei; practică pedagogică; istoria medie universală, poziția 11.

FACULTATEA DE MUZICĂ

— Lector, la catedra de muzică, disciplinele: metodica predării muzicii, practica pedagogică, poziția 2.

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

— Lector, la catedra de matematică, disciplinele: metodica predării matematicii (limba de predare maghiară); practica pedagogică, poziția 8.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, str. Nicolae Iorga nr. 1. în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

ANUNȚ

Universitatea populară în colaborare cu Institutul central de perfecționare a personalului didactic organizează următoarele cursuri postuniversitare pentru cadrele didactice:

— Matematică modernă
— Fizică contemporană
— Chimie modernă
— Biologie
— Probleme de sociologia educației
— Instruirea programată
— Structură moleculară.

Înscrierile au loc zilnic, la sala Dalles (b-dul N. Bălcescu nr. 18) între orele 12—20, pînă la completarea locurilor.

Tematica cursurilor poate fi consultată la înscriere.

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Craiova, fosta școală normală de învățători, își va desfășura festivitatea de sărbătorire a centenarului în zilele de 3 și 4 octombrie a.c. Cu acest prilej invităm la festivitate pe toți cei ce au fost profesori și elevi ai școlii, cît și pe toți cei care doresc să fie alături de noi. Pentru relații și comunicări adresați-vă la telefon 12463.

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Birlad își sărbătorește la 28 noiembrie 1970 CENTENARUL. Foștii profesori și elevi sînt rugați să-și anunțe participarea la festivitate pînă la 15 octombrie 1970.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII – Nr. 1056 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 25 septembrie 1970 | 4 pagini 25 bani

• Scrisoare deschisă către învățătorul începător – pag. 2
• Cum perfecționați predarea? – pag. 3
• Valoarea formativă a studiilor clasice – anchetă internațională – pag. 4

SARCINI DE ACTUALITATE ALE SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

După cum se știe, în zilele de 17-18 septembrie a.c. membrii și membrii supleanți ai Consiliului Central al U.G.S.R. președinți, secretari și alți membri ai birourilor executive ale comitetelor uniunilor sindicatelor pe ramuri și ale consiliilor județene ale sindicatelor s-au întrunit în Plenara Consiliului pentru a analiza activitatea depusă în răstimp de opt luni ale acestui an și a stabili direcțiile principale către care sindicatele trebuie să-și îndrepte forța lor organizatorică pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor încredințate de partid. Ocupîndu-se multilateral de problemele aflate pe agenda de lucru a ședinței, raportul și referatele prezentate, ca și discuția pe marginea acestor documente s-au referit nu o dată și la învățămînt. Din analiza rezultatelor obținute a reieșit implicit că aportul școlii la efortul general de construcție este valoros, ieșind în evidență, în același timp, faptul că de la corpul didactic se așteaptă pe viitor contribuții sporite atît pe linie profesională, cît și în activitatea obștească. Să ne oprim deci la principalele probleme discutate, la principalele hotărîri luate pentru a le putea raporta la propriile noastre răspunderi, în perspectiva acestui nou an școlar, pornind da la ideea de bază că munca noastră are ca scop nu transmiterea unui bagaj oarecare de cunoștințe, ci pregătirea unor oameni care să devină constructori ai societății comuniste, apți din toate punctele de vedere pentru lumea în care vor trăi.

În raportul despre activitatea sindicatelor pentru îndeplinirea sarcinilor de plan pe 8 luni, a angajamentelor în întrecere și măsurile ce trebuie luate pentru îndeplinirea și depășirea lor au fost apreciate eforturile depuse de întreaga clasă muncitoare din România, de tehnicieni și ingineri care s-au dovedit, în covîrșitoarea lor majoritate, buni specialiști, pregătiți temeinic. Pentru noi, dascălii, nu poate să fie prilej de mai mare satisfacție decît să auzim astfel de aprecieri despre oamenii pe care i-am instruit, cărora le-am insuflat spiritul de disciplină, pe care i-am pregătit astfel încît să-și poată pune în valoare înclinațiile în cadrul activității sociale. Aceasta înseamnă implicit că școala a muncit bine, că a răspuns chemărilor partidului pregătind noi și noi contingente de specialiști în toate domeniile, de muncitori înarmați cu un bogat bagaj de cultură generală, capabili să-și însușească temeinic tainele meseriei pentru care au optat și să stăpînească valorosul utilaj și aparataj industrial și de cercetare de care dispune economia României anului 1970.

În această perioadă de dezvoltare explozivă a științei și tehnicii mondiale avem datoria de căpetenie de a moderniza necontenit predarea, de a asigura tinerei generații o asemenea pregătire, încît ea să poată cuceri și stăpîni viitorul care devine continuu și în ritm accelerat prezent. Se impune subliniată pe această linie însemnătatea creșcîndă a participării intensive a cadrelor didactice la cursurile de informare științifică, la acțiunile întreprinse de sindicatele din învățămînt pentru ridicarea nivelului metodic al predării, la întărirea și îmbogățirea în conținut a activității caselor corpului didactic, pentru ca ele să devină cu adevărat și cît mai grabnic adevărate centre de informare, documentare și discuții asupra problemelor actuale ale învățămîntului și pedagogiei.

În acest context se înscrie și sarcina permanentă a sindicatelor din învățămînt privind antrenarea corpului profesoral la cercetări cu caracter metodic, la organizarea pe centre județene și orășnești a simpozioanelor cu participarea cercetătorilor științifici și a cadrelor didactice universitare, astfel încît oamenii școlii să fie înarmați cu toate elementele pentru a desfășura în profunzime activitatea de formare prin muncă și pentru muncă elevilor

Raportul Plenarei U.G.S.R., concluziile dezbaterilor au subliniatcă sindicatele trebuie să întărească conlucrarea cu organele U.T.C. în problemele legate de pregătire profesională a cadrelor, de educația elevilor, a ucenicilor, a tinerilor muncitori și le-au chemat să acorde o mai mare atenție sprijinirii cursurilor de policalificare și de reciclare a cunoștințelor profesionale ale muncitorilor, maiștrilor, tehnicienilor și inginerilor.

(Continuare în pag. a 2-a)

Laboratorul de fonetică de la Institutul pedagogic de 3 ani din Oradea

DISCIPLINELE ȘTIINȚEI ȘI DISCIPLINELE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

— Interviu cu acad. AUREL AVRAMESCU, director general al Centrului de documentare al Academiei Republicii Socialiste România —

— Vă rugăm să ne spuneți, tovarășe academician, cum considerați că trebuie efectuat, în această epocă de impetuoasă dezvoltare a științelor, transferul de cunoștințe din domeniul disciplinelor științifice în acela al disciplinelor de învățămînt ?

— Științele contemporane și cunoștințele omenești din zilele noastre în general se caracterizează într-adevăr printr-o dezvoltare impetuoasă, iar problema transferului lor în domeniul disciplinelor școlare mi se pare a fi una dintre problemele cele mai arzătoare ale învățămîntului actual de toate gradele. S-a ajuns, în circa zece ani, la o dublare atît a masei generale de cunoștințe, cît și a disciplinelor, fiindcă, prin specializarea și adîncirea continuă a cunoștințelor, apar în mod obligatoriu noi discipline, noi ramuri și subramuri ale acestora. În cea mai mare parte, ele au și avantajul de a fi imediat aplicabile în viața social-economică și deci au un impact serios asupra progresului întregii societăți.

Ceea ce provoacă însă mari dificultăți selecției presupuse din transferul la care v-ați referit nu este atît „explozia" de cunoștințe, cum i se spune, cît masa enormă la care au ajuns aceste cunoștințe în ultimii 300 de ani, de cînd a început cercetarea științifică organizată într-un stil pe care, în liniile sale generale, schițate de Galileu, Newton și Leibnitz, îl urmăm și astăzi. Aceste dificultăți de transfer, care au apărut simultan în toate țările lumii, se datoresc pe de altă parte și unei anumite inerții specifice învățămîntului. Cert este însă că, întrucît una dintre caracteristicile cele mai importante ale științelor actuale constă în masivitatea datelor și relațiilor, devine inevitabilă, avînd în vedere capacitatea limitată de asimilare a creierului omenesc, selecția a ceea ce urmează să fie asimilat ca bază sau ca informație suplimentară.

— Ce înțelegeți prin „bază" ?

— Să recurgem la un exemplu care va fi, sper, lămuritor. Să presupunem că un grup de muncitori construiește un gard care trebuie să facă un unghi drept. Pentru a-l realiza corect, maistrul care conduce operația trebuie să posede unele din aceste cunoștințe de „bază", respectiv numerele pitagoreice 3, 4, 5. Dacă va desena un triunghi cu laturile 3, 4, 5 unghiul care se va afla în fața laturii 5 va fi cu siguranță un unghi drept.

— Ce metode s-ar putea recomanda pentru efectuarea transferului de cunoștințe din domeniul științelor în acela al învățămîntului ?

— Toate încercările pentru a lămuri și a discuta soluții în acest scop sînt binevenite, pentru că ele asigură în orice caz o recunoaștere a corpului social implicat — dascăli, elevi, părinți și beneficiari. O metodă simplă ar fi reducerea cantitativă a materialului informativ acumulat în anii sau în deceniile anterioare cu o rată corespunzătoare ratei de creștere a volumului de date cu care se îmbogățesc științele. Să zicem că la fiecare zece ani am elimina jumătate din cunoștințele cuprinse în manualele școlare existente și le-am înlocui cu altă jumătate, care ar cuprinde cunoștințe noi. Desigur însă că o asemenea simplificare nu ar duce la nici un fel de rezultate.

Intervine aici o problemă de stil al învățămîntului modern. În fond, principalul constă în înlăturarea tendinței de a se acorda prioritate memorării mecanice a unor date. În locul acestei memorări tinerețul trebuie înarmat cu metode de atac al unor probleme și de soluționare a lor. Este inutil să se memoreze date, căci ele pot fi găsite oricînd în enciclopedii sau în memoria calculatoarelor electronice. Ca atare, selecția pe care o vom opera trebuie să asigure însușirea de către tineri a posibilității de a rezolva probleme ce intervin în practică — în industrie, în agricultură, în știință și în cultură, în întreaga viață economică și socială. Admitem că există o serie de date numerice certe pe care trebuie să le reținem o dată pentru întreaga viață — de exemplu că valoarea aproximativă a numărului π — deci raportul diametrului la circumferința cercului — este 3,14 sau că raportul dintre C.P. și W (cal putere și wat) este de 736. În general însă memoria tineretului nu trebuie încărcată cu constante fizice, matematice, chimice etc. care pot fi găsite în tabelele și instrumentele de lucru corespunzătoare. Mai degrabă este necesar să se rețină precis unde pot fi găsite respectivele date și, mai ales, cum trebuie căutate ele pentru a putea fi găsite cît mai rapid.

Întîmplarea face să am o serie de cărți cu tabele de funcții matematice. Ca înginer, mă interesează mai mult aceste tabele decît funcțiile. Ele ușurează munca inginerului și proiectantului, îl ajută să treacă la calcule și evaluări practice, concrete. În viitor datele vor putea fi obținute din memoria calculatoarelor electronice care, în interconectarea lor reciprocă, poartă deja numele de „bănci de date".

Mult mai important, atît pentru știință cît și pentru învățămînt, devine, pe zi ce trece cealaltă latură — a relațiilor, a legilor, a axiomelor, a ipotezelor, a corelațiilor, analogiilor și similitudinilor. Tocmai prin utilizarea acestora devine posibil să se creeze cunoștințe și valori noi.

Pe orice teren necunoscut, înaintarea are loc în general pe baza puterii de combinație, a imaginației, a intuiției. Operații cum sînt analogia și comparația cu ceea ce se întîmplă în alte sisteme și în alte procese reprezintă o pîrghie de cea mai mare importanță pentru progres. Cred, de aceea, că învățămîntul de toate gradele are de la început obligația de a dezvolta gîndirea îndrăzneață, inițiativa, priceperea de a combina și de a face comparații. Tineretul este avid de aceste aspecte ale cunoașterii, pentru că nu are prejudecățile pe care le au victimele altor sisteme de educație. Educatorul, departe de a opri această efervescență spirituală, trebuie s-o stimuleze încurajînd ideile novatoare.

— Chiar și în domeniul „posibilităților de rezolvare" științele contemporane se caracterizează printr-o aglomerare de informații. Ce trebuie să luăm în seamă pentru a efectua un transfer judicios al acestora în cadrul disciplinelor școlare ?

— Există două pericole. Acela ca la o selecție a metodelor sau relațiilor dintr-o anume disciplină științifică să ne scape una importantă, cu care tinerii se vor întîlni în practică și pe care nu o vor fi cunoscut. De exemplu, o preocupare pasionantă pentru matematicieni este, încă din liceu, punerea în ecuație a problemelor. Li se prezintă, adică, anumite date tehnice sau economice și li se cere formularea lor matematică. Problemele de punere în ecuație se pot clasifica în cîteva tipuri esențiale. Un tip ar fi acela pe care îl reprezintă clasica problemă a amestecului (se iau două lichide în două vase și se amestecă între ele ; se cere să se afle concentrația). Un alt tip îl reprezintă de asemenea clasica problemă a întervalului de timp la care se suprapun acele ceasornicului. Pentru fiecare tip de problemă există o metodă sigură pe care, dacă nu o cunoști, îți este greu să ți-o imaginezi. Cu asta nu vreau să spun că trebuie să învățăm toate metodele. Acesta ar fi cel de al doilea pericol. Există și în acest cîmp o necesitate de a ne restrînge, de a ne limita și a ne concentra asupra a ceea ce este mai important, mai util, esențial.

— Ce criterii ne oferă informatica pentru a selecta cunoștințele cu adevărat utile și esențiale ?

— În afară de criteriul metodologic al orientării spre relații și procese, este foarte important criteriul actualității. Ponderea cunoștințelor care aparțin antichității, evului mediu sau marilor iluminiști trebuie să scadă mereu pentru a face loc — în proporția impusă de evoluția fiecărei discipline științifice — cunoștințelor acumulate în ultima decadă. Trebuie deci să se țină seama în această selecție de legea inexorabilă a uzurii morale a cunoștințelor.

Un alt criteriu privește epoca la care elevii vor ajunge să aplice cunoștințele însușite. Nu este suficient să ne asigurăm că ele sînt actuale. Trebuie să avem în vedere perspectivele utilizării lor în viitor. Cunoștințelor din anumite domenii — cum ar fi folosirea calculatoarelor și a energiei atomice, genetica moleculară etc. — li se prevede în viitor o evoluție importantă și o foarte largă aplicabilitate în economia națională. Este firesc deci ca în pregătirea tineretului să acordăm unor astfel de cunoștințe ponderea cuvenită.

În sfîrșit, un alt criteriu, poate cel mai important și care trebuie subînțeles ca asociat celorlalte, este utilitatea învățămintelor acumulate pentru profesie, pentru societatea în care vor trăi și vor activa elevii.

— În răspunsul dv. ați avut în vedere domeniul și scopul pentru care urmează să fie utilizate criteriile de selecție. Întrucît — dată fiind abundența de informații — însuși savantul sau specialistul trebuie să efectueze o selecție și să apeleze deci la niște criterii, vă rugăm să ne spuneți care sînt acestea ?

— Criteriile fundamentale sînt aceleași. Există însă mari diferențe în ceea ce privește procedeele practice care derivă din aceste criterii. Cercetătorii care se ocupă de o temă actuală, contractată, să zicem, cu producția, au obligația să consulte exhaustiv literatura privind tema respectivă. Aceasta este informarea de specialitate. Există însă și o informare generală despre mersul înainte al științei și tehnicii, al culturii, obligatorie pentru

Interviu consemnat de O. BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

ÎNCĂ O PROMOȚIE DE ELEVI ÎN CLASA A IX-A

După cum se știe, în învățămîntul din țara noastră a început din anul școlar trecut un proces de o profundă semnificație pentru nivelul general de cultură al poporului — procesul de înfăptuire a învățămîntului obligatoriu de 10 ani. Încă în primul an s-a reușit să se organizeze 1 140 de școli de 10 ani, în care au funcționat 1 748 de clase a IX-a. În aceste clase au fost cuprinși 48 443 elevi, reprezentînd 51 la sută din totalul absolvenților clasei a VIII-a care n-au urmat diferite alte forme ale învățămîntului postgeneral. Debutul a fost, după cum se vede, mai mult decît încurajator, putîndu-se aprecia că există toate premisele pentru încheierea generalizării școlii de 10 ani pînă în 1973.

În anul acesta s-a manifestat multă grijă pentru a cuprinde un număr și mai mare de elevi în clasa a IX-a a școlii generale. În general inspectoratele școlare județene s-au preocupat îndeaproape de numeroasele aspecte pe care le implică această sarcină, primul loc revenind, desigur, studiului rețelei școlare, al efectivelor posibile, al capacității de cuprindere a școlilor profesionale etc. În prezent, cînd cunoaștem efectivele de elevi școlarizați în clasa a IX-a, ne putem da seama dacă preocupările lor au fost bine orientate, dacă au dat roade.

În Capitală — ne-a declarat prof. **Sofia Pușcașu**, inspector general al Inspectoratului municipal București — planul a prevăzut pentru acest an școlar funcționarea a 65 de unități școlare cu clasa a IX-a, cu 105 clase a IX-a, astfel încît să putem cuprinde 3 440 de elevi. Afluxul de elevi ne-a determinat să înființăm încă 3 unități școlare și 20 de clase. În total, în momentul de față frecventează cursurile clasei a IX-a a școlii generale 4 096 de elevi, deci cu 656 mai mult decît prevedea planul.

Situații similare au fost înregistrate și în alte județe ca Vaslui, Galați, Bistrița-Năsăud, în care numărul elevilor cuprinși în clasa a IX-a depășește pe cel planificat. În județul Bistrița-Năsăud, de pildă, au fost cuprinși în clasa a IX-a 1 240 de elevi față de 945 cît prevedea planul, în județul Galați 2 106 față de 2 100, în județul Vaslui 1 938 față de 1 900.

Faptul că în multe locuri au fost cuprinse în clasa a IX-a efective mari de elevi se datorește îndeosebi preocupării inspectoratelor respective de a fixa în modul cel mai judicios, pe rețeaua școlară existentă, unitățile care urmează să treacă la învățămîntul de 10 ani. Când spunem în modul cel mai judicios avem în vedere nu numai școlile ce dispun de spațiul necesar de școlarizare, ci și, mai ales, localitățile în care efectivele existente de absolvenți ai clasei a VIII-a creau premisele necesare în acest scop. Astfel, în județul Iași frecventează cursurile clasei a IX-a 2 942 elevi, în județul Cluj 2 042, Dolj 2 318, Mureș 2 5[illegible], Prahova 3 060.

Situația este de bune în ceea ce privește cifra de școlarizare se întîlnesc și în județele Tulcea, Teleorman, Brăila, Sălaj, Neamț, Hunedoara [illegible].

Dacă în județele despre care am vorbit pînă acum situația școlarizării în clasa a IX-a este foarte bună sau mulțumitoare, există din păcate și cazuri în care lucrurile sînt departe de a sta astfel. Asemenea cazuri pot fi întîlnite, de pildă, în județele Iași, Botoșani, Harghita, Ilfov, Olt, Satu-Mare, Constanța. În [illegible] este județe, numărul școlarilor cuprinși în clasa a IX-a nu se ridică indeobște nici pînă la 50 la sută din prevederile planului. În județul Iași, de pildă, din cei 3 000 de elevi planificați să fie cuprinși în clasa a IX-a frecventează cursurile numai 871. În județul Ilfov, în loc de 2 200 au venit la școală numai 870 de elevi, iar în județul Olt în loc de 2 300 numai 1 100. Explicația să fie legată doar de concursurile de admitere care urmează să aibă loc ? Evident că nu. În aceste cazuri nu se poate să nu-ți pui întrebarea dacă inspectoratele școlare județene și conducerile de școli au făcut tot ce era de făcut pentru a-și îndeplini sarcinile. Or, o cercetare mai atentă a situației din județele respective arată că răspunsul la această întrebare este negativ. În județul Ilfov, de pildă, din 83 de unități școlare care trebuiau să primească pe cei 2 200 de elevi planificați a fi cuprinși în clasa a IX-a n-au fost înființate decît 58, cu 25 mai puțin; în județul Iași, din 80 de unități școlare cu clasa a IX-a au luat ființă doar 34 ; iar în județul Olt, din 68 doar 48. Și lista ar putea fi continuată. Atunci se poate pune, pe bună dreptate întrebarea : în ce a constat de fapt preocuparea inspectoratelor școlare respective și a conducerilor de școli pentru generalizarea școlii de 10 ani ? De ce nu s-au prevăzut și de ce nu s-au luat din timp măsurile cuvenite ? Desigur, în fața inspectoratelor școlare au stat multe probleme. Este de asemenea adevărat că situațiile de mai sus nu sînt definitive, că în perioada care urmează există posibilitatea de a cuprinde noi elevi în clasele a IX-a. Pentru acești elevi vor rămîne totuși pierdute zile și săptămîni de cursuri și, pe de altă parte, nu se poate trece peste faptul că în școlile respective vor avea de suferit ordinea și disciplina, punctualitatea.

Din discuțiile pe care le-am purtat cu o serie de cadre didactice, de directori de școli și inspectori școlari județeni rezultă că în zilele ce vin este necesară o preocupare prioritară pentru soluționarea urgentă a problemelor de care depinde cuprinderea — și păstrarea — în școala generală de 10 ani a absolvenților clasei a VIII-a. În legătură cu aceasta ni se pare foarte pozitivă atitudinea manifestată în județul Cluj, unde se socotește că **după ce au fost științific analizate condițiile și s-au stabilit și tradus în viață măsurile menite să faciliteze frecventarea cursurilor, cea mai eficientă și convingătoare propagandă o poate face școala însăși, prin calitatea și temeinicia muncii ei.**

MIHAIL TĂNĂSESCU

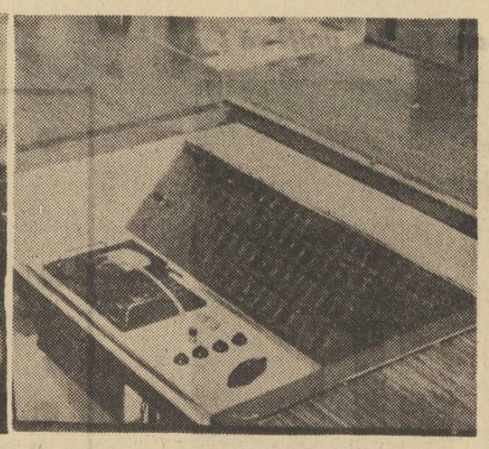

În laboratorul Liceului din Cîmpeni: mesele de lucru și tabloul de comandă

Laboratorul de chimie – biologie al Liceului din Cîmpeni

În efortul general de înnoire a vieții moților, școala a jucat și joacă un rol important, ea constituind mijlocul esențial de răspîndire a cunoștințelor științifice, a culturii. Prin grija partidului și a guvernului copiii din Albac, Roșia Montană, Sohodol ori Lupșa se pot pregăti ca oameni calificați, participanți de nădejde la procesul industrializării socialiste, al dezvoltării agriculturii, al înfloririi culturale. Beneficiind de condițiile mereu mai bune create muncii lor, cadrele didactice se preocupă totodată să sporească și propria lor contribuție la îmbunătățirea activității instructiv-educative, la modernizarea învățămîntului.

Sînt foarte semnificative de pildă, în această privință, cele realizate la Liceul din Cîmpeni. Orășelul așezat în inima Țării Moților, pe malul stîng al Arieșului superior, orășelul în care multă vreme evenimentul cel mai remarcabil era sosirea zilnică a minusculului tren „Mocăniță", numără în ultimul timp cîteva însemnate obiective economice și culturale, printre care se numără la loc de frunte Combinatul de industrializare a lemnului. Cu mîndrie, ca despre un factor de seamă din viața așezării lor, vorbesc moții din Cîmpeni și despre liceul orașului. Îndeosebi le stîrnește admirația laboratorul de chimie-biologie realizat aici, laborator care va asigura în viitorul apropiat o temeinică pregătire practică a elevilor.

Proiectul și realizarea? Un nume oarecare de moț: profesorul **Liviu Hebedeanu.** Firește, sprijinit larg de organele locale, de inspectoratul școlar, de organizația de tineret și de comitetul de părinți. De ce laborator de chimie-biologie? Pentru că în această zonă vor cunoaște o dezvoltare amplă zootehnia și industria lemnului, precum și mineritul.

Totul a pornit de la un studiu efectuat în școală, intitulat „Căile modernizării procesului de învățămînt în liceul nostru" și menit să scoată la iveală cele mai practice soluții în condițiile existente. Atunci, cu prilejul acelui studiu, și-au dat seama cadrele didactice că ar putea realiza, cu mijloace proprii, un laborator de chimie-biologie. Și au pornit la treabă. Inițiativa a fost, cum spuneam, a profesorului Liviu Hebedeanu. Și tot el i-a atras în muncă pe elevi. I-a învățat cum se taie sau se sudează un cablu metalic, cum se instalează practic o rețea electrică, i-a deprins să lucreze cu șurubelnițele, cu șublerul etc. Parte cu parte, laboratorul și-a conturat existența în care este înglobată și munca lor — a profesorilor și a elevilor. Sticla, fierul, lemnul, betonul și masele plastice s-au îmbinat, au prins viață. Tot ansamblul acesta de materiale și inteligență răspunde fără ezitare la cele mai diferite comenzi ale omului. Fiii de moți au acum la dispoziție panouri de distribuție și comandă, aparate de proiecție și microscoape, voltmetre, ampermetre, ohmetre, capacimetre.

Manevrarea rapidă, ușoară și fără zgomot a sistemului de obscurizare și proiecții permite valorificarea eficientă și integrală a timpului destinat lecției. În orice moment profesorul poate comanda închiderea automată a draperiilor de la geamuri și declanșarea aparatului de proiecție. Simultan cu proiecția se poate folosi tabla de sticlă luminată fluorescent, pe care scrisul cu cretă colorată apare negru pe un fond alb. În același timp se pot lua notițe, pe caiete luminate de lămpi care, alimentate cu un curent electric de 110 V, dau o lumină ce nu deranjează proiecția, însă este suficientă pentru scris. Deplasările elevilor sînt evitate cu totul pentru că fiecare loc de muncă dispune de instalații de apă și gaz, de prize electrice, de truse cu reactivi chimici, de microscop didactic (cîte unul pentru 2 elevi).

Un panou electrificat prezintă sistemul periodic al elementelor, asigurînd o bună vizibilitate a simbolului fiecărui element, a numărului atomic, al configurației electronice și a masei atomice a acestuia. Grupele sau perioadele pot fi iluminate separat, prin manevrarea comutatoarelor de la panoul de distribuție.

Realizarea acestui laborator merită a fi subliniată cu atît mai mult cu cît el ființează într-un oraș care nu este nici măcar reședință de județ, unde profesorii nu dispun de mari biblioteci documentare și nici nu au posibilitatea să facă un schimb larg de informații științifice. Și totuși, ei i-au depășit pe mulți dintre colegii lor care, deși lucrează în orașe universitare, deși ar putea beneficia de sprijinul unor institute de cercetare, al unor uzine etc., stau cu brațele încrucișate așteptînd să le vină totul de-a gata.

Departe de a fi mulțumiți cu ceea ce au înfăptuit, profesorii Liceului din Cîmpeni visează mai departe, propunîndu-și acum să realizeze o sală fonică, un teren geografic și cabinete-laborator pentru studiul matematicii, al geografiei și istoriei etc.

TRAIAN ISPAS

Educația rutieră a copiilor într-o nouă fază

Modernizarea continuă a traficului rutier, ansamblul de măsuri menite să conducă la sporirea gradului de siguranță a traficului rutier nu pot să nu cuprindă și perfecționări în domeniul educației rutiere a copiilor și tineretului. Noi purtăm o mare răspundere pentru pregătirea tinerei generații în vederea circulației anilor viitori, circulație care va pretinde un plus de cunoștințe, un plus de pricepere.

Anul școlar 1970-1971 marchează numeroase elemente noi în domeniul instruirii rutiere a elevilor. Este vorba în primul rînd de sporirea numărului de ore destinate predării normelor de circulație de la 4 la 9. Profesorii și învățătorii vor avea la dispoziție un îndrumar care îi va ajuta să predea regulile de circulație uniform și pe înțelesul elevilor, iar școlarii la rîndul lor vor beneficia de interesante materiale intuitive care vor facilita înțelegerea corectă a acestor norme.

Pe lîngă aceste măsuri, Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu Ministerul de Interne, Comitetul Central al U.T.C. și Consiliul Național al Pionierilor preconizează și alte acțiuni avînd drept scop instruirea și educația rutieră a copiilor și tineretului, ca: organizarea de concursuri „Cine știe, cîștigă", cercuri „Amicii circulației", cluburi ale circulației etc.

Începînd cu acest an școlar s-a permanentizat supravegherea afluirii și defluirii copiilor către și de la școli de către agenții de circulație. În prima etapă lucrătorii din circulație se vor ocupa de școlile situate pe artere cu circulație intensă, urmînd ca ulterior să generalizăm acest mijloc de educație rutieră a copiilor la aproape toate școlile. Experiența țărilor cu trafic rutier dezvoltat a demonstrat că această metodă este deosebit de eficientă, agenții de circulație putînd să corecteze pe loc greșelile făcute de copii în circulație și să-i ferească de accidente. În același timp, prezența milițienilor în preajma școlilor la intrarea și ieșirea elevilor exercită o puternică influență din punct de vedere psihologic atît asupra copiilor cît și asupra celorlalți participanți la circulație, contribuind nemijlocit la întărirea disciplinei în circulație.

Concomitent agenții de circulație vor putea îndruma mai bine activitatea patrulelor școlare de circulație aflate, de ce să nu recunoaștem, în faza „pionieratului".

Bineînțeles că prezența temporară a lucrătorilor de miliție în posturile din preajma școlilor va facilita legătura lor cu corpul didactic și schimbul de informații atît de necesar între lucrătorii de miliție pe de o parte și învățători și profesori pe de altă parte asupra comportării în circulație și nu numai în circulație a copiilor.

În ultimul timp se evidențiază tot mai clar tendința de a se asigura învățămîntului un caracter cît mai practic, cît mai aplicativ. Trebuie să afirm că și în domeniul educației rutiere a copiilor se simte nevoia trecerii din stadiul teoretizării regurilor de circulație în faza învățării practice a acestor norme. Pentru aceasta avem nevoie de „parcuri-școală de circulație". Aceste amenajări atît de utile școlarilor, unde ei pot vedea, reduse la scară, aproape toată gama indicatoarelor și marcajelor, pot fi realizate în mai toate orașele din țară fără eforturi materiale prea mari. Pătrunzînd în psihologia copilului ne putem da seama că numai în asemenea parcuri-școală de circulație copiii pot înțelege cu adevărat corelația dintre diferitele mijloace de semnalizare, dintre feluritele marcaje și indicatoare, căci una este să arăți copilului o intersecție arhiaglomerată și alta să-i explici o mini-intersecție unde se poate trece fără pericole de pe o parte pe alta, demonstrîndu-i rolul fiecărui marcaj și indicator.

Principalul avantaj al parcurilor-școală rezidă însă în posibilitatea copiilor de a exersa la ghidonul bicicletelor, tricicletelor sau carturilor cu pedale, prin „străzile" și „intersecțiile" micilor orășele. Lecțiile practice — conduse de lucrătorii de miliție sau de profesori — în asemenea parcuri reprezintă o serioasă pregătire pentru școlar nu numai ca pieton, dar și ca viitor automobilist, căci el va face cunoștință aci și cu mijloace de semnalizare rutieră proprii circulației autovehiculelor. Nașterea pasiunii pentru circulație, pentru automobil va aduce inevitabil cu sine și înțelegerea la un nivel superior a normelor de circulație — și de aici mai multă disciplină în comportarea copiilor pe stradă.

Acolo unde nu există posibilitatea amenajării unor parcuri-școală „stabile" acestea se pot deplasa „pe roți" cu ajutorul caravanelor, căci nu e greu să se construiască intersecții din plăci de material plastic, avînd marcate benzi, săgeți, culoare, să se realizeze borduri tot din fîșii de material plastic, să se facă indicatoare rutiere cu soclu pliabil etc. Consiliile populare județene ar putea realiza fără prea mare greutate asemenea „parcuri-școală" care, după un itinerar în prealabil fixat, să colinde toate școlile din județ. Lecțiile realizate în acest fel ar avea un bogat conținut instructiv-educativ, ar fi interesante și atractive pentru copii.

Pentru a da educației un caracter practic este indicată și folosirea unor forme specifice adulților, însă adecvate vîrstei copiilor. De pildă, în acest an școlar copiii vor completa „chestionare" tipărite special pentru ei, aceste chestionare vor fi descifrate cu ajutorul „cheilor" și astfel copiii nu numai că vor aprofunda normele de circulație, dar se vor obișnui și cu acest sistem modern de examinare, care nu va mai constitui pentru ei o surpriză atunci cînd vor intra în rîndul automobiliștilor.

Colonel VICTOR BEDA
șeful Direcției circulației din Inspectoratul general al miliției

GÎNDURI LA ÎNCEPUT DE DRUM

Scrisoare deschisă către învățătorul începător

Sînt numai cîteva luni de cînd stăteai încă în bancă și-ți notai zelos explicațiile despre principiile didactice și urcai la catedră în postură de elev-practicant, pentru a pune în aplicație tot ceea ce învățai la lecțiile de psihologie, de pedagogie sau de metodică. Cîte emoții nu ai avut la început! Treptat — treptat, te-ai obișnuit cu clasa și cu această asistență numeroasă și exigentă pe care o reprezentau colegii și colegele, învățătorii școlii de aplicație și profesorii tăi. Doar la analiza lecțiilor îți mai bătea inima pînă cînd auzeai ultimul cuvînt — al profesorului de pedagogie — care venea să sublinieze, să confirme și să fundamenteze psihologic și pedagogic constatările colegilor și învățătorilor. A venit apoi examenul de diplomă și într-un amurg de iulie ai văzut pe o listă, în dreptul numelui tău, cuvîntul „absolvent". Erai fericit; numai gîndul despărțirii de școală, de profesori și de colegi așternea o ușoară umbră de regret peste bucuria ta.

Și iată că au trecut și lunile acestei lungi vacanțe, care te despărțea de realizarea plenară a visului hrănit în cei cinci ani de liceu pedagogic. Iată-te învățător acievea! Iată-te singur în fața copiilor care te-au întîmpinat cu flori și cu dorința vie de a te asculta. Sînt numai ochi și urechi. Și ce cuminți sînt!

Cu cîteva rînduri mai sus am folosit un cuvînt nepotrivit: „singur". De fapt nu ești singur: în minte și în inimă îți apar imagini și cuvinte ale profesorilor tăi. Îi auzi, îi vezi și-i simți alături de tine. Nu sînt halucinații; sînt cuvintele, sfaturile, îndemnurile pe care ți le-au dăruit în anii de școală:

„Învățătorul trebuie să-și păstreze calmul în fața clasei. Emoțiile, oricîte ar fi, trebuie interiorizate".

„Copiii sînt receptivi, dornici să afle lucruri noi".

„Ca să educi corect, trebuie să cunoști temeinic copiii".

„Metodele nu pot fi folosite rigid, invariabil, așa cum folosește inginerul șublerul sau electricianul voltmetrul; ele trebuie adaptate condițiilor concrete de muncă, trebuie să primească pecetea personalității învățătorului".

„Activitatea instructiv-educativă cere spirit creator".

„Fiecare copil poartă în stare potențială aptitudini, talente și calități care așteaptă să fie descoperite și cultivate; învățătorul este primul «geolog» și cel dintîi «grădinar» în acest domeniu".

„O lecție este o cărămidă în edificiul personalității copilului. Faceți-o astfel încît să nu pericliteze această măreață construcție!"

Toate acestea sînt ecourile prelungite ale cursurilor de psihologie și de pedagogie, ale analizelor ce încheiau lecțiile practice la care ai participat în anii de școală și pe care le-ai înscris în mintea ta cu litere de aur. Dar parcă abia acum, în fața clasei tale, au devenit pe deplin clare, și-au dobîndit adevăratele semnificații.

Și tu te simți luminat și încălzit de tot ce-ai adunat în cei cinci ani de școală din cărți, din lecții, din auzite și văzute. Și astfel începi primele lecții din lunga și frumoasa carieră de făurar de valori inestimabile: oameni.

Spor la muncă și succes deplin!

Lector univ. ION DRĂGAN

Sarcini de actualitate ale sindicatelor din învățămînt

(Urmare din pag. 1)

Cadrele didactice solicitate să colaboreze la aceste acțiuni de împrospătare a cunoștințelor tehnice pot face mult pentru a asigura cursanților o pregătire pe deplin corespunzătoare, ele aducîndu-și astfel o contribuție substanțială la desfășurarea în condiții superioare a procesului de producție.

Cu deosebită grijă au dezbătut participanții la Plenară o problemă de importanță socială a producției — aceea a evitării accidentelor de muncă. Este oare protecția muncii o noțiune străină preocupărilor școlare? De bună seamă că nu. În primul rînd ea privește viața oamenilor. De asemenea ea este legată de securitatea mașinilor, a utilajului și instalațiilor pe care poporul nostru, cu mari eforturi, le-a dobîndit pentru zestrea lui națională. Ca și maiștrii, ca și inginerii, ca și inspectoratele de protecția muncii și noi, educatorii, avem datoria de a ne reconsidera activitatea în această privință. Ne referim, în primul rînd, la cadrele didactice din învățămîntul profesional, tehnic și de specialitate. Nu este de ajuns că în aceste școli, securitatea muncii figurează ca materie de învățămînt. Predarea ei trebuie concepută astfel încît securitatea muncii să devină un sistem de educație la realizarea căruia să contribuie profesorul de specialitate, ceilalți ingineri profesori, maiștrii-instructori din atelierele-școală și din producție. Dar și profesorii de chimie, de fizică etc. ca și conducătorii cercurilor de specialitate ale elevilor au obligația de a căuta, cu simț de răspundere, mijloace și căi pentru a insufla elevilor cunoștințele și deprinderile menite să asigure o deplină securitate a activităților practice și experimentale.

O altă problemă discutată la Plenara U.G.S.R. din 17-18 septembrie a.c. a privit activitatea de control obștesc muncitoresc desfășurată de sindicate. E drept că membrii corpului didactic nu au sarcini directe în această privință, întrucît nu fac parte din echipele de control obștesc, dar este clar că și în acest domeniu ei pot aduce o contribuție prețioasă. Ne sînt încă proaspete în minte, din lectura presei, cazuri de serioase pagube provocate de elemente descompuse în avutul obștesc al unor unități de învățămînt. Fără îndoială că dacă la Prundul Birgăului, de exemplu, educatorii cinstiți, organizația sindicală ar fi semnalat din timp și din proprie inițiativă ce se întîmplă la Casa de copii școlari, pagubele ar fi putut să fie prevenite.

Prin întreg conținutul lor, de o deosebită însemnătate socială, lucrările Plenarei Consiliului Central al U.G.S.R. din 17-18 septembrie mobilizează cadrele didactice la acțiuni care, înscriindu-se în activitatea specifică a școlii, sporesc contribuția ei la dezvoltarea economiei.

Marea anonimă

Marea Anonimă a intrat în sala de clasă, s-a așezat la catedră și le-a cerut elevilor să scoată pe bănci manualul de fizică. I-a îndemnat să învețe cu sîrguință, i-a amenințat cu atitudine necruțătoare pe leneși, a predat prima lecție și — la sunetul clopoțelului — a plecat anonimă, așa cum și intrase în clasă.

Cine să fi fost Marea Anonimă de fizică?

— Profesoara de la a IX-a J de anul trecut?

— Voi, la „G" ați avut-o profesoară?

— Nu!

— Dar voi?

— Nici noi!

Și, cu acest sumar dialog, elevii unei clase a anului II de la un liceu din Capitală au aflat tot ce se putea afla despre profesoara lor de fizică pentru un întreg an școlar abia început. Dar, dincolo de nestimularea interesului elevilor față de profesorii lor, prin anonimat se fertilizează terenul poreclelor. În felul acesta Marea Anonimă de fizică a devenit... „Particula", iar profesoara de botanică, nici mai mult, nici mai puțin... „Florăreasa"!

Anonimatul profesorilor față de elevii lor nu le este de folos nici unora, nici altora și nici procesului instructiv-educativ.

Am avut mai mulți ani — pe cînd eram elev de liceu — un profesor care, toamnă de toamnă, în întîia oră de curs, ni se prezenta: „Dragii mei elevi! Cei mai mulți dintre voi mă cunoașteți de anul trecut. Sînt profesorul Vasile Teodorescu; anul acesta vă predau zoologia. Sînt născut în anul 1887 la Tecuci. Am urmat școala primară și liceul la Iași, iar facultatea la București. Am predat la liceele din Bacău și Focșani, iar aici, la liceul nostru, din 1937. Pe dumneavoastră vă voi cunoaște rînd pe rînd, în timpul anului școlar. Și acum să pătrundem în lumea viețuitoarelor, după manualul de zoologie".

Evoc memoria acestui eminent profesor care în ultimii săi ani de viață și de muncă la catedră a funcționat la același liceu unde, în anul școlar abia început, fiul meu, la mai bine de o săptămînă de cursuri, știe că la fizică va învăța cu „Particula"

COSTIN ȘTEFĂNESCU

P.S. De la un elev din anul I al unui alt liceu din Capitală aflu că profesorul de muzică, după ce s-a prezentat și a dat mîna cu fiecare elev în parte, i-a entuziasmat prezentîndu-le programul de învățătură pentru acest an școlar.

seco ven te

Liceul nr. 4 din Bacău poartă numele lui Lucrețiu Pătrășcanu

Pentru elevii Liceului nr. 4 din Bacău, data de 15 septembrie nu a însemnat numai deschiderea cursurilor. În această zi liceul, care a păsit în cel de al zecelea an de activitate, a primit numele lui Lucrețiu Pătrășcanu, militant de frunte al partidului nostru.

La festivitatea de deschidere au participat reprezentanți ai organelor locale de partid și U.T.C. activiști de partid și de stat, precum și numeroși părinți. În cadrul festivității vorbitorii au reliefat personalitatea lui Lucrețiu Pătrășcanu și au subliniat faptul că atribuirea numelui său este, pentru corpul profesoral și pentru elevi un indemn de a obține noi succese în muncă.

După festivitate, invitații au vizitat școala, laboratoarele și biblioteca acesteia.

Prof. FLORICA DUMITROF

Clase speciale de biologie

În anul acesta funcționează pentru prima dată în învățămîntul de cultură generală clase speciale de biologie în liceele din București, Iași, Timișoara și Cluj.

Încă din prima săptămînă de școală, elevii celor două clase speciale de biologie înființate la liceele „M. Sadoveanu" și „Iulia Hașdeu" din Capitală au realizat în laboratoarele Institutului de virusologie „Ștefan S. Nicolau", sub îndrumarea specialiștilor institutului și a profesorilor lor, studiul practic al microscopului electronic.

Studiul realizat după o programă specială a obiectelor de profil, lucrările practice efectuate în laboratoarele școlilor, ale facultăților și institutelor de specialitate, ca și activitățile în cerc vor contribui nu numai la adîncirea pregătirii teoretice și practice a elevilor, ci și la dezvoltarea aptitudinilor lor de cercetare biologică.

Săptămîna practicii agricole

Săptămîna aceasta — săptămîna practicii agricole, cum este numită de la o vreme în multe locuri — i-a găsit pe elevii școlilor generale și ai liceelor din județul Argeș alături de țăranii muncitori pe tarlalele cooperativelor agricole de producție, în livezile de fructe, în grădinile de zarzavat, alături de muncitorii întreprinderilor de industrializare a fructelor din Topoloveni și Băiculești, ca și la centrele de selecționare și primire a fructelor și legumelor. Școlarii din Micești și Purcăreni, de pildă, se întrec la culesul prune, roșii și cartofi; cei din Colibași și Racoviță lucrează la recoltatul porumbului și la culesul plantelor medicinale. Tot la cules de plante medicinale se află colegii lor de la școala din Mioveni.

Pe bună dreptate se așteaptă cadrele didactice și părinții copiilor din județul Argeș ca bilanțul acestei săptămîni de practică agricolă să fie deosebit de rodnic.

G. CRUCEANA

Un muzeu școlar de științe naturale

Preocuparea profesorilor de la Școala generală din satul Cioroiu, județul Olt, de a organiza un muzeu școlar cu material didactic intuitiv naturalizat s-a materializat după un an de muncă susținută. Muzeul cuprinde peste 100 de piese, printre care un loc important îl ocupă păsările și mamiferele împăiate, insectarele, precum și numeroase ierbare.

În cursul excursiilor din vacanță s-au colecționat și alte materiale, care, prelucrate, vor îmbogăți în curînd colecțiile muzeului.

Inv. C. BĂDESCU

Simpozion pe teme psiho-pedagogice

În primele zile ale lunii septembrie, colectivul didactic al Școlii generale din Singeorz Băi a organizat un simpozion cu tema „Argumente psiho-pedagogice pentru munca de cercetare". Au fost prezentate cu acest prilej comunicări pe teme ca: „Rolul muncii în edificarea vieții noastre", „Etica faptei", „Personalitatea și viața socială", „Despre igiena mintală" „Copiii excepționali", „Puterea exemplului", „Despre caracterul solemn în activitatea pionierească", „Probleme specifice privind lectura particulară a elevilor", „Cibernetica și unele probleme ale școlii", „Orientarea școlară și profesională".

Comunicările, întemeiate pe o bogată bibliografie și cuprinzînd numeroase ilustrări concrete, au fost însoțite, în mare parte, de proiecții.

Prof. IOAN M. POPA

Atlas botanic

La Editura didactică și pedagogică se află sub tipar „Atlasul botanic" alcătuit de prof. Lucia Popovici și conf. univ. docent Constanța Moruz, ilustrat de graficianu Ion Toma. Lucrare unică în literatura de specialitate din țara noastră, rod a unei munci de peste 10 ani, atlasul se adresează elevilor, studenților, profesorilor și tuturor celor ce îndrăgesc natura.

Textul lucrării încadrat în interiorul celor 181 de planșe colorate, prezintă elemente floristice esențiale ale regnului vegetal în ordinea ramurilor de studiu al botanicii, tratate într-o succesiune logică și accesibilă. Cele patru capitole ale lucrării — Evoluția, morfologia, fiziologia și sistematica plantelor, Geobotanică, Ocrotirea naturii, Curiozități — sintetizează în text și în imagini datele principale în legătură cu ultimele cuceriri ale biologiei în domeniul tratat.

Toți cei ce doresc să-și procure atlasul îl pot comanda prin librăriile pe care le frecventează în mod regulat prin centrele de librării și difuzare a cărții din orașele reședințe de județ sau prin librăria „Cartea prin poștă" din București, str. Șerban Vodă nr. 43, ori la sate prin magazinele cooperației de consum care au puncte de librării sau librăriei „Cartea prin poștă" din București str. Serg. Nuțu Ion nr. 8-12. Unitățile socialiste și bibliotecile care lucrează cu fond de virament își pot adresa comenzile colecturilor bibliotecilor din județele respective.

Noi cărți și publicații de specialitate la Biblioteca centrală pedagogică

Urmărind să pună la dispoziția cadrelor didactice o cît mai amplă informație de specialitate, Biblioteca centrală pedagogică de pe lîngă Institutul central de perfecționare a personalului didactic își completează mereu dotația.

În cursul verii care a trecut de pildă, au intrat în bibliotecă, pe lîngă lucrările editate în țara noastră, o serie de lucrări străine din domeniul pedagogiei comparate, al educației, al didacticii și metodicii, al organizării învățămîntului, al defectologiei etc. Citățm, printre acestea: Tadeusz J. Wiloch: Wprowadzenie do pedagogiki porownawczej (Introducere în pedagogia comparată), Varșovia, 1970; R.A Stevens: Les activités scientifiques extrascolaires pour jeunes gens (Activitățile științifice extrașcolare pentru tineret), Paris, Unesco, 1970; T. I. Jukova: Ceasi zanimatelnoi zoologhii (Ore de zoologie distractivă), Moscova, 1969; Primary mathematics. A further report for the Mathematical Association (Matematica în școala primară. O serie de rapoarte pentru asociația matematică), Londra, 1970 etc.

De asemenea, biblioteca pune la dispoziția cititorilor săi, pe lîngă publicațiile românești, numere recente din publicații străine de specialitate cum sînt Cahiers pădagogiques, Education et développement, Sovetskaia Pedagogika, Phi delta Kappa, Schule und psychologie, Revue française de pédagogie etc.

seco ven te

PROFESORI AI LICEULUI „ION NECULCE" DIN CAPITALĂ RĂSPUND LA ÎNTREBAREA:

CUM PERFECȚIONAȚI PREDAREA?

Prof. emerit ION DRAGU
directorul liceului

Directorul de școală — promotor al spiritului creator

În întreaga activitate de organizare a procesului instructiv-educativ în liceul pe care îl conduc, de îndrumare și orientare a acestuia, de asigurare a unei pregătiri temeinice, multilaterale a elevilor am în vedere că una din virtuțile învățămîntului modern o constituie spiritul creator. Justețea acestei poziții a fost confirmată de rezultatele foarte bune înregistrate în mod constant de elevii noștri în procesul de învățămînt, la olimpiade, la concursurile pentru admiterea în învățămîntul superior sau cu alte prilejuri care i-au pus în situația de a utiliza cunoștințele dobîndite.

O atenție specială am acordat asigurării unei baze materiale spre a oferi atît profesorilor cît și elevilor condiții care nu numai să permită, dar să și stimuleze afirmarea spiritului creator, să cultive pasiunea pentru studiu și cercetare. În acest scop în școală s-au creat laboratoare și cabinete școlare pentru toate obiectele de învățămînt, ceea ce ne-a permis ca chiar din prima zi a anului școlar 1970—1971 să trecem la sistemul de predare numai în laboratoare și cabinete pentru 10 din cele 32 clase ale liceului. În anul școlar următor numărul claselor care vor beneficia de marile avantaje ale acestui sistem va deveni cel puțin dublu, iar în anul școlar 1972—1973 întregul proces instructiv-educativ se va desfășura în laboratoare și cabinete. Experiența celor 5 ani de pregătire a trecerii la acest sistem ne-a și demonstrat că instalațiile moderne cu care sînt dotate laboratoarele și cabinetele aduc o contribuție deosebită la dezvoltarea spiritului creator al elevilor. Aceste instalații, folosite cu pricepere de profesor, îi pun pe elevi în situația de a depăși stadiul de simpli recepționeri, înregistratori de cunoștințe, caracteristic școlii tradiționale și de a deveni participanți activi la procesul de investigație, de abordare a diferitelor probleme ale realității cu intenții de explorare, de cercetare, de căutare creatoare.

Atît în discuțiile cu profesorii, în urma asistențelor pe care le fac la lecție, cît și în cadrul dezbaterilor metodologice pe care le organizăm în colectivele de catedră sau în consiliul profesoral promovez ideea că spiritul creator al elevilor nu se poate realiza în mod spontan, doar ca urmare a asigurării unui mediu corespunzător. Este datoria noastră, a dascălilor, să dezvoltăm creativitatea, valorificînd în acest sens conținutul învățămîntului și utilizînd metode de predare și procedee menite să activizeze capacitatea creatoare a școlarilor.

Urmărind transmiterea volumului de cunoștințe prevăzute de programele școlare, noi stimulăm inițiativa profesorilor în direcția încorporării selective, în însăși substanța programelor, a cunoștințelor noi pe care le furnizează actuala revoluție tehnică-științifică.

În același timp profesorii noștri elimină din lecții, acolo unde este necesar, materialul de prisos, învechit, datele și faptele nesemnificative, pasagiile descriptiviste care nu fac altceva decît să ducă la supraîncărcarea elevilor.

Întrucît liceul „Ion Neculce" este școală experimentală, în care Ministerul Învățămîntului și Institutul de științe pedagogice organizează cercetări menite să contribuie la perfecționarea învățămîntului, mulți dintre profesorii liceului participă la cercetările și experimentele ce urmăresc elaborarea unor programe menite să asigure un învățămînt formativ, să obișnuiască tineretul cu activitatea creatoare, să-i deschidă perspectivele unei maxime valorificări a capacităților sale în cele mai diferite domenii ale vieții sociale. Ca director nu numai că asigur coordonarea acestor cercetări, dar îi și ajut pe profesorii care nu participă la ele să beneficieze de rezultatele lor.

În scopul dezvoltării capacității de creație independentă a elevilor, al dezvoltării multilaterale a personalității lor, acordăm cea mai mare atenție organizării rationale a fiecărei lecții. Pentru ca lecțiile să se desfășoare pe baza unei activități intense de gîndire a elevilor de mai mulți ani am renunțat la structurarea lor după tradiționalele verigi. În schimb, valorificînd experiența instruirii programate, căutăm ca și la obiectele de învățămînt la care aceasta nu s-a introdus, asigurînd conceperea lecției ca unitate didactică, să folosim metoda pașilor, a secvențelor logice, care nu numai că ușurează accesibilitatea cunoștințelor, dar contribuie și la dezvoltarea gîndirii dialectice a elevilor, îi ajută să observe, să „descopere" condiționări reciproce ale fenomenelor studiate, legături esențiale etc. Cunoștințele dobîndite în felul acesta reprezintă pentru elevi cuceriri bazate pe efortul propriu de cunoaștere, oferindu-le bucuria creației și mărindu-le interesul pentru învățătură.

Cercetările științifice care se desfășoară în liceul nostru au demonstrat că spiritul creator nu se poate cultiva prin demonstrațiile, experiențele sau exercițiile care se fac *pentru* elevi, ci prin acelea la care *elevii înșiși participă în mod direct*. Un asemenea mod de instruire îi pregătește pe elevi și pentru acțiunea de informare pe calea autoinstruirii.

Învățămîntul bazat pe spiritul creator determină modificări importante și în ce privește rolul profesorilor. Dascălul încetează de a fi doar un agent de transmitere a cunoștințelor intrate deja în patrimoniul culturii universale, devenind factorul principal care asigură integrarea permanentă a noilor cunoștințe, valorificarea conținutului lor educațional-formativ, realizarea echilibrului atît de necesar între teorie și practică în procesul de învățămînt.

MATEMATICĂ

Prof. T. RĂDULESCU

După o perioadă îndelungată de modificări, se pare că actuala programă de matematică a devenit mai stabilă în ceea ce privește conținutul. Nu putem afirma că acest conținut este în totalitate adaptat cerințelor învățămîntului matematic modern, dar consider că stabilitatea programei vine în sprijinul predării.

Trebuie remarcat de asemenea faptul că se acordă profesorului mai multă inițiativă în aplicarea programei. Apare deci necesitatea — și posibilitatea — unei adaptări mai adecvate a acesteia la nivelul de pregătire al claselor de elevi, care în general este diferit. Numărul destul de mare de ore la dispoziția profesorului servește tocmai acestui scop: la clasele cu nivel mai ridicat este posibilă o adîncire a temelor, iar la clasele cu nivel mai scăzut se poate insista mai mult asupra unor teme mai dificile. În liceul nostru posibilitățile de adaptare a programei la nivelul claselor sînt sporite datorită faptului că acestea au fost omogenizate după criteriul aptitudinilor și al nivelului de pregătire, precum și pe baza unor teste. Constituirea claselor selecționate după criteriile de mai sus, experimentală în ultimii doi ani, a dat rezultate bune. Lecțiile predate la clasele respective sînt de un nivel științific mai înalt, iar timpul de predare fiind mai redus se poate mări durata aplicațiilor, ceea ce duce la o mai bună aprofundare a materiei.

La clasele omogenizate se experimentează în prezent lecții de formare a deprinderilor de muncă individuală. Multe lecții destinate rezolvării de exerciții și probleme au caracterul unor lucrări individuale, în sensul că elevii lucrează singuri în bănci, fără să se scrie la tablă, iar profesorul ajută și îndrumează numai pe cei care îl solicită. La tablă apar succesiv rezultatele parțiale sau definitive ale exercițiilor sau problemelor, pentru ca elevii să le poată confrunta. Bilanțul acestor lecții este diferit, după pregătirea și posibilitățile elevilor, dar și cei care au lucrat mai puțin au satisfacția că au lucrat potrivit priceperii lor. După opinia elevilor, lecțiile sînt mai antrenante și credem că ele stimulează interesul pentru munca individuală.

O problemă care mă preocupă îndeaproape în legătură cu perfecționarea predării este legătura dintre matematică și practică, dintre matematică și științele care utilizează metode matematice. Este cunoscut faptul că matematica a reușit să construiască modele pentru foarte multe și variate situații din afara frontierelor ei. Întrebarea care se pune este: cui îi revine sarcina de a trece de la situație la model și invers? Profesorului de matematică, sau profesorului care predă disciplina din care provine situația modelată? Cred că amîndoi ar trebui s-o facă. Se știe că fizica este prima furnizoare de modele matematice și există multe exemple pe care profesorul de matematică le poate utiliza cu foarte mare eficiență. De exemplu, la capitolul „Maxime și minime" se construiește un model matematic pentru fenomenul de reflecție și refracție. Trebuie să se insiste asupra etapelor de construcție a modelului, cu referiri la relațiile dintre elementele fizice ale modelului și simbolurile introduse. Este apoi indicat să se rezolve problema nr. 53 de la pagina 274 din manualul de analiză matematică pentru clasa a XI-a reală, pentru a arăta elevilor că două situații reale, complet diferite, beneficiază de același model matematic. La predarea ecuațiilor diferențiale există multe ocazii de a face legătura dintre fizică și matematică prin intermediul modelului; de exemplu fenomenul dezintegrării radioactive, circuite de curent continuu sau alternativ, oscilații mecanice etc.

Prin conținutul ei mai stabil, precum și prin caracterul orientativ pe care-l are, actuala programă de matematici creează noi posibilități de predare creatoare, cu condiția ca profesorul să fie în mod deosebit preocupat de ideea adaptării programei la specificul claselor.

LIMBA ROMÂNĂ

Prof. S. MOLDOVEANU

Deși în ultimii ani s-au făcut eforturi susținute pentru reducerea materialului de studiu, programa de literatură română pentru clasele liceale continuă să fie supraîncărcată. Îndeosebi ni se par nejustificate numeroasele date și fapte din viața și activitatea unor scriitori, ca și analizele dedicate unor aspecte nesemnificative din activitatea unor scriitori importanți (teatrul lui C. Negruzzi, romanele lui D. Bolintineanu etc). În ce mă privește, voi concentra la maximum studiul biografiei unor scriitori, relevînd în general la acest capitol numai aspectele strict legate de activitatea literară. În schimb, voi aprofunda cu elevii operele care au adus cea mai mare contribuție la dezvoltarea literaturii române, îmbogățind-o cu noi teme, cu noi specii literare etc., ca și la dezvoltarea limbii noastre literare. Consider că pentru înțelegerea clară și temeinică de către elevi a problemelor ce se analizează este nevoie să înlătur canoanele lecției cu toate verigile și să organizez discuțiile în funcție de conținutul și importanța problemelor, de nivelul clasei etc., astfel încît să crească participarea activă a elevului la propria sa instruire. Acestei laturi îi voi da o atenție deosebită la lecțiile de compunere sau de recapitulare finală, unde fiecare elev va prezenta lucrări personale pe teme stabilite încă de la începutul anului școlar. Lecțiile respective vor îmbrăca astfel o formă superioară, în care problemele vor fi dezbătute sub toate aspectele lor esențiale de către întreaga clasă.

O lecție de literatură română este bună, după părerea mea, atunci cînd reușește să dezvăluie elevilor bogăția de idei și sentimente din opera analizată, ca și faptele de limbă, stil și artă literară, stîrnind stări emoționale puternice și în același timp convingeri temeinice asupra locului pe care autorul sau opera îl ocupă în ierarhia valorilor literare naționale sau universale. De aceea, fără a separa conținutul de formă, îmi îndrept efortul spre analiza simultană a acestor două laturi ale oricărei opere literare, subliniind în permanență strînsa lor interdependență.

Explicînd elevilor mei fenomenul literar ca element al conștiinței sociale, strîns legat de ansamblul celorlalți factori sociali ai vremii de cerințele imperioase ale societății în care a apărut și s-a dezvoltat, mă feresc să cad într-o interpretare sociologizantă după cum evit, cu aceeași grijă, și interpretarea estetizantă.

FIZICĂ

Prof. LUMINIȚA POP

În activitatea cotidiană la catedră am simțit de multe ori necesitatea de a interpreta într-un mod personal, creator prevederile programei de învățămînt care, de altfel, reprezintă pentru mine un îndreptar metodic de bază. Principalul obiectiv pe care l-am urmărit în acest sens a fost încercarea de a moderniza conținutul cursului de fizică prin apropierea acestuia de cerințele practicii, prin corelarea studiului legilor fizicii cu dezvoltarea actuală a tehnicii.

Studiul amănunțit al mecanicii, căldurii și electricității contribuie mult la înțelegerea principiilor care stau la baza energeticii și a proceselor tehnologice ale industriei noastre socialiste. Predînd legile fizicii am accentuat tocmai acest lucru de mare importanță pentru activitatea viitoare a elevilor de azi. Am obținut bune rezultate în predare atunci cînd în studiul unor principii și legi generale am pornit de la probleme de tehnică. Așa, bunăoară, atunci cînd am vorbit despre proprietățile lichidelor am început prin a le vorbi elevilor despre construirea barajelor de la centralele hidroenergetice sau despre funcționarea unei prese hidraulice pe care ei au văzut-o într-o uzină. La lecția „Frecarea și legile ei" am pornit de la partea aplicativă, prezentînd elevilor diferite piese — rulmenți, pistoane etc. Pe această bază ei au reușit să înțeleagă și chiar să formuleze singuri principiile teoretice ale fenomenului. I-am obișnuit pe elevi să prezinte ei înșiși exemple de aplicabilitate în tehnică a legilor studiate, cu atît mai mult cu cît ei au putut cunoaște numeroase asemenea exemple cu ocazia vizitelor pe care le-au făcut în diverse întreprinderi sau pe șantiere.

Am căutat și alte modalități de optimizare a lecției. De pildă demonstrațiile prevăzute în programă la capitolul „Mașini simple" mi-au dat posibilitatea să fac cunoscute în mod nemijlocit elevilor unele mașini de acest fel, ținînd o lecție practică direct pe un șantier de construcții. Aici ei au putut studia modul de funcționare a troliului, a pîrghiei, a planului înclinat etc. Acest lucru le-a permis să înțeleagă mult mai bine unele legi și sisteme care stau la baza unor mecanisme și mașini și să rezolve cu mai mare ușurință probleme de calcul — oricît de complicate ar fi ele — legate de acest capitol.

Cu cît lucrăm cu clase mai mari — a XI-a și a XII-a — cred că trebuie să apelăm mai mult, în cadrul lucrărilor practice, la spiritul de inventivitate al elevilor, căutînd să-i punem în situația de a aplica practic cele învățate. Am căutat să realizez acest deziderat prezentînd elevilor nenumărate aplicații practice, îndeosebi la electricitate, care reprezintă baza electrotehnicii. De asemenea, pe lîngă lucrările de determinări existente în programă, am introdus lucrări problematizate care creează elevilor posibilitatea să găsească singuri unele soluții practice. De exemplu, lucrările efectuate la clasa a XI-a oferă și schema și parametrii aparatelor folosite. În acest caz ele prilejuiesc o activitate practică superficială. Dacă însă, efectuăm lucrări în care nu dăm schema montajului, îi obligăm pe elevi să modifice, să completeze și să adapteze schema studiată la curs cerințelor practice. Pentru a găsi răspuns la aceste solicitări ei vor trebui să analizeze particularitățile de construcție a schemei respective, să indice parametrii aparatului, să capete deprinderea de a se descurca cu aparatura tehnică.

Prin activitatea mea urmăresc să asigur ca, pe baza programei, elevii să-și însușească și bazele fizico-tehnice ale economiei noastre naționale.

Într-unul din laboratoarele lingvistice ale liceului

CHIMIE

Prof. RODICA NICOLAICIUC

Considerăm că actualele programe de chimie reflectă într-o mai mare măsură — comparativ cu cele de acum cîțiva ani — caracterul explicativ și formativ al acestei științe. Totodată, prin structura logică a materiei se creează premisele însușirii treptate de către elevi a unui sistem unitar de noțiuni. Fiecare cunoștință este valorificată pe măsura însușirii ei, în procesul predării altor noțiuni, dobîndind astfel un caracter operațional și contribuind la dezvoltarea gîndirii elevilor. Programele își evidențiază însă aceste calități atunci cînd sînt utilizate în mod creator, după cum o cer condițiile din clasa la care lucrăm.

De exemplu, capitolul IV din manualul pentru clasa a IX-a este prevăzut a se preda în 6 ore, la fel ca și capitolul V din același manual. Pe cînd însă primul — „Sistemul periodic. Învelișul de electroni. Electrovalența și covalența" — se referă la chestiuni vitale pentru înțelegerea întregului curs de chimie, celălalt — „Substanțe gazoase. Legile gazelor" — cuprinde noțiuni pe care elevii le vor relua și aprofunda la fizică pe parcursul unui trimestru. Fără a nega utilitatea celui din urmă, sînt de părere că el se poate realiza în 5 ore, timp în care există posibilitatea să se rezolve și foarte multe exerciții și probleme. Ora cîștigată de la acest capitol, împreună cu alta din cele „la dispoziția profesorului", ar prelungi etapa consacrată studierii capitolului IV. Aceste păreri sînt susținute de experimentele realizate la liceul nostru de-a lungul a doi ani școlari.

Catedra noastră vede altfel față de programă și structura acestui capitol, propunînd următoarea succesiune a temelor:

— Învelișul de electroni al atomilor (orbitali, substraturi, straturi electronice, reguli de completare ale acestora).

— Sistemul periodic — cînd se valorifică cunoștințele din tema anterioară, iar constituirea sistemului în grupe și perioade va apare ca ceva organic și nu lipit în mod artificial. Elevii vor înțelege deosebirile de structură electronică — și deci și de comportare — care există între elementele din grupele principale (la care electronul distinctiv se plasează într-un orbital de tip *s* sau *p*), cele tranziționale (ai căror atomi sau ioni prezintă orbitale de tip *d* incomplete) și lautanide sau actinide de la care se completează orbitalele *f*.

— Electronii de valență, dublet și octet de electroni, elemente electropozitive și elemente electronegative, prevederea valenței cu ajutorul sistemului periodic.

— Electrovalența și covalența. Molecule.

Prevăd cunoștințele despre legături chimice la sfîrșitul capitolului apar posibilități sporite de a valorifica și a desăvîrși cunoștințele dobîndite la temele anterioare.

Am pomenit doar una dintre modalitățile de a utiliza creator programa școlară. Asemenea situații sînt multiple și ele solicită din plin stăruința profesorului și priceperea lui.

BIOLOGIE

Prof. C. RAIANU

Programa de zoologie pentru clasa a X-a (anul II) prevede ca predarea fiecărei grupe de animale să înceapă, în mod uniform, cu o caracterizare a grupei, să se prezinte apoi clasificarea ei și apoi să se citeze unele exemple noi. În ce mă privește folosesc acest procedeu numai la unele grupe (insecte, reptile, păsări, mamifere). La alte grupe, în special la cele inferioare, procedez în felul următor: studiez cu elevii unul din tipurile cele mai reprezentative din grupa respectivă, fixez caracterele morfofiziologice, arăt alte tipuri înrudite și după aceea trec la generalizări și abstractizări asupra întregii grupe, care îi conduc pe elevi la concluzii și le dau posibilitatea de a face comparații cu grupele studiate anterior. Ei sesizează astfel cu ușurință firul evoluției lumii animale. De pildă, la crustacei, programa cere să se citeze, după caracterizarea clasei respective, mai întîi crustaceii inferiori (dafnia, ciclopul), apoi crustaceii superiori (gamarus, oniscus) și la urmă racul de rîu. Dar dacă am proceda în felul acesta, care din caracterele generale externe sau interne ale crustaceilor prezentați la început vor putea fi remarcate cu ușurință de elevi la dafnie sau ciclop?

La încrengătura spongieri, unde este vorba de primele și cele mai simple metazoare, avem posibilitatea de a demonstra origina animalelor pluricelulare în cele unicelulare. Exemplele indicate de programă sînt însă numai dintre formele coloniale. De aceea, pentru înțelegerea corectă a structurii spongierilor și stabilirea legăturilor filogenetice cu animalele unicelulare, încep prin a studia cu elevii mai întîi un spongier simplu, izolat, de tip ascon, și după aceea spongierii coloniali indicați de programă.

Am dat numai cîteva exemple asupra felului cum înțeleg să aplic programa la clasa a X-a (anul II), dar cred că procedînd în acest fel contribuim la deprinderea elevilor de a stabili legături cauzale, la dezvoltarea gîndirii lor.

ISTORIE

Prof. L. ROMAN

Documente obligatorii în învățămînt, programele — după părerea mea — trebuie aplicate în chip creator, aceasta fiind o modalitate de optimizare a activității școlare.

Una dintre direcțiile impuse de această cerință este aceea de a accentua în tratarea fenomenelor acele aspecte ce influențează în mai mare măsură formarea gîndirii materialist-istorice și convingerile patriotice și internaționaliste. De pildă, întrucît manualul expune în bune condiții desfășurarea revoluției burgheze din Anglia, comunicarea noilor cunoștințe trebuie axată nu atît pe materialul faptic (de altminteri de loc de neglijați), cît mai ales pe înțelegerea cauzelor, a caracterului și semnificației evenimentelor, pe pătrunderea structurii sociale și a acțiunii claselor. Sau, atunci cînd tratăm istoria comunei primitive pe teritoriul țării noastre și amintim cultura Cucuteni, apare necesară prezentarea strălucitelor realizări ale ceramicii ei (fie în natură, fie prin proiecții etc.), Este bine să menționăm cu acest prilej și darul făcut zilele trecute de România expoziției permanente a UNESCO — un vas aparținînd acestei culturi, simbol al aportului remarcabil adus de oamenii pămîntului românesc la dezvoltarea civilizației umane.

Cursul de istorie a patriei se poate preda în bune condiții doar în strînsă legătură cu sarcinile pe care le rezolvă în etapa actuală poporul sub conducerea Partidului Comunist Român, pentru ca elevii să înțeleagă justețea liniei politice a partidului și să se pătrundă de dorința de a se integra în activitatea desfășurată de întregul popor sub conducerea comuniștilor.

Permanent apar în istoriografie lucrări valoroase, ce aduc în circuitul științific izvoare necunoscute, precum și noi concluzii. A ține seama în predare de acestea este o condiție pentru calitatea și profunzimea lecției. În momentul de față, atenția mi se concentrează în mod deosebit asupra sintezelor de istorie a țării noastre apărute în ultimele luni (una sub redacția prof. M. Constantinescu, acad. C. Daicoviciu, prof. Șt. Pascu; alta sub redacția acad. A. Oțetea). Parcurg desigur și periodicele unde se publică materiale ce aduc noi lumini în interpretarea fenomenelor.

A fi la curent cu istoria actuală și a reține materialele cele mai caracteristice ce apar în presă și reviste este de o înaltă utilitate în construirea lecțiilor de istorie contemporană, care vor cuprinde astfel întotdeauna probleme ce nu-s amintite nici în manuale și nici în programe, căci toate sînt întocmite anterior producerii evenimentelor respective.

Este clar deci că respectarea programelor nu este incompatibilă cu intervenția originală a dascălului bazată pe o îndelungă chibzuință și permanentă străduință. Din contra.

GEOGRAFIE

Prof. emerit ION SUCITU

Experimentez de cîțiva ani, în colaborare cu Institutul de cercetări pedagogice, predarea geografiei regionale la clasele a VI-a și a VII-a, pe regiuni fizico-geografice. În felul acesta elevii au posibilitatea să urmărească fenomenele geografice pe o întindere mai mare de teren și se evită detaliile de amănunt sau repetarea unor cunoștințe învățate anterior. După tratarea fiecărei regiuni se poate trece la predarea unei țări dintre cele mai reprezentative pentru regiunea respectivă, putîndu-se sublinia legătura dintre factorii fizico-geografici ai acelei țări și cei ai regiunii naturale din cadrul căreia face parte. Așa de exemplu cînd am studiat continentul Africa, în loc să ne oprim la toate țările mediteraniene, repetînd o mulțime de lucruri (climă, floră, faună, sol etc.) am predat caracterele naturale ale Africii mediteraniene, iar spre exemplificare am ales Marocul.

În cursul acestui an voi preda, la clasa a VII-a, continentele Asia și Europa. Regiunile naturale prevăzute pentru Asia în planificarea întocmită sînt: Asia sud-vestică; Asia sud-estică; Asia Centrală; Asia de est (Extremul Orient); Asia de nord, iar pentru Europa: Europa estică; Europa nordică; Europa centrală; Europa apuseană și Europa mediteraniană. După tratarea fiecărei regiuni, cu caracterele sale specifice, ne vom opri la o țară, sau două pentru aplicații practice. De exemplu, pentru Asia de sud-vest am ales Turcia; pentru Asia de sud și sud-est India și Indonezia; pentru Asia Centrală Republica Populară Mongolă; pentru Europa apuseană Marea Britanie; pentru Europa mediteraniană Italia etc.

La geografia economică a lumii am prevăzut, după tratarea statelor componente ale Europei, o lecție în plus în care voi căuta să scot în evidență caracterele specifice ale economiei socialiste față de cea capitalistă. De asemenea, deoarece, pentru continentul Africa programa prevede numai două țări — Republica Democratică și Populară Algeria și Republica Guineea — mi-am propus o lecție în plus, pe care o voi face într-una din orele prevăzute de programă la dispoziția profesorului, spre a prezenta problemele economice ale continentului african și ajutorul dat de țările socialiste, printre care și de țara noastră, pentru eliberarea lor de sub jugul marilor monopoluri capitaliste. Voi adăuga o oră și pentru studiul Americii Centrale și Americii de Sud, unde programa prevede trei lecții. Socotesc însă că nu se poate să nu le arăt elevilor situația economică a Americii Latine și lupta popoarelor de aici împotriva trusturilor și monopolurilor americane. Numai după această prezentare voi trata Republica Cuba, subliniind realizările dobîndite în anii de după eliberare, și apoi situația economică din Mexic, Brazilia și Argentina — cele trei țări prevăzute în programă, întrucît consider că tratarea izolată a țărilor amintite, fără a le pune în legătură cu problemele mari ale continentului căruia îi aparțin, nu poate da rezultate bune.

Și la geografia fizică în clasele a IX-a și a X-a socotesc necesare unele completări față de programă. Așa de exemplu pentru noțiunile de cartografie s-au prevăzut doar 4 ore. Pentru a putea face cunoscute elevilor metodele și procedeele moderne folosite în alcătuirea diferitelor tipuri de hărți (orografice, geomorfologice, climatice, meteorologice, pedologice, geologice, floristice, faunistice, politice, economice, turistice etc.), pentru a-i obișnui să le citească și să efectueze aplicații pe ele am prevăzut două ore în plus, din cele puse la dispoziția profesorului.

Cabinetul de literatură română

INFORMARE • DOCUMENTARE • INFORMARE

ANGLIA: Conferință internațională cu tema „Tehnologia educației"

Recent, la Universitatea de tehnologie din Longborough s-a desfășurat, sub egida Asociației pentru învățămînt programat și tehnologie educațională, o conferință internațională cu tema „Tehnologia educației", la care au participat 450 de delegați din 15 țări. Lucrările prezentate în cadrul conferinței, ca și tematica celor patru simpozioane ce au avut loc cu acest prilej s-au referit la problemele programării și tehnologiei învățămîntului matematic, la folosirea noilor mijloace de comunicare cu destinație multiplă în procesul educațional, la tehnologia învățămîntului superior și a învățămîntului profesional și tehnic. Un interes deosebit prezintă propunerea adoptată de conferință de a se organiza o școală experimentală dotată cu computere și întreaga tehnică educațională modernă, care să prefigureze învățămîntul secolului XXI.

U.R.S.S.: Manifestări științifice ale psihopedagogilor

Institutul de psihologie generală și de psihologie pedagogică al Academiei de științe pedagogice a U.R.S.S. organizează în cursul lunii octombrie o consfătuire științifică cu tema „Particularitățile psihologice ale formării și dezvoltării aptitudinilor elevilor, metodele studierii și diagnosticării lor". În aceeași lună se va organiza la Kiev un simpozion cu tema: „Problemele psihologice ale relațiilor reciproce dintre tineretul studios din grupurile mici", iar în Letonia va fi organizat un simpozion despre „Elaborarea metodelor diagnostice de determinare a nivelului de dezvoltare a copiilor".

FRANȚA: Reorganizarea cercetării și documentării pedagogice

Institutul pedagogic național din Franța se reorganizează. Sarcinile sale sînt preluate de două noi instituții: Institutul național de cercetare și documentare pedagogică și Oficiul francez de tehnici moderne de educație.

Nucleul vechiului institut l-a constituit Muzeul pedagogic creat în 1879, destinat a fi, în același timp, o bibliotecă centrală pedagogică. Muzeului i s-au adăugat în cursul anilor numeroase alte funcțiuni: cercetări pedagogice, recensămînt, confecționare și difuzare a mijloacelor de învățămînt, radio-televiziune școlară, elaborare și publicare a documentelor informative destinate personalului de învățămînt etc. El acționa și în provincie, prin centre regionale și departamentale de documentare pedagogică și colabora strîns cu Centrul național de tele-învățămînt și cu Centrul Internațional de studii pedagogice de la Sevres. Actuala reformă are ca scop să faciliteze gestiunea și funcționarea acestui mare conglomerat de servicii.

Institutul național de documentare și cercetare pedagogică va asigura sau comanda cercetări fundamentale sau aplicate în toate domeniile învățămîntului, va sprijini cercetările efectuate în instituțiile de învățămînt, va difuza materiale documentare asupra metodelor și programelor de învățămînt. De asemenea, el va fi chemat să participe la formarea inițială și permanentă a profesorilor și, în sfîrșit, să colaboreze la informarea publicului asupra problemelor învățămîntului.

Oficiul francez de tehnici moderne de educație va avea îndeosebi sarcina de a dezvolta tehnologia educației. El va realiza studii și va pregăti materiale documentare asupra mijloacelor didactice moderne (radio, cinema, televiziune, mașini de învățat etc.), va aproba, va produce sau va comanda emisuni, bande magnetice și filme pe care le va difuza în Franța și peste hotare. Oficiul va participa totodată la formarea tehnicienilor sau a cadrelor didactice care vor utiliza aceste materiale și, pe de altă parte, va asigura învățămîntul la distanță prin utilizarea tehnicilor moderne. Se consideră că în timp ce institutul va fi centrat mai ales pe cercetare, oficiul va comporta o ramură „producție" și o ramură „difuzare".

Fiecare din aceste organisme va fi girat de un consiliu de administrație asistat de un consiliu științific.

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ

Participanți la Congresul internațional pentru promovarea limbii și literaturii latine despre:

VALOAREA FORMATIVĂ A STUDIILOR CLASICE ÎN SOCIETATEA ACTUALĂ

— La întrebarea noastră răspund profesorii universitari ALAIN MICHEL (Sorbona), HARRY C. SCHNURR (Stanford, Connecticut), KAZIMIERZ KUMANIECKI (Varșovia), VERGILIO PALADINI (Roma), RAOUL VERDIER (Bruxelles).

ALAIN MICHEL: „Nu putem renunța la cultura umanistă".

Pe plan mondial se discută astăzi amplu problema culturii generale în învățămîntul secundar. Aș putea spune că aceasta este una din marile probleme ale școlii contemporane. Ne întrebăm ce este mai util pentru tineri: să le oferim o cultură practică, mijloace care să le asigure reușita în existență, să-i învățăm să lucreze cu mașinile și să scrie scrisori de afaceri sau să-i învățăm filozofia, arta și literatura? Evident, aceasta este o falsă dilemă. Nu putem forma un om întreg renunțînd cu totul la cultura umanistă, pentru că însăși calitatea culturii tehnice — sau practice, cum doriți — este condiționată de calitatea culturii umaniste, iar izvoarele acestei culturi le găsim la marii gînditori latini și greci. Conflictul dintre înnoitori și conservatori este fals. Cu sau fără voia noastră, fie că o recunoaștem sau nu, sîntem fideli unor tradiții care ne vin de la clasici. Oamenii secolelor XV și XVI au descoperit cultura antică. Forțînd puțin termenii, aș putea spune că astăzi, la un alt nivel și în alte condiții, Renașterea continuă.

HARRY C. SCHNURR: „Aceste studii conferă o anume disciplină spirituală".

Limba latină se învață cu anume eforturi, cu o anume concentrare de energie. Desigur, însuși efortul sistematic depus în timpul învățării imprimă personalității celui care învață anumite trăsături, constituindu-se astfel ca o resursă formativă. Cam asta se întîmplă însă în orice gen de studiu. Despre calitățile specifice putem vorbi abia după ce tinerii au început să înțeleagă studiile clasice.

Se subliniază adeseori utilitatea limbii latine, îndeosebi ca bază pentru înțelegerea limbilor romanice. Dar nu aceasta mi se pare a fi prima ei valoare. Studiul limbii latine conferă în primul rînd o anume disciplină spirituală. A fost specifică romanilor claritatea exprimării și a gîndirii. Dreptul roman, de exemplu, a lăsat moștenire lumii cele mai clare definiții. Este foarte greu să fii obscur în limba latină. Pe de altă parte, numai studiile clasice ne oferă cheia cu care putem ajunge cu adevărat la sursele civilizației europene, fiindcă traducerile, oricît de bune ar fi, vor rămîne întotdeauna deficitare.

Punînd în evidență aceste valori direct utilitare aș mai adăuga că, în afara oricărui scop practic, nu te poți întreba ce folos aduce o simfonie de Beethoven. Pentru un om de cultură, studiile clasice răspund în primul rînd unei nevoi intelectuale.

KAZIMIERZ KUMANIECKI: „O punte de legătură între antici și moderni".

Oricît de tumultoasă ar fi existența culturii moderne, oricît de rapide ar fi transformările ei, nu trebuie să uităm niciodată că rădăcinile sale se află în cultura clasică. Există acolo elemente esențiale, adevărate nuclee spirituale pe care s-a clădit de-a lungul timpului eșafodajul culturii contemporane. Am moștenit din antichitate unele tradiții foarte puternice, care sînt mereu vii în limbile și literaturile moderne, în disciplinele științifice contemporane, în întreaga cultură de astăzi a lumii și mai ales a popoarelor europene. Ar fi desigur absurd să pretindem ca toată lumea să facă studii clasice la nivelul la care le fac specialiștii, latiniștii sau elineștii. Dar a ne apleca într-o oarecare măsură asupra studiilor clasice înseamnă a dobîndi o bază mai sigură pentru cultura modernă. E drept că astăzi sîntem mai grăbiți ca odinioară, că dispunem de mai puțin timp. Cred de aceea că ar trebui — și cu un mic efort aceasta ar fi posibil — ca profesorii să suplinească lipsa de timp prin evidențierea frumuseții studiilor clasice, prin atragerea elevilor către aceste studii. Limbile moderne beneficiază în școala contemporană de mijloace moderne de predare. Și clasicismul ar putea să profite de aceste metode care aparțin lingvisticii și tehnicii pedagogice.

VERGILIO PALADINI: „Să adaptăm studiile clasice la exigențele învățămîntului modern".

Cred că în prezent se impune să adaptăm și studiile clasice la exigențele învățămîntului modern. Să facem mai puțină gramatică, mai multă lectură de texte originale, în limba originală, slujindu-ne, pentru a ajunge la aceste lecturi, de cît mai bune traduceri.

Desigur, nu este obligatoriu și nici posibil ca toți oamenii să facă studii clasice. Dar oamenii de cultură trebuie să le facă, fiindcă în primul rînd ei trebuie să aibă ochii deschiși asupra tuturor manifestărilor vieții. Studiile clasice oferă, după părerea mea, o modalitate de apropiere între popoare și între oameni.

RAOUL VERDIER: „O facilitare a înțelegerii cursurilor științifice".

Eu cred că latina — ca și greaca de altfel — este foarte utilă pentru formarea spiritului. Este utilă nu numai pentru că permite o mai bună cunoaștere a cuvintelor din limba română sau franceză, de exemplu, dar și pentru studenții facultăților cu caracter științific, cum sînt cele care pregătesc ingineri, medici, biologi, fiindcă — așa cum mi-au declarat foștii mei elevi — cei care au făcut studii clasice înțeleg mai bine cursurile decît cei care nu au făcut astfel de studii întrucît le sînt cunoscute rădăcinile termenilor științifici.

Anchetă realizată de B. OCTAVIAN

Disciplinele științei și disciplinele învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

toți cei care lucrează în diversele domenii ale economiei sau culturii. Cu o informație de specialitate îngustă, limitată strict, nu se pot obține rezultate. Științele moderne progresează în domenii de frontieră și prin întrepătrunderea disciplinelor, deci pe baza unor cunoștințe variate și sudate printr-un liant, asemenea unui mozaic. De aceea și școala trebuie să extrapoleze pentru viitor înrudirile posibile și probabile dintre disciplinele, profesiile și activitățile productive.

— În exemplele pe care ni le-ați dat, v-ați referit, de preferință, la științele exacte. Considerați că metodele și criteriile de selecție pe care le-ați amintit sînt în egală măsură valabile și pentru disciplinele umaniste?

— Bineînțeles. Și în domeniul acestor discipline trebuie scoasă în evidență legătura dintre evenimente și dintre fenomene. Este drept că filozofia, de pildă, se învață de obicei, prin trecerea în revistă a creației filozofilor individuali. Cred totuși că, decît studierea, izolată, de exemplu, a gîndirii eleaților și stoicilor, este mult mai fecundă comparația între aceste școli filozofice.

— Care este după dv., momentul în care trebuie să fie efectuată adaptarea conținutului disciplinelor școlare la acela al disciplinelor științifice?

— Această adaptare trebuie să fie tot atît de dinamică, de rapidă ca și dezvoltarea științelor. Ea trebuie făcută neîncetat, printr-o luptă continuă împotriva închistării și rămînerii în urmă. Iar dacă mă veți întreba în ce ordine logică, temporală trebuie să se introducă problemele noi în învățămînt, vă voi răspunde că eficacitatea este mare acolo unde rezultatul este de mare masă și de o treaptă superioară. Problemele moderne trebuie introduse începînd din primele clase ale școlii. De exemplu, cred că este bine să se introducă în învățămînt modalitățile de studiere a algebrei propagate de gruparea Bourbaki, cu atît mai mult cu cît se lucrează cu teoria mulțimilor.

Desigur, aici trenul trebuie prins din mers. Știința continuă să progreseze, iar cunoștințele se înmulțesc într-un ritm exponențial, adică prin dobîndă compusă. Orice întîrziere ne scoate deci din circuitul actualității.

O condiție esențială este aceea ca toată lumea să fie lămurită, pentru ca și cadrele didactice, și elevii, și studenții să accepte maniera nouă de a gîndi învățămîntul, pregătirea pentru viața profesională. Sigur că aici intervine și un moment psihologic important, stabilirea unei legături trainice între dascăl și elevi, între profesor și studenți fiind mai mult decît oricînd o condiție indispensabilă pentru realizarea a ceea ce putem numi cursul actual al învățămîntului.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI:

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. Conferențiar la catedra de Tennologie mecanică, disciplinele: Tehnologia materialelor, Tehnologia materialelor și mașini unelte, poziția 6 din statul de funcțiuni.

2. Șef de lucrări la catedra de Termotehnică, disciplinele: Termotehnică, Termotehnică și mașini termice, poziția 10 din statul de funcțiuni.

3. Șef de lucrări la catedra Termotehnică, disciplinele: Instalații sanitare și încălzit, Instalații de încălzit, ventilat și ascensoare, Termotehnică și mașini termice, poziția 9 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

4. Profesor la catedra de Utilizările energiei electrice, disciplinele: Tracțiune electrică, Utilizările energiei electrice și instalații, poziția 3 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

5. Profesor la catedra de Construcții metalice, disciplinele: Construcții și poduri metalice, Construcții metalice și tehnologia sudurii, poziția 5 din statul de funcțiuni.

6. Profesor la catedra Beton armat și clădiri, disciplinele: Poduri masive, Tehnologia prefabricatelor, Istoria tehnicii construcțiilor, poziția 7 din statul de funcțiuni.

7. Profesor la catedra de Hidrotehnică, disciplinele: Construcții hidrotehnice și centrale hidroelectrice, Construcții hidrotehnice, Mecanica rocilor și tuneluri-hidrotehnice, poziția 3 din statul de funcțiuni.

8. Conferențiar la catedra de Mecanică teoretică, disciplin Mecanică teoretică, poziția 6 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CHIMIE INDUSTRIALĂ

9. Profesor la catedra de Fizică, disciplina Fizică, poziți 4 din statul de funcțiuni.

10. Conferențiar la catedra de Tehnologia silicaților și a compușilor oxidici, disciplina Chimia fizică a silicaților, poziția 6 din statul de funcțiuni.

11. Profesor la catedra de Organe de mașini și mecanisme, disciplina Teoria mecanismelor și dinamica mașinilor, poziția 3 din statul de funcțiuni.

12. Profesor la catedra de Tractoare și automobile, disciplina Tehnologia exploatării tractoarelor și mașinilor agricole și protecția muncii în agricultură, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de notele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 zile de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE
Catedra de fizică

— asistent, disciplinele electronică — și radiotehnică; optică-spectroscopie, poziția 9.

FACULTATEA DE FILOLOGIE
Catedra de limbă și literatură română

— asistent, disciplinele limba română contemporană; curs practic de limba română, poziția 11.

Catedra de limbă și literatură maghiară
— asistent, disciplinele limbă maghiară contemporană; istoria literaturii maghiare, poziția 8.
— asistent, disciplinele istoria literaturii maghiare, teorie și analiză maghiară, poziția 9.

Catedra de științe sociale
— asistent, disciplina probleme ale filozofiei și științelor politice, poziția 5.
— asistent, disciplinele economie politică; sociologie, poziția 7.

FACULTATEA DE MUZICĂ
Catedra de muzică

— asistent, disciplinele dirijat coral, teorie-solfegiu-dictat (în limba maghiară), poziția 15.
— asistent, disciplina pian (individual), poziția 17.
— asistent, corepetiție, poziția 29.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg.-Mureș, str. Nicolae Iorga nr. 1, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 15 zile de la data expirării termenului de înscriere.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

BRAȘOV

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

I. FACULTATEA DE MATEMATICĂ

— Lector la catedra de Matematică, disciplinele Analiză matematică și Funcții de variabilă reală și complexă, poziția 8 din statul de funcțiuni.

II. FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Lector la catedra de Fizică, disciplinele Optică-Spectroscopie și Fizică cu aplicații în biologie, poziția 3 din statul de funcțiuni.

III. FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

— Asistent la catedra de Științe naturale, disciplinele Morfologia plantelor, Fiziologia plantelor, poziția 3 din statul de funcțiuni.

IV. FACULTATEA DE MUZICĂ

— Asistent la catedra de Muzică, disciplina Corepetitor pian, poziția 7 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului pedagogic din Brașov, str. Karl Marx nr. 50, în termen de 30 de zile (respectiv 15 zile pentru posturile de asistent) de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile (respectiv 15 zile pentru posturile de asistent) de la expirarea termenului de înscriere, în condițiile prevăzute de legea sus-menționată.

ANUNȚ

Duminică 11 octombrie 1970, orele 9,00, se sărbătorește semicentenarul liceului „Vlaicu Vodă" din Curtea de Argeș. Sînt invitați toți foștii profesori și absolvenții liceului.

UNIFORME ȘCOLARE

Găsiți în aceste zile la magazinele cooperației de consum

COOP

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1057 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 2 octombrie 1970 | 4 pagini 25 bani

Este necesar să se dea dovadă de mai multă receptivitate, să se reacționeze mai prompt la tot ceea ce este nou în practica activității economice și tehnico-științifice, să se adapteze mai rapid învățămîntul nostru la schimbările care au loc în domeniul producției de bunuri materiale, în gîndire, în întreaga activitate socială.

NICOLAE CEAUȘESCU

INAUGURAREA NOULUI AN UNIVERSITAR

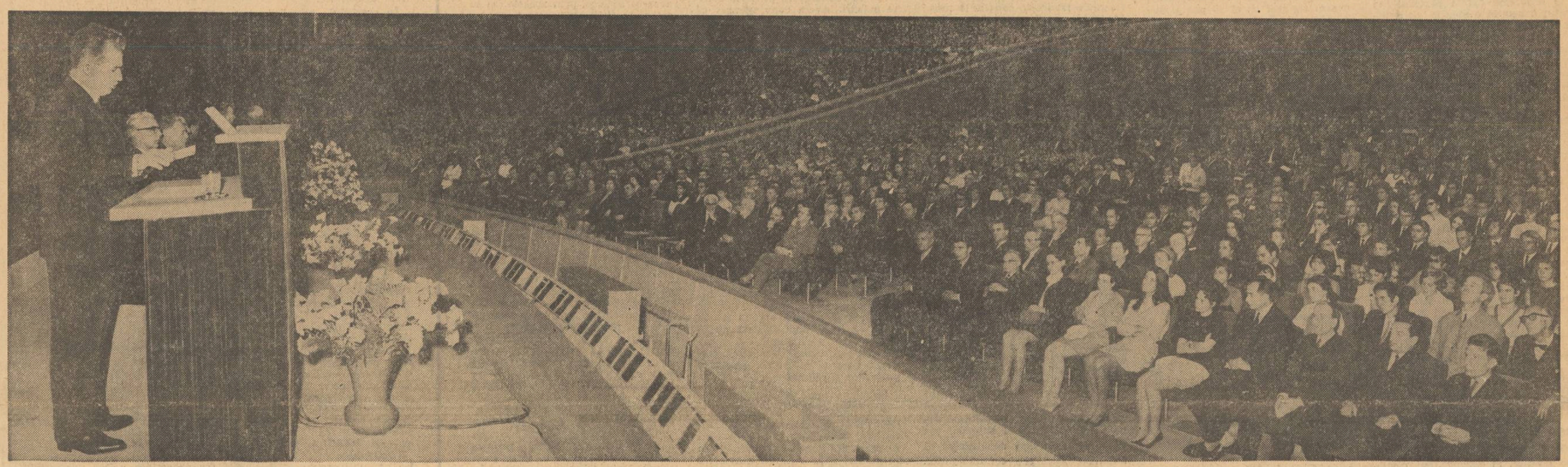

Cu o vie atenție și un profund interes, profesorii și studenții ascultă cuvîntarea secretarului general al partidului

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

Stimați tovarăși profesori,

Dragi prieteni studenți,

Astăzi, peste o sută cincizeci de mii de tineri de pe meleagurile patriei se îndreaptă spre sălile și laboratoarele institutelor superioare de învățămînt. Într-adevăr, numai gîndind la această cifră ne dăm seama ce armată minunată și uriașă de oameni ai științei și culturii vom avea mîine în opera de edificare a comunismului în patria noastră. De aceea, este deosebit de plăcut pentru mine — ca și pentru ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului — să particip la deschiderea festivă a anului de învățămînt superior și să vă transmit, cu acest prilej, dumneavoastră, cadrelor didactice și studenților din institutele de învățămînt superior ale Capitalei, precum și din toate centrele universitare ale țării, un cald salut din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Inaugurarea cursurilor universitare în acest an are loc în condițiile cînd în întreaga țară oamenii muncii desfășoară o intensă activitate pentru împlinirea cu succes a prevederilor cincinalului 1966—1970 și pentru pregătirea în condiții cît mai bune a trecerii la următorul plan cincinal, întocmit pe baza Directivelor celui de-al X-lea Congres al partidului nostru.

Putem spune, tovarăși, că, de pe acum, multe județe și ramuri ale economiei noastre și-au îndeplinit planul cincinal. Avem, ca atare, toate condițiile ca, pînă la sfîrșitul anului, nu numai să realizăm planul cincinal, dar să și-l depășim. **(Aplauze puternice).**

În ce privește viitorul plan cincinal, el este de pe acum definitivat ; trebuie să menționez faptul îmbucurător că prevederile sale sînt superioare celor stabilite de Directivele Congresului al X-lea al partidului, ceea ce va asigura dezvoltarea într-un ritm mai înalt a economiei, a nivelului de viață al întregului nostru popor. **(Aplauze puternice, prelungite).**

După cum se cunoaște, anul acesta țara noastră a fost încercată de mari greutăți pricinuite de inundațiile catastrofale din primăvară, care au afectat o bună parte din județe, aducînd mari daune economiei naționale și populației. Avem însă satisfacția să constatăm că astăzi aceste greutăți au fost în cea mai mare parte înlăturate. Prin munca eroică a clasei noastre muncitoare — care s-a aflat în primele rînduri —, a țărănimii, intelectualității, prin contribuția întregului nostru popor, condus de partid, activitatea economică și socială din patria noastră a reintrat într-un timp scurt în ritmul său de mai înainte.

Folosesc acest prilej pentru a adresa, din nou, mulțumiri călduroase oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități —, întregului nostru popor, care n-a precupețit nimic pentru a apăra avuția națională în acele împrejurări, dovedindu-și încă o dată patriotismul fierbinte, atașamentul față de cauza construcției socialismului din patria noastră. **(Aplauze puternice, prelungite).** Doresc, de asemenea, să exprim în mod deosebit mulțumiri călduroase tineretului patriei noastre, studențimii, care a muncit, alături de întregul popor, pentru a opri furia apelor și și-a adus contribuția la înfrîngerea greutăților, la reintrarea în normal a întregii activități. **(Aplauze puternice).**

Putem spune că în aceste împrejurări grele s-au afirmat încă o dată forța de granit a societății noastre socialiste, unitatea întregului popor în jurul partidului, hotărîrea sa de a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului — politică ce corespunde intereselor și năzuințelor întregii noastre națiuni socialiste. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Întregul nostru popor este angajat cu energie și entuziasm în eforturile de dezvoltare și perfecționare continuă a bazei tehnico-materiale a societății noastre socialiste, de înfăptuire a programului stabilit de partid ; se desfășoară o largă activitate pentru perfecționarea și îmbunătățirea continuă a conducerii, organizării și planificării vieții economice și sociale, pentru sporirea eficienței economiei naționale și a întregii activități sociale.

Ca rezultat al succeselor obținute în construcția economică și în îndeplinirea planului de stat, s-au creat noi condiții pentru creșterea standardului de viață al populației, pentru satisfacerea într-o măsură sporită a cerințelor ei materiale și spirituale.

O expresie elocventă a preocupării pentru creșterea nivelului de trai al poporului o constituie încheierea în acest an a acțiunii de generalizare a măsurilor de majorare a salariilor. Populația salariată a primit astfel în plus, anul acesta, circa 12 miliarde lei.

Ridicarea nivelului de viață al poporului este preocuparea centrală a partidului și statului nostru, țelul suprem al întregii activități de construcție a socialismului și comunismului în patria noastră. Vom face totul ca, an de an, lună de lună, bunăstarea materială și spirituală a poporului nostru să crească necontenit. **(Aplauze prelungite).**

În cadrul preocupărilor partidului și statului pentru asigurarea progresului multilateral al țării, pentru ridicarea României la nivelul țărilor avansate, un loc important ocupă dezvoltarea învățămîntului, asigurarea condițiilor pentru pregătirea cadrelor necesare economiei, științei și culturii, educarea și formarea pentru muncă și viață a tinerei generații. **(Vii aplauze).**

Fundamentat pe concepția materialist-dialectică despre natură și societate, dezvoltînd luminoasele tradiții progresiste ale școlii românești, învățămîntul de toate gradele din țara noastră cunoaște astăzi o dezvoltare și înflorire fără precedent, înregistrînd an de an noi succese.

În sistemul nostru de învățămînt, școala superioară ocupă un loc deosebit de important. Institutele de învățămînt superior au pregătit și au dat țării cadre de specialiști pentru toate domeniile de activitate. Este locul să subliniem și cu ocazia acestui început de an universitar că partidul, guvernul țării dau o înaltă apreciere muncii pline de răspundere și de noblețe a cadrelor didactice universitare, aportului lor deosebit de valoros la instruirea și educarea studenților, la formarea omului nou al societății noastre socialiste. **(Aplauze puternice).**

Partidul, întregul popor apreciază că studențimea din România se pregătește cu seriozitate și hărnicie, dovedind că este conștientă de înaltele răspunderi ce-i revin în societate. **(Aplauze puternice).**

Dragi tovarăși,

Congresul al X-lea al partidului a stabilit programul unei puternice dezvoltări a țării în perioada următoare, al ridicării pe trepte superioare a întregii activități de construcție socialistă din România. Sîntem în ajunul începerii activității pentru înfăptuirea acestui vast program, al trecerii la noul plan cincinal 1971—1975.

Realizarea cu succes a sarcinilor prevăzute pentru această importantă etapă de dezvoltare multilaterală a societății socialiste din România cere ridicarea nivelului calitativ al întregii noastre activități. În această direcție, un rol deosebit de important capătă omul, cadrele, chemate să asigure trăducerea în viață a acestui vast program. Iată de ce, problema pregătirii și formării de noi contingente de specialiști, înarmați cu temeinice cunoștințe, capabili să răspundă în bune condiții exigențelor tot mai înalte ale organizării și conducerii producției, ale întregii activități sociale, devine o problemă centrală a însuși progresului societății noastre socialiste. **(Aplauze puternice).**

Fără îndoială, formarea cadrelor este o problemă complexă, multilaterală ; ea începe astăzi de la vîrsta de 6 ani, a copilului, și se termină, ca să zic așa, la 60 de ani, vîrsta de pensie, dar, în fond, ea nu se termină în tot timpul vieții. Noi concepem problema pregătirii și perfecționării cadrelor — a constructorilor socialismului — nu ca ceva limitat la o anumită perioadă, ci ca un proces continuu. Numai în măsura în care vom ști să asigurăm în bune condiții desfășurarea acestui proces, împrospătarea continuă a cunoștințelor acumulate, cunoașterea de către cetățenii patriei noastre a noilor cuceriri ale științei și tehnicii, vom putea să ne îndeplinim în condiții bune sarcinile ce ne revin în opera de edificare a socialismului și comunismului. **(Aplauze puternice).**

În legătură cu formarea și pregătirea cadrelor, învățămîntului nostru superior îi revin răspunderi deosebit de mari. După cum se știe, statul face sacrificii însemnate pentru a asigura dezvoltarea și modernizarea bazei materiale a învățămîntului, pentru a îmbunătăți condițiile de viață și de muncă ale corpului profesoral și studenților. În cursul actualului cincinal au fost date în folosință noi spații de învățămînt, laboratoare, clinici, precum și numeroase cămine și cantine studențești. În ultimul an universitar, circa 63 la sută din studenții de la cursurile de zi au primit burse, peste 64 la sută dintre ei au locuit în cămine, iar peste 57 la sută au luat masa la cantinele studențești.

O dată cu dezvoltarea bazei materiale, cu asigurarea unor condiții tot mai bune de viață și de muncă pentru studenți și pentru corpul profesoral, partidul și guvernul au acordat și acordă o importanță deosebită perfecționării multilaterale a întregului proces de învățămînt. Se cunoaște că, în acest scop, în cursul actualului cincinal a fost adoptată noua Lege a învățămîntului. Pe baza Directivelor Comitetului Central și a prevederilor Legii învățămîntului s-au aplicat o serie de măsuri importante pe linia dezvoltării și modernizării învățămîntului, a creșterii eficienței sale în viața socială a întregii țări.

Am vizitat astăzi Institutul de construcții, clinica de copii a Institutului de medicină, precum și Institutul politehnic. Pot spune că impresiile noastre despre aceste trei instituții vizitate sînt deosebit de bune. Îndeosebi, am putut să remarc preocuparea care există pentru realizarea în practică a prevederilor Directivelor Comitetului Central al partidului privind dotarea și dezvoltarea laboratoarelor, legarea mai strînsă a activității de învățămînt cu practica, cu producția. S-au obținut, fără nici o îndoială, o serie de rezultate bune în această direcție. Au fost adoptate o serie de măsuri — la care s-au referit și unii din tovarășii care au vorbit astăzi aici — privind îmbunătățirea conducerii activității universităților și institutelor de învățămînt superior, între care menționez crearea senatelor și consiliilor profesorale, introducerea principiului muncii colective, atragerea studențimii la conducerea acestor unități de învățămînt superior.

Fără îndoială că pașii făcuți sînt importanți, dar consider că, în această privință, sîntem încă la început. Este necesar ca aceste organisme să capete mai multă independență, mai multă autonomie în organizarea procesului de învățămînt, a predării cursurilor. Să nu ne fie teamă de o mai mare diversitate în sistemul de organizare și de predare a diferitelor cursuri în unele sau altele din institutele noastre de învățămînt ! Cred că trebuie să lichidăm șablonismul, rigiditatea care mai stăruie astăzi în învățămîntul nostru și care constituie, în fond, o frînă în dezvoltarea lui mai rapidă. **(Aplauze puternice).**

(Continuare în pag. a 2-a)

ATMOSFERĂ SĂRBĂTOREASCĂ

Un nou an universitar a început ieri. Profesorii și studenții — animați de idealul unanim de a sluji politica partidului, de a contribui cu elan și competență la înfăptuirea programului de dezvoltare a țării, așa cum este fundamentat cu claritate de Congresul al X-lea al partidului — au participat la entuziaste manifestări prilejuite de deschiderea unui nou an de muncă în învățămîntul superior. De la studentul anului I care și-a început ieri călătoria pasionantă prin generoasa cetate a științei, pînă la studentul ultimului an, obișnuit cu lumea amfiteatrelor și laboratoarelor, pregătindu-se pentru un nou și hotărîtor examen — examenul producției, al practicii — toți cei peste 150 000 studenți ai țării — români, maghiari, germani — și-au exprimat hotărîrea de a fi la înălțimea grijii și solicitudinii cu care se preocupă partidul și statul de tînăra generație, de a folosi cu spirit de răspundere condițiile de instrucție și educație ce le sînt puse la dispoziție în vederea pregătirii și formării ca specialiști de înaltă calificare, ca demni și pricepuți constructori ai celei mai avansate societăți din cîte a cunoscut omenirea în evoluția sa — societatea socialistă. Cadrele universitare — de la tînărul asistent pînă la venerabilul profesor, care a pregătit zeci de generații de specialiști — și-au exprimat, de asemenea, angajamentul solemn, ca, în acest an de învățămînt, să aducă noi și importante contribuții la perfecționarea învățămîntului superior potrivit Directivelor Congresului al X-lea, indicațiilor prețioase date de secretarul general al partidului cu diverse prilejuri ca și în cuvîntarea rostită la adunarea festivă de la Sala Palatului, să formeze noi promoții de specialiști, capabile să răspundă exigențelor superioare pe care le impune dezvoltarea societății noastre.

Prezența în mijlocul studenților și profesorilor la sărbătoarea deschiderii cursurilor universitare a tovarășului Nicolae Ceaușescu a prilejuit și în acest an momente emoționante, o atmosferă de vibrant patriotism, de înaltă responsabilitate civică, de nețărmurit devotament față de partid, de conducerea sa.

Studenții celui mai mare centru universitar al țării — București — au trăit ieri un moment deosebit, avînd în această zi bucuria de a-l primi în mijlocul lor pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, împreună cu tovarășii Emil Bodnaraș, Gheorghe Pană, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdeț, Janos Fazekas, Manea Mănescu, Dumitru Popa, Leonte Răutu, Ștefan Voitec, Miron Constantinescu, Ion Iliescu.

Tineretul studios, corpul profesoral, văd în prezența conducătorilor partidului și statului nu numai o cinstire ce se aduce școlii superioare, dar și o dovadă elocventă a prețuirii pe care o acordă partidul, întregul popor, rolului ei în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Răspunsul studențimii, al profesorilor la această încredere s-a materializat, ieri, în călduroasa primire pe care au făcut-o pretutindeni tovarășului Nicolae Ceaușescu, celorlalți conducători de partid și de stat, expresie a devotamentului și atașamentului profund față de politica marxist-leninistă a partidului nostru, a încrederii în viitorul patriei, în angajamentele însuflețite pe care și le-au luat de a asigura țării noi generații de cadre cu înaltă calificare, capabile să aducă o contribuție sporită la edificarea socialismului pe pămîntul României.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat au vizitat Facultatea de construcții, Spitalul clinic de pediatrie „Emilia Irza", în cadrul căruia își de-

(Continuare în pag. a 2-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. I)

Cred că Ministerul Învățămîntului va putea lucra și el mai bine dacă, în loc să îndrume din București cum să se desfășoare activitatea la Iași, la Cluj, Tg. Mureș, Timișoara, Craiova și în celelalte centre universitare, le va lăsa pe ele, conducerile institutelor respective, să rezolve ele problemele pe baza directivelor generale, iar ministerul să asigure o orientare de perspectivă, să se ocupe într-adevăr de problemele mari ce trebuie rezolvate pe plan central în activitatea de învățămînt. Vor avea astfel de cîștigat atît societatea, cît și studenții — cadrele de mîine ale patriei noastre socialiste. Să nu avem nici o teamă că, acordînd mai multă autonomie universitară, am putea cumva să scăpăm din mînă conducerea învățămîntului! Dimpotrivă, creînd această autonomie, dînd centrelor și institutelor atribuții mai largi în organizarea procesului de învățămînt și activității studenților, vom asigura o conducere mai eficientă, la nivel mai ridicat a întregului nostru învățămînt. **(Aplauze puternice.)**

O problemă cărela partidul și statul îi acordă o atenție deosebită este aceea a legării mai strînse a învățămîntului cu practica, cu viața. Așa cum am spus, avem în această privință o serie de rezultate, dar ele nu ne pot satisface; ceea ce am făcut constituie, de fapt, numai începutul. Mai avem încă un drum lung de parcurs pentru ca, realmente, învățămîntul nostru superior să se lege strîns de practică, de producție, pentru ca absolventul universității sau al oricărui institut de învățămînt superior să poată, intrînd în fabrică sau în munca de cercetare, să participe din prima zi la activitatea de producție, să se încadreze în mod corespunzător în colectivul de muncă. Cu toții știm că absolventului învățămîntului nostru superior îi trebuie încă doi și, cîte o dată, chiar trei ani pentru a se adapta condițiilor de muncă din întreprindere, pentru a fi cu adevărat în stare să se încadreze în procesul de muncă. Aceasta este o mare carență a învățămîntului și trebuie s-o lichidăm rapid pentru că ea ne împiedică să obținem rezultate mai bune în activitatea noastră.

Noi ne bazăm în întreaga noastră gîndire pe concepția materialist-dialectică despre lume. Știm că, pînă la urmă, munca a fost elementul esențial în însăși formarea omului, în dezvoltarea gîndirii lui. Cu toate acestea, cîte o dată, mai întîlnim concepții în unele institute și la unii tineri potrivit cărora munca este privită drept ceva care nu ar fi de nivelul lor, care ar fi de natură să-i înjosească. Este adevărat, sînt puțini asemenea tineri; dar trebuie să facem să nu mai existe în țara noastră, în universitățile din România, nici un tînăr care să gîndească astfel. Pentru a crea asemenea condiții trebuie să începem chiar cu îmbunătățirea procesului nostru de învățămînt, să mergem mai departe cu aplicarea în viață a Directivelor Comitetului Central al partidului.

Este necesar să se dea dovadă de mai multă receptivitate, să se reacționeze mai prompt la tot ceea ce este nou în practica activității economice și tehnico-științifice, să se adapteze mai rapid învățămîntul nostru la schimbările care au loc în domeniul producției de bunuri materiale, în gîndire, în întreaga activitate socială.

Astăzi am discutat — în timpul vizitei făcute — despre ponderea pe care o ocupă practica și activitatea de predare a cursurilor în învățămîntul nostru. Am putut constata cu plăcere că s-au făcut pași înainte în direcția măririi ponderii practicii — dar numai pași. Știți cu toții că la noi predarea cursurilor ocupă o parte însemnată din activitatea atît a profesorului, cît și a studentului. Deși avem cursuri tipărite — la institutul de construcții mi s-a spus că există un exemplar la doi studenți pentru primii ani, iar pentru anii IV și V cîte un exemplar pentru fiecare student — profesorul, în ora sa de predare, nu face decît să repete cursul pe care, de altfel, studentul îl poate citi foarte bine singur, fără să mai trebuiască să stea ore întregi să asculte lucruri pe care le găsește în manual.

Este necesar să ne adaptăm mai rapid cerințelor moderne, practicii din țările avansate, unde predarea cursului de către profesor este limitată la ceea ce a intervenit nou sau la explicarea unor fenomene care trebuie mai bine înțelese, lăsînd pe student să citească singur manualul, să se deprindă să selecționeze din curs ceea ce îi este folositor. Numai în felul acesta îl învățăm pe student să muncească și să studieze cu bune rezultate. Or, trebuie spus că astăzi îl învățăm pe student cum să ia notițe rapid. Știți foarte bine că mulți studenți răspund la examene nu atît pe baza a ceea ce au citit, ci mai mult pe baza notițelor luate în orele de curs; de altfel, unii profesori îi întreabă pe studenți nu ceea ce este esențial din curs — nu vreau să spun că toți fac așa — ci dacă au reținut o anumită formulare pe care ei au făcut-o atunci cînd au predat materia respectivă. Atunci studentul primește nota zece. **(Aplauze vii, prelungite; animație în sală).** Nu știu cum să interpretez aceste aplauze; ca un acord cu profesorii care procedează așa, sau ca o aprobare a criticii adresate unor astfel de profesori. **(Aplauze puternice, aprobative).**

Cred că este necesar ca învățămîntul nostru superior să treacă cu mai multă îndrăzneală la îmbunătățirea, la restructurarea procesului instructiv-didactic. Desigur, vom avea, poate, unele greutăți la început, dar va trebui să ne preocupăm mai mult ca studentul să aibă timp să citească, să-i creăm condiții ca el să poată studia în cadrul facultății, să poată lucra mai mult în laborator, să fie mai bine asistat și îndrumat de profesor. Am mai vorbit și cu alte prilejuri despre necesitatea ca fiecare profesor să răspundă de un grup de studenți, să-i cunoască cum se comportă în procesul de învățămînt și cum acționează în întreaga viață personală. Studiind și în acest domeniu experiența mondială, aplicînd-o în practică, vom crea premise ca, într-adevăr, studentul să poată învăța în bune condiții. Profesorul să nu considere că și-a încheiat activitatea o dată cu predarea cursului, ci să asiste și să îndrume întreaga muncă de studiu, de laborator și de producție a studentului, participînd activ împreună cu el la toată această activitate. În acest sens trebuie să restructurăm și să organizăm procesul nostru de învățămînt. **(Aplauze puternice).**

Noi considerăm că activitatea de laborator, activitatea practică și de producție a studenților trebuie să ocupe locul principal în timpul de învățămînt. Desigur, aceasta este mai ușor de realizat pentru agronomie, pentru construcții, pentru politehnică și institutele tehnice. Firește, în primul rînd către aceste ramuri de învățămînt trebuie să ne îndreptăm. Considerăm că va trebui ca, încă din anul acesta, să trecem la unele restructurări radicale. Studentul trebuie să-și propună ca, în cei cinci ani de învățămînt în politehnică, să-și însușească și cunoștințe profesionale la nivel de muncitor calificat. Dacă vrea să îndrume mîine, cînd va fi inginer, pe muncitor, el trebuie să aibă cel puțin nivelul de cunoștințe practice al acestuia, plus cunoștințele teoretice de inginer. De aceea, este necesar ca practica să fie în așa fel organizată încît studentul să lucreze cîteva luni cum lucrează ucenicul în fabrică, apoi ca muncitor, ca maistru și să facă și practică de inginer în acești cinci ani. Numai așa, cînd va termina studiile, el va cunoaște bine problemele practice ale producției, se va putea încadra imediat în procesul de muncă.

Probabil că va trebui să găsim forme noi și în ce privește practica; să organizăm această practică fie pe o perioadă mai lungă, de 6—8 luni consecutiv — cum se face într-un șir de țări — fie să o organizăm pe ani de studiu, dar tot concentrat, cu participare efectivă în tot acest timp în procesul de producție.

Va trebui, totodată, să organizăm mai bine laboratoarele și chiar unele ateliere de producție de pe lîngă institutele de învățămînt. De altfel, problema aceasta se pune pentru întregul nostru învățămînt, inclusiv cel liceal, care va trebui, în cîțiva ani, să dispună de ateliere proprii, astfel ca toți tinerii, nu numai din școlile tehnice, dar și din liceele de cultură generală, să învețe o meserie. Tinerii trebuie să înțeleagă că este necesar să se deprindă cu lucrul, cu munca practică, astfel încît atunci cînd vor termina școala să nu devină pur și simplu niște oameni care au învățat de toate, dar nu știu să pună mîna pe un ac. **(Aplauze aprobative).**

Aceasta este valabil și pentru facultățile sau institutele așa-zis umanistice. Dacă ne-am referi la facultățile de filozofie, este oare suficient că aici se învață istoria filozofiei și se studiază diferite concepții filozofice actuale? Se știe că filozofia și concepția noastră filozofică sînt rezultatul a tot ceea ce omenirea a creat mai bun în toate domeniile. Materialismul dialectic constituie tocmai o sinteză a tuturor științelor; fără fizică, fără chimie, fără biologie, fără matematică nu se poate concepe materialismul dialectic. Luați însă programele facultăților noastre de filozofie. Veți vedea că ele nu prevăd studierea fizicii, chimiei, biologiei, matematicii. De aceea, la aceste facultăți se prezintă la admitere cîte 15 tineri pe un loc, considerînd, desigur, că este suficient să studiezi niște teorii generale, rupte de viață, desprinse exclusiv din cărți, ca să devii filozof! **(Aplauze).** Filozoful trebuie să fie în stare să înțeleagă lumea de astăzi, știința contemporană, și să se bazeze pe cele mai noi date ale științei, pentru a dezvolta concepția noastră despre lume. Fără a cunoaște fizica, chimia, biologia, matematica nu se poate forma un filozof bun, așa cum, fără asemenea cunoștințe, nu putem avea nici literați buni. Literatura trebuie să fie expresia a tot ceea ce a creat mai bun omul, gîndirea și munca sa, nu expresia unor lucruri abstracte, a teoriei că „eu am eul meu în conștiința mea". De unde izvorăște conștiința mea? **(Aplauze prelungite).** În fond, abstracționismul în artă, literatură, filozofie — că și acolo există mulți abstracționiști — este tocmai rezultatul ruperii de practică, de viață, al încetățenirii unor concepții idealiste, pe care noi le combatem și care, în fond, strecoară sub această formă ideea existenței în lume, în societate, a unor anumite forțe supranaturale sau a unor supraoameni în stare să facă minuni. Noi trebuie să așezăm în mod real învățămîntul filozofic, și tot învățămîntul nostru umanistic, pe baza materialismului dialectic. Pentru aceasta, trebuie să-l legăm de practică, de viață, iar studenții acestor facultăți să treacă efectiv prin procesul practicii de producție. Numai așa vor putea să fie buni studenți și buni filozofi. **(Vii aplauze).**

Va trebui deci, ca, în spiritul Directivelor Comitetului Central, să trecem la măsuri mai radicale spre a face ca, realmente, tot învățămîntul din țara noastră — și, desigur, și învățămîntul superior — să fie strîns legat de practică. Fiecare tînăr al patriei noastre să știe ce e o fabrică, ce e o cooperativă agricolă sau o fermă de stat, să fie în stare să lucreze în orice domeniu de activitate. Numai așa va deveni un bun constructor al socialismului și comunismului. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Aceasta impune, desigur, și obligația pentru profesori de a-și revizui metodele de predare și întreaga lor activitate didactică. Ei trebuie să înțeleagă că au datoria să participe efectiv la viața universității, că ei înșiși trebuie să fie strîns legați de producție. În asemenea condiții și cursurile lor, tot ceea ce ei predau, va fi legat permanent de cerințele practicii, ale vieții.

Învățămîntul este, cum se știe, și un factor important de cercetare științifică. Mi-a făcut mare plăcere să văd, la Institutul de construcții, cîteva laboratoare. Acolo profesorii mi-au putut prezenta grafice din care reiese că lucrează cu zeci de întreprinderi, că au rezolvat un șir de probleme ale acestora. Dar ca să faci cercetare, în bune condiții, nu mai poți face în același timp și meditații în afara obligațiilor universitare, nu te poți ocupa și de alte lucruri. Cine lucrează în învățămîntul superior s-a angajat, prin însăși profesia aleasă, pe drumul științei; nu se poate concepe învățămînt superior fără ca toți aceia care lucrează în cadrul lui să nu se preocupe permanent de dezvoltarea cunoștințelor în domeniul lor de activitate. Preocuparea conferențiarului, a asistentului trebuie să fie de a cerceta, de a-și aduce contribuția la progresul general al științei și culturii.

Iată, tovarăși, cîteva probleme pe care am dorit să le pun în fața dumneavoastră cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt. Gîndindu-ne la aceste probleme, la perfecționarea multilaterală a învățămîntului nostru, să avem permanent în vedere că societatea pe care o edificăm, omenirea în general, nu se va putea dezvolta, nu va putea obține rezultate bune pe calea progresului său, material și spiritual, fără a se baza pe tot ceea ce știința a creat mai bun, pe noile cuceriri ale tehnicii. Să facem ca toți cetățenii patriei să fie înarmați cu temeinice cunoștințe, cu tot ceea ce creează mai valoros, mai înaintat, omenirea.

Noi am organizat învățămîntul de 10 ani. Tineretul nostru de mîine — deci muncitorul de mîine, generația de mîine — va avea cunoștințe foarte avansate. Pentru aceasta, însă, avem obligația ca aceste cunoștințe să le predăm în așa fel încît ele să fie temeinic însușite de tineretul patriei noastre; să putem spune că, într-adevăr, poporul român — constructor al socialismului — însușind tot ceea ce este mai înaintat, își aduce în același timp propria contribuție la dezvoltarea științei și culturii universale **(Aplauze prelungite).**

Considerăm că este necesar să facem eforturi mai mari pentru a asigura organizarea în acest spirit a învățămîntului nostru, deoarece numai astfel ne vom putea îndeplini obligațiile pe care le avem! Guvernul, Comitetul Central al partidului sînt hotărîte să facă totul pentru a îmbunătăți întregul proces de învățămînt în sensul în care am vorbit aici. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Știm, tovarăși, că avem în întregul nostru învățămînt, inclusiv cel superior, cadre didactice capabile, cu vaste cunoștințe, care se bucură de renume pe plan mondial. Dispunem deci de o puternică armată de cadre didactice — ca să spun așa, de la sublocotenenți pînă la generali și mareșali — în stare să realizeze în practică aceste măsuri. Avem convingerea că întregul corp universitar va munci cu întreaga sa capacitate pentru a ridica nivelul general al învățămîntului din patria noastră, pentru a-și aduce contribuția la dezvoltarea multilaterală a societății socialiste. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Avem, de asemenea, un tineret minunat, dornic să-și însușească tot ceea ce este mai nou în știință și tehnică, în gîndirea umană. De altfel, se cunoaște că, în lume, poporul român are renumele unui popor inteligent, în stare să-și însușească tot ceea ce este nou. Știm că tinerii noștri care merg la studii în străinătate sînt apreciați pentru felul în care învață. De aceea, avem convingerea că tineretul, studențimea patriei noastre vor contribui, alături de profesori, la înfăptuirea Directivelor partidului privind ridicarea nivelului învățămîntului, vor munci temeinic pentru a se pregăti spre a fi în stare să ducă mai departe cauza construcției socialismului și comunismului, cauza bunăstării națiunii noastre socialiste. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Dragi tovarăși,

Preocupîndu-ne de problemele dezvoltării societății noastre socialiste, de ridicarea bunăstării maselor, noi știm că ne îndeplinim în primul rînd o înaltă îndatorire față de poporul din care facem parte. Datoria comuniștilor este aceea de a se identifica cu interesele oamenilor muncii, de a acționa pentru a ridica continuu nivelul bunăstării generale a propriului lor popor. Numai așa partidul comunist își îndeplinește obligația sa de reprezentant a tot ceea ce este mai avansat în societate. Partidul nostru este hotărît să-și îndeplinească cu toată fermitatea această obligație esențială față de popor, față de poporul pe care îl unim în partidul nostru — deoarece, în fond, partidul nu este ceva abstract, ci rezultatul unirii celor mai bune forțe ale poporului care dorește să militeze pentru a asigura dezvoltarea întregii societăți pe o bază nouă, superioară. Pe această bază, partidul nostru, ca reprezentant și ca element de unire a tot ceea ce este mai progresist în țara noastră, înțelege să-și îndeplinească obligațiile, să acționeze în strînsă unitate cu întregul nostru popor. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Desigur, noi nu uităm nici un moment că trăim într-o comunitate de națiuni și popoare, că edificarea socialistă a patriei noastre nu are loc izolat, ci în colaborare cu celelalte țări socialiste, în strînsă unitate cu toate forțele revoluționare și progresiste din lume. Desfășurarea cu succes a construcției socialiste și comuniste în România este legată nemijlocit de întărirea colaborării multilaterale cu toate țările socialiste, de întărirea solidarității și unității cu forțele revoluționare și progresiste, antiimperialiste din întreaga lume. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Dezvoltăm relații multilaterale, de colaborare și prietenie cu toate țările socialiste și militățm pentru întărirea continuă a unității țărilor socialiste. Doresc să menționez și cu acest prilej că Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Uniunea Sovietică pe care l-am ratificat ieri are o importanță deosebită pentru dezvoltarea relațiilor dintre popoarele noastre, pentru cauza socialismului și păcii. De altfel, putem spune cu satisfacție că relațiile României cu toate țările socialiste sînt bune, că ele se dezvoltă continuu în interesul poporului nostru, al țărilor socialiste, al socialismului în general. **(Aplauze puternice).**

Ne preocupăm de întărirea legăturilor noastre cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste, cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele antiimperialiste, convinși că aceasta constituie o cerință a dezvoltării sociale, a succesului luptei împotriva imperialismului, pentru progres și pace în lume. **(Aplauze prelungite).**

Tocmai pornind de la asemenea preocupări, ne îngrijorează situația din Vietnam și în general din Indochina, evenimentele din Orientul Apropiat. Militățm în mod activ pentru încetarea războiului din Indochina, pentru retragerea trupelor Statelor Unite și aliaților lor din această zonă, pentru ca poporul vietnamez și celelalte popoare din peninsula indochineză să fie lăsate să-și rezolve problemele fără nici un amestec din afară. De asemenea, considerăm că este în interesul popoarelor din Orientul Apropiat să se rezolve pe cale pașnică conflictul existent, să se asigure dezvoltarea independentă a fiecărei națiuni, a fiecărui stat din această zonă și, prin aceasta, să se creeze condiții pentru progresul lor economic și social. Tocmai ca prieteni buni ai poporului arab, noi sîntem de părere că trebuie făcut totul pentru a se asigura condiții de pace, deoarece numai în asemenea condiții popoarele arabe vor putea să se dezvolte, să-și ridice nivelul lor de viață, material și spiritual.

Acționăm pentru ca în Europa să se încetățenească tot mai trainic raporturi noi între state, pentru înfăptuirea securității europene, care presupune egalitate deplină între națiunile europene, respectul reciproc al independenței și suveranității, colaborarea în toate domeniile de activitate, presupune să se pună capăt politicii de forță și dictat promovată de imperialism, ca Europa să devină un continent al păcii și cooperării. Considerăm că există condiții să se realizeze asemenea deziderate — și vom acționa cu toate forțele în această direcție. **(Aplauze puternice).**

Pornind de la interdependența dintre politica de construcție socialistă și politica desfășurată pe plan extern, acționăm ca în viața internațională să triumfe relațiile noi, să se afirme și să se respecte normele dreptului internațional. Ne preocupăm ca Organizația Națiunilor Unite să joace un rol mai important în rezolvarea problemelor internaționale, ca în ea să-și ocupe locul toate popoarele. În acest context aș dori să subliniez, în mod deosebit, necesitatea restabilirii drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U.; aceasta va fi în interesul rezolvării problemelor internaționale, al cauzei păcii și progresului în lume. **(Aplauze puternice).**

Avem convingerea că, acționînd în acest sens, militînd neabătut pentru unirea tuturor forțelor antiimperialiste, contribuind la înfăptuirea unei politici de cooperare internațională și de pace, ne îndeplinim atît îndatorirea națională, cît și cea internațională. Și în viitor vom acționa cu fermitate și consecvență în acest spirit! **(Aplauze puternice).**

Dragi tovarăși,

Doresc, în încheiere, să-mi exprim, încă o dată, convingerea mea, a conducerii de partid și de stat, că anul universitar pe care îl începeți astăzi va constitui pentru dumneavoastră toți — cadre didactice și studenți — un an de noi progrese în dezvoltarea și înflorirea învățămîntului și științei, în creșterea aportului dumneavoastră la progresul general al patriei socialiste. **(Aplauze prelungite).**

Cu această convingere, urez tuturor cadrelor didactice din învățămîntul superior realizări tot mai mari în activitatea închinată educării tinerei generații. Adresez, de asemenea, studențimii noastre urarea caldă de a obține noi izbînzi în însușirea științei și culturii, în pregătirea sa temeinică pentru muncă și viață, pentru a putea ca mîine, în întreprinderi, în institutele de cercetări, de învățămînt, în organizațiile cooperatiste, în toate organismele societății noastre socialiste să-și aducă contribuția la progresul general și să ducă mai departe făclia progresului și civilizației, să ridice pe noi culmi România, națiunea noastră socialistă.

Vă urez spor la muncă și la învățătură, sănătate și multă fericire la toți, tovarăși. **(Aplauze puternice, prelungite: urale îndelung repetate; întreaga asistență, în picioare, ovaționează puternic pentru Partidul Comunist Român, pentru Comitetul Central, pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu).**

ATMOSFERĂ SĂRBĂTOREASCĂ

(Urmare din pag. 1-a)

săvîrșesc cunoștințele viitorii medici, Institutul politehnic.

În continuare, la Sala Palatului a avut loc adunarea festivă de inaugurare a noului an universitar. Mii de studenți bucureșteni au venit să sărbătorească împreună cu cadrele didactice din institutele de învățămînt superior ale Capitalei, începutul anului universitar 1970 — 1971. Pe fundalul scenei Palatului Republicii, gazda adunării festive, drapat cu drapelele patriei și partidului, se află o carte simbolică, pe care este înscrisă urarea adresată din inimă de întregul nostru popor tineretului studios: „Spor la muncă în nou an universitar".

În sală domnește o atmosferă sărbătorească. Un uriaș cor, în care și-au reunit vocile studenți și dascălii lor iubiți, intonează imnul tradițional „Gaudeamus igitur".

Sosirea conducătorilor de partid și de stat este salutată de întreaga asistență prin puternice ovații și urale adresate partidului, conducătorul încercat al poporului român pe drumul luminos al făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

În prezidiul adunării iau loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Emil Bodnaraș, Gheorghe Pană, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdeț, Dumitru Popa, Leonte Răutu, Ion Iliescu, Mircea Malița, ministrul învățămîntului, Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România, Traian Ștefănescu, președintele Uniunii Asociațiilor Studențești din România, rectori ai institutelor de învățămînt superior din Capitală, profesori universitari, studenți fruntași.

La adunare sînt prezenți Janos Fazekas, Manea Mănescu, Ștefan Voitec, Miron Constantinescu, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, personalități ale vieții științifice și culturale, activiști de partid și de stat, ai Uniunii Tineretului Comunist și Uniunii Asociațiilor Studențești din România, reprezentanți ai unor organizații obștești, conducători de instituții centrale și ai unor mari întreprinderi.

Adunarea festivă a cadrelor didactice și studenților din Capitală este deschisă de ministrul învățămîntului, tovarășul **MIRCEA MALIȚA.**

Festivitatea deschiderii noului an universitar — a spus vorbitorul — este onorată de participarea conducătorilor partidului și statului în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Aducînd, în numele cadrelor didactice universitare și al studenților, în numele tuturor celor prezenți la această adunare un călduros salut conducerii de partid și de stat, exprimînd deplina gratitudine pentru locul de frunte acordat învățămîntului în preocupările partidului, ministrul învățămîntului a arătat în continuare: Anul universitar în care intrăm este chemat să întregească programul de perfecționare a învățămîntului. Concepția acestui vast program este elaborată de partidul nostru în documentele sale importante și îmbogățită continuu prin prețioasele indicații pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le dă în problemele fundamentale ale sistemului nostru de învățămînt, asupra modului de punere în practică a modernizării școlii. Pentru prima dată, din această toamnă, funcționează toate cursurile școlii generale obligatorii de 10 ani. Noi orașe devin centre universitare. Învățămîntul de arhitectură a început în patru centre. Lăcașurile de învățămînt superior recent construite urmează să fie date în folosință. Sîntem o țară în care o însemnată parte din avuția poporului este îndreptată spre susținerea învățămîntului, spre înflorirea lui. Întreaga colectivitate este interesată îndeaproape de aceasta, societatea noastră socialistă fiind, prin structura ei, o societate educațională. Trăsătura distinctivă a anului nou universitar stă în aplicarea fermă și clară a principiului legăturii școlii de viață, de punere a muncii la loc de cinste. Introducerea muncii ca obiect de studiu va ajuta tineretul să-și formeze o atitudine activă și practică în viață. Îmbunătățirea orientării profesionale a elevilor și studenților va contribui la stabilirea unei legături organice între învățămînt și producție. Modernizarea metodelor de predare, împrospătarea planurilor și programelor vor mări eficacitatea pregătirii universitare, vor ușura înțelegerea scopului instruirii, vor micșora perioada de adaptare a absolvenților la sarcinile multiple ce le vor reveni în întreprinderi. Nu este misiune mai nobilă pentru școală decît de a se ști folositoare la mărirea capacității productive a societății. Nu este chemare mai stimulatoare decît aceea de a pregăti din timp cadre apte să facă față exigențelor acelei industrii de mare finețe, agriculturii supraintensive și acelor proiecte îndrăznețe pe care le prevăd programele de perspectivă ale partidului și statului nostru. Aceasta este în fond o expresie concretă a eticii sociale noi, înaintate care se cere să caracterizeze activitatea tuturor cadrelor noastre didactice. În aceste condiții în care viitorul este deschis afirmării personalității fiecăruia, folosirii depline a tuturor capacităților sale creatoare, tineretul nostru înțelege că trebuie să lucreze fără preget.

Animați de aceleași idealuri profesorii și studenții — români, maghiari, germani și de alte naționalități — se simt uniți în efortul nobil de afirmare a științei și culturii românești, de slujire fără preget a patriei noastre socialiste.

În continuare au luat cuvîntul **prof. dr. ing. RADU PRIȘCU,** rectorul Institutului de construcții, **prof. dr. docent GHEORGHE BÎLTEANU,** rectorul Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu", **GHEORGHE ȘERBĂNESCU,** student în anul V la Facultatea de transporturi a Institutului politehnic, **conf. univ. CONSTANTIN ENACHE,** secretarul comitetului de partid de la Academia de studii economice, **FELICIA MINULESCU,** studentă în anul I la Facultatea de filozofie a Universității București și **IRIMIE NICOLAE,** președintele consiliului Uniunii Asociațiilor Studențești din centrul universitar București.

Întîmpinat cu ovații și urale, a luat cuvîntul tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**

În repetate rînduri, profesorii și studenții prezenți la adunare au subliniat prin puternice aplauze cuvintele secretarului general al partidului, indicațiile de excepțională însemnătate pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului superior, pentru pregătirea noilor detașamente de specialiști la nivelul exigențelor științei, tehnicii și culturii mondiale, pentru ca fiecare absolvent al învățămîntului superior să se afirme la locul de muncă, în întreprinderi, pe ogoare, în institute de cercetări ca un constructor competent, entuziast al societății socialiste multilateral dezvoltate.

Adunarea a constituit o nouă și puternică manifestare a încrederii de nezdruncinat a studențimii bucureștene, a cadrelor didactice, în politica marxist-leninistă a partidului nostru, politică înfăptuită neabătut de întregul nostru popor.

Tineretul studios, profesorii din cele 18 centre de învățămînt superior din țară, care au urmărit cu viu interes cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu transmisă de posturile de radio și televiziune și-au exprimat hotărîrea de a se ridica la înălțimea sarcinilor de mare răspundere pe care partidul și statul le pun învățămîntului superior, de a munci și învăța într-un spirit de deosebită responsabilitate socială, de a-și pune toate forțele în slujba operei de dezvoltare multilaterală a patriei noastre socialiste.

Adunări consacrate deschiderii noului an de învățămînt au avut loc ieri în toate centrele universitare ale țării. **Pretutindeni, în instituțiile de învățămînt superior, cadrele didactice și studenții participanți la adunări au adresat însuflețite telegrame C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU.** Ele exprimă recunoștința studențimii pentru condițiile tot mai bune de studiu și de pregătire profesională și ideologică create de partidul și statul nostru, hotărîrea întregului corp profesoral și a tineretului studios de a-și mobiliza toate forțele pentru înfăptuirea deplină, responsabilă a directivelor elaborate de partid pentru dezvoltarea și perfecționarea școlii superioare românești, de a contribui plenar la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, la progresul științific și cultural al României socialiste.

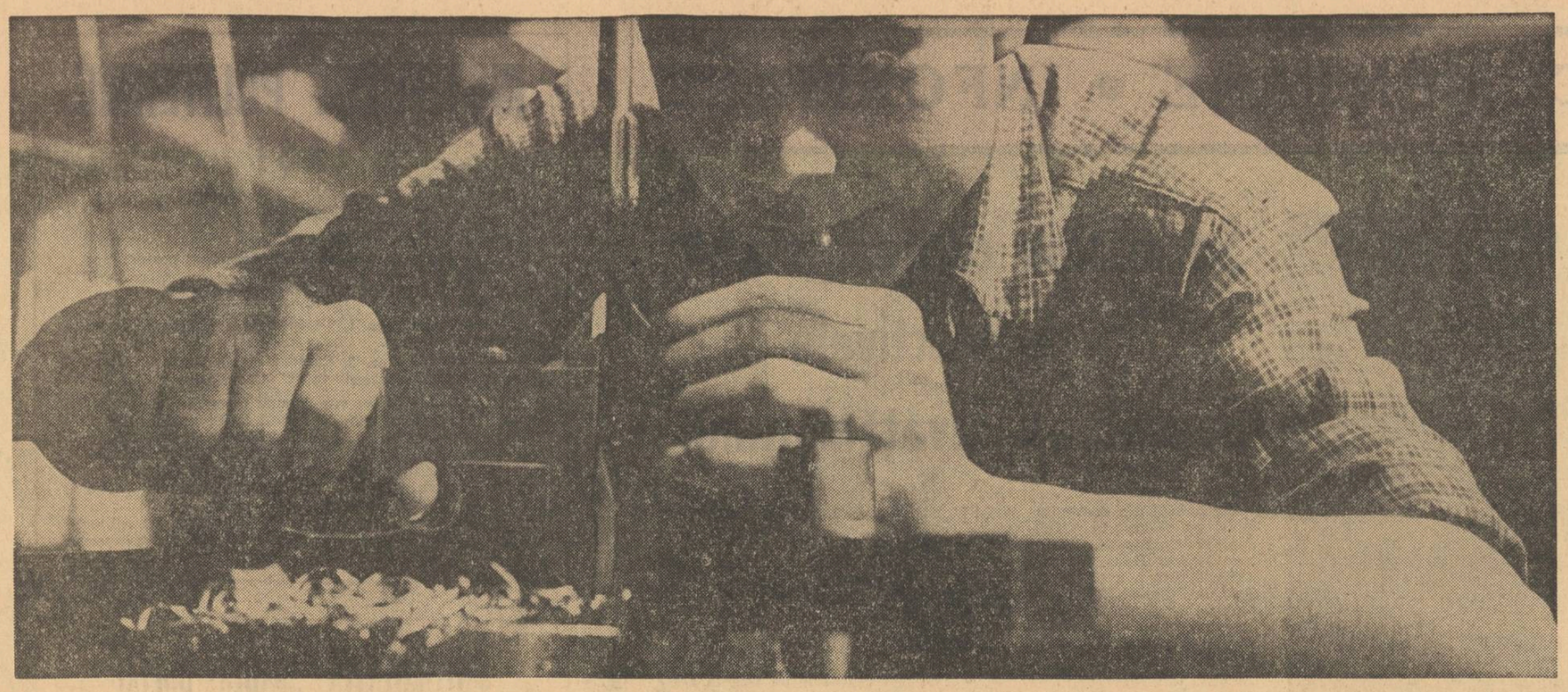

Să realizezi în practică muncind efectiv, iată ce înseamnă să cunoşti cu adevărat, să fii capabil de creaţie

EDUCAŢIA PRIN MUNCĂ

Între a vorbi despre muncă şi a munci efectiv ● Ponderea motivaţiei social-morale ● Din mîna elevilor — produse utile ● Orizontul tehnologic al pedagogului

Instruirea şi educarea tinerei generaţii în vederea integrării sociale se conturează din ce în ce mai pregnant ca o pregătire prin muncă şi pentru muncă, aptă să răspundă solicitărilor tehnicii şi ştiinţei moderne în continuu progres. Pregătirea în raport cu tehnica nouă, cu procesul amplu de industrializare a ţării, cu cerinţele dezvoltării economiei nu mai poate însemna doar informarea elevilor asupra cuceririlor tehnologiei moderne ,asupra realizărilor sale, nu se mai poate rezuma doar la cunoaşterea din afară a ceea ce reprezintă activitatea productivă, industrială, ci implică în mod obligatoriu formarea unei mentalităţi practice, crearea unor deprinderi de muncă fizică şi, totodată ,angajarea elevilor ca participanţi într-o activitate practică utilă, eficientă.

Necesitate categorică realizabilă printr-un sistem de învăţămînt polivalent, în care pregătirea practică profesională se include organic în conceptul modern de şcoală de cultură generală, educaţia prin muncă şi pentru muncă se înscrie în momentul de faţă ca unul din obiectivele majore ale învăţămîntului.

Coloanele ce urmează nu-şi propun să aducă argumente pentru demonstrarea valorii formative a muncii, a caracterului său esenţial ca factor de bază al instrucţiei şi educaţiei, a importanţei deosebite pe care o are în formarea viitorului cetăţean. Argumentele acestea le prezintă viaţa însăşi, cu realităţile sale şi ele sînt, ca atare, cunoscute tuturor. Ceea ce ne-am propus în rîndurile de faţă, solicitînd în acest scop şi o serie de specialişti, este de a analiza unele aspecte pe care le ridică educarea prin muncă a elevilor, de a releva unele căi indicate pentru acest domeniu.

Munca, suprema valoare socială

Interlocutorii noştri au scos în evidenţă, de la început, un aspect important: faptul că, pătrunzînd cu rapiditate în sistemul educaţional contemporan, tehnica şi tot ceea ce ea atrage după sine — o mentalitate practică, deprinderi practice etc. — nu dispune încă, spre deosebire de celelalte mari mijloace ale educaţiei, de o interpretare ştiinţifică, filozofică şi pedagogică care să-i determine potenţele formative specifice, să o situeze în ansamblul culturii generale şi să-i atribuie o metodologie didactică adecvată.

Referindu-se la aceasta, lectorul univ. **Ştefan Costea** arăta că, după părerea sa, multor pedagogi încă nu le este clar că educarea elevilor pentru muncă şi prin muncă trebuie să pornească de la lămurirea conceptului modern, contemporan de muncă. Elevii trebuie ajutaţi să înţeleagă că munca este valoarea socială supremă, izvorul tuturor bogăţiilor şi valorilor materiale şi spirituale, mijlocul principal al formării şi manifestării personalităţii umane, că omul însuşi este o creaţie a muncii, să-şi dea seama că, cu precădere în socialism, la baza dezvoltării ţării, a prosperităţii poporului, la baza dezvoltării personalităţii fiecărui individ în parte, la baza poziţiei şi promoţiunii sale sociale nu stă altă resursă decît munca, decît calitatea şi cantitatea sa.

Or, din păcate, în şcoală nu se întîmplă tocmai aşa. Nu se poate spune că nu li s-a vorbit şi nu li se vorbeşte elevilor despre muncă, despre ce înseamnă munca pentru om, pentru societate. Slavă domnului, de vorbit se vorbeşte destul, poate chiar prea mult. Orele de dirigenţie abundă de teme despre frumuseţea muncii, a cutărei sau cutărei meserii sau profesiuni, despre importanţa şi noblеţea muncii fizice, se organizează şedinţe, conferinţe şi simpozioane pe tema muncii. Dar nu o dată educaţia pentru muncă se rezumă doar la atît. Ea se realizează numai pe plan afectiv, moral, creîndu-se astfel o discordanţă între aspectul etic şi ideal şi aspectul practic propriu-zis. Elevii ştiu multe despre muncă dar nu prea ştiu să facă ei înşişi nimic, să înveţe din propria lor experienţă ce înseamnă munca fizică.

Într-un cuvînt — şi acest lucru l-au subliniat şi alţi participanţi la anchetă — în prezent educaţia pentru muncă în sensul de acumulare de informaţii este precumpănitoare, în timp ce educaţia prin muncă rămîne un deziderat, o problemă deschisă.

Referindu-se la modalităţile în care sînt pregătiţi elevii pentru muncă **Elena Bejat,** cercetător la Institutul de ştiinţe pedagogice, observa că, în momentul de faţă, aceste modalităţi sînt empirice. Am în vedere — spunea interlocutoarea noastră — o sumedenie de acţiuni pe care le organizează şcoala în acest scop: cercuri tehnice, vizite în întreprinderi, activităţi practice extraşcolare etc. Indeosebi şcoala de cultură generală s-a ocupat puţin de obişnuirea elevilor cu munca fizică, de educarea unor deprinderi tehnice. Cred că în prezent, cînd munca începe să devină un obiect de învăţămînt, lucrurile trebuie să decurgă altfel. Mi se pare important, în primul rînd, să fie dezvoltată înclinaţia pentru muncă şi să se acorde tot interesul motivaţiei sale social-morale.

O finalitate clară, precisă

Oprindu-se asupra modalităţilor de educare a elevilor prin muncă participanţii la discuţia noastră au insistat în special asupra faptului că se impune cu necesitate ca elevii să lucreze efectiv, să producă ceva util. Trebuie evitat — spunea **Dumitru Văcaru,** director general adjunct în Ministerul Muncii — formalismul care s-a manifestat anterior în organizarea activităţilor cu caracter practic, atît în şcoală cît şi în afara sa. Nu-i de ajuns să creăm ateliere. Să ne amintim că asemenea ateliere s-au înfiinţat în urmă cu cîţiva ani, în multe şcoli dar, pentru că nu li se găsise un rost bine precizat, practica se desfăşura la întîmplare şi, pînă la urmă, s-au autodesfiinţat. Atelierele şcolare, laboratoarele trebuie să constituie nişte uzine în miniatură, unde elevii să cunoască o seamă de principii de funcţionare a maşinilor şi utilajelor, să deprindă mînuirea uneltelor, să se familiarizeze cu diferite procedee de lucru. În general activitatea practică, indiferent unde se desfăşoară — în atelier, în cercuri, într-o uzină, pe un şantier sau în agricultură — trebuie să aibă un scop, o finalizare, elevii să ştie că au de lucrat ceva folositor, să vadă cu propriii lor ochi ceea ce au făcut. Cred că aceasta este o cerinţă esenţială a educării pentru muncă. Totuşi, de multe ori în şcoală activitatea practică a elevilor nu a avut un scop bine precizat. S-au făcut una, două sau patru ore de practică, pentru că aşa prevedea programa, sau s-a organizat un cerc de electronică pentru că asemenea cercuri sînt prevăzute în regulament. Dar ce anume s-a realizat în orele de practică sau la cerc, dacă ceea ce s-a făcut foloseşte cuiva, dacă are vreo valoare funcţională, practică — asemenea întrebări nu şi-au pus întotdeauna cei chemaţi să organizeze şi să desfăşoare această activitate.

Referindu-se la aceleaşi probleme, **Mihai Ghivirigă,** cercetător la Institutul de ştiinţe pedagogice, arăta că pentru a dobîndi eficienţa, activitatea practică a elevilor trebuie să fie integrată organic într-un proces conştient, să aibă o finalitate clară şi să dispună de instrumente teoretice bine asimilate. „În planul de învăţămînt pe acest an şcolar — ne-a spus tov. Ghivirigă — sînt prevăzute pentru şcoala de 10 ani, corespunzător vîrstei şi cunoştinţelor acumulate, îndeletniciri practice pentru elevii mai mici şi, gradat, lucrări practice şi discipline tehnice. Aş dori, îndeosebi, să subliniez un fapt: acela că educarea prin muncă şi pentru muncă şi mai ales dezvoltarea intereselor pentru muncă, formarea unei motivaţii superioare în acest domeniu trebuie să preceadă orientarea şcolară şi profesională. Este adevărat că orientarea şi educaţia prin muncă coincid parţial prin obiective şi mijloace, că una o implică pe cealaltă. Totuşi, aprecierea aceasta nu merge pînă la identificare; rămîn probleme specifice fiecărui domeniu în parte. Din acest motiv consider că trebuie început cu educaţia pentru muncă în general. În orice caz, dezvoltînd deprinderi de muncă fizică creăm şi suportul moral necesar unei opţiuni profesionale şi exercitării oricărei profesiuni".

Practică, nu turism prin întreprinderi

Tovarăşul **Alexandru Comşa,** inginer la Uzinele „23 August", a adus în discuţie — referindu-se tot la modalităţile de pregătire practică — vizitele în întreprinderi. „Măsura preconizată de Ministerul Învăţămîntului — sublinia tovarăşul Comşa — ca elevii de liceu să efectueze în viitor două săptămîni de activitate practică în unităţi industriale este bine venită şi necesară. Cu o condiţie. Să nu semene cu vizitele care s-au făcut pînă acum. Eu aş numi aceste vizite un fel de turism industrial. Cîteva zeci de elevi se plimbă, alături de profesor, prin halele uzinei — şi, după acest maraton, pleacă obosiţi, cu o imagine falsă sau neconcludentă. Ani de-a rîndul au venit şi la uzinele „23 August" clase întregi de elevi mici şi mari. M-am uitat adesea la ei cum goneau prin secţii şi m-am întrebat cu ce se aleg din aceste vizite. Elevii cu nimic temeinic, iar şcoala, profesorii, doar cu o acţiune formal îndeplinită, la capitolul „legătura cu practica". Acest turism industrial trebuie înlocuit cu organizarea unui contact viu, concret cu uzina, cu producţia industrială. Spun încă o dată, este bună măsura preconizată de minister. Aceasta presupune însă o foarte strînsă colaborare între şcoală şi întreprindere, o corelare a obiectivelor urmărite.

Deficienţele care există acum în organizarea activităţilor practice, în educarea tehnică a elevilor, în crearea deprinderilor de muncă se datoresc şi faptului că şcoala nu dispune de suficiente cadre bine pregătite în acest domeniu. Educaţia tehnico-practică trebuie desfăşurată de un corp de specialişti cu orizont tehnologic general şi cu pregătire filozofică şi pedagogică corespunzătoare. În formaţia complexă a acestor pedagogi ai tehnicii îşi vor găsi locul cuvenit discipline cum sînt estetica industrială, metodologia cercetării ştiinţifice-tehnice etc.

Discuţia noastră a subliniat cu tărie faptul că orientarea categorică a activităţilor şcolare spre practică, efortul de a lichida cu empirismul şi formalismul în acest domeniu constituie preocupări pe deplin justificate care se impun imperios şi pe care Ministerul Învăţămîntului, toţi factorii educaţionali le-au înscris între obiectivele lor majore.

MONICA VERDEŞ

Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituţiile de învăţămînt şi cultură

În ziua de 30 septembrie 1970 a avut loc Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituţiile de învăţămînt şi cultură, la lucrările căreia au participat membri ai Comitetului, iar ca invitaţi reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului, Comitetului de Stat pentru Cultură şi Artă, Institutului de ştiinţe pedagogice, Institutului central de perfecţionare a personalului didactic, Uniunii societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice, preşedinţi ai comitetelor sindicatelor din unele centre de judeţ.

În cadrul Plenarei, profesorul Constantin Drăgulescu, preşedintele Comitetului Uniunii, a prezentat raportul privind contribuţia sindicatelor din învăţămînt, artă şi poligrafie la realizarea obiectivelor economice şi cultural-educative în perioada ianuarie-octombrie 1970 şi sarcinile pe 1971, iar prof. Maria Stănescu, vicepreşedinte al Uniunii, a prezentat informarea cu privire la activitatea Uniunii Sindicatelor din învăţămînt şi cultură în domeniul relaţiilor internaţionale.

Participanţii la discuţii au relevat experienţa dobîndită de organele şi organizaţiile sindicale din învăţămînt, instituţiile de spectacole, din întreprinderile poligrafice, din presă, edituri şi radioteleviziune în îndeplinirea sarcinilor ce le revin din documentele Congresului al X-lea al P.C.R. De asemenea numeroşi vorbitori au analizat în cuvîntul lor modul cum sindicatele din învăţămînt şi cultură au aplicat în practică măsurile stabilite de plenarele Consiliului Central al U.G.S.R. şi ale Uniunii şi au făcut propuneri privind activitatea Comitetului Uniunii şi a organelor şi organizaţiilor sindicale în vederea sporirii contribuţiei lor la dezvoltarea învăţămîntului, artei şi culturii în patria noastră.

În încheierea lucrărilor Plenarei, a luat cuvîntul tov. Nicolae Gavrilescu, secretar al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

Jubileul Şcolii generale din Brateş-Covasna

Şcoala generală din comuna Brateş, judeţul Covasna, a sărbătorit un eveniment de seamă: împlinirea a 350 de ani de la înfiinţare. La adunarea festivă prilejuită de acest jubileu, elevii, cadrele didactice, locuitorii comunei au făcut bilanţul realizărilor pe tărîmul şcolii, dobîndite în ultimii ani.

Participanţii la adunarea festivă au trimis **Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român,** o telegramă prin care adresează conducerii de partid şi de stat sincere mulţumiri pentru grija ce o poartă dezvoltării şi perfecţionării învăţămîntului. „Aniversarea şcolii noastre — se spune în telegramă — este o mărturie în plus a aplicării consecvente de către partidul nostru a principiilor marxist-leniniste, a politicii naţionale de întărire a frăţiei dintre oamenii muncii de diferite naţionalităţi, de valorificare a tradiţiilor progresiste ale acestora. Corpul profesoral, aplicînd în viaţă directivele Comitetului Central al P.C.R., depune eforturi pentru legarea învăţămîntului de munca practică, educarea tinerei generaţii în spiritul dragostei faţă de patrie şi partid, faţă de munca comună a tuturor oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul patriei. Cu acest prilej ne angajăm în faţa Comitetului Central al partidului, a dumneavoastră personal, iubite tovarăşe Nicolae Ceauşescu, de a depune noi eforturi pentru traducerea în viaţă a măreţelor hotărîri adoptate de cel de-al X-lea Congres al P.C.R., pentru a întîmpina semicentenarul creării partidului cu noi rezultate în opera de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră".

În întîmpinarea unor sărbători şcolare

În prima săptămînă a lunii octombrie două licee din ţară — Liceul „Costache Negruzzi" din Iaşi şi Liceul pedagogic de învăţători din Craiova — aniversează un eveniment important al existenţei lor. Liceul „Costache Negruzzi" 75 de ani de la crearea sa, iar Liceul pedagogic de învăţători 100 de ani.

La amîndouă liceele apropiata sărbătoare prilejuieşte organizarea de numeroase acţiuni şi manifestări omagiale.

Iată cîteva din manifestările ce vor fi organizate la Liceul „Costache Negruzzi":

În zilele de 10 şi 11 octombrie se vor desfăşura două sesiuni de comunicări: una a cadrelor didactice şi a foştilor elevi, alta a cercurilor de elevi. Printre temele referatelor ce vor fi prezentate la sesiunea de comunicări a cadrelor didactice se înscriu: „Problema specificului naţional în literatură în concepţia lui M. Ralea", „Contribuţie la statutul liceului experimental".

În vederea apropiatei sărbători s-au elaborat un anuar al liceului, un număr festiv al revistei şcolare şi un album cu aspecte din activitatea elevilor. De asemenea, în holul liceului ieşean se amenajează o bogată expoziţie.

Pregătiri intense se fac şi pentru serbarea închinată jubileului, la care îşi vor da concursul toate formaţiile artistice ale liceului,ca şi pentru întrecerile sportive în vederea dobîndirii cupei „A 75-a aniversare" ce se va desfăşura pe stadionul „23 August" din Iaşi.

Cei 100 de ani pe care-i sărbătoreşte la 3 octombrie Liceul pedagogic din Craiova sînt cinstiţi de profesorii şi elevii săi printr-o seamă de acţiuni festive. Între acestea evidenţiem sesiunea de referate cu tema „100 de ani de existenţă a Liceului pedagogic din Craiova".

Iată cîteva din referatele ce se vor susţine cu acest prilej: „Personalitatea lui Ştefan Velovan", „La izvoarele activităţii extraşcolare a învăţătorilor"; „Învăţătorii folclorişti Ştefan Tuţescu şi Ion Popescu", „Marin Florescu şi Ilie Jianu, primii învăţători ai şcolii de aplicaţie".

Dozarea timpului în planul săptămînal al directorului

Perioada actuală cere şcolii să-şi perfecţioneze continuu munca, atît în formele de organizare, cît şi în conţinut. În mod firesc, directorului şcolii i se cere în primul rînd să înţeleagă mecanismul complex al procesului de învăţămînt şi să intervină cu competenţă în toate situaţiile create. Astfel stînd lucrurile, fără să fetişizez importanţa planificării, consider totuşi că numai o ordonare raţională a obiectivelor muncii şi a modalităţilor de realizare a acestora poate direcţiona pozitiv activitatea şcolară.

Pentru a asigura prioritatea elementelor esenţiale şi permanenta urmăririi acestora, pentru a evita aşa-zisele perioade „de campanie", urmate de obicei de o vizibilă diminuare a ritmului de lucru, în activitatea mea ca director îmi întocmesc planuri săptămînale operative de muncă, pe baza cărora îndrum şi controlez mersul şcolii pe care o conduc. În legătură cu aceasta aş vrea să mă opresc mai ales la cîteva aspecte ce vizează dozarea timpului dintr-o săptămînă.

După cum se ştie, răspunzîndu-se necesităţii ca directorul să participe direct la activitatea de predare — ceea ce constituia de altfel un deziderat mai vechi al multor directori — s-a inclus în obligaţia de serviciu efectuarea a 2—4, 4—5 sau 6 lecţii într-o săptămînă, în funcţie de mărimea şcolii (iar pentru directorii adjuncţi 6 ore). Aşadar directorul, printr-o parte a activităţii sale, este şi profesor la unele clase Avînd obligaţia de a constitui un exemplu pentru fiecare din colegii săi, el nu poate înţelege prin norma de predare doar efectuarea strictă a orelor de clasă, ci şi participarea la toate activităţile în afară de clasă pe care le cere obiectul respectiv —bineînţeles în raport cu numărul orelor efectuate — şi la toate activităţile de perfecţionare organizate în şcoală (şedinţe de catedră, convorbiri pe teme de specialitate etc.) sau în afara şcolii. Firească că planul săptămînal trebuie să aibă în vedere această latură a activităţii directorului, rezervîndu-i timpul necesar în raport cu ponderea ei în obligaţia de muncă. De pildă, dacă 4 ore de predare reprezintă, ca încărcătură didactică, 20—22% din norma unui profesor (care desigur, nu cuprinde doar ore de predare), înseamnă că un director cu o asemenea obligaţie trebuie să-şi rezerve pentru atribuţiile de profesor circa 10—11 ore pe săptămînă.

O altă latură foarte importantă a activităţii directorului este îndrumarea şi controlul procesului de învăţămînt direct prin asistenţele la ore. Acordîndu-i importanţa cuvenită, regulamentul şcolar fixează ca normă săptămînală de asistenţă 6—8 ore pentru director şi 8—10 ore pentru directorul adjunct (pentru cel care răspunde de cantină şi de internat 4—6 ore), cu cîteva ore în plus faţă de vechiul regulament şcolar. Ce înseamnă de fapt acest lucru? În primul rînd el presupune o pregătire anterioară pentru asistenţă, precum şi o convorbire ulterioară cu cel la care s-a asistat. Apoi este evident că o asistenţă este valoroasă nu doar prin ceea ce constată directorul (chiar dacă acesta dă dovadă de deosebită competenţă în analiza unei lecţii), ci prin măsurile pe care le determină pentru îmbunătăţirea generală a muncii din şcoală. Toate acestea (inclusiv urmărirea prin diverse forme a aplicării măsurilor stabilite) cer o distribuire judicioasă a timpului de lucru. Normei de 6—8 asistenţe pe săptămînă (8—10 pentru directorul adjunct), constituind între 33 şi 44% din încărcătura didactică a unei norme de muncă săptămînale (pentru directorul adjunct între 44 şi 50 %), e firesc să i se aloce 18—21 din ore din cele 48 (respectiv 21—24 pentru directorul adjunct). Consider că numai în acest fel se pot evita graba, superficialitatea şi formalismul în îndeplinirea uneia din cele mai importante atribuţii ale unui director.

Aşadar, ca director care predau într-o săptămînă 4 ore şi asist la alte 6 ore pot aloca în total acestor activităţi pînă la 28 de ore din bugetul meu săptămînal de timp. Rămîn deci, pentru celelalte probleme ale şcolii, 20 de ore pe săptămînă. După părerea mea, o asemenea repartizare a timpului este judicioasă întrucît corespunde şi atribuţiilor acordate directorului prin regulament, atribuţii care vizează, în cea mai mare parte, conţinutul procesului de învăţămînt. Într-adevăr numai prin asistenţe directorul poate cunoaşte cu adevărat, de pildă, cum se realizează programele şcolare, care este nivelul pregătirii elevilor, care este calitatea pregătirii pentru lecţii a personalului didactic etc. Dar şi alte sarcini ale directorului cer, dacă nu direct, cel puţin indirect, asistenţe: extinderea experienţei pozitive, întocmirea de caracterizări, completarea registrului de aprecieri asupra activităţii didactice, acordarea premiilor şi aplicarea sancţiunilor etc.

Cît despre celelalte atribuţii ale directorilor, ele pot fi îndeplinite în timpul rămas cu condiţia să folosească principiul muncii colective, sprijinul organizaţiilor din şcoală şi întreaga forţă intelectuală de care dispune aceasta.

Recunoscînd faptul că planul săptămînal de muncă este un instrument real de planificare şi ordonare a muncii nu pot fi de acord cu conceperea sa ca un document rigid, închis. Viaţa şcolii este complexă şi plină de fapte neprevăzute, iar directorul are obligaţia să intervină în orice situaţie nou creată. De aceea el nu poate lucra după un plan prestabilit în totalitate pe ore şi minute, făcînd abstracţie de tot ce apare nou şi izolîndu-se de freamătul vieţii, după cum nu poate nici să facă abstracţie de orice plan antrenîndu-se în tot felul de probleme lăturalnice. Socotesc de aceea că cel mai bine este să se rezerve în planul săptămînal un timp — poate o oră zilnic — în care directorul să fie la dispoziţia cerinţelor zilnice ale şcolii.

De fapt, marea majoritate a directorilor sînt foarte amplu solicitaţi de activitatea din şcoală şi din afara şcolii (s-ar umple registre întregi dacă s-ar scrie ceea ce se face în fiecare moment), aşa că necesitatea planului s-ar explica şi prin grija de **a nu se permite depărtarea lor de esenţa muncii didactice.**

Cred că luptînd pentru îndeplinirea prevederilor planului său, directorul nu trebuie să se simtă dominat de acesta, constrîns de timp şi de sarcini să acţioneze mecanic, cu teama că e depăşit de cerinţe. Părerea mea este că el trebuie să menţină un ritm potrivit unei activităţi gîndite, deoarece cuvîntul său trebuie să aibă o mare influenţă asupra oamenilor cu care lucrează. Cred că aceste deziderate ar trebui să stea la baza unui plan de muncă judicios întocmit.

Prof. GH. DASCĂLU
directorul liceului din Babadag, judeţul Tulcea

INFORMARE • DOCUMENTARE • INFORMARE

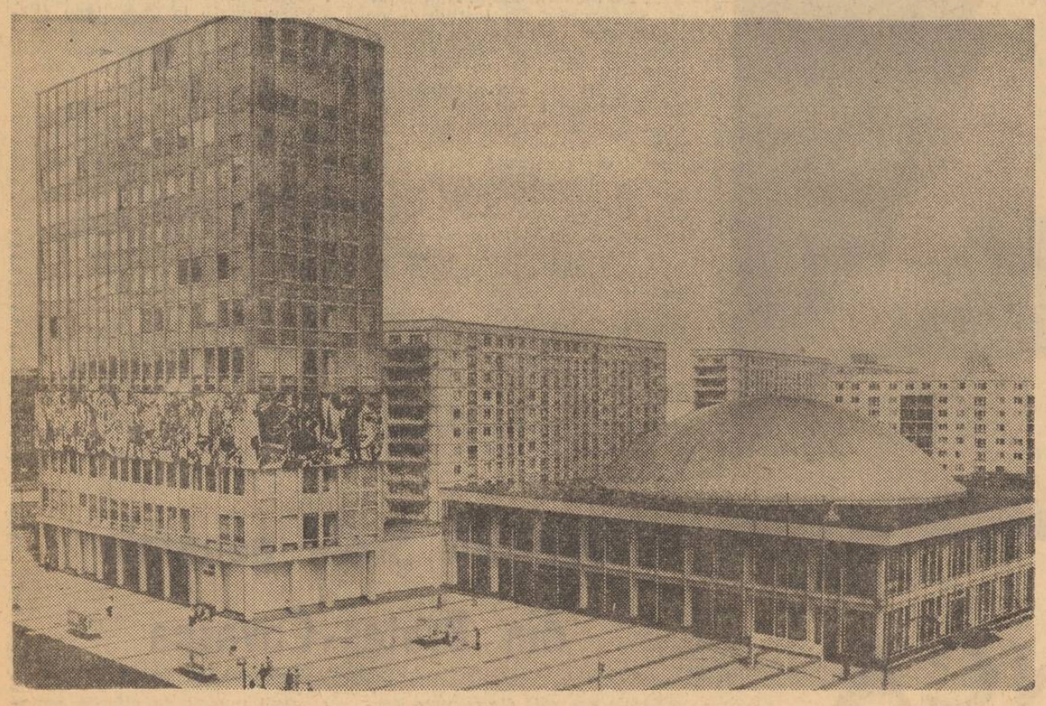

Casa corpului didactic din Berlin — R. D. Germană

Constituirea Academiei de ştiinţe pedagogice a R. D. Germane

Recent a avut loc, la Berlin, constituirea Academiei de ştiinţe pedagogice a R. D. Germane, for ştiinţific al Ministerului Învăţământului de Cultură Generală, prin ridicarea la un nivel superior a fostului institut de cercetări — Deutsches Pädagogisches Zentral Institut. Actul s-a desfăşurat într-un cadru solemn, semnificativ pentru funcţiunile ştiinţifice atribuite noii Academii. Au participat ca invitaţi directorii institutelor de cercetări pedagogice din Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Mongolia, Polonia, România, Ungaria şi preşedintele Academiei de ştiinţe pedagogice a U.R.S.S.

Academia din Berlin a fost învestită cu un număr de funcţiuni ştiinţifice importante : 1) Dezvoltarea teoriei pedagogice, pe baza filozofiei marxist-leniniste, prin elaborarea unor lucrări fundamentale (tratate, dicţionare, monografii pe teme), a unor studii de pedagogie comparată, de sociologia educaţiei etc. 2) Sprijinirea acţiunii de prospectare şi modernizare a învăţământului printr-un sistem de cercetări efectuate şi validate într-un mare număr de şcoli experimentale şi prin elaborarea unor studii de prognoză a învăţământului. 3) Sprijinirea ministerului în luarea unor decizii unitare şi bine orientate, privitoare la materialul didactic, la perfecţionarea tehnicilor docimologice, la formarea viitorilor educatori etc. Pentru valorificarea promptă a rezultatelor cercetării, un ministru adjunct este şi vicepreşedinte al Academiei, iar preşedintele Academiei face parte din colectivul de conducere al Ministerului. 4) Coordonarea cercetărilor educaţionale efectuate de personalul didactic din învăţământul mediu şi superior (secţiile de pedagogie ale universităţilor şi catedrele de pedagogie şi psihologie ale institutelor pedagogice). Academia îşi exercită rolul coordonator numai asupra activităţii de cercetare din învăţământul superior, activitatea didactică a personalului universitar aflîndu-se sub competenţa Ministerului Învăţământului Superior ; prin întîlniri între doctoranzi, conducătorii doctoranzilor şi specialiştii Academiei, lucrările de doctorat vor fi orientate spre problemele prioritare ale învăţământului.

Academia are 40 de membri şi 30 de membri corespondenţi, majoritatea specialişti în pedagogie sau filozofie. Există şi un număr de economişti, medici, ingineri, biologi, care s-au afirmat ca remarcabili cercetători ai educaţiei. Cei 70 de membri ai Academiei sînt profesori doctori (rangul cel mai înalt de cercetare) care au lucrat în fostul Institut central, profesori la catedrele universitare de pedagogie sau filozofie, dar şi profesori din învăţământul mediu care, fără a avea doctoratul, s-au distins prin cercetări aplicative şi publicaţii, avînd un anumit titlu sau grad ştiinţific (**oberstudienrat** sau numai **studienrat**).

Conducerea Academiei este încredinţată adunării generale şi, între sesiunile acesteia, prezidiului, care cuprinde un preşedinte (prof. dr. Gerhardt Neuner), 3 vicepreşedinţi (unul fiind ministrul adjunct delegat de conducerea ministerului) şi un secretar general. În cadrul ei lucrează peste 600 de cercetători, iar planul de dezvoltare prevede, pentru anul 1975, cifra de 800 de cercetători.

Structura Academiei nu a fost definitiv elaborată, dar ea tinde spre suplete şi funcţionalitate. Există grupe de cercetare subordonate direct conducerii Academiei, care se vor preocupa de perfecţionarea metodologiei cercetării, de asigurarea circulaţiei informaţiei şi a rezultatelor între institute, de rentabilitatea cercetării etc. Se urmăreşte ca investigaţiile teoretice şi aplicative să fie astfel orientate şi îndrumate încît, în final, rezultatele obţinute să se poată organiza într-un ansamblu transferabil în practică.

Dintre institutele care compun Academia menţionăm : 1) Institutul de teorie a pedagogiei (filozofia educaţiei, sociologia educaţiei, istoria pedagogiei, pedagogie comparată) ; în principiu, cercetărilor fundamentale li se acordă un loc şi un rol important. Institutul de teorie a pedagogiei este subordonat direct preşedintelui Academiei. 2) Institutul pentru economia şi planificarea învăţământului. 3) Institutul de psihologie pedagogică. 4) Institutul de teorie a educaţiei. 5) Institutul de didactică (tehnologia didactică). 6) Institutul pentru matematici, ştiinţele naturii şi învăţământul politehnic. 7) Institutul pentru ştiinţele sociale. 8) Institutul pentru limbile străine. 9) Institutul pentru material didactic. În general se urmăreşte o sincronizare a ritmului cercetării cu ritmul transformărilor învăţământului, pentru a se evita deciziile fără suport ştiinţific. În acest scop, Ministerul a elaborat un program de dezvoltare a învăţământului, cu indicatori precizaţi pentru anul 1975 şi cu linii directoare pentru anul 1980. Efortul de cercetare se înscrie în acest program, o bună parte a cercetărilor orientîndu-se spre învăţământul anului 1980 şi al anului 2000. Din această perspectivă se vor aduce transformări actualului sistem de învăţămînt. Anul 1973 va fi un an de **verificare sau control.** În decursul lui, pe baza unor analize şi confruntări, se vor lua un număr de decizii bazate pe rezultatele cercetărilor.

Prin constituirea Academiei s-a urmărit rezolvarea nu doar în primul rînd a problemelor unei ştiinţe — pedagogia — sau ale unui grup de ştiinţe — ştiinţele educaţionale — ci o soluţie modernă şi promiţătoare a problemelor ministerului, cu alte cuvinte **conducerii învăţămîntului pe baza unui sistem armonios, complet şi bine sincronizat de cercetări.** Instituţia creată este chemată să rezolve problema coordonării cercetărilor educaţionale din întreaga ţară, a relaţiei cercetare-decizie, să atragă specialişti capabili spre domeniul investigării învăţămîntului, să sporească interesul personalului didactic faţă de marea problemă a înnoirii învăţămîntului.

Conf. dr. GEORGE VĂIDEANU
directorul Institutului de ştiinţe pedagogice

Sociologia contemporană şi perspectivele dezvoltării învăţămîntului

Cercetările din domeniul sociologiei au obţinut în ultima vreme succese remarcabile. Cel de-al VII-lea Congres internaţional de sociologie care a avut loc la Varna, în R. P. Bulgaria, între 14—19 septembrie a.c. a confirmat din nou aceste succese.

La Congres au participat aproape 3 500 de delegaţi din peste 80 de ţări, din toate colţurile lumii. Au fost reprezentaţi aici, pe lîngă sociologi, filozofi, economişti, psihologi, pedagogi etc.

Participanţii la această reuniune ştiinţifică internaţională de mare anvergură au avut largi posibilităţi de întruniri şi confruntări ştiinţifice. O parte din reuniuni, deschise şi publicului, au fost destinate discuţiilor ştiinţifice, în timp ce altele s-au referit la probleme de strictă specialitate. Lucrările congresului s-au desfăşurat atît în şedinţe plenare cît şi în grupe de lucru, mese rotunde, comitete de cercetare, grupe speciale etc.

În şedinţa inaugurală au fost prezentate o suită de comunicări pe teme ca: sociologia şi prognosticul social; predicţia socială şi planificarea în U.R.S.S.; tineretul ca factor de progres ; sociologia în ţările în curs de dezvoltare etc. În cadrul grupelor de lucru s-au dezbătut probleme cum sînt : societatea viitoare şi planificarea de perspectivă ; modificarea relaţiilor sociale în cadrul schimbărilor sociale ; modele matematice şi metode de previziune socială ; analiza comparativă a planificării în diferite tipuri de societate ; modernizarea şi planificarea informaţiilor ; planificarea în dezvoltarea urbană şi rurală ; educaţie şi planificare culturală ; tineretul ca factor de transformare. La mesele rotunde ce au avut loc cu acest prilej s-au dezbătut, de asemenea, teme interesante, ca de pildă : marile teorii ale evoluţiei sociale şi schemele empirice ale dezvoltării ; legătura dintre macro şi microsociologie etc. O problematică complexă a fost abordată în comitetele de cercetare, în cadrul cărora s-au purtat dezbateri privind sociologia ştiinţei, sociologia cunoaşterii, a comunicaţiilor de masă, a medicinei, a familiei, a timpului liber, a sportului ; sociologia muncii şi organizării, a urbanizării etc. La rîndul lor grupurile ad-hoc au pus în discuţie probleme ca : atitudinea faţă de viitor ; probleme de inginerie socială ; sociologie rurală, sociologia cooperării, a relaţiilor internaţionale, a relaţiilor dintre rase ; cercetări cu privire la bugetul de timp ; leninismul şi teoriile sociale moderne.

Membrii delegaţiei române au prezentat comunicări sau intervenţii în toate formele de lucru ale Congresului, privind : evoluţia structurii sociale a României ; sociologia ştiinţei, factor important al unei politici active în domeniul ştiinţei ; procesul de urbanizare în Republica Socialistă România ; gîndirea politică a lui V. I. Lenin şi viaţa socială contemporană ; corelaţia între transformările socio-profesionale ale tineretului şi modificările sociale globale în perspectiva dezvoltării planificate ; orientarea profesională a tineretului şi planificarea socială ; familia şi orientarea profesională ; consideraţii conceptuale şi metodologice privind cercetarea viitorului ; industrializarea, progresul tehnic şi mutaţiile socio-profesionale ; aspectele sociologice ale integrării tineretului.

Problemele dezvoltării învăţământului, ale educării tineretului în condiţiile societăţii contemporane au fost dezbătute pe larg la acest Congres, aproape în toate grupele de lucru, în şedinţele plenare, cît şi în întîlnirile la diverse nivele.

În lumea de azi, care cunoaşte un progres fără egal al tehnicii, al industrializării şi urbanizării, învăţămîntul îşi schimbă şi el funcţionalitatea, îşi lărgeşte mereu sfera de influenţă. Şcoala tinde să se integreze marilor sarcini sociale, să devină un factor tot mai activ în înfăptuirea acestor transformări. Instrucţia şi educaţia se extind nu numai pe orizontală, cuprinzînd noi şi noi domenii, ci şi pe verticală, la nivelul vîrstei adulte. Dat fiind faptul că societatea de azi se găseşte într-o transformare mereu accelerată şi că omul este agentul principal al acestei mobilităţi, **educaţia şi instruirea omului nu se termină o dată cu intrarea lui în producţie, ci devine o preocupare permanentă.** Are deci loc un proces de trecere de la învăţămîntul şcolar la educaţia permanentă, care cuprinde întreaga viaţă a individului. Este vorba de un proces continuu, diferenţiat după vîrstă, după mediul social, după solicitările politice, sociale şi economice. A educa pe fiecare individ al unei societăţi pe întreg parcursul vieţii presupune şi organizarea unui sistem de învăţămînt permanent, corespunzător cerinţelor societăţii moderne. Iar dacă învăţămîntul pune fundamentul culturii şi al specializării, completînd permanent acest fond de bază al integrării sociale, întreaga reţea de mijloace şi instituţii ale culturii de masă prelungeşte şi completează şcolaritatea prin alte forme şi mijloace. Educaţia permanentă deci, cucerire a istoriei moderne, conţine într-un raport de interdependenţă învăţămîntul (pentru copii şi adulţi) şi culturalizarea pentru toate vîrstele, în special pentru adulţi, prin mass-media şi instituţiile culturale tradiţionale.

Pe acest fond general privind tendinţele dezvoltării învăţămîntului şi educaţiei în zilele noastre, comunicările şi confruntările de păreri au îmbrăţişat probleme dintre cele mai diverse, printre care : şcoala şi societatea ; perspectivele evoluţiei învăţămîntului în perioada 1970—2000 ; modernizarea învăţămîntului şi educaţiei în zilele noastre ; conduita omului şi influenţa educaţiei ; tineretul şi epoca modernă ; sociologia profesiilor ; tineretul în faţa alegerii profesiei ; cercetări sociologice privind reformele şcolare ; folosirea timpului liber pentru instruirea şi educarea adulţilor etc.

O analiză atentă a ideilor puse în circulaţie spre confruntare la Congresul de la Varna arată că problemele învăţămîntului intră tot mai mult în sfera de preocupări a cercetării ştiinţifice. Ele se încadrează organic în procesul de dezvoltare a ştiinţelor sociale contemporane, a ştiinţelor despre om în special.

Prof. dr. PETRE BÂRBULESCU

INSTITUTUL POLITEHNIC IAŞI

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE CONSTRUCŢII

1. Conferenţiar, poz. 1, Catedra de arhitectură, disciplina „Proiectare atelier".

2. Conferenţiar, poz. 2, Catedra de arhitectură, disciplina „Istoria arhitecturii universale" (facultativ).

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial al R.S.R. la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Iaşi, Calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere, împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969, p. I.

Concursul se va desfăşura la sediul Institutului politehnic din Iaşi, în conformitate cu prevederile legii sus-menţionate.

UNIVERSITATEA „BABEŞ-BOLYAI" CLUJ

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. FACULTATEA DE MATEMATICĂ-MECANICĂ

Catedra de algebră

Conferenţiar, disciplinele : Algebră, Logică şi Teoria mulţimilor, Algebră abstractă, poziţia 3.

II. FACULTATEA DE ISTORIE-FILOZOFIE

1) **Catedra de socialism ştiinţific**
Profesor, disciplina : Socialism ştiinţific, poziţia 1.

2) **Catedra de filozofie şi sociologie**

a) Conferenţiar, disciplinele: Epistemologie, Curs special principal, Sociologia industrială, poziţia 10 ;

b) Conferenţiar, disciplinele : Filozofie (în limba maghiară), Etică (facultativ), poziţia 15.

3) **Catedra de istoria filozofiei şi logică**

a) Profesor, disciplina : Logică, poziţia 3 ;

b) Conferenţiar, disciplina : Logica simbolică, logica simbolică (în limba maghiară), Logica (în limba maghiară), poziţia 7.

III. FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

Catedra de economie politică

Conferenţiar, disciplina : Istoria doctrinelor economice, poziţia 12.

Candidaţii la concurs vor înainta la rectoratul Universităţii din Cluj, str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunţ (publicat în Buletinul Oficial Partea III-a) cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va ţine la facultăţile respective în termen de 60 de zile de la data publicării acestui anunţ.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI BACĂU

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Conferenţiar la catedra de pedagogie disciplina Pedagogie generală, poz. 1 din statul de funcţiuni al catedrei de pedagogie.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Bacău, Calea Mărăşeşti nr. 157, în termen de o lună de la publicarea anunţului în Buletinul Oficial al R.S.R., cererea de înscriere, la care vor anexa în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84 539 din 1969.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic din Bacău la o lună de la publicarea acestui anunţ.

Informaţii suplimentare se pot obţine la telefon nr. 13673.

BIBLIOTECA

„Fundamenta paedagogiae"

Două volume de studii referitoare la fundamentele pedagogiei, apărute recent în Editura didactică şi pedagogică sub redacţia prof. univ. dr. doc. **D. Todoran** şi conf. univ dr. **G. Văideanu,** avînd drept coordonator ştiinţific pe prof. univ. dr. **P. Apostol,** îşi propun să iniţieze dezbaterea unor probleme teoretice şi metodologice menite să servească dezvoltarea pedagogiei la nivelul ştiinţei în general şi al sarcinilor şcolii noastre socialiste în special.

Încadrîndu-se într-o sferă largă de preocupări, de pedagogie generală, studiile publicate în cele dintîi volume din seria intitulată „Fundamenta paedagogiae" pun în valoare contribuţia unor cercetări recente la clarificarea unor probleme de actualitate teoretică şi practică pentru şcoala românească. Astfel, în primul volum, studiul „Dimensiunile pedagogiei", de prof. univ. dr. doc. **Dimitrie Todoran** se referă la conturarea dimensiunilor educaţiei şi a sferei de cercetare a ştiinţelor pedagogice în condiţiile transformărilor adînci şi rapide ce au loc în multiplele activităţi umane. Studiul „Cu privire la determinarea calitativă a educaţiei" de conf. univ. **Florin Georgescu** abordează unele probleme importante ale sociologiei educaţiei cum sînt cele ale determinării sale calitative şi ale raporturilor complexe pe care le realizează cu ansamblul vieţii sociale. În studiul „**Modelul praxiologic şi acţiunea educaţională**", prof. univ. dr. **Pavel Apostol** examinează condiţiile în care modelul cibernetic al acţiunii poate fi folosit ca o aproximaţie, între anumite limite determinate, a acţiunii educaţionale, iar cercetătoarea **Valentina Filipescu** aduce în studiu „Ideal şi scop în pedagogie" unele contribuţii privind precizarea funcţiilor pe care este chemată să le îndeplinească pedagogia în societatea contemporană. După studiile „Pedagogie şi estetică" de conf. univ. dr. **George Văideanu,** „Relaţiile dintre pedagogie şi sociologie" de **Leon Ţopa,** „Metoda experimentală — metodă integrală de cercetare ştiinţifică în pedagogie" de **Dumitru Muster,** volumul cuprinde, în secţiunea „Probleme şcolare în lumina pedagogiei generale", studiul conf. univ. **Traian Pop** privind „Aspecte pedagogice ale sistemului de predare cu profesori de specialitate la clasele I—IV" şi studiul „Conceptul actual de cultură generală şi implicaţiile sale pentru perfecţionarea învăţămîntului de cultură generală".

În cel de-al doilea volum se publică, în secţiunea privind „Obiectul şi categoriile pedagogiei", contribuţii semnate de **D. Todoran, N. Apostolescu, C. Rusu, E. Constantinescu, St. Bârsănescu, G. Văideanu, L. Ţopa, P. Caravia, C. Cuciuc.** Secţiunea privind „Probleme de metodologie a cercetării i pedagogia şi ştiinţele înrudite" include studii de **P. Apostol, M. Golu, V. Ştefănescu şi O. Neamţu, I. Antohi, V. Săhleanu,** iar secţiunea „Probleme şcolare în lumina pedagogiei generale" studii de **D. Muster, S. Cernichevici, A. Ghetea-Negulescu, B. Grigoriu şi O. Şafran.**

MARIANA MARINESCU

„Trei meditaţii asupra culturii"

Publicată recent de Editura „Dacia" din Cluj, lucrarea „Trei meditaţii asupra culturii", de Pavel Apostol, este o carte pe care profesorii o citesc cu interes oprindu-se îndeosebi asupra primului capitol, intitulat „Făt frumos şi tinereţea ca dimensiune spirituală", în care autorul analizează cîteva aspecte ale mutaţiilor produse în statutul social al tineretului contemporan.

Reflecţiile autorului asupra semnificaţiei spirituale a tinereţii vizează un obiect precis — acela de a degaja un sens al dezvoltării viitoare şi de a organiza în funcţie de aceasta prezentul. Trăim într-o lume angajată în accelerare — arată Pavel Apostol — şi datorită accelerării prezentul se transformă în cadenţă precipitată în trecut. În acest context, menirea şcolii contemporane de a proiecta şi forma personalitatea viitorului impune cunoaşterea caracteristicilor dimensiunilor spirituale ale tinereţii, a raporturilor sale cu cei maturi, adaptarea unei atari dimensiuni la ritmurile complexe imprimate în lumea contemporană realităţilor umane. Toate aceste probleme sînt abordate de autor cu incontestabilă competenţă ştiinţifică, într-o carte interesantă, atractivă şi prin problematică, dar şi prin subtilitatea observaţiilor, ca şi prin stil.

O. B.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXIJ-Nr. 1058 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 9 octombrie 1970 | 4 pagini 25 bani

IN SUMAR:

■ Pe tema meditării elevilor—pag. 3

■ Tematici orientative in sprijinul cadrelor didactice care asigură predarea obiectului „Cunoștințe social-politice" la clasa a X-a—pag. 4

Elevi în peisajul hărniciei

Prima duminică a lui octombrie, duminica intrată în calendarul toamnei sub numele de „Ziua recoltei" s-a sărbătorit de-a lungul și de-a latul țării prin muncă. Mii și mii de oameni, aceiași care primăvara au împrăștiat și au sădit sămînța, au umplut lanurile aurite de porumb, colinele de viță ruginie, livezile parfumate pentru a culege roadele pămîntului nostru atît de darnic, roadele muncii de peste vară. Și, așa cum s-a statornicit de cîțiva ani obiceiul, alături de țărani au fost și elevii, împreună cu profesorii lor. Peste tot ei au dat în bătălia recoltei un ajutor de nădejde.

La Drăgășani, duminică dis-de-dimineață, 800 de adolescenți au pornit spre cooperativa agricolă de producție. Îmbrăcați în salopetele albastre care au și intrat în peisajul nostru cotidian, au traversat orașul și, odată ajunși la C.A.P., s-au împărțit pe brigăzi, și au început munca. Unii depănușau porumbul, alții îl adunau în coșuri mari, iar alții îl depozitau în hambare.

Intr-un grup mare, numai fete. Una dintre ele, Adriana Trușcă, mi-a spus că toate sînt în aceeași clasă, a XII-a.

Fetele pretindeau că i-au întrecut pe băieți. Nu cred, pentru că și aceștia încărcau de zor în hambare. Am stat de vorbă cu cîțiva. „Muncim cu mare bucurie — ne-a mărturisit Constantin Mitru, — pentru că știm că ne ajutăm părinții, cooperativa noastră, și că ajutorul nostru este așteptat și prețuit".

Deosebit de mîndri și

M. ROBEA
V. OCTAVIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

PLENARA COMITETULUI U.S.I.C.

Acțiunilor organizate — eficiență maximă

Preocuparea de a spori contribuția sindicatelor din învățămînt și cultură la finalizarea obiectivelor centrale ale școlii și activității cultural-științifice din țara noastră — iată nota dominantă a recentei Plenare a Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură. În lucrările Plenarei au fost abordate multilateral, cu spirit analitic, aspecte fundamentale ale evoluției ascendente a învățămîntului, a mișcării noastre cultural-științifice, a artei, presei, cinematografiei, a activității editoriale și poligrafice, precum și modalitățile prin care au acționat sindicatele din învățămînt și cultură în sprijinul perfecționării și modernizării muncii în aceste domenii. Totodată au fost formulate obiective și măsuri privind activitatea de viitor.

Raportul prezentat în cadrul Plenarei de Biroul executiv al Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, ca și dezbaterile purtate pe marginea acestuia, au realizat un tablou cuprinzător al învățămîntului în anul 1970, an în care populația școlară a atins cifra de 4 milioane și jumătate de elevi, în care se încheie cuprinderea în clasa I a copiilor de 6 ani, iar școala generală de 10 ani începe să funcționeze cu toate clasele.

O idee centrală care a concentrat preocupările participanților la recenta plenară a constituit-o **legătura învățămîntului cu practica** ca principal obiectiv și forța motrice a muncii de educare a tinerelor generații. Soluțiile preconizate în această privință și mai ales rezultatele obținute au fost examinate cu exigență și spirit critic, subliniindu-se în repetate rînduri și accentuîndu-se, în cadrul concluziilor formulate pe marginea dezbaterilor, că sindicatele au mari posibilități pe care nu le-au explorat suficient pentru a răspunde cerințelor formulate de partid privind pregătirea cadrelor de constructori ai comunismului.

Așa cum a reieșit din lucrările Plenarei, unele organizații sindicale din învățămînt au avut inițiative meritorii în acest domeniu. De pildă, sindicatul din orașul Bistrița-Năsăud conlucrează îndeaproape cu sindicatele din întreprinderi pentru a favoriza orientarea elevilor spre sectoarele cu deosebită pondere în dezvoltarea de perspectivă a județului, ca și pentru a asigura condiții cît mai bune de practică și pentru a-i lămuri pe părinți asupra importanței și necesității acesteia. Alte sindicate, cum sînt cele din județele Argeș, Bihor, Bacău, au sprijinit organizarea în școli a unor simpozioane pe tema orientării școlare și profesionale la care au participat psihologi, cadre economice, tehnice etc.

Concluziile Plenarei au situat pe plan central sarcina sindicatelor din învățămînt de a sprijini acțiunile menite să lege activitatea școlară de practică, să cultive dragostea elevilor pentru munca fizică, pentru activitatea direct productivă, întărind legăturile cu sindicatele din întreprinderi, organizînd întîlniri cu specialiștii din economie, discuții despre problemele actuale ale producției noastre, contribuind la informarea elevilor în vederea integrării lor active în viața socială. S-a arătat, de asemenea, că sindicatele din învățămînt trebuie să promoveze, ca metodă de lucru, organizarea în întreprinderi a lectoratelor pedagogice pentru părinți, stimulînd interesul acestora pentru pregătirea practică a elevilor și pentru condițiile în care se desfășoară procesul de instruire practică. Interesante propuneri au fost formulate în legătură cu intensificarea activității caselor corpului didactic în scopul legării școlii cu unitățile productive. Considerăm relevabilă îndeosebi ideea creării, în cadrul caselor corpului didactic, a unor „cabinete ale tehnicii" unde învățătorii, profesorii, diriginții să se poată documenta cu privire la stadiul actual și la perspectivele de dezvoltare a principalelor sectoare economice din țara noastră, din județul respectiv, precum și asupra caracteristicilor și evoluției diferitelor profesii practice.

Situînd în centrul atenției educația prin muncă și pentru muncă, Plenara a analizat și alte elemente ale activității educative, subliniind necesitatea ca profesorii să se apropie mai mult de elevi, să-i cunoască mai bine. Au fost evidențiate o serie de carențe ale activității de educare ateist-științifică a tineretului școlar în județele Cluj, Maramureș, Bihor, Suceava și Hunedoara și, în legătură cu aceasta, s-a cerut cu fermitate ca sindicatele din învățămînt, în colaborare cu organizațiile de tineret, să sprijine conducerile școlilor în inițierea unui complex de acțiuni sistematice apt să contribuie la formarea și dezvoltarea concepției materialist-dialectice despre lume și viață a elevilor.

O altă problemă căreia i s-a acordat o deosebită însemnătate în cadrul lucrărilor Plenarei a reprezen-

(Continuare în pag. a 4-a)

PREGĂTIREA TEHNICO-PRACTICĂ, obiectiv de seamă al școlii de zece ani

Acest an școlar dă cea dintîi promoție de absolvenți ai școlii generale de zece ani, atestînd că ideea școlii generale prelungite a devenit un fapt real de viață, ilustrativ pentru nivelul avansat al dezvoltării societății noastre.

Extinderea rețelei școlilor de 10 ani implică o seamă de aspecte pedagogice în multe privințe altele decît cele obișnuite. Experiența primului an ne permite să desprindem cîteva învățăminte — de care urmează să ținem seama în acest an școlar — de împlinire a acestei școli. Evident, acestea nu sînt concluzii definitive. Ele suportă încă examenul verificărilor în perioada următoare.

După cum se știe, școala generală realizează pînă în clasa a VIII-a o instruire unitară pentru toți copiii de vîrstă școlarității obligatorii. Prima diversificare pedagogică în pregătirea elevilor se efectuează după promovarea clasei a VIII-a a școlii generale. Direcțiile posibile de formare în continuare sînt reprezentate prin liceul de cultură generală, liceele de specialitate cu diferite profile (industriale, agricole, economice pedagogice), precum și prin școlile profesionale, după absolvirea școlii de 10 ani. În aceste condiții, faptul cel mai important îl reprezintă examinarea atentă a orientării elevilor și, mai mult decît atît, îndrumarea pentru o opțiune potrivită atît posibilităților și înclinațiilor, cît și în conformitate cu cerințele societății. Influența școlii, a familiei și a altor factori trebuie să aibă ca efect orientarea tinerilor spre tipurile de școli sau activități care permit valorificarea deplină a capacităților lor.

Aici cadrele didactice au de luptat, între altele, pentru învingerea unor mentalități greșite, învechite. Unii tineri și părinți consideră fără utilitate instruirea pe o durată de 10 ani, manifestînd preferință pentru studiile liceale de cultură generală, indiferent de capacitatea și de înclinațiile elevului; se observă și o oarecare subapreciere a învățămîntului profesional. Or, în condițiile producției contemporane, majoritatea activităților reclamă o temeinică pregătire tehnică și științifică, ample cunoștințe de matematică, chimie, fizică, biologie. Totodată, viața socială, cu cerințele ei față de fiecare cetățean implică o cît mai bogată pregătire morală a tuturor tinerilor. Expresia acestei necesități este tocmai instruirea generală și obligatorie a întregului tineret pe o durată mai mare. Iată de ce măsurile pentru realizarea învățămîntului de 10 ani urmează să fie îmbinate cu o intensă și convingătoare acțiune de lămurire a tinerilor și părinților cu privire la necesitatea unui nivel mai înalt de instruire în societatea noastră și, deci, a obligativității școlii de 10 ani, a rostului terminării ei.

Obiectivul fundamental al școlii de 10 ani este acela de a asigura tuturor tinerilor cultura generală necesară oricărui cetățean al patriei și, în același timp, de a le da elementele de pregătire tehnico-practică de natură să le ușureze calificarea ulterioară prin școala profesională sau la locul de muncă. În raport cu aceste obiective, activitatea instructiv-educativă în clasele terminale ale școlii de 10 ani urmează să îndeplinească trei sarcini de bază: a) să asigure un nivel mai ridicat de cultură generală, care să permită tinerilor orientarea în principalele sectoare ale vieții sociale b) să dea cunoștințe tehnice și să formeze deprinderi practice necesare însușirii unei profesiuni și utile în integrarea profesională a absolvenților; c) în strînsă legătură cu aceasta,

ION RADU
director general
în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

În zilele de 10 și 11 octombrie a.c., Liceul „Costache Negruzzi" din Iași sărbătorește 75 de ani de existență.

Înființat la 3 octombrie 1895, acest ilustru lăcaș de cultură a purtat la începuturile sale numele de „Liceul Internat". Avînd un statut special — acela de liceu model — Liceul Internat s-a bucurat de un corp profesoral de elită, alcătuit din cadre ale învățămîntului secundar și universitar din întreaga țară.

În cei 75 de ani de existență, cu toate greutățile create de cele două războaie mondiale, Liceul „Costache Negruzzi" a dat patriei 3 470 de absolvenți, mulți dintre ei personalități cu renume atît în țară cît și peste hotare. Printre aceștia se numără Ion Borcea, Eugen Lovinescu, Traian Lalescu, Mihai Ciucă, Traian Săvulescu, Iorgu Iordan, Horia Hulubei, Mihai Ralea, Demostene Botez, Teodor Burghele, Traian Ionașcu și mulți alții.

Activitatea bogată pe care liceul a desfășurat-o de-a lungul a trei sferturi de veac i-a creat o frumoasă tradiție și l-a situat, pentru totdeauna, printre liceele fruntașe ale patriei.

ET IN ARCADIA EGO!...

IORGU IORDAN

Sînt și eu unul dintre destul de numeroșii contemporani ai mei care se pot mîndri cu titlul de fost „internatist", de fost elev al celebrului Liceu Internat, în prezent Liceul „C. Negruzzi", din Iași. Această școală, care-și sărbătorește la 10—11 octombrie a.c. 75 de ani de existență, a fost înființată de marele matematician și ministru al învățămîntului Spiru C. Haret. Ea trebuia să fie, și a și fost de fapt, o școală model atît în ce privește organizarea propriuzisă, cît și elevii, împreună cu profesorii. Faima ei s-a creat încă de la început, pentru că încă din primul ei an de viață principiile după care s-a condus întemeietorul ei au fost aplicate cu toată strictețea. Elevii bursieri, care formau majoritatea populației școlare, erau recrutați printr-un concurs foarte se-

(Continuare în pag. a 2-a)

Simpozionul național al educatorilor în fața etapei finale

In zilele de 31 octombrie și 1 noiembrie vor avea loc în Capitală lucrările etapei republicane a Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului. Sporirea rolului sindicatelor din învățămîntul de cultură generală la perfecționarea profesională a cadrelor didactice". In prezent, Biroul executiv al Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, care a inițiat această manifestare științifică împreună cu Ministerul Învățămîntului și cu sprijinul Uniunii societăților științifice ale cadrelor didactice și al Institutului de științe pedagogice și al Institutului Central de perfecționare a personalului didactic, definitivează pregătirile menite să asigure desfășurarea în condiții optime a Simpozionului. Ne-am adresat prof. CONSTANTIN DRĂGULESCU, președintele Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, solicitîndu-i să ne vorbească despre semnificația și amploarea acestei manifestări.

— Vă rugăm să vă referiți mai întîi la scopul organizării Simpozionului.

— Ideea din care s-a născut simpozionul a fost aceea că perfecționarea continuă a muncii din școală, așa cum o cer Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului, solicită ca, alături de specialiștii în cercetare, să fie antrenat într-o muncă de concepție, creatoare, un activ cît mai amplu de practicieni care lucrează la catedră. Simpozionul are menirea de a prezenta corpului profesoral conferințe pe teme pedagogice, elaborate de cei mai competenți specialiști și, în același timp, de a-i atrage pe învățători și profesori într-o largă acțiune de investigare a diferitelor aspecte ale procesului de instruire și educare a tineretului. După cum se știe, prima etapă a simpozionului a cunoscut sesiuni la nivelul centrelor de comune, al municipiilor și orașelor și, în final, simpozioane județene, care au avut loc începînd din vacanța de primăvară și pînă la încheierea anului școlar.

— Cum apreciați rezultatele primei etape?

— Fără îndoială, rezultatele sînt pozitive. O arată numărul participanților (peste 27.000), numărul lucrărilor prezentate (aproape 3000) și, mai ales, faptul că manifestarea respectivă a stîrnit un viu interes pentru cercetare. Participarea la lucrări a autorităților locale de partid, de stat și sindicale a demonstrat că, atunci cînd sînt organizate cu competență, acțiunile de acest fel se bucură întotdeauna de sprijinul cuvenit, că ele constituie una dintre cele mai însemnate căi de creștere a prestigiului școlii. În sfîrșit, prima etapă a simpozionului a constituit o dovadă peremptorie a faptului că numai în muncă, pe terenul fertil al înfăptuirilor utile se poate închega o colaborare rodnică tovărășească între sindicatele din învățămînt, inspectoratele școlare și celelalte instituții științifice, culturale și educative.

— Cum se va desfășura faza republicană a Simpozionului național?

— Ea va sintetiza, prin selectarea și regruparea tematică a comunicărilor, multitudinea de probleme cuprinse în cele mai valoroase lucrări prezentate în etapa inițială. În dezbaterea participanților vor fi puse astfel aproape 300 de comunicări, distribuite în 24 de secții și grupate în șase teme — modernizarea conținutului învățămîntului și a metodelor de predare, organizarea și conducerea procesului de învățămînt, evaluarea nivelului formativ al pregătirii elevilor și orientarea lor școlară și profesională, pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice, probleme ale educației tineretului școlar, contribuția activității sindicatelor la modernizarea învățămîntului și perfecționarea profesională a personalului didactic.

— Cine vor fi participanții la faza republicană?

— La lucrările acestei faze vor lua parte autorii comunicărilor și referatelor înscrise în program, conducătorii instituțiilor care au colaborat la buna lui desfășurare, reprezentanții inspectoratelor școlare și ai sindicatelor din învățămîntul local, cadre didactice. Se cuvine subliniat îndeosebi faptul că la Simpozion și-au anunțat participarea reputați oameni de știință ai țării noastre — academicieni, profesori universitari, conducători ai unor institute de cercetare. Mulți dintre ei vor figura în conducerea secțiilor de lucru, contribuind prin prezența lor la creșterea ținutei științifice și a prestigiului acestei manifestări.

Reprezentînd o acțiune înscrisă în programul manifestărilor consacrate Anului internațional al educației, Simpozionul nostru a trezit și interesul unor foruri internaționale cum sînt UNESCO și Federația Internațională a Sindicatelor de Educatori (FISE).

*

Prin toate aceste caracteristici și acțiuni, Simpozionul național al educatorilor se înscrie, evident, ca un eveniment în viața școlii românești.

ALMA MATER '70—71

CE ADUCE NOU ANUL UNIVERSITAR ÎN PREGĂTIREA VIITORILOR PROFESORI

În cele 18 centre universitare ale țării, care numără 49 de instituții de învățămînt superior și 195 de facultăți, au început un nou an universitar aproape 150 000 de tineri. Pentru ei, ca și pentru cele peste 13 000 de cadre didactice care le îndrumă studiul, cuvintele rostite de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al Partidului Comunist Român, cu prilejul deschiderii anului universitar, au însemnat un deosebit de prețios îndemn spre perfecționări calitative, spre adîncirea studiului, spre legarea lui tot mai strînsă cu practica producției materiale, cu cercetarea științifico-tehnică, cu viața culturală a țării.

După cum se știe, un procent însemnat din rîndul studenților se pregătește pentru cariera didactică. De aceea redacția s-a adresat rectorilor universităților din București, Iași și Cluj, precum și rectorului Institutului pedagogic din Pitești, solicitîndu-i să vorbească în coloanele ce urmează despre ceea ce aduce nou anul universitar în pregătirea viitoarelor cadre didactice.

Prof. univ. dr. docent JEAN LIVESCU rectorul Universității din București

O pregătire minuțioasă și multilaterală, începută încă înainte de încheierea cursurilor din anul trecut, ne îndreptățește să sperăm că anul universitar 1970—1971 va marca o cotă mai înaltă pe graficul dezvoltării activității din universitatea bucureșteană, care pregătește în principal, după cum se știe, cadre didactice. Aceasta cu atît mai mult cu cît școala noastră superioară, întregul nostru învățămînt dispun de cadrul orientativ deosebit de prețios al indicațiilor partidului, formulate în cuvîntarea rostită de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretarul general al P.C.R., cu prilejul inaugurării acestui an universitar. Problema centrală a întregii activități din acest an a învățămîntului superior o va constitui asigurarea unei multiple și organice legături, cu practica.

Indicațiile secretarului general al partidului ne arată limpede că această legătură cu practica trebuie abordată mai ales în scopul pregătirii viitoarelor cadre didactice, nu prin perspectiva unei specializări înguste, ci ca un mijloc de a participa la producția socială, astfel încît educatorul să fie format nu numai în sala de studii și în bibliotecă, ci și printr-un contact nemijlocit cu munca productivă. În acest scop, atît în cadrul Senatului universității cît și în cadrul Asociației studențești se studiază în prezent măsurile ce trebuie luate pentru a-i include pe studenți în activități practice profesionale, de specialitate și social-utile.

O notă caracteristică a noului an va fi, în universitatea noastră, și atragerea mai amplă a viitorilor profesori și specialiști în acțiunea de cercetare întreprinsă de către centrele de cercetare cu aspect interdisciplinar recent create. Este vorba, în primul rînd, de laboratorul de cercetări prospective, care are ca principală misiune investigarea direcțiilor de dezvoltare ale învățămîntului în perspectiva evoluției viitoare a societății noastre socialiste, a culturii, științei și tehnicii pe plan mondial. Ne referim apoi la laboratorul de semiotică, al cărui plan de activitate prevede cercetarea caracteristicilor și specificității diferitelor limbaje (limbajul matematic și al calculatoarelor electronice, limbajul artistic etc.) și detectarea implicației acestora în procesul de învățămînt și educației.

Concepția și stilul activității acestor laboratoare sînt menite, de asemenea, să dea tinerilor care se pregătesc pentru cariera de profesori ca și celorlalți studenți perspectiva multiplelor implicații științifice actuale ale specialității lor, a variatelor interferențe între disciplinele științifice în epoca actuală.

O problemă esențială care ne-a preocupat în pregătirea deschiderii noului an universitar a fost îmbunătățirea condițiilor de documentare științifică a studenților.

În acest scop am asigurat o bază tehnică dezvoltată centrului de multiplicare și tipărire de pe lîngă universitatea noastră. Ca urmare în planul de tipărire din acest an au fost înscrise 200 de titluri de cursuri. Toate aceste cursuri, care au văzut sau vor vedea curînd lumina tiparului, au fost analizate amplu în prealabil la nivelul catedrelor și facultăților, astfel încît conținutul lor să răspundă cerințelor, să se situeze pe poziții contemporane, eliminîndu-se descriptivismul și părțile istoriciste. La această bază temeinică de studiu oferită studenților, prelegerile universitare vor adăuga fapte menite să adîncească interpretarea fenomenelor să aducă „la zi" cunoștințele științifice.

Tot în scopul unei mai bune informări și documentări științifice a studenților are loc sistematizarea bibliotecilor din facultăți, desfășurată sub egida Bibliotecii centrale universitare. Au fost reorganizate pînă în prezent bibliotecile facultății de limbă și literatură română, ale facultăților de limbi străine și ale facultăților de la Institutul pedagogic, atenția concentrîndu-se acum asupra bibliotecilor din facultățile de fizică, chimie, științe biologice etc. Sînt convins că studenții noștri vor profita din plin de această bază mai largă de informare și documentare pentru a face un studiu creator și a se pregăti la nivelul cerut unor veritabili oameni de cultură.

Prof. univ. dr. docent ION CREANGĂ rectorul Universității Al. I. Cuza din Iași

Anul universitar 1970—1971 a găsit universitatea ieșeană în plină acțiune de îmbogățire și îmbunătățire a conținutului învățămîntului. O bună parte din programele cursurilor a fost revăzută și i s-au adus corectările necesare pentru a o apropia cît mai mult de nivelul de astăzi al dezvoltării științei, de cerințele practice ale desăvîrșirii construcției socialismului în țara noastră. În mod deosebit ne preocupăm de întărirea secției de mașini de calcul și a secției de sociologie, înființate în anii precedenți, ca și de extinderea și folosirea mai activă a laboratorului fonetic. În același timp catedrele disciplinelor experimentale își propun să înființeze noi laboratoare și se îngrijesc să doteze laboratoarele existente cu aparatură și mașini moderne. În această privință este demn de semnalat faptul că atelierul central de mecanică fină al universității noastre a izbutit să producă aparatură de laborator de bună calitate, scutind importuri de sute de mii de lei. În planul de dezvoltare pentru acest an al universității „Al. I. Cuza" figurează și amplificarea activității grădinii noastre botanice și a stațiunii de cercetări biologice și geografice de la Stejarul. Totodată senatul Universității din Iași sprijină modernizarea muzeului de istorie naturală înființat de Iacob Cihac în 1833, cel mai vechi muzeu de acest fel din țară. Desigur, nu se poate concepe o bună activitate universitară fără dotarea bibliotecilor cu cele mai recente cărți și reviste de specialitate — acțiune căreia îi acordăm în continuare toată atenția noastră.

Prof. univ. dr. docent ȘTEFAN PASCU rectorul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj

Lecțiile inaugurale prezentate studenților noștri în fiecare secție, de cei mai prestigioși profesori le-au înfățișat probleme teoretice fundamentale, sfera de aplicații a respectivei specialități științifice, metodologia specialității sau bilanțuri ale cercetării în problematica uneia sau alteia dintre ramurile științifice studiate la universitate.

Totodată extinderea bazei tehnico-materiale a procesului de învățămînt au creat totodată condiții ca întrepătrunderea studiului cu activitățile practice — experimentale și de producție — să se ridice la un nivel superior față de anii trecuți. Iată cîteva exemple.

Viitorii chimiști au la dispoziție laboratoare noi, modern utilate, organizate pe catedre sau specialități, în care își vor putea desfășura activitatea practică în condiții optime. Ei vor participa la desfășurarea unor procese de producție în cetățile moderne ale industriei noastre chimice, ca și la munca pentru elaborarea unor noi procedee științifice cu aplicativitate directă în producție. Colegii lor de la limbi străine vor beneficia de un laborator perfecționat de fonetică, dotat cu aparatură audio-vizuală adecvată pentru însușirea corectă și rapidă a limbilor franceză, rusă, germană, engleză, italiană, spaniolă și cehă. Pentru tinerii care se pregătesc în domeniul psihologiei și psihopedagogiei este în curs de instalare un laborator de psihopedagogie, în care se vor putea instrui pe baza unor experimente active cu privire la activitatea în școlile de copii deficienți. Studenții din anii superiori de la matematică vor desfășura anumite activități practice la Institutul de calcul al Academiei, folosind îndeosebi mașinile de calcul DACICC construite de cercetătorii institutului, iar cei din anii superiori de la Facultatea de fizică, în special cei din secția de fizică nucleară, vor folosi aparatura și laboratoarele Institutului de fizică atomică — filiala Cluj, care colaborează cu Facultatea de fizică și în problemele de cercetare, în cadrul Centrului de cercetări fizice organizat de Universitatea noastră. Viitorii biologi și geografi își vor desfășura o parte a activității practice la stațiunea de cercetări Arcalia, așezată într-o zonă cu floră și faună bogată și specifică. La rîndul lor, studenții secției de istorie își vor desfășura o parte din seminarii pe șantierul arheologic de la Dăbîca, unde vor putea dobîndi o amplă documentare cu privire la perioada celor dintîi formații feudale românești. În sfîrșit, studenții de la sociologie și acei de la folclor, care au participat în ultimile două veri la anchete sociologice și cercetări pe teren, își vor amplifica experința participînd la o cercetare complexă, sociologică — istorică — geografică — economică — etnografică — folclorică, în Țara Oașului.

Condițiile de studiu s-au îmbunătățit și prin organizarea la fiecare cămin a unei biblioteci dotate cu manuale, cursuri, enciclopedii, dicționare, lucrări de sinteză, ca și prin lărgirea spațiului de lectură la Biblioteca centrală universitară din Cluj.

În încheierea acestor cîteva consemnări cu privire la elementele noi pe care le va include în acest an activitatea Universității din Cluj aș dori să amintesc strădania continuă a conducerii acesteia de a pune la îndemînă studenților manuale și cursuri cît mai multe și cît mai bune. Față de cele 20 de cursuri multiplicate în anul școlar precedent, în acest an vom multiplica circa 30 — realizate de membrii corpului nostru profesoral.

Prof. univ. dr. docent AUGUSTIN Z. N. POP rectorul Institutului pedagogic din Pitești

Noul an universitar găsește institutul nostru cu o bază materială mai puternică, mai modernă. La facultatea de științe naturale s-a realizat, cu mijloace proprii, un muzeu de zoologie, deosebit de util practicii aplicative. Tot aici au fost create laboratoare de zoologie și botanică, va fi dat în folosință un laborator de genetică și un laborator de cercetări în domeniul științelor agricole. Prin aceste acțiuni, ca și prin întărirea activităților practice urmărim să-i formăm astfel pe viitorii profesori de științe naturale și agricole încît ei, la rîndul lor, să-i poată pregăti pe elevii școlii generale de 10 ani în vederea unei încadrări rapide, după absolvire, în diferitele ramuri ale producției agrozootehnice moderne.

După o largă activitate de investigație, catedra de literatură va deschide în curînd muzeul de literatură argeșean, în cadrul căruia va fi prezentat un bogat material manuscriptic inedit, ediții princeps etc. Va crește cu încă 1 500 de volume fondul de cărți al bibliotecii.

Atenția maximă a colectivului didactic s-a concentrat, cum este și firesc, asupra ridicării nivelului cursurilor, astfel încît acestea să asigure, pe lîngă reflectarea în mai mare măsură a stadiului actual al științei, un raport mai judicios între informația generală și cea de specialitate. La Facultatea de științe naturale și agricole s-a acordat o atenție deosebită sistematizării materialului ce urmează a fi predat, colectivele de catedră pornind în această privință de la sarcinile formulate de partid cu privire la dezvoltarea agriculturii și zootehniei și de la analiza rolului școlii generale în pregătirea de bază a cadrelor necesare agriculturii. La catedrele de matematică și de pedagogie-psihologie, spre a se evita paralelismele între cursuri, au fost discutate analitic programele tuturor disciplinelor.

Aplicînd învățămintele prețioase cuprinse în cuvîntarea rostită la deschiderea anului universitar de către secretarul general al partidului nostru, ne propunem să situăm pe primul plan, în pregătirea studenților, legătura multilaterală cu practica. Vom căuta, de asemenea, ca în urma analizei aprofundate a comportării în activitatea didactică a absolvenților noștri, să îmbunătățim căile de pregătire a viitoarelor promoții de profesori.

O preocupare de prim ordin o constituie, în institutul nostru și folosirea rațională a potențialului științific. În cadrul colectivelor de catedră se extinde elaborarea de studii și cercetări, consiliul profesoral militînd pentru valorificarea lucrărilor de ținută în simpozioane și sesiuni științifice și pentru îmbogățirea cu datele furnizate de aceste lucrări a cursurilor ce vor fi predate studenților. Ca urmare a îmbunătățirii condițiilor pentru ridicarea continuă a calificării cadrelor didactice, crește numărul de doctoranzi din rîndul cadrelor care lucrează în cele trei facultăți ale institutului.

Conlucrarea armonioasă între toți membrii corpului didactic și administrativ din institut, seriozitatea și aplicația în pregătire a studenților creează premisele unei activități rodnice în noul an universitar.

Anchetă realizată de M. HERIVAN

CENTENARUL LICEULUI PEDAGOGIC DIN CRAIOVA

În seria aniversărilor școlare românești din această toamnă, se înscrie și împlinirea unui veac de la înființarea primei școli normale de învățători de pe meleagurile Olteniei, care s-a sărbătorit în zilele de 3—4 octombrie la Craiova.

Deschisă la 1 octombrie 1870, ca școală județeană, Școala normală de învățători din Craiova avea să se lovească încă din primii ani de existență de mari greutăți materiale și de lipsa de sprijin a autorităților care, în 1889, hotărăsc chiar desființarea ei. Directorul de pe atunci al școlii, Ion Bombăcilă, împotrivindu-se acestei măsuri a propus profesorilor să-și continue munca gratuită pînă cînd toți elevii înscriși vor absolvi cursurile. Dovedind puternicul lor devotament față de educarea tinerelor generații, toți profesorii și-au continuat activitatea, dînd țării încă trei serii de învățători. Din anul 1892 școala trece sub patronajul statului, iar în 1901 i se construiește un local propriu. Ani la rînd ea a pregătit generații de învățători care s-au dedicat cu toată pasiunea muncii didactice.

După eliberarea țării, actualul liceu pedagogic din Craiova a intrat într-o nouă perioadă de dezvoltare, bucurîndu-se din plin de grija partidului și a statului. Astăzi își desfășoară activitatea aici, în cele 22 de clase, peste 800 de elevi. Școala dispune de laboratoare și cabinete de specialitate, înzestrate cu un bogat și modern material didactic. Vechile săli de clasă au fost modernizate și dotate cu mobilier nou. Pe lîngă internat s-a dat în folosință în acest an un nou cămin, cu 200 de locuri. Mulți dintre profesorii liceului participă activ la perfecționarea cadrelor didactice din județ, iar unii din ei colaborează la elaborarea manualelor, a programelor și a metodicilor de specialitate.

Manifestările consacrate centenarului au debutat sîmbătă, 3 octombrie, cu o sesiune științifică de comunicări la care au participat peste 600 de foști profesori și elevi ai școlii, numeroase cadre didactice și elevi de azi ai liceului. Marea majoritate a comunicărilor au tratat momente din istoria liceului centenar și din activitatea dascălilor ei. Printre cei care le-au susținut se numără profesorii emeriți Ilie Popescu-Teiușan și Nicolae Andrei, profesorii Liubovia Bușe, Ion Popa, Ovidiu Bărbulescu, Ilie Ion, învățătorii Silvia Pisiceanu, Victoria Cristian și alții. În aceeași zi, au avut loc manifestări publice la localul vechii școli normale, la bustul lui Ștefan Velovan, pedagog ilustru, fost director al școlii, la placa de marmură pe care sînt încrustate numele învățătorilor eroi care s-au jertfit în primul război mondial.

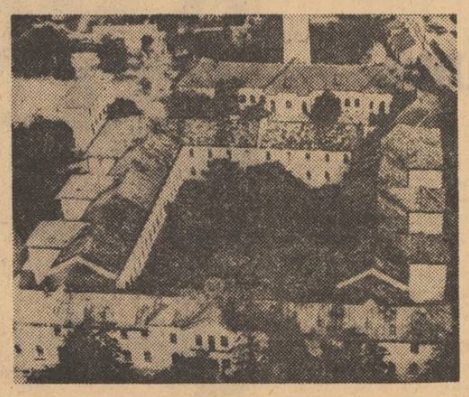

Duminică, în sala Teatrului Național din Craiova a avut loc o mare adunare festivă la care au participat sute de foști și actuali elevi și profesori ai școlii veniți din toate părțile țării, numeroși invitați. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de tovarășul Ion Zăvăleanu, prim secretar al comitetului municipal de partid, primarul Craiovei. Despre viața și activitatea liceului centenar a vorbit directoarea acestuia, prof. Liubovia Bușe. Au rostit cuvîntări de salut Petre Gigea, prim vicepreședinte al Consiliului popular județean Dolj, conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, prof. Constantin Drăgulescu, președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, Pavel Muraru, prim secretar al comitetului municipal U.T.C., prof. Branislav Veljanovic, directorul Liceului pedagogic din Belgrad, care a condus o delegație de profesori și elevi iugoslavi, profesorul emerit Ilie Popescu-Teiușan, fost director al liceului, învățătorul emerit Vasile Mitu, fost elev al școlii, profesorul emerit Ilie I. Stănculescu, directorul Liceului pedagogic din Cîmpulung-Muscel, prof. emerit Nicolae Andrei, directorul Liceului „N. Bălcescu" din Craiova.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm, cei prezenți la festivitate au adresat un mesaj Comitetului Central al P.C.R., tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, în care se spune, printre altele: **„Corpul profesoral, elevii și întregul personal al școlii își exprimă sentimentele de profundă recunoștință față de Partidul Comunist Român, față de Comitetul său Central, față de dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru grija deosebită ce o purtați școlii și slujitorilor ei, pentru condițiile optime de muncă și de viață de care ne bucurăm noi și întregul popor.**

Exprimîndu-ne încă o dată totala adeziune față de politica înțeleaptă a partidului, ne angajăm să muncim în așa fel încît, prin activitatea pe care o desfășurăm, să formăm învățători bine pregătiți și, împreună cu ei, să contribuim la înfăptuirea sarcinilor trasate școlii românești de cel de-al X-lea Congres al P.C.R.".

Adunarea a fost continuată de un frumos program artistic și de vizitarea localului actual al școlii și a expoziției documentare deschise cu prilejul sărbătoririi centenarului.

M. I.

ET IN ARCADIA EGO!...

(Urmare din pag. 1)

Pentru pregătirea lecțiilor în săli speciale, ca și pentru deprinderea și menținerea disciplinei, liceul avea un corp de pedagogi, cei mai mulți studenți în ultimii ani, iar unii chiar licențiați. Trebuie să arăt că celebritatea școlii noastre s-a datorat, în primul rînd, elevilor. Condițiile de muncă în internat erau foarte favorabile formării unor adevărate elite intelectuale. Traiul în comun trezea emulația și ambiția bine înțeleasă, dorința de a realiza ceva care să depășească media obișnuită a lucrurilor și să atingă idealul sau măcar să se apropie de el. Cele două biblioteci, una a liceului, cu cărți mai ales științifice în sens larg, cealaltă a elevilor, înființată și întreținută de ei prin cotizații, cu cărți aproape exclusiv literare, ajutau în mare măsură la formarea unei culturi generale. Timp aveam destul la dispoziție, deși orele de curs erau atît diminețile, cît și după amiază.

Printre profesorii clasei mele, locul de frunte îl ocupa G. Ibrăileanu. Pot afirma că la formația noastră (ca și a celorlalți care i-au fost elevi) el a contribuit în mod hotărîtor. Se distingea nu numai prin solida-i pregătire literară, filozofică și politică, ci și prin metoda sa didactică. De fapt, acest epitet este deplasat în cazul de față. Ceea ce numim în mod obișnuit „lecție" era ceva ca și inexistent pentru Ibrăileanu. (El „preda" numai la cursul superior, adică la ultimele patru clase.) Pe el îl interesau, înainte de toate, posibilitățile de dezvoltare a gustului, eventual și a talentului literar la elevi. De aceea compozițiile așa-zise libere erau tema lui favorită chiar pentru lucrările scrise trimestriale. În clasa mea se remarcau prin calități scriitoricești Andreescu Ioan (ajuns inginer și profesor la Institutul politehnic din Galați), care cultiva genul sentimental (deși nu era... moldovean), Eugen Crăciun (mai tîrziu doctor în drept de la Paris, avocat și excelent critic de artă), „specialist" în genul realist, și Neculai Vasiliu (și el apoi avocat), adevărat nuvelist, cu teme din viața de la țară. În ce privește gustul literar, metoda curentă a lui Ibrăileanu era lectura în clasă, făcută de elevi și urmată de discuții, multe provocate de el însuși. Destul de des ne citea și el, de preferință din Eminescu și Caragiale. La orele lui nu aveam de loc impresia că „făceam școală". Ne simțeam membri ai unei familii libere, cu cineva mai în vîrstă decît noi, care ne înlesnea pe nesimțite participarea la activitatea plină de viață și de mișcare a familiei.

Alt profesor extrem de valoros a fost naturalistul Theodor Nicolau, doctor al Universității din Bonn. În ce privește atitudinea familiară, adică lipsită de orice rigiditate, semăna cu Ibrăileanu. Se remarca prin știința sa, multă și temeinică, precum și, mai ales, prin lecțiile sale, adevărate modele de vioiciune, de claritate și de dragoste pentru materia predată, ca și pentru cei cărora le-o preda. Cu același talent excepțional ținea lecții la nivelul corespunzător elevilor de clasa I, ca și celor de clasa a VIII-a.

O celebritate, mai cu seamă literară, a fost Calistrat Hogaș. N-am învățat prea multă latină cu dînsul, în schimb ne-am deprins, la traducerile în română, cu perceperea subtilităților de limbă și de stil, domeniul lui de predilecție ca scriitor. De altfel, Hogaș preda limba română la cursul inferior.

Liceul Internat avea orchestră și fanfară, ambele alcătuite, firește, din instrumentiști elevi. Ele au ajutat enorm la educația muzicală, bineînțeles, nu numai a celor care cîntau. Un coleg al meu, ing. Alexandru Nicolau, fost profesor al Politehnicii din Timișoara și, acum de curînd, doctor honoris causa al ei, fără să fi urmat studii speciale la Conservator, putea orchestra diverse piese muzicale, nu prea complicate, scrise pentru un singur instrument. Și fiindcă amintesc de muzică, nu pot trece sub tăcere numele altui fost coleg al meu, Emanoil Ciomac, care, între cele două războaie, a strălucit ca cel mai bun critic muzical al nostru.

Cele cîteva nume de foști elevi, din seria mea, ai Liceului Internat pot și trebuie să servească numai ca exemple menite să ilustreze roadele cu totul remarcabile pe care le-a dat an de an, de-a lungul timpului, această școală pe drept cuvînt celebră.

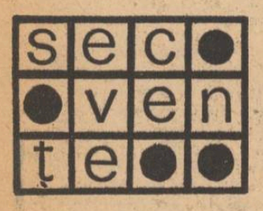

Ședință de lucru la Ministerul Învățămîntului

Luni 5 octombrie a.c. a avut loc la Ministerul Învățămîntului o ședință de lucru condusă de tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, la care au participat inspectorii școlari județeni care răspund de activitatea la clasele I—IV și de perfecționarea personalului didactic.

În cadrul ședinței s-au prezentat principalele probleme care stau în fața inspectoratelor școlare județene privind perfecționarea prin cursuri a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, precum și a directorilor de școli generale și licee.

De asemenea, au fost puse în discuție unele aspecte privind definitivarea în învățămînt și obținerea gradelor didactice.

A început anul sportiv școlar

Duminică, pe Stadionul Republicii s-a deschis, într-un cadru festiv, anul sportiv școlar 1970—1971.

La festivități au luat parte tovarășii Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Mircea Angelescu, secretar al C.C. al U.T.C., Marin Rădoi, secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., Ion Borca, vicepreședinte al Consiliului popular al Capitalei, Ioan Kurst Ghermănescu, secretar al C.N.E.F.S. reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai organizațiilor de tineret.

Deschizînd festivitatea, 6 000 de elevi au defilat în formații compacte, prezentînd în costumele lor multicolore toate ramurile de sport. A urmat spectacolul sportiv, din care n-au lipsit atletismul, concursul de ștafetă, demonstrațiile de călărie — dresaj, ciclism. Spectacolul a fost încununat de întrecerea amicală de fotbal dintre o selecționată a elevilor din București și o selecționată a elevilor din Belgrad.

T. I.

„Școala bîrlădeană"

Sub egida Comitetului sindicatului învățămînt din municipiul Bîrlad a apărut recent un volum intitulat „Școala bîrlădeană", în care este valorificată creația pedagogică, științifică plastică și literară a cadrelor didactice, membri ai acestui sindicat.

În mod deosebit se cuvine menționată receptivitatea inițiatorilor pentru problemele de actualitate ale învățămîntului nostru. Din acest punct de vedere se disting studiile: „Formarea deprinderii de învățare conștientă a elevilor din clasa I", de inv. Maria Tălășman, „Desenul și elevii de vîrstă școlară mică", de inv. Elena D. Popescu, „Îmbinarea principiilor pedagogice cu cele structuraliste în predarea limbii române în școala generală", de prof. Dumitru Mircea Colosenco, „Spațiul liniar al matricelor de tip m x n" de prof. Vasile Țugulea, „Obținerea materialului intuitiv folosit în predarea lecțiilor de științele naturii cu ajutorul substanțelor chimice studiate în școală" de prof. Alexandrina Biclea, „Contribuția psihologiei la formarea concepției ateiste-științifice despre lume a elevilor" de prof. Gh. Corodescu etc.

Culegerea mai cuprinde o serie de studii ale unor profesori de istorie și geografie, rezultat al unor minuțioase cercetări științifice legate de trecutul și prezentul orașului și al învățămîntului din Bîrlad. Ea se încheie cu o serie de reproduceri după cele mai izbutite lucrări plastice ale unor cadre didactice.

Sîntem convinși că această realizare a sindicatului învățămînt din Bîrlad va contribui la intensificarea efortului creator al pedagogilor bîrlădeni.

MIHAI TĂNĂSESCU

O serbare la Crețești-Vaslui

În această toamnă, Școala generală din comuna Crețești, județul Vaslui, va primi, cu prilejul sărbătoririi a 110 ani de la înființare, un nou local. Evenimentul va fi sărbătorit printr-un simpozion în cadrul căruia vor fi prezentate lucrări despre specificul geografic și economic al comunei Crețești, despre istoricul acesteia etc. Cu prilejul inaugurării noului local va fi dezvelită și o placă comemorativă. Organizatorii îi invită pe toți cei ce au învățat primele slove la școala din Crețești să ia parte la festivitatea care va avea loc duminică 18 octombrie a.c. ora 9.

„Agricultura" - o revistă utilă pentru cadrele didactice

Prin tematica și conținutul ei, revista „AGRICULTURA" oferă cadrelor didactice din învățămîntul tehnic și profesional agricol și silvic, profesorilor de agricultură și științe naturale din învățămîntul de cultură generală, informații interesante și utile pentru ei și pentru elevii școlilor în care își desfășoară activitatea.

Revista prezintă, în fiecare număr, noutăți din știința și practica agro-silvică din țară și de peste hotare, aspecte privind evoluția tehnicii în domeniul lucrării pămîntului, al cultivării plantelor și creșterii animalelor. În paginile sale se dezbat principalele sarcini legate de dezvoltarea și modernizarea agriculturii și silviculturii, sînt redate problemele specifice lucrărilor de sezon pentru sporirea continuă a producției vegetale și animale. De asemenea, revista publică articole și reportaje despre activitatea sindicală desfășurată în întreprinderile și instituțiile agricole și silvice.

Revista „AGRICULTURA" apare săptămînal, în 16 pagini bogat ilustrate, tipărite în culori, la prețul de 1 leu exemplarul. Abonamentele se fac la oficiile și agențiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii procentuali. Costul unui abonament trimestrial este de 13 lei, semestrial de 26 lei, iar anual de 52 lei. Sînt preferabile abonamentele pe termen lung.

Pentru acvariști

„Natura", revista Societății de științe biologice, publică în numerele 5 și 6 din acest an, și va continua să publice și în numerele din anul 1971, un ciclu de articole pentru inițierea celor ce au preocupări de acvaristică. Revista poate fi procurată de la chioșcurile de difuzare a presei.

PE TEMA MEDITĂRII ELEVILOR

CONȘTIINȚĂ PROFESIONALĂ

Meditațiile, cum știm cu toții, constituie o formă de studiu care se desfășoară în afara orelor de curs și în cadrul căreia, sub îndrumarea profesorului, elevul poate să aprofundeze cunoștințele din domeniul unei anumite discipline. Este de necontestat faptul că nu poate fi condamnată dorința elevilor sau a educatorilor lor de a realiza o asimilare mai aprofundată și mai largă a unei discipline. Nu pot fi acceptate limite în pregătirea unui tînăr.

Se pune însă, și într-un chip foarte serios, în legătură cu meditațiile, o chestiune de etică. Pe ce cale, în ce formă și în ce condiții se fac aceste meditații? Dacă au loc ca urmare a grijii profesorului pentru ridicarea nivelului de pregătire al elevilor săi, a preocupării lui pentru ca, în cadrul normei sale de catedră, să valorifice la maximum capacitatea elevilor, atunci organizarea lor constituie o dovadă de înaltă conștiință profesională, iar profesorul respectiv merită toată aprecierea. Dimpotrivă, atunci cînd meditațiile se fac „cum onere", ele nu pot fi taxate altfel decît ca o manifestare reprobabilă, ca o abatere de la normele eticii profesionale. Se întîlnesc exemple din ambele categorii. În articolul de față ne vom opri asupra unor exemple din prima categorie. Este vorba de mai mulți profesori din județul Neamț pe care i-am întîlnit în urmă cu cîteva zile. Primul pe care l-am cunoscut a fost prof. CONSTANTIN BORȘ de la Liceul „Calistrat Hogaș" din Piatra Neamț..

— Printre elevi — mi-a spus profesorul Borș — sînt unii cu o capacitate deosebită, a căror putere de asimilare depășește nivelul de cunoștințe prevăzut de programele școlare. Alții au o capacitate medie, care se încadrează în mod normal în limitele impuse de aceste cerințe și, în sfîrșit, există unii care se descurcă mai greu, dar care nu pot fi lăsați fără un minimum de cunoștințe indispensabile astăzi culturii generale a oricărui individ. Cu cei din prima și din ultima categorie simt nevoia să lucrez și în afara orelor de curs. Cu primii trebuie să lucrez pentru că este păcat să mi se dea pe mînă niște elevi dotați pentru matematică și eu să nu le cultiv posibilitățile. Această primă categorie populează de obicei sedințele cercului științific, iar aceste ședințe la mine sînt cam dese. (E adevărat că regulamentul prevede ca ședințele cercurilor științifice să se țină o dată pe lună, dar cine își închipuie că se poate face vreo treabă în întîlniri care au loc la un interval atît de mare de timp se înșeală amarnic). Cine are o pasiune nu o cultivă o dată pe lună. Cu matematicienii mei fac matematică atîta cît îi țin pe ei puterile. Mi se spune că îi supraîncarc. S-ar putea. Dar opinia mea este că elevii nu sînt supraîncărcați de acele discipline pentru care au aptitudini și pentru care se pasionează. Cum e lesne de înțeles, de elevii din ultima categorie simt de asemenea nevoia să mă ocup în mod deosebit în cadrul unor ore de meditații, pe care le consider ca făcînd parte din obligațiile mele de catedră.

L-am întrebat pe prof. Constantin Borș dacă printre elevii săi se află și unii ai căror părinți doresc să le pună meditator particular, plătit.

— Nu știu să am vreunul — mi-a răspuns el — de altfel nici nu văd de ce ar mai fi nevoie. Eu fac meditație cu elevii mei tocmai pentru ca să nu ajungă pe mîna meditatorilor particulari. Sînt aici, în școală, la dispoziția lor și pot să-i învăț cîtă matematică vor. În general, dacă ignorăm aspectul etic al chestiunii, meditațiile particulare pot să fie utile în măsura în care sînt făcute cu conștiinciozitate, competență și probitate profesională. Dar îmi fac următoarea socoteală: meditatorul particular este, de obicei, profesor. Dacă este profesor, înseamnă că are, la fel ca și mine, aceleași obligații față de propriii săi elevi. Dacă și le onorează cu conștiinciozitate, cum de-i mai rămîne timp să dea și meditații particulare?

— Bănuiesc — am spus — că țineți mult la elevii dumneavoastră dacă faceți atîtea eforturi pentru ei.

— În general mă leg de ei, cu atît mai mult cu cît lucrez întotdeauna cu cîte o promoție de elevi pe care o conduc din prima și pînă la ultima clasă. Cred că numai în aceste condiții un profesor poate să poarte răspunderea totală pentru felul în care a fost pregătită o promoție de elevi și numai așa se poate asigura o anumită continuitate în pregătirea lor. Despre elevii cu care lucrez vreme de patru ani de zile știu totul: cît poate să învețe fiecare, ce a învățat și ce nu, ce goluri are etc.

— Care este criteriul după care apreciați rezultatele muncii dv.?

— Un criteriu ar fi conduita absolvenților la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în învățămîntul universitar și postliceal. Numai că, în legătură cu aceste concursuri din urmă, am nemulțumiri despre care aș vrea să scrieți. În ultima vreme s-a dat o atenție deosebită modernizării predării matematicii. Aceasta mă bucură, deși mă obligă la eforturi suplimentare. Eu predau matematica de 35 de ani și în fiecare an trebuie să-mi revizuiesc cunoștințele și modul de a preda, să mă adaptez acestui proces de modernizare. Nu mai pot preda astăzi o lecție așa cum o predam în urmă cu 5, 10 sau 20 de ani. Dar iată ce constat. Dacă eu pun accentul în predare pe noțiunile de matematică modernă, de cibernetică, de teoria probabilităților, a matricelor, a polinoamelor, pe structurile algebrice sau calculul integral, la concursurile de admitere în facultate elevilor li se cere să efectueze exerciții de geometrie vechi de 200 de ani. Mă întreb de ce, dacă noi sîntem solicitați să realizăm un învățămînt formativ, să dezvoltăm inteligența și gîndirea matematică a elevilor, la concursurile de admitere nu se ține seama de aceeași cerință, pentru că exercițiile despre care vorbeam sînt departe de a o satisface. E ca și cum ai învăța pe cineva să conducă o rachetă cosmică dar la examen ai verifica pregătirea lui de vizitiu.

De la Piatra Neamț la Roman, unde urma să fac cunoștință cu profesorul emerit ALEXANDRU COJOCARU, am călătorit împreună cu profesorul Sorin Donea, unul din inspectorii școlari ai județului și cu profesoara Doina Dăscălița, de la Liceul agricol din Roman. Din vorbă în vorbă am aflat că această profesoară era una din fostele eleve ale profesorului Cojocaru.

— Probabil că datorită lui ați ajuns astăzi să predați matematica — i-am spus.

— Da, el m-a făcut să îndrăgesc matematica. Și sînt o mulțime de profesori de matematică în oraș care i-au fost elevi. Am impresia că cine ajunge în preajma lui se molipsește subit de pasiunea pentru matematică. De altfel, în Roman elevii se bat să ajungă în școala și în clasele în care predă el.

Într-adevăr, directorul Liceului nr. 1 din Roman mi-a prezentat un întreg șir de nume de profesori de matematică — din care nu lipsea nici propriul său nume — care au fost elevi ai profesorului Cojocaru. Cu aceeași ocazie am aflat că din cei 60 de elevi ai aceluiași profesor, care au absolvit liceul în anul școlar trecut, 40 au fost admiși în diferite institute de învățămînt superior și școli postliceale cu profil matematic.

Am discutat cu profesorul Cojocaru despre meditații.

— Să știți — mi-a spus el — că nu fac meditații de ieri, de astăzi. Am făcut din totdeauna, de cînd am intrat în învățămînt. Încă de pe atunci am ajuns la concluzia că în studiul matematicii nu poți realiza rezultate bune decît printr-o muncă migăloasă și serioasă de fundamentare a cunoștințelor. Trebuie să-i lămurești pe elevi cu răbdare, avînd grijă să nu le rămînă nici un fel de lacune, așa ca să ajungă să stăpînească acele instrumente indispensabile pentru rezolvarea problemelor și acumularea de cunoștințe noi. Ca profesor am avut ocazia să întîlnesc elevi care, dacă m-aș fi rezumat numai la pregătirea din clasă, nu ar fi reușit să treacă de media 5 dar care, după ce am lucrat cu ei în orele de meditații și consultații, au ajuns să ia note de 8, 9 și chiar 10.

Unii profesori gîndesc așa: au predat lecția? În ora următoare elevul trebuie să vină cu ea învățată și să știe. Au dat o temă pentru acasă? În ora următore elevul trebuie să prezinte caietul cu tema rezolvată. La prima vedere pare normal să se întîmple așa. În realitate, însă, lucrurile sînt ceva mai complicate. Unii elevi înțeleg mai mult, alții mai puțin, unii lucrează mai ușor, alții mai greu. Or, profesorul trebuie să-i facă pe toți să știe atît cît le pretinde programa.

— Cum vă organizați orele de meditație? — l-am întrebat.

— Nu am o metodă unică, rigidă. În anumite perioade ale anului școlar fixez un program cu ore precise, la care chem elevii ce au nevoie de o pregătire suplimentară. Dar nu la asta se rezumă totul. Eu sînt cam tot timpul în școală și lucrez și în afara acestui program de ore de meditații și consultații, cu unul, cu doi sau cu mai mulți elevi. De altfel, cu cît sînt mai puțini cu atît lucrez mai bine. Ca să nu vă mai spun cît de necesar este să lucrezi individual cu elevii dotați în mod deosebit. Aceștia sînt privilegiații mei. Mai mult decît alții ei mă vizitează acasă, le dau cărți și port cu ei discuții aprinse „ca între noi, matematicienii". Ei îmi procură și cele mai mari satisfacții profesionale. Sînt cei care vin cu trofee de la olimpiadele de matematică și cei care ocupă primele locuri la concursurile de admitere în facultate.

Înainte de a-mi lua rămas bun de la el, profesorul Cojocaru a ținut să-mi atragă atenția că în județul Neamț sînt numeroși profesori care dovedesc o înaltă conștiinciozitate profesională, care își sacrifică timpul liber pentru a asigura buna pregătire a elevilor lor. Și, într-adevăr, alături de numele său și de numele profesorului Borș, trebuie să amintesc și numele profesoarei AGLAIA ANGHELUȘ de la Liceul „Ștefan cel Mare" din Tîrgu Neamț, al profesorului GHEORGHE DUMITREASA de la Liceul „Petru Rareș" din Piatra Neamț și pe al profesorului VASILE ȚIFUI de la Liceul din Bicaz.

OCT. BUZESCU

Cartea de citire pentru clasa a III-a

Editura didactică și pedagogică a scos anul acesta o „Carte de citire" pentru clasa a III-a care cu siguranță se va bucura de succes. Autorii manualului (Ion Șerdean, Florian Dițuleasa, Eliza Paveliu), au găsit principiile cele mai bune ce pot asigura succesul unei astfel de lucrări, în care soluția dată problemelor de metodă trebuie să se conjuge fericit cu cea dată problemelor de concepție.

Cel dintîi aspect pozitiv care se evidențiază în lucrarea celor trei autori este conceperea lecțiilor pe un material faptic și instructiv-educativ luat din istoria și din geografia patriei. Lecțiile astfel elaborate, pe lîngă faptul că dau elevilor numeroase cunoștințe din domeniile respective, sînt mult mai antrenante, mai vii, solicită mai mult atenția copiilor, le mărește curiozitatea, îndemnîndu-i spre lecturi din aceste domenii. Și, lucru esențial pentru un manual de limba română, toate acestea au o mare valoare educativă.

Trebuie să adăugăm neapărat — și aceasta constituie o altă calitate a manualului — că reușita multora dintre lecțiile cuprinse în manual este dată, în cea mai mare măsură, de numele prestigioase ale autorilor lor: Ion Creangă, B. St. Delavrancea, Emil Gîrleanu, M. Sadoveanu, Cezar Petrescu, Geo Bogza, Zaharia Stancu, Marin Preda, Fănuș Neagu etc. Pe de altă parte, prezența acestor nume în manual îi familiarizează pe elevi, încă de pe acum, cu autorii care vor constitui obiect de studiu în clasele mai mari.

De aspectul calitativ al lecțiilor se leagă și prezența poeziilor în manual. Am făcut această subliniere deoarece pentru mulți profesori și învățători poeziile devin un scop în sine, prezența lor în manual vizînd, la clasele mici, numai memorizarea. Probabil că la formarea acestei păreri a contribuit și calitatea artistică slabă a multor poezii din manualele mai vechi, dar și concepția că o poezie trebuie *neapărat* să fie memorizată de elevi. Poeziile din manualul discutat sînt alese cu grijă, valoarea lor fiind recunoscută. Sînt prezente, de asemenea, în manual versurile acelor nemuritoare cîntece: „Tricolorul", „Imn eroilor", „Hora Unirii", „Cîntec de 1 Mai", cu indicația expresă de a fi învățate și cîntate, precum și numeroase poezii populare.

Acolo unde n-au găsit nume de autori cu ale căror lucrări să ilustreze o idee cerută pe programă, autorii manualului au redactat ei înșiși povestiri și trebuie să subliniem că, de cele mai multe ori, acestea corespund nivelului cerut de un manual bun cum este cel discutat.

Manualul nu este însă lipsit de unele deficiențe a căror subliniere, credem, e bine să o facem.

Lipsa cea mai mare — din fericire unica de acest fel — este redactarea necorespunzătoare din punct de vedere stilistic a lecției „Mihai Eminescu" (pag. 108). Impreciziunea termenilor folosiți, dorința de literaturizare, repetarea supărătoare a unor expresii în fraze care urmează una după alta, exprimarea tautologică fac din această lecție un contrast cu întregul material cuprins în manual.

Unele lecții dintre cele redactate de autorii manualului conțin prea multe noțiuni și respectiv prea multe cuvinte noi, care nu vor putea fi reținute de elevi. Dacă cei ce predau la clasa a III-a nu le vor folosi cu spiritul critic necesar față de orice manual, elevii vor obosi foarte repede. În alte situații, explicarea unor cuvinte este neștiințifică. De pildă: „metale = arama, fierul sînt metale"; redactor = cel care publică la ziar" etc.

Apar chiar și unele greșeli ortografice, care, desigur, aparțin corecturii sau neglijenței cu care s-a dat „bunul de tipar" („Arici roșu-n sobă-*n chide*" — pag. 107; „*fer*" — pag. 97).

În fine, unele ilustrații ni se par a nu corespunde conținutului lecțiilor respective. Ilustrația de la poezia „Ce te legeni...", de pildă, s-ar fi potrivit mai de grabă unui viscol. Legănarea e lină, dulce, mîngîietoare, iar ilustrația în cauză dă sentimentul unei furtuni. (Ilustrator: Burschi Gruder).

Desigur, toate aceste observații nu sînt de natură să umbrească reușita manualului; le-am notat aici pentru ca la o a doua ediție autorii să le aibă în vedere.

GEORGE RADU
profesor gradul I

MUNCĂ DE SISIF

— În ultimii ani au fost tipărite o serie de hărți, planșe, portrete dar în tiraje cu totul necorespunzătoare.

— Putem da exemple?

— În 1966 Editura didactică și pedagogică a tipărit harta politică a lumii în 2 500 de exemplare, apoi am retipărit-o în 1969 în 4 000 de exemplare. În 1968 am editat în cîte 3 000 de exemplare harta fizică America de Nord și harta fizică America de Sud și ne-am oprit la acest tiraj. Tot din anul 1968 am trecut la realizarea de discuri cu texte în limba română pentru clasele I-VIII și cu texte în limbi străine, dar care nu depășesc 1 400 exemplare. Am fost nevoiți să scoatem discuri în 100 de exemplare: de pildă cele care prezintă texte în limba engleză pentru clasa a VII-a și pentru clasa a IX-a.

— Cîte școli sînt în țara noastră?

— Aproape 16 000.

— Îmi dau seama atunci de ce autorii, editorii și tipografiile au impresia că fac o muncă de Sisif.

— Este exagerat poate, dar o anumită similitudine există. Se fac eforturi materiale, se consumă energie pentru elaborarea materialelor didactice, pentru editarea și difuzarea lor. Dar în fiecare an o luăm de la început, și de fiecare dată se constată insuficiența materialului didactic. Și încă ceva: pe cînd Sisif a fost pedepsit pentru că a comis o impietate, editurii nu i se poate imputa ceva asemănător.

— Ce e de făcut atunci ca să fie dezlegată editura de acest chin?

— A și fost dezlegată.

— Cum?

— Nu mai are partener de contract. Pînă anul acesta contracta materialul didactic cu Direcția dotării... Acum se caută un alt coordonator.

— Și nu e bine?

— Fondurile sînt la organele județene.

— Și, deci, bolovanul va rămîne la poalele dealului sau în vîrful lui?

— N-aș putea să mă pronunț. În orice caz, dacă nu se încheie contractul cu beneficiarul, editura nu va putea realiza materialul didactic.

— Deci ați scăpat de cazană.

— Este un fel de a spune. Editura pentru asta a fost creată: să furnizeze materialele necesare învățămîntului. Tovarășii de la consiliile județene, care au datoria să comande materialul didactic, nu și-o îndeplinesc însă.

— Atunci?

— S-ar putea centraliza fondurile pentru material didactic la Ministerul Învățămîntului, stabilindu-se un barem cu necesarul pentru toate școlile. De fapt, Ministerul Învățămîntului are o oarecare experiență în această privință: în anul 1969 a alocat fonduri de la nivel central pentru tipărirea hărții fizice și administrative a R.S.R. în 100 000 de exemplare, pornind în stabilirea tirajului nu de la comenzile venite de la județe, ci de la necesar. Deci s-ar contura două posibilități de rezolvare. Prima — sporirea comenzilor de material didactic din partea județelor pe baza necesarului școlilor, a cerințelor crescînde ale procesului de învățămînt (Dacă s-ar face o analiză a folosirii fondurilor afectate acestui scop, sîntem convinși că organele locale ar lua măsuri severe de redresare și de tragere la răspundere a acelor salariați care tratează cu ușurință această problemă). A doua — centralizarea fondurilor și dirijarea lor spre realizarea unor sortimente absolut necesare, cu tiraje corespunzătoare.

— În felul acesta editura ar scăpa de supliciul de a edita hărți, planșe, albume etc. în tiraje care nu satisfac niciodată necesarul.

— Nu este vorba atît de editură. Ea execută ce i se comandă. Mai importante sînt consecințele economice și cele pedagogice. Dacă tipărești o hartă într-un tiraj corespunzător rezultatul e și economicos. Iar latura pedagogică este evidentă: învățămîntul nu se poate perfecționa fără material didactic.

— După cîte înțeleg, aceasta este și morala dialogului nostru.

— Da! Morala dialogului și interesul învățămîntului.

EMIL BĂLDESCU

PREGĂTIREA TEHNICO-PRACTICĂ — OBIECTIV DE SEAMĂ AL ȘCOLII DE 10 ANI

(Urmare din pag. 1)

să faciliteze orientarea școlară și profesională a tinerilor.

În ciclul terminal al școlii de 10 ani se aprofundează și se lărgește pregătirea de cultură generală de bază, prin studiul principalelor obiecte de învățămînt cuprinse în planul de învățămînt.

În același timp, cunoscîndu-se că majoritatea absolvenților urmează să dobîndească o calificare prin învățămîntul profesional, elevii claselor a IX-a și a X-a primesc și o accentuată pregătire tehnico-practică, bază a formării profesionale și a capacității lor de adaptare la transformările ce survin în activitatea social-productivă. Aceasta se realizează atît prin întărirea caracterului aplicativ al matematicii, fizicii, chimiei și biologiei, cît și prin studiul electrotehnicii, desenului tehnic, în școlile de la sate al agriculturii, precum și prin activități practice.

Reține atenția, ca o trăsătură distinctivă fundamentală, faptul că pe fondul teoretic științific — premisă necesară unei pregătiri profesionale — programele tuturor disciplinelor predate în clasa a IX-a evidențiază cunoștințele și temele cu aplicație în rezolvarea unor probleme teoretice sau practice. Personalul didactic este chemat să aplice creator prevederile programelor școlare, în sensul eliminării din conținutul lecțiilor a amănuntelor în favoarea aprofundării problemelor-cheie a însușirii instrumentelor operaționale și a extinderii lucrărilor aplicative a principiilor de bază Trebuie cultivată la maximum activitatea independentă a elevilor, spiritul creator și însușirea acelor mijloace de expresie și tehnici de lucru care să le ofere posibilitatea autoinstruirii continue, după absolvirea școlii. Totodată este necesară o mai mare atenție pentru crearea unor condiții didactice corespunzătoare, îndeosebi pentru organizarea de laboratoare și ateliere destinate efectuării lucrărilor aplicative.

Pregătirea tehnico-practică a elevilor se înscrie printre obiectivele de seamă ale școlii de 10 ani.

În sistemul pregătirii tehnico-practice a elevilor un loc important este rezervat activităților practice, care se efectuează, în mediul urban, în diverse ramuri de activitate, iar în cel rural îndeosebi în agricultură.

Pentru dobîndirea deprinderilor de muncă, un rol important revine activității practice. În această privință experiența anului școlar trecut ne permite să desprindem unele învățăminte.

Orientarea de a adapta practica elevilor la profilul economic al localităților în care funcționează școlile, de a diferenția pe sexe lucrările, precum și de a facilita accesul la meserii care îi atrag pe viitorii absolvenți a dat rezultate bune. Anul trecut, mai mult de două treimi din cei 50 000 de elevi ai clasei a IX-a au lucrat în profesiuni din sectoarele de bază ale producției industriale și agricole. Paleta meseriilor exersate a fost foarte bogată, atingînd cifra de 80. Rezultatele obținute ne îndreptățesc să considerăm, alături de multe cadre tehnice din întreprinderile în care au lucrat elevii, că, în multe cazuri, după terminarea școlii de 10 ani, tinerii vor putea lucra efectiv în unitățile în care fac practică și se vor putea califica într-un timp destul de scurt.

Desfășurarea acestei activități în anul școlar curent trebuie să deschidă noi perspective în pregătirea tehnico-practică a elevilor. Este vorba de îndreptarea elevilor spre meseriile conforme cu interesele și înclinațiile fiecăruia dintre ei, precum și cu cerințele sociale, cu nevoile producției, fără a omite posibilitățile de care dispune în acest domeniu fiecare școală. Luarea în considerare a primului factor asigură formarea tînărului tocmai în direcția în care poate obține cele mai bune rezultate. Cel de al doilea factor înseamnă a avea în vedere un debușeu, deci posibilitatea de folosire a celor învățate de integrare fără dificultăți în activitatea socială, precum și satisfacerea nevoilor societății de cadre pregătite pentru munca din cele mai variate sectoare. Or, în anul școlar trecut s-a constatat că într-o serie de cazuri interesele și dorințele elevilor au constituit unicul criteriu de repartizare la locul de practică. Acest lucru trebuie evitat în anul acesta, întrucît nu este de folos nici pentru societate și nici pentru tînărul absolvent ca acesta să fie obligat, după un scurt timp, să se orienteze spre altă meserie, care i-ar putea asigura integrarea în viața productivă.

În al doilea rînd, considerăm că se impune o mai mare diversificare a orientării practicii elevilor din mediul rural. Rămînînd dominantă activitatea în agricultură, nu trebuie neglijate nici alte ocupații specifice și necesare la sate — fierăria, rotăria, fasonarea lemnului, construcțiile rurale — sau unele ocupații vocaționale — artizanatul ceramica, sculptura, pietrăria, feroneria, lucrul de mînă, țesutul covoarelor etc. Apoi, dat fiind rolul femeii în educația copiilor și în consolidarea familiei, ar fi de analizat și unele probleme specifice ale activităților practice pentru fete. Se simte nevoia extinderii practicii în domeniul puericulturii, menajului, întreținerii gospodăriei.

Totodată considerăm necesar ca practica agricolă să se desfășoare în mod mai organizat, să fie mai bine corelată cu cele învățate la clasă, mai bine adaptată cerințelor unei agriculturi intensive.

Pregătirea tehnico-practică a elevilor școlii generale de 10 ani ridică probleme specifice și în ceea ce privește orietarea profesională. Aceasta urmează să se desfășoare pe o bază cu totul nouă, diferită de cea din cadrul școlii de 8 ani. Prelungirea învățămîntului obligatoriu sporește posibilitățile de orientare și de pregătire profesională a elevilor. În același timp, ca urmare a prelungirii școlarității obligatorii pînă la vîrsta de 16 ani, orientarea trebuie rezolvată încă de pe băncile școlii și mai mult decît după absolvirea ei. De o deosebită însemnătate în acest sens este hotărîrea ca în anul școlar în curs, acolo unde e posibil, unele clase a IX-a și a X-a să efectueze lucrările practice în atelierele școlilor profesioale sau ale liceelor de specialitate. Măsura aceasta îi ajută pe elevi să cunoască îndeaproape specificul și cerințele unor meserii, astfel încît hotărîrea pe care o vor lua la absolvire să constituie nu numai expresia unei dorințe subiective, dar și rezultatul unei verificări în practică a consistenței aptitudinilor și înclinațiilor lor.

Această activitate trebuie conjugată cu o largă și competentă informare a elevilor asupra tuturor posibilităților de formare. De aceea, consider necesare eforturi sporite pentru a pune la dispoziția profesorilor și în special a diriginților o informație mai amplă cu privire la felurile meseriilor, la specificul și utilitatea lor, la perspectivele pe care le deschid cele care le practică. De un real folos le-ar fi tuturor nomenclatorul meseriilor, broșurile cu rețeaua școlilor de calificare, precum și unele monografii profesionale a căror apariție este anunțată.

Adăugăm la cele de pînă acum nevoia realizării unei legături strînse între cunoștințele însușite și practică.

Adeseori, activitățile practice ale elevilor sînt concepute ca mijloace al căror unic scop îl constituie formarea unor deprinderi tehnice sau de muncă, ceea ce duce la un practicism limitat, lipsit de înțelegerea fundamentelor științifice ale lucrului efectuat și, prin urmare, a posibilităților de perfecționare, de sporire a randamentului său. Sînt de învins, în această privință, atît mentalități greșite din partea unor profesori, cît și tentațiile de a angaja elevii numai în activități practice cu efecte economice imediate, dar fără valoare în privința formării lor tehnice. În acest spirit socotim necesar ca în practica depusă de elevi să se fructifice, într-un grad net superior față de ce s-a făcut pînă acum, cunoștințele și principiile științifice și tehnice însușite de ei și să se acorde mai multă atenție instructajului tehnic care trebuie să preceadă sau să însoțească orice activitate practică. Numai în acest fel instruirea practică devine un element constitutiv al procesului didactic și nu o activitate adiacentă a acestuia. Măsura luată de minister pentru acest an școlar, în sensul de a spori de la 4 la 6 numărul de ore destinate activității practice oferă posibilități mai bune în această direcție.

În strînsă legătură cu realizarea cerinței unității instrucției științifice și tehnico-practice trebuie semnalată și necesitatea familiarizării elevilor cu principiile organizării științifice a muncii și ale gestiunii, nevoia formării acelei atitudini care se exprimă în preocuparea permanentă de investigare a căilor prin care se realizează o sporire a randamentului activității. Absența din planul de studii a unei discipline care să cuprindă astfel de cunoștințe nu trebuie să ducă la ignorarea lor în instruirea elevilor Dimpotrivă, în condițiile unor activități practice efectuate pe grupe, de către elevii aceleiași clase, tratarea problemelor de organizare și gestiune a rezultatelor muncii poate fi adaptată particularităților fiecărei activități.

În sprijinul cadrelor didactice care asigură predarea obiectului „Cunoștințe social-politice" la clasa a X-a

În sprijinul cadrelor didactice care asigură predarea obiectului „Cunoștințe social-politice" la clasa a X-a, „Gazeta învățămîntului" publică, începînd cu numărul de față, unele tematici orientative.

Lecția 1: Succesiunea formațiunilor sociale

Mulți gînditori au atribuit rolul hotărîtor în dezvoltarea socială ideilor, concepțiilor juridice și politice sau chiar religioase.

Teoria științifică care dezvăluie cauzele și esența evoluției sociale a fost elaborată de către K. Marx și Fr. Engels.

Marxismul a demonstrat că societatea este o parte a lumii materiale. Viața socială este de neconceput fără cadrul firesc al unor condiții naturale cum sînt mediul geografic, existența unei anumite populații ș.a.m.d. Dar, societatea omenească nu poate fi identificată cu natura, iar specificul dezvoltării sociale nu poate fi explicat doar prin condițiile naturale.

Factorii care condiționează dezvoltarea socială

În desprinderea omului de lumea animală și dezvoltarea vieții sociale, un rol însemnat l-a avut și-l are **munca.** În procesul muncii, oamenii transformă natura și o subordonează tot mai mult nevoilor lor, produc bunurile materiale de care au nevoie, făurind, totodată, mediul în care trăiește ceea ce numim societatea omenească.

Rolul determinant în dezvoltarea societății îl are **modul de producție a bunurilor materiale,** adică forțele de producție și relațiile de producție, aflate într-o strînsă unitate și intercondiționare.

Forțele de producție exprimă raportul dintre om și natură, atitudinea activă a omului de transformare a naturii corespunzător cu scopurile sale. Ele cuprind mijloacele de producție — în cadrul cărora rolul hotărîtor îl au uneltele de muncă — și forța de muncă. Acționînd asupra naturii, oamenii perfecționează necontenit uneltele și procedeele de producție, își dezvoltă și îmbogățesc deprinderile de muncă și experiența de producție, au descoperit și continuă să descopere legile naturii. Principala forță de producție a societății o formează oamenii care muncesc.

Nivelul de dezvoltare a forțelor de producție arată gradul în care societatea a reușit să-și supună natura, rodnicia muncii omenești.

Ținînd seama de rolul ce revine forțelor de producție în dezvoltarea socială, Partidul Comunist Român orientează constant și obiectiv eforturile poporului spre continuarea procesului de edificare a unei economii moderne, a unei industrii puternice și a unei agriculturi avansate, bazate pe cuceririle științei și tehnicii. Congresul al X-lea al partidului acordă o atenție deosebită dezvoltării acelor ramuri și subramuri ale industriei noastre socialiste care contribuie în mod hotărîtor la promovarea progresului tehnic contemporan și la prelucrarea mai eficientă a materiilor prime și a materialelor, cum sînt chimia, mecanica fină, electronica, producția de mașini-unelte, de oțeluri aliate și altele. Programul partidului urmărește ridicarea pregătirii profesionale a cadrelor, dezvoltarea tot mai puternică a învățămîntului, științei și culturii.

Relațiile de producție exprimă raporturile ce se stabilesc între oameni în procesul producției, repartiției, schimbului și al consumului bunurilor materiale. În cadrul acestora, rolul primordial îl au formele de proprietate asupra mijloacelor de producție. În funcție de natura raporturilor de proprietate, relațiile de producție sînt fie relații de exploatare și asuprire, atunci cînd mijloacele de producție se află în stăpînirea privată a unei părți infime a societății, fie relații de colaborare și ajutor reciproc, atunci cînd mijloacele de producție sînt proprietate obștească, socială.

În cadrul raportului dintre forțele de producție și relațiile de producție, rolul determinant revine forțelor de producție, care reprezintă latura cea mai mobilă a modului de producție. Relațiile de producție dominante pe o anumită treaptă a dezvoltării sociale sînt determinate de caracterul forțelor de producție. La rîndul lor, relațiile de producție exercită o influență activă asupra forțelor de producție. Atunci cînd corespund caracterului și nivelului forțelor de producție, relațiile de producție impulsionează dezvoltarea forțelor de producție. Cu timpul, relațiile de producție rămîn în urmă, devenind o frînă în dezvoltarea forțelor de producție.

În orînduirile bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, rămînerea în urmă a relațiilor de producție duce inevitabil la conflict, la revoluție socială, deoarece clasele exploatatoare, legate de vechile relații de producție, avantajoase lor, se opun înlăturării acestor relații.

Forțele de producție reprezintă elementul cel mai dinamic, mai mobil, al modului de producție și în socialism. Ca urmare, și în socialism pot să apară rămîneri în urmă în cadrul relațiilor de producție față de cerințele dezvoltării forțelor de producție. Asemenea rămîneri în urmă nu privesc însă relațiile de producție în întregul lor, ci doar anumite elemente ale acestora. Partidul Comunist Român pornește de la premisa că, o dată cu dezvoltarea forțelor de producție, trebuie asigurată perfecționarea continuă a relațiilor de producție socialiste.

Formațiunea socială. Modul de producție condiționează în genere, direct sau indirect, întregul ansamblu al vieții sociale. El dă naștere la o structură socială adecvată, determină prezența sau absența claselor sociale, natura acestor clase și raporturile dintre ele.

Formațiunea socială reprezintă societatea omenească pe o anumită treaptă de dezvoltare a acesteia.

Noțiunea de formațiune socială are așadar în vedere întregul ansamblu al raporturilor sociale. Ea se caracterizează, în primul rînd, prin anumite **relații de producție** care, de altfel, dau și denumirea formațiunii sociale; prin anumite **forțe de producție,** care împreună cu relațiile de producție pe care le determină formează un anumit **mod de producție.** Acesta, la rîndul său, condiționează o anumită **structură socială** (clase și pături sociale); anumite **idei și instituții** (politice, juridice, ideologice); anumită configurație a **formelor de comunitate umană** — ginți, triburi, popoare, națiuni; anumite **relații de familie;** un anumit **mod de viață.**

Elementele componente ale formațiunii sociale se află într-o strînsă legătură și se influențează reciproc.

Succesiunea formațiunilor sociale

Istoria omenirii se înfățișează ca o succesiune a diferitelor formațiuni sociale: comuna primitivă, sclavagismul, feudalismul, capitalismul, socialismul.

Schimbarea și succesiunea formațiilor sociale are un caracter obiectiv, necesar. Pe o anumită treaptă a dezvoltării lor, forțele de producție impun cu necesitate înlocuirea relațiilor de producție învechite, cu noi relații de producție. Aceasta determină modificarea întregului ansamblu al vieții sociale, deci trecerea la o nouă formațiune socială.

Înlocuirea unei formațiuni sociale inferioare cu alta superioară reprezintă un factor de progres, o schimbare calitativă, o transformare profundă a vieții economice, sociale, politice și culturale. Fiecare formațiune nouă reprezintă o etapă calitativ superioară în dezvoltarea forțelor de producție, în progresul științific și tehnic, în înflorirea culturii.

Dezvoltarea socială este determinată în ultimă instanță de procesele interne, de starea forțelor de producție, a relațiilor de producție, a raporturilor de clasă din fiecare țară.

Teoria marxist-leninistă despre dezvoltarea socială își găsește o strălucită confirmare în profundele procese revoluționare ce caracterizează epoca contemporană. Ca rezultat al generalizării practicii sociale marxismul se îmbogățește mereu cu noi concluzii. Politica P.C.R. de făurire și dezvoltare a societății socialiste — aplicarea creatoare a teoriei marxist-leniniste la condițiile specifice țării noastre.

Lecția 2: Poporul, făuritorul istoriei

În întreaga evoluție a omenirii, masele s-au dovedit a fi făuritoare ale istoriei.

Marxismul, punînd în evidență, pentru prima oară, că poporul este adevăratul făuritor al istoriei, a arătat că masele populare cuprind acea parte a societății care, prin activitatea sa economică și politică, asigură dezvoltarea societății în epoca istorică respectivă.

Sfera noțiunii de mase populare diferă de la o formațiune socială la alta. În noțiunea de mase populare intră: în sclavagism sclavii, plebea orașelor, oamenii liberi și meșteșugarii; în feudalism țăranii și meșteșugarii; în perioada de trecere la capitalism masele țărănești, meșteșugarii, proletariatul în formare și burghezia care luptă împotriva dominației și privilegiilor feudalilor. În societatea capitalistă contemporană masele populare cuprind clasa muncitoare, țărănimea, unele pături ale burgheziei, intelectualitatea progresistă, precum și alte categorii sociale interesate în progresul social. În societatea socialistă masele populare cuprind pe toți membrii societății alcătuite din clase și pături sociale de oameni ai muncii.

Rolul maselor populare în istorie

În toate formațiunile sociale masele populare au reprezentat forța hotărîtoare a progresului. Ele îndeplinesc acest rol prin crearea bunurilor și valorilor materiale și spirituale necesare societății, prin activitatea lor social-politică. Tehnica, științe, arte, diferitele idei s-au dezvoltat în strînsă legătură cu experiența și activitatea productivă a maselor;

Masele populare au fost forța motrice principală a marilor evenimente politice și sociale ale tuturor timpurilor.

Ele își aduc o contribuție însemnată în crearea și dezvoltarea culturii spirituale. Folclorul — operă colectivă a poporului — reprezintă un puternic izvor de inspirație pentru toți marii creatori.

Cu cît amploarea transformărilor cerute de mersul înainte al istoriei este mai mare, cu atît mai necesară este participarea cît mai largă a maselor; și cu cît participarea maselor e mai cuprinzătoare, mai activă și hotărîtă, cu atît mai profunde și rapide sînt prefacerile revoluționare ce se înfăptuiesc.

Pe măsura dezvoltării societății rolul maselor crește necontenit. Afirmarea pe arena istorică a proletariatului în frunte cu partidul său revoluționar amplifică considerabil rolul maselor populare în viața societății. În condițiile socialismului, masele populare capătă posibilitatea de a participa efectiv la organizarea producției și la repartiția bunurilor, la conducerea vieții sociale și de stat.

Rolul personalității în istorie

Rolul hotărîtor al poporului în istorie nu exclude ci, din contră, presupune prezența și activitatea unor personalități care se identifică cu interesele maselor și militează pentru realizarea aspirațiilor acestora.

În marile mișcări politice și sociale, din rîndul maselor s-au ridicat și se ridică numeroși luptători revoluționari și conducători de seamă. Activitatea diferiților militanți, personalități revoluționare și politice poate fi apreciată în mod just numai în strînsă legătură cu clasa socială ale cărei interese le reprezintă.

Combătînd cultul personalității, care duce la diminuarea rolului poporului, Partidul Comunist Român promovează cu consecvență principiul muncii și conducerii colective și se preocupă în mod permanent de antrenarea maselor celor mai largi la soluționarea problemelor pe care le ridică mersul înainte al societății noastre, conducerea vieții sociale.

Lecția 3. **Clasele sociale și lupta de clasă**

O dată cu apariția și dezvoltarea proprietății private asupra mijloacelor de producție, societatea s-a scindat în clase sociale distincte și opuse.

În fiecare formațiune socială întemeiată pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție există clase fundamentale: stăpînii de sclavi și sclavii — în sclavagism; iobagii și feudalii — în feudalism; proletariatul și burghezia — în capitalism. Pe lîngă clasele fundamentale există și alte clase, pături și categorii de oameni, unele fiind rămășițe ale formațiunilor anterioare, altele proprii viitoarei formațiuni (în sclavagism — oameni săraci dar liberi meșteșugarii; în feudalism — țăranii liberi și meșteșugarii ș.a.m.d.).

Ce sînt clasele sociale

Clasele sociale sînt grupuri mari de oameni, care se deosebesc între ele în principal după locul pe care-l ocupă în cadrul societății, după poziția față de mijloacele de producție, după rolul lor în organizarea socială a muncii, după modul în care obțin acea parte de care dispun din bogăția societății și mărimea acestei părți. Între toate aceste trăsături ce definesc o clasă socială, cea determinantă este poziția față de mijloacele de producție.

În formațiunile sociale bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție — sclavagistă, feudală și capitalistă — clasele care dețin mari suprafețe de pămînt sau principalele întreprinderi industriale, agricole și comerciale concentrează în mîinile lor conducerea producției, a statului, întregii vieți sociale, ele își subordonează masa mare de producători. În schimb, clasele exploatate, care prin munca lor asigură desfășurarea continuă a procesului productiv și sînt creatorii tuturor bunurilor materiale, sînt ținute departe de problemele fundamentale ale dirijării vieții economice și politice. Unii gînditori aflați în slujba claselor exploatatoare caută să justifice rolul conducător al acestor clase în producția socială prin anume calități ce ar deosebi, chipurile, pe exploatatori de masele largi ale celor ce muncesc. În realitate însă nu existența unor pretinse calități, ci proprietatea asupra principalelor mijloace de producție explică poziția conducătoare a claselor exploatatoare în producția socială. Înlăturarea proprietății private asupra mijloacelor de producție în cursul revoluției și construcției socialiste arată cu prisosință nu numai că societatea se descurcă foarte bine fără exploatatori, dar și imensele resurse, posibilități și talente organizatorice de care dispun masele, capacitățile creatoare ale clasei muncitoare, forța socială conducătoare a întregii opere de edificare a noii orînduiri.

Clasele sociale au un **caracter istoric.** Ele au apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării societății. O dată cu înlocuirea unui mod de producție bazat pe exploatare cu altul, se modifică și structura de clasă a societății respective. Înlăturarea relațiilor întemeiate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție atrage după sine dispariția claselor exploatatoare și determină modificări profunde în natura claselor și categoriilor sociale de oameni ai muncii.

Marx și Engels au meritul de a fi descoperit că împărțirea societății în clase antagoniste e generată de proprietatea privată asupra mijloacelor de producție și de a fi prevăzut că lichidarea acesteia va duce la desființarea claselor cu interese opuse. Construcția și dezvoltarea societății socialiste confirmă această previziune. În procesul statornicirii relațiilor de producție socialiste, întemeiate pe proprietatea obștească asupra mijloacelor de producție, în țara noastră, ca și în celelalte state socialiste, au fost desființate clasele exploatatoare.

Rolul luptei de clasă în dezvoltarea societății

Situația economică radical deosebită a claselor exploatate față de cea a claselor exploatatoare generează o serie de interese opuse, de neîmpăcat. Cauza intereselor de clasă opuse constă în însușirea de către clasa exploatatoare a unei părți din rezultatele muncii claselor exploatate. Existența intereselor de neîmpăcat reprezintă temeiul luptei de clasă.

Lupta dintre clasele opuse reprezintă în orînduirile bazate pe exploatare o lege a dezvoltării sociale. Progresul în condițiile formațiunilor sociale întemeiate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție este asigurat prin lupta claselor înaintate împotriva claselor perimate, reacționare.

Forma cea mai înaltă a luptei de clasă o constituie revoluțiile sociale, calea de înlocuire a unei formațiuni perimate cu alta nouă, superioară.

Lecția 4 — Sensul și trăsăturile dezvoltării societății capitaliste.

Locul capitalismului în dezvoltarea istorică

Formațiunea socială capitalistă succede și continuă valorile materiale și spirituale create în epocile anterioare. Ea se întemeiază — ca și formațiunile sclavagistă și feudală — pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție și pe exploatarea omului de către om, pe existența claselor antagoniste și a luptei de clasă.

Capitalismul are însă și o serie de **trăsături proprii,** el caracterizîndu-se prin **economie de schimb dezvoltată și generalizarea producției de mărfuri întemeiate pe proprietatea capitalistă, prin exploatarea forței de muncă salariate.** Legea plusvalorii este legea economică fundamentală a capitalismului. În cadrul societății capitaliste cele două clase fundamentale — burghezia și proletariatul — se află în raporturi antagonice. Elementul fundamental al vieții politice în capitalism îl constituie **deținerea puterii politice de către burghezie.**

Orînduirea capitalistă reprezintă ultima și cea mai dezvoltată orînduire bazată pe exploatare. Capitalismul pregătește condițiile materiale și spirituale pentru trecerea la o societate lipsită de exploatare, anume la societatea socialistă.

Contradicțiile societății capitaliste

În capitalism bunurile materiale sînt rezultatul eforturilor a numeroși muncitori care lucrează în fabrici, uzine, pe ogoare, a cooperării unui mare număr de întreprinderi și ramuri. Producția are prin urmare un caracter social care se dezvoltă odată cu creșterea dimensiunilor întreprinderilor, cu apariția a noi ramuri de producție și adîncirea diviziunii sociale a muncii.

Bunurile materiale produse prin munca a mii și mii de oameni sînt însușite de capitaliști, de proprietarii mijloacelor de producție. În societatea capitalistă există deci o contradicție între caracterul **social** al producției și însușirea **privată** a produselor.

Această contradicție, care reprezintă contradicția fundamentală a capitalismului, se adîncește pe măsura formării și dezvoltării monopolurilor, a intrării în imperialism și transformării capitalismului într-un sistem mondial. În țările capitaliste dezvoltate (S.U.A., Anglia, Japonia, Franța, Italia), proprietatea capitalistă asupra mijloacelor de producție se concentrează tot mai mult în mîinile unor grupuri de capitaliști, și în mîinile statului ca instrument al marilor monopoluri.

Ca urmare a contradicției fundamentale a capitalismului, a creșterii gradului de exploatare a oamenilor muncii de către capital, apar și se dezvoltă contradicții între muncitori și capitaliști, între capacitățile tot mai mari de producție și puterea de cumpărare limitată a maselor.

Pe fondul general al contradicției fundamentale în societatea capitalistă contemporană se mărește decalajul dintre grupul de țări capitaliste înaintate din punct de vedere economic și numeroasele țări slab dezvoltate, discrepanța dintre nivelul de trai material și cultural al populației dintr-o serie de țări capitaliste dezvoltate și situația de mizerie, subalimentare, care persistă într-o însemnată parte a lumii capitaliste, se agravează contradicțiile dintre diferitele grupuri monopoliste, dintre diferitele țări imperialiste.

Pe plan **social-politic** sînt tot mai acute contradicțiile dintre proletariat și burghezie, dintre burghezie și păturile mijlocii, dintre diferitele grupări ale burgheziei, dintre forțele care luptă pentru respectarea principiilor democratice în viața de stat și cercurile monopoliste cu tendințe autocrate de guvernare; dintre năzuințele firești ale popoarelor spre dezvoltare liberă și independentă și tendințele reacționare de încălcare a suveranității și independenței naționale; dintre mișcările largi pentru pace și cercurile agresive ale imperialismului ș.a.m.d.

Contradicții profunde se manifestă de asemenea în sfera **culturii spirituale** a societății capitaliste.

Mișcările sociale din țările capitaliste

Contradicțiile capitalismului generează largi mișcări democratice, progresiste, antirăzboinice și antimonopoliste care reunesc reprezentanți ai celor mai diferite categorii sociale. Mase de milioane de oameni ai muncii se ridică sub diferite forme — greve, greve generale, demonstrații, acțiuni de protest — la luptă împotriva monopolurilor, pentru revendicări economice și politice. Devine posibilă realizarea unor largi alianțe de luptă împotriva monopolurilor. Alături de muncitori, de țărănime, de intelectualitatea progresistă, împotriva rînduielilor capitaliste se ridică cu tot mai multă vigoare tineretul. Forța socială principală în această luptă este clasa muncitoare, fiind cea mai interesată în asigurarea progresului social și în lichidarea exploatării omului de către om.

Direcția dezvoltării societății capitaliste

Dînd o interpretare unilaterală sau denaturată progreselor realizate într-o serie de țări prin valorificarea cuceririlor științei și tehnicii, unii ideologi ai burgheziei pretind că societatea capitalistă actuală ar fi în măsură să înlăture contradicțiile, să inaugureze o eră a „armoniei sociale".

Depășirea contradicțiilor inerente capitalismului este însă posibilă numai prin lichidarea relațiilor de producție capitaliste, prin înlăturarea dominației politice și economice a claselor exploatatoare, prin înlocuirea orînduirii capitaliste cu o nouă orînduire socială, care să răspundă cerințelor obiective ale înaltului grad de socializare a producției realizat în capitalism — cu socialismul.

Elevi în peisajul hărniciei

(Urmare din pag. 1)

mulțumiți de ceea ce fac elevii lor sînt și profesorii liceului. Erau acolo de dimineață și au fost zilnic în ultima perioadă în mijlocul elevilor. Unul dintre ei, Gheorghe Nicolaescu, ne spunea că activitatea aceasta desfășurată de elevi în ultimele două săptămîni în mijlocul țăranilor cooperatori pentru strîngerea recoltelor are o deosebită valoare din punct de vedere educativ. Cît privește valoarea economică, președintele cooperativei, inginerul Cornel Bonciu, ne-a prezentat-o în cîteva cifre: s-au recoltat 8 vagoane de porumb și s-au economisit 2000 de norme de muncă, adică 50 000 lei.

O muncă plină de însuflețire au desfășurat în această perioadă și cei 327 de elevi de la Școala generală din comuna Orbeasca de Jos, județul Teleorman, care au dat un ajutor important la culesul produselor de pe ogoarele C.A.P. 16 Februarie. În numai patru zile de practică ei au cules aproximativ 750 kilograme de fasole verde, 3 000 kg. de pătlăgele roșii și verzi, 1 250 kg. de ricin, 500 kg. castraveți. De curînd au trecut la culesul porumbului pe aproape 40 hectare. Dar rezultatele muncii la care participă elevii din Orbeasca de Jos nu se măsoară numai în aceste cantități. Ei și-au făcut cîte un caiet de observații în care, sub îndrumarea profesorilor, notează date privitoare la culturile agricole, la importanța și caracteristicile lor, la lucrările efectuate etc., precum și impresii personale.

Școlile din județul Olt se evidențiază și ele cu rezultate remarcabile. Este impresionant ritmul intens al muncii cu care cei mai mulți dintre elevi onorează normele fixate de conducerile întreprinderilor agricole. Numai în prima zi de lucru, pe ogoarele I.A.S. Brebeni, în punctul Malul Roșu, unde au fost prezenți peste 300 de elevi și eleve de la Liceul nr. 2 din Slatina, s-au adunat peste 300 tone de porumb. În următoarele zile elevii au trecut la recoltatul fasolei, strîngînd în medie 6 000 kg păstăi pe zi. În curtea noului local al liceului lor, în obișnuitul careu din fiecare dimineață, clasele mai mari au fost deseori evidențiate pentru munca depusă.

Și asemenea rezultate în muncă pot fi consemnate peste tot. Trei sute de elevi ai liceelor din Oltenița s-au întrecut în îndeplinirea normelor stabilite pentru strînsul fasolei păstăi de pe cele 300 de hectare ale întreprinderii agricole de stat din Chirnogi. Nemulțumindu-se doar cu îndeplinirea normelor, ei au realizat depășiri care s-au cifrat la 4 000—5 000 kg. fasole păstăi. Rezultate remarcabile au obținut și elevii care au lucrat la recoltatul porumbului în județele Argeș, Bacău, Timiș etc.

Contribuția elevilor la muncile agricole de toamnă, apreciată deseori pentru valoarea ei directă, conține în același timp reale valențe educative, contribuind la familiarizarea lor cu problemele muncii, ale activității direct productive.

Acțiunilor organizate — eficiență maximă

(Urmare din pag. 1)

tat-o sprijinirea perfecționării profesionale a cadrelor didactice, stimularea receptivității lor față de nou, informarea lor asupra recentelor cuceriri din domeniul specialității pe care o predau și al pedagogiei, înarmarea lor cu instrumentele necesare unei contribuții active și eficiente la modernizarea procesului de învățămînt. În legătură cu aceasta, vorbitorii s-au referit și la rezultatele fazei județene a Simpozionului „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului. Sporirea contribuției sindicatelor din învățămînt la perfecționarea profesională a cadrelor didactice", relevînd faptul că prin participarea unor cadre de prestigiu din învățămîntul universitar și din institutele de cercetare, simpozioanele desfășurate pe plan local au contribuit la stimularea activității științifice a cadrelor didactice.

Pe linia valorificării și popularizării activităților de creație științifică, literară, artistică și tehnică a unor cadre didactice au fost relevate calitățile unor expoziții de material didactic organizate simultan cu fazele județene ale Simpozionului național, a unor expoziții de creații plastice a profesorilor organizate de sindicate, ca și editarea de către sindicatele de învățămînt din Pitești și Bîrlad a unor reviste ale cadrelor didactice.

În același timp însă, s-a relevat că perfecționarea profesională a cadrelor didactice nu este încă la nivelul etapei actuale de dezvoltare a învățămîntului: cuprinderea profesorilor în cursuri postuniversitare s-a realizat la un nivel nesatisfăcător, fiind neglijate în special cadrele didactice din mediul rural. În ansamblu, au arătat vorbitorii, se manifestă insuficientă grijă pentru antrenarea învățătorilor și profesorilor de la sate în acțiunile de informare științifică și de perfecționare. Ei au propus ca în viitorul cel mai apropiat activitatea sindicatelor din învățămînt să cuprindă efectiv în sfera ei de acțiune cadrele didactice din mediul rural, mobilizîndu-le la activitățile organizate de casele corpului didactic, chemate să se adreseze nu numai învățătorilor și profesorilor din centrul județean, ci fiecărui om de școală din raza județului respectiv.

În mod stăruitor s-au oprit lucrările Plenarei asupra problemelor legate de etica și disciplina personalului didactic. S-a arătat că, deși organele de învățămînt și organizațiile sindicale din școli au întreprins acțiuni privind îmbunătățirea disciplinei personalului didactic în spiritul documentelor de partid și de stat și al hotărîrilor luate de plenarele Consiliului Central al U.G.S.R., o serie de fapte din ultimul an, ca de pildă sancționarea pentru abateri de la disciplină a unui număr de educatori din județele Brăila, Alba, Mureș și Cluj, arată că și în această privință activitatea de viitor trebuie mult întărită. Această cerință se impune cu atît mai mult cu cît disciplina educatorului nu este numai o problemă individuală, ci o problemă de exemplu educativ dintre cele mai importante. Participanții la Plenară au cerut organelor și organizațiilor sindicale să acționeze permanent pentru prevenirea abaterilor de la disciplina în muncă, pentru crearea unei opinii colective de masă împotriva comportării incompatibile cu funcția de educator. Instaurarea unei atmosfere de muncă fructuoasă în toate unitățile de învățămînt cere organelor și organizațiilor sindicale din școli să acționeze pentru curmarea consecventă a tuturor manifestărilor care umbresc profilul moral al unor cadre didactice (traficul de influență, cursa meditațiilor plătite etc.).

Analiza amănunțită întreprinsă de Plenara Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură asupra unor probleme centrale ale activității actuale din învățămînt, soluțiile și formele de activitate preconizate se integrează acțiunilor menite să perfecționeze continuu și să sporească eficiența procesului de învățămînt în ansamblul său. Realizarea acestor obiective solicită însă o contribuție exemplară a fiecărei organizații sindicale din învățămînt, a fiecărui om al școlii pentru realizarea integrală a sarcinilor incluse în procesul instructiv-educativ, pentru continua perfecționare a cunoștințelor politice, pedagogice și de specialitate în vederea formării multilaterale intelectuale, morale și fizice a tinerelor generații ale României Socialiste.

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Odorheiu Secuiesc sărbătorește la 25. X. 1970, orele 10 a.m. 300 de ani de la înființarea sa. Sînt invitați toți foștii elevi și absolvenții liceului.

ANUNȚ

Duminică 11 octombrie 1970, orele 9,00, se sărbătorește semicentenarul liceului „Vlaicu Vodă" din Curtea de Argeș. Sînt invitați toți foștii profesori și absolvenții liceului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17 60 20 Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII—Nr. 1059 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 16 octombrie 1970 — 4 pagini 25 bani

TÎRGUL INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI '70

Duminică, 11 octombrie 1970, în prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a altor conducători de partid și de stat a avut loc inaugurarea Tîrgului internațional București. Această cea dintîi ediție a Tîrgului internațional București reînnoadă o străveche tradiție comercială. Bucureștiul care îmbină armonios rolul său de principal centru politic, economic și administrativ al României deține tradiția unui străvechi punct de răspîntie a unor importante drumuri comerciale între Occident și Orient.

Consacrată cu deosebire realizărilor din sfera electronicii și a construcțiilor de mașini, prima ediție a Tîrgului internațional București, la care participă 27 de țări și 728 de firme, prilejuiește o confruntare plină de semnificații. El demonstrează că, în condițiile revoluției prin care trece astăzi știința și tehnica mondială, țara noastră a realizat produse ale căror performanțe le fac apte pentru orice competiție. În incinta pavilionului central, care înfățișează o adevărată frescă a economiei românești, poate fi văzut calculatorul electronic „Felix C-256", cel mai nou vlăstar al unei prestigioase familii de ordinatoare, calculator capabil să execute 200 000 operații matematice pe secundă. În standurile Institutului de cercetări și proiectări pentru industria electrotehnică pot fi văzute instalații pentru acoperiri refractare cu jet de plasmă, iar în cele ale Institutului de Fizică Atomică, laseri cu bioxid de carbon. Sînt de asemenea prezente aici noile strunguri românești realizate la Arad, caruselele cu comandă program ale Fabricii de mașini-unelte și agregate din București, mașina pentru prelucrat roți dințate creată la uzinele mecanice din Cugir, apreciatele tractoare și autocamioane brașovene, autoturismele Dacia și autoturismele de teren M—461 și Aro—240, vagoanele de cale ferată fabricate la Arad, cele două noi instalații de foraj pentru mari adîncimi — creații de ultimă oră ale constructorilor noștri de utilaj petrolier — puternice agregate de pompare, utilaje tehnologice pentru industria chimică etc. Aproximativ 1 300 de exponate răspîndite pe 20.000 m.p. relevă importantele realizări obținute ca urmare a procesului intens de industrializare a țării noastre.

Concentrînd, încă de la ediția sa inaugurală, realizări de prestigiu pe plan mondial din domeniul electromecanicii, Tîrgul Internațional de la București constituie o interesantă sinteză a stadiului atins de dezvoltarea industriei în unele țări ale lumii. Pe cei 70.000 m.p., cît reprezintă suprafața acoperită și platformele în aer liber ale acestui tîrg, pavilioanele diferitelor țări și firme din 4 continente expun mașini și utilaje cu adevărat remarcabile, multe din ele adevărate premiere internaționale. Sînt prezente aici mașini-unelte de construcție complexă cu o productivitate ridicată, cu program de lucru complet, — o întreagă gamă de produse începînd cu cele de proporții minuscule și sfîrșind cu adevărați giganți industriali.

Demonstrînd prin amploarea ei că România a devenit, datorită dinamismului său economic, un participant activ la circuitul mondial de valori, confruntarea la acest Tîrg Internațional a produselor țării noastre și a produselor celorlalte țări participante este de natură să aibă efecte pozitive, atît pe plan comercial, cît și pe plan mai larg al activității economice, tehnice și al cunoașterii reciproce, al înțelegerii între popoare.

O. B.

LOCUL TEHNICII ÎN EDUCAȚIE

Un recent studiu elaborat de UNESCO privind cadrul și unele componente ale sistemului raporturilor între tînăra generație pe de o parte, știința și tehnica contemporană pe de altă parte, observa pe baza unor cercetări statistice efectuate într-un număr de țări puternic industrializate din Occident că interesul elevilor pentru tehnică se află în reflux. Datele citate evidențiază că, într-adevăr un procent destul de însemnat din populația școlară a primelor clase, care altădată la întrebarea „ce vrei să te faci cînd vei fi mare ?" își exprima adeziunea totală pentru activități exclusiv tehnice, pare acum să fie atras de mirajul spectaculos-artistic, reprezentat în primul rînd de diferite formații și soliști de muzică ușoară.

Cercetările întreprinse de specialiștii noștri în domeniul științelor educației, diferite sondaje efectuate direct de colectivul nostru redacțional indică inexistența unei asemenea deplasări de opțiune în rîndurile tineretului de la noi din țară. Este aceasta, fără îndoială, una dintre principalele expresii ale superiorității ansamblului de factori educogeni, a cadrului educațional al orînduirii noastre socialiste. Apare evident în același timp că, în ciuda unor preferințe manifeste pentru tehnică, a dorințelor repetat exprimate de a se bucura de toate avantajele diferitelor realizări ale tehnicii moderne, destul de mulți dintre tineri sînt, în preziua intrării lor în viața activă, de producție, o ilustrare elocventă a expresiei plastice folosite de tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Oameni care au învățat de toate dar nu știu să pună mîna pe un ac".

Am constatat, nu o dată, în rîndurile unor tineri o optică exclusivă de consumatori ai tehnicii. Dar raporturile tineretului cu tehnica nu pot fi concepute drept o relație cu un singur sens. Există totuși o categorie de cadre didactice care consideră că asigurarea în școala unde lucrează a unei baze tehnico-materiale ultramoderne ar constitui o rezolvare de la sine a educației prin tehnică și pentru tehnică. Or, simpla dotare cu aparate și mijloace tehnice nu poate fi considerată suficientă. Mai important decît orice este să-i educăm pe elevi să înțeleagă tehnica, să se integreze spiritului tehnicii.

Am căutat să descifrăm într-un tur de orizont, la care ne-am asociat un savant în domeniul științelor aplicate, un inginer care îmbină concepția cu aplicația, un economist și un cercetător în domeniul științelor biologice, răspunsul la două întrebări :

1. Care este poziția pe care trebuie s-o ocupe tehnica în ansamblul activităților educative ?
2. Ce conținut, ce forme și metode sînt solicitate de integrarea deplină a tehnicii în procesul de educație ?

Profesorul dr. docent GHEORGHE CARTIANU, membru corespondent al Academiei, este nu numai un strălucit pedagog, șef al catedrei de radiocomunicații a Politehnicii din București și autor al unor invenții distinse cu premii internaționale, ci și (ne-am permite să punem aceasta pe primul plan) un pasionat al descoperirii și promovării tinerelor talente tehnice. Am supus competenței sale cîteva din considerațiile inițiale ale acestor însemnări. Iată ce ne-a spus prof. Cartianu :

„Este implicată printre altele problema : cadrul vieții actuale, cu o pondere tehnică mereu sporită, avantajează sau dezavantajează educația prin tehnică ? Dacă adăugăm aici întrebările **cum ?, în ce condiții ?** am și intrat în sfera răspunsului. Generațiile tinere de astăzi vin, de la vîrsta cea mai fragedă, în contact cu o tehnică ultraperfecționată : jocurile lor sînt electronice, mai tîrziu, în școală și acasă, dispun de televizoare, instrumente de laborator cu funcționare electrică, laboratoare lingvistice, mașini de instruire și nu e departe ziua cînd vor avea și calculatoare electronice programate pentru învățămînt. Întreagă această tehnică are o corespondență deplină pe planul educației ? Sînt pregătiți tinerii în școli să utilizeze cu succes tehnica de care dispun în pregătirea lor (și mai tîrziu în cercetare), se creează un mediu propice relevării și dezvoltării viitorilor creatori în tehnică și știință ? Istoria marilor invenții din toate timpurile ne arată clar că majoritatea creatorilor au avut preocupări de investigație și invenție încă din adolescență. Mai mult decît atît, unii au realizat, încă de la 15—16 ani, invenții la nivelul cel mai ridicat al tehnicii din epoca respectivă. Fără îndoială, epoca noastră trebuie să aibă Edisonii ei, și nu cîțiva ca elemente de excepție, ci foarte mulți, căci așa cum oamenii de știință afirmă într-un acord unanim, **forța de creație, capacitatea de a găsi soluții în situații noi și diferite constituie un atribut esențial al omului societății viitoare.** Expoziții ale elevilor și pionierilor de felul recentei „Minitehnicus" sînt elocvente dovezi afirmative privind realizarea acestui deziderat. Ce trebuie făcut în continuare ? Să integrăm aceste prime rezultate pozitive cît mai direct în procesul de învățămînt. Nu ca simple elemente de dobîndire a unor deprinderi (și ele importante desigur), ci pentru determinarea unei atitudini, a unui mod de a gîndi și de a acționa, ca factori pentru formarea spiritului tehnic, de abordare tehnologică a problemelor, de care este nevoie, în egală măsură în orice activitate și profesie. Nu mă refer aici la acțiuni foarte spectaculoase. **A desface un motor, a monta o mașină este întotdeauna un lucru nou, creator, pasionant și prin excelență educativ.**

Ca un corolar la aceste afirmații ne apar reflecțiile pe care ni le-a împărtășit foarte tînărul inginer șef de concepție de la uzinele „Electromotor" din Timișoara, DAN TEODORESCU. „Am avut ocazia să întîlnesc, prin intermediul unor tineri muncitori din secțiile întreprinderii în care lucrez, o seamă întreagă de atitudini față de tehnică, față de mijloacele de producție. Mă voi referi aici doar la cazuri extreme. Am cunoscut și m-am apropiat mult de tineri muncitori care înainte de a începe un nou tip de lucrare își schițau planul de operații, experimentau regimul optim de lucru și, nu de puține ori, aceasta îi ducea la propunerea unei raționalizări, sau chiar a unei inovații. Dar, am întîlnit și tineri rutinați inexplicabil și prematur, care cunoșteau mînuirea mașinilor dar nu treceau niciodată de indicațiile schiței de lucru, completată cu multiple și

M. HERIVAN
V. CĂRĂUȘU

(Continuare în pag. a 4-a)

Sub cupola imensă de sticlă și oțel, la standul industriei constructoare de mașini al țării noastre, pe multe exponate se remarcă inscripția „Brevet", simbol al spiritului creator, al gîndirii originale a tehnicienilor români

Valențele formative ale limbajului

Educația — iată o preocupare constantă a tuturor societăților, în toate timpurile. Cît despre limbaj, trebuie să observăm că a ajuns în centrul atenției abia în lumea contemporană. Există o știință a limbajului, și aceasta este lingvistica, dar cine nu observă că astăzi lingvistica e departe de a fi singura disciplină interesată de problemele limbajului ? Alături de logicieni și epistemologi, de esteticieni și psihologi, de antropologi și medici, trebuie să-i citățm pe matematicieni, pe inginerii specializați în telecomunicații, ca și pe tehnicienii preocupați de realizarea unui dialog eficient om-mașină. Dar pedagogii ? Am fi nedrepți dacă am afirma că pe teoreticienii, ca și pe practicienii procesului instructiv-educativ, nu i-a interesat și nu-i interesează diversele tipuri de sisteme semiotice (de „semne") utilizate în școală. De exemplu, învățămîntul s-a preocupat totdeauna de formarea, la elevi, a deprinderii unei vorbiri corecte ; cunoștințele noi se transmit prin limbaj (graiul articulat, vorbirea, în primul rînd), învățarea noțiunilor noi, la toate obiectele de studiu, înseamnă desigur, și din punctul de vedere al educatorului, învățarea de cuvinte noi a regulilor de asamblare a cuvintelor — vechi și noi — în definiții, legi, teoreme, raționamente științifice etc. Pedagogii au ținut seama — explicit sau implicit — de existența necesară a limbajului ca mijloc de comunicare între profesor și elev și ca mijloc de formare a gîndirii logice a elevilor, a capacității lor de valorizare estetică etc.

Dacă toate acestea sînt adevărate și binecunoscute, mi se pare totuși că a rămas încă foarte mult de făcut în **studiul limbajului ca problemă de educație**, în valorificarea limbajului ca mijloc educativ. Laboratorul de semiotică al Universității București și-a început activitatea punînd în dezbaterea unui număr considerabil de specialiști (cadre didactice și cercetători științifici) chestiunea de maximă actualitate a relațiilor dintre mijloacele de comunicare interumană (sistemele semiotice) și procesul de învățămînt. Dezbaterea aceasta s-a numit „Simpozionul Educație și Limbaj" și s-a desfășurat în zilele de 8 și 9 octombrie a.c.

Și-au spus cuvîntul matematicieni, logicieni, lingviști, istorici literari, esteticieni, psihologi și bineînțeles, pedagogi. S-au prezentat cincizeci de comunicări, pe marginea cărora s-au purtat discuții — unele calme, altele aprinse, dar toate rodnice prin caracterul stimulator. Cu ce impresii imediate plecăm din amfiteatrele care au adăpostit simpozionul ? Voi aminti aici doar două :

1. Oricît de convinsă ar fi pedagogia că trebuie să se apropie tot mai mult de problemele teoretice

Prof. univ. dr. SORIN STATI

(Continuare în pag. a 3-a)

DATE MEMORABILE DIN ISTORIA PATRIEI

Greva generală din 1920

Se împlinesc 50 de ani de la greva generală din octombrie 1920 — puternică și cuprinzătoare ridicare revoluționară a muncitorimii din România, moment de seamă în îndelungata sa luptă împotriva exploatatorilor și asupritorilor. Evenimentele memorabile desfășurate pe cuprinsul întregii noastre patrii cu o jumătate de secol în urmă au constituit o încercare a celei mai înaintate forțe a societății românești de a zdruncina edificiul nedreptei orînduiri burghezo-moșierești, de a determina un curs progresist în viața economică și social-politică a țării, în măsură să asigure reale libertăți democratice maselor muncitorești, tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate.

Puternicele confruntări de clasă care au avut loc în România în anii 1918—1920 și care au culminat cu greva generală din octombrie 1920 s-au înscris în lanțul revoluțiilor și al acțiunilor revoluționare ale proletariatului internațional, desfășurate pe fondul situației social-politice interne, al contradicțiilor și conflictelor provocate în diferite țări de războiul imperialist, cu tot cortegiul său de mizerii și suferințe. Sub impulsul dat de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, oamenii muncii din numeroase țări capitaliste în frunte cu clasa muncitoare, și-au intensificat lupta pentru transformarea revoluționară a societății.

Valul luptelor revendicative, revoluționare din anii care au urmat primului război mondial imperialist, a produs importante clarificări politice și ideologice în sînul mișcării muncitorești din numeroase țări, ducînd la falimentul oportunismului și reformismului, la crearea unor partide muncitorești de tip nou — partidele marxist-leniniste. La fel ca și în alte țări europene, în România anii avîntului revoluționar au determinat profunde mutații ideologice și organizatorice în sînul clasei muncitoare a cărei luptă s-a ridicat pe o treaptă superioară, la proporții nemaicunoscute în țara noastră.

Trecerea mișcării muncitorești de la revendicări și acțiuni cu caracter limitat și parțial la bătălii de mare anvergură — grevă generală pe ramuri

CORNEL ALMĂȘAN

(Continuare în pag. a 2-a)

Conferința Națională a P. C. R. Octombrie 1945

Filele istoriei contemporane a partidului nostru consemnează pentru luna octombrie anul acesta a 25-a aniversare a Conferinței Naționale a P.C.R.

Moment de însemnătate covîrșitoare pentru desfășurarea evenimentelor care s-au succedat după victoria insurecției naționale antifasciste, Conferința Națională a comuniștilor avea să facă bilanțul activității partidului comunist, după eliberarea țării de sub jugul fascist, să stabilească tactica și strategia etapei următoare în care forțele democratice conduse de P.C.R., trebuiau să se afirme ca cei mai activi factori ai revoluției populare împotriva reacțiunii interne.

Condițiile interne și externe în care s-a desfășurat Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945, cereau cu stringență rezolvarea unor importante sarcini care vizau direct mersul revoluției populare.

Bazîndu-se pe faptul că sarcinile progresului economic al României erau deosebit de complexe, că nu putea fi vorba numai de a reface ceea ce s-a distrus, ci de a construi și dezvolta economia țării pe temelii noi, Conferința a stabilit că „la baza acțiunii de refacere și reconstruire a țării trebuie să stea refacerea și dezvoltarea industriei grele", că industria grea „constituie pivotul în jurul căruia întreaga economie se va dezvolta în condiții noi". Conferința a respins și zdrobit concepțiile reacționare, antinaționale despre România ca țară eminamente agricolă, promovate de unii teoreticieni puși în slujba claselor exploatatoare și a imperialismului, prin care căutau să justifice înapoierea economică a României și să o mențină în situația de hinterland agricol pentru puterile occidentale dezvoltate din punct de vedere capitalist. Conferința a arătat că „programul țării noastre este în direct și nemijlocită legă-

GHEORGHE DRĂGAN
doctor în istorie

(Continuare în pag. a 2-a)

ANIVERSĂRI ŞCOLARE

Liceul „Costache Negruzzi"

La cei 75 de ani ai săi Liceul „Costache Negruzzi" din Iaşi şi-a deschis larg porţile spre a întîmpina oaspeţi dragi sosiţi din toate colţurile ţării. Sîmbăta trecută, în dimineaţa caldă şi plină de parfumul toamnei, bătrînele trepte ale liceului au fost urcate — pentru a cîta oară? — de foştii săi elevi (printre aceştia se aflau şi cîţiva absolvenţi ai primelor promoţii a liceului), de numeroşi foşti şi actuali profesori, de elevii săi de astăzi. Întîlnirea cu liceul a fost emoţionantă, plină de căldură, de aduceri aminte. Jubileul celor 75 de ani a avut loc la Teatrul Naţional. Adunarea festivă a fost salutată de Miu Dobrescu, membru supleant al Comitetului executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului judeţean de partid, preşedintele Comitetului executiv al Consiliului popular judeţean Iaşi. A luat cuvîntul apoi, din partea Ministerului Învăţămîntului prof. univ. dr. Gavril Simboan, director general.

Despre activitatea pe care acest prestigios liceu a desfăşurat-o de-a lungul celor 75 de ani a vorbit prof. Petre Tănăsucă, directorul liceului, iar în numele celor mai vechi absolvenţi ai liceului a vorbit acad. Iorgu Iordan. Participanţii la adunare au adoptat textul unei telegrame adresată **Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU.**

Adunarea festivă s-a încheiat cu o frumoasă serbare la care, elevi îmbrăcaţi în uniformele purtate de foştii absolvenţi, au reînviat momente din istoria liceului, din tradiţiile sale.

Oaspeţii au participat apoi la sesiunea cercurilor pe specialităţi, precum şi la o sesiune de comunicări a cadrelor didactice din liceu. Festivităţile prilejuite de aniversarea liceului s-au încheiat cu dezvelirea bustului lui C. Negruzzi, cu vizitarea unei bogate şi interesante expoziţii şi cu o plimbare prin Iaşi.

Liceul „Vlaicu Vodă"

Duminica trecută, Liceul „Vlaicu Vodă" din Curtea de Argeş şi-a sărbătorit semicentenarul. La adunarea festivă organizată în sala Casei de cultură au participat Gheorghe Năstase, prim secretar al Comitetului judeţean Argeş al P.C.R., preşedinte al Consiliului popular al judeţului Argeş, reprezentanţi ai organelor locale de partid şi de stat, foşti şi actuali profesori şi elevi, numeroşi oaspeţi. Silviu Stoiculescu, directorul liceului, a vorbit în cadrul adunării festive despre activitatea pe care liceul a desfăşurat-o în cei 50 de ani ai săi, subliniind condiţiile deosebite pe care le are create astăzi liceul pentru a instrui şi educa elevii.

Participanţii la adunare au adresat o telegramă **Comitetului Central al P.C.R., tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU** în care, printre altele, se spune: „Mulţumind pentru condiţiile bune ce ne-au fost create, ne angajăm să fim la înălţimea sarcinilor de mare răspundere pe care partidul şi statul le pune în faţa învăţămîntului, pentru transpunerea în viaţă a Directivelor Comitetului Central al partidului".

Şcoala generală din Buciumi

Străvechea comună Buciumi, aşezată pe pitoreasca vale a Trotuşului, a trăit duminică un emoţionant eveniment: împlinirea unui veac de la înfiinţarea şcolii generale. Au venit să cinstească această sărbătoare cei mai vechi învăţători ai şcolii, actuali dascăli, foştii şi actualii săi elevi.

Au fost, de asemenea prezenţi reprezentanţi ai organelor judeţene şi locale de partid şi de stat.

Profesoara Elena Manea, directoarea şcolii, a trecut în revistă momente de seamă ale activităţii şcolii arătînd că astăzi şcoala numără peste 300 de elevi şi 16 cadre didactice, laboratoare, bibliotecă, săli de clasă corespunzătoare. Participanţii la adunare au adoptat apoi textul unei telegrame adresată **C.C. al P.C.R., tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU** în care se spune printre altele: „Colectivul de cadre didactice şi elevi se angajează să-şi consacre cunoştinţele şi forţele de care dispun, slujirii patriei şi partidului. Vom căuta ca prin activitatea neobosită a şcolii, organizaţiei de partid, de tineret şi pionieri şi a părinţilor, să creştem şi să educăm tinăra generaţie în spiritul dragostei faţă de patrie şi partid, al înaltelor idealuri ale societăţii noastre socialiste".

Şcoala generală din Chilieni

100 de ani a sărbătorit duminică şi Şcoala generală din comuna Chilieni, judeţul Covasna. Îmbrăcaţi în pitoreşti costume naţionale, la sărbătoare au participat numeroşi oaspeţi din comună şi din localităţile învecinate. Au fost de asemenea prezenţi reprezentanţi ai organelor judeţene de partid şi de stat, foşti şi actuali profesori şi elevi. Imre Iosif, directorul şcolii, a vorbit despre activitatea şcolii din trecut şi din prezent. A luat de asemenea cuvîntul, vorbind despre anii săi de şcoală, Mihai Bartha, fost elev al şcolii, astăzi în vîrstă de 90 de ani.

În telegrama pe care au adresat-o **C.C. al P.C.R, tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU,** participanţii la adunare îşi exprimă dragostea şi ataşamentul faţă de politica înţeleaptă a partidului, închinată bunăstării materiale şi spirituale a poporului român, hotărîrea fermă a cadrelor didactice şi elevilor de a continua şi dezvolta frumoasele tradiţii de învăţătură ale şcolii sărbătorite, spre a forma noi generaţii de cadre bine pregătite.

Ora de citire la clasa I

Pregătiri pentru Simpozionul naţional al educatorilor

După cum se ştie, peste puţin timp, în zilele de 31 octombrie şi 1 noiembrie vor avea loc lucrările faze pe ţară a Simpozionului naţional „Rolul şi locul educatorului în procesul de modernizare a învăţămîntului". Săptămîna aceasta organizatorii — Comitetul Uniunii Sindicatelor din învăţămînt şi cultură şi Ministerul Învăţămîntului în colaborare cu Institutul de ştiinţe pedagogice, Institutul central de perfecţionare a personalului didactic şi Uniunea societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice au definitivat programul şi au luat măsurile necesare pentru buna desfăşurare a lucrărilor simpozionului. Iată cîteva amănunte de interes general:

■

Lucrările simpozionului se vor desfăşura în localul Universităţii din Bucureşti, b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 64, În dimineaţa primei zile, participanţii se vor întruni în şedinţă plenară în aula mare a universităţii. În continuare lucrările simpozionului se vor desfăşura pe secţii. A doua zi, dimineaţa, vor continua dezbaterile pe secţii pentru ca apoi lucrările să se reia în şedinţă plenară în cadrul căreia se vor prezenta concluziile coordonatorilor de teme şi cuvîntul de închidere.

■

În cadrul simpozionului vor fiinţa 24 de secţii grupate pe şase teme mari. Tema I „Modernizarea conţinutului şi a metodologiei învăţămîntului" cu secţiile: „Învăţămînt preşcolar", „Clasele I—IV", „Limba şi literatura română", „Limbi clasice", „Limbi moderne", „Istorie, ştiinţe sociale", „Matematică", „Fizică, chimie", „Biologie, geografie", „Muzică", „Învăţămînt special", „Pedagogie cibernetică", „Mijloace moderne de învăţămînt".

Tema a II-a „Organizarea şi conducerea activităţii şcolare cu secţiile: „Şcoala ca instituţie educativă", „Profesorul — conducător al procesului instructiv educativ".

Tema a III-a „Orientarea şcolară şi profesională. Evaluarea rezultatelor şcolare" cu secţiile: „Orientarea şcolară şi profesională" şi „Evaluarea rezultatelor şcolare".

Tema a IV-a „Educaţia tineretului şcolar" cu secţiile: „Educaţia prin procesul de învăţămînt", „Dirigenţia", „Rolul educativ al activităţii extraşcolare — organizaţiile de pionieri şi tineret".

Tema a V-a „Pregătirea şi perfecţionarea personalului didactic" cuprinsă într-o singură secţie cu acelaşi titlu.

Tema a VI-a „Perfecţionarea activităţii sindicatelor din învăţămînt" cu secţiile: „Colaborarea organelor şi organizaţiilor sindicale cu conducerile şcolilor şi cu organele de îndrumare şi control", „Contribuţia organelor şi organizaţiilor sindicale la pregătirea şi perfecţionarea cadrelor didactice", „Activitatea cultural-educativă a sindicatelor".

■

La conducerea lucrărilor simpozionului vor lua parte cadre cu munci de răspundere din Ministerul Învăţămîntului, Uniunea Sindicatelor din învăţămînt şi cultură, Institutul de ştiinţe pedagogice, Institutul central de perfecţionare a personalului didactic şi din cadrul societăţilor ştiinţifice. De asemenea au fost invitate numeroase personalităţi ştiinţifice din învăţămîntul românesc: acad. Grigore C. Moisil, prof. dr. docent Vintilă Mihăilescu, membru corespondent al Academiei, prof. dr. docent Anatolie Chircev, prof. dr. docent Vasile Pavelcu, prof. dr. docent N.I. Barbu, prof. dr. Vasile Cucu, prof. dr. Georgeta Munteanu, prof. dr. Aron Petric, prof. dr. Gheorghe Brătescu, prof. dr. Constantin Pufan, prof. dr. Dumitru Salade şi alţii.

Izabela Sadoveanu despre manualele şcolare şi literatura pentru copii şi tineret

Se împlinesc anul acesta 100 de ani de la naşterea Izabelei Sadoveanu, a cărei operă pedagogică[1]) se încadrează în mişcarea culturală progresistă din ţara noastră din primele decenii ale secolului al XX-lea. Timp de aproape cincizeci de ani această neobosită dăscăliţă a propagat idei noi cu privire la „şcoala activă" şi a experimentat ea însăşi metode noi de instruire şi educare.

Izabela Sadoveanu a fost preocupată în mod deosebit de problema cărţilor şcolare, formulînd cerinţe care sînt încă actuale. Într-o recenzie publicată în anul 1930, analizînd manualul de limba română pentru clasa a V-a (astăzi clasa a IX-a) a scriitorului C. Botez, ea constata deficienţa criticii literare, care subaprecia importanţa cărţilor şcolare, nu se preocupă de analiza lor şi sublinia, totodată, că nici chiar autorii de manuale nu pretindeau acestui gen de scrieri vreo valoare literară. De o parte, constata recenzenta, se aflau autorii, preocupaţi mai mult de a transpune în aceste lucrări conţinutul programelor analitice, iar pe de altă parte se afla copilul sub teroarea notei, obsedat de învăţarea pe de rost, apoi de redarea ca un automat a formulelor condensate şi uscate.

Izabela Sadoveanu era de părere că manualul şcolar trebuie să găsească cele mai potrivite modalităţi pentru a-l pune pe copil în contact cu fapte şi probleme legate de viaţă, de practică şi prezentate într-o formă vie, precisă, limpede şi interesantă. Ea a criticat în diferite lucrări greşeala acelor dascăli care coborau nivelul manualelor, al cărţilor de lectură sau al predării lecţiilor socotind că aşa vor fi la nivelul de înţelegere al elevilor. De aci o tratare banală şi simplistă a temelor, o înşirare de date comune, care produc şcolarilor dezinteres şi plictiseală. Inteligenţa şi puterea de judecată a tînărului şi chiar a copilului, remarca Izabela Sadoveanu, nu trebuie minimalizate. Elevul este sensibil la încrederea ce i se arată. El vrea să fie luat în serios. De aceea manualul şcolar trebuie conceput ca o carte în care „un om de ştiinţă discută cu seriozitate cu elevul". Izabela Sadoveanu subliniază însă şi importanţa pregătirii elevului, a stăpînirii instrumentelor cu ajutorul cărora pot aprecia judicios lecturile literare sau ştiinţifice. Din primii ani de şcoală copilul trebuie să cîştige tehnica de a citi în chip inteligent şi de a vorbi corect, trebuie să capete dragoste pentru lectură.

În nenumărate articole şi studii închinate literaturii pentru copii şi tineret Izabela Sadoveanu a atras atenţia asupra imensei valori educative a lecturii. La 17 ani, scrie ea, „tineretul trebuie să aibă format obiceiul de a citi şi un gust destul de sigur spre a şti să aleagă între o carte proastă şi una bună, fără să stea la îndoială. În faţa pericolului ideologiei fasciste ce ameninţa în acea vreme, problema cărţii devine pentru Izabela Sadoveanu o chestiune vitală în educaţia tineretului. Ea se preocupă de calitatea literaturii pentru tineret şi critică poziţia acelora care o socotesc drept o literatură minoră, ce ar putea fi scrisă oricum şi de „oricine", cerînd ca cei mai valoroşi scriitori să fie atraşi în această operă importantă. Totodată difuzează ideea unei diferenţieri a literaturii destinate copiilor. În acest sens laudă lucrarea lui L. Bologa „Lectura tineretului", întreprinsă în cadrul laboratorului de psihologie experimentală din Cluj, ca un prim început de studiu ştiinţific, la noi, în acest domeniu.

Ca în toate celelalte direcţii ale gîndirii şi activităţii sale pedagogice, Izabela Sadoveanu a ridicat cu clarviziune problema marii însemnătăţi a cărţilor pentru tineret şi a necesităţii unei cercetări ştiinţifice asupra literaturii ce trebuie pusă, în mîna generaţiilor tinere

LENORMANDA BENARI

[1]) În Editura didactică şi pedagogică va apare anul acesta o lucrare monografică în care este prezentată opera Isabelei Sadoveanu.

DATE MEMORABILE DIN ISTORIA PATRIEI

Greva generală din 1920

(Urmare din pag. 1)

de producţie, pe oraşe sau pe regiuni industriale — constituia un indiciu concludent al faptului că, însufleţită de noi speranţe, clasa muncitoare refuza să mai trăiască în stare de mizerie şi ignoranţă, îşi afirma cu hotărîre dreptul de a ocupa locul care i se cuvenea în societatea românească. În această ordine de idei, greva generală din octombrie 1920 a fost o ripostă, pe scara întregii ţări, la politica antipopulară a burgheziei şi moşierimii care, preocupate de obţinerea prin orice mijloace a unor profituri cît mai mari, au căutat să arunce povara refacerii economiei, lovită de război pe spinarea oamenilor muncii, intensificînd exploatarea clasei muncitoare şi a celorlalte pături truditoare de la oraşe şi sate.

Avîndu-şi rădăcinile în natura relaţiilor de clasă din România postbelică, în suferinţele zecilor de mii de muncitori exploataţi şi asupriţi fără milă, greva generală din 1920 a zguduit puternic temeliile regimului burghezo-moşieresc. Ea a demonstrat creşterea conştiinţei de clasă şi maturizarea politică a clasei muncitoare, fapt care consacra clasa muncitoare ca o forţă naţională în stare să-şi asume rolul de conducător al întregului popor, al întregii naţiuni în lupta pentru o viaţă nouă.

Cu muncitorii intraţi în grevă în octombrie 1920 s-au solidarizat toate elementele democratice ale societăţii româneşti, personalităţi cu vederi de stînga, ca Gala Galaction, C. G. Costa-Foru, N. Tonitza, Dr. N. Lupu, Dem. Dobrescu, Gr. Iunian, Radu Rosetti, V. Iamandi, D. Gusti, V. Madgearu, Vasilescu Nottara ş.a. În acelaşi timp, greva a avut un larg răsunet în străinătate. Despre desfăşurarea ei şi despre procesele intentate participanţilor s-au scris pagini pătrunse de simpatie în presa din U.R.S.S., Franţa, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, Polonia, Austria, Elveţia, Germania şi din alte ţări.

Cu toate că nu a dus la satisfacerea revendicărilor, pentru care fusese declanşată, greva generală a avut o imensă însemnătate în viaţa mişcării muncitoreşti din România. Ea a constituit un bogat izvor de învăţăminte pentru membrii şi militanţii revoluţionari ai partidului socialist şi ai sindicatelor, pentru întreaga clasă muncitoare din România. Experienţa grevei a relevat sarcina transformării fără întîrziere a partidului socialist în partid comunist, marxist-leninist. „Acţiunile desfăşurate le clasa muncitoare în perioada avîntului revoluţionar, greva generală din octombrie 1920 — arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu — au scos în evidenţă necesitatea creării unui partid revoluţionar capabil să organizeze şi să conducă proletariatul la lupta pentru îndeplinirea sarcinilor sale istorice".

Acest obiectiv de excepţională importanţă pentru proletariatul român s-a realizat la numai cîteva luni după grevă. În mai 1921, Congresul socialiştilor români a hotărît transformarea Partidului Socialist în Partidul Comunist Român, sub conducerea căruia oamenii muncii din România au străbătut un drum glorios, au înfăptuit revoluţia populară, au înlăturat dominaţia claselor exploatatoare, au trecut la edificarea socialismului, au deschis largi perspective progresului multilateral al patriei noastre.

Conferinţa Naţională a P.C.R. Octombrie 1945

(Urmare din pag. 1)

tură cu progresul industrializării ţării şi că de tăria industrială a ţării depinde în mare măsură însăşi independenţa statului nostru".

Punînd la temelia reconstrucţiei şi dezvoltării României refacerea şi dezvoltarea industriei, Conferinţa a stabilit un amplu program pentru refacerea uzinelor siderurgice şi metalurgice, restabilirea integrală şi dezvoltarea transporturilor, exploatarea judicioasă a resurselor energetice şi electrificarea ţării, atragerea în circuitul economic şi de descoperire de noi rezerve de materii prime valorificarea bogăţiilor naturale; o raţională folosire a forţei de muncă, a capacităţii şi energiei creatoare a poporului.

În programul de refacere şi dezvoltare a economiei naţionale, dezbătut de Conferinţă, un loc important l-a ocupat agricultura. Conferinţa a stabilit măsuri pentru ridicarea agriculturii şi a nivelului de trai al maselor ţărăneşti cum sînt: desăvîrşirea reformei agrare; organizarea centrelor de închiriat maşini şi tractoare, înzestrarea agriculturii cu noi utilaje produse de industria naţională, sporirea producţiei agricole şi a suprafeţei arabile, refacerea şi dezvoltarea septelului; asigurarea agriculturii cu credite necesare investiţiilor; o judicioasă exploatare a fondului forestier.

Conferinţa a indicat necesitatea reorganizării sistemului de credit, care să permită statului să controleze şi să coordoneze creditele şi investiţiile: de asemenea a fost subliniată necesitatea efectuării unei reforme fiscale şi monetare, a combaterii inflaţiei şi haosului financiar.

Alături de probleme economice. Conferinţa a acordat o mare atenţie problemelor întăririi politice a regimului democratic, rolului statului în viaţa economică şi social-politică a ţării, intensificării luptei împotriva reacţiunii, pentru victoria forţelor democratice în alegerile parlamentare ce urmau să aibă loc. În acest scop au fost stabilite măsuri cu privire la întărirea continuă a unităţii de acţiune a clasei muncitoare, a alianţei muncitoreşti-ţărăneşti, a frăţiei dintre oamenii muncii români şi cei aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare.

Conferinţa Naţională a P.C.R. a acordat o mare atenţie problemelor vieţii interne de partid. Remarcînd rămînerea în urmă pe plan organizatoric a partidului faţă de creşterea influenţei sale politice în mase, faptul că nivelul politic şi ideologic al cadrelor de partid nu ţinea pas cu creşterea generală a partidului, precum şi o seamă de alte neajunsuri în domeniul muncii organizatorice, Conferinţa a orientat întregul partid spre lichidarea acestor neajunsuri, a pus în faţa partidului, a tuturor comuniştilor, sarcini de mare însemnătate privind consolidarea pe mai departe a organizaţiilor de partid, întărirea activităţii organizatorice în rîndul muncitorilor, ţăranilor muncitori şi intelectualilor: lupta împotriva pripelii şi grabei în luarea hotărîrilor, organizarea temeinică a muncii politice pe baza studierii situaţiei concrete, întărirea răspunderii colective şi individuale a cadrelor, printr-un control riguros şi ajutor continuu din partea organelor de conducere asupra îndeplinirii sarcinilor, întărirea disciplinei de partid: ridicarea nivelului politic al cadrelor, imprimarea unui spirit critic şi autocritic în toate organizaţiile de partid, întărirea vigilenţei revoluţionare şi a legăturilor partidului cu masele.

Conferinţa Naţională a subliniat ca o sarcină de prim ordin a comuniştilor de a lupta pentru păstrarea unităţii şi purităţii rîndurilor partidului. Apreciind că luptele fracţioniste şi sectarismul constituie un pericol pentru partid, îi slăbesc forţa sa de organizator şi conducător politic al clasei muncitoare şi al poporului, Conferinţa sublinia una din sarcinile centrale ale partidului aceea „de a sfărîma încercarea de slăbire a unităţii sale de voinţă, a descoperi şi înăbuşi în faşă manifestări care pot submina unitatea ideologică, politică şi organizatorică a partidului".

Un important rol în îndeplinirea acestor sarcini l-a avut Statutul partidului adoptat de Conferinţă. Avînd la bază principiile marxism-leninismului, urmărind întărirea politico-organizatorică şi călirea marxist-leninistă a partidului, Statutul P.C.R. a constituit o armă însemnată în acţiunea le apărare a unităţii rîndurilor partidului împotriva manifestărilor fracţioniste, de călire a cadrelor şi membrilor de partid.

Conferinţa Naţională a P.C.R. a pus ca o sarcină de covîrşitoare importanţă realizarea unităţii politice şi organizatorice a clasei muncitoare, subliniind în această privinţă necesitatea întăririi colaborării dintre Partidul comunist şi Partidul social democrat în cadrul Frontului Unic Muncitoresc, crearea treptată a condiţiilor pentru unirea celor două partide pe bazele principiale ale marxism-leninismului.

Sfîrşitul anului 1945 a găsit partidul, guvernul şi forţele democratice în plină luptă pentru consolidarea regimului democrat. Pînă la sfîrşitul acestui an, majoritatea întreprinderilor industriale au fost puse în funcţiune, sporind capacitatea de producţie a ţării. A început construcţia unor obiective industriale noi şi fabricarea unor produse pentru prima oară în ţara noastră. Treptat a sporit producţia la o serie de produse hotărîtoare pentru economie: fontă, oţel, laminate, gaz metan, celuloză, hîrtie, ciment, cherestea.

În cei 25 de ani care au trecut de la Conferinţa Naţională din octombrie 1945, Partidul Comunist Român, aplicînd legile generale ale făuririi noii orînduiri la condiţiile concrete ale României, a desfăşurat o intensă activitate politică şi organizatorică pentru generalizarea şi consolidarea relaţiilor socialiste de producţie, pentru făurirea economiei socialiste unitare, pentru crearea şi dezvoltarea unei puternice baze tehnice-materiale a socialismului. Poporul român a înfăptuit cu succes o societate nouă socialistă.

Referindu-se la bilanţul de victorii obţinute de poporul nostru, sub conducerea Partidului Comunist, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** aprecia la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naţionale din august 1969, că el **«încoronează ani de luptă şi muncă eroică, oglindeşte voinţa nestăvilită de progres a poporului român, devotamentul său faţă de idealurile socialismului, reprezintă un motiv de profundă mîndrie patriotică pentru toţi oamenii muncii».**

Avîntul deosebit pe care l-a luat industria, agricultura şi în general economia şi cultura naţională în perioada care a urmat Congresului al IX-lea şi Congresului al X-lea al partidului reflectă justeţea liniei politice a P.C.R., precum şi legătura indisolubilă dintre aspiraţiile poporului şi activitatea laborioasă a conducerii partidului nostru.

Poporul român, însufleţit de istoricele hotărîri ale Congresului al X-lea a Partidului, obţine continuu noi şi importante succese în procesul de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, România socialistă aducînd totodată prin politica ei externă — care se bucură de un deosebit prestigiu — o mare contribuţie la promovarea ideilor de pace, colaborare între popoare şi progres social.

Sesiune de comunicări consacrată lui Ion Neculce

O interesantă manifestare ştiinţifică a fost organizată la sfîrşitul săptămînii trecute în cadrul Liceului „Ion Neculce" din Bucureşti, cu prilejul comemorării a 225 de ani de la naşterea marelui cronicar moldovean al cărui nume îl poartă liceul.

Comunicările prezentate s-au referit la viaţa şi personalitatea lui Ion Neculce (prof. Lidia Marciuc), la permanenţele neculciene în opera scriitorilor români (prof. Vasile Lungu), la rolul strălucitului cronicar în crearea limbii literare române (prof. Simion Moldoveanu). De asemenea au fost prezentate comunicări privind gîndirea social-politică a lui Ion Neculce (prof. Aurel Pîrlea), la chipul şi opera lui Neculce oglindite în literatura rusă (prof. Eleonora Tath), la valenţele educaţionale ale operei cronicarului moldovean (prof. emerit Ion Dragu. Pe marginea comunicărilor s-au purtat discuţii.

Simpozion despre geografia Dobrogei

În zilele de 23—25 octombrie a.c. Societatea de ştiinţe geografice — filiala Constanţa — va comemora în cadrul simpozionului „Geografia aplicată a Dobrogei" un sfert de veac de la moartea geografului Const. I. Brătescu, savant român de reputaţie internaţională.

Totodată în cadrul tematicii „Geografia aplicată a Dobrogei" se vor prezenta peste 50 de comunicări consacrate cunoaşterii ştiinţifice a realităţilor acestei regiuni a ţării precum şi studiului resurselor ei naturale în vederea unei cît mai eficiente valorificări.

Pentru colecţia de artă din satul Rădeşti-Argeş

Cenaclul artelor frumoase „Ioan Andreescu" din Bucureşti, ai cărui membri componenţi sînt profesori, a organizat în timpul vacanţei de vară o tabără de creaţie în satul Rădeşti-Argeş.

Profesorii-pictori veniţi aici au desfăşurat o muncă asiduă de permanente căutări pentru cunoaşterea realităţilor vieţii rurale, cu complexele şi bogatele lor manifestări. Rodul acestor străduinţi s-a concretizat într-o expoziţie deschisă în marea sală a căminului cultural local.

În picturi (ulei, acuarelă) şi lucrări grafice de o reală valoare artistică au fost surprinse imagini caracteristice satului românesc din regiunile subcarpatice: case cu arhitectură tipic musceleană, oameni şi îndeletniciri locale, peisaje compoziţii etc. Între aceste lucrări care au un evident caracter realist-umanist şi o autentică valoare documentară, aducînd astfel un binemeritat elogiu pitorescului peisaj muscelean, se disting prin siguranţa liniilor, prin tehnica variată şi fineţea interpretării, prin tonalităţile lor calde, vibrante şi viguroase, opere care aparţin profesorilor pictori Ecaterina Delighioz, Elena Beloiu-Iliescu, Octavian Milculescu, Ana Frinculescu, Maria Frinculescu, Emil Nicolescu-Nic, Marius Popescu, Florica Tătulescu.

Ceea ce este cu deosebire semnificativ în această acţiune este că profesorii-pictori menţionaţi şi-au dăruit operele realizate pentru îmbogăţirea colecţiei de artă din localitatea care i-a găzduit. Valoroasa iniţiativă a Cenaclului „Ioan Andreescu", merită toată admiraţia.

VICTORIA PETRESCU

Supliment al „Revistei de pedagogie"

A apărut recent primul număr al suplimentului pentru învăţămîntul preşcolar publicat de „Revista de pedagogie". După cum aflăm din cuvîntul introductiv, intitulat „Reflexiuni şi îndemnuri" şi semnat de conf. univ. dr. George Văideanu, directorul Institutului de ştiinţe pedagogice, iniţiativa de a publica un supliment dedicat în întregime învăţămîntului preşcolar este menită să contribuie la angajarea pe un drum nou a corpului educatoarelor, la iniţierea unor cercetări ameliorative şi la elaborarea unor soluţii eficiente, în serviciul forului de decizie, în vederea modernizării activităţii cu copiii în faza pregătirii lor pentru şcoală. Institutul, se arată în cuvîntul introductiv, va continua să scoată acest supliment pînă cînd o revistă trimestrială, care ar putea fi intitulată „Copilul", va putea fi dedicată învăţămîntului preşcolar, aflat în pragul unor transformări profunde.

Primul număr al suplimentului cuprinde articolele „Copilul preşcolar în societatea contemporană" de Ursula Schiopu, „O nouă orientare a activităţii instructiv-educative din grădiniţă" de Florica Andreescu, „Unitatea de acţiune a grădiniţei şi şcolii în educarea copiilor" de Cornelia Marinescu, „Jocul, mijloc de asimilare a normelor de conduită" de Maria Taiban, „Jocul de creaţie — mijloc important al dezvoltării intelectuale, sociale şi morale a copilului" de Viorica Filimon, „Contribuţii ale jocurilor didactice la dezvoltarea gîndirii şi vorbirii" de Viorica Nicolaescu, „Perceperea cuvintelor ca unităţi lexice, analiza şi sinteza silabică" de Maria V. Nicoară, „Tehnica şi grădiniţa" de Aspazia Socaciu.

Revista „Colocvii"

NR. 9—10/1970

În curînd apare — în număr dublu (septembrie şi octombrie) — revista „Colocvii". În coloanele ei cititorii pot găsi un bogat material informativ şi documentar: anchete internaţionale, interviuri (cu H. Coandă, Şerban Cioculescu), articole semnate de academician Grigore C. Moisil, de Ovidiu Bădina, Ursula Schiopu, Mihai Botez, Eugen Rusu etc.

CÎND ŞI CUM DESCOPERIM VOCAŢIA?

Dinamica manifestării vocaţiei ● Testele de inteligenţă generală şi testele de aptitudini ● Nu putem opera decît cu tehnici etalonate şi validate, ● Rutina stocării de informaţie, o barieră în calea afirmării aptitudinilor

Recunoaşterea potenţialului vocaţional al tineretului constituie pentru învăţămîntul modern un imperativ de prim ordin, care decurge atît din necesitatea individuală a realizării plenare şi optime a personalităţii umane, cît şi din necesitatea mai largă de a plasa în circuitul social şi a utiliza toate valorile umane. Fenomen de o deosebită complexitate, psihodiagnoza vocaţională şi evaluările prognostice efectuate pe baza acesteia solicită competenţă şi respectarea riguroasă a unor norme precise, utilizarea unui întreg complex de tehnici şi mijloace.

Testarea diagnostică se transformă într-una prognostică

Testarea vocaţiei şi stabilirea semnificaţiei ei prognostice sînt strîns legate de specificul dezvoltării psihice a individului, care se caracterizează atît prin ritm, cît şi prin durată şi intensitate diferite. Referindu-se la această problemă, conf. univ. dr. **MIHAI GOLU,** de la catedra de psihologie a Universităţii din Bucureşti, a precizat că se cunosc trei tipuri caracteristice ale dinamicii de manifestare şi de dezvoltare a aptitudinilor. Primul se caracterizează printr-un ritm foarte intens şi accelerat încă în primele etape ale copilăriei. Este vorba de aşa-numitele cazuri de dezvoltare precoce, intensivă a capacităţii în raport cu media pentru vîrsta respectivă. Un al doilea tip, oarecum opus primului, se dezvoltă întrucîtva lent, astfel că la început individul nu se evidenţiază cu nimic în raport cu media comună, pentru ca de la un anumit moment să asistăm la un salt vertiginos, el înregistrînd achiziţii foarte importante în direcţia aptitudinilor. În sfîrşit, la cel de-al treilea tip de curbă evolutivă, dezvoltarea se realizează fără salturi marcante, cota de achiziţii fiind egal distribuită pe întreg intervalul de maturizare a individului.

Nu putem pretinde ca, o dată efectuată testarea, ea să ne dea un răspuns definitiv la toate problemele privind posibilităţile actuale şi de perspectivă ale individului. Dacă este vorba să facem o treabă serioasă şi să introducem prospectarea orientării vocaţionale în practica activităţii şcolare curente, se impune ca testarea să fie efectuată periodic. Vom avea astfel posibilitatea, comparînd diferitele profile, conturate în diferite momente, să desprindem tendinţele specifice de dezvoltare ale unui tînăr.

La ce procedee concrete putem apela, atît în scopuri diagnostice cît şi în scopuri prognostice? Psihologia ne oferă la ora actuală un întreg ansamblu de metode şi tehnici. Se pare că cele mai potrivite se dovedesc probele mai mult sau mai puţin standardizate, pe care le cunoaştem sub denumirea de teste şi care se includ în două categorii principale: „testele de nivel" sau „de inteligenţă generală" şi „testele de aptitudini şi de personalitate". Primele pot să ne releve gradul de disponibilitate generală pentru instruire şi educare. Se poate stabili astfel, în cadrul colectivului cu care se lucrează, o scală de distribuţie foarte importantă pentru individualizarea regimului instructiv-educativ. Cea de-a doua categorie de teste este destinată detectării şi măsurării anumitor laturi, anumitor factori sau anumitor structuri aptitudinale. Firește, în clasele mici va fi mai puţin vorba de manifestarea pregnantă a unor astfel de aptitudini speciale, deşi prezenţa lor nu este de loc exclusă. Dar despre vocaţie putem să vorbim abia cînd se stabilizează personalitatea, pentru că vocaţia este o însuşire a profilului relativ stabil al personalităţii.

Interese exprimate şi interese manifeste

Vorbind despre vocaţie este indispensabil să insistăm şi asupra problemei intereselor. După cum ne spunea cercetătoarea **MIHAELA ROCCO,** de la Institutul de psihologie, la nivelul diagnozei interesele pot fi de două feluri: **interese exprimate,** detectate prin chestionare în cadrul cărora subiecţii îşi exprimă direct preferinţele prin răspunsuri date la întrebările cuprinse în ancheta psihologică şi **interese manifeste,** desprinse îndeobşte din observarea activităţilor la care participă elevii în şcoală şi în afară de şcoală. În primul caz, interesele sînt sondate prin întrebări directe. Psihologi reputaţi ca E. K. Strong şi L. Kuder au elaborat în acest scop diverse tipuri de chestionare. Într-un astfel de chestionar, de pildă, subiecţii trebuie să aleagă unul din următoarele trei răspunsuri „îmi place", „îmi displace" sau „îmi este indiferentă" profesia, activitatea, obiectul cutare. Un alt tip de chestionar indică cinci profesii, cinci activităţi etc. solicitînd subiecţii să le ierarhizeze în funcţie de preferinţe. Sînt şi chestionare care impun răspunsuri tranşate, de tipul „îmi place cel mai mult", „îmi place cel mai puţin". Nici unul din aceste chestionare nu ne poate procura însă date asupra intereselor manifeste. Pentru acestea din urmă ne servim de alte modalităţi de detectare. Li se prezintă, de exemplu, elevilor un film despre una sau mai multe profesii. După aceea se poartă cu ei o discuţie şi se observă ce aspecte au fost reţinute mai cu seamă din filmul respectiv. În alte cazuri elevii sînt solicitaţi să definească termenii care ţin de domeniul unei anumite activităţi şi se poate vedea astfel în ce măsură au fost sau nu preocupaţi de domeniile respective. Important este că atît chestionarele de interese exprimate cît şi metodele de detectare a intereselor manifeste nu dau rezultate în urma unor probe unice, ci a unor probe repetate, care se completează reciproc. Rezultatul dobîndit prin asocierea concluziilor la care conduc ele cu concluziile din testele de aptitudini (rezultat care poate fi numit vocaţie) este de un imens interes pentru orientarea profesională.

Aplicarea testelor trebuie efectuată cu prudenţă

Referindu-se la tehnicile de cunoaştere a intereselor exprimate şi manifeste, lector univ. **PAULA CONSTANTINESCU,** de la catedra de psihologie a Universităţii din Bucureşti ne atrăgea atenţia asupra faptului că aplicarea chestionarelor, a testelor de orice natură, trebuie efectuată cu prudenţă, după o serioasă pregătire prealabilă. Ele reclamă o întreagă operaţie de etalonare şi validare pe eşantioane reprezentative de populaţie. Nu putem prelua mecanic un test aplicabil în nu ştiu care ţară şi a cărui validitate nu a fost verificată pe populaţia din ţara noastră. Nici testele de nivel general nu pot fi utilizate astfel şi nici cele de aptitudini, speciale. O aplicare abuzivă a testelor poate să compromită atît semnificaţia şi valoarea efectivă a acestora, cît şi activitatea de cunoaştere a elevilor. Pentru detectarea intereselor există, mai la îndemîna profesorilor, „proba catalogului de cărţi" elaborată de Francisca Baumgarten, care a fost etalonată şi validată pentru ţara noastră de un colectiv de psihologi din Iaşi. Ea constă dintr-un inventar de 400 de titluri de cărţi din diverse domenii, în care elevii trebuie să opteze pentru un număr delimitat. În funcţie de cărţile indicate se stabilesc domeniile de preferinţă. În schimb, alte instrumente de investigare, cum sînt foaia de interese vocaţionale elaborată de Strong, testele lui Kuder sau ale lui D. E. Super nu pot constitui deocamdată pentru noi decît subiectul unor cercetări. Putem să realizăm o cunoaştere mulţumitoare a elevilor şi fără să apelăm neapărat la existenţa unor tehnici standardizate. De pildă, putem încerca să creăm, în procesul activităţii didactice la diferite obiecte de învăţămînt, sarcini sau situaţii problematice care să ofere posibilitatea obiectivării unor aptitudini. În general conceperea procesului de învăţare după principiile problematizării reprezintă o cale eficientă, care se află la îndemîna oricărui profesor, atît pentru a lua mai direct în stăpînire firele dezvoltării psihice a elevului, cît şi pentru relevarea posibilităţilor sale. Aceasta ar duce la desfăşurarea unei observaţii psihologice veritabile care, întinzîndu-se pe un interval mai mare de timp, poate să ne ofere o imagine edificatoare.

Orice examen psihologic, şi cu atît mai mult cel care conduce la cunoaşterea aspectelor vocaţionale, este deosebit de complex. Complexitatea sa decurge din complexitatea fenomenelor pe care le cercetează, din faptul că însuşi potenţialul uman este complex şi polivalent şi, mai ales în copilărie şi adolescenţă, dinamic şi supus unei multitudini de influenţe. Totodată, complexitatea examenului la care ne referim decurge şi din complexitatea tehnicilor, a mijloacelor şi instrumentelor la care face apel această cunoaştere. „Prognoza — spunea acad. Gr. C. Moisil — este istorie inversată" şi pentru psiholog prognoza nu poate fi realizată decît prin cunoaşterea istoriei manifestărilor elevilor.

Dată fiind complexitatea despre care vorbeam, devine evidentă necesitatea de a se intensifica pregătirea psihologică a profesorilor. Poate că ar fi bine venită o iniţiere mai largă a acestora în problemele psihodiagnosticării, cel puţin în legătură cu unele mijloace minimale — tehnici de observare, de consemnare a datelor, de utilizare a unor „scări de estimare", de realizare a unei anamneze, de întocmire a unor chestionare sociometrice, în speţă a celor de reputaţie care pot fi completate cu metoda aprecierii obiective (prof. dr. Gh. Zapan) etc.

Problematizarea dezvoltă aptitudinile şi atitudinile creative

Descoperirea vocaţiei constă în ultimă instanţă în descoperirea aptitudinilor şi în rezolvarea intereselor pentru o activitate, pentru o profesiune corespunzătoare înzestrării. Dar vocaţia, ca şi aptitudinile şi interesele pe care le implică, nu reprezintă un dat, gata constituit în întregime dintru început, care urmează numai să fie descoperit. Date sînt doar premisele vocaţiei, premisele aptitudinilor şi intereselor ce stau la baza acesteia. Dezvoltarea lor este opera educaţiei. Se pune ca atare problema în ce măsură reuşeşte şcoala să se achite de sarcinile care îi revin în acest domeniu.

Aptitudinile — ne-a declarat cercetătorul principal dr. **MARIAN BEJAT** de la Institutul de psihologie — se dezvoltă în decursul activităţilor care le presupun şi care nu pot fi îndeplinite fără concursul lor. Solicită oare activitatea şcolară personalitatea elevilor în aşa fel încît să devină revelatorul potenţialului lor genetic, încît să valorifice la maximum zestrea lor nativă, să favorizeze germinaţia şi să ocrotească mlădiţele firave ale aptitudinilor, să le transforme din virtualităţi în realităţi, să formeze elevilor interese profunde şi statornice pentru activităţile în care aptitudinile au perspectiva celei mai ample şi mai rodnice dezvoltări, şi să-i ajute, în ultimă instanţă, să-şi descopere vocaţia?

Lucrurile merg mai uşor cînd este vorba de depistarea unora dintre aptitudinile artistice (muzicale sau plastice, de pildă) sau de aptitudinile matematice, care se manifestă de obicei mai de timpuriu şi cu deosebită pregnanţă. Elevii sînt îndrumaţi în aceste cazuri spre şcolile sau spre clasele speciale corespunzătoare. Dificultăţile cele mai mari sînt întîlnite — în mod aparent surprinzător — atunci cînd este vorba de cunoaşterea aptitudinilor generale, a aptitudinilor intelectuale (a inteligenţei şi mai ales a creativităţii). Rezultatele şcolare corelează statistic, destul de slab — iar în unele cazuri individuale nu corelează de loc — cu inteligenţa şi creativitatea gîndirii elevilor. Cauza este îndeobşte cunoscută. Învăţămîntul, aşa cum se face nu numai la noi, ci aproape pretutindeni, de cîteva secole, nu solicită, sau solicită prea puţin aceste aptitudini, adresîndu-se în special memoriei.

În ultima vreme se vorbeşte foarte insistent de necesitatea transformării învăţămîntului dintr-un învăţămînt eminamente **informativ** în unul preponderent **formativ.** Stocarea de informaţie trebuie să fie nu atît un scop în sine, cum e din păcate de obicei, cît un mijloc de dezvoltare a aptitudinilor intelectuale, a inteligenţei şi creativităţii. Or, acest din urmă lucru nu e posibil decît în cazul în care însuşirea cunoştinţelor devine un proces care implică înţelegerea profundă a informaţiei recepţionate, posibilitatea de a o încadra în reţeaua ierarhică a cunoştinţelor anterioare, păstrînd totodată un caracter dinamic şi avînd atributul operativităţii, ca şi capacitatea de a structura şi restructura succesiv conform solicitărilor.

Aşa-numita „problematizare" a învăţămîntului poate în adevăr conduce la obţinerea cunoştinţelor ca urmare a efortului de „a învăţa descoperind", ca un rod al demersurilor propriei gîndiri — şi nu ca un rezultat al străduinţilor memoriei mecanice. Problematizarea dezvoltă schemele operatorii ale gîndirii logice şi antrenează, în mai mare sau mai mică măsură, aptitudinile şi atitudinile creative. Rezolvarea de probleme contribuie atît la dezvoltarea gîndirii convergente (a inteligenţei), cît şi la dezvoltarea gîndirii divergente (a creativităţii), întrucît rezolvarea de probleme, chiar cînd solicită găsirea unei singure soluţii (trăsătură specifică gîndirii convergente) implică şi participarea gîndirii divergente, deoarece găsirea soluţiei unice presupune adesea numeroase tatonări în direcţii diverse, antrenînd participarea unora dintre factorii cognitivi ai creativităţii: flexibilitatea, asociativitatea, originalitatea.

Procedeul „problematizării" are în plus şi avantajul că transformă procesul adesea arid al însuşirii cunoştinţelor într-un „joc" — rezolvarea de probleme — într-o activitate mai interesantă, mai plăcută şi cu o mai mare audienţă în viaţa psihică a copilului, întărind astfel motivaţia intrinsecă a învăţării şi creînd condiţii favorabile atît exprimării cît şi dezvoltării aptitudinilor intelectuale.

Din păcate, însă, încercările de „problematizare" a predării, deşi întrunesc acordul formal al majorităţii cadrelor didactice, se împotmolesc în fapt în rutină şi nu se bucură de o mai largă difuziune. Consider că nu mai putem rămîne la nivelul intenţional-declarativ, al dezideratelor şi că încercările concrete de introducere a noului în acest domeniu se cer sprijinite în mai largă măsură.

Evident, cunoaşterea vocaţiei nu constituie o activitate în sine. Dacă psihodiagnoza este o bază pentru evaluările cu caracter prognostic privind direcţiile de dezvoltare ale personalităţii, cunoaşterea vocaţiei constituie o bază pentru stimularea şi punerea în valoare a potenţialului de interese şi aptitudini ale elevului. Aceste procese solicită o deosebită receptivitate din partea profesorilor, singurii în măsură să realizeze atît confruntarea elevilor cu posibilităţile lor, cît şi canalizarea acestor posibilităţi pe direcţia maximei lor valorificări.

OCTAVIAN BUZESCU

În laboratorul de fizică al Liceului agricol din Arad

MAŞINILE DE INSTRUIRE MERITĂ ÎNCREDEREA NOASTRĂ

Apărute recent în viaţa şcolilor, maşinile de învăţat se prezintă sub forme deosebit de variate — de la cele mai simple cu acţiune mecanică şi electromecanică, pînă la cele mai complexe, înzestrate cu calculatoare electronice şi instalaţie de televiziune.

Asemenea mijloace noi de învăţămînt au apărut şi în ţara noastră. La Oficiul de stat pentru invenţii au fost înregistrate încă în urmă cu mai mulţi ani procedeul şi instalaţia pentru controlul simultan al cunoştinţelor mai multor persoane, instalaţie cunoscută sub denumirea de VERFIX, un aparat de examinat după program, un dispozitiv electronic pentru verificarea cunoştinţelor şi alte instalaţii şi dispozitive de învăţat între care merită îndeosebi amintită instalaţia STUDEX creată de Universitatea din Iaşi. Concepute după principii constructive diferite şi vizînd modalităţi diferite de utilizare în procesul de învăţămînt, toate realizările amintite constituie o contribuţie originală, valoroasă a gîndirii pedagogice româneşti la dezvoltarea pedagogiei contemporane.

Indiscutabil, experienţa utilizării maşinilor de învăţat este insuficientă, datorită timpului scurt de cînd acestea şi-au găsit aplicarea în şcoală. Din această cauză mi se pare prematur să se tragă toate concluziile cu privire la eficacitatea folosirii lor. Cred însă că nu se poate ignora un fenomen de asemenea proporţii, care poate contribui în mod substanţial la creşterea randamentului şcolar, care preocupă un mare număr de teoreticieni şi practicieni din învăţămînt.

Marea diversitate a maşinilor de instruire (în ceea ce priveşte tehnica folosită, posibilităţile utilizării lor în procesul de învăţămînt) nu permite să se efectueze o apreciere unică. De aceea, sînt nejustificate respingerea sau acceptarea lor în bloc, global.

Este util, totuşi, să ne oprim şi asupra unor generalităţi. Printre părerile care circulă în legătură cu aceste mijloace de învăţămînt este şi aceea că utilizarea lor ar dăuna caracterului formativ al învăţămîntului, că maşinile de instruire, instalaţiile didactice ar avea mai mult posibilitatea să asigure transmiterea şi controlul unor cunoştinţe precise, formale, dar că nu pot să contribuie la dezvoltarea gîndirii elevilor, studenţilor. Subliniindu-se în mod just necesitatea de a deplasa accentul, în cadrul învăţămîntului, de la predarea de cunoştinţe la formarea deprinderilor de investigaţie, de interpretare, de generalizare, a capacităţii de autodezvoltare, de rezolvare independentă a problemelor noi, nemaiîntîlnite, se scapă uneori din vedere faptul că o condiţie de bază pentru o activitate mintală cu adevărat productivă este existenţa unei informaţii bogate. Între gîndirea creatoare, munca independentă a elevilor şi reţinerea, memorarea faptelor, asimilarea, integrarea organică a informaţiei în dinamica activităţii mintale nu este nici un fel de opoziţie. Cunoştinţele bogate şi variate constituie materialul cu care operează gîndirea creatoare.

Care este rolul maşinilor de instruire, al instalaţiilor şi dispozitivelor didactice privite din acest punct de vedere? De le bun început trebuie spus că ele constituie doar unelte la dispoziţia profesorilor. Utilizarea lor va avea un caracter formativ mai pronunţat sau mai puţin pronunţat în funcţie de modul cum sînt folosite. În fond, nu maşina instruieşte — oricît de perfecţionată ar fi ea. Instruirea este realizată tot de către profesor, sau, în orice caz, după programul stabilit de el. Caracterul formativ al învăţămîntului nu depinde deci de maşini, ci de cei ce le utilizează pentru pregătirea elevilor şi studenţilor. Rezultă că din ansamblul acestor mijloace aflate la dispoziţia cadrelor didactice trebuie să fie alese acelea care corespund cel mai bine scopului.

Faptul că între profesor, pe de o parte, şi clasa de elevi, grupa de studenţi, pe de altă parte, se interpune un mijloc tehnic determină pe unii să-şi manifeste îngrijorarea faţă de „mecanizarea" procesului de învăţămînt. În realitate, prin utilizarea acestor mijloace tineretul se obişnuieşte şi mai mult cu condiţiile progresului tehnic contemporan, îşi dezvoltă gîndirea tehnică, atenţia selectivă, îşi formează unele deprinderi de muncă industrială.

În mod obişnuit ideea utilizării maşinilor de instruire este asociată ideii de instruire programată, ca metodă specială de organizare a învăţămîntului. Este un adevăr că maşinile de instruire au fost concepute ca vehicule tehnice ale programei, ca factori de punere în valoare a materialului programat. De aceea, toate obiecţiunile aduse instruirii programate au fost considerate valabile şi pentru maşinile de instruire.

Nejustificat însă se limitează adesea utilizarea maşinilor de instruire la aplicarea metodei alegerii multiple, a alegerii răspunsului corect din mai multe răspunsuri oferite. Trebuie să amintim însă că în prezent se cunosc numeroase maşini cu ajutorul cărora se formulează răspunsuri. În afara maşinilor de instruire, concepute ca un suport material al instruirii programate, au apărut şi instalaţii didactice care pot fi utilizate în condiţii obişnuite de organizare a învăţămîntului.

Teoria şi practica utilizării unor maşini de instruire şi instalaţii didactice reprezintă o parte constitutivă a gîndirii pedagogice contemporane. Acest capitol nou al pedagogiei trebuie cunoscut deci de toţi ce muncesc pe tărîmul învăţămîntului. Înţelegînd principiile care stau la baza elaborării acestor mijloace de învăţămînt, toate cadrele şcolii pot trage învăţăminte utile şi pentru desfăşurarea învăţămîntului în condiţii obişnuite.

Prof. CONSTANTIN PREDA

FOILETON

CONFESIUNE

Subsemnatul S.J., fost profesor suplinitor la liceul de cultură generală din comuna C., judeţul Mehedinţi, am cîştigat în scurta mea carieră didactică o bogată experienţă în domeniul atît de dificil al apropierii părinţilor de şcoală. Spre deosebire de celelalte cadre didactice din comună şi din ţară, eu nu întîmpin nici un fel de greutăţi în atragerea părinţilor la şcoală pentru a se interesa de situaţia la învăţătură a odraslelor lor ci, din contra, abia fac faţă deselor solicitări, că la mine vin oamenii ca pe vremuri la Maglavit. Minunea creată de mine constă în aceea că, atunci cînd constat că la obiectul pe care-l predau sînt elevi ameninţaţi cu corigenţa sau repetenţia, chem părinţii la şcoală. Trebuie să recunosc că unii au învăţat „lecţia", şi vin chiar din proprie iniţiativă.

Îmi amintesc cu plăcere de fructuoasele discuţii avute spre sfîrşitul anului şcolar trecut. Din partea unui părinte vorbea o raţă, din partea altuia două damigene cu vin, a altuia tăceau vreo trei kilograme de peşte. Ce să mai spun?! Nici nu mai ştiu exact cine, ce şi cît a vorbit. Văzînd unii atîtea tracasamente pe capul meu, m-au sprijinit, rugînd miliţia economică să-mi facă evidenţa.

Cît priveşte pregătirea mea profesională, pot da nenumărate dovezi. Am trimis scrisori în stînga şi în dreapta, (că aş putea să scriu zeci şi sute de volume), am fost publicat şi în „România literară" la „poşta redacţiei". (Mi s-a spus să mă mai gîndesc). Singura supărare care mă încearcă uneori este aceea că m-au respins la concursul pentru ocuparea unei catedre la Liceul pedagogic din Turnu Severin, deşi la partea de literatură am scris mereu noştri cu doi „i", fiindcă e la plural, iar la gramatică am reuşit să găsesc 10 propoziţiuni, faţă de numai cinci cîte pretindea comisia!

Dar nu-i nimic. Vremea trece, plata merge, noi cu drag muncim. Muncim în continuare cu bucurie, căci inspectoratul şcolar, recunoscîndu-mi meritele, s-a gîndit că ar fi bine să împărtăşesc experienţa mea şi altor colective didactice şi, ca urmare, m-a numit anul acesta într-o comună mai apropiată de centru. Aşa că, după cum vedeţi, n-am de loc motive să fiu necăjit. Dacă merge tot aşa, la anul sper Severinul.

Pentru conformitate,
S. G. TELEX

La cercul de navo-modele de la Casa pionierilor din Reghin (Foto: elev ALEX. FOGOROŞI)

Valenţele formative ale limbajului

(Urmare din pag. 1)

şi practice ale limbajului, ne putem aştepta la rezultate mari numai abordînd limbajul **ca temă de lucru interdisciplinară.** Cooperarea dintre ştiinţe, atît umaniste, cît şi pozitive, este semnul sub care progresează astăzi cunoştinţele omului. Reţin în acest sens, din comunicarea prezentată la Simpozion de Mircea Maliţa, ministrul învăţămîntului, teza următoare: „O a treia regulă care ne este sugerată de evoluţia actuală a ştiinţelor este aceea a proporţionalităţii succesului unui proiect cu numărul de discipline angajate în desfăşurarea lui". Mi s-a părut că Simpozionul a fost realmente dominat de spiritul colaborării interdisciplinare. Lucrul acesta a reieşit din cele şase comunicări prezentate în şedinţa plenară (Mircea Maliţa, Temele perene ale educaţiei în lumina teoriilor limbajului, Miron Nicolescu, Educaţie şi limbaj, Athanasie Joja, Logos şi paideia, Gr. C. Moisil, Rolul educativ al limbajului matematic, Tatiana Slama-Cazacu, Comunicare pentru educaţie şi educaţie pentru comunicare, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Elogiul retoricii).

2. Unul din obiectivele care trebuie înscrise în programul semioticii — ştiinţă nouă, de largă sinteză şi interdisciplinară „par excellence" — este cercetarea rolului educaţional al sistemelor de semne (vorbirea uzuală, limbajul ştiinţelor, al artelor, limbajul gesturilor ş.a.). De altfel, toţi cei ce studiază procesul comunicării înţeleg că omenirea are nevoie de mijloace care să-i asigure transmiterea informaţiilor — de la un individ la altul de la o generaţie la alta —, repede, eficient şi cu un consum cît mai mic de energie din partea celui care codifică şi a celui care decodifică mesajele. Lingvistica ultimelor decenii, prin orientarea ei structuralistă **şi** matematică, a oferit altor discipline umaniste cîteva concepte şi metode ce s-au dovedit de o certă valoare euristică. În cadrul vast al semioticii, lingvistica modernă ar putea oferi, în viitorul apropiat, sugestii utile şi pedagogiei.

În sprijinul cadrelor didactice care asigură predarea obiectului „Cunoştinţe social-politice“ la clasa a X-a

Continuăm publicarea tematicilor orientative în sprijinul cadrelor didactice care predau „Cunoştinţe social-politice“ la clasa a X-a

Lecţia 5 : Misiunea istorică a proletariatului

Înlocuirea formaţiunii capitaliste cu cea socialistă reprezintă o necesitate a dezvoltării sociale ; această necesitate nu se realizează însă de la sine. Burghezia, interesată să-şi permanentizeze existenţa foloseşte toate mijloacele de care dispune şi, în primul rînd, poziţiile ei politice şi economice, pentru a-şi menţine dominaţia.

Clasa muncitoare, forţa socială cea mai înaintată a societăţii contemporane

Misiunea istorică de a înfăptui transformarea revoluţionară a societăţii capitaliste şi de a asigura construirea socialismului revine **proletariatului,** clasa cea mai înaintată a societăţii contemporane. Proletariatul este pregătit pentru a îndeplini rolul de avangardă în trecerea la socialism de înseşi condiţiile de muncă şi de viaţă din societatea capitalistă. Lipsiţi de mijloace de producţie, muncitorii sînt nevoiţi să trăiască din vînzarea forţei lor de muncă capitaliştilor. Rîndurile proletariatului cresc concomitent cu dezvoltarea mijloacelor de producţie ale capitalismului, cu extinderea industriei moderne. Aducîndu-şi o contribuţie de bază la dezvoltarea forţelor de producţie proletariatul se afirmă totodată ca forţă hotărîtoare a progresului social, a luptei pentru înlocuirea relaţiilor de producţie capitaliste învechite, cu relaţii de producţie noi, socialiste, corespunzătoare nivelului atins în dezvoltarea forţelor de producţie.

Spre deosebire de micii producători — ţărani, meseriaşi — care în condiţiile capitalismului lucrează răsfiraţi, muncitorii îşi desfăşoară activitatea productivă în colective mari, în fabrici şi uzine, ceea ce le uşurează unirea şi organizarea în lupta pentru apărarea intereselor comune împotriva exploatatorilor.

Spiritul dezvoltat al solidarităţii de clasă şi al luptei împotriva nedreptăţii şi asupririi, nivelul de organizare şi al conştiinţei de clasă, faptul că interesele sale fundamentale sînt aceleaşi cu ale tuturor celor exploataţi şi asupriţi de capitalism, conferă clasei muncitoare un rol de frunte în lupta revoluţionară pentru lichidarea capitalismului şi construirea socialismului.

Principalele revendicări şi forme de luptă ale proletariatului

Pe măsura dezvoltării capitalismului şi a adîncirii deosebirilor de interese dintre proletariat şi burghezie se afirmă lupta proletariatului pentru apărarea intereselor sale de clasă. Obiectivele acestei lupte ca şi formele ei de manifestare au evoluat în funcţie de condiţiile concrete ale diferitelor ţări şi etape istorice şi în strînsă legătură cu procesul de organizare şi ridicare a conştiinţei de clasă a proletariatului.

Lupta clasei muncitoare împotriva capitalismului cuprinde toate domeniile vieţii sociale : economic, politic, ideologic.

În lupta muncitorilor au precumpănit la început revendicările **economice** mărirea salariilor, reducerea zilei de muncă, asistenţă medicală, concedii plătite, îmbunătăţirea condiţiilor de muncă ş.a.

Ca forme de luptă pentru realizarea acestor obiective muncitorii au folosit greva — încetarea parţială sau totală a lucrului ş.a. În focul acestor acţiuni au luat naştere primele organizaţii ale proletariatului, sindicatele, pentru apărarea intereselor profesionale şi economice ale muncitorilor. Experienţa istorică a arătat că lupta economică poate avea succes numai dacă este îmbinată cu lupta **politică** şi subordonată acesteia.

Lupta politică reprezintă domeniul hotărîtor al luptei de clasă a proletariatului. Ea apare şi se dezvoltă ca rezultat al înarmării mişcării muncitoreşti cu teoria revoluţionară a marxism-leninismului ; al înţelegerii cauzelor exploatării şi a rolului istoric al clasei muncitoare, rol care constă în construirea societăţii comuniste. Scopul fundamental al luptei politice este răsturnarea burgheziei şi cucerirea puterii de stat de către clasa muncitoare şi aliaţii săi, condiţie hotărîtoare pentru trecerea la socialism.

Dezvoltarea cu succes a luptei clasei muncitoare în vederea înfăptuirii misiunii sale istorice nu este cu putinţă fără o luptă permanentă împotriva ideilor şi concepţiilor burgheze, pentru înarmarea oamenilor muncii cu ideile noi, înaintate, ale marxism-leninismului. Necesităţile luptei politice şi ideologice impun organizarea clasei muncitoare în partide politice proprii.

În zilele noastre, în ţările capitaliste dezvoltate din punct de vedere economic proletariatul este categoria socială cea mai numeroasă. De-a lungul unor îndelungate lupte de clasă el a dobîndit o bogată experienţă revoluţionară.

Pornind de la studierea realităţilor noi din ţările capitaliste, partide comuniste ca cele din Italia, Franţa şi alte ţări, au inclus în programele lor o serie de reforme fundamentale, care au în vedere naţionalizarea principalelor ramuri ale economiei controlate în prezent de monopoluri, democratizarea conducerii ramurilor şi întreprinderilor naţionalizate, participarea muncitorilor organizaţi la gestiunea unităţilor industriale şi la luarea hotărîrilor asupra destinaţiei şi orientării producţiei. În ţările în care problema agrară nu este rezolvată, se au în vedere reforme agrare radicale.

O particularitate a desfăşurării luptei clasei muncitoare din ţările capitaliste, în condiţiile actuale, constă în aceea că împotriva monopolurilor, pentru transformări democratice şi progresiste, se unesc comunişti şi socialişti, organizaţii sindicale de diferite orientări, organizaţii de tineret şi de femei, mişcări larg democratice.

Lecţia 6 : Organizarea politică a clasei muncitoare. Rolul partidului comunist.

Necesitatea partidului politic revoluţionar în lupta clasei muncitoare.

Transformarea revoluţionară a societăţii depinde de măsura în care clasa muncitoare, masele înţeleg interesele lor fundamentale şi acţionează în spiritul acestor interese, de nivelul organizării clasei muncitoare, a forţelor progresiste, revoluţionare, de măsura în care proletariatul reuşeşte să unească şi să conducă în luptă toate clasele şi categoriile sociale interesate. Pentru realizarea acestor cerinţe, clasa muncitoare are nevoie de un partid politic propriu care, călăuzit de teoria revoluţionară a marxism-leninismului, să fie în stare să stabilească un program de luptă corespunzător condiţiilor concrete din fiecare ţară şi etapă de dezvoltare; clasa muncitoare are nevoie de un partid capabil să organizeze şi să conducă masele la luptă pentru prefacerea revoluţionară a societăţii.

Clasa muncitoare are diferite forme de organizare: sindicate, organizaţii de tineret, asociaţii cu caracter cultural etc. Forma cea mai înaltă de organizare a clasei muncitoare este partidul comunist. Partidul comunist uneşte în rîndurile sale elementele cele mai înaintate ale clasei muncitoare şi ale altor categorii de oameni ai muncii de la oraşe şi sate, e înarmat cu o teorie înaintată — marxism-leninismul — e astfel organizat încît să poată conduce cu succes lupta împotriva capitalismului, pentru socialism.

Procesul formării şi maturizării partidului comunist

Partidul comunist este rezultatul unui îndelung proces de dezvoltare a mişcării muncitoreşti, de ridicare a conştiinţei clasei muncitoare, de pătrundere în mase a ideilor socialismului ştiinţific. Din acest punct de vedere, istoria clasei muncitoare este de fapt istoria eliberării sale de sub influenţele ideologice şi politice burgheze, înapoiate, a înţelegerii unor poziţii, interese şi scopuri de clasă proprii, istoria dezvoltării şi perfecţionării formelor de organizare şi de luptă pentru promovarea acestor interese şi scopuri proprii.

Drumul parcurs de-a lungul acestei istorii este uriaş. De la licăririle de conştiinţă revoluţionară ale mişcărilor din primele decenii ale secolului trecut, s-a ajuns la o teorie revoluţionară închegată a marxism-leninismului care se dezvoltă şi îmbogăţeşte continuu, trăgîndu-şi seva din gîndirea şi experienţa maselor, din noile descoperiri ale cercetării ştiinţifice, din creaţia culturală şi artistică. De la primele organizaţii de fabrică, s-a ajuns în numeroase ţări la sindicate puternice ce-şi spun cu autoritate cuvîntul în toate problemele importante privind condiţiile de muncă şi de viaţă ale celor ce muncesc. Faţă de primele organizaţii politice restrînse şi lipsite încă de maturitate, clasa muncitoare a ajuns să dispună astăzi, în numeroase ţări ale lumii, de partide comuniste şi muncitoreşti puternice care se afirmă ca forţele cele mai combative şi influente în soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii. Sub conducerea partidelor comuniste şi muncitoreşti, peste o treime din populaţia globului construieşte socialismul şi comunismul.

În ţările capitaliste, partidele comuniste duc o luptă grea împotriva forţelor imperialiste reacţionare, pentru satisfacerea revendicărilor clasei muncitoare şi ale celorlalte categorii de oameni ai muncii, pentru apărarea democraţiei, independenţei şi suveranităţii naţionale, pentru zădărnicirea planurilor agresive ale imperialismului. Partidele marxist-leniniste din ţările ce şi-au cucerit independenţa, din colonii şi ţările dependente îndeplinesc un rol tot mai însemnat în lupta pentru progres social.

Partidele comuniste îşi desfăşoară activitatea în condiţii de o mare diversitate, diferite de la ţară la ţară, determinate de gradul dezvoltării economice şi politice, de etapele concrete ale dezvoltării şi particularităţile istorice şi naţionale, de raportul forţelor de clasă. Nimeni nu poate să cunoască mai bine aceste realităţi în continuă schimbare decît partidul comunist din ţara respectivă. De aceea dreptul de a elabora şi aplica linia politică revoluţionară în funcţie de condiţiile istorice concrete aparţine prin aceasta numai partidelor comuniste din aceste ţări.

Fiecare partid comunist, mare sau mic îşi aduce contribuţia la dezvoltarea şi îmbogăţirea teoriei revoluţionare a marxism-leninismului, a experienţei revoluţionare.

Elevi de la Şcoala generală nr. 1 din Negreşti-Oaş, îmbogăţindu-şi cunoştinţele de istorie locală

LOCUL TEHNICII ÎN EDUCAŢIE

(Urmare din pag. 1)

amănunţite explicaţii solicitate maistrului. La cea mai mică defecţiune a maşinii îşi încrucişau mîinile pe piept şi aşteptau echipa de intervenţie. După părerea mea, asemenea oameni trăiesc în mijlocul tehnicii, desfăşoară o activitate tehnică, dar nu s-au integrat tehnicii, nu şi-au însuşit un spirit tehnic. Evoluţia rapidă a mijloacelor tehnice îi ia mereu prin surprindere, se adaptează greu lucrului la o maşină cu performanţe superioare, chiar dacă aceasta face parte din aceeaşi „familie“ cu aceea la care lucrau pînă atunci, reciclarea lor pune mari probleme. Sau să luăm cazul cînd un om de aceeaşi formaţie ca precedentul, este operator la tabloul de comandă al unor agregate automatizate. Îl vezi adesea extenuat de o suprasolicitare psihică, timorat că ar putea greşi în mînuirea butoanelor şi manetelor de comandă. Această teamă are ca principal izvor nu simţul de răspundere ci gîndul că s-ar putea produce o defecţiune pe care el nu ar reuşi să o depisteze şi nici nu ar reuşi să intervină în remedierea ei.

Aş vrea să fac o referire la modul cum m-am apropiat eu de tehnică. Rog să nu fie considerată ca o lipsă de modestie, ci doar ca o exemplificare. Am îndrăgit tehnica încă din primii ani de şcoală, la Casa pionierilor. Atracţia irezistibilă pentru cariera de inginer, de „om al tehnicii“ am simţit-o însă atunci cînd am luat parte la desfacerea şi remontarea unui strung“.

Atîta vreme cît ne aflăm pe teritoriul unor discipline şi domenii prin excelenţă tehnice, necesitatea principială a unei educaţii cu caracter tehnic este lesne de înţeles, impunîndu-se doar precizarea direcţiilor pe care trebuie să se desfăşoare ea, a aspectelor pe care trebuie să cadă accentul în contextul progreselor ştiinţei şi tehnicii contemporane. Iată însă că explozia ştiinţelor şi tehnicii moderne antrenează în ultima vreme în sfera ei, într-un mod din ce în ce mai pregnant alte şi alte discipline şi domenii. La Academia de studii economice, care pregăteşte contabili, statisticieni, planificatori, specialişti în probleme de comerţ şi de finanţe etc., în domenii, deci, care nu aparţin tehnicii, s-ar putea crede că însuşirea unor cunoştinţe şi abilităţi cu caracter tehnic este inutilă. Dar, după cum ne spunea prof. univ. VICTOR PUCHIŢĂ, şeful catedrei de contabilitate de la Facultatea de evidenţă contabilă, pregătirea tehnică a absolvenţilor Academiei de studii economice este nu numai utilă, dar chiar indispensabilă. Iar această pregătire trebuie să se desfăşoare în două direcţii : una care priveşte tehnologia producţiei, iar cea de a doua aplicarea tehnicii de prelucrare a datelor. (Pentru această din urmă direcţie există chiar o facultate — Facultatea de calcul şi cibernetică economică— destinată să pregătească specialişti în utilizarea maşinilor de calcul.) Un specialist în probleme de planificare sau de contabilitate, a cărui activitate se va desfăşura într-o întreprindere industrială, fiind astfel strîns legată de activitatea de producţie, de procesele tehnologice, va trebui să cunoască baza materială a procesului de producţie, utilajele care se folosesc, piesele şi materialele care urmează să intre în componenţa viitorului produs. Cunoaşterea tehnologiei producţiei, a operaţiilor pe care le implică procesul de fabricaţie le este necesară economiştilor contabili deoarece în funcţie de acestea ei organizează urmărirea cheltuielilor făcute pe fiecare fază în parte, calculează preţul de cost al produselor trecute prin diferite faze, stabilesc economiile sau depăşirile de cheltuieli etc. Celălalt aspect, privind utilizarea în munca economistului a mijloacelor electronice, în ultima vreme, mai ales a echipamentelor electronice de calcul pentru culegerea, prelucrarea şi transmiterea datelor, impune cunoaşterea de către economist a diferitelor sisteme de maşini existente, eficienţa acestora în diferite împrejurări model, posibilităţile organizării lor în funcţie de locul unde urmează să fie folosite, de volumul de muncă pe care trebuie să-l efectueze şi, evident, modul, în care aceste utilaje moderne pot fi programate. Pe unele microcalculatoare, economistul contabil este solicitat să facă singur programarea. Pe altele o efectuează specialistul programator. Dar chiar dacă munca de programare nu o face economistul, el trebuie să cunoască posibilităţile tehnicii la care apelează, să ştie ce să-i ceară şi ce să-i dea programatorului pentru ca programul să fie efectuat corect. El trebuie să aibă atît cunoştinţe cu privire la parametrii tehnici ai maşinilor, cît şi cu privire la situaţia informaţională a întreprinderilor care trebuie racordate la sistemele de calcul cibernetic“.

Considerînd că şi economistul este prin natura profesiei sale pus în situaţia să lucreze în domenii apropiate tehnicii, sau să utilizeze mijloace ale tehnicii moderne, să încercăm să vedem ce se întîmplă în domeniul biologiei. Dacă biologia — ne-a spus dr. CONSTANTIN MAXIMILIAN, de la Institutul de endocrinologie — a fost dominată decenii de-a rîndul de morfologie sau taxonomie, care puneau probleme evidente, relativ uşor de sesizat, dar care au avut cîndva valoare maximă, revoluţia prin care trec ştiinţele biologice moderne le plasează categoric în sfera tehnicii, ca urmare a fuzionării unor discipline pînă nu de mult independente. Ştiinţe ca biofizica, biochimia, genetica populaţiei, genetica moleculară solicită biologului nu numai utilizarea unor concepţii foarte moderne, dar şi folosirea unei baze tehnice moderne. Numeroase aparate utilizate acum zece ani sînt astăzi demodate şi înlocuite cu altele mult mai sensibile, cu randament mult mai mare. Aceste noi aparate solicită inevitabil biologului cunoştinţe complexe şi este de neconceput ca cel care abordează probleme de biologie să nu ştie să facă o electroforeză sau o cromatografie, tehnici elementare în investigaţia modernă.

Vorbind despre utilitatea unei pregătiri tehnice pentru specialistul din domeniul biologiei — fapt, din cîte am văzut, de necontestat — aş vrea să mai adaug o idee care nu ţine atît de stabilirea locului tehnicii în ştiinţele biologice, dar care este interesantă în general pentru tema anchetei dv. Se discută foarte mult în biologia modernă dacă toţi oamenii sînt capabili să participe creator la structuralizarea civilizaţiei tehnotronice, civilizaţie care deja şi-a anunţat apariţia în diferite culturi ale lumii. Cu alte cuvinte, dacă toţi oamenii au potenţialul genetic necesar pentru a fi creatori de tehnică. Răspunsul pare destul de simplu, deşi este greu de spus dacă este în întregime corect. S-a apreciat că aproximativ zece la sută dintre oameni au potenţialul genetic necesar pentru a fi creatori, restul rămînînd în postura de consumatori de civilizaţie. Ceea ce nu înseamnă că cei care nu pot crea nu pot folosi tehnologia modernă. Cum progresul tehnologic este condiţionat de valorificarea primului procent, marea problemă este de a găsi acest procent şi de a-l valorifica, precum şi de a crea abilităţi tehnice celor ce nu au decît rolul de a mînui tehnica.

Consideraţiile interlocutorilor noştri relevă valenţele multiple ale tehnicii ca factor educaţional şi stringenta necesitate a integrării acesteia în practica sistemului de educaţie. Elevului, indiferent de aspiraţiile şi opţiunile sale viitoare, trebuie să-i fie familiară tehnica şi aceasta nu ca un factor exterior sau de confort, ci ca un factor integrat întregii sale activităţi. **A mînui tehnica, a gîndi tehnic şi tehnologic, a crea tehnică**—sînt ipostaze din care cel puţin două sînt implicate în dezvoltarea fiecărei personalităţi umane proiectate pentru viitor. Convergenţa opiniilor celor patru specialişti consultaţi de noi demonstrează valabilitatea, în prezent şi în perspectivă, a acestei teze. Punctele de vedere exprimate schiţează în mare măsură şi direcţiile de urmat în acţiunea didactică menită să integreze cît mai organic tehnica în procesul educaţiei şcolare. Vom căuta să sintetizăm :

- **Domeniile cel mai larg implicate în ansamblul dotării tehnice a societăţii actuale şi a activităţii tehnice — respectiv mecanica tehnică, electrotehnica şi electronica — constituie obiective către aprofundarea cărora se impune orientată formaţia tehnică a elevilor. O asemenea orientare ar reuni activităţile tehnic-productive efectuate în locuri de activitate diferite — ateliere şcolare, fabrici, atelierele întreprinderilor de mecanizare a agriculturii etc. — şi ar răspunde diversităţii opţiunilor profesionale ulterioare a elevilor.**
- **Participarea elevilor la activităţi tehnic-productive, ale căror rezultate sînt evidente, palpabile. Pe scurt, activităţi care au ca ţel final un produs.**
- **Antrenarea elevilor la producerea unor realizări de nivel tehnic contemporan.**
- **Angajarea mai amplă a elevilor — la nivelul posibilităţilor lor — în rezolvarea independentă şi în echipă a unor sarcini de creaţie tehnică în raport cu disponibilităţile actuale cu cerinţele dezvoltării în perspectivă a societăţii.**

INSTITUTUL POLITEHNIC TIMIŞOARA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

1. Profesor la catedra de Măsuri şi centrale electrice, disciplina : Măsuri electrice şi magnetice, poziţia 1 din statul de funcţiuni.

2. Asistent la catedra de Maşini electrice, disciplinele : Aparate electrice, Regimuri tranzitorii şi supratensiuni, poziţia 19 din statul de funcţiuni.

3. Asistent la catedra de Maşini electrice, disciplina : Tehnica tensiunilor înalte, poziţia 20 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCŢII

Asistent la catedra de Construcţii metalice, disciplina : Construcţii metalice, poziţia 18 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunţ, la secretariatul Institutului politehnic Timişoara b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoţită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine în termen de 60 zile, respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

Universitatea „Al. I. Cuza“ IAŞI

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE

— Profesor la Catedra de fiziologie-biologie, disciplinele : Fiziologia animalelor şi a omului, Fiziologia activităţii nervoase superioare, Fiziologia animală, poziţia XIII/4 ;

— Profesor la Catedra de geomorfologie şi geografia fizică regională, disciplinele Geomorfologie generală, Geografie aplicată, Probleme speciale de geomorfologie, Terase şi suprafeţe de nivelare, Geografie fizică, poziţia XVB/3 ;

— Conferenţiar la catedra de geologie-paleontologie, disciplina : Geologia României, poziţia XVI A/4 ;

— Conferenţiar la Catedra de fiziologia plantelor, disciplinele Citohistofiziologia vegetală, agrofitotehnie şi agricultură, poziţia XII B/8.

FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

— Asistent la Catedra de finanţe, disciplinele Finanţe, Buget de stat şi control financiar în R.S.R., poziţia XXXII B/1.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universităţii „Al. I. Cuza“ din Iaşi, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, pentru posturile de profesor şi conferenţiar şi de 15 zile pentru posturile de asistent.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza“ din Iaşi în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcţiile de profesor şi conferenţiar şi de 2 luni pentru funcţia de asistent.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informaţii suplimentare privind condiţiile de înscriere la concurs se pot obţine la secretariatul rectoratului Universităţii din Iaşi, telefon 12718.

Termenul de înscriere la concurs se socoteşte de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

ANUNŢ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri“ din Bacău, invită foştii elevi şi profesori să ia legătura cu conducerea şcolii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date, fotografii, documente, scrisori etc. necesare pentru monografia şi revista şcolii.

ANUNŢ

Liceul pedagogic din Deva îşi serbează centenarul în zilele de 24 şi 25 octombrie a.c.

Invităm la festivitate pe toţi care au fost profesori şi elevi ai acestui liceu. Cei care doresc să participe la festivitate sînt rugaţi să comunice şcolii (Liceul pedagogic Deva, str. Gh. Bariţiu nr. 2, telefon 1 14 46).

ANUNŢ

Liceul pedagogic din Odorheiul Secuiesc sărbătoreşte la 25.X.1970, orele 10 a.m. 300 de ani de la înfiinţarea sa. Sînt invitaţi toţi foştii elevi şi absolvenţii liceului.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII – Nr. 1060 EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ Vineri 23 octombrie 1970 4 pagini 25 bani

ÎN ACEST NUMĂR, LA PAGINA A 4-a CITIȚI:

Activitatea productivă în procesul de educație — experiențe și soluții

O largă angajare în activitatea de cercetare pedagogică

Se desfășoară, în aceste zile, ultimele secvențe dintr-o acțiune de largă cuprindere : pregătirea simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului". Peste o săptămînă, în aula mare a Universității din București vor putea fi întîlniți profesori, învățători și educatoare din întreaga țară, participanți la una dintre cele mai importante manifestări științifice cu caracter republican a cadrelor didactice care s-a organizat în ultimul timp la noi. Timp de două zile — 31 octombrie și 1 noiembrie a. c. — în acest forum vor fi dezbătute probleme de o deosebită actualitate pentru învățămînt, se vor confrunta opinii pedagogice dintre cele mai interesante, vor fi cunoscute experiențele cele mai fructuoase — toate rod al activității nemijlocite desfășurate de oamenii de la catedră.

Ceea ce caracterizează în primul rînd acest Simpozion este impresionanta cuprindere în munca de cercetare a unor forțe noi, proaspete, puternic și direct legate de practica școlară.

Etapele anterioare ale simpozionului au avut darul de a crea un climat de căutări inovatoare, de largă cuprindere tematică și pe o vastă arie. La reuniunile științifice desfășurate la nivelul centrelor de comune, al orașelor și al județelor au participat mii de cadre didactice. Au fost prezentate cu acest prilej — să reținem ! — aproape 3000 de referate și comunicări. E o cifră impresionantă, care vorbește de la sine.

Din acest punct de vedere Simpozionul național al educatorilor, aflat acum în pragul momentului său culminant, semnifică elocvent contribuția masei largi de cadre didactice la procesul de modernizare a învățămîntului, la dezvoltarea continuă a școlii românești.

M. I.

ÎNALTUL MESAJ AL ROMÂNIEI LA O.N.U.

Cuvîntarea rostită luni la New York, la sesiunea jubiliară a Organizației Națiunilor Unite, de către președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, se înscrie ca un moment de deosebită însemnătate al participării țării noastre la dialogul internațional consacrat problemelor lumii contemporane. În fața Adunării Generale O.N.U., președintele Consiliului de Stat al României a întreprins o pătrunzătoare analiză a condițiilor internaționale create în cei 25 de ani de existență a Organizației, a prezentat cu claritate poziția principială a țării noastre față de temele majore ale vieții politice, a analizat rolul O.N.U. și posibilitățile acesteia de a influența favorabil cursul evenimentelor de interes general.

Preocuparea României, angajată în plin efort constructiv, pentru promovarea cooperării internaționale, atitudinea favorabilă soluționării pașnice, pe calea negocierilor, a problemelor litigioase încă existente, adeziunea consecventă la principiul libertății fiecărui popor de a decide asupra destinelor sale, interesul constant pentru consolidarea securității europene, și, de asemenea, pentru realizarea de progrese pe calea dezarmării, afirmarea necesității lichidării colonialismului și dobîndirii unei independențe reale de către tinerele state — sînt tot atîtea idei centrale ale politicii noastre externe pe care le-a pus în evidență, cu supremă autoritate, președintele Consiliului de Stat al României.

Cuvîntarea ținută de șeful statului român a fost așteptată cu un deosebit interes, primită cu satisfacție, comentată elogios. Șefi de state și guverne, miniștri de externe, alți diplomați prezenți la sesiune, precum și presa internațională au apreciat înaltul conținut de idei al mesajului românesc, prezentarea clară și realistă a temelor, principiilor și luărilor de poziție conținute în discurs. A trezit un justificat ecou pledoaria pentru exercitarea forței din relațiile internaționale, pentru utilizarea resurselor umane și materiale în scopuri pașnice, în vederea progresului tuturor națiunilor. Înalte personalități și reputate organe de presă au remarcat consecvența politicii românești, principialitatea și spiritul ei constructiv. Declarațiile și comentariile care au urmat cuvîntării confirmă marele prestigiu pe care îl conferă țării noastre promovarea politicii externe formulate cu claritate de președintele Nicolae Ceaușescu.

Întreaga vizită pe care președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, împreună cu soția sa, Elena Ceaușescu, o face în mai multe orașe nord-americane evocă pregnant date constante ale diplomației țării noastre, reprezentată în acest caz la cel mai înalt nivel. Prezența șefului statului român și a persoanelor care îl însoțesc, întîmpinată cu interes de opinia publică americană, de presă, de cercurile de afaceri și de simplii cetățeni, ilustrează orientarea perseverentă a politicii noastre externe spre o mai bună cunoaștere reciprocă între popoare, pe calea de verificată eficiență a contactului direct. În persoana președintelui Consiliului de Stat al României sînt salutate cu respect prezența constructivă a țării noastre în arena internațională, progresele realizate spre un nivel tot mai înalt de civilizație, contribuția adusă la cauza conviețuirii pașnice între popoare.

De la tribuna înaltului for internațional care este Organizația Națiunilor Unite, cuvîntarea președintelui Consiliului de Stat a reafirmat hotărîrea României de a milita ferm pentru înfăptuirea idealurilor de pace, progres și colaborare ale umanității, înscriindu-se astfel ca o contribuție de deosebită valoare la abordarea clarvăzătoare a problemelor de a căror soluționare depind pacea și bunăstarea popoarelor lumii.

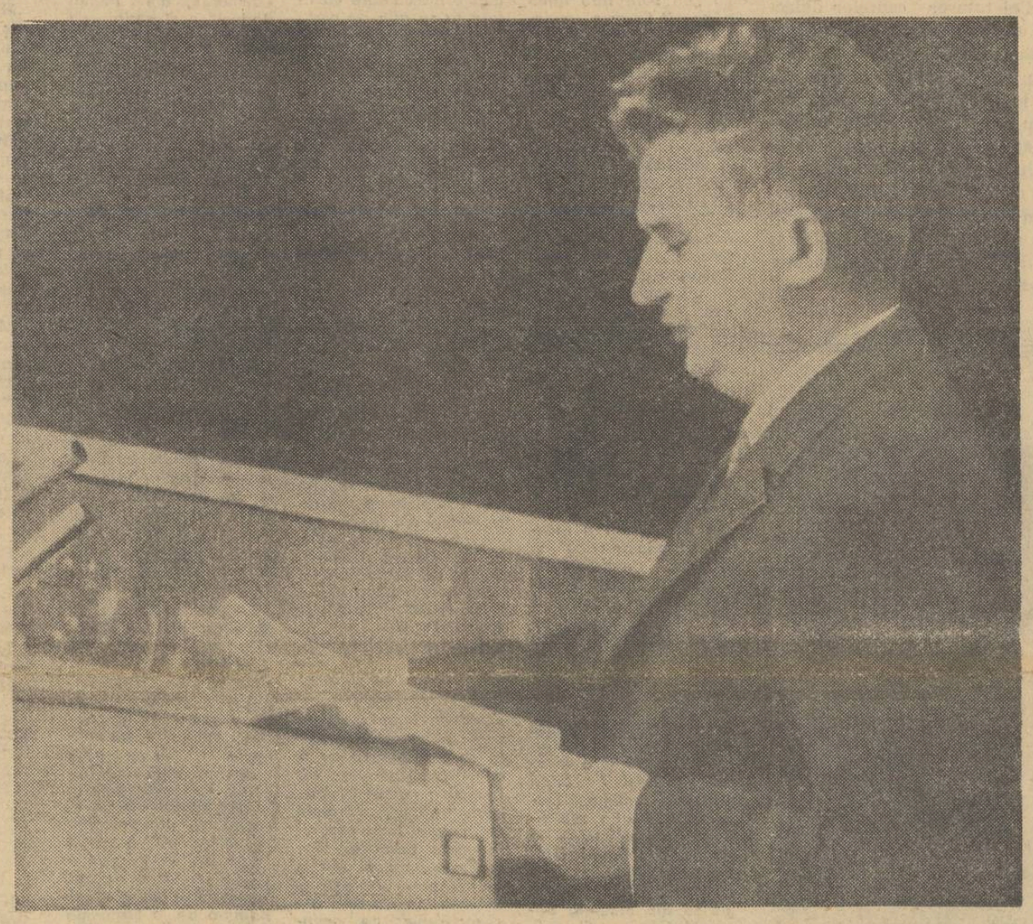

Președintele Nicolae Ceaușescu rostindu-și cuvîntarea

INSTITUȚIA EDUCAȚIEI PERMANENTE

„Noi concepem problema pregătirii și perfecționării cadrelor — a constructorilor socialismului — nu ca ceva limitat la o anumită perioadă, ci ca un proces continuu."

NICOLAE CEAUȘESCU

Ritmul intens în care se înnoiește înzestrarea tehnică a producției și se perfecționează tehnologiile, acumulările continue în sfera cercetării științifice impun cu necesitate stringentă actualizarea permanentă a formației de specialitate, informarea și documentarea operativă a cadrelor. Învățămîntul este solicitat să se ocupe permanent de asigurarea unei corespondențe depline între cerințele producției sociale și pregătirea specialiștilor pe care i-a format. El trebuie să răspundă multiplelor și mereu mai amplelor comenzi de reciclare ce-i sînt adresate de diversele sectoare de activitate.

Călăuzit de concepția pe care o are conducerea partidului nostru asupra acțiunii de pregătire și perfecționare a cadrelor, Ministerul Învățămîntului a înființat recent o Comisie a educației permanente, avînd ca președinte pe acad. Grigore C. Moisil și în componența căreia intră academicieni, cadre didactice din învățămîntul de toate gradele, cercetători științifici, specialiști în variate domenii de activitate, reprezentanți ai presei, radiodifuziunii și televiziunii.

La reuniunea de constituire a comisiei, ministrul învățămîntului, Mircea Malița, a arătat că Ministerul Învățămîntului și-a înscris printre obiectivele centrale ale activității sale actuale instituționalizarea educației permanente. Prin aceasta, formele locale, disparate, întîmplătoare, sub care s-a desfășurat pînă acum acțiunea de educație permanentă se înlocuiesc cu o instituție care va aplica un sistem general de reciclare, de informare și aprofundare a specializării profesionale. Sistemul solicită un amplu efort de organizare. Comisiei de educație permanentă îi revine sarcina imediată de a stabili modalități de lucru, formele adecvate — prin conținut și durată — unor ramuri de activitate, profesiuni și instituții foarte diferite.

*

În legătură cu instituționalizarea educației permanente și cu măsurile ce privesc desfășurarea în perspectivă a acestei acțiuni își prezintă opiniile, în acest număr al gazetei noastre, la pagina a III-a, patru dintre membrii Comisiei, recent create, a educației permanente .

Citiți în pagina a III-a opiniile în problema educației permanente expuse de Prof. univ. dr. EDMOND NICOLAU ; COSTIN ȘTEFĂNESCU, șef de secție la Institutul de științe pedagogice ; Ing. GEORGETA TAFTĂ ; Dr. docent VICTOR SĂHLEANU

colocviu

Nevoia de psihologie

Multă vreme, în producție, atenția a fost îndreptată asupra tehnicii și s-a trecut cu vederea faptul că tehnica este utilizată de oameni. Societatea modernă a relevat adevărul că factorul uman este primordial în orice fel de activitate. Randamentul muncii depinde nu numai de condițiile obiective generale în care se desfășoară ea, ci și de adaptarea oamenilor la aceste condiții, de bagajul lor de cunoștințe, de trăsăturile lor de personalitate, de caracter și de viață sufletească. Psihologia, **în speță o ramură a acesteia, care se intitulează** psihologia muncii, **și-a asumat răspunderea de a lămuri problemele pe care le implică relația dintre particularitățile psihice ale omului și muncă. Dată fiind influența pe care o poate exercita, asupra randamentului oricărei activități umane, judicioasă clarificare a problemelor de psihologia muncii, ne-am propus să inițiem colocviul relatat mai jos pentru a lămuri cîteva aspecte legate de necesitatea prezenței psihologiei și a psihologilor ca factori de consiliere în diversele domenii ale vieții economice și sociale. La convorbirea noastră participă MARIA MAMALI, cercetător științific principal, dr. CONSTANTIN BOTEZ, șeful secției de psihologia muncii de la Institutul de psihologie, conf. univ. PETRE PUFAN și VALERIU CEAUȘU, psiholog, șef de laborator.**

Red. : Vă propunem să începem prin a stabili dacă putem considera că problemele de psihologia muncii la care ne vom referi în continuare în acest context se înscriu în sfera educației, a învățămîntului, a interesului direct al cadrelor didactice.

C. Botez : Răspunsul este, din capul locului, categoric afirmativ. Consider chiar că ele solicită într-o mare măsură interesul educației. Aș propune însă să nu ne referim deocamdată la acest aspect. Am convingerea că, pe măsură ce se va desfășura discuția noastră, relația cu învățămîntul a problemelor abordate va deveni din ce în ce mai clară. De aceea aș prefera să amînăm referirile directe la acest aspect pentru mai tîrziu și să prezentăm mai întîi pe scurt condițiile în care a apărut psihologia muncii.

Red. : De acord.

C. Botez : Pînă la începutul secolului nostru, studiile de psihologie aveau un caracter general, teoretic, oprindu-se asupra unor probleme mari cum ar fi sensibilitatea, motricitatea etc. Acum psihologia omului este studiată diferențial, individual. Putem considera că momentul apariției tehnicilor de măsurare a acestor diferențe este marcat în anul 1912 de apariția lucrării „Psihologia și viața economică", al cărei autor Hugo Münsterberg, descrie experiența făcută la întreprinderea de tramvaie din Chicago unde, după introducerea tramvaielor electrice, numărul accidentelor de muncă era foarte ridicat. Münsterberg a aplicat probe psihologice și a constatat că 25% din lucrătorii respectivei întreprinderi erau lipsiți de aptitudinile necesare muncii pe care o prestau.

M. Mamali : În ultimele decenii, impetuoasa dezvoltare a tehnicii a dus la crearea unor mașini care, depășind prin forța lor capacitățile omului, par să-l pună în situația ucenicului vrăjitor. Apare astfel psihologia inginerească destinată să adapteze solicitările aparaturii la posibilitățile omului.

P. Pufan : Bineînțeles că cercetările de psihologie inginerească au urmărit nu numai găsirea unor procedee de ordin material care să asigure adaptarea mașinii la om, la posibilitățile lui, adică o anumită orînduire a elementelor de semnalizare, de comandă etc., ci și să pună în evidență limitele organismului omenesc, sau mai degrabă, să împingă cît mai departe aceste limite. Este știut că omul dispune de mari resurse și aceste resurse trebuie sondate pentru a vedea pînă la ce punct pot fi ele exploatate prin antrenament. Cînd a apărut mașina cu aburi s-a crezut că omul nu va putea rezista la vitezele pe care le va realiza ea. Astăzi am văzut că omul rezistă la zborurile cu avioane supersonice și cu nave cosmice.

Red. : Deci psihologia ne oferă, pe de o parte, îndrumări asupra organizării condițiilor de muncă în așa fel încît să ținem seama de calitățile omului, iar pe de alta ne învață cum să sondăm resursele umane pentru a vedea pînă la ce punct ajunge rezistența organismului uman. Dar aceste elemente par să țină mai mult de domeniul fiziologiei decît de cel al psihologiei.

P. Pufan : Într-un fel e adevărat. Aceste procese sînt însă legate între ele și mi-aș mai permite să adaug că solicitările noilor profesii, ale profesiilor moderne, vizează mai degrabă

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

ANIVERSĂRI ȘCOLARE

Școala din comuna Mărtiniș-Rareș, județul Harghita, și-a sărbătorit la 11 octombrie a.c. 225 de ani de existență. Cu acest prilej în comună a avut loc o adunare festivă la care au participat cadre didactice și elevi din trecut și de astăzi ai școlii, numeroși cetățeni din Mărtiniș și din localitățile învecinate. Au fost prezenți activiști de partid și de stat. Directoarea școlii, Nagy Adel, a vorbit despre bogata activitate pe care acest vechi lăcaș de cultură a desfășurat-o de-a lungul a 225 de ani, despre condițiile deosebit de bune pe care partidul le-a creat astăzi pentru instruirea copiilor și tinerilor.

■

O emoționantă adunare festivă a avut loc și în comuna Cervenia, județul Teleorman, cu prilejul împlinirii a 125 de ani de la înființarea primei școli din această comună. Cei prezenți la adunare, printre care s-au numărat mulți foști elevi și profesori, au adresat cu acest prilej o telegramă Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, în care se spune printre altele: „Avem deosebita satisfacție să raportăm cu acest prilej conducerii partidului, dumneavoastră, scumpe tovarășe secretar general, că, dînd viață politicii partidului în domeniul învățămîntului, în comuna noastră am înfăptuit încă din acest an învățămîntul general obligatoriu de 10 ani. Hotărîrea noastră este aceea de a sluji cu fidelitate interesele patriei și ale poporului, de a ne dedica cu dăruire și pasiune realizării politicii, științifice, drepte și umane, a Partidului Comunist Român".

■

La 11 octombrie a.c. și-a sărbătorit centenarul și școala generală din comuna Jucu, județul Cluj. Participanții la adunarea organizată cu acest prilej au ascultat cu interes cuvîntul profesorului Iacob Ciuruș, directorul școlii, care a evocat momentele mai importante din activitatea desfășurată aici în cei 100 de ani de existență. În încheierea adunării festive participanții au adresat o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, în care se spune: „Împlinirea a 100 de ani de școală românească, organizată în satul Jucu de Sus, ne dă prilej tuturor cadrelor didactice, elevilor și sătenilor, să ne adresăm conducerii de partid și de stat, personal dumneavoastră, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru a ne exprima recunoștința fierbinte pentru grija deosebită ce o purtați școlii, slujitorilor ei. Acest moment ne angajează pe toți să fim demni continuatori și luptători neobosiți pentru realizarea idealurilor de veacuri ale poporului nostru".

În parcul dendrologic al Liceului nr. 1 din Bistrița elevii pregătesc terenul pentru noi plantații

MIRAJUL UNUI PARC

Un ilustru moralist a descris – într-o formulă rămasă celebră – un obiect pe care-l aseamănă cu „un cuțit fără lamă căruia îi lipsește mînerul".

Îl ascult pe profesorul de științe biologice Liviu Gubesch povestindu-mi geneza parcului dendrologic din incinta Liceului nr. 1 din Bistrița și mă întreb – ciudată asociație de idei – dacă va fi cunoscut această formulă. Mîndrie a liceului și chiar a orașului, parcul, de o rară frumusețe și de o bogăție uimitoare, era în urmă cu 12 ani aidoma cuțitului fără lamă și cu mînerul lipsă. Mai limpede, un teren viran pe care elevii băteau mingea în pauză.

Fostul elev Liviu Gubesch s-a reîntors în 1958, după absolvirea Facultății de biologie din Cluj, ca profesor la Liceul nr. 1 din Bistrița. Din același an a început să prindă viață și proiectul entuziastului biolog. A bătut la nenumărate uși, a găsit multă înțelegere, dar, pe alocuri, și politicoase refuzuri. Nu s-a descurajat. Ajutat de un mic grup de elevi, a nivelat și defrișat terenul în suprafață de două hectare și jumătate, a împrăștiat îngrășăminte și a început „colindul" după plante și semințe. Duminicile și alte zile libere, vacanțele toate le petrecea adunînd teluri te soiuri de plante de la stațiunile de cercetări silvice din Simeria, Bazoș-Timișoara, Snagov-București, Grădina botanică din Cluj sau umblînd cu elevii după plante și arbuști.

Au trecut de atunci 12 ani. Îngrijite cu dragoste de un colectiv tot mai numeros și entuziast, plantele au crescut, s-au înmulțit, parcul dendrologic devenind un adevărat laborator experimental pentru numeroasele generații de elevi. Absolvenții predau ștafeta răspunderii celor care-i urmează, iar aceștia consideră un titlu de mîndrie să îngrijească, vara și iarna, parcul.

Așezate după sistemul evolutiv, speciile merg de la cele mai simple, pînă la angiosperme cu infinita lor gamă de diviziuni și subdiviziuni. Afli din tăblițele indicatoare că în fața ta se află de pildă Picea sperata, o specie rară de molid, sau Quercus alba, stejarul alb ce crește numai la Bazoș, lîngă Timișoara. Multe specii de arbori, arbuști și plante ierboase sînt monumente ale naturii, pe care elevii au ocazia să le cunoască direct. De pe hotarul comunei Zimbrul, de lîngă Beiuș, a fost adus un exemplar rarisim de Ilex aquifolium, de la Băile „1 Mai"-Oradea – cîteva exemplare de Ruscus aculeatus (ghimpele), iar bujorul – de la Zaul de Cîmpie — transplantat cu grijă, a ținut să dovedească reușita aclimatizării, înflorind exuberant.

Un mic ocol și te afli în fața uneia dintre cele mai complete colecții de trandafiri din țară, cuprinzînd nu mai puțin de 137 de soiuri ce înfloresc din primăvară și pînă toamna tîrziu, într-o indescriptibilă gamă cromatică.

Magnolii originale din Asia și America concurează prin frumusețea florilor cu cele 29 de soiuri de bujori chinezești; chiparosul de baltă se învecinează cu o adevărată pădure de bambus; nuferii își leagănă albele, ceratele lor corole în bazinul plantelor acvatice, iar în miniaturalul deșert de tip mexican agavele străjuiesc cactușii ale căror forme, ce amintesc abstracte sculpturi, sînt împodobite cu flori ciudate, de o tulburătoare și stranie frumusețe.

Paralel cu înființarea și dezvoltarea parcului dendrologic, profesorul Liviu Gubesch a strîns în acești ani material didactic necesar predării tuturor lecțiilor. În limbajul cifrelor aceasta înseamnă: 1 500 de specii de animale, peste 370 de nevertebrate și 20 000 de exemplare de roci, la care se adaugă ierbare și multe altele. Și tot în aceeași perioadă i-au apărut în publicațiile de specialitate o serie de comunicări științifice și lucrări metodice, dintre care amintesc „Relictul glacial Zimbrul (Pinus Ccembrati) din Munții Rodnei", și seria de „Excursii botanice" din Munții Călimani, Rodnei, Țibleșului. Profesorul și-a amenajat un laborator foto în care developează fotografiile – alb-negru și color – celor mai reprezentative exemplare găsite în îndepărtate văgăuni, confecționează diapozitive color pentru cursuri etc. În vara aceasta, aflîndu-se, „în vacanță" a colindat Făgărașul, împreună cu un fost elev, azi profesor de aceeași specialitate, pentru a culege datele necesare unei viitoare lucrări.

Vizita în parcul dendrologic se apropie de sfîrșit. Ne oprim în fața unei plante cu frunzulițe firave. Aflăm că, pentru a o aduce aici, profesorul a făcut anul trecut o călătorie de două zile și două nopți pînă la capătul celălalt al țării.

Cu gesturi tainice ne duce într-un colț ferit al parcului, acolo unde se află o lădiță cu pămînt în care crește singuratică, o unică ramură palmată. „E o „Cycas revoluta" – ne spune – specie de gimnosperme, care face trecerea de la ferigi prin forma frunzei, la gimnosperme, prin prezența semințelor. Are o vîrstă respectabilă: aproximativ 350 milioane de ani. Acum patru ani, cînd am primit-o de la Stațiunea horticolă din Timișoara, era numai de o palmă. Astăzi, uite-o, are aproape jumătate de metru. Așa-i că-i frumoasă?"

Mă uit la singuratica ramură palmată, relicvă din „carbonifer", arunc o ultimă privire asupra întregului parc, asupra tuturor comorilor existente acum pe locul unde, cu 12 ani în urmă, nu se afla nimic și în minte îmi revine – ciudată asociație de idei – formula ilustrului moralist, formulă care de astă dată, nu se mai potrivește. E „vina" profesorului Liviu Gubesch...

S. LEONARD

Oră de chimie

În sprijinul cadrelor didactice care asigură predarea obiectului „Cunoștințe social-politice" la clasa a X-a

În continuarea tematicilor orientative — a căror publicare a început în numărul 1058 din 9 octombrie a.c. — prezentăm lecția 7

Lecția 7. Crearea Partidului Comunist Român și însemnătatea sa istorică

Condițiile apariției mișcării muncitorești în România

Începuturile mișcării muncitorești, ale luptei organizate a proletariatului din România datează din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În acea perioadă burghezia și moșierimea dețineau întreaga putere economică și politică; România era o țară capitalistă slabă din punct de vedere economic (cu o agricultură înapoiată și cu o industrie aflată la începuturile dezvoltării sale); ea se afla la cheremul puterilor imperialiste, care menținеau țara noastră într-o stare de dependență politică și economică.

Poporul român trebuia să soluționeze probleme de importanță vitală pentru existența și evoluția lui: lichidarea proprietății moșierești, împroprietărirea țăranilor, formarea statului național unitar, cucerirea și apărarea independenței de stat.

Principalele clase exploatatoare existente în țara noastră în a doua jumătate a secolului al XIX-lea au fost moșierimea și burghezia.

Moșierimea, clasă legată de relații de producție feudală, depășită istoricește, constituia clasa cea mai reacționară a societății, opunîndu-se cu înverșunare oricăror reforme progresiste și democratice.

Burghezia, aflată în plină ascensiune și avînd încă de îndeplinit un rol important în viața țării, își arată tot mai mult limitele sale de clasă exploatatoare. O parte a burgheziei ajunsese la înțelegere cu moșierimea, ceea ce frîna evoluția vieții economice și politice și avea urmări negative asupra maselor muncitoare.

Majoritatea populației din țara noastră era exploatată și asuprită. Din rîndurile celor asupriți, o mare parte o formau **masele țărănești.** Acestea, fiind însetate de pămînt și lipsite de drepturi politice, erau vital interesate în lichidarea proprietății moșierești și dezvoltarea democratică a țării. Fiind resfirate și lipsite de organizare, ele nu-și puteau însă pune în valoare întregul lor potențial revoluționar.

Păturile mijlocii — micii meseriași și negustori, intelectualitatea progresistă — erau de asemenea interesate în transformări democratice.

În acest context social **proletariatul se afirmă drept clasa cea mai înaintată a societății** și devine purtătorul consecvent al idealurilor de progres, de eliberare socială și națională, al tuturor păturilor sociale exploatate și asuprite.

Dezvoltarea și maturizarea politică a clasei muncitoare au avut loc în strînsă legătură cu răspîndirea în țara noastră a ideilor socialismului științific. Aceste idei au găsit în România un climat favorabil, alimentat de puternicele tradiții democratice și revoluționare ale gîndirii de la 1848 și de influența exercitată în rîndul intelectualității înaintate de ideile socialismului utopic.

Mișcarea muncitorească și socialistă pînă la 1921

Ca rezultat al ascuțirii contradicțiilor dintre proletariat și burghezie **s-a dezvoltat lupta clasei muncitoare împotriva exploatării și s-a accelerat procesul de organizare a acesteia.** Au avut loc numeroase greve și demonstrații muncitorești. Proletariatul și-a făurit propriile sale **organizații profesionale** precum și **organizații politice.** Programul Partidului Socialist Democrat al Muncitorilor din România creat în 1893, cu toate limitele sale, reprezenta în acea perioadă, în țara noastră, cea mai largă și mai înaintată platformă politică privind dezvoltarea în perspectivă a României.

Prin organizațiile sale și prin luptele desfășurate, clasa muncitoare a susținut cu consecvență și hotărîre, o serie de revendicări care interesau profund cele mai largi categorii de oameni ai muncii. Totodată, ea s-a situat pe pozițiile cele mai avansate în problemele vitale pentru evoluția societății românești, cum erau cele privind industrializarea țării, desființarea rămășițelor feudale din agricultură, asigurarea egalității în drepturi a tuturor celor ce muncesc, indiferent de naționalitate. Mișcarea socialistă din România a militat, alături de masele muncitoare din celelalte țări, împotriva războiului mondial imperialist din 1914-1918. Clasa muncitoare și organizațiile sale politice au avut un rol activ în înfăptuirea unirii Transilvaniei cu România și realizarea statului național unitar român.

Mișcarea muncitorească din România **s-a afirmat**, de la primele începuturi, ca detașament activ al mișcării muncitorești internaționale.

Crearea Partidului Comunist Român și însemnătatea sa

În anii 1918-1920, în condițiile adîncirii contradicțiilor social-economice și politice ale regimului burghezo-moșieresc, a crescut în mod deosebit avîntul și combativitatea revoluționară a maselor muncitoare. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, deschizînd epoca trecerii omenirii de la capitalism la socialism, a stimulat lupta oamenilor muncii pentru libertate și progres.

În strînsă legătură cu avîntul revoluționar în creștere, partea cea mai înaintată a mișcării muncitorești a înțeles necesitatea creării unui partid al clasei muncitoare consecvent revoluționar. Ca urmare, marea majoritate a membrilor Partidului Socialist au hotărît să transforme acest partid într-un partid comunist, întemeiat pe ideile marxism-leninismului.

În zilele de 8-12 mai 1921 a avut loc la București, congresul care a consfințit crearea Partidului Comunist din România și afilierea sa la Internaționala comunistă făurită de V. I. Lenin. S-a precizat că scopul final al activității noului partid era înfăptuirea comunismului pe calea instaurării puterii politice a clasei muncitoare.

Crearea Partidului Comunist — detașament de avangardă al clasei muncitoare — a constituit un moment epocal în istoria proletariatului din țara noastră, în lupta revoluționară a oamenilor muncii împotriva burgheziei și moșierimii.

Înfruntînd cu eroism prigoana deslănțuită de clasele dominante împotriva sa, Partidul Comunist Român s-a întărit și maturizat, afirmîndu-se în măsură crescîndă drept forța politică cea mai înaintată, mai hotărîtă și mai consecventă a națiunii în lupta pentru apărarea intereselor celor ce muncesc, pentru dezvoltarea țării pe calea progresului și democrației. Partidul Comunist Român a organizat toate marile bătălii de clasă ale maselor muncitoare împotriva exploatatorilor și reacțiunii. Prin programul și poziția sa în problemele fundamentale ale dezvoltării României, Partidul Comunist a militat ferm pentru apărarea independenței și suveranității naționale a țării. El s-a ridicat cu hotărîre împotriva agresiunii Germaniei fasciste și a războiului antisovietic. El a înfăptuit unirea cu forțele patriotice antihitleriste, insurecția antifascistă din August 1944. A condus revoluția populară și construcția socialistă.

Partidul Comunist Român a preluat și dus mai departe tradițiile internaționaliste ale mișcării socialiste, a manifestat un înalt spirit de solidaritate cu lupta clasei muncitoare, a popoarelor din alte țări.

Ca rezultat al unui proces istoric îndelungat, **Partidul Comunist a devenit în România factorul politic, conducător al întregii noastre societăți socialiste.**

„SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI"

A devenit o tradiție ca în fiecare an, între 25—31 octombrie, să se organizeze în întreaga țară „Săptămîna economiei". Acțiune de prestigiu, „Săptămîna economiei" are ca principal obiectiv popularizarea ideii de economie în cele mai largi rînduri ale oamenilor muncii. Ea constituie un prilej deosebit pentru a stimula și cultiva și în rîndurile elevilor spiritul de economie, pentru a le forma deprinderea de a evita risipa, de a cheltui banii cu economie și chibzuință, astfel ca atunci cînd vor intra în viața activă să manifeste o atitudine corespunzătoare atît față de propriul lor avut, cît și față de avutul obștesc.

Munca de educare a elevilor în spiritul economiei s-a dezvoltat de la an la an, devenind una din preocupările constante ale școlii, ale organizațiilor de pionieri și U.T.C. Pentru educarea elevilor în spiritul economiei, personalul didactic, comandanții de pionieri, îndrumătorii U.T.C. din școli dispun de variate mijloace: popularizarea instrumentelor de economisire și a avantajelor economisirii la C.E.C., popularizarea instrumentelor de economisire specifice puse la îndemîna elevilor de către Casa de Economii și Consemnațiuni, antrenarea directă a elevilor în acțiunile de economisire și depuneri bănești.

Începînd din acest an, cea de-a doua zi a „Săptămînii economiei" este declarată „Ziua elevului economn". Inspectoratele școlare, cu sprijinul consiliilor pionierești și al comitetelor U.T.C., sînt chemate să folosească acest prilej pentru a îndruma cadrele didactice, conducerile de școli să organizeze cu elevii variate acțiuni educative pe teme legate de economisirea la C.E.C. Un loc aparte în ansamblul acestor acțiuni trebuie să-l ocupe organizarea în școli — cu sprijinul efectiv al unităților C.E.C. — a „Colțului școlarului econom", în cadrul căruia este bine să fie expuse pliante, fotografii din excursiile organizate cu banii economisiți la C.E.C., cecuri de economii școlare și alte materiale de popularizare a ideii economiei. În vederea dezvoltării acțiunii de economisire în rîndurile elevilor este indicat ca aceștia să fie antrenați și la celelalte acțiuni organizate special pentru elevi și tineret în cadrul „Săptămînii economiei": participarea la concursurile de enigmistică și rebus pe tema economiei, urmărirea materialelor publicate pe această temă în presă, a emisiunilor de radio și televiziune pentru copii și tineret etc.

Întreaga muncă de educare în spiritul economiei trebuie să fie călăuzită de ideea că dezvoltarea acțiunii de economisire face parte integrantă din opera de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate, servind atît interesele colectivității sociale, cît și interesele fiecărui individ în parte.

seco ven te

Consfătuire a profesorilor de biologie

În ziua de 17 octombrie a.c. a avut loc în Capitală o consfătuire pe țară a profesorilor de biologie, în cadrul căreia a fost analizat manualul de anatomia și fiziologia omului pentru anul III al liceelor. La această acțiune, organizată de secția de didactică a Societății de științe biologice, în colaborare cu Inspectoratul școlar și cu Casa corpului didactic din municipiul București, au participat numeroși profesori, inspectori școlari de specialitate, autorii manualului, reprezentanți ai Institutului de științe pedagogice, ai Editurii didactice și pedagogice etc.

Profesorul emerit Al. Dabija, președintele secției de didactică a societății, a prezentat un referat cu privire la conținutul științific și la aspectul metodico-didactic, grafic și practic al manualului. Concluziile generale desprinse din analiză au arătat că manualul contribuie la o bună cunoaștere structurală și funcțională a organismului omenesc și este accesibil elevilor, fiind corespunzător particularităților de vîrstă ale acestora. Participanții la consfătuire au făcut o serie de propuneri privind modernizarea manualului prin introducerea unor elemente de neurocibernetică și a unor cunoștințe referitoare la cucerirea spațiului cosmic și a adîncurilor mărilor.

În sprijinul perfecționării profesorilor de matematică

Societatea de științe matematice organizează, prin filialele sale, numeroase acțiuni în sprijinul perfecționării profesorilor. Astfel, recent filiala Brașov a organizat o consfătuire cu tema „Rolul învățămîntului matematic în formarea cadrelor de specialitate". În cursul acestei luni vor avea loc acțiuni asemănătoare la Iași (unde vor fi dezbătute probleme referitoare la teoria ecuațiilor funcționale), la Turnu-Severin (unde va fi discutată predarea calculului probabilităților în ultimele clase ale liceului și în învățămîntul superior), precum și la Arad (unde va fi tratată mecanica fluidelor).

Noi materiale audio-vizuale

La întreprinderea „Didactica" din București se acordă în ultimul timp o atenție sporită studiului proiectării și introducerii în producție a unor produse realizate după o tehnologie perfecționată.

Un obiectiv de seamă îl constituie producția de material didactic necesar demonstrațiilor la lecțiile de fizică. Printre materialele în curs de fabricație pentru viitorul an amintim setul demonstrativ de două manometre, aparatul pentru studiul mișcării uniform accelerate, un nou tip de reostat de 5 A — 30 ohmi și altul de 3 A — 300 ohmi și o cutie cu rezistență în trei decade. În fază de cercetare și proiectare sînt o trusă cu ajutorul căreia vor putea fi efectuate experiențele pentru toate capitolele de electrostatică cuprinse în programele școlii generale și liceului, o trusă de căldură și o trusă de electricitate și magnetism. O astfel de trusă conține 30—40 de piese cu ajutorul cărora pot fi montate aparate pentru 50—60 de experiențe. Noutatea acestor produse este completarea aparatelor didactice în truse-combine și dulapuri didactice.

La sectorul biologie, printre materialele în curs de asimilare în producție se numără planșele litografiate și vacumate, fabricate după o tehnică nouă, care alcătuiesc seturi pentru diferitele capitole ale disciplinelor biologice. S-a produs de acum un set de 5 planșe pentru capitolul protozoare și un altul de 7 planșe pentru capitolul artropode. Acestora li se va adăuga, în curînd, un alt set alcătuit din 9 planșe, privind celula vegetală, văzută la microscopul electronic, precum și modificările ce le suferă ea, iar pentru botanică setul intitulat „semințe și fructe".

Produsele noi, precum și cele reproiectate sînt astfel concepute și realizate, încît să reducă timpul de pregătire al experiențel, să ridice gradul de precizie și siguranță al rezultatelor obținute în demonstrație.

Pentru documentarea de specialitate

În cadrul Academiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România a fost creat Centrul de informare și documentare în științele sociale și politice (C.I.D.S.P.), al cărui obiectiv principal este identificarea lucrărilor importante editate pe plan mondial în domeniul științelor sociale și politice, determinarea direcțiilor și tendințelor, publicarea de sinteze și alte materiale cu caracter informațional. În scopul realizării acestor sarcini, C.I.D.S.P. editează o serie de publicații destinate oamenilor de știință, cercetătorilor, cadrelor didactice etc. Printre acestea se numără buletine de informare științifică, reviste de referate și recenzii, precum și o colecție intitulată „Progrese, direcții tendințe". Buletinele și revistele au serii de științe economice, filozofie-logică, sociologie, psihologie, istorie-arheologie, teoria și istoria literaturii și artei, științe juridice, lingvistică-filologie.

Publicațiile editate de C.I.D.S.P. vor constitui, pentru cadrele didactice, un important mijloc de a se ține la curent cu ceea ce este nou în științele educației și în alte domenii care le interesează. În domeniul psihologiei, de exemplu, vor fi publicate materiale legate de cunoașterea particularităților de vîrstă ale copilului și adolescentului sub toate aspectele intelectuale, afective, motivaționale și adecvarea, în funcție de aceste particularități, a procesului de educație și instrucție, optimizarea acestui proces pe baza cunoștințelor acumulate de psihologie și de alte științe cu concursul celor mai noi realizări ale tehnicii moderne. De asemenea, vor fi tratate locul și rolul pe care le deține în contextul capacităților perceptual-intelectuale mobilul afectiv, atitudinal al ființei ca forță și călăuză a activității umane sub toate formele și aspectele ei, formarea personalității multilateral dezvoltate etc. Lucrări deosebit de interesante pentru profesori vor fi publicate și în seriile dedicate filozofiei, istoriei, lingvisticii etc.

„Patrium Carmen"

O nouă manifestare artistică ne va reține atenția de acum înainte timp de mai multe luni de zile. Pe micul ecran, „PATRIUM CARMEN" — concursul care reunește corurile din întreaga țară — a debutat promițător. Și dincolo de spectacolul televizat am întrezărit o amplă și conștiincioasă muncă a mii și mii de artiști amatori.

Dar despre altceva am vrea să scriem acum. Alături de alte multe coruri vom avea ocazia să audiem cîteva din cunoscutele coruri ale dascălilor. Prima satisfacție ne-a dat-o corul sindicatului învățămînt din Bîrlad, care a întrunit sufragiile juriului în prima etapă a concursului. La aceeași etapă s-a prezentat la fel de onorabil coru/ sindicatului învățămînt din Botoșani.

În emisiunile următoare vom audia corurile sindicatelor învățămînt din orașele Oltenița — jud. Ilfov, Focșani, Iași, Satu Mare, Craiova, Timișoara, Cehul Silvaniei — jud. Sălaj și altele.

Expoziție de pictură

În cadrul cenaclului de arte plastice „Ion Andreescu" de pe lîngă Casa corpului didactic din București s-a deschis expoziția de pictură a profesoarei Nina Stuparu. Cele 36 de tablouri prezintă îndeosebi peisaje marine (Constanța, debarcader de pescari la Mamaia, dig la Eforie etc.), privelești din munții Apuseni, case din Rășinari, străzi din Cîmpulung Muscel, cetatea Aiud, precum și portrete. Reușite sînt și peisajele marine din Balcic sau Varna, ca și străzile din Praga.

Lucrările, concepute și redate în game de culori vii, au calitatea de a fi unitare și coerente ca stil. Sentimentul liric autentic al pictoriței se certifică prin posibilitatea de a crea poezie prin mijloacele specifice picturii.

Prof.
ȘTEFAN BUCĂTARU

Un deceniu de activitate rodnică

Cercul apicol de la Liceul nr. 7 din Iași a împlinit în acest an un deceniu de activitate. Membrii lui studiază cu mult interes problemele privitoare la comportarea albinelor sub influența factorilor ecologici, la sporirea producției zilnice de miere și ceară, își însușesc tehnica recoltării lăptișorului de matcă, se preocupă de înmulțirea familiilor de albine prin stolonare.

În timpul vacanței mulți dintre membrii cercului au participat la activități practice de apicultură, organizate la masivul de tei Birnova. Ei au obținut aici rezultate deosebit de frumoase, concretizate în realizarea unei producții bogate de miere, de ceară și lăptișor de matcă.

Prof. D. IOAN

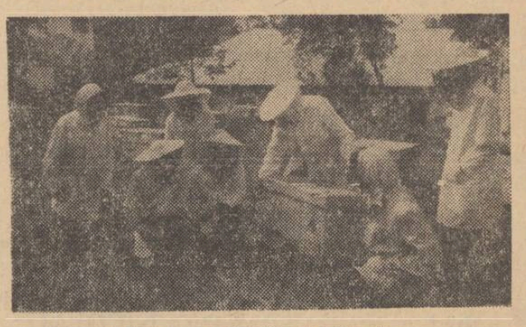

În tabăra apicolă de la Birnova

INSTITUȚIA EDUCAȚIEI PERMANENTE

Educație pe grupe omogene și supusă verificării

Apărută în 1948, cibernetica este cu trei ani mai tînără ca diploma mea de inginer. Deci aproape tot ce știu despre cibernetică nu provine direct din studiile universitare, ci din ceea ce am învățat singur, în anii ce au urmat absolvirii Politehnicii din București. La fel pot spune despre cursurile pe care le predau multe cadre din institutele noastre de învățămînt superior: aproape tot ceea ce utilizează în prelegeri reprezintă rodul unui efort personal efectuat în mod permanent

Pentru astfel de eforturi permanente de asimilare a ceea ce este nou în profesie există o explicație simplă: în medie volumul cunoștințelor se dublează în orice domeniu la fiecare opt-zece ani. Probabil că în unele domenii de vîrf — ca electronica, cibernetica sau cosmonautica — acest ritm este încă mai sustinut. Mă gîndesc, de pildă, că în producția de calculatoare, numărul de instalații în funcțiune se dublează la circa 3 ani. Aceasta presupune și un mare volum de cercetare originală — deci cunoștințe noi ce trebuie asimilate de specialiști.

Toate acestea constituie, în fond, o pledoarie pentru procesul de educație sau mai corect de autoeducație continuă.

Să trecem însă din sfera constatărilor personale la aceea a necesităților. Sînt convins că pentru fiecare dintre noi autoeducația și educația continuă sînt o necesitate: explozia informațională ne obligă la aceasta.

Desigur, în țara noastră acțiunea de educare a adulților nu este nouă. Datele de care dispunem arată că Bacaloglu ținea conferințe de popularizare științifică încă din 1864 — deci acum mai bine de un secol. Nu trebuie să uităm nici societățile organizate în acest scop — ca Ateneul Român sau Astra. Au existat, de asemenea, numeroase colecții remarcabile, printre care „Ideea", „Cunoștințe folositoare" etc. Nu putem uita desigur nici universitatea de vară de la Vălenii de Munte, organizată de N. Iorga.

Astăzi, toate aceste forme au fost chemate la o viață nouă. Educația adulților este o realitate vie la noi în țară și amintim numai două cifre: Universitatea Populară București are în acest an peste 9 000 de cursanți, iar Universitatea Populară Constanța aproape 6 000 Sînt cifre care reflectă setea de cunoștințe atît de caracteristică poporului nostru, în special în condițiile socialismului.

Este mai puțin cunoscut faptul că și unele organizații profesionale au avut în țara noastră forme de perfecționare a pregătirii. Astfel ASIT-ul — Asociația științifică a inginerilor și tehnicienilor — a organizat un mare număr de acțiuni care s-au desfășurat cu succes în multe centre industriale ale țării. Cunosc această situație deoarece am funcționat la ASIT ca director de studii, o anumită perioadă. Din experiența relativ lungă pe care am acumulat-o aici, ca și la Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, am ajuns la cîteva concluzii privind educația continuă.

Pentru ca această acțiune să fie eficientă, este obligatoriu după părerea mea să se verifice asimilarea cunoștințelor, pentru ca participarea cursanților să nu se reducă la un simplu act de prezență. Căci chiar atunci cînd au intenții bune, furați de grijile curente, uneori mărunte, unii cursanți nu se preocupă întotdeauna suficient de studiul materiei predate. Tocmai pentru a crea o motivație pozitivă în rîndul cadrelor, este indicat ca cei ce promovează colocviul final să obțină anumite drepturi legale.

Socotesc de asemenea că pentru a asigura prelegerilor un nivel corespunzător, grupele de auditori trebuie să fie omogene. Este lipsit de sens a pune semnul egalității (în ceea ce privește fondul aperceptiv) între un inginer pensionar, de specialitate electrotehnician și un proaspăt absolvent al secției de ingineri fizicieni de la Facultatea de electronică și telecomunicații. Fiecare dintre ei poate fi un excelent cunoscător al anumitor chestiuni — dar este aproape sigur că domeniile lor de cunoștințe și preocupări sînt diferite. Și aceasta este cu atît mai adevărat atunci cînd ne referim la variatele specialități inginerești: construcții, mine, petrol, silvicultură, construcții de mașini etc. Propun deci instituirea unui colocviu de admitere la anumite forme de pregătire din cadrul educației permanente, pentru ca să se opereze eficient, cu grupe omogene.

Acțiunea care începe acum este esențială pentru dezvoltarea rapidă a întregii noastre vieți economice și tehnice, ca și pentru fiecare domeniu al ei în parte. Sarcinile ce ne stau în față sînt extrem de mari. Va fi necesar, cu siguranță, să se creeze un cadru legal bine precizat care să permită desfășurarea eficientă a acțiunii. Va trebui probabil ca, paralel cu ciclurile de prelegeri, să se organizeze și cursuri prin corespondență. Este limpede că în această acțiune vor trebui antrenați și cei mai buni specialiști din cercetare și producție.

Conștient de mult timp de importanța educației permanente sînt convins că vor fi găsite cele mai bune forme organizatorice, capabile de a crea o motivație pozitivă atît în masa cadrelor de predare, cît și a cursanților.

Prof. dr. inginer EDMOND NICOLAU
membru în biroul C.R.C.C.S.,
prorector al Universității Populare-București

Specialistul trebuie să cunoască la timp noile date, idei și teorii

Problema educației permanente a specialiștilor și a membrilor corpului didactic are o mare însemnătate pentru științele biologice, domeniu de cunoaștere caracterizat printr-un puternic dinamism. Marile prefaceri ale acestor științe privesc nu numai (sau nu în primul rînd) masa de date faptice, ci metodologia, tehnicile, aparatul conceptual. Științele biologice au pășit de un secol și mai bine într-o etapă în care experimentului îi revine un rol tot mai esențial în stabilirea faptelor. De cîteva decenii are loc refundamentarea biologiei pe științele exacte. De la începutul veacului nostru măsurătorile și numărătorile — adică biometria — au devenit tehnica deseori indispensabilă a cercetătorului. De un sfert de secol matematizarea științelor biologice a luat un nou avînt, legat de introducerea modelelor și conceptelor matematice tot mai abstracte. Ramuri mai vechi ale științelor vieții, cum sînt ecologia sau eredobiologia, au astăzi o pondere decisivă în formarea intelectuală a unui biolog. Totodată puncte de vedere noi, cum sînt cele introduse de teoria informației, de teoria sistemelor și de cibernetică se cer însușite pentru a putea gîndi adecvat asupra fenomenelor vieții.

O altfel de reprezentare decît cea tradițională (care s-a „învechit") nu este impusă numai de progresul științelor vieții — progres cu care este necesar să fim în curent și la care este necesar să contribuim prin forțele noastre. Ea este impusă și de schimbările survenite în mentalitatea curentă a omului contemporan, care are la dispoziție numeroase și variate canale de informare și de culturalizare. În cultura omului de astăzi și de mîine are o greutate deosebită contribuția științelor exacte, iar elevul și studentul se vădesc azi din ce în ce mai capabili de gîndire abstractă. Din conectarea datelor oferite de cercetările psihopedagogice recente cu necesitățile obiective de dezvoltare a științelor biologice (bază a dezvoltării științelor medicale, agricole etc.), rezultă că perfecționarea continuă și „reciclarea" periodică a cunoștințelor de biologie constituie o sarcină importantă, care poate fi îndeplinită cu succes dacă se aplică metode potrivite de studiu individual și colectiv și dacă se asigură materialul informativ corespunzător. În această privință un aport de prim rang îl au lucrările de sinteză și lucrările din domeniul științelor de graniță ale biologiei — cum ar fi biofizica, biochimia, ecologia etc.

După opinia unui mare savant de azi, laureat al premiului Nobel *pentru chimie*, biologia (și nu chimia sau fizica) va fi știința viitorului. Aceasta înseamnă nu numai că biologii trebuie să facă față perspectivelor de dezvoltare, ci și că marea masă de specialiști din *toate* domeniile științei și tehnicii sînt obligați să includă în programul lor de educație permanentă date și idei din sectoarele științelor vieții.

În sfîrșit, o valoare crescîndă pentru formarea unei concepții științifice despre lume și viață și totodată o valoare crescîndă pentru variate laturi ale practicii (aș zice chiar pentru destinul populațiilor umane concrete), îl au cercetările de antropologie. O teorie justă despre fenomenul uman nu se poate obține decît printr-o abordare multilaterală, complexă, interdisciplinară a sa — așa cum o intenționează și o realizează antropologia. Pentru aceasta trebuie să lichidăm în același timp unele rămîneri în urmă ale învățămîntului liceal și universitar: trebuie să obținem introducerea noțiunilor de antropologie în liceu și (diferențiat, firește) în *întreg* învățămîntul universitar.

În încheiere aș vrea să subliniez că biologii, medicii, antropologii sînt conștienți de răspunderile care le revin în această perspectivă, dar înțeleg că aceste răspunderi sînt nu numai importante, ci și pasionante.

Dr. docent VICTOR SĂHLEANU
director adjunct științific
la Centrul de cercetări
antropologice — București

Actualizarea pregătirii vizează și prezentul și perspectiva

Sinteza, într-o concepție și o acțiune unitară, a tuturor acțiunilor consacrate educației permanente răspunde unor cerințe de importanță majoră pentru dezvoltarea întregii noastre societăți socialiste, tendințelor evoluției tehnico-științifice actuale. Evident, la nivelul fiecărui sector de activitate, corespunzător dezvoltării actuale și de perspectivă, se întreprind acțiuni care întrunesc o serie de trăsături ale educației permanente. În acest domeniu se încadrează, de pildă, principalele obiective ale perfecționării specialiștilor de toate nivelele care lucrează în diferitele sectoare ale industriei. Ele vizează pe de o parte completarea cunoștințelor profesionale, în accepțiunea cea mai modernă și prospectivă a acestei noțiuni, actualizarea pregătirii lor în domeniul planificării, conducerii și organizării producției și a muncii, iar pe de altă parte formarea de cadre pentru unele ramuri industriale noi, cu profil de profundă specializare, pentru care formele de învățămînt existente nu au pregătit specialiști.

Pentru rețeaua industriei ușoare s-a și trecut la înfăptuirea unor acțiuni care, în principal, urmăresc să realizeze un sistem de perfecționare ce va cuprinde pe toți salariații din acest sector. Au fost stabilite, printre altele, programe de perfecționare a cadrelor care să permită extinderea tehnicilor de calcul și crearea de specialiști pentru prelucrarea automată a datelor cu ajutorul echipamentelor moderne de calcul, programe pentru pregătirea și perfecționarea cadrelor care vor deservi și întreține instalațiile automatizate din industrie etc. Întregul sistem a fost conceput ca o acțiune permanentă, pe o perioadă care cuprinde mai mulți ani, fiind diversificat în funcție de cerințele industriei și de nivelul funcțiilor îndeplinite de participanți.

O atenție deosebită se acordă cadrelor de conducere din centralele industriale, combinate și întreprinderi, pentru care se vor organiza cursuri de informare cu scoaterea din producție. Astfel de cursuri s-au preconizat și pentru perfecționarea cadrelor inginerești, pentru șefii laboratoarelor uzinale, șefii serviciilor de creație, responsabilii cu problemele de documentare și pentru alți specialiști. În cadrul centralelor, combinatelor și întreprinderilor s-au prevăzut totodată cursuri pentru instruirea tehnicienilor, a maiștrilor, ajutorilor de maiștri, muncitorilor etc. În acest fel, toți cei ce lucrează în industria ușoară vor fi cuprinși într-un program de perfecționare, specializare și informare cu caracter permanent.

O atenție specială se acordă pregătirii specialiștilor care vor deservi echipamentul electronic de calcul pentru prelucrarea automată a datelor, cu care vor fi înzestrate întreprinderile. Pentru ei s-a alcătuit un program de specializare care înscrie, pe primul plan, cunoașterea tipurilor de mașini pentru colectarea datelor, a complexului de elemente teoretice și tehnice care permit să se rezolve cu ajutorul calculatoarelor electronice probleme legate de organizarea științifică a întreprinderilor, de planificare, evidență etc. Acest program va fi realizat cu sprijinul Direcției Centrale de Statistică și al Centrului de perfecționare al cadrelor de conducere.

Modernizarea întreprinderilor din sectorul industriei ușoare, crearea de noi obiective înzestrate cu utilaje și instalații de cea mai înaltă tehnicitate, extinderea automatizării în conducerea proceselor tehnologice și ridicarea generală a nivelului de automatizare a mașinilor și instalațiilor au impus organizarea unor măsuri de pregătire și perfecționare a specialiștilor în automatică. Această acțiune a făcut obiectul unui studiu, în baza căruia s-a elaborat un program pentru perioada 1970—1972. Programul prevede școlarizarea de muncitori, tehnicieni, ingineri prin cursuri diferențiate ca nivel de pregătire și ca durată.

În programe se va pune un accent principal pe aplicațiile practice, pe elaborarea unor studii de diagnostic și proiecte privind conducerea generală, cercetarea și dezvoltarea producției, activitatea comercială, financiar-contabilă etc. Ne propunem să popularizăm cele mai valoroase dintre aceste studii, în vederea optimizării activității tehnice și economice a întreprinderilor.

Fără îndoială, corelarea acțiunilor de perfecționare și reciclare profesională din fiecare sector de activitate cu celelalte acțiuni consacrate educării multilaterale a tuturor membrilor societății socialiste pe tot parcursul vieții lor active va determina adîncirea în ansamblu a acestei activități, promovarea celor mai eficiente forme și metode de muncă.

Ing. GEORGETA TAFTĂ
director adjunct al Direcției personal
și învățămînt din Ministerul
Industriei Ușoare

Reciclarea educatorilor cere un sistem cu deosebire dinamic

Marilor idei nu le mai este propriu — în epoca noastră — stadiul de prefigurare; ele se cer traduse în valori prin și în acțiune. Aceasta impune marilor idei să se concretizeze în programe de acțiune, fapt care cere și ideii generoase de educația permanentă — ca sistem de școlarizare continuă a tuturor membrilor societății, pe întreg cursul vieții fiecăruia — să se materializeze în forme concrete de învățămînt specifice și adecvate, în principal, populației de vîrstă adultă activă.

Cele peste 200 000 de cadre care alcătuiesc personalul didactic din țara noastră prezent la catedră în acest an școlar se află, așadar, în situația — cerută de nivelul dezvoltării societății noastre socialiste, de solicitările pe care le adresează modernizarea învățămîntului și de necesitatea reciclării, perfecționării și specializării cadrelor din toate domeniile de activitate socială utilă — de a fi simultan profesori și elevi, de a-și continua propria lor învățătură ca mijloc principal de a putea învăța pe ceilalți.

Programul necesar de continuare a școlarizării educatoarelor, învățătorilor și profesorilor — la care o valoroasă contribuție o aduce sistemul actual de perfecționare a personalului didactic — gravitează în jurul unui obiectiv definit de însuși conceptul de educație permanentă: reciclarea, perfecționarea și specializarea cadrelor formate de învățămînt pînă în momentul începerii activității profesionale. În aceste condiții, pregătirea post-liceală (pentru educatoare și învățători) și post-universitară (pentru profesori) presupune după, părerea mea, următoarele:

1. Cadrele didactice să fie reciclate după un sistem mai dinamic decît lucrătorii din alte sectoare de activitate (ca interval între două etape de învățătură post-liceală sau post-universitară). Dacă, de pildă, e necesar ca specialiștii din domeniul calculatoarelor electronice să se recicleze la patru ani, atunci reciclarea cadrelor didactice solicitate să participe la reciclarea personalului care lucrează la calculatoarele electronice nu se poate realiza la un interval mai mare de trei ani.

2. Cadrele didactice să-și continue propria învățătură și cu studii din domeniul disciplinelor înrudite, fapt impus atît de cerințele învățămîntului integrat (pentru unele obiecte de învățămînt), cît și de apariția disciplinelor de graniță sau de abordare interdisciplinară a diferitelor domenii de activitate socială utilă. Este ilustrativ în această direcție procesul de matematizare a marii majorități a activităților și disciplinelor.

3. Cadrele didactice să participe, în forme variate, la continuarea propriei învățături astfel ca, cel puțin o dată în întreaga activitate la catedră, fiecare învățător sau profesor să parcurgă un curs postuniversitar, un curs de perfecționare și două sau trei examene de verificare a continuării învățăturii prin cursuri fără frecvență (după modelul examenului de definitivat întregit cu forme de asistență de specialitate în perioada de pregătire).

4. Planul de continuare a învățăturii de către cadrele didactice să cuprindă, la intervale de cel mult cinci ani, întregul personal care lucrează în învățămînt, astfel ca anual cîte 40 000 de învățători și profesori să fie cuprinși în cele trei forme principale de pregătire: reciclare post-universitară, perfecționare și examene de verificare după cursuri fără frecvență (ca examenul de definitivat).

5. În pregătirea post-liceală și post-universitară a cadrelor didactice să intre ca obligatorie pregătirea (prin învățare și perfecționare) în domeniul limbilor străine.

Cred că programul de perfecționare a cadrelor didactice, în concepția educației permanente, poate fi organizat cu mai multă operativitate, învățămîntul avînd în însăși activitatea sa, în această direcție, surse de mare valoare.

COSTIN ȘTEFĂNESCU
șef de secție la
Institutul de științe pedagogice

BIBLIOTECA ȘCOLARĂ

Am avut în acest an prilejul să cercetez situația bibliotecilor de la patru școli generale din județul Ilfov (cele din comunele Comana, Vlad Țepeș, Mihai Bravu și Băneasa). După cum ne-au spus cadrele didactice de la aceste școli, bibliotecile respective contribuie la buna desfășurare a procesului instructiv-educativ, dar nu în măsura în care ar fi posibil. Cauza principală a lipsurilor o constituie faptul că fondul de cărți al bibliotecilor nu corespunde întrutotul nevoilor prezente ale învățămîntului general.

O parte considerabilă din cărțile existente în biblioteca noastră — re-a spus profesoara **Elena Dumitrescu**, de la Școala generală din comuna Băneasa — sînt ediții vechi. Multe sînt scrise în vechea ortografie, derutîndu-i pe elevi, iar unele sînt atît de uzate, încît au devenit inutilizabile.

Lucruri asemănătoare ne-a relatat și prof. **Gheorghe Tonghioiu**, de la Școala generală din comuna Mihai Bravu, care adăuga în plus:

— Avem destul de puține cărți din cele prevăzute pentru lectura obligatorie a elevilor, ca să nu mă mai refer la lectura extrașcolară. De pildă, dispunem de un singur exemplar din „Baltagul". Pentru elevii din clasa a VIII-a am fost nevoiți să împrumutăm cărți de la o bibliotecă din București, altfel nu știu cum am fi asigurat pregătirea lor.

Dacă aceasta este situația în ceea ce privește literatura beletristică, trebuie spus și faptul că la bibliotecile vizitate sînt și mai rare culegerile de probleme de matematică, de fizică, de chimie, ca și lucrările de popularizare a științelor, accesibile copiilor.

Peste tot ni s-a arătat că aprovizionarea cu cărți se face arbitrar, fără a se ține seama de nevoile reale ale bibliotecii

— Nu știu pe ce considerente ni se trimit anumite cărți pe care noi le avem deja în bibliotecă sau care nu ne sînt de primă necesitate — ne-a spus profesoara **Corina Păunescu**, de la Școala generală din comuna Vlad Țepeș. Cred că sînt în asentimentul tuturor colegilor mei cînd afirm că unul din elementele de bază care asigură utilitatea unei biblioteci este ca ea să fie aprovizionată conform cerințelor din unitatea pe care o servește.

— Pentru soluționarea acestei importante probleme — a fost de părere prof. **Corneliu Popa**, directorul coordonator al școlilor de pe cuprinsul comunei Comana — ar fi bine ca bibliotecile școlare din satele unei comune, apropiate între ele, să se contopească, dînd naștere unei singure biblioteci, de un nivel superior, cu un fond bogat de publicații. Această bibliotecă ar urma să fie instalată acolo unde există local adecvat, mobilier propriu și de unde aprovizionarea s-ar putea face cît mai simplu. Biblioteca ar trebui să fie dată în grija unui om care să aibă cunoștințe de specialitate, să domicilieze în localitatea respectivă și să se ocupe de aprovizionarea cu cărți o celorlalte școli de pe raza comunei, cel puțin o dată pe lună, pe baza comenzilor primite. S-ar crea în acest fel un fel de bibliotecă itinerantă, asa cum s-au creat — cu rezultate foarte bune — în alte țări.

Trebuie precizat și faptul că în cele mai multe școli generale bibliotecile sînt date, de obicei, în grija profesorului de limba română. În afara unor cazuri izolate, acesta nu are însă decît noțiuni vagi de biblioteconomie.

Credem că ar fi necesară o reorganizare a învățămîntului bibliografic de toate gradele — începînd cu liceele pedagogice, unde biblioteconomia ar trebui să figureze ca obiect de studiu obligatoriu. De asemenea, credem că este indicat să se organizeze, în perioada vacanței de vară de pildă, cursuri periodice de perfecționare pentru educatorul-bibliotecar, cu o durată de cîteva săptămîni.

Prof. **MIRCEA REGNEALĂ**

NEVOIA DE PSIHOLOGIE

(Urmare din pag. 1)

sfera intelectuală a lucrătorilor. Efortul fizic și sarcinile fizice sînt în genere diminuate prin modernizarea mașinilor, sînt preluate de mașini. De aceea sînt solicitate în primul rînd procesele intelectuale — gîndirea, atenția, memoria. S-a realizat și se realizează o intelectualizare a muncii industriale.

V. Ceaușu: Viața socială în general a devenit foarte complexă și pe măsură ce trece timpul ea devine din ce în ce mai complexă. Previziunile asupra comportamentului oamenilor în activitate devin tot mai dificile, iar creșterea eficacității utilizării factorului uman solicită sporirea gradului de certitudine a previziunii asupra comportamentului oamenilor. Aceasta impune atît cunoașterea tipurilor de activitate pe care urmează să le desfășoare oamenii, și a utilajelor folosite, cît și a particularităților factorilor umani implicați în activitate. Desigur că psihologia nu este singura disciplină care poate să contribuie la mărirea gradului de previzibilitate. Ea trebuie să-și coroboreze eforturile cu eforturile altor discipline cum sînt fiziologia, sociologia, cibernetica etc. Psihologiei i-ar reveni rolul de a determina particularitățile de conduită care sînt dependente de sfera psihică.

M. Mamali: Dacă înainte psihologia era solicitată să determine dexterități manuale, astăzi ea trebuie să aibă în vedere faptul că solicitările psihice au trecut pe primul plan. Înseși problemele care i se pun au devenit mai complexe. Ei i se cere să rezolve probleme privind implicațiile psihice ale relațiilor sociale, care capătă o importanță din ce în ce mai mare, sau probleme privind creativitatea. Știința a devenit o forță de producție și omul de știință nu mai este un lux pentru economia națională. Prin el se pot realiza beneficii importante. Iată cum creativitatea, care era considerată deseori un fel de „artă pentru artă", devine o problemă practică, a dezvoltării, iar psihologii sînt chemați să determine aptitudinile pentru cercetare, condițiile care stimulează creativitatea etc.

C. Botez: Așa s-a născut „brainstorming"-ul (ad litteram, „furtuna de idei"), un procedeu prin care se creează condiții prielnice formulării unor idei noi, îndrăznețe, necesare nu numai în munca științifică propriu-zisă, ci chiar în mersul înainte al unei întreprinderi.

Red.: În ce măsură poate contribui psihologia la lămurirea problemelor de organizare și conducere a muncii, a problemelor de „management"?

C. Botez: Orice grup de muncă are o structură, un lanț de comunicații, o anatomie cu mare importanță pentru productivitatea și pentru eficiența muncii. Această anatomie nu-și poate permite, fără consecințe negative considerabile, să ignore exigențele psihologiei. Totodată eficiența muncii solicită studierea mobilurilor participării fiecărui membru al colectivului la realizarea țelurilor acestuia, a ambițiilor și dorințelor lor, a măsurii în care ele se suprapun cu cele ale colectivului etc.

P. Pufan: Psihologul studiază și solicitarea profesiilor, a diferitelor activități față de oamenii care le exercită, sub aspectul aptitudinilor, al trăsăturilor de personalitate. Psihologul care studiază profesiile urmărește realizarea unui acord, a unei concordanțe între calitățile omului și solicitările diferitelor munci. Aceasta se obține prin orientarea profesională și prin selecția profesională, dar și prin adaptarea mașinilor și utilajelor la posibilitățile lucrătorilor. Psihologia muncii are chiar un capitol care se ocupă de studiul profesiilor, mai ales studiul solicitărilor diferitelor profesii față de oamenii care le exercită.

Red.: Ajungînd la acest punct al discuției noastre țin să menționez că afirmația inițială făcută de tov. C. Botez a fost confirmată. Relația problemelor de psihologia muncii cu educația ni se pare evidentă. Aș vrea să onorăm totuși promisiunea pe care am făcut-o cititorilor noștri de a aborda în mod direct acest aspect.

M. Mamali: Să arătăm, deci, în ce măsură problemele de psihologia muncii se află în relație cu învățămîntul. Este foarte limpede. O dată ce învățămîntul pregătește cadre pentru muncă și prin muncă, o dată ce el își reclamă în mod expres obligația de a pregăti cadre într-o strînsă legătură cu nevoia de muncă a economiei naționale și a tuturor sectoarelor de activitate socială, ar fi de neconceput ca el să ignore aceste aspecte esențiale pentru eficiența muncii. Nu mai vorbesc de problemele de orientare școlară și profesională, probleme aparținînd de asemenea psihologiei și care se înscriu în momentul de față printre preocupările de frunte ale învățămîntului În măsura în care profesorii sînt angajați în pregătirea de cadre capabile de muncă, de creație, de inițiativă, sînt, mi se pare de la sine înțeles, interesați și de problemele de psihologia muncii.

V. Ceaușu: Prezența psihologului, a consiliilor pe care le poate da psihologia, este indispensabilă pentru a asigura desfășurarea cu rezultate optime a oricărei activități.

C. Botez: Este absolut indispensabilă. Sînt și multe întreprinderi industriale care recunosc această necesitate. În unele țări există un statut al psihologului cum există un statut al mediculuI, iar avizul unui psiholog are valoarea avizului al unui medic.

Red.: Învățămîntul însuși are de suferit de pe urma faptului că educația în școală nu are o bază psihologică suficient de solidă, că acțiunile educative și instruirea nu recurg la serviciile psihologiei în măsura în care se impune.

V. Ceaușu: Pînă acum, la noi s-a vorbit mult despre utilitatea psihologilor în diferite compartimente ale activității și vieții sociale, astfel încît în momentul de față nu sînt mulți cei care se îndoiesc de utilitatea psihologiei. Din păcate, s-a realizat mai puțin în acest domeniu. Se simte nevoia de personal de specialitate bine calificat și a cărui pregătire să corespundă efectiv nevoilor practicii. Alături de problema personalului de specialitate se pune și aceea a metodologiei. Nu vreau să spun prin aceasta că am duce lipsă de metode de lucru, dar nu există pînă acum un sistem pe țară de verificare a modului în care se aplică și se interpretează metodele psihologice. Această problemă a fost nu de mult discutată în cadrul Academiei de științe sociale și politice și presupun că ea se va rezolva în curînd. Lipsește de asemenea un sistem de dispoziții care să prevadă modul de utilizare a psihologilor, relațiile lor cu organele de conducere din instituții și întreprinderi, problemele la rezolvarea cărora ar putea să contribuie ei, responsabilitățile și drepturile lor. Există în țară sectoare în care prezența psihologilor și-a dovedit de mult utilitatea. Unul din aceste sectoare este cel al transporturilor. De asemenea în sistemul sanitar există mulți psihologi care activează în strînsă legătură cu medicii. Dacă ne-am limita la problema orientării profesionale, care a devenit de o mare actualitate, trebuie să spunem că ea nu poate fi corect rezolvată fără aportul psihologilor. Dar psihologii utilizați în diferite forme de învățămînt sînt încă puțin numeroși. De asemenea în industrie sînt numeroase aspecte — și ele au fost relevate aici — care determină utilitatea psihologilor.

Constatînd la sfîrșitul acestei convorbiri largile implicații ale nevoii generale de psihologie și de psihologi în organizarea muncii, în ridicarea randamentului și eficienței ei, în orientarea profesională ca și în pregătirea pentru profesie considerăm că ea trebuie să fie integrată în sfera problemelor de educație ca parte indisolubilă a acestora.

Activitatea productivă în procesul de educaţie

În epoca noastră, instrucţia şi educaţia sînt supuse tirului unui număr infinit de întrebări, menite să repună în cauză nenumărate aspecte fundamentale ale dezvoltării lor în raport cu profundele şi rapidele transformări sociale, politice, culturale şi ştiinţifice ale contemporaneităţii.

Rolul muncii în acest cadru devine tot mai mult axul unui nou înţeles al educaţiei şi instrucţiei înseşi. Munca devine (şi trebuie să devină) o materie de învăţămînt ; şi nu munca în genere, ci activitatea productivă nemijlocită, avînd ca model cea mai tehnică, mai complexă şi mai dinamică formă de activitate creatoare producătoare de bunuri — cea industrială [1]). Pentru crearea unui cadru de referinţe şi comparaţie privind această problemă Centrul de cercetări pentru problemele tineretului a editat culegerea de traduceri „Educaţia pentru muncă" [2]), a cărei tematică o luăm ca punct de pornire pentru consideraţiile prezentate în coloanele ce urmează.

Cele mai multe dintre studiile recente consacrate problematicii muncii în şcoală şi, în general, în educaţie pornesc pe de o parte de la **obiectivele noi, actuale** ale şcolii — discutînd deci locul de **destinaţie** (respectiv cerinţele integrării absolvenţilor) şi pe de altă parte, de la procesul orientării profesionale, discutînd deci punctul de pornire (respectiv analiza aptitudinilor şi aspiraţiilor tinerilor).

Nu vom insista asupra complexităţii acestor elemente decisive pentru redimensionarea rolului muncii în şcoală. Vom spune doar că numeroase cercetări definesc **într-un mod nou** obiectivul şcolii de azi : prin prisma cerinţelor **integrării** absolvenţilor, ea trebuie să asigure **tuturor** (şi nu numai unor profesionişti) cunoştinţele şi deprinderile tehnice şi de muncă indispensabile omului modern, capacitatea unor buni specialişti de a se adapta, inclusiv de a se reprofila în funcţie de cerinţele unei lumi în schimbare, dezvoltarea multilaterală a personalităţii omului capabil de a-şi modifica şi perfecţiona activitatea în condiţii de competenţă şi eficienţă.

Experienţe, soluţii

În efortul de reconsiderare a atributelor şi funcţiilor muncii în învăţămînt se înscriu, pe diferite meridiane, experienţe diverse, de orientări şi valori diferite. În culegerea la care ne referim îşi găsesc o amplă prezentare realizări atît de deosebite cum sînt cele din Uniunea Sovietică sau Anglia, din Franţa sau R. D. Germană, din Olanda sau S.U.A.

Combătînd conceperea muncii doar ca „obiect de antrenament" şi subliniind importanţa unei activităţi utile, Wolfgang Müller [3]), psihopedagog din R. D. Germană, defineşte astfel obiectivele împletirii cunoştinţelor tehnice cu deprinderile de muncă :

1. În cadrul muncii în producţie elevii trebuie să execute produse care să corespundă cunoştinţelor şi deprinderilor cerute de programă şi pentru care există o necesitate socială.

2. Munca trebuie să fie variată şi interesantă, pentru ca elevul să poată efectua pe cît mai multe obiecte lucrările cerute de programă.

3. Munca trebuie să fie organizată după tehnologia obişnuită a producţiei.

4. În muncă trebuie să fie utilizate mijloace tehnice ajutătoare care influenţează pozitiv rezultatele (de exemplu : proiecte, instrucţiuni, devize etc.).

5. Durata executării parţiale a lucrărilor trebuie astfel calculată încît elevul să-şi dea seama de rezultatele obţinute chiar de cîteva ori pe parcursul unei zile de activitate în producţie.

6. Cerinţele de specialitate nu trebuie să depăşească priceperile elevilor, dar nu trebuie să fie nici sub nivelul acestora.

7. E de dorit ca elevii să ştie ce trebuie să realizeze şi, de asemenea, să aibă o idee cît mai cuprinzătoare despre utilitatea produselor pe care le execută.

Ce aşteaptă elevul de la obiectul „munca în producţie ?" — se întreabă autorul. „El vrea să fie activ. El vrea să execute lucrări social-utile, al căror sens îl înţelege şi în efectuarea cărora să poată aplica, exersa şi fixa cunoştinţele şi priceperile dobîndite. În acelaşi timp, el îşi însuşeşte cunoştinţe şi deprinderi noi, participînd după posibilităţile sale la construcţia socialistă.

Este deci foarte important din punct de vedere educativ şi corespunzător cerinţelor societăţii socialiste să oferim elevilor posibilitatea **să rezolve probleme veritabile de producţie.** Astfel sîntem în măsură să evaluăm producţia şi să introducem elevii nu numai în latura tehnică şi tehnologică, ci şi în cea economică a producţiei".

Precizînd diferenţierea pe clase a activităţilor de muncă autorul arată în continuare : că elevii şcolii respective produc printre altele, în clasa a VII-a, pompe de aer, cisterne de transport etc., în clasa a VIII-a conducte tubulare articulate, plăci de conectare pentru prese, aparataj de comutare pentru maşini de spălat, în clasa a IX-a căpuşeli metalice, centrifugi pentru maşini de spălat, supape de reducţie, întrerupătoare flotor, în clasa a X-a produse parţiale pentru întreprinderi de stat cum sînt, de exemplu, şaibe de cuplare, plăci de bază ale lagărelor, inele de susţinere pentru pompe, şuruburi pentru carcase de ventilator, furci de antrenare cu gheare, axe, traverse, zăvoare de blocare, piuliţe-fluture, contragreutăţi etc.

Nu toţi economiştii — observă autorul — au recunoscut de la început faptul că elevii pot executa de sine stătător lucrări corespunzătoare vîrstei lor. În cele din urmă, însă, prin rezultatele muncii lor şi prin priceperea lor tehnică, tinerii l-au convins şi pe cel din urmă sceptic. Astăzi este un lucru obişnuit ca în cadrul disciplinei „munca în producţie" elevii să producă la termen lucrări complicate şi să execute bunuri industriale de o înaltă calitate.

Experienţe interesante s-au realizat şi în alte ţări. În Anglia, Institutul muncii manuale a elaborat în acest scop un proiect-pilot care se aplică în peste 60 de şcoli. În unele şcoli din oraşul Leeds a dat rezultate pozitive aşa-numita metodă a „disciplinei operaţionale" în cadrul căreia copiii produc obiecte, fiecare lucrînd cîte un detaliu. Profesorii din oraşul Leeds remarcă faptul că, participînd la o muncă comună, şi copiii mai puţin dotaţi capătă încredere în forţele lor.

În şcolile sovietice activează brigăzi şcolare de producţie în industrie şi agricultură ca formă de organizare a muncii social-utile a elevilor. Producţia utilajului, a aparatelor pentru atelierele şcolare, a materialului didactic şi vizual, realizarea comenzilor de producţie ale întreprinderilor şi instituţiilor, participarea nemijlocită în activitatea de producţie a întreprinderilor, construirea serelor, cultivarea legumelor, fructelor şi florilor în grădina şcolii şi pe lotul didactic experimental — iată o listă, departe de a fi completă, a conţinutului muncii social-utile şi de producţie a elevilor.

În practica şcolilor din Kneajinsk, Buturlino, Perevoz, Vad, Voskresensk, Gorbatovo, Kantaurov, Abramov şi a altor şcoli medii s-a constituit un întreg sistem de procedee şi mijloace didactice pentru folosirea activităţilor tehnice şi de producţie din agricultură în vederea educării prin muncă şi politehnice. Este de subliniat şi faptul că, efectuînd o anumită muncă, elevii sînt îndrumaţi spre cercetare. De exemplu, 68 la sută din şcolile sătesti din regiunea Gorki se ocupă cu experienţe de determinare a influenţei diferitelor feluri de îngrăşăminte asupra recoltei culturilor agricole. În cîteva şcoli, această muncă este completată prin cercetarea în laborator a solului. Elevii anexează la hărţile terenurilor colhozului rezultatele analizei acidităţii solului, a conţinutului de fosfor şi potasiu. O mare răspîndire capătă cartogramele cu o caracterizare complexă a fiecărui cîmp de asolament. Elevii şcolii din Hvatovo, de exemplu, au cercetat solul pe 700 de ha ; rezultatele muncii au fost predate apoi colhozului „Mirovoi oktiabr".

Se poate continua, desigur, cu exemple din numeroase alte ţări.

O trăsătură comună modalităţilor de abordare pe plan mondial a acestei probleme o constituie faptul că folosirea muncii în învăţămînt, deşi are la activ o anumită tradiţie şi variate experienţe, este pretutindeni analizată critic şi reconsiderată. Îndeosebi se caută o fundamentare ştiinţifică a concepţiei şi formelor actuale de efectuare a muncii în raport cu noile condiţii economice, tehnice şi ştiinţifice pentru care trebuie pregătit tineretul.

Ne propunem să prezentăm într-un număr următor direcţiile principale de acţiune privind integrarea muncii productive ca activitate şcolară, în lumina principalelor opinii exprimate de studiile recent apărute în cîteva publicaţii de prestigiu internaţional, ca şi a concluziilor unor dezbateri şi controverse.

FRED MAHLER

1) Vezi cuvîntul de închidere al Simpozionului „Educaţia prin muncă şi pentru muncă" rostit de prof. univ. Mircea Maliţa, ministrul învăţămîntului, publicat în „Scînteia tineretului" nr. 6642 din 26 septembrie 1970.

2) Educaţia pentru muncă, caiet documentar nr. 1, Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, 1970 (în abonament).

3) W. Müller : Erziehung der Schülers bei der Produktionsarbeit. În : Pädagogik, Berlin, 1968, nr. 11, p. 993—1101.

Lucrare practică la clasa cu specialitatea mozaicari de la Liceul de construcţii din Timişoara

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Numărul din octombrie al „Revistei de pedagogie" publică studii de George Văideanu („Coordonatele pedagogice ale programului de modernizare a învăţămîntului"), Vladimir Krasnaseschi („Planificarea învăţămîntului"), Emilian Dimitriu („Idealul educaţional şi tehnologia învăţămîntului"), Alexandru Găvenea („Introducerea inovaţiei în învăţămînt şi perfecţionarea personalului didactic de conducere") şi Elena Maftei („Temeiuri metodologico-ştiinţifice şi umaniste ale modelării"). A. Chircev, R. Dăscălescu, T. Pop, D. Salade, G. Văideanu semnează consultaţia „Orientarea şcolară şi profesională în învăţămîntul de cultură generală", iar T. Pop, O. Şafran, C. Ştefănescu, V. Caraba, P. Bărbulescu, St. Costea consultaţia „Rolul învăţămîntului de cultură generală în educaţia moral-cetăţenească şi în pregătirea tineretului pentru muncă".

La rubrica „Probleme ale practicii şcolare" se publică articolele „Funcţia educativă a claselor I—IV" de Ion Şerdeanu, „Lecţia — lucrare de laborator şi de cercetare" de Constantin Mehedinţi, „Observaţii privind lecţiile de verificare a lecturii în afară de clasă" de Ion Cîrlan, şi „Contribuţii la metodica predării muzicii în clasele I—II" de Maria Ştefănescu. Andrei Cosmovici semnează opinii despre utilizarea testelor şi chestionarelor în şcoală, iar Ştefania Popescu face o serie de comentarii pe marginea unor fraze date pentru analiză gramaticală la concursul de admitere în liceu.

Note, o rubrică de pedagogie comparată, cronica vieţii ştiinţifice şi critică şi bibliografie completează sumarul revistei.

„LIMBĂ ŞI LITERATURĂ"

A apărut volumul 24 al culegerii „Limbă şi literatură", editate de Societatea de ştiinţe filologice. Din cuprins remarcăm în primul rînd un bogat grupaj de articole consacrat împlinirii a o sută douăzeci de ani de la naşterea lui M. Eminescu. Grupajul se deschide cu un studiu dens, intitulat „Un termen dominant în lexicul eminescian : ochii", semnat de G. Tohăneanu. Se publică, de asemenea, articole despre Expresia lingvistică a universului în poezia lui Eminescu (D. Irimia), despre lecturile din tinereţe ale poetului (A. Vasiliu), marginalii şi completări la „Dicţionarul limbii lui Eminescu" (M. Naht) etc.

Rubrica de „Teorie, critică şi istorie literară" cuprinde două articole inedite ale regretatului D. Popovici, despre Ion Codru-Drăguşanu şi despre stil în concepţia lui Caragiale. Mai apar articole despre „Dacia literară" (Maria Platon), despre peisaj în opera lui Rebreanu (I. Guţan) şi altele. Dintre lucrările de limbă menţionăm pe cea referitoare la particularităţile morfologice ale verbului a trebui (Gh. Constantinescu), iar dintre cele de stilistică, o cercetare asupra lexicului „Sonetelor" lui V. Voiculescu, de Felicia Giurgiu.

Volumul cuprinde şi rubricile Folclor, Glose şi Cronica activităţii filialelor S.S.F.

INSTITUTUL POLITEHNIC IAŞI

ANUNŢĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE CHIMIE INDUSTRIALĂ

1. Conferenţiar, poz. 3, Catedra IX de tehnologie chimică textilă, disciplinele : „Tehnologia albirii şi apretării", „Procedee speciale în finisarea textilă", „Finisarea produselor textile".

2. Şef de lucrări, poz. 3, Catedra a VIII-a de macromolecule naturale şi sintetice, disciplinele : „Tehnologia celulozei şi hîrtiei", „Tehnologia poligrafică" şi „Proiectarea întreprinderilor chimice".

3. Asistent, poz. 19, Catedra a VIII-a de macromolecule naturale şi sintetice disciplinele : „Utilaj în industria compuşilor macromoleculari", „Operaţii şi utilaje în industria chimică", „Tehnologia compuşilor macromoleculari", „Tehnologia maselor plastice şi fibrelor chimice".

4. Asistent, poz. 12, Catedra a V-a de tehnologia chimică generală, disciplina „Tehnologia chimică generală".

5. Asistent, poz. 14, Catedra a V-a de tehnologie chimică generală, disciplinele : „Operaţii şi utilaje în industria chimică", „Termotehnica".

FACULTATEA DE CONSTRUCŢII

6. Conferenţiar, poz. 2, Catedra a X-a de statică şi rezistenţă, disciplinele : „Statica construcţiilor" şi „Stabilitate şi dinamică".

7. Asistent, poz. 18, Catedra a X-a de statică şi rezistenţă, disciplinele : „Stabilitate şi dinamică" şi „Statica construcţiilor".

8. Conferenţiar, poz. 5, Catedra a XI-a de construcţii, disciplina „Beton armat şi elemente de construcţii".

9. Asistent, poz. 15, Catedra a XI-a de construcţii, disciplina „Construcţii metalice".

10. Asistent, poz. 11, Catedra a XII-a de beton armat, disciplina „Beton armat".

11. Asistent, poz. 13, Catedra de drumuri şi poduri disciplina „Poduri masive".

12. Asistent, poz. 14, Catedra de drumuri şi poduri, disciplinele : „Căi de comunicaţii", „Drumuri urbane" şi „Drumuri".

13. Asistent, poz. 9, Catedra a XV-a de socialism ştiinţific, disciplina „Socialism ştiinţific".

14. Asistent, poz. 10, Catedra a XV-a de socialism ştiinţific, disciplina „Socialism ştiinţific".

15. Asistent, poz. 11, Catedra a XV-a de socialism ştiinţific, disciplina „Filozofie".

16. Conferenţiar, poz. 4, Catedra de fundaţii şi materiale de construcţii, disciplinele „Chimie şi materiale de construcţii" şi „Materiale de construcţii".

17. Conferenţiar, poz. 4, Catedra de arhitectură, disciplinele „Construcţii" şi Studiul formei".

18. Asistent, poz. 14, Catedra a XVI-a de matematici I disciplina „Matematici speciale".

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

19. Profesor, poz. 3, Catedra a XX-a de elctrotehnică şi măsurări electrice, disciplina „Bazele electrotehnicii".

20. Profesor, poz. 3, Catedra a XXI-a de Utilizări electrice şi automatizări, disciplina „Automatizări şi telecomenzi".

21. Profesor, poz. 4, Catedra a XXI-a de utilizări electrice şi automatizări, disciplina „Automatizări şi telecomenzi".

22. Profesor, poz. 2, Catedra de utilizări electrice şi automatizări, disciplinele : „Transportul şi distribuţia energiei electrice", „Sisteme electrice" şi „Transportul energiei electrice în curent continuu".

23. Conferenţiar, poz. 3, Catedra a XVII-a de fizică şi electronică, disciplinele „Automatizări şi maşini de calcul" şi „Automatică şi calculatoare".

24. Lector, poz. 2, Catedra a XXII-a de educaţie fizică, disciplina „Educaţie fizică".

25. Şef lucrări, poz. 10, Catedra a XX-a de electrotehnică şi măsurări electrice, disciplina „Electrotehnică generală".

26. Şef lucrări, poz. 7, Catedra a XVII-a de fizică şi electronică, disciplina „Fizică".

27. Şef lucrări, poz. 8, Catedra a XVII-a de fizică şi electronică, disciplinele : „Electronică industrială" şi „Electronică şi automatizări"

28. Şef lucrări, poz. 7, Catedra a XXI-a de utilizări electrice şi automatizări, disciplinele : „Utilizările energiei electrice în agricultură", „Alimentarea cu energie electrică a întreprinderilor", „Utilizările energiei electrice şi instalaţii".

29. Şef de lucrări, poz. 8, Catedra a XXI-a de utilizări electrice şi automatizări, disciplinele : „Automatizări şi telecomenzi", „Automatizări şi protecţia prin relee" şi „Alimentarea cu energie electrică a întreprinderilor".

FACULTATEA DE MECANICĂ

30. Asistent, poz. 10, Catedra a XXXVIII-a de fizică, disciplina „Fizică".

31. Asistent, poz. 13, Catedra a XXXVIII-a de fizică, disciplina „Fizică"

32. Şef lucrări, poz. 12, Catedra a XLI-a de maşini unelte disciplina „Scule aşchietoare".

33. Profesor, poz. 1, Catedra a XLIV de hidraulică şi maşini hidraulice, disciplinele „Mecanica fluidelor" şi „Hidraulica şi maşini hidraulice"

FACULTATEA DE INDUSTRIE UŞOARĂ

34. Profesor, poz. 2, Catedra XXXII-a de tehnologia pielii, înlocuitorilor de piele şi tananţilor, disciplina „Chimie organică".

36. Asistent, poz. 4, Catedra XXXVI-a de limbi moderne, disciplina : „Limba germană".

37. Asistent, poz. 16, Catedra XXXVI-a de limbi moderne, disciplina „Limba franceză".

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 30 de zile (pentru posturile de profesor, conferenţiar şi şef lucrări) şi de 15 zile (pentru postul de asistent) de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial al R.S.R., la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Iaşi, Calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere, împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969 p. 1.

Concursul se va desfăşura la sediul Institutului politehnic din Iaşi, în conformitate cu prevederile legii sus-menţionate.

ANUNŢ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri" din Bacău, invită foştii elevi şi profesori să ia legătura cu conducerea şcolii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date, fotografii, documente, scrisori etc., necesare pentru monografia şi revista şcolii.

BIBLIOTECA

„Verificarea progresului şcolar prin teste docimologice"

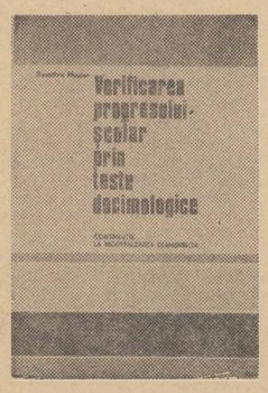

Continuînd şi adîncind o preocupare mai veche Dumitru Muster se preocupă în lucrarea sa „Verificarea progresului şcolar prin teste docimologice", apărută în Editura didactică şi pedagogică, de problema verificării progresului şcolar privită prin prisma cerinţelor sociale şi psihopedagogice actuale şi de perspectivă. Meritul principal al autorului este că adoptă o poziţie deschisă, eliberată de prejudecăţi, prezentînd de la început criticile aduse actualului sistem de examinare.

Cea mai mare parte a lucrării se ocupă de problema testelor docimologice, prezentînd diferite genuri de teste specializate, utilizate pentru a verifica însuşirea cunoştinţelor în domeniul aritmeticii, gramaticii, psihologiei, anatomiei şi fiziologiei, limbilor străine, cunoştinţelor tehnice. Încheierea lucrării, prefigurează, prin prisma pedagogiei prospective, direcţiile dezvoltării de viitor ale conţinutului şi tehnologiei examinării, astfel încît la terminarea şcolii absolvenţii să primească un certificat real de aptitudini şi de însuşire a unui bagaj de cunoştinţe indispensabile.

Al. C.

„Probleme psihologice ale jocului şi distracţiilor"

Lucrarea „Probleme psihologice ale jocului şi distracţiilor", apărută sub redactarea unui colectiv coordonat de prof. univ. dr. Ursula Şchiopu prezintă, pe baza unor cercetări psiho-pedagogice modern concepute, multiplele şi variatele probleme legate de joc, de rolul acestuia în viaţa socială şi în formarea copiilor şi tinere-

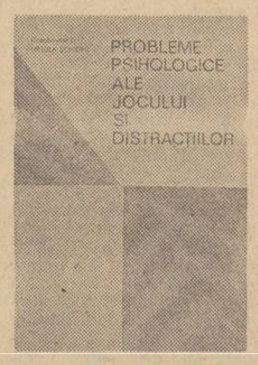

tului. Autorii fac o analiză a diverselor teorii şi ipoteze emise cu privire la joc, prezintă gama şi dialectica influenţelor ce se exercită asupra jocurilor, pledînd pentru încorporarea eficientă în pedagogia modernă a trăsăturilor modelatoare ale jocului. Principalele capitole ale lucrării prezintă diferitele etape ontogenetice cu evantaiul de jocuri ce le sînt specifice, cu aspectele psihologice pe care le implică şi cu problemele pedagogice pe care le pun. Ample comentarii aprofundează teoretic şi descriptiv caracteristicile şi funcţiile jocului, posibilităţile de a sonda prin joc dezvoltarea intelectuală, a personalităţii şi a sociabilităţii la diferite vîrste.

Reuşind să scoată în evidenţă în mod pregnant importanţa şi caracterul funcţiei formativ-educative a jocului, volumul recent apărut în Editura didactică şi pedagogică conturează, pentru cei interesaţi, căile ce pot fi urmate în valorificarea potenţelor educative ale jocului pentru educarea copilului de toate vîrstele.

ION IVAN

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1061 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 30 octombrie 1970 | 4 pagini 25 bani

■ Natura și calitatea lucrărilor pentru acordarea gradului I — pag. 2

■ Munca practică a elevelor — pag. 3

■ Activitatea productivă în procesul de educație — pag. 4

ROLUL FUNDAMENTAL AL EDUCATORULUI ÎN MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Un învățămînt modernizat va beneficia de un ansamblu de mijloace tehnice, se va desfășura într-un cadru arhitectural conceput în funcție de noile obiective educaționale, de noile conținuturi și metode de învățămînt. El va dispune de instrumente validate (fișe pedagogice, teste de inteligență sau de aptitudini, teste docimologice etc) și de noi materiale didactice. Fără îndoială, aceste coordonate au sau vor avea funcția și ponderea lor în acțiunea de modernizare a învățămîntului și în definirea acestuia ; pentru unii, tentați să supraevalueze însemnătatea mijloacelor tehnice, ele ar putea fi singurele elemente definitorii ale învățămîntului modernizat. S-ar ignora în acest caz rolul educatorului, care prin mentalitate și stil, prin concepție și acțiune deține o poziție fundamentală în renovarea școlii.

Consider, de aceea, că tema Simpozionului național care se va desfășura în zilele de 31 octombrie—1 noiembrie la București din inițiativa Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură și a Ministerului Învățămîntului, în colaborare cu Institutul de științe padagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic și Uniunea societăților științifice ale cadrelor didactice este foarte bine aleasă și deosebit de importantă. Abordarea temei „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului" vizează potențialul uman, coordonată cu rol esențial în orice acțiune de perfecționare sau restructurare a școlii.

Pregătirea simpozionului a parcurs etape semnificative. După cum se știe, în lunile anterioare tema a fost tratată, în toate județele țării, în cadrul unor sesiuni de comunicări care au valorificat acumulări științifice sau au depistat cercetări promițătoare. Participarea cercetătorilor din Institutul nostru și a unor cadre universitare la aceste sesiuni de comunicări a constituit o manifestare a extensiunii cercetării ; s-au confruntat instrumente de lucru și opinii, s-au stabilit teme și domenii prioritare, s-au precizat unele categorii pedagogice fundamentale pentru abordarea științifică a complexei probleme a modernizării învățămîntului ; astfel, decalajul între cercetarea instituționalizată și cercetarea curentă întreprinsă în școli din inițiativa personalului didactic s-a diminuat, specialiștii angajîndu-se într-un dialog fecund cu educatorii dornici să întreprindă investigații științifice. S-a realizat astfel „punerea problemei", a unei probleme reale și profund semnificative pentru o epocă de transformări. S-a propagat teza că modernizarea procesului instructiv-educativ înseamnă și va trebui să însemne, în mod inevitabil și în primul rînd, angajare și autoperfecționare.

Acum, în etapa finală a Simpozionului național, care a organizat într-un ansamblu tematic un număr de comunicări dintre cele prezentate la sesiunile județene, țin să evidențiez semnificația etică și pedagogică a acestei manifestări științifice.

Înainte de a dispune de toate mijloacele audio-vizuale pe care tehnica modernă le poate oferi învățămîntului, înainte de a primi un conținut restructurat în acord cu logica și structura științei contemporane, educatorii dispun de ei înșiși, cu alte cuvinte, sînt creatorii și stăpînii stilului didactic. Prin ei, prin ingeniozitatea și creativitatea lor, educația poate înregistra o transformare de stil și de atmosferă foarte importantă pentru apropierea modelului existent de modelul educațional al viitorului. Dacă modernizarea înseamnă transformare, restructurare și, implicit, o vie și constantă dorință de adaptare la schimbări și de dominare a schimbărilor, atunci latura etică a acestui complicat proces este esențială pentru obținerea succesului. În conducerea și desfășurarea procesului de învățămînt educatorii acționează și vor trebui să acționeze, în mod simultan și obligatoriu, asupra lor și asupra altora, asupra propriei mentalități și asupra mentalității elevilor sau a părinților. Așa încît marea și dificila problemă a renovării învățămîntului nu poate fi soluționată independent de educatori sau în afara acestora ; dimpotrivă, ea angajează și vizează mentalitatea și stilul educatorilor, dezvăluindu-și prin aceasta latura etică-politică și filozofică. Or, se întîmplă adesea ca latura etică-pedagogică a programului și a acțiunii de modernizare a învățămîntului să treacă pe un plan secundar în raport cu însemnătatea și ponderea ei. În realitate, fără o transformare a spiritului pedagogic care animă relația profesor-elev, fără o schimbare a viziunii educatorilor asupra obiectivelor educaționale și asupra semnificației examenelor și a concursurilor efortul material presupus de restructurarea învățămîntului — noile mijloace tehnice, noul cadru arhitectural și noul mobilier — nu va produce schimbările dorite, nu se va valorifica sub formă de rezultate educaționale.

Consider de aceea că, dacă pe lîngă alte rezultate Simpozionul național al cadrelor didactice va evidenția însemnătatea transformării de ordin etic-filozofic în acțiunea de modernizare a învățămîntului, un important obiectiv științific va fi atins. Dacă educatorii se vor convinge, cu alte cuvinte, că transformarea stilului didactic și a viziunii lor asupra principalelor coordonate ale sistemului educațional este necesară și posibilă, procesul instructiv-educativ va fi propulsat spre o nouă calitate.

Conf. dr. GEORGE VĂIDEANU
directorul Institutului de științe pedagogice

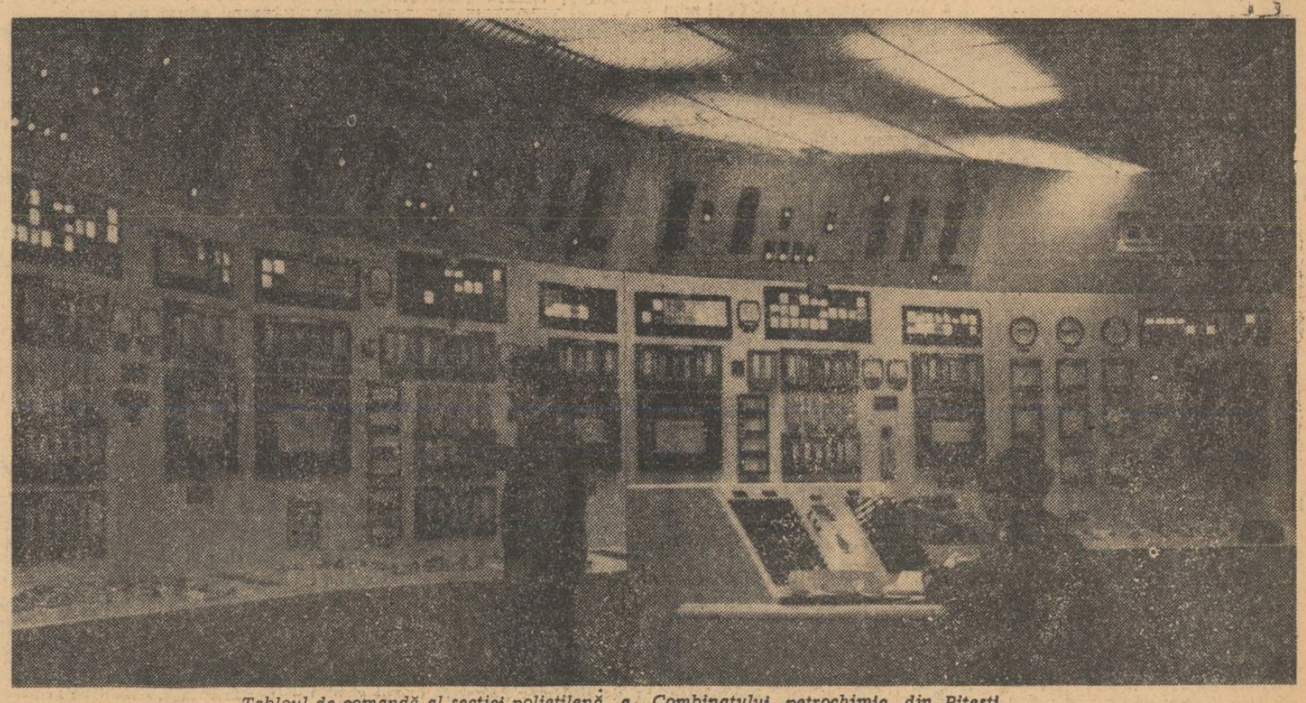

Tabloul de comandă al secției polietilenă a Combinatului petrochimic din Pitești

O componentă importantă a perfecționării profesorului:

ANCHETA NOASTRĂ

Legătura nemijlocită cu producția economică

În cultura generală a membrilor unei societăți în plină dezvoltare industrială, așa cum este societatea noastră socialistă, ocupă un loc primordial cunoașterea tehnicii în acțiune, a modului cum se produce și se perfecționează ea, a dinamicii relației între om și mașină. Cu atît mai mult constituie această cunoaștere o componentă esențială a pregătirii educatorului, a celui care realizează idealul educativ al societății. Apare evident în acest context faptul că, **pentru a-i îndruma pe elevi într-o activitate cît mai apropiată de producție, de tehnică, pentru a le da sfaturi competente pentru orientarea lor școlară și profesională, profesorul, indiferent de specialitate, trebuie să fie el însuși temeinic documentat asupra principalelor sectoare ale economiei, să cunoască „pe viu" elementele caracteristice ale activității în cîteva mari unități de producție, reprezentative pentru tendințele principale privind orientarea elevilor.** Numai astfel educatorul poate găsi răspunsuri de profunzime și de larg ecou la problemele pe care le ridică integrarea organică a activității productive în procesul de educație, poate constitui cu adevărat exemplul unei unități depline între vorbă și faptă.

Am întreprins o anchetă cu trei întrebări, solicitînd răspuns din partea unui număr de cîteva zeci de cadre didactice de diverse specialități, alese în proporții aproximativ egale din mediul urban și din mediul rural. Iată mai întîi întrebările : Activitatea cîtor unități economice (întreprinderi industriale, agricole, șantiere etc.) vă este cunoscută direct ? Ce grad de profunzime au cunoștințele pe care le-ați acumulat în acest domeniu ? Îi sînt sau nu profesorului, educatorului, necesare asemenea cunoștințe ? Răspunsurile primite au arătat, în ceea ce privește un procent important de profesori din mediul rural (nu însă totalitatea acestora), o cunoaștere satisfăcătoare a problemelor de producție ale C.A.P.-ului sau fermei de stat limitrofe. Deosebit de lacunară, este însă informarea „de visu" sau prin alte mijloace asupra unităților industriale. Chiar profesori din centre cu o pondere deosebită în producția industrială a țării nu cunosc multe lucruri esențiale (afară de cele de care iau cunoștință din lectura presei locale) despre viața economică, caracteristicele tehnice, tehnologia și specificul activității unor întreprinderi care constituie o fală a localității respective și chiar a țării întregi.

În ordinea frecvenței răspunsurilor, sursele de informare asupra activității întreprinderilor industriale le-au constituit : verificarea modului cum se desfășoară practica elevilor — și atunci sînt cunoscute doar una sau două secții din întreaga întreprindere — activități practice și de documentare desfășurate în timpul anilor de facultate — în cazul profesorilor de fizică și chimie — și excursiile turistice efectuate în vacanțele școlare. Nici unul dintre cei aproape 100 de profesori cuprinși în ancheta noastră nu a participat la o acțiune de cunoaștere a întreprinderilor industriale organizată special în scopul informării educatorilor asupra specificului producției, asupra principalelor profesii, pentru asigurarea unei mai mari apropieri a procesului instructiv-educativ de specificul producției și sporirea competenței în orientarea profesională a elevilor.

În același timp, răspunsurile primite indică aproape unanim (cu două excepții) faptul că profesorii simt, pentru etapa actuală și pentru desfășurarea în perspectivă a activității lor, necesitatea imperioasă de a dobîndi cunoștințe mai largi, mai aprofundate, asupra economiei, asupra diferitelor sectoare ale producției materiale.

— Se întîlnesc nu o dată situații cînd profesorul de chimie vorbește de cracarea catalitică, de exemplu, fără să fi văzut niciodată o asemenea instalație, sau cînd profesorul de fizică prezintă laminarea metalelor la rece și la cald fără să fi cunoscut vreodată direct un laminor — ne-a spus conf. dr. **GH. M. PREDA**, prodecan la Academia de studii economice. Și să ținem seama că procesul de producție înseamnă mai mult decît componentele sale tehnice și tehnologice, că el se exprimă în mentalitatea oamenilor, în relațiile dintre ei, în aspecte economice, în capacități organizatorice specifice etc. Pentru a cunoaște toate aceste lucruri filmul sau emisiunea televizată nu sînt suficiente. Se cere o do-

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 3-a)

DE LA 6 LA 60 DE ANI

de GR. C. MOISIL

Ideea de școală permanentă a găsit o consacrare oficială la ședința de deschidere a anului universitar. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus net : „formarea cadrelor (citez din memorie) începe astăzi de la vîrsta de 6 ani a copilului și se termină la 60 ani".

Este important de subliniat că această idee este o idee nouă, dar esențială în vremea noastră.

Pe vremea bunichii se făceau progrese, dar încetineala cu care se făceau era pe măsura unei vieți de om : ceea ce omul învăța în școală îi ajungea ca să-și poată practica meseria tot restul vieții. Profesorul de liceu învăța pe elevi aceeași geometrie a lui Euclid pe care o învățase și el în liceu. Inginerul își calcula grinzile cu același Hütte cu care își făcuse proiectele în Înalta Școală de Poduri și Șosele. E drept că avocatul și funcționarul trebuiau să știe legile mai noi, dar principiile dreptului nu se schimbaseră de pe vremea lui Justinian iar treburile zilnice se încadrau în codul Napoleon, ediția Hamangiu.

Era pentru cel ce învățase în facultate o stare de liniște. Evident, unii oameni se cultivau : mergeau la teatru și citeau romane. Se revoltau că Debussy e revoluționar și se mirau de descoperirea avionului și a radioactivității.

Omul, terminînd școala, devenea un om serios. Nu mai învăța. Lucra. În orele de repaos se cultiva.

Iată de ce și astăzi cîte un economist cu spirit de contabil face un raport : „dat fiind că tov... a mers să învețe... spre folosul său personal, nu i se poate aproba concediu cu plată". Așa era pe vremea bunichii. Omul cînd învăța ceva era spre folosul lui, poate că vroia să-și ia bacalaureatul, să avanseze ; poate că vroia să-și ia licența (ce tupeu !), să-și schimbe postul, să devină șef cu leafă mai mare. Așa era pe vremea bunichii.

Azi lucrurile s-au schimbat și ce ne spune tovarășul Ceaușescu e linia partidului : omul să învețe de la 6 la 60 de ani.

— De ce ?

Ceea ce se numește revoluția tehnico-științifică nu este o schimbare de stare, este o schimbare de iuțeală a schimbării. Ca atunci cînd treci de la trăsură la automobil: schimbarea este a iuțelii. Și pe vremea bunichii se schimbau tehnologiile, se făceau descoperiri și invenții : tot la 30—40 de ani.

Azi ?

Un calculator electronic se utilizează cam vreo 4—5 ani (atenție la cei ce-și cumpără astfel de calculatoare). E drept că se amortizează în cel mult 1 ½ ani (bineînțeles dacă cei ce lucrează la calculator știu să lucreze la el). Noul calculator nu e la fel ca cel vechi ; ca să poți lucra la el trebuie să înveți lucruri pe care nu le-ai învățat ca să lucrezi pe cel vechi. Dar dacă le înveți abia după ce l-ai cumpărat pe cel nou, înseamnă că pierzi din timpul lui de lucru. Deci trebuie să înveți înainte. Deci trebuie să învețI tot timpul : de la 6 la 60 de ani.

Dar cum o să învăț să lucrez la un calculator pe care nu-l am, care nici nu este încă gata construit ?

— Aici e ceea ce e greu de înțeles pentru bătrîni, indiferent de vîrsta ce o au înscrisă în Buletin. Nu se mai învață despre o mașină la care o să lucrezi, ci despre una la care este foarte probabil că o să lucrezi. Și despre mai multe, din care la una e aproape sigur că o să lucrezi. Și despre acele lucruri care sînt comune mașinilor care vor veni.

— Adică teorie ?

— Vezi că ai înțeles ! Teoria de azi care e practica de mîine. Gîndește-te. La un calculator a cărui

(Continuare în pag. a 3-a)

VIITORUL BIOLOGIEI IMPUNE

Acad. prof. EUGEN A. PORA

Printre comisiile recent instituite de către Ministerul Învățămîntului se numără și Comisia de specialiști în domeniul biologiei, care are drept scop îmbunătățirea programelor, manualelor și cursurilor, a metodelor de predare, a activității de cercetare, a acțiunii de dotare a laboratoarelor în învățămîntul biologic de toate gradele.

Pe linia acestor preocupări își spune opinia în numărul de față președintele acestei comisii, acad. prof. Eugen Pora.

Știința vieții e mult umbrită de tehnica secolului 20. Succesele acesteia din urmă sînt într-adevăr uluitoare. Nici cele mai strălucite minți de acum 50 de ani nu își puteau închipui realizările legate de mașinile de calcul, de laser, de rachetele cosmice și atîtea alte minuni contemporane. Și succesele tehnicii nu s-au sfîrșit...

Această dezvoltare a tehnicii și, prin ea, a informației pe care o primește omul, a provocat și o serie de schimbări în viața noastră : precocitatea copiilor, grăbirea pubertății, amînarea adevăratei vîrste de adult, îndepărtarea bătrîneții, apoi gusturile noi ce se ivesc în muzică, în artele plastice, în teatru, tendințe noi în educație, în viața socială, reformele culturale, căutările în toate activitățile omenești. Toate acestea sînt semne ale unei perturbații de echilibru în viața omenirii de azi și multe dintre zbuciumările ei actuale se datoresc, cred eu, urmăririi unui nou echilibru între tehnică și viață.

Este sigur că biologia — în sensul ei cel mai larg — a rămas în urma tehnicii, iar cauzele acestui fenomen nu sînt greu de înțeles. Cel mai complicat nucleu atomic al Uraniului sau al oricărui element transuranian e mult mai simplu ca structură — și deci, ca legi de funcționare — decît cea mai simplă amibă sau celulă vie. Din acest motiv ceea ce e mai simplu a putut fi cunoscut mai ușor, iar ceea ce e mai complicat a rămas încă necunoscut. Reacțiile atomului, prinse în legi matematice absolute, pot fi dirijate, pe cînd celula vie mai suferă încă de atacul virusurilor, al bacteriilor, al influențelor de mediu și numai în extrem de puține cazuri putem dirija un fenomen biologic.

Nu aș vrea să se deducă de aici că din cauza complexității structurale și funcționale a celulelor și a organismelor vii acestea nu vor putea fi cunoscute tot mai mult și că, pînă la urmă, activitatea și dezvoltarea lor nu vor putea fi dirijate spre folosul nostru. Din contră, cu ajutorul pe care tehnica actuală îl pune la dispoziția biologiei, prin noile posibilități de investigație la nivel molecular — rezonanța de spin, magnetism, electronica, autoanalizatoarele, biosinteza macromoleculară etc. etc. — cercetarea vieții va progresa, desigur, într-un ritm nemaiîntîlnit. Cu toate acestea, descifrarea fenomenelor vii este mult mai înceată decît a atomului. Nu există două celule identice, două organe identice sau două organisme identice. Orice unitate vie este **relativ** asemănătoare alteia, pe cînd un atom de Uraniu este întotdeauna **identic** cu un alt atom de Uraniu (din aceeași căsuță Mendeleev). Această deosebire de structuri în materia vie aduce după sine și deosebiri funcționale, iar căutările în biologie merg mult mai încet decît în fizică. Rezultatele biologiei se adeveresc numai în mod statistic.

În perspectiva secolului XXI, numărul oamenilor va crește enorm, ceea ce va aduce după sine o mărire a nevoilor alimentare, a cantităților și calităților de hrană ; va urma și o supradezvoltare a industriilor, o poluare din ce în ce mai mare a atmosferei, apei și solului, o schimbare a relațiilor dintre oameni și dintre popoare, o intelectualizare progresivă a omului etc. Este ușor de înțeles că acest viitor va fi determinat de măsura în care biologia va putea răspunde problemelor legate de hrană, de sănătatea omului din me-

(Continuare în pag. a 3-a)

NATURA ŞI CALITATEA LUCRĂRILOR PENTRU ACORDAREA GRADULUI I

După cum se ştie, Statutul personalului didactic aduce şi reglementări cu privire la profilul lucrărilor pentru obţinerea gradului I. Pentru a-i informa în această direcţie pe cititorii noştri, am solicitat pe conf. univ. dr. AL. BOJIN, prorectorul Institutului central de perfecţionare a personalului didactic precum şi ION DUMITRESCU şi G. BELDESCU de la acest institut să dea unele amănunte în legătură cu modul de alcătuire a lucrărilor respective.

Mai aproape de cerinţele curente şi de perspectivă ale activităţii profesionale

Lucrările personale pentru obţinerea gradului I — ne-a spus conf. dr. **AL. BOJIN** — reprezintă, în general, materializarea preocupărilor majore, de lungă durată, ale personalului didactic în continuele sale eforturi de a-şi ridica nivelul de pregătire în domeniul specialităţii şi al activităţii practice la catedră. În cei 10 ani care au trecut de la instituirea sistemului de acordare a gradelor didactice, lucrările prezentate au ilustrat marea forţă de creaţie a profesorilor, învăţătorilor şi educatoarelor. Multe din aceste lucrări — monografii, lucrări de specialitate, de metodică, de pedagogie, colecţii de folclor, lucrări literare şi compoziţii muzicale — constituie un fond preţios, în bună parte valorificabil prin publicare şi prin generalizarea unui mare număr de metode de predare. Statutul personalului didactic aduce, însă, noi precizări cu privire la profilul lucrărilor pentru gradul I, astfel încît acestea să se apropie mai mult de conţinutul specialităţii şi de cerinţele curente şi de perspectivă ale activităţii profesionale.

Conform prevederilor Statutului, lucrările pentru obţinerea gradului I trebuie să aibă un **caracter metodico-ştiinţific.** Pornind de la o documentare, dacă se poate exhaustivă, în domeniul temelor abordate, autorul unei atari lucrări are îndatorirea să ducă mai departe investigaţiile ştiinţifice, să contribuie prin noi date la dezvoltarea ştiinţei pe care o predă. O bogată bibliografie de specialitate indică metodologia elaborării unor astfel de lucrări, căile şi mijloacele de investigaţie, modalitatea de explorare a diverselor aspecte ale specialităţii respective.

Implicaţiile metodice, care alcătuiesc una din componentele fundamentale ale lucrărilor de gradul I, nu constituie şi nici nu ar putea constitui un capitol aparte al lucrării, ci fac corp comun cu restul lucrării, cu partea de cercetare ştiinţifică, devenind un tot armonios, nedisociabil în cele două laturi — metodică şi ştiinţifică. Relevarea aspectelor metodice ale problemelor abordate se limitează însă, uneori, la rezultatul unei practici înguste, mărunte, de zi cu zi în activitatea la catedră, se mărgineşte la indicarea unor procedee şi metode care nu depăşesc comunul, la un empirism fără o fundamentare teoretică. Realizarea ştiinţifică a laturii metodice a lucrărilor respective nu trebuie să se reducă doar la analiza, cît de lucidă, a experienţei personale, ci obligă la o confruntare a experienţei profesionale personale cu literatura metodică de specialitate la zi. Căci nota de originalitate nu constă, în acest domeniu, numai în lărgirea ariei experimentale personale, ci şi în modalităţile de aplicare creatoare a indicaţiilor metodice din studiile publicate, din experienţa generalizată a altor cadre didactice.

Pentru orientarea profesorilor în selectarea temelor în vederea lucrărilor pentru gradul I, Institutul central de perfecţionare a personalului didactic a publicat în nr. 7 şi nr. 8 ale revistei „Colocvii" unele teme cu caracter orientativ, care pot fi utilizate în viitor în elaborarea acestor lucrări, după cum pot fi alese şi altele, asemănătoare.

Directorii de şcoli şi inspectorii şcolari, indiferent de specialitatea lor de bază, pot prezenta pentru gradul I lucrări metodico-ştiinţifice în care să fie tratate probleme de organizare a învăţămîntului, de organizare a activităţilor instructiv-educative, probleme referitoare la eficienţa învăţămîntului şi randamentul şcolar. De asemenea, personalul didactic poate prezenta ca lucrări metodico-ştiinţifice pentru obţinerea gradului I în învăţămînt prototipuri de material didactic, însoţite de metodica folosirii lor.

În căutarea căilor de modernizare a învăţămîntului, eforturile pentru elaborarea lucrărilor de gradul I pot fi de un real folos, stimulînd contribuţia unui număr mare de cadre didactice, făcînd cunoscută o bogată şi diversă experienţă personală, determinînd experimentarea şi utilizarea unor procedee noi, perfecţionate în predarea tuturor obiectelor de învăţămînt.

Tehnica de elaborare a lucrării decurge din specificul conţinutului ei

Lectorul **ION DUMITRESCU** s-a referit îndeosebi la tehnica de elaborare a lucrării pentru obţinerea gradului I. Pornind de la faptul că lucrarea trebuie să reprezinte o contribuţie personală la adîncirea şi limpezirea problemei de specialitate abordate şi, pe de altă parte, să arate cum se pot valorifica rezultatele obţinute în munca la catedră, cum îmbunătăţesc ele procesul de predare, interlocutorul nostru a subliniat că din aceste premise decurge cu necesitate şi tehnica elaborării ei. Evident — a spus tov. I. Dumitrescu — voi face aici observaţii cu caracter general, dar este important să se ştie că tehnica ia o formă particulară de fiecare dată, în funcţie de natura problemei de cercetat, de pregătirea — luată în sens larg — a autorului şi de preferinţele lui.

Primul moment însemnat în elaborarea lucrării îl constituie alegerea temei care, precum rezultă şi din consideraţiile anterioare, prin soluţiile pe care le propune, vine în întîmpinarea unei întrebări ce-şi aşteaptă răspunsul, altfel spus, umple un gol. Urmează apoi, în chip firesc, punerea problemei, formularea principalelor ei teze şi alegerea metodei celei mai adecvate spre a o rezolva. În legătură cu toate acestea trebuie subliniat că felul în care este pusă şi formulată problema are mare importanţă pentru întregul proces de elaborare a lucrării.

Desigur, subiectele propuse de Institutul central de perfecţionare în paginile revistei „Colocvii" au un caracter strict orientativ. Alături de ele se pot lua multe altele asemănătoare, potrivit preferinţelor personale şi experienţei la catedră a fiecăruia. Îmi permit, astfel, să subliniez că, la literatura română, de exemplu, este aşteptată contribuţia colegilor, prin lucrări de grad, la lămurirea unor însemnate probleme cu care de vreme îndelungată se confruntă predarea acestui obiect. Iată cîteva :

— Cînd şi în ce limite este indicat să se predea noţiunile de teorie a literaturii : înaintea începerii cursului de istorie a literaturii române, deci în anul I de liceu, sau în anul IV, după ce procesul de desfăşurare a scrisului românesc a fost în întregime înfăţişat ?

— Împrospătarea lecturii de bază pentru caracterizarea scriitorilor cu alte texte decît cele în genere folosite, precum şi comentarea competentă şi implicaţiile cu caracter metodic legate de aceste texte.

— O privire temeinic orientată în actualitate, spre a selecta, din marea bogăţie şi diversitate de scriitori, ceea ce, fiind larg reprezentativ, trebuie înfăţişat generaţiei tinere prin includerea în manuale.

— Invederarea căilor prin care se poate trezi în mai mare măsură şi cultiva interesul elevilor pentru receptarea şi înţelegerea corespunzătoare a literaturii actuale, în special a poeziei.

— Noi observaţii asupra marilor opere ale literaturii noastre şi indicarea de noi procedee pentru valorificarea lor cît mai deplină la clasă. Aceasta şi pentru considerentul că, reluîndu-le an de an la clasă, colegii sînt în situaţia prielnică de a descoperi tot alte aspecte din multiplele lor semnificaţii. În felul acesta se poate ajunge la propuneri judicioase de îmbunătăţire a manualelor.

Trecînd la procesul de elaborare, nu pot să nu reiau observaţia făcută de tov. prorector Alexandru Bojin că este nevoie de identificarea unei bibliografii cît mai bogate în jurul temei şi de străbaterea ei dacă nu exhaustivă, cel puţin în principalele momente. Din cadrul bibliografiei pentru literatura română, de pildă, nu pot lipsi lucrările care să întemeieze filozofic problema şi să-i învedereze actualitatea. Intră evident aici lucrări ale clasicilor marxism-leninismului, documentele de partid şi de stat indicate, lucrări care cuprind sisteme estetice fundamentale, cum este cel al lui Hegel etc. Nu pot lipsi în nici un caz, din bibliografia străbătută în întregime, operele fundamentale ale specialităţii cum sînt, bunăoară, tratatul de istoria literaturii române şi lucrările marilor noştri istorici literari şi critici : N. Iorga, N. Cartojan, Ovid Densusianu, D. Popovici, Titu Maiorescu, G. Ibrăileanu, E. Lovinescu, G. Călinescu, Tudor Vianu şi alţii. Nu pot lipsi, în sfîrşit, contribuţiile însemnate asupra problemei aduse de autori.

La fel stau lucrurile cu aspectul metodic. El va fi tratat ţinînd seama de datele psihologiei şi metodologiei pedagogice aşa cum sînt prezentate în cercetările autorizate şi, deopotrivă, de practica directă a autorului la catedră. Numai aşa îşi poate asigura temeiul de susţinere şi de diferenţiere o adevărată lucrare de grad.

Firesc că lucrarea de grad trebuie să fie organic concepută, să se desfăşoare potrivit unui plan bine stabilit şi să fie redactată în chip corespunzător.

O condiţie „sine qua non": demonstrarea în marginile unei cercetări autentice

Solicitat, la rîndul său **G. BELDESCU** ne-a vorbit despre metodologia cercetărilor legate de elaborarea lucrării. Dacă lucrarea de grad trebuie să se întemeieze pe o cercetare — a remarcat tov. Beldescu — e firesc ca cel ce intenţionează s-o elaboreze să se întrebe mai întîi ce este o cercetare, ce se poate cerceta în domeniul specialităţii lui şi cum. O iniţiere în metodologia cercetărilor de didactică este necesară oricui şi, din fericire, izvoarele de informare sînt astăzi bogate şi se pot afla uşor prin Biblioteca centrală pedagogică sau prin I.C.P.P.D. şi filialele lui. Rămîne doar să atragem atenţia aici asupra unor puncte de vedere sau conduite care produc de regulă eşecul întreprinderii.

O lucrare de limbă, de pildă, poate aborda conţinutul învăţămîntului sau practica predării, aceasta din urmă cercetată ca experienţă personală, prin autoobservare etc., ori supusă unor intervenţii experimentale de mai lungă sau mai scurtă durată. Fiecare unghi obligă la surse de informare, căi de cercetare şi tehnici de elaborare diferite. Orice temă la obiect poate fi deci, practic, valoroasă. Există, evident, teme spectaculoase, dar calitatea temei rezultă pînă la urmă din ceea ce ştie să facă din ea cercetătorul. O lucrare despre locuţiuni care ar fi construită din decupeuri de articole şi studii cunoscute, asamblate „personal", n-ar fi o cercetare. Nu excesul de informare este condamnabil, bineînţeles, ci rămînerea la nivelul informării. Eşecul poate fi produs însă şi invers, de carenţele informării. O cercetare privitoare la conţinutul învăţămîntului s-ar cere confruntată cu toată literatura **semnificativă** a problemei de oarece, uneori, o singură omisiune poate avea drept consecinţă un considerabil efort inutil. Cine şi-ar propune să cerceteze posibilitatea de a aborda în şcoală aspectele stilistice ale părţilor de vorbire, peste ce spun manualele, dar ignorînd **Stilistica limbii române** de Iorgu Iordan, ar zămisli dintru început o operă zadarnică.

Acest lucru nu trebuie luat totuşi în mod absolut. Înregistrăm foarte frecvent în rîndul colegilor noştri o reţinere sceptică faţă de putinţa de a „cerceta" în condiţiile unor dificultăţi insurmontabile de documentare, obiective sau subiective. Există însă o categorie de cercetări, numite de dezvoltare sau concrete, legate — primele — de adaptarea la situaţia dată a unor procedee deja descoperite, sau — celelalte — direct de realitatea procesului instructiv din care s-a indus ipoteza şi la care se aplică. Prin urmare se pot repeta, conştient sau nu, cercetări întreprinse şi verifica astfel, prin date locale, adevăruri cunoscute sau care se dovedesc ulterior cunoscute. Ceea ce nu înseamnă, evident, transcrierea în stil „personal" a unui studiu sau a mai multora, căzute sub mînă. De pildă, problema dificultăţilor din predarea unor noţiuni de limbă ca temă de cercetare cere nu o abordare în termeni generali, ci tocmai o referire la datele locale, la greutăţi concrete. O chestiune de ortografie care implică relaţia necesară cu modul de pronunţare se pune diferit în funcţie de particularităţile graiului local etc.

În toate situaţiile de acest fel primejdia stă nu în repetare, ci în preluarea nemărturisită sau în concepţie, în aspectul descriptivist propriu referatelor din viaţa şcolii, în afirmaţiile şi concluziile neprobate, în înnobilarea ipotezei cu o aură infailibilă. Pentru a se impune, adevărul are nevoie de evidenţă, nu de pledoarie şi apoteoze ; iar evidenţa, în cazul nostru, este totdeauna soră bună cu demonstrarea în marginile unei cercetări autentice.

În laboratorul de ştiinţe naturale al Liceului „Mihai Viteazul" din Capitală

ANIVERSĂRI ŞCOLARE

CENTENARE

Locuitorii oraşului Odorheiul Secuiesc au participat duminica trecută la o festivitate deosebit de impresionantă, prilejuită de împlinirea a 300 de ani de la înfiinţarea Liceului pedagogic din localitate. La manifestările organizate cu acest prilej au luat parte Mircea Maliţa, ministrul învăţămîntului, Alexandru Szekeres, secretar al Comitetului judeţean P.C.R. Harghita şi Ludovic Szavuly, prim secretar al Comitetului municipal de partid, primarul municipiului. Au fost prezenţi, de asemenea, reprezentanţi ai C.C. al U.T.C. şi ai Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, foşti profesori şi absolvenţi ai şcolii, profesorii şi elevii de astăzi, reprezentanţi ai unor licee din ţară, numeroşi locuitori ai oraşului şi ai localităţilor din împrejurimi.

Aniversarea celor trei secole de existenţă a liceului a prilejuit organizarea unui simpozion al cadrelor didactice, la care aceştia au prezentat comunicări ştiinţifice, precum şi a unei frumoase serbări, susţinute de foştii absolvenţi şi de elevii de astăzi.

La festivitatea organizată în cinstea evenimentului, directoarea şcolii, tovarăşa Ecaterina Mageru, a prezentat bogata activitate desfăşurată de-a lungul a 300 de ani de către acest vechi lăcaş de cultură.

În anii noştri, Liceul pedagogic din Odorheiul Secuiesc — care începînd din anul 1959 funcţionează cu secţii în limbile română şi maghiară — cunoaşte condiţii deosebit de bune de activitate. Pe băncile sale s-au pregătit şi se pregătesc învăţători de nădejde, care au slujit şi slujesc cu devotament şcoala. Cadrele didactice şi elevii au la dispoziţie un cabinet pedagogic bine utilat, laboratoare înzestrate cu aparatură modernă.

La festivitatea de aniversare, liceul sărbătorit a fost salutat de Mircea Maliţa, ministrul învăţămîntului, care, în cuvîntul său a adus mulţumiri fostelor cadre didactice prezente la festivitate, precum şi profesorilor ce predau astăzi, pentru activitatea lor plină de dăruire şi responsabilitate.

În încheierea festivităţii participanţii au adoptat textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU.**

În continuare cei prezenţi la festivitate au vizitat expoziţia organizată în şcoală, care cuprinde documente din istoricul acesteia, aspecte ale muncii profesorilor şi elevilor.

O sută de ani de existenţă a sărbătorit în zilele de 24-25 octombrie şi Liceul pedagogic din Deva. Cu acest prilej profesorii din trecut şi de astăzi ai liceului au prezentat, în cadrul unei sesiuni, rolul liceului în pregătirea generaţiilor de învăţători şi în ridicarea nivelului cultural al judeţului. În cinstea evenimentului a fost dezvelită şi o placă comemorativă.

La adunarea festivă, la care a participat tovarăşul Ioachim Moga, prim-secretar al Comitetului judeţean Hunedoara al P.C.R., a fost relevată pe larg activitatea pe care a desfăşurat-o liceul în ultimii ani. Adunarea s-a încheiat cu o telegramă adresată C.C. al P.C.R., tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU.**

În ziua de 25 octombrie a.c. Liceul „Nicolaus Lenau" din Timişoara a sărbătorit împlinirea a 100 de ani de la înfiinţarea sa. Acest liceu, care şi-a început cursurile cu 116 elevi, arăta în cuvîntul său prof. Florea Glaja, directoarea liceului, este frecventat astăzi, în cele trei secţii ale sale — română, germană şi maghiară — de 1 626 de elevi. De-a lungul anilor profesorii şi elevii săi au desfăşurat o activitate rodnică şi bogată, obţinînd succese în special în ceea ce priveşte studiul ştiinţelor exacte. Există în şcoală laboratoare de chimie şi fizică modern dotate, valoroase cercuri tehnice etc. Despre toate aceste lucruri au vorbit la adunarea festivă atît profesorii, cît şi invitaţii. Adunarea s-a încheiat cu citirea textului telegramei pe care participanţii au adresat-o Comitetului Central al P.C.R. tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU.**

O sută de ani de existenţă a sărbătorit la sfîrşitul săptămînii trecute şi Şcoala generală nr. 2 din Bacău. La adunarea festivă tov. Crişu Furdu, directorul şcolii, a vorbit despre rezultatele pe care şcoala le-a obţinut de-a lungul unui secol. Participanţii la adunare au adoptat, în încheierea festivităţii, textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU.**

DE LA MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Lucrările privind efectuarea operaţiunilor de numire şi transferare pentru anul şcolar 1971/1972 se vor desfăşura după cum urmează :

1. — Posturile şi catedrele vacante pentru anul şcolar 1971/1972 vor fi publicate în Buletinul Ministerului Învăţămîntului pînă la data de 1 februarie 1971.

2. — În municipiile şi oraşele : Arad, Piteşti, Cîmpulung, Bacău, Or. Gheorghe Gheorghiu-Dej, Oradea, Botoşani, Dorohoi, Braşov, Făgăraş, Brăila, Buzău, Rm. Sărat, Reşiţa, Caransebeş, Cluj, Turda, Constanţa, Tîrgovişte, Craiova, Galaţi, Tecuci, Tg. Jiu, Miercurea Ciuc, Odorhei, Deva, Hunedoara, Petroşani, Călăraşi, Iaşi, Giurgiu, Baia Mare, Tr. Severin, Tg. Mureş, Sighişoara, P. Neamţ, Roman, Slatina, Ploieşti, Satu Mare, Sibiu, Mediaş, Suceava, Timişoara, Tulcea, Vaslui, Bîrlad, Focşani şi Bucureşti, se va organiza între 25-30 noiembrie a.c. presesiune de transferări.

În această etapă pot solicita transferarea cadrele didactice titulare şi definitive în oraşele respective (nu se includ satele aferente acestor localităţi) care doresc să funcţioneze la şcoli apropiate de domiciliu şi care, la data de 1 septembrie 1971, au cel puţin 3 ani de activitate în postul în care funcţionează.

Transferările în cadrul aceştor localităţi se efectuează pe posturi şi catedre vacante la unităţile preşcolare, şcoli generale, case de copii, şcoli speciale, licee de cultură generală, şcoli profesionale, licee de specialitate, şcoli de specializare post liceală, şcoli de maştri, cu excepţia unităţilor şcolare la care se desfăşoară practica pedagogică a elevilor din liceele şi institutele pedagogice.

Cadrele didactice titulare şi definitive care predau obiecte de cultură generală în şcoli profesionale, pot solicita în această perioadă transferarea la şcoli generale.

În această perioadă se vor rezolva cu prioritate cererile cadrelor didactice care solicită trecerea la alte unităţi şcolare ca urmare a restrîngerii de activitate în unităţile în care funcţionează.

De asemenea, pot solicita transferarea catedrelor rezervate de la o şcoală la alta de acelaşi grad şi cadrele didactice promovate în funcţii care le dau dreptul la rezervare de catedră şi au cel puţin 3 ani vechime pe postul respectiv.

Nu se pot efectua transferări de la şcoli generale la licee, şcoli de specializare post liceală, şcoli de maiştri sau de la case de copii şi şcoli speciale la şcoli generale ori la celelalte tipuri de şcoli.

Cadrele didactice care doresc să solicite transferarea în această etapă pot consulta lista posturilor vacante la inspectoratele şcolare şi pot depune cereri între 20-25 noiembrie a.c.

3. — Numirea şi transferarea educatoarelor, învăţătorilor şi profesorilor în posturile publicate vacante pentru anul şcolar 1971/1972 la şcolile generale, casele de copii, liceele de cultură generală, şcolile profesionale liceele de specialitate, şcolile de specializare post liceală şi şcolile de maiştri din municipiile şi oraşele : Alba Iulia, Aiud, Blaj, Cugir, Ocna Mureş, Sebeş, Arad, Piteşti, Curtea de Argeş, Cîmpulung, Bacău, Gh. Dej, Buhuşi, Comăneşti, Moineşti, Tg. Ocna, Oradea, Aleşd, Salonta, Dr. Petru Groza, Valea lui Mihai, Botoşani, Dorohoi, Braşov, Făgăraş, Brăila, Buzău, Rm. Sărat, Reşiţa, Bocşa, Caransebeş, Oraviţa, Cluj, Turda, Dej, Constanţa, Năvodari, Techirghiol, Eforie Nord, Eforie Sud, Mangalia, Tîrgovişte, Craiova, Galaţi, Tecuci, Tg. Jiu, Motru, Miercurea Ciuc, Odorheiul Secuiesc, Deva, Hunedoara, Călăraşi, Feteşti, Slobozia, Iaşi, Paşcani, Giurgiu, Buftea, Oltenita, Urziceni, Baia Mare, Sighetul Marmaţiei, Tr. Severin, Tg. Mureş, Tîrnăveni, Sighişoara, Reghin, P. Neamţ, Roman, Slatina, Caracal, Corabia, Ploieşti, Cîmpina, Satu Mare, Sibiu, Mediaş, Suceava, Rădăuţi, Gura Humorului, C. Lung, Vatra Dornei, Fălticeni, Timişoara, Lugoj, Tulcea, Vaslui, Bîrlad, Huşi, Rm. Vîlcea, Focşani, Bucureşti se fac pe bază de concurs.

Concursul se va organiza în ziua de 14 februarie 1971.

Vor fi ocupate prin concurs posturile de educatoare, învăţători, precum şi catedrele la următoarele discipline : limba română, limba maternă (în şcolile cu predare în limba naţionalităţilor conlocuitoare), limba rusă, matematica, fizică, chimie, biologia, istoria, geografia, pedagogia şi psihologia, precum şi limbile franceză, engleză, germană (numai în municipiile Cluj şi Timişoara).

De asemenea, se vor ocupa prin concurs posturile vacante de educatoare, de învăţători şi catedrele de la specialităţile arătate mai sus, de la toate liceele pedagogice şi şcolile (grădiniţele) de aplicaţie ale acestor licee, în orice localitate funcţionează acestea.

Pentru celelalte specialităţi catedrele vacante vor putea fi ocupate prin cerere de transferare sau numire în perioada stabilită prin Regulamentul privind numirea şi transferarea personalului didactic.

Condiţiile de participare la concurs sînt cele prevăzute în Statutul personalului didactic.

Lista posturilor şi catedrelor puse în concurs se va publica în „Gazeta învăţămîntului" în luna decembrie 1970.

seco ven ţe

Constituirea comisiei pentru învăţămîntul fizicii

S-a constituit recent Comisia pentru învăţămîntul fizicii, care va funcţiona pe lîngă Ministerul Învăţămîntului sub conducerea prof. dr. docent Ioan Ursu, preşedintele Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară. Din comisie fac parte academicienii Horia Hulubei, Şerban Ţiţeica, Eugen Bădărău şi T. Ionescu, prof. dr. Cristian Constantinescu, decanul Facultăţii de fizică a Universităţii Bucureşti, cadre didactice din învăţămîntul de toate gradele, cercetători şi specialişti din domeniul fizicii.

Şedinţa de constituire a fost deschisă de Mircea Maliţa, ministrul învăţămîntului, care, după ce s-a referit la locul de vîrf pe care îl ocupă fizica printre disciplinele de învăţămînt, a subliniat necesitatea de a se elabora cele mai bune soluţii pentru studierea ei pe întregul parcurs, de la primele clase la învăţămîntul postuniversitar. Comisia va cuprinde în aria ei de preocupări îmbunătăţirea programelor, manualelor şi cursurilor, a metodelor de predare, activitatea de cercetare, acţiunea de dotare a laboratoarelor. Recomandările ei vor fi luate în considerare de minister în stabilirea măsurilor din acest domeniu.

Preşedintele comisiei, prof. dr. docent Ioan Ursu, a asigurat Ministerul Învăţămîntului că, trecînd deîndată la activitate, comisia va căuta să promoveze un învăţămînt modern pe măsura ponderii pe care o are disciplina fizicii în dezvoltarea culturală, ştiinţifică şi economică a ţării. În continuare, membrii comisiei au făcut propuneri privind activitatea imediată şi de perspectivă, modalităţile de lucru.

Şedinţa Consiliului învăţămîntului superior

În ziua de 27 octombrie a.c. a avut loc, sub preşedinţia ministrului învăţămîntului Mircea Maliţa, o şedinţă a Consiliului învăţămîntului superior — organ consultativ al Ministerului Învăţămîntului.

S-au discutat probleme privind îmbunătăţirea procesului de învăţămînt în şcoala superioară, precum şi probleme ale învăţămîntului postuniversitar.

Participanţii la discuţii, academicieni şi cadre didactice de prestigiu, au făcut propuneri privind modernizarea şi ridicarea eficienţei învăţămîntului superior, legarea mai strînsă a acestuia de practică şi de necesităţile concrete ale economiei, ştiinţei şi culturii, îndrumarea nemijlocită a studenţilor, perfecţionarea conducerii instituţiilor de învăţămînt superior şi a cadrelor didactice, a specialiştilor din economie, ştiinţă şi cultură, ridicarea continuă a nivelului cercetării ştiinţifice.

Colegiul Ministerului Învăţămîntului urmează să stabilească un plan general de măsuri, în vederea perfecţionării şi modernizării, în continuare, a învăţămîntului superior.

Manifestări închinate lui Mihail Sadoveanu

Cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la naşterea lui M. Sadoveanu, Societatea de ştiinţe filologice, în colaborare cu Muzeul literaturii române şi cu Inspectoratul şcolar al Capitalei, a organizat o serie de interesante manifestări. Astfel, sîmbătă 24 octombrie, în localul Liceului nr. 5 „M. Sadoveanu" s-a deschis o expoziţie tematică „M. Sadoveanu", iar duminică 25 octombrie a avut loc, în localul Liceului „M. Sadoveanu", un concurs scris al elevilor din liceele Capitalei pe tema „Oameni şi locuri în opera lui M. Sadoveanu". În sfîrşit, în ziua de vineri 13 noiembrie, în Aula Bibliotecii Centrale Universitare va avea loc un simpozion „M. Sadoveanu", cu participarea unor cunoscuţi critici şi istorici literari.

Simpozion privind geografia aplicată a Dobrogei

În zilele de 23, 24 şi 25 octombrie a.c. a avut loc, în aula Institutului pedagogic din Constanţa, un simpozion cu tema „Geografia aplicată a Dobrogei", organizat de filialele Constanţa şi Tulcea ale Societăţii de ştiinţe geografice cu prilejul împlinirii unui sfert de veac de la moartea savantului geograf Constantin I. Brătescu.

În cadrul lucrărilor simpozionului numeroşi delegaţi ai centrelor universitare din ţară au relevat realizările acestui om de ştiinţă, insistînd cu deosebire asupra aspectului practic, aplicativ, al studiilor sale. Au fost prezentate apoi, în cadrul secţiilor de geografie fizică şi geografie economică, peste patruzeci de comunicări care s-au referit la caracteristicile cadrului fizico-geografic al produselor solului şi subsolului Dobrogei, la posibilităţile de valorificare a acestora, la perspectivele turistice ale Dobrogei şi îndeosebi ale litoralului Mării Negre etc. Au fost abordate de asemenea unele probleme de metodică, legate îndeosebi de modernizarea învăţămîntului geografic în ţara noastră.

Simpozionul s-a încheiat cu o aplicaţie de teren în zonele Tulcea şi Sulina.

G. DUMITRIU-SEREA

O vizită la „Cetatea chimiei" piteştene

Prima vizită din acest an a membrilor cercului de chimie organică de la liceul „N. Bălcescu" din Piteşti a fost efectuată la „Platforma chimică", cum este denumit de localnici gigantul complex al industriei petrochimice din localitate.

Tinerii chimişti au vizitat secţiile de piroliză, de polietilenă etc., au ascultat cu atenţie explicaţiile date de specialişti în laboratoarele de analiză, cromatografie, spectromerie ş.a. Ei au putut cunoaşte „pe viu" o serie de procese tehnologice, precum şi unele amănunte privind respectarea anumitor parametri termodinamici şi anumitor condiţii de reacţie, lămurindu-şi astfel numeroase cunoştinţe însuşite anterior.

La sfîrşitul vizitei numeroşi membri ai cercului şi-au exprimat hotărîrea de a se pregăti temeinic pentru a deveni lucrători cu înaltă calificare, apţi să intre în rîndurile chimiştilor piteşteni.

Muzeu istoric

Elevii liceului din Comarnic, îndrumaţi de profesorii lor, şi-au propus să organizeze un muzeu care să le permită mai buna cunoaştere a trecutului istoric al localităţii natale.

În acest scop ei au început să procure exponate adecvate — publicaţii, documente aflate la locuitorii cei mai virstnici, tablouri, arme vechi, ceramică veche, unelte casnice, piese de îmbrăcăminte, piese de mobilier etc.

Toate aceste materiale, la care se adaugă în prezent şi altele, vor fi sortate şi fişate în vederea expunerii lor în muzeu.

Un debut promiţător

Dacă păşeşti pragul Liceului „Gh. Lazăr" din Bucureşti este imposibil să nu te impresioneze expoziţia de pictură pe sticlă

a elevului Ştelian Stanciu, din clasa a XI-a, amenajată recent în holul de la intrare. Imaginile stilizate ale tînărului pictor amator, fineţea desenului, varietatea şi căldura tonurilor arată că avem de a face cu un real talent. Sperăm ca această expoziţie, admirată deopotrivă de cadrele didactice şi de elevii liceului, să fie de bun augur pentru autorul ei.

Monedele romane de la Bîrca

La Şcoala generală din satul Leamna de Sus, lîngă Craiova, se află o bogată şi preţioasă colecţie numismatică. În cadrul ei se distinge îndeosebi un lot format din 17 monede romane de argint, emise în timpul împăraţilor Traian, Marc Aureliu, Commodus, Caracala, Elogabal, Maximil Tracul, Filip Arabul, Faustina Iunior, Septimiu Sever, Iulia Maesa, Severus Alexander. Monedele, aflate între tezaurele descoperite la Bîrca, sînt expuse la muzeul Şcolii generale din Leamna de Sus, organizat de învăţătorul Constantin Lupescu.

Prof. ONORIU STOICA

seco ven ţe

OPINII

MUNCA PRACTICĂ A ELEVELOR

Pentru fete, o activitate specifică • Criteriul nr. 1 al practicii: valoarea funcţională, utilitară • Deprinderile de muncă fizică trebuie dobîndite din primii ani de şcoală • De îndrumarea practicii în producţie să răspundă oameni competenţi

Eleve de la Liceul industrial din Piteşti în timpul practicii în producţie

Legătura nemijlocită cu practica economică

(Urmare din pag. 1-a)

Este cunoscut aportul deosebit pe care îl aduc în zilele noastre femeile în economie, în producerea de bunuri materiale în general. Există în ţara noastră unele ramuri ale industriei în care muncesc aproape numai femei. La modernul Combinat de fire şi fibre sintetice de la Săvineşti, în marile ţesătorii, în fabricile de confecţii, în unele secţii ale modernelor fabrici producătoare de televizoare şi tranzistoare, în întreprinderile producătoare de bunuri de larg consum, în atelierele poligrafice sau în cele ale cooperativelor meşteşugăreşti, peste tot acolo unde se cere fineţe, îndemînare, migală, simţ estetic, fantezie creatoare — virtuţi proprii îndeosebi femeilor — lucrează sute de mii de femei de toate vîrstele.

Progresul tehnic în continuă ascensiune, rapida dezvoltare a tuturor ramurilor industriei noastre presupun extinderea şi perfecţionarea automatizării, introducerea unor tehnologii noi, înaintate, perfecţionarea sistemelor de lucru. Femeile sînt şi vor fi din ce în ce mai mult solicitate să lucreze cu utilaje tot mai complexe. Vor trebui să mînuiască războaie şi maşini de ţesut moderne, aparate dirijate şi controlate de la distanţă, să lucreze la tablourile de semnalizare, intervenind pentru reglarea proceselor de producţie doar prin acţionarea unor comenzi. Munca aceasta presupune nu numai îndemînare, ci şi o foarte serioasă pregătire profesională, o largă şi temeinică cultură tehnică. Firește, toate acestea nu se pot dobîndi dintr-o dată. O astfel de muncă, indiferent de domeniul în care se exercită, cere o pregătire începută din vreme şi realizată treptat. Rezultă limpede de aici, sarcinile care revin şcolii de cultură generală. Această şcoală este chemată să pună bazele viitoarei profesii a elevelor sale, să le formeze deprinderile necesare activităţii practice, să le trezească interesul pentru o ramură sau alta a producţiei, să le înarmeze cu cunoştinţe tehnice şi cu priceperea de a le aplica, de a le valorifica.

Înscrisă în obiectivele majore ale învăţămîntului nostru, devenită, din acest an, obiect de studiu, munca practică a tineretului şcolar a depăşit stadiul de deziderat şi a început să capete forme concrete, eficiente. Foarte pozitiv ni se pare faptul că, pornindu-se de la necesitatea unei diferenţieri în organizarea activităţilor practice pentru fete şi băieţi, s-a hotărît ca elevele să fie pregătite în domenii de activitate specifice. Cum se organizează pregătirea lor, care sînt posibilităţile de care dispune în acest sens şcoala, ce probleme ridică pregătirea practică a fetelor — iată cîteva aspecte pe care le-am discutat cu participanţii la ancheta noastră.

— Cred că lucrul esenţial în activitatea practică desfăşurată în rîndurile elevelor — ne-a spus **Elena Vajda**, maistră de lucru la Şcoala generală din Covasna — este ca această activitate să aibă un scop foarte bine precizat: elevele să ştie că au de făcut o treabă utilă, un obiect sau obiecte care să aibă valoare, să poată fi folosite în producţie, să poată fi vîndute, cumpărate. Acesta este considerentul pe care îl avem în primul rînd în vedere la cercul de ţesut din şcoala noastră. Înfiinţat în urmă cu trei ani, cercul — care cuprinde eleve din clasele V—X — are două secţii: una de covoare persane, alta de ţesături.

Tocmai pentru că cercul s-a profilat pe o activitate tradiţională pe aceste locuri (ţesăturile din Covasna sînt cunoscute şi apreciate în întreaga ţară) el a atras foarte multe eleve. La început am lucrat doar în şcoală, la războaie de ţesut pe care ni le-am procurat noi. Acum ne-am extins activitatea. Cooperativa „Avîntul" din localitate ne-a pus la dispoziţie două săli — una pentru covoare şi alta pentru ţesut — precum şi toată materia primă necesară. Ca urmare, elevele noastre din clasele mari lucrează azi cot la cot cu muncitoarele. Fiecare primeşte comenzi — fie să lucreze de la început pînă la sfîrşit un covor, fie un anumit metraj de ţesătură, — pe care să le execute într-un anume termen şi conform normelor şi exigenţelor cooperativei şi comerţului.

Avem satisfacţia de a afirma că elevele noastre sînt la înălţime. Producem pentru vînzare şi în şcoală, şi în cadrul cooperativei. Avem mulţi, din ce în ce mai mulţi solicitanţi. Şi socotesc ca fiind deosebit de important faptul că tot mai multe eleve se hotărăsc să devină ţesătoare, să se angajeze, după absolvirea clasei a X-a, la cooperativa „Avîntul". Se proiectează de pe acum ca la secţia de covoare a cooperativei, în curs de extindere şi modernizare, să lucreze numai elevele şcolii noastre. Ele vor veni acolo înarmate cu deprinderile necesare, cu cunoştinţe tehnice, cu pregătirea profesională de bază dobîndită încă din şcoală.

Experienţa relatată de tov. Vajda ni se pare deosebit de valoroasă mai ales pentru faptul că dovedeşte din plin capacitatea şi posibilităţile de care dispune şcoala pentru organizarea unei activităţi productive, eficiente. O activitate rodnică desfăşoară şi cercul de cusături de la Şcoala generală nr. 1 din Cîmpulung Muscel. De cîţiva ani membrele acestui cerc învaţă să confecţioneze haine, să lucreze costume naţionale. Expoziţiile pe care şcoala le organizează la sfîrşit de an cu obiectele executate în cerc arată că acestea pot face faţă oricînd exigenţelor comerţului. La fel stau lucrurile la cercul de folclor de la Şcoala generală din comuna Vădăstriţa, judeţul Olt, condus de profesoara **Angela Dumitrescu**. Am văzut lucruri de adevărată artă executate de elevele acestui cerc: păpuşi îmbrăcate în costume specifice zonei, ii, şervete, prosoape. Activitatea desfăşurată aici este îndrumată de cunoscute cusătoare din comună, păstrătoare ale celui mai autentic stil popular. Am discutat despre problemele pregătirii practice a elevelor şi cu profesoara **Ioana Cosma**, directoarea Liceului, „Nicolae Bălcescu" din Capitală.

— Consider că ar fi indicat — ne-a spus tovarăşa Cosma — ca fiecare şcoală să-şi creeze ateliere pe profiluri diferite. Într-o şcoală ar putea funcţiona bunăoară un atelier de croitorie, în alta unul de ţesut, în alta unul de decoraţiuni interioare etc. Asemenea ateliere ar putea deveni, cred eu, adevărate mici întreprinderi care, deşi lucrînd la scară redusă, să răspundă unor nevoi efective ale producţiei. Pe de altă parte, faptul că obiectele lucrate de eleve ar fi vîndute artizanatelor sau cooperativelor meşteşugăreşti ar stimula mult munca lor. Anii trecuţi am organizat cîteva expoziţii de desene ale elevelor, de cusături, de artă culinară. Toate expoziţiile au fost cu vînzare şi au avut un deosebit succes. Bunăoară, bufetul şcolii a cumpărat multe produse culinare, au cumpărat şi profesorii, elevii, părinţii. Intenţionăm să organizăm periodic astfel de expoziţii. Ne gîndim de asemenea că şcoala ar putea deveni o sursă de aprovizionare pentru diferite unităţi comerciale. Noi am avea de oferit comerţului multe obiecte lucrate cu gust, cu talent, în lemn, ceramică sau metal, după criterii estetice. În trecut nu ne-am ocupat de stimularea şi dezvoltarea aptitudinilor de acest fel — şi cred că am greşit. Acum se impune s-o facem.

Introducerea, începînd din anul trecut, a activităţilor practice la clasele terminale ale şcolilor generale a determinat o colaborare mai strînsă şi mai sistematică a acestor şcoli cu uzinele şi fabricile, cu o serie de specialişti din întreprinderi. Extinderea activităţii practice şi în licee va lărgi desigur atît cadrul, cît şi conţinutul colaborării şcolii cu producţia. Colaborarea aceasta va determina, fără îndoială, o mai bună desfăşurare a practicii propriu-zise.

Tovarăşa **Maria Diţă**, inginer şef la întreprinderea „Tricotajul Roşu" din Bucureşti, ne-a mărturisit că cei ce lucrează la această întreprindere manifestă un interes deosebit pentru practica pe care o efectuează aici elevele unor clase a IX-a.

— Mi-aş permite să fac însă cîteva observaţii — ne-a spus tov. Diţă. Sînt convinsă că practica în întreprinderi este foarte binevenită. Cu o singură condiţie: să nu fie formală, pentru că atunci încurcăm şi şcoala şi pe elevi şi întreprinderea. Or, să-mi fie iertată sinceritatea, parcă în această privinţă nu ne-am scuturat încă total de formalism. Şcoala ne-a trimis o adresă prin care ne solicita să primim cîteva grupe de eleve la practică. Am fost de acord, dar o simplă hîrtie nu poate rezolva o problemă atît de importantă. Am făcut deci cum am considerat noi că e mai bine. Am repartizat elevele pe lîngă muncitoarele noastre, le-am indicat ce trebuie să facă. Ne-am gîndit că e bine să le trecem prin întregul flux al procesului de producţie, astfel încît să poată învăţa toate operaţiile necesare executării unui obiect. Le-am urmărit adesea, să văd cum se descurcă. Am constatat cu surprindere că cele mai multe nu ştiau nici cum se ţine o foarfecă în mînă. Şi asta la 15—16 ani! Este foarte greu, aproape imposibil, ca noi să le putem crea acum aceste deprinderi. Fetele trebuie să vină cu ele din şcoală, din activitatea pe care o desfăşoară în atelierele şcolare începînd încă din primele clase. Şi mi-aş permite să spun încă ceva. Aceeaşi neîndemînare, aceeaşi lipsă de deprinderi şi de cunoştinţe presupuse de meseria în care îndrumă elevele (dublate adesea şi de o totală indiferenţă) o dovedesc şi profesoarele ce le însoţesc la practică. Rolul lor se rezumă de fapt (în cazul în care nu se retrag într-un colţ cu o carte) în a supraveghea disciplina. Nu înţeleg de ce se mai numesc „îndrumătoare de practică". Pentru a îndruma pe cineva trebuie să ştii tu însuţi, măcar în mare, despre ce este vorba. Sînt convinsă, de aceea, că de îndrumarea practicii ar trebui să răspundă un om competent, din întreprinderea respectivă, care ştie ce anume trebuie să facă, cu ce să înceapă, care să desfăşoare practica după o programă şi în funcţie şi de cerinţele producţiei.

Ancheta de faţă a menţionat cîteva aspecte ale pregătirii elevelor pentru munca practică, productivă. Aspectele acestea preocupă în momentul de faţă şcolile, forurile de învăţămînt. Se vor crea cu siguranţă, în această privinţă, forme noi, se vor experimenta noi soluţii. Important este ca toate acestea să prindă viaţă, ca pregătirea pentru muncă a elevelor să răspundă ritmului tot mai rapid al dezvoltării producţiei.

MONICA VERDEŞ

cumentare directă, aprofundată, ce cer discuţii cu oamenii în chiar mediul care-i condiţionează profesional.

— Necunoaşterea problemelor tehnico-economice şi a aplicaţiilor ştiinţifice din sfera producţiei industriale — ne-a spus profesorul **GR. BĂNESCU** din Capitală — îşi pune amprenta şi asupra multor probleme aplicative date elevilor în cadrul lecţiilor de matematică, şi chiar a unui număr important de probleme de acest fel cuprinse în culegerile tipărite recent; acestea au caracter artificios, iar elementele cu care operează nu corespund realităţii din producţie.

Documentarea nemijlocită a profesorului în producţie este deosebit de necesară şi pentru îmbunătăţirea acţiunii de orientare şcolară şi profesională, ca şi pentru educarea elevilor în vederea participării active la producţie. Or, este un fapt îndeobşte cunoscut şi recunoscut că în timp ce profesorul este perfecţionat şi în domeniul ştiinţei propriu-zise pe care o predă şi în domeniul didacticii, i se oferă elemente cu totul nesatisfăcătoare în ceea ce priveşte posibilitatea de a aprecia, în cunoştinţă de cauză, spre care anume domeniu al producţiei este indicat să se îndrepte fiecare dintre elevii săi.

Se pune întrebarea: cui, căror instituţii le revine în primul rînd sarcina organizării acestei forme importante de perfecţionare a corpului didactic?

Considerăm că problema vizează, în primul rînd, organele locale de conducere a învăţămîntului, de coordonare a informării ştiinţifice şi documentării personalului didactic — inspectoratele şcolare, casele corpului didactic, filialele societăţilor ştiinţifice. Ne-am adresat în cursul anchetei noastre şi acestor foruri. Rareori am găsit însă înscrise în planurile lor, printre problemele centrale, organizarea unor acţiuni menite să asigure cunoaşterea obiectivelor industriale de către membrii corpului didactic. Este adevărat, unele filiale ale societăţilor ştiinţifice care au organizat sesiuni de comunicări sau simpozioane au prevăzut în programul acestora şi vizitarea unor obiective industriale (ar fi de evidenţiat, pentru asemenea iniţiative, filialele din Craiova, Piatra Neamţ, Sibiu, Iaşi). Şi în programele cursurilor de perfecţionare organizate în timpul verii de societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice se obişnuia să fie cuprinse vizite de studii şi documentare în întreprinderi. Judecînd însă după unele dintre cursurile desfăşurate vara trecută, tradiţia aceasta, în loc să fie dezvoltată, pare să cadă în uitare. Nu negăm că ar putea exista anumite greutăţi organizatorice obiective. Şi pentru depăşirea lor militîm, printre altele, în aceste coloane.

O iniţiativă demnă de urmat a luat în ultimul timp Casa corpului didactic din Bucureşti, care a creat, un cabinet de cultură tehnică. Credem că acest cabinet trebuie să cuprindă în planul său de activitate, ca un obiectiv principal, prezentarea „pe viu" a celor mai importante obiective industriale ale Capitalei.

Un rol de prim ordin în desfăşurarea unor acţiuni permanente şi susţinute menite a face cunoscută educatorilor activitatea marilor colective de producţie îl pot juca sindicatele din învăţămînt. Şi în acest domeniu iniţiativele sînt încă timide, sporadice. Am reţinut, din rîndul celor cîteva preocupări de acest fel, pe acelea înregistrate la Sindicatul învăţămînt Giurgiu. În ultimii doi ani — după cum am aflat de la tovarăşa **ELENA BUTFOI**, preşedinta acestui sindicat — au fost iniţiate aici o serie de excursii documentare în programul cărora a figurat, alături de vizite de studiu la obiective istorice şi turistice, cunoaşterea cît mai amplă a unor mari întreprinderi industriale. Începînd din acest an se va organiza, în colaborare cu sindicatele din întreprinderi, un program sistematic de studiere a problemelor producţiei.

Firește însă că problemele cunoaşterii sistematice de către profesori a activităţii din întreprinderi trebuie rezolvate în primul rînd de către forul care, în principal, răspunde de perfecţionarea educatorilor — Institutul central de perfecţionare a personalului didactic. A sosit, credem, momentul să fie analizată posibilitatea includerii studiului „pe viu" al producţiei industriale în programele de perfecţionare ale tuturor specialităţilor didactice — la disciplinele din domeniul ştiinţelor exacte chiar în programele studiului de bază, iar la celelalte discipline în programele muncii educative. Ponderea principală a acestei activităţi trebuie s-o reprezinte cunoaşterea nemijlocită a unităţilor de producţie. În acelaşi timp, credem că I.C.P.P.D. ar trebui să elaboreze împreună cu Institutul de ştiinţe pedagogice şi o metodică a familiarizării cadrelor didactice cu problemele producţiei, cu sociologia şi psihologia muncii.

În încheiere, alte cîteva propuneri desprinse din discuţiile cu cei consultaţi pe parcursul acestei anchete:

• În realizarea vechiului deziderat al unei emisiuni televizate dedicate educatorilor să se includă şi prezentarea unor filme şi telereportaje despre activitatea diferitelor unităţi economice, care să permită o cunoaştere cît mai largă şi din unghiuri diferite a acestora.

• Monografiile profesionale, a căror editare a început-o de curînd Ministerul Muncii, să fie realizate într-un ritm mai accelerat şi însoţite de seturi cu diapozitive sau pliante de fotografii, înfăţişînd aspecte ale activităţii în meseriile respective.

• Filmotecile didactice ale inspectoratelor şcolare să cuprindă un număr mai mare de filme documentare şi secvenţe de jurnale de actualităţi înfăţişînd aspecte variate ale vieţii de producţie din diverse sectoare de activitate economice, imagini din munca specifică diferitelor profesii.

Desigur, lucrările editate, filmele, emisiunile televizate sînt doar un auxiliar, mijlocul principal rămînînd cunoaşterea directă a problemelor producţiei.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

DE LA 6 LA 60 DE ANI

(Urmare din pag. 1-a)

viaţă normală este de 4—5 ani, dacă pierzi 4—5 luni ca să înveţi să lucrezi la el, i-ai pierdut cam a 12 parte din viaţă. Dar dacă se amortizează în 2 ani şi lucrează după aceea 3 ani, i-ai mîncat cam a şaptea parte din viaţă învăţîndu-l. Este oare aceasta o idee deşteaptă? Nu e mai bine să înveţi înainte?

Evident, utilizarea calculatoarelor este o tehnică de vîrf. Ce-am spus pentru ele este valabil însă şi pentru toată industria electronică. Las pe alţii mai pricepuţi să treacă în revistă alte industrii. Cu variaţii de la caz la caz, situaţia este însă mult asemănătoare, chiar şi în industriile ce par mai stabilizate. Chiar şi în agricultură, poate mai ales.

Iată de ce problema învăţămîntului continuu este o problemă foarte gravă în toată lumea. Ea are un aspect deosebit într-un stat socialist. Într-un stat capitalist, cine înţelege problema, strînge bani la ciorap şi apoi se reciclează. Cum? Îl priveşte. Şcoli sînt pe lume. Într-un stat socialist, dacă un calculator lucrează prost, şi eu personal pierd. Pierd cota parte din paguba colectivă. Iată de ce toţi cetăţenii ţării noastre trebuie să înţeleagă vorba lui Lenin completată cu directiva dată de secretarul general al partidului: învăţaţi, învăţaţi de la 6 la 60 ani!

Viitorul biologiei impune

(Urmare din pag. 1-a)

diul poluat, de condiţiile în care se va dezvolta acest om al viitorului. Este larg răspîndită ideea că a doua jumătate a secolului nostru va fi dominată de cercetările şi rezultatele biologiei, aşa cum prima sa jumătate a fost dominată de fizică, de tehnică. Eu personal sînt cu totul convins de acest lucru, nu fiindcă sînt biolog, ci fiindcă aşa rezultă din fapte dacă le examinezi la rece, ţinînd seama de realităţi. Nu fiindcă vreau eu va fi biologia axa principală a investigaţiilor omeneşti de mîine, ci fiindcă numai ea e capabilă să rezolve problemele legate de mersul demografic şi politic al omenirii.

Dar dacă e aşa, atunci trebuie să ne întrebăm: oare actuala situaţie din biologie corespunde cerinţelor acestui viitor? Sîntem noi pregătiţi de a face faţă acestor perspective?

Categoric nu! Nici în învăţămîntul liceal, nici în universităţi şi nici în cercetare! Noi am rămas legaţi puternic de trecut, de tradiţii, şi cu toate reformele făcute, multe nu s-au schimbat din concepţia haretiană, care a fost excelentă în secolul trecut.

În învăţămîntul liceal volumul cunoştinţelor predate e prea încărcat cu noţiuni ce nu servesc în viaţa viitorului intelectual, lipsind în schimb noţiunile despre fenomenele lumii actuale şi mai ales de mîine. Nu se vorbeşte nicăieri de noul mediu creat de tehnică şi de fenomenele de adaptare la acesta, nu se vorbeşte despre viaţa sexuală şi dirijarea ei, despre poluarea mediului ambiant, despre transformările moleculare din celule ce duc la noi indivizi şi rase, despre viaţa în imponderabilitate, despre evoluţia omului etc. Sub motiv că aceste noţiuni sînt prea grele pentru elev, se lasă la libertatea lui să se descurce cum ştie din reviste, din ziare, din conferinţe etc. Aceasta nu e bine, căci la vîrsta adolescenţei astfel de lucruri pot fi înţelese greşit şi nu e nici indicat, fiindcă aceste cunoştinţe fac parte din problemele prezente ale biologiei şi ele ar trebui predate sistematic de către profesori. Adică ar fi necesar ca profesorii de biologie să le predea în conformitate cu nevoile actualităţii şi nu numai aşa cum s-au prezentat în trecut.

În învăţămîntul **universitar** nu-i pregătim pe profesori aşa cum ar trebui, după cum reiese şi din cele spuse mai sus. Ei trebuie să fereasca mintea crudă a elevilor să alunece spre misticism şi religie, ceea ce se întîmplă tocmai atunci cînd fenomene actuale de mare importanţă nu pot fi explicate de profesori, care nu au primit o pregătire specială pentru a fi la curent cu tot ce e nou în biologia de azi.

Am vrut într-un timp ca profesorii de biologie să facă în şcoli şi pe agronomii, pregătindu-i pentru aceasta timp de cîteva semestre, dîndu-le noţiuni de agricultură, de zootehnie etc. Am uitat însă că cel mai simplu ţăran ştie de sute de ori mai mult decît un asemenea profesor biolog şi agronom. L-am derutat pe profesorul nostru spre un domeniu care nu îl privea şi am semănat neîncrederea în specialitatea lui. S-a uitat — şi din păcate se mai uită — că profesorul de biologie este chemat să-i lămurească pe elevi asupra fenomenelor vieţii, ca să alunge din mintea acestora misticismul, un duşman ideologic extrem de puternic.

Dată fiind dezvoltarea unor discipline de întretăiere, cum sînt biochimia, biofizica, genetica, ecologia etc., am spart unitatea unor linii de bază ale învăţămîntului biologic şi au apărut o puzderie de disciplinuţe de un semestru, care l-au încărcat pe student cu examene şi nu i-au mai permis să vadă unitatea domeniului biologic. Numai la fiziologia animală au apărut: citofiziologia, endocrinologia, fiziologia sistemului nervos superior — părţi integrante ale unei singure linii biologice, aceea a funcţionalităţii, aceea a fiziologiei unice. Este adevărat că la acest rezultat ne-au împins şi normele, care impuneau scoaterea de ore de predare şi lucrări practice pentru a se putea păstra personalul format.

Poate că în toate aceste dispersiuni de unitate, urmate de o pierdere de viziune biologică (fapt valabil şi la alte domenii universitare), vom găsi şi una din cauzele care îl fac pe student să nu se mai intereseze decît de ceea ce e strict necesar pentru a lua examenul.

Este clar că toate reformele anuale ale programelor de învăţămînt, adică toate aceste căutări de nou echilibru, nu au fost suficient de studiate şi s-au făcut oarecum sub imperiul momentului. De asta nici nu au dat rezultate şi sîntem şi azi în faţa aceleeaşi căutări pentru a face mai bine, pentru a face cum trebuie.

Însăşi **cercetarea biologică** realizată la catedrele facultăţilor de biologie şi în institutele de cercetări biologice nu mai corespunde viziunii de viitor. Este de la sine înţeles că nu se poate concepe un profesor universitar de biologie care să nu fie dublat de un cercetător (cu toate că mai există şi astfel de cazuri!). Ceea ce nu poate fi explicat la curs, se încearcă să se lămurească prin cercetare. Dar noi, deocamdată, facem o cercetare extensivă, cîte ceva din toate şi, în fond, nimic prea important. Sîntem în epoca „magazinului", ocupîndu-ne de cît mai multe. Este şi aici o căutare. Dar e vremea să ne găsim drumul şi să ne concentrăm la anumite probleme pe care să le adîncim. E vremea să ne schimbăm orientarea spre intensiv. Pentru aceasta va trebui să alegem în mod deliberat cîteva domenii care să ne intereseze, în care să putem face cercetări (avînd oameni, aparataje, bibliografie), şi prin ele să putem ajunge la vîrfurile internaţionale, la nivelul savanţilor recunoscuţi şi chiar la premii Nobel.

Se simte nevoia unei mai bune structurări a învăţămîntului şi a cercetării din biologie. Este o necesitate pe care a sesizat-o Ministerul Învăţămîntului cînd a alcătuit comisia care să studieze „à fond" situaţia în biologie, sub toate aspectele ei şi, după o documentaţie largă şi mai ales bazată pe realităţi, să încerce a face propuneri de actualizare a studiului biologiei.

Acest lucru necesită o muncă întensă, dar el nu poate fi realizat fără ajutorul larg al tuturor profesorilor de biologie din licee, al tuturor profesorilor care predau disciplinele biologice în universităţi şi în institutele de învăţămînt superior, al tuturor cercetătorilor care lucrează în probleme de biologie, fie la catedre, fie la institutele speciale de cercetare.

Realitatea pe care dorim să o schimbăm este aceea de pe terenurile enumerate şi fără ajutorul tuturor celor care o trăiesc noi nu o vom putea cunoaşte. Iar fără a o cunoaşte, nu o putem schimba, nu putem face propuneri juste, care să se deosebească de cele de pînă acum, nu putem schimba calitativ orientarea generală a biologiei din România.

Pe lîngă ajutorul oficial pe care îl vom primi prin rapoartele inspectoratelor şcolare, noi aşteptăm de la toţi biologii din ţară să ne trimită sugestii directe despre ceea ce cred dînşii că nu e bine în domeniul învăţămîntului biologiei. Cred că îndeosebi acestea ne vor fi de mare folos şi le voi fi recunoscător tuturor celor care îmi vor trimite astfel de sesizări direct pe adresa mea (Cluj, str. Clinicilor nr. 5—7). Voi avea astfel un material de extremă valoare, pe care ne vom putea baza. Nu voi dezvălui numele celor ce-mi trimit astfel de material, dacă ei nu o doresc.

Nu am nici un dubiu că nu peste mult omul va ajunge să facă sinteze de proteine din hidrocarburile petrolului, să obţină largi culturi de alge unicelulare, să folosească producţia primară a oceanelor şi mărilor, să facă din toate acestea hrană; să utilizeze spaţiile libere ale nordurilor şi sudurilor planetei, să crească animale pe cele mai înalte vîrfuri cu pajişti, să cunoască mecanismul de păstrare a vieţii normale de adult, prelungind vîrsta productivităţii, să învingă cancerul, tuberculoza, holera, nevrozele şi atîtea alte flageluri actuale şi să asigure omului de mîine o viaţă liniştită, cumpănită, şi plină de mulţumiri. Este deci o datorie a noastră de a face astfel ca biologia să-şi dea toate puterile pentru a realiza acest lucru cît mai bine şi cît mai repede.

INFORMARE • DOCUMENTARE • INFORMARE

Activitatea productivă în procesul de educaţie (II)

Formarea gîndirii ştiinţifico-tehnice a elevilor, îmbinată strîns cu transmiterea abilităţilor pentru efectuarea unor activităţi tehnice este o tendinţă aproape unanim constatată de specialiştii în ştiinţa educaţiei. Mai mult decît atît, unii pedagogi văd în această orientare soluţia fundamentală a problemelor învăţămîntului actual. Astfel, după cum afirmă cercetătorul englez **K. Charlton** [1]), „aplicarea în practică a principiilor politehnismului ar putea să constituie cheia de rezolvare a problemelor centrale a învăţămîntului din toate ţările în a doua jumătate a secolului al XX-lea".

Dacă ideea în sine este îmbrăţişată de majoritatea specialiştilor, căile pentru realizarea ei constituie însă terenul unor aprige dispute. Marea controversă în această privinţă apare între adepţii şi adversarii profesionalismului.

Criticînd orientarea profesionalistă a şcolii americane, pedagogul **A. R. Pemberton** [2]) consideră că, în condiţiile actuale, cînd tehnica pătrunde în toate sferele vieţii sociale, şcoala nu-şi poate propune sarcini profesionaliste, limitîndu-se să-i înveţe pe copii doar, să zicem, să înlocuiască siguranţe electrice. Învăţămîntul prin muncă trebuie să includă cunoştinţe largi, să asigure înţelegerea proceselor tehnologice esenţiale. Pemberton crede că numai în măsura în care disciplinele învăţămîntului practic se vor afla în legătură strînsă cu disciplinele generale se va evita orientarea profesionalistă.

Dar şi în conceperea orientării profesionale se confruntă două viziuni opuse: cercetătorul francez **Antoine Léon** [3]) comparînd cele două concepţii de orientare profesională, **diagnostică** şi **educativă**, subliniază că ambele pun pe primul plan acţiunea adulţilor — a psihologilor, pedagogilor etc. În primul caz această acţiune este văzută în principiu sub formă de examen individual, cu folosirea testelor, iar în al doilea caz, tot în principiu, sub formă de studiere pozitivă şi de educare a copiilor, de pregătire a lor treptată pentru viaţa profesională, de autodeterminare a lor sub influenţa educaţiei coordonate. Este evident că în orientarea profesională, mai ales pentru activitatea direct productivă, sarcina constă nu numai în studierea personalităţii fiecărui elev în scopul de a alege profesiunea care i se potriveşte, ci şi în a-i influenţa şi educa pe elevi pentru a le forma, pornind de la cerinţele economiei naţionale, interesul faţă de profesiunile cele mai necesare, dorinţa de a munci nemijlocit în producţie. Studierea elevilor este, desigur, necesară în cadrul orientării profesionale, dar nu atît pentru fixarea anumitor interese şi pentru dezvoltarea lor, cît pentru alegerea celor mai eficiente metode de formare activă a tendinţelor profesionale care corespund intereselor societăţii, nevoilor economiei naţionale şi, în acelaşi timp, înclinaţiilor manifestate de tineri.

Educaţia prin muncă a elevilor — după cum subliniază pedagogul sovietic **I.P. Avereev** [4]), creează mari posibilităţi pentru orientarea acestora spre profesiuni direct productive. Cele mai importante elemente ale acestei educaţii sînt activitatea practică, predarea unor ore facultative la disciplinele tehnice şi agricole, munca în afara clasei şi extraşcolară, creaţia tehnică şi experimentarea agricolă, munca socialutilă şi productivă a elevilor. Educarea atitudinii înaintate faţă de muncă, lărgirea orizontului politehnic al elevilor, familiarizarea lor cu profesiunile direct productive, informarea asupra căilor de pregătire profesională, asupra nevoilor locale de cadre de muncitori, călirea incipientă în muncă a elevilor, înarmarea lor cu deprinderi de muncă, formarea interesului faţă de anumite profesiuni direct productive — toate aceste sarcini se pot rezolva cu succes în cadrul procesului de educaţie prin muncă. În sfîrşit, I.P. Avereev consideră că eficienţa orientării elevilor spre profesiuni direct productive în procesul educaţiei prin muncă depinde de o serie de condiţii, printre care cea mai importantă este legătura strînsă, fără excepţie, a tuturor elementelor acesteia cu producţia.

Răspunzînd la întrebarea : ce învăţăminte pot fi trase din modul de funcţionare a sistemului de învăţămînt tehnic şi prin muncă în Olanda, R.F.G., Franţa şi Austria un studiu publicat recent în buletinul „A school Aproach to Technology" [5]) relevă faptul că pentru pedagogi devine absolut clar că întrucît tehnica nouă înlocuieşte meseriile învechite învăţămîntul prin muncă trebuie să devină o parte integrantă a învăţămîntului general. În vederea realizării unui asemenea învăţămînt se realizează numeroase experimente. Un astfel de experiment, desfăşurat în Olanda, pare să demonstreze că sarcina activităţii în atelierele şcolare nu constă atît în dezvoltarea priceperilor şi deprinderilor practice legate de munca manuală, cît în dezvoltarea gîndirii tehnice a elevilor şi a aptitudinilor lor de a se descurca în principalele procese de producţie.

Autorii studiului menţionat arată în continuare că, în strînsă legătură cu aceasta, în unele ţări europene se discută probleme cu privire la cursurile **„polivalente"** chemate să-i familiarizeze pe elevi nu cu o singură profesie, ci cu mai multe. Ei combat împărţirea tradiţională a disciplinelor şcolare în „teoretice" şi „tehnice" şi arată că unele organizaţii, printre care şi UNESCO, au elaborat o serie de recomandări cu privire la lichidarea barierelor dintre aceste discipline. Se consideră că nici un plan de învăţămînt nu poate fi privit în prezent ca satisfăcător dacă nu cuprinde discipline legate de munca manuală şi de tehnică.

În general, tezele cu privire la învăţămîntul prin muncă, care au căpătat circulaţie în pedagogia modernă pot fi definite pe scurt în felul următor :

1. în condiţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice învăţămîntul prin muncă nu trebuie să aibă ca unic scop pregătirea profesională, ci să-i înarmeze pe tineri cu cunoştinţe, cu deprinderi şi obişnuinţe practice care să le ajute să se orienteze în cadrul mai multor profesii ;

2. învăţămîntul prin muncă are ca principală menire să dezvolte toate aptitudinile omului ;

3. acest învăţămînt trebuie să reprezinte un element component al învăţămîntului pentru **toţi** elevii, şi nu doar pentru cei consideraţi ca incapabili să-şi însuşească cunoştinţe teoretice înalte ;

4. este necesar ca învăţămîntul prin muncă să se întrepătrundă cu predarea tuturor disciplinelor cuprinse în planul de învăţămînt ;

5. munca trebuie realizată în cadrul şcolar şi extraşcolar, în cadrul cluburilor şi cercurilor legate de interesele elevilor, în condiţii cît mai apropiate de cele ale producţiei.

În lumina acestor tendinţe noi, conţinutul noţiunii de „învăţămînt prin muncă" se lărgeşte. Opiniile exprimate, propunerile şi recomandările făcute în ultimii ani permit constatarea că învăţămîntul prin muncă nu se mai reduce, ca în trecut, la munca manuală, ci include **tehnica, munca manuală, desenul tehnic** şi alte activităţi complexe, menite să dezvolte aptitudini multilaterale şi creative.

Tehnica trebuie înţeleasă în învăţămînt, desigur, ca modalitatea de folosire orientată a cunoştinţelor despre materiale, surse de energie şi fenomene naturale şi legată de obiectivul integrării profesionale. Şi, cu toate că în industrie mecanizarea şi automatizarea iau locul efortului fizic al omului, munca manuală rămîne în continuare cel mai important mijloc de formare a deprinderilor. Uneltele muncii manuale continuă în permanenţă să se perfecţioneze. Se perfecţionează şi maşinile, iar munca cu aceste maşini cere de la muncitori deprinderi şi pricepere. Dobîndirea acestor deprinderi rămîne un important element de pregătire a elevului pentru activitate.

În literatura din ultimii ani o atenţie deosebită se acordă legăturii între tehnică, ca disciplină şcolară, şi munca manuală. Deoarece lucrările din atelierele şcolare nu sînt întotdeauna satisfăcătoare, reducîndu-se adesea la exerciţii stereotipe şi la mici obiecte, se atrage atenţia asupra faptului că munca manuală nu trebuie privită ca un scop în sine, ci ca o realizare organică, practică a programelor de tehnică.

Dezvoltarea societăţii impune şcolii cerinţa de a educa oameni dezvoltaţi multilateral din punct de vedere intelectual şi fizic, pregătiţi pentru activitatea practică în condiţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice. Atît învăţămîntul cît şi educaţia prin muncă în cadrul şcolii devin factori esenţiali ai acestei pregătiri.

FRED MAHLER

[1] K. Charlton. Politechnical Education Idea in Movement, International Review of Education, U.N.E.S.C.O.-Institute of Education, 1968, vol. XIV, nr. 1.

[2] A. R. Pemberton Comparative Data and Determinants of Curriculum Development, „Practical education", December 1967, vol. 65.

[3] Antoine Léon, citat după lucrarea „Orientarea şi consultarea profesională a tineretului" (culegere de materiale) sub redacţia lui G. S. Kostyuk, I. N. Nazimova şi D. F. Nikolenko, Kiev, Radjawska skola, 1966, p. 49.

[4] I. P. Avereev : Ob orientaţii skolnikov na rabocii profesii In : „Sko'a i proisvodstvo", Moskva, nr. 4, 1969, p. 7—12.

[5] „A School Approach to Tehnology", School Council Curriculum Bulletin, London-1967, nr. 2, p. 14.

Fragment din monumentul de la Adamclisi

„TERRA"

Recent a apărut nr. 5 al revistei TERRA pe lunile **septembrie — octombrie** a.c. Din cuprinsul ei semnalăm cîteva materiale ca : „Sistemul hidroenergetic şi de navigaţie Porţile de Fier" de ing. dr. doc. **Pavel Dorin,** „Aspecte ale urbanizării României" de dr. **V. Cucu,** „Exploatarea pădurilor din ţara noastră" de dr. **C. Mocanu,** „Utilizarea resurselor de apă din jud. Cluj" de **V. Sorocovschi,** „Lecţiile de geografie în orizontul local" de prof. **E. Chiribău,** „Aparate şi materiale geografice confecţionate de profesori" etc. Se publică o rubrică intitulată **„Cronică geografică",** precum şi **„Opinii şi discuţii".** De asemenea, se publică lista profesorilor de geografie, cărora în luna iunie a.c. li s-a acordat **gradul I** şi **gradul II.**

Numeroase materiale sînt destinate elevilor şi tineretului.

„GAZETA MATEMATICĂ"

Numărul 9/1970 din „Gazeta matematică — seria A — inserează articolele „Logicism, intuiţionism, formalism şi problemele fundamentelor matematicii" de **Corneliu Constantinescu",** „Unele chestiuni elementare în teoria numerelor" de **Vasile Istrăţescu, Grigore Bănescu,** „Noţiuni de combinatorică : funcţia lui Mobius şi aplicaţii la problema cuvintelor circulare" de **Ioan Tomescu** şi „Relaţii între două propoziţii, implicaţia logică" de **Eliferie Rogai.**

Acad. **Caius Iacob** evocă personalitatea celui care a fost academicianul Victor Vâlcovici, iar **Silviu Guiaşu** pe cea a ilustrului matematician Alfred Renyi.

La rubrica „Mic dicţionar matematic", **Dan Radu** scrie despre „Translaţie". În continuare sînt prezentate cărţi de specialitate nou apărute, sînt publicate probleme spre rezolvare şi se dau soluţiile problemelor propuse în numerele anterioare.

ŞTIRI • ŞTIRI • ŞTIRI •

U. R. S. S.

Dezvoltarea învăţămîntului public în U.R.S.S. a făcut ca în anul acesta numărul elevilor să ajungă la 50 de milioane. În anul şcolar 1970—1971 a intrat în vigoare şi noul statut al şcolii medii sovietice de cultură generală. La elaborarea lui au luat parte cadre didactice, oameni de cultură şi ştiinţă, activişti de partid şi de comsomol. Unic pentru toate şcolile din ţară, statutul creează posibilitatea de a se ţine seama de particularităţile naţionale ale şcolilor. În statut sînt înscrise principiile de bază ale politicii de învăţămînt — gratuitatea, obligativitatea, unicitatea şcolii etc.—precum şi obligaţia cadrelor didactice şi a elevilor de a situa pe primul plan al preocupărilor ridicarea nivelului învăţămîntului. Statutul menţionează că, începînd cu clasa a VII-a, în şcoli se predau obiecte la alegere. De asemenea, el prevede că în sistemul de notare elevilor se introduc, pentru purtare, calificative în loc de note. Oglindind dezvoltarea înregistrată de şcoala sovietică, statutul permite să se asigure o activitate bine organizată în unităţile de învăţămînt.

R. F. a Germaniei

60 de şcoli profesionale şi patru licee din Republica Federală a Germaniei folosesc deja ordinatoare în învăţămînt. Dacă se mai adaugă şi instalaţiile electronice a de calcul care lucrează pentru universităţi şi ministerele educaţiei, atunci circa şapte la sută din computerele existente în Republica Federală sînt utilizate în învăţămînt. În comparaţie cu Statele Unite, Anglia, Franţa şi Olanda, Republica Federală a Germaniei mai este însă o „ţară în curs de dezvoltare" în ceea ce priveşte predarea materiilor şcolare prin computere. Acest lucru urmează să se schimbe. Creierele electronice îşi vor face intrarea în toate şcolile, în special în licee şi şcoli profesionale. În acest scop, 1 200 de profesori din întreaga ţară au fost puşi la curent, în cursuri scurte, cu noţiunile de bază ale prelucrării datelor. În primul rînd, computerul este de ajutor la predarea matematicii. El despovărează pe elevi de activitatea reproductivă care le răpeşte mult timp, raţionalizează astfel învăţămîntul şi stimulează gîndirea productivă. În afară de aceasta, creierul electronic face legătura cu informatica şi cibernetica. Circa 1951 de licee din Republica Federală a Germaniei au primit recent broşuri menite să pună la curent pe profesorii de matematică cu noul sistem de predare.

BIBLIOTECA

„Romantismul românesc şi romantismul european"

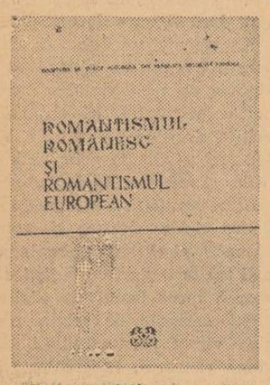

Fenomenul literar romantic continuă să preocupe pe cercetătorii din numeroase ţări, care se străduiesc să definească conceptul de romantism, să precizeze cauzele şi limitele istorice ale mişcării romantice, particularităţile pe care le-a avut în diverse ţări, să releve prelungirile romantismului în literatura perioadelor următoare. Toate acestea justifică oportunitatea sesiunii ştiinţifice organizate la Sibiu în toamna anului trecut pe tema romantismului de către Societatea de ştiinţe filologice, ca şi reunirea într-un volum a comunicărilor prezentate cu acest prilej. Volumul, intitulat **Romantismul românesc şi romantismul european,** a apărut recent în librării. El se recomandă atenţiei cititorilor prin remarcabile contribuţii originale la cercetarea romantismului, prin nivelul ştiinţific înalt al articolelor, prin varietatea temelor dezbătute, printr-o bogată informaţie la zi.

În studiul consacrat trăsăturilor dominante ale romantismului european, Al. Dima concepînd romantismul european ca o expresie tipică a unităţii în varietate, realizează o sinteză a trăsăturilor comune şi a diferenţierilor romantismului în funcţie de criteriul naţional. Această diferenţiere o analizează în adîncime Ana Cartianu şi Jean Livescu în studiile despre romantismul englez şi cel german. Tot mişcării romantice europene îi sînt consacrate studiile lui Paul Cornea, Silvian Iosifescu şi Vera Călin.

Comunicările care adîncesc studiul particularităţilor romantismului românesc subliniază că în contextul istoric al luptei generaţiei paşoptiste pentru eliberarea naţională şi socială, mişcarea romantică din ţara noastră a avut un caracter preponderent militant, D. Păcurariu demonstrează că la noi, spre deosebire de alte ţări, polemica clasicism-romantism s-a prelungit şi scriitorii au oscilat între aceste două direcţii literare. Cercetările publicate de Al. Duţu şi Mircea Anghelescu pun în lumină interferenţele dintre literatura română şi literaturile străine în spiritul noilor orientări ale şcolii comparatiste româneşti. De asemenea, în studiile care cercetează raporturile bilaterale ale literaturii noastre cu literaturile franceză (N.I. Popa, C.D. Papastate), italiană (Nina Façon, Ion Pătraşcu), rusă (Tamara Gane), engleză (Aurel Vasiliu), interferenţele dintre literatura noastră şi literaturile străine apar ca fiind determinate în primul rînd de elementul receptor care, acţionînd ca un selector, a integrat acele elemente din literatura străină ce corespundeau tradiţiei naţionale şi momentului istoric.

Un volum destinat istoriei romantismului nu putea să nu cuprindă cercetări despre opera poetică a lui Eminescu, cerinţă căreia-i răspunde studiul despre antiteza romantică eminesciană publicat de Janeta Beşliu şi Dumitru Tiutiuca. Emilia St. Milicescu studiază viziunea şi stilul romantic la Geo Bogza.

Volumul se referă de asemenea la modalităţile de prezentare a romantismului în manualele de literatură română (Maria Fanache) şi în manualele de literatură universală şi de limbi străine (Ion Brăescu).

Publicată sub îngrijirea unui colectiv format din Alexandru Balaci, membru corespondent al Academiei, Al. Dima, membru corespondent al Academiei, şi Yvette Nafta, secretar ştiinţific, lucrarea „Romantismul românesc şi romantismul european" este un auxiliar valoros al specialiştilor şi o lectură interesantă pentru orice iubitor de literatură.

Conf. dr. ANGELA ION

INSTITUTUL POLITEHNIC IAŞI

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE CONSTRUCŢII

1. Asistent, poz. 20, Catedra de drumuri şi poduri disciplina „Topografie şi fotogrametrie".

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

2. Asistent, poz. 20, Catedra de electrotehnică şi măsuri electrice, disciplina „Măsuri electrice".

3. Asistent, poz. 21, Catedra de utilizări electrice şi automatizări, disciplinele : „Automatizări şi telecomenzi", „Protecţia prin relee" şi „Automatizări şi protecţia prin relee".

4. Asistent, poz. 14, Catedra de maşini electrice, disciplina „Maşini electrice".

FACULTATEA DE HIDROMECANICĂ

5. Asistent, poz. 9, Catedra de combaterea eroziunii solului şi pedologie, disciplina „Agricultură, horticultură şi culturi irigate".

6. Şef lucrări, poz. 7, Catedra de hidroamelioraţii, disciplinele : „Hidrologie şi hidrogeologie" şi „Construcţii hidrotehnice".

7. Asistent, poz. 12, Catedra de hidroamelioraţii, disciplinele „Construcţii hidrotehnice" şi „Alimentări cu apă.

8. Asistent, poz. 13, Catedra de hidroamelioraţii, disciplinele „Mecanizarea, tehnologia lucrărilor de îmbunătăţiri funciare" şi „Alimentări cu apă şi canalizare".

9. Asistent, poz. 7, Catedra de combaterea eroziunii solului şi pedologie, disciplina „Pedologie generală şi ameliorativă".

10. Asistent, poz. 9, Catedra de matematici II, disciplina „Matematici speciale".

11. Asistent, poz. 10, Catedra de matematici II, disciplinele : „Analiză matematică şi matematici speciale", „Geometrie analitică şi diferenţială", „Matematici generale".

12. Asistent, poz. 10, Catedra de construcţii hidrotehnice, disciplinele : „Elemente de reglaj şi automatizări", „Maşini hidraulice".

13. Asistent, poz. 11, Catedra de construcţii hidrotehnice, disciplinele : „Alimentări cu apă şi canalizări", „Construcţii edilitare şi căi de comunicaţie", „Hidr. şi amenajări hidrotehnice".

14. Asistent, poz. 12, Catedra de construcţii hidrotehnice, disciplina : „Lucrări edilitare hidr. şi amenajări hidrotehnice".

15. Asistent, poz. 13, Catedra de construcţii hidrotehnice, disciplinele „Maşini hidraulice şi staţii de pompare", „Staţii de pompare" şi „Maşini de construcţii".

16. Asistent, poz. 10, Catedra de mecanică teoretică, disciplina „Mecanică teoretică".

17. Conferenţiar, poz. 3, Catedra de mecanică teoretică, disciplinele : „Mecanică teoretică" şi „Mecanică şi rezistenţă".

18. Conferenţiar, poz. 4, Catedra de mecanică teoretică, disciplinele „Mecanică teoretică" şi „Mecanica construcţiilor".

FACULTATEA DE INDUSTRIE UŞOARĂ

19. Asistent, poz. 14, Catedra de organizare şi planificare, disciplina „Economia, organizarea şi planificarea legislaţiei şi evidenţa contabilă".

20. Conferenţiar, poz. 2, Catedra de economie politică, disciplina „Economie politică".

21. Lector, poz. 4, Catedra de economie politică, disciplina „Economie politică".

22. Asistent, poz. 7, Catedra de economie politică, disciplina „Economie politică".

23. Asistent, poz. 8, Catedra de economie politică, disciplina „Economie politică".

24. Asistent, poz. 10, Catedra de economie politică, disciplina „Economie politică".

FACULTATEA DE MECANICA

25. Asistent, poz. 13, Catedra de maşini unelte, disciplina „Maşini unelte".

26. Asistent, poz. 10, Catedra de tehnologia construcţiei de maşini şi mecanică agricolă, disciplina „Automobile şi tractoare".

27. Asistent, poz. 12, Catedra de tehnologia construcţiei de maşini şi mecanica agricolă, cu normă de cercetare.

28. Asistent, poz. 11, Catedra de organe de maşini, disciplina „Organe de maşini".

29. Asistent, poz. 8, Catedra de termotehnică, disciplina „Termotehnică şi instalaţii de condiţionare".

30. Conferenţiar, poz. 3, Catedra de motoare termice, disciplinele : „Turbine cu aburi", „Turbine cu gaze" şi „Utilaje termice".

31. Asistent, poz. 9, Catedra de motoare termice, disciplinele ; „Curs general de maşini" şi „Bazele cercet. experim. pe maşini termice".

32. Asistent, poz. 10, Catedra de motoare termice, normă de cercetare.

33. Conferenţiar, poz. 4, Catedra de rezistenţa materialelor, disciplinele : „Rezistenţa materialelor".

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 30 zile (pentru posturile de profesor, conferenţiar şi şef de lucrări) şi de 15 zile (pentru posturile de asistent) de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial al R.S.R., la secretariatul rectoratului I.P.I., Calea 23 August nr. 22, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969, p. I.

Concursul se va desfăşura la sediul Institutului politehnic din Iaşi, în conformitate cu prevederile legii sus-menţionate.

ANUNŢ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri" din Bacău, invită foştii elevi şi profesori să ia legătura cu conducerea şcolii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date, fotografii, documente, scrisori etc., necesare pentru monografia şi revista şcolii.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

28.128

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1062 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 6 noiembrie 1970 | 4 pagini 25 bani

Telegrama adresată de participanții la primul Simpozion național al cadrelor didactice

COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al partidului, președinte al Consiliului de Stat

Participanții la lucrările „Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului", exprimînd sentimentele calde de prețuire ale tuturor slujitorilor școlii față de Partidul Comunist Român — conducătorul încercat al poporului pe calea progresului și a bunei stări — își îndreaptă și astăzi gîndurile cu recunoștință către Comitetul Central al Partidului, către dumneavoastră, mult stimate, tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru activitatea neobosită și rodnică pe care o desfășurați în slujba edificării, pe pămîntul scump al patriei, a societății socialiste multilateral dezvoltate, a ridicării continue a prestigiului internațional al României, pentru instaurarea unui climat de pace și înțelegere între popoare, spre binele și fericirea întregii omeniri.

Dăm glas adeziunii depline a corpului didactic la politica marxist-leninistă, internă și internațională a partidului și statului nostru, hotăririi nestrămutate de a ne aduce contribuția la transpunerea în viață a vastului program stabilit de cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român de înflorire a economiei, științei și culturii.

Parte integrantă a acestui program însuflețitor, învățămîntul cunoaște un proces de perfecționare fără precedent, de care sîntem mîndri. Avem drept călăuză luminoasă Directivele Comitetului Central, indicațiile dumneavoastră prețioase date de la tribuna Conferinței Naționale a cadrelor didactice. Simpozionul la care am participat și în care s-au prezentat 332 comunicări axate pe cele mai stringente probleme ale învățămîntului, constituie etapa finală a unor acțiuni județene, care au antrenat mii de cadre didactice ; el este, în același timp, o expresie a năzuinței educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de a-și ridica necontenit măiestria didactică, de a se autoperfecționa.

Făgăduim solemn că ne vom dărui cu devotament și generozitate cunoștințele, priceperea și întreaga experiență pentru educarea și instruirea tinerelor generații, vom oferi elevilor noștri datele cele mai importante ale științei și tehnicii moderne, le vom dezvolta gîndirea creatoare, interesul și pasiunea pentru studiu, aptitudinile și talentele, le vom cultiva respectul și dragostea față de muncă, ajutîndu-i să-și însușească temeinice deprinderi de muncă fizică, o pregătire multilaterală pentru activitatea practică. Vom face totul pentru a înarma tineretul școlar cu concepția științifică, marxist-leninistă, despre lume și viață a partidului nostru, vom sădi în inimile tinerei generații dragostea fierbinte față de patrie, față de partid, încrederea în viitorul nostru luminos, voința de a duce mai departe măreața operă ce se înfăptuiește azi în țara noastră, îi vom însufleți cu ideile nobile ale prieteniei și frăției între popoare, ale progresului, socialismului și păcii.

Vă asigurăm, tovarășe secretar general, că vom dărui în continuare, munca noastră însuflețită dezvoltării și modernizării școlii de toate gradele, formării unor buni și de nădejde constructori ai socialismului și comunismului în patria noastră, slujind astfel cu credință idealurile de progres și civilizație ale României socialiste.

ÎN PAGINA A II-A PREZENTĂM ASPECTE DE LA DESFĂȘURAREA SIMPOZIONULUI NAȚIONAL AL CADRELOR DIDACTICE.

O FUNCȚIE FUNDAMENTALĂ A ȘCOLII

PREGĂTIREA TEHNICĂ-PRODUCTIVĂ A ELEVILOR

„Tinerii trebuie să înțeleagă că este necesar să se deprindă cu lucrul, cu munca practică, astfel încît atunci cînd vor termina școala să nu devină pur și simplu niște oameni care au învățat de toate, dar nu știu să pună mîna pe un ac".

NICOLAE CEAUȘESCU

Legătura școlii cu practica, cu activitatea productivă este, așa cum în repetate rînduri a subliniat conducerea partidului nostru, o latură esențială a pregătirii tineretului. Aplicînd indicațiile partidului, răspunzînd stringentelor comandamente ale societății noastre în continuă dezvoltare industrială, Ministerul Învățămîntului a introdus recent, după cum se știe, ore de activități tehnice-productive ca disciplină obligatorie în planul de învățămînt al școlii generale de 10 ani și al liceului de cultură generală. Nota caracteristică a instrucțiunilor transmise pe această linie inspectoratelor școlare și școlilor este faptul că, stabilind cadrul acțiunii, conținutul ei și obiectivele urmărite, precum și atribuțiile forurilor locale de învățămînt și ale cadrelor didactice, se lasă totodată conducerii și colectivului didactic al fiecărei unități școlare un cîmp larg pentru inițiative suple, eficiente, adecvate condițiilor localității în care își desfășoară activitatea. S-a pornit, în această privință, și de la experiența deja acumulată de unele inspectorate școlare, ca și de unele școli care, determinate de cerințele vieții, au organizat diferite forme de activitate tehnică-productivă a elevilor.

Un debut promițător a fost înregistrat, de pildă, în unitățile școlare ale județului Gorj.

— Cu sprijinul Comitetului județean al P.C.R. și al Consiliului popular județean — ne-a arătat prof. **Vasile Romanescu,** inspector școlar general al județului Gorj — am putut lua contact cu conducătorii centralelor industriale și ai principalelor întreprinderi economice din raza județului nostru. Majoritatea acestora au întîmpinat cu căldură propunerile noastre vizînd organizarea muncii elevilor în producție. Ca atare, în prezent, definitivăm prevederile concrete ale unui plan comun, precizînd locurile de muncă pentru fiecare școală, pentru fiecare clasă și pentru fiecare grupă de elevi. În fapt, este vorba de a extinde și asupra liceelor de cultură generală și de a adînci caracterul tehnic-productiv al unei acțiuni începute încă de anul trecut, dar care atunci se referea numai la clasele a IX-a ale școlii generale de 10 ani. De pildă, conducerea Școlii generale nr. 8 din Tg. Jiu a stabilit, cu colectivul de conducere al noii Fabrici de confecții din localitate, etapele formării deprinderilor de muncă ale elevilor în principalele secții, astfel încît în lunile imediat următoare ei să participe efectiv la realizarea producției materiale a întreprinderii. La rîndul lor, elevii Liceului „Tudor Vladimirescu" din Tg. Jiu vor lucra la intervalele de timp corespunzătoare, cîte 6 ore, comasate într-o singură zi, așa cum sugerează instrucțiunile Ministerului Învățămîntului, fie în atelierele Grupului școlar de construcții, unde vor executa scule și utilaje de mică tehnicitate, lucrări de montaje în electrotehnică etc., fie la fabrica de placaj din cadrul modernului Combinat local de industrializare a lemnului, unde vor efectua de asemenea lucrări cu caracter productiv.

Și școlile din municipiul Brașov s-au preocupat să asigure elevilor lor locuri de muncă în întreprinderi și ateliere în vederea desfășurării unei activități eficiente, cu caracter productiv. Astfel, numeroși elevi din școlile generale de 10 ani și din liceele teoretice vor lucra în secțiile unor mari uzine, în întreprinderile industriei locale și în atelierele grupurilor școlare și ale școlilor profesionale și tehnice.

Un număr de școli, sprijinite de întreprinderile de industrie locală sau de unități ale cooperației, care le-au pus uneori la dispoziție și atelierele proprii, au orientat activitatea productivă a elevilor spre lucrări de decorațiuni interioare, obiecte de artizanat sau gospodărești. Recent a fost popularizată chiar în paginile gazetei noastre activitatea pe care o desfășoară în această direcție, în cadrul coope-

H. MIRCEA

(Continuare în pag. a 4-a)

Interior la Liceul „Ion Slavici" din Arad

Necesitatea educației permanente a profesorilor de matematică

Necesitatea învățămîntului permanent este determinată, în societatea modernă, de participarea maselor la progresele vertiginoase ale științei și tehnicii atît ca beneficiari cît și, mai ales, ca realizatori. Într-adevăr, revoluția științifico-tehnică pe care o parcurge omenirea în prezent angajează toate profesiunile, începînd de la nivelul omului de știință și al cercetătorului și pînă la muncitorul calificat. Nici muncitorul necalificat, nu poate fi lăsat deoparte, ca atare, cel puțin în măsura în care folosește în munca sa mijloacele tehnicii moderne. În acest context, caracterul profund social al învățămîntului apare ca un corolar constructiv al participării întregii societăți la revoluția tehnico-științifică, iar continuitatea, permanența lui decurg în mod necesar din frecventele rămîneri în urmă provocate în cunoștințele tuturor de dinamica dezvoltării furtunoase a științei și aplicațiilor acesteia. Or, învățămîntul este predat în primul rînd de profesorii de toate categoriile și nivelele. În consecință, aceștia sînt primii obligați a se menține în pas cu evoluția cunoștințelor pe care sînt chemați să le transmită unor mase din ce în ce mai largi.

Decalajul, care crește amenințător, între cunoștințele primite pe băncile facultăților și cele necesare începînd din momentul intrării în carieră este în prezent o realitate în fața căreia nu se poate adopta o atitudine de resemnare. Inginerul intrat în producție constată adesea că procesele tehnologice și utilajele pe care trebuie să le conducă sînt altele decît cele despre care învățase cu 4—5 ani în urmă. Medicul, arhitectul, geologul, chimistul se află în aceeași situație descumpănitoare. Dar profesorul, care are misiunea socială de a forma toate celelalte categorii de profesioniști, în ce situație se găsește dacă își dă seama că nici el însuși nu poate înțelege progresele științei venite prea repede, fără avertisment, inexorabil ?

Desigur, se pot recomanda diverse remedii, printre care documentarea și actualizarea cunoștințelor prin studiul individual. Totuși, experiența a dovedit că atît preocupările profesionale și personale, cît și lipsa de timp și adesea chiar de cărți, cursuri și alte materiale didactice împiedică pe marea majoritate a specialiștilor și în particular pe profesorii din învățămîntul mediu de toate categoriile de a se ține la curent cu mersul înainte al cunoștințelor în specialitățile respective, cu atît mai puțin cu apariția unor noi capitole sau discipline devenite indispensabile profesiunilor lor. Tocmai de aceea prelungirea pregătirii universitare prin reluarea ei după un număr de ani de la absolvire a devenit o necesitate recunoscută în numeroase țări.

Organizarea acestei pregătiri sub forma cursurilor postuniversitare constituie o preocupare importantă a forurilor noastre de învățămînt. În ultimii ani ea a fost încredințată, pentru categoria profesorilor de învățămînt mediu și de cultură generală, Institutului de perfecționare a cadrelor didactice, care a făcut apel la personalul facultăților de specialitate pentru a prelua un număr de prelegeri. Participanții, scoși din producție în serii succesive, pentru o lună, au avut prilejul a urmări unele serii de prelegeri informative, stadiile de pregătire terminîndu-se prin colocvii mai mult sau mai puțin formale, în orice caz fără consecințe pentru cursanți.

După părerea noastră, cel puțin pentru profesorii de matematici, acest gen de cursuri postuniversitare nu poate corespunde nici cerințelor, nici țelurilor unei pregătiri ulterioare. Într-adevăr, este prea bine știut că matematica nu se poate însuși auditiv, că simpla participare la prelegeri, oricît de interesante, oricît de dibaci prezentate, nu înseamnă decît o eventuală informare, care cere o aprofundare imediată printr-o prelucrare personală, adesea plină de osteneli remarcabile.

De 20 de ani, Societatea de științe matematice își întemeiază o parte însemnată din activitatea sa pe informarea, documentarea și perfecționarea cadrelor didactice din învățămîntul general și liceal. An de an, în planul de muncă al acestei societăți sînt incluse consfătuiri care vizează modernizarea conținutului și a metodelor în învățămîntul matematic. Vara sînt organizate cursuri și conferințe în tabere situate în localități agreabile. Programele acestor cursuri sînt susținute de nume răsunătoare, de personalități ale științelor matematice și ale învățămîntului. Și publicația Societății — „Gazeta matematică" — are o serie adresată profesorilor, în scopul perfecționării continue a cunoștințelor și capacităților lor, al actualizării culturii lor de specialitate. La rîndul ei, colecția „Biblioteca Societății de științe matematice" pune la dispoziția profesorilor cărți, broșuri, monografii. Acțiunile organizate au fost, după cum se vede, relativ numeroase. O estimare, chiar sumară, a realizărilor obținute arată însă că rezultatele nu sînt la înălțimea eforturilor. Efectul conferințelor, al cursurilor de vară etc. asupra masei profesorilor este mediocru. Desigur, unii dintre aceștia au profitat, de-a lungul carierii lor, de acțiunile desfășurate. Totuși, marea majoritate nu a fost influențată în nici un fel de strădaniile Societății de științe matematice. Această afirmație poate părea cam grăbită, dar ea se susține singură prin prezența aproape permanentă a acelorași figuri la acțiunile societății și a acelorași nume în „Gazeta matematică".

În consecință, avînd în vedere necesitatea inexorabilă de a organiza pregătirea continuă a profesorilor de matematică, va trebui să recurgem la măsuri mai eficiente, mai adecvate realităților. De altfel, problema actualizării și împrospătării cunoștințelor profesorilor de matematică este acută în toate țările, după cum rezultă din lucrările Colocviului UNESCO pe tema „Probleme actuale ale învățămîntului matematic mediu și superior", desfășurat la București în 1968.

Considerăm că învățămîntul postuniversitar organizat sistematic în cadrul strict al facultăților de matematică, după planuri de învățămînt alcătuite cu grija de a se elimina diletantismul și superficialitatea ar putea da roade mai bune decît formele încercate pînă în prezent. Profesorii ar trebui să beneficieze de o scoatere din producție pe spațiul unui semestru, timp în care ar urma cursuri completate cu seminarii și ar executa lucrări practice și referate pe baza unor studii individuale orientate, supravegheate și controlate de aproape. Discuții organizate, mese rotunde pe teme pregătite din vreme, simpozioane și concursuri, probe de control și consfătuiri ar completa programul. Admiterea la această formă de cursuri postuniversitare ar trebui realizată pe baza unui concurs de verificare a aptitudinilor și a existenței unui fond activizabil de cunoștințe fundamentale însușite anterior. Pentru absolvirea acestor stagii de pregătire postuniversitară ar trebui să se instituie de asemenea un examen care să ve-

Acad. NICOLAE TEODORESCU
decanul Facultății de matematică a Universității din București

(Continuare în pag. a 4-a)

Inventatori

Sînt minunați acești băieți de 13—14 ani a căror voce are încă timbrul incert al trecerii dintr-o vîrstă în alta și ale căror siluete subțiratice au mișcări de o fermecătoare stîngăcie. I-am ascultat în recenta emisiune „Micii meșteri mari" prezentînd și explicînd invențiile ai căror autori sînt, arătînd „cum le-a venit ideea", relatînd de cine a fost contractat, sau cînd va intra în producție cutare aparat și am simțit pentru ei nu obișnuita simpatie condescendentă cu care sînt priviți adolescenții, ci o autentică admirație.

Pare surprinzător, dar băieții aceștia sînt într-adevăr inventatori, sînt autorii unor lucrări de un real interes. Aparatul pentru evaluarea denivelărilor de teren, aparatul pentru detectat scurgerile de gaze din conducte (căruia ni s-a promis că îi va urma în curînd un altul pentru detectarea scurgerilor din conductele de petrol), un pahar în care apa fierbe după dorință, un tip de barometru original... Fie că s-au gîndit „să vină în ajutorul oamenilor", cum spunea Radu Papadian (pe care l-au impresionat monotonia și primitivismul muncii de „mirositor"), fie că au vrut doar, încercîndu-și puterile de proiectanți și de meșteri să-și construiască un instrument de joacă (căci ce altceva i-a îndemnat pe Constantin Florin din Mediaș sau pe Dorin Sălăgeanu din București să-și construiască cele două tipuri de bumerang ?), ei au trebuit să răspundă deseori unor probleme tehnice de o veritabilă complexitate, să apeleze la cunoștințe teoretice și abilități practice fără de care frumoasele și originalele lor idei n-ar fi ajuns să fie concretizate. Ca să ne convingem că lucrurile stau așa, ar fi suficient să ne gîndim la proiectele celor doi autori de bumerang, la minuțiozitatea și precizia calculelor, la finețea operațiilor de asamblare, șlefuire etc. care le-au fost solicitate acestora, sau la ingeniozitatea „paharului pentru fiert apa". Dar și satisfacțiile inventatorului sînt pe măsura exigențelor „activității" sale. Căci migala cu care Gheorghe Roj din Șimleul Silvaniei a sculptat figurinele din „Casa babei și a moșului" — cum și-a intitulat el barometrul mai sus-amintit — a avut drept rezultat o lucrare de o autentică frumusețe. Iar răbdarea cu care Grigore Cîmpeanu s-a străduit să facă al său „cățel-robot" cît mai asemănător în alură și mișcări cu un cățel adevărat a convins Fabrica de jucării din Arad să-i achiziționeze invenția.

Mai mult decît atît, satisfacțiile acestor mici creatori se răsfrîng și asupra profesorilor lor, a acelora care, rămînînd în modestul lor anonimat, au marele merit de a-i fi învățat să gîndească și să lucreze astfel încît să-și valorifice remarcabilele lor aptitudini.

O. B.

Lucrările Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățământului"

Lucrările Simpozionului național cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățământului" — organizat recent de Comitetul Uniunii sindicatelor din învățământ și cultură și Ministerul Învățământului, în colaborare cu Institutul de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic și Uniunea societăților științifice ale cadrelor didactice — au antrenat învățători și profesori din toate județele țării, numărul mare al acestora fiind încă o dovadă a largului interes pe care l-a stîrnit această acțiune în rîndurile oamenilor școlii. La ședința inaugurală au luat parte tovarășii Miron Constantinescu, membru supleant al Comitetului executiv al C.C. al P.C.R., președintele Academiei de științe social politice, Nicolae Gavrilescu, secretar al Consiliului central al U.G.S.R., Ion Teoreanu, șef de secție la Consiliul de Miniștri, Constantin Drăgulescu, președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, Traian Pop, Vasile Alexandrescu și Virgil Radulian, adjuncți ai ministrului învățămîntului, acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Uniunii societăților științifice ale cadrelor didactice, conducătorii instituțiilor care au colaborat la organizarea simpozionului, reprezentanți ai vieții social-politice, științifice și culturale din București și din țară. În numele organizatorilor, tovarășul Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului învățămîntului, a rostit cuvîntul de deschidere în care a arătat că actuala reuniune încheie manifestările desfășurate în întreaga țară, în cadrul cărora peste 26 000 de învățători, profesori și specialiști și-au spus cuvîntul asupra căilor și soluțiilor menite să contribuie la modernizarea învățămîntului.

Expunerile prezentate în cadrul ședinței plenare a Simpozionului național au dat participanților posibilitatea de a obține o amplă viziune de ansamblu asupra problemelor actuale și de perspectivă din sfera învățămîntului și științelor educației. Expunerea „Modernizarea învățămîntului — direcții, tendințe și perspective" prezentată de conf. univ. **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, a efectuat o cuprinzătoare analiză a priorităților în orientarea acțiunii de perfecționare a învățămîntului nostru în raport cu cerințele dezvoltării economico-sociale și științifico-tehnice și cu principalele tendințe ale evoluției școlii pe plan mondial. Au fost prezentate investigațiile întreprinse pentru a asigura învățămîntului structuri organizatorice cît mai suple, pentru a planifica formarea tinerelor generații în funcție de cerințele viitorului, pentru realizarea unei legături organice a școlii cu activitatea practică productivă, pentru întărirea caracterului formativ al învățămîntului etc. Expunerea s-a referit de asemenea la modalitățile cele mai eficiente pentru desfășurarea unei activități educative unitare, la necesitatea continuității între acțiunile școlare și cele extrașcolare. În încheiere vorbitorul a subliniat rolul cercetării științifice și al acțiunilor multilaterale de perfecționare a corpului didactic pentru asigurarea succesului întregii acțiuni de modernizare a învățămîntului.

Intitulată „Premise și obiective ale perfecționării personalului didactic", expunerea prezentată de prof. dr. docent **Dimitrie Todoran**, rectorul Institutului central de perfecționare a personalului didactic, a prezentat ideile pe care se fundamentează în prezent orientarea acțiunii de perfecționare și a subliniat scopul de ansamblu al acestei acțiuni — formarea unor educatori apți să asigure predării un conținut modern și să aplice o tehnologie didactică adecvată.

Prof. doctor docent **Jean Livescu**, rectorul Universității din București, s-a referit în expunerea sa la necesitatea colaborării dintre universitate și învățămîntul de cultură generală. Vorbitorul a scos în evidență multiplele relații reciproce — la nivelul conținutului, al metodelor și mai ales al „producției" furnizate — dintre învățămîntul liceal și învățămîntul universitar, conturînd direcțiile unei colaborări mai profunde și mai active între cadrele didactice din aceste două forme de învățămînt.

Conf. dr. **George Văideanu**, directorul Institutului de științe pedagogice, s-a ocupat în expunerea sa de contribuția extensiunii cercetării pedagogice la modernizarea învățămîntului, relevînd potențialul novator al personalului didactic. În expunere au fost subliniate totodată cerințele actuale în ceea ce privește amplificarea difuzării informației pedagogice și valorificarea mai largă a cercetărilor realizate pe plan local.

Intitulat „Revoluția tehnico-științifică, modernizarea vieții social-economice și procesul de instruire și formare a generației tinere", referatul conf. univ. dr. **Ovidiu Bădina**, directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, s-a ocupat de factorii principali care acționează în procesul de formare a tinerilor și de condițiile dirijării și coordonării lor în vederea educării unitare a personalității umane.

Despre „Rolul sindicatelor din învățămînt în aplicarea politicii școlare a partidului și statului nostru" a vorbit prof. univ. **Constantin Drăgulescu**, președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură. Expunerea s-a ocupat de raportul dintre sporirea funcției și responsabilităților sociale ale educatorilor și sporirea valențelor activității sindicatelor din învățămînt. În continuare vorbitorul s-a referit la acțiunile menite să realizeze un sistem unitar de activități ale organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt, activități ierarhizate în funcție de ponderea conținutului lor și desfășurate prin forme suple, în vederea sporirii continue a competenței și eficienței participării cadrelor didactice la perfecționarea învățămîntului, la ansamblul acțiunilor de educare a tinerei generații, la lărgirea orizontului cultural-științific al întregului popor.

În continuare lucrările simpozionului s-au desfășurat pe secții. Sînt de remarcat și de această dată ampla participare la lucrări, interesul viu cu care au fost urmărite și apoi dezbătute cele 332 de comunicări și referate prezentate.

Tema cu cel mai mare număr de secții și, implicit, cu cel mai mare număr de lucrări prezentate a fost cea intitulată: **„Modernizarea conținutului și metodologiei învățămîntului"**. Așa cum s-a arătat în consideratiile prezentate de prof. univ. dr. **Gavril Simboan**, director general în Ministerul Învățămîntului, ca trăsături definitorii ale lucrărilor prezentate în cadrul tuturor celor 13 secții cuprinse la tema I se remarcă evitarea abordării unor generalități fără valoare practică și axarea pe aprofundarea unor probleme care permit desprinderea unor soluții utile pentru perfecționarea procesului de învățămînt. Experiența cuprinsă în multe dintre referatele prezentate demonstrează posibilitatea de a evita șablonismul și formalismul prin atitudine creatoare în folosirea metodelor și mijloacelor de învățămînt. S-a conturat pregnant necesitatea abordării unitare a procesului de învățămînt prin cercetări efectuate de colective complexe, care să dispună de o informare la nivel mondial. De asemenea s-a văzut că, pentru a asigura funcționalitatea procesului de instruire și educație, se impune abordarea problemelor prin prisma mai multor discipline și adîncirea lucrărilor consacrate îndrumării profesionale a elevilor.

În legătură cu cele 22 de lucrări prezentate în secțiile temei „Organizarea și conducerea activității școlare", prof. **Sofia Pușcașu**, inspector școlar general al municipiului București, responsabila colectivului de coordonare, subliniază că acestea au dezbătut multilateral o serie de probleme importante, cum sînt raporturile din societatea contemporană între pedagogia culturii și școală ca izvor de cultură și civilizație, perfecționarea structurii și a conținutului învățămîntului liceal, modalitățile de desfășurare a activității de îndrumare și control, criteriile eficienței acesteia etc. Din ansamblul lucrărilor s-au relevat diverse procedee de muncă cu caracter eficient și s-au formulat propuneri interesante cu privire la îndrumarea cercetării științifice a cadrelor didactice, la lărgirea documentării asupra metodologiei acestei activități etc.

Concluziile dezbaterilor la tema „Orientarea școlară și profesională. Evaluarea rezultatelor școlare" au fost înfățișate de prof. univ. dr. **Dumitru Salade**, care a arătat că activitatea în acest domeniu trezește un tot mai larg interes din partea oamenilor școlii. Experiențele prezentate au fost de natură să lămurească unele probleme cu caracter teoretic, precum și diferite aspecte privitoare la activitatea psihologilor școlari. Depășind faza studiilor cu caracter general, a simplelor anchete și sondaje, referatele și comunicările au oglindit o analiză mai temeinică, întemeiată pe cercetări concrete, cu o problematică variată. Sînt de reținut numeroasele propuneri — unele făcute și cu alte prilejuri, dar încă neaplicate — cum ar fi urgentarea elaborării documentației științifice de specialitate, stabilirea mai precisă a rolului și sarcinilor psihologului școlar, înființarea unei comisii de docimologie în cadrul Ministerului Învățămîntului etc.

În secțiile în care s-au dezbătut problemele educației tineretului școlar au fost prezentate 63 de comunicări. Lectorul universitar **Ștefan Costea**, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, a arătat că acestea au acoperit o largă arie tematică, ocupîndu-se de obiectivele și conținutul procesului educativ, de metodele și mijloacele educației, de specificul realizării sarcinilor educației comuniste a tineretului școlar în cadrul procesului de învățămînt și prin sistemul educativ extrașcolar. Bazîndu-și analiza pe o bogată experiență autorii comunicărilor au schițat direcții de activitate și au formulat cerințe subliniind necesitatea punerii de acord a conținutului învățămîntului cu întreaga gamă de informații științifice și culturale, a întăririi educației prin muncă, a cercetării mai atente a grupurilor formale și informale de elevi etc.

În cadrul temei „Pregătirea și perfecționarea personalului didactic" au fost susținute un număr de 12 comunicări. Este un fapt incontestabil și totodată îmbucurător — a spus în concluziile la această temă prof. univ. dr. docent **Anatolie Chircev** — că sarcinile perfecționării și autoperfecționării constituie o preocupare majoră a unui număr tot mai mare de slujitori ai învățămîntului. În această direcție sînt inițiate multiple și susținute căutări pe diverse planuri și direcții, așa cum au atestat și comunicările susținute.

Desfășurarea lucrărilor în secțiile temei «Perfecționarea activității sindicatelor din învățămîntul de cultură generală» — a arătat prof. **Maria Stănescu**, vicepreședinte al Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură — a prilejuit realizarea unei convingătoare viziuni de ansamblu asupra conținutului și modalităților de colaborare între organele și organizațiile sindicale, conducerile școlilor și organele de îndrumare și control. De asemenea, au fost dezbătute formele multiple ale contribuției sindicatelor din învățămînt la pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice și sistemul activității cultural-educative a acestor organizații. Discuțiile purtate au relevat necesitatea îmbunătățirii în continuare a muncii din acest domeniu prin trecerea la investigații și cercetări de profunzime asupra acțiunii specifice a organelor și organizațiilor sindicale în principalele direcții ale perfecționării învățămîntului.

Concluziile finale asupra desfășurării simpozionului au fost prezentate de prof. univ. **Constantin Drăgulescu**, președintele Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură. Modernizarea învățămîntului — a arătat vorbitorul — reprezintă un proces complex, în realizarea căruia educatorul are un rol hotărîtor. Actualul simpozion a avut menirea de a stimula interesul cadrelor didactice pentru cercetarea științifică. Din cele 332 de comunicări prezentate în program 220 au fost elaborate de oameni care lucrează direct la catedră. Prin numărul și calitatea comunicărilor, Simpozionul național s-a dovedit o școală a cercetării științifice, a învățării metodologiei acestei munci, cu repercusiuni asupra procesului de continuă perfecționare a cadrelor didactice.

Considerînd că activitatea depusă în pregătirea și desfășurarea Simpozionului național constituie una din formele prin care cadrele didactice își aduc contribuția la înfăptuirile înnoitoare prin care trebuie să treacă școala noastră de toate gradele, ne propunem să continuăm în anii care urmează, cu și mai mare perseverență, efortul nostru comun pe linia extinderii și adaptării tematicii cercetării științifice din învățămînt la realitățile și cerințele stringente ale etapei actuale de dezvoltare a societății noastre socialiste, cuprinzînd treptat și în mod adecvat, încă din acest an, problemele care își așteaptă rezolvarea în toate sectoarele de învățămînt.

În încheierea lucrărilor a luat cuvîntul conf. univ. **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, care a înfățișat sarcinile imediate și de viitor ce stau în fața școlii și a oamenilor săi pe linia transpunerii în viață a politicii partidului în domeniul învățămîntului.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm participanții au adresat **o telegramă Comitetului Central al P. C. R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU**, (textul integral este publicat în pagina I a numărului de față).

Prin tematica abordată și prin amploarea pe care a luat-o, Simpozionul național s-a înscris ca unul din evenimentele remarcabile din viața școlii românești. El a fost o expresie a dorinței masei largi a cadrelor didactice de a contribui activ la procesul de modernizare a învățămîntului, a dovedit existența unor puternice resurse de energie și de gîndire creatoare, care își așteaptă în viitor valorificarea mai deplină în procesul instructiv-educativ.

ANIVERSAREA ȘCOLII GENERALE NR. 3 DIN LUGOJ

Duminica trecută, Școala generală nr. 3 din Lugoj a sărbătorit 200 de ani de existență. La festivitate au fost prezenți numeroși elevi și profesori din trecut și de astăzi, ai școlii. A participat, de asemenea, Mihai Telescu, prim secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., președintele Consiliului popular județean, care i-a felicitat pe dascăli și pe elevi pentru rezultatele frumoase pe care le-au dobîndit. Directoarea școlii, prof. Rodica Precup, a vorbit apoi despre activitatea pe care a desfășurat-o aceasta de-a lungul celor 200 de ani de existență.

Participanții la adunare au adresat Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, o telegramă în care se spune, printre altele: „Corpul didactic și elevii Școlii generale nr. 3 din Lugoj își exprimă profunda lor recunoștință și dragoste față de conducerea partidului și a statului nostru, față de dumneavoastră, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru grija părintească pe care o purtați tuturor slujitorilor școlii românești și tinerei generații din patria noastră. Ne angajăm să muncim neobosit pentru educarea copiilor în spiritul idealurilor nobile ale comunismului, să cultivăm tradițiile înaintașilor noștri spre binele și fericirea poporului și a patriei noastre dragi, România socialistă.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

1. **În predarea limbii române la clasele I—IV ale școlilor cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare se va ține seama de numărul de ore stabilit prin programele școlare ale acestor clase valabile pentru anul școlar 1970/1971.**
2. **Predarea „Cunoștințelor despre natură și om" în clasa a III-a a școlilor cu predarea în limba maghiară se va face după programa școlară pentru clasa a III-a, aprobată cu nr. 49 883/1970.**

IMPLICAȚIILE TEHNICE ALE CONȚINUTULUI LECȚIILOR

Orientarea predării către problemele tehnicii moderne, însușirea cunoștințelor într-un astfel de context încît ele să devină cît mai grabnic instrumente de lucru practic constituie o preocupare extrem de actuală a învățămîntului contemporan. În dorința de a sugera profesorilor unele modalități prin care pot asocia studiul disciplinelor școlare cu realitățile tehnicii, ne-am oprit asupra unui capitol din chimie — „Substanțe gazoase. Legile gazelor" — și asupra unui capitol din fizică — „Statica" — ce urmează să fie predate în acest trimestru în primul an al liceului de cultură generală, solicitînd cîtiva cercetători de la Centrul de chimie fizică și de la Centrul de mecanica solidelor să ne vorbească despre implicațiile tehnice ale problemelor tratate în respectivele capitole.

„Gazele" — un capitol cu largă sferă de aplicație

— Cunoașterea legilor gazelor — ne-a spus cercetătoarea ILEANA IOSIF — servește la proiectarea instalațiilor în care se lucrează cu gaze. Proiectantul trebuie să cunoască corelațiile între volum, presiune, temperatură. Cunoscîndu-se legile gazelor și variindu-se pe baza lor proporția între reactanți se pot obține importante produse industriale. Astfel, una din căile de preparare a aldehidei formice necesare industriei maselor plastice este oxidarea incompletă a gazului metan. Supus unui procedeu catalitic gazul metan duce la obținerea alcoolului metilic, iar alcoolul metilic la obținerea formaldehidei. Acetilena, un produs de asemenea important pentru producția de mase plastice, se obține prin descărcarea gazului metan într-un arc voltaic. Prin utilizarea acestui sistem de descărcare în arc se obține o temperatură foarte mare, reacția mergînd cu un randament mult mai mare decît într-o descompunere termică obișnuită.

— Problemele elementare tratate în cadrul capitolului „Substanțe gazoase Legile gazelor" au o largă sferă de aplicații în domeniul tehnicii — a subliniat cercetătorul MIHAI VAS. Prezența lor poate fi relevată, de exemplu, în tehnica obținerii gazelor pure, a preparării gazelor inerte, a utilizării gazelor lichefiate, a obținerii temperaturilor joase etc. Mă voi referi la cîteva aplicații directe în tehnică ale absorbției gazelor. Una dintre acestea este purificarea gazelor prin absorbție selectivă. Aceeași proprietate e folosită în cromatografia gazoasă — metodă tehnică modernă de analiză a unui amestec de gaze sau vapori.

Este știut că cea mai importantă etapă a reacției catalitice este absorbția unuia sau a ambelor gaze reactante pe suprafața catalizatorului. Dacă cunoaștem mecanismul reacției pe catalizator putem modifica procesul de reacție în sensul măririi randamentului, al măririi selectivității pentru un anumit produs. Or, toate reacțiile petrochimiei actuale sînt conduse catalitic. Hidrogenarea și deshidrogenarea olefinelor, obținerea benzinelor aromatizate etc. au la bază procedee catalitice.

— Cred că pe elevi i-ar interesa să afle — a fost de părere cercetătoarea ANGELA MOISIN GIANCU — unele probleme privind oxidarea metalelor, care în tehnică poartă denumirea de coroziune uscată. Cunoașterea modului în care se oxidează metalul, a legilor după care se oxidează, a naturii straturilor de oxizi, a limitei protectoare sau neprotectoare a stratului de oxid format are o deosebită importanță pentru tehnică. Dacă stratul de oxid sau de sulfură care acoperă metalul sau aliajul utilizat la diferite aparaturi este protector, aparatul respectiv are o viață mai lungă și, dimpotrivă, dacă nu este protector metalul se poate degrada prin oxidare, ceea ce duce la distrugerea aparaturii. De asemenea, dacă stratul protector are crăpături sau fisuri, dacă nu are o suprafață coerentă și metalul vine în contact cu atmosfera oxidantă, aceasta poate duce la deteriorarea aparaturii.

În domeniul oxidării o temă de cercetare foarte importantă o constituie oxidarea wolframului în bioxid de carbon. Cunoscînd cum se comportă wolframul în diferite condiții de temperatură și presiune a diferitelor gaze cu care vine în contact, aflăm dacă el poate sau nu să fie folosit în acele condiții. Lămurirea acestor aspecte este necesară în industrie la fabricarea filamentelor becurilor, a electrozilor etc.

„Ar fi mai ușor să enumerăm domeniile în care cunoștințele de statică nu se aplică..."

— Sfera de aplicabilitate în tehnică a problemelor de statică este atît de mare, încît cred că ar fi mai ușor să enumerăm domeniile în care acestea nu se aplică, decît cele în care se aplică — a menționat de la bun început cercetătorul AL. VAICUM. Mă voi opri — a continuat el — la cîteva aplicații ale staticii construcțiilor.

După cum se știe, statica se ocupă de două mari aspecte: reducerea sistemelor de forțe și echilibrul corpurilor. Primul ne arată modul cum un sistem de forțe — oricît de compus ar fi el — care acționează asupra unui corp poate fi înlocuit cu un alt sistem, mai simplu, fără a se modifica efectul. Această operație de înlocuire este de mare importanță în practică și permite simplificări apreciabile în calculele analitice.

Stabilitatea construcțiilor este asigurată cu ajutorul fundațiilor. Astfel, pentru stîlpii de înaltă tensiune, toate sarcinile orizontale și verticale care acționează asupra stîlpului se reduc, la nivelul terenului, la o rezultantă orizontală, la un moment de răsturnare și la o rezultantă verticală. Primele două sînt forțe perturbatoare, care caută să răstoarne construcția, ultima este o forță stabilizatoare. Pentru calculul fundației se ia în seamă **echilibrul corpurilor**, punîndu-se întrebarea ce condiții trebuie să îndeplinească sistemul de forțe (active și reactive) care acționează corpul pentru ca acesta să fie în echilibru. Dacă în calcul, nu se consideră aportul favorabil (ca forță stabilizatoare) al rezistenței laterale a masivului de pămînt, atunci fundația se numește **de greutate**. Dacă se iau în considerare aceste forțe, atunci avem de a face **cu fundații încastrate**. Pentru determinarea punctului de aplicație al rezultantei forțelor masive ale fundației (care este o forță stabilizatoare) trebuie determinat centrul de greutate al fundației. În calculul fundației se caută să se aleagă astfel dimensiunile ei, încît forțele stabilizatoare să întreacă forțele perturbatoare cu un anumit procent, numit coeficient de siguranță. Fundațiile încastrate prezintă avantaje economice importante și se aplică la multe construcții supuse răsturnării: stîlpi de telefoane, de cale ferată, de linii electrice aeriene etc., castele de apă, turnuri de radio și televiziune etc.

Cercetătorul L. CALMACIUC s-a referit la aplicațiile staticii în construcția de mașini. De fapt — ne-a spus tov. Calmaciuc — statica s-a născut și s-a dezvoltat din nevoia oamenilor de a construi, de a-și făuri unelte care să le ușureze efortul în învingerea unor rezistențe din partea naturii.

În teoria mecanismelor și mașinilor, disciplină componentă a mecanicii aplicate, aplicațiile staticii sînt multiple și de fapt de neînlocuit. Capitolul special din teoria mecanismelor și mașinilor care se ocupă cu determinarea forțelor ce iau naștere sau acționează în diversele elemente componente ale mașinilor, se numește cinetostatica mașinilor și mecanismelor. Găsirea celor mai indicate procedee de aplicare a principiilor statici și dinamicii în diverse condiții de lucru, rezolvarea problemelor de mecanică a formelor constructive noi, de funcționare în condiții de mare viteză și pentru învingerea unor rezistențe deosebit de mari constituie preocupări de bază ale mecanicii aplicate.

Expunînd cele spuse de cercetătorii pe care i-am solicitat să arate cîteva implicații tehnice ale problemelor tratate în cele două capitole de chimie și de fizică, am urmărit să sugerăm profesorilor posibilitățile ce le stau la îndemînă pentru a stabili relații între lecțiile lor și diferite domenii ale tehnicii. Considerăm că profesorii pot utiliza în lecțiile lor numeroase exemple asemănătoare, pe care le pot găsi cu prilejul vizitelor în producție, citind literatura de specialitate, consultîndu-i pe tehnicieni și ingineri etc., pentru a răspunde unui imperativ al învățămîntului actual: apropierea educației de realitățile tehnicii moderne.

În atenția conducătorilor de unități școlare și preșcolare, a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor!

În curînd apar în volum:

„TEMATICILE DE STUDIU INDIVIDUAL ÎN VEDEREA SUSȚINERII COLOCVIULUI DE GRADUL II ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT PENTRU EDUCATOARE, ÎNVĂȚĂTORI ȘI PROFESORI"

elaborate de Institutul central de perfecționare a personalului didactic și aprobate de Ministerul Învățămîntului.

Editat de „Gazeta învățămîntului", acest volum conține materia de studiu, bibliografia și indicații de pregătire pentru toate categoriile de cadre didactice înscrise la colocviul de gradul II; materialul cuprins este valabil atît pentru anul școlar 1970—1971, cît și pentru anii școlari următori.

Volumul poate fi solicitat din timp la centrele de difuzare a presei din toate orașele, precum și la chioșcurile de difuzare.

Constituirea colectivului permanent de organizare a Simpozionului național al educatorilor

Săptămîna aceasta, la Uniunea Sindicatelor din învățămînt și cultură s-a constituit un colectiv permanent de organizare a Simpozionului național al educatorilor, acțiune care va avea loc de acum înainte din an în an la nivel județean și o dată la doi ani la nivel republican. Din colectivul permanent al simpozionului fac parte reprezentanți ai instituțiilor organizatoare — Comitetul Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură, Ministerul Învățămîntului, Institutul Central de perfecționare a personalului didactic, Institutul de științe pedagogice, Uniunea societăților științifice ale cadrelor didactice, cercetători, redactori din presa pedagogică. Prin componența sa și prin atribuțiile pe care le are, colectivul continuă activitatea începută în cadrul primului Simpozion național încheiat recent.

Cu prilejul constituirii acestui colectiv permanent au fost discutate problemele valorificării referatelor și comunicărilor prezentate la simpozionul cu tema „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului" și s-au conturat liniile principale ale tematicii viitorului simpozion, al cărui obiectiv va fi „Educația prin muncă, pentru muncă, tehnică și producție".

Au reînceput emisiunile teleșcoală

Marți 3 noiembrie a.c., a fost reluat pe ecranele televizoarelor ciclul de emisiuni „Teleșcoala". Organizate de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu televiziunea, emisiunile de teleșcoală, intrate acum în tradiție, constituie prin tematica pe care o abordează, cît și prin modul de tratare a problemelor, un mijloc modern de însușire a cunoștințelor, un auxiliar prețios al școlii.

În acest an emisiunile de teleșcoală se vor adresa elevilor din școlile generale și licee, cu precădere celor din clasele a VIII-a și a XII-a. Referindu-se la matematică, limba și literatura română, fizică, chimie, biologie, geografie, aceste emisiuni vor trata o serie de capitole importante din programa de învățămînt, completînd, pe baza unui bogat material ilustrativ, cunoștințele predate la lecție. De asemenea, lunar vor fi date răspunsuri la întrebările puse de elevi în legătură cu alte obiecte.

Prima emisiune de teleșcoală din acest an, a prezentat un interesant film documentar, intitulat „Columna lui Traian", menit să sprijine studiul istoriei la clasa a VIII-a.

O evocare impresionantă

Zilele trecute a avut loc o impresionantă manifestare organizată cu prilejul comemorării a 30 de ani de la prăbușirea Doftanei. Sute de elevi de toate vîrstele din județele Prahova, Buzău, Dîmbovița și din municipiul București au ascultat, la Muzeul Doftana, evocări ale trecutului de luptă al partidului nostru, ale faptelor comuniștilor care și-au jertfit viața pentru fericirea poporului. Cu acest prilej, 250 de elevi de la Școala generală din comuna Liliești au prezentat evocarea „Vorbește istoria". Apoi elevii au vizitat secțiile Muzeului Doftana și au făcut un pelerinaj la cimitirul „Trei pruni".

Simpozion închinat lui J. A. Komensky

În cadrul manifestărilor culturale inițiate de UNESCO pe plan mondial, Ministerul Învățămîntului — prin Institutul de științe pedagogice — și Academia de științe sociale și politice — prin Secția de pedagogie-psihologie — organizează, cu prilejul împlinirii a 300 de ani de la moartea lui J.A. Komensky-Comenius, marele clasic al pedagogiei universale, simpozionul „J.A. Komensky-Comenius și contemporaneitatea".

Lucrările simpozionului se vor desfășura în zilele de 14 și 15 noiembrie 1970, la Casa corpului didactic din București. Deschiderea lucrărilor va avea loc în ziua de 14 noiembrie, ora 10.

Consfătuire referitoare la predarea teoriei și calculului probabilităților

Recent a avut loc, la Turnu Severin, o consfătuire organizată de Societatea de științe matematice, în colaborare cu filiala sa locală și cu inspectoratul școlar județean, cu tema „Predarea probabilităților în liceu și învățămîntul superior". La lucrările consfătuirii, desfășurate sub conducerea acad. Gh. Mihoc, au participat cadre didactice din învățămîntul superior și din licee.

Dezbaterile au arătat că în prezent, cînd calculul probabilităților devine una dintre cele mai rodnice ramuri aplicative ale matematicii, predarea lui în liceu dobîndește o deosebită însemnătate. S-au făcut, totodată, o serie de propuneri privind căile de lărgire și îmbunătățire a studiului calculului probabilităților.

Discuri anexe la manualele de limbi străine

Au apărut recent noi discuri imprimate de Electrecord ca anexe la manualele de limbi străine ale Editurii Didactice și Pedagogice. Printre acestea se numără discul pentru manualul de limba franceză clasa a VI-a, ed. 1970 (autori: Marcel Saraș și Maria Brăescu; cîntec Marica Beligan și Claude Dignoire), discul pentru manualul de limba rusă, clasa a VI-a ed. 1970 (autori: L. Dunicov și L. Solcănescu; cîntec: Ani Suliteanu și Igor Popa: cîntă: prof. Ileana Ștefan: la pian: prof. Valentin Anghelache) și discul pentru manualul de limbă engleză, clasa a VI-a ed. 1970 (autori: Liana Voinescu).

RAID ANCHETĂ

CLASELE SPECIALE ŞI PROBLEMELE LOR MAI NOI ŞI MAI VECHI

Cu cîtva timp în urmă, gazeta noastră consemna înfiinţarea primelor clase speciale de biologie şi de chimie. După cum se ştie, încă din anii trecuţi ideea constituirii unor colective de elevi cu aptitudini deosebite pentru unele discipline a cîştigat numeroşi adepţi şi înfiinţarea unor clase speciale de matematică, fizică şi limbi străine s-a bucurat de un viu interes. În anul şcolar curent numărul acestora a crescut şi, aşa cum arătam, au luat naştere şi clase noi, de biologie şi de chimie.

Am vizitat, la o lună şi jumătate de la deschiderea anului şcolar, cîteva asemenea clase speciale funcţionînd la Liceul „Gh. Lazăr" şi la Liceul nr. 15 din Capitală.

O zi obişnuită la clasa de biologie a Liceului nr. 15, desemnată în scripte sub denumirea de „clasa a X-a G". E marţi şi orele din program se succed în ritmul lor firesc : limba latină, educaţia fizică, matematica, biologia, muzica... Asistînd la lecţii, urmărind reacţiile elevilor, răspunsurile lor, interesul pentru fiecare obiect de învăţămînt, ne-am dat seama că ne aflăm într-o clasă cu elevi inteligenţi, deosebit de conştiincioşi şi disciplinaţi. Trei zile mai tîrziu, vineri, la Liceul „Gh. Lazăr", în clasa a X-a I,clasă specială de chimie, aveam să constatăm acelaşi lucru. S-a conturat astfel o primă impresie: aceea că şi într-un caz şi în altul ne aflăm în faţa unor colective de elevi foarte buni, fapt deosebit de important pentru reuşita acţiunii. Într-adevăr, raţiunea existenţei claselor speciale stă înainte de toate în pregătirea unor absolvenţi cu o solidă cultură generală şi, în acelaşi timp, cu o excepţională aplicaţie pentru un domeniu sau altul al ştiinţelor.

Subliniind multilaterala dezvoltare a elevilor respectivi n-am uitat însă că ne aflăm în mijlocul unor pasionaţi biologi sau chimişti, în faţa unor adolescenţi ale căror preocupări actuale vor avea o serioasă influenţă asupra profesiunii lor viitoare. Dincolo de obişnuit am încercat să căutăm neobişnuitul, să desprindem ceea ce este specific şi ar vrea să definească tocmai caracterul special al claselor vizitate mai bine zis, se va deosebi — de celelalte clase şi printr-o bogată activitate de cerc, organizată în afara orelor de curs. Pe această linie s-au şi realizat cîteva acţiuni interesante. De pildă, tinerii biologi au vizitat Institutul de inframicrobiologie şi l-au primit în mijlocul lor pe academicianul Eugen Macovski, care le-a ţinut o lecţie de sinteză, vorbindu-le despre etapele apariţiei vieţii în Univers şi pe planeta noastră. Lecţia, urmărită cu viu interes, a fost completată cu proiecţii şi de demonstraţii practice.

Aceasta este deocamdată tot. Ar fi putut să fie mai mult. Aşa cum ne-a arătat o discuţie cu conducerea şcolii, cu profesorii clasei şi cu inspectorul de specialitate care urmăreşte îndeaproape activitatea acesteia, sînt destule probleme care îşi aşteaptă soluţionarea. Consemnăm aici cîteva.

S-ar fi impus cu necesitate, de pildă, nu numai sporirea numărului orelor de biologie, ci şi adaptarea corespunzătoare a planului de învăţămînt. Îndeosebi s-ar fi cerut o corelare mai fireasă între programa de chimie şi cea de biologie (aceasta e o problemă mai veche, semnalată de profesori şi cu alte prilejuri). Lecţia la care am asistat ne-a furnizat de altfel şi ea un argument în sprijinul acestei cerinţe. Era o lecţie despre originea vieţii şi, cu toate că profesoara a explicat structura chimică a principalelor substanţe organice, întrucît elevii nu aveau noţiuni de chimie organică, înţelegerea fenomenelor biochimice a fost destul de dificilă. Neajunsul acesta, deocamdată imposibil de înlăturat, ar putea fi parţial suplinit de crearea în liceele unde funcţionează clase speciale de biologie a unor cercuri de chimie în care să fie studiate o serie de noţiuni de chimie organică. Este o soluţie care, firească, mai trebuie studiată şi care depinde de iniţiativa fiecărei şcoli. În mod adecvat ar trebui revizuite şi programele altor discipline, evident nu în sensul restructurării lor totale, ci al adaptării corespunzătoare la specificul clasei. La limba latină, de pildă, programa ar trebui să cuprindă teme şi texte care să slujească înţelegerii clare a denumirilor ştiinţifice din domeniul biologiei. Unele teme legate de biologie s-ar putea include şi în programele de limbi moderne.

O altă problemă esenţială este dotarea laboratorului de specialitate care, în stadiul actual, nu se deosebeşte prea mult de laboratoarele existente în general în şcoli. Ar fi normal ca laboratorul unui liceu care găzduieşte clase cu un anumit profil să reprezinte prototipul laboratorului modern pentru profilul respectiv, utilat cu aparataj suficient pentru executarea unor lucrări frontale.

În sfîrşit o ultimă cerinţă formulată de aproape toţi interlocutorii noştri, este aceea ca în viitor clasele speciale de biologie să fie organizate în cadrul secţiilor reale şi nu umaniste, ca în prezent, întrucît studiul temeinic al matematicii, fizicii şi chimiei este hotărîtor în formarea viitorilor biologi. Tot mai larga influenţă a acestor discipline asupra ştiinţei vieţii este, în această privinţă, cel mai convingător argument.

Clasa de biologie de la Liceul nr. 15 este, de fapt, o clasă cu profil umanist căreia i s-au acordat în plus două ore de biologie pe săptămînă. Disciplina de specialitate este predată pe baza unei programe şi a unui manual experimentate de mai mulţi ani de cercetătorii Institutului de ştiinţe pedagogice şi de profesorii acestui liceu. Manualul, dezbătut de altfel în mai multe rînduri în presa de specialitate, unde a fost prezentat sub numele de „curs unic de biologie", cuprinde noţiuni de biologie generală şi de sistematică animală şi vegetală. Capitolele sale principale se referă la materia vie şi originea vieţii, organizarea materiei vii, sistematica vegetală şi animală, anatomia şi fiziologia comparată la nivel individual (plantă şi animal), dovezile evoluţiei şi forţele motrice care duc la desfăşurarea ei, probleme de ecologie : specie-populaţie-biocenoză şi noţiuni de biologia omului. Cît priveşte programul săptămînal, în principiu, din cele patru ore de biologie două sînt rezervate lucrărilor practice de laborator. În rest, clasa specială se deosebeşte — sau,

Clasa specială de chimie are şi ea două ore în plus la disciplina de specialitate. Deci în total, pe săptămînă, patru ore de chimie. Programa acestei discipline a fost adaptată într-o oarecare măsură cerinţelor impuse de pregătirea viitorilor chimişti. În plus au fost introduse două capitole noi: termodinamica chimică (5 ore) şi noţiuni de cinetică chimică (4 ore). Numărul sporit de ore permite aprofundarea cunoştinţelor teoretice, fixarea lor printr-un număr mai mare de probleme şi efectuarea în bune condiţiuni a lucrărilor practice de laborator. Destul de multe ore sînt lăsate la dispoziţia profesorului. Timpul afectat în fiecare săptămînă studiului disciplinei de profil este întregit de o oră de cerc, în cadrul căreia elevii rezolvă probleme date la concursurile naţionale şi internaţionale de chimie, se familiarizează cu unele aspecte ale practicii industriale sau studiază teme legate nemijlocit de tehnică: mijloace moderne de recuperare a metalelor din apele rîurilor şi din cele reziduale, coroziunea — efecte şi mijloace de prevenire etc. Un manual special — ca în cazul biologiei — nu există şi nici nu se poate pretinde, cel puţin deocamdată. Sîntem informaţi că problema realizării lui este abia în studiu.

În timpul vizitei noastre la Liceul „Gh. Lazăr" ne-a impresionat în mod deosebit pasiunea elevilor pentru tot ce este legat de chimie. Ai impresia că te afli printre veritabili chimişti, pentru care nici o reacţie chimică nu mai este o taină De remarcat interesul pe care elevii îl manifestă pentru literatura de specialitate şi iniţiativa lăudabilă a şcolii de a le facilita accesul la bibliotecile de profil.

Cîteva consideraţii de ordin general se impun. Subscriem propunerii făcute de majoritatea interlocutorilor noştri ca îndeobşte, clasele speciale să ia fiinţă încă din primul an al liceului şi nu din clasa a X-a, cum se întîmplă în prezent. De asemenea, s-a propus să se elaboreze programe unitare, destinate întregului ciclu liceal, ca şi manuale corespunzătoare programelor respective. În prezent, cînd asemenea manuale există numai în parte, se simte nevoia unor consfătuiri periodice, a unor întîlniri ale profesorilor care predau la clasele de biologie şi chimie — aşa cum se organizează pentru profesorii de la clasele de matematică şi fizică — în vederea dezbaterii unor teme din programă. De pildă, ar fi deosebit de utilă dezbaterea modalităţilor de predare a capitolelor de termodinamică şi de cinetică chimică. Mai frecvente ar trebui să fie de asemenea, încă din această fază incipientă, contactele cu facultăţile de profil şi cu unele institute de cercetări, eventual sub forma unor cercuri de elevi care să funcţioneze în cadrul acestora.

Nu putem încheia fără a menţiona un fapt care a împietat mult debutul în bune condiţiuni al noilor clase speciale : întîrzierea aprobării de înfiinţare a acestor clase. Practic, clasele despre care am vorbit au luat fiinţă la 22 septembrie, ceea ce a determinat destule dificultăţi de ordin organizatoric. S-au întîmpinat dificultăţi mai ales în constituirea colectivelor de elevi. La Liceul nr. 15 clasa de biologie nici acum nu întruneşte numărul minim de elevi. Din acelaşi motiv, în unele oraşe din ţară — de pildă la Iaşi şi la Cluj — nici nu s-au putut înfiinţa clase speciale de biologie.

Modul cum îşi desfăşoară munca noile clase speciale, acolo unde s-au constituit, arată însă că, dincolo de dificultăţile începutului, experimentul dovedeşte oportunitatea creării unor astfel de clase.

VIOLETA APOSTOL
MIRCEA IONEL

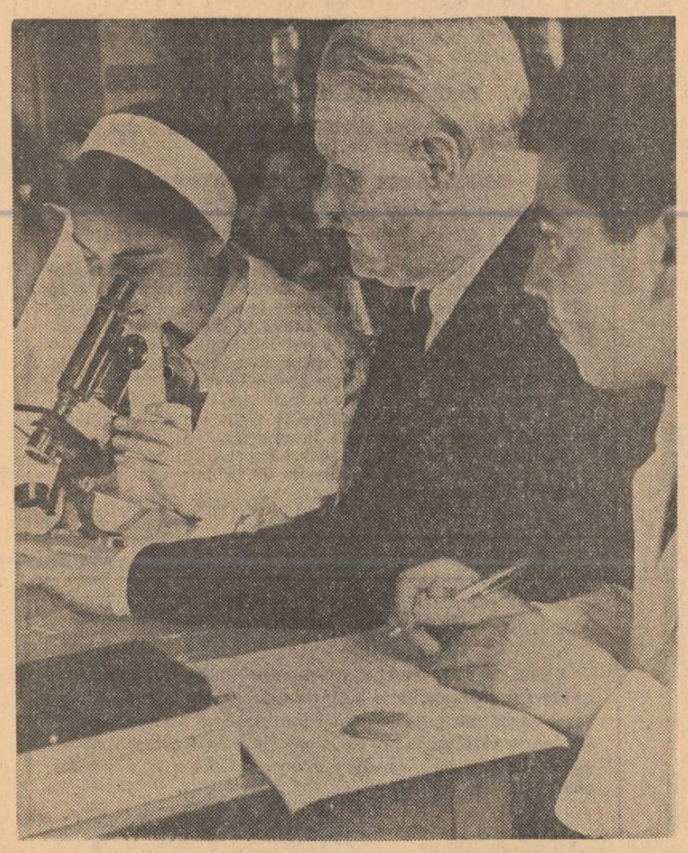

Tinerii biologi de la Liceul nr. 15 cercetînd, sub îndrumarea acad. Eugen Macovski, lumea coacervatelor

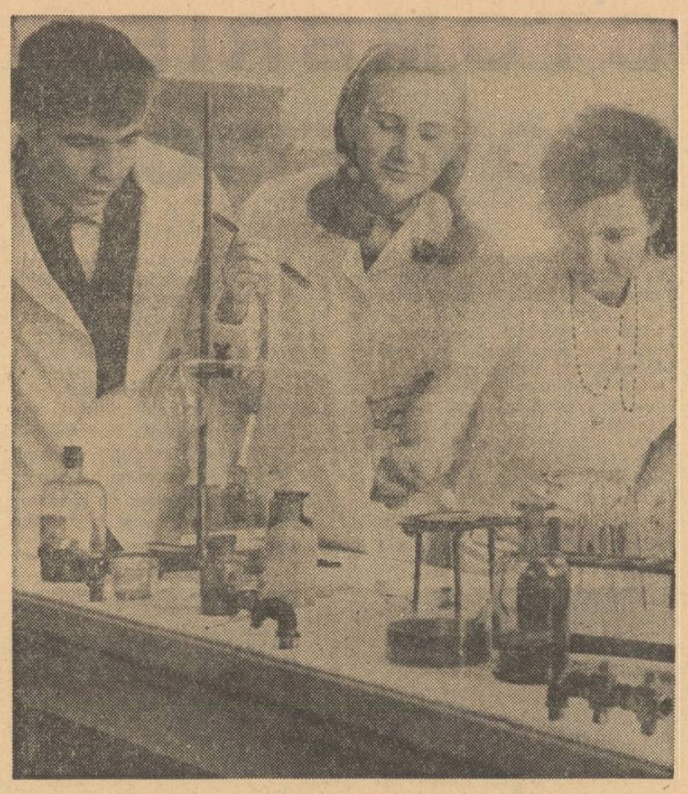

Elevii clasei speciale de chimie de la Liceul „Gheorghe Lazăr" arată un interes deosebit pentru lucrările practice

DIALOG DESPRE MANUALE

Invitaţie adresată unui profesor

— Tovarăşe profesor, la o şedinţă despre care cred că vă amintiţi aţi criticat cu tărie, chiar cu asprime, manualul de literatură română pentru clasa a XII-a. Vă propun să scrieţi dv. un manual mai bun.

— Este o „simpatie" pe care editura mi-o arată pentru simplul fapt că mi-am spus o părere critică ?

— Nu este vorba nici de simpatie, nici de antipatie. Doar aţi mai scris o carte pe care editura noastră a publicat-o. Deci noi avem convingerea că puteţi să scrieţi.

— Eu sînt, precum ştiţi, din provincie. Adresaţi-vă unor autori din Bucureşti, care sînt mai aproape de dv. şi mai la curent cu noutăţile.

— Autorii se selectează după competenţă, nu după oraşul unde locuiesc. Vă cunosc de peste un deceniu. Ştiu ce experienţă aveţi în învăţămînt ; predaţi de peste 25 ani. Ştiu că elevii, ca şi colegii dv. vă consideră unul din cei mai buni profesori de română.

— Asta este şi părerea dv. ?

— Categoric. Tocmai de aceea vă rog să fiţi de acord cu propunerea editurii, pe care v-o fac cu cele mai bune intenţii.

— Nu pot. Sînt bolnav.

— Vă doresc grabnică însănătoşire şi nu dezarmez. Vă rog ca după însănătoşire să veniţi pe la editură să mai discutăm.

— Cred că n-am să pot scrie manualul nici după ce mă însănătoşesc.

— La clasă mai predaţi ?

— Se înţelege.

— Atunci puneţi pe hîrtie lecţiile dv. Nu-i un efort prea mare şi astfel veţi tezauriza, între două coperte, o experienţă valoroasă de zeci de ani. Este păcat s-o limitaţi numai la liceul unde predaţi

— Insistenţa dv. mă determină să vă mărturisesc că mi-e cam teamă. Să-mi iau răspunderea pentru includerea sau excluderea unor scriitori din manual ?

— Îi includeţi pe cei mari.

— Dar cei mai mici se cred şi mai mari.

— Există o programă ; ea hotărăşte care scriitori sînt studiaţi în şcoală şi care nu.

— Depinde şi „cum" scrii.

— Da, este o mare răspundere.

— Asta este !

— A, deci nu atît boala... Eu vă rog să vă mai gîndiţi.

— Promit.

— Discuţia deci rămîne deschisă, iar invitaţia îşi păstrează toată valabilitatea. In aşteptarea răspunsului dv.,

EMIL BĂLDESCU

O soluţie care trebuie reexaminată

Potrivit prevederilor Regulamentului liceelor de cultură generală, concursul de admitere în liceu are loc într-o singură sesiune, media minimă de admitere fiind şase. Numai în cazul în care nu au fost completate toate locurile se organizează un nou concurs în septembrie, cînd media de admitere poate fi cinci. Se presupune că această soluţie ar favoriza o selecţie cît mai judicioasă. În realitate, însă, lucrurile nu stau tocmai aşa.

Analizînd situaţia existentă la unele licee din municipiul Bucureşti — de pildă la Liceul nr. 10, dar şi la multe altele — putem constata că la sesiunea din septembrie a.c. nu au fost admişi nici măcar cei care au obţinut media 8, în timp ce în sesiunea din iunie fuseseră admişi şi candidaţi cu media 6. Cu alte cuvinte, în acest liceu au început cursurile la 15 septembrie un număr destul de mare de elevi admişi în prima sesiune deşi au cunoştinţe mai slabe decît cei admişi în sesiunea următoare. S-ar putea pretinde că la sesiunea din septembrie exigenţa ar fi fost mai mică şi, ca urmare, valoarea notelor nu ar echivala valoarea celor date în sesiunea din iunie. Ca membru în comisie la ambele sesiuni sînt în situaţia de a afirma cu toată răspunderea că lucrurile nu stau aşa. Numărul mare de concurenţi prezentaţi la fiecare dintre liceele la care au mai rămas locuri şi a trebuit să se organizeze concurs şi în septembrie, în cele mai multe cazuri mai mare decît în iunie, a impus comisiilor exigenţa cuvenită. Totodată nu trebuie să se uite că din diferite motive — de sănătate, familiale etc. — mulţi candidaţi s-au prezentat numai la sesiunea din septembrie. De asemenea, pentru locurile rămase în concurs în septembrie au candidat şi mulţi elevi care în iunie au concurat la liceele industriale. Or, se ştie ce mare afluenţă de candidaţi foarte bine pregătiţi se înregistrează de fiecare dată la aceste licee. În astfel de condiţii sînt convins că nu exagerez dacă afirm că notele din sesiunea septembrie sînt rezultatul unei exigenţe chiar mai mari decît în sesiunea anterioară.

Situaţia semnalată mai sus vine evident în contradicţie cu principiile pedagogice care stau la baza selecţionării elevilor în licee, reflectîndu-se negativ asupra eforturilor menite să ridice nivelul instrucţiei în liceu. De aceea, propun să se revină la formula anterioară actualului regulament, concursul de admitere în liceu urmînd să se desfăşoare în două sesiuni, cu repartizarea corespunzătoare a locurilor.

Un alt aspect pe care am vrea să-l punem în discuţie este diferenţa uneori exagerat de mare, dintre notele pe care le dau comisiile de examinare. De exemplu, la o comisie de la un liceu din Bucureşti au obţinut medii peste 8 un număr de 24 de elevi, în timp ce la cealaltă comisie, de la acelaşi liceu, au obţinut asemenea medii numai 12 elevi, deşi nivelul general de pregătire, atestat de situaţiile şcolare anterioare, era aproximativ egal. Diferenţa a fost provocată de examenul de istorie, la care exigenţa a fost cu totul disproporţionată. Totodată, consider că este nepedagogic şi nedrept ca pe aceeaşi lucrare scrisă să existe note cu un decalaj de două puncte, ca urmare a exigenţei diferite a celor doi examinatori. Nota trebuie să reflecte gradul şi calitatea cunoştinţelor elevului, nu dispoziţia profesorului. Ea nu se pune, în nici un caz, în „compensaţie" pentru a se obţine o anumită medie dinainte stabilită. Aş propune organelor competente să nu permită un decalaj mai mare de un punct.

Şi, în fine, un al treilea aspect, de data aceasta privind modul de organizare a concursului de admitere în liceu. Este vorba de modul cum se constituie comisiile la liceele care funcţionează cu clasele V—XII. Absolvenţii clasei a VIII-a de la aceste licee se înscriu la concurs, cum este şi firesc, la liceul respectiv. Dacă în comisie sînt profesorii pe care elevul i-a avut în clasele anterioare îţi pui fără să vrei întrebarea dacă nu cumva în aprecierile lor există şi elemente subiective, de natură să prejudicieze rezultatul concursului. S-a considerat că profesorii respectivi ar avea grija şi interesul ca în liceu să intre numai elevi bine pregătiţi. Cum se explică atunci numărul destul de mare de repetenţi şi elevi mediocri din primul an, cît şi faptul că unii elevi ce au obţinut la concurs note de 9 şi 10 termină trimestrul I cu note de 3 şi 4 la limba română sau la matematică ? Mulţi dintre părinţii elevilor, presupunînd cine ar putea fi numit în comisie sau cunoscînd precis acest lucru, îşi înscriu copiii în funcţie de relaţiile pe care le pot stabili. Aşa se explică faptul că unii elevi preferă să vină de la o extremitate la alta a Capitalei numai pentru a se înscrie la un anumit liceu, pentru ca apoi să facă imediat cerere de transferare pentru apropiere de casă.

După părerea mea, este bine ca preşedintele comisiei să fie şi în continuare directorul liceului respectiv. Mi se pare deosebit de util să se menţină în comisie doi profesori de aceeaşi specialitate — unul de liceu şi altul de la o şcoală generală, dar socotesc că profesorul de liceu nu trebuie recrutat de la liceul în care funcţionează comisia şi nici din sectorul respectiv. El ar trebui să fie numit de organele de învăţămînt, la propunerea conducerii şcolii respective şi cu avizul organizaţiei de bază, în măsură să cunoască cel mai bine competenţa profesională şi profilul moral al profesorilor.

Prof. GRIGORE GHEBA

MODESTIA

Aniversările de şcoli au intrat de mult în tradiţie şi în fiecare an ele prilejuiesc emoţionante întîlniri ale generaţiilor de elevi şi de profesori. Sărbătorile acestea au profund ecou în rîndul actualilor elevi, care văd un frumos şi pilduitor exemplu de dragoste şi respect pentru şcoala care te formează, care te pregăteşte pentru viaţă.

Anuarele editate la aniversări rămîn documente dragi atît pentru foştii şi actualii elevi şi profesori, cît şi pentru cei viitori. Anuarele acestea vorbesc, printre altele, şi despre cei care le alcătuiesc, despre modestia sau lipsa lor de modestie. Mi se pare că îi stă foarte frumos unui director de şcoală sărbătorită cînd se aşează pe sine în acest anuar cu modestie şi discreţie, nu supraevaluîndu-se, nu spunînd despre sine că este cel mai dintre profesori, cel mai dintre directori, cel mai dintre cei mai, nu dimensionînd doar chipul propriu în fotografii de o pagină, nu devenind el, directorul, vedetă. Asta ca să aibă generaţiile de elevi un bun exemplu de la el.

Să nu uităm că sărbătorită este instituţia, şcoala.

S. G. TELEX

„Vizită medicală" la cîteva şcoli

E ora 11. Intrăm pe poarta Şcolii generale nr. 28 din Bucureşti, situată în modernul cartier Tonola, şi ne îndreptăm spre cabinetul medical. Însoţitorul nostru, dr. Donig Găină, şeful secţiei de igienă şcolară de la laboratorul de epidemiologie al sectorului 2, întreabă :

— Cîte cazuri de îmbolnăviri aţi depistat şi înregistrat şi ce probleme sanitare deosebite aţi avut de la ultimul control sanitar ?

— S-au înregistrat trei cazuri de maladii contagioase, dar s-au luat toate măsurile pentru combaterea lor — răspunde asistenta medicală a şcolii. Am început controlul periodic al elevilor din clasele I-VIII, am executat toate vaccinările conform instrucţiunilor şi am acordat astăzi asistenţă de urgenţă la trei copii care s-au accidentat.

Albul imaculat al halatelor şi al mobilierului, strălucirea instrumentelor medicale abia scoase de la fierbătoare par să confirme atenţia care se acordă în această şcoală sănătăţii elevilor.

În tot timpul cît ne-am aflat în cabinetul medical am constatat că în cadrul acestuia se desfăşoară o activitate susţinută, care urmăreşte prevenirea îmbolnăvirilor şi, în acelaşi timp, educaţia sanitară a elevilor. Cîţiva dintre aceştia îşi aşteptau disciplinat rîndul la tratamente dentare sau pentru unele injecţii. Am cunoscut şi vreo doi „eroi" ai recreaţiilor, veniţi să-şi panseze zgîrieturile. Ne-au asigurat că acestea sînt doar consecinţele unei neatenţii şi nicidecum ale vreunei „bătălii".

Ne continuăm vizita prin şcoală. Peste tot domnesc ordinea şi curăţenia. Coridorul lateral modern construit asigură o iluminare suficientă. Plantele decorative care dau o ambianţă plăcută, culoarele proaspăt spălate, instalaţiile sanitare dezinfectate cu cloramină vădesc grija ca tinerele vlăstare să beneficieze de condiţii de igienă deplină. În recreaţie am intrat în cîteva clase. Ferestrele larg deschise lăsau să pătrundă aerul tare al dimineţii.

A doua escală a investigaţiei noastre a fost Liceul nr. 37. Construcţia lui corespunde pe deplin cerinţelor igienico-sanitare. În plus, peste tot se observă urmele unor mîini grijulii şi dibace de pedagogi care au făcut ca întreaga şcoală să respire o atmosferă sănătoasă. Această impresie — pe care ţi-o formezi încă de la intrare unde, sub o oglindă, poţi citi îndemnul „Controlaţi-vă ţinuta !" — este întărită de datele concrete aflate la cabinetul medical : nici un elev bolnav. Din păcate baza sportivă a şcolii face notă discordantă. Deşi spaţioasă şi îngrijită, ea nu dispune de anexe sanitare, astfel încît elevii sînt obligaţi să plece după orele de sport fără a putea face duşul absolut necesar.

— Am semnalat forurilor de învăţămînt de mai multă vreme necesitatea amenajării acestor anexe sanitare, dar nici pînă în prezent ele nu au fost realizate — ne spune medicul D. Găină. Este timpul ca inspectoratul şcolar să rezolve şi această sarcină.

O situaţie necorespunzătoare din punct de vedere sanitar găsim la Şcoala pentru hipoacuzici din Capitală. Spaţiul din internat nu asigură condiţii de locuit decît pentru 79 de elevi, în timp ce numărul celor care ar trebui să beneficieze de internat este de aproape 200. Deci peste 100 de elevi trebuie să fie cazaţi la diferite gazde în oraş.

Discutăm cu doctorul D. Găină şi conducerea şcolii modalităţile de soluţionare a acestei probleme.

— Dacă biblioteca publică instalată în localul fostului internat ar fi mutată, aşa cum solicităm mereu, problema ar putea fi soluţionată — ne spune prof. P. Martin, directoarea şcolii. Dar diligenţele întreprinse în această direcţie nu au găsit pînă acum audienţa necesară.

Ce se aşteaptă pentru a se răspunde acestui deziderat just ?

O problemă dificilă este alimentarea cu apă a grupurilor sanitare de la etajele superioare ale unor clădiri şcolare. Aşa stau lucrurile, de exemplu, la Şcoala generală nr. 145 care, deşi nou construită nu a fost dotată de la bun început cu un hidrofor. La Şcolile generale nr. 26 şi nr. 30 există hidrofoare dar nu funcţionează şi, cu toate solicitările, au rămas „reparate" doar pe hîrtie, în timp ce aprovizionarea cu apă continuă să fie deficitară.

Dincolo însă de măsurile curente de igienă, există situaţii, stări de lucruri, care solicită o acţiune mai largă, desfăşurată în colaborare cu mai mulţi factori. Este pozitivă iniţiativa luată de unele inspectorate sanitare, ca cel din sectorul 2, de a organiza regulat întîlniri cu directorii şcolilor pentru a analiza situaţia sanitară, stabilindu-se un plan de acţiune pentru fiecare şcoală în parte. Ar trebui intensificate eforturile comune ale Inspectoratului şcolar, Inspectoratului sanitar, întreprinderilor de construcţie. Toate aceste foruri sînt chemate să acţioneze într-o concordanţă mai strînsă şi fără tergiversări în problemele de care depinde asigurarea deplină a sănătăţii elevilor, a igienei şcolare.

RODICA ANDREESCU

MARELE OCTOMBRIE ŞI ŞCOALA SOVIETICĂ

Se împlinesc, în aceste zile, 53 de ani de la evenimentul istoric al Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Transformările radicale care au avut loc după victoria Marelui Octombrie au înrîurit toate domeniile vieții. O dată cu schimbările fundamentale petrecute în economie și în relațiile sociale, progresul determinat de socialism și-a găsit reflectarea în înflorirea vieții spirituale a tînărului stat sovietic, în avîntul nemaiîntîlnit al dezvoltării culturale a maselor populare.

Una din cele mai remarcabile pagini din istoria acestei dezvoltări a fost lupta împotriva neștiinței de carte, moștenită de la regimul țarist. În momentul victoriei Revoluției din Octombrie, trei sferturi din populația Rusiei era analfabetă, iar patru cincimi din totalul copiilor de vîrstă școlară nu erau școlarizați. Demnitarii din Rusia prerevoluționară socoteau că pentru lichidarea analfabetismului vor fi necesari aproape 300 de ani, dar puterea sovietică a rezolvat cu succes această problemă în numai două decenii și ceva.

Dacă în școlile de cultură generală ale Rusiei țariste învățau 9,5 milioane de copii, în actualul an școlar numărul acestora este de aproape 50 de milioane. În total, aproape 80 milioane de oameni sînt cuprinși într-o formă sau alta de învățămînt. De instruirea și educarea tinerei generații se ocupă 2,7 milioane de cadre didactice, de peste zece ori mai multe decît existau în Rusia prerevoluționară. Prin grija statului socialist, în ultima jumătate de secol numărul cetățenilor sovietici cu studii medii și superioare a crescut de 300 de ori, cifrîndu-se anul acesta la aproape 100 milioane. În actualul an de învățămînt peste 9 milioane de tineri și tinere frecventează instituțiile de învățămînt superior din U.R.S.S.

Socotind educația și învățămîntul un fenomen social menit să pregătească tineretul pentru o viață activă și utilă întregii societăți, V. I. Lenin, întemeietorul statului sovietic, a elaborat încă acum 50 de ani bazele sistemului de învățămînt public al societății socialiste sovietice. Principiile școlii unice politehnice de cultură generală, formulate de Lenin, stau și astăzi la temelia sistemului de învățămînt sovietic.

Preocupîndu-se de sporirea eficienței învățămîntului public în condițiile revoluției tehnico-științifice, statul sovietic a luat o serie de măsuri menite să-i înarmeze pe elevi și studenți cu cunoștințe adecvate nivelului actual al științei și tehnicii. Cu începere din anul acesta, cursurile primare, care înainte aveau o durată de 4 ani, vor fi absolvite în 3 ani, astfel încît încă din clasa a IV-a a fost introdus sistemul de predare pe obiecte. Se tinde ca absolvenții școlii generale obligatorii de 8 ani care intră în producție să-și completeze și studiile medii. În această direcție au și fost înregistrate succese de seamă. Astfel, în actualul cincinal (1966—1970) aproximativ 22 milioane de elevi au terminat școala de 8 ani, iar peste 13 milioane au absolvit școala medie.

Învățămîntul profesional din U.R.S.S., care a pregătit în ultimele trei decenii peste 23 milioane de cadre calificate, se află în prezent într-o nouă fază de dezvoltare. Începînd din anul trecut, școlile profesionale se transformă în instituții de învățămînt mediu unde, în decurs de 3—4 ani, tinerii nu numai că își vor însuși profesiunea aleasă, ci vor absolvi totodată și școala medie generală. Datele statistice demonstrează interesul crescînd de care se bucură în rîndurile tineretului această formă complexă de învățămînt. Dacă în anul școlar 1958—1959 școlile profesionale din U.R.S.S. au fost frecventate de 800 000 tineri, în prezent numărul elevilor cuprinși în aceste școli trece de 2 milioane.

Prefacerile ce au loc în sistemul de învățămînt din Uniunea Sovietică ridică probleme complexe atît de ordin teoretic cît și practic. La soluționarea acestor probleme participă activ specialiști cu o vastă experiență, oameni de știință, institute de cercetări științifice. Astfel, la Institutul de pedagogie generală al Academiei de științe pedagogice a U.R.S.S. se desfășoară o intensă activitate consacrată perfecționării întregului proces de instruire și educație a tinerei generații. La secția metodologie pedagogică și metode de cercetare pedagogică, de pildă, a fost creată o grupă specială de lucru care studiază rolul factorilor biologici și sociali în formarea personalității copilului. Un alt colectiv studiază, sub conducerea academicianului A. E. Kondratenkov, problemele școlii medii sătești de cultură generală și politehnică.

La cea de-a 53-a aniversare a Marelui Octombrie, școala sovietică poate consemna cu legitimă satisfacție rezultatele activității sale de instruire și educare a tineretului sovietic. Angajat în prezent într-un vast proces de înnoire și reorganizare a sistemului de învățămînt, corpul didactic din U.R.S.S. întîmpină Congresul al XXIV-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice cu noi succese în nobila lui misiune de formare a omului nou, făuritor al comunismului.

Școlarii din Zaporojie vizitează cu plăcere clubul prieteniei internaționale, creat în cadrul Palatului pionierilor din localitate

ȘTIRI

R. P. BULGARIA

Universitatea din Sofia, precum și institutele pedagogice din Plovdiv, Tîrnovo și din alte localități ale R.P. Bulgaria pregătesc an de an un număr tot mai mare de profesori, învățători și educatori. Ca urmare, în ultimii ani numărul cadrelor didactice din R.P. Bulgaria s-a triplat. Din cei 90 000 de profesori, învățători și educatori, cîți există în prezent, aproximativ 5 000 au intrat pentru prima dată în învățămînt în acest an școlar.

R.F. a Germaniei

În școlile din Republica Federală a Germaniei muzele nu au o viață ușoară. Ori sînt complet lăsate de o parte, fiindcă marea cantitate de materii nu mai lasă timp și educației artistice, ori se cultivă un gen idilic, depărtat de realitatea contemporană. Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri, un grup de educatori din orașul Recklinghausen a elaborat noi modele de învățămînt artistic, după metode științifice.

Școlile care lucrează după noile concepții folosesc cu multă precauție cuvîntul „artă". În schimb se vorbește despre simboluri, informații și comunicații. Punctele de pornire în studiu sînt în general formele geometrice — cercuri, linii, dreptunghiuri și cilindri. Profesorii de la Recklinghausen consideră însă că nu este atît de important să se dezvolte din aceste forme construcții, ci acordă o mult mai mare însemnătate ordonării semnelor, stabilirii unor reguli cu privire la succesiunea culorilor și la trecerea de la o culoare la alta. Prin aceasta, educația artistică se apropie de tehnica programării computerelor. Atîta doar că profesorul nu intră în clasă cu un proiect gata elaborat, că nu el îl programează pe elev, ci elevul se programează singur. Prin acest sistem elevul învață să gîndească exact, să stabilească succesiuni de idei și să controleze; nu tabloul rezultat are importanță, ci gîndirea logică pusă în practică. Fiecare „operă de artă" este din această pricină însoțită de o expunere în scris a căii care a fost urmată. Această abordare se apropie mult de diferitele aspecte ale artei moderne.

Ministerul cultelor din landul Renania de Nord-Vestfalia consideră recomandațiile „cercului de la Recklinghausen" drept un foarte interesant model pentru școli. Există desigur și profesori care contestă metodele respective. Asupra unui singur lucru sînt însă de acord toți pedagogii: tineretul trebuie inițiat cît mai devreme în adîncile transformări culturale prin care trece lumea modernă.

R. P. UNGARĂ

Cu ocazia începerii noului an de învățămînt, în R.P. Ungară au intrat în clasa I 127 000 de copii.

La dispoziția învățămîntului au fost puse în anul 1970 circa 800 de noi titluri de manuale școlare.

În directivele C.C. al P.M.S.U. se atrage atenția, printre altele, că învățămîntul trebuie modernizat, că trebuie ridicat nivelul muncii de instruire și educare, că trebuie să se creeze preocupări pentru dezvoltarea diferențiată a aptitudinilor individuale, să fie încurajate talentele.

VIZITA ÎN ELVEȚIA A MINISTRULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI MIRCEA MALIȚA

Răspunzînd invitației Universității din Geneva, Mircea Malița, ministrul învățămîntului al Republicii Socialiste România, a făcut, între 29 octombrie și 5 noiembrie a.c., o vizită în Elveția, pentru a participa la lucrările unui colocviu privind cooperarea internațională.

Marți, 3 noiembrie a.c., Mircea Malița a fost primit de Hans Peter Tschudi, președintele Confederației Elveției, șeful Departamentului Federal de Interne (învățămînt, cultură, știință, sănătate și administrație). A fost trecută în revistă colaborarea în domeniile învățămîntului, științei și culturii între cele două țări, subliniindu-se posibilitățile de continuă dezvoltare a acesteia.

Însoțit de Ion Georgescu, ambasadorul României în Elveția, ministrul Mircea Malița a vizitat Politehnica din Zürich, universitățile din Basel, Geneva și Berna, și mai multe școli tehnice și gimnazii, Centrul de calcul electronic și de informatică și unități de televiziune școlară. La Universitatea din Geneva, ministrul român a dezvoltat, în cadrul unui colocviu internațional, tema cooperării în educație și știință.

Sesiunea UNESCO

La Palatul UNESCO din Paris se desfășoară lucrările celei de-a XVI-a sesiuni a Conferinței generale a UNESCO.

Bogata ordine de zi a lucrărilor Conferinței — peste 60 de puncte aflate în program — cuprinde, între altele, rolul și contribuția UNESCO la promovarea păcii și colaborării internaționale, la lichidarea rasismului și a urmărilor colonialismului, precum și la cel de-al doilea Deceniu al dezvoltării, schița planului de activitate pentru perioada 1971—1976 consacrat educației etc.

În cadrul sesiunii, șeful delegației române, ambasadorul Valentin Lipatti, a prezentat Comisiei programului proiectul de rezoluție despre cooperarea europeană în domeniul educației, științei și culturii. Vorbitorul a subliniat cu acest prilej importanța primordială acordată de guvernul român dezvoltării și intensificării cooperării europene pentru realizarea unui climat de pace, securitate și înțelegere pe continentul nostru. Adoptat în unanimitate, proiectul de rezoluție român a devenit unul dintre documentele de bază pentru înfăptuirea programului UNESCO.

Lucrările celei de-a XVI-a sesiuni a Conferinței generale a UNESCO urmează să se încheie la 14 noiembrie.

INSTITUTUL AGRONOMIC – TIMIȘOARA

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE AGRONOMIE

— Asistent la catedra de botanică și fiziologie vegetală, disciplina botanică, poziția II/6 din statul de funcțiuni.
— Asistent la catedra de mecanizarea agriculturii, disciplina de mașini agricole, poziția VI/7 din statul de funcțiuni.
— Șef de lucrări la catedra de matematică și fizică, disciplina matematici aplicative, poziția VIII/4 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MEDICINĂ VETERINARĂ

— Conferențiar la catedra de anatomie și fiziologie animală, disciplina fiziologia animalelor domestice, poziția IX/2 din statul de funcțiuni.
— Profesor la catedra de microbiologie, disciplina microbiologie și imunologie, poziția X/1 din statul de funcțiuni.
— Conferențiar la catedra de reproducție animală, disciplina patologia și clinica chirurgicală, poziția XII/2 din statul de funcțiuni.
— Șef de lucrări la catedra de reproducție animală, disciplina reproducție, poziția XII/5 din statul de funcțiuni.
— Șef de lucrări la catedra de patologia bolilor infecțioase, disciplina boli infecțioase și legislația sanitar-veterinară, poziția XIII/3 din statul de funcțiuni.
— Șef de lucrări la catedra de zoologienă, disciplina tehnologia și controlul sanitar-veterinar al alimentelor de origine animală, poziția XIV/3 din statul de funcțiuni.
— Lector la catedra de științe sociale, disciplina economie politică, poziția XV/3 din statul de funcțiuni.
— Cercetător la catedra de reproducție animală, disciplina reproducție și patologia reproducției.

FACULTATEA DE ZOOTEHNIE

— Profesor la catedra de zootehnie I, disciplina creșterea bovinelor și cabalinelor, poziția XVIII/I din statul de funcțiuni.
— Conferențiar la catedra de limbi străine, disciplina limba rusă, poziția XXI/I din statul de funcțiuni.
— Șef de lucrări la catedra de zootehnie I, disciplina alimentația animalelor domestice, poziția XVIII/9 din statul de funcțiuni.
— Șef de lucrări la catedra de zootehnie I, disciplina construcții zootehnice și desen tehnic, poziția XVIII/12 din statul de funcțiuni.
— Asistent la catedra de zootehnie I, disciplina construcții zootehnice și desen tehnic, poziția XVIII/13 din statul de funcțiuni.
— Asistent la catedra de zootehnie I, disciplina construcții zootehnice și desen tehnic, poziția XVIII/14 din statul de funcțiuni.
— Asistent la catedra de zootehnie I, disciplina alimentația animalelor domestice, poziția XVIII/15 din statul de funcțiuni.
— Asistent la catedra de zootehnie I, disciplina de genetică și bazele ameliorării animalelor domestice, poziția XVIII/16 din statul de funcțiuni.
— Asistent la catedra de zootehnie II, disciplina apicultură-sericicultură și piscicultură, poziția XIX/8 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului agronomic din Timișoara, Piața Unirii nr. 1 A, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț, pentru posturile de profesor, conferențiar și șef de lucrări (lector) și de 15 zile pentru posturile de asistent, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic în Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial nr. 33, partea I din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Pentru postul de asistent candidații vor depune și o adeverință (2 exemplare) din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului acestela înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de două luni de la data expirării termenului de înscriere pentru posturile de profesor, conferențiar și șef de lucrări (lector) și în termen de 15 zile de la data expirării termenului de înscriere pentru posturile de asistent.

Cererea de înscriere la concurs pentru ocuparea postului de cercetător se va depune la rectoratul institutului în termen de 15 zile de la data publicării prezentului anunț, la care se vor anexa actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea și creșterea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetări din Republica Socialistă România, publicată, în extras, în Buletinul oficial partea III-a, nr. 4, din 8 ianuarie 1968.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data apariției prezentului anunț în Buletinul Oficial.

Informații suplimentare se primesc la secretariatul institutului, telefon 13736.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI PITEȘTI

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi

FACULTATEA DE FILOLOGIE

1. Asistent disciplina limba rusă, poziția 14 din statul de funcțiuni al catedrei de limba română.
2. Asistent disciplina limba franceză, poziția 16 din statul de funcțiuni al catedrei de limba română.

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

1. Asistent disciplina fizică generală, poziția 4 din statul de funcțiuni al catedrei de fizică-chimie.

FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

1. Asistent disciplina horticultură — organizarea I.A.S. și mecanizare, poziția 6 din statul de funcțiuni al catedrei de științe agricole.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic Pitești, str. Gheorghe Doja 41, în termen de 15 zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, cererea de înscriere la care vor anexa în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial nr. 33, partea I, din 15 martie 1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani Pitești în termen de 15 zile de la data expirării termenului de înscriere.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Pregătirea tehnică-productivă a elevilor

(Urmare din pag. 1-a)

rativei „Avîntul" din Covasna, elevele Școlii generale din comuna Voinești. Către o activitate de aceeași valoare productivă, îmbinată strîns cu continuarea tradițiilor străvechi artizanale, este orientată și activitatea practică a elevilor Școlii generale din Săpînța Maramureșului, centru vestit creației artistice populare. Lucrări artizanale și bunuri gospodărești destinate valorificării prin vînzare execută, în prezent, și elevii Școlii generale nr. 1 din Turnu Măgurele.

Un plan interesant care urmărește organizarea activității tehnico-productive a elevilor chiar în atelierele școlare a elaborat tov. **Gheorghe Ștefan**, maistru — instructor la Școala generală nr. 49 din Capitală. Acest plan, conceput într-o desfășurare continuă, de la clasa a VI-a la clasa a X-a, prevede familiarizarea elevilor cu tehnica de lucru și formarea deprinderilor practice pentru 11 domenii de activitate din 3 sectoare industriale. Pentru sectorul industriei lemnului sînt prevăzute, de pildă, operațiuni de prelucrare a materialului lemnos pentru obținerea unor piese de mobilier — cuiere, scăunele etc. — a unor piese de artizanat ș.a.m.d.; pentru sectorul industriei ușoare planul are în vedere lucrări de tricotaje, țesătorie, croitorie și lucrări în piele; în sfîrșit, pentru sectorul industriei metalurgice se prevăd operații de prelucrare a metalelor — lăcătușărie, ajustaj, fierărie, montaj — precum și lucrări de strungărie, de matrițărie și de mecanică auto. Într-o primă perioadă elevii își vor însuși toată gama de lucrări aferente, fiind totodată inițiați în tehnica prelucrării, în desenul tehnic și tehnologia materialelor. Începînd din clasa a VII-a ei vor putea executa bunuri efectiv valorificabile, ca de pildă siluete și ornamente din lut, rame pentru oglinzi și măști ornamentale din lemn, scăunele simple, cuiere, grătare etc. De la o clasă la alta gama de lucruri se va extinde și va cîștiga în complexitate, înglobînd taburete și măsuțe pentru camere de copii, ornamente și obiecte de podoabă din lemn sculptat, din os, obiecte decorative în piatră. Din contactele stabilite pînă acum cu cooperativele specializate se pare că există interes pentru asemenea produse și posibilități practice de valorificare a lor prin unitățile specializate.

Evident, inspectoratele școlare au datoria să acorde tot sprijinul pentru reușita unor asemenea inițiative, cu atît mai mult cu cît dotarea tehnico-materială (care poate fi asigurată în mare măsură de producția școlilor profesionale, a liceelor industriale și școlilor postliceale) ar costa o sumă redusă, recuperabilă în scurt timp din încasările obținute prin valorificarea producției. Este de luat în seamă și ideea constituirii unor ateliere de instruire și producție pe grupe de școli, astfel încît spațiul și dotarea lor tehnică să fie valorificate într-o măsură cît mai deplină. Desigur, în stabilirea „planului de producție" al acestor ateliere școlare trebuie să se pornească de la o atentă prospectare a cerințelor pentru includerea unor obiecte efectiv necesare, cărora să li se asigure un nivel calitativ comparabil cu cel al lucrărilor similare existente în comerțul de stat.

Relevabil pentru posibilitățile de a se realiza lucrări productive și valorificabile în școli a căror activitate se situează aparent departe de asemenea obiective este experimentul întreprins la Liceul de arte plastice din Timișoara. După cum ne informează directorul acestei școli, prof. **Constantin Flondor-Străin**, accentul planului actual de învățămînt, cu caracter experimental, al acestei școli cade pe orele de specialitate și lucrările de atelier desfășurate în cadrul a 3 secții: estetica formelor utile, comunicații vizuale (reclame, vitrine) și proiectarea și execuția ambalajelor. În prezent liceul a stabilit legături de cooperare cu Combinatul de industrie locală. „Combinatul — ne explică interlocutorul nostru — urmează să ne prezinte foarte curînd nevoile de viitor privind articole diverse la care accentul cade pe estetică, ambalaje etc. De asemenea, unitățile combinatului ne vor furniza diferite materiale, care pentru ele reprezintă deșeuri, dar pot fi utilizate de noi în realizarea unor obiecte de decorațiune interioară. O primă comandă concretă a primit școala noastră din partea Comisiei județene de sistematizare; elevilor le-a fost încredințată executarea a 8 vitrine ale unor mari magazine din oraș".

În ceea ce privește antrenarea elevilor din școlile generale și liceele din mediul sătesc în efectuarea lucrărilor agricole cu caracter productiv, învățămîntul nostru a dobîndit o largă experiență pozitivă atît prin efectuarea practicii de la începutul anului școlar sau în timpul lucrărilor de primăvară, cît și prin includerea obiectului „Agricultura" și a lucrărilor practice aferente în planul de învățămînt al școlii de 10 ani. În prezent, această experiență se cere amplificată, cuprinzîndu-se în cadrul ei, pentru liceele din mediul rural, exploatarea mașinilor agricole, lucrări de zootehnie, viticultură, pomicultură și legumicultură, industrializarea produselor agricole.

După cum se vede, acțiunea pentru includerea în planul de învățămînt a pregătirii tehnice-productive a elevilor poate demara cu succes. Se impune să se acționeze în mod consecvent pentru ca această acțiune să fie pusă în practică, în fiecare școală, cît mai repede. Desigur, pe parcurs vor apare noi modalități de abordare a problemei, de rezolvare a ei, se vor releva mai larg valențele educative ale pregătirii tehnice-productive a elevilor. Gazeta noastră va acorda în continuare o largă găzduire în coloanele sale dezbaterii acestor probleme.

Necesitatea educației permanente a profesorilor de matematică

(Urmare din pag. 1-a)

rifice modul cum au fost însușite și asimilate cunoștințele, tehnicile și metodele predate.

Planurile de învățămînt ar trebui să conțină în primul rînd disciplinele din care au fost introduse capitole fundamentale în învățămîntul mediu: teoria mulțimilor, structuri algebrice, algebra liniară, structuri topologice, analiza matematică, analiza numerică, teoria probabilităților etc. În al doilea rînd, s-ar impune unele discipline din cadrul informaticii: noțiuni despre arhitectura și concepția calculatoarelor electronice, programarea pe calculatoare, limbaje de programare, tehnici numerice și nenumerice etc.

Desigur, aprofundarea disciplinelor cuprinse în astfel de planuri de învățămînt ar necesita stagii mult mai largi decît un semestru. Nu este însă vorba de reluarea completă a învățămîntului universitar, ci de introducerea unor specialiști de formație universitară anterioară într-un cîmp de forțe dinamizante, destinat să le dea putința de a reține actualitatea științifică în calitate de interpreți și nu de spectatori.

ANUNȚ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri" din Bacău, invită foștii elevi și profesori să ia legătura cu conducerea școlii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date, fotografii, documente, scrisori etc., necesare pentru monografia și revista școlii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1063 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 13 noiembrie 1970 | 4 pagini 25 bani

DIN SUMAR:

■ Consfătuire pe tema cercetării pedagogice – pag. 2

■ Opinii privind educația permanentă – pag. 3

■ Comemorarea lui Comenius – pag. 4

Teleșcoala

Săptămîna trecută, mii și mii de elevi au fost prezenți în fața micilor ecrane spre a asculta prima „lecție" televizată din acest an școlar. Răspunzînd interesului ascultătorilor săi „Teleșcoala" — acest prețios și modern auxiliar al învățămîntului — și-a propus să le faciliteze însușirea noțiunilor predate la clasă, să contribuie la înțelegerea și aprofundarea acestora. Despre ceea ce va oferi „Teleșcoala" în acest an elevilor, am discutat recent cu tovarășul ANDREI COVRIG, redactor șef al redacției emisiunilor pentru copii și tineret din cadrul televiziunii.

— V-am ruga să precizați de la început care este — în ansamblul mijloacelor de instrucție — specificul „Teleșcolii" ?

— Este adevărat că televiziunea școlară are un mod specific și propriu de existență. Specificul ei constă în faptul că, deși este concepută și se desfășoară pe baza programei școlare, ea nu urmează totuși metodologia lecțiilor propriu-zise, nu folosește instrumentele profesorului de la catedră. „Teleșcoala", așa cum este organizată acum, reprezintă nu o emisiune integrată, cu lecții incluse în orarele școlare, ci o **emisiune de completare,** al cărei scop este de a contribui la instruirea elevilor printr-un anume tip de lecții de consultații sau sinteze avînd drept element de bază ilustrația, exemplificările. „Lecția" teleșcolii se vrea o „lecție vie", dacă pot spune așa, în care elevul să poată învăța privind, urmărind anumite obiecte și fenomene, urmărind oameni în acțiune.

— Căror elevi li se va adresa în acest an emisiunea și care îi vor fi colaboratorii ?

— Avînd 3 ani de existență, emisiunea a dobîndit, credem, o oarecare experiență. În primul an ea s-a adresat, printr-o serie de lecții și consultații, în special elevilor aflați în preajma examenelor. În al doilea an i-a avut în vedere pe elevii claselor de absolvire — a VIII-a și a XII-a — organizînd lecții pentru obiectele de bază ale acestor clase. În anul curent ne propunem să difuzăm emisiuni de matematică, de limba și literatura română, de fizică, chimie, biologie și geografie pentru elevii din școlile generale și licee.

Aș vrea să subliniez că întreaga noastră activitate este concepută pe baza unei strînse colaborări cu Ministerul Învățămîntului. Prin colectivul care a fost creat de curînd în acest scop, ministerul asigură tematica emisiunilor, colaboratorii, precum și o serie de filme didactice. De asemenea am stabilit o colaborare utilă cu Institutul de științe pedagogice, de la care așteptăm în viitor tipuri de lecții model, ca și scenarii pe anumite teme din programă.

— Ne puteți da unele amănunte privind programul emisiunilor ?

— Vă pot enumera cîteva din temele pe care le vom prezenta în săptămînile următoare : „Oameni și locuri în *Amintiri din copilărie*", (în care, pe baza unor secvențe de film, vor fi prezentate peisaje, ocupații, obiceiuri și tradiții ale locuitorilor din jurul Neamțului), „Aparate electrice și utilizarea lor", „Schema Poisson", „De la laborator la industrie", „Sînt noțiunile matematice arbitrare ?" etc.

Pe scurt, teleșcoala dorește să devină un auxiliar prețios în munca de pregătire a elevilor. Sugestiile, propunerile, observațiile acestora, precum și ale tuturor celor interesați, vor contribui firește la continua sa îmbunătățire.

M. VERDEȘ

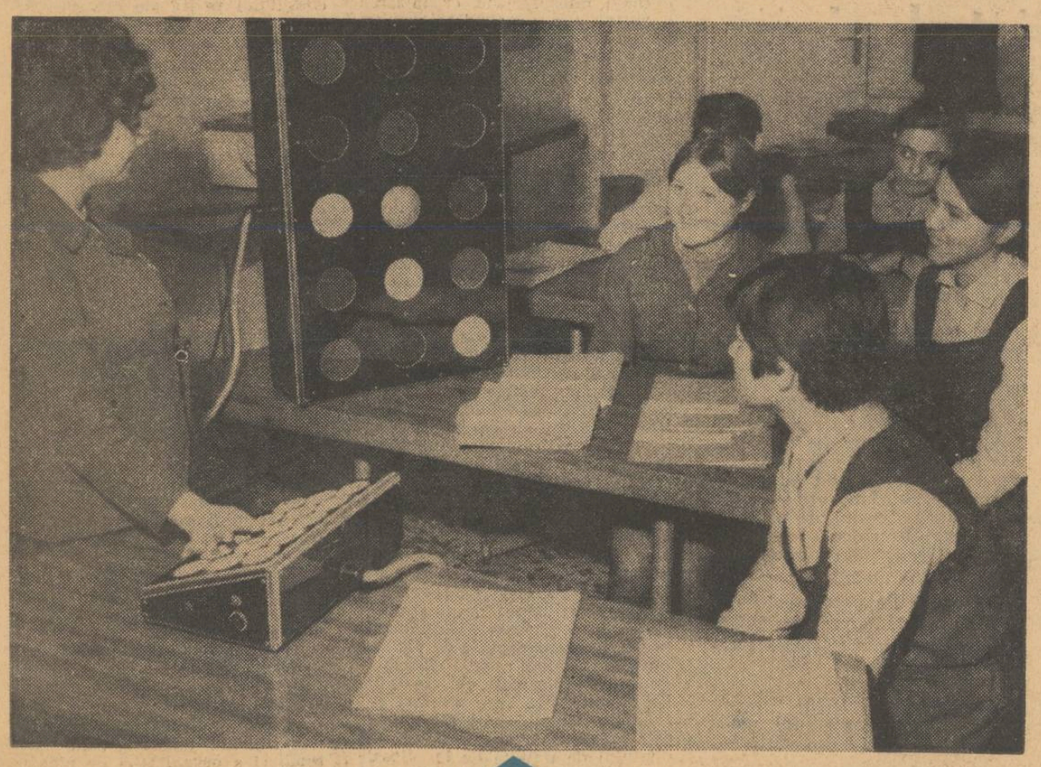

NOBILA PREZENȚĂ A MUNCII PRODUCTIVE

În ipostaze variate și reprezentative, munca productivă începe să-și marcheze tot mai larg nobilă prezență în viața unui număr din ce în ce mai mare de școli, influențînd puternic întregul proces de educație. Colectivele didactice caută să găsească cele mai indicate soluții pentru a asigura condiții bune pregătirii tehnice-productive a elevilor.

Talentații artizani din Bușteni

Am văzut la Liceul din Bușteni o vitrină de toată frumusețea. Este așezată în hol, la intrare. Cum intri dai cu ochii de ea și, pur și simplu, te fascinează. Ai impresia că-i toată din dantelă. Un dulap de cîțiva metri, făcut dintr-o broderie fină, gălbuie, lucioasă. După ușile de cristal, pe cîteva rafturi, sînt ingenios așezate cîteva obiecte executate în aceeași măiastră broderie : casete, fructiere, tăvi, suporturi pentru fotografii, veioze. Oricine intră în liceu se oprește întîi în fața acestei vitrine și admiră aceste autentice obiecte de artă în lemn.

Ne-am interesat, firește, cine le-a realizat. Autorii sînt cîțiva elevi pasionați și talentați, membri ai cercului de tîmplărie artistică din liceu, conduși de inimosul maistru de lucrări practice **Nicolae Burchiu.** Vizitînd apoi liceul am văzut că activitatea cercului se simte peste tot, zeci de obiecte decorative înfrumusețînd clasele, cancelaria, coridoarele.

La început au fost doar cîțiva elevi cărora le plăcea să meșterească în lemn și care lucrau mai mult la întîmplare, în orele libere. Apoi, pentru că în jurul lor începuseră să se adune din ce în ce mai mulți amatori și pentru că material de lucru era destul, a fost angajat maistrul Nicolae Burchiu, cunoscut în toată Valea Prahovei pentru priceperea sa. Și treaba a devenit serioasă. Cercul s-a transformat într-un mic atelier a cărui activitate se desfășoară organizat, pe baza unui plan de producție. Maistrul ne-a spus că aici, la acest cerc, există toate condițiile pentru ca elevii să-și facă ucenicia în această migăloasă și frumoasă meserie — tîmplăria artistică. Baza activității cercului o constituie, firește, munca efectivă. Dar spre a-i ajuta pe elevi să lucreze cît mai bine, maistrul a inițiat și lecții teoretice despre rolul instrumentelor de măsurat, trasat și verificat, despre dispozitivele de prindere și fixare a materialului lemnos, le dă cunoștințe de desen tehnic, desen artistic, de grafică, de proiectare etc. Toate acestea le permit să-și proiecteze singuri lucrările, să știe cum să-și aleagă materialul, cum să planifice execuția și cum să realizeze asamblarea.

Ca orice atelier meșteșugăresc, cercul se preocupă de valorificarea obiectelor pe care le lucrează. De prea multă popularizare a acestora nu a fost nevoie, pentru că obiectele, prezentate în liceu sau în diverse expoziții din localitate, au atras numeroși solicitanți. Primii cumpărători au fost și sînt școlile din jur. Apoi profesorii și părinții elevilor. De curînd cercul a primit cîteva comenzi și de la unitățile de artizanat din oraș. Nu e de mirare, deci, că acum cercul de tîmplărie artistică de la Liceul din Bușteni trăiește pe picioare proprii. Din banii dobîndiți prin valorificarea obiectelor își procură materiale, unelte de lucru, contribuie la înzestrarea școlii, a laboratoarelor. Membrii cercului și profesorii lor au toate motivele să se mîndrească.

Primele venituri

Practica în producție a elevilor Școlii generale nr. 1 din Urziceni a fost organizată în acest an la întreprinderea de ceramică din localitate. Cei 235 de elevi din clasele mari au reușit să cunoască de pe acum unele taine ale procesului tehnologic al întreprinderii, fiind antrenați efectiv în realizarea unor produse. Ei sînt mîndri că cea mai mare parte din producția la care contribuie este dirijată către o serie de șantiere de interes național, sau este menită să contribuie la refacerea rapidă a localităților lovite în primăvară de furia apelor. În același timp, educatorii au putut constata cu satisfacție că în rîndul elevilor antrenați la aceste activități tehnice productive s-au dezvoltat inițiativa în muncă, spiritul colectivist și de întrajutorare.

Recent — ne-a informat profesorul **Gheorghe Gheorghiu** — serviciul financiar-contabil al întreprinderii „Ceramica" din Urziceni a operat în contul Școlii generale nr. 1 un prim vărsămînt de 7 000 lei, sumă ce constituie contravaloarea muncii depuse de elevi pînă la data de 1 noiembrie a. c. Suma aceasta, ca și cele ce vor fi acumulate în lunile viitoare va fi folosită pentru organizarea unor excursii ale elevilor în țară și peste hotare în cursul vacanței de vară, precum și pentru dotarea modernă a laboratoarelor școlare.

Într-o mică localitate montană

O scrisoare primită recent la redacție ca ecou al articolului „Pregătirea tehnică productivă a elevilor", apărut în numărul trecut, ne împărtășește preocupările în acest domeniu ale colectivului didactic de la Școala generală nr. 1 din Lunca Bradului, comună situată în inima masivului muntos al județului Mureș. Corespondentul nostru, profesorul **Aurel Trebici,** precizează că, în funcție de condițiile concrete ale comunei, școala s-a orientat spre pregătirea tehnică-productivă a elevilor în întreprinderea de prelucrare a lemnului din localitate. În colaborare cu conducerea acestei întreprinderi s-a stabilit ca elevii să lucreze în cadrul fabricii de lăzi și a atelierelor anexă de fierărie, lăcătușărie și electrotehnică. În prezent cei peste 200 de elevi care vor participa la procesul de producție sînt instruiți asupra problemelor de organizare a locului de muncă și de protecție a muncii. În ceea ce privește practica fetelor, se studiază posibilitatea familiarizării acestora cu lucrul în cadrul secțiilor de croitorie, cofetărie și coafură de pe lîngă cooperativa de consum locală.

În profil: producția de material didactic

Elevii Grupului școlar energetic din Brașov sînt orientați de profesorii lor să îmbine strîns pregătirea

M. ROBEA
AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

Cu concursul științific al Ministerului Învățămîntului și al Ministerului Muncii, s-a organizat recent un laborator psihotehnic destinat orientării și selecției profesionale a tinerilor care doresc să îmbrățișeze profesii din sectorul industriei ușoare. Laboratorul este dotat cu aparatură modernă de testare și control psihotehnic, permițînd efectuarea unei game largi de probe ale aptitudinilor.

PREFAȚĂ LA EXPOZIȚIA „TEHNICĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT"

În prezent se pregătește organizarea expoziției „Tehnică și învățămînt" pe care o va găzdui localul Institutului de arhitectură „Ion Mincu" din București. Inițiată de Ministerul Învățămîntului, această expoziție are scopul de a prezenta cîteva soluții posibile pentru problemele modernizării învățămîntului contemporan, soluții care vizează creșterea eficienței formative a acestuia prin introducerea în practica școlară a unor mijloace tehnice de învățămînt și a unor procedee didactice perfecționate.

Fără să răpim din caracterul de surpriză sau de noutate pe care trebuie să-l păstreze orice manifestare de acest fel pentru viitorii săi vizitatori, intenționăm să punctăm cîteva dintre principalele compartimente ale conținutului tematic.

De la intrarea în expoziție vizitatorul va fi informat asupra cîtorva probleme majore pe care societatea contemporană le adresează învățămîntului spre soluționare. Astfel, prin mijloace tehnice sugestive vor fi prezentate condițiile de dezvoltare a învățămîntului în secolul XX : explozia demografică, explozia informațională, dezvoltarea producției industriale și, implicit, a necesităților de forță de muncă calificată ș.a. Trecîndu-se la problemele și obiectivele învățămîntului din țara noastră, expoziția va evidenția comanda socială pentru pregătirea unui număr din ce în ce mai mare de cadre înarmate cu instrumentele gîndirii moderne și care să poată lucra cu randament sporit în producția de înaltă tehnicitate actuală și viitoare. Paralel vor fi indicate soluțiile care au fost aplicate pînă în prezent : accesul din ce în ce mai larg la cultură, prin dezvoltarea și diversificarea sistemului de învățămînt, creșterea investițiilor și a fondurilor bugetare privind învățămîntul, sporirea numărului de cadre didactice, îmbunătățirea condițiilor de viață și de studiu puse la dispoziția tineretului școlar și universitar etc. Expoziția va reliefa ideea că realizarea integrală a obiectivelor pe care și le-a formulat învățămîntul românesc se poate obține numai prin perfecționarea continuă a tuturor compartimentelor care alcătuiesc un sistem de învățămînt, considerat ca un sistem complex, declanșat de o comandă și prevăzut cu posibilități de control și reglare permanentă prin conexiunile inverse de care dispune. În finalul acestei „introduceri" în expoziție se va sublinia faptul că ea își propune să prezinte numai cîteva posibilități de soluționare a problemelor învățămîntului contemporan, realizabile prin perfecționarea tehnicii și tehnologiei sale.

În continuare vizitatorului îi va fi prezentată o succesiune de demonstrații care, în intenția organizatorilor, au scopul să-l convingă asupra multiplelor posibilități de care dispun mijloacele și procedeele tehnice moderne de învățămînt pentru sporirea permanentă a eficienței sale, atunci cînd integrarea lor în școală se realizează prin respectarea unei tehnologii validate de cercetarea științifică. Astfel, vor fi prezentate în ordine : unele soluții tehnice pentru perfecționarea procesului de transmitere a cunoștințelor în cadrul unei săli de clasă ; integrarea televizorului și a emisiunilor de televiziune în cadrul mijloacelor tehnice obișnuite de învățămînt ; sporirea randamentului învățării limbilor străine moderne cu ajutorul mijloacelor tehnice ; dezvoltarea caracterului formativ al învățării diferitelor discipline prin folosirea unor tehnici didactice moderne ; mijloace tehnice care sporesc eficiența învățării muzicii; însușirea cunoștințelor de astronomie cu ajutorul planetariului ca mijloc didactic ; modele de echipamente tehnice necesare confecționării curente, la nivelul școlilor, a materialelor didactice utile învățămîntului ; posibilități de transmitere a cunoștințelor prin tehnica învățămîntului programat, cu ajutorul manualelor și al mașinilor de instruire ; calculatorul electronic în serviciul instruirii ; tehnici perfecționate pentru evaluarea obiectivă a progresului școlar, pentru examinare și control curent ; orientarea și selecția profesională cu ajutorul aparaturii și tehnicilor perfecționate ; modernizarea tehnicii de instruire practică a elevilor și studenților ; inovări în arhitectura școlară, corespunzătoare noilor cerințe ale învățămîntului. În partea finală a expoziției va fi prezentată problema pregătirii pentru muncă a elevilor, ca obiectiv general al învățămîntului românesc.

Întreaga expoziție este concepută într-o prezentare funcțională, în așa fel încît fiecare exponat să contribuie la demonstrarea temei și obiectivelor sale, adresîndu-se concomitent specialiștilor, elevilor și studenților, marelui public, reprezentanților producției etc. Vizitînd această expoziție, fiecare reprezentant al uneia din categoriile de mai sus va putea să rețină pentru activitatea ulterioară sugestii, soluții sau perspective de perfec-

Dr. ALEXANDRU GHEORGHIU
șef de sector la Institutul de științe pedagogice, responsabilul colectivului tematic al expoziției „Tehnică și învățămînt"

(Continuare în pag. a 2-a)

Colaborarea director-comandant și nivelul muncii educative

Conf. univ. VIRGILIU RADULIAN
adjunct al ministrului învățămîntului

Procesul amplu de educație comunistă a tinerei generații corespunzător cerințelor dezvoltării și progresului multilateral al patriei socialiste, formarea cetățeanului de mîine, specialist competent, cu un larg orizont de cultură, cu preocupări și interese variate, creator, promotor al frumosului și al spiritului civilizației socialiste presupune o cît mai deplină conjugare a eforturilor școlii cu cele ale celorlalți factori social-educativi.

În școala de cultură generală colaborarea dintre educatori, profesori și învățători pe de o parte și organizația revoluționară a copiilor — organizația pionierilor — pe de altă parte joacă un rol important în realizarea scopurilor educației comuniste. Organizația pionierilor constituie un cîmp social de exersare și afirmare a aptitudinilor și talentelor copiilor, de formare și dezvoltare a virtuților civice și morale, de cultivare a unor însușiri pozitive de caracter cum sînt sociabilitatea, spiritul practic, inițiativa, responsabilitatea ș.a. Ca organizație politică și ca mișcare a copiilor ea are caracteristici ce o diferențiază și o particularizează în raport cu procesul instructiv-educativ desfășurat în școală, înainte de toate prin rolul și poziția mult mai activă și mai importantă a copilului, inițiator, organizator și beneficiar al activității pionierești. În organizație totul se desfășoară cu accent pe acțiunea practică — și anume, pe acțiunea specific pionierească, în colectiv, pe baza opțiunii și inițiativei copiilor, prin și cu ajutorul contribuției lor nemijlocite, satisfăcînd cerințele lor firești, contribuind la petrecerea plăcută și educativă a timpului liber. Prin întregul său program organizația pionierilor urmărește să asigure voioiciunea și buna dispoziție, optimismul copiilor, să dea expresie bucuriei, fanteziei, jocului și dinamismului lor. În cadrul organizației copiii își însușesc totodată deprinderi sociale cu efecte educativ-politice importante, își formează capacitatea de a acționa, de a rezolva singuri anumite sarcini pe care le impune viața în colectiv înțeleg nevoia responsabilității aleg și sînt aleși, învață să conducă, să organizeze și să aprecieze munca potrivit cerințelor și criteriilor social-morale ale societății noastre. Conturarea conștiinței pionierești — ca primă treaptă a conștiinței cetățenești — are o semnificație și o importanță educativ politică evidentă.

Pentru aceasta, însă, este de o însemnătate primordială ca atît conținutul, cît și nivelul și modalitățile organizării și desfășurării activității detașamentului să corespundă pe deplin obiectivelor propuse. Așa cum arăta Plenara Consiliului Național al Organizației pionierilor din 9-10 ianuarie a.c. cu privire la educația ideologico-politică a pionierilor și școlarilor, detașamentul este acel atelier unde se formează o gamă largă de deprinderi, sentimente și idealuri pe care copilul le va sluji în viață. Pionierii trebuie să aibă conștiința că detașamentul lor este o entitate nu numai formală, ci și funcțională, o forță aparte însușind propriile lor capacități creatoare și care contează în balanța de forțe a unității lor. Prin aceste contribuții organizația pionierilor completează și aduce elemente noi, specifice, procesului educației sociale înfăptuit de școală și familie și se dovedește a fi, la vîrsta preadolescenței, un factor social-formativ deosebit de influent de dinamic, de eficient.

În ultimul timp s-au înregistrat progrese remarcabile în sporirea rolului educativ-politic și formativ al activității pionierești. Adeziunea masei copiilor la acțiunile organizate de unități și detașamente în aer liber, în mijlocul naturii, sub formă de drumeții, jocuri, expediții, la activitățile tehnico-aplicative de cele mai diverse profile, care dezvoltă îndemînarea practică și spiritul creator, la munca cultural artistică etc., dovedește sporirea caracterului atractiv, util și educativ al activității pionierești.

Una dintre condițiile fundamentale ale progresului în acest domeniu este conlucrarea rodnică și multilaterală dintre activul pionieresc, comandanții și cadrele didactice. După cum sublinia recent ministrul învățămîntului, „este un motiv de satisfacție să vedem că între școală și mișcarea pionierească există o colaborare atît de bună și de fructuoasă"*) Numeroase fapte o atestă. Și, din toate, relevăm buna colaborare dintre directorul de școală și comandantul de unitate ca factor decisiv și element funcțional determinant al reușitei muncii educative extrașcolare, al înfăptuirii dezideratelor și țelurilor educative comune. În numeroase școli această colaborare cunoaște de pe acum o bogată experiență și se desfășoară pe multiple planuri, directorii contribuind efectiv la crearea condițiilor materiale și organizatorice necesare desfășurării activității pionierești, ajutînd la orientarea și valorificarea ei pe plan educativ, angajînd și îndrumînd corpul didactic în acțiunea de sprijinire a muncii organizației, antrenînd la aceasta familia și alți factori educativi. Interesul permanent și concret al directorilor pentru munca organizației pionierilor din școală a devenit un însemnat factor de stimulare a preocupărilor cadrelor didactice, părinților, comandanților pentru această activitate. Unele exemple din multe care s-ar putea da capătă valori și semnificații tipice. La Școala generală din Crivina jud Mehedinți, cu sprijinul conducerii școlii s-au putut constitui cercuri cu caracter științific aplicativ care satisfac interesele copiilor (crescătorie de fazani și iepuri), s-au organizat activități sportive diverse, s-a dezvoltat baza materială necesară organizării timpului liber al școlarilor. La Școala generală nr. 5 din București, ca rezultat al bunei colaborări dintre director și comandantul de pionieri s-au creat ex-

*) Vezi Revista de Pedagogie nr. 11/1970 „Cinci teme de reflecție inspirate de pionieri" de Mircea Maliță, ministrul învățămîntului.

(Continuare în pag. a 2-a)

Consfătuire pe tema orientării și valorificării cercetării pedagogice

Recent, la Ministerul Învățămîntului a avut loc o consfătuire la care au participat reprezentanți ai Institutului de științe pedagogice, ai Institutului central de perfecționare a personalului didactic și ai catedrelor de pedagogie din învățămîntul superior. Consfătuirea a dezbătut probleme importante ale orientării și valorificării cercetării pedagogice, în raport cu cerințele actuale și viitoare ale învățămîntului.

Punctul de plecare al consfătuirii l-a constituit planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice pentru perioada 1971—1975. Deschizînd lucrările consfătuirii prof. dr. George Ciucu, consilier al ministrului, a remarcat faptul că noul plan lansat de Institutul de științe pedagogice corespunde în mai mare măsură decît în anii trecuți sarcinilor formulate de conducerea ministerului privind participarea cercetării pedagogice la acțiunea de modernizare a învățămîntului. Așa cum rezultă din aceste sarcini, în condițiile dezvoltării sociale actuale pedagogia a devenit o știință a învățămîntului, forul de decizie neputînd fi izolat în nici un moment al activității sale de științele pedagogice. Aceasta este modalitatea cea mai eficace de valorificare a cercetărilor pedagogice, beneficiarul lor firesc fiind în primul rînd Ministerul Învățămîntului. Planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice, căruia trebuie să i se alăture toate forțele de cercetare pedagogică de care dispune ministerul, se orientează spre probleme noi și importante ale învățămîntului, conturînd modelul școlii următorului deceniu, prospectînd mutațiile social-economice ale viitorului față de care școala este atît de sensibilă. Scopul principal al consfătuirii reprezentanților științelor pedagogice l-a constituit tocmai dezbaterea modalităților de valorificare a cercetărilor pedagogice în sprijinul principalului lor beneficiar, Ministerul Învățămîntului.

Deoarece planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice a constituit obiectul central al dezbaterilor, considerăm util să prezentăm cititorilor principalele sale direcții de cercetare. Elaborat pe baza unei metodologii originale, prin antrenarea activă a tuturor cercetătorilor institutului, planul de cercetare pentru 1971—1975 este un plan tematic, printre ale cărui obiective principale se află fundamentarea științifică a modelului pedagogic, psihologic, filozofic și sociologic al liceului următorului deceniu. Distribuirea temelor, stabilirea etapelor și termenelor se fac în funcție de competențele specialiștilor institutului și de potențialul uman actual al institutului. Un alt obiectiv major al planului este **perfecționarea actualului sistem de învățămînt și pregătirea premiselor pentru sistemul de învățămînt al deceniului al IX-lea** și are în vedere **conținutul învățămîntului** (metodologia stabilirii conținutului, evaluarea și optimizarea conținutului), **tehnologia învățămîntului** (metode și tehnici de predare, instruire și autoinstruire, optimizarea mijloacelor), **personalul didactic** (evaluarea și optimizarea sistemului de formare și perfecționare, analiza postului de muncă al profesorului), **procesele educative** (metodele de orientare școlară și profesională, optimizarea metodelor de educație), **elevul** etc.

Acest plan, de orientare nouă și cu o problematică atît de vastă, necesită un potențial uman specializat și competent, fiind de fapt o sarcină a întregii cercetări pedagogice din țară. În acest sens, conf. dr. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice, a solicitat antrenarea și colaborarea tuturor unităților cu potențial de cercetare științifică, cum sînt catedrele de pedagogie. Institutul central de perfecționare a personalului didactic, profesorii din școli. Lărgirea potențialului de cercetare ar însemna de fapt angajarea tuturor pedagogilor în susținerea cu argumente științifice a deciziilor și acțiunilor Ministerului Învățămîntului. Inițiativa ministerului de a realiza o evidență a tuturor cercetărilor privitoare la învățămînt este foarte utilă, și ea trebuie sprijinită de toate unitățile de cercetare.

În intervențiile lor Costin Ștefănescu, Emilia Constantinescu și dr. Dumitru Muster, șefi de secție la Institutul de științe pedagogice, precum și Marin Vișan, secretar al organizației P.C.R. din institut, au remarcat extensia tematică fără precedent a planului, menit să sprijine forme de decizie prin argumente și rezultate științifice. Subliniind adeziunea tuturor cercetătorilor față de acest plan, acești vorbitori au arătat și unele dificultăți actuale ale institutului, în special privind potențialul și necesitățile metodologice ale cercetării.

Prof. dr. doc. Dumitru Todoran, rectorul Institutului central de perfecționare a personalului didactic, s-a declarat de acord cu orientarea tematicii planului de cercetare al Institutului de științe pedagogice, propunînd o colaborare, deocamdată doar parțială, a Institutului central de perfecționare a personalului didactic, oferind cercetătorilor posibilitatea de a prezenta de la tribuna I.C.P.P.D. rezultatele cercetărilor direct cadrelor didactice.

Salutînd inițiativa conducerii Ministerului Învățămîntului de a sprijini cercetarea pedagogică, prof. dr. doc. Ștefan Bărsănescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., s-a declarat de acord cu planul lansat de Institutul de științe pedagogice, care a creat o efervescență pedagogică într-un moment cînd aceasta este foarte necesară, menționînd totodată și posibilitatea sprijinirii planului de către sectorul de pedagogie al filialei Iași a Academiei R.S.R.

Dr. Romeo Dăscălescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, a remarcat numeroasele cercetări-acțiuni ale Institutului, subliniind ponderea cercetărilor aplicative din programul acestuia. Referindu-se la sursele și valorificarea cercetării științifice, R. Dăscălescu a propus să fie atrase în activitatea de cercetare pedagogică societățile științifice ale cadrelor didactice, a căror experiență poate fi valorificată cu mult succes.

În încheierea consfătuirii, prof. dr. George Ciucu a apreciat că întîlnirea reprezentanților unităților de cercetare pedagogică a fost deosebit de utilă, deoarece a evidențiat problemele cele mai actuale ale cercetării pedagogice și posibilitățile cele mai eficiente de valorificare a acesteia. El a subliniat că este necesară inițierea unor experimente convingătoare, care să asigure argumentația științifică necesară unei politici școlare moderne.

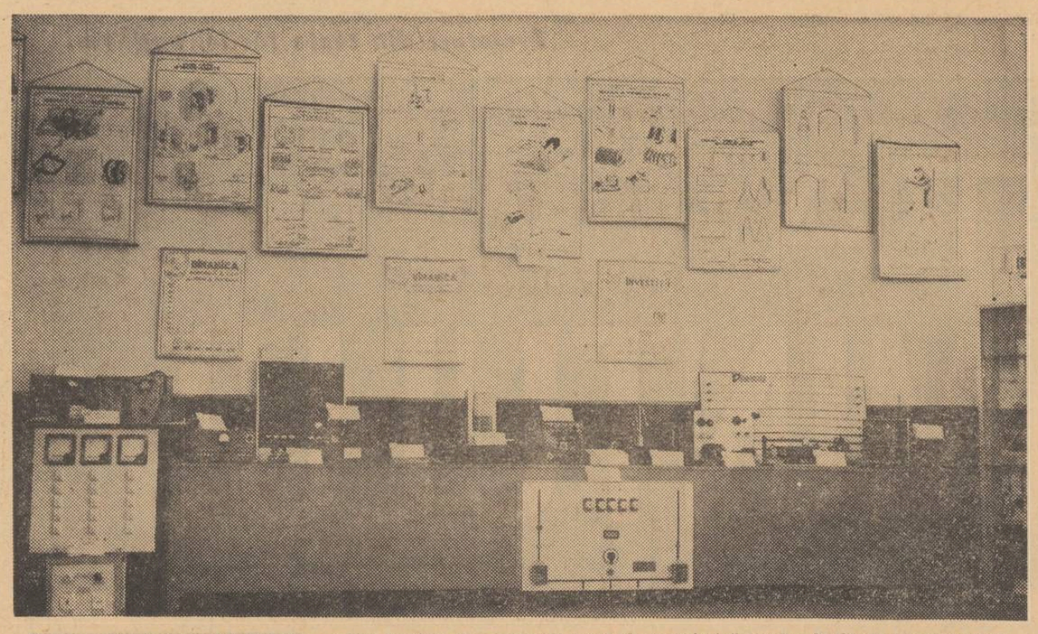

O parte din materialul didactic pentru lecțiile de electricitate și electrotehnică produs la Grupul școlar energetic din Brașov.

Cabinetul de cultură tehnică al Casei corpului didactic

Activitățile de perfecționare, informare științifică și schimb de experiență desfășurate la sediul Casei corpului didactic din București au căpătat recent o nouă extensie prin crearea unui cabinet de cultură tehnică al cărui obiectiv central este de a sprijini activitatea profesorilor de discipline tehnice generale și speciale, precum și a maiștrilor-instructori. Cabinetul dispune de o bibliotecă de specialitate, de o fototecă cuprinzînd reproducerea fotografică a unor mașini-unelte moderne, precum și de o colecție de material didactic: planșe, schițe tehnice, machete, ca și obiecte executate de elevi în ateliere.

În primele săptămîni de activitate a avut loc aici un curs de pregătire a cadrelor didactice care predau electrotehnica și automatizarea la clasele IX—X ale școlii generale. De asemenea, cabinetul de cultură tehnică a organizat, împreună cu Editura didactică, discuții asupra programei și a manualului de electrotehnică pentru clasa a IX-a, precum și discuții pe teme metodice privind activitatea cercurilor de elevi din școlile generale, conferințe privind masele plastice și importanța folosirii lor în industrie în general și în construcția de mașini în special.

Cu regularitate, de două ori pe săptămînă (miercuri și sîmbătă), cabinetul de cultură tehnică acordă profesorilor care predau disciplinele de cultură tehnică și maiștrilor-instructori consultații pe marginea unor probleme de specialitate, de metodică și pedagogie. De asemenea, aici au loc schimburi de experiență și acțiuni de popularizare a metodelor noi, înaintate. Specialiștii care lucrează în cadrul cabinetului se ocupă, în același timp, de îndrumarea responsabililor cercurilor pedagogice ale profesorilor de cultură tehnică și ale maiștrilor-instructori.

În planul activităților viitoare sînt prevăzute în primul rînd o serie de acțiuni în sprijinul introducerii activităților tehnice-practice ca disciplină de învățămînt atît în școlile generale cît și în licee. Astfel, în etapa imediat următoare vor avea loc schimburi de experiență consacrate prezentării inițiativelor celor mai valoroase menite să asigure formarea unor deprinderi practice la elevi. De asemenea vor fi organizate întîlniri ale cadrelor didactice care răspund de pregătirea tehnică-practică a elevilor cu specialiști — ingineri, tehnicieni, economiști — din diferite sectoare ale producției. Cabinetul va organiza, totodată, lucrări demonstrative pentru diferite grupuri de cadre didactice de specialitate, în laboratoarele cele mai modern și complet dotate ale unor grupuri și centre școlare profesionale și tehnice. Aici ei vor putea studia mașini și agregate din toate sectoarele industriale — în mărime naturală sau în model redus — urmărind, prin secțiuni practicate special, funcționarea „organelor vitale" ale instalațiilor respective.

Colectivul care răspunde de activitatea cabinetului depune serioase strădanii pentru a îmbogăți biblioteca acestuia cu cărți și reviste recente și de diverse specialități și, în același timp, pentru a extinde acțiunile de informare și documentare a cadrelor didactice cu privire la progresele realizate în știință și tehnică și la modernizarea învățămîntului. Pentru prezentarea unor conferințe privind ceea ce este nou în tehnică vor fi solicitate cadre cu o înaltă pregătire din învățămîntul superior, din institutele de cercetări științifice, din producție, din cadrul Asociației inginerilor și tehnicienilor. Se va realiza, totodată, o mai strînsă legătură cu Centrul de cercetare pedagogică și perfecționare a cadrelor didactice din învățămîntul profesional și tehnic, care poate oferi un sprijin substanțial în orientarea și îndrumarea metodică, pedagogică și de specialitate a cadrelor didactice.

Ing. N. DINU
inspector la Inspectoratul școlar al municipiului București

În atenția conducătorilor de unități școlare și preșcolare, a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor!

În curînd apar în volum:

„TEMATICILE DE STUDIU INDIVIDUAL ÎN VEDEREA SUSȚINERII COLOCVIULUI DE GRADUL II ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT PENTRU EDUCATOARE, ÎNVĂȚĂTORI ȘI PROFESORI"

elaborate de Institutul central de perfecționare a personalului didactic și aprobate de Ministerul Învățămîntului.

Editat de „Gazeta învățămîntului", acest volum conține materia de studiu, bibliografia și indicații de pregătire pentru toate categoriile de cadre didactice înscrise la colocviul de gradul II; materialul cuprins este valabil atît pentru anul școlar 1970—1971, cît și pentru anii școlari următori.

Volumul poate fi solicitat din timp la centrele de difuzare a presei din toate orașele, precum și la chioșcurile de difuzare.

Colaborarea director-comandant și nivelul muncii educative

(Urmare din pag. 1-a)

poziții cu caracter permanent cuprinzînd lucrări ale pionierilor și școlarilor, s-a înființat un muzeu, iar comitetul de părinți a fost mobilizat în susținerea unor cercuri, în organizarea excursiilor și a altor activități pionierești. La Școala generală din Rîu-Bărbat (Hunedoara), cu sprijinul conducerii școlii a fost organizată o minifermă de creștere a iepurilor (circa 400 iepuri). Cu sprijinul cercului de radio, școala a fost radioficată. Tot aici a luat ființă un muzeu etnografic și a fost amenajat un teren de fotbal gazonat. Colaborarea rodnică din cadrul colectivului de conducere al acestei școli exercită o puternică înrîurire asupra întregului corp, profesoral, care se prezintă ca un tot unitar, constituind un mediu deosebit de prielnic pentru o activitate rodnică, creatoare.

În mod asemănător, la școala generală din Străoane (Vrancea) au rezultat, ca efect al unei bune colaborări, acțiuni pionierești variate, cu bogate resurse educative, printre care editarea unei reviste școlare, organizarea a numeroase excursii interjudețene, organizarea unor întîlniri ale elevilor cu colegi ai lor din județul Harghita ș.a.

În multe unități, comandanții de pionieri își aduc la rîndul lor contribuția la înfăptuirea sarcinilor colectivelor didactice, mobilizînd pionierii la îngrijirea și înfrumusețarea școlilor, la dezvoltarea, prin autodotare, a bazei materiale sau la rezolvarea altor probleme interesînd buna desfășurare a procesului de învățămînt. Astfel, la Liceul pedagogic din Odorhei comandantul de unitate se preocupă de crearea celor mai bune condiții pentru practica pedagogică, a elevilor în școală de aplicație, asigurînd un mare număr de activități pionierești de un bun nivel educativ. În majoritatea școlilor din județele Mureș, Satu-Mare, Bistrița-Năsăud, Sibiu și Alba pionierii au participat efectiv la înlăturarea efectelor inundațiilor, pentru a asigura condiții bune de redeschidere a cursurilor; la școlile generale nr. 1 din Sighișoara, nr. 2 din Deva, nr. 1 din Tîrnăveni, nr. 2, nr. 3 și nr. 4 din Mediaș, nr. 16 din Tg. Mureș, ca și la Liceul din Dumbrăveni (Sibiu) copiii au reamenajat sălile de clasă și au recondiționat materialul didactic. În colaborare cu conducerile școlilor, organizațiile de pionieri au inițiat acțiuni pentru colectarea de rechizite, manuale, obiecte de îmbrăcăminte etc., care au fost donate elevilor sinistrați. Ca rod al colaborării directorului și comandantului de unitate de la Școala generală nr. 5 din Satu-Mare, a fost facilitată construirea unei săli de gimnastică, cu posibilități locale. Multe alte exemple de acest fel s-ar putea adăuga.

Se constată însă, pe alocuri, și neajunsuri în această privință. Unii directori de școli nu cunosc și nu înțeleg pe deplin specificul activității pionierești, atribuțiile și sarcinile comandantului de pionieri, fapt ce generează interpretarea greșită a funcției de director adjunct a comandantului de unitate. De aici practica de a-l programa pe acesta în munci de conducere și îndrumare a procesului de învățămînt. Funcția de director adjunct decurge din cea de comandant de unitate și nu invers; ea conferă celui ce o îndeplinește autoritatea necesară pentru mobilizarea și utilizarea cadrelor didactice în munca educativă extrașcolară. Sarcinile comandantului de unitate sînt stabilite de organele și organizațiile de partid ce exercită conducerea nemijlocită a consiliilor pionierești și de consiliile pionierești superioare, înfăptuirea lor presupunînd însă o largă și permanentă colaborare cu conducerea școlii. Tot din cauza neînțelegerii specificului activității pionierești, în multe școli acțiuni ale acestora sînt cuprinse în planul de muncă al școlii (la Școala generală din Jegălia, jud. Ialomița, de pildă). Uneori ședințe ale consiliului pionieresc pe școală se țin în comun cu cele ale consiliului pedagogic etc.

În unele locuri activitatea din cursul vacanțelor școlare este lăsată în exclusivitate pe seama comandanților de pionieri sau se încredințează comandantului de unitate, în mod nejustificat, sarcini social-culturale sau de alt gen care, supraîncărcîndu-l, îl împiedică să înfăptuiască în bune condiții atribuțiile sale fundamentale. Nu este mai puțin adevărat că există și unii comandanți de unități care nu dovedesc suficientă atenție și receptivitate față de cerințele conducerii școlii, unii manifestînd dezinteres ori superficialitate în organizarea activității educative și lipsă de inițiativă în colaborarea cu directorii de școli. La Școala generală din Corba de Sus (jud. Constanța), de exemplu, o asemenea practică a dus la slabe rezultate în organizarea activității sportiv-turistice și în cercuri, la Școala generală din Velt (jud. Sibiu), de ani de zile nici un pionier nu a participat la vreo excursie în afara satului ș.a.m.d. Sînt cazuri cînd unii comandanți de unitate nu informează pe directori asupra orientărilor și indicațiilor primite de la consiliile pionierești, ceea ce împietează asupra operativității și eficacității colaborării.

Se impune ca, dezvoltînd experiența pozitivă acumulată, înlăturînd neajunsurile, muncind cu adîncă convingere și responsabilitate, printr-o conlucrare permanentă și multilaterală, conducerea școlii și a organizației de pionieri să militeze pentru neîntrerupta ridicare a nivelului educației pionierilor și școlarilor, înscriind, în anul aniversării semicentenarului P.C.R., noi și remarcabile succese pe tărîmul educației politice cetățenești a pionierilor și școlarilor.

Nobila prezență a muncii productive

(Urmare din pag. 1-a)

tehnică și practică de specialitate, cu realizarea unei producții efective, concretizate îndeosebi în diferite tipuri de materiale didactice. Majoritatea acestora, avînd o concepție de construcție originală, sînt proiectate de către elevi, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, ca lucrări de diplomă. Cele mai reușite dintre ele sînt multiplicate, sub conducerea „proiectanților", în atelierele grupului școlar. S-au executat astfel, în producție de serie mică, aparate, instalații, machete și panouri electrice demonstrative în stare de funcțiune, cu ajutorul cărora pot fi efectuate experiențe și demonstrații la principalele capitole de electricitate și electrotehnică. Valoarea acestor instalații este de peste 500.000 lei. De asemenea, pentru aceleași discipline au fost realizate 1 000 de planșe didactice reproduse la ozalit și colorate manual; fiecare planșă este montată pe pînză și încadrată. De pe acum o serie de unități școlare, ca și inspectorate interesate în achiziționarea materialului didactic de acest gen își trimit comenzile pe adresa Grupului școlar energetic, în strada Zizinului nr. 106, Brașov.

O interesantă inițiativă a aceluiași grup școlar este realizarea unui poligon experimental care conține numeroase elemente de instalații energetice nepuse sub tensiune, ceea ce permite familiarizarea elevilor „la rece" cu unele tehnici și operații înainte de a executa lucrări la instalații aflate sub tensiuni înalte. Se preconizează ca cei mai buni dintre elevii instruiți în cadrul acestui poligon să execute, pe bază de comenzi, instalații electrice curente.

Directorul Grupului școlar energetic din Brașov, inginerul **Virgil Stănoiu**, care ne relatează aceste preocupări actuale și de perspectivă, propune totodată discutarea modalităților pentru îmbunătățirea legislației financiare din acest domeniu, în așa fel încît să se asigure cointeresarea materială efectivă a unităților școlare. Interlocutorul nostru propune ca, în măsura în care școlile vor realiza un plan de producție — ale cărui termene să fie corelate cu etapele instruirii practice a elevilor — să se prevadă ca o cotă-parte din realizările materiale ale acestui plan să fie afectată dezvoltării bazei materiale a școlii.

secvențe

În cinstea aniversării partidului

Aniversarea a 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, moment important în viața poporului nostru, este întîmpinată în școli cu manifestări menite să contribuie la educarea elevilor în spiritul dragostei față de partid, față de patria noastră socialistă.

Zilele acestea, sute de elevi din școlile Capitalei și din provincie sînt oaspeți ai Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Pentru ei se organizează aici adevărate lecții despre lupta pe care partidul nostru a dus-o de-a lungul anilor pentru a făuri poporului o viață liberă și fericită, despre faptele de eroism ale comuniștilor, despre devotamentul și spiritul lor de abnegație. Însoțiți de profesori și de diriginți elevii poposesc în fiecare sală a muzeului și cercetează cu atenție și interes documentele expuse, fotografiile, obiectele din vitrine, mărturii grăitoare ale luptei partidului.

Întîmpinînd aniversarea, elevii din școlile orașului și județului Cluj participă la întîlniri cu membri ai Biroului Comitetului județean P.C.R., care evocă în fața lor momente din lupta partidului. Totodată, elevii din clasele mari asistă la expuneri pe teme cum sînt „Creșterea rolului conducător al partidului în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate", „P.C.R. și organizația revoluționară de tineret" etc.

La rîndul lor, numeroși elevi din școlile orașului Lugoj au participat la „Săptămîna tineretului lugojan", acțiune inițiată de către Comitetul municipal U.T.C. în colaborare cu Casa de cultură din localitate. În programul acesteia au fost prevăzute întîlniri cu personalități ale vieții culturale din județ, activiști de partid și de stat conferințe despre începuturile mișcării muncitorești în Banat, despre mișcarea muncitorească din Lugoj, despre luptele greviste din Banat inițiate și conduse de P.C.R.

Sutele și miile de pionieri ai patriei întîmpină împlinirea unei jumătăți de veac de la crearea partidului înveșmîntați cu hărnicie, cu seriozitate, pregătindu-se să devină urmași demni ai comuniștilor.

Centenare

Împlinirea unui veac de la înființare a sărbătorit duminică și Școala generală din comuna Șag, județul Timiș. Evenimentul a fost cinstit de prezența a numeroși foști și actuali dascăli și elevi.

Într-o atmosferă de entuziasm, școlile sărbătorite au trimis telegrame Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, prin care mulțumesc pentru condițiile de muncă și de studiu create de partid școlii, elevilor.

Duminică, 8 noiembrie a.c., Școala generală din comuna Cotmeana, județul Argeș, a sărbătorit 100 de ani de existență. Festivitatea organizată în cinstea centenarului a prilejuit întîlnirea a numeroși foști dascăli și elevi ai școlii cu profesorii și elevii de astăzi. La festivitate au ascultat cu toții cuvîntul directorului școlii, care a evocat momente importante din activitatea desfășurată de aceasta.

Un centru național al filmului pentru copii

Recent, în țara noastră a fost înființat Centrul național al filmului pentru copii. Președinta acestui centru este cunoscuta regizoare de film Elisabeta Bostan. Înființarea lui a avut loc în prezența d-nei Elsa Brita Marcussen, președinta Centrului internațional al filmului pentru copii și tineret de pe lîngă U.N.E.S.C.O.

Centrul național își propune să sprijine folosirea în învățămînt a mijloacelor audio-vizuale, să asigure familiarizarea copiilor cu cunoștințe cinematografice, să contribuie la dezvoltarea creației de filme realizate de copii, creație care a și obținut, sub îndrumarea Consiliului Național al Organizației Pionierilor, unele succese remarcabile. În același timp, Centrul va milita pentru sporirea numărului producțiilor adresate copiilor și tineretului și va organiza întîlniri ale profesioniștilor cinematografiei cu pedagogi, psihologi și alți specialiști.

Simpozion consacrat lui Dickens

Societatea de științe filologice din Republica Socialistă România organizează un simpozion consacrat împlinirii a 100 de ani de la moartea lui Charles Dickens. În programul acestui simpozion — care va avea loc vineri, 13 noiembrie a. c., la Casa Universitarilor din Capitală — figurează, după cuvîntul de deschidere ce va fi rostit de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, comunicările „Dickens, maestru al montajului" de Ada Nisbet (Los Angeles), „Trei ipostaze dickensiene: «David Copperfield» în românește" de Mihail Bogdan (Cluj), „Structură în romanele de maturitate ale lui Dickens" de Ana Cartianu (București) și „Dickens în România" de Alexandru Duțu (București).

Pinacoteca „Marius Bunescu"

Am întîlnit la Liceul nr. 1 din orașul Caracal ceva ce nu am întîlnit la nici un alt liceu din țară. Și faptul m-a impresionat cu atît mai mult cu cît această frumoasă, originală și instructivă inițiativă este socotită de colectivul liceului, de directorul său, Florian Păunică, ca ceva obișnuit, firesc într-un liceu de cultură generală.

De 23 de ani, într-o sală încăpătoare a liceului funcționează o pinacotecă, un adevărat muzeu de artă, care cuprinde aproape 200 de tablouri originale, multe opere de mare valoare. Inițial, pinacoteca a fost constituită ca omagiu și prețuire a unor pictori născuți pe aceste locuri, cum sînt Mihail Lapaty, Marius Bunescu, Ion Musceleanu sau Gh. Teodorescu Romanați, foști elevi ai liceului. Stîrnind însă un entuziasm deosebit nu numai în liceu, dar și printre numeroși iubitori ai artei plastice, pinacoteca s-a extins încă din primii ani printr-o serie de donații. Pictorul Marius Bunescu a donat bunăoară 52 de lucrări. Sînt de notat de asemenea, donațiile unor colecționari. O contribuție deosebită la înzestrarea muzeului au adus-o de pildă, Ștefan S. Nicolau, care a donat 22 de tablouri — dintre care 4 de Dimitrie Gheață — și un număr de stampe japoneze deosebit de valoroase, din secolele XVIII și XIX, sau Elena Dona, deținătoarea colecției „Dr. Dona", care a dăruit liceului 12 tablouri, între care se numără opere de Iser, Verona, Stahi și alții.

De-a lungul anilor ușile pinacotecii au fost deschise pentru sute și sute de elevi, care au găsit aici un nesecat izvor de frumusețe, un cadru deosebit pentru educația gustului estetic, pentru cunoașterea artei noastre plastice. Muzeul a fost și este deschis zilnic, de asemenea pentru părinți, pentru locuitorii orașului. Fiecare vizitator tînăr sau vîrstnic este însoțit aici de profesorul emerit Crăciun Pătru, cel care de ani de zile este sufletul acestei pinacoteci.

La pinacotecă se desfășoară adesea ore de desen sau dirigenție, au loc întîlniri cu pictori, sculptori sau graficieni. Și tot aici și-au făcut sau își fac ucenicia cei aplecați spre arta penelului. În ultimii ani cîțiva absolvenți, ca de exemplu Teodor Catană sau Vintilă Mihăescu, au ajuns să-și prezinte expozițiii personale. Și tinerii iubitori ai artei culorilor, care-și fac acum în școală ucenicia poposind ceasuri întregi în fața tablourilor, își expun periodic rodul muncii, pe un perete întreg, la intrarea în pinacoteca.

Este aici, la Liceul nr. 1 din Caracal, o foarte statornică, serioasă și pasionată preocupare pentru frumos.

M. R.

Culegere de folclor

Sub auspiciile inspectoratului școlar județean Constanța, profesorul Florea Alexandru a publicat recent o interesantă „Culegere de folclor poetic dobrogean". Făcînd parte dintr-o serie de lucrări pe care intenționează să le editeze inspectoratul în vederea îmbunătățirii procesului instructiv educativ în școlile județului, această culegere își propune, în primul rînd, să fie de folos profesorilor de română la lecțiile de lectură literară și de istorie a literaturii, la cercurile literare, în activitățile pionierești etc. Autorul a selecționat în colecția sa pentru uzul profesorilor cele mai reprezentative cîntece populare din Dobrogea, ținînd seama în această selecție și de faptul că atît în clasa a IX-a a școlii generale cît și în anul I de liceu folclorul este studiat sistematic, pe genuri și specii literare. La materialul orînduit în lucrare pe criteriul genurilor literare și tematic se adaugă un glosar, bibliografia și izvoarele culegerii.

Prefață la expoziția „Tehnică și învățămînt"

(Urmare din pag. 1-a)

ționare. Specialiștii din învățămînt vor avea posibilitatea să-și canalizeze unele preocupări și inițiative într-un efort mai organizat și mai îndrumat decît pînă în prezent, însușindu-și cu convingere ideea că introducerea mijloacelor și procedeelor tehnice în învățămînt este o problemă complexă, dar de o utilitate incontestabilă, ce trebuie să valorifice soluțiile optimale, validate științific atît din punct de vedere pedagogic, cît și economic. Reprezentanții producției de echipamente tehnice sau de materiale didactice vor găsi în expoziție sugestii pentru o participare mai activă la rezolvarea tehnică a unor probleme de învățămînt. Organizatorii procesului de învățămînt vor fi ajutați să găsească noi căi și sugestii pentru dotarea și autodotarea școlilor, convingîndu-se încă o dată de necesitatea ca personalul didactic să fie calificat și în domeniul integrării eficiente a mijloacelor tehnice în desfășurarea fiecărei lecții. În fine, marele public va putea să se apropie, de unele probleme actuale ale activității de învățămînt a căror amploare, importanță și perspective nu sînt nici pe departe intuite, părăsind astfel unele păreri simpliste și formîndu-și o opinie corespunzătoare misiunii de mare răspundere a pedagogiei contemporane.

Numeroșii specialiști din domeniile variate ale tuturor formelor și nivelelor de învățămînt, antrenați în efortul de realizare al expoziției TEHNICĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT, sperăm că ea se va înscrie cu fidelitate alături de străduințele de înnoire și de perfecționare continuă a învățămîntului din țara noastră, pe care îl doresc cît mai bine înscris în circuitul actualității.

Perfecţionare în lumea artelor şi literelor

Comisia de educaţie permanentă constituită pe lîngă Ministerul Învăţămîntului are rolul de a se pronunţa asupra celor mai nimerite forme şcolare — de fapt postşcolare — pentru reciclarea cadrelor din fiecare domeniu de activitate, ca şi asupra metodelor şi tehnicilor de lucru ce vor trebui adoptate. Educaţia de acest tip urmează să se facă atît la cursurile postuniversitare, ce vor cădea în sarcina universităţilor şi şcolilor superioare, cît şi la universităţile populare, învăţămîntul seral sau învăţămîntul fără frecvenţă etc. Sarcinile efective cad în zona de răspundere a Minitserului Învăţămîntului, căruia comisia îi poate sluji doar consultativ, după ce va cunoaşte, din materialele existente azi la centrele de documentare pedagogică, felul cum au rezolvat alte ţări problema, situaţia educaţiei permanente în restul lumii, dezbaterile de la UNESCO asupra acestei probleme etc.

Problemele specifice reciclării pe profesiuni diverse, perfecţionării şi specializării cadrelor, ca şi problemele specifice acţiunii cultural-educative în mase cer soluţii variate, suple şi mai cu seamă, bine gîndite şi nepripit puse în aplicare.

Artiştilor şi literaţilor, ca şi celor ce se ocupă cu studiul artei şi literaturii — istoricii acestor domenii, criticii de artă şi criticii literari, teoreticienii artei, muzeografii — le este proprie o mentalitate foarte apropiată de cea a producătorilor de artă şi literatură. Munca de cercetare critico-istorică a operelor, stilurilor, curentelor artistice şi epocilor istorice cu mari realizări culturale este şi ea o muncă de creaţie, şi cu toate că aceste categorii de creatori folosesc limbajul ştiinţific şi nu limbajul poetic pe care-l mînuiesc literaţii şi artiştii, ei nu sînt mai puţin conştienţi decît aceştia că pot sluji societatea noastră socialistă din imbold lăuntric, din pură conştiinţă cetăţenească.

Cred că în lumea artelor şi literelor, într-un chip şi mai subtil chiar decît în alte profesiuni — cu toate că peste tot e necesară **abilitatea pedagogică**, „digitaţia spirituală" de interpret virtuos, pentru a nimeri nota justă pe coardele sensibile ale sufletului omenesc — este nevoie să se procedeze precaut şi, deci, eficient, prin stîrnirea interesului spontan al celor vizaţi şi nu prin înglobarea lor mecanică în forme de învăţămînt obligatorii.

Televiziunea este un excelent mijloc şi, dintr-o îndelungată experienţă de conferenţiar pe calea undelor, pot atesta că are un unghi de deschidere nebănuit şi că prinde mai bine decît oricare altul. Trebuie organizate cicluri bine concepute şi bine executate (cu mijloace materiale mai bogate decît pînă azi), deci bine dotate cu posibilităţi de realizare, în cadrul cărora oameni cu pricepere şi cu talent să încerce a lămuri problemele artistice şi literare, nu ca nişte judecători, dispensatori de consacrări oficiale, şi nici ca nişte anodini informatori ai publicului, ci exact ca profesorii-medici la disecţiile anatomice, prin analize de opere pe viu, însoţind cu imagini convingător filmate spusele lor. Această formă de învăţămînt trebuie dotată cu posibilitatea reluării filmului de imagini comentate ori de cîte ori este nevoie, deci dînd caselor noastre producătoare de film, studiourilor existente, comenzi pentru multiplicarea şi producerea unor asemenea pelicule sonore, care să poată fi proiectate ori de cîte ori e nevoie, la sediile Universităţilor de creaţie — nu numai ale acelora din specialitatea respectivă — şi în filialele lor din judeţe, la cenacluri, în cămine culturale, cercuri studenţeşti, case de lectură etc. Propun, adică, o formă de învăţămînt organizat pe baza centrelor de interes: nu vor participa la un asemenea spectacol-lecţie decît cei ce se vor selecţiona ei înşişi ca spectatori-auditori şi nu vor căpăta decît cunoştinţe (diplomele nu vor putea fi singurele cîştiguri ce i-ar atrage), formîndu-se fără efort, în chip plăcut.

Cred totuşi că se pot organiza şi forme de învăţămînt cu program didactic obligator pentru cei ce s-ar înscrie singuri la ele, pe baza cunoaşterii avantajelor ce decurg din absolvirea unor asemenea cursuri, cu examene în final şi cu diplome eliberate, dar că selectarea cursanţilor trebuie să fie absolut spontană, libera voinţă decizînd pentru fiecare dacă este sau nu cazul să se înscrie.

De ce insist pentru film şi televiziune? Pentru că organizarea unor cursuri orale (şi am experienţa Universităţii Populare, la care sper să fi adus oarecare contribuţie, într-o viaţă de om) în săli de conferinţe, cere acelaşi efort didactic şi administrativ ca organizarea unor cicluri de lecţii filmate, numai că are mult mai mărunte efecte, mult mai mic ecou, în vreme ce finanţarea, dotaţia materială a cursului, care e aproape aceeaşi, nu are eficienţă. Ea merge către organizatorii administrativi, publicitate, cancelarii, localuri etc. şi nu către cei ce depun efortul, de obicei voluntari total sau parţial. Mi se par neeconomic cheltuite eforturile şi banii, astfel, şi socotesc nedrept ca munca în plus a unor buni profesori să fie benevolă, neremunerată, în vreme ce se salarizează cel ce-l solicită pe profesor — organizatorul.

Cred că se pot organiza şi cursuri, conferinţe ciclice despre istoria literaturii universale şi române, despre istoria teatrului şi istoria muzicii sau dansului, asemenea conferinţe putînd fi conexate cu spectacolele de fiecare tip, dar fără caracter de şcolarizare, ci de popularizare. Publicul le vrea, şi el s-ar selecţiona bine. Ca să nu fie la alt nivel în centrele din ţară care n-au universităţi, sau n-au universitari suficient de bine pregătiţi, şi aceste conferinţe, urmate de spectacole, s-ar putea înregistra, filma şi magnetofoniza, video-magnetofoniza etc., spre difuzare şi reluare în toate împrejurările unde le socotim necesare.

Nu se pot folosi, pentru asemenea cicluri, decît foarte puţine cadre dintre cele existente azi în domeniile amintite. Nu se pot folosi mai multe pentru că trebuie mers totdeauna la sigur: timpul cursantului e preţios. N-avem voie să fim ineficienţi! Pe de altă parte, puţinii cîţi pot fi folosiţi în chip eficient nu trebuie suprasolicitaţi.

Să nu credem că, prin aceste mijloace, vom acoperi numai necesităţile de educaţie profesională ale artiştilor, literaţilor sau studioşilor domeniului **estetic**. Se pot găsi metode de a influenţa şi educa de asemenea gîndirea lor **politică** prin mijlocirea selecţionării imaginilor şi operelor artistice legate de anume filozofii, de anume concepţii despre lume, de anume moduri de resimţire a vieţii. Cine gustă muzica bună, pictura bună şi literatura bună, se moralizează implicit.

Realitatea arată că profesorii apreciaţi de studenţi sînt apreciaţi şi de publicul sălilor de conferinţe sau al universităţilor populare, şi de publicul mare ascultător de radio şi spectator de televiziune. Se pot economisi nişte eforturi, azi risipite, dacă în loc să li se solicite sute de conferinţe de acelaşi tip sau de tipuri similare, în zeci şi sute de centre, anual, li se imprimă, cu mijloacele moderne existente, prelegerile.

Cît priveşte **reciclarea cadrelor didactice** din domeniile acestea — estetica, critica, teoria, istoria artelor şi a literaturii — operaţia este mai mult decît necesară.

ION FRUNZETTI

Eşti specialist dacă te specializezi continuu

Una din axiomele civilizaţiei moderne, este şi faptul că oricît de mult te-ai instrui, nu poţi spune niciodată că ai încheiat această acţiune, deoarece progresul însuşi înaintează cu paşi atît de grăbiţi, încît cu greu poţi ţine cadenţa. În 1920, bunăoară, cele mai optimiste speranţe proroceau că pe la 1980, avioanele vor atinge 200—300 km/oră. Pe atunci nu exista decît motorul de avion cu piston, care într-adevăr are o limită de ordinul a cîteva sute de km/oră. Între timp, însă, turboreactoarele şi propulsia cu rachetă au ridicat această limită la cîteva mii de km/oră, iar propulsia viitorului o va apropia probabil de viteza luminii (300.000 km/oră.).

De multe ori evoluţia tehnică este atît de rapidă şi face cotituri atît de neprevăzute, încît mai la fiecare 4—5 ani se iveşte o surpriză. De pildă, în industria electronică. La început, tuburile catodice (lămpile de radio, să zicem) au avut o dezvoltare uluitoare, iar cadrele specializate în producerea lor păreau că se bucură de o stabilitate de invidiat. Dar au apărut tranzistorii şi în cinci ani s-a produs o revoluţie în industria aparatelor de radio, tranzistorii ocupînd aproape complet locul tuburilor catodice, pentru ca în prezent să se semnaleze începutul unui reviriment al acestora din urmă. Cadrele de specialişti din acest domeniu n-au trebuit să se supună şi ele acestor avataruri? Bineînţeles! Şi numai cine s-a reeducat a rezistat.

Acelaşi lucru se poate spune şi despre un diplomat al unei şcoli superioare, un inginer de pildă, care iese din institut cu un bagaj informaţional repede caduc. De aceea trebuie **să renunţăm la fetişul patalamalei, la valoarea ei absolută, să o considerăm doar un indiciu de potenţă.** Demitizînd diploma, facem exact ceea ce trebuie: nu considerăm că e o garanţie pentru întreaga carieră a unui individ, ci numai un început promiţător

În S.U.A. se practică sistemul „diplomei difuze" care constă în faptul că la punctajul obţinut prin diploma iniţială se adaugă continuu punctele acumulate prin examenele de perfecţionare sau reciclare, diploma fiind astfel echivalată cu un nivel mai înalt de pregătire. Concluzia ce se impune este deci că nu te specializezi odată în viaţă, ci de mai multe ori şi că dacă ai fost cel mai bun specialist, ai şanse să devii de repetate ori, în diferite momente ale carierii, la fel de bine specializat.

La o anchetă de mare anvergură realizată în rîndurile cadrelor specializate din industria şi comerţul francez s-a descoperit că 6 din 10 subiecţi interogaţi frînau executarea unei decizii al cărei rost nu-l înţelegeau, 7 din 10 considerau că specialitatea lor nu este ameninţată în viitorii 15 ani şi, în consecinţă nu se gîndeau la reciclare, iar 9 din 10 găseau că nu e bine să lase prea multă iniţiativă colaboratorilor lor. Ceva mai mult: un director general din doi ignora ceea ce înseamnă de fapt delegarea responsabilităţii şi doi directori generali din trei erau satisfăcuţi de întreprinderile lor. Toate aceste mentalităţi negative au fost considerate îngrijorătoare

Ţara noastră are un ritm de dezvoltare economică ce o situează printre primele din lume în această privinţă. Producem azi în cîteva săptămîni ceea ce produceam în 1938 într-un an întreg. Avem relaţii economice şi exportăm în peste o sută de state. Dar pentru a fi competitivi pe piaţa mondială trebuie să ţinem cadenţa progresului tehnic-industrial. Şi acest lucru nu se poate realiza fără o educaţie permanentă. Oamenii nu mai pot fi promovaţi în posturi superioare doar pe baza studiilor de specialitate din tinereţe, ci după capacitatea de a se readapta, după spiritul lor novator, potrivit permeabilităţii lor la tot ce este nou în domeniul lor şi în domeniile contingente. Căci, cu toată cibernetica zilelor noastre, cu tot pasul uriaş al ştiinţei şi al tehnicii, tot omul, tot personalitatea lui rămîne factorul de greutate al progresului.

Cadrele didactice sînt de mult integrate într-un sistem de educaţie permanentă, iar promovarea lor are loc pe bază de examen şi de cursuri de perfecţionare profesională. Dar nu despre acest aspect este vorba, ci de faptul că, mai presus de reciclarea aceasta periodică, trebuie avută în vedere schimbarea unei anumite mentalităţi a profesorilor faţă de noile tendinţe ce se manifestă în pedagogia actuală, întrucît altfel reciclajul va fi formal şi ineficient.

Bunăoară, stăruie ideea greşită că prin tehnicizare şi automatizare, rolul profesorului s-ar diminua. Cu sau fără voia noastră, şcoala viitorului va fi totuşi un gen de învăţămînt cibernetizat, executat de ordinatoare şi doar supravegheat de pedagog. Avantajele economice (atît pecuniare cît şi cerebrale) şi mai ales eficienţa acestui învăţămînt s-au dovedit net superioare metodelor clasice. Dar de acest lucru trebuie să se convingă, în primul rînd, cadrele didactice — şi aceasta ar trebui să fie şi unul dintre primele scopuri ale reciclării: să dovedească faptul că, oricît ne-am strădui, noi, oamenii nu vom putea niciodată concura computerele nici ca acumulare de date informaţionale, nici ca promptitudine de asociere sau concluzii. De aceea a venit timpul să învăţăm a ne sluji de ele. Căci aşa cum au devenit indispensabile manualele şi computerele vor deveni în curînd indispensabile în didactică.

DINU MOROIANU

Cînd la deal şi cînd la vale

Sus, liceul! Jos, liceul! Sus, liceul! Jos, liceul! Sînt comenzi care se aud de vreo cîţiva ani la fiecare început de septembrie. Îndeplinindule. Liceul din Babadag îşi ia fusele şi catrafusele şi se mută cînd la deal şi cînd la vale. Se spera că o nouă construcţie va aduce stabilitatea mult dorită, oprind această migraţie, dar speranţa a dispărut ca un fulg de zăpadă rătăcit într-o zi de mai. Căci după cît se pare, noua construcţie nu numai că nu va aduce îmbunătăţiri, dar chiar va dezorganiza învăţămîntul din Babadag pentru o lungă perioadă de vreme. De ce? Pentru simplul motiv că noul local se va ridica în apropierea altuia, construit acum cîţiva ani.

La o cercetare concretă a reţelei şi a populaţiei şcolare, oricine îşi dă seama că această amplasare este total neinspirată. De unde vor fi luaţi elevii pentru cele două şcoli? O comisie a hotărît să scindeze actualul liceu, să mute în viitoarea clădire o bună parte din clase, iar ce a mai rămas, împreună cu toţi elevii din clasele I-X din oraş, să se mute în clădirea existentă. Aşa că la toamnă va răsuna din nou comanda „Sus, liceul!" iar o să-şi ia catrafusele şi-o să migreze. Pentru a patra oară.

Mutîndu-se în cele două localuri, Liceul din Babadag va deveni cea mai întinsă şcoală din ţară. După un calcul, un elev care locuieşte la internat va trebui să străbată într-o zi 8-10 km. învîrtindu-se ameţitor, ca într-un scrinciob. Cadrele didactice vor fugi şi ele de la un local la altul cu cataloagele subsuoară, căci scindîndu-se actuala unitate, vor rămîne catedre incomplete. Laboratorul audio-vizual, care e o adevărată inimă a liceului, va fi doar o amintire frumoasă. La fel laboratorul de chimie.

Şi de ce toate acestea?

Pentru că o comisie judeţeană, care a fixat locul noii construcţii şcolare, n-a întrebat pe nimeni din cei care lucrează în şcoală unde s-o aşeze. S-a uitat probabil pe o hartă veche a Babadagului, pe care nu erau însemnate şcolile existente, şi a pus-o unde i-a venit la îndemînă. Ce bine ar fi ca Ministerul Învăţămîntului să experimenteze un local de şcoală pe rotile, ca să uşureze munca specialiştilor din Tulcea în aşezarea şcolilor! Atunci localul s-ar ridica la Tulcea şi i s-ar da drumul la Babadag cu acceleratul, fără să-i mai pese cuiva unde se opreşte...

Dar, pînă atunci, vom continua să auzim:

— Sus, liceul!

— Jos, liceul!

Prof. GH. DASCĂLU

Publicaţiile elevilor să aparţină elevilor

Dacă în urmă cu cîţiva ani abia putea fi semnalată din cînd în cînd vreo publicaţie a elevilor din cîte un colţ al ţării mai „favorizat", astăzi prezenţa lor tinde a deveni un fenomen curent, care se vădeşte absolut necesar. Ele sînt mijloace ale tinerilor de a se exersa şi exprima, de a intra cu specificul vîrstei lor în competiţia generală a culturii noastre, pe care trebuie nu numai să şi-o asimileze ci s-o şi judece şi s-o împrospăteze, deprinzîndu-se cu ideea îmbogăţirii ei.

Înainte de orice, însă, aceste publicaţii, **periodice** (uneori cu mari decalaje de timp între numere!) se cuvin a fi lăsate în **exclusivitate** în seama elevilor. Profesorilor şi învăţătorilor le revine îndatorirea de onoare de a veghea la **continuitatea** lor de la o generaţie la alta, de a-i stimula pe şcolari în această muncă, de a menţine o atmosferă emulativă în preajma lor. În rest, de la formatul revistelor, de la punerea în pagină, de la ilustraţia şi selecţia materialelor pînă la conducerea acestora (globală şi pe rubrici) şi obţinerea de colaborări, la corecturi şi relaţii cu tipografia şi difuzarea etc., elevii trebuie să fie aceia care să aibă responsabilitatea directă. Profesorii sînt chemaţi să creeze climatul manifestării ei, să-i asigure cu generozitate cadrul funcţional ideal, dar munca (căci este vorba de o **muncă** reală) de redactare a respectivelor publicaţii e necesar a rămîne exclusiv în seama şcolarilor. Raţiunile unei asemenea procedări sînt mai multe: de la formarea sentimentului responsabilităţii (de care e, cum se ştie, atîta nevoie), pînă la deprinderea elevilor cu felurite aspecte ale acestei activităţi, la încurajarea unor virtuale aptitudini publicistice, la crearea unui climat dinamic şi competitiv între şcolari şi a unei discipline colective a muncii, ca şi, evident, a muncii colective — procedee care ar contribui în bună parte la concretizarea operativă a unor idealuri educative dintre cele mai importante. Se înţelege, lucrul nu este posibil peste tot dintr-odată, dar trebuie să se tindă către el cu toată convingerea, chiar dacă vor fi de întîmpinat neînsemnate „riscuri", compensate prin efectul lor în canalizarea şi întreţinerea entuziasmului vîrstei respective, prin declanşarea unor schimburi de opinii şi mai ales prin sporirea responsabilităţii elevilor. Profesorilor, conducătorilor de şcoli le rămîne destul teren pentru a-şi exercita un camaraderesc rol consultativ, pentru a interveni cu tact ori de cîte ori lucrurile ameninţă să se împotmolească. Dar ei nu trebuie să se erijeze, cum mai citim pe coperţile unora dintre publicaţiile ce menţionează componenţa colectivului redacţional (şi bine ar fi ca toate s-o facă!), în redactori şefi, secretari de redacţie, redactori, tehnoredactori şi mai ales în principalii colaboratori ai acestor reviste. Mult mai indicat mi se pare ca profesorii să caute să-şi tipărească publicaţii sau volume de studii cu precădere ale lor, cum am şi văzut că se întîmplă în cîteva locuri. La Liceul nr. 32 din Bucureşti apare un serios **Anuar** (în cel pe 1964—1965 prof. I. Cheşă aducea cîteva decisive date noi în legătură cu părinţii lui Panait Cerna), un grup de profesori reşiţeni a scos recent un notabil volum cu **Studii de limbă, literatură şi folclor.** Inspectoratul şcolar judeţean Dîmboviţa a publicat două admirabile culegeri de **Opinii pedagogice** (care ar putea ajunge un excelent periodic local), la Suceava se pregătesc lucruri similare tot acolo V. Adăscăliţei şi I.H. Ciubotaru au tipărit un substanţial volum de **Folclor din ţinutul Rădăuţilor** (400 pag.), cules în mare parte cu ajutorul elevilor, învăţătorilor şi profesorilor. Putem cita şi multe alte iniţiative de acest fel. În orice caz, pentru intervalul 1967—1970 sînt de semnalat 16 monografii de şcoli şi 17 anuare, al căror număr şi a căror calitate e de presupus că vor spori, pentru a înlesni manifestarea complexă şi, pe cît posibil, completă a aptitudinilor învăţătorilor şi profesorilor, care mai au la îndemînă şi alte mijloace de a-şi valorifica rezultatele muncii lor.

E de dorit apoi ca revistele şcolare să îmbrăţişeze o cît mai mare diversitate de probleme — în primul rînd ale vîrstei respective — spre a înlesni manifestarea publică plenară a aptitudinilor celor ce le scriu, fie ele literare, artistice, ştiinţifice sau de altă natură. Cîteva promisiuni sînt de semnalat în acest sens, cu menţiunea iarăşi a incompletitudinii informaţiilor: „Muguri" de la liceul **Eudoxiu Hurmuzachi** din Rădăuţi, în care s-a relevat foarte promiţătorul poet Viorel Dîrja (vezi cele două apariţii ale sale din „Luceafărul"), „Pasiuni" de la liceul **Iulia Haşdeu** — Bucureşti, „Funigei" de la liceul **I.L. Caragiale** — Bucureşti, „Freamăt" de la Liceul nr. 3 din Baia Mare, „Muguri" de la Liceul **G. Călinescu** din Bucureşti „Ţara visurilor noastre" de la Liceul nr. 1 din Oradea.

Ar trebui, de asemenea, stimulată încă mai serios emulaţia critică şi schimburile dintre reviste (eventual premiindu-se cele mai deosebite), pentru a se închega o reţea de publicaţii şcolare de calitate, prezente în viaţa culturală a tineretului, astfel încît ele să nu fie sub nivelul entuziasmului cu care s-a încercat alcătuirea lor, al muncii şi talentului celor ce le editează şi îndrumează. Ne aflăm în faţa unui mijloc excelent de stilizare a gustului, priceperii, şi talentului, a pasiunii pentru cercetare şi cultură, pe care se cuvine a-l încuraja prin toate mijloacele. Presa centrală şi locală ar trebui ţinută mereu la curent cu astfel de apariţii, pentru a le consemna şi urmări, iar factorii locali de resort (inspectorate şcolare, comitete de cultură şi artă, tipografiile etc.) ar trebui să le sprijine serios şi mai ales să întreţină în jurul lor un spirit competitiv dintre cele mai constructive. Vom avea, într-o asemenea perspectivă o serie de publicaţii şcolare (**ale** elevilor şi **ale** profesorilor) menţionabile, poate, chiar în viitoarele istorii ale culturii şi literaturii noastre, prin numele celor ce au debutat şi scris în ele.

GEORGE MUNTEAN

RAID ANCHETĂ

Din unele ghiozdane lipsesc manuale. De ce?

La redacţia noastră au sosit recent două sesizări. Prima semnalează că la una din şcolile bucureştene — şi încă dintre cele mai centrale — manualele noi destinate clasei a III-a au sosit în cantităţi mici şi nu au ajuns la toţi elevii. A doua ne solicită concursul pentru obţinerea unui manual, explicîndu-ne că un elev din clasa a IX-a a pierdut manualul de limba spaniolă, primit gratuit, iar acum doreşte să şi-l cumpere, dar nu are de unde. Aceste sesizări ne-au îndemnat să facem o investigaţie — acum, la aproape două luni de la deschiderea cursurilor — asupra stadiului actual al difuzării manualelor (atît a celor distribuite gratuit cît şi a celor puse în vînzare prin reţeaua de librării pentru elevii de la cursurile serale şi fără frecvenţă sau pentru alte cazuri, ca cel semnalat mai sus).

Ca simpli cumpărători încercăm un prim sondaj la una dintre cele mai mari librării din Bucureşti, „G. Coşbuc", specializată în vînzarea de carte şcolară. Constatăm că lipsesc nu numai manualele pe care le căutăm, ci şi multe altele.

— Unde le putem găsi?

— Nu ştim.

— Poate sînt în depozitul de carte şcolară...

Mergem mai departe, urcînd o treaptă mai sus pe scara ierarhică a reţelei de difuzare a manualelor. La C.L.D.C.—Bucureşti ni se confirmă faptul că uneori depozitul a satisfăcut direct cererile unor solicitanţi, dar că în prezent sînt instrucţiuni care interzic acest lucru. De ce au trebuit să se adreseze oamenii direct depozitului? Pentru că — am răspuns tot noi — n-au găsit manualele solicitate acolo unde trebuiau să le găsească.

Ce manuale nu se găsesc în şcoli? Ce manuale nu se găsesc în librării? Consultăm, deocamdată, numai situaţiile din Capitală, pentru elevii de la cursurile de zi, care primesc manualele gratuit. Cifrele ne îngrijorează. 290 de elevi bucureşteni din clasa a III-a nu au pînă la ora aceasta manuale de gramatică, 165 sînt lipsiţi de manualul de aritmetică, 85 de manualul de muzică şi 277 de manualul de cunoştinţe despre natură. Tot în Bucureşti, 368 de elevi din clasa a V-a nu au manuale de limba română; multor elevi din diferite clase le lipsesc manualele de limbi străine (în special de limba engleză). La rîndul lor elevii cursurilor serale şi fără frecvenţă nu găsesc în librării manualele de matematică (clasa a IX-a), fizică (clasele a IX-a şi a X-a), economie politică clasa a XI-a), istoria României şi socialism ştiinţific (clasa a XII-a), precum şi multe din manualele de limbi străine.

În sfîrşit, pentru a găsi explicaţia acestei situaţii ne adresăm biroului de carte şcolară din Baza pentru desfacerea cărţii şi direcţiei generale de resort din Ministerul Învăţămîntului. Investigaţiile ne sînt uşurate de existenţa la această dată a unor situaţii statistice centralizate privind difuzarea manualelor şcolare. Şi într-un loc şi în altul se apreciază că difuzarea manualelor, ca şi acţiunea de transmisibilitate a acestora, s-au realizat în general în bune condiţii. Totuşi, cîteva regretabile încurcături s-au comis.. Repartizarea nejudicioasă a unor titluri a pornit de la faptul că la baza cererilor iniţiale nu a stat o analiză serioasă a necesarului de carte şcolară. Aşa se face că în unele judeţe cărţile lipsesc, iar în altele sînt prea multe. Iaşul, de pildă, cere 200 de manuale de chimie pentru clasa a IX-a de liceu, în timp ce la Tg. Mureş prisosesc 470 asemenea manuale. Manualele de istoria României pentru clasa a XII-a, atît de căutate în Bucureşti şi în alte oraşe stau degeaba, în cantităţi frumuşele, în depozitele din Vaslui, Braşov şi Tg. Mureş. Şi exemplele pot continua.

Dar mai există şi situaţii bizare. De pildă, la C.L.D.C. -Bucureşti ni s-a spus, printre altele, că este nevoie de încă 145 de manuale de muzică pentru clasa a IX-a a şcolii generale. Cîteva zile mai tîrziu am aflat că în depozitele centrale din Bucureşti există un stoc de — nici mai mult, nici mai puţin — 11 000 de exemplare. Rămîne să ne întrebăm de ce nu s-a comandat mai din vreme cantitatea dorită şi s-a aşteptat două luni pînă la recartare?

În mod intenţionat am lăsat la urmă situaţia difuzării manualelor pentru clasa a III-a. După cum se ştie, manualele pentru această clasă sînt toate noi, elaborate după o nouă programă. Deci pentru toţi elevii, ca şi pentru învăţători, au fost distribuite manuale din tirajul destinat acestui an. Ce se constată însă acum, la recartări? Că nu există posibilităţi de acoperire pentru o importantă cantitate, care se mai cere încă la această oră. Lipsesc 1 901 manuale de limba română, 1 842 manuale de gramatică, 2 147 manuale de aritmetică, 500 de manuale de muzică. Numai aritmeticile şi manualele de muzică pot fi acoperite din restanţele de tiraj şi din recartări. Două manuale — cartea de citire şi gramatica — rămîn cu semn de întrebare, pentru că întregul stoc s-a epuizat. Deci, cîtorva sute de elevi din cl. a III-a le lipsesc din ghiozdane cărţile după care să înveţe. Le putem spune că nişte greşeli de calcul şi nişte defecţiuni în reţeaua de difuzare i-a văduvit de manual? Ce justificări îi vor consola? Nici una!

Cum s-a ajuns la această situaţie? Iată un exemplu. Pentru manualul de citire au sosit de la judeţe comenzi care totalizînd peste 348 000 de exemplare, cifră globală în care era cuprins necesarul de manuale pentru elevi şi pentru învăţători. Pe baza acestor comenzi s-a stabilit tirajul — evident mai mare — de 352.000 de exemplare. Toamna, cînd se numără... manualele s-a constatat însă, după cum am văzut, că nu sînt de ajuns.

Acum este clar că o serie de comisii judeţene (în care, între altele fie spus, inspectoratele şcolare joacă un rol important) au emis comenzi bazate pe date incerte, rezultate dintr-un studiu superficial al populaţiei şcolare. Aşa se face că unele judeţe ca Argeş, Suceava, municipiul Bucureşti etc., cărora li s-au satisfăcut integral cererile iniţiale, plîng acum după cantităţi suplimentare de manuale.

Apoi, şi tirajul stabilit a fost totuşi prea mic. Avîndu-se în vedere faptul că era vorba de manuale noi, valabile mai mulţi ani de acum înainte, o cantitate puţin mai mare n-ar fi însemnat o pagubă, pentru că putea fi folosit şi în anul şcolar următor.

În sfîrşit, de loc de neglijat este faptul că în unele locuri — printre care cu siguranţă şi în Bucureşti— manualele pentru clasa a III-a au fost puse în vînzare în librării înaintea deschiderii anului şcolar, deşi cu cîteva zile mai tîrziu toţi elevii aveau să le primească gratuit. Nu este exclus ca unii elevi să aibă cîte două rînduri de manuale, iar alţii să nu aibă de loc.

Am relatat aceste aspecte legate de difuzarea manualelor şcolare pentru că acum este vremea întocmirii necesarului pentru anul şcolar viitor. Stabilirea unor comenzi exacte prezintă o mare importanţă. Orice exagerare, în plus sau în minus, prezintă un mare prejudiciu: în primul caz se creează stocuri mari, supranormative, în celălalt caz se repetă unele situaţii ca acelea din acest an, de pe urma cărora au de suferit elevii. Inspectoratele şcolare trebuie să acorde tot interesul acestei acţiuni, care are serioase implicaţii în procesul instructiv-educativ. Nu-i este nimănui îngăduit să frustreze pe elev de dreptul de a avea manual, dăruit lui de partid şi de stat. În această ordine de idei credem că este inadmisibilă neglijenţa unor judeţe care nu au comunicat la Ministerul Învăţămîntului pînă la 10 octombrie a.c. cum era prevăzut în instrucţiuni şi nici chiar pînă în prezent, plusurile şi minusurile de manuale. (E vorba de judeţele Alba, Cluj, Tulcea, Mehedinţi, Teleorman, Ialomiţa, Vrancea, Galaţi şi Maramureş, unele dintre ele fiind recidiviste în crearea unor greutăţi de acest gen).

Pornind de la două cazuri particulare am socotit că este necesar să atragem atenţia asupra unor stări de lucruri cu caracter mai general, care se cer grabnic remediate.

MIRCEA IONEL

Ce de materii grele!

Doi elevi dintr-a III-a discută, în drum spre şcoală.

— Cîte kilograme ai astăzi? — îl întreabă cel din clasa „A" pe cel din clasa „B".

— Cam tot ca ieri. Dar tu?

— Azi am patru şi şase fasiccle.

— Cum şase fascicole? Ieri aveai doar trei.

— De ieri pînă azi au mai ieşit trei fascicole din Citire.

— La mine au ieşit trei foi din Naturale, dar tot a mai rămas un kilogram.

— Mîine am zi şi mai grea.

— ?

— Citirea, Aritmetica, Muzica, Geografia şi Desenul, plus caietul de notiţe şi de teme, aproape cinci kilograme, plus echipamentul pentru gimnastica sportivă, că acolo n-avem carte.

— Plus penarul.

— Plus mîncarea.

— Plus geanta.

— Plus cerneala.

— Plus fratele tău dintr-a-ntîia...

— Dar ce-ar fi dacă am veni la şcoală numai cu fascicola pentru ziua aceea, doar sîntem la facultatea de litere mici?

— Aşa-i. Cred că d-aia au şi făcut cărţile atît de grele, ca pentru studenţi.

— Şi le-au legat ca pentru aia, cum îi zice?.., fără frecvenţia.

— Exact. Grele şi legate cam fără frecvenţia...

S. G. TELEX

300 de ani de la moartea lui J. A. Komensky-Comenius

Un mare gînditor și pedagog umanist

Ziua de 15 noiembrie 1970 marchează împlinirea a 300 de ani de la moartea marelui pedagog ceh Jan Amos Komensky-Comenius. Conferințele organizate cu acest prilej, articolele și lucrările publicate în Cehoslovacia și în alte țări (după cum se știe, manifestările închinate tricentenarului morții lui Comenius sînt plasate sub egida UNESCO), atestă că opera lui interesează, din multe puncte de vedere, și epoca noastră. Prezentăm, în coloanele de față, unele aspecte ale vieții și activității lui J. A. Komensky, bazîndu-ne pe o serie de articole și studii semnate de dr. **DAGMAR CAPKOVA**, dr. **J. STRAUSS**, dr. **CYRIL PAVLIK** și **J. V. POLISENSKI.**

Născut la Nivnice, în Moravia, crescut la Přerov sub influența Bisericii reformate a Uniunii Fraților Moravi, J. A. Komensky și-a făcut studiile superioare la academia calvinistă din Herborn (Nassau). La vîrsta de 22 de ani își începe cariera de institutor la școala din Přerov. Ca urmare a persecuțiilor religioase exercitate sub Ferdinand al II-lea de Habsburg este silit să se refugieze la Leszno, în Polonia, unde elaborează principalele sale scrieri pedagogice. În jurul anului 1640 Komensky devine cunoscut în numeroase țări ale lumii. Este invitat să se instaleze definitiv în Anglia și i se oferă demnitatea de rector sau președinte al Școlii superioare de la Harvard, în America de Nord. Komensky alege Suedia drept nou azil, continuînd să creadă în victoria luptei militare împotriva Habsburgilor. Speranțele îi sînt însă înșelate și este nevoit să rămînă mai departe în exil. În 1656, în timpul unei ciocniri militare între armatele poloneze și suedeze orașul Leszno, unde locuia din nou la foc; în incendiu îi sînt distruse cărțile și manuscrisele, munca sa de patruzeci de ani la marele dicționar latino-ceh. Komensky își găsește ultimul refugiu la Amsterdam, unde moare în 1670. Opera lui trăiește însă și astăzi, comeniologii continuînd să-i studieze ideile.

Cu o sută de ani înaintea „Contractului social" al lui Rousseau, care cerea imperios egalitate, libertate și fraternitate, Comenius avansează o exigență cu un puternic caracter revoluționar — democratizarea învățămîntului — și aceasta în timpurile cînd un șerb era încă proprietatea seniorului iar copiii lui, atîta vreme cît nu puteau munci, nu erau absolut nimic.

Ideile pedagogice ale lui Comenius par a decurge din înseși legile naturii. El demonstrează, de pildă, cît este de important ca elevii să-și poată imagina cu precizie lucrurile despre care li se vorbește în școală, să le poată observa. Datorită acestui principiu — astăzi curent — învățămîntul, altădată uscat și epuizant, cerînd copiilor să se poarte literalmente ca papagalii, a devenit viu și atrăgător. Spiritul uman a părăsit Evul Mediu în momentul în care i s-a indicat: examinează totul și convinge-te prin tine însuți. „Vă conjur — spune Comenius — vegheați ca școlile să înceteze de a voi să convingă și să înceapă a demonstra, să înceteze de a reduce totul numai la vorbire și să înceapă a privi. Și, în sfîrșit, să înceteze a crede și să înceapă a ști!".

Spiritul modern al lui Comenius se manifestă și în exigența de a se exercita, alături de intelect, și facultățile fizice, tineretul din școli fiind orientat nu numai spre studii, dar și spre muncile manuale, spre treburile practice ale vieții.

Ca mulți dintre contemporanii săi, Comenius și-a început activitatea ca reformator al studiului limbii latine dar, spre deosebire de ei, a trecut mult dincolo de această reformă. Aparținînd tradiției husite, caracterizată printr-un puternic interes față de problemele sociale și morale, el concepea învățămîntul într-o conexiune tot mai strînsă cu viața omenească. De aceea nu s-a oprit la studiul latinei, ci a abordat problemele instrucției generale pentru întregul tineret și a formulat apoi concepția educației ca proces al întregii vieți, începînd de la vîrsta cea mai fragedă, trecînd prin instrucțiunea școlară și universitară și ajungînd pînă la vîrsta adultă, bătrînețe și moarte. Se resimte, aici, influența Unității fraților moravi (Unitas fratrum), care forma o parte minoritară dar calitativ evoluată a Reformei cehe, de unde provenea Comenius. Prin îmbinarea acestei tradiții cu studiul culturii și al vieții altor națiuni europene el a ajuns să determine principiile educației conform concepției sale asupra omului și asupra locului pe care-l deține omul în lume. Pornind de la această concepție Comenius dorea ca noțiunile dobîndite de copii să nu fie disparate, ci să demonstreze coerența obiectelor și fenomenelor lumii. El și-a prezentat în mod sugestiv punctul de vedere în manuale de genul **Janua linguarum resserata** (Poarta deschisă asupra limbilor) și **Orbis pictus** (Lumea în imagini), ce tindeau să dea copiilor cunoștințe care să treacă în mod gradat de la natura anorganică, pînă la natura organică, pînă la om, de la dezvoltarea corporală a acestuia pînă la munca lui și, în general, pînă la activitatea oamenilor în societate — în care ocupă o poziție determinată și intră în raporturi unii cu alții — pînă la viața în cadrul națiunii, al bisericii, al statului.

Didactica magna, lucrare în care Comenius a prezentat teoria instruirii întregului tineret și a propus un sistem de instruire pînă la vîrsta de 24 de ani, este apreciată în întreaga lume pentru faptul că stabilește principiile unui învățămînt ușor, sugestiv, rapid și sigur. Conform acestei lucrări învățămîntul, pornind de la bogata diversitate a lumii, trebuie să asigure o asemenea selecție a cunoștințelor, încît ceea ce învață elevii să corespundă dezvoltării economice și științifice a societății. În epoca în care a trăit Comenius domeniile științifice începeau să se diferențieze și acest fapt s-a manifestat în așa fel în instrucția școlară, încît diferitele materii de învățămînt se izolau între ele și deveneau din ce în ce mai unilaterale, unele fiind menite să dezvolte cunoștințele intelectuale, iar altele să contribuie și la educarea caracterului. Atrăgînd atenția asupra pericolului pe care îl prezenta această unilateralitate, Comenius considera că toate cunoștințele despre lume se cer armonizate într-un ansamblu, apt să acționeze deopotrivă asupra evoluției intelectuale și morale a tineretului.

Spirit universal, Comenius tindea să rezolve problemele instrucțiunii în conexiunile cele mai vaste ale vieții întregii umanități. El dorea ca toți oamenii să-și fie unii altora profesori. Firește această concepție — concepția instrucțiunii pansofice generale a tuturor în totul — era o utopie în epoca lui. Ideile didactico-pansofice au fost înlocuite treptat, la Comenius, de convingerea că o schimbare radicală cere reeducarea generală a moravurilor omenești. Principala sarcină i se părea a fi, din acest punct de vedere, înlăturarea pericolului războaielor. Actualitatea proiectelor lui Comenius, caracterul modern al acestor proiecte apar îndeosebi în opera sa **Panorthosia.** El pledează aici pentru fundarea unei instituții internaționale menite să coordoneze cercetarea științifică în întreaga lume, pentru extinderea învățămîntului pe toate continentele, prefigurînd astfel rolul actualei UNESCO.

Opera lui este o dovadă puternică a faptului că și așa-numitele popoare mici pot să-și aducă cu succes contribuția la patrimoniul cultural al omenirii. Comenius a devenit o personalitate de importanță mondială pentru că a reușit să generalizeze în cel mai înalt grad problemele particulare și naționale.

Manifestări comemorative

În cadrul marilor aniversări culturale recomandate de Consiliul Mondial al Păcii și U.N.E.S.C.O., miercuri după amiază a avut loc, la Casa de cultură a Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, o manifestare consacrată marelui umanist și pegadog ceh Jan Amos Komensky.

Manifestarea a fost organizată de Comitetul Național pentru Apărarea Păcii, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Comisia Națională a României pentru U.N.E.S.C.O.

După cuvîntul de deschidere, rostit de prof. univ. dr. Boris Cazacu, prof. univ. Iosif Antohi a vorbit despre viața și opera lui Comenius.

La această manifestare au luat parte reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, precum și Miroslav Sulek, ambasadorul R.S. Cehoslovace la București, și membri ai Ambasadei.

★

Sîmbătă, 14 noiembrie, se va desfășura la Casa corpului didactic din Capitală un simpozion cu tema „J. A. Komensky-Comenius și contemporaneitatea", organizat de către Ministerul Învățămîntului prin Institutul de științe pedagogice și Academia de științe sociale și politice prin secția de pedagogie-psihologie.

Din bogatul program al simpozionului menționăm comunicările „Comenius și contribuția sa la dezvoltarea pedagogiei ca știință", „Educația permanentă în Panpaedia lui Comenius", „Idei actuale în opera lui Comenius", „Cu privire la gîndirea prospectivă a lui Comenius" etc.

Predarea limbilor străine în concepția lui Comenius

Comenius acorda o importanță deosebită studiului limbilor străine, menționînd că ele reprezintă pe de o parte un instrument eficace în domeniul îmbogățirii omului cu noi cunoștințe, iar pe de alta, un mijloc de cunoaștere, de apropiere și de înțelegere între popoare. Această orientare, avînd ca scop utilizarea practică a studiului limbilor străine, continuă să-și mențină și azi, în bună parte, valabilitatea. Măsurile ce se iau în prezent atît la noi cît și în alte țări în vederea modernizării predării limbilor nu constituie decît un corolar al necesității de a spori eficiența însușirii limbilor studiate.

Comenius a alcătuit manuale în funcție de ciclul de învățămînt cărora li se adresau, de particularitățile de vîrstă ale elevilor, pe baza sistemului concentric de studiere gradată a cunoștințelor. Foarte actuală este recomandarea lui care arată că este greșită practica de a se încredința întocmirea manualelor de limbi străine pentru fiecare clasă la autori diferiți care nu țin seama de cuantumul de cunoștințe de limbă ale manualului precedent și nici de cel care urmează. Tot atît de actuale sînt tezele sale cu privire la utilizarea dialogurilor și contribuția lor la înviorarea lecțiilor, la necesitatea stabilirii unui vocabular minim din „pădurea limbii". Cuvintele vocabularului minim — spunea Comenius — „purtînd bine rădăcinile, vor face să crească întreaga pădure a vocabularului limbii. De îndată ce s-a priceput în mod just și adevărat sensul acestora, se înțeleg toate cuvintele analoage și cele care se deosebesc ca formă". Prezența în revistele de specialitate române și de peste hotare a numeroase studii lingvo-statistice consacrate vocabularului minim, frecvenței cuvintelor și formelor gramaticale atestă acuitatea problemei puse încă acum trei secole și mai bine în urmă.

Pledînd pentru parcurgerea materialului de la ușor la greu, de la cunoscut la necunoscut, de la concret la abstract, Comenius releva ideea că sprijinirea pe limba maternă contribuie atît la însușirea limbii străine, cît și la adîncirea cunoștințelor din limba maternă, la o conștientă prețuire a ei. În compararea faptelor de limbă (ale limbii materne și ale celei studiate) găsim recomandarea să se sublinieze „numai deosebirea ce există între una și alta", aceasta asigurînd „rapiditatea, siguranța și plăcerea învățării".

Se consideră că este greșit să pornim de la reguli gramaticale abstracte. Orice regulă gramaticală trebuie să fie rezultatul unor exemple reale, concrete. Deci; „nici o limbă nu se învață din gramatică, ci din autori consacrați". Comenius nu cade nici în extrema cealaltă, neglijînd gramatica: „Să nu uităm însă că tainele limbilor nu pot fi pătrunse fără regulile gramaticale". Se cuvine să amintim și de concepțiile sale lingvistice cu privire la limbă, la dezvoltarea ei. Și aici, într-o oarecare măsură, Comenius se apropie de vederile noastre din ziua de azi. În primul rînd, lingvistica nu e un scop în sine, ci doar un mijloc de realizare a unor înalte idealuri ale omului și ale umanității. Comenius era preocupat și de pluralitatea relațiilor dintre limbă și realitatea extralingvistică, adică mediul înconjurător, viața psihică, activitatea omului și alte limbi.

Concepția sa contradictorie despre lume, cuprinzînd alături de vederi religioase și elemente de materialism spontan, cu toate limitele inerente epocii, și care s-a reflectat pe alocuri în unele idei naiv-utopice, a exprimat în ansamblul său cu putere și convingere raționalismul și umanismul acelor timpuri, prefigurînd iluminismul.

Prin ideile sale științifice înaintate privitoare la progresul social, la dezvoltarea științei și a culturii, la colaborarea dintre popoare, prin întreaga sa operă, Jan Amos Comenius, pe drept numit de contemporanii săi „praeceptor mundi" — adică învățător al lumii — ne apare ca un luptător neînduplecat împotriva învățămîntului scolastic, ca o figură enciclopedică de filozof și pedagog, umanist și democrat.

Lector univ.
MIRCEA GHEORGHIU
Universitatea București

„NATURA"

Numărul 5/1970 al revistei „Natura" cuprinde articolul „1970 — Anul Internațional al Educației", de D. Bazac. La rubrica Probleme ale biologiei **se publică studiile „Orientări și realizări contemporane în problema originii vieții" de V. Soran, „Transferul interspecific de gene și cromozomi" de P. Raicu și Al. Constantinescu, „Microflora ca mijloc de luptă împotriva poluării mediului natural cu substanțe fitofarmaceutice" de L. Ghinea, „Fotoperiodismul plantelor ca formă de adaptare a proceselor morfologice" de I. Bărbat și „Mitocondria, ultrastructura și funcțiile ei" de R. Meșter. La rubrica** Biologia în școală **sînt înserate articolele „Cercetarea științifică — mijloc important în pregătirea profesorilor de biologie" de N. M. Toma și Gh. Mohan, „Cum am predat capitolul «Fotosinteza» în anul I de liceu" de M. Bejenaru, „Elemente pregătitoare pentru trecerea la instruirea programată în predarea zoologiei la clasa a VI-a" de A. Ionel, „Cum am efectuat verificarea programată" de Z. Kövári, „Colectarea și studierea insectelor care iernează în frunzar" de I. Năstase și „Indicații practice privind acvaristica" de M. Papadopol.**

Note, critică și recenzii completează numărul 5 al revistei.

„COLOCVII"

A apărut nr. 9—10/1970 al revistei „Colocvii". Din bogatul și variatul ei cuprins semnalăm: „Probleme interdisciplinare în învățămîntul de cultură generală", „Matematică — logică — gramatică" de acad. Gr. C. Moisil, „Inteligența și creație" de prof. univ. Ursula Schiopu, „Probleme actuale ale cercetării prospective" de Mihai Botez, „Ceva nou despre instrumentalism în pedagogie" de Grigore Popa, „Învățămîntul matematicii astăzi" de conf. univ. Eugen Rusu, „Educația și omul epocii noastre" de lector univ. St. Costea, „Educație și orientare" de D. Salade.

Cititorii pot găsi de asemenea în revistă interviuri cu Henry Coandă și Șerban Cioculescu, anchete internaționale, cronici, comentarii, note.

INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC FILIALA IAȘI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi la Filiala Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic

CATEDRA DE METODICA PREDĂRII ȘI INSPECȚII LA CL. I—IV ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTUL PREȘCOLAR — nr. 2

1. Lector, poziția 2, disciplina metodica predării aritmeticii.
2. Lector, poziția 3, disciplina metodica predării limbii române.
3. Lector, poziția 4, disciplina pedagogie.
4. Lector, poziția 5, disciplina pedagogia preșcolară.

CATEDRA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, LIMBI MODERNE ȘI ISTORIE — Nr. 3

1. Lector, poziția 4, disciplina limba română
2. Conferențiar, poziția 5, disciplina limba rusă.

CATEDRA DE MATEMATICĂ, FIZICĂ, CHIMIE, BIOLOGIE ȘI GEOGRAFIE — Nr. 4

1. Lector, poziția 8, disciplina biologie.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Filialei Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic din str. Culturii 6, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, dosarul cuprinzînd actele prevăzute de Legea nr. 6, publicată în Buletinul Oficial, Partea I — nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va desfășura în termen de 60 zile de la expirarea termenului de înscriere.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice conducerii instituției respective, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare se pot lua de la secretariatul Filialei Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic — telefon 1 68 08.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ

1. Conferențiar la catedra de Geometrie descriptivă și desen disciplinele: Geometrie descriptivă și desen tehnic; Desen tehnic poziția 2 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

2. Lector la catedra de Economie politică disciplina Economie politică, poziția 6 din statul de funcțiuni.
3. Asistent stagiar la catedra de Economie politică, disciplina Economie politică, poziția 12 din statul de funcțiuni.
4. Asistent stagiar la catedra de Economie politică, disciplina Economie politică, poziția 13 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

5. Asistent la catedra de Educație fizică și sport, disciplina Educație fizică și sport, poziția 18 din statul de funcțiuni.
6. Asistent la catedra de Educație fizică și sport, disciplina Educație fizică și sport, poziția 9 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic din Timișoara — b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și a Instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Catedra de educație fizică
— lector, disciplinele handbal-oină, poziția 4;
— lector, disciplinele baschet-înot, poziția 7;
— asistent, disciplina gimnastică, poziția 8;
— asistent, disciplina atletism, poziția 9;
— asistent, disciplinele volei, jocuri de mișcare, turism, poziția 10.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, str. Nicolae Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile pentru posturile de lector și în termen de 15 zile pentru posturile de asistent, de la publicarea acestui anunț în Buletinul oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Pentru posturile de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 3 luni pentru posturile de lectori și 15 zile pentru posturile de asistenți, de la data publicării acestui anunț.

BIBLIOTECA

„Din tainele profesiunilor"

Elaborată de un colectiv de autori coordonat de prof. univ. dr. Dumitru Salade, lucrarea „Din tainele profesiunilor", apărută recent în Editura didactică și pedagogică vine să acopere un gol în literatura de specialitate, săracă pînă acum în lucrări tratînd domeniul profesiunilor. Ea cuprinde o culegere de texte recomandate în special profesorului diriginte și psihologului școlar, pentru a fi folosite în școlile generale în vederea orientării școlare și profesionale a elevilor.

Profesiunile au fost alese de autori după criteriul frecvenței cu care sînt preferate de absolvenți. Grupate pe ramuri mari, ele sînt descrise cu aspectele și particularitățile lor specifice. Totodată, autorii au subliniat importanța și perspectivele de dezvoltare a profesiunilor. Citirea și comentarea în clasă a textelor respective contribuie la adîncirea informațiilor elevilor cu privire la diferite domenii ale profesiunilor, le semnalează problemele ce se ridică la alegerea unei meserii, le dezvoltă cunoștințele despre realizările unor ramuri de producție și despre perspectivele lor.

Prin modul de selecționare a textelor autorii au urmărit să cultive în rîndul elevilor o atitudine pozitivă față de diferite profesiuni, să pună în lumină semnificația socială și morală a activității lor viitoare.

Ar fi fost bine dacă s-ar fi recurs mai mult la date mai proaspete (marea majoritate sînt selecționate din presa de acum cinci-șase ani). Cu tot acest neajuns cartea — care conține referiri la aproape 80 de profesiuni — reprezintă un ajutor util pentru pregătirea psihologică a elevilor în vederea alegerii profesiunilor.

Prof. M. PALADESCU

„Curs de limba japoneză"

Zilele acestea a apărut, în execuția Centrului de multiplicare al Universității din București, primul **curs de limba japoneză** pentru uzul românilor. Întocmit de Liviu Petrina, asistent la catedra de limbi orientale a Universității, cursul conține o introducere în limba niponă, un număr de șaizeci de lecții, vocabulare japonez-român și român-japonez (aproape o mie de cuvinte), precum și cîteva texte literare.

Cursul este destinat învățării limbii japoneze (vorbirea) cu ajutorul profesorului, dar poate fi util și celor care învață singuri.

M. M.

ANUNȚ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri" din Bacău, invită foștii elevi și profesori să ia legătura cu conducerea școlii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date, fotografii, documente, scrisori etc., necesare pentru monografia și revista școlii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1064 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 20 noiembrie 1970 — 4 pagini 25 bani

■ Inițiative și soluții valoroase in pregătirea tehnico-productivă a elevilor — pag. 2

■ Opinii privind laboratorul de orientare școlară — pag. 3

■ Sisteme ale educației permanente — pag. 4

■ Învățământul bulgar intr-o etapă superioară — pag. 4

Sarcini ale psihologiei contemporane

— a contribui la judicioasa utilizare a capacităților psihologice ale omului — a perfecționa și optimiza permanent aceste capacități

Niciodată în decursul istoriei omenirii nu a existat o mai mare nevoie de investigație psihologică, niciodată societatea nu a avut o mai mare nevoie de psihologi ca astăzi. Psihologia contemporană are sarcini extraordinar de complexe și de diverse, impuse de marea complexitate și diversitate a structurilor și mecanismelor care alcătuiesc angrenajul social. Psihologii sînt chemați astăzi să contribuie atît la judicioasa utilizare a capacităților psihice ale omului din zilele noastre, cît și la perfecționarea și optimizarea acestor capacități.

Dintre toate problemele fundamentale ale contemporaneității care intră în focarul psihologiei științifice cîteva apar în prim plan. Între acestea se numără adaptarea socială a omului la ritmul rapid de dezvoltare a societății, prognoza evoluției psihicului uman, întrucît educația trebuie să prevadă și să pregătească modificările pe care le va suferi în viitor psihicul omului, dezvoltarea creativității oamenilor, optimizarea sau principiul „efortului minim cu eficiență maximă", ca o caracteristică a epocii noastre, prin utilizarea mașinilor de învățat, a instrumentului matematic, a organizării procesului de cunoaștere, a algoritmilor etc. Acestor cerințe dificile psihologia le va putea face față dacă își va cîștiga de partea ei aliați puternici și fideli în pedagogie, în sociologie, cibernetică, teoria informației, bionică, în medicină, matematică, semiotică, neurofiziologie și alte discipline ale științelor moderne, între care cele privitoare la tehnică ocupă și ele un loc de o însemnătate deosebită. Toate acestea îl obligă pe psihologul modern cu certe tendințe de specializare să aibă un larg diapazon de cunoștințe științifice, un întins orizont tehnic și teoretic.

Producția și știința actuală sînt atît de ample și de complexe încît, ținîndu-se seama de limita reală a capacităților fizice și intelectuale, se impune specializarea — care desigur nu poate fi în nici un caz îngustă — în munca de creație. Dar dacă se tinde spre o eficiență generală a unui sistem, specialiștii trebuie să colaboreze și să-și conjuge eforturile pentru atingerea obiectivului comun. În această direcție psihologia are un mare rol pentru că ea poate găsi căi adecvate de realizare a confluenței eforturilor depuse în domenii distincte cum ar fi psihologia colaborării, psihosociologia grupurilor de muncă, psihologia rezolvării de probleme în grup, psihologia „brainstormingului" etc.

Pentru atingerea unor atari obiective școala și educația au un rol covîrșitor. Măsura în care se realizează acest rol, succesul acțiunii lor depind și ele, la rîndu-le, de modul în care se călăuzesc după realizările și principiile psihologiei științifice. Școala are astfel menirea să lupte împotriva inerției și a rigidității, să declare război schemelor înghețate de gîndire și acțiune, să dezvolte capacitatea creativă a elevilor. Tocmai asupra cîtorva dintre mijloacele de dezvoltare a capacității creative dorim să ne oprim în rîndurile ce urmează.

Unul dintre aceste mijloace îl constituie încurajarea transferului de strategii și modalități de soluționare de la un domeniu la altul, de la o problemă la alta. Fundamentală pentru gîndire nu este atît înmagazinarea cunoștințelor, cît „regăsirea" (restabilirea) vechilor relații în noi contexte problematice. Un alt mijloc îl constituie formarea unei gîndiri productive (nu numai „reproductive"), prin integrarea organică a cunoștințelor în structura gîndirii astfel încît ele să poată fi văzute în perspectivă, iar componentele lor relevante să fie reperate sigur și prompt într-o problemă particulară. Este necesar totodată să ținem seama de faptul că învățarea trebuie concepută nu doar ca achiziționare de cunoștințe, ci și ca o activitate prin care elevul să învețe cum să învețe (repede, temeinic, creator), cum să depună efortul care să aibă maximă eficiență, cum să-și valorifice propriile posibilități.

În același timp, educația trebuie să promoveze învățarea prin descoperire care, în comparație cu învățarea prin expunere, are avantajul de a spori potențele intelectuale, de a realiza o motivație intrinsecă (descoperirea devenind o plăcere a elevului), de a duce la autocunoaștere datorită efortului metodic, de a prilejui însușirea metodelor euristice în gîndire. Școala poate recurge la aplicarea principiilor instruirii programate care conduc la progrese în învățare. În cercetările noastre am reușit să construim o metodică de investigație care să reunească învățarea prin descoperire independentă și învățarea programată într-un proces de instruire în care descoperirea este îndrumată metodic după un program precis.

Contribuie, de asemenea, la dezvoltarea capacității creative a elevilor cultivarea strategiilor euristice care explorează selecționînd numai unele trasee imaginabile, economisind astfel încercările. Putem aminti aici, spre exemplu, analogia, procedeul modelării, traducerea și recodificarea, combinarea a două teorii. În egală măsură școala poate recurge la educarea spiritului științific al elevului (care înseamnă rigoare, efort creator, obiectivitate, acceptarea noului) și la trecerea de la recompensele exterioare la satisfacții intrinseci generate de munca însăși. Motivele învățării trebuie ferite de pasivitate și bazate pe trezirea interesului și curiozității de lungă durată pentru cunoștințele ce se cer însușite.

Țin să subliniez, în acord cu cunoscutul psiho-pedagog contemporan Jerôme S. Bruner, care afirmă că educația este un proces continuu de invenție socială, că psihologia are rolul de a construi o teorie a instruirii de mare eficiență, apță să ajute fiecare generație să-și definească natura, direcția și scopurile procesului instructiv-educativ în raport cu gradul de perfecționare intelectuală și de organizare socială pe care viitoarea generație urmează să-l atingă. Psihologia actuală, angajată puternic în opera de modernizare și optimizare a învățămîntului, poate să-și sporească eficacitatea sa pe linia înnoirii dacă școala și pedagogia îi vor asigura cadrul adecvat de acțiune.

ION MÎNZAT
cercetător științific

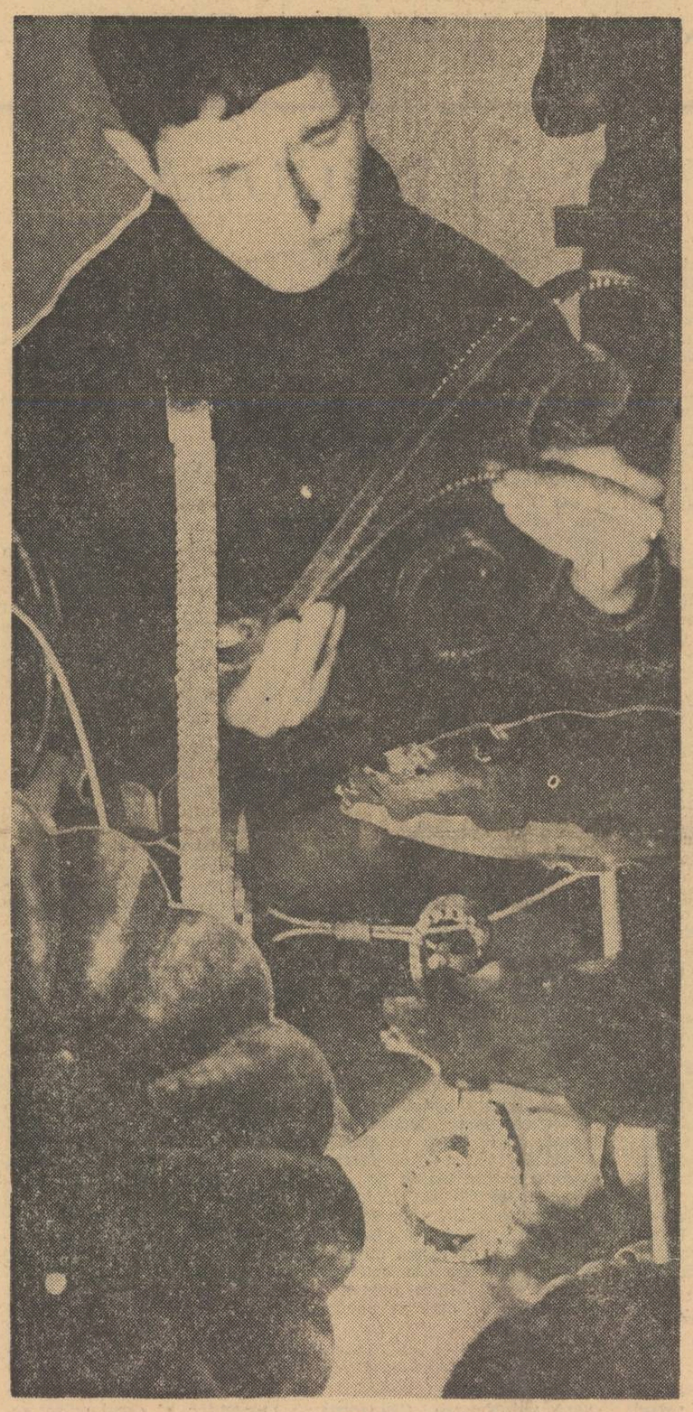

Cu talent și migală, fierul forjat capătă forme pe cît de frumoase, pe atît de utile. Sorin Nicodim, elev al Liceului de arte plastice din București, este unul din făuritorii acestor frumuseți

Anticipație la colocviul interdisciplinar de pedagogie

— O inițiativă românească în domeniul cercetării pedagogice —

În zilele de 12—14 decembrie a.c. se vor desfășura la București lucrările Colocviului național de pedagogie cu tema „Cercetarea interdisciplinară a învățămîntului". Ne-am adresat secretarului științific al colocviului, dr. OCTAVIAN NEAMȚU, solicitîndu-i informații în legătură cu această manifestare științifică.

— Organizat de către Institutul de științe pedagogice — ne-a spus O. Neamțu — acest colocviu, inclus în planul manifestărilor științifice ale Academiei de științe sociale și politice, se bucură de un atent sprijin din partea Ministerului Învățămîntului.

Semnificația temei propuse spre dezbatere în cadrul colocviului decurge din faptul că, în orientarea sa actuală, cercetarea pedagogică a ieșit din izolarea în care, în general — nu numai la noi — s-a situat vreme îndelungată pedagogia. Deși era bine cunoscut faptul că o pedagogie modernă nu se poate dispensa de contribuția altor discipline științifice, cum ar fi psihologia, sociologia, medicina etc., contactele pedagogiei cu aceste discipline nu s-au concretizat în cercetări comune care să abordeze simultan, coordonat, aceleași teme. Inițiativa actuală a Institutului de științe pedagogice îmbogățește metodologia cercetării pedagogice prin aplicarea cercetării interdisciplinare în domeniul special al învățămîntului, asociind la această acțiune, în cadrul unui program unitar, institute și cercetători de profiluri diferite. Astfel, printre principalele domenii a căror contribuție o solicită astăzi pedagogia românească la cercetarea interdisciplinară a învățămîntului se află sociologia, psihologia, științele economice, științele politice, medicina, cibernetica etc.

— Ce loc i se atribuie colocviului în problema generală a cercetării interdisciplinare ?

— El este conceput ca momentul inițial al unei cercetări de durată, iar grupele de lucru constituite cu acest prilej urmează să rămînă formații interdisciplinare menite să realizeze în continuare programul de cercetare în domeniul învățămîntului și să ofere factorilor de decizie, în primul rînd Ministerului Învățămîntului, propuneri cu privire la viitoarea organizare a sistemului de învățămînt.

— Cum se vor desfășura lucrările colocviului ?

— În dimineața zilei de 12 decembrie va avea loc o ședință plenară în cadrul căreia va fi prezentat raportul general al colocviului. În continuare, tot în cadrul ședinței plenare, va avea loc o masă rotundă cu tema „Cerințele societății românești din deceniul următor față de școala viitorului", la care sînt invitați să participe, exprimîndu-și punctul de vedere asupra temei anunțate, Roman Moldovan, vicepreședinte al Academiei de științe sociale și politice, acad. Grigore Moisil, acad. Alexandru Roșca, președintele Secției de psihologie-pedagogie a Academiei de științe sociale și politice, Dumitru Ghișe, președintele secției de filozofie și logică a Academiei de științe sociale și politice, Ovidiu Bădina, membru al acestei Academii, director al Centrului de cercetări pentru problemele tineretului și Romeo Dăscălescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice. În ziua de 13 decembrie lucrările colocviului se vor desfășura pe grupe de lucru, conform capitolelor din documentul intitulat „Program de perspectivă al cercetării pedagogice" elaborat de G. Văideanu, Vl. Krasnaseschi și T. Trutzer. În sfîrșit, în ziua a treia, ziua de încheiere a colocviului, participanții se vor reuni din nou într-o ședință plenară în cadrul căreia va fi luat în dezbatere planul de lucru pentru continuarea cercetărilor interdisciplinare în domeniul învățămîntului.

— Cîteva cuvinte despre participanți.

— La colocviu vor lua parte cadre didactice din instituții de învățămînt de toate gradele, specialiști din domeniul economiei, al tehnicii, al cercetării științifice etc. din întreaga țară. Așteptăm și oaspeți de peste hotare, întrucît sîntem informați că lumea pedagogică internațională apreciază pozitiv inițiativa românească de a aplica metoda cercetării interdisciplinare în studiul învățămîntului, subliniind că aceasta este prima acțiune de acest gen în cercetarea pedagogică modernă.

V. OCTAVIAN

Relația liceu-universitate

● Colaborarea învățămînt secundar — învățămînt superior trebuie să se constituie într-un fel de sistem cibernetic care să se autoregleze permanent.

● Îmbunătățirea legăturii dintre învățămîntul de cultură generală și universitate înseamnă nu numai studenți mai buni, deci profesori mai buni, ci constituie o contribuție la perfecționarea sistemului general de învățămînt.

● Concursurile de admitere pun probleme ce se extind de la stabilirea conținutului probelor la stabilirea criteriilor docimologice în scopul de a realiza selectarea acelor tineri care sînt cei mai apți pentru studiile universitare.

Într-o viziune modernă, învățămîntul este un sistem deschis supus unei continui dezvoltări și perfecționări printr-o neîncetată adaptare la evoluția exigențelor științifice și sociale. În acest proces, perfecționarea relațiilor dintre treptele învățămîntului constituie un element fundamental. Avînd în vedere, în acest context, marea complexitate problematică și deosebita însemnătate a relației dintre învățămîntul mediu și cel superior ne-am propus să abordăm în rîndurile care urmează cîteva dintre aspectele ei.

Abordînd în comunicarea susținută la recentul Simpozion național al cadrelor didactice problema relației liceu-universitate prof. univ. dr. docent JEAN LIVESCU, rectorul Universității București, arăta că orice îmbunătățire a legăturii dintre învățămîntul de cultură generală și universitate înseamnă nu numai, în mod direct, studenți mai buni, deci profesori mai buni, ci constituie o contribuție la perfecționarea sistemului general de învățămînt. O colaborare mai strînsă între profesorii din licee și cei din facultăți, de pildă, ar contribui în multe cazuri la amplificarea și perfecționarea cercetării, mai ales a cercetării metodico-științifice, prin îmbinarea strînsă între teoria învățămîntului și experimentarea lui. Aceasta ar atrage un număr mai mare de profesori de liceu spre obținerea de titluri științifice și ar permite o mai bună circulație a personalului didactic între cele două sectoare. Dacă ne gîndim că, în medie, 70% din absolvenții universităților devin profesori în învățămîntul de cultură generală, ne putem da seama cît este de interesată universitatea în stabilirea unui conținut al procesului de învățămînt adecvat acestui scop și într-o desfășurare cît mai corespunzătoare a activităților care condiționează formarea calităților cerute unui bun metodist și profesor.

O mai strînsă legătură între școala superioară și cea secundară va promova desigur noua organizare a reciclării personalului didactic din învățămîntul de cultură generală, care redă universităților rolul ce le revine în mod firesc, de a se preocupa de perfecționarea absolvenților lor pe parcursul activității lor profesionale ulterioare, în spiritul educației permanente. Aceasta este, de altfel, una din ideile fundamentale ale pedagogiei și scienticii contemporane, asupra căreia conducerea partidului nostru și tovarășul Nicolae Ceaușescu personal au pus continuu accentul.

Un moment important al relației dintre liceu și universitate, care demonstrează necesitatea colaborării dintre aceste două trepte de învățămînt, este concursul de admitere. Concursul pune în fața universităților numeroase probleme, ce se extind de la perfecționarea calitativă a probelor de concurs la aspecte de organizare, menite să asigure o perfectă obiectivitate și echitate, în scopul de a realiza selectarea acelor tineri care sînt cei mai apți pentru studiile universitare. Este de aceea explicabil — a arătat în continuare dr. docent Jean Livescu — interesul cu care Senatul Universității din București a analizat în repetate rînduri aspectele privind admiterea, pe baza unei metodologii complexe care permite urmărirea și cunoașterea comparativă a rezultatelor din liceu, a celor de la concurs și — pentru candidații admiși — a celor din primii ani de studii. Unele din concluziile acestor analize permit o perfecționare a sistemului admiterii, ca act universitar. Altele, care se referă la studiul liceal, nu pot fi nici confirmate și, desigur, nici valorificate fără o strînsă colaborare cu colegii noștri din acest sector.

S-au observat de pildă carențe în domeniul orientării școlare și profesionale, mulți candidați manifestînd opțiuni insuficient motivate prin aptitudini. De asemenea, s-au observat disproporții în ce privește nivelul pregătirii pe care o dau absolvenții liceele din mediul urban și cele din mediul rural, ceea ce poate duce la concluzia unor diferențe calitative între profesorii școlilor respective.

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

INIȚIATIVE ȘI SOLUȚII VALOROASE ÎN PREGĂTIREA TEHNICO-PRODUCTIVĂ A ELEVILOR

La începutul acestui noiembrie am vizitat cîteva școli de pe meleagurile bănățene. Ceea ce ne-a atras atenția în mod deosebit a fost preocuparea continuă a inspectoratului școlar și a cadrelor didactice din școlile generale de 10 ani și din liceele județului Timiș pentru ca pregătirea tehnico-productivă a elevilor să se desfășoare în condiții tot mai bune, legîndu-se strîns de specificul localităților respective. De altfel, aici există o veche tradiție în ceea ce privește legătura școlii cu practica.

La liceul „Nicolaus Lenau" din Timișoara s-au amenajat încă în anul școlar trecut, un atelier de tîmplărie și un altul de lăcătușărie și electrotehnică. În atelierul de tîmplărie i-am găsit pe elevii clasei a IX-a, care executau lucrările de finisare a unor taburete, sub îndrumarea profesorului **Emeric Nimedi.** Siguranța și priceperea cu care lucrau dovedeau antrenament, experiență. De altfel, pretutindeni în școală se vedea rodul muncii lor. Înzestrarea cu mobilier a laboratorului de chimie, amenajarea meselor de lucru din acest laborator, executarea lucrărilor de îmbinare și montare a băncilor din școală, precum și a altor piese de mobilier — iată realizările „tîmplarilor" din liceu.

În vecinătate, colegii lor din clasele a VII-a și a VIII-a executau diferite lucrări de lăcătușărie și electrotehnică. Și ei au realizat multe lucruri folositoare : truse de scule pentru practica din ateliere, cuiere, aparate necesare utilării laboratorului de fizică, veioze etc. Și, mai ales, sînt foarte mîndri de instalația mecanică și electrică din laboratorul de chimie, pe care au amenajat-o cu ajutorul colegilor din clasele mai mari.

Realizări demne de luat în seamă am întîlnit și la Liceul nr. 7 din Timișoara. Membrii celor 11 cercuri de la acest liceu, fete și băieți deopotrivă, execută foarte frumoase lucrări de decorațiuni interioare, mobilier, cusături etc. În fiecare clasă întîlnești obiecte de artizanat lucrate cu motive populare, specifice unei anumite, zone, executate în atelierele școlii.

— La început erau doar cîteva cercuri — ne spune profesoara **Ecaterina Pîrvu,** directoarea liceului. Apoi rezultatele muncii lor au atras și alți amatori, diversificîndu-se totodată și activitățile. Pentru ca să puteți aprecia rezultatele vă voi da un singur amănunt : din mîinile ucenicilor tîmplari au ieșit de curînd cîteva zeci de scăunele care au luat drumul pieței, iar banii dobîndiți au contribuit la înzestrarea laboratoarelor școlii.

Un început promițător în crearea atelierelor școlare proprii există și la Liceele nr. 5 și nr. 6 din Timișoara. În cercurile existente aici, ca și la Școala generală nr. 12 se confecționează frumoase costume naționale, care vor fi valorificate la unitățile de artizanat.

— În vederea unei valorificări mai judicioase a tuturor obiectelor produse de elevi în cadrul practicii — ne-a arătat prof. **Petre Radu,** inspector școlar general al județului Timiș — se va crea un comitet care va omologa aceste produse pentru contractarea lor spre vînzare de către cooperativele meșteșugărești sau unitățile de artizanat.

Deosebit de frumoase realizări au dobîndit școlile bănățene în ceea ce privește pregătirea practică în domeniul agriculturii. O dovedește, între altele, bilanțul muncii din acest an pe loturile didactico-productive, ca și pe tarlalele cooperativelor agricole din Ciacova, Deta, Jimbolia, Periam, Recaș, Variaș etc. La Liceul din Periam, de pildă, ținîndu-se seama că solul din jurul comunei oferă condiții prielnice pentru cultura plantelor agricole, îndeosebi pentru cultura cerealelor, a legumelor, precum și pentru pomicultură și viticultură, s-a asigurat desfășurarea practicii elevilor pe trei loturi experimentale. Aici, pe o suprafață de 7 ari, elevii au executat lucrări de întreținere a culturilor legumicole, a viței de vie și a pomilor fructiferi. Pe un lot de 2,5 ha se cultivă porumb, iar pe alți 50 de ari se cultivă cartofi. Producția obținută de elevi a fost parte valorificată în cămările cantinei, parte vîndută la centrul de colectare a legumelor și fructelor din comună. Cu fondurile bănești obținute din vînzarea produselor agricole, ca și a celor obținute din vînzarea celor peste 200 de mături confecționate de elevi, liceul își va construi cu mijloace locale o seră pentru producerea răsadurilor timpurii și a florilor care vor înfrumuseța comuna. Tinerii agricultori au pregătit provizii pentru hrana celor 70 de porci și a cailor aparținînd gospodăriei anexe.

Foarte harnici sînt și elevii Liceului din Variaș, care au lucrat la C.A.P. „Flacăra Roșie" din comună. Pe baza contractului încheiat între școală și C.A.P., ei au fost retribuiți în zile-muncă. De pildă, într-o singură zi elevii au strîns 3 000 kg de porumb, pe care cooperatorii l-au recoltat cu combinele. În total în toamna aceasta ei au recoltat un vagon de porumb, au depănușat alte 5 vagoane, au adunat 6 300 kg de morcovi și 1 800 kg ridichi de seră, aparținînd cooperativei agricole din comună. La acestea se adaugă și recolta obținută pe lotul legumicol și pe cel viti-pomicol al școlii, ca și pe cei 35 de ari ai grădinilor școlii.

O experiență interesantă se realizează la Liceul din comuna Ciacova, care și-a amenajat o mică fermă proprie. Cei 200 de elevi care iau masa la cantina școlii consumă zilnic legume proaspete culese direct de pe lotul de 2,5 ha irigat prin conducte subterane. Îndrumați de profesoara de agricultură **Ligia Joja,** elevii acestei școli au cultivat o gamă variată de legume și învață să întocmească rații alimentare pentru animale.

Ca orice fermă, și ferma Liceului din Ciacova este înzestrată cu unelte și utilajele agricole necesare. Sub șopronul din curte am văzut un mic tractor și o căruță care aparțin tot tinerilor agricultori. Munca rațională, științifică desfășurată aici a dus la obținerea în această toamnă a unei recolte de legume și fructe de peste 10 000 kg.

Cît despre elevele școlii, ele lucrează în timpul iernii în atelierele de croitorie și de țesut covoare persane din localitate.

Elevii din județul Timiș n-au rămas străini nici de o altă îndeletnicire specifică ținutului lor — creșterea viermilor de mătase, a căror „producție" poate fi folosită în moderna filatură de mătase naturală de la Lugoj. În școlile din Deta, Dumbrava, Periam etc. sînt mici crescătorii de viermi de mătase, unde toate operațiile de îngrijire sînt executate de elevi. Producerea a peste 7 500 kg de gogoși de mătase a adus școlilor din județ un venit de peste 345 000 de lei.

Realizările obținute de școlile județului Timiș confirmă faptul că în desfășurarea activităților tehnico-productive ale elevilor se pot obține rezultate dintre cele mai bune atunci cînd acestea sînt bine concepute, bine organizate și bine conduse. Experiența pozitivă acumulată pînă în prezent în aceste școli dovedește existența unor inițiative eficiente, care creează premiza obținerii unor semnificative realizări materiale, ca și a educării prin muncă a elevilor.

VIOLETA APOSTOL

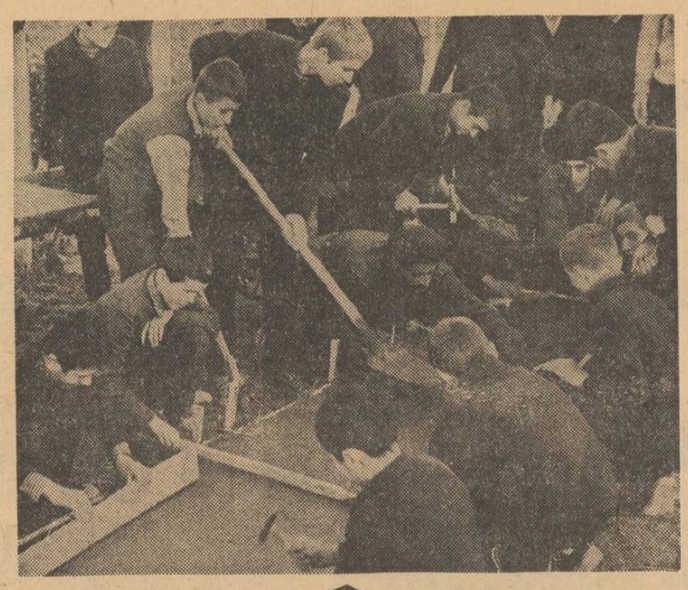

În satul Ghermănești din județul Ilfov vor fi date în folosință, pînă la 30 decembrie 1970, încă două săli de clasă și un laborator. Asemenea acțiuni au intrat de mult în obișnuitul vieții școlare din țara noastră. Colectivul didactic și elevii școlii din Ghermănești au imprimat însă acestui fapt un atribut nou : ei au hotărît să înalțe singuri, bineînțeles cu sprijinul specialiștilor, noua construcție. Iată-i, în fotografie, pe elevii clasei a VIII-a a școlii din Ghermănești turnînd cimentul pentru amenajarea căilor de acces la noua clădire.

ANIVERSĂRI ȘCOLARE

Sîmbătă, 14 noiembrie a.c., Liceul „Nicu Gane" din Fălticeni și-a sărbătorit 100 de ani de activitate. La manifestările prilejuite de acest eveniment au participat Virgiliu Radulian, adjunct al ministrului învățămîntului, reprezentanți ai organelor județene de partid și de stat, precum și un mare număr de foști profesori și elevi ai liceului, profesorii și elevii de astăzi, numeroși invitați de la alte licee din țară.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm, în cadrul adunării s-a dat citire mesajului adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia centenarului Liceului „Nicu Gane". „În cursul îndelungatei sale existențe — se spune între altele în acest mesaj — liceul dumneavoastră și-a cîștigat un binemeritat renume în școala românească ; el a pregătit un mare număr de absolvenți în rîndul cărora s-au distins personalități proeminente ale vieții noastre culturale și științifice. Continuînd și dezvoltînd aceste tradiții valoroase, Liceul „Nicu Gane" s-a afirmat tot mai puternic în anii socialismului, aducînd o contribuție de preț la instruirea tinerei generații a patriei noastre". Participanții au primit mesajul cu vii și îndelungate aplauze.

Directoarea liceului, profesoara Doina Cozma, a vorbit apoi despre rodnica activitate pe care a desfășurat-o acesta de-a lungul celor 100 de ani de existență, subliniind faptul că pe băncile sale au învățat o seamă de personalități ale țării noastre cum sînt Mihail Sadoveanu, Eugen Lovinescu, Ion Irimescu, Grigore Vasiliu-Birlic și alții. Liceul beneficiază astăzi de condiții optime de studiu, concretizate într-o serie de laboratoare modern dotate, bibliotecă bogat înzestrată, săli de clasă spațioase etc.

Participanții la adunare au adoptat în încheiere textul unei telegrame adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se spune: „Vă mulțumim din inimă, mult stimate tovarășe secretar general, pentru felicitările cordiale și cuvintele calde pe care ni le-ați adresat în acest moment înălțător, de neuitat. Ele sînt o nouă și grăitoare dovadă a grijii pe care partidul și statul o acordă dezvoltării și modernizării învățămîntului românesc, un îndemn însuflețitor în activitatea instructiv-educativă de viitor. Animați de nobilele idealuri ale comunismului, de grandiosul program al făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, de tradițiile acestui lăcaș, noi, profesorii, făgăduim solemn că vom munci cu dăruire pentru a perfecționa neîncetat procesul de învățămînt spre a asigura elevilor ce ne-au fost încredințați o bună pregătire de cultură generală și tehnică-practică, să-i formăm ca cetățeni vrednici ai României socialiste. Le vom sădi în inimă dragostea fierbinte față de patrie și partidul comuniștilor, respectul pentru muncă, pasiunea pentru știință, cinstea și corectitudinea, spiritul de dreptate, cutezanța în gînd și în faptă, sentimentul prieteniei și frăției cu toate popoarele socialiste, cu oamenii muncii din întreaga lume".

★

Duminică, 15 noiembrie a.c., Școala generală din comuna Boroșneul Mare, județul Covasna, a sărbătorit venerabila vîrstă de 400 de ani. Evenimentul a fost cinstit de întreaga comună. Ștefan Iacob, directorul școlii, profesorul pensionar Pal Francisc și eleva Marta Kelemen au prezentat momente din activitatea școlii subliniind contribuțiile bune de care se bucură în prezent.

Participanții la festivitate au adresat o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se spune, printre altele: „Însuflețiți de politica înțeleaptă internă și externă a patriei noastre, de mărețele perspective ce ni se deschid, ne angajăm să muncim cu tot elanul pentru obținerea de noi succese în întîmpinarea semicentenarului creării P.C.R., astfel ca alături de întregul nostru popor să ne aducem contribuția la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România".

★

Tot duminică, cetățenii din Troița, județul Mureș, au sărbătorit împlinirea a 200 de ani de la înființarea școlii generale cu limba de predare maghiară din localitate. Au participat un mare număr de cetățeni, foști și actuali elevi, numeroase cadre didactice.

Alexandru Csornynski, directorul școlii, a făcut un scurt istoric al acestei instituții de învățămînt, evidențiind grija deosebită a partidului și statului nostru pentru educarea tuturor tinerilor din țara noastră, indiferent de naționalitate.

Într-o atmosferă de puternic entuziasm cei prezenți au adoptat textul unei telegrame adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Subliniindu-se că aniversarea bicentenarului școlii reprezintă o mărturie în plus a aplicării consecvente a politicii naționale a partidului nostru, o expresie a frăției dintre oamenii muncii de diferite naționalități, în telegramă se spune, între altele : „Vă asigurăm, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, că nu vom precupeți nici un efort în realizarea mărețului program care izvorăște din documentele Congresului al X-lea al partidului, de ridicare a școlii la cerințele actuale ale economiei și culturii, de educare a elevilor noștri în spiritul dragostei față de muncă, față de patria noastră socialistă, față de încercatul partid al comuniștilor, al cărui măreț semicentenar ne pregătim să îl întîmpinăm cu cinste".

În ajutorul cadrelor didactice care predau lecții de circulație rutieră

Traversarea drumurilor publice

În numeroase cazuri copiii au căzut victime ale accidentelor de circulație. Analizînd succint cauzele, constatăm că multe accidente s-au datorat necunoașterii și, mai ales, nerespectării regulilor de traversare a drumurilor publice. Iată de ce considerăm necesar ca educatorii să le explice copiilor, în modul cel mai convingător, primejdia la care se expun în cazul nesocotirii regulilor de traversare a drumului public, astfel de explicații putînd preveni, fără îndoială, majoritatea accidentelor.

Necunoașterea primejdiei pe care o constituie autovehiculul este principala cauză a accidentului comis în luna octombrie a.c. în comuna Corod, județul Galați, în care a fost accidentat grav copilul COSTIN GHEORGHE. Cum s-a întîmplat accidentarea lui ? Pentru a arăta altor copii cît de curajos este, a început să traverseze strada în fugă, în timp ce, la o distanță foarte mică, se apropia un autoturism. Sigur că, în asemenea situație, conducătorul autoturismului n-a putut să oprească mașina, încît accidentarea copilului a fost inevitabilă. Trebuie explicat așadar copiilor că traversarea străzii prin fața mașinilor nu este un act de curaj, că șoferul, oricît de experimentat ar fi el, nu poate opri mașina imediat. Pentru edificare cîteva date sînt semnificative : la viteza de 40 km/h, autovehiculul poate fi oprit, în condiții de drum și vreme bună, în 18,6 m ; la 50 km/h, în 26,5 m ; la 60 km/h, în 35,7 m. Cu cît viteza este mai mare, cu atît spațiul de oprire crește.

Pericolul accidentării este tot atît de mare cînd se traversează prin fața autobuzelor oprite în stație. Așa a fost accidentată, în ziua de 5 oct. 1970, eleva MOTICA MARIANA din com. Tăuți Măgheruș, jud Maramureș. După ce a coborît din autobuz s-a angajat în traversarea șoselei prin fața autobuzului. În acel timp o motocicletă, aflată în depășirea autobuzului, a accidentat-o grav fracturîndu-i antebrațul stîng și producîndu-i o comoție cerebrală. Accidentul putea fi evitat dacă eleva ar fi traversat prin spatele autobuzului, de unde putea să-l observe pe motociclist, motociclistul avînd și el, în cazul acesta, posibilitatea să-și oprească autovehiculul.

Traversarea drumului public prin locurile lipsite de vizibilitate (în curbe, în apropierea vîrfurilor de pantă etc.) este de asemenea un act primejdios. În astfel de cazuri, cel care traversează nu are posibilitatea să observe mașinile ce se apropie ; acestea pot să apară oricînd pe neașteptate și să producă accidentarea. Iată un caz de acest gen : în ziua de 31 oct. a.c., în comuna Dragodana, jud. Dîmbovița, elevul MATEI FLORIN, care a încercat să traverseze șoseaua în curbă, a fost surprins de un autoturism care l-a accidentat grav.

Este regretabil faptul că unele accidente se produc în fața școlii, la ieșirea copiilor de la cursuri. Asemenea accidente s-ar putea preveni dacă ieșirea copiilor din curtea școlii ar fi organizată și supravegheată de un învățător sau profesor în lipsa patrulelor școlare ori a agentului de circulație. Eleva COMAN IOANA din comuna Moisei, jud. Maramureș, ieșind în fugă din curtea școlii, a intrat sub roțile din spate ale unui autocamion, fiind accidentată mortal.

Fuga, neatenția, lipsa de apreciere a vitezei de deplasare a autovehiculelor în timpul traversării constituie în mod frecvent cauzele accidentelor în rîndul copiilor. Așa și-a pierdut viața, în luna octombrie 1970, fetița OTHA EDIT din Odorheiul Secuiesc, care a fost lovită de bara de protecție a unui autoturism și proiectată pe partea carosabilă a străzii, pavată cu piatră cubică. Mai pot fi date și alte exemple. Dar nu aceasta este important. Important este ca asemenea accidente să fie prevenite, ceea ce stă în putința noastră.

Considerăm că este de datoria cadrelor didactice să intensifice munca de educație rutieră în rîndul elevilor, să sublinieze, prin argumente convingătoare, de ce este necesară respectarea regulilor de circulație. Accidentele de circulație pot fi evitate dacă regulile de traversare — pentru că despre ele vorbim — sînt respectate. Chiar și în cazul respectării lor, traversarea drumului cere un plus de atenție.

Lt. maj. ȘTEFAN MARIN
din Inspectoratul general al Miliției

Într-o excursie de orientare turistică

seo ven te

În cinstea aniversării partidului

Acțiuni însuflețitoare, cu un bogat conținut educativ, se organizează în această perioadă în școlile județului Prahova în cinstea glorioasei aniversări a 50 de ani de la înființarea partidului.

Pionierii de la Școala generală din satul Grosani, de pildă, au făcut recent o excursie la Doftana, unde au vizitat secțiile muzeului și au depus flori pe mormintele celor ce s-au jertfit pentru fericirea poporului. De asemenea ei pregătesc un montaj literar intitulat „Partid, mîndria țării ești", care va fi prezentat la Casa de cultură din Slănic. La Școala generală nr. 2 din comuna Poșești s-a desfășurat recent montajul muzical literar „Sub steagul marelui partid", prezentat de detașamentele claselor a III-a, a IV și a VII-a. S-au pregătit, totodată, un recital de versuri cu tema „Partidul" și un album de fotografii intitulat „Partid iubit, părinte drag.

La rîndul lor, pionierii de la Școala generală Izvor, din orașul Sinaia, se pregătesc pentru concursul „Cine știe răspunde" pe tema „Mărturii revoluționare". Desfășurat în prima etapă pe detașamente și apoi pe unitate, concursul este prevăzut cu premii pentru cei clasați pe primele trei locuri.

O activitate entuziastă se desfășoară la Școala generală din Gherghița, unde pionierii au înființat o gazetă de perete intitulată „50 de ani de la crearea P.C.R.", în care publică articole ce oglindesc cele mai importante episoade din lupta partidului. Aspecte ale acestei lupte sînt studiate și în unitatea de pionieri de la Școala generală din Lacul Turcului, care a întocmit și un album cu fotografii pe această temă. Totodată pionierii din Lacul Turcului și-au propus să deschidă o expoziție de desene închinate partidului. Recent ei au vizitat Muzeul județean de istorie și au proiectat o vizită la Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, Impresiile desprinse din aceste vizite vor constitui subiectul unui concurs de compuneri literare.

„J. A. Komensky — Comenius și contemporaneitatea"

În zilele de 14—15 noiembrie 1970 s-au desfășurat la Casa corpului didactic din Capitală, cu prilejul împlinirii a 300 de ani de la moartea marelui pedagog J.A. Comenius, lucrările Simpozionului Comenius organizat de Ministerul Învățămîntului, Institutul de științe pedagogice și Academia de științe sociale și politice.

La deschiderea lucrărilor au participat Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, Mihai Rosianu, președintele A.R.L.U.S., Al Fara, directorul Comisiei UNESCO pentru România, I. Ceterchi, vicepreședinte al Academiei de științe sociale și politice, Silvestru Patița, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, prof. Sofia Pușcașu, inspector general al Inspectoratului școlar al municipiului București, academicieni, profesori universitari, numeroase cadre didactice. Au luat parte reprezentanți ai Ambasadei R.S. Cehoslovace la București.

Sesiune științifică aniversară

Cu prilejul aniversării a 10 ani de la înființarea Institutului pedagogic al Universității București, la Facultatea de filologie din cadrul acestui institut a avut loc o sesiune științifică. În cadrul secției de literatură a acestei sesiuni au fost prezentate, printre altele, lucrările „Macedonski, poet al rondelurilor" (G.G. Ursu), „Izvoarele «istoriei» lui Del Chiaro" (C. Boroianu), „Dramaturgia lui Sartre" (D. Graur), „Contribuție la începuturile romanului românesc" (I. Manole), „E. Lovinescu și modernismul criticii" (Fl. Mihăilescu). La secția de limbă, printre lucrările prezentate s-au numărat „Un comentariu eminescian despre sinonime" (Gh. Bulgăr), „Urme ale conjugării perifrastice active în limba română veche" (Fl. Ghinescu), „Funcția stilistică a neologismului în poezia lui L. Blaga" (O. Tunsoiu).

Acțiuni în sprijinul perfecționării profesionale

Activitatea Casei corpului didactic din București se arată a fi în continuare bogată și interesantă. Majoritatea acțiunilor organizate aici abordează aspecte moderne ale procesului de învățămînt, în scopul continuei perfecționări profesionale a oamenilor școlii. Din manifestările care au avut loc în primele zile ale acestei luni reținem prezentarea unor modalități de învățămînt programat la care au participat profesorii de matematică, expunerea istoricului Dan Berindei („Tendințe și orientări noi în istoriografia epocii moderne în lumina Congresului al XIII-lea al științelor istorice de la Moscova"), dezbaterea pe marginea experimentelor în domeniul predării educației fizice.

În programul zilelor următoare figurează de asemenea cîteva acțiuni interesante. Simbătă, 21 noiembrie, prof. dr. docent Vintilă Mihăilescu, președintele Societății de științe geografice, va conferența despre concepțiile noi cu privire la diviziunile Carpaților românești ; luni, 23 noiembrie, prof. A. Milcoveanu, de la Liceul nr. 42, va prezenta manualul experimental de logică matematică pentru anul I de liceu ; joi, 26 noiembrie, profesorilor de limba română le vor fi prezentate noutățile din literatura de specialitate ; în aceeași zi va avea loc și un schimb de experiență în legătură cu activitatea metodică desfășurată de colectivele catedrelor de limba franceză de la cîteva licee bucureștene.

Ateneul de educație de la Craiova

Ateneul de educație de pe lîngă liceul „Nicolae Bălcescu" din Craiova, căruia organizatorii i-au dat numele lui Nicolae Titulescu, ilustru absolvent al acestui liceu, a pășit de curînd în cel de-al doilea an de activitate. Conceput ca o instituție extrașcolară cu un caracter unitar și un conținut metodico-științific complex, ateneul și-a propus ca principal scop abordarea unui cerc larg de probleme de actualitate cu profil instructiv-educativ, menite să contribuie la inițierea tineretului, a părinților etc. Activitatea sa — controlată și îndrumată de consiliul profesoral în colaborare permanentă cu organizația U.T.C. și comitetul de părinți — nu se desfășoară într-un cadru restrîns, ci cu o masivă participare a celorlalte școli din municipiul Craiova. Aici se prezintă prelegeri urmate de discuții în măsură să evidențieze puncte de vedere, să contribuie la realizarea unui cît mai rodnic schimb de păreri și de experiențe.

Tematica ateneului îmbrățișează o arie largă de probleme — cum ar fi, de pildă : rezolvarea multiplelor probleme ce se staționicesc în mediul familial, în cel școlar și în societate ; alegerea idealului și modelului de viață, orientarea preprofesională și profesională a elevilor ; atitudinea față de muncă, pregătirea pentru statutul de cetățean al R.S.R. ; soluții menite să contribuie la rezolvarea problemelor specifice vîrstelor școlare : prezentarea unor metode moderne de educație și învățămînt (curente și tendințe în metodologia procesului de învățămînt, în activitatea educativă, instruirea programată, probleme docimologice) etc.

Asigurîndu-și un cerc larg de colaboratori permanenți format din cadre didactice și cercetători, ateneul a organizat în cursul anului școlar trecut o serie de manifestări ce s-au bucurat de un deosebit succes și de o masivă participare. De pildă conf. dr. Ovidiu Bădina, directorul Centrului pentru problemele tineretului, le-a vorbit elevilor despre „Modelul și idealul în viață", iar în fața părinților a susținut o expunere intitulată „Ce dorim noi de la adolescenții școlari, ce doresc adolescenții școlari de la noi". Ambele conferințe s-au bazat pe datele preliminare ale unei anchete efectuate de Centrul pentru problemele tineretului. Costin Ștefănescu și Luminița Ghivirigă, de la Institutul de științe pedagogice din București, au conferențiat în fața cadrelor didactice și a părinților despre conflictul între părinți și copii, profesorul Dumitru Roman, cercetător științific principal, despre „Rolul școlii în procesul de orientare școlară și profesională a tineretului" iar conf. dr. Ion Stanciu, director adjunct al Institutului, despre „Curente și tendințe în pedagogia contemporană".

Pentru acest an ateneul și-a propus o serie de teme dintre care „Accepția modernă a conceptului de educație școlară ; Obiectivele și metodele educației în familie" ; „Timiditatea elevilor și atitudinea profesorului", „Autocunoaștere-autocercetare" și altele Începînd cu acest an, cu prilejul „Zilei liceului" se va organiza de asemenea și o sesiune de comunicări pe teme de învățămînt și educație.

S. LEONARD

seo ven te

Laboratorul de orientare şcolară

Înfiinţarea unor laboratoare de orientare şcolară şi profesională, despre care s-a vorbit în ultimul timp tot mai insistent, devine o necesitate obiectivă, menită să concretizeze o idee şi să sprijine efectiv o acţiune practică. Crearea lor este necesară nu pentru a urma o „modă", ci dintr-o raţiune foarte simplă şi clară : existenţa lor asigură o bază acţiunii de orientare şcolară şi profesională şi obligă la un nou stil de lucru, la ieşirea din etapa verbalismului şi a propagandei. Pe de altă parte, ideea creării unor astfel de laboratoare **sau cabinete în şcoală** nu vine în contradicţie cu propunerile făcute de unii specialişti de a se crea laboratoare uzinale de psihologie, sociologice şi pedagogie (vezi colecţia „Psyché"), sau cabinetele de consultaţii pedagogice (vezi „Revista de pedagogie", 7/970), ci dimpotrivă.

Ce trebuie să fie aceste laboratoare ? Ce să cuprindă ? Unde să funcţioneze ? Cine să le conducă ? Ce rol pot îndeplini ? Care este relaţia lor cu procesul de instrucţie şi educaţie ? Iată cîteva întrebări care se pun şi cărora încercăm să le dăm un răspuns.

Laboratorul de orientare şcolară şi profesională se cere a fi conceput ca un auxiliar al şcolii (chiar dacă iniţial el este interşcolar), destinat **organizării şi sistematizării acţiunii de cunoaştere, orientare, consultaţie şi selecţie şcolară şi profesională.** În acest caz el s-ar înscrie ca o componentă importantă a mecanismului complex al şcolii respective, ca o rotiţă în angrenajul complicat al acesteia şi nu ca un apendice oarecare. Strîns legat de funcţionarea întregului mecanism, laboratorul este chemat să contribuie prin modalităţi specifice la finalizarea activităţii din şcoală şi să satisfacă optimal unele cerinţe referitoare la pregătirea tinerilor pentru opţiunea şcolară şi profesională. El va putea deveni astfel un punct de sprijin, un organ consultativ al conducerii şcolii şi un cadru organizat pentru fundamentarea şi sistematizarea acţiunii de orientare şcolară şi profesională, oferind în acelaşi timp condiţii favorabile întregii munci educative a şcolii.

Iniţial laboratorul ar urma să îndeplinească două funcţii mai importante : aceea de **for competent şi specializat** în problemele orientării şcolare şi profesionale şi aceea de **centru de documentare şi cercetare** în aceleaşi probleme.

Ca **organ competent** laboratorul va oferi elevilor, profesorilor şi familiilor consultaţii de orientare şcolară şi profesională şi va efectua examinări psihologice, individuale şi colective, dînd recomandări cu privire la viitoarea şcoală sau profesiune a elevilor. Cum nu va fi posibil ca el să fie încadrat de la început cu suficient personal de specialitate este indicat ca deocamdată să se limiteze la examinarea cazurilor-probleme, adică a elevilor nedecişi sau a celor care doresc să urmeze o şcoală sau o profesiune pentru care nu prezintă înclinaţiile şi aptitudinile necesare. Firește că tot lui i-ar reveni sarcina de a urmări şi îndruma procesul de cunoaştere a elevilor de către profesori şi diriginţi.

Ca centru de **documentare** şi **cercetare** laboratorul va îndeplini o funcţie tot atît de importantă ca şi cea de îndrumare propriu-zisă a elevilor — şi anume, el va trebui să ofere condiţii optime pentru investigaţii ştiinţifice în acest domeniu şi să permită cadrelor didactice să se informeze şi să se documenteze. Aceste două funcţii (de investigare şi documentare) sînt strîns legate, nu se pot despărţi şi au un caracter atît teoretic cît şi practic.

Cercetarea ştiinţifică în acest domeniu este necesară pentru a se putea elabora o metodologie de lucru, pentru a se stabili tipuri şi forme de manifestare concrete, caracteristice diferitelor categorii de şcoli (şcoli generale şi licee, şcoli urbane şi şcoli rurale etc.). Fără asemenea investigaţii este greu de presupus că orientarea şcolară şi profesională va face progrese şi va putea răspunde adecvat nevoilor şcolii şi societăţii.

Funcţia de **documentare** ar urma să răspundă dorinţei profesorilor de a cunoaşte tot ceea ce este nou şi important în domeniul orientării. Pentru aceasta laboratorul va trebui să fie înzestrat cu toate cele necesare spre a putea îndeplini rolul unui centru de **informare, documentare** şi **demonstrare,** devenind astfel un model de organizare şi un focar de propagandă.

Corespunzător acestor funcţii laboratorul ar trebui să dispună de următoarele materiale informative, documentare şi de examinare :

— **bibliografia** lucrărilor mai importante apărute în ţara noastră şi peste hotare în ultimii ani, studii, recenzii, scrieri metodice etc. în domeniul orientării şcolare şi profesionale ;

— materiale **documentare şi demonstrative** cum ar fi planuri de muncă ale şcolilor în ceea ce priveşte orientarea şcolară şi profesională, planuri de muncă în acest sector ale psihologilor şcolari şi diriginţilor, exemple de caracterizări de elevi, descrieri ale unor vizite, întîlniri, concursuri etc. cu teme de orientare, planuri de ore de dirigenţie şi de lecţii (la diferite obiecte de învăţămînt) în care s-au tratat sau rezolvat chestiuni de orientare, filme, albume, monografii profesionale, grafice, îndrumătoare, reţeaua şcolilor din regiune, structura institutelor de învăţămînt superior, harta întreprinderilor economice, balanţa forţei de muncă, imagini din întreprinderi şi din şcoli tehnice şi profesionale etc. ;

— materiale de **examinare** medicală şi psihologică a elevilor ca : fişe de observaţie şi cunoaştere, chestionare, teste de diferite categorii, aparate medicale şi psihologice adecvate cunoaşterii aptitudinilor, trăsăturilor de personalitate etc. (Firește că unele din aceste aparate ar urma să fie procurate treptat din producţia autohtonă sau de la firme specializate de peste hotare).

Laboratoarele ar urma să fie încadrate cu personal de specialitate şi ajutător, numărul cadrelor variind în funcţie de raza de acţiune stabilită pentru fiecare laborator. Considerăm că asemenea laboratoare ar putea lua fiinţă, pentru început, în centrele universitare, unde există şi catedre de psihologice şi pedagogie care le-ar putea sprijini. Laboratoarele ar urma să concentreze astfel o echipă de specialişti, un nucleu de cercetare şi orientare format din psihologi şcolari (acolo unde există), din profesori de psihologie şi pedagogie şi din alţi profesori, un medic şcolar, un sociolog, o asistentă socială şi un secretar. Un asemenea colectiv ar permite extinderea acţiunii laboratorului asupra mai multor şcoli, dîndu-i un caracter interşcolar şi ar putea atrage şi alţi factori care să colaboreze la acţiunea de orientare şcolară şi profesională (economişti, reprezentanţi ai oficiului braţelor de muncă etc.).

Laboratorul ar putea servi în felul acesta şi nevoile predării psihologiei în şcoală (demonstraţii, referinţe etc.) şi pe cele ale practicii pedagogice a studenţilor şi elevilor din liceele pedagogice (lucrări de laborator, aplicări de teste etc.), răspunzînd astfel, în cadrul funcţiilor amintite, mai multor cerinţe.

Laboratoarele ar urma să funcţioneze pe lîngă şcolile care dispun de condiţiile necesare (spaţiu, mobilier, personal etc.) şi ar trebui să fie subordonate inspectoratelor şcolare sau filialelor Institutului de ştiinţe pedagogice şi catedrelor universitare de psihologie şi pedagogie. În felul acesta ele ar deveni nu numai puncte de legătură între instituţiile amintite, ci şi focare de răspîndire a ideilor pedagogice înaintate.

Fără îndoială că cele propuse de noi mai sus nu reprezintă singura modalitate de organizare a laboratoarelor de orientare şcolară şi profesională. Cert este însă că legătura acestor organe cu procesul de învăţămînt şi cu problemele pregătirii tineretului pentru viaţă şi pentru muncă apare ca firească, evidentă şi necesară, întrucît îmbinarea cercetării cu activitatea practică de orientare reprezintă o garanţie a eficienţei acestei acţiuni.

Prof. univ. dr D. SALADE

În laboratorul dotat cu aparate şi materiale didactice noi şi moderne, studiul fizicii dobîndeşte un caracter tehnico-practic tot mai accentuat. Lucrările de laborator, experienţele — bine organizate şi conduse — duc la consolidarea cunoştinţelor teoretice şi, totodată, dezvoltă deprinderile de mînuire a unui aparataj similar celui care va fi întîlnit ulterior de tineri în activitatea productivă. La Liceul industrial de transporturi din Bucureşti — de unde fotoreporterul a surprins imaginea de mai sus — se acordă o deosebită atenţie pregătirii teoretice şi practice a viitorilor tehnicieni.

Cînd doi profesori se ceartă elevii lor pierd

De cîtva timp primim mereu scrisori semnate de doi profesori dintr-un oraş situat la marginea de vest a ţării. „Mi se face o nedreptate. Săriţi şi apăraţimă !" — pare să spună primul semnatar. „Mi se face o nedreptate. Nu mă lăsaţi !" — clamează cel de al doilea Care este pricina necazurilor cărora le cad victimă, pe rînd, cînd unul cînd altul dintre ei ?

Mărul discordiei este catedra de fizică din şcoală. Pînă în anul şcolar trecut, orele de fizică erau împărţite frăţeşte între profesorii de matematică ai şcolii, a căror specialitate, menţionată pe diplomă, este matematică — principal, fizică — secundar. Anul acesta, cum era şi firesc, din toate orele de fizică s-a creat o catedră separată. Pentru asta, la încadrări, unuia din profesori i s-a repartizat fizica (şi nu oricum, ci la cerere). La cîteva săptămîni după începerea cursurilor s-a răzgîndit însă. Au urmat jalbe, audienţe, intervenţii.

— Să predea colegul meu, că e mai tînăr.

— Ba eu rămîn la matematică, sè ştie doar că obţin rezultate mai bune.

— Ba nu !

— Ba da !

— Ba nu !

Şi într-o bună zi (era în 7 octombrie şi numai zi bună nu se poate spune că a fost !) n-a mai intrat nimeni la fizică. În cancelarie profesorii se invitau unii pe alţii, iar în clase elevii se uitau pe pereţi.

În sfîrşit, după o asemenea demonstraţie de forţă, s-a făcut rocada. Elevii au constatat cu uimire că profesorul lor de matematică le predă acum fizica, iar cel care le-a predat fizica a devenit profesor de matematică.

Dar au urmat din nou jalbe, audienţe, intervenţii...

Vă veţi întreba : dar în şcoala respectivă nu există director ? Asta ne-am întrebat şi noi. Am aflat, la faţa locului, că director există. Dar ceea ce nu există pare să fie autoritatea directorială. În primul rînd, conducerea şcolii (şi apoi inspectoratul şcolar) aveau datoria să rezolve clar şi hotărît acest litigiu şi să nu-l lase să se perpetueze multe săptămîni după începerea anului şcolar.

Al. I. V.

P.S. Cazul s-a rezolvat de la sine. Unul din combatanţi a intrat pentru mai mult timp în concediu. O să vină un suplinitor...

DIALOG DESPRE MANUALE

Cine scrie manuale cîştigă!

— Văd că de data aceasta ai pus ca titlu parafrazarea denumirii unui concurs faimos. Presupun deci că vrei să te referi la concursul pentru elaborarea manualelor şcolare, pentru care multe cadre didactice v-au criticat de nenumărate ori.

— Da.

— Este ceva nou, sau... tot aşa ?

— Adică cum „tot aşa" ?

— Cu recoltă de manuale slabe, din care unele nu se pot publica, cu jurii lipsite de exigenţă, cu două etape, cu concurenţi puţini etc., etc.

— Sînt de acord cu tot ceea ce spui, dar numai pentru timpul trecut.

— Deci recunoşti că au fost titluri pentru care nu s-a prezentat nici un concurent, că au fost cazuri cînd comisia trebuia să opereze „selecţia" avînd la dispoziţie un singur manuscris, şi acesta slab, şi chiar că unele probe sau manuscrise care au primit premiul I sau II n-au putut fi publicate.

— N-am ce face. Acesta-i adevărul.

— Cel mai greu înţeleg situaţia în care unele manuscrise au fost premiate şi recomandate pentru publicare, dar n-au fost tipărite. Cum a fost posibil aşa ceva ?

— Întreabă comisiile de concurs...

— ...care au fost dizolvate după terminarea concursurilor. Adică „prinde orbul scoate-i ochii". Dar banii s-au încasat ?

— Se mai discută ?

— Aşadar, învăţămîntul a dat, dar n-a primit nimic. Şi acum ?

— Acum nimic. De o lungă bucată de vreme concursurile de manuale au fost sistate.

— De ce ? Pentru că nu e bună metoda concursurilor ?

— În ce mă priveşte, continui să cred că această metodă rămîne cea mai largă cale de selecţionare a autorilor. Cît priveşte eşecul suferit, poate că felul în care am organizat concursul este de vină : publicitate slabă, termene scurte, împărţirea în două etape, neindicata selecţionare a membrilor unor comisii, faptul că acestea nu purtau nici o răspundere materială.

— Da, dar cele mai bune cadre didactice, cei mai buni specialişti scriu manuale fără să aştepte un concurs, iar atunci cînd se instituie un asemenea concurs, nu simt îndemnul să se prezinte. De ce să rişte, cînd lucrările le sînt smulse din mînă de editori ?

— Nu e vorba de cei ce s-au consacrat ca specialişti. În ţara noastră sînt peste 200 000 cadre didactice, din care numai circa trei mii sînt autori de manuale. Există deci o rezervă inepuizabilă, o forţă potenţială uriaşă, a cărei valorificare depinde de noi.

— Înţeleg, din cele ce spui, că eşti de acord cu organizarea concursului doar în teorie, de vreme ce totuşi în prezent nu există nici un concurs.

— Te înşeli. În prezent proiectul nostru de regulament pentru noua formă de concurs se află la minister, pentru aprobare.

— Ce elemente noi aduce acest regulament ?

— Comisii formate din lucrători ai ministerului, ai editurii şi ai I.C.P.P.D., organizate într-o singură etapă, termene largi de elaborare, operativitate, exigenţă, principialitate, răspundere.

— Ocoleşti dinadins cuantumul premiilor ?

— Nu am motive, sînt substanţiale.

— Dacă şi în aceste condiţii se vor înregistra rezultate necorespunzătoare ?

— Atunci cei care critică mereu „monopolul" unor autori în elaborarea de manuale şcolare vor putea fi întrebaţi dacă s-au prezentat sau nu la concurs.

— Un fel de a răspunde la critică ?

— E vorba de faptul că fără contribuţia multor cadre didactice această problemă nu poate fi rezolvată.

— Vă urez succes. Dar vreau să-ţi atrag atenţia că titlul pe care l-ai pus nu este întru totul potrivit. Înseamnă că toţi cei care vor scrie manuale vor cîştiga, indiferent cum vor scrie. Dacă va fi aşa — adică tot aşa — concursul nu va fi concurs.

— Bine ! Titlul „Cine scrie manuale şcolare bune cîştigă" te satisface ?

— Aşa da !

EMIL BĂLDESCU

Trebuie luate în consideraţie şi noţiunile acumulate anterior

În acest an şcolar Ministerul Învăţămîntului a înfiinţat după cum se ştie, pe lîngă clasele speciale de matematică şi fizică, şi clase speciale de biologie şi de chimie, răspunzînd necesităţii ca tinerii cu înclinaţii spre aceste discipline să poată studia mai aprofundat materiile respective.

Pentru biologie au luat fiinţă trei clase speciale : două la Bucureşti (Liceul „M. Sadoveanu" şi Liceul nr. 15) şi una la Timişoara (Liceul nr. 7). Pentru început ne putem declara mulţumiţi atît de modul cum lucrează profesorii şi elevii, cît şi de rezultatele obţinute.

Unii profesori de biologie au ridicat obiecţiunea că în etapele cînd se predau unele probleme de biochimie (primii ani ai liceului), elevii nu au cunoştinţele necesare de chimie organică (materie care se studiază în ultimul an de liceu), ceea ce le-ar produce dificultăţi în înţelegerea proceselor biochimice. Consider această obiecţie ca neîntemeiată şi iată pentru ce. În clasele a VII-a şi a VIII-a ale şcolii generale se dau unele noţiuni de chimie organică. În afară de aceasta, în noua programă de biologie, care se aplică şi la clasele speciale, este prevăzută reluarea şi completarea noţiunilor de chimie organică în măsura în care este nevoie, fără să se ajungă la suprapuneri cu chimia. Experimentarea timp de cinci ani a noii programe a dovedit că tocmai capitolele de biochimie i-au interesat în mod deosebit pe elevi şi au constituit, fapt unanim constatat, partea care le-a plăcut cel mai mult. Aşadar, nu se poate spune că elevii întîmpină greutăţi.

Cred că nu este cazul să se desconsidere valoarea noţiunilor acumulate de elevi în şcoala generală, ele reprezentînd suportul întocmirii programelor din clasele de liceu, în vederea studierii problemelor ce trebuie să aibă aici alt caracter decît cel din şcoala generală. După părerea mea aceste noţiuni — atîtea cîte sînt — pot înlesni înţelegerea problemelor propuse spre studiere în liceu.

IOAN G. VOICULESCU
cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice.

RELAŢIA LICEU — UNIVERSITATE

(Urmare din pag. 1-a)

Sînt cîteva elemente care demonstrează necesitatea unei strînse colaborări între învăţămîntul superior şi cel secundar ca trepte interdependente, în scopul realizării la cel mai înalt nivel a politicii şcolare a regimului nostru.

Pornind de la postulatul că învăţămîntul universitar are ca primă misiune formarea specialiştilor de nivel superior, acad. NICOLAE TEODORESCU, decanul Facultăţii de matematică al Universităţii Bucureşti, sublinia că cei ce tind să devină asemenea specialişti trebuie să vină în facultate cu anumite capacităţi şi calităţi — unele dovedite, altele potenţiale — pentru a se putea integra în procesul formativ la care îi supune facultatea De aici decurg pentru învăţămîntul secundar sarcini multilaterale. El trebuie să ofere tinerilor atît cultura generală indispensabilă intelectualului, cît şi bazele culturii necesare viitorului specialist. În speţă, cînd este vorba de viitori studenţi în matematică sau utilizatori ai matematicii — din ce în ce mai mulţi în ultima vreme — aceştia trebuie să fie întîi descoperiţi, apoi orientaţi judicios spre viitoarea carieră şi, în sfîrşit, astfel formaţi încît să abordeze cu succes studiul universitar, ca şi viitorul lor drum în viaţă. Or, toate acestea trebuie să le aducă la îndeplinire profesorul — în cazul nostru profesorul de matematică. Ca atare, începînd cu pregătirea elevilor, circuitul se închide cu pregătirea profesorilor. Pentru a evita un cerc vicios trebuie să pornim de la situaţia existentă, acţionînd în primul rînd spre viitor, deci adaptînd masa profesorilor la necesităţile actuale, îmbogăţindu-i cunoştinţele şi ajutîndu-o să abordeze un mod nou de transmitere a cunoştinţelor aflate într-un permanent şi rapid proces de înnoire. Tocmai acestor deziderate este chemat să le răspundă învăţămîntul postuniversitar.

Relaţia liceu-universitate include şi problema metodelor şi formelor de promovare a tineretului în învăţămîntul superior. În momentul de faţă aceste metode şi forme se reduc la concursul de admitere Concursul este o necesitate. Dar modul lui de desfăşurare este defectuos. Pentru a-l îmbunătăţi, am căutat să introduc, în locul problemelor dogmatice de sinteză, un fel de teste cu caracter tehnic ; scurte întrebări constituind un exerciţiu dintr-un anumit capitol al programei de examen. Dacă am dispune, pentru fiecare candidat, de fişe elaborate de profesorii din învăţămîntul liceal care să pună în evidenţă argumentele orientării candidatului respectiv spre facultatea noastră, am putea completa concursul şi cu teste orale.

Colaborarea învăţămînt secundar — învăţămînt superior mi se pare o necesitate inexorabilă. Ea ar trebui să se constituie într-un fel de sistem cibernetic care să se autoregleze, întrucît fiecare din cele două părţi componente ale acestui sistem joacă, după părerea mea, roluri comparabile şi nu există o subsumare de sarcini şi de competenţe.

Şi prof. univ. dr. doc. GRAŢIAN CIOFLICA, decan al Facultăţii de geologie şi geografie, s-a referit la concursul de admitere. Menţionînd că destul de mulţi candidaţi se prezintă cu o pregătire inconsistentă, interlocutorul nostru a spus : Sînt candidaţi aduşi la Facultatea de geologie şi geografie nu de vocaţie şi pasiunea pentru ştiinţele pe care urmează să le studieze aici, ci de dorinţa de a ocupa un loc în învăţămîntul superior, indiferent care ar fi acela. Nu trece mult timp după ce au ajuns în facultate şi cei pe care nu i-a adus la noi „chemarea" se trădează. De aceea consider că, în forma lui actuală, concursul de admitere este o modalitate nesatisfăcătoare de verificare a candidaţilor. El ar trebui susţinut cu teste de aptitudini şi cu fişe de personalitate completate de-a lungul anilor de şcoală, pentru ca examinatorul să aibă posibilitatea unei aprecieri integrale.

Dincolo de cunoştinţele de specialitate — este de părere conf. univ. HARALAMBIE IONESCU de la Institutul politehnic din Capitală — învăţămîntul superior modern solicită gîndirea studenţilor. Cred, de aceea, că liceul trebuie să pună accentul pe acest aspect al pregătirii elevilor. Iar dezvoltarea gîndirii se poate realiza în primul rînd printr-o mai strînsă corelare a cunoştinţelor predate. Aş îndrăzni să spun că programele analitice din ultimii 40 de ani greşesc prin aceea că despart prea mult filozofia de ştiinţele pozitive şi ştiinţele umaniste. Este o impresie falsă aceea că filozofia ar putea avea în învăţămîntul liceal doar locul unei discipline izolate, şi poate de aici vin în bună parte carenţele din gîndirea elevilor. Dacă s-ar putea realiza această corelare printr-o descongestionare simultană a programelor şi manualelor, cred că s-ar realiza un prim deziderat al continuităţii dintre cele două trepte de învăţămînt pe care le avem în vedere.

Modul cum sînt pregătiţi elevii în liceu îl preocupă şi pe prof. univ. dr. doc. GHEORGHE BĂIA, membru al Academiei de Ştiinţe agricole şi silvice, decan al Facultăţii de zootehnie de la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu". Consider — ne-a spus tov. Băia — că îmbunătăţirile aduse învăţămîntului liceal în ultimii ani marchează un progres dar lasă deschise încă multe posibilităţi în acest sens, mai ales dacă sînt privite prin prisma exigenţelor la care urmează să fie supuşi tinerii atunci cînd devin studenţi. De aceea cred că se impune o revizuire a programelor şi manualelor în scopul adaptării lor la potenţialul de înţelegere şi de asimilare al elevilor. N-aş vrea să se creadă că pledez prin aceasta pentru o scădere a nivelului de cunoştinţe. Am în vedere numai necesitatea unei adaptări pedagogice. Calitatea cunoştinţelor trebuie să rămînă corelată cu nivelul dezvoltării ştiinţelor moderne.

Plecînd de asemenea de la solicitările la care sînt supuşi studenţii noştri, consider că avem încă multe de făcut pentru a îmbunătăţi pregătirea practică. Orele de pregătire tehnică-productivă recent introduse în planurile de învăţămînt ale şcolii generale şi ale liceului sînt binevenite şi trebuie să fie utilizate în mod judicios şi eficient. Şcolile din mediul rural, de pildă, pot să efectueze practica în unităţi agricole specializate. Avem în ţară numeroase ferme moderne, creşcătorii industriale de păsări, sere, etc., unde elevii ar putea să se familiarizeze cu principalele probleme ale producţiei agricole, să sprijine efectiv, prin munca lor, această producţie. În general, de altfel, consider utile orice fel de aplicaţii, demonstraţii, lucrări de laborator, orice fel de materiale intuitive utilizate în lecţii care să înlesnească înţelegerea problemelor teoretice.

Despre relaţia liceu-învăţămînt superior am discutat şi cu EMILIA CONSTANTINESCU, cercetătoare principală la Institutul de ştiinţe pedagogice. Viciul principal al acestei relaţii — ne-a spus E. Constantinescu — mi se pare a consta în aceea că absolvenţii universităţilor destinaţi carierei de profesor nu au o pregătire corespunzătoare programelor de liceu, pentru că pregătirea universitară se realizează pe compartimente foarte înguste, fără să aibă în vedere pregătirea specialistului pe care îl numim profesor. Totodată, metodica predării şi pedagogia sînt cenuşăresele facultăţilor şi universităţilor. Viitorul profesor trebuie să primească o astfel de pregătire încît să aibă în primul rînd o vedere de ansamblu asupra tuturor disciplinelor care compun ştiinţa respectivă. El trebuie să cunoască programele liceului, problemele pedagogiei moderne şi ale practicii pedagogice.

Pe de altă parte, concursurile de admitere în facultate nu sînt racordate la disciplinele studiate în liceu şi nu constituie un instrument ştiinţific de selecţie. La concursul de admitere la medicină se cer cunoştinţe care constituie obiectul unor cursuri din primii ani de facultate. Apoi, concursurile apelează încă în mare măsură la memoria candidaţilor şi efectuează de fapt un simplu sondaj needificator ale cărui rezultate se află la voia hazardului.

Propunîndu-şi printre obiectivele activităţii sale de cercetare fundamentarea ştiinţifică a modelului pedagogic, psihologic, filozofic şi sociologic al liceului următorului deceniu, perfecţionarea actualului sistem de învăţămînt şi pregătirea premiselor pentru sistemul de învăţămînt al deceniului al IX-lea, Institutul de ştiinţe pedagogice va încerca să găsească soluţii optime pentru perfecţionarea relaţiei liceu-universitate.

ÎNVĂŢĂMÎNTUL BULGAR ÎNTR-O ETAPĂ SUPERIOARĂ

Scopul fundamental al societăţii socialiste este să creeze astfel de condiţii materiale şi spirituale care să asigure dezvoltarea multilaterală şi armonioasă a personalităţii umane şi cele mai bune posibilităţi ca aceasta să-şi manifeste aptitudinile sale creatoare în folosul societăţii. Pornind de la acest scop fundamental, învăţămîntul bulgar urmăreşte să pregătească o generaţie tînără sănătoasă fizicește şi bogată din punct de vedere spiritual, înarmată cu concepţia comunistă şi cu o morală înaltă, capabilă să participe activ la revoluţia tehnico-ştiinţifică. In anii puterii populare, şcoala bulgară a susţinut destoinic examenul vremii şi a adus o contribuţie preţioasă la reorganizarea integrală a societăţii. Ea a pregătit mai bine de 1 000 000 de specialişti cu studii superioare şi medii, strîns legaţi de popor şi educaţi în spiritul şi ideile partidului.

Reorganizarea sistemului integral al învăţămîntului în Republica Populară Bulgaria a fost impusă de exigenţa principală a vieţii — realizarea unităţii între ştiinţă, instruirea cadrelor şi producţie. In prezent societatea bulgară devine tot mai complexă şi mai dezvoltată, capătă trăsături noi, o tot mai amplă maturitate socialistă. Pentru dezvoltarea ei multilaterală sînt necesare cadre noi, cu o instruire superioară. In cursul celui de al VI-lea cincinal (1971—1975), se prevede realizarea unei reconstrucţii tehnice integrale a economiei bulgare şi ridicarea ramurilor de bază la un nivel tehnic contemporan. In conducerea economiei bulgare se utilizează pe o scară tot mai largă metode ştiinţifice şi tehnica electronică de calcul. Această dezvoltare vertiginoasă necesită o pregătire de cultură generală şi specială superioară a tinerei generaţii şi ridicarea nivelului cunoştinţelor şi culturii întregului popor.

Bazele politice, ştiinţifice şi organizatorice ale reformei sistemului de învăţămînt în Republica Populară Bulgaria au fost elaborate la Plenara C.C. al P.C.B. din iulie 1969 cu privire la problemele învăţămîntului. Hotărîrile acestei Plenare au fost întîmpinate cu deosebit interes de întreaga societate bulgară. Pe baza lor Ministerul Învăţămîntului din R.P. Bulgaria a elaborat un program integral privind reorganizarea sistemului de învăţămînt. Problema centrală a acestui program este problema şcolii medii politehnice unice, şcoală care va asigura pregătirea medie generală a întregului tineret şi va realiza scopul educaţiei comuniste — dezvoltarea multilaterală şi armonioasă a personalităţii. Ea va da tinerilor o bună pregătire ştiinţifico-teoretică, o justă orientare profesională, va permite îmbinarea studiilor cu munca şi temeinica pregătire politehnică. Programul prevede experimentarea şcolii medii politehnice unice de 10 şi 11 ani.

Cu concursul Ministerului Învăţămîntului şi al Institutului de cercetări pedagogice, consiliile populare judeţene au elaborat, după studii aprofundate, programe proprii în vederea realizării hotărîrilor Plenarei. Aceste programe acordă o deosebită atenţie organizării pe baze ştiinţifice a reţelei de şcoli şi măririi unităţilor de învăţămînt, lărgirii bazei tehnice de instruire, îmbunătăţirii calităţii instruirii şi educaţiei şi creşterii calificării profesorilor, directorilor şi inspectorilor.

Încă din acest an şcolar a început treptat şcolarizarea copiilor de la vîrsta de 6 ani. Acest proces se va încheia în cursul anului şcolar 1977—1978. In următorii 5 ani se va asigura primirea în grădiniţe a tuturor copiilor ce urmează a fi şcolarizaţi.

Încă în cursul celui de al şaselea cincinal, cca 33% din numărul total al elevilor vor fi cuprinşi în internate şi semiinternate şi peste 70% din elevii de la oraşe vor învăţa într-un singur schimb.

O mare atenţie se acordă problemei asigurării condiţiilor ca fiecare tînăr în vîrstă de 17 1/2—18 ani să dobîndească o profesie. Pe baza studiilor medii se vor dezvolta şcolile tehnico-profesionale şi şcolile medii speciale.

In cursul anului care a trecut, eforturile lucrătorilor din învăţămînt au fost îndreptate spre reorganizarea procesului instructiv-educativ. După o experimentare de doi ani de zile, la Stara Zagora a avut loc o consfătuire naţională la care a fost analizată experienţa acumulată în acest judeţ în ce priveşte organizarea procesului instructiv pe baze metodologice moderne. Au început pregătiri preliminare şi în vederea creării unor noi planuri şi programe de studii, în conformitate cu exigenţele vieţii.

Unul din obiectivele fundamentale ale reformei este transformarea şcolii şi a institutelor de învăţămînt superior în puternice institute ideologice. In scopul introducerii unui anumit sistem în munca educativă, a fost adoptat, după o experimentare îndelungată, un program al acestei munci. Institutele de învăţămînt superior elaborează planuri complexe de influenţare educativă asupra studenţilor în tot cursul instruirii lor.

Plenara cu privire la problemele învăţămîntului a trasat sarcina ca institutele de învăţămînt superior să se afirme ca centre importante de cercetări ştiinţifice. In prezent se întocmeşte o nouă nomenclatură a specialităţilor şi se realizează concentrarea şi integrarea activităţii ştiinţifice. Eforturile cercetătorilor ştiinţifici se orientează spre soluţionarea celor mai importante probleme economice ale ţării. Planurile privind cercetările ştiinţifice şi tehnice sînt tot mai strîns legate de planurile producţiei de bunuri materiale. Se lucrează intens în vederea organizării unui sistem integral de calificare şi pregătire a cadrelor didactice după luarea diplomei.

Hotărîrile C.C. al P.C.B. în problemele învăţămîntului s-au transformat într-un program de luptă al însufleţitei armate a profesorilor şi cercetătorilor ştiinţifici. Realizîndu-l, ei vor aduce o contribuţie activă la progresul tehnico-ştiinţific, la întărirea domeniului ideologic, la consolidarea societăţii socialiste în Bulgaria.

NICOLAI TODOROV CIOLAKOV

Universitatea din Sofia

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Numărul din noiembrie (11/1970) al „Revistei de pedagogie" publică, în legătură cu împlinirea a 150 de ani de la naşterea lui Fr. Engels, un articol semnat de A. Fărcaş, intitulat „Fr. Engels despre formarea şi dezvoltarea personalităţii". Despre J. A. Comenius scriu, cu prilejul împlinirii a trei secole de la moarte, Ştefan Bîrsănescu („J. A. Comenius şi contribuţia sa la dezvoltarea pedagogiei ca ştiinţă"), Stanciu Stoian („Educaţia permanentă în «Pampaedia» lui Jan Amos Comenius"), Nahlik Zoltan („Controverse în problema folosirii manualelor lui J. A. Comenius în Transilvania la mijlocul secolului al XVIII-lea") şi Voicu Lăscuş („Idei privitoare la educaţia estetică în operele pedagogice ale lui J. A. Comenius").

Rubrica intitulată **Cronica vieţii ştiinţifice** cuprinde articolele „Cinci teme de reflecţie inspirate de pionieri" de Mircea Maliţa, „Simpozionul «Educaţie şi limbaj»" de V. Creţu, O. Oprică şi „Oaspeţi polonezi la Institutul de ştiinţe pedagogice" de Luminiţa Ghivirigă.

Gheorghe Zapan semnează, la rubrica **Cercetări — experimente**, studiul „Ponderile evenimentelor preferenţiale în pedagogie şi în psihologie". Tot aici se publică studiile „Coordonate ale utilizării textelor filozofice la unele lecţii cu subiect de istoria filozofiei din liceu" de M. Toth, G. Pal şi N. Totoianu, „Opinii asupra căilor de dezvoltare a creativităţii la elevii mici" de R. Mihalevici, M. Ciupe, L. Tăutu, M. Keseriu, „Intercondiţionarea funcţiilor familiei în realizarea rolului său formativ" de V. Magdalen, „Dezvoltarea inteligenţei prin problematizare" de Tiberiu Căliman, „Emisiunile «radio-şcoală» — mijloc de îmbogăţire a cunoştinţelor de limba şi literatura română?" de Viorel Alecu şi „Clasa şcolară, factor de socializare a elevilor" de Ion Gr. Ion.

La rubrica **Probleme ale practicii şcolare** Nicolae Oprescu se ocupă de generalizarea în procesul rezolvării problemelor în clasele I—IV.

Revista publică, de asemenea, rubricile **„Figuri de pedagogi"** şi **„Critică şi bibliografie"**.

Sisteme ale educaţiei permanente

Educaţia permanentă a început să cunoască, în ultimele două decenii, un ritm foarte viu de dezvoltare. In unele ţări industriale, peste 50 la sută din populaţia activă urmează şcoli, cursuri, stagii de reciclare, specializare şi perfecţionare. După cum observă J. Dumazedier, „instrucţia adulţilor se impune ca o invenţie a societăţilor moderne, sub sancţiunea descalificării profesionale, a inadaptării, neînţelegerii şi alienării" [1]).

G.H.L. Schouten, secretarul Biroului european de educaţie a adulţilor [2]) consideră că în Europa, în perioada 1960—1970, se pot distinge 5 direcţii de dezvoltare a educaţiei adulţilor :

1. Adaptarea formelor de instruire şi educare a adulţilor la nevoile zilnice ale oamenilor — în profesie, la locul de muncă, în familie, în societate, în timpul liber ;

2. Forme bazate pe expansiunea noilor tehnici didactice-educaţionale, ca de pildă universităţile larg accesibile adulţilor datorită modalităţilor diversificate de organizare a instruirii (serale, de zi, în grupuri mici etc.). Se organizează „academii ale televiziunii", se dezvoltă un sistem coerent de pregătire profesională de toate gradele, se promovează studiul în şcolile serale şi fără frecvenţă ;

3. Sprijinirea unei tot mai bune pregătiri de specialitate a celor ce sînt sau vor fi profesori sau animatori în învăţămîntul adulţilor şi folosirea muncii benevole a celor ce au o altă profesie de bază (tehnicieni, medici, economişti, pedagogi, sociologi etc.) ;

4. Creşterea rolului cercetării ştiinţifice în elaborarea mijloacelor, metodelor şi formelor de instruire şi educare a adulţilor ;

5. Promovarea învăţămîntului adulţilor în raport cu sistemul de învăţămînt al tineretului prin realizarea unei concepţii unitare, în măsură să sprijine diferenţieri de etape, scopuri, mijloace şi metode atît pe plan vertical (vîrste şi situaţii profesional-sociale), cît şi pe plan orizontal (treceri la şcoli de profil diferit şi de la o ocupaţie la alta).

In sfîrşit, în ţările cu tradiţie de învăţămînt descentralizat se observă o tendinţă de grupare şi sistematizare a formelor şi instituţiilor de învăţămînt pentru adulţi ca, de pildă, Anglia sau Olanda.

Tendinţele generale ale învăţămîntului adulţilor deschid căi de cel mai mare interes pentru elaborarea sistemelor de învăţămînt, pentru promovarea autodidaxiei contemporane, pentru studiul obiectului şi ariei pedagogiei şi al relaţiei dintre prospectare şi educaţia permanentă.

In U.R.S.S. au o pondere deosebită cursurile serale de nivel mediu şi cursurile universitare deschise adulţilor, diversele cursuri de orientare şi de promovare a culturii generale contemporane, instituţiile de pregătire profesională avansată ; aceluiaşi scop îi slujeşte sistemul statal de răspîndire a cunoştinţelor prin conferinţe şi prin programe de educaţie politică. In ultimii ani, în U.R.S.S. se acordă o importanţă sporită pregătirii cadrelor necesare instruirii adulţilor. Aşa cum sublinia recent directorul Institutului pentru educaţia adulţilor din Leningrad, A. Darinski [3]), obiectivele acestei instruiri sînt ameliorarea educaţiei tuturor adulţilor pînă la nivelul clasei a X-a a şcolii generale, facilitarea culturii generale postşcolare şi promovarea iniţiativei individuale în educaţie (autodidaxie), reciclarea în noi specialităţi şi însuşirea unei pregătiri profesionale avansate.

Muncitorilor din Polonia le sînt puse la dispoziţie cursuri la nivelul şcolii generale, licee, şcoli profesionale de bază, şcoli de maiştri, politehnici. O extindere apreciabilă o au universităţile populare dintre care unele, care au şi internat, au scopul de a pregăti cadre pentru activitatea social-culturală la ţară. Menţionăm că în Polonia au apărut lucrări valoroase de pedagogie a adulţilor — de pildă lucrarea coordonată de prof. univ. K. Wolciehowski [4]) — şi de didactică a adulţilor — lucrare sub redacţia prof. univ. Fr. Urbancik [5]).

Pregătirea profesională a cadrelor constituie un obiectiv important al politicii economice franceze. Gradele „promoţiei sociale" franceze sînt marcate prin promoţia profesională de gradul I, de gradul II şi de promoţia superioară a muncii. Primele două grade se subîmpart pe două nivele, iar al treilea pe trei nivele [6]). Cursurile promoţiei sociale se încheie prin obţinerea de diplome. O grijă deosebită se acordă pregătirii profesorilor chemaţi să-i instruiască pe adulţi, atît în ceea ce priveşte pregătirea de specialitate, cît şi în ceea ce priveşte probitatea în predare, în efectuarea demonstraţiilor practice, avîndu-se în vedere economicitatea cursurilor pentru adulţi şi răspunderea instituţiei şcolare pentru calitatea producţiei realizate de tehnicieni şi muncitori.

In Danemarca, patria universităţilor ţărăneşti, funcţionează 70 de colegii secundare pentru adulţi. In prezent, în legătură cu aceste colegii se poartă largi discuţii. Specialiştii se întreabă dacă ele îşi vor putea menţine profilul de instituţii de învăţămînt de cultură generală, cum se vor integra ele într-un sistem de educaţie permanentă de profil profesional, ce rol trebuie să se acorde autoeducaţiei adulţilor-elevi, dacă se va ajunge ca ei să-şi determine propriile lor programe şi metode de studii etc. Se consideră că, dacă dezvoltarea colegiilor de adulţi din Danemarca va da un răspuns pozitiv întrebărilor ce se pun, ele se vor dovedi la înălţimea universităţilor ţărăneşti daneze care, în cea de a doua jumătate a secolului trecut, au adus o contribuţie hotărîtoare la transformarea agriculturii extensive a ţării într-o agricultură intensivă, specializată şi la crearea cooperativelor pentru producţia şi desfacerea produselor agricole, lactate etc.

In Olanda, o formă interesantă de educaţie a adulţilor se realizează prin institutul de cursuri prin corespondenţă, care oferă anual 400 de cursuri cu un total de 30 000 de lecţii, urmînd să ajungă în anii următori la 1 000 de cursuri cu 50 000 de lecţii. Lecţiilor scrise li se adaugă discuri, benzi de magnetofon, modele tehnice etc.

Stîrnesc interes şi „cercurile de studii" existente în Finlanda şi care sînt compuse din cel puţin 5 membri. Aceste cercuri sînt grupate în jurul a 6 centre naţionale de studii, fiecare fiind o asociaţie de cel puţin 600 de cercuri. Centrele aprobă programele de studiu, pregătesc pe conducătorii cercurilor şi servesc drept organ de legătură cu Comisia şcolară naţională.

Forme foarte variate de instruire a adulţilor există în S.U.A. Pentru industrie, de pildă, funcţionează cursuri organizate fie de uniunile de muncitori, fie de centrele universitare. Uniunile de muncitori îşi conduc singure activitatea şi dirijează o mare parte din programele de învăţămînt. La rîndul lor, cele 27 de centre universitare pentru adulţi, funcţionînd pe lîngă marile universităţi, elaborează şi aplică numeroase şi variate programe de instruire : conferinţe, cursuri scurte, activităţi independente etc. Metodele sînt adeseori inedite şi tot mai specializate.

In Japonia este foarte răspîndit învăţămîntul pentru adulţi prin radioteleviziune. Se transmit săptămînal 43 de ore de învăţămînt televizat şi 32 de ore de învăţămînt prin radio. Unele programe de TV şi radio sînt însoţite de distribuirea, la abonaţi, a unor broşuri la o temă programată. In ultimul timp aici s-a produs o mare cerere de biblioteci audio-vizuale. In acest scop s-au înfiinţat 600 de asemenea instituţii. Cursurile profesionale publice şi private din Japonia dezvoltă totodată instruirea programată însoţită de tehnici de simulare a operaţiunilor industriale, comerciale etc.

Varietatea şi calitatea intelectuală a învăţămîntului pentru adulţi apropie tot mai mult instrucţia de producţie şi asociază nemijlocit procesele instructiv-educative proceselor de producţie, educaţia permanentă servind producţia prin specificul său paideutic, creator de oameni şi de relaţii sociale umanizate.

LEON ŢOPA
cercetător la Institutul de ştiinţe pedagogice

1) Joffre Dumazedier, *L'éducation permanente*, în Convergence, nr. 1/970.

2) G.H.L. Schouten, *European adult education ten years after the Montréal conference*, în Convergence, nr. 1/1970.

3) Anatoli Darinski: *Pedagoghika vzroslih — eio predmet i zadantia* — în „Convergence" — 1/1970.

4) Kazimir Woiciehowski : *Pedagoghika doroslih* — Warshawa, ed. II — 1965.

5) Francisek Urbancik, *Dydaktica doroslih* — Wraclaw, Warshawa, Krakov, Ossolineum, 1965.

6) *Promotion sociale électricité, électronique*, Bureau universitaire de statistique et de documentation scolaires et professionelles, Paris, 1967.

CONSERVATORUL DE MUZICĂ „G. DIMA"
CLUJ

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE INSTRUMENTE ŞI CANTO

Catedra II — Instrumente de suflat şi percuţie.
1 post de profesor, disciplina clarinet, poziţia 1.
1 post de conferenţiar, disciplina Trombon-Tubă, poziţia 3.

Catedra III — Instrumente cu coarde.
1 post de profesor, disciplina violă, poz. 11.

FACULTATEA DE COMPOZIŢIE ŞI MUZICOLOGIE

Catedra II — Teorie-Solfegii, Dirijat cor.
1 post de lector, disciplina Solfegii dictat, teoria muzicii, poziţia 5.

Catedra IV — Ştiinţe sociale.
1 post de conferenţiar, disciplina estetică, poziţia 2.

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de muzică „G. Dima" din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunţ, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunţ.

Termenul de înscriere la concurs se socoteşte de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC-PITEŞTI

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector la catedra de limba franceză — limbi străine, disciplina limba franceză, poziţia 8 din statul de funcţiuni ;
— Lector la catedra de limba franceză — limbi străine, disciplina metodica limbii franceze, poziţia 10 din statul de funcţiuni ;
— Asistent la catedra de limba franceză — limbi străine, disciplina limba franceză. poziţia 13 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE ŞTIINŢE NATURALE

— Lector la catedra de ştiinţe naturale, disciplina Geologie, poziţia 5 din statul de funcţiuni ;
— Lector la catedra de ştiinţe naturale, disciplina Metodica predării ştiinţelor naturale şi agricole, poziţia 7 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic din Piteşti, strada Gheorghe Doja nr. 41, în termen de 30 zile pentru lectori şi 15 zile pentru asistenţi de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic şi Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Termenul de înscriere la concurs se socoteşte de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Piteşti, în termen de 15 zile de la data expirării termenului de înscriere pentru asistenţi şi două luni pentru lectori.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BAIA MARE

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Lector poziţia 5 de la catedra de limba română şi limbi străine, disciplina Limba franceză.
— Asistent poziţia 11 de la catedra de limba română şi limbi străine, disciplina Limba franceză.
— Asistent poziţia 6 de la catedra de literatură şi folclor, disciplina Literatură universală.

II. FACULTATEA DE MATEMATICĂ

— Lector poziţia 2 de la catedra de matematică, disciplina Analiză matematică.
— Lector poziţia 3 de la catedra de matematică, disciplina Geometrie analitică şi elemente de algebră liniară.
— Lector poziţia 5 de la catedra de matematică, disciplina Algebră.
— Lector poziţia 8 de la catedra de matematică, disciplina Fundamentele matematicii. Complemente de matematici.

III. FACULTATEA DE ŞTIINŢE NATURALE

— Şef de lucrări poziţia 8 de la catedra de ştiinţe naturale şi agricole, disciplina Zoologia vertebratelor.

Candidaţii la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial, la secretariatului rectoratului Institutului pedagogic din Baia Mare, str. Victoriei 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 şi de Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la rectoratul Institutului pedagogic Baia Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial.

Informaţii suplimentare se pot obţine la rectoratul institutului, telefon 13878.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU MUREŞ

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic :

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— asistent, disciplina limbă rusă, poz. 13.

Candidatii la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg.-Mureş, str. N. Iorga nr. 1, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 şi Instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Candidaţii vor prezenta şi o adeverinţă din care să reiasă că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ţine în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunţ.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1065 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 27 noiembrie 1970 | 4 pagini 25 bani

FIZICA TREBUIE SĂ-I FACĂ PE ELEVI SĂ ÎNȚELEAGĂ UȘOR TOT CE SE PETRECE ÎN LUMEA TEHNICĂ ÎN CARE TRĂIM, SĂ FIE UN INSTRUMENT CARE SĂ LE DEZVOLTE IMAGINAȚIA CREATOARE.

(Abordarea modernă a studiului fizicii — pag. I)

PRIN VALORIFICAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ÎN INVENȚII ȘI INOVAȚII, ÎNVĂȚĂMÎNTUL POATE ȘI TREBUIE SĂ CONTRIBUIE LA ÎMBOGĂȚIREA TEZAURULUI NAȚIONAL DE CREAȚIE ORIGINALĂ, LA PROGRESUL ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII.

(Valorificarea cercetării prin invenții și inovații — pag. I)

RIGOAREA EXPERIMENTULUI PEDAGOGIC IMPUNE UN CADRU CARE SĂ PERMITĂ CERCETĂRII SĂ ACȚIONEZE ÎN PERIMETRUL LUI CA ÎNTR-UN LABORATOR.

(Cadrul solicitat de experimentul pedagogic — pag. III)

ȘCOALA, CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ, PRESA, RADIOUL, TELEVIZIUNEA, ORGANIZAȚIILE OBȘTEȘTI SÎNT CHEMATE SĂ SE PREOCUPE ȘI DE PREGĂTIREA TINERETULUI PENTRU VIAȚA DE FAMILIE.

(Familia în obiectivul cercetării științifice — pag. IV)

MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI LITERATURILOR STRĂINE TREBUIE REALIZATĂ LA TREI NIVELE : AL INFORMAȚIEI, AL APARATULUI DE CONCEPTE ȘI AL METODELOR DE CERCETARE.

(Căi și mijloace pentru modernizarea învățămîntului literaturilor străine — pag. IV)

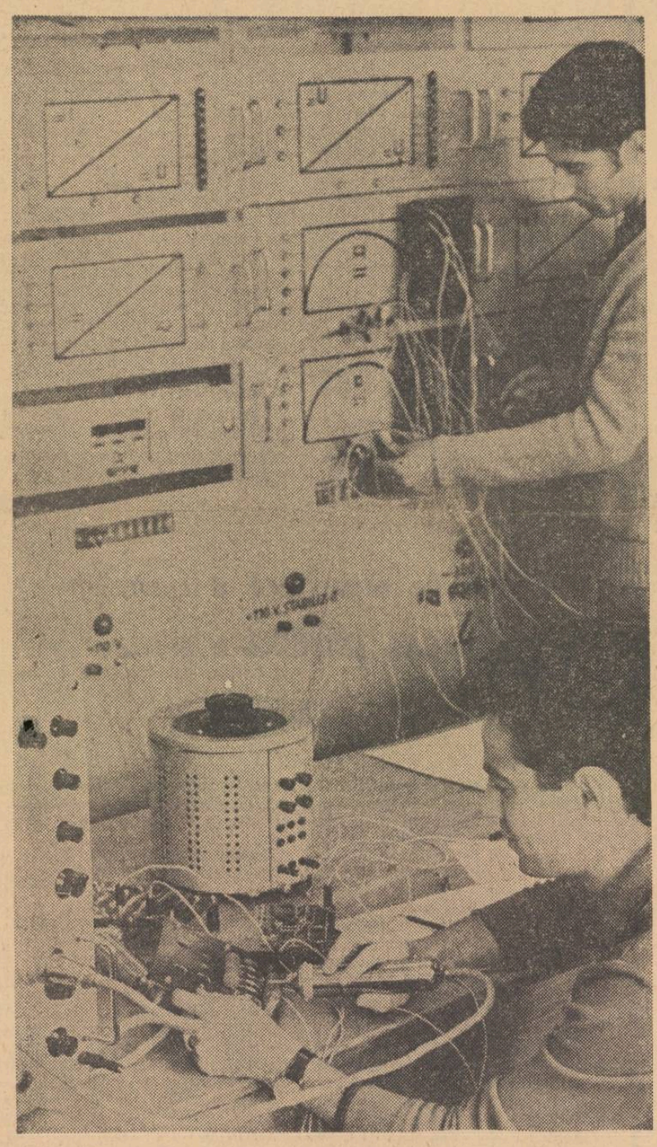

Lucrări practice în laboratorul de automatică al Institutului politehnic din Timișoara.

ABORDAREA MODERNĂ A STUDIULUI FIZICII

Interviu cu prof. dr. docent IOAN URSU, președintele Comitetului de stat pentru Energia Nucleară, președintele Comisiei pentru învățămîntul fizicii de pe lîngă Ministerul Învățămîntului

După cum se știe, recent s-a constituit, pe lîngă Ministerul Învățămîntului, o comisie pentru învățămîntul fizicii. Redacția noastră l-a solicitat pe președintele acestei comisii, prof. dr. docent Ioan Ursu, să împărtășească cititorilor unele din preocupările acestei comisii și să arate cîteva din direcțiile activității ei.

— Care sînt obiectivele imediate și de perspectivă mai îndepărtată ale activității comisiei ? — a fost prima întrebare pe care am adresat-o interlocutorului nostru.

— Comisia pentru învățămîntul fizicii are în fața sa o sarcină extrem de complexă și dificilă : elaborarea propunerilor de modernizare a învățămîntului fizicii în țara noastră. Ritmul rapid de dezvoltare a cercetărilor științifice și al aplicării lor în practică, determinat de transformarea fizicii într-un factor activ al progresului industrial și economic, are cel puțin două efecte importante asupra învățămîntului :

— pe de o parte învățămîntul de specialitate trebuie să asigure tot mai multe cadre de specialiști capabili să participe, din primele momente ale activității lor, la munca de cercetare și de transpunere în practică a rezultatelor acestor cercetări. Apare astfel problema găsirii compromisului optim între predarea problemelor clasice și a celor moderne, a cunoștințelor generale și a celor de o adîncă specialitate, a celor teoretice și a deprinderilor experimentale. Preocupările învățămîntului devin, prin calitatea și eficiența pregătirii date tinerilor specialiști, probleme ale dezvoltării economico-industriale a țării. Nu este lipsit de semnificații faptul că tocmai în statele cele mai dezvoltate industrial s-a început reorganizarea învățămîntului fizicii, s-a pus problema tehnicizării acestuia ;

— pe de altă parte, ritmul rapid al dezvoltării științifice cere o reconsiderare a bagajului de cunoștințe generale pe care trebuie să le aibă orice om al zilelor noastre. Ne-am obișnuit ca descoperirile științifice să pătrundă atît de repede în viața de toate zilele, încît ceea ce ieri era o noutate științifică de răsunet azi să fie un lucru curent al vieții cotidiene sau pe buzele tuturor. Explicarea trăsăturilor și legilor acestor noi fenomene fizice este adesea dificilă, necesitînd cunoștințe profunde de fizică. De aceea se impune ca modernizarea învățămîntului fizicii să înceapă chiar cu predarea acestei discipline în școlile de cultură generală.

Astăzi, cadrele de fizicieni, spre deosebire de trecut, cînd erau absorbite în majoritate de învățămîntul mediu și foarte puține de învățămîntul superior sau de cercetare, sînt destinate într-o măsură foarte mare activităților de cercetare sau industriale. Acest lucru impune ca formarea fizicienilor să fie astfel realizată încît ei să poată trece direct de pe băncile școlii în producție. O astfel de formare poate fi asigurată numai în instituții puternice atît în ce privește cadrele didactice, cît și baza materială.

Schimbările viitoare în învățămîntul liceal vor trebui să ducă la o modificare adecvată a conținutului și organizării materialului de fizică predat în fiecare clasă, în sensul îmbinării cunoștințelor clasice fundamentale cu elementele moderne. De asemenea, este necesară îmbunătățirea și modernizarea metodicii de predare, asigurarea dotării materiale a laboratoarelor școlare, cît și găsirea unor forme eficiente de reîmprospătare a bagajului de cunoștințe al profesorilor de fizică.

Procesul de îmbunătățire a învățămîntului fizicii — sarcină principală a Comisiei de fizică a Ministerului Învățămîntului — nu constituie ceva complet nou în învățămîntul din țara noastră. În această direcție s-au obținut și pînă acum unele rezultate bune. Dintre eforturile anterioare amintim elaborarea unor manuale și cursuri de înalt nivel științific, dotarea unor laboratoare — în special în învățămîntul superior — organizarea unor consfătuiri de către Societatea de fizică și chimie etc. Acțiunile amintite au fost însă izolate, fără legătură organică între ele. Astfel, perfecționările aduse în învățămîntul liceal și în cel superior nu au fost în suficientă măsură coordonate. De asemenea, nu s-a încercat încă să se facă o analiză amănunțită a tuturor problemelor materiale și de cadre pe care le are învățămîntul de toate gradele, cît și a posibilității de rezolvare a unora dintre ele folosind pentru instruire baza materială — uneori incomplet utilizată — a institutelor de cercetare, de învățămînt superior, a industriei etc.

Comisia de fizică pleacă în activitatea sa tocmai de la neajunsurile observate pînă acum. Ideea este de a concentra eforturile disparate într-un singur organism care să analizeze temeinic situația existentă și posibilitățile reale ale învățămîntului fizicii pe plan mondial și la noi în țară și, în funcție de sarcinile de perspectivă ce stau în fața fizicii românești, să facă o serie de recomandări Ministerului Învățămîntului.

— Cum se va desfășura activitatea comisiei ?

— Sîntem în perioada de organizare și de întocmire a programului de lucru. Se va lucra pe trei subcomisii — cea a învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

VALORIFICAREA CERCETĂRII PRIN INVENȚII ȘI INOVAȚII

Învățămîntul dispune de un imens potențial creator. Acest potențial s-a afirmat în nenumărate rînduri prin valoroase lucrări, creații, invenții și inovații. Condițiile create în prezent cercetării științifice din universități și institute dau largi posibilități de afirmare a ideilor noi, a gîndirii îndrăznețe. Învățămîntul va putea să contribuie astfel cu eficiență sporită la progresul științei și tehnicii contemporane.

Vineri, 20 noiembrie a.c., la Ministerul Învățămîntului a avut loc o consfătuire cu tema „Valorificarea cercetării prin invenții și inovații", la care au luat parte cadre didactice din institutele de învățămînt superior și cercetători din institutele pendinte de Ministerul Învățămîntului.

În cuvîntul de deschidere prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, a vorbit despre sarcinile actuale ale cercetării științifice desfășurate de cadrele didactice, despre liniile directoare ale activității viitoare în domeniul invențiilor și inovațiilor, subliniind necesitatea sporirii contribuției învățămîntului la îmbogățirea tezaurului național al inteligenței și al gîndirii creatoare.

În continuare, Comisia pentru cercetarea științifică din cadrul ministerului a prezentat o informare asupra rezultatelor obținute în acest domeniu și s-au dus discuții privind valorificarea mai eficientă a cercetării prin invenții și inovații.

Cu acest prilej am notat cîteva date interesante care credem că merită a fi reținute. În ultimii ani un număr însemnat de invenții și inovații realizate de cadrele didactice și cercetătorii din institutele aparținînd Ministerului Învățămîntului au cucerit înalte aprecieri în cadrul unor tîrguri și saloane internaționale, nouă invenții fiind distinse cu medalii de aur. Printre acestea se numără procedeul pentru rambleiajul hidrodinamic al profesorului V. Harnaj de la Institutul de petrol, gaze și geologie, distins în septembrie 1970 cu medalia de aur la Salonul internațional al invențiilor de la Oberhausen (R.F.G.). Acest procedeu a fost aplicat cu deosebit succes la construcțiile edilitare de pe litoral, ducînd numai în 1968 la realizarea unor economii de peste 18 milioane lei. Invenția „Compoziții din material plastic pentru piese de frînă", concepută în cadrul Institutului politehnic din Timișoara de un colectiv condus de conf. ing. I. Sulea, a fost brevetată în 9 țări și a primit medalia de aur la Salonul internațional de la Bruxelles — 1969.

În total în anul 1969 în unitățile aparținînd Ministerului Învățămîntului s-au înregistrat un număr de 60 de propuneri de invenții și 227 propuneri de inovații, aplicîndu-se totodată 44 invenții și 193 inovații, cu o eficiență totală de peste 6 500 000 lei. În prezent în patrimoniul Ministerului Învățămîntului și al unităților sale figurează 369 propuneri de invenții și inovații avînd ca obiect instalații dispozitive și aparatură de instruire programată, mijloace și materiale didactice, precum și substanțe chimice, procedee și metode tehnologice din diferite ramuri economice. Dintre acestea amintim aparatele de examinat după program — cinci invenții realizate de ing. Ion Munteanu de la Institutul politehnic din Timișoara, aplicate cu rezultate concludente în procesul de învățămînt din institut și aflate în curs de definitivare pentru a fi puse și la dispoziția altor unități de învățămînt din țară. Alte invenții, al căror prototip a și fost realizat sînt în curs de experimentare în vederea generalizării lor. Multe din acestea au aplicabilitate în procesul de învățămînt. Așa sînt „Schema logică pentru verificarea cunoștințelor", inițiată de ing. I. Soceneanțu, de la Institutul politehnic din Timișoara, „Mașinile electronice pentru transmiterea, consultarea, verificarea și notarea cunoștințelor", realizate de un colectiv condus de ing. Aurel Berinde, de la același institut, „Dispozitiv electronic pentru verificat cunoștințele" de ing. Eugen Pop, de la Institutul de construcții din București, „Aparat pentru examinarea în grup a elevilor" de ing. Ilie Lazăr, de la Universitatea din Iași, „Aparat pentru verificarea cunoștințelor" de ing. Gh. Clipici, de la Institutul de medicină din București și altele.

Recenta consfătuire privind valorificarea cercetării prin invenții și inovații va duce fără îndoială la îmbunătățirea muncii din acest domeniu, va stimula inițiativa creatoare, legînd-o mai strîns de progresul și dezvoltarea tehnicii și producției contemporane, de perfecționarea continuă a vieții sociale, culturale și științifice.

Alegerile sindicale

Recenta plenară a Consiliului Central al U.G.S.R. a aprobat ca în cursul lunii decembrie să se desfășoare adunările pentru dări de seamă și alegeri la nivelul grupelor sindicale.

Acest eveniment din viața organizațiilor sindicale constituie prilejul unei retrospective a anului parcurs de la precedentele alegeri, marchează rezultatele și stadiul constituirii unei experiențe, a unui stil de muncă propriu, confirmă eficiența acțiunilor întreprinse pe traiectul obiectivelor stabilite în raport cu sarcinile etapei și definește mai precis coordonatele pe care se va înscrie activitatea sindicală de viitor. Totodată, adunările pentru dări de seamă și alegeri permit examinarea și aprecierea gradului de angajare a celor aleși în biroul grupei, modalitățile de acțiune pe linia cerințelor statutului, a celor exprimate de membrii organizației sau transmise din partea organelor superioare, oferă condiția afirmării opțiunii de a alege în birourile grupelor pe cei mai merituoși și devotați salariați, dotați cu un înalt simț al datoriei față de sarcinile profesionale proprii sau obștești. Ca etapă importantă a vieții de organizație, adunările de dări de seamă și alegeri trebuie să ducă în același timp la diversificarea activității grupelor sindicale — verigă importantă în structura organizatorică a U.G.S.R. — la creșterea contribuției pe care o aduc membrii de sindicat la îndeplinirea sarcinilor ce decurg din programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R., la întărirea răspunderii și disciplinei în muncă a tuturor salariaților, indiferent de funcția pe care o dețin.

Organizarea adunărilor de dări de seamă și alegeri creează premize favorabile pentru o analiză profundă și multilaterală a muncii desfășurate pentru mobilizarea membrilor de sindicat în vederea întîmpinării Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din primăvara anului viitor cu noi și remarcabile contribuții în toate sectoarele de activitate.

Pentru îndeplinirea acestor complexe sarcini, comitetele sindicatelor din învățămînt, birourile grupelor sindicale sînt chemate să acorde o deosebită atenție pregătirii dărilor de seamă. Acestea vor trebui să aducă în centrul atenției participanților problemele pregătirii și perfecționării profesionale a cadrelor didactice și a celorlalți salariați din unitățile de învățămînt, ale sprijinului acordat conducerilor de școli în organizarea rațională a muncii personalului didactic și auxiliar, ale folosirii cu maximum randament a capacității profesionale, a aptitudinilor organizatorice și gospodărești ale fiecărui membru de sindicat printr-o echitabilă și corespunzătoare repartizare a sarcinilor obștești. De asemenea dările d. seamă trebuie să analizeze contribuția organizației sindicale la instaurarea în școli a unui climat de muncă creatoare, de ordine și disciplină, de dăruire generoasă în vederea formării unei generații apte să răspundă competent multiplelor cerințe ale societății noastre contemporane și ale progresului ei. Biroul grupei sindicale va informa pe membrii de sindicat asupra modului cum colaborează cu conducerea școlii în asigurarea unor condiții optime de muncă, pe baza prevederilor Statutului personalului didactic. Folosind autoritatea cu care este investit, biroul grupei sindicale se va manifesta și cu acest prilej ca exponent al celei mai înaintate opinii și conștiințe profesionale și va milita pentru respectarea legalității socialiste, a legislației școlare, pentru promovarea intereselor superioare ale învățămîntului, pentru relații de muncă principiale și colegiale în scopul îndeplinirii exemplare a sarcinilor școlii. Darea de seamă prezentată de biroul grupei sindicale va reflecta de asemenea activitatea proprie, măsurile adoptate cu prilejul adunărilor trimestriale și rezultatele obținute, acțiunile organizate din inițiativa grupei sindicale pentru cadrele didactice, pentru personalul didactic ajutător, pentru personalul administrativ și de îngrijire. Important este ca darea de seamă să atragă și să rețină atenția membrilor de sindicat asupra celor mai esențiale aspecte de muncă, să releve laturi și trăsături ale muncii colectivului și membrilor de sindicat apte să suscite dezbateri vii, constructive și mobilizatoare.

În acest sens comitele sindicatelor, prin membrii repartizați să ajute și să participe la adunările grupelor, au datoria să acționeze în așa fel încît să asigure acestor adunări un pronunțat caracter de lucru. Pentru aceasta este necesar să se anunțe din timp membrii de sindicat asupra datei și locului adunării, asupra principalelor probleme care urmează să fie analizate, să se asigure un climat propice dezbaterilor deschise, expunerii critice și autocritice, formulării de opinii, sugestii și propuneri. Pe baza acestora, în același spirit se cer concretizate măsuri corespunzătoare menite să asigure o creș-

Prof. ELENA COJAN
secretar al Comitetului Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură

(Continuare în pag. 3-a)

Filmul-lecție „Columna lui Traian" premiat în competiție pedagogică internațională

Recent, juriul concursului anual de programe educative inițiat de Societatea de televiziune japoneză a acordat premiul Abé, pentru programe educative excelente, filmului-lecție „Columna lui Traian" realizat de Televiziunea Română. Valoarea premiului este subliniată de faptul că la această competiție telepedagogică, asistată de un juriu compus din 14 experți din 12 țări, participă cu programe educative organizații de televiziune din toate continentele.

Încadrat în ciclul de istorie a României pentru elevii din clasele a VIII-a, filmul-lecție „Columna lui Traian", realizat de Erika Petrușa și Tatiana Sireteanu cu sprijinul competent al istoricilor Dumitru Almaș și Hadrian Daicoviciu, reușește — prin modalitățile specifice televiziunii — să completeze pe plan informațional și afectiv cunoștințele și imaginile oferite de profesor în clasă. Constituind un convingător și original act de naștere al poporului român, Columna lui Traian, cu basoreliefurile sale în marmură albă, oferă un material ilustrativ deosebit de prețios. Valorificat din punct de vedere documentar-artistic pe coordonatele didactice specifice programelor de teleșcoală, acest mesaj al trecutului a oferit posibilități inedite pentru realizarea unei emisiuni școlare despre formarea poporului român. Primul capitol al acesteia, intitulat „Monumentul", înfățișează Columna, creație a renumitului arhitect al antichității Apolodor, ridicată la Roma, pentru a cinsti victoria împăratului Traian asupra dacilor. Al doilea capitol, „Dacii și romanii", prezintă basoreliefurile în spirală care ornează columna, prilej pentru a caracteriza — pe baza detaliilor — cele două popoare și pe conducătorii lor. Intitulat „Încleștarea", cel de al treilea capitol ilustrează bătăliile crîncene purtate între daci și romani între anii 101—106. Modalitatea artistică — și în același timp didactică — aleasă de realizatori a valorificat specificul oferit de televiziune, posibilitatea ca basoreliefurile — grație copiilor care există în țară — să prindă viață cu ajutorul unor secvențe din filmul artistic „Dacii" și a coloanei sonore sugestive care însoțește expunerea. Aceasta a oferit narațiunii un plus de atractivitate și intensitate emotivă.

Succesul acestui film este o probă evidentă, care merită să fie luată în considerare de către cei interesați să contribuie la modernizarea învățămîntului prin televiziunea școlară. Oricît de tînără ar fi aceasta la noi în țară în comparație cu alte țări, succesele de început o situează pe un teren competitiv pe plan mondial și oferă perspective de dezvoltare a acestui mijloc audio-vizual modern.

ANDREI COVRIG

801

PE TEMA INSTRUIRII TEHNICO-PRODUCTIVE A ELEVILOR

Realizările unor pasionaţi profesori

O scrisoare primită cu cîteva săptămîni în urmă de la profesorul Marin Stanca, inspector şef la Inspectoratul şcolar al judeţului Olt, preşedintele Consiliului judeţean al pionierilor ne relata pe două-trei pagini activitatea practică pe care o desfăşoară elevii unor şcoli din judeţ, „treaba straşnică" pe care o fac cîţiva profesori îndrăgostiţi de muncă, de şcoală, cîţiva pasionaţi pedagogi. Pentru reporteri conţinutul scrisorii era ispititor, dar prea concis. Autorul fusese din cale afară de zgîrcit cu amănuntele. Drept urmare am plecat la Slatina să vedem chiar noi în ce constă „treaba straşnică" pe care o fac pasionaţii profesori şi elevi despre care se vorbea în scrisoare.

— Unde să poposim întîi ? — l-am întrebat, odată ajunşi la inspectorat, pe tovarăşul Stanca.

— Asta-i la voia dumneavoastră — ne-a răspuns. S-ar putea să vă opriţi la Leleasca, o comună din nordul judeţului. Este acolo un director de şcoală, I. Mita, care împreună cu soţia lui, Doina Mita a transformat şcoala într-o adevărată fermă. Şcolarii de acolo sînt şi vestiţi crescători de viermi de mătase. Au cîştigat în ultimii ani cîteva zeci de mii de lei de pe urma lor. Vara trecută s-au îmbogăţit cu încă cîteva zeci de mii de lei de pe lotul şcolar. Au cultivat usturoi. Ştiau că lipseşte în împrejurimi şi s-au gîndit să suplinească ei lipsa. Cu aceşti bani şi-au înzestrat laboratoarele cu foarte multe aparate moderne. Sau poate vreţi să mergeţi la Bistriţa, la Marginea sau la Greci. Aici, de cîţiva ani, şcolarii au devenit adevăraţi agricultori. Au creat pe lîngă şcoală micro-stupine şi scot anual cîteva zeci de kilograme de miere şi ceară. Cei de la Bistriţa lucrează şi în cadrul cooperativei, care le-a pus la dispoziţie cîţiva stupi. Au contract cu cooperativa pentru mierea pe care o produc. Puteţi merge şi la Drăgăneşti. Aţi avea de văzut acolo o mulţime de lucruri interesante în ceea ce priveşte munca practică. Sau să vedeţi mai întîi ceva chiar în Slatina. La Şcoala generală nr. 3, de exemplu. Este acolo un atelier în care se lucrează tot felul de obiecte.

Ne-am hotărît să începem cu Slatina. Şcoala generală nr. 3 se află spre marginea oraşului. O clădire mare, etajată, o curte largă. Conduşi de director, intrăm direct în atelier. Dintr-o privire ne-am dat seama că ne aflăm într-un atelier în adevăratul înţeles al cuvîntului, adică într-un loc unde se munceşte efectiv, unde este zgomot de rindea, de ciocan, de pilă, unde trebuie să stai cu mînecile suflecate. Cele două încăperi erau pline de elevi şi fiecare era ocupat cu cîte ceva. Unul strunjea o piesă metalică, rotundă. „Este pentru o balama" — ne-a spus. Altul dădea la rindea o scîndură, ca să facă din ea nişte obiecte de uz casnic. Un altul meşterea nu ştiu ce la un aparat. Totul se făcea cu seriozitate, temeinic, cu tragere de inimă şi îndeminare.

— Iată că elevii noştri pot mînui o unealtă tot atît de bine cum mînuiesc creionul — i-am spus, zîmbind, profesorului maistru Dumitru Constantin, care se afla acolo, în mijlocul „muncitorilor" săi.

— Cum să nu poată ? — ne-a răspuns el.

Am stat mai mult de vorbă cu maistrul Dumitru Constantin şi ne-am convins că el îndeplineşte într-adevăr, aici, în acest atelier, o „treabă straşnică" cu elevii. Pasiunea „făcutului şi desfăcutului" o are, după cum ne-a spus, de copil. Şi această pasiune vrea s-o transmită şi elevilor.

— Vreau să-i învăţ să facă orice. De la cel mai simplu, pînă la cel mai complicat lucru. În viaţă ai nevoie să ştii de toate. Am început cu obiecte simple, necesare activităţii lor de şcolari : echere, penare, linii etc. Toţi au acum rechizite confecţionate în atelier. Apoi am trecut la aparate şi piese de care este nevoie la lecţiile de fizică sau chimie. Priviţi la bobinele acestea, cu cîtă precizie şi migală sînt executate. Elevii le-au făcut şi toată şcoala se foloseşte de ele. Avem o mulţime de alte asemenea piese lucrate în atelier. I-am învăţat şi cum se montează o instalaţie electrică pentru un apartament. Le-am desenat schema, le-am făcut devizul, am discutat teoretic această problemă şi apoi am trecut la executarea practică a schemei. De la un timp ne-am gîndit să facem o serie de obiecte necesare într-o gospodărie şi care nu prea se găsesc în comerţ. Am executat, de exemplu, nişte balamale pe care dorim să le valorificăm prin magazinul „Ferometal". Am confecţionat apoi nişte cleşti de spart nuci, pentru care am fost premiaţi la concursul „Minitehnicus", precum şi cleşti de ceaprazuit, pe care de asemenea îi vom oferi spre vînzare. Pe cei mai mici îi învăţ să confecţioneze jucării pe care le vom oferi grădiniţelor. I-am mai învăţat un lucru care le va folosi mult — şi anume, să lege cărţi. Am înjghebat chiar o mică legătorie şi pînă acum am legat cîteva zeci de volume.

Privim pe rînd obiectele lucrate în atelier. Sînt sumedenie şi foarte variate. Un adevărat magazin universal. Şi toate executate de elevi. Pe lîngă acestea, în atelier sînt o mulţime de materiale care-şi aşteaptă rîndul la prelucrare : lemn de tei, tablă, sîrmă, ţeavă. Maistrul şi-a obişnuit elevii să nu lase nimic la o parte, pentru că orice rest poate fi valorificat. „Mai ales că — ne spune el — problema aprovizionării atelierelor şcolare cu materiale este deocamdată nerezolvată. Ne descurcăm deci fiecare cum putem".

Am plecat de la Şcoala generală nr. 3 cu convingerea, încă o dată confirmată, că nimic nu este greu, imposibil atunci cînd există simţ de răspundere, interes şi dragoste de muncă.

Acelaşi lucru aveam să-l constatăm şi în urma popasului pe care l-am făcut la Şcoala generală din Drăgăneşti. Este la şcoala aceasta un director — Ilie Matei îl cheamă — cu un autentic spirit gospodăresc, cu o minte ageră, întreprinzătoare. De la început ne-a declarat, cu convingere, că orice şcoală se poate autodota valorificînd produsele realizate prin munca practică a elevilor, că orice şcoală rurală sau urbană poate oferi unităţilor comerciale, economiei, produse care să poată sta alături de cele ale industriei locale. Experienţa muncii sale — pe care ne-a relatat-o conducîndu-ne prin şcoală, şi pe aleile lotului şcolar — îi permite să aibă această convingere. În cîteva cuvinte spus — începînd de la podul şcolii pînă la terenul care o înconjoară, totul a fost valorificat. În pod elevii cresc sute de porumbei, din care periodic vînd cooperativelor agricole, grădinilor zoologice sau unor crescători. Dar ceea ce a făcut cunoscută şcoala (şi i-a adus venituri de zeci de mii de lei) este lotul şcolar sau mai bine-zis pepiniera şcolii. Elevii au plantat acolo plopi repede crescători, castani, trandafiri, conifere şi multe alte plante. Toate sînt valorificate. Oraşul Drăgăneşti este plin de plopi, de castani şi trandafiri cumpăraţi de la şcoală. Au dat şi şcolilor şi comunelor din împrejurimi. Mai ales trandafiri. Cu multă grijă se ocupă, elevii şi de livada şcolii, de unde în vara şi toamna aceasta au recoltat sute de kilograme de fructe pe care le-au vîndut prin cooperative. Din sumele obţinute în ultimii ani s-a construit o clădire mare, prevăzută cu o sală de sport şi trei ateliere. Toate sînt aproape gata şi directorul ne-a condus prin ele cu multă mîndrie. Tot din valorificarea produselor agricole se vor cumpăra pentru atelierul de croitorie două maşini de cusut şi una de tricotat. Şi planurile nu se opresc aici...

Dornici să cunoaştem totul am întîrziat atît de mult la Slatina şi Drăgăneşti, încît n-am mai avut cînd vizita şi celelalte şcoli. Am înţeles însă din cîte am văzut cu ochii noştri, ca şi din felul cum vorbeau inspectorii, dascălii şi elevii pe care i-am întîlnit, că pretutindeni, în judeţ, există un element comun care uneşte şi defineşte şcolile: activitatea vie, legată de realităţile concrete ale vieţii noastre, ale învăţămîntului nostru. O activitate care împleteşte firesc instrucţia cu educaţia prin muncă şi pentru muncă.

MONICA VERDEŞ

În clasa I a Şcolii generale Nr. 199 din Capitală.

Atenţie noţiunilor de morfologie şi sintaxă

Noţiunile de morfologie şi de sintaxă au un rol important în formarea gîndirii logice a elevilor din clasele mici, ca şi în înarmarea lor cu deprinderi de exprimare corectă. Tocmai de aceea învăţătorul este chemat să se ocupe foarte atent de studiul noţiunilor respective asigurîndu-i un caracter creator, punînd de acord datele din manuale cu prevederile programelor, înlăturînd, în cunoştinţă de cauză, posibilele erori ale unor manuale şi completînd sub aspectul exemplificărilor sau al observaţiilor aceste manuale.

Se ştie, de pildă, că în ansamblul noţiunilor de morfologie, care se predau în clasele I—IV un loc de prim rang îl ocupă **substantivul,** în general, problemele sale sînt tratate corespunzător în manual. Se mai menţine însă denumirea de **lucru** pentru numele de plante pentru numele de fructe. de forme de relief, de aşezări umane, de ţări, ape, munţi, reviste. E adevărat că, privită din punctul de vedere al particularităţilor de vîrstă ale elevilor, această denumire se reţine mai uşor, e mai comodă ,dar caracterul ei prea general poate produce unele nedumeriri în mintea elevilor de clasa a IV-a. Asemenea nedumeriri pot fi însă uşor înlăturate prin exemplificări adecvate, astfel încît elevii să înţeleagă că lucrul este, aşa cum ne arată dicţionarele, „obiectul material realizat prin munca omului", deosebit deci de celelalte categorii de „obiecte gramaticale". Tot la acest capitol trebuie îmbunătăţită şi dozarea exemplelor date la definiţia substantivului, aducîndu-se în discuţie, pe lîngă categoriile de substantive amintite de manuale, şi numele de păsări, insecte sau de fenomene ale naturii, nume care, mai ales la clasa a III-a, lipsesc din manual.

Deşi **articolul hotărît enclitic** se studiază numai în clasa a IV-a, prezenţa sa la anumite substantive (cum ar fi **băieţii, tigrii, copiii, fiii** etc.), incluse în exerciţiile privitoare la articol şi la substantiv din manualele claselor a III-a şi a IV-a, obligă pe învăţător să evidenţieze modul de ortografiere a acestor cuvinte însoţite de articol.

O dată cu exemplificările şi exerciţiile recapitulative destinate însuşirii noţiunii de **adjectiv,** în manualele de clasa a III-a şi a IV-a ar trebui semnalată poziţia adjectivului faţă de substantiv (după sau înaintea acestuia — cf. patrie **frumoasă, vestitele** saline) şi faţă de verbul copulativ **a fi** (după sau înaintea acestuia — cf. Valea sa este **frumoasă** şi **bogată, Frumoasă** eşti, patria mea !), uşurîndu-se astfel înţelegerea atributului adjectival şi a structurii predicatului nominal.

Un loc tot atît de important ca al substantivului, în morfologia studiată în clasele I—IV, ocupă şi **verbul**. În clasa a IV-a se dau la acest capitol exemple cu verbe din toate categoriile, precum şi cu unele locuţiuni verbale, dar printre ele nu se află decît o singură expresie verbală impersonală, deşi elevii, care studiază predicatul nominal, le-ar fi putut analiza. Este deci necesar ca învăţătorul să suplinească această lacună. De asemenea, deoarece manualul nu precizează modalitatea de analiză a locuţiunilor verbale, s-ar cuveni ca învăţătorul să arate elevilor că îmbinări ca **să deie curaj** (să încurajeze), **pune în mişcare** (mişcă) sau **am dat ajutor** (am ajutat) au un înţeles unitar şi funcţie sintactică de predicat verbal, în comparaţie cu **să deie bani, pune pe masă** şi **am dat obiecte.** În felul acesta evităm deformarea realităţii lingvistice şi transmitem elevilor cunoştinţe ştiinţifice.

Desigur, valorile semantice şi funcţiile sintactice ale pronumelor reflexive (indiferent de originea lor) nu pot fi înţelese de către elevii clasei a IV-a. De aceea considerăm că formele verbale însoţite de asemenea pronume (în D sau în A) ar trebui subliniate şi analizate integral de către învăţător ca nişte unităţi semantice şi gramaticale. În felul acesta s-ar evita analizele false din punct de vedere semantic şi gramatical pe care le face manualul. În propoziţia „Te uiţi bine la el" nu numai **uiţi** reprezintă forma verbală cu funcţie de predicat, cum greşit subliniază acest manual la p. 168, ex. 71. ci întreaga construcţie **te uiţi** (priveşti), care este un alt verb decît **uiţi** (nu reţii). Socotim de asemenea obligatorie pentru învăţător în predarea verbului (şi a predicatului) şi integrarea în forma verbală (sau în structura predicatului) a negaţiei **nu** care însoţeşte verbul (cf. **n-am auzit, nu vei aduce** etc.), deoarece manualele nu fac nici o menţiune cu privire la această unică modalitate de analiză

La rîndul lor exemplificările care privesc **cuvintele de legătură** din manualul de clasa a IV-a ar trebui îmbogăţite, prin intervenţia învăţătorului, cu fraze care să includă şi conjuncţii subordonatoare din moment ce capitolul despre frază al acestui manual consemnează construcţii cu conjuncţiile **căci dacă** şi **că.**

Trecînd la **problemele de sintaxă** vom observa că manualele claselor a III-a şi a IV-a nu motivează în nici un fel denumirea de **parte principală** şi **parte secundară** de propoziţie. Este deci necesar să li se arate elevilor că **părţile principale** constituie minimul necesar existenţei unei propoziţii, fără a fi subordonate gramatical altora, în timp ce **părţile secundare,** dimpotrivă, constituie compliniri ale înţelesului părţilor principale, ele fiind de obicei subordonate acestora din punct de vedere gramatical. Prin exemple şi scheme adecvate, elevii claselor a III-a şi a IV-a pot înţelege că părţile principale constituie miezul propoziţiilor dezvoltate, centrii lor de organizare, în jurul cărora gravitează părţile secundare.

Considerăm că trebuie înlăturată tendinţa unor cadre didactice de a renunţa la întrebarea **ce,** pusă pentru aflarea subiectului, din cauza nepotrivirii ei în unele situaţii şi de teama confuziei subiectului cu complementul direct. Folosirea ei se justifică prin conţinutul lexical al pronumelui interogativ **ce,** apt de a face referire numai la numele de lucruri, numele de materie, numele abstracte de diferite categorii şi pronume nehotărîte — toate cu funcţie de subiect pe lîngă verbe predicate — cf. Se aude **clopoţelul,** Se seamănă **grîu,** Începe **o eră** nouă, **Aşteptarea** îl supără, S-a întîmplat **ceva** etc. Aceasta, în opoziţie cu **cine,** care este apt de a face referire atît la numele de persoană (cf. **Muncitorii** lucrează, **Victor** a fost numit responsabil, **Ei** se îmbracă, **Unii** s-au oprit, **Aceştia** se băteau etc.), cît şi la numele de vieţuitoare, dată fiind asemănarea dintre acţiunile acestora şi acţiunile umane (cf. **Păsărelele** au năvălit în stoluri, **Albinele** şi-au pornit colinda, **Fluturii** joacă etc.). Există şi situaţii în care **cine** face referire şi la numele de lucruri : atunci cînd unele acţiuni atribuite curent oamenilor şi vieţuitoarelor sînt atribuite şi neînsufleţitelor — cf. **Curentul electric** pune în mişcare fabrici, **Furnalul** are o înfăţişare sărbătorească, **Steagul** ne face semne etc.

Deşi articolul adjectival şi gradele de comparaţie nu se studiază la clasele a III-a şi a IV-a, totuşi exerciţiile privitoare la **atribut,** care includ exemple de acest gen, obligă pe învăţător să ia împreună atît adjectivele cu articolele adjectivale (cf. vara **cea luminoasă,** tractoristul **cel harnic,** toamna **cea întunecată,** ploaia **cea repede** etc.). cît şi adjectivele cu elementele care ajută la realizarea acestor grade (cf. minele **cele mai bogate, cea mai uşoară adiere,** încăperi **foarte înalte,** stîlpi **foarte graşi** etc.).

Cît despre construcţiile adjectivale sau verbale care se analizează numai la nivelul facultăţii ca elemente predicative suplimentare şi pe care le găsim consemnate şi în manualele acestor clase (cf. El a zburat **vesel** spre cer, Păsărelele ciripesc **voioase,** Ele şoptiră **întorcînd** feţele etc.), credem că cea mai nimerită interpretare ce li se poate da este aceea de complement şi nu de atribut. Poziţia lor faţă de verbul predicat îi orientează pe elevi cu uşurinţă către o asemenea interpretare, mai apropiată de nivelul la care înţeleg ei categoriile sintactice.

Cele arătate mai sus pledează insistent pentru discernămînt în predarea gramaticii, pentru caracterul creator al transmiterii cunoştinţelor de limbă.

Lect. univ.
GH. CONSTANTINESCU

Lucrările comisiei permanente a M.A.N. pentru învăţămînt, ştiinţă şi cultură

Miercuri, 25 noiembrie a.c., la Palatul Marii Adunări Naţionale, a avut loc o şedinţă de lucru a Comisiei permanente pentru învăţămînt, ştiinţă şi cultură, prezidată de tovarăşul prof. univ. Constantin Dinculescu, preşedintele comisiei.

La şedinţă au participat ca invitaţi deputaţi, membri ai altor comisii permanente ale Marii Adunări Naţionale, activişti de stat din domeniul învăţămîntului.

Din însărcinarea Consiliului de Stat, comisia a analizat Informarea Ministerului Învăţămîntului privind realizarea învăţămîntului obligatoriu de 10 ani şi pregătirea tehnică practică a elevilor în funcţie de nevoile economiei, prezentată de tovarăşul Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului.

La discuţie au participat numeroşi deputaţi şi invitaţi care, în cuvîntul lor, au făcut aprecieri pozitive cu privire la realizările obţinute, observaţii şi propuneri.

Aprecierile făcute de comisie în urma dezbaterilor, însoţite de concluziile şi propunerile acesteia, urmează să fie înaintate Consiliului de Stat.

Un nou regulament pentru concursurile de manuale şi alte genuri de lucrări din profilul E.D.P.

Recent a fost definitivat şi aprobat, printr-un ordin al ministrului învăţămîntului, Regulamentul pentru desfăşurarea concursurilor privind elaborarea de manuale şcolare, ilustraţii, texte literare şi alte genuri de lucrări, făcînd parte din profilul Editurii didactice şi pedagogice.

Noul regulament cuprinde îmbunătăţiri substanţiale faţă de regulamentul anterior, la elaborarea lui luîndu-se în considerare sugestiile făcute în presă şi la diferite consfătuiri ale cadrelor didactice din învăţămîntul de cultură generală. Printre aceste îmbunătăţiri se înscriu modalităţile de depunere a lucrărilor. de constituire a comisiilor, de cercetare şi apreciere a lucrărilor, precum şi sistemul de premiere. De asemenea, regulamentul prevede că, pe lîngă concursul de manuale şcolare, se vor institui concursuri şi pentru ilustraţii, texte literare, caiete de lucrări practice, cartea profesorului etc.

La concursuri pot participa cadre didactice din învăţămîntul de toate gradele. scriitori, cercetători. oameni de ştiinţă şi artă, graficieni, specialişti din producţie. Conţinutul lucrărilor prezentate la concursuri trebuie să fie în concordanţă cu programele şcolare şi cu indicaţiile specificate cu prilejul deschiderii fiecărui concurs.

În legătură cu modul de alcătuire a comisiilor pentru concurs şi de verificare a lucrărilor prezentate regulamentul precizează că pentru fiecare titlu se va numi o comisie alcătuită din cadre didactice, delegaţi ai Editurii didactice şi pedagogice, ai Institutului central de perfecţionare. Din comisiile pentru concursurile de texte literare şi din cele pentru concursurile de ilustrare a manualelor şi altor genuri de lucrări didactice vor face parte şi cîte un delegat al Uniunii scriitorilor şi respectiv al Uniunii artiştilor plastici.

Premiile şi menţiunile concursului de manuale pentru licee teoretice, de specialitate şi pentru învăţămîntul profesional şi tehnic se ridică la suma de 12 000 lei pentru premiul I, 10 000 lei pentru premiul II, 6 000 lei pentru fiecare dintre cele două menţiuni ce se pot acorda Aceleaşi premii sînt prevăzute şi pentru „Cartea profesorului" (metodici). La manualele adresate claselor V — X se vor putea acorda un premiu I de 10 000 lei, un premiu II de 7 000 lei şi două menţiuni a cîte 4 000 lei, iar la manualele claselor I-IV un premiu I de 8 000 lei, un premiu II de 6 000 lei şi două menţiuni a cîte 3 000 lei fiecare. Pe lîngă aceste premii şi menţiuni autorii şi ilustratorii lucrărilor premiate la concursuri vor primi, în cazul editării lucrărilor respective, şi drepturile de autor.

Pentru a stimula o cît mai largă participare la concursuri regulamentul mai prevede restituirea cheltuielilor de dactilografiere autorilor cărora nu li s-au acordat premii şi menţiuni.

Modul de organizare a cursurilor de informare ştiinţifică a personalului didactic

Printr-un ordin al ministrului învăţămîntului a fost reglementat modul de organizare a cursurilor de informare ştiinţifică şi pedagogică pentru profesorii din învăţămîntul de cultură generală şi pentru personalul didactic din învăţămîntul profesional şi tehnic. Potrivit acestui ordin, activitatea de perfecţionare a personalului didactic din învăţămîntul de cultură generală se realizează de către Institutul central de perfecţionare şi filialele sale, iar a personalului didactic din învăţămîntul profesional şi tehnic, de către Centrul de cercetare pedagogică şi de perfecţionare a personalului didactic din învăţămîntul profesional şi tehnic din Bucureşti.

Pentru informarea ştiinţifică de specialitate şi pedagogică a profesorilor din învăţămîntul de cultură generală şi a personalului didactic din învăţămîntul profesional şi tehnic se organizează cursuri în timpul anului şcolar, cu înlocuirea la catedră ; cursuri serale, în timpul anului şcolar, cu continuarea activităţii la catedră ; cursuri în timpul vacanţelor şcolare.

Înlocuirea la catedră a profesorilor programaţi la cursurile periodice de informare ştiinţifică se va asigura de către ceilalţi profesori din şcoală sau de către profesori de la alte şcoli din aceeaşi localitate ; la şcolile unde nu este posibilă înlocuirea cu profesori de aceeaşi specialitate, orele vor fi distribuite profesorilor de la alte specialităţi, care vor preda în aceste ore obiectul lor. La reîntoarcerea titularului, înlocuitorii îi vor ceda un număr egal de ore.

Durata seriilor la cursurile periodice de informare se stabileşte diferenţiat (14-30 zile), în funcţie de complexitatea problemelor fiecărei discipline de învăţămînt.

Personalul didactic trimis la cursurile periodice de informare beneficiază de drepturile prevăzute de art. 11 din Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 129/1959.

Şedinţă de lucru la Ministerul Învăţămîntului

Marţi, 24 noiembrie a.c., la Ministerul Învăţămîntului a avut loc o şedinţă de lucru la care au participat inspectorii şefi şi inspectorii cu probleme de personal de la inspectoratele şcolare judeţene.

În prima parte a şedinţei s-au purtat discuţii cu privire la regulamentul privind numirea, transferarea şi evidenţa personalului didactic, întocmit pe baza Statutului personalului didactic. După cum se ştie regulamentul elaborat anterior a avut valabilitate numai în anul şcolar 1969—1970, urmînd să fie definitivat anul acesta. Numeroşi participanţi la şedinţă au făcut în acest sens propuneri de îmbunătăţire a regulamentului.

În a doua parte a şedinţei a luat cuvîntul tovarăşul Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului, care a dat unele indicaţii şi a făcut recomandări privind activitatea de viitor în domeniul mişcării personalului didactic. În continuare vorbitorul s-a oprit pe larg asupra instruirii tehnico-practice în învăţămîntul de cultură generală. După ce a subliniat însemnătatea acestei importante acţiuni, care va avea puternice efecte instructive şi educative în pregătirea tineretului şcolar, adjunctul ministrului învăţămîntului s-a oprit asupra posibilităţilor concrete de aplicare a recentelor instrucţiuni ale ministerului privind introducerea acestei activităţi, care este înglobată în planul de învăţămînt. S-a reliefat necesitatea ca inspectoratele şcolare şi conducerile de şcoli să dovedească în acest domeniu un deosebit spirit de iniţiativă, să studieze în amănunt şi să ia în seamă condiţiile locale, specificul economiei din fiecare judeţ şi fiecare localitate, de acest lucru depinzînd în bună măsură reuşita instruirii tehnice şi practice a elevilor.

Au fost înfăţişate apoi variate forme în care poate fi organizată instruirea practică în şcolile generale şi în licee, în mediul urban şi în mediul rural, pentru fete şi pentru băieţi. Au fost de asemenea sugerate diferite modalităţi de alcătuire a programului zilnic, săptămînal şi lunar de activitate şi s-au dat indicaţii privind notarea elevilor şi recrutarea conducătorilor de practică.

În încheiere, vorbitorul a subliniat elasticitatea pe care o permit instrucţiunile în alegerea formelor şi conţinutului concret de realizare a instruirii practice şi a recomandat inspectoratelor şcolare judeţene să solicite în această amplă acţiune sprijinul tuturor organelor locale, al întreprinderilor industriale şi agricole, al cooperativelor agricole de producţie, să antreneze în instruirea elevilor cadre tehnice cu înaltă pregătire profesională.

Un deceniu de activitate a Institutului Pedagogic din Tîrgu-Mureş

Simbătă 21 noiembrie a.c. Institutul pedagogic din Tg. Mureş a sărbătorit 10 ani de activitate. La festivitatea la care au participat cadrele didactice, studenţii institutului, precum şi numeroşi invitaţi, conf. univ. I Lapohos, rectorul Institutului, a vorbit despre activitatea pe care a desfăşurat-o acest lăcaş de învăţămînt unde se pregătesc laolaltă studenţi români şi maghiari. Avînd în 1960 11 catedre, 20 de cadre didactice şi 153 de studenţi, institutul a ajuns să aibă în acest an şcolar 5 facultăţi, 100 de cadre didactice şi 1 300 de studenţi. În cursul celor 10 ani institutul s-a îmbogăţit cu 15 laboratoare, cu o bibliotecă ce cuprinde 65 000 de volume, cu două moderne cămine pentru studenţi.

Cu prilejul sărbătoririi, cadrele didactice şi studenţii institutului au trimis o telegramă Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU, prin care îşi exprimă sentimentele de dragoste fierbinte şi devotament faţă de partid, pentru grija cu care au fost înconjuraţi în cei 10 ani de muncă desfăşurată pentru creşterea generaţiilor de profesori şi educatori.

„Vă putem raporta, stimate tovarăşe Ceauşescu — se spune în telegramă — că cei peste 2 000 de absolvenţi ai acestui institut s-au ieşit cu devotament cauza şcolii româneşti, muncind cu elan la înfăptuirea politicii partidului şi statului nostru. Cadrele didactice şi studenţii institutului nostru — români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi — conştienţi de înalta lor responsabilitate socială, dornici de a-şi aduce contribuţia la lupta întregului popor pentru ridicarea patriei noastre pe cele mai înalte culmi ale civilizaţiei, se angajează cu acest prilej solemn să traducă în fapte măsurile adoptate de partid şi de stat pentru perfecţionarea şi modernizarea învăţămîntului, pentru legarea lui tot mai strînsă de viaţă, de cerinţele făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate".

Sesiune ştiinţifică „Al. Odobescu"

Societatea de ştiinţe filologice a organizat în zilele de 21 şi 22 noiembrie a.c., la Sinaia, o sesiune ştiinţifică pe ţară cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la moartea lui Al. Odobescu. Au participat cadre didactice universitare, profesori din învăţămîntul de cultură generală, cercetători. După cuvîntul de deschidere, rostit de prof. univ. Al. Dima, membru corespondent al Academiei, care a vorbit despre personalitatea lui Odobescu, au prezentat comunicări prof. univ. D. Păcurariu, prof. univ. Augustin Z. N. Pop, conf. univ. Corina Niculescu, conf. univ. Emil Boldan, conf. univ. Gh. Bulgăr, conf univ. G. Ţepelea, cercet princ. Elena Piru, lector univ. V. Chelaru, prof. N. Simache, prof. V. Stoleriu, prof. Rodica Bucurescu şi alţii.

Noi diafilme şi diapozitive

Ministerul Învăţămîntului, în colaborare cu Studioul cinematografic „Animafilm-Bucureşti", va realiza în cursul anului 1971 circa 30 de teme noi de diafilme şi diapozitive şi va reedita circa 180 de titluri realizate în anii precedenţi.

Cele mai multe teme noi privesc domeniile biologiei şi agriculturii. Vor fi realizate astfel diapozitivele Biosinteza proteinelor, Coleoptere vegetariene şi carnivore, Fiziologie vegetală şi animală, Organe analoage şi omoloage, Sistemul muscular, Structuri florale **şi diafilmele** Combaterea principalelor boli şi dăunători ai legumelor, Creşterea şi îngrăşarea industrială a animalelor domestice. Culesul, sortarea, ambalarea şi transportul fructelor în stare proaspătă, Cultura căpşunelor, Folosirea erbicidelor la combaterea buruienilor, Histologie vegetală, Plante decorative.

Cu acest prilej au fost vizitate şi o serie de instituţii culturale din judeţul Prahova.

Pentru limba şi literatura română vor fi reeditate 28 de titluri şi se vor realiza două diafilme noi : Manuscrise şi tipărituri în limba română în sec.XVI-XVII şi Şcoala ardeleană. **Se vor executa, de asemenea, diafilme privind diferite perioade ale istoriei universale şi ale istoriei României.** Epoca pietrei pe teritoriul României, Epoca metalelor pe teritoriul României, Dezvoltarea societăţii omeneşti în epoca metalelor, Rolul muncii în formarea omului şi a societăţii omeneşti, Dezvoltarea comerţului şi a oraşelor în Evul Mediu, Dezvoltarea ştiinţei, tehnicii şi culturii în sec. XVIII-XIX. **Trei noi seturi de diapozitive vor completa titlurile existente pentru geografie :** Flora şi fauna acvatică din R.S.R., Lacurile din R.S.R. şi Imagini din Antarctica.

Aplicaţii ale matematicii în economie şi Construcţii grafice cu ajutorul intersecţiilor de locuri geometrice **sînt noi diafilme pentru matematică, în timp ce pentru chimie se realizează diafilmele** Cauciucul sintetic şi Mase plastice şi fire sintetice.

În sfîrşit diafilmul „Arta rusă în sec XV-XVII" este menit să ilustreze lecţiile de istorie a artelor plastice.

VASILE BORDEIANU

Un colţ al culorilor

Subtilitate spontană, necăutată, izvorîtă dintr-o sensibilitate profundă şi intensă, iată o trăsătură caracteristică a picturilor Mariei Palade — din cadrul expoziţiei deschise la Casa corpului didactic. Flori, foarte multe flori te întîmpină din acele tablouri. Iată, într-unul dintre ele, garoafe veştejindu-se în vază. Alături, tabloul cu lalele creează un efect puternic contrastant : coloritul aprins în nuanţe de galben şi portocaliu respiră căldură şi luminozitate.

Cîteva tablouri părăsesc făgaşul realului şi păşesc în fantastic. „O luncă" şi, mai încolo, „Un colţ de pădure" sugerează, prin jocul de lumină, culoare şi umbre, atmosfera de basm din „Dumbrava minunată" a lui Sadoveanu.

TIA MUREŞ

OPINII

CADRUL SOLICITAT DE EXPERIMENTUL PEDAGOGIC

Comanda socială adresată cercetării pedagogice este înscrisă sub semnul urgenței. Între alerta comenzii — care poate duce la facilitate, la soluții insuficient verificate — și rigoarea experimentului pedagogic care impune o minuțioasă verificare, cercetarea pedagogică are datoria de a realiza un perfect echilibru, astfel încît să răspundă prompt — dar și corect — întrebărilor ce i se pun.

Problemele acestea le-am abordat într-o recentă discuție cu prof. ROMEO DĂSCĂLESCU, director adjunct al Institutului de științe pedagogice care, răspunzînd la întrebările noastre, s-a referit la cadrul pe care îl solicită experimentul pedagogic și la condițiile care există și care trebuiesc create pentru el. Pentru cercetarea pedagogică, terenul de verificare îl constituie școlile experimentale și școlile pilot. De aceea l-am rugat pe interlocutorul nostru să ne vorbească despre funcția acestora.

R. Dăscălescu : Ca în orice domeniu științific, și în acela al pedagogiei se întreprind cercetări cu caracter experimental. Pentru a realiza experimente sub forma unei observații dirijate sau prin modificarea unei realități — în cazul nostru realitatea este învățămîntul — avem nevoie de ceea ce orice om de știință are nevoie : de un laborator. Laboratorul nostru este școala în întregul ei. Funcția școlilor experimentale, a școlilor „de bază" cum li se mai spune, este aceea de a fi laboratoare unde să se ajungă la concluzii care să poată fi validate și puse la dispoziția organului de decizie — Ministerul Învățămîntului.

Red. : Și școlile-pilot ?

R. Dăscălescu : În școlile experimentale se lucrează oarecum în condiții de seră, de cultură forțată. Rezultatele acestei activități trebuie să fie transpuse de aceea întîi într-un cîmp de încercare ca să vedem — continuînd pe aceeași linie de comparații — dacă ele rezistă în condiții pedoclimatice naturale, pentru ca abia după aceea să fie introduse în marea cultură. În școlile-pilot, care funcționează în absolut aceleași condiții ca și școala de masă, urmează deci să fie aplicate rezultatele obținute în școala experimentală, pentru a fi supuse încă unei verificări. S-ar putea ca ceea ce am obținut în școala experimentală să nu fie validat sau să se degradeze în orice altă școală. Totodată, concluziile la care s-a ajuns pe baza experimentului în condiții „de laborator" pot fi supuse la retușuri în urma trecerii lor prin școlile-pilot.

Red. : Ce condiții calitative trebuie să întrunească o școală experimentală ?

R. Dăscălescu : O școală experimentală trebuie să dispună în primul rînd de un corp didactic cu spiritul deschis și receptiv la problemele cercetării științifice, apt să colaboreze la acțiunea de înnoire a procesului de învățămînt. O a doua condiție pe care trebuie s-o îndeplinească o școală experimentală este aceea de a fi dotată cu mijloace didactice și tehnice care să servească experimentului. Și aș mai adăuga (condițiile enumerate nu sînt exhaustive, ci de primă urgență), condiția ca efectivul de elevi cu care se experimentează să fie stabil și reprezentativ din punct de vedere statistic. Bineînțeles că asemenea condiții poate să le ofere în totalitatea lor o școală nouă, bazată pe o concepție modernă atît în ceea ce privește construcția, repartizarea spațiilor de lucru, cît și dotarea.

Red. : Avem în momentul de față astfel de școli ?

R. Dăscălescu : Institutul nostru lucrează de mai mulți ani de zile în două școli experimentale din București și în cîteva din provincie. Aceste școli au fost alese după criteriile pe care le-am enumerat, dar cu destul rabat din partea noastră, a cercetătorilor, pentru că niciuna dintre ele nu întrunește în totalitatea lor condițiile respective. De exemplu, dacă corespund în ceea ce privește pregătirea profesională și poziția cadrelor didactice față de cercetare, au lipsuri în ceea ce privește dotarea. Dacă dotarea cu mijloace tehnice moderne este convenabilă, există carențe în ceea ce privește posibilitățile arhitectonice și sînt necesare amenajări, redistribuiri de spații etc.

Red. : Pe care dintre toate dificultățile enumerate de dv. pînă aici o considerați mai importantă ?

R. Dăscălescu : Una practică și neamintită încă. Aceea că aceste școli nu funcționează pe baza unui regulament anume. Din fericire, se pare că această dificultate e pe cale de a fi înlăturată. La Ministerul Învățămîntului se află acum un proiect de regulament care, dacă va fi aprobat, va reglementa activitatea școlilor de bază. Lucrurile se află acum în faza de finalizare. Fără să scoată școlile experimentale din legislația școlară care se aplică învățămîntului în întregul său, dar prevăzînd o mai strînsă și mai directă dependență a respectivelor școli de cercetarea științifică, acest regulament va da Institutului de științe pedagogice posibilitatea să acționeze în perimetrul lor ca într-un laborator. Într-un cuvînt, vom avea mai multă mobilitate.

Red. : Ați putea cita cîteva exemple de experimente care se efectuează în școlile dv. „de bază" ?

R. Dăscălescu : La Școala generală nr. 122 experimentăm sistemul de televiziune școlară integrată în lecții și metodica și tehnica utilizării mijloacelor audio-vizuale. Școala a fost dotată cu aparatură de foarte ridicat nivel tehnic. Tot aici vom califica „teleprofesori". Avem însă dificultăți datorită spațiului de lucru necorespunzător.

La Liceul „Ion Neculce" vom inaugura un experiment de lungă durată și foarte pretențios, dar deosebit de important : proiectul unui nou tip de liceu. Este o cercetare complexă, cu caracter interdisciplinar, care trebuie să pregătească o formă de liceu corespunzător etapei de dezvoltare din deceniul al IX-lea și de după el — o formulă suplă, care să reziste ritmurilor de modernizare ale științei și tehnicii prin simple ameliorări, fără să solicite o reformă radicală. Tot la Liceul „Ion Neculce" experimentăm diverse forme de activități în cercuri cu caracter practic. Am inițiat un cerc de automobilism, unul de stenodactilografie, organizăm un altul de biblioteconomie. Din inițiativa directorului liceului, Ion Dragu, se organizează un cerc de mașini de calcul. Mai avem în vedere crearea unor cercuri de decorații de interior, de estetică urbană și industrială, de croitorie, de artă culinară etc. Experimentăm aici și probleme de orientare școlară și profesională E de remarcat faptul că întreaga promoție a anului trecut de la liceul „Ion Neculce" a reușit la concursurile de admitere în învățămîntul superior, ocupînd primele locuri. O performanță pe care puține licee au atins-o și de care, evident, formele înnoitoare introduse pe canalul cercetării științifice nu sînt străine.

Trebuie să amintesc și Liceul nr. 3 din Brașov la care, cu sprijinul institutului, dar și cu aportul excepțional al directorului Florin Georgescu și al colectivului de profesori, s-a realizat un laborator de orientare școlară și profesională de reală valoare. Tot aici se realizează un experiment privind fizica și biologia. Experimente au loc de asemenea la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Cluj, care funcționează pe lîngă filiala noastră din localitate, ca și la Liceul „Emil Racoviță", de pe lîngă filiala din Iași.

Red. : Pentru cercetările inițiate de institut sînt suficiente școlile experimentale existente ?

R. Dăscălescu : În general și deocamdată da, pentru că într-o școală putem efectua mai multe experimente. Calitatea lor — privită prin prisma condițiilor pe care le-am amintit — nu este satisfăcătoare. Noi sîntem obligați să ne creăm școli experimentale acolo unde acestea pot să fie îndrumate de către cercetători. În viitor va trebui să găsim o formulă de extindere a colaborării cu școlile, fie sub forma sporirii numărului de școli experimentale, fie sub forma angajării unor școli în validarea rezultatelor obținute în școlile experimentale înainte ca acestea să fie generalizate.

Red. : Revenim, observ, la chestiunea școlilor-pilot.

R. Dăscălescu : Care este corelată cu problema timpului afectat cercetării. Transferarea rezultatelor experimentării și verificarea lor în școli cu condiții naturale nemodificate înainte de afirmarea soluției care urmează să fie generalizată face ca drumul cercetării să fie mai lung și mai costisitor. Ocolirea lui ar putea duce însă la rezultate nedorite. Din acest punct de vedere munca pedagogică este mai dificilă decît cea, să zicem, din domeniul chimiei. În chimie, dacă ratezi o șarjă o înlocuiești cu alta. În școală, dacă aplici fără să te asiguri suficient rezultatele unui experiment, poți rata pregătirea unui contingent întreg de copii. De aceea la noi nu se pot admite erori și rebuturi. Această realitate ne obligă să chibzuim bine elaborarea ipotezei și metodologia de desfășurare a cercetării. Și, de asemenea, ar trebui să aplicăm rezultatele ei în școli-pilot pe care încă nu le-am creat.

Convorbirea relatată aici relevă credem cu pregnanță atît oportunitatea verificării datelor cercetării pedagogice prin intermediul școlilor experimentale și al școlilor-pilot cît și cadrul pe care îl impune buna desfășurare a experimentării pentru a servi prompt și eficient perfecționarea învățămîntului.

Convorbire consemnată de
OCT. BUZESCU

Cînd trebuie predată cosmografia ?

Munca pe care o desfășor în școală mi-a ridicat unele probleme în legătură cu predarea noțiunilor de cosmografie. Faptul că s-au introdus asemenea noțiuni în programă mi se pare pozitiv, însă momentul studierii lor este, după mine, neadecvat. Și iată de ce.

După cum se știe, programa clasei a VIII-a prevede studierea cunoștințelor de cosmografie pe trimestrul al III-lea, în una din cele două ore rezervate săptămînal geometriei Dar în trimestrul al III-lea, atenția elevilor din clasa a VIII-a se îndreaptă în primul rînd, cum este și firesc, spre pregătirea concursului de admitere în liceu. Or, noțiunile de cosmografie nu se cer la acest concurs. De aceea nu-i de mirare că interesul elevilor față de ele este scăzut. La rîndul lor, și profesorii sînt preocupați îndeosebi în cel de al III-lea trimestru de pregătirea elevilor pentru concursul care se apropie, așa încît, chiar fără să vrea, acordă mai puțină atenție noțiunilor de cosmografie, deși acestea sînt foarte frumoase și interesante.

Soluția ar fi, după părerea mea, ca noțiunile de cosmografie să se studieze în clasa a VII-a. Argumentul că însușirea cosmografiei solicită cunoștințe de geometrie în spațiu mi se pare fals. Noțiunile predate la nivelul școlii generale nu necesită de fel atari cunoștințe. Cred că noțiunile de cosmografie și-ar găsi locul potrivit în clasa a VII-a, și anume în locul capitolului „Funcția liniară", care poate fi plasat în clasa a VIII-a, înaintea capitolului „Funcții". În acest fel, introducerea noțiunii de funcție n-ar mai părea ruptă de aplicațiile ei imediat vizibile. Pe de altă parte, întrucît în clasa a VII-a se studiază geografia fizică, în cadrul căreia se predau și cîteva lecții în legătură cu sistemul solar, mișcările Pămîntului etc., lecțiile de cosmografie ar veni să lărgească și să aprofundeze cunoștințele predate la această disciplină.

MARIA ELENA BACESCU
Școala generală
Soldanu — Ilfov

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

Schema unei programe

Preocupîndu-se de modernizarea predării, o serie de profesori ne-au scris referindu-se la propunerile făcute în articolul Schema unei programe pentru modernizarea matematicii, publicat în nr. 1050 al gazetei noastre. Astfel, prof. MARIA PREDESCU și prof. ȘTEFAN PREDESCU, din Slatina: afirmă.

„Sîntem de acord cu autorii articolului, profesorii universitari Radu Bădescu și Haralambie Ionescu, atunci cînd afirmă că, deși predarea matematicii în învățămîntul liceal a înregistrat unele progrese, s-au neglijat totuși unele probleme practice, tehnico-economice, necesare majorității elevilor, care vor lucra nemijlocit în economia noastră socialistă. În legătură cu aceste necesități și pe baza experiențelor întreprinse de noi în anul trecut ne permitem să supunem la rîndul nostru atenției cîteva propuneri. Credem că metoda algoritmică de rezolvare a problemelor de programare liniară ar putea fi introdusă la clasa a XI-a în cadrul elementelor de algebră superioară, urmînd ca orele să fie repartizate de exemplu, astfel : matrici 4 ore, determinanți 8 ore, sisteme de ecuații liniare 4 ore și elemente de programare liniară 8 ore. În orele rezervate programării liniare, s-ar putea preda următoarele teme : problema transporturilor (2 ore) : metoda simplex formală (2 ore) ; cazuri fără degenerări (2 ore) ; optimizarea și aplicații (2 ore). Capitolul referitor la programarea liniară ar deveni astfel o aplicație directă a matricilor și determinanților.

Totodată surplusul de ore apărut la algebra superioară din clasa a XI-a reală, ca urmare a reducerii multor demonstrații ar putea fi destinat studiului elementelor de programare liniară în trimestrul al III-lea al anului școlar".

La rîndul său prof. I. VELESCU din Pitești ne scrie :

„La începutul acestui secol, matematica își găsea aplicația aproape exclusiv în fizică și inginerie. Astăzi a devenit un element fundamental al vieții contemporane. Varietatea aplicațiilor matematicii n-a sporit numai valențele utilității acesteia, ci a făcut-o și mai accesibilă, mai interesantă. De aceea, tendința de a introduce în școli matematica modernă este implicită progresului învățămîntului. Aceasta nu înseamnă însă să se renunțe la ce e valoros și strict necesar în matematica clasică. În această privință mi s-a părut foarte judicios articolul profesorilor Radu Bădescu și Haralambie Ionescu.

Nu trebuie să uităm că orice elev, la absolvirea școlii, trebuie să aibă capacitatea de a calcula corect. Se constată însă că, pe măsura înaintării în studiu, se subestimează acest aspect utilitar al matematicilor. Totuși, pentru marea majoritate a absolvenților, care după terminarea școlii generale vor porni spre profesiile direct productive, este mai important să cunoască temeinic problemele de calcul decît să demonstreze că funcția f este continuă în punctul X_0 relativ la submulțimea A, dacă restricția fA a lui f la A este continuă în X_0.

Consider deci că matematicile moderne își au locul lîngă matematicile tradiționale, respectîndu-se contribuția marilor înaintași ai matematicii și cerințele tehnico-practice ale învățămîntului.

Despre lucrările pentru acordarea gradului I

Mi s-au părut binevenite precizările cuprinse în articolul „Natura și calitatea lucrărilor pentru acordarea gradului I", publicat în „Gazeta învățămîntului" din 30 oct. a.c. Aceasta cu atît mai mult cu cît în definirea noțiunii de „lucrare metodico-științifică" se întîmpină unele dificultăți. Articolul amintit a lămurit, în parte, aceste neclarități. Spun în parte, fiindcă unele continuă să persiste. Un exemplu.

Este știut că profesorul urmărește în toată activitatea lui să găsească cele mai potrivite căi pentru atingerea și realizarea — în mod creator, firește — a unor „modele" ; firește a modelelor care îi par lui a fi cele mai verificate și de prestigiu. Care este însă garanția că o lucrare consemnează într-adevăr metodele folosite de autorul ei și mai ales, rezultatele reale obținute de el și nu modul ideal, cam cum și-a imaginat că ar trebui să procedeze pentru a ajunge la rezultate optime ? De ce oare o lucrare, bine documentată și elaborată cu minuție, dar „idealizantă", să fie bine primită, în timp ce un reușit eseu despre, să zicem, umanismul unui scriitor, ar urma să fie respins ?

În orice caz precizările din articolul citat sînt inoperante pentru candidații care s-au înscris la gradul I în acest an școlar, pentru simplul motiv că lucrările lor au și fost înaintate inspectoratelor școlare.

Și — în sfîrșit — o propunere : socotesc că lucrările ar trebui avizate **în mod obligatoriu** de către institutele de perfecționare cu cel puțin 5—6 luni înainte de data predării lor. În acest stadiu (cînd materialul este prefigurat, dar nu definitiv) candidatul ar putea primi îndrumări prețioase ce l-ar putea ajuta la îmbunătățirea lucrării. Altminteri există riscul ca abia la capătul străduințelor să ți se arate că ai zămislit o operă zadarnică ceea ce — să recunoaștem — n-ar fi de loc încurajator pentru aspiranții la obținerea gradului I.

Prof. A. PITEȘTEANU

Abordarea modernă a studiului fizicii

(Urmare din pag. 1-a)

superior de specialitate, cea a învățămîntului superior în care fizica nu este disciplină de specialitate și cea a învățămîntului mediu și general.

Munca în subcomisii se va desfășura pe baza programului de activitate care va fi adoptat de întreaga comisie la începutul anului viitor. Vor fi elaborate rapoarte parțiale care să răspundă diferitelor probleme ridicate de programul de lucru al comisiei. Această muncă va fi concretizată într-un raport ce se va înainta Ministerului Învățămîntului și care va conține recomandările grupului de specialiști.

Activitatea întregii comisii se va desfășura sub îndrumarea unui birou alcătuit din cadre didactice, oameni de știință și specialiști de mare prestigiu.

Recomandările comisiei vor urmări să conducă la ridicarea nivelului învățămîntului fizicii. Considerăm că și pe parcursul elaborării propunerilor activitatea noastră va contribui, prin spiritul și atmosfera creată în rîndul fizicienilor și al profesorilor, la îndeplinirea în mod creator a sarcinilor ce vor reveni fiecărui cadru didactic pentru atingerea dezideratului pe care-l avem în față. Credem că un obiectiv major al activității noastre este formarea unui interes general pentru problema învățămîntului fizicii, lucru pe care intenționăm să-l realizăm antrenînd în fiecare etapă a muncii noastre un număr cît mai mare de specialiști și cadre didactice.

— Cum va fi consultată masa cadrelor didactice asupra proiectelor elaborate de comisie ?

— După cum am arătat în încheierea răspunsului la întrebarea precedentă, comisia intenționează să antreneze în activitatea sa un număr mare de specialiști și cadre didactice. Pentru învățămîntul superior aceasta constituie garanția cunoașterii opiniei cadrelor didactice și credem că se va putea asigura în condiții relativ ușoare. Pentru învățămîntul mediu și general consultarea largă a cadrelor didactice asupra proiectelor elaborate de comisie reprezintă o problemă mai dificilă. Rezolvarea ei o vedem în folosirea presei de specialitate pentru a face cunoscute programul, modul de lucru al comisiei și planul ei calendaristic. Imediat ce aceste documente vor fi adoptate ne propunem să le publicăm în „Gazeta învățămîntului" și în revista „Forum". De asemenea, considerăm că unele discuții ce vor apare în decursul lucrărilor comisiei pot vedea lumina tiparului. Sperăm că vom primi un ajutor și din partea centrelor pedagogice județene, care ar putea discuta anumite probleme ridicate în programul de lucru, făcînd recomandări utile.

Vă putem asigura că orice propunere, soluție sau observație judicioasă venită din partea cadrelor didactice va primi din partea noastră toată atenția și va fi analizată cu multă seriozitate.

— Ca specialist, cum vedeți o desfășurare mai rațională, de conținut și metodică, a predării fizicii în școala generală și în liceu pentru a asigura atît baza formării viitorilor specialiști, cît și cultura generală a omului modern ?

— De la bun început aș dori să subliniez că îmi este imposibil de a da un răspuns complet la o asemenea întrebare. Mă voi rezuma doar la a puncta cîteva idei legate de ceea ce consider eu că ar trebui încercat și făcut în liceu.

Fizica este prin excelență o știință experimentală. Din modul cum este predată ea în licee acest lucru nu reiese însă cu suficientă convingere. În școlile noastre fizica se învață în general din vorbe și cărți și aproape deloc din experiență. Elevii nu reușesc să-și formeze convingerea că în spatele fiecărei legi stau măsurători experimentale, pierd semnificația fenomenului fizic ce este concentrat în fiecare formulă. În asemenea condiții este practic imposibil să se vorbească de formarea unor deprinderi experimentale. După o astfel de predare fizica devine o știință anchilozată, neinteresantă, în loc să fie un instrument care să dezvolte imaginația elevilor, să-i facă să înțeleagă ușor tot ce se petrece în lumea tehnică în care trăim. Acest rău foarte mare are atît o cauză obiectivă — lipsa dotării materiale a laboratoarelor de școală — cît și o cauză subiectivă, determinată de lipsa de inițiativă sau chiar de pricepere a cadrelor didactice. La fel ca și în institutele de învățămînt superior este necesar ca în învățămîntul liceal fizica practică, laboratorul, să joace un rol mai important în procesul de predare. Aceasta este o problemă foarte dificilă, care însă trebuie să preocupe pe toată lumea — de la conducerea ministerului pînă la profesorii de fizică din toate școlile țării — și să-și găsească în cele din urmă o rezolvare corespunzătoare.

Strîns legată de transformarea fizicii într-o disciplină utilă este problema rezolvării exercițiilor și problemelor în cadrul lecțiilor. Practica arată că această recomandare metodologică elementară nu este respectată. Trebuie găsite căile de a evita asemenea abateri. Editarea unor culegeri de probleme interesante, judicios alese și cu rezolvări complete ar putea stimula atît pe elevi, cît și pe profesori.

Pentru întregul învățămînt liceal este esențială asigurarea unei bibliografii utile și atractive atît pentru profesori, cît și pentru elevi. Pentru aceștia din urmă bibliografia de bază trebuie să rămînă manualul. Fără a avea intenția să analizez critic manualele existente, cred că ele ar putea fi încă mult îmbunătățite, atît din punct de vedere al clarității și exactității, cît și al expunerii mai variate și mai atractive. Adesea asemenea principii pedagogice sînt trecute cu vederea, dintr-un spirit de economie rău înțeles, din lipsă de interes sau de pricepere.

Pentru elevi ar fi extrem de interesante și alte publicații de știință popularizată. O revizuire a planului tematic al editurilor de specialitate, reeditarea unor lucrări mai vechi, dar de valoare pot completa golurile supărătoare care mai există în acest gen de publicații. Din nou considerăm necesar a atrage atenția editurilor asupra calităților grafice și a formei interesante de tipărire a acestor cărți și reviste, amănunte importante în stimularea interesului elevilor pentru probleme de fizică mai avansate.

Dacă pînă acum materialul bibliografic pentru elevi a fost, să zicem în ansamblu satisfăcător, profesorii au fost cu totul neglijați. Oare nu au și ei dreptul la o carte, la un curs general de fizică mai extins și cît se poate mai complet, pe care să-l consulte ? De ce trebuie să plecăm de la premisa că un absolvent de facultate știe tot ce ar trebui și mai mult, că nu va uita ? Știm bine că premisa e falsă și reducem astfel un mare număr de profesori la același manual pe care-l învață și elevii lor. Este în curs de realizare o primă încercare de a edita o asemenea carte și sîntem siguri că va fi foarte bine primită.

La fiecare generație se ridică, din rîndul masei de elevi, cîțiva extrem de dotați, plini de interes și pasiune către anumite direcții. Acelora care obțin rezultate remarcabile la fizică, avînd în același timp și o pregătire generală bună, ar trebui să li se creeze condiții de dezvoltare pe măsura posibilităților lor. Altminteri interesul se stinge, iar pierderile pentru generațiile viitoare de fizicieni sînt esențiale. Cred că Ministerul Învățămîntului ar trebui să ia în discuție asemenea cazuri, să asigure elevilor respectivi posibilitatea terminării școlarității într-un timp cît mai scurt, aducîndu-i cît mai repede în pragul activității creatoare.

Aș dori să închei răspunsul la întrebarea pusă cu cîteva observații asupra conținutului materialului de fizică predat în licee și în școlile generale. **În linii mari cred că nu vor fi făcute recomandări de a schimba cadrul general în care este predată fizica. Categoric se va sugera reorganizarea materialului din unele clase, se vor repondera unele capitole, accentuînd pe anumite direcții noi, dar totul cu multă atenție. Extremele în predarea fizicii sînt foarte periculoase. Abstractizarea și generalizarea exagerate sînt la fel de dăunătoare ca și excesul de date nesemnificative. De asemenea, exagerarea elementelor moderne în dauna fundamentării ideilor și legilor clasice de bază duce la confuzii și superficialitate. Aș dori însă să remarc că în viitor fizica, deși împărțită în capitole, va trebui privită ca un tot. Trebuie insistat asupra legăturii între capitole — o legătură normală, fiind vorba de legi ale aceleiași lumi materiale.**

— Vă propuneți inițierea unor experimente pentru verificarea soluțiilor ce urmează a fi propuse ?

— Vor exista desigur situații în care măsurile preconizate de comisie vor putea fi experimentate chiar și înainte de publicarea raportului final ; pe parcurs și ori de cîte ori vom avea posibilitatea vom folosi aceste ocazii.

Mă gîndesc acum la măsuri de ordin metodologic, cum ar fi folosirea filmelor în predarea unor capitole de fizică sau aprofundarea unor domenii în orele de laborator. Asemenea recomandări sîntem siguri că vor fi făcute și pe parcursul elaborării raportului final și vom discuta cu Ministerul Învățămîntului pentru a vedea cum pot fi traduse în practică.

De asemenea, cu concursul inspectoratelor școlare ne propunem să experimentăm în cîteva școli cu laboratoare bine dotate modul cum pot fi asimilate o serie de cunoștințe de bază — de electricitate mecanică, căldură etc. — direct din lucrările practice de laborator.

Este foarte posibil să existe pe parcurs și alte încercări de a experimenta metode noi de predare legate de conținutul unor capitole de fizică, de a realiza experiențe în legătură cu tematica sau cu modul de desfășurare a unor cursuri de reciclare etc. Nefiind însă lucruri stabilite încă, găsesc că este prematur a le discuta mai amănunțit.

ALEGERILE SINDICALE

(Urmare din pag. 1-a)

re continuă a calității muncii grupelor sindicale în toate domeniile de activitate.

O etapă importantă în activitatea comitetelor sindicatelor, care precede ținerea adunărilor de dări de seamă și alegeri ale grupelor sindicale, este examinarea atentă a modului în care și-au desfășurat activitatea birourile grupelor, a aportului lor la îndeplinirea sarcinilor școlii pe linia indicațiilor date în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la deschiderea anului universitar 1970—1971, pe linia aplicării sarcinilor legate de modernizarea și perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ, de îmbunătățirea pregătirii tehnico-practice a elevilor și a muncii de orientare școlară și profesională, a dotării laboratoarelor și folosirii lor în scopul accentuării caracterului formativ al activității didactice.

Concluziile desprinse vor fi valorificate atît în dările de seamă, cît și în măsurile de îmbunătățire a activității de viitor, pentru evitarea formalismului ce s-a mai manifestat la unele grupe și care a diminuat capacitatea politico-organizatorică a acestei importante verigi în structura sindicatelor.

Pregătind temeinic adunările de dări de seamă și alegeri, dînd posibilitate tuturor membrilor de sindicat să participe la îndeplinirea sarcinilor ce revin sindicatelor din învățămînt în această etapă, organele sindicale își vor spori contribuția la perfecționarea și dezvoltarea învățămîntului, la educarea membrilor corpului didactic, la stimularea spiritului lor de receptivitate și responsabilitate, condiție sine qua non a satisfacerii exigențelor profesiei didactice.

Adunările de dări de seamă și alegeri trebuie în același timp să constituie un prilej de generalizare a metodelor valoroase folosite de activul sindical, de perfecționare a stilului și metodelor de muncă, un prilej de reflecție matură asupra contribuției aduse de sindicate la mobilizarea și direcționarea eforturilor colective și individuale spre obiectivele centrale ale politicii școlare a partidului și statului.

Ocupînd astfel un loc propriu în sistemul activităților ce se desfășoară în școală, cu și pentru personalul didactic, pentru toți salariații instituției școlare, grupa sindicală devine factor important, parte responsabilă în îndeplinirea funcției sociale complexe a învățămîntului din țara noastră.

Căi și mijloace pentru modernizarea învățământului literaturilor străine

Dorind să depășească stadiul generalităților și să abordeze, în domeniul enunțat, fondul problemei modernizării, articolul de față va trata întîi despre căile teoretice și apoi despre mijloacele practice pentru a aduce la zi laboratorul profesorului, cercetător științific al literaturilor străine. Voi indica deci ce instrumente și procedee noi mi se par trebuitoare în vederea înnoirii și progresului acestei ramuri a învățământului nostru.

Cred că modernizarea în acest domeniu trebuie înțeleasă și înfăptuită la trei niveluri ascendente, cărora le corespund eforturi de sporită complexitate și consecințe de crescîndă însemnătate.

La nivelul informației

La primul nivel, acela al informației, modernizarea înseamnă cunoașterea și folosirea, cu discernămînt și în spirit creator, a celor mai recente rezultate obținute de cercetarea literară în țara respectivă și în genere în străinătate. Este evident că studiile și cursurile universității noastre nu se pot întemeia pe o documentație care satisfăcea, poate, acum zece sau douăzeci de ani, dar care astăzi este considerabil sporită, modificată sau, uneori, invalidată. Modernizarea începe deci și trece mereu prin actualitatea informației. Nu este vorba, desigur, de o actualitate formală, aparentă, ușor de obținut prin citarea în note de subsol a unor articole care nu aduc nimic nou, dar au meritul de a purta ca an de apariție 1969 sau 1970. Informația noastră se cere întregită în primul rînd cu lucrările recente care modifică starea teoretică sau deschid noi perspective, care descopăr fapte importante sau texte necunoscute, lucrări care re-elaborează problemele.

Bineînțeles, față de fluxul informativ care inundă și acest domeniu, precum și față de multiplicitatea adesea haotică a orientărilor, se impune ca legitima curiozitate să fie dublată de simț critic. E necesară selecția cercetărilor importante, desprinderea lor de cele pur reiterative sau inconsistente, chiar dacă acestea adoptă o terminologie la modă.

Mai importantă decît selectarea este folosirea creatoare a informației. Citarea sau expunerea rezultatelor obținute de alții nu ajunge ; sînt necesare atitudinea proprie, elaborarea personală pe temeiul acelor rezultate. Prilejurile nu lipsesc. Numai în domeniul barocului — problemă pasionantă și comună literaturilor străine — sînt așteptate, cerute chiar noi eforturi de unificare și sistematizare critică.

În dialogul necesar pe care îl implică modernizarea, astfel înțeleasă, a informației, trebuie să ne prezentăm la un nivel cel puțin egal de competență și creativitate cu universitarii străini și la un nivel superior în ceea ce privește fundamentarea filozofică și orientarea ideologică a lucrărilor noastre.

La nivelul aparatului de concepte

Al doilea nivel, mai ridicat, de modernizare este dat de stăpînirea aparatului de concepte utilizat azi de cercetători în domeniul istoriei și criticii literare. Minuirea, în cunoștință de cauză, a noțiunilor care s-au dovedit instrumente utile de lucru nu poate fi decît recomandată. Este, mi se pare, cazul conceptelor de „mediatizare" și „polarizare", serios elaborate de sociologia contemporană, este cazul conceptelor puse la dispoziție de progresele logicii, ca acelea de „tip" și „tipologie", care cum vom vedea, afectează și înnoiesc întreaga metodă de expunere a materiei noastre. Semnalez, în continuare, posibilitatea de a folosi în cercetările cu caracter mai general, în studiul epocilor, curentelor și stilurilor, conceptele elaborate de filozofia culturii, ca „spațiu cultural", „orizont stilistic" etc. sau, în analiza personajelor, a conceptelor psihologiei moderne ca „flux al conștiinței", „ruptură psihică", „gîndire în imagini".

Și aici trebuie făcut un distinguo. Folosirea aparatului de concepție modern este rodnică atunci cînd e vorba de concepte apte de a radia semnificații, de a spori gradul de coerență al cunoștințelor. Trebuie însă evitate conceptele (și cu atît mai mult termenii) care, după o primă măgulire a vanității de a fi original cu orice preț, se arată arbitrare sau inutile. Există un modernism aparent, prin mimetism lexical, prin folosirea mondenă a unor noțiuni în sine, perfect justificabile, ca demers, discurs, decodare, „scriitură" (acesta discutabil), invariant, modelare etc. Remediul cel mai sigur împotriva mimetismului lexical cu pretenții de modernizare îl constituie multa lectură în problema respectivă și efortul personal de reflecție. Astfel, în ceea ce privește Renașterea. Cine a citit cum trebuie pe Cassirer și pe Kuno Fischer, pe Wölfflin și pe Weisbach, va deosebi ușor, de pildă, la Foucault, ce este concept folositor de ce este rebotezare teribilistă a lucrurilor cunoscute mai de mult și mai bine sub alt nume.

La nivelul metodelor de cercetare

Al treilea și cel mai înalt nivel de modernizare privește direcțiile și metodele de cercetare, unde într-adevăr mutațiile pe cale a se înfăptui și care afectează întreaga știință și cunoaștere umană trebuie neapărat luate în considerație.

Indicînd trei din aceste direcții, cu metodele corespunzătoare, mă grăbesc să precizez că o fac numai exemplificativ, fără limitare și în spiritul care caracterizează gîndirea marxistă a partidului nostru : ferm, principial, dar totodată atent la orice contribuție valoroasă, favorabil unui dialog dus cu seriozitate științifică. În domeniul studiului literaturilor străine cred că trebuie de asemenea să pornim de la necesitatea unei cercetări multilaterale, de la acceptarea pluralismului metodelor și nu de la absolutizarea unei singure metode, proclamată teologal drept singura adevărată, singura eficientă, singura modernă.

Direcțiile de modernizare metodologică la care m-am referit derivă direct din mișcarea generală a științei contemporane, din progresul și succesele înregistrate de ea în următoarele sensuri și datorită următorilor factori :

a) fertilizarea cercetării prin interferența domeniilor și a procedeelor, concretizată în **apariția disciplinelor de graniță sau de contact.**

b) **afirmarea** crescîndă a capacității spirituli uman de anticipație și proiectare sau, cu un termen matematic, **a activității de modelare** și

c) **degajarea,** din multiplicitate și fluență, a elementelor permanente, a ordinii formale a cunoașterii, **a sistemului și a structurii.**

Toate aceste tendințe ale cercetării științifice moderne se manifestă și în studiul literaturilor străine. Rodnicia lor depinde însă de o inevitabilă muncă de adaptare constînd din trasarea perimetrului de valabilitate, din identificarea clară pe de o parte a limitelor, pe de alta a efectelor aplicării lor în alt domeniu decît în acela pentru care au fost create. Cu aceasta trec la analiza concretă a modernizării metodelor de cercetare a literaturilor străine.

A. Din punctul de vedere al disciplinelor de contact, menționez în primul rînd contribuția **sociologiei literaturii,** care nu trebuie confundată cu acea deformare a marxismului denumită „sociologism vulgar". Acesta din urmă reduce artisticul la social, concepînd relațiile dintre acești factori ca o determinare mecanică, fatală. directă de la cauză la efect. E inutil să mai arătăm că o astfel de concepție, vădit eronată, desființează specificitatea și valoarea artei. Dimpotrivă, sociologia artei recunoaște caracterul propriu și rangul axiologic al artei, respectiv al operei literare. Ea interpune între social și artistic categoriile de „mediatizare" și „ansamblu structurat", stabilind între societate și literatură o omologie care comportă trei termeni. Ultimul, opera de artă, nu mai constituie un efect mecanic, ci un răspuns creator la structura mentală a grupului, care se află și ea în raporturi complexe cu societatea în ansamblul ei și cu situația istorică generală. Personal, am căutat să dezvolt și să îmbunătățesc această metodă, formulată de Lucien Goldmann în **Pour une sociologie du roman** și am aplicat-o în lucrarea mea intitulată **Arta narativă a lui Miguel Angel Asturias,** în curs de apariție. Cred că această metodă modernă de cercetare a omologiei dintre social și artistic are meritul de a integra opera literară în ansamblul universului uman, fără a desființa valoarea specifică, puterea de contagiune emotivă, virtutea anticipatoare a universului ficțional creat de artist.

B. Dacă sociologia literaturii ne pune la dispoziție metode pentru integrarea literaturii într-un ansamblu mai vast, **tipologia** ne permite să expunem și să ordonăm materia proprie literaturii — opere, curente, stiluri — după o metodă care, asemeni modelării matematice, decurge din capacitatea creatoare, mai exact proiectivă, a spiritului omenesc. Spre deosebire de conceptualizarea științifică, în care generalitatea se obține cu sacrificiul diversității concrete, în tipologie are loc, pe măsură ce urcăm pe scara generalității, un proces de accentuare a determinărilor concrete. Metoda tipologică nu abstractizează, ci potențează. Tipul de poet romantic reunește toate notele și trăsăturile romantismului, **duse la limită** în timp ce un anume poet romantic nu e romantic decît parțial și imperfect. Tipologia este cu deosebire adecvată cercetării fenomenului literar întrucît poate capta caracteristicele acestuia : diversitatea și dimensiunea valorică. Într-adevăr, în timp ce adevărul științific progresează liniar, cunoștința nouă desființînd, în momentul cînd se verifică, pe cea veche, care rezultă, prin aceasta, eronată sau mărginită, adevărul estetic sau frumusețea se dezvoltă prin proliferare tipologică : felurile de frumusețe se înmulțesc fără ca unele să anuleze pe celelalte. Este, pe scurt, indicată fundamentarea pe care, pornind de la logica lui Sigwart am dat-o metodei tipologice și pe care am aplicat-o în studiul barocului, pe urmele lui Eugenio d'Ors descoperitor, poate prea entuziast, a peste zece tipuri de baroc.

C. În privința tendinței de cantificare și formalizare, ea își găsește aplicarea mai cu seamă în domeniul analizei operei literare, principalii ei purtători fiind structuraliștii, fie că vin din matematică, fie din lingvistică.

Este aplicabil structuralismul în cercetarea literară ? În măsura în care acest curent, de altfel foarte complex, pornește de la conceptul de ordine interdependentă, de sistem, e greu să i se refuze accesul, căci, în definitiv, cum spunea Kroeber, „n'importe quoi — à condition de n'être complètement amorphe — possède une structure". Virtuțile explicative ale structurii au fost de altfel recunoscute și folosite de totdeauna, sub diferite denumiri : **formă** la Aristotel, **tot** la Cusanus care spunea că **in omnibus partibus relucet totum, organism** la evoluționiști, **figură** la Dilthey și Spranger, **Ganzheit** la Spann. În acest sens, desigur, că atît operele literare individuale cît și genurile sau curentele prezintă o structură a cărei definire și analiză duce la o mai bună și mai profundă înțelegere. Dar la fel de sigur este că structura operei literare se deosebește de alte structuri și e diferită chiar de sistemul limbii, deși se exprimă prin mijloacele acesteia. Structura literară nu se impune creatorului cu aceeași interioritate și constrîngere ca sistemul lingvistic vorbitorului. Tradiția și exigențele geniului care preexistă creatorului nu constituie, așa cum afirmă Foucault, „o gîndire anonimă și constrîngătoare", imposibil de refuzat. Marginea de libertate și creație de care dispune autorul este mult mai mare în literatură și este cu atît mai mare cu cît autorul este mai talentat. Ea reprezintă deci chiar partea principală, asupra ei cade accentul importanței, căci spre deosebire de structura limbajului obișnuit în care interesează și predomină aspectul comun necesar comunicării (e aproape un pleonasm), structura literară se încarnează într-o operă care, dacă excelează, o face prin aspectul personal, original, diferențiat al creației autorului. Polemizînd cu Foucault, Sartre spunea că esențialul nu este ce a făcut o anumită structură din om, ci ceea ce face acesta pentru a depăși structura.

Înlăuntrul acestor limite, dictate de transpunerea noțiunii de structură în domeniul literaturii, rezultatele metodei structuraliste nu pot fi tăgăduite, mai ales atunci cînd ea e minuită de autori ca Jakobson și folosită în cercetarea stilistică. Succese astăzi unanim luate în seamă au mai fost înregistrate de structuralism în analiza basmelor populare de către formaliștii ruși (Propp), în teoria literaturii (Wellek, Kayser), în analiza limbajului poetic (Bousoño, S. Marcuș). În critica literară, paralel sau confluent cu structuralismul acționează curentul anglo-american denumit **new criticism.** Utilitatea acestor studii mi se pare a veni, în principal, din confirmarea și argumentarea, făcute cu rigoarea și precizia inerente metodelor cantitative, a tezelor susținute de exegeza tradițională, care, e drept, s-a arătat constant interesată mai mult în comentarea semnificațiilor operelor și mai puțin în definirea structurilor lor, mai mult în judecata de valoare și mai puțin în analiza formală. Sub aspectul acestei întregiri, metodele structuraliste sînt binevenite : ele îmbogățesc arsenalul cercetătorilor cu arme, în domeniul lor, foarte eficiente.

Cred, în concluzie, că structuralismul poate fi aplicat cu folos în cercetarea literară și că duce la o modernizare a investigației, cu condiția de a nu-l transforma nici în concepție filozofică și nici în doctrină estetică, așa cum au încercat să o facă entuziaștii primului ceas vorbind de apariția unui **homo structuralis.** Nu trebuie să-i cerem structuralismului să fie o **Weltanschauung** pentru că nu poate explica trecerea, schimbarea istoria De ce structurii romantismului i-a succedat structura realismului ? Structuralismul nu poate constitui nici o estetică fiindcă din ideea de ordine formală, închisă și suficientă sieși, nu se poate deduce vreun criteriu de apreciere a valorii artistice a conținutului operei.

Structuralismul rămîne deci o metodă de analiză a fenomenului literar sub aspectul formal-configurativ. Nu este exclus însă ca prin dezvoltări ulterioare să găsească drumul spre semnificații, să stabilească anume corelații cu valoarea acestora. Atunci el se va integra și mai intim într-o largă, multilaterală înțelegere a operei literare. O înțelegere care să integreze dialectic toate elementele acestuia : viziunea despre lume și om, compoziția, tehnica, limbajul. Construcția critică întemeiată pe această înțelegere va fi coerentă și totodată deschisă polivalenței, tensiunilor și rupturilor care sînt posibile în opera de artă și care fac necesare mereu noi perspective și noi metode de cercetare. Pe cadranul activității critice, structuralismul marchează o oră actuală și necesară, dar nu formează, el singur, și ziua și noaptea.

Mijloacele modernizării

Căile de mai sus vor rămîne teoretice dacă nu li se vor adăuga mijloacele practice necesare aducerii lor la îndeplinire. Situația în această privință variază mult de la ramură la ramură a învățămîntului universitar și chiar de la catedră la catedră. Cercetarea în domeniul literaturilor franceză sau engleză beneficiază de mai multe posibilități practice de realizare, studiile hispanice sînt în schimb mai puțin favorizate din cauza depărtării țărilor respective, a lipsei de instituții și biblioteci de specialitate etc. De altfel, lucrurile acestea au mai fost semnalate și aici nu vreau decît să atrag atenția asupra unei duble exigențe, inerente modernizării și referitoare pe de o parte la baza materială a cercetării, pe de alta la cercetătorii înșiși.

Modernizarea la toate trei nivelurile nu se poate înfăptui fără dotarea masivă a bibliotecilor noastre cu materialul bibliografic, cu fondul de cărți, periodice, cataloage etc. necesar studiului literaturilor străine. La unele catedre această dotare permite cercetări adîncite ; la altele, printre care catedra de limbă și literatură spaniolă, mai sînt multe de făcut. Prin eforturi personale, prin donații și schimburi s-au remediat anume lacune — altele persistă. Trebuie ca atît bibliotecile cît și corpul profesoral să aibă posibilitatea de a comanda loturi bine selecționate de cărți indispensabile investigațiilor și activității universitare. Participările la congrese și conferințe științifice să fie înlesnite mai ales celor care dovedesc prin rezultatele obținute că sînt capabili de creație științifică pe plan mondial. O mai bună coordonare între diferitele instituții statale deținătoare de material bibliografic este de dorit. Există multe cărți, păstrate separat și în stare de incomunicare de către edituri, ziare și reviste, diferite instituții Nu s-ar putea face un fișier central pentru rațională utilizare a fondului informativ și nu s-ar putea stabili o folosire rațională în beneficiul comun, al acestuia ?

În ceea ce privește cercetătorii, trebuie să corespundă și ei exigențelor modernizării. Nu cred că un profesor universitar se poate situa la nivelul internațional al științei de azi cunoscînd (cît un student) numai două limbi străine. Este indispensabil să poată folosi engleza, franceza, rusa, germana, spaniola sau italiana, în mod curent unele ; pentru lectură cel puțin, altele. Este necesar să aibă fiecare un dosar al activității și al rezultatelor verificate pe plan internațional : comunicări, recenzii, ecouri, publicații. În fond, problema modernizării, ca foarte multe, dacă nu ca toate problemele umane este o problemă de corelație : ceea ce cerem trebuie să fie în proporție cu ceea ce dăm.

Lector dr.
PAUL ALEXANDRU GEORGESCU

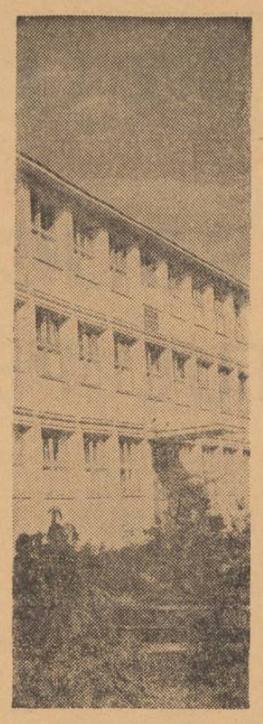

Clădirea noului liceu din orașul Buhuși, județul Bacău.

„GAZETA MATEMATICĂ"

Zilele acestea au ieșit de sub tipar numerele 10 și 11 ale „Gazetei matematice" seria A.

Numărul 10 este un număr festiv, închinat împlinirii a 75 de ani de apariție neîntreruptă a gazetei. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, semnează cu acest prilej articolul „Trei sferturi de veac în slujba cultivării gîndirii științifice românești". Se publică de asemenea articole semnate de acad. Gheorghe Mihoc („Procese cu legături complete"), acad. Grigore C. Moisil („La 75 de ani"), acad. T. Popoviciu („Asupra demonstrației unei teoreme clasice de analiză"), acad. N. Teodorescu („Rolul „Gazetei matematice" în formarea tinerilor matematicieni și beneficiari ai matematicii moderne"), M. Focșeneanu („Amintiri de la „Gazeta matematică"), N. Georgescu Rögen („Amintiri despre Gazeta matematică"), A. Hollinger („Gazeta matematică după 1948"), N. Mihăileanu („Aniversarea a 75 de ani de la înființarea „Gazetei matematice") și T. Roman („Concursurile de matematică în România").

★

În numărul 11 al „Gazetei matematice" seria A se publică proiectul programei de matematică pentru liceu (anii 1—4). Ministerul Învățămîntului supune pe această cale proiectul discuției largi a profesorilor din țară în vederea îmbunătățirii lui și așteaptă sugestiile profesorilor de specialitate.

De asemenea în nr. 11 se publică articolele „Introducere în teoria spațiilor vectoriale" de Vasile Istrățescu, „Noțiuni de combinatorică" de Ion Tomescu, „Mic dicționar matematic. Radical" de Dan Radu, soluțiile problemelor propuse, probleme propuse și recenzii.

INSTITUTUL POLITEHNIC — BRAȘOV

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MECANICĂ

Catedra de mecanică și rezistența materialelor (III)

Profesor la disciplina Mecanică, poziția 3.
Profesor la disciplina Mecanică, poziția 4.
Șef de lucrări la disciplina Rezistența materialelor, poziția 11.
Șef de lucrări la disciplina Rezistența materialelor, poziția 12.

Catedra de termotehnică și mecanica fluidelor (IV).

Conferențiar la disciplinele Mecanica fluidelor și mașini hidropneumatice și Hidraulică și mașini hidropneumatice, poziția 4.

Catedra de automobile, tractoare și mecanică agricolă (VI)

Șef de lucrări la disciplinele Motoare și instalații pentru încercarea autovehiculelor și Planificarea și tehnica transporturilor auto, poziția 15.
Șef de lucrări la disciplinele Tehnica reparării autovehiculelor și Echipament electric de bord, poziția 16.
Șef de lucrări la disciplinele Motoare și Turbomașini pentru autovehicule, poziția 17.

FACULTATEA DE TEHNOLOGIA CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI

Catedra de educație fizică (VIII)

Lector la disciplinele Baschet și Educație fizică, poziția 3.
Lector la disciplina Educație fizică, poziția 4.

Catedra de tehnologia materialelor (IX)

Asistent la disciplinele Tehnologia materialelor și tehnologia materialelor și mașini unelte, poziția 12.

Catedra de organe de mașini (X)

Asistent la disciplinele Teoria mecanismelor și dinamica mașinilor și Organe de mașini, poziția 13.

Catedra de tehnologia construcțiilor de mașini (XI)

Șef de lucrări la disciplinele Organizarea atelierelor și Tehnologia construcțiilor de mașini, poziția 16.

FACULTATEA DE SILVICULTURĂ ȘI EXPLOATAREA PĂDURILOR

Catedra de botanică și zoologie forestieră (XIV)

Profesor la disciplina Botanică și fiziologia plantelor poziția 1.

Catedra de silvicultură (XV)

Șef de lucrări la disciplinele Dendrologie și selecție forestieră și Silvicultură, poziția 7.

Catedra de transporturi forestiere (XIX)

Profesor la disciplina Drumuri forestiere, poziția 1.

FACULTATEA DE INDUSTRIA LEMNULUI

Catedra de chimie (XXIII)

Conferențiar la disciplina Chimie vegetală și Combustibili, lubrefianți și materiale speciale auto, poziția 2.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului Politehnic din Brașov, b-dul Gheorghe Gheorghiu Dej nr. 29, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Pentru posturile de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile (pentru posturile de profesor, conferențiar și șef de lucrări) și de 15 zile (pentru posturile de asistent) de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial al R.S.R.

Concursul se va ține la sediul Institutului politehnic din Brașov și se va desfășura în conformitate cu prevederile legii sus-menționate.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ :

1. Profesor la catedra de Matematici I, disciplina : Matematici speciale, poziția 2 din statul de funcțiuni.
2. Profesor la catedra de Bazele electrotehnicii, disciplina : Electrotehnică și mașini electrice, poziția 5 din statul de funcțiuni.
3. Conferențiar la catedra de Bazele electrotehnicii, disciplinele : Electrotehnică și electronică și Electrotehnică generală, poziția 7 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

4. Profesor la catedra de Construcții metalice, disciplinele : Statica, dinamica și stabilitatea construcțiilor și Calculul structurilor la calculatoare electronice, poziția 4 din statul de funcțiuni.
5. Șef lucrări la catedra de Beton armat și clădiri, disciplina: Beton armat, poziția 16 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic din Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I, nr. 33, din 15 martie 1969 și a Instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic :

— lector, disciplinele pedagogie generală ; psihologia copilului și psihologia pedagogică; organizarea activității culturale de masă și istoria pedagogiei, poziția 5.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, str. N. Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul Oficial. Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține în termen de 3 luni de la data publicării acestui anunț.

CADRE DIDACTICE

Pentru a avea colecția completă, abonați-vă din timp și pe o perioadă îndelungată la „Revista de pedagogie" pe anul 1971

Familia în obiectivul cercetării științifice

În condițiile societății contemporane în plină transformare, problemele familiei au devenit una din coordonatele importante ale existenței umane. Problematica omului ocupă în prezent unul din obiectivele principale ale activității științifice, iar în cadrul acesteia cercetările privind problemele familiei, ale educației copiilor în familie ocupă un loc central. În același timp, în aproape toate țările lumii se înființează un număr tot mai mare de instituții specializate avînd ca preocupare educația copiilor și a părinților. Educația în familie intră tot mai mult în preocupările de stat. Aceasta este, în bună parte, o urmare a faptului că în zilele noastre industrializarea accelerată, dezvoltarea agriculturii, procesul de urbanizare a localităților rurale creează condiții cu totul noi pentru viața de familie. Dacă adăugăm aci și alte elemente — privind contribuția filmului, a radioului, a teatrului — dacă ne referim la locul pe care îl joacă în general mass-media în viața omului contemporan, avem o imagine generală a acestor mari transformări în viața de familie. Putem vorbi chiar despre faptul că *în zilele noastre vechii parametri ai existenței sociale se reașază din temelii, dînd loc și unor modificări radicale în viața de familie.*

Este deci explicabil de ce, în condițiile actuale, educația părinților, problemele generale ale educației în familie intră tot mai mult în preocupările statului sau ale unor organisme de specialitate, naționale sau internaționale. În Franța, de exemplu, sub egida „Școlii părinților", care în curînd împlinește 40 de ani de existență, a luat ființă un „Institut de educație psihopedagogică în problemele familiei". La Leningrad a fost creat un „Institut pentru problemele familiei", iar la Tokio a fost înființată o „Academie pentru educarea mamelor". În ultimii ani au luat ființă „școli ale părinților" într-un mare număr de țări de pe toate continentele și se organizează numeroase stagii și colocvii care reunesc pe părinți.

În aceste condiții a luat ființă în 1964 „Federația internațională pentru educația părinților și educatorilor", cu sediul la Sèvres, în Franța. În prezent Federația cuprinde asociații reprezentînd peste 40 de țări. Sub egida Federației au loc congrese, colocvii și seminarii care reunesc experți din diferite ramuri științifice și specialiști în problemele privind educația în familie. Astfel de reuniuni au avut loc la Bruxelles în 1965, la Tunis în 1966, la Dakar în 1968, la Liubliana în R.S.F. Iugoslavia în 1968. La colocviul de la Liubliana, care a analizat multilateral problemele familiei contemporane în condițiile industrializării și urbanizării, în condițiile marii mobilități sociale actuale, a participat și o delegație din țara noastră.

La noi preocupările pentru educția în familie au o tradiție destul de îndelungată. Sînt cunoscute cercetările privind problemele familiei desfășurate în cadrul seminarului de sociologie de la București, sub conducerea profesorului Dimitrie Gusti.

În anii puterii populare, o serie de hotărîri luate de către partid și guvern au urmărit să întărească viața de familie. În ultimii ani problemele familiei au intrat în preocuparea unor cercetători din cadrul Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului, ale unor institute ale Academiei, ale Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, Institutului de științe pedagogice, Institutului de igienă etc. Rezultatele acestor cercetări au făcut deja obiectul unor comunicări științifice, al unor studii și lucrări.

În orînduirea noastră socialistă societatea este preocupată să sprijine buna organizare a vieții de familie. Legile cu privire la ocrotirea mamei și a copilului, măsurile multiple luate pentru întărirea vieții de familie demonstrează din plin acest lucru. Nu poate fi trecută cu vederea nici preocuparea permanentă pentru a ușura munca femeii prin tehnicizarea a tot mai multe treburi gospodărești, prin cuprinderea unui număr tot mai mare de copii în colectivități preșcolare etc.

Față de problemele complexe ale familiei din zilele noastre apreciem că sînt necesare și alte măsuri și inițiative în această direcție. În primul rînd sîntem de părere că pregătirea tineretului pentru viața de familie trebuie să devină o preocupare principală a cercetării științifice, a școlii, presei, radioului, televiziunii etc. Ar fi necesar ca în cadrul școlii, în procesul de învățămînt să se lărgească cunoștințele ce se predau pe linia educației sanitare și în special în domeniul puericulturii. Credem că unele probleme privind creșterea și îngrijirea copiilor, unele treburi gospodărești ar trebui cunoscute și de elevi pentru ca ulterior să poată participa și ei activ și cu competență la rezolvarea acestora în cadrul familiei. Este deci necesar ca prin educație să se ajungă la o altă optică privind sarcinile ce le revin bărbaților în colectivul familial.

Pe lîngă măsurile luate pe linie de stat în direcția ocrotirii copiilor și a vieții de familie, sindicatele, organizațiile de femei, cele de copii și tineret pot să sprijine și mai mult acțiunea complexă de mare răspundere privind educația tineretului pentru viața de familie. Ar fi bine să fie încurajate inițiativele și sprijinită acțiunea de organizare a unor forme obștești în această direcție, atît pe plan local, cît și la nivel central. Cercetarea științifică este chemată să-și lărgească preocupările și în această direcție, oferind sugestii și propunînd soluții.

dr. PETRE BĂRBULESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ANUL XXII Nr. 1066

Vineri 4 decembrie 1970

4 pagini — 25 bani

OPUNÎNDU-SE ACHIZIȚIEI MNEMICE, AUTOMATE A UNOR CUNOȘTINȚE GATA CONSTITUITE, ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE AJUTĂ ELEVII SĂ GĂSEASCĂ SINGURI REGULI, LEGI, CONCEPTE.

(Învățarea prin descoperire — pag. 1)

UNUL DIN ELEMENTELE DETERMINANTE ÎN BUNA ORGANIZARE A INSTRUIRII TEHNICO-PRACTICE ESTE INIȚIATIVA — DUBLATĂ DE ENTUZIASM, DE UN DEZVOLTAT SPIRIT GOSPODORESC.

(Modalități de organizare a instruirii tehnico-practice — pag. 2)

ACCENTUAREA CARACTERULUI ACTIV AL PARTICIPĂRII CADRELOR DIDACTICE LA PERFECȚIONAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PRESUPUNE DISCUȚII, CONFRUNTAREA DE OPINII, EXPRIMAREA CURAJOASĂ A PĂRERILOR.

(Rolul organizației de partid în creșterea eficienței activității școlare — pag. 1).

Un amplu program de dezvoltare multilaterală a României socialiste

Transpunînd în viață istoricele hotărîri ale Congresului al X-lea, partidul și guvernul nostru au trasat recent sarcini de excepțională importanță vizînd progresul necontenit și multilateral al României pe calea socialismului. În expunerile făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința de lucru de la C.C. al P.C.R. din 23 noiembrie 1970, precum și la ședința comună a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie 1970, unde s-a examinat multilateral problema îmbunătățirii organizării, planificării și conducerii agriculturii și, respectiv, s-au dezbătut principalele prevederi ale proiectului de plan cincinal privind dezvoltarea economiei naționale pe perioada 1971—1975, își găsesc o strălucită expresie clarviziunea și spiritul înnoitor, gîndirea vie și profunzimea abordării problemelor, luciditatea și realismul proprii întregii activități a partidului, capacitatea de descifrare a cerințelor vieții și legilor obiective ale dezvoltării sociale, de elaborare creatoare a soluțiilor.

Sarcinile trasate pornesc de la studierea și cunoașterea temeinică a realităților concrete și a condițiilor specifice ale României, de la necesitățile legate de perfecționarea continuă a întregului mecanism economic și social, țin seama de stadiul actual al dezvoltării patriei, de progresele științifice înregistrate pe plan mondial în toate domeniile. Ilustrînd aplicarea creatoare a principiilor universale ale comunismului științific la particularitățile României, marea receptivitate a partidului față de nou, perseverența cu care acționează pentru înlăturarea din viața economică și socială a tot ce este perimat, depășit și nu mai corespunde realității în continuă transformare și schimbare, expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu preconizează soluții corespunzătoare mersului înainte al societății românești contemporane. În industrie, pe lîngă eforturile îndreptate spre dezvoltarea cantitativă, se va pune un deosebit accent pe modernizarea structurii producției, pe realizarea de produse cu un înalt grad de tehnicitate. În acest scop, în proiectul de plan se prevede concentrarea eforturilor spre ramurile care asigură valorificarea superioară a resurselor și contribuie la promovarea progresului tehnic în întreaga economie. Se prevăd măsuri pentru asimilarea, proiectarea și îmbunătățirea unor produse și tehnologii, în așa fel ca aproape 40 la sută din producția industrială a anului 1975 să fie constituită din produse noi și modernizate. În agricultură, pentru care se prevăd investiții de 80 miliarde lei, adică de peste 2 ori mai mult decît în actualul cincinal, va avea loc o sporire considerabilă a producției, se vor asigura astfel mecanizarea completă a lucrărilor agricole, creșterea substanțială a gradului de chimizare a producției, realizarea programelor naționale privind amenajările funciare și dezvoltarea zootehniei. Totodată în perioada imediat următoare se vor aplica măsuri de îmbunătățire a conducerii, organizării și planificării agriculturii, de perfecționare a organizării și retribuirii muncii în unitățile agricole.

Cît privește învățămîntul, din expuneri rezultă că perfecționarea continuă a acestuia rămîne o preocupare majoră a societății noastre. Și este firesc, deoarece școala este chemată să dăltuiască profilul spiritual al tinerei generații, să pregătească viitoarele cadre necesare dezvoltării economice și social-culturale a țării. Se insistă în mod special asupra necesității de a se rezolva mai repede și mai bine problema pregătirii inginerilor, tehnicienilor și maiștrilor, renunțîndu-se la unele optici și principii învechite, ce nu corespund dinamicii actuale a dezvoltării societății românești contemporane. Se preconizează astfel ca la unele instituții de învățămînt superior cifra de școlarizare să sporească potrivit necesarului de cadre cu pregătire superioară, institutele care pregătesc ingineri și subingineri să cunoască o dezvoltare mai accentuată decît pînă acum, în așa fel încît în 2—3 ani să se asigure cadrele tehnice pentru conducerea procesului de producție, iar inginerii să fie folosiți îndeosebi în cercetare, în funcții de concepție în întreprinderi. În ce privește pregătirea noilor maiștri, se prevede renunțarea la principiul actual, potrivit căruia numai absolvenții unei școli speciale pot fi maiștri și se recomandă recrutarea unor asemenea cadre și din rîndul muncitorilor calificați.

Alături de întregul popor, slujitorii școlii au primit cu satisfacție și viu interes măsurile cuprinse în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, văzînd în ele un program amplu, convingător și realist pentru dezvoltarea multilaterală a României și ridicarea ei pe culmile civilizației comuniste.

Demonstrații în laboratorul de fizică al Liceului din Buftea

Ședința de lucru a Consiliului învățămîntului de cultură generală

În ziua de 30 noiembrie a. c. a avut loc o ședință de lucru a Consiliului învățămîntului de cultură generală. Au participat, în afara membrilor consiliului, autori de manuale școlare, reprezentanți ai Editurii didactice și pedagogice, cadre didactice din învățămîntul superior și mediu, specialiști din domeniul cercetării pedagogice, specialiști din Ministerul Învățămîntului. Lucrările au fost conduse de ministrul învățămîntului, Mircea Malița.

Consiliul a examinat și dezbătut studiul privind modernizarea manualelor școlare și a luat în discuție unele recomandări privind aplicarea creatoare a programelor și manualelor actuale în școala de cultură generală. Discuțiile s-au oprit cu deosebire la conținutul științific și accesibilitatea manualelor, competența celor ce le elaborează, concizia, claritatea, aspectul grafic și ilustrativ al manualelor etc. S-au luat în dezbatere alternativele manual unic — diversitate de manuale, autor unic sau colectiv, concurs de manuale sau contract, precum și necesitatea unui manual al profesorului, raportul program-manual.

În încheierea discuțiilor ministrul Mircea Malița, după ce a trecut succint în revistă succesele învățămîntului, s-a referit la necesitatea de a se spori eforturile pentru a aduce școala în pas cu progresul general al societății noastre. În legătură cu aceasta a accentuat cu deosebire cîteva idei — datoria de a pregăti tineretul pentru o civilizație industrială, pentru o societate care își dezvoltă în ritm rapid industria ; necesitatea de a face ca modernizarea să devină o trăsătură permanentă a învățămîntului nostru, nu o acțiune de etapă ; elasticitate în elaborarea programelor, pentru a le face apte continuei actualizări în procesul predării; ingeniozitate și inițiativă în acțiunea de înzestrare a școlilor, laboratoarelor, atelierelor.

Ministrul învățămîntului a subliniat în încheiere că trebuie larg încurajate ideile înnoitoare, inițiativele care contribuie la perfecționarea activității, la realizarea unui învățămînt modern.

ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE

Tendința de a înlocui așa-numita învățare prin expunere cu învățarea prin descoperire constituie o modalitate modernă de educație, impusă de profilul contemporan al culturii și civilizației care solicită de la membrii societății o gîndire independentă inventivă, originală. Noua metodă se sprijină pe cîteva cuceriri importante ale psihologiei științifice. Unele dintre aceste cuceriri se referă la structura și funcțiile gîndirii umane (la inteligența și creativitatea acesteia), iar altele la procesul învățării. Se vorbește astfel din ce în ce mai mult despre gîndirea productivă, creatoare, alături de gîndirea reproductivă ; despre strategiile euristice, suple, în învățare — alături de scheme algoritmice rigide ; despre procese de achiziție conștientă, autocontrolată, alături și opuse achiziției mnemice, automate.

Potrivit unei îndelungate tradiții școala, deși militează pentru „o varietate" de metode, absolutizează în procesul învățării calea logică și abstractă a transmiterii unui flux continuu de cunoștințe gata constituite, descoperite de mintea omenească de-a lungul istoriei. Chiar în cazul tipurilor de lecție prin excelență dialogate, sau a așa-zișelor lecții de muncă independentă, care presupun antrenarea intensă a activității intelectuale individuale a elevilor, este vorba în fond tot de o constituire de răspunsuri pregătite, de o activitate declanșată de informația oferită aproape în întregime de profesor, de manual sau de alte materiale întocmite în acest scop.

Învățarea prin descoperire este cu totul opusă acestui mod de realizare a studiului. Ea adoptă ca principiu de bază *asimilarea*, integrarea prin acțiuni proprii în domeniile abordate. Principala deosebire între cele două moduri de învățare constă în faptul că în cazul învățării prin expunere elevii *primesc răspunsuri de-a gata la întrebările puse, înainte ca ei să fi avut ocazia să încerce a răspunde prin propriile lor forțe.*

Rolul învățării prin descoperire este deosebit de important în atingerea unor performanțe superioare. Este elocventă în acest sens, analogia cu jucătorii de șah. S-a constatat că jucătorii de șah care obțin succese remarcabile descoperă combinațiile adecvate datorită faptului că adoptă euristici selective puternice și nu faptului că ar avea o gîndire mai profundă sau ar memora mai bine decît alții. La fel și în activitatea școlară. În situația rezolvării de probleme, șansele de reușită sînt mai mari în cazul folosirii schemelor operatorii ale inteligenței și a strategiilor euristice exercitate în decursul învățării prin descoperire.

Desigur, preocupări pentru o învățare în care să fie solicitată participarea activă a elevului au existat și în trecut. Astfel pot fi considerate tehnicile socratice sau metoda intuitivă, care se bazează în cea mai mare parte pe raționamente inductive. Învățarea prin descoperire nu este însă numai inducție. Ea este o rezultantă a inducției și deducției luate împreună. Referindu-ne, de pildă, la învățarea matematicii, apreciem, ca un act fundamental al acestui proces, orientarea elevilor spre descoperirea de către ei înșiși a relațiilor și proprietăților matematice, ca și inițierea în raționamentul deductiv, construcțiile deductive matematice fiind programate în chip progresiv o dată cu etapele în care elevii învață să pună probleme, să analizeze datele, să aprecieze rezultatele, ducînd raționamentele mai departe, pînă la ultimele lor consecințe posibile. Nu numai matematica poate beneficia de aceste posibilități. Iată, de pildă, situații similare în învățarea altor obiecte. Într-un experiment efectuat cu cîțiva ani în urmă, la gramatică, noi am propus elevilor mici (clasele I—IV) un metalimbaj alcătuit, după anumite convenții, din figuri, puncte și linii care reprezentau noțiuni și categorii gramaticale. Urmărind de fapt un proces intelectual mai complicat, legat de simbolizare, am ajuns și la constatarea că, traducînd textele într-un limbaj gramatical figural-simbolic, eliberat de sensuri lexicale, elevii descoperă cu ușurință și totodată cu plăcere, ca într-un joc, normele limbii, codul. Descoperirea modificărilor concomitente produse în texte în mod deliberat și scoase în evidență prin exprimare simbolic-figurală concentra atenția elevilor exact pe calea dorită și-i conducea ușor spre înțelegerea conceptelor

Valoarea euristică a unor asemenea exerciții ne-a demonstrat nu numai că învățarea prin descoperire contribuie la dobîndirea reală a unor concepte noi și la lărgirea unor concepte însușite numai în parte, ci și că ea dezvoltă posibilitățile generale de investigație ale elevului, îl învață să învețe, creîndu-i o motivație puternică și redîndu-i încrederea în propriile forțe. Toate disciplinele oferă asemenea posibilități. De exemplu, într-o oră de geografie elevii unei clase au fost puși în fața unei hărți pe care erau însemnate numai rîurile, lacurile și bogățiile naturale. Elevilor li se cerea ca, privind aceste date, să „ghicească" unde vor fi așezate principalele orașe, liniile de cale ferată, șoselele principale și să motiveze soluțiile adoptate.

ELENA BEJAT

(Continuare în pag. 3-a)

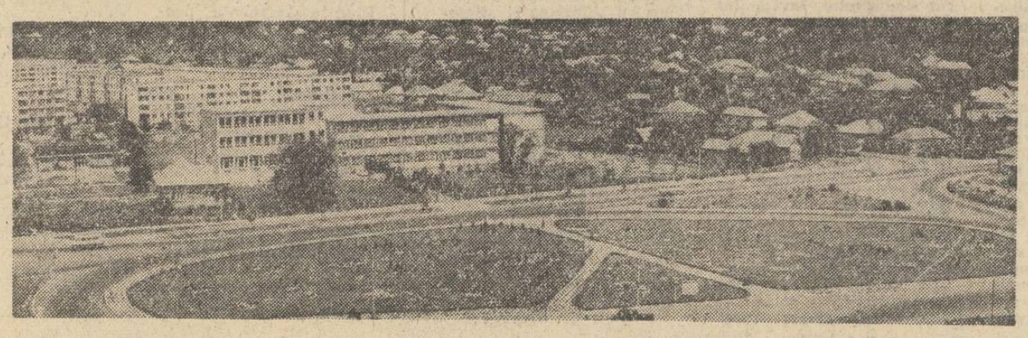

O nouă școală într-un cartier nou din Baia Mare

NU NUMAI ÎN MATEMATICĂ, DAR ȘI ÎN CELELALTE DISCIPLINE ELEVUL TREBUIE PREGĂTIT SĂ OPEREZE EFICIENT CU VIZIUNEA STATISTICĂ, PROBABILISTĂ — MAI PROFUND, MAI PRODUCTIV ANGAJATĂ ÎN DIALECTICA REALITĂȚII DECÎT CEA MECANICISTĂ.

(Noțiuni de teoria probabilităților în școala generală — pag. 3).

ROLUL DE RECEPTOR PE CARE ÎL ARE ELEVUL ÎN SISTEMUL CLASIC DE EDUCAȚIE SE TRANSFORMĂ — ÎN CONDIȚIILE UNUI SISTEM MODERN DE EDUCAȚIE — ÎNTR-UN ROL DE EFECTOR.

(Cibernetica și formarea personalității umane proiectate pentru viitor — pag. 4).

Rolul organizației de partid în creșterea eficienței activității școlare

Învățămîntul nostru se află angajat într-un amplu proces de perfecționare și modernizare menit să-i sporească eficiența socială. În acest proces, care va trebui să înscrie un moment de importanță cu totul deosebită în istoria școlii românești, un rol substanțial sporit revine organizațiilor de partid din școli. După cum se știe Congresul al X-lea al P.C.R. a acordat acestor organizații dreptul de control. Prin investirea lor cu acest drept organizațiile de partid din școli au, nu numai posibilitatea, dar și obligația de a interveni prin mijloacele ce le stau la dispoziție pentru a asigura aplicarea întocmai a politicii partidului și statului nostru în vederea perfecționării și modernizării învățămîntului, a legării lui tot mai strînse de nevoile practice ale construcției societății socialiste multilateral dezvoltate, a înarmării elevilor cu cele mai noi realizări ale științei și tehnicii, a educării acestora în spiritul moralei noi, socialiste.

Ținînd seama de obiectivele stabilite de partid în domeniul învățămîntului, organizațiile de partid au posibilitatea reală de a-și exercita în condiții optime rolul lor de conducător politic, de a îndruma cu competență și simț de răspundere întregul proces de instruire și educare a elevilor. În acest scop este necesar ca organizațiile de partid din școli să-și perfecționeze continuu stilul și metodele de muncă, să se ocupe îndeaproape de controlul îndeplinirii hotărîrilor, să promoveze cu toată consecvența activitatea colectivă, asigurînd participarea comuniștilor la pregătirea și elaborarea măsurilor și hotărîrilor, la întreaga activitate de partid.

Cum poate fi însă apreciată valoarea stilului și a metodelor de muncă ? Care sînt criteriile care atestă sau contestă o metodă sau alta, un stil sau altul de muncă în condițiile respectării prevederilor statutare cu privire la organizarea și desfășurarea vieții interne de partid ? Răspunsul la aceste întrebări este dat de măsura în care activitatea de partid se reflectă direct și operativ în sporurile calitative pe care școala le obține în activitatea ei curentă, de zi cu zi. Nivelul de pregătire al elevilor, orientarea acestei pregătiri, astfel încît să facă față cu succes cerințelor tipului de societate pe care o făurim — societatea socialistă multilateral dezvoltată — este un criteriu esențial care verifică și confirmă valabilitatea orientării și stilului muncii de partid din școli.

De o mare importanță pentru buna desfășurare a vieții interne de partid este stabilirea tematicii adunărilor generale, organul superior al organizației de bază. După cum s-a subliniat în recentele adunări pentru dări de seamă și alegeri, rezultate bune s-au obținut acolo unde s-au luat în discuție problemele cardinale ale vieții școlare, ale procesului instructiv-educativ. În vederea alegerii judicioase a tematicii adunărilor de partid biroul organizației de bază trebuie să realizeze un contact viu, rodnic cu membrii organizației, cu conducerea școlii, trebuie să dea dovadă de cunoașterea aprofundată a preocupărilor personalului didactic și

Dr. GHEORGHE DRĂGAN
prim secretar al Comitetului P.C.R. al sectorului 7, municipiul București

(Continuare în pag. 3-a)

RAID ANCHETĂ

Modalităţi de organizare a instruirii tehnico-practice

Am reîntîlnit, la începutul acestei săptămîni, cîţiva inspectori şi directori ai şcolilor teleormănene pe care îi cunoşteam de mai mulţi ani ca destoinici organizatori ai procesului de învăţămînt. Erau foarte stăruitor preocupaţi de stabilirea unor modalităţi optime pentru îndeplinirea uneia din sarcinile de prim ordin şi de mare actualitate ale învăţămîntului — instruirea tehnico-practică a elevilor.

Un cadru organizatoric favorabil afirmării iniţiativei creatoare

— În judeţul Teleorman — ne-a spus inspectorul general **Fernand Chirea** — s-a creat de mai mulţi ani, dacă nu o tradiţie, cel puţin o bogată experienţă în domeniul antrenării elevilor în activităţi productive, utile. Aşa încît orientarea nouă dată instruirii tehnico-practice, dezvoltarea acesteia, ne-a găsit, cum s-ar zice, pregătiţi.

La nivelul judeţului, preocuparea noastră s-a axat pe crearea unui cadru organizatoric adecvat desfăşurării în bune condiţii a pregătirii practice a elevilor, înţelegînd prin aceasta asigurarea unei baze tehnico-materiale corespunzătoare, încadrarea şcolilor cu personal de înaltă pregătire, colaborarea strînsă cu unităţi industriale şi agricole, cu organele economice judeţene. Se cuvine să menţionez aici sprijinul primit din partea organelor de partid şi de stat, care ne-au alocat sume importante — peste un milion de lei — pentru dotarea şcolilor. De asemenea, în asigurarea locurilor de practică pentru elevi şi chiar în dotarea unor şcoli cu utilaje am primit ajutorul unor întreprinderi cum ar fi Combinatul chimic de la Tr. Măgurele, Întreprinderea de aparataje din Alexandria, Ţesătoria „Teleorman" din Roşiorii de Vede, schela petrolieră Videle, precum şi al unor unităţi ale cooperaţiei meşteşugăreşti, iar în mediul rural al unor asociaţii intercooperatiste.

— Trasînd cadrul organizatoric la care se referă tovarăşul Chirea — a arătat inspectorul şef **Petrică Ivan** — noi am pornit de la ideea că aceasta nu înseamnă şi a da scheme fixe, indicaţii rigide, forme obligatorii pentru toată lumea sau orare imuabile. Acesta este de fapt şi spiritul ce caracterizează recentele instrucţiuni ale Ministerului Învăţămîntului, care stimulează iniţiativa, ne lasă nouă alegerea modalităţilor de realizare. Ca urmare, în fiecare localitate, în fiecare şcoală au fost găsite modalităţi diverse de organizare a instruirii tehnico-practice, toate strîns legate de condiţiile locale, de specificul economiei, de perspectivele de viitor. S-a putut afirma în acest sens spiritul organizatoric al directorilor, al profesorilor, al maiştrilor-instructori. Şi s-au putut profila cîteva experienţe proprii şi specifice.

De la traforaj la piese de mobilier, de la confecţionarea cheii franceze la participarea directă în producţia industrială

Faptele confirmă afirmaţiile inspectorilor. Şcoala generală nr. 1 din Turnu-Măgurele a cîştigat treptat un binemeritat renume nu numai pentru realizările obţinute în temeinica pregătire de cultură generală a elevilor, ci şi pentru pregătirea lor practică, pentru „performanţele" obţinute în acest domeniu.

Într-unul din atelierele şcolii, în orele destinate instruirii tehnico-practice, elevii încep din clasa a V-a să deprindă mînuirea sculelor de tîmplărie, să execute lucrări de traforaj, să confecţioneze obiecte simple şi utile : funduri de tocat carne şi legume, piese de şah, policioare, taburete etc. Sub îndrumarea iscusitului profesor-maistru **Ion Neaţu** se trece apoi, în clasele mai mari, la operaţii de tîmplărie mai pretenţioase : furniruit, sculptat, lustruit. Prin forţe proprii şcoala a reuşit să doteze atelierul cu un circular, un strung de prelucrare a lemnului, un letcon pentru pirogravură, cu scule corespunzătoare. Mai mult : în anul şcolar trecut s-a realizat o garnitură de mobilă furniruită căreia i-ar sta bine în orice interior modern.

O activitate la fel de interesantă desfăşoară şi atelierul de prelucrare a metalelor, a cărui activitate este condusă de profesorul maistru **Emil Marina.** Aici s-au realizat pentru şcoală materiale didactice şi truse care pot sta cu succes alături de cele produse de întreprinderile specializate.

Pentru fete, instruirea practică îmbracă forme specifice. Sub conducerea profesoarelor-maistre **Maria Ianculescu şi Maria Andrei** se realizează o pregătire corespunzătoare în domeniul gospodăriei şi menajului. De pildă bufetul şcolii — gestionat tot de elevi — desface produse culinare deosebit de gustoase preparate în cadrul orelor de instruire practică, mai căutate şi mai apreciate decît cele de la cofetărie.

Pornindu-se de la condiţiile existente în prezent s-a socotit indicat ca întreaga activitate de instruire tehnico-practică să se desfăşoare în atelierele şcolii. La clasele a VII-a şi a VIII-a se efectuează cîte 4 ore săptămînal, iar la clasele IX-X cîte 6 ore săptămînal, concentrate într-o zi pe săptămînă.

Dacă la Turnu-Măgurele se pregătesc „tîmplari", la Şcoala generală nr. 2 din Roşiorii de Vede, în funcţie de condiţiile existente, s-a organizat instruirea elevilor în domeniul lăcătuşăriei şi prelucrării metalelor. Şcoala a fost dotată corespunzător, printre altele cu bancuri de lucru pentru fiecare elev, cu strung, cu o maşină de găurit electrică (procurată de la o întreprindere din judeţul Prahova), cu aparate de sudură etc. Conduşi de maistrul **Florea Marinescu,** elevii au ajuns să realizeze în atelierul de lăcătuşărie cele mai diverse produse : chei pentru buteliile de aragaz, chei franceze, scule, bomfaiere, obiecte de uz gospodăresc — toate fabricate acum în mare cantitate şi solicitate de cumpărători.

După însuşirea bazelor teoretice ale prelucrării metalelor, după deprinderea mînuirii sculelor — deci după descifrarea alfabetului meseriei de lăcătuş — elevii trec să lucreze nemijlocit în procesul de producţie în cadrul întreprinderii cu profil metalurgic „Furnalul roşu" din Roşiorii de Vede. Activitatea din atelierul şcolii se continuă firesc în întreprinderea productivă. Orarul şi programul de muncă sînt întocmite în aşa fel încît să se realizeze o eficienţă maximă, o folosire judicioasă a întregului timp de muncă.

O altă şcoală din Roşiorii de Vede, Şcoala generală nr. 1, pe lîngă interesante activităţi de electrotehnică şi prelucrare a metalelor, a obţinut frumoase realizări în domeniul ţesătoriei, al broderiei şi croitoriei. Sub îndrumarea profesoarei **Elena Rădulescu** au fost confecţionate, de pildă, 24 de costume populare de toată frumuseţea pentru formaţia artistică a şcolii şi s-a realizat o bogată expoziţie de broderie cu vînzare. În viitorul apropiat, pe baza unor comenzi ale inspectoratului şcolar se vor executa halate de lucru, perdele, lenjerie de pat pentru internatele şi căminele de copii din judeţ etc.

Lotul şcolar şi miniferma — baza pregătirii viitorilor lucrători ai ogoarelor

În mediul rural instruirea practică a luat şi ea forme diverse, legate de specificul localităţii. Şcoala generală din comuna Ţigăneşti, bunăoară, este plasată într-o zonă cu puternică tradiţie legumicolă. Aici, de-a lungul anilor s-a creat o solidă bază materială. Lotul şcolar de 5 000 m.p., aflat în imediata apropiere a şcolii, a fost împrejmuit şi amenajat cu un ingenios sistem de irigaţie. Prin mijloace proprii, prin valorificarea producţiei agricole au fost achiziţionate pentru iriga ţii o motopompă, conducte etc. Pe jumătate din lotul şcolar se cultivă legume, experimentîndu-se, cu rezultate deosebit de valoroase, cultura forţată a tomatelor. Producţia din acest an a însumat aproximativ 5 000 kg de roşii. Pe altă jumătate din lot s-a amenajat o livadă cu pomi fructiferi de mare productivitate. În şcoală mai există şi un mic lot pentru studiul botanicii. De asemenea, este în curs de amenajare o seră. Buna organizare a instruirii practice s-a putut realiza prin conlucrarea celor trei profesori de biologie şi agricultură din şcoală — **Ştefania Mitroi, Pompilia Cioc şi Ileana Olaru.** La buna pregătire a elevilor contribuie şi munca pe care o desfăşoară în condiţiile unei sere ultra moderne cum este cea de la Brînceni, unde ei au preluat toate lucrările pe o solă.

Şi şcoala din comuna Izlaz dispune de o bază didactică corespunzătoare pentru instruirea practică. Aici, pe lotul şcolar, în seră şi la „minifermă" elevii se pregătesc în domeniul culturii cerealelor, pomiculturii, viticulturii, floriculturii. „Miniferma" — una din cele 22 existente în judeţ — este instalată pe un teren situat în lunca Oltului şi repartizat şcolii de către cooperativa agricolă de producţie. În cadrul ei se cultivă — după regulile agrotehnice cele mai înaintate — sfeclă şi porumb. Întreaga activitate este organizată pe principiile muncii şi retribuţiei din C.A.P. Rezultatele obţinute de elevi sînt dintre cele mai lăudabile, în această toamnă însumîndu-se peste 350 zile-normă. Sub îndrumarea profesorului **Stelian Ciocan,** cunoştinţele teoretice de agricultură îşi găsesc firească lor transpunere în practică prin realizarea unor recolte bogate.

Instruirea practică în şcolile din mediul rural a îmbrăcat şi alte forme specifice cum ar fi confecţionarea obiectelor de artizanat, împletituri în papură şi răchită, apicultură şi sericicultură, domenii în care unele şcoli, ca cele din comunele Băbăiţa, Cervenia, Drăgăneşti-Vlaşca, Stejaru, Lisa etc., au obţinut rezultate frumoase.

În perspectivă foarte apropiată, muncă pe baza unui plan de producţie

La sfîrşitul „turului de orizont" pe care l-am întreprins prin şcolile teleormănene, prof. **Fernand Chirea,** inspector general al judeţului, ne-a împărtăşit cîteva proiecte de viitor.

— Nu ne este indiferent ce facem şi cum muncim, nu putem să ne împăcăm cu ideea că este suficient să-i deprindem pe elevi cu meşteşugurile din bătrîni, nu ne mulţumim cu acoperirea unor ore din program printr-o activitate formală. Dacă într-o şcoală există un cerc de electrotehnică sau un atelier mecanic este evident că în acea şcoală nu va mai avea ce căuta un electrician sau un lăcătuş pe care să-l plătim. Cea mai bună dovadă a însuşirii unor deprinderi de muncă va fi aceea că elevii vor realiza singuri reparaţia şi întreţinerea instalaţiei electrice a şcolii, vor monta singuri soneria care le va anunţa recreaţia, vor repara singuri băncile, uşile, mobilierul. Am realizat acest lucru în cîteva şcoli şi vrem să-l realizăm în cît mai multe.

De asemenea, în mediul rural instruirea tehnică productivă va însemna muncă efectivă pentru realizarea unor recolte bogate, va însemna agricultură după toate regulile agrotehnicii înaintate, pe ogoare irigate, în sere şi ferme modernizate, cu mijloace mecanizate. Dacă elevii vor reîncepe să dea cu sapa pe micul strat în care sînt trei fire de usturoi şi două de ceapă nu vor putea dobîndi imaginea unei agriculturi moderne.

Studiind posibilităţile pe care le avem şi consultîndu-ne cu organele locale competente, am ajuns la concluzia că începînd din anul viitor vom putea introduce, în mod experimental, **plan de producţie** în patru din şcolile judeţului nostru. În atelierele de lăcătuşărie, tîmplărie şi croitorie ale acestor şcoli vor putea fi executate comenzi de material didactic, mobilier simplu, obiecte de uz casnic, lenjerie, costume populare etc.

Intenţionăm să transformăm obişnuita expoziţie de la sfîrşitul anului şcolar într-un veritabil tîrg în cadrul căruia vom expune şi contracta produsele realizate de elevi în cadrul atelierelor şi al instruirii practice.

Am schiţat succint cîteva modalităţi de realizare a instruirii tehnice-productive practicate în şcolile din judeţul Teleorman. Ceea ce credem că trebuie remarcat este unul din elementele determinante în buna organizare a acestei activităţi — INIŢIATIVA — dublată evident de pricepere, de entuziasm, de un dezvoltat spirit de organizare. Toate sînt calităţi pe care le putem întîlni — şi le-am întîlnit — în multe părţi, nu numai în judeţul Teleorman. Despre ele vom continua să mai scriem.

MIRCEA IONEL

ANIVERSĂRI ŞCOLARE

LA BÎRLAD

Liceul pedagogic din Bîrlad, pe băncile căruia s-au pregătit mii de învăţători, a sărbătorit recent 100 de ani de activitate. La festivitatea organizată cu acest prilej au participat colectivul didactic al şcolii, elevi de ieri şi de astăzi, numeroşi invitaţi.

În cei 100 de ani Liceul pedagogic din Bîrlad a desfăşurat, cu toate greutăţile întîmpinate în perioada începutului, o activitate bogată şi rodnică pusă în slujba instruirii şi educării tineretului. Una din importantele realizări pe care le-a dobîndit încă din primii ani ai înfiinţării sale o constituie organizarea practicii pedagogice şi înfiinţarea unei şcoli de aplicaţie de tip urban pentru băieţi. În anii puterii populare liceul a cunoscut o deosebită dezvoltare. Astăzi el numără 31 de săli de clasă şi peste 1 200 de elevi, este dotat cu laboratoare moderne, cu o bibliotecă bogată.

Participanţii la sărbătorirea liceului au adresat o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în care se spune printre altele : Astăzi, la această sărbătoare, gîndurile noastre se îndreaptă cu recunoştinţă către Comitetul Central al Partidului Comunist Român, către dumneavoastră, mult stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, pentru neobosita activitate pe care o desfăşuraţi în scopul înfloririi scumpei noastre patrii şi al făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate, înscriindu-ne eforturile pe linia Directivelor C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învăţămîntului.

ÎN JUDEŢUL COVASNA

Cu prilejul împlinirii a 300 de ani de la înfiinţarea Şcolii generale de 8 ani din comuna Catalina, judeţul Covasna, duminică 29 noiembrie a.c. a avut loc o adunare festivă. Aici, în noua clădire a acestui lăcaş de cultură, unde învaţă laolaltă fii ai oamenilor muncii, români şi maghiari, şi-au dat întîlnire foşti elevi cu cei mai tineri şcolari din comună.

Într-o atmosferă de entuziasm, cei prezenţi au adresat o telegramă Comitetului Central al partidului, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în care se spune, printre altele : Asigurăm Comitetul Central al partidului, pe dumneavoastră personal tovarăşe Ceauşescu, că vom munci neobosit pentru educarea tinerei generaţii în spiritul dragostei nemărginite faţă de partid şi de patrie, în lumina măreţelor sarcini trasate de Congresul al X-lea al partidului, pentru a întîmpina cu succes marele eveniment al semicentenarului creării Partidului Comunist Român, contribuind astfel la întărirea continuă a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

Unii greşesc şi alţii trag ponoasele

Cu bună ştiinţă am amînat pînă în această perioadă a anului şcolar comentarea unor scrisori primite mai demult la redacţie. Despre ce este vorba ? Iată un prim exemplu.

Anul trecut, în perioada legală de transferări, asemeni altor cadre didactice, tînăra profesoară K. I. adresează o cerere inspectoratului şcolar judeţean Cluj, în care solicită transferul şi — conform instrucţiunilor în vigoare — indică, în ordinea preferinţei, trei catedre vacante. Prin adresa nr. 2862 din 6.IV.1970 inspectoratul îi răspunde: „Comisia judeţeană nu v-a aprobat transferarea solicitată din următoarele motive : Dezmir — catedra s-a dat pentru reducere de activitate ; Huedin — catedra s-a radiat de la transferări ; Aiton — catedra s-a dat pentru apropiere de soţ cu activitate şi domiciliu în Cluj". În adresă se arăta, mai departe, că în cazul în care solicitanta este nemulţumită de modul de rezolvare a cererii, are dreptul să facă contestaţie. Contestaţia a fost făcută şi s-a primit aproximativ acelaşi răspuns : „Catedrele de la Aiton au fost atribuite unor cadre didactice mai îndreptăţite ca dv. ; catedra de la Huedin s-a publicat (ca vacantă, n.n.) din eroare, iar cea din Dezmir s-a atribuit unui cadru didactic care a avut reducere de activitate" *(sublinierea ne aparţine).*

Nu punem la îndoială faptul că la catedrele (sau catedra) din comuna Aiton au fost numite cele mai îndreptăţite persoane. Dar cum stau lucrurile la Huedin şi Dezmir ? În răspunsul inspectoratului este scris negru pe alb că în cazul Huedinului a fost vorba de o eroare. *Eroarea cui ? Adică s-ar fi putut scrie mai bine aşa : „noi, inspectorii şi directorii, care am întocmit aceste tabele am lucrat neatent, superficial, nu ştiam unde ne era capul şi am publicat ca liberă o catedră care de fapt nu există". Iar în cazul Dezmirului, unde catedra „*s-a dat pentru reducere de activitate...", *ar fi fost bine să spună mai clar : „Toţ din eroare, tot noi am greşit-o, că nici pe aceasta nu trebuia s-o publicăm ca vacantă dacă stăteam şi studiam mai atent situaţia concretă din fiecare şcoală, dacă ne gîndeam ce posturi se vor reduce".*

Pe bună dreptate solicitanţii s-au întrebat de ce au fost frustraţi de dreptul de a opta pentru trei posturi ? Practic, datorită greşelilor altora, şansele s-au redus de la bun început la o treime, întrucît două dintre cele trei posturi nu erau libere. Vorba aceea : „cei patru evanghelişti au fost trei — Luca şi Matei". Nu-i de mirare că au început să curgă contestaţiile, memoriile către toate forurile, către toate organele de presă.

Şi n-a fost singurul caz. Pe la sfîrşitul lunii septembrie am primit o scrisoare alarmată din comuna Amărăştii de Jos, judeţul Dolj. De la 1 septembrie se aflau aici şi funcţionau paralel pe acelaşi post două educatoare : una proaspătă absolventă, repartizată de comisia guvernamentală, alta cu dispoziţie de transfer eliberată de inspectoratul şcolar judeţean. De aici necazuri, alergătură, audienţe, jalbe, anchete etc. Încurcătura a provenit din publicarea a două posturi libere la aceeaşi unitate şcolară în loc de unul. A cui este vina ? — am întrebat. S-a găsit şi un vinovat. Nu chiar acarul Păun, ci dactilografa inspectoratului care — fie distrată, fie obosită de atîtea situaţii şi parasituaţii — a bătut la maşină de două ori acelaşi post. Superiorii ierarhici nu sînt de vină că ei n-au citit, numai au semnat....

Ce ne pare rău este că nici într-un caz, nici în altul n-a zis nimeni : „Scuzaţi-ne. Am greşit". Şi nici unul din cei care au încurcat lucrurile nu şi-au bătut capul să le descurce din timp. Poate că, îndată după apariţia „Buletinului" în care au apărut greşelile respective, s-ar fi găsit unele modalităţi de a aviza pe solicitanţi. Se putea afişa de exemplu o înştiinţare la sediul inspectoratului sau şi mai bine, cel vinovat de „eroare" putea plăti un anunţ la ziarul local. Dar, cum spuneam, nimeni nu şi-a bătut capul cu aşa ceva. Şi iată cum li se creează necazuri oamenilor, cum se provoacă adesea interminabile anchete în care irosesc şi nervi, şi timp, şi bani.

Am semnalat această situaţie acum, pentru că în aceste zile la şcoli şi la inspectoratele şcolare se desfăşoară lucrările în vederea stabilirii catedrelor vacante pentru anul şcolar 1971—72, ele urmînd să se publice în curînd. Atenţie, deci ! Fiecare mică neglijenţă de acum poate stîrni o mare bătaie de cap mai tîrziu. Şi, credem, pe viitor scuzele nu vor fi de-ajuns...

AL. I. VLADIMIR

Activitatea pe teren este una din principalele caracteristici ale pregătirii elevilor de la Liceul agricol din Sibiu

seco ven te

Plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor

În zilele de 26 şi 27 noiembrie a.c. s-au desfăşurat lucrările plenarei Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, la care au participat şi activişti de partid şi de stat, reprezentanţi ai conducerii Ministerului Învăţămîntului şi ai altor ministere, ai unor organizaţii de masă şi obşteşti, preşedinţi ai consiliilor judeţene ale Organizaţiei Pionierilor, comandanţi de unităţi şi detaşamente, numeroase cadre didactice.

La plenară au fost înfăţişate pe larg preocupările consiliilor pionereşti în domeniul perfecţionării cadrelor care îşi desfăşoară activitatea în rîndul pionierilor. De asemenea, au fost dezbătute o serie de probleme ale organizării şi desfăşurării vacanţelor şcolare. Participanţii la plenară au aprobat apoi planul de muncă al Biroului Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor pe 1971 şi acţiunile preconizate pentru sărbătorirea semicentenarului Partidului Comunist Român.

În cadrul plenarei Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, adjunct al ministrului învăţămîntului, a prezentat o informare în legătură cu activitatea desfăşurată de Biroul C.N.O.P. în perioada care a trecut de la ultima plenară.

Colocviul „Cercetarea interdisciplinară a învăţămîntului"

În zilele de 12—14 decembrie 1970 se vor desfăşura, în localul Universităţii din Bucureşti, Bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 64, lucrările Colocviului naţional de pedagogie „Cercetarea interdisciplinară a învăţămîntului".

Potrivit dispoziţiilor, rambursarea cheltuielilor de deplasare şi cazare ale participanţilor se va face de către instituţia căreia îi aparţin (institut de învăţămînt superior sau inspectorate şcolare) şi cu aprobarea prealabilă a acesteia.

Simpozion de psihologia muncii

În zilele de 1—2 decembrie a.c., secţia de psihologie-pedagogie a Academiei de ştiinţe sociale şi politice a organizat un simpozion de psihologie a muncii.

Multe din temele abordate în cadrul lui au avut contingenţe ori s-au plasat chiar în sfera unor probleme de psihologie deosebit de actuale pentru practica vieţii şcolare. Dintre comunicările care s-au distins în acest sens amintim „Studiul profesiunilor şi monografiile profesionale" (C. Botez), „Evoluţia şi clasificarea profesiunilor" (P. Pufan), „Mijloace eficiente de informare a tineretului asupra profesiunilor" (D. Văcariu), „Structura monografiilor profesionale pentru uzul şcolilor de cultură generală" (M. Peteanu), „Cercetarea experimentală în elaborarea monografiilor profesionale şi a normelor de selecţie" (E. Krau), „Orientarea, selecţia şi autoorientarea profesională în perspectiva teoriei informaţiei şi ciberneticii" (G. Zapan), „Utilizarea tehnicilor proiective în selecţia profesională" (A. Cosmovici), „Problema criteriului în selecţia profesională" (Z. Weintraub), „Cercetări privind validarea unor probe psihologice aplicate la concursul de admitere în şcoala profesională" (D. Muster-A. Gheorghiu-D. Ioan) etc.

Pe urmele trecutului istoric al comunei

La Şcoala generală din comuna Goranu, judeţul Vilcea, prof. P. Manole a realizat, împreună cu elevii săi un muzeu menit să contribuie la mai buna cunoaştere a trecutului patriei. Muzeul cuprinde unelte şi arme din piatră cioplită şi şlefuită ca şi din fier găsite pe teritoriul comunei, piese de ceramică, exponate etnografice şi numismatice precum şi diferite documente.

Pe baza unora din obiectele aflate la muzeu profesorul a întocmit o monografie a comunei Goranu. Totodată, aceste vestigii ale trecutului îi ajută pe profesori şi în predarea lecţiilor, ca şi în activitatea desfăşurată în cercuri. De pildă, pornind de la legenda că Negru Vodă trecea deseori peste Olt, hărţuind căpeteniile tătare membrii cercului de istorie au căutat mărturii ale acestui fapt. Ei au scos astfel la iveală, în punctul „La Cetate", urmele unei cetăţi de piatră necunoscute în istoriografia românească şi care pare să fi fost distrusă înaintea apariţiei izvoarelor scrise.

În prezent elevii din Goranu sînt antrenaţi în stringerea materialului pentru monografia şcolii. Ei culeg amintiri ale celor mai în vîrstă foşti elevi, adună fotografii, documente etc.

Prof. P. CEAUŞU

Teatru pentru şcolari pe lîngă Sindicatul învăţămînt din Cluj

Din dorinţa de a cultiva şi dezvolta gustul pentru teatru în rîndurile tineretului şcolar şi de a-l ajuta în studiul literaturii dramatice şi poetice incluse în programa şcolară, Comitetul sindicatului învăţămînt din Cluj, în colaborare cu Comitetul sindicatului salariaţilor din artă, au luat iniţiativa înfiinţării unei formaţii de teatru alcătuite din 9 actori pensionari şi 7 actori în activitate de la Teatrul Naţional, precum şi din artişti amatori din rîndurile cadrelor didactice.

Printre actorii care vor juca în piesele din repertoriul alcătuit sau vor regiza spectacole fac parte Maria Cupcea, artistă emerită, laureată a Premiului de Stat, Miluţă Lapteş, Liviu Doctor, Emilia Hadeş, Octavian Teuca, Marin Aurelian. Repertoriul cuprinde, în funcţie de prevederile programei şcolare, un spectacol I.L. Caragiale cu fragmente din piesele „O noapte furtunoasă", „O scrisoare pierdută", „Conul Leonida faţă cu reacţiunea", un spectacol compus din scene din „Vlaicu Vodă" de Al. Davila, „Bălcescu" de Camil Petrescu, „Înşir-te mărgărite" de V. Eftimiu, „Apus de soare" de Barbu Delavrancea, un spectacol Lucian Blaga cu fragmente din piesele „Meşterul Manole", „Zamolxe", „Avram Iancu" şi „Cruciada copiilor".

Pentru preşcolari şi şcolarii mici formaţia de teatru şi-a inclus în repertoriu „Regele telegar" de Marton Lili — în traducerea lui A. Steganescu şi „Fetiţa pădurii" de Nel Cobar şi Sady Rudeanu, o piesă educativă şi distractivă cu muzică şi balet.

În vacanţa de iarnă, teatrul îşi va deschide stagiunea cu „Sînziana şi Pepelea" de Vasile Alecsandri.

Lunar, componenţii formaţiei de teatru dau consultaţii elevilor, îi îndrumă şi îi iniţiază în arta recitării versurilor în vederea pregătirii lor pentru serbările, concursurile şi festivalurile şcolare. Cu sprijinul actorilor de la teatrul maghiar va lua fiinţă o formaţie al cărei membri sînt actori şi artişti amatori premiaţi.

N. BURCEA

Materia prevăzută pentru concursul „Olimpiada matematică" la liceele de specialitate în anul şcolar 1970—1971

ETAPA LOCALĂ
(17 ianuarie 1971)

1) LICEELE ECONOMICE.

Anul I

Algebră : Pînă la „puteri şi radicali".

Calcul aritmetic : Întregul material prevăzut în programă.

Geometrie plană : Pînă la „segmente proporţionale".

Anul II

Algebră : Pînă la „funcţia exponenţială".

Trigonometrie : Funcţii trigonometrice şi formule fundamentale.

Anul III

Analiza matematică : Pînă la „Funcţii continue".

Geometrie analitică : Dreapta şi cercul.

Anul IV

Algebră superioară : Materia prevăzută de programă.

Geometrie analitică : Dreapta şi cercul.

2) LICEELE INDUSTRIALE.

Anul I

Algebra : Pînă la puteri şi radicali.

Geometria : Pînă la cerc.

Anul II

Algebra : Pînă la funcţia exponenţială.

Geometria : Pînă la poliedre.

Trigonometria : Ecuaţii trigonometrice ; Aplicaţii ale trigonometriei în geometrie ; Numere complexe.

Anul III

Analiza : Pînă la limite de funcţii.

Algebra : Toată materia prevăzută în programă.

Anul IV

Pînă la studiul variaţiei funcţiilor (grafice).

Anul V

Algebra : Elemente de algebră superioară din anul IV — Ecuaţii algebrice pînă la structuri algebrice.

Elemente de analiză matematică : Calcul integral ; Pînă la ecuaţii diferenţiale.

OPINII

Noțiuni de teoria probabilităților în școala generală

După cum se știe, statistica și calculul probabilităților au dobîndit, în special în ultimii ani, o mare importanță în cercetarea științifică și în diferite sectoare ale activității practice. În științele sociale — psihologie, sociologie, economie, lingvistică etc., — dar și în fizică, în biologie, în medicină etc. teoria probabilităților și statistica joacă azi un rol de prim ordin. Noi direcții științifice dezvoltate în ultimii ani folosesc, în primul rînd, metode probabiliste și statistice : teoria informației, cibernetica, teoria jocurilor și a deciziei etc. Ca urmare, predarea acestor discipline nu a fost extinsă numai în cadrul învățămîntului superior, dar a început să se introducă și la nivelul învățămîntului liceal. În țara noastră, începînd din anul școlar 1968—1969 această disciplină se predă în clasa a XII-a.

Experiența a arătat însă că adulții întîmpină mari dificultăți, chiar atunci cînd e vorba de însușirea și utilizarea unor noțiuni și procedee elementare ale acestor domenii. Urmărind această problemă în cursul mai multor ani de cercetări sistematice, sectorul de psihologie pedagogică din Institutul de psihologie al Academiei de științe sociale și politice a ajuns la concluzia următoare : teoria probabilităților nu reprezintă un simplu capitol al matematicilor, ci **un mod specific de a gîndi și interpreta fenomenele.** În prezent, școala cultivă, la toate vîrstele, aproape exclusiv, orientarea univoc-deterministă a raționamentelor, iar învățămîntul matematic este îndreptat în același sens. Această orientare univocă devine la un moment dat — așa cum a rezultat din cercetările noastre — o piedică pentru asimilarea conceptelor și procedeelor probabilistе. **Pentru a facilita însușirea temeinică a cunoștințelor și deprinderilor mintale respective este necesar ca predarea lor să înceapă mult mai devreme, încă la nivelul învățămîntului general,** desigur într-o manieră simplă și intuitivă, dar absolut sistematică.

Pornind de la această ipoteză colectivul de cercetare din sectorul de psihologie pedagogică al Institutului de psihologie a organizat, în cursul anilor 1968—1969, o serie de lecții experimentale consacrate acestor noțiuni la clasele IV, V, VI, VII, în cadrul orelor de matematică, cu sprijinul învățătorilor și profesorilor din clasele respective și cu asistența științifică a unor specialiști de la Centrul de statistică matematică al Academiei. Recurgîndu-se la diferite procedee intuitive, sugestive, elevii au fost puși în situația de a opera efectiv cu unele concepte fundamentale ca cele de eveniment, eveniment sigur, posibil, imposibil, evenimente independente, probabilitate și frecvență relativă, înmulțirea probabilităților etc. Desfășurarea lecțiilor și lucrările finale de control au demonstrat receptivitatea și interesul deosebit al copiilor pentru aceste noțiuni, necesitatea și posibilitatea construirii sistematice a deprinderilor mintale fundamentale pentru acest domeniu. Considerăm că, așa cum se procedează la aritmetică sau geometrie, este **necesar și posibil** ca începînd încă din școala generală să se fasoneze un corp de intuiții și să se exercite un sistem de deprinderi care vor permite însușirea ulterioară, în clasele superioare, a teoriei probabilităților și a statisticii la un nivel corespunzător de abstractizare și productivitate. Fără o asemenea bază intuitivă, sistematic și din vreme construită, asimilarea ulterioară a cunoștințelor respective va fi în general deficitară. Este vorba de o lege fundamentală a dezvoltării intelectuale, pe care nici un proiect didactic nu o poate eluda.

Dezvoltarea intelectuală are un caracter stadial, ceea ce înseamnă că evoluția intelectuală se realizează pe etape, fiecare etapă fiind caracterizată printr-o organizare specifică, relativ stabilă. Trecerea la o etapă superioară presupune întotdeauna în primul rînd revalorizarea achizițiilor precedente cu mijloacele caracteristice noii etape, după care devine posibilă valorificarea completă a resurselor oferite de noile mijloace. De aici, o concluzie esențială pentru procesul de învățămînt : fiecare sistem nou de cunoștințe trebuie pregătit încă în etapele precedente, cu mijloace mai simple, adecvate acestora. Înainte de a se preda geometria ca disciplină operînd cu abstracții, cu concepte figurale, este necesar ca elevul mic să fie pus în situația de a cerceta obiecte figurînd corpuri geometrice simple ca paralelipipedul, cilindrul, piramida, pentru a le descoperi intuitiv și practic proprietățile. Fără o asemenea pregătire făcută în etape anterioare elevul nu va dispune de un sistem de deprinderi și intuiții adecvate pe care să se poată sprijini noul sistem de cunoștințe predat. Același lucru este adevărat și pentru statistică și teoria probabilităților care, cum spuneam, nu constituie un domeniu reductibil la aritmetică sau la algebră, ci reclamă un mod specific, distinct de a gîndi.

Intrucît primele lecții experimentale au dat rezultate bune, s-a trecut în prezent, cu aprobarea Ministerului Învățămîntului, la un experiment lărgit, la care participă peste 20 de profesori și care se desfășoară începînd de la 1 decembrie 1970. Lecțiile se predau în continuarea capitolului „Rapoarte și proporții" și, într-o anumită măsură, apar ca aplicații ale acestui capitol.

Principiul teoretic și didactic adoptat de noi a fost acela de a se unifica în predare, în fazele inițiale, viziunea statistică, experimentală cu cea probabilistă. Socotim că, cel puțin în această etapă, elevul trebuie pus în situația de a efectua cu adevărat unele din experiențele aleatoare despre care învață, pentru a confrunta frecvențele obținute cu probabilitățile calculate teoretic. În felul acesta se realizează principiul didactic despre care am vorbit mai sus : fiecare sistem nou de cunoștințe trebuie pregătit din etape anterioare ale dezvoltării intelectuale cu mijloace caracteristice acestor etape.

Lecțiile pentru clasa a VI-a — integral redactate —, cuprind noțiunile de eveniment, de eveniment posibil, sigur, imposibil, noțiunea de probabilitate, noțiunea de frecvență și legătura cu probabilitatea, importanța practică a teoriei probabilităților, noțiunea de eșantion și legătura cu probabilitatea și frecvența, construirea unor spații de evenimente elementare (fără explicitarea noțiunii) cu ajutorul diagramelor arborescente (cu probleme de genul acesta : care este probabilitatea ca într-o familie cu 3 copii, doi copii să fie băieți ? etc.).

Pentru clasa a VII-a se prevăd cunoștințe referitoare la evenimente contrare, evenimente elementare și evenimente compuse, spațiul evenimentelor elementare (noțiune care nu s-a predat explicit în clasa a VI-a), regula înmulțirii probabilităților pentru evenimente independente, înmulțirea probabilităților pentru evenimente dependente.

Clasa a VIII-a : evenimente incompatibile și compatibile, regula de adunare a probabilităților pentru evenimente incompatibile și compatibile, probabilități condiționate, noțiuni elementare de statistică : medie, mediană, mod, dispersie (variantă), abaterea medie patratică (deviația standard).

Menționăm că experimentele privitoare la introducerea probabilităților începînd din școala generală sînt considerate astăzi de cea mai mare importanță de către specialiști, care fac recomandări în acest sens la congresele și simpozioanele internaționale consacrate învățămîntului matematic. Amintim astfel că raportul conferinței de la Cambridge (1963) recomanda introducerea „foarte timpurie" a unor noțiuni fundamentale de probabilitate în programele școlare. La fel în raportul general al Congresului internațional pentru integrarea învățămîntului științific (Varna 1968) s-a recomandat introducerea probabilităților începînd din școala generală. În multe țări se desfășoară în prezent experimente în acest sens și se elaborează programe și manuale adecvate. Amintim, pentru ilustrare, manualul profesorului R. D. Knight (Anglia), manualul de matematici pentru școlile elementare al profesorului P. Suppes de la Universitatea Stanford (S.U.A.), sau lucrarea de statistică destinată adolescenților, ai cărei autori sînt profesorii italieni V. Pampallona și L. Ragusa Gilli. „School Mathematics Study Group" din S.U.A. a elaborat un ciclu de manuale experimentale cu texte distincte pentru elevi și pentru profesori, destinate exclusiv predării calculului probabilităților. Aceste manuale se adresează copiilor începînd de la vîrsta preșcolară și primele clase de învățămînt general și merg pînă la elevii din ciclul superior al școlii secundare. La rîndul său, „Comprehensive School Mathematics Program" din S.U.A a organizat în vara anului 1969 o conferință internațională consacrată predării probabilităților în școlile primare și secundare. N-am amintit decît cîteva date pentru a sublinia actualitatea problemei.

Așa cum am arătat mai sus, nu este vorba de a încărca programele cu un nou capitol, oarecare, din matematici. „În anul 2020... ecuațiile sistemelor deschise vor fi stăpînite și viziunea mecanicistă va fi substituită prin cea probabilistă" — afirmă pe drept cuvînt matematicianul și filozoful Mircea Malița (Omul, ființă antientropică, Contemporanul, 13 noiembrie 1970). Trebuie să ținem pasul, în învățămînt, cu marile direcții de dezvoltare ale științei și culturii contemporane. Nu numai în matematică, dar și în celelalte discipline elevul trebuie pregătit să opereze eficient cu viziunea statistică, probabilistă — mai profund, mai productiv angajată în dialectica realității decît cea mecanicistă.

Dr. E. FISCHBEIN
șef de sector la Institutul de psihologie al Academiei de științe sociale și politice

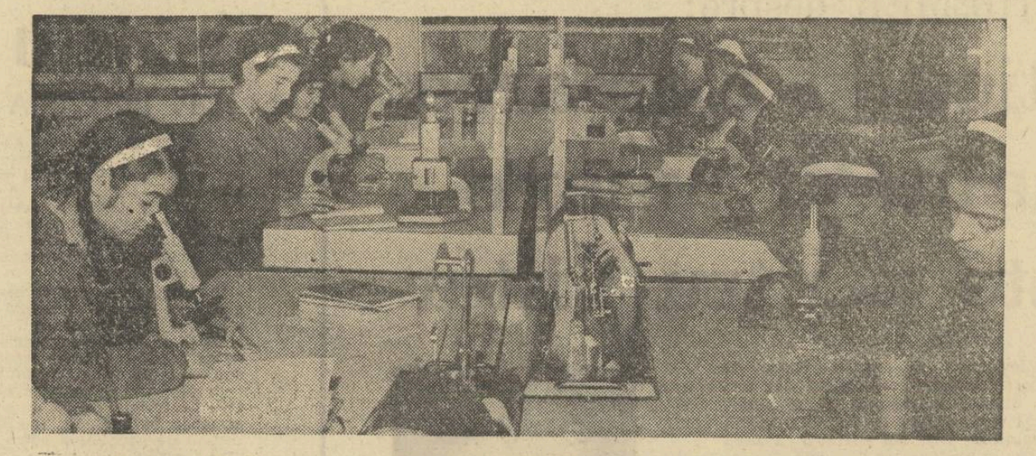

Determinările la microscop — o lucrare practică de bază în studiul tehnologiei materialelor

DIALOG DESPRE MANUALE

UN NOD GORDIAN

Mă aflam într-una din zile la Salonul național de carte, în fața standului Editurii didactice și pedagogice. Fără să vreau, am surprins o conversație între doi vizitatori. O redau aici cu fidelitate.

— Cum ți se pare literatura publicată de E.D.P. ?

— E sublimă, dar nu există — ar zice Caragiale.

— Ce vrei să insinuezi ?

— Nu-i nici o insinuare. Vezi și dumneata : sînt cărți interesante și utile, dar le dai de urmă ? „Istoria logicii" e apreciată în multe țări din Europa, după cîte am auzit. Dar ce folos! S-a epuizat la cîteva luni de la apariție.

— După cîte știu, s-a tipărit în 3 000 de exemplare.

— Puțin, foarte puțin ! Și nu constituie o excepție. Nu-s de găsit nici alte lucrări : „Pasiunea științei", „Orientarea școlară și profesională", „Modernizarea învățămîntului", „Instruirea programată" etc.

— Și toate astea din cauza tirajelor, care sînt, în medie, de 6 000 de exemplare. Adică o carte la aproximativ 30—40 de dascăli...

— Cum crezi că se poate tăia acest nod gordian ?

— Cred că ministerul sau editura ar trebui să stabilească tirajele fără drept de apel.

— Teoretic e foarte bine ; Dar practic ? Comenzile de cărți le fac organele de difuzare de la județe.

— Atunci, Centrala Cărții să corecteze cifrele primite de la județe.

— Nu poate, deoarece fondurile pentru aprovizionarea cu cărți sînt la județ. În afară de asta, cei de la centru cunosc oare mai bine cererea de carte decît cei care consultă rețeaua ?

— Cine consultă ? Fii serios ! Se fac c-o consultă ! Eu n-am văzut nici un asemenea consultant prin școala noastră !

— Atunci ?

— Atunci, iată o soluție : autorii, editorii și tipografii să-și primească drepturile bănești, respectiv salariile, din vînzarea cărților. — Este o idee care merită să fie reținută. Și iată încă una : nu s-ar putea ca Ministerul Învățămîntului să recomande bibliotecilor școlare cele mai bune cărți în vederea fixării precomenzilor ?

— Așa se și face ! Am văzut o listă transmisă inspectoratelor școlare, cu destinația : bibliotecile școlare.

— Eu, dacă aș fi la editură, mi-aș lua răspunderea. Aș fixa tirajul așa cum socotesc că trebuie, bazîndu-mă pe informațiile pe care le am.

— După cîte știu, s-a încercat și această soluție. Dar este cam greu să treci la aplicarea ei cînd oamenii care se ocupă cu difuzarea, precum și fondurile, sînt în altă parte — cînd n-ai, adică, nici pîinea, nici cuțitul. Și apoi, mai este ceva...

— Te gîndești cumva la prețul de vînzare ?

— De loc ! Prețurile sînt destul de accesibile. Mă gîndesc la altceva. Mulți dintre colegii noștri sînt avizi de informație profesională, aleargă să-și cumpere tot ce apare. Recunoaște însă că sînt printre ei și unii care au uitat de cînd nu și-au mai cumpărat o carte. Uite, într-o discuție purtată în cancelarie mi s-a întîmplat să pomenesc de cartea lui Dottrens „A instrui, a educa". Unul s-a scuzat că nu se descurcă în limbi străine, altul mă asigura că a rugat un prieten să i-o procure din străinătate — ambii habar neavînd că apăruse în limba română, publicată de E.D.P. în colaborare cu U.N.E.S.C.O....

— Ce remediu vezi ?

— Mai multe : cred că sistemul „cartea prin poștă" și cel al abonamentului trebuie extinse și perfecționate. La acestea aș adăuga încă o propunere : inspectorii școlari să controleze sistematic felul în care slujitorii școlii sînt la curent cu noutățile editoriale de specialitate.

— Deci nodul gordian poate fi tăiat !

EMIL BÂLDESCU

ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE

(Urmare din pag. 1-a)

În practica educativă este reținută ideea că, descoperirea fiind un proces cu implicații mai largi, valabil pentru mai multe discipline, se poate trece și la o învățare a euristicilor de descoperire. S-a constatat, într-adevăr, că învățarea prin descoperire determină însușirea de către elevi a unor metode și deprinderi utile sau călăuzitoare în știință în genere. Printre ele se numără priceperile de raționament deductiv, deprinderile de raționament inferențial, deprinderea de generare a unor ipoteze, de selectare a ipotezelor fructuoase, deprinderea de testare a ipotezelor și de orientare spre experimentele care se cer a fi realizate, deprinderi în formularea problemelor care pot fi rezolvate prin metode științifice. Concomitent, o asemenea învățare asociază și dezvoltarea unor trăsături de personalitate, ca răbdare, perseverență, curiozitate.

Un aspect important al învățării prin descoperire este valoarea sa de generalizare, capacitatea de *transfer*. Un elev care a căpătat deprinderea de a descoperi singur reguli, legi, concepte, de a sesiza deci regularități și relații, de a stabili înlănțuiri cauzale într-un anumit cîmp al cunoașterii va fi în mod evident în stare să o facă și în alte cazuri decît în cel al primului exercițiu. În experimentul de gramatică menționat mai sus am constatat unele facilitări ale investigației elevilor în domeniul fonetic, lexical și stilistic, fiind vorba de fenomenul numit de psihologie „transfer depărtat".

Este cert că nu putem reduce întreaga învățare la această modalitate, după cum nu putem avea pretenția de a face din fiecare elev un descoperitor într-un domeniu sau altul. În anumite cazuri este indicată și învățarea prin expunere, mai economică și asigurînd achiziții rapide. Se cere deci să se realizeze un echilibru între activitatea de transmitere a unor informații de către profesor și între activitatea investigatoare a elevilor. Nu putem să nu atragem însă atenția asupra valorii deosebite a învățării prin descoperire pe care psihologul american J. Brunner o rezuma la patru categorii de foloase : dezvoltarea potențelor intelectuale, creșterea motivației intrinsece, dezvoltarea capacității de prelucrare a datelor memorate și învățarea euristicilor de descoperire.

Cercetarea științifică pedagogică din următorii ani va experimenta desigur, în cadrul fiecărui obiect de învățămînt și în aria tuturor activităților școlare, sistemul de echilibrare a intervenției profesorului și al acțiunii de descoperire, de investigare a elevului (cît, cînd și cum intervine profesorul, cît, cum și cînd elevul pune și rezolvă probleme, formulează ipoteze etc.).

Atît avantajele legate de informația școlară propriu-zisă, care cîștigă în calitate devenind sistematică, ierarhică, cu o mare mobilitate și forță de asociativitate, cît și cele legate de aspectele formative ale educației (dezvoltarea gîndirii prin adaptarea unor scheme operaționale ale inteligenței sau prin antrenarea creativității) conduc la aprecierea metodei învățării prin descoperire ca una dintre metodele educative de perspectivă ale deceniilor următoare.

Ecouri la materialele publicate

„Cadrul solicitat de experimentul pedagogic"

În articolul „Cadrul solicitat de experimentul pedagogic" care redă discuția dintre Romeo Dăscălescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice și redactorul Octavian Buzescu, articol publicat în numărul 1065 al „Gazetei Învățămîntului", s-a strecurat o greșeală în partea care se referă la liceul nostru.

Afirmația că „întreaga promoție a anului trecut de la liceul „Ion Neculce" a reușit la concursurile de admitere în învățămîntul superior, ocupînd primele locuri" — pe care o face tov. Romeo Dăscălescu — conține o exagerare. Este adevărat că absolvenții uneia din clasele acestei promoții — clasa a XII-a B — au reușit cu toții în învățămîntul superior sau postliceal. Probabil că această situație a generat exagerarea. Este de asemenea adevărat că mai mulți absolvenți ai liceului nostru, din această promoție, s-au situat pe locuri fruntașe. (De exemplu, locul I la facultățile de matematică, filologie și mecanică, locul II la hidroameliorații, locul IV la mecanică etc.). Desigur, așa cum menționează tov. Romeo Dăscălescu, de aceste rezultate, ca și de altele obținute de elevii noștri, formele înnoitoare introduse pe canalul cercetării științifice nu sînt străine.

Nu toți absolvenții noștri au reușit însă la concursurile la care s-au prezentat. Situația exactă este următoarea : din totalul de 134 absolvenți 64 au intrat în învățămîntul superior — majoritatea în prima sesiune, iar 18 în școli postliceale, ceea ce înseamnă 61,19 %. Alți 13 absolvenți s-au încadrat în producție, 2 își satisfac serviciul militar, iar 37 au rămas necuprinși, declarînd că se pregătesc pentru a se prezenta din nou la concurs în sesiunea următoare.

ION DRAGU,
directorul Liceului „Ion Neculce"

ROLUL ORGANIZAȚIEI DE PARTID ÎN CREȘTEREA EFICIENȚEI ACTIVITĂȚII ȘCOLARE (Partea I)

(Urmare din pag. 1-a)

elevilor. Desigur, nu pot să lipsească temele privind sarcinile organizației de partid pentru sprijinirea procesului instructiv-educativ, în special pe linia promovării inițiativelor, a ideilor valoroase, a înlăturării concepțiilor conformist-retrograde, a șablonului și închistării, a rămășițelor scolastice în metodologia de muncă a unor cadre didactice. În adunarea generală trebuie de asemenea dezbătute temele privind buna desfășurare a învățămîntului ideologic al cadrelor didactice și a întregii munci politico-ideologice, pentru conducerea organizației sindicale, a organizațiilor de tineret și de pionieri. Sistematic adunarea generală trebuie să analizeze dacă membrii de partid constituie exemple demne de urmat în activitatea din școală, în viața familială, în societate, cum își îndeplinesc îndatoririle statutare și sarcinile de partid concrete primite din partea biroului organizației. Din practică rezultă că este recomandabil ca în adunările de partid comuniștii să raporteze asupra modului cum s-au dus la îndeplinire sarcinile de partid. Pentru educarea partinică a tuturor membrilor de partid, pentru informarea lor asupra politicii partidului este necesar să se organizeze în fața adunării generale expuneri despre prevederile statutare, despre hotărîrile de partid și de stat, despre poziția marxist-leninistă a partidului nostru în problemele internaționale etc.

În scopul bunei desfășurări a vieții de partid, al participării active a tuturor membrilor organizației la dezbateri, la elaborarea hotărîrilor, la conducerea treburilor organizației este necesar ca adunările să fie pregătite din timp, ca materialele ce se prezintă să constituie rodul dialogului nemijlocit cu toți comuniștii, ca fiecare membru al organizației să se simtă — și să fie în fapt — coautor al hotărîrilor adoptate.

La adunările de partid pentru dări de seamă și alegeri s-a semnalat faptul că unii membri de partid nu participă la dezbateri, la elaborarea hotărîrilor, iar uneori organele de partid nu urmăresc cum sînt duse la îndeplinire măsurile adoptate, nu trasează sarcini concrete comuniștilor, nu instruiesc activul obștesc al muncii politice de masă și nu-l mobilizează în direcția îndeplinirii obiectivelor principale ale muncii școlare. Asemenea fenomene umbresc activitatea organizațiilor de partid, reduc capacitatea lor de mobilizare și influențare, forța lor dinamică. Atragerea comuniștilor la conducerea tuturor treburilor organizației, consultarea lor asupra modului de rezolvare a problemelor, discutarea în organizație a stadiului îndeplinirii hotărîrilor, scoțînd la iveală inițiativele valoroase, precum și greutățile și neajunsurile ce trebuie înlăturate pentru a se putea acționa pînă la finalizarea hotărîrii sau planului de măsuri — iată caracteristici esențiale ale stilului de muncă al oricărei organizații de partid.

La adunările generale și în întreaga viață de partid este necesar să se asigure toate condițiile ca membrii de partid să-și spună liber și nestingherit părerile asupra problemelor supuse dezbaterii, să poată critica neajunsurile din munca organizației de partid din școală, să participe efectiv la înlăturarea lor. Dezbaterile din organizația de partid sînt necesare pentru elucidarea problemelor, pentru elaborarea unor hotărîri care să exprime gîndirea și înțelepciunea colectivă a comuniștilor. Dar, odată hotărîrea adoptată, ea devine obligatorie pentru toți membrii organizației **„Respectarea disciplinei de partid — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul la Congresul al X-lea — îndeplinirea necondiționată a liniei politice, a hotărîrilor partidului, a tuturor îndatoririlor statutare constituie o obligație de prim ordin pentru fiecare comunist indiferent de funcția pe care o are în partid".**

O sarcină de mare importanță a organizațiilor de partid din școli este desfășurarea unei intense și nuanțate munci politico-ideologice. Din dezbaterile adunărilor de partid pentru dări de seamă și alegeri a rezultat că este necesar să fie întreprinse în continuare eforturi susținute pentru lichidarea unor fenomene de formalism care diminuează eficiența muncii politico-ideologice. Atenția principală va trebui îndreptată în direcția îmbunătățirii continutului acțiunilor organizate, a sporirii contribuției acestora la mobilizarea cadrelor didactice pentru îndeplinirea obligațiilor ce le revin. Este necesar să se lichideze maniera îngust școlărească de prezentare a cunoștințelor, șablonismul, ignorarea cerințelor specifice corpului profesoral. Va trebui lichidat de asemenea caracterul pasiv al învățămîntului care pornește de la scheme prestabilite, este nepăsător față de cerințele reale și de curiozitatea celor cărora i se adresează. Metoda verificată în practică pentru evitarea neajunsurilor învățămîntului pasiv este aceea a întrebărilor și răspunsurilor. Aceasta a dat pînă acum rezultate remarcabile și se cere extinsă și mai mult. După expunerile teoretice din cadrul adunărilor de partid, după prelegerile în fața tuturor cadrelor didactice este bine să se dea participanților posibilitatea ca prin întrebări să-și lămurească unele din aspectele mai puțin înțelese. De asemenea, pentru accentuarea caracterului activ al participării la acțiunile organizate o mare importanță o au discuțiile libere, confruntările de opinii, exprimarea părerilor fără teama de a greși. În întreaga desfășurare a învățămîntului de partid este necesar să ne călăuzim după indicațiile din Raportul prezentat la Congresul al X-lea al P.C.R. de secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, și anume că **„rolul muncii de propagandă este de a stimula gîndirea politică vie a oamenilor, de a-i ajuta să-și explice desfășurarea evenimentelor și să adopte o poziție justă față de ele, să dobîndească o perspectivă clară pe bază concepției marxist-leniniste asupra dezvoltării societății contemporane să participe activ la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și guvernului".**

Organizînd și desfășurînd munca politico-ideologică, organizațiile de partid trebuie să aibă în vedere că una din îndatoririle principale ale frontului ideologic este promovarea unei atitudini combative, militante împotriva concepțiilor retrograde, mistice, împotriva influențelor ideologice străine, împotriva mentalităților înapoiate, formarea trăsăturilor etice corespunzătoare noilor relații statornicite în orînduirea noastră socialistă. Totodată organizațiile de partid trebuie să urmărească modul cum sînt valorificate de către comuniști cunoștințele dobîndite la învățămîntul ideologic atît în activitatea la clasă, cît și în afara acesteia.

Complexul de măsuri privind perfecționarea și modernizarea învățămîntului în raport cu cerințele dezvoltării economico-sociale și științifico-tehnice implică importante sarcini pentru organizațiile de partid din școli. Măsura de a se acorda acestor organizații drept de control a determinat o creștere deosebită a rolurilor, a răspunderii tuturor comuniștilor pentru buna desfășurare a întregii activități instructiv-educative. În cadrul adunărilor pentru dări de seamă, acest nou atribut a permis organizațiilor de partid să facă o analiză competentă a activității instructiv-educative, a stilului și metodelor folosite pentru a mobiliza eforturile cadrelor didactice spre îmbunătățirea calitativă a pregătirii tinerei generații, spre educarea marxist-leninistă a elevilor. Adunările au pus în lumină, cu deosebire, faptul că organizațiile de partid din școli au datoria de a trata problemele fundamentale ale învățămîntului în spirit critic, de a combate orice tendințe de prezentare a situației într-o lumină trandafirie.

Acționînd ca organe ale muncii colective, birourile organizațiilor de bază sînt chemate să-și perfecționeze necontenit stilul propriu de muncă, să trasеze sarcini concrete tuturor membrilor de partid, să-i sprijine în procesul îndeplinirii acestor sarcini, să orienteze întreaga activitate din școală în vederea transpunerii în viață a hotărîrilor partidului și guvernului, a liniei politice a partidului nostru.

Partea a doua a acestui articol se va publica în numărul viitor al „Gazetei Învățămîntului".

INFORMARE • DOCUMENTARE • INFORMARE

Prof. H. G. SCHIEMER despre:

Cibernetica şi formarea personalităţii umane proiectate pentru viitor

„In ultimele două decenii cibernetica a depăşit cadrul de ştiinţă cu multiple implicaţii interdisciplinare, devenind tot mai pregnant — şi poate înainte de orice — o metodă de a gîndi" Această idee, enunţată de profesorul vest-german H. G. SCHIEMER, a constituit nucleul interesantei discuţii pe care am purtat-o cu acest reprezentant de necontestată autoritate al biocibernetici, autor al unor lucrări fundamentale privind abordarea cibernetică şi matematică a problemelor de genetică moleculară, de patologie, psihiatrie şi psihologie socială, pedagog cu o mărturisită şi evidentă concepţie prospectivă.

— Care sînt principalele consecinţe asupra învăţămîntului, ale complexei poziţii ocupate de cibernetică ?

— Sînt, categoric, de partea celor care consideră că întreaga problemă a educaţiei trebuie abordată în noua perspectivă a ciberneticii. Din acest punct de vedere cibernetica defineşte mutaţiile tehnico-ştiinţifice contemporane în mai mare măsură chiar decît fisiunea şi fuziunea nucleară sau zborurile cosmice. Trebuie să ne obişnuim, pentru viitorul foarte apropiat, să trăim cu computerul aşa cum trăim cu creionul. Şi unul şi altul ne ajută să ne exprimăm ; dar, bineînţeles, aceste moduri de exprimare aparţin unor epoci diferite. Omul de astăzi şi mai ales omul proiectat pentru mîine va gîndi în categorii cibernetice. Şi aceasta nu pe un plan teoretic, ci în modul cel mai practic cu putinţă. Instituţia şcolară are datoria să-l înveţe pe copil să construiască şi, mai ales, să-l înveţe să înveţe prin intermediul construcţiilor funcţionale. Astfel rolul de receptor al elevului din sistemul clasic de educaţie se transformă, într-un sistem modern de educaţie, în acela de efector. În acest fel văd şi integrarea mijloacelor şi tehnicilor audio-vizuale în procesul de învăţămînt. Elevul să vadă pe ecranul televizorului nu simple cunoştinţe, ci elemente care să-l ajute să construiască.

— Proiectată în perspectivă cibernetică această concepţie înseamnă oare, aşa cum pretind unii, dotarea fiecărei şcoli cu unul sau mai multe calculatoare electronice programate special pentru activitatea în învăţămînt ?

— Consider că problema are — sau, mai precis, va căpăta — cu totul alte dimensiuni. În centrul actualităţii nu este problema dotării şcolilor cu computere ci, repet, aceea de a-i învăţa pe tineri să gîndească cibernetic. Or, aceasta înseamnă a avea altă perspectivă în abordarea problemelor. De altfel, paranteza este cred necesară, computerele din a treia şi mai ales din a patra generaţie, care îşi anunţă intrarea în lumea ştiinţei şi tehnicii, nici nu mai sînt elemente menite să intre în dotarea unei anumite unităţi, ci gigantice dispecerate, cu care vom putea intra în legătură prin telefon sau prin alt mijloc de comunicare direct de la masa noastră de lucru. Generaţia actuală construieşte asemenea computere ; desigur, numărul acestor constructori nu reprezintă încă un procent prea mare din totalul populaţiei. Generaţia de mîine, şi prin această formulă mă refer la cei care vor participa la viaţa activă peste 5 sau maximum 10 ani, va folosi aceste computere ; iar cei care vor activa cu ajutorul computerului sau a căror viaţă va fi influenţată de computer vor reprezenta în mod cert majoritatea populaţiei planetei noastre. De aceea nu este de ajuns să reproiectăm entităţile de referinţă în însuşirea cunoştinţelor de către noile generaţii ; nu este de ajuns să ne referim în fizică la cuant, iar la biologie să-i introducem pe elevi în domeniul geneticii moleculare. Cibernetica trebuie să ocupe un loc esenţial în educaţie şi aceasta nu în mod esoteric, ci integrat, ca un mod de gîndire sistematic care să înregistreze eficienţa cu precizia unui graf.

— Aceasta înseamnă însă o veritabilă revoluţie în concepţia şi organizarea întregului sistem de educaţie.

— Da. Unii vor obiecta că există riscuri. Dar trebuie să ne luăm aceste riscuri, bineînţeles în modul cel mai raţional, mai ştiinţific cu putinţă, dacă vrem ca pînă în cel mult un deceniu să creăm potenţialul uman capabil să ducă mai departe civilizaţia noastră. Îmi permit să afirm că sistemul de învăţămînt care nu va voi sau nu va putea să se adapteze acestor cerinţe fundamentale va fi categoric depăşit, aducînd grave prejudicii ţării căreia îi aparţine.

— Care sînt, în aprecierea dv., etapele succesive ale educaţiei moderne ?

— După părerea mea, elevii trebuie deprinşi încă din şcoala generală să utilizeze algoritmii, să programeze probleme simple. Apoi, la vîrsta de 18—20 de ani le vom putea forma o concepţie structurală. În învăţămîntul superior, unde tinerii trebuie să aibă la dispoziţie computere cu caracter didactic, ei se vor deprinde să programeze şi să rezolve practic problemele cu ajutorul calculatoarelor electronice. Toate acestea îi vor duce în final să pătrundă în profunzime teoria cibernetică şi să formuleze noi probleme în lumina acesteia.

Pentru a orienta cît mai rapid învăţămîntul în această direcţie problema principală este acum organizarea şi conducerea instituţiilor de învăţămînt, în aşa fel încît să se asigure conducătorilor lor condiţii de decizie la nivelul întreprinderilor industriale. Conducătorul unei şcoli poate avea — şi i se cere să aibă — capacitate şi posibilităţi de a dispune anticipativ. Cazurile excepţionale se vor încadra şi ele într-un sistem de toleranţe, pentru care se vor lua măsuri operative, fără a stînjeni sau a contrazice desfăşurarea riguroasă a acţiunii de ansamblu. În definitiv şi producţia, care operează în principal tot prin intermediul oamenilor, are un program general de lucru care ţine seama şi de cazurile excepţionale.

— Deci este de aşteptat ca cibernetica să îndeplinească o funcţie multiplă în evoluţia învăţămîntului din următorii 10 ani ?

— Ne aflăm în zorii unei noi epoci, care va fi caracterizată printr-un alt tip de personalitate umană. Omul de mîine trebuie construit de către un nou sistem de învăţămînt. Poate că tocmai aceasta este principala funcţie a ciberneticii : să permită edificarea sistemului de învăţămînt menit să făurească personalităţile societăţii viitoare. Ea va permite un control automat, dînd posibilitatea de a constata continuu ceea ce nu funcţionează sau funcţionează cu un randament scăzut în cadrul sistemului şi de a aduce modificările necesare. Intervenţia cibernetici va permite totodată ca generaţia intermediară să fie pe deplin recuperată şi adaptată noilor cerinţe. Vom dispune astfel de o veritabilă macropedagogie, în care fiecare om va fi confruntat permanent cu cerinţele în evoluţie ale societăţii, fiind totodată propriul său examinator.

Discuţie realizată de
M. HERIVAN

• ŞTIRI • ŞTIRI •

R. P. BULGARIA

La Sofia îşi desfăşoară activitatea un Centru al creaţiei artistice pentru copii şi adolescenţi. Înfiinţat în urmă cu un deceniu, acest centru are în primul rînd scopul de a familiariza tînăra generaţie cu problemele literaturii şi artei.

În cadrul centrului se organizează sesiuni şi consfătuiri ale creatorilor de lucrări literare şi artistice destinate copiilor. Fiecare carte nou apărută este obiectul unor discuţii animate şi al unor conferinţe. Au loc de asemenea întîlniri cu copiii, consacrate poeziilor şi poveştilor scrise pentru ei. În rîndul micilor cititori se bucură de o mare popularitate şi tradiţionala „săptămînă a cărţii şi a cîntecului pentru copii", organizată de Centrul de artă şi literatură.

În cadrul centrului lucrează specialişti renumiţi. Biblioteca lui dispune de 100 000 de volume. Centrul publică un buletin bimestrial — „Copii, arte şi cărţi" — care popularizează operele pentru copii, două culegeri anuale — „Probleme ale literaturii pentru copii" şi „Probleme ale educaţiei estetice" — precum şi lucrări metodice şi cataloage destinate învăţătorilor şi bibliotecarilor.

ALGERIA

Lupta pentru ridicarea procentului de şcolarizare constituie una din principalele acţiuni ale guvernului algerian. În acest scop se acordă învăţămîntului fonduri sporite şi care cresc din an în an (în 1970 cu 14 la sută mai mult ca în anul 1969) se construiesc şcoli, se pregătesc cadre, se fac eforturi pentru atragerea copiilor către şcoli şi pentru organizarea cursurilor fără frecvenţă. Se prevede ca pînă în 1973 şcolile primare să cuprindă 2.624.000 de copii faţă de 777.636 în 1963 şi 1.551.352 în 1969, şcolile secundare să-şi depăşească dublul efectivelor, ajungînd la 400.000 faţă de 51.144 în 1963 şi 168.000 în 1969, iar numărul bacalaureaţilor să fie de 10.000 (faţă de 3.000 în 1969). La rîndul său, învăţămîntul superior va trebui să cuprindă în 1973 27.000 de studenţi faţă de 2.803 în 1963 şi 18.503 în 1969, în timp ce numărul cadrelor din acest învăţămînt trebuie să crească de la 737 la 1990. Datorită acestui plan se va asigura şcolarizarea a un milion de elevi în plus, iar rata şcolarizării va creşte de la 57 la sută, cît reprezintă azi, la 73 la sută în 1973.

Se prevede de asemenea înscrierea a 630.000 de persoane la cursurile extraşcolare şi alfabetizarea unui milion de adulţi.

BELGIA

Pornind de la rezultatul unei anchete realizate într-o serie de ţări vest-europene Marcel Hicter, director general în Ministerul Culturii din Belgia, preşedintele Federaţiei internaţionale a centrelor de instruire prin metode audio-video, a atras atenţia asupra faptului că, dintr-un număr de 100 de noi cunoştinţe acumulate de copiii în vîrstă de 12 ani, 80 provin din surse extraşcolare. De aici rezultă că programele de învăţămînt din şcolile respective trebuie să fie mai bine adaptate nevoilor elevilor.

În laboratorul fonetic al Institutului pedagogic din Minsk, R.S.S. Bielorusă

BIBLIOTECA

„Istoria literaturii franceze de la începuturi şi pînă în zilele noastre"

După Istoria literaturii germane şi Istoria literaturii italiene, semnate de Mihai Isbăşescu şi respectiv Nina Façon, Editura ştiinţifică pune acum la îndemîna cititorilor o istorie a literaturii franceze, al cărei autor este S. Bercescu.

Începînd cu formarea limbii franceze, după ocuparea Galiei de către romani, cu primele texte scrise, lucrarea consemnează cronologic majoritatea evenimentelor literare, pentru a realiza un tablou cît mai complet al unei activităţi spirituale ce se întinde pe un spaţiu de peste douăsprezece secole. Se porneşte astfel de la Jurămîntul de la Strasburg ajungîndu-se în anul 1970, care consemnează alegerea lui Eugen Ionescu la Academia Franceză şi primirea de către acesta a marelui premiu naţional al teatrului. Criteriul este deci cel cronologic, dar autoarea se abate uneori de la el, aşa cum arată în prefaţă, atunci cînd, în interiorul unei etape istorice, aparteneţa unui scriitor la un curent sau la o şcoală literară anumită ar fi dus, prin păstrarea criteriului respectiv, la fărîmiţarea viziunii de ansamblu asupra acelei epoci. Nu s-au pierdut din vedere nici amplasarea literaturii franceze în contextul european şi nici legăturile acestei literaturi cu cea din ţara noastră.

S. Bercescu ţine să dea cititorului o informare precisă, de la care acesta să poată porni la judecăţi personale. Ca atare sînt prezentate viaţa şi opera scriitorilor, precum şi consideraţii asupra importanţei acestora în contextul întregii literaturi franceze; o bibliografie selectivă arată sursele de inspiraţie. Fără a se opri la citirea şi pătrunderea în operele autorilor analizaţi, autoarea a pus la dispoziţia cititorilor şi un important aparat bibliografic critic, rod al unei munci pline de perseverenţă. Sînt confruntate aici, de-a lungul celor şase sute de pagini, părerile celor mai autorizaţi istoriografi sau critici literari francezi. Un index alfabetic, cuprinzînd numele autorilor şi titlurile operelor anonime, facilitează folosirea acestei cărţi deosebit de utile profesorilor de franceză.

Stilul cărţii este cursiv şi agreabil, de multe ori cu o notă de ironie şi umor, fapt pentru care lectura este plăcută şi antrenantă.

MANUELA BORZATTI

„Copilăria şi tinereţea unor savanţi şi inventatori români"

Apărută recent în colecţia „Preludii" a Editurii didactice şi pedagogice cartea lui I. M. Ştefan „Copilăria şi tinereţea unor savanţi şi inventatori români" încearcă, aşa cum ne declară însuşi autorul, să înfăţişeze împrejurările în care s-a născut interesul acestora pentru ştiinţă şi tehnică şi felul în care au învăţat să muncească cu acea perseverenţă fără de care nu se poate înfăptui nimic trainic în viaţă.

Recurgînd în acest scop la amintirile pe care înşişi savanţii le-au aşternut pe hîrtie, împletite cu mărturisirile acelora care au fost contemporani cu ei şi au avut prilejul să-i cunoască îndeaproape, autorul face să defileze prin faţa cititorilor, de-a lungul paginilor acestei cărţi, imaginea unor ilustre figuri de savanţi români, reprezentanţi ai celor mai importante domenii ştiinţifice. Ni se prezintă astfel copilăria şi tinereţea „bunului şi învăţatului dascăl" Emanuel Bacaloglu, a acelui îndrăgostit de glie, întemeietor al şcolii româneşti de agronomie care a fost Ion Ionescu de la Brad, a înaintaşului de seamă al geologiei şi paleontologiei româneşti Gregoriu Ştefănescu. Rînd pe rînd ne sînt înfăţişaţi mai departe Anghel Saligny, Emil Racoviţă, Victor Babeş, Aurel Vlaicu, Dimitrie Pompeiu, Gogu Constantinescu şi Dimitrie Leonida. Se desprinde limpede faptul că între toţi aceşti iluştri savanţi există trăsături comune. Toţi au efectuat o muncă de pionierat, toţi au trebuit, aşa cum spunea Petru Poni, să lucreze mai întîi pentru a-şi crea mijloace de studii, nici unul dintre ei nu şi-a limitat interesele la specialitatea lui, ci i-a asociat preocupări sociale, pedagogice, de artă.

Prin felul cum a fost concepută, prin pildele pe care tinerii le pot afla cunoscînd pe această cale viaţa savanţilor, lucrarea constituie o lectură de o reală valoare educativă.

OVIDIU BARBU

„Modele populare"

În Editura „Ion Creangă" a apărut o carte de colorat — „Să desenăm modele populare", de Nicolae Pascu — pe care o aşteptam de mult, ea fiind prima carte cu desene după modele de artă populară românească.

Modelele, anume alese pentru copiii preşcolari şi elevii din primele clase de şcoală, sînt diverse. Subiectele au ceva din caracterul stilistic propriu reprezentărilor din plastica noastră populară. Autorul cărţii a speculat tocmai faptul că, prin natura lor, figurile din arta noastră populară au o notă de convenţionalitate ce se împacă de minune cu modul în care copilul, sintetizînd, îşi reprezintă formele lumii înconjurătoare. Forma mîinii cu degetele întinse de pe o ţesătură oltenească, cea a stelei de pe blidul maramureşean, capul de cal de deasupra rozetei-disc solar întîlnită pe furca hunedoreană sînt şi „descoperiri" ale copilului. Ele nu au înfăţişarea subiectului natural ci mai curînd reprezintă simboluri, ceea ce creează o aură de poezie formei.

La această calitate nativă a figurilor de artă populară se adaugă alegerea cu bună înţelegere a unor motive ce au o discretă notă de gingăşie, ca şi a unor binecunoscute piese întregi — lăicerul şi cofiţa moldovenească, ulcica nord-transilvăneană ş.a., — orînduite după principiul didactic de la simplu la complex. Toate acestea dau valoare cărţii, nouă ca temă şi originală ca mod de a apropia tînăra noastră generaţie de tezaurul artei populare.

ION I. DRĂGOESCU

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI SUCEAVA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

— Lector, poziţia 7 din statul de funcţiuni al catedrei de limba şi literatura română, disciplina Limba română contemporană ;

— Lector, poziţia 4 din statul de funcţiuni al catedrei de matematică, disciplinele Geometrie analitică şi Geometrie superioară ;

— Lector, poziţia 5 din statul de funcţiuni al catedrei de matematică, disciplina Metodica predării matematicii ;

— Asistent, poziţia 18 din statul de funcţiuni al catedrei de limba şi literatura română, disciplina limba şi literatura franceză.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului pedagogic din Suceava, str. Areni nr. 1, cererea de înscriere şi actele, în dublu exemplar, prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul oficial nr. 33, partea I din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul oficial pentru posturile de lector şi de 15 zile pentru postul de asistent.

Concursul se va ţine la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Suceava în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru posturile de lector şi de 15 zile pentru postul de asistent.

Informaţii suplimentare se pot obţine la secretariatul Institutului pedagogic din Suceava, telefon 10 092.

INSTITUTUL PEDAGOGIC-ORADEA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MATEMATICĂ

Catedra de matematică-fizică-chimie

Lector, disciplinele Mecanică teoretică şi Astronomie, poziţia 4 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE ISTORIE-GEOGRAFIE

Catedra de geografie

Lector, disciplinele Geomorfologie cu elemente de geologie şi Metodica predării geografiei, poziţia 6 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului din Oradea, strada Armatei Roşii nr. 5, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunţ în Buletinul oficial, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfăşura la Institutul pedagogic din Oradea în decurs de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere.

INSTITUTUL PEDAGOGIC — ORADEA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de limbă română

Lector, disciplina Istoria limbii române, poziţia 2 din statul de funcţiuni.

Catedra de pedagogie

Asistent, disciplinele Psihologia copilului şi psihologia pedagogică şi Pedagogia generală, poziţia 4 din statul de funcţiuni.

FACULTATEA DE EDUCAŢIE FIZICĂ

Catedra de teorie, ştiinţe medicale şi jocuri sportive

Asistent, disciplinele Volei şi Handbal, poziţia 12 din statut de funcţiuni.

Catedra de sporturi individuale

Asistent, disciplinele Gimnastică şi Schi, poziţia 11 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul institutului din Oradea, strada Armatei Roşii nr. 5, în termen de 30 de zile (pentru asistenţi 15 zile) de la publicarea acestui anunţ în Buletinul Oficial, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33, din 15 martie 1969.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfăşura la Institutul pedagogic din Oradea în decurs de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere (pentru asistenţi 15 zile).

IMPORTANT!

REVISTA „LUMEA"

Anunţă cititorii că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1971.

Abonaţi-vă din timp şi pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicaţiei.

Preţul unui abonament :

— anual	**104 lei**
— pe şase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R., factorii poştali şi difuzorii de presă din întreprinderi şi instituţii.

CADRE DIDACTICE

Pentru a avea colecţia completă, abonaţi-vă din timp şi pe o perioadă îndelungată la „Revista de pedagogie" pe anul 1971

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ANUL XXII-Nr. 1067

Vineri 11 decembrie 1970

4 pagini — 25 bani

AUTODOTAREA ESTE UN CRITERIU DE BUNĂ ADMINISTRARE, DE CONDUCERE ȘTIINȚIFICĂ, UN GENERATOR PERMANENT DE VALORI ACTIVE. PENTRU ȘCOALĂ, PE LÎNGĂ ASPECTUL EI ECONOMIC, AU IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ ȘI IMPLICAȚIILE DE ORDIN EDUCATIV.

(Autodotare — pag. 1)

TESTAREA NU-I TREABĂ DE AMATORI. EA ESTE DOAR ÎN APARENȚĂ SIMPLĂ. NUMAI SPECIALIȘTII POT FI ÎNVESTIȚI CU DREPTUL DE A ELABORA, APLICA ȘI INTERPRETA TESTELE. TESTUL NU POATE FI CONSIDERAT ÎN NICI UN CAZ CA INSTRUMENT UNIC DE PSIHODIAGNOZĂ.

(Testele — instrument de investigație psihologică — pag. 1.)

STRATEGIILE EURISTICE SÎNT NECESARE ÎN GÎNDIRE PENTRU CĂ ÎN REZOLVAREA PROBLEMELOR TREBUIE SĂ INTERVINĂ CRITERII DE SELECȚIE DIN MULTITUDINEA DE SOLUȚII POSIBILE.

(Strategiile euristice — pag. 3).

Lucrare în piatră realizată de elevul Alexandru Crișan de la Liceul de arte plastice din București

O discuție în cancelaria liceului din Urlați despre:

AUTODOTARE

În vocabularul curent al cadrelor didactice, directorilor de școli și inspectoratelor școlare termenul de autodotare înregistrează de la o vreme o frecvență sporită. Ce semnificație are acest fapt? Ce este în esență autodotarea și care sînt implicațiile ei? Ce resurse presupune? Cum se poate ea realiza? La aceste întrebări am căutat răspunsuri într-o discuție purtată în cancelaria profesorilor de la liceul din Urlați, județul Prahova, liceu care a obținut realizări în valoare de sute de mii de lei în domeniul autodotării. Au participat prof. **Adrian Tărîndă**, directorul liceului, prof. **Olga Nicolae**, secretara biroului organizației de partid, profesorii **Eugen Moraru** și **Anina Cristian**, maistrul instructor **Vasile Nicolescu**. Din partea redacției discuția a fost condusă de prof. **Const. Rădoi.**

Red.: Pentru început vă propunem să definim termenul de autodotare și implicațiile acesteia pentru activitatea personalului didactic și a elevilor. Așadar ce este autodotarea?

Olga Nicolae: După părerea mea, autodotarea este mai întîi un criteriu de bună administrație pentru conducerea unei școli. Ea presupune nu numai calități de bun gospodar, ci poate, într-o măsură chiar mai mare, inventivitate. Este un element esențial, cred, pentru ceea ce în ultimul timp se numește știința conducerii.

E. Moraru: Aș adăuga și arta de a declanșa, organiza și dirija capacitățile creatoare ale unui colectiv de școală de către factorii răspunzători, adică organizația de partid, conducerea școlii, organizația sindicală și, evident, cu o pondere substanțială, organizațiile de pionieri și tineret.

A. Tărîndă: După mine, ca director de școală, autodotarea înseamnă să caut posibilitățile, apoi să le folosesc cît mai deplin pentru buna desfășurare a muncii din școală pe toate compartimentele ei.

Red.: Însăși această evaluare presupune, în fond, un proces de creație.

A. Tărîndă: Da, dar un proces reclamat de ansamblul muncii de instrucție și educație. Concepută ca un generator de valori active autodotarea are pentru învățămînt un sens aparte. Să mă explic. Prin buna desfășurare a muncii din școală nu înțeleg să determinăm însușirea de către elevi a unor definiții, noțiuni pe care să le înșire frumos și corect la examene ci, în primul rînd, capacitatea de a utiliza aceste cunoștințe în viață. După mine este mai bine pregătit chiar din punctul de vedere al culturii generale, tînărul care știe, de pildă, 20 de formule pe care le poate aplica în 200 de situații, decît cel care cunoaște 200 de formule pe care nu le poate însă folosi decît în 20 de situații. Autodotarea este, din acest punct de vedere, esențială pentru însuși conținutul muncii noastre. Ea înseamnă nu numai făurirea de valori materiale, ne interesează nu doar sub aspect economic, ci mai mult sub aspect educativ pentru că pregătim oameni capabili să făurească.

Red.: Absolut de acord.

Anina Cristian: Autodotarea are desigur pentru învățămînt și multe alte implicații în afara celor menționate. Aș releva încă unul. În școli avem în multe cazuri, din dotări, numeroase aparate, planșe, hărți. Dar, pe măsură ce se afirmă tot mai mult tendința de a marca lecția prin personalitatea profesorului, posibilitățile de ilustrare existente nu mai satisfac, nu mai pot acoperi toate cerințele. Cunoscîndu-și bine clasa, posibilitățile, cunoscînd cerințele fiecărei lecții în condițiile specifice în care lucrează el, profesorul, simte adesea nevoia să confecționeze singur, sau pe baza concepției lui, cu ajutorul elevilor, un dispozitiv, o planșă, mai multe scheme etc. în măsură să determine o mai bună însușire a noțiunilor pe care urmează să le predea.

Red.: Liceul dv. este cunoscut în județul Prahova ca avînd realizări deosebite în domeniul autodotării. Propun să le trecem în revistă, insistînd asupra modului cum au fost ele obținute.

A. Tărîndă: Da, avem unele realizări, dobîndite în decursul mai multor ani, din 1953 cînd a fost înființat liceul. La început liceul nostru a funcționat într-un local cu 4 săli de clasă, fostă școală primară. Din 1959 și pînă în prezent am construit, valorificînd și posibilitățile locale, tot ceea ce se vede astăzi: 24 săli de clasă și 4 laboratoare. Avem în plus două săli pentru educație fizică, deocamdată improvizate, și trei ateliere proprii. Întreaga aparatură necesară predării în bune condiții a tuturor disciplinelor școlare ne-am procurat-o în primul rînd prin posibilitățile proprii. Iată cîteva: 5 magnetofoane, 6 picupuri, 5 aparate de proiecție tip „Diascol", un aparat de proiecții, un aparat de filmat, două amplificatoare, o stație de radioamplificare, aparate de radio, chitare, acordeoane — toate fără a atinge cu ceva fondurile statului. Acum o lună de zile, pe baza unui proiect original al profesorului Moraru, am realizat și un laborator audio-vizual cu 42 de cabine, care ne-a costat 30 000 lei.

Red.: După cîte știu, realizarea proiectului-tip recomandat de minister costă 78 000 lei pentru 36 de locuri, ceea ce înseamnă peste 2 000 de lei pentru un loc. Dv. ați reușit să coborîți costul unui loc sub 800

(Continuare în pag. a 2-a)

O vacanță variată, atrăgătoare

Pregătirile pentru vacanța de iarnă au intrat în actualitate. Din desfășurarea lor apar în evidență trăsăturile ce o vor caracteriza. Acțiunile vacanței vor avea un caracter spontan și cît mai diversificat, cît mai lipsit de formalism, de rigiditate, creîndu-se condiții ca elevii să-și petreacă timpul după preferințele și preocupările lor.

Mulți adolescenți vor pleca în taberele pe profil. Vor fi tabere pentru radioamatori, pentru aero și navo-modeliști, pentru iscusiții participanți la concursul „Minitehnicus", pentru „căutătorii de comori" și, desigur, pentru iubitorii sporturilor de iarnă. Aici, în aceste mici centre ale fanteziei și creației, ale activității utile, reconfortante zeci de mii de școlari de toate vîrstele își vor continua, într-un alt cadru, preocupările din cercurile sau atelierele școlare. Ca în fiecare an, pasionații excursioniști vor colinda pădurile înzăpezite, orașele, satele, drumurile patriei.

Pregătiri deosebite se fac și pentru tradiționala serbare a pomului de iarnă. Organizată, ca și în ceilalți ani, pentru preșcolari și pentru toți elevii pînă la 14 ani, ea se va desfășura între 27 decembrie și 5 ianuarie. Adunați în jurul bradului verde, feeric împodobit, copiii vor primi din tolba plină a lui Moș Gerilă sute și sute de daruri.

Multe din acțiunile vacanței vor fi dedicate marii sărbători pe care întregul nostru popor se pregătește să o întîmpine: aniversarea semicentenarului Partidului Comunist Român. Copiii și tinerii, pentru care partidul manifestă atîta părintească grijă, vor închina acestui eveniment, în zilele vacanței, cîntece și versuri, vor face excursii la locurile legate de lupta comuniștilor, vor vizita muzee și case memoriale etc. Școlarii din județul Prahova, bunăoară, se pregătesc pentru un concurs cu tema „Realizări ale anilor socialismului în județul Prahova", colegii lor din școlile județului Dolj vor lua parte la cîteva excursii intitulate „Pe urmele înaintașilor noștri — comuniștii", iar cei din județul Bacău vor viziona un ciclu de spectacole cinematografice în cadrul acțiunii „Pagini din lupta partidului oglindite în filmul românesc".

Variată, atractivă, plină de făgăduințe, vacanța îi așteaptă pe școlari pentru a le oferi ceasuri și zile de neuitat.

M. V.

Testele — instrument de investigație psihologică

Interviu cu prof. univ. AL. ROȘCA, președintele Secției de psihologie pedagogie a Academiei de științe sociale și politice, director al Institutului de psihologie

După definiția adoptată de Asociația internațională de psihotehnică și introdusă de H. Piéron în al său „Dicționar de psihologie", testul este o probă determinată, indicînd o sarcină de îndeplinit identică pentru toți subiecții ce se examinează cu o tehnică precisă, pentru aprecierea succesului și eșecului sau pentru notarea numerică a reușitei. Sarcina poate fi relativă fie la cunoștințele dobîndite, fie la funcții senzoromotrice sau mintale. Fiind unul dintre cele mai obișnuite și mai utile instrumente ale psihologiei diferențiale și aplicate și cîștigînd în această epocă de diferențiere continuă a formelor de activitate umană valoarea unui mijloc apt să răspundă complexelor probleme ale orientării școlare și profesionale, testele sînt din ce în ce mai mult solicitate în perfecționarea activității didactice. Pentru clarificarea cîtorva idei privind oportunitatea și perspectivele utilizării lor în învățămînt, valoarea și limitele acestora, exigențele științifice cărora trebuie să le răspundă cei ce le folosesc, am adresat cîteva întrebări profesorului universitar A. Roșca.

— A fost o perioadă în care modul de elaborare, utilizarea și concluziile formulate pe baza testelor au fost supuse unei critici foarte serioase. Ce a determinat aceste critici?

— Testele erau criticate îndeosebi pentru că adeseori, în utilizarea lor, se punea accentul mai ales pe capacitățile native ale oamenilor și mai puțin pe rolul pe care îl joacă în mod inevitabil, în dezvoltarea acestora, condițiile concrete de viață materială și spirituală. În această atmosferă de critică la adresa testelor au intervenit și unele exagerări, dintre care cea mai importantă este aceea de a se fi operat o simțitoare reducere a investigațiilor științifice într-unul din vastele compartimente ale psihologiei.

M-am referit, dînd aceste amănunte, la o situație din țara noastră. Trebuie să se știe însă că și în alte țări s-au pronunțat critici la adresa testelor. Aceste critici au fost determinate mai cu seamă de unele abuzuri la care a dus utilizarea testelor. Marea simplitate sub care se prezintă uneori i-a făcut pe mulți să creadă că testarea poate sta la îndemîna oricui. Ca urmare, fără să țină seama de faptul că numai specialiștii au posibilitatea de a elabora, aplica și interpreta testele, numeroși „amatori" au recurs la serviciile lor. Rezultatele, bineînțeles, au fost dăunătoare.

Interviu consemnat de OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. 4-a)

În laboratorul de calculatoare analogice de la Centrul de calcul al Universității București

La obiect!

Sîntem uneori nevoiți să asistăm, în reuniuni de lucru, la o revărsare torențială de fraze, la un fel de beție de cuvinte în care cu greu poți ajunge să descifrezi cîte o firavă idee. Există, cred, la unii, pasiunea de a vorbi (și mai ales de a vorbi în public), de a vorbi pur și simplu, de a vorbi mult, cu sau fără folos.

Pare foarte curios să spunem că dacă vrem să fim moderni trebuie să ne revizuim chiar și felul cum vorbim. Doar încă pe vremea lui Caragiale alegătorii îl somau pe orator „să treacă la plebiscit". Deci povestea e veche. Dar dacă pălăvrăgeala goală putea să fie cîndva doar subiect de amuzament, astăzi, raportată la ritmurile modernizării, ea devine un adevărat pericol public. Noțiunea de modernizare implică și ideea de economisire a mijloacelor, de rapiditate, de precizie. Sub imperiul acestor exigențe și comunicarea noastră orală trebuie să fie laconică, precisă, clară, la obiect.

Nu avem timp de pierdut. Iar desueta pălăvrăgeală de avocat de modă veche, vorbăria în gol sau aiurea ne țin pe loc și ne fură timpul. Nimeni nu are dreptul să consume nici timpul, nici energia, nici nervii și nici răbdarea semenilor săi, scăldîndu-se într-un ocean de cuvinte.

Este nu numai absurd, dar de-a dreptul supărător ca, de exemplu, cineva solicitat într-o consultare profesională să răspundă la întrebarea „care considerați că este formula optimă pentru un manual modern?" să se apuce să facă o relatare despre... să zicem, cum organizează el excursiile, sau despre tehnica împăierii păsărilor, sau să dea un amplu și amănunțit raport de activitate. În loc să limpezim și să rezolvăm lucrurile, le încîlcim. Vă dați seama.

Deci, în consens unanim, să trecem la obiect!

A. I.

JUCĂRIA TEHNICĂ TREBUIE CONSIDERATĂ CA UN MIJLOC IMPORTANT DE EDUCARE PENTRU MUNCĂ A COPIILOR, O CALE CARE ÎI APROPIE DE VIITOAREA ACTIVITATE PRACTICĂ.

(Ce jucării oferim preșcolarilor — pag. 3).

ACCELERAREA CREȘTERII VOLUMULUI DE INFORMAȚII ÎN EPOCA MODERNĂ IMPUNE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SĂ SITUEZE PE PRIM PLAN OBLIGAȚIA DE A-I ÎNVĂȚA PE OAMENI CUM SĂ GÎNDEASCĂ ȘTIINȚIFIC, CUM SĂ SELECȚIONEZE INFORMAȚIILE DE CARE AU NEVOIE.

(Probleme ale educației în dezbaterea celei de a XVI-a Conferințe generale UNESCO — pag. 4).

Rolul organizației de partid în creșterea eficienței activității școlare *)

Organizațiile de partid din școli dispun de multiple și variate forme și căi prin care pot contribui la obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune în muncă, la aplicarea consecventă a politicii partidului și statului. Am dori să ne oprim numai asupra cîtorva din ele.

Diversitatea de planuri de activitate existente în școală — planul general de muncă al școlii, planul comisiei diriginților, planul comun al școlii cu organizația U.T.C. și organizația de pionieri etc. — a creat uneori pericolul fărîmițării forțelor în diferite direcții, pericolul unui paralelism în muncă sau cel al folosirii neraționale a capacității și inițiativei colectivului. Pentru evitarea unei asemenea situații, organizația de bază, exercitîndu-și rolul de conducător politic, poate și trebuie să asigure o corelare a obiectivelor întregii activități și o concepție unitară asupra muncii în școală, urmărind orientarea tuturor eforturilor spre același țel. Desigur că acest lucru cere cunoașterea condițiilor concrete ale școlii, o strînsă conlucrare cu conducerea acesteia, o consultare reciprocă permanentă. Atunci cînd organizațiile de partid au în vedere organizarea în ansamblu a întregii activități, eficiența muncii politice-educative sporește necontenit. Dar aceasta nu este încă îndeajuns. Organizațiile de partid trebuie în același timp să sprijine conducerile de școli, prin mijloacele proprii de care dispun, în îndeplinirea obiectivelor majore de instruire și educare. Pe această linie prezintă o importanță deosebită perfecționarea relațiilor cu conducerea școlii, stabilirea exactă a raporturilor dintre organizație și directori și chiar dintre organizație și consiliul pedagogic. Este necesar să fie lichidată cu desăvîrșire tendința manifestată pe alocuri de a se subordona conducerea administrativă birourilor organizațiilor de partid, asigurîndu-se pretutindeni înțelegerea justă a noțiunii de drept de control.

Trebuie avut în vedere faptul că, chiar în cazul în care unele probleme intră și în preocuparea organizațiilor de partid și a consiliilor pedagogice sau a organizațiilor sindicale, dat fiind țelul comun pe care îl au acestea în organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ, pozițiile de pe care se analizează și se rezolvă problemele, ca și mijloacele de influențare sînt diferite.

La dezbaterile ce au loc în ședințele consiliului profesoral cu privire la cele mai importante probleme pe care le ridică desfășurarea muncii instructiv-educative are o importanță deosebită prezența secretarului biroului organizației de partid, care aduce punctul de vedere autorizat al întregii organizații. Desigur, este necesar ca problemele ce urmează a fi puse în dezbatere să fie cunoscute din timp, astfel ca secretarul să se poată consulta cu ceilalți comuniști.

Solicitarea de către birou sau de către organizația de partid în întregul ei a unor informări sau chiar rapoarte cu privire la anumite aspecte ale activității din școală constituie o metodă ce a intrat în stilul de muncă al multor organizații de partid. Este important ca aceste informări să nu se rezume la o simplă înșiruire de date, de aspecte pozitive sau negative — așa cum se mai întîmplă încă în diverse școli — ci să permită o analiză politică profundă a situației din domeniul respectiv, să ofere posibilitatea desprinderii unor concluzii judicioase și stabilirea exactă, precisă a celor mai eficace acțiuni de ordin politic.

Analiza în adunarea generală de partid a unor aspecte fundamentale ale procesului de învățămînt — ca de exemplu munca politică-educativă desfășurată de unele cadre didactice după ce, în prealabil, un colectiv de comuniști a

Dr. GHEORGHE DRĂGAN

prim-secretar al Comitetului P.C.R. al sectorului 7, municipiul București

(Continuare în pag. 3-a)

*) Partea întîia a acestui articol a apărut în numărul 1 066 din 4 decembrie a.c. al „Gazetei învățămîntului"

AUTODOTARE

(Urmare din pag. 1)

de lei. Am să vă rog să ne spuneți cum și, dacă se poate, la ce sumă se ridică economiile realizate de dv. prin autodotare.

Olga Nicolae : O bună parte din aceste sume au fost obținute pentru munca desfășurată de elevi la I.A.S. Numai în acest an s-au realizat pe această cale 27 400 lei prin lucrările efectuate în perioada de la încheierea cursurilor școlare și pînă la serbarea de sfîrșit de an și cele efectuate în unele duminici la recoltatul strugurilor în această toamnă. În afară de aceasta, cu ajutorul părinților organizăm anual 3 festivaluri cu tombolă, la care valorificăm în special obiecte realizate de elevi în atelierele școlii. Aceasta ne aduce bani lichizi cu care cumpărăm ceea ce este strict necesar pentru lucrările pe care le avem în plan. O mare contribuție la realizarea acestor economii, aduce însă munca propriu-zisă a personalului școlii și a elevilor. Cei aproape 70 000 de lei economii la laboratorul audio-vizual reprezintă valoarea muncii profesorului Moraru, a maistrului instructor Vasile Nicolescu, a maistrei Elena Pal, a celorlalți profesori, a supraveghetorului de la internat și, desigur, a elevilor. La fel și în toate celelalte cazuri.

Vasile Nicolescu : De un real ajutor este și faptul că, la angajarea personalului auxiliar și de serviciu al școlii, un criteriu de bază îl constituie priceperea, destoinicia omului. Angajările s-au făcut deci în funcție de nevoile școlii. Acești oameni, la nevoie, participă la lucrările care presupun deprinderi de muncă bine însușite.

A. Tărîndă : În afară de laboratorul audio-vizual, de mobilier și aparatură pentru alte discipline, ne-am preocupat să realizăm prin autodotare și diferite amenajări și chiar construcții. De pildă, am construit aici, lîngă școală, două magazii pentru materiale în valoare de peste 50 000 lei, un garaj, un depozit de carburanți, am asfaltat curtea școlii, am amenajat grădina și multe altele. Cu aproximație, valoarea tuturor acestora se ridică la 400—450 mii de lei. În ce privește laboratorul audio-vizual, o relatare mai precisă o poate face profesorul Moraru, realizatorul lui.

Red. : Aș propune să rugăm pe prof. Moraru, inginerul de concepție și principalul realizator al laboratorului audio-vizual, să ne prezinte lucrarea. Cred că ar interesa pe mulți alți profesori care au preocupări similare.

E. Moraru : Laboratorul audio-vizual este realizat în așa fel încît poate fi folosit nu numai pentru predarea limbilor moderne, ci și pentru predarea literaturii române, a fizicii și muzicii. Schema lui generală se prezintă astfel : de la pupitrul centralizat cu comandă, prin intermediul unor chei telefonice și butoane, se pun în funcțiune automat un sistem de proiecție pe ecran, amplificatorul, două magnetofoane, un picup stereofonic, alimentatorul principal pentru sistemul optic al pupitrului și al cabinelor elevilor, microfonul central, precum și acționarea prin telecomandă a sistemului de camuflare a sălii pe timpul proiecției. Pupitrul este prevăzut și cu dispozitive și semnale optice care indică funcționarea sau scoaterea din funcțiune a fiecărui sistem în parte. El conține un tablou cu 42 chei telefonice ; în dreptul fiecăreia din aceste chei se găsește un bec de semnalizare. Cheile sînt numerotate după numărul locurilor existente în sală. Fiecare cheie are două poziții : poziția „sus" permite dialogul profesor-elev și elev-profesor în mai multe moduri, corespunzător poziției comutatorului principal. Poziția „jos" este folosită pentru semnalizarea optică la pupitrul elevului. Modul de convorbire între profesor—elevi și elevi—profesor este comandat de un comutator cu trei poziții, care permite o gamă largă de combinații pentru convorbiri. Imediat profesorul alege modul de convorbire prin manevrarea comutatorului pe una din poziții.

Prima poziție permite profesorului să comunice întrebarea nu numai elevului, ci întregii clase, prin intermediul difuzoarelor plasate în sală. Pe această poziție elevul poate răspunde profesorului, la casă, prin intermediul microfonului pe care-l are în față. A doua poziție corespunde convorbirii în „surdină". Profesorul comunică la casca elevului, iar elevul răspunde la casca profesorului. Poziția a treia permite elevului să fie auzit de întreaga clasă, iar profesorul îl poate corecta de la pupitrul de comandă fără să fie auzit de restul elevilor. Acest nou aspect l-am considerat ca fiind interesant din două motive : a) se permite combinarea armonioasă a instruirii în colectiv cu cea individuală, profesorul putînd cunoaște activitatea întregii clase, ca și activitatea individuală a fiecărui elev în toate momentele lecției ; b) printr-o manevrare ușoară a comutatorului profesorul poate alege rapid modul de convorbire.

În funcție de tipul și specificul lecției se poate folosi un magnetofon pentru înregistrarea celor spuse de elevi, iar un alt magnetofon pentru difuzarea unor imprimări pe bandă.

Toate aparatele sînt conectate la un amplificator cu două canale distincte, care poate corecta fidelitatea și volumul audiției. Alimentatorul este destinat sistemului optic de la pupitrele elevilor, servind și ca sursă pentru motorul electric ce pune în funcțiune sistemul de camuflare a laboratorului.

Toate aparatele sînt plasate pe pupitru în așa fel încît să permită o manipulare ușoară și comodă. Fiecare elev este despărțit de celălalt, lateral și în față, prin geamuri, care asigură izolația fonică necesară. Pe masa cabinei se află un pupitru care conține un bec de semnalizare profesor-eleV, un buton de semnalizare elev-profesor, un microfon și o pereche de căști. Semnalele difuzate pot fi recepționate atît de profesor cît și de elev la cască sau la un sistem de difuzoare plasate pentru semnal direct de sus în jos și semnal de fond lateral. Pe pereții laboratorului s-au fixat, ca material absorbant, cofraje pentru ouă, iar peste ele un material textil. Geamurile sînt acoperite cu perdele plușate acționate electric, iar ușile sînt capitonate.

Cabina de proiecție, izolată de sala laboratorului, conține un aparat de proiecție AT-16, un aparat de proiecție „Luci" pentru 8 mm, un diascol automat, un diascol și un aspectomat telecomandate de la pupitrul de comandă prin butoane. Printr-o rotire de 180° aceste aparate pot fi folosite și pentru laboratorul de orientare profesională și școlară, pe care îl amenajăm acum.

Red. : Laboratorul de orientare școlară și profesională se realizează tot prin sistemul autodotării ?

A. Tărîndă : Numai prin autodotare.

Red. : Ce alte proiecte mai aveți ?

A. Tărîndă : Proiectele noastre sînt mult mai ambițioase. Aș vrea să menționez că ele se încadrează în tendința despre care discutam la început — de a da funcționalitatea maximă cunoștințelor predate. În scurtă vreme vom dispune de o mică „uzină", cum ne place nouă s-o numim, care va reuni actualele ateliere și care va lucra pe bază de plan de producție. Prin concursul (nelimitat și permanent de altfel) dat de consiliul popular al orașului am primit de curînd o clădire în care vom instala această uzină. Aci, în atelierele sau secțiile de lăcătușărie și tîmplărie, vom fabrica taburete pentru laboratoare, vitrine pentru expoziție (din care am făcut și pînă acum, dar numai pentru școala noastră), unelte, obiecte de uz casnic, veioze, suporturi de fier forjat pentru ghivece de flori și altele, pe care le vom valorifica. În acest moment facem carturi pentru școală, dar avem și comenzi din afară, care de asemenea vor intra în curînd în producție. Cu elevii claselor a IX-a și a X-a vom repara motorete și biciclete și vom efectua chiar unele reparații ușoare la automobile. Vrem să atacăm și electrotehnica pentru un tip de panoplie cu tabla înmulțirii, evident pentru uzul nostru, dar și pentru valorificare în alte școli. Fetele vor lucra obiecte de artizanat, broderii, carpete și numeroase alte obiecte utile și ușor plasabile în comerț.

Vasile Nicolescu : Organizăm activitatea în această privință potrivit indicațiilor ministerului, adică în timpul afectat muncii practice și în cadrul activităților din cercuri. Fiecare grupă de 10—15 elevi este pregătită diferențiat, pe meserii, astfel încît o grupă poate efectua un întreg complex de lucrări.

Anina Cristian : În planul nostru este înscrisă și modernizarea laboratorului de biologie. Materialul de care dispunem a fost îmbogățit cu colecții privind flora județului, cu ierbare schematice și sistematice, cu planșe realizate prin autodotare. Inițiativa catedrei de fizică, a profesorului Moraru, ne-a ambiționat însă. Ne-am propus să dovedim că nici capacitatea de creație a colectivului catedrei de biologie nu e mai prejos. De aceea vom amenaja o seră, un acvaterariu, o suită de diafilme și filme didactice. Sperăm că vom contribui și din punct de vedere financiar prin valorificarea plantelor de seră, la acțiunea de modernizare tehnică a școlii.

Realizările și preocupările actuale ale colectivului didactic de la liceul din Urlați se înscriu pe coordonatele perfecționării muncii din școlile noastre. Este demnă de reținut ideea de a concepe autodotarea ca pe o acțiune care se poate lega de introducerea muncii în planurile de învățămînt ca disciplină școlară. De asemenea, nu poți să nu te gîndești la valoarea contribuției pe care poate s-o aducă acțiunea de autodotare atît pe planul sporirii eficienței procesului de instrucție și educație, cît și pe acela al economicității lui.

Laboratorul audio-vizual conceput și realizat la liceul din Urlați

La Casa corpului didactic din Craiova

Folosind posibilitățile create prin sprijinul pe care i-l acordă Universitatea craioveană și filiala locală a I.C.P.P.D., Casa corpului didactic din județul Dolj, în colaborare cu inspectoratul școlar și comitetul sindicatului învățămînt, a organizat în primul trimestru al acestui an școlar un interesant ciclu de expuneri și consultații menite să contribuie la perfecționarea pregătirii metodico-științifice a învățătorilor și profesorilor.

Profesorii de geografie, de pildă, au ascultat o expunere a prof. dr. doc. N. Al. Rădulescu, prorectorul Universității din Craiova, care le-a prezentat tema „Itinerare geografico-turistice" ; cei de limba română au asistat la o conferință ținută de prof. univ. dr. doc. Alexandru Piru, decanul Facultății de limba română, care s-a referit la o serie de aspecte din literatura de după 23 August 1944, iar cei de fizică și de chimie la o conferință ținută de prof. univ. dr. Oliviu Gherman, despre „Particule elementare". Conf. univ. Nicolae Coleș a dat consultații profesorilor de științe naturale, iar conf. univ. dr. Petre Hamburg și asistent univ. Alexandru Dochițoiu profesorilor de matematică.

În preocuparea colectivului de conducere al Casei corpului didactic a stat și problema ajutorării diriginților și directorilor de școli. În acest scop conf. dr. D. Stoica și lectorul Hera Bucur George, ambii de la I.C.P.P.D.-Craiova, au lămurit, în cadrul unor conferințe, unele aspecte ale muncii diriginților în calitatea sa de coordonator și îndrumător al colectivului clasei, iar conf. V. Pupăză a prezentat în fața directorilor de școli expunerea „Conducerea științifică a școlii".

Un sprijin real găsesc la Casa corpului didactic tinerii profesori. Astfel, la indicația organelor locale, a avut loc recent o întîlnire a tuturor profesorilor și învățătorilor nou numiți în școlile din județul Dolj. Cu prilejul acestei întîlniri conf. dr. Ion Dumitrescu, de la I.C.P.P.D.-Craiova, a făcut expunerea „Editura și problemele ei în lumea contemporană ; concluzii pentru teoria și practica muncii educative", iar conf. dr. Dumitru Stoica a prezentat cîteva concluzii practice privind unele probleme de modernizare a învățămîntului în etapa actuală.

Se bucură de prețuirea în rîndurile slujitorilor școlii și excursiile de studii organizate de Casa corpului didactic. O asemenea excursie s-a organizat de pildă, la uzinele „Electroputere", cu profesorii de fizică de la toate școlile din municipiul Craiova și din comunele suburbane. De asemenea, sînt apreciate expozițiile organizate la sediul casei. În prezent se organizează o interesantă expoziție cu obiecte lucrate de elevi în orele de pregătire tehnică-productivă.

Pentru viitor, Casa corpului didactic își propune să intensifice ajutorul acordat cadrelor din mediul rural, invitînd pe specialiști să se deplaseze în județ pentru a face expuneri și a da consultații pe centre de comune. Planul prevede și organizarea unor excursii tematice, a unor vizite de documentare și de cunoaștere a bogățiilor și frumuseților patriei, organizarea unei seri de poezie românească etc.

Există, de asemenea, proiecte de perspectivă mai îndelungată. Printre acestea se numără, de exemplu, întocmirea și editarea, în colaborare cu inspectoratul școlar și comitetul Sindicatului de învățămînt, a unui istoric al învățămîntului doljean.

În mod deosebit se preocupă Casa corpului didactic de întîmpinarea semicentenarului Partidului Comunist Român. Printre altele, cu acest prilej, va fi editată o culegere de articole din munca școlară și extrașcolară, adunate într-un volum omagial.

Prof. ION ȘTEFAN
Prof. ION GUGU

Adunările de dări de seamă și alegere a birourilor grupelor sindicale din școli

În centrul atenției — pregătirea și perfecționarea profesională

Ceea ce a caracterizat adunarea generală de dare de seamă și alegeri a biroului grupei sindicale de la Școala generală nr. 75 din sectorul IV al municipiului București, desfășurată recent, a fost caracterul pronunțat de lucru, analiza aprofundată a modului în care cei 57 de învățători și profesori ai școlii au îndeplinit sarcinile profesionale și obștești, a contribuției biroului grupei sindicale la aceste realizări. Bogată în exemple, darea de seamă a sintetizat eforturile colectivului de cadre didactice pentru a situa școala la nivelul școlilor fruntașe în sector.

După cum aprecia la discuții profesorul *Constantin Mazilu*, directorul școlii, biroul grupei sindicale a fost prezent în viața școlii, a inițiat acțiuni pentru stimularea interesului cadrelor față de obținerea gradelor didactice, față de participarea cu referate și comunicări la faza municipală a simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului". De asemenea, biroul grupei sindicale s-a preocupat de crearea unui climat creator de muncă, precum și de sudarea colectivului prin excursii și vizite la obiective industriale, case memoriale prin sărbătorirea unor cadre didactice pensionate.

Îndrumat de organizația de partid și lucrînd în strînsă colaborare cu conducerea școlii, biroul grupei sindicale a pus în dezbaterea membrilor de sindicat în adunările trimestriale, teme legate de notarea ritmică a elevilor, de creșterea simțului de răspundere pentru întărirea ordinei și disciplinei în muncă, s-a îngrijit de repartizarea judicioasă a sarcinilor profesionale și obștești.

În cuvîntul lor, înv. *Maria Iliescu*, prof. *Silvia Burcescu*, *Traian Zaharescu*, *Elena Savu* au recomandat biroului grupei sindicale să se preocupe mai intens de generalizarea experienței pozitive obținute în colectivele de catedră, să țină o legătură mai strînsă cu Casa corpului didactic pentru popularizarea programului de manifestări, să sprijine acțiunile pe linia orientării școlare și profesionale, să promoveze schimbul de opinii.

Planul de măsuri adoptat, recomandările făcute în încheierea adunării de prof. *Petre Marinescu*, președintele comitetului sindicatului învățămînt din sectorul IV, precum și realegerea în biroul grupei a organizatorului de grupă prof. Vlădescu Ion și a altor cadre didactice cu competență și autoritate profesională, sînt chezășii ale obținerii unor rezultate și mai bune în activitatea organizației sindicale de la Școala generală nr. 75.

NICOLAE BURCEA

ANUNȚ

UNIVERSITATEA POPULARĂ BUCUREȘTI organizează la cererea publicului, noi înscrieri la cursurile practice de *stenografie și desen tehnic industrial*.

Înscrierile vor avea loc în perioada 14-29 decembrie a.c. zilnic între orele 15-19,30, la sediul Universității Populare București, Bdul N. Bălcescu nr. 18 (Sala Dalles).

Informații suplimentare se pot obține zilnic de la sediul Universității Populare București sau la telefon 14 99 58.

UNIVERSITATEA DIN TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

Facultatea de fizică

1. șef de lucrări la catedra de mecanică-optică și fizică teoretică, disciplina Fizică (mecanică, acustică, căldură și spectroscopie), poziția 9.

Facultatea de matematică-mecanică

1. lector la catedra de geometrie, disciplinele Capitole speciale de geometrie diferențială, geometrie analitică și Topologie, poziția 9.

INSTITUTUL PEDAGOGIC

Facultatea de muzică

1 conferențiar la catedra de teorie-canto, disciplinele Istoria muzicii și forme muzicale, poziția 4.

1 asistent la catedra de teorie-canto, disciplinele Solfegii și dictat muzical, poziția 10.

1 asistent la catedra de teorie-canto, disciplina Armonie, poziția 12.

2 asistenți la catedra de instrumente, disciplina Pian, poziția 7 și 11.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Universității din Timișoara, b-dul Vasile Pîrvan nr. 4, în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru posturi de asistent, de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere, la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

INSTITUTUL POLITEHNIC – BRAȘOV

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MECANICĂ

Catedra de electrotehnică

Profesor la disciplina Electrotehnică și mașini electrice, poziția 3.

Catedra de matematică

Lector la disciplina Analiză matematică, poziția 8.

Lector la disciplina Matematici superioare, poziția 13.

Catedra de limbi moderne

Lector la disciplina Limba franceză, poziția 4.

FACULTATEA DE TEHNOLOGIA CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI

Catedra de tehnologia metalelor

Profesor la disciplinele Tehnologia construcțiilor sudate și Tehnologia materialelor, poziția 1.

Catedra de organe de mașini

Șef de lucrări la disciplinele Organe de mașini, Mașini de ridicat și Instalații de transport uzinal, poziția 7.

FACULTATEA DE SILVICULTURĂ

Catedra de silvicultură

Profesor la disciplinele Pedologie și stațiuni forestiere, poziția 4.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Brașov, b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 29 cerere de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, în Buletinul Oficial al R.S.R.

Concursul se va ține la sediul Institutului politehnic din Brașov și se va desfășura în conformitate cu prevederile legii sus-menționate.

ANUNȚ

Promoția 1945 a Școlii normale de băieți din Bacău organizează întîlnirea de promoție la 25 de ani pe data de 19 decembrie 1970. Colegii sînt rugați să se adreseze lui Niculescu Radu, Hemeiuși, Bacău.

IMPORTANT!

REVISTA „LUMEA"

Anunță cititorii că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament :

— anual	104 lei
— pe șase luni	52 „
— pe trei luni	26 „

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Structura anului universitar 1970-1971

Ținînd seama de structura stabilită pentru anul universitar 1969/1970 și în vederea adaptării acestei structuri la actualul an universitar Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștință următoarele :

a) cursurile semestrului I la învățămîntul de zi și seral vor dura pînă la 30 ianuarie 1971, cu o vacanță de iarnă între 20 decembrie 1970 și 3 ianuarie 1971 ;

b) între 31 ianuarie și 15 februarie 1971 se va desfășura sesiunea de examene, iar perioada dintre 16—24 februarie va fi afectată pentru odihnă ;

c) studenții care doresc vor putea susține între 1 și 24 februarie și examene parțiale pe baza opțiunilor depuse la decanat pînă la 15 ianuarie ;

d) cursurile semestrului II vor începe la 25 februarie și se vor încheia la 29 mai 1971 ;

e) sesiunea de examene din vară se va organiza între 30 mai și 29 iunie, iar cea din toamnă în luna septembrie 1971.

Datele de mai sus, precum și unele modificări survenite în structura unor ani de studii au fost comunicate instituțiilor de învățămînt superior.

Formații corale fruntașe

De curînd, pe scena Ateneului Român, douăsprezece dintre formațiile corale fruntașe la primul festival zonal al cororilor de amatori de la orașe și sate — ediția 1970 — au prezentat un concert de o înaltă ținută artistică. Am avut prilejul să remarcăm prezența în concert, cu un repertoriu ales și a două formații corale ale sindicatelor din învățămînt : corul mixt al sindicatului învățămînt din Craiova, dirijat de Alex. Racu, premiat cu trofeul „Ciprian Porumbescu" și corul feminin de cameră al sindicatului învățămînt din Timișoara, dirijat de Mircea Idvoreanu, premiat cu trofeul „Gheorghe Dima".

Concertul a fost precedat de festivitatea de decernare a premiilor obținute de formațiile corale de la orașe și sate participante la festivalul zonal. Alături de aceste două formații corale, prezente în concert, a mai fost premiat, cu trofeul „D. Gh. Kiriac", corul mixt al sindicatului din învățămînt din Tîrgoviște (dirijor Valeriu Dumitrescu) și au primit placheta, diploma și insigna festivalului corul mixt al sindicatului învățămînt Slatina (dirijor Mircea Albotă), corul mixt al sindicatului învățămînt Ploiești (dirijor Gh. Fronoiu), corul mixt al sindicatului învățămînt Rm. Vîlcea, (dirijor Ion Ionescu), corul mixt al sindicatului învățămînt Oradea (dirijor Romulus Botto) și corul mixt al sindicatului învățămînt Baia Mare (dirijor Eleonora Sabău).

B. N.

Expoziție de pictură Rădești

Sala de expoziție a Casei corpului didactic din București găzduiește din nou o manifestare colectivă a perseverentului mănunchi de dascăli-plasticieni reuniți în cenaclul artelor frumoase „Ion Andreescu". De data aceasta expoziția are o semnificație aparte.

În timpul vacanței de vară profesorii de desen și-au stabilit tabăra de creație în comuna argeșeană Rădești, răspunzînd astfel și invitației primite din partea unor intelectuali originari de pe aceste meleaguri.

Rodul muncii lor creatoare a fost expus în august chiar la Rădești. De remarcat că o bună parte din creațiile realizate au fost dăruite pentru alcătuirea la Rădești a unei colecții de artă.

O acțiune meritorie

În fiecare an, la sfîrșitul lunii noiembrie, la Liceul „Aurel Vlaicu" din Capitală se organizează o festivitate care marchează data înființării liceului, precum și data nașterii celui al cărui nume îl poartă școala. Ca la toate festivitățile de acest gen, are loc de obicei un spectacol artistic la care participă elevi, părinți, cadre didactice, foști elevi.

În acest an, însă, festivitatea a avut un caracter deosebit. Anume, ea a prilejuit prezentarea unor comunicări ale membrilor cercurilor de elevi din școală. Totodată, tinerii fizicieni, biologi, chimiști și matematicieni au făcut demonstrații și experiențe în măsură să ilustreze cunoștințele științifice moderne pe care și le-au însușit.

Înscrisă în preocupările mai largi ale colectivului didactic de a cultiva în rîndurile elevilor spiritul de cercetare aplicativă și pasiunea pentru tehnică, atît de strălucit ilustrate de Aurel Vlaicu, manifestarea anuală a acestui liceu (director prof. N. Ionescu) se înscrie ca o acțiune meritorie.

Proiectele „Naturii" pentru anul 1971

În anul 1971, revista „Natura" va publica materiale sintetice din domeniul zoologiei, botanicii, fiziologiei animale și vegetale, geneticii, biochimiei, biofizicii, hidrobiologiei, microbiologiei, biologiei generale, precum și materiale metodice privind predarea științelor biologice în școlile generale și licee.

Pentru a vă asigura colecția completă, preferați abonamentele pe un an.

O revistă pentru toți profesorii

Prin profilul său actual, revista „Învățămîntul profesional și tehnic" este o revistă pentru toți profesorii din toate categoriile de școli. În anul viitor, aceștia vor găsi tratate în paginile ei aspecte complexe privind pregătirea practică a elevilor, tehnologia învățămîntului modern, tineretul contemporan și educația etc.

În fiecare număr va fi prezentă rubrica „Orientare școlară și criterii de orientare profesională". De asemenea vor fi publicate articole teoretice, opinii, schimburi de experiență, monografii profesionale, profesiograme etc

Pentru a cunoaște aceste probleme calea cea mai sigură este abonamentul la revista „Învățămîntul profesional și tehnic". Prețul unui număr este de 4 lei iar al unui abonament anual 48 lei.

Până la 18 decembrie a.c. se mai pot efectua abonamente pe un an.

OPINII

Strategiile euristice

Gîndirea umană nu acționează orbește, ci dispune de anumite **scheme de acțiune** (cu un caracter mai mult sau mai puțin organizat), de planuri sau programe de acțiune. În rezolvarea oricărui tip de problemă sîntem în căutarea unui traseu care să ne conducă la soluție. Cînd un elev are de efectuat o operație aritmetică determinată, de exemplu o împărțire, el nu cunoaște rezultatul decît după ce calculele au fost terminate. Deși rezultatul nu este dinainte cunoscut (aceasta este necunoscuta problemei), traseul care trebuie parcurs pentru determinarea acestui rezultat este cunoscut. Așadar, planul sau programul de acțiune este cunoscut.

Americanii G. A. Miller, E. Galanter și K. H. Pribram [1]) demonstrează că planurile pot fi sistematice sau euristice. Ei vorbesc de un **plan sistematic** în cazul în care explorarea poate acoperi toate aspectele posibile, într-un mod „sistematic". Iar în cazul în care explorarea selecționează numai unele posibilități, unele căi, economisind astfel efortul și timpul cheltuit — este vorba de un **plan euristic.**

Orice plan de rezolvare comportă o linie directoare, adică aspectul de ansamblu al conduitei și aceasta reprezintă **strategia.** Planul cuprinde însă și un șir întreg de detalii care formează elementele **tactice** ale planului. Menționăm că sub influența ciberneticii, care aduce în prim plan problemele programării (informațiilor și operațiilor gîndirii), Jerôme S. Bruner [2]) a introdus în studiul activității intelectuale conceptul de **strategie.** Aceasta reprezintă modelul preliminar de soluționare de care depinde întreaga desfășurare a procesului de gîndire. Cu alte cuvinte, strategia este un procedeu ipotetic pe care-l alegem dintr-o multiplicitate de procedee posibile. Fiecare strategie este un gen de program de pași, învățat de rezolvitor sau inventat de el la nevoie.

Ca și planul, strategia de rezolvare poate fi sistematică sau euristică. **Strategia sistematică** presupune o inventariere exhaustivă a situațiilor posibile. O asemenea cale este riguroasă, dar foarte neeconomică și neatrăgătoare. De cele mai multe ori este inutilizabilă chiar în situații foarte simple, din cauza numărului imens de alternative. Pentru a ilustra ineficiența strategiilor sistematice, matematicianul A. M. Turing a arătat că în procesul soluționării sistematice a unei enigme constînd din schimbarea unor patrate care trebuie aranjate într-un anumit mod ar trebui luate în considerare nu mai puțin de 20 922 789 888 000 de aranjamente. Lucrîndu-se continuu zi și noapte și inspectîndu-se o singură poziție pe minut, procesul ar dura circa 4 milioane de ani.

În cazul cînd explorarea selecționează numai unele trasee imaginabile, economisind astfel încercările, avem de a face cu o **strategie euristică.** Selecția se realizează după criterii de economicitate, plauzibilitate, asociație, simetrie etc., pornindu-se de la experiența de cunoaștere a rezolvitorului [3]). Jucătorul de șah adoptă o asemenea strategie simplificată, economică, în care intervine un coeficient de incertitudine, de ghicire, de intuiție.

Strategiile euristice sînt necesare în gîndire pentru că în rezolvarea de probleme nu se poate adopta întotdeauna o metodă riguroasă, sistematică și completă în același timp. Trebuie să intervină ingeniozitatea, care implică de obicei un cuantum de risc, de hazard, de imprevizibil. Dar chiar în aceste condiții, în rezolvarea unei probleme ne servim totuși de anumite reguli generale, foarte elastice, ajustabile la condițiile concret-determinate ale situației, cu un coeficient mărit de variabilitate. Asemenea reguli reprezintă la un loc o strategie euristică.

În cele ce urmează vom da exemple de strategii euristice care pot fi utilizate în mod curent în procesul instructiv-educativ. **Analogia** este un raționament de gen euristic care sugerează posibilitatea unei comunități de structură, unde nu observăm inițial decît o asemănare exterioară. Analogia este propriu-zis o deducție fondată pe o inducție prealabilă. Un element esențial al imaginației creatoare este facultatea de a gîndi prin analogie, adică prin asemănare parțială și adesea accidentală.

Legat strîns de analogie este un alt procedeu euristic, denumit **transferul analogic,** adică transpunerea metodei de soluționare de la o problemă la alta analogă.

Un procedeu cu caracter euristic larg răspîndit actualmente în școală este **procedeul modelării.** La baza modelării stă analogia dintre model și original. Modelul este mijlocul sau procedeul simplificat care imită, în întregime sau în parte, caracteristicile esențiale ale unui sistem organizat. Din punct de vedere psihologic, modelele sînt formații mintale care constau din structuri intuitive controlate conceptual. Ele înlocuiesc, între anumite limite, aportul concretului prin dinamizarea, direcționarea și fertilizarea proceselor de gîndire. Mulajele, diagramele, schemele, hărțile modelează diferite fenomene reale într-o formă simplificată, accesibilă percepției și înțelegerii.

O altă strategie euristică este **„metoda micilor variații"** care constă în supunerea unui cîmp de evenimente la variații minime pentru a-i pune în evidență invarianții.

„Inștrăinarea" este, de asemenea, o metodă euristică. Ea se referă la cercetarea unui fenomen care a fost transpus într-un context diferit decît cel originar.

Tot procedeu euristic este și **rezolvarea unei probleme complicate prin rezolvarea unei probleme înrudite mai simple** (de exemplu, modul cum „învață" animalele superioare sugerează unele concluzii pentru învățarea umană, cu toată deosebirea calitativă dintre ele). Caracteristicile structurilor mai simple pot sugera căi de abordare a structurilor mai complexe și permit, prin confruntare, detașarea unor aspecte **specifice** pentru cele complexe.

Alte exemple de procedee euristice sînt: metoda întregului și componentelor (iluminarea detaliului prin integrarea sa în ansamblu), selecția ipotezelor prin aprecierea plauzibilității lor, combinarea a două teorii, traducerea și recodificarea „brainstorming"-ul (metodă prin care fiecare din membrii unui grup participant la o rezolvare de probleme expune într-o primă fază, rapid și laconic, ideile sale asupra căilor de soluționare), matricea de descoperire etc.

Întrebarea este **cum pot fi învățate asemenea strategii de către elevi?** În primul rînd, prin solicitarea eforturilor lor creatoare în rezolvarea independentă a problemelor. Dacă vrem să cultivăm creativitatea și inventivitatea este necesar să se formeze asemenea procedee euristice, ca cele schițate mai sus, pentru a le putea introduce în programele de învățămînt. Psihologia a demonstrat că ceea ce numim creativitate este **o formațiune sintetică a personalității** cu o structură complexă, care unifică motivația și orientarea specifică, imaginația constructivă și inteligența [4]). Originalitatea, ca notă definitorie a creativității, poate fi **convergentă** (stabilirea de noi relații între laturile interne ale obiectului) sau **divergentă** (combinarea interobiectuală). Ultima este superioară față de prima întrucît presupune un spațiu mai larg de posibilități. Modul de abordare personal, original al problemelor poate fi generalizat, astfel încît să se cristalizeze ca o trăsătură de personalitate a individului creator. În acest caz, experiența este organizată și clasată după criterii de valoare, implicînd deja strategii creative.

Strategiile euristice pot fi încadrate alături de învățarea prin descoperire, creativitate, problematizare etc. în **pedagogia invenției** — care studiază educarea capacității de inventivitate a elevului — întrucît este indiscutabil că elevul își poate perfecționa prin exercițiu **capacitatea de invenție dacă se are în vedere dezvoltarea unei motivații adecvate. O astfel de motivație se exprimă în interesul pentru rezultat și pentru găsirea unor mijloace optime de rezolvare.**

Avînd în vedere unitatea dintre deprindere și creație în gîndire, latura euristică nu trebuie absolutizată în detrimentul algoritmilor, adică al regulilor, definițiilor, formulelor ca metode de lucru determinate. Algoritmii au o mare importanță, pentru că ușurează gîndirea în efortul ei creator. Într-un fel, bogăția algoritmilor reprezintă materia primă care este prelucrată în gîndirea creatoare.

În încheiere vreau să subliniez ideea că pedagogia invenției va progresa mult pe calea eficienței dacă pedagogii vor gîndi, vor cerceta și, mai ales, vor decide în ce măsură și cum pot fi folosite metodele euristice în predare.

ION MÎNZAT
cercetător științific
la Institutul de psihologie
al Academiei de științe sociale
și politice

[1]) G. A. Miller, E. Galanter, K. H. Pribram, Plans and the structure of behavior, Holt, Rinehart and Winston, Inc. 1966.
[2]) J. S. Bruner, J. Goodnow, G. Austin, A. Study of Thinking (New York : Wiley, 1956 ;
J. S. Bruner, Procesul educației intelectuale, Ed. științifică, 1970.
[3]) E. Fischbein, Arta de a gîndi, Ed. științifică, București 1968.
[4]) P. Popescu-Neveanu și Mihaela Roco, Cercetări privind factorii de creativitate, Analele Univ. București — Psihologie 1969, p. 105—114.

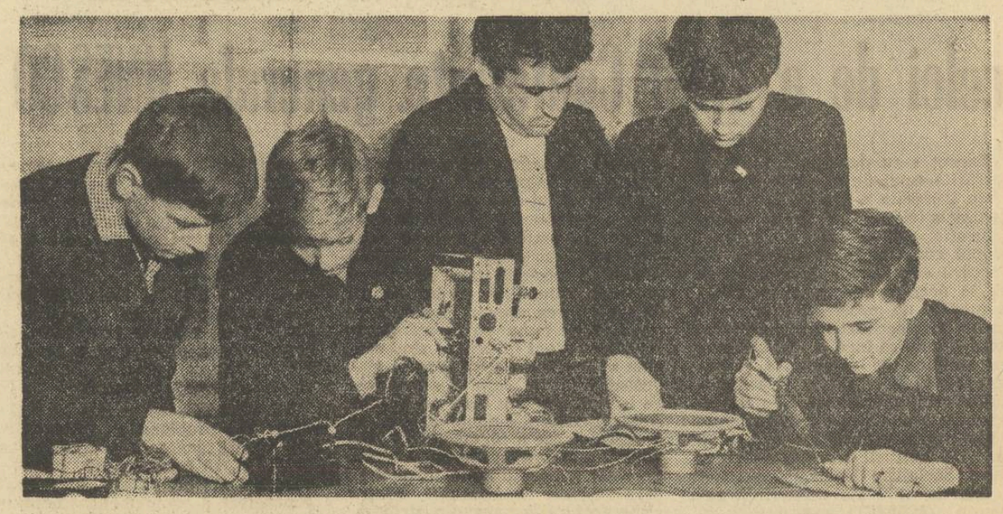

La cercul de radio de la Casa pionierilor din Reșița

CONVENȚIE NERESPECTATĂ

Săptămînal, la concertele orchestrei Radiodifuziunii, aproape jumătate din sală este plină de elevi. Cînd îi văd acolo — stau de obicei în fundul sălii — am un sentiment de tainică bucurie și satisfacție. Din foarte multe motive și mai ales pentru că prea s-a spus și prea s-a acreditat părerea că tinerii se dau în vînt numai după muzică ușoară. Nu i-am întrebat niciodată de la ce școală sau din ce clase sînt. Știu numai că sînt elevi și asta e de-ajuns. Elevi care, așteptînd uneori zeci de minute în fața sălii „un bilet în plus", vin să asculte muzica lui Beethoven, Mozart, Ceaicovski, Haydn sau Chopin, să vadă un mare interpret sau un reputat dirijor. Două ore stau acolo, în sala inundată de acorduri, într-o desăvîrșită liniște. Sînt ore, clipe, de mare elevație spirituală, de autentice și vibrante trăiri, de incontestabilă și nemăsurată încărcătură etică și estetică.

Îmi pare rău însă că nu pot pune punct aici, că trebuie să adaug ceva care umbrește întrucîtva faptul consemnat mai sus. Este vorba de vestimentație. De aspectul supărător pe care-l are îmbrăcămintea unor elevi. Nu poți veni la un concert oricum. Nu-i frumos, nu-i decent, nu merge să vii să-l asculți pe Beethoven în blue-jeans roși, decolorați, cu genunchiere de piele neagră și cu o cămașă lălîie, descheiată pînă la curea, sau cu treningul și baschetii cu care ai fost după amiază pe terenul de sport. Și în această privință, a felului în care ne îmbrăcăm la un concert sau spectacol, există o convenție tacită, care trebuie respectată (și pe care, cred, diriginții ar trebui s-o aducă mai mult în atenția elevilor).

Din considerație, din respect pentru artă, pentru noi înșine.

M. ROBEA

O întrebare foarte serioasă: ce jucării oferim preșcolarilor?

Iată o întrebare cu foarte importante implicații în formarea și educarea copiilor, dar la care nu ne gîndim poate întotdeauna atunci cînd dăruim copiilor jucării. Am pus-o recent unor părinți, unor educatoare și unor conducători de întreprinderi specializate în acest domeniu. Ne-am referit în special la jucăria cu caracter tehnic, la jucăria care solicită capacitatea creatoare, fantezia, agilitatea copilului, care-i creează deprinderi de muncă, și îi dezvoltă îndemînarea.

Un prim răspuns, destul de concludent, l-am aflat vizitînd cîteva magazine cu jucării. Acum, în preajma sărbătorilor de iarnă, acestea cunosc o afluență deosebită. Nu e părinte, nu e bunic, unchi sau mătușă care să nu treacă pe aici în căutarea unei jucării. „Magazinul copiilor" (oare nu i se poate găsi alt nume, mai propriu copilăriei, care să spună ceva?) a îmbrăcat haine de basm. Abia reușim să ne strecurăm printre copii și cumpărători. Încercăm să aflăm preferințele. Se cer mașini, cu sau fără cheițe, avioane, multe foarte multe păpuși, animale. Intrăm în vorbă cu cîțiva cumpărători, cu copii.

— Dv. ce vreți să cumpărați?

— Știu eu, ce-o fi, jucărie să fie.

— Pe dv. ce vă interesează?

— Un joc demontabil, de asamblare, dar nu găsesc. Îl caut de multă vreme.

La un raion o femeie cere necăjită o trusă de lucru.

— Am o fetiță și vreau să-i iau ceva instructiv. Nu găsesc nimic niciodată. Păpuși are destule.

— Tu ce-ai vrea să-ți cumpere tata?

Puștiul știe de mult ce vrea și răspunsul vine prompt:

— Un tren cu multe vagoane care să le fac să umble.

— Dar tu?

— Un autobuz cu dormire sus și jos.

— Eu vreau o jucărie pe care s-o fac și s-o desfac.

Copiii știu ce vor. Părinții știu însă mai puțin ce trebuie să le cumpere. Unii cumpără orice (dacă e posibil ceva solid, care să reziste), n-au în privința aceasta nici un reper, nu fac nici o selecție, considerînd că jucăria nu-i ceva serios, „e de joacă". Mamele caută mai ales păpuși cu păr lung și ochi mișcători, pe care să le pună pe „studio" drept bibelou. Se caută mai rar jocuri și jucării cu caracter tehnic, piese din metal, lemn sau material plastic care se pot monta și demonta. La funcția educativă a jucăriilor, la rolul lor în formarea deprinderilor prea puțini părinți se gîndesc.

Ce oferă comerțul? Rafturile sînt pline de jucării, e drept, dar jucăria tehnică, jocul tehnic se găsesc rar. Sînt cîteva astfel de jocuri destul de interesante și instructive — bunăoară „Pionier constructor 1" și „Pionier constructor 2", „Micul arhitect", „Micul dulgher", „Micul tîmplar" sau „Micul radioamator" — dar nu li s-a făcut reclamă și se produc în cantități cu totul insuficiente.

Am vizitat și cîteva grădinițe de copii. Nimic de zis, mai toate sînt pline de jucării. Predomină animalele, cuburile, tuburile de plastilină de modelat. Întrebăm dacă se folosesc jocurile amintite mai sus, foarte indicate pentru copiii preșcolari. Cîteva educatoare n-au auzit de existența lor, altele le cunosc dar nu le-au în inventarul grădiniței („pentru că sînt scumpe", „pentru că nu se găsesc" pentru că au multe piese și copiii le pierd etc.). În două grădinițe numai, cea din cartierul Drumul Taberei și a Fabricii de confecții și tricotaje din Militari, am găsit cîteva jocuri tehnice „Multicomb", „Combină", „Plasticomb" și „Pionier constructor"), pentru care copiii manifestau un deosebit interes.

Am vorbit despre această problemă cu **Florica Andreescu,** cercetător principal la Institutul de științe pedagogice. „Grădinițele — ne-a spus interlocutoarea noastră — ignorează aproape cu totul folosirea jocurilor tehnice în activitatea cu preșcolarii. Este adevărat, în momentul de față sînt destul de puține astfel de jocuri, dar nici acestea nu sînt folosite de educatoare, nu sînt valorificate cît trebuie în scopul educării copiilor. Multe educatoare nu au înțeles încă rolul deosebit pe care îl are în viitoarea pregătire a copilului jocul tehnic, jocul de construcție. În grădinițe mai dăinuie mentalitatea greșită că important este doar să ocupi timpul copilului, indiferent cu ce l-ai ocupa și să-l supraveghezi să nu strice jucăriile sau să nu se lovească cu ele — și atîta tot. Este desigur mai comod așa, dar în detrimentul dezvoltării copilului. Trebuie să recunoaștem însă că și îndrumarea care s-a dat educatoarelor a avut carențe în această privință. Programa existentă, folosită de aproape zece ani, prevede puține activități cu jocuri tehnice și nu dă nici un fel de indicații metodice pentru realizarea lor".

Lucrurile nu mai pot merge însă așa. Jocurile, jucăriile sînt chemate să îndeplinească neapărat funcția de a-l pregăti pe copil pentru activitatea viitoare. Și aceasta înseamnă că el trebuie deprins de mic cu munca fizică — firește pe măsura vîrstei sale — că trebuie să-i creăm deprinderi elementare și să-i formăm, din primii ani de viață o mentalitate practică. Avem datoria să-l punem în fața unor aparate simple, să-l învățăm să mînuiască o cheie, un șurub, o foarfecă etc. Or, grădinițele constituie cadrul cel mai adecvat în acest scop. Am întrebat-o pe tovarășa Andreescu ce a întreprins sectorul respectiv al Institutului de științe pedagogice pentru a da o asemenea orientare activității din grădinițe.

— Mai întîi — ne-a răspuns aceasta — o cercetare pe tema dezvoltării psihice a copiilor prin jocurile tehnice de construcție. Efectuată pe colective mari de copii, această cercetare ne-a convins pe deplin că, începînd chiar de la vîrsta de 3 ani copiii manifestă un deosebit interes față de activitatea care-i solicită, că sînt atrași mult mai mult de jocul în care au ceva de realizat, de o jucărie pe care o pot face și desface ei folosind o seamă de mici unelte, decît de celelalte jocuri, practicate de obicei în grădinițe. Pornind de la această concluzie noul proiect de programă — experimentat pînă acum într-o sută de grădinițe — acordă deosebită atenție acestui gen de jocuri, oferind educatoarelor diverse scheme și indicații de folosire a diferitelor jocuri tehnice și de construcție.

Am discutat și cu reprezentanții unor întreprinderi. La „Metaloglobus", unde se produc jocurile „Pionier constructor", atît de solicitate, am găsit o deosebită preocupare pentru această problemă. Inginerul șef **Gheorghe Ion** ne-a informat că în anul viitor întreprinderea va produce cîteva jocuri de montaj. Unul va prezenta trei caroserii de limuzine („Dacia" 1100 și 1300 și „Fiat" 124), copilul putînd monta singur pe un șasiu întreg mecanismul și sistemul de rulare. Altele vor înfățișa autovehicule de șantier (camion, troiler cu macara și betonieră), avioane demontabile etc.

— Dar — a observat ing. Gheorghe Ion — nu-i de ajuns ca noi să le realizăm. Comerțul trebuie să facă o mult mai serioasă propaganda acestor jocuri. Organizațiile comerciale trebuie să lărgească spațiile afectate jucăriilor, să organizeze platforme pentru demonstrații prin care să atragă cumpărătorii, să-i convingă de valoarea instructivă.

Ne-am mai gîndit la un lucru — a continuat ing. Ion. În definitiv, noi facem jucării pentru copii. Ei sînt beneficiarii produselor noastre și nu i-am întrebat niciodată pînă acum ce preferințe au, cu ce-ar dori să se joace, ce-ar dori să construiască. Vrem deci ca în cel mai scurt timp să efectuăm o serie de teste. Să ne întîlnim aici, sau în grădinițe cu copiii, să le prezentăm o serie de prototipuri de modele și să-i întrebăm dacă le plac sau nu și de ce. Și încă ceva. Știu că la Palatul pionierilor și la casele de pionieri, în cercurile de elevi, în atelierele unor școli, se produc multe lucruri interesante. Ce se face pînă la urmă cu toate acestea? Unele sînt prezentate la expoziții, dar apoi rămîn uitate. Cred că întreprinderile care fabrică jucării pot colabora foarte bine cu aceste cercuri. Eu, bunăoară, vreau să propun unor cercuri să cooperăm în producerea de jucării pentru cei mici. În cercuri se pot face o mulțime de piese mici care intră în componența unor jucării. Se pot executa chiar jucării complete. Să-i învățăm pe elevi să le facă. Îi vom invita la noi în întreprindere, le vom arăta cum se lucrează, îi vom pune în legătură cu proiectanții, cu maiștrii, cu inginerii.

În încheiere dorim să subliniem încă odată ceea ce spuneam la începutul acestei anchete. Anume că jucăria tehnică, jocul tehnic, trebuie considerate ca un mijloc important de educare pentru muncă a copiilor, o cale care îi apropie pe copii de viitoarea activitate practică, de preocupările viitoare.

MONICA VERDEȘ

Rolul organizației de partid în creșterea eficienței activității școlare (II)

(Urmare din pag. 1-a)

urmărit și studiat această muncă — desprinderea unor concluzii și luarea în adunarea generală a unor hotărîri care apoi sînt aduse la cunoștința consiliului pedagogic este de asemenea o metodă folosită cu bune rezultate de majoritatea organizațiilor de partid din școli.

Nu trebuie pierdut din vedere că realizarea unui control politic eficient cere ca în centrul activității să se afle problemele de bază ale procesului de învățămînt. Organizația de partid trebuie să ofere tuturor comuniștilor posibilitatea de a cunoaște stadiul îndeplinirii diferitelor obiective, să-și spună părerile în legătură cu o latură sau alta a activității profesionale sau politice, să dea unele sugestii sau să facă diferite propuneri. Acest lucru capătă o importanță și mai mare dacă avem în vedere că majoritatea directorilor de școli, unii șefi de catedră, comandanți de pionieri etc., care sînt membri de partid, iau act atît de părerile exprimate cît și de hotărîrile adoptate de adunarea generală, care devin obligatorii pentru ei. Adunările de dări de seamă au arătat că acțiunile întreprinse pe linia politică trebuie coordonate cu acțiunile profesionale în așa fel încît toți factorii de răspundere din școli să-și dea o contribuție crescîndă la rezolvarea principalelor sarcini ale instrucției și educației elevilor.

Atunci cînd în desfășurarea muncii se observă anumite greutăți, se manifestă unele lipsuri, biroul are datoria să inițieze, împreună cu conducerea școlii, formarea unor colective care, analizînd cauzele acestor lipsuri, să propună măsurile care se impun pentru remedierea lor. Aceasta înseamnă că organizațiile de partid trebuie să-și formeze un stil de muncă operativ, să intervină prompt, cu hotărîre, ori de cîte ori este cazul, să atragă în colectivele ce se alcătuiesc pe linie de partid pentru efectuarea unor controale și pe membrii conducerii școlii, unii șefi de catedră etc., astfel încît ei să fie puși în situația de a participa la principalele acțiuni ce se organizează pentru traducerea în viață a hotărîrilor de partid și de stat.

Creșterea răspunderii organizațiilor de partid din școli pentru îmbunătățirea continuă a muncii de instruire și educare a elevilor, pentru formarea multilaterală a acestora în vederea integrării lor în viața socială, determină și o creștere a preocupărilor pentru găsirea și folosirea celor mai adecvate mijloace și metode de predare ținînd seama de specificul școlii, de condițiile pe care le oferă ea.

În urma măsurilor luate de Comitetul Central al partidului nostru pentru îmbunătățirea activității organizațiilor de pionieri și U.T.C. și a dreptului de control acordat, organizațiile de partid din școli și-au intensificat controlul asupra conținutului acțiunilor organizate de tineret, Plenara C.C. al P.C.R., din 1 decembrie 1967 privind îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului a întărit atribuțiile și răspunderile organizațiilor U.T.C. și de pionieri din școli în organizarea întregii activități și a deschis calea unei mai largi angajări a activității proprii a elevilor, a eforturilor și inițiativelor personale. Întreaga activitate organizată cu elevii oferă un bogat potențial formativ, pe care organizația de partid trebuie să-l valorifice prin controlul și sprijinul permanent acordat organizațiilor de tineret.

Controlul și sprijinirea acestor activități cu tineretul se pot realiza în forme variate. Astfel, biroul organizației de bază consultă planurile de activitate ale organizațiilor de tineret și sprijină realizarea lor prin stimularea comuniștilor la îndrumarea sistematică și eficientă a tineretului școlar. De asemenea biroul asigură o informare politică operativă, pentru a-i sprijini pe elevi în înțelegerea diferitelor evenimente, a conținutului și semnificației diferitelor documente și hotărîri de partid și de stat. Este indicat ca îndrumătorul U.T.C. sau comandantul de pionieri să prezinte informări în fața biroului organizației de partid sau a adunării generale, dezbaterile finalizîndu-se în măsuri de îmbunătățire și în urmărirea îndeplinirii acestora. De asemenea, este bine ca secretarul și alți membri ai biroului să participe la adunările generale ale organizației U.T.C. și la diverse acțiuni cultural-educative inițiate de aceasta. Biroul organizației de partid este chemat să acorde o atenție deosebită dezbaterilor purtate de uteciști și pionieri pe teme de etică, să stimuleze opinia sănătoasă a colectivului școlar împotriva tuturor manifestărilor negative. Se cere ca organizația de partid să sprijine în mai mare măsură organizațiile U.T.C. și de pionieri în realizarea unui dialog cît mai activ și eficient cu elevii.

O sarcină importantă a organizației de partid este și aceea de a spori contribuția sindicatelor din școli la finalizarea obiectivelor centrale ale învățămîntului și ale activității cultural-științifice din țara noastră. Sindicatele trebuie sprijinite îndeosebi în preocupările pe care le au în ceea ce privește perfecționarea profesională a cadrelor didactice, stimularea receptivității lor față de nou, informarea lor asupra recentelor cuceriri din domeniul specialității pe care o predau și a pedagogiei, prezentarea și susținerea în condiții optime a examenelor de grad, cuprinderea în cursuri postuniversitare, participarea la simpozioane, sesiuni științifice, la publicații de specialitate, organizarea unor expoziții de creație ale cadrelor didactice etc. În același timp organizațiile de partid din școli pot sprijini organizațiile sindicale în înlesnirea legăturilor dintre școală și producție, nu numai prin activitatea la clasă sau extrașcolară, ci și prin legătura cu sindicatele din întreprinderi în scopul organizării activității tehnico-productive a elevilor și al susținerii unor lectorate pedagogice pentru părinții din întreprinderi în scopul stimulării interesului acestora față de pregătirea practică a copiilor lor. Un alt capitol foarte important al muncii organizației sindicale în care este necesară îndrumarea acesteia de către biroul organizației de partid îl constituie acțiunile ce vizează întărirea disciplinei personalului didactic, prevenirea abaterilor, crearea unei opinii colective de masă împotriva comportării incompatibile cu etica de educator. Controlarea și sprijinirea organizației sindicale de către organizația de partid din școală în vederea îndeplinirii acestor obiective se poate realiza prin informarea biroului sau adunării generale asupra diferitelor aspecte ale muncii sindicale, prin stabilirea unor măsuri concrete și urmărirea îndeplinirii lor, prin desemnarea unui membru al biroului (locțiitorul) care să sprijine permanent munca organizației sindicale.

Afirmarea permanentă a rolului conducător al organizațiilor de partid în școli reprezintă o garanție a ridicării calitative a muncii de instruire și educare a elevilor, un element mobilizator a întregii activități școlare.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BAIA-MARE

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

I. FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

— Conferențiar poziția 2 de la catedra de științe naturale și agricole, disciplina Botanică sistematică.

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul oficial, la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic din Baia Mare, str. Victoriei 76, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicat în Buletinul oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului pedagogic Baia Mare la 2 luni de la data publicării acestui anunț în Buletinul oficial.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul institutului, telefon 13 878.

Probleme ale educației în dezbaterea celei de a XVI-a Conferințe generale UNESCO

Recent s-au desfășurat la Paris lucrările celei de a XVI-a Conferințe generale a UNESCO — Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. În scopul consolidării și adîncirii cooperării europene, delegația română la această conferință generală a propus un proiect de rezoluție care a fost aprobat în unanimitate, confirmîndu-se încă o dată climatul propice de colaborare și cooperare al acestui for internațional. Votul unanim al Conferinței generale a pus încă o dată în lumină justețea principiilor care stau la baza politicii externe a Republicii Socialiste România.

Cea de a XVI-a Conferință generală UNESCO și-a propus să dezbată proiectul programului său de activitate și proiectul bugetului pe anii 1971—1972. Aceste două proiecte sînt indisolubil legate între ele, primul fiind asigurat, din punct de vedere financiar, de cel de al doilea, prin contribuția statelor membre.

Deoarece în prezent mai există state în care dreptul la educație nu s-a tradus în realitate pentru toți oamenii, Conferința a considerat necesar să înceapă dezbaterile sale cu această problemă fundamentală. În rezoluția pe care a votat-o în această problemă se cere UNESCO-ului să-și intensifice eforturile pentru transformarea dreptului la educație în realitate în toate țările membre.

Una dintre acțiunile îndreptate spre realizarea în fapt a dreptului la educație este lichidarea analfabetismului. După cum se știe acest flagel nu a fost încă lichidat pe plan mondial. UNESCO a semnalat că în lume mai există încă 783 de milioane de neștiutori de carte și a apelat la toate țările membre să sprijine acțiunea de alfabetizare.

Educația permanentă a constituit problema de cea mai largă perspectivă care a preocupat Conferința generală. În dezbaterile ei s-au confruntat concepții diferite, s-au formulat opinii și sugestii. În unanimitate s-a ajuns la părerea că educația permanentă nu trebuie să însemne o prelungire a sistemului de educație, ci să îmbrace forme foarte diverse, prin care individul să fie influențat în tot cursul vieții sale.

S-a subliniat că înfăptuirea măsurilor cerute de realizarea în practică a educației permanente presupune înlocuirea concepției tradiționale pe care se bazează sistemele de educație cunoscute și aplicate în toate țările cu o nouă concepție, modernă, care să țină seama în același timp de ritmul creșterii volumului de informații, de accelerarea acestui ritm în perspectivă, de faptul că învățămîntului îi va reveni în primul rînd sarcina să învețe oamenii cum să gîndească științific, cum să selecționeze informațiile de care au nevoie. Această concepție nouă presupune o reexaminare a planurilor de învățămînt și a programelor școlare, operație foarte dificilă întrucît se cere un efort considerabil pentru eliberarea pedagogiei din strînsoarea concepției tradiționale.

În dezbaterea acestei probleme foarte importante și-a adus contribuția și delegația română conferința înscriind propunerea noastră, privind intensificarea și aprofundarea studiilor de ergonomie a învățămîntului printre temele prioritare de cercetare recomandate statelor membre. Acest domeniu nou de cercetare ergonomică indicat de delegația română a fost privit cu deosebit interes de toate delegațiile.

Conferința generală a invitat statele membre să dezvolte colaborarea în scopul schimbului de idei, de experiență în domeniul educației permanente și al aspectelor teoretice și practice, alocînd fonduri mai importante diferitelor forme de educație în cadrul amplei acțiuni privitoare la educația permanentă.

În cadrul dezbaterilor s-a acordat un deosebit interes problemelor legate de elaborarea și introducerea în procesul de învățămînt a celor mai noi tipuri de material didactic și a mijloacelor moderne de comunicație.

Conferința a dezbătut și unele probleme ale învățămîntului superior hotărînd să studieze principalele aspecte de organizare sau de ordin pedagogic și instituțional care se pun în acest domeniu, să încurajeze și să faciliteze dialogul și discuțiile în cadrul instituțiilor respective să încurajeze experimentarea diferitelor modele de studiu universitar, să difuzeze informații în acest domeniu, colaborînd cu organizațiile internaționale competente, să se preocupe de stabilirea comparabilității și echivalării internaționale a diplomelor și certificatelor etc. În contextul acțiunilor de modernizare a învățămîntului superior, Conferința generală a aprobat organizarea în 1972 a unui Centru european de învățămînt superior al UNESCO. Delegația țării noastre, luînd prima cuvîntul, a susținut cu căldură înființarea acestui centru, părerea sa în această privință fiind susținută la rîndul ei, de numeroase delegații.

Vii discuții s-au purtat în legătură cu problemele tineretului, Conferința generală a hotărît ca UNESCO să continue să promoveze orientarea spre o mai bună cunoaștere a problemelor tineretului, să ajute statele membre și organizațiile neguvernamentale în găsirea mijloacelor de natură să sporească participarea tineretului la înnoirea metodelor de educație, la difuzarea științei și la dezvoltarea culturii.

Un loc important l-au ocupat în cadrul dezbaterilor conferinței planificarea educației, modul de proiectare a construcțiilor școlare în lumina cerințelor unui învățămînt modern etc. Amintim, de asemenea, faptul că s-a hotărît să se continue acțiunile de asistență morală și materială acordată unor mari organizații științifice internaționale neguvernamentale. În această categorie se include și Asociația internațională de studii sud-est europene, organizație științifică înființată cu șapte ani în urmă, pe baza inițiativei României. Pe de altă parte în cooperare cu Comisia economică O.N.U. pentru Europa și cu autoritățile române, se va realiza un studiu în vederea organizării unui centru european și internațional de studii și de pregătire în domeniul cercetării operaționale aplicate la problemele sociale și economice.

În încheierea celei de a XVI-a sesiuni a Conferinței generale UNESCO, participanții au dat o înaltă apreciere realizărilor obținute în primul Deceniu al dezvoltării 1961—1970 și în cadrul Anului internațional al educației — 1970, propunîndu-se ca anul 1980 să fie proclamat al doilea An internațional al educației încheind cel de-al doilea Deceniu al dezvoltării, 1971—1980.

Conf. dr. PETRE BURLOIU

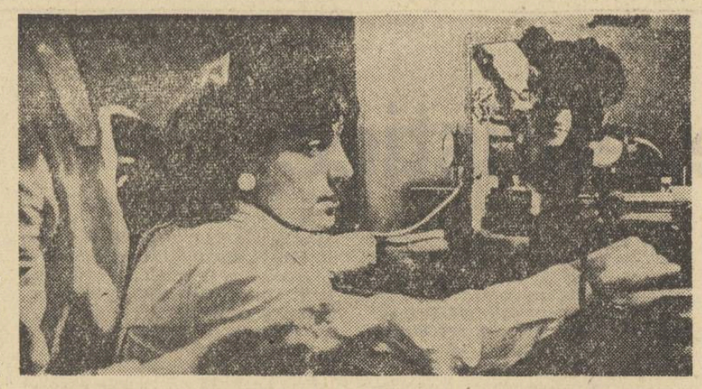

Cercetări într-unul din laboratoarele de fizică ale Universității din Moscova

Treapta fundamentală a unei ample reforme de modernizare

ANTONINA GHEORGHIEVNA GRIPKOVA, vicepreședinte al Academiei de științe pedagogice a U.R.S.S., profesor la Institutul pedagogic din Moscova, este autoarea a peste 80 de lucrări privind dezvoltarea psihică, formarea biologică și integrarea socială a copiilor și coautoare la actuala reformă în curs de realizare a învățămîntului sovietic. Discuția pe care am purtat-o cu d-sa în pauza unui simpozion pedagogic desfășurat la Moscova ne-a permis să cunoaștem cîteva dintre principalele direcții de investigație ale cercetării pedagogice din Uniunea Sovietică.

— Academia de științe a Uniunii Sovietice — ne-a spus prof. dr. A. G. Gripkova — își concentrează în prezent întreaga atenție spre coordonarea cercetărilor legate de reforma învățămîntului, precum și spre perfecționarea metodelor de educație și instruire în școală. Acestea sînt în prezent principalele teme de care se ocupă.

— După cîte am putut constata din vizitele întreprinse în unele școli, reforma are în vedere în deosebi, în prezent, primele clase ale școlii generale.

— Într-adevăr, așa este. Se știe că așa-numita școală primară sau elementară, deși integrată unui învățămînt general cu o durată mai mare de studii, a constituit și constituie încă o unitate aparte de învățămînt, care s-a manifestat pînă în prezent printr-un grad deosebit de conservatorism. Decenii de-a rîndul, din considerente psiho-pedagogice nu pe de-a întregul întemeiate, ci susținute mai ales de îndelungate obișnuințe, reformele au ocolit școala elementară. Dar nu se poate construi edificiul unui învățămînt modern, trainic și armonios echilibrat, fără schimbarea proporțiilor și profunzimii fundației. Acest fapt a devenit clar în ultimul timp pentru tot mai mulți educatori sovietici. Totuși, pînă la definitivarea soluției pe baza căreia se întreprinde acum reforma învățămîntului elementar — a cărei principală trăsătură este reducerea duratei de studii în școala primară de la 4 la 3 ani — au fost necesare experimente destul de îndelungate și multilaterale.

— Ce caracterizează noua programă a învățămîntului primar?

— Desfășurîndu-se pe parcursul a 3 ani de studii, această programă pornește de la principiul realizării unui învățămînt în care accentul să cadă pe calitate, în care de la primii pași elevii să fie învățați să gîndească, iar însușirea abilităților să aibă la bază nu deprinderi mecanice, ci învățarea conștientă. Această caracteristică principală cere să se asigure și o pregătire a învățătorilor astfel încît să se poată adapta noii programe. De asemenea, va fi nevoie să-i pregătim în mod adecvat pe copiii preșcolari, ca și pe elevii care trec în clasa a IV-a, în care predarea urmează să fie realizată de profesori specialiști.

— Spre ce anume probleme se concentrează în prezent atenția dv. de cercetător științific?

— Ca om de știință sînt în cel mai înalt grad interesată de multiplele aspecte ale coordonării influenței factorilor biologici și sociali care contribuie la formația psihică și fizică a copiilor. Soluțiile acestor probleme pe planul activității școlare se situează într-o măsură determinantă în sfera învățămîntului diferențial și a învățării prin participarea activă a elevilor la întreaga viață școlară.

— Cum poate stimula activitatea didactică și metodică o asemenea participare activă?

— Metodele de învățămînt cu adevărat active sînt cele care îl stimulează pe elev să facă mici descoperiri personale. De asemenea, problematizarea este și ea o metodă care solicită elevilor o activitate personală creatoare. Dar baza reușitei fiecărei noi metode o constituie nivelul de dezvoltare al mediului social înconjurător, mediul de informații și mediul școlar propriu-zis. Așa cum am mai arătat, în prezent marea majoritate a psihologilor, sociologilor, pedagogilor noștri sînt de acord că mediul actual de cultură constituie un factor favorizant în utilizarea unor metode de învățămînt active.

Discuție purtată de MIRCEA HERIVAN

O delegație a Ministerului Învățămîntului a vizitat Iugoslavia

O delegație a Ministerului Învățămîntului, condusă de ministrul Mircea Malița, a vizitat Iugoslavia în zilele de 3—10 decembrie, la invitația președintelui Consiliului Federal pentru învățămînt și cultură din R.S.F. Iugoslavia, Vukașin Miciunovici.

În timpul vizitei, ministrul român a fost primit de Mișo Pavicevici, vicepreședinte al Vecei Executive Federale a R.S.F. Iugoslavia.

În cursul convorbirii purtate cu acest prilej, la care au asistat Vukașin Miciunovici, președintele Consiliului Federal pentru învățămînt și cultură și ambasadorul României în Iugoslavia, Vasile Șandru, au fost abordate probleme privind dezvoltarea formelor de cooperare în domeniul educației, școlii și învățămîntului universitar, relevîndu-se bunele rezultate obținute pînă în prezent pe acest tărîm. Ministrul român a avut, de asemenea, întrevederi cu reprezentanți ai conducerii învățămîntului din Croația, Slovenia și Serbia, a purtat convorbiri la Vecile Executive ale acestor republici și a vizitat universitățile din Belgrad, Ljubliana și Zagreb, școli profesionale, tehnice și diferite instituții de cultură iugoslave.

Testele — instrument de investigație psihologică

(Urmare din pag. 1-a)

— Este posibilă stabilirea unor măsuri prin care să se preîntîmpine repetarea unor astfel de exagerări și erori?

— La Congresul internațional de psihologie aplicată, care va avea loc la Liège în iulie 1971, se vor căuta, pornind de la un material elaborat de unii psihologi elvețieni, criterii și mijloace de control științific al testelor și al difuzării lor. Se preconizează totodată să se înființeze, pe lîngă asociațiile naționale de psihologie din diferite țări, comisii care să aibă sarcina de a veghea ca testele—indispensabile prin calitățile lor de instrumente de cercetare — să-și păstreze caracterul riguros științific.

— Cum stau lucrurile în țara noastră?

— După hiatusul produs în utilizarea testelor și în cercetarea științifică din acest domeniu, în ultimii ani a apărut o cerință bruscă de psihologie în toate domeniile vieții sociale, dar mai cu seamă în industrie, în clinici, în învățămînt. S-au manifestat, ca urmare, două tendințe. Pe de o parte, dată fiind întreruperea determinată de criticile amintite, s-a recurs la teste vechi, elaborate acum 20 sau 30 de ani — care, firește, nu mai sînt corespunzătoare, fiind depășite de progresele înregistrate în știință în acest răstimp. Pe de altă parte s-a trecut, aproape spontan, la elaborarea sau la adaptarea de teste noi, dar într-un mod destul de neorganizat și fără suficiente garanții științifice în ce privește valoarea de instrument de investigație cît și aplicarea și interpretarea datelor. Secția de psihologie și pedagogie a Academiei de științe sociale și politice, împreună cu Asociația psihologilor din România, au considerat de aceea că este oportun să organizeze o dezbatere pe problema testelor, pentru a formula unele precizări privind valoarea și limitele lor. Această dezbatere a avut loc. Concluziile ei, dintre care unele au valoarea unor îndrumări concrete privind modalitățile de elaborare, aplicare și interpretare a testelor, vor fi publicate în „Revista de psihologie". Cu același prilej s-a hotărît să se înființeze, pe lîngă Asociația psihologilor sau pe lîngă Secția de psihologie-pedagogie a Academiei, o comisie de specialiști care să fie un for de îndrumare în acest domeniu și care, în același timp, să supravegheze modul de utilizare a testelor.

— Ce perspective atribuiți folosirii testelor în școală?

— Opinia mea este că, în școală, centrul de greutate trebuie să cadă mai puțin pe teste și mai mult pe observațiile pe care le pot efectua profesorii. Școala oferă profesorilor posibilitatea efectuării unor observații îndelungate asupra elevilor, într-un cadru de condiții variate și concrete, bine delimitate. Testul constituie un mijloc de cunoaștere rapidă, care poate fi realizată, să zicem, într-o oră sau în cîteva ore. De aceea se recurge de preferință la ele în acele împrejurări în care nu se pot efectua observații cu o mai largă desfășurare în timp și în condiții variate de viață. Bineînțeles însă cu observația că metoda de investigație psihologică nu poate fi operantă decît dacă este efectuată în mod științific, după criterii științifice.

— Ce criterii trebuie respectate pentru a asigura caracterul științific al utilizării metodei testelor în școală?

— Cred că în primul rînd este necesar ca profesorii care o folosesc să dispună de o fișă de observație și de îndrumări concrete cu privire la modul cum trebuie efectuată observația, cum trebuie consemnate rezultatele observației cum poate fi formulată, pe baza acestora, caracterizarea generală după un anumit ciclu de ani, după fiecare fază mai importantă a învățămîntului. Pînă acum s-a încercat elaborarea cîtorva variante ale unei astfel de fișe de observație. Recent, un colectiv alcătuit din membri ai Secției de psihologie și pedagogie a Academiei de științe sociale și politice și ai Comisiei de orientare școlară și profesională din Ministerul Învățămîntului a elaborat o asemenea fișă, pe care a prezentat-o ministrului. În elaborarea acestei fișe s-a urmărit ca prin utilizarea ei să nu fie supraîncărcați profesorii, să nu se facă apel la cunoștințe prea specializate de psihologie, să se prevină completarea ei formală.

Observațiile notate în fișe pot fi completate prin utilizarea testelor, care sînt de natură să contribuie la o mai bună orientare școlară și profesională și să asigure o mai bună selecție la admiterea în învățămîntul postgeneral. Din păcate, în momentul de față, indiferent de profilul școlii, probele concursurilor de admitere sînt cam aceleași și nu permit decît într-o mică măsură și cu destulă incertitudine depistarea aptitudinilor, intereselor și înclinațiilor elevilor pentru profilul școlii la care candidează. În prezent există tendința de a se ameliora concursurile de admitere. Pe măsură ce vor fi elaborate și se va extinde aplicarea lor, testele vor contribui neîndoielnic la această operație de ameliorare.

— Trebuie să înțelegem că e vorba de un proces de lungă durată?

— Nici o metodă științifică nu poate fi aplicată dintr-o dată, deci nici testele. Teste necesare învățămîntului sînt în curs de elaborare în diferite unități de cercetare și în cadrul comisiei de orientare școlară și profesională a Ministerului Învățămîntului. Se pune de asemenea problema adaptării unor teste din alte țări. (Nimănui în știință nu i se cere să reia de la început întregul drum pentru a ajunge la rezultate care sînt deja cunoscute). Dar însăși adaptarea testelor existente este un proces extrem de complex. Sînt mii și mii de teste pentru mii de profesii, pentru mii de aspecte specifice. Pe de altă parte, testele care cer anume cunoștințe sau rezolvări de probleme pot fi divulgate în procesul utilizării lor, ceea ce influențează rezultatele aplicării pe alte loturi de subiecți. De aceea sînt necesare numeroase variante echivalente de rezervă. E clar deci că, în aceste condiții, este nevoie de timp.

— Cum apreciați valoarea și limitele testelor?

— Testul nu poate fi considerat în nici un caz ca instrument unic de psihodiagnoză. Deseori el nu poate fi utilizat decît ca mijloc prealabil de cunoaștere, căruia trebuie să-i urmeze alte metode de investigație. Aș aminti, de exemplu, metoda clinică — metodă care presupune o discuție individuală cu subiectul, o cunoaștere mai aprofundată a antecedentelor lui — anamneza, utilizarea materialelor de observație — acolo unde a fost posibilă efectuarea unor observații mai atente și mai aprofundate. Dată fiind marea complexitate a psihicului omenesc, psihologii s-au convins că o cunoaștere aprofundată a acestuia, o diagnoză și o prognoză asupra lui nu se pot realiza cu șanse de succes numai printr-o singură metodă, deci nici numai prin metoda testelor, la care se recurge de multe ori cu ușurință din cauza aparentei sale simplități și accesibilități.

— Vă rugăm să vă referiți, în încheiere, la cîteva din erorile posibile în testare.

— Spre deosebire, să zicem, de relația dintre un cercetător din domeniul mineralogiei și obiectul său de cercetare, care este un obiect inanimat, relația dintre psiholog și subiectul său este o relație socială. Aceasta cere celui ce efectuează examenul psihologic să-și controleze foarte bine întreaga conduită, gesturile, cuvintele, pentru că cele mai mici modificări în comportamentul său, în conduita sa pot să dea o orientare sau alta atenției, ideilor, asociațiilor subiectului și să denatureze astfel rezultatele.

Foarte numeroase și extrem de dăunătoare sînt greșelile care pot fi comise în utilizarea nestiințifică a testelor. Se poate întîmpla ca oameni necompetenți să aplice teste care nu au fost reetalonate și validate pentru țara noastră, obținînd astfel o falsă diagnoză. Se mai poate întîmpla ca în decursul testării să nu fie respectate anumite condiții. De exemplu, se adună la un loc prea mulți subiecți, care nu pot fi supravegheați. Alteori, în sala în care se aplică teste unui grup de subiecți nu se asigură liniștea și disciplina necesare unui comportament normal. Dacă instrucțiunile privind folosirea unei baterii de teste nu sînt aplicate riguros și în condiții identice de către diferiții examinatori, rezultatele obținute nu pot fi considerate ca valabile. Preîntîmpinarea unor astfel de greșeli și a multor altora de același gen, care nu pot fi cuprinse aici, este prima măsură ce se cere luată înainte de a trece la aplicarea testelor.

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA"-IAȘI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

Facultatea de Matematică-Mecanică

— Profesor la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele: Calculul probabilităților, Lingvistică matematică, poziția I B/2;

— Profesor la Catedra de geometrie și topologie, disciplinele: Geometrie analitică și elemente de algebră liniară, Capitole speciale de geometrie diferențială, Fundamentele geometriei, poziția III/3;

— Lector la Catedra de analiză matematică, disciplinele: Analiză matematică, Teoria funcțiilor de variabilă reală și elemente de topologie, poziția II/8;

— Asistent la Catedra de probabilități și matematici economice, disciplinele: Calculul probabilităților, Calculul probabilităților și statistică matematică, Elemente de teoria probabilităților, Elemente de calculul probabilităților, poziția IB/15;

Facultatea de Fizică

— Conferențiar la Catedra de fizică teoretică și structura materiei, disciplinele Fizica atomică și nucleară, Fizică, Probleme filozofice ale științelor naturii, poziția VI/1;

— Conferențiar la Catedra de fizică teoretică și structura materiei, disciplinele Fizica atomului și moleculei, Fizica atomică și nucleară, poziția VI/4;

— Conferențiar la Catedra de fizică teoretică și structura materiei, disciplinele Fizică teoretică II (Termodinamica și fizica statistică), Teoria nucleului atomic, poziția VI/5.

Facultatea de Chimie

— Conferențiar la Catedra de tehnologie chimică generală, disciplinele Industrii chimice, Chimie generală, poziția XB/4;

— Șef lucrări la Catedra de chimie fizică, disciplinele: Chimie fizică, Analize fizico-chimice, poziția XIA/9.

Facultatea de Biologie-Geografie

— Conferențiar la Catedra de zoologie, disciplinele: Ecologie generală, Ecologie generală și ocrotirea naturii, poziția XVII/4;

— Conferențiar la Catedra de mineralogie-geochimie, disciplinele: Petrografia rocilor endogene, Prospecțiuni, explorări și protecția muncii, Mineralogia solurilor, poziția XVIB/3;

— Șef lucrări la Catedra de geografie economică, disciplinele: Geografia economică a R. S. România, Geografia economică generală, poziția XIV/8;

— Șef lucrări la Catedra de botanică, disciplinele: Sistematica plantelor, Morfologia plantelor, poziția XIIA/11;

Facultatea de Drept

— Conferențiar la Catedra de drept civil, disciplina Drept civil, poziția XIX/3;

Facultatea de Filologie

— Profesor la Catedra de limba română, disciplinele: Gramatica comparată a limbilor indoeuropene, Gramatica comparată a limbilor germanice, Gramatica istorică a limbii române, poziția XXI/A;

— Conferențiar la Catedra de limba română, disciplinele: Dialectologie română, Istoria limbii române literare, poziția XXI/4;

— Lector la Catedra de limba română, disciplina Limba română contemporană, poziția XXI/10;

— Conferențiar la Catedra de limba franceză, disciplinele: Istoria limbii franceze, Curs special de limbă, poziția XXIIIB/1;

— Profesor la Catedra de limba și literatura rusă, disciplinele Gramatica comparată a limbilor slave, Curs special de limbă, poziția XXIV/2;

— Lector la Catedra de limba și literatura germană, disciplinele: Literatura germană, Curs special, poziția XXIVA/3;

— Asistent la Catedra de limba și literatura germană, disciplinele: Curs practic de limbă germană, Limba germană — curs facultativ, poziția XXIVA2/12;

— Asistent la Catedra de limba și literatura germană, disciplinele: Curs practic de limba germană, Limba germană contemporană, Limba germană — curs facultativ, poziția XXIVA2/13;

— Asistent la Catedra de limba și literatura germană, disciplinele: Seminar special de literatură, Seminar special de limbă, poziția XXIVA2/14;

— Profesor la Catedra de romanistică și limbi clasice, disciplinele: Gramatica comparată, Literatura italiană, Literatura spaniolă, Metodica predării limbii italiene, poziția XXV/1;

— Lector la Catedra de romanistică și limbi clasice, disciplinele: Curs special de gramatica comparată, Gramatica comparată, poziția XXV/9;

Facultatea de Istorie—Filozofie

— Profesor la Catedra de materialism dialectic și istoric disciplinele: Sociologia generală, Filozofie marxistă, poziția XXVIIA/1;

— Profesor la Catedra de istorie universală, disciplinele: Istorie modernă universală, poziția XXIX/1;

— Conferențiar la Catedra de istoria filozofiei și logică disciplina: Istoria filozofiei, poziția XXVIIB/3;

— Conferențiar la Catedra de istoria României, disciplinele: Istoria contemporană a României, Curs special de istorie contemporană, Istoria contemporană a României, Probleme de istorie contemporană, poziția XXVIII/6;

Facultatea de Studii Economice

— Lector la Catedra de contabilitate și analiză economică disciplinele: Tehnica bancară, Tehnica operativă și evidența în bănci, poziția XXXII A/9;

— Lector la Catedra de contabilitate și analiză economică disciplinele: Contabilitate generală, Proiecte economice în contabilitate, Control și expertize, poziția XXXIIA/12;

— Asistent la Catedra de contabilitate și analiză economică, disciplinele Contabilitate în comerț, Contabilitatea construcțiilor și transporturilor, poziția XXXIIA/21;

— Lector la Catedra de economie, organizarea și planificarea industriei, disciplinele: Economia industriei, Economia și organizarea construcțiilor și transporturilor, poziția XXXIID/4.

INSTITUTUL PEDAGOGIC

Facultatea de Educație Fizică

— Conferențiar la Catedra de educație fizică I, disciplinele: Handbal, oină, Specializare handbal, poziția X/2;

— Lector la Catedra de educație fizică II, disciplinele: Înot, Gimnastică, poziția XXII/3.

Facultatea de Arte Plastice

— Profesor la Catedra de desen 2, disciplinele Pictură compoziție, Crochiuri, poziția IX/2;

— Lector la Catedra de desen 2, disciplinele: Desen artistic, Pictură-compoziție, poziția IX/7.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84 539/1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de profesor conferențiar și lector și de 15 zile pentru postul de asistent.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcțiile de profesor, conferențiar și lector și de 2 luni pentru funcția de asistent.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 1.27.18.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132

Proletari din toate țările uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ANUL XXII-Nr. 1068

Vineri
18 decembrie
1970

4 pagini — 25 bani

COLOCVIUL NAȚIONAL DE PEDAGOGIE:

„Cercetarea interdisciplinară a învățământului"

În aula Universității din București s-a desfășurat, între 12—14 decembrie a.c., Colocviul național de pedagogie „Cercetarea interdisciplinară a învățământului", o nouă manifestare inițiată de România cu prilejul Anului internațional al educației. Organizat de Ministerul Învățământului, Academia de științe sociale și politice și Institutul de științe pedagogice, colocviul — eveniment științific de seamă — și-a propus să elaboreze un plan de cercetare cu privire la sistemul nostru de învățămînt pe următorii 10 ani.

La lucrări au participat academicieni, profesori universitari, specialiști în sociologie, pedagogie și psihologie, economiști, filozofi, istorici, medici. Au fost prezenți de asemenea, ca invitați, pedagogi de prestigiu din Bulgaria, Cehoslovacia, R. D. Germană, R. F. a Germaniei, Iugoslavia, Norvegia și Ungaria.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de conf. univ. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice.

În cadrul ședinței inaugurale, care a avut loc simbătă, au mai rostit cuvinte de salut acad. Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România și prof. dr. docent Jean Livescu, membru corespondent al Academiei.

În cadrul lucrărilor Colocviului prof. univ. Miron Constantinescu, președintele Academiei de științe sociale și politice a prezentat expunerea **Sociologia și științele educației.** Subliniind faptul că în țara noastră sociologia s-a dezvoltat ca o necesitate socială și ideologică, avînd tradiții glorioase care încep încă de la Ion Ionescu de la Brad, Nicolae Bălcescu și alți străluciți reprezentanți ai generației de la 1848, vorbitorul a evidențiat avîntul pe care l-a luat în ultimii ani cercetarea din acest domeniu, ca urmare a îndrumărilor date de către partid.

După ce a definit sfera de preocupări a cercetării sociologice, vorbitorul s-a oprit pe larg la relațiile dintre sociologie și științele educației. El a arătat astfel că, cercetînd realitatea socială în toată complexitatea ei și în tot dinamismul ei, sociologia este, în același timp, o știință de previziune. În prospectarea viitorului sociologia trebuie să răspundă la multe întrebări printre care: tipul de societate spre care mergem, pe ce căi se va realiza el. Din aceasta rezultă contactul ei cu științele educației, pentru că științele educației trebuie și ele să răspundă întrebărilor: ce tip de oameni urmează să pregătim pentru acea societate viitoare pe care o preconizăm noi, comuniștii, și cum trebuie să pregătim aceste cadre ale viitorului.

În condițiile revoluției științifico-tehnice — a spus vorbitorul — devine absolut necesar ca științele educației să-și reconsidere fundamentele și legitățile. Desigur, corpul profesoral trebuie să cunoască istoria doctrinelor pedagogice și activitatea străluciților săi premergători, dar toate acestea se cer a fi considerate doar ca premise. Pentru a realiza toate scopurile științei educației — transmiterea cunoștințelor, formarea forței de muncă și a forței de creație, educarea caracterului și, în final, ca țel central și cuprinzător, formarea personalității creatoare umane, este necesar ca legitățile, regularitățile, fundamentele pedagogice să fie reexaminate în lumina datelor epocii noastre, în condițiile revoluției științifice și tehnice, ținînd seama de toate premisele și toate tradițiile anterioare, dar văzînd totul în lumina viitorului.

Punînd întrebarea dacă sociologia poate sprijini științele educației, președintele Academiei de științe sociale și politice a apreciat că răspunsul nu poate fi decît afirmativ. De obicei, a spus el, se accentuează numai latura fundamentării sociologice a științelor educației, adică faptul că fenomenul social al educației este un produs social. Dar acestei priviri, acestei condiții îi lipsește finalitatea, pentru că educația nu este numai un produs social ci reprezintă, în același timp, și o forță propulsivă socială. Numai înțelegerea acestui raport dialectic între atributele de produs social și forță propulsivă socială poate să ne ajute în înțelegerea profundă a realității fenomenului educației și să lumineze și științele educației conform unei optici contemporane, actuale. Desigur — a continuat vorbitorul — se poate discuta ce loc trebuie să ocupe educația, învățămîntul, în ierarhia forțelor propulsive sociale. Ceea ce se cere însă să fie subliniat este ideea unanim acceptată că educația, ca forță propulsivă, are o însemnătate esențială, cu atît mai mult cu cît în condițiile radicelor transformări economice, sociale, științifice și tehnice pe care le cunoaște astăzi lumea educația devine permanentă, cuprinzînd atît pe tineri cît și pe adulți, pînă la o vîrstă înaintată. De aceea, științele educației trebuie să devină științe ale acestei forțe propulsive extraordinare care este educația în lumea contemporană.

În expunerea **Renovarea pedagogiei și a educației în spiritul științei moderne,** prof. univ. Mircea Malița, ministrul învățămîntului, a prezentat o serie de considerații cu privire la macropedagogie — pedagogia sistemelor — și micropedagogie — pedagogia învățării, menționînd că prima privește școala ca structură, ca sistem integrat în sistemul larg cuprinzător al societății, iar a doua se referă la procesul învățării, avînd astfel tangență cu toate metodele pedagogice și cu didactica.

Abordînd domeniul pedagogiei sistemelor, vorbitorul a accentuat ideea că în condițiile dezvoltării în ritm intens a proceselor economice și sociale, ale planificării economiei naționale și ale creării, în sistemul socialist, a unei rețele unice de stat înglobînd toate gradele și toate formele de învățămînt, pedagogia nu se mai poate limita la fenomenul individual al asimilării, ci trebuie să dezbată probleme de sistem, de organizare optimală a întregului. De aceea este necesar ca societatea să-și concentreze forțele în fixarea unor obiective precise, în raport cu care să-și poată apoi defini cît mai adecvat natura, sensul și cantitatea de cunoștințe capabile să formeze oamenii de care are nevoie.

Instrumentul principal al pedagogiei macrosistemelor și limbajul ei de lucru — a spus în continuare vorbitorul — este acela al modelelor matematice sau economice, care cuprind trăsăturile caracteristice ale unui sistem descris sub forma unor relații cantitative și eventual de natură logică sau structurale. Țelul studiilor care trebuie întreprinse la noi în acest sens este punerea la punct a unui sistem integrat de prelucrare a datelor, care să permită obținerea unor răspunsuri prompte, sigure și complete la problemele pe care și le pune organizatorul, planificatorul sau administratorul din învățămînt. Vorbitorul s-a referit pe larg la avantajele pe care le aduc în acest domeniu investigațiile științifice, menite să scoată de sub imperiul specu-

(Continuare în pag. 3-a)

Un colț al „Expoziției cutezătorilor" deschise recent la Palatul pionierilor din Capitală

La obiect !

Educația este imperios solicitată să-și sincronizeze eforturile și acțiunile cu acumulările atît de rapide și de spectaculoase pe care le înregistrează în zilele noastre științele.

Există în mintea unora ideea după care această sincronizare a învățămîntului cu progresele științei s-ar traduce printr-un neîntrerupt proces de transferare a noilor adevăruri științifice din sfera tratatelor de specialitate în aceea a programelor și manualelor, a lecțiilor școlare. După ei, cunoștințele pe care trebuie să le înmagazineze tînărul sînt asemănătoare unui bulgăre de zăpadă care, rostogolindu-se neîncetat pe întinderea tot mai vastă a cuceririlor spirituale ale contemporaneității noastre, s-ar umfla la nesfîrșit.

Această optică frizează pe undeva absurdul și nu prin prisma ei vom reuși să realizăm adaptarea învățămîntului la statutul vieții spirituale moderne. În loc să sporim volumul cunoștințelor prin simplă și mecanică adăugire trebuie să-l facem să crească în nivel prin sinteze și încorporări critice, ceea ce, neîndoielnic, va duce tocmai la reducerea lui.

Este vorba de o sporire de calitate și de o reducere cantitativă, prin distilarea esențelor.

Non multa, sed multum.

O. B.

Dialog școală — producție

În ultimul timp avem prilejul să consemnăm în paginile gazetei noastre tot mai multe inițiative menite să lărgească instruirea tehnico-practică a elevilor, să sporească eficiența orelor destinate muncii, să asigure forme variate de colaborare între învățămînt și unitățile industriale și agricole în vederea pregătirii corespunzătoare a cadrelor de mîine.

Miercuri, 16 decembrie, am asistat la Brașov la un dialog între școală și producție organizat de Comitetul județean P.C.R. A fost un dialog viu, util între cei care se ocupă, în școală și în producție, de educarea tinerei generații prin muncă, pentru muncă. La această întîlnire condusă de tovarășul Ștefan Antoniu, secretar al Comitetului județean P.C.R., au participat cadre de conducere din toate sectoarele economice ale județului Brașov, ingineri șefi, șefi ai serviciilor de personal și învățămînt din întreprinderi, inspectori școlari, directori ai școlilor generale, liceelor, școlilor profesionale și liceelor de specialitate din județ. Au fost de față Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului și Vasile Morea, adjunct de șef de secție la Consiliul de Miniștri.

Baza de discuție a constituit-o referatul „Instruirea tehnico-productivă a elevilor, un răspuns la cerințele contemporane și de perspectivă ale societății", prezentat de prof. Elena Georgescu, inspector general al inspectoratului școlar al județului Brașov. În referat au fost trecute în revistă rezultatele obținute de școlile brașovene în pregătirea tehnico-practică a elevilor și măsurile care se impun pentru buna reușită a acestei acțiuni în perioada următoare. Școala — s-a arătat în referat — a cărei menire este să asigure în permanență oameni bine pregătiți, cadre de nădejde pentru nevoile economiei naționale, poate să-și realizeze aceste sarcini de mare răspundere ce-i revin în epoca actuală de nemaiîntîlnit avînt al tehnicii și științei numai în condițiile unei munci susținute, în colaborare cu toți factorii interesați în creșterea viitoarei forțe de muncă.

Discuțiile purtate în cadrul întîlnirii au fost deosebit de utile, permițînd să se pună bazele unei fructuoase colaborări între școli și întreprinderi. În cadrul lor s-au emis păreri interesante, s-au pro-

(Continuare în pag. 3-a)

Trofeele „Cutezătorilor"

Vara trecută, la începutul vacanței, 1 000 de școlari, avînd pe braț însemnul bine cunoscut al cutezătorilor, au pornit, alături de cîțiva entuziaști profesori, în cîteva expediții pe cărările patriei. Înarmate cu toată aparatura necesară unor adevărate echipe de exploratori, 102 echipaje, purtînd nume dintre cele mai frumoase, mai sugestive — „Vînătorii lui Dragoș", „Sargedava", „Aurul Negru", „Ancora", „Echipajul Licurici" — au parcurs aproape 10.000 de kilometri. Tinerii cutezători au poposit în drumul lor prin sate și orașe, pe vîrfuri de munte, pe maluri de ape, au stat de vorbă cu muncitori, cu țărani vîrstnici sau tineri, au cunoscut obiceiuri, au cercetat fauna și flora meleagurilor pe care le-au colindat, au făcut săpături arheologice. Într-un cuvînt, au fost nu numai turiști, dar și pasionați cercetători.

De peste tot copiii au adunat o mare bogăție de date, de materiale: obiecte de artă populară, costume naționale și broderii, mii de ierburi și flori, de roci. Jurnalul de bord al fiecărui echipaj s-a umplut de impresii, de descrieri, albumele au strîns între coperți imagini de neuitat. Toată această recoltă bogată, toată zestrea aceasta pe care cutezătorii au adunat-o în lunile de vară constituie un bun de preț al școlilor, al detașamentelor și unităților de pionieri.

La începutul acestui an școlar, consiliile județene ale organizațiilor de pionieri au supus unei exigente selecții trofeele cu care s-au întors din expediție cele 102 echipaje. 62 dintre ele au cîștigat competiția. Drept recompensă pentru activitatea măiloasă și interesantă pe care au desfășurat-o cele 62 de echipaje, trofeele pe care le-au cules au fost prezentate la loc de cinste, la Palatul pionierilor. Se află de exemplu aici, la „Expoziția cutezătorilor", rezultatele expediției echipajului „Licurici" de la Școala generală nr. 146 din Capitală, care și-a desfășurat cercetările timp de zece zile în Munții Făgăraș, ale echipajului „Sargedava", care a semnalat Muzeului de istorie din Cluj o importantă descoperire constînd în ceramică dacică și urmele unor construcții civile pe vîrful Lupoaia din regiunea cetății dacice din munții Orăștiei. Sînt de asemenea expuse foarte multe cusături naționale, roci, monede etc., multe dintre ele de o incontestabilă valoare artistică sau istorică.

„Expoziția cutezătorilor", această inițiativă plină de originalitate și inedit, demonstrează încă o dată potențele educative și formative ale vacanței, sursele inepuizabile pe care aceasta le oferă pedagogilor în formarea și pregătirea tineretului.

M. ROBEA

DIRECȚIONAREA ȘTIINȚIFICĂ A ACȚIUNII „ORGANIZARE-CONDUCERE"

Aserțiunea formulată de economiști și sociologi prin care ei arată că investiția în învățămînt aduce rentabilitate maximă și că nivelul acestei rentabilități este hotărîtor pentru perspectivele dezvoltării de ansamblu ale unei țări poate fi susținută cu multiple și solide argumente. De altfel, credem că și-a și dobîndit credit larg.

Apare totodată din ce în ce mai evident faptul că eficiența, randamentul, ansamblul atributelor rentabilității acțiunii învățămîntului depind de concepția și nivelul științific al organizării și conducerii procesului de instruire și educare la nivelul fiecărei unități în parte.

Am discutat recent aceste probleme cu trei conducători de școli — prof. MIRCEA BOBOC, directorul Liceului nr. 1 din Baia Mare, prof. EMANOIL PETRUȚA, directorul Liceului energetic din Cluj și prof. ELEONORA CRISTEA, directoarea Școlii generale nr. 195 din București. Beneficiind de faptul că doi dintre interlocutorii noștri au formație universitară economică și sociologică și că toți sînt interesați de mai multă vreme de găsirea unor formule care să sporească eficiența organizării și conducerii școlilor, le-am propus ca schimbul de vederi să abordeze îndeosebi, cu caracter prospectiv, posibilitățile de transfer în aria învățămîntului a unor principii, teze și metode din domeniul științei conducerii și sociologiei muncii prezentate într-o serie de lucrări și reviste apărute în ultimii ani.

Parametrii psiho-sociologici

Prof. **E Cristea** a ținut să-și exprime de la început convingerea că directorul care se bazează în activitatea sa numai pe experiența strict personală desfășoară o muncă de tip meșteșugăresc. „Or — a subliniat interlocutoarea noastră — pentru a face față multiplelor și variatelor probleme de conducere zilnică, directorul trebuie să posede nu numai ceea ce numim calități de conducător ci și o pregătire științifică, bazată pe cunoștințe speciale de natură să-l familiarizeze cu problematica contemporană a organizării și conducerii învățămîntului. Un loc important în această pregătire specială îl ocupă, după mine, cunoștințele din domeniul sociologiei, economiei, psihologiei. Prin intermediul unor astfel de cunoștințe directorul poate pătrunde în miezul fenomenelor complexe ale școlii. Și, firește, directorului de școală nu-i pot rămîne străine cunoștințele din domeniul științei conducerii. Știm cu toții că se află în plină elaborare o adevărată strategie științifică a conducerii. Această strategie are elemente pe deplin transferabile în domeniul învățămîntului al educației. Desigur că ele trebuie studiate mai întîi într-o formă instituționalizată.

Cursul pentru directorii școlilor generale din București, organizat recent de Institutul central de perfecționare a personalului didactic, reprezintă din acest punct de vedere un început pozitiv. Cred, de altfel, că prelegerile expuse în cadrul lui ar trebui difuzate mai larg, astfel încît să se afle în mîna unui număr cît mai mare de directori.

De mare interes pentru activitatea conducătorului de școală sînt și noile teorii și metode ale sociologiei educației și psihosociologiei. De pildă, teoria sociologică a grupurilor umane formale și informale, a liderilor instituționali și de opinie ai acestor grupuri poate fi larg aplicată nu numai în cazul grupurilor-clase, ci și în cazul grupului-colectiv didactic. Dar să ne oprim la clase, pentru că aici am încercat să facem primul pas. Efectuez în prezent, împreună cu o comisie de diriginți, observații asupra unor clase neomogene din punct de vedere relațional, indisciplinate și care dau uneori conducerii școlii destulă bătaie de cap. Vrem ca prin efectuarea unor experimente ce pornesc de la teoria grupurilor să realizăm restructurarea și reorganizarea acestor clase astfel încît să determinăm îmbunătățirea microclimatului în rîndul lor și în ultimă instanță în școală."

— Specialiștii în problemele organizării economice — ne-a spus prof. **E. Petruța** — afirmă că sarcina actuală de cea mai mare importanță a conducerii științifice este de a urmări productivitatea muncii intelectuale. Mi se pare logic ca această sarcină să se pună cu acuitate sporită pentru conducerea învățămîntului, care operează în proporție dominantă cu munca intelectuală. După cîte știu, specialiștii se preocupă mult și de măsurarea aportului individual în conducere (căci nu se poate imagina un colectiv de muncă științific organizat fără o distribuire a sarcinilor de conducere). În ultima perioadă se vorbește în acest sens despre metoda conducerii **prin obiective,** care permite și în condițiile unei unități școlare o măsurare mai precisă a participării fiecărui membru al colectivului didactic la organizarea și conducerea activității din învățămînt. Aceasta, evident, nu ca un scop în sine, ci pentru desfășurarea științifică unitară a acțiunilor și pentru a le spori eficiența. Consider — și am căutat să realizez aceasta practic — că obiectivele conducerii pot fi formulate în planul general de muncă al școlii dacă acesta este științific conceput și aplicat cu consecvență. Se creează astfel un cadru de acțiune unitar, ale cărui scopuri sînt bine cunoscute tuturor și, în același timp, fiecare diriginte, fiecare profesor dispune de condiții pentru manifestarea inițiativei, a capacității personale de creație didactică.

— Un cadru important de acțiune pentru conducerea științifică a școlilor — este de părere prof. **M. Boboc** — îl constituie psihologia educației, pomenită uneori, aplicată însă destul de rar. Testarea acțiunilor, a rezultatelor acestora, introducerea în activitatea directorilor de școli a unor forme de control obiectiv-științific, coroborarea datelor culese și elaborarea, pe baza lor, a unor ipoteze de lucru în funcție de obiectivele propuse ne pot ajuta să stabilim ecuațiile psihologice generale ale activității educative și să nu ne mai blocăm în legătură cu unele probleme izolate, pierzînd din vedere ansamblul acțiunilor.

În aceeași ordine de idei se include și acțiunea științifică a directorului în orientarea școlară și profesională. Dacă admitem că eficiența unei acțiuni de conducere depinde de capacitatea și posibilitatea efectivă de decizie, cred că

Schimb de vederi consemnat de M. HERIVAN

(Continuare în pag. 3-a)

Clădirea Liceului „Nicu Gane" din Fălticeni care și-a sărbătorit recent centenarul

Materiale moderne pentru studiul unor probleme de biologie

În scopul elaborării unor materiale de natură să favorizeze cunoașterea de către elevi a substratului material al procesului reproducerii am apelat la combinarea mijloacelor de învățămînt clasice cu cele moderne.

Un prim pas s-a făcut cu mai mulți ani în urmă, prin utilizarea filmelor didactice de animație. Cu ajutorul desenului animat pot fi vizualizate unele procese dinamice, dar prin caracterul său desenul exagerează schematizarea. Pe de altă parte, costul ridicat al desenului de animație limitează într-o măsură considerabilă utilizarea lui în cinematografia didactică. De aceea am realizat modele tridimensionale cu scopul de a fi folosite cu prioritate pentru intuirea de către elevi a relațiilor spațiale între elementele morfologice și pentru observarea etapelor principale de modificare în timp a acestor relații, ca urmare a creșterii și dezvoltării. Totodată, pentru a prezenta fenomenele biologice ale dezvoltării primordiului uman în manifestarea sa caracteristică am realizat un film didactic pe care l-am împărțit în unități logice (secvențe) de sine stătătoare, corespunzînd principalelor etape ale dezvoltării embrionului uman, astfel încît filmul respectiv să poată fi utilizat fragmentar în lecție. În sfîrșit, pentru fixarea cunoștințelor am realizat un set de diapozitive care reproduc atît modelele, cît și imaginile reprezentative din film.

După prezentarea fiecărui material elevii au fost solicitați să descrie și să explice conținutul la care se referă. Am evitat să dăm explicații pe care elevii le-au putut da singuri și am intervenit mai ales în cazurile cînd a fost absolut necesar să se transmită informații complementare și caracteristici noi, cum sînt cele privitoare la meioză, mitoză, rolul anexelor embrionare, denumirea lor etc. Alături de materialele elaborate de noi am utilizat modelele — existente în școală — ale stadiilor de dezvoltare la amfioxus. Cu ajutorul lor elevii au fost stimulați să facă comparații, să constate singuri asemănările și deosebirile primelor stadii de dezvoltare la om și amfioxus.

În prima etapă de transmitere a cunoștințelor, pentru asigurarea unei înțelegeri depline, se poate apela la comparația de legătură, mai întîi prin reactualizarea cunoștințelor pe care le au elevii cu privire la procesul de reproducere cunoscut de la lecțiile de zoologie și botanică. Aceasta îi va ajuta să transfere cunoștințele din domeniul lumii animale la om, pe de o parte prin stabilirea analogiilor, a cazurilor de similitudine, iar pe de altă parte a particularităților specifice și deosebirilor. În cazul intuirii stadiilor de dezvoltare ale embrionului uman avem de-a face cu o comparație de tip genetic, în cadrul căreia o stare prezentă se raportează la alta anterioară sau viitoare. Pentru ca această comparație să se desfășoare cu succes este necesar ca profesorul să dea anumite indicații cu privire la criteriile de comparare, cum ar fi de exemplu prezența sau absența la embrionul uman, în primele stadii de dezvoltare, a unor elemente specifice viețuitoarelor inferioare; fante branhiale, notocord, elementele componente ale feței, lipsa sau prezența membrelor, forma și componentele encefalului, ale inimii, ale rinichiului etc.

Elaborarea materialelor menționate mai sus, cu mijloacele pe care ni le-a pus la dispoziție conducerea liceului „I. Neculce" din București, arată totodată că profesorii pot rezolva, cu mijloace materiale modeste, probleme care contribuie la modernizarea învățămîntului.

TUDOREL N. MIRESCU
cercetător științific la Institutul de științe pedagogice
prof. VALERIA MIRESCU

Lucrări practice de lăcătușărie la Școala generală Nr. 3 din Slatina

Dezbaterile din adunările grupelor sindicale

Cu responsabilitate socială și profesională

O clasificare a problemelor abordate în luările de cuvînt ale participanților la adunările de dări de seamă și alegeri desfășurate în grupele sindicale din școli ar situa fără îndoială, pe primele locuri, contribuția membrilor de sindicat la îmbunătățirea instruirii și educării elevilor, conținutul, formele și cadrul informării de specialitate și ale perfecționării personalului didactic, precum și profilul etic și exemplul personal al acestuia.

În adunările din școlile timișorene s-a subliniat că majoritatea birourilor grupelor sindicale au contribuit activ la rezolvarea sarcinilor actuale ale învățămîntului nostru — generalizarea școlii de 10 ani, începerea cursurilor școlare de la vîrsta de 6 ani, modernizarea conținutului și tehnologiei procesului instructiv-educativ, pregătire tehnico-productivă și orientarea școlară și profesională a elevilor. Așa stau lucrurile, de pildă, la școlile generale nr. 2, nr. 5, nr. 9, nr. 12, nr. 16, precum și la liceele nr. 3, nr. 5, nr. 6.

Evidențiind rolul important al informării, documentării și perfecționării de specialitate și psihopedagogice, numeroși participanți la dezbaterile din cadrul adunărilor au făcut propuneri pentru intensificarea și adîncirea acțiunilor din acest domeniu, prin extinderea colaborării cu universitatea timișoreană și cu filialele societății științifice.

Despre eficiența acțiunilor de modernizare a activității didactice s-a discutat și la adunările ce au avut loc la școlile generale nr. 1, nr. 3, nr. 4, nr. 6, nr. 7, la Liceul industrial, la liceele de muzică și arte plastice și într-o serie de unități preșcolare. Combătînd formalismul și unilateralitatea unor acțiuni, participanții la discuții au solicitat ca fiecare inițiativă vizînd modernizarea procesului instructiv-educativ sau a tehnologiei didactice să aibă un caracter cît mai concret.

Abordînd aceleași probleme, membrii de sindicat de la liceele nr. 1, nr. 5, nr. 6 și nr.9 și de la Școala generală nr.10 au făcut o serie de propuneri judicioase cu privire la întărirea colaborării cu sindicatele din întreprinderi în vederea dotării școlilor, asigurării bazei tehnico-materiale a activităților practice și a lărgirii propagandei pedagogice în rîndurile părinților.

O temă semnificativă pentru orientarea actuală a preocupărilor corpului profesoral a fost abordată în discuțiile purtate la adunările de la liceele nr. 8 și nr. 10. Este vorba de stimularea și valorificarea cercetărilor științifice efectuate de cadrele didactice. S-a propus, în acest sens, editarea unui volum cuprinzînd cele mai valoroase cercetări și experimente întreprinse de cadrele didactice din Timișoara.

Relevînd dominantele dezbaterilor purtate în adunările grupelor, învățătoarea emerită **Maria Petrașcu**, președinta sindicatului învățămînt din Timișoara, a ținut să sublinieze că succesul acțiunilor întreprinse în cursul acestui an s-a datorat în mare parte colaborării strînse între comitetul sindicatului și inspectoratul școlar. „În prezent — ne-a spus tov. Petrașcu — comitetul sindicatului întreprinde un studiu privind delimitarea mai precisă a sarcinilor pe care le au pe planul preocupărilor profesionale conducerile școlilor, consiliile pedagogice și birourile grupelor sindicale. De asemenea, prin birourile nou alese ale grupelor, comitetul se va ocupa mai stăruitor de echilibrarea bugetului de timp al cadrelor didactice, de organizarea unor acțiuni culturale corespunzătoare"

S-au încheiat și alegerile noilor birouri în cele 67 de grupe sindicale ale școlilor din municipiul Oradea. Printre rezultatele pozitive subliniate în cadrul discuțiilor purtate la adunările de la școlile generale nr. 6, nr.8, nr. 10, nr. 14, nr. 25, de la liceul nr. 2, de la liceul economic și de la liceul de muzică și arte plastice se numără inițierea unor consultații date de specialiști, demonstrații ale unor tehnici didactice noi, procurarea de material bibliografic.

În numeroase adunări au fost scoase în evidență rezultate concrete ale coordonării acțiunilor inițiate de conducerile școlilor și organele sindicale în vederea autodotării unităților școlare cu materiale adecvate unui învățămînt modern, eficient. Rezultate notabile au fost obținute în această direcție datorită legăturii stabilite între grupele sindicale din școli și sindicatele unor întreprinderi

Comitetul sindicatului învățămînt din Oradea — ne-a spus președintele acestuia prof. **Aron Sabău** — se preocupă intens de crearea tuturor condițiilor în vederea continuării studiilor și experimentelor planificate pe o perioadă mai îndelungată și de antrenarea în frontul cercetării științifice a tuturor cadrelor cu inițiativă și capacitate de creație.

Pretutindeni, în școlile unde s-au desfășurat adunările de dări de seamă și alegeri ale organelor sindicale, ele au prilejuit calde angajamente de perfecționare a activității instructiv-educative în întîmpinarea aniversării a 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, de întărire a spiritului de răspundere față de nobila sarcină a formării tinerelor generații.

În ajutorul cadrelor didactice care predau lecții de circulație rutieră

Nici un pas pe partea carosabilă a drumului public fără o prealabilă asigurare

În ziua de 6 noiembrie a.c. Gabriela A. din Brăila, venea spre casă. Voia să ajungă cît mai repede și, de aceea, alerga. Pentru a ocoli un obstacol a intrat în partea carosabilă a străzii fără să se asigure că pe aceasta nu circulă vreun vehicul. Dar chiar în acel moment și în aceeași direcție de mers a apărut o autobasculantă, care a lovit-o, „în plin" cu partea laterală dreaptă. În timp ce era transportată la spital, fetița a decedat.

Am plecat de la acest fapt nedorit nu pentru a-i îndemna pe profesori ca prin folosirea exemplului la lecțiile de circulație rutieră să le insufle copiilor teama — ceea ce ar constitui o gravă eroare educativă, ci pentru a demonstra, fără alte artificii, importanța asigurării înainte de a părăsi trotuarul și a aplicării acestei reguli pînă la formarea deprinderilor. Considerăm absolut necesară formarea unor asemenea deprinderi pentru că, din păcate, ele nu au existat nici la unii oameni mai mari, care în același mod au căzut victime ale accidentelor de circulație.

Pentru a le forma copiilor deprinderi de circulație rutieră este bine să se folosească — pe lîngă orele prevăzute în program — orice prilej. Excursiile oferă cele mai bune condiții în acest scop, pentru că în timpul lor li se pot demonstra în mod practic elevilor regulile de deplasare pe drumuri publice. Credem că dacă (pentru că și aici a fost un „dacă") învățătorii și profesorii care i-au însoțit pe elevii din comuna Provița de Jos, satul Drăgăneasa, jud. Prahova, în excursia organizată la București în ziua de 22.X.1970 ar fi avut permanent în atenție această problemă, eleva Tudor Maria nu ar fi fost accidentată în prezența lor. Lucrurile s-au întîmplat în modul următor. La întoarcerea de la București, în drum spre Ploiești, autobuzul în care erau transportați copiii a fost oprit la un loc de parcare situat pe marginea din partea dreaptă a șoselei, în sensul de mers. În timp ce majoritatea copiilor care au coborît din autobuz au intrat în pădurea din partea dreaptă a locului de parcare, eleva Tudor Maria, neavertizată, a traversat șoseaua, intrînd în pădurea din partea stîngă. După repaos, la îmbarcarea copiilor în autobuz, observînd lipsa ei, cadrele didactice au strigat-o. Auzindu-se chemată, fetița a ieșit din pădure „ca din pușcă", în fața unui autoturism care a proiectat-o pe asfalt, provocîndu-i mai multe leziuni și fracturi.

Sînt situații cînd, în lipsa trotuarelor, a potecilor și a drumurilor laterale, copiii merg pe partea stîngă a șoselei, folosind o porțiune din carosabilul drumului, pe unde în mod obișnuit circulă vehiculele. În asemenea cazuri deplasarea pietonilor trebuie să se facă pe partea stîngă a șoselei, pentru ca ei să fie în măsură să observe permanent vehiculele care vin din față și, la apropierea lor, să iasă din partea carosabilă, pentru a evita accidentarea. Această regulă de circulație trebuie cunoscută și aplicată de către toți copiii, mai ales de către cei din mediul rural, întrucît nerespectarea ei poate avea consecințe dintre cele mai grave. Accidentul petrecut la 4 noiembrie 1970 în satul Valea Arini, comuna Măgirești, județul Bacău, în care a căzut victimă copilul Adochiței Vasile, a avut tocmai această cauză. În timp ce mergea cu un grup de copii pe partea dreaptă a drumului, o autobasculantă, ce circula în aceeași direcție de mers, l-a lovit cu roata din spate dreaptă, accidentîndu-l mortal.

În concluzie se cuvine subliniat faptul că orice pericol de accidentare a pietonilor este total înlăturat cu o singură condiție: să fie respectate regulile de folosire a drumurilor publice.

Locot. major ȘTEFAN MARIN
din Inspectoratul general al Miliției

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

I. Examenul de definitivare în învățămînt

a) Examenul de definitivare în învățămînt se va desfășura în perioada 1-7 iulie 1971.

În conformitate cu prevederile art. 83 din Statutul personalului didactic, la acest examen au dreptul să se prezinte cadrele didactice care împlinesc la data de 1 septembrie a anului școlar viitor un stagiu efectiv de 3 ani în activitatea didactică de predare, calculat de la obținerea diplomei care le conferă dreptul de a funcționa în învățămînt ca personal didactic calificat.

Cursurile de pregătire pentru candidații înscriși la examenul de definitivare din sesiunea iulie 1971 vor fi organizate în perioada 12-19 aprilie 1971 de către Institutul central de perfecționare și filialele sale, pentru profesori, iar pentru educatoare și învățători de către inspectoratele școlare județene.

b) În perioada 4-8 ianuarie 1971 va fi organizată o sesiune de definitivare în învățămînt pentru educatoarele din grădinițele sezoniere înscrise la acest examen la începutul anului școlar 1969/1970.

Educatoarele înscrise pentru examenul de definitivare din sesiunea ianuarie 1971 pot participa în perioada 24-30 decembrie a.c. la cursurile de pregătire organizate de inspectoratele școlare județene, în colaborare cu Institutul central de perfecționare a personalului didactic și filialele sale.

Disciplinele pentru examenul de definitivare în învățămînt sînt cele prevăzute de art. 83 din Statutul personalului didactic.

II. Colocviu pentru acordarea gradului II în învățămînt

Colocviul pentru acordarea gradului II în învățămînt se va desfășura în perioada 9-12 iulie 1971 la Institutul central de perfecționare a personalului didactic și la filialele sale.

La acest colocviu se pot prezenta cadrele didactice care se încadrează în prevederile art. 86 sau 242 din Statutul personalului didactic, înscrise în cursul anului școlar 1969/1970 și la începutul anului școlar 1970/1971.

Cursurile de pregătire pentru candidații înscriși la gradul II vor avea loc în perioada 24-30 decembrie 1970 la Institutul central de perfecționare a personalului didactic și la filialele sale, pentru profesori, iar pentru învățători și educatoare vor fi organizate de inspectoratele școlare județene.

Disciplinele pentru susținerea colocviului la gradul II sînt cele prevăzute de art. 86 din Statutul personalului didactic.

III. Acordarea gradului I în învățămînt

Pentru personalul didactic, care se încadrează în prevederile art. 87 sau 242 din Statutul personalului didactic, înscris la gradul I la începutul acestui an școlar se va organiza, în perioada 4-8 ianuarie 1971, o sesiune de susținere a lucrărilor metodico-științifice elaborate în vederea obținerii acestui grad. În acest scop la Institutul central de perfecționare și la filialele sale se vor organiza centre pe specialități la care se vor prezenta candidații din județele aferente.

Susținerea lucrărilor metodico-științifice se va face în fața unor comisii formate din cadre didactice de specialitate din învățămîntul superior.

Candidaților ale căror lucrări au primit aprecierea de „admis", li se vor efectua inspecții speciale în cursul trimestrelor II sau III ale anului școlar în curs.

Candidații ale căror lucrări au fost respinse de comisii la susținere vor primi indicații în legătură cu modul de refacere și îmbunătățire a acestora sau de tratare a unor noi teme, urmînd să se reînscrie pentru obținerea gradului I într-o etapă viitoare.

Lucrările respinse de către recenzenți nu vor fi admise la susținere, urmînd ca autorii lor să primească indicații pentru refacere sau alegerea unei alte teme.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DIN ORADEA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MATEMATICA

Catedra de matematică — fizică — chimie

— Lector, disciplina Chimie organică, poziția 14 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de limba română

— Asistent, disciplina Limba franceză, poziția 12 din statul de funcțiuni.

— Asistent, disciplina Limba engleză, poziția 13 din statul de funcțiuni.

— Asistent, disciplina Limba germană, poziția 11 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul institutului din Oradea, strada Armatei Roșii nr. 5, în termen de 30 de zile (pentru asistenți 15 zile) de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, cererea de înscriere la care vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va desfășura la Institutul pedagogic din Oradea în decurs de 30 de zile de la data expirării termenului de înscriere (pentru asistenți 15 zile).

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
CONSTANȚA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

CATEDRA DE ȘTIINȚE NATURALE ȘI AGRICOLE

— **Profesor,** poziția 1 din statul de funcțiuni, disciplina Zoologia nevertebratelor,

— **Conferențiar,** poziția 5 din statul de funcțiuni, disciplina Anatomia și fiziologia omului și igiena școlară.

CATEDRA DE LIMBA ROMÂNĂ ȘI LIMBI STRĂINE

— **Asistent,** poziția 13 din statul de funcțiuni, disciplina Limba rusă.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Constanța, B-dul Lenin nr. 124 (în termen de 30 de zile pentru posturile de profesor și conferențiar și în termen de 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț în B. O. al R.S.R. partea a III-a), cererea de înscriere, la care se va anexa în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial al R.S.R. partea I, nr. 33, din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile M. I. nr. 84539/1969 c u privire la ocuparea posturilor didactice din învățămîntul superior.

Concursul se va desfășura la Institutul pedagogic de 3 ani Constanța, B-dul Lenin nr. 124, telefon 14576, în conformitate cu prevederile art. 108—134 din legea sus amintită.

Informații suplimentare se pot obține de la rectoratul institutului, telefon 14576.

secvențe

Ciclu de conferințe de pedagogie modernă

Începînd din luna ianuarie a anului următor, Institutul de științe pedagogice, cu sprijinul Ministerului Învățămîntului, va organiza la Casa corpului didactic din Capitală un ciclu de conferințe în cadrul cărora specialiștii de prestigiu vor aborda în fața profesorilor bucureșteni diverse teme de macro și micropedagogie modernă.

Vor fi tratate teme privind știința conducerii învățămîntului, planificarea și eficiența acestuia, noțiunea de muncă privită ca obiect de învățămînt, caracteristicile culturii generale modernizate, corelația dintre nivelurile sistemului de învățămînt, statistica învățămîntului, renovarea tehnologiei didactice, perfecționarea tehnicilor docimologice. Expunerile vor aborda și orientarea școlară și profesională, cercetarea prospectivă a învățămîntului, televiziunea școlară integrată, autogestiunea școlii etc.

Conferințele prezentate vor fi repetate și în alte localități din țară și vor fi publicate, trimestrial, în volum, sub titlul „Dezbateri pedagogice".

Sesiune cu tema „Limbă scrisă — limbă vorbită"

Societatea de științe filologice organizează în zilele de 19 și 20 decembrie a.c., la Iași, o sesiune metodico-științifică pe țară cu tema Limbă scrisă — limbă vorbită. Vor participa cadre didactice universitare, ca și profesori din învățămîntul de cultură generală de la cele 42 de filiale ale Societății. Programul sesiunii cuprinde comunicări în ședință plenară și în secțiile de limba română și limbi străine. Spicuim, din program, comunicările „Ce variantă a limbii predăm ?", „Nivelurile codului și comunicarea orală", „Limbă vorbită — limba scrisă în perspectiva procesului de învățămînt al limbii materne", „Despre limbajul poetic", „Niveluri și relații între informație și expresie în limba vorbită și scrisă".

Un cerc al profesorilor de istorie pe lîngă Arhivele Statului din Rîmnicu-Vîlcea

Cîțiva profesori de istorie din Rm. Vîlcea au înființat, pe lîngă Arhivele Statului din localitate, cercul „Prietenii istoriei", menit să contribuie la valorificarea materialului de arhivă în vederea redactării unor monografii ale județului și orașului Rm. Vîlcea, ale întreprinderilor, orașelor și comunelor de pe aceste meleaguri.

În ședințele cercului, care au loc o dată la două săptămîni, se prezintă scurte comunicări pe teme de istorie locală, bazate numai pe material documentar inedit. Pînă în prezent au fost prezentate comunicările: „Dreptul de proprietate al mînăstirii Cozia asupra Uliții din Rîmnic", „Contribuția Ligii Culturale din Rm. Vîlcea la desăvîrșirea unității naționale a poporului român", „Contribuții la istoria școlilor din Berislăvești și Benești", „Exploatarea țărănimii vîlcene prin învoieli agricole", „Date din cultura vîlceană — xilografia", „Recunoașteri arheologice în raza satului Titești", „Cetatea necunoscută de lîngă Rîmnic", „Din activitatea societății de lectură a elevilor «V. Alecsandri»".

Pentru viitor, membrii cercului au hotărît să alcătuiască și să tipărească un album.

Prof. V. MAMOTA

„Almanahul educației"

A apărut recent „Almanahul educației" pe anul școlar 1970—1971, editat de Institutul de științe pedagogice.

Dintre primele titluri ale almanahului reținem „50 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român" de dr. Gh. Zaharia, director adjunct al Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R., „Din rezistența profesorilor împotriva fascizării țării" de Mihail Cruceanu și articolul „Participarea cadrelor didactice la lupta revoluționară a întregului popor" semnat de I. Ardeleanu și I. Pădureanu. Mai sînt inserate în almanah articolele „Inovarea educației intelectuale" de conf. univ. dr. George Văideanu, „Școlile de specializare postliceală" de Ion Pușcașu, „Aptitudini și atitudini" de conf. univ. dr. V. Bunescu, „Știința și învățămîntul general" de D.G. Chisman, secretar al Comitetului pentru învățămîntul științei din Consiliul Internațional al Uniunilor Științifice, „Dirigenția și educația moral cetățenească a tineretului școlar" de Alexandru Ghitera, „Familia și orientarea profesională" de Dumitru Salade etc. Amintim de asemenea însemnările acad. Gh. Mihoc privind pedagogia și cibernetica, patru interviuri — cu acad. profesor Grigore Moisil, cu doctor Marius Stoka, conferențiar la Institutul politehnic din București, cu prof. univ. dr. docent Solomon Marcus și cu profesorul emerit Gleb Simionescu — precum și articolele: „1970 anul internațional al educației" de Vasile Iliescu, „Preocupări majore ale școlii pe plan mondial" de C. Zahirnic și „Educația copilului în fața progresului științei și tehnicii contemporane" de Patița Silvestru, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor. În cuprinsul almanahului sînt prezentate de asemenea, versuri, proză, anecdote, curiozități științifice etc.

Cu mijloace locale

Cadrele didactice de la Școala generală din comuna Reteag, județul Bistrița-Năsăud, îmbogățesc permanent zestrea de material intuitiv a școlii prin folosirea largă a mijloacelor locale.

De pildă, în excursiile făcute cu elevii prin împrejurimi s-au colecționat plante din flora spontană și plante cultivate, necesare orelor de botanică și agricultură, ca și animale nevertebrate și vertebrate, care au fost apoi naturalizate, pentru orele de zoologie. Pentru lecțiile de anatomie s-au procurat de la centrele de sacrificare a animalelor diferite piese necesare studiului comparativ și evolutiv al organelor în seria animalelor.

La lecțiile de biologie, puericultură și geografie sînt utilizate și diapozitive color, obținute prin fotografierea cu un aparat fotografic de film îngust Zenit — E și film color pentru lumină artificială a unor imagini din lexicoane, atlase de botanică și zoologie, de anatomie și de geografie. Se folosesc de asemenea fotografii mărite, cu dimensiuni de cel puțin 24/30 cm, obținute prin fotografierea imaginilor dorite cu un film negativ normal.

Prof. R. MĂRGINEANU

secvențe

„CERCETAREA INTERDISCIPLINARĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI"

(Urmare din pag. 1-a)

ţiei verbale şi al intuiţiei acţiuni ce comportă utilizarea unor mari resurse umane şi orientarea destinelor a milioane de oameni.

Referindu-se în continuare la cea de a doua mare direcţie a pedagogiei contemporane — fenomenul învăţării—ministrul învăţămîntului a insistat îndeosebi asupra uneia din componentele sale — aceea a mecanismului intim al achiziţionării de date de către individ, al formării bagajului fundamental de cunoştinţe. Subliniind că aici este vorba de mecanisme subtile, încă nesatisfăcător elucidate, vorbitorul a arătat că, pentru a le lămuri, pedagogia modernă nu ezită să se alieze cu ştiinţele existente. El s-a referit în continuare la faptul că obiectivele macrosistemului — necesitatea de a forma oameni apţi să lucreze în profesii astăzi încă necunoscute — îşi pun din plin pecetea pe temele de lucru ale micropedagogiei, observînd apoi că şi în domeniul achiziţiei intime, al învăţării se poate realiza matematizarea mijloacelor de investigaţie.

Diviziunea celor două mari capitole ale pedagogiei — a spus ministrul învăţămîntului — nu exclude o preocupare susţinută de a explora capitolele ei clasice. Există un domeniu cu poziţie centrală în sistemul educaţional, acela al educaţiei sentimentelor şi al educaţiei caracterelor. Cultivarea dragostei faţă de patrie şi a simţului civic, a formelor active şi eficente ale generozităţii, ale capacităţii de dăruire, cultivarea sentimentului solidarităţii umane şi a simţului familiei, a dragostei de progres face parte organică din obiectivele majore ale macrosistemului nostru educaţional şi, ca atare, este inclusă la loc de cinste în tematica problemei micropedagogice a învăţării.

Vorbitorul a prezentat şi a definit apoi trăsăturile comune macro şi micropedagogiei — a) caracterul prospectiv, b) interdisciplinar, c) o pedagogie în căutarea unei metrii, d) construindu-şi o tehnologie proprie, e) orientată spre o educaţie permanentă — oprindu-se asupra fiecăruia din ele. El s-a referit, în legătură cu aceste trăsături, la necesitatea ca pedagogul să selecteze mereu esenţialul, să evite ceea ce este circumstanţial, trecător şi perisabil în cunoaşterea umană, să nu încarce memoria fizică a elevilor cu ceea ce este disponibil în memoria publică a bibliotecilor, publicaţiilor etc., la fapul că pedagogia nu mai poate lucra singură, ci trebuie să se sprijine pe biologie şi fiziologie, pe teoria limbajului, pe sociologie şi psihologie etc. De asemenea, a evidenţiat necesitatea ca pedagogia să-şi construiască un instrument de măsurare şi explorare cantitativă, folosind statistica, teoria matematică a proceselor cu legături complete etc. Totodată, deoarece esenţa legilor procesului de învăţare este prea puţin cunoscută, folosirea ciberneticii în descrierea fenomenelor pedagogice conduce la modelele matematice ale proceselor reale de culegere, transmitere, prelucrare şi utilizare a informaţiei, permiţînd să se utilizeze a) metodele matematice ale teoriei informaţiei pentru studiul fazei de transmitere a infomaţiei, b) teoria algoritmilor şi logica matematică pentru etapa de prelucrare a informaţiei şi c) metodele moderne de optimizare pentru analizarea luării deciziilor optime pe baza rezultatelor prelucrării informaţiei.

După ce a indicat şi alte domenii în care este posibilă folosirea modelelor matematice — planificarea şi organizarea procesului de învăţămînt, determinarea strategiilor profesorului pentru obţinerea unui risc minim privind îndeplinirea obiectivului propus în procesul de învăţămînt etc. — vorbitorul a scos în evidenţă necesitatea construirii unei tehnologii a educaţiei — subliniind că prin aceasta se înţelege totalitatea mijloacelor de care profesorul este însoţit în predare, în afară de cretă şi manual. Ministrul învăţămîntului a accentuat îndeosebi însemnătatea mijloacelor legate de realizarea „învăţămîntului vizual", care are o eficacitate sporită în raport cu „învăţămîntul verbal". În sfîrşit, referindu-se la pedagogia educaţiei permanente, vorbitorul a arătat că — întrucît în condiţiile ce se creează orice om se poate aştepta să exercite în cursul vieţii sale două sau trei profesiuni diferite — devin obligatorii reciclările, împrospătarea periodică a cunoştinţelor sau specializarea în direcţii şi ramuri noi.

În încheierea expunerii sale ministrul învăţămîntului a spus că renovarea şi modernizarea, ca procese general admise de ştiinţele cu un ritm înalt de dezvoltare, care ţin pasul cu schimbările din societate, nu sînt transformări subite, intermitente, ci trebuie concepute ca procese continue de inovare şi perfecţionare.

În raportul **Cercetarea interdisciplinară ca instrument de elaborare a sistemelor de învăţămînt,** conf. univ. dr. G. Văideanu, directorul Institutului de ştiinţe pedagogice, a arătat că astăzi, cînd registrul disciplinelor şi al realizărilor tehnice capabile să propulseze educaţia spre o nouă calitate s-a lărgit peste orice prevederi, cînd proiectarea învăţămîntului de mîine şi stabilirea relaţiei de continuitate între sistemul existent şi cel proiectat reprezintă o întreprindere ştiinţifică fără precedente comparabile şi o problemă deschisă, singură cercetarea interdisciplinară integrată în perspectiva pedagogică promite soluţii complete, echilibrate şi eficiente.

După o serie de argumente în favoarea spiritului interdisciplinar al cercetării pedagogice vorbitorul a expus condiţiile pentru organizarea unei asemenea cercetări : sporirea ponderei instrumentului matematic şi amplificarea continuă a registrului tehnicilor de cercetare, configurarea efortului interdisciplinar în funcţie de valenţele temei şi de destinaţia lucrării, necesitatea ca ramurile numeroaselor ştiinţe angajate în optimizarea învăţămîntului să ia în considerare finalitatea umanist-pedagogică şi socială a educaţiei etc. Subliniind că programul unitar de cercetare interdisciplinară va angaja, în etape şi modalităţi diferite toţi factorii de propulsare a învăţămîntului contemporan — cercetarea, forul de analiză şi decizie, personalul didactic, tineretul — vorbitorul a insistat asupra necesităţii de a atrage în mod deosebit în realizarea lui pe învăţători şi profesori.

În continuare vorbitorul s-a oprit asupra modalităţilor de organizare, conducere şi valorificare a cercetării şi a expus o serie de proiecte şi propuneri care urmăresc să creeze condiţii pentru lansarea unui program de cercetare interdisciplinară. Una din aceste propuneri se referă la crearea unei comisii interdisciplinare de coordonare şi valorificare a eforturilor formaţiunilor de cercetare. Această comisie ar urma să întrunească o dublă competenţă : să fie apropge de spiritul şi metodologia cercetării pedagogice şi să fie înzestrată cu exigenţele şi criteriile forului de decizie. Directorul Institutului de ştiinţe pedagogice a propus de asemenea ca, pentru promovarea spiritului interdisciplinar în învăţămîntul general şi liceal, să se restructureze în acest sens programele revizuindu-se în mod corespunzător profilurile didactice existente în universităţi şi studiindu-se posibilitatea de a-i pregăti pe viitorii profesori în vederea predării a două sau trei discipline, prin prelungirea duratei studiilor universitare. Alte propuneri au vizat specializarea studenţilor din secţiile de pedagogie ale universităţilor în domenii cum sînt conducerea învăţămîntului, planificarea conţinutului învăţămîntului, sociologia educaţiei, ergonomia şcolară, lărgirea colaborării cu instituţiile, asociaţiile, organismele din alte ţări angajate în cercetări ş.a.m.d.

În încheiere vorbitorul a preconizat continuarea dialogului pe tema cercetării interdisciplinare în colocvii similare care să se organizeze în anii următori.

În aceeaşi zi, după amiază, a avut loc şedinţa plenară a grupelor de lucru „Conţinutul învăţămîntului" şi a grupelor de lucru „Tehnologia învăţămîntului". În cadrul acestei şedinţe plenare Emilia Constantinescu, cercetător ştiinţific principal, a prezentat raportul **Elaborarea conţinutului învăţămîntului** iar prof. univ. dr. Paul Popescu Neveanu, raportul **Principii ale restructurării metodologiei didactice.**

■

În cea de a doua zi, Colocviul de pedagogie interdisciplinară s-a desfăşurat în următoarele grupe de lucru : 1) „Structura, funcţiile, obiectivele şi evaluarea eficienţei sistemului de învăţămînt. Strategia organizării sistemelor de învăţămînt", 2) „Conţinutul învăţămîntului" (cu subgrupele „Matematică", „Fizică", „Chimie", „Biologie", „Istorie", „Geografie", „Ştiinţe filozofice şi social-politice", „Limba română", „Limbi străine", „Învăţămîntul elementar"), 3) „Tehnologia învăţămîntului" (cu subgrupele „Tehnologia didactică, metode şi tehnici de învăţămînt" şi „Pedagogia cibernetică"), 4) „Formarea cadrelor", 5) „Procese educaţionale" („Orientarea şcolară şi profesională", „Funcţii educative, educaţia prin muncă", „Artele în şcoală"), 6) „Elevul", 7) „Pedagogia specială", 8) „Dezvoltarea şi predarea pedagogiei", 9) „Conducerea şi valorificarea cercetării pedagogice".

Comunicările prezentate în prima grupă au abordat examinarea globală a învăţămîntului considerat ca o structură unitară, cu funcţii specifice şi cu o dinamică proprie, încercînd să precizeze modalităţile prin care cercetarea interdisciplinară ar putea formula răspunsuri la unele întrebări privind funcţionarea sistemului (fluxul de intrare şi ieşire, procesualitatea, asigurarea coordonării şi continuităţii în cadrul sistemului), definirea sarcinilor instructiv-educative ale fiecărui tip şi grad de învăţămînt pe baza analizei cerinţelor sociale şi şcolare, criteriile şi organismele de evaluare a eficienţei. Dezbaterile din această grupă au condus la concluzia că pentru elucidarea unor atari chestiuni va fi necesară constituirea unor echipe de cercetare interdisciplinară incluzînd planificatori, statisticieni, economişti, sociologi, ingineri, psihologi, pedagogi, profesori, matematicieni, ciberneticieni etc., care să-şi desfăşoare lucrările sub conducerea Ministerului Învăţămîntului. S-a apreciat de asemenea că în acţiunea de coordonare a acestor cercetări va fi necesară o strînsă colaborare între Ministerul Învăţămîntului şi celelalte ministere de resort.

În grupa „Conţinutul învăţămîntului" au fost puse în evidenţă, între altele, următoarele probleme care reclamă cercetare interdisciplinară : conturarea idealului educativ în condiţiile societăţii noastre şi concretizarea lui prin definirea obiectivelor învăţămîntului, definirea conceptului de „cultură generală", corelarea şi integrarea diferitelor obiecte de învăţămînt, necesitatea realizării caracterului formativ al învăţămîntului, necesitatea experimentării prealabile a programelor şi manualelor. S-a propus să se constituie colective interdisciplinare de cercetare, care să-şi desfăşoare activitatea pe toată durata cercetărilor, pînă la validarea rezultatelor. De asemenea, s-au făcut numeroase propuneri privitoare la perfecţionarea pregătirii cadrelor didactice, la perfecţionarea programelor şi manualelor, la individualizarea procesului de învăţămînt, la asigurarea continuităţii conţinutului educaţiei pe toate treptele de învăţămînt.

Căutînd să răspundă unor întrebări privitoare la ansamblul metodelor, echipamentelor şi dispozitivelor apte să permită o activitate eficientă a elevilor şi a personalului didactic, participanţii la dezbaterile din grupa „Tehnologia învăţămîntului" au considerat că cercetarea tehnologiei învăţămîntului trebuie să fie coordonată într-un program interdisciplinar de perspectivă. Analiza cibernetică a procesului de învăţămînt, au arătat vorbitorii, reclamă diferenţierea celor 3 sisteme fundamentale ale acestuia — sisteme de autoreglare, aspecte structurale interne, aspecte funcţional comportamentale. Discuţiile au relevat necesitatea continuării aplicaţiilor teoriei informaţiei şi a jocurilor în procesul de învăţare. În mod deosebit a fost susţinută propunerea ca Institutul de ştiinţe pedagogice să aplice şi să experimenteze teoria lanţurilor cu legături complete Onicescu-Mihoc, sub conducerea şi după indicaţiile autorilor.

Una dintre temele care au reţinut în mod deosebit atenţia participanţilor la dezbaterile din grupa „Formarea cadrelor" a fost aceea a elaborării unei deontologii a profesiei didactice pentru toate gradele de învăţămînt. Au fost discutate totodată diferite laturi ale prognozei învăţămîntului sub aspectul numărului de cadre, al evaluării circulaţiei şi funcţionalităţii informaţiei pe specialităţi, diferite sisteme de pregătire pentru profesia didactică privită ca un tot, constituirea unor catedre de didactică a specialităţii, investigarea raportului dintre numărul profesorilor şi numărul studenţilor şi elevilor etc.

În grupa „Procese educaţionale" s-au făcut propuneri referitoare la asimilarea în procesul de învăţămînt a rezultatelor obţinute pînă în prezent în orientarea şcolară şi profesională. Participanţii la dezbateri au considerat necesară elaborarea unui sistem unitar de orientare şcolară şi profesională, ca şi pregătirea specială pentru acest domeniu atît a personalului didactic, cît şi a altor specialişti (medici, psihologi, sociologi etc.). S-a propus să se înfiinţeze laboratoare centrale de orientare dotate cu instrumentar modern care, la început, ar putea să aibă funcţii extraşcolare şi să se editeze un buletin pentru informarea profesorilor în domeniul respectiv. De asemenea au fost luate în discuţie diferite teze privitoare la educaţia prin muncă, la raporturile dintre pregătirea tineretului pentru activitatea direct productivă şi pregătirea de cultură generală.

Discuţiile din grupa „Elevul" au subliniat, în primul rînd, necesitatea de a se opera în statutul elevului o modificare de natură să sporească participarea acestuia la procesul propriei sale formări, astfel încît ideea că elevul este un receptacul asupra căruia acţionează profesorul să fie înlocuită cu ideea după care elevul trebuie să devină un asociat al profesorului, un colaborator al acestuia. Au fost luate în discuţie şi unele aspecte care privesc educaţia cetăţenească, creativitatea elevilor, efectivele claselor, necesitatea pregătirii psihologice şi pedagogice a profesorilor etc.

Propuneri interesante privind intensificarea cercetării ştiinţifice, modernizarea metodelor de predare, perfecţionarea cadrelor, organizarea reţelei de şcoli s-au făcut în grupa „Pedagogie specială".

Luînd în discuţie statutul actual şi de perspectivă al pedagogiei ca disciplină ştiinţifică, participanţii la dezbaterile din grupa „Dezvoltarea şi predarea pedagogiei" au insistat în primul rînd asupra ideii că renovarea acesteia impune un punct de vedere interdisciplinar şi s-au oprit îndeosebi asupra problemelor legate de prospectarea şi planificarea învăţămîntului. Discuţiile au relevat totodată faptul că, pe ansamblul său, pregătirea pedagogică trebuie revizuită cu seriozitate, astfel încît să includă un sistem de cunoştinţe de pedagogie generală, de tehnologie didactică, de sociologie, de organizare şi conducere ştiinţifică a învăţămîntului.

În grupa „Conducerea şi valorificarea cercetării pedagogice" s-au propus soluţii pentru reducerea decalajului dintre cercetare şi decizie, pentru reglementarea raporturilor dintre cercetarea ştiinţifică şi beneficiarii săi. S-au făcut totodată propuneri privind înfiinţarea unor echipe interdisciplinare care să permită extinderea cadrului instituţionalizat al cercetării pedagogice. De asemenea s-a arătat că, pentru expansiunea rapidă a rezultatelor cercetării pedagogice în practica şcolară, ar fi indicat ca valorificarea rezultatelor cercetării să înceapă imediat după conturarea acestora.

■

În cea de a treia zi a colocviului a avut loc o nouă şedinţă plenară, în care fiecare grupă a prezentat sinteze ale observaţiilor, concluziilor şi recomandărilor formulate în grupa respectivă. Au luat cuvîntul cu acest prilej conf. univ. dr. Petre Burloiu, Emilia Constantinescu, cercetător ştiinţific principal, prof. dr. doc. Gheorghe Zapan, prof. univ. dr. Dumitru Salade, conf. univ. dr. Ovidiu Bădina, directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, prof. univ. dr. Constantin Pufan, acad. Stanciu Stoian, dr. Octavian Neamţu, cercetător ştiinţific principal.

În continuare au vorbit acad. Gh. Mihoc, prof. univ. dr. doc. Dan Simonescu şi prof. univ. dr. Ion Frunzetti, care s-au referit la necesitatea introducerii în programele şcolare a unor noţiuni de matematică modernă prin eliminarea altora depăşite de cuceririle matematicii contemporane şi respectiv, la căile de modernizare a studiului limbii şi literaturii române şi la locul educaţiei estetice în formarea complexă a personalităţii umane.

Aspect din timpul desfăşurării Colocviului

Au luat de asemenea cuvîntul delegaţi de peste hotare care, au participat activ la lucrările acestei manifestări ştiinţifice. Salutînd asistenţa Vasil Buzarov, director adjunct al Institutului de cercetări pedagogice „Samodunov" din Sofia a subliniat rolul însemnat pe care îl joacă învăţămîntul în condiţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice. Exprimînd mulţumiri pentru prilejul de a fi participat la acest colocviu, Saul Robinson, director al Institutului pentru cercetări pedagogice din Germania federală, a abordat unele probleme ale formării şi perfecţionării personalului didactic. La rîndul său, Dragutin Francovici, directorul Centrului de cercetări pedagogice din Belgrad, felicitînd pe oamenii de ştiinţă şi pe pedagogii români pentru reuşita colocviului a arătat ce largi sînt posibilităţile de colaborare internaţională în domeniul pedagogiei.

■

La închiderea lucrărilor colocviului, ministrul învăţămîntului, Mircea Maliţa, a rostit o scurtă alocuţiune în care s-a referit mai întîi la raporturile dintre administraţie şi ştiinţă, subliniind că un for administrativ nu are calitatea de a trage concluzii pentru ştiinţă, aceasta conducîndu-se după alte norme decît normele administrative. Raporturile între ele stau în aceea că ştiinţa propune variante de soluţii şi în ultimă instanţă, administraţia alege. Mulţumind pentru numeroasele idei lansate în desfăşurarea lucrărilor colocviului, idei care vor fi utilizate de către cei chemaţi să asigure buna desfăşurare a sistemului şcolar, ministrul învăţămîntului a arătat, în continuare, că tema aleasă a fost foarte inspirată, meritul pentru această alegere revenind în întregime Institutului de ştiinţe pedagogice. În confruntarea de păreri şi în diversitatea lor s-a vădit maturitatea politică şi intelectuală a cercetătorilor, faptul că aceştia îşi bazează căutările pe concepţia materialist-dialectică despre lume şi societate, care are înscris în ea efortul mereu viu al înnoirii. Salutînd orientarea spre aplicaţie, care arată marea schimbare de mentalitate ce începea a se produce într-un domeniu odinioară prea mult orientat spre exerciţii teoretice pure, vorbitorul a apreciat-o ca un semn că pedagogii şi ceilalţi oameni de ştiinţă înţeleg cît de mare este valoarea instrumentului pe care ei îl pun în slujba dezvoltării rapide a societăţii noastre. Sperăm — a spus vorbitorul — să ajungem la situaţia în care nici o decizie să nu fie luată fără consultarea dosarului de cercetări.

Conf. univ. George Văideanu, directorul Institutului de ştiinţe pedagogice, a mulţumit tuturor participanţilor la lucrările Colocviului. Făcînd un bilanţ sumar al lucrărilor, vorbitorul a arătat că la acest dialog au participat aproximativ 300 de oameni de ştiinţă, s-au făcut 900 de propuneri şi s-au stabilit 220 de înţelegeri de colaborare. Subliniind că în colocviu s-a jalonat un program de cercetare interdisciplinară care să prospecteze sistemul de învăţămînt al deceniului al IX-lea şi să aducă ameliorări sistemului existent, vorbitorul a propus ca în anul 1973 să se convoace o întîlnire de lucru a comisiilor interdisciplinare care vor participa la înfăptuirea acestui program.

■

După trei zile de dezbateri, Colocviul naţional de pedagogie cu tema „Cercetarea interdisciplinară a învăţămîntului" — una din amplele manifestări ştiinţifice prin care România a marcat Anul internaţional al educaţiei — a luat sfîrşit luni la amiază.

În şedinţa de închidere a lucrărilor, participanţii la această reuniune au adoptat o telegramă adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU,** în care se spune printre altele : „Împreună cu întregul nostru popor ne exprimăm adeziunea totală la programul de dezvoltare a României socialiste în direcţia unei societăţi industriale înaintate, care să beneficieze din plin de cuceririle revoluţiei tehnico-ştiinţifice şi de dezvoltarea culturii. Sîntem hotărîţi să facem din cercetarea pedagogică un instrument util şi productiv în procesul de formare a cadrelor.

Vă asigurăm, scumpe tovarăşe secretar general — se spune în încheiere — că ne vom strădui să fim la înălţimea sarcinilor de mare răspundere pe care partidul şi statul nostru le pun în faţa şcolii, pentru buna pregătire şi cultivare a tineretului nostru în spiritul dragostei fierbinţi, al încrederii nemărginite în destinele naţiunii noastre socialiste".

Laboratorul de radio-tehnică al Institutului pedagogic de 3 ani din Constanţa

Dialog şcoală — producţie

(Urmare din pag. 1)

pus soluţii şi s-au concretizat căi menite să faciliteze accesul elevilor la munca productivă. S-a remarcat participarea numeroasă la dezbateri a reprezentanţilor industriei, vădit interesaţi în instruirea tehnico-practică a elevilor, văzînd în aceasta o bază pentru pregătirea profesională de mai tîrziu a viitorilor muncitori şi tehnicieni. Opinii şi propuneri interesante au formulat reprezentanţii uzinelor „Tractorul" şi „Steagul Roşu" din Braşov, ai Combinatului pentru industria alimentară, ai Casei agronomului, ai Uniunii judeţene a cooperativelor meşteşugăreşti, precum şi directorii unor şcoli generale şi ai unor licee.

Discuţiile au scos în evidenţă cîteva iniţiative care vor sta la baza unei mai judicioase organizări a instruirii tehnico-practice. S-a hotărît de pildă să se realizeze o repartizare a şcolilor pe lîngă atelierele unor uzine, fabrici, unităţi agricole şi şcoli profesionale. În mediul rural va creşte numărul loturilor agricole şcolare şi se vor amenaja ateliere şcolare, în care se vor practica unele meserii tradiţionale : artizanat, cojocărie, împletituri, ceramică etc. S-au făcut sugestii privind îmbogăţirea bazei materiale a şcolilor prin dotare, donaţii şi transferări de materiale, precum şi prin autodotare.

Este evident că s-a realizat un lucru deosebit de folositor : o strînsă legătură între conducerile şcolilor şi unităţile în care se efectuează practica, între conducătorii de practică, diriginţi şi instructori-maiştri.

În încheierea întîlnirii a luat cuvîntul tovarăşul Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului, care a înfăţişat sarcinile actuale şi de perspectivă ce stau în faţa învăţămîntului de cultură generală pentru pregătirea generaţiilor viitoare de cetăţeni ai României socialiste, ţară în plină dezvoltare industrială şi a făcut recomandări privind unele modalităţi de organizare a instruirii practice a elevilor. Vorbitorul a scos în evidenţă preocupările susţinute ale organelor locale de partid şi de stat din judeţul Braşov pentru a crea cele mai bune condiţii educării prin muncă şi pentru muncă a elevilor şi a apreciat iniţiativele şi măsurile preconizate în acest sens, exprimîndu-şi convingerea că ele vor duce la bune rezultate.

Direcţionarea ştiinţifică a acţiunii „organizare-conducere"

(Urmare din pag. 1)

în acest domeniu esenţial pentru formarea tineretului ar trebui să sporim posibilitatea de decizie a conducătorului de şcoală, bineînţeles pe baza unor probe obiective şi a unor testări (mă gîndesc la alegerea domeniilor de practică şi, în viitor, la orientarea către diferitele secţii ale liceului).

Parametrii economicităţii şi ai valorificării timpului

Economicitatea activităţii în învăţămînt a devenit o noţiune efectiv operantă abia în ultimul deceniu. Mai sînt şi în prezent numeroşi conducători de şcoli care nu consideră că au datoria să examineze procesul de învăţămînt prin prisma economicităţii, a valorificării maxime şi a randamentului înalt al investiţiilor, pierzînd în acelaşi timp ore întregi în fiecare zi cu rezolvarea unor sarcini administrative mărunte. În fapt este vorba de o concepere neştiinţifică a muncii de conducere.

Referindu-se la rolul gîndirii economice în activitatea conducătorului de şcoală, Mircea Boboc a pornit de la un exemplu reprezentativ în această privinţă. „Cînd s-a pus, pentru şcoala noastră, problema modernizării bazei materiale, respectiv a reconstrucţiei şi dotării moderne a laboratoarelor — ne-a spus tov. Boboc — ne-am întrebat : ce este mai eficient pe plan economic în condiţiile noastre concrete : să realizăm, cu un preţ de cost mai redus per unitate, laboratoare separate pentru fizică, chimie, biologie sau să mergem pe formula unui singur laborator complex ? Am făcut un calcul al utilizării suprafeţelor de lucru afectate, a instalaţiilor şi a utilajelor comune pentru diverse discipline — instalaţii de forţă, alimentarea meselor de lucru cu curent electric, aparataj audiovizual, microscoape — am luat în considerare şi timpul în care sînt folosite instalaţiile şi am ajuns la concluzia că laboratorul complex pentru cel puţin două discipline este mai economic. Am construit un asemenea laborator cu dotare modernă, cu o „încărcătură activă" pentru fiecare zi, care acoperă aproape totalul timpului efectiv de lucru în şcoală şi putem afirma acum cu certitudine, prin prisma experienţei acumulate, că asemenea laboratoare sînt mai eficiente în condiţiile şcolilor de mărime mijlocie şi cu un efectiv redus de elevi, cum este şcoala noastră.

— În ce priveşte liceul energetic din Cluj — ne-a spus tov. E. Petruţa — a trebuit să luăm o decizie pe baza estimării eficienţei economice şi didactice antecalculate a soluţiilor posibile : fie organizarea cîtorva laboratoare pentru lucrările practice demonstrative, procesul de învăţămînt în ansamblu desfăşurîndu-se în săli de cursuri obişnuite, fie un proces de învăţămînt cu bază materială mixtă — săli de cursuri pe de o parte, laboratoare şi cabinete de specialitate pe de altă parte — fie organizarea întregului proces de învăţămînt numai în cadrul laboratoarelor şi cabinetelor de specialitate. Analiza efectuată, în care am luat ca puncte de reper ponderea disciplinelor experimentale şi cu caracter tehnic-practic în ansamblul pregătirii elevilor din liceele industriale, ne-a determinat să considerăm ultima soluţie ca fiind cea mai eficientă. În prezent mai dispunem încă de o bază materială cu caracter mixt, dar pe măsura îmbunătăţirii dotării trecem treptat la desfăşurarea întregului învăţămînt în laboratoare, cabinete de specialitate şi ateliere de practică.

— Nu este de loc minoră — ne spune prof. E Cristea — nici chestiunea alcătuirii orarului şcolilor. În această privinţă trebuie să ţinem seama de trei elemente : dispunerea raţională a orelor pentru diferite discipline conform curbei efortului elevilor, utilizarea optimă a bazei materiale şi tehnice existente şi timpul de activitate al fiecărui profesor, respectiv gruparea orelor acestuia pe cît posibil fără ferestre. Desigur, preponderenţi sînt primii doi factori. Aplicarea unor formule de calcul operaţional, elaborate la noi în ţară, de pildă, de acad. Gh. Mihoc, permit unui profesor de matematică să conceapă (la adăpostul unor imixtiuni perturbatoare) un orar alcătuit pe baze ştiinţifice. Ar fi în avantajul tuturor — al şcolii, al colectivului didactic şi al elevilor.

Am dat doar cîteva exemple. Desigur însă că posibilităţile de utilizare a aparatului matematic, în special a calculului operaţional, sînt mult mai largi şi pot aduce avantaje deosebite organizării riguros ştiinţifice şi creşterii economicităţii procesului de învăţămînt.

★

Redacţia noastră consideră acest schimb de opinii ca debut al unor ample discuţii. Vom solicita, în continuare, părerile şi diagnosticul unor specialişti în organizare, ale unor sociologi, ale responsabililor unor foruri de conducere a învăţămîntului. De asemenea, vom face loc experienţei pozitive şi opiniilor pe care le vom primi din partea altor conducători de şcoli.

U. R. S. S.

Alături de vîrstnici

Călăuzindu-se după cuvintele rostite de L. I. Brejnev care, la Plenara din iulie a C.C. al P.C.U.S. a subliniat că întregul popor este chemat să participe la rezolvarea marilor sarcini general-economice și politice pe care le pune sporirea continuă și considerabilă a producției agricole, școala sătească sovietică își intensifică eforturile legate de îndeplinirea principalei sale îndatoriri — formarea schimbului de mîine al agriculturii, educarea unor oameni care să îndrăgească munca cîmpului.

Există în Uniunea Sovietică multe școli care au acumulat o experiență bogată în îmbinarea învățămîntului cu educarea prin muncă a elevilor. O asemenea școală este, de pildă, școala din satul Rece, situat într-un raion al R.S.S. Moldovenești. Colectivul pedagogic al acestei școli face tot ce-i stă în putință pentru a demonstra copiilor însemnătatea muncii pe ogoare, pentru a-i ajuta în alegerea viitoarei lor profesiuni.

Școala dispune de un excelent lot experimental, iar curtea ei, este literalmente inundată de flori. Această „gospodărie verde" este administrată de mulți ani de profesoara de biologie N. S. Semionova, care manifestă o adevărată pasiune pentru știință și are darul de a stîrni această pasiune și altora. La propunerea ei, pe lotul experimental s-au repartizat parcele și elevilor din clasele primare. Aceștia cultivă flori și legume, învață să îngrijească culturile. Terenul principal este însă cultivat cu cereale, lucrările desfășurîndu-se în strictă concordanță cu activitatea colhozului local. Aici elevii claselor V—VIII, pentru care lotul experimental constituie un laborator viu, își verifică în practică cunoștințele teoretice primite la lecțiile de științe naturale și efectuează experiențele recomandate în programă.

Trecînd în clasa a IX-a, elevii se înscriu cu plăcere în brigada școlară de producție, în cadrul căreia activitatea experimentală se îmbină cu munca practică utilă pe ogoarele sovhozului „Drumul lui Lenin". Brigada, formată din echipe de lucrători de cîmp și mecanizatori, este condusă de mulți ani de directorul adjunct al școlii, A. Trinka, un om entuziast, un talentat pedagog și organizator. Deși satul Rece e departe de capitala republicii, A. Trinka a izbutit să stabilească contacte strînse cu oamenii de știință și cu selecționerii de la Institutul agricol de cercetări științifice. Din însărcinarea și sub controlul direct al specialiștilor brigada a efectuat timp de 5 ani experiențe în condițiile producției de masă, pe ogoarele sovhozului, în legătură cu influența îngrășămintelor chimice asupra recoltei și calității grîului, porumbului și sfeclei de zahăr. Totodată, elevii au făcut studii asupra solului și au întocmit hărți ale solului din împrejurimile satului. Cu ajutorul unor instrumente speciale au stabilit cantitatea de acid fosforic din sol și au analizat seva plantelor. Elevii înșiși au pregătit solul pentru experiență, au semănat, au prelucrat semănăturile, au făcut observații științifice. A fost o muncă dificilă, migăloasă, dar care i-a pasionat. Vizitînd școala, discutînd cu tinerii experimentatori, ajutîndu-i cu sfaturi și coordonînd munca lor, oamenii de știință le-au trezit interesul pentru rezultatele activității lor. Observațiile făcute de-a lungul anilor de către elevi au stat la baza concluziilor științifice la care au ajuns cercetătorii cu privire la influența îngrășămintelor minerale asupra recoltelor de grîu, porumb și sfeclă de zahăr. Pornind de la aceste concluzii oamenii de știință au elaborat și au recomandat norme de folosire a îngrășămintelor pentru fiecare cultură, iar recomandările lor au și fost aplicate în producție. Așa s-a încheiat munca colectivă consecventă desfășurată de elevi de-a lungul a cinci ani. Această muncă le-a adus roade deosebite, i-a învățat multe și le-a arătat cîtă satisfacție dă activitatea creatoare pusă în slujba oamenilor.

Și tinerii mecanizatori participă la experimentările desfășurate pe ogoare. De doi ani ei studiază construcția tractorului și a altor mașini agricole. În timpul iernii participă la pregătirea teoretică și la lecții practice predate în atelierele de mecanică și se ocupă de repararea tractoarelor, de asamblarea diferitelor piese și agregate, iar primăvara și vara fiecare din ei este repartizat pe lîngă un tractorist, care îl inițiază în munca practică. Sub conducerea specialiștilor elevii parcurg tot complexul de operații legate de prelucrarea mecanică a solului și de efectuarea semănăturilor pe lotul brigăzii. În clasa a X-a ei continuă să studieze mașinile agricole, iar în preajma examenelor de absolvire a școlii dau examenul de mecanic-tractorist de clasa a III-a, obținînd documentul corespunzător.

În afara activității pe lotul experimental, în vara trecută elevii din brigada de producție au ajutat sovhozului la semănarea grîului pe o suprafață de 280 ha., efectuînd selectarea pe soiuri. Întrucît aceasta este o operație destul de complicată, care presupune cunoașterea multor soiuri și feluri de grîu, lucrările respective s-au desfășurat sub conducerea unui specialist.

Ce obțin elevii în urma muncii în brigăzile de producție? Înainte de toate, aceasta le imprimă dragostea pentru agricultură, le dezvoltă simțul colectivismului și simțul răspunderii față de societate. De asemenea, în cursul muncii de cercetare desfășurate sub conducerea unor specialiști se dezvoltă asemenea trăsături de caracter cum sînt setea de cunoaștere, răbdarea, perseverența, pasiunea pentru știință. Completînd lecțiile ținute în clasă, întîlnirile cu oamenii de știință și specialiștii în agricultură, excursiile și alte forme de activitate extrașcolară, practica pe ogoare și în atelierele mecanizatorilor contribuie la orientarea profesională a tinerilor și tinerelor spre producția agricolă. Numai în ultimii doi ani 15 absolvenți ai școlii au devenit tractoriști. În total în ultimii 6 ani s-au îndreptat spre agricultură 170 de tineri și tinere, reprezentînd 70% din totalul absolvenților școlii.

S-a pus întrebarea dacă nu cumva munca elevilor în brigada de producție are repercusiuni nefavorabile asupra însușirii obiectelor de cultură generală. Viața nu confirmă asemenea temeri. Numeroși absolvenți ai școlii medii din Rece au reușit cu succes la examenele de admitere în facultăți și institute, devenind ulterior medici, profesori, ingineri, artiști. Desigur însă că precumpănește numărul specialiștilor în agricultură — agronomi, economiști, ingineri-mecanizatori etc. Majoritatea celor care au terminat studiile superioare se întorc în satul natal, pentru ca prin cunoștințele și munca lor să contribuie la continua lui înflorire.

T. GALKINA

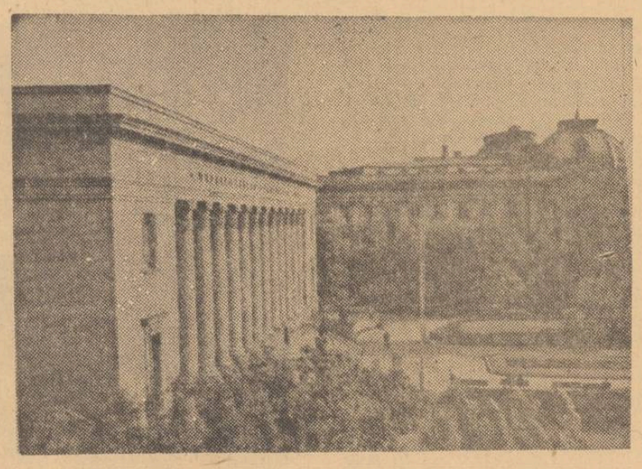

Biblioteca națională „Kiril și Metodiu" din Sofia

R. P. BULGARIA

Pe drumul modernizării

Datorită progreselor realizate în dezvoltarea învățămîntului public din R. P. Bulgaria, aproximativ 97 la sută din adolescenții bulgari care au absolvit clasa a VIII-a continuă să urmeze diverse forme de învățămînt, iar pentru viitorul apropiat se prevede generalizarea învățămîntului mediu. Din actualii absolvenți ai claselor a VIII-a aproximativ 75 la sută își continuă studiile în școlile medii tehnice și profesionale. Plecîndu-se de la necesitatea asigurării nevoilor economiei naționale cu cadre de specialiști, se prevede ca și în viitor aceste școli tehnice să-și continue activitatea, cu deosebirea că unele din ele vor fi transformate în școli de subingineri.

În planul de perspectivă al școlii medii bulgare se prevede însă că locul principal îl va ocupa școala medie politehnică unică de învățămînt general. Un colectiv de oameni de știință, pedagogi, psihologi, medici și alți specialiști au elaborat modelul unei astfel de școli. Acest model și-a propus să sintetizeze tot ce este mai bun în tradițiile și rezultatele obținute de liceele din Bulgaria, de școlile de cultură generală din țările socialiste și din alte țări.

Noua școală bulgară urmărește, în primul rînd, legarea procesului de învățămînt de procesul de muncă, de necesitățile construcției socialiste. Încă de pe băncile școlii copiii vor avea posibilitatea și vor trebui să capete deprinderi tehnice și profesionale, iar la împlinirea unei anumite vîrste ei vor îmbina învățătura cu munca propriu-zisă.

Un alt aspect al dezvoltării școlii bulgare este acela al concentrării unor eforturi mai mari în vederea pregătirii elevilor la obiecte cum sînt matematica și științele naturii. Totodată, se acordă o mai mare atenție pregătirii ideologice, estetice, studierii limbilor străine, educației fizice.

Reforma școlii bulgare se referă nu numai la programele de învățămînt, ci și la metodele predării în școală. De aceea, pe primul plan se pune lărgirea gamei de material didactic folosit în munca de instruire, aplicarea electronicii la procesul de învățămînt și altele. Studiilor practice li se vor aloca ore însumînd cel puțin 30 la sută din timpul total al procesului de învățămînt.

În noua școală, copiii bulgari încep să învețe de la vîrsta de 6 ani. Cercetările medicale, pedagogice, psihologice și de altă natură au demonstrat că la această vîrstă copiii au capacitatea fizică și psihică necesară pentru însușirea noțiunilor predate în școală. Pînă la clasa a IV-a predarea va fi realizată de învățători, iar de la această clasă de profesori specializați, pe discipline de studii.

Școlarizarea treptată a copiilor de la vîrsta de 6 ani a început încă din anul școlar curent. Procesul general al școlarizării copiilor începînd de la această vîrstă se va încheia în anul școlar 1977—1978. Pînă atunci, în decurs de cinci ani va fi realizată cuprinderea tuturor copiilor preșcolari în grădinițe.

Paralel cu cercetările și experimentele care se realizează în vederea introducerii noului sistem de învățămînt, în Bulgaria se desfășoară și o amplă activitate de asigurare a bazei materiale a învățămîntului. Aproximativ 50 la sută din fondurile pe care bugetul le alocă învățămîntului vor fi folosite pentru achiziționarea de instalații moderne, de aparate de proiecție, televizoare, magnetofoane, urmînd ca, paralel, să continue programul de construcții de noi școli.

Cu sprijinul larg al Ministerului Învățămîntului și al Institutului bulgar de cercetări științifice, organele locale au întreprins o serie de studii aprofundate pe baza cărora au elaborat programe proprii de dezvoltare a unităților de învățămînt din raza lor de activitate. Programele respective pun accentul îndeosebi pe organizarea științifică a rețelei de școli, pe amplificarea bazei tehnice a procesului instructiv-educativ, pe perfecționarea conținutului și metodelor predării.

„TINERETUL, FACTOR DE SCHIMBARE"

A apărut recent nr. 2-3 al colecției „Studii și sinteze" editate de Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, care cuprinde volumul „Tineretul, factor de schimbare". Avînd drept coordonator pe Ovidiu Bădina, membru al Academiei de științe sociale și politice, volumul include studii realizate în cadrul Centrului și în grupurile sale interjudețene, precum și lucrări elaborate de cercetători aparținînd altor instituții. Pentru o mai bună informare a celor care se preocupă de cercetarea tineretului, au fost incluse în volum și studii elaborate de Jan Szczepanski (Polonia), Fr. Kahuda (Cehoslovacia) și A. Semov (Bulgaria).

Studiile și comunicările sînt grupate în capitole cu temele : Cercetare — Prognoză — Integrare, Educație și dezvoltare, Prospecție — Model — Ideal, Familia și tineretul, Dinamica timpului liber la tineret, Integrarea tînărului sportiv, Omul și acțiunea socială.

Se publică, de asemenea, recenzii, informații privind unele reuniuni științifice, cronică.

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Recent apărut, nr. 12 pe 1970 al „Revistei de pedagogie" cuprinde studiile „Comunistul ca model educativ" de Romeo Dăscălescu, **„Promovarea cunoștințelor de management în învățămînt" de** Constantin Pintilie **și „Școala generală de 10 ani — baza învățămîntului profesional" de** Ștefan Linul. **Trei lucrări de la rubrica CERCETARI—EXPERIMENTE, purtînd semnăturile lui** Constantin Păunescu, Elena Martha Stoiciu, Cezar Birzea și Cornelia Stănică, **se ocupă de problema elevilor handicapați și integrarea școlară a acestora. La aceeași rubrică** T. N. Mirescu **se ocupă de formele și metodele sporirii eficienței lecțiilor cu film. O serie de cadre didactice din învățămîntul de toate gradele își aduc contribuția la dezbaterea temelor „Orientarea practică a liceului de cultură generală" și „Locul claselor IX-X ale școlii generale în pregătirea profesională a tineretului școlar.**

Materiale interesante sînt publicate în cadrul rubricilor PROBLEME ALE PRACTICII ȘCOLARE și ISTORIA ȘCOLII și GÎNDIRII PEDAGOGICE.

Revista cuprinde de asemenea o cronică a vieții științifice și o rubrică de critică și bibliografie.

„TERRA"

Ultimul număr pe anul 1970 al revistei Terra **— numărul 6, cuprinde în sumar articole ca : Economia R. S. România într-o nouă etapă de dezvoltare, 1971—1975** (G. Cretoiu), **Măsuri pentru preîntîmpinarea efectelor inundațiilor** (C. Rusu), **Aspecte geografice actuale ale transporturilor pe glob** (Cr. Stan), **Conservarea naturii** (A. C. Banu), **Măsurarea energiei reliefului** (I.D. Ilie), **Răspîndirea vegetației și animalelor pe glob** (Floarea Badea-Klebleev).

Pentru elevi și tineret se publică numeroase note și informații din țară și de pe glob, lecturi geografice, probleme, jocuri și întrebări distractive etc.

Folosind acest prilej, redacția amintește cititorilor revistei și instituțiilor interesate să-și reînnoiască — pînă la 18.I.1971 — **abonamentele lor la** Terra **pe anul 1971.**

INSTITUTUL DE MINE—PETROȘANI

ANUNȚĂ

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

— Postul de profesor poz. 1 din statul de funcțiuni și personal didactic al Catedrei de Mecanică și Rezistență, disciplina : „Mecanică".

— Postul de conferențiar poz. 3 din statul de funcțiuni și personal didactic al Catedrei de Tehnică Minieră Generală, disciplina : „Organizarea și planificarea activității economice a întreprinderilor miniere".

— Postul de conferențiar poz. 5 din statul de funcțiuni și personal didactic al Catedrei de Tehnică Minieră Generală, disciplina : „Organizarea și planificarea activității economice a întreprinderilor electro-mecanice din Industria Minieră".

— Postul de Șef de lucrări poz. 4 din statul de funcțiuni și personal didactic al Catedrei de Lucrări Miniere și Preparare, disciplina : „Flotație și procedee speciale de preparare".

— Postul de Șef de lucrări poz. 11 din statul de funcțiuni și personal didactic al Catedrei de Termotehnică, Tehnologie și Organe de Mașini, disciplina : „Tehnologia materialelor și mașini unelte".

Candidații la concurs vor depune secretariatului Rectoratului Institutului de Mine Petroșani, str. Institutului nr. 20, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățămîntul superior, publicat în Colecția de Hotărîri și Dispoziții ale Consiliului de Miniștri nr. 31 din 5 august 1958.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la sediul Institutului în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI" — CLUJ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi

I. FACULTATEA DE CHIMIE

Catedra de tehnologie chimică generală

— Asistent, disciplina Tehnologia chimică generală, poziția 10.

— Asistent, disciplina Tehnologia chimică generală, poziția 13.

— Șef de lucrări, disciplina Tehnologia chimică generală, poziția 7.

Catedra de chimie anorganică

— Asistent, disciplina Chimia elementelor radioactive. Chimie anorganică, poziția 13.

II. FACULTATEA DE ISTORIE-FILOZOFIE

Catedra de istoria României

— Conferențiar, disciplina Istoria medie a României. Istoria istoriografiei, poziția 7.

III. FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

Catedra de economie politică

— Lector, disciplina Economie politică, poziția 16.

Catedra de contabilitate

— Lector, disciplina Contabilitate în comerț, Evidența contabilă în comerț, Contabilitatea întreprinderilor, poziția 9.

— Lector, disciplina Contabilitatea în agricultură, Evidență contabilă în agricultură, Seminar special (agricultură), poziția 10.

Candidații la concurs pentru posturile de asistent vor înainta în termen de 15 zile, iar cei pentru posturile de lector (șef de lucrări), conferențiar în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial al R. S. România, Partea a III-a la rectoratul Universității din Cluj, str. M. Kogălniceanu nr. 1, cererea de înscriere la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Candidații la posturile de asistent vor prezenta o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul pentru posturile de asistent se va ține la facultățile respective în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere.

Concursul pentru posturile de lector (șef de lucrări) și conferențiar se ține în termen de 60 de zile de la data expirării termenului de înscriere.

INSTITUTUL POLITEHNIC „TRAIAN VUIA" TIMIȘOARA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE ELECTROTEHICA

1. Profesor la catedra de Calculatoare, electronică și automatică, disciplinele : Automatizări și telecomenzi ; Sisteme automate adaptive, poziția 3 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

2. Conferențiar la catedra de Goemetrie descriptivă și desen, disciplinele : Geometrie descriptivă, Geometrie descriptivă și desen, poziția 1 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MECANICA

3. Asistent la catedra de Tehnologia mecanică, disciplina Bazele teoretice ale prelucrării pe mașini-unelte, poziția 14 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic „Traian Vuia" Timișoara — b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969 partea I, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile, respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data apariției acestui anunț în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL POLITEHNIC GALAȚI

ANUNȚĂ SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI:

FACULTATEA DE INDUSTRIE ALIMENTARĂ ȘI TEHNICA PESCUITULUI

Catedra de tehnica pescuitului și piscicultura

— profesor — poz. 3 — disciplina : Ihtiopatologie

— șef de lucrări — poz. 11 — disciplinele : Ihtiologie, ihtiopatologie

Catedra de chimie organică

— profesor — poz. 1 — disciplina : chimie organică

Catedra de microbiologie-biochimie

— șef de lucrări — poz. 15 — disciplinele : Utilaj special în industria produselor animale ; utilaj special

— șef de lucrări — poz. 16 — disciplinele : Utilaj special în industria produselor vegetale ; operații și aparate de industria alimentară

— șef de lucrări — poz. 17 — disciplinele : Tehnologia vinului și subproduselor ; tehnologia vinului

— șef de lucrări — poz. 18 — disciplinele : Tehnologia cărnii și subproduselor ; tehnologia preparatelor de carne și pește

— șef de lucrări — poz. 19 — disciplinele : Tehnologia conservelor vegetale ; tehnologia conservelor de fructe și legume

— șef de lucrări — poz. 20 — disciplinele : Tehnologia laptelui și produselor derivate ; tehnologia laptelui și produselor lactate.

Catedra de morărit-panificație-extractive

— șef de lucrări — poz. 11 — disciplina : Tehnologia zahărului

— șef de lucrări — poz. 13 — disciplinele : Tehnologie și utilaj în industria panificației ; tehnologia panificației, produselor făinoase și biscuiți

— șef de lucrări — poz. 9 — disciplinele : Studiul și biochimia cerealelor ; tehnologia morărit, crupe și silozuri.

Catedra de educație fizică și sport

— lector — poz. 4 — disciplinele : Fotbal juniori, educație fizică

— asistent — poz. 6 — disciplinele : Performanța baschet; educație fizică.

Catedra de chimie anorganică

— șef de lucrări — poz. 4 — disciplina : Analize fizico-chimice speciale.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Galați, b-dul Republicii nr. 111, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind statutul personalului didactic din Republica Socialistă România publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea I.

Pentru postul de asistent înscrierea se face în termen de 15 zile de la data publicării și candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține la sediul Institutului politehnic Galați, b-dul Republicii nr. 111 în termenul prevăzut de legea sus-menționată.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.

Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.432

Proletari din toate țările uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ANUL XXII-Nr. 1069

Vineri 25 decembrie 1970

4 pagini — 25 bani

AN NOU

Apropierea Anului Nou prilejuiește prin tradiție bilanțuri și proiecte de viitor, gînduri fertile și optimism. Pentru poporul nostru, aceste ultime zile de decembrie au în plus o semnificație deosebită.

La 30 Decembrie aniversăm ziua de naștere a Republicii Socialiste România. Trecerea în revistă a victoriilor istorice obținute din 1947 și pînă astăzi atestă grăitor justețea orientării politice a Partidului Comunist Român, vigoarea și dinamismul edificării socialiste pe care o înfăptuiesc, sub conducerea sa, clasa noastră muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, unite într-un singur tot.

Sfîrșitul acestui an marchează, totodată, încheierea cincinalului 1966—1970 și trecerea la noul plan de stat pe anii 1971—1975, plan care va da viață în continuare programului însuflețitor al construcției societății socialiste multilateral dezvoltate elaborat de cel de-al X-lea Congres al partidului. Pe temelia succeselor obținute pășim într-o nouă etapă a înfloririi României socialiste, în care crește amploarea și complexitatea sarcinilor ce ni le propunem.

Coordonatele fundamentale ale dezvoltării viitoare a construcției noastre economice și social-culturale au fost clar definite în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința de lucru de la C.C. al P.C.R. din 23 noiembrie și la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie, precum și în cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 16 decembrie 1970. Indicațiile și soluțiile conținute în aceste valoroase documente au o deosebită însemnătate pentru îndeplinirea noilor obiective ale mersului nostru înainte.

Reflectînd necesitățile și posibilitățile sporite ale economiei și culturii naționale, prevederile planului de stat și ale bugetului pe anul 1971, recent aprobate de către Marea Adunare Națională, atestă că în centrul preocupărilor actuale se află problemele ridicării calitative a activității în toate domeniile, ca o condiție esențială a mersului înainte al țării noastre pe drumul progresului și prosperității. În anul ce vine se va asigura un ritm intens de creștere a producției materiale atît în industrie, cît și în agricultură. Va continua procesul de modernizare a structurilor economice, vor fi dezvoltate ramurile și subramurile hotărîtoare pentru înzestrarea tehnică a economiei, va fi lărgită și perfecționată baza tehnică-materială a agriculturii și se va accentua participarea României la circuitul mondial al schimburilor economice. Îmbunătățirea laturilor calitative ale activității economice se concretizează în creșterea mai pronunțată a venitului național în raport cu creșterea produsului social. Efectul practic al tuturor măsurilor adoptate se va reflecta în ultimă instanță în ridicarea nivelului de trai al maselor, în îmbunătățirea condițiilor lor de viață.

O mare atenție se va acorda în anul viitor acțiunilor social-culturale, pentru finanțarea cărora se prevăd fonduri cu aproape 6% mai mari decît în 1970. Suma ce va fi cheltuită pentru aceste activități și pentru cercetarea științifică este de 38,4 miliarde lei, reprezentînd 27,8% din totalul cheltuielilor bugetare. Calculate pe o familie, cheltuielile pentru învățămînt, cultură, sănătate, sport etc., vor reprezenta circa 5700 lei, cu 50% mai mult față de anul 1966.

Instruirea și educarea tinerei generații implică creșterea continuă a rolului școlii în perioada următoare, ridicarea nivelului calitativ al muncii în fiecare instituție de învățămînt, modernizarea și perfecționarea neîntreruptă a metodelor și procedeelor didactice. Proporțiile și natura sarcinilor ce ne stau în față, ca și condițiile create solicită cadrelor din învățămînt eforturi sporite pentru îmbunătățirea activității și pregătirii lor, inițiativă și răspundere în îndeplinirea îndatoririlor ce le revin.

Îndrumînd evoluția învățămîntului și culturii noastre, partidul a trasat un vast program de activitate, care îmbină organic tradițiile valoroase cu imperativele dezvoltării științei și culturii în societatea de astăzi. Mobilizarea largă a intelectualității la realizarea acestui program se vădește într-o activitate efervescentă, plină de dinamism. Exercitarea rolului conducător al partidului determină manifestarea deplină a personalității cadrelor didactice, a oamenilor de cultură, a capacității și talentului lor, încurajînd munca temeinică, creativă, căutările originale, valoroase. Epoca noastră socialistă atestă grăitor înflorirea continuă a culturii naționale, a școlii românești, a activității intelectualității, în fața căreia stau larg deschise orizonturile cele mai promițătoare.

Poporul român, angajat cu toate forțele sale în vasta operă de dezvoltare economică și socială, întărește permanent strînsa colaborare cu țările socialiste frățești și are legături cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială. Țara noastră promovează consecvent pe arena internațională o politică externă activă, dinamică, pe baza principiilor deplinei egalități în drepturi, a respectului independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî soarta. În ciuda tuturor greutăților care mai există în lume, România are convingerea că nobila cauză a colaborării și păcii va învinge, că națiunile vor intensifica relațiile reciproce, vor coopera pașnic între ele.

În preajma noului an, programul trasat de partid pentru înflorirea scumpei noastre patrii capătă semnificația unei chemări la acțiune energică și creatoare, adresate întregului popor, și căreia cadrele didactice, alături de toți oamenii muncii, îi răspund cu entuziasm și încredere.

Pregătiri pentru sărbătorirea Anului Nou la Palatul pionierilor

Cu pînzele larg desfășurate

Anul își numără ultimele zile. În curînd vom auzi cele 12 bătăi de gong și, cu explozii de petarde, vom saluta anul 1971. Va urma nu numai prima clipă a unui nou an, ci și prima clipă a unui nou deceniu. Este momentul unui final și momentul unui debut. Momentul tradiționalelor retrospective și al nu mai puțin tradiționalelor proiecte de viitor.

Pentru învățămînt, anul 1970 a fost un an de profundă și tonică efervescență. În toate compartimentele sale, începînd cu cel al cercetării științifice — care, depășind granițele pedagogiei pure, atrage în sfera sa numeroase alte domenii apte să sprijine și să îmbogățească științele educației — și ajungînd la cel unde se realizează actul concret de educație, în acest an în învățămînt a circulat același cuvînt de ordine : scientizare ! Nimic nu poate fi făcut la întîmplare. Nici un gest care se vrea al pedagogiei nu poate sta sub semnul arbitrariului și al empirismului. Totul trebuie să aibă o rațiune și o justificare științifică. Aceasta este sursa reală din care se poate alimenta procesul modernizării sale. Iar la sfîrșitul anului 1970, procesul de scientizare își recomandă rezultatele prin perspectivele precise trasate dezvoltării ulterioare a învățămîntului.

Instituție prin excelență legată de evoluția societății, școala trebuie să răspundă nu numai imperativelor prezentului ci și — mai ales — cerințelor pe care le vor pune anii ce vor urma. Așa cum sînt conturate acum, premisele dezvoltării învățămîntului în 1971 vor constitui germenii din care va crește școala viitoarelor decenii. O școală care va căuta, în baza unor exigențe științifice, căile optime de a perfecționa toate articulațiile procesului instructiv-educativ, astfel încît resursele umane pregătite în rezervoarele ei să dea întreaga măsură a capacității lor, o școală în care însăși personalitatea profesorului se va apleca asupra sa pentru a-și reevalua acțiunile educaționale prin prisma exigențelor ultimelor cuceriri ale științei moderne.

Părăsind țărmul anului 1970, corabia învățămîntului pornește cu pînzele larg desfășurate, pe întinderea de timp a anului 1971, către aceste nobile țeluri.

V. O.

Urăm cititorilor noștri LA MULȚI ANI!

Redefinirea obiectivelor educaționale

Satisfacerea exigențelor formării omului comunist omnilateral dezvoltat, deschiderea spre noi sînt caracteristici fundamentale ale sistemului nostru de învățămînt. Procesul de perfecționare al acestui sistem este continuu, fără răgaz, și vizează, deopotrivă, structurile organizatorice, conținutul și tehnologia didactică, desfășurîndu-se în lumina finalităților specifice dezvoltării societății noastre socialiste. Adecvarea obiectivelor învățămîntului la aceste finalități și a tuturor elementelor sistemului de învățămînt la obiective constituie condiția sine qua non a bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ, a eficienței sale, a continuei sale perfecționări.

Am considerat oportun ca acum, în pragul unui deceniu în care învățămîntul se va situa pe o nouă și importantă treaptă a evoluției sale, să punem în evidență unele aspecte ale definirii operaționale a obiectivelor învățămîntului de cultură generală. Publicăm, în coloanele de față, aprecierile formulate în cadrul unei discuții organizate de EMILIAN DIMITRIU, șef de sector la Institutul de științe pedagogice, la care au participat acad. NICOLAE TEODORESCU, profesorii universitari STANCIU STOIAN și DAN GIUȘCĂ, membri corespondenți ai Academiei, prof. dr. doc. DIMITRIE TODORAN, rectorul Institutului central pentru perfecționarea personalului didactic, conf. univ. dr. GEORGE VĂIDEANU, directorul Institutului de științe pedagogice, prof. univ. dr. GAVRIL SĂMBOAN, director general în Ministerul Învățămîntului și prof. TIBERIU TRUTZER, cercetător principal la Institutul de științe pedagogice.

Puncte de pornire: idealul educațional

N. Teodorescu : Sistemul nostru de învățămînt este călăuzit de un model în care se îmbină armonios cerințele dezvoltării societății socialiste și ale tipului de personalitate propriu acestei societăți, succesele repurtate de știință, tehnică, cultură, ca și previziunile ce se fac asupra progresului acestora, logica științei și, în general, a acțiunii conduse științific și centrate umanist.

D. Todoran : În acest spirit trebuie să avem mereu în vedere că noi realizăm hotărîrile Congresului al X-lea, Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și prevederile Legii învățămîntului — documente ce conțin un cadru de dezvoltare, o expunere judicioasă a marilor obiective de atins, trasează liniile mijloacelor utilizate în condiții determinate și determinabile, lăsînd pe seama cercetărilor și studiilor pedagogice sarcina trasării obiectivelor specific educaționale și a soluționării noilor probleme în lumina datelor reale și a posibilităților virtuale ale societății noastre socialiste. Pentru atingerea scopului proiectat de Directive în contextul mai larg al obiectivelor generale urmărite de societatea noastră socialistă se profilează o serie de alternative ale strategiei educative pe care știința pedagogică are a le studia și determina prin cercetări științifice.

N. Teodorescu : Nici vorbă că toate aceste alternative urmăresc ca elevul să ajungă să se cunoască și să cunoască realul, să-l înțeleagă, să-și însușească principalele abilități menite a-l ajuta să pătrundă în tainele sale și să-l stăpînească. Adică trebuie să elaborăm obiective impuse de un învățămînt deschis față de viață, cultură, muncă, față de transformările rapide pe care acestea le înregistrează.

G. Văideanu : Mi se pare, însă, că pedagogia contemporană constată cu anumită surprindere cît de puțin au stat obiectivele educaționale în atenția cercetătorilor, a administratorilor învățămîntului și a personalului didactic ; cît de rar s-a pornit, în determinarea conținutului și a tehnologiei didactice, de la obiective ; cît de nespecific, de vag sînt formulate obiectivele. Dacă a organiza sau a desfășura învățămîntul în perspectiva obiectivelor educaționale înseamnă a așeza pe primul plan finalitatea, atunci **transformarea trebuie să înceapă din centrul de orientare și reglare a educației : idealul educativ.** Această categorie pedagogică fundamentală reprezintă principalul criteriu pentru organizarea și filtrarea multitudinii de solicitări și imperative adresate educației de către societatea contemporană. **A porni de la idealul educativ și de la obiectivele ce decurg din el înseamnă a deține un criteriu sigur și o metodă sigură pentru soluționarea unor probleme altfel insolubile : determinarea structurilor școlare, soluționarea și organizarea conținutului învățămîntului, reînnoirea metodelor de învățămînt și a mijloacelor, proiectarea unor noi edificii școlare etc.** Nici un conținut nu poate revendica, prin el însuși, dreptul de a rămîne sau a pătrunde în planul de învățămînt, dacă nu se justifică în raport cu obiectivele educaționale. Nici o metodă nouă sau tradițională nu poate obține, sau n-ar trebui să obțină o anumită pondere, fără o confirmare venită din sfera obiectivelor.

D. Todoran : Iată de ce **idealul educativ și obiectivele sînt termeni de referință pentru orice activitate de cercetare pedagogică și pentru munca fiecărui învățător și profesor.** De pildă, problema elaborării planurilor și programelor de învățămînt își găsește rezolvarea numai dacă răspundem corect la întrebările : ce obiective își propune să realizeze obiectul de învățămînt respectiv ? Ce experiență de învățare, ce activități trebuie prevăzute pentru a se îndeplini obiectivele ? Cum trebuie organizate optimal aceste experiențe pentru ca elevii să beneficieze din plin de ele ? Cum poate fi evaluată eficiența acestor experiențe ? La aceste întrebări nu putem răspunde dacă, în prealabil, nu ne-am edificat asupra unor probleme referitoare la elev (nivelul său de dezvoltare, interese, aspirații etc.), lumea în care va trăi. (activitățile ce-l vor implica, problemele ce-l vor solicita, împrejurările favorabile dăruirii și realizării de sine etc.), natura obiectivului de învățămînt (logica sa, tipurile de învățare solicitate etc.).

E. Dimitriu : Logica procesului de perfecționare se desfășoară, deci, dinspre cerințele sociale viitoare, dinspre idealul educativ și obiective către structurile, conținutul, metodele și mijloacele învățămîntului, care determină, la rîndul lor, profilul cadrelor didactice, conducerea învățămîntului, tipurile de construcții școlare etc. Se impune să precizăm condițiile, metodele și mijloacele prin care, cu un mare procent de probabilitate, se realizează scopurile. Iar scopurile să le formulăm astfel încît să existe o evidență clară asupra relațiilor lor cu mijloacele și meto-

(Continuare în pag. 3-a)

VACANȚA

De o săptămînă, de dimineață pînă seara, pe toate străzile Capitalei întîlnești școlari. Mari și mici, fete și băieți. Acest du-te-vino este semnul cel mai sigur că-i vacanță.

Dacă i-ai întreba pe școlari unde se duc, de unde vin sau ce fac în general în aceste săptămîni de vacanță, foi întregi nu ți-ar ajunge să consemnezi răspunsurile lor: excursii, spectacole, întreceri sportive, vizitarea expozițiilor și muzeelor, lecturi, reuniuni — cîte nu sînt de făcut ? Școlile, organizațiile de pionieri și U.T.C. le oferă tuturor o mulțime de activități din care să-și aleagă după pofta inimii.

Să începem cu pregătirile care se fac pentru serbarea pomului de iarnă. În fiecare școală, brazii așteaptă să fie împodobiți. Jucării sînt cu miile. Peste tot școlarii s-au luat la întrecere în confecționarea lor. Pentru că, trebuie spus, multe din jucăriile cu care vor fi ornați brazii de către elevi sînt făcute.

La Școala generală din comuna Cîmpineanca, județul Vrancea, școlarii s-au luat la întrecere pentru cea mai originală și mai frumoasă podoabă. Profesoara de desen — sufletul acestei întreceri — a promis cîte un premiu (deocamdată surpriză) tuturor cîștigătorilor. Elevii de la Școala generală din comuna Bogdănești, județul Neamț, sînt pe sfîrșite cu pregătirile pentru serbarea închinată noului an. După tradiție, serbarea va cuprinde mai ales obiceiurile sărbătorilor de iarnă, atît de îndrăgite din moși strămoși: capra, sorcova, colindele și plugușoarele însoțite de buhai și de bici. Elevii și-au confecționat singuri măștile și capra, au făcut rost și de buhai și de bice. Cît privește urările, le știu ca pe apă. Așteaptă doar să pornească cu ele pe la profesori, pe la prieteni, pe la vecini. Și pentru că vorbim de serbări și petreceri, nu putem trece peste revelion pentru care se pregătesc și pe care îl așteaptă liceenii. Găzduit fie de școală, fie de cluburi sau case de cultură, el va reuni, ca în fiecare an, sute și sute de tineri.

Dacă s-ar întocmi un calcul, s-ar constata că în aceste zile de vacanță (ca și în toate vacanțele de altfel) elevii stau în aer liber circa zece ore pe zi. Programul de vacanță al școlarilor din județul Hunedoara, de pildă, cuprinde aproape numai acțiuni în aer liber. Numai în tabăra de la cabana Streja învață schiul 200 de pionieri. „Olimpiada albă" a Văii Jiului antrenează însă multe alte sute de școlari. Ea înseamnă concursuri de schi, de patinaj, de săniuțe, înseamnă excursii și drumeții pe cărările înzăpezite, înseamnă jocuri ca „Pe urmele omului zăpezilor" sau „Iarna-i grea, luptăm cu ea" — care se desfășoară tot în aer liber. Ea înseamnă în același timp multă, foarte multă fantezie din partea profesorilor și a elevilor, multă, foarte multă dragoste pentru natură, pentru frumusețile și bogățiile sale de neegalat.

În aer liber au conceput vacanța elevilor lor și profesorii Școlii generale nr. 146 din Capitală. De cîțiva ani, școala organizează în fiecare vacanță de iarnă o tabără la Predeal. În aceste zile elevii pleacă din nou acolo și timp de două săptămîni vor colinda munții de dimineață pînă seară, vor face excursii la Clăbucet, Susai și Piriul Rece, la Diham și la Trei Brazi.

Dacă nu sînt în excursii, pe munte, elevii sînt pe patinoare (zilele trecute patinoarele din Capitală au înregistrat recorduri

M. VERDEȘ

(Continuare în pag. 3-a)

CONCURS PENTRU OCUPAREA UNOR CATEDRE ŞI POSTURI DIDACTICE

În numărul din 30 octombrie 1970 al „Gazetei învăţămîntului" au fost publicate localităţile şi obiectele pentru care numirea şi transferarea personalului didactic se face pe bază de concurs, precum şi condiţiile de participare la concurs.

Cererile de înscriere la concurs se depun în perioada 20 ianuarie — 10 februarie 1971 la inspectoratul şcolar judeţean sau al municipiului Bucureşti în raza căruia se găseşte unitatea şcolară la care se află postul solicitat.

Concursul pentru ocuparea de posturi didactice se desfăşoară pe baza programelor pentru examenul de definitivare în învăţămînt.

Proba scrisă de specialitate va avea loc în ziua de 14 februarie 1971 orele 10 la centrele ce vor fi stabilite de inspectoratele şcolare judeţene şi al municipiului Bucureşti.

Pentru concursul din 14 februarie 1971 publicăm vacante următoarele posturi didactice:

POSTURI DE EDUCATOARE

JUDEŢUL ALBA

Municipiul Alba Iulia: Grăd. Piclişa.

Oraşul Aiud: Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 9.

Oraşul Blaj: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 4 Veza; Grăd. nr. 5 Tiur; Grăd. nr. 6 (4 posturi); Casa de copii preşcolari Blaj (2 posturi).

Oraşul Cugir: Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 4 (2 posturi); Grăd. Vinerea (2 posturi).

Oraşul Ocna Mureş: Grăd. nr. 1.

Oraşul Sebeş: Grăd. I.A.S. Petreşti.

JUDEŢUL ARGEŞ

Municipiul Piteşti: Grăd. nr. 7; Grăd. nr. 11; Grăd. nr. 12; Grăd. nr. 15; Grăd. nr. 16; Grăd. Bradu Geamăna: Grăd. Colibaşi Clucereasa; Grăd. Colibaşi Făget; Grăd. Colibaşi Mioveni; Grăd. Colibaşi Racoviţa de Jos; Grăd. Colibaşi Racoviţa de Sus; Grăd. Mărăcineni Argeşel; Grăd. nr. 1 (2 posturi); Grăd. nr. 3 (5 posturi); Grăd. nr. 5 (3 posturi); Grăd. C.E.L.L. (5 posturi); Grăd. Textila (2 posturi); Grăd. „Uzina Autoturisme" — Ştefăneşti.

Oraşul Curtea de Argeş: Grăd. Capu Dealului; Grăd. Noapteş.

Oraşul Cimpulung: Grăd. Drăceşti.

JUDEŢUL BACĂU

Municipiul Bacău: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 16; Grăd. nr. 17; Grăd. „Proletarul" (4 posturi); Grăd. nr. 20.

Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej: Grăd. G.I.P. Borzeşti.

JUDEŢUL BIHOR

Municipiul Oradea: Grăd. nr. 18; Grăd. nr. 24; Grăd. nr. 25; Grăd. nr. 27; Grăd. nr. 36; Grăd. nr. 38 (2 posturi); Grăd. nr. 44; Grăd. nr. 48; Grăd. nr. 45.

JUDEŢUL BOTOŞANI

Municipiul Botoşani: Grăd. nr. 8; Grăd. nr. 9 (2 posturi); Grăd. nr. 10; Grăd. nr. 11 (4 posturi); Grăd. Uzinele Textile „Moldova" (7 posturi); Grăd. Fabricii „Confecţia" (4posturi); Casa de copii preşcolari (7 posturi).

Oraşul Dorohoi: Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 6 (3 posturi); Grăd. nr. 7 (3 posturi).

JUDEŢUL BRAŞOV

Municipiul Braşov: Grăd. nr. 13; Grăd. nr. 24; Grăd. nr. 29 (3 posturi); Grăd. nr. 33; Grăd. nr. 38; Grăd. nr. 40 (5 posturi); Grăd. nr. 44; Grăd. nr. 45 (3 posturi); Grăd. Ghimbav; Grăd. nr. 1 (cu limba de predare germană).

Oraşul Făgăraş: Grăd. nr. 9 (3 posturi); Grăd. nr. 10; Casa de copii preşcolari (2 posturi); Grăd. nr. 6 (cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL BRĂILA

Municipiul Brăila: Grăd. de aplicaţie (3 posturi); Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 8; Grăd. nr. 9 Grăd. nr. 10 (4 posturi); Grăd. nr. 12 (2 posturi); Grăd. nr. 13; Grăd. nr. 21; Grăd. nr. 25; Grăd. nr. 27; Grăd. nr. 31; Grăd. nr. 33 (4 posturi); Casa de copii preşcolari (7 posturi).

JUDEŢUL BUZĂU

Municipiul Buzău: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 7; Grăd. nr. 11.

Oraşul Rîmnicu Sărat: Grăd. „Fabrica de ţigarete"; Grăd. nr. 6.

JUDEŢUL CARAŞ SEVERIN

Municipiul Reşiţa: Grăd. nr. 3 (4 posturi); Grăd. nr. 4 (5 posturi); Grăd. Secu.

Oraşul Bocşa: Grăd. „8 Martie" (2 posturi); Grăd. nr. 2.

Oraşul Caransebeş: Grăd. „23 August" (2 posturi); Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 4.

Oraşul Oraviţa: Grăd. Brădişorul de Jos.

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 6; Grăd. nr. 13; Grăd. nr. 18; Grăd. de aplicaţie (2 posturi); Grăd. nr. 18 (cu limba de predare germană).

Municipiul Turda: Grăd. nr. 3.

JUDEŢUL CONSTANŢA

Municipiul Constanţa: Grăd. nr. 1 (2 posturi); Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 4 (3 posturi); Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 7 (4 posturi); Grăd. nr. 8 (7 posturi).

JUDEŢUL DÎMBOVIŢA

Municipiul Tîrgovişte: Grăd. de aplicaţie nr. 8 (7 posturi).

JUDEŢUL DOLJ

Municipiul Craiova: Grăd. nr. 16; Grăd. nr. 18; Grăd. nr. 19; Grăd. nr. 32; Grăd. nr. 33; Grăd. nr. 35; Grăd. nr. 37 (7 posturi); Grăd. Electroputere (2 posturi); Casa de copii preşcolari; Grăd. Bucovăţ; Grăd. Bucovăţ — Leamna de Jos; Grăd. Bucovăţ — Palilula; Grăd. Cernele-Rovine; Grăd. Işalniţa; Grăd. Podari — Balta Verde; Grăd. Simnicu de Sus; Grăd. Simnicu de Sus — Dudoviceşti.

JUDEŢUL GALAŢI

Municipiul Galaţi: Grăd. nr. 1 (2 posturi); Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 7; Grăd. nr. 24; Grăd. nr. 33 (5 posturi); Grăd. nr. 34 (10 posturi).

Municipiul Tecuci: Grăd. nr. 1.

JUDEŢUL GORJ

Municipiul Tg. Jiu: Grăd. Preajba.

Oraşul Motru: Grăd. nr. 1.

JUDEŢUL HARGHITA

Oraşul Miercurea Ciuc: Grăd. nr. 2 (3 posturi); Grăd. nr. 2 (cu limba de predare maghiară); Grăd. nr. 8 Ciboteni (cu limba de predare maghiară).

Municipiul Odorheiu-Secuiesc: Grăd. Feliceni (cu limba de predare maghiară); Grăd. Feliceni — Tăureni (cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL HUNEDOARA

Municipiul Deva: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 3 (5 posturi).

JUDEŢUL IALOMIŢA

Oraşul Călăraşi: Grăd. nr. 9.

Oraşul Feteşti: Grăd. nr. 2 Feteşti; Grăd. nr. 4 Feteşti; Grăd. nr. 5 Feteşti.

Oraşul Slobozia: Grăd. Slobozia Nouă.

JUDEŢUL IAŞI

Municipiul Iaşi: Grăd. nr. 3 (2 posturi); Grăd. nr. 9; Grăd. nr. 11; Grăd. nr. 13; Grăd. nr. 14; Grăd. nr. 15; Grăd. nr. 16; Grăd. nr. 17; Grăd. nr. 1 (2 posturi); Grăd. nr. 2 (3 posturi); Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 5 (4 posturi); Grăd. nr. 6; Grăd. nr. 7; Grăd. nr. 8; Grăd. nr. 11 (2 posturi); Grăd. nr. 12 (6 posturi); Grăd. nr. 13 (3 posturi); Grăd. Fabrica Confecţii; Grăd. Fabrica Ţigarete; Grăd. Textila; Grăd. I.A.S. Bucium; Grăd. Ţesătura B (3 posturi); Grăd. Ţesătura A (6 posturi); Grăd. Uzina Mecanică Nicolina; Grăd. Spitalul nr. 1 (3 posturi).

JUDEŢUL ILFOV

Municipiul Giurgiu: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 2 (2 posturi); Grăd. nr. 5.

Oraşul Buftea: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 6.

Oraşul Urziceni: Grăd. Urziceni (2 posturi).

JUDEŢUL MARAMUREŞ

Municipiul Baia Mare: Grăd. nr. 6 Ferneziu; Grăd. nr. 19; Grăd. nr. 21 Firiza; Grăd. nr. 22.

Municipiul Sighetul Marmaţiei: Grăd. nr. 11 (2 posturi).

JUDEŢUL MEHEDINŢI

Municipiul Tr. Severin: Grăd. nr. 8 Dudaşul Schelei; Grăd. Simian — Cerneţi.

JUDEŢUL MUREŞ

Municipiul Tg. Mureş: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 4 (2 posturi); Grăd. nr. 7; Grăd. nr. 8 (6 posturi); Grăd. nr. 8 (cu limba de predare maghiară — 2 posturi); Grăd. nr. 9 (2 posturi); Grăd. I.M.F. (2 posturi); Grăd. „Fabrica de piele" (2 posturi); Grăd. I.I.S. Mureşul; Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 10; Grăd. nr. 11; Grăd. nr. 13 clinici; Grăd. nr. 14; Grăd. nr. 15 Sîncrai; Grăd. nr. 16 Sîncrai-Nazna; Grăd. nr. 19; Grăd. nr. 20; Grăd. Cristeşti.

Municipiul Sighişoara: Grăd. nr. 2 (cu limba de predare germană); Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 6 (cu limba de predare germană).

Oraşul Reghin: Grăd. nr. 2 (3 posturi); Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 6; Grăd. nr. 10.

Oraşul Tîrnăveni: Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 3 (4 posturi); Grăd. nr. 4 (5 posturi); Grăd. nr. 4 (cu limba de predare maghiară — 2 posturi); Grăd. Combinat chimic (3 posturi); Grăd. „Hercules".

JUDEŢUL NEAMŢ

Municipiul Piatra Neamţ: Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 5 Săvineşti; Grăd. „Foresta" (3 posturi).

JUDEŢUL OLT

Oraşul Caracal: Grăd. nr. 4 (2 posturi); Grăd. sez.

Oraşul Slatina: Grăd. nr. 1 (4 posturi); Grăd. nr. 2 (3 posturi); Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 6.

JUDEŢUL PRAHOVA

Municipiul Ploieşti: Grăd. nr. 6; Grăd. nr. 20 (2 posturi); Grăd. nr. 34 (7 posturi); Grăd. Întreprinderea „Dorobanţu".

Municipiul Cîmpina: Grăd. nr. 2; Casa de copii preşcolari (2 posturi).

JUDEŢUL SATU-MARE

Municipiul Satu-Mare: Grăd. „Mondiala"; Grăd. „Texar".

JUDEŢUL SIBIU

Municipiul Sibiu: Grăd. nr. 7; Grăd. nr. 11 (cu limba de predare germană); Grăd. nr. 12; Grăd. nr. 15; Grăd. nr. 16 (2 posturi); Grăd. nr. 17; Grăd. nr. 18 (3 posturi); Grăd. nr. 19; Grăd. nr. 21; Grăd. nr. 24 (4 posturi); Grăd. nr. 25 (2 posturi); Grăd. nr. 26 (5 posturi); Grăd. nr. 27 (3 posturi); Grăd. nr. 29; Grăd. nr. 30; Casa de copii preşcolari.

Municipiul Mediaş: Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 7 (2 posturi); Grăd. nr. 8 (2 posturi); Grăd. nr. 9 (3 posturi); Grăd. nr. 10; Grăd. nr. 11 (8 posturi); Grăd. nr. 12 (4 posturi); Grăd. nr. 13.

JUDEŢUL SUCEAVA

Municipiul Suceava: Grăd. nr. 3 (2 posturi); Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 7 (2 posturi); Grăd. nr. 10; Grăd. Mitocul Dragomirnei; Grăd. Mitocul Dragomirnei-Lipoveni; Grăd. Salcea-Plopeni; Grăd. Scheia-Mihoveni.

Oraşul Cimpulung: Grăd. nr. 1; Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 4.

Oraşul Fălticeni: Grăd. Filatura Grăd. specială surzi; Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 5; Grăd. Tarna Mare.

Oraşul Gura Humorului: Grăd. Gura Humorului (2 posturi).

Oraşul Vatra Dornei: Grăd. Vatra Dornei; Grăd. nr. 3.

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Grăd. nr. 25 (5 posturi).

JUDEŢUL TULCEA

Municipiul Tulcea: Grăd. nr. 1 (2 posturi); Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 3 (3 posturi); Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 6; Grăd. nr. 7 (2 posturi); Grăd. nr. 8; Grăd. nr. 11 (2 posturi); Grăd. nr. 13 (2 posturi); Casa de copii preşcolari (2 posturi).

JUDEŢUL VASLUI

Municipiul Bîrlad: Grăd. nr. 3; Grăd. nr. 4; Grăd. nr. 10; Grăd. nr. 11.

Oraşul Huşi: Grăd. nr. 3.

Oraşul Vaslui: Grăd. nr. 2; Grăd. nr. 4 (4 posturi).

JUDEŢUL VÎLCEA

Municipiul Rîmnicu Vîlcea: Grăd. nr. 6 Ostroveni; Grăd. nr. 10 Copăcelu; Grăd. nr. 11 Copăcelu; Grăd. nr. 12 Căzăneşti.

POSTURI DE ÎNVĂŢĂTORI

JUDEŢUL ALBA

Municipiul Alba Iulia: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 3.

Oraşul Aiud: Şc. gen. nr. 1.

Oraşul Blaj: Şc. gen. nr. 1.

Oraşul Cugir: Şc. gen. nr. 1 (2 posturi); Şc. gen. nr. 2 (3 posturi).

Oraşul Sebeş: Şc. gen. Miceşti.

Oraşul Ocna Mureş; Şc. gen. Ocna Mureş (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL ARAD

Municipiul Arad: Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 8 (2 posturi); Şc. gen. nr. 12; Şc. gen. nr. 13; Şc. gen. nr. 15; Şc. gen. Vladimirescu; Lic. nr. 4; Lic. ped. (2 posturi).

JUDEŢUL ARGEŞ

Municipiul Piteşti: Şc. gen. nr. 2 (2 posturi); Şc. gen. nr. 12 (3 posturi); Şc. gen. Baloteşti; Şc. gen. Mărăcineni; Şc. gen. Ştefăneşti Enculeşti (3 posturi); Casa de copii.

Oraşul Curtea de Argeş: Şc. gen. nr. 3 (2 posturi).

Oraşul Cimpulung: Lic. ped.; Şc. gen. Chilii; Casa de copii (fete); Casa de copii Nămăeşti.

JUDEŢUL BACĂU

Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej: Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 4.

Oraşul Buhuşi: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 9.

JUDEŢUL BIHOR

Municipiul Oradea: Şc. gen. nr. 25 (4 posturi); Lic. ped. „Iosif Vulcan".

Oraşul Aleşd: Lic. Aleşd.

Oraşul Salonta: Şc. gen. „Alexandru Moghioroş".

JUDEŢUL BOTOŞANI

Municipiul Botoşani: Şc. gen. nr. 8; Şc. gen. nr. 9 (2 posturi); Şc. gen. nr. 12; Casa de copii nr. 1 (fete).

Oraşul Dorohoi: Casa de copii nr. 2 (băieţi) (2 posturi).

JUDEŢUL BRAŞOV

Municipiul Braşov: Lic. nr. 4; Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 3 (2 posturi); Şc. gen. nr. 9 (2 posturi); Şc. gen. nr. 11; Şc. gen. nr. 14 (2 posturi); Şc. gen. nr. 16; Şc. gen. nr. 19; Şc. gen. nr. 8 (cu limba de predare maghiară); Şc. gen. nr. 14; Şc. gen. nr. 5 (cu limba de predare germană).

Oraşul Făgăraş: Lic. nr. 2 (cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 3; Casa de copii (2 posturi).

JUDEŢUL BRĂILA

Municipiul Brăila: Lic. ped. (4 posturi); Şc. gen. nr. 19; Şc. gen. nr. 21 (2 posturi); Şc. gen. nr. 24; Casa de copii nr. 1 (băieţi); Casa de copii nr. 2 (fete) (2 posturi).

JUDEŢUL BUZĂU

Municipiul Buzău: Lic. ped.; Şc. gen. nr. 7 (3 posturi); Şc. gen. nr. 10 (2 posturi); Şc. gen. nr. 14 (5 posturi); Casa de copii; Casa de copii (4 posturi).

JUDEŢUL CARAS-SEVERIN

Oraşul Reşiţa: Şc. gen. Dealul Mare.

Oraşul Bocşa: Şc. gen. nr. 1.

Oraşul Caransebeş: Lic. ped. (3 posturi); Lic. nr. 2 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 2 (2 posturi); Şc. gen. nr. 5 (2 posturi); Şc. gen. nr. 5 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Lic. nr. 2 (3 posturi); Lic. nr. 7 — 2 posturi (la clase cu limba de predare germană); Lic. ped. (3 posturi); Lic. de orbi; Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 6; Şc gen. nr 7; Şc. gen. nr. 10; Şc. gen. nr. 11; Şc. gen. nr. 12 (2 posturi); Şc. gen. nr. 12 (la clase cu limba de predare maghiară); Şc. gen. nr. 13; Şc. gen. nr. 13 — 2 posturi (la clase cu limba de predare maghiară); Şc. gen. nr. 17; Şc. gen. Gruia (2 posturi); Şc. gen. Gruia (la clase cu limba de predare maghiară); Şc. ajutătoare (băieţi); Şc. de surzi nr. 1 (2 posturi).

Municipiul Dej: Şc. gen. Dealul Tirului; Şc. gen. Valea Codorului; Şc. gen. Viile Dejului.

Municipiul Turda: Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 9.

JUDEŢUL CONSTANŢA

Municipiul Constanţa: Lic. Eforie Sud; Lic. Techirghiol.

JUDEŢUL DOLJ

Municipiul Craiova: Şc. gen. nr. 1 (2 posturi); Şc. gen. nr. 11 (2 posturi); Şc. gen. nr. 13 (3 posturi); Şc. gen. nr. 14; Şc. gen. nr. 15 (2 posturi); Şc. gen. nr. 16; Şc. gen. nr. 17 (3 posturi); Şc. gen. nr. 20; Şc. gen. nr. 24; Şc. gen. nr. 27; Şc. gen. nr. 29 (3 posturi); Şc. gen. Bucovăţ—Palilula; Şc. gen. Bucovăţ—Cîrligei; Şc. gen. Cernele—Rovine; Şc. gen. Simnicu de Sus — Izvor II.

JUDEŢUL GALAŢI

Municipiul Galaţi: Lic. nr. 7 Galaţi; Şc. gen. nr. 2 (2 posturi); Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 7 — Şcoală de aplicaţie (5 posturi); Şc. gen. nr. 9 (4 posturi); Şc. gen. nr. 10 (2 posturi); Şc. gen. nr. 12; Şc. gen. nr. 15; Şc. gen. nr. 17; Şc. gen. nr. 18; Şc. gen. nr. 29 (6 posturi); Şc. gen. nr. 30 (8 posturi); Casa de copii.

JUDEŢUL GORJ

Municipiul Tg. Jiu: Lic. ped. (3 posturi); Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. Drăgoieni; Şc. gen. Iezureni; Casa de copii.

Oraşul Motru: Şc. gen. Rîpa.

JUDEŢUL HARGHITA

Oraşul Miercurea Ciuc: Lic. nr. 2 (4 posturi); Şc. gen. nr. 1 (2 posturi); Şc. gen. nr. 7 (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL HUNEDOARA

Municipiul Deva: Lic. ped.; Şc. gen. nr. 4 (4 posturi).

Municipiul Hunedoara: Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. nr. 9 (3 posturi); Şc. gen. nr. 7 (2 posturi) (la clase cu limba de predare germană).

JUDEŢUL IALOMIŢA

Municipiul Călăraşi: Şc. gen. nr. 6 (2 posturi); Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 10 (3 posturi).

Municipiul Slobozia: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 2 (2 posturi).

JUDEŢUL IAŞI

Municipiul Iaşi: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. nr. 13; Şc. gen. nr. 14; Şc. gen. nr. 19 (2 posturi); Şc. gen. nr. 21 (4 posturi); Şc. gen. nr. 32.

JUDEŢUL ILFOV

Oraşul Giurgiu: Şc. gen. nr. 3 (2 posturi); Şc. gen. nr. 6 (5 posturi); Şc. gen. nr. 8 (2 posturi).

Oraşul Olteniţa: Şc. gen. nr. 3.

Oraşul Urziceni: Şc. gen. nr. 1.

JUDEŢUL MARAMUREŞ

Municipiul Baia Mare: Lic. nr. 2 (3 posturi); Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 4 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. nr. 9; Şc. gen. nr. 10 (la clase cu limba de predare maghiară); Şc. gen. nr. 12; Şc. gen. nr. 13 Firiza (4 posturi); Şc. gen. nr. 18 Blidar; Casa de copii.

Municipiul Sighetul Marmaţiei: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 6.

JUDEŢUL MEHEDINŢI

Municipiul Tr. Severin: Şc. gen. nr. 12 Dudaşul Schelei; Casa de copii (3 posturi); Şc. gen. Simian.

JUDEŢUL MUREŞ

Municipiul Tg. Mureş: Lic. Unirea (2 posturi); Lic. nr. 5 (2 posturi); Şc. gen. nr. 1 (2 posturi); Şc. gen. nr. 8 (3 posturi); Şc. gen. nr. 11 — clinici (2 posturi); Şc. gen. nr. 12 (3 posturi); Şc. gen. nr. 16 (2 posturi); Şc. gen. Sîngeorgiul de Mureş (3 posturi); Şc. gen. Sîntana; Şc. gen. Cristeşti (3 posturi).

Municipiul Sighişoara: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 4 (3 posturi); Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. Albeşti.

Oraşul Reghin: Lic. nr. 2 (2 posturi); Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 4 Apalina.

Oraşul Tîrnăveni: Şc. gen. nr. 1.

JUDEŢUL NEAMŢ

Municipiul Piatra Neamţ: Şc. gen. nr. 3 (2 posturi); Şc. gen. nr. 3 Dumbrava Roşie; Şc. gen. Dumbrava Deal — Săvineşti; Şc. ajutătoare (2 posturi); Casa de copii (fete) (5 posturi); Casa de copii (băieţi).

Municipiul Roman: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 6; Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 14 Horea; Şc. gen. nr. 16 Pildeşti; Casa de copii.

JUDEŢUL OLT

Oraşul Slatina: Lic. ped.; Şc. gen. nr. 1 (2 posturi); Şc. gen. Clocociov.

JUDEŢUL PRAHOVA

Municipiul Ploieşti: Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. nr. 6 (5 posturi); Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 8; Şc. gen. nr. 11; Şc. gen. nr. 12; Şc. gen. nr. 14; Şc. gen. nr. 16 (2 posturi); Şc. gen. nr. 17; Şc. gen. nr. 18; Şc. gen. nr. 19; Şc. gen. nr. 20.

Oraşul Cîmpina: Lic. „N. Grigorescu"; Lic. „I. Pintilie" (2 posturi); Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 6; Preventoriu T.B.C. Muşcel.

JUDEŢUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare: Şc. gen. nr. 7 (4 posturi); Şc. gen. nr. 9 (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL SĂLAJ

Oraşul Zalău: Lic. ped. (2 posturi).

JUDEŢUL SIBIU

Municipiul Sibiu: Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 8 (2 posturi); Şc. gen. nr. 10 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 11; Şc. gen. nr. 12 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 14; Şc. gen. nr. 18 (2 posturi); Şc. gen. nr. 18 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 22; Şc. gen. nr. 22 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 23 (5 posturi).

Municipiul Mediaş: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare germană — 2 posturi); Şc. gen. nr. 2 (4 posturi); Şc. gen. nr. 2 (la clase cu limba de predare germană — 2 posturi); Şc. gen. nr. 3 (2 posturi); Şc. gen. nr. 4 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 5 (6 posturi); Casa de copii (la clase cu limba de predare germană — 2 posturi).

JUDEŢUL SUCEAVA

Municipiul Suceava: Lic. nr. 3 (2 posturi); Şc. gen. nr. 6; Şc. gen. Ipoteşti; Şc. gen. Salcea — Prelipca; Casa de copii (fete).

Oraşul Cîmpulung: Şc. gen. nr. 4.

Oraşul Vatra Dornei: Şc. gen. nr. 2 (2 posturi).

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Lic. nr. 8; Lic. nr. 6 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 5; Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 8; Şc. ajutătoare (8 posturi).

Municipiul Lugoj: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 3 (2 posturi); Şc. gen. nr. 4 (2 posturi); Şc. gen. cu cămin nr. 11; Şc. gen. Măguri.

JUDEŢUL TULCEA

Municipiul Tulcea: Lic. nr. 2 (2 posturi); Lic. ped. (3 posturi); Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 3 (3 posturi); Şc. gen. nr. 9; Casa de copii.

JUDEŢUL VASLUI

Municipiul Bîrlad: Şc. gen. nr. 6; Şc. gen. nr. 7; Casa de copii nr. 2 (3 posturi).

Oraşul Huşi: Şc. gen. nr. 5 (2 posturi); Şc. gen. nr. 8.

Oraşul Vaslui: Lic. „M. Kogălniceanu" (2 posturi); Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 2.

JUDEŢUL VÎLCEA

Municipiul Rm. Vîlcea: Şc. gen. nr. 2 (2 posturi); Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 9 Ostroveni; Şc. gen. nr. 10 Dealul Malului; Şc. gen. nr. 11 Rîureni; Casa de copii (fete).

Municipiul Bucureşti:

Sectorul 1: Şc. gen. nr. 8 (2 posturi); Şc. gen. nr. 9 comuna Otopeni.

Sectorul 2: Şc. gen. nr. 41; Şc. gen. nr. 42 comuna Voluntari; Casa de copii nr. 5 (2 posturi).

Sectorul 3: Şc. gen. nr. 59; Şc. gen. nr. 78; Şc. gen. nr. 47; Şc. gen. nr. 67; Şc. gen. nr. 65 comuna Pantelimon.

Sectorul 4: Şc. gen. nr. 90 sat Căţelu.

Sectorul 5: Şc. gen. nr. 98 (5 posturi); Şc. gen. nr. 100; Şc. gen. nr. 109; Şc. gen. nr. 116 — spital TBC; Şc. gen. nr. 102; Casa de copii nr. 2; Casa de copii nr. 11 (3 posturi).

Sectorul 6: Şc. gen. nr. 20; Şc. gen. nr. 126; Şc. gen. nr. 131; Şc. gen. 133 (2 posturi); Şc. gen. nr. 68 sat Dumitrana (2 posturi); Şc. gen. nr. 140 sat Vîrteju; Şc. gen. nr. 125; Şc. gen. nr. 115.

Sectorul 7: Lic. nr. 21 (la clase cu limba de predare germană — 6 posturi); Lic. nr. 31.

Sectorul 8: Şc. gen. nr. 34 sat Rudeni; Şc. gen. nr. 187 comuna Mogoşoaia.

CATEDRE DE LIMBA ROMÂNĂ

JUDEŢUL ALBA

Municipiul Alba Iulia: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 2.

Oraşul Ocna Mureş: Şc. gen. Ocna-Mureş.

JUDEŢUL ARAD

Municipiul Arad: Lic. nr. 2.

JUDEŢUL BACĂU

Oraşul Buhuşi: Şc. gen. nr. 4.

JUDEŢUL BIHOR

Oraşul Valea lui Mihai: Lic. Valea lui Mihai; Lic. Valea lui Mihai (la clase cu limba de predare maghiară).

Oraşul Salonta: Şc. gen. „Alex. Moghioroş" (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL BOTOŞANI

Municipiul Botoşani: Şc. gen. nr. 8.

JUDEŢUL BRAŞOV

Municipiul Braşov: Lic. nr. 4 şi Şc. gen. nr. 3; Lic. ped.; Şc. gen. nr. 8 (la clase cu limba de predare maghiară); Şc. gen. nr. 14 (la clase cu limba de predare germană); Şc. gen. nr. 16.

Oraşul Făgăraş: Lic. „Radu Negru" (curs seral şi zi).

JUDEŢUL BUZĂU

Municipiul Buzău: Şc. gen. nr. 14 „ Şc. gen. nr. 6; Casa de copii şcolari şi Lic. de muzică şi arte plastice.

JUDEŢUL CARAŞ-SEVERIN

Oraşul Caransebeş: Şc. gen. nr. 1.

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Şc. gen. nr. 13 şi Şc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare maghiară).

Municipiul Dej: Şc. gen. Viile Dejului.

Municipiul Turda: Lic. nr. 2; Şc. gen. nr. 3.

JUDEŢUL DÎMBOVIŢA

Municipiul Tîrgovişte: Lic. ped.; Şc. gen. nr. 5.

JUDEŢUL DOLJ

Municipiul Craiova: Lic. ind. de construcţii; Şc. gen. Işalniţa; Şc. gen. Siminicu de Sus.

JUDEŢUL GALAŢI

Municipiul Galaţi: Lic. nr. 7 (2 catedre).

JUDEŢUL GORJ

Municipiul Tg. Jiu: Lic. ind. de construcţii; Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 7.

JUDEŢUL HUNEDOARA

Municipiul Deva: Lic. ped.; Lic. ind. de construcţii; Şc. gen. nr. 2.

JUDEŢUL IALOMIŢA

Municipiul Călăraşi: Şc. gen. nr. 7.

Oraşul Feteşti: Lic. Feteşti (seral); Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 5.

Oraşul Slobozia: Lic. ped. (3 catedre); Lic. Slobozia; Şc. gen. nr. 1 (2 catedre); Şc. gen. Slobozia Nouă.

JUDEŢUL IAŞI

Municipiul Iaşi: Şc. gen. nr. 19.

JUDEŢUL ILFOV

Oraşul Olteniţa: Lic. nr. 1.

Oraşul Urziceni: Şc. gen. nr. 2.

JUDEŢUL MARAMUREŞ

Municipiul Baia Mare: Lic. nr. 2 (2 catedre); Lic. ind. de construcţii.

Municipiul Sighetul Marmaţiei: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 3 şi Şc. gen. nr. 6.

JUDEŢUL MEHEDINŢI

Municipiul Tr. Severin: Şc. gen. Simian — Cerneţi.

JUDEŢUL NEAMŢ

Municipiul Piatra Neamţ: Lic. nr. 3; Lic. ped.; Şc. gen. nr. 8; Şc. gen. nr. 11; Şc. gen. nr. 13 Dumbrava Roşie (2 catedre).

Municipiul Roman: Şc. gen. nr. 16 Cordun Pildeşti.

JUDEŢUL OLT

Oraşul Slatina: Şc. gen. Clococio şi Şc. gen. nr. 3.

JUDEŢUL PRAHOVA

Municipiul Ploieşti: Lic. ped. (3 catedre).

Oraşul Cîmpina: Lic. nr. 1; Şc. gen. nr. 5.

JUDEŢUL SIBIU

Municipiul Sibiu: Şc. gen. nr. 13; Şc. gen. nr. 23.

Municipiul Mediaş: Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 6 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEŢUL SUCEAVA

Municipiul Suceava: Lic. nr. 3; Şc. gen. nr. 3 (2 catedre); Şc. gen. Salcea Văratec.

Oraşul Fălticeni: Şc. gen. nr. 3.

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Lic. nr. 8 (2 catedre).

JUDEŢUL TULCEA

Municipiul Tulcea: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 5; Casa de copii.

JUDEŢUL VASLUI

Oraşul Huşi: Lic. „Cuza Vodă"; Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 6.

CATEDRE DE LIMBA MAGHIARĂ

(Limba maternă în şcoli cu limba de predare maghiară)

JUDEŢUL BRAŞOV

Municipiul Braşov: Şc. gen. nr. 6 şi Şc. gen. nr. 15.

JUDEŢUL HARGHITA

Oraşul Miercurea-Ciuc: Şc. gen. nr. 3.

JUDEŢUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare: Şc. gen. nr. 3.

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Şc. gen. nr. 2.

CATEDRE DE LIMBA GERMANĂ

(Limba maternă în şcoli cu limba de predare germană)

JUDEŢUL BRAŞOV

Municipiul Braşov: Şc. gen. „I. Honterus".

JUDEŢUL MUREŞ

Municipiul Sighişoara: Şc. gen. nr. 3 şi Lic. nr. 1.

JUDEŢUL SIBIU

Municipiul Sibiu: Şc. gen. nr. 8; Şc. gen. nr. 11; Şc. gen. nr. 12; Şc. gen. nr. 18 şi Şc. gen. nr. 15.

Municipiul Mediaş: Lic. nr. 1; Lic. pedag.; Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 6.

CATEDRE DE LIMBA ENGLEZĂ

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Lic. nr. 11 (la clase cu limba de predare maghiară); Lic. nr. 12 şi Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 5 (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Lic. nr. 10 (la clase cu limba de predare maghiară); Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. nr. 9.

CATEDRE DE LIMBA FRANCEZĂ

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Lic. nr. 4 şi Şc. gen. nr. 16; Lic. nr. 10; Lic. ped. şi Lic. nr. 1 (seral); Şc. gen. nr. 16.

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Lic. nr. 1 (3 catedre); Lic. nr. 7 (2 catedre); Lic. ind. pentru constr. de maşini (2 catedre); Lic. ind. de construcţii (2 catedre); Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 9; Şc. gen. 10 şi Şc. gen. nr. 14; Şc. gen. nr. 16.

CATEDRE DE LIMBA GERMANĂ

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Lic. nr. 2; Lic. nr. 5.

CATEDRE DE LIMBA RUSĂ

JUDEŢUL ARGEŞ

Municipiul Piteşti: Şc. gen. Bascov Valea Ursului.

JUDEŢUL CARAŞ-SEVERIN

Oraşul Caransebeş: Lic. ped.

Oraşul Bocşa: Lic. Bocşa.

JUDEŢUL DOLJ

Municipiul Craiova: Şc. gen. Cernele.

JUDEŢUL GORJ

Oraşul Motru: Şc. gen. Motru.

JUDEŢUL HUNEDOARA

Municipiul Deva: Lic. ped.

JUDEŢUL IALOMIŢA

Oraşul Slobozia: Lic. ped.

JUDEŢUL ILFOV

Oraşul Olteniţa: Şc. gen. nr. 4.

JUDEŢUL MARAMUREŞ

Municipiul Sighetul-Marmaţiei: Şc. gen. nr. 7.

JUDEŢUL MEHEDINŢI

Municipiul Tr. Severin: Şc. gen. nr. 5

JUDEŢUL OLT

Oraşul Caracal: Lic. nr. 1.

Oraşul Corabia: Şc. gen. nr. 2 şi Şc. gen. nr. 3.

Oraşul Slatina: Lic. ped.; Lic. ind. de construcţii.

JUDEŢUL VASLUI

Oraşul Huşi: Şc. gen. nr. 5 şi Lic. „Cuza Vodă".

MUNICIPIUL BUCUREŞTI

Sectorul 4: Lic. ind. de chimie.

CATEDRE DE ISTORIE

JUDEŢUL ALBA

Municipiul Alba Iulia: Şc. gen. nr. 2.

Oraşul Cugir: Şc. gen. nr. 2.

JUDEŢUL ARGEŞ

Municipiul Piteşti: Lic. „N. Bălcescu" (seral); Şc. gen. nr. 7 şi Şc. gen. nr. 8.

Oraşul Cîmpulung: Lic. „D. Golescu" şi Lic. nr. 2; Şc. gen. nr. 6.

JUDEŢUL BACĂU

Municipiul Bacău: Şc. gen. nr. 9.

Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej: Şc. gen. nr. 9 şi Şc. gen. nr. 4.

JUDEŢUL BOTOŞANI

Municipiul Botoşani: Şc. gen. nr. 3.

JUDEŢUL BRAŞOV

Municipiul Braşov: Lic. nr. 4; Şc. gen. nr. 7; Şc. gen. nr. 11.

Oraşul Făgăraş: Lic. „Radu Negru".

JUDEŢUL BRĂILA

Municipiul Brăila: Şc. gen. nr. 1.

JUDEŢUL BUZĂU

Municipiul Buzău: Şc. gen. nr. 6; Şc. gen. nr. 10.

Oraşul Rîmnicu Sărat: Şc. gen. nr. 5.

JUDEŢUL CARAŞ-SEVERIN

Municipiul Reşiţa: Lic. nr. 1 şi Şc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare germană).

Oraşul Bocşa: Lic. Bocşa.

JUDEŢUL CLUJ

Municipiul Cluj: Lic. nr. 7 (seral).

Municipiul Turda: Lic. „Mihai Viteazu".

JUDEŢUL CONSTANŢA

Municipiul Constanţa: Lic. nr. 5.

JUDEŢUL DÎMBOVIŢA

Municipiul Tîrgovişte: Lic. nr. 2

JUDEŢUL DOLJ

Municipiul Craiova: Lic. nr. 3. şi Lic. „Nicolae Titulescu"; Şc. gen. nr. 19.

JUDEŢUL GALAŢI

Municipiul Galaţi: Şc. gen. nr. 4; Şc. gen. nr. 27; Şc. gen. nr. 30.

JUDEŢUL GORJ

Municipiul Tg. Jiu: Şc. gen. Băleşti-Corneşti; Şc. gen. Turcineşti-Rugi.

JUDEŢUL HUNEDOARA

Municipiul Deva: Şc. gen. nr. 1 şi Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 4.

JUDEŢUL IALOMIŢA

Oraşul Slobozia: Lic. Slobozia.

JUDEŢUL IAŞI

Municipiul Iaşi: Şc. gen. nr. 2; Şc. gen. nr. 16 şi Şc. gen. nr. 21; Şc. gen. nr. 19.

JUDEŢUL ILFOV

Municipiul Giurgiu: Lic. nr. 2; Şc. gen. nr. 4.

JUDEŢUL NEAMŢ

Municipiul Roman: Şc. gen. nr. 6.

JUDEŢUL PRAHOVA

Municipiul Ploieşti: Lic. ped.; Şc. gen. nr. 6 şi Şc. gen. nr. 18.

Oraşul Cîmpina: Şc. gen. nr. 5.

JUDEŢUL SIBIU

Municipiul Sibiu: Şc. gen. nr. 8 şi Şc. gen. nr. 23; Şc. gen. 18.

JUDEŢUL SUCEAVA

Municipiul Suceava: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 3; Şc. gen. Salcea—Prelipca.

Oraşul Fălticeni: Şc. gen. nr. 1.

JUDEŢUL TIMIŞ

Municipiul Timişoara: Lic. nr. 8.

JUDEŢUL VASLUI

Municipiul Bîrlad: Şc. gen. nr. 1; Şc. gen. nr. 1 şi Şc. gen. de muzică şi arte plastice.

Oraşul Huşi: Lic. „Cuza Vodă"; Şc. gen. nr. 1.

CATEDRE DE PEDAGOGIE

JUDEŢUL ALBA

Lic. „Horia Cloşca şi Crişan" Abrud (secţia pedagogie).

JUDEŢUL ARGEŞ

Lic. ped. Cîmpulung.

JUDEŢUL BRĂILA

Lic. ped. Brăila.

JUDEŢUL DÎMBOVIŢA

Lic. ped. Tîrgovişte.

JUDEŢUL DOLJ

Lic. ped. Craiova (pedagogie preşcolară).

JUDEŢUL HARGHITA

Lic. ped. Odorheiu-Secuiesc.

JUDEŢUL HUNEDOARA

Lic. ped. Deva.

JUDEŢUL IALOMIŢA

Lic. ped. Slobozia (2 catedre).

JUDEŢUL ILFOV

Lic. ped. Bucureşti.

JUDEŢUL PRAHOVA

Lic. ped. Ploieşti (6 catedre).

JUDEŢUL SIBIU

Lic. ped. Sibiu (la clase cu limba de predare germană).

JUDEŢUL TULCEA

Lic. ped. Tulcea.

JUDEŢUL VASLUI

Lic. ped. Bîrlad (2 catedre).

(Continuare în pag. 4-a)

PERSPECTIVĂ 1971

Sub semnul educației permanente a educatorilor

Situată cu fermitate sub semnul educației permanente a educatorilor, activitatea de perfecționare și specializare a corpului profesoral va căpăta în anul 1971 noi dimensiuni, în primul rînd în cadrul ei instituționalizat.

Vor fi continuate, cu capacități sporite de cuprindere, acțiunile de pregătire și susținere a diferitelor probe în vederea dobîndirii gradelor didactice. Se estimează că la finele acestui an școlar în cadrul I.C.P.P.D. și al filialelor sale se vor prezenta peste 13.000 de candidați la examenul de definitivat și aproximativ 4 000 de candidați la colocviul pentru obținerea gradului II. De asemenea, vor fi recenzate lucrările metodico-științifice elaborate pentru obținerea gradului I de circa 1 000 de cadre didactice.

Printre acțiunile tradiționale de perfecționare se cuvin menționate și cursurile centrale pentru profesorii de limbi străine, care se vor desfășura între 10 și 30 iulie la Brașov. Tot în acest oraș, precum și la Cluj filialele Institutului central de perfecționare vor organiza cursuri pentru învățătorii care predau limba română în școlile cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare.

Două acțiuni stau sub semnul inedितului. Una este cursul de 20 de zile pentru directori. Recent s-a încheiat seria inaugurală a acestui curs, în cadrul căruia un număr de directori ai unor școli generale din Capitală au studiat elemente ale managementului școlar, ale socio-pedagogiei etc. În total sînt planificate 7—8 serii de cursuri pentru directorii școlilor generale și 4 serii de cursuri pentru directorii liceelor. Cea de a doua acțiune inedită o constituie cursurile de perfecționare cu scutire de la activitățile la catedră.

— Am căutat să valorificăm, prin aceste cursuri, experiența internațională existentă în domeniul respectiv, punctele de vedere exprimate de prestigioși oameni de știință, precum și dezideratele unui mare număr de membri ai corpului profesoral — ne-a spus prof. univ. dr. docent **Dimitrie Todoran**, rectorul I.C.P.P.D. După cum se știe, perfecționarea prin cursuri fără frecvență sau serale nu a dat rezultatele scontate, datorită lipsei de continuitate, absenței schimbului permanent de idei și mai ales datorită imposibilității de a se efectua aplicațiile practice necesare. De aceea am înscris în planul de activitate aceste cursuri, în prezent cu o durată de 20 de zile. La cele 7—8 serii planificate pentru anul 1971 vor participa peste 7 000 profesori de limba română, matematică, fizică, chimie, limbi străine, științe biologice, istorie, geografie, desen, muzică și educație fizică. Ascultînd expunerile unor reprezentanți de frunte ai învățămîntului nostru universitar, luînd parte la seminarii și lucrări ei vor putea să cunoască cele mai noi probleme ale disciplinelor respective, precum și unele probleme actuale de didactică, metodică și psihologie pedagogică.

Ansamblul acțiunilor inițiate de I.C.P.P.D. în anul 1971 se înscrie în planul de perspectivă cu privire la perfecționarea personalului didactic, plan potrivit căruia, pînă în anul 1975, vor fi cuprinși în diferite forme instituționalizate de perfecționare, pregătire postuniversitară și reciclare totalitatea educatoarelor (peste 18.000), a învățătorilor (aproape 55,000), precum și majoritatea profesorilor

O contribuție însemnată la acțiunea de perfecționare a activității corpului profesoral va aduce în anul 1971 Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt din cadrul I.C.P.P.D. (L.A.P.I.) care își propune să prospecteze, printre altele, formele de optimizare a metodologiei didactice la unele obiecte, metodele de conducere și organizare a învățămîntului la nivelul unităților școlare și al catedrelor, condițiile utilizării cu randament maxim a tehnologiei didactice moderne și rolul profesorului în raport cu mijloacele moderne de educație.

TEODOR ANTON

Ce va aduce nou cercetarea pedagogică

Anul 1971 se anunță cu o largă angajare de forțe pe frontul cercetării. Vor fi duse mai departe numeroase cercetări și experimente care sînt deja în curs, vor fi abordate altele noi și multe dintre ele își vor formula concluziile pînă la sfîrșitul anului viitor, punînd la dispoziția forurilor de decizie instrumente concrete de perfecționare a practicii educaționale.

O sumară trecere în revistă a acțiunilor inițiate de Institutul de științe pedagogice este edificatoare în acest sens. Pînă la sfîrșitul anului viitor, institutul va efectua cercetări experimentale, va prelucra datele și va redacta concluziile privitoare la perfecționarea sistemului de învățămînt (model, structură, funcționalitate) și la perfecționarea pregătirii elevilor din clasele IX-X ale școlii generale (preprofesionalizare, profesionalizare ulterioară). Tot în cursul anului viitor se vor efectua cercetări și vor fi formulate concluzii privind optimizarea învățămîntului, optimizarea tehnicilor de evaluare și notare, evaluarea eficienței pedagogice a învățămîntului, orientarea școlară și profesională (pregătirea elevilor pentru opțiunea școlară și profesională, experimentarea instrumentelor de orientare școlară și profesională în școala generală și în liceu, organizarea laboratoarelor de orientare școlară și profesională), dirigenția în sistemul educațional, educația morală și civică a elevilor etc.

Anul 1971 va fi totodată primul an în care se va trece la înfăptuirea sarcinilor din planul cincinal. Vor fi lansate astfel cercetări care în decursul cincinalului vor stabili concluzii pentru perfecționarea generală a sistemului de învățămînt. Între altele se vor desfășura cercetări privind noul model al liceului de cultură generală, instruirea programată în școala generală, folosirea televiziunii ca mijloc de învățămînt, integrarea montajelor audio-vizuale în lecții, experimentarea și validarea unor instalații didactice, căile de perfecționare a procesului de transmitere și asimilare a cunoștințelor, restructurarea metodică a procesului instructiv educativ la ultimele două clase de liceu, corelația dintre învățămîntul preșcolar, școala generală, învățămînt liceal și învățămîntul superior, formarea personalității în condițiile societății socialiste multilateral dezvoltate, concretizarea idealului educativ (conținutul categoriei de ideal educativ, căi, principii, metode de intensificare a exigențelor idealului în școala generală și în liceu).

Între temele de cercetare care vor fi abordate în anul 1971 figurează de asemenea educația pentru muncă și prin muncă a elevilor în perspectiva integrării lor sociale, educația tehnologică în învățămîntul de cultură generală, pregătirea pentru educația permanentă în procesul instructiv-educativ liceal și universitar, organizarea claselor de recuperare, optimizarea învățămîntului special, direcții și tendințe în modernizarea învățămîntului liceal în diferite țări, pedagogia învățămîntului superior și admiterea în învățămîntul superior, funcția educativă a artei moderne, studii de didactică practică pentru profesori.

OVIDIU BARBU

O preocupare prioritară: tehnologia educației

Anul 1971 va înscrie, în domeniul tehnologiei învățămîntului, cîteva momente de o semnificație deosebită pentru procesul de instrucție și educație în școlile de toate gradele.

Se înserează cu prioritate în lista acestor momente „Expoziția de tehnologie a educației", care se va deschide în prima lună a noului an. Expoziția va fi o trecere în revistă a celor mai moderne cuceriri tehnice, demonstrînd și cîteva soluții de utilizare a aparaturii respective în procesul de predare. Pentru pregătirea ei lucrează mai multe zeci de colective de specialiști : cadre didactice, ingineri, arhitecți. Expoziția va prezenta laboratoare de fizică și chimie, cabinete pentru predarea altor discipline școlare și cabinete de orientare școlară și profesională, o clasă modernă cu circuit de televiziune, un planetariu etc. Aparatura electronică și electrotehnică își va demonstra virtuțiile care o recomandă în procesul predării. Caracterul funcțional al expoziției va avea nu numai rolul de a convinge pe toți oamenii școlii că utilizarea tehnologiei moderne sporește considerabil eficiența învățămîntului, ci și scopul de a-i instrui pe cei chemați să utilizeze în predare această tehnologie, de a-i stimula să găsească în această direcție soluții cît mai adecvate.

Un alt moment pe care noul an îl înscrie în agenda sa la rubrica „tehnologia învățămîntului", se referă la aplicarea măsurilor prevăzute în studiul privind dotarea laboratoarelor, atelierelor și cabinetelor din învățămîntul de toate gradele, recent definitivat și aprobat de forurile competente. În acest studiu au fost prevăzute fonduri de un miliard două sute șaptezeci și cinci de milioane lei pentru dotarea școlilor de toate gradele, în perioada 1971—1975, cu mijloace de învățămînt moderne. În anul 1971 se vor cheltui 65.000.000 lei în vederea dotării laboratoarelor din învățămîntul de cultură generală cu aparatură de fizică, chimie, biologie, aparate de proiecție și alte tipuri de material didactic. În afară de aceasta, sume importante sînt prevăzute pentru procurarea de substanțe chimice, reactivi etc., necesare demonstrațiilor și experiențelor. Materialul didactic va cunoaște o mai largă diversificare și modernizare. Se prevede astfel extinderea folosirii televiziunii școlare. Pe de altă parte, din cele 652 de sortimente prevăzute a se realiza în 1971, 133 sînt sortimente noi, care se vor executa în 27 de întreprinderi. Iată și cîteva din acestea : reostat cu cursor (3 A— 300 ohmi), trusă pentru predarea cunoștințelor despre natură (demonstrarea unor proprietăți ale solului, metalelor, aerului, apei și electricității), celula vegetală (set de 9 planșe în relief vacumate), aparatul respirator din masă plastică etc. La acestea se adaugă noi discuri pentru predarea limbii române, limbilor străine și diferite diafilme etc.

MIHAI TĂNĂSESCU

Proiecte editoriale

Pentru omul de la catedră lumea cărților este lumea sa, face parte integrantă din programul său cotidian de viață și muncă. Ce vom citi în noul an ? Cu ce se va îmbogăți biblioteca noastră? Am căutat să aflăm răspuns la aceste întrebări investigînd planurile pentru anul viitor ale Editurii didactice și pedagogice.

— Prima zi a anului 1971 — ne-a spus dr. **Emil Băldescu**, directorul editurii — ne găsește angajați în realizarea unei producții de carte școlară de peste 1 000 de titluri, cu un tiraj total de peste 27 milioane de exemplare, din care peste 500 de titluri de manuale școlare pentru învățămîntul de cultură generală, aproape 300 de titluri de manuale pentru școlile profesionale și tehnice, circa 100 de titluri de manuale universitare și aproximativ 100 de lucrări de literatură pedagogică și de interes general. Așa cum rezultă și din cifrele de mai sus, o primă trăsătură a planului pe anul viitor este amploarea producției editoriale. Învățămîntul de toate gradele va fi dotat în continuare cu instrumentele necesare instrucției și educației, pe care le dorim tot mai bune, tot mai corespunzătoare acțiunii de perfecționare și modernizare a școlii.

Cît despre literatura pedagogică, în anul 1971, ea va fi pentru prima dată organizată pe colecții precis delimitate. Să trecem în revistă cîteva asemenea colecții. **„Lucrări clasice fundamentale"** va fi colecția în care vor apărea operele unor iluștri pedagogi din trecut: „Emile" de J. J. Rousseau, „Cîteva cugetări asupra educației" de J. Locke, „Cum își învață Gertrude copiii" de Pestalozzi, „Istoria învățămîntului românesc" de Nicolae Iorga și altele.

Colecția **„Pedagogia secolului XX"** va pune la dispoziția profesorilor lucrări ale unor pedagogi contemporani cum ar fi J. Dewey, C. Freinet, Gaston Berger, J. Piaget, G.G. Antonescu etc. În colecția **„Școala pe glob"** vor apărea lucrări de pedagogie comparată scrise de autori români sau din alte țări.

O altă colecție, **„Educatorul"**, va cuprinde lucrări despre formația și personalitatea celor chemați să educe tinerele generații. În cadrul acestei colecții va apare și o lucrare elaborată de UNESCO incluzînd date comparative din numeroase țări privind formarea educatorului.

O însemnată parte a producției de carte pedagogică va fi consacrată temelor educative. Vor apărea, de asemenea, lucrări destinate celor ce lucrează în rîndurile pionierilor, comandanților și conducătorilor de cercuri. Ca și în alți ani editura va publica volume de larg interes cum ar fi cărțile dedicate educației în familie și în afară de școală, lucrări de pedagogie practică, studii de orientare școlară și profesională etc.

Din lungul șir de lucrări editate, se speră ca unele să devină, la apariție, adevărate evenimente editoriale. Printre acestea se numără Tratatul de pedagogie practică — de mult așteptat de cadrele didactice — lucrare care se află în cea mai mare parte în redacție. De un deosebit interes credem că se va bucura și lucrarea sus amintită a lui Nicolae Iorga, care va apare într-o ediție revăzută. De asemenea se află în fază înaintată de elaborare un atlas istoric mondial, prima lucrare de amploare de acest gen scoasă de editură, care conține un număr de 123 de hărți din cele mai vechi timpuri și pînă azi.

GABRIEL VOICU

Obiective științifice în domeniul activității pionierești

Sectorul de cercetare a activității pionierești de pe lîngă Consiliul Național al Organizației Pionierilor, cu colaborarea largă a cadrelor de specialiști din țară, cu sprijinul direct al activștilor și-a propus, în planul său de cercetare pentru deceniul care începe acum, un ciclu de teme actuale, generate în mod obiectiv de scopul și sarcinile Organizației pionierilor, de nevoile concrete și de perspectivă ale activității comandanților de pionieri, de etapa dezvoltării teoriei și practicii educaționale în țara noastră. Dintre acestea menționăm cercetarea fundamentală care urmărește integrarea organică a teoriei muncii educative pionierești în cadrul pedagogiei și psihologiei generale, constituirea și dezvoltarea ca disciplină conturată a pedagogiei extrașcolare. Cercetarea respectivă va fi valorificată în lucrarea **„Pedagogia activității pionierești în contextul dezvoltării științelor contemporane"**, care își propune să împlinească lipsa unei lucrări de teorie și metodă în domeniul pionieriei, să precizeze sistemul relațional al pedagogiei activității pionierești cu alte științe, să stabilească criterii, structuri și tehnici proprii pedagogiei extrașcolare.

În seria cercetărilor cu caracter aplicativ se înscriu cîteva teme cuprinzătoare, dintre care cităm **„Studiul resurselor formative ale activității pionierești"**. Rezultatele dobîndite în cercetarea acestei teme se vor concretiza în lucrări ca : **„Aportul pionieriei la educația moral-cetățenească a generațiilor de copii"**, **„Continuitatea muncii educative în organizațiile de copii și tineret"**, **„Familiarizarea copiilor cu progresele științei și tehnicii moderne prin activitatea pionierească"** ș.a.

În ajutorul profesorilor conducători de cercuri și de formații cultural-artistice vor fi elaborate unele lucrări cu caracter metodic cum sînt : **„Metodica activității în cercurile științifice și tehnico-aplicative"** sau **„Metodica activității culturale de masă"**.

Tema **„Pionieria și timpul liber al copiilor"** va face obiectul unei cercetări complexe care, pe lîngă relevarea indicilor cantitativi ai timpului liber al copilului, își propune să insiste asupra calității, varietății, atractivității și aspectului formativ al activității extrașcolare, a loisirului.

Încadrat unor preocupări mai largi privind eficiența muncii educative în rîndul copiilor și tineretului, **studiul aprecierii și eficienței activității pionierești** își propune să ofere un sistem obiectiv de evaluare a activității pionierului, să contribuie la perfecționarea sistemului premial în Organizația pionierilor și la conturarea modalităților de sporire a randamentului în activitatea pionierească.

Pe lîngă cercetările ale căror rezultate se vor valorifica în lucrări, planul de perspectivă prevede și organizarea unor manifestări științifice — simpozioane, sesiuni de referate și comunicări — de nivel republican. Dedicate unora dintre problemele importante ale muncii educative, cum sînt **„Pionieria și orizontul cultural al copiilor"** sau **„Copiii și progresele realizate de mass-media"**, aceste manifestări vor prilejui schimburi de idei și experiență, vor supune atenției progresele înregistrate și sarcinile ce se impun pentru îmbunătățirea muncii de formare a generațiilor de copii.

Planul de perspectivă al cercetării psiho-pedagogice în domeniul activității pionierești este astfel conceput încît, pe lîngă temele prevăzute, să poată include, în timp, și alte aspecte pe care viața Organizației poinierilor le va ridica. Vizînd o arie largă de studii și cercetări, planul de perspectivă se va putea înfăptui prin efortul unit al cercetătorilor din sectorul care activează pe lîngă Consiliul Național al Organizației Pionierilor, al specialiștilor din domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei și cu sprijinul concret al cadrelor care muncesc cu pionierii. Astfel, planul de perspectivă al Sectorului de cercetare este deschis tuturor celor care vor să colaboreze. Solicitînd colaborarea celor care se interesează și răspund de activitatea extrașcolară pionierească, nădăjduim să răspundem în bune condiții sarcinilor pe care mișcarea pionierească din România le pune în fața cercetării științifice.

Prof. GHEORGHIȚĂ FLEANCU
șeful Sectorului de cercetare C.N.O.P.

VACANȚĂ

(Urmare din pag. 1)

de participare), pe terenurile de sport sau pur și simplu la plimbare în parcuri. Sînt și ceasuri pe care școlarii le rezervă și altor preocupări sau activități. Pentru îndrăgostiții de versuri, studioul de poezie al Radiodifuziunii a organizat spectacolul „Viori în alb", întîlnire deosebit de apreciată cu creația lui Eminescu, Barbu, Blaga, Arghezi, Labiș, prezentată de o serie de talentați tineri actori ai teatrelor bucureștene. Foarte frecventat este Festivalul filmului pentru elevi organizat de Direcția difuzării filmelor. Consacrat aniversării semicentenarului partidului, acest festival cuprinde filmele „Dacii", „Columna", „Tudor", „Neamul Șoimăreștilor", „Cerul n-are gratii", „Procesul Alb", „Castelul condamnaților", „Străinul", „Prea mic pentru un război atît de mare", „Duminică la ora 6" și altele.

Și teatrele au rezervat școlarilor cîteva spectacole care li se adresează în special. Prima scenă a țării, Teatrul Național „I.L. Caragiale", prezintă pentru elevi cîteva piese printre care se numără „Coana Chirița", „O noapte furtunoasă", „Enigma Otiliei", dramatizare după romanul cu același nume și altele.

Nu sînt uitate acum, în clipele libere ale vacanței, nici muzeele, nici bibliotecile, nici expozițiile. În grupuri, împreună cu profesorii, sau singuri elevii poposesc în sălile Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, ale Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România, ale muzeului Brukental din Sibiu, ale Muzeului Unirii din Iași etc. în sălile de expoziții.

Vacanță. Un cuvînt ale cărui dimensiuni sînt greu de cuprins în cîteva trăsături, pentru că el înseamnă pentru pedagog, pentru profesor, inepuizabile izvoare și potențe educative iar pentru elevi o bogăție, o multitudine de posibilități de manifestare, de angajare și recreere.

Redefinirea obiectivelor educaționale

(Urmare din pag. 1-a)

dele cele mai adecvate și cu rezultatele obținute ca urmare a folosirii lor.

Obiectivele să fie definite operațional

E. Dimitriu : Obiectivele educaționale continuă încă să fie definite în termeni generali și nu rareori confuzi. Astfel prezentate ele se corelează cu greu cu procesul concret predare-învățare și cu tehnicile moderne de evaluare. Astăzi, acțiunii educaționale i se cere operativitate și precizie. Obiectivele educaționale trebuie cuprinse în sisteme de acțiuni previzibile și programate ca atare.

Stanciu Stoian : Cu rezervele cuvenite pentru complexitatea și subtilețea fenomenului, „omul de știință" și „operatorul" care lucrează în domeniul educației trebuie să gîndească în termeni comportamentali cît mai controlabili. Noțiuni generale ca acelea de „adaptare", „inventivitate", de pildă, sau cunoștințele de psihologie referitoare la procesele mintale nu pot să lămurească deplin procesul sub aspect educațional, adică al comportamentului terminal urmărit. Behaviorismul și structuralismul aduc contribuții serioase aici, dar nu merg prea departe. **Acțiunea educativă, acțiunea formatoare de concepte, atitudini și comportamente trebuie să se întemeieze pe variabilele a căror funcție este comportamentul.** Avem datoria să concepem obiectivele ei ca rezultate propuse, scontate, asamblate, ierarhizate într-un sistem unic, un model concis experimental. Obiectivele oferă cadrelor didactice informații precise, le determină să acționeze cu regularitatea inginerului, să făurească ipoteze de ansamblu și pe parcurs, folosind informațiile noi și situațiile noi, să asigure maximum de eficacitate și de economicitate. Ceea ce preconizăm aici nu este o treabă ușoară. Va fi necesară, mai întîi, o muncă de pregătire a terenului pentru a crea cadrul categorial și operațional din perspectiva căruia să se lucreze. Va trebui să fie elaborată taxonomia obiectivelor generale ale învățămîntului, ca și taxonomii pentru diferite trepte de învățămînt și diverse discipline școlare. Va fi o muncă grea, migăloasă și pîndită de erori, dar necesară. Trebuie să valorificăm ceea ce a fost deja realizat, în această direcție, pe plan mondial.

De asemenea, să nu pierdem din vedere că **precizarea obiectivelor se impune deopotrivă în domeniul cognitiv, cît și în cel afectiv-evaluator.** Datorită educației intelectuale de tip clasic s-a produs o oarecare eroziune a preocupărilor pedagogilor, psihologilor și a cadrelor didactice față de latura afectiv-evaluatoare a formării omului. După cum se știe, a avea informații nu înseamnă propriu-zis a ști, a ști nu este totuna cu a înțelege, iar a înțelege nu se rezumă la o constiință situațională, pasivă, ci înseamnă a judeca funcțional și prospectiv, după criterii axiologice ferme. Cercetările științifice cele mai avansate demonstrează cum trebuie conceput la modul precis, măsurabil, operațional domeniul afectiv-evaluator. Progresul în acest domeniu se realizează treptat și la nivele de complexitate crescîndă, de la semnalarea fenomenului la perceperea lui, de aici la previziune („așteptarea" producerii lui) și apoi la ieșirea în întîmpinarea lui. La un nivel superior, individul conceptualizează comportările și le organizează în structuri ce se încheagă în concepția despre lume și viață, într-o perspectivă nouă, științifică și dinamică. Această concepție devine principiu de conduită în viață. Educația, în acest înțeles, capătă un sens integrativ profund, prin conștientizarea și interiorizarea mecanismelor formative permanente, de la simplu la complex, de la controlul extern (asistat) la cel intern (conștient și liber). În această lumină credem că trebuie văzută perfecționarea procesului instructiv-educativ. Noul învățămînt impune părăsirea pozițiilor conservatoare în care ne complacem.

Trebuie să se țină seama nu numai de diferențierea științelor, ci și de integrarea lor

E. Dimitriu : Este știut că, în ceea ce privește predarea științelor, au fost puse în evidență, operațiile, structurile mintale care asigură **însușirea științei ca proces**, asimilarea principiilor, normelor, a metodelor de bază ale activități conduse științific, incluzînd domenii de mare importanță, strîns corelate, ca experiența înaintată, proiectarea, raționalizarea, invenția, cercetarea, descoperirea, pilotarea, standardizarea și evaluarea tuturor acestora în lumina proiectului social. Studiul sistematic al disciplinelor științifice trebuie să se realizeze prin asimilarea abilităților cu mare valoare de generalitate ca observarea, clasificarea, măsurarea, folosirea relațiilor spațio-temporale și a numerelor, comunicarea, inducția-deducția, predicția, definițiile operaționale, formularea ipotezelor, interpretarea datelor, controlul variabilelor, experimentarea etc.

N. Teodorescu : Aceasta, bineînțeles, nu înseamnă că predarea-învățarea științei trebuie să fie echivalată cu activitatea omului de știință, cu creația științifică, ceea ce ar fi imposibil. Ea vizează însă pregătirea sistematică a elevilor pentru o muncă ce se va desfășura potrivit unor norme, principii și operații științifice. **Marile avantaje ale predării științei ca proces sînt, pe lîngă dezvoltarea intereselor și a motivației pentru activitatea științifico-tehnică, promovarea competenței intelectuale în domeniul explicărilor, raționalizării, satisfacerea exigențelor pe care le ridică integrarea științelor.** Aici ar trebui să zăbovim puțin, deoarece consider că unul din neajunsurile învățămîntului contemporan este înțelegerea nesatisfăcătoare a raportului diferențiere-integrare în domeniul științelor, subaprecierea integrării, palida reflectare a integrării în obiectivele educaționale.

T.Trutzer : Mai ales că diversificarea științei a fost și, în prezent, este mai mult ca oricînd însoțită de un curent integrator, în rezultate și metode, prin practică (mai ales tehnică), prin extinderea și transferul conceptelor și metodelor dintr-un domeniu în altul (mai ales utilizarea metodologiei multidisciplinare), prin filozofie etc. **Specialitatea poate fi servită eficient numai prin stăpînirea unui domeniu cît mai întins și sistematic de cunoștințe, care să situeze adevărurile particulare cît mai aproape de cunoașterea integrală a fenomenelor.** Domeniile specializate trebuie să se reconecteze cu unitatea și universalitatea științei. Înlăturarea ineficienței cunoștințelor parțiale se poate obține prin lărgirea orizontului științific și de cultură generală al specialistului. De cîtiva ani se desfășoară în diferite țări ale lumii experimente ce caută soluții optimale pentru integrarea învățămîntului. Se poate afirma că există, în acest sens, chiar o mișcare pedagogică mondială, coordonată de către C.I.E.S. (Comission Inter-Unions de l'Enseignement des Sciences) din cadrul C.I.U.S. (Conseil International des Unions Scientifiques), cu sprijinul activ al U.N.E.S.C.O. Reuniunile internaționale (printre care Congresul internațional de la Varna, 1968) au prilejuit confruntări și clarificări privind semnificația și modalitățile de realizare ale învățămîntului integrat, din care desprindem : evitarea pe cît posibil a compartimentărilor exagerate, uneori artificiale, dintre diferite discipline, precum și a repetițiilor prin evidențierea interacțiunii între diversele domenii ale științei, relevarea analogiilor, facilitarea transferurilor, elaborarea și aplicarea consecventă a principiilor de corelare între diferite obiecte de învățămînt (care va trebui să-și găsească expresia concretă în prevederile programelor școlare), posibilitatea de a introduce în învățămînt discipline de graniță etc.

D. Giușcă : Actualul învățămînt este încă tributar analizei exagerate. Dar, de pildă, ochiul trebuie studiat sub aspectele sale anatomice, histologice, fiziologice, psihologice, optice, fizico-chimice. Înflorirea, fenomen propriu-zis de botanică, se bazează pe reacții chimice și fotochimice foarte complexe. O rocă trebuie să fie neapărat studiată din punct de vedere geologic, geochimic, geofizic etc. Cauzabilitatea și funcționalitatea sînt integrate. Orice profesie este integrată. Învățămîntul integrat corespunde necesității de a organiza învățămîntul ca un tot coerent, cu toată diversitatea materiilor studiate. Nu putem trece deodată la integrarea propriu-zisă, absolută, ci mai întîi trebuie să reflectăm la coordonarea meticuloasă a specialităților, suprimînd lacunele, repetițiile, marcînd principiile fundamentale comune (entropia, probabilitatea, organizarea, conservarea energiei etc.), apoi să trecem la o integrare parțială. **Nu avem nevoie în învățămînt de discipline care duc la enciclopedism, ci de discipline puține, de bază, care să se întrepătrundă, să se armonizeze într-o viziune integratoare.** Rezolvarea problemei cere, nici vorbă, efortul tuturor oamenilor de știință, un forum de dialog științific care nu mai poate fi amînat.

G. Sămboan : Sînt matematician și îmi dau seama ce mari servicii metodologice poate aduce matematica planificării învățămîntului, stabilirii obiectivelor acestuia, integrării. În absența matematicii, integrarea — la orice nivel al ei — este imposibilă. Dar, oricît de presantă ar fi necesitatea învățămîntului integrat, trebuie să dovedim o cutezanță bine chibzuită, să nu excludem prudența, pentru a evita pericolul dezordinei și al superficialității. Opțiunea între integrare și coordonare, delimitarea sectorului integrat depind de vîrsta elevilor, de tipul instituției școlare, de condițiile tehnice de care dispunem în învățămînt. Sînt necesare planificarea judicioasă, experimentarea amplă și cu adevărat științifică, ameliorarea gradată. Să pornim de la regîndirea planurilor de învățămînt, de la stabilirea unei juste proporționalități în cuprinsul lor, **să elaborăm programe care indică nu numai capitole, ci și strategia didactică specifică obiectului respectiv**, să ne unificăm eforturile, cercetările, pentru a structura un sistem al învățămîntului științific în școala generală și în liceu. Programele în vigoare în diferite țări furnizează un inventar impresionant al unor soluții bune. Să le studiem cu atenție și să facem o selecție severă. Comisiile pe specialități organizate de Ministerul Învățămîntului vor fi de mare folos în această acțiune. Stabilirea obiectivelor și elaborarea cursurilor de științe integrate impun un ansamblu de măsuri printre care : constituirea grupurilor multi-disciplinare de lucru, definirea orientării, limitelor, conținutului, studierea realizărilor existente, o largă consultare cu experții și avizul acestora, experimentare, elaborarea programelor pentru formarea cadrelor didactice, difuzarea proiectelor și sistematica lor testare.

CONCURS PENTRU OCUPAREA UNOR CATEDRE ȘI POSTURI DIDACTICE

(Urmare din pag. 2-a)

JUDEȚUL VRANCEA
Lic. ped. Focșani.

CATEDRE DE PSIHOLOGIE

JUDEȚUL IALOMIȚA
Lic. ped. Slobozia.

JUDEȚUL TULCEA
Lic. ped. Tulcea.

CATEDRE DE MATEMATICĂ

JUDEȚUL ALBA
Municipiul Alba Iulia: Șc. gen. nr. 1.
Orașul Aiud: Lic. „Avram Iancu".

JUDEȚUL ARAD
Municipiul Arad: Lic. nr. 4 (2 catedre — la clase cu limba de predare germană); Lic. de muzică și arte plastice; Lic. ind. pentru construcții de mașini; Șc. gen. nr. 2 (la clase cu limba de predare maghiară); Șc. gen. nr. 9.

JUDEȚUL ARGEȘ
Municipiul Pitești: Lic. ind. de chimie; Șc. gen. nr. 11; Șc. gen. nr. 12 (3 catedre).
Orașul Cîmpulung: Lic. de atletism.

JUDEȚUL BACĂU
Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej: Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. nr. 6 (2 catedre).

JUDEȚUL BIHOR
Municipiul Oradea: Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 12 (2 catedre); Șc. gen. nr. 25.
Orașul „Dr. Petru Groza": Lic. „Dr. Petru Groza".

JUDEȚUL BOTOȘANI
Municipiul Botoșani: Șc. gen. nr. 2; Șc. gen. nr. 5.
Orașul Dorohoi: Lic. nr. 1; Lic. nr. 2; Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL BRAȘOV
Municipiul Brașov: Lic. ped.; Lic. de muzică și arte plastice.
Orașul Făgăraș: Șc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEȚUL BRĂILA
Municipiul Brăila: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 3; Șc. gen. nr. 13; Șc. gen. nr. 19 (2 catedre); Șc. gen. nr. 20; Șc. gen. nr. 20 și Șc. gen. nr. 21; Șc. gen. nr. 22.

JUDEȚUL BUZĂU
Orașul Rîmnicu Sărat: Lic. agricol.

JUDEȚUL CLUJ
Municipiul Cluj: Lic. nr. 1 (seral); Lic. nr. 8; Lic. nr. 12 (seral); Lic. nr. 12 și Șc. gen. nr. 17; Lic. special de orbi; Șc. gen. nr. 17.
Municipiul Turda: Lic. „Mihai Viteazul" (seral — 2 catedre); Șc. gen. nr. 5 și Șc. gen. nr. 10; Șc. gen. nr. 7; Șc. gen. nr. 10.

JUDEȚUL CONSTANȚA
Municipiul Constanța: Lic. nr. 5 și Lic. ind. energetic; Lic. de arte plastice; Șc. gen. nr. 14; Șc. gen. nr. 18 (2 catedre); Șc. gen. nr. 23; Șc. gen. nr. 2 — Mangalia.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
Municipiul Tîrgoviște: Șc. gen. nr. 5.

JUDEȚUL DOLJ
Municipiul Craiova: Lic. ind. de construcții; Șc. gen. Bucovăț—Palilula.

JUDEȚUL GALAȚI
Municipiul Galați: Lic. ind. metalurgie; Șc. gen. nr. 2; Șc. gen. nr 3; Șc. gen. nr. 10.
Municipiul Tecuci: Șc. gen. nr. 9.

JUDEȚUL GORJ
Municipiul Tîrgu Jiu: Lic. ind. de construcții.

JUDEȚUL HARGHITA
Municipiul Odorheiu-Secuiesc: Șc. gen. nr. 2 (la clase cu limba de predare maghiară).
Orașul Miercurea-Ciuc: Șc. gen. nr. 2 (la calse cu limba de predare maghiară).

JUDEȚUL HUNEDOARA
Municipiul Hunedoara: Șc. gen. nr. 9.

JUDEȚUL IALOMIȚA
Municipiul Călărași: Lic. Agricol; Șc. gen. nr. 2.
Orașul Slobozia: Lic. ped. (2 catedre); Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. Slobozia Nouă.
Orașul Fetești: Șc. gen. nr. 5.

JUDEȚUL IAȘI
Municipiul Iași: Șc. gen. nr. 3 și Șc. gen. nr. 23; Șc. gen. nr. 17.

JUDEȚUL ILFOV
Municipiul Giurgiu: Lic. nr. 2.
Orașul Buftea: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. Bucoveni.
Orașul Urziceni: Lic. Urziceni.

JUDEȚUL MARAMUREȘ
Municipiul Baia Mare: Lic. ind. de construcții; Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 7; Șc. specială ajutătoare.
Municipiul Sighetul Marmației: Șc. gen. nr. 6 (2 catedre); Șc. gen. nr. 7; Șc. gen. nr. 8; Șc. gen. nr. 11.

JUDEȚUL MEHEDINȚI
Municipiul Tr. Severin: Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. Simian — Erghevița.

JUDEȚUL MUREȘ
Municipiul Tg. Mureș: Lic. agricol.
Municipiul Sighișoara: Șc. gen. nr. 3.
Orașul Reghin: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 2 (la clase cu limba de predare maghiară); Șc. gen. nr. 5 (la clase cu limba de predare germană).
Orașul Tîrnăveni: Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL NEAMȚ
Municipiul Piatra Neamț: Lic. nr. 3; Lic. ind. pentru industria lemnului; Șc. gen. nr. 9 (2 catedre); Șc. gen. nr. 20; Șc. gen. nr. 14 Cart. Dumbrava Roșie.

JUDEȚUL OLT
Orașul Slatina: Lic. nr. 1 (seral); Șc. gen. Clocociov și Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL PRAHOVA
Municipiul Ploiești: Lic. nr. 6 (seral); Lic. ped. (2 catedre); Șc. gen. nr. 22.
Orașul Cîmpina: Șc. gen. nr. 2; Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL SATU MARE
Municipiul Satu Mare: Șc. gen. nr. 7; Șc. gen. nr. 9.

JUDEȚUL SIBIU
Municipiul Sibiu: Lic. „O. Goga"; Șc. gen. nr. 23; Șc. gen. nr. 18 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEȚUL SUCEAVA
Municipiul Suceava: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. Salcea — Văratec; Șc. gen. Salcea — Prelipca; Șc. gen. Mitocul Dragomirnei.
Orașul Fălticeni: Șc. gen. Oprișeni.
Orașul Rădăuți: Lic. nr. 1; Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL TULCEA
Municipiul Tulcea: Șc. gen. nr. 5.

JUDEȚUL VASLUI
Municipiul Bîrlad: Șc. gen. nr. 5.
Orașul Huși: Șc. gen. nr. 6 și Lic. „Cuza Vodă".
Orașul Vaslui: Lic. nr. 2 (2 catedre); Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL VRANCEA
Municipiul Focșani: Lic. ped. (2 catedre); Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. Cîmpineanca.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI
Sectorul 2: Șc. gen. nr. 40.
Sectorul 3: Șc. gen. nr. 65 comuna Pantelimon; Șc. gen. nr. 66 comuna Pantelimon; Șc. gen. nr. 66 com. Pantelimon și Șc. specială pentru ambliopi.
Sectorul 6: Șc. gen. nr. 20; Șc. gen. nr. 136 și Șc. gen. nr. 127; Șc. gen. nr. 138; Șc. gen. nr. 140 comuna Vîrteju.
Sectorul 7: Lic. nr. 21 (cu limba de predare germană).
Sectorul 8: Șc. gen. nr. 34 Rudeni.

CATEDRE DE FIZICĂ

JUDEȚUL ALBA
Municipiul Alba Iulia: Șc. gen. nr. 1.
Orașul Aiud: Șc. gen. nr. 1.
Orașul Blaj: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 2.
Orașul Cugir: Lic. Cugir; Lic. ind. constr. de mașini (2 catedre).
Orașul Sebeș: Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL ARAD
Municipiul Arad: Lic. nr. 4 (la clase cu limba de predare germană); Șc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare maghiară); Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 10; Șc. gen. Fîntînele — Frumușeni (la clase cu limba de predare germană).

JUDEȚUL ARGEȘ
Municipiul Pitești: Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 9; Șc. gen. nr. 11 și Șc. gen. nr. 3; Șc. gen. nr. 12; Șc. gen. nr. 2 Bradu; Șc. gen. nr. 1 Ștefănești; Șc. gen. nr. 2 Ștefănești; Lic. seral și Șc. gen. nr. 2 Ștefănești.
Orașul Cîmpulung: Lic. „D. Golescu"; Lic. ped.; Șc. gen. nr. 2.
Orașul Curtea de Argeș: Lic. „Vlaicu Vodă".

JUDEȚUL BACĂU
Municipiul Bacău: Șc. gen. nr. 3; Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 15; Șc. gen. nr. 18; Șc. gen. nr. 28.
Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej: Lic. cu program de educație fizică; Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. nr. 6.

JUDEȚUL BIHOR
Municipiul Oradea: Șc. gen. nr. 10; Șc. gen. nr. 25.

JUDEȚUL BOTOȘANI
Orașul Dorohoi: Lic. nr. 1; Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 5.

JUDEȚUL BRAȘOV
Municipiul Brașov: Lic. nr. 1 (seral); Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 3 (2 catedre); Șc. gen. nr. 14; Șc. gen. nr. 19.
Orașul Făgăraș: Șc. gen. nr. 3 și Șc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL BRĂILA
Municipiul Brăila: Lic. ped.; Lic. nr. 4 și Lic. nr. 3 (seral); Lic. nr. 5; Șc. gen. nr. 8; Șc. gen. nr. 13 și Șc. gen. nr. 22; Șc. gen. nr. 22; Șc. gen. nr 25.

JUDEȚUL BUZĂU
Municipiul Buzău: Șc. gen. nr. 2 și Șc. gen. nr. 12; Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. nr. 14; Șc. specială de surzi și Șc. gen. nr. 8; Casa de copii.
Orașul Rm. Sărat: Lic. nr. 1; Lic. nr. 1 și Lic. nr. 2; Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 2; Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 5 și Șc. gen. nr. 6.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
Municipiul Reșița: Șc. gen. nr. 4 și Șc. gen. nr. 5.
Orașul Bocșa: Lic. Bocșa; Șc. gen. nr. 1.
Orașul Oravița: Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL CLUJ
Municipiul Cluj: Lic. nr. 5 (seral); Liceul nr. 7 și Lic. nr. 1 (seral).
Orașul Dej: Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL CONSTANȚA
Lic. „Mircea cel Bătrîn" (seral); Lic. nr. 3; Lic. de arte plastice; Lic. nr. 2 Mangalia; Lic. și Șc. gen. Techirghiol; Șc. gen. nr. 16 (2 catedre); Șc. gen. nr. 17.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
Municipiul Tîrgoviște: Lic. ped.; Lic. nr. 3 și Șc. gen. nr. 8.

JUDEȚUL DOLJ
Municipiul Craiova: Lic. ped.; Șc. gen. nr. 16; Șc. gen. nr. 17 (2 catedre); Șc. gen. nr. 29 și Șc. gen. nr. 22; Șc. gen. Cernele.

JUDEȚUL GALAȚI
Municipiul Galați: Șc. gen. nr. 9; Șc. gen. nr. 24; Șc. gen. nr. 30.

JUDEȚUL GORJ
Municipiul Tg. Jiu: Lic. „Ecaterina Teodoroiu" (seral); Șc. gen. nr. 6 și Șc. gen. nr. 8.
Orașul Motru: Lic. Motru.

JUDEȚUL HARGHITA
Municipiul Odorheiu Secuiesc: Lic. ped. (la clase cu limba de predare maghiară); Casa pionierilor (cerc tehnic).
Orașul Miercurea-Ciuc: Șc. gen. nr. 2 (la clase cu limba de predare maghiară); Casa pionierilor (cerc tehnic).

JUDEȚUL HUNEDOARA
Municipiul Hunedoara: Șc. gen. nr. 4.
Municipiul Deva: Lic. ind. minier; Lin. ind. de construcții.

JUDEȚUL IALOMIȚA
Municipiul Călărași: Lic. nr. 1; Lic. nr. 2 (2 catedre); Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 9.
Orașul Fetești: Lic. Fetești (2 catedre); Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 7.
Orașul Slobozia: Lic. ped.; Lic. Slobozia (2 catedre); Șc. gen. nr. 2 (2 catedre); Șc. gen. Slobozia Nouă.

JUDEȚUL IAȘI
Municipiul Iași: Lic. nr. 1 (seral); Lic. nr. 5 (seral); Lic. nr. 5; Lic de muzică; Șc. gen. nr. 7; Șc. gen. nr. 19.

JUDEȚUL ILFOV
Orașul Oltenița: Lic. nr. 1; Șc. gen. nr. 4.
Orașul Urziceni: Lic. Urziceni.

JUDEȚUL MARAMUREȘ
Municipiul Baia Mare: Lic. nr. 2; Lic. ind. de construcții.
Municipiul Sighetul Marmației: Lic. „Dragoș Vodă"; Șc. gen. nr. 8.

JUDEȚUL MEHEDINȚI
Municipiul Tr. Severin: Lic. nr. 2 (seral).

JUDEȚUL MUREȘ
Municipiul Sighișoara: Lic. nr. 1 (seral); Șc. gen. nr. 4.
Orașul Reghin: Lic. nr. 1 (seral).
Orașul Tîrnăveni: Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL NEAMȚ
Municipiul P. Neamț: Lic. nr. 3. și Șc. gen. nr. 12; Lic. ind. pentru ind. lemnului; Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. nr. 9; Șc. gen. nr. 10; Șc. gen. nr. 2 și Șc. gen. nr. 7. Șc gen. nr. 12, Șc. gen. nr. 6 și Șc. gen. nr. 16 Săvinești; Șc. gen. nr. 16 Săvinești (2 catedre).
Municipiul Roman: Lic. agricol Trifești.

JUDEȚUL OLT
Orașul Caracal: Lic. nr. 1; Lic. nr. 2; Lic. nr. 1 și Lic. economic; Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 6.
Orașul Corabia: Lic. Corabia (2 catedre); Lic. Corabia (seral).
Orașul Slatina: Lic. nr. 1 (3 catedre); Lic. ped.; Lic. Agricol.

JUDEȚUL PRAHOVA
Municipiul Ploiești: Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 13 și Șc. gen. nr. 15; Șc. gen. nr. 24.
Orașul Cîmpina: Lic. nr. 1; Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL SATU-MARE
Municipiul Satu-Mare: Lic. nr. 4; Șc. gen. nr. 3; Șc. gen. nr. 3 și Șc. gen. nr. 10; Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 10.

JUDEȚUL SĂLAJ
Orașul Zalău: Lic. ped.

JUDEȚUL SIBIU
Municipiul Sibiu: Șc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare germană); Șc. gen. nr. 26 și Șc. gen. nr. 3 (la clase cu limba de predare germană); Șc. gen. nr. 16 și Șc. gen. nr. 4 (la clase cu limba de predare germană).
Municipiul Mediaș: Lic. nr. 2 la clase cu limba de predare germană); Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL SUCEAVA
Municipiul Suceava: Șc. gen. nr. 3.
Orașul Cîmpulung: Șc. gen. nr. 2.
Orașul Fălticeni: Șc. gen. nr. 2.
Orașul Gura Humorului: Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL TELEORMAN
Municipiul Tr. Măgurele: Lic. ped.

JUDEȚUL TIMIȘ
Municipiul Timișoara: Lic. nr. 8.

JUDEȚUL TULCEA
Municipiul Tulcea: Lic. nr. 1 (2 catedre); Lic. nr. 2 (2 catedre); Lic. ped.; Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL VASLUI
Municipiul Bîrlad: Șc. gen. nr. 2 și Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 6.
Orașul Vaslui: Lic. Vaslui (2 catedre).
Orașul Huși: Șc. gen. nr. 2 și Șc. gen. nr. 6.

JUDEȚUL VÎLCEA
Municipiul Rm. Vîlcea: Lic. ped.

JUDEȚUL VRANCEA
Municipiul Focșani: Lic. „Al. I. Cuza"; Lic. ped.; Șc. gen. nr. 10.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI
Sectorul 1: Lic. nr. 24; Lic. „Dr. P. Groza" și Lic. „I. L. Caragiale" (seral) Șc. gen. nr. 9 — comuna Otopeni.
Sectorul 2: Șc. gen. nr. 42 com. Voluntari și Șc. gen. nr. 44.
Sectorul 4: Șc. gen. nr. 87; Șc. gen. nr. 94; Șc. gen. nr. 75 și Șc. gen. nr. 84; Șc. gen. nr. 95.
Sectorul 5: Lic. nr. 30 și Șc. gen. nr. 189; Șc. gen. nr. 97 și Șc. gen. nr. 98; Șc. gen. nr. 96 și Șc. gen. nr. 101; Șc. gen. nr. 102 (2 catedre); Șc. gen. nr. 105 Popești-Leordeni și Șc. gen. nr. 103; Șc. gen. nr. 111; Șc. gen. nr. 113; Șc. gen. nr. 116 și Șc. gen. nr. 117; Șc. gen. nr. 190.
Sectorul 6: Șc. gen. nr. 127; Șc. gen. nr. 132; Șc. gen. nr. 133 și Șc. gen. nr. 130; Șc. gen. nr. 135 și Șc. gen. nr. 125; Șc. gen. nr. 136 și Șc. gen. nr. 133; Șc. gen. nr. 143; Șc gen. nr. 127.
Sectorul 7: Lic. nr. 31; Șc. gen. nr. 161 și Șc. gen. nr. 163.
Sectorul 8: Șc. gen. nr. 3 și Șc. gen. nr. 170 (seral).

CATEDRE DE CHIMIE

JUDEȚUL ALBA
Municipiul Alba Iulia: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 2.
Orașul Blaj: Lic. ind. pentru ind. lemnului.

JUDEȚUL ARGEȘ
Municipiul Pitești: Lic. ind. de chimie.
Orașul Cîmpulung: Lic. „D. Golescu" și Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD
Orașul Năsăud: Lic. ped.

JUDEȚUL BOTOȘANI
Municipiul Botoșani: Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL BRAȘOV
Orașul Făgăraș: Lic. „Radu Negru".

JUDEȚUL BRĂILA
Municipiul Brăila: Șc. gen. nr. 11 și Șc. gen. nr. 9; Șc. gen. nr. 22.

JUDEȚUL BUZĂU
Orașul Rm. Sărat: Lic. agricol.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
Municipiul Reșița: Lic. nr. 1; Lic. ind. pentru constr. de mașini; Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL CONSTANȚA
Municipiul Constanța: Șc. gen. nr. 2 Mangalia.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
Municipiul Tîrgoviște: Lic. ped.

JUDEȚUL DOLJ
Municipiul Craiova: Șc. gen. nr. 15; Șc. gen. nr. 18.

JUDEȚUL GALAȚI
Municipiul Galați: Lic. nr. 5 (seral).
Municipiul Tecuci: Lic. agricol.

JUDEȚUL GORJ
Municipiul Tg. Jiu: Lic. ped.

JUDEȚUL IALOMIȚA
Orașul Slobozia: Lic. ped.
Orașul Fetești: Lic. Fetești.

JUDEȚUL ILFOV
Orașul Oltenița: Lic. nr. 2.

JUDEȚUL MARAMUREȘ
Municipiul Baia Mare: Lic. nr. 4; Șc. gen. nr. 5.
Municipiul Sighetul Marmației: Șc. gen. nr. 9.

JUDEȚUL MUREȘ
Municipiul Sighișoara: Lic. nr. 2.
Orașul Reghin: Șc. gen. nr. 5.

JUDEȚUL NEAMȚ
Municipiul Piatra Neamț: Lic. nr. 3.

JUDEȚUL OLT
Orașul Slatina: Lic. nr. 1 (seral); Lic. ped.; Lic. ind. de construcții; Lic. agricol.
Orașul Caracal: Lic. nr. 1 (zi și seral); Lic. nr. 2.

JUDEȚUL SATU-MARE
Municipiul Satu-Mare: Lic. nr. 3.

JUDEȚUL SIBIU
Municipiul Mediaș: Lic. nr. 2 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEȚUL SUCEAVA
Orașul Vatra Dornei: Lic. Vatra Dornei.

JUDEȚUL TIMIȘ
Municipiul Timișoara: Lic. nr. 1; Lic. nr. 8; Șc. gen. nr. 6 și Șc. gen. nr. 8; Șc. gen. nr. 12.
Municipiul Lugoj: Șc. gen. nr. 3 și Șc. nr. 4.

JUDEȚUL TULCEA
Municipiul Tulcea: Lic. nr. 2; Lic. ped.; Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL VASLUI
Municipiul Bîrlad: Șc. gen. nr. 3.
Orașul Vaslui: Lic. nr. 2; Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL VÎLCEA
Municipiul Rm. Vîlcea: Lic. „Vasile Roaită" (seral); Șc. gen. nr. 2 și Șc. gen. nr. 1.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI
Sectorul 1: Șc. gen. nr. 17 și Șc. gen. nr. 6.
Sectorul 2: Șc. gen. nr. 39; Șc. gen. nr. 27 și Șc. profesională experimentală.
Sectorul 5: Lic. de muzică nr. 1; Șc. gen. nr. 165, Șc. gen. nr. 120 și Lic. nr. 30 (zi și seral); Șc. gen. nr. 190 și Șc. gen. nr. 112.
Sectorul 6: Lic. nr. 23 (seral); Șc. gen. nr. 122; Șc. gen. nr. 136 și Șc. gen. nr. 144.

CATEDRE DE BIOLOGIE

JUDEȚUL ALBA
Municipiul Alba Iulia: Șc. gen. nr. 1.
Orașul Aiud: Lic. „Bethlen Gabor" (secția pedagogică) — la clase cu limba de predare maghiară.

JUDEȚUL ARGEȘ
Municipiul Pitești: Șc. gen. nr. 1 Ștefănești.

JUDEȚUL BACĂU
Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej: Șc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL BOTOȘANI
Municipiul Botoșani: Lic. pedagogic.

JUDEȚUL BUZĂU
Municipiul Buzău: Lic. nr. 1 și Lic. nr. 2.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
Municipiul Reșița: Șc. gen. nr. 6.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
Municipiul Tîrgoviște: Lic. ped.

JUDEȚUL HARGHITA
Orașul Miercurea-Ciuc: Casa pionierilor (la clase cu limba de predare maghiară).
Orașul Odorheiul Secuiesc: Șc. gen. Feliceni-Tăureni (la clase cu limba de predare maghiară); Șc. gen. Brădești—Satu-Mare (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEȚUL HUNEDOARA
Municipiul Hunedoara: Șc. gen. nr. 9.
Municipiul Deva: Lic. „Decebal"; Șc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL IALOMIȚA
Orașul Slobozia: Lic. ped.

JUDEȚUL MUREȘ
Municipiul Sighișoara: Șc. gen. nr. 1 (la clase cu limba de predare germană); Șc. gen. nr. 2; Casa pionierilor.

JUDEȚUL NEAMȚ
Municipiul Piatra Neamț: Șc. gen. nr. 4; Șc. gen. nr. 7; Șc. gen. nr. 20; Șc. gen. nr. 13 Cart. Dumbrava Roșie; Șc. gen. nr. 14 Cart. Dumbrava Roșie.
Municipiul Roman: Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 12; Șc. gen. nr. 14 Horea.

JUDEȚUL PRAHOVA
Municipiul Ploiești: Lic. ped. (2 catedre).
Orașul Cîmpina: Șc. gen. nr. 5 și Șc. gen. nr. 6.

JUDEȚUL SIBIU
Municipiul Mediaș: Șc. gen. nr. 6 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEȚUL SUCEAVA
Municipiul Suceava: Șc. gen. Scheia-Mihoveni; Șc. gen. Salcea-Prelipca.
Orașul Fălticeni: Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL TIMIȘ
Municipiul Timișoara: Lic. nr. 6.
Municipiul Lugoj: Șc. gen. nr. 1 și Șc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL TULCEA
Municipiul Tulcea: Șc. gen. nr. 1; Șc. gen. nr. 6.

JUDEȚUL VASLUI
Municipiul Bîrlad: Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL VRANCEA
Municipiul Focșani: Lic. „Unirea" și Lic. ped.

CATEDRE DE GEOGRAFIE

JUDEȚUL ALBA
Municipiul Alba Iulia: Șc. gen. nr. 1.
Orașul Cugir: Șc. gen. nr. 2.
Orașul Sebeș: Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL ARAD
Municipiul Arad: Lic. nr. 4.

JUDEȚUL ARGEȘ
Municipiul Pitești: Șc. gen. nr. 1 Ștefănești.

JUDEȚUL BACĂU
Municipiul Bacău: Șc. gen. nr. 6: Șc. gen. nr. 8.
Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej: Lic. nr. 2; Lic. cu program de educație fizică.

JUDEȚUL BOTOȘANI
Municipiul Botoșani: Șc. gen. nr. 11.

JUDEȚUL BRAȘOV
Municipiul Brașov: Lic. nr. 4 (seral).

JUDEȚUL BUZĂU
Municipiul Buzău: Lic. de muzică și arte plastice.

JUDEȚUL CLUJ
Municipiul Cluj: Lic. nr. 15.
Municipiul Dej: Șc. gen. nr. 3.
Municipiul Turda: Șc. gen. nr. 7.

JUDEȚUL DOLJ
Municipiul Craiova: Șc. gen. nr. 17; Șc. gen. nr. 29.

JUDEȚUL GALAȚI
Municipiul Galați: Lic. nr. 7 (seral).

JUDEȚUL HUNEDOARA
Municipiul Hunedoara: Șc. gen. nr. 5; Șc. gen. nr. 7.

JUDEȚUL IALOMIȚA
Orașul Fetești: Șc. gen. nr. 6; Șc. gen. nr. 7.
Orașul Slobozia: Lic. Slobozia.

JUDEȚUL ILFOV
Municipiul Giurgiu: Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL MARAMUREȘ
Municipiul Baia Mare: Lic. nr. 2; Lic. de muzică și arte plastice.

JUDEȚUL MEHEDINȚI
Municipiul Tr. Severin: Șc. gen. nr. 5.

JUDEȚUL SIBIU
Municipiul Sibiu: Șc. gen. nr. 14.
Municipiul Mediaș: Lic. nr. 1.

JUDEȚUL SUCEAVA
Orașul Cîmpulung: Șc. gen. nr. 4.
Orașul Fălticeni: Șc. gen. nr. 3.

JUDEȚUL TIMIȘ
Municipiul Timișoara: Lic. nr. 8.

JUDEȚUL TULCEA
Municipiul Tulcea: Șc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL VASLUI
Orașul Vaslui: Șc. gen. nr. 1.

INSTITUTUL DE PETROL, GAZE ȘI GEOLOGIE
BUCUREȘTI

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— Profesor la catedra de Mineralogie și petrografie disciplina „Mineralogie", poziția 2 din statul de funcțiuni;
— Profesor la catedra Chimie anorganică și analitică, disciplina „Chimie anorganică", poziția 1 din statul de funcțiuni;
— Profesor la catedra de Exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze, disciplina „Fizica zăcămintelor de hidrocarburi", poziția 2 din statul de funcțiuni;
— Conferențiar la catedra de Geologia petrolului disciplina „Hidrogeologie", poziția 4 din statul de funcțiuni;
— Conferențiar la catedra de Exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze, disciplina „Transportul petrolului și gazelor", poziția 5 din statul de funcțiuni;
— Conferențiar la catedra de Mașini și utilaj petrolier, disciplina „Calculul construcției de utilaj de rafinării", poziția 4 din statul de funcțiuni;
— Șef de lucrări la catedra de Chimie anorganică și analitică, disciplina „Chimia analitică", poziția 7 din statul de funcțiuni;
— Șef de lucrări la catedra de Chimie anorganică și analitică disciplina „Chimia anorganică" și „Chimie analitică", poziția 8 din statul de funcțiuni;
— Asistent la catedra de Educație fizică, disciplina „Hochei pe ghiață", poziția 6 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului de petrol, gaze și geologie din București, str. Aviator Traian Vuia nr. 6, în termen de 30 de zile (pentru posturile de profesori, conferențiari și șefi de lucrări) și de 15 zile (pentru posturile de asistent) de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul Institutului în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs (pentru posturile de profesori, conferențiari și șefi de lucrări) și în termen de 15 zile (pentru posturile de asistenți).

Termenul legal de înscriere la concurs decurge de la data publicării în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea a III-a.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul Institutului, telefon 12.70.04.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI BACĂU

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— lector la catedra de istorie-geografie, disciplinele: Climatologie și hidrologie; Climatologie, hidrologie și biogeografie; Geografie; Geografia turismului, poz. 4 din statul de funcțiuni;
— lector la catedra de istorie-geografie, disciplinele: Biogeografia și geografia solurilor; Geografia fizică a R.S.R.; Geomorfologia cu elemente de geologie, poz. 6 din statul de funcțiuni;
— lector la catedra de educație fizică, disciplinele: Gimnastica; Gimnastica artistică, poz. 5 din statul de funcțiuni;
— lector la catedra de literatură română, disciplina: Istoria literaturii române, poz. 3 din statul de funcțiuni;
— asistent la catedra de limba română și limbi străine, disciplinele: Lingvistică generală; Limba română contemporană, poz. 10 din statul de funcțiuni;
— asistent la catedra de limba română și limbi străine, disciplina: Limba franceză, poz. 16 din statul de funcțiuni;
— asistent la catedra de limba română și limbi străine, disciplina Limba franceză, poz. 17 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de două săptămîni pentru posturile de asistent și în termen de o lună pentru posturile de lector, de la data publicării anunțului în Buletinul oficial al R.S.R., cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicată în Buletinul oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Bacău, cal. Mărășești nr. 157.

Informații suplimentare se pot obține la telefon 13673.

INSTITUTUL DE MINE — PETROȘANI
pentru Institutul de subingineri Hunedoara

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Postul de conferențiar — cu normă de cercetare științifică — poziția 3 din statul de funcțiuni al catedrei de Tehnologie, disciplina „Tehnologie generală siderurgică".

Candidații la concurs vor depune secretariatului Rectoratului Institutului de Mine Petroșani, str. Institutului nr 20, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățămîntul superior, publicat în Colecția de Hotărîri și Dispoziții ale Consiliului de Miniștri, nr. 31 din 5 august 1958.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la sediul Institutului în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

INSTITUTUL DE PETROL, GAZE ȘI GEOLOGIE
BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— Profesor la catedra de Economie politică, disciplina „Economie politică", poziția 1 din statul de funcțiuni;
— Profesor la catedra de Chimia țițeiului și Chimie fizică, disciplina „Chimia țițeiului și proprietățile fizico-chimice ale produselor", poziția 1 din statul de funcțiuni:
— Profesor la catedra de procese și aparate, disciplina „Procese hidrodinamice și mecanice", poziția 3 din statul de funcțiuni;
— Conferențiar la catedra de Hidraulică generală și subterană, disciplina „Hidraulică generală și subterană", poziția 2 din statul de funcțiuni;
— Conferențiar la catedra de Geofizică, disciplina „Interpretarea geologică a datelor geofizice", poziția 2 din statul de funcțiuni;
— Conferențiar la catedra de Geologia petrolului, disciplina „Geomecanică și geologie inginerească", poziția 6 din statul de funcțiuni;
— Șef de lucrări la catedra de Mineralogie și petrografie, disciplina „Petrologie", poziția 4 din statul de funcțiuni;
— Șef de lucrări la catedra de Geologia petrolului, disciplina „Zăcăminte de petrol și gaze", poziția 7 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului de petrol, gaze și geologie din București, str. Aviator Traian Vuia nr. 6, în termen de 30 zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ține la sediul Institutului în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Termenul legal de înscriere la concurs decurge de la data publicării în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea III-a.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul Institutului telefon 12.70.04.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
40.132